FŒDERA,

CONVENTIONES, LITTERÆ,

ET CUJUSCUNQUE GENERIS

ACTA PUBLICA,

INTER

REGES ANGLIÆ

ET ALIOS QUOSVIS

Imperatores, Reges, Pontifices, Principes, vel Communitates.

FŒDERA,

CONVENTIONES, LITTERÆ.

ET CUJUSCUNQUE GENERIS

ACTA PUBLICA,

INTER

REGES ANGLIÆ

ET ALIOS QUOSVIS

Imperatores, Reges, Pontifices, Principes, vel Communitates;

AB

INGRESSU GULIELMI I. IN ANGLIAM, A.D. 1066.

AD NOSTRA USQUE TEMPORA

HABITA AUT TRACTATA.

AUTOGRAPHIS, INFRA SECRETIORES ARCHIVORUM REGIORUM THESAURARIAS, ASSERVATIS; ALIISQUE SUMMÆ VETUSTATIS INSTRUMENTIS, AD HISTORIAM ANGLICANAM SPECTANTIBUS,

FIDELITER EXSCRIPTA.

Primum in lucem missa de Mandato Serenissimæ Principis

ANNÆ REGINÆ;

CURA ET STUDIO THOMÆ RYMER, HISTORIOGRAPHI,

ET ROBERTI SANDERSON, ARMIG.

Denuò aucta, et multis locis emendata,

JUSSU SERENISSIMI REGIS GEORGII TERTII.

ACCURANTIBUS

JOHANNE CALEY, S.R.S. ET S.A.S.

ET

FRED. HOLBROOKE, S.A.S.

VOL. III. PARS I.

AB ANNO M.CCCXLIV. AD ANNUM M.CCCLXI.

LONDINI:

1825.

RECORD COMMISSION

12th March 1831.

THIS BOOK

IS TO BE

PERPETUALLY PRESERVED

IN

A PUBLIC LIBRARY OF THE PRESIDENCY OF BOMBAY.

C. P. COOPER,
Sec. Com. Pub. Rec.

January 1836.

INDEX CHRONOLOGICUS.

INDEX CHRONOLOGICUS.

*** The *New* Articles are distinguished by *Italics.*

☞ *Repositories,* not noticed by Rymer, are here printed also. in *Italics.*

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
			An. 18 Edw. III.		
1344	18 Edw.III.	27 Jan.	De proclamatione super auro cudendo.	Claus. 18 Edw.III. p. 1. m. 28. d. *in Turr. Lond.*	1
		28 —	*Pro hominibus villæ de Burgo.*	*Rot. Vascon.* 18 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	1
		29 —	*De justis non faciendis.*	*Claus.* 18 *Edw.III. p.* 1. *m.*30. *d. Ibid.*	1
		29 —	Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ante memoratâ, executoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	1
		30 —	*De proclamatione faciendâ, contra provisores.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 20. *d. in Turr. Lond.*	2
		31 —	Super marescalcia Angliæ, de inquirendo.	Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 18.d. *Ibid.*	3
		2 Feb.	Pro ducatu Britanniæ, de victualibus providendis.	Ibid. p. 1. m. 46. *Ibid.*	3
		3 —	*De proclamando quod nullus minister Regis exeat terram Hiberniæ.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 28. *d. Ibid.*	3
		3 —	*De appreciando equos & hernesia justas facientium.*	*Ibid. p.*1. *m.*30. *d. Ibid.*	4
			Quod monetarii accedant apud Turrim London', pro monetâ faciendâ.	*Ibid.* *Ibid.*	4
		6	De veniendo ad Regem informandum super statu navigii.	Ibid. p.1. m. 24. d. *Ibid.*	4
		9 —	*De proclamando quod homines ad arma non transeant mare.*	*Ibid. p.*1. *m.* 23.*d. Ibid.*	4
		10 —	Officium marescalli Angliæ Thomæ de Bello Campo, comiti Warwic' committitur.	Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	5
		10 —	*Radulphus de Ufford' justiciarius Hiberniæ constituitur.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 43. *Ibid.*	5
		10 —	De licentiâ justas apud Lincoln', singulis annis in perpetuum, faciendi, & capitaneum eligendi.	Ibid. p. 1. m. 44. *Ibid.*	5
		12 —	*De scrutinio faciendo, ne quis sterlingos, argentum in platâ, vel vasa aurea seu argentea, extra regnum deferat.*	*Claus.* 18 *Edw.III. p.*1. *m.*23. *d. Ibid.*	5
		13 —	Super cartis de pardonatione per ipsum Regem sigillatis.	Ibid. p. 1. m. 25. d. *Ibid.*	6
		25 —	De ejusmodi cartis, ex præcepto Regis, per comitem Warwic' consignatis.	Ibid. *Ibid.*	6
		26 —	*De carpentariis eligendis, pro operationibus in castro de Wyndesore.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.*1. *m.* 39. *d. Ibid.*	6
		28 —	*De operationibus apud Wyndesore.*	*Ibid.* *Ibid.*	6
		28 —	*De shutis capiendis pro operationibus prædictis.*	*Ibid.* *Ibid.*	6
		1 Mar.	Littera missa duci Austriæ.	Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 25. d. *Ibid.*	7
		2 —	*De cursu monetæ auri et argenti proclamando.*	*Ibid. p.*1. *m.* 12. *d. Ibid.*	7
		9 —	Bulla Clementis VI. Papæ, de fratre recipiendo.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	7
		10 —	De magnâ coronâ Angliæ, mercatoribus Alemanniæ impignoratâ, recipiendâ, & Regi secretè deferendâ.	Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 32. *in Turr. Lond.*	7
		10 —	*De monetâ auri apud Burdegaliam faciendâ.*	*Rot. Vascon.* 18 *Edw. III. m.*10. *Ibid.*	7
		12 —	*Pro Nicholao de la Beche senescallo Vasconiæ.*	*Ibid. m.* 11. *Ibid.*	8
		24 —	De potestate ad tractandum cum quibuscumque super aligantiis.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	8
		24 —	Consimilis potestas ad tractandum super retinentiis.	Ibid. *Ibid.*	8
		24 —	Ad tractandum super alligantiis cum Regibus Castellæ, Portugaliæ, et Aragoniæ.	Ibid. *Ibid.*	8
		—	Ad tractandum, super discordiis inter marinarios, cum Rege Castellæ.	Ibid. *Ibid.*	9
			Super regimine ducatûs Aquitaniæ, comitibus Lancastriæ et Arundellæ commisso.	Ibid. *Ibid.*	9
			De intendendo prædictis locumtenentibus.	Ibid. *Ibid.*	9
		24 —	De donationibus in dicto ducatu excessivis, sine aliquâ personarum acceptione, revocandis.	Ibid. *Ibid.*	9
		24 —	Super observatione treugæ cum adversario Franciæ.	Ibid. *Ibid.*	10
		24 —	*De protectionibus.*	*Rot. Franc.* 18 *Edw. III. m.* 23. *Ibid.*	10
		25 —	*De compellendo barones et alios homines Quinque Portuum ad naves inveniendas et de guerrâ parandas.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.*1. *m.*17. *d. Ibid.*	10
		25 —	*Ne qui, nisi mercatores, ad partes transmarinas, transeant.*	*Ibid.* *Ibid.*	10
		25 —	*De morando in munitione castrorum et locorum Regis in Britanniâ.*	*Rot. Franc.* 18 *Edw. III. m.* 19. *Ibid.*	10

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1344	18 Edw. III.	25 Mar.	*De navibus arestandis et in portubus sub aresto custodiendis.*	*Rot. Franc.* 18 *Edw. III. m.* 22. *in Turr. Lond.*	11
		26 —	*De protectionibus.*	*Ibid. m.* 19. *Ibid.*	11
		5 Apr.	De non arestando aliquem in ordinem episcopalem constitutum.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 27. d. *Ibid.*	11
		18 —	*De moneta auri et argenti in Turri London' fabricandâ.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 26. *Ibid.*	11
		24 —	De magnâ coronâ Angliæ, à mercatoribus Alemanniæ receptâ, thesaurario Regis liberandâ.	Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 15. *Ibid.*	12
		26 —	*De treuga observanda.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 13. *d. Ibid.*	12
		28 —	Super dissensionibus inter subditos Regis, et homines de potestate Regis Castellæ et comitis de Biscay, pacificandis.	Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	12
		8 Maii	*Reginaldus de Cobham, admirallus versus partes occidentales constituitur.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 8. *Ibid.*	13
		8 —	*Quod clerici de cancellaria Regis non implacitentur extra cancellariam.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 8. *Ibid.*	13
		30 —	Ad Regem Castellæ, super Algezira conquistatâ, gratulatoria.	Ibid. p. 1. m. 7. d. *Ibid.*	13
		4 Jun.	*De officiariis in Hiberniâ amovendis.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 6. *Ibid.*	13
		8 —	*De redemptione Adæ de Everyngham, in partibus Franciæ captivi.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 7. *d. Ibid.*	13
		10 —	*Qualiter diversi magnates assignentur ad audiendum querelas per petitionem in parliamento.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 2. *m.* 38. *Ibid.*	13
		14 —	*De inquirendo super terris, datis diversis dominis in Hiberniâ.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 11. *d. Ibid.*	14
		14 —	*De proclamando super monetâ in Hiberniâ.*	*Ibid. Ibid.*	14
		16 —	*Littera missa Regi Arragoniæ.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 1. *d. Ibid.*	14
		20 —	*De exponendo negocia Regis clero Eborum provinciæ.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 1. *m.* 3. *d. Ibid.*	15
		20 —	*Pro Isabellâ Reginâ Angliæ matre Regis.*	*Rot. Vascon.* 18 *Edw. III. m.* 8. *Ibid.*	15
		28 —	*De navibus usque Portesmouth' et alibi, pro passagio Regis, ducendis.*	*Rot. Franc.* 18 *Edw. III. m.* 6. *Ibid.*	15
		29 —	*Carta de pardonatione feloniarum, pro hominibus Magnæ Jernemuth'.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 2. *m.* 36. *Ibid.*	15
		30 —	De cerâ circa corpus domini Edwardi I. avi Regis, renovandâ.	Liberat. 18 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	16
		30 —	De militibus faciendis.	Claus. 18 Edw. III p. 2. m. 22. d. *Ibid.*	16
		1 Jul.	*De claiis et pontibus providendis.*	*Rot. Franc.* 18 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	16
		7 —	*Quod nullus compellatur recipere aurum infra summam viginti solidorum.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 2. *m.* 21. d. *Ibid.*	[illegible]
		9 —	De cursu monetæ auri proclamando.	Ibid. p. 2. m. 23. d. *Ibid.*	16
		10 —	Ad magnates Hiberniæ, de veniendo ad Regem cum hominibus ad arma et hobelariis.	Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	17
		10 —	Pro ducissâ Britanniæ, in castro de Tykill morante.	Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 32. *Ibid.*	17
		28 —	*De proclamando de defensu armorum.*	*Claus.* 18 *Edw. III. p.* 2. *m.* 25. *d. Ibid.*	17
		30 —	Pro Philippa Regina, de peregrinationibus faciendis.	Ibid. *Ibid.*	18
		3 Aug.	Ad Papam, pro litteris de non molestando nuncios Regis.	Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	18
		3 —	Ad Papam, super tractatu cum ipso habendo.	Ibid. *Ibid.*	18
		3 —	Ad episcopum Norwicensem, super tractatu antedicto.	Ibid. *Ibid.*	18
		3 —	Consimiles litteræ ad Andream de Offord.	Ibid. *Ibid.*	19
		4 —	Super tractatu memorato; et de attemptatis contra treugam reformandis.	Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	19
		4 —	Ad principes Mediolani, de credentiâ.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. *Ibid.*	19
		6 —	De credentiâ, ad Andream Regem Siciliæ.	Ibid. *Ibid.*	19
		12 —	Ad Regem Castellæ, super redditione Algeziræ; et de tractatu sponsalium.	Ibid. p. 2. m. 23. d. *Ibid.*	19
		12 —	Ad præfatum Regem, aliæ litteræ.	Ibid. *Ibid.*	20
		12 —	*Pro cancellario et scolaribus universitatis Oxon'.*	*Pat.* 18 *Edw. III. p.* 2. *m.* 31. *Ibid.*	20
		16 —	Super sponsalibus inter primogenitum Regis Castellæ, et filiam Regis.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 18. d. *Ibid.*	20
		18 —	Super munitione castrorum in partibus Britanniæ.	Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	20
		20 —	De cursu monetæ proclamando.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 18. *Ibid.*	21
		25 —	Rex constituit Edwardum de Balliolo capitaneum exercitûs contra Scotos profecturi.	Rot. Scot. 18 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	21
		1 Sept.	Ad Regem Castellæ, super sponsalibus sæpedictis.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. *Ibid.*	21
		1 —	Littera missa eidem Regi, super dissensionibus cum hominibus de Baiona.	Ibid. *Ibid.*	21
		1 —	Ad consiliarios Regis Castellæ, de sponsalibus supradictis.	Ibid. p. 2. m. 16. d. *Ibid.*	22
		1 —	Pro Nicholino de Flisco, de salvo conductu.	Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. *Ibid.*	22
		1 —	Pro eodem, ad ducem Januensium, de credentiâ.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 20. d. *Ibid.*	22
		1 —	Ad fratrem ducis prædicti, super galeis conducendis.	Ibid. *Ibid.*	22
		2 —	Pro Nicholino de Flisco, super solutione arreragiorum.	Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	22
		10 —	Instructiones pro ambassiatoribus, ad tractandum cum Rege Castellæ, profecturis.	Ex Orig. in Camera Pellium.	22
		18 —	Super dissensionibus in Vasconia sedandis.	Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	23
		5 Oct.	Pro bono servitio, Roberto de Artoys impenso.	Liberat. 18 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	23
		12 —	Pro operariis pannorum, de protectione.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 4. d. *Ibid.*	23
		13 —	De domo, pro denariis Regis reponendis, liberandâ.	Ibid. p. 2. m. 11. *Ibid.*	24
		15 —	*De proclamando ne quis homo ad arma, aut alius, transeat mare.*	*Ibid. p.* 2. *m.* 14. *d. Ibid.*	[illegible]
		21 —	Littera missa consulibus & scabinis civitatis Coloniæ, pro diversis jocalibus Regis & Reginæ.	Ibid. p. 2. m. 9. d. *Ibid.*	
		26 —	Ad Papam, de dispensando super matrimoniis contrahendis.	Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	25
		4 Nov.	Memorandum de bullis & processibus curiæ Romanæ arestatis.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 11. d. *Ibid.*	25
		20 Dec.	Bulla Clementis VI. Papæ, super tractatu habendo, & termino prorogando.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	25
		27 —	Ad Regem Castellæ, super matrimonio contrahendo & alligantiis ineundis.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 6. d. *in Turr. Lond.*	25
1345		2 Jan.	De tractando super sponsalibus & ligis perpetuis inter Reges Angliæ & Castellæ.	Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	26
		2 —	Ad cancellarium Regis Castellæ.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 1. d. *Ibid.*	26
		5 —	Super dictis sponsalibus & ligis.	Ibid. p. 2. m. 6. d. *Ibid.*	26

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1345	18 Edw. III.	17 Jan.	Pro Taillerando cardinali, super hæreditate in Vasconia.	Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 2. *in Turr. Lond.*	26
		18 —	Pro eodem cardinali.	Ibid. *Ibid.*	27
		18 —	Ad Reginam Castellæ, de credentiâ.	Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 1. d. *Ibid.*	27
		20 —	Ad Regem Castellæ, de credentiâ.	Ibid. *Ibid.*	27
		20 —	Ad Papam, super malitiosè suggestis contra episcopum Wigorniensem.	Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	27
		20 —	Super suggestionibus prælibatis.	Ibid. *Ibid.*	27
		21 —	Pro Reymundo de Farges cardinale, de protectione.	Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 4. *Ibid.*	28
			An. 19 Edw. III.		
	19 Edw. III.	26 —	*Pro stannatoribus in comitatu Cornubiæ.*	*Claus. 19 Edw. III.* p. 1. *m.* 22. *d. Ibid.*	28
		27 —	Ad cardinales, de nullo super pace tractatu, nisi cum assensu & avisamento alligatorum, accipiendo.	Ibid. p. 2. m. 1. d. *Ibid.*	28
		1 Feb.	Bulla Clementis VI. Papæ, ad Regem, quod inclinet animum ad pacem: adjiciens similiter nova tangentia Turcos.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	28
		8 —	De conductu pro cardinalibus supradictis.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. *in Turr. Lond.*	29
		10 —	*De proclamatione faciendâ, quod nullus ducat lanas nisi ad stapulam.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 22. d. Ibid.*	29
		20 —	Pro cardinalibus beneficiatis, de non distringendo.	Ibid. p. 1. m. 25. *Ibid.*	29
		20 —	*Littera missa probis hominibus villarum de Gaunte, Bruges, & Ipre.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 34. Ibid.*	30
		20 —	*Ad homines prædictarum villarum de Gaunte, Bruges, & Ipre.*	*Ibid. p. 1. m. 35. Ibid.*	30
		20 —	*Prohibitio transitûs equorum extra regnum.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 28. d. Ibid.*	30
		20 —	*De non permittendo aliquem hominem ad arma transire ad partes exteras.*	*Ibid. p. 1. m. 24. d. Ibid.*	30
		22 —	Ad Papam, super dispensatione concedendâ.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	30
		22 —	*De nunciis Papæ, & aliis, præter homines ad arma, ad partes exteras transire permittendis.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. d. Ibid.*	31
		23 —	*Comes Arundell' admirallus flotæ navium versus partes occidentales, constituitur.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. Ibid.*	31
		23 —	Ad Papam, super expositis per cardinales, nuncios antedictos, responsio Regis.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	31
		23 —	Pro dispensatione, super matrimonio inter principem Walliæ & filiam ducis Brabantiæ, concedendâ.	Ibid. *Ibid.*	32
		23 —	De tractando cum Lodowico Rege Romanorum.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. *Ibid.*	32
		25 —	*Radulphus baro de Stafford' senescallus ducatûs Aquitaniæ constituitur.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 8. Ibid.*	32
		1 Mar.	*De navibus pro passagio baronis de Stafford', arestandis & parandis.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 33. Ibid.*	32
		10 —	*Quod nullus transeat mare nisi in portu Dovorr'.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 28. d. Ibid.*	32
		10 —	*De proclamando ne aresta fiant super bonis hominum Regis Ispanniæ, aut aliorum de amicitiâ Regis existentium.*	*Ibid. p. 1. m. 23. d. Ibid.*	33
		12 —	Pro Reymundo de Farges cardinale, de sequestro relaxando.	Ibid. p. 1. m. 28. *Ibid.*	33
		14 —	*De servitio navium per barones quinque portuum Regi debito, faciendo.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 31. Ibid.*	33
		16 —	Super concessionibus excessivis in Vasconia factis.	Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	33
		18 —	Bulla Clementis VI. Papæ ad Regem, pro concordiâ & pace.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	34
		30 —	*De certiorando super quibusdam consuetudinibus in ducatu Vasconiæ.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.*	34
		10 Apr.	Super deliberatione magnæ coronæ Regis.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 19. *Ibid.*	34
		10 —	*Ad H. de Lancastr' comitem Derbiæ, de jurisdictione quâcumque in ducatu Vasconiæ, nomine Regis exercendâ.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. Ibid.*	34
		10 —	*De commissariis & procuratoribus factis, ad tractandum cum diversis hominibus de partibus transmarinis, super alligantiâ faciendâ.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 28. Ibid.*	35
		12 —	Ad Papam, super matrimonio primogeniti Regis, pro dispensatione iteratæ preces.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	35
		16 —	*De navibus liberandis pro passagio comitis Devoniæ.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 26. Ibid.*	35
		20 —	*De protectione pro illis ad partes Vasconiæ profecturis.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 5. Ibid.*	36
		23 —	*De confirmatione electionis majoris civitatis de Baiond.*	*Ibid. Ibid.*	36
		24 —	De treugis notoriè violatis, & de potestate ad Philippum de Valesio diffidandum.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. *Ibid.*	36
		24 —	*De majore civitatis Burdegaliæ constituto.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. Ibid.*	36
		24 —	Will's de Bohun comes Norhampton', capitaneus & locum tenens Regis in regno Franciæ & ducatu Britanniæ constituitur.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. *Ibid.*	37
		27 —	Indentura capitanei supradicti, de conditionibus super servitio guerræ in partibus Britanniæ.	Ex Orig. supra Cam. Pellium.	37
		10 Maii.	*De Henr' de Lancastr' comite Derbiæ, capitaneo & locum Regis tenente in ducatu Vasconiæ, & partibus adjacentibus constituto.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. Ibid.*	37
		10 —	*De tractando super amicitiis & alligantiis.*	*Ibid. Ibid.*	38
		10 —	*De arcubus, sagittis, & cordis à vicecomitibus London' recipiendis.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 25. Ibid.*	38
		13 —	Littera procuratoria ad tractandum cum Regibus Jerusalem, Siciliæ, & Ungariæ.	Ibid. p. 1. m. 19. *Ibid.*	38
		17 —	*De protectione pro Willielmo de Bohun comite Norhampton', & pro illis qui in comitivâ suâ ad partes Britanniæ profecturi sunt.*	*Ibid. p. 1. m. 21. Ibid.*	38
		18 —	*De protectione pro Johanne Darcy, & aliis qui profecturi sunt ad partes transmarinas.*	*Ibid. p. 1. m. 19. Ibid.*	39

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1345	19 Edw.III.	20 Maii.	De homagio Regi facto per Johannem de Montfort ducem Britanniæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 14. d. *in Turr. Lond.*	39
		20 —	*De protectione pro Henrico de Lancastr' comite Derbiæ, & pro illis qui in comitivâ suâ in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Rot. Franc.* 19 *Edw. III. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	39
		23 —	*De protectione pro Johanne de Veer comite Oxon', & pro illis qui in comitivâ suâ ad partes Britanniæ profecturi sunt.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 22. *Ibid.*	40
		24 —	De fidelitate Thomæ de Hatfeld, electi Dunolmensis, recipiendâ.	Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	40
		24 —	Pro comitissâ de Fif, de protectione.	Ibid. p. 1. m. 11. *Ibid.*	41
		26 —	Ad Papam, super treugis in Britannia notoriè violatis, & Philippo de Valesio diffidando.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	41
		26 —	Ad cardinales, super præfatâ armorum denunciatione.	Ibid. *Ibid.*	41
		26 —	De litteris prædictis, Papæ & cardinalibus præsentandis.	Ibid. *Ibid.*	42
		28 —	*De protectione pro certis personis, qui in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Rot. Franc.* 19 *Edw. III. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	42
		28 —	*De protectione pro Laurentio de Hastynges comite Pembr', & illis qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. Ibid.*	42
		3 Jun.	*Pro duce Britanniæ.*	*Ibid. Ibid.*	42
		4 —	De festinando ad partes Britanniæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 14. d. *Ibid.*	42
		6 —	Ad litteras Marchionis de Brandenburg super ligâ, cum patre suo, Imperatore, renovandâ, responsio Regis.	Ibid. p. 1. m. 12. d. *Ibid.*	43
		6 —	De tractando super ligâ prætactâ.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 17. *Ibid.*	43
		6 —	*Pro Roberto domino de Fienles, de conductu.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	43
		7 —	Pro abbate de Oseneye, de exonerando; quamvis nomen in rotulo ad parliamentum summonitorum sit insertum.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 6. *Ibid.*	43
		8 —	De requirendo alligatos, ut Regi subveniant juxta conventiones.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 13. *Ibid.*	44
		10 —	De licentiâ quærendi corpus Josephi de Arimathia.	Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 8. *Ibid.*	44
		11 —	De festinando ad partes Vasconiæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 12. d. *Ibid.*	44
		13 —	Pro Godefrido de Harecourt, de homagio Regi facto, quatenus vero Regi Franciæ.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	44
		14 —	Super injuriis Philippi de Valesio, et innocentiâ Regis declaratoria.	Ibid. p. 1. m. 10. *Ibid.*	44
		14 —	De tractando cum hominibus de regno Franciæ, ad obedientiam Regis venientibus.	Ibid. p. 1. m. 18. *Ibid.*	45
		14 —	De manutenendo venientes ad obedientiam, & regendo secundum leges Sancti Ludovici.	Ibid. *Ibid.*	45
		15 —	De orando pro Rege.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 2. d. *Ibid.*	45
		15 —	*Pro Bernardo Ezii domino de Lebreto, de restitutione castri sui de Gensak.*	*Rot. Vascon.* 19 *Edw. III. m.* 4. *Ibid.*	45
		18 —	Ad Regem Castelliæ, super ligis, sponsalibus, et arris, responsoria.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	46
		18 —	Ad Reginam Castellæ, super dictis et aliis sponsalibus.	Ibid. *Ibid.*	46
		18 —	Ad cancellarium prædicti Regis, super præfatis negotiis festinandis.	Ibid. *Ibid.*	46
		18 —	Ad Johannem Alfonsi, super succursu oblato.	Ibid. *Ibid.*	46
		20 —	Procuratorium, super ligis et sponsalibus antedictis.	Ibid. p. 1. m. 9. *Ibid.*	47
		20 —	Ad ambassiatores in negotio prætacto, de instructionibus.	Ibid. *Ibid.*	47
		20 —	Littera missa Johanni Martyn de Lene, super oblatione succursûs.	Ibid. p. 1. m. 10. *Ibid.*	47
		20 —	*De protectione pro quibusdam personis, qui in comitivâ Edwardi principis Walliæ, ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 8. *Ibid.*	47
		20 —	*De protectione pro Willielmo de Clynton comite Huntyngdon', et illis, qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 18. *Ibid.*	48
		20 —	*De protectione pro Richardo comite Arundell', et illis, qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. Ibid.*	48
		20 —	*De protectione pro quibusdam personis, qui cum Rege in obsequium suum ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 14. *Ibid.*	48
		20 —	*De protectione pro comite Suffolciæ et aliis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 11. *Ibid.*	49
		20 —	*De protectione pro comite Warrwic' et aliis.*	*Ibid. Ibid.*	49
		20 —	*De protectione pro certis personis, qui in comitivâ Mauricii filii Mauricii de Berkele, ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 8. *Ibid.*	49
		26 —	Super expensis in ambassiatâ Hispaniæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 4. *Ibid.*	49
		1 Jul.	Leonellus, filius Regis, custos Angliæ constituitur.	Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 2. *Ibid.*	50
		1 —	*De intendendo custodi Angliæ.*	*Ibid. Ibid.*	50
		1 —	*De tractando cum diversis mercatoribus et aliis personis.*	*Ibid. Ibid.*	50
		3 —	Memorandum de magno sigillo, & de passagio Regis.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 23. d. *Ibid.*	50
		4 —	De transfretando cum Rege.	Rot. Franc. 19 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	50
		10 —	*De portubus in insulâ de Thaneto custodiendis.*	*Rot. Franc.* 19 *Edw. III. p.* 1. *m.* 6. *Ibid.*	53
		26 —	De reditu Regis, à partibus Flandriæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 21. d. *Ibid.*	53
		31 —	Bulla Clementis VI. Papæ, ad litteras & nuncios Regis responsoria, de treugis, & de attemptatis contra treugas; ac super variis hinc indè tractatis, pacem bellumque tangentibus.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	53
		31 —	Bulla Clementis VI. Papæ, super provisione ad ecclesiam Eliensem; & de credentia.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	55
		3 Aug.	De periculo perdendæ Flandriæ obviato; & rebus ibidem feliciter stabilitis; ac de parando ad proficiscendum cum Rege.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 12. d. *in Turr. Lond.*	55
		5 —	*De protectione pro certis magistris & marinariis navium de Baiona, qui in succursum Regis venerunt.*	*Ibid. p.* 2. *m.* 12. *Ibid.*	56
		5 —	*Pro Johanne de Mautravers seniore.*	*Pat.* 19 *Edw. III. p.* 2. *m.* 18. *Ibid.*	56
		28 —	*De navibus pro passagio Regis arestandis.*	*Rot. Franc.* 19 *Edw. III. p.* 2. *m.* 11. *Ibid.*	57

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1345	19 Edw. III.	28 Aug.	*De castro de Cornet in insulâ de Gereseye nuper capto, Thomæ de Ferrariis liberando.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.*	57
		28 —	*Dè combustione villæ de Tamworth.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 17. Ibid.*	57
		28 —	*De proclamatione faciendâ.*	*Ibid. p. 2. m. 15. d. Ibid.*	57
		30 —	De tractando cum Rege Castellæ super ligis & matrimonio.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. *Ibid.*	58
		30 —	Super dicto matrimonio, littera procuratoria.	Ibid. *Ibid.*	58
		30 —	Ad Regem Castellæ, super tractatu & matrimonio antedictis.	Ibid. *Ibid.*	58
		30 —	Ad Reginam Castellæ.	Ibid. *Ibid.*	58
		30 —	Ad Alianoram de Gusman, concubinam Regis Castellæ.	Ibid. *Ibid.*	59
		30 —	Ad cancellarium & consiliarios præfati Regis.	Ibid. *Ibid.*	59
		7 Sept.	Bulla Clementis VI. Papæ, de conductu pro nuncio concedendo.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	59
		8 —	*De tractando cum illis de Flandriâ super monetâ auri.*	*Pat. 19 Ed. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.*	59
		10 —	De pensione, ratione novæ creationis Thomæ Lysle episcopi Eliensis, concedendâ.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. d. *Ibid.*	59
		15 —	*De veniendô coram concilio.*	*Ibid. Ibid.*	60
		29 —	*De Wallensibus arraiandis.*	*Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 5. Ibid.*	60
		30 —	De pensione ratione novæ creationis abbatissæ Shafton'.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. d. *Ibid.*	61
		6 Oct.	De protectione pro cardinale de Farges, ratione decanatûs, archidiaconatûs, & personatuum ipsius.	Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 12. *Ibid.*	61
		10 —	De tractando cum hominibus de Flandria.	Ibid. p. 2. m. 10. *Ibid.*	61
		10 —	*Pro Course de Gangeland, apothecario London'.*	*Liberat. 19 Edw. III. m. 3. Ibid.*	61
		20 —	De hæreditate Philippæ Reginæ Angliæ, in Zelandia petendâ.	Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. *Ibid.*	61
		24 —	*De proclamando quod homines de comitatibus Northumbr', Cumbr', & Westmerl', animalia sua extra dictos comitatus elongari faciant, propter invasionem Scotorum.*	*Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 10. d. Ibid.*	62
		26 —	*Memorandum de liberatione magni sigilli Regis.*	*Ibid. Ibid.*	62
		8 Nov.	De commissariis ad tractandum cum nuncio Papæ.	Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 2. *Ibid.*	62
		8 —	Ad Regem Portugalliæ, de credentiâ.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 9. d. *Ibid.*	62
		8 —	De tractando cum dicto Rege, super matrimonio.	Pat. 19 Edw. III. p. 3. m. 11. *Ibid.*	63
		8 —	Ad Reginam Castellæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 9. d. *Ibid.*	63
		11 —	Ad Papam, super dissolutione treugæ.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	63
		15 —	De receptore exituum ducatûs Britanniæ constituto.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 5. *Ibid.*	63
		15 —	Ad tractandum cum republicâ Januensi.	Ibid. p. 2. m. 4. *Ibid.*	63
		25 —	Bulla Clementis VI. Papæ, super cardinalibus pro tractatu pacis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	64
		9 Dec.	Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ad ecclesiam Winton'.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	64
		9 —	De intendendo comiti Norhampton', locumtenenti Regis in Britannia.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 3. *in Turr. Lond.*	64
		10 —	De florenis, magnatibus in partibus Vasconiæ, liberandis.	Liberat. 19 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	64
		10 —	De frumento illuc asportando.	Ibid. *Ibid.*	64
		19 —	*De securitate capiendâ de dominis seu magistris omnium navium de regno Angliæ.*	*Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 1. Ibid.*	65
		20 —	Ad Papam, pro dispensatione expediendâ.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	65
		20 —	Super dispensatione prætactâ.	Ibid. *Ibid.*	65
		27 —	De hæreditate Philippæ Reginæ Angliæ, in Hanonia & alibi, petendâ & recipiendâ.	Pat. 19 Edw. III. p. 3. m. 3. *Ibid.*	65
		27 —	De tractando cum Imperatore.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	65
		27 —	*De tractando cum marchione Brandeburgensi.*	*Ibid. Ibid.*	66
1346		1 Jan.	*De navibus pro passagio Regis arestandis.*	*Ibid. p. 2. m. 2. Ibid.*	66
		3 —	*De proclamando quod homines habentes cartas de pardonatione, proficiscantur in obsequium Regis.*	*Ibid. p. 2. m. 1. Ibid.*	66
		8 —	Ad Papæ litteras super dissolutione treugæ, & de credentiâ.	Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	66
		9 —	Super vadiis Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ.	Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 4. d. *Ibid.*	66
		20 —	De parando ad proficiscendum cum Rege contra Philippum de Valesio.	Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 1. d.	67

An. 20 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	20 Edw. III.	27 —	*De proclamando super falconibus.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 24. d. Ibid.*	67
		28 —	*De protectione pro Willielmo de Bohun comite Norhampton'.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 36. Ibid.*	67
		3 Feb.	*De Wallensibus eligendis.*	*Ibid. p. 1. m. 33. Ibid.*	67
		4 —	*De navibus de Baionâ arestandis.*	*Rot. Vascon. 20 Edw. III. m. 3. Ibid.*	68
		4 —	*De intendendo Petro Donynyan de Baionâ, admirallo.*	*Ibid. Ibid.*	68
		12 —	Ad Papam, super proventibus beneficiorum alienigenarum, in manum Regis captis, excusatoria.	Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	68
		12 —	De pecuniâ Regi mutuandâ.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. *Ibid.*	68
		15 —	*De temporalibus restituendis W. de Edyngton episcopo Wynton'.*	Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 27. *Ibid.*	69
		17 —	*Quod homines qui sunt de retinentia magnatum, non compellantur ad proficiscendum cum Rege.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 35. Ibid.*	69
		18 —	*De tractando cum Theodorico domino de Falco Monte.*	*Ibid. p. 1. m. 36. Ibid.*	70
		20 —	*De navibus apud portum de Portesmuth, venire faciendis.*	*Ibid. Ibid.*	70

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1346	20 Edw. III.	22 Feb.	*Pro Isoldâ Neweman nutrice Johannis de Gandavo, filii Regis.*	*Pat. 20 Edw. III. p.1. m. 25. in Turr. Lond.*	70
		23 —	*Pro scrutinio faciendo, de deferentibus litteras Regi & regno præjudiciales.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p.1. m. 36. Ibid.*	70
		27 —	De orando pro Rege.	Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 22. d. *Ibid.*	70
		5 Mar.	De passagio Regis, propter navigium per horridas tempestates dissipatum, prorogato.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 30. *Ibid.*	71
		6 —	*De proclamando super rumoribus non narrandis.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 16. d. Ibid.*	72
		15 —	Ad vicecomites, de ignibus præmonitoriis super montes providendis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p.1. m. 27. d. *Ibid.*	72
		15 —	De causâ guerræ, contra Philippum de Valesio, clero & populo exponendâ.	Claus. 20 Edw. III. p.1. m. 16. d. *Ibid.*	72
		15 —	*De senescallo Vasconiæ loco alterius substituendo.*	*Rot. Vascon. 20 Edw. III. m. 3. Ibid.*	73
		17 —	De potestate, ad ratificandum tractata de matrimonio, inter primogenitum Regis Castellæ, & Johannam filiam Regis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 22. *Ibid.*	73
		17 —	Litteræ super matrimonio prædicto		
		17 —	Ad Elianoram de Gusman.	Claus. 20 Edw. III. p. I. m. 15. d. *Ibid.*	74
		17 —	Ad Johannem Stephani de Castellanis.	Ibid. *Ibid.*	74
		17 —	Ad magistrum Geraldum de Podio.	Ibid. *Ibid.*	74
		17 —	Ad Regem Castellæ.	Ibid. p. 1. m. 17. d. *Ibid.*	74
		17 —	Ad Reginam Castellæ.	Ibid. *Ibid.*	75
		17 —	Ad Fernandum Sanchii de Valle Oleti militem.	Ibid. *Ibid.*	75
		18 —	Ad Regem Hungariæ, super lugubri morte Andreæ Regis Siciliæ.	Ibid. p. 1. m. 15. d. *Ibid.*	75
		18 —	Ad Regem præfatum, de credentiâ.	Ibid. *Ibid.*	75
		18 —	Ad Reginam Siciliæ, super morte præfatâ.	Ibid. *Ibid.*	76
		18 —	*De passagio Regis.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p.1. m. 25. d. Ibid.*	76
		23 —	De conventis inter ducem & magnates Normanniæ, super Anglia conquestandâ.	Rot. Parl. 20 Edw. III. n. 8. *Ibid.*	76
		24 —	De monetâ auri, vocatâ la Noble, in Flandria faciendâ & cudendâ.	Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. *Ibid.*	77
		26 —	Pro domino de Faukemont, de annuitate.	Ibid. p. 1. m. 23. *Ibid.*	77
		27 —	*Quod sagittarii veniant apud Totehill juxta Westmonasterium.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. d. Ibid.*	77
		30 —	De morando propè mare in comitatu Essex', contra invasiones Gallicorum.	Ibid. m. 22. d. *Ibid.*	77
		30 —	Pro domino de Bendekynbagh.	Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 23. *Ibid.*	77
		31 —	*De finibus, de hominibus ad arma et hobelariis, recipiendis.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 21. Ibid.*	77
		1 Apr.	*De minatoribus eligendis, in forestâ de Dene, pro passagio Regis.*	*Ibid. p. 1. m. 22. Ibid.*	78
		6 —	*De navibus arestandis pro passagio Regis.*	*Ibid. p. 1. m. 19. Ibid.*	78
		8 —	*Pro defensione villæ de Southampton.*	*Ibid. p. 1. m. 19. d.*	78
		12 —	Pro filiis Nicholini de Flisco, de gratiâ Regis speciali.	Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. *Ibid.*	79
		20 —	De Wallensibus eligendis & arraiandis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	79
		20 —	Ad Principem Walliæ, super arraiatione præfatâ.	Ibid. *Ibid.*	79
		20 —	*Quod homines ad arma sint apud Portesmuth infra xv. dies post quindenam Paschæ.*	*Ibid. p. 1. m. 20. d. Ibid.*	79
		20 —	De hæreditate Philippæ Reginæ, per mortem comitis Hollandiæ sibi devolutâ, prosequendâ.	Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. *Ibid.*	80
		20 —	De tractando cum hominibus de partibus Hollandiæ, super hæreditate prædicta.	Ibid. *Ibid.*	80
		20 —	De commissariis ad audiendum cardinales, ut mediatores pacis inter Regem & Philippum de Valesio, destinatis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	80
		20 —	Littera missa cardinalibus supradictis.	Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	80
		22 —	Ad gentes Flandriæ, de dictis commissariis ad audiendum præfatos cardinales solummodo missis.	Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 10. d. *Ibid.*	80
		30 —	*Quod homines infra sex leucas à mari morantes, exonerentur ad inveniendum homines ad arma.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. d. Ibid.*	81
		4 Maii.	*Pro Isabellâ de Lancastriâ moniali de Ambresbury.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 11. Ibid.*	81
		6 —	Super gloriosis successibus in Vasconia, & de orando.	Ibid. *Ibid.*	81
		12 —	*Ordinatio de fructibus beneficiorum alienigenarum, Regi mutuatis.*	*Ibid. m. 20. Ibid.*	81
		3 Jun.	*De protectione pro diversis personis, qui, in comitivâ Thomæ de Bello Campo comitis Warr', ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 6. Ibid.*	82
		6 —	Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione; quocunque jure et juramento in contrarium non obstantibus, executoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	82
		20 —	Hugo de Hastynges, capitaneus in terrâ Flandriæ, ad cavalcatas contra inimicos Regis faciendas, constituitur.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 1. *in Turr. Lond.*	83
		20 —	De fideli gestu Flandrensium, et de capitaneo antedicto.	Ibid. *Ibid.*	83
		25 —	De arbitro, in quæstione super hæreditate Philippæ Reginæ, constituto.	Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. *Ibid.*	83
		25 —	Leonellus filius Regis, custos Angliæ constituitur.	Ibid. m. 17. *Ibid.*	84
		26 —	Pro Edwardo principe Walliæ, super chevanciis.	Ibid. m. 25. *Ibid.*	84
		28 —	De audiendo et terminando querelas in Flandria.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 1. *Ibid.*	84
		1 Jul.	De tractando cum mercatoribus Angliæ, super chevanciis faciendis.	Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. *Ibid.*	84
		2 —	Ad cardinales, quod Regi non vacat colloquio cum ipsis habendo, nec tractandum est sine assensu alligatorum.	Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	84
		2 —	De magno sigillo; & super passagio Regis.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 26. d. *Ibid.*	85
		6 —	Pro militibus Alemanniæ, de remuneratione.	Liberat. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	85

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1346	20 Edw.III.	10 Julii.	Quod nullus transeat ad partes exteras, ne exploratores secreta Regis ad inimicos deferant.	Rot.Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 23. d. *in Turr. Lond.*	85
		10 —	De cerâ circa corpus Edwardi I. avi Regis, renovandâ.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 26. *Ibid.*	85
		10 —	*Litteræ missæ hominibus villarum de Brugges, Gandavo, et Ipre, in Flandriâ: Rege supra mare agente.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 2. d. Ibid.*	85
		11 —	De potestate litteras aperiendi, et cum ambassiatoribus tractandi in absentiâ Regis.	Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	85
		12 —	Super ordine militari suscipiendo.	Ibid. p. 2. m. 15. *Ibid.*	86
		20 —	Pro Philippa Regina Angliæ, super expensis.	Liberat. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	86
		20 —	*De custodiâ villæ de Suthampton, et costeræ maris versus Novam Forestam.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 16. Ibid.*	86
		20 —	*De adventu comitum Dessemond et de Kildare, de Hiberniâ in Angliam.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 25. d. Ibid.*	86
		24 —	De viis regiis propè civitate London', reparandis.	Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. *Ibid.*	86
		25 —	De intimando nova super applicatione & statu Regis in Normannia.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 25. d. *Ibid.*	87
		25 —	*De navibus muniendis, et in portubus salvò custodiendis.*	*Ibid. p. 2. m. 24. d. Ibid.*	87
		25 —	*Super eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	87
		1 Aug.	De arcubus & sagittis, pro expeditione guerræ Gallicæ, providendis.	Ibid. p. 2. m. 21. *Ibid.*	87
		3 —	De orando pro Rege et exercitu, apud Hogges in Normanniâ, applicantibus.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. *Ibid.*	88
		3 —	De eventibus post applicationem apud Hogges prosperis, publicandis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. *Ibid.*	88
		3 —	De protectione, pro Annibaldo de Ceccano et Stephano Alberti, cardinalibus.	Rot. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 21. *Ibid.*	88
		12 —	De officio marescalciæ excercendo.	Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. d. *Ibid.*	88
		20 —	Quod homines sint parati ad proficiscendum contra Scotos, Angliam iteratò invasuros.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	89
		20 —	De malitiâ Scotorum refrænandâ.	Ibid. *Ibid.*	89
		21 —	De constabulario & marescallo exercitûs, versus Regem in flotâ navium profecturi, constitutis.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 19. *Ibid.*	89
		6 Sept.	Super victoriâ apud villam de Cressy; Philippo de Valesio profligato, & obsidione Calesii susceptâ.	Ibid. p. 2. m. 17. d. *Ibid.*	89
		8 —	De intentione Regis parliamento ostendendâ.	Rot. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 21. *Ibid.*	90
		8 —	Magnates cum Rege propè Calesium, mittunt ad magnates in parliamento conventuros nova; de ordine militari à principe Walliæ suscepto, & de auxilio indè concedendo.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	90
		10 —	*De protectione pro certis personis, qui, cum Philippa Regina Angliæ, consorte Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.*	90
		17 —	*De certiorando de nominibus alienigenarum in Angliâ beneficiatorum.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. d. Ibid.*	90
		18 —	*De mittendo homines ad arma & alios usque Sandwicum, ad proficiscendum supra mare.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 18. Ibid.*	91
		18 —	*De proficiscendo supra mare.*	*Ibid. Ibid.*	91
		3 Oct.	De adversario Franciæ totam armatorum potentiam congregante; & de hominibus ad arma, ad Regem, in obsidione Calesii, mittendis.	Ibid. p. 2. m. 14. *Ibid.*	91
		14 —	*Quod aldermanni civitatis London' electioni de proximo majore, personaliter intersint.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 15. d. Ibid.*	91
		20 —	Gratiarum litteræ, magnatibus partium borealium Angliæ directæ, de strenuitate eorum in prælio apud Nevill's Cross, contra Scotos.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 5. d. *Ibid.*	91
		22 —	Ad instantiam Papæ & cardinalium, procuratorium ad tractandum cum Philippo de Valesio.	Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	92
		25 —	*De proclamando, quod nullus ducat frumentum ad partes exteras, nisi versus Caleys.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. d. Ibid.*	92
		28 —	Procuratorium ad tractandum cum quibuscunque de ligis.	Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 19. *Ibid.*	92
		30 —	Gilberto de Umframvill & aliis committitur potestas recipiendi Scotos, qui venire voluerint, ad fidem Regis.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	92
		4 Nov.	De Scotis propè Dunelmum expugnatis, & de tractatu cum Johanne de Insulis ineundo.	Ibid. *Ibid.*	93
		4 —	*Indentura de monetâ.*	*Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. d. Ibid.*	93
		8 —	Pro Willielmo Mauvesyn milite, de guerrâ capto.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 11. *Ibid.*	93
		12 —	Pro Reymundo de Farges, cardinale.	Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 15. *Ibid.*	93
		12 —	*De festinando profectionem hominum ad arma, armatorum & sagittariorum, versus Sandwicum.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 11. Ibid.*	93
		15 —	De sagittariis ab exercitu recedentibus; & de prisone, qui dictus est archidiaconus Parisiensis, abbati de Colcestria vendito.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 7. d. *Ibid.*	94
		15 —	De præfato prisone, coram concilio ducendo.	Ibid. *Ibid.*	94
		20 —	Quod captivi Scotici nequaquam liberentur; sed quod captores eos ducant ad Londinum, ibi super satisfactione pro eis debitâ, tractaturi.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. d. *Ibid.*	94
		24 —	*De navibus piscatricibus arestandis, pro villâ de Caleys insultanda.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 9. Ibid.*	94
		26 —	*De scalis & cleiis providendis, in auxilium insultandi & expugnandi villam de Caleys.*	*Ibid. p. 2. m. 10. Ibid.*	95
		30 —	De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, armatis, & sagittariis.	Ibid. p. 2. m. 7. *Ibid.*	95
		8 Dec.	Quod magnates Scotiæ, in prælio apud Nevill's Cross capti, ad Turrim London' ducantur; solutione redemptionis pretii captoribus promissâ.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	95
		8 —	*De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, villam de Caleys obsidentem.*	*Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. Ibid.*	96
		8 —	*De hominibus ad arma & sagittariis Regi mittendis.*	*Ibid. Ibid.*	96
		8 —	*Super eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	96

A.D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1346	20 Edw. III.	8 Dec.	*De sagittariis ad Regem mittendis.*	*Rot. Franc.* 20 *Edw. III. p.* 2. *m.* 6. *in Turr. Lond.*	97
		10 —	Quod magnates partium borealium sint apud Westmonasterium, super defensione Angliæ, & expeditione guerræ Scotiæ tractaturi.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	97
		10 —	Ad archiepiscopum Eborum, & episcopos Dunolm' & Karlioli, super eodem negotio.	Ibid. *Ibid.*	97
		12 —	Super prisonibus antedictis, de vadiis.	Liberat. 20 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	97
		12 —	Pro nuncio de victoriâ Scotorum.	Ibid. *Ibid.*	98
		12 —	*De habendo archidiaconum Paris', de guerrâ captum, in cancellariâ Regis.*	*Claus.* 20 *Edw. III. p.* 2. *m.* 4. *d. Ibid.*	98
		12 —	*De navibus pro passagio magnatum & aliorum, ad Regem venturorum.*	*Rot. Franc.* 20 *Edw. III. p.* 2. *m.* 7. *Ibid.*	98
		13 —	Quod inquisitio fiat de illis, qui prisones de Scotia dimiserant, vel evadere permiserant.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. d. *Ibid.*	98
		15 —	De ducendo David de Brus & comitem Wigtoniæ, usque Turrim London'.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	98
		16 —	De ducendo Malculmum Flemyng comitem Wigtoniæ, usque Turrim prædictam.	Ibid. *Ibid.*	99
		16 —	Super expensis David de Brus.	Liberat. 20 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	99
		17 —	Quod omnes, qui captivos Scoticos dimiserant, vel evadere permiserant, incarcerentur.	Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. d. *Ibid.*	99
1347		1 Jan.	Quod litteræ & brevia, comitatum Ultoniæ contingentia, sub nomine & stilo Leonelli, filii Regis, de cætero fiant & exequantur.	Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 1. *Ibid.*	99
		1 —	Indentura super David de Brus.	Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 1. d. *Ibid.*	99
		8 —	Super prisone, qui archidiaconus Parisiensis dicebatur, se Beringarium de Monte Alto nominante, coram concilio Regis, habendo.	Ibid. p. 2. m. 2. d. *Ibid.*	100
		10 —	Thomas de Daggeworth capitaneus in ducatu Britanniæ, durante bello Gallico, constituitur.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. *Ibid.*	100
		15 —	*Bulla Clementis VI. Papæ, ad Regem, obsidione de Caleys durante.*	*R. de Avesbur. Hist. Edw. III. Oxon.* 1720. *p.* 146.	100
		15 —	*Responsio domini Regis ad præfatas litteras.*	*Ibid.* p. 149.	100
		16 —	Super archidiacono sæpedicto, de verificationibus capiendis.	Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 7. d. *in Turr. Lond.*	101
		17 —	De capitaneo in Pictavia constituto.	Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. *Ibid.*	101
		17 —	*De recipiendo ad pacem homines de Pictaviâ.*	*Ibid. Ibid.*	101
		17 —	*De tractando cum probis hominibus civitatis de Nauntes.*	*Ibid. Ibid.*	102
		18 —	*Indentura inter Regem & Henricum Pycard & quosdam mercatores, de pecuniâ mutuatâ.*	*Claus.* 20 *Edw. III. p.* 1. *m.* 24. *d. Ibid.*	102
		19 —	*De non molestando homines venientes de Britanniâ.*	*Rot. Franc.* 20 *Edw. III. p.* 2. *m.* 2. *d. Ibid.*	102
		20 —	Super expensis prisonum Scotiæ.	Liberat. 20 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	102
		20 —	Super dictis expensis.	Ibid. *Ibid.*	102
		20 —	Pro Johanne de Coupland, qui David de Bruys prisonem de guerrâ cepit, in statu baneretti posito.	Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 2. *Ibid.*	102
		20 —	De pardonatione pro dicto Johanne.	Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	103
		20 —	Bulla Clementis VI. Papæ, super nuncio Regis Armenorum, & ad pacem exhortatoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	103

An. 21 Edw. III.

A.D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	21 Edw. III.	26 —	Pro Hibernicis, de veniendo ad Regem.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 36. *Turr. Lond.*	103
		26 —	De retinentiâ Henrici Percy & Radulphi Nevil, ad proficiscendum in comitivâ Edwardi de Balliol Regis Scotiæ, pro vadiis consuetis.	Ex Litt. & Autogr. Edw. III.	104
		30 —	*De compellendo homines, terras & tenementa infra Insulam Vectam habentes, ad moram infra eandem insulam.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 28. *d. in Turr. Lond.*	104
		1 Feb.	Exoneratio comitis Lancastriæ de officio capitanei & locum tenentis Regis in ducatu Aquitaniæ.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 22. *Ibid.*	104
		5 —	De protectione, pro archidiacono Cestriæ, cardinale.	Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 35. *Ibid.*	105
		6 —	De vadiis super retinentiâ, juxta indenturam antedictam.	Liberat. 21 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	105
		7 —	De protectione, pro archidiacono Dorsetiæ, cardinale.	Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 35. *Ibid.*	105
		10 —	*Pro Hugone comite Devon', de non comparendo in parliamentis.*	*Cart. & Pat. apud Cales.* 21 *Edw. III. m.* 22. *Ibid.*	105
		14 —	Mandatur archiepiscopo Eborum, quod tres captivos Scoticos salvò custodiri faciat.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 12. *Ibid.*	105
		15 —	De venire faciendo, ad informandum Regem super statu navigii.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 34. d. *Ibid.*	105
		15 —	*De venire faciendo, ad tractandum de costerâ maritimâ.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 34. *d. Ibid.*	106
		15 —	*Nè quis ducat victualia extra Insulam Vectam.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 31. *d. Ibid.*	106
		15 —	*De navibus arestandis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 34. *d. Ibid.*	106
		15 —	*De eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	107
		18 —	*De sagittariis eligendis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 28. *Ibid.*	107
		18 —	R. de Sadyngton & alii, assignantur ad judicium ferendum contra comites de Meneteth & de Fyf.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 9. d. *Ibid.*	108
		22 —	De judicio reddito contra dictos comites; & de gratiâ pro comite de Fyf, consanguineo Regis.	Ibid. *Ibid.*	108

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1347	21 Edw. III.	23 Feb.	De assecurando quod Rex non dabit possessiones suas in Aquitania, nisi futuro hæredi Regis.	Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 13. *in Turr. Lond.*	109
		23 —	*Johannes de Monte Gomery admirallus constituitur.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 35. *Ibid.*	109
		27 —	De tractando cum adversariis de Scotia.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 12. *Ibid.*	109
		1 Mar.	Super ductione David de Brus usque Turrim London'.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 27. *Ibid.*	109
		3 —	De audiendo et terminando gravamina inter homines Regis Angliæ, et Regis Castellæ.	Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	109
		5 —	Super jocalibus et catallis Godefridi de Harecourt arestatis.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 25. *Ibid.*	110
		6 —	*De ducendo usque Eborum quarteria corporis Johannis de Graham, nuper comitis de Meneteth.*	*Pat.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 25. *d. Ibid.*	110
		7 —	De ornamentis capellæ pro festo Paschæ, ad Regem apud Caleys, ducendis.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 29. *Ibid.*	110
		7 —	*De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, et aliis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 30. *Ibid.*	110
		12 —	De pensione pro Thomâ de Brynchesle, qui primitus nova Regi detulit de victoriâ Dunelmensi.	Liberat. 21 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	111
		12 —	De prisonibus Scotiæ, hinc inde movendis.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 21. d. *Ibid.*	111
		12 —	De prisonibus Scotiæ, usque ad castrum de Wyndesore ducendis, et in separalibus locis detinendis.	Ibid. *Ibid.*	111
		13 —	*Johannes Howard admirallus constituitur.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 31. *Ibid.*	111
		13 —	Super tractatu matrimonii inter comitem Flandriæ et Isabellam filiam Regis.	Ex Orig. infra Camer. Pell.	111
		13 —	*De matrimonio prædicto.*	*Cart. & Pat. apud Cales.* 21 *Edw. II. m.* 22. *d. Ibid.*	112
		13 —	*De custodiendo Walterum de Maundevill'.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 25. *d. Ibid.*	112
		14 —	De prosequendo coram commissariis Regum Angliæ et Ispanniæ, hinc et inde assignatis.	Ibid. *Ibid.*	112
		16 —	*De navibus parandis ad proficiscendum supra mare.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 23. *d. Ibid.*	112
		20 —	De vadiis, pro guerrâ Scotiæ, solvendis.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	113
		22 —	*Indentura de custodiâ Insulæ Vectæ.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 23. *d. Ibid.*	114
		22 —	*Indentura de custodiâ castri de Caresbroke.*	*Ibid. Ibid.*	114
		30 —	*De vasis et aliis necessariis, pro hospitio Regis, providendis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 19. *Ibid.*	114
		31 —	*De veniendo ad Regem usque Caleys.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 18. *Ibid.*	114
		31 —	*Super eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	114
		3. —	*De habendo Margeriam de la Beche coram concilio Regis.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 21. *d. Ibid.*	114
		3 Apr.	*Pro Philippâ Reginâ Angliæ.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 22. *Ibid.*	115
		5 —	*De supersedendo pro villis ad quas naves non pertinent; et etiam de contributione faciendâ ad inveniendum naves.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 17. *Ibid.*	115
		5 —	*De navibus parandis pro passagio comitis Huntyngdon'.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	115
		8 —	*De lanis Regi mutuandis.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 15. *d. Ibid.*	116
		8 —	*De vexillis pro navibus emendis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 5. *Ibid.*	116
		10 —	De prisonibus Franciæ, sub securâ & arctâ custodiâ detinendis.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 19. d. *Ibid.*	116
		10 —	Pro mercatoribus de Venetiis.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 20. *Ibid.*	116
		12 —	Prohibitio contra procurationes pro expensis cardinalium, circa tractatum pacis, moram in Francia trahentium.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 13. d. *Ibid.*	117
		12 —	*De custodiendo omnes portus & loca maritima infra forestam Regis de Purbyk.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	117
		13 —	De retentione galearum, & conveniendo cum duce & concilio Januæ.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 20. Ibid.	117
		13 —	*Ad priorem Sancti Johannis Jerusalem, de veniendo ad Regem usque Caleys.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 16. *Ibid.*	117
		26 —	Quod, ex officio, & non ad instantiam abbatis Sancti Edmundi, temporalia episcopatûs Norwici Rex cepit in manum suam.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 18. *Ibid.*	118
		28 —	*De navibus usque Sandwicum venire faciendis, pro passagio Johannæ filiæ Regis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 10. *Ibid.*	118
		1 Maii.	Pro R. de Shelton, de ordine militari, ad prælium apud Cressy suscepto; & de pardonatione.	Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 6. *Ibid.*	118
		1 —	*De capiendo Johannem de Dalton & complices suos.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 13. *d. Ibid.*	118
		1 —	*De recipiendo Johannem de Dalton & alios infra Turrim London'.*	*Ibid. Ibid.*	119
		6 —	Pro duce Gelriæ, de indempnitate, si filiam ducis Brabantiæ non in uxorem ducat.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	119
		8 —	Salvus conductus pro W. de Tours, & aliis ad Scotiam profecturis, ad necessaria in usum Regis Scotiæ, captivi, afferendum.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	119
		10 —	*De supervidendo castra, fortalitia, & alia in ducatu Aquitanniæ.*	*Rot. Vascon.* 21 *Edw. III. m.* 11. *Ibid.*	119
		12 —	De prisonibus ducendis usque castrum de Odyham.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 13. d. *Ibid.*	120
		14 —	De festinando ad Regem, totâ potentiâ Franciæ congregatâ, & prælium secum citra Pentecosten commissurâ.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	120
		14 —	De hominibus, ex causâ præfatâ, ad Regem mittendis.	Ibid. *Ibid.*	120
		16 —	*De navibus mittendis usque Caleys.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 6. *Ibid.*	120
		19 —	De navibus pro passagio comitis Lancastriæ liberandis.	Ibid. *Ibid.*	121
		19 —	Super passagio dicti comitis, de intendendo.	Ibid. *Ibid.*	121
		23 —	Super retinentiâ Teutonicorum.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	121
		28 —	*De denariis thesaurario liberandis.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 8. *d. in Turr. Lond.*	121

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1347	21 Edw. III.	28 Maii.	*De essendo coram concilio apud Westm'.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 8. *d. in Turr. Lond.*	122
		28 —	*De attachiando diversos mercatores.*	*Ibid. Ibid.*	122
		1 Jun.	Pro Henrico comite Lancastriæ, carta donationis de Brageriaco & cussionis monetæ.	Pat. & Cart. apud Cales. 21 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	123
		2 —	Ad nobiles Vasconiæ, de ipsorum constantiâ, laudatoria.	Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 12. *Ibid.*	123
		2 —	Ad communitates Vasconiæ, de ipsorum perseverantiâ.	Ibid. *Ibid.*	123
		2 —	*De temporalibus episcopatûs Lincoln', Johanni Gynewell restituendis.*	*Pat.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 2. *Ibid.*	124
		2 —	*De denariis, pro navibus supra mare inveniendis, cheviandis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 1. *m.* 1. *Ibid.*	124
		3 —	*Quod villa de Regula non separetur à coronâ Angliæ.*	*Rot. Vascon.* 21 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	125
		3 —	*Pro juratis & habitatoribus villæ de Regula.*	*Ibid. Ibid.*	125
		3 —	*Pro burgensibus de Regula, de confirmatione cartæ ipsis per Regem Johannem concessæ.*	*Ibid. m.* 8. *Ibid.*	125
		3 —	De concordiâ inter villam de Regula & villam de Burdegalia observandâ.	Ibid. *Ibid.*	125
		10 —	De cerâ renovandâ circa corpus Edwardi I. quondam Regis Angliæ.	Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 5. *Ibid.*	126
		16 —	Pro Thoma de Holand, super captione constabularii Franciæ.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	126
		18 —	*De inquirendo de malefactoribus in villâ Bristoll'.*	*Pat.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 28. *d. Ibid.*	126
		23 —	*Ad vicecomites, de proclamatione faciendâ super lanis.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 41. *d. Ibid.*	126
		5 Jul.	Conventiones cum duce & populo Januensibus.	Ex Orig. subsid. & suppl. Rot. Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 8. *Ibid.*	126
		7 —	De tractando super matrimonio inter Edwardum primogenitum Regis, & Leonoram Regis Portugalliæ filiam.	Pat. 21 Edw. III. p. 2. m. 13. *Ibid.*	128
		7 —	De tractando super dicto matrimonio, & de tempore quo dicta Leonora in Angliam sit transmissa.	Ibid. *Ibid.*	128
		7 —	Littera missa Regis Portugalliæ cancellario.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 36. d. *Ibid.*	129
		23 —	De victualibus ad Regem, adversarii exercitu valdè grandi, juxta Calesium coarctatum, ducendis.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 18. d. *Ibid.*	129
		——	*Litteræ quas Rex archiepiscopo Cantuariensi misit, de adventu Regis Franciæ apud Caleys, & ejus fugâ.*	*R. de Avesbur. Hist. Edw. III. Oxon.* 1720. *p.* 163.	129
		1 Aug.	*Pro universitate villæ de Lauardaco.*	*Cart. & Pat. apud Cales.* 21 *Edw. III. m.* 8. *in Turr. Lond.*	129
		12 —	De Calesio, jam expugnato, incolis Anglicanis suppeditando.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 17. d. *Ibid.*	130
		20 —	De proposito Regis ad equitandum in regnum Franciæ, pro juribus recuperandis.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 31. d. *Ibid.*	130
		20 —	De pecuniâ & lanâ ex mutuo liberandis.		
		20 —	De pecuniâ liberandâ.	Ibid. p. 2. m. 28. d. *Ibid.*	130
		20 —	De lanis mutuandis.	Ibid. *Ibid.*	131
		20 —	De prisonibus de Scotia, diversis constabulariis castrorum liberandis.	Ibid. p. 2. m. 32. d. *Ibid.*	133
		30 Aug.	*Pro Johanne de Merle, qui rumorem captionis Caroli de Bloys ad Regem retulit.*	*Cart. & Pat. apud Cales.* 21 *Edw. III. m.* 6. *Ibid.*	134
		1 Sept.	De tractando cum duce Austriæ, super sponsalibus.	Ibid. m. 8. *Ibid.*	134
		3 —	*De veniendo ad Gildehallam London', ad tractandum ibidem super quibusdam arduis negotiis.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 23. *d. Ibid.*	134
		4 —	*De navibus arestandis, pro passagio diversorum fidelium Regis versus Vasconiam.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 16. *Ibid.*	134
		7 —	Super prisonibus Scotiæ removendis.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 24. d. *Ibid.*	135
		8 —	Pro hominibus ad arma & sagittariis; de festinando ad Regem, qui cum adversario Franciæ statuit præliari.	Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 15. d. *Ibid.*	135
		13 —	De victualibus providendis, pro munitione villæ de Caleys.	Ibid. p. 2. m. 17. *Ibid.*	135
		25 —	Ad litteras de credentiâ, responsio Clementis VI. Papæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	136
		25 —	Procuratorium ad tractandum de pace, ad instantiam Papæ & cardinalium.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. *in Turr. Lond.*	136
		28 —	Treugæ, mediantibus cardinalibus prædictis, prope Calesium, concordatæ, & per commissarios utriusque Regum juratæ.	Ex Litt. & Autogr. Edw. III.	136
		3 Oct.	Pro comite Lancastriæ, de prisonariis, financias, non habitâ ad fides & juramenta consideratione, solvere recusantibus.	Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. *in Turr. Lond.*	138
		5 —	De protectione, pro cardinalium procuratoribus.	Ibid. *Ibid.*	138
		8 —	*Pro Eustachio de Sancto Petro.*	*Ibid. Ibid.*	138
		8 —	Joh' de Monte Gomerii capitaneus Calesii constituitur.	Ibid. *Ibid.*	138
		8 —	*De certis articulis, in villâ de Caleys observandis.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 4. *Ibid.*	139
		8 —	Pro episcopo Cicestriæ, de supersedendo.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 19. *Ibid.*	139
		14 —	De abitu Regis ad Franciam, & in Angliam reditu.	Ibid. p. 2. m. 18. d. *Ibid.*	139
		16 —	*De proclamatione, super ductione bladorum, faciendâ.*	*Ibid. p.* 2. *m.* 15. *d. Ibid.*	139
		18 —	Super evasione prisonariorum.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 2. d. *Ibid.*	140
		18 —	Pro burgensibus & habitatoribus villæ de Dunkirk.	Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 26. *Ibid.*	140
		18 —	*De proclamando quod nullus miles vel armiger transeat mare.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 15. *d. Ibid.*	140
		20 —	Littera missa Regi Castellæ, super negotiis hinc indè tractatis & tractandis.	Ibid. p. 2. m. 14. d. *Ibid.*	140
		20 —	*Custos monetæ in villâ de Caleys cudendæ, constituitur.*	*Rot. Franc.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 4. *Ibid.*	140
		28 —	*De non permittendo milites nec armigeros transire mare.*	*Claus.* 21 *Edw. III. p.* 2. *m.* 15. *d. Ibid.*	141
		8 Nov.	Super deductu Regis cum falconibus.	Ibid. p. 2. m. 18. d. *Ibid.*	141
		12 —	*Prohibitio de factis armorum.*	*Ibid. p.* 2. *m.* 11. *d. Ibid.*	141

A. D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1347	21 Edw. III.	24 Nov.	De expensis solvendis prisonibus de Scotia.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 9. *in Turr. Lond.*	141
		26 —	*Proclamatio de lanis extra regnum ducendis.*	*Ibid. p. 2. m. 7. d. Ibid.*	141
		28 —	*De proclamando quod naves applicent apud villam de Caleys.*	*Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 9. d. Ibid.*	142
		1 Dec.	*Joh' de Chivereston capitaneus villæ Calesii constituitur.*	*Ibid. p. 1. m. 4. Ibid.*	142
		3 —	*De legibus villæ de Caleys.*	*Ibid. p. 2. m. 3 & 4. Ibid.*	142
		3 —	Ad provisorem ecclesiæ Maguntinæ, de credentiâ.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 7. d. *Ibid.*	144
		4 —	Littera missa Lodowico duci Bavarriæ, marchioni Brandeburgensi, ac comiti de Tiroles, de credentiâ.	Ibid. *Ibid.*	144
		4 —	*Senescallus villæ de Caleys constituitur.*	*Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 10. Ibid.*	145
		7 —	Salvus conductus pro W. de Levingeston & aliis, super negotiis David de Brus, de Scotia, ad Turrim London' profecturis.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	145
		12 —	Ad Papam, de credentiâ.	Rot. Rom. 21 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	145
		12 —	Ad cardinales, litteræ commendatoriæ.	Ibid. *Ibid.*	145
		12 —	De prisonibus, qui fidem violant, arestandis.	Rot. Franc. p. 2. m. 8. *Ibid.*	145
		12 —	Super expensis prisonum Scotiæ.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 7. *Ibid.*	146
		13 —	De denariis solvendis pro expensis David de Anand, Scoti.	Ibid. p. 2. m. 8. *Ibid.*	146
		27 —	De navibus, pro passagio Johannæ filiæ Regis, arestandis.	Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	146
		28 —	Pro Johanne Mautravers milite, de protectione innovandâ.	Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 6. *Ibid.*	146
1348		1 Jan.	Littera missa Regi Castellæ, super passagio Johannæ filiæ Regis, primogenito ejusdem Regis maritandæ.	Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. *Ibid.*	147
		1 —	Littera missa Reginæ Castellæ.	Ibid. *Ibid.*	147
		1 —	Littera missa Aleanoræ Gusman.	Ibid. *Ibid.*	147
		1 —	Littera missa Johanni domino de Lare & de Biscaye.	Ibid. *Ibid.*	147
		1 —	Littera missa episcopo Palens.	Ibid. *Ibid.*	148
		1 —	Littera directa Petro, filio Regis Castellæ primogenito.	Ibid. *Ibid.*	148
		4 —	Bulla Clementis VI. Papæ, pro Arnaldo de Duroforti commendatoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	148
		8 —	De denariis pro providentiis Johannæ filiæ Regis solvendis.	Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	148
		15 —	De custodiâ terrarum comitissæ de Mar.	Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	148

An. 22 Edw. III.

A. D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	22 Edw. III.	28 —	*De victualibus providendis, pro munitione villæ de Caleys.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 18. Ibid.*	149
		29 —	*De providentiis faciendis pro passagio Johannæ filiæ Regis.*	*Ibid. m. 19. Ibid.*	149
		1 Feb.	De treugis inter Regem Angliæ & comitem Petragoricensem observandis.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 38. *Ibid.*	149
		1 —	De matrimonio inter Petrum, primogenitum Regis Castellæ, & Johannam, filiam Regis, concordato; & quod eorum filius pro Rege Castellæ habebitur.	Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 29. *Ibid.*	150
		6 —	*W. de Salop' custos monetæ in villâ de Caleys, constituitur.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 19. Ibid.*	150
		10 —	*De solutionibus faciendis soldariis, & operariis in villâ de Caleys existentibus.*	*Ibid. m. 18. Ibid.*	150
		12 —	De navibus, pro passagio Johannæ filiæ Regis, capiendis.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 41. *Ibid.*	151
		13 —	*De proclamando de monetâ & aliis.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 35. d. Ibid.*	151
		14 —	De nunciis ad sentiendum voluntatem Papæ super præparatoriis ad tractatum pacis.	Ibid. p. 1. m. 33. d. *Ibid.*	151
		14 —	De arbitratoribus, super debatis inter subditos Regum Angliæ & Castellæ, constitutis.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 40. *Ibid.*	152
		14 —	Litteræ missæ tribus bonis villis de Flandria.	Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 34. d. *Ibid.*	153
		14 —	Breve directum Regi Scotiæ, de veniendo ad parliamentum.	Ibid. m. 32. d. *Ibid.*	153
		15 —	Instructiones, super matrimonio Hispaniæ sæpedicto.	Ex Orig. infra Cam. Pellium.	153
		16 —	*De protectione pro certis personis, qui in comitivâ Johannæ filiæ Regis, ad partes Ispanniæ profecturi sunt.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.*	154
		16 —	Pro Anibaldo cardinale, de protectione.	Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 27. *Ibid.*	154
		18 —	*De deliberando comitem de Dessemount per certam manucaptionem.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 34 d. Ibid.*	154
		18 —	*Pro ecclesiâ Dublin', de privilegiis conservandis.*	*Rot. Rom. 22 Edw. III. m. 1. Ibid.*	154
		18 —	*De defensione terrarum in Hiberniâ.*	*Ibid. Ibid.*	155
		20 —	*De sagittariis, pro passagio Johannæ filiæ Regis, eligendis.*	*Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 36. Ibid.*	155
		20 —	*Pro communitate terræ Hiberniæ.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 28. d. Ibid.*	155
		26 —	Ad Regem Castellæ de justitiâ faciendâ.	Ibid. p. 1. m. 22. d. *Ibid.*	156
		2 Mar.	De navibus arestandis, pro passagio Johannæ filiæ Regis.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 38. *Ibid.*	156
		8 —	Pro Alianora ducissâ Gelrensi, sorore Regis.	Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 15. d. *Ibid.*	156
		14 —	*W. de Manny, admirallus in partibus borialibus constituitur.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. Ibid.*	156
		14 —	*De admirallo versus partes occidentales constituto.*	*Ibid. Ibid.*	157
		16 —	Pro ministrallo infantis Castellæ, in comitivâ filiæ Regis.	Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 16. *Ibid.*	157
		20 —	De sufferentiâ guerræ, captâ inter Regem & Reginam de Navarra.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 35. *Ibid.*	157
		20 —	De protectione pro dictâ Reginâ.	Ibid. m. 33. *Ibid.*	157
		20 —	*De mensuris & ponderibus pro villa de Caleys, liberandis.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. Ibid.*	157
		4 Apr.	*Pro burgensibus & habitatoribus villæ de Caleys.*	*Ibid. Ibid.*	158
		4 —	*Ordinatio, quod nullus qui est habitator villæ de Caleys, sit ad vadia Regis.*	*Ibid. m. 17. Ibid.*	158
		4 —	*De applicatione navium apud Caleys' & Dovorr' faciendâ.*	*Ibid. Ibid.*	158

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1348	22 Edw. III.	5 Apr.	De stapulâ stanni, plumbi, & pannorum laneorum apud Caleys tenendâ.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. *in Turr. Lond.*	158
		16 —	Pro nunciis de Scotia, qui, tractaturi super deliberatione David de Bruys, in Angliam nuper venissent, ad propria redituris.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	158
		24 —	De capitaneo galearum Regis constituto.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. *Ibid.*	159
		26 —	Pro Edwardo de Balliolo, super regalitatibus.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 7. d. *Ibid.*	159
		28 —	*Custodia castri Burdegaliæ, J. de Stretle committitur.*	*Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 30. Ibid.*	159
		1 Maii.	De remuneratione in Vasconia.	Ibid. *Ibid.*	159
		1 —	*Pro scabinis & habitatoribus villæ del' Alewe.*	*Ibid. m. 31. Ibid.*	160
		3 —	*De proclamatione faciendâ contra facta armorum.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 31. d. Ibid.*	160
		4 —	De commissariis, ad tractandum super injuriis Regi per ducem Brabantiæ illatis.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. *Ibid.*	160
		4 —	De tractando super injuriis per ducissam Gelriæ Regi irrogatis.	Ibid. *Ibid.*	160
		4 —	De tractando, cum episcopo Leodiensi & comite de Loos, super ligis perpetuis.	Ibid. *Ibid.*	160
		10 —	Ad electores, Regem ad Imperium designantes, responsiva.	Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 20. d. *Ibid.*	161
		15 —	Super treugis, apud Caleys nuper captis, ad requisitionem Papæ prorogandis.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	161
		17 —	*Pro Carolo de Bloys, de conductu.*	*Ibid. m. 15. Ibid.*	161
		1 Jun.	De nobilitando, & cingulo militiæ decorando.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 25. *Ibid.*	161
		4 —	*De prohibendo tranfretationem ad partes exteras.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 20. d. Ibid.*	161
		5 —	Litteræ missæ ad partes Flandriæ, super intentione Regis declarandâ.	Ibid. m. 17. d. *Ibid.*	162
		6 —	*R. de Morle, admirallus versus partes boriales constituitur.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 15. Ibid*	162
		11 —	*De pace reformandâ inter diversos dominos Vasconiæ.*	*Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 23. Ibid.*	162
		11 —	*De bonis rebellium in ducatu Aquitanniæ, in manum Regis capiendis.*	*Ibid. m. 26. Ibid.*	162
		24 —	De cerâ, pro Edwardo I. avo Regis, renovandâ.	Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 19. *Ibid.*	162
		1 Jul.	Super Anibaldo cardinale, & præbendâ de Wetewang.	Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 16. *Ibid.*	162
		3 —	Pro nunciis de Scotia, super deliberatione David de Brus tractaturis, in Angliam venturis.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	163
		3 —	*De officio portandi clavam in Britanniâ commisso.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 12. Ibid.*	163
		3 —	*Pro nuntiis Caroli de Bloys.*	*Ibid. m. 15. Ibid.*	163
		4 —	Pro Radulpho de Caours, de concessionibus in Pictavia.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 23. *Ibid.*	164
		6 —	*Pro episcopo Caturcens', de castro de Belaico.*	*Ibid. m. 22. Ibid.*	164
		12 —	Pro gardiano & fratribus Ordinis Minorum, super prandio consueto.	Ibid. m. 21. *Ibid.*	164
		20 —	*Pro quibusdam Hibernicis, de lege Anglicanâ utendâ.*	*Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 9. Ibid.*	164
		24 —	Pro gardiano & fratribus Ordinis Minorum de Regula.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	164
		24 —	*Pro hominibus & habitatoribus villæ de Thouny Charante.*	*Ibid. m. 19. Ibid.*	165
		28 —	*Ad Papam, de salvo conductu pro nuntiis ad curiam Romanam profecturis.*	*Rot. Rom. 22 Edw. III. m. 1. Ibid.*	165
		29 —	*De electione marinariorum, pro navibus nuper in guerrâ captis.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 12. Ibid.*	165
		30 —	Super deliberatione Caroli de Bloys.	Ibid. *Ibid.*	165
		1 Aug.	De treugis in Britannia observandis.	Ibid. m. 12. d. *Ibid.*	166
		3 —	Pro præfatâ ducissâ Gelrensi.	Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 10. d. *Ibid.*	166
		4 —	Renovatio litterarum pro arbitratoribus, super debatis inter subditos Regum Angliæ & Castellæ.	Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	166
		6 —	Super treugis, ante Calesium tractatis, tractante Summo Pontifice, per unum annum prorogatis.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	166
		6 —	De formâ treugarum infra Britanniam initarum.	Ibid. m. 13. *Ibid.*	166
		6 —	Pro cardinalibus, mediatoribus, de licentiâ colligendi procuratias, sibi per sedem Apostolicam, in Anglia concessas.	Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 9. *Ibid.*	167
		6 —	De capellâ Beati Stephani, infra palatium Westmonasteriense, sumptibus regiis consummatâ.	Ibid. p. 2. m. 3. *Ibid.*	167
		8 —	Innovantur litteræ de conductu pro nunciis de Scotia, ad tractandum de liberatione David de Brus acturis.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	167
		8 —	Quod Edwardus de Balliolo Rex Scotiæ, permittatur frui regalitate & jurisdictione regali in terris suis hæreditariis.	Ibid. *Ibid.*	168
		9 —	Pro Radulpho de Caourz, de terris, per ipsum adquirendis, & ante concessis.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	168
		9 —	Indentura inter Regem & supradictum Radulphum.	Ibid. m. 11. *d.* *Ibid.*	168
		10 —	*Ad archidiaconum Cornubiæ, de excitando homines ad custodiendum loca maritima.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	168
		10 —	*Pro Thoma de Daggeworth, capitaneo Britanniæ.*	*Ibid. m. 11. Ibid.*	169
		10 —	*De navibus liberandis pro passagio Thomæ de Daggeworth, ad partes Britanniæ.*	*Ibid. m. 13. Ibid.*	169
		12 —	Pro Alexandro de Seton, ad David de Bruys in Angliam venturo.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	169
		12 —	Pro comite Marchiæ, de veniendo ad tractandum super deliberatione præfati David.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	169
		12 —	Super reformatione pacis cum Hibernicis.	Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 7. *Ibid.*	169
		4 Sept.	*Pro Thoma de Daggeworth, de captione Caroli de Bloys, se ducem Britanniæ nominantis.*	*Ibid. p. 2. m. 5. Ibid.*	170
		4 —	*De treugâ proclamanda.*	*Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 7. d. Ibid.*	170
		5 —	De procurationibus cardinalium colligendis.	Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 1. *Ibid.*	170
		5 —	De treugis, apud London' captis & juratis; & super pace, per Isabellam Angliæ & Johannam Franciæ & Navarræ, Reginas, tractandâ.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 11. d. *Ibid.*	170
		11 —	De treugis supradictis proclamandis.	Ibid. m. 10. d. *Ibid.*	171
		15 —	De morte funestâ Johannæ, filiæ Regis, Burdegalis transmissæ, primogenito Regis Castellæ maritandæ.	Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 17. d. *Ibid.*	171
		15 —	Ad dictum primogenitum, super præfatâ morte.	Ibid. *Ibid.*	172

A.D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1348	22 Edw. III.	12 Oct.	Ad Reginam Castellæ, de morte antedictâ.	Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 17. d. *in Turr. Lond.*	172
		21 Sept.	De tractatoribus, ex parte Franciæ deputatis, ad tractandum super pace, juxta treugas nuper apud London' captas.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	172
		24 —	Bulla Clementis VI. Papæ, pro Johanne de Offord electo Cantuariensi.	*Ibid. Ibid.*	173
		25 —	De commissariis, ex parte Angliæ, ad tractandum de pace, juxta quod conventum fuerat in treugis memoratis.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	173
		25 —	Pro comite Lancastriæ, de potestatibus.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	174
		1 Oct.	*De navibus discarcandis, & ad navigium Regis mitti faciendis.*	*Ibid. m. 9. d. Ibid.*	174
		8 —	De parando, ad proficiscendum cum Rege.	Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 18. d. *Ibid.*	174
		10 —	Salvus conductus pro Johanna Reginâ Scotiæ, ad David de Brus, Regem Scotiæ, captivum in Anglia veniente.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	174
		11 —	Pro commissariis, ad tractandum cum hominibus & comite Flandriæ.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	175
		18 —	Pro nunciis de Scotia, ad tractandum super deliberatione David de Brus, & super finali pace.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	175
		22 —	De treugis, adversariis Scotiæ concessis, inviolabiliter tenendis.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	175
		22 —	*De proclamando passagium Regis.*	*Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 4. d. Ibid.*	175
		23 —	Pro hominibus & navi, vina & alia necessaria pro hospitio Reginæ Scotiæ, vecturis.	Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	176
		25 —	Pro episcopo Karlioli, super conductu Johannæ filiæ Regis defunctæ.	Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 13. *Ibid.*	176
		25 —	*Pro Rege, de exorando.*	*Ibid. p. 2. m. 12. d. Ibid.*	176
		28 —	De magno sigillo, & de passagio Regis.	Ibid. p. 2. m. 8. d. *Ibid.*	176
		4 Nov.	*De barreris & scannis pro itinere justiciariorum, reparandis.*	*Ibid. p. 2. m. 13. Ibid.*	177
		18 —	Forma treugæ, à datâ præsentium, ad primum diem Septembris duraturæ.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 10. d. *Ibid.*	177
		1 Dec.	*De stapulâ pannorum in regno Angliæ confectorum, apud villam de Caleys per Regem ordinatâ.*	*Ibid. m. 11. d. Ibid.*	178
		10 —	Forma concordiæ inter Regem & comitem Flandriæ.	Ibid. m. 3. d. *Ibid.*	178
		10 —	Concordiæ supradictæ confirmatio.	Ibid. *Ibid.*	179
		10 —	*De sacramento Johannis de Ufford', archiepiscopi Cantuar'.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 2. d. Ibid.*	179
		14 —	*De temporalibus archiepiscopatûs Cantuariæ.*	*Pat. 22 Edw. III. p. 3. m. 13. Ibid.*	180
		19 —	Pro hominibus de Scotia, de non molestando contra treugas.	Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 5. d. *Ibid.*	180
1349		1 Jan.	De parliamento, propter subitam plagam pestilentiæ mortalis, prorogato.	Ibid. p. 2. m. 3. d. *Ibid.*	180
		1 —	De capitaneo villæ de Caleys constituto.	Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	181
		23 —	*De proclamatione faciendâ.*	*Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 2. d. Ibid.*	181

An. 23 Edw. III.

A.D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	23 Edw. III.	1 Feb.	Potestas tractandi cum Karolo IV. Imperatore.	Pat. 23 Edw. III. p. 1. m. 31. *Ibid.*	181
		5 —	De commissariis, ad innovationes sacramentorum Flandrensium exigendum & recipiendum.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	181
		5 —	De prædictis, ad sacramenta omnium, extra partes Flandriæ bannitorum, similiter exigendum & recipiendum.	Ibid. *Ibid.*	181
		25 —	De conductu, pro nunciis super deliberatione David de Brus.	Rot. Scot. 23 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	181
		8 Mar.	De potestatibus, ex parte Franciæ, ad tractandum super treugis & pace.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	182
		10 —	De parliamento, propter pestilentiam invalescentem, ulterius prorogato.	Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 19. d. *in Turr. Lond.*	182
		10 —	De potestatibus, ex parte Regis Angliæ, ad tractandum super treugis & pace ineundis.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	182
		12 —	*De protectione pro episcopo Norwicensi, & aliis secum ad partes transmarinas profecturis.*	*Ibid. m. 11. Ibid.*	183
		14 —	De Brageriaco & cussione monetæ ibidem, comiti Lancastriæ concessis.	Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	183
		2 Apr.	*De dissensionibus in universitate Oxon' motis, pacificandis.*	*Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 16. d. Ibid.*	183
		2 —	*Super prædictis dissensionibus.*	*Ibid. p. 1. m. 10. d. Ibid.*	183
		13 —	*De potestate tractandi super treugis.*	*Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 10. Ibid.*	184
		15 —	*De prisonibus in civitate Baion', usque castrum ejusdem civitatis restituendis.*	*Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 8. Ibid.*	184
		2 Maii.	Forma treugæ, à primo die Septembris, usque Pentecosten, anno MCCCL. prorogatæ, ac interea de pace coram Papa tractandâ.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 9. & 9. d. *Ibid.*	184
		9 —	*De feodo marescalli levando.*	*Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 5. Ibid.*	185
		28 —	*De equis & carectis, pro munitione villæ de Caleys, providendis.*	*Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 8. Ibid.*	185
		28 —	*Da monetâ in villâ de Caleys faciendâ.*	*Ibid. Ibid.*	185
		28 —	De morte Joh' de Offord, cancellarii Regis, & de liberatione magni sigilli.	Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 10. d. *Ibid.*	185
		16 Jun.	*De liberatione magni sigilli episcopo Menevensi, quem Rex constituit cancellarium suum.*	*Ibid. p. 1. m. 8. d. Ibid.*	186
		24 —	Bulla Clementis VI. Papæ, pro abbate Sancti Albani, de confirmatione.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	186
		12 Jul.	*Johannes de Bello Campo, capitaneus villæ Cales' constituitur.*	*Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.*	186
		16 —	Pro Duncano Cambel, & Gilberto de Levenax, de Scotia, venientibus ad Andream Cambell, prisonarium in Angliam.	Rot. Scot. 23 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	187
		25 —	*Pro Mariâ de Sancto Paulo, comitissa Pembroch'.*	*Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. Ibid.*	187
		30 —	Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ.	Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 4. *Ibid.*	187

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE	REPOSITORY.	Fol.
1349	23 Edw. III.	4 Aug.	De potestate commissâ dimittendi terras & tenementa in villâ de Caleys, in feodo, seu ad terminum vitæ vel annorum.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.	187
		17 —	De J. de Bello Campo, admirallo constituto; & de navibus & marinariis eligendis.	Ibid. Ibid.	187
		19 —	De cementariis & aliis, pro operationibus apud villam de Caleys eligendis.	Ibid. Ibid.	188
		23 —	De proclamando quod nulli mercatores aut alii, armaturas, bona, vel mercimonia, ad partes Scotiæ ducant.	Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 16. d. Ibid.	188
		28 —	De certiorando, super donationibus excessivis in Vasconia factis.	Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. Ibid.	188
		28 —	De potestatibus, super reformatione treugarum.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 4. Ibid.	188
		28 —	Comes Lancastriæ, capitaneus & locum Regis tenens in ducatu Vasconiæ, & in partibus adjacentibus constituitur.	Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. Ibid.	189
		28 —	De jurisdictione quacumque in ducatu Vasconiæ, nomine Regis, excercendâ.	Ibid. Ibid.	189
		28 —	De tractando super amicitiis & alliganciis.	Ibid. Ibid.	189
		28 —	Super eodem negotio.	Ibid. Ibid.	189
		26 Sept.	De potestate articulos, apud Dunkirk cum Flandriæ comite concordatos, roborandi.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 3. Ibid.	189
		15 Oct.	De aliis commissariis ad dictos articulos approbandos.	Ibid. Ibid.	190
		18 —	Comes Lancastriæ capitaneus & locum Regis tenens in partibus Pictaviæ constituitur.	Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. Ibid.	190
		28 —	De non attemptando quicquam in præjudicium Regis.	Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 11. d. Ibid.	190
		6 Nov.	Ne quis salem apud la Bay ab aliquo, nisi à comite Lancastriæ, emere audeat.	Ibid. p. 2. m. 10. d. Ibid.	190
		20 —	Super bajulatione crucis in Hibernia.	Pat. 23 Edw. III. p. 3. m. 14. Ibid.	190
		1 Dec.	De non permittendo, causâ pestilentiæ, fugientes transire ad partes exteras.	Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 5. d. Ibid.	191
1350		15 Jan.	De salvo conductu pro servientibus comitis de Eu, prisonarii de Franciâ.	Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 1. Ibid.	191

An. 24 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE	REPOSITORY.	Fol.
	24 Edw. III.	12 Feb.	De sagittis providendis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 11. Ibid.	192
		18 —	Ad Audomarum cardinalem pro ecclesia Dublinensi, super bajulatione crucis.	Rot. Rom. 24 Edw. III. m. 1. Ibid.	192
		18 —	De terris in Hibernia, juxta ordinationem in parliamento Anglicano, contra hostiles incursus defendendis.	Ibid. Ibid.	192
		24 —	De mittendo Robertum de Emeldon' coram Rege.	Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 23. d. Ibid.	192
		9 Mar.	Robertus de Herle capitaneus villæ de Caleys' constituitur.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 12. Ibid.	193
		18 —	De H. de Sancto Albano, magistro pictorum; de pictoribus eligendis, pro operationibus in capellâ in palatio Regis faciendis.	Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 26. Ibid.	193
		20 —	Pro hominibus armatis inveniendis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 10. Ibid.	193
		20 —	Quod homines ad arma sint apud Sandwicum.	Ibid. m. 11. d. Ibid.	194
		20 —	P. de Whitton locum tenens admiralli constituitur.	Ibid. m. 10. Ibid.	194
		20 —	De fundatione domûs Beatæ Mariæ de Gratiis, London'.	Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 24. Ibid.	194
		1 Apr.	Pro Guidone de Bryan, super strenuo gestu suo, in conflictu, apud Calesium habito.	Liberat. 24 Edw. III. m. 5. Ibid.	195
		20 —	Pro tenentibus archiepiscopatûs Cantuar', de pardonatione palefridi.	Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 18. Ibid.	195
		30 —	Pro Duncano comite de Fyf, ad partes Scotiæ, pro redemptione suâ quærendâ, eundo.	Rot. Scot. 24 Edw. III. m. 5. Ibid.	195
		1 Maii.	De marinariis eligendis, pro navibus Regis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 9. Ibid.	195
		12 —	De denariis, pro feodo cancellarii Regis, solvendis.	Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 10. Ibid.	196
		15 —	De potestate, ex parte Angliæ, ad tractandum super pace vel treugis cum deputatis adversarii Franciæ.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 8. Ibid.	196
		15 —	De juramento præstando.	Ibid. Ibid.	196
		20 —	De attilio pro quibusdam navibus providendis.	Ibid. m. 9. Ibid.	196
		24 —	De conductu pro servientibus comitis de Eu.	Ibid. Ibid.	196
		30 —	Pro Johannâ de Bar, comitissâ Surriæ & Sussex', peregrè profecturâ.	Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 3. Ibid.	196
		8 Jun.	De cerâ renovandâ.	Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 6. Ibid.	197
		13 —	De treugâ inter Regem & adversarios suos Franciæ captâ à xiii. die Junii usque ad primum diem Augusti, & extunc per unum annum.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 7. & 8. d. Ibid.	197
		18 —	Ad vicecomites Angliæ, de proclamatione faciendâ, eo quod magna pars populi, & maximè operariorum & servientum, in ultimâ pestilentiâ defuncta est.	Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 8. d. Ibid.	198
		23 —	Ne quis ad partes exteras se divertat, absque mandato speciali.	Ibid. Ibid.	199
		23 —	De bladis non traducendis.	Ibid. Ibid.	199
		24 —	Pro Thoma le Bastard de Francia, veniente in Angliam ad duellum, inter ipsum & Johannem Viscontes vadiatum.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 8. Ibid.	199
		1 Jul.	De treugis, cum adversario Franciæ proclamandis.	Ibid. m. 8. d. Ibid.	200
		2 —	Pro cardinale de Naples & ejus procuratore.	Pat. 24 Edw. III. p. 2. m. 21. Ibid.	200
		18 —	Pro cive London'; de licentiâ proficiscendi ad Magnam Romam, pro absolutione animæ optinendâ.	Ibid. p. 2. m. 25. Ibid.	200
		22 —	R. de Morlee admirallus constituitur.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 6. Ibid.	200
		22 —	De intendendo custodibus terræ maritimæ.	Ibid. Ibid.	200
		28 —	Ad Papam, de nunciis super pace coram ipso tractaturis; & de litteris securi conductûs, sub sui nominis bullâ fiendis, ab ipso mittendis.	Rot. Rom. 24 Edw. III. m. 1. Ibid.	201
		6 Aug.	De appellationibus audiendis infra dominium de Caleys.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 5. Ibid.	201

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1350	24 Edw. III.	10 Aug.	De Hispanis, regnum invadere, & mari Anglicano dominari, jactantibus; & de orando pro Rege.	Claus. 24 Edw. III. m. 12. d. *in Turr. Lond.*	201
		28 —	*De dampnis à Flandrensibus illatis.*	*Ibid. Ibid.*	202
		3 Sept.	Bulla Clementis VI. Papæ, super morte Philippi, & ad pacem cum Johanne Rege, hortatoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	202
		3 —	De potestate ad conventiones cum Flandriæ comite roborandas.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	202
		8 —	De parando ad guerram contra Hispanos, dominium maris ad se attrahere molientes.	Rot. Vascon. 24 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	202
		8 —	Pro peregrinantibus, ad urbem Romanam, licentiâ Regis.	Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 12. & 11. d. *Ibid.*	203
		8 —	W. de Bentele capitaneus in Britannia constituitur.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	204
		12 —	Pro dicto capitaneo, de sumptibus supportandis.	Ibid. *Ibid.*	204
		13 —	De procuratiis cardinalium colligendis.	Pat. 24 Edw. III. p. 2. m. 13. *Ibid.*	204
		24 —	De conductu, pro servientibus Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	204
		12 Oct.	De duello inter Thomam de la Marche, bastardum Franciæ nuncupatum, & Johannem Viscount.	Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 14. *Ibid.*	205
		14 —	De potestate tractandi cum Scotis.	Rot. Scot. 24 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	205
		16 —	De querelis super injuriis, post & contra tractatum cum comite Flandriæ apud Dunkirk, illatis, audiendis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	205
		18 —	Confirmatio conventionum, cum duce & populo Januensibus initarum.	Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 8. *Ibid.*	205
		18 —	De subsidio, ad armatam navium contra Hispanos, levando.	Rot. Vascon. 24 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	206
		20 —	Pro comite de Eu, de personis ab ipso ad partes transmarinas, pro redemptione suâ quærendâ, transmissis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	206
		21 —	De potestate tractandi cum Margaretâ Imperatrice Romanorum, super regimine & custodiâ Zelandiæ, Hollandiæ, & Frisiæ.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	206
		21 —	Ad tractandum cum Imperatrice & duce Bavariæ, super ligis, inter illos & Regem ineundis.	Ibid. *Ibid.*	206
		26 —	Super regimine & custodiâ prædictis, Regi ab Imperatrice commissis.	Ibid. m. 4. *Ibid.*	207
		27 —	*De bladis extra regnum, nisi ad villam de Caleys, non educendis.*	*Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 7. d. Ibid.*	207
		2 Nov.	De treugis cum Philippo de Valesio defuncto, apud Calesium ultimò initis, cum Johanne filio præfati Philippi firmandis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	207
		2 —	Pro Thoma de Banastre; de pardonatione, pro bono servitio in conflictu contra Hispanos.	Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 13. *Ibid.*	207
		3 —	*Processus factus contra Willielmum de Thorpe, capitalem justiciarium placitorum.*	*Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 2. & 3 d. Ibid.*	208
		11 —	De potestate tractandi super treugis & ligis cum hominibus de Hispania.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	210
		11 —	Super cochâ de Janua, de inquirendo.	Ibid. *Ibid.*	210
		18 —	Pro W. la Zouche archiepiscopo Eborum, de pardonatione.	Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 9. *Ibid.*	210
		18 —	De magnâ parte populi in ultimâ pestilentiâ defunctâ; & de servientum salariis proindè moderandis.	Ibid. p. 3. m. 10. d. *Ibid.*	210
		19 —	*Memorandum de magno sigillo.*	*Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 6. d. Ibid.*	211
		8 Dec.	Super bajulatione crucis in Hibernia.	Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 21. d. *Ibid.*	211
		16 —	De tractando cum Imperatrice super misis & sumptibus, pro regimine & custodiâ Selandiæ, Hollandiæ, & Frisiæ, ordinandis.	Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	212
		20 —	*Pro Galfrido de Charny, prisonario Regis, de conductu.*	*Ibid. m. 2. Ibid.*	212
			An. 25 Edw. III.		
1351	25 Edw. III.	4 Feb.	*Pro præsidente liberæ capellæ Beatæ Mariæ de Graciis.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 34. Ibid.*	212
		20 —	*De monetâ in civitate Baion' cudendâ.*	*Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 9. Ibid.*	213
		23 —	Super appellatione ad Regem, tanquam Regem Franciæ, audiendâ.	Ibid. m. 11. *Ibid.*	213
		1 Mar.	Pro domino de Lebreto, de annuo redditu, propter laudabile obsequium Regi præstitum.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	213
		1 —	*Super guerra Franciæ; de clero provinciæ Cantuar' convocando.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 32. d. Ibid.*	214
		1 —	De clero Eborum provinciæ convocando.	Ibid. m. 28. d. *Ibid.*	214
		4 —	Pro comitissâ d'Ormound, de salvâ gardiâ in ducatu Britanniæ.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	214
		4 —	Rex accipit protestationem Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ, super tractatu cum Scotis.	Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	214
		5 —	Salvus conductus pro eodem Rege, ad tractatum prætactum, apud Hextildesham venturo.	Ibid. *Ibid.*	215
		8 —	Comiti Norhampton' & aliis datur potestas tractandi cum Scotis de pace.	Ibid. *Ibid.*	215
		8 —	*H. dux Lancastriæ, & W. de Bohun comes Norhampton', admiralli constituuntur.*	*Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 15. Ibid.*	215
		10 —	*De navibus in partibus Hiberniæ arestandis, pro passagio Regis.*	*Ibid. m. 14. Ibid.*	215
		20 —	De querelis, super dampnis, contra tractatum com comite Flandriæ apud Calesium, illatis, audiendis & reformandis.	Ibid. m. 11. *Ibid.*	216
		20 —	De potestate ad tractandum, super ligis perpetuis, cum Imperatrice Romanorum.	Ibid. m. 14. *Ibid.*	216
		20 —	Consimilis potestas ad tractandum cum præfatâ Imperatrice & duce Bavariæ.	Ibid. m. 12. *Ibid.*	216
		20 —	*Quod communia placita non teneantur in scaccario Dublin'.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 29. Ibid.*	216
		20 —	*De justiciariis constituendis in Hiberniâ.*	*Ibid. Ibid.*	216
		20 —	*Quod brevia judicialia non sigillentur sigillo scaccarii Dublin'.*	*Ibid. Ibid.*	217

A. D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1351	25 Edw. III.	20 Mar.	*Quod cartæ de pardonatione feloniarum in Hibernid, non concedantur per justiciarios sine assensu cancellarii & thesaurarii ibidem.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 29. in Turr. Lond.*	217
		22 —	*De regratariis contra statutum puniendis.*	*Ibid. m. 25. d. Ibid.*	217
		1 Maii	*De custodiâ terræ maritimæ.*	*Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 9. Ibid.*	217
		1 —	De concessione, super matrimonio, inter Isabellam Regis primogenitam & primogenitum domini de Lebreto contrahendo, eisdem factâ.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	218
		1 —	De procuratoribus, ad conventiones cum Januensibus dudum initas, & nuper ratificatas, manutenendum & defendendum.	Ibid. p. 1. m. 10. *Ibid.*	218
		4 —	De dote, filio domini de Lebreto, super matrimonio cum Isabella filiâ Regis, concessâ.	Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	218
		8 —	Littera testimonialis pro domino d'Anghen, mendosè insimulato attemptatorum contra vitas comitis & comitissæ Flandriæ.	Claus. 25 Edw. III. m. 21. d. *Ibid.*	219
		12 —	De protectione pro filiis marchionis Juliacensis.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	219
		12 —	De tractando cum Rege Arragoniæ, super ligis perpetuis & auxiliis mutuis.	Ibid. *Ibid.*	219
		14 —	*De custodiâ Insulæ Vectæ.*	*Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 9. Ibid.*	220
		20 —	Pro hominibus de Gandavo, de pardonatione.	Ibid. *Ibid.*	220
		22 —	De tractando cum Imperatrice, super dissensionibus, inter eam & Willielmum, filium ejus juniorem, pacificandis; sin minus, de assistendo eidem Imperatrici.	Ibid. m. 8. *Ibid.*	220
		10 Jun.	*De dampnis & injuriis mercatoribus Angliæ, per Flandrenses illatis.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 20. d. Ibid.*	220
		15 —	*De hominibus Wallensibus eligendis.*	*Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 6. Ibid.*	221
		15 —	*De sagittariis eligendis.*	*Ibid. m. 7. Ibid.*	221
		20 —	Indentura cum Roberto de Herle, super custodiâ Calesii.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	222
		20 —	*Indentura cum H. de Brisele & J. de Cicestre, super monetâ regni.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 15. d. in Turr. Lond.*	222
		21 —	Super exportatione monetæ, & de cussione grossorum.	Ibid. m. 14. d. *Ibid.*	223
		21 —	*Ad vicecomites London; de monetâ regni.*	*Ibid. m. 20. d. Ibid.*	224
		22 —	De tractando super ligis, cum comite & communitate Flandriæ.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	224
		27 —	Instructiones pro duce Lancastriæ, in tractatu Flandriæ.	Ex Orig. infra Camerar. Pell.	224
		27 —	De potestate tractandi super finali pace, ac de treugis, cum nunciis de Francia.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. *in Turr. Lond.*	225
		28 —	Conductus pro episcopo & magnatibus Scotiæ, apud Novum Castrum, de pace tractaturis.	Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	225
		28 —	Episcopo Dunolmensi & aliis committitur potestas tractandi cum Scotis, super deliberatione David de Bruys; & super ligis perpetuis, ineundis.	Ibid. *Ibid.*	225
		28 —	*Littera missa abbati Cisterciensi, de liberâ capellâ Beatæ Mariæ de Graciis.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 19. d. Ibid.*	225
		30 —	De capitaneo villæ Calesii constituto.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	226
		1 Jul.	De cerâ circa corpus domini Edwardi avi Regis nunc renovandâ.	Liberat. 25 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	226
		1 —	De querelis, in villâ de Renes, in manu adversariorum existente, antea receptis, apud civitatem Vanatensem jam audiendis.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	226
		6 —	*Nè quis transeat ad partes exteras.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 17. d. Ibid.*	226
		10 —	Pro Roberto de Bertram, qui W. de Douglas in bello apud Dunolm' cepit.	Ibid. m. 18. *Ibid.*	226
		12 —	Exemplificatio concessionis, nuper Isabellæ filiæ Regis & filio domini de Lebreto factæ.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. *Ibid.*	227
		18 —	Pro duce Bavarriæ, de conductu.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	227
		26 —	De diffusiori potestate super pace finali tractandi, & inducias cum nunciis Franciæ paciscendi.	Ibid. m. 4. *Ibid.*	227
		27 —	De induciis, à prædictis ambassiatoribus per modicum tempus nuper initis, per aliquot dies prorogandis.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	227
		27 —	De licentiâ prosequendi pro prisonario, secundum jura & legem armorum.	Ibid. *Ibid.*	228
		1 Aug.	Tractata & conventa per nuncios Regum Angliæ, & Navarriæ, super guerrâ Franciæ.	Ex Orig. infra Camerar. Pell.	228
		1 —	Forma treugarum, cum gentibus Hispaniæ initarum.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 5. d. *in Turr. Lond.*	228
		2 —	Pro Hugone archiepiscopo Damasci, de inquirendo super damnis.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 15. d. *Ibid.*	229
		10 —	Proclamatio treugarum cum Hispanis.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 5. d. *Ibid.*	229
		1 Sept.	De supervidendo petitiones in ultimo parliamento exhibitas.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 9. *Ibid.*	230
		4 —	De conductu pro Johanna uxore Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	230
		4 —	De securitate à dicto Karolo recipiendâ.	Ibid. *Ibid.*	230
		4 —	De potestate solidandi treugas, cum nunciis adversarii Franciæ, apud villam de Caleys ultimò initas.	Ibid. *Ibid.*	230
		4 —	De juramento David de Brus, super progressu suo in Scotiam, & reditu exindè in captivitatem, recipiendo.	Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	230
		4 —	De juramentis, per prælatos, proceres, & mercatores de Scotia præstandis, recipiendis.	Ibid. *Ibid.*	231
		4 —	De conductu, super negotio prælibato.	Ibid. *Ibid.*	231
		5 —	Conductus pro obsidibus Scotiæ, ad Berewicum vel Novum Castrum venientibus.	Ibid. *Ibid.*	231
		6 —	Super receptione & custodiâ dictorum obsidum.	Claus. 25 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	231
		11 —	De treugis cum Francia ad xii. Septembris, an MCCCLII. prorogatis.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 2. d. *Ibid.*	232
		25 —	Pro hominibus, ex eo quod regiæ parti adhæserunt, bannitis de Flandria.	Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	232
		28 —	*Nè fiat molestia mercatoribus de Hansâ Alemanniæ.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 11. d. Ibid.*	232
		1 Oct.	De proclamatione treugarum Franciæ.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 1. d. *Ibid.*	233
		12 —	*De supersedendo processui versus Johannem de Weston, & alios de civitate London'.*	*Claus. 25 Edw. III. m. 9. d. Ibid.*	234

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1351	25 Edw. III.	20 Oct.	*De proclamatione faciendâ in civitate London'.*	*Claus.* 25 *Edw. III. m.* 10. *d. in Turr. Lond.*	233
		——	*Ordinatio de victualibus in civitate London' vendendis.*	*Ibid. Ibid.*	233
		3 Nov.	De corpore David de Brus salvò custodiendo.	Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	234
		3 —	De obsidibus Scotiæ recipiendis.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	224
		6 —	*De castris & fortalitiis in partibus Holandiæ & Zelandiæ, nomine Regis, recipiendis & custodiendis.*	*Rot. Franc.* 25 *Edw. III. m.* 4. *Ibid.*	234
		12 —	Pro Willielmo duce Bavarriæ, in Angliam jam venturo.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	235
		12 —	Pro eodem duce, de filiâ ducis Lancastriæ, eidem deliberandâ, & in uxorem ducendâ.	Ibid. *Ibid.*	236
		15 —	De navibus, pro passagio Isabellæ filiæ Regis, versus partes Vasconiæ transfretaturæ, arestandis.	Pat. 25 Edw. III. p. 3. m. 9. *Ibid.*	235
		16 —	Pro abbate abbatiæ de Croxton, per pestilentiam desolatæ; de exonerando.	Claus. 25 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	235
		1 Dec.	De potestate tractandi super ligis & retinentiâ cum comite Astarensi.	Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	235
		4 —	Pro Johanne de Bello Campo, prisonario in Francia, super liberatione suâ.	Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	236
		10 —	Super discordiis, inter Imperatricem & ducem Bavariæ, Regis arbitrationi submissis.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	236
1352		6 Jan.	*Nè quis se divertat extra ducatum Aquitaniæ.*	*Rot. Vascon.* 25 *Edw. III. m.* 2. *Ibid.*	236
		20 —	*De navibus arestandis, pro passagio Bernardi de Lebreto.*	*Ibid. Ibid.*	236

An. 26 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	26 Edw. III.	27 —	Quod quidam Scoti legibus & consuetudinibus, quæ tempore Alexandri III. viguerunt, secundum conditiones deditionis suæ, fruantur.	Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	237
		27 —	Cancellario & camerario Berewici mandatur, quod dictos Scotos suis privilegiis condictis, frui permittant.	Ibid. *Ibid.*	237
		1 Feb.	De potestate tractandi super deliberatione David de Brus, ac finali pace.	Ibid. *Ibid.*	237
		1 —	Salvus conductus pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ, de Scotia in Angliam venturo.	Ibid. *Ibid.*	237
		3 —	Pro nunciis villæ de Pyse, in Angliam, ad tractandum super ligis, jam venturis.	Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	238
		6 —	*Quod cives Wyntoniæ, qui de civitate illâ recesserunt, redeant ad eandem.*	*Pat.* 26 *Edw. III. p.* 1. *m.* 27. *d. Ibid.*	238
		24 —	*De navibus & marinariis capiendis.*	*Rot. Franc.* 26 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	238
		6 Mar.	*Pro abbate Gloucestriæ, de non veniendo ad parliamentum.*	*Pat.* 26 *Edw. III. p.* 1. *m.* 20. *Ibid.*	238
		6 —	*De proclamando, nè quis ducat victualia extra Insulam Vectam.*	*Rot. Franc.* 26 *Edw. III. m.* 12. *d. Ibid.*	238
		6 —	*De hominibus in Insulâ prædicta arraiandis; necnon de signis per ignem super montes, faciendis.*	*Ibid. Ibid.*	239
		6 —	*De præmuniendo quod homines terras in Insula Vecta habentes, morentur in eâdem Insulâ.*	*Ibid. Ibid.*	239
		6 —	*R. comes de Stafford locum tenens in ducatu Aquitaniæ constituitur.*	*Rot. Vascon.* 26 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	239
		8 —	*De potestate locum tenentis ducatûs Aquitaniæ.*	*Ibid. Ibid.*	239
		8 —	*De potestate tractandi & concordandi in Vasconiâ.*	*Ibid. m.* 6. *Ibid.*	240
		9 —	*Littera missa Regi Portugaliæ, de inquisitione faciendâ.*	*Claus.* 26 *Edw. III. m.* 27. d. *Ibid.*	240
		10 —	Pro domino de Lebreto, de indempnitate.	Rot. Vascon. 26 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	240
		16 —	Pro Romanorum Imperatrice, in Anglia nunc agente, ad proprias partes reditura.	Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	241
		18 —	Pro nunciis de Scotia, usque villam Berewici, ad tractandum super deliberatione David de Bruys, venientibus.	Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	241
		26 —	De tractando, super liberatione Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	241
		28 —	Super obsidibus de Scotia, David de Bruys in prisonam redituro, restituendis.	Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	241
		28 —	Super receptione David de Bruys, in prisonam reintrantis.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	241
		——	Secretæ instructiones super negotio præfato.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	242
		3 Apr.	*De potestate constituendi senescallum Vasconiæ, comiti Stafford' commissâ.*	*Rot. Vascon.* 26 *Edw. III. m.* 6. *in Turr. Lond.*	242
		20 —	*De inhibitione passagii.*	*Claus.* 26 *Edw. III. m.* 15. *d. Ibid.*	242
		20 —	*De supervidendo castra, villas, & fortalitia in ducatu Britanniæ.*	*Rot. Franc.* 26 *Edw. III. m.* 9. *Ibid.*	242
		6 Maii.	Ad Januenses, de non præstando auxilium adversario Regis.	Ibid. m. 10. *Ibid.*	243
		24 —	*De sagittariis arraiandis.*	*Ibid. m.* 8. *Ibid.*	243
		24 —	*De hominibus Wallensibus eligendis.*	*Ibid. m.* 7. *Ibid.*	244
		24 —	*Super eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	244
		14 Jun.	*De custodiâ terræ maritimæ.*	*Ibid. m.* 5. *Ibid.*	245
		18 —	*De marinariis eligendis pro navibus Regis.*	*Ibid. m.* 6. *Ibid.*	245
		20 —	De cerâ renovandâ.	Liberat. 26 Edw. III. m. 5. Ibid.	246
		22 —	*Pro vicecomite de Danneye prisonario Regis, de conductu.*	*Rot. Franc.* 26 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	246
		17 Jul.	Indentura super liberatione Willielmi Douglas, & retentione in servitio Regis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	246
		24 —	De castro de l'Ermytage, juxta prædictas conventiones, Willielmo Douglas liberando.	Claus. 26 Edw. III. m. 17. *in Turr. Lond.*	247
		25 —	Pro hominibus de Portugalia.	Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 13. *Ibid.*	247

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1352	26 Edw. III.	28 Jul.	Custodia castri de Brest J. Maynard committitur.	Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 3. *in Turr. Lond.*	247
		1 Aug.	Ad Regem Portugaliæ responsalis, super mutuâ benevolentiâ, & amicitiæ fœdere.	Claus. 26 Edw. III. m. 15. d. *Ibid.*	247
		23 —	Pro duce Lancastriæ, ad partes transmarinas, super quibusdam, nequiter sibi per ducem de Brunswyk impositis, profecturo.	Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 8. *Ibid.*	248
		30 —	Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ.	Claus. 26 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	248
		6 Sept.	Pro dicto Rege, in Angliam, de mandato Regis, venturo.	Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	248
		6 —	Littera missa nobilibus & communitati villæ de Pyse.	Claus. 26 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	248
		12 —	Excusatoria pro episcopo Armachanensi, nè in personâ veniat ad parliamenta, Dubliniæ celebrata; quod cum cruce, ante se erectâ, illuc securè accedere nequit.	Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 5. *Ibid.*	248
		15 Oct.	Pro Engelberto comite de Mark, de annuitate.	Liberat. 26 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	249
		16 —	Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ad ecclesiam Eborum.	Ex Orig. in Turr. Lond. n. 2.	249
		22 —	Bulla ejusdem Papæ, de provisione ad ecclesiam Wygorniensem.	Ibid. n. 3.	249
		2 Nov.	*De proclamatione faciendâ in civitate London', de vinis.*	*Claus. 26 Edw. III. m. 6. d. in Turr. Lond.*	249
		6 Dec.	Pro David de Bruys, jam in Turri London' existente.	Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	250
		10 —	De tractando cum duce Bavariæ, super ligis perpetuis.	Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	250
		30 —	Super deliberatione Karoli de Bloys.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	250
1353		20 Jan.	De supersedendo exactioni primorum fructuum, per nuncium Papæ, minus justè, à personis ecclesiasticis extortæ.	Claus. 26 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	250

An. 27 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	27 Edw. III.	28 —	*Proclamatio de bladis, ferro, & victualibus, extra regnum non traducendis.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 21. d. Ibid.*	250
		5 Feb.	*Pro Johanne de Claro Monte, de conductu.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 7. Ibid.*	251
		5 —	*Pro prædicto Johanne de Claro Monte.*	*Ibid. Ibid.*	251
		8 —	*De translatione Johannis de Thoresby episcopi Wygorn' in archiepiscopatum Eborum, & de restitutione temporalium.*	Pat. 27 *Edw. III. p.* 1. *m.* 25. *Ibid.*	251
		16 —	*De protectione pro hominibus Ispanniæ.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 6. Ibid.*	252
		17 —	*De alligantiis inter Regem & Guillielmum ducem Bavariæ.*	*Ibid. m. 5. Ibid.*	252
		19 —	De tractando super finali pace reformandâ, & treugis cum adversario Franciæ ineundis.	Ibid. m. 7. *Ibid.*	253
		24 —	De non recedendo ab Hibernia.	Claus. 27 Edw. III. m. 24. d. *Ibid.*	253
		8 Mar.	Pro Edwardo de Balliolo, quod qualescunque tractatus cum Scotis non cedant sibi in præjudicium.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	253
		10 —	De conductu pro nunciis de Britannia, ad tractandum super deliberatione Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	254
		10 —	Treuga cum Rege Franciæ inita, à datâ præsentium, usque ad primum diem Augusti duratura.	Ibid. m. 8. d. *Ibid.*	254
		20 —	Proclamatio treugæ prædictæ.	Ibid. *Ibid.*	255
		20 —	Littera responsalis, directa Papæ, super liberatione Karoli de Bloys.	Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	255
		26 —	*Litteræ testimoniales tangentes Nicholaum de Hethe.*	*Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 18. Ibid.*	255
		28 —	*De monetâ regni.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 15. d. Ibid.*	256
		30 —	*Litteræ ad tollendum dubitationis scrupulum de jure præsentandi ad beneficia.*	*Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 18. Ibid.*	256
		1 Apr.	Pro archiepiscopo Eborum, super bajulatione crucis, dè non molestando.	Claus. 27 Edw. III. m. 23. d. *Ibid.*	257
		4 —	J. Avenel capitaneus Britanniæ constituitur.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	257
		17 —	De feodis, pro officio marescalli Angliæ, in Hibernia colligendis.	Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 13. *Ibid.*	257
		20 —	Pro Jacobo d'Audele, de non veniendo ad parliamenta, & de non serviendo in guerrâ.	Ibid. *Ibid.*	257
		23 —	*Pro archiepiscopo Armachan', de veniendo in Angliam.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 22. Ibid.*	257
		1 Maii.	*Pro juratis & consulibus civitatis Vasatens'.*	*Rot. Vascon. 27 Edw. III. m. 5. Ibid.*	258
		2 —	Pro archiepiscopo Eborum, de cuneis liberandis.	Claus. 27 Edw. III. m. 22. *Ibid.*	258
		3 —	De duello apud Calesium capiendo.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	258
		16 —	*Pro Anselmo de lâ Viscoigne, de protectione.*	*Ibid. Ibid.*	258
		20 —	*De prohibitione justarum.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 19. d. Ibid.*	258
		18 Jun.	De providentiis, pro filiis Caroli de Bloys, faciendis.	Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 23. *Ibid.*	259
		20 —	Ad Papam, super litteris de creatione suâ receptis.	Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	259
		29 —	*R. de Cobham capitaneus villæ Calesii constituitur.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 4. Ibid.*	259
		1 Jul.	*De marinariis pro navibus Regis capiendis.*	*Ibid. Ibid.*	260
		5 —	Pro mercatoribus Portugaliæ & Algarbiæ, consideratione Alfonsi Regis.	Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 13. *Ibid.*	260
		6 —	*Quod lanæ de Angliâ non ducantur ad villam de Berewico.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 13. d. Ibid.*	260
		7 —	De ducendo David de Brus usque villam Novi Castri super Tynam.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	260
		10 —	De treugis, juxta Guynes initis, ac usque ad primum Augusti diem duraturis, ad festum Sancti Martini prorogandis.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	260
		18 —	*De loquendo ex parte Regis, cum quibusdam capitaneis in ducatu Britanniæ.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. Ibid.*	261
		18 —	*De domibus & placeis in castro Eborum, pro monetis liberandis.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 13. Ibid.*	261
		25 —	*De standardis & trussellis, pro monetâ faciendâ, liberandis.*	*Ibid. Ibid.*	261
		26 —	De tractatu pacis, ante Guynes habito, usque ad quindenam Sancti Michaelis, & treugâ ibidem captâ, usque ad festum Sancti Martini, ex parte Franciæ prorogatis.	*Ex Litt. & Autogr. Edw. III. Ibid.*	261
		30 —	Pro Johanna consorte David de Bruys, in Angliam venturâ.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	262

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1353	27 Edw. III.	6 Aug.	Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ, qui, ad mandatum Regis, nuper in Angliam venit.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. *in Turr. Lond.*	262
		6 —	Pro eodem Rege, de centum libris ei solvendis.	Claus. 27 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	262
		18 —	De terris & catallis Duncani Macdowail in Scotiâ, in manum Regis capiendis.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	262
		24 Sept.	*Quod alienigenæ non veniant in Angliam, Rege inconsulto.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 2. d. Ibid.*	262
		14 Oct.	De tractando super ligis, cum duce Bavariæ ineundis.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	263
		14 —	De tractando super reformatione concordiæ inter Imperatricem & Bavariæ ducem.	Ibid. *Ibid.*	263
		14 —	De tractando cum Elizabethâ, quæ fuit uxor Willielmi Douglas.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	263
		14 —	*Ne quis ad partes exteras se transferat.*	*Claus. 27 Edw. III. m. 4. d. Ibid.*	263
		15 —	De potestate tractandi super deliberatione David de Bruys.	Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	264
		15 —	Pro mercatoribus, de partibus Cataloniæ, in Angliam venientibus.	Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	264
		16 —	De treugis, ad festum Sancti Martini duraturis, ad ejusdem festi Quindenam prorogandis.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	264
		20 —	Conventiones, *cum hominibus de marinâ Portugalliæ*, per quinquaginta annos duraturæ.	Ibid. m. 1. d. *Ibid.*	264
		20 —	Litteræ acquietantiarum, à Rege & marchione Juliacensi, alternatim consignatæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	265
		25 —	Recognitio præfati marchionis, quod spontè consignavit litteras acquietantiæ supradictas.	Ex Orig. infra Camer. Pell.	266
		26 —	*De treugis prorogandis.*	*Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.*	266
		29 —	Forma pacis inter homines de Baiona, & homines terræ maritimæ regni Castellæ.	Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	266
		30 —	De litteris super diario, marchioni de Julers concesso, Regi restituendis.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	268
		30 —	*Pro Johanne de Crespy, de remissione fidelitatis.*	*Ibid. m. 2. Ibid.*	268
		6 Nov.	De tractando super pace & treugis cum adversario de Francia.	Ibid. *Ibid.*	268
		8 —	Ad Papam, super litteris suis ad pacem hortatoriis.	Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	269
		20 —	De treugis, in Britanniâ proclamandis.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	269
		20 —	De pavagio, pro stapulâ Westmonasteriensi concesso.	Pat. 27 Edw. III. p. 3. m. 3. *Ibid.*	269
		20 —	Pro Hectore de Baillol, milite de Francia, super honore purgando.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	270
		21 Dec.	Forma pacis inter homines de Baiona, & homines de la marisme de comitatu Biscaye.	Int. Rot. Vascon. per inspex. 28 E. III. m. 4. *Ibid.*	270
1354		14 Jan.	Pro Nicholao Conte, super duello invadiato.	Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	270

An. 28 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	28 Edw. III.	26 —	De potestate tractandi super ligis perpetuis cum Rege Navarræ.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	271
		30 —	Pro Johanne Meyngre prisonario, de conductu, ad Terram Sanctam profecturo.	Ibid. *Ibid.*	271
		30 —	Pro prisonario memorato.	Ibid. *Ibid.*	271
		30 —	*Pro Carolo de Bloys, de conductu.*	*Ibid. Ibid.*	271
		30 —	*Pro eodem Carolo, de navibus capiendis.*	*Ibid. Ibid.*	271
		1 Feb.	*Ordinatio de emptione vinorum in Vasconiâ.*	*Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 16. Ibid.*	272
		1 —	*De emptionibus & venditionibus, juxta cursum monetæ argenti faciendis.*	*Ibid. Ibid.*	272
		1 —	*De oneribus excessivis in monetagiis Regis amovendis.*	*Ibid. Ibid.*	272
		10 —	*De proclamatione faciendâ: ne quis peregrinus extra regnum se divertat.*	*Claus. 28 Edw. III. m. 26. d. Ibid.*	272
		20 —	*Ne quis extra regnum Angliæ se transferret.*	*Ibid. Ibid.*	272
		4 Mar.	*De capiendo Scotos ingredientes civitatem Karliol'.*	*Pat. 28 Edw. III. p. 1. m. 24. d. Ibid.*	273
		6 —	*De Johanne Gybon admirallo constituto.*	*Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. Ibid.*	273
		10 —	De ponte Novi Templi London' reparando.	Claus. 28 Edw. III. m. 26. *Ibid.*	273
		14 —	*De conductu pro taritis.*	*Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 6. Ibid.*	274
		18 —	*Quod W. de Bromle, thesaurarius Hiberniæ, in Angliam accedat.*	*Claus. 28 Edw. III. m. 27. d. Ibid.*	274
		18 —	*T. de Holand' locum tenens & capitaneus Britanniæ constituitur.*	*Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. Ibid.*	274
		18 —	*De exitibus ducatûs Britanniæ capitaneo concessis.*	*Ibid. Ibid.*	274
		18 —	*De navibus ducendis usque Plimmuth.*	*Ibid. Ibid.*	274
		18 —	De navibus episcopo Dunolmensi liberandis.	Claus. 28 Edw. III. m. 26. *Ibid.*	275
		19 —	*Officium majoritatis Burdegaliæ, Thomæ de Roos conceditur.*	*Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 16. Ibid.*	275
		20 —	*Indentura de custodia insularum de Gernereye, Gereseye, Serk, & Aureneye.*	*Claus. 28 Edw. III. m. 27. d. Ibid.*	275
		23 —	*Ad vicecomites London'; de pannis non vendendis antequam ulnentur.*	*Ibid. Ibid.*	275
		30 —	De tractando cum adversario de Franciâ.	Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	275
		1 Apr.	Pro Rogero David, super obsequio in guerrâ infra ducatum Britanniæ Regi præstando.	Ibid. m. 7. *Ibid.*	276
		1 —	De concessione castri, eidem Rogero factâ, in eodem ducatu.	Ibid. *Ibid.*	276
		6 —	De treugis cum Francia, à datâ præsentium ad primum diem Aprilis, proximo anno, duraturis.	Ibid. m. 5. d. *Ibid.*	276
		18 Maii.	De prædictarum treugarum conservatoribus, infra Vasconiam constitutis.	Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	277
		20 —	Pro Blancha de Fuxo, capitalissâ de Bogio.	Ibid. m. 12. *Ibid.*	278
		6 Jun.	De protectione, pro procuratore episcopi Tusculanensis, cardinalis.	Pat. 28 Edw. III. p. 2. m. 23. *Ibid.*	278
		10 —	De custodiâ castellaniæ de Kymperelle, in ducatu Britanniæ, Rogero David commissâ.	Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	278
		12 —	De cerâ renovandâ in monasterio Westmonasteriensi.	Claus. 28 Edw. III. p. 1. m. 17. *Ibid.*	278

An. 29 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1355	29 Edw. III.	8 Mar.	*Pro Isabellâ filiâ Regis, de prioratu de Burstall' ei liberando.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 34. *in Turr. Lond.*	296
		8 —	*Pro eâdem Isabellâ.*	*Ibid. Ibid.*	296
		10 —	*De navibus, pro passagio comitis Warrewici, arestandis.*	*Rot. Vascon.* 29 *Edw. III. m.* 14. *Ibid.*	297
		12 —	Super novâ monetâ Scotiæ, de proclamatione faciendâ.	Claus. 29 Edw. III. m. 35. d. *Ibid.*	297
		15 —	*J. de Chyvereston senescallus Vasconiæ constituitur.*	*Rot. Vascon.* 29 *Edw. III. m.* 14. *Ibid.*	297
		15 —	*Quod vicecomes Oxon' de officio suo amoveatur.*	*Pat.* 29 *Edw. III. p.* 1. *m.* 13. *Ibid.*	297
		2 Apr.	De salvo conductu pro nunciis Papæ.	Ibid. p. 1. m. 12. *Ibid.*	297
		14 —	*De bladis non traducendis, præterquam ad villam Calesii.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 28. *d. Ibid.*	298
		18 —	*De custodiâ terræ maritimæ in comitatu Kantiæ.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 13. *Ibid.*	298
		27 —	*De navibus, pro passagio Edwardi principis Walliæ versus Vasconiam, arestandis.*	*Ibid. m.* 12. *Ibid.*	298
		28 —	*De magnâ cogâ Regis apud Lescluses, in Angliam ducendâ.*	*Ibid. Ibid.*	299
		4 Maii.	*Pro alienigenis, de pannis faciendis.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 27. *d. Ibid.*	299
		6 —	De claiis & pontibus, pro eskippamento equorum principis Walliæ, providendis.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	299
		13 —	Pro Mauritio Fitz Thomas comite de Dessemound, de non gravando.	Pat. 29 Edw. III. p. 1. m. 3. *Ibid.*	300
		15 —	*Submissio universitatis Oxon', Regi facta.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 23. *d. Ibid.*	300
		18 —	*Pro habitatoribus villæ de Lybornie.*	*Rot. Vascon.* 29 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	300
		18 —	*Quod Anglici possint emere vina apud Lyborne.*	*Ibid. Ibid.*	301
		19 —	Pro Edwardo Rege Scotiæ, de conductu.	Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 9. *Ibid.*	301
		19 —	*Submissio majoris, ballivorum & communitatis Oxon', Regi facta.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 23. *d. Ibid.*	301
		19 —	*Ad vicecomitem Oxon', pro hominibus villæ Oxon'.*	*Ibid. m.* 17. *Ibid.*	301
		25 —	*Pro majore, juratis, & communitate villæ de Lybornid.*	*Rot. Vascon.* 29 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	302
		27 —	*Pro T. de Hoggeshawe, tenente locum admiralli.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	302
		28 —	De marinariis pro passagio principis Walliæ, eligendis.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	302
		30 —	De conductu, pro hominibus Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	303
		1 Jun.	Rege, in tractatibus pro pace, ab adversario Franciæ deluso, de guerrâ resumendâ: & de orando pro fœlici expeditione.	Claus. 29 Edw. III. m. 19. d. *Ibid.*	303
		6 —	De armaturis investigandis, & de pretio moderando.	Ibid. m. 24. *Ibid.*	303
		6 —	*De vinis magnatibus, & aliis in obsequium Regis profecturis, vendendis.*	*Ibid. m.* 25. *Ibid.*	303
		11 —	*Quod regentes in universitate Oxon', resumant lectiones.*	*Ibid. m.* 23. d. *Ibid.*	304
		12 —	Ad litteras Karoli Imperatoris, de coronatione suæ Romæ, gratulatoria.	Ibid. m. 13. d. *Ibid.*	304
		28 —	De cerâ renovandâ.	Liberat. 29 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	304
		1 Jul.	Pro uxore nuper Willielmi Douglas.	Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	304
		1 —	*Custodes regni constituuntur: Rege ad partes transmarinas profecturo.*	*Pat.* 29 *Edw. III. p.* 2. *m.* 11. *Ibid.*	305
		6 —	Pro Johanne de Greyly, capitali de Bogio, de concessionibus.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	305
		8 —	Pro W. de Monte Acuto comite Sarum, de dilatione concessâ super solutione debitorum in Vasconia.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	305
		8 —	De treugis, in partibus Calesii ineundis, quo tractatus, super requestis, per archiepiscopum Rothomagi & duce de Borbon nuper factis, securiùs fiat.	Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	305
		8 —	*M. Fitz Thomas comes Desmond justiciarius Hiberniæ constituitur.*	*Pat.* 29 *Edw. III. p.* 2. *m.* 12. *Ibid.*	306
		10 —	*Pro manucaptoribus comitis Desmond'.*	*Ibid. p.* 2. *m.* 13. *Ibid.*	306
		10 —	Littera excusatoria, missa Regi Castellæ.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	306
		10 —	De castris, villis, & terris in ducatu Britanniæ, in manum Regis resumendis.	Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	306
		10 —	De exitibus ducatûs Britanniæ, Thomæ de Holand concessis.	Ibid. *Ibid.*	307
		10 —	*Edwardus princeps Walliæ, locum tenens Regis in Vasconiâ constituitur.*	*Rot. Vascon.* 29 *Edw. III. m.* 6. *Ibid.*	307
		10 —	Pro principe Walliæ, de potestate tractandi super alligantiis, cum quibuscumque ineundis.	Ibid. *Ibid.*	307
		10 —	*De vicecomitibus in terrâ Hiberniæ eligendis; & quod ferrum extra regnum Angliæ ad partes Hiberniæ traduci possit.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 18. *Ibid.*	308
		11 —	*De tractando super reformatione bastidæ juxta Guynes.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	308
		15 —	De capiendo capitaneum de Guynes.	Ibid. *Ibid.*	308
		16 —	De navibus, pro passagio principis Walliæ, arestandis.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	308
		16 —	De equis appreciandis & signandis.	Ibid. *Ibid.*	309
		16 —	*Pro magistris & scolaribus universitatis Oxon'.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 17. *Ibid.*	309
		16 —	*Pro eisdem magistris & scolaribus.*	*Ibid. Ibid.*	309
		17 —	*Ordinatio facta inter magistros & scolares universitatis Oxon', & laicos ejusdem villæ.*	*Ibid. Ibid.*	309
		22 —	De equis appreciandis.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	310
		25 —	Pro clericis Burdegaliæ, tonsuratis & conjugatis, de non inquietando.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	310
		26 —	*Rex restituit libertates villæ Oxon'.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 21. *Ibid.*	311
		2 Aug.	*Pro carnificibus macelli Sancti Nicholai London'.*	*Ibid. m.* 12. *d. Ibid.*	311
		3 —	Pro principe Walliæ, de querelâ audiendâ.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	311
		4 —	Pro eodem principe, de potestate capiendi homagia in ducatu Aquitaniæ.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	312
		30 —	*De erroribus corrigendis, in parliamentis in Hiberniâ tenendis.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	312
		14 Sept.	Pro duce Lancastriæ, locum-tenente Regis in Britannia, de castris liberandis.	Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	312
		14 —	Pro eodem duce, de intendendo.	Ibid. *Ibid.*	312
		15 —	*De non permittendo naves transire ad partes exteras, citra festum S. Michaelis.*	*Claus.* 29 *Edw. III. m.* 11. *d. Ibid.*	313
		26 —	*De non permittendo naves transire ad partes exteras, citra octabas festi S. Michaelis.*	*Ibid. Ibid.*	313
		1 Oct.	*Ad vicecomites, de mensuris.*	*Ibid. m.* 12. *d. Ibid.*	313
		23 —	Prohibitio facta episcopo Eliensi, de non transfretando.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	314

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1355	29 Edw. III.	23 Nov.	*De marinariis, pro navibus Regis capiendis.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 3. *in Turr. Lond.*	314
		3 Dec.	De pardonatione fugationis, ad instantiam Edwardi de Balliolo.	Pat. 29 Edw. III. p. 3. m. 5. *Ibid.*	314
		23 —	De Rege contra Scotos, Angliam invasuros, iter arrepturo.	Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	314
		23 —	De veniendo ad Regem, ad partes Scotiæ profecturum.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	315
		23 —	De Wallensibus ad comitia militaria, apud Novum Castrum super Tynam, ducendis.	Ibid. *Ibid.*	315
1356		6 Jan.	*De hominibus ad arma, in comitatu Kantiæ arraiandis.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 2. *Ibid.*	315
		6 —	*De intendendo arraiatoribus hominum ad arma, pro defensione regni contra ingressus hostium.*	*Ibid. Ibid.*	315
		9 —	*De petris pro ingeniis usque Calesium mittendis.*	*Ibid. m.* 1. *Ibid.*	315
		12 —	De intendendo principi Walliæ, locum tenenti Regis in ducatu Aquitaniæ.	Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	316
		14 —	*De J. de Bello Campo capitaneo villæ Calesiæ constituto.*	*Rot. Franc.* 29 *Edw. III. m.* 2. *Ibid.*	316
		18 —	De partibus australibus, contra invasiones inimicorum Franciæ, defendendis.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	316
		17 —	*De hominibus in civitate London' arraiandis.*	*Ibid. m.* 1. *Ibid.*	317
		17 —	Commissio Roberti senescalli Scotiæ, ad tractandum super deliberatione Roberti de Brus.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	317
		20 —	Carta de regno Scotiæ Regi Angliæ concesso.	*Ibid. Ibid.*	317
		20 —	De concessione Galwidiæ, & hæreditatis de Balliolo, regno Scotiæ non annexæ.	*Ibid. Ibid.*	318
		20 —	De investiturâ, per traditionem coronæ aureæ; & de warantizando donationes memoratas.	*Ibid. Ibid.*	318
		20 —	Conventiones, inter Regem & Edwardum de Balliolo, super concessionibus antedictis.	*Ibid. Ibid.*	319
		20 —	Pro Edwardo de Balliolo, nuper Rege Scotiæ, de annuitate.	Pat. 29 Edw. III. p. 3. m. 1, *in Turr. Lond.*	319
		23 —	*De potestate amovendi vicecomitem Northumbriæ.*	*Ibid. p.* 3. *m.* 3. *Ibid.*	320

An. 30 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	30 Edw. III.	25 —	De omni jure ad regnum Scotiæ relaxatio.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	320
		25 —	Relaxatio de omnimodis alligantiis & promissionibus.	*Ibid. Ibid.*	321
		27 —	De omni qualicunque clameo, remissio & quietatio.	*Ibid. Ibid.*	321
		28 —	*De potestate amovendi unum de tribus baronibus scaccarii Dublin'.*	*Claus.* 30 *Edw. III. m.* 21. *in Turr. Lond.*	322
		30 —	*De arcubus & sagittis providendis, & usque Turrim London' mittendis.*	*Ibid. m.* 24. *Ibid.*	322
		6 Feb.	*Pro Menaldo de Insula, clerico conjugato.*	*Rot. Vascon.* 30 *Edw. III. m.* 5. *Ibid.*	322
		7 —	Pro civitate Baionæ, de appellatione audiendâ & terminandâ.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	322
		7 —	*De protectione pro majore & civibus civitatis Baionæ.*	*Ibid. m.* 5. *Ibid.*	323
		8 —	De protectione pro quibusdam in comitivâ principis Walliæ.	Ibid. *Ibid.*	323
		8 —	Pro eskippamento equorum principis Walliæ.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	323
		10 —	*De bordis, maeremio, & aliis necessariis pro navibus Regis capiendis.*	*Pat.* 30 *Edw. III. p.* 1. *m.* 22. *Ibid.*	323
		10 —	*Indentura inter Regem & Johannem de Bello Campo, de custodiâ villæ Calesii.*	*Rot. Franc.* 30 *Edw. III. m.* 18. *d. Ibid.*	324
		1 Mar.	*De proclamatione faciendâ de vinis vendendis.*	*Claus.* 30 *Edw. III. m.* 22. *d. Ibid.*	324
		12 —	Pro Edwardo de Balliolo, de relaxatione homagii sui.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	324
		15 —	De proclamatione in Berewico faciendâ, pro antiquis legibus Scotiæ utendis.	Ibid. *Ibid.*	325
		15 —	De præfatâ proclamatione, infra regnum Scotiæ faciendâ.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	325
		25 —	De potestate tractandi cum hominibus de Scotia.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	325
		28 —	Pro principe Walliæ, de baconibus providendis.	Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	325
		——	Pro comitivâ principis Walliæ, de protectionibus.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	325
		30 —	*Comes de Kildare, justiciarius terræ Hiberniæ constituitur.*	*Pat.* 30 *Edw. III. m.* 15. *Ibid.*	326
		31 —	De tractando cum Johanne de Insulis.	Ibid. p. 1. m. 15. *Ibid.*	326
		31 —	*De Hibernicis rebellibus, ad pacem Regis admittendis.*	*Ibid. Ibid.*	327
		18 Apr.	Forma treugæ inter dominum de Douglas & comitem de Northampton.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	327
		23 —	Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.	Claus. 30 Edw. III. m. 18. *in Turr. Lond.*	327
		27 —	*De restitutione temporalium episcopatûs Imelacen' in Hiberniâ.*	*Pat.* 30 *Edw. III. p.* 1. *m.* 9. *Ibid.*	327
		28 —	*Pro mercatoribus de Hiberniâ.*	*Claus.* 30 *Edw. III. m.* 17. *Ibid.*	327
		1 Maii.	*G. de Bryan, admirallus versus partes occidentales constituitur.*	*Rot. Franc.* 30 *Edw. III. m.* 16. *Ibid.*	328
		2 —	Ad Papam, de excusando Regem, per inanes tractatus truffatum & delusum, super nunciis, sub spe fragili tractatûs, transmittendis.	Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	328
		2 —	De conductu, pro nunciis Philippi de Navarra.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	328
		10 —	Transumptum commissionis Roberti senescalli Scotiæ, ad tractandum pro deliberatione David de Bruys.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	328
		12 —	*De conductu pro nunciis Franciæ.*	*Rot. Franc.* 30 *Edw. III. m.* 13. *in Turr. Lond.*	329
		14 —	Littera missa Papæ, pro declaratione famæ Regis Navarræ.	Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	329
		14 —	Littera missa Imperatori, pro eodem Rege.	Ibid. *Ibid.*	329
		14 —	Littera patens, pro eodem Rege.	Ibid. *Ibid.*	329
		16 —	*Pro minerariis mineræ Regis de Cardoil'.*	*Claus.* 30 *Edw. III. m.* 16. *Ibid.*	330

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1356	30 Edw.III.	18 Maii.	*Pro hominibus villæ de Sefford.*	*Claus. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.*	330
		29 —	De conductu, & de navigio pro hominibus de Navarra.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	330
		30 —	*De supersedendo generalibus inquisitionibus, in ducatu Lancastriæ captis.*	*Claus. 30 Edw. III. m. 13. d. Ibid.*	330
		3 Jun.	*De permittendo naves transire per pontem de Medeweye.*	*Ibid. m. 14. Ibid.*	331
		6 —	*De obstructionibus in aquâ de Medeweye amovendis.*	*Ibid. Ibid.*	331
		8 —	Pro hominibus de Tevydale.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	331
		24 —	De conductu, pro Philippo de Navarra, & Godefrido de Harecourt.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	331
		25 —	Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.	Claus. 30 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	331
		1 Jul.	*De converso in domum Conversorum London' admittendo.*	*Ibid. m. 13. Ibid.*	332
		2 —	De centum & viginti sagittariis, juxta latus Regis moraturis, eligendis.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	332
		20 —	De homagio Godefridi de Harecourt.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	332
		26 —	*De navibus arestandis pro passagio Thomæ de Rokeby, justiciarii Hiberniæ.*	*Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.*	332
			Super homagiis Godefridi de Harecourt & Willielmi de Croucy.		
		1 Aug.	Pro Godefrido de Harecourt.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	333
		1 —	Pro Willielmo de Croucy.	Ibid. *Ibid.*	333
		1 —	De judice constituto, in Normannia.	Ibid. *Ibid.*	333
		1 —	De ordine militari suscipiendo.	Claus. 30 Edw. III. m. 11. d. *Ibid.*	333
		1 —	Pro principe Walliæ, de potestate tractandi super pace cum Francia.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	333
		6 —	Pro Edwardo de Balliolo nuper Rege Scotiæ, de quatuor millibus marcarum sibi solvendis.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	334
		6 —	*De terris forisfactis in Hiberniâ, ad firmam dimittendis.*	*Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 9. Ibid.*	334
		6 —	*De catallis felonum in Hibernia, in manum Regis seisiendis; itinere justiciariorum non expectato.*	*Ibid. Ibid.*	334
		6 —	*De potestate recipiendi homines ad pacem, in terrâ Hiberniæ.*	*Ibid. m. 9. Ibid.*	335
		7 —	De conductu pro Karolo de Bloys, ad partes Britanniæ profecturo.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	335
		7 —	De conductu pro dicto Karolo, redituro.	*Ibid. Ibid.*	335
		8 —	Pro Henrico duce Lancastriæ, capitaneo ducatûs Britanniæ constituto.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	335
		10 —	Conditiones concessæ Karolo de Bloys, super deliberatione suâ.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	336
		10 —	*De custodiâ terræ maritimæ in comitatu Kantiæ.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	337
		10 —	*De hominibus abbatis Sancti Augustini Cantuar' arraiandis.*	*Ibid. m. 7. Ibid.*	338
		15 —	Littera missa episcopo Albanensi, super negotio pacis.	Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	338
		18 —	*R. de Drouss' de Cork, admirallus flotæ navium in partibus Hiberniæ constituitur.*	*Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 7. Ibid.*	338
		20 —	Pro Philippo de Navarra, ad partes Normanniæ redituro.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	338
		20 —	Pro militibus de Scotia, ad Prussiam profecturis.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	339
		20 —	*Quod barones de scaccario Dublin', non teneant communia placita in scaccario.*	*Claus. 30 Edw. III. m. 8. Ibid.*	339
		24 —	Pro equitibus Alemanniæ, in comitivâ Philippi de Navarra.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 9. *Ibid.*	339
		24 —	*Pro mercatoribus & aliis subditis Philippi de Navarra.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	339
		25 —	*De sagittariis in arraiatione tenendis, pro custodiâ terræ maritimæ.*	*Ibid. m. 7. Ibid.*	339
		4 Sept.	Indentura de conventionibus inter Regem & Philippum de Navarra.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	340
		12 —	*Quod victualia in Hiberniâ non capiantur absque solutione, seu talliis faciendis, per commissionem Regis.*	*Claus. 30 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.*	340
		——	Nova de Poytiers.	Pel. Exit. 30 Edw. III. *Ibid.*	340
		8 Oct.	De proclamando, ne quis accedat armatus ad intronisationem episcopi Norwicensis.	Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 4. d. *Ibid.*	341
		10 —	Super victoriâ principis Walliæ, propè civitatem Pictaviæ, & captione adversarii de Francia: & de orando pro Rege.	Claus. 30 Edw. III. m. 3. d. *Ibid.*	341
		19 —	De pardonatione venationis cum Edwardo de Balliolo.	Pat. 30 Edw. III. p. 3. m. 6. *Ibid.*	341
		20 —	Littera missa cardinali super negotio Franciæ.	Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	341
		30 —	Pro Philippo de Navarra, capitaneo in ducatu Normanniæ constituto.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	342
		30 —	De conventionibus, cum præfato Philippo, observandis.	Ibid. *Ibid.*	342
		30 —	Pro dicto capitaneo, de assistendo.	Ibid. *Ibid.*	342
		12 Nov.	Ad Papam, super collegiis in palatio Westmonasterii, & castro de Wyndesore, privilegiandis.	Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	342
		13 —	Littera ad Imperatorem super negotio Franciæ; & de rebus Brabanticis, responsiva.	Claus. 30 Edw. III. m. 10. d. *Ibid.*	343
		15 —	Pro Johanne Chaundos, de bono servitio in pugnâ de Poyters.	Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 30. *Ibid.*	343
		24 —	Pro prisonariis Scotiæ, de reintrando in prisonam.	Claus. 30 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	343
		25 —	Pro Thoma de Gray, prisonario in Scotia.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	343
		27 —	De magno sigillo liberato.	Claus. 30 Edw. III. m. 4. d. *Ibid.*	344
		12 Dec.	*Pro mercatoribus Hiberniæ.*	*Pat. 30 Edw. III. p. 3. m. 6. Ibid.*	344
		13 —	De veniendo ad tractandum super deliberatione David de Brus.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	344
		15 —	De potestate tractandi super treugis in ducatibus Britanniæ & Normanniæ.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	344
1357		18 Jan.	De operationibus, super turri, vocatâ Douglas Tour, propè castrum Berewici super Twedam inceptis, complendis.	Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	344
		20 —	Pro liberis Caroli de Bloys.	Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	345

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
			. 31 Edw. III.		
1357	31 Edw. III.	4 Feb.	De debitis, super computo cum Edwardo nuper Rege Scotiæ, solvendis.	Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 24. *in Turr. Lond.*	345
		4 —	Super annuitate prædicti nuper Regis.	Claus. 31 Edw. III. m. 24. *Ibid.*	345
		6 —	*Pro Petro Pigache domino de Tourtleville.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 17. *Ibid.*	345
		6 —	*Pro eodem Petro.*	*Ibid. m.* 15. *Ibid.*	345
		10 —	*De capitaneo Calesii constituto.*	*Ibid. m.* 16. *Ibid.*	346
		12 —	Super venditione & emptione Jacobi de Bourbon.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	346
		15 —	*De custodiâ terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt in Normannia, commissâ.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 15. *in Turr. Lond.*	346
		15 —	*De castris, villis, & fortalitiis prædictis, reparandis & muniendis.*	*Ibid. Ibid.*	346
		16 —	*De navibus arestandis, pro maeremio Regis usque ad villam Calesii ducendo.*	*Ibid. m.* 16. *Ibid.*	347
		18 —	*De castro de Wykinlowe in Hiberniâ reparando.*	*Claus.* 31 *Edw. III. m.* 24. *Ibid.*	347
		18 —	*De intendendo justiciario Hiberniæ, pro salvatione terræ illius.*	*Ibid. Ibid.*	347
		28 —	*De navibus arestandis pro passagio ad partes transmarinas.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 16. *Ibid.*	347
		1 Mar.	*De vino liberando David de Brus, de dono Regis.*	*Claus.* 31 *Edw. III. m.* 23. *Ibid.*	347
		20 —	*Pro villâ de Berewico super Twedam.*	*Ibid. m.* 23. *d. Ibid.*	348
		20 —	Super adventu principis Walliæ cum Johanne de Francia in Angliam, de vecturâ providendâ.	Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	348
		23 —	Principe Walliæ cum adversariis Burdegaliæ divertente, treugæ, mediatione cardinalium, biennales captæ sunt sub forma subsequente.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. & 13. d. *Ibid.*	348
		23 —	De salvo conductu pro quinque galeis de Venetia.	Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	351
		25 —	De navibus, pro passagio hominum Philippi de Navarra, arestandis.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	351
		25 —	De intendendo eidem Philippo.	Ibid. *Ibid.*	351
		25 —	*Pro cancellario Navarræ, de equis transducendis.*	*Ibid. Ibid.*	352
		28 —	Innovantur litteræ de conductu pro nunciis de Scotia, super deliberatione David de Brus tractaturis.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	352
		1 Apr.	*De scrutinio faciendo.*	*Claus.* 31 *Edw. III. m.* 23. *d. Ibid.*	352
		1 —	*Quod archiepiscopus Armachan' non exeat regnum Angliæ.*	*Ibid. m.* 21. *d. Ibid.*	352
		4 —	Pro Isabella matre Regis.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	352
		7 —	*De non transfretando, sine licentiâ Regis.*	*Claus.* 31 *Edw. III. m.* 24. *d. Ibid.*	353
		12 —	Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.	Ibid. m. 15. *Ibid.*	353
		25 —	De sustinendo vitam sine potu & cibo.	Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 11. *Ibid.*	353
		28 —	De recedendo ab obsidione villæ de Reynes, juxta formam treugarum, cum adversario Franciæ nuper initarum.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	353
		29 —	Ad Regem Portugalliæ, super bonis de guerrâ lucratis, responsiva.	Ibid. m. 11. *Ibid.*	354
		5 Maii.	*Pro communitate regni, de pardonatione evasionum latronum, & de catallis felonum.*	*Pat.* 31 *Edw. III. p.* 1. *m.* 9. *Ibid.*	354
		8 —	Forma treugarum cum nunciis Scotiæ initarum.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	354
		10 —	Custodes dictarum treugarum constituuntur.	Ibid. *Ibid.*	355
		12 —	Treugarum cum nunciis Scotiæ initarum exemplificatio.	Ibid. *Ibid.*	355
		20 —	In causâ inter Barnabonem de Vicecomitibus & Pandulphum de Malatestis, super honore militari manutenendo.	Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 26. *Ibid.*	355
		23 —	De cerâ renovandâ.	Liberat. 31 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	355
		25 —	Pro J. le Grys, scancionario Franciæ, de conductu.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	355
		25 —	De conductu, pro contrarotulatore.	Ibid. m. 14. *Ibid.*	356
		27 —	Super negotiis cum Papa expediendis.	Claus. 31 Edw. III. m. 13. d. *Ibid.*	356
		28 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de gaudio propter tractatus nuper Burdegaliæ habitos; & puncta, ad pacem spectantia, quasi concordata; necnon de tanti boni conclusione arbitrio Regis reservatâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	356
		28 —	*Quod non fiat duellum in marchiis Scotiæ.*	*Claus.* 31 *Edw. III. m.* 14. *d. in Turr. Lond.*	356
		1 Jun.	De Boussicaldo prisonario Regis.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	357
		1 —	*De custodiâ terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt in Normannia.*	*Ibid. m.* 11. *Ibid.*	357
		1 —	*Super eodem negotio; pro Simone de Newenton.*	*Ibid. Ibid.*	357
		1 —	Pro cardinalibus, ad tractatum tenendum, venturis.	Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 25. *Ibid.*	357
		3 —	De conductu pro cardinalibus prænotatis.	Ibid. *Ibid.*	357
		15 —	Pro altero cardinali, super tractatu prætacto.	Ibid. p. 2. m. 24. *Ibid.*	358
		16 —	Pro episcopo Lectorensi, super tractatu præfato.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	358
		26 —	Pro Theobaldo Chaunteville, super negotiis adversarii Franciæ.	Ibid. *Ibid.*	358
		26 —	Pro Johanne de Faveraliis, capto in bello de Poyters.	Ibid. *Ibid.*	358
		30 —	De conductu, pro comite de Mar.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	358
		3 Jul.	Litteræ de conductu.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	358
		4 —	*Littera directa Henrico duci Lancastriæ, de obsidione civitatis de Reynes amovendâ.*	*Ibid. m.* 12. *Ibid.*	359
		8 —	De conductu, pro Alexandro de Meneteth.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	359
		10 —	*Pro Carolo Jory, serviente armorum domini Papæ, de conductu.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	359
		12 —	De conductu, super redemptione quærendâ.	Ibid. *Ibid.*	359
		13 —	Pro hominibus Karoli de Bloys.	Ibid. m. 13. *Ibid.*	360
		13 —	Pro Karolo de Bloys, super instrumentis præfinito tempore non restitutis, acquietando.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	360
		13 —	Littera acquietantiæ facta eidem Karolo, de 25,000 nobulis, super redemptione suâ, solutis.	Ibid. *Ibid.*	360

A. D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1357	31 Edw. III.	14 Jul.	*Almaricus de Sancto Amando constituitur justiciarius Hiberniæ.*	*Pat.* 31 *Edw.III. p.*2. *m.*14. *in Turr. Lond.*	361
		14 —	*De feodo justiciarii Hiberniæ, de quarterio in quarterium præ manibus solvendo.*	*Ibid. Ibid.*	361
		14 —	*De potestate amovendi ministros in Hiberniâ.*	*Ibid. Ibid.*	361
		14 —	*De terris vastatis per guerram, ad firmam dimittendis, ad terminum annorum, vel ad voluntatem Regis.*	*Ibid. Ibid.*	361
		14 —	*De terris forisfactis in Hiberniâ, ad feodi firmam dimittendis.*	*Ibid. Ibid.*	361
		25 —	Renovatio delegationis, pro Henrico duce Lancastriæ, super regimine ducatûs Britanniæ, nomine Regis & Johannis de Monte Forti.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m.10. *Ibid.*	361
		25 —	De intendendo eidem duci Lancastriæ.	Ibid. *Ibid.*	362
		25 —	Pro eodem duce, capitaneo, nomine Regis, in eodem ducatu constituto.	Ibid. *Ibid.*	362
		28 —	De conductu pro scutifero comitis Autissiodorensis, prisonarii Regis.	Ibid. *Ibid.*	362
		30 —	Super justitiâ, juxta legem armorum, faciendâ.	Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 16. *Ibid.*	362
		1 Aug.	*Pro valetto de familiâ Johannæ ducissæ Normanniæ, de conductu.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 9. *Ibid.*	363
		4 —	*De attemptatis contra treugas reparandis.*	*Ibid. m.*8. *Ibid.*	363
		5. —	De quibusdam conditionibus, in treugis inter Regem & Ispannos initis, elargatis.	Ibid. *Ibid.*	363
		10 —	*De custodiâ fortalitii de Seint Vache in Normannia commissâ.*	*Ibid. m.* 7. *Ibid.*	363
		12 —	De conductu, pro duce Bavarriæ.	Ibid. m. 8. *Ibid.*	364
		12 —	De conductu, pro scutiferis domini de Crahoun prisonarii.	Ibid. *Ibid.*	364
		12 —	De securitate, ab Archibaldo Douglas & aliis captâ, de reintrando corpora sua in prisonam.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	364
		12 —	De conductu, super negotiis David de Brus.	Ibid. *Ibid.*	364
		13 —	De conductu, super dictis negotiis.	Ibid. *Ibid.*	364
		13 —	Pro archidiacono de Aberdene de veniendo à Scotia in Angliam, causâ studendi in universitate Oxon'.	Ibid. *Ibid.*	364
		16 —	De missione David de Brus usque Berewicum, & de tractando super deliberatione ejusdem.	Ibid. *Ibid.*	365
		16 —	De potestate petendi pactiones, obligationes, & alias securitates pro David de Brus.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	365
		16 —	De conductu, pro episcopo Sancti Andreæ.	Ibid. *Ibid.*	365
		16 —	De conductu, pro magnatibus Scotiæ.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	365
		16 —	De potestate jurandi in animam Regis, quod conservabuntur & perficientur omnia, super deliberatione David de Brus concordata.	Ibid. *Ibid.*	366
		16 —	De conductu, pro præfato David de Brus.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	366
		16 —	De conductu, pro obsidibus, super deliberatione præfati David.	Ibid. *Ibid.*	366
		16 —	Quod obsides non detineantur, nisi crimen, post adventum suum in prisonam, fecerint.	Ibid. *Ibid.*	366
		——	Nomina obsidum.	Ibid. m. 1. d. *Ibid.*	366
		16 —	De conductu, pro magnatibus, in afforciamentum obsidum, venturis.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	367
		16 —	Quod David de Brus sit liber sui ipsius, postquam conditiones deliberationis compleverit.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	367
		16 —	De liberando David de Brus archiepiscopo Eborum, & aliis.	Ibid. *Ibid.*	367
		16 —	De potestate recipiendi David de Brus.	Ibid. *Ibid.*	367
		16 —	De indempnitate, pro prælatis & nobilibus, ad David de Brus deliberandum assignatis.	Ibid. *Ibid.*	368
		16 —	*Pro episcopo Lectorensi, de conductu.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	368
		21 —	De conductu pro consiliariis adversarii de Francia.	Ibid. *m.* 8. *Ibid.*	368
		30 —	*Mauricius fitz Thomas comes Kildare, locum tenens justiciarii Hiberniæ constituitur.*	*Pat.* 31 *Edw. III. p.*1. *m.*5. *Ibid.*	368
		31 —	De attemptatis, contra treugas Burdegaliæ initas, reformandis.	Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	368
		9 Sept.	*Pro hominibus Philippi de Navarrâ, de conductu.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	369
		13 —	Procuratorium episcopi Aberdenensis, pro deliberatione David Regis Scotiæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	369
		13 —	De potestate, ad omnia, dictam deliberationem tangentia, complenda, per Robertum Senescallum commissâ.	*Ibid. Ibid.*	370
		26 —	De potestatibus, per episcopos regni Scotiæ.	*Ibid. Ibid.*	370
		26 —	De potestate commissâ per magnates Scotiæ.	*Ibid. Ibid.*	370
		26 —	Procuratorium villarum & burgensium regni Scotiæ.	*Ibid. Ibid.*	371
		30 —	Pro cardinale, super tractatu pacis cum adversario Franciæ.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	372
		3 Oct.	Indentura conventionum super deliberatione sæpedictâ.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 2. d. *Ibid.*	372
		3 —	Procuratorium David Regis, de subeundo censuras ecclesiasticas.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	374
		5 —	Supradictarum conventionum ratificatio, per David de Brus.	*Ibid. Ibid.*	374
		5 —	Ratificatio per magnates Scotiæ.	*Ibid. Ibid.*	376
		5 —	Approbatio & obligatio mercatorum regni Scotiæ, super conventionibus prædictis.	*Ibid. Ibid.*	377
		6 —	Obligatio prælatorum, de exequendo censuras ecclesiasticas, contra infractores conventionum pro redemptione David Regis Scotiæ.	*Ibid. Ibid.*	378
		8 —	*Pro mercatoribus & marinariis Ispanniæ, de quibusdam articulis ultra treugas concessis.*	*Rot. Franc.* 31 *Edw. III. m.* 6. *in Turr. Lond.*	380
		10 —	De capiendo deferentes bullas in regnum Angliæ.	Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 3. d. *Ibid.*	380
		12 —	*Quod castellania & præpositura villæ de Reuld, Anglicis, & non aliis, concedantur.*	*Rot. Vascon.* 31 *Edw. III. m.* 13. *Ibid.*	380
		12 —	*De naufragiis & costis in Aquitania indebitè non vendicandis.*	*Ibid. m.* 12. *Ibid.*	380
		14 —	De conductu pro episcopo Morinensi.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	381
		16 —	De conductu, pro prisonariis Franciæ.	Ibid. *Ibid.*	381

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1357	31 Edw.III.	20 Oct.	*De custodiendo portus maris, ne, durantibus treugis, homines ad arma se transferant.*	*Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.*	381
		25 —	Pro prisonariis de Scotiâ.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	381
		28 —	Pro scolaribus Scotiæ, de veniendo in Angliam studendi causâ.	Ibid. *Ibid.*	382
		1 Nov.	Pro Karolo de Bloys, de secundâ solutione super redemptione suâ, acquietantia.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	382
		6 —	Conventionum sæpedictarum ratificatio apud Scone.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	382
		7 —	De procurationibus, cardinalibus solvendis.	Liberat. 31 Edw. III. m. 1. *in Turr. Lond.*	382
		8 —	Super captione prisonariorum Scotiæ, de inquirendo.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	383
		16 —	Pro prisonariis Scotiæ.	Ibid. *Ibid.*	383
		18 —	Pro obsidibus Karoli de Bloys.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	383
		18 —	*De custodiâ fortalitiorum & loci de Cruyk in Normanniâ, commissâ.*	*Ibid. Ibid.*	383
		20 —	De custodiâ castri de Brest commissâ.	Ibid. *Ibid.*	383
		27 —	Innocentii VI. Papæ ad Regem, pro pace, cumulatæ exhortationes.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	384
		3 Dec.	De potestate reformandi attemptata in Aquitania, contra treugas.	Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 13. *in Turr. Lond.*	384
		16 —	De conductu prisonarii.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	384
		16 —	*Quod ministri principis Walliæ non se intromittant infra episcopatum Meneven'.*	*Claus. 31 Edw. III. m. 5. Ibid.*	384
		20 —	Litteræ testimoniales, pro Dionisio de Morbeke, super captione adversarii Franciæ.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	385
		20 —	De capitaneo & locum Regis tenente, in ducatu Normanniæ constituto.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	385
		22 —	*Pro Petro Vernhes, de custodia monetæ Burdegaliæ.*	*Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 8. Ibid.*	385
		25 —	Pro Johanna, consorte David de Brus.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	385
		28 —	Pro domino de Albignyaco.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	386
		28 —	Pro medico adversarii de Francia.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	386
		30 —	Pro comite de Venthadour, de licentiâ transfretandi; plegiantibus comite de Tankerville & marescallo Dendenham.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	386
		30 —	De potestate litteras de conductu faciendi.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	386
		30 —	De excessibus & attemptatis contra treugas, reformandis.	Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	387
1358		16 Jan.	*De intendendo Miloni de Stapelton.*	*Ibid. Ibid.*	387
		17 —	Pro suffraganeo archiepiscopi Eborum.	Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	387
		23 —	*De licentiâ transfretandi ad partes Britanniæ.*	*Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. Ibid.*	387

An. 32 Edw. III.

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
	32 Edw.III.	27 —	Pro Arcebaldo de Douglas.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	388
		30 —	Pro capellano cardinalis Petragoricensis.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	388
		14 Feb.	Pro Johanne comite de Juny.	Ibid. *Ibid.*	388
		20 —	De proclamatione, super treugis observandis.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. d. *Ibid.*	388
		26 —	Super providentiis cardinalium.	Claus. 32 Edw. III. m. 25. *Ibid.*	388
		28 —	*De conductu pro nunciis Caroli de Bloys.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. Ibid.*	389
		1 Mar.	De treugis in Britanniâ observandis.	Ibid. m. 14. *Ibid.*	389
		10 —	Pro episcopo Dunolmensi contra episcopum Chrysopolitanensem.	Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 25. *Ibid.*	389
		16 —	Pro Radulpho de Ferrers, capitaneo villæ Calesii constituto.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	389
		20 —	Pro comite de Anegos, uno obsidum pro David de Brus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	390
		20 —	Pro Petro cardinale, super pacis cum adversario Franciæ tractatu.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	390
		2 Apr.	Super captione Karoli de Bloys.	Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 32. *Ibid.*	390
		8 —	Pro Edwardo de Balliolo, nuper Rege Scotiæ, de annuitate suâ.	Claus. 32 Edw. III. m. 26. *Ibid.*	390
		16 —	De attemptatis in Aquitania, contra treugas, reformandis.	Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 1. m. 14.	390
		24 —	Pro Johanne Quakyn, de redemptione quærendâ.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 12. *Ibid.*	390
		1 Maii.	*Pro abbate & conventu Beatæ Mariæ de Alneto in Normanniâ.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. Ibid.*	391
		1 —	*Pro abbate & conventu de Sancto Ebrulpho, de protectione.*	*Ibid. m. 12. Ibid.*	391
		1 —	*De Fortino Sancii domino de Sancto Aralha.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 12. Ibid.*	391
		6 —	Litteræ de conductu, super negotiis David de Brus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	391
		12 —	De conductu pro familiaribus cardinalis Petragoricensis & aliorum.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. *Ibid.*	392
		18 —	De protectione pro proficiscentibus ad partes Britanniæ.	Ibid. m. 13. *Ibid.*	392
		22 —	De potestate tractandi super alligantiis cum duce & ducissâ Brabantiæ.	Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 11. *Ibid.*	392
		27 —	*De conductu pro vicecomite de Rohan, & aliis.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. Ibid.*	392
		1 Junii.	De conductu pro comite de Eu & aliis.	Ibid. *Ibid.*	393
		2 —	Pro Rege Navarræ & Philippo fratre ejus, de injustè occupatis, restituendis.	Ibid. *Ibid.*	393
		2 —	Pro Philippo de Navarra, de attemptatis, contra formam tractatuum, reparandis.	Ibid. *Ibid.*	393
		6 —	De altercatione, super captione castri de l'Ermitage.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	393
		6 —	De arbitris assignatis, super captione castri prædicti, & prisonariorum.	Ibid. *Ibid.*	394
		6 —	De conductu pro senescallo Scotiæ.	Ibid. *Ibid.*	394

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1358	32 Edw. III.	7 Jun.	De denariis, pro redemptione David de Brus, recipiendis, & obsidibus admittendis.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. *in Turr. Lond.*	394
		16 —	*Quod mercatores & marinarii navium, mercandisas suas vendere possint in portu Dublin', antequam ad terram ponantur.*	*Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 7. Ibid.*	394
		17 —	Super redemptione Karoli de Bloys solvendâ.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	395
		18 —	Super primâ solutione, pro redemptione David de Brus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	395
		19 —	De conductu super solutione prædictâ.	Ibid. *Ibid.*	395
		20 —	De potestate prorogandi terminum tractatûs cum duce & ducissâ Brabantiæ.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	395
		21 —	Super redemptione ante memoratâ, bulla Innocentii VI. Papæ, de prælatis Scotiæ non obligandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	396
		24 —	Super litteris apostolicis receptis, de acquietantiâ.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. *in Turr. Lond.*	396
		24 —	Super receptione litterarum, de exonerando.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	396
		24 —	Ad senescallum Scotiæ, de primogenito suo, qui postea Rex Scotiæ, deliberando.	Ibid. *Ibid.*	396
		24 —	Super primâ solutione redemptionis David de Bruys, de acquietando.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	397
		25 —	*De licentiâ placitandi per procuratorem.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 12. Ibid.*	397
		1 Jul.	Pro comite de Anegos, uno obsidum pro David de Brus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	397
		3 —	De protectione, pro galeis de Venetia versus partes Flandriæ venturis.	Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 2. *Ibid.*	397
		—	De homagio domini de Aymeto respectuato.	Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	297
		4 —	*Pro Reymundo Guillielmi, domino de Campenna.*	*Ibid. Ibid.*	397
		5 —	De capite Sancti Benedicti, abbati & conventui Westmonasterii liberato.	Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 1. *Ibid.*	398
		5 —	Pro cardinali Rothomagensi.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	398
		5 —	*Pro mercatoribus & aliis de communitate civitatis Dublin'.*	*Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 25. Ibid.*	398
		6 —	Pro Petro de Craon.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	399
		6 —	Super financiâ archiepiscopi Cenomensis, ad Poytiers de guerrâ capti.	Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 2. *Ibid.*	399
		6 —	Pro duce Britanniæ, de expensis.	Liberat. 32 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	399
		6 —	*Pro Guillielmo Reymundi domino de Cavo Monte.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 7. Ibid.*	399
		6 —	*Pro Galhardo de Duro Forte.*	*Ibid. Ibid.*	400
		6 —	*Pro domino de Cavo Monte.*	*Ibid. p. 2. m. 6. Ibid.*	400
		6 —	*Pro magistro Willielmo de Brideport, marescallo exercitûs principis Walliæ.*	*Ibid. p. 2. m. 8. Ibid.*	401
		7 —	Manucaptores pro reditu Bonabes de Rouge, domini de Derval.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	401
		14 —	Pro David de Brus, in Angliam ad Regem venturo.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	402
		30 —	Pro Johanne de Galhardo, super adventu suo ad obedientiam Regis.	Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 6. *Ibid.*	402
		1 Aug.	Bulla Innocentii VI. Papæ, super injuriis episcopo Eliensi illatis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	403
		2 —	*Pro magistro Waltero de Gales, medico principis Walliæ.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.*	403
		3 —	Pro Johanne, primogenito Roberti senescalli Scotiæ, in Angliam veniente.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	403
		5 —	De custodiâ Britanniæ in manu Regis tenendâ.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	403
		5 —	Ad capitaneos in Britannia, super dictâ custodiâ.	Ibid. *Ibid.*	404
		8 —	*Super eodem negotio.*	*Ibid. Ibid.*	404
		8 —	*De supervidendo castra & fortalitia in ducatu Britanniæ.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	404
		10 —	De prorogatione conductûs Jacobi de Burboun, ad partes Franciæ & indè in Angliam redituri.	Ibid. *Ibid.*	405
		12 —	*Pro habitantibus villæ de Burgo.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 3. Ibid.*	405
		24 —	Pro abbate de Brentholm, de monasterio restituendo.	Ibid. p. 2. m. 2. *Ibid.*	405
		24 —	Pro cardinalibus, de conductu.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 9. *Ibid.*	405
		24 —	Pro episcopo Sarlatensi.	Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 2. *Ibid.*	406
		30 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, super discordiâ inter Regem Navarræ & ducem Normanniæ, subortâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	406
		6 Sept.	*H. de Tatton thesaurarius & receptor in ducatu Britanniæ constituitur.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.*	406
		8 —	Pro sociis domini de Lymolio.	Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 1. *Ibid.*	406
		10 —	Pro cardinalibus, ad propria redeuntibus.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 9. *Ibid.*	406

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1358	32 Edw. III.	13 Sept.	*De conductu pro Petro episcopo Sarlatensi.*	*Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.*	407
		18 —	Super negotiis adversarii Regis.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	407
		19 —	Instrumentum publicum, super bullâ de prælatis Scotiæ, pro redemptione David de Brus, non obligandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	407
		6 Oct.	*De protectione pro Thomâ de Holand.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.*	408
		8 —	De navibus arestandis, pro Olivero de Clikzon.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	408
		10 —	De custodiâ terrarum & castrorum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt, commissâ.	Ibid. m. 7. *Ibid.*	408
		24 —	Litteræ testimoniales, super morâ in Sancti Patricii purgatorio.	Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 22. *Ibid.*	408
		24 —	Pro comite de Salebrugge, prisonario Regis.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 7. *Ibid.*	408
		24 —	Pro Waltero de Lesley milite, ac aliis de Scotia, ad partes transmarinas progredientibus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	409
		26 —	Pro Willielmo comite de Sutherland.	Ibid. *Ibid.*	409
		26 —	De conductu, pro quibusdam magnatibus de Scotia, super negotiis David de Brus.	Ibid. m. 4. *Ibid.*	409
		26 —	*De protectionibus.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. Ibid.*	409
		3 Nov.	*Indentura de cambio monetarum.*	*Claus. 32 Edw. III. m. 7. d. Ibid.*	409
		7 —	De procurationibus cardinalium solvendis.	Liberat. 32 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	410
		8 —	*Quod vicecomites vel ballivi, turna sua non teneant nisi bis per annum.*	*Claus. 32 Edw. III. m. 5. d. Ibid.*	410
		9 —	Pro episcopo Cicestrensi, de licentiâ annuitatem recipiendi.	Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 15. *Ibid.*	410
		10 —	De obsidibus pro David de Brus concedendis.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	410
		10 —	De dictis obsidibus recipiendis.	Ibid. *Ibid.*	411
		20 —	*De proclamatione nè quis ad partes transmarinas se transferat.*	*Claus. 32 Edw. III. m. 3. d. Ibid.*	411
		20 —	De mundatione stratarum civitatis London', contra adventum corporis Isabellæ nuper Reginæ Angliæ.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	411
		1 Dec.	Super adventu corporis Reginæ præfatæ.	Ibid. *Ibid.*	411
		3 —	De adversario Franciæ, in castrum de Somerton in comitatu Lincoln' ducendo.	Ibid. m. 4.	411
		5 —	*Quod vina non vendentur, antequam gaugeata fuerint.*	*Ibid. m. 3. d. Ibid.*	411
		8 —	Pro uno obsidum David de Brus.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	412
		8 —	*De navibus arestandis pro passagio Regis.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 5. Ibid.*	412
		10 —	De vadiis, super morâ in comitivâ cardinalis Petragoricensis.	Liberat. 32 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	413
		10 —	*Pro burgensibus villæ Calesii.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. Ibid.*	413
		12 —	De regardo, pro commorantibus super custodiâ Johannis de Francia, apud Sauvoye.	Liberat. 32 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	413
		14 —	De conductu pro nunciis, ad dictum Johannem de Francia, venturis.	Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	414
		14 —	Pro ejusdem secretario.	Ibid. *Ibid.*	414
		20 —	Pro domino de Credonio.	Ibid. *Ibid.*	414
		20 —	Pro domino supradicto.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	414
1359		2 Jan.	De adversario Franciæ, infra castrum de Somerton, custodiendo.	Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 4. *Ibid.*	414
		2 —	*De arcubus & sagittis providendis.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 4. Ibid.*	414
		8 —	*De protectionibus.*	*Ibid. Ibid.*	415
		11 —	Pro Hugone de Eglynton & Archibaldo de Douglas, militibus de Scotia.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	415
		12 —	Super mercandisis de Scotia.	Ibid. *Ibid.*	415
		12 —	*De sagittariis eligendis, pro passagio Regis ad partes Franciæ.*	*Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 3. Ibid.*	415
		12 —	*De hominibus Wallensibus, in partibus Southwalliæ arraiandis.*	*Ibid. m. 2. Ibid.*	416
		17 —	Potestas, super expiratione treugarum Franciæ, ad recipiendum ad fidem Regis, tanquam Franciæ Regis.	Ibid. m. 4. *Ibid.*	417
		18 —	Aliæ potestates, expiratis treugis antedictis, de salvâ gardiâ concedendâ.	Ibid. *Ibid.*	417
		18 —	Pro comite de Marr, in comitivâ David de Brus, in Anglia morando.	Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	417
			An. 33 Edw. III.		
	33 Edw. III.	28 —	Pro familiaribus domini de Daubeny.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. *Ibid.*	417
		1 Feb.	*De minerariis eligendis, ad proficiscendum cum Rege.*	*Ibid. Ibid.*	417
		2 —	Pro comite de Anegos, de die reintrandi in prisonam prorogato.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	418
		5 —	De custode terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt, constituto.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. *Ibid.*	418

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1359	33 Edw. III.	7 Feb.	*Indentura de custodiâ fortalitii Sancti Salvatoris in Normannia.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 19. *in Turr. Lond.*	418
		8 —	Super W. de Lydell prisonario contra legem armorum detento; de inquirendo.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	418
		13 —	Pro nobilibus Linguæ Occitanæ, in nuncium ad adversarium Franciæ venturis.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. *Ibid.*	419
		16 —	*Jacobus le Botiller comes d'Ormond, justiciarius Hiberniæ constituitur.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 21. *Ibid.*	419
		16 —	*De feodo justiciarii Hiberniæ, præ manibus solvendo.*	*Ibid. Ibid.*	419
		16 —	*De potestate amovendi ministros Regis in Hibernia.*	*Ibid. Ibid.*	419
		21 —	Super solutione redemptionis, ad preces Johannæ sororis Regis Angliæ prorogatâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	419
		24 —	De homagio & retentione comitis de Mar.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	420
		24 —	Pro galeis de Venetia.	Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 23. *Ibid.*	420
		1 Mar.	Pro cardinali Petragoricensi, super hæreditatibus suis in Vasconia.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	420
		4 —	Pro nunciis Regis Navarræ.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 20. *Ibid.*	421
		8 —	*Pro Henrico duce Lancastriæ.*	*Ibid. Ibid.*	421
		8 —	Pro duce Britanniæ de expensis, super justis apud Smethefeld nuper tentis.	Liberat. 33 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	421
		12 —	*Officium majoritatis civitatis Burdegaliæ Arnaldo Sauvage committitur.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 10. *Ibid.*	422
		12 —	*De protectione, pro minerariis de Aldeston More.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 17. *Ibid.*	422
		12 —	Pro familiari David de Brus.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	422
		15 —	*De clerico convicto puniendo.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 10. *Ibid.*	422
		18 —	De treugis, Burdegalæ concordatis, usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ continuandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	422
		20 —	Pro archiepiscopo Senonensi super pace reformandâ, & redemptione quærendâ.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 19. *in Turr. Lond.*	423
		20 —	Pro comite de Mar.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	423
		22 —	Pro nunciis civitatum Franciæ.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 19. *Ibid.*	423
		30 —	De dextrariis in Angliam ducendis.	Ibid. p. 1. m. 18. *Ibid.*	423
		1 Apr.	*Pro magistro Geraldo de Menta, consiliario Regis.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 7. *Ibid.*	424
		1 Maii.	Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.	Claus. 33 Edw. III. m. 27. *Ibid.*	424
		1 —	De omnibus appellationibus, ut ad Regem Franciæ interpositis, audiendis.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	424
		1 —	De fide notariis, nisi de Aquitania oriundis, non adhibendâ.	Ibid. m. 5. *Ibid.*	424
		1 —	*Ordinatio de frettatione navium.*	*Ibid. m.* 6. *Ibid.*	425
		1 —	*Pro cancellario universitatis Oxon'.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 11. *Ibid.*	425
		10 —	*De bonis à Rege concelatis in ducatu Aquitaniæ.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 5. *Ibid.*	425
		11 —	Pro magnatibus Franciæ, super tractatu pacis, in nuncium destinatis.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 18. *Ibid.*	425
		16 —	*De sagittis providendis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 17. *Ibid.*	426
		23 —	*De conductu pro nunciis Caroli de Bloys.*	*Ibid. Ibid.*	426
		23 —	*Pro servientibus Regis Franciæ de conductu.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 18. *Ibid.*	426
		25 —	*Indentura de custodiâ castri Sancti Grymolyn, in Britannia.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 17. *Ibid.*	427
		25 —	*Pro Rogero de Mortuo Mari, comite Marchiæ.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 7. *Ibid.*	427
		30 —	*Pro abbate & conventu beatæ Mariæ de Alneto, in Normannia.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 17. *Ibid.*	427
		1 Jun.	De potestate tractandi cum Rege Castellæ.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 27. *Ibid.*	427
		5 —	*De navibus arestandis, pro passagio Regis.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 13. *Ibid.*	427
		6 —	Pro Archibaldo de Douglas.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	428
		7 —	*De marinariis, pro navibus Regis, eligendis.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 13. *Ibid.*	428
		12 —	Pro J. de Dunstaple mahemiato in conflictu Cressiaco.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 22. *Ibid.*	429
		17 —	*Indentura de custodiâ villæ de Henbon, in Britanniâ.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 13. *Ibid.*	429
		17 —	*De supervidendo personam Margaretæ filiæ & hæredis Thomæ Danyers, militis.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 27. *d. Ibid.*	429
		18 —	*Pro Rege, de prohibitione.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 4. *Ibid.*	429
		6 Julii.	*Pro civibus Waterfordiæ.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 20. *Ibid.*	429
		8 —	*De ballivis & officiis, in manum Regis capiendis.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 5. *Ibid.*	430
		8 —	*De potestate recipiendi homines ad fidem & obedientiam Regis.*	*Ibid. m.* 4. *Ibid.*	431
		10 —	*De carpentariis, cementariis, & fabris capiendis; pro passagio Regis ad partes Franciæ.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 14. *Ibid.*	431
		11 —	*De R. de Herle, capitaneo in ducatu Britanniæ constituto.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 10. *Ibid.*	431
		11 —	*De capitaneis in partibus de Poictou, constitutis.*	*Ibid. Ibid.*	431
		12 —	*De custodiâ castri de Beaufort super Raunce in Britannia, R. de Grenacres commissâ.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 12. *Ibid.*	432
		14 —	*Pro Berardo de Lebreto.*	*Rot. Vascon.* 33 *Edw. III. m.* 2. *Ibid.*	432
		15 —	De custodiâ brevium Britanniæ commissâ.	Ibid. m. 4. *Ibid.*	432
		16 —	De marcâ concedendâ.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	432
		18 —	*Quod archiepiscopus Dublin' conciliis in Hiberniâ intendat.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 2. *Ibid.*	432
		18 —	*De assistendo concilio Regis, in Hiberniâ, unà cum justiciario ibidem.*	*Ibid. m.* 22. *Ibid.*	433
		20 —	Ad comitem d'Ormond, super matrimonio contrahendo.	Ibid. *Ibid.*	433
		20 —	*De potestate recipiendi homines in Hiberniâ ad pacem Regis.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 18. *Ibid.*	433

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1359	33 Edw. III.	20 Jul.	*De bagis rotulorum, sub sigillo capitalis justiciarii placitorum custodiendis.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 21. *in Turr. Lond.*	433
		20 —	*Quod rotuli justiciariorum ad placita penes capitalem justiciarium, sub sigillo suo, custodiantur.*	*Ibid. m.* 22. *Ibid.*	433
		20 —	*De compellendo dominos Hiberniæ morari in locis propè marchias.*	*Ibid. Ibid.*	434
		20 —	*De ministris computabilibus in Hiberniâ arestandis.*	*Ibid. Ibid.*	434
		20 —	*Pro comite d'Ormond justiciario Hiberniæ.*	*Ibid. Ibid.*	434
		20 —	*De proclamatione faciendâ, quod nullus merè Hibernicus, officiarius aut minister fiat.*	*Ibid. Ibid.*	434
		20 —	*De sessionibus justiciarii ad placita, in partibus guerrinis non tenendis.*	*Ibid. m.* 21. *Ibid.*	434
		20 —	*De informando super terris dimissis in Hiberniâ, pro minori valore quam valent.*	*Ibid. Ibid.*	435
		20 —	*De custodiâ castrorum in Hiberniâ.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 18. *Ibid.*	435
		20 —	*De ministris in Hiberniâ indictatis, amovendis.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 21. *Ibid.*	435
		20 —	*De cartis revocandis.*	*Ibid. Ibid.*	435
		20 —	*De terris in Hiberniâ vastatis & derelictis, in manum Regis capiendis.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 18. *Ibid.*	435
		21 —	Super personis de familiâ adversarii Franciæ, juxta proclamationem, celeriter recedentibus.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 11. *Ibid.*	436
		22 —	Pro Berardo de Lebreto.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	436
		22 —	*Pro Johanne archiepiscopo Eborum, & tenentibus suis libertatis de Hextildesham.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 19. *Ibid.*	436
		22 —	*De terris adquisitis per ministros Regis in Hiberniâ, in manum Regis capiendis.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 22. *Ibid.*	436
		24 —	Pro Thoma Byset de Scotia, de retinentiâ.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	437
		25 —	De vino, à partibus Tholosanis ducendo, pro adversario Regis.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	437
		26 —	*De conductu pro viginti personis, cum Johanne de Franciâ, adversario Regis, in Angliâ moraturis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 11. *Ibid.*	437
		26 —	*De conductu pro certis personis, ultra numerum prædictum.*	*Ibid. Ibid.*	437
		26 —	Super custodiâ adversarii antedicti.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 16. *Ibid.*	438
		27 —	Indentura facta super custodiâ præfatâ.	Claus. 33 Edw. III. m. 21. d. *Ibid.*	438
		27 —	De vadiis, pro ductione Johannis de Francia usque castrum de Somerton, solvendis.	Ibid. m. 21. *Ibid.*	438
		27 —	Super ductione memoratâ.	Ibid. *Ibid.*	439
		27 —	Super dictâ ductione, de intendendo.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 16. *Ibid.*	439
		28 —	Pro Margareta comitissâ de Douglas.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	439
		28 —	Pro Johanne Penquadyk, de redemptione quærendâ.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. *Ibid.*	439
		30 —	*De protectione pro quibusdam, ad partes transmarinas profecturis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 5. *Ibid.*	439
		4 Aug.	*De sagittariis certis ductoribus liberandis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 7. *Ibid.*	440
		8 —	Pro comite de Anegos, de conductu.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	441
		8 —	Pro comite memorato.	Ibid. *Ibid.*	441
		12 —	De Rege, super tractatibus pro pace, inaniter deluso; de guerrâ resumptâ, & de orando.	Claus. 33 Edw. III. m. 13. d. *Ibid.*	442
		12 —	*De exploratoribus capiendis.*	*Pat.* 33 *Edw. III. m.* 10. *d. Ibid.*	442
		14 —	Super ductione adversarii de Francia.	Liberat. 33 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	442
		16 —	*De protectione pro comitivâ Johannis comitis Richemund'.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 5. *Ibid.*	442
		18 —	*De protectione, pro comitivâ principis Walliæ.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 3. *Ibid.*	443
		20 —	Pro secretario adversarii Franciæ.	Ibid. p. 1. m. 6. *Ibid.*	444
		20 —	*De protectionibus, pro comitivâ Johannis Chaundos.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 5. *Ibid.*	444
		20 —	*Pro quibusdam ad partes Franciæ profecturis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 1. *Ibid.*	444
		23 —	*Pro diversis personis ad partes transmarinas profecturis.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 6. *Ibid.*	444
		26 —	*Pro quibusdam navibus de Lescluse, pro passagio Regis.*	*Ibid. Ibid.*	445
		27 —	Pro principe Walliæ.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 5. *Ibid.*	445
		28 —	Pro Blanchia comitissâ Richemundiæ.	Ibid. p. 2. m. 7. *Ibid.*	445
		28 —	*De protectionibus, pro comitivâ Guidonis de Bryan.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 3. *Ibid.*	445
		1 Sept.	Pro retinentiâ Johannis de Cobeham.	Ibid. p. 2. m. 14. *Ibid.*	446
		2 —	Pro comitivâ Edwardi le Despenser.	*Ibid. p.* 2. *m.* 17. *Ibid.*	446
		3 —	*Pro comitivâ Thomæ de Roos.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 2. *Ibid.*	446
		6 —	*Pro comitivâ comitis Warrewici.*	*Ibid. p.* 1. *m.* 1. *Ibid.*	446
		8 —	Pro comitivâ Johannis de Monte Acuto.	Ibid. p. 2. m. 8. *Ibid.*	446
		9 —	*De concessione Nigello de Loryng factâ, per servitium unius rosæ per annum.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 3. *m.* 20. *Ibid.*	447
		11 —	*De licentiâ morandi in Anglia.*	*Rot. Franc.* 33 *Edw. III. p.* 1. *m.* 4. *Ibid.*	447
		12 —	Pro comitivâ comitis Sarum.	Ibid. p. 2. m. 10. *Ibid.*	447
		13 —	De potestate tractandi cum Patricio de Dunbarre.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	448
		18 —	*Super mercatis in comitatu Kantiæ, non tenendis.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 12. d. *Ibid.*	448
		26 —	*Pro hominibus villarum de Ledes & Bromfeld, de indempnitate.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 3. *m.* 15. *Ibid.*	448
		30 —	*Indentura de escambio monetæ.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 13. *d. Ibid.*	448
		1 Oct.	Pro Edwardo de Balliolo, de pensione annuâ solvendâ.	Ibid. m. 12. *Ibid.*	449
		3 —	*De hominibus arraiandis, juxta formam statuti Wynton', in absentiâ Regis.*	*Pat.* 33 *Edw. III. p.* 2. *m.* 4. *d. Ibid.*	449
		4 —	*De proclamatione faciendâ super cambio monetæ.*	*Claus.* 33 *Edw. III. m.* 11. *d. Ibid.*	450
		10 —	De summonitione concilii, in absentiâ Regis tenendi.	Ibid. m. 10. d. *Ibid.*	450
		12 —	Pro chevanciâ marescalli de Doudenham.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 7. *Ibid.*	451

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1359	33 Edw. III.	12 Oct.	Pro negotiis filii comitis de Ventadore.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 7. *in Turr. Lond.*	451
		13 —	De Thoma filio Regis, custode Angliæ constituto.	Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	451
		13 —	Potestates prædicto custodi, absente Rege, concessæ.	Ibid. *Ibid.*	451
		16 —	Super anniversario Isabellæ, matris Regis.	Claus. 33 Edw. III. m. 11. *Ibid.*	452
		18 —	De proclamatione faciendâ pro Flandrensibus.	Ibid. m. 10. d. *Ibid.*	452
		20 —	De sigillo, pro custode fabricato, in absentiâ Regis utendo.	Liberat. 33 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	452
		11 —	De liberatione magni sigilli, super passagio Regis ad partes transmarinas.	Claus. 33 Edw. III. m. 9. d. *Ibid.*	452
		28 —	De capitaneis & locum Regis tenentibus, in Normannia, constitutis.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 6. *Ibid.*	452
		30 —	Litteræ acquietantiæ de parte summæ, pro redemptione David de Brus debitæ, apud Bruges in Flandria, solutâ.	Ibid. p. 3. m. 2. *Ibid.*	453
		31 —	De pecuniarum summis, pro liberatione ejusdem David jam debitis, recipiendis: & de tractando, super loco & termino, pro solutione earum, quæ postmodum sint solvendæ.	Ibid. *Ibid.*	453
		6 Nov.	Pro Willielmo More, de Scotia milite.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	453
		8 —	*De arcubus & sagittis providendis.*	*Claus. 33 Edw. III. m. 9. Ibid.*	454
		10 —	De conductu, super variis negotiis, hinc indè, adversarium de Francia & alios prisonarios concernentibus.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 4. *Ibid.*	454
		12 —	De deputatis ad treugas Scotiæ conservandas.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	454
		18 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, ad pacem hortatoria, & de credentiâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	455
		16 —	*De hominibus arraiandis pro salvatione regni, in absentiâ Regis.*	*Pat. 33 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.*	455
		18 —	De convocando clerum, in absentiâ Regis.	Claus. 33 Edw. III. m. 10. *Ibid.*	458
		20 —	*De proclamatione faciendâ, de stipendiis operariorum.*	*Ibid. m. 5. d. Ibid.*	459
		22 —	Pro Flandrensibus, de proclamatione.	Ibid. *Ibid.*	459
		22 —	*De subsidio sex denariorum de libra concesso, pro navigio providendo.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	459
		29 —	*Pro baronibus Quinque Portuum, de exemplificatione.*	*Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 6. Ibid.*	460
		1 Dec.	Conventa & conditiones conestabularii Franciæ, super multonibus solvendis & fortalitiis destruendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	461
		1 —	*Indentura de minerâ Regis, in comitatu Devoniæ.*	*Claus. 33 Edw. III. m. 4. d. in Turr. Lond.*	462
		4 —	*De pace conservandâ.*	*Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 4. d. Ibid.*	463
		5 —	Litteras de conductu, pro negotiis adversarii, & cæterorum Franciæ prisonariorum, prosequendis, habent subscripti; videlicet.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 4. *Ibid.*	464
		23 —	Acquietantia pro parte redemptionis David de Brus.	Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	465
		30 —	*De subsidio sex denariorum de librâ, colligendo.*	Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. *Ibid.*	465
		30 —	Pro Olivero domino de Clizon.	Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	465
		30 —	Pro dicto Olivero.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 1. *Ibid.*	466
		30 —	Pro Olivero prænotato.	Rot. Franc. 33 Edw. III. m. 2. *Ibid.*	466
1360		1 Jan.	De brevibus Britanniæ, & proficuis indè provenientibus, liberandis.	Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	466
		12 —	*De ordinando pro deliberatione rebellium imprisonatorum.*	*Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 5. d. Ibid.*	466
		12 —	*Ne quis litteras vel credentias præjudiciales, in regnum deferat.*	*Claus. 33 Edw. III. m. 5. d. Ibid.*	467
		13 —	De notificatione statûs Dionysii de Morbek, ex causâ inter ipsum & Bernardum de Troie, super captione Johannis de Francia, in pugnâ de Poitiers.	Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. *Ibid.*	467
		18 —	Pro episcopo Herefordensi, de coadjutore assignato.	Claus. 33 Edw. III. m. 5. d. *Ibid.*	467
		18 —	*De subsidio sex denariorum de librâ, in civitate London' colligendo.*	*Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. Ibid.*	468
		20 —	Pro sorore ducis Britanniæ, de robis liberandis.	Claus. 33 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	468
		23 —	*De duobus solidis de quolibet dolio vini, & de quolibet sacco lanæ, capiendis.*	*Ibid. m. 10. Ibid.*	468

A.D.	A. R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.				
			An. 34 Edw. III.		
		10 Feb.	*De concilio summonito, Rege absente*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 40. *d. in Turr. Lond.*	468
		15 —	*De litteris de conductu, non concedendis.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 15. *Ibid.*	469
		15 —	*Pro Ricardo Wiriot.*	*Ibid. m.* 14. *Ibid.*	469
		16 —	*De conductu, pro familiaribus prisonarii Regis.*	*Ibid. m.* 16. *Ibid.*	470
		18 —	Pro familiaribus Johannis de Francia.	Ibid. m. 15. *Ibid.*	470
		1 Mar.	De Johanne de Francia, & prisonariis, à castro de Somerton amovendis.	Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 28. *Ibid.*	470
		2 —	De iisdem usque castrum de Berkhampsted ducendis, & ibidem custodiendis.	Claus. 34 Edw. III. m. 38. *Ibid.*	470
		2 —	Super defensione regni, de hominibus arraiandis.	Ibid. m. 39. d. *Ibid.*	471
		2 —	*De arraiando contra invasiones hostium.*	*Ibid. Ibid.*	471
		2 —	*De hominibus arraiandis, & navibus ad terram trahendis.*	*Ibid. Ibid.*	471
		2 —	*De navibus ad terram longè à mari trahendis.*	*Ibid. Ibid.*	472
		12 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de nunciis ad tractandum super pace, destinatis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	472
		8 —	Super ductione adversarii & cæterorum prisonariorum de Francia, de intendendo.	Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 22. d. *in Turr. Lond.*	472
		9 —	*De arraiatione faciendâ, contra invasiones regni.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 39. *d. Ibid.*	472
		10 —	Indentura, de treugis triennalibus Burgundiæ duci concessis; & de ducentis milibus multonum Regi solvendis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. p. 3. m. 2. *Ibid.*	473
		10 —	Obligatio ducis Burgundiæ, super treugis & multonibus antedictis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	474
		10 —	Super morâ servientium adversarii de Franciâ.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. *in Turr. Lond.*	474
		10 —	*De conductu pro servientibus comitis de Salebrugg'.*	*Ibid. Ibid.*	475
		11 —	*De navibus portagii centum doliorum arestandis.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 39. *d. Ibid.*	475
		12 —	Pro familiaribus prisonariorum Regis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 14. *Ibid.*	475
		14 —	Super conductione adversarii Franciæ, à castro de Somerton usque ad civitatem London'.	Claus. 34 Edw. III. m. 38. d. *Ibid.*	475
		15 —	Super invasione Francorum, de armatâ parandâ.	Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 21. *Ibid.*	476
		16 —	*De navibus arestandis.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 37. *d. Ibid.*	476
		16 —	*De invasione hostium apud Wynchelse.*	*Ibid. m.* 38. *d. Ibid.*	477
		16 —	*De incursibus hostium, & de muniendo castra Veteris Sarum & de Merlebergh.*	*Ibid. m.* 39. *Ibid.*	477
		25 —	De monitione factâ comiti de Anegos, in Scotiâ, de reintrando in obsidem.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	477
		17 —	De invasione antedictâ, & super custodiâ prisonariorum.	Claus. 34 Edw. III. m. 37. *in Turr. Lond.*	477
		18 —	*De conductu pro servientibus comitis de Saresbruch, prisonarii Regis.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	478
		18 —	*De hominibus ad arma & sagittariis eligendis.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 39. *Ibid.*	478
		19 —	*De navibus in partibus Flandriæ arestandis.*	*Ibid. Ibid.*	478
		24 —	De navibus discarcandis, & pro guerrâ parandis.	Ibid. m. 36. *Ibid.*	478
		26 —	J. de Pavely admirallus constituitur.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	479
		26 —	*De hominibus ad arma, & aliis, pro navibus Regis eligendis.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 36 *Ibid.*	479
		28 —	*Ad vicecomites London', de proclamatione faciendâ.*	*Ibid. m.* 37. *d. Ibid.*	479
		31 —	De vadiis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis solvendis.	Ibid. m. 36. *Ibid.*	480
		1 Apr.	Pro Constantiâ, uxore Roberti de Knolles, in Britannia commorantis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. *Ibid.*	480
		2 —	*De excitando collectores decimæ & quintædecimæ.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 37. *d. Ibid.*	480
		6 —	*Pro Johanne Chaundos, de custodiâ castri de la Fretty & turris S. Christophori in Normanniâ.*	*Ibid. m.* 5. *Ibid.*	480
		8 —	*De protectione pro quibusdam ad partes transmarinas profecturis.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 12. *Ibid.*	481
		10 —	*De custodiâ villæ Southampton' H. Peverell commissâ.*	*Pat.* 34 *Edw. III. p.* 1. *m.* 21. *Ibid.*	481
		14 —	*Pro certis personis, qui ad partes transmarinas profecturi sunt, de protectione.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m* 12. *Ibid.*	481
		16 —	*De protectione, pro comitivâ Willielmi de Bohun comitis Northampton'.*	*Ibid. m.* 10. *Ibid.*	482
		16 —	*Pro comitivâ principis Walliæ, de protectionibus.*	*Ibid. m.* 12. *Ibid.*	482

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.	16 Apr.	Super munitione castri Philippæ, Reginæ Angliæ, de Pevenese, contra aggressus adversariorum Franciæ.	Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 22. d. *in Turr. Lond.*	482
		16 —	Super minis auri & argenti in Hibernia, de inquirendo.	Ibid. p. 1. m. 20. *Ibid.*	482
		20 —	*De protectionibus, pro comitivâ Regis.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 10. *Ibid.*	482
		20 —	*De protectione, pro illis, qui in obsequio Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.*	*Ibid. Ibid.*	483
		20 —	*Pro comitivâ ducis Lancastriæ, de protectione.*	*Ibid. m.* 11. *Ibid.*	483
		20 —	*Pro T. de Chalon, filio prisonarii Regis, de conductu.*	*Ibid. m.* 13. *Ibid.*	484
		21 —	*De protectione, pro comitivâ comitis Northamptoniæ.*	*Ibid. m.* 10. *Ibid.*	484
		22 —	Pro Jacobo de Burbon, de providentiis faciendis.	Ibid. m. 10. *Ibid.*	484
		27 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de ecclesiasticis in regno Franciæ, non molestandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	484
		28 —	De ecclesiis in Armenia per Paganos devastatis, & Christianis miserabiliter trucidatis.	Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 3. *in Turr. Lond.*	484
		28 —	Super morâ adversarii de Francia in Magna Turri London'; & rotulis cancellariæ indè amovendis.	Claus. 34 Edw. III. m. 33. *Ibid.*	485
		28 —	De armatâ navium, pro repulsione inimicorum, supra mare existente.	Ibid. *Ibid.*	485
		29 —	*De protectione pro Waltero de Verneye, in comitivâ comitis Stafford' profecturo.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 11. *Ibid.*	485
		30 —	Pro Constantia, uxore Roberti de Knolles, ad maritum in Britanniam profecturâ.	Ibid. *Ibid.*	485
		6 Maii.	Pro custodibus adversarii de Francia, de remuneratione faciendâ.	Claus. 34 Edw. III. m. 33. *Ibid.*	485
		7 —	*De proclamatione treugarum.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 10. *d. Ibid.*	485
		7 —	De treugis, per primogenitos Regum Angliæ & Franciæ, Carnoti captis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	486
		8 —	De conservatoribus treugarum constitutis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 11. d. *in Turr. Lond.*	486
		8 —	Tractatus magnæ pacis, Bretigniaci, prope Carnotum, conclusæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	487
		14 —	Pro Willielmo comite Sutherlandiæ.	*Ibid. Ibid.*	494
		18 —	Memorandum de magno sigillo, & reditu Regis de partibus Franciæ.	Claus. 34 Edw. III. m. 30. d. *in Turr. Lond.*	494
		22 —	*Pro Johanne Taillart.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 9. *Ibid.*	494
		22 —	*De insultu & vulneratione comiti de Salesbrigg', prisonario Regis, apud Walyngford, factis.*	*Pat.* 34 *Edw. III. p.* 1. *m.* 12. *d. Ibid.*	494
		24 —	De treugis, cum consanguineo Franciæ, proclamandis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 11. d. *Ibid.*	495
		28 —	*De subsidio, pro defensione regni.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 29. *d. Ibid.*	495
		28 —	*De præmuniendo collectores subsidii, de consensu mercatorum concessi.*	*Ibid. Ibid.*	496
		28 —	*De collectione & levatione decimæ, per clerum concessæ.*	*Ibid. m.* 27. *Ibid.*	496
		5 Jun.	*Pro minerariis Regis in comitatu Devon'.*	*Ibid. m.* 28. *Ibid.*	497
		8 —	Littera Regis Franciæ, ad Rupellenses.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	497
		13 —	De parte redemptionis David de Brus recipiendâ.	*Ibid.*	498
		13 —	De Johanne filio & hærede senescalli Scotiæ.	*Ibid.*	498
		13 —	*Pro Roberto de Knolles, de custodiâ castrorum in Britanniâ.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 9. *in Turr. Lond.*	498
		15 —	*De pecuniâ à duce Burgundiæ recipiendâ.*	*Ibid. m.* 8. *Ibid.*	498
		16 —	Pro filio comitis de Ventadour.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	498
		16 —	De passagio consanguinei Franciæ ad Calesium.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	499
		17 —	Pro Carolo de Blesis, qui, juxta tractatum, Bretigniaci habitum, coram Rege & consanguineo suo Franciæ, super quæstione de ducatu Britanniæ, se sistere debet.	Ibid. m. 8. *Ibid.*	499
		18 —	Pro comite de Tankarville.	Ibid. m. 9. *Ibid.*	499
		18 —	Pro domino de Derval, de licentiâ transfretandi.	Ibid. *Ibid.*	499
		20 —	Pro aliis de Francia prisonariis.	Ibid. *Ibid.*	499
		22 —	*De terris & redditibus hospitalis in Hiberniâ elongatis, restituendis.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 27. *Ibid.*	499
		22 —	Pro duce Burgundiæ de acquietantiâ, super solutione 50,000 multonum, juxta tractatum apud villam de Guillon habitum.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	500
		24 —	De acquietantiâ, pro David de Brus.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	500
		26 —	*De supersedendo levationi subsidii.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 23. *in Turr. Lond.*	500
		27 —	*De libertatibus universitatis Oxon' non impugnandis.*	*Ibid. m.* 27. *d. Ibid.*	501
		27 —	*De carectis ferro ligatis, pro hernesiis Johannis Regis Franciæ, usque Dovorr' ducendis.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 6. *Ibid*	501

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.	31 June	Bulla Innocentii VI. Papæ, super gaudio & exultatione propter pacem, inter Reges Angliæ & Franciæ, reformatam; & de responsione ad supplicationum capitula.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	501
		— —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de licentiâ traditâ, ad absolvendum à juramentis dictæ paci contrariantibus.	*Ibid.* *Ibid.*	501
		— —	Bulla ejusdem Papæ, in quâ consimiles facultates ad absolvendum à censuris ecclesiasticis, occasione commissorum, prætextu guerrarum, contra quoscumque Angliæ & Franciæ Regum subditos, fulminatis, conceduntur.	*Ibid.* *Ibid.*	502
		7 July	Bulla ejusdem Papæ, de gaudio & exultatione super pace gratulatoria; de liberatione Regis Franciæ rogatoria; & de nunciis, ad inchoata memoratæ pacis perficienda, remittendis.	*Ibid.* *Ibid.*	502
		10 —	*De subsidio, Rege extra regnum agente, concesso.*	*Claus. 34 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.*	503
		10 —	*Litteræ de conductu, pro certis nobilibus Franciæ.*	*Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. Ibid.*	503
		13 —	De constabulario Franciæ, marescallis, & aliis, ad partes exteras, super attemptatis contra treugas reformandis, profecturis.	Ibid. *Ibid.*	504
		13 —	Litteræ de conductu pro præfatis, constabulario, marescallis, & cæteris.	Ibid. *Ibid.*	504
		13 —	*De marinariis capiendis.*	*Ibid.* *Ibid.*	504
		18 —	Littera Regis Franciæ ad communitatem villæ de Rupellâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	504
		18 —	*J. de Bello Campo, comes Warrewici, admirallus omnium flotarum constituitur.*	*Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.*	505
		22 —	Pro episcopo Abrincensi, de salvâ gardiâ.	Ibid. *Ibid.*	505
		22 —	*Pro abbate & conventu Beatæ Mariæ de Voto, in Normanniâ.*	*Ibid.* *Ibid.*	505
		22 —	*Pro eodem abbate, de restitutione.*	*Ibid.* *Ibid.*	505
		26 —	De conductu, pro nunciis Papæ.	Ibid. *Ibid.*	505
		26 —	Super quibusdam articulis, David de Brus tangentibus, coram Rege & concilio tractandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	506
		11 Aug.	*De non transeundo ad partes Normanniæ vel Britanniæ.*	*Claus. 34 Edw. III. m. 16. d. in Turr. Lond.*	506
		13 —	*Super eodem negotio.*	*Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. Ibid.*	506
		13 —	Egidius de Wyngreworth thesaurarius Britanniæ constituitur.	Ibid. *m. 6.* *Ibid.*	506
		20 —	De tractando, super pace & ligâ perpetuâ, cum David de Brus.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	506
		20 —	De attemptatis contra treugas, inter Regem & consanguineum suum Franciæ ultimò initas, debitè reformandis.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	507
		22 —	*Pro Johanne Chaundos, de custodiâ villæ de Barfleu in Normanniâ.*	*Ibid.* *Ibid.*	507
		23 —	*De certificando super libertatibus in Hiberniâ.*	*Claus. 34 Edw. III. m. 14. d. Ibid.*	507
		24 —	Pro principe Walliæ, de plenis potestatibus ad transigendum, exequendum, & complendum, omnia capitula in tractatu Bretigniaci concordata.	Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 6. *Ibid.*	508
		29 —	Super negotiis ducis Britanniæ, apud Calesium expediendis.	Ibid. *Ibid.*	508
		31 —	Licentia Carolo de Bloys concessa comparendi coram Rege & consanguineo suo Franciæ in villâ Calesii; & abindè liberè recedendi.	Ibid. *Ibid.*	508
		20 Sept.	De commissariis, super quæstione, inter Joh. de Monteforti & Carolum de Bloys, pendente, assignatis.	Ibid. *Ibid.*	508
		22 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de dispensatione pro litteris Regis, super matrimonio contrahendo.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	509
		26 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de jocunditate propter pacem sæpedictam.	*Ibid.*	509
		26 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, pro auxilio, contra Barnabonem de Vicecomitibus, à Christianissimo Rege, impetrando.	*Ibid.*	509
		30 —	T. de Holand comes Kantiæ, capitaneus & locum tenens Regis in regno Franciæ constituitur.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	509
		30 —	*De navibus capiendis, pro passagio prædicti comitis Kantiæ, in Normanniam.*	*Ibid. m. 4.* *Ibid.*	510
		30 —	*Indentura de servitio Thomæ de Holand comitis Kantiæ.*	*Ibid.* *Ibid.*	510
		30 —	*Pro Willielmo Latymer, capitaneo in Britanniâ.*	*Ibid.* *Ibid.*	510
		30 —	*Indentura de cambio monetæ.*	*Claus. 34 Edw. III. m. 13. d. Ibid.*	510
		2 Oct.	Obligatio domini de Albigny, ad reintrandum in prisonam.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	511
		16 —	Pro duce Aureliensi, se in obsidem redditur; de custumis non solvendis.	Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 5. *in Turr. Lond.*	511
		16 —	Pro familiaribus præfati ducis.	Ibid. *Ibid.*	511
		18 —	Pro comite de Tancarville, super vino & mercimoniis in Angliam ducendis.	Ibid. *Ibid.*	512
		20 —	Pro ducibus Bituricensi & Andegavensi, in obsides venturis.	Ibid. p. 2. m. 4. *Ibid.*	512

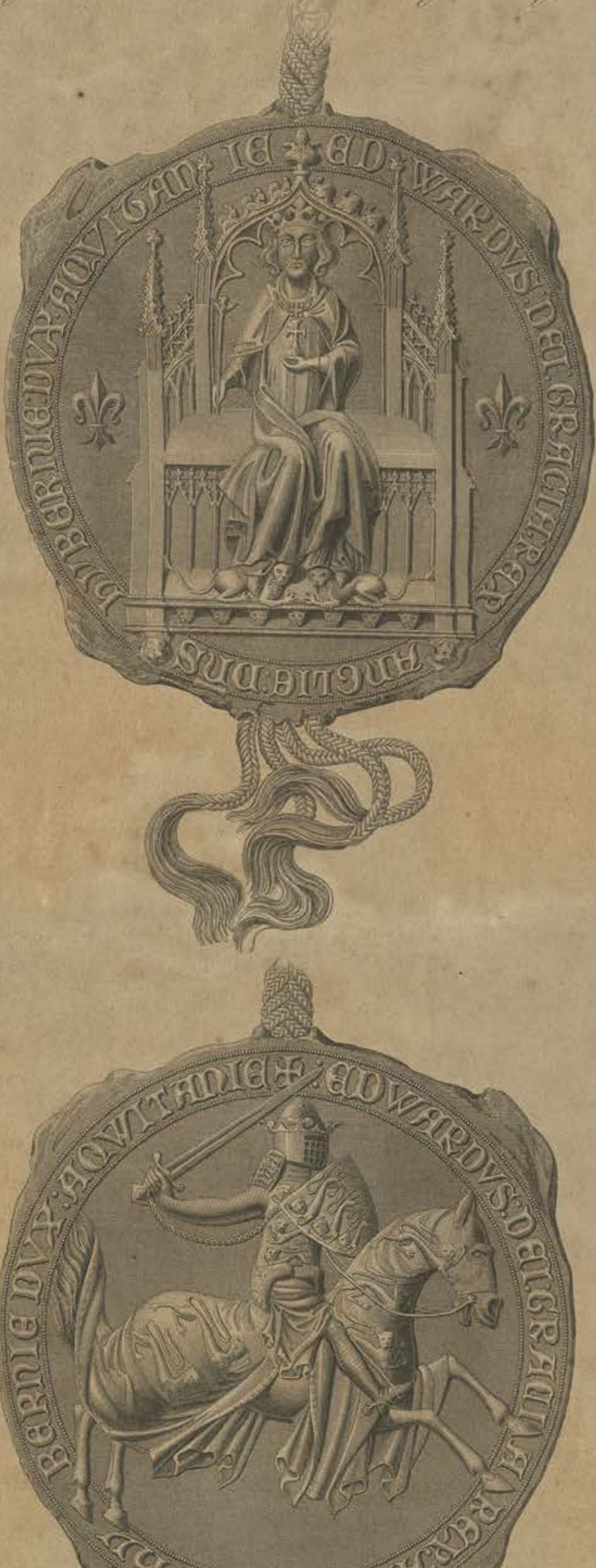
A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.	22 Oct.	Obligatio episcopi de Noyon, pro redemptione suâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	512
		22 —	Super redemptione antedictâ, obligatio comitis de Tancarville & Roberti de Lorriz.	*Ibid. Ibid.*	512
		22 —	Pro burgensibus de Rupella, de privilegiis concessis.	Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 4. *in Turr. Lond.*	512
		22 —	*Pro hominibus de Rupella.*	*Ibid. Ibid.*	513
		22 —	*Pro S. de Roncy milite de Francia.*	*Ibid.* m. 5. *Ibid.*	514
		23 —	Super treugis conservandis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	514
		24 —	Tractatus Bretigniaci octavo die Maii, proximo præterito, transactus, cum articulis Calesii correctis, per Regem Franciæ, ad eundem locum ratificatus.	*Ibid. Ibid.*	514
		24 —	Idem tractatus, per Regem Angliæ, cum correctionibus supradictis, ad præfatum locum confirmatus.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 1. & 2. *in Turr. Lond.*	518
		25 —	Super dicto tractatu, per Regem Franciæ ratificato; testificatio nuncii Papæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	518
		24 —	Littera Regis Franciæ promissoria, de prædicto tractatu, tradendo apud Bruges.	*Ibid. Ibid.*	519
		26 —	Et confirmatur per primogenitum prædicti Regis, sub hac formâ.	*Ibid. Ibid.*	519
		24 —	Ejusmodi promissio per Regem Angliæ.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 10. & 9. *in Turr. Lond.*	519
		24 —	Instrumentum super præstatione juramenti per utrosque Reges; & de protestationibus.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	520
		24 —	Forma juramentorum super tractatibus complendis. Sacramentum Regis Franciæ.	*Ibid. Ibid.*	520
		24 —	Sacramentum Regis Angliæ.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 4. *in Turr. Lond.*	520
		24 —	Super memorato tractatu, de magnatibus jurandis, ex parte Regis Franciæ, littera promissoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	521
		24 —	Ejusmodi littera, de magnatibus jurandis, ex parte Regis Angliæ.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 6. *in Turr. Lond.*	521
		24 —	De pace solenniter ex parte Angliæ proclamandâ.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	521
		24 —	Littera Regis Franciæ de terris liberandis, & renunciationibus faciendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	522
		24 —	Littera renunciationis, ex parte Regis Angliæ.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	524
		24 —	Attestatio nuncii Papæ super juramento, facto per Regem Franciæ, de cessionibus & renunciationibus, juxta tractatum Bretigniaci faciendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	525
		26 —	Super litteris cessionum per Regem Franciæ, die, & loco tradendis, promissoria.	*Ibid. Ibid.*	527
		24 —	Littera de renunciationibus & promissionibus ex parte Regis Angliæ.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 8. *Ibid.*	528
		26 —	De amicitiâ & alligantiis inter Reges Angliæ & Franciæ. Ex parte Regis Franciæ, & confirmatu a Delphino.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	530
		24 —	Consimilis littera, ex parte Regis Angliæ.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 6. *in Turr. Lond.*	531
		24 —	Protestatio, ex parte Regis Angliæ, super alligantiis cum patriâ Flandriæ.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. *Ibid.*	531
		24 —	Ejusmodi protestatio, ex parte Franciæ, super alligantiis, cum Rege & regno Scotiæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	531
		26 —	Quod, per istas alligantias, non præjudicetur articulo pacis, Britanniam concernenti.	*Ibid. Ibid.*	532
		24 —	Quod juri Regis Angliæ non fiat præjudicium, eo quod Johannes, in litteris, nominatur Rex Franciæ.	*Ibid. Ibid.*	532
		26 —	Quod non præjudicabit, nominando Carolum, ducem Normaniæ.	*Ibid. Ibid.*	532
		24 —	Pro Rege Angliæ, super conductu Regis Franciæ ad Calesium, & expensis per unum mensem solutis, quitatio.	*Ibid. Ibid.*	532
		24 —	Pro Rege Franciæ, super expensis Calesii factis, quitatio.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	533
		26 —	Super millionibus solvendis, obligatio Regis Franciæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	533
		24 —	De respectu ducentorum milium florenorum.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	533
		24 —	Super liberis Regis, in hostagio, usque ad liberationem Regis Franciæ, Bologniæ demorantibus, ad Calesium dimittendis, promissio præfati Regis Franciæ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	333
		24 —	Renunciatio ad guerras, per Regem Franciæ, filios, & magnates, facta & jurata.	*Ibid. Ibid.*	534
		24 —	Consimilis renunciatio per Regem, filios, & magnates Angliæ.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 4. *in Turr. Lond.*	534

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.	24 Oct.	Littera super liberatione fortalitiorum.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 5. *in Turr. Lond.*	535
		26 —	Littera Regis Franciæ, super terris tradendis, propriis sumptibus, confirmata per Carolum primogenitum.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	536
		26 —	Quod, pro uno vel duobus fortalitiis *deficientibus*, Rex Franciæ ad exequenda promissa procedere non dimittet, exemplificatio & confirmatio Dalphini.	*Ibid.* *Ibid.*	536
		24 —	De rebellibus contra pacem reprimendis.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 4. *Ibid.*	537
		24 —	Littera obsidum Regis Franciæ obligatoria.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	537
		24 —	De liberatione obsidum principalium.	Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 1. *in Turr. Lond.*	538
		24 —	Super liberatione captorum apud Poytiers.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	538
		24 —	Quitatio prisonariorum captorum in pugnâ de Poytiers.	Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 8. *in Turr. Lond.*	539
		24 —	Quitatio prisonariorum obsidum.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	539
		24 —	Promissio, cessante causâ, liberationis omnium obsidum, & de modo qualiter, medio tempore, tractabuntur.	Ibid. m. 6. *Ibid.*	539
		25 —	*Pro habitatoribus villæ de Rupella.*	*Rot. Cales. 33 Edw. III. m. 3. Ibid.*	540
		26 —	Littera Regis Franciæ super Rupella Regi Angliæ tradendâ; & ejusdem per Delphinum confirmatio.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	541
		26 —	Super captis apud Poitiers, & obsidibus pro Rupella deliverandâ.	*Ibid.* *Ibid.*	541
		26 —	Quitatio Philippi, filii Regis Franciæ, tradendi in obsidem pro Rupella.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 3. *in Turr. Lond.*	541
		24 —	Super recambio hostagiorum.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	542
		24 —	De recambio supradicto.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 7. *in Turr. Lond.*	542
		24 —	De burgensibus, in obsides tradendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	542
		24 —	De particularibus litteris, pro qualibet terrâ tradendis.	*Ibid.* *Ibid.*	542
		26 —	Super homagiis, non ultra Regi Franciæ, sed Regi Angliæ præstandis.	*Ibid.* *Ibid.*	543
		26 —	Pro Johanne de Britannia, super comitatu de Monte Forti, juxta tractatum Bretigniaci, ratificatoria.	*Ibid.* *Ibid.*	543
		24 —	Pro Philippo de Navarra, de reddendis ei per Regem Franciæ, juxta tractatum antedictum.	*Ibid.* *Ibid.*	543
		26 —	Pro Johanne de Chandos, super terris Godefridi de Harecourt, juxta tractatum Bretigniaci, sibi à Rege concessis, per Regem Franciæ & Delphinum confirmatoria.	*Ibid.* *Ibid.*	543
		24 —	Pro bannitis & adhærentibus.	*Ibid.* *Ibid.*	544
		24 —	Super franchesiis studentium.	*Ibid.* *Ibid.*	544
		24 —	Quod collationes beneficiorum, factæ hinc indè, guerrâ durante, teneantur, & fructus percepti quitentur.	*Ibid.* *Ibid.*	544
		26 —	De possessionibus ecclesiæ restituendis.	*Ibid.* *Ibid.*	545
		26 —	Quod nihil contra pacem procurabit, littera Regis Franciæ, & ejusdem per Delphinum confirmatio.	*Ibid.* *Ibid.*	545
		26 —	*De retinentiâ Guillielmi de Serezio.*	*Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.*	545
		26 —	Pro comitissâ Flandriæ, de conventionibus, & de indempnitate.	Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 1. *Ibid.*	545
		28 —	Quitatio comitis de Salebruche, ex nominatione Regis Franciæ.	Rot. de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 3. *Ibid.*	546
		28 —	De burgensibus, in obsides venturis, curialiter tractandis.	Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 3. *Ibid.*	546
		28 —	Commissio ad fortalitia liberanda.	Rot de Tract. Pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 5. *Ibid.*	546
		28 —	*Pro abbate Cluniacensi.*	*Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 5. Ibid.*	547
		30 —	*De temporalibus episcopatus Roffensis.*	*Claus. 34 Edw. III. m. 8. Ibid.*	547
		31 —	*Pro magistro Mathia de Aqua Cava.*	*Rot. Cales. 34 Edw. III.* p. 1. *m.* 1. *Ibid.*	548
		30 —	*Pro Guillielmo de Serezio.*	*Ibid.* *Ibid.*	548
		30 —	*De capitaneo & gubernatore, constituto.*	*Ibid. p. 1. m. 2. Ibid.*	548
		30 —	*De custodiâ monetarum in villâ de Rupella.*	*Ibid. m. 5. Ibid.*	549
		30 —	*De pondere monetarum in villâ de Rupella.*	Ibid. *m. 6. Ibid.*	549
		31 —	Pro duce Burgundiæ, de duodecim milibus multonum, propter damna, contra treugas illata, pardonatis.	Ibid. p. 2. m. 1. *Ibid.*	549
		31 —	Pro dicto duce, de multonibus respectuatis, & solutionibus appunctuandis.	Ibid. *Ibid.*	549

A.D.	A.R.	Mense.	TITLE.	REPOSITORY.	Fol.
1360	34 Edw. III.	31 Oct.	*Pro Laurencio Poussart, consiliario retento.*	*Rot. Cales.* 34 *Edw. III. p.* 1. *m.* 6. *in Turr. Lond.*	549
		1 Nov.	*Pro Laurencio Poussart, de nobilitatione & libertatibus concessis.*	*Ibid. m.* 7. *Ibid.*	550
		1 —	*Pro prædicto Laurencio Poussart, burgense de Rupellâ.*	*Ibid. m.* 8. *Ibid.*	550
		1 —	De nobilitate, per primogenitum Regis Franciæ concessâ, per Regem Angliæ, approbatâ.	*Ibid.* p 1. m. 10. *Ibid.*	551
		1 —	Pro Petro Buffet de Rupellâ, de salvâ gardiâ.	Ibid. *m.* 7. *Ibid.*	552
		1 —	Regis Franciæ, quod per Regem Angliæ à Calesio decedere, & in potestatem & regnum sua prodire permissus est, testificatio.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	552
		2 —	Testificationis prædictæ per Dalphinum confirmatio.	*Ibid.* *Ibid.*	552
		1 —	De obsidibus mittendis & terris liberandis.	*Ibid.* *Ibid.*	552
		14 —	*De proclamatione quod nullus traducat blada extra regnum.*	*Claus.* 34 *Edw. III. m.* 9. *d. in Turr. Lond.*	553
		26 —	De præbendâ infra ecclesiam Glasguensem in Scotiâ, datâ.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	553
		8 Dec.	De intendendo W. de Latymer, locum tenenti ducis Britanniæ.	Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. *in Turr. Lond.*	553
		10 —	Post concessas pardonationem & respectuationem multonum, promissoria littera ducis Burgundiæ de residuis solvendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	553
		26 —	*De conductu pro P. de Rosiers.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 3. *in Turr. Lond.*	554
		27 —	Bulla Innocentii VI. Papæ, de Regis petitionibus, super promotione Androyni abbatis in cardinalem, non admittendis.	*Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.*	554
1361		12 Jan.	De conductu pro episcopo Sancti Andreæ & aliis.	*Ibid.* *Ibid.*	554
		22 —	*De navibus arestandis pro passagio Johannis Chaundos.*	*Rot. Franc.* 34 *Edw. III. m.* 3. *in Turr. Lond.*	554
		20 —	De Johanne Chaundos milite, capitaneo in partibus Franciæ constituto.	Ibid. m. 2. *Ibid.*	555
		20 —	De scutis auri, pro redemptione Regis Franciæ, recipiendis.	Ibid. m. 1. *Ibid.*	555
		20 —	Pro habitantibus in patriâ de Arde, infra comitatum de Guynes.	Ibid. m. 3. *Ibid.*	555
		20 —	Pro habitantibus in villâ de Daudrim.	Ibid. *Ibid.*	555

Sigillum **EDWARDI III.** *Regis Angliæ.*

Num. 2.

Jn Basire del. et sculp.

FŒDERA, LITTERÆ, ET ACTA PUBLICA.

Anno 18° EDWARDI III. A.D. 1344.

De proclamatione super auro cudendo.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

LE Roi as viscounts de Londres, salutz. Come, par nous prelatz & autres grantz de nostre roialme d'Engleterre, pur comune profit de nous & de nostre poeple du dit roialme, soit acorde & assentu que trois monoies d'or soient faites en nostre tour de Londres ; c'est assavoir,

Une monoie od deux leopartz, currante la piece pur sis soldz, que serra du pois de deux petitz florins de Florence, de bons pois ;

Et une autre monoie d'or une leopart, poisante la moite de l'autre susdite monoie, currante la piece pur trois soldz ;

Et une autre monoie d'or od un heaume, poisante la quarte partie de la susdite primere monoie, currante la piece pur dis & oet deners ;

Les queles monoies d'or devient avoir cours entre totes maneres des gentz deinz le dit roialme d'Engleterre :

Vous mandoms q' en la dite citee, & es lieuz, ou vous verrez que soit affaire, deinz vostre baillie, facez crier & publier les choses susdites, & que chescun homme, de quele condicion q'il soit, prive ou estraunge, les dites monoies d'or receive en chescune manere du paiement, & que mesme les monoies ne soient refusez de nully, sur peril q'appent.

Et ceo ne lessez en null manere.

Don' a Westm', le xxvii. jour de Janever.

Pro hominibus villæ de Burgo.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, seu eorum loca tenentibus, salutem.

Quia, ut intelleximus, villa nostra de Burgo quæ in fronterâ inimicorum & rebellium nostrorum situatur, capitaneo, hominibus ad arma, victualibus & attilio, & aliis, pro munitione & defensione villæ prædictæ magnanimiter, indiget hiis diebus ; eo quod præfati inimici & rebelles nostri, asserentes villam prædictam in treugis inter nos & adversarios nostros nuper initis, nullatenus comprehendi, eidem villæ insidiari, & eam hostiliter invadere indies se nituntur, undè villæ prædictæ dampnum non modicum & amissionis periculum, quod absit, nisi in hâc parte celerius remedium apponatur, verisimiliter evenire formidantur :

Nos, volentes hujusmodi dampno & periculo præcavere, & dictorum hostium nostrorum insidiis & invasionibus pro viribus obviare, vobis mandamus firmiter injungentes, quod dilatione & excusatione quibuscumque cessantibus, quendam capitaneum sufficientem pro villâ prædictâ, ac homines ad arma & alios secum in eâdem villâ, pro salvatione & tuitione ejusdem moraturos, necnon victualia & alia necessaria pro munitione villæ prædictæ provideri & ad eandem mitti faciatis ; taliter in hâc parte vos habentes, ne per vestri negligentiam seu tepiditatem, villæ prædictæ periculum eveniat ullo modo.

T. R. apud Westm', xxviii. die Januar'.

Per ipsum Regem & consilium.

De justis non faciendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 30. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari & ex parte nostrâ inhiberi facias, ne quis, comes, baro, miles, seu quivis alius cujuscumque conditionis fuerit, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, turneare, burdeare, justas facere, aventuras quærere, aut alia facta armorum excercere præsumat, sine mandato nostro speciali ;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneris talia facta armorum excercentes, tunc eos, unà cum equis, armaturis & aliis rebus suis, sine dilatione arestari & ipsos in prisonâ nostrâ salvò custodiri facias, quousque aliud à nobis indè habueris in mandatis :

Et de nominibus illorum quos sic arestaveris, nobis sub sigillo tuo distinctè & apertè constare facias : remittentes nobis hoc breve.

T. R. apud Westm', xxix. die Januar'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam.

Teste ut supra.

Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ante memoratâ, executoria.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, dilectis filiis abbati monasterii de Vallecrucis, Assavensis diocesis, & Lichefeldensis, ac Cicestrensis ecclesiarum decanis, salutem, & apostolicam benedictionem.

Sedis apostolicæ circumspecta prudentia, providè pensans merita singulorum, illos nimirum uberioribus consuevit favoribus prosequi, quos litterarum scientiâ præditos, vitæ morumque venustate conspicuos, ac aliis probitatis & virtutum potioribus titulis conspicit insignitos.

Volentes itaque personam dilecti filii, Johannis de Trevaur, canonici Assavensis, bacallarii in theologiâ, qui etiam in artibus magister existit, de hujusmodi meritorum insigniis apud nos fidedigno testimonio multipliciter commendatam, horum intuitu, in ecclesiâ Assavensi, cujus ipse Johannes existit canonicus, ampliùs honorare, sibique gratiam facere specialem, dig-

nitatem, vel personatum, aut officium cum curâ, vel sine curâ, siqua vel siquis, aut siquod in dictâ ecclesiâ vacabat tunc, vel cum vacaret, quam vel quem, seu quod dictus Johannes per se, vel procuratorem suum, ad hoc legitimè constitutum, infra unius mensis spatium, postquam sibi, vel eidem procuratori, hujusmodi vacatio innotesceret, acceptaret, conferendam vel conferendum sibi post acceptationem hujusmodi cum omnibus juribus & pertinentiis suis, donationi apostolicæ duximus reservandam, seu reservandum:

Districtiùs inhibentes, venerabili fratri nostro, episcopo, & dilectis filiis, capitulo Assavensi, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos in dictâ ecclesiâ dignitatum, personatuum, seu officiorum collatio, provisio, præsentatio, seu quævis alia dispositio pertineret communiter, vel divisim, nè de hujusmodi dignitate, vel personatu, seu officio, interim etiam ante acceptationem eandem, nisi postquam eis constaret, quod Johannes vel procurator prædicti, illam vel illum, ut illud nollent acceptare, disponere quoquomodo præsumerent, ac decernentes extunc irritum & inane, si secus super hiis à quoquam quâvis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari;

Non obstantibus quibuscunque ipsius ecclesiæ statutis, & consuetudinibus contrariis, juramento, confirmatione apostolicâ, vel quacunque firmitate aliâ roboratis; seu si aliqui super provisionibus sibi faciendis de dignitatibus, vel personatibus, seu officiis in dictâ ecclesiâ speciales, vel de beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales, dictæ sedis vel legatorum ejus litteras impetrârint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus, præterquam auctoritate nostrâ, dignitates, vel personatus, aut officia in eâdem ecclesiâ expectantibus, præfatum Johannem, id assecutione dignitatis, vel personatûs, aut officii hujusmodi volumus anteferri; sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem dignitatum, vel personatuum, aut officiorum, & beneficiorum aliorum, præjudicium generari:

Seu si eisdem episcopo & capitulo, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, à prædictâ sit sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minimè teneantur, & ad id compelli non possint, quodque de dignitatibus, vel personatibus, aut officiis ipsius ecclesiæ, ac aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, nulli valeat provideri per litteras apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quâlibet aliâ dictæ sedis indulgentiâ generali, vel speciali, cujuscunque tenoris existat, per quam nostris litteris non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi nostræ gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quâ, cujusque toto tenore habenda sit in eisdem nostris litteris mentio specialis.

Aut si dictus Johannes præsens non fuerit ad præstandum de observandis statutis, & consuetudinibus ipsius ecclesiæ, ratione hujusmodi dignitatis, vel personatûs, aut officii solitum juramentum, dummodo in absentiâ suâ per procuratorem ydoneum, & cum ad ecclesiam ipsam accesserit, corporaliter illud præstet:

Seu quod, in eâdem Assavensi & in Bangorensi ecclesiis, canonicatus sub expectatione præbendarum auctoritate apostolicâ ipse Johannes noscitur obtinere. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus, quatinùs vos, vel duo, aut unus vestrûm per vos, vel alium, seu alios, hujusmodi dignitatem vel personatum, aut officium, per nos, ut præmittitur, reservatam vel reservatum, si tempore hujusmodi nostræ reservationis in eâdem ecclesiâ vacabat, vel extunc vacavit, aut cum inibi vacare contigerit, eidem Johanni post acceptationem hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, auctoritate nostrâ conferre, & assignare curetis, inducentes eum, vel procuratorem suum, ejus nomine, in corporalem possessionem dignitatis, vel personatûs, aut officii, ac jurium, & pertinentiarum, prædictorum, & defendentes inductum, ac facientes eum, vel dictum procuratorem pro eo, ad hujusmodi dignitatem, vel personatum, aut officium in ipsâ ecclesiâ, ut est moris, admitti, sibique de hujusmodi dignitatis, vel personatûs, aut officii fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus universis integrè responderi, non obstantibus omnibus supradictis; seu si eisdem episcopo & capitulo, vel quibusvis aliis comuniter, vel divisim, à dictâ sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, contradictores auctoritate nostrâ appellatione postpositâ, compescendo.

Datum Avinion', iv. kal' Februarii, pontific' nostri anno secundo.

Super plicam — *N. Mauri. R. Boer.*

Plumbeo sigillo pendente à filo canabeo.

De proclamatione faciendâ, contra provisores.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum nuper in parliamento celebris memoriæ domini E. quondam *Regis Angliæ, avi nostri, anno regni sui tricesimo quinto,* tempore domini Clementis, Divinâ Providenciâ, sacrosanctæ ac universalis ecclesiæ tunc Summi Pontificis, auditâ petitione coram ipso avo nostro, & concilio suo ibidem, per communitatem regni nostri exhibitâ, continente quod cum sacra ecclesia in statu prælaciæ in regno Angliæ per ipsum avum nostrum & progenitores suos, comites, barones, & eorum antecessores fuisset fundata, pro catholicæ fidei informatione, sibi & populo faciendâ, & orationibus, elemosinis, & hospitalitatibus in locis ubi ecclesiæ fundatæ fuerunt, pro ipsorum fundatorum & eorum hæredum, & omnium fidelium defunctorum animabus, faciendis;

Quodque certæ possessiones, tam in feodis & terris quam advocationibus, quæ ad maximum valorem attingunt, per dictos fundatores prælatis dicti regni pro oneribus illis sustinendis fuissent assignatæ, & de possessionibus maximè archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, & aliis domibus religiosis per ipsum avum nostrum & progenitores suos, comites, barones, & alios proceres dicti regni assignatis, iidem, avus noster, comites, barones, cæterique proceres dicti regni tanquam domini & advocati, tempore vacationum, habuissent & habere debuissent hujusmodi vacationum custodias præbendarum, ecclesiarum, ac aliarum dignitatum quarumcumque, de advocatione prælatorum prædictorum existentium, præsentationes ac collationes; ac dictus avus noster & dicti progenitores sui, semper hactenus maximam partem concilii sui de dictis prælatis, ac cæteris indigenis ad hujusmodi beneficia promotis, quod sibi pro salvatione regni prædicti fore conveniens videbatur, habere consueverunt;

Prædictus Summus Pontifex donationem hujusmodi possessionum & beneficiorum sibi appropriando per provisiones suas, hujusmodi dignitates, præbendas, & ecclesias alienigenis, qui nunquam in dicto regno morabantur, ac etiam cardinalibus, qui in eodem regno morare non potuerunt, & aliis, tam alienigenis quam indigenis, ac si ipse patronus & advocatus fuisset, cum de jure non *extitisset, dederit,* concesserit, & præsentaverit; per quæ, si tollerarentur, vix aliquod beneficium infra modici temporis spacium remaneret, quin omnia beneficia ad donationem hujusmodi prælatorum spectantia, per provisiones hujusmodi in manibus essent alienigenarum & indigenarum, contra piam voluntatem fundatorum eorumdem; sicque electiones archiepiscoporum, episcoporum, & aliorum religiosorum hujusmodi deêssent, orationes, hospitalitates, & eleemosinæ quæ in locis prædictis fieri deberent, subtraherentur; iidemque, avus noster, & alii laici patroni hujusmodi, vacationum temporibus, præsentationes & collationes suas amitterent, dictumque concilium deperiret, bonaque innumera extra dictum regnum asportarentur, in sacræ ecclesiæ Anglicanæ statûs adnullationem, necnon dicti avi nostri & coronæ suæ ac aliorum procerum dicti regni exhæredationem, & in offensionem & destructionem legum & jurium regni ejusdem, & prædicti populi maximum dampnum & depressionem, & statûs totius regni prædicti subversionem, ac contra piorum fundatorum voluntatem & dispositionem;

De assensu comitum, baronum, procerum, & dicti communitatis, præmissis erroribus & dispendiis intimè consideratis, in pleno parliamento prædicto, provisum, ordinatum, concordatum, decretum, & consideratum fuisset, quod præmissa gravamina, oppressiones, & cætera dispendia supradicta in dicto regno extunc fieri non permitterentur quovismodo: & super hoc omnibus quorum tunc interfuit, ex parte dicti avi nostri per brevia sua prohibitum fuisset, ne quicquam quod in ipsius regiæ dignitatis læsionem, seu procerum aut populi sui præjudicium cedere posset, attemptarent, seu facerent aliqualiter attemptari:

Et insuper singulis vicecomitibus dicti regni per hujusmodi brevia extitit demandatum, quod si quos per inquisitiones indè faciendas, contrarium fecisse inveniri contingeret, tunc eos per eorum corpora caperent, & salvò & securè coram ipso avo nostro ad certum diem, tam dicto avo nostro quam aliis versus eos conqueri volentibus, ducerentur, responsuros, facturosque & recepturos quod curia sua consideraret in præmissis;

Ac jam, in ultimo parliamento nostro apud Westmonasterium, in quindenâ Paschæ proximò præterito, tento, ad prosecutionem communitatis dicti regni, per petitionem suam coram nobis & concilio nostro exhibitam, nobis suggerentis, errores, dispendia, & gravamina, in scandalum, dedecus & depressionem totius ecclesiæ Anglicanæ prædictæ, ac exhæredationem nostri & coronæ nostræ & aliorum procerum dicti regni, & offensionem & destructionem legum & jurium regni ejusdem, & populi nostri dampnum gravissimum, & statûs totius regni prædicti subversionem, ac contra Dei voluntatem, & ipsorum beneficiorum fundatorum piam dispositionem, ac contra provisionem, ordinationem, concordiam, decretum, & considerationem prædicta, per provisiones & reservationes beneficiorum hujusmodi per sedem apostolicam factas, multotiens evenisse; & nobis supplicantis ut eidem ecclesiæ Anglicanæ ac nostræ, comitum, baronum, & aliorum procerum, & communitatis dicti regni nostri indempnitati & exheredationi prospicere vellemus in hâc parte;

Per nos, comites, barones, proceres, & dictam communitatem provisum, ordinatum, concordatum, decretum, & consideratum, &, tam infra libertatem Quinque Portuum nostrorum quam alibi per costeram maris totius regni nostri Angliæ, & alios comitatus regni prædicti, publicè proclamatum, & ex parte nostrâ firmiter inhibitum fuisset, nè quis, cujuscumque statûs seu conditionis esset, sive fuerit alienigena sive indigena, litteras, bullas, processus, reservationes hujusmodi beneficiorum, instrumenta, seu aliqua alia nobis seu populo nostro præjudicialia, infra idem regnum nostrum Angliæ, sub gravi forisfacturâ nostrâ deferret, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, seu aliquibus aliis infra idem regnum nostrum liberanda; & quod nullus sub forisfacturâ nostrâ prædictâ ea recipere præsumeret, nec quicquam aliud quod in nostri seu dicti populi nostri præjudicium, vel jurium coronæ nostræ, aut provisionum, ordinationum, concordiarum, decretorum, & considerationum prædictorum, læsionem cedere posset, facerent aut fieri procurarent quoquo modo;

Et quod insuper diligens scrutinium in locis ubi necesse esset, infra idem regnum nostrum, super omnes & singulos infra dictum regnum nostrum Angliæ venientes fieret; & omnes illos quos contra proclamationem & inhibitionem prædictas, litteras, bullas, processus, reservationes, seu instrumenta aliqua, vel aliud quodcumque, quod in nostri seu dicti populi nostri præjudicium deferentes, contingeret inveniri, statim per eorum corpora attachiarentur, & in prisonis nostris salvò custodirentur, donec aliud indè præcepissemus; & litteræ, bullæ, processus, reservationes, & instrumenta prædicta ab ipsis caperentur, & in cancellariam nostram de tempore in tempus mitterentur; & nos de nominibus illorum sic arestandorum, & aliorum quos contrarium in præmissis constare posset fecisse, in dictam cancellariam nostram similiter de tempore in tempus redderemur certiores.

Quidam tamen provisores, tam alienigenæ quam indigenæ & eorum procuratores & nuncii, dictas provisiones, ordinationes, concordias, decreta, considerationes, proclamationes, & inhibitiones non considerantes, nec pœnas

in eis contentas timentes, litteras, bullas, processus, reservationes, & instrumenta, & alia hujusmodi nobis & dicto populo nostro sic præjudicialia, infra idem regnum nostrum detulerunt, & ea archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus & aliis, tam indigenis quam alienigenis, infra dictum regnum nostrum Angliæ post & contra proclamationem & inhibitionem supradictas, liberarunt exequenda; ipsique archiepiscopi, episcopi, & alii prædicti litteras, bullas, processus, & instrumenta hujusmodi receperunt, & quamplures provisores & procuratores provisorum ad hujusmodi beneficia, virtute dictarum litterarum, bullarum, processuum, reservationum, & instrumentorum admiserunt, & eos in beneficiis illis induxerunt; & sic dicti provisores & procuratores dicta beneficia detinent occupata, in nostri & coronæ nostræ, ac dicti populi nostri exhæredationem & intollerabile præjudicium, & contra formam provisionum, ordinationum, concordiarum, decretorum, considerationum, proclamationum, & inhibitionum prædictorum; & vos quicquam contra hujusmodi proclamationem & inhibitionem attemptantes, hactenus juxta tenorem mandati nostri vobis indè directi, facere non curastis, undè quamplurimum conturbamur;

Nos, dictæ Anglicanæ ecclesiæ, ac nostræ, & coronæ nostræ, & dicti populi nostri jura, prout vinculo juramenti sumus astricti, manutenere & defendere, ac etiam provisiones, ordinationes, concordias, decreta, & considerationes prædicta, illæsa volentes observare, & impugnatores eorumdem debitè cohercere, vobis mandamus firmiter injungentes quod, factis iteratis proclamatione & inhibitione infra civitatem prædictam, in locis ubi decet, quod nullus, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, sive indigena sive alienigena, hujusmodi litteras, bullas, processus, reservationes, instrumenta, seu aliqua alia nobis seu dicto populo nostro præjudicialia, infra idem regnum nostrum deferat, sub gravi forisfacturâ nostrâ, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus nec aliquibus aliis infra idem regnum nostrum liberanda: & quod nullus sub forisfacturâ nostrâ prædictâ ea recipere præsumat, & omnes illos quos hujusmodi litteras, bullas, processus, reservationes, instrumenta, seu alia quæcumque nobis & populo nostro sic præjudicialia, postmodum infra dictum regnum nostrum deferre & ea alicui infra idem regnum liberare, seu ea ab eis admittere, & virtute eorumdem beneficia aliqua recipere, seu aliquos in hujusmodi beneficiis, occasione prædictâ inducere contigerit invenire;

Ac etiam illos qui hujusmodi litteras, bullas, processus, reservationes, instrumenta, seu aliqua alia nobis seu dicto populo nostro præjudicialia, post dictum parliamentum nostrum & contra proclamationem, inhibitionem, provisiones, ordinationes, concordias, decreta, & considerationes prædicta, infra dictum regnum nostrum detulerunt, & virtute eorumdem beneficia aliqua admiserunt, seu in hujusmodi beneficiis aliquarum hujusmodi provisionum se posuerunt, seu ad eadem admissi fuerunt; ac etiam illos quos virtute bullarum, litterarum, reservationum, & provisionum hujusmodi, appellationes, citationes, vel processus aliquos versus patronos seu eorum patronum præsentatos, vel alios quoscumque in quibuscumque curiis facere, vel prosequi, aut fieri, vel procurari, seu aliud quodcumque, quod in nostri seu dictorum comitum, baronum, procerum, patronum, vel dictæ communitatis, aut provisionum, concordiarum, ordinationem, decretorum, vel considerationum prædictorum læsionem cedere possit, facere præsumpserint, facto in hâc parte diligenti scrutinio, habitâque indè, viis & modis quibus poteritis, quotiens necesse fuerit, informatione pleniori, ubicumque eos inveniri contigerit infra civitatem prædictam, per eorum corpora capi & arestari faciatis, & eos unà cum litteris, bullis, processibus, reservationibus, & instrumentis, secum vel alibi infra civitatem prædictam inventis, coram nobis & concilio nostro statim cum eos capi & arestari contigerit, salvò & securè de tempore in tempus duci faciatis, justiciam super hoc ibidem recepturos:

Taliter vos habentes in executione præsentis mandati nostri, nè materiam habeamus ad vos, tanquam nostrorum & regni nostri inimicorum fautores, graviter capiendi.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Januar', anno regni sui Angl' decimo octavo, & Franc' quinto.

Per ipsum Regem & totum concilium.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam sub eadem datâ, quod præmissa faciant in ballivis suis tam infra libertates quam extra.

Eodem modo mandatum est Bartholomeo de Burghersh' constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum vel ejus locum tenenti.

Consimili modo mandatum est Edwardo principi Walliæ, duci Cornub', & comiti Cestr' filio Regis, mutatis mutandis.

Per ipsum Regem & totum conc'.

Eodem modo mandatum est venerabili patri R. episcopo Dunolm'.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & totum concilium.

Super marescalciâ Angliæ, de inquirendo.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 18. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni de Houton, & Nicholao de Rook, salutem.

Quia Thomas, nuper comes Norffolciæ & marescallus Angliæ, qui dictum officium marescalciæ tenuit de nobis in capite, diem clausit extremum, ut accepimus, assignavimus vos ad dictum officium marescalciæ, cum pertinentiis, in manum nostram capiendum, & ad inquirendum, per sacramentum proborum & legalium hominum locorum infra regnum nostrum Angliæ, ubi opus fuerit, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, utrùm prædictus comes officium prædictum in feodo tenuerit necnè, & qualiter, & quo modo, & de quo, vel de quibus, officium illud teneatur, & per quod servitium, & qualiter, & quomodo, & quem statum idem comes in eadem marescalciâ habuit, & quæ & cujusmodi proficua pertinent ad marescalciam prædictam, & in quibus eadem proficua consistunt:

Et ideò vobis mandamus quod, inquisitiones super præmissis, & alia prædicta, faciatis in formâ prædictâ.

Et inquisitiones illas, cum factæ fuerint, nobis sub sigillis vestris & sigillis eorum, per quos factæ fuerint, in cancellariâ nostrâ, distinctè & apertè, mittatis, & hoc breve.

Damus autem singulis vicecomitibus & ministris nostris per Angliam, tenore præsentium, in mandatis, quod quilibet eorum venire faciat coram vobis, infra ballivam suam, tot & tales probos & legales homines de eâdem ballivâ suâ, per quos rei veritas in præmissis meliùs sciri poterit & inquiri, quotiens & quando per vos, super hoc, ex parte nostrâ, fuerint præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxxi. die Januarii.

Per concilium.

Pro ducatu Britanniæ, de victualibus providendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 46. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, magistris & marinariis navium, vicecomitibus, majoribus, ballivis, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Johannes de Hardeshull, locum nostrum tenens in ducatu Britanniæ, dilectum nobis Willielmum Wariner, burgensem de Suthampton, ad diversa victualia, pro sustentatione præfati Johannis, & aliorum fidelium nostrorum in eodem ducatu, in obsequio nostro existentium, in regno nostro Angliæ, pro denariis suis emendum & providendum, & ad easdem partes Britanniæ, in quadam navi ejusdem Willielmi, vocatâ la Amyce de Ichene, duci faciendum, deputaverit, suscepimus ipsum Willielmum, & navem suam prædictam, ac victualia per ipsum in formâ prædictâ provisa & providenda, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo, &c. *prout in litteris de protectione.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Februarii.

Per testimonium ipsius Johannis.

De proclamando quod nullus minister Regis exeat terram Hiberniæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, vel ejus locum tenenti, salutem.

Quia quosdam fideles, justiciarios nostros ad dictas partes Hiberniæ, ad inquirendum de gestibus ministrorum nostrorum de terrâ prædictâ mittere ordinavimus infra breve, vobis mandamus firmiter injungentes quod per totam terram prædictam, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari faciatis, quod omnes illi qui ministri nostri in dictâ terrâ Hiberniæ hactenus extiterunt, sub periculo quod incumbit, eandem terram non exeant, set ibidem morentur quousque iidem justiciarii in partibus illis venerint, & de eorumdem ministrorum gestibus per dictos justiciarios nostros fuerit plenius inquisitum; & super hoc iidem ministri in curiâ nostrâ coram eisdem justiciariis plenam justiciam, secundum legem & consuetudinem partium illarum, fuerint assecuti: & quod magistri & marinarii navium in portubus terræ prædictæ existentium, seu ibidem applicantium, aliquos hujusmodi ministros nostros extra terram prædictam, sub forisfacturâ navium suarum & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, non ducant, seu duci faciant; nec quod ballivi & ministri portuum & locorum maritimorum in eadem terrâ, sub forisfacturâ hujusmodi, aliquos ministros nostros extra eandem terram transire permittant, sine mandato nostro speciali;

Et si quos de hujusmodi ministris post proclamationem prædictam à terrâ prædictâ recedentes inveneritis, tunc ipsos, unà cum navibus eos ducentibus, ac magistris & marinariis navium earumdem sine dilatione arestari, & salvò custodiri faciatis quousque aliud vobis super hoc duxerimus demandandum: & volumus & vobis mandamus quod sitis coram dictis justiciariis nostris, cum in partes illas venerint, ad ea faciendum, quæ vobis per eos injungerentur ex parte nostrâ: & quod à terrâ prædictâ nullatenus recedatis sub periculo supradicto: & hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', iii. die Febr'.

De appreciando equos & hernesia justas facientium.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 30. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Cum nuper tibi præceperimus quod per totam ballivam tuam publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faceres, nè quis comes, baro, miles, seu alius cujuscumque conditionis fuerit, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, turneare, burdeare, justas facere, vel alia facta armorum excercere præsumeret;

Tibi præcipimus quod si justas aliquas, post proclamationem prædictam, in comitatu prædicto fieri contigerit, tunc in propriâ personâ tuâ, ad loca ubi justæ illæ faciendæ fuerint, personaliter accedas, & omnes equos, cellas, armaturas, & hernesia pro justis illis ibidem ducta, per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatu tuo juxta verum valorem eorumdem appreciari facias; & de precio eorumdem, ac nominibus illorum quorum fuerint, nos in cancellariâ nostrâ sub sigillo tuo distinctè & apertè certifices indilatè: & hoc sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', iii. die Febr'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eadem datâ.

Per ipsum Regem.

Quod monetarii accedant apud Turrim London', pro monetâ faciendâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 30. d. in Turr. Lond.

REX, ballivis suis Cantuar', salutem. Præcipimus vobis firmiter injungentes quod statim visis præsentibus, in civitate prædictâ publicè proclamari faciatis, quod omnes & singuli monetarii in civitate prædictâ conversantes, & privilegiis & immunitatibus ipsis monetariis per progenitores nostros & nos concessis, gaudere volentes, apud Turrim nostram London', sub pœnâ amissionis privilegiorum & immunitatum hujusmodi, accedant indilatè, pro monetâ quam ibidem fieri ordinavimus, faciendâ & cudendâ.

T. R. apud Westm', iii. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimile breve dirigitur ballivis villæ de Sancto Edmundo, sub eadem datâ.

Per ipsum Regem & conc'.

De veniendo ad Regem informandum super statu navigii.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, ballivis suis villæ Magnæ Jernemuth, salutem. Quibusdam certis de causis vobis mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod quatuor homines de villâ prædictâ, de magis sufficientibus hominibus ejusdem villæ, & majorem notitiam statûs navigii regni nostri Angliæ habentibus, venire faciatis usque London', ita quod sint ibidem, sub incumbenti periculo, die Lunæ proximò post medium Quadragesimæ, proximò futurum, nos, & concilium nostrum tunc ibidem super aliquibus, dictum navigium tangentibus, informaturi, ulteriusque facturi quod, Deo dante, tunc ibidem super hoc contigerit ordinari:

Et hoc nullatenùs omittatis; & habeatis ibi nomina prædictorum quatuor hominum, & hoc breve.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de numero hominum subscriptorum, ad diem prædictum, usque Londoniam venire faciend', sub eadem datâ; viz.

Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Scardeburgh, de uno homine.
Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Ravenesrode, de uno homine.
Ballivis villæ de Grymesby, de uno homine.
Ballivis villæ de Sancto Botolpho, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Lenn', de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Donewico, de uno homine.
Ballivis villæ de Gippewico, de duobus hominibus.
Ballivis villæ Colcestr', de uno homine.
Ballivis villæ de Herewico, de uno homine.
Ballivis villæ de Orford', de uno homine.
Ballivis villæ de Maldon', de uno homine.
Majori & ballivis villæ de Sandewico, de duobus hominibus.
Ballivis villæ Dovorr', de duobus hominibus.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Rye, de uno homine.
Ballivis villæ Hastyng, de uno homine.
Ballivis villæ de Goseford, de uno homine.
Ballivis villæ de Waynflet, de uno homine.
Ballivis villæ de Lyme, de uno homine.
Ballivis villæ de Seford, de uno homine.
Majori & ballivis civitatis suæ Cicestr', de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Portesmuth, de uno homine.
Majori & ballivis villæ suæ Suthamton', de duobus hominibus.
Ballivis villæ Sanctæ Elenæ in Insula Vecta, de uno homine.
Ballivis villæ de Melcombe, de uno homine.
Ballivis villæ de Pevenseye, de uno homine.
Ballivis villæ de Romeneye, de uno homine.
Majori & ballivis civitatis suæ Exon', de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Dertemuth, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Plummuth, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Exemuth, de uno homine.
Ballivis villæ de Falemuth, de uno homine.
Ballivis villæ de Sidemuth, de uno homine.
Ballivis villæ de Bernastaple, de uno homine.
Ballivis villæ de Weymuth, de uno homine.
Majori & ballivis villæ Bristoll', de duobus hominibus.
Ballivis villæ de la Pole, de uno homine.
Majori & vicecomitibus Londoniæ, de quatuor hominibus.
Ballivis villæ de Blakeneye, de uno homine.
Ballivis villæ de Ravenesere, de uno homine.
Ballivis villæ de Shorham, de uno homine.

De proclamando quod homines ad arma non transeant mare.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Quibusdam certis de causis coram nobis & concilio nostro propositis, tibi præcipimus firmiter injungentes, quod in locis in ballivâ tuâ, ubi expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, nè quis comes, baro, miles, armiger, aut quivis alius homo ad arma, vel religiosus, seu peregrinus, extra regnum nostrum ad partes exteras transeat, sine licentiâ nostrâ speciali;

Et si quos post proclamationem illam inveneris aut sciveris, ad dictas partes sine licentiâ nostrâ transituros, tunc eos, unà cum equis & armis & aliis rebus & hernesiis suis arestari & salvò custodiri facias, quousque aliud à nobis indè habueris in mandatis;

Nos de nominibus eorumdem arestatorum, & quæ & cujusmodi equos & arma, res, aut hernesia sic arestaveris, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus distinctè certificans & apertè: & hoc nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', ix. die Febr'.

Per ipsum Regem & conc'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, ac majoribus & ballivis portuum subscriptorum sub eadem datâ, videlicet,

Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.
Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull'.
Ballivis villæ de Grymesby.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Ballivis villæ de Lenn'.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewich'.
Majori & ballivis villæ de Sandwico.
Ballivis villæ Dovorr'.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Majori & ballivis villæ Suth'.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.

Officium marescalli Angliæ Thomæ de Bello Campo, comiti Warwic', committitur.

A. D. 1344.—An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quòd, pro bono & gratuito servitio, quod, dilectus & fidelis noster, Thomas de Bello Campo comes Warwic' nobis impendit, commisimus ei officium marescalli Angliæ, habendum, cum omnibus ad officium illud pertinentibus, quamdiu nostræ placuerit voluntati, percipendo in officio illo vadia & feoda consueta.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Februarii. Per breve de privato sigillo.

Radulphus de Ufford' justiciarius Hiberniæ constituitur.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 43. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Radulpho de Ufford' officium justiciarii Hiberniæ, & terram nostram Hiberniæ, cum castris & aliis pertinentiis suis, custodiendum quamdiù nobis placuerit, percipiendo per annum ad scaccarium nostrum Dublin', quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras; pro quibus officium illud & terram custodiet, & erit se vicesimus de hominibus ad arma cum tot equis coopertis continuè durante commissione supradictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Febr'. Per ipsum Regem.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, liberis hominibus & omnibus aliis de terrâ Regis prædictâ, quod eidem Radulpho tanquam justiciario Regis terræ prædictæ, in omnibus quæ ad officium justiciariæ prædictæ pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est. In cujus, &c.

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Et mandatum est omnibus & singulis ballivis & fidelibus suis de terrâ Regis Hiberniæ, quod eidem Radulpho tanquam justiciario Regis terræ illius, in omnibus quæ ad officium illud pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Et mandatum est Johanni Darcy nuper justic' Regis Hiberniæ vel ejus locum tenenti, quod eidem Radulpho terram Regis prædictam, necnon & officium justiciariæ prædictæ, unà cum castris, maneriis, terris, & tenementis Regis in terrâ prædictâ, simul cum munitionibus, instauro, & aliis rebus Regis ibidem, ac omnibus & singulis officium dictæ justiciariæ tangentibus, quæ sunt in custodiâ suâ, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberet custodiend' in formâ prædictâ.

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

De licentiâ justas apud Lincoln', singulis annis in perpetuum, faciendi, & capitaneum eligendi.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 44. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Oblata nobis quorumdam, dilectorum & fidelium nostrorum, comitatûs Lincoln' petitio continebat ut, ad solatium virorum militarium, & usum armorum meliùs optinendum, velimus eis gratiosè concedere quod, singulis annis in perpetuum, die Lunæ proximò post festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, convenire possit apud Lincoln' certus numerus militum, ad hoc electorum, qui tunc ibidem teneant hastiludia sive justas, & quod, consanguineus & fidelis noster carissimus, Henricus de Lancastriâ comes Derbiæ, qui in actibus militaribus delectatur, fiat capitaneus eorumdem;

Nos itaque, recensitis gestis antiquorum, attendentes quantum extulit nomen & gloriam hominum militarium usus & amor armorum, quantumque per numerositatem hominum expertorum in armis regale solium roboretur, necnon confusionum pericula quæ pluries ex otio provenerunt;

Et proindè volentes annuere gratiùs petitioni prædictæ, concessimus pro nobis & hæredibus nostris, quod certus numerus militum, ad hoc electorum, amicabiliter & pacificè convenire possit apud Lincoln' singulis annis, die Lunæ proximò post festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, & tunc ibidem, civili modo, sine oppressione populi dictarum partium, vel conventiculis illicitis faciendis, hastiludia sive justas, tam pacis quam guerræ temporibus, cum omnibus, illuc tunc pacificè venire volentibus, ad excercitationem armorum, facere & tenere;

Et quod dictus consanguineus noster comes Derbiæ, ad totam vitam suam, sit capitaneus eorumdem, & quod, post mortem ejus, milites, sic electi, alium capitaneum idoneum eligere valeant, & sic deinceps, post mortem cujuslibet capitanei, imperpetuum.

Nolentes quod dicti capitaneus, milites, seu alii quicumque, ex hâc causâ ibidem tunc venientes, per nos, vel hæredes nostros, justiciarios, vicecomites, aut alios ballivos, seu ministros nostros quoscumque, indè occasionentur, impetiantur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Februarii.

Per ipsum Regem.

De scrutinio faciendo, ne quis sterlingos, argentum in platâ, vel vasa aurea seu argentea, extra regnum deferat.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum pluries ante hæc tempora vobis præceperimus, quod diligens scrutinium de omnibus hominibus à portu dictæ civitatis versus partes exteras transeuntibus, feceritis, nè aliquis sterlingos, argentum in platâ, vel vasa aurea seu argentea, extra regnum nostrum Angliæ deportaret, & omnia sterlingos, argentum, vasa aurea vel argentea, quæ per scrutinium hujusmodi inveneritis ad partes exteras deferenda, arestaretis & salvò custodiretis, quousque aliud à nobis indè haberetis in mandatis;

Ac jam intellexerimus quod tam mercatores quam peregrini & alii sterlingos, argentum in massâ, vasa aurea & argentea, in non modicâ quantitate indies à portu prædicto ad partes exteras deferunt, & quod scrutinium aliquod in eodem portu hactenus factum non fuit, ut deberet, in nostri & totius regni nostri dampnum manifestum, undè plurimum commovemur:

Vobis igitur ad hoc præcipimus firmiter injungentes, quod diligens scrutinium de omnibus hominibus in navibus vel batellis, à portu prædicto ad partes exteras transeuntibus, faciatis, ne qui mercatores, peregrini, seu alii, sterlingos, argentum in platâ, vasa aurea vel argentea, extra regnum nostrum prædictum quovis modo deferant, & omnia sterlingos, argentum in platâ, vasa aurea vel argentea, quæ per scrutinium hujusmodi inveneritis ad partes exteras deferenda, sine dilatione arestari & salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum;

Nos de sterlingis, argento in platâ, vasis aureis & argenteis quæ sic arestaveritis, ac de toto facto vestro in hâc parte de tempore in tempus reddatis sub sigillis vestris certiores; taliter in executione præmissorum vos habentes, nè propter vestri negligentiam seu tepiditatem in hâc parte, materiam habeamus ad vos graviter capiendi.

T. R. apud Westm', xii. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eadem datâ, videlicet,

Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.

Majori & ballivis villæ de Kyngeston' super Hull.

Ballivis villæ de Grymesby.

Ballivis villæ de Sancto Botulpho.

Ballivis villæ de Lenn'.

Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.

Ballivis villæ de Gippewico.

Ballivis villæ de Herewich'.

Majori & ballivis villæ de Sandwico.

Ballivis villæ Dovorr'.

Majori & ballivis villæ de Wynchelse.

Majori & ballivis villæ Sutht'.

Majori & ballivis villæ Bristoll'.

Super cartis de pardonatione per ipsum Regem sigillatis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod, die Jovis, tertiodecimo die Februarii, anno præsenti, circa horam tertiam, Robertus de Sadyngton, cancellarius, misit magnum sigillum domini Regis, in custodiâ dicti cancellarii tunc existens, cum Willielmo de Emeldon clerico suo, eidem Regi:

Et idem Willielmus dictum sigillum in quadam camerâ, vocatâ la Oriole, prope novam capellam, in palatio Westmonasteriensi, dicto Regi liberavit:

Et idem Rex ibidem cum eodem sigillo quatuor cartas, de pardonatione feloniarum & transgressionum, Galfrido State de Gippewico, Rogero de Shribbe, Johanni filio Richardi Haltebe de Gippewico, & Willielmo de Porklee clerico, per dictum Regem factâ, in præsentiâ ipsius Regis, magistri Johannis de Thoresby custodis rotulorum cancellariæ ejusdem Regis, Thomæ de Hatfeld clerici, & Guidonis Bryan, consignari, & postmodum sigillum illud in bursâ, in quâ priùs inclusum fuit, reponi, & bursam illam secreto sigillo dicti Regis consignari, & dictum sigillum prædicto Willielmo liberari fecit, eidem cancellario reportandum.

De ejusmodi cartis, ex præcepto Regis, per comitem Warwic' consignatis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod Robertus de Sadyngton, cancellarius Regis, vicesimo quinto die Februarii, anno præsenti, de præcepto ipsius Regis, misit per Willielmum de Emeldon, clericum de cancellariâ Regis, dicto domino Regi, in novâ capellâ, infra palatium Westmonasteriensem, tunc existenti, magnum sigillum ejusdem Regis in quadam bursâ, sigillo ipsius cancellarii consignatâ:

Qui quidem Rex, viso dicto sigillo, præcepit illud liberari Thomæ comiti Warwic', tunc in comitivâ suâ ibidem existenti:

Qui quidem comes, recepto dicto sigillo Regis, in præsentiâ Bartholomæi de Burghersh, Reginaldi de Cobham, magistri Johannis de Thoresby, & aliorum, de præcepto ipsius Regis, quinque cartas de pardonatione feloniarum & transgressionum, Johanni Swerd de Kyngeston super Hull, Rogero Swerd de Kyngeston super Hull, Roberto de Radeclyve, Richardo de Mawardyn, & Edmundo de la Mare, factâ, consignari, & postmodum sigillum prædictum in dictam bursam reponi, & sigillum illud sub secreto sigillo Regis præfato Willielmo liberari fecit, dicto cancellario reportandum;

Qui quidem Willielmus statim idem sigillum præfato cancellario, in hospitio episcopi Coventr' & Lichfeld', ubi dictus cancellarius tunc hospitabatur, liberavit.

De carpentariis eligendis, pro operationibus in castro de Wyndesore.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Willielmum de Horle carpentarium nostrum, ad eligendum per se vel deputatos suos, tot carpentarios in civitatibus, burgis, & aliis locis regni nostri Angliæ, tam infra libertates quam extra, ubicumque eos inveniri contigerit, quot pro quibusdam operationibus quas in castro nostro de Wyndesore fieri ordinavimus, faciendis, indiguerit, & eos ad castrum prædictum, cum eâ celeritate quâ poterit, ducend', ibidem ad vadia nostra super operationibus prædictis moraturos:

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Willielmo & deputatis suis prædictis, in præmissis faciendis & exequendis intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout per ipsum Willielmum vel dictos deputatos suos, seu eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis requisiti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Febr'.

Per ipsum Regem.

De cementariis eligendis.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Willielmum de Rameseye cementarium nostrum, ad eligendum per se, vel deputatos suos, tot cementarios in civitate nostrâ London' ac comitatibus Kanc', Norff', Suff', Bed', & Norh't, tam infra libertates quam extra, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Memorandum.—*Et memorandum quod istæ duæ commissiones suprascriptæ duplicatæ fuerunt sub eadem datâ, cum ista clausulâ, exceptis illis qui in ecclesiis & monasteriis operantur, post illud verbum indiguerit,* & tunc sic *& eos ad castrum prædictum,* &c. ut supra.

Per ipsum Regem.

De operationibus apud Wyndesor'.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Willielmum de Langele, ad capiendum quociens opus fuerit, per se vel suos deputatos, in comitatibus Oxon', Berk', & Midd' sufficiencia cariagia pro petrâ & maeremio, quæ in comitatibus illis, pro quibusdam operationibus in castro nostro de Wyndesore, emi & provideri ordinavimus, usque dictum castrum de Wyndesore pro denariis nostris indè solvendis, ducendis & cariandis;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo ac deputatis suis prædictis, in captione cariagiorum illorum & aliis præmissis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens vobis vel alicui vestrûm, scire fecerint ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Consimilem commissionem habet Stephanus de Harpham ad hujusmodi cariagia in eisdem com' capiend'.

Teste ut supra.

De shutis capiendis pro operationibus prædictis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Johannem Knyght ad arestandum & capiendum, quociens opus fuerit, per se vel suos deputatos, tam in London' quàm alibi per aquam Thamisiæ inter London' & Wyndesore, shutas competententes pro diversis estoveriis nostris à locis variis per costeram dictæ aquæ usque castrum nostrum de Wyndesore, pro denariis nostris indè rationabiliter solvendis, ducendis;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni ac deputatis suis prædictis, in arestatione & captione shutarum prædictarum, & aliis præmissis intendentes sitis, &c. *ut supra.*

Per ipsum Regem.

Littera missa duci Austriæ.

D. 1344. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, illustri Frederico, duci Austriæ, &c. salutem, & sinceræ dilectionis affectum.

Literas vestras, per fidelem nostrum & vestrum Henricum Corzeleyn militem, pincernam vestrum, nobis exhibitas, & ea, qui idem Henricus ex parte vestrâ, sub commissâ sibi credentiâ, nobis exposuit, matrimonium, inter vos & Johannam filiam nostram carissimam, juxta conventiones indè pridem initas, contrahendum concernentia, pleno collegimus intellectu.

Et quidem votivum desiderium, quod habetis ad complendum contractum prædictum, gratum habemus plurimùm & acceptum.

Et licet speratum & promissum *auxilium, per amicos & parentes vestros* nobis factum, nec pactiones, inter nos & ipsos initæ, statutis fuerint temporibus observatæ, sicut est publicè satis notum; nos tamen vobis gratanter & benivolè facere volumus quod debemus.

Set, sicut vestra nobilitas benè novit, dicta filia nostra est adhuc infra annos nubiles constituta, & sic nec potest de jure matrimonium contrahere, nec dicto contractui irrevocabiliter consentire, assensum ejus, cùm pervenerit ad ætatem quâ consentire poterit, requiremus, & vos tunc super hoc, absque dilationis incommodo, reddemus pleniùs certiores.

Dat' apud Westm', primo die Martii.

De cursu monetæ auri & argenti proclamando.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 12. d. in Turr. Lond.

LE Roi as viscountes de Londres, salutz. Come par nous, prelats, & autres grantz de notre roialme d'Engleterre, pur commune profist de nous & de notre poeple du dit roialme, soit assentu & acorde que trois monoies d'or soient faites en nostre Tour de Loundres; c'est assavoir,

Une monoie od deux leopartz, currante la piece pur sys soldz, qui serra du pois de deux petites floreins de Florence de bon pois:

Et une autre monoie d'or & od un leopart, poisante la moite de l'autre susdite monoie, currante la piece pur trois soldz:

Et une autre monoie d'or od un heaume, poisante la quarte partie de la susdite primer monoie, currante la piece pur dys & oet deniers.

Et auxint soit fait novels esterlinges d'argent del allay de les veiles esterlinges, les queles monoies d'or & d'argent devient avoir cours entre tute manere de gentz deinz le dit roialme d'Engleterre:

Vous mandoms q'en la dite citee, & es lieux ou verrez que soit affaire, deinz votre ballie, facez crier & publier les choses susdites, & que chescun homme, de quele condicion q'il soit, prive ou estraunge, les ditz monoies d'or & d'argent receive en chescune manere du paiement, & que mesmes les monoies ne soient refusez de nuly, sur peril q'appent: Et ceo ne lessez en nul manere.

Don' à Westmonster, le second jour de Marcz.

Au tiele briefs sont mandez à touz viscontez d'Engleterre.

Bulla Clementis VI. Papæ, de fratre recipiendo.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, dilecto filio archidiacono Londoniensi, salutem & apostolicam benedictionem.

Cum olim, dilectis filiis priori & conventui prioratûs de Dunmowe Parvâ, ordinis Sancti Augustini, Londoniensi diocese, nostris dederimus litteris in mandatis, ut dilectum filium Johannem de Dunmowe Magnâ, clericum, cupientem unà cum eis in dicto prioratu sub regulari habitu domino famulari, reciperent in canonicum, & in fratrem, ac sincerâ in Domino caritate tractarent:

Iidem tamen prior & conventus, mandatis hujusmodi abauditis, id efficere hactenus non curârunt, prout ipsius clerici labor ad nos indicat iteratus;

Nos igitur, volentes eundem clericum in hujusmodi suo laudabili proposito confovere, discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus, quatinùs, si est ita, eosdem priorem & conventum ex parte nostrâ moneas & inducas, ut eundem clericum in prædicto prioratu recipiant in canonicum, & in fratrem, ac sincerà in Domino caritate pertractent, juxta priorum continentiam litterarum; alioquin rescribas nobis causam rationabilem, siqua subsit, quare id fieri non debeat, vel non possit.

Dat' Avinion', ix. Martii, pontificatûs nostri anno secundo.

Super plicam — *G. pro Deo. A. de Adria.*

Plumbeo sigillo pendente à filo canabeo.

De magnâ coronâ Angliæ, mercatoribus Alemanniæ impignoratâ, recipiendâ, & Regi secretè deferendâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 32. in Turr. Lond.

REX, dilectis mercatoribus suis, Thomæ de Melcheburn & Willielmo fratri ejus, salutem.

Sciatis quòd, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos conjunctim & divisim, ad recipiendum, vice & nomine nostro, de dilectis nobis Conrado Clippyng, Tiro del Wolde, Alberto Clippyng, Tidemanno de Lymbergh, & sociis suis mercatoribus Alemanniæ, magnam coronam nostram, in custodiâ suâ, pro quibusdam pecuniarum summis, quas ipsis mercatoribus debuimus, existentem, super quibus quidem summis & liberatione coronæ prædictæ sumus cum Johanne del Wolde & Tydemanno de Lymbergh, sociis dictorum mercatorum, in Angliâ concordati;

Et ad coronam illam, cum per vos, vel alterum vestrûm, sub sigillis ipsorum mercatorum, vel duorum eorumdem, recepta fuerit, ad nos in Angliam secretò & securè deferendum, & nobis ibidem liberandum.

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa facienda & complenda in formâ prædictâ, cum omni celeritate & diligentiâ, intendatis; rogarimus enim, per literas nostras, præfatos Conradum & socios suos, quod coronam prædictam vobis, vel alteri vestrûm, juxta conventiones inter concilium nostrum, & dictos Johannem atte Wold & Tidemannum, socios dictorum mercatorum Alemanniæ, in Angliâ indè factas, per indenturas, indè modo debito conficiendas, liberent, ad nos deferendum, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Martii.

Per ipsum Regem.

De monetâ auri apud Burdegaliam faciendâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

LE Roi as ses chers & foialx, monsieur Nichole de la Beche nostre seneschal de Gascoigne, & mestre Johan Wawayn nostre conestable de Burdeux, salutz.

Come pur commune profit de nous & de nostre poeple d'Engleterre, eions ordinez que trois monoies d'or soient faites à nostre Tour de Londres, c'est assavoir;

Une monoie od deux leopartz corante la piece pur sis soldz d'esterlyngs, qui serra du poi de deux petitz florins de Florence de bon pois, dont cynqante pieces poiseront une livre du pois de mesme la Tour de Londres;

Et une autre monoie d'or ove un leopart, poisante la moite de l'autre susdite monoie, corante la piece pur trois soldz d'esterlings, dont cent pieces poiseront une livre du pois de la Tour susdite;

Et une autre monoie d'or od une heaume, poisante la quarte partie de la susdite primere monoie, corante la piece pur dis & oyt deniers desterlings, & deux cent pieces poiseront une livre du pois de la Tour susdite, & vaudroit

chescune livre de les dites monoies d'or quinze livres d'esterlings de toutes les pieces avantdites qui serront du pois & d'or fyn.

Et pur ceo q'il semble à nous & nostre conseil que ceo serroit à grant profit de nous, si nous faceons faire autieux monoies en nostre duchee de Gyene, vous mandons, q'appellez à vous ceux de nostre conseil celles parties & een eut bone & pleniere avisement, s'il semble à vous & à nostre dit conseil illoeques, que ceo soit à nostre profit de y faire autieux monoies d'or & de mesmes les coignes de si fyn or, adonque les facez faire: & si par avis du dit conseil vous semble que ceo serroit à greindre profit de nous de y faire autres monoies d'or, d'autres coignes & d'autre alaye, adonques les facez faire aussibone & covenable manere come entre vous & nostre dite conseil ent puissez meultz ordeiner & acorder, que nous avons mandez à noz gardeins, mestres, & eschaungeours de noz dites monoies à nostre Tour de Londres q'ils vous deliverent deux deniers de chescune piece d'or de les monoies avantdites.

Don' a Westm', le x. jour de Marcz.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Nicholao de la Beche senescallo Vasconiæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, seu ejus locum tenenti, salutem.

Cum de assensu concilii nostri ordinatum & concordatum existat, quod viginti homines ad arma in comitivâ dilecti & fidelis nostri, Nicholai de la Beche, senescalli nostri Vasconiæ ultra illos viginti homines ad arma, quos ratione officii sui secum habet in comitivâ suâ, pro securiori salvatione & tuitione partium illarum, ac defensione jurium nostrorum ibidem, ad vadia nostra consueta morentur;

Vobis mandamus quod eidem Nicholao vadia pro eisdem viginti hominibus ad arma, sicut cæteris hominibus ad arma in ducatu prædicto existentibus, pro tempore quo in obsequio nostro, in comitivâ ipsius senescalli steterint, de exitibus ducatûs prædicti solvatis:

Et nos de illis pecuniarum summis quas in hâc parte solveritis, cum illas sciverimus, vobis in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Marcii.

Per cons'.

De potestate ad tractandum cum quibuscumque super aligantiis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Lancastriâ, consanguinei nostri carissimi, Derbiæ, & Ricardi Arundellæ, comitum, confidentes;

Ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis nobilibus, & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs, vel dignitatis existant, ac communitatibus & universitatibus quibuscumque, de amicitiis & alligantiis solidis, inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum & roborandum;

Dictis comitibus, & eorum cuilibet in solidum, plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem, ratum & gratum habituri quicquid per ipsos comites, & eorum alterum, tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis.

Ad quæ firmiter observanda nos, & hæredes nostros, specialiter obligamus;

Et hoc vobis, & omnibus aliis, quorum interest, vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimilis potestas ad tractandum super retinentiis.

A. D. 1344.—An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate, &c. *ut supra usque ibi* hinc inde præstandis, *& tunc sic*, & ad ipsos nobiscum contra omnes homines retinendum, & de feodis, vadiis, & remunerationibus, hominibus, sic retentis, faciendis, conveniendum, & securitatem ab ipsis, congruam in hâc parte, stipulandum & recipiendum, & ad ea quæ sic tractata, &c. *ut supra.*

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

Ad tractandum super alligantiis cum Regibus Castellæ, Portugaliæ, & Aragoniæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum Henrici de Lancastriâ, consanguinei nostri carissimi, Derbiæ, & Ricardi Arundel', comitum, confidentes;

Ad tractandum & concordandum cum magnifico principe domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galeciæ, Sibiliæ, Cordubæ, Murciæ, Gyennii, & Algarbii, Rege illustri, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo nostro carissimo, de amicitiis & aligantiis solidis, inter nos & ipsum ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum & roborandum, & ad alios fideles nostros, loco sui, ad præmissa facienda, prout expedire viderint, substituendum, & substitutionem hujusmodi revocandum, dictis comitibus, & eorum cuilibet in solidum, ac substituto, vel substitutis ab ipsis, vel eorum altero, plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem, ratum & gratum habituri quicquid per ipsos comites, & eorum alterum, aut substitutum, vel substitutos ab ipsis, vel eorum altero, tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis, ad quæ firmiter observanda nos, & hæredes nostros, specialiter obligamus;

Et hoc vobis, & omnibus aliis, quorum interest, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras habent iidem comites de tractando cum Regibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Cum magnifico principe domino Alfonso, Dei gratiâ, Portugaliæ & Algarbiæ Regi illustri, consanguineo Regis carissimo.

Cum magnifico principe domino Petro, Dei gratiâ, Rege Aragoniæ, Valenciæ, Majoricarum, Sardiniæ, & Corsicæ, comiteque Barchinonæ, consanguineo Regis carissimo.

Ad tractandum, super discordiis inter marinarios, cum Rege Castellæ.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Lancastriâ, consanguinei nostri carissimi, Derbiæ, & Ricardi Arundell', comitum, confidentes;

Ad tractandum & concordandum, pro nobis & subditis nostris, cum magnifico principe, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galetiæ, Sibiliæ, Cordubæ, Murciæ, Gyennii, & Algarbii Rege illustri, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo nostro carissimo, ac deputandis ab eo, super discordiis & dissensionum materiis, exortis inter quosdam subditos ipsius Regis, præsertim marinarios, ac nostros subditos, tam regni nostri Angliæ, quam aliarum terrarum de dominio & potestate nostris, occasione dampnorum & injuriarum, hinc indè datorum & illatorum, amicabiliter decidendis, & super ipsis dampnis & injuriis paciscendum, transigendum, & componendum, necnon ad ligam & perpetuam amicitiam, inter ipsum Regem & suos subditos, & nos & nostros subditos, ineundum;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, & facta fuerint, quacumque securitate firmandum, & ad alios fideles nostros, loco sui ad præmissa facienda, prout expedire viderint, substituendum, & substitutionem hujusmodi revocandum;

Et omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale, præfatis comitibus, & eorum alteri, ac substituto, vel substitutis ab ipsis, & eorum altero, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid iidem comites, & eorum alter, substituti, vel substitutus ab ipsis, & eorum altero, nomine nostro, fecerint, vel fecerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Super regimine ducatûs Aquitaniæ, comitibus Lancastriæ & Arundellæ commisso.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Lancastriâ, consanguineo suo carissimo, Derbiæ, & Ricardo Arundell', comitibus, salutem.

Sciatis quod nos, de reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum nostrorum vicinorum, & recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, summè soliciti, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, ad dictos ducatum, terras, & loca nostra, defendendum, regendum, & dirigendum, & plenam justitiam singulis, secundum foros & consuetudines dictarum partium, fieri faciendum;

Ac possessionem castrorum, locorum, jurium, & aliorum deveriorum quorumcumque, quæ à nobis injustè detinentur, petendum & recipiendum, etiam in manu forti, prout opus fuerit, recuperandum, nanciscendum & retinendum, & propter hoc calvacatum & excercitum convocandum, congregandum, & ducendum, contrarios & rebelles insequendum, capiendum, &, prout justum fuerit, puniendum & cohercendum, & illos, qui ad gratiam & obedientiam nostram venire vel redire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendum, & eis remissionem & pardonationem, quatinùs ad nos attinet, tam pœnarum corporalium, quam forisfacturæ bonorum suorum, concedendum, & sécuritatem plenam eis indè faciendum;

Ac terras & bona rebellium, quæcumque nobis confiscata, commissa, vel forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendum, & partem indè personis aliis, benè meritis, qui nobis, circa recuperationem jurium nostrorum in dictis partibus, auxilium præstiterint & succursum, juxta meritorum suorum exigentiam, dandum & concedendum, de nobis & hæredibus nostris tenendum per servitia debita & consueta, & ipsos donatarios de sic datis investiendum & seisiendum, & sic seisitos in possessione suâ defendendum & tuendum, prout vobis, & commodo nostro, fore videritis faciendum, gestum etiam ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendum, & eos, quos nobis inutiles inveneritis, ab officiis suis amovendum, & utiles in locis & officiis nostris ordinandum & ponendum, homagia etiam & fidelitates à quibuscumque in dictis partibus, & alia deveria nobis debita, petendum & recipiendum, & ipsos, qui tenentur nobis talia servitia facere, ad faciendum ea, prout secundum foros & consuetudines partium illarum faciendum fuerit, compellendum;

Et, generaliter, ad omnia alia & singula faciendum, quæ pro defensione, & recuperatione, ac bono regimine jurium & terrarum nostrorum, ac subditorum nostrorum, ducatûs & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Vobis, & utrique vestrûm, cum excercitio meri & mixti imperii, jurisdictionis, & gladii potestate, committimus vices nostras, & ad hoc vos locum nostrum tenentes constituimus speciales;

Promittentes pro nobis, & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per vos, & alterum vestrûm, datum, & concessum, ac ritè gestum fuerit in præmissis, & singulis præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De intendendo prædictis locumtenentibus.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

ET mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, nobilibus, senescallis, majoribus, juratis, consulibus, communitatibus civitatum, burgorum, & villarum, constabulariis, castellanis, ballivis, & universis subditis Regis, tam ecclesiasticis, quam secularibus, in ducatu Aquitaniæ, & aliis terris & locis Regis vicinis constitutis, & singulis eorum, in fide & dilectione, quibus Regi tenentur, & sub omni eo quod Regi forisfacere poterunt, quod eisdem locum Regis tenentibus, & eorum utrique, prout ad ipsos & eorum singulos attinet, in præmissis intendentes sint, parentes, & auxiliantes, taliter ipsos habentes quod Rex suam debeat *fidelitatem* & gratitudinem meritò commendare, & habundè, prout decet regiam munificentiam, præmiare.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

De donationibus, in dicto ducatu excessivis, sine aliquâ personarum acceptione, revocandis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Lancastriâ, consanguineo suo carissimo, Derbiæ, & Ricardo Arundell', comitibus, salutem.

Quia, per importunam petentium instantiam, & aliorum suggestionem minus veridicam, donationes in ducatu nostro Aquitaniæ fecimus excessivas, in quibus, ut intelleximus, decepti sumus enormiter, & delusi dampnosè nimiùm & probrosè, nos considerantes justum forè quod mendax precator carere debeat impetratis;

Ac volentes ea, quæ sic per suppressionem veritatis, & expressionem falsitatis, à liberalitate regiâ sunt extorta, prout justum fuerit, revocari, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ, pleniùs confidentes;

Vobis committimus & mandamus quod omnia castra, terras, & tenementa, libertates, & proficua, per nos in dicto ducatu nostro, ad suggestionem petentium, vel in recompensationem impensorum nobis servitiorum, vel deperditorum & dampnorum, data vel concessa, in manum nostram, sine qualibet acceptione personarum, capi faciatis;

Et de meritis donatariorum, & veritate suggestorum in hâc parte per eosdem, & vero valore rerum donatarum, ac aliis circumstantiis, quæ movere debent animum donatoris, vos diligentiùs informetis;

Et donationes illas, in quibus per informationem hujusmodi nos inveneritis sic deceptos, revocetis & penitùs adnulletis, retineri facientes in manu nostrâ, absque aliquâ restitutione faciendâ, res per deceptionem hujusmodi sic donatas;

Set donationes alias, quas per veram suggestionem & condignis meritis inveneritis fore factas, in suo stare robore permittatis, res captas in manum nostram à talibus donatariis, eis unà cum exitibus indè perceptis, integrè, prout justum fuerit, restituere facientes;

Taliter super hoc vos habentes, quod vestram debeamus circumspectionem providam meritò commendare.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De intendendo commissariis, in dictis donationibus adnullandis.

Super observatione treugæ cum adversario Franciæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Lancastriâ, consanguineo suo carissimo, Derbiæ, & Ricardo Arundell', comitibus, salutem.

Quia desiderantes treugam, ob reverentiam domini Summi Pontificis, & sedis apostolicæ, & instantiam cardinalium, ad nos in Britanniam propter hoc specialiter transmissorum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ pridem captam, quatenùs ad nos attinet, in omnibus observare, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, ad faciendum per vos, & alios, dictam treugam, pro parte nostrâ, prout convenit, observari;

Et ad omnia & singula, si quæ per adhærentes, vel subditos nostros, contra dictam treugam indebitè attemptata jam fuerint, vel contigerit imposterùm attemptari, celeriter & debitè reformandum, ac rebelles vobis in hâc parte cohercendum & puniendum, ac reformationem attemptatorum per partem alteram contra formam dictæ treugæ petendum, prosequendum, & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula faciendum, quæ circa conservationem dictæ treugæ, & reformationem attemptatorum hujusmodi oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, vobis, & utrique vestrûm, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem, cum meri & mixti imperii & punitionis debitæ potestate;

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, nobilibus, ballivis, communitatibus, & aliis subditis nostris quibuscumque, tenore præsentium, firmiter in mandatis, quod vobis, & utrique vestrûm, in præmissis, quatenùs ad ipsos attinet, intendentes sint, parentes & auxiliantes.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De protectionibus.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 23. in Turr. Lond.

WILLIELMUS de Percy, qui in obsequium Regis cum Ricardo comite Arundell' ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ, Volumus, per unum annum duratur'; pr', &c.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Marcii.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato comite in obsequium Regis ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eadem datâ, videlicet,

Johannes de Pavely.
Hugo le Despenser.
Johannes Brocas.
Henricus de Percy, le fitz.
Robertus Ufford, le fitz.
Edwardus de Sancto Johanne, le neveu.
Thomas Wale.
Robertus Daundely.
Johannes de Shelnestrode.
Thomas de Baa.
Ricardus Tempest.
Willielmus de Percy.
Ricardus de Ask.
Hugo de Camoys.
Thomas de Apulderfeld.
Radulphus de Restewold.
Johannes de Yatemenstre.
Emericus de Rokesle.
Philippus Wychard.
Johannes de Sholtham.
Ricardus de Brecete.
Willielmus Persoun de Sudbury.
Baldewinus Botetourte.
Johannes de Wike.
Rogerus de Northwiz.
Alexander Auncel.
Johannes de Walkefare.
Johannes Dalleresford.

De compellendo barones & alios homines Quinque Portuum ad naves inveniendas & de guerrâ parandas.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burghersh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, salutem.

Quia ordinavimus & elegimus octo naves de majoribus navibus dictorum portuum, ad proficiscendum ad mandatum nostrum in obsequium nostrum, ad certa loca ad vadia nostra, ac domini & magistri dictarum octo navium ad easdem naves muniendas & parandas non sufficiunt, ut accepimus, vobis mandamus quod omnes barones & alios homines villarum & locorum dictorum portuum, nemini in hac parte parcendo, ad dictas octo naves sufficienter de guerrâ muniendum & parandum, sine dilatione aliquâ compelli & distringi faciatis:

Ita quod eædem octo naves benè & sufficienter de guerrâ munitæ, promptæ sint & paratæ ad proficiscendum in obsequium nostrum, ubi & quando dominos & magistros navium earumdem fecerimus præmuniri, & omnes naves triginta dolia & ultra portantes, tam absentes cum reductæ fuerint, quam præsentes, de portubus prædictis sine dilatione arestari, & sub hujusmodi aresto detineri faciatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum; & si aliquæ naves de eisdem portubus extra portus illos existant, tunc dominos & magistros dictarum navium sic absentium, ad eas ad eosdem portus cum omni celeritate reducendum, compelli & distringi faciatis:

Et hoc sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

T. R. apud Turrim London', xxv. die Marc'.

Per ipsum Regem.

Ne qui, nisi mercatores, ad partes transmarinas, transeant.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Quia intelleximus quod quamplures homines, tam milites & peregrini quam alii, apud Wynchelse, & in aliis locis in portubus prædictis indies ad partes transmarinas transeunt, contra proclamationes & inhibitiones ex parte nostrâ sub hoc factas, undè plurimum commovemur;

Vobis mandamus firmiter injungentes, quod in singulis locis infra libertatem portuum prædictorum, ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis miles, seu alius homo ad arma, vel peregrinus, seu quivis alius, exceptis mercatoribus cum mercandisis suis, quæ licitè educi debent, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, alibi in portubus prædictis quam ad portum Dovorr' transeant, absque licenciâ nostrâ speciali: & similiter singulis majoribus & ballivis singulorum villarum & portuum prædictorum, per vestras litteras mittatis, quod ipsi sub forisfacturâ prædictâ aliquem hominem, exceptis mercatoribus hujusmodi, in aliquo loco infra portus prædictos, præterquam ad dictum portum Dovorr', transire permittant:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Turrim London', xxv. die Marc'.

Per ipsum Regem.

De morando in munitione castrorum & locorum Regis in Britanniâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, hominibus de Baion' in munitione castrorum nostrorum, ac Johannis ducis Britanniæ, in partibus Britanniæ commorantibus, salutem.

Quia quidam contra formam treugæ, inter nos & adversarium nostrum Franciæ in dictis partibus Britanniæ pridem initæ, castra & loca nostra in eisdem partibus sibi nituntur attrahere, & fideles nostros ibidem pro viribus expugnare; propter quod mora vestra illuc in munitione castrorum prædictorum nobis est admodum oportuna;

Vobis mandamus quod in munitione eorumdem castrorum moremini, quousque aliud vobis duxerimus demandandum; quibuscumque mandatis vobis per majorem, juratos, & centum pares dictæ civitatis Baionæ de redeundo ad eandem civitatem directis, non obstantibus:

Mandavimus enim præfatis majori, juratis, & centum paribus quod vos in obsequiis nostris, in munitione castrorum & locorum prædictorum, morari permittant; & quod mandata hujusmodi, si quæ vobis fecerint, sine dilatione revocari faciant, & vobis indè significent velle suum.

Dat' apud Turrim London', xxv. die Marc'.

[*Et erat patens.*]

Et mand' est majori, juratis & centum paribus civitatis Regis Baion' quatinùs ipsos ibidem in R. morari propter hoc obsequiis permittant, & mandata si quæ de redeundo ad dictam civitatem Regis eis fecerint, revocent, ipsisque super hoc significent illico velle suum.

Dat' apud Turrim London', xxv. die Marc'.

[*Et erat patens.*]

De navibus arestandis & in portubus sub aresto custodiendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis nos & defensionem necessariam regni nostri Angliæ contingentibus, vobis mandamus firmiter injungentes, quod omnes naves de dominio & potestate nostris, triginta dolia & ultra portantes, in portu civitatis prædictæ jam existentes, & etiam omnes naves de eadem civitate ejusdem portagii & ultra jam absentes, cum ad portum illum reductæ fuerint, sine dilatione arestari, & sub aresto hujusmodi detineri faciatis, quousque aliud vobis indè duxerimus demandandum; de quo quidem mandato vos certificare intendimus citra mensem Paschæ proximò futurum; & aliquas hujusmodi naves ab eodem portu sub gravi forisfacturâ nostrâ, interim nullatenus transire permittatis;

Nos de numero & nominibus navium quas sic arestaveritis in cancellariâ nostrâ, sub sigillis vestris citra quindenam Paschæ proximò futuram, vel in eadem Quindena ad ultimum, distinctè & apertè certificantes:

Et hoc sub forisfacturâ prædictâ nullatenus omittatis.

T. R apud Turrim London', xxv. die Marc'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur singulis majoribus & ballivis omnium portuum Angliæ & Walliæ, sub eadem datâ.

De protectionibus.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

WILLIELMUS Marmyon miles, qui cum dilecto consanguineo & fideli Regis Henrico de Lancastr' comite Derbiæ, in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ, Volumus, &c. per unum annum duratur', pres', &c.

T. R. apud Westm', xxvi. die Marc'.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato comite in obsequium Regis ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', & sub eadem datâ, videlicet,

Hugo de Menill, miles.
Willielmus la Zouche, chivaler.
Johannes Lovel, chivaler.
Thomas Cok, miles.
Reginaldus de Mohun, miles.
Johannes de Seyton, miles.
Johannes de Dalton, chivaler.
Ricardus Rouclyff, miles.
Adam de Everyngham.
Edmundus Ufford, miles.
Jacobus de Audele, miles.
Johannes de Norwiche, chivaler.
Robertus de la Mare, miles.
Nicholaus de Ry, miles.
Ricardus fitz Simond', miles.
Philippus le Despens', miles.
Paganus de Mohun.
Walterus de Byntre.
Johannes de Bredon.
Richardus Bertevill'.
Simon Simeon.
Robertus Bertevill'.
Johannes de Walkyngton.
Thomas de la Ryvere.
Rogerus Hastyf.
Robertus Chamberleyn.
Thomas Colvill'.
Radulphus Hastingg'.
Edmundus de Bonyngton.
Philippus de Lymbery. T. R. apud Marleberg', x. die Aprilis.
Johannes Bozon de Clauxton'. } *T. ut supra.*
Thomas de Rothynges.
Henricus de Staynton. T. R. apud Westm', xxii. die Aprilis.
Willielmus de Middelton, clericus. } *T. R. apud Marlebergh, x. die Aprilis.*
Willielmus de Langeton.
Johannes de Hemmenale.

De non arestando aliquem in ordinem episcopalem constitutum.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis de Sandwico, salutem. Quia datum est nobis intelligi quod vos duos fratres, ordinis Carmelitarum, per dominum Summum Pontificem in episcopos noviter consecratos, & in portu de Sandwico cum bullis & literis, nobis præjudicialibus, applicantes, arestâtis, & sic in aresto tenetis;

Scire vos volumus quòd non est, nec unquam fuit intentionis nostræ, quod, virtute alicujus mandâti nostri, vobis directi, arestare possetis aliquem in ordinem episcopalem constitutum;

Et ideò vobis mandamus quod statim ipsos episcopos cum servientibus suis, si sic arestati sint, dearestetis, & ipsos, quo voluerint, abire liberè permittatis;

Literas tamen hujusmodi, nobis præjudiciales, quas per ipsos, vel suos, infra regnum nostrum delatas inveneritis, sanas & integras coram concilio nostro London' transmittatis.

Teste Rege, apud Marlebergh, v. die Aprilis.

De monetâ auri & argenti in Turri London' fabricandâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 26. in Turr. Lond.

LE Roi, à notre cher clerc, Johan de Flete, gardeyn de noz eschaunges en notre Tour de Loundres, saluz.

Comes nadgairs feust assentu & acorde par nous & par les grantz & communes de notre royalme d'Engleterre, en notre plein parlement, pour avoir plus grande plente de monoie en mesme le roialme qne n'estoit adonques, que monoies d'or & d'argent se deveroient faire el dit roialme;

Et nous par avis de notre conseil, eions ordeinez que trois maneres de monoies d'or se facent; un monoie corante la piece pur sys soldz d'esterlinges, qui serra du pois de deux petits florins de Florence, de bon pois, d'ont cinquante piece poiseront une livre du pois de la dite Tour;

Et une autre monoie d'or, poisante la quart partie del susdite primere monoie, corante la piece pur dys & oet deniers desterlings, d'ont deux cent pieces poiseront une livre del pois de la Tour susdite, qui vaudront chescune livre de les dites monoies d'or quinze livres desterlinges des totes pieces avantdites, qui serront du pois & d'or fyn.

Et aussint q'un novel esterling d'argent se face del allaie destveilles esterlings, & serront poisantz & aussi bons ou meillours communement come les esterlings qui vont ore parmy la terre, si vous mandons q'a noz eschaunges en la Tour susdite facez forge & faire autielx monoies d'or & d'argent, du pois & del allaie susditz, solonc la fourme de acord & ordenance avantditz:

Et volons que cestes noz lettres, ensemblement ove l'ordinance & condicions faites des dites monoies soient, ent garant pur vous & pur les mestres, overours, & autres ministres de mesmes les monoies, queux cele busoigne touche, ou purra toucher.

En tesmoignance de queles choses avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' à Marlebegh, le oytisme jour d'Averill'.

De magnâ coronâ Angliæ, à mercatoribus Alemanniæ receptâ, thesaurario Regis liberandâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 15. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Thomæ de Melchebourn & Willielmo de Melchebourn, salutem.

Mandamus vobis quod magnam coronam nostram, in custodiâ vestrâ existentem, thesaurario & camerariis nostris, per indenturas, indè inter vos & ipsos modo debito conficiendas, liberetis, in thesaurariâ nostrâ custodiendam:

Mandavimus enim præfatis thesaurario & camerariis, quod coronam prædictam à vobis, per indenturas hujusmodi recipiant, & salvò in thesaurariâ nostrâ custodiri faciant, prout decet.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est thesaurario, & camerariis, Regis quod coronam prædictam à præfatis Thomâ & Willielmo, per indenturas, inter ipsos modo debito conficiendas, recipiant, & salvò in thesaurariâ Regis custodiri faciant, prout decet.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

De treugâ observandâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, provido viro, præposito villæ Pontis Fontis Rabidi, salutem.

Cum nos quandam treugam inter subditos nostros de Baiona & procuratores seu nuncios hominum quorumdam civitatum, villarum, & locorum de potestate magnifici principis, domini Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, pridem initam, & ex parte dictorum subditorum nostrorum nobis missam, duxerimus acceptandam, & ipsam mandaverimus ab omnibus nostris subditis firmiter observandam, & certos commissarios nostros ad locum vestrum ad tractandum de pace finali, statuto die, providimus destinandos, parati quantum in nobis est, omnia in dictâ treugâ contenta, ut convenit, adimplere;

Hoc vobis innotescimus per præsentes, ut super hoc partem aliam, ut ipsa similiter faciat, illud idem fac' celeriter prævenire.

Dat' apud Westm', xxvi. die Aprilis.

Super dissensionibus inter subditos Regis, & homines de potestate Regis Castellæ & comitis de Biscay, pacificandis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cùm, magnificus princeps, dominus Rex Castellæ, consanguineus noster carissimus, molestè ferens dissensionem & debatum, inter suos & nostros subditos suscitata, pridem miserit nuncios suos ad procurandum pacem, sive treugam, inter dictos suos subditos, & homines nostros de Baionâ, & ad dictorum nunciorum instantiam, inter procuratores, seu nuncios, nonnullorum civitatum, villarum, & locorum, de potestate dicti Regis, & illustris comitis de Biskaye, pro se & aliis hominibus dictarum partium, ex parte unâ;

Ac procuratores & nuncios subditorum nostrorum majoris, centum parium, & communitatis dictæ civitatis nostræ Baionæ, & loci nostri de Beyarritz, ex aliâ, super sedandis amicabiliter dissensionibus & debatis, occasione dampnorum, hinc & indè per homines maritimos illatorum;

Inchoatus sit tractatus, &, ut super hoc possit tractari securiùs, una treuga inter dictos procuratores, nomine procuratorio, à quinto die Januarii, ultimò præterito, usque ad primum diem mensis Septembris, proximò futurum, & extunc per tres annos immediatè sequentes, dum tamen dicti Rex & comes, ac nos dictam treugam acceptare velimus, sit sub certâ formâ concordata;

Ita, videlicet, quod interim subditi dictorum Regis, & comitis, ac nostri, ubicumque, tam in terrâ, quam in mari, pacificè communicent, adjectis pœnis gravibus contra violatores treugæ prædictæ;

Et quod, citra primum diem instantis mensis Junii, procuretur à nobis, & dictis Rege & comite, acceptatio treugæ prædictæ;

Et quod, primo die mensis Julii, compareant procuratores, seu commissarii partium, in ponte Fontis Rabidi, ad ordinandum de locis & modis procedendi in querelis super injuriis & dampnis, datis hinc & indè;

Et emendas debitas, prout expedire viderint, summare & de plano fieri faciendum;

Et ad dissensionem & debata prædicta ad pacem perpetuam reducendum;

Et quod omnes, de dampnis, sibi datis, querelare volentes, infra quadraginta dies, immediatè tunc sequentes, querelas suas proponant coram dictis commissariis, aliàs de remedio sint præclusi, prout in literis, super dictâ treugâ confectis, latiùs continetur;

Nos, qui pacem habere cum dicto consanguineo nostro, & subditis suis, præ cæteris, affectamus, dictam treugam pro nobis, & subditis nostris dictorum civitatis & loci, quantum in nobis est, applausu benivolo acceptamus, laudamus, & approbamus; volentes & mandantes eam à dictis subditis nostris in omnibus observari; dùm tamen partes aliæ hoc idem facere voluerint, vice versâ.

Et cum reformatio dampnorum prædictorum, & pax perpetua, inter subditos dictorum Regis & comitis ac nostros, nobis admodum sint votivæ;

Nos, de fidelitate & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum,

Petri de Sancto Johanne, episcopi Baionæ,
Johannis de Villar, sacristæ ecclesiæ Baionæ,
Bernardi de Cassus,
Petri de Vile, filii Gullielmi Arnaud de Vile,
Bartholomæi de Beries, &
Petri de Pintz,

plenè confidentes, ad comparendum, audiendum, cognoscendum, decernendum, & exequendum, juxta formam in dictâ treuga contentam;

Necnon ad componendum, paciscendum, & transigendum super dampnis & injuriis, hinc indè datis & illatis, & de pace & amicitiâ perpetuâ, inter dictos Regem & comitem, & suos subditos, & nos, & dictos nostros subditos ineundis, tractandum & concordandum, & ad ea, quæ sic tractata, concordata, & facta fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & excercendum, quæ in præmissis necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, prædictis, episcopo, Johanni, Bernardo, Petro, Bartholomæo, & Petro, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, pro nobis, & dictis subditis nostris, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes pro nobis, & subditis nostris prædictis, nos ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, episcopum, Johannem, Bernardum, Petrum, Bartholomæum, & Petrum, quinque, quatuor, tres, vel duos eorum actum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxviii. die Aprilis.

Consimiles litteras habent subscripti, sub eâdem datâ; videlicet,

Petrus de Sancto Johanne, episcopus Baionæ,
Johannes de Villar, sacrista ecclesiæ Baionæ,
Prior de Sancto Salvatore,
Petrus de Purnuyt, &
Bido de Lobart,

quatuor, tres, & duo eorum.

Petrus de Sancto Johanne, episcopus Baionæ,
Johannes de Villar, sacrista ecclesiæ Baionæ,
Johannes de Listowe,
Petrus de Wyneawe,
Pascasius de Sancto Johanne,
Sanbastus de Villar, &
Domicellus de hospitali,

quinque, quatuor, tres, & duo eorum.

Consimiles litteras habent subscripti, sub datâ, xxvi. Aprilis; viz.

Nicholaus de Beche, senescallus Vasconiæ,
Johannes de Shordich, miles, &
Magister Johannes Wawayn, constabularius Burdegaliæ, & duo eorum.

Reginaldus de Cobham, admirallus versus partes occidentales constituitur.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & fidelitate dilecti & fidelis nostri Reginaldi de Cobham, confidentes, constituimus ipsum capitaneum & admirallum flotæ nostræ omnium navium ab ore aquæ Thamisiæ, tam Quinque Portuum quam aliorum portuum & locorum, per costeram maris versus partes occidentales, quamdiu nobis placuerit;

Dantes eidem Reginaldo, tenore præsentium, potestatem omnes & singulos marinarios & alios de flotâ prædictâ castigandi & puniendi, prout justum fuerit & hactenus fieri consuevit. In cujus, &c.

T. R. apud Rysyng, viii. die Maii. Per ipsum Regem.

Et mandatum est omnibus & singulis magistris, marinariis, & aliis de flotâ prædictâ quod eidem Reginaldo, tanquam capitaneo & admirallo flotæ prædictæ, in omnibus sint intendentes & respondentes, sicut prædictum est.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Sub eadem forma Robertus de Ufford comes Suff', constituitur admirallus flotæ ab ore Thamisiæ versus partes boriales.

Teste ut supra.

Quod clerici de cancellariâ Regis non implacitentur extra cancellariam.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 8. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum cognitiones placitorum de quibuscumque transgressionibus, clericis nostris & progenitorum nostrorum de cancellariâ, aut eorumdem clericorum servientibus & ministris, in locis ubi cancellaria moram fecerit, illatis, vel quas iidem clerici, ministri, vel servientes sui secum in locis illis morantes, aliis ibidem fecerint, ad cancellariam pertineant, & hactenus consueverunt; ac vos, ad prosecutionem Thomæ de Kyslyngbury, & quorumdam aliorum de civitate prædictâ, asserentium diversas transgressiones sibi apud London', ubi cancellaria nostra jam existit, per Gilbertum de Chishull clericum nostrum de cancellariâ, illatas esse, placita indè per diversas querelas inter præfatos Thomam & alios, & prædictum clericum nostrum teneatis, cognitiones hujusmodi quæ ad cancellarium, ipso ibidem jam existente, & non ad alium pertinent, vobis attrahendo, contra consuetudinem prædictam:

Nos, nolentes clericos nostros de cancellariâ nostrâ, aut eorum servientes vel ministros, aliter in hujusmodi casu quam temporibus retroactis fieri consuevit, pertractari, vobis præcipimus quod placitis illis ulterius tenendis supersedeatis omninò; præfato Thomæ & aliis conquerentibus dicentes ex parte nostrâ, quod ad dictam cancellariam accedant, justiciam de transgressionibus prædictis in cancellariâ nostrâ prosecutur', si sibi viderint expedire.

T. apud Westm', viii. die Maii.

Ad Regem Castellæ, super Algezira conquistatâ, gratulatoria.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 7. d. in Turr. Lond.

SERENISSIME princeps & consanguinee carissime. Votivâ salutatione præmissâ, regalis excellentiæ vestræ literas, super redditione villæ de Algesira, & prosperis vestris successibus in hâc parte, per latorem præsentium nobis missas, lætâ manu recepimus, & cum ingenti gaudio nimirum audivimus continentiam earumdem;

Contemplantes devotè CHRISTI clementiam, qui ad publicam Christianorum lætitiam mirificavit vobiscum misericordiam suam, &, præter cœlestis præmii meritum, gratiosum vobis omen contulit & gloriosum: de quo primò laudes devotas humiliter exsolvimus gratiarum omnium Largitori, & excellentiæ vestræ de missâ nobis tam desiderabilis insinuatione rumoris grates & gratias exsolvimus cordiales.

Et, cùm divina gratia circa vos in factis vestris largifluè se diffundat, votivum admodum nobis esset ut, sicut nos facitis participes in gaudio, vobiscum participare possemus in præmio & labore, ad quod adhuc per DEI gratiam aspiramus.

Quædam autem alia quibusdam fidelibus nostris, pridem ad partes vestras accedentibus, injunximus vestræ celsitudini regiæ exprimenda; super quibus vestrum responsum benivolum avidè præstolamur.

Serenitatem vestram diù conservet in prosperis Clementia Salvatoris.

Dat' apud Westm', xxx. die Maii.

De officiariis in Hiberniâ amovendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Radulpho de Ufford, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate vestrâ & circumspectione plenius confidentes, dedimus vobis, tenore præsentium, potestatem amovendi vicecomites, constabularios, ballivos, & alios ministros nostros quoscumque in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, quos minùs sufficientes inveneritis in hâc parte; & alios idoneos, loco ipsorum, deputandi, per consilium & avisamentum cancellarii & thesaurar' nostrorum Hiberniæ, quociens opus fuerit, & prout vobis & ipsis pro majori commodo melius videbitur expedire; & ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

Nolumus tamen justiciarios, barones de scaccario, aut alios ministros in terrâ prædictâ, quibus officia sua per litteras nostras patentes sub magno sigillo nostro Angliæ commissimus, prætextu præsentis potestatis vobis per nos sic traditæ, ab officiis suis hujusmodi, nobis insciis, amoveri.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', iv. die Junii.

Per ipsum regem & concilium.

De redemptione Adæ de Everyngham, in partibus Franciæ captivi.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi majori & ballivis suis Dovorr', salutem.

Mandamus vobis quod Robertum de Eye & Robertum Archer, qui ad partes transmarinas, pro solutione ducentarum marcarum in auro, pro redemptione dilecti & fidelis nostri Adæ de Everyngham, nuper in dictis partibus per inimicos nostros de Franciâ capti, in proximò sunt profecturi, faciendâ, in portu villæ prædictæ cum eisdem ducentis marcis in auro, & rationabilibus expensis suis in auro, ad partes prædictas absque impedimento transire permittatis; aliquo mandato nostro vobis in contrarium directo non obstante.

T. R. apud Westm', viii. die Jun'.

Per cons'.

Qualiter diversi magnates assignentur ad audiendum querelas per petitionem in parliamento.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 38. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabili patri R. episcopo Cicestr', Willielmo de Clynton' comiti Huntington, Hugoni de Courtney comiti Devon', Thomæ Wake de Lydel, & Thomæ de Berkele, baronibus, salutem.

Sciatis quod cum nuper in parliamento nostro apud Westm', die Mercurii proximò post medium Quadragesimæ, anno regni nostri Angliæ quartodecimo & Franciæ primo, tento, ob plura gravamina quæ evenerunt, super eo quod in diversis placeis, tam in cancellariâ, in banco nostro, in communi banco, in scaccario, quam coram justiciariis assignatis, & aliis justiciariis, ad audiendum & terminandum deputatis, judicia aliquando per difficultatem, & aliquando per diversas opiniones judicum, & aliquando ex aliis causis, fuerant dilata;

De assensu prælatorum, comitum, baronum & aliorum tunc ibidem existentium, statutum & concordatum fuisset, quod extunc in quolibet parliamento eligerent unus prælatus, duo comites, & duo barones, qui commissionem & potestatem à nobis habeant audiendi, per petitionem eis liberandam, querelas omnium qui se de hujusmodi dilationibus & gravaminibus sibi factis, conqueri voluerint; & venire faciendi coram eis apud

Westm', aut alibi ubi aliqua placearum prædictarum fuerit, tenores recordorum & processuum hujusmodi judiciorum sic dilatorum;

Et quod iidem sic electi, venire faciant coram ipsis dictos justiciarios, quos præsentes esse contigerit, ad audiendum causas & rationes suas hujusmodi dilationum; quibus sic auditis, per bonum avisamentum de se ipsis de cancellario, thesaurario, justiciariis de utroque banco, & aliis de concilio nostro, quos necessarios viderint, procedant ad capiendum bonam concordiam, & bonum judicium faciendum; & juxta concordiam illam sic captam, tenor dicti recordi, unà cum tali judicio quod erit concordatum, eisdem justiciariis, coram quibus placitum pendet, remittatur; & quod ipsi justiciarii ad judicium super eandem concordiam reddendum, sine dilatione procedant.

Et in casu quo viderint quod dicta difficultas ita ardua fuerit, quod bono modo absque assensu parliamenti terminari non poterit, dicti tenores seu tenor per eosdem, prælatum, comites, & barones in proximum parliamentum deferantur, & ibidem capiatur finalis concordia, quale judicium fieri debeat in tali casu; & juxta concordiam illam mandetur justiciariis coram quibus placitum pendet, quod ad judicium reddendum sine dilatione procedant, prout in statuto prædicto plenius continetur:

Nos, volentes statutum & concordiam prædictam in omnibus & singulis suis articulis observari, assignavimus vos ad querelas omnium & singulorum se de hujusmodi dilationibus & gravaminibus, coram vobis per petitiones suas, conqueri volentium, audiend'; & ad tenores recordorum & processuum hujusmodi, necnon justiciarios qui præsentes fuerint, & de quibus aliquas hujusmodi queremonias fieri continget, ad rationes dilationum suarum proponendum, coram vobis venire faciendum; ac ad cætera omnia præmissa tangentia exequend' & complend', juxta formam statuti & concordiæ prædictorum;

Et ideò vobis mandamus, quod circa præmissa facienda & explenda intendatis in formâ prædictâ; damus autem tam capitalibus quam aliis justiciariis nostris supradictis in mandatis, quod iidem capitales justiciarii tenores recordorum & processuum hujusmodi vobis ad mandata vestra mittant, necnon aliis justiciariis nostris prædictis quod ipsi cum præsentes & per vos præmuniti fuerint, coram vobis ex causis prædictis veniant, & unà vobiscum circa discussionem præmissorum intendant in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Jun'.

De inquirendo super terris datis diversis dominis in Hibernia.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Radulpho de Ufford, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod diversa terræ & tenementa diversis dominis & aliis, per progenitores nostros quondam Reges Angliæ, pro defensione marchiarum inter Anglicos & Hibernicos in terrâ prædictâ, data fuerunt & concessa, dictique domini & alii, terras & tenementa hujusmodi sic tenentes, defensionem aliquam super marchiis prædictis à longo tempore non fecerunt, nec adhuc faciunt; per quod homines qui in marchiis nostris ibidem morari solebant, se, propter destructionem & paupertatem eis supervenientes, ab eisdem marchiis retraxerunt; & sic terræ & tenementa marchiarum nostrarum prædictarum per dictos Hibernicos, in defectum dictorum dominorum, & aliorum dicta terras & tenementa, eis per progenitores nostros sic data & concessa, tenentium, occupata existunt, in nostri dampnum non modicum, & amissionis terræ prædictæ manifestum:

Nos, volentes salvationi & defensioni terræ prædictæ, in quantum poterimus, providere, vobis mandamus quod, per sacramentum proborum & legalium hominum de terrâ prædictâ, tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit, diligenter inquiri faciatis, quæ terræ & tenementa pro defensione marchiarum prædictarum, per dictos progenitores nostros sic data fuerunt & concessa; & quibus personis; ac quibus temporibus; & ubi, & qualiter, & quo modo, & qualiter tenentes terras & tenementa hujusmodi hactenus se gesserunt; & quæ terræ & tenementa, in defectum ipsorum dominorum, & aliorum terras & tenementa prædicta sic tenentium, per Hibernicos vastantur & destruuntur, & per ipsos Hibernicos occupantur, & à quibus temporibus, & qualiter, & quo modo, & de omnibus aliis circumstantiis præmissa tangentibus plenius veritatem; & inquisitionem indè distinctè & apertè factam, nobis sub sigillo vestro, & sigillis eorum per quos facta fuerit, sine dilatione mittas; & hoc breve.

T. R. apud Westm', xiiii. die Junii.

Per ipsum Regem & cons'.

De proclamando super monetâ in Hiberniâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Mandamus vobis firmiter injungentes, quod per totam terram nostram Hiberniæ, in civitatibus, burgis, portubus maris, & omnibus aliis locis ubi expedire videritis, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari faciatis, quod omnes monetæ auri & argenti in regno nostro Angliæ factæ, & etiam ibidem currentes, in dictâ terrâ Hiberniæ currant, & ibidem per quoscumque in venditionibus & emptionibus ac solutionibus quibuscumque recipiantur, juxta formam ordinationis in dicto regno nostro factæ; & quod nullus monetas illas recipere recusat, sub periculo quod incumbit, & sub pœnâ in eadem ordinatione factâ: & hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xiiii. die Jun'.

Littera missa Regi Arragoniæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 1. m. 1. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Petro, DEI gratiâ, Arragoniæ, Valenciæ, Majoricæ, Sardiniæ & Corsicæ Regi illustri, comitique Barthin', consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & fœlicibus semper successibus habundare.

Lætâ mente recepimus serenitatis vestræ litteras, recitantes primò responsionem per nos factam, ad litteras quas, super invasione & captione duarum cocharum subditorum vestrorum, factis per Petrum Bernardi de Tholosâ & Raymundum de Bars, subditos nostros de Baiona, vestra magnificentia nobis misit; & subsequenter in dictis litteris vestris subjungitur quod, per processum de mandato nostro, contra dictos subditos nostros, per ministros nostros super hoc habitum, requisitioni vestræ non est, ut convenit, satisfactum; quia, juxta morem, qui, sicut per dictas litteras vestras asseritur, super violentiis & rapinis in mari factis, inter mundi principes observatur, ne propter probationis defectum, quæ vix haberi potest in talibus, dampnificati satisfactione careant, dominus spoliati seu dampna passi, certificationem & averrationem à dampnificato recipit & recipere consuevit; & cum sibi constiterit per testes etiam dampna passos, de dictis dampnis & rapinis, ac quantitate rerum ablatarum, expensis & interesse, requirit dominum, dampnum vel violentiam inferentis, ut dampna passis specificatas restitui faciat quantitates cujus certificationi & requisitioni semper statur & adhibetur plena fides: et quod ad dominum dampnificantis sola pertinet executio & non cognitio præmissorum; sicque reperiremur in defectu juris & denegatione justiciæ, nisi exequeremur quod per vestram sublimitatem est super hoc requisitum; super quo vestra serenitas nos iterum requisivit, ut requisita per primas litteras vestras faciamus executioni debitæ demandari, aliàs quantumcumque contemplatione personæ nostræ, ad quam fervore dilectionis & sanguinis vinculo afficimini, nostris districtualibus differre velletis, oportebit vos debito justitiæ eisdem subditis vestris dampna passis, usque ad satisfactionem condignam, bona subditorum nostrorum concedere licenciam pignorandi:

Et quidem, de dilectione sincerâ quam ad nos sic geritis, vobis grates referimus speciales; & reverà inter ceteros mundi principes amicitia vestra nobis est admodum desiderabilis & votiva; propter quod, ad fomentum dilectionis hujusmodi, communio, mutuè pacifica inter vestros & nostros subditos multum cedet votis nostris, nam subditis vestris nedum justiciam set graciam facere cupimus & favorem: set in oculis peritorum videtur mirabile quod in isto facto, per certificationem vestram, subditis nostris omnem vultis defensionem adimere, cum culpam subditorum vestrorum probare sint parati, & volenti probare mos gerendus est, & ille modus certificandi, quem regia celsitudo prætendit, tolerari dicitur, propter difficultatem probandi, quæ causa cessat hic unde, nisi subditi nostri deficerent in probatione quam offerunt, videtur forsan concessio marchæ seu impignorationis multum rigida, ne dicamus injuriosa;

Ne tamen in nobis inveniri possit defectus justiciæ, omnes litteras vestras supradictas, cum informationibus super rebus ablatis, dampnis datis, expensis & interesse per cursorem vestrum, harum bajulum, nobis missis, mittimus senescallo nostro Vasconiæ, sub cujus districtu morantur dicti subditi nostri, qui dicta dampna dedisse dicuntur, sibi districtè mandantes, ut dictis subditis vestris in hac parte celeris faciat fieri complementum justiciæ, juxta morem in tali casu fieri consuetum, ita quod, pro defectu justiciæ, ad concessionem impignorationis hujusmodi minimè procedatur: parati semper ulterius facere quod juris fuerit & consentaneum rationi.

In votivis successibus Altissimus vos conservet.

Dat' London, xvi. die Jun'.

De exponendo negocia Regis clero Eborum provinciæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 1. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, venerabilibus patribus, archiepiscopo Eborum Angliæ primati, episcopis, abbatibus, prioribus, ac omnibus aliis & singulis de clero diocesis & provinciæ Eborum, in convocatione ejusdem cleri in proximò celebraturâ, conventuris, salutem.

Cum pro quibusdam urgentibus causis, nos & defensionem regni nostri Angliæ tangentibus, rogaverimus vos, præfate archiepiscope, quod suffraganeos vestros & clerum dioc' & provinciæ vestrarum prædictarum, ad certos diem & locum, ad hoc statutos, convocari faceretis;

Nos, de fidelitate dilectorum & fidelium nostrorum Willielmi Trussel, Johannis de Wodehous canonici ecclesiæ beati Petri Eborum cancellarii scaccarii nostri, & Thomæ de Rokeby, plenius confidentes, assignavimus ipsos, conjunctim & divisim, ad interessendum pro nobis & nomine nostro convocationi prædictæ, ad exponendum ibidem negocia nostra, quæ eis per nos & concilium nostrum sunt injuncta: & ad requirendum, petendum, & acceptandum vestrum providum consilium & auxilium super negociis antedictis.

Et ideò vos specialiter rogamus quatinùs dictis, Willielmo, Johanni, & Thomæ, & eorum cuilibet, super proponendis in hâc parte fidem credulam adhibentes, petitis per eos ex parte nostrâ, prout publica utilitas & instans necessitas suadebunt, velitis condescendere graciosè.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Westm', xx. die Junii.

Per ipsum Regem & cons'.

Pro Isabellâ Reginâ Angliæ matre Regis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Cum per litteras nostras patentes dederimus, cesserimus, & concesserimus pro nobis & hæredibus nostris, Isabellæ Reginæ Angliæ, matri nostræ carissimæ, totam terram quæ fuit olim vicecomitis Castellion', ac pedagium de Peyrafrice, & quicquid habuimus & habere debuimus apud locum de Lengou, in terrâ & in aquâ, cum pedagio ejusdem loci, quæ quondam fuerunt Bernardi de Benuyll', cum altis & bassis jurisdictionibus, meris & mixtis imperiis, homagiis omnibus, & feudis nobilibus & aliis, & cum fidelitatibus, sacramentis, & cum omnibus aliis juribus, deveriis, & pertinentiis quibuscumque, ad prædicta loca & bona omnia & singula pertinentibus, & pertinere debentibus quoquo modo;

Necnon omne jus personale, reale, mixtum, penale, persecutorium in rem scriptum, utile vel directum, & alia omnia quæ in castro & vicecomitatu de Benanges, & villa Deylaz, Salmo in Burdegala & in terra & tenementa cum pertinentiis eorumdem, quæ fuerunt Petri Dangladas & progenitorum suorum, ubicumque fuerint, & in hereditate quondam Amaneni de Grayn & progenitorum suorum, cum omnibus prædictorum omnium & singulorum pertinentium ubicumque fuerint, sive in mero & mixto imperio, ac jurisdictionibus altis & bassis, feudis nobilibus, & aliis juribus ac deveriis quibuscumque, sive in jure pleno, aut unde proprietatis ad prædicta loca & bona quoquo modo pertinentibus & pertinere debentibus, à quibuscumque personis omnia & singula præmissa detenta sint vel possessa, ad nos pertineant & modo aliquo pertinere deberent.

Concesserimus etiam & cesserimus pro nobis & hæredibus nostris eidem matri nostræ, & in personam suam transtulerimus, omne jus & omnem actionem quod & quam habuimus & habere debuimus in omnibus locis, & rebus aliis quæ ultra prædicta Petrus de Grely tenet, possidet, detinet, seu prædecessor suus tenuit & possedit, seu ejus successores vel alii quicumque tenebunt & possidebunt, habend' & tenend' quamdiu prædicta mater nostra vitam duxerit in humanis;

Ita quod post mortem ejusdem matris nostræ, omnia præmissa & singula ad nos & hæredes nostros integrè revertantur, non obstantibus donationibus, concessionibus, cessionibus, præceptis, mandatis, jussionibus, per nos vel hæredes nostros in contrarium faciendis; jure tamen superioritatis, & homagio consueto in præmissis omnibus & singulis nobis & nostris hæredibus semper salvis;

Vobis mandamus quod eidem matri nostræ, vel ejus in hâc parte attornato, possessionem omnium terrarum & tenementorum, pedagii, & locorum prædictorum, cum dictis pertinentiis suis quibuscumque, liberari & habere faciatis, habendam unà cum jurisdictionibus, imperiis, homagiis, feudis, fidelitatibus, sacramentis, juribus, deveriis, & omnibus aliis ad ea qualitercumque spectantibus, sive pertinentibus, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum; jure superioritatis, & homagio in hâc parte nobis semper salvis, ut est dictum.

T. R. apud Westm', xx. die Jun'.

De navibus usque Portesmouth' & alibi, pro passagio Regis, ducendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Roberto de Ufford' comiti Suff', admirallo flotæ suæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales, salutem.

Quia Philippus de Valesio adversarius noster Franciæ, plura, contra treugam inter nos & ipsum initam & juratam, notoriè attemptavit, & fecit attemptari; & licet nos, treugam ipsam servare volentes in omnibus, ut debemus, diversos nuncios ad præsentiam domini Summi Pontificis, ad cujus instanciam consensimus dictæ treugæ, miserimus, ut idem dominus Papa procuret & faciat attemptata prædicta debitè reformari; idem tamen adversarius nichil indè adhuc reformare curavit, immò semper accumulat mala malis, stragem faciendo nostrorum fidelium, castra & loca nostra capiendo, & tam in terrâ quam in mari, in subversionem nostram & nostrorum, pro viribus machinando:

Nos, attendentes inestimabilia pericula quæ nobis & nostris patenter iminent, nisi tantæ maliciæ fortius & celerius occurramus, & quod ad defensionem, extrema necessitas nos compellit totum propter hoc navigium quod habere poterimus pro passagio nostro, de assensu totius parliamenti nostri ordinavimus congregandum:

Et ideò vobis, in fide & ligeanciâ quibus nobis tenemini, firmiter injungendo mandamus, quod omnes naves magnas & parvas, simplici eskippamentò muniatis, ac craieras, bargeas, fluvos, & batellos magnos, tam piscatorum quam aliorum, quæ homines vel equos transvehere poterunt ultra mare, de dicto amiratu vestro, quos in portubus vel in mari invenire poteritis, tam infra libertates quam extra, pro dicto passagio nostro sine dilatione arestari, & sub aresto hujusmodi detineri, & eas usque Portesmuth', Suthampton', Hamelhok, & alias partes in aquâ de Solent, citra Insulam Vectam, duci & congregari faciatis;

Ita quod sint ibidem in festo Nativitatis beatæ Mariæ Virginis proximò futuro ad ultimum, promptæ & paratæ ad proficiscendum exindè nobiscum ad vadia nostra, ubi dominos & magistros navium earumdem tunc fecerimus præmuniri;

Et de numero & nominibus navium quas sic arestaveritis, nos in cancellariâ nostrâ citra festum Assumptionis beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, sub sigillo vestro distinctè & apertè certificetis:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxviii. die Jun'.

Per ipsum Regem & totum consilium in parliamento.

Consimile breve dirigitur Reginaldo de Cobham admirallo flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, sub eadem datâ.

Carta de pardonatione feloniarum, pro hominibus Magnæ Jernemuth'.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 36. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum Petrus de Reppes de Magnâ Jernemuth', coram dilectis & fidelibus nostris Willielmo de Shareshull' & sociis suis, justiciariis nostris ad diversa felonias, transgressiones, extorsiones, dampna, gravamina, & excessus in comitatu Suff' audiendum & terminandum, assignatis, de eo quod idem Petrus, vexillo displicato in comitatu prædicto equitasse debuerat, homines capiendo & imprisonando, & in prisonis, quousque redemptiones ad voluntatem ipsius Petri fecerant, detinendo, ac homicidia, incendia, & alia mala quamplurima contra pacem nostram perpetrando, sit indictatus, ut accepimus:

Nos, prætextu boni servicii nobis per ipsum Petrum & alios homines dictæ villæ Magnæ Jernemuth', ante hæc tempora impensi & imposterum impendendi, de gratiâ nostrâ speciali pardonavimus eidem Petro sectam pacis nostræ quæ ad nos pertinet, pro proditione, feloniâ, & transgressione prædictis; necnon pro omnimodis aliis feloniis, deprædationibus, transgressionibus, extorsionibus, oppressionibus, contemptibus, conspirationibus, confœderationibus, alligantiis, ambidextris, cambipertiis, manutenentiis falsarum querelarum, deceptionibus, falsitatibus, ductionibus armaturarum &

victualium ad inimicos nostros. ac imprisonamentis hominum, & quibuscumque aliis excessibus per ipsum in regno nostro Angliæ usque ad diem confectionis præsentium, tam in terrâ quam in mari perpetratis, necnon forisfacturas terrarum, tenementorum, bonorum, & catallorum suorum, si quas erga nos incurrerit ex causis præmissis, & etiam utlagarias, si quæ in ipsum hiis occasionibus fuerint promulgatæ, & firmam pacem nostram ei indè concedimus;

Ita tamen quod stet recto in curiâ nostrâ, si qui versus eum loqui voluerint de præmissis, vel aliquo præmissorum; salvâ nobis actione versus illos qui navem vocatam la Carite, nuper versus Flandriam sub protectione nostrâ venientem, supra mare deprædarunt, & versus illos qui subsidia, custumas, denarios, seu alia bona & res nostra concelarunt & detinuerunt, ad quos præsentem pardonationem nostram trahi nolumus, vel extendi.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxix. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteræ habent separatim homines de Magnâ Jernemuth' usque ad numerum quadringenti & amplius.

De cerâ circa corpus domini Edwardi I. avi Regis, renovandâ.

A. D. 1344.—An. 18 Edw. III.

Liberat. 18 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerario suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Junii.

De militibus faciendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Notingh', salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod per totam ballivam tuam, tam infra libertates, quam extra, ubi expedire videris, publicè facias proclamari, quod omnes illi, qui quadraginta libratas terræ, vel redditûs, per annum, habent, & eos per tres annos integros tenuerunt, & milites non sint, ordinem suscipiant militarem citra festum Sancti Laurentii proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, sub periculo quod incumbit.

Et de nominibus illorum, qui quadraginta libratas terræ, vel redditûs per annum, habent in ballivâ tuâ, sicut prædictum est, diligenter inquiras, & nobis de nominibus illis, in cancellariâ nostrâ, constare facias ante festum supradictum; & hoc nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam.

De claiis & pontibus providendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Norff' & Suff', salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod de exitibus ballivæ tuæ mille & quingentas claias pro eskippamento equorum nostrorum, & fidelium nostrorum nobiscum ad partes transmarinas, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ in proximo profecturorum, sine dilatione aliquâ emi & provideri, & eas usque Portesmuth' & Suthampton' duci & cariari facias; ita quod sint ibidem in festo Nativitatis beatæ Mariæ Virginis proximò futuro ad ultimum, dilecto & fideli nostro Radulphò de Cobham, admirallo flotæ navium versus partes occidentales, vel deputatis suis in hâc parte liberand';

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas, ita quod passagium nostrum per tui negligentiam, pro defectu claiarum prædictarum, non retardetur seu impediatur, per quod ad te & tua materiam habeamus graviter capiendi.

T. R. apud Westm', primo die Julii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est vicecomitibus subscriptis ad numerum claiarum & pontium subscript', providend' sub eadem data; videlicet,

Vic' Essex', duo milia claias & triginta pontes.

Vic' Kanc', duo milia quingentas claias & quinquaginta pontes.

Vic' Sussex', duo milia quingentas claias & quinquaginta pontes.

Vic' Surr', mille claias.

Vic' Suth't', duo milia & quingentas claias & quinquaginta pontes.

Vic' Wiltes', duo milia claias.

Vic' Dors', mille claias.

Vic' Glouc', mille claias & triginta pontes.

Quod nullus compellatur recipere aurum infra summam viginti solidorum.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Eborum, salutem. Cum in præsenti parliamento nostro apud Westm' convocato, pro utilitate populi regni nostri Angliæ, inter cætera concordatum sit & ordinatum, quod nullus artetur seu compellatur ad novam monetam nostram auri, quam in' regno nostro Angliæ fieri & cudi nuper ordinavimus, infra summam viginti solidorum sterlingorum recipiendam;

Tibi præcipimus, quod ordinationem & concordiam prædictas in singulis locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi expedire videris, publicè proclamari & teneri facias, juxta formam ordinationis & concordiæ prædictarum.

T. R. apud Westm', vii. die Julii.

De cursu monetæ auri proclamando.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

LE Roi, as viscounts de Londres, salutz. Come, par avis de nostre conseil, pur commune profit de tot nostre roialme d'Engleterre, eons ordine de faire trois maneres de monoies d'or;

Une monoie, currante la piece pur sys soldz & oyt deners d'esterlings, qui serra appelle noble d'or;

Et une autre monoie d'or, currante la piece pur qarante deners d'esterlings, qui serra appelle maille noble;

Et la tierce monoie d'or, currante la piece pur vynt deners d'esterlings, que serra appelle ferlyng noble;

Et que crie soit & defenduz, par tot nostre roialme & poiar, que nul homme ne porte hors de nostre dit roialme d'Engleterre monoie d'or, ne d'argent, ne nule autre monoie d'or ne d'argent, sauve cele novele monoie d'or, sur peyne de perdre tot l'or, & tot l'argent, & lour corps a nostre volunte, si ee ne soit par especiale congie de nous;

Et que crie soit faite que nul home resceive, ne dispende, nul manere

monoie d'or, ne d'argent, de null autre coigne que de noz coignes, sur le peril q'appent ;

Et que la bone monoie d'argent, q'ore court, tigne son cours ;

Et que null refuse la dite nostre monoie d'or ne d'argent, pur le pris susdit, sur le peril susdit, c'est assaver, la monoie d'or pur la somme de vynt soldz d'esterlings ou passante, & que nul soit constreint de la receivre deinz la dite somme de vynt soldz contre son gree ;

Et que chescun puisse espier & accuser toutes gentz que ferront al encontre, & suire pur nous en celle partie, & de celle monoie, qui serra trove issint porte, resceu, ou despendu, la tierce partie serra a celuy qi espiera ou trouvera la chose, & les deux parties a nous ;

Et, pur ce que, avant ces heures, gentz ount este desceuz par cause qil n'aveit nulle eschange overte, ne null certein ordine que home devereit doner pur l'eschange, si avons ordine nostre eschange overte en la rue jouste Servates-tour de Londres :

Et celui, qui vorra illoeqes chaunger or pur esterlings, preinge, pur le noble d'or, un dener meyns de di. marc, &, pur le maille d'or, une maille meyns de qarante deners, & pur le ferling d'or, un ferling meyns de vynt deners ;

Et celui, qui vorra achatre le noble d'or pur esterlings, paie une maille d'argent outre le pris, & pur le maille d'or un ferling d'argent, & pur deux ferlings d'or un ferling d'argent outre le dit pris ;

Et volons que toutes gentz, qui vorrent faire eschanges en nostre citee de Londres, vignent à nostre dite eschange, ou as autres lieux ou nous ordinerons nostre eschange, & que null autre, sanz nostre conge tigne eschange overte sur peyne de perdre ceo que serra issint par luy eschange ;

Vous mandons que toutes les choses susdites par tote vostre baillie, auxibien deinz franchise, come dehors, es lieux ou vous verrez que soit affaire, facez crier & publier ;

Et que nulle home, de quele condition q'il soit, prive ou estrange, ne attempte, ne face, riens contre les dites ordenances, sur la peyne avantdite, & ceo ne lessetz en nulle manere.

Et est, toute foitz, nostre entention que l'autre monoie d'or, par nous avant fait, tinge son cours, & soit resceu en paiement en la some de vynt soldz, & passant, ou dedeinz par ceux que la vorrent resceivre come il ad este avant ces heures.

Don' a Westm', le ix. jour de Juyl, l'an du nostre regne Dengleterre dis & oytisme & de France quint.

Ad magnates Hiberniæ, de veniendo ad Regem cum hominibus ad arma & hobelariis.

A.D 1344.
An. 18 Edw. III.

Rot. Franc.
18 Ed. III. m. 6.
in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Mauritio Fitz-Thomas, comiti de Dessemond, salutem.

Cùm nuper pro eo quod Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, plura contra treugam, inter nos & ipsum initam & juratam, notoriè attemptavit, & fecit attemptari, stragem faciendo nostrorum fidelium, castra & loca nostra capiendo, & tam in terrâ, quam in mari, in subversionem nostram & nostrorum pro viribus machinando, fideles & subditos nostros ad resistendum ipsius Philippi malitiæ parari mandaverimus ;

Et vos rogaverimus quod, cum adventus vester ad nos, in casu quo contra dictum adversarium nostrum progredi nos oportet, sit votivus, velletis magnanimiter vos parare ad veniendum ad nos, saltem cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis, nobiscum ad vadia nostra profecturis, cum super hoc fueritis præmuniti.

Et quia, pro urgenti defensione necessariâ regni nostri Angliæ, & aliorum locorum & terrarum nostrorum in partibus transmarinis, ac subditi nobis populi, ordinavimus, de consensu parliamenti nostri, in proximò, in manu forti, per Dei gratiam, transfretare, ad quod faciendum vestro & aliorum fidelium nostrorum auxilio plurimùm indigemus ;

Specialiter vos rogamus quod ad nos, in propriâ personâ vestrâ, cum hominibus prædictis, benè de guerrâ parati, usque Portesmuth, ad sumptus vestros proprios, venire velitis, vel, si personaliter commodè venire non poteritis, dilectum & fidelem nostrum, Thomam filium Gilberti, vel Johannem filium Gerardi, capitaneum dictorum hominum ad arma & hobelariorum facere, & eos ad nos, ad dictum locum de Portesmuth, ad sumptus vestros, mittere curetis ;

Ita quod vos, vel prædicti Thomas & Johannes, cum hominibus prædictis, sitis ibidem in octabis Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, proximò futuris, ad ultimum, ad proficiscendum exindè nobiscum, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, ubi tunc duxerimus ordinandum.

Et de expensis prædictis, cum ibidem veneritis, taliter vos respicere faciemus, quod debebitis meritò contentari.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, nullo modo omittatis.

Mandavimus etiam thesaurario nostro Hiberniæ, quod naves, competentes pro passagio vestro, & hominum prædictorum, sumptibus nostris habere faciet.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem.

REX, dilecto & fideli suo, Mauritio Fitz-Thomas, comiti de Kildare, salutem.

Cum nuper, pro eo quod Philippus de Valesio, &c. *ut supra usque ibi* sit votivus & *tunc sic*, velletis magnanimiter vos parare ad veniendum ad nos, saltem cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis, nobiscum ad vadia nostra, &c. *ut supra usque ibi* venire velitis ;

Ita quod vos cum hominibus prædictis sitis ibidem in octabis, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Eodem modo scribitur subscriptis, de veniendo ad Regem cum numero hominum ad arma & hobelariorum subscripto, sub eâdem datâ ; videlicet,

Fulconi de la Freigne, de veniendo cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis.

Waltero de Birmyngham, de veniendo cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis.

Gerardo de Rochef, de veniendo cum decem hominibus ad arma, & triginta hobelariis.

Eustachio Power, de veniendo cum decem hominibus ad arma, & triginta hobelariis.

Edmundo de Burgh, de veniendo cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis.

Richardo Tuyt, de veniendo cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis.

David de Barry, de veniendo cum viginti hominibus ad arma, & quinquaginta hobelariis.

Miloni de Coucy, de veniendo cum decem hominibus ad arma, & triginta hobelariis.

Domino de Aury, de veniendo cum decem hominibus ad arma, & triginta hobelariis.

Capitaneo de Rocheyns, de veniendo cum decem hominibus ad arma, & triginta hobelariis.

Pro ducissâ Britanniæ, in castro de Tykill morante.

A.D. 1344.
An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III.
p. 2. m. 32.
in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos nuper, de avisamento concilii nostri, ordinaverimus quod, dilecta consanguinea nostra, ducissa Brytanniæ, in castro nostro de Tykill moretur, & quod dilectus & fidelis noster, Willielmus Fraunk, constabularius ejusdem castri, pro expensis dictæ ducissæ & familiæ suæ, pro tempore quo ipsa ibidem moram fecerit, faceret ordinari ;

Nos, pro securitate ipsius Willielmi in hac parte, volentes de expensis illis in certo ordinare, volumus & concedimus quod dictus Willielmus de quinque marcis, pro singulis septimanis, pro expensis dictæ ducissæ & familiæ suæ prædictæ, pro tempore quo dicta ducissa moram in eodem castro fecit, & exnunc faciet, solutionem indè debitam habeat aut allocationem.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

De proclamando de defensu armorum.

A. D. 1344.
An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III.
p. 2. m. 25. d.
in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanc', salutem. Cum nuper tibi præceperimus quod per totam ballivam tuam publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faceres, ne quis comes, baro, miles, seu alius cujuscumque conditionis fuerit, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, turneare, burdeare, justas facere, vel alia facta armorum excercere præsumeret, & si justas aliquas post proclamationem prædictam in comitatu prædicto fieri contingeret, tunc in propriâ personâ tuâ ad loca ubi justæ illæ factæ essent, personaliter accederes, & omnes equos, sellas, armaturas, & hernesia, pro justis illis ibidem ducta, per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatu tuo, juxta verum valorem eorumdem appreciari faceres, & de præcio eorumdem, ac de nominibus illorum quorum essent, nos in cancellariâ nostrâ sub sigillo tuo distinctè & apertè certificares indilatè ;

Ac intellexerimus quod nonnulli milites, armigeri, & alii, proclamationem & inhibitionem ac forisfacturam prædictas non ponderantes, hujusmodi justas

& alia facta armorum in dicto comitatu post easdem proclamationem & inhibitionem excercuerunt & indies faciunt; & quod tu punitionem aliquam indè, juxta mandatum nostrum prædictum tibi directum, hactenus facere non curasti, in nostri contemptum & contra formam proclamationis & inhibitionis prædictarum:

Nos, nolentes hujusmodi contemptum & inobedientiam transire impunitos, tibi præcipimus, sicut aliàs præcepimus, quod per totam ballivam tuam, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, ne quis comes, baro, miles, armiger seu alius quicumque, sub forisfacturâ prædictâ, turneare, burdeare, justas facere, seu alia facta armorum excercere præsumat; & si quos hujusmodi justas seu alia facta armorum excercentes inveneris, tunc ipsos unà cum equis, sellis, armaturis, hernesiis, & aliis rebus suis capias, & eos in prisonâ nostrâ detineri, & equos, sellas, armaturas, hernesia sua appreciari & salvò custodiri facias, quousque aliud indè duxerimus demandandum:

Et nichilominus per sacramentum proborum & legalium hominum de ballivâ tuâ, per quos rei veritas melius sciri poterit, de nominibus illorum qui hujusmodi justas & facta armorum, post proclamationem & inhibitionem prædictas prius factas in dicto comitatu excercuerunt, diligenter inquiras, & nos de nominibus eorumdem & de nominibus illorum quos sic arestaveris, & de equis, sellis, armaturis, hernesiis, & rebus suis, & de precio eorumdem in cancellariâ nostrâ sub sigillo tuo distinctè & apertè certifices: & hoc sub forisfacturâ prædictâ nullatenus omittas.

T. R. apud Merewell', xxviii. die Julii.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo præceptum est singulis vicecomitibus Angliæ.

Pro Philippa Regina, de peregrinationibus faciendis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis suis Dovorr', salutem. Quia venerabilis pater Benedictus, episcopus Cardicensis, ad partes transmarinas, pro quibusdam peregrinationibus, ad diversa loca sacra, nomine Philippæ Reginæ Angliæ, consortis nostræ carissimæ, faciendis, de licentiâ nostrâ est profecturus;

Vobis mandamus quod prædictum episcopum cum equis, & moderatâ familiâ, ac expensis suis in auro, in portu dictæ villæ Dovorr', absque impedimento aliquo, transire permittatis.

Teste Rege, apud Merewell, xxx. die Julii.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, pro litteris de non molestando nuncios Regis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. cum sub bonitatis sincerâ vestræ fiduciâ, dilectos & fideles nostros, magistrum Johannem de Offord, decanum Lincoln', & custodem privati sigilli nostri, Hugonem de Nevyll, & Nicholinum de Flisco, pro tractatu pacis finalis inter nos & adversarium nostrum Franciæ, ad sanctitatis vestræ præsentiam transmittamus;

Nos, de dictorum nunciorum nostrorum securitate & quiete soliciti, sanctitati vestræ votivis affectibus supplicamus, quatinùs litteras apostolicas specialis protectionis & defensionis vestræ, & sedis apostolicæ, ac salvi & securi conductûs pro ipsis simul, vel separatim, venientibus, familiis & rebus suis, veniendo, morando, & redeundo, & quod nec ipsi, nec eorum aliquis, vel familiares sui, in quacumque causâ beneficiali, civili, criminali, personali, reali, sive mixtâ, seu aliâ quâcumque, ex officio, seu ad partis instantiam, occasione alicujus obligationis, seu cujuscumque contractûs, vel quasi delicti, vel quasi aliave causâ quacumque, citentur, conveniantur, seu quoquomodo graventur, set ab omni vexatione & molestatione in sic eundo, morando, & redeundo, liberi sint penitùs & quieti, dignemini misericorditer concedere, & dictas litteras præfatis nunciis, priusquam sanctitatis vestræ curiam intraverint, si placuerit, destinare.

Conservet, &c,

Dat' apud Rysyng, iii. die Augusti.

Ad Papam, super tractatu cum ipso habendo.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. Pridem, pater sanctissime, ponderantes zelum perfectum, quem ad accelerandum tractatum pacis inter nos & adversarium nostrum Franciæ, corde geritis, sicut tam nunciorum nostrorum, ad sanctitatem vestram transmissorum, relatio, quam ipsa rei experientia videtur ostendere luculenter;

Et, ut vestris complaceremus desideriis, & pericula gravia, quæ morosa protractio dicti tractatûs posset inducere, vitaremus, certos nuncios ad sanctitatis vestræ præsentiam, ad tractandum & concordandum de pace finali, ordinavimus destinandos, sperantes quod, infra viginti dies, à festo Sanctæ Trinitatis, proximò præterito, continuè numerandos, præsentes fuissent in sanctitatis vestræ curiâ, ex hac causâ, sicut sanctitati vestræ super hoc meminimus plenius nos scripsisse; set dicta missio quibusdam de causis legitimis dilata extitit & protracta, sicut, clericus noster quam dilectus, magister Johannes de Offord, decanus Lincoln', custos privati sigilli nostri, & alii nuncii nostri, quos ad sanctitatis vestræ præsentiam pro tractatu prædicto mittimus in præsenti, qui in vigiliâ Sancti Laurentii, proximò futurâ ad ultimum erunt, in litore maris, transfretare parati, quibus injunximus ut, mari transito, ad sanctitatis vestræ curiam propter hoc, quantum plus poterunt, se festinent, eidem sanctitati vestræ referent, si placuerit, vivâ voce;

Et quia, sub umbrâ præsentis treugæ, dampna sunt inæstimabilia & intolerabilia nobis data, nosque parati sumus in omnibus in hâc parte facere quod debemus, mittimus jam dictos nuncios cum potestate sufficienti ad tractandum & concordandum coram sanctitate vestrâ de pace finali, & ad certificandum nos, sine moræ dispendio, super eo quod fecerint in hac parte;

Placeat igitur, quæsumus, vestræ clementiæ præfatum adversarium nostrum super hoc facere præmuniri, ut ad sanctitatis vestræ curiam, si sic tractare sibi placuerit, cum celeritate nuncios suos mittat; quod si facere noluerit, de alio nos oportebit remedio cogitare.

Conservet, &c.

Dat' apud Rysyng, iii. die Augusti.

Ad episcopum Norwicensem, super tractatu antedicto.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, episcopo Norwicensi, salutem.

Quia dilecti & fideles nostri magister Johannes de Offord, decanus Lincoln', & alii, quos, unà vobiscum, ad tractandum & concordandum, coram domino Summo Pontifice, de pace finali inter nos & adversarium nostrum Franciæ, nostros constituimus procuratores & nuncios speciales, infra quatuor dies, à datâ præsentium, versus curiam Romanam cum omni festinatione arripient iter suum;

Ita quod, ad ultimum, erunt apud Dovorr' in viligiâ Sancti Laurentii, proximò futurâ, transfretare parati, &, mari transito, ad dictam curiam, quantum poterunt, festinabunt;

Super quo dicto domino Summo Pontifici nostras, quas vobis mittimus litteras scribimus speciales, quarum copiam vobis transmittimus hiis inclusam;

Velitis, petimus, dictas litteras nostras eidem domino Summo Pontifici illicò præsentare, & penes eum pro præmunitione partis alterius insistere, prout ad honorem nostrum fore videritis faciendum.

Dat' ut supra.

Consimiles litteræ ad Andream de Offord.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, magistro Andreæ de Offord, salutem.

Quia dilecti & fideles nostri magister Johannes de Offord, decanus Lincoln', custos privati sigilli nostri, germanus vester, & alii, quos, unà vobiscum, ad tractandum & concordandum, &c. *ut supra usque ibi* festinabunt, super quo domino Summi Pontifici nostras litteras scribimus speciales, quarum copiam vobis transmisimus hiis inclusam;

Volumus quod adventum dictorum nunciorum nostrorum ad curiam expectetis, & vos, vel episcopus Norwicensis, cui super hoc scribimus, ipsas eidem domino Summo Pontifici præsentetis, insistentes penes eum, prout decuerit & expedierit, ut partem adversam de mittendo nuncios consimiles faciat præmuniri.

Dat' ut supra.

Super tractatu memorato; & de attemptatis contra treugam reformandis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, ad quorum notitiam præsentes litteræ pervenerint, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod, cum ob reverentiam sanctissimi in CHRISTO patris, domini Clementis, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, & sedis apostolicæ, ac laboriosam instantiam, reverendorum patrum, P. Penestrinensis & A. Tusculanensis, episcoporum, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, ad nos nuper, dum eramus in Britanniâ, pro reformatione pacis inter nos, & consanguineum nostrum, dominum Philippum de Valesio, per dominum Summum Pontificem specialiter transmissorum;

Quædam treuga inter nos, & dictum Philippum, sub certâ formâ inita sit & firmata, multaque sint, per partem dicti adversarii nostri, contra formam dictæ treugæ, perperam attemptata;

Nos, de fidelitate dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris, Willielmi Norwicensis episcopi, magistri Johannis de Offord decani Lincoln' & custodis privati sigilli nostri, magistri Thomæ Fastolf archidiaconi Norwicensis, Hugonis de Nevill militis, ac Nicholini de Flisco, & magistri Andreæ de Offord, juris civilis professorum, confidentes, ipsos nostros nuncios & procuratores facimus & constituimus speciales;

Dantes & concedentes eisdem omnibus, quinque, quatuor, & tribus eorum, quorum præfatos episcopum & decanum duos esse volumus, plenam potestatem, & mandatum speciale ad petendum & recipiendum reformationem attemptatorum prædictorum;

Necnon ad tractandum, coram dicto domino Summo Pontifice, non ut judice, set ut privatâ personâ, & mediatore communi, non in formâ nec figurâ judicii, set extrajudicialiter & amicabiliter, cum dicto consanguineo nostro domino Philippo de Valesio, procuratoribus suis & nunciis, super quibuscumque dominiis, dignitatibus, honoribus, terris, possessionibus, locis & juribus, de quibus inter nos & dictum dominum Philippum dissensionis vel controversiæ materia est suborta;

Necnon super jure, quod habemus vel habere poterimus in regno & coronâ Franciæ, & ad illa, ac, generaliter, super omnibus dissensionibus, & guerrarum commotionibus, quæstionibus, querelis, & controversiis, inter nos & ipsum exortis;

Necnon super dampnis & injuriis, datis & illatis ubilibet, hinc & indè, & tam super prædicto regno & jure, nobis ad dictum regnum & coronam Franciæ & in eis competente, quam super prædictis aliis universis & singulis, ac emergentibus & dependentibus ab eis, & eisdem connexis concordandum, paciscendum, componendum, transigendum, & pacem perpetuam & finalem concordiam ineundum;

Et quæ sic petita, recepta, tractata, concordata, pacta, composita, transacta, & inita fuerint, quacumque securitate firmandum, ac securitatem hujusmodi, nomine nostro, & pro nobis, recipiendum;

Necnon omnia alia & singula faciendum, & excercendum, quæ in præmissis, & circa ea, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes pro nobis, & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos nostros procuratores & nuncios, *omnes, quinque,* quatuor, seu tres eorum, quorum præfatos episcopum & decanum duos esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Risyng, iv. die Augusti.

Consimiles litteræ Regis patentes factæ sunt sub eâdem formâ & sub eisdem nominibus, omisso præfato archidiacono.

Teste ut supra.

Ad principes Mediolani, de credentiâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, reverendo in CHRISTO patri, domino Johanni, DEI gratiâ, archiepiscopo Mediolanen', & magnifico viro, domino Luchino vicecomiti, Mediolanen' dominis, salutem & sinceræ dilectionis affectum.

Quia dilectio non semper à beneficio causatur accepto, set quoque provenire noscitur à laudis præconio divulgato, scire velitis quod, pro virtuosis & magnificis gestis vestris, de quibus laudabile testimonium & famam celebrem audivimus, vos, licet nobis visione non cognitos, sinceris affectibus contemplamur;

Desiderantes quod affectum, quem ad vos animo gerimus, cognoscatis à facto, & quod inter nos & vos aliquid condicatur, & per modum qui mutuis honoribus & commodis se coaptet;

Et propter hoc, dilectum & fidelem nostrum, Nicolinum de Flisco, intentionis nostræ conscium, ad vos specialiter destinamus, verbum sibi credentiæ committentes; cui dari fidem super hiis indubiam postulamus.

Dat' apud Rysyng, iv. die Augusti.

De credentiâ, ad Andream Regem Siciliæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Andreæ, DEI gratiâ, Jerusalem & Siciliæ Regi illustri, consanguineo suo carissimo, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, felicem regnandi gloriam & salutem.

Pensantes sanguinis necessitudinem, quâ nos invicem attinemus, & famam celebrem, quæ de gestis vestris magnificis laudabiliter se diffundit, vos, licet nobis visione non cognitos, sinceris affectibus contemplamur, & ad ea quæ votis vestris regiis se coaptent, voluntarios nos offerimus ex affectu, qui penes vos id optamus pro mutuis commodis invenire;

Et propter hoc, dilectum & fidelem nostrum, Nicolinum de Flisco, intentionis nostræ conscium, ad vos specialiter destinamus, verbum sibi credentiæ committentes; cui dari fidem super hiis indubiam postulamus.

Dat' apud Westm', vi. die Augusti.

Ad Regem Castellæ, super redditione Algeziræ; & de tractatu sponsalium.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Castellæ, Legionis, Tolleti, Galetiæ, Sibilliæ, Cordubæ, Murciæ, Gienii, Algarbiæ, & Algeziræ Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem, & votivis semper successibus habundare.

De sinceræ dilectionis affectu, quem ad personam nostram vestra gerit regia sublimitas, ac de profusis honoribus, quibus nos, si Sanctum Jacobum, sicut disposuimus, peregrè venissemus, vestra nos disposuit regalis munificentia prævenisse, sicut ex relatione, dilecti & fidelis nostri, Johannis de Brokasiis militis, lætanter accepimus, grates & gratias vobis referimus cordiales;

Et reverà, inter cætera desiderabilia cordis nostri, votivum foret nobis admodum vestram videre personam; & illam, si durâsset obsidio Algeziræ, per DEI gratiam vidissemus, desiderantes vobiscum prosequi causam CHRISTI.

Set, quando parati fuimus ad proficiscendum, supervenerunt nova de

gloriosâ expeditione vestrâ in redditione tantæ civitatis vobis factâ, &, quia tunc cessavit causa quæ principaliter nos movebat, peregrinationem nostram ad Sanctum Jacobum, præsertim propter nova quædam, noviter emergentia, super attemptatis contra treugam, inter nos & adversarium nostrum Franciæ pridem captam, & ob alias causas arduas, super quibus nos oportuit ordinare, & parliamentum nostrum convocare, duximus differendam.

Ad hæc, quia comiti Derbiæ, consanguineo nostro carissimo, nuper dictam obsidionem adire disponenti, super resumptione tractatûs matrimonii, inter filium vestrum primogenitum & filiam nostram primogenitam contrahendi aperuimus mentem nostram, & idem comes, auditâ redditione Algeziræ, non progrediebatur ulterius, set commissam sibi per nos credentiam commisit præfato Johanni de Brokasiis, vestræ serenitati regiæ referendam, qui quidem Johannes nobis dixit quod vestra sublimitas ipsum super hoc gratanter audivit, & innovationi dicti tractatûs læto corde consensit, licet alii pro tractatu consimili penes vestram magnificentiam institissent, & quod illis, citra receptam à nobis super hoc responsivam, responsum finaliter non daretis, de quo gratam vestram benivolentiam, quantis possumus, prosequimur actionibus gratiarum.

Et quia dictus tractatus nobis insidet multum cordi, jam nuncios nostros ad tractandum & concordandum vobiscum, seu deputatis vestris, super tractatu prædicto, cum potestate sufficienti duximus ordinandos, qui citra festum Omnium Sanctorum, proximò futurum ad ultimum, propter hoc erunt in civitate nostrâ Baionæ, parati procedere in tractatu prædicto.

Quamobrem regalem excellentiam votivè rogamus quatinùs, voluntatem continuantes inceptam, dictis nuntiis nostris, tunc ibidem, significare velitis super loco tractatûs, & aliis, velle vestrum.

Data apud Rysyng, xii. die Augusti.

Ad præfatum Regem, aliæ litteræ.

A. D. 1344.—An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

EIDEM Rex, salutem. De multâ processit nobilitatis & liberalitatis affluentiâ quod cum innotesceret vestræ magnificentiæ Johannem de Brocas & Guillielmum dominum de Pomeriis, nostros nuncios, ad vos missos, velle unum equum genetum ad usum nostrum comparâsse, vestra munificentia, dictam emptionem fieri non permittens, duos equos genettos nobis misit per eosdem; de quo grates vobis referimus speciales; nam tam grata & ordinata liberalitas intimè nos refecit.

Dat' ut supra.

Pro cancellario & scolaribus universitatis Oxon'.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 31. in Turr. Lond.

REX, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, officiariis, præpositis, sacristis, præbendariis in ecclesiis cathedralibus seu collegiatis, advocatis, procuratoribus, ac notariis publicis, & aliis quibuscumque personis ecclesiasticis, in quacumque dignitate vel officio constitutis, & omnibus aliis ad quos, &c. salutem.

Cum inter privilegia universitati Oxon' ac cancellario ejusdem qui pro tempore fuerit, per nos & progenitores nostros, quondam Reges Angliæ concessa, concessum sit eisdem, quod idem cancellarius, pro inviolabili pacis nostræ conservatione, & tranquillitate & quiete scolarium in eadem universitate studentium, omnes transgressores & pacis nostræ in eadem universitate perturbatores & violatores, qui coram dicto cancellario comparere voluerint, ratione delictorum suorum corrigere, & comparere recusantes, ubi altera pars est scolaris, à dictâ universitate bannire possit;

Ac jam intellexerimus quod quidam, qui de manifestâ pacis nostræ perturbatione ac enormi transgressione in dictâ universitate factis, impetiti ad mandatum cancellarii dictæ universitatis, pro eo quod modo debito præmuniti super præmissis respondere recusarunt, per processum ritè indè factum à dictâ universitate fuerint banniti, & pro bannitis solempniter pronunciati, machinantes privilegia prædicta, prædictis cancellario & universitati pro conservatione pacis prædictæ, & quiete scolarium ibidem studentium, sic concessa, per processus indè in curiâ Romanâ faciendos, destruere totaliter & adnullare, ipsum cancellarium ad respondendum super bannimento prædicto, extra regnum nostrum ad dictam curiam Romanam evocari fecerunt, & citationes, provocationes, appellationes, monitiones eidem cancellario notificari procurarunt; & quam magnas pecuniæ summas pro dampnis suis, quæ ex hac causâ asseruerunt se sustinuisse, ab eo ibidem exigunt, & ipsum eâ occasione multipliciter inquietaverunt minus justè, in nostri contemptum & præjudicium, & legum & jurium coronæ nostræ læsionem, & ipsius cancellarii dampnum gravissimum, & libertatis dictæ universitatis adnullationem manifestam, de quo plurimum conturbamur:

Nos, volentes privilegia prædicta dictis cancellario & universitati, pro conservatione pacis prædictæ, & quiete scolarium in dictâ universitate studentium, per dictos progenitores nostros sic concessa, inviolabiliter observare, & impugnatores eorumdem debitè cohercere, vobis omnibus & singulis districtè prohibemus ne, prætextu aliquarum commissionum seu mandatorum de dictâ curiâ Romanâ, vel aliquâ aliâ curiâ, vobis seu aliquibus vestrûm directorum, seu imposterum dirigendorum, quicquam quod in læsionem coronæ & dignitatis nostræ regiæ, seu enervationem privilegiorum prædictorum, aut dicti cancellarii dampnum in hâc parte, vel præjudicium cedere valeat, attemptetis, seu faciatis aliqualiter attemptari.

Et si quid in contrarium feceritis in hac parte, id sine quacumque difficultate revocetis indilatè, nè ad vos, tanquam ad legum & jurium nostrorum violatores & coronæ nostræ exhæredatores, materiam habeamus cum rigore capiendi.

T. R. apud Westm', xii. die Augusti.

Super sponsalibus inter primogenitum Regis Castellæ, & filiam Regis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 18. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Ferando Zancii de Vailhedolit militi, salutem.

De affectione gratâ, quam ad nos & nostros geritis ex affectu, sicut dilectus & fidelis noster, Johannes de Brokasiis nobis retulit, vobis grates referimus speciales, cordìter, vos rogantes quatenùs, affectionem continuantes inceptam penes magnificum principem, dominum vestrum, dominum Regem Castellæ, consanguineum nostrum carissimum, ut tractatus inter ipsum & nos super matrimonio, inter filium suum primogenitum & filiam nostram primogenitam contrahendo, pro quo nuncios nostros cum potestate sufficienti jam disposuimus transmittendos, procedat, & effectualiter prosperetur, velitis interponere cum efficaciâ partes vestras, & vobis gratam faciemus, ut convenit, repensivam.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Johanni Alfonso de Broket, } *militibus.*
Johanni Martyn de Lene, }
Magistro Johanni Stephani cancellario Regis Castellæ.
Alkar' genettorum Regis Castellæ illustris magistro.

Super munitione castrorum in partibus Britanniæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.
Rot. Franc. 18 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Petro del Serayn, & sociis suis, super munitione castrorum nostrorum & Johannis ducis Britanniæ, in partibus Britanniæ comorantibus, salutem.

De morâ vestrâ, super munitione castrorum prædictorum hactenus continuatâ, scimus vobis grates bonas.

Et quia quidam, contra formam treugæ, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, in dictis partibus Britanniæ, pridem initæ, castra & loca nostra in eisdem partibus sibi nituntur attrahere, & fideles nostros ibidem pro viribus expugnare, propter quod mora vestra illic, super munitione castrorum prædictorum, nobis est adhuc admodum oportuna, vos rogamus, firmiter nichilominus injungentes, quod, super munitione prædictâ, in dictis partibus Britanniæ moremini, quousque aliud vobis duxerimus demandandum, aliquibus mandatis, per senescallum nostrum Vasconiæ, aut majorem civitatis nostræ Baionæ, priùs vobis directis, non obstantibus:

Scientes quod cum DEI adjutorio, ad dictas partes Britanniæ armatam potentiam mittemus infra breve, in vestri & fidelium nostrorum partium earumdem solatium & juvamen.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis; videlicet,

Guillielmo Arnaldi de Camon, & sociis suis, &c.
Teste ut supra.

Petro Arnaldi Darbuys, & sociis suis.
Teste ut supra.

De cursu monetæ proclamando.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III. Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

LE Roi as viscontes de Londres, saluz. Come, par assent de nous & de nostre conseil, pur comune profit de tot nostre roialme d'Engleterre, soit ordeine que la novele moneye d'or, cestassaver, une moneye, currante la piece pur sys soldz & oet deners d'esterlinges, & une autre moneye d'or, currant la piece pur quarante deners, & la tierce monoie d'or, currante la piece pur vynt deners, teigne son cours, parmy nostre dit roialme d'Engleterre, pur le dit pris;

Et que nul homme, de quele estat ou condition q'il soit, ne refuse de receivre meisme la monoye, sur peine de forfaiture de corps & de chatel;

Et que toux meirs, viscountes, baillifs des fraunchises, & autres baillifs & ministres, deinz lour poiar & jurisdiction, eient poair, a chescune pleinte, d'attacher toux ceux que ferrount al encontre, & de faire droit a la partie pleintif & punissement tiel come appent, sanz desport faire a nully persone;

Et auxint, pur les graundes & notoires defautes, damages & pertes, que sont trovez devant nous & nostre dit conseil, en la primere moneie d'or, dont une piece estoit ordeine pur sys soldz, & une autre pur troys soldz, & la tierce pur disoet deniers, ordeine est & assentuz que mesme cele monoie ne courge desore, ne soit resceu en paiement en nostre dit roialme, saunz le gree des receivours, einz soit entierment defendue & reporte au billion, pur la value d'icelle illoeqes prendre;

Vous mandoms que totes les choses susdites, par tote vestre baillie, auxibien deinz fraunchise, come dehors, es lieux ou vous verrez qil soit affaire, facez crier & publier, & que nul, de quele estat ou condicion q'il soit, prive ou estrange, ne attempte, ne face riens, encontre le ordinances avantdites, sur la peine avantdite.

Don' a Westm', le xx. jour d'Aust.

Par le Roi & son conseil.

As tieux briefs sont directz as touz les viscountes d'Engleterre, & auxint as southescriptes; cestassaver,

Le prince de Gales & counte de Cestre.
Au evesque de Duresme.
Au justice d'Irlaund, ou a son lieutenant.
Au gardein de Cinque Portez.
Au gardein & viscont de Berewyk.

Rex constituit Edwardum de Balliolo capitaneum exercitûs contra Scotos profecturi.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III. Rot. Scot. 18 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, archiepiscopis, episcopis, comitibus, baronibus, militibus, vicecomitibus, ballivis, ministris, communitatibus civitatum & villarum, & omnibus aliis fidelibus suis singulorum comitatuum ultra Trentam, tam infra libertates, quam extra, salutem.

Sciatis quod, cum rebelles & inimici nostri de Scotiâ plura contra treugam, inter nos & ipsos initam, palam attemptaverint, regnum nostrum Angliæ pluries hostiliter ingrediendo, deprædando, & mala quæ poterunt perpetrando, & pejora comminentur & conentur pro viribus perpetrare;

Nos, volentes eorum malitiæ, prout convenit, obviare, & securitati fidelium & terrarum nostrorum ibidem consulere, constituimus & assignavimus, dilectum consanguineum & fidelem nostrum, magnificum principem, Edwardum de Balliolo, Regem Scotiæ, capitaneum & ductorem hominum ad arma, & aliorum quorumcumque fidelium nostrorum, pro defensione dictarum partium ibidem existentium, & illuc propter hoc profecturorum, ad salvandum & defendendum dictas marchias contra invasiones & aggressiones dictorum inimicorum nostrorum, & ad ipsorum malitiam & protervíam reprimendum, & eos, prout res exegerit & licuerit, insequendum;

Ac ea quæ indebitè contra dictam treugam jam attemptata sunt, vel imposterùm contigerit attemptari, reformandum, & in statum debitum reducendum;

Et ad omnes subditos nostros dictarum partium, ad proficiscendum cum eo versus dictas marchias ordinatos, quos in hâc parte sibi contrarios invenerit seu rebelles, de consilio & avisamento magnatum & nobilium, ad partes illas ex causâ prædictâ profecturorum, punire & castigare faciendum;

Et ad omnia alia faciendum & excercendum, quæ pro defensione dictarum partium & reformatione attemptatorum hujusmodi fuerint oportuna.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Regi in præmissis, omnibus & singulis, faciendis & exequendis, tanquam nobismet ipsis, si præsentes essemus, pareatis & intendatis, & consulentes sitis & auxiliantes, quotiens & prout vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est venerabili patri, W. archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, quod eidem Regi Scotiæ in præmissis, omnibus & singulis, faciendis & exequendis, tanquam ipsi Regi, si præsens esset, pareat & intendat, & consulens sit & auxilians, quotiens & prout ei scire fecerit ex parte Regis.

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de intendendo eidem Regi Scotiæ, in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

R. episcopo Dunolm'.
J. episcopo Karliol'.
Gilberto de Umframvill comiti de Anegos.
Thomæ de Wake de Lydell.
Henrico de Percy.
Radulpho de Nevill.
Johanni de Moubray.
Vicecomiti Westmerl'.
Vic' Northumbr'.
Vic' Lancast'.
Vic' Eborum.
Vic' Notingh' & Derb'.

Ad Regem Castellæ, super sponsalibus sæpedictis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III. Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Tolleti, Galetiæ, Sibilliæ, Cordubæ, Murciæ, Gyennii, Algarbiæ, & Algeziræ, Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & fœlices ad vota successus.

Pro tractatu super sponsalibus & matrimonio, inter illustrem primogenitum vestrum & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, vobiscum, vel cum deputatis vestris, habendo;

Necnon super ligâ, inter domos nostras regias, juxta condictum, inter excellentiam vestram regiam & quosdam de nostris pridem habitum, dilectos & fideles nostros Willielmum Trussel, & Willielmum Stury, milites; quos ad hoc, unà cum quibusdam aliis nostris fidelibus, nostros constituimus procuratores & nuncios speciales, ad civitatem nostram Baionæ duximus destinandos:

Qui, citra festum Omnium Sanctorum, proximò jam futurum, per Dei gratiam, illuc erunt, nova & voluntatem vestram super eo, quod indè celsitudo vestra facere decreverit, præstolantes;

Quibus super tempore & loco tractandi, ac super aliis faciendis in hac parte, significari velit vestra serenitas, petimus, velle vestrum.

Ad quam ligam ineundam, immò potius innovandam, regiam habet movere conscientiam liga, dudum per celebris memoriæ Regem Castellæ, progenitorem vestrum cum fœlicis memoriæ Henrico Rege Angliæ, proavo nostro, inita & jurata, & sigillo aureo dicti progenitoris vestri signata; cujus transumptum dictis nunciis tradi fecimus, vobis, si placuerit, ostendendum.

In votivis & victoriosis successibus adaugeat Altissimus dies vestros.

Dat' apud Westm', primo die Septembris.

Littera missa eidem Regi, super dissensionibus cum hominibus de Baiona.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III. Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, &c. salutem, & fœlices ad vota successus.

Quia, desiderantes omnis dissensionis materiam inter vestros & nostros subditos de Baionâ pro viribus abolere, ad tractandum, componendum, & transigendum, super dissensionibus hujusmodi nostros deputavimus procuratores seu nuncios speciales; dicti tractatûs negotium serenitati vestræ votivo recommendamus affectu, corditer vos rogantes quatenùs deputatis per vos, seu per partem subditorum vestrorum, ad tractandum de præmissis, jubere velit vestra regia sublimitas, ut tractatum prædictum expediant rationabiliter, celeriter, & benignè.

Majestati vestræ regiæ annuat Altissimus votivæ fœlicitatis augmenta.

Dat' ut supra.

Ad consiliarios Regis Castellæ, de sponsalibus supradictis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Ferando Zanchii de Vailhedolit, militi, salutem.

Cum pro tractatu, super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum domini vestri illustris Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, ac ligâ, inter dictum consanguineum nostrum & nos ineundâ, cum præfato domino vestro Rege, vel deputatis suis, habendo, dilectos & fideles nostros, Willielmum Trussell & Willielmum Stury, ac alios, ad civitatem nostram Baionæ prævidimus transmittendos; qui, citra instans festum Omnium Sanctorum, propter hoc, per DEI gratiam, illic erunt, dicti Regis beneplacitum præstolantes: dictos nuncios nostros, & ipsius tractatûs negotium, votivo vobis recommendamus affectu, corditer vos rogantes quatenùs, ut idem negotium pro commodo mutuo fœlicem & optatam expeditionem inveniat, velitis interponere solicitudinis vestræ partes.

Dat' apud Westm', primo die Septembris.

Eodem modo mandatum est subscriptis sub eâdem datâ; videlicet,

Johanni Alfonso de Broket, } *militibus.*
Johanni Martyn de Lene, }
Magistro Johanni Stephani, cancellario domini Regis Castellæ illustris.
Alkad, genettorum Regis Castellæ illustris magistro.

Pro Nicholino de Flisco, de salvo conductu.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cum, sub securitate treugæ, inter nos & adversarium nostrum Franciæ in Britanniâ pridem captæ, dilectum & fidelem nostrum, Nicholinum de Flisco, pro tractatu pacis, inter nos & dictum adversarium nostrum, juxta formam in captione dictæ treugæ condictam, fiendo & ineundo, ad Romanam curiam & præsentiam domini Summi Pontificis jam in nostro nuncio destinemus, quem ad hoc, unà cum aliis, procuratorem nostrum constituimus specialem: sinceritatem vestram attentè requirimus & rogamus quatinùs eidem Nicholino, vel familiæ suæ, in personis, vel rebus, in sic eundo, ibidem morando, & extunc redeundo, non inferatis, &c. *prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Septembris.

Pro eodem, ad ducem Januensium, de credentiâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, illustri Simoni Buccanigræ, duci Januensium & populi defensori, salutem, & sinceræ dilectionis affectum.

Dilectum & fidelem nostrum, Nicholinum de Flisco, dictum cardinalem de Januâ, de responsione, vobis faciendâ de dampno, quod per quosdam nostros subditos super captione sex galiarum Januensium, & rerum existentium in eisdem, in costerâ Britanniæ prætenditur esse datum, ad vos mittimus informatum:

Quem, consideratione nostri, sincerius recommendatum habere velitis, & super dicendis in hâc parte credulam dare fidem.

Dat' apud Westm', primo die Septembris.

Ad fratrem ducis prædicti, super galeis conducendis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Egidio Buccanigræ, fratri ducis Januensium, & illustris Regis Castellæ admirallo, salutem, & sinceræ dilectionis affectum.

Rediens ad nos, de partibus Ispanniæ, Henricus de Lancastriâ, comes Derbiæ, consanguineus noster carissimus, nobis, inter alia, nunciavit quod vos, nostram benivolentiam affectantes, eundem comitem, & alios nobiles fideles nostros, tunc ibidem existentes, in galeis vestris recepistis, & honore magno prævenistis, & quod ad servitia nostra, cum galeis armatis, vos curialiter optulistis:

Et quidem, oblationem tam gratam plurimùm acceptantes, ipsam cupimus cum exuberanti, quæ Reges decet, vicissitudine compensare.

Et ad intentionem nostram vobis pleniùs exponendum, ac ad tractandum vobiscum, dilectum & fidelem nostrum, Nicholinum de Flisco, cum sufficienti potestate, ad vos prævidimus destinandum; cui, super dicendis, in hâc parte, placeat vobis credentiæ fidem dare.

Dat' apud Westm', primo die Septembris.

Pro Nicholino de Flisco, super solutione arreragiorum.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster, Nicholinus de Flisco, ut, cum teneamur sibi in diversis pecuniarum summis pro vadiis suis, de tempore quo nostris stetit obsequiis, prout tam per diversas billas thesaurariorum de garderobâ nostrâ, qui fuerunt pro tempore, quam per compotum ad scaccarium nostrum redditum, plenius poterit apparere, & ipse jam sit ad partes transmarinas in nostris negotiis profecturus, velimus ei de dictis summis, vel saltem parte earumdem, solutionem seu assignationem facere; & pro tempore futuro pro ipso, juxta statûs sui decentiam, ordinare;

Nos, pensantes gestum laudabilem & fidelem, quem in dicto Nicholino semper invenimus, & proindè volentes supplicationi suæ gratiùs annuere, sicut decet;

Volumus & concedimus quod idem Nicholinus habeat assignationem, in loco competenti, de ducentis libris sterlingorum, solvendis sibi, vel attornatis suis, in festo Paschæ proximò futuro, in partem solutionis arreragiorum vadiorum suorum prædictorum, & quod ulteriùs fiat sibi assignatio prompta centum librarum annuarum, percipiendarum in loco certo, quousque meliùs de statu suo duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Septembris.

Instructiones pro ambassiatoribus, ad tractandum cum Rege Castellæ, profecturis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Ex Orig. in Camera Pellium.

CESTE la charge, baillee a monseur William Trussell & monseur William Sturey, pur eux & les autres messages notre seignur le Roi, qi sont ordenez de treter ove le Roi de Castelle d'alliance & de mariage & d'autres choses souescrites;

Premerement, soient les ditz messages enformez coment le counte de Derby, n'adgaires au temps q'il estoit en Espaigne, parla au dit Roi de Castelle de mariage faire entre son filz eisne & une des filles de notre seignur le Roi, & adonqes le Roi de Castelle respondit que lui plerroit bien de treter sur celle busoigne, par qoui puis, ... le qe les dit counte de Derby & le counte d'Arundell s'adresterent vers les dites parties d'Espagne, notre seignur le Roi leur charge de parler & treter sur la dite busoigne, & sur ce leur bailla lettres de credence;

Et apres en Gascoigne, pur ce q'ils feurent destourbez de leur aler vers le Roi de Castelle, par reson de la prise de la ville de Algesir, le counte de Derby y envoia le seignur de Pomers, & monseur Johan Brocas au dit Roi

de Castelle od ...... les lettres notre seignur le Roi de credence, donee as ditz countes, & aussuit ove ses lettres demeigne, pur parler & taster la volente du dit Roi sur la dite busoigne, les queux seignur de Pomers & monseur Johan Brocas approcherent au dit Roi de Castelle, & lui ent parlerent, & lui troverent de bone volente que le dit mariage se preigne;

Et sur ce feust acorde illoeqes, que notre seignur le Roi lui certifieroit ent sa volonte devant le dymenge prochein devant la Nativite notre Dame, sur quoi notre seignur le Roi lui certifia par ses lettres, q'il envoieroit ses messages pur treter & acorder sur la dite busoigne, les queux serroient a Bayon, devant la feste de Toutz Seintz, procheine avenir, sanz defaute.

Et, ewe ceste information, les ditz messages, ore envoiez, sont chargez de treter, primerement, de marriage entre l'eisne filz le dit Roi de Castelle & dame Johanne fille notre seignur le Roi, & sur se enquergent de l'autre partie queux terres le Roi de Castelle voudra assigner a la dame, en noun de dowaire, & selonc la quantite du dowaire devient le .... largent plus ou moyns;

Et semble q'ils poent primerement tendre, pur le mariage, dys mil livres d'esterlings, & puisse, si celle some ne puisse suffire, ils poont tendre vint mille marz, & puis quinze mil livres, quele somme amonte a cent mil florins de Florence, &, avant que le tretee soit lessee, ils tendront vint mil livres;

Et en cas que le Roi de Castelle ne se voille a ce assentir, sanz plus grant somme, adonqes ils ...... ront ...... casteront, si avant come ils purront, a quele some il se voet finalment tenir, & sur se prendront terme d'aviser notre seignur le Roi, & qil ent puisse recertifier sa volente deinz certein jour.

Et ...... ils parleront outre d'autre alliance entre les Rois, & sur ce monstreront l'alliance que feust fait entre notre seigneur Henri, n'adgaires Roi d'Englettre, & sire Alfonse, adonqes Roi de Castelle, pour eux, lour heirs & successours, perpetuelment a durer, & monstrerent soux mein publike le transescrit des lettres du Roi de Castelle, sealleez d'or, queles notre seignurs le Roi ad devers lui; par que les lettres piert que le dit Roi de Castelle jura sur Seintz Ewangilles, pur lui, ses heirs & successours, de tenir & garder la dite alliance perpetuelment;

Et sur se manderont & requeront les ditz messages, de par notre seignut le Roi, que la dite alliance soit tenue & affermee de novel.

Et, outre, ils poont parler & treter, selonc ce, qils verront que meutz soit affaire, de mettre en certein quel eide des gentz, de navie, & d'autres choses, chescun des ditz Rois serra tenuz de faire a autre, en cas que aucun de eux eit guerre deinz sa terre demeigne; &, par certein forme, selonc ce qils purront, acorder sur le tretee; & aussuit quel eide ils ferront chescun à autre en cas que aucun de eux eit guerre hors de sa jurisdiction & poair.

En tesmoignance de queu chose à ceste partie de l'endenture, demorante devers nostre dit seignur le Roi, les avant ditz monseur William & monseur William ont fait mettre leur sealz.

Don' a Londres, le x. jour de Septembr', l'an du regne notre seignur le Roi d'Engleterre dysoptisme, & de France quint.

Sigillis avulsis.

Super dissensionibus in Vasconia sedandis.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Nicholao de la Beche, senescallo suo Vasconiæ, salutem.

Ex insinuatione quorundam fidelium nostrorum accepimus quod jam, in partibus Vasconiæ, quædam invaluit periculosa dissensio inter homines & habitatores civitatis nostræ Baionæ ex unâ parte, & subditos nostros basculos de Labourde & partium adjacentium ex aliâ;

Qui quidem basculi homines dictæ civitatis hostiliter persecuntur, quosdam interficiendo, quosdam bonis suis spoliando, & redemptiones ab eis capiendo, & alia enormia eis inferendo, ita quod vix audet aliquis ex eis egredi civitatem, & sic terræ suæ jacent incultæ, & ipsa civitas est desolata nimis & depressa, præsertim ob defectum justitiæ, & negligentiam officialium nostrorum; de quo graviter conturbamur;

Propter quod volentes periculis, quæ ex dictâ dissensione, saltem durante præsenti guerrâ nostrâ, provenire timentur, pro viribus obviare;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, ad sedandam dictam dissensionem, seu debatum, interponatis cum efficaciâ partes vestras, compellendo partes prædictas pacem vel treugam competentes inire, & rebelles ad hoc viis & modis, quibus meliùs poteritis, prout vestro incumbit officio, compescendo, nullique super hoc deferendo, nè, ob vestri negligentiam, vel defectum, dicta dissensio, in nostri, seu dictæ civitatis, aut subditorum nostrorum prædictorum, dampnum, de facili non reparabile, invalescat.

Dat' apud Waltham, xviii. die Septembris.

Pro bono servitio, Roberto de Artoys impenso.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Liberat. 18 Ed. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario, & camerariis suis, salutem. Cùm, de gratiâ nostrâ speciali, & pro bono servitio, quod dilectus valettus noster Druettus Godyn, consanguineo nostro Roberto d'Artoys, à longo tempore, impendit, volentes dicto Druetto de sustentatione suâ congruâ, ad terminum vitæ suæ habendâ, providere, concesserimus pro nobis & hæredibus nostris, eidem Druetto viginti marcas, percipiendas singulis annis, ad scaccarium nostrum, ad totam vitam suam, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones, vel quousque sibi ad valorem indè in loco competenti fecerimus providere, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, plenius continetur;

Vobis mandamus quod eidem Druetto decem marcas de termino Sancti Michaelis, proximò præterito, de thesauro nostro solvatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum.

Teste Rege, apud Waltham, v. die Octobris.

Pro operariis pannorum, de protectione.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Cum, in parliamento nostro apud Westmonasterium, anno regni nostri Angliæ undecimo, tento, inter cætera, pro communi utilitate dicti regni, concordatum fuisset quod omnes operarii pannorum, de partibus extraneis, de quacumque terrâ fuerint, qui infra dictum regnum nostrum, aut terras nostras Hiberniæ & Walliæ, venire, & ibidem morari vellent, in eisdem regno & terris salvò & securè sub protectione & salvo conductu nostris venirent, &, ubi in dictis regno & terris vellent, morarentur;

Et quod nos eisdem operariis, ut libentiùs ibidem venirent, tot & tales libertates, quot eis sufficerent, concederemus, quam quidem concordiam in civitate prædictâ, & in singulis comitatibus dicti regni nostri, fecimus proclamari;

Ac jam intellexerimus quod quidam malefactores de civitate prædictâ, diversis hujusmodi operariis pannorum, qui, juxta proclamationem prædictam, sub protectione nostrâ, jam diu est, venerunt, & in dictâ civitate, per tempus non modicum, mesteras suas excercendo, sunt morati, diversa dampna & gravamina intulerunt, & indies inferunt, ipsisque de vitâ & membris in tantum comminantur, quod ibidem ulterius morari non audent, nisi eis per nos subveniatur in hâc parte;

Nos, volentes omnes & singulos hujusmodi operarios, de partibus exteris, in regnum nostrum prædictum ex causâ prædictâ venientes, & ibidem morantes, à violentiis & injuriis quibuscumque præservari;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in singulis locis, in civitate prædictâ, ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, faciatis ne qui, sub gravi forisfacturâ nostrâ, dictis operariis extraneis, in dictâ civitate commorantibus, quos in protectionem nostram specialem suscepimus, injuriam, molestiam, dampnum, seu gravamen inferant, seu facere præsumant;

Et, si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis contraria facientes, capiatis & in prisonâ nostrâ de Newgate salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis habueritis in mandatis;

Et de nominibus illorum, quos sic arestaveritis, ac de toto facto vestro in hâc parte nos, sub sigillis vestris, in cancellariâ nostrâ, sine dilatione reddatis certiores.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De domo, pro denariis Regis reponendis, liberandâ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, abbati beati Petri Gloucestr', salutem.

Quia, in ultimo parliamento nostro, ordinatum fuit quod denarii, de decimâ & quintadecimâ, nobis in eodem parliamento per communitatem regni nostri Angliæ concessis, provenientes, in aliquâ ecclesiâ cathedrali, vel monasterio, in quolibet comitatu, ubi meliùs custodiri possent, ponerentur, & ibidem pro expensis, guerras nostras contingentibus salvò custodirentur, per quod mandavimus, dilectis & fidelibus nostris Thomæ de la Mare de Ryndecombe, & Johanni de Weston, quos ad dictas decimam & quintamdecimam in comitatu Gloucestr' colligendum, assignavimus, quod omnes denarii, de eisdem decimâ & quintadecimâ in dicto comitatu provenientes, in abbatiâ vestrâ prædictâ, pro securiori custodiâ, reponi faciant;

Et ideò vobis mandamus quod præfatis collectoribus quandam domum, congruam & fortem, in eâdem abbatiâ, ubi denarii prædicti securiùs poterunt custodiri, liberari faciatis, & ipsos collectores liberum ingressum & egressum ad eandem, pro voluntate suâ, habere permittatis;

Ita quod ipsi nobis de denariis illis respondere valeant, cum ipsos super hoc fecerimus præmuniri.

Et hoc, sicut de vobis confidimus, & vos & vestra indempnia servare volueritis, nullatenùs omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Octobris.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de domibus in ecclesiis cathedralibus, abbatiis, & prioratibus, subscriptis, pro hujusmodi denariis Regis, in comitatibus subscriptis, colligendis & reponendis, collectoribus eorumdem liberandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Priori de Ely, de quadam domo, &c. in eodem prioratu, pro denariis Regis, &c. in comitatu Cantebr' & Hunt'.

Abbati Sancti Jacobi Norhampton' de quadam domo, &c. in eâdem abbatiâ pro denariis Regis, &c. in com' Rotel' & Norht'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Exon' de quadam domo, &c. in eadem ecclesia pro denariis Regis in com' Devon' & Cornub'.

Priori de Merton de quadam domo, &c. in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Surr'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Cicestr' de quadam domo, &c. in eadem ecclesia pro denariis Regis in com' Sussex.

Priori ecclesiæ Christi Cantuar' de quadam domo, &c. in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Kanc'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Sarum, de quadam domo, &c. in eadem ecclesia pro denar' Regis in com' Wiltes'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis de Welles' de quadam domo, &c. in eadem ecclesia pro denariis Regis in com' Somers'.

Abbati de Shirburn de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denar' Regis in com' Dors'.

Abbati Salop' de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Salop'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Lich' de quadam domo, &c. in eadem ecclesia pro denariis Regis in com' Staff'.

Abbati Colecestr' de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Essex'.

Abbati de Sancto Albano de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denar' Regis in com' Hertford'.

Priori Sancti Swithini Wynton' de quadam domo in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Sutht'.

Priori Sanctæ Trinitatis Norwici pro quadam domo in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Norff'.

Abbati de Sancto Edmundo de quadam domo in eadem abbatia pro denar' Regis in com' Suff'.

Abbati de Oseneye de quadam domo in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Oxon.

Abbati de Redynges de quadam domo in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Berk.

Priori Wygorn' de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Wygorn'.

Abbati Leycestr' de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Leycestr'.

Priori de Coventr' de quadam domo, &c. in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Warr'.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Lincoln' de quadam domo, &c. pro denariis Regis in comitatu Lincoln'.

Abbati Westm' de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Midd'.

Priori de Dunstaple de quadam domo, &c. in prioratu prædicto pro denariis Regis in com' Bed' & Buk'.

Priori de Thurgerton de quadam domo, &c. in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Notingh'.

Abbati de Derbeye de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Derb.

Abbati de Furneux de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Lanc'.

Abbati beatæ Mariæ Eborum de quadam domo, &c. in eadem abbatia pro denariis Regis in com' Eborum.

Decano & capitulo ecclesiæ cathedralis Karliol' de quadam domo, &c. pro denariis Regis in com' Cumberland.

Priori Dunolm' de quadam domo, &c. in eodem prioratu pro denariis Regis in com' Northumbr'.

De proclamando ne quis homo ad arma, aut alius, transeat mare.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis coram nobis & concilio nostro propositis, vobis præcipimus firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in locis in ballivâ tuâ ubi expedire videritis, publicè proclamari faciatis, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, ne quis comes, baro, miles, armiger, aut quivis alius homo ad arma, extra regnum nostrum ad partes exteras, sub forisfacturâ omnium bonorum suorum, & incarcerationis corporis sui ad voluntatem nostram, citra festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, transeat;

Et quod nullus magister seu marinarius navium, eos citra idem festum, sub forisfacturâ navium & bonorum suorum, traducat, sine licenciâ nostrâ speciali; & quod nullus alius extra dictum regnum transiturus, alibi quam in portu Dovorr', sub forisfacturâ hujusmodi, sine licenciâ nostrâ transeat: & si quos comitum, baronum, militum, armigerorum, aut hominum ad arma prædictorum, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis aut sciveritis ad dictas partes sine licentiâ nostrâ, aut alios, alibi quam ad dictum portum Dovorr', transeuntes, tunc eos unà cum navibus eos ducentibus, & cum equis, armis, hernesiis, & aliis bonis & rebus suis, ac bonis & rebus magistrorum & marinariorum eos ducentium, arestari & salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Nos de nominibus eorumdem arestatorum, & quæ & cujusmodi naves, equos, arma, res, bona, & hernesia sic arestaveritis, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus distinctè certificantes & apertè:

Et hoc, sicut vosmet ipsos indempnes servare volueritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xv. die Octobr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam sub eadem data;

Item episcopo Dunolm'.

Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestr'.

Bartholomeo de Burghershh constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum.

Littera missa consulibus & scabinis civitatis Coloniæ, pro diversis jocalibus Regis & Reginæ.

A. D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, consulibus & scabinis civitatis Colon', salutem.

De gestu vestro gratuito & fideli, curiositate etiam diligenti, quam vestra apposuit circumspecta dilectio circa salvam & securam custodiam quorumdam nostrorum, & carissimæ consortis nostræ Philippæ Reginæ Angliæ, jocalium penes Johannem de Spegel, Righwinum Gryn, & Willielmum de Kowolt, & socios suos mercatores Coloniæ, depositorum, vestræ prudentiæ multiplices gratiarum exsolvimus actiones;

Vobis significantes quod, si mercatores præfati jocalia ipsa apud Brugges in Flandriâ, ad quindenam Sancti Michaelis jam præteritam, sicut conventum erat, detulissent, promptam pecuniæ indè debitæ solutionem procul-dubiò habuissent, per quod ipsis curetis mercatoribus intimare quod, cum supradictis jocalibus, apud Brugges, xxviii. die mensis Novembris, proximò jam futuro, aliis prætermissis, intersint, ea dilecto nobis Thomæ de Melcheburn, majori stapulæ ibidem, vel ejus tenenti locum, seu alii quem ad hoc deputaverimus, liberaturi, & debitam dictæ pecuniæ solutionem, per manus ipsorum alicujus, promptiùs recepturi.

Et scire vos volumus quod præsens satisfactionis prorogatio, propter procellas maritimas & venti varietatem, quæ indies contingunt, & verisimiliter contingere poterunt, est inducta.

Consimiles enim litteras nostras super hoc præfatis mercatoribus dirigimus in effectu.

Dat' apud London', xxi. die Octobris.

Ad Papam, de dispensando super matrimoniis contrahendis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Desiderantes, pro bono publico, tam animarum periculis, quam corporum & rerum dispendiis, quæ ex commotione guerrarum inter diversarum populos regionum plerumque proveniunt, pro viribus obviare, pridem sanctitati vestræ nos meminimus humiliter supplicâsse ut, cùm ex hac causâ inter nos & illustrem Johannem ducem Brabantiæ, consanguineum nostrum carissimum, super matrimonio, tam inter primogenitum nostrum Edwardum principem Walliæ & comitem Cestriæ & filiam dicti ducis Brabantiæ, quam inter primogenitum dicti ducis & Isabellam filiam nostram carissimam, contrahendo habitus sit tractatus;

Et pro eo quod dicti filii & filiæ, in tertio gradu consanguinitatis se attingunt, non possunt, sine dispensatione sedis apostolicæ, quæ sic tractata sunt, effectui mancipari, dignaremini, de benignitate sedis apostolicæ, cum dictis, filiis & filiabus, ut, impedimento consanguinitatis prædictæ non obstante, possint adinvicem matrimonium licitè contrahere, misericorditer dispensare, juxta formam supplicationis per dilectum secretarium nostrum magistrum Johannem de Offord, decanum Lincoln', super hoc vestræ beatitudini porrigendæ.

Verum, cum de dictæ supplicationis expeditione nondum innotueris rumor certus, preces adicimus iteratas, vestræ clementiæ totis affectibus supplicantes quatinùs, si dicta supplicatio nondum sit expeditionis optatæ gratiam consecuta, dignetur vestra benignitas clementer attendere bonum inæstimabile, quod ex dictis conjunctionibus, si procedant, speratur, per Dei gratiam, verisimiliter provenire, & ex superinfusione gratiæ dispensationem concedere misericorditer memoratam;

Et præfatum decanum, ac dilectos & fideles nostros Johannem de Thoresby canonicum Lincoln', & Radulphum Spigornel militem, latores præsentium, in dicti prosecutione negotii, favore, si placet, prosequi gratiosè.

Conservet, &c.

Dat' apud Westm', xxvi. die Octobris.

Memorandum de bullis & processibus curiæ Romanæ arestatis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 11. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod Robertus de Sadyngton, cancellarius domini Regis, quarto die Novembris, anno præsenti, novem bullas & processus per se, & quamplures literas & processus, in quâdam lineâ telâ ceratâ inclusos, qui, de curiâ Romanâ infra regnum Regis apud Sandewicum delati, & ibidem per majorem & ballivos villæ illius, juxta quandam ordinationem indè factam, & mandatum super hoc eisdem majori & ballivis directum, arestati, & apud London' dicto cancellario liberati fuerunt;

Liberavit, in plenâ cancellariâ apud Westmonasterium, Johanni de Houton & Johanni de Etton, camerariis receptæ scaccarii dicti Regis, in thesaurariâ Regis custodiendos.

Bulla Clementis VI. Papæ, super tractatu habendo, & termino prorogando.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Ut ea quæ super tractatu pacis mutuæ, inter te, & carissimum in Christo filium nostrum, Philippum, Regem Franciæ illustrem, suffragante Divinâ Gratiâ, invicem reformandæ acta sunt, tuæ regiæ celsitudini, & Regi prefato Franciæ pleniùs innotescant, & præparetur aditus ad ulterius utiliter, & prosperè, super hiis procedendum, deliberatione providâ ordinatum extitit;

Quod unus ex tuis ad te, & alius ex ipsius Regis nunciis ad eum, pro præmissis notificandis, & aliis, eis impositis, prosequendis accedant, cæteris utriusque partis nunciis apud nos & sedem apostolicam remanentibus, nè vulgaris oppinio ruptum tractatum pacis hujusmodi forsitan æstimaret:

Ideòque, dilectus filius nobilis vir Hugo de Neywillâ, consiliarius & nuncius, regius, cujus, necnon & aliorum nunciorum prædictorum, fidelem & circumspectam diligentiam commendamus, ad tuæ magnitudinis præsentiam se de nostro beneplacito conferens præmissa omnia, quæ in scolâ experientiæ didiscit, pleniùs & seriosiùs eidem celsitudini vivæ vocis oraculo explicabit.

Rogamus igitur magnificentiam regiam, & per Dei misericordiam obsecramus, quatinùs quot bona, Deo placibilia, tibique meritoria & utilia, ex mutuâ concordiâ, si eam Rex excelsus & pacificus dederit, provenire poterunt, piâ, votâ, & devotâ intentione intra præcordia regia diligenter revolvens, & ad eam regium animum dirigens & inclinans, tuos solennes nuncios, inter quos aliquis vel aliqui sint de genere regio, non solum ad unam viam determinatam, set potiùs ad omnes vias opportunas, per quas meliùs & fœliciùs valeat reformatio pacis ejusdem subsequi, dante Domino, cum aliis apud nos, ut præfatur, remanentibus, ydoneâ potestate suffultos, ac secretè tuæ intentionis pium in hâc parte propositum, nobis, qui ea sub secreto, quasi confessionis sigillo, tenebimus, & in operis effectum fructuosi, tibique honorabilis & utilis, producere, juxta posse, procurabimus aperire clariùs, mittere non postponas.

Interim autem terminum, nobis ad tractandum concessum, qui terminari debet in instanti festo Nativitatis Dominicæ, nichilominùs per litteras opportunas regias prorogando, cùm per præfatum Regem Franciæ, cui similiter exindè scribimus, hoc idem fieri supponamus.

Cæterùm, dilectos filios, magistrum Henricum de Thoresby clericum, & nobilem virum, Radulphum Pigornel militem, regios nuncios nuper ad nostram præsentiam destinatos, benignè recepimus, & quæ nobis pro parte regiâ curaverunt exponere, intelleximus diligenter, super quibus magnitudini regiæ intendimus breviter respondere.

Dat' Avinion', viii. id. Decembris, pontificatûs nostri anno tertio.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Ad Regem Castellæ, super matrimonio contrahendo & alligantiis ineundis.

A.D. 1344. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 6. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonsò, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Tolleti, Galeciæ, Sibillæ, Cordubæ, Murciæ, Giennii, Algarbiæ & Algeziræ Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo; Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem, & votivis semper successibus habundare.

Literas vestras, Segobiæ vicesimo nono die Septembris, proximò præterito, confectas, nobis missas, læto vultu recepimus, inter cætera continentes, qualiter vestræ serenitati admodùm complaceret nos versus partes vestras peregrè divertisse, & qualiter milites vestros usque civitatem nostram Baionæ, ad expectandum ibidem adventum nostrum, & ad veniendum nobiscum ad partes vestras, benivolè transmisistis; ulteriusque subditis vestris universis dedistis in mandatis quod nos, & nostros, transeundo per vestrum dominium, reciperent honorificè & tractarent, undè vestræ magnificentiæ grates & gratias referimus infinitas.

Et scire velit vestra serenitas, quod nos pridem nuncios nostros, cum sufficienti potestate, ad dictas partes vestras misimus, vobiscum, seu deputatis à vobis, tractaturos super matrimonio, inter vestrum primogenitum & filiam nostram contrahendo, qui, in adventu suo apud dictam civitatem Baionæ, rumorem implacidum audiverunt quod quidam sociorum suorum, cum literis de commissionibus nostris hujusmodi potestatis, transeundo per mare versus dictam civitatem Baionæ, pro periculis quæ, in casu quo commissiones illæ per regnum Franciæ deferentur, evenire possent, evitandis, tempestate maritimâ submersus fuit, & super oc, nec mirum, perturbati ad vestri præsentiam, pro tractatu hujusmodi tenendo, venire distulerunt, sicut dilectus & fidelis noster Nicholaus de la Beche, senescallus noster Vasconiæ, vobis per literas suas, ut audivimus, significavit.

Et nos, hujusmodi rumore concepto, casum illum molestè gerentes, statim dictas commissiones nostras innovari fecimus, & eas præfatis nunciis nostris usque dictam civitatem Baionæ duximus transmittendas; injungentes eisdem ut penes magnificentiam vestram, ubicumque infra loca ditionis vestræ fueritis, adciciùs quo poterunt, arripiant iter suum, ad tractandum & concordandum vobiscum, aut dictis deputatis vestris, tam super dicto matrimonio contrahendo, quàm super aliis alligantiis, de quibus ipsos oneravimus, pro commodo mutuo ineundis.

Quamobrem vestram regalem magnificentiam votivè rogamus quatinùs propositum vestrum, quo ad dictum matrimonium contrahendum, & alligantias prædictas ineundum, usque adventum dictorum nunciorum nostrorum, qui penes vos, in quantum poterunt, se festinant, firmum & immutabile habere, & eisdem matrimonio & alligantiis velitis, si placeat, cum efficaciâ consentire.

Nam, reverà, dictas alligantias, pro mutuis honore & placentiâ, quatinùs rationabiliter fieri poterit, summè cupimus adimplere.

Ad vitandum autem consimilia viarum discrimina, has literas nostras fieri fecimus duplicari, & per diversos nuncios destinari.

Dat' apud civitatem nostram Norwicen', xxvii. die Decembris.

De tractando super sponsalibus & ligis perpetuis inter Reges Angliæ & Castellæ.

A. D. 1345. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, reverendi patris, Petri episcopi Baionæ, ac, venerabilis viri, fratris Johannis prioris ecclesiæ cathedralis Roffensis, sacræ theologiæ professoris, Willielmi Trussel militis, Gullielmi domini de Pomeriis, & magistri Gerardi de Podio judicis Burdegaliæ, pleniùs confidentes, ipsos, quatuor, tres, & duos eorum, nuncios & procuratores, seu commissarios, nostros constituimus speciales ;

Ad tractandum & concordandum pro nobis, & nostro nomine cum magnifico principe domino Alfonso, DEI gratiâ, Castellæ Rege illustri, consanguineo nostro carissimo, seu deputandis per eum, super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum dicti Regis & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, & super dote & dotalitio ac donatione, propter nuptias in hâc parte constituendis, dandis & assignandis ;

Necnon super ligis & amicitiis perpetuis, inter dictum Regem pro se, & hæredibus suis, ac nos pro nobis, & hæredibus nostris, vel saltem inter ipsum & nos pro tempore quo vixerimus, ineundis, & mutuis auxiliis, contra omnes gentes hinc indè præstandis, ac ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum.

Et nos & hæredes nostros ad eorum observationem, quatenùs ad nos attinet, obligandum, & obligationem ac securitatem, quæ nobis fieri debeant, stipulandum & recipiendum ;

Et omnia alia & singula faciendum quæ, tam pro dicto tractatu sponsalium & matrimonii, quam pro dictis ligis & amicitiis ineundis, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale ;

Promittentes pro nobis, & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos nuncios, seu procuratores nostros, quatuor, tres, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', ii. die Januarii.

Ad cancellarium Regis Castellæ.

A. D. 1345. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, magistro Johanni Stephani, cancellario domini Regis Castellæ illustris, consanguinei nostri carissimi, salutem.

Cum pro tractatu, super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum dicti domini vestri & filiam nostram carissimam contrahendis, ac ligâ, inter dictum consanguineum nostrum & nos ineundâ, cum præfato domino vestro Rege vel deputatis suis habendo, dilectos & fideles nostros, reverendum patrem, Petrum episcopum Baionen', ac venerabilem virum Johannem priorem ecclesiæ cathedralis Roffen', sacræ theologiæ professorem, Gulielmum dominum de Pomeriis, Willielmum Trussell, & magistrum Gerardum de Podio judicem de Burdegaliâ, ad serenitatem dicti Regis prævidimus transmittendos, quos, & ipsius tractatûs negotium, votivo vobis recommendamus affectu, corditer vos rogantes quatenùs, ut idem negotium, pro commodo mutuo, fœlicem & optatam expeditionem inveniat, *velitis cum efficaciâ, si* placuerit, interponere partes vestras.

Dat' apud Westm', ii. die Januarii.

Consimiles litteræ diriguntur subscriptis sub eadem datâ; videlicet,

Nobili viro Ferando Zancii de Vailhedolit militi.
Nobili viro Johanni Alfonso del Broket militi.

Super dictis sponsalibus & ligis.

A. D. 1345. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 6. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Johanni Alfonso del Broket militi, salutem.

Cùm pridem pro tractatu, super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum domini vestri, illustris Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, & filiam nostram prædilectam contrahendis, ac ligâ, inter dictum consanguineum nostrum & nos ineundâ, cum præfato domino Rege, vel deputandis suis, habendo, certos nuncios nostros ad præsentiam dicti Regis duxerimus destinandum, qui apud civitatem nostram Baionæ, transeundo in dictum nuncium nostrum, versus prædictum dominum Regem venientes, ob quosdam rumores implacidos, quos ibidem audierant, quod quidam sociorum suorum, cum commissionibus nostris, de potestate super tractatu prædicto factis, in mari submersus fuit, prout præfato domino vestro Regi pleniùs per literas nostras significavimus, ulteriùs in hujusmodi nuncium non processerunt ;

Per quod nos, hujusmodi rumoribus auditis, exindè plurimùm condolentes, statim dictas commissiones nostras innovari fecimus, & eas præfatis nunciis nostris duximus transmittendas, injungentes eisdem nunciis quod ad præsentiam dicti domini Regis, ubicumque infra loca ditionis suæ ipsum inveniri contigerit, adcitiùs quo poterunt, accedant, ad tractandum & concordandum super sponsalibus, matrimonio, & ligâ, prædictis ;

Quamobrem attentè vos rogamus quatinùs, ut idem negotium, pro commodo mutuo, fœlicem & optatam expeditionem inveniat, velitis interponere, si placuerit, solicitudinis vestræ partes, & de magnâ diligentiâ vestrâ, quam penes præfatum dominum vestrum Regem, pro expeditione negotii prædicti, ut concepimus, apposuistis, & de literis & novis vestris, nobis super hoc transmissis, vobis grates & gratias referimus quas valemus.

Ad vitandum autem consimilia viarum discrimina, has literas nostras fecimus dupplicari, & per diversos nuncios destinari.

Dat' apud civitatem nostram Norwic', v. die Januarii.

Consimiles litteræ diriguntur subscriptis; videlicet,

Magistro Johanni Stephani, cancellario domini Regis Castellæ, &
Nobili viro Ferando Zancii de Vailhedolit militi.

Pro Taillerando cardinali, super hæreditate in Vasconia.

A. D. 1345. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cùm, pro eo quod, venerabilis pater dominus Taillerandus, tituli Sancti Petri ad Vincula, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis, tanquam hæres universalis dominæ Johannæ de Peregorz, ejusdem cardinalis amitæ, & castri ac castellaniæ de Lanerdak nuper dominæ, in eisdem castro & castellaniâ, ac in totâ terrâ quæ fuit ejusdem Johannæ, in ducatu nostro Aquitaniæ, se vendicet jus habere, & penes nos, pro deliberatione & possessione eorumdem castri, castellaniæ & terræ habendâ, quæ, occasione mortis præfatæ Johannæ, in manu nostrâ jam existunt, fuit sæpiùs prosecutus ;

Et volentes super præmissis pleniùs informari, mandaverimus senescallo nostro Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegaliæ, quod per inquisitionem, & aliis modis, quibus meliùs expedire viderint, de jure præfati cardinalis in castro, castellaniâ, & terrâ prædictis, & per quæ servitia tenentur de nobis, qualiter, & quo modo, & utrum in manu nostrâ existant, & an præfatus cardinalis sit hæres ejusdem Johannæ, sicut prædictum est, an alius, & si alius, tunc quis, & cujus ætatis ;

Necnon de valore castri, castellaniæ, & terræ, prædictorum, ac de aliis circumstantiis, præmissa contingentibus, ipsos diligentiùs informent ;

Nos, volentes salvæ custodiæ, castri, castellaniæ, & terræ, prædictorum interim providere, ac de fidelitate, dilecti & fidelis nostri, Senebruni domini del Sparre confidentes ;

Concessimus eidem Senebruno custodiam castri, castellaniæ, & terræ, eorumdem, cum suis juribus & pertinentiis universis, habendam, nostro nomine, durante guerrâ, inter nos & adversarium nostrum Franciæ motâ, & tenendam ad opus ejusdem cardinalis, in casu quo debitè informati fuerimus quod, castrum, castellania, & terra illa ad præfatum cardinalem, in formâ prædictâ, debeant pertinere, vel quousque aliud indè duxerimus ordinandum;

Ita quod prædictus Senebrunus omnes exitus & emolumenta, de eisdem, castro, castellaniâ, & terrâ, provenientia, habeat & percipiat, & de exitibus & emolumentis illis inveniat quod necessarium fuerit pro munitione & salvâ custodiâ castri memorati, & de residuo nobis per manus constabularii prædicti, qui pro tempore fuerit, respondeat, prout decet, donec aliud indè fecerimus demandari.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xiv. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est senescallo Regis Vasconiæ, vel ejus locum tenenti, quod eidem Senebruno, castrum, castellaniam, & terram prædicta, *cum suis juri*bus & pertinentiis universis, liberet, custodienda in formâ prædictâ.

Dat' apud Westm', xvii. die Januarii.

Per idem breve.

Pro eodem cardinali.

A.D. 1345. An. 18 Edw. III.

Rot. Vascon. 18 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, vel ejus locum tenenti, & constabulario suo Burdegaliæ, salutem.

Quia ut accepimus, venerabilis pater dominus Taillerandus, &c. *ut supra usque ibi* fuit sæpiùs prosecutus, & *tunc sic;*

Volentes super præmissis, pleniùs informari, vobis mandamus quod, per inquisitionem, & aliis modis, quibus meliùs expedire videritis, de jure præfati cardinalis in castro, castellaniâ, & terrâ, prædictis, & per quæ servitia tenentur de nobis, & qualiter, & quo modo, & utrum in manu nostrâ existant, & an præfatus cardinalis sit hæres ejusdem Johannæ, sicut prædictum est, an alius, & si alius, tunc quis, & cujus ætatis;

Necnon de valore, castri, castellaniæ, & terræ prædictorum, ac de aliis circumstantiis, præmissa contingentibus, vos diligentiùs informetis, ac informationem hujusmodi, sive inquisitionem, sic factam, sub sigillo nostro, quo utimur in ducatu prædicto, unà cum præsenti mandato nostro, in cancellariâ nostrâ Angliæ mittatis, ut, indè certificati, præfato cardinali in hâc parte, faciamus quod justitia exiget in præmissis.

Dat' apud Westm', xviii. die Januarii.

Per idem breve.

Ad Reginam Castellæ, de credentiâ.

A.D. 1345. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMA domina, & consanguinea carissima. Cùm ad præsentiam magnifici principis, domini Regis Castellæ, conthoralis vestri, & consanguinei nostri carissimi, dilectos & fideles nostros, fratrem Johannem priorem ecclesiæ cathedralis Roffen', sacræ theologiæ doctorem, & Willielmum Trussell militem, quos, unà cum aliis fidelibus nostris in ducatu nostro Aquitaniæ existentibus, nostros constituimus nuncios speciales, ad tractandum cum dicto consanguineo nostro, seu deputandis per eum, super ligis & amicitiis, inter domos nostras regias ineundis, ac super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum suum & vestrum ac Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, sub suæ & vestræ benivolentiæ fiduciâ destinemus, præfatos nuncios, & dicti tractatûs negotium, serenitati vestræ votivo recommendamus affectu; ad cujus fœlicem & optatam expeditionem velit, si placet, vestra sublimitas interponere cum efficaciâ partes suas; præfatis, priori & Willielmo, & eorum alteri, super dicendis, in hâc parte, fidem credulam adhibendo.

Sublimitatem vestram diù conservet in prosperis clementia Salvatoris.

Dat' apud Westm', xviii. die Januarii.

Ad Regem Castellæ, de credentiâ.

A.D. 1345. An. 18 Edw. III.

Claus. 18 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, &c. Regi, comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, ejusdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, votivis habundare successibus cum salute.

Præmissis votivis gratiarum actionibus, de affectione multâ, quam ad personam nostram excellentia vestra gerit, sub firmâ dilectionis vestræ fiduciâ, mittimus ad celsitudinis vestræ præsentiam, dilectos & fideles nostros, venerabilem virum, fratrem Johannem priorem ecclesiæ cathedralis Roffen', sacræ theologiæ professorem, & Willielmum Trussell militem, quos, unà cum aliis fidelibus nostris, in ducatu nostro Aquitaniæ existentibus, nostros constituimus commissarios & nuncios speciales;

Ad tractandum & concordandum cum serenitate vestrâ, seu deputandis per eam, de ligis & amicitiis, inter domos nostras regias ineundis, perpetuis, seu saltem nostris temporibus duraturis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Necnon super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum vestrum & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, ac de dote, dotalitio, & donatione, propter nuptias in hâc parte constituendis, sublimitatem vestram ex corde rogantes quatenùs, dictos nuncios nostros habentes, si placet, specialiter, consideratione nostri, recommendatos, dicto tractatui ad mutuum commodum & solatium consentire, & super dicendis in hâc parte præfatis priori & Willielmo velitis credulam dare fidem.

Regalem vestram magnificentiam diù conservet in prosperis clementia Salvatoris.

Dat' apud Westm', xx. die Januarii.

Ad Papam, super malitiosè suggestis contra episcopum Wigorniensem.

A.D. 1345. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. Sincera nos movet affectio, quam ad personam reverendi patris, Wolstani Wygorn' episcopi, propter vitæ munditiam, & alia meritorum insignia, quibus ipsum novimus laudabiliter insignitum, corditer optinemus, ut sinceritatem suam vestræ clementiæ commendemus.

Audivimus equidem quod quidam, Johannes Bodemon & Thomas Dunclent, & sui complices, in statûs ipsius episcopi subversionem nequiter conspirantes, & vestram nitentes illudere sanctitatem, sibi sermonibus odii detraxerunt, describentes eum inobedientem & rebellem vestris, & sedis apostolicæ, processibus, monitis, & mandatis, & ut, propter hoc, ad sanctitatis vestræ curiam vocetur personaliter, pro viribus insistentes.

Quæ quidem, sibi sic imposita, confidimus fore veritati contraria, & de ipso, in senium jam vergente, malitiosè suggesta, cum inter alios prælatos regni nostri Angliæ, justus, pius, & honestus, ac Deo, & Sanctæ Romanæ ecclesiæ, devotus & obediens sit, & semper fuerit reputatus.

Quamobrem sanctitati vestræ, quæ clementer intelligit super senes, votivis affectibus supplicamus quatinùs, cum idem episcopus jam sit quasi in senectâ & senio constitutus, dignetur vestra benignitas sibi, quoad vocationem personalem, præsertim propter impotentiam corporis, cum verisimiliter in viâ deficeret, misericorditer ignoscere, ac responsiones & excusationes suas, super sibi sic impositis, per procuratores suos & nuncios clementer audire; motum indignationis vestræ contra eum, si placuerit, cohibendo, donec suggesta percurrerit celebris discussio veritatis.

Conservet, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Januarii.

Super suggestionibus prælibatis.

A.D. 1345. An. 18 Edw. III.

Rot. Rom. 18 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, W. eadem gratiâ, episcopo Norwic', salutem.

Quia Johannes Bodemon & Thomas Dunclent, & sui complices, in statûs venerabilis patris, Wolstani Wygorn' episcopi subversionem, ut dicitur, nequiter conspirantes, ipsum domino Summo Pontifici, super diversis contemptibus & rebellionibus, minùs veraciter, ut credimus, detulerunt, cùm inter alios prælatos regni nostri Angliæ, ipsum reputemus sincerum hominem & devotum, ut propter hoc vocetur personaliter ad curiam pro viribus insistentes:

Super hoc dicto domino Summo Pontifici per nostras supplicavimus litteras speciales ut, cum idem episcopus, jam in senio constitutus, propter impotentiam verisimiliter in viâ deficeret, dignetur sibi, quoad comparitionem personalem in curiâ, misericorditer ignoscere, &, ut per procuratores suos respondere, & se defendere valeat, annuere gratiosè;

Et ideò specialiter vos rogamus quatinùs procuratoribus ipsius episcopi, in ipsius prosecutione negotii, pronis consiliis & auxiliis velitis assistere, & ad impediendum dictam vocationem personalem cum efficaciâ laborare, & ipsum episcopum, super sibi sic impositis, viis quibus poteritis, excusare.

Dat' apud Westm', xx. die Januarii.

Consimiles litteræ diriguntur
Magistro Johanni de Offord, decano Lincolniæ, &
Fratri Thomæ del Isle.

Pro Reymundo de Farges cardinale, de protectione.

A. D. 1345. An. 18 Edw. III.
Pat. 18 Edw. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram procuratores, ballivos, & alios homines venerabilis patris Reymundi de Farges, Sanctæ Mariæ Novæ diaconi cardinalis, decani ecclesiæ Beatæ Mariæ Sarum, archidiaconi Leycestr', & personæ ecclesiarum de Leyk & Hornese, ac terras, res, redditus, & omnes possessiones ipsius cardinalis:

Et ideò vobis mandamus, quod procuratores, ballivos, & alios homines, ac terras, res, redditus, & omnes possessiones ipsius cardinalis manuteneatis, &c. *prout in consimilibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxi. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

Pro stannatoribus in comitatu Cornubiæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, taxatoribus & collectoribus decimæ & quintædecimæ nobis per communitatem regni nostri Angliæ ultimò concessarum, in comitatu Cornubiæ, salutem.

Cum, inter cæteras libertates quas dominus E. quondam Rex Angliæ, avus noster, per cartam suam quam confirmavimus, *concessit stannatoribus suis in comitatu prædicto*, concessum sit eisdem quod ipsi, dum operantur in stannariis ibidem, quieti sint de omnibus tallagiis, theoloneo, stallagiis, auxiliis, & aliis custumis quibuscumque, de propriis bonis suis infra comitatum prædictum, prout in cartâ & confirmatione nostrâ prædictis pleniùs continetur:

Ac jam ex parte dictorum stannatorum nobis sit ostensum, quod licet ipsi, virtute concessionis prædictæ, à tempore confectionis cartæ & confirmationis prædictarum, semper hactenus à præstatione decimæ & quintædecimæ, in singulis concessionibus earumdem nobis per communitatem regni nostri factis, de propriis bonis suis in comitatu prædicto quietè esse consueverint, absque eo quod ipsi ad hujusmodi decimam & quintamdecimam unà cum villatis comitatûs prædicti, solverunt:

Vos tamen decimam & quintamdecimam prædictas à præfatis stannatoribus, de propriis bonis suis in dicto comitatu, ad opus nostrum exigitis, & easdem decimam & quintamdecimam ab eis levare intenditis, contra tenorem cartæ ipsius avi nostri & confirmationis nostræ prædictarum; & aliter quam hactenus fieri consuevit.

Nos, nolentes ipsos stannatores contra concessionem & confirmationem prædictas indebitè prægravari, vobis mandamus quod districtioni quam præfatis stannatoribus, qui in stannariis prædictis continuè manualiter operantur, pro decimâ & quintadecimâ prædictis nobis ultimò concessis, facitis, usque ad proximum compotum vestrum supersedeatis, ipsos interim contra formam cartæ & confirmationis prædictarum non molestantes in aliquo, seu gravantes.

T. R. apud Westm', xxvi. die Januar'.

Per cons'.

Ad cardinales, de nullo super pace tractatu nisi cum assensu & avisamento alligatorum, accipiendo.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REVERENTZ pieres, Nous receumes voz lettres, le xxvi. jour de Januer, escriptes a Lyons le trezisme jour de Decembre, par les queles vous nous signifiez coment, nostre seint piere le Pape, qi ad tresgrant desir de mettre bone pees entre nous & noz adversaires, & coment il vous envoit par devers nous pur treiter de la reformation de la pees entre nous & nos ditz adversaires, si nous suppliez qe nous envioms a vous, par vostre message Mateot, nostre sauf conduyt, coment vous & voz meigniez puissetz salvement passer devers nous en Engleterre, ou la ou nous serroms.

Chers amys—Nous vous signifioms, pur response que coment que nous soioms, desirantz bone pees avoir od noz avantditz adversaires, nyent meins nous ne pooms ne ne voloms, entre en tiel tretè, si noun de l'assent, & par le avis de noz allietz des parties de dela, & de noz autres foialx illoeqes esteantz; devers les queles parties nous nous adresseoms de y estre, a plus tost que Dieu nous vorra ottroier bon & covenable passage par se grace.

Et toutes foitz nous, serroms trovez enclyns & propitz, quant nous serroms par dela, par le avis de noz avantditz allietz & foialx, a la reformation de bone pees & resonable:

Et meisme ceste response avoms n'adgairs, par le avis & le acord de nos grantz & de nostre grant conseil, done a le honurable piere l'ercevesque de Ravenn', message du dit seint piere; de quele response nous ne pooms ne ne voloms departir.

Don' en nostre palais de Westm', le xxvii. jour de Janever.

Bulla Clementis VI. Papæ, ad Regem, quod inclinet animum ad pacem: adjiciens similiter nova tangentia Turcos.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Dudum afflictionibus variis, & diris oppressionibus, quibus illi hostes ferocissimi, Turchi, viz. persecutores & blasfemi nominis Christiani, persecuti fuerant immaniter, & persequi continuè non cessabant fideles Christi, ejus pretioso redemptos sanguine, in Romania ac partibus aliis transmarinis circumadjacentium regionum degentes, anxiis relatibus sæpiùs repetitis, non sine vehementi dolore cordis auditis, paternæ pietatis & compassionis viscera nequivimus continere, quominus eisdem Christicolis, qui ab eisdem Turchis, tam per terram quam per mare hostiliter agrediebantur, quasi continuè, spoliabantur, vulnerabantur, interficiebantur, & nonnulli utriusque sexûs sub captivitate Turchorum ipsorum miserabili vendebantur ut pecudes, & ad abnegationem fidei catholicæ, pro dolor! cogebantur, providere de succursu aliquo & defensione contra tam abhominabilem, & ignominiosam toti Christianitati sævitiam curâ curaremus.

Quamobrem manus sub divinæ miserationis auxilio ponentes ad fortia, tam per vos quam per carissimum in Christo filium nostrum, Regem Cipri illustrem, ac dilectos filios, magistrum & fratres hospitalis Sancti Johannis Jerolomitani, ducem & comune Venetiarum, & quosdam fideles alios, certum galearum stolium hominibus, armigeris & aliis rebus necessariis sufficienter munitarum, ad partes illas pro succursu & defensione prædictorum fidelium, & repressione hostium, sub principali gubernatione ac regimine venerabilis fratris nostri, Henrici, patriarchæ Constantinopolitani, apostolicæ sedis in partibus illis legati, ordinavimus destinandum.

Et licet armata stolii potentia hujusmodi, cum nonnullis fidelibus, in auxilium Christianorum & conculcationem dictorum infidelium, illuc fervore devotionis accedentibus, multum represserit crudelitatem & sævitiam hostium eorumdem; tamen, hiis diebus præteritis, Divina Clementia, quæ nunquam cessat in suis fidelibus, & spem suam in eâ figentibus, à benedictionibus gratiarum, suæ dexteræ potentiam uberiùs extendente, præfatus patriarcha cum eodem stolio, & multis viris fidelibus strenuis, ejusdem zelo fidei orthodoxæ accensis, ad civitatem Smirnæ, locum utique fortissimum, & portum maris habentem optimum, in quibus prædictorum Turchorum gens, nationis fætidæ, specialiter, sicut intelleximus, spem suæ feritatis ponebat, & indè majora dampna intulerant, & inferre poterant fidelibus antedictis, accessit;

Et quanquam civitas ipsa, intra & extra, cum portu prædicto, munita esset innumerâ multitudine Paganorum, inter quos erat Marbaxanus, dux & rector magnus ipsorum, felix tamen Christianorum exercitus, in quo pauci erant respectu multitudinis infidelium prædictorum, in virtute Illius à quo est omnis virtus & victoria, intrepidè contra Paganorum exercitum ac fortiter & strenuè irruens, post conflictus aliquos, eisdem devictis gloriosè fidei hostibus, civitatem eandem cum portu & fortaliciis suis, posuit Divina Providentia, quæ in suâ dispositione non fallitur, in manibus populi Christiani;

Dictusque patriarcha, eliminatâ exindè paganici erroris spurcitiâ, fecit ibidem, ad laudem & gloriam Divini Nominis, exaltationem catholicæ fidei, & consolationem ejusdem populi Christiani, divina officia celebrari, ac fortificari & muniri civitatem eandem, ut fideles, qui ad acquirendas terras Paganorum partium earumdem, & sub cultu orthodoxæ fidei reducendas laborare pro suarum animarum salute voluerint, ad ipsam civitatem & portum ipsius applicandi solidum & optimum valeant reclinatorium reperire.

Nos autem, tam per litteras ejusdem patriarchæ quam aliorum fidedignorum, necnon & quorundam exindè venientium relatibus, hujusmodi victoriâ triumphali, quam de sede suæ magnitudinis dedit Altissimus, cum ingenti lætitiâ pleniùs intellectâ, tantorum collatori donorum in humilitate spiritûs exolvere curavimus vitulum labiorum, & tam per processiones quam sermones ad clerum & populum, laudes fecimus solempniter Domino decantari.

Porro de hujusmodi victoriâ, dilectus filius, nobilis vir Johannes Bonde domicellus, de partibus illis veniens, & ad tuæ regalis excellentiæ præsentiam se conferens, qui præsens in eâ extitit, & super gestis per eum inibi laudabilibus multipliciter commendatur, eandem excellentiam facere, vivâ voce, poterit pleniùs certiorem.

Rogamus itaque serenitatem regiam, & attentiùs in Domino exhortamur, quatinùs quæ, quanta, & qualia principes catholici, ad ejusdem dilatationem fidei, ac suæ salutis & honoris augmentum, possent agere hiis temporibus, si guerris & dissensionibus suis cessantibus, intendere circa talia procurarent, consideranter attendens, tu, fili carissime, quem ad talia & similia, inter cæteros principes catholicos orbis terræ, aptum, convenientem, & ydoneum reputamus, ad vias pacificas, super guerris tuis, animum regium dirigas, abilites effectualiter & inclines, ut in hiis quæ Dei sunt, tuisque honori & saluti congruunt, intendere, sicut desideranter affectamus, sicque vires tuæ fortitudinis valeas exercere, quod, post cursum vitæ præsentis, de regno temporali, quod obtines coronam regni merearis accipere sempiternì.

Dat' Avinion', kal' Februarii, pontificatûs nostri anno tertio.

G. de Aula.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

De conductu pro cardinalibus supradictis.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, admirallis, magistris, & marinariis navium, ac universis & singulis portuum, traversorum, pedagiorum, aliorumque locorum, terræ, marisque, custodibus, & pro nobis in terrâ marique quomodolibet existentibus, cæterisque justiciariis, officialibus, & commissoribus regni nostri, vel eorum loca tenentibus, subditis nostris, stipendiariis & conductis, ac etiam non subditis, ad quos literæ præsentes pervenerint, salutem.

Cum venerabiles patres & dilecti nobis in Domino, Nicholaus archiepiscopus Ravennas, & Petrus archiepiscopus Astoricen', de mandato & auctoritate apostolicæ sedis, pro certis negotiis in Angliam dirigant gressus suos;

Nos, eisdem archiepiscopo & episcopo, & eorum cuilibet, necnon sociis, servitoribus, consortibus, familiaribus, valletis, nunciis, messageriis, & ministris eorum & cuilibet eorumdem, de pleno, vero, salvo & securo conductu, sine fraude quâcumque, prout meliùs dici poterit & saniùs intelligi, providere volentes, eisdem archiepiscopo & episcopo, & eorum cuilibet, necnon sociis, servitoribus, consortibus, familiaribus, valletis, nunciis, messageriis, & ministris eorum, & cujuslibet eorumdem, necnon illis, qui de regno Franciæ & extra ad regnum Angliæ, & de ipso regno Angliæ & extra ad regnum Franciæ, per ipsos archiepiscopum & episcopum, vel ad eos undecumque & quocumque mitterentur, cujuscumque statûs & conditionis existant, cum ipsorum & cujuslibet eorum equis & equitaturis, mulis, ronsinis, animalibus, someriis, arnesiis, vecturis, & rebus quibuscumque & quocumque nomine censeantur, & quotquot numero existant, dedimus & concessimus, damus & concedimus per præsentes, per omnia & singula loca potestatis nostræ, tam in terrâ quam in mari, in viâ publicâ seu privatâ, in itinere & etiam extra iter, & tam in veniendo in Angliam quam stando, nitendo, etiam redeundo, plenum, verum, salvum & securum conductum;

Volentes quod ipsi & eorum quilibet possit tutè, & absque impedimento quocunque, portare, vehere, ducere, ac portari, vehi & duci facere & conduci, plenè & liberè, etiam extra regnum Angliæ, & quocumque & undecumque, quocumque & quandocumque, & similiter aliundè, ad ipsum regnum, per se vel alium seu alios, pecuniam, grossam seu minutam, auream seu argenteam, ære contaminatam seu non contaminatam, de cuneo nostro & etiam alieno, in massâ seu etiam sine massâ, vasa aurea sive argentea, coclearia, vestes, anulos, jocalia, utensilia, pannos, feraturas, vina, blada, carnes, pisces, ac victualia, & alia quæcumque sint, & quocumque nomine censeantur, absque solutione, exactione traversi, pedagii, passagii, custumæ, censûs, redditûs, talliæ, seu alterius redibentiæ qualiscumque, & eos & eorum quemlibet eximimus à prædictis & quolibet prædictorum:

Mandantes etiam vobis & vestrûm cuilibet, nostris subditis, & conductis pro nobis, quatinùs omnia & singula prædicta teneatis firmiter, in & de potestate nostrâ & extra, & faciatis ea diligentiùs observari.

Et cum eos, seu eorum aliquem, per loca potestatis nostræ & districtûs transire, redire, & morari, semel & pluries continget, tutè & liberè, unà cum equis, rebus, & bonis supradictis, & aliis quibuscumque, & famulis secum existentibus, cum & in quocumque numero transire, morari, quotienscumque, pacificè permittatis absque impedimento & exactione quâcumque, & provideatis eisdem & eorum cuilibet, si opus fuerit, vel ex eorum, vel alterius ipsorum parte fueritis requisiti, de conductu, galeis, navigiis, victualibus, equis, equitaturis, & aliis necessitatibus & utilibus oportunis;

Ac etiam ex parte nostrâ alios, non subditos, per quorum loca, potestatem, seu districtûs transibunt, requiratis, ac eos & eorum quemlibet requirimus per præsentes, ut dictos archiepiscopum & episcopum, servitores, consortes, familiares, valletos, nuncios, messagerios, ministros, & familiares, ac omnes alios & singulos supradictos, habeant specialiter commendatos, & ipsos, ut præmittitur, transire permittant, & auxilium & consilium præbeant eisdem & eorum cuilibet, sicut dicti, nostri non subditi, vellent nos facturos in casu consimili vel majori;

Et subditi nostri erga ipsos & eorum quemlibet, si requisiti fueritis, taliter vos habentes, quod debeamus de vobis meritò contentari.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', viii. die Februarii.

De proclamatione faciendâ, quod nullus ducat lanas nisi ad stapulam.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanc', salutem. Cum per nos & consilium nostrum ordinatum existat, quod omnia lanæ, pelles lanutæ, & coria de regno nostro Angliæ ad partes exteras educenda, in certis portubus infra regnum nostrum Angliæ, & non alibi, carcentur, & ibidem coketentur & custumentur; ac jam intelleximus quod nonnulli mercatores & alii nos de custumis & subsidiis lanarum, pellium, & coriorum hujusmodi defraudare machinantes, quamplurima lanas, pelles, & coria ad villam Berewici super Twedam, & diversa alia loca in partibus Cornubiæ & Walliæ, & exindè ad partes Hiberniæ & alias partes exteras, & non ad dictos portus pro carcatione lanarum, pellium & coriorum prædictorum ordinatos, indies absque custumis & subsidiis indè solvendis, ducant & duci faciunt, in nostri grave dampnum & deceptionem manifestam:

Nos, volentes hujusmodi deceptioni & maliciæ obviare, & indempnitati nostræ prospicere in hac parte, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod per totam ballivam tuam, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, ne qui mercatores seu alii, lanas, pelles, seu coria aliqua in aliquibus portubus seu locis, nisi in dictis portubus pro carcatione eorumdem lanutarum, pellium, & coriorum, ut præmittitur, ordinatis, carcari, seu ea ad dictas partes Hiberniæ, Cornubiæ, Walliæ, & Berewici super Twedam, vel aliquibus aliis locis extra regnum nostrum prædictum, antequam custuma & subsidium nobis indè debita in eisdem portubus ad hoc ordinatis, soluta, & litteræ nostræ de coketto in formâ debitâ indè factæ fuerint, ducant, seu duci faciant, sub forisfacturâ lanarum, pellium, & coriorum eorumdem; & quod omnia hujusmodi lanæ, pelles, aut coria cum sic custumata & cokettata fuerint, apud villam de Bruges in Flandria ad stapulam nostram ibidem, & non alibi, juxta formam ordinationis indè factæ, ducantur & carientur, sub pœnâ forisfacturæ prædictæ:

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneris contrarium facientes, tunc eos, unà cum lanis, pellibus, & coriis hujusmodi sine dilatione arestari & sub aresto hujusmodi detineri facias, quousque aliud indè duxerimus demandandum:

Nos de facto tuo in hac parte de tempore in tempus sub sigillo tuo, reddas distinctè & apertè certiores.

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullo modo omittas.

T. R. apud Westm', x. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam sub eadem datâ.

Eodem modo mandatum est subscriptis sub eadem datâ; videlicet,
Johanni de Stryvelyn, custodi villæ Berewici super Twedam.
Ballivis villæ de Portesmuth'.

Pro cardinalibus beneficiatis, de non distringendo.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario, salutem.

Volentes venerabiles patres, dominum Gaucelinum Johannis, personam ecclesiarum de Hemmyngburgh, Eborum, de Stebenheth & Hakeneye, London', de Lymyng & Holyngbourn, Cantuar', de Pageham, Cicestr' diœcesium, & præbendarium præbendarum de Driffeld in ecclesiâ Eborum, de Ludâ in ecclesiâ Lincoln', & de Sallowe in ecclesiâ Lichefeld';

Dominum Penestrin', archidiaconum Eborum, & præbendarium præbendæ de Wistowe in ecclesiâ Eborum;

Dominum Taillerandum, decanum Eborum, personam ecclesiæ de Whitchirch, Cantuar', diœcesis, & præbendarium præbendæ de Thame in ecclesiâ Lincoln';

Dominum Johannem Convenarum, archidiaconum Norhampton', personam ecclesiæ de Blokkeleye, Wygorn' diœcesis, & præbendarium præbendæ Beatæ Margaretæ de Leycestr' in ecclesiâ Lincoln';

Dominum Hispanum, archidiaconum Cestriæ;

Dominum Adomarum Roberti, archidiaconum Estridyng & præbendarium in ecclesiâ Eborum;

Dominum de Mota, archidiaconum Oxon', & archidiaconum Elien', præcentorem Cicestr', & præbendarium præbendæ de Milton in ecclesiâ Lincoln'; sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, favore prosequi gratioso;

Vobis mandamus, quod eosdem cardinales, de decimâ triennali nobis per clerum regni nostri Angliæ ultimò concessâ, ipsos ratione beneficiorum suorum prædictorum contingente, ad dictum scaccarium exonerari & quietos esse, ac exactionibus, si quas collectores decimæ prædictæ eisdem cardinalibus, seu eorum alicui, occasione decimæ illius fecerint, supersederi, & districtiones sive sequestra, eâ de causâ, in beneficiis suis prædictis, seu bonis suis ecclesiasticis, facta & apposita, eisdem sine dilatione relaxari faciatis hac vice, de gratiâ nostrâ speciali.

Teste Rege, apud Tenham, xx. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Littera missa probis hominibus villarum de Gaunte, Bruges, & Ipre.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 34. in Turr. Lond.

LE Roi, à ses chers & foialx bones gentz de Gaunte, Bruges, & Ipre, & à tote la bone commune du pays de Flaundres, salutz.

Come n'adgairs vous certifiasmes coment nous avions entenduz par certeine relation, que le counte de Flaundres, par fraude & subtil compassement, s'afforceast d'entrer en traite ovesque vous & les autres bones gentz du dit pays de Flaundres, en entention de vous subdure, & de faire & purchacer le prejudice & empeschement q'il porra, sibien à nous come au dit pays; & nous considerantz les malx que porroient avenir par tieu traite, que Dieu defend:

Vous priasme cherement, que vous vous gardassetz de tretir ove le dit counte par tieu manere sanz le scien & assent de nous, eant regarde qe ceo serroit expressement countre la forme des trewes prises entres nous & nostre adversair de France; & en cas que traite se serreit ovesque lui par autre manere, il nous covendreit ent ordiner autre remede covenable, tiel come nous verreymes qui serreit à faire pur nostre honur & profist; & ja avons entenduz q'ascuns ont fait entendre à vous que les dites lettres ne vindrent point de nostre science, einz furent faites sanz scieu de nous, si vous signifions pur certeine que mesmes les lettres passerent de nostre certeine science, & de nostre commandement, & adonqes fut & uncore est nostre volente tiele come est contenue en les dites lettres; & à ceux qi vous dirront le contrair, ne adjoustez foy.

En tesmoignance, &c.

Don' a Tenham, le xxme jour de Feverer.

Ad homines prædictarum villarum de Gaunte, Bruges, & Ipre.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

LE Roy, a ses chiers & foialx bones gentz de Gaunte, Bruges, & Ipre, & à toute la bone commune du pays de Flaundres, salutz.

Por ce qe nadgaires mandasme à vous severalment, par diverses lettres souz nostre prive seal, qne si le counte de Flaundres volait amener la countesse de Flaundres sa compaigne, & son eisne filz, en le dit pays de Flaundres, & le dit counte meismes venir à nous en Engleterre, & faire ce q'il devera, solonc la forme des covenances taillez entre nous & vous, il plerreit à nous q' adonques vous lui receussez honurablement; & ja avoms entenduz q'ascuns s'afforceantz à destourber la dite busoigne, ont fait entender à vous que les dites lettres ne vyndrent point de nostre science, einz furent faites saunz sceu de nous;

Si vous signifions pur certein que meismes les lettres passerent de nostre certeine science & de nostre comandement, & adonque feust & unqore est nostre volunte tiele come est contenu en les dites lettres, & à ceux qui vous dirront le contrair ne ajoustez foi.

En tesmoignance, &c.

Don' a Tenham, le xx. jour de Feverer.

Prohibitio transitûs equorum extra regnum.

A.D. 1345.—An. 19 Edw. III. Claus. 19 Ed. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burghersh', constabulario castri sui Dovorr' & custodi Quinque Portuum, suorum, vel ejus subconstabulario, salutem.

Quibusdam certis de causis vobis districtiùs quo poterimus, inhibemus, ne aliquem mercatorem, seu alium, quicumque fuerit, equum aliquem nisi pro equitaturâ suâ propriâ fuerit, & quod pretium sexaginta solidorum non excedat, in portu Dovorr', vel alibi in ballivâ vestrâ, versus partes exteras, clam vel palam, traducere permittatis, sine licenciâ nostrâ speciali.

T. R. apud Tenham, xx. die Februar'.

Per ipsum Regem.

De non permittendo aliquem hominem ad arma transire ad partes exteras.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burghersh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti in portu Dovorr', ac majori & ballivis villæ Dovorr', necnon custodibus passagii ibidem, salutem.

Prohibemus vobis, sub gravi forisfacturâ nostrâ; ne comitem, baronem, militem, armigerum, aut aliquem hominem ad arma, quicumque fuerit, ad partes exteras exnunc in dicto portu transire volentem ex quacumque causâ, quamquam litteras nostras de licenciâ passagii hujusmodi sibi concessâ pridem ante datam præsentium habuerint, in eodem portu transire permittatis, quousque aliud vobis indè duxerimus demandandum.

T. R. apud Tenham, xx. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, super dispensatione concedendâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Dispensationis apostolicæ moderatio gratiosa, personarum & temporum providè discutiens qualitates, votis principum solet clementer annuere, quæ pacis & dilectionis fomenta producunt, & salutem respiciunt animarum.

Sanè, cum consanguineus & fidelis noster carissimus, Ricardus comes Arundell' dudum cum Isabellâ quondam filiâ Hugonis le Despenser, sponsalia impubes contraxerit, & per metum & statim pubes factus reclamaverit;

Et postmodum dictis sponsalibus ritè, propter hoc servato processu legitimo, auctoritate vestrâ & sedis apostolicæ dissolutis, concessâque dictis partibus licentiâ ad alia vota liberè convolandi, præfatus comes, consanguineam nostram carissimam, Alianoram filiam comitis Lancastriæ, comitisque Derbiæ germanam dictam Isabellam in secundo gradu consanguinitatis attingentem, duxerit in uxorem:

Nos, pensantes pacis & amoris augmentum & bonum publicum quæ regno nostro Angliæ, ex conjunctione seu contractu prædicto, si possit licitè persistere, sperantur verisimiliter provenire, cum ex hoc firmabuntur fœdus & dilectio inter dictorum contrahentium parentes & amicos, qui sunt de nobilioribus & potentioribus dicti regni, & ex ejus dissolutione nedum

scandala, immò, quod absit, pericula varia provenirent, ut de confusione probrosâ sic contrahentium & sui generis taceamus, quod reverà nimium nos tæderet;

Ex causis prædictis, necnon propter dilectionis prærogativam quâ dictis consanguineis nostris afficimur, sanctitati vestræ devotiùs & affectuosiùs quo possumus, supplicamus quatinùs, præmissis clementer attentis, ea quæ circa dissolutionem seu divortium sponsalium prædictorum ritè sunt acta, dignetur vestra benignitas misericorditer approbare, & ex certâ scientiâ confirmare;

Necnon ex uberiori dono gratiæ cum eisdem Ricardo & Alianora, ut, affinitatis prædictæ impedimento non obstante, possint in sic contracto matrimonio licitè persistere, si placuerit, dispensare, ac prolem, ex dicto thoro prodeuntem, legitimam declarare, juxta formam supplicationis, super hoc sanctitatis vestræ manibus porrigenda per dilectos & fideles nostros, venerabilem patrem W. Norwicen' episcopum, magistros Johannem de Offord, decanum Lincoln', & Michaelem de Northburgh, legum doctorem, ad prosequendum penes sanctitatem vestram dictæ dispensationis negotium per nos specialiter oneratos, quibus propter hoc velit, quæsumus, annuere vestra benignitas oportunum aditum & auditum, fidem ipis & eorum cuilibet, super dicendis, in hac parte, si placuerit, adhibendo.

Conservet, &c.

Dat' apud Tenham, xxii. die Februarii.

De nunciis Papæ, & aliis, præter homines ad arma, ad partes exteras transire permittendis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burghersh, constabulario castri sui Dovorr' & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti in portu Dovorr', ac majori & balliuis villæ Dovorr', nécnon custodibus passagii ibidem, salutem.

Licet vobis mandaverimus quod aliquem hominem, quicumque fuerit, in portu prædicto transire non permitteretis, set quod portum prædictum clausum teneretis, quousque aliud à nobis haberetis in mandatis;

Volumus nichilominus & vobis mandamus, quod nuncios domini Summi Pontificis ad nos in Angliam missos, qui jam sunt ad curiam Romanam de nostrâ licenciâ redituri, & eorum homines & servientes cum equis & hernesiis suis, ac omnes alios illuc transire volentes, exceptis comitibus, baronibus, militibus, armigeris, & aliis hominibus ad arma, ac dextrariis, & aliis equis pro armis, quos nullo modo, etiamsi licentiam à nobis ante datam præsentium habuerunt, transire volumus, *in portu prædicto transire permittatis, mandato nostro prædicto non obstante.*

T. R. apud Tenham, xxii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Comes Arundell' admirallus flotæ navium versus partes occidentales, constituitur.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti consanguinei & fidelis nostri, Ricardi comitis Arundell', pleniùs confidentes, constituimus ipsum comitem admirallum flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, quamdiu nobis placuerit, dantes universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, tenore præsentium in mandatis, quod eidem comiti & deputandis ab eo, in omnibus quæ ad officium admiralli pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes & auxiliantes, quociens & quando per ipsum comitem, vel deputandum ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti:

Et etiam præfato comiti, vel deputandis ab eo, plenam potestatem capiendi, castigandi, puniendi, & arestandi omnes illos quos eidem comiti, vel ab eo deputandis, in executione dicti officii admiralli contrarios vel rebelles invenerit seu invenerint, & eos prisonis nostris committendi, tam in Turri nostrâ London' quam alibi, ubi eidem comiti & deputandis ab eo meliùs expedire videbitur, ibidem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

T. R. apud Tenham, xxiii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, super expositis per cardinales, nuncios antedictos, responsio Regis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Reverendi patres, domini Nicholaus archiepiscopus Ravenn' & Petrus episcopus Astoricen' vestri & sedis apostolicæ nuncii, ad præsentiam nostram cum litteris vestris credentiæ venientes, quos hillariter recepimus, ut decebat, gratum & ordinatum affectum, quem ad personam nostram & nostri conservationem honoris clementia vestra gerit, nobis exposuerunt laudabiliter & discretè, subjungentes quædam, in præjudicium sanctæ primatiæ vestræ, contra libertatem ecclesiasticam, per nos seu ministros nostros, attemptata fore; quæ reformari petebant, & exnunc à talibus abstineri.

Et quidem, pater sanctissime, de gratâ affectione vestrâ, quam ad nos, sicut semper supposuimus, optinetis, vestræ beatitudini grates referimus speciales, gerentes in votis præcipuis, novit DEUS, personam vestram sanctissimam, & sacrosanctam Romanam ecclesiam, debitè revereri, & ut filius catholicus facere quantum poterimus, salvis juribus nostris regiis, quæ honorem & decus ecclesiæ provehere poterunt, & sanctitati vestræ sciverimus complacere; nec est, quod absit, nec unquam fuit, intentionis nostræ quicquam in præjudicium libertatis ecclesiasticæ attemptare, quam vellemus potius dilatare; set si qua per ministros nostros sic, quod nollemus, fuerint attemptata, illa mandabimus celeriter, & faciemus effectualiter, ut convenit, reformari.

Et cum quædam statuta in parliamento nostro, in præjudicium sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ, sicut habet dictorum nunciorum relatio, facta seu edita prætendantur, videlicet;

Quod, si abbates & priores, vel alii viri ecclesiastici, patroni beneficiorum ecclesiasticorum, ad dicta beneficia, cum vacaverint, non præsentaverint, vel ea non contulerint infra tempus debitum, devolvatur collatio ad episcopum vel capitulum;

Et per eorum negligentiam ad archiepiscopum;

Et ultimò, si archiepiscopi negligentes fuerint, collatio dictorum beneficiorum non ad dominum Summum Pontificem, superiorem suum, set ad nos & hæredes nostros devolvatur.

Item, si archiepiscopi beneficia in quibus jus optinent patronatûs, infra tempus debitum conferre neglexerint, eorum collatio ad nos & hæredes nostros similiter devolvatur.

Item, si dominus Summus Pontifex electiones factas in ecclesiis Anglicanis, propter defectum repertum in eisdem, ritè cassaverit, & sic, jure devoluto, ecclesiis illis providerit de personis providis & honestis, nos & hæredes nostri temporalia dictarum ecclesiarum non debeamus reddere sic provisis;

Scire velit vestra benignitas, quod non sunt in regno nostro statuta talia; nec aliqua beneficia contulimus hactenus illo jure; & electionibus in ecclesiis regni nostri, de nostrâ licentiâ celebratis, quando per processum, in Romanâ curiâ ritè factum, cassantur, si dominus Summus Pontifex, jure sic devoluto, conferat ecclesias hujusmodi personis idoneis, nos, recepto juramento fidelitatis ab eisdem, liberamus eis gratiosè temporalia dictarum ecclesiarum, prout ad nos competit regio jure nostro.

Nec est statutum aliquod editum de conferendis per nos beneficiis Gallicorum, vel aliorum inimicorum nostrorum, in regno Angliæ promotorum, nisi dicta beneficia aliàs vacare contingat.

Et, cum suggerentes sanctitati vestræ talia statuta fore facta, fines veritatis excesserint, placeat, quæsumus, circumspectioni apostolicæ fidem consimilia referentibus denegare, quousque nostra responsio sit audita.

Super aliis autem per dictos nuncios nobis expositis, cum prælatis & proceribus, ac aliis sapientibus dicti regni nostri Angliæ, sicut expedit, habere volumus consilium providum & festinum, & sanctitati vestræ super hiis per nuncios nostros proprios congruam & celerem facere responsivam, quæ vestræ beatitudini & sedi apostolicæ meritò grata esse debeat & accepta.

Quamobrem sanctitati vestræ totis affectibus supplicamus quatinùs, nos in solitæ dilectionis gratiâ misericorditer confoventes, interim commotionis vestræ cohibere velitis aculeum; & speramus, per DEI gratiam, quod de responsione nostrâ debebitis rationabiliter contentari.

Conservet, &c.

Dat' apud Tenham, xxiii. die Februarii.

Pro dispensatione, super matrimonio inter principem Walliæ & filiam ducis Brabantiæ, concedendâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

SANCTISSIMO in CHRISTO patri & domino, domino Clementi, Divinâ Providentiâ, sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ Summo Pontifici, Edwardus, ejusdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, devota pedum oscula beatorum.

Pater sanctissime, licet nuper consanguineum nostrum carissimum, Henricum de Lancastriâ comitem Derbiæ, ac dilectum & fidelem nostrum Bartholomæum de Burghersh, super intentione nostrâ secretâ pleniùs informatos, ad sanctitatis vestræ præsentiam ordinaverimus destinandos, ex certis tamen causis sanctitati vestræ per dilectos & fideles nostros, magistrum Michaelem de Northburgh juris civilis professorem, Lichefeld' & Hereford' ecclesiarum canonicum, & Nigellum de Loryng militem, quos ad vestram beatitudinem mittimus ex hac causâ, vivæ vocis oraculo, si placuerit, exponendis;

Quibus, necnon venerabili in CHRISTO patri, W. episcopo Norwicen', & clerico nostro familiari, magistro Johanni de Offord decano Lincoln', in sanctitatis vestræ curiâ jam morantibus, quos super hiis fecimus pleniùs informari, tribus & duobus eorum, super dicendis in hac parte, dignetur, quæsumus, vestra benignitas fidem credulam adhibere, missionem prædictam distulimus in præsenti; super quo nos habere dignetur vestra clementia, si placuerit, excusatos.

Ad hoc desideratum nobis præ cæteris, dispensationis illius negotium super matrimonio inter primogenitum nostrum carissimum, principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, & præclaram filiam illustris ducis Brabantiæ contrahendo, non obstante quod in tertio gradu consanguinitatis se attingunt, pro quâ pluries & specialiter sanctitati vestræ nos meminimus supplicâsse, adhuc vestræ apostolicæ munificentiæ votivo recommendamus affectu:

Totis affectibus supplicantes quatinùs, cùm filia celebris memoriæ domini Karoli, Regis Franciæ, avunculi nostri, jam sit tradita nuptui, & sic spes contrahendi matrimonii inter dictum primogenitum nostrum & illam penitùs sit adempta, quæ quidem spes dispensationem petitam dicebatur aliqualiter impedire, placeat vestræ clementiæ dictum dispensationis negotium ex causis in prioribus nostris supplicatoriis comprehensis, misericorditer expedire; quæ propter magnam, quam habemus de paternâ vestrâ dilectione, fiduciam nobis, in tam votivâ supplicatione, ulteriorem nobis non faciat, si placuerit, negativam.

Conservet vos Altissimus ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ per tempora prospera & longæva.

Dat' apud Tenham, xxiii. die Februarii, anno regni nostri Franciæ sexto, regni verò nostri Angliæ decimo nono.

De tractando cum Lodowico Rege Romanorum.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, nobilis viri Ottonis domini de Cuyk & Philippi de Weston canonici Eborum, secretarii nostri, pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum, pro nobis & nostro nomine, cum serenissimo principe, domino Lodowico, Rege Romanorum, semper Augusto, super ligis & amicitiis perpetuis inter nos & ipsum contra omnes homines ineundis, & de mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ad ea quæ sic tractata & concordata fuerint, quâcumque securitate firmandum, cæteraque omnia & singula faciendum & exequendum quæ in hac parte necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale, prædictis Ottoni & Philippo, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes pro nobis, & nostro nomine, nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos Ottonem & Philippum, vel eorum alterum, actum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Tenham, xxiii. die Februarii.

Radulphus baro de Stafford' senescallus ducatûs Aquitaniæ constituitur.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis prælatis, comitibus, vicecomitibus, baronibus, militibus, & liberè tenentibus, senescallis, majoribus, juratis, consulibus, universitatibus, collegiis & communitatibus, constabulariis, castellanis, præpositis, & receptoribus exituum, & ballivis, & fidelibus suis ducatûs Aquitaniæ, & aliis ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Radulpho baroni de Stafford, officium & regimen senescalciæ prædicti ducatûs, cum omnibus ad dictum officium pertinentibus, quamdiu nobis placuerit:

Et ideò vobis mandamus, quod eidem baroni, quamdiu eum tenuerimus in dicto officio, in omnibus tanquam senescallo pareatis, respondeatis, & fideliter intendatis. In cujus, &c.

Dat' apud Tenham, xxv. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est Edmundo de la Beche, locum tenenti senescalli Regis Vasconiæ, quod eidem Radulpho officium & regimen prædicta, cum omnibus & singulis ad ea spectantibus, quæ penes ipsum Edmundum fuerint liberari faciat.

Dat' ut supra. Per ipsum Regem.

De navibus pro passagio baronis de Stafford', arestandis & parandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 33. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ suæ navium ab ore aquæ Thamisiæ *versus partes occidentales, salutem.*

Cum per breve nostrum sub privato sigillo nostro vobis mandaverimus, quod tresdecim naves sufficientes in amiratu vestro sine dilatione arestari, & usque portum Bristoll' citra octabas Paschæ proximò futuras, duci faceretis, pro passagio hominum ad arma, sagittariorum, & aliorum qui in comitivâ dilecti & fidelis nostri Radulphi baronis Stafford', senescalli Vasconiæ, ad partes transmarinas in obsequium nostrum sunt profecturi:

Vobis mandamus, quod dictas tresdecim naves, quarum quælibet sit de portagio quaterviginti doliorum & ultra, si nondum arestatæ fuerint, sine *dilatione arestari, & usque dictum portum Bristoll' duci, dilectis nobis Roberto Gyen, & Waltero de Henle servienti nostro ad arma, vel uni eorum,* quos ad easdem naves ibidem recipiendum deputavimus, liberari faciatis; ita quod sint ibidem in dictis octabis ad ultimum, promptæ & paratæ ad proficiscendum in obsequium nostrum supradictum.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, nullo modo omittatis.

T. R. apud Westm', primo die Marc'.

Per ipsum Regem.

Quod nullus transeat mare nisi in portu Dovorr'.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kanciæ, salutem. Quibusdam certis de causis, coram nobis & concilio nostro propositis, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, nè quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, extra regnum nostrum transiturus, exceptis mercatoribus cum mercandisis suis, in alio portu infra regnum nostrum Angliæ quam in portu Dovorr', sub forisfacturâ omnium bonorum suorum, & incarcerationis corporis sui ad voluntatem nostram, transeat, sine mandato nostro speciali;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneris aut sciveris ad dictas partes, sine licenciâ nostrâ, alibi quam ad dictum portum Dovorr', exceptis mercatoribus cum mercandisis suis transeuntibus, tunc eos unà cum navibus eos ducentibus, & cum equis, armis, hernesiis, & aliis bonis & rebus suis; ac bonis & rebus magistrorum & marinariorum eos ducentium, arestari & salvò custodiri facias, quousque aliud à nobis indè habueris in mandatis; nos de nominibus eorum arestatorum, & quæ & cujusmodi naves, equos, arma, res, bona, & hernesia sic arestaveris, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus distinctè certificans & apertè:

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', x. die Marc'.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam, & majoribus & ballivis portuum Angliæ.

De proclamando ne aresta fiant super bonis hominum Regis Ispanniæ, aut aliorum de amicitiâ Regis existentium.

A.D.1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kanciæ, salutem. Quia propter quædam aresta super subditos magnifici principis, domini Regis Ispanniæ, consanguinei nostri carissimi, & aliorum amicorum & alligatorum nostrorum, pro dampnis datis in mari, concessa, adventus navium dictorum subditorum versus partes regni nostri Angliæ multum subtrahitur, & per amplius timetur subtrahi in futurum, nisi super hoc remedium apponatur, in nostri & dicti regni nostri grave dampnum, præsertim cum adventus & communio amicorum hiis guerræ temporibus nobis & dicto regno nostro sint plurimum oportuni, ordinavimus quod nulla hujusmodi aresta super bonis dictorum fiant decætero, & si concessa fuerint, cesset eorum executio, & bona sic arestata, dearestentur, quousque aliud super hoc duxerimus demandand': non obstantibus aliquibus mandatis quibuscumque ministris nostris ante datam præsentium, super hoc directis:

Nos, volentes ordinationem prædictam firmiter observari, & securitati & indempnitati subditorum dictorum Regis, & aliorum amicorum & alligatorum nostrorum, prospicere in hac parte, tibi præcipimus, quod in singulis portubus & locis aliis infra ballivam tuam, ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, ex parte nostrâ publicè proclamari & districtè inhiberi facias, nè qui, sub forisfacturâ nostrâ, hominibus & subditis ipsius Regis aut aliorum amicorum & alligatorum nostrorum, infra regnum nostrum prædictum, cum mercandisis suis decætero venientibus, vel jam in dicto regno nostro existentibus, in personis, bonis, & rebus suis dampnum, injuriam, aut molestiam aliqualiter inferant, set eos, in quantum poterunt, favorabiliter & amicabiliter pertractent, & ipsos commodum suum de bonis & mercandisis suis, de quibus custumas debitas solverunt, facere permittant: & si aliqua bona eorumdem subditorum, prætextu hujusmodi arestorum seu mandatorum super hoc tibi, vel aliquibus ministris infra ballivam tuam ante datam præsentium, directorum, arestata fuerint, ea sine dilatione dearestari & deliberari, & executioni eorumdem mandatorum ulteriùs faciend', omninò supersederi facias, quousque aliud per nos & concilium nostrum indè fuerit ordinatum:

Et hoc sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', x. die Marc'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam quorum ballivæ ad mare se extendunt, sub eadem data; videlicet,

Vicecomiti Northumbr'.
Vicecomiti Eborum.
Vicecomiti Lincoln'.
Vicecomiti Norff'.
Vicecomiti Suff'.
Vicecomiti Essex'.
Vicecomiti Sussex'.
Vicecomiti Sutht'.
Vicecomiti Somers'.
Vicecomiti Dors'.
Vicecomiti Devon'.
Vicecomiti Cornub'.
Vicecomiti Glouc'.
Vicecomitibus London'.

Eodem modo mandatum est majoribus & ballivis omnium portuum Angliæ, sub eâdem datâ.

Pro Reymundo de Farges cardinale, de sequestro relaxando.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 28. in Turr. Lond.

REX, collectoribus decimæ triennalis, nobis per clerum regni nostri Angliæ concessæ, in diœcesi Lincoln', salutem.

Volentes venerabilem patrem, Reimundum de Farges, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem, archidiaconum Leycestr' & parsonam ecclesiæ de Leek dictæ diœcesis, favore prosequi gratiosè;

Vobis mandamus, quod exactioni quam eidem cardinali, pro decimâ prædictâ, ipsum ratione beneficiorum suorum prædictorum contingente, ad opus nostrum solvendâ fieri fecistis, supersedeatis omninò.

Et sequestrum, si quod in beneficiis suis prædictis, seu bonis suis ecclesiasticis, per vos, occasione prædictâ, appositum fuerit, sine dilatione relaxari faciatis, hac vice, de gratiâ nostrâ speciali.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Martii.

Consimilia brevia diriguntur collectoribus dictæ decimæ triennalis in diœcesibus subscriptis, pro eodem cardinale, pro beneficiis subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Collectoribus decimæ prædictæ in diœcese Eborum, pro ecclesia de Hornese.

Collectoribus decimæ prædictæ in diœcese Sarum, pro decanatu ecclesiæ beatæ Mariæ Sarum, præbenda de Sunnyng in ecclesiâ prædictâ, cum capellis ejusdem præbendæ.

Collectoribus decimæ prædictæ, in dicta diœcese Sarum, pro ecclesiis de Mere & Heghtredebury.

Collectoribus decimæ prædictæ in diœcese Wyntoniæ, pro ecclesia Godalmyng.

De servicio navium per barones Quinque Portuum Regi debito, faciendo.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 31. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, majori, baronibus, & ballivis portûs sui Dovorr', salutem.

Quia, pro defensione necessariâ regni nostri Angliæ, ac aliorum terrarum & locorum nostrorum, navigium dicti regni nostri jam habere nos oportet promptum celeriter & paratum, vobis in fide & dilectione quibus nobis tenemini, firmiter injungendo mandamus, quod totum servicium navium quod nobis debetis, habeatis apud Sandwicum, die Lunæ proximò post festum Ascensionis Domini proximò futurum ad ultimum, promptum & paratum, ac benè munitum ad proficiscendum exindè in obsequium nostrum, prout vobis ex parte nostrâ tunc plenius injungetur:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac commodum & salvationem regni, terrarum, & locorum prædictorum diligitis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xiiii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Hastynges.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Romenhale.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Sandwico.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Faversham.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de la Hethe.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Pevense.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de Wynchelse.

Majori, baronibus, & ballivis portûs de la Rye.

Super concessionibus excessivis in Vasconia factis.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Radulpho baroni de Stafford, senescallo suo Vasconiæ, salutem.

Cum, ut accepimus, quamplures donationes excessivæ à nobis, per importunitates petentium, & suggestiones minùs veridicas & subdolas, in ducatu nostro prædicto sunt per nos factæ, immò potiùs à nobis extortæ, undè decepti sumus graviter & delusi;

Nos, volentes super hiis plenius informari, vobis mandamus quod, vocatis procuratoribus nostris, & aliis de concilio nostro, super dictis donationibus omnibus in dictis partibus per nos factis, & causis earumdem, ac meritis donatariorum, & de valore rerum sic donatarum, videlicet, an plus? & quanto plus valeant quam valere suggerebantur? & qualiter? & in quanto sic decepti eramus? vos, viis & modis quibus meliùs poteritis, diligentiùs informetis, & informationes hujusmodi nobis, de tempore in tempus, cum eas habueritis, unà cum bono avisamento vestro in hac parte, in Angliam transmittatis.

Dat' apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Regem.

Bulla Clementis VI. Papæ ad Regem, pro concordiâ & pace.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Missæ nobis, hiis diebus, litteræ, dilecti filii, nobilis viri .... ducis Venetorum, & aliorum quorundam, existentium in partibus transmarinis, rumores infestos & flebiles de ipsis partibus nunciantes, resperserunt amaritudine mentem nostram, & ut contenta in eisdem litteris tua excellentia regia non ignoret, cedula, interclusa præsentibus, litterarum ipsarum seriem continens, ea tibi, fili carissime, pleniùs indicabit.

Licet autem casus, bonæ memoriæ, ... patriarchæ Constantinopolitani, Apostolicæ sedis legati, & aliorum virorum, de quibus in ipsis litteris sit mentio, sit gravis, & mentes fidelium, ibidem in prosecutione negotii Redemptoris nostri existentium, terrore aliquo concusserit, ut probabiliter extimamus, nosque, dictis auditis rumoribus, dolore nimio fuerimus conturbati;

Quia tamen audivimus quod fideles ipsi, qui terram, acquisitam & ereptam de manibus Paganorum, custodiunt, & alii, circa dictum negotium in eisdem partibus laborantes, tanquam viri prudentes & strenui, non demissis, sed elevatis cordibus, loco illorum, qui, nescitur quo Dei occulto judicio, ceciderant, quantum potuerunt, & in eis fuit, aliis ordinatis, se adversus hostes fortiter muniverunt, quodque multi fideles de diversis partibus, zelo accensi fidei catholicæ, ad juvandum hujusmodi Dei negotium celeriter se disponunt.

Nos, exindè non modicum consolati in Domino, speramus in eo, cujus res in hac parte principaliter agitur, quod ipse, post turbines procellosos, serenum ad consolationem fidelium operabitur & tranquillum.

Nos quoque, qui ejus vices, licet insufficientibus meritis, in terris gerimus, ad consolationem fidelium, & fulciendum solidiùs & fortiùs negotium supradictum, venerabili fratri nostro, Raymundo episcopo Morivensi, viro utique circumspecto & provido, legationis in illis partibus, & dilecto filio, nobili viro, Bertrando de Baucio militi, domino de Cortedono, Avinionensis diœcesis, experto in artibus bellicis, capitaneatûs galearum, officia, magnâ & maturâ deliberatione consilii prævià, de fratrum nostrorum consilio, duximus committenda, intendentes quod ipsi, quavis morosâ dilatione summotâ, proficiscendi ad partes illas arripiant iter suum.

O! fili dilectissime, quam foret Redemptori nostro placibile, quantumque Christianitati expediens, ac catholicis Regibus & Principibus apud Deum meritorium, & inter homines honorabile, testaretur veritas, & fama celebris prædicaret, si omissis guerris & dissensionibus, in quibus, non sine maximâ Dei displicentiâ & offensâ, ac animarum evidentibus periculis, sanguis illorum funditur, quos redemit preciosissimi cruoris effusio corporis Jesu Christi, ad pacis & unitatis concordiam, in quâ delectatur Altissimus, convertentes placabiliter corda sua, adversus illos, qui Deum blasfemant, christianitatis vilipendunt gloriam, sanguinem fidelium sitiunt, & ad eorum confusionem & exterminium aspirant, virium suarum potentiam exercerent!

Illa quidem propria essent bella catholicorum Regum & Principum, per quæ regna temporalia non perderent, sed augerent, & regni coronas sibi acquirerent sempiterni.

Cum autem, inter cæteros Reges & Principes, orthodoxæ fidei professores, tu, amantissime fili, & carissimus in Christo filius noster, Philippus Rex Franciæ illustris, potentiores & eminentiores reputemini non indignè; & propterea partes transmarinæ prædictæ, in quibus catholicæ fidei viget cultus, ut contra hostes ejusdem fidei ipsiusque oppressores & persecutores atroces exerceretis vestram potentiam hujusmodi, diutiùs expectaverint & expectent;

Magnificentiam tuam regiam rogamus & deprecamur attentè per aspersionem pretiosi sanguinis Jesu Christi, quatinus, præmissa inter præcordia regia piâ consideratione revolvens;

Et considerans diligenter quod mundani honores & pompæ, pro quibus sæpè dissensiones & guerræ foventur, non sunt nisi quidam vapor ad modicum parens, cum potentia humana, quantacunque sit, in pulverem brevi tempore, ut scriptura testatur, & rei manifestavit hactenus, & manifestat evidentia, redigatur;

Quodque illa, quæ ob amorem divinum rectâ intentione aguntur, perpetuas præparant mansiones in cœlis;

Circa reformandam cum eodem Rege pacis & unitatis concordiam, mentem regiam emollias, habilites, & inclines, ut eâ, Deo multum placibili, mundo desiderabili, & necessariâ valdè christianitati, obtentâ de manu Domini, possis, sicut ferventer optamus, intendere circa defensionem & dilatationem ejusdem fidei, vindicando tui Redemptoris opprobria, qui pro tuâ redemptione passionis ignominiam sustinuit, & mortem subiit temporalem.

Et, utinam! fili dilectissime, tuorum nunciorum, quos ad nostram præsentiam destinare disposueras, missio dilata vel impedita nullatenus extitisset, quia nos, omni excusatione postpositâ & rejectâ, parati eramus, sicut condictum extiterat, super negotio pacis mutuæ fideliter & sedulè laborare.

Dat' Avinion', xv. kal' Aprilis, pontificatûs nostri anno tertio.

Sub filis cannabaceis.

A. de Lavac.

De certiorando super quibusdam consuetudinibus in ducatu Vasconiæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Radulpho baroni de Stafford', senescallo suo Vasconiæ, salutem.

Quia intelleximus quod per falsas & maliciosas querelas malignantium, quæ tam per ministros nostros quam per barones & eorum ministros, ac alios de ducatu nostro Aquitaniæ recipiuntur indistinctè, pauperes dictarum partium fatigantur, immò quodammodo destruuntur;

Et videtur aliquibus quod super hoc pium esset ordinare quod sic querelantes & clamantes, saltem in causis criminalibus, jurarent primò ante admissionem querelarum suarum, se scire vel credere dictas querelas suas fore veras, ut sic, metu perjurii, malicia hujusmodi querelantium refrænetur;

Quædam etiam alia consuetudo in dictis partibus jam, ut dicitur, inolevit, videlicet, quod quando aliqui ibidem sunt murdro interfecti, ballivi locorum corpora sic interfectorum accipiunt, & ponunt illa in pipis vel thecis juxta viam publicam, non permittentes, sine gravi redemptione pecuniæ eis solvendæ, amicos interfectorum dicta corpora sepelire, quæ consuetudo videtur juri contraria & etiam inhumana; & propter hoc supplicatum est nobis, ut super hoc faciamus de remedio ordinare;

Nos, priusquam ordinemus de præmissis, volentes vestrum & aliorum de concilio nostro in dictis partibus, qui præmissorum habent notitiam, avisamentum habere, vobis mandamus quod, vocatis procuratore nostro & aliis de concilio nostro, in dictis partibus, vos super præmissis omnibus diligentiùs informetis, & nos de eo quod per informationem hujusmodi inveneritis, unà cum avisamento vestro super eo quod ordinare expedit in hac parte, sub sigillo nostro quo utimur in dicto ducatu, reddatis sine dilatione certiores; ut nos indè informati, ulterius super præmissis fieri faciamus, quod de consilio nostro rationabiliter fore viderimus faciendum.

Dat' apud Shene, xxx. die Marcii.

Super deliberatione magnæ coronæ Regis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu villæ de Sancto Bothol', salutem.

Cum nos nuper, pro bono servitio quod, dilectus mercator noster, Willielmus de Melchebourn nobis impendit, & impendet in futurum, & in recompensationem magnorum auxilii, laboris, & diligentiæ, quos circa deliberationem magnæ coronæ nostræ, quam idem Willielmus de partibus Flandriæ, ad nos in Angliam detulit, apposuit:

Concesserimus pro nobis & hæredibus nostris, eidem Willielmo viginti libras, percipiendas singulis annis ad totam vitam suam, de exitibus, tam magnarum quam parvarum custumarum nostrarum, in portu villæ prædictæ, per manus collectorum custumarum earumdem qui pro tempore fuerint, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis mandamus quod eidem Willielmo decem libras, de prædictis viginti libris, de termino Paschæ, proximò præterito, de exitibus custumarum prædictarum, solvatis juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum; recipientes ab eodem Willielmo litteras suas acquietantiæ, receptionem dictarum decem librarum testificantes; & nos vobis indè, in compoto vestro ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege apud Westm', x. die Aprilis.

Ad H. de Lancastr' comitem Derbiæ, de jurisdictione quâcumque in ducatu Vasconiæ, nomine Regis exercendâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Henrico de Lancastr' comiti Derbiæ, consanguineo suo carissimo, salutem.

Sciatis nos, pro reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum vicinorum, ac recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, soliciti, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, vos locum nostrum tenentem in dictis ducatu & partibus, constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, merum & mixtum imperium, altam & bassam justiciam, ac jurisdictionem quamcumque ibidem nostro nomine excercendi; dicta ducatum, terras, & loca nostra defendendi, regendi, & dirigendi, & plenam justiciam singulis, secundum foros & consuetudines partium earumdem fieri faciendi;

ac possessionem castrorum, locorum, jurium, & aliorum deveriorum quorumcumque, quæ à nobis injustè detinentur petendi & recipiendi, etiam cum manu forti, prout opus fuerit, recuperandi, nanciscendi, & retinendi;

Et propter hoc calvacatam & excercitum convocandi, congregandi, & ducendi, contrarios & rebelles insequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi & cohercendi, fines & redemptiones capiendi; & illos qui ad graciam & obedientiam nostram venire & redire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendi, & eis remissionem & pardonationem, quatinùs ad nos attinet, tam pœnarum corporalium quam forisfacturæ bonorum suorum concedendi, & securitatem plenam eis indè faciendi, ac terras & loca rebellium quæcumque nobis confiscata, commissa vel forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendi, & terras per vos nomine nostro sic adquisitas, personis aliis qui nobis fideliter servierunt, vel qui in obedientiam & obsequium nostrum venire voluerint, juxta meritorum suorum exigenciam, imperpetuum vel ad tempus dandi, concedendi, & etiam dimittendi, tenendas de nobis & hæredibus nostris, ut de Regibus Angliæ, per servitia indè debita & consueta, & ipsos donatarios de sic datis investiendi & seisiendi, & sic seisitos in possessione suâ defendendi & tuendi, prout pro commodo nostro videritis faciendum;

Treugas etiam & pacis sufferentias ineundi &, concedendi, & gestum ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendi, & eos quos nobis inutiles inveneritis, ab officiis suis amovendi; amotione senescalli Vasconiæ & constabularii nostrorum Burdegaliæ, duntaxat exceptâ;

Et in locis sic amotorum utiles ordinandi & ponendi, & omnia alia & singula faciendi, quæ pro defensione & recuperatione ac bono regimine jurium & terrarum nostrorum, ac subditorum nostrorum ducatûs & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per vos datum & concessum ac ritè actum & gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum;

Omnem potestatem quibuscumque aliis personis in hâc parte prius per nos datam & concessam, exceptis senescallo & constabulario nostris prædictis, quos nichilominus ea, quæ ad officia sua pertinent, excercere volumus, tenore præsentium revocantes,

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x, die Aprilis.

De commissariis & procuratoribus factis, ad tractandum cum diversis hominibus de partibus transmarinis, super alligantiâ faciendâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 28. in Turr. Lond.

LE Roi à noz chers & foialx monsieur Johan sire Disyke & A. Ingram des Champz, salutz.

Pur ceo que notoire chose est que sir Philipp de Valois nous detient a tort le roialme de Fraunce, q' a nous est eschu & devolut par desent de heritage, & coment que, pur eschure effusion de sang & damage de guerre, lui eoms tenduz sovent resonables voies de pees, si nad il volu a nulle tiele assentir, einz nous ad il guerreie illoeqes, & aillours & s'afforce à nous defaire à son poer:

Nous nient voillantz entrelesser le droit que, par la grace de Dieu, nous est descendu, si voloms en ferme espoirance del aide de Dieu, travailler & nous adventurer pur nostre dit droit recoverir & purchacer, & de vostre seen & loialtee affiauntz, vous eoms fait noz commissairs & procureurs especials, joyntement & severalment, de parler & tretier ove quecumqes nos allies & amis, de venir & demorir en nostre obeissance contre le dit sire Philipp, & d'acorder ovesqes eux de regarde que nous les ferroms par celle cause, & de promettre pur nous & en nostre noun, as ceux ove queux vous averez issint trete & acorde, que s'ils perdent terre ou chatell par cause de lour aherdance devers nous, que nous les ferrons restitution à la value en nostre roialme d'Engleterre, tanque nous les eoms restorez ceo q'ils eient issint perduz; & que nous ne prendroms trewe ne pees ove le dit sire Philipp, sils nen y soient compris & asseurez par ycelle, & que nous voloms reprendre le bones leyes & custumes que feurent au temps nostre auncestre Seint Lowys Roi de Fraunce, saunz faire ou mettre nove les leyes nient usez en roialme de Fraunce, ou impositions ou autres charges noun dues sur le poeple du dit roialme, & à totes autres choses faire qui serront necessaires & busoignables en celle partie;

Et promettoms pur nous & pur noz heirs, d'avoir ferme & estable quantque vous ou l'un de vous parlera, tretera, acordera, ou fra en nostre noun es choses avantdites & chescun dicelles.

En tesmoignance de queu choses nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Dou' à Westm', le x. jour d'Averill'.

Au tiel commission est faite à Johan de Say, de mesme la date.

Ad Papam, super matrimonio primogeniti Regis, pro dispensatione iteratæ preces.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Etsi sacrosancta Romana ecclesia nonnunquam in gratiis concedendis, præsertim in arduis, se reddat difficilem, prout Apostolicam condecet gravitatem; Illius tamen, cujus vices geritis, promissionem secuti, qui dixit, "Pulsate & aperietur vobis," pro dispensatione super matrimonio inter primogenitum nostrum Edwardum principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, & præclaram filiam illustris ducis Brabantiæ contrahendo, non obstante quod in tertio gradu consanguinitatis se attingant, pro quâ sanctitati vestræ supplicavimus pluries & attentè, adhuc ad ostium vestræ clementiæ perseverando pulsamus, intimiùs quo possumus supplicantes;

Quatinùs, cum, consanguinea nostra, præclara filia celebris memoriæ domini Karoli Regis Franciæ, avunculi nostri, jam juxta dispensationem sanctitatis vestræ, sit in gradu consimili desponsata, & sic eidem filio nostro non matrimonialiter copulari;

Et cum aliis, etiam minoris statûs & excellentiæ, est in propinquiori gradu per eandem sanctitatem absque difficultate nuperrimè dispensatum, dignetur vestra benignitas clementer attendere devotionis plenitudinem, quâ domus nostra regia semper perstitit in dilectione & reverentiâ sedis Apostolicæ, & propter hoc, ac ex causis aliis, in aliis nostris supplicatoriis pleniùs comprehensis, super concessione dictæ dispensationis misericorditer annuere votis nostris, & dictam dispensationem, si nondum concessa fuerit, concedere gratiosè.

Ut sic, semotâ desperatione paternæ dilectionis, quam difficultas precibus nostris apposita posset verisimiliter inducere, quiescat & lætetur in paternâ benivolentiâ fiducia filialis.

Super hiis autem & aliis, secretarium nostrum carissimum Thomam de Hatfeld concernentibus, dilecto nobis in Christo, fratri Johanni de Reppes, ordinis Beatæ Mariæ de Carmelo, capellano vestro, aperuimus pleniùs mentem nostram; cui, super dicendis, in hâc parte velit, quæsumus, vestra sanctitas credentiæ dare fidem.

Conservet, &c.

Dat' apud Westm', xii. die Aprilis.

De navibus liberandis pro passagio comitis Devoniæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 26. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ suæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, salutem.

Mandamus vobis quod naves sufficientes pro hominibus ad arma ac sagittariis, ac equis eorumdem, quos dilectus & fidelis noster Hugo de Courteneye comes Devon', in obsequium nostrum, in comitivâ dilecti & fidelis nostri Willielmi de Bohun comitis Norhampton', ad partes transmarinas in proximo est missurus, in portu de Dertemuth, cum idem comes Devon' vel alius ex parte suâ, vobis scire fecerit, habere faciatis:

Taliter vos habentes in hâc parte quod passagium hominum ad arma & sagittariorum prædictorum, per vestri defectum seu negligenciam, non aliqualiter retardetur.

T. R. apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De protectione pro illis ad partes Vasconiæ profecturis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

RADULPHUS baro Stafford', qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes Vasconiæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ Volumus, per unum annum duratur'.

Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

JACOBUS de Pype, qui in comitivâ dilecti & fidelis Regis, Radulphi baronis Stafford' in obsequium Regis ad partes Vasconiæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ Volumus, per idem tempus duratur'. Præsentibus, &c.

Teste ut supra. Per testimonium ipsius baronis.

Consimiles litteras de protectione habent subscripti, qui in comitiva præfati baronis, in obsequium Regis ad partes Vasconiæ profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ; videlicet,

Willielmus de Craystoke.
Johannes de Doddingseles.
Edmundus de Doddingseles.
Johannes Doilly.
Radulphus de Myldelneye.
Petrus de Lymeseye.
Constantinus de Mortuo Mari.
Johannes de Hynkeley.
Johannes de Monte Forti.
Rogerus de Aston.
Thomas de Pecche.
Magister Edmundus Morteyn.
Willielmus de Hynton.
Johannes de Stafford.
Thomas Danyel.
Radulphus de Middelneye.
Walterus de Faucomberge.
Thomas Plays.
Johannes de Mereworth.
Jacobus de Stafford.
Johannes de Hyde.
Matheus de Haydok.
Vimanus de Staunton.
Willielmus de Mershe.
Johannes de Loges.
Ricardus de Abraham.
Willielmus de Stodleye.
Willielmus de Mussinden.
Ricardus de Bromshull.
Georgius de Colvyle.
Willielmus de Hondesacre.
Willielmus de Muscenden civis London'.
Thomas de Middelneye.

Per testimonium ipsius comitis.

De confirmatione electionis majoris civitatis de Baionâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, majori, juratis, centum paribus, & communitati civitatis suæ Baion', salutem.

Electionem de Petro de Puteo, Petro Reymundi de Arderio, & Alnaldo de Burdegal' concivibus vestris primo Sabbato præsentis mensis Aprilis per vos factam, & nobis, pro eo quod senescallum Vasconiæ juratum tunc ibidem non habuimus, per vestras litteras præsentatam, ad effectum ut unum de dictis tribus electis in majorem dictæ civitatis acceptemus, & etiam confirmemus, benivolè acceptantes;

Præfatum Petrum de Puteo, de cujus fidelitate & industriâ laudabile testimonium recepimus, virtute electionis prædictæ, in majorem dictæ civitatis pro anno immediatè sequenti duximus confirmandum, sibi curam & regimen dictæ civitatis pro anno prædicto, tenore præsentium, committentes: salvis nobis & senescallo nostro Vasconiæ hiis quæ ad nos seu præfatum senescallum, pertinent in hâc parte.

Et ideò vobis omnibus & singulis mandamus quod eidem Petro de Puteo in hiis quæ ad curam & regimen civitatis prædictæ, & aliis quæ ad officium majoris civitatis prædictæ pertinent, intendentes sitis & respondentes, prout decet, & temporibus retroactis fieri consuevit.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxiii. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

De treugis notoriè violatis, & de potestate ad Philippum de Valesio diffidandum.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 24. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Willielmo de Bohun, comiti Norhampton', consanguineo suo carissimo, salutem.

Sciatis quod, cum dominus Philippus de Valesio, qui regnum nostrum Franciæ, & jura nostra hæreditaria, contra DEUM & justitiam, detinet occupata, nullâ diffidatione præmissâ, treugam, inter nos & ipsum, ob reverentiam domini Summi Pontificis, in Britanniâ pridem captam, contra formam ejusdem, & juramentum in animam suam præstitam, fregerit & notoriè violaverit;

Et, quæ sic per ipsum & partem suam attemptata sunt, omninò reformare recusans;

Nos, de magnanimitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, ad præfatum Philippum, tanquam violatorem treugæ prædictæ, & dicti regni nostri Franciæ, & jurium nostrorum hæreditariorum, occupatorem injustum, & inimicum nostrum capitalem, diffidandum, & ipsum & sibi adhærentes in hâc parte, tam in terrâ quam in mari, pro recuperatione regni & jurium nostrorum prædictorum, viis quibus poteritis prosequendum, plenam vobis, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid, nomine nostro, feceritis in hâc parte.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Aprilis.

De majore civitatis Burdegaliæ constituto.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX commisit dilecto & fideli suo Willielmo Stury officium majoritatis civitatis Regis Burdegaliæ, habendum & excercendum quamdiu Regi placuerit, prout alii majores civitatis illius officium illud habere & excercere consueverunt, percipiendo in officio illo feodum consuetum. In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est senescallo Regis Vascon', & constabulario Regis Burdeg' qui nunc est vel qui pro tempore erunt, quod eidem Willielmo officium prædictum liberari faciant, habendum & excercendum juxta tenorem litterarum Regis prædictarum.

Teste ut supra. Per idem breve.

Et mandatum est juratis, probis hominibus, & toti communitati civitatis Burdegal', quod eidem Willielmo tanquam majori Regis civitatis prædictæ, intendentes sint & respondentes, prout hactenus fieri consuevit.

In cujus, &c.

Teste ut supra. Per idem breve.

Will's de Bohun comes Norhampton', capitaneus & locum tenens Regis in regno Franciæ & ducatu Britanniæ constituitur.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 24. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Willielmo de Bohun comiti Norhampton', consanguineo suo carissimo, salutem.

Sciatis quod, cum regnum Franciæ ad nos sit jure successorio devolutum, nos, tam de adipiscendâ possessione quam de bono regimine dicti regni Franciæ, soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, & industriâ pleniùs confidentes, vos in regno prædicto, & pertinentiis suis universis, locum nostrum tenentem, & capitaneum facimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale pro nobis, & nostro nomine, jus quod nobis in dicto regno competit, vendicandi, petendi, & prosequendi, & eidem regno vos immiscendi, ac corporalem possessionem ipsius & pertinentiarum ejusdem apprehendendi, exercitum congregandi & ducendi; castra, fortalitia, & villas, prout meliùs expedire videritis, diruendi & prosternendi; contrarios & rebelles, tam in terrâ quam in mari, etiam more guerrino, si oporteat, persequendi; merum & mixtum imperium, gladii potestatem, ac jurisdictionem omnimodam, altam & bassam, in omnibus causis, tam criminalibus quam civilibus, excercendi; jurisdictionem hujusmodi defendendi; judices, officiarios, & ministros nostros quoscumque, prout expedire videritis, amovendi, aliosque loco sui substituendi, & de novo ponendi; ac omnes & singulos qui ad pacem & obedientiam nostras venire voluerint, ad hujusmodi pacem & obedientiam nostras admittendi, & literas pardonationis & plenæ remissionis faciendi, fines & redemptiones capiendi;

Et de terris & rebus per vos sic adquisitis, ordinandi, & de illis personis benemeritis remunerationem faciendi, prout pro commodo nostro videritis faciendum;

Et cum nobilibus & aliis de ligâ nobiscum ineundi, tractandi & concordandi, & ipsis propter hoc, ex causis aliis, prout expedire videritis, literas de conductu & salvâ gardiâ dandi & concedendi, treugas pro nobis & nostris ineundi;

Ac omnia alia & singula faciendi & excercendi quæ ad officium hujusmodi locum nostrum tenentis & capitanei pertinere noscuntur, & quæ pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum ibidem, ac bono regimine dicti regni, vel jurium & subditorum nostrorum ibidem, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, & quæ nos facere possemus & deberemus si præsentes illuc essemus:

Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid, nomine nostro, feceritis in præmissis, & quolibet præmissorum; quibuscumque commissionibus nostris, dilecto consanguineo & fideli nostro, Henrico de Lancastr' comiti Derbiæ, in ducatu nostro Aquitaniæ & partibus adjacentibus, per nos factis vel faciendis, in suo robore nichilominus duraturis.

Et ideò dilectionem & fidelitatem vestras attentè rogamus quatinùs, onus & honorem hujusmodi magnanimiter assumentes, circa recuperationem & conservationem jurium nostrorum prædictorum, & bonum regimen dicti regni, sic prudenter & strenuè laboretis, ut vestram fidelitatem & gestum laudabilem debeamus meritò commendare, & vos repensiva retributionis uberis præmiare.

Mandavimus enim archiepiscopis, episcopis, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque in & de dicto regno existentibus, quod vobis, & deputandis per vos, in præmissis pareant humiliter & intendant.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Aprilis.

Et memorandum quod consimilis commissio fit, de verbo in verbum, in ducatu Britanniæ, sub eadem datâ.

Et alia consimilis commissio in regno Franciæ, omissâ illâ clausulâ prout pro commodo nostro videritis faciendum.

Et alia consimilis commissio in ducatu Britanniæ, omissâ clausulâ prædictâ.

Indentura capitanei supradicti, de conditionibus super servitio guerræ in partibus Britanniæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Ex Orig. supra Cam. Pellium.

CE'ST endenture, fait entre nostre seigneur le Roy d'une part, & le conte de Norhampton d'aultre part, tesmoigne que le dit conte est demoere devers nostre seigneur le Roy pour aler a les parties de Bretaigne; & le conte avera commission d'estre chevetain & gardein des ditz parties, tant par mere come par terre; & avera poair des justices, haut & basse, d'avoir cognoissance des toutes maneres des querelles celles parties & droitures.

Item, de chivaucher de guerre es dites parties sur les ennemys, tant par terre come par meer, de prendre & abater villes, chasteux, forteresses, selonc ce le dit conte verra que soit affaire; & de retenir gentz a la pees; pardone faire de vie & de membre; de doner sure & sauf conduit; de prendre & mettre gentz a ranceon; de trewe doner & prendre pour lui & pour les soens & saufgardes & conditions granter & faire; & d'ordener terres dedens son temps sur les ennemys ecquises, selon ce qu'il verra que soit au profit du Roy; de remuer & punir officers, & autres mettre en leur lieux; & que le Roy eis firme & estable quantque le dit counte ferra, des choses susdites, pour le profit du Roi, come son fait propre.

Item, une autre commission sur les pointes susditz, ove la parole de profit le Roy mise.

Item, une autre commission general, selonc la forme de la chancellerie.

Item, tantes & telles commissions es parties de France, par meer & par terre.

Item, si le dit count face covenant ove ville, ou chastell, ou a seigneurie, ou a nul home de quele condicion qil soit, ou de novelle face reparailler, ou autre coustage mette en villes, chastelles, ou forteresses, & ce par aviz des grantz que sont es parties susditz ove le dit count, que le Roy soit tenu de parfaire les covenances & les coustages, & le dit count de ce estre quite

Item, que le Roi eit une clerc, ove deniers en .... parfaire & fourmir les condicions queles serront faites, selonc le title paramainte & les costages, si eles se facent & par avis des seigneurs que y sont, ou d'un que le Roi voudra ordenner .... eit de quel paier les Engleis que sont hors de retenu de Bretaigne, a plus de cest qil verra pour le profit le Roi, & par aviz des seigneurs avantditz.

Item, que le dit conte soit paie de ses gages & regard, avant son aller, pour un quarter du an, & ensi de quarter en quarter, tant come le dit conte y demora.

Item, que le quartier commence le jour quil vendra a la meer ove son estuffe entier, par mandement du Roi.

Item, que le dit clere ait poair de priser les chivalx du price du dit count & les autres seigneurs, & que le dit prices soit delivres au clere qui erra en Bretaigne, en cas que meschiet aveigne.

Item, que le Roy trove pour le count & les seigneurs naefs suffissament, ove cleyes, pounts, & toutes autres choses necessaires pour lour passage & repassage.

Item, que un certein de niefs & flunes soient ordenes pour demorer ove le dit conte, a les coustages le Roy, tant come il demorra en celle parties.

Item, que le dit clerc le Roi en soit chargez.

Item, que en cas que le dit conte ne troeffe niefs prestes & apparailles pour son passage, come attient, au port que sera ordene, ne les covenances, entre le Roi & le dit counte faites, ne lui sont tenuz, ou que le passage remain ne mye par defaute le dit count; que le dit count de totes les covenances avant tailles soit deschargez, & mesmes les covenances pur nulles tenues.

Item, que en cas que le dit count, & les autres seigneurs, ou lour gentz, eient prisoners qbe de reins le Roi les puisse challenge, toutes foes, que si le prison passe cynk centz livers, que le Roi en soit certifiez issint qil luy puisse avoir pour le soen devant nul autre, sicome il poent acorder.

Item, en cas que le dit count, ou les seigneurs susditz, soient presses ou asseges des ennemis, qu'ils ne poent suffrir, que le Roi lour soit tenu rescoure par lui mesmes, ou par autre suffisant recourse, & si non que le dit count & les seigneurs ne soient rescourse en manere susdite, q'ils se puissent aider par voye de trewe, ou en quelconque aultre manere, en salvation de eux & de lour gentz, a mieutz q'ils poent se departir, sens reproeue ou challenge du Roi ou de nully.

Item, que si le dit count, apres son quarter fini, ne soit paiz pour auter quarter devant la main, q'il puisse quitement departir senz chalenge de Roy ou de nully, hors de parties avantdites, as coustages le Roi.

En tesmoignance de quelle chose, a ceste partie de l'endenture, demurant devers nostre dit seigneur le Roi, le dite count ad mis son seal.

Don' a Westm', le xxvii. jour d'Auvrill, l'an du regne nostre seigneur le Roi d'Engleterre dys & noefieme.

De Henr' de Lancastr' comite Derbiæ, capitaneo & locum Regis tenente in ducatu Vasconiæ, & partibus adjacentibus constituto.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Sciatis quod de fidelitate, probitate, & industriâ dilecti & fidelis nostri Henr' de Lancastr' comitis Derbiæ pleniùs confidentes, ipsum comitem in ducatu Aquitaniæ & partibus adjacentibus locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes;

Dantes & concedentes ei plenam potestatem excercendi & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur.

Damus autem archiepiscopis, episcopis, comitibus, baronibus, vicecomitibus, castellanis, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus existentibus, tenore præsentium in mandatis, quod eidem comiti, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti ibidem, in præmissis pareant humiliter & intendant.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x. die Maii.

De tractando super amicitiis & alligantiis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri Henrici de Lancastr' comitis Derbiæ, consanguinei nostri carissimi, confidentes, ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis nobilibus & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs, vel dignitatis existant, ac communitatibus, & universitatibus quibuscumque de amicitiis & alligantiis solidis inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ad ea quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum & roborandum, dicto comiti plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem, ratum & gratum habituri quicquid per ipsum comitem tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis; ad quæ firmiter observanda, nos & hæredes nostros specialiter obligamus:

Et hoc vobis, & omnibus aliis quorum interest vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c,

Dat' apud Westm', x. die Maii.

De retinentiis faciendis.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate, *&c. ut supra, usque ibi* hinc indè præstandis, *& tunc sic* & ad ipsos nobiscum contra omnes homines retinendum, & de feodis, vadiis, & remunerationibus, hominibus sic retentis, faciendis, conveniendum, & securitatem ab ipsis congruam in hac parte stipulandum & recipiendum, & ad ea quæ sic tractata & concordata fuerint, &c. ut supra.

Dat' *ut supra.*

De arcubus, sagittis, & cordis à vicecomitibus London' recipiendis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Roberto de Mildenhale, custodi garderobæ nostræ infra Turrim London', salutem.

Mandamus vobis, quod octingentos arcus depictos, quadringentos arcus albos, mille garbas sagittarum, & quatuor milia cordarum ad arcus, quæ per vicecomites nostros London' emi & provideri, & usque Turrim nostram prædictam deferri, ibidem ad opus nostrum liberanda, mandavimus ab eisdem vicecomitibus, per indenturam indè inter vos & ipsos modo debito conficiendam, recipiatis, & ea in garderobâ nostrâ prædictâ salvò custodiri faciatis, quousque aliud ordinandum dùxerimus de eisdem.

T. R. apud Westm', x. die Maii.

Per ipsum Regem.

Littera procuratoria ad tractandum cum Regibus Jerusalem, Siciliæ, & Ungariæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

UNIVERSIS ad quos præsentes literæ pervenerint, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Considerantes quod, inter cætera, per quæ Regum & regnorum exaltatio procuratur, fovetur pacis amœnitas, propulsantur injuriæ, & quieti populi providetur, caritatis & amicitiæ fœdera inter Reges & principes, ut, ad honorem Dei, pro defensione fidei catholicæ & justitiæ, ad auxilia mutua sint ligati, sunt non mediocriter oportuna, & proindè ligas hujusmodi affectantes, ac de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, fratris Johannis prioris Lewensis, Ottonis de Grandisono militis, & Thomæ de Baddeby clerici, confidentes;

Ad tractandum & concordandum pro nobis, hæredibus, & alligatis nostris, cum magnificis principibus, dominis Jerusalem & Siciliæ, ac etiam Ungariæ Regibus, aut commissariis seu procuratoribus eorumdem;

Necnon cum quibuscumque principibus, nobilibus, & aliis, cum quibus viderint expedire, de ligis & amicitiis, perpetuis vel temporalibus, inter ipsos & nos contra omnes homines ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ea quæ sic tractata & concordata fuerint, per stipulationes & obligationes literarum, & traditionem obsidum, ac aliam quamcumque licitam securitatem, firmandum & vallandum;

Et super hiis in animam nostram jurandum, & nos & hæredes nostros ad observationem præmissorum firmiter obligandum;

Ac omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis & circa eâ oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Præfatos priorem, Ottonem, & Thomam, aut duos eorum, quorum præfatus Otto sit unus, ac etiam præfatum Ottonem per se, procuratores & nuncios, ac commissarios, necnon procuratorem & nuncium, ac commissarium, nostros & nostrum, tenore præsentium, facimus & constituimus speciales & specialem;

Promittentes, pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid præfati prior, Otto, & Thomas, vel duo eorum, quorum præfatus Otto sit unus, vel etiam dictus Otto per se, nomine nostro, fecerint vel fecerit in præmissis & quolibet præmissorum.

Promittimus etiam quod literas ipsorum prioris, Ottonis, & Thomæ, vel duorum eorum, quorum prædictus Otto sit unus, ac ipsius Ottonis per se, super ligis & conventionibus factis in hac parte, cum ad nostri notitiam pervenerint, faciemus per literas nostras speciales, & ex certâ scientiâ confirmari, & in omnibus suis articulis, quatinùs ad nos attinet, observari.

In cujus rei testimonium literas nostras fieri fecimus has patentes.

Dat' apud Westm', xiii. die Maii.

De protectione pro Willielmo de Bohun comite Norhampton', & pro illis qui in comitivâ suâ ad partes Britanniæ profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

WILLIELMUS de Bohun comes Norhampton', qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes Britanniæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus, per unum annum duratur'. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xvii. die Maii.

Per ipsum Regem.

JOHANNES AVENEL, qui in comitivâ dilecti consanguinei & fidelis Regis, Willielmi de Bohun comitis Norhampton', in obsequium Regis ad partes Britanniæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ 'Volumus, per unum annum duratur'. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xvii. die Maii.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati comitis ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eadem data; videlicet,

Ricardus de Cornwaill.
Hugo fil' Hugonis le Blount miles.
Willielmus Trussebut.
Oliverus de Bohun.
Galfridus de Say chivaler.
Hugo de Nevill.
Thomas de Dagworth.
Johannes de Rotese.
Johannes de Nevill.
Thomas de Batesford.
Johannes de Mortymer.
Robertus de Burghcher.
Thomas de Maundevill'.
Johannes de Hevenynham.
Johannes fil' Johannis de Hothom, de Boudeby.
Adam de Swyneburn'.
Robertus de Manteby.
Johannes de Potenhale.
Gerardus de Wytheryngton.
Willielmus Talmach.
Arnulphus Savage.
Henr' fil' Galfridi le Scrop miles.
Henr' fil' Galfridi de Scrop miles.
Philippus de Clopton, mercator.
Thomas Warde, de Wycombe.
Robertus Mauser, capellanus.
Johannes de Warbelton.
Gilbertus Lechour.
Nicholaus de Barynton.
Willielmus Sydrak.
Johannes Chapman, de Sebrichisworth.
Rogerus de Apelton, de Risle.
Willielmus de Ireland.
Rogerus de Wodeham.

Willielmus Sayer.
Johannes Crumwell, de Wycombe.
Johannes Doghty, de Cippenham.
Johannes de Ros.
Simon de Conewey.
Johannes de Clopton.
Rogerus de Stowe.
Johannes de Neubury junior.
Johannes fil' Walteri de Beysyn.
Philippus de Clopton, de Sancto Edmundo, mercator.
Radulphus Basset.
Ricardus Garlaund, clericus.
Stephanus Sougere.
Ricardus le Someter de Hetham.
Ricardus Aytrop.
Johannes de Wakfeld.
Willielmus Lengleys.
Johannes de Kirketon chivaler.
Robertus fitz Willielm' de Grenemere.
Petrus de Fauelore.
Hugo de Neuton, parsona ecclesiæ de Dadyngton.
Thomas de Brethenham.
Johannes de Batisforde, parsona ecclesiæ de Brenkworth.
Robertus de Waddesleye chivaler.
Johannes Tempest miles.
Johannes de Horton.
Willielmus de Hesel.
Robertus de Mauteby.
Rogerus de Burys.
Adam Bacoun de Armeston.
Willielmus parsona ecclesiæ de Ryngesle.
Edmundus de Nortoft.
Walterus Pedewardyn.
Rogerus Berners, civis & piperarius London'.

Per testimonium ejusdem comitis.

De protectione pro Johanne Darcy, & aliis qui profecturi sunt ad partes transmarinas.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

JOHANNES DARCY, le cosin, qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus, &c. per unum annum duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habet Johannes Darcy le piere, per idem tempus duraturas & sub eâdem datâ.

THOMAS DE SAUNDEBY, qui cum Johanne Darcy le piere, in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ 'Volumus, &c. per unum annum duraturas. Præsentibus', &c.

Teste ut supra. Per testimonium ipsius Johannis.

Consimiles litteras de protectione habent subscripti, qui cum præfato Johanne Darcy le piere ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duraturas, & sub eadem data; videlicet,

Robertus Darcy chivaler.
Johannes Caltoft.
Henr' de Sothill'.
Johanni Moris.
Robertus de Wilughby.
Johannes Darcy del Park.
Willielmus de Melton.
Robertus de Wileby miles.
Thomas de Asshebourn.
Willielmus Warde, de Oule.
Robertus de Meryng, de com' Notingh'.
Johannes de Fountayns.
Ricardus de Toong.
Nicholaus de Worteleye.
Hugo de Brereleye.
Johannes de Haddon.
Milo de Stapelton.
Johannes Basset.
Thomas le Rous.
Nicholaus de Estirby.
Johannes de Normanvyll'.
Reginaldus de Wodeham.
Radulphus de Rydeford.
Richardus de Goldesburgh.
Thomas de Langeton.
Milo Basset.
Johannes de Roos.
Johannes Calverleye.
Henr' fil' Willielmi de Sybbethorp,
Willielmus fil' Henr' de Melton, chivaler.
Johannes de Swafeld, &
Willielmus de Swafeld'. } *T. R. apud Westm', xx. die Maii.*

Willielmus le fitz Henr'.

T. R. apud Westm', vi. die Junii.

De homagio Regi facto per Johannem de Montfort ducem Britanniæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 14. d. in Turr. Lond.

FAIT a remembrer, que le Vendredy en la simaigne de Pentecost, c'est assaver, le vyntisme jour de May, l'an present, en la presence l'onurable pier en DIEU, Johan ercevesque de Canterbirs, William de Bohun counte de Norhampton, Robert de Sadyngton chaunceler, William de Edyngton tresorer nostre seigneur le Roi, Berthelmeu de Burgherssh, Johan Darcy le fitz, mestre Johan de Thoresby gardeyn des roules de la chauncellerie, Johan de Seintpol, & plusurs autres du conseil nostre dit seigneur le Roi, Johan de Montfort duc de Bretaigne, en la chaumbre de dit ercevesque a Lambheth, pres de Westm', fist son homage a nostre seigneur le Roy, en les paroles que s'ensuent:

'Mon Seigneur—Jeo vous reconoisse droiturel Roi de France, & a vous, come a mon seigneur liege & droiturel Roi de France, face mon hommage pur la dite duche de Bretaigne, quel jeo claime tenir de vous mon seigneur, & deveink vostre homme lige de vie & de membre, & de terrien honure, & a vivre & morir, countre toutes gentz.'

De protectione pro Henrico de Lancastr' comite Derbiæ, & pro illis qui in comitivâ suâ in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

HENR' DE LANCASTR' comes Derbiæ, qui in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausula 'Volumus, per unum annum duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xx. die Maii.

Per ipsum Regem.

JOHANNES DE NORWICO, qui in comitivâ dilecti consanguinei & fidelis Regis, Henrici de Lancastr' comitis Derb', in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausula 'Volumus, per unum annum duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xx. die Maii.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturi sunt, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; videlicet,

Radulphus de Hastynges.
Adam de Everyngham, de Laxton, chivaler.
Robertus de Ufford.
Thomas de Sywardby.
Philippus de Lymbury.
Hugo de Crecy.
Robertus de Causton.
Edmundus de Ufford.
Johannes de Seyton.
Petrus de la Mare.
Robertus de la Mare.
Nigellus de Loryng.

Thomas Cok.
Nicholaus de Ry.
Robertus Chaumberleyn.
Henr' de Walton.
Robertus filius Roberti Burdet de Honecote, militis.
Simon Simeon.
Edmundus de Bulstrod.
Johannes de Walkyngton.
Paganus de Mohun.
Petrus de Wotton.
Johannes de Bredon.
Thomas de la Ryvere.
Walterus de Bryntere.
Ricardus de Seyton.
Thomas de Meryden.
Ricardus fitz Simond chivaler.
Thomas de Rammesbury.
Ricardus de Sholle.
Ricardus de Bretteville.
Johannes fil' & hæres Johannis de Sancto Philberto.
Nicholaus de Ry.
Ricardus Walkefare.
Ricardus de Hebbeden.
Stephanus de Cosynton.

Johannes fil' & heres Ricardi de Grey de Codenore. Johannes de Grey de Codenore. } *T. R. apud Westm', xxviii. die Maii.*

Willielmus fil' & hæres Rogeri de Pemberton. } *T. R. apud Westm', primo die Junii.*

Hugo de Meignill. } *T. R. apud Westm', xxvi. die Maii.*

Thomas Gillyng. Theobaldus Trussell. Warinus de Skargill. Willielmus de Skargill. } *T. R. apud Westm', tertio die Junii.*

Ricardus de Steynton. } *T. R. apud Westm', quarto die Junii.*

Radulphus Camoys. } *T. R. apud Westm', xii. die Junii.*

Johannes de Heigham, parsona ecclesiæ de Doneford. } *Teste ut supra.*

Edmundus Everard. Nicholaus Peyvre. } *Teste Lionello fil' Regis carissimo, custode Angl', apud Redyng', vi. die Julii.*

Per testimonium ipsius comitis.

De protectione pro Johanne de Veer comite Oxon', & pro illis qui in comitivâ suâ ad partes Britanniæ profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 22. in Turr. Lond.

JOHANNES DE VEER comes Oxon', qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes Britanniæ profecturus est, habet litteras de protectione cum clausulâ 'Volumus, per unum annum duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Westm', xxiii. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus' *habent subscripti qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad partes Britanniæ profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eadem data; videlicet,*

Thomas de Belhouse.
Willielmus de Fenton.
Hugo fitz Simon'.
Willielmus Chamberleyn.
Johannes de Walkefare.
Robertus de Redeswell.
Thomas de Bernardeston.
Ricardus de Lexeden.
Ricardus de Goshalm.
Willielmus de la Moore.
Johannes de Lyston.
Hugo de Badewe.
Willielmus de Wauton.
Guido de Sancto Claro.
Johannes Tybtot.
Willielmus de Tendryng.
Thomas fil' Ricardi de Caldecote.
Willielmus Notebein.
Rogerus de Stonham.
Johannes de Thorne.
Johannes Walewayn.
Thomas de Monchensy.
Robertus Franceys.
Robertus de la Rokele.
Robertus Fryvill.
Galfridus Gerold.
Hamo de Ware.
Nicholaus de Kynardesle.
Robertus de Luton.
Johannes Giffard.
Johannes de Fryvill.
Johannes de Ware.
Thomas de Lacy.
Johannes Saleman.
Ricardus Plays.
Elias de Staunford.
Thomas Whyte.
Nicholaus Crochman.
Johannes de Burton.
Ricardus Hurant.
Robertus de Teye.
Baldewynus Bottourt.
Alanus de Boxhull.
Johannes de Losne.
Ricardus atte Lee.

Johannes de Haveryngg'. Thomas Passelewe. } *Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Maii.*

Johannes fil' Radulphi de Pebenesh'. } *T. R. apud Westm', xii. die Junii.*

Johannes Parker, de Driestoke. Johannes de Notyngham, de Uppingham. Nicholaus Wade, de Stoke Weston'. } *Teste Lionello filio Regis carissimo, custode Angliæ, apud Redyng, viii. die Jul'.*

Per testimonium ipsius comitis.

De fidelitate Thomæ de Hatfeld, electi Dunolmensis recipiendâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, abbati Beatæ Mariæ Eborum, & Henrico de Ingelby, salutem.

Sciatis quod cum nos, electioni nuper celebratæ in ecclesiâ Dunolm', de dilecto clerico nostro, Thoma de Hatfeld, in episcopum loci illius, petitâ à nobis super hoc licentiâ & optenta, factæ, regium assensum adhibentes, mandaverimus venerabili patri W. archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, ut quod suum est in hac parte exequatur;

Nos, volentes præfatum electum favore prosequi gratioso, dedimus vobis & alteri vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem, fidelitatem ipsius electi, cum vobis per literas patentes præfati archiepiscopi nobis directas, constiterit dictum electum in episcopum Dunolm' confirmari, vice & nomine nostro recipiendi:

Et ideò vobis mandamus, quod, captâ fidelitate prædictâ, custodes temporalium episcopatûs prædicti ac escaetores nostros in comitatibus Northumbriæ & Eborum, de eadem fidelitate, per vos sic receptâ, certificetis, ut ulteriùs, super restitutione & liberatione temporalium prædictorum eidem electo, ad mandata nostra, fieri faciant quod eis ex parte nostrâ injungetur:

Nosque indè, ac de toto facto vestro in hac parte, reddatis in cancellariâ nostrâ, sub sigillis vestris, distinctè & apertè certiores, dictas literas patentes præfati archiepiscopi de confirmatione electionis prædictæ, nobis, ut præmittitur, directas, quæ per vos recipi volumus, nobis mittentes cum hoc brevi.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Pro comitissâ de Fif, de protectione.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilecta consanguinea nostra, Maria de Monte Hermerii comitissa de Fif, quæ diù in regno nostro Angliæ ad fidem & pacem nostram stetit, jam sit ad partes Scotiæ de licentiâ nostrâ reversura, suscepimus ipsam comitissam, homines & familiares suos, ac equos, res, & hernesia, & bona sua, eundo versus partes prædictas, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, quod eidem comitissæ, *&c. prout in cæteris de protectione litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Petri ad Vincula proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, super treugis in Britannia notoriè violatis, & Philippo de Valesio diffidando.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. In publicam non ambigimus notitiam devenisse, qualiter, celebris memoriæ, Carolo Rege Franciæ, fratre serenissimæ dominæ, Isabellæ Reginæ Angliæ, matris nostræ, viam universæ carnis ingresso, dictoque regno sic ad nos, ut ad proximum hæredem masculum dicti Regis, tunc in humanis agentem, incommutabiliter devoluto, dominus Philippus de Valesio, filius avunculi dicti Regis, & sic ipsum in gradu remotiori consanguinitatis attingens, dictum regnum, dum eramus in annis minoribus constituti, sibi per potentiam, contra Deum & justitiam, usurpavit, & sic illud detinet occupatum, invadens ulterius, vastans & occupans terras nostras in ducatu nostro Aquitaniæ, & contra nos Scotis, rebellibus nostris, se adjungens, & aliâs ad nostri & nostrorum subversionem, tam in terrâ quam in mari, laborans pro viribus & innitens.

Et licet nos, pro vitandis dampnis inæstimabilibus, quæ timentur ex commotione guerræ inter nos & ipsum posse verisimiliter provenire, optulerimus præfato Philippo plures amicabiles vias pacis, non sine magno nostrorum jurium detrimento, ut sic contra blasphemos Christiani nominis, in sancto passagio transmarino, possemus, sicut cupimus, intendere guerræ Christi, quæ negligitur, proh dolor! in ignominiam non modicam militiæ Christianæ;

Ipse tamen, vulpinâ calliditate diu sub incerto nos protrahens, nichil nobis facere voluit in effectu, set semper, pendentibus simulatis tractatibus, cumulavit peramplius mala malis.

Propter quod donum Dei, qui nobiscum in devolutione dicti regni suam mirificavit gratiam, nolentes negligere, set volentes, ut convenit, circa recuperanda & defendenda jura nostra hæreditaria, sub spe cœlestis auxilii, & justitiæ nostræ fiduciâ, laborare, ex quo per oblatas vias pacificas proficere nequivimus, impellente necessitate, vim armatam induimus; venientes Britanniam, pro reformandis illatis, & propulsandis inferendis nobis per eum injuriis, & juribus nostris hæreditariis optinendis, volentes potius, ad succursum nobis adhærentium, sibi patenter occurrere, quam comminata nobis pericula in laribus expectare.

Et, cum ibidem in expeditione guerræ nostræ ageremus, supervenerunt reverendi patres, P. Penestrini, & A. Tusculani, episcopi cardinales, vestri & sedis apostolicæ nuncii, de treugis, cum præfato Philippo ad tempus, infra quod coram sanctitate vestrâ tractari posset de pace finali, ineundis, ex parte dictæ sanctitatis, cum instantiâ nos rogantes, adicientesque quod eadem sanctitas crederet invenire viam, per quam pax posset commodè reformari.

Et, sub spe pacis bonæ per sanctam mediationem vestram faciendæ, specialiter ob vestri dictæque sedis reverentiam, consensimus dictis treugis; & propter hoc nuncios, cum potestate sufficienti, ad sanctitatis vestræ præsentiam destinare.

Fueruntque treugæ sic initæ inter nos & dictum Philippum, ita quod servarentur ubique infra potestatem partium, & specialiter in ducatu Britanniæ, inter nos & ipsum, & adhærentes nobis vel sibi, etiam si jus in dicto ducatu se habere prætendant, & quod omnes coadjutores & alligati partium remanerent in tali possessione rerum & bonorum, quâ fuerant tempore treugarum initarum, & sub aliis modis & conditionibus expressis pleniùs in eisdem.

Et cum sic, spe pacis arridente, sub dictarum treugarum fiduciâ redeuntes in Angliam, dimissis paucis ministris nostris in Britannia pro regimine dictarum partium & coadjutorum nostrorum ibidem, ordinâssemus nuncios nostros ad sanctitatis vestræ præsentiam pro tractatu pacis, prout condictum fuerat, transmittendos, supervenerunt nobis nova certa, non leviter pungentia mentem nostram, de morte, videlicet, quorumdam nobilium, nobis adhærentium, captorum in Britanniâ, & de speciali præcepto dicti Philippi Parisiis ignominiosæ morti, contra formam dictarum treugarum, tyrannicè traditorum; necnon de strage & depopulatione magnâ fidelium & locorum nostrorum in Britanniâ, Vasconiâ, & alibi, ac tractatibus subdolis & occultis cum alligatis & subditis nostris habitis, quos sic à nobis auferre & sibi attrahere nitebatur, ac aliis, de facili non numerandis, injuriis & flagitiis, contra dictas treugas, per partem præfati Philippi, tam in terrâ quam in mari, factis & attemptatis; per quæ dictæ treugæ noscuntur, per partem dicti Philippi, notoriè dissolutæ.

Et licet, treugis per culpam dicti Philippi sic dissolutis, potuissemus, sicut adhuc de jure possumus, guerram contra eum statim licitè resumpsisse, ad vitandum tamen guerrarum discrimina, volentes primitùs experiri si possemus reformationem attemptatorum hujusmodi amicabiliter optinere, misimus, diversis vicibus, diversos nuncios nostros ad sanctitatis vestræ præsentiam, tam ad tractandum de pace prædictâ quam ad petendum reformationem attemptatorum prædictorum, statutos terminos ad sic tractandum pluries prorogando; reservatâ semper nobis libertate resumendi guerram, per culpam præfati Philippi nobis, ut prædicitur, adquisitâ.

Et quia jam elapsi sunt statuti termini ad tractandum; & nulla via pacis rationabilis adhuc nobis, seu dictis nostris nunciis, est aperta: nec idem Philippus attemptata prædicta in aliquo reformare curavit, licet per sanctitatis vestræ litteras, super hoc sibi missas, rogatus fuisset & monitus, sicut eadem sanctitas per alias ejusdem sanctitatis litteras nobis scripsit; set semper multiplicantur contra nos tirannides, conspirationes, & alligantiæ, in subversionem nostram, per præfatum Philippum, contra formam dictarum treugarum, subdolè machinatæ, ut taceamus de excessibus per nuncium sanctitatis vestræ, pridem pro conservatione treugarum prædictarum missum in Britanniam, perpetratis; qui quod sedâsse debuit dissidium propensiùs excitavit, non conservatorem treugarum set partem contra nos & nostros potiùs se ostendens; super quo sanctitas vestra, salvâ pace suâ, remedium non adhibuit, licet super hoc fuisset, ut decuit, requisita, penes Deum, & sanctitatem vestram, ecclesiam, & seculum, excusari debemus si illatas nobis vim & injuriam, cum aliud non reperiamus remedium, propulsemus: præsertim cum causam justissimam & mundo notissimam habeamus.

Et ideò reputantes, sicut sunt, treugas prædictas, ex causis prædictis, quas scimus, & pro loco & tempore probare volumus esse veras, per præfatum Philippum, & adhærentes sibi, maximè in dicto ducatu Britanniæ prætendentes se jus habere, fore dissolutas;

Nosque ab earum observatione liberos & exutos, ut cum pace & reverentiâ sanctitatis vestræ loquamur, præfatum Philippum, ut violatorem dictarum treugarum, ac inimicum & persecutorem nostrum capitalem, & regni nostri Franciæ occupatorem injustum, & aliorum jurium nostrorum temerarium invasorem, exnunc, sicut impellit necessitas, diffidamus; protestantes nos nolle quicquam in offensam, quod absit, sanctitatis vestræ, vel sedis apostolicæ, quas revereri cupimus in omnibus, ut debemus, nec in alicujus injuriam, attemptare; set solum cum ordinato moderamine jura nostra prosequi, & defendere nos & nostra.

Quamobrem apostolicæ rectitudini, quæ metitur singulis æquâ librâ, devotiùs & humiliùs, quo possumus, supplicamus quatenùs, præmissis in debitæ considerationis examine revolutis, dignetur vestra clementia de nobis benignè sentire, & excusatos nos habere, prout æquum fuerit, in hâc parte, nam propter defectum remedii hæc facimus, novit Altissimus, & inviti; votivi tamen semper erimus & parati pacem rationabilem amicabiliter admittere, cum eam habere poterimus bono modo.

Conservet, &c,

Dat' apud Westm', xxvi. die Maii.

Ad cardinales, super præfatâ armorum denunciatione.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REVERENDE pater & amice carissime. Quia dominus Philippus de Valesio plura contra treugas, inter nos & ipsum, ob reverentiam domini Summi Pontificis, & sedis apostolicæ, ac vestri solicitam instantiam, in Britanniâ pridem captas, notoriè attemptavit, per quæ dictæ treugæ per culpam suam noscuntur dissolutæ;

Et licet, pro habendâ reformatione dictorum attemptatorum, fuerimus cum instantiâ debitè prosecuti, parati juxta formam in dictis treugis contentam, in omnibus facere quod incumbit;

Idem tamen Philippus reformationem aliquam facere non curavit, set semper accumulavit mala malis, ipsum impellente necessitate, ut violatorem dictarum treugarum, ac inimicum & persecutorem nostrum capitalem, duximus diffidandum, sicut ex copiâ litterarum nostrarum, super hoc eidem domino Summo Pontifici directarum, hiis inclusâ, pleniùs poterit apparere, quod amicis & aliis velitis, si placet, ostendere, ut ad nostram excusationem in publicam veniat notitionem.

Dat' ut supra.

Et diriguntur litteræ prædictæ subscriptis; videlicet,

Domino P. episcopo Penestrin'.
Domino A. episcopo Tusculan'.

Item consimiles litteræ diriguntur subscriptis, exceptis hiis verbis, ac vestr solicitam instantiam, *sub eâdem datâ; videlicet,*

Domino T. tituli Sancti Petri ad Vincula, presbitero cardinali.
Domino R. Sanctæ Mariæ Novæ, diacono cardinali.

De litteris prædictis, Papæ & cardinalibus præsentandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, fratri Johanni de Reppes, salutem.

Mittimus vobis quasdam litteras, sigillo nostro magno signatas, domino Summo Pontifici, & quatuor cardinalibus, amicis nostris, intitulatas:

Quas eidem domino Summo Pontifici, dictis cardinalibus, die Lunæ proximo post instans festum Sancti Barnabæ Apostoli, si tunc illas receperitis, vel aliùs, quamcitiùs postmodùm ad vos venerint, præsentetis, vel præsentari faciatis:

Et hoc nullatenus omittatis.

Dat' ut supra.

De protectione pro certis personis, qui in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

ROGERUS filius Rogeri Beler, qui cum dilecto & fideli Regis, Johanne de Grey de Codenore, in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus per unum annum duraturas. Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Maii.

Per testimonium ipsius Johannis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato Johanne ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ; videlicet,

Rogerus Beler.
Rogerus filius Aliciæ quæ fuit uxor' Rogeri Beler.
Gervasius de Clifton.
Ricardus de Strolleye.
Simon Segre.
Johannes de Sandwich.
Petrus de Wokyndon.
Hugo de Shirfeld.
Robertus de Clifton.
Willielmus Favel.

Per testimonium ipsius Johannis.

De protectione pro Laurentio de Hastynges comite Pembr', & illis qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

LAURENCIUS de Hastynges comes Pembr', qui in obsequium Regis, per præceptum suum, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus per unum annum duraturas. Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Maii.

Per ipsum Regis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato Laurencio ad partes transmarinas profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ; videlicet,

Per testimonium ipsius comitis.

Robertus Wyk.
Johannes de Chidcroft.
Henr' Dabetot, de la Doune.

Richardus atte Felde.
Willielmus Botereaux.
Petrus de Belgra, capellanus.
Thomas frater Roberti Vyneter.
Nicholaus de la More.
Henr' Peverel.
Johannes Chidecroft.
Theobaldus de Mounteney.
Johannes de Pedwardyn.
Richardus de Evesham.
Robertus Wyke.
Johannes Malet fil' & heres Baldewini Malet.
— *T. R. apud Westm', xviii. die Jun'.*

Thomas Fichet.
Nicholaus Poyntz.
Willielmus de Hastynges.
Radulphus de Tangeleye.
Willielmus Brabazoun.
Johannes de Waldegrave, le fitz.
Thomas de Courtneye.
Rogerus de Pedwardyn.
Johannes Ankevyl.
— *T. R. apud Westm', xviii. die Jun'.*

Hugo de Hastynges. T. R. apud Westm', vi. die Jun'.
Per ipsum R.

Willielmus de Hastynges.
Johannes de Derneford.
Thomas Vyneter.
— *T. R. apud Westm', xviii. die Jun'.*

Johannes Musard.
Willielmus de Molynes.
— *Teste Lionello fil' Regis carissimo, custode Angl', apud Suthwyk, x. die Jul'.*

Willielmus de la Dale, de Berkford'.
Rogerus de Staunford', parsona ecclesiæ de Berkforde.
Johannes de la Dale, chivaler.
Thomas Scot de Albodisle.
Willielmus de Leycestre.
— *Teste custode prædicto, apud Redyng', iv. die Jul'.*

Per testimonium ipsius comitis.

Pro duce Britanniæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo suo, Willielmo de Bohun comiti Norhampton', salutem.

Cum illustris Johannes dux Britanniæ, consanguineus noster carissimus, se versus ducatum suum Britanniæ jam divertat, dilectionem vestram requirimus & rogamus quatinùs cum dilecto duce, in manu potenti versus partes Britanniæ transfretantes, sibi, pro recuperandis juribus suis hæreditariis, & illatis sibi injuriis reformandis, auxiliis, & consiliis quibus poteritis, assistatis.

Dat' apud Westm', iii. die Junii.

Per ipsum Regem.

De festinando ad partes Britanniæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia terræ & dominia nostra in Britannia magno subjaceant amissionis periculo, nisi homines, ad dictas partes, pro salvatione & defensione earumdem, profecturi, ad easdem partes celeriùs se festinent;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, in locis ubi melius expedire videritis, faciatis publicè proclamari;

Quod omnes & singuli, tam homines ad arma, quam sagittarii & alii, qui cum dilecto consanguineo & fideli nostro, Willielmo de Bohun, comite Norhampton', & aliis fidelibus nostris, ad dictas partes Britanniæ proficisci ordinatis, sunt ituri, sine dilatione versus Portesmuth dirigant gressus suos; ita quod sint ibidem, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, die Lunæ vel Martis proximò futuro ad ultimum, prompti & parati ad exindè velandum versus partes supradictas.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege apud Westm', iv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Ad litteras Marchionis de Brandenburg super ligâ, cum patre suo Imperatore, renovandâ, responsio Regis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, illustri Lodovico, marchioni Brandeburgensi, ducique Bavariæ, amico suo carissimo, salutem & sinceræ dilectionis affectum.

Veniens ad præsentiam nostram, discretus vir, magister Simon Brenner de Vynstynge, cum literis vestris de credentiâ, sincerum affectum, quem ad nos nobilitas vestra gerit, laudabiliter exposuit.

Et quidem de tam gratâ missione sinceritati vestræ grates referimus speciales, & valdè placeret nobis quod, super innovandis & firmandis ligis & amicitiis, inter serenissimum principem, dominum patrem vestrum & nos dudum contractis, tractare velletis.

Et, si sibi placeat nobiscum fœdus sic inire, dilectos & fideles nostros, Philippum de Weston, canonicum Eborum, & Willielmum Stury militem, quos ad partes Brabantiæ propter hoc, & alia, jam duximus transmittendos, super hoc, si placet, certificare velitis, & ulterius ordinare qualiter dicta liga citò concordari poterit & firmari.

De aliis verò, nobis per dictum nuncium vestrum ex parte vestrâ ore tenus expositis, satis eidem aperuimus mentem nostram, cujus, nota vobis, sua fidelitas fidem adhibere credulam, ut confidimus, impetrabit.

Et speramus, per Dei gratiam, quod de progressu & expeditione nostrâ audietis in proximo nova bona, & vobis ac cunctis nostris benivolis placitura.

Dat' apud Westm', vi. die Junii.

De tractando super ligâ prætactâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum, Philippi de Weston, canonici Eborum, & Willielmi Stury militis, pleniùs confidentes, ipsis, & eorum cuilibet, ad tractandum & concordandum pro nobis, & nostro nomine, cum illustri Lodovico, marchione Brandeburgensi, duce Bavariæ, super ligis & amicitiis perpetuis, inter serenissimum principem, patrem dicti ducis, & ipsum ducem, seu deputandos per eos, ex unâ parte, & nos ex alterâ ineundis, & de ligis, pridem hinc indè contractis, innovandis, ac de mutuis auxiliis, contra omnes homines faciendis & præstandis;

Et ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, & nos & hæredes nostros, ad eorum observationem, quatenùs ad nos attinet, obligandum, & securitatem, quæ nobis fieri debeat in hâc parte, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis, & circa ea, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem:

Promittentes nos pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Philippum & Willielmum, & eorum alterum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Junii.

Pro Roberto domino de Fienles, de conductu.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, burgimagistris, advocatis, scabinis, consulibus, aliisque fidelibus suis de Flandria, cæterisque de amicitiâ nostrâ existentibus, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nobilis vir Robertus dominus de Fienles, castellanus de Burburgh', ad partes Flandriæ, ad tractandum cum quibusdam fidelibus nostris ibidem, sit venturus, suscepimus ipsum Robertum, veniendo infra dictas partes ex causâ prædictâ, ibidem morando & exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Roberto veniendo infra dictas partes, ibidem morando & exindè ad propria redeundo, sicut prædictum est, non inferatis, seu quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen;

Et si quid ei indebitè factum aut attemptatum fuerit, id sine dilatione reformari & corrigi debitè faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', vi. die Junii.

Pro abbate de Oseneye, de exonerando; quamvis nomen in rotulo ad parliamentum summonitorum sit insertum.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario, salutem.

Cum nos nuper, pro eo quod, per inspectionem cartarum progenitorum nostrorum, quondam Regum Angliæ, nobis constabat quod abbatia de Oseney est de fundatione Roberti de Olleio, & non de fundatione aliquorum progenitorum nostrorum;

Et quod abbas ejusdem loci tenet omnia terras & tenementa sua, abbatiæ prædictæ annexa, in liberam, puram, & perpetuam eleemosinam;

Et pro eo quod, per certificationem vestram, de mandato nostro factam, & in cancellariâ nostrâ retornatam, non inveniebatur quod idem abbas tenet aliqua terras seu tenementa per baroniam, seu aliàs de nobis in capite, concesserimus pro nobis, & hæredibus nostris, præfato abbati quod ipse, & successores sui, abbates loci prædicti, de veniendo ad parliamenta, seu concilia nostra, vel hæredum nostrorum, imperpetuum exonerentur; & quod ad eadem nullatenus summoneantur, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur:

Ac jam, ex parte ipsius abbatis, nobis sit ostensum quod, licet brevia aliqua eidem abbati, ad veniendum ad parliamentum nostrum, apud Westm', anno regni nostri Angliæ duodecimo, convocatum, in quo parliamento archiepiscopi, episcopi, & cæteri prælati, magnates, & comunitas dicti regni nostri Angliæ, nobis medietatem lanarum suarum, usque ad summam viginti milium saccorum lanæ concesserunt, aut ad concilium nostrum, apud Northampton', postmodum dicto anno duodecimo tentum, ubi ordinandum fuit qualiter id, quod tunc de dictis viginti milibus saccorum lanæ defuit, levaretur, præsentata non fuerunt, nec idem abbas eisdem, parliamento & concilio, personaliter, vel per procuratorem, interfuerit, set, credens ipsum ad dicta parliamentum & concilium summonitum non fuisse;

Quandam decimam annalem, unà cum aliis religiosis & viris ecclesiasticis Cantuar' diœcesis qui ad parliamentum & concilium prædicta summoniti non fuerunt, in convocatione cleri ejusdem diœcesis apud ecclesiam Sanctæ Brigidæ, London', in crastino Sancti Jeronimi postmodum dicto anno duodecimo, celebratâ, nobis, ultra decimam triennalem, nobis priùs per eundem clerum concessam, tunc currentem, concessit & solvit, & terminos solutionis secundi anni dictæ decimæ triennalis anticipavit, ita quod à præstatione lanarum prædictarum exonerarentur:

Quo prætextu, per breve nostrum, demandatum fuerit *singulis episcopis* in quorum diœcese dictus abbas temporalia & spiritualia habet, quod collectoribus, ad dictas lanas pro ipsis episcopis in dictis diœcesibus suis, colligendum deputatis, darent in mandatis quod ipsi collectores dictam decimam annalem, per dictum clerum sic concessam, terminis consuetis, necnon decimam dicti secundi anni triennalis, in terminis anticipatis à præfato abbate, sicut de cæteris dicti cleri, levari, & exactioni, per ipsos collectores eidem abbati, pro dictis lanis, prætextu concessionis & ordinationis prædictarum, factæ, omninò supersederent:

Vos tamen, pro eo quod nomen ipsius abbatis inter nomina prælatorum qui ad parliamentum & concilium prædicta summoniti fuerunt, in quodam rotulo ad scaccarium prædictum, de cancellariâ nostrâ misso, est *insertum*, ipsum abbatem ad hujusmodi lanas, virtute concessionis & ordinationis prædictarum, inter alios prælatos qui eisdem parliamento & concilio, juxta summonitiones eis factas, interfuerunt, & lanas suas ibidem concesserunt, solvendum graviter distringi, & multipliciter inquietari, facitis minus justè; super quo nobis supplicavit sibi per nos de remedio provideri:

Nos, tam ad contenta in litteris nostris prædictis, per quæ apparet dictum abbatem ad hujusmodi parliamenta & concilia summoneri non debere, quam ad hoc quod præfatis episcopis, de supersederi faciendo levationi lanarum prædictarum de prædicto abbate, ex causis prædictis, per diversa brevia nostra, sicut per inspectionem rotulorum cancellariæ nostræ nobis constat, demandatum fuit in formâ prædictâ, considerationem habentes, ac volentes, intuitu præmissorum, eidem abbati in hac parte fieri quod est justum:

Vobis mandamus, quod si, per inspectionem rotulorum scaccarii prædicti, vobis constiterit dictum abbatem decimam, ipsum de decimâ annali quam dicti religiosi & alii viri ecclesiastici dictæ Cantuar' diœcesis, qui ad parliamentum & concilium prædicta summoniti non fuerunt, nobis, ultra dictam decimam triennalem, in convocatione prædictâ, ut à solutione & præstatione dictarum lanarum quietarentur & exonerarentur, ut præmittitur, concesserunt, contingentem, solvisse, & terminos solutionis secundi anni dictæ decimæ triennalis anticipâsse, sicut prædictum est, tunc *demandæ*, quam eidem abbati pro dictis lanis, juxta concessionem & ordinationem prædictas, indè factas, solvendis, fieri facitis, supersederi, & ipsum indè ad dictum scaccarium exonerari & quietum esse *faciatis*; eo non obstante quod nomen dicti abbatis *inter nomina aliorum prælatorum*, qui ad dicta parliamentum & concilium summoniti fuerunt, in rotulo prædicto est insertum, sicut prædictum est.

Teste Rege, apud Westm', vii. die Junii.

De requirendo alligatos, ut Regi subveniant juxta conventiones.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum nos auxilio alligatorum & confœderatorum nostrorum, pro expeditione guerræ nostræ, indigeamus in præsenti;

Nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum Philippi de Weston, Eborum, & Petri de Gildesburgh, Lincoln', ecclesiarum canonicorum, ac Willielmi Stury militis, confidentes, ad rogandum, interpellandum, requirendum cum instantiâ debitâ, & summoniendum consanguineum nostrum carissimum, illustrem Johannem ducem Brabantiæ, Willielmum Dunort, & omnes alios & singulos, tam communitates quam personas singulares, qui pecuniam nostram receperunt, ut juxta formam ligarum & conventionum, inter nos & ipsos super hoc habitarum, nobis jam subveniant & succurrant, & ad insinuandum eisdem & eorum singulis, quod parati sumus eis propter hoc facere quod debemus;

Et, in casu quo nobis sic non subveniant, ut præmittitur, requisiti, nos à ligis prædictis per culpam eorum exoneratos reputamus penitùs & exutos, prædictis Philippo, Petro, & Willielmo, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos Philippum, Petrum, & Willielmum, & eorum quemlibet, actum vel gestum fuerit in præmissis & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', viii. die Junii.

De licentiâ quærendi corpus Josephi de Arimathia.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Supplicavit nobis *Johannes Blome de London'*, ut, cum sibi, *sicut asserit, divinitus sit injunctum*, ut venerandum corpus decurionis nobilis Josephi ab Arimathia, quod infra septa monasterii Glastoniæ in Christo quiescit humatum, & est, ad honorem & multorum ædificationem hiis temporibus revelandum, quærat, donec inveniat, diligenter; & quia in quibusdam antiquis scripturis dicitur contineri, corpus ejus ibidem fuisse sepultum;

Nos, si sit ita, desiderantes monumentum ejus, & venerandas ipsius reliquias, qui Redemptori nostro morienti tantum exhibebat pietatis & humanitatis obsequium, corpus ejus de cruce deponendo, & illud in monumento suo novo ponendo, devotis honoribus prævenire, & sperantes nobis & toti regno nostro, ex revelatione prædictâ, gratiam uberiorem provenire, concessimus & licentiam dedimus, quantum in nobis est, eidem Johanni quod ipse, infra præcinctum dicti monasterii, fodere & illas pretiosas reliquias, juxta injunctionem & revelationem sibi factam, quærere valeat in locis ubi melius viderit expedire;

Dumtamen absque dampno dilectorum nobis in Christo, abbatis & conventûs dicti monasterii, & ruinâ ecclesiæ & domorum suarum ibidem, id fieri valeat, & quod ad id ipsorum abbatis & conventûs licentiam habeat & assensum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Junii.

Per ipsum Regem.

De festinando ad partes Vasconiæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia dilectus consanguineus & fidelis noster, Willielmus de Bohun comes Norhampton', versus partes Britanniæ jam velavit, & dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus de Lancastriâ comes Derbiæ, qui ad partes Vasconiæ est profecturus, equos suos pro magnâ parte apud Suthampton' eskippavit, & seipsum, quantum poterit, versus dictas partes parat & festinat;

Vobis præcipimus quod in civitate prædictâ, in locis ubi meliùs expedire videritis, statim visis præsentibus, publicè proclamari faciatis quod omnes homines ad arma, sagittarii, & alii, qui in comitivâ dicti comitis Derbiæ ad dictas partes sunt ituri, versus Suthampton', sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, omnibus aliis prætermissis, se festinent, ad proficiscendum cum eodem comite versus dictas partes, nè ex eorum dilatione passagium suum festinum, quod intimè insidet cordi nostro, quod absit, aliqualiter prorogetur.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xi. die Junii.

Pro Godefrido de Harecourt, de homagio Regi facto, quatenus vero Regi Franciæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz ceux qui cestes lettres verront ou orront, salutz.

Sachez que, come le noble homme, monsieur Godefrey de Harecourt, considerant que le roialme de France est a nous devolut de droit, soit venuz en nostre obeissance, & nouz eit fait homage, & nous reconuz pur son seignur lige, come droiturel Roi de France;

Nous, veullantz par tant faire gratiousement ove lui come affiert, grantons & promettons que nous maintendrons & defendrons le dit monsieur Godefrey encontre totes gentz;

Et que nous ne prendrons trewe ne pees ovesque nostre adversaire de France, si le dit Godefrey ne soit asseure par ycele;

Et en cas que le dit Godefrey perde ses terres q'il ad en Brabant, par cause de son venir en nostre obeissance, nos lui troverons sufficeautement pur sa sustinance, tant q'il eit recovere ses dites terres;

Et si Dieu nous donit grace de recoverir nostre heritage en Normandie, nous lui ferrons liverer ses terres q'il ad perdu celles parties.

En tesmoignance, &c.

Don' a Westmonster, le xiii. jour de Juyn.

Per ipsum Regem.

Super injuriis Philippi de Valesio, & innocentiâ Regis declaratoria.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. In publicam non ambigimus notitiam devenisse qualiter celebris memoriæ, Karolo, Rege Franciæ, fratre serenissimæ dominæ Isabellæ, Reginæ Angliæ, matris nostræ, viam universæ carnis ingresso, dictoque regno sic ad nos, ut ad proximum hæredem masculum dicti Regis, tunc in humanis agentem, incommutabiliter devoluto, dominus Philippus de Valesio, filius avunculi dicti Regis, & sic ipsum in gradu remotiori consanguinitatis attingens, dictum regnum, dum eramus in annis minoribus constituti, sibi per potentiam, contra Deum & justitiam, usurpavit, &c. *prout supra de dat' xxvi. Maii, mutatis competenter mutandis, usque hæc verba, viz.*

Et tamen semper intentionis nostræ fuerit pacem rationabilem amicabiliter admittere, cum eam habere poterimus bono modo; hæc autem, quæ propter defectum remedii facimus inviti, dicto domino Summo Pontifici, præfatisque cardinalibus, per quorum mediationem dictis treugis consensimus, significare duximus, per eos, ut personas medias, parti alteri ulteriùs intimanda.

Et, ne fama volatilis, fictis & detractoriis conducta relatibus, vos in hac parte aliud de nobis sentire faciat, vel amicorum corda perturbet, puram & nudam facti veritatem vobis duximus explicandam, universitati vestræ nostram recommendantes innocentiam & justitiæ veritatem.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xiv. die Junii.

De tractando cum hominibus de regno Franciæ, ad obedientiam Regis venientibus.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Sachetz que nous, asseurantz de la loialte & avisement noz cheres & foialx Thomas Spigurnel & William de Cusance, chivalers, si les avons fait, jointement & severalment, noz messages, procurours, & commissairs especials de tretir & d'acorder ove quecumqes parsones, de quele condicion q'ils soient, sibien de nostre roialme de France come des autres parties, d'alliance faire entre nous & eux contre totes gentz; & de les retenir en nostre service, & de les granter fedz, gadges, & guerdon, solonc ceo q'il verront que ceo soit affaire pur nostre profit; & de receiver bonement touz ceux du dit roialme qui veullent venir, de leur bon gree, en nostre obeissance, & faire a nous lour devoir, & de les asseurer que nous les defendrons & maintendrons, come appent, & de les monstrer coment nous pensons, ove l'eide de Dieu, de governer le dit roialme par les bones leies & les bones custumes qui furent au temps nostre auncestre, Seint Lowys, Roi de France;

Et aussint de reboter & restreindre la malice de ceux du dit roialme, & leur aherdantz, q' ils troveront rebelx & contrariantz en celle partie;

Et promettons d'aver ferme & estable quantque les ditz Thomas & William, & chescun de eux, ferront ou ferra es chose susdites & chescun d'icelles.

En temoignance, &c.

Don' a nostre Tour de Loundres, le xiiii. jour de Juyn.

De manutenendo venientes ad obedientiam, & regendo secundum leges Sancti Ludovici.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Saver vous fesons que, come le roialme de France soit notoirement devolut a nous, come a preschien heir male sire Charles de bone memoire, Roi de France, nostre uncle, & en asseurance de l'eide de Dieu, & de nostre droit, nous nous adresceons vers celles parties, pur nostre dit heritage recoverir; si est nostre entent & volunte de faire graciousement od touz ceux qi veullent venir de lour bon gree en nostre obeissance, & faire a nous lour devoir, & les maintenir & defendre, come appent;

Et pensons de reprendre & faire garder les bones leis qui furent au temps nostre ancestre, Seint Lowys, Roi de France, sauz imposicions ou charges nient dues, mettre sur noz bones gentz du dit roialme, & les governer a la plesance de Dieu, & eise & comfort du people.

En tesmoignance, &c.

Don' a nostre Tour de Loundres, le xiv. jour de Juyn.

De orando pro Rege.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 1. m 2. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Cum sit militia vita hominis super terram, nimirum si militantes in hujus mundi miseriâ, incertis agitentur eventibus, nunc prosperis nunc adversis, & licet Omnipotens Dominus, interdum quos diligit lacessiri permittat injuriis, facit tamen cum temptatione proventum, ut servus humilis ex persecutione in justitiâ proficiat, & hostis iniquus in suâ perversitate succumbat.

Quantis autem nos & fideles nostri, nostris temporibus, guerrarum incommodis involuti fuerimus, licet causas justissimas & mundo notissimas foveamus, est publicè satis notum.

Set cum pridem treugis inter nos & Philippum de Valesio, adversarium nostrum Franciæ, ad reverentiam & rogatum domini Summi Pontificis, ad certum tempus captis in Britanniâ, dum interim speraretur pacis tranquillitas provenire; ecce! tranquillitatis applausus in subitam transiit tempestatem; nam idem Philippus multa contra formam dictarum treugarum attemptavit, per quæ dictæ treugæ per culpam suam noscuntur notoriè violatæ.

Et licet super reformandis attemptatis prædictis, fuisset, ad nostri prosecutionem, per dictum dominum Summum Pontificem congruè requisitus, ea tamen non curavit in aliquo reformare, dedignans omninò viæ pacis rationabilis consentire, set semper accumulavit mala malis, in totalem nostri & nostrorum subversionem machinans pro viribus & innitens.

Propter quod, impellente necessitate, tam pro defensione regni nostri Angliæ quam ad recuperanda jura nostra, nos, qui pondus incudis patienter diù portavimus, mallei officium assumere compellimur, non de terrenâ confisi potentiâ, set sub Divinæ miserationis & justitiæ causæ nostræ fiduciâ, nostrum & fidelium nostrorum ordinamus progressum ad ipsius Philippi propulsandum malitiam, & ad defendendum & recuperandum hæreditaria jura nostra.

Et quia, ad complacandum Divinam misericordiam, & ejus gratiam uberiùs consequendum, vestrarum & aliorum fidelium orationum suffragia nobis confidimus admodum oportuna, devotionem vestram ex corde rogamus quatenùs pro nobis, ac fœlici nostro, & fidelium nostrorum progressu, expeditione & regressu, Divinam suppliciter interpelletis clementiam, indulgentias hujusmodi sic orantibus concedendo, & per vestras civitatem, diœcesem, & provinciam, preces devotas effundi, missas celebrari, processiones fieri, & alia piæ placationis officia excerceri faciatis, ut Deus misericordiarum, qui consolatur nos in omni tribulatione nostrâ, rorem suæ gratiæ super nos & nostros clementer effundat, & vias & actus nostros sic aspirando præveniat, & adjuvando prosequatur, ut sibi cedant ad laudis præconium, nobis ad expeditionem & meritum, & nostris fidelibus commodum & quietem.

Dat' apud Westm', xv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis sub eâdem datâ, mutatis mutandis; videlicet,

H. episcopo Roff'.
R. episcopo Cicestr'.
R. episcopo London'.
S. episcopo Elien'.
W. episcopo Norwicen'.
Th' episcopo Lincoln'.
R. episcopo Coventr' & Lich'.
R. episcopo Sarum.
W. episcopo Wygorn'.
J. episcopo Heref'.
A. episcopo Wynton'.
R. episcopo Bathon' & Wellen'.
J. episcopo Exon'.
H. episcopo Menev'.
M. episcopo Bangor'.
D. episcopo Assaven'.
J. episcopo Landav'.
W. archiepiscopo Eborum, Angliæ primati.
Th' electo Dunolm' confirmato.
J. episcopo Karliol'.

Pro Bernardo Ezii domino de Lebreto de restitutione castri sui de Gensak.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico de Lancastr' comiti Derbiæ, locum nostrum tenenti in ducatu nostro Aquitaniæ, & senescallo suo Vasconiæ, salutem.

Supplicavit nobis dilectus & fidelis noster Bernardus Ezii dominus de Lebreto, ut cum ipse castrum suum de Gensak, cum redditibus & pertinentiis suis, domino de Moissidan, ut idem dominus de Moissidan parti nostræ adhæreret, concesserit, habendum quousque eidem domino de Moissidan de terris & redditibus ad valorem dicti loci fecerimus provideri; vellemus eidem domino de Moissidan terras & redditus, ad valorem dicti castri ac redditaum & proficuorum ad idem castrum pertinentium, assignari, & dicto domino de Lebreto dictum castrum, cum redditibus & pertinentiis suis liberari jubere:

Nos, ejus supplicationi, prout justum fuerit, volentes annuere in hac parte, vobis mandamus quod, habitâ super præmissis informatione diligenti, si inveneritis dictum dominum de Lebreto dictum castrum cum redditibus & pertinentiis suis, præfato domino de Moissidan, occasione adhærentiæ suæ parti nostræ, ut præmittitur, concessisse, tunc præfato domino de Lebreto dictum castrum cum redditibus & pertinentiis suis restitui, & prædicto domino de Moissidan, si erga nos benè se gesserit, indè recompensationem debitam in locis infra ducatum nostrum prædictum, ubi expedire videritis, habendam quousque terras suas, occasione servicii nostri amissas, recuperaverit, habere faciatis.

T. R. apud Westm', xv. die Jun'.

Per ipsum Regem.

Ad Regem Castellæ, super ligis, sponsalibus, & arris, responsoria.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, Castellæ, Legionis, Toleti, Galletiæ, Sibiliæ, Cordubæ, Murciæ, Gienii, Algarbiæ, & Algeziræ Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. salutem, & votivis semper successibus gratulari.

Redeuntes ad nos, cum amicabilibus serenitatis vestræ literis fideles nostri dilecti, frater Johannes, prior ecclesiæ Roffen', doctor sacræ theologiæ, & Willielmus Trussel miles, ad tractandum de ligis inter domos nostras regias ineundis, ac super sponsalibus & matrimonio inter primogenitum vestrum & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis, ad celsitudinis vestræ præsentiam pridem missi;

Præmissâ commendatione multâ de profusis honoribus, quibus eos regia liberalitas prævenire curavit, ac affectione magnâ quam ad nos excellentia vestra gerit, de quibus eidem excellentiæ grates referimus, ut possumus, speciales, super gratioso responso vestro relationem fecerunt, placidam nobis admodum & acceptam; videlicet,

Quod licet dominus Philippus de Valesio & alii, penes vestram sublimitatem, pro maritagio dicti promogeniti vestri instarent, & magna vobis offerrent, ex prærogativâ tamen dilectionis quâ nobis & domui nostræ afficimini, præeligitis ut, præ aliis, eidem filiæ nostræ, etiam pro arris minoribus, maritetur.

Et adjecerunt, quod nuncii præfati Philippi pro dicto maritagio, nomine arrarum, optulerant quadringenta milia florenorum de scuto, & quod illud pro tanto præ aliis haberemus; spem promittentes & gratiam de remissione partis dictæ summæ, & de terminis solutionis accommodis, in casu quo placeret nobis tali summæ consentire.

Et ad vos, citra festum Assumptionis Beatæ Mariæ proximò futurum, nostros remittere nuncios ad eâ, quæ sic condicta sunt, finaliter terminanda.

Super quo scire velit regia vestra magnificentia, quod, licet attentis gravibus expensarum oneribus, quas circa guerras nostras effundere nos oportet, tantam pecuniæ summam statim, absque detrimento gravissimo, solvere non possumus; ex intenso tamen desiderio, quod habemus ad renovandum & firmandum antiquas ligas & amicitias inter domos nostras regias dudum factas, præsertim propter dilectionem quam ad personam vestram, quæ, præ cæteris mundi principibus, gloriosis fulget strenuitatis & nobilitatis titulis, hiis diebus, singulariter optinemus, ligam ipsam habere volumus, & solutioni dictæ summæ, arrarum nomine, consentimus; sperantes semper quod, innata vobis liberalitatis affluentia, quoad remissionem partis & solutionis terminos, faciet ex gratiâ quod nostra deprecatio non præsumit.

Ad hæc autem prosequenda finaliter & firmanda, fideles nostros, venerabilem patrem Petrum, episcopum Baionæ, & discretum virum magistrum Gerardum de Podio, cum potestate sufficienti, ad serenitatis vestræ præsentiam prævidimus destinandos; quos affectione consuetâ recommendatos habere velitis, & ad fœlix utriusque nostrûm desiderii complementum dicto negotio finem imponere felicem, utinam! & festinum.

Adventum autem militis vestri, ad videndum filiam nostram venientis, avidè præstolamur.

Dat' in portu Sandwici, super progressu nostro supra mare, xviii. die Junii.

Ad Reginam Castellæ, super dictis & aliis sponsalibus.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

SERENISSIMÆ dominæ, Castellæ & Legionis Reginæ clarissimæ, consanguineæ suæ carissimæ, Edwardus, &c. fœlicium incrementa successuum cum salute.

Redeuntes ad nos fideles nostri dilecti, frater Johannes, prior ecclesiæ Roffen', sacræ theologiæ doctor, & Willielmus Trussel miles, ad vos & consanguineum nostrum carissimum, illustrem Regem Castellæ, contthoralem vestrum, in nuncium nostrum pridem missi, honorem magnum, per sublimitatem vestram eis impensum, ac efficax auxilium, penes dictum conthoralem vestrum, pro expeditione fœlici dictorum nunciorum corditer appositum, nobis pleniùs intimârunt; de quibus grates vobis exsolvimus cordiales.

Et innatam vobis bonitatem, quæ, velut unguentum effusum, gloriosè redolet & odorat, ex corde rogantes quatinùs, ut condicta super sponsalibus & matrimonio inter primogenitum vestrum & filiam nostram contrahendis, celerem & optatum sortiantur effectum, continuare velitis inceptum auxilium, si placuerit, in futurum.

Nam licet summa petita pro arris, consideratis guerris quas habemus, nobis sit non mediocriter onerosa, sub spe tamen remissionis partis & prolixorum terminorum solutionis habendarum, consensimus solvere dictam summam; cujus minorationem velitis, petimus, prout commodè poteritis, procurare.

Et quo ad matrimonium inter Johannem, filium nostrum carissimum & sororem vestram inclitam, illustris Regis Portugalliæ filiam, contrahendum, de quo dicti nuncii nostri nobis ex parte vestrâ secretiùs tetigerunt, scire velit vestra serenitas, quod in casu quo illustris consanguineus noster, pater vester prædictus, cujus notitiam, propter divulgatam per orbem probitatis & bonitatis ipsius eminentiam, plurimum affectamus, nobiscum super hoc tractare voluerit, & super hoc nobis scripserit velle suum, consideratione vestri, nos inveniet ad vota sua propensiùs inclinatos.

Dat' in portu Sandwici, super progressu nostro supra mare, xviii. die Junii.

Ad cancellarium prædicti Regis, super præfatis negotiis festinandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Johanni Stephani de Castellanis militi, illustris Regis Castellæ cancellario, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.

De consiliis, auxiliis, & honoribus, quibus ambassatores nostros, ad præsentiam dicti Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, pro tractatu matrimonii, inter primogenitum suum & Johannam filiam nostram carissimam, contrahendi, pridem missos, tam benivolè prævenistis, vobis scimus intimè grates bonas, & in votis gerimus propter hoc gratam vobis facere repensivam.

Et quia, auditâ relatione dictorum ambassatorum, petitis per dictum vestrum Regem, licet, hiis guerrarum nostrarum temporibus, nobis sint plurimum onerosa, sub spe uberioris gratiæ, duximus annuendum;

Et ad complendum & firmandum ea, quæ sic condicta sunt, fideles nostros dilectos, venerabilem patrem, Petrum episcopum Baionæ, &, discretum virum, magistrum Gerardum de Podio, ad ipsius Regis præsentiam, cum potestate sufficienti, prævidimus destinandos;

Velitis ipsos specialiter recommendatos habere, &, ut dictum negotium finem fœlicem & festinum inveniat, opem ferre.

Dat' in portu Sandwici, super passagio nostro supra mare, xviii. die Junii.

Ad Johannem Alfonsi, super succursu oblato.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, nobili viro Johanni Alfonsi de Bona Vita, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.

Redeuntes ad nos ambassatores nostri, ad præsentiam magnifici principis, domini Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, pridem missi, sincerum affectum, quem ad nos nobilitas vestra gerit, & qualiter ad veniendum, in succursum nostrum, cum armatorum multitudine copiosâ, optulistis tam benivolè vos paratos, nobis, inter alia, retulerunt; de quo vobis grates referimus speciales.

Et reverà libenti faceremus animo quæ vobis sciverimus placitura, in quibus nos velitis fiducialiter experiri, & per DEI gratiam, habebitis in proximo de progressu nostro nova placentia, ad magnum vestri & amicorum nostrorum gaudium & solamen.

Dat' in portu Sandwici, super progressu nostro supra mare, xviii. die Junii.

Procuratorium, super ligis & sponsalibus antedictis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Ed. III. p. 1. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, reverendi patris Petri episcopi Baionæ, & magistri Gerardi de Podio, judicis Burdegaliæ, pleniùs confidentes, ipsos conjunctim & divisim, nuncios & procuratores seu commissarios nostros constituimus speciales, ad tractandum & concordandum pro nobis & nostro nomine, cum magnifico principe, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ Rege illustri, consanguineo nostro carissimo, seu deputandis per eum, super sponsalibus & matrimonio, inter primogenitum dicti Regis & Johannam filiam nostram carissimam contrahendis;

Et super dote & dotalitio, ac donatione, propter nuptias, & arras in hâc parte constituendis, dandis & assignandis, necnon de terminis solutionis hujusmodi statuendis;

Ac etiam super ligis & amicitiis perpetuis, inter dictum Regem, pro se & hæredibus suis, ac nos, pro nobis & hæredibus nostris, vel saltem inter ipsum & nos pro tempore quo vixerimus, ineundis, & mutuis auxiliis contra omnes gentes hinc indè præstandis;

Ac ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, & ad observationem eorumdem in animam nostram jurandum, ac nos & hæredes nostros, quatenùs ad nos attinet, obligandum;

Et obligationem ac securitatem, quæ nobis fieri debeant, stipulandum & recipiendum, & omnia alia & singula faciendum, quæ tam pro dicto tractatu sponsalium & matrimonii, quam pro dictis ligis & amicitiis ineundis, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos nuncios, seu procuratores nostros, vel eorum alterum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in portu Sandwici, super passagio nostro supra mare, xx. die Junii.

Ad ambassiatores in negotio prætacto, de instructionibus.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 9. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, P. eâdem gratiâ, episcopo Baionæ, ac, fideli nostro dilecto, magistro Gerardo de Podio, salutem.

Relationem, dilectorum & fidelium nostrorum, fratris Johannis prioris Roffen', & Willielmi Trussel militis, super tractatu, per vos & eos, cum consanguineo nostro carissimo, Rege Castellæ inchoato, sicut scitis, audivimus & attendimus diligenter; & primò de bono gestu vestro in tractatu prædicto & laboribus, quos subiistis in hac parte, vobis scimus intimè grates bonas; & quia, habitâ super dictâ relatione deliberatione pleniori, licet summa petita, nomine arrarum, pro Johannâ filiâ nostrâ, tradendâ nuptui primogenito dicti Regis, videatur nobis plurimum onerosa, sub spe tamen gratiosæ remissionis partis dictæ summæ, & terminorum solutionis prolixorum, & propter affectionem quam ad personam dicti Regis habemus, fœdus omninò habere volumus cum eodem, & super hoc, nostras sibi scribimus litteras speciales, quarum copiam, unà cum copiis literarum nostrarum, dominæ .... Reginæ Castellæ, dominæ Alianoræ Gysman, ac, nobilibus viris dominis, Johanni Alfonsi de Albuquerq, Johanni Alfonsi de Bonâ Vitâ, & Johanni Stephani de Castellanis, dicti Regis cancellario, transmissarum, vobis mittimus hiis inclusam; de vestris dilectione & circumspectione providâ confidentes, mittimus vobis commissionem nostram, ad dictum tractatum terminandum, prout meliùs expedire videritis, & firmandum.

Quamobrem, specialiter vos rogamus, quatinùs, cum alios solempnes nuncios, jam extra regnum nostrum Angliæ, mittere commodè non possimus, velitis, sicut de vobis confidimus, absque cujusquam excusationis obice, onus & laborem hujusmodi versus dictum Regem statim assumere, ita quod, ad eum omnimodo, citra festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, ad finem desideratum, dicto negotio, per Dei gratiam, fœliciter imponendum, quos vos facere velimus meliori modo, quo poteritis, istâ vice, & pro minoratione dictæ summæ, & prolixis dictæ solutionis terminis, & pro dote bonâ, eidem filiæ nostræ, & sub bonis conditionibus, & locis accommodis, assignandâ, quantum poteritis, laboretis; & est semper intentionis nostræ, quod, per præsentem tractatum, inter dictum Regem & nos, & domos nostras regias perpetuò, vel ad tempus, de præstandis mutuis auxiliis, ligæ fiant;

Volumus etiam quod, cum dictâ dominâ Reginâ loquamini, quod considerationes sui, libenter tractare volumus cum domino, patre suo illustri, Rege Portugalliæ, super matrimonio, inter Johannem filium nostrum, & filiam dicti Regis contrahendo, si super hoc idem Rex nos requirat; poteritis etiam dicere, dictæ dominæ Alianoræ, quod ob affectionem quam ad nos habet, ut audivimus, faceremus libenter quæ sibi sciverimus placitura; &, si nobis mitteret aliquem de filiis, dicti Regis & suis, consanguineis nostris, illum lætè recipiemus, cum primogenito nostro, principe Walliæ, duce Cornubiæ, & comite Cestriæ, honorificè moraturum; laborem istum nullatenus recusetis, gratam sperantes de nostrâ munificentiâ repensivam.

Scribimus autem, senescallo nostro Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegaliæ, quod vobiscum tractent & concordent, de honorificis vadiis & expensis, & dicto constabulario, ut vobis plenam solutionem, pro vadiis & expensis hujusmodi, habere faciat & paratam.

Dat' in portu Sandwici, super passagio nostro supra mare, xx. die Junii.

Vellemus etiam quod, si matrimonium condictum fieri debeat, celebretur apud Burdegaliam vel Baionam, exindè, per dictum Regem Castellæ, in Ispanniam traducendam, mittimus etiam vobis copiam alterius literæ, eidem Regi directam, super redditione treugæ, captæ in Britanniâ, quam sibi velitis similiter præsentare.

Littera missa Johanni Martyn de Lene, super oblatione succursûs.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, domino Johanni Martyn de Lene, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram;

De affectione magnâ, quam ad personam nostram nobilitas vestra gerit, & de oblatione gratâ quam fecistis, de veniendo in nostri succursum cum magnâ potentiâ armatorum, sicut ambassatores nostri, ad præsentiam domini Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, pridem missi, ad nostram redeuntes præsentiam, nobis pleniùs retulerunt, grates vobis referimus cordiales, gerentes in votis vobis, si possemus, reddere vices gratas.

Et ideò petimus quod conceptam penes nos affectionem continuare velitis, si placuerit, in futurum, & per Dei gratiam, audietis de progressu nostro in proximo nova bona.

Dat' in portu Sandwici, super passagio nostro supra mare, xx. die Junii.

De protectione pro quibusdam personis, qui in comitivâ Edwardi principis Walliæ, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 1. m. 8. in Turr. Lond.

WALTERUS DE WODELOND, qui in comitivâ Edwardi principis Walliæ, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Junii.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitivâ dicti principis Walliæ ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ, & per idem testimonium; videlicet,

Johannes de Ferrariis, miles.

Thomas de Bathe.

Rollandus Daneys.

Willielmus Daubeny, miles.

Thomas fil' Radulphi de Stonhous.

Ricardus del Castell,

Thomas de Sancto Omero.

Edmundus de Wauncy.

Willielmus de Buttreford.

Ricardus de la Bere.

Ricardus Raven.

Willielmus de Sancto Omero.

De protectione pro Willielmo de Clynton comite Huntyngdon', & illis, qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

WILLIELMUS DE CLYNTON comes Huntyngdon', qui cum Rege in obsequium suum, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus, usque ad festum Natalis Domini proximò futur'. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Junii.

Per ipsum Regem.

WALTERUS DE HOPTON, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, per idem tempus duratur', & sub eâdem datâ.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', & sub eâdem datâ; videlicet,

Johannes Botetourt.
Henr' de Byrmyngham.
Fulco de Byrmyngham.
Willielmus de Settuantz.
Warinus Truscel.
Andreas Loveday.
Willielmus Bymyngham.
Willielmus de Gaythorp.
Johannes de Bassyngbourn.
Andreas de Evenefeld.
Johannes de Perton.
Henr' de Hugeleye.
Thomas Lestrange.
Robertus de Cheyne.
Johannes Dymmok, junior.
Willielmus le Bakere junior, de Sancto Nicholao in insulâ de Taneto.
Robertus le fitz Margaretæ de Basyng.

Per testimonium præfati comitis.

De protectione pro Richardo comite Arundell', & illis, qui cum eo ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

RICARDUS comes Arundell', qui cum Rege in obsequium suum, per præceptum Regis profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Natalis Domini proximo futur' duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum. xx. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato comite ad partes transmarinas in obsequium Regis profecturi sunt; videlicet,

Rogerus Wodelok.
Thomas Levelyf, de London', citizeyn.
Marcus Husee.
Philippus Scammel.
Johannes Kenle.
Henr' Romyn.
Johannes de Bohun.
Philippus Wychard.
Johannes Haket.
Nicholaus Wodelok.
Willielmus de Haute Ryne.
Radulphus de Restewold.
Johannes de Pavely.
Philipus de Lustushull.
Johannes de Alresford.
Johannes de Bovedon.
Hugo de Estcote.
Edwardus de Sancto Johanne, le neveu.
Johannes de Rossehale, chivaler.
Edwardus Rose.
Rogerus le Straunge, junior.
Robertus de Hautost.
Ricardus de Raundes, chivaler.
Thomas West, chivaler.
Rogerus le Straunge, chivaler.
Johannes de Cherleton', chivaler.
Willielmus de Cheyne.
Philippus de Aundeby.
Thomas de Wyngefeld.
Henr' de Merland.
Johannes de Monte Gomery.
Willielmus de Garennd, chivaler.
Gerardus del Isle, chivaler.
Willielmus de Clopton'.
Baldewinus Couert.
Baldewinus de Frevill.
Thomas de Hunstane.
Willielmus Haym.
Rogerus Husee.
Nicholaus de Wynnesbury, clericus.
Emericus de Rokesle.
Thomas Martaunt, de Wymondham.
Willielmus le Fitz Waryn, de Litelstoke.
Henr' le fitz Henri de Lacy.
Petrus atte Wyke.
Henr' de Reresby.
Willielmus de Hordeleye.
Walterus de Huntyngfeld.

De protectione pro quibusdam personis, qui cum Rege in obsequium suum ad partes transmarinas profecturi sunt.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 14. in Turr. Lond.

GUIDO DE BRYAN, qui cum Rege in obsequium suum ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum duratur'. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Jun'.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum Rege in obsequium suum, ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ, & per diversas billas de privato sigillo; videlicet,

Johannes de Wynwyk, clericus.
Henr' de Ingelby, clericus.
Thomas de Colley.
Thomas Purchaceour.
Thomas Birche.
Henr' de Wylyngton'.
Johannes de Harpath.
Nicholaus Warre.
Johannes de Moeles.
Thomas de Neuburgh.
Willielmus Daumarle.
Gilbertus de Umfravyle.
Johannes de Syfrewast.
Ivo Fitz Waryn.
Robertus de Weryngton.
Johannes Elys, junior.
Henr' Whyssh.
Ricardus Talbot.
Thomas de Weryngton.
Johannes Straunge, serviens ad arma.
Alanus la Zouche Mortimer.
Willielmus Ryvele.
Willielmus de Clopton.
Thomas de Breouse, miles.
Petrus de Sancto Johanne, mercator Baion'.
Hugo le Despenser.
Robertus de Seynt Eweyn.
Johannes atte Slade.
Johannes Feteplace.
Bartholomeus de Burghersh.
Petrus Arnald de Mauleon', mercator Burdeg'.
Willielmus del Wode, serviens Regis ad arma.
Ricardus del Wode, serviens Regis ad arma.
Johannes de Raveneshelm.
Johannes de Grymmesby, clericus.
Johannes de Sabrucheswoth.
Ricardus de Feriby de Raveneshevod.
Bartholomæus Sewale.
Walterus de la Hay.
Thomas Pledour.
Johannes Darcy le fuitz.
Milo de Stapilton, de Cotherston.

Johannes fil' Willielmi Martel de Querendon. } *Per testimonium Johannis Darcy le fitz.*
Thomas Mareschal de Lughtburgh.
Willielmus Joseph'.
Ricardus Nanynghurst.
Mauricius fil' Mauricii de Berkele, chivaler.
Johannes de Bagworth, serviens Regis ad arma.
Johannes de Moseleye. } *Per testimonium Egidii de Bello Campo.*
Thomas de Moseleye.
Simon Wenlok.
Nicholaus de Launde.
Willielmus de Allerton.
Thomas Goldyng. } *Per testimonium Egidii de Bello Campo.*
Johannes Swayn.
Willielmus Poterug.
Adam del Herneys.
Robertus de Burton, clericus.
Johannes Marryns, vallettus Regis.
Thomas de Braddeston, chivaler.
Willielmus Trussel de Cublesdon.

Per ipsum Regem.

Walterus de Hanle. Teste Lionello fil' Regis carissimo custode Angl', apud Redynges, vi. die Jul'.

De protectione pro comite Suffolciæ & aliis.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

ROBERTUS DE UFFORD comes Suffolc', qui cum Rege in obsequium suum, per præceptum suum, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Jun'.

Per ipsum Regem.

THOMAS VISDELU chivaler, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad easdem partes profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus per idem tempus duratur'. Præsentibus,' &c.

Teste ut supra.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti qui in comitivâ præfati comitis ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ, & per testimonium ipsius comitis; videlicet,
Thomas de Holbrok, chivaler.
Johannes de Wykys.
Ricardus Freysel.
Gilbertus Pecche, chivaler.
Henr' de Colville, chivaler.
Edmundus Baynguard.
Willielmus Fraunk. } *qui in comitivâ præfati comitis, &c. supra mare morantur. Teste custode prædicto, apud Redyng', vi. die Julii.*
Johannes de Wylughby, de Eresby.
Thomas fil' & hæres Thomæ fil' Thomæ de Furnyvall' de Halumshire.
Johannes de Cokerynton.
Stephanus de Toures.
Radulphus de Hemenhale. Teste Lionello, fil' Regis carissimo, custode Angl', apud Redyng', viii. die Julii.
Ricardus fil' Edmundi Folyot, qui in comitivâ præfati comitis supra mare profectus est. Teste custode prædicto, apud Redyng', vi. die Julii.

De protectione pro comite Warrwic' & aliis.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

THOMAS DE BELLO CAMPO comes Warr', qui cum Rege in obsequium suum, per præceptum suum, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duratur'. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Jun'.

Per ipsum Regem.

JOHANNES DE FOLEVILL',' qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus per idem tempus duratur' Præsentibus,' &c.

Teste ut supra.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ, & per testimonium ipsius comitis; videlicet,
Nicholaus Pecche, chivaler.
Ricardus Hardeshull.
Thomas Wasteneys.
Willielmus le Smyth, de Wynterton.
Robertus de Bilkemore, chivaler.
Robertus de Herle.
Johannes Camoys, chivaler.
Robertus de Bracy, miles.
Robertus fil' & hæres Roberti de Holand, chivaler. Teste Lionello filio Regis carissimo, custode Angl' apud Redyng', vi. die Jul'.
Johannes de Isdle de Burghle miles, qui cum præfato comite in obsequio Regis supra mare moratur. Teste ut supra.
Almaricus de Sancto Amando.
Radulphus Perot.
Robertus de Hildeslegh.
Thomas de Hildeslegh.

De protectione pro certis personis, qui in comitivâ Mauricii filii Mauricii de Berkele, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 1. m. 8. in Turr. Lond.

SIMON FLEMMYNG, qui in comitivâ Mauricii filii Mauricii de Berkele chivaler, in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Sandwicum, xx. die Junii.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati Mauricii in obsequium Regis, ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ, & per idem testimonium; videlicet,
Johannes fil' Johannis Beaumond.
Johannes de Bucton.
Johannes de Palton, chivaler.
Johannes Tracy, chivaler.
Johannes de Seynlou.
Oliverus Seynt Jon.
Nicholaus de Sancto Mauro.
Johannes de Dulre.
Ricardus de Coumbe.

Super expensis in ambassiatâ Hispaniæ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus de scaccario, ac camerariis suis, salutem.

Mandamus vobis quod cum dilecto & fideli nostro Willielmo Trussel, quem nuper in nuncium ad partes Ispaniæ, pro quibusdam arduis negotiis nostris ibidem expediendis, misimus, tam de vadiis suis eundo versus partes prædictas, ibidem morando, & exindè redeundo, quam pro expensis, pro passagio suo ultra mare factis, computetis;

Et ei pro singulis diebus, quibus sic in servitio nostro steterit, videlicet, in dictis partibus transmarinis, viginti solidos, & in partibus cismarinis unam marcam, ac expensas rationabiles pro passagiis suis prædictis, allocetis;

Et ei de eo, quod per compotum prædictum, pro vadiis & expensis suis hujusmodi, sibi deberi inveniri contigerit, debitam solutionem, seu satisfactionem, habere faciatis.

Teste Rege apud Sandwicum, xxvi. die Junii.

Per ipsum Regem.

Leonellus, filius Regis, custos Angliæ constituitur.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum nos, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, & aliarum terrarum nostrarum, simus supra mare personaliter profecturi;

Nos, volentes bono regimini dicti regni, prout convenit, providere, constituimus Leonellum filium nostrum carissimum, custodem dicti regni nostri, ac locum nostrum tenentem in eodem regno, dum sic agimus extra dictum regnum nostrum.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, communitatibus, vicecomitibus, liberis hominibus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris, tenore præsentium in mandatis, quod præfato Leonello, tanquam custodi dicti regni, & locum nostrum tenenti in eodem regno, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Teste Rege apud Sandwicum, primo die Julii.

Per ipsum Regem.

De intendendo custodi Angliæ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabilibus patribus J. archiepiscopo Cantuar' totius Angliæ primati, R. London' & R. Cicestr' episcopis, Thomæ electo Dunolm' confirmato, Henr' comiti Lancastr', Johanni de Warenna comiti Surr', Roberto de Sadyngton cancellario nostro, Willielmo de Edyngton thesaurario nostro, fratri priori de Roff', magistro Simoni de Islep, Willielmo Trussel, & Andreæ de Ufford, salutem.

Sciatis quod cum nos, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, & aliarum terrarum nostrarum, simus supra mare personaliter profecturi, & nos volentes bono regimini dicti regni, prout convenit, providere, constituerimus Lionellum filium nostrum carissimum, custodem ejusdem regni ac locum nostrum tenentem in eodem regno, dum sic agimus extra dictum regnum nostrum:

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris plenius confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad assistendum eidem custodi consiliis & auxiliis quibus poteritis, pro negociis dicti regni providè dirigendis, & ad ordinandum de regimine ejusdem regni, prout pro majori salvatione ipsius regni, & conservatione pacis nostræ in eodem, fore videritis faciendum;

Et ideò vobis in fide, ligeanciâ, & dilectione, quibus nobis tenemini, mandamus firmiter injungentes quod circa præmissa cum omni diligentiâ intendatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duratur'.

T. R. apud Sandwicum, primo die Julii.

Per ipsum Regem.

De tractando cum diversis mercatoribus & aliis personis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Pat. 19 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabili patri J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar' totius Angliæ primati, R. Cicestr' episcopo, Thomæ electo Dunolm' confirmato, Roberto de Sadyngton cancellario nostro, Willielmo de Edyngton thesaurario nostro, fratri priori de Roff', magistro Simoni de Islep, & Willielmo Trussel, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione vestris plenius confidentes, assignavimus vos, septem, sex, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, quorum vos, præfate archiepiscope, si ad hoc commodè vacare poteritis, unum esse volumus, aliàs quemlibet vestrûm qui ad hoc vacare poterit, ad tractandum & concordandum cum mercatoribus regni nostri Angliæ & aliis personis quibuscumque, tam indigenis quam alienigenis, de mutuis & chevanciis ad opus nostrum, & de obligationibus, solutionibus, assignationibus, & remunerationibus competentibus hujusmodi creditoribus, pro nobis & nomine nostro in hac parte faciendis: ratum & gratum habituri quicquid per vos, septem, sex, quinque, quatuor, tres, & duos vestrum, quorum vos, præfate archiepiscope, si ad hoc commodè vacare poteritis unum esse volumus, aliàs per quemlibet vestrûm qui ad hoc vacare poterit, actum & gestum fuerit in præmissis & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duratur'.

Teste Rege apud Sandwicum, primo die Julii.

Per ipsum Regem.

Memorandum de magno sigillò, & de passagio Regis.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod dominus Robertus de Sadyngton, cancellarius domini nostri Regis, venit ad ipsum Regem, super passagio suo apud Sandwicum existentem, videlicet, die Dominicâ, tertio die Julii, anno præsenti;

Et ibidem, in camerâ Philippæ Reginæ Angliæ, ubi ipsa hospitabatur, horâ diei primâ, liberavit dicto domino nostro Regi quoddam magnum sigillum suum, quod idem cancellarius tunc habuit in custodiâ suâ, pro regimine regni Angliæ;

Et idem dominus noster Rex illud ab eodem cancellario, in præsentiâ Bartholomæi de Burghersah, & Johannis Darcy le fitz, & aliorum tunc in eadem camerâ existentium, statim recepit; & ei quoddam aliud sigillum, pro regimine dicti regni, dum idem dominus Rex extra idem regnum fuerat, ordinatum, tradidit;

Qui quidem cancellarius sigillum illud à dicto domino nostro Rege, in dictâ camerâ Reginæ recepit, & illud secum exindè usque London' detulit, & ibidem, die Mercurii, tunc proximo sequente, apud Westm', cartas, literas patentes, & brevia indè consignari fecit;

Dictusque dominus Rex, dictâ die Dominicâ, cum magnatibus & aliis, in comitivâ suâ tunc existentibus, cum flotâ suâ navium, immediatè, post horam nonam, à portu dictæ villæ de Sandwico, ipso domino nostro Rege in quodam fluno suo, vocato le Swalewe, existente, usque ad mare velavit.

De transfretando cum Rege.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Hugoni de Courteneye, comiti Devon', salutem.

Cum in ultimo parliamento nostro, apud Westm' tento, prælati, comites, barones, & communitas regni nostri Angliæ nobis cum instantiâ supplicaverint ut, cum guerra nostra Franciæ, quæ occasione treugarum indè initarum, & ex parte adversarii nostri Franciæ non observatarum, per tempora non modica perduravit, eis multum onerosa extiterit & dampnosa, finem eidem guerræ, per viam pacis honorabilis, aut per bellum, facere curaremus, & hujusmodi treugis, ad mandata vel literas apostolica, seu alicujus alterius instantiam, nequaquam ulterius consentire;

Et nos, supplicationi prædictæ annuentes, eidem adversario nostro rationabiles vias pacis offerri fecerimus, qui dictæ paci aliqualiter consentire, seu reformationem aliquam super attemptatis per eum contra treugas, inter nos & illum nuper in Britanniâ initas, quamquam super hoc pluries requisitus fuisset, facere omninò recusavit; set mala malis multo magis accumulat, stragem fidelium nostrorum, tam in terrâ quam in mari faciendo, castra & loca nostra & fidelium nostrorum in partibus transmarinis hostiliter invadendo & usurpando, & nos & nostros pro viribus destruere machinando, per quod dictas treugas, taliter violatas, reputamus per eum fore penitùs dissolutas;

Nos igitur, necessitate coacti, pro defensione regni nostri Angliæ, ac finali expeditione guerræ prædictæ, juxta concordiam parliamenti prædicti, cum toto posse, quod ad præsens commodè habere potuimus, supra mare profecti sumus, advertentesque quod in fulcimentum progressûs nostri, ad potentiam & malitiam tanti adversarii reprimendum, & propulsandum, majori numero hominum ad arma, & aliorum quamplurimum indigemus, ac de vestro auxilio, & aliorum fidelium nostrorum maximè in tam urgenti necessitate defensionem dicti regni nostri Angliæ contingente, intimè confidentes;

Vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus firmiter injungentes, quod vos ut comitem, cum omni retinentiâ vestrâ vos paretis, ita quod vos equis & armis, & hominibus benè muniti, prompti sitis & parati in festo Sancti Laurentii proximò futuro, in loco ubi vos fecerimus

præmuniri, ad transfretandum nobiscum ad vadia nostra, pro defensione dicti regni nostri, & expeditione negotiorum prædictorum: & hoc sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem regni nostri diligitis, & sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, custode Angliæ, apud Westm', iv. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur baronibus & banerettis subscriptis, de comitatibus subscriptis; videlicet,

Jacobo de Audele, de com' Devon',
Johanni de Segrave, de com' Leic'. } *baronibus.*

Johanni Dauney,
Johanni Ercedekne,
Johanni Botreaux le piere, } *de Cornub',*
Roberto Fitz Payn,
Ricardo Cogan, } *de com' Somers',*
Radulpho de Welyngton, de com' Glouc',
Johanni de Hanlo,
Edwardo de Cornewaill, } *de com' Oxon'.*
Petro de Grandissono,
Reginaldo de Grey,
Rogero Chaundos, } *de com' Hereford',*
Johanni Dengayne, de com' Hunt',
Johanni Lestraunge,
Johanni de Leybourn,
Rogero Corbet,
Johanni de Cherleton, } *de com' Salop',*
Nicholao de Cantilupo,
Willielmo de Deyncourt, } *de com' Lincoln',*
Johanni Bardolf, de com' Norff',
Johanni de Verdon,
Willielmo la Zouche de Haryngworth,
Warino le Latymer, } *de com' Norht',*
} *banerettis.*

REX, dilecto & fideli suo Johanni de Heyling, salutem. Cum in ultimo parliamento nostro apud Westm' tento, prælati, *&c. ut supra usque ibi,* intimè confidentes, *& tunc sic.*

Vobis in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini mandamus, firmiter injungentes, quod vos de equis & armis ac hominibus ad arma, & aliis, quanto potentiùs & decentiùs poteritis, vos paretis, ita quod vos, equis & armis, & hominibus prædictis benè muniti, prompti sitis & parati in festo Sancti Laurentii proximò futuro, *&c. ut supra.*

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Philippo de Nevill,
Willielmo Dysny,
Ricardo Byron,
Roberto Breton,
Johanni Chamberleyn,
Waltero de Hamby,
Willielmo de Manby,
Alexandro de Gypthorp,
Saiero de Rocheford,
Hugoni de Cressy,
Thomæ de Multon,
Johanni de Vaux,
Henr' de Halghton,
Johanni de Welle, le frere,
Reginaldo de Donyngton,
Johanni Bayouse,
Adæ de Everyngham, de Rokkele,
Rogero de Aysterby,
Radulpho de Nevill, de Cletham,
Warino de Bassyngbourn,
Thomæ de Ros le fitz,
Waltero de Thrykyngham, } *militibus de comitatu Lincoln'.*

Ricardo Byron le fitz,
Johanni Haunsard, de Northkelleseye,
Ricardo Daumpere,
Roberto de Saltfletby,
Johanni Beaumys, de Lymbergh,
Johanni de Sutton, de Halton,
Henr' le Vavasour,
Johanni de Swaby,
Thomæ atte Fen,
Willielmo de Fraunceys,
Willielmo Darcy,
Johanni Chartereys,
Johanni Cryspyn, de Elsham,
Thomæ Crispyn,
Johanni de Roos, de Wynterton,
Johanni de Littelbirs,
Fulconi fil' Willielmi de Sutton,
Willielmo Chartereys,
Thomæ Chartereys,
Mathæo de Leek,
Rogero de Thrykyngham,
Johanni de Ryby,
Willielmo de Hanleye,
Johanni de Hundon,
Johanni Bernake,
Willielmo Maunsel,
Willielmo de Castel,
Willielmo de Beaufo, } *armigeris de comitatu Lincoln'.*

Johanni de Denham, de Hertylond,
Willielmo de Bodryngham,
Henr' de la Pomeray, } *militibus de comitatu Cornub'.*

Johanni de Stonore, le fitz,
Johanni de Ralee le Riche,
Roberto Beaupel, } *militibus de comitatu Devon'.*

Simoni de Fourneux,
Johanni de Clynedon,
Henr' de Haddon,
Willielmo de Dounfrevill',
Briano de Gounys,
Waltero de Rodeneye,
Johanni de Acton,
Waltero de Pauely,
Johanni de Chidiok,
Johanni Wake,
Johanni de Palton, } *militibus de com' Somers'.*

Ricardi de Acton', de comitatu Somers', armigero.

Herberto de Sancto Quintino,
Hildebrando de London',
Thomæ de Sancto Mauro,
Roberto de Bilkemor,
Johanni Mauduyt, de Wermenstr',
Roberto de Hungerford,
Roberto Selyman,
Johanni de Mere,
Ricardo Bauntese,
Johanni de Bradestok,
Johanni Druwes, } *militibus de com' Wiltes'.*

Gilberto de Berewyk,
Roberto Russel,
Henry Sturmy,
Johanni de la Roche,
Ricardo Martyn,
Johanni Wermord,
Thomæ le Blound, } *armigeris de com' Wiltes'.*

Johanni de Aketon,
Johanni de la Ryvere,
Waltero de Gloucestr',
Petro Corbet,
Johanni de Gyse, de Elemor,
Thomæ de Berkele, de Cubberle,
Johanni Giffard,
Radulpho Bluet,
Willielmo Tracy le piere, } *militibus de com' Glouc'.*

Thomæ de la Mare, de Ryndecombe,
Roberto de Staunton', } *armigeris de com' Glouc'.*

Johanni Giffard, le boef,
Johanni Leukenore,
Johanni Golafre,
Johanni de Liouns,
Adæ de Shareshull,
Thomæ atte More,
Willielmo de Harecourt,
Johanni de Seint Johan, de Lageham,
Hugoni de Plecy,
Thomæ de Vernoun,
Ricardo de Cornewaill',
Ricardo de Harecourt,
Johanni de Seint Johan, } *militibus de com' Oxon'.*

Johanni de Louches,
Willielmo de Louches,
Ricardo de Williamescote,
Ed'o Malyns,
Johanni de Alveton,
Willielmo Golafr',
Thomæ de Langeley,
Willielmo de Lye,
Egidio de Ardern,
Johanni de Vernoun,
Johanni de la More, } *armigeris de com' Oxon'.*

Grimbaldo Pauncefot,
Johanni de Rous,
Johanni de Freyne,
Radulpho Lengayne,
Ricardo de Penebrugge,
Philippo de Clavenon,
Johanni Boulewas, } *militibus de com' Hereford'.*

Radulpho Seint Owayn,
Thomæ Pichard,
Ricardo de Dyvre,
Philippo de Prees,
Ricardo Talebot, } *armigeris de com' Hereford'.*

Johanni de Chetewynde,
Thomæ de Haleweton,
Laurencio de Lodelawe,
Roberto de Harwelee,
Johanni Corbet, de Caus,
Rogero Corbet, de Kaux,
Johanni de Boulwas,
Waltero de Beycyn,
Johanni de Hungerford, } *militibus de com' Salop'.*

Reginaldo de la Mare,
Willielmo de Shebyndon,
Fulconi Glace, } *armigeris de com' Salop'.*

Johanni Trussel, de Cublesdon,
Willielmo de Cherleton,
Waltero de Rideware,
Jacobo de Stafford,
Henr' de Braylesford,
Johanni de Draycote,
Roberto Mauveysyn,
Malculmo de Wasteneys, } *militibus de com' Staff'.*

Adæ de Peshale,
Johanni fitz Johan, de Swynnerton,
Willielmo Sherard', de Chetelton,
Johanni de Verneye, } *armigeris de com' Staff'.*

Stephano de Bassyngbourn,
Willielmo de Lodewyk, } *militibus de com' Hertford'.*

Johanni de Ovesby,
Laurencio de Ayete,
Johanni de Lodewyk,
Willielmo de Lodewyk,
Thomæ de la Haye,
Johanni Legat,
Henr' Melksop,
Roberto Albyn,
Johanni de Chiltern,
Johanni de Langeton,
Roberto de Geddyng,
Thomæ de la Lee,
Johanni de la Forde, } *armigeris de com' Hertford'.*

Johanni Haward,
Roberto de Weylond,
Adæ de Clyfton,
Olivero With,
Edwardo de Gerberge,
Roberto de Hakebech,
Johanni de Hedersete,
Hugoni Peverel,
Roberto de Bukskyn,
Bertramo Bateman,
Willielmo Pevere, } *militibus de com' Norff'.*

Willielmo de Fransham,
Johanni Bardolf, de Spykesworth,
Johanni Lovel, de Berton,
Johanni de Beston,
Waltero March,
Johanni Russel, de Shuldham,
Ricardo Holdich juniori.
Roberto de Bukenham,
Willielmo de Hales, de Warham,
Roberto Markaunt, de Pykenham.
Thomæ de Welles,
Johanni de Colby,
Johanni de Denevere,
Johanni de Gunton,
Galfrido Burghard',
Johanni fitz Davy, de Donne,
Edmundo de Skernyng, de Hale,
Willielmo Huberd, } *armigeris de com' Norff',*

Philippo Folvyll,
Ricardo de Eggebaston,
Willielmo Motoun,
Rogero la Zousch,
Johanni Waleys,
Johanni Walsh,
Johanni de Boyvill, } *militibus de com' Leyc'.*

Johanni de Leure,
Henr' Malery, de Kirkeby,
Johanni Cheynel,
Roberto de Grendon,
Simoni de Bosworth,
Willielmo de Stok,
Reginaldo de Ibbestok,
Johanni fil' Roberti de Stapelton,
Johanni de Herdewyk,
Thomæ Wychard, de Osberston,
Johanni de Overton, } *armigeris de com' Leyc'.*

Rogero Culy,
Johanni de Segrave,
Radulpho de Bracebrigg,
Ricardo de Charnelles,
Ricardo de Whitacre,
Johanni Huband,
Willielmo de Lucy, } *militibus de com' Warr'.*

Johanni de Peyto juniori,
Johanni de Turvill',
Johanni de Leddebrok,
Rogero le Hunte,
Henr' Tancard, de Bereford',
Willielmo de Peyto,
Johanni de Peyto,
Ricardo de Hastang',
Ricardo de Stonle,
Willielmo de Spyneis, } *armigeris de com' Warr'.*

Radulpho de Grey,
Roberto Achard,
Thomæ Coudrey,
Gilberto de Ellesfeld,
Philippo de Inglefeld,
Roberto de Hungerford,
Johanni Corbet, } *militibus de com' Berk'.*

Ricardo de Leute,
Radulpho de Stanes,
Johanni de Bedecote,
Roberto de Worthapre Farendon,
Fulconi de Hulkote,
Henr' de Boxworth,
Thomæ Saundurvill,
Roberto Marie,
Willielmo de Glatton,
Johanni Brouns,
Johanni Graunger de Bereford, } *armigeris de com' Berk'.*

Johanni Dapperdele militi, de com' Wygorn'.

Umfrido de Bassyngbourn,
Warino de Bassyngbourn,
Roberto Busteler,
Constantino de Mortuo Mari,
Willielmo de Rissheton,
Willielmo de Colne, } *militibus de com' Cantebr'.*

Johanni de Huntyngfeld,
Johanni de Bassyngbourn,
Petro Prilly,
Willielmo Warde,
Johanni Dengayne, de Teversham,
Johanni de Bruggeham,
Willielmo Muschet, } *armigeris de com' Cantebr'.*

Willielmo Moyne,
Ricardo Bayouse,
Johanni de Dene,
Johanni de Dale,
Roberto de Wassyngle,
Simoni de Drayton, } *militibus de com' Hunt'.*

Johanni de Pappeworth, armigero de com' Hunt'.

Johanni de Wauton,
Johanni Fermer,
Willielmo Crocheman,
Hugoni Peverel, } *militibus de com' Essex'.*

Thomæ de Tendrynge,
Johanni de Bonyngton,
Johanni de Bello Campo,
Roberto de Wauton,
Johanni de Haukwode,
Ricardo de Clovyll,
Thomæ Fabel,
Johanni du Boys,
Johanni de Depeden,
Johanni Somenour, de Whitheresfeld, } *armigeris de com' Essex'.*

Johanni de Wodehull,
Thomæ de Reynes,
Rogero de Grey,
Johanni de Pateshull,
Waltero Trailly,
Rogero de Bello Campo, de Sandheye,
Johanni fil' Rogeri de Bello Campo,
Johanni de Maperteshale,
Thomæ de Swynford, } *militibus de com' Bed'.*

Simoni de Norwico, armigero de com' Bedford'.

Thomæ de Bukton,
Georgio de Longevill',
Thomæ de Ferers,
Willielmo Trussel juniori,
Johanni Mallore,
Johanni de Lyouns,
Ricardo Blundel',
Laurencio de Preston,
Egidio de Gogenho,
Ricardo de Raundes,
Johanni de Aston,
Simoni de Drayton,
} *militibus de com' Norh't'.*

Edmundo Trussel,
Willielmo Lovel,
Johanni Paynel,
Roberto de Forneux,
Johanni Griffin,
Willielmo de Felton,
Willielmo de Pateshull.
Briano de Cornewaille,
Humfrido de Bassyngbourn,
Galfrido de Lucy,
} *militibus de com' Norh't'.*

Thomæ de Lungevill, armigero de com' Norh't'.

De portubus in insulâ de Thaneto custodiendis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19Ed.III.p.1.m.6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Petro Heyward, Thomæ de Sancto Nicholao, & Willielmo de Manston, salutem,

Quia accepimus quod quamplures inimici & rebelles nostri de potestate Franciæ, in non modicâ multitudine, in navibus, galeis, bargeis, & flunis adinvicem in mari congregati existunt, & regnum nostrum Angliæ hostiliter invadere, & deprædationes, homicidia, incendia, & alia dampna innumera, fidelibus nostris ibidem pro posse perpetrare, proponunt.

Nos, volentes maliciæ inimicorum ipsorum remedio obviare oportuno, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad omnes portus & littora maris, & alia loca ubi naves applicare poterunt in insulâ de Taneto, in comitatu Kanciæ, infra libertates & extra, custodiendum; & ad omnes homines defensabiles de insulâ prædictâ, tam infra libertates quam extra, arraiandum; & quemlibet ipsorum juxta statûs sui decentiam ac facultatem suam, armis & armaturis competentibus muniri faciendum; & ad ipsos, sic arraiatos & benè munitos, in millenis, centenis, & vintenis ponendum; ita quod ipsi, sic arraiati & muniti, ad mandatum vestrum & cujuslibet vestrorum, quotiens periculum imineat, circa custodiam terræ maritimæ in dictâ insulâ, unà vobiscum & quolibet vestrûm, parere valeant & intendere; & ad omnes quos contrarios seu rebelles in hac parte inveneritis, arestandum & capiendum, & ipsos in prisonis nostris salvò custodiri faciendum, donec de ipsorum deliberatione aliud ordinaverimus;

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa facienda & exequenda, intendatis in formâ prædictâ:

Mandavimus enim omnibus ballivis & fidelibus nostris in insulâ prædictâ, tam infra libertates quam extra, quod ipsi vobis & cuilibet vestrum circa præmissa facienda & exequenda, assistant, pareant & intendant, quociens per vos seu aliquem vestrûm, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti.

In cujus, &c.

Teste custode prædicto apud Suthwyk', x. die Julii.

Per ipsum custodem & concilium.

Et mandatum est tam omnibus ballivis & fidelibus Regis in insulâ prædictâ, quam vicecomiti & omnibus ballivis & fidelibus Regis in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, quod eisdem Petro, Thomæ, & Willielmo & cuilibet eorum, in præmissis faciendis & exequendis, pareant & intendant.

Teste ut supra.

Per præfatum custodem & cons'.

De reditu Regis, à partibus Flandriæ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 21. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod dominus Rex, à partibus Flandriæ in Angliam rediens, xxvi. die Julii, anno præsenti, apud Sandwicum horâ primâ applicuit, & tricesimo die Julii, tunc proximo sequente, magister Johannes de Thoresby, custos privati sigilli dicti domini Regis, quoddam magnum sigillum Regis, pro regimine dicti regni sui Angliæ, dum idem dominus Rex in Angliâ moram trahit, ordinatum;

Quod quidem sigillum idem dominus Rex à Roberto de Sadyngton cancellario suo, super passagio suo versus dictas partes Flandriæ, apud dictam villam de Sandwico, prius recepit:

Eidem cancellario, in quadam bursâ inclusum, & sigillo prædicti magistri Johannis consignatum, in magnâ aulâ Regis apud Westmonasterium, in loco ubi idem cancellarius communiter sedet inter clericos cancellariæ, pro officio suo exercendo, in præsentiâ eorumdem clericorum liberavit:

Et idem cancellarius sigillum illud ab eodem Johanne statim recepit, & dictum sigillum ibidem aperiri, & brevia & alia indè consignari, & illud secum ad hospitium suum deferri fecit;

Et quod prædictus cancellarius, eodem tricesimo die Julii, quoddam aliud magnum sigillum Regis, quod sibi pro regimine dicti regni Angliæ, dum prædictus dominus Rex extra idem regnum agebat, liberatum fuit Johanni de Etton, & Johanni de Houton camerariis de scaccario ejusdem domini Regis;

In quadam bursâ, sub sigillo ejusdem cancellarii, consignatum in præsentiâ prædicti magistri Johannis & aliorum clericorum prædictorum, in prædictâ aulâ Westm', liberavit in thesaurariâ ejusdem domini Regis, prout moris est, custodiendum.

Bulla Clementis VI. Papæ, ad litteras & nuncios Regis responsoria, de treugis, & de attemptatis contra treugas; ac super variis hinc indè tractatis, pacem bellumque tangentibus.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Ex. Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Præsentatas pridem apostolatui nostro celsitudinis tuæ litteras recepimus, quarum serie per nos intellectâ ipsæ nobis litteræ admirationis, nè dicamus turbationis, materiam præbuerunt.

Quæ quidem literæ effectualiter continebant quod, licet super dissensionibus & guerris inter te, fili carissime, ac carissimum in CHRISTO filium nostrum, Philippum Regem Franciæ illustrem, suscitatis, tu, pro vitandis dampnis & periculis procedentibus ex eisdem, plures vias pacis obtuleris Regi prædicto, ut posses, sicut affectabas in passagio transmarino nostro obsequiis intendere Redemptoris; ipse tamen, te per verba protrahens, nichil facere voluit in effectu; sed, pendentibus simulatis tractatibus, tibi procuraverat multa dampna, propter quod tu, volens jus tuum prosequi, ad partes Britanniæ te conferre cum armatâ potentiâ, ut asseris, curavisti, ubi, te guerram contra Regem faciente prædictum, supervenerunt, venerabiles fratres nostri, Petrus Penestrinensis, & Ambaldus Tusculanensis episcopi, apostolicæ sedis nuncii, per nos missi:

Quibus tractantibus & mediantibus inter te ac Regem eundem initæ fuerunt invicem treugæ ac firmatæ, duraturæ usque ad certum tempus, infra quod coram nobis de pacis concordiâ mutuâ, cum nunciis hinc indè destinandis, interim tractaretur;

Ita quod treugæ ipsæ ubique infra potestatem partium, & specialiter in ducatu Britanniæ, inter te ac Regem ipsum, & utriusque vestrûm adhærentes, etiam si jus in eodem ducatu Britanniæ se habere prætenderent, servarentur: quodque omnes coadjutores & alligati utriusque partis in tali possessione rerum & bonorum suorum, quâ erant tempore quo initæ fuerunt treugæ, ipsis durantibus remanerent: certis aliis modis & conditionibus appositis in eisdem treugis pleniùs & expressis.

Et subjungitur, præterea, in eisdem quod, cum sic sub spe treugarum hujusmodi, pacis arridente fiduciâ, tu dimissis paucis aliquibus in Britanniâ, in Angliam redisses, tuosque, super tractatu pacis prædictæ, nuncios ad nostram præsentiam destinâsses, supervenerunt tibi nova, non parum pungentia mentem tuam, de morte, videlicet, quorumdam nobilium, captorum in Britanniâ de mandato speciali dicti Regis, & ultimo supplicio Parisijs traditorum: necnon de strage ac depopulatione magnâ fidelium & subditorum tuorum in Britanniâ, Vasconiâ, & locis aliis, tractatibusque subdolis & occultis cum alligatis & subditis tuis habitis, quos tibi auferre, sibique nitebatur attrahere Rex prædictus, & aliis injuriis & novitatibus, per terram & mare contra dictas treugas attemptatis: per quæ treugas ipsas per partem Regis ejusdem reputabas penitùs dissolutas.

Et quamvis, sic ipsis treugis dissolutis, guerram potuisses per culpam partis alterius resumsisse, ad vitanda tamen guerrarum ipsarum discrimina, si posses reformationem obtinere attemptatorum hujusmodi cupiens experiri, diversis vicibus diversos tuos nuncios, tam ad tractandum super pace prædictâ quam ad petendum reformationem attemptatorum prædictorum, ad nostram destinâsti præsentiam, & statutos super hoc terminos prorogâsti, resumendi guerram potestate tibi nichilominus reservatâ.

Et quia jam statuti elapsi sunt termini ad tractandum, & nulla via pacis rationabilis tibi in eisdem nunciis fuit aperta, nec Rex prædictus attemptata hujusmodi, licet per nostras litteras requisitus pluries, revocare, sed multiplicare curavit contra te injurias & offensas; ut taceres de multis excessibus, per nuncium nostrum, ad dictas partes Britanniæ pro faciendis observari prædictis treugis destinatum, partem contra te ac tuos assumendo, commissis; super quibus, ut dicebas, nos, licet requisiti, remedium minimè curavimus adhibere, apud DEUM & sanctam ecclesiam ac populum, debes excusatus haberi, si hujusmodi vim & injuriam, cum aliud, ut proponebas, non reperias remedium, præsertim cum causam justam te habere asseras, propulsare procuras.

Quamobrem tu, reputans treugas prædictas, ex causis præmissis, quas scis, & loco ac tempore probare intendis, si oportuerit, esse veras, per præfatum Regem, & adhærentes suos, esse, maximè in dicto ducatu Britanniæ, dissolutas, dicendo, ut cum pace ac reverentiâ nostrâ loquaris, Regem eun-

dem, tanquam violatorem treugarum ipsarum, ac inimicum & persecutorem tuum capitalem, & tuorum invasorem jurium, diffidabas; protestando nichilominus te nolle in offensam nostram vel sedis Apostolicæ, quos revereri cupis ut debes, nec in alicujus injuriam aliquid attemptare; sed solum cum ordinato moderamine jura tua prosequi & defendere te ac tua.

Ideòque apostolicæ rectitudini, quæ metitur singulis æquâ librâ, devotiùs & humiliùs quo poteras, supplicabas ut, præmissis in examine debitæ considerationis adductis, de te benignè sentire, teque dignaremur habere super hiis excusatum.

Nam præmissa te facere asseris propter defectum remedii & invitus, ad pacem te offerens, cum eam habere poteris bono modo.

Sanè, fili dilectissime, novit Altissimus, qui scrutator est cordium & cognitor secretorum, quod, postquam ad summi apostolatûs apicem Divina Miseratio nos provexit, ad concordiam inter te & eundem Regem procurandam fideliter laboravimus, omni singulari affectione postpositâ, & adhuc offerimus, non parcendo laboribus, aliisque negotiis prætermissis, prout tuæ celsitudini per nostras tibi missas litteras credimus esse notum.

Postquam autem initæ fuerunt dictæ treugæ inter te dictumque Regem, quæ nobis gaudium non modicum attulerunt, sperantes ex ipsis pacis reformationem perpetuam postmodum provenire, nostro frustrati sumus desiderio usque quaque; confidimus tamen in Domino quod illud, quod nondum factum extitit, donante ejus gratiâ, poterit imposterum prosperari.

Porro quia illi, qui dictas tuas, nobis missas, litteras dictitarunt, rei veritatem forsitan ignorabant, multa posuerunt in eis, & aliqua tacuerunt, in quibus erraverunt notabiliter, factum taliter recitando.

Novit enim tua sublimitas quod, licet tractatum & ordinatum in eisdem treugis extitisset, ut, pro pace tractandâ, solennes nuncii, quorum essent aliqui de prosapiâ regalis generis, ad nostram præsentiam mitterentur hinc indè, prælibatusque Rex Franciæ suos nuncios solennes, inter quos erant, dilecti filii, nobiles viri, Petrus dux Borbonesii, & Humbertus Dalphinus Viennensis, de genere regio, & multi alii prælati & magnæ auctoritatis viri, prout ordinatum extiterat, cum mandatis sufficientibus destinavit, qui se ad procedendum in tractatu pacis hujusmodi multum voluntarios exhibebant;

Tu tamen, filii amantissime, quamvis aliquos, inter quos non erat aliquis de prosapiâ regali, nisi dilectus filius, nobilis vir, duntaxat, Johannes de Griliaco, miseris; idem tamen nobilis, sine aliis nunciis majoribus, tam de genere tuo regio quam aliis, quos ad nostram præsentiam venturos dicebat, nec procedere nec expectare voluit, sed potiùs de curiâ Romanâ recessit, qui nec rediit, nec alii de genere tuo prædicto, tui postmodum nuncii advenerunt;

Consideret igitur tua regalis prudentia, si per nos, aut partem dicti Regis, vel tuam, steterit quo minus ad tractatum processum fuerit dictæ pacis.

Rursus, super eo quod, propter captionem & punitionem illorum nobilium, in eisdem litteris asseruntur prædictæ treugæ violatæ, aliàs tuæ magnificentiæ scripsisse, & tuis nunciis dixisse, meminimus, quod præfatus Rex ad invectivas litteras nostras, missas sibi super hoc, sic respondit, quod illi nobiles, violando ipsas treugas manifestè, in partibus Britanniæ, ac homicidia, depopulationes, incendia, & alia horrenda maleficia committendo ibidem, flagrantibus hujusmodi, & aliis criminibus capti, propter præmissa & alia sua facinorosa scelera, & deindè puniti, exigente justitiâ, extiterunt; quodque dicti nobiles asserebant se non tecum, sed cum dilecto filio, nobili viro Johanne de Britanniâ comite Montisfortis, confœderationes habere.

Qui quidem comes, tunc existens Parisijs, se etiam tecum colligatum nullis confœderationibus asserebat.

Nec tuam etiam excellentiam latere credimus quod, sicut pars tua conquerebatur de attemptatis per partem dicti Regis, tam in prædictis Britanniæ quam Vasconiæ, & aliis partibus, contra prædictas treugas; ita etiam, ex adverso, pars Regis prædicti asserebat quamplurima per tuos & partem tuam attemptata fuisse in eisdem, & aliis partibus, & in mari, etiam contra formam & tenorem treugarum ipsarum, super attemptatis hujusmodi diversis articulis exhibitis hinc & indè.

Directis autem per nos litteris nostris Regi præfato, super reparatione attemptatorum ipsorum pro parte tuâ traditorum, Rex idem, super hoc respondendo nobis, per suas litteras intimavit se velle inviolabiliter observare dictas treugas, & facere attemptata quæcunque per partem suam, siqua essent, dum tamen tu idem de attemptatis per partem tuam fieri faceres, penitùs revocari.

Et nichilominus, litteris nostris super eo Regi præfato directis, quod ipse dilectum filium, nobilem virum Carolum de Blesis, se asserentem ducem Britanniæ, juvare super hiis quæ per eum, audiebamus, in Britanniâ fieri, dicebatur, per suas alias litteras nobis sæpè respondit, quod ipsi Carolo, nec in gente, nec in pecuniâ, nec in aliis quibuscunque, aliquale auxilium præbuerat aut juvamen, & hoc idem dilectus filius, nobilis vir Johannes, ejusdem Regis primogenitus, dux Normanniæ, verbotenus constanter & frequenter asseruit in nostrâ præsentiâ constitutus.

Cumque nos etiam eidem Carolo, super observatione treugarum, efficaciter scripsissemus, ipse ad nostram præsentiam se conferens subsequenter, præsentibus præfatis Penestrinensi & Tusculanensi episcopis, asseruit se nunquam treugas prædictas aliqualiter inivisse, nec fuerat super hoc requisitus; asserens quod, secundum verba, in accipiendis treugis apposita, non debebat, nec poterat, in eis modo aliquo comprehendi, prout etiam tuis nunciis in curiâ existentibus, ante recessum ejusdem Caroli, duximus seriosiùs explicandum.

Demum, cum super reformatione attemptatorum contra ipsas treugas, de quibus conquerebantur utriusque partis nuncii, exhibitis diversis articulis, ut præmittitur, hinc & indè, qualiter valeret utiliùs fieri ageretur; quamquam nos id auctoritate apostolicâ, ex nostri officii debito, maximè cum religione juramenti firmatæ inter cætera fuerint ipsæ treugæ, facere valeremus; *tamen*, propter multa vitanda scandala, & certas causas alias, expedientius visum fuit, quod de voluntate ac consensu partium procederemus ad ea.

Et licet per nos dictis nunciis dictum fuerit quod, attentis articulorum super attemptatis eisdem diversitatibus, & involutionibus ex illis procedentibus, quæ longam & diffusam indaginem exigebant, sic faciliter & utiliter ad tractatum pacis & reformationem attemptatorum ipsorum simul procedi poterat, sicut solum ad reformationem attemptatorum prædictam; nota tamen dictata fuerit per ipsos tuos nuncios super litteris oportunis, per te ac Regem prædictum concedendis, nobisque mittendis, super revocatione attemptatorum hujusmodi per nos, ut præmittitur, faciendâ; quam notam eidem Regi Franciæ misimus, qui litteras, secundum eam confectas, & suo sigillo sigillatas, promptè ac liberè, absque præfinitione termini nobis misit.

Tu verò, fili præcarissime, tuas nobis destinasti super hoc litteras, sed adeò brevem terminum continentes quod, à tempore præsentationis earum computando, infra illum vix potuisset benè ac commodè hujusmodi reformationis negotium inchoari.

Cæterum ad ea quæ de nuncio nostro misso in Britanniam, arguendo facta sua, prædictæ tuæ litteræ subjungebant, breviter respondemus, quod nos, displicenter audito nonnulla contra prædictas treugas in dictis partibus Britanniæ attemptari, prædictum nuncium, pro eis observari tenaciùs faciendis, ad partes ipsas providimus destinandum; qui, sicut nobis sæpe relatum extitit, se, quantum poterat cum justitiâ, & reperiebat obedientiam, reddebat favorabilem parti tuæ, de quo dictus Carolus per litteras & nuncios nobis graviter est conquestus.

Si verò aliqua injusta vel injuriosa fecerit idem nuncius, ignoramus; sed statim, auditâ de ipso querelâ tuarum gentium, ipsum revocavimus, quamvis se per suas litteras multum super hoc excusaverit; & deindè rediens ad sedem apostolicam verbo tenus se excuset; &, si nobis innotuissent aliqua de prædictis, ipsum correxissemus, & adhuc, si nobis de illis constaret, corrigeremus, justitiâ exigente.

Sed de civitate Venetenensi, quæ, secundum tenorem treugarum ipsarum, in manibus nunciorum nostrorum prædictorum, nomine nostro & ecclesiæ Romanæ, remansit, & toto tempore treugarum eodem nomine teneri debuit & etiam gubernari, & de quâ, in fine treugarum, suam poterant iidem nuncii facere voluntatem, quam, illi de parte tuâ, expulsis de ipsâ illis qui eam, nostro & ecclesiæ Romanæ nomine, tenebant & regebant, violenter & turpiter, in nostrum & ejusdem ecclesiæ contemptum & opprobrium, veniendo contra treugas notoriè, occupârunt, mentionem eædem tuæ litteræ non fecerunt prædictæ;

Attendat autem tua regalis circumspectio, si hæc debeamus & possimus sub dissimulatione conniventibus oculis pertransire.

Denique dilecto filio, nobili viro Henrico comite Derbeyæ, causâ devotionis, suisque aliis oportunitatibus, ad sedem veniente apostolicam, ac à nobis lætanter & benignè recepto, super modis & viis quibus meliùs, utiliùs, & faciliùs posset attingi ad pacis reformationem prædictæ, cum ipso tractatus habuimus familiariter & secretè;

Et attendentes diligentiùs quod tu, fili dilectissime, quem Distributor gratiarum omnium multis virtutibus decoravit, ad prosequendum Dei negotium adversus hostes fidei Christianæ, inter cæteros principes catholicos orbis terræ, valdè ydoneus existebas; perpendimus & in tractatibus familiaribus & secretis hujusmodi revolvimus, nos & comes prædictus, quod per viam passagii ad liberandam de manibus Infidelium Terram Sanctam, defendendamque & dilatandam in partibus transmarinis fidem catholicam, ad pacis reformationem prædictæ, via facilior & honorabilior videbatur, quodque contemplatione ipsius negotii transmarini, ob honorem Divini Nominis, multa, quæ aliàs essent difficilia, facilia, largiente Domino, redderentur.

Hiis autem, & aliis multis utilibus, inter nos & comitem supradictum, sub familiari & secreto tractatu hujusmodi, collocutis, idem comes, de Romanâ curiâ cum gratiâ nostræ benedictionis recedens, & ad partes Angliæ tuamque præsentiam se conferens, præmissa per nos & ipsum tractata & collocuta, ut præmittitur, tuæ celsitudini exposuit seriosè, sicut nobis per suas litteras, & dilectum filium, Johannem de Ripis, ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, pœnitentiarium nostrum, tunc confessorem suum & nuncium, studuit intimare.

Verum quia idem nuncius se habere asseruit in mandatis, ut dilecto filio, Johanni de Offorde, decano ecclesiæ Lincolniensis, tunc in Romanâ curiâ existenti, aperiret præmissa, & super hoc, tam tuas regias quam ipsius comitis, litteras directas decano præsentâsset prædicto, nos, eisdem, decano & nuncio, ad nostram præsentiam evocatis, & aliquali super prædictis habitâ collatione cum eis, nobis & ipsis concorditer visum fuit, quod antequam appropinquaremus ad locum, de quo nobis scripserat dictus comes, propter multas utilitates quas tibi per eundem nuncium explicare voluimus vivâ voce, honori nostro & commodo negotiorum hujusmodi expediens admodum videbatur, nos de intentione partium, ne labor noster esset delusorius vel inanis, aliqua magis specificè præsentare:

Quamobrem præfato comiti inscripsimus ut, de intentione tuâ super prædictis, nos sub secreto certiores efficere procuraret, quia parati eramus, sicut condixeramus cum ipso, efficaciter laborare.

Postmodum autem, dilecti filii, Johannes de Thoresby, canonicus Lincolniensis, & nobilis vir Radulphus Pigornel miles, tuæ celsitudinis nuncii, ad nostram præsentiam cum litteris tuis regiis de credentiâ venientes, & quæ inter nos & dictum comitem prolocuta & tractata, sicut præmissum est, & tibi per eum pleniùs exposita fuerant, pro parte regiâ, sub commissâ sibi credentiâ, recensentes apud nos institerunt, ut ad locum de quo nobis præfatus comes scripserat, appropinquare vellemus;

Quibus nos respondimus, & tibi, fili carissime, duximus per nostras litteras respondendum, quod in hiis quæ inter nos & memoratum comitem collocuta & tractata fuerant, ut præfertur, persistebamus, & persistere intendebamus veraciter & constanter, ac circa reformationem dictæ pacis, & promotionem negotii dicti passagii, ad quæ afficiebamur & afficimur plenis affectibus, inter cætera ferventia vota nostra, eramus laborare parati, etiam ad locum accedendo prædictum, non parcendo maximis exindè secuturis laboribus & expensis.

Sed, sicut cum præfatis decano & Johanne de Ripis condixeramus, & comiti rescripseramus prædicto, hujusmodi appropinquatio nequaquam expediens videbatur, quousque de tuâ & Regis prædicti essemus intentionibus super hiis magis specificè informati:

Quapropter tuam excellentiam rogandam duximus & hortandam, ut, attentis bonis ejusdem pacis inenarrabilibus & negotii dicti passagii commodis & honoribus, te nobis velles sub *secreto* aperire *prædicto*, quia nos procurare intendebamus, quantum bono modo possemus, quod Rex prædictus se nobis, super suâ intentione, similiter aperiret; ut, si videremus materiam ad viam pacis prædictæ dispositam, tàm ad appropinquationem prædictam quàm ad alia, quæ per nos fieri possent in hac parte commodiùs, libenter, & placidè nos disponere valeremus.

Post recessum autem nunciorum tuorum prædictorum de curiâ, intellecto

& nobis intimato quod, factâ tibi relatione de hiis quæ responderamus ipsis nunciis, & perceptis per te quæ nostræ, indè tibi & dicto comiti directæ, litteræ continebant, salubri & sano ductus consilio eundem comitem & dilectum filium, nobilem virum Bartholomæum de Burgash, nuncios tuos ydoneo mandato suffultos, ac de intentione tuâ hujusmodi pleniùs informatos ad nostram pro præmissis ordinaveras præsentiam destinare;

Nos, volentes veritatem & æquitatem in omnibus observare, præfato Regi, cui anteà nichil de præmissis per nos detectum fuerat, scripsimus super hiis sicut vidimus expedire; & nichilominus, ut secretiùs sibi aperirentur prædicta, venerabilem fratrem nostrum, Guidonem episcopum Edven', propterea providimus specialiter ad ejus præsentiam destinandum;

A quo quidem rege responsum recepimus nobis gratum, videlicet, quod mox, dùm ipse audiret tuos prædictos nuncios, mare veniendo ad eandem nostram præsentiam transmisisse suos solennes nuncios, sufficienti potestate munitos, & de suâ intentione plenè instructos, ad eandem nostram præsentiam mittere non tardaret.

Cumque concessis per nos & Regem præfatum litteris de conductu securo pro tuis prædictis nunciis, eorumque familiis & rebus juxta formam quam alii tui nuncii, qui tunc erant in curiâ, dictaverunt, nunciorum tuorum prædictorum cum gaudio & ingenti desiderio præstolaremur adventum, supervenerunt rumorès displicibles, citharam exultationis in luctum tristitiæ, pro dolor! convertentes, scilicet, quod prædicti non venirent nuncii, nec illos vel alios mittere intendebas; & nichilominus alii tui nuncii, qui tunc erant, ut præmittitur, in curiâ, recesserunt ab indè.

Ponderet igitur circumspectio regia, cogitet & recogitet diligenter, cui, si ad præmissa utique sancta, salubria, honorabilia, & valdè utilia, processum non extitit, meritò debeat imputari:

Etsi attentis hiis quæ superiùs narrata sunt, veritate utique fultis & subsistentibus, sicut tua prudentia regia plenè novit, treugæ prædictæ per partem Regis ejusdem dici possint, prout in prædictis tuis litteris scribitur, violatæ, nobisque impingi valeat quod negligentes vel remissi fuerimus super remediis apponendis:

Et si etiam tui consiliarii sano tibi consilio suaserint, quod contra easdem treugas per te juratas, sic inconsultè venires, teque judicem faceres, per Regem præfatum ruptas ipsas treugas, in eisdem tuis litteris asserendo; præsertim cum, sicut præmissum est, utraque pars conquerereter, & exhiberet articulos super attemptatis & reformatione ipsorum.

Et si nobis qui, licet insufficientibus meritis, locum tenentes in terris Regis Pacifici & Excelsi, prædicare, procurare, fovere, ac nutrire pacem debemus inter cunctos Christicolas, ac guerras, dissensiones, & odia tenemur, quantum possumus, extinguere, ac de medio fidelium removere, quique pro pace tuâ & dicti Regis, sicut præmissum est, cordialiter & fideliter laboravimus, & laborare intendimus, scribi debuit diffidatio supradicta;

Et nichilominus, si attendebant litterarum compositores prædictarum, ponendo dictam diffidationem in eis, quod nos, qui pacem evangelizare cupimus & debemus, & specialiter ad pacem prædictam cordialiter afficimur, ut præfertur, guerrarum & dissensionum existeremus nuncii & præcones, quorum in hac parte cogitatus, si talis forsan fuerit, temerarius extitit, procul dubio, præsumptuosus, dampnabilis, & inanis.

O fili prædilectissime, utinam! intra præcordia regia revolves diligenter quanta suæ salutis merita, quantæque laudis præconium, & honoris cumulum acquireres, & celebris memoriæ gloriam in tuo nomine poneres, si reformatâ cum eodem Rege pace rationabili, ad quam purâ, justâ, & rectâ intentione dirigebamus, & dirigimus, solicitudinis nostræ studia, ut præfertur, ad prosequendum Dei negotium, ad quod te Creator omnium aptum fecit, & nos, attentis universis circumstantiis, ut sæpè diximus, non indignè, reputamus valdè ydoneum, te, inclitæ memoriæ progenitorum tuorum Regum Angliæ clara sequendo vestigia, disponeres cum effectu, & exerceres adversus hostes fidei catholicæ vires tuas.

Porrò acerbitate mentis & dolore cordis affligimur, quod aliqui qui forsan sua magis quærunt venari lucra propria, quàm intendere tuis honoribus & saluti, te deviâsse videntur ab hujusmodi proposito, & ad illa quæ Deo displicent, tuisque comodis, honoribus, & saluti non conveniunt, pro dolor! induxisse.

Quantum autem acceptum sit Deo negotium defensionis & dilationis fidei orthodoxæ, ceptum in transmarinis partibus contra Turchos, claret stupendis miraculis quæ Divinæ pietatis clementia, in diversis partibus, pro dicto negotio, sicut ad nos fidedigna, tàm verbalis quàm litteralis, relatio pertulit, operatur.

Habet nempè ipsa relatio quod cruces fulgentes in plerisque apparuerunt partibus, ad quas concurrentes fideles multa sanitâtis beneficia, illi, videlicet, qui gravabantur infirmitatibus, reportârunt.

Ex quibus intelligentes multi nobiles & potentes, se per hoc ad vindicandas Crucifixi Redemptoris injurias invitari, multitudo eorum innumerabilis, & specialiter de partibus Italiæ, nonnullis ex eis, videlicet, commissa paricidia, fratricidia, & alia delicta gravia, pro reverentiâ Redemptoris, in diversis locis, sibi adinvicem remittentibus, pacemque reformantibus, ad partes ultramarinas contra Turchos prædictos cum armorum potentiâ se accinxerunt hactenus & accingunt.

Nec quod ulterius eadem relatio ad nos lætanter perduxit, prætermittendum credimus vel silendum, quod post fœlicem transitum, bonæ memoriæ, Henrici patriarchæ Constantinopolitani, apostolicæ sedis legati, occisi ab Infidelibus, supra turrem civitatis Smirnensis, quam, dùm viveret, inhabitabat patriarcha prædictus, & quæ turris Patriarchæ vulgariter dicitur, lux magna visa est pluries, ad prosecutionem operis Dei strenuam corda fidelium excitans & inflammans.

Agere namque bella talia decet principes catholicos & devotos; non ad effundendum Redemptorum pretioso cruore Dominico sanguinem inhiare.

Rogamus itaque celsitudinem tuam regiam, & in Domino attentiùs exhortamur, tibi nichilominus, sub virtute juramenti præstiti super eisdem treugis injungentes, quatinùs civitatem prædictam Venetensem, in manibus nunciorum nostrorum prædictorum nomine nostro regendam, in statu quo erat tempore occupationis & dejectionis illorum, qui eodem nomine, ut præfertur, regebant, eandem reduci facias, tenendam pro toto tempore, treugarum ipsarum, & regendam modo & formâ expressis in treugis supradictis.

Et nichilominus ad observationem treugarum earumdem, omissis hostilibus & bellicis aggressionibus & insultibus, redeas, easque pro toto tempore ipsarum, videlicet, usque ad instans festum Beati Michaelis, & abindè usque ad unum annum continuum, pro parte tuâ observes inviolabiliter, & facias observari; cum per eundem Regem idem velimus fieri, & indè sibi scribamus per litteras oportunas.

Pro certo sciturus, fili præcarissime, quod negligere nequibimus quo minus, attentis treugarum ipsarum utilitatibus, & tàm juramenti quàm aliis firmitatibus, quibus roboratæ fore noscuntur, contra fractores & violatores earum, prout rationis fuerit, & ad nostrum pertinebit officium, procedamus.

Postremò, precibus & exhortationibus eisdem affectu paterno adicimus, tuam excellentiam per Dei misericordiam obsecrantes, ut ad dictæ pacis tractatum redeas, & piâ mentis affectione intendas, tuos ydoneos nuncios, plenâ potestate suffultos, pacisque prædictæ voluntarios, ac ipsius zelatores fideles & fervidos, ad nostram præsentiam propterea destinando; quia pro certo, sicut sæpe diximus, nos, cum rectâ intentione solum Deum habendo præ oculis, modos & vias, ad laudem Dei, commodum negotii fidei, ac utriusque partis honorem & utilitatem, non dirigendo, quo ad hoc, effectum nostrum ad unam partem plus quam aliam, sed librando dumtaxat stateram veritatis & justitiæ, perquirere, tractare, ac prosequi studebimus, quantum cum Deo expedire videbimus, aliis postpositis negotiis, & laboribus non vitatis; & super hiis dicto Regi scribere intendimus, ipsumque, pacis faciente Auctore, reperire cupimus super hiis benivolum & benignum.

Sic te, fili carissime, super præmissis & eorum singulis, quæsumus, habiturus quod Deum tibi constituas propitium, & assecutâ pacis dulcedine, Redemptoris ejusdem obsequiis intendere valeas, sicut te votivè appetere audivimus, & nos etiam affectamus; exindè coronam regni perpetui, præter laudis humanæ præconium, feliciter percepturus.

Rursus, fili amantissime, quia tuæ voluntatis propositum, utinam! favorabile & benignum, scire super hiis affectamus, quæsumus ut de illo nos certiores efficere quantociùs non postponas.

Dat' Avinion', xii. kal.' Augusti, pontificatûs nostri anno quarto.

A. de Lavac.

Sub filis cannabaceis.

Bulla Clementis VI. Papæ, super provisione ad ecclesiam Eliensem; & de credentiâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Ex. Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio, Johanni de Torsby, canonico Lincolniensi, salutem & apostolicam benedictionem.

Nuper attentis virtutum meritis, venerabili fratri nostro Thomæ episcopo Eliensi suffragantibus, & considerato nichilominus diligenter quod ipse de partibus regni Angliæ oriundus, & zelator existit fervidus honoris & comodi, carissimo in Christo filii nostri, Edwardi Regis Angliæ illustris, & regni sui, de personâ ipsius providimus, de fratrum nostrorum consilio, Eliensi ecclesiæ, tunc vacanti, sibique fecimus apud sedem apostolicam munus consecrationis impendi.

Cum autem episcopus ad partes illas, & ejusdem Regis præsentiam, cum gratiâ nostræ benedictionis accedat, nos ipsum & suam ecclesiam tuæ circumspectionis benivolentiæ commendantes, eam rogamus attentè quatinùs super certis, per nos eidem impositis, sicut ipse tibi ea explicare pro parte nostrâ pleniùs poterit, ipsum velis audire favorabiliter, sibique fidem credulam adhibere.

Dat' Avinion', ii. kal' Augusti, Pontificatûs nostri anno quarto.

G. de Aula.

Sigillo avulso.

De periculo perdendæ Flandriæ obviato; & rebus ibidem feliciter stabilitis; ac de parando ad proficiscendum cum Rege.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lancastr', salutem. Cum quædam subsidia per clerum & communitatem regni nostri Angliæ, ita quod ad faciendum, per Dei gratiam, finem guerræ nostræ, mare personaliter transeamus, nobis sint concessa:

Et, ordinato nuper propter hoc passagio nostro supra mare, propter aliqua nova subita, quæ venerunt nobis, super procinctu dicti passagii, de perditione terræ nostræ Flandriæ, & quorumdam alligatorum nostrorum, nisi illuc statim personaliter veniremus, illuc cum excercitu nostro, sicut necessitas exigebat, transivimus, & dictam terram Flandriæ, laudetur Deus, stabilivimus, ita quod nunquam fuit in fidelitate nostrâ magis firma:

Cumque de dictis partibus festinantes, juxta primum propositum, ad partes inimicorum nostrorum, pro expeditione guerræ nostræ, transire dis-

poneremus, irruit super nos ventus contrarius & tempestas, & sic ad costeram Angliæ cum magno periculo projecti fuimus & inviti, progressu dicti passagii pro tunc, quod molestè ferimus, impedito:

Super quibus habitâ cum prælatis, comitibus, & aliis nobilibus, ac aliis nobis assistentibus, deliberatione pleniori, extitit unanimiter concordatum quod ad transeundum mare, pro faciendo fine dictæ guerræ nostræ, cum totâ potentiâ, quam colligere possemus, nos celeriter paremus:

Ac dicti comites & nobiles, nobis tunc assistentes, ad sic transeundum nobiscum benivolè concesserunt;

Nos, tam pro defensione necessariâ dicti regni nostri, & ecclesiæ sanctæ, & succursu consanguineorum & aliorum fidelium nostrorum in Vasconiâ & Britanniâ, super expeditione dictæ guerræ nostræ existentium, quam pro faciendo fine eidem guerræ, volentes celeriùs & potentiùs quo poterimus transfretare, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod per totam ballivam tuam, in singulis locis ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari facias, quod omnes barones, baneretti, milites, & armigeri, in dictâ ballivâ tuâ, infra ætates sexdecim & sexaginta annorum existentes de equis & armis, meliùs & decentiùs quo poterunt, juxta statum suum, sine dilatione se parent;

Ita quod, omnibus aliis prætermissis, & quibuscumque excusationibus cessantibus, prompti sint & parati ad proficiscendum nobiscum, ad vadia nostra, pro defensione dicti regni nostri, & ecclesiæ sanctæ, & pro fine faciendo dictæ guerræ, ut præmittitur, ad certos diem & locum, cum ipsos super hoc fecerimus præmuniri;

Nè, in defectum eorum, progressus noster, quod absit, in nostri & nostrorum fidelium, ac dicti regni nostri Angliæ, inæstimabile periculum, differatur; per quod ad eos, ut nostros rebelles, & nobis inobedientes, capere debeamus.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste Rege apud Westm', iii. die Augusti.

Per ipsum custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomitibus London'.	*Vic' Rotel'.*
Vic' Essex & Hertford'.	*Vic' Midd'.*
Vic' Norff' & Suff'	*Vic' Devon'.*
Vic' Bed' & Buk'.	*Vic' Wiltes'.*
Vic' Somers' & Dors'.	*Vic' Wygorn'.*
Vic' Warr' & Leyc'.	*Vic' Norh't'.*
Vic' Cantebr' & Hunt'.	*Vic' Kanc'.*
Vic' Oxon' & Berk'.	*Vic' Cornub'.*
Vic' Surr' & Sussex'.	*Vic' Suth't.*
Vic' Salop' & Staff'.	*Vic' Glouc'.*
Vic' Lincoln'.	*Vic' Hereford'.*

De protectione pro certis magistris & marinariis navium de Baiona, qui in succursum Regis venerunt.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, senescallis, majoribus, præpositis, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum fideles nostri dilecti, Petrus Bernardi de Tholosa navis vocatæ La Katerine, Petrus de Benessa navis vocatæ La Dieu le garde, Reimundus de Vallibus navis vocatæ La Navedieu, Arnaldus de Caressa navis vocatæ La Seinte Marie, & Petrus Darbins navis vocatæ La Seint Petre, rectores seu magistri, de Baiona, cum navibus, galeis, & aliis vasis suis, ac marinariis ad expugnationem Gallicorum & aliorum inimicorum nostrorum, in nostri solacium venerint & succursum, ipsos rectores sive magistros, & marinarios, ac naves, galeas, & vasa prædicta, in protectionem & defensionem nostram suscepimus specialem;

Nolentes quod iidem rectores seu magistri, aut marinarii, pro eo quod sic super dictos inimicos nostros modo guerrino, de mandato nostro in Britannia seu alibi, durante eadem guerrâ nostrâ, hactenus ritè fecerint, aut ipsos decæterò, dum guerra duraverit, facere contigerit, per nos seu ministros nostros, seu alios quoscumque futuris temporibus molestentur, occasionentur in aliquo, seu graventur: set eo potiùs favorabiliter protegantur & tutentur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', v. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De eodem negotio.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod cum fidelis noster dilectus Petrus Bernardi de Tholosâ, admirallus quarumdam galearum de Baiona, cum quibusdam vasis suis & marinariis, ad expugnationem Gallicorum & aliorum inimicorum nostrorum, in nostri solacium venerit & succursum, ipsos, admirallum & marinarios, ac vasa prædicta, in protectionem & defensionem nostram suscepimus specialem;

Nolentes quod iidem admirallus & marinarii, pro eo quod sic super dictos inimicos nostros, modo guerrino in Francia, Britannia, & alibi, durante eadem guerrâ nostrâ, &c. *ut supra.*

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod cum fidelis noster dilectus Petrus Darby, cum quâdam galeâ suâ de guerrâ munitâ, ad expugnationem Gallicorum & aliorum inimicorum nostrorum, in nostri solacium venerit & succursum, ipsum Petrum ac galeam suam & marinarios in eadem existentes, in protectionem & defensionem nostram suscepimus specialem;

Nolentes quod iidem Petrus & marinarii, pro eo quod sic super dictos inimicos nostros, &c. *ut supra.*

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, sub eâdem datâ; videlicet,

Guillielmus Pieres de Lisbay.	*Johannes de la Ralde.*
Arnaldus de Sobrignes.	*Petrus de Beraun.*

Pro Johanne de Mautravers seniore.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus & omnibus ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Veniens ad nos, in portu de Swyn in Flandria, cum quibusdam magnatibus & aliis, jam ultimò existentes, Johannes Mautravers senior miles, & se nobis reddens, humiliter supplicavit quod, licet secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, & per quandam ordinationem in quodam parliamento nostro factam, nullus de eodem regno sine responso adjudicari debeat vel dampnari:

Ipse tamen non vocatus nec auditus, set penitùs indefensus, in quodam alio parliamento nostro, apud Westm', anno regni nostri quarto tento, in ejus absenciâ, ad prosecutionem quorumdam ipsum gravare volentium contra legem, consuetudinem, & ordinationem prædictas, propter quoddam maleficium sibi impositum, quamvis indictatus, appellatus, irretitus seu culpabilis in aliquo non fuisset, adjudicatus extitit turpi morti, velimus optentu justiciæ concedere quod recordum & processus considerationis sive judicii prædicti, in proximo parliamento nostro, seu alibi, si nobis placuerit, recitari & examinari, & judicium prædictum, si errores in eisdem reperti fuerint, propter quos illud subsistere nequaquam potest, de jure adnullari valeant, ut ipse si dictum judicium sic adnullatum fuerit, cuilibet super sibi impositis & aliis, respondeat secundum legem & consuetudinem supradictas, quodque interim securè ad dictum regnum nostrum accedere & morari possit, dicto judicio non obstante.

Nos, attendentes quod ad faciendum singulis subditis justiciam sumus astricti vinculo juramenti, considerantes etiam fidelitatem & gratitudinem dicti Johannis, ac locum magnum quem nobis in partibus Flandriæ & alibi tenuit, ac amissionem bonorum suorum in eisdem partibus, quam propter nos sustinuit, & statûs depressionem ejusdem, de assensu comitum & magnatum in dicto portu nobiscum assistentium, ac venerabilium patrum Johannis Cantuar' archiepiscopi & R. episcopi Cicestr', necnon cancellarii & thesaurarii nostrorum, & aliorum de concilio nostro, post regressum nostrum in Angliam, concessimus præfato Johanni, quod ipse infra dictum regnum nostrum Angliæ salvò & securè venire & morari, & infra idem regnum quo voluerit liberè se transferre, quousque dictum judicium in dicto proximo parliamento, vel citra si expediens fuerit, propter errores hujusmodi adnullatum, seu, eis non repertis, approbatum fuerit, valeat, non obstante judicio supradicto: suscipientes ipsum & homines & servientes suos ac bona sua quæcumque, in protectionem & defensionem, ac salvam gardiam nostras speciales pro tempore antedicto;

Volentes insuper quod dicto judicio, propter errores hujusmodi, ut præmittitur, adnullato, idem Johannes cuilibet super præmissis & aliis, si quæ sibi obicienda fuerint, secundum dictas legem & consuetudinem respondeat, & stet juri: super quo proclamationem fieri volumus in singulis comitatibus dicti regni, & quod nulla fiat interim executio quovis colore considerationis & judicii prædictorum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni aut hominibus vel servientibus suis, in personis, bonis, aut rebus suis, veniendo infra dictum regnum nostrum & ibidem per tempus prædictum morando, ut præmittitur, non inferatis, seu quantum in vobis est, ab aliis publicè vel occultè inferri permittatis injuriam, molestiam, arestum, dampnum, impedimentum aliquod vel gravamen; & si quid ei forisfactum fuerit, id ei sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c.

T.R. apud Westm', v. die Aug'.

Per breve de privato sigillo.

De navibus pro passagio Regis arestandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ suæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, salutem.

Quia pro defensione necessariâ regni nostri Angliæ, ac succursu consanguineorum & aliorum fidelium nostrorum in Vasconia & Britannia, super expeditione guerræ nostræ Franciæ existentium, & pro faciendo fine eidem guerræ, ordinavimus ad tres septimanas Sancti Michaelis proximò futuras, cum manu potenti transfretare;

Vobis mandamus quod omnes naves portagii triginta doliorum & ultra, quas infra portus & loca maritima admiralitatis vestri invenire poteritis, undecumque fuerint, tam infra libertates quam extra, sine dilatione arestari, & usque portum de Portesmuth duci faciatis, ita quod sint ibidem, vel infra aquam de Wight, citra octabas Sancti Michaelis proximò futuras, vel in eisdem octabis ad ultimum, promptæ & paratæ ad proficiscendum exindè nobiscum ad vadia nostra, ubi dominos & magistros navium prædictarum tunc fecerimus præmuniri;

Et, si forsan dicti domini & magistri cum eisdem navibus ad alias partes pro commodo suo faciendo interim se transferre voluerint, tunc captâ sufficienti securitate, pro quâ respondere volueritis ab eisdem dominis & magistris de dictis navibus apud dictum locum de Portesmuth vel infra dictam aquam de Wyght, citra octabas prædictas, vel in dictis octabis ad ultimum habendis, ipsos dominos & magistros cum navibus illis quo voluerint transire permittatis per securitatem prædictam, nos de securitate prædictâ in cancellariâ nostrâ sub sigillo vestro distinctè & apertè certificantes..

T. R. apud Westm', xxviii. die Aug'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eâdem datâ, mutatis mutandis; videlicet,

Roberto de Ufford comiti Suff', admirallo flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boriales.

Reginaldô de Donyngton, locum tenenti admiralli dictæ flotæ versus partes boriales à portu de Lenn' usque Berewicum super Twedam.

Philippo de Whitton, locum tenenti admiralli flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes occidentales.

Per ipsum Regem.

Roberto Flambard ad hujusmodi naves in portu London' applicantes arestandum assignato.

De castro de Cornet in insulâ de Gereseye nuper capto, Thomæ de Ferrariis liberando.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis Petro Bernardi, de Tholosa & sociis suis, magistris & admirallis galearum quæ ad nos de civitate nostrâ Baionæ ultimò venerunt, & Petro de Farges magistro navis vocatæ La Dieu Gard' de Baiona, salutem.

Mandamus vobis quod castrum nostrum de Cornet in insulâ de Gereseye, per vos & quosdam alios fideles nostros de guerrâ captum, & in custodiâ vestrâ jam existens, dilecto & fideli nostro Thomæ de Ferrariis, custodi insularum nostrarum de Gereseye, Gernereye, Serk, & Aureneye, cum armaturis, victualibus, & omnibus aliis rebus nostris in castro prædicto existentibus, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberetis, ad opus nostrum custodiendum:

Volumus enim, & vobis tenore præsentium licentiam dedimus specialem quod, factâ liberatione prædictâ, vos ad dictam civitatem Baionæ & alibi quo volueritis, liberè & absque impedimento transire valeatis, & nos vos de captione castri prædicti erga quoscumque, indempnes conservari faciemus:

Mandavimus etiam præfato Thomæ quod castrum prædictum à vobis recipiat, & salvò custodiri faciat in formâ prædictâ.

Dat' apud Westm', xxviii. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De combustione villæ de Tamworth.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.

REX, taxatoribus & collectoribus decimæ & quintædecimæ nobis per laicos concessarum in comitatu Staff', salutem.

Supplicarunt nobis homines & tenentes villæ de Tamworth, quæ est de antiquo dominico coronæ nostræ Angliæ, ut cum domus, mercandizæ, bona & catalla sua per infortunium sint combusta, & ipsi per hoc tantâ inopiâ oppressi existant, quod tantam pecuniæ summam quantam in ultimâ concessione decimæ & quintædecimæ nobis per laicos concessarum, ad opus nostrum solverunt, jam solvere non possunt, velimus omnia bona & catalla ipsorum hominum & tenentium, in prædictâ villâ jam existentia, de novo taxari, & summas ipsos de bonis prædictis rationabiliter contingentes, ad opus nostrum levari jubere;

Nos, pro eo quod dilectus & fidelis noster Willielmus de Clynton comes Huntyngdon', & alii quibus fidem adhibemus, præmissa veritatem continere, coram nobis & concilio nostro jam testificarunt, volentes supplicationi prædictæ gratiosè annuere in hac parte, vobis mandamus quod omnes & singulos homines dictæ villæ, juxta facultates suas quas modò habent, de novo taxari, & summas ipsos in hac parte contingentes, ad opus nostrum levari, & nobis indè ad scaccarium nostrum, statim cum levatæ fuerint, responderi faciatis;

Et interim districtioni eisdem hominibus & tenentibus, pro tantâ pecuniæ summâ quanta ipsi, in ultimâ concessione decimæ & quintædecimæ nobis per laicos concessarum, solverunt, ad opus nostrum solvendum, supersedeatis:

Et cum præsens mandatum nostrum fueritis executi, thesaurarium & barones nostros de scaccario, sub sigillis vestris, indè distinctè & apertè sine dilatione certificetis.

T. R. apud Westm', xxviii. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De proclamatione faciendâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lancastr', salutem. Præcipimus tibi quod statim, visis præsentibus, per totam ballivam tuam, tam infra libertates quam extra, in locis ubi expedire videris, publicè proclamari facias, quod omnes illi, quibus cartas nostras de pardonationibus feloniarum & transgressionum, ita quod in obsequium nostrum, quando per nos præmuniti fuerint, proficiscant, concessimus quod sint ad nos apud Portesmuth in octabis Sancti Michaelis proximò futuris, exindè in dictum obsequium nostrum, ad partes ubi eis tunc injunxerimus profecturi;

Scire faciens eisdem ex parte nostrâ, quod cartas illorum qui ad dictam villam de Portesmuth in formâ prædictâ non venerint, revocari faciemus, easque pro nullo teneri volumus in futuro:

Et hoc nullatenùs omittas.

T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est vicecomiti Staff', sub eâdem datâ.

De tractando cum Rege Castellæ super ligis & matrimonio.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod nos de fidelitate & circumspectione providâ venerabilis patris, Petri episcopi Baionæ, & fidelium nostrorum dilectorum Petri de Fermet, abbatis de Sanctâ Cruce, magistri Johannis Wawayn, constabularii nostri Burdegaliæ, magistri Gerardi de Podio, magistri Bertrandi Ferrand, & magistri Johannis Lamyk confidentes.

Ipsis, quinque, quatuor, tribus, duobus, & uni eorum, ad tractandum & concordandum cum serenissimo principe, domino Alfonso, Dei gratiâ, Rege Castellæ, consanguineo nostro carissimo, super ligis & amicitiis, temporalibus & perpetuis, inter ipsum & nos, ac domos nostras regias, ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Necnon super sponsalibus & matrimonio inter consanguineum nostrum, primogenitum dicti Regis, & Johannam, filiam nostram carissimam contrahendis;

Ac super dote, dotalitio, & donatione propter nuptias, ac arris in hac parte constituendis, & de terminis solutionis in hac parte faciendæ, consentiendum;

Ad concordandum etiam de tempore quo dicta Johanna versus partes Ispanniæ, & ad quem locum, per nos mitti, & qualiter in domum dicti Regis traduci debeat.

Et ea quæ sic tractata, concordata, & consensa fuerunt, quacumque securitate firmandum, nosque & hæredes nostros, ad observationem omnium præmissorum firmiter obligandum, & super hiis in animam nostram jurandum, & securitatem, quæ nobis in hac parte fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis & circa ea necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem:

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum, perpetuis temporibus, habituros quicquid iidem episcopus, abbas, Johannes, Gerardus, Bertrandus, & Johannes, quinque, quatuor, tres, duo, vel unus eorum, nomine nostro, fecerint vel fecerit in præmissis, & quolibet præmissorum, aliis mandatis seu procuratoriis nostris, priùs factis, in hac parte, in suo nichilominus robore duraturis.

Dat' in pallatio Regis Westmonast', xxx. die Augusti.

Consimiles litteras Regis habet magister Andreas de Offord, clericus, juris civilis professor, sub eâdem datâ.

Super dicto matrimonio, littera procuratoria.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod cum Johanna, filia nostra carissima, tam de nostris quàm Philippæ, Reginæ Franciæ & Angliæ, consortis nostræ carissimæ, licentiâ & consensu expresso, dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, procuratorem suum & nuncium specialem constituit, fecit, & ordinavit ad contrahendum in formâ ecclesiæ, pro se, & nomine suo, matrimonium, per verba de præsenti, cum inclito Petro, primogenito magnifici principis domini Alfonsi, Regis Castellæ illustris, & in ipsum, tanquam in virum & maritum suum consentiendi, & super hoc ipsum affidandi, & omnia alia & singula dicendi, faciendi, & exercendi quæ in contractu matrimoniali per procuratorem ritè fieri poterunt, etiam si mandatum exigant speciale;

Et spondemus & promittimus pro nobis, & consorte nostrâ prædictâ, nos & dictam consortem nostram, quantùm ad nos attinet, ratum & gratum perpetuò habituros quicquid per dictum Andream factum, gestum, seu procuratum fuerit in præmissis, seu aliquo præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in pallatio Regis Westm', xxx. die Augusti.

Ad Regem Castellæ, super tractatu & matrimonio antedictis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galeciæ, Sibiliæ, Cordubæ, Murciæ, Gienii, Algarbiæ, & Algeziræ, Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. *ut supra* salutem, & votivis semper successibus gloriari.

Lætâ mente recepimus serenitatis vestræ literas, per nobilem virum Johannem Furcadi militem, excellentiæ vestræ nuncium, nobis missas, et ea quæ dictus miles nobis exposuit, attendimus diligenter, vestræ regratiantes excellentiæ de dilectione magnâ, quam ad personam nostram gerere vos sentimus.

Et scire velit vestra sublimitas, quod in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ ultimò præterito, misimus literas nostras per certos nuncios in comitivâ comitis Derbiæ, consanguinei nostri carissimi, ad partes Vasconiæ, ordinantes quod episcopus Baionæ & magister Gerardus de Podio, ad vestram præsentiam pro complendis hiis quæ inter vos & nuncios nostros, super contractu matrimoniali inter primogenitum vestrum, & Johannam filiam nostram, tractata fuerant, & firmandis festinarent; ita quod omninò citra festum Assumptionis Beatæ Mariæ, ultimò præteritum, ibi forent.

Et quia postmodùm, in partibus Flandriæ existentes, audivimus quod passagium dicti comitis fuit per contrarietatem venti diutiùs protelatum, misimus alios nuncios, cum litteris dupplicatis, etiam triplicatis: & speramus verisimiliter quod nuncii nostri ad vestram venerunt præsentiam citra diem; & si non venerunt, in viâ forsitan impediti, nos super hoc habere velit vestra serenitas excusatos.

Et propter hoc præfato militi, & ambassatori vestro, coram nobis fecimus responderi quod ea, quæ inter vos & priores nuncios nostros tractata fuerant & condicta, libenter tenere volumus & complere; videlicet, quod dicta filia nostra dicto vestro primogenito matrimonialiter copuletur; & quod solutioni summæ quadringentorum milium florenorum de scuto, vobis pro dicto maritagio faciendo, sub spe tamen remissionis partis & prolixorum terminorum dictæ solutionis, ex vestræ liberalitatis gratiâ habendorum, consentimus, cum tantum statim, propter guerras quas habemus, solvere commodè non possemus, set hoc totum duximus arbitrio vestræ munificentiæ committendum;

Et ex habundanti si forsitan alii nuncii nostri, quibus pridem scripsimus, non venerint, vel forsan non compleverint sic tractata, mittimus jam, cum præfato milite, dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, ad vestram excellentiam, cum plenâ potestate, ad obligandum nos & hæredes nostros ad solutionem summæ quam habere volueritis in hac parte, & de terminis solutionis faciendæ, ac etiam de matrimonio cum dicto filio vestro, nomine procuratorio dictæ filiæ nostræ, contrahendo, & de tempore, quo in domum vestram regiam traducetur, ac de concordando de dotalitio, eidem filiæ nostræ assignando;

Necnon de ligis & amicitiis, inter nos & domos nostras regias ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis, cui, super dicendis in hac parte, velit vestra sublimitas dare fidem, & præmissis desideratum nobis finem imponere prout innata vobis nobilitas, de quâ summè confidimus, meliùs fore videbitur faciendum; rescribentes nobis, per dictum clericum, vestræ beneplacita voluntatis.

In cujus, &c.

Dat' in pallatio Regis Westm,' xxx. die Augusti.

Ad Reginam Castellæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

SERENISSIMÆ dominæ, Castellæ & Legionis Reginæ clarissimæ, consanguineæ suæ carissimæ, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Ex magnâ vestræ bonitatis & affectionis fiduciâ dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, cum plenâ potestate ad firmandum ea, quæ super contrahendo matrimonio inter primogenitum vestrum & Johannam filiam nostram carissimam, ac ligis inter magnificum principem, dominum Regem Castellæ, contho ralem vestrum, & consanguineum nostrum carissimum, & nos ineundis, tractata sunt prius & condicta, necnon de dicto matrimonio, nomine procuratorio dictæ filiæ nostræ, contrahendo, ad dicti Regis & vestri præsentiam in comitivâ nobilis viri Johannis Furcadi, dicti Regis nuncii ad nos missi, duximus transmittendum.

Et ideò serenitatem vestram attentè rogamus quatinùs ad festinam & fœlicem dictorum nunciorum expeditionem, consuetâ benivolentiâ, manus velitis apponere favorabiliter adjutrices; credentes, si placet, dilecto clerico nostro in hiis, quæ sublimitati vestræ, super præmissis, ac super aliis, maritagium sororis vestræ, filiæ Regis Portugalliæ, concernentibus, de quo aliàs excellentiæ vestræ transcripsimus, referet vivâ voce.

Dat' in pallatio Westm', xxx. die Augusti.

Ad Alianoram de Gusman, concubinam Regis Castellæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

CLARISSIMA DOMINA. Ex magnâ nobilitatis & affectionis vestræ fiduciâ, dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, quem ad præsentiam magnifici principis, domini Regis Castellæ, pro firmandis hiis quæ inter ipsum & nos sunt tractata, providimus transmittendum, eidem nobilitati vestræ votivo recommendamus affectu.

Attentè rogantes quatinùs, ut quæ sic tractata sunt festinam & fœlicem expeditionem inveniant, velitis, consideratione nostri, efficaciter opem ferre.

Et si placeret vobis aliquem de filiis dicti Regis, & vestris, ad nos in Angliam mittere, ipsum, sicut aliàs nobilitati vestræ scripsimus, reciperemus læto corde, juxta latus primogeniti nostri principis Walliæ, honorificè moraturum, parati hæc & alia facere quæ vobis sciverimus placitura.

Dat' in pallatio Regis Westm', xxx. die Augusti.

Ad cancellarium & consiliarios præfati Regis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. *Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.*

REX, nobili viro & discreto, Johanni Stephani de Castellanis militi, illustris Regis Castellæ cancellario, *amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.*

De dilectione multâ, quam ad personam habetis, ac consiliis & auxiliis, quæ, ad fœlicem expeditionem negotiorum nostrorum penes magnificum principem, dominum Regem Castellæ, consanguineum nostrum carissimum, libenter impenditis, sicut ex relatione nunciorum nostrorum & aliorum satis accepimus, grates vobis referimus speciales, gerentes in votis eam, quæ Reges decet, vobis facere repensivam.

Et quia, dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, pro complendis & firmandis ea, quæ inter dictum Regem & nuncios nostros, sicut scitis, sunt tractata, ad ipsius præsentiam jam providimus transmittendum, ipsum & agenda nostra amicitiæ vestræ votivo recommendamus affectu;

Quem consueta benivolentia velitis in hac parte gratis favoribus & auxiliis prævenire, credentes eidem super hiis, quæ vobis ex parte nostrâ dixerit in præmissis.

Dat' in pallatio Regis Westm', xxx. die Augusti.

Consimilis littera mittitur Johanni Alfonsi, de Albuqerque & de Medol' domino, consanguineo Regis carissimo, sub eâdem datâ.

REX, nobili viro & discreto Fernando Sanxii de Valle Oleti militi, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.

Dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Ufford, juris civilis professorem, quem ad præsentiam magnifici principis, domini Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi, pro complendis & firmandis ea, quæ inter dictum Regem & nuncios nostros, sicut scitis, sunt tractata, jam providimus transmittendum, ipsum & agenda nostra, &c. *ut supra.*

Dat' ut supra.

Bulla Clementis VI. Papæ, de conductu pro nuncio concedendo.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Cum super aliquibus, honorem & commodum tuum tangentibus, venerabilem fratrem nostrum, Nicolaum archiepiscopum Ravennat', virum utique providâ maturitate conspicuum, pacis, veritatis, & justitiæ, tuique statûs prosperi fervidum zelatorem ad tuæ celsitudinis presentiam cum litteris nostris de credentiâ destinemus;

Regiam tuam excellentiam attentiùs deprecamur, quatinùs litteras oportunas de securo conductu regias, juxta formam aliàs solitam quam cedula continet præsentibus interclusa, eidem archiepiscopo velit tua serenitas quantociùs liberè per exhibitorem presentium destinare.

Datum Avinion', vii. id' Septembris, pontificatûs nostri anno quarto.

A. de Lavac.

Plumbeo sigillo a filo canabeo pendente.

De tractando cum illis de Flandriâ super monetâ auri.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Quia pro utilitate publicâ, præcipuè mercatorum & aliorum hominum, tam regni nostri Angliæ quam comitatûs Flandriæ, desideramus quod moneta nostra auri vocata la Noble, quam jam cudere fecimus in Angliâ, eundem cursum habeat in Flandriâ quem habet in Angliâ, & quod ad majorem multiplicationem dictæ monetæ, moneta prædicta, videlicet denarii, oboli, & quadrantes, vocat' nobles, nomine nostro cudantur in Flandriâ; ita quod cursum tam in Flandriâ quam in Angliâ habeant uniformem:

Nos, de fidelitate & industriâ fidelium nostrorum dilectorum Willielmi Stury, & Thomæ de Melchebourn' plenius confidentes, assignavimus eos, conjunctim & divisim, ad tractandum & concordandum cum dilectis & fidelibus nostris gubernatoribus, capitaneis, scabinis, burgimagistris, advocatis, consulibus, & probis hominibus villarum de Gandavo, Brugges, & Ipre, & aliorum locorum comitatûs Flandriæ, & omnibus aliis quorum interest vel interesse poterit in futuro, tam super cursu uniformi dictæ monetæ in Angliâ & in Flandriâ, quam super dictâ monetâ in partibus Flandriæ faciendâ & cudendâ, & super emolumento ex ipsâ cussione monetæ proventuro, & super assignationibus indè faciendis, prout melius viderint vel viderit expedire, & ad ea quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Promittentes nos, ratum & gratum habituri quicquid dicti Willielmus & Thomas, vel eorum alter, nomine fecerint vel fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', viii. die Septembr'.

De pensione, ratione novæ creationis Thomæ Lysle episcopi Eliensis, concedendâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III. Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, Thomæ, eâdem gratiâ, episcopo Eliensi, salutem.

Cum vos, ratione novæ creationis vestræ, teneamini uni de clericis nostris quem vobis duxerimus nominandum, in quâdam pensione, de vobis singulis annis percipiendâ, quousque sibi per vos provisum fuerit de beneficio ecclesiastico competenti; ac nos, promotionem dilecti clerici nostri, Roberti de Burton, suis exigentibus meritis, corditer affectantes, ipsum ad vos, ad hujusmodi pensionem à vobis optinendam, duxerimus nominandum;

Vobis mandamus, rogantes quatinùs eidem Roberto talem pensionem, de vobis singulis annis percipiendam, concedatis quæ dantes deceat, recipientemque vobis reddere debeat fortiùs obligatum, litteras vestras patentes, sigillo vestro signatas, sibi super hoc fieri facientes.

Et de eo, quod ad hujusmodi *rogatum nostrum facere volueritis, nobis* rescribatis per præsentium portitorem.

Teste Rege apud Turrim London', x. die Septembris.

Per breve de privato sigillo.

De veniendo coram concilio.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, priori de Toteneys, salutem.

Cum cæteri priores & firmarii domorum & terrarum religiosorum alienigenarum, qui juxta mandata nostra vobis & ipsis directa, coram concilio nostro apud Westm' ad crastinum Sancti Petri ad Vincula proximò præteritum, venerunt, nobis quandam decimam annualem, ultra firmam quam nobis, pro domibus & terris sibi per nos commissis, reddere tenentur, spontaneâ voluntate suâ, in auxilium expeditionis quorumdam arduorum negociorum nostrorum, concesserint; ad quem diem vos ibidem non venistis, in nostri & mandati nostri vobis super hoc directi, contemptum, & dictorum negotiorum nostrorum, quantum in vobis est, retardationem manifestam; undè plurimum conturbamur;

Vobis igitur mandamus, firmiter injungentes, quod, omnibus aliis prætermissis, sitis coram nobis & concilio nostro apud Westm' in octabis Sancti Michaelis proximò futuris, ad loquendum & tractandum cum dicto concilio nostro, de hiis quæ super præmissis vobis dicentur & exponentur ex parte nostrâ;

Et si ad diem & locum prædictos personaliter venire non poteritis, tunc aliquos vel aliquem, quos vel quem, idoneos vel idoneum noveritis, sufficientem potestatem à vobis ad hoc habentes vel habentem, ibidem mittatis, ad consentiendum & faciendum pro vobis quod tunc ibidem fieri & ordinari contigerit super negociis antedictis;

Non admirantes si vos ad dictas octabas non veneritis, nec procuratorem in formâ prædictâ miseritis, quod nos prioratum, terras, & tenementa prædicta vobis per nos commissa, illis qui plus indè dare, & subsidium pro expeditione guerræ nostræ facere voluerint, committi faciamus.

T. R. apud Westm', xv. die Sept'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de veniendo coram concilio Regis ad diem & locum prædictos, in formâ prædictâ, mutatis mutandis, sub eadem datâ; videlicet,

Priori de Tuardrayt.
Priori Montis Sancti Michaelis.
Priori de Ippelpenn.
Priori Sancti Jacobi juxta Exon'.
Priori de Careswell.
Priori Sancti Jacobi Derb'.
Procuratori abbatis de Monteburgh.
Firmar' ecclesiæ de Sturmynstre.
Firmar' manerii de Wynterbourn' Stikelane.
Priori Sancti Trinitatis Eborum.
Priori de Pontefractô.
Procuratori prioris de Alverton Mauluerer.
Priori de Birstall'.
Procuratori abbatis de Beggere.
Procuratori custodis de Bekeford,
Procuratori prioris de Newent.
Priori de Clifford.
Procuratori abbatis de Lyra.
Procuratori abbatis de Counches.
Priori de Monemuth.
Procuratori abbatis de Tyrona.
Firmar' maneriorum de Ufford, Tikesore, & Manyton'.
Priori de Weston' Edithe.
Procuratori prioris de Endeston.
Procuratori prioris de Stok Curcy.
Procuratori prioris de Prune.
Priori de Tuttebury.
Priori de Lappele.
Priori de Duddele.
Priori de Astele.
Priori de Lenton.

Item consimilia brevia diriguntur subscriptis, de veniendo coram concilio Regis apud Westm' in crastino Sancti Michaelis proximo futuro, in prædictâ formâ, mutatis mutandis, sub eadem data; videlicet,

Magistro domûs de Farleye.
Abbati de Regali Loco juxta Oxon'.
Custodi manerii de Iklington.
Priori de Lynton.
Priori de Priterwell.
Firmar' ecclesiæ de Sonnedon.
Procuratori prioris de Sancto Walerico, & custodi ecclesiæ de Itelworth'.
Priori de Welle & Paunfield.
Priori de Stanesgate.
Procuratori abbatis de Saltreia.
Priori de Sancto Neoto.
Procuratori prioris de Patrikesburgh'.
Monachis de Pounteny, firmar' ecclesiæ de Romenhale.
Priori de Orton.
Priori de Triwele.
Priori de Leuesham.
Custodi de Uppechurch.
Priori de Hagham.
Priori de Ravendale.
Priori de Myntyng.
Priori de Covenham.
Priori de Burghwell.
Procuratori prioris de Spaldyng.
Procuratori prioris de Wenghale.
Priori Sancti Andree de Norhampton'.
Priori de Wedon Pinkeny.
Priori de Thetford Monachorum.
Priori de Castelacre.
Priori de Sancto Wynewallo.
Priori de Mynstre Lovel.
Custodi domus de Stratford.
Priori de Cogges.
Ballivis sive firmar' terrarum & ten' abbatis de Fiscampo in Angl'.
Procuratori prioris de Lewes.
Procuratori prioris de Morteyn'.
Priori de Sele.
Radulpho de Berners & David le Graunt, firmar' quarumdam terrarum juxta Cicestr', vocat' la Fisshwere.
Firmar' ecclesiarum de Dockyng & Esthall.
Priori de Mendham.
Priori de Stokes juxta Clare.
Procuratori abbatis de Lyra.
Priori de Andewell'.
Procuratori prioris Sanctæ Elenæ.
Priori Sanctæ Crucis in Insulâ Vectâ.
Priori de Appeltrecoumbe.
Priori de Shireburn.
Priori de Caresbrok'.
Priori de Okebourn.
Firmar' ecclesiæ de Cosham.
Priori de Cherleton.
Priori de Farle.
Eidem priori, firmar' manerii de Salterford'.
Martino de Gastina, parsonæ ecclesiæ de Gussich & firmar' ejusdem ecclesiæ.

De Wallensibus arraiandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ, filio suo carissimo, salutem.

Cum nuper vobis mandaverimus, quod dilectos & fideles nostros Robertum ap Griffith, Yevanum ap Griffith ap Howel, in comitatu Kaernarvan; David ap Rees ap Tudur, Howelum ap Lewelyn ap Griffith, in comitatu de Angleseye; Eignon ap Griffith, Yevanum ap Lewelyn ap Baron, in comitatu de Merionith, in terrâ Northwall', ad duo milia hominum Wallensium in eadem terrâ Northwall', & Resum ap Griffith, Owanum ap Oweyn, Thlewelinum Eignoun, Vaghan Resum Bungan, ad alia duo milia hominum Wallensium in terrâ Suthwall'; quorum omnium Wallensium una medietas sit de hominibus ad lanceas, & alia medietas de sagittariis, de melioribus & fortioribus hominibus Wallensibus terrarum prædictarum, eligend', triand', & arraiand', et lanceis, arcubus, sagittis, & aliis armis competentibus muniri faciend';

Et ad ipsos, sic benè electos, triatos, arraiatos & munitos ad nos usque Portesmuth ducend' assignari faceretis; ita quod sint ibidem ad tres septimanas Sancti Michaelis proximò futuras ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum exindè nobiscum ad vadia nostra ubi eis tunc injungetur ex parte nostrâ;

Vobis mandamus quod juxta mandata nostra vobis de præmissis facta, dictos homines Wallenses eligi & arraiari, & in arraiatione hujusmodi teneri faciatis;

Ita quod cum vos præmuniri fecerimus, in crastino tunc proximo sequente, prompti sint & parati ad veniendum ad nos ad dictum portum de Portesmuth, vel alibi ubi vobis scirefecerimus, ad proficiscendum nobiscum, sicut prædictum est; & de numero, & de arraiatione dictorum hominum Wallensium per ipsos sic factâ, in cancellariâ nostrâ sub sigillo vestro distinctè & apertè statim, quacumque dilatione remotâ, certificetis.

T. R. apud Westm', xxix. die Septembr'.

Per ipsum Regem.

De pensione ratione novæ creationis abbatissæ Shafton'.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, abbatissæ & conventui Shafton', salutem.

Cum vos, ratione novæ creationis vestræ, præfata abbatissa, teneamini uni de clericis nostris, quem vobis duxerimus nominandum, in quâdam pensione, de domo vestrâ singulis annis percipiendâ, quousque sibi per vos fuerit provisum de beneficio ecclesiastico competenti, &c. *prout supra, mutatis mutandis.*

Teste Rege apud Wolmere, xxx. die Septembris.

Per breve de privato sigillo.

De protectione pro cardinale de Farges, ratione decanatûs, archidiaconatûs, & personatuum ipsius.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram procuratores, ballivos, & alios homines venerabilis patris, Reymundi de Farges, Sanctæ Mariæ Novæ diaconi cardinalis, decani ecclesiæ Beatæ Mariæ, Sarum, archidiaconi Leycestr', & personæ ecclesiarum de Leyk & Hornese, ac terras, res, redditus, & omnes possessiones ipsius cardinalis;

Et ideò vobis mandamus, quod procuratores, &c. *prout in consimilibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege apud Westm', vi. die Octobris.

Per breve de privato sigillo.

De tractando cum hominibus de Flandria.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi de Stury, Thomæ de Melcheburn, & Gilberti de Wendlynburgh, confidentes, ad tractandum & concordandum cum universis & singulis personis terræ Flandriæ, religiosis & aliis, tam ecclesiasticis quam mundanis, de veniendo in nostri tanquam Regis Franciæ, superioris domini dictæ terræ Flandriæ, obedientiam, & de assecurando eos, nomine nostro, de hiis quæ sic concordata fuerint, & de defendendo ipsos, quatinùs ad nos, tanquam dominum superiorem, attinet, eisdem Willielmo, Thomæ, & Gilberto, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid dicti Willielmus, Thomas, & Gilbertus, vel duo eorum, nomine nostro, fecerint in præmissis.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Dat' apud Westm', x. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro Courso de Gangeland, apothecario London'.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Liberat. 19 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Cum nos, curam solicitam, quam dilectus nobis Coursus de Gangeland, apothecarius London', circa nos nuper in partibus Scotiæ, dum gravi detinebamur ægritudine, apposuit, debitè meditantes, volentesque proinde ipsius præmiare solicitudinem, vicesimo quarto die Decembris, anno regni nostri tertiodecimo, concesserimus eidem Courso sex denarios percipiendos singulis diebus ad scaccarium nostrum, ad totam vitam suam, vel quousque sibi de valore eorumdem sex denariorum per diem fecerimus aliter provideri, prout in litteris nostris patentibus indè confectis plenius continetur;

Vobis mandamus quod eidem Courso, vel ejus in hac parte attornato, id quod eidem Courso de dictis sex denariis diurnis, à prædicto quarto die Decembr' à retrò existit, & eosdem sex denarios singulis diebus exnunc ad totam vitam suam de thesauro nostro solvatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum.

T. R. apud Westm', x. die Octobr'.

De hæreditate Philippæ Reginæ Angliæ, in Zelandia petendâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, nobili viro Johanni de Hanoniâ domino de Bello Monte, affini suo carissimo, ac dilectis & fidelibus suis, Johanni de Leuedale & Willielmo Stury, militibus, ac Ivoni de Clynton, clerico, salutem.

Cum per mortem claræ memoriæ Willielmi comitis Hanoniæ, hæreditas præclaræ Philippæ Reginæ Angliæ, consorti nostræ carissimæ, sorori dicti comitis, sit jam devoluta, diversæque aliæ terræ, possessiones, & redditus ad eandem consortem nostram, & ad nos, ejus nomine, in Zelandia & partibus adjacentibus pertinere noscantur;

Nos, jus nostrum & dictæ consortis nostræ prosequi & assequi volentes, prout convenit in hac parte, ac de vestris sinceritate & circumspectione providâ plenè confidentes, ad agnoscendum, nostro & dictæ consortis nostræ nomine, hæreditatem dictæ consorti nostræ sic delatam, & ipsam hæreditatem adeundum, & eidem vos inmiscendum, necnon adipiscendum, retinendum, & defendendum possessionem, tàm ipsius hæreditatis quàm aliarum quarumcumque possessionum & terrarum ad dictam consortem nostram, & nos ejus nomine, in Zelandiâ & locis aliis, ex donatione seu concessione recolendæ memoriæ Gullielmi comitis Hanoniæ, patris dictæ consortis nostræ, vel aliàs quocumque titulo pertinentium;

Redditus, obventiones, & proficua quæcumque, indè provenientia, ad opus nostrum & dictæ consortis nostræ colligendum & levandum;

Fidelitates, & homagia, & alia quæcumque servitia, dictæ consorti nostræ & nobis ejus nomine in hac parte debita, petendum, exigendum, & recipiendum;

Judices, officiarios, & ministros, tam pro bono regimine subditorum, quam terrarum & possessionum hujusmodi, ordinandum, faciendum, & statuendum, & eos, prout expedire videritis, ammovendum;

Ac omnia alia & singula faciendum & excercendum quæ ad augmentationem & additionem ipsius hæreditatis, ac ad assecutionem & defensionem, tam ipsius hæreditatis quam aliarum terrarum ad dictam consortem nostram, & ad nos ejus nomine, ut præmittitur, quomodolibet pertinentium, ac etiam pro conservatione juris nostri & dictæ consortis nostræ in hac parte oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Vobis, tribus, & duobus vestrûm, quorum vos, præfate Johannes de Hanoniâ, unum & præcipuum esse volumus, plenam & liberam, cum excercitio meri & mixti imperii, ac jurisdictionis cujuscumque, ad nos sic pertinentis, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes pro nobis, & dictâ consorte nostrâ, nos & ipsam, ratum & gratum habituros quicquid per vos, tres seu duos vestrûm, quorum vos, præfate Johannes de Hanoniâ, sitis unus, nostro vel dictæ consortis nostræ nomine, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Octobris.

Et mandatum est episcopis, abbatibus, prioribus, marchionibus, comitibus, baronibus, militibus, senescallis, præpositis, constabulariis, burgimagistris, scabinis, consulibus, & omnibus subditis terrarum & locorum prædictorum, quod eisdem Johanni, Johanni, Willielmo, & Ivoni, tribus & duobus eorum, quorum præfatus Johannes de Hanoniâ sit unus, in præmissis omnibus & singulis faciendis, exequendis & complendis, intendentes, auxiliantes sint & respondentes in formâ prædictâ.

Dat' ut supra.

Consimilis commissio dirigitur præfatis Johanni de Lewedale, Willielmo Sturi, militibus, & Ivoni de Clynton, & duobus eorum, sub eâdem datâ.

Et eodem modo mandatum est, ut supra, quod eisdem Johanni, Willielmo, & Ivoni, & duobus eorum, in præmissis, *&c. ut supra.*

Dat' ut supra.

De proclamando quod homines de comitatibus Northumbr', Cumbr', & Westmerl', animalia sua extra dictos comitatus elongari faciant, propter invasionem Scotorum.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbr', salutem. Quia datum est nobis intelligi quod Scoti, inimici & rebelles nostri, congregatâ non modicâ multitudine hominum ad arma & aliorum, regnum nostrum Angliæ hostiliter ingredi proponunt infra breve, ad deprædationes, incendia, & alia facinora pro viribus perpetrandum;

Tibi præcipimus quod statim, visis præsentibus, in locis infra ballivam tuam ubi necesse fuerit, publicè proclamari facias, quod omnes homines ejusdem comitatûs, sub gravi forisfacturâ nostrâ, animalia & pecora sua quæcumque extra comitatum illum usque forestam de Galtres in comitatu Eborum, & alibi, ubi melius salvari valeant & tueri, cum omni celeritate quâ poterunt, duci & elongari, & ea ibidem pro voluntate suâ custodiri faciant, absque aliquo pro pasturâ pro eisdem nobis, seu alicui alii, dando seu solvendo; ita quod dicti inimici nostri sustentationem indè non habeant seu succursum:

Mandavimus enim venerabili patri Thomæ Dunolm' episcopo, ac vicecomitibus nostris Eborum & Lancastr', quod idem episcopus infra libertatem suam Dunolm', & singuli vicecomitum prædictorum in ballivis suis, publicè faciant proclamari, quod omnes homines de libertate & comitatibus prædictis, dictos homines de prædicto comitatu Northumbr', cum pecoribus & animalibus suis, per libertatem & comitatus prædictos venientes, & ibidem morantes, & exinde transeuntes, favorabiliter pertractent, & ipsos in forestis, pasturis & vastis nostris & aliorum morari, & animalia sua ibidem depascere liberè permittant, absque aliquo ab eis capiendo, sicut prædictum est:

Et hoc, sicut te indempnem servare volueris, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxiv. Octobr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo mandatum est Vicecomitibus Cumbr' & Westmerl', de animalibus & pecoribus hominum eorumdem comitatuum usque forestam de Knaresburgh, in dicto comitatu Eborum, & alibi, &c. ducend'.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & cons'.

Et mandatum est venerabili patri Thomæ Dunolm' episcopo, quod ipse infra libertatem suam Dunolm' publicè faciat proclamari, quod omnes homines de libertate prædictâ dictos homines de prædictis comitatibus Northumbr', Cumbr', & Westmerl', cum pecoribus & animalibus suis, per libertatem prædictam venientes & ibidem morantes & exindè transeuntes, favorabiliter pertractent, & ipsos in forestis, pasturis & vastis Regis & aliorum morari, & animalia sua ibidem depascere liberè permittant, absque aliquo ab eis capiendo, sicut prædictum est.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus Eborum & Lancastr', sub eâdem datâ.

Memorandum de liberatione magni sigilli Regis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 10. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod dominus Robertus de Sadyngton', cancellarius domini nostri Regis, die Mercurii, videlicet, vicesimo sexto die Octobris anno præsenti, magnum sigillum ipsius domini Regis pro regimine regni Angliæ deputatum, & in custodiâ ipsius Roberti tunc existens, eidem domino nostro Regi de præcepto suo, in quadam camerâ suâ in pallacio Westm', vocatâ la Cagechaumbre, liberavit, & idem dominus Rex, recepto sigillo prædicto, illud statim in eadem camerâ magistro Johanni de Offord quem constituit cancellarium suum, capto prius ab eo sacramento de officio illo fideliter faciendo & excercendo, tradidit, prout moris est, custodiendum: Johanne archiepiscopo Cantuar', Thoma Warr', Willielmo Hunt', Roberto Suff', comitibus, Bartholomeo de Burghersh, & aliis tunc ibidem præsentibus.

Quiquidam Johannes idem sigillum ab eodem domino Rege recepit, & illud secum ad hospicium suum apud Totenhale, juxta hospitale Sancti Egidii extra London' detulit, & die Jovis tunc proximo sequente apud Westm', in magnâ aulâ ibidem, videlicet, in placeâ cancellariæ, cartas & litteras patentes, & brevia indè consignari fecit.

De commissariis ad tractandum cum nuncio Papæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Pat. 19 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cum venerabilis pater, archiepiscopus Ravennæ, nuncius domini Summi Pontificis, ad nos sit venturus;

Nos, ex variis & arduis causis præpediti, & propter hoc ad recipiendum ipsum archiepiscopum, & literas per eum deferendas, ac ad audiendum relationem ejusdem, & ad ipsum expediendum, intendere commodè non valemus, ac de circumspectione, fidelitate, & industriâ dilectorum & fidelium nostrorum,

Edwardi principis, ducis Cornubiæ & comitis Cestriæ, filii nostri carissimi,

Et venerabilium patrum,

Johannis archiepiscopi Cantuar', totius Angliæ primatis,

Radulphi, London', & Willielmi, Norwicen', } *episcoporum;*

Necnon *Ricardi Arundell', & Willielmi Huntyngdon',* } *comitum;*

Ac magistri *Johannis de Offord, decani Lincolniensis, cancellarii; & Willielmi de Edyngton, thesaurarii, nostrorum;*

plenam fiduciam reportantes, eisdem, principi, archiepiscopo Cantuar', episcopis, comitibus, cancellario, & thesaurario, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, ad ipsum archiepiscopum Ravennæ, ac literas apostolicas, & aliorum nobis per eum deferendas, cum reverentiâ quâ decet, recipiendum;

Et easdem literas aperiendum, ac relationem suam audiendum, & responsum super hiis, si expedire viderint, faciendum, ac nos super præmissis certificandum, ac omnia alia, quæ præmissa concernere poterunt, faciendum & complendum, tenore præsentium, plenam committimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid iidem, princeps, archiepiscopus Cantuariensis, episcopi, comites, cancellarius, & thesaurarius, septem, sex, quinque, quatuor, tres, vel duo eorum, nostro nomine, fecerint in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Westm', viii. die Novembris.

Ad Regem Portugalliæ, de credentiâ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 9. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Portugalliæ & Algarbiæ Regi illustri, consanguineo suo carissimo, Edwardus, ejusdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem, & votivis semper successibus gratulari.

Considerantes quod domus vestra regia, tàm in sanctimoniæ gratiâ, quam in propagatione bonæ prolis, diutinè floruit, & floret feliciter hiis diebus, & propter hoc ligam inter domos nostras regias desiderabiliter affectantes;

Fideles nostros dilectos, magistros Andream de Offord, Ricardum de Saham, juris civilis professores, & nostros familiares, ac Philippum de Barton, super intentione nostrâ in hac parte pleniùs informatos, ad vestram præsentiam prævidimus destinandos;

Quibus, & eorum cuilibet, in dicendis ex parte nostrâ, velit vestra sublimitas dare fidem.

Dat' in pallatio nostro Westm', viii. die Novembris.

De tractando cum dicto Rege, super matrimonio.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Pat. 19 Edw. III. p. 3. m. 11. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, magistrorum Andreæ de Offord, Ricardi de Saham, juris civilis professorum, & nostrorum familiarium, & Philippi de Barton, confidentes, ad tractandum cum serenissimo principe, domino Portugalliæ & Algarbiæ Rege illustri, consanguineo nostro carissimo, seu deputandis ab eo, super matrimonio inter primogenitum nostrum, Edwardum principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, vel aliquem alium de filiis nostris, & aliquam de filiabus dicti Regis, contrahendo;

Ac super dote, dotalitio, ac donatione propter nuptias, ac arris in hac parte, constituendum, & de terminis solutionis faciendæ consentiendum, & ea, quæ sic tractata, constituta, & consensa fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis, & circa ea, necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Ipsis, Andreæ, Ricardo, & Philippo, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, Andream, Ricardum, & Philippum, & eorum quemlibet, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in pallatio nostro Westm', viii. die Novembris.

Ad Reginam Castellæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Claus. 19 Edw. III. p. 2. m. 9. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMA DOMINA. Redeuntes pridem ad nos ambassiatores nostri, ad consanguinei nostri carissimi, illustris Regis Ispanniæ, conthoralis vestri, vestramque præsentiam nuper missi, nobis ex parte vestrâ, inter alia, retulerunt quod valdè placeret sublimitati vestræ, quod super contrahendo matrimonio inter unum de filiis nostris & sororem vestram, filiam illustris Regis Portugalliæ, patris vestri, tractatus haberetur;

Super quo vobis nos meminimus rescripsisse, quod, ad sic tractandum, idem dominus pater vester, cum super hoc nobis scribere voluerit, inveniet nos paratos.

Et quia considerantes quod domus regia Portugalliæ, tàm in sanctimoniæ gratiâ, quàm in propagatione bonæ prolis, diutinè floruit, & floret feliciter hiis diebus, & propter hoc ligam hujusmodi desiderabiliter affectantes, fideles nostros dilectos, magistros Andream de Offord, Ricardum de Saham, juris civilis professores, & nostros familiares, ac Philippum de Barton, super intentione nostrâ in hac parte pleniùs informatos, ad vestram celsitudinem duximus transmittendos; quibus & eorum cuilibet, super dicendis ex parte nostrâ, dignetur vestra serenitas dare fidem.

Dat' apud Westm', viii. die Novembris.

Ad Papam, super dissolutione treugæ.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Cum reverentiâ debitâ recepimus sanctitatis vestræ litteras:

Per quas recitatis priùs in hâc parte litteris nostris, super dissolutione treugæ, inter nos & Philippum de Valoys nuper initæ, vestræ beatitudini pridem missis, culpam, quam eidem Philippo imponimus, in nos nititur vestra sanctitas retorquere.

Super quibus cum prælatis, & proceribus, ac peritis aliis, de concilio nostro existentibus, deliberationem habuimus diligentem, ut vestræ clementiæ responsionem veram & congruam faciamus, quæ vobis habet nos meritò reddere, ut confidimus, excusatos;

Quam tamen propter adventum reverendi patris archiepiscopi Ravennæ, ad nos in sanctitatis vestræ nuncio destinati, cui litteras nostras fieri fecimus de conductu, & ejus adventum indies præstolamur, si forsan aliquid super hac materiâ ex parte sanctitatis vestræ nobis habeat referendum, duximus differendam;

Quamobrem sanctitati vestræ votivo supplicamus affectu, quatinùs dilationem hujusmodi æquanimiter tolerare dignetur vestra moderatio circumspecta; nam, audito præfato archiepiscopo, sic respondere curabimus, quod nichil nobis ad culpam debeat rationabiliter imputari.

Conservet vos Altissimus, ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ, per tempora prospera & longæva.

Dat' apud Westm', xi. die Novembris.

De receptore exituum ducatûs Britanniæ constituto.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 E. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, vicecomitibus, militibus, senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, officialibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis quibuscumque, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum bonæ memoriæ Johannes nuper dux Britanniæ & comes de Monte Forti, in testamento suo, ordinaverit nos tutorem & curatorem Johannis, filii & hæredis ejusdem ducis, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis;

Nos, ut tutor & curator ipsius hæredis, & dominus superior ducatûs Britanniæ, de bono regimine ejusdem hæredis, jam ducis Britanniæ, & comitis de Monte Forti, ac bonorum & rerum suarum soliciti, & de fidelitate dilecti clerici nostri, Johannis de Charneles plenius confidentes;

Constituimus ipsum receptorem omnium exituum, redditnum, & proficuorum, tam dicti ducatûs, & aliarum terrarum, quæ sunt de hæreditate ejusdem hæredis, quam custumarum & redditunm, quos dictus dux Britanniæ apud Burdegaliam, & alibi in Vasconiâ de navibus, ibidem carcatis, percipere debet;

Ita quod idem Johannes de omnibus exitibus prædictis, nobis, ut tutori & curatori prædicti hæredis, fidelem compotum reddat, & indè ad mandata nostra, plenè respondeat prout decet.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duraturas.

Dat' apud Westm', xv. die Novembris.

Per ipsum Regem.

Ad tractandum cum republicâ Januensi.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.
Rot. Franc. 19 E. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum Nicholini de Flisco & Antonii Usus Maris, pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum cum consulibus, nobilibus, & aliis civitatis & potestatis Januensium, super ligis & amicitiis solidis, inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis, libertatibus & immunitatibus, sive privilegiis, hominibus civitatis & potestatis Januensium per nos, infra dominium & potestatem nostra, concedendis;

Necnon de omnibus aliis, mutuum commodum nostri, & subditorum nostrorum, ac hominum civitatis & potestatis Januensium prædictarum, concernentibus faciendis, & ad ea quæ sic tractata & concordata fuerint, quâcumque securitate firmandum & roborandum, dictis Nicholino & Antonio, & eorum alteri, plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsos Nicholinum & Antonium, vel eorum alterum tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in pallatio Regis Westm', xv. die Novembris.

Bulla Clementis VI. Papæ, super cardinalibus pro tractatu pacis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, dilecto filio, Johanni de Thoresby, salutem & apostolicam benedictionem.

Sicut providâ & maturâ deliberatione pridem per nos & fratres nostros, ut tua non ignorat discretio, extitit ordinatum, ecce! quod, venerabilem fratrem, Anibaldum episcopum Tusculanensem, & dilectum filium, nostros, Stephanum tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbiterum, cardinales apostolicæ sedis nuncios, ad carissimorum in CHRISTO filiorum nostrorum, Philippi Franciæ & Edwardi Angliæ, Regum illustrium, presentiam, pro tractatu pacis inter eos, actore Domino, reformandæ, invicem destinamus;

Rogantes discretionem tuam & hortantes attentè, quatinùs eisdem cardinalibus efficaciter & reverenter super prædictis, prout fuerit oportunum, assistas taliter solicitudinibus operosis, quod indè consequaris à Domino meritum, & à nobis commendari valeas non indignè.

Sanè, quia præfato Anibaldo episcopo quædam specialiter imposuimus, eidem discretioni tuæ verbo tenus explicanda, precibus nostris adicimus ut eidem fidem adhibeas credulam super eis.

Dat' Avinion', vii. kal' Decembris, pontificatûs nostri anno quarto.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ad ecclesiam Winton'.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

In amore virtutum, & illarum operibus circa ecclesias & *earum ministros, præsertim pontificali dignitate præditos,* favorabiliter exercendis, decet celsitudinem regiam se habere continuè studiosam; maximè cum ex hoc ei, proculdubiò, benedictionis Divinæ præmium, & humanæ laudis præconium acquiratur.

Dudum siquidem bonæ memoriæ Adam episcopo Wintoniensi, regimini Wintoniensis ecclesiæ præsidente, nos, intendentes eidem ecclesiæ, cum vacaret, per apostolicæ sedis providentiam, ydoneam præesse personam, provisionem ipsius ecclesiæ Wintoniensis dispositioni nostræ duximus specialiter reservandum; decernentes extunc irritum & inane si secus super hiis per quoscunque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingeret attemptari.

Postmodùm verò, præfatâ ecclesiâ, per obitum ejusdem Adæ, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, pastoris solatio destitutâ, nos vacatione hujusmodi fidedignis relatibus intellectâ, ad provisionem ipsius ecclesiæ celerem & felicem, de quâ nullus præter nos, eâ vice, se intromittere poterat, reservatione & decreto hujusmodi obsistentibus, ne ipsa Wintoniensis ecclesia longæ vacationis incommodis exponeretur, paternis & solicitis studiis intendentes, & cupientes eidem ecclesiæ talem præesse personam, quæ sciret, vellet, & posset eam præservare à noxiis & adversis, ac in suis manutenere juribus, & etiam adaugere;

Post deliberationem, quam super hiis cum fratribus nostris habuimus, demùm, ad dilectum filium Willielmum de Edyngdon, electum Wintoniensem, canonicum Saresbiriensem, in sacerdotio constitutum, litterarum scientiâ præditum, morum & vitæ honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, ac aliis virtutum meritis, prout testimonio fidedignorum accepimus, multipliciter insignitum, intuitum direximus nostræ mentis;

Quibus omnibus debitâ meditatione pensatis, de personâ ipsius Willielmi eidem ecclesiæ Wintoniensi, de dictorum fratrum consilio, auctoritate apostolicâ providimus, ipsumque Willielmum illi præfecimus in episcopum & pastorem, curam & administrationem ipsius eidem Willielmo in temporalibus & spiritualibus plenariè committendo; in Illo, qui dat gratias & largitur præmia, confidentes quod eadem Wintoniensis ecclesia, sub ipsius Willielmi felici regimine, Gratiâ eidem Willielmo assistente Divinâ, prosperè dirigetur & salubria, dante Domino, suscipiet incrementa.

Cum igitur, ut idem Willielmus electus in exercendâ dictæ ecclesiæ administratione faciliùs proficere valeat, favor regius sibi esse noscatur plurimum oportunus, serenitatem regiam rogamus & hortamur attentè, quatinùs eundem electum & commissam sibi ecclesiam habens, pro nostrâ & apostolicæ sedis reverentiâ, propensiùs commendatos, in ampliandis & conservandis juribus suis te reddas ipsis favorabilem, & in cunctis oportunitatibus gratiosum; ita quod idem electus, tuæ celsitudinis fultus auxilio, in executione commissi ecclesiæ prædictæ regiminis, possit, DEO propitio, prosperari; ac tibi exindè à DEO perennis vitæ retributio, & à nobis condigna proveniat actio gratiarum.

Dat' Avinion', v. id' Decembris, pontificatûs nostri anno quarto.

P. de Faiol'.

Sigillo avulso.

De intendendo comiti Norhampton', locumtenenti Regis in Britannia.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 E. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo Johanni de Charvels, receptori nostro in ducatu Britanniæ, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod dilecto consanguineo & fideli nostro Willielmo de Bohun comiti Norhampton', capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto, in omnibus dictum officium vestrum, ac aliis honorem & commodum nostra in hac parte concernentibus, prout per ipsum comitem ex parte nostrâ vobis injunctum & oneratum fuerit, pareatis & intendatis:

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege apud Rokyngham, ix. die Decembris

Per ipsum Regem.

De florenis, magnatibus in partibus Vasconiæ, liberandis.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Liberat. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, Petro Gretheved, quinquaginta & unum milia florenos de scuto, in pretio decem milium & ducentarum librarum sterlingorum, pretii cujuslibet floreni quatuor solidorum, ad solvendum & liberandum dilectis & fidelibus nostris, magnatibus in partibus Vasconiæ, in obsequio nostro commorantibus; videlicet,

Henrico comiti Lancastriæ & Derbiæ, consanguineo nostro carissimo, duodecim milia florenorum de scuto;

Laurentio de Hastynges comiti Pembrochiæ, mille sexcentos sexaginta & sex florenos de scuto;

Waltero de Manny, mille trescentos triginta & tres florenos de scuto;

Pro remuneratione eorumdem pro secundo quarterio anni, à tempore quo in partibus illis in obsequio nostro prædicto extiterunt, ultra vadia guerræ consueta;

Et residuum florenorum prædictorum pro expeditione negotiorum nostrorum in dictis partibus Vasconiæ, per avisamentum præfati comitis Lancastriæ, ac senescalli nostri Vasconiæ, & constabularii nostri Burdegaliæ, & prout præfato Petro per nos pleniùs est injunctum.

Teste Rege, apud Clipston, x. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium, & per billam thesaurariæ.

De frumento illuc asportando.

A. D. 1345. An. 19 Edw. III.

Liberat. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod dilecto clerico nostro, Petro Gretheved, ducenta sexaginta & decem dolia floræ, centum quaterviginti & octo quarteria & quatuor bussellos frumenti, & mille & quindecim quarteria avenarum, ad ducendum ad partes Vasconiæ, & ad liberandum ibidem pro expeditione quorumdam negotiorum nostrorum, per avisamentum dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ & Derbiæ, ac senescalli nostri Vasconiæ, & constabularii nostri Burdegaliæ, prout præfato Petro per nos pleniùs est injunctum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium, & per billam thesaurariæ.

De securitate capiendâ de dominis seu magistris omnium navium de regno Angliæ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Vascon. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, salutem. Quibusdam certis de causis vobis mandamus, quod sufficientem securitatem à dominis seu magistris omnium navium de regno nostro Angliæ, portagii triginta doliorum & ultra, quas apud Burdegaliam & alibi in partibus adjacentibus inveniri contigerit, de eisdem navibus apud portum de Portesmuth, in quindenâ Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurâ ad ultimum, habendis, recipiatis, ad proficiscendum cum eisdem navibus in obsequium nostrum, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ: & naves illas alibi quam ad partes Angliæ & Flandriæ nullatenus frettari permittatis, navibus de terrâ nostrâ Hiberniæ dumtaxat exceptis:

Nos, de securitate hujusmodi, ac de numero & nominibus navium prædictarum, in cancellariâ nostrâ, sub sigillo vestro, circa dictum festum Purificationis distinctè & apertè certificantes.

T.R. apud Westm', xix. die Decembr'.

Ad Papam, pro dispensatione expediendâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. De profusâ largitione gratiæ, quam pia vestra moderatio, consanguineo nostro carissimo, Richardo comiti Arundellæ, libentiùs, nostrorum consideratione precaminum, pridem fecit, sanctitati vestræ grates referimus cordiales:

Set cum dispensatio pro dicto comite & consanguineâ nostrâ carissimâ, Alianora de Lancastriâ, juxta comissionem ejusdem sanctitatis, in partibus facienda, non sit, ut cupimus, adhuc facta, vestræ clementiæ attentiùs quo possumus, supplicamus quatinùs, ex superinfusione gratiæ, dignetur vestra benignitas dictum negotium, revocatâ commissione prædictâ, finaliter & misericorditer expedire, & procuratores seu nuncios ipsius comitis, ad sanctitatis vestræ præsentiam, ad prosequendum dictum negotium, accedentes, recommendatos habere cum exhibitione gratiæ plenioris.

Reverendo verò patri archiepiscopo Ravennæ, vestri & sedis apostolicæ nuncio, ad nos misso, aperuimus super hoc pleniùs mentem nostram; rogantes eundem ut ipsius expeditionem negotii sanctitati vestræ effectualiter recommendet.

Conservet, &c.

Dat' in pallatio nostro Westm', xx. die Decembris.

Super dispensatione prætactâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REVERENDE pater & amice carissime. Operosam diligentiam & solicitudinem efficacem, quas circa dispensationem pro fideli nostro dilecto, Ricardo comite Arundellæ, & Alianorâ de Lancastriâ, consanguineâ nostrâ carissimâ, efficaciter impendistis, plenis prosequimur actionibus gratiarum.

Set cum dicta dispensatio, juxta commissionem sedis apostolicæ, non sit, ut cupimus, adhuc facta, super hoc domino Summo Pontifici per nostras supplicavimus litteras speciales, ut dictum dispensationis negotium, revocatâ commissione prædictâ, dignetur finaliter expedire.

Quamobrem vestram amicitiam attentè rogamus, quatinùs dictum negotium penes dictum dominum Summum Pontificem velitis, nostri consideratione, ex consuetâ vestrâ bonitate promovere, & nuncios ipsius comitis, ad Romanam curiam pro expeditione negotii memorati accedentes, recommendatos habere, gratisque consiliis & auxiliis, si placuerit, prævenire.

Dat' ut supra.

De hæreditate Philippæ Reginæ Angliæ, in Hanonia & alibi, petendâ & recipiendâ.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Pat. 19 Edw. III. p. 3. m. 3. in Turr. Lond.

UNIVERSIS & singulis, ad quos præsentes literæ pervenerint, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod, cùm, per mortem inclitæ memoriæ Willielmi nuper comitis Hanoniæ, hæreditas præclara ejusdem comitis, seu pars ipsius hæreditatis legitima, Philippæ Reginæ consorti nostræ carissimæ, sorori dicti comitis, jam sic notoriè devoluta, diversique aliæ terræ, possessiones, & redditus, qui fuerunt prædicti comitis, ad eandem consortem nostram, & ad nos, ejus nomine, in Hanoniâ, Zelandiâ, Holandiâ, & Frisiâ, & partibus adjacentibus pertinere noscantur;

Nos, jus nostrum & dictæ consortis nostræ prosequi & assequi volentes, prout convenit in hâc parte, ac de sinceritate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Ottonis domini de Cuyk, Rogeri de Bello Campo, Johannis de Levedale, Willielmi Stury, & Wulfardi de Gistell, militum, ac Ivonis de Clynton clerici, plenè confidentes;

Ad agnoscendum, nostro & dictæ consortis nostræ nomine, hæreditatem, ejusve portionem, eidem consorti nostræ sic delatam, & ipsam adeundum, & eidem se immiscendum, necnon adipiscendum, retinendum, & defendendum possessionem, tam ipsius hæreditatis, portionisve ejusdem, sic, ut præfertur, delatæ, quam aliorum quorumcumque dominiorum, terrarum, & reddituum, ad dictam consortem nostram & nos, ejus nomine, in Hanonia, Zelandiâ, Holandiâ, & Frisiâ, & locis aliis, ex donatione, seu concessione recolendæ memoriæ Willielmi dudùm comitis Hanoniæ, fratris dictæ consortis nostræ, vel aliàs, quocumque titulo pertinentium, redditus, obventiones, & proficua quæcumque, indè provenientia, ad opus nostrum & dictæ consortis nostræ colligendum & levandum, fidelitates & homagia & alia quæcumque servitia, dictæ consorti nostræ & nobis ejus nomine in hâc parte debita, petendum, exigendum, & recipiendum, judiciumque familiæ assequendum intentandum & prosequendum;

Ac officiarios & ministros, tam pro bono regimine subditorum, quam terrarum & possessionum hujusmodi, ordinandum, faciendum, & statuendum, eosque, prout expedire viderint, amovendum, & in locis eorumdem alios subrogandum;

Necnon ad tractandum & concordandum cum cohæredibus & participibus ipsius hæreditatis, si qui, vel quæ, fuerint, de divisione ejusdem hæreditatis, & portionum assignatione, inter nos & dictam consortem nostram ac ipsos cohæredes & participes faciendâ;

Et ad omnia & singula faciendum & excercendum, quæ ad assecutionem hæreditatis, seu portionis, indè nos & dictam consortem nostram contingentis, ac divisionem, seu partitionem, vel assignationem, & executionem indè faciendam, necessaria & oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, eisdem, Ottoni, Rogero, Johanni, Willielmo, Wulfardo, & Ivoni, quinque, quatuor, & tribus eorum, plenam & liberam, cum excercitio meri & mixti imperii, ac jurisdictionis cujuscumque, ad nos & dictam consortem nostram sic pertinentis, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes, pro nobis & dictâ consorte nostrâ, nos & ipsam ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, Ottonem, Rogerum, Johannem, Willielmum, Wulfardum, & Ivonem, quinque, quatuor, & tres eorum, nostro vel dictæ consortis nostræ nomine, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Wodestok, xxvii. die Decembris.

De tractando cum Imperatore.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III. Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi marchionis Juliacensis, Ottonis domini de Cuyk, Rogeri de Bello Campo, Johannis de Levedale, Willielmi Stury, & Wolfardi de Gistel, militum, ac Ivonis de Clynton clerici confidentes, constituimus ipsos sex, quinque, quatuor, tres, & duos eorum, ad tractandum & concordandum, pro nobis & nostro nomine, cum serenissimo principe, domino Lodowico, Romanorum Imperatore, semper Augusto, seu deputandis per eum, super ligis & amicitiis perpetuis, inter ipsum Imperatorem & nos ineundis, & de ligis, pridem hinc indè contractis innovandis, & de mutuis auxiliis contra omnes homines faciendis & præstandis, & ea quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et nos, & hæredes nostros, ad eorum observationem, quatinùs ad nos attinet, obligandum;

Et securitatem, quæ nobis fieri debeat in hac parte, stipulandum & recipiendum, & omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis, &. circa ea, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos, pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid per dictos, marchionem, Ottonem, Rogerum, Johannem, Willielmum, Wolfardum, & Ivonem, sex, quinque, quatuor, tres, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Wodestok, xxvii. die Decembris.

De tractando cum marchione Brandeburgensi.

A.D. 1345. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi marchionis, &c. *ut supra usque ibi*, ad tractandum & concordandum, pro nobis & nostro nomine, cum illustri Lodowico marchione Brandeburgensi duce Bavarriæ, super ligis & amicitiis perpetuis inter serenissimum principem, patrem dicti ducis & ipsum ducem, seu deputandos per eos ex unâ parte, & nos ex alterâ ineundis; & de ligis pridem, &c. *ut supra.*

In cujus, &c.

Teste ut supra.

De navibus pro passagio Regis arestandis.

A.D. 1346. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, constabulariis, & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Gawani Corder, & Willielmi Bisshop servientis nostri ad arma, pleniùs confidentes, assignavimus ipsos, conjunctim & divisim, ad omnes naves portagii triginta doliorum & ultra, ac fluvos & bargeas pro proximo passagio nostro aptos, quos, tam infra portus & loca Quinque Portuum, quam alibi in comitatibus Kantiæ & Sussex', tam infra libertates quam extra, inveniri contigerit, arestandum, & ad eosdem naves, fluvos, & bargeas hominibus & aliis necessariis benè paratas, usque portum de Portesmuth, pro dicto passagio nostro, citra quindenam Purifications Beatæ Mariæ virginis proximò futuram, duci, & ad dictos naves, fluvos, & bargeas per dominos eorumdem, si necesse fuerit, reparandum & compelli faciendum;

Ita quod sint apud dictum locum de Portesmuth, in dictâ quindenâ ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum nobiscum ad vadia nostra, ubi dominos & magistros navium, fluvorum & bargearum prædictorum tunc fecerimus præmuniri; necnon ad capiendum & arestandum omnes illos quos in hac parte contrarios invenerint seu rebelles, & eos prisonis nostris mancipand', in eisdem moraturos quousque aliter de eis duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Gawano & Willielmo, & utrique eorum, in præmissis faciendis, explendis, & exequendis, intendentes sitis, obedientes, consulentes, & auxiliantes quotiens & prout iidem Gawanus & Willielmus, vel eorum alter, vobis scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Langele, primo die Januarii.

Per ipsum Regem.

De proclamando quod homines habentes cartas de pardonatione, proficiscantur in obsequium Regis.

A.D. 1346. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lanc', salutem. Cum nuper nonnullis hominibus comitatûs prædicti, cartas nostras de pardonatione feloniarum, homicidiorum, latrociniorum, & trangressionum in regno nostro per ipsos perpetratorum, de graciâ nostrâ speciali concesserimus; ita quod ipsi in obsequium nostrum ad præmunitionem nostram proficiscantur, & in eodem obsequio nostro ad custus suos proprios per unum annum morentur, prout in litteris nostris prædictis pleniùs continetur:

Et quia ad partes transmarinas, tam pro defensione regni nostri Angliæ quam pro juribus nostris in eisdem partibus recuperandis, Domino disponente, intendimus transfretare infra breve, per quod multitudinem armatorum & aliorum nobiscum oportet necessariò nos habere, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, publicè facias proclamari, quod omnes & singuli quibus hujusmodi litteræ nostræ de pardonatione factæ existunt, meliori & celeriori modo quo poterunt, se parent, videlicet, quilibet eorum juxta statum suum; & ipsi sic parati, & armis competentibus muniti, usque Portesmuth se festinent, ita quod sint ibidem primo die Marcii proximò futuro ad ultimum, ad proficiscendum nobiscum exindè ad dictas partes, ad sumptus suos proprios, in obsequio nostro moraturi, juxta tenorem cartarum prædictarum;

Et omnes illos quibus hujusmodi cartæ sunt concessæ, quos, factâ proclamatione hujusmodi, in ballivâ tuâ post prædictum primum die Marcii poteritis invenire, sine dilatione, capias, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri facias, quousque aliud à nobis habueris in mandatis; nos de nominibus illorum quos sic ceperis, in cancellariâ nostrâ reddas sub sigillo tuo distinctè & apertè certiores:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Wodestok', iii. die Januar'.

Per ipsum Regem & cons'.

Ad Papæ litteras super dissolutione treugæ, & de credentiâ.

A.D. 1346. An. 19 Edw. III.

Rot. Rom. 19 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. Præcellens sapientia & præeminentia dignitatis, quibus sanctitatem vestram Altissimus insignivit, firmam nobis fiduciam repromittunt quod ea, quæ vestræ clementiæ rationabiliter significare duxerimus, vestra curabit benignitas amicabiliter acceptare.

Cum itaque, habitâ tam super sanctitatis vestræ litteris, pridem nobis missis, per quas, excusando nostrum adversarium, in nos culpam dissolutionis treugarum eadem sanctitas nititur retorquere, de quo non levis nobis ingeritur admirandi materia, quam super aliis litteris vestris, nobis, per reverendum patrem, dominum archiepiscopum Ravennatem præsentatis, & expositâ nobis per eum commissâ sibi per eandem sanctitatem credentiâ, cum magnatibus & peritis de concilio nostro deliberatione diligenti;

Dilectum clericum nostrum, magistrum Richardum Vaghan, canonicum London', legum doctorem, super præmissis omnibus, ac aliis, & ordinatâ voluntate quam habemus ad faciendum per omnia quod expedit & decebit, specialiter informatum, ad sanctitatis vestræ præsentiam prævidimus destinandum; cui dignetur, quæsumus, vestra benignitas auditum præbere benivolum, & super dicendis, vestræ sanctitati pleniùs explicandis, credulam dare fidem.

Conservet, &c.

Dat' apud Wodestok, viii. die Januarii.

Super vadiis Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ.

A.D. 1346. An. 19 Edw. III.

Claus. 19 Edw III. p. 2. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Cum nos quandam summam florenorum, de monetâ auri nostri Angliæ, vocatâ la Noble, dilecto consanguineo & fideli nostro, Edwardo de Balliolo, Regi Scotiæ, pro vadiis suis, & hominum suorum, secum in partibus borealibus, pro defensione partium illarum, contra hostiles invasiones Scotorum, inimicorum & rebellium nostrorum, commorantium, fecimus liberari;

Tibi præcipimus, quod in locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi videris expedire, publicè proclamari facias, quod omnes & singuli homines in eodem comitatu dictos florenos, juxta pretium indè ordinatum, ac proclamationes nostras ante hæc tempora super hoc factas, in qualibet solutione, per præfatum Regem & suos eis faciendâ, recipiant sine difficultate vel contradictione aliquali:

Et si quos, post proclamationem hujusmodi, inveneris dictos florenos recipere recusantes, tunc eos capias, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri facies, quousque aliud indè duxerimus demandandum; nos, de nominibus illorum, quos per te sic capi contigerit, in cancellariâ nostrâ, sub sigillo tuo, distinctè & apertè, certificans indilatè.

Teste Rege, apud Turrim London', ix. die Januarii.

Per concilium.

De parando ad proficiscendum cum Rege contra Philippum de Valesio.

A.D. 1346. An. 19 Edw. III.

Rot. Franc. 19 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Cum assignaverimus certos fideles nostros, in singulis comitatibus regni nostri Angliæ citra Trentam, ad præmuniendum & excitandum omnes homines ad arma in comitatibus prædictis, inter ætates sexdecim & sexaginta annorum, quod ipsi omnes & singuli, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, cum equis & armis, ad proficiscendum nobiscum pro defensione regni nostri Angliæ, se pararent;

Ac jam intellexerimus quod Philippus de Valesio, adversarius noster de Franciâ, machinans & cominans nos & nostros destruere, & linguam delere, si possit, penitùs Anglicanam, armatam colligit potentiam quantam potest, & magnum congregat navigium, ad invadendum regnum nostrum Angliæ, & nostrum navigium destruendum;

Nos, considerantes quod, nisi cominatis nobis per eum dampnis & periculis citiùs & potentiùs occurramus, dicto regno nostro Angliæ, necnon navigio nostro maritimo, ac consanguineis & aliis fidelibus nostris, in partibus transmarinis, pro expeditione guerræ nostræ existentibus, alligatisque nostris illarum partium, pericula, quod absit, inevitabilia & irreparabilia iminebunt, de consilio & avisamento magnatum, & aliorum de concilio nostro, pro defensione & salvatione necessariâ dicti regni nostri Angliæ, & pro evitandis periculis supradictis, excercitum nostrum validiùs, quo poterimus, apud Portesmuth, in medio Quadragesimæ proximò futuro, ordinavimus congregandum;

Volentes quod omnes & singuli homines ad arma, quos sic ad proficiscendum nobiscum mandavimus præmuniri, in formâ prædictâ, quibuscumque confictis seu voluntariis excusationibus cessantibus, tunc sint ibi.

Et ideò tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod per totam ballivam tuam, in singulis locis ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari facias, quod omnes & singuli homines ad arma comitatûs prædicti, inter ætates prædictas, potentes ad laborandum, videlicet, quilibet eorum juxta statum & facultates suas, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, ac terrarum, tenementorum, bonorum, & catallorum suorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, armis competentibus muniantur;

Et etiam, quod omnes alii homines, in facultatibus potentes, qui inter, citra, vel ultra ætates prædictas fuerint, & propter invalitudinem, vel debilitatem, aut impotentiam, seu teneritatem corporum suorum personaliter laborare non poterunt, videlicet, quilibet eorum juxta statum & facultates suas, alios, corporibus sufficientes & potentes, & de suo proprio, undè se armare poterunt, non habentes, loco sui inveniant, & in formâ prædictâ muniri faciant, sub pœna supradictâ.

Ita quod ipsi, sic muniti, sint apud Portesmuth die Dominicâ, in medio Quadragesimæ, proximò futuro ad ultimum, prompti & parati, cum equis & armis, quanto potentiùs poterunt, ad transfretandum nobiscum, ad vadia nostra, ex causis supradictis:

Scire faciens omnibus & singulis, quod non est intentionis seu voluntatis nostræ quod id, quod in tantâ necessitate jam sic fieri præcepimus, trahatur in exemplum vel consequentiam in futurum; & de eo quod indè feceris, nos in cancellariâ nostrâ reddas, sub sigillo tuo, citra primam diem Dominicam Quadragesimæ proximò futuram, distinctè & apertè certiores:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Leycestr', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus citra Trentam, sub eâdem datâ.

De proclamando super falconibus.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Norff' & Suff', salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod in singulis locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari facias, quod omnes illi qui falcones, austurcos, vertivellas, & gescias ante hæc tempora ceperunt, vel imposterum capient, eosdem falcones & austurcos, sub periculo quod incumbit, ad te deferant, tibi, per indenturas inter te & ipsos conficiendas, liberandos & salvò custodiendos quousque eosdem falcones & austurcos illis qui eos vendicaverint, mandaverimus liberari;

Et omnes illos quos, post proclamationem hujusmodi, per inquisitionem per te faciendam, vel aliàs per informationem legitimam, tibi constiterit hujusmodi falcones vel austurcos, vertivellas & gescias portantes sic captos, concelasse, & eos penes se detinuisse, per corpora sua, unà cum falconibus & austurcis prædictis, sine dilatione capi & arestari & salvò custodiri facias, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis: & hoc nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xxvii. die Januar'. Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Kanc'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Suth't'.
Vic' Wiltes'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Essex' & Hertford'.
Vic' Midd'.
Vic' Cantebr' & Hunt'.

De protectione pro Willielmo de Bohun comite Norhampton'.

A.D. 1346.—An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Ed. III. p. 1. m. 36. in Turr. Lond.

WILLIELMUS DE BOHUN comes Norhampton', qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ "Volumus usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum duraturas. Præsentibus," &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De Wallensibus eligendis.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 33. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo Willielmo de Bohun, comiti Norhampton', vel ejus senescallis, aut ballivis suis in terrâ & dominio ipsius comitis de Melenyth, salutem.

Quia, pro defensione & salvatione necessariâ regni nostri Angliæ, ordinavimus passagium nostrum ad partes transmarinas apud Portesmuth in medio Quadragesimæ proximò futuro, ac pro eodem passagio magno numero hominum tam Wallensium quam aliorum, necessariò indigemus;

Vobis mandamus firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, centum & quinquaginta homines Wallenses, quorum una medietas sit de sagittariis, & altera medietas sit de hominibus ad lanceas, infra terram & dominium prædicta sine dilatione eligi, arraiari & triari, & arcubus, sagittis & lanceis, ac aliis armis competentibus benè & sufficienter muniri, & eos, sic arraiatos & munitos, illis quos ductores eorumdem assignabimus, liberari faciatis, ad nos usque dictum locum de Portesmuth, ad vadia nostra ducend':

Ita quod dicti Wallenses prompti sint & parati citra primam diem Dominicam Quadragesimæ proximò futuram, vel in eâdem Dominicâ ad ultimum, ad veniendum ad nos in formâ prædictâ;

Et quod Anglici in Walliâ commorantes, inter dictos Wallenses non eligantur, nec in servicio nostro prædicto aliqualiter ducantur:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem regni nostri prædicti diligitis, nullatenus omittatis.

Nolumus autem quod prætextu præsentis mandati nostri, præjudicium aliquod Edwardo filio nostro carissimo, principi Walliæ generetur.

T. R. apud Westm', iii. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de numero Wallensium subscripto, in terris & dominiis subscriptis eligend' in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Reso ap Griffith', vel ejus senescallis aut ballivis suis in terra & dominio de Nerber, de quinquaginta Wallensibus.

Henr' comiti Lancastr', vel ejus senescallis, &c. de Monemuth, Grossemount, & Whitcastel, de CC. Wallensibus.

Johannæ comitissæ de la March, vel ejus senescallis, &c. de Ewyas Lacy, de xl. Wallensibus.

Humfrido de Bohun comiti Essex' & Hereford', vel ejus senescallis, &c. de Bregheynok, de CCC. Wallensibus.

Gilberto Talbot, vel ejus senescallis, &c. de Blaynleveny, Kirkehowel, & Stredewy, de C. Wallensibus.

Johannæ comiti ix de la March, vel ejus senescallis, &c. de Kery & Kedewy, d C. Wallensibus.

Bartholomeos de Burghersh, vel ejus senescallis, &c. de Ewyas Lacy, de xl. Wallensibus.

Johanni de la Ware, vel ejus senescallis, &c. de Haraldes Ewyas, de xx. Wallensibus.

Laurencio de Hastynges comiti Pembr', vel ejus senescallis, &c. de Overwent & Bergeveny, de Cl. Wallensibus.

Elizabethæ de Burgo, vel ejus senescallis, &c. de Usk, de Cl. Wallensibus.

Hugoni de Audele comiti Glouc', vel ejus senescallis, &c. de Neuport & Netherwent, de CC. Wallensibus.

Hugoni le Despenser, vel ejus senescallis, &c. de Glamorgan & Morgannon, de CCC. Wallensibus.

Johanni de Moubray, vel ejus senescallis, &c. de Gowere, de Cl. Wallensibus.

Henr' comiti Lancastr', vel ejus senescallis, &c. de Kedwelly, Carwathlan, & Iskemyn, de CC. Wallensibus.

Jacobo de Audele, vel ejus senescallis, &c. de Kemmeys & Commot Perneth, de C. Wallensibus.

Thomæ de Bello Campo comiti Warr', vel ejus senescallis, &c. de Elvel, de lx. Wallensibus.

Ricardo comiti Arundell', vel ejus senescallis. &c. de Osewaldestre & Cloune, de CC. Wallensibus.

Johanni de Cherleton, vel ejus senescallis, &c. de Powys, de D. Wallensibus.

Ricardo comiti Arundell', vel ejus senescallis, &c. de Chirk, de C. Wallensibus.

Rogero de Mortuo Mari, vel ejus senescallis, &c. de Warthrymyon. Radenore, & Wygemore, de CC. Wallensibus.

Mariæ comitissæ Norff', vel ejus senescallis, &c. de Strogoyl & Netherwent, de C. Wallensibus.

Laurencio de Hastynges comiti Pembr', vel ejus senescallis, &c. de Coytrath, de xl. Wallensibus.

De navibus de Baionâ arestandis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Vascon. 20 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Petro Donynyan admirallo flotæ navium de Baionâ jam in regno nostro Angliæ existentium, & ad idem regnum venientium, & Roberto Mounseux servienti suo ad arma, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos conjunctim & divisim ad capiendum & arestandum omnes naves de Baionâ, in quibuscumque portubus & locis, citra vel ultra aut supra mare inventæ fuerint, ac dominos, magistros, & marinarios earumdem navium, & ad eos in comitivâ vestrâ, præfate admiralle, in obsequium nostrum supra mare proficisci faciendum;

Et omnes illos, quos in hâc parte contrarios inveneritis seu rebelles, prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum;

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa intendatis in formâ prædictâ.

Damus autem tenore præsentium in mandatis universis & singulis dominis, magistris. & marinariis navium prædictarum, quod vobis in præmissis omnibus & singulis faciendis, pareant, obediant, & intendant;

Necnon vicecomitibus, ballivis, & ministris nostris quod ipsi illos, quos sic arestaveritis, à vobis & quolibet vestrûm recipiant, & in prisonis nostris salvò custodiri faciant in formâ prædictâ.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duratur'.

T. R. apud Langele, iv. die Febr'.

Per ipsum Regem.

De intendendo Petro Donynyan de Baionâ, admirallo.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Vascon. 20 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis dominis, magistris, & marinariis navium de Baionâ, jam in regno nostro Angliæ existentium, & ad idem regnum venientium, salutem.

Cum per litteras nostras patentes constituerimus dilectum & fidelem nostrum, Petrum Donynyan de Baionâ, admirallum nostrum omnium navium prædictarum, dantes ei plenam potestatem ad proficiscendum cum navibus illis, & omnibus hominibus navium earumdem supra mare, ad expugnandum & gravandum inimicos nostros de Francia, tam per terram quam per mare, & ad mala quæ poterunt eisdem inimicis inferendum, & ad omnes delinquentes de flotâ dictarum navium debitè, juxta eorum demerita, castigandum & puniendum, & ad omnia alia quæ ad officium admiralli pertinent, faciendum, prout in litteris nostris prædictis pleniùs continetur;

Vobis & cuilibet vestrûm mandamus firmiter injungentes, quod sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, præfato Petro tanquam admirallo nostro navium prædictarum, in omnibus præmissa tangentibus, intendentes sitis, respondentes, consulentes, obedientes, & auxiliantes, quociens & prout idem Petrus vobis & cuilibet vestrûm, scire faciet ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duratur'.

T. R. apud Langele, iv. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, super proventibus beneficiorum alienigenarum, in manum Regis captis, excusatoria.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Ne, per relationes malivolas aut inmissiones malas, vester contra nos exasperetur animus, vel conscientiæ vestræ puritas illudatur, subscripta, sub verbis veritatis, vestræ prævidimus beatitudini transcribenda.

Publicè quidem scitur quod, à tempore suscepti per nos regiminis, regnum nostrum Angliæ continuis fuit, & adhuc est, guerrarum incommodis lacessitum; per quod nostrum ærarium, nimirùm, plurimùm est exhaustum.

Et, cum sic, pro defensione dicti regni necessariâ, importabilibus subiciamur oneribus expensarum, nos, considerantes justum esse & consentaneum rationi quod in tempore necessitatis, quæ legi non subicitur, bona dicti regni, quorumcumque fuerint, pro ipsius defensione necessariâ, saltem ex causâ crediti, assumantur, nec durum videri debet eorum possessoribus seu molestum, si bona prædicta sic ex tam urgenti causâ capiantur, sub obligatione congruâ de pecuniâ, sic captâ, eis certo tempore persolvendâ, de peritorum, nobis assistentium consilio, fructus & proventus omnium beneficiorum ecclesiasticorum, dicti regni, post deducta onera dictis beneficiis incumbentia remanentes, quæ per quascumque personas alienigenas optineri noscuntur, in subventionem expensarum nostrarum, non cessante necessitate prædictâ, in manum nostram ex causâ crediti, ordinavimus capiendos;

Volentes dictis beneficiatis, vel eorum procuratoribus, de summis, sic receptis, promptè statuendis terminis satisfacere, & eis indè literas nostras obligatorias facere liberari.

Causâ tantæ necessitatis debitè ponderatâ nos super hoc habere dignetur pia vestra moderatio, si placuerit, excusatos; quæ nobis detrahentibus, vel aliud referentibus in hac parte, fidem, quæsumus, non præbeat vel auditum.

Conservet, &c.

Dat' apud Westm', xii. die Februarii.

De pecuniâ Regi mutuandâ.

A D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. in Turr. Lond.

LE Roi, al honurable piere en DIEU, Rauf, par mesme la grace, evesque de Baa & de Welles, saluz.

Come, par deliberation & avis des grantz de nostre roialme, & des sages de nostre counseil, eoms pris certein purpos de passer prescheinement la meer, si efforceement comes nus purroms, pur necessaire defense de nostre roialme, & pur arester la malice de nostre adversaire de Fraunce, qi s'afforce, tant come il poet, de nos subdure, & de doner damage & destruction à nostre dit roialme, & de ouster la lange d'Engleterre, sil poeit, que DIEU defende;

Pur queu passage & defense faire, il nous covient faire mises & coustages molt excessives; & coment que grantz eides nous soient grantez, si bien par le clergee, come par le commune de nostre roialme, par celle cause, nient meins les termes des paiementz de grant partie de mesmes les eides, ne

sont mie uncore venuz, paront il nous covient, en le meen temps, estre eidez d'autre part, par voie d'apprest & chevance, pur si grant fees sustenir :

Nous, considerantz' que vous, & touz autres noz subgitz, estez tenuz, chescun selonc son poair, d'eider a si fort busoigne, que touche commun profit & l'estat & salvation de tout nostre roialme, vous prions cherement que, sanz nulle excusation ou feintise monstrer, a ceste foiz vous nous voillez apprester mill marcs par la cause susdite, & maintenant envoier les deniers a Loundres, pur y liverer a nostre tresorer, &, sur la liveree de mesmes les deniers, nous vous ent ferrons avoir tiele suertee de vostre paiement que vous doit suffire, & si vous serrons, a tous jours, le plus tenuz & le plus gracious es choses, que vous averez affaire par devers nous en temps avenir.

Et de ce, que vous ent voillez faire, nous facez distinctement certefier par le portour de cestes, & par voz lettres.

Don' a Westmonster, le xii. jour de Feverer.

Autieles de priere ount les souzescrites, d'aprester au Roy les summes susescritz, desouz mesme la date ; c'est assaver,

Roger evesque Cestr', D. mars.
Johan evesque d'Excestre, CCC. mars.
Johan evesque de Hereford, CCC. mars.
Hamon evesque de Roucestre, CC. mars.
Henr' evesque de St. David, CCC. mars.
Robert evesque de Salesbirs, CC. li.
Wolstan evesque de Wyrcestre, CC. mars.
Thomas evesque de Nicole, CC. li.
L'abbe de Gloucestr', CC. mars.
Le priour d'Ely, CCC. mars.
Le priour de Norwiz, CCC. mars.
L'abbe de Seint Benet, CCC. mars.
L'abbe de Rameseye, CCCC. mars.
L'abbe de Burgh, CCC. mars.
Le priour de Spaldyng, CC. mars.
L'abbe de Glastingbirs, CCCC. mars.
L'abbe de Seint Augstyn de Bristuit, C. mars.
L'abbe de Cirencestre, C. mars.
L'abbe de Teukesbury, C. mars.
L'abbe de Hayles, C. mars.
L'abbe de Evesham, CC. mars.
Le priour de Wircestr', CCC. mars.
Le priour de Coventr', C. mars.
Le priour de Kenilworth, C. mars.
L'abbe de Pershore, C. mars.
L'abbe de Hyde, C. li.
L'abbe de Nuttele, C. mars.
L'abbe de Thame, xl. li.
L'abbe de Certeseye, xl. li.
L'abbe de la Battayle, C. li.
L'abbe de Feversham, C. li.
L'abbe de Winchecumbe, C. li.
L'abbe de Redynges, C. li.
L'abbe de Seint Esmon, CCCC. mars.
L'abbe de Shrovesbury, CC. mars.
L'abbe de Cestr', CCC. mars.
L'abbe de Oseneye, C. marc'.
L'abbe de Abyndon, CC. mars.
L'abbe de Seint Auban, CCC. mars.
L'abbe de Westm', C. mars.
Le priour del Hospital, CCC. mars.
Le priour de Canterbirs, CCC. mars.
L'abbe de Seint Augstin, CC. mars.
L'abbe de Colecestre, C. mars.
L'abbe de Bardeneye, C. mars.
L'abbe de Croyland, C. mars.
L'abbe de Thorneye, C. mars.
L'abbe de Thornton, C. mars.
Le priour de Newenham, C. marcs.
L'abbe de Derham, xl. l.
L'abbe de Waldon, C. l.
L'abbe de Malmesbury, CC. l.
Meistre Elis de Seint Alban', D. l.
Meistre Raufe de Waldegrave, CC. l.
Meistre Henr' de Idesworth, D. mars.
Meistre Alain de Hothum, D. mars.
Mestre Thomas de Asteleye, CCCC. mars.
Mestre Reymund de Polegryn, D. marcs.
Mestre Robert de Chikwell, CC. mars.
Sire Wautter de Loundres, dean de Wells, CCC. mars.
Mestre Richard de Thiselden, CCC. mars.
Mestre Johan de Whitchirche, CCC. mars.
Sire William de Stowe, C. mars.
Sire Gervis de Wilford, C. mars.
Sire William de Brokelesby, C. mars.
Monseur Richard Wylughby, CCCC. mars.
Monseur Johan de Stonore, C. l.
Monseur William de Shareshull, C. l.
Monseur Roger Hillary, C. mars.
Sire Esmon de Bereford, D. mars.
Monseur Henr' de Dale, CCC. mars.
Monseur Esmon Gunvill, CCC. mars.
Mestre Robert de Hereward, ercedekne de Tanton, CC. mars.
Sire John de Leche, du counte de Norff', CCC. mars.
Mestre John de Kirkeby ercedekne de Dorcestre, C. mars.
Mestre William de Salton, chanoigne de Salesbirs, C. l.
Mestre Richard de Thermerton, chanoigne de Salesbirs, C. l.
Sire Johan de Eston, C. mars.
Mestre Richard de Wytslade, tresorer d'Excestre, CC. mars.
Mestre Piers Inkepenne, C. li.
Johan de Cherleton de Loundres, M. li.
Sire Humfrey de Hastang, C. li.
Sire Henry de Edenestowe, C. li.
Mestre William d'Excestre, C. li.
Sire Nichol Husbande, CC. mars.
Sire Johan de Tylmyngton, C. li.
Mestre William Bacheler, C. li.
Sire Johan de Cravene, C. li.
Mestre Wauter de Lyndrich, ercedekne de Lewes, C. mars.

De temporalibus restituendis W. de Edyngton episcopo Wynton'.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 27. in Turr. Lond.

REX, dilectis clericis suis, Philippo de Weston & Johanni de Houton, custodibus temporalium episcopatûs Wynton' vacantis, & in manu nostrâ existentis, salutem.

Cum dominus Summus Pontifex ecclesiæ cathedrali Wynton', per mortem bonæ memoriæ Adæ nuper episcopi loci illius, pastoris solatio destitutæ, de personâ reverendi viri Willielmi de Edyngton provideritt, sicut per litteras ipsius Summi Pontificis bullatas, nobis indè directas, nobis constat; ac præfatus Willielmus omnibus & singulis verbis in dictis litteris contentis, nobis seu juri coronæ nostræ præjudicialibus, spontè, palam & expressè renunciaverit, & super hoc gratiæ nostræ humiliter se submiserit:

Nos, eo prætextu, volentes præfato Willielmo gratiam in hâc parte facere specialem, cepimus fidelitatem ipsius Willielmi, & temporalia episcopatûs prædicti de gratiâ nostrâ, & non virtute litterarum prædictarum, restituimus eidem.

Concessimus etiam de gratiâ nostra speciali præfato electo omnes exitus à nono die Decembr' proximò præterito, de temporalibus prædictis perceptos ; et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo temporalia episcopatûs prædicti quæ in custodiâ vestrâ, ex commissione nostrâ existunt, unà cum exitibus indè à prædicto die perceptis, liberetis in formâ prædictâ; volumus enim vos indè erga nos extunc exonerari.

T. R. apud Westm', xv. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis tenentibus de episcopatu prædicto, quod eidem Willielmo tanquam domino suo, in omnibus quæ ad episcopatum prædictum pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Quod homines qui sunt de retinentiâ magnatum, non compellantur ad proficiscendum cum Rege.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, electoribus & arraiatoribus hominum ad arma, hobelariorum & sagittariorum, pro præsenti passagio nostro versus partes transmarinas, in comitatu Leyc', salutem.

Quia venerabilis pater W. archiepiscopus Eborum, nos per litteras suas certificaverit, quod Rogerus la Zousch, Willielmus Moton, & Johannes Walleys, milités, Johannes Maillore, Willielmus de Bredon, Johannes de Leeure & Johannes de Herdewyke, de comitatu prædicto, sunt de retinenciâ ipsius archiepiscopi, pro defensione regni nostri Angliæ versus partes marchiæ Scotiæ ;

Vobis mandamus quod ipsos, Rogerum, Willielmum, Johannem, Johannem, Willielmum, Johannem & Johannem ad proficiscendum nobiscum in proximo passagio nostro, seu ad inveniendum homines ad arma, hobelarios seu sagittarios, pro eodem passagio, nullatenus compellatis.

Proviso semper quod alii homines ad arma, hobelarii & sagittarii eligantur & arraientur, juxta tenorem commissionum nostrarum vobis indè factarum ; ita quod electio, arraiatio & ductio eorumdem, colore aliquo, minimè retardentur.

T. R. apud Westm', xvii. die Febr'.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur electoribus & arraiatoribus hominum ad arma, hobelariorum & sagittariorum, in comitatibus subscriptis, pro subscriptis, sub eadem data ; videlicet,

Electoribus & arraiatoribus hominum ad arma, &c. in comitatu Hunt', pro Johanne de Bruyz.

Electoribus & arraiatoribus hominum ad arma, &c. in comitatu Cantebr', pro Johanne de Sancto Andrea.

De tractando cum Theodorico domino de Falco Monte.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 36. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de dilectione & circumspectione providâ illustris Guillielmi marchionis Juliacen', affinis nostri carissimi, confidentes, eidem ad tractandum & concordandum, pro nobis & nostro nomine, cum nobili viro domino Theodorico, domino de Falco Monte, de ligis & amicitiis inter nos & ipsum ineundis, & ipsum Theodoricum nobiscum retinendum, & sibi propter hoc feoda, vadia & remunerationes concedendum, & constituendum terminos, & loca solutionis statuendum; & ea quæ sic concordata fuerint, quatenùs ad nos attinet, quâcumque securitate firmandum, ac securitatem quæ nobis fieri debeat in hâc parte stipulandum & recipiendum, & omnia alia & singula quæ circa præmissa necessaria, fuerint faciendum, tenore præsentium committimus potestatem:

Ratum & gratum habituros quicquid idem Guillielmus nomine nostro, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Februarii.

De navibus apud portum de Portesmuth, venire faciendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 36. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Roberto Flambard & Ricardo atte Wode, servientibus suis ad arma, salutem.

Cum nuper assignaverimus vos conjunctim & divisim ad omnes naves, bargeas, & flunos, triginta dolia & ultra portantes, quos in portu London' & aquâ Thamis' inveniri contigerit, tam infra libertates quam extra, per vos vel deputatos vestròs arestandum, & usque portum de Portesmuth pro passagio nostro, ad certum diem jam præteritum, duci faciendum; & jam certis de causis, de assensu & avisamento concilii nostri, dictum passagium nostrum usque ad medium Quadragesimæ proximò futurum, duximus prorogandum, vobis mandamus quod omnes hujusmodi naves, bargeas, & flunos, jam per vos in portu & aquâ prædictis arestatos, & alios quos per vos exnunc ibidem arestari contigerit, pro passagio nostro prædicto, venire faciatis apud dictum portum de Portesmuth citra prædictum medium Quadragesimæ:

Ita quod sint ibidem ad eundem diem ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum exindè nobiscum ad vadia nostra, ubi dominos & magistros navium, bargearum, & flunorum prædictorum, tunc fecerimus præmuniri.

T. R. apud Westm', xx. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Pro Isoldâ Neweman nutrice Johannis de Gandavo, filii Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus dilectæ nobis Isoldæ Neweman, nutrici Johannis de Gandavo filii nostri carissimi, decem libras percipiendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis per equales portiones, ad totam vitam ipsius Isoldæ, vel quousque sibi de decem libratis terræ & redditûs per annum, ad totam vitam suam habendis, fecerimus provideri.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxii. die Februarii.

Per breve de privato sigillo.

Pro scrutinio faciendo, de deferentibus litteras Regi & regno præjudiciales.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 36. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Roberto de Ufford comiti Suff', admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boreales, salutem.

Quia quamplures litteræ nobis & regno nostro præjudiciales, à partibus exteris infra regnum nostrum Angliæ, & ab eodem regno Angliæ, usque dictas partes exteras, indies sunt delatæ, in nostri & dicti regni nostri Angliæ dampnum & periculum manifestum:

Nos, volentes hujusmodi præjudicio, dampno & periculo, viis & modis quibus poterimus, præcavere, vobis mandamus quod scrutinium in quibuscumque portubus & locis, tam in terrâ quàm in aquâ, infra admiratum vestrum, infra libertates & extra, ubi melius videritis expedire, de omnibus hominibus ibidem à dictis partibus exteris venientibus, & extra regnum nostrum usque dictas partes exteras transeuntibus, per vos & deputandos à vobis fieri; & omnes hujusmodi litteras, de quibus suspicio aliqua haberi poterit, unà cum corporibus eorumdem prædictas litteras deferentium, arestari, & corpora illa, salvò, quousque aliud de eis ordinaverimus, sub aresto custodiri: ac hujusmodi litteras statim cum per vos, vel deputandos à vobis, inventæ fuerint, coram nobis in cancellariâ nostrâ mitti faciatis. Et hoc nullo modo omittatis.

T. R. apud Westm', xxiii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ navium versus partes occidentales, sub eadem datâ.

De orando pro Rege.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Satis scitis, immò vos, sicut cæteri fideles nostri, quâdam onerosâ participatione sensistis, quantis guerrarum incommodis fuimus, à tempore suscepti regiminis, continuè lacessiti:

Et cum pridem, captis treugis in Britannia, per mediationem domini Summi Pontificis, pacis amœnitas provenire speraretur, subitò quietis applausus in horridam transit tempestatem;

Nam Philippus de Valesio, qui ad nostri & nostrorum subversionem, immò nationis Anglicanæ deletionem, pro viribus elaborat, sub umbrâ dictarum treugarum, plura commisit, per quæ dictæ treugæ noscuntur notoriè violatæ, sicque guerram resumere compellimur, novit Altissimus, & inviti.

Unde, & si ipsius adversarii nostri thesaurus & potentia nostris nimis præponderent, & ipse per dolosa consilia prævalere satagat in iniquitate suâ;

Nos tamen, non de terrenâ, set de Divinâ Potentiâ, ac nostrâ confisi justitiâ, tam pro defensione ecclesiæ & regni nostri Angliæ, ac aliarum terrarum nostrarum, quam pro recuperatione jurium nostorum hæreditariorum, quæ dictus Philippus nobis detinet & injustè, progressum nostrum fortiorem quo possumus, sicut impellit extrema necessitas, ordinavimus ultra mare, ut sic nobis & subditis nostris, post longam inquietudinem, per DEI gratiam, quietis pulcritudinem præparemus.

Et quia, ad hujusmodi gratiam consequendam, vestrorum & aliorum fidelium orationum suffragia nobis speramus plurimum oportuna, cum, in facto nostro nedùm privata nostra, set communia fidelium nostrorum versentur pericula, velitis pro dicto progressu nostro preces devotas effundere, suplentes vices Moisy, ut possimus adversariis nostris, in vestrarum erectione manuum, prævalere.

Et, ut ad multiplicationem precum gratia cœlestis exuberet, faciatis, petimus, per vestras civitatem, diœcesim, & provinciam, missas celebrari, prædicationes & processiones fieri, & alia piæ placationis officia excerceri, ut DEUS Omnipotens, Justus Judex, inter nos & dictum adversarium nostrum dijudicet, & nobis in justitiâ prævalere concedat; ita quod ad sui cedat laudis præconium, nobis ad meritum, & CHRISTI fidelibus commodum & quietem.

Dat' apud Westm', xxvii. die Februarii.

De passagio Regis, propter navigium per horridas tempestates dissipatum, prorogato.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20E.III.p.1.m.30. in Turr. Lond.

REX, majori, ballivis, & toti communitati, civitatis suæ Norwici, salutem.

Licet vobis nuper mandaverimus quod, in civitate prædictâ, centum & viginti homines armatos eligi, arraiari, & triari, & armis competentibus muniri, & usque portum de Portesmuth' duci faceretis, ita quod essent ibidem, die Dominicâ, in medio Quadragesimæ, proximò futurâ, ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum nobiscum, ad vadia nostra, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, prout tunc duceremus ordinandum:

Quia tamen navigium nostrum per horridas tempestates, quæ hiis temporibus plus solito inopinabiliter, sicut notorium est, invaluerunt, ita longè, latèque est dispersum, quod in tam brevi tempore, sicut sperabatur, non poterit congregari;

Nos, ex causâ prædictâ, & nè magnates, & alii fideles nostri, qui nobiscum sunt profecturi, cum ad dictas partes de Portesmuth venirent, moram diutinam ibidem, ad expectandum navigium prædictum, traherent, & patriam adjacentem per hujusmodi moram suam onerarent, & nimium devastarent, dictum passagium nostrum, de assensu concilii nostri, usque ad quindenam Paschæ proximò futuram, duximus prorogandum,

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo, mandamus quod prædictos centum & viginti homines armatos, si nondum electi, arraiati, & triati fuerint, sine dilatione eligi, arraiari, & triari, & equis & armis competentibus muniri, & ad nos usque prædictum portum de Portesmuth duci faciatis, ita quod sint ibidem, in prædictâ quindenâ, ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum nobiscum, ad vadia nostra, sicut prædictum est.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Nolumus autem quòd hoc, quod sic facimus in tam urgenti necessitate, trahatur in consequentiam in futurum.

Teste Rege apud Westm', v. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur majoribus, ballivis, & communitatibus civitatum & villarum subscriptarum, de numero hominum armatorum subscripto, in eisdem civitatibus & villis, in formâ prædictâ eligendo, sub eâdem datâ; videlicet,

Ballivis, &c. de Sancto Edmundo, de xxx. hominibus armatis.
Ballivis, &c. de Sudbury, de v. hominibus armatis.
Majori, ballivis, &c. de Sancto Botholpho, de x. hominibus armatis.
Ballivis, &c. de Spaldyng, de vi. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. de Cantebr', de xx. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. de Ely, de xv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Huntyngdon, de x. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Sancto Neoto, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Sancto Ivone, de iv. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. de Norhampton, de xxv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Toucestr', de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Brakkele, de iii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Daventre, de iii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Hegham Ferrers, de iii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Rothewell, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Burgo Sancti Petri, de vi. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Okham, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Chelmesford, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Branktre, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Sterford, de v. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Walden, de vi. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Waltham Sanctæ Crucis, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Hertford, de iii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Sancto Albano, de xv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Ware, de iv. hom. armat'.
Ballivis, &c. de Baldok, de x. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Luton, de ii. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Hych, de ii. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Cruce Roesiæ, de iii. hominibus arm'.
Ballivis, &c. de Berkhampstede, de vi. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Watford, de iii. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. de Gloucestr', de xx. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Wynchecoumbe, de vi. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Cirencestr', de vi. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. de Bristoll', de lx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Tettebury, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Teukesbury, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Caumpeden, de iii. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. de Wygorn', de xx. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Wich, de iv. hom' arm'.
Majori, ballivis, &c. de Hereford, de xxx. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Lemynster, de vi. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Ledebury, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Webbeleye, de iii. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. villæ Salop, de xxx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Lodelowe, de x. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Wenlok, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Briggenorth, de vi. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Newport, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Stafford, de viii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Novo Castro subtus Lynam, de iii. hom' ar
Ballivis, &c. de Burton super Trentam, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Wolverenhampton, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Pencrich', de iv. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. villæ Oxon', de xxx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Witteneye, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Bannebury, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Thame, de iii. hominibus arm'.
Ballivis, &c. de Chepyng Norton, de iii. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Burghford, de iv. hominibus arm'.
Ballivis, &c. de Abyndon, de x. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Redyng, de xx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Newbury, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Walyngford, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Henleye, de iv. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. de Bedeford, de x. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Dunstaple, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Newport Paynel, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Aylesbury, de v. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Wycombe, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Warewyk, de vi. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. de Coventr', de xl. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Stretford super Avene, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Tamworth, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Alecestr', de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Colleshull, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Birmyngham, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Leycestr', de xii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Harebergh, de iii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Lughteburg, de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Melton, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Roff', de x. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Maydenstan, de x. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Derteford, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Gildeford, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Kyngeston, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Farnham, de iii. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. civitatis Cicestr', de xx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Lewes, de iv. hominibus armat'.
Majori, ballivis, &c. civitatis Wynton', de xxx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Aulton, de v. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Romesie, de v. hom' armat'.
Ballivis, &c. civitatis Sarum, de xxx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Malmesbury, de v. hom' armat'.
Ballivis, &c. villæ de Devises, de iv. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Marlebergh, de iv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Hungerford, de ii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Ambresbury, de ii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Chippenham, de ii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Bradeford, de ii. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. civitatis Exon', de xxx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Barnestaple, de x. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Honyton, de x. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. de Bath', de vi. hom' armat'.
Majori, ballivis, &c. de Welles, de xv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Redeclifstrete, de v. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Bruggewater, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Glaston', de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Taunton, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Dunsterre, de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Bruton, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Frome, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Croukerne, de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Yeuel, de ii. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Milverton, de ii. hom' armatis.
Ballivis, &c. de Dorchestr', de vi. hom' armatis.
Ballivis, &c. de Shafton, de xii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Shirburn, de vi. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Gyllyngham, de ii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Blaneford, de ii. hominibus armatis.
Ballivis, &c. de Wymbournemynstre, de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Brudeport, de iii. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Cerne, de ii. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Milton, de ii. hominibus armat'.
Ballivis, &c. de Bodemynne, de xx. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Launceneton, de xv. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Truro, de v. hom' arm'.
Ballivis, &c. de Elleston, de v. hom' armat'.
Ballivis, &c. de Lostwithyel, de vi. hom' armat'.
Majori, aldermannis, vicecomitibus, & toti communitati civitatis London', de centum hominibus ad arma & quingentis hominibus armatis.

De proclamando super rumoribus non narrandis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum inter cætera statuta Westm', tempore domini E. nuper Regis Angliæ, avi nostri, de communi consilio & assensu regni sui edita, contineatur quod nullus sibi audaciam assumat dicendi vel narrandi falsos rumores vel adinventiones, per quæ discordia aliqua, seu discordiæ aut scandali materia inter nos & populum nostrum, aut magnates regni nostri, poterunt exoriri:

Et quod si quis hoc fecerit, statim capiatur, & in prisonâ detineatur, quousque inveniat in curiâ illum à quo rumores hujusmodi movebantur.

Jamque intellexerimus quod nonnulli de regno nostro diversos falsos rumores de seipsis adiuveniunt, & eos in diversis locis referunt & prædicant, & indies referre & prædicare non desistunt, unde dissentionis & discordiæ materia inter nos & magnates regni nostri ac populum nostrum defacili, quod absit, posset prævenire.

Nos, volentes statutum prædictum inviolabiliter observari, & malis & periculis hujusmodi præcavere, vobis præcepimus firmiter injungentes quod statim, visis præsentibus, in locis in civitate prædictâ ubi expedire videritis, publicè faciatis proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, ne quis hujusmodi falsos rumores adinvenire, narrare, vel prædicare quoquo modo præsumat, publicè vel privatè;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem illas, inveneritis hujusmodi rumores vel alias adinventiones dicere vel prædicare, sicut prædictum est, tunc eos sine dilatione capi & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, juxta formam statuti supradicti.

Taliter vos habentes in executione hujusmodi mandati nostri, quod ad vos, propter negligentiam vestram vel tepiditatem, in hâc parte minimè capere debeamus.

T. R. apud Westm', vi. die Marc'.

Ad vicecomites, de ignibus-præmonitoriis super montes providendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia inimici nostri de Franciâ, congregatâ eis magnâ armatorum potentiâ, se parant, in quantum poterunt, cum navibus & galeis ad invadendum regnum nostrum Angliæ, & nos & nostros, tam per terram quam per mare, destruendum, & nostrum dominium subvertendum;

Nos, volentes ipsorum malitiæ obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri circumquaque providere;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod aliquod signum commune per ignem super montes, vel alio modo, in comitatu prædicto, ubi, & quotiens, & prout opus fuerit, & meliùs videris expedire, & aliàs in casu consimili fieri consuevit, fieri facias; per quod homines patriæ illius, si periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus imineat, poterunt congruo termino præmuniri, & dictorum hostium malitia, si ad partes illas declinaverint, per hujusmodi ignis illuminationem & præmunitionem, per homines partium prædictarum coadunatis viribus refrænari.

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

Teste Rege apud Westm', xv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

De causâ guerræ, contra Philippum de Valesio, clero & populo exponendâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, provinciali ordinis Fratrum Prædicatorum in Anglia, salutem.

Ad informandum intelligentias & animandum nostrorum corda fidelium, necnon ad obstruendum ora de nobis obloquentium, causam guerræ, quam habemus contra Philippum de Valesio, vobis per præsentes ducimus veraciter intimandam; specialiter vos rogantes quod causam ipsam in sermonibus, publicis & privatis, ac congregationibus, quibus expedire videritis, clero & populo velitis patenter exponere, & eos super eâ, prout magis novit vestra circumspectio, clariùs informare, & hoc idem fratribus obedientiariis vestris injungere faciendam.

Est autem publicè satis notum quod, celebris memoriæ, Karolo Rege Franciæ, avunculo nostro, viam dudùm universæ carnis ingresso, regnum Franciæ ad nos, tunc minoris ætatis, ut ad proximum hæredem masculum dicti Regis, fuit, & est, jure successorio legitimè devolutum.

De cujus quidem Karoli morte rumore recepto, super hoc cum prælatis, & magnatibus, ac aliis juris peritis, statim deliberationem habuimus & tractatum.

Et, quia jus nostrum ad coronam Franciæ sic fuit, & est, satis clarum, de deliberato dictorum prælatorum, magnatum, & peritorum consilio, misimus certos nuncios nostros in Franciam, ad agnoscendum & petendum hæreditatem nobis sic delatam, & ad se immiscendum eidem.

Set præfatus Philippus, filius avunculi dicti Karoli, & sic ipsum in gradu remotiori consanguinitatis attingens, dictum regnum Franciæ, dùm sic eramus in annis minoribus constituti, sibi per potentiam, contra justitiam, usurpavit, incutiens dictis nunciis metum mortis & cruciatum corporis; quo prætextu iidem nuncii, factis protestationibus de conservatione juris nostri, non sine gravi mortis periculo vacui redierunt.

Idem quoque Philippus, tantis injuriis non contentus, set machinans omnino nos deprimere, ut sic usurpata super nos possit retinere liberiùs, & sibi faciliùs attrahere residuum quod habemus, guerram fortem nobis movere cepit, invadens terras nostras in ducatu Aquitaniæ, & Scotis rebellibus nostris se adjungens.

Et nos, ad vitandum guerrarum discrimina, desiderantes etiam redimere pacem ab eodem, misimus ad eum diversos nuncios, offerentes ei plures, & plus quam rationabiles, vias pacis; videlicet,

I. Maritagium filii nostri primogeniti, jam principis Walliæ;

II. Maritagium, claræ memoriæ, Johannis comitis Cornubiæ, fratris nostri, tunc viventis;

III. Maritagium sororis nostræ, jam comitissæ Gelriæ;

IV. Pecuniam juxta sui libitum moderandam;

V. Personam nostram ad transfretandum secum, pro succursu Terræ Sanctæ, quæ per inimicos crucis CHRISTI, in Christianorum ignominiam, pro dolor! occupatur, ut sic restitutionem terrarum nostrarum in ducatu prædicto, vel saltem celerem justitiam super hoc, nobis fieri faceret cum effectu.

Set ipse, diu per tractatus hujusmodi nos protrahens fallaciter sub incerto, & expensis gravibus nos exponens, nichil nobis facere voluit in effectu; set semper, sub dictorum umbrâ tractatuum, cumulavit peramplius mala malis, nos & nostros persequens hostiliter, tam in terrâ quam in mari, & in subversionem linguæ Anglicanæ cominans pro viribus & conspirans;

Sanè, cum ad majorem ætatem essemus provecti, metuentes grave nobis posse præjudicium generari, si dissimulassemus ulteriùs de immiscendo nos hæreditati nostræ prædictæ, omnia & singula, si quæ per imbecillitatem & simplicitatem minoris ætatis possimus dici fecisse, nobis præjudicialia in hac parte, statim, quatenùs de facto processerant, cum de jure non tenuerant, revocavimus effectualitèr & expressè;

Et, de consilio prælatorum & magnatum prædictorum, tam pro defensione necessariâ regni nostri Angliæ, & aliarum terrarum nostrarum, ac propulsandâ præfati Philippi tirannide, quam pro adipiscendâ possessione hæreditatis nostræ, per ipsum nequiter occupatæ, nobis attraximus, quos potuimus, alligatos, mare transeuntes potentiùs, quo potuimus, ex hâc causâ;

Set progressus noster per certos cardinales, qui per dominum Summum Pontificem, ut mediatores pacis, transmissi fuerant, diu fuit, sicut mundus novit, inaniter impeditus:

Et subsequenter nobis revertentibus in Angliam, & resumptis viribus redeuntibus in Franciam, & obsidentibus civitatem Tornacensem, per alligatos utriusque partis initæ fuerant ibi treugæ, per certum tempus duraturæ, sub spe pacis, medio tempore, ineundæ;

Quibus pendentibus nullum tractatum pacis rationabilem invenire potuimus, set semper, sub umbrâ dictarum treugarum, multiplicavit, in nostri & nostrorum destructionem & delusionem, malâ quæ poterat pars adversa.

Propter quod, finitis dictis treugis, vim armatam, sicut impellebat necessitas, induimus, applicantes in Britannia; ubi supervenerunt alii cardinales, ex parte domini Summi Pontificis, cum instantiâ nos rogantes ut treugis, cum præfato Philippo, ad tempus, infra quod coram dicto domino Summo Pontifice de pace finali tractari posset, ineundis consentire vellemus, adjicientes quod idem dominus Summus Pontifex viam inveniret per quam pax posset commodè reformari.

Nosque, nimis creduli, sicut sunt homines bonæ fidei, treugis consensimus, per certum tempus duraturis.

Et cum, sub dictarum treugarum fiduciâ, redeuntes in Angliam, dimissis paucis fidelibus nostris in Britanniâ, pro regimine dictarum partium, ordinassemus nuncios, pro tractatu pacis, ad præsentiam domini Summi Pontificis, prout in captione dictarum treugarum condictum fuerat, transmittendos, prout & misimus tempore competenti, supervenerunt nobis nova certa de morte, videlicet, quorundam nobilium, nobis adhærentium, captorum per partem dicti Philippi in Britanniâ, & de speciali præcepto suo Parisiis ignominiosæ morti traditorum, necnon de strage & depopulatione magnâ fidelium, castrorum & locorum nostrorum in Britanniâ, Vasconiâ, & alibi occupatione injuriosâ;

Ac tractatibus subdolis & occultis, cum alligatis & subditis nostris habitis, quos sibi fraudulenter attrahere nisus est, ac aliis, de facili non numerandis, injuriis contra dictas treugas per partem dicti Philippi factis & attemptatis, per quæ dictæ treugæ noscebantur, & noscuntur, per partem dicti Philippi notoriè dissolutæ.

Et, licet tunc, propter hoc, statim potuissemus guerram contra eum licitè resumpsisse, volentes tamen primitùs experiri si possemus reformationem dictorum attemptatorum amicabiliter optinere, misimus pluries diversos nuncios, sufficienti potestate munitos, ad præsentiam dicti domini Summi Pontificis, tam ad tractandum de pace quam ad petendum reformationem attemptatorum prædictorum; reservatâ nobis semper libertate resumendi guerram, per culpam præfati Philippi nobis, ut prædicitur, adquisitâ.

Et quia præfatus Philippus attemptata prædicta in aliquo reformare non curavit, quamquam per dictum dominum Summum Pontificem, sicut ex literis apostolicis accepimus, super hoc fuisset pluries requisitus, set semper creverunt dicti Philippi tirannides & injuriæ, in subversionem nostram, contra formam dictarum treugarum subdolè machinatæ;

Nos, qui nec reformationem attemptatorum, nec viam pacis rationabilis invenire potuimus, sicut licuit, oportuit, & decuit, demùm, in defectum justitiæ minimè nobis factæ, guerram resumpsimus, novit Altissimus, & inviti, ipsum Philippum ut violatorem dictarum treugarum, & regni nostri Franciæ, & aliorum terrarum & jurium nostrorum, occupatorem & invasorem injustum, sicut necessitas impellit, diffidando;

Protestantes nos nolle quicquam, in offensam sedis apostolicæ, nec in alicujus injuriam attemptare; set solùm, cum ordinato moderamine, jura nostra prosequi, & defendere nos & nostra, parati semper pacem rationabilem admittere, cum eam habere poterimus bono modo.

Undè, cum idem Philippus, quærens omninò nos & nostros exterminare, ac hæreditatem nostram continuatis erroribus dampnabiliter detinere, maximam paret classem navium, & validos congreget exercitus armatorum, & ipsos in Vasconiâ, Britanniâ, Angliâ, & in Scotiâ mittere jam disponat, consultiùs prævidimus sibi priùs potenter occurrere, quam domi comminata nobis pericula socorditer expectare.

Et ideò, non de terrenâ confisi potentiâ, set sub spe divini præsidii, ad quod gratiùs consequendum vestrorum & aliorum devotorum orationum suffragia credimus plurimùm oportuna, necnon, sub justitiæ nostræ fiduciâ, passagium nostrum, ad occurrendum sibi, duximus celeriter ordinandum; ponentes in manu Summi Judicis causam nostram, qui ab homine iniquo & doloso eruere, quæsumus, nos dignetur, & alleviare onera gravia, prætextu præsentis guerræ subditis nostris incumbentia, quæ reverà, plus quam exprimere possumus, nos contristant.

Dat' apud Westm', xv. die Martii.

Eodem modo mandatum est priori & conventui Sancti Augustini London', mutatis mutandis.

Teste ut supra.

De senescallo Vasconiæ loco alterius substituendo.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Vascon. 20 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo Henrico comiti Lancastr', Leycestr', & Derb', ac senescallo Angliæ, locum nostrum tenenti in ducatu nostro Aquitaniæ, salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster Radulphus de Stafford senescallus noster ducatûs prædicti, desideret ab officio senescalciæ prædictæ omni modo exonerari, & nobis supplicavit ut alium, ad dictum officium regendum & excercendum, velimus celeriter subrogare:

Considerantes moram ipsius Radulphi in officio prædicto nobis admodum fore oportunam, ad tractandum & concordandum cum præfato Radulpho super morâ suâ in dicto officio, si ad hoc concordare voluerit; et si ipsum ad hoc nullo modo allicere poteritis, ad ipsum de eodem officio exonerandum, & alium, quem ad idem officium regendum & excercendum idoneum noveritis, in eodem officio substituendum, ad voluntatem nostram tenendum, vobis tenore præsentium concedimus & committimus facultatem:

Ratum & gratum habentes quicquid per vos actum fuerit in hâc parte.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xv. die Marc'.

Per ipsum Regem.

De potestate, ad ratificandum tractata de matrimonio, inter primogenitum Regis Castellæ, & Johannam filiam Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 22. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod, præmeditatis mutuis utilitatibus quæ, tam modernis quam futuris temporibus, regnis & subditis Angliæ & Castellæ poterunt, favente Domino, verisimiliter provenire ex tractatibus, super infrascripto conjugio, auctore Domino, contrahendo, habitis;

In tribus, ejusdem tenoris, literis, sub datâ apud Majoricam, die sextâ mensis Januarii, anno nativitatis Domini milesimo trescentesimo quadragesimo sexto, & secundum morem Hispannicum ærâ milesimâ, trescentesimâ, octagesimâ quartâ, confectis;

Et sigillis, venerabilis in Christo patris, Egidii archiepiscopi Toletanensis, & Alfonsi Ferandi Coronel militis, ac Ferandi Sancii de Valioleti militis, majoris notarii Regis in regno Castellæ, consiliariorum serenissimi principis domini Alfonsi, Dei gratiâ, Regis Castellæ, consanguinei nostri carissimi;

Et, venerabilis Petri de Servieto, abbatis monasterii Sanctæ Crucis Burdegalen', & dilectorum nostrorum, magistri Andreæ de Offord, juris civilis professoris, & magistri Geraldi de Podio, judicis nostri Vasconiæ, sacristæ ecclesiæ Burdegalen';

Ad tractandum & concordandum super infrascriptis in hâc parte deputatorum, sigillatis, & per nos plenè intellectis;

Igitur, cum ipsa tractata, velud honesta, de ipsius Regis Castellæ atque nostro speciali mandato processerint & assensu, volentes quod omnia & singula, in prædictis tribus, ejusdem tenoris, literis contenta, debitum sortiantur effectum, ex nostrâ certâ scientiâ facimus, constituimus, & etiam ordinamus nostros veros & certos procuratores generales, & nuncios speciales;

Venerabilem in Christo patrem, Petrum episcopum Baionæ;

Ac, religiosum virum, Petrum de Servieto, abbatem monasterii Sanctæ Crucis Burdegaliæ;

Et, discretos viros, magistros, Geraldum de Podio, sacristam ecclesiæ Burdegaliæ, judicem nostrum Vasconiæ, prædictos;

Necnon, Willielmum de Ludeford, canonicum ecclesiæ Londoniensis, &

Ricardum de Saham, juris peritum;

Omnes insimul, & quemlibet eorum in solidum, ita quod non sit melior occupantis, seu occupantium, conditio;

Dantes & concedentes eisdem procuratoribus nostris, & cuilibet eorum in solidum, plenam & liberam potestatem & speciale mandatum ad ratificandum ea, quæ cum prædicto Rege Castellæ, super sponsalibus & matrimonio inter consanguineum nostrum, primogenitum dicti Regis, & Johannam, filiam nostram carissimam, contrahendis, ac super dote, & dotalitio, & donatione, propter nuptias, & arris in hac parte constituendis;

Et de terminis solutionis, super hoc faciendæ, per dictos tractatores jam nominatis, & præfixis;

Et etiam de tempore quo dicta Johanna versus partes Ispanniæ, & ad quem locum per nos transmittatur, & qualiter in domum dicti Regis traduci debeat;

Et quæ sic tractata & concessa fuerunt, quacumque firmitate firmandum, nosque, & successores ac hæredes nostros, & omnia bona nostra & nostrorum, tàm mercatorum quàm aliorum regni nostri, ubicumque inveniri possint, ad observationem omnium & singulorum præmissorum, firmiter obligandum;

Et super hiis in animam nostram, & pro nobis, quantum in nobis est, & ad nos, & hæredes & successores nostros pertinet, & pertinere poterit in futurum, promittendum, & ad Sancta Dei Evangelia jurandum tenere, observare, & complere, sine infractione quacumque;

Et securitatem, quæ nobis in hac parte fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis, & circa ea, necessaria fuerint, seu etiam oportuna, & quæ nos faceremus, & facere possemus, si personaliter præsentes ad illa agendum adessemus, etiam si talia sint quæ mandatum exigant speciale:

Rata habentes & grata, & perpetuò habituri, omnia & singula quæ in & super præmissis, & ea tangentibus, per dictos procuratores nostros, aut quemlibet ex eis, ratificata, promissa, jurata & firmata fuerint, ipsos procuratores & nuncios nostros in & super præmissis omnibus & singulis, & ipsa tangentibus, expressè relevantes ab omni onere satisdandi; aliis mandatis, seu procuratoriis, nostris, priùs factis in hac parte, in suo nichilominus robore duraturis.

Et hæc omnia præmissa significamus omnibus & singulis, quorum interest, aut intererit, per præsentes literas, sigilli nostri munimine, in præmissorum fidem & testimonium, roboratas.

Dat' in palatio nostro Westmonasterii, xvii. die Martii, anno &c.; &, secundum morem Anglicanum, anno Domini milesimo trescentesimo quadragesimo quinto.

Litteræ super matrimonio prædicto.

Ad Elianoram de Gusman.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

CLARISSIMA DOMINA. Literas vestras gratiosas, quas per dilectum clericum nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, ad illustrissimum principem, Regem Castellæ, consanguineum nostrum carissimum, unà cum aliis nunciis nostris, nuper per nos transmissum, destinare curastis, lætè recepimus, & contenta in eisdem pleno concepimus intellectu:

De affectione magnâ, quâ erga personam nostram, & honorem nostrum, afficimini, & dictorum nunciorum nostrorum receptione & pertractatione curiali, ac de instantiâ vestrâ sollicitâ, & diligentiâ indefessâ, erga dictum Regem, super tractatu inter commissarios ipsius & nostros habito, procurando gratanter adhibitis, grates vobis referimus viscerales;

Nobilitatem vestram attentiùs exorantes quatenùs affectionem vestram sinceram erga nos continuare, & nuncios nostros, latores præsentium, quos pro firmandis in dicto tractatu contentis ad præsentiam præfati Regis prævidimus transmittendos, benignitate consuetâ recommendatos habere, & eisdem auxiliis & instantiis, si placet, assistere velitis, ut per vos feliciter inchoata finem cum celeritate sortiri valeant peroptatum: scientes pro constanti quod parati erimus, prout meritò fatemur nos astrictos, ad faciendum ea quæ vobis & vestris fuerint placitura.

Placuisset multùm nobis, quod unum de filiis vestris nobis nobilitas vestra transmittere decrevisset.

Dat' in palatio nostro Westm', xvii. die Martii.

Ad Johannem Stephani de Castellanis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro, Johanni Stephani de Castellanis militi, Regis Castellæ illustris cancellario, amico suo prædilecto, salutem & sinceræ dilectionis affectum.

Rediens ad nos, dilectus clericus noster, magister Andreas de Offord, juris civilis professor, ad serenitatem dicti Regis, consanguinei nostri carissimi, pro tractatu matrimonii, inter ejusdem Regis primogenitum, & Johannam filiam nostram carissimam contrahendi, nuper transmissus, qualiter ipsum, & alios nuncios nostros secum adjunctos, in prosecutione dicti tractatûs, consiliis vestris efficacibus & auxiliis specialiter direxistis, & affectione gratâ multis honoribus prævenistis, nobis, præmissâ commendatione multiplici, pleniùs insinuare curavit; pro quibus vobis referimus intimè grates multas, parati, ut teneamur, vobis gratam facere pro tempore repensivam.

Cæterùm, ad firmandum in dicto tractatu contenta fideles nostros, venerabilem patrem, Petrum episcopum Baionæ, &, religiosum virum, P. abbatem Sanctæ Crucis Burdegaliæ, ac discretos viros, magistros, Geraldum de Podio, sacristam ecclesiæ Burdegalensis, Willielmum de Ludford canonicum ecclesiæ London', ac Ricardum de Saham juris peritum, procuratores nostros, conjunctim & divisim, constitutos, ad præsentiam præfati domini vestri Regis duximus transmittendos:

Amicitiam vestram præexpertam rogantes attentiùs quatenùs, ipsos, & eorum quemlibet, quem vel quos, ad vos venire contigerit, in hac parte recommendatos habentes, benivolentiam vestram, in inchoatione dicti tractatûs multipliciter præostensam, in ipsius executione finali continuare velitis, ut præfati nuncii nostri, consiliis & auxiliis vestris consuetis intervenientibus, feliciùs expediti ad nos redire valeant sine morâ.

Dat' ut supra.

Consimilis litera missa Johanni Alfonsi de Alberqerk.

Ad magistrum Geraldum de Podio.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, magistro Geraldo de Podio, judici nostro Vasconiæ, salutem.

De diligentiâ & laboribus vestris, circa prosecutionem tractatûs, inter carissimum consanguineum nostrum, Regem Castellæ illustrem, & vos & alios nuncios nostros habiti, vigilanter adhibitis, de quibus nedùm per literas vestras, nobis transmissas, sed ex relatu clerici nostri, magistri Andreæ de Offord, plenè nobis innotuit, vobis scimus grates bonas, & prudentiam ac discretionem vestras meritò commendamus:

Vos attentè rogantes quatenùs cum, præ cæteris, de meritis ejusdem tractatûs notitiam habeatis pleniorem, id, quod unà cum aliis nunciis nostris, vobis adjunctis, prudenter inchoâstis, gratiosè consummare velitis; & laborem super hoc ad præsentiam præfati Regis accedendi, & contenta in dicto tractatu nomine nostro firmandi, super quo potestatem sufficientem vobis transmisimus, omni excusatione postpositâ, adhuc subire minimè renuatis:

Pro vobis enim domino Summo Pontifici literas nostras dirigimus speciales; latori præsentium, Willielmo de Ludford, clerico nostro, credere velitis in hiis, quæ vobis ex parte nostrâ explicabit.

Dat' ut supra.

Ad Regem Castellæ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galleciæ, Sibillæ, Cordubæ, Murciæ, Gienii, Algarbii, & Algesiræ, Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. salutem, & votivis semper successibus gloriari.

Revertens ad nos, cum placidis serenitatis vestræ literis, clericus noster, magister Andreas de Offord, juris civilis professor, ad celsitudinis vestræ præsentiam, ad firmandum & complendum, pro parte nostrâ, ea quæ super matrimonio inter inclitum infantem, filium vestrum primogenitum, & Johannam, filiam nostram carissimam, contrahendo, ac super dote & dotalitio, & arris in hac parte constituendis, per nuncios nostros priores prælocuta & concordata fuerant, nuper transmissus, commendatione magnâ præmissâ de gratâ ipsius & aliorum nunciorum nostrorum sibi conjunctorum receptione, & exauditione benignâ, ac affectione intensâ, quam benivolentia vobis innata, erga personam nostram gerere non desistit;

Pro quibus, necnon & honoribus eisdem nunciis nostris impensis, excellentiæ vestræ grates referimus cordiales, qualiter, & sub quibus formâ & modis præfato matrimonio contrahendo serenitas vestra consensum adhibuit, vivâ voce nobis seriosiùs intimavit; tractatumque inter venerabilem patrem, dominum Egidium archiepiscopum Toletanensem, & Alfonsum Fernandi Coronel, ac Fernandum Sanchii de Valleoleti, majorem regni vestri Castellæ notarium, milites, pro parte vestrâ, & religiosum virum Petrum de Servieto, abbatem monasterii Sanctæ Crucis Burdegalensis, ac magistros Andream de Offord juris civilis professorem supradictum, ac Geraldum de Podio sacristam ecclesiæ Burdegalensis, judicem nostrum Vasconiæ, pro parte nostrâ, tractatores, sub certâ formâ in hac parte mutuò deputatos, habitum, in scriptis redactum, & sigillis ipsorum tractatorum conjunctim, unà cum quâdam cedulâ, formam cujusdam procuratorii, per concilium vestrum concepti, nominibus propriis ipsorum tractatorum subscriptis, vobis infra tempus limitatum transmittendi, continente, nobis detulit:

Cujus tenore diligenter inspecto, licet nonnulla, in dicto tractatu inserta, præsertim quoad terminos solutionis, nomine dotis faciendæ, breves nimiùm & festinos, attentis expensarum profluviis quas in guerris nostris jam effudimus, & indies effundere nos oportebit, quamplurimùm nobis onerosa videantur, nè tamen amicitiæ fœdera, inter nos & progenitores nostros, ac domos nostras regias, hactenus continuata, rumpantur, set ut fortioris nexûs funiculo solidentur, contentis in eodem tractatu in omnibus consentimus, parati, quantum ad nos attinet, ipsa fideliter adimplere, quæ vos pro parte vestrâ similiter completuros minimè formidamus.

Ad præmissa verò omnia & singula, ex parte nostrâ, juxta formam dicti tractatûs, firmanda, fideles nostros venerabilem patrem, Petrum episcopum Baionæ, & religiosum virum, Petrum de Servieto abbatem Sanctæ Crucis Burdegaliæ, ac discretos viros magistros, Geraldum de Podio sacristam ecclesiæ Burdegalensis, judicem nostrum Vasconiæ, Willielmum de Ludeford canonicum ecclesiæ London', & Ricardum Saham clericum, juris peritum, procuratores nostros, conjunctim & divisim, constituimus juxta seriem, tenorem, & formam, nobis transmissæ, cedulæ prælibatæ;

Quos, & eorum quemlibet, quem ad vestræ majestatis præsentiam venire contigerit, in hac parte affectione solitâ recommendatos habere, & benigniùs exaudire, velitis, ipsosque nobis cum celeritate remittere feliciter expeditos.

Majestatem vestram regiam diù conservet in prosperis clementia Salvatoris.

Dat' in palatio nostro Westm', xvii. die Martii.

Ad Reginam Castellæ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMÆ dominæ, Castellæ & Legionis Reginæ, consanguineæ suæ carissimæ, Edwardus, &c. salutem, & felicium incrementa successuum, cum salute.

Dilectus clericus noster, magister Andreas de Offord juris civilis professor, ad sublimitatem vestram, & consanguineum nostrum carissimum, Regem Castellæ, conthoralem vestrum illustrem, cum literis nostris nuper transmissus, quantâ & quam intensâ affectione viscerali erga personam nostram vestra serenitas est affecta, nedum per literas vestras, nobis placidas & acceptas, set operibus effectualiter perexpertâ; quantâque sinceritate honorem nostrum & liberorum nostrorum diligitis, quantaque quot consilia & auxilia circa matrimonium, inter inclitum infantem, filium vestrum primogenitum, & Johannam, filiam nostram carissimam, contrahendum, de benignitate, vobis innatâ, gnaviter impendistis, nobis seriosius intimavit; pro quibus, necnon pro immensis honoribus, eidem clerico nostro & aliis nunciis nostris, secum adjunctis, per munificentiam vestram liberaliter elargitis, sublimitati vestræ grates referimus cordiales.

Et licet summam pecuniæ, dotis nomine, per dictos nuncios nostros constitutam, nedùm propter ipsius quantitatem, set propter terminos solutionis, breves nimiùm & festinos, attentis præsertim expensis immensis in guerris nostris impensis & impendendis, exsolvere nobis videatur onerosum; pensatâ tamen affectione grandi, quam vos & præfatus consanguineus noster, conthoralis vester, ad nos & domum nostram regiam sincerè geritis, omnibus & singulis, in dicto tractatu habitis, consentimus; sperantes quòd, post firmatum tractatum hujusmodi, terminos solutionis diffusiores, cùm super hoc serenitati vestræ scripserimus, nobis curabitis procurare.

Et ad firmandum ea, quæ in tractatu inter commissarios præfati conthoralis vestri & nostros habito, suffragio vestro bono mediante, concordata sunt & consensa, fideles & dilectos nostros, venerabilem patrem, Petrum episcopum Baionensem, & religiosum virum, P. abbatem Sanctæ Crucis Burdegaliæ, ac discretos viros, magistros, Geraldum de Podio sacristam ecclesiæ Burdegalensis, judicem nostrum Vasconiæ, Willielmum de Ludeford canonicum ecclesiæ London', & Ricardum de Saham, clericum, juris peritum, procuratores nostros & nuncios speciales, conjunctim & divisim, ordinavimus; quos, & eorum quemlibet, quem ad vestram serenitatem venire contigerit, in hac parte affectione solitâ, si placet, recommendatos habere; ipsisque consiliis, & auxiliis consuetis, benigniùs assistere velitis, ut, suffragio vestro mediante, cum celeritate redire valeant feliciter expediti.

Cæterum, domina serenissima, conceptis nuper per nos literis vestris, nobis missis, continentibus, inter alia, desiderium quod habetis de matrimonio contrahendo inter primogenitum nostrum & germanam vestram filiam, serenissimi principis, Regis Portugaliæ, patris vestri, dilectos clericos nostros, magistros Ricardum de Saham, & Philippum de Bartone, ad tractandum de hujusmodi matrimonio vobis transmisimus informatos.

Undè, quia ignoramus nunquid adhuc dicti Ricardus & Philippus, ad vestram præsentiam venerint pro præmissis, ex habundanti dilectum clericum nostrum, magistrum Willielmum de Ludeford canonicum London', prædictum, latorem præsentium, informavimus ad tractandum de eodem matrimonio; cui super hiis fidem velit vestra serenitas indubiam adhibere.

Dat' ut supra.

Ad Fernandum Sanchii de Valle Oleti militem.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Claus. 20 Edw. III. p. 1. m 17. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro & discreto, Fernando Sanchii de Valle Oleti, militi, majori notario Castellæ, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.

Ex relatione dilecti clerici nostri, magistri Andreæ de Offord, juris civilis professoris, ad præsentiam carissimi consanguinei nostri, Regis Castellæ illustris, domini vestri, pro tractatu matrimonii, inter inclitum infantem, primogenitum ejusdem Regis, & Johannam, filiam nostram carissimam, contrahendi, nuper transmissi;

Plenè didicimus quod vos, tanquam ille in quo discretio laudabilis & experientia factorum longæva vigere noscuntur, unà cum cæteris tractatoribus, pro parte dicti domini Regis prædilecti, honorem nostrum zelantes, vos in tractatu hujusmodi nobis, quantum salvis honore & commodo ejusdem domini vestri potuistis, favorabilem & propitium exhibere, ipsumque, ac cæteros nuncios nostros, secum adjunctos, honoribus multis prævenire curâstis; de quibus vobis referimus grates multas.

Vos rogantes attentiùs quatenùs benivolentiam vestram continuantes, fideles & dilectos nostros, venerabilem patrem, P. episcopum Baionensem, Petrum abbatem Sanctæ Crucis Burdegaliæ, ac discretos viros, magistros, Geraldum de Podio, sacristam ecclesiæ Burdegalensis, Willielmum de Ludeford, canonicum ecclesiæ London', & Ricardum de Saham, juris peritum, & quemlibet illorum, quem ad vos venire contigerit, in hâc parte, quos procuratores nostros ad firmandum contenta in dicto tractatu, juxta formam cujusdam procuratorii, nobis ex parte dicti Regis transmissi, conjunctim ordinavimus & divisim, recommendatos habere, consiliisque & auxiliis vestris gratis assistere velitis, ut ad nos cum celeritate redire valeant feliciùs expediti; parati enim reverà erimus ea facere, quæ beneplacitis vestris cedere poterunt vel honori.

Dat' ut supra.

Litera missa archiepiscopo Toletan' totius Ispan' primati.

Litera missa Johanni Furcado de Mendoce militi.

Litera de gratiis missa abbati Sanctæ Crucis Burdegaliæ pro laboribus suis, in prosecutione tractatûs matrimonii prædicti.

Ad Regem Hungariæ, super lugubri morte Andreæ Regis Siciliæ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Lodowico, DEI gratiâ, Regi Hungariæ illustri, consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem, & votivis semper successibus gloriari.

Serenitatis vestræ literas, super morte probrosâ & lugubri claræ memoriæ Andreæ Regis Siciliæ, fratris vestri, per venerabilem virum, Siffridum abbatem Sancti Benedicti de juxta fluvium Goron' ambassiatorem vestrum, missas, recepimus, & quæ dictæ literæ continebant, & quæ præfatus abbas ex parte sublimitatis vestræ prudenter & sapidè nobis exposuit, de quo ipsum plurimùm commendamus, attendimus diligenter;

Et quidem, intellectis novis de morte prædictâ, & de facto tam inhumano, in eorum consideratione concaluit cor nostrum intra nos, & in meditatione nostrâ exardescit ignis, dum Regem, tam aptum & inclitum, & ad magnalia dispositum, conspicimus ab humanis proditionaliter sic exemptum, & ex hoc exemplum pravum, si condigna non sequatur ultio, ad alios derivatum.

Propter quod, ad vindicandum tantum scelus, in quo versatur cunctorum Regum fidelium obprobrium, daremus libenter consilium & juvamen; & ideò ordinatum affectum, quem geritis ad ulciscendum mortem prædictam, meritò commendamus.

Super hiis autem & aliis, per prædictum abbatem nobis expositis, dilecto nobis in CHRISTO, fratri Waltero de Mora, ordinis Fratrum Prædicatorum, aperuimus pleniùs mentem nostram; quem ad sublimitatis vestræ præsentiam, in comitivâ ipsius abbatis, mittimus ex hâc causâ.

Serenitati vestræ regiæ arrideant diutissimè dies læti.

Dat' in palatio nostro Westmonasterii, xviii. die Martii.

Ad Regem præfatum, de credentiâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Lodowico, DEI gratiâ, Regi Hungariæ illustri, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. in desolatione solatium cum salute.

Serenitatis vestræ literas, &c. *ut supra usque ibi*, quem ad sublimitatis vestræ præsentiam mittimus ex hâc causa, & *tunc sic*, cui super dicendis ex parte nostrâ dignetur, petimus, vestra regalis excellentia dare fidem, & nobis remittere vestræ voluntatis beneplacita per eundem.

In votivis & victoriosis successibus diutissimè vestra valeat celsitudo.

Dat' ut supra.

Ad Reginam Siciliæ, super morte præfatâ.

A. D. 1346.
An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMA domina, receptis sublimitatis vestræ literis de morte lugubri celebris memoriæ Andreæ, Jerusalem & Siciliæ Regis, filii vestri, & auditis quæ venerabilis vir, Syffridus, abbas Sancti Benedicti de juxta fluvium Goron' nobis exposuit in hâc parte, tacti sumus dolore cordis intrinsecus, & consternati nimis in consideratione tanti facinoris, ad quod vindicandum, cum in eo versetur cunctorum Regum obprobrium, ejus exemplum ministrare possit incentivum delinquendi, si sic transiret impunitum, daremus libentissimè consilium & juvamen.

Super hiis autem & aliis, per prædictum abbatem nobis expositis, dilecto nobis in Christo, fratri Waltero de Mora, ordinis Fratrum Prædicatorum, aperuimus pleniùs mentem nostram, quem ad serenitatis vestræ præsentiam, in comitivâ ipsius abbatis, mittimus ex hâc causâ;

Cui super dicendis ex parte nostrâ dignetur, petimus, vestræ serenitatis excellentia dare fidem, & nobis remittere vestræ voluntatis beneplacita per eundem.

Ut supra.

De passagio Regis.

A. D. 1346.
An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kanciæ, salutem. Licet ante hæc tempora passagium nostrum pluries propter diversa impedimenta, ultra dies statutos ex certis causis prorogaverimus; quia tamen jam sumus in certo & firmo proposito ad transfretandum ad quindenam Paschæ proximò futuram; à quo proposito nolumus nec intendimus recedere ullo modo;

Tibi præcepimus firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, hujusmodi propositum nostrum, quod nullo modo mutabimus, in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari facias; & quod omnes & singuli homines ad arma, armati, hobelarii, & sagittarii, qui præmuniti sunt, de essendo apud Portesmuth, pro passagio nostro prædicto, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, sint apud dictum locum de Portesmuth ad quindenam prædictam, cum equis & armis, quanto potentiùs poterunt, juxta formam proclamationum, præmunitionum, & injunctionum eis ex parte nostrâ indè factarum, prompti & parati ad proficiscendum nobiscum, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, prout tunc ipsos super hoc fecerimus præmuniri: scire faciens omnibus & singulis, quod non est intentionis nostræ quod id quod in tam urgenti necessitate jam fieri præcipimus, trahatur in exemplum vel consequentiam in futuro.

Et de eo quod indè feceritis nos sub sigillo tuo citra festum Paschæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, reddas distinctè & apertè certiores, hoc breve nobis remittens.

Et hoc sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De conventis inter ducem & magnates Normanniæ, super Anglia conquestandâ.

A. D. 1346.
An. 20 Edw. III.

Rot. Parl. 20 Edw. III. n. 8. in Turr. Lond.

PRIMEREMENT, pur l'amour que ceux du pais de Normandie ount envers le Roy & le duc lour seigneur, & pur les choses desouzditez, ceux du pais de Normandie, nobles & autres, devient passer, en le compaignie le dit monsieur le duc, come lour seigneur cheveteyn, en Engleterre a iv. mil hommes d'armes, chivalers & esquiers, & autres gentz d'armes de bon estat, & xl. mil' serjantz de pie, des queux serjants de pie le Roi de sa grace lour quite le moite, & y avera v. mil' arblasters des ditz xx. mil'.

Item, pur le bon affection, que le Roi ad a ceux du pais de Normandie, il lour ad baillez lour seignur, son fitz, a cheveteyn seignur pur le dit passage.

Item, acordes est que, pur ce que monseiur le duc serra cheveteyn du passage, le dit monseiur le duc prendra des ditz iv. mil. hommes d'armes, mil' hommes d'armes tiels, come lui plerra, chivalers & esquiers, saunz prendre les cheveteyns, ne lour batailles, ou il les retendra aillours rebatuz du nombre des ditz iv. mil' hommes, & le dit pais de Normandie lui paiera pur les mil' hommes desusdits les grantz gages, c'estassaver, xxx s. Turnois le banerettes, xv s. les bachilers, 7 s. 6 d. les esquiers, formy chescun cent hommes d'armes, de iv. banerettes, xvi. bachilers, & lxxx. esquiers.

Item, monsieur le duc de Normandie ferra auxint le passage de mil' hommes d'armes desusditz q'il doit prendre.

Item, le pais de Normandie auxint des autres iii. mil' hommes d'armes, et de xx. mil' de serjantz de pie desusditz.

Item, tant come le dit passage se ferra, & q'ils demorrent en Engleterre, & a retourner per decea, le Roi gardera ausceu des armes la meer, & le passage, & les merchantz que les viners porteront.

Item, les gentz du pais de Normandie devient faire a l'our le passage de x. symaignes le service desusdit.

Item, acorde est que, si le duc de Normandie est en Engleterre, q'il semble bon & honerable a luy & a son conseil, & as gentz du pais de Normandie que serront ovesque lui la a son conseil, ils demorrent xv. jours outre les x. simaignes desusditz; &, si monsieur le duc les voet retenir outre les xv. jours, ils demorrent as gages de monsieur le duc.

Item, si le dit passage d'Engleterre ne se fesoit, ou q'il semblast au Roi q'il ne deust ou peust faire bonement en cest an, le dit pais de Normandie doit faire au Roi les services desusditz l'an apres, ou un autre an apres, durante ceste guerre, en temps covenable; & ce cy tout estoit le viage aloignez, que les gentz du pais eussent mis fres en lour navire, il lour rebatuz sur lour service avenir, & lour ferroit l'en assaver iii. mois devant ce q'ils deussent mover en l'autre viage.

Item, si les enemys du Roi venoient sur lui par terre si afforciement q'il eust mestier du dit pais de Normandie, ceux du dit pais serront tenuz q' en lieu du dit passage, q'ils facent eide au Roy de iv. mil' hommes d'armes, & de xx. mil' serjants desusditz, & paieront les gages de mil' hommes d'armes, que le duc doit prendre, & des serjants a pie, auxi per la manere cy desus devise, & en cel cas ferront le dit service par le space de viii. symaignes tant solement durante ceste guerre, en cas que le Roi, ou monsieur le duc, y serroit ou l'un d'eux, en lour persones.

Item, acorde est que ceux, qi tiegnent les fees, des queux les services dues ne serront, rien tenuz affaire le service accustume & due, ne y ceux, ne ascun autre du dit pais, le service d'arrere ban l'ane q'il ferra la service, ou ascun de ceux que sont promys, & acordez, & contenuz en ceste escroe.

Item, le pais de Normandie se doit obliger affaire le service desusdit, c'est assaver, le nobles & les bones villes, ou la greynour partie de ceux, & lour serront lour privileges portez a Roen a la primere journee ou ils assembleront, touz confermes, sealez, & declarez, & la lour serront bailliez & delivers l'obligacion ensi faite come desus est dit, sur peine de iii. mil' livres, si par eux demorrant affaire le dit passage.

Item, par les mil' homes d'armes, que monsieur le duc doit passer, acordez est que des neifs de Normandie, autre que celles de la navie du Roi, les gentz pu pais de Normandie en averont ce q'ils voudront aver sauf; tantque monsieur le duc, pur eide du passage des gentz, que doit passer, come dist est, en avera v. ou vi. tieux come il voudra eslire, & le surplus, que lui faudra pur le mil' hommes desusditz passer, il querra la ou bon lui semblera, & si plus en y avoit qil ne len covendroit, & ceux de Normandie avoient mestier d'ascuns, ottroies lour est par le Roy, & par monsieur le duc, q'ils averont celes que ferront en dite pais, ou monsieur le duc prendra, ou autre part, en roialme avant touz autres, en paiant salarie covenable, les mil' homes d'armes primerement purveuz de passage, que monsieur le duc doit passer come dist est.

Item, acordez est q'en cel cas que, Dieu eidant, le roialme d'Engleterre par le dit voiage se conquerra, le conquest serra fait tout en noun & en l'oner du dit monsieur le duc, & que tout ce, que le Roi d'Engleterre y a, serra & demorra au dit monsieur le duc, come Rois & seignurs, & as droitz & as honurs que le Roi d'Engleterre les tient, & les autres droitz que les nobles & les barons & autres seculers y ont, serra & demorra as esglises, as barons, nobles & as nobles villes de Normandie, & ce que serroit pur l'esglises serroit a morte du Roi jusque a xx. mil' livres d'esterlinges de rente, & ce qest au Pape & a l'eglise de Rome lour demora sauf saunz diminucion.

Item, le roialme d'Engleterre ne se devisera jammes de la mayn monsieur le duc, ne de ses heirs Rois de France.

Item, pur ce que le Roi voet touz jours garder bon foi & effectuelment a ses amys & alliez, il voet & ordeine que tout ce, q'ad est acquis en temps passe par guerre, ou autrement, contre lour volente, sur le Roi d'Escoce, & ses subgitz, par le Roy d'Engleterre, ou les soens, lour soit restitut & baillez tout au plein & entierment saunz nulle delaie, & a ce sont acordez le Roi, le duc, & touz les Normantz.

Item, en cas que pees serroit fait avant que la passage feust fait en Engleterre, ou la voiage par terre, les privileges, ottroiez as Normantz, lour demorrent en vertue, & serront tenuz de servir au Roy a deux mil hommes d'armes, as grantz gages pur xii. symaignes en la primere guerre q'il avera en temps ensuant, rebatuz les frees & mises q'averont sustenuz a comencer le dit service ou passage, & lour deveroit il faire assaver deux mois devant avant q'ils eussent les dites gentz d'armes.

Item, s'ils avoient passer la meer, & feussent en Engleterre, avant que pees feust faite, ou s'ils avoient fait le dit service par terre l'espace d'un mois, alant, demorant, & returnant, ils seront quitz de faire en outre le dit service par un mois, come dessus est dit, & ils serront tenuz de faire le service en temps covenable, rebatuz ce q'averont staie & despendu.

Ce feust fait au Bois de Vinceny, le xxiii. jour de Marcz, l'an xxxviii.

De monetâ auri, vocatâ la Noble, in Flandria faciendâ & cudendâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Quia, pro utilitate publicâ, præcipuè mercatorum & aliorum hominum, tàm regni nostri Angliæ quàm comitatûs Flandriæ, desideramus quod moneta nostra auri, vocata la Noble, quam cudere fecimus in Anglia, eundem cursum habeat in Flandria quem habet in Angliâ, & quod, ad majorem multiplicationem dictæ monetæ, moneta prædicta, videlicet, denarii, oboli, & quadrantes, vocati Nobles, nomine nostro cudantur in Flandria, ita quod cursum tàm in Flandria quàm in Angliâ habeant uniformem;

Nos, de fidelitate & industriâ fidelium nostrorum & dilectorum, Willielmi Stury, & Gilberti de Wendelyngburgh, plenius confidentes, assignavimus eos, conjunctim & divisim, ad tractandum & concordandum cum dilectis & fidelibus nostris, gubernatoribus, capitaneis, scabinis, burgimagistris, advocatis, consulibus, & probis hominibus villarum de Gaûdavo, Brugges, & Ipre, & aliorum locorum comitatûs Flandriæ, & omnibus aliis quorum interest vel interesse poterit in futurum, tam super cursu uniformi dictæ monetæ in Angliâ & in Flandriâ, quàm super dictâ monetâ in partibus Flandriæ faciendâ & cudendâ, & super emolumento ex ipsâ cussione monetæ proventuro, & super assignationibus indè faciendis, prout meliùs viderint vel viderit expedire, & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid, dicti Willielmus & Gilbertus, vel eorum alter, nostro nomine, fecerint vel fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Martii.

Pro domino de Faukemont, de annuitate.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 23 in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio quod dilectus & fidelis noster, Theodoricus dominus de Faukemont nobis impendit, & impendet in futurum, ac pro eo quod ipse nobis fecit homagium, & fidelitatis præstitit sacramentum, concessimus ei mille marcas, percipiendas singulis annis, videlicet, quingentas marcas de exitibus custumarum nostrarum in portu nostro London', & residuas quingentas marcas de exitibus custumarum nostrarum in portu villæ de Sancto Botholpho, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, ad totam vitam ipsius Theodorici, vel quousque sibi de mille marcatis terræ vel redditûs annuis, ad totam vitam suam, in loco competenti habendis, fecerimus provideri.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Martii.

Per breve de privato sigillo.

Quod sagittarii veniant apud Totehill juxta Westmonasterium.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis quod in civitate prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari faciatis, quod omnes sagittarii, qui in obsequium nostrum ad partes Vasconiæ, ad sumptus nostros, tranfretare, & ibidem in comitivâ dilecti consanguinei & fidelis nostri Henrici comitis Lancastr', ad vadia nostra, morari, & servire vòluerint, sint crastinâ die ante horam primam apud Totehill juxta Westm', se ibidem exhibituri, & facturi quod eis injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxvii. die Marcii.

De morando propè mare in comitatu Essex', contra invasiones Gallicorum.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Reginaldo Grey, salutem. Cum assignaverimus vos, unà cum aliis fidelibus nostris, conjunctim & divisim, ad custodiendum omnes portus & littora in quibus naves applicant, vel applicare poterunt, & omnem terram maritimam in comitatu Essex', & ad resistendum omnibus, qui contra nos per terram, vel per mare, armatâ potentiâ venerint, & regnum nostrum Angliæ invadere voluerint in locis prædictis, & ad eos, cujuscumque status seu conditionis fuerint, expugnandum, destruendum, capiendum, & arestandum, & ad quædam alia, in litteris nostris patentibus, indè factis, contenta, facienda & explenda, prout in eisdem literis pleniùs continetur;

Vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod ad aliquem locum propè mare, in comitatu prædicto, ubi accessus hujusmodi inimicorum nostrorum magis formidatur, vos, unà cum hominibus, equis, & armis, quanto decentiùs & potentiùs poteritis, celeriter divertatis, ibidem, iminentibus periculis eorumdem hostium, moraturi, & dictos hostes nostros, si fortè partes illas invaserint, viriliter defensuri, eosdemque homines, auxiliante Domino, strenuè expugnaturi, juxta formam & effectum literarum nostrarum prædictarum;

Ita quod vestrum gestum in præmissis meritò commendare possimus, & quod per vestram negligentiam aut tepiditatem, dampna vel pericula, quod absit, eidem regno nostro non eveniant quoquo modo, per quod ad vos, prout convenit, graviter capere debeamus.

Teste Rege apud Westm', xxx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro domino de Bendekynbagh.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 23. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio, quod dilectus & fidelis noster, Johannes de Falkemont, dominus de Bendekynbagh & de Berghen super le Soem, nobis impendit & impendet in futurum;

Concessimus ei centum libras, percipiendas singulis annis, ad totam vitam suam, de exitibus custumarum nostrarum in portubus London', & de Sancto Botholpho, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, videlicet, quinquaginta libras in dicto portu London', & residuas quinquaginta libras in dicto portu de Sancto Botholpho, vel quousque eidem Johanni de centum libratis terræ, ad totam vitam suam habendis, in loco competenti, per nos, vel hæredes nostros, fuerit provisum.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Westm', xxx. die Martii.

Per breve de privato sigillo.

De finibus, de hominibus ad arma & hobelariis, recipiendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus, Ricardo Talbot senescallo hospitii sui, & Johanni de Codyngton clerico, salutem.

Sciatis quod, cum assignaverimus vos & duos vestrûm ad supervidendum arraiationem hominum ad arma, hobelariorum & sagittariorum in comitatibus Wygorn', Hereford', Oxon', & Berk', pro passagio nostro, juxta præmunitiones & arraiationes vicecomitum comitatuum prædictorum, & aliorum fidelium nostrorum in eisdem comitatibus, factas, & ad quædam alia, in litteris nostris patentibus vobis indè confectis, contenta, facienda & explenda;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris plenius confidentes, assignavimus vos ad tractandum & concordandum cum omnibus hujusmodi hominibus ad arma & hobelariis, qui fines pro progressu suo facere voluerint, de finibus rationabilibus ad opus nostrum, juxta discretiones vestras; habitâ consideratione ad terras, tenementa, bona, & catalla sua, ac onera eis incumbentia, ad certos dies, per vos ad hoc statuendos, solvendis;

Ita quod nos, loco eorum, de denariis & finibus illis provenientibus, alios homines ad arma & hobelarios sufficientes conducere valeamus, & ad certificandum nos in cancellariâ nostrâ, de nominibus omnium hujusmodi fines facere volentium, & de quantitate finis per quemlibet eorum sic faciendi, citra octabas Paschæ proximò futuras:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa intendatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxxi. die Marc'.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomas de Bradestan, Mauricius de Berkele, Willielmus Gategang clericus,	*& duo eorum, in com' Glouc' & Wiltes'.*
Johannes Darcy le piere, Willielmus Fraunk, Thomas de Sibthorp clericus, Gervasius de Wilford clericus,	*tres & duo eorum, in com' Lincoln'.*
Robertus de Ferrariis, Henr' Haydok clericus,	*in com' Salop' & Stafford'.*
Johannes de Beauchamp, Robertus de Sadyngton, Thomas de Holland, Willielmus de Byfeld clericus, Willielmus Bisshop serviens Regis ad arma,	*quatuor, tres, & duo eorum, in com Leyc' & Warr'.*
Johannes de Verdoun, Rogerus de Beauchamp, Willielmus de Burgh clericus,	*& duo eorum, in com Norh't' & Rotel'.*
Johannes del Isle, Alanus la Zousche, Ed'us de Grymmesby clericus,	*& duo eorum, in com' Cantab' & Hunt'.*
Robertus de Morle, Johannes de Elton clericus,	*in com' Norff' & Suff'.*
Johannes de Coggeshale; Johannes de Lovayn, Willielmus de Dalton, Johannes de Marton clericus,	*tres & duo eorum, in com' Essex' & Hertford'.*
Thomas de Bourne, Arnaldus Sauvage, Elyas de Grymmesby clericus,	*& duo eorum, in com' Kanc'.*
Thomas de Breouse, Johannes de Bohun de Midhurst, Thomas de Capenhurst clericus.	*& duo eorum in com' Surr' & Sussex'.*
Thomas West, Thomas Aspale, Johannes de Chestrefeld clericus,	*et duo eorum, in com' Suth't'.*
Johannes de Mohun, Johannes Tryvet, Thomas Cary, Willielmus de Emeldon clericus,	*tres & duo eorum, in com' Somers' & Dors'.*
Ricardus de la Vache, Walterus Power clericus,	*in com' Bed' & Buk'.*

De minatoribus eligendis, in forestâ de Dene, pro passagio Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 22. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, & omnibus aliis ministris & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Guidonem de Brian, ad eligendum & capiendum quadraginta minatores in forestâ nostrâ de Dene, ubi melius expedire viderit, tam infra libertates quam extra, quorum quatuor sint magistri, quos ad nos usque portum de Portesmuth', pro proximo passagio nostro, per vicecomitem nostrum Glouc' ad vadia nostra, duci volumus, ad proficiscendum exindè nobiscum ad vadia nostra, ad faciendum ea quæ ei injungentur ex parte nostrâ;

Dantes eidem Guidoni plenam tenore præsentium potestatem, capiendi & arestandi omnes illos quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque aliud de eisdem duxerimus demandandum:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Guidoni in præmissis faciendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout vobis vel alicui vestrûm scire fecerit ex parte nostrâ:

Mandavimus enim præfato vicecomiti Glouc' quod eosdem quadraginta minatores à præfato Guidoni recipiat, & usque dictum portum de Portesmuth' duci faciat, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die April'.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis pro passagio Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, constabulariis, & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Quia sumus in certo & firmo proposito ad transfretandum ad quindenam Paschæ proximò futuram, absque aliquâ prorogatione indè ulterius faciendâ, prout per singulos comitatus regni nostri Angliæ fecimus proclamari:

Nos, nolentes dictum passagium nostrum pro defectu navigii, quod absit, impediri, seu aliqualiter retardari, ac de fidelitate & circumspectione dilecti nobis Philippi de Whitton plenius confidentes, assignavimus ipsum locum tenentem dilecti & fidelis nostri Ricardi comitis Arundell', admiralli flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, ad omnes naves, flunos, creieras, & bargeas, portagii decem doliorum & ultra, quos infra portus & loca maritima admiratûs prædicti inveniri contigerit, & qui pro ductione hominum seu victualium ultra mare apti & sufficientes fuerint, per ipsum Philippum seu deputatos suos arestari, & ad eosdem naves, flunos, creieras, & bargeas, hominibus & aliis necessariis benè paratos, usque portum de Portesmuth' pro dicto passagio nostro, citra octabas Paschæ proximò futuras, vel in eisdem octabis ad ultimum, duci, & ad dictos naves, flunos, creieras, & bargeas, per dominos eorumdem, si necesse fuerit reparandum, compelli faciendum;

Ita quod sint apud dictum portum de Portesmuth' in eisdem octabis, sine ulteriori dilatione, prompti & parati ad proficiscendum exindè nobiscum, ad vadia nostra, ubi dominos & magistros navium, flunorum, creiearum, & bargearum, prædictorum tunc fecerimus præmuniri; necnon ad capiendum & arestandum omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, & eos prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque aliter duxerimus ordinandum:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Philippo & deputatis ab eo, in præmissis faciendis, explendis, & exequendis, intendentes sitis, obedientes, consulentes, & auxiliantes, quociens & prout idem Philippus, seu deputati sui prædicti, vobis scire fecerint vel fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die April'.

Per ipsum Regem.

Pro defensione villæ de Southampton.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti, Suth't', salutem. Quia intelleximus quod alienigenæ hostes nostri, ad villam nostram Suthampton' armatâ potentiâ infra breve accedere, & eam de guerrâ capere, proponunt, nisi eorum maliciæ virilius occurratur:

Nos, salvationi & defensioni villæ prædictæ providere volentes, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in dictâ villâ & alibi in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, ubi expedire videris, publicè proclamari facias, quod omnes & singuli in eadem villâ jam conversantes, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, à villâ prædictâ, iminentibus periculis prædictis, nullatenus se, aut eorum bona & catalla, ab eadem villâ retrahant vel elongent, sed quod ipsi armis competentibus, videlicet, quilibet eorum juxta statum & facultates suas, sufficienter muniti, in dictâ villâ pro salvatione & defensione ejusdem contra hujusmodi hostiles incursus, quamdiu hujusmodi pericula imineant, continuè morentur.

Et etiam, quod omnes alii hujusmodi tenementa, possessiones, bona, & catalla in villâ prædictâ habentes & extra morantes, sub forisfacturâ prædictâ ad eandem villam celeriter accedant, inibi, vel alios homines sufficientes benè munitos loco suo mittant, ibidem super salvâ custodiâ villæ prædictæ, iminentibus periculis prædictis, ut prædictum est, moraturi:

Et hoc, sicut te ipsum erga nos indempnem servare volueris, non omittas.

T. R. apud Westm', viii. die Aprilis.

Pro filiis Nicholini de Flisco, de gratiâ Regis speciali.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Attendentes bonum & gratuitum servitium, quod dilectus nobis magister Nicholinus de Flisco, nobis impendit, ac bonum locum quem ipse nobis in patriâ suâ tenet hiis diebus;

Ac volentes, eo prætextu, cum Guillielmo de Flisco, filio prædicti Nicholini, præbendario præbendæ de Stransale, in ecclesiâ beati Petri Eborum, agere gratiosè, concessimus eidem Guillielmo, quod ipse omnes fructus & proventus præbendæ suæ prædictæ liberè percipere, & indè disponere & ordinare, possit, prout meliùs sibi videbitur expedire.

Nolentes quod idem Guillielmus, ratione beneficii sui prædicti, ad aliquam contributionem, unà cum aliis alienigenis, infra regnum nostrum Angliæ beneficiatis, præstandum aliqualiter compellatur;

Ita tamen quod idem Guillielmus decimas, ipsum & præbendam suam prædictam contingentes, cum aliis de clero regni nostri prædictis, nobis solvat, prout decet.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Turrim London', xii. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

Consimiles litteras Regis habet Johannes de Flisco, filius prædicti Nicholini, præbendarius præbendæ de Teyngton & Yalmpton in diœcese Exoniensi, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

Per idem breve.

Consimiles litteras Regis habet idem Johannes, sub nomine Johannis de Flisco, filii prædicti Nicholini, parsona ecclesiæ de Teryng, Cicestrensi diœcese, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

Per idem breve.

De Wallensibus eligendis & arraiandis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo Willielmo de Bohun, comiti Norhampton', domino terræ de Melenyth in Walliâ, salutem.

Quia passagium nostrum, ad instantem quindenam Paschæ ordinatum, omni modo tenere, & apud Portesmuth', die Dominicâ in quindenâ prædictâ, pro navigio nostro, contra adventum excercitûs nostri ibidem, arraiando, personaliter interesse volumus;

Vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod illos centum & quinquaginta homines Wallenses, quos infra terram & dominium prædicta eligi, arraiari, & triari, & arcubus, sagittis, & lanceis, ac aliis armis competentibus, benè & sufficienter muniri mandavimus, si nondum electi fuerint, sine dilatione eligi & arraiari, & in arraiatione hujusmodi teneri, per senescallum, vel locum vestrum tenentem, ad dictum portum de Portesmuth, in comitivâ ductorum aliorum Wallensium, in principatu Walliæ, pro dicto passagio nostro electorum & triatorum, duci faciatis, ita quod sint ibidem, excusatione quâcumque cessante, infra quindecim dies proximos post prædictam quindenam Paschæ, prompti & parati ad transfretandum nobiscum, pro defensione regni nostri Angliæ, prout eos tunc fecerimus præmuniri:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Mittimus autem ad dictas partes Walliæ quendam clericum nostrum cum pecuniâ, ad vadia pro prædictis Wallensibus solvendum, necnon ad excitandum vos de dictis Wallensibus ad prædictum portum de Portesmuth ducendis, in formâ supradictâ.

Teste Rege apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de numero Wallensium subscriptorum eligendorum in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Reso ap Griffith, domino terræ de Nerber in Wallia, de L. Wallens'.

Henrico comiti Lancastriæ, domino terrarum de Monemuth, Grossemount & Whitcastel, de CC. Wallens'.

Johannæ comitissæ de la Marchæ dominæ terræ de Ewyas Lacy, de xl. Wallens'.

Humfrido de Bohun comiti Essex' & Hereford', domino terræ de Bregheynock, de CCC. Wallens'.

Ricardo Talbot, domino terrarum de Blaynleveney, Kirkehowel, & Stredewy, de C. Wallens'.

Johannæ comitissæ de la Marche, dominæ terrarum de Kery & Kedewey, de C. Wallens'.

Bartholomæo de Burghersh, domino terræ de Ewyas Lacy, de xl. Wallens'.

Johanni de la Ware, domino terræ de Haraldes Ewyas, de xx. Wall'.

Laurentio de Hastynges comiti Pembr', domino terrarum de Overwent & Bergeveny, de CL. Wallens'.

Elizabeth de Burgo, dominæ terræ de Usk, CL. Wallens'.

Hugoni de Audele comiti Gloucestr', domino terrarum de Newport & Netherwent, de CC. Wallens'.

Hugoni le Despenser, domino terrarum de Glamorgan & Morgannon, de CCC. Wall'.

Johanni de Moubray, domino terræ de Gowere, de CL. Wallens'.

Henrico comiti Lancastriæ, domino terrarum de Kedwelly, Carwathlan, & Iskennyn, de CC. Wallens'.

Jacobo de Audele, domino terrarum de Kemmoys & Commot Perneth, de C. Wallens'.

Thomæ de Bello Campo comiti Warr', domino terræ de Elvel, de lx. Wallens'.

Ricardo comiti Arundel' domino terrarum de Oswaldestre & Clonne, de CC. Wallens'.

Johanni de Cherleton, domino terræ de Powys, de D. Wallens'.

Ricardo comiti Arundel, domino terræ de Chirk, de C. Wallens'.

Rogero de Mortuo Mari, domino terrarum de Warthrynyon, Radenore, & Wygemore, de CC. Wallens'.

Mariæ comitissæ Norff', dominæ terrarum de Strogoyl & Netherwent, de C. Wallens'.

Laurentio de Hastynges comiti Pembr', domino terræ de Coytrath, de xl. Wallens'.

Ad Principem Walliæ, super arraiatione præfatâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ & comiti Cestriæ, filio nostro carissimo, salutem.

Quia passagium nostrum, &c. *ut supra usque ibi,* interesse volumus, & *tunc sic;*

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod illos tria millia, quingentos & quinquaginta homines, Wallenses, quos infra terras & dominia vestra Walliæ, necnon illos centum sagittarios, quos infra comitatum Cestriæ, eligi, arraiari, & triari, & arcubus, sagittis, & lanceis, ac aliis armis competentibus, benè & sufficienter muniri mandavimus, si nondum electi fuerint, sine dilatione eligi & arraiari, & in arraiatione hujusmodi teneri, & per aliquos idoneos, per vos ad hoc assignandos, ad dictum portum de Portesmuth', in comitivâ dictorum aliorum Wallensium, in principatu Walliæ, pro dicto passagio nostro electorum, & triatorum, duci faciatis; ita quod sint ibidem, &c. *ut supra usque ibi, præmuniri, & tunc sic;*

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, nullatenus omittatis.

Mittimus autem ad dictas partes Walliæ & Cestriæ quendam clericum nostrum cum pecuniâ, ad vadia pro prædictis Wallensibus, & sagittariis, solvendum, necnon ad excitandum vos de dictis Wallensibus & sagittariis, ad prædictum portum de Portesmuth mittendis, in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Quod homines ad arma sint apud Portesmuth infra xv. dies post quindenam Paschæ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 20. d.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Quia passagium nostrum, ad instantem quindenam Paschæ ordinatum, omni modo tenere, & apud Portesmuth die Dominicâ in quindenâ prædictâ, pro navigio nostro, contra adventum excercitûs nostri ibidem, arraiando, personaliter esse volumus;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, præmuniri facias omnes & singulos homines ad arma, armatos, hobelarios, & sagittarios in comitatu prædicto, pro dicto passagio arraiatos & munitos, quod, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, sint apud dictum portum de Portesmuth infra quindecim dies post dictam quindenam Paschæ, prompti & parati ad transfretandum nobiscum, pro defensione regni nostri Angliæ, prout eos tunc fecerimus præmuniri;

Et hoc similiter in singulis locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè facias proclamari.

Et de eo quod indè feceris, nobis citra tres septimanas Paschæ proximò futuras, reddas distinctè & appertè certiores; remittens nobis hoc breve:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xx. die April'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus citra Trentam, sub eâdem datâ.

De hæreditate Philippæ Reginæ, per mortem comitis Hollandiæ sibi devolutâ, prosequendâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat 20 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, ad quos præsentes litteræ pervenerint, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod, cum per mortem inclitæ memoriæ Willielmi nuper comitis Hanoniæ, hæreditas præclara ejusdem comitis, seu pars ipsius hæreditatis legitima, Philippæ Reginæ, consorti nostræ carissimæ, sorori dicti comitis, jam sit notoriè devoluta, diversique alii terræ, possessiones & redditus, qui fuerunt prædicti comitis, ad eandem consortem nostram, & ad nos, ejus nomine, in Hanoniâ, Zelandiâ, Holandiâ, & Frisiâ, & partibus adjacentibus, pertinere noscantur;

Nos, jus nostrum & dictæ consortis nostræ prosequi & assequi, volentes, prout convenit, in hâc parte, ac de sinceritate, & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum, Ivonis de Clynton clerici, & Adæ de Shareshull militis, plenè confidentes;

Ad agnoscendum, nostro & dictæ consortis nostræ nomine, hæreditatem, ejusve portionem, eidem consorti nostræ sic delatam, & ipsam adeundum, & eidem se immiscendum, necnon adipiscendum, retinendum, & defendendum possessionem tam ipsius hæreditatis, portionisve ejusdem, sic, ut præfertur, delatæ, quam aliorum quorumcumque dominiorum, terrarum, & redditnum, ad dictam consortem nostram, & nos, ejus nomine, in Hanoniâ, Zelandiâ, & Frisiâ, & locis aliis, ex donatione seu concessione recolendæ memoriæ Willielmi dudùm comitis Hanoniæ, patris dictæ consortis nostræ, vel aliàs quocumque titulo, pertinentium; redditus, obventiones, & proficua quæcumque, indè provenientiâ, ad opus nostrum & dictæ consortis nostræ, colligendum & levandum; fidelitates & homagia, & alia quæcumque servitia, dictæ consorti nostræ, & nobis, ejus nomine, in hâc parte debita, petendum, exigendum, & recipiendum; judiciumque familiherciscundæ intentandum & prosequendum; ac officiarios & ministros, tam pro bono regimine subditorum quam terrarum & possessionum hujusmodi, ordinandum, faciendum, & statuendum, eosque, prout expedire viderint, amovendum, & in locis eorumdem alios subrogandum:

Necnon ad tractandum & concordandum cum cohæredibus & participibus ipsius hæreditatis, si qui vel quæ fuerint, de divisione ejusdem hæreditatis, & portionum assignatione, inter nos & dictam consortem nostram ac ipsos cohæredes & participes faciendâ;

Ac ad ipsam hæreditatem & portiones hujusmodi, cum pertinentiis, ab ipsis cohæredibus, & eorum singulis, vel aliis quibuscumque jus habentibus in eisdem, vel ad eas titulo emptionis, seu alio titulo quocumque legitimo, nostro nominè adquirendum, & de certo pretio conveniendum, terminos & loca solutionum statuendum, & nos & hæredes nostres, ad solutiones hujusmodi faciendas, obligandum; & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum; ac securitatem, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, ac etiam possessionem & investituram hæreditatis & portionum hujusmodi, cum pertinentiis, petendum, recipiendum, nanciscendum, retinendum, & continuandum;

Ac omnia & singula faciendum & excercendum, quæ ad assecutionem hæreditatis, seu portionis, indè nos & dictam consortem nostram contingentis, ac divisionem, seu partitionem, vel assignationem, ac etiam adquisitionem hujusmodi, ac executionem indè faciendam, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Eisdem Ivoni & Adæ, & eorum cuilibet, plenam & liberam, cum exercitio meri & mixti imperii, ac jurisdictionis cujuscumque, ad nos & dictam consortem nostram sic pertinentis, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes pro nobis, & dictâ consorte nostrâ, nos & ipsam ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, Ivonem ad Adam, nostro vel dictæ consortis nostræ nomine, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' in pallatio nostro Westmonasterii, xx. die Aprilis.

De tractando cum hominibus de partibus Hollandiæ, super hæreditate prædictâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. *Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,* Ivonis de Clynton clerici, & Adæ de Shareshul militis, confidentes;

Ad tractandum & concordandum pro nobis & nostro nomine, cum venerabili patre episcopo Trajectensi, & cum cæteris nobilibus ac popularibus terrarum Hanoniæ, Holandiæ, Selandiæ, & Frisiæ, tam super ligis & amicitiis perpetuis inter nos & ipsos ineundis, & de remuneratione eis per nos in hâc parte faciendâ, quam de veniendo in obedientiam nostram, ratione terrarum quæ fuerunt inclitæ memoriæ Willielmi nuper comitis Hanoniæ, Philippæ Reginæ Angliæ, consorti nostræ carissimæ, sorori, & uni hæredum prædicti comitis, jure hæreditario devolutarum;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, & nos ad eorum observationem obligandum, & securitatem, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis, & circa ea, necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos Ivonem & Adam, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' in pallatio nostro Westmonasterii, xx. die Aprilis

De commissariis ad audiendum cardinales, ut mediatores pacis inter Regem & Philippum de Valesio, destinatis.

A. D 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Cum, sanctissimus in Christo pater, dominus Clemens, Divinâ Providentiâ, Papa sextus, reverendos patres, *A. episcopum Tusculan', & S. de Claro Monte, cardinales, sedis apostolicæ nuncios, in Franciam, ut mediatores pacis inter nos & dominum Philippum de Valesio, transmiserit;*

Et super hoc dicti cardinales, inter alia, nos requiserunt ut, propter hoc, aliquem, de quo confidimus, ad eorum præsentiam mittere curaremus;

Nos, de circumspectione providâ, dilectorum clericorum nostrorum, magistri Andreæ de Offord, juris civilis professoris, & Willielmi de Bomere canonici Suthwell' juris periti, confidentes, ob reverentiam domini Summi Pontificis, & sedis, prædictorum, ac præfatorum cardinalium instantiam, ipsos clericos nostros, & ipsorum quemlibet, ad præsentiam dictorum cardinalium providimus destinandos;

Ad insinuandum & exponendum eisdem ordinatam voluntatem nostram in hâc parte;

Et ad audiendum, reportandum, & referendum nobis quæ dicti patres dicere, facere, vel ostendere voluerint in præmissis.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Aprilis.

Littera missa cardinalibus supradictis.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.

Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REVERENDI PATRES. Mittimus ad paternitates vestras, dilectum secretarium nostrum, magistrum Andream de Offord, juris civilis professorem, de intentione nostrâ, vobis exponendâ, pleniùs informatum;

Vos rogantes quatinùs ipsum Andream velitis recommendatum habere, & benignè audire, eique in dicendis ex parte nostrâ fidem credulam adhibere.

Dat' in palatio nostro Westmonasterii, xx. die Aprilis.

Ad gentes Flandriæ, de dictis commissariis ad audiendum præfatos cardinales solummodo missis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 10. d. in Turr. Lond.

LE Roi as burghmesters, eskyvyns, conselx, & avowes, de les trois bones villes de Gaunt, Brugges, & Ipre, salutz.

Comès les reverentz pieres en Dieu, les cardinalx de Naples & de Cleremont, envoiez a nous depar nostre seint piere le Pape, de faire tretee de pees entre nous & nostre adversaire de France, a ce qil nous ont done entendre, nous eient, avant ces heures, sovent foitz requis, par lour lettres, de lour mander noz lettres de conduyt, q'ils & lour meisnee purroient sauvement venir a nous en Engleterre pur la cause suisdite;

Et nous lour avons responduz que nous ne purrons, ne ne vourrions, tenir tiele trete ovesque eux, sanz assent de vous & de nostre autres allietz es parties de dela;

Et ja ils nous eont derechef requis, ove grante instance, & pur l'onur

nostre dit seint piere le Pape, eiant regarde a lour longe demoere, voillons envoier a eux ascuns de noz foialx, en queux nous fions, de treter ovesque eux;

Nous, coment que nous soions touz jours demorantz en nostre primere purpos, nient meins, a la reverence de nostre dit seint piere, & des ditz cardinalx, par avis de nostre conseil, sumes assentuz d'envoier a eux, s'il vous semble que ce soit affaire, nostre cher clerc mestre Andreu de Offord proffesseur de leis, & mestre William Bomere, ou un autre que vous nomerez, tantsoulement au lieu, ou ils purroient seurement venir, de oier ce qu'ils vourront dire, ou monstrer, si q'ils n'entrent point en trete, & de reporter a nous lour entention;

Par quoi vous prioms que sur cestes choses voilletz hastivement aviser, & faire ent ce que mielz vous semble que soit a honure & profit de nous & de vos, & que nostre dit clerc puisse tost estre delivers & retorner a nous.

Don' a nostre paleys de Westm', le xxii. d'Averill.

Quod homines infra sex leucas à mari morantes, exonerentur ad inveniendum homines ad arma.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, hobelariorum, & sagittariorum in comitatu Somers', ac vicecomiti nostro comitatûs prædicti, salutem.

Quia, de assensu concilii nostri, ordinavimus quod homines, terras & tenementa infra sex leucas à mari habentes, exceptis illis, qui ad proficiscendum nobiscum electi & arraiati, vel de retinentiâ dominorum nobiscum in præsenti passagio nostro profecturorum, existunt, super costeris maritimis in partibus illis, pro defensione & salvatione partium illarum, contra hostiles alienigenarum hostium nostrorum incursus, morentur;

Vobis mandamus, quod omnes homines de comitatu prædicto, terras & tenementa infra sex leucas à mari habentes, & ibidem cum familiâ & toto posse suo, super salvâ custodiâ partium illarum, contra hujusmodi hostium invasiones, morantes, exceptis illis qui ad proficiscendum nobiscum electi & arraiati, vel de retinentiâ dominorum nobiscum in passagio prædicto profecturorum, existunt, sicut prædictum est, morari permittatis, ipsos ad proficiscendum alibi in obsequio nostro, vel ad inveniendum nobis homines ad arma, hobelarios, & sagittarios pro præsenti passagio nostro, ratione terrarum & tenementorum suorum prædictorum sic à mari infra sex leucas existentium, quamdiu moram ibidem ex causâ prædictâ traxerint, vel quousque aliud indè duxerimus demandandum, nullatenus compellentes;

Salvis nobis finibus, si qui per aliquos homines comitatûs prædicti, pro remissione hujusmodi hominum ad arma, hobelariorum seu sagittariorum habendâ, facti fuerint in hâc parte.

T. R. apud Westm', xxx. die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est arraiatoribus, &c. in comitatibus subscriptis, ac vicecomitibus comitatuum subscriptorum, sub eâdem datâ; videlicet,

In comitatu Dors', in com' Norff' & Suff', Essex', Cornub', Sussex'.

Pro Isabellâ de Lancastriâ moniali de Ambresbury.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Wiltes' qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Cum, de graciâ nostrâ speciali, per litteras nostras patentes, concesserimus dilectæ consanguineæ nostræ, Isabellæ de Lancastr', moniali de Ambresbury, duodecim quercus pro focali, percipiendas singulis annis infra forestam nostram de Chut, per liberationem custodis ejusdem forestæ qui pro tempore erit, ad totam vitam ipsius Isabellæ; ac etiam cariagium dictarum duodecim quercuum à dictâ forestâ usque abbatiam prædictam, singulis annis, per vicecomitem nostrum comitatûs prædicti, qui pro tempore fuerit, de exitibus comitatûs illius, pro totâ vitâ ipsius Isabellæ, *sumptibus nostris faciendis, prout in litteris nostris prædictis plenius continetur;*

Tibi præcipimus, quod prædictas duodecim quercus, à forestâ prædictâ usque abbatiam prædictam, singulis annis, pro totâ vitâ ipsius Isabellæ, sumptibus nostris, de exitibus comitatûs prædicti, cariari facias, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum; & de custubus illis, cum illos sciverimus, tibi in compoto tuo debitam allocationem habere faciemus.

T. R. apud Westm', iv. die Maii.

Super gloriosis successibus in Vasconia, & de orando.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO priori ordinis Fratrum Prædicatorum London', salutem.

Quam gloriosis & victoriosis successibus, consanguineum nostrum carissimum, comitem Lancastriæ, super expeditione guerræ nostræ in partibus transmarinis agentem, gratiosè nostri prævenerit clementia Salvatoris, non est vobis, ut arbitramur, incognitum, cùm sit jam per mundi climata divulgatum, de quo DEO, qui dat virtutes & præmia, laudes & gratias solvimus quas valemus.

Verùm cùm rebelles nostri Franciæ, causæ nostræ justitiam attendere non curantes, jam magnum & superimmensum congregaverint armatorum exercitum, ad dictum consanguineum & alios fideles nostros, secum agentes, paucos quo ad dictos rebelles respectivè, expugnandum, & terras nostras hostiliter invadendum;

Nos, attendentes quod victoria non est ex homine, sed ex DEO, qui, juxta suæ miserationis arbitrium, sic in paucis liberat ut in multis; ac sperantes orationum suffragia, ad impetrandam nobis, eidem comiti, & aliis fidelibus nostris, prævalendi gratiam, plurimùm oportuna;

Vos attentè rogamus quatenùs tam pro nobis & exercitu nostro, qui ad dictas partes, pro defensione sanctæ ecclesiæ & subjecti nobis populi, ac pro succursu fidelium & aliorum nostrorum, disponimus, ut oportet, in proximo proficisci, quam pro prædicto comite, & aliis, secum agentibus, preces & hostias devotas offerri, missas celebrari, & alia piæ placationis officia per subjectos vobis fratres faciatis, ut DEUS & Dominus super nos & ipsos rorem suæ benedictionis infundat, & eos muniat, protegat, & defendat, inimicisque nostris in justitiâ prævalere concedat ad laudem & gloriam sui nominis, meritorum nostrorum cumulum, & plebis suæ solatium & quietem.

Dat' apud Westm', vi. die Maii.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Priori fratrum Ordinis de Monte Carmeli London'.

Priori fratrum Ordinis Sancti Augustini London'.

Gardiano Fratrum Minorum London'.

Episcopo London'.

Ordinatio de fructibus beneficiorum alienigenarum, Regi mutuatis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 20. in Turr. Lond.

REX, magistro Radulpho Turvill', firmario decanatûs ecclesiæ beati Petri Eborum, salutem.

Quia, *propter importabilia expensarum onera, quibus retroactis temporibus, per continua guerrarum incommoda, pro defensione sanctæ ecclesiæ & regni nostri Angliæ, sumus notoriè implicati,* ærarium nostrum adeo est exhaustum, quod, sine adjutorio illorum qui proficua & emolumenta dicti regni percipiunt, non poterimus ecclesiam Anglicanam, neque nostras & eorum possessiones, commodè defensare;

Propter quod, de avisamento concilii nostri, impellente urgentissimâ & inevitabili necessitate defensionis ecclesiæ & regni prædictorum, duximus ordinandum quod omnes alienigenæ, in dicto regno Angliæ beneficiati, videlicet, illi qui in beneficiis suis hujusmodi nusquam residebant neque resident, set exteriùs commorantur, de valore beneficiorum suorum pro anno præsenti inferius designando, iidemque alienigenæ, sic in dicto regno beneficiati, in eodem regno super beneficiis suis hujusmodi residentes, de aliquo competente juvamine, ex causâ mutui, dumtaxat nobis subveniant in auxilium supportationis onerum prædictorum, & quod certa & competens securitas de tanto quod ab eis sic receptum fuerit, ipsis fiat:

Et super hoc, vocatis coram nobis & concilio nostro procuratoribus cardinalium, & aliorum alienigenarum in dicto regno beneficiatorum, extra idem regnum commorantium, & in suis beneficiis minimè residentium, expositisque eis hujusmodi necessitate & periculis iminentibus, quæsitum fuit ab ipsis, si vellent, nomine dominorum suorum prædictorum, dicta beneficia in manibus suis propriis, pro majori salvatione beneficiorum hujusmodi, retinere, & nobis de firmâ beneficiorum illorum, prout firmariis actualiter dimit-

tuntur, pro anno præsenti inchoando, videlicet in festo Sancti Petri ad Vincula proximò præterito, ex causâ mutui, facere responderi:

Quibus, post varios tractatus cum ipsis habitos, id facere renuentibus, eis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere possent inhiberi fecerimus, nè apportum aliquod de fructibus beneficiorum prædictorum, in auro vel argento, seu alio modo quocumque, extra dictum regnum nostrum deferrent, seu deferri facerent, clam vel palam; præceperimus insuper eisdem quod omnes denarios, quos de fructibus beneficiorum prædictorum à dicto festo Sancti Petri receperunt, & quos usque ad finem anni prædicti essent recepturi, ad certum locum deferri & ibidem reponi, eosque ad opus nostrum, ex causâ mutui, liberari facerent, securitatem à nobis de pecuniâ sic liberandâ, recepturi:

Et, quia præfati procuratores coram concilio nostro indè plenius allocuti, tandem concesserunt, quod omnes denarii de beneficiis prædictis, pro anno prædicto provenientes, in terminis solutionum eorumdem usque London' deferantur, & ibidem in loco congruo per eosdem procuratores reponantur, & custodiantur, quousque de eis aliter duxerimus ordinandum; & quod litteræ acquietantiæ, de denariis per dictos firmarios sic solutis, vel solvendis, per dictos procuratores fiant, ut est moris:

Nos, consideratâ necessitate prædictâ, tam arduâ & urgenti, ulterius deferri non valentes quin eidem necessitati absque moræ diffugio provideatur, & nobis pro salvatione dicti regni nostri subveniatur; ac volentes proindè solutiones denariorum prædictorum, viis & modis quibus fieri poterit, accelerari, vobis, in fide & ligeanciâ quibus nobis tenemini, mandamus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, districtiùs injungentes, quatinùs ducentas & quinquaginta libras, quas in quindenâ Paschæ proximò præteritâ solvisse debuistis, de illis quingentis libris quas pro firmâ decanatûs prædicti solvere tenemini annuatim, habeatis apud London' citra octabas Ascensionis Domini proximò futuras, præfatis procuratoribus liberandas, & ad opus nostrum custodiendas, in formâ prædictâ.

Et residuas ducentas & quinquaginta libras de firmâ ejusdem decanatûs, pro termino Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futuro, habeatis in eodem festo Nativitatis Sancti Johannis apud dictum locum, ad opus nostrum similiter liberandas, ac acquietantias indè recipiendas, ut est dictum; & vos ipsi sitis coram concilio nostro in dictis octabis, ubicumque tunc fuerit, ad faciendum quod vobis ex parte nostrâ plenius injungetur tunc ibidem.

Et hoc, sicut nos & expeditionem negotiorum nostrorum prædictorum diligitis, & gravem indignationem nostram vitare volueritis, nullo modo omittatis; scientes pro certo quod si præmissa non feceritis, ad vos & vestra taliter capiemus, quod punitio vestra aliis timorem incutiet, mandata nostra aliàs contempnendi.

T. R. apud Westm', xii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis procuratoribus cardinalium, & aliorum alienigenarum in Angliâ beneficiatorum, & in beneficiis suis minimè residentium, sub eâdem datâ.

De protectione pro diversis personis, qui, in comitivâ Thomæ de Bello Campo comitis Warr', ad partes transmarinas profecturi sunt.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

THOMAS UGHTRED, qui in comitivâ Thomæ de Bello Campo comitis Warr', in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duraturas. Præsentibus,' &c.

T. R. apud Porcestre, iii. die Junii.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitivâ præfati comitis in obsequium Regis, ad easdem partes profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Gilbertus Chastellein. — *T. R. apud Porcestr', xii. die Jun'.*

Nicholaus Pecche chivaler, Willielmus Lucy chivaler, Johannes de Folevylle, Ankerus Frechevyll, Willielmus Carles, Robertus de Herle, Andreas Braunche, Gerardus fil' Johannis Salman, de Hersewell, Thomas de Loundesdale, Johannes Murdak, — *T. R. apud Porcestr', xv. die Junii.*

Johannes Haket. — *T. R. apud Porcestr', xviii. die Jun'.*

Johannes de Nowers. — *T. R. apud Porcestr', xxviii. die Jun'.*

Johannes de Camoys chivaler, Valentinus Bek, Ricardus fil' Ricardi atte Hulle, de Prestebury, — *T. R. apud Porcestr', xviii. die Jun'.*

Johannes de Morehalle, Johannes Trillowe, — *T. R. apud Porcestr', xx. die Jun'.*

Johannes fil' Ed'i de Shardelowe, Thomas de Shardelowe, Almaricus de Sancto Amando, Robertus de Hildesle, Rogerus Cifrewast, Thomas de Kyngeston, Radulphus Lovel, — *T. R. apud Porcestre, xxv. die Jun'.*

Thomas de Drokenesford, Henr' de Lyndeseye, Johannes de Drokenesford, Thomas de Baa, Radulphus fil' Reginaldi Perot, — *T. R. apud Porcestre, xxviii. die Jun'.*

Willielmus Shank. — *Teste Lionello, fil' Regis carissimo, Custode Angl', apud Wyndesore, viii. die Jul'.*

Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione; quocunque jure & juramento in contrarium non obstantibus, executoria.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, dilectis filiis .... thesaurario Londoniensis, & Willielmo de Exoniâ, Eboracensis, ac Roberto de Chickwill, Wellensis, canonicis ecclesiarum, salutem & apostolicam benedictionem.

Vitæ ac morum honestas, & alia dilecti filii, Ricardi d'Aston, canonici Lichefeldensis, virtutum merita, quibus personam suam, fidedignorum testimonio, juvari percepimus, nos inducunt ut eidem reddamur ad gratiam liberales.

Hinc est quod nos, volentes dicto Ricardo, præmissorum meritorum suorum intuitu, necnon consideratione carissimæ in CHRISTO filiæ nostræ, Philippæ Reginæ Angliæ illustris, pro dicto Ricardo, clerico & secretario suo, nobis in hac parte humiliter supplicantis, gratiam facere specialem, canonicatum ecclesiæ Lichefeldensis, cum plenitudine juris canonici, apostolicâ eidem Ricardo auctoritate contulimus, & de illo etiam duximus providendum.

Præbendam verò, siqua in dictâ ecclesiâ tunc vacabat, vel cum vacaret, quam idem Ricardus per se, vel procuratorem suum, ad hoc legitimè constitutum, infra unius mensis spatium, postquam sibi, vel eidem procuratori, vacatio illius innotesceret, duceret acceptandam, conferendam eidem Ricardo, post acceptationem hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, donationi apostolicæ reservavimus:

Districtiùs inhibentes, venerabili fratri nostro episcopo, & dilectis filiis, capitulo Lichefeldensi, seu illi, vel illis, ad quem, vel ad quos, in eâdem ecclesiâ præbendarum collatio, provisio, seu quævis alia dispositio, pertinet, communiter, vel divisim, ne de dictâ præbendâ interim, ante acceptationem hujusmodi, nisi postquam eis constaret quod, Ricardus, vel procurator, prædicti, illam nollent acceptare, disponere quoquomodo præsumerent:

Ac decernentes extunc irritum & inane, si secus super hiis à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contingeret attemptari;

Non obstantibus de certo canonicorum numero, & quibuslibet aliis statutis & consuetudinibus ejusdem ecclesiæ contrariis, juramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quâcumque firmitate roboratis:

Aut si aliqui apostolicâ, vel aliâ quavis, auctoritate in eâdem ecclesiâ in canonicos sint recepti, vel ut recipiantur, insistant:

Seu si super provisionibus, sibi faciendis, de canonicatibus & præbendis in ipsâ ecclesiâ, speciales, vel de beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales, sedis apostolicæ, vel legatorum ejus, litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet, sit processum;

Quibus omnibus, præterquam auctoritate nostrâ, in ecclesiâ ipsâ receptis, seu præbendas expectantibus in eadem, dictum Ricardum, in assecutione dictæ præbendæ, voluimus anteferri; sed nullum per hoc eis, quo ad assecutionem præbendarum ac beneficiorum aliorum præjudicium generari:

Aut si eisdem, episcopo & capitulo, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim, ab eâdem sit sede indultum quod ad receptionem, vel provisionem alicujus, minimè teneantur, & ad id compelli non possint; quodque de canonicatibus & præbendis ejusdem ecclesiæ, vel aliis beneficiis ecclesiasticis, ad eorum collationem, provisionem, vel quamcumque aliam dispositionem, conjunctim, vel separatim, spectantibus, nulli valeat provideri per literas apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem; & qualibet aliâ dictæ sedis indulgentiâ generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam, nostris litteris non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quâ, cujusque toto tenore, habenda sit in eisdem nostris litteris mentio specialis:

Seu si idem Ricardus præsens non fuerit ad præstandum, de observandis

statutis & consuetudinibus ejusdem ecclesiæ, solitum juramentum, dummodò in absentiâ suâ per procuratorem ydoneum, &, cum ad ecclesiam ipsam accesserit, corporaliter illud præstet:

Aut quod ipse parochialem ecclesiam de Skelton, Karleolensis diœcesis, cujus fructus, redditus, & proventus triginta librarum sterlingorum, secundum taxationem decimæ, valorem annuum, ut dicitur, non excedunt, & canonicatum ecclesiæ Herefordensis, sub expectatione præbendæ, auctoritate nostrâ noscitur obtinere.

Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus, quatinùs vos, vel duo, aut unus vestrûm, per vos, vel alium, seu alios, eundem Ricardum, vel procuratorem suum, ejus nomine, ex nunc, auctoritate prædictâ, in dictâ ecclesiâ Lichefeldensi recipi facientes in canonicum & in fratrem, stallo sibi in choro & loco in capitulo ipsius ecclesiæ, cum plenitudine juris canonici, assignatis, præbendam, per nos, ut præmittitur, in eâdem Lichefeldensi ecclesiâ reservatam, si tempore hujusmodi nostræ reservationis vacabat, vel extunc vacavit, aut cum illam inibi vacare contigerit, eidem Ricardo, post acceptationem hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, eâdem auctoritate conferre & assignare curetis;

Inducentes eum, vel dictum procuratorem pro ipso, in corporalem possessionem præbendæ ac jurium & pertinentiarum prædictorum, & defendentes inductum, ac facientes sibi de ipsorum canonicatûs & præbendæ fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus universis integrè responderi, non obstantibus omnibus supradictis, seu si eisdem, episcopo & capitulo, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim, ab eâdem sede indultum existat quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem; contradictores auctoritate nostrâ, appellatione postpositâ, compescendo.

Dat' apud Villam Novam Avinionen' diœcesis, octavo id' Junii, pontificatûs nostri anno quinto.

Sub plicâ P. Ricardi.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Hugo de Hastynges, capitaneus in terrâ Flandriæ, ad cavalcatas contra inimicos Regis faciendas, constituitur.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Hugoni de Hastynges, salutem.

Sciatis quod nos, de vestris fidelitate, strenuitate, & circumspectione providis pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & locum nostrum tenentem in terrâ Flandriæ, ac ductorem hominum ejusdem terræ; et ad faciendum excercitum & cavalcatas contra inimicos nostros de Franciâ, & ad eosdem hostes expugnandum & destruendum;

Et ad omnia alia, expeditionem guerræ nostræ Franciæ tangentia, faciendum, prout de avisamento & assensu fidelium nostrorum dictarum partium, meliùs & utiliùs videritis expedire. In cujus, &c.

Teste Rege, apud Porcestr', xx. die Junii.

Et mandatum est universis & singulis capitaneis, burgimagistris, advocatis, scabinis, consulibus, castellanis, officiariis, ministris, & aliis fidelibus Regis, terræ Flandriæ, quod præfato Hugoni, tanquam capitaneo & locum Regis tenenti, in prædictâ terrâ Flandriæ, ac ductori hominum prædictorum, in præmissis omnibus & singulis intendentes sint, respondentes, consulentes, obedientes & auxiliantes, prout idem Hugo eis scire fecerit ex parte Regis, & ad eos & quemlibet eorum noverint pertinere.

Teste ut supra.

De fideli gestu Flandrensium, & de capitaneo antedicto.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Hugoni de Hastynges, salutem.

Sciatis quod, cum nos ad partes transmarinas, pro expeditione guerræ Franciæ, simus jam, mediante Domino, profecturi, &, dilecti & fideles nostri, communitates villarum de Gandavo, Brugges, & Ipre, ac aliarum partium terræ Flandriæ, nobis de certo subsidio hominum ad arma, & aliorum, in auxilium expeditionis guerræ nostræ prædictæ, si aliquem idoneum capitaneum, de sanguine nostro, ad terram prædictam mittere curaremus, promiserint benivolè subvenire;

Nos, gratitudinem, & bonum zelum, atque fidelem gestum dictorum fidelium nostrorum in hâc parte plurimùm commendantes, ac de fidelitate, strenuitate, & industriâ vestris intimè confidentes, assignavimus vos capitaneum & locum nostrum tenentem in dictâ terrâ Flandriæ, in omnibus, quæ expeditionem guerræ nostræ prædictæ in partibus illis contingunt; ad faciendum & ordinandum indè, prout per consilium & avisamentum fidelium nostrorum, jam in partibus illis existentium, & etiam aliorum, ibidem ex parte nostrâ venientium, vobis & ipsis, pro honore nostro, ac salvatione & defensione subditorum nostrorum in partibus illis, meliùs & utiliùs videbitur expedire:

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa intendatis in formâ prædictâ; damus autem universis & singulis burgimagistris, scabinis, advocatis, consulibus, castellanis, officiariis, ministris, ac aliis fidelibus nostris partium prædictarum, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, in præmissis omnibus & singulis, pareant, obediant, & intendant.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Porcestr', xx. die Junii.

Et mandatum est universis & singulis burgimagistris, scabinis, advocatis, consulibus, castellanis, officiariis, ministris, & aliis fidelibus Regis terræ Flandriæ, quod præfato Hugoni, tanquam capitaneo suo & locum Regis tenenti in prædictâ terrâ Flandriæ, in præmissis omnibus & singulis intendentes sint, consulentes & auxiliantes.

Teste ut supra.

De arbitro, in quæstione super hæreditate Philippæ Reginæ, constituto.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem.

Vestræ volumus patere notitiæ quod, cum, per mortem celebris memoriæ Willielmi comitis Hanoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, & domini Frisiæ, sororii nostri carissimi, hæreditas, vel pars hæreditatis legitima dicti comitis, ad consortem nostram carissimam, Philippam Reginam Franciæ & Angliæ, sororem dicti comitis, & ad nos, ejus nomine, sit legitimè devoluta;

Ac inter nos & sorores dictæ consortis nostræ, & earum viros seu maritos, super hæreditate, vel parte prædictâ, suboriri timeatur materia quæstionis; cumque vir nobilis, Theodoricus dominus de Montjoye & Falkyngburgh, fidelis noster dilectus, cupiens inter nos & partes prædictas omnem dissensionis materiam amputare, propter hoc inter nos & dictas partes inchoaverit laborare;

Nos, cum præscriptis partibus habere pacem & amicitiæ constantiam affectantes, ac de circumspectione & maturâ providentiâ præfati domini de Montjoye & Falkyngburgh plenariè confidentes, in ipsum Theodoricum, tanquam in arbitrum, arbitratorem seu amicabilem compositorem, nostro & supradictæ consortis nostræ nomine, super omnibus & singulis negotiis, juribus, litibus, controversiis, & debatis, hæreditatem, vel partem prædictam, nos seu Reginam, consortem nostram prædictam, quoquo modo tangentibus, motis vel movendis, consentimus & compromittimus per præsentes;

Volentes & concedentes quod idem Theodoricus pronunciet, diffiniat, ordinet, & arbitretur, liberè & effectualiter, judicialiter ac sententialiter, seu amicabiliter & extrajudicialiter, super prædictis omnibus inter nos & consortem nostram ex unâ, & prædictas partes parte ex alterâ, citra diem festi Nativitatis CHRISTI proximò futurum, omne quod sibi visum fuerit pro omni parte expediens & consonum rationi;

Promittentes, bonâ fide, nostro & dictæ nostræ consortis nomine, sive vice, & nos ad hoc astringentes, sub rerum nostrarum ypothecâ, quod quicquid, infra dictum terminum, per memoratum Theodoricum, pronunciatum in hâc parte, seu diffinitum, & arbitratum, vel etiam ordinatum fuerit, quod nos ac dicta Philippa Regina id omninò debemus perpetuis temporibus firmiter observare; hoc nobis & consorti nostræ reservato specialiter & expressè, videlicet, si dictus Theodoricus, antequam prælibatus Nativitatis CHRISTI terminus prætereat, finaliter non pronunciaverit, diffinierit, vel ordinaverit in præmissis, quod immediatè, ipso festo Nativitatis CHRISTI elapso, præsens compromissum, hujusmodive nostra concessio, prædicto Theodorico in hac parte facta, nullius omninò sit vigoris, virtutis, seu etiam firmitatis, nec etiam valeat pronunciatio, diffinitio, arbitratio, seu ordinatio, nec earum aliqua, quas, vel quam, dictus Theodoricus fecerit, aliquo modo, post festi CHRISTI Nativitatis terminum supradictum.

In cujus, &c.

Dat' apud Porcestr', xxv. die Junii.

Leonellus filius Regis, custos Angliæ constituitur.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III. — Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, ac expeditione guerræ nostræ Franciæ, simus ad partes transmarinas in proximò personaliter profecturi, & insideat intimè nobis cordi quod pax nostra, præsertim dum sic absentes fuerimus, inviolabiliter observetur, & quod agenda dicti regni providè dirigantur, & singulis justitiæ debitum impendatur;

Nos, de fidelitate Leonelli filii nostri carissimi confidentes, constituimus ipsum custodem dicti regni nostri, ac locum nostrum tenentem in eodem regno, dum in dictis transmarinis partibus, moram fecerimus, vel donec aliud indè duxerimus ordinandum.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, communitatibus, vicecomitibus, liberis hominibus, ballivis, ministris, & omnibus fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis, quod præfato Leonello, tanquam custodi dicti regni nostri, & locum nostrum tenenti in eodem, intendentes sint, respondentes, consulentes & auxiliantes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Porcestr', xxv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro Edwardo principe Walliæ, super chevanciis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. — Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, dilectus & fidelis noster, Edwardus princeps Walliæ, filius noster primogenitus, quamplures magnas chevancias denariorum, in diversis locis, occasione progressûs sui nobiscum in obsequium nostrum, ad partes transmarinas, fecerit, per quod diversis creditoribus in magnis pecuniarum summis onerâtur;

Nos, eo prætextu, concessimus pro nobis, & hæredibus nostris, quod dictus filius noster liberè possit condere testamentum suum, & quod executores sui indè facere valeant liberam & plenam administrationem, & in casu quod ipse, in hujusmodi debitis oneratus, decedat, quod absit: dicti executores sui habeant & percipiant omnia exitus & proficua omnium terrarum, possessionum, & dominiorum, jam in manu ejusdem filii nostri existentium, per unum annum post mortem ipsius filii nostri, unà cum omnibus debitis quæ eidem filio nostro, ex quâcumque causâ, tunc deberi contigerit, ac arreragiis debitorum, compotorum, & firmarum de tempore tunc præterito, in auxilium dictorum debitorum suorum acquietandi, & administrationis testamenti sui prædicti faciendæ;

Volentes quod debita allocatio dictis executoribus, de debitis, præstitis, & omnibus aliis rebus, undè rationabilem allocationem exigere poterunt, plenè fiat.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Porcestr', xxvi. die Junii.

Per breve de privato sigillo.

De audiendo & terminando querelas in Flandria.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. — *Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.*

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Hugoni de *Hastynges, salutem.*

Sciatis quod, cum constituerimus vos capitaneum & locum nostrum tenentem in terrâ Flandriæ, ac ductorem tam omnium hominum dictarum partium quam aliorum subditorum nostrorum, ad partes illas in obsequium nostrum, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, profecturorum;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, ad querelas omnium & singulorum Anglicanæ nationis, sub ductione vestrâ existentium, coram vobis de injuriis, violentiis, & excessibus, sibi factis, conqueri volentium, audiendum & terminandum, & transgressores & delinquentes in hâc parte puniendum, necnon ad excessus & dampna, data tam Anglicis per Flandrenses, seu alios ultramarinæ nationis quam ipsis Flandrensibus & aliis per Anglicos, unà cum quodam, ex parte ipsorum Flandrensium, ad hoc vobiscum, seu cum deputando à vobis, assignando, similiter audiendum, terminandum, sedandum, & reformandum, & ad plenam & celerem justitiam indè, prout juris & rationis fuerit, nostris vice & nomine faciendum, vobis plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem:

Dantes omnibus & singulis hominibus ad arma, hobelariis, & sagittariis, sub ductione vestrâ constitutis, districtè in mandatis, quod vobis tanquam capitaneum & locum nostrum tenenti, ac ductori eorumdem hominum, in præmissis omnibus & singulis, pareant, obediant, & intendant.

In cujus, &c.

Teste Rege at Porcestr', xxviii. die Junii.

Per ipsum Regem.

De tractando cum mercatoribus Angliæ, super chevanciis faciendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. — Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabili in CHRISTO patri, J. archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, W. episcopo Wynton', thesaurario suo, ac magistro Johanni de Offord, decano Lincoln', cancellario suo, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum cum mercatoribus regni nostri Angliæ, & aliis personis quibuscumque, tam indigenis quam alienigenis, de mutuis & chevanciis ad opus nostrum; & de solutionibus, assignationibus, & remunerationibus competentibus, creditoribus hujusmodi mutui sive chevanciæ, pro nobis, & nostro nomine, in hâc parte faciendis;

Et ad obligandum nos & hæredes nostros, ac dictum regnum nostrum Angliæ, & omnia bona nostra, mobilia & immobilia, necnon omnia custumas & subsidia, nobis concessa & concedenda, ac omnia alia proficua & emolumenta quæ ad nos pertinent, vel quovis modo pertinebunt, ad solutiones quarumcumque pecuniæ summarum, sic nobis mutuatarum & chevîatarum, ac mutuandarum & cheviandarum, terminis ad hoc statutis & statuendis faciendas, vobis & duobus vestrûm, plenam, tenore præsentium, dedimus & committimus potestatem:

Volentes & promittentes pro nobis & hæredibus nostris, quod omnes assignationes, per vos vel duos vestrûm, in hâc parte factæ & faciendæ, firmiter in suo robore permanebunt, absque revocatione indè aliqualiter per nos vel hæredes nostros faciendâ; ratum etiam habituri & gratum quicquid per vos, vel duos vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Porcestr', primo die Julii.

Per ipsum Regem.

Ad cardinales, quod Regi non vacat colloquio cum ipsis habendo, nec tractandum est sine assensu alligatorum.

A. D. 1346. *An. 20 Edw. III.* — *Rot. Rom. 20 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.*

REVERENTZ PIERS en DIEU.

Nous avons bien entenduz voz lettres, queles nous apporta, n'adgairs de par vous, nostre cher clerk, maistre Andreu de Offord, & sa relacion ensemblement, ove les causes generales pur queles vous desirez d'avoir parlaunce ovesque nous, en les parties de decea, sur le trete de pees, & a ce vous nous requirez que vous soiez toust responduz.

REVERENTZ PIERZ.

Nous vous signifions & responons, que nous sumes meyntenant sur nostre passage, prest & apparailez de nous trere vers les parties de dela, ou DIEU nous voera mener, & par taunt nous ne poons estre de leysir d'avoir parlaunce ovesque vous a hore en cestes parties.

Et tout fuist il ensi qui nous ne feasons point a passer mayntenant, si ne purrions pas treter ovesque vous, de la reformacion de pees, saunz avis & assent de noz alliez, & noz autres foialx, esteantz en les parties de dela, come nous vous avons soventefoitz certifie par noz autres lettres, & voz messages propres.

Mes, toutefoitz, serrons nous trovez enclynz, quant nous serrons par dela, a la reformacion de bone pees & resonable, par l'avis & l'acord de noz alliez & foials avauntditz.

Don' à Porcestr', le ii. jour de Juyl.

De magno sigillo; & super passagio Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 26. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod magister Johannes de Offord, cancellarius domini nostri Regis, die Dominicâ, videlicet, secundo die Julii, anno præsenti, de præcepto dicti domini Regis, tunc in Insulâ Vectâ super passagio suo versus partes transmarinas existentis, liberavit magnum sigillum ipsius domini Regis, pro regimine regni Angliæ, dum idem dominus Rex infra idem regnum fuerit, deputatum, magistro Johanni de Thoresby, custodi privati sigilli prædicti domini Regis, in ecclesiâ parochiali de Fareham juxta Porcestriam, viz. in cancello, coram capitali altari, ante horam nonam, in præsentiâ Bartholomæi de Burghersh le piere, militis; David de Wollore custodis rotulorum, & Johannis de Wynewyk, & Henrici de Ingeby, & multorum aliorum tunc ibidem existentium;

Et statim recepit à præfato magistro Johanne de Thoresby quoddam aliud magnum sigillum Regis pro regimine dicti regni Angliæ, dum idem dominus Rex extra dictum regnum fuerit, ordinatum, & illud secum detulit ad hospitium suum ubi hospitabatur, viz. ad domum quæ quondam fuit Galfridi de Raunvill juxta Suthwyk.

Pro militibus Alemanniæ, de remuneratione.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Liberat. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro Raso Maskerel, Adæ Adereyn, Gerardo de Wendenthorp, militibus Alemanniæ, pro remuneratione expensarum suarum, veniendo ad nos in Angliam, causâ retinentiæ suæ nobiscum, quadraginta libras de dono nostro.

Teste custode Angliæ apud Porcestr', vi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia habent subscripti, de summis subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Silvanus de Rodynburg, & socii sui, de quadraginta libris.

Otto de Illyngburgh, & socii sui, de quadraginta libris.

Quod nullus transeat ad partes exteras, ne exploratores secreta Regis ad inimicos deferant.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Cum jam, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, passagium nostrum versus partes Franciæ arripuerimus, & intellexerimus quod quamplures exploratores, in civitate prædictâ, & alibi infra regnum nostrum Angliæ, conversantes, secreta nostra, ad partes exteras, ad inimicos nostros indiès mittere nituntur, in nostri & totius regni nostri prædicti grave dampnum & periculum manifestum;

Nos, volentes hujusmodi dampno & periculo obviare, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod passagium, in portu civitatis prædictæ, ita strictè custodiri faciatis, quod nullus, cujuscumque conditionis fuerit, à portu prædicto versus dictas partes exteras, per octo dies, à datâ præsentium proximò sequentes, ullo modo transeat;

Illis, qui cum dilecto & fideli nostro Hugone de Hastynges, in obsequium nostrum ad partes Flandriæ profecturi sunt, quos etiam, & literas penes eos existentes, per ipsum Hugonem examinari volumus, dumtaxat exceptis.

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, x. die Julii.

Per ipsum Regem, & per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis Dovorr'.

Majori & ballivis de Wynchelse.

Majori & ballivis de Sandwico.

De cerâ circa corpus Edwardi I. avi Regis, renovandâ.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 26. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram circa corpus celebris memoriæ domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, x. die Julii.

Litteræ missæ hominibus villarum de Brugges, Gandavo, & Ipre, in Flandriâ: Rege supra mare agente.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, burgimagistris, scabinis, & consulibus, & toti communitati villæ de Brugges, salutem.

De grandi affectione vestrâ, quam in fidelitatis & dilectionis soliditate, in nostræ justiciæ regiæ instanti prosecutione, erga nos, nostrique, rei publicæ, atque vestræ prosperitatem, sincerè geritis, bonas grates vobis exsolvimus, & ex corde vestram benivolenciam intimius requirentes quatinùs, vestrum laudabile propositum meritò nobis gratum, velitis effectuali executioni celeriter & absque moræ dispendio mancipare:

Speramus etenim & valdè confidimus, quod causæ nostræ merita in justo examine debitè ponderabit, & finem ei imponet fœlicissimum, qui non fallit nec fallitur, Justus Judex.

Dat' supra mare juxta Insulam Vectam in arreptum passagii nostri, x. die Julii.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ, videlicet,

Capitan', scabinis, & consulibus, ac toti communitati villæ de Gandavo.

Advocato, scabinis, & consulibus, ac toti communitati villæ de Ipre.

De potestate litteras aperiendi, & cum ambassiatoribus tractandi in absentiâ Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cum nuncii magnificorum principum, Ispanniæ & Ungariæ, in Angliam, ut accepimus, in proximò sint venturi, nos circa guerram nostram in partibus transmarinis occupati;

De circumspectione, fidelitate, & industriâ venerabilium patrum Johannis archiepiscopi Cantuar', totius Angliæ primatis, & Willielmi Wynton', ac Radulphi London', episcoporum, ac dilectorum clericorum nostrorum magistri Johannis de Offord, decani Lincoln', cancellarii nostri, & magistri Simonis de Islep, plenam fiduciam reportantes;

Ad ipsos nuncios, & eorum quemlibet, ac litteras nobis per eos deferendas, curialiter & modo quo convenit recipiendum, & easdem litteras aperiendum, ac relationem eorumdem nunciorum audiendum, & cum ipsis, & eorum quolibet, tractandum & concordandum, ac responsum, prout eis videtur, faciendum;

Et nos super præmissis certificandum, & omnia alia, quæ præmissa concernere poterunt, faciendum & complendum, tenore præsentium plenam committimus potestatem:

Ratum & gratum habituri quicquid iidem, archiepiscopus, episcopi, decanus, & Simon, nomine nostro, fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege apud portum Sanctæ Elenæ in Insula Vecta, xi. die Julii.

Super ordine militari suscipiendo.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quòd cum dilectus nobis Rogerus Normaund, in obsequium nostrum, in comitivâ dilecti & fidelis nostri, Johannis de Monte Gomery, ad partes Flandriæ, super expeditione guerræ nostræ Franciæ, sit profecturus, & nobis supplicaverit, ut cum ipse in dictâ guerrâ, ante reditum suum in Angliam, ordinem militarem suscipere proponat, velimus sibi transgressionem, quam ipse, de eo quod ipse ordinem prædictum ante hæc tempora, juxta proclamationem indè factam, non suscepit, fecit, gratiosè pardonare;

Nos, supplicationi prædictæ in hâc parte annuentes, de gratiâ nostrâ speciali pardonavimus eidem Rogero transgressionem supradictam, nolentes quod ipse, pro eo quod ordinem prædictum ante hæc tempora non suscepit, ut prædictum est, per nos vel hæredes nostros, seu ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur:

Ita semper quod dictus Rogerus ordinem prædictum, ante reditum suum prædictum, suscipiat in formâ supradictâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xii. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Philippa Regina Angliæ, super expensis.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.
Liberat. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro Philippæ Reginæ Angliæ, consorti nostræ carissimæ, quingentas libras pro expensis, circa purificationem ipsius Reginæ apud Wyndesore, factis.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, xx. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De custodiâ villæ de Suthampton, & costeræ maris versus Novam Forestam.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, abbati de la Hide, Johanni Lenglish & Johanni de Bokeland, salutem.

Sciatis quod, cum nos ad partes transmarinas, pro defensione regni nostri Angliæ, ac juribus nostris ibidem, dante Domino, recuperandis, jam profecti sumus;

Nos, pro salvatione & tuitione villæ nostræ Suth't', & costeræ maris versus Novam Forestam in eodem comitatu, sicut cæterarum partium dicti regni nostri Angliæ, maximè dum sic extra regnum nostrum fuerimus, & contra alienigenarum hostium nostrorum incursus, providere volentes; ac de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad villam & costeram prædictas custodiendum; & ad omnes homines, tam ejusdem villæ quam costeræ prædictæ, qui sufficienter armati non fuerint, armis competentibus muniri & arraiari faciendum; & ad præfatos hostes nostros, si villam vel costeram prædictas invadere presumpserint, viriliter repellendum; necnon ad omnia quæ salvam custodiam villæ & costeræ prædictarum concernere poterunt, faciendum & ordinandum, prout melius videritis expedire: & ideò vobis mandamus, quod præmissa faciatis & expleatis in formâ prædictâ:

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm plenam, tenore præsentium, potestatem, capiendi, arestandi, & prisonibus nostris mancipandi, ac juxta delictorum quantitatem puniendi, omnes illos, tam villæ quam costeræ prædictarum, qui in præmissis, vel eorum aliquo, contrarii, inobedientes, inventi fuerint, vel rebelles; necnon capiendi & seisiendi in manum nostram omnia terras, tenementa, bona, & catalla dictorum rebellium, & ea salvò custodiri faciendi, donec aliud indè duxerimus demandandum:

Damus etiam custodibus terræ maritimæ, ac omnibus aliis fidelibus & ministris nostris in comitatu prædicto, necnon majori & ballivis villæ prædictæ, ac omnibus aliis de villâ & costerâ prædictis, similiter in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrûm in hâc parte pareant & intendant.

Mandavimus enim præfatis custodibus quod tot homines ad arma & sagittarios, de hominibus ad arma & sagittariis pro custodiâ comitatûs prædicti arraiatis & munitis, ad vos apud villam & costeram prædictas, pro salvatione earumdem, quociens periculum aliquod ibidem imineat, venire faciant, quot & prout vos, vel aliquis vestrûm, eis scire faciatis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xx. die Julii.

Per ipsum custodem & concilium.

De adventu comitum Dessemond & de Kildare, de Hiberniâ in Angliam.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus 20 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, ac cancellario suo ibidem, & thesaurario suo Dublin', salutem.

Intelleximus litteras vestras, ac quandam indenturam sub sigillis vestris nobis per latorem præsentium missas, & de contentis in eisdem, volumus quod fiat juxta formam indè per concilium nostrum ordinatam, & in quâdam cedulâ, præsentibus interclusâ, expressam.

Et ideò vobis mandamus quod, visâ cedulâ prædictâ, fieri faciatis prout in eadem plenius videritis contineri.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xx. die Julii.

Per ipsum custodem & cons'.

LES responses del endenture & des lettres nadgaires mandeez à nostre seignur le Roi, par monsieur Johan Morice adonqes justice d'Irlaunde, souz son seal, & les sealx de noz chanceller & tresorer illoeqes.

Primerement, quant as countes de Dessemont & de Kildare, pur ceo que Sir Thomas de Berkele, sire Regynald de Cobham, & sire Morice de Berkele, sont devenuz meinpernours pur le dit counte de Dessemount, q'il vendra en Engleterre & se rendra au Roi de ester à la lei, à respondre au Roi, & as touz autres de ceo q' homme vorra parler devers lui, & de faire & de receivre ceo que droit & lei voet en celle partie:

Et aussint ordine feut, que le dit counte de Kildare serroit lesse par autiele meinprise de venir en Engleterre, en mesme la fourme si est acorde, que le justice d'Irland face venir en Engleterre les ditz countes en la manere avantdite, & solonc la forme del endenture que le justice ad devers lui, s'ils voillent venir, & si ceo noun que proces soit fait devers eux solonc la commune lei de la terre, & endroit des terres le dit counte de Dessemount, & des totes autres choses tochantes celle partie, le clerc qi vendra illoeqes à y demorir ove le chanceller, serra pleinement enforme de ceo que eut serra fait.

De viis regiis propè civitate London', reparandis.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.
Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, magistro Hospitalis Sancti Egidii extra London', & Johanni de Holbourn, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod via regia, quæ se ducit de hospitali prædicto usque barram Veteris Templi London', & quædam alia via, vocata Pourtepol, dictæ viæ annexa, per frequentes conculcationes equorum & carectarum, ad civitatem nostram prædictam venientium & ab eadem recedentium, adeò putridæ & profundæ jam devenerunt, quod equi & carectæ, absque maximo dampno & periculo, transire non poterunt per easdem;

Nos, hujusmodi dampnis & periculis futuris temporibus volentes præcavere, & utilitati & securitati hominum, cum cariagiis suis per vias illas transeuntium, providere, concessimus, in auxilium reparationis & emendationis viarum illarum, consuetudines subscriptas de rebus venalibus, per easdem vias & viam de Charryng transeuntibus, usque ad finem duorum annorum proximò sequentium plenariè completorum, per manus vestras, & illorum, quos ad hoc deputaveritis, colligendas & levandas; videlicet, de qualibet carectâ, lanis, coriis, & pellibus lanutis, vinis, melle, cerâ, oleo, pice, & bitumine, pisce, allece, ferro, acere, vasis æreis, cupro, stanno, plumbo, sive alio metallo, aut mercibus, & averio ponderis, ac bladis, & aliis mercimoniis, valorem viginti solidorum attingentibus, carcatâ venalibus, unum denarium;

De quolibet summagio mercium & averii ponderis venalium, unum quadrantem;
De quolibet equo, portante summagium bladi, sive aliorum victualium, aut mercimoniorum quorumcumque, quocumque nomine censeantur, venalium, per ebdomadam, unum obolum;
De qualibet carectata fœni venalis, unum quadrantem;
De qualibet carectâ portante maeremium, buscam, carbones, corticem, & hujusmodi venalia, per ebdomadam, unum denarium;
De quolibet equo, bove, sive vacca, venali, unum quadrantem;
De viginti multonibus venalibus, unum obolum;
De viginti porcis venalibus, unum obolum;
Et de qualibet aliâ mercandisâ, valorem quinque solidorum attingente, venali, unum quadrantem:

Et ideò vobis mandamus quod consuetudines prædictas, usque ad finem dictorum duorum annorum, per manus vestras, & illorum quos ad hoc sic deputaveritis, capiatis & recipiatis in formâ prædictâ, & denarios, indè provenientes, in reparatione & emendatione viæ illius, in locis ubi reparatione magis indiget, apponatis:
Completis autem dictis duobus annis, dictæ consuetudines penitùs cessent & deleantur.
Volumus enim quod dominis, & dominabus, viris religiosis, & personis ecclesiasticis, in hac parte parcatur.
In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xxiv. die Julii.

Per concilium.

De intimando nova super applicatione & statu Regis in Normannia.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabilibus patribus, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, J. episcopo Karliol', Gilberto de Umframvill comiti d'Anegos, Henrico de Percy, Radulpho de Nevyll, Thomæ de Lucy, & aliis magnatibus & fidelibus nostris, in partibus borealibus, super salvatione & defensione regni nostri Angliæ, contra Scotos inimicos nostros, commorantibus, salutem.
Cùm mittamus dilectum clericum nostrum, magistrum Ricardum de Saham, ad intimandum vobis nova de statu nostro, & de applicatione nostrâ in Normanniâ, & ad quædam alia, eidem clerico nostro per nos injuncta, vobis & cuilibet vestrûm exponenda;
Necnon ad nova in partibus illis emergentia, ac responsionem à vobis super dicendis per eum, nobis reportandum;
Vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus, firmiter injungentes, quod eidem magistro Ricardo in hiis, quæ vobis dicet ex parte nostrâ, fidem credulam præbeatis.
Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, xxv. die Julii.

De navibus muniendis, & in portubus salvò custodiendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi ballivis, probis hominibus, & toti communitati villæ Magnæ Jernemuth', salutem.
Quia pro certo jam noviter intelleximus quod galeæ guerrinæ in non modico numero, cum magnâ multitudine armatorum, de longinquis partibus venientes, versus Angliam se properant, ad navigium nostrum destruendum, & costeram maritimam dicti regni nostri Angliæ invadendum, nobis & nostris mala & facinora quæ poterunt, inferendum, tam in mari quam in terrâ:
Nos, volentes hujusmodi hostili nequiciæ, prout convenit, obviare, vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod vos, omnes & singuli, contra hujusmodi hostiles galearum incursus, viis & modis quibus melius expedire videritis, absque moræ dispendio, arraietis, & naves in portu prædicto jam existentes, & etiam omnes alias naves ad eundem portum exnunc venientes, hominibus, armatis & aliis necessariis taliter muniri & salvò custodiri faciatis, quod dictæ villæ aut navibus, ex hujusmodi hostilibus invasionibus, in nostrâ absenciâ, dampnum aut periculum, quod absit, per vestram tepiditatem seu negligentiam non eveniat ullo modo; set quod ipsorum hostium malicia, si ad partes illas declinaverint, per vos & strenuum gestum vestrum, auxiliante Domino, viriliter propulsetur: naves aliquas à portu prædicto, iminentibus hujusmodi periculis, sine mandato nostro speciali, nullatenus transire permittentes.
Mandavimus autem custodibus terræ maritimæ in comitatu Norff', quod omnes homines ejusdem comitatûs celeriter arraiari, & portus & alia loca & terram maritimam in comitatu prædicto, salvò custodiri faciant & defendi contra hostes supradictos: & hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xxv. die Julii.

Consimilia brevia diriguntur majoribus, ballivis, &c. omnium aliorum portuum Angliæ, & majori, vicecomitibus, aldermannis, & toti communitati civitatis London', sub eadem datâ.

Brevia etiam diriguntur de eodem negocio Roberto de Ufford comiti Suff', admirallo flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales, & Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, & eorum loca tenentibus in diversis portubus.

Super eodem negotio.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, custodibus terræ maritimæ in comitatu Kanciæ, salutem.
Quia pro certo, &c. *ut supra usque ibi* firmiter injungentes, *& tunc sic* quod omnes homines portuum & locorum juxta mare, & alios quoscumque in comitatu prædicto, cum omni solicitudine & diligenciâ quibus poteritis, absque moræ dispendio, arraiari, & armis competentibus, juxta statum & facultates eorumdem, ad resistendum dictis inimicis, muniri, ac naves in portubus & locis maritimis in dicto comitatu existentes, & ad eadem portus & loca venientes, necnon totam terram maritimam in eodem comitatu, taliter contra hujusmodi hostiles invasiones, custodiri & defendi faciatis, quod dicto regno nostro in partibus comitatûs prædicti, aut navigio nostro ibidem, ex dictorum hostium aggressibus, per vestri negligenciam, seu tepiditatem, dampnum vel periculum, quod absit, non eveniat ullo modo: set quod ipsorum hostium malicia, si ad partes illas declinaverint, per vos & strenuum gestum vestrum, auxiliante Domino, viriliter propulsetur: & hoc sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

Per ipsum custodem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eadem datâ, videlicet,

Custodibus terræ maritimæ in partibus de Lyndeseye in com' Lincoln'.
Custodibus terræ maritimæ in partibus de Holand in eodem comitatu.
Custodibus terræ maritimæ in partibus de Kesteven in eodem comitatu.
Custodibus terræ maritimæ in com' Suth't'.
Custodibus terræ in maritimæ in com' Essex'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Suff'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Norff'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Glouc'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Somers'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Dors'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Surr' & Sussex'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Devon'.
Custodibus terræ maritimæ in com' Cornub'.
Custodibus terræ maritimæ in Insulâ Vectâ in com' Suth't'.
Custodibus terræ maritimæ in Insulâ de Taneto in com' Kanc'.

De arcubus & sagittis, pro expeditione guerræ Gallicæ, providendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 E. III. p. 2. m. 21. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Oxon' & Berks, salutem. Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, magno numero arcuum & sagittarum ad præsens indigemus;
Tibi, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, CC arcus & CCCC garbas sagittarum, in locis ubi meliùs expedire videris, in comitatibus prædictis, tam infra libertates quam extra, de exitibus ballivæ tuæ, ad opus nostrum, emi & provideri, & eosdem arcus & sagittas usque Turrim nostram London', cum omni celeritate quâ poteris, duci & carcari facias, ita quod eos habeas ibidem promptos & paratos die Dominicâ, proximâ ante festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, proximò futurum, ad ultimum, dilecto clerico nostro, Roberto de Mildenhale per indenturam, indè inter te & ipsum modo debito conficiendam, liberandos:
Et de custubus, quos circa emptionem, provisionem, & cariagium arcuum & sagittarum prædictorum apposueris, cum illos sciverimus, tibi in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, primo die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de arcubus & sagittis subscriptis, in comitatibus subscriptis providendis, & ad dies subscriptos ad Turrim prædictam mittendis, sub eadem data; videlicet,

Vic' Glouc', de CCC. arcubus & D. garbis sagittarum,
Vic' Wygorn, de C. arcubus & CC. garbis sagittarum,
Vic' Cantebr' & Hunt', de Cl. arcubus & CCl. garbis sagittarum,
Vic' Norff' & Suff', de CC. arcubus & CCCC. garbis sagittarum,
Vic' Essex' & Hertford', de Clx. arcubus & CCCC. garbis sagittarum, & D. cordis pro arcubus,
Vic' Midd', de C. arcubus & CCC. garbis sagittarum,
} *Ad prædictam diem Dominicam.*

Vic' Kant', de C. arcubus & CCC. garbis sagittarum,
Vic' Surr' & Sussex', de C. arcubus & D. garbis sagittarum,
Vic' Suth', de C. arcubus & CCC. garbis sagittarum,
Vicecomitibus London' de CCC. arcubus & M. garbis sagittarum,
} *Ad prædictam diem Dominicam.*

Vic' Warr' & Leyc', de Cxx. arcubus & CC. garbis sagittarum,
Vic' Norh't, de C. arcubus & CC. garbis sagittarum,
Vic' Rotel', de l. arcubus & C. garbis sagittarum,
Vic' Somers' & Dors', de CC. arcubus & D. garbis sagittarum,
} *Ad dictum festum Assumptionis.*

De orando pro Rege & exercitu, apud Hogges in Normanniâ, applicantibus.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Quia de nobis & nostro exercitu, in partibus transmarinis, pro defensione regni nostri Angliæ, & juribus nostris inibi, annuente Domino, recuperandis, jam agentibus, rumores placidos vos novimus scire velle, & gratiosos eventus, quos Altissimus, post applicationem nostram apud Hogges in Normanniâ, super expeditione guerræ nostræ, nobis ibidem contulit, ad consolationem & comfortationem vestri, & totius populi nostri Anglicani, vobis in quadam cedulâ, præsentibus interclusâ, duximus transmittendos:

Fiducialiter & intimè vos rogantes quatinùs contenta in eâdem cedulâ, in locis, ubi expedire videritis, publicari, & preces & hostias devotas pro nobis, & dicto excercitû nostro, offerri, missas celebrari, ac bis in qualibet septimanâ processiones solempnes, & de die in diem alia piæ placationis officia, per vestras diœcesim & provinciam, fieri faciatis, ut Deus & Dominus, Justus Judex, per suæ exuberantis gratiæ incrementa, concedere dignetur tam gratiosum nostrum principium taliter prosperari, ut, disponente suâ clementiâ, per nostros labores, ad exitum, sibi placibilem, ecclesiæ & reipublicæ perutilem, vestris suffragantibus meritis & orationibus, attingere valeamus.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, iii. die Augusti.

Eodem modo mandatum est archiepiscopo Eborum Angliæ primati, & omnibus episcopis Angliæ, sub eâdem datâ.

De eventibus post applicationem apud Hogges prosperis, publicandis.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia eventus, quos Altissimus, post applicationem nostram apud Hogges in Normanniâ, super expeditione guerræ nostræ ibidem, gratiosè contulit, ad consolationem & confortationem totius populi nostri Anglicani, eidem populo nostro volumus intimari, eos, in quadam cedulâ, præsentibus interclusâ, tibi duximus transmittendos.

Et ideò tibi præcipimus quod contenta in eadem cedulâ, tam in pleno comitatu tuo, quam in feriis, mercatis, & aliis locis publicis, in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi meliùs expedire videris, confestim modo placentiori quo poteris publicari, & totum populum ballivæ tuæ excitari & exhortari facias, quatinùs ipsi preces devotas Deo pro nobis & excercitu nostro corditer effundant, ut idem Deus & Dominus, Justus Judex, per suæ exuberantis gratiæ incrementa, concedere dignetur tam gratiosum nostrum principium taliter prosperari, ut, disponente suâ clementiâ, per nostros labores, ad exitum, sibi placibilem, ecclesiæ & reipublicæ perutilem, suis suffragantibus meritis & orationibus attingere valeamus.

Facias etiam per dictam ballivam tuam publicè proclamari, quod omnes homines ad arma, hobelarii & sagittarii, ac alii, qui ad nos ad dictas partes transmarinas, in nostri succursum & consolationem, & pro nostro & ipsorum commodo venire voluerint, se equis & armis competentibus parari & muniri faciant, ità quod prompti sint & parati ad veniendum ad nos, cùm ipsos super hoc fecerimus præmuniri; & nos eis tunc promptum passagium pro se, equis & rebus suis, habere faciemus.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, iii. die Augusti.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus Angliæ, sub eâdem datâ.

De protectione, pro Annibaldo de Ceccano & Stephano Alberti, cardinalibus.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, constabulariis, marescallis, senescallis, præpositis, capitaneis, ballivis, & aliis suis ministris, & subditis quibuscumque, ad quorum notitiam præsentes literæ pervenerint, salutem.

Cum venerabiles patres, A. episcopus Tusculanen', & S. tituli Sanctorum Johannis & Pauli, presbiter, cardinales, apostolicæ sedis nuncii, ad nos apud civitatem Lexovien' personaliter accedentes, nobis supplicaverint ut, cum ipsi ad nostram præsentiam venerint, de pace & concordiâ tractaturi, & negotia super quibus missi sunt à sede apostolicâ, expondituri, vellemus eis, super suo & familiarium suorum securo conductu, nostras literas concedere speciales;

Nos, attendentes quod reverendi patres prædicti magnam habent devotionem atque sanctam pro reformandâ pace rationabili laborare, vobis & vestrûm singulis, ob reverentiam dictæ sedis apostolicæ, & personarum suarum venerabilium, præcipimus & mandamus quatinùs nec ipsis venerabilibus patribus, nec ipsorum familiaribus, seu cuiquam eorumdem, aut rebus suis quibuscumque inferatis, seu inferri permittatis, dampnum, *&c. prout in consimilibus de conductu literis.*

Dat' apud civitatem Lexovien', iii. die Augusti, anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo sexto.

De officio marescalciæ excercendo.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Thomæ de Haukeston, Roberto Houel, Willielmo de Catesby, & Augustino Waleys, salutem.

Sciatis quod, cum nos, pro arduis negotiis nos & statum regni nostri, ac salvationem jurium coronæ nostræ, tangentibus, in partibus transmarinis, de consensu prælatorum ac magnatum regni nostri, jam moram faciamus personalem, & ordinaverimus & fecerimus Leonellum, filium nostrum carissimum, custodem Angliæ;

Et nos, plurimùm affectantes quod feloniæ & transgressiones, infra virgam hospitii prædicti custodis, videlicet, per duodecim leucas in circuitu ejusdem hospitii, perpetratæ, ac si ipsæ infra virgam hospitii nostri, si nos præsentes essemus, factæ fuissent, audiantur & terminentur;

Assignavimus vos, tres, & duos vestrûm, ad inquisitiones indè, unà cum marescallis hospitii prædicti custodis, faciendum, & ad felonias & transgressiones illas, simul cum eisdem, audiendum & terminandum; perpetratoresque earumdem feloniarum & transgressionum castigandum & puniendum in formâ, quâ senescallus & marescalli hospitii nostri facerent si præsentes essemus:

Et ideò vobis mandamus, quod præmissa omnia & singula, unà cum prædictis marescallis, faciatis & expleatis in formâ prædictâ.

Mandavimus enim prædictis marescallis, necnon vicecomitibus, & omnibus aliis ballivis & fidelibus nostris, tam infra libertates quam extra, quod vobis, tribus, vel duobus vestrûm, in præmissis faciendis & explendis, pareant & intendant, prout vos, tres, vel duo vestrûm eis, vel alicui eorum, scire faciatis ex parte nostrâ.

In cujus, &c. usque ad primam Dominicam Quadragesimæ proximò futuram, duraturas, nisi interim in Angliam redeamus.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xii. die Augusti.

Per concilium.

Et mandatum est marescallis hospitii prædicti custodis, quod præfatos, Thomam, Robertum, Willielmum, & Augustinum, tres vel duos eorum, ad præmissa omnia & singula faciendum & explendum, in socios admittant.

Teste ut supra.

Per concilium.

Et mandatum est vicecomitibus, & omnibus aliis ballivis & fidelibus Regis, tam infra libertates quam extra, quod eisdem Thomæ, Roberto, Willielmo, & Augustino, tribus vel duobus eorum, in præmissis faciendis & exequendis, consulentes, auxiliantes sint & intendentes, quotiens ipsi, tres vel duo eorum, eis scire facient ex parte Regis.

Teste ut supra.

Per concilium.

Quod homines sint parati ad proficiscendum contra Scotos, Angliam iteratò invasuros.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Nicholao de Cantilupo, salutem.

Quia Scoti, inimici nostri, marchias regni nostri Angliæ jam noviter, nobis in partibus *transmarinis*, super expeditione guerræ nostræ Franciæ, existentibus, ingressi, homicidia, deprædationes, incendia, & alia facinora quamplurima perpetrantes, ad terram Scotiæ sunt reversi, & totam armatorum potentiam, quam poterunt, tam in insulis, quam in aliis partibus Scotiæ, colligere & adunare nituntur, ad dictum regnum nostrum iteratò invadendum, & mala consimilia, vel majora, perpetrandum, nisi eorum malitiæ virilius obvietur;

Nos, advertentes quod vos, & omnes alii de dicto regno, pro salvatione & defensione ejusdem regni, & ligeantiæ vestræ debito, exponere tenemini vos & vestra, vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, districtiùs injungentes, quod, consideratis periculis in quibus nos & fideles nostri, nobis in partibus transmarinis assistentes, pro salvatione & defensione dicti regni, jam sumus implicati, ac dampnis & periculis quæ nobis & toti regno nostro Angliæ, ex hujusmodi hostium incursibus, in nostrâ absentiâ sic evenerunt, & evenire poterunt, nisi malitia hujusmodi hostium per vos, & alios fideles nostros, in Angliâ existentes, refrænetur; cum quadraginta hominibus ad arma, & cum competenti numero sagittariorum, juxta ordinationem dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris, Willielmi archiepiscopi Eborum, Angliæ primatis, Henrici de Percy, & Radulphi de Nevill, quos ad arraiandum omnes homines defensabiles pro dictâ guerrâ Scotiæ assignavimus, indè factam, vos paretis, ita quod prompti sitis & parati ad proficiscendum cum eisdem fidelibus nostris, contra dictos hostes nostros, quotiens periculum aliquod, ex dictorum hostium aggressibus imineat, & per ipsos, archiepiscopum, Henricum, & Radulphum, vel eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti: quacumque libertate seu privilegio, vobis per nos concessâ, non obstante:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Westm', xx. die Augusti.

Per ipsum custodem & concilium.

De malitiâ Scotorum refrænandâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, majori, ballivis, & probis hominibus, ac toti communitati civitatis suæ Eborum, salutem.

Quia Scoti, &c. *ut supra usque ibi* refrænetur, & *tunc sic,* ducentos homines armatos, ad quos, per dilectos & fideles nostros, venerabilem patrem, Willielmum archiepiscopum Eborum, Angliæ primatem, Henricum de Percy, & Radulphum de Nevill, quos ad arraiandum omnes homines defensabiles ultra Trentam pro dictâ guerrâ Scotiæ assignavimus, assessi estis, juxta ordinationem indè per ipsos fideles nostros factam, benè & sufficienter parari, arraiari, & muniri faciatis;

Ita quod prompti sint & parati ad proficiscendum cum præfatis, archiepiscopo, Henrico, & Radulpho, & eorum quolibet, quotiens periculum aliquod, ex dictorum hostium aggressibus, imineat, & per dictos archiepiscopum, Henricum, & Radulphum, seu eorum aliquem, super hoc fueritis præmuniti; & hoc sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Augusti.

Per ipsum custodem & concilium.

De constabulario & marescallo exercitûs, versus Regem in flotâ navium profecturi, constitutis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 19. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, hominibus ad arma, hôbelariis, sagittariis, dominis, magistris, constabulariis & marinariis navium, & omnibus aliis, in præsenti flotâ nostrâ navium, versus nos, ad partes transmarinas profecturis, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi Fraunk & Thomæ de Haukeston, pleniùs confidentes, constituimus ipsum Willielmum constabularium, & præfatum Thomam marescallum, totius excercitûs nostri, in prædictâ flotâ ad nos, ut præmittitur, profecturi;

Dantes eisdem Willielmo & Thomæ, plenam, tenore præsentium, potestatem castigandi & puniendi omnes & singulos, de flotâ prædictâ, quos inobedientes, contrarios, delinquentes, seu rebelles contigerit inveniri, eodem modo quo constabularius & marescallus excercitûs nostri in præsentiâ nostrâ hactenus facere consueverunt:

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, firmiter injungendo, mandamus quod eisdem Willielmo & Thomæ, in præmissis faciendis, excercendis, explendis, & exequendis, intendentes sitis & obedientes, quotiens & prout iidem Willielmus & Thomas, & eorum alter, vobis & vestrum cuilibet, scire *fecerint*, vel fecerit, & hactenus in casu consimili fieri consuevit.

In cujus, &c.

Teste Custode Angliæ, apud Westm', xxi. die *Augusti.*

Per ipsum Regem, ac dictum custodem & concilium.

Super victoriâ apud villam de Cressy; Philippo de Valesio profligato, & obsidione Calesii susceptâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam, salutem.

Cum, post applicationem nostram in partibus Normanniæ, nos cum excercitu nostro, per regnum Franciæ, versus Philippum de Valesio, adversarium nostrum, transeuntes, quamplurima castra, villas, maneria, & alia loca nobis contrariantium ibidem, destrui fecerimus & comburi: & quampluribus de inimicis nostris, qui, iter nostrum impedivisse, ac nos, & fideles nobiscum existentes, exterminâsse satagebant, repulsis, expugnatis & occisis, apud villam de Cressy tandem venientes, cum dicto adversario nostro congressum bellicum ibidem habuerimus;

In quo idem Philippus & sibi assistentes, Divinâ Gratiâ opitulante, devicti extiterunt, & idem Philippus ad fugam se posuit, nonnullis magnatibus & aliis de excercitu suo relictis in campo interfectis, undè soli Deo, qui eandem victoriam nobis tribuit, gratias referimus quas valemus:

Jamque prope villam de Calesio, super obsidione ejusdem villæ cum excercitu nostro prædicto moram facientes, diversa genera victualium, pro nostrâ & fidelium nostrorum sustentatione, oporteat necessariò nos habere;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod per totam villam prædictam publicè proclamari faciatis, quod omnes mercatores & alii, qui victualia vendere & commodum suum indè facere voluerint, versus dictam villam de Calesio cum florâ, pane, frumento, vinis, cervisiâ, carnibus, piscibus, ar-

cubus, sagittis, ac cordis pro arcubus, & aliis victualibus, pro sustentatione nostrâ & excercitûs nostri prædicti necessariis, de tempore in tempus se trahant, ad dicta victualia ibidem nobis & fidelibus nostris vendendum; & nos pro eisdem victualibus promptam solutionem fieri faciemus absque dampno, molêstiâ, seu violentiâ alicui, hujusmodi victualia deferenti, faciendâ, vel aliquo ab eo, contra voluntatem suam, sine rationabili pretio, prout inter venditorem & emptorem conveni poterit, capiendo;

Et hoc, sicut vos indempnes servare volueritis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, vi. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est majoribus & ballivis & aliis subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ballivis de Hertipole.
Ballivis de Yarum.
Ballivis de Scardeburgh.
Ballivis de Whyteby.
Ballivis de Ravenesrode.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Ballivis de Grymesby.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis de Barton super Humbr'.
Majori & ballivis civitatis suæ Eborum.
Majori & ballivis de Lenn episcopi.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis de la Rye.
Ballivis de Hethe.
Ballivis de Hastynges.
Ballivis de Blakeneye.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis civitatis suæ Norwici.
Ballivis de Donewico.
Ballivis de Herewico.
Ballivis de Beverlaco.
Ballivis de Orford.
Ballivis de Kirkeleye.
Ballivis de Maldon.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Ballivis de Romeneye.
Episcopo Dunolmensi, vel ejus vicario generali, seu locumtenenti, ipso episcopo in remotis agente.
Thomæ Spigurnel, locum tenenti dilecti & fidelis nostri, Bartholomæi de Burghersh, constabularii castri nostri Dovorr', & custodis Quinque Portuum nostrorum.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

De intentione Regis parliamento ostendendâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, & aliis fidelibus suis, in parliamento suo, apud Westmonasterium hac instanti die Lunæ, proximò post festum Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, summonito, conventuris, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Bartholomæi de Burghersh, Johannis Darcy camerarii nostri, magistrorum, Johannis de Thoresby custodis privati sigilli nostri, & Johannis de Carleton, intimè confidentes;

Ipsos, super statu negotiorum nostrorum, & intentione nostrâ, pleniùs informatos, ad proponendum, & exponendum, in dicto parliamento, quædam honorem Dei & ecclesiæ, ac defensionem & quietem regni nostri Angliæ, & expeditionem guerræ nostræ Franciæ, & aliorum agendorum nostrorum, concernentia; necnon ad ostendendum vobis, & vestrûm singulis, intentionem nostram in hâc parte, & ad prosequendum ea, quæ per nos eis super hiis sunt injuncta, duximus transmittendos.

Et ideò vos attentè rogamus quatinùs, eis, tribus, vel duobus eorum, super sic dicendis & exponendis, fidem credulam adhibentes, super dictis agendis nostris tractare diligenter, & super eorum directione & expeditione celeri ordinare velitis, prout ad honorem Dei & ecclesiæ, nostrorumque conservationem honoris & commodi, meliùs videritis expedire; ita quod dicti nuncii nostri ad nos citò redire valeant, super hiis placida relaturi.

Dat' juxta Calesium, viii. die Septembris.

Magnates cum Rege propè Calesium, mittunt ad magnates in parliamento conventuros nova; de ordine militari à principe Walliæ suscepto, & de auxilio indè concedendo.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

AS honurables pieres en Dieu, ercevesques, evesqes, abbes, priours, & as nobles hommes, contes, barons, & tous autres, qi vendront au parlement nostre seignur le Roi a Westmonaster, y ce prochein Lundy apres la feste de la Nativite nostre Dame, l'evesque de Duresme, les contes de Norhampton, Arrundell, Warrewik, Oxenford, & Suffolc, & Hugh le Despenser, seignur de Glamorgan & Morgannok, pur eux & les autres grantz d'Engleterre, esteantz es parties de decea, salutz & trescheres amistes.

Nous vous fesons savoir, & vous tesmoignons de certein, que nostre seignur le Roi, a son arrivaill a la Hoge en Normandye, fist son eisne filz, le prince de Gales, chivaler;

Et par celle cause il doit avoir l'eide de son roialme, que appartient en tieu cas, c'estassaver, 40 s. de chescun fee de chivaler;

A queu chose nous assentons tant come en nous est, & si nous plerroit il molt que vous voudrez, en cest parlement, treter effectuelment & ordener sur les busoignes le Roi, & pur l'exploit de sa guerre, de quele il avera, ove l'eide de Dieu & de ses bones gentz, a ce que nous esperons, fin covenable & graceus; & par tant touz ses liges & amantz se deivent prendre plus pres de lui bien eider & counseiller a ceste foiz: &, quant que serra issint ordene, en eide de lui & de sa guerre, & pur l'exploit de ses busoignes, nous l'averons ferm & estable, & le volons tenir & fournir tant come a nous attient.

Treschers amis, Dieu vous voille garder.

Escript devant Galeys, le jour de la Nativite nostre Dame.

De protectione pro certis personis, qui, cum Philippa Regina Angliæ, consorte Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.

GILBERTUS DE IMWORTH, qui cum Philippâ, Reginâ Angliæ, consorte Regis carissimâ, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ "Volumus, usque ad festum Natalis Domini proximò futuro duraturas. Præsentibus," &c.

Teste præfato Custode, apud Westm', x. die Sept'.

Per testimonium ipsius Reginæ.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfatâ Reginâ, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturi [sunt] per idem tempus duraturas, sub eadem datâ; videlicet,

Thomas atte Vyne le fitz.
Nicholaus de Taleworth.
Johannes de Clysseby.

Per testimonium ipsius Reginæ.

De certiorando de nominibus alienigenarum in Angliâ beneficiatorum.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Volentes, certis de causis, certiorari de nominibus omnium & singulorum alienigenarum, tam cardinalium quam aliorum, in dioc' vestrâ beneficiatorum, & quæ & quot beneficia singuli eorum tenent, & de vero valore eorumdem, & qui super beneficiis suis morantur & resident, & qui non;

Vobis mandamus quod, habitâ super præmissis, modis & viis quibus melius expedire videritis, informatione diligenti, nos indè sub sigillo vestro citra diem Lunæ proximò post festum Sancti Edwardi Regis, vel in eodem die Lunæ ad ultimum, reddatis distinctè & apertè certiores: hoc breve nobis remittentes.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvii. die Septembr'.

Eodem modo mandatum est singulis episcopis Angliæ sub eâdem datâ.

De mittendo homines ad arma & alios usque Sandwicum, ad proficiscendum supra mare.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Hugoni de Audele comiti Gloucestr', salutem.

Quia naves & galeæ guerrinæ, in non modico numero ex parte adversarii nostri Franciæ, insidiantur navibus & bargeis regni nostri Angliæ, cum victualibus & aliis necessariis ad nos apud Caleys, pro sustentatione nostrâ & excercitûs nostri venientibus, ad impediendum easdem naves & bargeas quominus ad nos venire possint, & ad dampna & alia mala quæ poterunt, nobis & nostris perpetrandum; propter quod quandam armatam navium ad proficiscendum supra mare, ad resistendum dictorum inimicorum maliciæ, duximus ordinandum:

Nos, volentes dictas naves sufficienter armari, ut oportet, vobis mandamus, in fide & dilectione quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, quod, consideratâ præsenti necessitate tam urgenti, omnes homines ad arma, armatos & sagittarios, bene & potenter armatos & munitos, tam de familiâ vestrâ quam aliis quos commode colligere & invenire poteritis, usque Sandwicum, die ac nocte, cum omni celeritate quâ poteritis, mitti faciatis, ad proficiscendum exindè supra mare, pro repulsione & destructione dictorum inimicorum nostrorum, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sicut nos et honorem nostrum, ac salvationem & defensionem regni nostri Angliæ, & expeditionem guerræ nostræ Franciæ diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Septembr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est priori Hospitalis Sancti Joh'is Jer'l'm in Anglia. sub eâdem datâ.

De proficiscendo supra mare.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni de Molyns, salutem.

Quia, &c. *ut supra usque ibi* ut oportet *& tunc sic* vobis in fide & ligeanciâ quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus quod, omnibus aliis prætermissis consideratâ præsenti necessitate, tam urgenti, & quibuscumque excusationibus & dilationibus cessantibus, vos in propriâ personâ vestrâ, cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, benè & potenter armatis et munitis, quot commodè colligere & invenire poteritis, usque Sandwicum, cum omni celeritate quâ poteritis, acceleretis, ad proficiscendum exinde supra mare, &c. *ut supra usque ibi,* diligitis *& tunc sic,* & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullo modo omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Septembr'.

Per ipsum R. & concilium.

Eodem modo mandatum est subscriptis sub eadem datâ; videlicet,

Thomæ de Swyneford.

Roberto de Pavely.

Johanni de Fermer.

Rogero de Northwode.

Thomæ de Berkele.

Johanni Dengayne.

Johanni Kiryel.

Thomæ de Holbrok.

De adversario Franciæ totam armatorum potentiam congregante; & de hominibus ad arma, ad Regem, in obsidione Calesii, mittendis.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, dilectæ consanguineæ suæ, Margaretæ comitissæ Kantiæ, salutem.

Quia pro certo didicimus quod Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, totam armatorum potentiam, quam de cunctis partibus colligere potest, apud Compyne congregare facit, & se parat ad veniendum festinanter versus nos, bellum nobis hostiliter commissurus;

Propter quod, ad resistendum ipsius adversarii hostili aggressioni, majorem numerum hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, quam in præsenti habemus, celeriter habere nos oportet;

Et, ut homines ad arma, armati, & sagittarii, quos eâ de causâ in regno nostro Angliæ jam colligi, arrariari, & parari mandavimus, sub bono regimine ad nos ducantur;

Volumus quod Johannes, filius vester, comes Kantiæ, consanguineus noster carissimus, sit ductor & capitaneus omnium hominum prædictorum, sic ad nos venturorum.

Et ideò vobis mandamus, corditer vos rogando, quatenùs, consideratâ jam præsenti necessitate tam urgenti, quam literis nostris specialibus, quas vobis sub privato sigillo nostro in hâc parte mittimus, dictum comitem, filium vestrum, cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot habere poteritis, armis competentibus parari & muniri faciatis, ita quod ipse, & homines sui prædicti, benè muniti, sint, apud Sandwicum die Dominicâ, quintodecimo die Octobris, proximò futuro, ad ultimum, prompti & parati ad transfretandum ad nos, in nostri succursum, nostrique & regni nostri defensionem, unà cum aliis fidelibus nostris, ibidem tunc ad nos venturis ex causâ supradictâ;

Et de tempore, quo dictum filium vestrum in formâ prædictâ parari sperabitis, & de hominibus quos secum ducet, nos in cancellariâ nostrâ, citra diem Dominicam, proximò futuram, per præsentium portitorem, certificetis.

Et quia omnes homines, ad nos sic venientes, ad terram, prope villam de Caleys, ubi villam illam sumus obsidentes, volumus applicare, ibidem ad pedem, unà nobiscum, & fidelibus nostris, illuc assistentibus, contra dictum adversarium nostrum præliaturos, non est necesse quod dictus filius vester, & homines sui, sic secum profecturi, grossos equos, aut alios præter illos, qui pro equitaturâ suâ & ductione armaturarum & rerum suarum necessarii fuerint, usque dictam villam de Sandwico ducant, seu duci faciant;

Taliter in hoc necessitatis articulo vos habentes, quod dilectionem, quam erga nos, & salvationem, & defensionem regni nostri prædicti geritis & habetis, in effectu operis sentire valeamus, & quod vobis ex hâc causâ specialiter regratiari valeamus.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, iii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Quod aldermanni civitatis London' electioni de proximo majore, personaliter intersint.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in singulis locis in civitate prædictâ ubi videritis expedire, ex parte nostrâ publicè faciatis proclamari, quod omnes & singuli aldermanni, & alii cives civitatis prædictæ, electioni de proximo majore civitatis illius, ad diem & locum ad hoc statutos & consuetos, personaliter intersint, & ibi ordinent & faciant prout hactenus est usitatum; & quod nullus eorum, sub gravi forisfacturâ, se ad diem prædictum absentet, vel absentare præsumat, ullo modo:

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xiiii. die Octobr'.

Per ipsum R. & cons'.

Gratiarum litteræ, magnatibus partium borealium Angliæ directæ, de strenuitate eorum in prælio apud Nevill's Cross, contra Scotos.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Scot. 20 Ed. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Quas gratias, & quas laudes Domino nostro JHESU CHRISTO, qui, recti censurâ judicii, cœlestia pariter & terrena disponit, pro altis honoribus, quibus nos, & nostros ligeos, in diversis mundi decoravit partibus, debemus, nec mens nostra potest concipere, nec lingua proferre; set suæ divinæ clementiæ, nullis inclusæ limitibus, laudes & gratias, in humilitatis spiritu, & devotionis fervore, exsolvimus quas valemus.

Vestras, insuper, fidelitatem & strenuitatem probatissimas, pro honore nostri nominis, & tuitione rei nostræ publicæ Anglicanæ, contra hostiles invasiones Scotorum, inimicorum & rebellium nostrorum, modernis temporibus præexpertas, sudoribus bellicis, præsertim in nostrâ absentiâ, claras factas, cum intimis gratiarum actionibus in Domino commendamus;

Affectuosissimè vos rogantes quatinùs, juxta donum tantæ gratiæ, nobis & vobis cœlitùs concessæ, pro finali tranquillitate subditorum nostrorum in vestris partibus taliter vigiletis, quod non opórteat dictorum inimicorum nostrorum nequitias de cætero formidare.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Turrim London', xx. die Octobris.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ, videlicet,
Domino Gilberto de Umframvill, comiti de Anegos.
Henrico de Percy.
Radulpho de Nevill.
Johanni de Moubray.
Thomæ de Lucy.
Thomæ de Rokeby.
Thomæ de Gray.
Roberto de Ogle.
Johanni de Coupeland.
Roberto Bertram.
Willielmo Deyncourt.

Ad instantiam Papæ & cardinalium, procuratorium ad tractandum cum Philippo de Valesio.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. a touz ceuz, qi ces presentes lettres verront, saluz.

Come, reverentz piers en DIEU, nos chers amys, les cardinalx de Naples & de Cleremont, nous eient requis, a grant instance, qe, pur eschuier les grantz parils des armes & des corps, & d'autres grantz damages, qe purroient avenir pur la guerre d'entre nous & sire Phelip de Valoys, qi se dit Roy de France ;

Nous vousissions encliner a faire bone pais, & bailler persones, de nostre counseil, a plein poair, enformees de nostre entencion, aveques les queux ils puissent traiter des descors & debatz d'entre nous & lui, & les alliez d'une partie & d'autre ;

Et sur ce les ditx cardinalx nous eient monstrez les lettres patentes du dit sire Phelip, par queles il ad depute certeines parsones de sa part, & done a eux plein poair pur traitér & acorder sur touz les descors, debatz, quereles, questions, & controversies, qe sont, ou purront estre entre nous & lui, & les alliez dessusditz, par quecunque cause ;

Nous, pur l'onur de DIEU, & reverence de nostre seint piere le Pape, & prieres des ditz cardinalx, confiantz du sens & loiaute de noz amez & foials counseillers,

William markis de Julers, & conte de Cantebrigg, nostre treschere frere,
William de Bohun, conte de Norhampton', conestable d'Engleterre, nostre cousin,
Thomas de Beauchamp conte de Warwic', mareschal d'Engleterre,
Bartholomeu de Burghersh, } *barons,*
Richard Talbot, seneschal de nostre houstiel, }
Mestre Thomas Bradewardyn, maistre en divinite, chanceller de l'eglise de Loundres.
Maistre Johan de Thoresby, chanoigne de Nicole, &
Maistre Andrew de Offord, doct' des leys, chanoigne d'Everwyk,

avons deputez, & deputons par ces preseritz, noz commissairs, procurours, traituers, & messages especials, en noun de nous, & pur nous, pur traiter & acorder, devant les ditz cardinalx, des ditz descors & debatz, as queux nous donons plein poair de traiter & acorder de touz les descors & debatz, quereles, questions & controversies, qe sont, ou porront estre, entre nous & le dit sire Phelip, & les ditz alliez, pur quecunque cause & occasion que ce soit ;

Et tout ce, que par les ditz traituers, ouyt, sept, sis, cynk, quatre, ou trois de eux, serra tretee & acorde, nous promettons, en bone foi, pur nous, & pur noz heirs, a tenir & acomplir, & avoir ferme & agreeable a touz joursmes, sanz venir en contre par nous, ne par autre, par quele manere que ce soit.

En tesmoignance de la quele chose nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes.

Don' devant Caleys, le xxii. jour d'Octobre, l'an de Grace mill troiscentz uarante sisme.

De proclamando, quod nullus ducat frumentum ad partes exteras, nisi versus Caleys.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis de Sandwico, salutem. Mandamus vobis firmiter injungentes quod statim, visis præsentibus, in villâ prædictâ publicè proclamari, & ex parte nostrâ districtè inhiberi, ne quis mercator seu alius, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, frumentum aliquod ad aliquas partes exteras ducat, seu duci faciat, sine licenciâ nostrâ speciali ;

Et si aliquæ naves jam frumento in portu prædicto carcatæ fuerint, nisi frumentum illud sit carcatum versus Caleys, ad opus nostrum, vel magnatum nobiscum assistentium, tunc naves illas sine dilatione arestari, & sub aresto hujusmodi detineri ;

Et etiam omnes illos, quos post proclamationem & inhibitionem nostras hujusmodi, inveneritis contraria facientes, tunc ipsos unà cum navibus & frumento sic educendis, capi & arestari & salvò custodiri faciatis, donec aliud à nobis habueritis in mandatis :

Et nos de nominibus omnium illorum quos sic arestaveritis, ac de quantitate frumenti, & nominibus navium, & quorum fuerint, in cancellariâ nostrâ sub sigillis vestris distinctè & apertè de tempore in tempus reddatis certiores.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxv. die Octobr'.

Per ipsum Custodem & concilium.

Eodem modo mandatum est constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti ibidem.

Procuratorium ad tractandum cum quibuscunque de ligis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi filz Waryn, & Wolfardi de Gystelles, militum, magistri Michaelis de Northburgh, doctoris legum, canonici Lichfeldensis, & Roberti de Foresto militis, pleniùs confidentes ;

Ad tractandum & concordandum de ligis & amicitiis inter nos, pro nobis, liberis, & hæredibus nostris, ex unâ parte, & quoscunque principes & nobiles, etiam si imperiali vel regali fulgeant dignitate, pro ipsis, liberis & hæredibus suis, ex aliâ contrahendis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis, ac etiam de securitate quæ mutuò fieri debeat in hâc parte ;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint & concordata, nobis referendum, ut ea possimus, prout tractata & concordata fuerint, approbare & etiam confirmare, ipsis omnibus, tribus & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem.

In cujus, &c.

Teste Rege juxta Calesium, xxviii. die Octobris.

Gilberto de Umframvill & aliis committitur potestas recipiendi Scotos, qui venire voluerint, ad fidem Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III. Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate probatâ & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Gilberti de Umframvill comitis de Anegos, Henrici de Percy, & Radulphi de Nevill, confidentes ;

Ad tractandum cum universis & singulis adversariis nostris de Scotia, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, qui ad fidem & pacem nostras venire voluerint, & ad ipsos, & eorum quemlibet, ad hujusmodi fidem & pacem nostras, prout magis expedire videbitur eisdem, comiti, Henrico, & Radulpho, & eorum cuilibet, admittendum, & eis de feloniis & transgressionibus quibuscumque, per ipsos contra nos factis, pardonationem plenam, & cartas sufficientes super hoc nomine nostro concedendum ;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint, quacumque securitate competenti firmandum, eisdem, comiti, Henrico, & Radulpho, & eorum cuilibet, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem ;

Ratum habituri & gratum quicquid iidem, comes, Henricus, & Radulphus, vel eorum aliquis, fecerint, vel fecerit, in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit, duraturas.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, custode Angliæ, apud Westm', xxx. die Octob is.

Per ipsum Regem.

[*Et erat triplicata.*]

De Scotis propè Dunelmum expugnatis, & de tractatu cum Johanne de Insulis ineundo.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Waltero de Bermyngeham, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Qualiter Scoti, inimici & rebelles nostri, cum grandi excercitu regnum nostrum Angliæ nuper hostiliter invaserunt, homicidia, incendia, sacrilegia, & alia mala & facinora innumera in eodem regno perpetrantes;

Ac demùm, per fideles nostros, in prælio, cum dictis inimicis juxta Dunelm' commisso, Divinâ Gratiâ devicti, & quamplures eorum interfecti, & alii confugati, ac David de Bruys, prætendens se Regem Scotiæ, diversique comites, & alii magnates, ejusdem terræ Scotiæ, ibidem de guerrâ capti fuerunt, vobis, ut credimus, incognitum non existit.

Nos, circa finalem expeditionem guerræ nostræ dictæ terræ Scotiæ soliciti, attendentes expediens esse cum Johanne de Insulis de Scotiâ, de veniendo ad pacem & obedientiam nostras, habere tractatum;

Vobis mandamus quod, habitâ indè deliberatione cum peritis de concilio nostro in partibus vestris, cum præfato Johanne, super præmissis viis & modis, quibus expedire videritis, tractetis, & ea, quæ per vos sic tractata sive concordata fuerint, prout pro majori honore & commodo nostris, ac expeditione guerræ prædictæ, vobis melius visum fuerit, nomine nostro firmari & assecurari faciatis.

Et, si forsan idem Johannes rationabili tractatui super hoc assentire noluerit, tunc ipsum, ac homines suos, in quantum poteritis, expugnari, ac de guerrâ gravari & opprimi faciatis;

Nos de eo, quod super præmissis feceritis, cum celeritate, quâ commodè fieri poterit, certificantes.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, custode Angliæ, apud Westm', iv. die Novembris.

Per ipsum custodem & concilium.

Indentura de monetâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite entre nostre seignur Edward, Roi d'Engleterre & de Fraunce d'une part, & Percival de Porche de Luk, mestre & overour de la monoie nostre dit seignur le Roi d'autre part, tesmoigne, que

Le dit mestre fra fere mailles & ferlinges del alai des veiles esterlinges, & que le dit mestre ferra entre la livre des mailles du pois de lestandard de la Tour de Londres, vint & trois soldz & trois deners par noumbre; & le Roi avera pur son seignurage pur chescune livre des mailles, sis deners par pois, & le mestre avera pur son overaigne coigner escales & amenusement du pois tailler des ferres & totes autres custages, unze deners par nombre de chescune livre, & le marchaut le remanent:

Et aussint entra en la livre des ferlinges du pois del estandard de la Tour susdite, vint & trois soldz & cink deners par nombre; & le Roi avera pur son seignurage pur chescune livre des ferlinges sis deniers par pois, & le mestre pur son overaigne coigner escales & amenusement du pois tailler des ferres, & toutes autres custages, tresze deners par noumbre de chescune livre, & le marchaunt le remenant; issint totefoitz que les marchantz, qi portent plate as dites eschanges al amontance de cent livres neient que dis livres des ferlings.

Et voillent & grantent nostre dit seignur le Roi & le dit Perceval, que toutes les autres pointz contenuz en la primere endenture entre eux faite tiegnent lour force, solonc ceo q'est compris en meisme l'endenture.

En tesmoignance des queux choses al une partie de ceste endenture, demorante devers le dit Percival, nostre dit seignur le Roi ad mys son grant seal, & al autre partie de mesme l'endenture, demorante devers nostre dit seignur le Roi, le dit Percival ad mys son seal.

Don' à Westm', le iv. jour de Novembr'.

Per billam thes'.

Pro Willielmo Mauvesyn milite, de guerrâ capto.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum locatenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, magistris & marinariis navium, ac omnibus aliis ministris & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Gullielmus Mauvesyn, miles de Franciâ, quem, dilectus & fidelis noster Robertus Darcy, nuper in eadem terrâ Franciæ, de guerrâ cepit, & tanquam prisonarium suum in Angliam venire fecit, jam de licentiâ ipsius Roberti, juxta certas conventiones, inter eos initas, pro redemptione sua quærendâ, ad partes suas proprias sit reversurus, suscepimus ipsum Gullielmum, eundo ad partes suas proprias, ex causâ prædictâ, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in literis de salvo conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Turrim London', viii. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Pro Reymundo de Farges, cardinale.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum dilectus nobis, magister Bernardus Viventis, procurator venerabilis patris, domini Reymundi de Fargis, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, ducentas quinquaginta & tres libras sex solidos & octo denarios, de beneficiis dicti cardinalis infra regnum nostrum Angliæ provenientes, dilecto mercatori nostro, Johanni de Wesenham, pro expeditione quorundam arduorum & urgentissimorum negotiorum nostrorum, per visum & testimonium dilecti clerici nostri, Thomæ de Brayton, ad opus nostrum, de mandato nostro, solverit;

Nos, volentes præfato cardinali de dictâ pecuniæ summâ satisfieri, prout decet, easdem ducentas quinquaginta & tres libras sex solidos & octo denarios, eidem cardinali solvere promittimus bonâ fide.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm' xii. die Novembris.

Per concilium.

De festinando profectionem hominum ad arma, armatorum & sagittariorum, versus Sandwicum.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Willielmo de Clynton, comiti Huntyngdon', salutem.

Cum nuper dato nobis intelligi, quod adversarius noster Franciæ, congregatâ totâ potentiâ armatorum quam colligere potuit, tam per terram quam per mare, in veniendo versus nos, nobiscum hostiliter bellum commissurus;

Propter quod, ad resistendum ipsius adversarii hostili aggressioni, magnum numerum hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, in fulcimentum excercitûs nostri, celeriter habere nos oportet, vobis mandaverimus, rogando quod cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot habere & colligere possetis, benè arraiatis & munitis, versus nos, cum omni celeritate quâ possetis, acceleraretis;

Nos, volentes profectionem vestram & hominum vestrorum prædictorum ad nos ex causâ prædictâ festinari, vobis mandamus, specialiter rogando, quod vos cum hominibus vestris prædictis, sitis apud Sandwicum die Lunæ proximò post festum Sanctæ Katerinæ Virginis proximò futurum ad ultimum, ad proficiscendum exinde ad vadia nostra, ad nos usque Caleis, ibidem in obsequio nostro ex causâ præmissâ moraturi:

Et hoc, sicut nos & honorem ac expeditionem nostros diligitis, nullatenus omittatis:

Nolumus tamen quod id, quod pro tam urgenti necessitate fieri petimus, cedat vobis in præjudicium, nec trahatur in exemplum seu consequenciam in futurum.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London, xii. die Nov'.

Eodem modo mandatum est fratri Philippo de Thame priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Anglia, quod ipse cum fratre Johanne Pavely, & cum tot, *&c. ut supra.*

Teste ut supra.

Item mandatum est majori & toti communitati civitatis London', quod ipsi centum homines armatos usque Sandwicum, ad diem prædictum, mitti faciant, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

De sagittariis ab exercitu recedentibus; & de prisone, qui dictus est archidiaconus Parisiensis, abbati de Colcestria vendito.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, *dilecto sibi in* CHRISTO, abbati de Colcestriâ, *salutem.*

Cum nuper, pro eo quod homines ad arma, armati, & sagittarii, de excercitu nostro, apud Caleys, in magno numero recesserunt, & nos inter inimicos nostros in periculo seditiosè reliquerunt;

Præceperimus, per diversa brevia nostra, singulis vicecomitibus regni nostri Angliæ, quod omnes homines, de excercitu prædicto sic recedentes, & literas de licentiâ non habentes, quos in ballivis suis inveniri possent, unà cum bonis & catallis suis, capi & arestari, & salvò custodiri facerent, quousque aliud de eis duceremus demandandum;

Jamque intellexerimus quod quidam sagittarii, cum quodam prisone, de guerrâ capto, qui archidiaconus Parisiensis est, ut dicitur, à dicto excercitu nostro, sine licentiâ nostrâ, recesserunt, & unus eorumdem sagittariorum dictum prisonem vobis, pro certâ pecuniæ summâ, vendidit;

Per quod præcepimus vicecomiti nostro Essex' quod eosdem sagittarios, ubicumque infra ballivam suam inventi fuerint, capi, & omnia bona & catalla sua arestari, & salvò custodiri, ac eos, & prisonem prædictum, qui in custodiâ vestrâ sic, ut dicitur, existit, usque Westmonasterium coram concilio nostro ibidem duci faciat;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod dictum prisonem, in custodiâ vestrâ sic existentem, præfato vicecomiti sine dilatione aliquâ liberari faciatis, ad dictum concilium nostrum ducendum in formâ supradictâ; & nos illis, quibus convenit, pro prisone prædicto debitam satisfactionem fieri faciemus:

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

Teste Custode Angliæ, apud Turrim London, xv. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

De præfato prisone, coram concilio ducendo.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Essex', salutem. Cum nuper, *&c. ut supra usque ibi,* sine licentiâ nostrâ recesserunt, *& tunc sic,* & unus eorumdem sagittariorum dictum prisonem, dilecto nobis, abbati de Colcestriâ, pro certâ pecuniæ summâ, vendidit;

Tibi præcipimus quod eosdem sagittarios, *&c. ut supra, mutatis mutandis, usque ibi,* ac eos, & prisonem prædictum, qui in custodiâ præfati abbatis, ut dicitur, existit, usque Westmonasterium coram concilio nostro ibidem duci facias: & hoc, sub incumbenti periculo, nullatenus omittas.

Teste ut supra.

Per ipsum Custodem & concilium.

Quod captivi Scotici nequaquam liberentur; sed quod captores eos ducant ad Londinum, ibi super satisfactione pro eis debitâ, tractaturi.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Ed. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Quia, ante hæc tempora, dampna quamplurima, per deliberationem Scotorum, inimicorum nostrorum, de guerrâ captorum, nobis, & toti regno nostro Angliæ, diversimodè evenerunt, & jam intelleximus quod quidam de dicto regno nostro Angliæ hujusmodi dampna non considerantes, prisones de Scotiâ, per ipsos in bello cum Scotis, apud Dunolm', per fideles nostros partium borealium commissos, captos, quosdam, videlicet, per redemptiones, & alio modo, deliberare faciunt, & quosdam per certas conventiones evadere permittunt, in nostri & totius regni nostri prædicti grave periculum & dampnum manifestum;

Nos, volentes hujusmodi dampnis & periculis, in quantum poterimus, præcavere, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in singulis locis, infra ballivam tuam, tam infra libertates quam extra, ubi expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, quod nullus, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterit, hujusmodi prisones de Scotiâ per redemptiones, vel alio modo, sine licentiâ vel mandato nostro speciali, ullo modo deliberare præsumat; set quod omnes & singuli dictæ ballivæ tuæ, hujusmodi prisones habentes, cum eisdem prisonibus apud London' personaliter accedant, ibidem cum concilio nostro super satisfactione, eis pro prisonibus illis faciendâ, tractaturi, & facturi quod ibidem super hoc contigerit ordinari.

Et per sacramentum proborum & legalium hominum de ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, diligenter inquiras de nominibus omnium illorum, de ballivâ tuâ, qui hujusmodi prisones ceperunt, & qui eos, vel aliquem eorum, deliberari fecerunt, vel evadere permiserunt, & quos prisones, & cujus statûs fuerint, & qualiter, & quo modo: & inquisitionem, indè distinctè & apertè factam, nobis, sub sigillo tuo, & sigillis eorum, per quos facta fuerit, sine dilatione mittas, & hoc breve.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Turrim London', xx die Novemb'.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Notingh' & Derb'.
Vic' Lanc'.
Vic' Northumbr'.
Vic' Cumbr'.
Vic' Westmerl'.
Vic' Lincoln'.
Episcopo Dunolm', mutatis mutandis.

De navibus piscatricibus arestandis, pro villâ de Caleys insultandâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, admirallis, & eorum loca tenentibus & deputatis, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Quia ordinavimus quod viginti naves piscatrices, cum decem batellis pro eis competentibus, in admiratu boriali, cum omni festinatione, pro villâ de Cales insultandâ, provideantur; & quod quælibet navis uno magistro, uno constabulario, & triginta marinariis, validis & potentibus, ad sumptus nostros muniantur, & ad nos usque dictam villam de Cales' ducantur, assignavimus dilectos & fideles nostros, Thomam de Drayton, Willielmum de Redenhale, & Johannem de Wolmere servientem nostrum ad arma, conjunctim & divisim, ad hujusmodi viginti naves piscatrices, & decem batellos pro eis competentes, in portubus & locis ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales, tam infra libertates quam extra, arestandum; & ad tot homines, magistros, constabularios & marinarios, quot, pro dictis viginti navibus in formâ prædictâ muniendis, defecerint, de validioribus & aptioribus hominibus, quos, in partibus ubi dictas naves provideri contigerit, pro regimine & munitione navium illarum, invenire poterunt, infra libertates & extra, eligendum & capiendum, & in navibus illis ponendum; & ad easdem naves de guerrâ benè & sufficienter parari & muniri, & usque Sandwicum cum omni celeritate, ad vadia nostra, duci faciendum, ad proficiscendum exindè ad nos, cum aliis hujusmodi navibus, quas in admiratu occidentali ex causâ prædictâ provideri, & in eodem portu de Sandwico congregari, mandavimus, in comitivâ capitanei nostri, quem, ad easdem naves ad nos ducendum, assignavimus, prout per eundem capitaneum tunc contigerit ordinari, & eidem capitaneo per nos plenius est injunctum:

Et etiam ad capiendum & arestandum omnes illos, quos iidem, Thomas, Willielmus, & Johannes, vel eorum aliquis, in executione præmissorum invenerint vel invenerit contrarios, inobedientes, vel rebelles, & eos prisonis nostris committendum, & in eisdem detineri, & ad terras & tenementa, bona & catalla sua, in manum nostram seisiri & salvò custodiri faciendum, donec aliud indè duxerimus demandandum; & ad certificandum nos de nominibus omnium hujusmodi contrariantium, inobedientium, & rebellium, & de terris & tenementis, bonis & catallis, quæ sic in manum nostram capi contigerit, ac de toto facto suo in hâc parte:

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod, omnibus aliis prætermissis, præfatis, Thomæ, Willielmo, & Johanni, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quociens & prout iidem, Thomas, Willielmus, & Johannes, vel eorum aliquis, vobis scire fecerint vel fecerit, ex parte nostrâ;

Et vos, præfati vicecomites, ballivi, & ministri omnes illos quos prædicti Thomas, Willielmus, & Johannes, vel eorum aliquis, vobis propter contrarietatem, inobedientiam, vel rebellionem suam liberaverint vel liberaverit, ab eis recipiatis, & salvò in prisonis nostris custodiri faciatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London', xxiiii. die Novembr'.

Eodem modo assignantur Thomas Spigurnel & Philippus de Whitton conjunctim & divisim, ad triginta naves piscatrices in singulis portubus & locis, tam infra libertatem Quinque Portuum quam alibi, ab ore aquæ Thamis' versus partes occidentales, tam infra libertates quam extra, ex causâ prædictâ, arestand', mutatis mutandis.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & per breve de privato sigillo.

De scalis & cleiis providendis, in auxilium insultandi & expugnandi villam de Caleys.

A.D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 10. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, tot scalas & cleias in ballivâ tuâ, extra feodum ecclesiæ, quot dilecti & fideles nostri, Thomas de Spigurnel locum tenens constabularii castri nostri Dovorr', & Philippus de Whitton, vel eorum alter, tibi scire fecerint vel fecerit, de exitibus dictæ ballivæ tuæ emi & provideri, & easdem scalas & cleias cum sic provisæ fuerint, præfatis, Thomæ & Philippo, vel eorum alteri, cum per ipsos super hoc ex parte nostrâ fueris *præmunitus, per indenturam* indè modo debito conficiendam, liberari facias, *ad eas ad nos apud Caleys, in auxilium insultandi & expugnandi eandem villam de Caleys, cum omni celeritate, prout eis per nos est injunctum, ducendum:*

Et de custubus, quos in hâc parte apposueris, cum illos sciverimus, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London', xxvi. die Novembr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo mandatum est vic' Surr' & Sussex'.

REX, vic' Norff' & Suff', salutem. Præcipimus tibi, &c. *ut supra usque ibi* feodum ecclesiæ, & *tunc sic* quot dilecti nobis Thomas de Drayton, Willielmus de Redenhale, & Johannes Wolmere serviens noster ad arma, vel eorum aliquis, tibi scire fecerint, vel fecerit, &c. *ut supra, mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, armatis, & sagittariis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Reginaldo de Grey, salutem. Cùm nuper vobis mandaverimus quod vos, cum tot hominibus ad arma, armatis & sagittariis, quot de familiâ vestrâ, & aliundè, habere possetis, essetis apud Sandwicum ad certum diem, jam præteritum, ad nos exindè usque Caleys, unà cum aliis fidelibus nostris, transfretaturi;

Et licet postmodùm, ex certis rumoribus, quos tunc audivimus, fecerimus publicè proclamari quod vos, seu aliquos alios, quos sic parari & ad nos venire mandavimus, ad nos accedere non oporteret illâ vice, ita semper quod vos, & alii, sic ad nos tunc venturi, prompti essetis & parati de veniendo ad nos cùm necesse foret, & inde ex parte nostrâ essetis præmuniti;

Quia tamen Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, non modicam armatorum potentiam indiès colligi facit, & se parat ad veniendum versus partes de Caleys, nos & excercitum nostrum, villam de Caleys obsidentes, omnibus viis, quibus poterit, expugnandum & gravandum:

Et nonnulli homines ad arma, & alii, de dicto excercitu nostro, ex variis & legitimis causis, quidam licentiati, & quidam illicentiati, recesserunt, per quod, ad resistendum hostili aggressioni dicti adversarii nostri, majorem numerum hominum ad arma, & aliorum, quam in præsenti habemus, celeriter habere nos oportet;

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, mandamus affectuosè rogando, quod cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot de familiâ vestrâ, & aliundè, habere poteritis, cum omni festinatione vos paretis, ita quod vos, in propriâ personâ vestrâ, cum dictis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, benè munitis, sitis apud dictam villam de Sandwico, die Lunæ, proximo post festum Sanctæ Luciæ Virginis, proximò futurum, ad ultimum, prompti & parati ad transfretandum exindè ad nos, ad vadia nostra, unà cum aliis fidelibus nostris, qui tunc ibidem ex hac causâ, de mandato nostro, sunt venturi;

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac expeditionem nostram, & salvationem, & defensionem regni nostri Angliæ diligitis, nullatenùs omittatis.

Nolumus enim, nec intentionis nostræ existit, quod id, quod à vobis in præsenti necessitate nostrâ sic fieri petimus, vobis cedat in præjudicium, aut in consequentiam trahatur vel exemplum in futurum.

Teste Custode Angliæ, apud Turrim London', xxx. die Novembris.

Per ipsum Regem, & per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Radulpho de Wilyngton.
Johanni Dengayne, chivaler.
Johanni de Kyrketon.
Johanni de Wodhull, militi.

Quod magnates Scotiæ, in prælio apud Nevill's Cross capti, ad Turrim London' ducantur; solutione redemptionis pretii captoribus promissâ.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Ogel, salutem. Quia, pro evitandis periculis, quæ per evasiones & deliberationes prisonum de Scotia nobis, & toti regno nostro Angliæ, ante hæc tempora, evenerunt, & imposterum evenire formidantur, de assensu concilii nostri ordinavimus quod omnes prisones de Scotiâ, in bello apud Dunolm', & alibi, in partibus borealibus, per quoscumque de regno nostro Angliæ capti, usque Turrim nostram London' ducantur, & sub salvâ custodiâ ibidem, quousque de ipsorum deliberatione aliter ordinaverimus, detineantur;

Vobis, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod comitem de Fyf, Henricum de Rameseye, & Thomam Boyde, prisones de Scotiâ, in bello prædicto captos, & in custodiâ vestrâ existentes, usque Turrim prædictam, cum omni celeritate quâ poteritis, sub salvâ & securâ custodiâ duci faciatis; ita quod sint ibidem die Mercurii, proximò post festum Epiphaniæ Domini, proximò futurum, ad ultimum, constabulario Turris prædictæ per indenturas, indè modo debito conficiendas, liberandi & salvò custodiendi, sicut prædictum est;

Et nos vobis de eo, quod ad vos pertinet, pro prisonibus prædictis, & de custubus pro ductione eorumdem, competenter, prout rationabiliter convenit, satisfieri faciemus:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Turrim London', viii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de prisonibus subscriptis, usque Turrim prædictam ducendis in formâ prædictâ, sub eadem data; viz.

Thomæ Deverwyk, de comite de Meneteth, prisone, &c.
Thomæ de Clifford, de Waltero de Haliburton, prisone, &c.
Bertino Benet, de Willielmo de Rameseye, pris', &c.
Roberto de Wessyngton, de Willielmo More, pris', &c.
Gerardo de Wydryngton, de Gilberto de Carik, & Nich' Cnokdolian, prisonibus, &c.
Radulpho de Nevill, de Patricio de Dunbar, pris', &c.
Roberto de Ogle & Roberto Bertram, de Johanne Douglas, pris', &c.
Johanni de Wynchestr', de Neso de Rameseye, pris', &c.
Ricardo Snel, de Willielmo du Jardin, pris', &c.
Adæ de Kendale, de Johanne de Makeswell & Fergo de Crawford, prisonibus, &c.
Johanni Skirwith, de Alexandro Stel, pris', &c.
Thomæ de Rokeby seniori, de Willielmo de Vaus & David de Anand, prisonibus, &c.
Willielmo Ducre & Warino de Scargehill, de Johanne Seintclere, pris', &c.
Rogero de Wydryngton, de .. Makepeth, pris', &c.
Thomæ de Metham, de Alexandro Stiward, pris', &c.
Archiepiscopo Eborum & Christoforo Mauleverer, de Willielmo de Lyvyngston, pris', &c.
Willielmo la Zouche, de Willielmo Moubray, pris', &c.
Adæ de Panetræ l'ercevesque, de David fitz Wauter fitz Gilbert, prison', &c.
Thomæ Musters, Johanni Eriom & Thomæ de Ulvyngton, de Andrea Cambel, prison', &c.
Ingelramo de Umframvill, de Johanne de Preston, pris', &c.
Thomæ de Rokeby juniori, de Georgio Abernithi, prisone, &c.
Johanni de Ever, de Alexandro de Rameseye, prisone, &c.
Radulpho de Bethom & Thomæ de Ros de Kendale, de Johanne Stiward de Dalswynton, pris', &c.
Willielmo de Dacre, de Waltero Moigne, prisone, &c.
Nich' Gower, de Thomâ de Lippes, prisone, &c.
Willielmo Deyncourt, de Willielmo Douglas l'eisne, pris', &c.
Willielmo de Wesshyngton, de Alexandro de Haliburton, pris', &c.
Willielmo Heroun, de Laurentio Gilibrande, pris', &c.
Johanni de Haryngton le fitz, de Adam de Fullarton, pris', &c.
Roberto de Maners, de Willielmo Bailly, pris', &c.
Waltero de Creyk, de Willielmo de Murref, pris', &c.
Willielmo de la Vale, de Johanne Giffard, pris', &c.
Edwardo de Baddeby, de Rogero de Crauford, pris', &c.
Johanni Umframvill, Waltero de Hakeford & Willielmo Faucomberge, de Johanne Stiward Bastard, prisone, &c.
Bartholomæo Fanacourt, de Patricio de Polworth, prisone, &c.
Thomæ de Lucy, de Roberto Valeys, prisone, &c.
Johanni Standich, de David Murref, prisone, &c.
Roberto de Lother, de Bartholomæo de Dermond Alamand, & Roberto Chesholm, prisonibus, &c.
Thomæ Grey, de David Graham & Johanne de Haliburton, prisonibus, &c.
Alano de Hoton, de Johanne de Valence, prisone, &c.
Gilberto de Whittefeld, de filio Eustachii Loreygne, prisone.
Johanni de Clotheroun, de Patono Heryng, prisone, &c.
Edmundo de Hastynges de Kynthorp, Johanni de Kirkeby, } Executoribus testamenti Radulphi de Hastynges, { de Rogero de Kirkepatrik, prisone, &c.

De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, villam de Caleys obsidentem.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Reginaldo de Grey, salutem. Cum nos, intelligentes quod Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, magnam armatorum potentiam, ad expugnandum nos & excercitum nostrum villam de Caleys obsidentes, fecerat congregari, advertentesque quod quamplures homines ad arma, & alii de excercitu nostro, ex variis causis, ad partes Angliæ, reversi fuerunt;

Vobis mandaverimus quod cum hominibus ad arma, armatis & sagittariis, quanto potentius possetis, ad veniendum ad nos, in succursum & fulcimentum excercitûs nostri prædicti, vos celeriter pararetis, ita quod essetis apud Sandwicum die Lunæ, proximò post festum Sanctæ Luciæ Virginis proximò futurum, ad transfretandum exindè ad nos apud dictam villam de Caleys, unà cum aliis fidelibus nostris, qui tunc ibidem ex causâ prædictâ tunc venturi:

Et quia inimici nostri de Francia, jam in diversis turmis propè nos congregati, undique nos & excercitum nostrum circumvallant, ad invadendum & destruendum nos & excercitum nostrum prædictum, per quod, ad resistendum hostili aggressioni dictorum inimicorum, multo majori numero hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, quam in præsenti habemus, indigemus, prout nos, necessitate ducti, aliàs tam diversos nuncios nostros, quam jam per dilectum & fidelem nostrum Ricardum comitem Arundell', eâ de causâ, per nos in Angliam destinatos, concilium nostrum in Angliâ duximus certificandum:

Nos igitur, de vestris fidelitate & probitate confidentes, vobis in fide & ligeanciâ, ac dilectione quibus nobis tenemini, mandamus rogando quatinùs, consideratâ præsenti necessitate, vos cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot de familiâ vestrâ, & aliunde, juxta statûs vestri decentiam habere poteritis, vos paretis; ita quod vos cum dictis hominibus vestris, sitis apud Sandwicum dicto die Lunæ; vel saltem, si vos ipsi personaliter commodè venire non possitis, quod homines vestri ad arma, armati, & sagittarii tunc sunt ibidem, vel statim postea de die in diem adcitius quo poteritis; ita semper quod dicti homines vestri benè muniti, si vos ipsi commodè interesse non possitis, sint apud dictam villam de Sandwico infra quindecim dies à dicto die Lunæ ad ultimum, prompti & parati ad transfretandum ad nos, ad vadia nostra, unà cum aliis fidelibus nostris, tunc ad nos venturis, sicut prædictum est; equos verò aliquos, nisi tantum pro equitaturâ vestrâ & hominum vestrorum, & ductione armaturarum, & rerum vestrarum usque Sandwicum vobiscum ducere, seu cum dictis hominibus vestris mittere, non oportet istâ vice:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum & vestrum, ac expeditionem nostram, salvationemque & defensionem dicti regni nostri Angliæ diligitis, nullo modo omittatis; nolumus enim quod id, quod à vobis in præsenti necessitate jam fieri petimus, vobis cedat in præjudicium, seu trahatur in consequenciam in futuro.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London', viii. die Decembr'.

Per ipsum Regem.

De eodem negotio.

REX, dilecto & fideli suo, Radulph de Wylyngton, salutem. Cum nos intelligentes, &c. *ut supra usque ibi*, vos paretis, *& tunc sic;* ita quod vos cum dictis hominibus vestris sitis apud Sandwicum, dicto die Lunæ vel statim postea de die in diem adcitius quo poteritis; ita semper quod sitis apud dictam villam de Sandwico, infra quindecim dies à dicto die Lunæ ad ultimum prompti & parati, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eadem data; videlicet,
Johanni Dengayne chivaler.
Johanni de Kirketon.
Johanni de Wodhull militi.
Thomæ de Swynford.
Johanni de Moubray.
Rogero le Warde.

De hominibus ad arma & sagittariis Regi mittendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni Bardolf de Wirmegaye, salutem.

Cum nos intelligentes, &c. *ut supra usque ibi*, reversi fuerunt, *& tunc sic*, vobis mandaverimus quod viginti homines ad arma, & viginti sagittarios tam de familiâ vestrâ quam aliunde ubi eos habere possetis, sine dilatione parari, & ad nos mitti faceretis, ita quod ipsi benè muniti, essent apud Sandwicum, die Lunæ proximò post festum Sanctæ Luciæ Virginis proximò futurum, ad transfretandum exinde, &c. *ut supra usque ibi*, consideratâ præsenti necessitate, *& tunc sic*, prædictos viginti homines ad arma, & viginti sagittarios, tam de familiâ vestrâ quam aliundè, ubi eos habere poteritis, sine dilatione parari, & ad nos mitti faciatis; ita quod ipsi benè muniti, sint apud Sandwicum, dicto die Lunæ, vel statim postea de die in diem adcitius quo poteritis; ita semper quod dicti homines vestri benè muniti, sint apud dictam villam de Sandwico, infra quindecim dies à dicto die Lunæ, ad ultimum, prompti & parati, ad transfretandum ad nos, ad vadia nostra, unà cum aliis fidelibus nostris tunc ad nos venturis, sicut prædictum est; equos verò aliquos, nisi tantum pro equitaturâ hominum vestrorum prædictorum, & ductione armaturarum & rerum suarum, usque Sandwicum, cum hominibus vestris prædictis mittere, non oportet istâ vice.

Et hoc sicut nos & honorem nostrum, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de hominibus subscriptis, mittendis, ad Regem in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Hugoni de Audele, comiti Gloucestr', de viginti hominibus ad arma & quadraginta sagittariis.
Hugoni de Courtneye, comiti Devon', de decem hominibus ad arma & viginti sagittariis.
Humfrido de Bohun, comiti Hereford', de decem hominibus ad arma & viginti sagittariis.
Johanni de Wylughby, de octo hominibus ad arma & sexdecim sagittariis.
Johanni de Segrave, de decem hominibus ad arma & viginti sagittariis.
Edmundo de la Beche, de sex hominibus ad arma & duodecim sagittariis.
Thomæ de Berkele, de viginti hominibus ad arma & quadraginta sagittariis.
Thomæ de Chaworth, le piere, de octo hominibus ad arma & sexdecim sagittariis.
Thomæ de Chaworth, le fitz, de sex hominibus ad arma & duodecim sagittariis.
Johanni de Cobham, de com' Kanc', de tribus hominibus ad arma & sex sagittariis.

De eodem negotio.

REX, dilecto & fideli suo Philippo de Nevill', salutem. Cum nos intelligentes, &c. *ut supra usque ibi*, reversi fuerint, *& tunc sic*, vobis mandaverimus quod tres homines ad arma & sex sagittarios, tam de familiâ vestra quam aliundè, ubi eos habere possetis, sine dilatione parari & ad nos mitti faceretis; ita quod ipsi benè muniti, essent ad Sandwicum, in crastino Circumcisionis Domini proximò futuro, ad transfretandum, &c. *ut supra usque ibi*, mitti faciatis, *& tunc sic;* ita semper quod ipsi benè muniti sint apud Sandwicum, dicto crastino ad ultimum, prompti & parati, ad transfretandum ad nos, ad vadia nostra, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Consimile breve dirigitur Henr' Hillary de com' Lincoln', de quatuor hominibus ad arma & octo sagittariis, mittendis ad Regem ad dictum crastinum ad ultimum.

Teste ut supra.

Item, consimile breve dirigitur Saiero de Rocheford, mutatis mutandis, de transfretando ad Regem cum tribus hominibus ad arma & sex sagittariis; ita quod sint apud Sandwicum ad dictum crastinum ad ultimum, &c.

Teste ut supra.

Super eodem negotio.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis, ac toti communitati civitatis suæ Norwici, salutem.

Cum nos intelligentes, &c. ut supra usque ibi, reversi fuerunt, & tunc sic, vobis mandaverimus quod quadraginta homines armatos sufficientes, & benè munitos, in civitate prædictâ, eligi & triari, & ad nos mitti faceretis; ita quod essent apud Sandwicum, die Lunæ proximò post festum Sanctæ Luciæ Virginis proximò futurum, ad transfretandum, &c. *ut supra usque ibi*, certificandum, *& tunc sic.*

Nos igitur, de vestris fidelitate & probitate confidentes, vobis in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, mandamus, rogantes quatinùs, consideratâ præsenti necessitate, dictos quadraginta homines armatos, sufficientes & benè munitos, de civitate prædictâ, ad nos, ad vadia nostra, mitti faciatis; ita quod ipsi benè muniti & arraiati, sint apud Sandwicum, dicto die Lunæ vel statim postea, de die in diem, adcitius quo poterunt: ita semper quod sint apud dictam villam de Sandwico, infra quindecim dies à dicto die Lunæ, ad ultimum, prompti & parati, ad transfretandum ad nos, ad vadia nostra, unà cum aliis fidelibus tunc ad nos venturis, sicut prædictum est:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de hominibus armatis subscriptis, ad Regem in formâ prædictâ mittendis, sub eâdem data; videlicet,

Majori & ballivis, &c. civitatis Lincoln', de viginti hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Norhampton', de octo hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Oxon', de decem hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Cantabr', de octo hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Bristoll', de viginti hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. civitatis Sarum, de viginti hominibus armatis.
Ballivis, &c. villæ Gloucestr', de sex hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. civitatis Wygorn', de sex hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. civitatis Hereford', de viginti hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. civitatis Cicestr', de sex hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Lenne, de decem hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. villæ Bedeford', de sex hominibus armatis.
Majori & ballivis, &c. civitatis Cantuar', de duodecim hominibus armatis, &c. ita quod sint apud Sandwicum dicto die Lunæ ad ultimum, prompti, etc.

Teste ut supra.

De sagittariis ad Regem mittendis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Somers' & Dors', salutem. Cum nos, intelligentes, *etc. ut supra usque ibi,* reversi fuerunt, *et tunc sic,* tibi præcipimus quod sexaginta sagittarios, videlicet, in utroque com' prædictorum triginta sagittarios, de melioribus & fortioribus hominibus sagittariis comitatuum prædictorum, eligi, triari, & arraiari, & eos arcubus, sagittis, & aliis armis competentibus muniri, & ad nos, ad vadia nostra, duci faceres; ita quod ipsi, benè & sufficienter muniti, essent apud Sandwicum, die Lunæ proximò post festum Sanctæ Luciæ Virginis proximò futurum, ad transfretandum, *etc. ut supra usque ibi,* duximus certificandum, *et tunc sic,* tibi, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus firmiter injungentes, quod, consideratâ præsenti necessitate, dictos sexaginta sagittarios in formâ prædictâ electos, triatos, & munitos, usque dictam villam de Sandwico, ad vadia nostra, duci facias; ita quod sint ibidem dicto die Lunæ, vel statim postea de die in diem, adcitius quo poteris; ita semper quod dicti sagittarii, benè & sufficienter muniti, sint apud dictam villam de Sandwico, infra quindecim dies à dicto die Lunæ ad ultimum, prompti & parati ad transfretandum ad nos, ad vadia nostra, unà cum aliis fidelibus nostris tunc ad nos venturis, sicut prædictum est:

Et dictis sagittariis vadia sua rationabilia usque ad dictam villam de Sandwico de exitibus ballivæ tuæ solvas, & nos eis extunc vadia sua hujusmodi solvi, & tibi in compoto ad scaccarium nostrum id quod eis sic solveris, allocari faciemus.

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de sagittariis subscriptis, ad Regem in formâ prædictâ mittendis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Wiltes', de triginta sagittariis.
Vic' Surr' et Sussex, de triginta sagittariis.
Vic' Kanc,' de viginti sagittariis.
Vic' Essex' et Hertford', de triginta sagittariis.
Vic' Cantabr' et Hunt', de viginti sagittariis.
Vic' Norh't', de viginti sagittariis.
Vic' Rotel', de decem sagittariis.
Vic' Bed' et Buk', de triginta sagittariis.
Vic' Midd', de duodecim sagittariis.
Vic' Oxon' et Berk', de triginta sagittariis.
Vic' Wygorn', de duodecim sagittariis.
Vic' Warr' et Leyc', de viginti sagittariis.
Vic' Glouc', de viginti sagittariis.
Vic' Salop', de viginti sagittariis.
Vic' Staff', de viginti sagittariis.
Vic' Norff', de triginta sagittariis.
Vic' Suff', de viginti sagittariis.
Vic' Suth't', de duodecim sagittariis.

Quod magnates partium borealium sint apud Westmonasterium, super defensione Angliæ, & expeditione guerræ Scotiæ tractaturi.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Gilberto de Umframvill, comiti d'Anegos, salutem.

Propter quædam ardua negotia, statum & defensionem regni nostri Angliæ, ac expeditionem guerræ Scotiæ summè contingentia;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod sitis apud Westm', in Crastino Epiphaniæ Domini, proximò futuro, ibidem cum prælatis, & cæteris magnatibus, ac aliis de concilio nostro, super negotiis prædictis tractaturi, vestrumque consilium impensuri.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac expeditionem guerræ prædictæ diligitis, nullo modo omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, custode Angliæ, apud Turrim London', x. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ, mutatis mutandis; videlicet,

Henrico de Percy.
Johanni de Moubray.
Radulpho de Nevill.
Thomæ de Lucy.
Thomæ de Musgrave.
Thomæ de Rokeby.
Roberto Bertram.
Willielmo Deyncourt.
Thomæ de Grey.
Johanni de Haryngton le fitz.
Waltero de Creyk.
Petro Tyllyoll.
Roberto de Ogle.
Roberto de Tughale.
Johanni de Coupeland.

Ad archiepiscopum Eborum, & episcopos Dunolm' & Karlioli super eodem negotio.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Propter quædam ardua negotia, *&c. ut supra usque ibi,* vobis mandamus quod sitis apud Westm', in Crastino Epiphaniæ Domini, proximò futuro, si commodè poteritis, super dictis negotiis tractaturi, vestrumque consilium impensuri;

Et, si fortè ad diem prædictum personaliter venire non poteritis, tunc aliquem idoneum, de quo confiditis, de intentione vestrâ pleniùs informatum, vice & nomine vestris, ad diem & locum prædictos mittatis, ad tractandum ibidem cum cæteris prælatis, & magnatibus, ac aliis de concilio nostro, super præmissis, & ad consentiendum hiis quæ tunc ibidem indè, favente Domino, contigerit ordinari.

Et hoc sicut nos, *&c. ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Episcopo Dunolm'.
Episcopo Karlioli.

Super prisonibus antedictis, de vadiis.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.

Liberat. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, dilecto & fideli nostro, Johanni Darcy le piere viginti libras, & magistro Johanni de Carleton viginti marcas, super vadiis suis, eundo ad partes boreales, pro prisonibus in bello Dunolm' captis, usque London' ducendis.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, xii. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro nuncio de victoriâ Scotorum.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.
Liberat. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro Willielmo Hugate, valetto venerabilis patris Willielmi archiepiscopi Eborum, rumores de victoriâ Scotorum in bello apud Dunelmum commisso, ad concilium nostrum apud London' nuncianti, decem libras de dono nostro.

Teste Custode Angliæ apud Eltham, xii. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

De habendo archidiaconum Paris', de guerrâ captum, in cancellariâ Regis.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, magistro Nicholao de Stanweye, salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod vos quendam prisonem, nuper de guerrâ in partibus Franciæ captum, qui archidiaconus Paris' existit, ut dicitur, in custodiâ vestrâ habetis, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod dictum prisonem, sic in custodiâ vestrâ existentem, habeatis coram concilio nostro in cancellariâ nostrâ hac instanti die Veneris proximò futurâ, ad faciendum quod tunc ibidem de dicto prisone per dictum concilium, contigerit ordinari;

Et vos nichilominus sitis in propriâ personâ, in dictâ cancellariâ nostrâ, die Martis proximò post festum Epiphaniæ Domini proximò futurum, unà cum abbate de Colecestr', cui eundem diem tunc dedimus ibidem, ad respondendum super hiis, quæ præfato abbati & vobis per dictum concilium nostrum tunc super hoc obicientur ex parte nostrâ, & faciendum ulterius & recipiendum quod curia nostra consideraverit in hac parte.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London'. xii. die Decembr'.

Per consilium.

Consimile breve dirigitur Johanni Ballard, sub eâdem datâ.

De navibus pro passagio magnatum & aliorum ad Regem venturorum.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Franc. 20 E. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, majoribus, vicecomitibus, ballivis, ministris, *dominis*, magistris, constabulariis, & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, de circumspectione providâ dilecti clerici nostri, Johannis de Watenhull, pleniùs confidentes, assignavimus ipsum ad supervidendum omnes naves in portu de Sandwico, & *aliis* portubus vicinis, jam existentes, & ibidem imposterum applicantes, & ad tot naves indè, quot pro passagio magnatum & aliorum fidelium nostrorum, de regno nostro Angliæ ad nos in proximo venturorum, juxta avisamentum & discretionem ipsius Johannis, & injunctionem ei per nos & concilium nostrum indè factam, sufficientes fuerint, per se & deputatos suos arestandum & arestari faciendum; & ad certificandum dictum concilium nostrum de numero navium prædictarum, & de portagio cujuslibet earumdem, & de toto facto suo in hac parte:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Johanni in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & obedientes, quociens & prout idem Johannes aut deputati sui prædicti, vobis scire fecerint ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Turrim London', xii. die Decembr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Quod inquisitio fiat de illis, qui prisones de Scotia dimiserant, vel evadere permiserant.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Thomæ de Lathum, Johanni de Haveryngton le filz, & Nicholao le Botiller, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod quamplures, de partibus borealibus, nonnullos prisones de Scotiâ, nuper in bello apud Dunolm', & alibi, in eisdem partibus captos, à custodiis suis, quosdam per redemptiones, & alio modo, deliberârunt, & quosdam, coloribus exquisitis, evadere permiserunt, in nostri contemptum, dampnum, præjudicium, & destructionis partium prædictarum periculum manifestum, de quo quamplurimum, non immeritò, commovemur;

Nos igitur, ut ulteriùs indè quod justum fuerit facere valeamus, volentes pleniùs certiorari de nominibus omnium & singulorum, qui hujusmodi prisones per redemptiones, seu alio modo, à custodiis deliberârunt, vel evadere permiserunt, & qui fuerunt sic deliberati, vel evaserunt, & quando & qualiter, & quo modo:

Assignavimus vos, tres, & duos vestrûm, ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatu Lancastriæ, tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas in præmissis omnibus & singulis, & aliis articulis ea tangentibus, meliùs sciri poterit, pleniùs veritatem:

Et ideò vobis mandamus quod ad certos, &c. quos, &c. ad hoc provideritis, inquisitiones indè faciatis, & eas, distinctè & apertè factas, nobis in cancellariam nostram, sub sigillis vestris, duorum vel unius vestrûm, & sigillis eorum per quos factæ fuerint, sine dilatione mittatis, & hoc breve.

Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos, &c. quos, &c. ei scire facietis, venire faciat coram vobis, &c. tot, &c. tam infra libertates quam extra, per quos, &c. & inquiri.

In cujus, &c.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Eltham, xiii. die Decembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Eodem modo assignantur subscripti in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomas de Rokeby,
Walterus de Crayk,
Thomas de Metham, } *in com' Eborum et Northum'.*

Thomas de Lucy,
Thomas de Musgrave, } *in Cumbr' et Westm'.*

Willielmus Deyncourt,
Thomas de Longevylers,
Galfridus de Staunton, } *in com' Not' et Derb'.*

Thomas de Rokeby, vic' Eborum,
Acrisius de Hanlaghay,
Radulphus de Lascelles, } *in comitatibus Eborum et Northum'.*

De ducendo David de Brus & comitem Wigtoniæ, usque Turrim London'.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.
Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni Darcy, le pyere, salutem.

Cum oneraverimus, dilectum & fidelem nostrum, Thomam de Rokeby, ad ducendum, cum omni festinatione, David de Brus & Malculmum Flemyng, prisones de Scotiâ, usque Turrim nostram London', & vos ipsi, per literas vestras concilium nostrum certificaveritis quod prædictus David veniet adcitiùs quo poterit, usque Turrim prædictam;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod totam diligentiam, quam poteritis, apponatis quod prædicti, David & Malculmus, prædicto Thomæ, absque contradictione aliquâ, liberentur, & vos ipsi in partibus vestris moremini, quousque prædicti, David & Malculmus, ad vos venerint, & eos omni modo, unà cum prædicto Thomâ, usque Turrim prædictam, cum omni celeritate quâ fieri poterit, ducatis in formâ supradicta:

Et hoc, sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Eltham, xv. die Decembris.

Per concilium.

De ducendo Malculmum Flemyng comitem Wigtoniæ, usque Turrim prædictam.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Rokeby, salutem.

Cum per breve nostrum mandaverimus, dilecto & fideli nostro Roberto Bertram, vel ejus locum tenenti cuicumque, ad custodiendum Malculmum Flemyng, prisonem de Scotiâ, in bello apud Dunolm' per dictum Robertum captum, deputato, quod idem Robertus, vel dictus suus deputatus dictum Malculmum, cum ipsum petieritis, vobis absque contradictione aliquâ liberari faciant, usque ad Turrim nostram London' ducendum, & ibidem salvò & securè custodiendum:

Vobis mandamus quod ad ipsum Robertum, vel dictum suum locum tenentem, personaliter accedentes, dictum Malculmum per indenturas, indè debitè conficiendas, recipiatis, & usque Turrim prædictam, cum omni celeritate quâ poteritis, ad custus nostros, duci faciatis in formâ prædictâ:

Et hoc, sicut de vobis confidimus, & sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Eltham, xvi. die Decembris.

Per concilium.

Super expensis David de Brus.

A. D. 1346.—An. 20 Edw. III.

Liberat. 20 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate, de thesauro nostro, dilecto & fideli nostro, Johanni Darcy, constabulario Turris nostræ London', quinquaginta libras, super expensis David de Bruys, & aliorum prisonum de Scotiâ, nfra Turrim prædictam sub custodiâ suâ existentium.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, xvi. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod omnes, qui captivos Scoticos dimiserant, vel evadere permiserant, incarcerentur.

A. D. 1346. An. 20 Edw. III.

Rot. Scot. 20 Ed. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Deyncourt, Thomæ de Longvilers, & Galfrido de Staunton, salutem.

Licet nuper, intelligentes quod quamplures, de partibus borealibus, nonnullos prisones de Scotiâ, nuper in bello apud Dunolm', & alibi, in eisdem partibus captos, à custodiis suis, quosdam per redemptiones, vel alios modos, deliberârunt, & quosdam, coloribus exquisitis, evadere permiserunt, in nostri contemptum, dampnum, præjudicium, & destructionis partium illarum periculum manifestum, de quo quamplurimum, non immeritò, commovemur;

Et nos, ut ulteriùs indè quod justum fuerit facere valeamus, volentes pleniùs certiorari de nominibus omnium & singulorum, qui hujusmodi prisones per redemptiones, seu alio modo, à custodiis suis deliberârunt, vel evadere permiserunt, & qui fuerint sic deliberati vel evaserunt, & quando, qualiter, & quo modo;

Per literas nostras patentes assignaverimus vos, & duos vestrûm, ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatibus Notinghamiæ & Derbiæ, tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit, de præmissis omnibus & singulis, & aliis articulis ea tangentibus, plenius veritatem; & ad inquisitiones indè, distinctè & apertè factas, nobis in cancellariâ nostrâ sub sigillis vestris, & sigillis eorum per quos factæ fuerint, sine dilatione mittendum, prout in literis nostris prædictis pleniùs continetur;

Nichilominus vobis mandamus quod omnes illos, quos de præmissis culpabiles inveniri contigerit, ubicumque inventi fuerint, sive infra libertates sive extra, sine dilatione capiatis, & in prisonâ nostrâ salvò & securè custodiri faciatis, ita quod ab eâdem nullo modo deliberentur, sine mandato nostro speciali.

Et nos de nominibus illorum, quos occasione præmissâ capi contigerit, ac de toto facto vestro in hâc parte, de die in diem, sub sigillis vestris, in dictâ cancellariâ nostrâ certificetis.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Eltham, xvii. die Decembris.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomæ de Lathum,
Johanni de Haveryngton le Fitz,
Nicholao le Botiller, } *in com' Lanc'.*

Thomæ de Rokeby,
Waltero de Crayk,
Thomæ de Metham, } *in com' Ebor' & Northum'.*

Thomæ de Lucy,
Thomæ de Musgrave, } *in comitatibus Cumbr' & Westmerl'.*

Quod litteræ & brevia, comitatum Ultoniæ contingentia, sub nomine & stilo Leonelli, filii Regis, de cætero fiant & exequantur.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 1. in Turr. Lond.

REX, militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis tenentibus, de comitatu Ultoniæ, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Licet nuper, per literas nostras patentes, concesserimus Philippæ Reginæ Angliæ, consorti nostræ carissimæ, custodiam omnium terrarum & tenementorum, cum pertinentiis, in Hiberniâ, quæ fuerunt Willielmi nuper comitis Ultoniæ defuncti, qui de nobis tenuit in capite, & quæ, ratione minoris ætatis Elizabethæ filiæ & hæredis prædicti comitis, in manu nostrâ extiterunt;

Habendam cum feodis militum, advocationibus ecclesiarum, ac reversionibus quibuscumque, ac regalitatibus, dominiis, libertatibus, & omnibus aliis, ad custodiam illam qualitercumque & ubicumque spectantibus, adeò plenè & integrè, sicut prædictus comes ea tenuit dum vitam duxit in humanis, usque ad tempus quo Leonellus, filius noster carissimus, in annis teneris adhuc existens, qui præfatam Elizabetham jam duxit in uxorem, talis ætatis fuerit, quod seipsum regere & gubernare sciat & possit, vel aliud indè duxerimus ordinandum, in subventionem sustentationis eorumdem, Leonelli & Elizabethæ, absque aliquo nobis indè reddendo, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Volentes tamen, certis de causis, nos & concilium nostrum moventibus, quod brevia & litteræ, comitatum prædictum, ac libertates ejusdem, contingentia, sub nomine, stilo, & testimonio præfati Leonelli de cætero fiant & exequantur;

Vobis mandamus, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, quod brevibus & litteris, sub nomine, stilo, & testimonio præfati Leonelli, in comitatu prædicto, & libertatibus ejusdem, de cætero faciendis & exequendis, ac justiciariis, ballivis, & aliis ministris, per brevia & literas hujusmodi, in dicto comitatu assignandis & deputandis, sitis intendentes & respondentes, prout tempore præfati Willielmi, nuper comitis comitatûs illius, ac aliorum comitum comitatûs ejusdem, qui pro tempore fuerunt, fieri consuevit; eo non obstante quod custodiam terrarum & tenementorum prædictorum præfatæ consorti nostræ concessimus, ut est dictum.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, primo die Januarii.

Per concilium.

Indentura super David de Brus.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, fait en trois parties, dount l'une partie demoerte devers le chaunceller & tresorer nostre seignur le Roi d'Engleterre & de Fraunce; & l'autre partie devers monsieur Johan Darcy le piere, conestable de la Tour de Loundres; & la tierce partie devers monsieur Thomas de Rokeby, viscount d'Everwyk; tesmoigne, que le dit monsieur Thomas, le secound jour de Janever, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi, c'est assavoir, d'Engleterre vintisme, & de Fraunce septisme, ad delivers monsieur David de Bruys, qi se dit Roi d'Escoce; le quel David le dit monsieur Thomas resceut par endenture, de monsieur Rauf de Nevill, a Everwyk, pur mesner a Loundres, & liverer illoeqes a ceux, qui serroient deputez, de par nostre dit seignur le Roi, ou son conseil, de receivre mesme celi David;

Au dit monsieur Johan, par brief nostre dit seignur le Roi, directe au dit monsieur Thomas de liverer le dit monsieur David au dit monsieur Johan, pur garder sauvement en la dit Tour, en noun du dit nostre seigneur le Roi;

Et le dit monsieur Johan ad resceu, meisme le jour, en la dit Tour, par brief nostre dit seigneur le Roi, a lui direct, du dit monsieur David du baillie, le dit monsieur Thomas a garder en meisme la Tour, en noun du dit nostre seigneur le Roi, come desus est.

En tesmoignaunce de queu choses, les ditz chaunceller & tresorer, & monsieur Thomas, a ceste endenture entrechaungeablement ont mis lour seals.

Don' a la dit Tour, le jour & an susditz.

Super prisone, qui archidiaconus Parisiensis dicebatur, se Beringarium de Monte Alto nominante, coram concilio Regis, habendo.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, Henrico Buk de London', salutem. Cum nuper, dato nobis intelligi quod magister Nicholaus de Stanweye quendam prisonem, nuper de guerrâ in partibus Franciæ captum, qui archidiaconus Parisiensis extitit, ut dicebatur, in custodiâ suâ habuit;

Eidem Nicholao mandaverimus quod dictum prisonem, sic in custodiâ suâ existentem, haberet coram concilio nostro, die Veneris, in crastino Sancti Thomæ Apostoli, proximò præterito, ad faciendum quod tunc ibidem de dicto prisone per dictum concilium nostrum contigeret ordinari:

Ad quem diem prædictus Nicholaus nobis certificavit, quod corpus dicti prisonis coram dicto concilio ad diem prædictum habere non potuit, quia die Lunæ, proximò post octabas Nativitatis Beatæ Mariæ, ultimò præteritas, de quodam Johanne Ballard, unum prisonem, Beringarium de Monte Alto se nominantem, cujus status, qualitas, & conditio penitùs sibi tunc fuerant incogniti, infra libertatem Colcestriæ recepit;

Et postmodum dictum prisonem apud London', pro quinquaginta libris, de Henrico Buk receptis, præfato Henrico ad opus suum proprium liberavit, diu antequam dictum mandatum nostrum sibi liberatum fuit, & de prædictis quinquaginta libris præfato Johanni Ballard est satisfactum;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod prædictum Beringarium habeas coram concilio nostro, apud Westmonasterium, die Mercurii, proximò post festum Sancti Hillarii, proximò futurum, ad faciendum quod tunc ibidem de eodem Beringario contigerit ordinari; & tu ipse sis ibidem, ad eundem diem, ad faciendum & recipiendum quod curia nostra consideraverit in hac parte.

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittas; & habeas ibi tunc hoc breve.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, viii. die Januarii.

Per concilium.

Et mandatum est vicecomitibus Londoniæ, quod præfatum Henricum, in propriâ personâ suâ, venire faciant coram dicto concilio, ad diem prædictum, ad respondendum hiis quæ tunc sibi exponentur ex parte Regis, & ad faciendum ulterius, & recipiendum quod curia Regis consideraverit in hac parte; & quod habeant ibi tunc hoc breve.

Teste ut supra.

Per concilium.

Thomas de Daggeworth capitaneus in ducatu Britanniæ, durante bello Gallico, constituitur.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod, de fidelitate, probitate, & industriâ, dilecti & fidelis nostri, Thomæ de Daggeworth, pleniùs confidentes, ipsum Thomam in ducatu nostro Britanniæ, & pertinentiis suis universis, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes;

Dantes & concedentes ei plenam potestatem faciendi, excercendi, & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula quæ ad hujusmodi locum tenentem, & capitaneum, pertinere noscuntur.

Damus autem archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque, in & de dicto ducatu existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Thomæ, in præmissis, pareant, obediant humiliter, & intendant.

In cujus, &c. quousque guerra, inter nos & adversarios nostros Franciæ, mota, per viam pacis, vel alio modo, finiatur, duraturas.

Dat' apud Redyng, x. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

Bulla Clementis VI. Papæ, ad Regem, obsidione de Caleys durante.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

R. de Avesbur. Hist. Edw. III. Oxon. 1720. p. 146.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Si diligenter, fili carissime, tanquam princeps catholicus, attenderis personarum innumerabilium, pretioso CHRISTO sanguine Redemptoris nostri redemptarum, excidia, lapsus rerum, & animarum, amariùs plangenda, pericula, quæ dissentiones & guerræ, inter te & carissimum filium Philippum Regem Franciæ illustrem suscitatæ, produxerunt & producunt cotidie incessanter; necnon gemitus pauperum, pupillorum, orphanorum, viduarum, & aliarum personarum miserabilium, quæ deprædatæ & derobatæ, famisque subjectæ angustiæ, clamant ad Dominum lachrimis descendentibus ad maxillas;

Necnon destructiones ecclesiarum, monasteriorum ac locorum sanctorum, & vasorum, & aliorum ornamentorum Divino cultui deputatorum, rapinas sacrilegas; captiones, incarcerationes, spoliationes religiosarum & ecclesiasticarum ac aliarum personarum, cæteraque innumerabilia detestanda & execranda mala, Divinæ Majestatis occulos offendentia, manifestè infra præcordia revolveris regia; tuisque considerationibus adjeceris in hac parte, quod prædicta fides catholica, præsertim in partibus Orientalibus opprimitur; ac fideles ibidem degentes, propter dissentiones & guerras easdem, auxiliis catholicorum partium occidentalium destituti, ab infidelibus sic turbatam Christianitatem aspicientibus, diris persecutionibus solito crudeliùs, quanquam hiis temporibus ad istam fidem ampliandam in ipsis partibus orientalibus existant parata merita, plusquam fuerint à multis retroactis temporibus, affliguntur, profectò credimus quod cor tuum emollies, &, ut tot & tanta mala non procedant ulterius, nec tot bona, quot pro dilatatione fidei prædictæ fieri possent, hiis temporibus impediri valeant, ad pacem & concordiam cum Rege prædicto reformandum, placabilem diriges animum & convertes.

Si enim tibi, fili dilectissime, arridentem fortunam dederit Dominus, humiliari quam elevari tuus debet animus, & reperiri ad pacem hujusmodi magis promptus, ut Domino, qui pacem diligit, & viris pacificis delectatur, placere, ac ad vitandum mala prædicta, quæ ipsum graviter offendere non est dubium, dirigere studia mentis tuæ.

Denique, miramur admodum quod venerabili fratri, Anibaldo episcopo Tusculano, & dilecto filio nostro Stephano, titulo Sanctorum Johannis & Pauli presbitero cardinali, apostolicæ sedis nunciis, per nos & sedem nostram, ad tractandum pacem hujusmodi specialiter destinatis, & pro illâ diligenter & fideliter laborantibus, qui veritatem, justitiam, & æquitatem diligunt, tuique honoris elatores existunt, nondum te, sicut intelleximus, super aliquibus, quibus ad pacem ipsam pandi possit aditus, aperiri noluisti.

Quocirca tuam regiam excellentiam attentiùs deprecamur, & per DEI misericordiam obnixius obsecramus, quatinus malis prædictis horribilibus, quem necesse fuerit finem ponens, & præveniens pietatis & compassionis dulcedine, ultionem indignationis Divinæ, quæ possit ex præmissis malis, si continuarentur, quod absit, ulteriùs, meritò formidari, super viâ tractatûs pacis de vobis præfatis cardinalibus, saltem secretè, ut tuis in aliquo non derogetur honoribus aperire, ac ad pacem ipsam, DEO placabilem, mundo desiderabilem, ac tibi dictoque Regi perutilem fideique catholicæ notitiam, inclinare operosis affectibus mentem tuam; ut, eâ perfectâ, &, Divinâ suffragante gratiâ, solidatâ, circa DEI negotia in partibus prædictis Orientalibus, occurrente materia, hiis, ut præmittitur, temporibus multa apta, ad tuæ salutis, honoris ac nominis incrementa fœlicia vires tuas valeas, sicut te ferventer in votis gerere audivimus, exercere, nobis super prædictis & ea tangentibus intentionis tuæ propositum rescripturus.

Dat' Avinon', xviii. kal' Februarii, pontificatûs nostri anno quinto.

Responsio domini Regis ad præfatas litteras.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

R. de Avesbur. Hist. Edw. III. Oxon. 1720. p. 149.

TRES seint pere. Monstre nous ount par lour lettres les reverendz peres en DIEU, A. evesque de Tusculan, & Estevene du titre de Seint Johan & Poul prestre, cardinalx & messagers du court de Rome, & par les lettres de vostre seintete a nous envoiez, nous avez signifie, que durement estez enmerveillez du ceo que come vos ditz messagiers fusrent devers nous especialment maundez, pur tretir du pees entre nostre adversaire de Fraunce et nous, qe nous ne overismes a eaux en especial avenues en secre, pour nostre honeur sauver, l'entention de nostre cœur, par quele feare si poet la pees avaundit.

En compleynaunt en ycelles les mortz des Chrestiens, perties de lour biens, perils des almes; les suspires & larmes des povres orphayns & vedues, & aultres pitouses persones destructions, arsures & robberies des eglises, & aultres maux saunz nombre; & nomement l'abessaunce de la foie Chrestienne es parties orientales, qe, par la guerre entre nostre adversaire & nous, sount ainentiez: sicôme les ditz lettres plus pleinement purportent: et adjoustez ovek ceo en ycelles, qe si DIEU nous ad apreste roial fortune, qe par taunt se doit plustost nostre cœur abesser par humilite qe eschaucier & a bone pees faire encliner & aprester.

Sour ceo, tresseint pere, fesoms assavoir a vostre seintete, qe a toutz les fois qe voz ditz messagers od aultres, sount venuz devers nous, vous nous offroms a chescun voie du pees resonable, & toutz jours declarasmes en especial, & unqore ne fesoms, mye en secre mais en apert: qar ne nous enchaut, qi le sache nostre entente ycele come nostre Seigneur, qi est

juge soveraigne de luy & de nous, en la disposition de qi toutz choses sount mises, nous ad ordeigne la coroune de Fraunce a nostre droit propre & heritage; la quelle droite nostre dit adversaire nous ad par tort long temps detenue, nous la prendroms voluntiers par voie de pees & unqore ferroms oultre devers luy & aultrez tout ceo que deverioms par reson, & si avoms, al honeur de Dieu & la reverence de vous, & en espoir q'il se ent treet devers la pees en ascune bone manere, pour profit de toutz Chrestiens, par quoi les mals susditz cessassent, qi par luy & en soun tort tantsoulement sount escus.

Avons tout foitz qe vous mandastatez par devers nous devant ceste heure assentu as trewes & suffrances sur certeins pointz, les queux il nous ad enfreint & toutz jours surquis sour nous emportant sa nient droiturele detenue par toutes les voies q'il poet, & ne luy suffisoit le tort qe nous fist en nostre heritage par decea, mais il s'afforceit pendant les trewes avauntditz, d'aver entre nostre roialme d'Engleterre & nos altres terres par decea as tut son efforcier & ses alowes d'Escoce & des aultres parties al totel destruction de nous, nos gentz, & nos terres avauntditz; par quoi il avenoit qe nous, en ayde de nous, & salvacion de noz gentz, & nos terres, defendissoms par droites voies countre soun tort, & luy ousteroms de sa malvese pense.

Et mesme nostre querele en la main Dieu, & venismes devers luy pur conquere nostre heritage de Fraunce; de quei Dieu nous ad moustre par tut countre les effortz de luy & de ses allies, sa beniorite come nous espoirons par son droiturel jugement & de sa droite puissance, la quelle tout le seosse il ascune foitz nous quidoms quelle ne cure pas par fortune; & ceo q'il ad fait devers nous, par regard de nostre droit et saunz nos desertes, nous parnoms toutz jours en humilite de cœur, merciaunt a luy tres devoutement de jour & nuit, q'ar nous recounissoms qe ceo n'est mye de nostre puissaunce.

Par qei, tres seint pere, nous prioms a vostre seintete, et requeroms taunt come nous poioms, qe vous, qui tenez le lieu de le Filtz Dieu en terre, & avez le governement des almes de toutz Chrestiens, & devez estre meene & droiturer envers toutz, saunz acception des persones, prignetz bones enformisouns & verraies des choses susditz, & y umlez mettre vostre seinte mayn, quant qe a vous attient, qe nostre dit adversaire recognoisse les torts q'il nous ad fait encea, & q'eles soient par vostre bone aide adrestez, & q'il en soun tort par nulle enforce de vous, ne soit enforcietz ou maintenuz; qar, si ensy soit, nous appelloms al Juge tres souvereigne de trestoutz, qi suffre ascune foitz par peches des hommes les tortz, mais a la fin les redresse, & ne lest nulle bien desguerdone ne mal nient puni, tres humblement lui requerrons q'il nous soit verraies & hastifs juge de tous noz contraries, & q'il complis devers nous ceo q'il ad comence par sa benurete, auxi come en luy remeint entierement nostre asseuraunce.

Le Tresseint Esprit, &c.

Super archidiacono sæpedicto, de verificationibus capiendis.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Richardo de Kelleshull, Johanni de Sutton, Willielmo Crocheman, Willielmo de Notton, & Johanni de la Rokele, salutem.

Sciatis quod, cum nuper dato nobis intelligi quod quidam sagittarii, de excercitu nostro apud Caleys, in Angliam sine licentiâ nostrâ reversi, quendam prisonem, qui archidiaconus Parisiensis est, ut dicitur, in Franciâ, postquam ibidem applicuimus, de guerrâ captum, in Angliam duxerunt, & unus eorumdem sagittariorum dictum prisonem abbati de Colcestria, pro certâ pecuniæ summâ vendidit;

Præfato abbati mandaverimus, quod ipsum prisonem, sic in custodiâ suâ existentem, vicecomiti nostro Essex', quem ad prisonem illum, nomine nostro, recipiendum deputavimus, liberaret;

Et licet idem vicecomes penes præfatum abbatem, pro prisone prædicto habendo, juxta formam mandati nostri prædicti, insteterit, idem tamen abbas prisonem prædictum sibi liberare omninò denegavit, set ipsum prisonem voluntariè ab abbatiâ prædictâ, quamquam eidem abbati per prædictum vicecomitem, ex parte nostrâ, inhibitum fuisset nè prisonem illum à dictâ abbatiâ elongaret, elongari fecit in nostri contemptum & dampnum manifestum.

Per quod mandavimus præfato abbati, quod prisonem prædictum haberet coram concilio nostro apud Westm', in octabis Sancti Nicholai proximò præteritis, & quod idem abbas esset personaliter tunc ibidem, nobis de contemptu nobis in hac parte facto, responsurus, & facturus quod curia nostra consideraret in hac parte;

Ad quem diem prædictus abbas, coram dicto concilio nostro in cancellariâ nostrâ, comparens, dixit quod non constitit sibi de aliquo tali prisone, archidiacono Parisiensi existente, set quod quidam magister Nicholaus de Staneweye, quendam prisonem vocatum Berengarium de Monte Alto, quem à quodam Johanne Ballard sagittario, qui in Angliam de excercitu prædicto rediit, pro quinquaginta libris emit, pro quarum solutione idem abbas se pro prædicto magistro Nicholao præfato Johanni Ballard obligavit:

Qui quidem Nicholaus dictum prisonem secum in eadem abbatiâ habuit, & eum, antequam dictum breve nostrum præfato abbati, de dicto prisone, vocato archidiacono Parisiensi, præfato vicecomiti liberando, liberatum fuit, ab eadem abbatiâ, absque scientiâ dicti abbatis duxit, ad quem diem idem abbas ignoravit, nec scire potuit; & hoc optulit se verificare:

Et Johannes de Coggeshale, vicecomes comitatûs prædicti, tunc coram eodem concilio existens, dixerit quod tempore quo dictum breve nostrum præfato abbati liberatum fuit, & etiam tempore inhibitionis, eidem abbati per præfatum vicecomitem ex parte nostrâ, nè dictum prisonem elongaret factæ, dictus priso in abbatiâ prædictâ extitit; & hoc paratus est verificare:

Et prædictus abbas dixit quod præfatus priso, nec tempore liberationis brevis prædicti, nec tempore inhibitionis, eidem abbati per prædictum vicecomitem sic factæ, in dictâ abbatiâ extitit, set quod, diù antea, ab eadem abbatiâ per præfatum Nicholaum, in formâ prædictâ, ducebatur; & hoc paratus est verificare:

Per quod volumus quod certificationes prædictæ, apud Chelmeresford, in præsentiâ partium prædictarum, capiantur:

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos, quatuor, tres, & duos vestrum, ad verificationes prædictas, per sacramentum, tam militum quam aliorum proborum & legalium hominum de dicto comitatu Essex', non suspectorum, qui dictum abbatem aliquâ affinitate non attingant, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, apud dictam villam de Chelmeresford ad certum diem quem vos, quatuor, tres, vel duo vestrûm, ad hoc provideritis, in præsentiâ partium prædictarum, capiendum;

Et ideò vobis mandamus quod vos, quatuor, tres, vel duo vestrûm, ad dictam villam de Chelmeresford, ad diem, per vos sic statuendum, personaliter accedentes, verificationes prædictas capiatis in formâ prædictâ; &, sic captis, nos indè, sub sigillis vestris, quatuor, trium, vel duorum vestrûm in dictâ cancellariâ nostrâ, in crastino Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuro, quem diem prædictis partibus tunc ibidem dedimus ad faciendum & recipiendum, quod curia nostra consideravit in hac parte, reddatis distinctè & apertè certiores, ut tunc, tam pro nobis quam pro præfato abbate, in præmissis, fieri faciamus quod, juxta verificationes illas, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, fuerit faciendum; hoc breve nobis remittentes.

Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod venire faciat coram vobis, &c. apud dictam villam de Chelmeresford, ad diem quem vos, quatuor, &c. ei scire facietis, tot, &c. tam milites quam alios probos & legales homines de ballivâ suâ, non suspectos, qui præfatum abbatem aliquâ affinitate non attingant, per quos, &c. & inquiri.

Injunximus etiam partibus prædictis, quod captioni verificationum prædictarum intersint, si sibi viderint expedire.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xvi. die Januarii.

De capitaneo in Pictavia constituto.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de probitate, fidelitate, & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Radulphi de Cahours, plenius confidentes, constituimus ipsum capitaneum & locum nostrum tenentem in Pictavia, ac in terrâ de Rays, terris, castris, & villis per dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Henricum comitem Lancastriæ conquestis, tantummodo exceptis, quamdiu nobis placuerit;

Mandantes universis & singulis subditis nostris de Pictavia, & terra de Rays, prædictis terris, castris, & villis, per præfatum comitem sic conquestis, ut præmittitur, exceptis, quod eidem Radulpho, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti in Pictavia, & terrâ de Rays, prædictis, ut prædictum est, pareant & intendant.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xvii. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

De recipiendo ad pacem homines de Pictaviâ.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum constituerimus dilectum & fidelem nostrum, Radulphum de Cahours, capitaneum & locum nostrum tenentem in Pictaviâ & terrâ de Rays, terris, castris, & villis per dilectum consanguineum & fidelem nostrum Henricum comitem Lancastr' conquestis, tantummodo exceptis, prout in litteris nostris patentibus ei indè confectis, plenius continetur;

Nos, de fidelitate & circumspectione providâ præfati Radulphi plenius confidentes, ad omnes & singulos de Pictaviâ & terrâ de Rays prædictis, de inimicitiâ nostrâ existentes, qui ad pacem, obedientiam, & fidem nostras venire voluerint, ad easdem pacem, obedientiam, & fidem nostras, nomine nostro, recipiendum, ac cartas de pardonatione de quibuscumque inimicitiis, rebellionibus, & criminibus, seu aliis maleficiis nobis & subditis nostris per ipsos illatis, concedend', & ad omnia alia quæ in hac parte necessaria fuerint faciend', eidem Radulpho, tenore præsentium, *dedimus* & committimus potestatem; ratum & firmum habituros quicquid idem Radulphus nomine nostro fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xvii. die Januar'.

Per breve de privato sigillo.

De tractando cum probis hominibus civitatis de Nauntes.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 E. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate probatâ & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri Radulphi de Cahours confidentes, ad tractandum & concordandum cum civibus, probis hominibus, & habitatoribus civitatis de Nauntes in Britannia, & ad ipsos & eorum quemlibet. ad fidem & obedientiam nostras, prout eidem Radulpho magis videbitur expedire, admittend', & ad faciendum & ordinandum quicquid pro nobis & commodo nostro, ac expeditione negocii illius necessaria fuerint & oportuna, & ad omnia & singula quæ sic tractata, concordata, & ordinatâ fuerint quacumque securitate competenti firmandum, præfato Radulpho plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Promittentes nos, ratum & gratum habituros, quicquid idem Radulphus fecerit in præmissis & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xvii. die Januar'.

Indentura inter Regem & Henricum Pycard & quosdam mercatores, de pecuniâ mutuatâ.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Claus. 20 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

CES sont les covenantz taillez par entre nostre seignur le Roi d'une part, & Henr' Pycard marchant, & autres marchantz sez compaignons, d'autre part, c'est assaver; que les ditz marchantz ont empris d'aprester à nostre seignur le Roi vynt mill marcs d'esterlings, en eide de ses grosses busoignes exploiter à paier a deux termes, c'est assaver, dys mill marcs en la citee de Londres le Dymenge en my Quarresme preschein avenir, & autres dys mill marcs en la ville de Brugges en Flandres, à trois symenges de Pasque preschein suant, & mesmes les paiementz se ferront en esterlings ou en floryns de lesoi pur quarant deniers desterlings; & par cause de celle chevance, nostre seignur le Roi, ad graunte que les ditz marchantz eient allouance de dys mill' livres des dettes dues de cler par nostre dit signur le Roi, par ses lettres patentes & par billes de sa garderobe, & ferront les ditz marchantz restitution au Roi de mesmes les lettres & billes contenantes mesme la somme:

Et veot & grant nostre seignur le Roi, que les ditz marchantz preignent vynt soldz de subsid de chescun sac de leyne que passera hors du roialme d'Engleterre, en rebatement des dites sommes tantq'ils soient pleinement servis sibien de dite somme de vynt mill marcs, come de la somme de dys mill livres avantdites.

Et en cas que passage des leynes soit defendu par quecunque cause, si veot & grant nostre dit seignur le Roi, qui nient contresteant tiel defense les ditz marchantz peussent passer lour leynes propres sanz destourbance, rebatant toutesfoitz de celle heure en avant le subsid de mesme lour leynes en partie de paiement de les trent & cynk mill marcs avantdites;

Et pur plus grande seurete des ditz marchantz, si veot & grant nostre dit seignur le Roi, que sur le primer paiement des ditz marchantz, c'est assaver, sur le paiement de dys mill marcs qui se ferra à my Quarresme come desus est dit, la grand corone le Roi soit livere as ditz marchantz, pur mettre secreement, en sauve garde en ascune certeyne place en Engleterre, pur la surveue & souz le seal d'aucun du conseil le Roi q'il voudra à ce deputer, tantq'ils soient parpaiez de sa somme de trent & cynk mill marcs, & à plus tost que les ditz marchantz soient serviz de la dite somme de trent & cynk mill marcs soient tenuz de restorer au Roi la dite corone en mesme la manere come ils la receiverent:

Et s'il avyene, que Dieux defende, que les dites convenances ency grauntez par nostre seignur le Roi, ne soient tenuz & fournyz as ditz marchantz en la forme susdite, le Roi veot & grante que les ditz marchantz ne soient empeschez de la dite corone par nostre seignur le Roi, ne nul des soens en temps avenir.

En tesmoignance de quelle chose, a ceste partie de l'endenture demorante devers les ditz marchantz nostre dit seignur le Roi ad fait mettre son seal.

Don' a Westm', le xviii. jour de Janver, l'an du regne nostre dit seignur le Roi d'Engleterre vyntisme, & de Fraunce septisme.

De non molestando homines venientes de Britanniâ.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Rot. Franc. 20 Edw. III. p. 2. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, ballivis villæ suæ de Portesmuth, salutem. Cum, ut accepimus, quidam homines dilecti & fidelis nostri Thomæ de Dagworth, locum nostrum tenentis in Britannia, de assensu & voluntate præfati Thomæ venientes, in portu villæ prædictæ sint applicati;

Nos, volentes eosdem homines favorabiliter pertractari, vobis mandamus, quod ipsos in corporibus seu rebus suis non inferatis, seu inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen, set ipsos ab injuriis & molestiis quibuscumque, quantum in vobis est, protegatis & defendatis.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xix. die Januar'.

Super expensis prisonum Scotiæ.

A. D. 1347.—An. 20 Edw. III.

Liberat. 20 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, Thomæ de Clifford, decem marcas, pro expensis Walteri de Halyburton de Scotiâ, prisonis ipsius Thomæ, à partibus borealibus, usque Turrim nostram London', de præcepto nostro, veniendo.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, xx. die Januarii. Per ipsum Regem & concilium.

Super dictis expensis.

A. D. 1347.—An. 20 Edw. III.

Liberat. 20 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, Bertino Beneyt, decem marcas, pro expensis Willielmi de Rameseye de Scotiâ, prisonis ipsius Bertini, à partibus borealibus, usque Turrim nostram London', de præcepto nostro, veniendo.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, xx. die Januarii. Per ipsum Regem & concilium.

Pro Johanne de Coupland, qui David de Bruys prisonem de guerrâ cepit, in statu baneretti posito.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III.

Pat. 20 Edw. III. p. 3. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, considerantes grata & laudabilia obsequia nobis, per dilectum nobis Johannem de Coupeland hactenus impensa, & bonum locum quem nobis in guerris nostris tenuit, necnon strenuum gestum ipsius Johannis in bello apud Dunolm', ubi Deus, suâ divinâ potentiâ, fidelibus nostris in partibus borealibus victoriam de Scotis inimicis nostris contulit gloriosam, in quo bello idem Johannes David de Bruys, qui se Regem Scotiæ fecerat nominari, de guerrâ cepit, & ipsum David nobis gratanter liberavit;

Ac volentes ipsum Johannem, propter ipsius probitatis & strenuitatis merita, taliter præmiare, quod alii per hoc exemplum capiant nobis, temporibus futuris, fideliter obsequendi, eundem Johannem, in statu baneretti posuimus, & pro eodem statu manutenendo, concessimus pro nobis & hæredibus nostris, eidem Johanni, quingentas libras, percipiendas sibi & hæredibus suis singulis annis, videlicet, quadringentas libras de exitibus custumarum nostrarum in portu civitatis nostræ London', & centum libras de exitibus custumarum nostrarum in portu villæ Berewici super Twedam, per manus collectorum custumarum prædictarum, qui pro tempore fuerint, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales por-

tiones, quousque prædicto Johanni, & hæredibus suis, de quingentis libratis terræ, vel redditûs per annum, in loco competenti eidem Johanni & hæredibus suis habendis, per nos, vel hæredes nostros, fuerit provisum.

Concessimus etiam pro nobis & hæredibus nostris, præfato Johanni, tam pro bono servitio suo prædicto, quam pro morâ suâ nobiscum cum viginti hominibus ad arma, centum libras, percipiendas singulis annis, de exitibus custumarum nostrarum, in portu villæ Novi Castri super Tynam, per manus collectorum custumarum nostrarum ibidem qui pro tempore fuerint ad terminos prædictos, ad totam vitam ipsius Johannis, vel quousque eidem Johanni de centum libratis terræ, vel redditûs, in loco competenti, ad totam vitam ipsius Johannis, habendis, per nos vel hæredes nostros, fuerit provisum:

Volentes & concedentes, quod vadia & rewarda præfato Johanni & hominibus suis, pro tempore quo ipsos in obsequio nostro morari contigerit, sicut aliis banerettis de suo statu, in hujusmodi obsequio nostro existentibus, solvantur.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xx. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est collectoribus custumarum Regis in dicto portu Berewici, quod eidem Johanni, vel ejus in hac parte attornato, quinquaginta libras de dictis centum libris, sibi sic in dicto portu Berewici assignatis, de termino Paschæ proximò futuro, de exitibus custumarum prædictarum, solvant juxta tenorem litterarum Regis prædictarum; & quod recipiant à præfato Johanne, vel dicto suo attornato, literas suas acquietantiæ, receptionem denariorum, quos ei sic solverint, testificantes; & Rex eis indè, in compoto suo, debitam allocationem habere faciet.

Teste ut supra.

Per idem breve.

Eodem modo mandatum est collectoribus custumæ lanarum, coriorum, & pellium lanutarum, in dicto portu London', de ducentis libris, de dictis quadringentis libris, eidem Johanni solvendis, in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per idem breve.

Eodem modo mandatum est collectoribus custumarum Regis in dicto portu Novi Castri, de quinquaginta libris, de dictis centum libris, eidem Johanni in dicto portu Novi Castri assignatis, præfato Johanni solvendis, in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per idem breve.

De pardonatione pro dicto Johanne.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III. Cart. & Pat. Franc. 20 Edw III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio, quod Johannes de Coupeland in guerrâ nostrâ Scotiæ, præsertim in bello Dunolm', nobis impendit, de gratiâ nostrâ speciali, pardonavimus ei sectam pacis nostræ, quæ ad nos pertinet pro homicidiis, feloniis, roberiis, latrociniis, receptamentis felonum, seu inimicorum nostrorum, & transgressionibus quibuscumque, per ipsum, in regno nostro Angliæ, contra pacem nostram perpetratis, undè indictatus, rectatus, vel appellatus existit, ac etiam utlagarias, si quæ in ipsum hiis occasionibus fuerint promulgatæ, & firmam pacem nostram ei indè concedimus:

Ita tamen quod stet recto in curiâ nostrâ, si qui versus eum loqui voluerint de homicidiis, feloniis, roberiis, latrociniis, & transgressionibus supradictis.

In cujus, &c.

Teste Rege juxta Cales', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras sub eâdem datâ habet Robertus Bertram miles.
Item, Willielmus Silvertop senior.
Teste Rege juxta Cales', xx. die Januarii.

Bulla Clementis VI. Papæ, super nuncio Regis Armenorum, & ad pacem exhortatoria.

A. D. 1347. An. 20 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS, episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Veniens nuper ad sedem apostolicam, dilectus filius, nobilis vir, Constantus miles, secretarius carissimi in CHRISTO filii nostri, Constantii Regis Armenorum illustris, ipsiusque Regis, baronum, & populi regni Armeniæ nuncius, nobis miserias, molestationes, & afflictiones crudeles populi catholici dicti regni, quas ab infidelibus, blasphemis, & persecutoribus Christiani nominis, & CHRISTI redemptorum pretioso sanguine, patiuntur, nobis exponere procuravit; quibus per nos, non sine dolorosis compassionibus, & gravibus cordis punctionibus, auditis, intra mentis præcordia plurimum anxiemur; videntes quod, propter dissensiones & guerras tuas, carissime fili, & carissimi in CHRISTO filii nostri, Philippi Regis Franciæ illustris, instigante & inflammante illo, qui pacem odit, discordias nutrit & odia, salutique invidet animarum, diutiùs continuatas & auctas, sic christianitatem turbatam, quod fideles degentes in transmarinis partibus, & fides catholica, quasi omni defensionis, pro dolor! auxilio, & defensione fidelium cismarinarum partium destituti, gravibus periculis, quamquam hiis temporibus esset parata materia succurrendi commodiùs & utiliùs, quam à multis citra temporibus, exponuntur.

Cum autem præfatus miles ad tuæ celsitudinis præsentiam intendat, sicut nobis exposuit, angustias & ærumpnas dicti fidelis populi, tuum & aliorum catholicorum principum auxilium anxiis suspiriis expectantis, ejusque clamorem validum, ascendentem in auribus Crucifixi, expositurus seriosiùs se conferre;

Regalem magnificentiam exhortamur in Domino, & rogamus attentè quatinùs, ipsum benignè recipiens, & audiens patienter, velit tua magnificentia, pro divinâ & apostolicæ sedis reverentiâ, tuæque salutis obtentu, celeriter & favorabiliter expedire; precibus & exhortationibus adicientes eisdem, quod, ut in hiis cismarinis partibus non minuatur, nec destruatur populus Christianus, tuumque in prædictis transmarinis partibus plebi catholicæ, ut præfertur, afflictæ, adesse valeat uberius & habundantius defensionis auxilium, ad tuæ salutis augmentum, exaltationemque tui nominis & honoris, sicut te audivimus desiderare ferventer, ad pacem & concordiam cum eodem Rege Franciæ te, sicut sæpius exhortati paternis affectibus fuimus, mente benignâ, & corde placabili, cum effectu abilites & inclines; sic quod partem temporis vitæ tuæ, quam tibi, utinam! prosperam & longævam, præstabit Altissimus, in ejus obsequiis expendere valeas & etiam exercere; unde tibi fructus, non perituros, sed potiùs tecum perenniter permansuros, colligas;

Quibus, cum à regno terreno, morte superveniente, cujus hora incerta esse noscitur, separaberis, gaudere in æternâ patriâ, dante illo Æterno Rege, cujus obsequia, ut præfertur, gesseris, frui valeas & lætari.

Datum Avinion', xii. kal' Februar', Pontificatûs nostri anno quinto.

B. de Marchia.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Pro Hibernicis, de veniendo ad Regem.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 36. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, comiti de Kildare, salutem.

Quia Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, totam armatorum potentiam, quam de cunctis partibus habere potest, congregare facit & unire;

Et se parat, quanto potentiùs poterit, ad invadendum & destruendum nos, & fideles nostros, nobiscum in partibus Franciæ, super expeditione guerræ nostræ Franciæ, existentes;

Propter quod, ad resistendum ipsius hostili aggressioni, magnum numerum hominum ad arma, armatorum, hobelariorum, & sagittariorum, ubicumque eos habere poterimus, celeriter habere nos oportet;

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, mandamus, affectuosè rogando, quatinus in propriâ personâ vestrâ, cum triginta hominibus ad arma, & quadraginta hobelariis, vos paretis, & ad partes Angliæ usque civitatem nostram London', acceleretis;

Ita quod vos, & dicti homines ad arma, & hobelarii, sitis apud dictam civitatem London', in festo Paschæ proximò futuro, vel infra octabas ejusdem ad ultimum, prompti & parati ad proficiscendum exindè versus nos ad partes transmarinas, prout tunc vos fecerimus præmuniri:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac expeditionem nostram, necnon salvationem & defensionem regni, & terrarum nostrarum, diligitis, nullatenus omittatis.

Mandavimus enim thesaurario nostro dictæ terræ Hiberniæ, quod, pro eskippamento vestro, & dictorum hominum, ac equorum vestrorum & ipsorum, ac aliis rationabilibus expensis vestris, & hominum prædictorum, pro adventu vestro à dictâ terrâ Hiberniæ usque civitatem prædictam, solvi faciat, cum parati fueritis versus dictas partes Angliæ, ut præmittitur, profecturi.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xxvi. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ, mutatis mutandis; videlicet,

Richardo Tuyt, quod ipse cum quindecim hominibus ad arma, & viginti & quinque hobelar'.

Fulconi de la Freyne, quod ipse cum quindecim hominibus ad arma, & viginti hobelar'.

Edmundo de Burgh & Reymundo fratri ejus, quod ipsi cum decem hominibus ad arma, & sexaginta hobelar'.

Francisco Feypowe, quod ipse cum quindecim hominibus ad arma, & viginti & quinque hobelar'.

Galfrido Trynyers, quod ipse cum quinque hominibus ad arma & decem hobelar'.

Willielmo Comyn, quod ipse cum quinque hominibus ad arma & decem hobelar'.

Johanni de Verdoun, quod ipse cum quinque hominibus ad arma, & decem hobelar'.

De retinentiâ Henrici Percy & Radulphi Nevil, ad proficiscendum in comitivâ Edwardi de Balliol Regis Scotiæ, pro vadiis consuetis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. — Ex Litt. & Autogr. Edw. III.

CESTE endenture, faite à Loundres le xxvi. jour de Janvier, l'an du regne nostre seigneur le Roi Edward d'Engleterre vint & primeiere, & de France oitisme, par entre monsieur Leonel filz au dit Roi counte d'Ulnester & gardein d'Engleterre d'une part, & monsieur Henrie de Percy & monsieur Rauf de Nevill d'autre parte;

Tesmoigne, que les ditz Henri & Rauf sont assentuz & accordez, devant la conseil nostre dit seigneur le Roi, d'aler, en la compaignie monsieur Edward de Balliol, Roi d'Escoce, es parties d'Escoce, & de y faire le bien q'ils porront par un an, du temps q'ils vendront proschceinement a la marche de Northumbre, cest assavoir, le dit Henri ove cent hommes d'armes & cent archers a chival, & le dit Rauf ove quatre vintz hommes d'armes & quatre vintz archers a chival;

Et serront servi des gages, de guerre accustumez, por touz lour dites gentz, par chescun quarter, d'ount, quant ils vendront sur la marche d'Escoce, ils serront peies en main de l'une moite por le quarter proscheyn suyant, & l'autre moite pleinement paie, ou assigne es lieus covenables sur les quinxismes & dismes, grantes a nostre dit seigneur le Roi de la Trente, au fin de dit quarter; & ensi, de quarter en quarter, por le temps q'ils demorront, en cas qe lour demoer plu longement se taille es parties d'Escoce susdites.

Et averront les ditz, Henri & Rauf, lour chivalx de guerre prisez devant le cler, qe y serra assignez, de par nostre dit seigneur le Roi, a ceo faire & restorer des ditz chivalx ensi prisez, & perduz a fier de guerre en la compaignie du dit Roi d'Escoce.

Et s'il eschete par cas qe les niefs, victuallers ne puissent venir as ditz seigneurs, pur les refrescher des vitailles quant ils serront entrez en Escoce, q'adonges lise as ditz seigneurs, pur cel defaute, de retornir jesqes a tant q'ils puissent estre meuchz vitailles, & adonges ils soient tenuz de reentrer.

Et voet & grant le dit gardein, de l'assent du dit conseil, qe, si les ditz, Henri & Rauf, ne soient servitz ou assignez de lour gages, come desus est dit, ou, par autre cause, juste & resonable, ils ne porront plus outre demorer por y guerroier, qe bien leur lise d'aler queu part qui leur plerra, sanz empeschement du nostre dit seigneur le Roi, ou de ses heirs.

En tesmoignance de quele chose a ceste partie de l'endenture, demoerante deverse le dit gardein, les ditz Henri & Rauf, ont mis lour seals, & a l'autre partie de mesme l'endenture, demoerante deversee les ditz Henri & Rauf, le dit gardein ad mis son seal.

Don' a Londres, les jour & an avantditz.

De compellendo homines, terras & tenementa infra Insulam Vectam habentes, ad moram infra eandem insulam.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. — Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Henrico Romyn, constabulario castri nostri de Caresbrok in Insula Vecta, salutem.

Quia, pro salvatione & defensione necessariâ insulæ prædictæ, contra hostiles aggressiones inimicorum nostrorum, volumus quod omnes homines, terras, tenementa, & redditus infra insulam prædictam habentes, & in eadem non morantes, infra eandem insulam, ad servicia quæ pro eisdem terris, tenementis, & redditibus, guerrarum temporibus, hactenus fieri consueverunt, faciendum, personaliter accedant, vel alios sufficientes & in corpore potentes, qui de eadem insulâ non fuerint, nec ibidem moram traxerint, loco suo inveniant, ita quod ipsi sint in eadem insulâ primâ die Dominicâ Quadragesimæ proximò futuræ ad ultimum, ibidem pro salvatione ejusdem insulæ, prout hactenus hujusmodi guerrarum temporibus fieri consuevit, moratur';

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes homines, terras, tenementa, & redditus infra insulam prædictam habentes, & infra eandem non morantes, ad veniendum infra dictam insulam ad dictam diem Dominicam, in propriis personis suis, vel ad alios sufficientes, in corpore potentes, & qui de eadem insulâ non fuerint, nec ibidem moram traxerint, ut prædictum est, loco suo inveniendum, per districtiones in terris & tenementis illis faciendas, & aliis viis & modis quibus melius videritis expedire, compellatis;

Ita quod in vestri seu ipsorum hominum terras & tenementa infra eandem insulam sic habentium, dampnum vel periculum eidem insulæ per hujusmodi hostiles aggressiones, quod absit, non eveniat ullo modo.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, xxx. die Januar'.

Per ipsum Regem & cons'.

Exoneratio comitis Lancastriæ de officio capitanei & locum tenentis Regis in ducatu Aquitaniæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. — Cart. & Pat. apud Cales. 21 Ed. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod cum nuper constituerimus, dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Henricum comitem Lancastriæ, capitaneum ac locum nostrum tenentem in ducatu nostro Aquitaniæ, quamdiu nostræ placeret voluntati, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Ac idem consanguineus noster, in obsequio nostro, in dictis partibus, multum strenuè & fideliter se habuerit, jura nostra ibidem viriliter prosequendo & recuperando;

Jamque ad partes Angliæ redierit, ad informandum nos de negotiis nostris ac statu partium earumdem.

Nos, attentis strenuitate probatâ & circumspectione providâ consanguinei nostri prædicti, advertentes moram suam nobiscum hiis fore temporibus admodùm oportunam, ac volentes proindè ipsum nostro lateri exnunc assistere, tam pro expeditione guerræ nostræ, quam pro aliis nostris negotiis dirigendis;

Eundem consanguineum nostrum, de dicto officio capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu prædicto, exoneramus de cætero per præsentes, ut obsequiis nostris, in nostrâ præsentiâ, liberiùs intendere valeat, ut optamus.

In cujus, &c.

Teste Rege juxta Calesium, primo die Februarii, anno regni nostri Angliæ vicesimo primo, regni verò nostri Franciæ octavo.

Per ipsum Regem.

De protectione, pro archidiacono Cestriæ, cardinale.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, & omnibus aliis ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum nuper, impellente urgenti & inevitabili necessitate defensionis ecclesiæ & regni nostri Angliæ, duxerimus ordinandum quod omnes alienigenæ, in dicto regno nostro beneficiati, videlicet, illi qui in beneficiis suis hujusmodi nusquam residebant, set exterius commorabantur, de valore beneficiorum suorum pro certo tempore, nondum præterito, nobis subvenirent in auxilium supportationis onerum, quæ circa defensionem prædictam nos subire & facere oporteret;

Et super hoc Johanni de Craven, procuratori venerabilis patris domini cardinalis Ispanniæ, archidiaconi Cestriæ, & vicario suo generali ibidem, ac firmario ejusdem archidiaconatûs, sicut cæteris procuratoribus & firmariis alienigenarum, in eodem regno nostro beneficiatorum, mandaverimus, & sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere posset, injunxerimus quod de omnibus denariis, de fructubus, proventubus & aliis emolumentis de dicto archidiaconatu provenientibus, ad certos dies, ei assignatos, nobis respondeat, juxta formam ordinationis prædictæ;

Nos, nè bona, seu possessiones, vel alia emolumenta, ad dictum archidiaconatum pertinentia, & ad nos ex causis prædictis spectantia, dissipentur vel inaniter consumantur, volentes tam indempnitati nostræ quam securitati prædicti procuratoris & firmarii, in hac parte providere, suscepimus ipsum procuratorem & firmarium, & ministros suos, necnon bona, possessiones, ac alia emolumenta, ad dictum archidiaconatum pertinentia, in protectionem & defensionem nostram specialem:

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. quamdiu fructus, proventus, & emolumenta archidiaconatûs prædicti in manu nostrâ, ex causâ prædictâ, remanere contigerit, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, v. die Februarii.

Per concilium.

De vadiis super retinentiâ, juxta indenturam antedictam.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Liberate 21 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, thesaurario & camerariis suis, salutem.

Liberate, de thesauro nostro, magnifico principi, Edwardo de Balliolo, & aliis magnatibus, in obsequium nostrum ad partes Scotiæ profecturis, vadia pro se & hominibus ad arma, ac sagittariis, secum in dicto obsequio nostro profecturis;

Pro quarterio unius anni, juxta formam indenturarum, indè inter concilium nostrum & præfatos Regem & magnates confectarum;

Ac etiam vadia sagittariis comunitatum comitatuum regni nostri Angliæ, in hujusmodi obsequium nostrum, ad easdem partes, de tempore in tempus, profecturis.

Teste Custode prædicto, apud Eltham, vi. die Februarii.

De protectione, pro archidiacono Dorsetiæ, cardinale.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod, cum nuper, impellente urgenti, &c. *prout supra de dat' v. Febr', usque ibi,* oporteret, & *tunc sic;*

Et super hoc magistro Roberto de Redynges, procuratori Bertrandi Embredunensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, alienigenæ, archidiaconi Dorsetiæ, & magistro Roberto de Shirwode, Johanni atte Stone, & Henrico de Stanford, firmariis archidiaconatûs prædicti, sicut cæteris procuratoribus & firmariis alienigenarum, &c. *ut supra, mutatis mutandis.*

Teste Custode prædicto, apud Eltham, vii. die Februarii.

Per concilium.

Pro Hugone comite Devon', de non comparendo in parliamentis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Hugo comes Devon', tali infirmitate detineatur, quod ad partes exteras regni nostri Angliæ non poterit commodè laborare, dilectique consanguinei & fideles nostri, Willielmus comes Norhampton' & Hugo de Courtenay filius prædicti comitis Devon', nobis supplicaverint, ut, eo prætextu, velimus dictum comitem Devon' de personali comparitione suâ ad parliamenta, seu concilia nostra, habere deceterò excusatum;

Nos, tam gratâ consideratione prædictorum consanguineorum nostrorum, quam dicti comitis Devon' volentes quietudini prospicere in hâc parte, concessimus quod ipse ad comparendum personaliter in quibuscumque parliamentis seu conciliis nostris, prætextu aliquarum summonitionum seu mandatorum nostrorum, pro totâ vitâ suâ minimè teneatur;

Ita tamen, quod quotiens ipsum inter cæteros magnates regni nostri, ad comparendum in hujusmodi conciliis seu parliamentis summoneri contigerit, aliquem attornatum idoneum transmittat, cum sufficienti potestate omnia & singula faciendi quæ ipse faceret, si in eisdem personaliter interesset.

In cujus, &c.

T. R. apud Calesium, x. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Mandatur archiepiscopo Eborum, quod tres captivos Scoticos salvò custodiri faciat.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Mandamus vobis quod Willielmum de Lyvynston, Willielmum Moubray, & David Fitz Wauter Fitz Gilbert, prisones de Scotiâ;

Nuper ad bellum Dunolm' captos, & per vos Willielmo la Zouche, Christoforo Mauleverer, & Adæ de la Panetrie, custodiendos, liberatos, salvò & securè custodiri faciatis;

Ita quod nullo modo deliberentur absque mandato nostro speciali.

Teste Custode Angliæ, apud Redyng, xiv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

De venire faciendo, ad informandum Regem super statu navigii.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi ballivis suis villæ Magnæ Jernemuthæ, salutem.

Volentes salvationi & defensioni navigii nostri, ac cæterarum maritimarum regni nostri Angliæ, dum absentes fuerimus, contra pericula, quæ ex incursibus alienigenarum hostium nostrorum, qui jam se parant cum navibus & galeis guerrinis ad dictum navigium nostrum destruendum, & idem regnum invadendum, ac mala quæ poterunt perpetrandum, evenire poterunt, nisi eorum malitiæ cautiùs & celeriùs obvietur, providere;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod quatuor homines de villâ prædictâ, de magis sufficientibus hominibus ejusdem villæ, majorem notitiam statûs navigii dicti regni nostri habentibus, venire faciatis usque Westmonasterium;

Ita quod sint ibidem, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere

poterunt, die Mercurii proximò post tertiam Dominicam Quadragesimæ, proximò futuram, nos, & concilium nostrum, tunc ibidem, super aliquibus, dictum navigium tangentibus, informaturi, ulteriusque facturi quod, Deo dante, tunc ibidem super hoc contigerit ordinari;

Et habeatis ibi nomina dictorum quatuor hominum, & hoc breve; & hoc nullatenus omittatis.

Teste *Custode prædicto*, apud Redyng, xv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis de numero hominum subscriptorum, usque Westmonasterium ad eundem diem mittendorum, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Raveneserod, de uno homine.
Ballivis villæ de Grymesby, de uno homine.
Ballivis villæ de Sancto Botolpho, de duobus hominibus.
Majori & ballivis villæ de Lenne, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Donewico, de uno homine.
Ballivis villæ de Gippewico, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Colecestr', de uno homine.
Ballivis villæ de Herewico, de uno homine.
Ballivis villæ de Orford, de uno homine.
Ballivis villæ de Maldon, de uno homine.
Ballivis villæ de Sandwico, de duobus hominibus.
Majori & ballivis villæ Dovor', de duobus hominibus.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse, de duobus hominibus.
Ballivis villæ de Rye, de uno homine.
Ballivis villæ de Hastyng, de uno homine.
Ballivis villæ de Goseford, de uno homine.
Ballivis villæ de Waynflet, de uno homine.
Ballivis villæ de Lyme, de uno homine.
Ballivis villæ de Seford, de uno homine.
Majori & ballivis civitatis Cicestr', de duobus hominibus.
Ballivis villæ Sanctæ Elenæ in Insulâ Vectâ, de uno homine.
Ballivis villæ de Melecombe, de uno homine.
Ballivis villæ de Romeney, de uno homine.
Majori & ballivis villæ Bristoll', de duobus hominibus.
Ballivis villæ de la Pole, de uno homine.
Majori & vicecomitibus London', de quatuor hominibus.
Ballivis villæ de Blakeneye, de uno homine.
Ballivis villæ de Shorham, de uno homine.
Ballivis villæ de Portesmuth, de uno homine.
Majori & ballivis villæ Suth', de duobus hominibus.

De venire faciendo, ad tractandum de costerâ maritimâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kantiæ, salutem. Quia super salvatione & defensione costerarum maritimarum regni nostri Angliæ, contra subitos & hostiles aggressus alienigenarum, hostium nostrorum, qui jam se parant, in non modicâ multitudine, cum navibus & galeis guerrinis ad invadendum dictum regnum nostrum Angliæ, & navigium ejusdem regni destruendum, & ad alia mala quæ poterunt, nobis & nostris, tam in terrâ quam in mari inferendum, oportet nos, omnibus viis & modis quibus poterimus, necessariò providere;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod venire facias apud Westm' duos de discretioribus militibus, sive aliis hominibus comitatûs prædicti potentibus ad laborandum, tam de custodibus terræ maritimæ quam de aliis, qui majorem noticiam de custodiâ terræ maritimæ & de statu comitatûs prædicti habent;

Ita quod sint ibidem die Mercurii proximò post tertiam Dominicam Quadragesimæ, proximò futuram, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, ad tractandum cum concilio nostro super hiis quæ salvationem & defensionem dictarum costerarum maritimarum contingunt, & ad faciendum ulterius quod indè contigerit ordinari;

Et tu ipse tunc sis ibidem, facturus quod tunc tibi injungetur ex parte nostrâ:

Et habeas ibi nomina illorum duorum militum, sive aliorum hominum, & hoc breve.

Teste Custode prædicto, apud Wyndesore, xv. die Febr'.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus in com' subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Suth't'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Wiltes'.
Vic' Glouc'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Cantabr' & Hunt'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Essex' & Hertford'.

Nè quis ducat victualia extra Insulam Vectam.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 31. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Henrico Romyn, constabulario castri sui de Caresbrok' in Insula Vecta, salutem.

Quia volumus quod omnia victualia, tam blada quam alia quæcumque, infra dictam insulam existentia, in eadem insulâ pro sustentatione hominum ejusdem, ac aliorum ad eandem, pro salvatione & defensione ejusdem venturorum, detineantur;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnibus & singulis de eâdem insulâ ex parte nostrâ firmiter facias inhiberi, ne quis, cujuscumque statûs fuerit vel conditionis, sub gravi forisfacturâ nostrâ, blada, seu aliqua alia victualia, extra dictam insulam ducat, seu duci faciat, ullo modo;

Ac ministros nostros, seu alios quoscumque, hujusmodi victualia extra eandem insulam nullatenus ducere seu cariare permittatis, absque mandato nostro speciali: Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xv. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

De navibus arestandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Ricardo comiti Arundell', admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, vel Philippo de Whitton ejus locum tenenti, & cujuslibet eorum loca tenentibus, seu deputatis in singulis portubus versus dictas partes occidentales, salutem.

Quia magnum numerum navium, pro passagio magnatum & aliorum, qui ad nos ad partes transmarinas in proximo sunt venturi, celeriter oportet necessariò congregari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes naves admiratûs prædicti, tam magnas quam parvas, pro transitu maris aptas, tam absentes extra portus undè naves illæ sunt, statim cum ad dictos portus reductæ fuerint, quam præsentes in eisdem portubus, sine dilatione arestari, & eas sub aresto hujusmodi in portubus undè sunt, detineri faciatis;

Ita quod promptæ sint & paratæ ad proficiscendum ad loca ubi dictum navigium congregari mandaverimus, cum vos super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem regni nostri Angliæ diligitis, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xv. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur Roberto de Ufford comiti Suff' admirallo flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boriales, vel ejus locum tenentibus, in singulis portubus versus dictas partes boriales.

Teste ut supra.

De eodem negotio.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi ballivis villæ Magnæ Jernemuth, salutem.

Quia magnum numerum navium, *&c. ut supra usque ibi,* pro transitu maris aptas, *& tunc sic,* tam absentes extra portum ejusdem villæ, statim cum ad portum prædictum reductæ fuerint, quam præsentes in eodem portu, sine dilatione arestari, & eas sub aresto hujusmodi in portu illo detineri faciatis;

Ita quod promptæ sint & paratæ ad proficiscendum ad loca ubi navigium prædictum congregari mandaverimus, cum super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull'.
Ballivis villæ de Raveneserod'.
Ballivis villæ de Grymesby.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis villæ de Lenne.
Ballivis villæ de Donewico.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Colecestr'.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Orford'.
Ballivis villæ de Maldon
Ballivis villæ de Sandwico.
Majori & ballivis villæ Dovorr'.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Ballivis villæ de Rye.
Ballivis villæ de Hastyng'.
Ballivis villæ de Goseford'.
Ballivis villæ de Waynflet.
Ballivis villæ de Lyme.
Ballivis villæ de Seford.
Majori & ballivis civitatis Cicestr'.
Ballivis villæ de Portesmuth.
Majori & ballivis villæ Suth't'.
Ballivis villæ Sanctæ Elenæ, in Insulâ Vectâ.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Pevenseye.
Ballivis villæ de Romeneye.
Majori & ballivis civitatis Exon'.
Ballivis villæ de Dertemuth.
Ballivis villæ de Plimmuth.
Ballivis villæ de Exemuth.
Ballivis villæ de Falemuth.
Ballivis villæ de Sidemuth.
Ballivis villæ de Bernestaple.
Ballivis villæ de Weymuth.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Ballivis villæ de la Pole.
Majori & vicecomitibus London'.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis villæ de Ravenesere.
Ballivis villæ de Shorham.

De sagittariis eligendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 28. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Chaumbernoun, Johanni Louterel, Rogero de Whitele, & vic' Devon', salutem.

Quia super expeditione guerræ nostræ Franciæ, cum quantâ poterimus armatorum potentiâ, intendimus noviter proficisci, per quod magnum numerum sagittariorum & aliorum oportet necessariò nos habere;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad sexaginta sagittarios in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, de melioribus & aptioribus hominibus sagittariis comitatûs illius, cuiquam non parcendo, cum omni festinatione eligi & triari; & prædictos sexaginta sagittarios arraiari, & arcubus, sagittis, ac aliis armis competenter muniri faciendum;

Ita quod vos, præfati Willielme, Johannes, & Rogere, & dicti sagittarii, prompti sitis & parati citra festum Paschæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, ad proficiscendum ad vadia nostra, in obsequium nostrum, cum super hoc fueritis præmuniti:

Et ideò vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, firmiter injungimus & mandamus, quod, omnibus aliis prætermissis, circa præmissa intendatis & ea effectualiter faciatis:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, & vos & vestra salvare velitis, nullatenus omittatis.

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm plenam, tenore præsentium, potestatem, capiendi & arestandi omnes illos, quos in præmissis contrarios inveneritis vel rebelles, & eos prisonis nostris per te, vic' prædicte, detinendi, quousque aliud ordinand' duxerimus de eisdem.

Et de arraiatione hujusmodi, ac de toto facto vestro in hâc parte, nos in cancellariâ nostrâ, citra diem Dominicam in Ramis Palmarum, proximò futuram, distinctè & apertè certificetis.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xviii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Consimiles commissiones habent subscripti de sagittariis subscriptis eligendis & triandis, sub eâdem datâ, videlicet,

Johannes Mauduyt de Somerford, Johannes de Pavely, Vic' Wiltes', } *de ducentis sagittariis in comitatu Wiltes'.*

Edmundus le Blount, Willielmus Maunsel, Elias Daubeneye, Johannes Joce, Vic' Glouc', } *de ducentis sagittariis in comitatu Glouc'.*

Rogerus Chaundos, Willielmus Deueros, Hugo de Brynshope, Ricardus Wawayn, Vic' Hereford', } *de centum & quaterviginti sagittariis in com' Hereford'.*

Willielmus Golafre, Thomas Barantyn, Vic' Oxon', } *de centum & sexaginta sagittariis in com' Oxon'.*

Thomas de Foxle, Gilbertus de Shotesbrok, Willielmus Jurdan, junior, Vic' Berk', } *de centum & viginti sagittariis in com' Berk'.*

Johannes de Meperteshale, Thomas de Reynes, Vic' Bed', } *de sexaginta sagittariis in comitatu Bed'.*

Johannes de Chetwode, Ricardus de Arches, Vic' Buk', } *de centum sagittariis in com' Buk'.*

Rogerus de Leuknore, Willielmus de Wolvercote, Johannis de Sutton, Vic' Sussex', } *de ducentis sagittariis in com' Sussex'.*

Rogerus Lestraunge, Robertus Corbet de Morton, Rogerus Corbet de Caus, Malculmus de Harle, Vic' Salop', } *de ducentis & viginti sagittarii in com' Salop'.*

Petrus de Mountfort, Willielmus de Lucy, Johannes Huband, Vic' Warr', } *de centum & quaterviginti sagittariis in com' Warr'.*

Gilbertus de Ledred, Johannes Randolf, Sampson de Matham, Vic' Surr', } *de centum sagittariis in com' Surr'.*

Willielmus Beauchamp le piere, Robertus Bracy, Hugo de Cokeseye, Vic' Wygorn', } *de quaterviginti sagittariis in com' Wigorn'.*

Thomas de Chaworth, junior, Philippus de Folevill', Johannes Levere, Vic' Leyc', } *de centum sagittariis in com' Leyc'.*

Johannes de Haryngton, Johannes de Boyvill', junior, Albredus de Wytlesbury, Vic' Rotel', } *de quadraginta sagittariis in com' Rotel'.*

Johannes Courson, Oliverus Wythe, Johannes Caylly, Vic' Norff', } *de ducentis sagittariis in com' Norff'.*

Willielmus Waunsy, Oliverus Stretton, Edmundus de Pakenham, Vic' Suff', } *de ducentis sagittariis in com' Suff'.*

Ricardus de Farnhull, Ricardus de Bynham, Willielmus Wayte, Vic' Suth't', } *de sexaginta sagittariis in com' Suth't'.*

Henr' de Valoignes, Johannes de Bettenham, Johannes Reggebury, Johannes Petyt de Bregge, Vic' Kanc', } *de ducentis & quaterviginti sagittariis in com' Kanc'.*

Thomas de Saunford, Willielmus atte Wodhall, Thomas Page, Vic' Midd', } *de sexaginta sagittariis in com' Midd'.*

Johannes Fermer, Willielmus le More, Johannes de Benyngton, Vic' Essex', } *de ducentis sagittariis in com' Essex'.*

Stephanus de Bassyngburn, Johannes Blumvill', Rogerus de Hotot, Vic' Hertford', } *de centum sagittariis in com' Hertford'.*

Robertus Busteler, Willielmus Muschet, Willielmus Warde, Johannes de Bruggeham, Vic' Cantebr', } *de centum sagittariis in com' Cantebr'.*

Nich'us de Burneby, Jacobus de Nevill', Nicholaus de Vieleston, Vic' Norh't', } *de ducentis sagittariis in com' Norh't'.*

Jacobus de Stafford', Johannes de Ippestanes, Reginaldus de Legh, Vic' Staff', } *de centum & quaterviginti sagittariis in com' Staff'.*

Robertus de Wassingle, Robertus Grymm, Vic' Huntyngdon', } *de sexaginta sagittariis in com' Hunt'.*

Johannes de Kyrketon, miles, Philippus de Nevill', miles, Johannes de Hundon, Thomas de Roos de Dounesby, miles, Robertus de Haghan, miles, Willielmus Wacelyn, Johannes Sleght, miles, Laurencius de Flete, miles, Willielmus de Spaldyng, Vic' Lincoln', } *de ducentis sagittariis in com' Lincoln'.*

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni Cogan, Johanni de Clyvedon, Johanni Durburgh, & vic' Somers', salutem.

Quia super expeditione guerræ nostræ Franciæ, *&c. ut supra usque ibi,* conjunctim & divisim, *& tunc sic,* ad sexaginta sagittarios in comitatu prædicto, ultra illos ducentos sagittarios quos in eodem comitatu Dors', per Willielmum de Warrewyk' servientem nostrum ad arma, & Johannem atte Forde, eligi, arraiari, & triari, & ad nos apud Caleys duci mandavimus, tam infra libertates quam extra, de melioribus & aptioribus hominibus sagittariis comitatûs illius, cuiquam non parcendo, *&c. ut supra.*

Teste ut supra.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni Wake *militi,* Edwardi de Stradelyng & vic' Dors', salutem.

Quia super expeditione, *&c. ut supra usque ibi, divisim, & tunc sic,* ad viginti sagittarios in comitatu prædicto, ultra illos ducentos sagittarios quos in eodem comitatu ac comitatu Somerset', per Willielmum de Warrewyk, servientem nostrum ad arma, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

R. de Sadyngton & alii, assignantur ad judicium ferendum contra comites de Meneteth & de Fyf.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 E. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Roberto de Sadyngton, Willielmo de Thorp, Willielmo Trussell, & Galfrido de Wychyngham, majori nostro Londoniæ, salutem.

Cum Johannes de Graham, comes de Meneteth, qui ad essendum de concilio nostro, & nobis in omnibus fidelis, corporale præstitit sacramentum, à nobis & dicto concilio nostro seductoriè se divertit, ipseque & Duncanus de Fyf comes de Fyf, qui ad fidem & ligeantiam nobilissimi principis, domini Edwardi de Ballioli, Regis Scotiæ, consanguinei nostri carissimi, idem regnum suum Scotiæ, de nobis & coronâ nostrâ Angliæ, tenentis, extiterunt, à præfato Rege Scotiæ proditoriè recesserunt, & postmodùm, tam contra nos quam ipsum Regem Scotiæ, hostiliter surrexerunt de guerrâ, & regnum nostrum Angliæ, vexillis displicatis, unà cum aliis inimicis & rebellibus nostris, & ipsius Regis Scotiæ, sic ingressi, strages, homicidia, incendia, & destructiones, tàm sacræ ecclesiæ, quàm domorum, bonorum, & rerum fidelium nostrorum, & omnem inimicitiam nobis, & eisdem fidelibus nostris, infra idem regnum nostrum Angliæ, fecerint posse suo, & jam, in totâ severitate suâ nequissimâ, Divino adjuvante auxilio, apud Dunolm' de guerrâ fuerint deprehensi, in prisonâ Turris nostræ London' detenti existant;

Nos, volentes de eisdem comitibus, juxta suorum demerita, justitiam fieri in hac parte, assignavimus vos, tres & duos vestrûm, justitiarios nostros ad plenam justitiam de eisdem comitibus, ut de notoriis proditoribus dicti Regis Scotiæ, ejusdem regni sui, ut prædicitur, tenentis nostri, ac nostris, & dicti regni nostri Angliæ inimicis & rebellibus publicis, juxta suorum demerita faciendum;

Et ideò vobis mandamus, quod ad certum diem, quem vos, &c. ad hoc provideritis, conveniatis apud prædictam Turrim nostram, ad præmissa faciendum in formâ prædictâ; salvis nobis omnibus ad nos in hac parte spectantibus.

Mandavimus enim constabulario nostro ejusdem Turris, vel ejus locum tenenti, quod ad certum diem, quem vos, tres, vel duo vestrûm, ei scire facietis, præfatos comites coram vobis, tribus, vel duobus vestrûm, ibidem venire faciat. In cujus, &c.

Teste Custode Angliæ, apud Wyndesore, xxii. die Februarii.

Per ipsum Regem & totum concilium suum apud Caleis, nunciante barone Staffordiæ.

REX, dilectis & fidelibus suis, Roberto de Sadyngton, Willielmo de Thorp, Willielmo Trussel, & Galfrido de Wychyngham, majori nostro London', justiciariis, ad justitiam de Johanne de Graham comite de Meneteth, & Duncano de Fyf comite de Fyf, ut de notoriis proditoribus nobilissimi principis, domini Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ, qui dictum regnum suum Scotiæ tenet de nobis, & coronâ nostrâ Angliæ, ac nostris & dicti regni nostri Angliæ inimicis & rebellibus publicis faciendum assignatis, salutem.

Mittimus vobis præsentibus inclusam quandam cedulam, continentem judicium in eis proferendum, per nos & concilium nostrum apud Caleys ordinatum; mandantes quod, inspectâ cedulâ prædictâ, ulteriùs ad judicium in eis proferendum procedatis, juxta tenorem cedulæ supradictæ, & literarum nostrarum patentium, vobis indè factarum.

Teste ut supra.

Per idem warantum.

De judicio reddito contra dictos comites; & de gratiâ pro comite de Fyf, consanguineo Regis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 E. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

CEST le juggement ordine par nostre seigneur le Roi & son conseil es parties de Caleys, & mandez en Engleterre a tout son conseil, de faire pronuncier sur Johan de Graham counte de Meneteth, & Ducan de Fyf counte de Fyfe, par monsieur Robert de Sadyngton, monsieur William de Thorp, monsieur William Trussell, & Geffrey de Wychyngham, meir de Loundres, a ceo assignez.

En primes, pur ce que le dit counte de Meneteth feust sermente a nostre dit seignur le Roi, d'estre de son conseil & foial a lui en toutes choses, & puis s'en departi de nostre dit seignur le Roi, & de son dit conseil enemiablement.

Item, pur ce que il & le dit counte de Fyf, q'estoient jurez a la foi, & la ligeance, & del' homage lige le noble prince, sire Edward de Baillol, Roi d'Escoce, qui tient son dit roialme d'Escoce de nostre dit seignur le Roi, come de sa corone d'Engleterre, s'en departirent du dit sire Edward Roi d'Escoce treterousement, & puis leveront de guerre, taunt contre nostre sire le Roi, come le dit Roi d'Escoce, & entreront le dit roialme d'Engleterre enemiablement, & firent homicides, roberies, arceons, & destructions tant des seintes esglises, come des mesons, biens, & chateuz des foialx nostre seignur le Roi deinz son dit roialme d'Engleterre, & continueront lour tiraunties & malvoistes devers nostre dit seignur le Roi & ses ditz foialx ove tout lour poair, tantque ils, par la sovereyne grace & vengeance de DIEU tut puissant, & tut lour crueltes & tiranties, ove autres enemys, felonys, & tirantz atteintz, furent pris de guerre a la bataille de Duresme;

Si est agarde, q'ils soient ajuggez traitres, &, come traitres & tirantz atteintz, traynez, penduz, decolez, & lour corps quartirez, & lour chiefs mys sur le pount de Loundres, & les quarters mys a les quatre principals villes du north, c'est assaver, a Everwyk, Noef Chastel sur Tyne, Kardoil, & Berewyk, de les y pendre haut par cheines, en ensample & terrour des traitres & tirantz celles parties.

Et voet nostre seignur le Roi, que le juggement soit execut del counte de Meneteth, & que l'execution de juggement du counte de Fyf cesse, de la grace nostre dit seignur le Roi, tantque lui plerra, par cause q'il est allie del noble sanc nostre dit seignur le Roi, tant come lui plest.

Modus istius judicii ostensus fuit & injunctus concilio Regis, fieri faciendum, ex parte domini nostri Regis Angliæ & Franciæ, per baronem Stafford, videlicet, apud Westmonasterium, xxii. die Februarii, anno regni ipsius Regis Angliæ xxi. & regni sui Franciæ viii.

De assecurando quod Rex non dabit possessiones suas in Aquitania, nisi futuro hæredi Regis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Rot. Vascon. 21 E. III. m. 13. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilectis & fidelibus suis, Bernardo Ezii domino de Lebreto, ac locum tenenti senescalli nostri Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegaliæ, salutem.

Quia, ut accepimus, quamplures, tàm magnates quàm alii, de comunitatibus civitatum, villarum, & locorum de ducatu nostro Aquitaniæ, ad obedientiam & ligeantiam nostras venire cupientes, metuunt se & eorum possessiones in aliorum, quàm nostram & hæredum nostrorum subjectionem, per donationes, alienationes, & alio modo, de facili posse devenire, & se, de veniendo ad hujusmodi obedientiam & ligeantiam nostras, retrahunt & recusant ex hac causâ;

Nos, securitati & quieti omnium, sic ad nostram ligeantiam venientium, volentes, prout convenit, providere, vobis & cuilibet vestrûm ad omnes & singulas personas, tàm magnates quam alios homines quorumcumque civitatum, villarum, & locorum, de ducatu prædicto, ad obedientiam & ligeantiam nostras recipiendum, et ad promittendum eis, & eorum cuilibet, pro nobis, & nostro nomine, quod ipsos, seu eorum possessiones, aliis, quam futuro hæredi nostro dicti regni nostri Angliæ, nullatenus donari seu alienari faciemus, & ad ipsos, super hoc, viis & modis, quibus meliùs & firmiùs videritis faciendum, nostro nomine assecurandum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos, ratum habituros & gratum quicquid per vos, & quemlibet vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes.

Teste Leonello, filio nostro carissimo, Custode Angliæ, apud Redyng, xxiii. die Februarii, anno regni nostri Angliæ xxi. regni verò nostri Franciæ octavo.

Johannes de Monte Gomery admirallus constituitur.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 35. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri, Johannis de Monte Gomery, plenius confidentes, constituimus ipsum Johannem admirallum flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, quamdiu nobis placuerit; dantes universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, tenore præsentium in mandatis, quod eidem Johanni ac deputandis ab eo, in omnibus quæ ad officium admiralli pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando per ipsum Johannem vel deputand' ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti:

Et etiam præfato Johanni & deputandis ab eo, plenam potestatem capiendi, castigandi, puniendi, & arestandi omnes illos, quos idem Johannes, vel deputandi ab eo, in executione dicti officii admiralli contrarios vel rebelles invenerint seu invenerit, & eos prisonis nostris committendi, tam in Turri nostrâ London', quam alibi, ubi eisdem Johanni & deputandis ab eo, melius expedire videbitur, ibidem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

Teste Custode præfato, apud Redyng', xxiii. die Febr'.

De tractando cum adversariis de Scotia.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate probatâ & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Johannis de Stryvelyn confidentes, ad tractandum cum universis & singulis adversariis nostris de Scotiâ, tàm Scotis, quàm Anglicis, qui extra prisonam & de se ipsis liberi existunt, & qui ad fidem & pacem nostras venire voluerint, ad eos, & eorum quemlibet, ad hujusmodi fidem & pacem nostras, prout magis expedire videbitur, admittendum;

Et eis de feloniis & transgressionibus quibuscumque, per ipsos contra nos factis, pardonationem plenam, & cartas sufficientes super hoc, nomine nostro concedendum, & ad ea, quæ sic tractata fuerint, quacumque securitate competenti firmandum, præfato Johanni, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid idem Johannes fecerit in præmissis, & quolibet præmissorum; dum tamen, dilecti & fideles nostri, Gilbertus de Umframvill comes d'Anegos, Henricus de Percy, & Radulphus de Nevill, vel eorum aliquis, quibus consimilem potestatem concessimus, consensum ad hoc præbuerint, vel præbuerit, & assensum.

In cujus, &c.

Teste Custode Angliæ, apud Redyng, xxvii. die Februarii.

Per breve de privato sigillo.

Super ductione David de Brus usque Turrim London'.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 27. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus de Scaccario ac camerariis suis, salutem.

Cum nuper miserimus dilectum & fidelem nostrum, Johannem Darcy le piere, à civitate nostrâ London' versus castra de Rokesburgh, Werk, & Baumburgh, pro David de Bruys, Malculmo Flemyng, & aliis prisonibus de Scotiâ, in bello apud Dunolm' captis, exindè usque Turrim nostram London' ducendis;

Vobis mandamus, quod cum præfato Johanne de toto tempore, quo sic in obsequio nostro stetit, eundo versus partes prædictas, ibidem morando, & exindè usque civitatem prædictam redeundo, computetis, & allocetis eidem Johanni viginti solidos pro singulis diebus de tempore prædicto;

De eo, quod per compotum hujusmodi præfato Johanni, ultra id quod à vobis, præfati, thesaurarie & camerarii, ex causâ prædictâ recepit, deberi inveniri contigerit, solutionem seu aliàs assignationem, in locis ubi sibi indè celeriter satisfieri poterit, habere faciatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng primo die Martii.

De audiendo & terminando gravamina inter homines Regis Angliæ, & Regis Castellæ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum magnificus princeps, Rex Castellæ, consanguineus noster carissimus, nos, per litteras suas, requisiêrit ut super dampnis & injuriis, hominibus ipsius Regis per gentes nostras illatis, emendas debitas facere dignaremur; & quia, ex querelis gravibus nonnullorum subditorum nostrorum, nobis est intimatum quod diversa dampna eis per gentes dicti Regis sunt illata; nos, attemptata ex utraque parte debitè, quantum ad nos attinet, reformari, & mutuam amicitiam inter nos & dictum Regem, ac nostros & ipsius subditos, perpetuò confoveri, cupientes, ac de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, senescalli nostri Vasconiæ, Bernardi Ezii domini de la Breto, majoris ac constabularii nostri Burdegaliæ, magistri Gerardi de Podio, & magistri Willielmi de Fenton, juris periti, confidentes, ad audiendum, unà cum commissariis, ex parte ipsius Regis deputandis, ad certum locum, quem prædicti, tàm nostri, quàm præfati Regis commissarii, in confinio dominii nostri & ipsius Regis duxerint designandum, querelas omnium & singulorum, tàm nostrorum, quàm præfati Regis, subditorum, de dampnis & injuriis, hinc indè, tàm in terrâ, quàm in mari, datis & illatis, conqueri volentium, & earumdem querelarum causas;

Et ad procedendum in eisdem, ac ad cognoscendum, & super hiis pronunciandum, & eas fine debito terminandum, & executioni celeri demandandum;

Necnon ad componendum & paciscendum, & transigendum, super dampnis & injuriis prædictis, & omnia attemptata ex utraque parte reformandum, & de pace & amicitiâ perpetuâ, sive de treugis, vel sufferentiis guerræ, inter nos & dictum Regem, & nostros & ipsius subditos, ineundis, tractandum & concordandum;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & exercendum, quæ in præmissis necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, prædictis, senescallo, Bernardo, majori, constabulario, Gerardo, & Willielmo, quatuor, tribus, & duobus eorum, pro nobis & dictis subditis nostris, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes pro nobis & subditis nostris prædictis, nos ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, senescallum, Bernardum, majorem, constabularium, Gerardum, & Willielmum, *quatuor*, tres, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Caleys, iii. die Martii.

Super jocalibus & catallis Godefridi de Harecourt arestatis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi ballivis de Weymuth, salutem. Supplicavit nobis, dilectus nobis, Johannes le Nuiz, armirarius dilecti & fidelis nostri Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, ut, cum vos, virtute cujusdam mandati nostri, vobis nuper directi, de omnibus jocalibus, armaturis, & aliis bonis & catallis, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt, qui contra homagium suum adversario nostro Franciæ contra nos adhæsit, & quæ infra ballivam vestram inveniri possent, arestandis, & in manum nostram capiendis, diversa bona & catalla, quæ fuerunt prædicti Godefridi, ad non modicum valorem, infra villam prædictam inventa, in manum nostram cepistis, quæ sic in custodiâ vestrâ adhuc existunt, ac idem Godefridus, tempore recessûs sui à partibus regni nostri Angliæ, præfato Johanni, in diversis pecuniarum summis, unde sibi adhuc non est satisfactum, tenebatur;

Velimus bona & catalla, per vos sic arestata, jubere sibi liberari, habenda in plenam satisfactionem debiti sui supradicti:

Nos, pro eo quod idem Johannes invenit, coram nobis, in cancellariâ nostrâ, certam securitatem de reddendo nobis compotum de valore bonorum & catallorum illorum, juxta appretiationem indè faciendam, & de respondendo nobis de superplusagio pretii eorumdem, quod hujusmodi debitum suum excedere continget, volentes eidem Johanni gratiam in hâc parte facere specialem, vobis mandamus quod statim, visis præsentibus, bona & catalla prædicta, per sacramentum proborum & legalium hominum de villâ prædictâ, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, rationabiliter appretiari;

Et, factâ appretiatione illâ, eadem bona & catalla præfato Johanni, vel ejus attornato in hâc parte, per indenturam, indè inter vos conficiendam, quæ & cujusmodi bona & catalla illa fuerint, & cujus pretii, continentem, in formâ prædictâ habendâ liberari, alteramque partem indenturæ illius, penes vos remanentem, nobis in cancellariâ nostrâ transmitti faciatis:

Et hoc nullatenus omittatis; volumus enim vos de bonis & catallis prædictis erga nos exonerari.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, v. die Martii.

Per breve de privato sigillo.

De ducendo usque Eborum quarteria corporis Johannis de Graham, nuper comitis de Meneteth.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & fidelibus suis quibuscumque, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Cum dilecti nobis vicecomites nostri London', deputaverint dilectos nobis Willielmum de Morlee & Robertum de Kaiton', servientes nostros ad arma, ad quatuor quarteria corporis Johannis de Graham nuper comitis de Meneteth, de notoriâ proditione apud civitatem nostram London' convicti, usque Eborum ducendum, & ea vicecomiti nostro Eborum ibidem liberandum; cui mandavimus quod ea ab eisdem deputatis vel eorum altero recipiat, & indè faciat quod sibi per breve nostrum plenius est injunctum:

Et ideò vobis mandamus quod eisdem deputatis, vel eorum alteri, tam de cariagiis, pro denariis nostris, sibi habere faciend', quam aliis pro ductione prædictâ necessariis, intendentes sitis & auxiliantes, quociens & quando per ipsos seu eorum alterum, super hoc fueritis præmuniti ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, vi. die Marc'.

Per cons'.

De ornamentis capellæ pro festo Paschæ, ad Regem apud Caleys, ducendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 29. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo Roberto de Mildenhale, custodi jocalium, & aliarum rerum nostrarum, in Turri nostrâ London', salutem.

Cum oneraverimus dilectum clericum nostrum, Willielmum de Lamehithe, ad duas cistas, sive coffras, in quibus diversa ornamenta capellæ nostræ sunt posita, ad nos apud Caleys, pro instanti festo Paschæ, ducendas;

Vobis mandamus quod eidem Willielmo dictas duas cistas, sive coffras, cum ornamentis in eisdem sic contentis, per indenturam, indè inter vos & ipsum modo debito conficiendam, liberetis, ad nos ducendas in formâ prædictâ.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, vii. die Martii.

Per concilium.

De veniendo ad Regem cum hominibus ad arma, & aliis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 30. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, comiti de Kyldare, salutem. Cum nuper, pro eo quod Philippus de Valesio, adversarius noster Franciæ, se parat, quantò potentius potest, ad invadendum & destruendum nos & fideles nostros in dictis partibus Franciæ, super expeditione guerræ nostræ existentes, vobis mandaverimus quod, in propriâ personâ vestrâ, cum triginta hominibus ad arma & quadraginta hobelariis, vos pararetis, & ad partes Angliæ, usque civitatem nostram London' acceleraretis;

Ita quod vos, & dicti homines ad arma, & hobelarii, essetis apud dictam civitatem London', in festo Paschæ proximò futuro, vel infra octabas ejusdem, prompti & parati ad proficiscendum exindè versus nos ad dictas partes transmarinas, prout tunc vos fecerimus præmuniri.

Et quia, tam ob varia pericula quæ nobis, & dictis fidelibus nostris nobiscum, ut præmittitur, assistentibus, ex hostilibus aggressibus dicti adversarii nostri, indies iminere noscuntur, quam pro celeriori expeditione dictæ guerræ nostræ Franciæ, adventum vestrum & omnium aliorum, quos ad nos ex dictis causis, venire mandavimus, volumus, in quantum plus poterimus, festinari;

Vobis, in fide, dilectione & ligeanciâ quibus nobis tenemini, mandamus, attentè rogando, quatinùs, præmissis consideratis, in propriâ personâ vestrâ, cum prædictis triginta hominibus ad arma & quadraginta hobelariis, adcitius quo poteritis, vos paretis, & ad dictam civitatem nostram London' acceleretis;

Ita quod vos & ipsi sitis ibidem infra prædictas octabas Paschæ ad ultimum, prompti & parati exindè ad nos, ad dictas partes transmarinas, profecturi, sicut prædictum est:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac expeditionem nostram, necnon salvationem & defensionem regni & terrarum nostrorum diligitis, nullatenus omittatis.

Mandavimus enim thesaurario dictæ terræ nostræ Hiberniæ, quod pro eskippamento vestro, & dictorum hominum, ac equorum vestrorum & ipsorum, vadia rationabilia pro expensis vestris, quousque ad dictam civitatem London' veneritis, solvi faciatis, cum parati fueritis versus dictam civitatem London', ut præmittitur, profecturi.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, vii. die Marcii.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de veniendo ad Regem cum hominibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ricardo Tuyt, cum quindecim hominibus ad arma & viginti & quinque hobelariis.

Fulconi de la Freyne, cum quindecim hominibus ad arma & viginti hobelariis.

Ed'o de Burgh, & Reymundo fratri ejus quod ipsi, cum decem hominibus ad arma & sexaginta hobelariis.

Francisco Feypowe, cum quindecim hominibus ad arma & viginti & quinque hobelariis,

Galfrido Trynyers, cum quinque hominibus ad arma & decem hobelariis.

Willielmo Comyn, cum quinque hominibus ad arma & decem hobelariis.

Johanni de Verdoun, cum quinque hominibus ad arma & decem hobelariis.

De pensione pro Thomâ de Brynchesle, qui primitùs nova Regi detulit de victoriâ Dunelmensi.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Liberat. 21 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Cum, vicesimo die Octobris, proximò præterito, per litteras nostras patentes, de gratiâ nostrâ speciali, & prætextu placentium rumorum nobis, de victoriâ, fidelibus nostris Divinitùs attributâ, in bello, inter eos & Scotos inimicos nostros, Dunelmi nuper commisso, per dilectum nobis, Thomam de Brynchesle primitùs delatorum ;

Concessimus pro nobis & hæredibus nostris, eidem Thomæ centum solidos, percipiendos singulis annis, ad scaccarium nostrum, ad festa Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, ad totam vitam ipsius Thomæ, vel quousque sibi de centum solidatis terræ, vel redditûs, seu ballivâ ad valentiam centum solidorum per annum, habendis ad totam vitam suam, per nos, vel hæredes nostros, fuerit provisum, prout in litteris nostris prædictis pleniùs continetur ;

Vobis mandamus quod eidem Thomæ dictos centum solidos, singulis annis, ad terminos prædictos, solvatis juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xii. die Martii.

De prisonibus Scotiæ, hinc inde movendis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni Darcy, constabulario Turris suæ London', vel ejus locum tenenti, salutem.

Ob certas causas, coram nobis & concilio nostro propositas, vobis mandamus quod corpus Willielmi Douglas, Scoti, qui, in prisonâ nostrâ, in dictâ Turri, sub custodiâ vestrâ detinetur, liberetis dilecto nobis, Thomæ de Aspale, vicecomiti nostro Suthampton' ;

Cui mandavimus quod ipsum à vobis apud dictam Turrim recipiat, & usque castrum nostrum Wynton' ducat, & in prisonâ nostrâ ibidem salvò custodiri faciat, quousque aliud indè specialiter duxerimus demandandum.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xii. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimile breve dirigitur Johanni de Cobham, constabulario castri de Roff', de recipiendo Duncanum Macdowel, & in prisonâ ibidem custodiendum in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Item, aliud breve consimile dirigitur eidem Johanni Darcy, vel ejus locum tenenti, pro Duncano filio Duncani Macdowel, liberando Johanni de Cobham, constabulario castri de Roff'.

De prisonibus Scotiæ, usque ad castrum de Wyndesore ducendis, & in separalibus locis detinendis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Thomæ de Foxle, constabulario castri sui de Wyndesore, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Volentes, certis de causis, coram nobis & concilio nostro jam propositis, quod corpora Willielmi de Ramesey, & Walteri de Haliburton, Scotorum, à Turri nostrâ London', in quâ sub carcerali custodiâ detinentur, usque castrum de Wyndesore ducantur ; & sub custodiâ vestrâ in dicto castro salvò & securè custodiantur ;

Vobis mandamus quod prædictos, Willielmum & Walterum, à dilecto & fideli nostro, Johanne Darcy, constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenente, recipiatis, & usque dictum castrum nostrum ducatis, & ipsos in seperalibus locis infra idem castrum, sub salvâ & securâ carcerali custodiâ, detineatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis : & hoc nullatenus omittatis.

Mandavimus enim præfato constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenenti, quod corpora prædictorum Willielmi & Walteri, vobis apud Turrim prædictam liberet ex hac causâ.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xii. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimile breve dirigitur Johanni de Cobham, constabulario castri Roffensis, vel ejus locum tenenti, sub eâdem datâ, de recipiendo Duncanum filium Duncani Macdowel, Scotum.

Johannes Howard admirallus constituitur.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 31. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri, Johannis Howard pleniùs confidentes, constituimus ipsum Johannem admirallum flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales usque Berewicum super Twedam, quamdiu nobis placuerit :

Dantes universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, tenore præsentium in mandatis, quod eidem Johanni ac deputandis ab eo, in omnibus quæ ad officium admiralli pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per ipsum Johannem vel deputandum ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti : & etiam præfato Johanni & deputandis ab eo plenam potestatem capiendi, castigandi, puniendi, & arestandi omnes illos, quos idem Johannes vel deputand' ab eo, in executione dicti officii admiralli contrarios vel rebelles invenerint, seu invenerit, & eos prisonis nostris committendi, tam in Turri nostrâ London' quam alibi, ubi eisdem Johanni vel deputandis ab eo, melius expedire videbitur, ibidem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinand'.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, viii. die Marc'.

Per ipsum Regem.

Super tractatu matrimonii inter comitem Flandriæ & Isabellam filiam Regis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Ex Orig. infra Camer. Pell.

LOYS, contes de Flandres, de Nevers, & de Rethest, a tous ceux, qui ces presentes lettres verront ou orront, salut & cognisance de verite.

Comme autre fois, ait este traitie entre trespoissaut prince, monsieur Edward, par la grace de DIEU, Roy d'Engleterre, & seingneur d'Yrlande, d'une part, & notre trescher seigneur & pere, monsieur Loys, jadis conte de Flandres, a qui DIEU face vray pardon, d'autre part, dun mariage de nous & de Ysabel, ainsnee fille du dit monsieur le Roy ;

Et ores, de nouvel, aite este traitie sur le dit mariage, par le noble conseil du dit monsieur le Roy, a che solempnelment deputes, d'une part, & nous & ceux de notre linage & conseil, & les bonnes gens de nos bonnes villes & pays de Flandres, d'autre part ;

Et li dis traities sur ce fais, accordes, & octroies, d'une partie & d'autre, par un certains dons & promesses, contenus clerement es lettres que nous avons par devers nous, du dit monsieur le Roy, sur le dit mariage ;

Nous, voyans en ceste chose le evident prouffit de nous & de notre commun pays de Flandres, l'amour, le bien, le pais, repos, & transquilite, qui, par l'adjonction d'icele mariage, se peut norrir & demorer a tous joursmais entre le dit monsieur le Roy, ses gens, & son royaume, & nous, nos gens, & nostre dit pays, au dit mariage de nous & de la dite Ysabel, nous accordons & consentons, & promettons, loyaument & en bonne foy, la dite Ysabel fiancier solempnelment.

Et au surplus procederons avant ou dit mariage loyaument en tous caz, & ycelle espouserons en fache de sainte eglise, dedens quinze jours apres le jour de grandes Pasques prochainnement venant ; si est, assavoir, que desmaintenant, nous assignons & donons a la dite Ysabel, en fourme & a cause de dourre, le somme de dys mille livrees de terre au Parisis par an, cele monnoie, & de celle value come li contes de Flandres recevera, pour le temps, de ses rentes en Flandres, a prendre, lever, & recevoir ycelle rente, en nome de douayre apres notre deces, sur les plus apparens biens, prouffiz, rentes, revenues, & emolumens de nos contes de Nevers & de

Rechest, & des appertenances, au regard de nos amis carnels & des siens, avenques ce, li assignerons nous chasteli ou maison suffisant pour son douaire, es lieux dussusdiz:

Et s'il avenoit, que par aucune maniere, quele que elle fust, ou peuist estre, la dit Ysabel ne peuist, pasuilement, joir des dessus dites dys mille livres de terree, & de la maison ou chastel, es contes de Nevers & de Rechest dessus dites, nous de rechief & desmaintenant, li asseons & assignons, en non de douayre, ycelle dys mille livrees de terre dessus dites sur les plus apparans biens, prouffiz, rentes, revenues, & emolumens quelconques que nous aurons, & qui a nous, nos heirs & successeurs, contes de Flandres, peuent appartenir en notre conte de Flandres, avenques souffissant maison ou chastel, comme dessus, au rewart des bonnes gens de nos trois bonnes villes, les quels nous en donnons plain povoir, & a che les commettons par ces presentes lettres.

Et, le dite assiete & assignation faite si que dit est, nous en promettons a donner a la dite Ysabelle nos lettres ouvertes, souffissans & prouffitables pour li, en la mielleur maniere & forme que nous porrons, selonc che q'il appartenra a cele chose.

Avenques che, nous volons & accordons, que avenques le dit douayre, la conte de Pontieu, Monstruel, le Prevoste Chastel, les appendances & appertenances entirement d'yceux lieux, les vint chinnc mille livres de rente en deniers, en lieu & recompensacion de la dite conte de Pontieu, de Monstruel .... des appertenances, ou les vint chinnc mille livrees de terre, qui en lieu de ce nous seroient assises pres de Flandres, si comme es lettres, don dit monsieur le Roy a nous baillies sur ce, est plus planemen contenu, reviengnent entirement & retournent a la dite Ysabel, comme son propre heritage.

Les queles choses, & chascune par lui, nous promettoms, & avons en couvent loyaume, & en bonne foy, tenir & acomplir fermement & entirement.

Et quant a ce, nous obligons nous, nos heirs, nos successeurs, nos biens, & les le .... envers le dit monsieur le Roy & la dite Ysabel, & envers ses advers quelconques, ayans, pour le temps, charge, cause, ou mandement d'yceux ou d'aucun dy aus.

Et tesmoignance & cognoissaunce des choses dessus dites, nous avons a ces lettres fait mettre notre grand seel.

Donn à Dunnkerke, le tresime jour don moys de March, l'an de grace mil trois cens quarante sys, & selonc le compte accoustume de notre pays de Flandres.

Sigillo avulso.

Dors'.—*Istam litteram tradidit dominus Egidius, cancellarius nobilis viri, domini Lodovici comitis Flandriæ, sigillo dicti comitis sigillatam, in præsentia domini Regis Angliæ & Franciæ, præsentibus nobilibus viris, marchione de ule .... & Willielmo comite de Northamptonia, & domino Reginaldo de Cowain, & Bartholomæo de Burghwagh, & Johanne Darcy juniori, militibus, anno Domini MCCCXLVI. indictione quartadecima, pontificatus domini Clementis Papæ sexti anno quinto, mensis Martii die quartâ decimâ, in aula de Berges, in quadam camerâ alba, Morn' dioces'.*

De matrimonio prædicto.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Calas. 21 E. III. m. 22. d. in Turr. Lond.

ROI, as touz ceux qui cestes presentes lettres verront ou orront, saluz & conissance de verite.

Come au traite du mariage de noble homme monsieur Loys conte de Flandres, de Nevers & de Rethest, & de Isabelle nostre treschere eisne fille, nous avons donez & promis à dowair a nostre dite fille, en mariage ovesque le dit conte xxv. mille livres Parises, monee de Flandres, de rent par an, en recompensation de la contee de Pontie de Monstrel de la Provoste Chastel appendantz & appurtenances de ceux lieux, jesces a tant qils eient peisible possession des lieux desusditz, ovesque ce lor avons donez, a cause du dit mariage, la some de qatre centz mille deniers d'or al escut, a paier as certeines termes, contenuz & expresses clerement en noz lettres sur ce faites, seallees de nostre grant seal, deliverez as desusditz conte & Isabelle:

Sachent touz que nous Edward Roi desusdit, promettons & avons encomient, loialment & en bone foi, toutes les sommes de deniers desusecrites paier, & faire paier & deliverer as desusditz conte & Isabelle, ou à lor certein depute, par lor lettres, as termes & en la manere contenuz & expresses en noz dites autres lettres.

De custodiendo Walterum de Maundevill'.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni Darcy, constabulario Turris suæ London', vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod Walterum de Maundevill de Hiberniâ chivaler, in excercitu nostro ante villam de Caleys certis de causis captum, & per dilectum & fidelem nostrum Guydonem de Bryan in Angliam, de mandato nostro ductum, & Johanni de Dale servienti nostro ad arma, ad dictam Turrim ducend' liberatum, ab eodem Johanne recipiatis, & in prisonâ nostrâ Turris prædictæ salvò custodiri faciatis, donec aliud vobis specialiter indè duxerimus demandandum.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiii. die Marcii.

Per breve de privato sigillo.

De prosequendo coram commissariis Regum Angliæ & Ispanniæ, hinc & inde assignatis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum assignaverimus dilectos & fideles nostros, senescallum nostrum Vasconiæ, & Bernardum Ezii dominum de Lebreto, majorem & constabularium nostros Burdegaliæ, & quosdam alios fideles nostros, ad audiendum, unà cum commissariis magnifici principis, Regis Castellæ, ex parte suâ deputandis, ad certum locum, quem, tam nostri quam præfati Regis, commissarii in confinio dominii nostri & præfati Regis duxerint designandum, querelas omnium & singulorum, tam nostrorum quam præfati Regis subditorum, de dampnis & injuriis hinc indè, tam in terrâ quam in mari, datis & illatis, conqueri volentium, & earumdem querelarum causas, & ad procedendum in eisdem, & ad cognoscendum & super hiis pronunciandum, & eas fine debito terminandum, & executioni celeri demandandum, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis præcipimus, quod statim visis præsentibus, in locis in ballivâ vestrâ, ubi videritis expedire, publicè proclamari faciatis, quod mercatores, & alii subditi nostri quicumque, de subditis prædicti Regis Castellæ, de dampnis & injuriis, tam in terrâ quam in mari, eis illatis, conqueri volentes, sint coram præfatis fidelibus nostris ac commissariis prædicti Regis, apud Baionam, in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futuro, ad querelas suas hujusmodi prosequendum, & ad faciendum ulteriùs & recipiendum quod justum fuerit in præmissis & conveniens æquitati, si sibi viderint expediri.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiv. die Martii.

Per concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus Angliæ, sub eâdem datâ.

De navibus parandis ad proficiscendum supra mare.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kanc', salutem. Cum per prælatos & magnates & probos homines de marinâ regni nostri Angliæ, apud Westm', tertio die Marcii proximò præterito, de mandato nostro summonitos, in concilio nostro tunc ibidem tento, de communi assensu eorumdem, tam pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, quam pro salvatione & securâ conductione navium, & mercandisarum ad dictum regnum nostrum Angliæ venientium, & de eodem regno ad partes exteras transeuntium, ac defensione costerarum maritimarum ejusdem regni, & pro aliis periculis, hiis guerrarum temporibus, eidem regno imminentibus, evitandis: ordinatum sit & concordatum, quod centum & viginti grossæ naves, videlicet, sexaginta de admiratu boriali, et sexaginta de admiratu occidentali, statim supra mare proficiscantur; & quod quælibet earumdem navium sexaginta marinariis benè armatis, & viginti aptis sagittariis muniatur; & quod, pro dictis navibus supra mare inveniendis, certum subsidium de lanis & mercandisis, per extraneos & alienigenas infra idem regnum per mare ducendis, & ab eodem educendis, à decimo octavo die Marcii proximò futuro usque ad crastinum Sancti Michaelis proximò sequens, capiatur & levetur; quodque domini dictarum navium, in auxilium reparationis earumdem, & pro apparatibus, attilis, & aliis necessariis sustentandis,

habeant pro rewardo pro qualibet navi, juxta ratam portagii, videlicet, pro dolio duos solidos; & quod cuilibet admirallorum de utroque admiratu trescentæ libræ de thesauro nostro, per viam mutui, super exitibus subsidii prædicti liberentur:

Nos, volentes ordinationem & concordiam prædictas executioni celeri, prout expedit, demandari, præceperimus singulis majoribus & ballivis portuum de ballivâ tuâ, quod singuli eorum in portubus suis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, certas naves arraiari & parari, & quamlibet earum sexaginta marinariis benè armatis, & viginti aptis sagittariis muniri, & dominos earumdem ad hoc compelli faciant, ita quod naves illæ sint apud Sandwicum, in crastino Paschæ proximò futuro, promptæ & paratæ ad proficiscendum supra mare in obsequium nostrum, juxta formam ordinationis & concordiæ prædictarum:

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, te de portu in portum in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, divertas, & supervideas quod omnes naves singulorum portuum prædictorum, quas sic parari & muniri mandavimus, parentur & muniantur, juxta formam mandatorum nostrorum, majoribus & ballivis eorumdem portuum indè directorum; ita quod sint apud Sandwicum ad dictum crastinum ad ultimum, sicut prædictum est; & ad hoc totam diligentiam & solicitudinem quas poteritis, apponas; & omnes illos, quos in executione præmissorum contrarios inveneritis seu rebelles, capias, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri facias, quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni Angliæ diligis, & sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittas.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xvi. die Marcii.

Per ipsum Regem ac dictum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur constabulario Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti & singulis vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Sussex'.
Vic' Suth't,
Vic' Dors',
Vic' Devon',
Vic' Cornub',
Vic' Glouc', } *de admiratu occidentali.*

Vic' Eborum,
Vic' Northumbr',
Vic' Lincoln',
Vic' Norff',
Vic' Suff',
Vic' Essex', } *de admiratu boriali.*

De vadiis, pro guerrâ Scotiæ, solvendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Johanni de Wodehous, receptori denariorum tam de decimis per clerum Eborum provinciæ, quam de decimis & quintisdecimis nobis per laicos in diversis comitatibus regni nostri Angliæ ultra Trentam concessis, salutem.

Quandam cedulam, continentem quantitatem vadiorum quæ magnatibus & aliis in obsequium nostrum, ad partes Scotiæ in proximo profecturis, sunt solvenda, vobis mittimus præsentibus interclusam, mandantes quod, visâ dictâ cedulâ, de denariis, de decimis & quintisdecimis prædictis provenientibus, dictis magnatibus & aliis, in eâdem cedulâ contentis, vadia sua, juxta formam ejusdem cedulæ, solvi faciatis; recipientes ab illis quibus hujusmodi vadia solvi contigerit, literas suas patentes, singulas solutiones, quas sic feceritis, testificantes; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xx. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Et memorandum, quod cedula, de quâ fit mentio in isto brevi, missa fuit in cancellariam prædicto vicesimo die Martii, per Willielmum de Edyndon episcopum Wynton', thesaurarium domini Regis, & irrotulatur inferiùs de verbo in verbum, & residet inter brevia Regis de hoc anno, & transcriptum ejusdem cedulæ missum fuit præfato Johanni de Wodehous ad solutiones, juxta formam brevis & cedulæ prædictorum, faciendum.

Les deniers qui serront paiez as seigneurs du North, & assignez pur lour quartier, & as archers de la commune.

Le Roi d'Escoce, a l. hommes d'armes;
Dount pur lui mesmes xvi. s. le jour;
un baneret, a iv. s. le jour;
viii. chivalers, chescun ii. s. le jour;
xl. esquiers, chescun a xii. d.
l. archers a chival, chescun a iv. d. le jour:
& si amont le jour, a iv. l. xii. s. viii. d.;
& par vii. jours, xxxii. l. viii. s. viii. d.;
& par le moys, acounte par xxviii. jours, cxxix. l. xiv. s. viii d.;
& par trois mois, ccclxxxix. l. iv. s.;
& par un quarter, acountez xc. jours, ccccxvii. l.

Le count d'Anegos, a xxx. hommes d'armes;
dount lui mesmes a vi s. viii. d.;
iv. chivalers;
xxv. esquiers:
xxx. archers a chival, parnantz gages come paramont, amont le jour xlix. s. viii. d.;
& par un quarter ccxxiii. l. x. s.

Le seignur de Percy, a c. hommes d'armes:
Monsieur Rauf de Nevili, a lxxx. homes d'armes:
Item, le seigneur Percy c. archers a chival;
Monsieur Rauf de Nevill, a lxxx. archers a chival;
amont le jour, xv. l. iii. s.;
& par xx. jours, ccciii. l.;
& par un quarter, come amount, Mccclxiii. l. x s.

Le seignur de Moubray, a c. hommes d'armes;
dount ii. baneretz,
v. chivalers,
xliii. esquiers:
l. archers a chival, amount le jour a lxxvii. s. viii. d.;
& par xx. jours, lxxvii. l. xiii. s. iv. d.;
& par un quarter, a cccxlix. l. x. s.

Monsieur Thomas de Lucy, a l. hommes d'armes;
dount un baneret,
v. chivalers,
xliv. esquiers:
l. archers a chival, amont le jour a lxxiv. s. viii. d.;
& par xx. jours, a lxxiv. l. xiii s. iv. d.;
& par le quarter, a cccxxxvi. l.

Monsieur Thomas de Rokeby, a xx. hommes d'armes;
dount un baneret,
ii. chivalers,
xvii. esquiers;
xx. archers a chival, amont le jour a xxxi. s. viii. d.;
& par le quarter, a cxliv. l. xx. d.

Monsieur Robert Bertram, a x. hommes d'armes;
x. archers a chival, amont par le quart', lx. l.

Monsieur William Dacre, a x. hommes d'armes;
x. archers a chival, amont par le quart', lx. l.

Monsieur William Heroun, a xx. hommes d'armes;
xx. archers a chival, amont par le quart', cxxiv. l. x. s.

Monsieur Johan de Stryvelyn, a xx. hommes d'armes;
dount un baneret,
ii. chivalers,
xvii. esquiers:
xx. archers a chival, parnantz gages come paramont, amont le quarter, a cxliv. l. xx. d.

Johan de Coupeland, gardein de Rokesburgh a xx. hommes d'armes, & xx. archers a chival, de la garnesture de Rokesburgh; & fra le dit Johan les custages mesmes, de son certein, q'il prent du Roi pur le dit chastel de Rokesburgh.

Monsieur Thomas de Musgrave, a xx. hommes d'armes & xx. archers a chival, de la garnesture de Berewyk; & trovera le dit monsieur Thomas ceux gentz, de son certein, q'il prent du Roi, par an, pur Berewyk.

La somme des hommes d'armes, CCCCLXXX. & tantz des archers a chival.

La somme en deniers MMMCCXXII. l. iii s. iv. d.

Soit brief fait a sire Johan de Wodehous, receivour des dismes de seint eglise, & des xmes & xvmes du poeple de la Trent, de paier & assigner as seignurs susescritz, au commencement de lour quartiers quant ils chivacheront de guerre, de la moite, & del autre moite avant la fyn du quarter des xmes & xvmes dessusdites.

Item, que le dit Johan face paier MMCCCC. archers de la commune a chival, a chescun iv. d. le jour, de lour gages, quant ils commenceront chivaucher de guerre ove les seigneurs, par surveue de son countreroulour, qi serra a ceo deputez par commission nostre seignur le Roi, & par la surveue des seigneurs de Percy & de Nevill.

Indentura de custodiâ Insulæ Vectæ.

A. D. 1347.
An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre nostre seignur Edward Roi d'Engleterre & de France & seignur d'Irelaunde d'une part, & monsieur Henry Husee d'autre part, tesmoigne que le dit Henry ad empris à demurer sur la garde de l'Isle de Wyght, tanque à la fest de Seint Michel preschein avenir, od quarant hommes d'armes & seisant archers, as gages nostre dit seignur le Roi; & commencera d'entrer sa retenance de mesmes les gentz el dit isle al cluse de Pasque preschein avenir, & serra servi des gages pur les dites gentz, solonc ceo q'entre le tresorer nostre dit seignur le Roi & lui purra estre acordez.

En tesmoignance de quelle chose, nostre dit seignur le Roi a l'une partie de ceste endenture demorante devers le dit Henry, & le dit Henry à l'autre partie de mesme l'endenture demorante devers le dit nostre seignur le Roi, ont mys lour sealx.

Done à Westm' le xxii. jour de Marcz, l'an du regne nostre dit seignur le Roi, cest à savoir, d'Engleterre vyntisme primer, & de France oetisme.

Indentura de custodiâ castri de Caresbroke.

A. D. 1347.—An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

AUTIELE endenture est faite entre nostre seignur le Roi & Henr' Romyn, pur la garde du chastel de Caresbroke tanque al dit fest de Seint Michel, od vynt hommes d'armes & vynt archers, & comencera sa retenaunce à la cluse de Pasque.

Don' &c. ut supra.

De vasis & aliis necessariis, pro hospitio Regis, providendis.

A. D. 1347.
An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, constabulariis, ministris, & fidelibus suis, *tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.*

Sciatis quod, assignavimus dilectum nobis Willielmum de Allerton', valettum squilariæ nostræ hospicii nostri, ad vasa de peutre, ac vasa lignea, ænea & ferrea, ac focale, carbones, sal, & omnia alia quæ, pro expensis dicti hospicii nostri in officio prædicto, in partibus transmarinis necessaria fuerint, ad opus nostrum in singulis comitatibus regni nostri Angliæ, ubi ad majus commodum nostrum, & minus dampnum populi nostri, viderit expedire, tam infra libertates quam extra, extra feodum ecclesiæ, in locis ubi fuerint vendenda, providendum & capiendum:

Faciendo tallias inter ipsum Willielmum, & illos à quibus dictas providentias capi contigerit, pretium & quantitatem cujuslibet particulæ earumdem continentes; per quas quidem tallias eis, à quibus dictæ providentiæ sic captæ fuerint, de summis in eisdem talliis contentis, ad octabas Sanctæ Trinitatis proximò futuras, ad scaccarium nostrum satisfieri volumus, ut est justum;

Et ideò vobis & cuilibet vestrum, firmiter injungendo, mandamus, quod eidem Willielmo in hujusmodi providentiis faciendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quociens & quando idem Willielmas vobis scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duratur'.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xxx. die Marcii.

Per cons', & testimonium Willielmi de Retford clerici.

De veniendo ad Regem usque Caleys.

A. D. 1347.
An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Morle, salutem.

Quia, adversarii nostri de Francia magnam armatorum multitudinem in diversis locis congregari fecerunt, & nos & exercitum nostrum, tam per terram quam per mare, invadere & destruere pro viribus machinantur, per quod ad resistendum ipsorum hostili aggressioni, tam de hominibus ad arma quam de aliis, in magno numero oportet celeriter nos muniri;

Vobis, in fide, homagio, & ligeanciâ quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus, quatinus, consideratis necessitate & periculo nobis per dictos adversarios nostros ad præsens iminentibus, cum hominibus de retinentiâ vestra & aliis, quanto plus poteritis, vos paretis, ita quod vos & homines vestri prædicti, sitis apud Sandwicum in octabis Paschæ proximò futuris ad ultimum, prompti & parati exindè versus nos apud Caleis, ex causâ prædictâ transfretaturi;

Et vos ipsi in propriâ personâ vestrâ, vel per aliquem de vestris de quo confiditis, sitis coram concilio nostro apud London', die Mercurii proximò futuro, ad tractandum & loquendum de vadiis vestris, & omnium hominum vobiscum sic profecturorum, à nobis percipiendis:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem nostram & fidelium nostrorum, nobiscum in dictis partibus transmarinis jam existentium, diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxxi. die Marcii.

Per ipsum Regem & cons'.

Super eodem negotio.

A. D. 1347.
An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, priori Hospitalis Sancti Johannis Jerusalem' in Anglia, salutem.

Quia adversarii nostri, &c. *ut supra usque ibi* muniri, & *tunc sic*, vobis in fide & dilectione quibus nobis tenemini, mandamus, affectuosè rogando, quatinùs, consideratis necessitate & periculo nobis per dictos adversarios nostros ad præsens iminentibus, vos unà cum fratre Johanne de Pavely, ac tot aliis hominibus ad arma, armatis & sagittariis, quot commodè colligere & habere poteritis, parare curetis, ita quod vos cum dicto fratre Johanne, & aliis hominibus vestris prædictis, sitis apud Sandwicum in octabis Paschæ proximò futuris, exindè versus nos apud Caleys, ex causâ prædictâ, transfretatur':

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem nostram & fidelium nostrorum, nobiscum in dictis partibus transmarinis jam existentium, diligitis, nullatenus omittatis.

Nolumus enim quod id, quod sic in tam urgenti necessitate nostrâ à vobis fieri petimus, trahatur in consequentiam, seu in præjudicium vobis cedat in futuro.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & cons'.

De habendo Margeriam de la Beche coram concilio Regis.

A. D. 1347
An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, Johanni de Dalton chivaler, salutem. Quia notorius & scandalosus clamor ubique in populo habetur, & querimonia gravissima nobis facta est, quod tu, unà cum aliis de confœderatione tuâ, Margeriam de la Beche, dilecto & fideli nostro Gerardo del Isle legali matrimonio copulatam, die Sancto Paresceues ante auroram diei, apud manerium ipsius Margeriæ de Beaumes juxta Redynges, ubi Leonellus filius noster quamdilectus, custos Angliæ, tunc moram traxit, temeritate præsumptuosâ, infra virgam marescalciæ ipsius custodis, non consideratâ præsentiâ aut reverentiâ ipsius custodis, in DEI & sanctæ ecclesiæ ac nostri irreverentiam & contemptum, læsionemque pacis nostræ, & terrorem dicti custodis, ac aliorum liberorum nostrorum secum commorantium, & totius populi nostri partium prædictarum, vi armatâ rapuistis, & eam invitam, quo volueris, abduxistis:

Nos, volentes super hujusmodi attemptatis, tam horridis & injuriosis, remedium congruum apponi, prout decet; tibi, sub forisfacturâ vitæ &

membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus, firmiter injungentes, quod dictam Margeriam habeas, absque conculcatione corporis sui, coram præfato custode & concilio nostro apud Westm', cum omni festinatione quâ poteris; itâ quod tu & ipsa sitis ibidem die Mercurii proximò post instantem quindenam Paschæ ad ultimum, ad faciendum & recipiendum quod ibidem super hoc tunc contigerit ordinari:

Et hoc, sicut forisfacturam prædictam evitare volueris, nullatenus omittas.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxxi. die Marcii.

Per ipsum custodem & cons'.

De eodem negotio.

REX, Matheo Haydok chivaler, salutem.

Quia notorius & scandalosus clamor ubique in populo habetur, & querimonia gravissima nobis facta est, quod tu & quidam complices tui, Margeriam de la Beche, *&c. ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Custodem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Willielmo Trussel filio Johannis Trussel chivaler.
Edmundo de Mancestr' chivaler.

Pro Philippâ Reginâ Angliæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 22. in Turr. Lond.

REX, Willielmo de Clopton & Johanni Herlyng, collectoribus parvæ custumæ suæ in portu London', salutem.

Cum nuper, considerantes magna onera quæ Philippa Regina Angliæ, consors nostra carissima, circa sustentationem liberorum nostrorum sustinet hiis diebus, concesserimus eidem Reginæ octingentas quaterviginti & undecim marcas, quinque solidos, novem denarios, unum obolum & unum quadrantem, percipiend' singulis annis de exitibus dictæ parvæ custumæ nostræ in portu prædicto, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ per æquales portiones, pro sustentatione & expensis liberorum nostrorum prædictorum, quousque de sustentatione eorumdem competenter duxerimus ordinandum, prout in litteris nostris patentibus indè confectis, plenius continetur;

Vobis mandamus, quod præfatæ consorti nostræ, vel ejus in hac parte attornato, ducentas quaterviginti & decem & septem libras, duos solidos & undecim denarios, de exitibus custumæ prædictæ, pro termino Paschæ proximò præterito, solvatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum; recipientes à præfatâ consorte nostrâ, vel ejus attornato prædicto, litteras acquietantiæ quæ pro nobis & vobis sufficientes fuerint in hac parte:

Et nos vobis indè in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, iii. die Aprilis.

De supersedendo pro villis ad quas naves non pertinent; & etiam de contributione faciendâ ad inveniendum naves.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni de Monte Gomeri, admirallo flotæ suæ navium versus partes occidentales, vel ejus locum tenenti, salutem.

Licet certæ villæ de admiratu vestro, ad inveniendum certas naves de illis sexaginta navibus quæ de admiratu vestro ordinatæ sunt, ad proficiscendum supra mare in obsequium nostrum, unà cum aliis sexaginta navibus de admiratu boriali, sint assessæ, juxta formam cujusdam cedulæ per vos in cancellariam nostram liberatæ;

Quia tamen quamplures villarum prædictarum sunt longè distantes à mari, & à brachiis maris ad quas aliquæ naves non pertinent, nec aliquibus temporibus pertinuerunt, & quædam villæ super costeras maris situatæ, sunt ita debiles & exiles quod naves non habent; & quædam aliæ villæ naves habentes, naves super ipsas assessas, sine adjutorio aliarum villarum & hamelettorum, quæ eis in singulis oneribus contributoriè existunt, invenire non valeant, sicut ex clamosâ insinuatione, tam magnatum quam aliorum popularium regni nostri Angliæ, coram concilio nostro est testificatum; & sic, propter indebitam assessionem hujusmodi navium per vos sic factam, arraiatio & profectio dictarum sexaginta navium de admiratu vestro impediri verisimiliter formidatur; & intentionis nostræ & concilii nostri non extitit, nec existit, quod aliquæ villæ naves non habentes, ad inveniendum naves pro obsequio nostro prædicto, juxta ordinationem indè factam assiderentur, set quod dictæ sexaginta naves de admiratu vestro, & dictæ aliæ sexaginta naves de admiratu boriali, in portubus & locis ubi inveniri possunt arestentur; & quod villæ & hameletta vicina eisdem portubus, & locis naves habentibus contributoria ad hoc contribuant: & quod marinarii & sagittarii, qui pro munitione navium prædictarum, juxta ordinationem prædictam, necessarii fuerint, in villis & locis mari propinquis, ac aliunde, ubi promptius & celerius expedire videbitur, eligantur & capiantur:

Nos, considerantes dampna & pericula, quæ, per retardationem arraiationis & profectionis dictarum navium supra mare, nobis & toti regno nostro evenire poterunt, ac volentes hujusmodi dampna & pericula, in quantum poterimus, prævenire, vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod dictas sexaginta naves de admiratu vestro, in portubus & locis ubi eas melius & commodius habere poteritis, tam infra libertates quam extra, capi & arestari; & villas & hameletta vicina quæ eisdem portubus, & locis per quæ naves illæ invenientur, in singulis oneribus contribuere debent, et solent, ad contribuendum rationabiliter pro portione ipsos contingente, ad dictas naves inveniendum compelli: & homines marinarii & sagittarii, qui pro munitionibus navium illarum necessarii fuerint, in villis & locis mari propinquis, ac aliunde, ubi magis expedire videbitur, infra libertates et extra, eligi & capi, & in navibus prædictis poni faciatis, cum eisdem navibus, dilatione & excusatione quibuscumque postpositis, supra mare proficiscamini juxta ordinationem prædictam, & prout vobis per nos & similiter per concilium nostrum plenius est injunctum: demandæ quam facitis hominibus villarum & locorum quæ naves non habent, & quæ aliis naves habentibus contributoriè non existunt, pro aliquibus navibus ex causâ prædictâ inveniendis, omninò supersedentes.

Taliter vos habentes in hac parte, ne propter inordinatam exactionem de navibus vel hominibus, seu tepiditatem & negligentiam vestram in hac parte, materiam habeamus ad vos & vestra graviter capiendi.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, v. die April'.

Per cons'.

Consimile breve dirigitur Johanni Howard, admirallo flotæ navium versus partes boriales vel ejus locum tenenti, sub eâdem datâ.

De navibus parandis pro passagio comitis Huntyngdon'.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burgherssh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, salutem.

Cum dilectus & fidelis noster Willielmus de Clynton' comes Huntyngdon' cum certis hominibus ad arma & aliis, ad nos ad partes transmarinas juxta Caleys, in quibusdam navibus, quas pro passagio suo parari fecit, celeriter sit venturus;

Nos, nè passagium aliorum magnatum & fidelium nostrorum, quos ad nos venire mandavimus, pro defectu navigii impediatur; volentes naves sufficientes pro eorum passagio, adcitius quo poterimus, apud Dovorr' & Sandwicum congregari;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnibus & singulis magistris & marinariis navium pro passagio dicti comitis Huntyngdon' ordinatarum, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, ex parte nostrâ injungatis, quod statim cum dictus comes & homines sui in dictis partibus transmarinis applicuerint & ad terram positi fuerint, cum dictis navibus ad portum de Sandwico vel Dovorr', prout melius expedire viderint, redeant, & se ibidem teneant pro passagio dictorum magnatum & fidelium nostrorum tunc ad nos venturorum, prout eisdem dominis & magistris tunc injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac expeditionem nostram diligitis, nullo modo omittatis.

Teste Custode, prædicto apud Redyng, v. die April'.

Per ipsum Regem ac custodem & cons'.

De lanis Regi mutuandis.

A.D. 1347. An 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Mittimus ad vos dilectum clericum nostrum, Nicholaum de Staunford, cum quibusdam litteris sub privato sigillo nostro, ad statum nostrum, & guerræ nostræ Franciæ, & necessitatem nostram in hac parte, necnon subventionem quam prælati & religiosi ac alii de clero regni Angliæ, in concilio nostro apud Westm' ultimò summonito, gratâ consideratione singillatim, ac etiam magnates & cæteri laici de communitate dicti regni nostri Angliæ, in eodem concilio, prætextu necessitatis prædictæ, nobis fecerunt, vobis exponendum;

Rogantes quatinùs velitis ad contenta in dictis literis nostris, necnon ad ea quæ dictus clericus noster vobis in eâ parte dicet, ex parte nostrâ, intimam considerationem habere, & nobis, in præsenti necessitate, de lanis vestris per viam mutui taliter subvenire, quod subsidium vestrum nobis sic impendendum, sentiamus nobis profuturum; per quod vestram benivolentiam experiri valeamus, & vobis exindè specialius regratiari teneamur;

Et de eo quod indè facere volueritis, nos per dictum clericum nostrum, cui in dicendis ex parte nostrâ plenam fidem per vos adhibere volumus, reddatis distinctè & apertè certiores: vobis enim, sicut aliis de clero & communitate, qui nobis ex causâ prædictâ hujusmodi mutuum facere promiserunt, de proficuis nobis in dicto concilio concessis, pro hujusmodi mutuo lanarum, satisfacere promittimus tempore constituto.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, viii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, quibus subscripti mittuntur, sub eâdem datâ; videlicet,

Eborum.
- *Decano & capitulo beati Petri Eborum,*
- *Capitulo Beverlaci,*
- *Capitulo de Hoveden,*
- *Capitulo de Ripoun,*
- *Abbati beatæ Mariæ Eborum,*
- *Magistro Sancti Leonardi Eborum,*
- *Abbati de Seleby,*
- *Abbati de Meaux,*
- *Abbati de Kirkestall',*

quibus Nicholaus de Staunford clericus mittitur.

Eborum.
- *Abbati de Bella Landa,*
- *Abbati de Sallaye,*
- *Abbati de Rupe,*
- *Abbati de Fontibus,*
- *Abbati de Rievall',*
- *Abbati de Gerovall',*
- *Abbati de Whitby,*
- *Abbati de Sancta Agatha,*
- *Priori de Kirkeham,*
- *Priori de Wartre,*
- *Priori de Bridelyngton,*
- *Priori de Malton,*
- *Priori de Drax,*
- *Priori de Novo Burgo,*
- *Priori de Boulton,*
- *Priori de Gisburn,*
- *Priori de Sancto Oswaldo,*
- *Priori de Hautemprise,*
- *Priori de Feriby,*
- *Priori de Watton,*
- *Magistro Willielmo de la Mare,*
- *Radulpho Turvill,*
- *Magistro Thomæ Sampson,*
- *Magistro Gilberto de Welton,*
- *Johanni Giffard,*
- *Magistro Thomæ de Nevill,*
- *Magistro Thomæ de la Mare,*
- *Magistro Johanni de Ipre,*
- *Johanni de Wodehous,*
- *Ricardo de Otryngham,*
- *Episcopo Dunolm',*
- *Priori & capitulo Dunolm',*
- *Priori de Tynemuth,*
- *Decano de Aukeland,*

quibus Nicholaus de Staunford clericus mittitur.

Eodem modo mandatum est episcopis, decanis & capitulis, abbatibus, prioribus, &c. in cæteris comitatibus Angliæ, quorum nomina specificantur in formâ suprascriptâ.

De vexillis pro navibus emendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, collectoribus & receptoribus subsidii duorum solidorum de sacco, & sex denariorum de librâ, pro navibus supra mare inveniendis, in portu London' concessi, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod octo vexilla pro quatuor navibus, quarum una La Edward de Grenewych, & alia La Seinte Mariecogg de London', tertia La Plente de Hooke, & quartà La Barnabe de London', quæ promptæ & paratæ existunt ad proficiscendum exindè cum aliis navibus supra mare, in obsequium nostrum, de denariis per vos de dicto subsidio receptis & collectis, emi, & magistris dictarum navium, videlicet, cuilibet eorum duo vexilla, ad ponendum in eisdem navibus, liberari facietis:

Et de custubus quos circa emptionem & provisionem dictorum vexillorum apposueritis, vobis in compoto vestro quem de eodem subsidio reddere tenemini, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, viii. die Aprilis.

Per cons'.

De prisonibus Franciæ, sub securâ & arctâ custodiâ detinendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, venerabilibus patribus, Johanni archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, & Willielmo Wynton' episcopo, ac, dilectis & fidelibus nostris, Richardo de Stafford, & Petro de Gildesburgh, salutem.

Ob aliquas causas, undè noviter sumus moti, vobis mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quatinùs dominum de Tankervill, qui nuper in partibus Franciæ de guerrâ captus fuit, & in custodiâ vestrâ, ut accepimus, jam existit, sub securâ & artâ custodiâ, in aliquo loco forti & benè murato, poni & teneri faciatis, absque eo quod colloquium cum aliquo de cætero habeat, aut quovis modo communicet, vivâ voce aut literatoriè, clam vel palam, sine mandato nostro speciali; servitores suos, & secum commorantes, extra locum prædictum exire, modo aliquo, non sinentes.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, x. die Aprilis.

Consimile breve dirigitur Thomæ de Holand, pro comite de Eu constabulario Franciæ, sub eâdem datâ.

Pro mercatoribus de Venetiis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus admirallis, majoribus, ballivis, ministris, & fidelibus suis, in Angliâ & Hiberniâ, per terram sive per mare constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, prætextu amicitiæ mutuæ, inter nos & nostros subditos, ac ducem & communitatem Venetiarum nutriendæ, ad instantem supplicationem Nicholetti Contarini, consulis mercatorum Venetiarum apud Brugges in Flandria, &, dilecti mercatoris nostri, Nicholai Bartholomæi;

Suscepimus omnes & singulos mercatores de Venetiâ, veniendo infra regnum nostrum Angliæ, ac dictam terram nostram Hiberniæ, & alibi infra dominium nostrum, *&c. prout in consimilibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege juxta Calesium, x. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Prohibitio contra procurationes pro expensis cardinalium, circa tractatum pacis, moram in Francia trahentium.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw III. p. 1. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Cùm, in parliamento nostro, apud Westm' ultimò tento, de communi assensu procerum, magnatum, ac totius communitatis regni nostri Angliæ, ordinatum & concordatum fuisset;

Quod nulla solutio cardinalibus, nunciis sedis apostolicæ, ad partes Franciæ destinatis, occasione nuntiationis suæ, pro tractatu, extra regnum nostrum Angliæ quovis modo habito, seu habendo, nomine procurationum, per aliquos de dicto regno nostro Angliæ fiat;

Ac jam datum sit nobis intelligi quod Anibaldus, episcopus Tusculanensis, & Stephanus, tituli Sanctorum Johannis & Pauli, presbyteri dictæ sedis cardinales, qui in dictâ terrâ Franciæ circa tractatum hujusmodi à jamdiu morabantur, quamplures procuratores suos in dictum regnum nostrum Angliæ cum litteris, bullis, & aliis, nobis & populo dicti regni nostri Angliæ valdè præjudicialibus, transmiserunt, ipsique procuratores, absque licentiâ nostrâ, seu nostro conductu, contra ordinationem in dicto parliamento;

Ac contra proclamationes & inhibitiones, ex parte nostrâ, nè quis, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & aliorum quæ nobis forisfacere poterit, bullas, litteras, seu instrumenta, nobis & dicto regno nostro Angliæ, dampnosa seu præjudicialia, aut alia, quæ præjudicialia non fuerint, nisi ea priùs custodibus portuum, ubi applicuerint, ostenderet, deferret, seu deferri faceret, publicè factas; literas, bullas, & instrumenta, pro procuratoribus dictorum cardinalium in eodem regno levandis, & alia nobis & dicto regno nostro Angliæ præjudicialia & dampnosa, infra idem regnum nostrum Angliæ clamdestinè detulerunt, & ea, custodibus portuum, ubi applicuerint, minimè ostensa, vobis liberârunt exequenda;

Quo prætextu vos quam magnas pecuniarum summas, pro expensis ipsorum cardinalium, pro tempore quo circa dictum tractatum in dictâ terrâ Franciæ moram fecerunt, à subditis nostris in dicto regno nostro Angliæ exigi & levari demandastis, in nostri contemptum & præjudicium, & dictorum subditorum nostrorum depressionem & depauperationem manifestam, & contra formam ordinationis & concordiæ supradictarum;

Nos, hujusmodi attemptatis, tam præsumptuosis & voluntariis, nobis & dicto regno nostro Angliæ notoriè præjudicialibus, remedio quo convenit rationabiliter obviare, ordinationemque & concordiam prædictas volentes inviolabiliter observari;

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, ac sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, districtè prohibemus, nè quicquam, pro procurationibus prædictis, ab aliquibus de dicto regno nostro Angliæ, prætextu hujusmodi literarum, bullarum, seu aliorum quorumcumque commissionum, mandatorum aut instrumentorum, ad opus ipsorum cardinalium exigatis nec levetis, nec per alios exigi vel levari faciatis, nec aliquos ad hoc artetis seu coherceatis, vel artari seu coherceri faciatis, nec quicquam in hâc parte attemptetis, nec per vos, nec vestros, arte vel ingenio, attemptare præsumatis, quod in nostri, seu dicti regni nostri Angliæ, præjudicium vel impugnationem, aut enervationem ordinationis & concordiæ prædictarum, cedere poterit ullo modo;

Et, si quid per vos, aut vestros, in contrarium aliqualiter fuerit attemptatum, id sine difficultate aliquâ revocari facietis, vel alias contra vos tanquam dictarum ordinationis & concordiæ impugnatorem, & nobis contrarium, & rebellem nostrum, & dicti regni nostri Angliæ inimicum, cum rigore, quo de jure possumus, prout ad hoc vinculo juramenti astringimur, procedemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xii. die Aprilis.

Per ipsum Regem, custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur episcopis subscriptis sub eadem datâ; videlicet, Episcopis Sarum, Cicestr', Wynton', Elien', Exon', Karliol', London', Wygorn', Norwic', Hereford', Coventr' & Lich', Bathon' & Wellen', & archiepiscopo Eborum, & collectoribus procurationum card' in episcopatu Wynton', & archiepiscopatu Cantuar'.

De custodiendo omnes portus & loca maritima infra forestam Regis de Purbyk.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto nobis Radulpho de Baggeleye, constabulario castri sui de Corff', salutem.

Volentes securitati & defensioni portuum de Werbergh, Kymerych, Shortmannespool, Swanewych, Stodelond, & Broukeseye, ac aliorum locorum maritimorum infra forestam nostram de Purbyk, ad dictum castrum pertinentium, contra hostiles alienigenarum, hostium nostrorum, incursus providere;

Assignavimus vos ad custodiendum omnia portus & loca prædicta, & ad dictos hostes nostros, si partes illas ingredi præsumpserint, viriliter repellendum: necnon ad supervidendum arraiationem omnium hominum pro custodiâ terræ maritimæ partium prædictarum, & quod homines illarum partium destructiones & transgressiones de feris & venatione nostris in dictâ foresta existentibus, non faciant, & ad omnes delinquentes in hâc parte, prout rationabiliter & de jure fuerit faciendum, castigandum & puniendum.

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa omnia & singula intendatis in formâ prædictâ: damus autem præfatis hominibus, ac omnibus ballivis, ministris & fidelibus nostris portuum & locorum prædictorum, necnon vicecomiti nostro Dors', tenore præsentium in mandatis, quod vobis in præmissis omnibus & singulis pareant & intendant, quociens & prout eis vel eorum alicui, scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duratur'.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xii. die April'.

De retentione galearum, & conveniendo cum duce & concilio Januæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 20. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Antonii Ususmaris, Willielmi de Flisco canonici Eborum, & Antonii de Flisco germani ejusdem Willielmi, pleniùs confidentes, ipsos, & quemlibet eorum, nostros constituimus procuratores, & nuncios speciales;

Ad firmandum pro nobis, & nostro nomine, duodecim galeas, viris, armis, & omni apparatu necessario, sufficienter armatas, ad nostrum fidele servitium sive opus, quo rectiùs & citiùs poterunt, versus partes Flandriæ accessuras;

Et ad conveniendum, nomine nostro, cum dictarum patronis & ductoribus galearum, de ipsorum patronorum, nautarum & galearum, ut præmittitur, armatarum, stipendiis & mercede;

Et ad conveniendum cum duce & concilio Januæ, nomine nostro, de faciendâ satisfactione & emendâ Januensibus, dampnificatis per Anglicos, per modum & formam quibus convenerint & concordaverint procuratores prædicti;

Necnon ad conveniendum cum præfato duce & concilio, quod Januenses & districtuales communes Januæ in regno nostro Angliæ, & locis aliis nobis subditis, ac Anglici, & alii subditi nostri, Januæ, & in locis dicto duci & communitati Januæ subditis, possint morari, negotiari, atque mercari liberè & securè, custumas consuetas seu debitas subeundo;

Quibus nostris procuratoribus & nunciis, & cuilibet eorum insolidum, in præmissis, & eorum quolibet, plenam, auctoritate præsentium, concedimus facultatem;

Promittentes nos, & nostros hæredes, gratum, ratum, & firmum perpetuò habituros quicquid per dictos procuratores & nuncios, & eorum quemlibet, in prædictis actum fuerit, sive gestum, sub ypotecâ & obligatione bonorum nostrorum

In cujus, &c.

Dat' juxta Calesium, xiii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Ad priorem Sancti Johannis Jerusalem, de veniendo ad Regem usque Caleys.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Angliâ, salutem.

Cum nuper, pro eo quod adversarii nostri de Francia magnam armatorum potentiam in diversis locis congregari faciunt, & nos & excercitum nostrum, tam per terram quam per mare, invadere & destruere pro viribus machinantur, vobis mandaverimus quod vos, unà cum fratre Johanne de Pavely, ac tot aliis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot commodè colligere & habere possetis, pararetis; ita quod vos, cum dictis fratre Johanne, & aliis hominibus vestris, essetis apud Sandwicum in octabis Paschæ proximò præteritis, exindè versus nos ex causâ prædictâ, transfretaturi:

Et quia intelleximus quod vos, tempore receptionis dicti mandati nostri, ob gravem infirmitatem corporis vestri, quâ tunc detinebamini, absque vestri periculo minimè laborare potuistis, vobis, in fide & dilectione quibus nobis

tenemini, mandamus, attentè rogando, quod, si in propriâ personâ vestrâ, causâ infirmitatis hujusmodi, ad præsens non poteritis commodè laborare, tunc præfatum fratrem Johannem de Pavely cum tot aliis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, quot de familiâ vestrâ & aliundè juxta statûs vestri decentiam, in tantâ necessitate nostrâ videritis faciendum, cum omni celeritate quâ fieri poterit, parari faciatis;

Ita quod idem frater Johannes & dicti homines vestri sint apud Sandwicum in Crastino Ascensionis Domini proximò futuro ad ultimum, prompti & parati exindè versus nos juxta Caleys transfretaturi:

Et hoc, sicut nos & salvationem nostram ac celerem expeditionem guerræ nostræ Franciæ diligitis, & sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xiii. die April'.

Per ipsum Regem.

Quod ex officio, & non ad instantiam abbatis Sanctæ Edmundi, temporalia episcopatûs Norwici Rex cepit in manum suam.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Cales. 21 Ed. III. m. 18. in Turr. Lond.

REVERENDO in CHRISTO patri, G. DEI gratiâ, Sanctæ Mariæ in Cosmodyn diacono cardinali, seu alii cuicumque auditori in causis & negotiis, inter reverendum patrem, W. Norwic' episcopum, ex parte unâ, & abbatem monasterii de Sancto Edmundo ex alterâ, in curiâ Romanâ pendentibus, per sedem apostolicam deputato, Edwardus, &c. salutem.

Cùm nos, propter quendam contemptum, in præjudicium nostrum & jurium coronæ nostræ per dictum episcopum nuper factum, ex officio nostro, ipsius episcopatûs Norwic' temporalia seisiverimus, & in manum nostram ceperimus, juxta jura & consuetudines regni nostri Angliæ, ritè & legitimè, & justitiâ exigente;

Ac quidam, ut accepimus, nitantur astruere quod processus hujusmodi facti erant ad dicti abbatis procurationem & instantiam, ut sic ex hoc idem abbas indebitè prægravetur;

Vobis notum facimus quod dicti processus, omnes & singuli, habiti in hâc parte, ex nostro procedebant officio, præfato abbate nullatenus procurante, aut judicium vel instantiam figurante.

In cujus, &c.

Dat' juxta Cales', xxvi. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De navibus usque Sandwicum venire faciendis, pro passagio Johannæ filiæ Regis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod omnes naves in portu prædicto existentes, victualibus munitas, usque Sandwicum sine dilatione venire faciatis; exindè ad nos ad partes de Caleys, in comitivâ Johannæ filiæ nostræ carissimæ, & aliorum magnatum & fidelium nostrorum, ad nos venturorum, profecturas:

Et hoc, sicut vos ipsos indempnes servare volueritis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xxviii. die Aprilis.

Per cons'.

Pro R. de Shelton, de ordine militari, ad prælium apud Crescy suscepto; & de pardonatione.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, & pro eo quod, dilectus & fidelis noster, Radulphus de Shelton, in comitivâ nostrâ, ad prælium apud Cressy, in partibus transmarinis, inter nos & adversarios nostros Franciæ commissum, ordinem suscepit militarem;

Pardonavimus eidem Radulpho illos contemptum & transgressionem, quos fecit, de eo quod ipse, juxta proclamationes, in singulis comitatibus regni nostri Angliæ, de mandato nostro factas, quod omnes illi, qui quadraginta libratas terræ tenebant, ante certum terminum, jam præteritum, ordinem militarem susciperent, ordinem illum non suscepit ante prælium supradictum;

Pardonavimus insuper eidem Radulpho omnes exitus & amerciamenta, super ipsum ex causis præmissis ad opus nostrum exacta;

Nolentes quod idem Radulphus, occasionibus prædictis, per nos vel hæredes nostros, seu ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, primo die Maii.

Per breve de privato sigillo.

De capiendo Johannem de Dalton & complices suos.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Suth't', salutem. Cum Johannes de Dalton, ac quidam alii malefactores & pacis nostræ perturbatores, in non modicâ multitudine, modo guerrino, nobis in partibus transmarinis, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ & jurium nostrorum, existentibus, infra virgam hospitii Leonelli filii nostri carissimi, custodis Angliæ, manerium de Beaumes juxta Redyng noctanter & seditiosè insultarunt, & illud felonicè fregerunt; & Margeriam, quæ fuit uxor Nicholai de la Beche, ibidem rapuerunt contra pacem nostram, & Michaelem de Ponynges le uncle, & Thomam le Clerc de Shipton, & quosdam alios ibidem nequiter interfecerunt, & bona & catalla ad valenciam mille librarum ibidem inventa, furtivè ceperunt & asportaverunt:

Necnon diversos homines ibidem existentes verberaverunt, vulneraverunt & malè tractaverunt ita quod de vitâ eorum desperatur, alia enormia innumera contemptabiliter perpetrando;

Quodque dictus Johannes & quidam alii sui complices & fautores, noctè, dieque incedentes in ballivâ tuâ, & diversos malefactores & pacis nostræ perturbatores ad se attrahentes, & congregationes, confœderationes, & conventicula illicita facientes, ibidem vagantur & discurrunt, in læsionem pacis nostræ; undè præsumptio mala oritur, & mala & incommoda per ipsorum improbitatem poterunt evenire, nisi eorum malicia celeriùs refrænetur.

Nos, pacem nostram illæsam corditer affectantes observari, & hujusmodi periculis & incommodis, viis & modis quibus poterimus, volentes præcavere, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod in locis in ballivâ tuâ, ubi melius expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, nè qui, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, eidem Johanni, seu complicibus suis prædictis adhereant, seu ipsos receptent aut manuteneant, nec cum eis communicent quovis modo;

Et ipsum Johannem & complices suos prædictos, si in ballivâ tuâ inveniri poterunt, capias, & usque Turrim nostram London', salvò & securè duci facias, constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenenti, ibidem liberandos;

Quibus mandavimus quod ipsos à te recipiant, & in prisonâ Turris prædictæ custodiant, quousque aliud indè præceperimus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, primo die Maii.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

De recipiendo Johannem de Dalton & alios infra Turrim London'.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni Darcy, constabulario Turris suæ London', vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Mandamus vobis firmiter injungentes quod,
Johannem filium Roberti de Dalton, chivaler,
Willielmum filium Johannis Trussel, de Cublesdon, chivaler,
Thomam Dardern, chivaler,
Matheum Haydok, chivaler,
Edmundum de Mauncestre, chivaler,
Thomam de Charnel, chivaler,
Thomam de Dutton,
Robertum de Dalton, le cosyn,
Willielmum Whitacre, de com' Warr'.
Henr' Mawaryn,
Johannem Broun,
Gilbertum de Haydok,
Robertum de Dalton, patrem Johannis de Dalton,
Sarram Baillof, matrem Roberti de Dalton le cosyn,
Adam Longbok, taillour, de Loundres,
Willielmum Haydok,
Willielmum de Whitton, &
Johannem de Notebem,

de raptu Margeriæ, quæ fuit uxor Nicholai de la Beche, & de morte Michaelis de Ponynges le uncle, & Thomæ le Clerc de Shipton, & de aliis feloniis, transgressionibus, excessibus, & contemptibus nobis apud Beaumes juxta Redyng felonicè & proditionaliter factis, coram dilectis & fidelibus nostris Willielmo de Thorp & sociis suis, justiciariis nostris ad felonias, transgressiones, excessus & contemptos audiendum & terminandum, assignatis, per breve nostrum sint indictati, & per processum eorumdem præfatis Willielmo & sociis suis prædictis factum exigend' in comitatu Wiltes' positi sunt ad utlagandum, sicut per tenorem indictamentorum & recordi, & processûs indè factorum, nobis in cancellariâ nostrâ de mandato nostro missum, nobis constat, quos per vicecomites singulorum comitatuum regni nostri Angliæ capi, & usque Turrim prædictam salvò & securè duci, & vobis ibidem liberari præcepimus, ab ipsis & eorum quolibet recipiatis, & in prisonâ Turris prædictæ salvò custodiri faciatis;

Ita quod ab eâdem nullo modo deliberentur, sine mandato nostro speciali: & hoc nullo modo omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', primo die Maii.

Per ipsum Regem & cons'.

Pro duce Gelriæ, de indempnitate, si filiam ducis Brabantiæ non in uxorem ducat.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

NOS, Dei gratiâ, Edwardus Franciæ & Angliæ Rex, ac Willielmus marchio Juliacen', notum esse volumus universis quod nos, conjunctim & divisim, & quilibet nostrûm insolidum, & pro toto, bonâ fide:

Promisimus & promittimus, potenti principi, nostri prædicti Regis nepoti carissimo, Ronaldo duci Gelrensi, comiti Zuytphanien', suisque hæredibus & successoribus, hominibus, opidis, atque terris;

Si contingat, illustrem principem, dominum Johannem, prædictâ gratiâ, ducem Brabantiæ, aut suos hæredes, super præfatum ducem Gelriæ, suos hæredes, vel successores, homines, opida, sive terras, per viam juris, aliquam pœnam pecuniariam ritè acquirere, vel lucrari, ex eâ ratione vel causâ, quod antedictus dux Gelrensis sibi præfati ducis Brabantiæ filiam non associavit matrimonialiter in uxorem;

Quod nos, hæredes & successores nostri, hujusmodi pœnam pecuniariam, per viam juris à dicto duce Gelrensi, seu suis hæredibus, ritè, ut prædicitur, evincatur, pro supradicto duce Gelriæ, suis hæredibus & successoribus, hominibus, opidis, atque terris, sine defectu quolibet persolvemus, hiis, quibus pro tempore solutio dictæ pœnæ debeat pertinere.

Insuper, si prædictus dux Brabantiæ, sui hæredes, successores, vel homines, sæpedicto duci Gelriæ, aut suis hæredibus, successoribus, opidis, sive terris, extra viam juris violenter moveret, seu moverent, guerras, inimicitias, seu rancores occasione sive causâ prænarratis;

Nos, nostrique hæredes & successores, memorato duci Gelrensi, suisque hæredibus, successoribus, hominibus, opidis, atque terris, præfatâ guerrâ durante, cum potenti manu assistemus; numquam facturi cum duce Brabantiæ, pro tempore existenti, pacem sive treugas, nisi dux Gelriæ, pro tempore existens, in hiis unà nobiscum includatur;

Ad quæ omnia & singula nos, & hæredes nostros, firmiter obligamus.

In quorum omnium testimonium & munimen præsentes litteras conscribi, & sigillorum nostrorum robore jussimus communiri.

Dat' ante Calesium, die vi. mensis Maii, anno Domini MCCCXLVII.

Salvus conductus pro W. de Tours, & aliis ad Scotiam profecturis, ad necessaria in usum Regis Scotiæ, captivi, afferendum.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Willielmus de Tours de Scotiâ, qui in comitivâ dilecti & fidelis nostri, Walteri de Manny, de partibus Franciæ, sub conductu ipsius Walteri, in Angliam venit, de licentiâ nostrâ ad partes Scotiæ, cum tribus hominibus equitibus de Scotiâ, pro expensis, pro sustentatione David de Bruys, & aliorum prisonum de Scotiâ, in prisonis nostris in Anglia existentium, quærendis, sit profecturus;

Et prædictus Walterus assumpserit, coram nobis, quod prædictus Willielmus, seu alii de familiâ suâ, arma contra nos seu nostros non portabunt, nec quicquam nobis præjudiciale attemptabunt;

Nos, volentes securitati ipsius Willielmi, & dictorum trium aliorum hominum equitum, secum profecturorum, providere, suscepimus ipsum Willielmum, & dictos alios tres equites, & bona sua quæcumque, eundo versus dictas partes Scotiæ, ex causâ prædictâ, ibidem morando, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram, &c. *prout in consimilibus litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Redyng, viii. die Maii.

Per concilium.

De supervidendo castra, fortalitia, & alia in ducatu Aquitanniæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, magistro Johanni Wawayn constabulario nostro Burdegaliæ, & Waltero de Weston ejusdem constabularii locum tenenti, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos conjunctim & divisim, ad supervidendum omnia castra, fortalitia, civitates, burgos, villas, terras & tenementa in ducatu nostro Aquitaniæ, de novo adquisita, & ad ea, si necesse fuerit, extendenda;

Et ad informandum vos & quemlibet vestrûm de vero valore eorumdem, ac de donationibus, tam per nos quam locum nostrum tenentes in ducatu prædicto, ac senescallos nostros ibidem, quibuscumque personis à tempore domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, hucusque factis; ac de meritis illorum, quibus hujusmodi donationes factæ fuerunt;

Necnon de vadiis, si quæ aliis personis quam illis qui super custodiâ locorum nostrorum propriorum commorantur, tempore pacis vel treugarum, contra inhibitiones nostras ante hæc tempora factas, soluta fuerint;

Et etiam ad supervidendum & examinandum statum & cussiones monetarum nostrarum per totum ducatum nostrum prædictum, & defectus eorumdem; & ad defectus hujusmodi debitè corrigendum: necnon ad scrutandum omnes naves de regno nostro Angliæ ad dictum ducatum venientes, si lanæ, panni, vel alia mercimonia custumabilia ab eodem regno, non custumata vel non cokettata, in nostri fraudem & deceptionem, contra ordinationes & proclamationes ex parte nostrâ super hoc factas, ducta fuerint, necne;

Et ad omnia, lanas, pannos, & mercimonia, quæ in eisdem navibus non custumata, & non cokettata inveniri contigerit, in manum nostram tanquam nobis forisfacta capiendum; ita quod nobis de omnibus forisfacturis hujusmodi plenariè respondeatur;

Et ad certificandum nos cum omni celeritate de omnibus & singulis prædictis, ac de toto facto vestro, unà cum avisamento vestro in hâc parte, ut nos indè certiorati, ulterius super hoc ordinari faciamus quod de concilio nostro, pro commodo nostro, fore viderimus faciendum.

Et ideò vobis mandamus, quod præmissa omnia & singula faciatis in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis subditis nostris de ducatu prædicto, necnon dominis, magistris & marinariis navium, ac mercatoribus & eorum servientibus in eodem ducatu applicaturis, tenore præsentium in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrum in executione præmissorum, sub gravi forisfacturâ nostrâ, respondeant, pareant, & intendant, prout eis scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, juxta Caleys, x. die Maii.

Per ipsum Regem & cons'.

De prisonibus ducendis usque castrum de Odyham.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Willielmum Trussel de Cublesdon, constabulario castri nostri de Odyham, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod Willielmum de Rameseye, & Walterum de Haliburton, milites, prisones de Scotiâ, in custodiâ dilecti nobis, Thomæ de Foxle, constabularii castri nostri de Wyndesore, existentes, à præfato Thoma per indenturam, indè inter vos & ipsum modo debito conficiendam, recipiatis, & eos salvò custodiri faciatis, donec aliud indè duxerimus demandandum:

Mandavimus enim præfato Thomæ quod ipse prædictos, Willielmum & Walterum, vobis liberari faciat, custodiendos in formâ prædictâ; & hoc nullo modo omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xii. die Maii.

Per concilium.

Et mandatum est præfato Thomæ, quod ipse prisones prædictos, sic in custodiâ suâ existentes, præfato Willielmo, vel dicto locum suum tenenti, per indenturam hujusmodi liberari faciat, custodiendos in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per concilium.

De festinando ad Regem, totâ potentiâ Franciæ congregatâ, & prælium secum citra Pentecosten commissurâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Henrico comiti Lancastriæ, consanguineo suo carissimo, salutem.

Quia pro certo didicimus quod inimici nostri de Francia, congregatâ totâ potentiâ Franciæ, prompti sunt & parati ad veniendum ad nos, citra instans festum Pentecostes, proximò futurum, bellum nobis commissuri, & nos, & fideles nostros, nobis assistentes, pro viribus destructuri;

Per quod de vestro, & aliorum fidelium nostrorum auxilio, ad resistendum ipsorum hostili aggressioni, in præsenti necessitate, plurimum indigemus;

Vobis in fide, dilectione, & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus quatinùs, consideratâ hujusmodi necessitate tam urgenti, ad nos, quanto potentiùs poteritis, non expectato equorum vestrorum eskippamento, quibuscumque excusationibus & dilationibus cessantibus, acceleretis; ita quod, per vestri defectum, seu tepiditatem, nobis, & nostris, dampnum, vel periculum, per hujusmodi inimicorum nostrorum subitam aggressionem, non eveniat.

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac vestrum, salvationemque & defensionem nostri, & dicti regni nostri Angliæ diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Johanni de Veer comiti Oxon'.
Laurentio de Hastynges comiti Pembr'.
Johanni Fitz Wauter.
Hugoni le Despenser.
Waltero de Manny.
Jacobo de Audele.
Guidoni de Bryane.
Rogero de Bello Campo.
Johanni de Insula.
Johanni de Grey de Ruthyn.
Johanni de Grey de Codenore.
Johanni de Norwico.
Reginaldo de Cobham.
Johanni de Bohun de Midhirst.
Johanni de Monte Acuto.
Roberto de Scales.
Roberto de Bourgherch.
Roberto de Colvill.
Johanni de Colvill.
Willielmo Deyncourt.
Richardo de la Vach.
Johanni de Molyns.
Roberto de Morlee.
Thomæ de Ughtred.
Thomæ de Holand.
Herberto de Sancto Quintino.
Johanni de Verdon.
Thomæ de Haukeston.
Roberto de Ferariis.
Hugoni de Hastynges.
Egidio de Bello Campo.
Johanni de Wodhull.

De hominibus, ex causâ præfatâ, ad Regem mittendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Hugoni de Audele, comiti Gloucestriæ, salutem.

Quia pro certo didicimus, &c. *ut supra usque ibi* indigemus & *tunc sic*, vobis in fide, dilectione, & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod, consideratâ hujusmodi necessitate tam urgenti, tot homines ad arma, & sagittarios, quot juxta statûs vestri decentiam, tam de familiâ vestrâ, quam aliundè, colligere poteritis, benè armatos & munitos, quibuscumque dilatione & excusatione cessantibus, non expectato equorum eskippamento, mitti faciatis; ita quod in vestri defectum nobis & nostris, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Humfrido de Bohun comiti Hereford' & Essex'.
Hugoni de Courteneye comiti Devon'.
Johanni de Warenna comiti Surr'.
Johanni de Segrave.
Johanni Bardolf.
Thomæ de Berkele.
Priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem' in Anglia.

De navibus mittendis usque Caleys.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, majori, vicecomitibus, ac toti communitati civitatis suæ London', salutem.

Mandamus vobis, districtius quo poterimus injungendo, quod, quibuscumque dilationibus & excusationibus cessantibus, naves omnes quas, tam per diversa brevia nostra quam per dilectum & fidelem nostrum Johannem de Monte Gomeri, admirallum flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, & ejus deputatos, de illis sexaginta navibus, quæ nuper ad proficiscendum in obsequium nostrum supra mare, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, & salvatione & defensione regni nostri Angliæ, ordinatæ fuerunt, per vos parari & muniri mandaverimus, si nondum paratæ fuerint, sine dilatione aliquâ parari, ac hominibus & victualibus pro uno mense benè & sufficienter muniri, & supra mare in dictum obsequium nostrum, ubi flotam nostram navium propè Caleys, seu alibi, congregari contigerit, cum omni festinatione mitti faciatis;

Itaquod dictæ naves, sic per vos inveniendæ, in formâ prædictâ paratæ & munitæ sint in dictâ flotâ nostrâ citra primum diem Junii proximò futurum, ad faciendum prout magistris & marinariis dictarum navium per dictum admirallum tunc injungetur ex parte nostrâ; & aliquas naves extra portum prædictum, quousque dictæ naves sic per vos mittendæ, plenum eskippamentum suum habeant, nullatenus transire permittatis:

Et hoc, sicut nos & expeditionem nostram, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri Angliæ diligitis, & sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Et de eo quod circa munitionem hujusmodi navium apposueritis, vobis de subsidio hujusmodi navibus inveniendis concesso, promptè satisfieri faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xvi. die Maii.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur singulis majoribus, ballivis, & communitatibus quibus prius demandatum fuit de hujusmodi navibus mittendis, videlicet, à portu London usque Moushole sub eadem data.

Per idem breve.

De navibus pro passagio comitis Lancastriæ liberandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni de Monte Gomery, admirallo flotæ suæ navium versus partes occidentales, vel ejus locum tenenti, in portubus de Sandwico & Dovorr', salutem.

Cùm, dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus comes Lancastriæ, cum ingenti numero hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, ad nos, sicut expedit, celeriter sit venturus;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, dilecto nobis, Thomæ de Feryby, servienti nostro ad arma, quem dictus comes ad dictas partes de Sandwico & Dovorr', pro passagio suo festinando, jam transmittit, tot naves, de melioribus & fortioribus navibus, in dictis portubus de Sandwico & Dovorr' jam existentibus, ac de aliis ibidem venturis, ad citius, quo in portubus illis applicuerint, quot pro passagio ipsius comitis & hominum suorum necessariæ fuerint, juxta avisamentum prædicti Thomæ, sine dilatione aliquâ liberari faciatis; quocumque mandato nostro de navibus prædictis, ad nos ad partes de Caleys ducendis, non obstante;

Ita quod passagium prædicti comitis, cujus adventu ad nos plurimùm indigemus, pro defectu navigii nullatenus, quod absit, retardetur; nec quod idem comes materiam habeat se, de non adventu suo ad nos, excusare ex hâc causâ.

Teste præfato Custode, apud Redyng, xix. die Maii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Super passagio dicti comitis, de intendendo.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, majori & ballivis villæ suæ de Sandwico, salutem.

Cùm, dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus comes Lancastriæ, cum ingenti numero hominum, &c. *prout supra, mutatis mutandis tunc sic;*

Vobis mandamus quod, omnibus aliis prætermissis, & quibuscumque excusationibus cessantibus, eidem Thomæ, in liberatione navium prædictarum, pro passagio dicti comitis & hominum suorum in portu prædicto, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, prout idem Thomas vobis scire fecerit ex parte nostrâ;

Ita quod passagium prædicti comitis, cujus adventu ad nos plurimum indigemus, pro defectu navigii nullatenus, quod absit, retardetur, nec quod idem comes materiam habeat se, de non adventu suo ad nos, excusare ex hâc causâ.

Teste præfato Custode, apud Redyng, xix. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Super retinentiâ Teutonicorum.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CESTE endenture, faite parentre tresexcellent prince, notre seigneur, le Roy de France & d'Engleterre d'une part, & monsieur Wynand Dynscheu, monsieur Ernold Dalselowe, & le Burghgrave de Oudekryke d'autre part;

Tesmoigne que les ditz, monsieur Wynand, monsieur Ernold, & le Burghrave sont demorez devers notre dit seigneur le Roi, c'est assavoir, le dit monsieur Wynand, ove sept hommes, dont lui mesmes chivalers, & sys esquiers, & les ditz monsieur Ernold & le Burghgrave, ove vint hommes, paynant pur chescun chivaler quatre vint escuz, & pur chescun esquier sessante escuz, pur lour monture, & touz autres frez & custages, dont ils serront paiez de la moytee devant lour departier de lour houstielx, & de l'autre moytee, ensemblement ove lour gages pur un moys, a lour venue .... gentz, lour chivauz, & lour array, serront veuz, commenceant le moys, le jour que ils se moveront de lour pays ovesque lour gentz au .... du Roi, & ensi serront paie de lour gages de moys en moys, tant come ils demorront en service le Roy.

Et prendront autielx .... le Roi paie, & ses autres chivalers & esquiers.

En tesmoignance de queu chose, a ceste partie de l'endenture notre dit seigneur le Roy fait mettre son prive seal.

Don' devant Caleys, le xxviii. jour de May, l'an du regne notre dit seigneur le Roi de France oytisme, & d'Engleterre vintisme primer.

Dors.—*Ista indentura restituitur domino Regi per Teuthonicos infrascriptos.*

Cedula superiori indenturæ consuta.

PAR vertue de quele retenance les ditz, &c. vindrent a nous au siege de Caleys, & demorreront illoeques en notre service, ovesque lour gentez susdites;

Et sur ce, par aconte fait ovesques eux, trove est q'ils furent pleinement paiez de lour gages, & de touz autres freez & coustages pur mesme le temps, horsprise la moitee de lour monture; & de quele moitee nous avons fait gree au dit Arnand de ce que a lui attient.

Et ensi devons uncore as ditz Wynand & Burghrave la moitee de lour monture pur eux & lour gentz susdites, selonc les covenantz avantditz.

La quele moitee nous lour promettons paier par cestes noz lettres, sealees de notre seal.

Don' a Westm', le xxiii. jour de May.

De denariis thesaurario liberandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, Willielmo de Acum de Eborum, salutem. Cum vos, in ultimo tractatu vobiscum, & cum cæteris mercatoribus regni nostri Angliæ, apud Westm' coram concilio nostro habito, centum libras in auxilium expensarum, nobis, pro expeditione guerræ Franciæ, ac salvatione & defensione regni nostri Angliæ mutuo concesseritis, & de eodem, concilio, dictis centum libris nobis non solutis, recesseritis:

Nos, propter pericula, quæ nobis & dicto regno nostro, si pecuniarum summæ nobis per vos & alios mercatores sic mutuatæ, solutæ non fuerint, poterunt iminere, evitanda, volentes de dictis centum libris celeriter responderi, vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo, mandamus, quod habeatis in propriâ personâ vestrâ, vel per alium idoneum de quo confiditis, apud Westm', die Mercurii proximò ante festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, absque ulteriori dilatione, dictas centum libras, thesaurario nostro ibidem ad opus nostrum liberandas, & nos vobis de eisdem centum libris, promptam assignationem in loco competenti habere faciemus:

Et hoc sub forisfacturâ prædictâ nullatenus omittatis.

Teste præfato Custode, apud Redyng, xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de habendo summas subscriptas, apud Westm', die prædicto, thesaurario Regis ibidem liberandas, in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Hugoni de Betle de Lenn', quadraginta libras.

Willielmo But de Norwico, centum marcas.

Rogero Hardegray de Norwico, centum marcas.

Thomæ Cotiller de Gippewico, quadraginta libras.

Roberto Dalderby de Lincoln', centum libras.

Thomæ Kele, Ricardo Kele} centum libras.

Johanni de Canwyk, viginti libras.

Hugoni de Edelyngton, viginti libras.

Johanni Bole de Lincoln', quinquaginta marcas.

Hugoni Cokheved de Barton super Humbr', Johanni Cokheved, Simoni Cokheved,} quinquaginta marcas.

Roberto de Inkepenne, centum marcas.

Willielmo Amyas de Notingham, centum libras.

Roberto Stuffyn de Newerk, centum libras.

Henr' Mons, quinquaginta marcas.

Radulpho Burgeis de Melton, centum marcas.

Willielmo Acastr' de Eborum, centum libras.

Johanni de Roston de Eborum, viginti libras.

Willielmo de Skelton de Eborum, quadraginta libras.

Henr' Goldbetere de Eborum, centum libras.

Mercatoribus villæ de Kyngeston super Hull, centum marcas.

Reginaldo de Conductu, centum libras.

Ricardo Lacer, centum libras.

Adæ Franceis, centum marcas.

De essendo coram concilio apud Westm'.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Ricardo de Leyham de Gippewico, salutem.

Propter quædam ardua negotia, tam expeditionem guerræ nostræ Franciæ, quam defensionem & salvationem regni nostri Angliæ, specialiter contingentia, super quibus vobiscum habere volumus colloquium personale;

Vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod sitis in propriâ personâ vestrâ coram concilio nostro apud Westm', die Mercurii proximò ante festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, sine ulteriori dilatione, ad tractandum & loquendum ibidem cum quibusdam magnatibus, & aliis de concilio nostro prædicto, super negotiis prædictis; & ad faciendum ulterius & recipiendum quod vobis tunc inibi plenius injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxviii. die Maii.

Per ipsum Custodem & consilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de essendo coram concilio Regis apud Westmonasterium ad eundem diem, sub eâdem datâ; videlicet,

Ricardo de Bomstede,
Andree de Bykerston,
Rogero Midday,
Thomæ de Marsham,
Bartholomæo de Salle,
Ricardo de Beteryng,
Roberto de Bomstede, juniori,
Willielmo de Dounston,
Johanni Treye,
Stephano de Catesfeld,
Johanni Leche, parsonæ ecclesiæ de Eggemere,
Ricardo de Doune,
Willielmo de Sturmere,
Willielmo de Blakeneye,
Simoni de Blithyng,
Roberto de Bomsted, seniori,
Willielmo Cursoun de Betele,
Johanni de Braham,
Johanni de Hulneston,
Roberto de Ereswell, } *in com' Norff'.*

Johanni Jordan de Retford',
Ricardo Lachebere,
Alano de Burton,
Ricardo de Burton,
Johanni Barkere de Nywestede,
Radulpho de Wollaton de Notingham,
Hugoni Spicer de Notingham, } *in com' Notingh'.*

Thomæ de Siggeston de Pontefracto,
Thomæ Holm de Beverlaco,
Johanni de Cameryngton de Holdernesse,
Ricardo Holm de Beverlaco, } *in com' Eborum.*

Roberto Wodeford de Salesbirs, — *in com' Wiltes'.*

Ricardo Andreu de Baldok, — *in com' Hertf'.*

Roberto Giene de Bristoll',
Rogero Turtle,
Johanni le Spicer de Bristoll',
Johanni de Wycombe, majori ejusdem villæ, } *in com' Gloucestr'.*

Johanni de Dunham de Lincoln',
Johanni de Tumby,
Roberto Cabourn,
Gilberto Alilaund,
Roberto Pursoun,
Henr' de Flete,
Rogero atte Garth de Beltesford',
Roberto de Wyke de Staunford',
Roberto de Asshebourn de Staunford',
Ricardo Touk de Lincoln', } *in com' Lincoln'.*

Adæ de Cortenhale,
Roberto fitz Nicole de Wenlyngburgh,
Hugoni Courteys de Higham Ferrers,
Nicholao Hunte de Fennystratford', } *in com' Norh't'.*

Thomæ de Toltham,
Adæ Botenir,
Johanni de Russhale, } *in com' Warr'.*

Willielmo Hors,
Johanni Faliwell, } *in com' Hunt'.*

Petro de Monyers de Welles,
Johanni le Botiller de Haydon, } *in com' Somers'.*

Ricardo le Whelere de Tamworth',
Roberto Cotoun, } *in com' Staff'.*

Roberto Frаunceys, — *in com' Derb'.*

Willielmo Muchet, — *in com' Cantebr'.*

Johanni Lyminstr' de Asshebourn,
Thomæ le Cartere de Wyrcestr', } *in com' Derb'.*

Adæ atte Home de Shrovesbury,
Reginaldo Perle de Shrovesbury, } *in com' Salop'.*

Roberto Brudeport d'Excestr', — *in com' Devon'.*

Hugoni Barkere de Niwestede,
Willielmo Russel de Melcombe, } *in com' Dors'.*

De attachiando diversos mercatores.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Norff', salutem. Cum, in ultimo tractatu, coram concilio nostro apud London', inter quosdam magnates & alios de eodem concilio, & diversos mercatores regni nostri Angliæ, tam de comitatu tuo quam de cæteris comitatibus regni illius, habito, super quibusdam chevanciis, per modum mutui, nobis, pro expeditione quorumdam arduorum negotiorum, nos & statum regni nostri prædicti, necnon guerram nostram Franciæ tangentium, faciendis, quidam de eisdem mercatoribus, necessitatem hujusmodi considerantes, certas pecuniarum summas nobis mutuare concesserint; & Ed'us Cosyn & Galfridus Botiller, mercatores de comitatu tuo, ibidem tunc existentes, dictam necessitatem non ponderantes, subsidium aliquod per viam mutui, aut alio modo, in defensionem dicti regni nobis facere non curaverint, per quod eisdem Ed'o & Galfrido, per dictum concilium nostrum datus fuit dies essendi coram nobis & concilio nostro apud Caleys, in crastino Ascensionis Domini proximò præterito, ad tractandum ibidem nobiscum super præmissis; ad quem diem prædicti Ed'us & Galfridus, ibidem non venerunt, nec aliquem loco suo ibidem miserunt, in nostri contemptum & expeditionis supradictæ, quantum in ipsis est, retardationem manifestam:

Nos, nolentes contemptum hujusmodi pertransire impunitum, tibi præcipimus, firmiter injungentes quod prædictos Ed'm & Galfridum, ubicumque infra ballivam tuam, sive infra libertates sive extra, inveniri poterunt, per corpora sua attachies; ita quod eos habeas coram dicto concilio nostro apud Westm', die Mercurii proximò ante festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, ad respondendum nobis de contemptu prædicto, & ad faciendum ulterius & recipiendum quod per idem concilium nostrum super hoc contigerit ordinari:

Et hoc nullatenus omittas: & habeas ibi tunc hoc breve.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de attachiando subscriptos per corpora sua, ita quod eos habeant, &c. apud Westm', ad diem prædictum in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Lincoln', de attachiando Radulphum Derby, Johannem Horn, Thomam Gouk, & Henr' de Alyngton.

Vic' Norh't', de attachiando Willielmum de Lodelowe de Norhampton', Johannem Astwyk de Brakkele, & Johannem de Longevill' le puisne de Norhampton'.

Vic' Glouc', de attachiando Willielmum Roger, Johannem de Kirkeby, Henr' Saundres, Nicholaum de Norton, Walterum Chamberleyn, Johannem Wynston', & Eborardum Frenssh de Bristoll'.

Vic' Hunt', de attachiando Rogerum Scot de Huntyndon'.

Vic' Notingh', de attachiando Rogerum de Bothale, Ricardum Samoun, & Robertum de Caldewell'.

Vic' Leyc', de attachiando Ricardum Christien de Hareburgh'.

Vic' Eborum, de attachiando Thomam Coppendale, Adam Coppendale, Adam Tirwhit seniorem, & Willielmum Gra de Eborum.

Vicecomitibus London', de attachiando Willielmum Causton de London', & Simon Frаunceis de London'.

Pro Henrico comite Lancastriæ, carta donationis de Brageriaco & cussionis monetæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. & Cart. apud Cales. 21 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, justiciariis, senescallis, constabulariis, vicecomitibus, præpositis, ministris, & omnibus ballivis & fidelibus suis, salutem.

Sciatis quod nos, placido rumore perlato de factis victoriosis, quæ, consanguineus & fidelis noster carissimus, Henricus comes Lancastriæ, agens super expeditione guerræ nostræ, quam pro nobis in ducatu nostro Aquitaniæ & partibus adjacentibus gratanter assumpsit, Divinâ sibi favente Clementiâ, ibi fecit, inimicos nostros in bellis campestribus expugnando, civitates, castra, villas, & loca fortia, in manum nostram, in copiosâ multitudine, capiendo, & agenda nostra sapienter & magnanimiter dirigendo;

Nos, tanta consanguinei nostri magnalia meritò contemplantes, & ad ea, ut de aliis, nobis impensis per eum, multipliciter fructuosis, obsequiis taceamus, gratam considerationem habentes, videntes per eum, nedùm profectum nostrum, set honorem nostri nominis inæstimabiliter adaugeri, mero motu nostro, ac de gratiâ nostrâ speciali, auctoritate nostrâ regiâ, & ex certâ scientiâ;

Dedimus & concessimus, & tenore præsentium, damus & concedimus eidem comiti, & suis hæredibus masculis, ex ipso legitimè procreatis, aut procreandis, castrum, villam, & locum de Brageriaco, diœcesi Petragoricensi, quæ dictus comes, nuper nostri locum tenens in ducatu nostro Aquitaniæ, & Lingua Occitana, vi armorum, & per insultum fortissimum nuper cepit;

Unà cum totâ castellaniâ per integrum, & omni justiciatu alto & basso, mero & mixto imperio, parochiis, homagiis, resortis castrorum & locorum, tam baronum quam aliorum quorumcumque, ac quibuscumque officiis, pedagiis, piscariis, molendinis, ædificiis, bonis rebellium & inimicorum nostrorum, in dictâ villâ, & ejus castellaniâ, existentibus, & aliis quibuscumque juribus, jurisdictionibus, redditibus, deveriis, libertatibus, privilegiis, consuetudinibus, & suis pertinentiis universis;

Ita plenè & integrè sicut umquam domini quondam dictæ villæ Brageriaci, dum extra manum regiam extitit, vel aliquis, seu aliqui ex ipsis, habebant & tenebant, habuerunt & tenuerunt, aliquo tempore, seu antiquitùs temporibus retroactis, licet possessio quoquo modo ad nos vel ad alios fuerit deventa seu devoluta, absque diminutione alicujus juris, jurisdictionis, aut deverii, ad dictum castrum, villam, & locum, nunc aut olim, unquam quomodolibet pertinentium:

Habenda & tenenda, ex causâ prædictâ, eidem comiti, & hæredibus masculis, de suo corpore procreatis, aut procreandis, ac perpetuò pacificè possidenda, de nobis & hæredibus nostris, ducibus Aquitaniæ, imperpetuum,

Et, si aliqua, jurisdictiones, castra, parochiæ, jura, resorta, redditus, ac quæcumque alia deveria, antiquitus, & ab antiquo, olim, aliquo tempore, ad dictum castrum, villam, & locum, quomodolibet pertinentia, subtracta fuerint vel occultata, seu per nos, vel aliquos, tacitè, vel aliàs, quovismodo appropriata, vel quomodolibet adquisita, vel etiam assignata, seu aliquibus aliis, per dictum comitem, aut alium quemcumque, data, seu concessa, aut assignata, imperpetuum, vel ad tempus, ea omnia & singula integrè reintegrari volumus, & ad jus & proprietatem dicti castri, loci, & villæ Brageriaci, omninò reduci exnunc, & tenore præsentium converti, & per detentores seu possessores, nos, vel alios, eorum quoscumque indilatè dimitti;

Quas quidem donationes, assignationes, & appropriationes, seu adquisitiones, si quæ fuerint, tenore præsentium, auctoritate nostrâ regiâ, & ex certâ scientiâ duximus revocandas & penitùs adnullandas;

Concessimus, & nichilomines concedimus per præsentes, insuper de gratiâ nostrâ speciali, auctoritate nostrâ regiâ, & ex certâ scientiâ, dicto comiti, & hæredibus masculis, de suo corpore, ut prædicitur, procreatis, cussionem monetæ in dicto loco, sic quod ipsi in eodem loco monetam cudere possint, seu cudi facere, prout sibi visum fuerit faciendum, emolumentumque cussionis illius monetæ suum remaneat, & ad ipsorum utilitatem omnimodè convertatur; ita tamen quod moneta illa, ibidem sic cudenda, sit ita fortis, aut fortior monetâ nostrâ partium prædictarum:

Salvâ & retentâ in præmissis, omnibus & singulis, nobis & hæredibus nostris, fidelitate, & homagio, cavalcatâ, & resorto, nobis pertinentibus, in hâc parte.

Volumus etiam quod, si præfatum comitem obire contingat, absque hærede masculo, de corpore suo, ut præmittitur, procreato, tunc castrum, villa, & locus, prædicta, unà cum castellaniâ, & omnibus aliis juribus & pertinentiis suis prædictis, necnon cussio dictæ monetæ, & emolumentum indè proveniens, statim, post mortem ipsius comitis, ad nos & hæredes nostros integrè revertantur.

Hanc autem præsentem nostram donationem, modo & formâ, superiùs expressatis, teneri & valere volumus irrevocabiliter & jubemus, quam etiam à nullo infringi volumus, nec sit quispiam ausus motu vel ausu suo proprio, sub omni eo in quo posset forisfacere nobis, contraire.

Hiis testibus, *Willielmo de Bohun, comite Norhampton',*
Ricardo comite Arundellæ, consanguineis nostris;
Thomâ de Bello Campo, comite Warrwic',
Johanne de Veer, comite Oxon',
Roberto de Ufford, comite Suff',
Bartholomæo de Burgherssh,
Ricardo Talbot, senescallo hospitii nostri, & aliis.

Dat' per manum nostram juxta Calesium, primo die Junii.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est senescallo Regis Vasconiæ, ac constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, quod eidem comiti, vel ejus attornato, in hâc parte, dicta castrum, villam, & locum, de Brageriaco, unà cum castellaniâ, & omni justiciatu alto & basso, mero & mixto imperio, parochiis, homagiis, resortis castrorum & locorum, tam baronum quam aliorum quorumcumque, ac quibuscumque officiis, pedagiis, piscariis, molendinis, ædificiis, bonis rebellium & inimicorum nostrorum, in dictâ villâ, & ejus castellaniâ, existentibus, & aliis quibuscumque juribus, jurisdictionibus, redditibus, deveriis, libertatibus, privilegiis, consuetudinibus, & suis pertinentiis prædictis, liberari faciant, tenenda juxta tenorem cartæ nostræ prædictæ, dictumque comitem, hujusmodi cussionem monetæ in dicto loco Brageriaco habere, emolumentumque cussionis ejusdem percipere permittant in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per idem breve.

Ad nobiles Vasconiæ, de ipsorum constantiâ, laudatoria.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, domino de la Bret, salutem.

Quantum constans & firmius hactenus, & adhuc sit, erga nostri nominis exaltationem, & jurium nostrorum recuperationem, vestræ dilectionis affectus, præsertim dum pro juribus nostris hæreditariis adquirendis in partibus Franciæ actualiter duximus insistendum, nedùm, præcarissimi consanguinei nostri, H. comitis Lancastriæ, & aliorum nostrorum fidelium, condigna testimonia, verùm etiam operis evidentia, relationi præponderans, clarè probant.

Probitatis igitur & constantiæ vestræ merita, quæ in nostræ regalis excellentiæ speculo clarè relucent, meritò commendantes, pro gestis vestris strenuis fidelitati vestræ gratiarum actiones exsolvimus;

Attentiùs vos rogantes quatinùs id, quod pro restauratione jurium nostrorum ita laudabiliter inchoâstis, laudabiliori perseverentiâ, juxta nostram fiduciam & generositatis vestræ decentiam, contra nobis adversantes, magnanimitate solitâ, viriliter continuare velitis; ut fidelis & operosa vestra constantia mereatur attolli laudibus oportunis, & à nobis retributione congruâ pro tempore præmiari.

Dat' apud Caleys, ii. die Junii.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Archidiacono de Durford.
Domino de la Sparre.
Arnaldo Durford.
Domino de Touars.
Domino de Chastileoun.
Laspesio de Bearn.
Vicecomiti de Frounsak.
Vicecomiti de Benanges.
Domino de Pomers.
Domino de Lescun.
Johanni Columb de Burdeg'.
Petro Beger.
Johanni Mauleoun.

Ad communitates Vasconiæ, de ipsorum perseverantiâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, majori, juratis, & communitati civitatis Burdegaliæ, salutem.

Fidelitatis vestræ constantiam, quam ad nos & nostrorum jurium conservationem, temporibus transactis, habuisse, & modernis, vos habere, non solum præcarissimi consanguinei nostri, H. comitis Lancastriæ, & aliorum fidelium nostrorum relatio fida, verùm etiam operis evidentia lucidè manifestat, gratum habemus plurimum & acceptam.

Nam semper in dilectione nostrâ vos eo ferventiores invenimus, quo pro nobis sustinuistis jacturas & pericula graviora.

Propter quod comunitatem vestram, & singulares ejusdem personas, succedente nobis fortunâ prosperâ, sic curabimus, DEO dante, gratè respicere, quod, ita fideliter & laudabiliter erga nos vos gessisse, gaudere meritò debeatis.

Velitis igitur, quæsumus, solitâ affectione continuatâ, juxta firmam, quam de vobis optinemus fiduciam, circa conservationem jurium nostrorum

& recuperationem, contra nobis & vobis adversantes tam laudabiliter vos habere, ut, præter laudis præconia, quæ per hoc poteritis adipisci, à nobis etiam retributionem uberem pro tempore reportetis.

Dat' ut supra.

Consimilia brevia diriguntur majoribus, juratis, & communitatibus, civitatum & villarum subscriptarum, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori, juratis, & comunitati civitatis Baion'.
Majori, juratis, & comunitati de Akes.
Majori, juratis, & comunitati de Seint Sine.
Majori, juratis, & comunitati de Mesyn.
Majori, juratis, & comunitati de Laverdak.
Majori, juratis, & comunitati de la Reule.
Majori, juratis, & comunitati de Seint Macaire.
Majori, juratis, & comunitati de Bourgh.
Majori, juratis, & comunitati de Leybourn.
Majori, juratis, & comunitati de Seint Milioun.

De temporalibus episcopatûs Lincoln', Johanni Gynewell restituendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni de Trehampton, escaetori suo in comitatu Lincoln' & Rotel', salutem.

Cum dominus Summus Pontifex, ecclesiæ cathedrali beatæ Mariæ Lincoln', per mortem bonæ memoriæ Thomæ nuper episcopi loci illius, pastoris solatio destitutæ, de personâ reverendi viri Johannis Gynwell providerit, sicut per litteras ipsius Summi Pontificis bullatas, nobis indè directas, nobis constat, ac præfatus Johannes omnibus & singulis verbis in dictis litteris contentis, nobis seu juri coronæ nostræ præjudicialibus, spontè, palam & expressè renunciaverit, & super hoc gratiæ nostræ humiliter se submiserit:

Nos, eo prætextû, volentes præfato Johanni gratiam in hac parte facere specialem, cepimus fidelitatem ipsius Johannis, & temporalia episcopatûs prædicti, de gratiâ nostrâ, & non virtute litterarum prædictarum, restituimus eidem;

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni temporalia episcopatûs prædicti liberetis in formâ prædictâ:

Volumus enim vos indè erga nos exonerari.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', ii. die Jun'.

Per breve de privato sigillo.

Eodem modo mandatum est escaetoribus subscriptis, sub eâdem datâ, videlicet,

Johanni de Coggeshale, escaetori Regis in com' Midd' & Hertford'.
Willielmo Croyser, escaetori Regis in com' Bed' & Buk'.
Johanni de Alveton, escaetori Regis in com' Oxon' & Berk'.
Waltero de Parles, escaetori Regis in com' Norh't'.
Johanne Dengaygne de Feversham, escaetori Regis in com' Cantebr' & Hunt'.
Johanni de Vaus, escaetori Regis in com' Notyngham.
Johanni de Wyndesore, escaetori Regis in com' Leyc'.

Et mandatum est militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis tenentibus de episcopatu prædicto, quod eidem Johanni, tanquam episcopo & domino suo, in omnibus quæ ad episcopatum illum pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est.

In cujus, &c.
Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est decano & capitulo prædictæ ecclesiæ Lincoln', quod de temporalibus episcopatûs illius quæ in custodiâ suâ ex commissione Regis existunt, se ulterius non intromittat: vult enim Rex ipsos indè erga eundem Regem exnunc exonerari.

Teste ut supra.

De denariis, pro navibus supra mare inveniendis, cheviandis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 E. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Willielmo de Gategang; Henrico de Baa & Waltero de Harewell, locum tenentibus dilecti & fidelis nostri Johannis de Monte Gomeri, admiralli nostri versus partes occidentales, salutem.

Sciatis quod, cum assignaverimus certos fideles nostros ad subsidium duorum solidorum de sacco, & sex denariorum de librâ, in diversis portubus, villis, & locis maritimis, à civitate nostrâ London' usque Mosehole in Cornubia, pro sexaginta grossis navibus de guerrâ, in obsequio nostro supra mare inveniendis, colligendum & recipiendum; & ad denarios de dicto subsidio provenientes, admirallo flotæ nostræ navium in eisdem partibus, pro munitione hujusmodi navium, ac vadiis marinariorum & aliorum hominum in eisdem navibus existentium, juxta ordinationem indè per nos & concilium nostrum factam, liberandum;

Et quia, tam pro munitione dictarum navium, quam diversarum aliarum navium, quas ad morandum supra mare juxta villam de Caleys, ad resistendum navibus & galeis guerrinis per adversarios nostros de Francia, ad villam de Caleys per nos obsessam, de victualibus & hominibus ad arma muniendam, jam noviter congregatis, ordinavimus magnas pecuniarum summas, inter magistros dictarum navium nostrarum pro vadiis suis distribuendas, celeriter habere nos oportet;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad supervidendum omnes receptiones dicti subsidii, per collectores in singulis portubus, villis & locis prædictis jam factas, & imposterum faciendas; & ad excitandum ex parte nostrâ, tam eosdem collectores quam alios homines partium illarum, prout melius videritis expedire, ad cheviandum per viam mutui, in præsenti necessitate nostrâ, super exitibus dicti subsidii, aliquas pecuniæ summas competentes, pro vadiis dictorum magistrorum & marinariorum solvendis; de quibus quidem summis sic cheviandis, promptam solutionem de dicto subsidio fieri volumus in eventu; necnon ad omnes denarios, quos, tam de dicto subsidio quam ex chevanciâ hujusmodi, recipi & colligi contigerit, de tempore in tempus cum sic collecti & recepti fuerint, à præfatis collectoribus, per indenturam indè modo debito conficiendam, recipiendum, & usque Sandwicum deferendum, præfato admirallo, vel ejus locum tenenti ibidem, ex causâ prædictâ, per indenturas hujusmodi liberandum, quibuscumque mandatis in contrarium factis non obstantibus: & ad omnes illos, qui in hac parte contrarii fuerint seu rebelles, capiendum & arestandum, & eos prisonis nostris committendum & in eisdem detinendum, quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, quod circa præmissa facienda & explenda, cum omni diligenciâ intendatis in formâ prædictâ:

Damus autem præfatis collectoribus, necnon majoribus, ballivis, ministris, communitatibus, & aliis fidelibus nostris portuum villarum & locorum prædictorum tenore præsentium in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrum, in præmissis & quolibet eorumdem, pareant, obediant & intendant, quotiens & prout eis & eorum cuilibet, scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.
Teste Custode prædicto, apud Redyng, ii. die Jun'.

Per ipsum R.

Et mandatum est collectoribus subsidii duorum solidorum de sacco, & sex denariorum de libra, pro navibus supra mare inveniendis, concessi, in portubus subscriptis, sub eâdem datâ, quod eisdem Willielmo, Henrico, & Waltero & eorum alteri, omnes denarios per ipsos, tam de prædicto subsidio quam ex hujusmodi chevanciâ, collectos & colligendos, de tempore in tempus cum collecti fuerint, per indenturas prædictas solvi & habere faciant ex causâ prædictâ, & eis in præmissis pareant & intendant in formâ prædictâ: & Rex de summis quas per ipsos sic solvi & liberari contigerit, eis in compoto suo, quem de dicto subsidio reddere tenentur, debitam allocationem habere faciet; videlicet,

Collectoribus subsidii, &c. in portu villæ Suthampton'.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Neuport, Sanctæ Elenæ, & Yaremuth.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Lymyngton, Sharprikkes, & Kyavene.

Collectoribus subsidii, &c. in portu villæ de Cristcherche.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de la Pole, Warham, Swanwych, & Lolleworth.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Weymuth & Melcombe.

Collectoribus subsidii, &c. in portu villæ de Lyme.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Seton & Sydemuth.

Collectoribus subsidii, &c. in civitate Exon', & villarum de Topesham & Kenton.

Collectoribus subsidii, &c. in portu villæ de Tyngemuth,

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Dertemuth, Brikesham, Peynton', Kyngeswere, & Toteneys.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Portesmuth, Kyngesbrigge & Yalom.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Plimmouth & omnibus aliis locis super aquam de Tamere.

Collectoribus subsidii, &c. in portu villæ de Loo, ex utraque parte de Portpery.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Lostwithiel, Fowy, Polruan & Tuardret.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Trueru & Penryn, & in aliis locis vicinis & in portubus de Falemuth, Hailleford, & Gilly.

Collectoribus subsidii in portu villæ de Padestowe, & in omnibus aliis locis ubi naves applicare poterunt usque Langeshippes.

Collectoribus subsidii in portubus villarum de Bernestaple, Bydeford, Apeldere, Ilforthecombe & in omnibus aliis locis & in omnibus aliis locis ubi naves, &c. & ibidem.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villarum de Bruggewater, Dunsterre, Axebrigge & in omnibus aliis locis ubi naves, &c. usque Bristoll'.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus villæ Bristoll', Berkele, Thornbery, Gloucestr', & omnibus aliis locis ubi naves applicare poterunt ex utraque parte aquæ de Severne.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus civitatis Cestr' & villæ de Liverepole, & in omnibus aliis locis ubi naves, &c. in com' Cestr' & Lancastr'.

Collectoribus subsidii, &c. in portubus aquæ de Mosehole & Mountesbay,

Quod villa de Regula non separetur à coronâ Angliæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Regiam decet majestatem illis favorem & gratiam impartiri, quos benè meritos noverit, & regiis obsequis invenerit promptiores:

Volentes igitur dilectos & fideles nostros, burgenses & habitatores villæ de Regulâ, in ducatu nostro Aquitaniæ, prætextu boni gestûs sui erga nos, in redditione villæ prædictæ in manus nostras, regiis attolli favoribus, concessimus pro nobis & hæredibus nostris, eisdem burgensibus & habitatoribus, quod villam prædictam, nec loca, castra, domos, seu parochias de jurisdictione ejusdem villæ existentia, per venditionem, donationem, permutationem, seu quovis alio titulo, extra manum nostram non ponemus, nisi futuro hæredi Angliæ.

Quare volumus, statuimus & ordinamus, quod villa prædicta, aut loca, castra, domos, vel parochiæ prædicta, à coronâ Angliæ, nisi futuro hæredi Angliæ, ut est dictum, per venditionem, donationem, permutationem, seu quovis alio titulo, de cætero segregari non possunt, vel transferri, aut indè distrahi quoquo modo, set nobis & futuro hæredi Angliæ, pro camerâ nostrâ, remaneant imperpetuum.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', iii. die Junii.

Per breve de privato sigillo.

Pro juratis & habitatoribus villæ de Regula.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, seu ejus locum tenenti, salutem.

Supplicarunt nobis dilecti nobis jurati & communitas villæ de Regulâ, ut cum dilectus consanguineus & fidelis noster Henricus comes Lancastriæ, in recompensationem dampnorum & deperditorum quæ burgenses & habitatores villæ prædictæ, tempore quo gentes exercitûs dicti comitis eandem villam intraverunt, vina, blada, ac alia eorum bona quamplurima capiendo, sustinuerunt, concesserit præfatis juratis, burgensibus & habitatoribus duo milia florenorum auri de scuto, & mille florenos indè jamdiu est, eisdem juratis, burgensibus, & habitatoribus fecerit liberari, velimus residuos mille florenos eis, ex causâ præmissâ debitos, de thesauro nostro solvi jubere;

Nos, ad grata obsequia nobis per præfatos juratos, burgenses & habitatores multipliciter impensa, considerationem habentes, ac proinde statûs sui relevationem plurimum affectantes, vobis mandamus quod dictos mille florenos residuos eis per præfatum comitem, ex causâ præmissâ, sic concessos, præfatis juratis, burgensibus, & habitatoribus de thesauro nostro solvi faciatis; & nos vobis indè in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', iii die Junii.

Per breve de privato sigillo.

Pro burgensibus de Regula, de confirmatione cartæ ipsis per Regem Johannem concessæ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus cartam, quam dominus J. quondam Rex Angliæ, progenitor noster, fecit in hæc verba:

"Johannes, Dei gratiâ, Rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ & Aquitanniæ, comes Andegaviæ, comitibus, baronibus, justiciariis, vicecomitibus, senescallis, præpositis, ministris & omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos præsens carta pervenerit, salutem.

"Sciatis quod concessimus dilectis & fidelibus burgensibus nostris de Regulâ, quod eant & redeant salvò & securè per omnes terras nostras, & per omnem potestatem nostram, cum omnibus rebus & mercandisis suis, & negotientur per easdem, & habeant libertates quas cives nostri Burdegaliæ habent; & prohibemus super forisfacturam nostram, quod nullus eis super hoc faciat injuriam aliquam vel gravamen; *quia illos & omnia sua recepimus* in protectionem & defensionem nostram.

"Testibus domino P. Wynton' & domino H. Xancton', *episcopis*; *Savar'* de Malleon', *W. comite* Saresbr', *W. comite Warenn', Rob'* de *Turneth'*, Regin' de Pont'.

"Dat' per manum Hug' de Well', archid' Well', apud Rupell', ii. die Novembr', anno regni nostri viii°."

Nos, autem cartam prædictam, &c. *ut supra, mutatis mutandis.*

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', iii. die Junii.

De concordiâ inter villam de Regula & villam de Burdegalia observandâ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, vel eorum loca tenentibus, salutem.

Supplicârunt nobis, dilecti & fideles nostri jurati & comunitas villæ de Regula quod, cum olim, super quibusdam commotionibus & dissensionibus, inter ipsos & gentes villæ Burdegaliæ subortis, pax & concordia sub certâ formâ, in quibusdam litteris patentibus, indè confectis, & sigillis comunibus dictarum villarum, hinc & indè consignatis, contentâ, fuissent reformatæ, velimus pacem & concordiam prædictas facere confirmari;

Nos, pacem & concordiam inter singulos subditos nostros, in quantum poterimus, confoveri cupientes, volentes dictam concordiam & pacis tractatum roboris firmitatem optinere, vobis mandamus quod, visis litteris prædictis, omnia & singula in eisdem, super reformatione pacis & concordiæ, inter villas prædictas factâ, contenta, quæ, quatenùs absque nostri præjudicio & dispendio facta fuerint, rata habere volumus, teneri, & firmiter, juxta vim & effectum litterarum prædictarum, observari, & contradicentes, seu contrariantes, in hâc parte, ad ea tenenda viis & modis, quibus rationabiliter, juxta foros & consuetudines partium prædictarum, expedire videritis, compelli faciatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', iii. die Junii.

Per breve de privato sigillo.

De cerâ renovandâ circa corpus Edwardi I. quondam Regis Angliæ.

A. D. 1347.—An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, thesaurario, & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus consuevit.

Teste præfato Custode, apud Redyng, x. die Junii.

Pro Thoma de Holand, super captione constabularii Franciæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, dilectus & fidelis noster, Thomas de Holand, comitem de Eu, constabularium Franciæ, inimicum nostrum, quem de guerrâ nuper ceperat, gratanter, tanquam captivum nostrum, reddiderit in manus nostras;

Nos, ad bonum servitium ac gestum laudabilem ipsius Thomæ in hâc parte gratam considerationem habentes, volentesque proindè ipsum, prout convenit, respicere gratiosè:

Concessimus ei, pro nobis & hæredibus nostris, in remunerationem servitii sui antedicti, quaterviginti milia florenorum de scuto, de dono nostro:

De quâ quidem summâ eidem Thomæ duo milia librarum, in valorem duodecim milium florenorum hujusmodi, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ proximo futuros, per æquales portiones, solvere promittimus per præsentes;

De residuis verò sexaginta & octo milibus florenorûm prædictorum, præfato Thomæ alias literas nostras obligatorias fieri fecimus, percipiendis de exitibus subsidii lanarum, coriorum, & pellium lanutarum, nobis infra regnum Angliæ ultimò concessi, in cujuscumque manus dictum subsidium contigerit devenire. In cujus, &c.

Teste Rege, juxta Cales', xvi. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras obligatorias habet de sexaginta & octo milibus florenorum residuis.

De inquirendo de malefactoribus in villâ Bristoll'.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Pat. 21 Edw. III. p. 2. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Thomæ de Berkele, Willielmo de Shareshull, Rogero Hillary, Simoni Basset, Thomæ de Haukeston, Willielmo de Chiltenham, & Willielmo de Catesby, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quidam malefactores & pacis nostræ purturbatores in villâ Bristoll', & partibus vicinis, in non modico numero adinvicem confœderati, regiam potestatem super nos, & coronam nostram regiam, ad se assumentes, quendam capitaneum, tanquam regem suum, inter se elegerunt, & proclamationes & defensiones suas diversas fecerunt; & insuper quasdam naves, diversis bladis, de licenciâ nostrâ versus partes Vasconiæ, pro sustentatione fidelium nostrorum ibidem, in portu villæ prædictæ carcatas, more guerrino intraverunt, & magistros & marinarios navium prædictarum de bladis, ac aliis bonis & catallis in eisdem existentibus, ad non modicam valentiam deprædati fuerunt, & alia maleficia & facinora ibidem & alibi in partibus vicinis perpetrarunt, in nostri contemptum & præjudicium, pacisque nostræ læsionem, & populi nostri partium illarum terrorem & commotionem manifestam; de quo non inmeritò commovemur:

Nos, advertentes quod si præmissa maleficia reliquantur impunita, aliis hujusmodi malefactoribus præberet exemplum talia & tanta maleficia perpetrare, per quæ nobis & toti regno nostro Angliæ, & maximè in nostrâ absentiâ, dampna intollerabilia, quod absit, possent evenire; & volentes eo prætextu maleficia prædicta, si perpetrata sint, debitè facere puniri, assignavimus vos, sex, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, quorum aliquem vestrûm vos, præfati Thoma de Berkele, Willielme de Shareshull, & Rogere, unum esse volumus, justiciarios nostros ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatibus Glouc' & Somers', tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit, de nominibus malefactorum prædictorum, qui felonias & maleficia prædicta perpetrarunt, & de feloniis & maleficiis prædictis plenius veritatem: & ad omnia & singula audiendum & terminandum secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ:

Et ideò vobis mandamus quod, ad certos dies, &c. quos, &c. quôrum, &c. ad hoc provideritis, inquisitiones indè faciatis, & præmissa omnia & singula audiatis & terminetis in formâ prædictâ; facturi, &c. Salvis, &c.

Mandavimus enim vicecomitibus nostris comitatuum prædictorum, quod ad certos, &c. quos, &c. quorum, &c. eis scire faciatis, venire faciant coram vobis, &c. quorum, &c. tot, &c. de ballivis suis, tam infra libertates quam extra, per quos, &c. & inquiri.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xviii. die Junii.

Per breve de privato sigillo.

Ad vicecomites, de proclamatione faciendâ super lanis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 41. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Somers', salutem. Cum nuper tibi, sicut & cæteris vicecomitibus regni nostri Angliæ, præceperimus, quod in singulis locis in ballivâ tuâ ubi expedire videres, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter faceres inhiberi, ne qui mercatores, seu alii, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere possent, lanas aliquas ad ducendum extra dictum regnum nostrum Angliæ, infra idem regnum, antequam nobis de illis viginti milibus saccorum lanæ nobis ultimò, per magnates & alios laicos dicti regni nostri, sub certâ formâ concessis, responsum foret, emere vel colligere præsumerent; & si quos, post proclamationem hujusmodi, invenires in ballivâ tuâ contrarium facientes, tunc eos, unâ cum lanis per ipsos sic emptis & collectis, caperes & salvò custodiri faceres, quousque aliud indè præceperimus;

Ac jam intellexerimus quod, prætextu proclamationis antedictæ, populo regni nostri talis timor incutitur in communi, quod aliquis de eodem regno lanas aliquas infra idem regnum, ad pannos indè pro communi utilitate dicti populi, seu aliàs ad commodum suum indè faciendum, emere, vendere, seu colligere non audet, in ipsius populi dampnum gravissimum & jacturam, ac depressionem manifestam, undè plurimum conturbamur:

Et quia intentionis nostræ semper extitit & adhuc existit, quod quilibet de eodem regno lanas, in singulis locis infra regnum nostrum prædictum, quotiens & quando sibi expedire videretur, liberè & absque impetitione aliquâ, emere, vendere & colligere, & pannos de eisdem lanis ac aliàs, commodum suum indè facere, possit; dumtamen lanas aliquas extra dictum regnum nostrum, vel ad Walliam, seu apud Berewicum super Twedam, vel alibi ad partes exteras, non duceret seu duci faceret, antequam nobis responsum foret de dictis lanis, ut præmittitur.

Volentes ambiguitatem prædictam penitùs amovere, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, intentionem nostram supradictam in singulis locis in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi expedire videris, publicari facias.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xxiii. die Junii.

Per cons'.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eadem datâ.

Conventiones cum duce & populo Januensibus.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Ex Orig. subsid. & suppl. Rot. Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 8. in Turr. Lond.

IN DEI nomine, Amen. Noverint universi, præsentes literas inspecturi, quod dudum;

Cum inter, excellentissimum principem & dominum, dominum Edwardum, DEI gratiâ, Franciæ & Angliæ Regem illustrem, suos subditos & fideles, terras & dominia, ex parte unâ, & quondam magnificum & potentem virum Johannem de Murta, tunc ducem, ac communitatem, & districtuales, totumque populum civitatis, territorii, & districtûs Januensium, pro eis & eorum districtualibus ex alterâ, consideratis dampnis & offensionibus, realibus & personalibus, prædis, homicidiis, roberiis, incendiis, & rapinis, ac aliis injuriis, offensionibus, violentiis, & dampnis diversis, tam in terrâ quam in mare, per armatas navium & galearum, personis, rebus, & bonis, ac aliter hinc indè sæpiùs perpetratris, undè guerrarum turbines violenti exoriri perampliùs timebantur;

Affectantes dictæ partes hujusmodi guerrarum & offensionum patentibus periculis obviare, certa confœderationes, amicitias, conventiones, remis-

siones, pacta, & pacem perpetuam, communiter & concorditer inierunt & fecerunt, prout in quodam instrumento publico, manu Oberti Mazurri, imperiali auctoritate notarii, die quintâ mensis Julii, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo septimo, confecto, pleniùs continetur; cujus tenor instrumenti sequitur sub hiis verbis:

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, Beatæ Mariæ gloriosæ Virginis, & totius cœlestis curiæ;

Nobiles viri, Anthonius Usus Maris, & Anthonius de Flisco, dictus cardinalis, cives Januæ, procuratores, sindici, & actores, ac nuncii specialiter constituti, serenissimi principis & domini, domini Edwardi, Dei gratiâ, Francorum & Anglicorum Regis illustris;

De quorum sindicatu, actoriâ, & procuratione, apparet pleniùs per patentes litteras regias domini Regis prædicti, & sigilli magni ipsius, ut primâ facie apparebat, cerâ croceâ, sive jalnâ, appensione munitas, & scriptas in pargameno.

In quo sigillo ab unâ parte erat sculptus idem dominus Rex sedens in solio majestatis ipsius, tenens in manu dextrâ sceptrum, & in sinistrâ pomum, ut videbatur, & ad pedes ipsius erant duo animalia, in circuitu cujus sigilli erant scriptæ literæ, dicentes, post crucem, ✠ Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ.

Ab alterâ verò parte dicti sigilli sculptus erat idem dominus Rex stans ad equum, sive super equum, tenens in dextrâ manu ensem evaginatum, & in sinistrâ clipeum, & in capite elmum cum cimeria, in cujus circuitu erant literæ, dicentes, "Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ."

In quibus litteris patentibus etiam erat impressum quoddam sigillum parvum cerâ vermiliâ, exteriùs, in cujus circuitu erant sculptæ litteræ, prout meliùs legi potuerunt, quia hujusmodi sigillum erat aliquantulum læsum, sic dicentes, "secretum Edwardi, Dei gratiâ, Regis Franciæ & Angliæ sigillum."

Et quarum litterarum patentium tenor talis est:

Edwardus, Dei gratiâ, Rex, &c. *prout de dat' xiii. April', & tunc sic,*

Sindicario, actorio, & procuratorio nomine ipsius domini Regis illustris, & pro ipso ex unâ parte;

Et, magnificus & potens dominus, dominus Johannes de Murta, Dei gratiâ, Januensium dux & populi defensor, in præsentiâ, voluntate, & cum consilio sui concilii quindecim, in quo concilio fuit consiliariorum ipsius concilii sufficiens numerus, quorum consiliariorum præsentium nomina sunt hæc; videlicet,

Lanfrancius de Oddino, prior,
Leonellus Maruffus,
Henricus de Guasco,
Guirardus de Carascho,
Soladus Branchaleo,
Lauzorotus de Castro,
Anthonius Marcari,
Jacobus de Castelleto,
Audarus Quarteyamus, &
Johannes de Pisano,

necnon ipsum concilium, auctoritate & decreto ipsius domini ducis, pro seipsis, & nomine & vice, communis Januæ, & nomine & vice omnium & singulorum civium & districtualium Januæ, & ipsius domini ducis, ex parte alterâ;

Attendentes gravia & grandia dampna, data & illata per nonnullos Januenses, diversis temporibus retroactis, in mari & in terrâ, ipsi domino Regi, gentibus, & terræ regni sui, ac offensiones, reales & personales, prædas, roberias, incendia, & alia diversa dampna, terris, gentibus, & navigiis, ipsius domini Regis per quamplures Januenses factas & datas, & facta & data & illata;

Ac etiam grandia & gravia dampna, data & illata per armatas navium, & alias gentes dicti domini Regis & regni sui, in multos & quamplures Januenses, & districtuales & subditos communis Januæ, in mari & terrâ, & quod multæ roberiæ, deprædationes, & dampna illata & data fuerunt, personalia & realia, per armatas & gentes ipsius domini Regis, in quamplures & multos Januenses;

Et quod etiam multa homicidia, cædes, & personales offensiones, inter gentes utriusque dictarum partium, retroactis temporibus, incurrerunt;

Ex quibus orta videbatur, & oriri posse dubitabatur, guerra periculosa, & scandalum ac periculum immensum, inter ipsum dominum Regem & gentem suam ex parte unâ, & dictum dominum ducem, commune Januæ, & districtuales ipsius communis, ex alterâ, ex quo periculum, reale & personale, non modicum, set grande, utrique parti imminere posse videbatur:

Volentes, Auctore illo, Qui dum in mundo stetit, pacem prædicavit & docuit, & cum ad Patrem transiturus erat, suum testamentum fundavit in pace, dictis discriminibus obviare, & materias guerrarum & discriminum tollere, ac pacis, benivolentiæ, devotionis, & gratiæ inducere lenitatem, pervenerunt, & pervenisse confessi fuerunt, ad veram pacem, Domino annuente, perpetuò duraturam, finem, remissionem, transactionem, & concordiam, de omnibus & singulis supradictis præteritis, *usque in* diem præsentem, solempnibus stipulationibus hinc indè vallatas, prout inferius per ordinem legitur & denotatur;

Renunciantes dictæ partes, dictis nominibus, exceptioni ad dictam pacem, transactionem, compositionem, & concordiam, ut supra & infra, non pervenisse, rei non sic, ut supra & infra, gestæ & se non habentis, doli in factum, conditioni sine causâ, & omni juri, videlicet;

Quod dicti, Anthonius & Anthonius, sindicario, actorio, & procuratorio nomine dicti domini Regis, & pro ipso, dictum dominum ducem, & ejus concilium, commune totum, & universos & singulos Januenses receperunt & reduxerunt ad gratiam, benivolentiam, & veram pacem & concordiam ipsius domini Regis, & ad pacem & amorem subditorum ipsius domini Regis; & de regno suo, & pro ipso domino Rege & sibi subditis & submissis, quos habet, &, Deo auctore, acquiret in futurum, fecerunt ipsi domino duci, dictoque concilio & communi Januæ; & cum eis, ac singularibus personis ipsius communis, veram pacem & concordiam, de omnibus & singulis supradictis, ac etiam, ad cautelam, de omnibus & singulis prædictis roberiis, extorsionibus, incendiis, injuriis, & offensionibus quibuscumque, in mari seu terrâ, datis seu illatis, in terris propriis regni ipsius domini Regis, vel extra ipsum regnum, realiter & personaliter, ipsi domino Regi seu sibi subditis, vel submissis, quocumque & qualitercumque, re, facto, opere, vel tractatu, usque in diem præsentem:

Et de eis omnibus & singulis, eisdem domino duci & concilio, pro se ipsis, & nomine & vice communis Januæ, & omnium & singulorum de Janua, & de districtu, fecerunt, ipsi procuratores, sindici & actores regii, ex causâ transactionis & pacis, finem, remissionem omnimodam, & pactum de ulterius non petendo:

Et de eis omnibus & singulis eisdem, domino duci & concilio, nominibus antedictis, per acceptilationem, & aquilianam stipulationem, verbis solempnibus introductam, liberationem fecerunt;

Promittentes, ipsis domino duci & concilio stipulantibus, nominibus antedictis, quod dictis occasionibus, vel aliquâ de prædictis, in generali, vel singulari, per ipsum dominum Regem, curiam, vel officiales ipsius, vel gentem, seu aliquem, vel aliquos de gente ipsius domini Regis, nulla imperpetuum fiet, vel fieri procurabitur, offensio, vel injuria realis vel personalis, petitio, vel requisitio, detentio, vel arestatio personalis vel realis, contra commune Januæ, vel aliquem, seu aliquos, de dictâ communitate;

Et, versâ vice, idem dominus dux, & dictum concilium, pro seipsis, & nomine, & vice communis Januæ, & tanquam commune Januæ, ac nomine, & vice omnium & singulorum de Janua, & districtu, attendentes prædicta per dictos sindicos, actores, procuratores, & nuncios regios facta & promissa, eisdem sindicis, actoribus, procuratoribus, & nunciis regiis recipientibus nomine & vice ipsius domini Regis, regni sui, & omnium & singulorum de ipso regno, fecerunt de prædictis omnibus & singulis veram pacem, concordiam, finem, remissionem, transactionem, & pactum de ulterius non petendo, ac etiam, ad cautelam, de omnibus roberiis, prædis, rapinis, incendiis, dampnis, & offensionibus quibuscumque, realibus & personalibus, quocumque modo illatis, factis, vel datis, re, verbo, opere, vel tractatu, per dictum dominum Regem, vel aliquam armatam suam, in mari, vel terrâ, vel per aliquem, seu aliquos, de gente seu regno ipsius domini Regis, quocumque, & qualitercumque, usque in diem præsentem, salvis semper infrascriptis, liberantes ipse dominus dux & dictum concilium, nominibus antedictis, & quolibet dictorum nominum, de prædictis omnibus & singulis, dictos sindicos, actores, procuratores, & nuncios regios, salvis semper infrascriptis, per acceptilationem & aquilianam stipulationem, verbis solempnibus introductam; ac etiam promittentes, ipsis sindicis, actoribus, & procuratoribus solempniter stipulantibus, quod dictis occasionibus, vel aliquâ de prædictis, in generali, vel speciali, contra ipsum dominum Regem, curiam, seu gentem suam, vel aliquam singularem personam de regno suo, nullam imperpetuum facere, vel procurare quod fiat, vel inferatur injuria, vel offensa realis vel personalis, petitio, vel requisitio, detentio, vel arestatio personalis vel realis.

Et, ad majorem ipsius regiæ majestatis gratitudinem, & ut devotio in Januensibus amplietur ad ipsam regiam magestatem, dicti sindici, actores, & procuratores, ex causis prædictis, & pro prædictis, promiserunt, sindicario, actorio, & procuratorio nomine prædicto, solempniter dicto domino duci & dicto suo concilio stipulantibus & recipientibus, nomine ac vice Galuani Embroni, Barnabonis de Negrono, Lanfranici Drizaconiæ, Casani de Mai, Lombardini de Mari, Johannis Tarigini, Leonelli Marruffi, Oberti de Benenfia, Raffi de Gentilibus, & Petri Specie, ex patronis & mercatoribus sex galearum grossarum, quæ onustæ mercationibus & rebus, navigando de partibus Januæ ad partes Flandriæ, de anno currente millesimo trescentesimo quadragesimo, de mense Septembris, captæ, combustæ, & derobatæ fuerunt in partibus Britanniæ, in loco qui dicitur Breste, per quandam armatam navium regni domini Regis prædicti, pro seipsis & nomine aliorum patronorum & mercatorum, qui deprædati fuerunt in capturâ & derobatione prædictis, & hæredibus eorum, vel successoribus, dare & solvere, & quod dictus dominus Rex dabit & solvet, pro integrâ solutione & satisfactione dampnorum prædictorum, supradictis superiùs nominatis, pro seipsis, & aliis patronis & mercatoribus, & aliis dampnificatis in captione & dampnificatione prædictis, in modum qui sequitur, decem milia librarum sterlingorum bonorum de Angliâ, sive quindecim milia marcarum sterlingorum argenti, ad commune marchum Angliæ, in unâ parte.

Ac etiam, eisdem domino duci & concilio stipulantibus, nomine & vice Juani Luciani, olim patroni cujusdam cochæ sive navis, quæ de anno currente millesimo trescentesimo vicesimo primo, de mense Octobris, capta fuit in partibus Angliæ, in portu qui dicitur Sandwych, per armatam navium ipsius domini Regis, & nomine & vice mercatorum Januensium, qui, tempore captionis, in ipsâ cochâ mercationes habebant, & qui in capturâ dictæ cochæ dampnificati fuerunt, pro integrâ solutione & satisfactione dictorum dampnorum cochæ prædictæ, dare & solvere, & quod dictus dominus Rex dabit & solvet, in modum qui sequitur, mercarum sterlingorum argenti, ad marchum Angliæ, octo milia pro integrâ satisfactione totius dampni cochæ prædictæ & mercationum in ipsâ captarum;

Quarum quantitatum, & cujuslibet earum, solutio fieri debeat in modum hunc, videlicet, quod ipsi dampnificati & recipere debentes, de quibus supradictum est, dictarum sex galearum, & dictæ cochæ, & eorum hæredes, vel successores, pro dictâ solutione habeant & percipiant custumas, & omnes præstationes, quæ per Januenses ipsos dampnificatos, seu eorum hæredes, seu aliquem, vel aliquos ex eis, seu alium, vel alios pro eis, vel aliquo, vel aliquibus ex eis, intrantes in insulam & regnum Angliæ, & totum posse suum quod nunc possidet, seu pro tempore possidebit, præstari debebunt pro eorum rebus & mercibus illuc delatis, & quæ per ipsos, vel aliquem, seu aliquos ex eis, vel pro eis, vel aliquo, seu aliquibus ex eis, exeundo & extrahendo de ipso regno solvi debebunt & præstari, ita quod pro rebus, vel occasione rerum, aliorum, non possint, intrando vel exeundo, aliquid computare, vel compensare, vel retinere, in solutione prædictâ, & hoc quousque dampnificatis prædictis de ipsis quantitatibus fuerit integrè satisfactum in modum supradictum; quas præstationes, intrando & exeundo, Januenses prædicti, dampnificati, possint retinere & compensare infra solutionem supradictarum quantitatum, & quousque de eis fuerit integra solutio facta.

Ac etiam promiserunt sindici, actores, procuratores, & nuncii prædicti, dictis domino duce & concilio stipulantibus, nominibus quibus supra, quod dictus dominus Rex, & hæredes, & successores ipsius, quousque dicta integra solutio facta fuerit de supradictis, non imponet, nec imponi faciet,

vel permittet, in regno suo prædicto Angliæ, vel aliquâ parte ipsius, vel in eo quod de cætero acquireret, Januensibus, seu super rebus Januensium, dampnificatorum prædictorum, vel hæredum suorum, intrando, stando, vel exeundo, ultra quam communiter aliis extraneis, non regnicolis, imponetur pro custumâ, vel alio onere, eorum mercaturarum, intrando, stando, seu exeundo; set in custumis, & aliis oneribus, impositis & imponendis rebus extraneorum, intrando, stando, & exeundo, æqualiter Januenses tractabuntur per ipsum dominum Regem, & curiam, & officiales ipsius.

Et, ut dampnificati prædicti, & alii Januenses, possint securè ad dictum regnum Angliæ accedere, ipsi sindici, actores, procuratores, & nuncii regii, ex causis prædictis, & pro prædictis, dederunt & concesserunt, & dant & concedunt, ipsi domino duci & concilio, nomine communis Januæ recipientibus, ac nomine & vice omnium & singulorum Januensium & districtualium Januæ, liberam securitatem & fiduciam in personis & rebus eundi ad regnum prædictum Angliæ, & ad terras ipsius regni acquisitas, & acquirendas de cætero per ipsum dominum Regem, ibique moram trahere, stare, & negotiari, & merciari, & indè recedere cum rebus liberè & securè, pro libito voluntatis, absque aliquo impedimento reali vel personali.

Insuper etiam dictus dominus dux & dictum ejus concilium, pro prædictis, & pro infrascriptis, ex causis supradictis, promiserunt & convenerunt dictis sindicis, actoribus, procuratoribus, & nunciis regiis abstinere, & quod commune Januæ abstinebit, ab offensionibus domini Regis prædicti & gentis suæ, ac statuere & ordinare quod commune Januæ & personæ subditæ ipsi communi abstinebunt ab ipsius domini Regis & gentis suæ offensâ, & se cum inimico vel inimicis, quem ad quos habet, vel in futurum haberet, ipsius domini Regis non ligare, vel confœderare, in ipsius domini Regis, regni, vel gentis suæ injuriam, offensam, sive dampnum:

Et etiam facere & curare quod aliquis districtualis ipsius communis, per mare, vel per terram, cum soldo, vel sine, non erit ad ipsius domini Regis, vel regni ejus, injuriam vel offensam, sub pœnis arduis, per commune Januæ imponendis, & a contrafacientibus, à quibus poterit, exigendis:

Ac etiam quod contra personas & bona contrafacientium efficaciter procederetur juxta ordinationes & pœnarum impositiones prædictas; non tamen propterea commune teneatur vel obligatum sit, vel in pœnam aliquam committat, propter factum vel commissum, aliquarum singularum personarum; set sufficiat quod commune ipsum in contrafacientes procedat juxta ordinationes prædictas fiendas, & prout jus suadebit.

Et, versâ vice, dictus dominus Rex non confœderabit se cum aliquo inimico communis Januæ, set prohibebit subditos suos venire contra commune Januæ, eo modo quo commune tenetur prohibere & punire suos, ut supradictum est.

Acto etiam ex pacto, quod non obstantibus remissionibus & liberationibus antedictis & prædictis, vel aliquo prædictorum, quod in gratiâ & provisione dicti domini Regis remaneat, de sui benignitate & gratiâ, providere, si dignabitur, & si placuerit, satisfactioni totali, particulari, vel aliquali, tam aliorum Januensium, per ipsum dominum Regem, in mari, vel in terrâ, vel per armatam & gentem suam, dampnificatorum quam de dictis galeis & cochâ.

Et acto etiam, per pactum, expressè in prædictis, & qualibet parte prædictorum, inter partes prædictas adhibitum, quod supradictæ remissiones, liberationes, & quitationes, factæ per dictum dominum ducem & dictum ejus concilium, non trahantur, nec locum habeant, ad aliquam spontaneam & voluntariam obligationem, nec in aliquâ voluntariâ obligatione, factâ per ipsum dominum Regem alicui civi vel districtuali Januensium, seu per commune Januæ vel aliquem districtualem communis Januæ ipsi domino Regi, vel alicui ejus subdito.

Et acto etiam, quod si per dictum dominum Regem, curiam, vel gentem suam, staret quominus dampnificati prædicti supradictas solutiones & satisfactiones in modum supradictum possent consequi & habere, quod jura ipsorum dampnificatorum dictarum sex galearum & cochæ, ac quorumlibet aliorum dampnificatorum, Januensium, per ipsum dominum Regem, armatam, seu gentem suam, sint & remaneant, & esse & remansisse intelligantur, contra ipsum dominum Regem, & gentem suam, salva, integra, & illæsa, & non quitata, non innovata, nec remissa, prædictis vel aliquo prædictorum non obstantibus, quantum pro eâ parte quæ ad satisfaciendum remaneret.

Et, versâ vice, si per commune Januæ non observarentur prædicta, jura ipsi domino Regi, & subditis ipsius domini Regis, per commune Januæ seu officiales ipsius sint, remaneant, & remansisse intelligantur, contra commune Januæ & districtuales ipsius salva, integra, & illæsa, & non quitata, non innovata, nec remissa, prædictis vel aliquo prædictorum non obstantibus.

Quæ omnia & singula supradicta dicti sindici, nuncii, & procuratores regii, dicto nomine, ex unâ parte, & dictus dominus dux & dictum concilium, nomine dicti communis Januæ, & illorum, quorum nomine promiserunt ut supra, ex alterâ parte, promiserunt sibi adinvicem attendere, complere, & observare ut supra, & in aliquo non contrafacere vel venire aliquâ ratione vel causâ, sub pœnâ florenorum quadraginta milium, boni auri & justi ponderis; in quam pœnam incidat pars non observans parti observanti, & per observantem à non observante possit exigi cum effectu totiens quotiens fuerit contrafactum, cum restitutione dampnorum & expensarum, quæ propterea fierent vel sustinerentur; ratis nichilominus semper manentibus omnibus & singulis supradictis.

Et proinde & ad sic observandum dicti sindici, nuncii, & procuratores regii, dicto nomine, omnia bona dicti domini Regis, & illorum quorum nomine promiserunt, ut supra, & dictus dominus dux & dictum concilium omnia bona communis Januæ, quæ per capitula dicti communis obligari non prohibentur, & aliorum, quorum nomine promiserunt ut supra, habita & habenda sibi invicem pignori, obligaverunt.

Acta fuerunt prædicta Januæ, in ducali palatio populi & communis Januæ, videlicet, in capellâ ipsius domini ducis, anno Dominicæ Nativitatis milesimo trescentesimo quadragesimo septimo, indictione quartâ decimâ, secundum cursum Januæ, die quinto mensis Julii, circa tertiam, in festo Beatæ Margaretæ.

Præsentibus testibus ad hæc vocatis & rogatis,
Antonio Mana, } *civibus Januæ,*
Janoto Astaguerra, }
Et Johanne Porcho de Pelio,
Et pluribus aliis.

Ego Obertus Mazurrus, sacri imperii notarius, & cancellarius præfati domini ducis dictique sui concilii & communis Januæ, prædictis omnibus interfui, & rogatus à partibus scripsi & publicavi, & hanc in publicam formam redegi ad instantiam dicti Antonii Usus Maris, prout in dicto instrumento vidimus pleniùs contineri.

De tractando super matrimonio inter Edwardum primogenitum Regis, & Leonoram Regis Portugalliæ filiam.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, domini Roberti de Stratton, canonici ecclesiæ cathedralis Cicestrensis, & magistri Ricardi de Saham, jurisperiti, pleniùs confidentes, ad tractandum cum serenissimo principe, domino Alfonso Portugalliæ & Algarbii Rege illustri, consanguineo nostro carissimo, seu deputandis ab eo, super matrimonio inter primogenitum nostrum, Edwardum principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, & præclaram dominam Leonoram, filiam dicti Regis Portugalliæ, contrahendo;

Ac super dote, dotalitio, ac donatione propter nuptias, ac arris in hac parte constituendis, & de terminis solutionis faciendæ consentiendum;

Et ea quæ sic tractata, constituta & consensa fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et omnia alia & singula faciendum quæ in præmissis, & circa ea, necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Ipsis Roberto & Ricardo, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per ipsos Robertum & Ricardum, & eorum quemlibet, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' juxta Calesium, vii. die Julii.

De tractando super dicto matrimonio, & de tempore quo dicta Leonora in Angliam sit transmissa.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Noveritis, &c. *ut supra, usque ibi* confidentes, *& tunc sic,*

Ad consentiendum etiam & concordandum de tempore quo dicta domina Leonora ad partes Angliæ, & ad quem locum in Angliâ, per dictum Regem Portugalliæ transmitti, & quomodo, & qualiter, in domum nostram regiam, seu filii nostri prædicti, traduci & recipi debeat;

Et ea quæ sic tractata & concordata & consensa fuerint, quacumque securitate firmandum, nosque & hæredes nostros, ac omnia bona nostra, mobilia & immobilia, præsentia & futura, ad observationem omnium & singulorum præmissorum firmiter obligandum;

Et securitatem seu obligationem quamcumque nobis, & dicto filio nostro, in hac parte faciendum;

Ac quid, & qualiter, in casu mortis alterius eorumdem, filii & filiæ, altero superstite, quid etiam in omnibus & singulis aliis casibus, negotium hujusmodi concernentibus, per ipsos Robertum & Ricardum exprimendis, fieri debeat, pro nobis & nomine nostro, stipulandum & recipiendum;

Ac omnia alia & singula faciendum, & excercendum, & expediendum, quæ in præmissis, & eorum quolibet, & circa ea, necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant quantumcumque speciale;

Ipsis Roberto & Ricardo, & eorum cuilibet, specialem & plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum, gratum, & firmum, perpetuis temporibus, habituros quicquid per dictos, Robertum & Ricardum, & eorum quemlibet, factum, gestum, seu procuratum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' ut supra.

Littera missa Regis Portugalliæ cancellario.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 36. d. in Turr. Lond.

REX, nobili viro magistro Guncelino Ispannii, juris civilis professori, ac illustris Regis Portugaliæ, cancellario, amico suo dilecto, salutem & dilectionem sinceram.

De consiliis, auxiliis, & honoribus, quibus ambassiatores nostros, ad præsentiam dicti Regis Portugaliæ, consanguinei nostri carissimi, pridem missos, tam benivolè prævenistis, & de affectione multâ, quam ad nos, præ aliis, ut audivimus, optinetis, vobis scimus intimè grates bonas, & in votis gerimus propter hæc gratam vobis facere repensivam.

Et ideò petimus quod conceptam penes nos affectionem continuare velitis in futurum, nunciosque nostros, latores præsentium, contemplatione nostri, specialiter, si placet, velitis habere recommendatos, ac pro fœlici & festinâ expeditione dictorum nunciorum, opem & operam eis ferre temporibus oportunis.

Data juxta Calesium, vii. die Julii.

De victualibus ad Regem, adversarii exercitu valdè grandi, juxta Calesium coarctatum, ducendis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 18. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis suis de Sandwico, salutem.

Cum pluries, ante hæc tempora, vobis præceperimus quod in villâ prædictâ proclamari faceretis, quod omnes mercatores & alii, qui victualia vendere vellent, ad nos & excercitum nostrum, juxta Caleys, cum victualibus hujusmodi, se traherent, ad eadem victualia nobis & fidelibus nostris, pro competenti pretio indè solvendo, vendenda; & quia adversarius noster Franciæ, cum toto excercitu suo, valdè grandi, ad distantiam trium leucarum à nobis ad plus jam se collocavit, & tentoria sua ibidem fixit, ad mala quæ poterit nobis & nostris hostiliter inferenda, per quod necesse est ut victualia habundantiùs, quam ante hæc tempora solebant, imposterum ducantur;

Vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in villâ nostrâ prædictâ publicè proclamari faciatis, quod omnes mercatores & alii, qui victualia vendere, & commodum suum indè facere voluerint, versus nos, juxta Caleys, cum victualibus hujusmodi, de tempore in tempus, celeriter se trahant, ad dicta victualia ibidem nobis, & dictis fidelibus nostris, vendenda;

Et nos & dicti fideles nostri, pro eisdem victualibus, venditoribus eorumdem, promptam solutionem fieri faciemus, absque molestiâ seu violentiâ alicui, hujusmodi victualia deferenti, faciendâ, vel aliquo, contra voluntatem hujusmodi victualia deferentium, sine rationabili pretio, prout inter venditorem & emptorem conveniri poterit, capiendo:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xxiii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur majori & vicecomitibus Londoniæ.

Teste ut supra.

Litteræ quas Rex archiepiscopo Cantuariensi misit, de adventu Regis Franciæ apud Caleys, & ejus fugâ.

A.D. 1347. An. 21 Edw III.

R. de Avesbur. Hist. Edw. III. Oxon. 1720. p. 163.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre & de France, & seigueur d'Irland, a l'honourable pere en Dieu, Johan, par mesme la grace, ercevesque de Canterbirs, primat de tut Engleterre, & a noz chaunceller & tresorier, salut.

Purceo qe nous pensoms bien qe vous orrez bien voluntiers les novelx & les states des busoignes par devers nous, vous faceoms assavoir qe y ceo darrein Vendredy proschein devaunt le Goul d'Aust, nostre adversaire de Fraunce od tut soun poair se vient loggier pres de nous en l'autre part du mareis sour une certre, & en sa venue ascuns de nostre ost encountrerent ses gentz, & eurent a faire ovesqe eux des chivalers & esquiers, belle companye. Et mesme le jour viendrent les cardinalx a bout de la chauce, & maunderent lor lettres a nostre cosyn de Lancastre, & aultres grauntz de nostre ost, empriauntz q'ils vousissent parler ovesqe eux: par qoi, de nostre counge, noz cosyns de Lancastre & de Norhampton y alerent, as queux les cardinalx prierent a graunt instance qe trete se purroit faire, & disoient q'ils saverent bien qe nostre adversaire nous ferroit tiels offres du pees qe serroient acceptables; par reson, & al instaunce des ditz cardinalx, come celluy qe toutz jours avoms este & somes prest d'accepter pees resonable, quelle heure q'ele nous soit offert, assentismes bien a tiele trete.

Et par taunt nostre cosyn de Lancastre fist lever deux pavillons en une place, dedeinz nostre place, entres les deux hosts, & illoesqes assemblerent ovesqes les deux cardinalx, le markys de Julers, noz ditz cosyns de Lancastre & de Norhampton, mounsier Bartholomeu Burghersh nostre chaumberlayn, mounsier Renaud de Cobham, mounsier Wautier de Manny de nostre part:

Les ducz de Burbonne & d'Athenes, le chaunceller de Fraunce, le sire Ostemound, & monsieur Geffroy de Charny, pour la partie nostre dit adversaire;

Les queux treterent ensemble; & les treteours de l'autre partie commencerent a parler del ville de Caleis, & tiendrent de prendre la ville, par ensi qe ceaux qi sount dedeinz purroient aler quites ovesqe lour biens & chateux, & qe cele chose faite, ils vorront treter de pees: & noz gentz lour responderent q'ils n'avoient mye en charge de parler de la ville einz du treter de pees, si homme vorroit monstrer resonable voie; & les treteours del aultre partie se tiendrent tout sur la ville, issint qe a grand payne les poet homme mesner de riens offrir; mais a derrain, ils offrirent la duche de Guyene en manere qe son ael le avoit, & la counte de Pountif: & noz gentz responderent qe cele offre fust trop petit pur lesser si haute damage. Et ensi treterent ils trois jours saunz nul effect: qar les treteours de l'autre partie se tiendrent toutjours sour parlaunce de la ville, pur avoir rescousse les gentz qi sount dedeinz par ascune subtilite.

Et puis le Mardy vers le Vespre, viendrent certayns grauntz & chivalers du part nostre adversaire a la place du trete, & offrirent a noz gentz la bataille de part nostre adversaire susdit, par ensi qe nous voussisoms venir hors le mareis, & il nous durroit place covenable pour combatre, quele heure qe nous pleroit, entre cele heure & Vendredy a soir proschein suaunt; & vorroient qe quatre chivalers de noz, & aultre quatre de lour, esleirent place covenable pur l'une partie & pur l'autre; & sur ceo noz gentz respounderent q'ils nous ferroient monstrer celle offre, & leur durroient respounse le Mesqerdy suaunt.

Quelle chose monstre a nous, avoms eut consail & avys ovesqe les grauntz & aultres sages de nostre consail & de nostre ost, en affiance de Dieu & de nostre droit, nous lour feismes respoundre qe nous acceptasmes lour offre, & prendrisoms la bataille voluntiers; & feismes faire noz lettres de conduyt a quatre chivalers del aultre partie, de quelle estat ou condicioun q'ils fussent, a venir a nostre ost, a fyn qe nous purrioms prendre aultre quatre de lour estat; & qe mesmes les huit chivalersf eisent le serment, q'ils alassent veer & chercher les places tanqe ils fussent en accorde.

Et ceux de l'autre partie maintenant, quant ils avoient oye ceste respounse, commencerent de varier en lour offres, & de parler de la ville tut novel, auxi come entrelessaunt la bataille, issint ne se voloient tenir a nul certain.

Et surceo, le Jeofdy devant le jour, nient countre esteauntz les parlauntz susditz de nostre dit adversaire, s'en departit od toutes ses gentz auxi comme disconfist: & hasterent taunt, q'ils arderent lour tentes & graunt partie de lour herneys a lour departir: & noz gentz les pursuerent bien pres a la cowe issint a rescriver du cestes n'estoient ils mys unqore revenuz, & par cele cause nous avoms mye unqore pris purpos en certain de ceo qe nous enferrons plus avaunt.

Mais toutes voies nous pensoms de chivacher sour l'esploit de nostre guerre, si en haste comme nous purroms, od l'aide de Dieu.

Pro universitate villæ de Lauardaco.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. et Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Regiam decet providentiam illos coronæ regiæ annectere specialius & unire, quos ad dilatanda commoda regia invenerit promptiores;

Pensantes itaque fidelitatem & obsequia fructuosa, quæ in dilectis & fidelibus nostris, consulibus & universitate loci, seu villæ de Lauardaco, Condomien' dioc', invenimus, & volentes, eo prætextu, eos favore prosequi ampliori, dictum locum, seu villam, cum suis juribus & pertinentiis quibuscumque, coronæ nostræ Angliæ annectimus specialiter & unimus; volentes & concedentes quod dictus locus, seu villa, aut habitatores ejusdem, per donationem, venditionem, permutationem, seu alio quovis modo, extra manum nostram, vel hæredum nostrorum, Regum Angliæ, præterquam primogenito Regis, qui in ducatum nostrum Aquitaniæ

est veresimiliter jure hæreditario successurus, non ponantur, set eidem coronæ consolidata perpetuo remaneant & unita. In cujus, &c.
T. R. juxta Calesium, ii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum probi homines & habitatores villæ nostræ de Lauardaco, pro defensione & tuitione dictæ villæ contra inimicos nostros, exposuerunt se & sua, ac eorum vineæ, arbores, domus, blada, & bona alia, ad valorem triginta & trium milium librarum Turonen', per dictos inimicos nostros combusta fuerint & destructa, sicut per informationem indè factam, de mandato senescalli nostri Vasconiæ, plenè liquet:

Nos, volentes eisdem hominibus & habitatoribus, in recompensationem dampnorum suorum prædictorum, necnon intuitu fidelis obsequii per ipsos nobis impensi, gratiam facere specialem, concessimus eis ex certa scientiâ nostrâ totum emolumentum sive redditus, exitus & proventus dictæ villæ quæ ad nos pertinent, seu pertinere poterunt quoquo modo, habend' à die confectionis præsentium usque ad finem quatuor annorum proximo futur', in recompensationem dampnorum suorum hujusmodi, necnon in auxilium reparationis clausuræ & defensionis villæ supradictæ.

In cujus, &c.

T. R. juxta Cales', primo die Aug'.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo Vascon' & constabulario Burdegal' qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, quod eisdem hominibus & habitatoribus villæ de Lauardaco prædictæ, emolumentum sive redditus, exitus & proventus dictæ villæ, habere & percipere permittant, habend' juxta tenorem litterarum prædictarum.

Teste ut supra.

De Calesio, jam expugnato, incolis Anglicanis suppeditando.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia multum insidet cordi nostro quod villa nostra de Caleys, quæ jam ad manus nostras, Divinâ favente Clementiâ, per conquestum devenit, victualibus ac aliis rebus, & bonis, venalibus, & mercatoriis, muniatur, & per homines de regno nostro Angliæ celeriter inhabitetur & roboretur:

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, tam in portubus & locis maritimis quam villis mercatoriis & alibi in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi videris expedire, ex parte nostrâ publicè proclamari facias, quod homines de dicto regno nostro, tam mercatores quam alii, qui ad dictam villam de Caleys, cum victualibus & aliis rebus, & bonis suis, venire voluerint ibidem moraturi, ad eandem villam, citra primum diem Septembris proximò futurum, accedant, & nos eis domos & placeas in eadem villâ, pro inhabitatione suâ, pro rationabili arentatione nobis indè faciendâ, de quâ reputabunt se contentos, liberari & assignari, & eos libertatibus, privilegiis, & immunitatibus, ut ibidem cum familiis & rebus suis securè morari & inhabitare valeant, muniri faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Vicecomitibus London.
Vic' Surr' & Sussex.
Vic' Suthampt'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Cornubiæ.
Vic' Devon.
Vic' Glouc'.
Vic' Essex' & Hertford'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Lincoln.
Vic' Eborum.
Vic' Northumbr'.
Constabulario castri Regis Dovorriæ & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti ibidem.
Episcopo Dunolm'.
Comiti Cestriæ.
Ballivis civitatis Norwici.
Majori & ballivis civitatis Eborum.
Majori & ballivis Suthampt'.
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Ballivis de Gippewico.
Majori & ballivis villæ de Lenn.
Ballivis villæ de Ravensere.
Majori & ballivis civitatis Wynton.
Majori & ballivis civitatis Lincoln.
Ballivis villæ de Shorham.
Majori & ballivis Dovorr'.
Ballivis villæ de Magna Jernemuth.
Ballivis villæ de Sancto Botolpho.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.

De proposito Regis ad equitandum in regnum Franciæ, pro juribus recuperandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 31. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia adversarius noster, aggregatâ sibi jam de novo quasi innumerâ multitudine armatorum, versus nos, ad bellum nobis committendum, ut pro certo intelleximus, quantum poterit se festinat; & nos, de deliberato consilio nostro, cepimus certum propositum nostrum ad equitandum in dictum regnum Franciæ, & progressum nostrum guerrinum, pro juribus nostris ibidem recuperandis, continuandum; &, ut ejus insidiis & hostilibus aggressibus occurramus, &, favente Divinâ Clementiâ, resistamus, hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, potenter, prout decet, oportet necessariò nos fulciri;

Tibi præcipimus, quod statim, visis præsentibus, in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, in locis ubi melius expedire videris, publicè facias proclamari,

Quod omnes homines ad arma, armati, & sagittarii, de retinentiâ nostrâ, & Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, ac magnatum & aliorum, nobis assistentium, qui se à partibus ubi jam agimus, in Angliâ, causâ recreationis, seu causâ aliâ, diverterunt;

Necnon omnes sagittarii de communitate comitatûs prædicti, pro obsequio nostro, de mandato nostro, electi & arraiati, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, ac etiam omnes alii, qui ad nos, in nostri succursum, venire voluerint;

Sint apud Caleys die Dominicâ proximâ ante festum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum ad ultimum, ad proficiscendum nobiscum super expeditione guerræ nostræ prædictæ, prout tunc duxerimus ordinandum.

Cum enim ad mare declinaverint, eis promptum passagium apud Sandwicum & Dovorr', de tempore in tempus, habere faciemus.

Teste Leonello filio nostro carissimo, Custode Angliæ, apud Gloucestriam, xx. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus citra Trentam, sub eâdem datâ.

De pecuniâ & lanâ ex mutuo liberandis.

De pecuniâ liberandâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, decano & capitulo ecclesiæ beati Petri Eborum, salutem.

Qualiter de communi consilio prælatorum, magnatum, & communitatis regni nostri Angliæ, pro tuitione & salvatione Anglicanæ ecclesiæ, ipsiusque regni nostri, ac populi ejusdem passagium nostrum ad partes transmarinas sumpsimus, & progressum, in ore nostrorum hostium nos ponentes, nec proprii, nec filii nostri primogeniti, seu nobilium & magnatum dicti regni, involutis periculis deferentes, & in ipso progressu ac obsidione villæ Calesii, per annum & amplius, continuè cum nostro grandi exercitu commorantes, qualiterque sumptus guerrinos, qui æstimationem non capiunt, effudimus & effundimus incessanter, non credimus vos latere;

Et, quia sustinere non possumus incumbentia nobis dictæ guerræ nostræ onera, ex propriis regni nostri proventibus & subsidiis nobis factis, nisi nobis aliundè amplioribus subventionibus succurratur; & quamplures prælati & personæ aliæ singulares, quibus aliàs scripsimus, nobis in nostrâ necessitate,

quæ non minuit, set excrescit, lanas vel pecuniam ex mutuo libentiùs concesserunt;

Vos intimiùs quo poterimus, requirimus & rogamus quatenùs, extremâ nostrâ necessitate, in tam arduo negotio, ubi linguæ Anglicanæ deletio, & ipsius regni nostri vertuntur subversio, si ab inceptâ guerrâ recessum fuerit, recensitâ, nobis ducentas marcas, in subventionem supportationis onerum hujusmodi, curetis, excusatione qualibet postpositâ, mutuare, & denarios illos apud London', per vestrum nuncium certum transmittere, ita quod sint ibidem in crastino Sancti Michaelis, proximò futuro, thesaurario nostro inibi liberandos, qui eidem nuncio vestro literas nostras obligatorias, de dictâ mutuatâ pecuniâ vobis ad competentem terminum persolvendâ, promptiùs liberabit; scientes quod excusationem nequimus admittere in hoc casu, nosque reddentes inde per nuncium, harum bajulum, certiores.

Teste Custode prædicto, apud Gloucestr', xx. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De lanis mutuandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO abbati de Melsa, salutem.

Negotiorum pridem nostrorum arduitate pensatâ, circa quæ sumptus effudimus excessivos, & effundimus incessanter, ac necessitate cogente, quendam clericum nostrum, cum literis sub magno & privato sigillis nostris, ad vos duximus destinandum, rogantes quatinùs de lanis vestris, in nostrâ tâm urgenti necessitate, nobis subvenire per viam mutui curaretis, de quibus vobis satisfieret tempore constituto;

Et licet vos duos saccos lanæ, in nostrâ necessitate hujusmodi, concesseritis mutuandos, de quo vestræ gratitudini gratiarum exsolvimus multiplices actiones, quia tamen dicta plus urget necessitas, & pericula nobis & nostris fidelibus, nobiscum assistentibus, totique regno nostro, ac Anglicanæ ecclesiæ, iminere graviora verisimiliter præsumuntur, si ab assumptâ, de comuni consilio ejusdem regni, guerrâ, deficiente juvamine, nos contigerit resilire, quam continuare non possumus, prout notorium est, & vestra discretio satis novit, nisi amplioribus subsidiis celeriùs relevemur;

Vos intimiùs quo poterimus exoramus quatinùs, attento gravissimo onere, cui populus subjacet dicti regni, nobis biennalem quintamdecimam, & viginti milia saccorum lanæ, summam excedentia trinæ quintedecimæ, concedendo, tantùm per clerum nobis concessâ decimâ biennali, extremâque necessitate, in tam arduo negotio, ubi linguæ Anglicanæ deletio, & ipsius regni nostri vertuntur subversio, recensitâ;

Duos alios saccos lanæ, in auro, vel argento, juxta sortem patriæ vestræ, nobis velitis, in nostrâ hujusmodi necessitate, quæ legi non subicitur, excusatione qualibet postpositâ, mutuare, & pretium dictorum quatuor saccorum lanæ, juxta sortem prædictam, eo quod lanæ prædictæ, in tâm brevi tempore, ad locum, ubi eas habere vellemus, cariari non poterunt, apud London' in crastino Sancti Michaelis proximò futuro, absque ulterioris dilationis diffugio, per aliquem vestrum certum nuncium habeatis, thesaurario nostro inibi liberandum; qui eidem nuncio vestro literas nostras obligatorias, de dictâ mutuatâ pecuniâ, vobis ad competentem terminum persolvendâ, promptiùs liberabit; scientes quod excusationem nequimus admittere in hoc casu, nosque reddentes indè per nuncium nostrum, harum bajulum, certiores.

Teste Custode prædicto, apud Gloucestr', xx. die Augusti.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de lanis subscriptis, Regi ad eundem diem mutuandis, ultra lanas & pecuniam, quas prius concesserunt mutuare, sub eâdem datâ; videlicet.

Abbati Beatæ Mariæ Eborum, qui prius concessit mutuare sex saccos lanæ, de quatuor saccis ultra.
Abbati de Whiteby, qui prius, &c. tres saccos, de duobus saccis ultra.
Abbati de Rivall, qui prius, &c. quinque saccos, de uno sacco ultra.
Priori Dunolm' qui prius, &c. quinque saccos, de quinque saccis ultra.
Abbati de Sanctâ Agathâ, qui prius, &c. unum saccum, de duobus saccis ultra.
Abbati de Kirkestal, qui prius, &c. duos saccos, de duobus saccis ultra.
Abbati de Cumbermere, qui prius, &c. unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Valle Regali, qui prius, &c. duos saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Cokersande, qui prius, &c. unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Priori de Cartemel, qui prius, &c. unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Ford, qui prius, &c. sex marcas, de decem saccis ultra.
Abbati de Malmesbury, qui prius, &c. sex saccos lanæ, de quatuor saccis ultra.
Abbati de Cerne, qui prius concessit unum saccum de dono, de duobus saccis ultra.
Abbati de Clyve, qui prius concessit mutuare quatuor marcas & dimidium, de duobus saccis lanæ ultra.
Priori de Wormesleye, qui prius concessit de dono quadraginta solidos, de uno sacco lanæ ultra.
Abbati de Wygemor, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati Salop', qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Haghmon, qui prius de dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Ronton, qui prius de dono quadraginta solidos, de uno sacco ultra.
Rogero episcopo Coventr' & Lich', qui prius ex mutuo quinque saccos lanæ, de decem saccis ultra.
Priori Sancti Thomæ Martiris juxta Stafford', qui prius ex mutuo unum saccum, de uno sacco ultra.
Priori de Trentham, qui prius de dono sexaginta solidos, de uno sacco lanæ ultra.
Abbati de Dieulacres, qui prius de dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Crokesden, qui prius de dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Roucestr' in Doudale, qui prius de dono quadraginta solidos, de uno sacco lanæ ultra.
Episcopo Exon', qui prius concessit ex mutuo & solvit per manus Philippi de Weston' CCii. florenos, de xl. l. ultra.

Item eodem modo mandatum est subscriptis, de lanis subscriptis Regis, ad octabas Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, proximò futuras, mutuandis, ultra lanas & pecuniam quas prius concesserunt, sub eâdem datâ; videlicet,

Abbati de Croyland, qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Valle Dei, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Spaldyng, qui prius ex mutuo quatuor saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Revesby, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Swynesheved, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Grymesby, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Newesum, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de duobus saccis ultro.
Priori de Thornholm, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Bardeney, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de tribus saccis ultra.
Abbati de Leycestr', qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de tribus saccis ultra.
Priori de la Launde, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Bordesle, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Coventre, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de tribus saccis ultra.
W. episcopo Wygorn', qui prius de dono quinque saccos lanæ, de septem saccis ultra.
Abbati de Evesham, qui prius de dono quatuor saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Cirencestr', qui prius ex mutuo quatuor saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Priori de Novo Loco in Shirewod, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Wirsop, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Derleye, qui prius de dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Repyngdon, qui prius de dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Episcopo Elien', qui prius ex mutuo sex saccos lanæ, de quatuordecim saccis ultra.
Abbati de Rameseye, qui prius ex mutuo decem saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Sautre, qui prius ex mutuo decem marcas, de uno sacco lanæ ultra.
Priori de Huntyngdon, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Thorneye, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de tribus saccis ultra.
Priori de Newenham, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati Sancti Jacobi extra Norhampton', qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Daventre, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Pippewell, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Chaucoumbe, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Sulby, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Faversham, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati Sanctæ Radegundis, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Sancto Edmundo, qui prius ex mutuo decem saccos lanæ, de quinque saccis ultra.
Abbati de Langele, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Sibeton, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Leyston, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.

Abbati Sancti Benedicti de Hulmo, qui prius ex mutuo sex saccos lanæ, de quatuor saccis ultra.
Priori Sanctæ Trinitatis Norwic', qui prius ex mutuo sex saccos lanæ, de quatuor saccis ultra.
Abbati de Derham, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori de Westacre, qui prius ex dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati Sancti Johannis Colecestr', qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Waltham, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Sancta Ositha, qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Stratford, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Sancto Albano, qui prius ex mutuo quatuor saecos lanæ, de sex saccis ultra.
Priori de Walyngford, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Dorchestr', qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Thame, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Nuttele, qui prius ex mutuo unum saccum lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Tichefeld', qui prius ex dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Abbati de Lettele, qui prius ex dono unum saccum lanæ, de uno sacco ultra.
Priori ecclesiæ Christi de Twynham, qui prius ex mutuo duos saccos lanæ, de duobus saccis ultra.
Abbati de Hida juxta Wynton', qui prius ex mutuo tres saccos lanæ, de uno sacco ultra.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de summis subscriptis, Regi mutuandis, & apud London' habendis, ad eundem diem, ultra summas quas prius Regi concesserunt, sub eâdem datâ; videlicet,

Priori de Fereby, qui prius de mutuo v. marcas, de v. marc' ultra.
Priori de Bridelyngton, qui prius ex mutuo xx. l., de xx. l. ultra.
Priori de Gisebourn, qui prius ex mutuo xx. l., de xx. l. ultra.
Abbati de Selby, qui prius ex mutuo xx. l., de xx. l. ultra.
Priori de Tynemuth, qui prius ex mutuo x. marc', de x. marc' ultra.
Abbati de Fontibus, qui prius ex dono viii. l., de xii. l. ultra.
Priori de Bolton qui prius ex dono l. s., de x. l. ultra.
Abbati de Sallay, qui prius ex dono C. s., de C. s. ultra.
Abbati de Rupe, qui prius ex dono x. marc', de x. marc' ultra.
Abbati de Fourneys, qui prius ex mutuo xl. l., de xl. marc' ultra.
Abbati de Tavystok, qui prius ex mutuo xx. marc', de x. marc' ultra.
Abbati de Bynedon, qui prius ex dono x. marc', de x. marc' ultra.
Capitulo de Suthwell, qui prius ex mutuo viii. l., de xii. l. ultra.

Item eodem modo mandatum est subscriptis, de summis subscriptis, Regi mutuandis, & apud London' habendis, in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, proximo futuris, ultra summas quas prius Regi concesserunt, sub eâdem datâ; videlicet,

Abbati de Croxton, qui prius concessit x. marc', de x. marc' ultra.
Abbati de Mira Valle, qui prius concessit x. l., de x. l. ultra.
Abbati de Stonele, qui prius concessit & solvit Cvi. s., viii d. de viii. marc' ultra.
Fratri Hugoni Michel, præceptori de la Maudeleyne, magistro de Burton Sancti Lazari juxta Melton Moubray, qui prius concessit de dono xl. s., de xx. l. ultra.
Abbati de Burgo Sancti Petri, qui prius ex mutuo concessit & solvit xl. l., de xl. marc' ultra.
Priori de Penteneye, qui prius concessit ex mutuo l. s., de l. s. ultra.
Priori de Hykling, qui prius ex mutvo l. s., de l. s. ultra.
Priori de Walsingham, qui prius concessit & solvit de dono C. s, de C. s. ultra.
Episcopo Bathon' & Wellen' qui prius concessit & solvit de dono xl. l., de xl. marc' ultra.
Magistro Ordinis de Sympringham, qui prius concessit & solvit ex mutuo C. marc' de C. marc' ultra.
Priori Sanctæ Trinitatis de Smethefeld, qui prius concessit ex mutuo C. s., de x. l. ultra.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de lanis & pecunia Regis mutuandis, & apud Londoniam habendis ad dies subscriptos, mutatis mutandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Priori de Malton, de tribus saccis lanæ,
Priori de Kirkham, de tribus saccis lanæ,
Priori de Neubourgh, de tribus saccis lanæ,
Abbati de Bella Landa, de tribus saccis lanæ,
Abbati de Gervaux, de quatuor saccis lanæ,
Episcopo Dunolm', de viginti saccis lanæ,
Capitulo de Ripon, de viginti libris,
Priori de Hautemprise, de tribus saccis lanæ,
Fratri Simoni Faconer, de duobus saccis lanæ,
Priori de Watton, de duobus saccis lanæ,
Priori de Wartre, de duobus saccis lanæ,
Priori de Drax, de duobus saccis lanæ,
Magistro Willielmo de la Mare, de viginti libris,
Capitulo de Hovedene, de viginti libris,
Priori de Belvero, de duobus saccis lanæ,
Priori de Shelford, de duobus saccis lanæ,
Abbati de Welbek, de quatuor saccis lanæ,
Priori de Matherseye, de duobus saccis lanæ,
Abbati Cestr', de quadraginta libris,
Abbati de Basingwerk, de viginti libris,
Priori de Norton, de duobus saccis lanæ,
Priori de Birkheved, de duobus saccis lanæ,
Abbati de la Dale, de quatuor saccis lanæ,
Abbati de Beauchief, de quatuor saccis lanæ,
Capitulo Exon', de quadraginta libris,
Priori de Plympton, de duobus saccis lanæ,
Priori de Launceneton, de duobus saccis lanæ,
Capitulo Sancti Johannis Beverlaci, de viginti libris,
Abbati de Torre, de sex saccis lanæ,
Abbati de Bukland, de tribus saccis lanæ,
Abbati de Bukfestre, de quatuor saccis lanæ,
Priori de Bodeminia in Cornub', de duobus saccis lanæ,
Episcopo Sarum, de viginti saccis lanæ,
Abbati de Middleton, de tribus saccis lanæ,
Abbati de Shirbourn, de tribus saccis lanæ,
Capitulo Wellen', de quadraginta libris,
Priori Bathon', de tribus saccis lanæ,
Priori de Dunsterre, de tribus saccis lanæ,
Abbatissæ Shafton, de duobis saccis lanæ,
Abbati de Abbotesbury, de tribus saccis lanæ,
Episcopo Hereford, de decem saccis lanæ,
Capitulo Hereford, de quadraginta libris,
Priori de Hereford, de duobus saccis lanæ,
Priori de Leomynstr'; de tribus saccis lanæ,
Capitulo Lich', de quadraginta libris,
Priori de Stone, de uno sacco lanæ,
Archidiacono Coventr', de duobus saccis lanæ,

} in crastino Sancti Michaelis.

Electo Lincoln', de decem saccis lanæ,
Abbati de Broune, de tribus saccis lanæ,
Abbati de Parco Lude, de uno sacco lanæ,
Priori Sanctæ Katerine extra Lincoln', de tribus saccis lanæ,
Priori de Bolyngton, de uno sacco lanæ,
Fratri Roberto Cort, præceptori de la Bruere & Aycle, de centum libris.
Capitulo Lincoln', de centum libris,
Abbati de Osleton, de decem marcis,
Abbati de Coumbe, de decem libris,
Abbati de Alcestr', de decem marcis,
Priori de Stodeleye, de decem marcis,
Abbati de Pershore, de quatuor saccis lanæ,
Priori Wygorn', de sex saccis lanæ,
Priori de Lanton' juxta Gloucestr', de duobus saccis lanæ,
Abbati de Hayles, de duobus saccis lanæ,
Abbati de Teukesbury, de quatuor saccis lanæ,
Abbati San. Augustini de Bristoll', de tribus saccis lanæ,
Abbati de Flaxele, de uno sacco lanæ,
Priori de Stanlegh, de uno sacco lanæ,
Priori de Bernewell, de duobus saccis lanæ,
Priori de Angleseye, de uno sacco lanæ,
Abbatissæ de Elnestowe, de uno sacco lanæ,
Abbati de Lavenden, de uno sacco lanæ,
Abbatissæ de Pratis juxta Norhampton', de uno sacco lanæ,
Abbati de Myssenden, de uno sacco lanæ,
Abbati de Butlesden, de uno sacco lanæ,
Episcopo Roff', de decem saccis lanæ,
Priori ecclesiæ Christi Cantuar', de decem saccis lanæ,
Abbati de Boxele, de uno sacco lanæ,
Abbati de Langedon, de uno sacco lanæ,
Abbatissæ de Mallynges, de uno sacco lanæ,
Priori de Suthwerk, de uno sacco lanæ,
Abbati de Certeseye, de duobus saccis lanæ,
Priori de Newerk, de uno sacco lanæ,
Priori de Merton, de duobus saccis lanæ,
Priori de Cokkesford, de quatuor libris,
Abbatissæ de Berkyng, de duobus saccis lanæ,
Abbati de Redyng, de sex saccis lanæ,
Priori San. Frideswyde Oxon', de duobus saccis lanæ,
Abbati de Abyndon, de sex saccis lanæ,
Edmundo de la Beche, de viginti libris,
Abbati de Eynesham, de duobus saccis lanæ,
Abbatissæ de Wilton, de duobus saccis lanæ,

} in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis.

Magistro Eliæ de Sancto Albano, de quadraginta libris, *Abbati de Oseneye, de tribus saccis lanæ,* *Priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Angliâ, de centum libris,* *Priori de Mottesfount, de uno sacco lanæ,* *Abbatissæ de Wherwell, de uno sacco lanæ,* *Abbatissæ de Romeseye, de uno sacco lanæ,*	*in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis.*
Magistro Roberto de Chekewell, de centum marcis, *Alano de Hothum, de quadraginta libris,* *Priori Sanctæ Trinitatis London', de decem libris,* *Magistro Reymundo Pelegrini, de centum libris,* *Richardo de Feriby, de quadraginta marcis,*	*die Dominicâ proximâ post festum Decollationis Sancti Johannis Baptistæ.*

Eodem modo mandatum est subscriptis, de pecuniâ & lanis subscriptis, Regi mutuatis habendis apud Londoniam ad dies subscriptos, mutatis mutandis, sub eadem data; videlicet,

Archiepiscopo Eborum, de viginti saccis lanæ, *Abbati de Mechelneye, de sex saccis lanæ,* *Abbati de Stanley, de centum solidis,* *Archidiacono Totton, de quinque marcis,* *Archidiacono Barnstapol, de quadraginta solidis,* *Priori de Sancto Germano, de centum solidis,* *Abbati de Burton super Trentam, de tribus saccis lanæ,* *Priori de Bradenestoke, de uno sacco lanæ,* *Magistro Johanni de Langebergh, de uno sacco lanæ,* *Abbati Glaston', de decem saccis lanæ,* *Abbati de Dore, de quatuor saccis lanæ,*	*in crastino Sancti Michaelis.*
Priori de Canon Assheby, de uno sacco lanæ, *Priori de Markeby, de uno sacco lanæ,* *Magistro Waltero de Stauren', canonico Lincoln', de uno sacco lanæ,* *Abbati de Humbersten, de quinque marcis,* *Priori de Elsham, de quinque marcis,* *Abbati de Topholm, de quinque marcis,* *Priori de Magna Malvern, de duobus saccis lanæ,* *Abbati de Wynchecoumbe, de quatuor saccis lanæ,* *Abbati Sancti Petri Gloucestr', de sex saccis lanæ,* *Abbati de Kyngeswode, de quatuor saccis lanæ,* *Abbati de Rufford, de duobus saccis lanæ,* *Priori de Thurgarton, de decem libris,* *Priori de Ely, de quinquaginta libris,* *Abbati de Wardon, de viginti & quinque marcis,* *Abbati de Woborn, de viginti marcis,*	*in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis.*
Abbati Westm', de decem saccis lanæ, *Episcopo London', de viginti saccis lanæ,* *Episcopo Cicestr', de quindecim saccis lanæ,* *Priori & conventui Sancti Augustini Cantuar', de decem saccis lanæ,* *Priori Sancti Gregorii Cantuar', de sex marcis,* *Priori Sancti Martini Dovorr', de duobus saccis lanæ,* *Abbati de Begham, de duobus saccis lanæ,* *Priori de Ledes, de uno sacco lanæ,* *Priori de Michelham, de uno sacco lanæ,* *Priori de Boxgrove, de uno sacco lanæ,* *Magistro hospitalis domus Dei Dovorr', de uno sacco lanæ, remittitur per breve de privato sigillo, de gratiâ Regis,* *Abbati de Lesenes, de decem libris,* *Abbati de Waverley, de decem libris,* *Decano & capitulo ecclesiæ Cicestr', de viginti libris,* *Priori Roff', de quinque saccis,* *Priori de Buttele, de tribus saccis lanæ,* *Priori Sanctæ Trinitatis de Gippewico, de uno sacco lanæ,* *Priori Sancti Petri de Gippewico, de uno sacco lanæ,* *Priori de Bliburgh, de quinquaginta solidis,* *Abbati de Wenlyng, de uno sacco lanæ,* *Priori de Brustlesham, de duobus saccis lanæ,* *Priori de Burchestr', de decem marcis,* *Edmundo de Bereford, de sex saccis lanæ,* *Priorissæ de Aumbresbury, de quatuor saccis lanæ,* *Priori de Suthwyk, de tribus saccis lanæ,*	*in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis.*
Magistro Simoni de Islep, de duobus saccis lanæ,	*die Dominicâ proximâ post festum Decollationis Sancti Johannis Baptistæ.*

Eodem modo mandatum est subscriptis, de summis & lanis subscriptis, Regi, per ipsos de dono concessis, ad dies subscriptos, mutatis mutandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Decano de Aukland, de decem marcis, *Magistro Roberto de Baldok, de quadraginta marcis,* *Magistro Waltero de Londonia decano Wellensi, de viginti libris,* *Abbati de Lilleshull, de decem marcis,*	*in crastino Sancti Michaelis.*
Priori de Wyrmegeye, de viginti solidis, *Custodi ecclesiæ de Hornechirche, de decem libris,*	*in octabis Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis.*
Decano Sancti Pauli London', de quinque saccis lanæ, *Willielmo de Cusaunce clerico, de tribus saccis lanæ,*	*die Dominicâ proximâ post festum Decollationis Sancti Johanni Baptistæ.*

De prisonibus de Scotia, diversis constabulariis castrorum liberandis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 32. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni Darcy, constabulario Turris suæ London', vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod David de Anand, & Willielmum de Douglas seniorem, prisones de Scotiâ, in prisonâ nostrâ, in Turri prædictâ, sub custodiâ vestrâ existentes, dilecto & fideli nostro, Johanni de Verdon, constabulario castri Philippæ Reginæ Angliæ, consortis nostræ carissimæ, de Rokyngham, vel Thomæ de Stone ejus locum tenenti, per indenturam, indè inter vos & prædictum Johannem, vel dictum locum suum tenentem, modo debito conficiendam, liberetis, ad dictum castrum de Rokyngham ducendos, & ibidem in prisonâ sub artâ custodiâ detinendos, prout eidem Johanni, & dicto locum suum tenenti, per nos pleniùs est injunctum.

Mandavimus enim præfato Johanni, & dicto locum suum tenenti, quod idem Johannes, vel dictus locum suum tenens, dictos prisones à vobis recipiat, & usque dictum castrum de Rokyngham duci, & ibidem salvò custodiri faciat in formâ prædictâ.

Teste Custode Angliæ, apud Gloucestr', xx. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Et mandatum est præfato Johanni, vel ejus locum tenenti, quod dictos prisones à præfato constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenente, recipiat, & usque dictum castrum de Rokyngham duci, & ibidem salvò & securè sub artâ custodiâ, prout suo periculo respondere voluerit, custodiri faciat, sicut prædictum est;

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, nullatenus omittat.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

REX, dilecto & fideli suo Johanni Darci, constabulario *Turris* suæ London', vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod Willielmum de Vaus & Andream de Cambel, prisones de Scotiâ, in prisonâ nostrâ, in Turri præ-

dictâ, sub custodiâ vestrâ existentes, dilecto nobis, Stephano Romylo, constabulario castri nostri de Notyngham, vel Thomæ de Wilford, ejus locum tenenti, per indenturam, &c. *ut supra mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Et mandatum est præfato Stephano, vel ejus locum tenenti, quod dictos prisones à præfato constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenente, recipiat, & usque dictum castrum de Notingham duci, & ibidem salvò & securè, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

REX, dilecto & fideli suo Johanni Darcy, constabulario Turris suæ London', vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod Walterum de Maundevill, prisonem de Scotiâ, in prisonâ nostrâ, in Turri prædictâ, sub custodiâ vestrâ existentem, dilecto nobis, Johanni Crabbe, constabulario castri de Somerton, vel ejus locum tenenti, per indenturam, &c. *ut supra mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Et mandatum est præfato Johanni, vel ejus locum tenenti, quod dictum prisonem, à præfato constabulario Turris prædictæ, vel ejus locum tenente, recipiat, & usque dictum castrum de Somerton, duci, & ibidem salvò & securè, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Johanne de Merle, qui rumorem captionis Caroli de Bloys ad Regem retulit.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, *pro bono servitio* per dilectum nobis Johannem de Merle nobis hactenus impenso & impendendo, necnon pro fœlici rumore nobis per ipsum de captione Karoli de Bloys relato, concessimus ei decem libras, percipiendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, quousque eidem Johanni de decem libratis terræ & redditûs in loco competenti habendis, fecerimus provideri.

In cujus, &c.

T. R. apud Cales' xxx. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De tractando cum duce Austriæ, super sponsalibus.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Cart. et Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. *Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ,* dilectorum & fidelium nostrorum, Johannis de Chalon, domini de Arlay, ac religiosi viri prioris de Lewes, *pleniùs confidentes;*

Eisdem, Johanni & priori, ad tractandum, unà cum tractatoribus, ad hoc per illustrem principem, dominum ducem Austriæ deputatis, vel deputandis, super sponsalibus & matrimonio, inter inclitum primogenitum & hæredem dicti ducis, & unam de filiabus nostris, legitimè contrahendis;

Et super dote, dotalitio, & donatione propter nuptias, ac arris constituendis, & de terminis solutionis & assignationis in hâc parte faciendarum;

Necnon de tempore quo dicta filia nostra ad illas partes, & ad quem locum, per nos mitti, & qualiter in domum dicti ducis, seu dicti filii sui, traduci debeat, conveniendum, consentiendum, & concordandum;

Plenam, tenore præsentium, committimus potestatem; ratum & gratum habituri quicquid per dictos, Johannem & priorem, actum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Cales', primo die Septembris.

Per ipsum Regem.

De veniendo ad Gildehallam London', ad tractandum ibidem super quibusdam arduis negotiis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III, p. 2. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Waltero Turk, salutem. Mandamus vobis, quod, omnibus aliis prætermissis & quacumque excusatione cessante, sitis hac instanti die Martis ante horam tertiam in Gyhallâ nostrâ London', ubi omnes cives civitatis prædictæ de mandato nostro sunt conventuri, ad tractandum cum concivibus vestris ejusdem civitatis, super quibusdam arduis negotiis nos specialiter contingentibus, quæ tunc ibidem exponentur ex parte nostrâ:

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

Teste præfato Custode, apud Glouc', iii. die Sept'.

Per concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eadem data, videlicet,

Johanni de Bedeford.
Ricardo de Berkyng.
Johanni de Astwyk.
Adæ Brabasoun.
Bartholomeo Denmarcs.
Ricardo Lasser.
Henrico Darcy.
Simoni Fraunceys.
Johanni de Weston.
Ricardo Double.
Johanni Syward.
Johanni Tyffeld.
Roberto Fourneux.
Willielmo Ker.

De navibus arestandis, pro passagio diversorum fidelium Regis versus Vasconiam.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 16. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ Bristoll', salutem. Mandamus vobis, districtius quo poterimus injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnes naves pro transitu maris aptas, jam in portu villæ prædictæ existentes, & ad eundem portum exnunc venientes, pro passagio quorumdam magnatum & fidelium nostrorum ad partes Vasconiæ, pro salvatione & defensione ducatûs illius, necnon in auxilium & succursum fidelium nostrorum ibidem, in proximo profecturorum, arestari, & sub aresto hujusmodi, ex causâ prædictâ, salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè à nobis habueritis in mandatis:

Et hoc, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis; ita quod passagium dictorum magnatum & fidelium nostrorum, quod multum insidet cordi nostro, per vestri negligentiam vel defectum, nullatenus retardetur;

nos in cancellariâ nostrâ de numero & nominibus navium in portu prædicto jam existentium, citra octabas Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuras, vel infra duos dies post: ac de numero & nominibus navium ad eundem portum extunc venturorum, de tempore in tempus sub sigillis vestris certificantes.

Teste Custode prædicto, apud Evesham, iv. die Septembr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eadem datâ; videlicet,

Majori & ballivis villæ de Dertemuth.
Majori & ballivis villæ de Plymmuth.
Majori & ballivis villæ de Fowy.
Ballivis de Falemuth'.
Johanni de Monte Gomeri admirallo flotæ Regis navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, vel ejus locum tenenti, de arestando omnes naves in prædictis portubus ex causâ prædictâ.

Super prisonibus Scotiæ removendis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni de Cobham, constabulario castri Roffensis, vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, quod Duncanum Magdowell & filium ejus, prisones de Scotiâ, in custodiâ vestrâ existentes, dilecto nobis, Johanni de la Dale, servienti nostro ad arma, per indenturam, indè inter vos & ipsum Johannem modo debito conficiendam, liberetis, ad ducendum apud Eborum, prout sibi per nos indè pleniùs est injunctum; volumus enim vos de custodiâ prædictâ erga nos exonerari.

Teste Custode Angliæ, apud Wygorn', vii. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

REX, dilecto sibi, Johanni de la Dale, servienti suo ad arma, salutem. Mandamus vobis, quod Duncanum Magdowell & filium ejus, prisones de Scotiâ, de dilecto & fideli nostro Johanne de Cobham, constabulario castri Roffensis, vel ejus locum tenente, per indenturam, indè inter vos modo debito conficiendam, recipiatis, & ipsos usque Eborum salvò & securè ducatis, & vicecomiti nostro Eborum per indenturam liberetis; ita quod idem vicecomes præfatum Duncanum, dilectis & fidelibus nostris, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, liberare faciat, ad faciendum de eodem Duncano, quod inter concilium nostrum & præfatos, Henricum & Radulphum, juxta manucaptionem indè factam, est ordinatum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Et mandatum est præfato vicecomiti quod eosdem, Duncanum & filium ejus, à præfato Johanne recipiat, & præfatum Duncanum liberare faciat in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro hominibus ad arma & sagittariis; de festinando ad Regem, qui cum adversario Franciæ statuit præliari.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia adversarius noster Franciæ, intelligens non modicam multitudinem hominum ad arma, & aliorum de exercitu nostro, à partibus de Caleys ad partes Angliæ recessisse, totam armatorum potentiam, quam poterit, congregari facit, & se parat indies ad veniendum versus nos, bellum nobiscum celeriter commissurum;

Et nos, de deliberato consilio & assensum agnatum, & aliorum de concilio nostro, nobis assistentium, certum & firmum propositum ac concordiam cepimus ad præliandum cum dicto adversario nostro, si ad nos declinaverit, vel aliàs ad equitandum in dictum regnum nostrum Franciæ, & progressum nostrum guerrinum, pro juribus nostris ibidem recuperandis, continuandum, & gratiam, quam Altissimus nobis providerit, recipiendum;

Et, ut insidiis & hostilibus aggressibus dicti adversari nostri occurramus &, favente Divinâ Clementiâ, resistamus, hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, potenter oportet necessariò nos fulciri;

Tibi, sub fo[illegible]râ omnium quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in ballivâ tuâ, tam infra libertates, quam extra, in locis ubi meliùs expedire videris, publicè facias proclamari, quod omnes homines ad arma, armati, & sagittarii, de retinentiâ nostrâ, vel magnatum, aut aliorum quorumcumque, nobis assistentium, qui se à dictis partibus de Caleys, causâ recreationis, seu aliâ causâ, diverterunt;

Necnon omnes sagittarii de comunitate comitatûs prædicti, in ballivâ tuâ, pro obsequio nostro, de mandato nostro, electi & arraiati, ac eorum arraiatores & ductores, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt;

Ac etiam omnes alii, qui ad nos, in nostri succursum & auxilium, in tam urgenti necessitate & periculo, venire voluerint, ad nos, ad dictas partes transmarinas, cum omni celeritate, quibuscumque dilationibus & excusationibus cessantibus, veniant, ad resistendum hostili aggressioni dicti adversarii nostri, & ad proficiscendum nobiscum, super expeditione guerræ nostræ prædictæ, prout tunc duxerimus ordinandum.

Cum enim ad mare declinaverint, eis promptum passagium apud Sandwicum & Dovorr', de tempore in tempus, habere faciemus.

Et tu, præfate vicecomes, vadia præfatis sagittariis, & eorum ductoribus, quousque ad mare venerint, de exitibus ballivæ tuæ solvi facies, & nos tibi indè, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Wygorn', viii. die Septembris.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus Angliæ citra Trentam.

De victualibus providendis, pro munitione villæ de Caleys.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Essex', salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, centum quarteria frumenti in locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, excepto feodo ecclesiæ, ubi ad majus commodum nostrum & minus dampnum populi nostri partium illarum fieri poterit, de exitibus ballivæ tuæ emi & provideri, & ad nos usque villam nostram de Caleys, pro munitione ejusdem villæ, duci & cariari facias;

Et de custubus quos circa emptionem, provisionem, & cariationem frumenti prædicti, rationabiliter apposueris, tibi, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus:

Et in casu quo exitus dictæ ballivæ tuæ ad plenam solutionem dicti frumenti non sufficiant, tunc tallias inter te & homines, à quibus dictum frumentum, pro quo promptam solutionem facere non poteris, capi contigerit, pretium & quantitatem frumenti ab eis capti continentes, fieri, & eisdem hominibus liberari facias, per quas quidem tallias eisdem hominibus, de summis in dictis talliis contentis, ad certum diem per te assignandum, satisfieri volumus ad scaccarium supradictum.

Teste Leonello, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Wygorn', xiii. die Septembris.

Per billam thesaurariæ.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de victualibus subscriptis in ballivis suis providendis, in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Norff' & Suff', de ducentis quarteriis frumenti, & ducentis quarteriis brasei.

Vic' Cantebr' & Hunt', de ducentis quarteriis frumenti, & ducentis quarteriis brasei.

Vic' Bed' & Buk', de ducentis quarteriis frumenti, & ducentis quarteriis brasei.

Vic' Norh't', de centum quarteriis frumenti, & centum quarteriis brasei.

Vic' Rotel', de quadraginta quarteriis frumenti, & centum quarteriis brasei.

Vic' Lincoln', de ducentis quarteriis frumenti, & centum quarteriis brasei.

Vic' Leyc' & Warr', de centum quarteriis frumenti, & centum quarteriis brasei.

Vic' Notingh' & Derb', de centum quarteriis frumenti, & centum quarteriis brasei.

Ad litteras de credentiâ, responsio Clementis VI. Papæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Venientem ad præsentiam nostram, dilectum filium, Nicolaum Herle, ordinis Fratrum Prædicatorum, exhibitorem præsentium, celsitudinis tuæ nuncium, & litteras tuas, nobis præsentatas per ipsum, consideratione tuâ, & ipsius Nicolai bonitatis obtentu, gratè recepimus;

Et quæ idem Nicolaus, pro parte tuâ, & carissimæ in CHRISTO filiæ nostræ, Philippæ Reginæ Angliæ illustris, consortis tuæ, nobis exposuit benignè ac diligenter auditis, te, ipsamque Reginam super eis, quantum cum DEO potuimus, exaudivimus gratiosè, sicut præfatus Nicolaus, ad eandem celsitudinem de nostro beneplacito rediens, tibi referre poterit vivâ voce.

Dat' Avinion', vii. kal' Octobr', pontificatûs nostri anno sexto.

Vital.

Plumbeo sigillo â filo canabeo pendente.

Procuratorium ad tractandum de pace, ad instantiam Papæ & cardinalium.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Cart. et Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

ROY, a touz ceux qi cestes lettres verront, saluz.

Come, a la priere & requeste de reverentz pieres en DIEU, & noz treschers amis, les cardinals de Naples & de Clermont, & pur honeur & reverence de nostre tresseint piere, le Pape, nous aions envoie par devers les ditz cardinalx, noz amez foials & counseillers, Rauf baroun de Stafford, Renoud de Cobham, Johan Darcy, & Robert de Burgcher, pur traiter de pais & de trieues entre nous, noz subgiz, & noz alliez, aidantz, & adherentz, & sire Philip de Valoys, & ses alliez, aidantz, & adherentz;

Nous, par cestes lettres, donons & ottroions a noz ditz counseillers, & a trois de eux, plein poair, auctorite, & especial mandement de traiter pur nous, & en noun de nos, & pur touz noz subgiz, & pur touz noz alliez, aidantz, & adherentz, de queconques estat ou condicion q'il soient, de pais & de trieue entre nous & noz subgiz, alliez, aidantz, & adherentz, & le dit sire Phillip, & ses alliez, aidantz, & adherentz;

Et de faire passer & accorder pur nous, & en noun de nous, & pur touz noz subgiz, & pur touz noz alliez, aidantz, & adherentz, tout ce que a bone pais, & a bones trieues peut & doit appartenir, tout autant come si nous en nostre persone y estoions presentz;

Et de jurer, en l'alme de nous, a tenir pais ou trieues tieles, & jusques a tiel terme, come ils acorderont;

Et promettons loialment & en bone foi avoir ferme & agreable tout ce que par noz ditz counseillers, ou trois de eux, serra fait, acorde, promis, & jure pur nous, & en noun de nous, & pur noz subgiz, & pur noz alliez, aidantz, & adherentz, sur les choses dessusdites, & celles q' en dependent.

Et en tesmoing de ce nous avons fait sealler cestes lettres de nostre grant seal.

Don' a Cales, le xxv. jour de Septembre, l'an de grace Mil. CCC. quarante & sept.

Semblable poair est done a nobles hommes, les contes de Lancastre & de Huntyngdon.

Treugæ, mediantibus cardinalibus prædictis, prope Calesium, concordatæ, & per commissarios utriusque Regum juratæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III. Ex Litt. & Autogr. Edw. III.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis. Nos, Miseratione Divinâ, Anibaldus episcopus Tusculanus, & Stephanus tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbyter, cardinales, apostolicæ sedis nuncii, notum facimus per præsentes, quod jamdudum à sanctissimo patre & domino nostro, domino Clemente, Divinâ Providentiâ, Papa sexto, ad Franciæ & Angliæ regna, pro reformandâ pace & concordiâ, seu treugis iniendis, inter serenissimos principes, dominos Franciæ & Angliæ Reges illustres, qui, procurante pacis æmulo, zizanniæ satore, periculosè quamplurimum ad invicem diffidebant;

Ac alligatos & confœderatos eorum specialiter destinati, ad dictum regnum Franciæ personaliter accedentes, tractatum pacis inter ipsos Reges diù fuimus prosecuti, & super præmissis cum quolibet dictorum Regum, necnon cum tractatoribus, per eosdem deputatis, super ipso pacis tractatu multos & diversos tractatus habuimus;

Nos tamen, considerantes quod negotia ipsa adeò magna & ardua existebant, quod nequaquam ad præsens poterant optatum sortiri effectum, & quod per nullum, æquè benè, sicut per dictum dominum nostrum Papam, pax plena atque perfecta inter Reges præfatos poterat reformari, pro quâ, actore Domino, faciliùs reformandâ concordaverunt tractatores, inferiùs nominati, quod, pro parte Regis utriusque, mittentur ad præsentiam præfati domini nostri Papæ aliqui, ab ipsis Regibus plenam potestatem habentes, qui coram eodem domino nostro, infra instans festum Purificationis Beatæ Mariæ, personaliter se præsentent;

Ea propter, nobis mediantibus & instantibus, tractatores infrascripti, viz.

Nobiles viri domini, *Doffemonte, &*
De Marolio, marescallus Franciæ,
Gaufridus de Charniaco, & } *milites;*
Robertus de Lorris,
pro parte Franciæ Regis præfati;

Et, pro parte Regis Angliæ prædicti, magnifici viri,

Lancastriæ, & } *comites;*
Huntindoniæ,

ac nobiles viri domini, *Radulphus baro de Staford,*
Galterius de Manny,
Reginaldus de Cobeham, } *milites;*
Johannes de Arsiaco, ac
Robertus de Burgocaro,
Et magister Symon de Islep, custos sigilli regii secreti;

In nostrâ præsentiâ personaliter constituti, habentes à præfatis Regibus plenam potestatem & speciale mandatum ad infrascripta, treugas validas atque firmas, nomine ipsorum Regum, ac subditorum, & alligatorum, seu confœderatorum suorum, & eis adhærentium quorumcumque, cujuscumque statûs seu conditionis existant, à datâ præsentium, usque ad Quindenam instantis festi Nativitatis Beati Johannis Baptistæ, & per totam diem ipsam usque in crastinum in ortu solis, duraturas, tractaverunt, concordaverunt, & dictas treugas, ac ipsarum articulos & capitula, prænominati; (videlicet),

Domini, *Doffemonte, &*
De Marolio;
Gaufridus de Charniaco,
Robertus de Lorris,
Radulphus & Reginaldus, } *milites;*
Johannes de Arsiaco, ac
Robertus de Bugocaro,

Tactis Sacrosanctis Evangeliis; in animas ipsorum Regum, in nostris manibus, corporaliter juraverunt;

Articuli autem & capitula sunt hæc:

Premierement, que les triues soient prises par les deux seigneurs Roys de France & d'Engleterre, & touz leurs soubgiez, alliez, coadjuteurs, & haerdans, & par touz les pais d'euls, & leurs soubgiez, alliez, coadjuters, & haerdans, & chascun d'eulz empraigne pour li, & pour touz ceulz de sa partie; &, nient meins, touz les capitaines de la guerre, de chascune partie, soient lies & jurent especialement le triues tenir & garder;

Et soient mis & compris especialement en les trieus le pais de Flandres, avecque la terre de la Lues;

Et aussi la ville de Calais;

La seignerie de Merli & de Oye, avecques leurs territores, ce que euls y tenent par teles bondes, que serount declarees par nous cardinaulz dessusdis;

Et aussi soit compris tout ce que les dis Rois, lours soubgiez, coadjuteurs, & haerdanz tiennent or en droit en Gascoigne, Perregort, Limosin, Caourcin, Ageunoys, Poitou, Xantonge, & toute la duche de Guienne, & aussi en Bourgoigne, Bretainne, & toutes parties ailleurs, & toutes les terres, villes, chasteaux, & biens, de quoi il sont ore en possession;

Et aussi soient compris es dites triues ceuls qui s'ensuient (c'est assavoir) pour la partie du Roy de France, les Rois de Castelle, & d'Arragon, & de Boheme; les Escos, & tout le pais d'Escoce; le duc de Brabaut; le comte de Guelrre, appelle par la partie duc de Guelrre; l'evesque du Liege; la duchesse de Lothrenne, & ses enfans; la contesse de Bar, & ses enfans; messire Jehan de Haynau, les gens & tout le pais de Haynau; le conte de Namur; messire Loys de Namur; les Gennenois; & touz les autres subgiez, alliez, & haerdans du dit Roi de France, de quelcunque condition, & quelcunques pais ou estat qu'ils soient.

Et, pour la partie du Roy d'Engleterre, aussi soient compris, le Roi de Castelle; le duc de Brabant; le conte de Guelre, appelle par la partie duc de Guelrre; le conte de Jullers, appelle par la partie marques de Jullers; messire Jehan de Chalon, le conte de Noef Chastel; le sire de Noef Chastel; le sire de Faucogny; le viconte de Visuc; messire Jehan de Appremont; messire Robert de Namur; messire Henri de Flandres, les genz & tout le pais de Flandres & de la Luee; les genz & tout le pays de Haynau; le sire de Lebret; les heirs de feu messire Jehan de Bretaigne, n'agures conte de Montfort, qui je disoit duc de Bretaigne; la dame de Clicon; messire Raoul de Caours; & les Gennenoiz; & touz les autres soubgies, alliez, coadjuteurs, & hardans du dit Roy d'Engleterre, de quelcunques pais, condicon, ou estat qu'ils soient.

Item, que les Escos & le pais d'Escoce soient compris es trieus comme dit est; mais se euls ne les voulient tenir, ains les enfraignoient, ou autrement ne vouloient estre compris en ycelles, en cil cas euls ne y seroient pas compris; & pour ce les dites trieus ne seront pas rompues entre les dis Rois de France & d'Engleterre, & leurs autres alliez; & que les dites triuees soient affermees es marches d'Engleterre & d'Escoce, selon les condicons & manieres que autre foiz a este fait du dit pais.

Item, le conte de Flandres soit liez, en especial par serement, de tenir les triues, & touz les poins d'icelles, & qu'il ne fera guerre ne grevance par li, ne par ses alliez, ne autre de par li au pais de Flandres, ne aus Flamens, durans les triues.

Item, fu accorde, pour bien de pais, que nous, cardinauls devant dis, ferons cesser, durans les triues, les publications & denunciations, que ce font par les ordinaires & par les cures des eglises des dioceses de Chambray, de Tournay, Therouane, & Arraz, contres les genz du pais de Flandres, pour cause de la publication, que nous feismes, ceste anuee, entour la feste de Penthecouste, derrein passee, du mandement de nostre tressaint pere le Pape; & nientmoins nous supplierons, a bonne foi, a nostre dit saint pere, a fin qu'il veuille fere que les dis proces n'aient nul effeit, les quiex ont este publiez encontre les dis Flamens, ainsi come dessus est dit.

Item, soient jurez de tenir les dites triues les plus grans capitaines de la guerre de Bretainne, d'une part & d'autre.

Item, durant les triues, nul des dis Rois ne doit personelment entrer le povoir de l'autre, & aussi le conte Flandres ne doit entrer le pais de Flandres, ne autres pour li durans les triues.

Item, le Roi de France, ne nul autre de par li, tendra traictie, ou parlement, en prive, n'en appert, avecques les Flamens, ne avec nulle personne de yceuls, durans les triues, a fin d'euls atraire a sa partie, ne pour rien faire ou procurer au contraire de la alliance, fait entre le Roi d'Engleterre & euls, ne aussi avec nul autre qui soit de la partie du Roi d'Engleterre; ne aussi le dit Rois d'Engleterre, ne autre de par li avec ceuls, qui soit de la partie du Roi de France.

Item, que les bannis & fugitiz du pais de Flandres & de la Luee, qui ont este de la partie des Francois, ne pourront, les triues durans, entrer ne venir en Flandres, ne en la dite terre de la Luee; &, se aucuns d'euls y aloient contre les dites triues, que dedens le roialme de France soit faite justice d'euls; & seront forfais tous leurs biens, qu'il aront en Flandres, & en la dite terre de la Luee.

Item, que, durant les triues, nulle nouvelete, ne mesprise, ne soit faite de l'une partie envers l'autre, en prejudice des triues.

Item, que, durans les triues, nul, qui ore est de la obeissance de l'une partie, ne puet venir a l'obeissance de l'autre, a qui il ne fust obeissant ou temps de triues prises.

Item, que rien ne soit donne, ne promis, a nully par nulle des dites parties, en prive, ou en appert, pour mouvoir guerre a l'autre partie par aucune voie, directement ou indirectement; ains constraindra, & sera tenus de constraindre, chascun des dis Rois ses soubgiez, qu'il ne meuvent, ne facent, guerre a l'autre partie, par quelcunque cause durans les triues.

Item, que les genz, soubgiez, coadjuteurs, & alliez des dis Rois, si bien les Flamens, come autres, quelque euls soient, pourront aler & venir sauvement de l'un pais en l'autre; & touz les marcheans, avecques toutes leurs marchandises, toute maniere de genz, toutes provisions & biens, tant per terre, come per mer, & par yaues, aussi franchement come il souloient aler & venir, au temps des devanciers des dis Rois, en temps de paiz; en paiant les peages & winages auncienement accoustumez, sans aucunes noveles impositions lever, fors celle que paieront les autres soubgiez du pais meismes; exceptez les bannis, qui sont bannis des dis roialmes, ou aucun d'euls, par autre cause, que pour la guerre de dis Rois:

Mais les barons de Gascoigne, & de la dite duche de Guienne, & les autres personnes de Gascoigne, & de la dite duchie, soient bannis ou autres, seront compris es dites triues; & pourront aler & venir de l'un pais en l'autre, durant les dites triues.

Et, toutefoiz, est l'entention que les genz de Flandres puissent seurement aler & demourer ou roialme de France, sans empechement ou moleste du conte de Flandres, ou de nul autre.

Et que cest article, touchans les marcheans & les marchandises, soit publies a Paris, & ailleurs, es autres bones villes de France.

Item, que nully des dis seignuries ne procurera, ne ne fera procurer par li, ne par autre, que nulles nouveletez, ou grief se facent par l'Eglise de Rome, ou par autres de sainte Eglise, que qu'il soient, sur aucuns des dis Rois, leurs coadjuteurs ou alliez, quel que euls soient, ne sur leur terres, ne de leurs soubgiez, pour occasion de la guerre, ou par autre cause, ne pour service que les dis coadjuteurs ou alliez, aient fait aus dis Rois, ou aucun d'euls; &, se nostre saint pere, ou autres, le vouloient faire, les deux Rois le destourberoient, a leur povoir, sans mal engien, les dites triues durans.

Item, se par aucuns des dis seigneuries, leurs genz, coadjuteurs, ou alliez, aucuns sieges estoient mis en Gascoigne, en la duche de Guienne, en Bretainne, en Poitou, ou es Iles de Mer, ou ailleurs, les sieges se leveront si tost que les triues seront publiees.

Et se aucune ville, chasteau, forteresce, terre, gens, ou aucuns biens soiens prins, ou outre chose faite, par nulle des dites parties, leurs soubgiez, ou hardans, au contraire des triues, apris le jour de la date de ces presentes, que elles furent accordees & affermees, soit devant la publication d'icelles ou apres, que toutes celles choses entierement, & sanz delay, soient restituees & mises au point, que elles estoient au jour des triues accordees ou affermees.

Item, que les debtes deues as Arraz, as Crespinoys, ou as autres en roialme de France, ne soient demandees & exequtees durans les triues.

Item, que droit soit fait, d'une partie & d'autre, a touz ceuls qui ce voudront plaindre des prisoniers, qui ont brisie leurs fois;

Et aussi des pais qui ont grante certaines sommes de deniers pour avoir pati, ou souffrance de guerre, & n'en ont mie paie les deniers;

Et que sur ce soient deputez certaines juges, d'une partie & d'autre, pour faire droit;

Et touz ceuls qui voudront demander conduit pour aler, ou pour envoier, querre leurs prisonniers, il aient sauf conduit, a fin qu'il les puissent semondre de tenir leurs fois, ou de venir respondre devant les juges dessus dis; & en meismes la maniere soit fait des pais qui n'ont mie paie les deniers, grantez pour pati, ou souffrance, comme dit est.

Item, soient tenues les triues tant par mer, comme par terre.

Item, soient les triues affermees par serement d'une partie & d'autre.

Item, soient publiees les triues en divers pais a certains jours; c'est assavoir;

En France & en Engleterre dedens diz jours;

En Gascoigne & en Bretaigne dedens vint six jours;

Et en Escoce dedens trente jours, a compter de la date de ces presentes.

Et toute fois soient tenues & gardees les dites trieues, en toutes terres & en tout pais, du jour que elles serount affermees & juree.

Item, soient deputez certains juges & gardiens des trives, d'une partie & d'autre; c'est assavoir,

Pour la partie des Francois, es parties de Flandres & de Picardie, le seigneur de Moreul marescal de France, le seigneur de Secheles gouverneur d'Artois, & le baillif d'Amiens;

Es parties de la Languedoc, & de Poitou & de Xanctonge, le seigneur de Caumont, & les seigneurs du pais;

En Bretaigne le sire de Craon.

Et pour la partie des Englois en Gascoigne, le seigneur de Lebret, & les seigneurs du pais;

En Poitou, le capitaine de Saint Jehan, messire Bertrant de Montferrant, capitaine de Lesignan, messire Raoul de Caours:

Et en Bretaigne, les capitaines du pais, & messire Raoul de Caours:

En Flandres & en Picardie, le capitaine de Calais, & le rewoard de Flandres.

Item, en cas que ceuls qui doivent faire & adresser, & ramettre les choses, faites contre les triues, a estat deu, comme dessus est dit, ne facent la chose, ou ne les pourroient fere deuement, adonc seront juges en ycele partie,

Pour les Francois, le duc d'Athenes, le connestable, & le mareschal de France, & messire Greffroy de Charny;

Et pour les Englois le conte de Lencastre, le connestable, & le mareschal d'Engleterre, Messire Berthemy de Bourwach,

Tant conjointement, comme divisement, a faire droiture, & adrecier les mesprises, a touz ceuls qui se voudront plaindre d'une partie & d'autre.

In quorum omnium testimonium præsentes literas fieri fecimus, & sigillorum nostrorum appensione muniri.

Acta verò, concordata, firmata, & jurata fuerunt hæc, per nobiles superiùs nominatos, in campis propè Calesium, Morinensi diœcese, die Veneris, xxviii. mensis Septembris, post vesperas ante solis occasum, anno à Nativitate Domini millesimo trecentesimo quadragesimo septimo, indictionis decimo quinto, pontificatûs præfati domini nostri Papæ anno sexto;

Præsentibus, venerabilibus in Christo patribus, dominis,

Angelo, Dei gratiâ, Grossetanensi, &
Francisco, Tiberiadensi, } *episcopis,*

Ac venerandis viris, dominis,

Reginaldo Malbernardo, canonico Landunensi, &
Bertrando Besandini, decano Sancti Sequani, Lingonensis diœcesis,

& aliis pluribus fidedignis testibus, ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Pro comite Lancastriæ, de prisonariis, financias, non habitâ ad fides & juramenta consideratione, solvere recusantibus.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus comes Lancastriæ, tempore captionis villæ Sancti Johannis Angeliaci, diversos prisonarios ibidem de guerrâ cepisset, & eos ad nostram fidem & obedientiam posuisset; iidemque prisonarii de certis redemptionibus & financiis, cum præfato comite, fide mediâ, convenissent; ac jam, ut intelleximus, quamplures dictorum prisonariorum ab obedientiâ nostrâ, tanquam rebelles nostri, recesserint, inimicis nostris contra nos iterum adhærentes, & redemptiones ac financias suas prædictas dicto comiti, vel deputatis ab eo, solvere recusantes, non habitâ consideratione ad fides & juramenta, per ipsos præstita in hac parte;

Nos, considerantes bonum & laudabile obsequium, quod dictus comes, in captione dictæ villæ, & alibi nobis fecit, volentesque proindè gratiam sibi facere in præmissis specialem, concessimus ei omnia terras & tenementa, vineas, ac alia bona prisonariorum suorum villæ prædictæ, ac dominii ejusdem, qui, suis redemptionibus & financiis non solutis, inimicis nostris sic adhærent, infra jurisdictionem & potestatem nostram existentia, habenda & tenenda, per computationem legitimam, quousque sibi de summis, quas ei per dictos prisonarios, pro redemptionibus & financiis suis prædictis, evidenter docere poterit sic deberi, plenariè fuerit satisfactum.

Teste Rege, apud Calesium, iii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo suo Vasconiæ, & constabulario Burdegaliæ, qui nunc sunt vel qui pro tempore erunt, quod omnia terras & tenementa, vineas, & alia bona prisonariorum ipsius comitis prædictorum, infra jurisdictionem & potestatem Regis, ut præmittitur, existentia, in manum Regis, sine dilatione, seisiri, & præfato comiti, vel ejus attornato in hac parte, liberari faciant, tenenda juxta tenorem literarum Regis prædictarum.

Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est castellano & præposito villæ Sancti Johannis Angliaci, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt.

De protectione, pro cardinalium procuratoribus.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis, & fidelibus suis, præsentes literas inspecturis, salutem.

Sciatis quod, cum, reverendi patres, domini cardinales de Naples & de Claro-Monte, quatuor procuratores suos ad partes regni nostri Angliæ, pro prosecutione & expeditione negotiorum suorum ibidem, transmittere jam intendant;

Nos, ad instantiam dictorum dominorum cardinalium, suscepimus dictos quatuor procuratores, & eorum quemlibet, necnon servientes, equos, hernesia, & alia bona sua quæcumque, in nostram protectionem & defensionem specialem;

Et ideò vobis mandamus quod ipsos procuratores in veniendo, *&c. prout supra in consimilibus de protectione literis.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Cales', v. die Octobris.

Per ipsum Regem.

[*Duppl'.*]

Pro Eustachio de Sancto Petro.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, & pro bono servicio nobis per Eustachium de Sancto Petro, pro custodiâ & bonâ dispositione villæ nostræ Calesii, impendendo, concessimus ei, pro sustentatione suâ, quadraginta marcas sterlingorum, percipiendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad festa Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, quousque de statu ejusdem Eustachii aliter duxerimus providendum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Cales', viii. die Octobr'.

Per ipsum Regem.

Joh' de Monte Gomerii capitaneus Calesii constituitur.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Cart. & Pat. apud Cales. 21 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri, Johannis de Monte Gomerii pleniùs confidentes, constituimus ipsum capitaneum villæ nostræ Calesii, dantes eidem plenam, tenore præsentium, potestatem omnia & singula, quæ ad officium capitanei ibidem pertinent, faciendi & excercendi;

Dantes etiam universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, necnon quibuscumque personis, ad dictam villam declinantibus, seu in eadem moraturis, in mandatis quod dicto Johanni, tanquam capitaneo villæ prædictæ, in omnibus, quæ ad officium suum pertinent, pareant & intendant.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Cales', viii. die Octobris.

Per idem breve.

De marescallo ibidem.

Consimiles literas, & sub eâdem datâ, habet Johannes de Gatesden miles, de officio marescalli villæ prædictæ.

De certis articulis, in villâ de Caleys observandis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

ACORDE est & assentu par nostre seignur le Roi, & son counseil, que les pointz & articles souzescritz soient tenuz & gardez desore en la ville de Caleys.

Primes, Voet le Roi que les auncienes custumes & franchises qui feurent tenuz en la ville de Caleys devant q'elle feust conquise, soient tenuz & gardez desore illoeqes en touz pointz.

Item, Quant al election des eskyvins, le Roi voet q'ore a commencement par avis du capitain, mareschal & seneschal de la dite ville, soient esluz cynk eskyvins des plus suffisantz de la ville, & ceux cynk eslisent autres viii. & ensi demoergent eskevins tanque à la Pentecost, cest assaver tanq' au terme q'homme soleit eslire eskevins, & adonqes & de celle heure en avant soient esluz en manere q'ils soleient estre devant que la ville feust conquise.

Item, Le Roi voet que touz marchantz estranges, pescheours, & autres qui vendront a la dite ville od vitailles, & quecunqes autres biens & marchandises, sibien par terre come par meer, soient francs & quites de toutes maneres custumes & peages, tant come plerra au Roi.

Item, Pur seurtee de la ville, & pur esee & profit de ceux qi y sont demorantz, le Roi ne voet mye que le capitayn ne le mareschal demandent ne preignent desore nul fee de nul soudoier, burgeis, ne autre homme illoeqes conversant, pur chose touchante la garde de la ville, ne pur trespas, mes en tien cas soient les trespassours p.... par leur corps, & nemie en autre manere.

Item, Le Roi voet que de temps en temps les communes femmes, & autres raskailles qui ne font forsque destrure vitailles & faire contek & riote, soient oustez de la dite ville.

Item, Voet le Roi que le gayt soit faite illoeqes sibien par les soudoiers come par les burgeys.

Item, Que deux sufficiantz chapeleins y soient ordeinez destre curez des esglises de Caleys, & que touz les chapeleins & clercs Caleisers soient oustez pur peril q'ent purroit avenir, & aussint que touz autres Caleisers soient oustez, horpris ceux qi ont especiale conge du Roi à y demorer.

Item, Le Roi voet que le capitain & le seneschal soient chargez de voer les chancees & les defautes en mareys, & d'ordener que toutes les defautes soient redrescez & reparillez a toutes les foiz que miester serra, en manere que serra à plus grant profit du Roi & de la ville.

Et le seneschal avera la garde & la disposition des mesons harengereschès du Roi, & des terres, rentes & touz autres profitz appartenantz au Roi dedeinz la ville & dehors, pur ent faire le profit le Roi, & receivera les issues & profitz ent sourdantz, & de ce respondra au Roi par son accompte.

Item, En touz pleez, & debatz personeles q'escherront en la dite ville entre les soudoiers d'une part & d'autre, le Roi voet que le capitain & le mareschal en eient la conissance; & en droit des pleez & debatz q'escherront entre soudoiers d'une part & gentz de la ville d'autre, les capitain, mareschal, & seneschal facent droit; & des pleez & debatz touchantz les gentz de la ville d'une part & d'autre, le seneschal en eit la conissance; & aussint le seneschal eit la conissance des touz pleez de terres & tenementz, & des touz autres pleez roialx.

Pro episcopo Cicestriæ, de supersedendo.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 19. in Turr. Lond.

REX, assessoribus & collectoribus lanarum, nobis ultimo concessarum, in comitatu Sussexiæ, salutem.

Quia, venerabilis pater, Robertus Cicestrensis episcopus nobis jam quindecim saccos lanæ gratanter mutuavit, in auxilium supportationis nostrorum onerum guerrinorum, quamquam, de temporalibus episcopatûs sui, lanas mutuare, juxta formam concessionis earum, minimè teneretur;

Vobis mandamus quod levationi portionis hujusmodi lanarum, ad quam inter laicos, ratione quarumdam parcellarum terræ in comitatu prædicto, quæ dicto episcopatui per escaetam annectuntur, vel quæ adquisiêrit, est assessus, supersedeatis omninò;

Et nos vobis, in compoto vestro, ad scaccarium nostrum, de eadem portione, ipsum sic, ratione earumdem parcellarum, contingente, in exonerationem tam villarum, ubi dictæ parcellæ sic assidentur, quam vestram, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode Angliæ, apud Eltham, viii. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De abitu Regis ad Franciam, & in Angliam reditu.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 18. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod dominus noster Rex, qui nuper extra regnum suum Angliæ versus regnum Franciæ cum exercitu suo transfretabat, apud Hoges in Normanniâ, xii. die Julii, anno regni sui Angliæ xx. applicuit;

Et exindè, per dictum regnum Franciæ, factis strage rebellium & destructione prædiorum & bonorum suorum ibidem usque Caleys, cum eodem excercitu suo transiit, eandem villam de Caleys ibidem, per magnum tempus, obsidens;

Et, eâ postmodum per guerram adeptâ, ac hominibus ad arma, victualibus, & aliis necessariis munitâ, treugisque inter ipsum Regem & adversarios suos de Franciâ, sub certâ formâ captis & initis, abinde usque prædictum regnum Angliæ rediit, & apud Sandwicum die Veneris, videlicet, xii. die Octobris, anno præsenti, horâ diei primâ applicuit;

Et postmodum, die Dominicâ, xiv. die Octobris, proximò sequente, idem dominus Rex Londoniam venit, & die Lunæ in crastino magister Johannes de Offord, decanus Lincoln', cancellarius ipsius domini Regis, magnum sigillum ejusdem domini Regis, quod habuit in custodiâ suâ, pro regimine Angliæ, dum idem Rex extra dictum regnum Angliæ fuit, episcopo Wyntoniensi, thesaurario ipsius domini Regis, in quâdam camerâ vocatâ le Newchaumbre, infra palatium Westmonasteriense, horâ diei tertiâ, de præcepto ipsius Regis liberavit in thesaurariâ custodiendum;

Et die Martis, proximò sequente, manè idem dominus Rex misit quoddam aliud magnum sigillum, quod cum ipso Rege fuit in dictis partibus transmarinis, ad dictum cancellarium, in hospitio suo, in parochiâ Sancti Clementis Londoniæ, extra barram Novi Templi Londoniæ, per magistrum Simonem de Islep, custodem privati sigilli ipsius Regis.

Qui quidem cancellarius sigillum illud ab eodem Simone ibidem recepit, & postmodum, eodem die, horâ tertiâ, apud Westmonasterium, brevia & alia cum eodem sigillo consignari fecit.

De proclamatione super ductione bladorum, faciendâ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III. — Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Staff', salutem. Quia, per frequentem & excessivam diversorum bladorum extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras eductionem, magna caristia bladorum hujusmodi in diversis partibus dicti regni nostri ingruit hiis diebus, & magis imposterum ingruere formidatur, nisi indè remedium celerius apponatur:

Nos, volentes dampnis & periculis quæ ex hoc evenire poterunt, ut tenemur, præcâvere, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in singulis portubus maris, & aliis locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, nè quis mercator, seu alius, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, blada aliqua ad aliquas partes exteras, nisi ad villam de Caleys, sub forisfacturâ bladorum hujusmodi, ducat, seu duci faciat quoquo modo, sine speciali licenciâ nostrâ, de avisamento concilii nostri ex certis causis utilitatem regni nostri concernentibus, coram eodem concilio examinand' faciend';

Et quod omnes, blada ad dictam villam de Caleys ducere volentes, ante eductionem eorumdem, inveniant coram nobis in cancellariâ nostrâ sufficientes manucaptores quod blada illa ad eandem villam de Caleys, & non alibi, ducentur: & litteras patentes capitanei ejusdem villæ, discarcationem bladorum illorum ibidem testificantes, in dictâ cancellariâ, infra mensem à tempore discarcationis hujusmodi, reportabunt;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneris contrarium facientes, tunc eos, cum omnibus bladis quæ versus partes prædictas exteras ducend' cariari, inveniri contigerit, capi & arestari, & sub aresto salvò & securè custodiri facias, quousque aliud indè duxerimus demandandum:

Et hoc sub periculo quod incumbit, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xvi. die Octobr'.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus Angliæ sub eadem datâ.

Super evasione prisonariorum.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 Ed III. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbriæ, salutem. Licet nuper tibi, per breve nostrum, præceperimus quod corpus Gerardi de Wydryngdon, & quorumdam aliorum;

Qui quosdam prisones Scotiæ, in bello, apud Dunelmum ultimò commisso, captos, contra proclamationes & inhibitiones nostras, in hâc parte factas, deliberârunt, & evadere permiserunt;

Capi, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri, ac omnia terras & tenementa, redditus, bona & catalla sua, in ballivâ tuâ, in manum nostram seisiri, & nobis de exitibus terrarum & tenementorum prædictorum, ac de bonis & catallis prædictis, ad scaccarium nostrum responderi faceres;

Quia tamen, dilectus consanguineus & fidelis noster, Willielmus de Bohun, comes Norhampton', ante adventum nostrum in Angliam à partibus de Caleys, manucepit pro præfato Gerardo, de habendo ipsum Gerardum coram nobis, vel alibi coram justiciariis nostris, ad mandatum nostrum, ad standum recto, super præmissis, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, & ad faciendum & recipiendum quod de eo ibidem contigerit ordinari;

Tibi præcipimus quod executioni brevis nostri prædicti, versus præfatum Gerardum faciendæ, supersedeas, donec aliud indè præceperimus.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Octobris.

Per concilium.

Consimile breve dirigitur vicecomiti Cumbriæ.

Pro burgensibus & habitatoribus villæ de Dunkirk.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 26. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Attendentes gratum & fidelem gestum dilectorum & fidelium nostrorum, burgensium & habitatorum villæ de Dunkirk erga nos & nostros, & locum magnum quem nobis hactenus tenuerunt, & indies tenent;

Ac volentes ipsos proindè condignis auxiliis & favoribus prævenire, de gratiâ nostrâ speciali concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, præfatis burgensibus & habitatoribus quod ipsi, aut eorum aliquis, seu eorum bona, infra regnum nostrum Angliæ, aut alibi infra potestatem nostram, prætextu alicujus contractûs, seu debiti, undè ipsi principales debitores aut plegii non fuerint, per ministros nostros, aut alios quoscumque, de cætero non arestentur, distringantur aliqualiter, seu graventur;

Dumtamen legales excerceant mercandisas, & custumas indè, ac alia deveria sua, nobis & aliis solvant, & faciant, ut debebunt.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Octobris.

Per breve de privato sigillo.

De proclamando quod nullus miles vel armiger transeat mare.

A.D. 1347.—An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

ET mandatum est vicecomitibus London', quod statim, visis præsentibus, in singulis locis in civitate prædictâ, ubi expedire viderint, publicè proclamari faciant, ne quis miles vel armiger, cujuscumque conditionis fuerit, sub pœnâ forisfacturæ omnium quæ Regi forisfacere poterit, mare transeat versus dictas partes absque mandato Regis speciali: & hoc nullatenus omittant. Teste ut supra.

Per eandem literam.

Littera missa Regi Castellæ, super negotiis hinc indè tractatis & tractandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 14. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, &c. Edwardus, &c. salutem, & successus, ad vota semper prosperos & fœlices.

A vestrâ, ut credimus, memoriâ non recessit qualiter, vobis nos pridem per vestras literas requirentibus, ut super dampnis & injuriis, quæ prætendebatis illata fuisse vestris subditis per nostrates, eis emendas debitas facere curaremus, certos nostros commissarios;

Ad querelas, tam subditorum nostrorum, qui sibi dampna & injurias hujusmodi per gentes vestras fore asserunt, multipliciter irrogata, quam eorumdem vestrorum subditorum, super dampnis & injuriis hujusmodi, unà cum vestris commissariis, audiendum & fine debito terminandum, necnon ad tractandum de pace perpetuâ, sive de treugis, vel guerræ sufferentiis ineundis, ad aliquem certum locum, in vestri & nostri dominii confinio, duximus deputandos.

Et, quia cives & jurati civitatis nostræ Baionæ, & nonnulli alii nostri subditi, attendentes treugam, per præfatos commissarios initam, duraturam, videlicet, à festo Sancti Michaelis jam elapso, usque ad festum Natalis Domini proximò tunc futurum, nedùm eis esse inutilem, sed potiùs, ex causis & conjecturis probabilibus, dampna majora, & graviora pericula, maximè ob brevitatem temporis, allaturam, nullatenus admiserunt, nec querelæ coram eisdem commissariis, super illatis injuriis, propositæ fuerant vel auditæ, quandam aliam commissionem nostram, quibusdam nostris fidelibus, ad querelas & earum causas hujusmodi, simul cum vestris commissariis, audiendum, & procedendum in eis, easque fine debito terminandum, necnon ad tractandum & concordandum de pace perpetuâ, ac treugis, sive sufferentiis guerræ ineundis, & ad quædam alia facienda, fieri faciemus jam de novo;

Nos, ut convenit, affectantes inter nos & vos, domosque nostras regias, ac vestros & nostros subditos, pacem tranquillam & mutuam amicitiam perpetuò solidari, & attemptatâ hinc inde indebitè, debitè reformari, memoriter retinendo prælocuta uberioris alligantiæ inter vos & nos, sicut novit vestra excellentia, fœdera contrahenda;

Vestram serenitatem duximus excitandam quatenùs, pensatis periculis, quibus involvuntur homines hiis diebus, ac dampnis & gravaminibus, quæ ex subditorum dissensionibus poterunt suscitari, vestros commissarios, potestatem sufficientem habentes, adhuc de novo deputare curetis, & ad locum hujusmodi transmittere, super dictis dampnis & injuriis, ac pace, treugis, & guerræ sufferentiis ineundis, & aliis, quæ circa ea necessaria fuerint, tractaturos, treugis, si ineundæ fuerint, consentientes longioribus, per biennium, vel triennium, aut amplius, duraturis;

Vestrisque subditis, & præsertim illis de comitatu de Biscaye, sub vestro dominio existentibus, qui in ultimis treugis, inter vos & nos, nostrosque subditos & vestros, initis & firmatis dampna & gravamina inæstimabilia nostris subditis irrogarunt, districtiùs inhibentes nè interim, seu treugarum temporibus, cum fuerint concordatæ, dictis subditis nostris, in terrâ vel in mari, quovis modo, seu quibusvis exquisitis coloribus, dampnum, injuriam, impedimentum aliquod inferant seu gravamen, sub pœnis quas ipsis noveritis plus timendas, consimilem enim inhibitionem nostris subditis faciemus;

Advertentes quod infra treugam, jam, dum apud Calesium moram traximus, ob reverentiam domini Summi Pontificis, & ad requisitionem ipsius sedis cardinalium, hinc indè mediantium, usque ad certum tempus initam & firmatam, vos, tanquam alligatum nostrum, vestrosque subditos, ut nobis adhærentes, & benivolos, fecimus comprehendi.

In prosperitate fœlici vos conservet Dominus, qui Regibus dat regnare.

Dat' London', xx. die Octobris.

Custos monetæ in villâ de Caleys cudendæ, constituitur.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Franc. 21 Ed. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis præpositis, castellanis, burgimagistris, scabinis, consulibus, majoribus, ballivis, officiariis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, scientiâ & industriâ dilecti clerici nostri, Willielmi de Salop', plenam fiduciam optinentes, ipsum Willielmum custodem cuneorum monetæ in villâ nostrâ de Caleys cudendæ, & ad assaiam ejusdem monetæ, quociens opus fuerit, ac ad omnia & singula ad officium illud pertinentia, faciendum, quamdiù nostræ placuerit voluntati, constituimus per præsentes;

Vobis & cuilibet vestrum, tenore præsentium, dantes in mandatis, quod eidem Willielmo, tanquam hujusmodi custodi cuneorum & monetæ assaiatori, prout moris est, sitis intendentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Octobr'.

Per breve de privato sigillo.

De non permittendo milites nec armigeros transire mare.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Sandwico, salutem. Quia, ut accepimus, quamplures milites & armigeri regni nostri Angliæ ad transfretandum in proximò versus Spruceam & alias partes longinquas, licenciâ & voluntate nostris irrequisitis, indies dirigunt & dirigere intendunt gressus suos:

Nos ad hoc, quod treugæ inter nos & adversarium nostrum Franciæ captæ & initæ, sunt per modica tempora duraturæ, considerationem habentes, ac proinde desiderantes quod gentes nostræ infra dictum regnum nostrum, pro defensione nostrâ & ejusdem regni, immorentur;

Vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod aliquos hujusmodi milites seu armigeros, cujuscumque conditionis fuerint, à portu villæ prædictæ ad dictas partes nullatenus transire permittatis, sine mandato nostro speciali; injungentes universis & singulis magistris & marinariis navium villæ prædictæ, ne, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterint, hujusmodi milites & armigeros, equos, armaturas aut alia hernesia sua, sine hujusmodi mandato nostro speciali, in navibus suis ad partes transmarinas traducant, seu transire permittant; & hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Novum Mercatum, xxviii. die Octobr'.

Per litteram de secreto sigillo.

Eodem modo mandatum est subscriptis sub eadem data; videlicet,

Majori & ballivis suis de Dovorr'.

Majori & ballivis suis villæ de Wynchelse.

Bartholomeo de Burghersh constabular' castri Regis Dovorr' & custodi Quinque Portuum vel ejus locum-tenenti, mutatis mutandis.

Et mandatum est capitaneo villæ Regis de Caleys, vel ejus locum-tenenti, quod si quos milites, vel armigeros, versus dictas partes extra dictum regnum Angliæ transeuntes, infra districtus suos invenerit, tunc eos, unà cum equis hernesiis suis indilate arestari, & ad dictum regnum nostrum reduci, & coram concilio R. mitti faciat sine morâ, sub pœnâ antedictâ; & hoc nullatenus omittat.

Teste ut supra.

Per eandem litteram.

Super deductu Regis cum falconibus.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 18. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Essex' & Hertford', salutem. Quia, per riparias ballivæ tuæ, juxta seisonam, jam indies instantem, cum falconibus nostris deductum nostrum habere proponimus;

Tibi præcipimus quod tot pontes, super ripariâ de Waltham, à villâ de Stratford usque Ware, & abinde ex aliâ parte usque Stanes, quot ibidem hactenus esse solebant, sine dilatione fieri facias, ex causâ supradictâ;

Et omnes illos, qui ad constructionem seu reparationem dictorum pontium faciendum tenentur, per districtiones, & alias vias & modos, quibus meliùs expedire videris, ad hoc compellas;

Proclamari faciens publicè in eâdem ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, nè quis falcones aliquos, sub pœnâ forisfacturæ eorumdem, ad aves capiendas per dictam ripariam, quousque deductus noster ibidem fiat, projicere præsumat, sine licentiâ nostrâ speciali.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur vicecomiti Middlesexiæ, pro hujusmodi pontibus fieri faciendis super ripariâ se extendente de Stanes per ballivam suam; & aliud breve vicecomiti Buks pro hujusmodi pontibus fieri faciendis super ripariâ, quæ se extendit per ballivam suam, à villâ de Leghton-Bosard usque Fenny-Stretford.

REX, vicecomiti Suthampton', salutem. Quia per riparias, *&c. ut supra usque ibi,* tot pontes, *& tunc sic,* super ripariis in ballivâ tuâ, quot ibidem hactenus esse solebant, *&c. ut supra.*

Teste Rege, apud Westm', viii. die Novembris.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Wiltes.
Vicecomiti Berk.

Prohibitio de factis armorum.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis quod statim, visis præsentibus, in locis in civitate prædictâ, ubi videritis expedire, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, ne quis magnas, seu quivis alius, cujuscumque statûs fuerit, justeare, burdeare, turneare, aut alia facta armorum infra regnum nostrum Angliæ facere, seu excercere præsumat, sub forisfacturâ equorum & armorum suorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterit;

Et si quos, post proclamationem & inhibitiones nostras prædictas, inveneritis contraria facientes, tunc eos per corpora sua capi, & usque Turrim nostram London' duci, seu mitti faciatis, constabulario nostro, vel ejus locum tenenti ibidem, liberandos, & eorum equos, armaturas, hernesia, ac alia res & bona sua secum inventa, in manum nostram, tanquam nobis forisfacta, capi & salvò ad opus nostrum custodiri faciatis, quousque aliud indè à nobis specialiter habueritis in mandatis:

Nos, in cancellariâ nostrâ, de nominibus omnium illorum quos sic arestaveritis, ac de vero valore equorum, armaturarum & aliarum rerum & bonorum suorum, & quæ, & cujusmodi, & quorum fuerint, ac de toto facto vestro in hac parte, distinctè & apertè, sub sigillis vestris certificantes indilatè: Et hoc sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Teste R. apud Westm', xii. die Nov'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ, mutatis mutandis.

De expensis solvendis prisonibus de Scotia.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Thomæ de Foxle, constabulario castri nostri de Wyndesore, salutem.

Mandamus vobis quod Willielmo de Rameseye, & Waltero de Halyburton, prisonibus de Scotiâ, sub custodiâ vestrâ in castro prædicto existentibus, duos solidos pro expensis suis, videlicet, utrique eorumdem duodecim denarios per diem, pro tempore quo in custodiâ vestrâ in castro prædicto fuerint, de exitibus ballivæ vestræ solvatis; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Novembris.

Per billam thesaurariæ.

Proclamatio de lanis extra regnum ducendis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Licet nuper vobis præceperimus, quod in civitate prædictâ publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faceres, nè qui mercatores, seu alii, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere possent, lanas aliquas extra regnum nostrum Angliæ, antequam nobis de illis viginti milibus saccorum lanæ, nobis nuper per communitatem dicti regni nostri, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, concessorum, responderetur, ducerent, seu duci facerent, ullo modo;

Quibusdam tamen certis de causis, nos & concilium nostrum moventibus, de assensu mercatorum, quibus lanæ nostræ prædictæ sub certâ formâ sunt concessæ, concessimus omnibus & singulis mercatoribus, & aliis quibuscumque, lanas extra regnum nostrum ad stapulam nostram in Flandriam ducere volentibus, quod ipsi hujusmodi lanas ad eandem stapulam, solutis indè prius custumis & subsidiis indè debitis, ducere & cariare valeant, quotiens & quando melius viderint expedire; proclamatione & inhibitione nostris prædictis, ac quocumque alio mandato nostro in contrarium prius factis, non obstantibus.

Et ideò vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, præmissa in locis in civitate prædictâ ubi videritis expedire, publicari & proclamari faciatis, ex parte nostrâ.

T. R. apud Westm', xxvi. die Novembr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam.

De proclamando quod naves applicent apud villam de Caleys.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ suæ Dovorr', salutem. Quia volumus quod communis applicatio, tam navium quam hominum & equorum, ad partes Franciæ transeuntium, apud villam nostram de Caleys, & non apud Whitsand, vel Bolon', aut alibi in costeris maritimis in dictis partibus Franciæ fiat, vobis mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod hoc in dictâ villa Dovorr' sine dilatione publicari, & magistris ac marinariis navium, ab eodem portu versus dictas partes exnunc transeuntium, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, injungatis, nè homines, equos, aut alia quæcumque versus dictas partes transvehenda, alibi quam apud dictam villam de Caleis traducant, sub pœnâ antedictâ.

Et si quos, post injunctionem hujusmodi, inveneritis, aut scire poteritis secus facientes, tunc eos, unà cum omnibus bonis & catallis suis tanquam nobis forisfactis, arestari & salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis;

Nos de nominibus eorumdem, ac de pretio bonorum & catallorum suorum, & quæ, & cujusmodi fuerint, de tempore in tempus in cancellariâ nostrâ certificantes;

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste R. apud Westm', xxviii. die Nov'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur majoribus & ballivis de Sandwico, Wynchelse, Kingeston super Hull, & Sancto Botolpho.

Breve etiam dirigitur capitaneo villæ de Caleis, de eodem negotio, & sub eâdem datâ.

Joh' de Chivereston capitaneus villæ de Caleys constituitur.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni de Chivereston, salutem.

Sciatis quod, nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem villæ nostræ Calesiæ, in regno nostro Franciæ, quamdiù nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos villam prædictam, ad opus nostrum, salvò custodiatis, & custodiri etiam faciatis, pro custodiâ illâ percipiendo juxta formam indenturæ, indè inter nos & vos confectæ;

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris ibidem, necnon universis & singulis habitatoribus villæ illius, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis, ac locum vestrum tenenti ibidem, & deputatis à vobis, in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliâ, seu alibi, extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ, fuerint præmuniti;

Damus insuper vobis, ac dicto locum vestrum tenenti, & deputatis a vobis, in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem puniendi & castigandi vobis contrarios, seu rebelles, in hiis quæ ad salvationem & defensionem dictæ villæ pertinent, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum;

Volumus tamen quod ballivus noster villæ prædictæ officium suum, & alia, quæ ad illud spectare noscuntur, faciat & exequatur secundum formam commissionis nostræ, quam ei fieri fecimus in hac parte; & quod, prætextu præsentis commissionis nostræ, præfato ballivo, aut officio suo, seu executioni ejusdem, nullum fiat impedimentum nec præjudicium aliquale.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Cales', primo die Dec'.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est ballivo dictæ villæ Calesiæ, ac omnibus aliis ministris Regis ibidem, necnon universis & singulis habitatoribus villæ illius, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterunt, quod eidem Johanni, & locum suum tenenti ibidem, & deputatis ab ipso, in absentiâ suâ, cum ad Regem in Angliâ, seu alibi, extra villam prædictam, ad mandatum Regis, seu aliis causis necessariis, ipsum Johannem accedere contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte, quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens, & quando per ipsum Johannem, seu dictum locum suum tenentem, aut ipsius Johannis deputatum, ex parte Regis fuerint præmuniti.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

De legibus villæ de Caleys.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 3. & 6. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz as queux cestes lettres vendront, salutz. Sachez nous avoir veue & regarde les lois & les usages devant ces heures, usees & establiees en notre ville de Caleys, devant q'ele devint a noz mains, & par les seignurs dicele, qi pur temps estoient, confermees, en la manere & forme, que sensuient:

NOUS, Mehaud countesse Dartoys & de Bourgoigne palatine & dame de Salmes, faissons assavoir a touz chiaus qi cest escrit verront ou orront, que come nostre treschiers sires & peres, Robers, jadys de bone memoire, cuens Dartoys, eust ouste a la ville de Calais, & as bourgois de la dite ville, tiel loi & teles fraunchises come il avoient, pur aucuns forfaitz & mespresuers que il avoient commys, si comme il lui sembloit, envers lui & envers ses gentz.

Nous, ayantz compassion a la dite ville & as habitans, considerantz especialment de ceux qui des ditz meffaitz ne feurent consentant ne coupables, les gries, les travaus, & les damages que il ont eus & suffers pour le coupe & pour le meffait des mauvais, avons donne & otroie loys, & conferme leur usage en le fourme & en le manere qui sensient ci apres; & une banlieue qui dure del pount de Meunel, tant comme la paroche de Seint Piere, dure jusqes a la paroche de Merch', & de la voie en coste de molyn Saghelyn jusqes a la mer, & eschevinage & ....

De qui ait vit a feme par forche.

Se aucuns feut portrait par la loy de la ville, q'il par forche eust chevauce feme carnelement, on lui couperoit la teste & si bien serroient en le merchi du seignur; & se il est quite clames par la loy de la ville, la feme que ce clama, amendra au seignur de xii. li.

De murdre de nuyt.

Quicqnques sera portrait par la loy de la ville de murdre de nuyt, on lui deut trayner & pendre, & tout si bien serront en la merchy du seignur; & tout qui serront enforche & en ayde de ce murdre, serront ensement trayne & pendu, & touz leur biens serront en la merchy du seignur.

De arsuire par nuyt.

Se aucuns est portrait par la loi de la ville darsuire par nuit, il serra pendu, & tout si bien seront en la merchy du seignur; & tout chil qui serront en la forche & en layde de cel arsure, & il ensoient portrait par la loy de la ville, il serront pendu, & touz lour biens en la merchi du seignur.

De ravine en voie ou en chemyn ferre.

Se aucuns est portrait par la loy de la ville q' il ait fait ravine en voie, ou en chemyn ferre, sour estraunges marchantz jusqes a v. sol', ou plus, il serra pendu; & tout si bien serront en la merchi du seignur.

De larrechni de ii. sol', ou de plus.

Se aucuns est pris a larrechni vaillant ii. sol', ou plus, & il est atteins par loy, il serra pendu; & tout si bien serront en la merchy du seignur.

De larrechni meins de ii. sol'.

Se aucuns est pris a larrechni meins de ii. sol' valiant, on lui coupera l'oreille; et se il plus pris o larrechni, & on trove l'oreille coupe, & il en soit atteins par loy, il serra penduz; & tout si bien serront en la merchy du seignur.

De melle en eglise ou en autre.

Se aucuns fait melle en eglise, ou en autre, & il est atteyns par loy, il l'amendera au seignur de ix. lb', & a chelui sur qi on avera fait le fait, de x. sol'.

De saizine.

Nul seignur, nul baillif, ne nul de leur part, ne poent saisir les biens de nullui qui soit del eschevinage, se ce n'est pour la debte du seignur que la loys connoistra, se il n'est futif; & se il est fuitif, & veut repairer en la ville, & se biens ravoir par pleges, on lui doit rendre ses biens de venir a loy par pleges souffissans, sicomme la loy dira; et se on ne lui voet rendre ses biens par pleges, il doit venir a la loy & mostrer a la loy, & loy doit cesser de plaider de si a dont q' il aura en ses biens par pleges; ne lui sires, ne baillis, ne nul de lour part, ne pouet mener nul qui soit del eskivinage hors de la banlewe de Caleys en prison, ne tenir en prison dedens l'esquivinage pur tant q'il s'offrent de venir a loy, & de donner pleges suf-

fisantz, si que la loy dira, se che ne soit pur le dette du seignur que la loy connoistra; et se lui sires, ou baillifs, ou homme de leur part, ne vouloit replegier de venir au loy, la doit loy cesser de pleder, ne nul jugement dire, ne seoir en banc dessi a dont q' il soit delivre pur pleges, si comme la loy dira.

De occhision de jure.

Se aucuns est portrais par la loy de la ville, q' il ait ochis son jure, il ne poet jamais avoir respons, & contre son jure en la loy ne il ne poet estre acordez envers le seignur, se il lui ne soit enchois acordez encontre ses anemys.

De mehaing.

Se aucuns est portrais par la loy de la ville, q' il ait aucun mehaigne en la teste, la main de celui qi le fait a fait, est en merchi a celui qui mehaingnies est, et si doit amender au seignurde lx. sol'; et se aucuns est mehaingnies en autre membre, & cil qui le fait a fait, est attains par loy, il doit estre en merchy de celui qui mehaignes est, de perdre membre contre membre; et au seignur lx. sol'.

De forfaiture des biens.

Nuls ne poet forfaire les biens de son pere, ne de sa mere, plus haut de lx. sol', pur fait q'il fache.

Pour trait de melle.

Se aucuns est portrais par la ceere de melle, ou il na mort ne mehaing, il doit amender au seignur de lx. sol'; et a celui a qui on a fait le fait, de lx. sol'.

De destourber esquivins ou cormans en banc.

Quicunqes destourbera eskyvyns ou cormans quant il seut en banc, & sont convire, il doit amender au seignur de iii. sol', se il en est attains par loy; & se il dit encontre leur jugement puisque il lont rendu, il doit amender au seignur de sol' lx.; & a q'ascun eskevyn seant en banc de xviii. sol', se il est attains par loy.

De ferir autri soi defendant.

Se aucums fert ou bleche autrui soy defendant, il est quite du fait, se il nel ochist ou mehainge; & cil q' aura commenche le melle, & attains serra par loy, il l'amendera & une amende par lui & une autre amende pur son adversair; se il en est attains par loy, tele amende come la lois dira.

De baillif avoie par le sire.

Quicunqes baillifs que lui sires envoiera en l'eschivinage de Calays, il doit apporter lettres pendans du seignur de garantisse; et ces lettres doivent tenir lui esquivin; et si doit juger a garder la loy de la ville, & tous les forfais qui serront acordez envers le bailleu, que la loy conoistera, forheritages ne poent estre rapellez du seignur, ne de nully.

De maunder & de respoundre devant la loy.

Quiconqes venra devant la loy de Calais, il poet bien demaunder & respondre & parler sans forfait, se il ne deit encontre le jugement des eschevins ou de cormans.

De melle de chiaus del esquivinage l'un contre l'autre, hors del esquivinage.

Se aucuns del esquivinage fait melle encontre aucun del eschevinage, hors del eschevinage de Calais, se il n'est adreche par la loi, la, ou lui fais fu fait, & plainte en nient devant la ley de Caleys, la loy en doit dire jugement solonc les demaundes & responses.

De plainte faite a un eschevyn ou a un corman.

Se aucuns de faire pleinte a un eschevin, ou a un corman, & il ne voet faire se pleinte plenere, il en est en amande envers le seignur de x. sol', autrement ne poet ou nullui constraindre de faire plainte seur autri, se il ne veut.

De melle faite destranges countre burgois.

Se aucuns estraunges se combat a aucun burgoys, ou a aucune burgoise, del eschevinage de Calays, & lui burgoys, ou la burgoyse, crie sur son jure pur aide, cil qui lui aidera serra quites du forfait se il nel ochist ou mehaigne; et se il est portrait q' il ait oy le cry de son jure, & il ne lui vient aider, il en est en amende envers le seignur de lx. sol'.

De arrester estraunge pour sa debte.

Chascuns qi est del eschivinage de Calais puet arrester estraunge pour sa debte, & tenir dessy adont que lui baillis vienge, ou homme de sa part, sauns forfait; & lui baillieu ou les serjeans doit mener yceux devant la loy, & lui bourgois doit demaunder sa debte a celui, & se il le connoist il lui doit paier meintenant; et se il lui voie li uns & li autres doit estre adjournes devant la loy, a tel jour la loy assignera

De estre attains de forfait.

Nuls ne poet estre attains de nul forfait se il n'est somons par les gart de la loy.

De franke verite.

Une frank verite doit estre en l'an des totes choses forchelez.

De verite prise par eschevins.

Chascun verite que serra prise par eschevins, doit jurer devant le baillieu & devant eschevins sanz supressure, & puis aler a conseil, & che que la verite raportera de conseil porra elle dire devant le baillieu & devant eschevins; nuls ne puet aler a conseil des eschevins, ne de cormans, ne de la verite, se il nel appellent.

De l'esleccion de eskevins.

Et eschevins doit on eslire le Vendredy apres les octaves de Pentecoste, & a le esleccion des eschevins doivent assembler eschevins, & par lour sairement doivent eslire v. eschevins; & chil v. eschevins doivent jurer devant le bailleu, & quant il auront jurez, lui viel eschevins serront relaisse; et puis lui v. eschevins eslirent viii. autres eschevins, qui doivent jurer devant le bailleu aussi que lui autres v. si q' il serront xiii. chel mesme loy est des cormans.

De acat de heritages.

Quicunque aura achete heretages, & tenuz an & jour saunz chalenge, & chose avenist que autres le chalengeast par promete por le pris, se il ne poet monstrer devant la loy que il feust outre mier, ne fors sen sens, ne en prison, la chalenge serroit quasse: et se il poet mostrer q' il a este outre mier, ou fors du sens, ou en prison, il poet revenir a son heritage, secomme ley jugeroit.

De chalenge d'aucun fait.

Se aucuns est chalenges d'aucun fait dount il n'ose venir devaunt la loy, & il demaunde conduit, lui sires lui doit doner conduyt, loy fesaunt.

De establissementz.

De touz les establissementz que serront faitz par eschevins pur l'amendement de la ville, se aucuns ou aucun en alassent encontre, il perdroient leur mester an & jour, de quelque mester q' il feussent. Et cele amende come lui eschevyn auroient mys sur les establissementz, rendroient au seignur.

De acheter heritage dedens l'eschevinage.

Nuls ne puet acheter heritage dedens l'eschevinage de Calays, se il ne soit as caus & as loys de le ville.

De festes annueles.

Ly sires de la terre doit avoir ii. festes anueles en l'an, un qui dure de la close Pasque jusqes a la feste Seint Johan. Et l'autre qui dure de la feste Seint Michel jusqes a la feste Seint Andreu.

De jour jure de marche.

Li lours jures de marche doit estre au Samedy chascune semaigne en l'an.

De melle faite en feste anueel.

Quicunque fait melle en feste anueel, ou en jour de marche, si cil ou celle puet mestrer damage de chelle melle, dedens le tierce jour, devant v. eschevins: et cil qui le fait a fait, se sour lui est ataint par la loy, il en est en amende envers le seigneur de xii. lb. Et se la pleinte n'est fait dedens le tierce jour devant v. eschevins, ly coreman le doivent adrecher, si plainte en est faite devans eaus. Et eschevins ne poeit pleder ne jugement dire, se il ne soit v. ou plus, et de coremans aussy.

De taille de la ville.

Li eschevins de Calays, par conseil des autres proudhomes de la ville, poent faire taille & assise dedens leur banlewe, tant comme elle dure, pur lour debtes communes acquiter, & pur autres choses qui lour semblera a l'amaundement de la ville. Et li sires doit faire paier a ceus qui celle taille & celle assize dourent, se il ount taunt vaillant dedens son poir, a la requeste des eschevins, sauve la droiture du seignur.

De chalenge d'estranges.

Se aucuns estranges, ou aucun quique ce feut, venist dedens le banlewe de Calays, & on les chalengeast de aucun fait quelque il feust, on le doit mesner par loy & par les usages de Calays, solonc demandes & responses.

De service de seignur.

Ly bourgois de Calays ne doivent nul service a leur seignur, ne de besche ne de pele, se ceo nestoit contre la deffense de la meer. Et ce est dedens lour banlewe.

Pourtrais de homicide.

Se aucuns est portrais de homicide par la loy de la ville, on lui coupera la teste; ainsi lui doit cauper lui plus prochains parens de celui qui ert ochis, qi ert presens. Et se il navoit parens qui feut presens, li sires endevroit faire justice. Et lui sires doit avoir touz les moebles, & le moite des maisons, & le moite del heritage de celui qi le fait aura fait: & se il a feme, la feme doit avoir lautre moite entierment; & se il na feme, le hoir le doivent avoir.

De aler en ost.

Lui burgois de Caleys ne doivent issir hors de lour banlewe pur aler en ost, si li sires, ou lui balleu, en leur mande par message creable.

De respit.

Se aucuns cas avenoit qui n'est escript en cest present escrit, devant eschevins ou devant cormans, et il ne voloient aver respit pur eux purpenser & conseiller, de ceo cas il auroient respit une assise, & une autre, & a le tierche assise doivent ils dire lour jugement, & ce q'il diront par lour sairement & touz lour jugementz & touz leur establissementz, serront estable & a des par amendement & saunz soupressure.

ET pur ceo que ce soit ferme chose & estable, nous avons mys notre seal en cest present escrit.

Ce fu fait a Arras, en l'an del Incarnacion notre Seignur mill' troys cens & quatre, el moys de Septembre.

NOUS, Mahut contesse d'Artoys, & de Burgoigne palatine, & dame de Salmes, feisons assavoir a tous ceus qi ces presentes lettres verront, que comme autre foiz por le loial port & loial maintieng, que nous avons veu & aperceu en la bone gent & en tot le communite de notre ville de Calais, eussons ottroie a la dite ville loys & privileges, ensi comme il est plus pleinement contenuz en la chartre q'il en eut selle de nostre seal. Et nous depuis aions veu & aperceu q'il en continuant leur bones oevres, se soient lealment porte de fet envers nous; en gardant & en soustenant de tous lours porrs, le honur & l'estat de nous & de nostre heritage, & maintenu l'estat & le gouvernement de nostre dite ville bien & a point. Et par le dit fait, avons esperance q' ainssi se doivent porter dore en avant touz jours de miex en miex. Et en la dite chartre eit ascuns choses oscurez a lour entente, si comme il dient; et nous eient requis que les dites oscuretes vousissons desclarier & entrepreter. Et auceques tout ce a aucuns poins contenuz en la dite chartre a ajouster certaignes mos & de novel;

Sachent tout comme en commencement de la dite chartre q' il ont de nous, soit contenuz que nous lour avons done & ottroie lois, & conferme lour usages, en la forme & en la manere qui sensuent, ci apres: nos considere totes les choses dessus dites, al requeste & priere de la gent de notre dite ville, de grace especiale desclairons, et est notre entente que auceques ce que nous leur avons done loys, ensi comme il est plus pleinement contenu en la dite chartre, nous leur confermons generalment touz leur usages & custumes.

De ce que la verite raportera.

Come en la dite chartre soit contenuz, que ceo que la verites raportera de conseil, porra elle dire devant bailieu & devant eschevins; nous ajoustons a celui point que nous volons & ottroions que ce que la veritez raportera de conseil des enfraintures des status, & des ordinances des eschevins, porra elle dire devant baillieu ci devant eschevins sans sousprendre, & serra establi sanz chalenge.

De esleccion des esquivins.

Comme en la dite loy soit contenuz, que li eschevins de Calais doit on eslire le Venderdy apres les Wytaves de la Pentecoste; nous volons & ajoustons au dit point, se eschevins ne ymettent autre terme pur busoigne notable, en quel cas il purront le dit terme alonger de viii. jours, & non plus.

De tailles & de assises.

Comme en la dite loy soit contenu, que le eschevin de Calais, par conseil des autres proudhomes de la ville, poent faire tailles & assises dedens leur banlewe tant come elle dure, pur lour dettes comunes acquiter, & pur autres choses, que lour semblera amendement a la ville: nous au dit article ajoustons, que nous volons, greons & otteroions, que les dites tailles & assises, en la manere q' il est contenu en dit article, il peussont faire sans parler al seignurage.

De aucun cas par devant eschevins.

Come en la dite loy soit contenuz, se aucun cas avenist devant eschevins ou devant cormans, que n'est en cest present escrit, et il en volont avoir respit pur eux purpenser & conseiller, de ceo cas, ils averont respit une assize & un autre assize, & a le terce assize doivent ils dire lour jugement: nous au dit article ajoustons & volons que ce q' il dirront par lour sairement, serra estable & sanz chalenge, se il n'estoit appelle de partie, & touz jours faire par amendement & sanz suppressure, & touz lour establissementz touz jours faire par amendement, & sanz suppressure. Considere & regarde les causes & les merites, la loialte & le bon portement de notre gent dessus dit, leur avons uncore dabundant done & ottroie, donons & ottroions, a notre dite ville, en acroissement de lour lei dessusdite, les choses que ci apres ensuent.

De courre sus a home.

Primerement se il avenist q' aucune persone courut sus a arme a un autre, en notre dite ville & dedens l'eschevinage, & cil que se defent le mehaigne ou ochist sur son corps defendant, q' il soit quites & delivres du fait.

De meffachon a bourgois.

Se il avenist q' aucun estraunge persone meffait, ou fait villenie, a aucun bourgois ou bourgoise de notre dite ville, & il ne lui vieut amender dedens viii. jours apres le fait a la ville, cil de notre dite ville purront aler & batre se maison, & serra sanz meffait & sanz amende.

De seurte de cas de catel.

Se aucuns seuent un autre en cas de catel, & ci q' on soient demeure continuas, li demanderes porra par son serement attendre sa demaunde, & sera chis sairemens sanz sousprendre, volons & ottroions que desore enavant ceux qui de la dite ville serra sires, ses hoires & ses successours qi pur le temps serront seignur de la dite ville, promettent en leur primere venue loialment en bonne foi a tenir & garder les lois, usages, custumes de la dite ville, & confermer de leur sealx toutes les choses desus dites. Nous promettons, en bone foi, a tenir & garder fermement, & faire garder a notre officiaus, & obligeons noz heirs & noz successours a tenir & garder fermement a touz jours, sanz jammes venir encontre. Et pur ceo que ce soit chose ferme & estable a touz jours, nous avons fait mettre nostre seal a cestes presentes lettres.

Don' a Paris, le second jour du moys de Jung', l'an de Grace mill' CCÇ. & disept.

NOUS les dites leies & usages acceptantz & agreantz, mesmes les leies & usages par cestes noz presentes lettres, a noz bones gentz & foialx habitanz de notre dite vile de Calais, grantons & confermons pur nous & pur noz heirs a touz jours a avoir & user en mesme notre ville en la forme avantdite. En tesmoignance de queu chose nous avons fait faire cestes nos lettres overtes.

Don' souz notre grant seal a Westminstre, le tiercz jour de Decembre.

Ad provisorem ecclesiæ Maguntinæ, de credentiâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, reverendo viro, domino Corardo de Kyrkel, ecclesiæ Maguntinæ provisori, salutem.

Literas vestras, nobis per discretos viros, Coradum præpositum ecclesiæ Sancti Mauritii in Maguntiâ, & Heylmannum de Prymbeyn militem, præsentatas.

Quibus super quibusdam, ex parte vestrâ, nobis per ipsos secretiùs exprimendis, petistis credulam dari fidem;

Pleno concepimus intellectu, qui intentionem vestram gratam, vivæ vocis oraculo, nobis prudentiùs explicârunt;

Quibus, ad vos cum gratiarum actione remissis, super voluntate nostrâ pleniùs informatis, fidem indubiam adhiberi, petimus, in præmissis.

Dat' in palatio Regis Westm', tertio die Decembris.

Littera missa Lodowico duci Bavarriæ, marchioni Brandeburgensi, ac comiti de Tiroles, de credentiâ.

A. D. 1347.—An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Ed. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

AMICE carissime, de sincerâ affectione vestrâ, quam erga personam nostram geritis, prout didicimus, retroactis temporibus, & nunc, per indicia præexperta, vobis grates exsolvimus, quas valemus:

Qualiter verò in præsenti hoc perpendimus, Henricus nuncius ad nos missus, lator præsentium, secretiùs ex parte nostrâ vobis dicet.

Dat' in palatio nostro Westm', quarto die Decembris.

Senescallus villæ de Caleys constituitur.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 E. III. p. 2. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate, circumspectione & industriâ dilecti & fidelis nostri, Willielmi Stury, pleniùs confidentes, constituimus ipsum Willielmum senescallum villæ nostræ de Caleys, ac omnium terrarum & tenementorum nostrorum, tam infra eandem villam quam extra, in eisdem partibus, in manibus nostris existentium, ac etiam capitalem ballivum nostrum ibidem, per præsentes;

Dantes ei plenam, tenore præsentium, potestatem ad terras, tenementa, & redditus nostra ibidem, cum pertinentiis, ad firmam, prout ad majus commodum nostrum expedire viderit, dimittendum, ac redditus & proficua indè provenientia, ad opus nostrum levandum & percipiendum, ita quod indè respondeat, prout decet; & ad omnia, quæ ad officia senescalli & ballivi in villâ & partibus prædictis pertinent, faciendum;

Damus autem universis & singulis subditis nostris in villâ & partibus prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod dicto Willielmo in omnibus quæ ad dicta officia senescalli & ballivi pertinent, pareant & intendant.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', iv. die Decembr'.

Per ipsum Regem.

Salvus conductus pro W. de Levingeston & aliis, super negotiis David de Brus, de Scotia, ad Turrim London' profecturis.

A D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, constabulariis, castellanis, majoribus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, ad instantem requisitionem David de Bruys de Scotiâ, in prisonâ nostrâ, in Turri nostrâ London', existentis;

Concessimus Willielmo de Levingeston baneretto, fratri Waltero Blauntyr, & Waltero le Clerc, quod ipsi, unà cum novem aliis personis, equitibus, ac eorum garsionibus, & hernesiis, à dictis partibus Scotiæ, usque ad Turrim nostram prædictam, pro quibusdam negotiis, ipsum David tangentibus, liberè venire possint;

Et, pro majori securitate eorumdem, suscepimus ipsum Willielmum, Walterum, & Walterum, ac prædictas alias novem personas, equites, in veniendo cum garsionibus & hernesiis suis prædictis, à dictâ terrâ Scotiæ, ad eundem David, usque ad Turrim nostram prædictam, ex causâ prædictâ, ibidem morando, & exinde ad terram Scotiæ redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Willielmo, Waltero, & Waltero, in veniendo, &c. *prout in consimilibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad quindenam Sancti Hillarii, proximò futuram, duraturas.

Teste Rege, apud Evere, vii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, de credentiâ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Rom. 21 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, devota pedum oscula beatorum. Pater sanctissime, ad præsentiam beatitudinis vestræ, dilectos & fideles nostros nuncios, Hugonem de Nevill militem, magistrum Johannem de Carleton canonicum ecclesiæ Wellensis, juris civilis professorem & fratrem Johannem de Reppes, pœnitentiarium vestrum, & nuncium ad nos pridem destinatum, super intentione nostrâ de præsenti transmittimus, pleniùs informatos;

Quos specialiter recommendatos habere dignemini, & eisdem in hiis, quæ sanctitati vestræ, ex parte nostrâ, seriosiùs explicabunt, cum exauditione benignâ plenariam dare fidem;

Nosque super sic exprimendis per eosdem cum celeritate accommodâ, si placeat, reddere certiores.

Dat' in palatio Regis Westm', xii. die Decembris.

Ad cardinales, litteræ commendatoriæ.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Rom. 21 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REVERENDE pater, & amice carissime. Quia, dilectos & fideles nostros, Hugonem de Nevill militem, magistrum Johannem de Carleton canonicum ecclesiæ Wellensis, juris civilis professorem, & fratrem Johannem de Reppes, pœnitentiarium domini Summi Pontificis, & nuncium, nuncios nostros, super intentione nostrâ de præsenti plenè & specialiter informatos, ad præsentiam dicti Summi Pontificis destinamus;

Vos rogamus quatinùs dictos nuncios nostros, cum ad vos accesserint, velitis benigniùs exaudire, & pro gratâ & celeri expeditione eorumdem, amicabiliter interponere partes vestras.

Dat' ut supra.

Eodem modo scribitur cardinalibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Domino P. episcopo Penestr'.
Domino A. Tusculanen'.
Domino S. de Claro Monte, tituli Sanctorum Johannis & Pauli, presbitero cardinali.
Domino P. episcopo Sabinen'.
Domino G. episcopo Alban'.
Domino E. episcopo Portuen'.
Domino B. tituli Sancti Marci, presbitero cardinali.

De prisonibus, qui fidem violant, arestandis.

A. D. 1347. An. 21 Edw. III.
Rot. Franc. 21 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, ballivis & juratis Insulæ nostræ de Jereseye, salutem.

Cum inter cætera in treugis, nuper inter nos & adversarium nostrum Franciæ apud Caleys initis, concordata, contineatur quod *omnibus*, se de prisonibus, qui fides suas fregerunt, conqueri volentibus, ex utraque parte plena justitia fiat;

Ac jam, dilectus nobis, Gullielmus de Wyncheles' nobis dederit intelligi ut, cum ipse quendam Gullielmum le Conte in partibus Normanniæ, dum nos ibidem ultimò eramus, de guerrâ cepisset;

Et ipsum aliquamdiu, sicut prisonem suum, secum detinuisset, ac ipsum postmodùm, per fidem suam, sub tali conditione, ut ipse infra certum tempus, jam præteritum, ad eundem Gullielmum de Wyncheles' reverteretur, ad satisfaciendum ei de redemptione suâ in hâc parte, transire permiserit;

Qui quidem Gullielmus le Conte, infra insulam nostram prædictam jam commorans, præfato Gullielmo de Wyncheles' hucusque non rediit, nec pro redemptione suâ prædictâ eidem Gullielmo de Wyncheles' juxta conditionem prædictam, satisfacere curavit, fidem suam prædictam taliter violando, super quo idem Gullielmus de Wyncheles' nobis supplicavit, ut sibi remedium indè fieri faciamus.

Nos, volentes quod justum fuerit fieri in hac parte, vobis mandamus quod, si per cognitionem prædicti Gullielmi le Conte, vel alio modo legitimo, vobis constare poterit ita esse, tunc eundem Gullielmum le Conte, ubicumque ipsum infra jurisdictionem & potestatem vestras invenire contigerit, arestetis, & ipsum præfato Gullielmo de Wyncheles' liberetis, tenendum sicut prisonem suum, prout secundum jus armorum & formam treugarum prædictarum fuerit faciendum;

Nos de toto facto vestro, in hac parte, in cancellariâ nostrâ, per literas vestras, distinctè & apertè certificantes.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Decembris.

Per breve de privato sigillo.

Super expensis prisonum Scotiæ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Notingham', salutem. Præcipimus tibi, districtiùs quo poterimus injungentes, quod duos solidos per diem, pro expensis Willielmi Douglas senioris & Willielmi Vaux, Scotorum, nuper apud bellum Dunolmense de guerrâ captorum, & in custodiâ constabularii castri nostri Notingham' de mandato nostro detentorum, videlicet, pro utroque eorum duodecim denarios per diem, à tempore quo ad dictum castrum venerint, & exnunc quamdiu ibidem fuerint, eidem constabulario, per indenturam, indè inter te & ipsum modo debito conficiendam, de exitibus ballivæ tuæ solvas; & nos tibi indè, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Decembris.

Per billam thesaurariæ.

De denariis solvendis pro expensis David de Anand, Scoti.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Gloucestriæ, salutem. Præcipimus tibi, districtiùs quo poterimus injungentes, quod duodecim denarios per diem pro expensis David de Anand Scoti, nuper apud bellum Dunolmense de guerrâ capti, & in custodiâ constabularii castri Bristoll', de mandato nostro, detenti, à tempore quo ad dictum castrum venerit, & exnunc quamdiu ibidem fuerit, eidem constabulario, per indenturam, indè inter te & ipsum modo debito conficiendam, de exitibus ballivæ tuæ solvas; & nos tibi indè, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Risyng, xiii. die Decembris.

Per billam thesaurariæ.

De navibus, pro passagio Johannæ filiæ Regis, arestandis.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 2. in Turr Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tàm infra libertates quàm extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum servientem nostrum ad arma, Henricum de Baa, ad capiendum & arestandum quadraginta naves, in omnibus portubus & locis, ubi meliùs expedire viderit, à portu de Portesmuth usque ad portum de Falemuth, juxta injunctionem sibi traditam in hac parte;

Et easdem naves usque portum de Plimmuth, cum celeritate quâ fieri poterit, venire faciendum, pro passagio Johannæ, filiæ nostræ carissimæ, & aliorum, in comitivâ suâ ad partes Vasconiæ, in proximo, DEO dante, profecturorum:

Damus autem eidem Henrico plenam, tenore præsentium, potestatem arestandi & capiendi omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, & eos prisonis committendi, in eisdem moraturos quousque de illis aliud duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Henrico, in præmissis faciendis & exequendis, cum omni diligentiâ intendentes sitis, parentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout, per ipsum Henricum, ex parte nostrâ, fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Gildeford, xxvii. die Decembris.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est Ricardo de Holmesle & Nicholao Lovy, quod præfato Henrico, sub forisfacturâ omnium quæ Regi forisfacere poterunt, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sint, parentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout, per ipsum Henricum, ex parte Regis, fuerint præmuniti.

Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est subscriptis de intendendo præfato Henrico; videlicet,

Henrico Soydon.
Willielmo de Seggeston.
Majori civitatis Exon.
Nicholao Truyt.
Willielmo Bacoun.
Willielmo Smale.
Thomæ Havener.
Johanni Treyvenoun.

Pro Johanne Mautravers milite, de protectione innovandâ.

A.D. 1347. An. 21 Edw. III.

Pat. 21 Edw. III. p. 3. m. 6. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus & omnibus ballivis, & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Cum nuper, veniens ad nos, in portu de Swyn in Flandriâ, cum quibusdam magnatibus & aliis tunc ibidem existentibus, Johannes Mautravers senior, miles, & se nobis reddens, humiliter supplicaverit, insinuando; quod,

Licet secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, & per quandam ordinationem, in quodam parliamento nostro factam, nullus de eodem regno sine responso adjudicari deberet, vel dampnari; ipse tamen, non vocatus nec auditus, set penitùs indefensus, in quodam alio parliamento, apud Westmonasterium, anno regni nostri quarto tento, in ejus absentiâ, ad procurationem quorumdam, ipsum gravare volentium, contra legem, consuetudinem, & ordinationem prædictas, propter quoddam maleficium, sibi impositum, quamvis indè indictatus, appellatus, irrititus, seu culpabilis in aliquo non esset, adjudicatus extiterat turpi morti, vellemus, obtentu justitiæ, concedere quod recordum & processus considerationis, sive judicii prædicti, in tunc proximo parliamento nostro, seu alibi, si nobis placeret, recitari & examinari, & quod judicium prædictum, si errores in eisdem reperti forent, propter quos illud subsistere nequaquam posset de jure, adnullari valeret, ut ipse, si dictum judicium, sic adnullatum esset, cuilibet, super sibi impositis, & aliis, responderit secundum legem & consuetudinem supradictas, quodque interim securè ad dictum regnum nostrum accedere, & morari posset, dicto judicio non obstante:

Propter quod nos, attendentes quod, ad faciendum singulis subditis nostris justitiam, sumus astricti vinculo juramenti, considerantesque fidelitatem & gratitudinem dicti Johannis, ac locum magnum quem nobis in partibus Flandriæ & alibi tenuit, ac amissionem bonorum suorum in eisdem partibus, quam propter nos sustinuit, & statûs depressionem ejusdem, de assensu comitum & magnatum, in dicto portu nobiscum existentium, ac venerabilium patrum, Johannis Cantuar' archiepiscopi, & R. episcopi Cicestren', necnon cancellarii & thesaurarii nostrorum, & aliorum de concilio nostro, post regressum nostrum in Angliam:

Concessimus præfato Johanni, quod ipse infra dictum regnum nostrum Angliæ salvò & securè venire, & morari, & infra idem regnum quo voluerit se transferre, quousque dictum judicium in dicto proximo parliamento, vel ante, si expediens esset, propter errores hujusmodi adnullatum, seu, eis non repertis, approbatum esset, valeret non obstante judicio supradicto, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur:

Ac dictus Johannes, tempore quo ultimum parliamentum nostrum apud Westmonasterium summonitum & tentum extitit, circa quædam urgentia negotia nostra, de quibus per nos oneratus fuit, intendens fuit in partibus transmarinis, per quod dictum negotium adhuc remanet indiscussum;

Nos, volentes eo prætextu cum prædicto Johanne agere gratiosè, concessimus iteratò eidem, quod ipse infra dictum regnum nostrum Angliæ salvò & securè venire, & morari, & infra idem regnum, & alibi infra potestatem nostram, quo voluerit liberè se transferre, quousque dictum judicium in parliamento nostro, propter errores hujusmodi, adnullatum, seu eis non repertis, approbatum fuerit, valeat non obstante judicio supradicto;

Suscipientes ipsum, ac homines, & servientes suos, ac bona sua quæ-

cumque, in protectionem & defensionem, ac salvam gardiam nostras speciales pro tempore antedicto.

Volentes insuper quod dicto judicio, propter errores hujusmodi, adnullato, si hoc contingat, idem Johannes cuilibet super præmissis & aliis, quæ sibi obicienda fuerint, secundum dictas legem & consuetudinem respondeat, & stet juri; super quo proclamationem fieri volumus in singulis comitatibus dicti regni, & quod nulla fiat interim executio, quovis colore, considerationis & judicii prædictorum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, aut hominibus & servientibus suis, in personis, bonis, aut rebus suis, veniendo infra dictum regnum, & ibidem, seu alibi infra potestatem nostram, per tempus prædictum morando, ut præmittitur, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis, publicè vel occultè, inferri permittatis injuriam, molestiam, arestum, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen; &, si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Teste Rege, apud Guldeford, xxviii. die Decembris.

Per breve de privato sigillo.

Littera missa Regi Castellæ, super passagio Johannæ filiæ Regis, primogenito ejusdem Regis maritandæ.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMO principi, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galiciæ, Sibiliæ, Cordubiæ, Murciæ, Gienii, Algarbiæ, & Algeziræ Regi illustri, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo nostro carissimo, Edwardus, &c. salutem & votivis semper successibus gloriari.

Serenissime princeps,

Quod nuper per literas nostras vestræ excellentiæ regiæ scripsimus, videlicet, quod statim Johannam filiam nostram carissimam, inclito primogenito vestro Petro, disponente Domino, matrimonii fœdere copulandam, vobis & dicto filio vestro mitteremus, ecce! nunc factis sequentibus adimplemus; quia dictam filiam nostram & vestram in Vasconiam, exindè ad vestram accessuram excellentiam, cum pleno gaudio destinamus;

In præfatæ denique nostræ filiæ comitivâ sunt, & veniunt, Robertus Burghcher baro, Andreas de Offord juris civilis professor, canonicus ecclesiæ Eborum, & Geraldus de Podio, sacrista ecclesiæ Burdegaliæ, fideles & devoti nostri, nostri procuratores & nuncii, oportunâ & plenâ ex parte nostrâ ad gerenda omnia potestate suffulti, quibus pro nobis plenariâ per vestram regiam celsitudinem fide datâ, illos in hiis quæ nomine nostro proponenda duxerint, petimus gratanter audiri & gratiosè, si placeat, sicut conjunctio & caritas nostra exigunt, exaudiri.

Statum autem nostrum & liberorum nostrorum, iidem nuncii nostri vobis referent vivâ voce; de vestri verò statûs essentiâ, utinam! prosperi & fœlicis, frequenter, quantum fieri poterit, petimus nobis scribi.

Script' in pâlatio nostro Westm', primo die Januarii.

Littera missa Reginæ Castellæ.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMÆ dominæ, Castellæ & Legionis Reginæ præclarissimæ, consanguineæ suæ carissimæ, Edwardus, &c. salutem & votivis abundare successibus in salute.

Excellentissima Domina,

Quod nuper, per literas nostras magnifico principi, Regi Castellæ, consorti vestro, consanguineo nostro carissimo, & excellentiæ vestræ scripsimus, quod, videlicet, statim Johannam, filiam nostram carissimam, inclito infanti, Petro, dicti Regis & vestro primogenito, disponente Domino, matrimonii fœdere copulandam, præfato principi, vobis, & dicto filio vestro mitteremus, ecce! nunc factis sequentibus adimplemus, quia dictam filiam nostram in Vasconiam, exindè in Ispanniam accessuram, cum pleno gaudio destinamus;

In cujus comitivâ sunt, & veniunt, fideles & devoti nostri, nostrique procuratores & nuncii, Robertus Burghcher baro, Andreas de Offord juris civilis professor, canonicus ecclesiæ Eborum, & Geraldus de Podio, sacrista ecclesiæ Burdegaliæ, oportunâ & plenâ ex parte nostrâ ad gerenda omnia potestate suffulti, quos, & eorum quemlibet, vestræ serenitati specialiter recommendamus, rogantes attentiùs quod, sicut, in hujusmodi negotiis, apud dictum magnificum principem, personam vestram patronam præcipuam fuisse didicimus, sic velitis, pro eorumdem negotiorum consummatione fœlici, apponere more solito vestrarum bonarum partium incrementum, dictisque nunciis nostris in hac parte plenariam dare fidem.

Scripta, &c. ut supra.

Littera missa Aleanoræ Gusman.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

CLARISSIMA Domina.

Quod nuper per nostras literas magnifico principi, Regi Castellæ, consanguineo nostro carissimo, scripsimus, quod, videlicet, statim Johannam, filiam nostram carissimam, inclito infanti, Petro, dicti magnifici principis primogenito, Dei dispositione, matrimonio copulandam, ad partes Vasconiæ mitteremus, *&c. ut supra, usque ibi* commendamus, *& tunc sic.*

Rogantes attentè, quod sicut in hujusmodi negotiis, apud dictum magnificum principem, tam per relationem multiplicem quam per operis efficaciam, vestram personam didicimus fuisse patronam, sic velitis, pro eorumdem negotiorum consummatione fœlici, apponere more solito vestrarum bonarum partium interventum, dictis nostris nunciis in hac parte fidem plenariam adhibendo.

Dominus vos dirigat & conservet.

Dat', &c. ut supra.

Littera missa Johanni domino de Lare & de Biscaye.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.
Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, nobili & potenti viro, Johanni domino de Lare & de Biskaye, consanguineo nostro carissimo, salutem & sinceræ dilectionis augmentum.

Inclitis Regi & Reginæ Castellæ & Legionis, carissimâ nobis consanguinitate conjunctis, pro maritali consortio, Dei gratiâ & dispositione, firmando inter Petrum, primogenitum dictorum Regis & Reginæ præclarum, & Johannam, filiam nostram carissimam, ipsam filiam in Vasconiam venientem, exindè in Ispanniam, pro dicto consortio fœliciter accessuram, lætantibus animis destinamus.

In quo maritali consortio lætitia nostra crescit, & semper augetur, ex eo quod filiam nostram, quam Dei donis & gratiis plenam cognoscimus, dictorum Regis & Reginæ primogenito, virtutum omnium collatione dotato, sic mittimus copulandam, instituto à Deo, matrimonii sacramento.

Per ipsum namque fœlix, Deo disponente, consortium Ispanniæ Reges & Angliæ, & eorum liberi, quorum consanguinitas antiquata jam senuit, novos reparantur & renovantur in fratres, & utriusque Regis & regni populi, quasi unus populus facti, fraternis invicem vicibus conversantes, necessariò reddentur & fient, de commodorum communi & lucrorum multiplicatione, gaudentes.

Cum igitur Robertum de Burghcher baronem, Andream de Offord juris civilis professorem, canonicum ecclesiæ Beati Petri, Eborum, & Geraldum de Podio, sacristam ecclesiæ Burdegaliæ, nostros fideles & dilectos procuratores & nuncios præfatis inclitis Regi & Reginæ, ad eorum executionem, quæ in præmissis fuerint oportuna & acommoda, destinemus, sinceritatem vestram duximus affectuosè rogandam quatenùs illis in hiis, quæ agenda fuerint, & pro nobis à vestrâ sinceritate petiverint, favorabiliter, more vestro solito, velitis assistere, & vestrum illis patrocinium exhibere; rescribentes nobis per eosdem essentiam statûs vestri consortisque vestræ præclaræ, ac liberorum vestrorum, consanguineorum nostrorum, unà cum cæteris vobis gratis. Dat' &c. ut supra.

Littera missa Johanni Emanuelis, } *ut supra.*

Littera missa Johanni Alfonso de Albrekirk & de Medob' domino, } *ut supra.*

Littera missa Egidio archiepiscopo Toletan', Ispan', primati, } *ut supra.*

Littera missa episcopo Palens'.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, episcopo Palens', salutem & sinceræ dilectionis affectum.

Reverende pater, quod nuper, per literas nostras, magnifico principi, Regi Castellæ, consanguineo nostro, scripsimus, quod, videlicet, statim Johannam, &c. *prout ad Reginam littera, tunc sic;*

Quos, & eorum quemlibet, vestræ paternitati reverendæ commendamus, ipsam rogantes attentiùs quod, sicut, circa hujusmodi negotia, apud dictum Regem procuranda, dilectionem vestram gratam, relatione multiplici, vos adhibuisse didicimus, sic, pro eorumdem negotiorum expeditione fœlici, velitis apponere more solito vestrarum bonarum partium interventum, & dictis nostris nunciis in hâc parte plenariam dare fidem.

Dominus vos conservet. Dat' ut supra.

Litteræ missæ Fernando Sancii de Vallesleti militi, & Johanni Stephani, illustris Regis Castellæ cancellario, super eodem negotio.

Littera directa Petro, filio Regis Castellæ primogenito.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.

Claus. 21 Edw. III. p. 2. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, infanti inclito, Petro, serenissimi principis, Regis Castellæ primogenito, salutem & dilectionis filialis affectum.

Infans serenissime,

Quod nuper, magnifico principi, genitori vestro, vobisque scripsisse meminimus, quod, videlicet, Johannam, filiam nostram carissimam, ætate juvenculam, morum gravitate & decoris debiti venustate conspicuam, electam genitricis suæ, vestro maritâli consortio, dispositione cooperante Divinâ, copulandam, vobis ac progenitoribus vestris præclaris mittendam fore decrevimus, ecce! jam factis sequentibus adimplemus, quia ipsam ad partes Vasconiæ, exindè in Ispaniam accessuram, cum interno gaudio destinamus.

In cujus comitivâ veniunt, nostri fideles procuratores, & nuncii nostri, Robertus Burgcher baro, &c. *ut supra usque ibi* plena & oportuna ex parte nostrâ ad omnia gerenda potestate suffulti.

Quibus pro nobis plenariâ per excellentiam vestram datâ fide, ipsis sic assistere velitis consiliis & auxiliis oportunis, ut negotium hujusmodi, ad mutuum nostrum, subditorumque regni nostri & Ispanniæ solatium, finem capiat fœlicem pariter & optatum.

Dat' ut supra.

Bulla Clementis VI. Papæ, pro Arnaldo de Duroforti commendatoria.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Licet credamus quod tu, fili carissime, servitia, quæ quondam Arnaldus de Duroforti, dum viveret, &, dilectus filius, nobilis vir, Arnaldus de Duroforti miles, vicecomes Laburdi, ejusdem Arnaldi filius, serenitati tuæ præstitisse, & quæ idem vicecomes præstare, dicuntur, ac fidei devotionisque constantiam, quibus ipsos erga te claruisse communis fama commemorat, in considerationem adducens, dignis illa rependiis compensare proponas;

Attendentes tamen quod, sicut habet multorum fida relatio, idem vicecomes, pro fide regiâ illibatè servandâ, multa passus est dampna, multa subiit detrimenta, quodque, ut tuis posset insistere decenter obsequiis, multis subjacet oneribus debitorum, serenitatem tuam attentè rogamus, quatinùs eundem vicecomitem, consideratione præmissorum & nostræ interventionis obtentu, velis suscipere commendatum.

Cæterùm quia præfatus vicecomes terrâ, quam dicto patri suo donâsse diceris, quibusdam impedimenta præstantibus, ut asserit, gaudere non potest, rogantes adicimus ut omne impedimentum, si quod super hoc vicecomiti præstatur, eidem tua faciat sublimitas ammoveri.

Dat' Avinion', iv. non' Januar', pontificatûs nostri anno sexto.

Calcedonius.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

De denariis pro providentiis Johannæ filiæ Regis solvendis.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.

Rot. Vascon. 21 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Devoniæ, salutem. Cum nuper, per litteras nostras patentes, privato sigillo nostro signatas, assignaverimus dilectos nobis, Thomam de Weryngton, Thomam Poleyn, & Alexandrum le Bakere, conjunctim & divisim, ad quædam victualia, & alias res, pro passagio Johannæ, filiæ nostræ carissimæ, versus partes Vasconiæ, in comitatu prædicto providendum;

Et præceperimus Radulpho Bret, tunc vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod illis, à quibus dictæ providentiæ captæ forent, de exitibus ballivæ suæ solutionem debitam fieri faceret;

Ac dictæ providentiæ, tam pro eo quod prædicti Thomas, Thomas, & Alexander, super providentiis illis faciendis, per quosdam malefactores de dicto comitatu impediti fuerunt, quam occasione amotionis dicti Radulphi ab officio suo, nondum factæ existant, in nostri grave dampnum & passagii prædicti retardationem, undè plurimùm conturbamur;

Nos, volentes dictas providentias cum omni celeritate fieri, & malefactores prædictos, prout decet, puniri, tibi præcipimus quod eisdem, Thomæ, Thomæ, & Alexandro, & eorum cuilibet, in providentiis illis faciendis, intendens sis, consulens, & auxilians, quotiens & prout ipsi, vel eorum aliquis, tibi scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ;

Et singulis illorum, de quibus hujusmodi providentiis capi contigerit, de eo, quod indè à quolibet eorum captum fuerit, solutionem debitam de exitibus ballivæ tuæ solvi facias;

Et, si exitus illi ad hoc non sufficiant, tunc indenturas inter te & quemlibet illorum, quibus hujusmodi solutionem facere non poteris, de eo, quod à quolibet eorum captum fuerit, facias, & eis certum diem, pro solutione suâ habendâ ad scaccarium nostrum, assignes, ad quem diem eis promptam solutionem per thesaurarium nostrum fieri volumus in hâc parte;

Et de custubus, quos circa providentias prædictas, ac cariagia earumdem, ad loca ubi carianda existunt, rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Mortelak, viii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De custodiâ terrarum comitissæ de Mar.

A. D. 1348. An. 21 Edw. III.

Rot. Scot. 21 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio, quod, dilectus & fidelis noster, Willielmus de Careswell nobis impendit, & impendet in futurum, concessimus ei custodiam omnium terrarum & tenementorum, cum pertinentiis, in terrâ Scotiæ, quæ fuerunt Isabellæ nuper comitissæ de Mar, consortis ejusdem Willielmi, defunctæ, quæ de nobis tenuit in capite, & quæ terræ & tenementa in manu nostrâ existunt;

Habenda usque ad plenam ætatem Thomæ, filii & hæredis ejusdem comitissæ, reddendo indè nobis, per annum, per manus camerarii villæ nostræ Berewici super Twedam, valorem terrarum & tenementorum prædictorum, juxta extentam indè faciendam:

Salvo semper præfato Willielmo jure suo, si quod habeat, ad tenendum terras & tenementa prædicta, & terminum vitæ suæ, post mortem præfatæ consortis suæ, ratione prolis inter eos suscitatæ; ac salvo jure præfati Thomæ, si quod habeat, ad terras & tenementa supradicta.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Januarii.

Et mandatum est Willielmo de Kelleseye, camerario Regis villæ de Berewico super Twedam, quod eidem Willielmo custodiam omnium terrarum & tenementorum prædictorum liberet, habendam in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

De victualibus providendis, pro munitione villæ de Caleys.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 18. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Norff' & Suff', salutèm. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, & quibuscumque excusationibus cessantibus, illa ducenta quarteria frumenti & ducenta quarteria brasei, quæ nuper per te, pro munitione villæ nostræ de Caleys, emi & provideri mandavimus, si nondum empta & provisa fuerint, & ultra hoc quinquaginta quarteria frumenti, quinquaginta quarteria brasei, centum quarteria siliginis, decem quarteria albarum pisarum & viginti dolia ciseræ de incremento, in locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi ad majus commodum nostrum & minus dampnum populi nostri fieri poterit, extra feodum ecclesiæ, de exitibus ballivæ tuæ emi & provideri, & ad aliquem portum mari propinquum duci & cariari, & ea dilecto clerico nostro Thomæ de Stapelford, quem ad victualia illa recipiendum deputavimus, vel ipsius Thomæ in hac parte deputato, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberari, & tam pro frettagio navium, in quibus dicta victualia carcari contigerit, quam pro vadiis magistrorum & marinariorum navium earumdem, de exitibus dictæ ballivæ tuæ, per avisamentum prædicti Thomæ, seu deputatorum suorum prædictorum, solvi facias; ita quod victualia illa ad dictam villam de Caleis, pro munitione ejusdem, citra primam Dominicam Quadragesimæ proximò futuram, duci valeant & cariari:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas; & de custubus quos in hac parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Januar'.

Per ipsum Regem & billam thes'.

Eodem modo mandatum est diversis aliis vicecomitibus Angliæ, de victualibus providendis pro munitione villæ de Caleis.

De providentiis faciendis pro passagio Johannæ filiæ Regis.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Somers' & Dors', salutem. Cum nuper assignaverimus dilectos nobis Thomam de Weryngton, Thomam Poleyn, & Alexandrum Portour, conjunctim & divisim, ad quædam victualia & alias res, pro passagio Johannæ filiæ nostræ carissimæ versus partes Vasconiæ, in comitatibus prædictis providenda, & tibi præceperimus quod singulis eorum, de quibus hujusmodi providentias in dictis comitatibus capi contigerit, de eo quod indè à quolibet eorum captum fuerit, solutionem debitam de exitibus ballivæ tuæ solvi faceres; & si exitus illi ad hoc non sufficiant, tunc indenturas inter te & quemlibet illorum, cui hujusmodi solutionem facere non poteris, de eo, quod à quolibet eorum captum fuerit, faceres, & eis certum diem pro solutione suâ habendâ ad scaccarium nostrum assignares, ad quem diem eis promptam solutionem per thesaurarium nostrum fieri faceremus:

Et licet prædicti provisores hujusmodi victualia, & alias res pro majori parte in dictis comitatibus, pro dicto passagio, prout indè onerabantur, providerint; tu tamen pro eisdem victualibus, & aliis rebus sic provisis, juxta mandata nostra tibi indè directa, de dictis exitibus solvere, vel solutionem indè faciendam assumere, aut aliàs pro eisdem victualibus & rebus, indenturas facere, & diem solutionis indè ad dictum scaccarium assignare non curasti, nec adhuc curas, per quod iidem provisores liberationem victualium & rerum illorum habere non possunt, unde dictum passagium, quod intimiùs cordi nostro insedit, in tui defectum contemptibiliter impeditur, unde plurimum conturbamur displicimur & gravamur:

Tibi igitur, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, injungimus & mandamus, quod dictis provisoribus & eorum cuilibet, circa providentias prædictas faciendas, si nondum plenè fiant, cum omni diligentiâ & solicitudine intendas, pro providentiis illis de tempore in tempus cum factæ fuerint, de exitibus ballivæ tuæ quatenùs sufficiant, illis à quibus captæ fuerint, solvas, & in defectum hujusmodi exituum jam promptorum, aut in proximo habendorum, indenturas faciens, certum diem illis, à quibus providentiæ illæ factæ fuerint, ad dictum scaccarium, pro solutione indè habendâ, assignes, juxta formam mandatorum nostrorum aliàs tibi indè directorum, eaque victualia dictis provisoribus ad ea ad locum ubi pro dicto passagio carianda fuerint, liberes indilatè, ne idem passagium diutiùs, causâ tui, aliqualiter proteletur:

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xxix. die Januar'.

Per ipsum R.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eadem data; videlicet,

Vic' Devon', Vic' Cornub', } *Per ipsum Regem.*

De treugis inter Regem Angliæ & comitem Petragoricensem observandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 38. in Turr. Lond

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, ac universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, officialibus, ministris, & omnibus aliis fidelibus suis, in ducatu Aquitaniæ constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod concessimus comiti Petragoricensi unum pacificum, sive sufferentiam guerræ, à die confectionis præsentium usque ad festum Paschæ proximò futurum, & ab eodem festo usque ad duos annos proximò sequentes plenariè completos, sub formis, modis, & conditionibus qui sequuntur:

Primò, videlicet, quod durante termino antedicto, per ipsum comitem Petragoricensem, aut gentes suas, guerra seu aliqua dampna non fient, nec procurabuntur seu tractabuntur contra nos, terram seu patrimonium nostra, nec contra gentes & subditos nostros, in corporibus, sive bonis alicubus, quovis ingenio sive modo, &, si quid in contrarium per dictum comitem, vel gentes suas, contigerit attemptari, dictus comes id emendari faciet indilatè.

Item, quod de dictis suis villis, locis, castris, & terrâ, dictus comes non permittet guerram fieri per aliquos, seu aliqua dampna dari nobis, nec terris, patrimonio, vel subditis nostris, in corporibus sive bonis; &, si per aliquos fieret, seu attemptaretur, ad illa impedienda & defendenda resistet pro posse suo & bona fide.

Item, dictus comes, durante termino antedicto, non receptabit, seu recipiet, vel intrare quovis ingenio permittet, in villis, castris, & fortalitiis suis, aliquam munitionem seu stabilitam gentium ad arma sive peditum, de parte inimicorum nostrorum.

Item, dictus comes, durante dicto termino, non debet recipere aliquam capitaneriam gentium, terrarum, vel locorum, contra nos, vel patrimonium nostrum, seu subditos nostros, quoquo ingenio sive modo.

Item, durante dicto termino, gentes de obedientiâ nostrâ poterunt ire, morari, redire, & transire per totam terram dicti comitis, absque dampnis, gravaminibus, impedimentis, & perturbationibus quibuscumque, cum armis, vel sine armis, locis clausis & fortalitiis tamen exceptis, & victualia ipsis necessaria habebunt, & recipient de terrâ & locis ipsius comitis; pro ipsis victualibus tamen debita pretia exsolvendo; & hoc, nisi per gentes nostras dampna talia dictæ terræ inferentur, propter quæ rationabiliter victualia ipsis haberent denegari.

Item, gentes de obedientiâ nostrâ, durante termino antedicto, poterunt ire, morari, & redire, salvò & securè, per totam terram dicti comitis, locis clausis vel aliis fortalitiis exceptis, mercando, emendo, vendendo, quæque victualia & mercimonia; solvendo tamen pro ipsis eorum pretia, & antiqua & debita pedagia, seu custumas.

Item, gentes dicti comitis etiam poterunt ire, redire, & transire, salvò & securè, per totam terram obedientiæ nostræ, absque impedimento seu molestatione quibuscumque, mercando, vendendo, emendo mercimonia, & pro ipsis solvendo deveria & pedagia consueta; castra tamen, nec loca clausa, seu aliqua alia fortalitia, non intrabunt.

Item, villæ, castra, & alia loca dicti comitis, durante termino antedicto, erunt & remanebunt in statu & fortalitiis in quo nunc sunt, absque aliquâ aliâ novâ fortificatione in ipsis faciendâ.

Item, dictus comes promittet, & jurabit ad Sancta DEI Evangelia, præmissa omnia & singula tenere, & inviolabiliter bonâ fide observare, & observari facere, & in contrarium non venire per se nec per alium, quoquo ingenio sive modo; &, infra tres septimanas, postquam hoc nostrum paci·

ficum ad ejus notitiam pervenerit, literas suas patentes, suo proprio sigillo impendenti sigillatas, consimile pacificum, pro parte suâ, de verbo ad verbum continentes, senescallo Vasconiæ pro nobis mittet, & tradi & liberari faciet, subterfugiis, dilationibus, & cavillationibus postpositis quibuscumque.

Et ideò vobis, omnibus & singulis, mandamus quod dictum pacificum sive sufferentiam, per vos & gentes, ac subditos nostros, in ducatu prædicto, quatenùs ad nos pertinet, inviolabiliter teneri & observari faciatis, in formâ antedictâ; dumtamen dictus comes, pro parte suâ, absque arte sinistrâ, vel ingenio interveniente, faciat illud idem, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De matrimonio inter Petrum, primogenitum Regis Castellæ, & Johannam, filiam Regis, concordato; & quod eorum filius pro Rege Castellæ habebitur.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 29. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod, cum inter magnificum principem Alfonsum Regem Castellæ & nos, per procuratores & nuncios suos & nostros, sufficienti potestate ejusdem Regis & nostrâ munitos, nonnulla super matrimonio inter inclitum infantem, Petrum, filium primogenitum dicti principis, & carissimam filiam nostram, Johannam, disponente Domino, contrahendo, ac super dote, dotalitio, & donatione propter nuptias, ac arris constituendis, & terminis solutionis in hac parte faciendæ, cæterisque hujusmodi matrimonium concernentibus, tractata, concordata, consensa, & firmata fuerint, prout in tribus literis, per omnia ejusdem tenoris, super hiis confectis, subscriptionum & sigillorum omnium & singulorum procuratorum prædictorum munimine roboratis, quarum una penes dictum Regem Castellæ, & duæ penes nos remanserunt, pleniùs continetur; quos quidem terminos solutionis per nos faciendæ, idem Rex Castellæ, ad requisitionem nostram, per discretum & prudentem virum Johannem Martini, de Majorico, militem, procuratorem & nuncium suum specialem, sufficiente in hac parte potestate munitum, duxit prorogandos:

Nos, prorogationem hujusmodi ratam & gratam habentes, volentesque, quantum in nobis est, quod matrimonium hujusmodi debitum sortiatur effectum, de circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Roberti Burghcher baronis, Andreæ de Offord juris civilis professoris, canonici ecclesiæ Eborum, & Geraldi de Podio sacristæ Burdegaliæ, confidentes, ipsos, conjunctim & divisim, & quemlibet eorum in solidum & per se, ita quod non sit melior occupantis conditio, procuratores nostros & nuncios speciales ordinamus, facimus, & constituimus per præsentes; dantes & concedentes eisdem, & ipsorum cuilibet in solidum & per se, plenam & liberam potestatem, ac mandatum speciale, ad petendum & obtinendum quod, ante omnia, securitas & cautio sufficiens nobis fiat, quod filius, inter præfatos, infantem Petrum & Johannam filiam nostram, favente Domino, procreandus, post mortem ipsius infantis Petri & dicti Regis Alfonsi superstes, in omnem eventum, in regno Castellæ & Legionis succedet, & pro Rege ipsius regni ab omnibus incolis ejusdem regni habebitur, & ei ab eisdem, velut Regi, parebitur;

Necnon ad tractandum, paciscendum, consentiendum, & conveniendum, pro nobis & nomine nostro, cum præfato Rege Castellæ, ac deputando seu deputandis, ab eodem, super & de prorogandis terminis solutionis, per nos in hac parte faciendæ, prædictis; aliosque terminos, ad solutionem hujusmodi faciendam, de novo assignandum, concedendum, & dandum, prorogationemque & assignationem terminorum hujusmodi petendum, acceptandum, recipiendum, & obtinendum;

Omniaque & singula, quæ super prorogatione seu assignatione novâ terminorum hujusmodi, vel circa ea, & solutione in terminis, de novo assignandis, per nos faciendâ, per dictos procuratores nostros, seu eorum aliquem, tractata, pacta, consensa, & conventa fuerint, quacumque securitate seu firmitate firmandum:

Nosque, & hæredes, ac successores nostros, & omnia bona nostra, mobilia & immobilia, & nostrorum, tàm mercatorum quam aliorum regni nostri, ubicumque inveniri possint, ad observationem ipsorum omnium & singulorum firmiter obligandum;

Et super hiis in animam nostram, pro nobis & quantum in nobis est, & ad nos, hæredes & successores nostros pertinet, & pertinere poterit in futurum, promittendum, & ad Sancta Dei Evangelia jurandum, ea tenere, observare, & complere, sine infractione quacumque;

Ac ad solvendum omnia & singula, per nos promissa, terminis in hac parte statuendis & assignandis, literasque acquietantiæ super & de solutione hujusmodi petendum, recipiendum, & obtinendum;

Ad petendum etiam & obtinendum quod omnia & singula, quæ per dictum Regem Castellæ, & procuratores seu deputatos suos prædictos, nobis aut præfatæ filiæ nostræ Johannæ, nomine arrarum seu donationis propter nuptias, in prædictis literis, vel aliis, quovismodo promissa sunt eidem filiæ nostræ & nobis, juxta vim, formam, & effectum earumdem literarum, assignentur & fideliter compleantur;

Et generaliter ad faciendum, excercendum, & expediendum omnia alia & singula, quæ in præmissis, & quolibet præmissorum, & circa ea, necessaria fuerint vel etiam oportuna, & quæ nos faceremus, & facere possemus si personaliter præsentes ad illa agenda adessemus, etiamsi talia sint quæ mandatum exigant quantumcumque speciale;

Rata & grata perpetuò habituri omnia & singula quæ in & super præmissis, & ea tangentibus, per dictos procuratores nostros, aut quemlibet ex eis, promissa, conventa, jurata, & firmata fuerint, ipsos procuratores & nuncios nostros, in & super præmissis, omnibus & singulis, & ipsa tangentibus, expressè relevantes ab omni onere satisdandi; aliis mandatis, seu procuratoriis nostris, priùs factis in hac parte, in suo nichilominùs robore duraturis;

Et hæc omnia præmissa significamus omnibus & singulis, quorum interest, aut intererit, per præsentes literas nostras, sigilli nostri munimine, in præmissorum fidem & testimonium, roboratas.

Dat' in palatio nostro Westm' primo die Februarii.

Universis præsentes literas, &c. *ut supra usque ibi* & omnia bona nostra, mobilia & immobilia, & *tunc sic* ad observationem ipsorum omnium & singulorum, firmiter obligandum, &c. *ut supra.*

Dat' ut supra.

W. de Salop' custos monetæ in villâ de Caleys, constituitur.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & industriâ dilecti clerici nostri Willielmi de Salop plenius confidentes, ipsum custodem monetæ nostræ in Cales' jam cussæ, & in proximo cudendæ, constituimus per præsentes, volentes & concedentes quod monetarii in dictâ villâ de Cales' conversantes seu morantes, talem monetam albam inibi cudere & facere valeant, qualis in regno nostro Angliæ fit & cuditur; dum tamen dicta moneta ibidem sic cudenda, sit consimilis, & ejusdem tam ponderis quam alaiæ cum monetâ in dicto regno nostro jam cussâ:

Damus autem universis & singulis subditis & amicis nostris partium illarum, tenore præsentium, in mandatis, quod dicto Willielmo, tanquam custodi monetæ prædictæ, in hiis quæ ad custodiam hujusmodi pertinent, intendentes sint, respondentes & auxiliantes, & dictos monetarios manuteneant & foveant in cussione & facturâ monetæ antedictæ.

In cujus, &c.

Dat' apud pallatium Regis Westm', vi. die Febr'.

Per breve de privato sigillo.

De solutionibus faciendis soldariis, & operariis in villâ de Caleys existentibus.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 18. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti clerici nostri Willielmi de Salop', thesaurarii nostri apud Cales' plenius confidentes, assignavimus ipsum ad solutiones soldariis & operariis, tam illis qui in Oye Merk & villâ nostrâ de Cales', quam operariis qui in castro nostro Cales' morantur, sub modo & formâ quibus sibi melius pro commodo nostro expedire viderit, faciendum:

Damus autem universis & singulis subditis & amicis nostris partium prædictarum, tenore præsentium, in mandatis, quod prædicto Willielmo, in præmissis faciendis & complendis, intendentes sint, parentes & respondentes.

In cujus, &c.

Dat' apud pallatium R. Westm', x. die Febr'.

Per breve de privato sigillo.

De navibus, pro passagio Johannæ filiæ Regis, capiendis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 41. in Turr. Lond.

REX universis & singulis admirallis, majoribus, ballivis, ministris, tam cismarinis quàm senescallis, constabulariis, castellanis, officiariis, subditis, & amicis nostris, in transmarinis partibus constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nos, de circumspectione & industriâ venerabilis patris Johannis episcopi Karliol', & Roberti Burgcher militis, pleniùs confidentes, ipsos cum Johannâ, filiâ nostrâ carissimâ, ad partes Vasconiæ, juxta onerationem sibi per nos datam, ordinavimus proficisci; & quia, pro celeri profectione suâ hujusmodi, ad dictas partes, ac etiam pro eorum reditu abindè ad nos in Angliam, competenti & sufficienti navigio necessariò indigebunt, ad capiendum & arestandum tot naves, quot sic indiguerint, in locis ubi meliùs expedire viderint, tàm citra quàm ultra mare, pro passagio & repassagio suis hujusmodi, quotiens opus fuerit, ipsis episcopo & Roberto, & eorum alteri, ac eorumdem deputatis in hac parte, plenam & liberam concedimus & committimus potestatem:

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem episcopo & Roberto, & eorum alteri, ac deputatis suis prædictis, cum ad loca districtûs vestri declinaverint, in præmissis omnibus & singulis faciendis, & exequendis intendentes sitis, parentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando ad hoc, ex parte nostrâ, fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xii. die Februarii.

Per ipsum Regem.

De proclamando de monetâ & aliis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 35. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lincoln', salutem. Querelæ, tam prælatorum & nobilium, quam populorum regni nostri Angliæ, coram nobis in præsenti parliamento nostro, apud Westmonasterium convocato, propositæ, continebant quod mercatores & alii quandam falsam monetam, sterlingo nostro Angliæ controfactam, Lussheburghs vulgariter dictam, aliasque falsas monetas, infra dictum regnum nostrum Angliæ, & bonam sterlingi monetam nostram, extra idem regnum, cotidiè deferunt occultatas;

Ita quod in tantum multiplicatur falsa & extenuatur bona, quæ bona semel extra dictum regnum delata infra idem nullo tempore reportatur, quod quasi sine mixturâ falsâ emptiones & venditiones rerum quarumlibet nullæ fuerint; quodque mercatores & alii civitatum, burgorum, & portuum, & nonnullorum aliorum locorum ipsius regni, prætextu quarundam libertatum ac consuetudinum, quas asserunt se habere, vina, averia ponderis, panes, & alias res & mercandisas, per mercatores extraneos ad idem regnum causâ mercandizandi de eisdem adducta, extra manus eorum, ipsis invitis, capiunt, rapiunt & extorquent, & ea applicant sibi ipsis, non pretium debitum set quod captoribus pro eisdem placuerit, extraneis vix solvendo, ac ipsos extraneos lanas, pannos, & alia mercimonia infra idem regnum, nisi prius ab eis extortis lucris illicitis, emere non permittunt nec mercandizare liberè, ut solebant; sicque dicti mercatores extranei, cum mercimoniis suis hujusmodi, differunt huc venire, in nostri contemptum, nostrique & nobilium ipsius regni dampnum gravissimum, & jacturam oppressionemque populi manifestam:

Nos, hujusmodi dampnis & oppressionibus publicis occurrere, regnique & subditorum nostrorum utilitatibus prospicere cupientes, ex deliberato consilio prælatorum, comitum, baronum, & aliorum nobilium ipsius regni, cæterorumque de concilio nostro in prædicto parliamento existentium, duximus ordinandum quod, videlicet, ut dictæ falsæ monetæ, quatenùs possibilitas exigit, destruantur, & dicta bona moneta nostra remaneat infra regnum, certi probi homines in singulis portubus regni nostri applicationem navium habentibus per commissiones nostras ad diligens scrutinium, tam in navibus, cistis, cofris, saccis, & aliis, ubi dictæ falsæ monetæ occultari poterunt seu reponi, quam in personis quibuscumque ad dictos portus de partibus exteris venientibus, & de ipsis portubus ad easdem partes transeuntibus, de hujusmodi falsis monetis adductis, et bona moneta nostra educta faciendum, celeriter deputentur; qui tam dictas falsas monetas quam præfatam bonam monetam nostram, si ipsam bonam monetam in aliqua quantitate notabili ultra expensas transeuntium necessarias reperint, extra dictum regnum educenda, seu transmittenda arestent, & duas partes dictarum falsarum monetarum ad Turrim nostram London' deferant, vel transmittant, custodi cambiorum nostrorum ibidem ad opus nostrum liberandam, & tertiam partem indè sibi ipsis retineant, quam eis de dono nostro concessimus, pro eorum in hac parte diligentiâ & labore; & dictam bonam monetam, extra dictum regnum, ut præmittitur, deferendam, salvò custodiant, donec aliud indè à nobis habuerint in mandatis:

Et quod quidam magnates, & alii fideles nostri, assignentur ad inquirendum in singulis comitatibus ipsius regni, de dictarum falsarum monetarum infra idem regnum adductoribus, & nostrorum eductoribus sterlingorum, & monetarum utrarum summis adductis & eductis, & eos, prout justum fuerit, puniendum; quodque justiciarii nostri, ad assisas in comitatibus prædictis capiendas assignati, inquirant in suis sessionibus modo simili de prædictis.

Ordinavimus insuper de consilio supradicto, ut dicta nostra multiplicetur moneta, quod de singulis saccis lanæ extra regnum nostrum per prælatos, comites, & alios nobiles, ac mercatores & alios, tam alienigenas quam indigenas, sub quibuscunque nominibus tronati fuerint, decætero educendis, platam argenti ad valorem duarum marcarum de pondere Turris nostræ London', iidem mercatores & alii eos sic educentes, infra dimidium annum ad ultimum, postquam eductæ fuerint ipsæ lanæ, vel citra, si venditores earum ad idem regnum redierint, venditis celerius dictis lanis, ad cambium nostrum infra dictam Turrim deferant, custodi nostro ipsius cambii, sub penâ quatuor marcarum, quam ipsi mercatores & alii prædicti pro qualibet platâ ad prædictum cambium, ut præmittitur, non delata, erga nos noverint se incursos liberandam, promptam solutionem sterlingorum pro hujusmodi platâ ibidem infra decem dies receptura.

Quodque collectores custumarum nostrarum, in singulis portubus & locis ubi lanæ educuntur, talem & tam sufficientem securitatem de earum ductoribus, priusquam eductæ fuerint, de dictâ platâ ponderis prædicti pro quolibet sacco, infra tempus & ad cambium prædictum reportandâ recipiant, pro quâ ipsi erga nos suo proprio periculo voluerint respondere.

Ac etiam quod prædicti mercatores extranei, cum vinis, pannis, averio ponderis, & aliis mercibus & mercimoniis quibuscumque, securè & absque inquietatione & perturbatione ad regnum nostrum veniant antedictum, & ea ibidem vendant quibuscumque ibidem voluerint, non coacti; ac lanas, pannos, & alias mercandizas, infra dictum regnum liberè emere & excercere, & eas ac alia mercimonia, vinis & bladis duntaxat exceptis, ad partes exteras, lanas, videlicet, ad stapulam, & alia mercimonia ibidem, vel alibi juxta eorum libitum, non tamen ad inimicos nostros extra treugas communionem regnorum & subditorum continentes ac pacem ducere possint juxta formam statuti in parliamento nostro apud Eborum, anno regni nostri Angliæ nono tento, de communi concilio dicti regni nostri de hujusmodi mercatoribus extraneis infra idem regnum cum mercandisis suis venientibus & eas excercentibus, ad communem & publicam ipsius regni utilitatem editi, & per totum regnum ipsum eciam publicati, sub pœnis in eodem pleniùs expressatis, non obstantibus libertatibus etiam per cartas regias in genere seu specie concessis, aut consuetudinibus, sicut idem statutum apertius continet supradictis.

Ita tamen quod legales mercandisas excerceant & solvant custumas & subsidia quæ debebunt.

Et ideò tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitatibus, burgis & villis, portubus maris, ac locis aliis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, ordinationem prædictam publicè facias proclamari & ex parte nostrâ jubeas firmiter observari, sub pœnis prædictis, & aliis gravioribus, si transgressionis seu excessûs quantitas & qualitas exegerint, ipsis transgressoribus infligendis; & cum proclamaciones prædictas feceris, nos indè ob causas aliquas certifices indilatè.

Et hoc non omittas sub periculo incumbenti.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Februarii.

Per ipsum Regem & totum parliamentum.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

De nunciis ad sentiendum voluntatem Papæ super præparatoriis ad tractatum pacis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 33. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Cum juxta formam treugarum inter nos & adversarium nostrum Franciæ apud Calesium initarum, concordatum fuisset quod nonnulli solempnes nuncii, durantibus dictis treugis, tàm ex parte nostrâ, quàm dicti adversarii nostri, ad sedem apostolicam, ad tractandum ibidem de finali pace inter nos & dictum adversarium nostrum, mitterentur;

Et nos super hoc certos competentes nuncios, ad sentiendum voluntatem domini Summi Pontificis, super quibusdam præparatoriis, tàm dictum tractatum pacis quàm missionem hujusmodi majorum solempnium nunciorum, concernentibus, ac aliis de causis, motivis plurimùm, ad dictam sedem, circiter festum Sancti Andreæ Apostoli proximò præteritum, duxerimus transmittendos, tunc sperantes certam responsionem ab ipsis nunciis, in ultimo parliamento nostro apud Westmonasterium tento, verisimiliter habuisse;

De quibus quidem nunciis, seu eorum expeditione, hactenus non recepimus quicquam certum, propter quod missionem majorum nunciorum nostrorum solempnium adhuc posuimus in suspenso,

Et quia, DEO dante, de dictis nunciis, & eorum expeditione, in proximo habere credimus certa nova, super quibus, ac etiam super eo quod contra formam dictarum treugarum, ex parte ipsius adversarii nostri juratarum, quædam notabiliter ponderanda, & in favorem nostri nostrorumque fidelium & alligatorum adimplenda, per partis adversæ malitiam minimè sunt impleta;

Necnon super eo quod dictus noster adversarius, contra bonam fidem, desperatâ pace, pro parte suâ præmissâ, maximam multitudinem hominum ad arma, & aliorum, ac navium & galearum, potentiùs, quàm hactenus auditum fuerat, parat ad dictum regnum nostrum Angliæ hostiliter invadendum, ac nos & dominium nostrum pro viribus subvertendum, prout hæc per manifesta indicia satis liquent, expedit ut cum prælatis, proceribus, & magnatibus ejusdem regni, absque moræ dispendio, salubre consilium habeamus;

Per quod, ex causis prædictis, & pro aliis, terram & gentem Scotiæ, nec-

non pro quibusdam variis negotiis, multùm arduis, tàm nos, quàm statum totius regni nostri prædicti, specialiter contingentibus, parliamentum nostrum apud Westmonasterium die Lunæ, proximo post diem Dominicam, in medio Quadragesimæ proximò futuro, tenere, vobiscumque, & cum cæteris prælatis, magnatibus, & proceribus prædictis, colloquium habere volumus & tractatum:

Et ideò vobis, in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus quatinùs, cessante excusatione quacunque, dictis die & loco, personaliter intersitis, nobiscum, ac cum dictis prælatis, magnatibus, & proceribus dicti regni, super negotiis prædictis, tractaturi, vestrumque consilium impensuri;

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac communem utilitatem populi prædicti, diligitis, nullatenus omittatis;

Præmunientes priorem & capitulum ecclesiæ vestræ Christi Cantuar', ac archidiaconos, totumque clerum vestræ diœcesis, quod iidem prior & archidiaconi, in propriis personis suis, ac dictum capitulum, per unum, idemque clerus, per duos procuratores idoneos, plenam & sufficientem potestatem ab ipso capitulo & clero habentes, prædictis die & loco personaliter, intersint, ad consentiendum hiis, quæ tunc ibidem, de communi consilio ipsius regni nostri, Divinâ favente Clementiâ, contigerit ordinari.

Teste Rege apud Westm', xiv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

De arbitratoribus, super debatis inter subditos Regum Angliæ & Castellæ, constitutis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 40. in Turr. Lond.

Rex, dilectis & fidelibus suis,
Johanni de Vilario, sacristæ, *Gullielmo Vitali capellano majori*, *Guillielmo Bernardi de Pynn*, *canonicis Baionæ*,
P. de Villa, filio Guillielmi Arnaldi,
P. Deu Putz,
Bernardo Deus Cassos,
Salvato de Vilario, Baionæ,
Amaneno de Podio, rectori ecclesiæ de Bindos, archipresbitero de Gonossa & de Senchasi,
Johanni de Malo Leone, militi,
Galhardo domino de Sancto Paulo, militi,
Bidonaco Deus Cassos,
Bidonaco de Lobart.
Petre deu Bidones, &
Vitali Darrembes de Sancto Severo,
salutem, & pro bono justitiæ ac concordiæ propensiùs laborare.

Exhibita nobis, pro parte subditorum nostrorum, majoris, juratorum, & communitatis civitatis Baionæ, & vicin' loci de Bejarritz, literalis supplicatio, inter cætera, continebat quod, cum ipsi, novissimè, cum nobili viro, Lupo Didaci de Rogis milite, Marino majore in Ypuschua, pro inclito domino, Rege Castellæ, consanguineo nostro carissimo, nomine, vice, & loco ipsius domini Regis, pro vassallis & subditis ipsius regni, villarum & locorum maritimarum, cum comitatu Viscaye & de Galicia, & de Asturis, de guerrâ suâ treugas firmaverint, duraturas à festo Sancti Stephani Prothomartiris, proximò præterito, usque ad octavum diem instantis mensis Maii inclusivè;

Adjecto quod commissarii, impetrandi à suis Regibus, per se ipsos valeant usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, & ulteriùs usque ad expeditionem & finem hujusmodi negotii, concorditer prorogare easdem;

Et utraque partium ratificationem super istis, & commissarios, impetratos à suis superioribus, habeant, ad primam diem proximi mensis Aprilis, in ponte Fontis Rabidi, in confinio dicti regni; qui de loco, seu locis conveniant ibidem & concordent, ubi de hujusmodi negotio audiant & procedant; petentes à nobis quatinus ad præmissa, nostrum præberemus assensum, & commissarios, pro expeditione negotii, & commissiones nostras eisdem concedere dignaremur;

Nos igitur, qui summè cum præfato domino Rege, consanguineo nostro, ex antiquissimo dilectionis vinculo, continuò amicitiæ fœdera conservare cupimus, & inter suos nostrosque subditos inseparabilem concordiam confoveri, prædictorum subditorum nostrorum supplicationi annuentes, & factum prædictum, quantum in nobis est, ratum & gratum habentes;

Vos, de quorum fidelitate & industriâ confidimus, ad hujusmodi negotium commissarios, judices, auditores, arbitros, arbitratores, seu amicabiles compositores decrevimus, elegimus, constituimus, &, tenore præsentium, deputamus;

Vobis, aut tresdecim, duodecim, undecim, decem, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, vel duobus vestrûm in solidum, vices nostras, & omnimodam jurisdictionem, cohercionem, & plenariam potestatem committentes;

Dantes & concedentes, unà cum prædicti domini Regis commissariis, auditoribus, judicibus, arbitris, arbitratoribus, seu amicabilibus compositoribus, summariè & de plano, absque figurâ & strepitu judiciario, in & super prædicto negotio, & dependentibus ex eo, procedendi, de loco, seu locis conveniendi, treugas semel & pluries prorogandi, & de novo iniendi, querelas, quæstiones, petitiones, defensionesque omnium & singulorum, quorum interest, vel interesse poterit, audiendi, citandi, examinandi, judicandi, cognoscendi, sententiandi, condempnandi, absolvendi, emendas & satisfactiones debitas fieri demandandi, arbitrandi, pronunciandi, exequendi, exequi injungendi & imperandi;

Testes, qui fuerint nominati, si se favore vel odio subtraxerint, ad perhibendum testimonium veritati, coram vobis & commissariis dicti domini Regis, auctoritate nostrâ compellendi;

Et aliàs totum negotium fine debito terminandi, & ad pacis concordiam perpetuò reformandi, diffiniendi, & sopiendi;

Et alia omnia & singula faciendi, exercendi, & perficiendi, quæ ad commissariorum, seu judicum, auditorum, arbitrorum, arbitratorum, seu amicabilium compositorum officium spectare quomodolibet dinoscuntur, & quæ ad nostrum pertinent judicium, & ad expletionem prælibati negotii, principaliter vel incidenter, sunt & erunt necessaria quovismodo;

Nos enim quicquid actum fuerit in prædictis volumus, & mandamus, perpetuam habere roboris firmitatem.

Mandamus nichilominus omnibus & singulis officialibus, & subditis nostris, tam mediatis quam immediatis, quatinùs vobis, & vestrûm singulis, qui ad præmissa intendetis excercenda, facienda, exequenda, & complenda, pareant in omnibus efficaciter, tanquam nobis.

In quorum testimonium præsentes literas sigilli nostri munimine fecimus roborari.

Dat' apud Westm', xiv. die Februarii.

Consimiles litteræ diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Fratri P. episcopo Baionæ,
Geraldo de Podio, judici Regis appellationum curiæ Vasconiæ,
Johanni de Vilario, sacristæ, *Gullielmo Vitali, capellano majori*, *Guillielmo Bernardi de Pinn*, *canonicis Baionæ*,
P. Daggeners, priori Sancti Spiritûs de Capite Pontis Aquen',
Burgundo de Lia, clerico, consiliario Regis,
P. de Villa, filio Gullielmi Arnaldi,
P. Deu Putz,
Bernardo Deus Cassos,
Salvato de Vilario, Baionæ,
Amaneno de Podio, rectori ecclesiæ de Byndos, archipresbitero de Gonossa & de Senchasi,
Johanni de Malo Leone, militi,
Bartholomæo domino Aulæ de Sancto Martino, domicello,
Laurentio de Fonte, *Dominico de Vico*, *clericis Aquen'*,
Galhardo domino de Sancto Paulo, militi,
Budonaco Deus Cassos,
Raymundo Durandi de Villa,
Gullielmo Arnaldi de Vilario,
Petro Raymundi de Lobart, Baionæ,
Bidonaco de Lobart, Baionæ,
Bidonaco de Lobart,
Petro deu Bidones,
Vitali Derrembes de Sancto Severo,
Johanni de Ardirio, clerico Aquen', &
Paschasio de Sancto Johanne Baionæ,

viginti sex, viginti quinque, viginti quatuor, viginti tribus, viginti duobus, viginti uno, viginti, decem & novem, decem & octo, decem & septem, sexdecim, quindecim, quatuordecim, tresdecim, duodecim, undecim, decem, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus vel duos eorum, &c.

Fratri P. episcopo Baionæ,
Geraldo de Podio, judici appellationum curiæ Vasconiæ,
P. Daggners, priori Sancti Spiritûs de Capite Pontis Aquen',
Burgundo de Lya, clerico, consiliario Regis,
Bartholomæo domino Aulæ de Sancto Martino, domicello,
Laurentio de Fonte, clerico Aquen',
Johanni de Ardirio, clerico Aquen',
Dominico de Vico, clerico Aquen',
Raymundo Durandi, de villa Baionæ,
Paschasio de Sancto Johannæ, Baionæ,
Gullielmo Arnaldi, de vilario Baionæ, &
Petro Raymundi de Lobart, Baionæ,

undecim, decem, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, vel duobus eorum, &c.

Litteræ missæ tribus bonis villis de Flandria.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

LE Roy, a noz chers & foialx capitains, eskyvyns, conselx, & tote la communalte de Gant, salutz.

Come chose est tenuz & bien savez coment, pur la grant affection, que nous avons devers le pais de Flaundres, par cause de l'alliance, unite, & acord, affermez entre nous & le dit pais, avons grantez & ottroiez que l'estaple de leynes, quirs, & peaux lanutz soit tenuz el dit pais, en manere come il soloit estre tenuz avant ces heures;

Et sur ceo vous, & les autres bones gentz de Flandres, eiex bonement ottroiez que noz marchantz d'Engleterre, venantz al estaple ove lour marchandises, puissent avoir & enjoyer les fraunchises, & les fraunches custumes, appurtenantz al estaple, saunz destourbance ou empeschement;

Et ja à nostre parlement, tenuz à Westmonastier, le Lundy preschein apres le fest de Seint Hiller, darrein passe, par grevouse pleinte & clamour des prelatz, countes, barouns, & tote la commune de nostre roialme d'Engleterre, illoeqes assemblez, avons entenduz que vous, contre les libertees du dit estaple, faites restreindre les marchantz de Lumbardie, & d'autre pais estraunges, q'ils ne pourront de noz marchantz, de nostre dit roialme d'Engleterre, les leynes que mesme noz marchantz d'Engleterre amesnent es parties de Flandres achater, ne par ewe, ne par terre, hors du dit pays amesner, a grant prejudice & damage si bien de nous, & de noz ditz marchantz, come de tut nostre roialme susdit, & encountre les fraunchises, & aunciennes usages du dit estaple, devant ces heures usees;

Sur quoi les prelatz, countes, barons, & communs avantditz nous ont, ove grant instance, requis & suppliez que, desicome nous sumes tenuz de faire garder les libertees de l'estaple, q'eles ne soient chaunges en autre manere que n'ad este use devant ces heures, queles choses ils ne poent suffrer en nulle manere, nous faceons sur les grevances susdites purvoier de remede;

Nous, desirantz droit estre fait a touz noz suggitz, si vous requerons effectuousement que vous voillez cesser de tielx impedimentz faire, & soefrir les marchantz de Lumbardie, & d'autres estraunges pais, les leynes, amesnez au dit estaple, de noz marchantz d'Engleterre achater, & amesner, hors du dit pays de Flaundres, queu part q'ils voillent, par terre, & par meer, saunz destourbance, ou empeschement ent mettre, come, avant ces heures, ad este use solonc la fraunchise de l'estaple avantdite;

Et cestes choses voillez avoir au coer, au fyn que ceste nostre request preigne effect, issint que noz suggitz ne eyent matire de se pleindre plus avant en celle partie, & sur ceo nous voillez certefier de voz voluntez a plus en haste que vous poez.

Don' a nostre palais de Westm', le xiv. jour de Feverer.

Et tieles lettres sont maundez as burghmestres, eskyvyns, & counselx, & tote la communalte de la ville de Brugges.

Et as advowe, eskyvyns, & conseilx, & tote la communalte de Ipre.

Breve directum Regi Scotiæ, de veniendo ad parliamentum.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 32. d. in Turr. Lond.

REX, magnifico principi, & fideli suo, Edwardo, eâdem gratiâ, Regi Scotiæ, consanguineo suo carissimo, salutem.

Quia pro magnis & arduis negotiis, tam nos & statum regni nostri Angliæ, quam vos & terram ac gentem Scotiæ summè concernentibus, parliamentum nostrum apud Westmonasterium ad diem Lunæ, proximum post diem Dominicam, in medio Quadragesimæ proximò futuram, tenere, & ibidem cum prælatis, magnatibus, & proceribus dicti regni nostri colloquium habere volumus & tractatum;

Et ideò vobis in fide & homagio, quibus nobis tenemini, mandamus quod, omnibus aliis prætermissis, ad dictos diem & locum personaliter intersitis, ibidem nobiscum ac cum prælatis, magnatibus, & proceribus prædictis super negotiis prædictis tractaturi, vestrumque consilium impensuri:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum & vestrum diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Instructiones, super matrimonio Hispaniæ sæpedicto.

A. D. 1348 An. 22 Edw. III.

Ex Orig. infra Cam. Pellium.

CESTE endenture, faite parentre notre seignur le Roi d'un part, & monsieur Robert Burghcher, & meistre Andreu de Offord, envoiez a les parties d'Espaigne, en message, en la campaignie, ma treshoneree dame, dame Johane, la fille notre dit seignur le Roi;

Tesmoigne, contient la charge, d'ount mesmes ceux, Robert & Andreu, sont chargez par notre dit seignur le Roi & son conseil, de faire & dire illoeqes en manere que s'ensuit; c'estassavoir:.

Primerement, quant ils serront arivez a Burdeux, s'ils eient certeines novelles que le mariage de l'enfant d'Espaigne soit afferme aillours, la dite dame retournera en Engleterre sanz plus demourer;

Et le dit Andreu irra au Roi le Castell, & excusera notre seignur le Roi, & monstrera q'il ne tient mye in notre seignur le Roi, que le mariage entre l'enfant d'Espaigne & ma susdite dame ne se ent pris; eynz que notre seignur le Roi ad fait son devoir, & mettra la defaute sur l'autre partie.

Item, en cas que les ditz messages ne soient certifies que le dit mariage soit afferme aillours, ils irront primerement a la Royne de Castell, & monstreront a lui, en secree, l'entention de notre seignur le Roi, & de son conseil, en ceste partie, sicome est contenuz plus pleynement desouth en le septisme article; & eue bone deliberation ove la dite Roine, & ses P.... mes, ils ferront solonc lour conseil, & selonc ceo q'ils sont enfourmez par notre seigneur le Roi & son conseil.

Item, quant ils serront venuz au dit Roi de Castell, & eient ballez lour lettres & excuse notre seignur le Roi, devers le dit Roi de Castell, de la demoere de ma susdite dame, dame Johanne; & eient certifiez le dit Roi de Castell, q'ele est venue a Burdeux: & il susmette au dit messages, que notre seignur le Roi ad enfreynt les covenantz, faitz entre eux: & il ne la veulle receyver en nulle manere; les messages retourneront a Burdeux, & certifient notre seignur le Roi.

Item, en cas q'il la veulle receyvoir, si que toute la somme de CCCl. mil' escutz lui soit tantost paiez avant la mayn, & il ne la voille autrement recevoir, les ditz messages certifireent sur ceo notre dit seignur le Roi; ou si le dit Roi voille granter une terme certein, brief ou long, a paier toute la dite somme, a un comp, avant q'ele entre en Espaigne, & ne veulle autre grant faire; les ditz messages certifiront le Roi, avant q'ils obligent notre dit seignur le Roi.

Item, si le Roi de Castell, apres ce que les ditz messages lui eiont ballez lour lettres & excuse notre dit seignur le Roi, & lui eient certifiez de la venue ma susdite dame a Burdeux, demande des ditz messages s'ils eient prest l'argent pur la primer paie: lors dirront les ditz messages, que notre seignur le Roi est enfourme, de novel, d'un poynt, de quoi il ne savoit riens, ne ne poast savoir à temps de notre treite: car il n'en oyst unqes de ce parler, avant la venue Johan Martyn son message à Caleys; sur queu point touz les grantz d'Engleterre ont conseillez, & sont assentz que ma dame, dame Johanne en nulle manere ne serra mesne en Espaigne, ne nulle paie ne se ferra, avant que bone & suffisante seurte soit faite a notre dit seignur le Roi par le Roi de Castell, & toutz les grantz & les communes de la terre d'Espaigne; c'est a dire:

Que, en cas que le mariage se preigne entre l'enfant d'Espaigne & ma susdite dame, & un enfant mascle soit engendre entre eux, & le Roi d'Espaigne engendre un autre filz de la Roine d'Espagne, & puis l'enfant d'Espaigne devye, vevant son piere;

Et apres moerge le Roi d'Espaigne, que suffisante seurte soit fait à notre dit seignur le Roi, que l'enfant mascle, engendre de l'enfant d'Espaigne & ma susdite dame, serra corone Roi d'Espaigne, & pour Roi d'Espaigne tenuz & reconuz de toutz les grantz, & les communes du roialme d'Espaigne, & noun pas le filz pusnez le Roi d'Espaigne, car l'en ad veu que le filz pusnez ad reporte la corone d'Espaigne, & le neveu forsclos, & sur ce ils demandront que suffisante seurte soit faite a notre seignur le Roi devant toutz autres choses.

Et, s'ils respondent que ceste chose ne feust unqesmes demande en le roialme de Castell, ne unqes veu, & q'il n'estent mye doter sur ce poynt, car c'est la custume du roialme de Castell, q'a plus tost que le filz esnez le Roi d'Espaigne soit neez, touz les grantz de la terre, & toutes les communaltes par lour procurours, vendront a l'enfant, & lui ferront homage & foialte, & jurront a lui que ils lui tendront pour Roi d'Espaigne apres la morte son piere;

Et dient que tiele seurte ferront ils al filz, qi serra engendre entre l'enfant d'Espaigne & ma susdite dame, a plus tost qil serra nee;

Et s'ils dient q'ils ne veullent faire autre seurte, encontre la custume de lour terre, si dirront les ditz messages, que lour dit ne suffit mye en ce cas, si noun que suffisante seurte soit faite par le Roi de Castell, pur lui, les grantz, & la commune de la terre, & que sur ce soient faites letres patentes, enseales du grant seal de Roi de plum, & de les seals des autres, & des communes du dit roialme de Castell, solonc l'avis des ditz messages, & a autre seurte ne devont les ditz messages assentir;

Nientmayns il demandront, au commencement, la plus grant seurte que home poet demander, pur delair le temps a tant come home poet.

Item, en cas q'ils ne voillent faire tiel seurte, come dessus est dit, les ditz messages certifieront sur ce notre dit seignur le Roi.

Item, en cas qu'ils facent tile seurte come desus est dit, ou en cas q'ils ne veullent faire aucune seurte, avant q'ils soient certifies si les ditz messages eient l'argent pour le primer paiement, ou noun; adounqes coveint monstrer, primerement, en secree al Roine, coment la defaute gist en lui, par cause du mariage du Portugall, & sur se desclore a lui toute la matere; & par son conseil & avys monstre mesme l'execution au Roi de Castell; cest-

assavoir, coment conu chose est par tot que notre seignur le Roi ad este en sa guerre, hors de son roialme d'Engleterre, es parties de France, pursuant son droit vers son adversaire de France, un an & demy, a tresgraundes custages & tresgrant charge de son people d'Engleterre ;

Et que notre seignur le Roi, pur la grant affection q'il avoit au dit mariage d'Espaigne, a la reverence & grant instance la Roine de Castell & son piere le Roi de Portugal, (qi manda ses messages a notre dit seignur le Roi, a Caleys, pur le mariage entre l'esnez filz notre dit seignur le Roi & sa fille) si assentist au dit mariage de Portugal ; & sur ce manda ses messages au Roi de Portugal, ove pleine poer d'affermer le dit mariage, & receyvoir les deniers queux le dit Roi de Portugal durreit paier pour le dit mariage, sicome la susdite Royne de Castell lui avoit sovent & molt especialment requys par ses lettres, & avoit ordeine q'il ferroit le paiement au Roi de Castell de les deniers q'il pendroit du dit Roi de Portugal pour le dit mariage de son filz ;

Et, en asseurance de cela, les deniers, queux notre seigneur le Roi avoit ordeine pur le paiement de le dit mariage d'Espaigne, & les avoit tot prest al hure, feuront despenduz en sa guerre ;

Et, avant que les ditz messages poiaint venir au Roi de Portugal, le dit Roi avoite marie sa fille avantdite au Roi de Aragonn, & la avoit mande au dit Roi de Aragonn par mesmes les messages, queux il avoit avant mande a notre seignur le Roi a Caleys : si qe le mariage de son filz, le prince, faillist sanz sa coupe ; de quoi notre dit seignur ne feust mye certifie tantque ore tarde que ses messages vyndront de Portugal ; & pur ce que notre dit seignur ne poast, en si brief temps, lever les deniers pur le dit paiement, si fist il apeller les grantz & les communes de sa terre a son parlement; si bien pur le dit paiement lever, come pur sa guerre, & ad parle aillours du mariage de son filz le prince, si que par l'eide du dit mariage & de son poeple, & par eide qu'il avera aillours, il ad ordeine de faire le dit paiement a plus tost q'il pourra ; de quel eide les ditz messages ne poent estre certifiez avant lour passages, pur la grant excitation du chivaler d'Espaigne, qi tant hasta laler ma susdite dame.

Et pur ce que l'en fist entendre a notre dit seignur le Roi, que le Roi de Castell feust enfourme, par aucunes gentz, que notre dit seigneur ne voilleit tenir les coventz, faitz entre eux en droit du dit mariage, mes q'il pensa marier sa fille aillours ;

Pur monstrer overtement, que notre dit seignur voet tenir, & perfourner, en toutz pointz, les coventz faitz sur le dit mariage, & pur ostier le dit Roi de Castell de celle opinion, si ad il mande sa fille susdite a Burdeux ; &, par cestes causes, prieront les ditz messages esloingement du dit paiement :

Et, si le Roi d'Espaigne veulle, as toutes fyns, estre certifie a quel jour le paiment se purra faire ; ils dirront q'ils mandront un message a notre seignur le Roi, &, a plust tost que le dit message purra retourner, ils serront certifiez a quel jour l'argent serra prest :

Et dirront q'ils guydent que largent serra prest a retourner du dit message :

Et, si le Roi voille q'ils preignent un certein jour, & obligent sur ce notre seignur le Roi, les ditz messages ne obligeront, en nulle manere, notre seignur le Roi, sanz ce que notre dit seignur soit primerement certifie.

Item, en cas que, avant lour departir d'Espaigne, les triues, prises entre notre seignur le Roi & son adversaire de France, soient fynyes, & la guerre leve entre France & Engleterre le Roi ordeinera pur lour save retourner.

Item, le Roi allowera as ditz messages le lowage de niefs, pour lour aler, & lour retourner en Engleterre ; & sur ce les grantera, avant lour aler, lettres du prive seal.

Item, que les ditz messages soient paietz pur lour custages de corps, en alant & retournant, queux ils manderont a notre seignur le Roi.

En tesmoignance de queu chose a ceste partie de l'endenture, demourant devers notre seignur le Roi, les avantditz, Robert & Andreu, ount mys lour seals.

Don' a Westm', le xv. jour de Feverer, l'an du nostre seignur le Roi d'Engleterre vintisme second, & de France noefisme.

Sigillo avulso.

De protectione pro certis personis, qui in comitivâ Johannæ filiæ Regis, ad partes Ispanniæ profecturi sunt.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

STEPHANUS de Colyngton chivaler, qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, in comitivâ Johannæ de la Tour, filiæ Regis carissimæ, ad partes Ispanniæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ ' volumus usque ad festum Sancti Michaelis duraturas.'

T. R. apud Westm', xvi. die Febr'.

Per billam de privato sigillo.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato Stephano, in obsequium Regis, ad partes Ispanniæ profecturi sunt, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ, videlicet.

Per eandem billam.

Henr' de Lancastr'.
Thomas de Hardres.
Thomas frater Johannis Vyneter de Maydenstan.

Pro Anibaldo cardinale, de protectione.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 27. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Supplicavit nobis venerabilis pater, Anibaldus episcopus Tusculanen', & cardinalis de Naples, quod, cum ipse fratrem Barnabam Maffey de Florentia, magistrum Jacobum Ramanany, personam ecclesiæ de Sevenok, Jacobum Francisci, personam ecclesiæ de Ivyngo, & Johannem de Bonaura, canonicum Cicestren', procuratores suos, pro dispositione beneficiorum suorum quæ jam possidet in Angliâ, ac bonâ directione rerum suarum, infra idem regnum Angliæ habeat conversantes ;

Velimus, pro securitate ipsorum procuratorum, ac rerum, & possessionum suarum, gratiosè ordinare, nos, de gratiâ nostrâ speciali, & ob affectionem, quam ad personam dicti cardinalis gerimus & habemus, supplicationi suæ in hâc parte annuentes, suscepimus ipsos, Barnabam, Jacobum, Jacobum, & Johannem, & eorum quemlibet, morando infra regnum nostrum prædictum, ex causâ prædictâ, ac res, redditus, & possessiones ipsius cardinalis, in protectionem & defensionem nostram specialem ;

Et ideò vobis mandamus quod ipsos, *&c. prout in litteris de protectione.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Februarii.

Per breve de privato sigillo.

De deliberando comitem de Dessemount per certam manucaptionem.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 34. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Willielmo Trussel de Cublesdon, salutem.

Quia dilecti & fideles nostri, Radulphus baro de Stafford', Thomas de Berkele, Ricardus Talbot, & Reginaldus de Cobham, manuceperunt coram concilio nostro, videlicet, quilibet eorum corpus pro corpore, habere Mauricium fitz Thomas comitem de Dessemount, coram nobis ad mandatum nostrum, infra octo dies à tempore quo ipsos, baronem, Thomam, Ricardum, & Reginaldum, vel aliquem eorum præmuniri fecerimus, ad respondendum & standum recto, de omnibus & singulis undè indictatus, sive rectatus est ;

Vobis mandamus quod prædictum comitem, in custodiâ vestrâ, ut dicitur, existentem, præfato Ricardo Talbot liberari faciatis per manucaptionem supradictam.

T. R. apud Westm', xviii. die Febr'.

Per ipsum Regem nunciante Bartho' de Burgherssh'.

Pro ecclesiâ Dublin', de privilegiis conservandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Rom. 22 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PATER reverende & amice carissime!

Quamvis ecclesia Dublin' sit, & fuisset à tempore fundationis ejusdem, metropolitica, & sacrosanctæ sedi apostolicæ inmediatè subjecta, ac ab omni alienâ subjectione, & quolibet jurisdictionis exercitio, tam per ipsius sanctæ sedis privilegia, quam per præscriptiones legitimas, etiam à fundatione prædictâ obtentas, libera & immunis ; sic nullus archiepiscopus alius quam Dublin', in civitate, dioc' & provinciâ Dublin', crucem coram se erectam bajulavit, seu jurisdictionem excercuit aliqualem, nec portare seu excercere debuit, de consuetudine seu de jure ;

Archiepiscopus tamen Armachan' qui nunc est, primatem Hiberniæ se prætendens, quasdam confirmationes quorumdam antiquorum privilegiorum, quæ asserit se habere, aliaque nova privilegia suis importunis instantiis à domino Summo Pontifice, ut didicimus, nititur impetrare ; quod, si fieret,

nedum in gravisimum ejusdem Dublin' ecclesiæ præjudicium, immò etiam juris & dignitatis dictæ sedis cederet manifestè, quæ à fundatione prædictâ electionis electi Dublin' examinationem & confirmationem optinuit, & minus eidem consecrationis impendit, ac causas quaslibet ab archiepiscopo Dublin' & ejus officiariis per appellationes ad eam devolutas nullo omnino medio tractavit & processit in eis, et nichilominus exinde cum populi dictæ Dublin' provinciæ se alienæ & inconsuetæ potestati, maximè populo eis pro majori parte rebelli subici minimè sustinerent conflictus bellicos, subversionemque dominii nostri ibidem provenire quod absit verisimiliter formidatur; super quo pro adhibendo remedio ipsius domini Summi Pontificis supplicavimus sanctitati;

Vestram igitur paternitatem sinceris affectibus exoramus, quatinùs ipsum dominum Summum Pontificem sic movere velitis, & erga eum interponere preces vestras, quod nichil quod tam grave ecclesiarum præjudicium & periculosam in populis commotionem, subversionemque regii dominii procuraret, aliqualiter concedatur: vos, si placet, cui in causâ sive examinatione privilegiorum dicti archiepiscopi Armachan', ut dicitur, est commissa, providè sic habentes, quod hujusmodi præjudicia & pericula, annuente Domino, declinentur: quia sustinere non possumus quin pro quiete populi, & stabilitate terræ nostræ, ac pro evitando tantis & tam gravibus periculosis eventibus, debitum remedium apponamus.

Dat' apud Westm', xviii. die Febr'.

Et memorandum quod ista littera directa fuit Audomaro titulo Sanctæ Anastasiæ, præsbitero sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali.

Consimilis littera, & ejusdem tenoris de verbo ad verbum, excepta illa clausula, vos si placet, *usque* ibi quia sustinere non possumus, *fuit directa reverendo patri episcopo Penestren', vicecancellario sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ, cardinali.*

De defensione terrarum in Hiberniâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Rom. 22 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, R. eadem gratiâ, archiepiscopo Armachan', salutem.

Cum nuper, ex gravi conquestione fidelium nostrorum de Hiberniâ, in generali parliamento nostro pridem apud Westmonasterium convocato, accipientes quod Hibernici, nostri & nostrorum fidelium inimici, terras & possessiones ipsorum fidelium, ob defensionis defectum, indies invaserunt, deprædationes, incendia & strages populi facientes, & plures terras & loca hostiliter occupantes; pro salvatione tam honoris regii quàm fidelis populi nostri, & ipsorum terrarum, de totius parliamenti consensu, duxerimus ordinandum, quod nobiles & alii quicumque, dominia & terras ibidem habentes, eadem cum eorum exitibus, contra hujusmodi hostiles incursus, per se, vel per alios viriliùs defensarent, alioquin exitus hujusmodi, & proventus de terris ipsorum colligi, & circa defensionem earum apponi, per alios faceremus;

Jamque intellexerimus quod vos, sub colore licentiæ quam vobis concessimus ad curiam transeundi, maximè pro generali indulgenciâ à domino Summo Pontifice in partibus Angliæ impetrandâ, in eâdem commorantes, quædam quæ detractionem juris nostri regii, commotionemque populi nostri terræ ipsius, ac periculosos eventus verisimiliter procurarent, impetrare; & pecuniam quantam de vestris & vestrorum, tam clericorum quam laicorum, redditibus, colligere poteritis, ad vos transmitti intimini, nec defensionem, aut pecuniam aliquam undè terræ ecclesiæ vestræ contra dictorum hostium invasiones, quæ fiunt cotidiè, defendi poterunt, dimisistis, sicut rei exitus satis probat, undè plurimum conturbamur:

Nos volentes dictam ordinationem, sicut convenit, observari, vobis mandamus districtiùs injungentes, quod ad dictas partes Hiberniæ, visis præsentibus, redeatis, & dictas terras ecclesiæ vestræ, unà cum fidelibus nostris partium vicinarum, contrà dictos hostiles incursus, prout ad vos attinet, defendi faciatis, nec quicquam quod in nostri præjudicium, seu honoris regii detractionem, aut fidelis populi nostri commotionem, cedere valeat, attemptetis.

T. R. apud Westm', xviii. die Febr'.

De sagittariis, pro passagio Johannæ filiæ Regis, eligendis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Ed. III. m. 36. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Somers' & Dors', salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, centum sagittarios in comitatibus prædictis, de melioribus & fortioribus sagittariis comitatuum eorumdem, pro passagio Johannæ, filiæ nostræ carissimæ, versus partes Vasconiæ eligi & arraiari, & usque portum de Plummuth mitti, & eos ibidem dilecto & fideli nostro Thomæ de Uvedale, vel dilecto clerico nostro Thomæ de Baddeby, liberari; ac pro vadiis sagittariorum prædictorum, quousque ad dictum portum venerint, de exitibus ballivæ tuæ solvi faciatis:

Ita quod iidem sagittarii, benè electi & arraiati, prompti sint & parati ad eundem portum de Plummuth primâ Dominicâ Quadragesimæ proximò futuræ, ad transfretandum exindè in comitivâ dictæ filiæ nostræ, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittas: & de custubus quos in hâc parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

T. R. apud Westm', xx. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur vic' Devon' de triginta sagittariis in ballivâ sua eligendis, & usque portum prædictum ad diem prædictum mittendis, ex causâ prædictâ.

Teste ut supra.

Pro communitate terræ Hiberniæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, cancellario suo Hiberniæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Ex parte communitatis terræ nostræ Hiberniæ, per petitionem suam, coram nobis & concilio nostro in ultimo parliamento nostro apud Westm' convocato, exhibitam, nobis est supplicatum, quod dum diversæ personæ de terrâ prædictâ in curiâ Christianitatis, in causis quarum cognitio ad forum ecclesiasticum merè dinoscitur pertinere, prosequantur, & defendentes in causis illis callidè machinantes, quærentes à prosecutione suâ in hâc parte impedire, prohibitiones in cancellariâ nostrâ Angliæ impetratas, ordinariis & judicibus in causis illis, ne placitum indè ulterius teneant, porrigunt;

Et licet quærentes hujusmodi penes vos, pro consultationibus in hujusmodi causis habendis, instanter prosecuti fuerint:

Vos, pro eo quod prohibitiones hujusmodi à dictâ cancellariâ nostrâ Angliæ emanarunt, prætendentes vos in causis hujusmodi consultationes, sub sigillo quo in dictâ terrâ utimur, concedere non posse, per quod quærentes hujusmodi à prosecutione juris sui totaliter impediuntur, vel saltem pro consultationibus in causis hujusmodi, quarum cognitio ad forum ecclesiasticum merè pertinent impetrandum in cancellariâ nostrâ Angliæ prosequi compelluntur, in ipsorum quærentium grave dampnum, ac libertatis ecclesiasticæ læsionem manifestam, velimus remedium in hâc parte congruum facere provideri;

Nos, volentes omnibus & singulis subditis nostris dominii prædicti celeris justiciæ fieri complementum, vobis mandamus quod si quæ prohibitiones in cancellariâ nostrâ Angliæ, per hujusmodi callidas machinationes impetratæ, ordinariis & judicibus in dictâ terrâ nostrâ constitutis, ad impediendum ipsos in causis quarum cognitiones ad forum ecclesiasticum merè pertinent, fuerint liberatæ, seu imposterum contigerit liberari, tunc vos, habitâ super libellis causarum illarum informatione pleniori, si per inspectionem libellorum illorum vobis legitimè constiterit cognitionem causarum hujusmodi ad forum ecclesiasticum merè pertinere, consultationes in causis hujusmodi, sub sigillo quo in dictâ terrâ utimur, exnunc concedatis; eo non obstante, quod prohibitiones illæ in dictâ cancellariâ nostrâ Angliæ impetratæ fuerint, ut est dictum.

T. R. apud Westm', xx. die Febr.'

Per petitionem de parliamento.

Ad Regem Castellæ de justitiâ faciendâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 21. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galeciæ, Cordubiæ, Murciæ, Giennii, Algarbiæ, & Algeziræ Regi, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, ejusdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem, & votivis semper successibus gloriari.

Suâ petitione, coram nobis & concilio nostro in ultimo parliamento nostro, apud Westmonasterium tento, exhibitâ nobis monstravit, dilectus nobis Willielmus Turk, civis Londoniæ, graviter conquerendo, Pelegrinum Descayne de Fount Arabye, Hugonem de Seynt Bastien Pelegart, & Johannem Degate, & Rodegundum de Fount Arabie, & alios diversos malefactores & piratas, de dominio & potestate vestrâ, cuidam navi ipsius Willielmi, quam, in obsequio nostro in partibus Britanniæ, tempore quo ultimo ibidem eramus, habebat, & quam post quandam treugam ibidem inter nos & quosdam adversarios nostros captam & firmatam, ad partes Vasconiæ, ad mercandisandum, de licentiâ nostrâ, per quosdam servientes suos transmiserat, velando supra mare versus partes illas, coram villâ de Tanneye, vi & armis insultâsse, & eam ingressos fuisse, & diversos pannos & armaturas, pretii viginti librarum; necnon diversa genera victualium, pretii quadraginta librarum; ac etiam sexaginta libras in pecuniâ numeratâ; & quadringentos & quaterviginti scutos de auro, ad valorem quaterviginti librarum sterlingorum, in eadem navi inventos, cepisse & asportasse, & voluntatem suam indè fecisse, undè idem Willielmus satisfactionem aliquam adhuc non est assecutus, per quod nobis supplicavit ut sibi in hac parte curemus subvenire;

Et quia idem Willielmo, sicut cæteris subditis nostris, in hujusmodi oppressionibus suis subvenire affectamus, ut tenemur, maximè cum tam per literas castellani nostri de Tanneye, sub sigillo suo, quam per literas communitatis ejusdem villæ, sub comuni sigillo suo, signatas & nobis transmissas, de malefacto prædicto facta nobis sit plena fides;

Magnificentiam vestram iteratis precibus requirimus attentè & rogamus quatinùs, auditâ prædicti Willielmi, vel attornati sui, super præmissis querelâ, eidem Willielmo debitum & festinum justitiæ complementum, tam super restitutione & recuperatione mercimoniorum suorum prædictorum, si extent, vel valore eorundem, si non extent, quam de dampnis quæ ipse eâ occasione sustinuit, nostrorum rogaminum interventu, fieri jubere & facere dignemini, & sicut subditis vestris per nos, in casu consimili, fieri velletis ad rogatum vestrum:

Et de eo, quod indè duxeritis faciendum, nobis per literas vestras demandare dignemini cum amore.

Dat' apud Westm', xxvi. die Februarii.

De navibus arestandis, pro passagio Johannæ filiæ Regis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 38. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quàm extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos & fideles nostros, Thomam de Uvedale chivaler, Thomam de Baddeby clericum, Griffinum ap Cadwallader, & Henricum de Baa, servientes nostros ad arma, conjunctim & divisim, ad capiendum & arestandum tot naves in portubus & locis in admiratu occidentali, tam infra libertates quam extra, prout eis meliùs videbitur expedire, quot pro passagio Johannæ, filiæ nostræ carissimæ, & aliorum fidelium nostrorum, in comitivâ suâ versus partes Vasconiæ profecturorum, sufficere poterunt, & ad easdem naves usque portum de Plummuth, cum celeritate quâ fieri poterit, venire faciendum;

Necnon ad capiendum & arestandum omnes illos quos in hac parte contrarios invenerint seu rebelles, & eos prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum:

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Thomæ, Thomæ, Griffino, & Henrico, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, cum omni diligentiâ intendentes sitis, parentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout per ipsos Thomam, Thomam, Griffinum, & Henricum, vel eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti;

Ita quod passagium prædictum, quod multum insidet cordi nostro, pro defectu navigii hujusmodi, nullatenùs, quod absit, in aliquo retardetur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro Alianora ducissâ Gelrensi, sorore Regis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, & ballivis civitatum & burgorum, ac omnibus aliis ballivis, ministris, & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Ex parte Alianoræ, ducissæ Gelerensis, sororis nostræ carissimæ, nobis est intimatum, graviter conquerendo, quod cum mille & quingenti floreni auri de scuto, ad opus ipsius sororis nostræ, per attornatos suos in Angliâ collecti, & Thomæ de Toltham de Coventre, & Thomæ filio suo apud London' & Coventre, per prædictos attornatos, sub certis conventionibus & conditionibus, liberati fuissent;

Et licet iidem Thomas & Thomas, prædictos florenos præfatæ ducissæ, vel ejus attornatis prædictis, ad terminos à jam diu est elapsos, in Flandriâ, juxta conventiones & conditiones prædictas, solvisse & liberasse debuissent, sicut præfati attornati rationabiliter poterunt edocere;

Iidem tamen Thomas & Thomas eandem ducissam de pecuniâ suâ prædictâ callidè defraudare machinantes, terras & tenementa sua, post receptionem pecuniæ prædictæ, diversimodè alienârunt, & bona & catalla sua ad manus diversorum hominum partium illarum posuerunt, quominus pecunia prædicta, ad opus ejusdem ducissæ, indè levari poterit, in ipsius ducissæ dampnum non modicum & jacturam;

Super quo, ex parte ipsius ducissæ, nobis est supplicatum, ut cum prædicti mille & quingenti floreni de pecuniâ nobili viro Reginaldo, nuper duci Gelrensi, quondam viro ipsius ducissæ, ex certis causis per nos assignatâ existant, & præfatæ ducissæ, tanquam executrici testamenti prædicti ducis, pro sustentatione liberorum suorum, in nostri exonerationem debeantur, velimus remedium congruum & festinum in hac parte jubere apponi:

Nos, nolentes prædictam ducissam de pecuniâ suâ prædictâ per hujusmodi callidas machinationes defraudari, assignavimus dilectum servientem nostrum ad arma, Johannem de Dale, ad capiendum sufficientem securitatem de præfatis Thoma & Thoma, de essendo coram concilio nostro die Lunæ proximo post festum Sancti Ambrosii proximò futurum, ad respondendum, tam nobis quam præfatæ ducissæ, de præmissis, & ad faciendum ulterius & recipiendum quod per dictum concilium nostrum indè ordinari contigerit tunc ibidem:

Et si fortè iidem Thomas & Thomas securitatem hujusmodi invenire recusaverint, ad eosdem Thomam & Thomam attachiandum, & eos coram dicto concilio nostro ducendum, ad respondendum, faciendum, & recipiendum, sicut prædictum est.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, quod eidem Johanni in præmissis faciendis & exequendis sitis intendentes, respondentes, & auxiliantes, quotiens, & prout idem Johannes vobis vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Martii.

Per billam de privato sigillo.

W. de Manny, admirallus in partibus borialibus constituitur.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri Walteri de Manny, plenius confidentes, constituimus ipsum Walterum admirallum flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boriales usque Berewicum super Twedam, quamdiu nobis placuerit;

Dantes universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Waltero, ac deputandis ab eo, in omnibus quæ ad officium admiralli pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quociens & quando per ipsum Walterum, vel deputandos ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti:

Et etiam præfato Waltero & deputandis ab eo plenam potestatem capiendi, castigandi, puniendi, & arestandi omnes illos, quos idem Walterus, vel deputandi ab eo, in executione dicti officii admiralli contrarios vel rebelles invenerint seu invenerit, & eos prisones nostros committendi, tam in Turri nostrâ London' quam alibi, ubi eisdem Waltero & deputandis ab eo melius expedire videbitur, ibidem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

T. T. apud Westm', xiiii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De admirallo versus partes occidentales constituto.

A.D. 1348.—An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri Reginaldi de Cobham pleniùs confidentes, constituimus ipsum Reginaldum admirallum flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes occidentales, quamdiu nobis placuerit, dantes universis & singulis, *&c, ut supra, mutatis mutandis.*

Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Pro ministrallo infantis Castellæ, in comitivâ filiæ Regis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Pat. 22 Edw. III. p. 1. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum Garsias de Gyvill, ministrallus illustris infantis, primogeniti Regis Castellæ, qui nuper, de partibus Ispanniæ, in Angliam, ob aliquas causas, venit, jam ad easdem, in comitivâ Johannæ, filiæ nostræ carissimæ, sit celeriter rediturus;

Volentes securitati suæ in hac parte providere, suscepimus ipsum Garsiam, transeundo versus dictam filiam nostram, per regnum nostrum, & exindè proficiscendo, in comitivâ ejusdem filiæ nostræ, ad partes prædictas, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Garsiæ, &c. *ut in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Regem.

De sufferentiâ guerræ, captâ inter Regem & Reginam de Navarra.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 35. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, ac universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, officialibus, ministris, & omnibus aliis fidelibus suis, in ducatu Aquitaniæ constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod concessimus nobili dominæ, dominæ Johannæ, Reginæ de Navarriâ, & comitissæ de Ebros & de Enguolesme, pacificum, sive sufferentiam guerræ, à die confectionis præsentium usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, & ab eodem festo usque ad unum annum proximò sequentem plenariè completum, sub formâ, modis, & conditionibus, qui sequuntur;

Primò, videlicet, quod, durante termino antedicto, per ipsam Reginam, aut gentes suas, guerra aliqua seu dampna non fient, nec procurabuntur, *&c. prout supra de dat' i. Febr' de treugis comiti Petragoricensi concessis, mutatis mutandis, & tunc sic.*

ITEM, si per aliquos subditos nostros, seu præfatæ Reginæ, contra præmissa & præmissorum tenorem, aliqua attemptentur vel fiant, durante termino antedicto, pars læsa conqueri habebit parti alteri super reparatione attemptatorum vel transgressorum hujusmodi, ad finem, quod indè fiat debitum justitiæ complementum, juxta materiæ & facti exigentiam, hiis non obstantibus, dicto pacifico in suâ firmitate & robore permanente; dumtamen attemptata & transgressa hujusmodi fuerunt per partem, ad quam reparare pertinuerint, debitè reparata.

ITEM, eadem domina Regina promittet & jurabit ad Sancta DEI Evangelia, *&c. prout de datâ supradictâ.*

Et ideò vobis omnibus & singulis mandamus, quod dictum pacificum sive sufferentiam, per vos, & gentes, ac subditos nostros in ducatu prædicto, quatenùs ad nos pertinet, inviolabiliter teneri & observari faciatis in formâ antedictâ; dumtamen dicta Regina, pro parte suâ, absque aliquâ arte sinistrâ, vel ingenio interveniente, faciat illud idem, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

De protectione pro dictâ Reginâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 33. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, præpositis, ministris, & omnibus aliis fidelibus suis, in ducatu nostro Aquitaniæ, & alibi infra terras, & dominium, & potestatem nostra, in partibus illis constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum concesserimus nobili dominæ, dominæ Johannæ Reginæ de Navarria, & comitissæ de Ebros, Enguolesme, Mortayn, & de Longavilla pacificum, sive sufferentiam guerræ, habendum sub certâ formâ, in literis nostris patentibus indè confectis, contentâ, prout in eisdem literis pleniùs continetur;

Nos, volentes eo prætextu, securitati & quieti ipsius Reginæ in hac parte providere, suscepimus ipsam Reginam, & liberos suos, ac homines de familiâ suâ, in veniendo, cum equis, hernesiis, rebus, & bonis suis quibuscumque, infra ducatum, terras, dominium, & potestatem nostra prædicta, ibidem morando, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem necnon in salvam gardiam nostras speciales:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Reginæ, *&c. prout in consimilibus de protectione literis.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege apud Westm', xx. die Martii.

Per breve de privato sigillo.

De mensuris & ponderibus pro villa de Caleys, liberandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis, quod dilecto clerico nostro Johanni de Thyngden, custodi victualium nostrorum apud Caleys, mensuras & pondera subscripta, videlicet, unum bussellum de standardo, unum galonem de standardo; unam ulnam de quatuor quarteriis pro pannis; unam libram, unam petram de quatuordecim libris, unam balanciam, minuta pondera, unum ancerum, & unum ferrum pro rebus inde signandis, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberari & habere faciatis, exercend' in villâ prædictâ in officio supradicto.

T. R. apud Westm', xx. die Marc'.

Per concilium.

Pro burgensibus & habitatoribus villæ de Caleys.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Volentes dilectis nobis burgensibus & habitatoribus villæ nostræ de Caleys, ut ipsi ad morandum in eadem villâ, circa salvam custodiam ejusdem, animos habeant promptiores, favore prosequi gracioso, concessimus eisdem burgensibus & habitatoribus, quorum nomina nota fuerint & in registro dictæ villæ inserta, quod ipsi & eorum quilibet, à die confectionis præsentium usque ad finem trium annorum proximò sequentium, plenariè completorum, de omnibus mercandisis, rebus & bonis suis propriis, tam de taxationibus & tallagiis nobis per communitatem regni nostri Angliæ concedendis, quam de theoloneo, pontagio, pavagio, muragio, & omnibus aliis præstationibus, per totum regnum nostrum Angliæ liberi sint & quieti;

Salvis nobis custumis & subsidiis de bonis & mercandisis suis hujusmodi debitis & consuetis: Ita semper quod iidem burgenses & habitatores, sub forisfacturâ omnium bonorum suorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, bona aliena pro suis propriis nullatenus advocent ullo modo:

Et ideò vobis mandamus, quod ipsos burgenses & habitatores contra hanc concessionem nostram non molestetis in aliquo, seu gravetis.

In cujus, &c, per prædictos tres annos duratur'.

Teste Rege apud Westm', iv. die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Ordinatio, quod nullus qui est habitator villæ de Caleys, sit ad vadia Regis.

A. D. 1348.—An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, capitaneo villæ suæ de Caleys, salutem. Quia, pro meliori & securiori custodiâ villæ nostræ prædictæ, ordinavimus quod nullus qui habitator ejusdem villæ fuerit, sit ad vadia nostra, in eâdem villâ, pro soldariis ibidem sub se cooperiendis; & ideò vobis mandamus quod ordinationem illam in villâ prædictâ firmiter observari & teneri facias: & hoc nullo modo omittas.

Teste Rege apud Westm', iv. die Aprilis.

Per ipsum Regem & consilium.

De applicatione navium apud Caleys' & Dovorr' faciendâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, capitaneo villæ suæ de Caleys, salutem. Quia volumus, & de concilio nostro ordinatum existit, quod commune passagium omnium hominum ad partes transmarinas transire volentium, in portu villæ Dovorr', ac communis applicatio eorumdem apud dictam villam de Caleys, & non alibi, fiant; & quod nullus, cujuscumque statûs fuerit, alius quàm verus mercator cum mercandisis suis, alibi quàm in prædicto portu Dovorr', extra regnum nostrum Angliæ versus dictas partes exteras transeat, nec alibi in eisdem partibus exteris quam apud dictam villam de Caleys applicet ullo modo, sine licentiâ & mandato nostro speciali; & quod omnes de prædicto portu de Caleys in Angliam transire volentes, qui mercatores non fuerint, ante eorum transitum, sufficientem securitatem coram vobis ibidem inveniant, quod apud dictam villam Dovorr' & non alibi, applicabunt, exindè quo voluerint, transituri:

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod hujusmodi securitatem ab omnibus quos in portu de Caleys versus regnum nostrum Angliæ transire contigerit, veris mercatoribus cum suis mercandisis dumtaxat exceptis, capiatis, quod apud dictam villam Dovorr', & non alibi, in eodem regno nostro Angliæ applicabunt, exindè quo voluerint, transituri: & hoc nullo modo omittatis.

Mandavimus enim majori & ballivis dictæ villæ Dovorr', quod securitatem hujusmodi capiant ab omnibus illis, qui exindè versus dictas partes exteras transire voluerint, quod apud dictum portum de Caleys, & non alibi, applicabunt, ut est dictum.

Teste Rege apud Westm', iv. die April'.

Per ipsum Regem & cons'.

De stapulâ stanni, plumbi, & pannorum laneorum apud Caleys tenendâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Regiam decet prudentiam loca guerrina conquesta, nè aggressibus adversantium imminentibus faciliter cedant, tam virili, quam reali copiâ, communire;

Et proindè, volentes villam nostram de Caleys, per nos de guerrâ conquestam, & per inimicos nostros undique vallatam, pro viribus defensari, & commodis ejusdem, per frequentes concursus, tam mercatorum quam aliorum, ut ad eandem villam promptiores habeant affectus declinare & confluere, in futurum providere;

De assensu concilii nostri ordinavimus & concessimus, quod stapula, tam stanni, plumbi, & plumæ, quam pannorum laneorum, infra regnum nostrum Angliæ factorum, ac aliorum pannorum de worstedes, quæ extra idem regnum nostrum de cætero traducentur, apud villam nostram prædictam, & non alibi, usque ad finem septem annorum, post confectionem præsentium, proximò sequentium, plenariè completorum, teneatur, & secundum legem mercatoriam regatur & conservetur;

Volentes quod omnes & singuli, tam mercatores quam alii, hujusmodi mercimonia sic extra dictum regnum nostrum Angliæ educturi, ante eductionem hujusmodi à portu, ubi ea sic educenda carcabunt, sacramentum, coram collectoribus custumarum nostrarum in eodem portu, præstent corporale, quod dicta mercimonia ad alia loca extera, quam ad dictam villam, non ducent, & ea ibidem discarcabunt, venditioni exponenda, sub forisfacturâ mecimoniorum suorum prædictorum.

In cujus, &c. per prædictos septem annos duraturas.

Teste Rege apud Westm', v. die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro nunciis de Scotia, qui, tractaturi super deliberatione David de Bruys, in Angliam nuper venissent, ad propria redituris.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum reverendi patres, Johannes & Adam, Moraviensis & Brechinensis episcopi, Robertus de Herskyn dominus de Herskyn miles, Willielmus de Melidram dominus de Bachynnanebe, nuncii de Scotiâ, qui pridem in Angliam ad nos, & David de Bruys, fratrem nostrum, cum octoginta equitibus, garcionibus, equis, & hernesiis suis, sub nostris protectione & conductu venerunt, pro tractatu, nobiscum & cum concilio nostro, super deliberatione dicti fratris nostri, ineundo & habendo, jam nobis licentiati, sint in Scotiam ad propria redituri;

Nos, volentes dictos nuncios, dum infra districtus nostros, ad propria redeundo, moram traxerint, ab injuriis, violentiis, & gravaminibus, actualibus & verbalibus, quatenùs poterimus, præservare, ipsos episcopos, Robertum & Willielmum, cum equitibus, garcionibus, equis, & hernesiis suis prædictis, ad propria per medium regni nostri redeundo, suscepimus in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis, districtiùs quo poterimus, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, nè dictis, episcopis, Roberto & Willielmo, aut equitibus, garcionibus, vel eorum alicui, in rebus vel personis suis, per loca vel districtus vestra, versus dictam terram Scotiæ redeundo, sicut prædictum est, malum, molestiam, injuriam, impedimentum, aut gravamen, verbo vel facto, inferre præsumatis, aut, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis quovis modo:

Et si quid ipsis nunciis, aut eorum alicui, forisfactum aut injuriatum fuerit, id eis, sine dilatione, debitè reformari & corrigi faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Volumus etiam, &, tenore præsentium, concedimus, quod si dicti nuncii, vel eorum aliquis, aut quivis familiarium suorum, vel equorum, in infirmitatem inciderint corporalem, quo minus laborare valeant vel valeat, durante tempore præsentis conductûs, tunc iidem, morbo impediti, vel impeditus, dum infra potestatem nostram moram traxerint vel traxerit, & à suo morbo convaluerint & convaluerit, & ad propria redierint vel redierit, plenâ gaudeant vel gaudeat, securitate, etiam si terminus conductûs fuerit transactus.

Dat' apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De capitaneo galearum Regis constituto.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Amerigho de Paviâ, salutem. Sciatis quod constituimus vos capitaneum & ductorum galearum nostrarum, & omnium albalistariorum, marinariorum, & aliorum in eisdem galeis existentium, dantes vobis plenam, tenore præsentium, potestatem ad justitiam quibuscumque, de prædictis galeis, qui felonias, transgressiones, seu maleficia aliqua, per terram vel per mare, facere præsumpserint, exhibendum; transgressionibus, feloniis, & maleficiis infra libertates magnatum de regno nostro Angliæ, per ipsos seu eorum aliquem factis, quorum libertatibus nolumus in aliquo derogari, dumtaxat exceptis:

Ita quod si aliquis, infra libertates aliquorum dictorum magnatum, delictum aliquod fecerit, vel facere præsumpserit in futurum, & ibidem tunc deprehendi contigerit; & dominus libertatis illius justitiam sibi, juxta quantitatem delicti sui, exhibere voluerit, tunc justitia dicto delinquenti, in præsentiâ vestrâ, si interesse volueritis, exhibeatur; alioquin vos hujusmodi delicta, juxtà juris exigentiam, punire possitis:

Necnon ad omnes marinarios dictarum galearum nostrarum, qui vadia nostra receperint, & abindè se elongaverint, vel per alios elongati fuerint, ubicumque eos contigerit inveniri, sive infra libertates sive extra, arestandum, & usque dictas galeas nostras reducendum, in servitio nostro ibidem moraturos:

Et ad marinarios pro dictis galeis oportunos, quotiens necesse fuerit, ubique infra dictum regnum nostrum, infra libertates & extra, eligendum, & eos in dictis galeis ad vadia nostra ponendum, in obsequium nostrum, unà vobiscum, in eisdem galeis profecturos:

Et ad omnia alia quæ per hujusmodi capitaneum & ductorem necessaria fuerint vel oportuna, faciendum & exequendum.

Et ideò vobis mandamus, quod præmissa omnia & singula faciatis, & expleatis in formâ prædictâ.

Universis insuper & singulis majoribus, vicecomitibus, ballivis, ministris, marinariis, & aliis fidelibus nostris, tam infra libertates quam extra, & tam per terram quam per mare, similiter damus, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sint & auxiliantes quotiens necesse fuerit, & per vos, seu deputatum vestrum, in hac parte, fuerint præmuniti.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxiv. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro Edwardo de Balliolo, super regalitatibus.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Ed. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti de Dumfres, salutem. Ex parte magnifici principis, Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ, nobis est ostensum quod licet antecessores sui, tempore bonæ memoriæ Alexandri Regis Scotiæ, & antea, à tempore cujus contrarii memoria non existit, habere consueverint, idemque Rex semper hactenus habuerit, & habere debeat, regalitatem & libertatem, ac jurisdictionem regalem, in terris suis de Botillkenmore & Kirkandres, cum pertinentiis, in Scotiâ, quæ sunt de hæreditate prædicti Regis, ut de balliolo, & non ut de coronâ Scotiæ, absque eo quod Reges Scotiæ, ante hæc tempora, aut nos, seu progenitores nostri, dum terra Scotiæ, aut aliqua pars indè, in manibus nostris fuerat, de regalitatibus, seu regalibus libertatibus, & jurisdictionibus, in eisdem terris, nos, ut de jure coronæ Scotiæ, in aliquo intromiserimus;

Tu tamen, pro eo quod dictæ terræ de Botillkenmore & Kirkandres infra dominium nostrum de Dumfres, nobis nuper per dictum Regem concessum, existunt, ut prætendis, ipsum Regem, quo minus hujusmodi regalitatem, & regales libertatem & jurisdictionem, in dictis terris suis habere & excercere valeat, voluntariè impedis & injustè, & aliter quam ab olim fieri consuevit;

Super quo nobis est supplicatum, ut dicto Regi, de congruo remedio, providere velimus:

Nos, nolentes dicto Regi injuriari quovis modo, set volentes potiùs cum eo agere cum favore, tibi præcipimus, quod ab hujusmodi impedimentis, dicto Regi, quo minus regalitatem & regalem libertatem in terris suis prædictis habere & excercere, & exitus & proficua per se & ministros suos, indè provenientia, percipere poterit, inferendis, supersedeas, usque ad quindenam Sancti Michaelis proximò futuram, ut interim, per camerarium nostrum Berewici super Twedam, cui per breve nostrum mandavimus quod de præmissis pleniùs inquirat, & nos indè certificet, super dictis regalitate & regali libertate in dictis terris excercendis, utrum, videlicet, ad nos, an ad dictum Regem pertineant, valeamus informari distinctè & apertè.

Et si quid, quod ad ipsum Regem, prætextu hujusmodi regalitatis in terris prædictis, & earum pertinentium, ceperis, id ei, ac etiam exitus & proficua de regalitate prædictâ, usque ad dictam quindenam provenientia, per sufficientem securitatem, de respondendo nobis de eisdem, si ad nos debeant pertinere, liberari facias.

Teste Rege, apud Wyndesore, xxvi. die Aprilis.

Per concilium.

Et postmodnm, octavo die Augusti proximò sequente, idem Rex habuit consimile breve præfato vicecomiti directum, de supersedendo usque ad quindenam Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuram.

Per concilium.

Custodia castri Burdegaliæ, J. de Stretle committitur.

A. D. 1348.—An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 30. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commissimus dilecto clerico nostro, magistro Johanni de Stretle, custodiam castri nostri Burdegaliæ, & officium constabulariæ Burdegaliæ, habenda cum omnibus ad officium illud pertinentibus, quamdiu nobis placuerit; ita quod de exitibus indè provenientibus, nobis respondeat, & in officio illo feodum percipiat consuetum. In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

De remuneratione in Vasconia.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 30. in Turr. Lond

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Attendentes grata & utilia obsequia quæ dilectus nobis Reymundus Gullielmi dominus de Cavâ Pennâ, nobis, in præsenti guerrâ nostrâ Vasconiæ, & alibi, multipliciter impendit, & indies impendere non desistit, se & sua, in obsequio nostro, variis periculis exponendo:

Volentesque ipsum Reymundum, eo prætextu, & in recompensationum dampnorum & deperditorum, per ipsum in servitio nostro prædicto passorum, munere respicere gratioso, concessimus ei partem nostram, & omnia proficuà ad nos in bastidâ de Toulousote, quæ est infra episcopatum de Marsan, spectantia;

Et omnia deveria & proficua ad nos infra bastidam de Sancto Edwardo & parochiam de Baix similiter pertinentia;

Ac etiam hospitia de la Nouvelle & Sancti Johannis, & de la Barree;

Ac hospitium de Louppien, in parochiâ de la Fousse;

Et hospitium Bernardi Prignen;

Et hospitium de la Borde;

Et hospitium de Bergner:

Et hospitium de Menant Vie;

quæ ad valorem duodecim librarum sterlingorum, vel circa, per annum, ut asserit, se extendunt;

Habenda, tenenda, & possidenda, cum omnibus pertinentiis suis, ad totam vitam ipsius Reymundi, in valorem viginti & quatuor libratarum terræ & redditûs, per annum ad sterlingum:

Ita tamen quod, si proficua & hospitia prædicta, cum pertinentiis, valorem dictarum viginti & quatuor librarum annuarum excedant, tunc idem Reymundus de eo, quod proficua, & hospitia, ac alia loca prædicta, cum pertinentiis, valorem dictarum viginti & quatuor librarum sterlingorum per annum sic excesserint, constabulario nostro Burdegaliæ, qui pro tempore fuerit, singulis annis respondere teneatur:

Et quod, post mortem ipsius Reymundi, proficua & hospitia, ac alia loca prædicta, cum pertinentiis, ad nos & hæredes nostros integrè revertantur:

Salvis semper nobis superiori dominio & jurisdictione quacumque in bastidis, hospitiis, ac aliis locis supradictis.

In cujus, &c.

Teste Rege apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem & petitionem de parliamento.

Pro scabinis & habitatoribus villæ del' Alewe.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 31. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Attendentes dispendia & gravamina quæ dilecti & fideles nostri, scabini, communitas & habitatores del' Alewe, per frequentes hostiles aggressus inimicorum nostrorum partium illarum, qui parentes & vicinos suos nequiter interfecerunt, & domos suas, cartas & scripta pro majori parte combusserunt, ac alia bona sua, tam mobilia quam immobilia, consumpserunt, ratione adhæsionis suæ parti nostræ, & obedientiæ nobis per ipsos factæ, hactenus sunt perpessi & indies patiuntur;

Volentesque proinde, ac ratione boni gestûs sui in servicio nostro, & ne ipsi super privilegiis seu libertatibus aut bonis consuetudinibus suis, quibus ipsi & eorum antecessores, scabini & habitatores loci prædicti, temporibus retroactis rationabiliter usi sunt & gavisi, decætero inquietari valeant vel molestari, eadem privilegia, libertates, & consuetudines præfatis scabinis, communitati & habitatoribus, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, tenore præsentium, duximus confirmandas, volentes & concedentes quod præfati scabini, communitas & habitatores privilegia, libertates & consuetudines prædicta habeant & excerceant, & eis plenè gaudeant & utantur, prout ipsi eis uti debent, & ipsi & eorum antecessores prædicti eis rationabiliter uti & gaudere consueverunt:

Damus autem præposito nostro loci prædicti, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, tenore præsentium in mandatis, quod ipse prædictos, scabinum, communitatem & habitatores ab inquietationibus & molestationibus hujusmodi eis per servientes nostros, vel alios quoscumque decætero inferendis, protegat & conservet, prout decet.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

De proclamatione faciendâ contra facta armorum.

A. D. 1348 An. 22 Edw. III.
Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 31. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis, quod statim visis præsentibus, in locis in civitate prædictâ ubi videritis expedire, publicè proclamari & ex parte nostrâ inhiberi, ne quis magnas, seu quivis alius, cujuscumque statûs fuerit, burdeare, turneare, justas facere, aut alia facta armorum infra regnum nostrum Angliæ excercere præsumat, sub forisfacturâ equorum & armorum suorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterit;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem nostras prædictas, inveneritis contraria facientes, tunc eos per corpora sua capi, & usque Turrim nostram London' duci, seu mitti faciatis, constabulario nostro, vel ejus locum tenenti ibidem, liberandos; ac eorum equos, hernesia, ac alia res & bona sua secum inventa, in manum nostram tanquam nobis forisfacta capi, & salvò ad opus nostrum custodiri faciatis, quousque aliud indè à nobis specialiter habueritis in mandatis;

Nos in cancellariâ nostrâ de nominibus omnium illorum quos sic arestaveritis, ac de valore equorum, armaturarum & aliarum rerum & bonorum suorum, & quæ, & cujusmodi, & quorum fuerint, ac de toto facto vestro in hac parte, distincte & apertè sub sigillis vestris certificantes indilatè;

Et hoc sub incumbenti periculo nullatenus omittatis.

T. R. aqud Westm', iii. die Maii.

Per ipsum Regem.

REX, vic' Lincoln', salutem.

Precipimus tibi quod statim visis præsentibus, in locis infra ballivam tuam, &c. *ut supra usque ibi* per corpora sua capi, & *tunc sic* & arestari & sub hujusmodi aresto detineri, ac eorum equos, &c. *ut supra*.

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

De commissariis, ad tractandum super injuriis Regi per ducem Brabantiæ illatis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Noveritis quod cum per consanguineum nostrum ducem Brabantiæ, nobis fuerint nonnullæ injuriæ ac dampna irrogata, nolentes tamen ligas & amicitias, inter nos dudùm initas & firmatas, quantum in nobis est, nobis primitùs indè factâ justitiâ, penitùs violari;

Ac de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Hugonis de Nevill militis, & Ivonis de Glynton clerici, pleniùs confidentes, ipsos, & eorum quemlibet, nuncios & procuratores, seu commissarios nostros, constituimus speciales;

Ad petendum pro nobis & nostro nomine, reformationem dampnorum & injuriarum, tam nobis, quam subditis nostris quibuscumque, per ipsum ducem, & suos subditos, datorum & illatorum, & ad componendum & transigendum finaliter super eis;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, petita, composita, & transacta fuerint, quacumque securitate firmandum;

Necnon antiquas ligas & amicitias, inter nos dudùm initas, renovandum & firmandum, ac securitatem, quæ nobis fieri debet in hac parte, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula, quæ in præmissis, vel circa ea, necessaria fuerint vel oportuna, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Hugonem & Ivonem, vel eorum alterum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat'. in palatio nostro Westm', iv. die Maii.

Consimiles litteras procuratorias habent Gullielmus marchio Juliacensis, & prædicti Hugo & Ivo, ad præmissa per se, & duos eorum, ac quemlibet eorum per se, faciendum & explendum, sub eâdem data.

De tractando super injuriis per ducissam Gelriæ Regi irrogatis.

A. D. 1348 — An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Noveritis quod cum per spectabilem ducem Gelrensem, nepotem nostrum, & clarissimam dominam ducissam Gelrensem, germanam nostram, nobis fuerint nonnullæ injuriæ ac dampna irrogata, &c. *ut supra mutatis mutandis.* In cujus, &c.

Dat' ut supra.

Consimiles litteras procuratorias habent Guillielmus marchio Juliacensis, & prædicti Hugo & Ivo, ad præmissa per se, & duos eorum, ac quemlibet eorum per se, faciendum & explendum sub eâdem datâ.

De tractando, cum episcopo Leodiensi & comite de Loos, super ligis perpetuis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Noveritis quod nos de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Hugonis de Nevill militis, & Ivonis de Glynton clerici, pleniùs confidentes, ipsos, & eorum quemlibet, nuncios, & procuratores, seu commissarios nostros constituimus speciales;

Ad tractandum & concordandum cum reverendo patre, episcopo Leodiensi, & spectabili viro comite de Loos, & eorum utroque, super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & ipsos episcopum & comitem & eorum utrumque ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, ac securitatem, quæ nobis fieri debet in hac parte, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula quæ in præmissis vel circa ea necessaria fuerint, vel oportuna, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Hugonem & Ivonem, vel eorum alterum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', iv. die Maii.

Consimiles litteras procuratorias habent Guillielmus marchio Juliacen' & prædicti Hugo & Ivo, ad præmissa per se, & duos eorum, ac quemlibet eorum per se, faciendum & explendum, sub eâdem datâ.

Ad electores, Regem ad Imperium designantes, responsiva.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, illustribus & nobilibus principibus, dominis, Henrico, eadem gratiâ, archiepiscopo Maguntino, Sacri Imperii per Germaniam archicancellario;

Rudolfo, & Ruperto, germanis, comitibus palatinis Reni, ducibusque Bavarriæ;

Ludowico Brandenburgensi, & Lusatiæ marchioni, necnon duci Saxoniæ, Sacri Imperii electoribus, suisve procuratoribus, aut nunciis, apud Coloniam conveniendis, salutem, & sinceræ dilectionis affectum.

Noveritis quod, super ambassiatâ nuper per vestros nuncios nobis expositâ, super electione Imperii, de personâ nostrâ, quamvis immeritâ, Divinâ favente Gratiâ, faciendâ, fideles nostros, Hugonem de Nevill militem, & Ivonem de Glynton canonicum ecclesiæ Sancti Pauli London', super intentione nostrâ, ac responsivâ vobis in hac parte faciendâ, ad vos mittimus plenariè informatos; quibus, vel eorum alteri, velitis, quæsumus, in dicendis fidem credulam adhibere, & nobis per eosdem remittere fiducialiter vota vestra.

Dat' in palatio nostro Westm', x. die Maii.

Super treugis, apud Caleys nuper captis, ad requisitionem Papæ prorogandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 13. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis. Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod, cum sanctissimus in Christo pater, dominus Clemens, Divinâ Providentiâ, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ, ac sedis apostolicæ Summus Pontifex, nos, per suas speciales litteras, requisiêrit ut aliquem, vel aliquos, ad prorogandum treugas, inter nos & adversarium nostrum Franciæ apud Caleys nuper initas, mittere curaremus, præsertim cum treugæ prædictæ sint jam per tempus ita modicum duraturæ, quod solempnes nuncii, pro tractatu pacis finalis, de discordiis, inter nos & dictum adversarium nostrum exortis, disponente Domino, reformandæ, infra idem tempus mitti non poterunt quovis modo;

Nos, ob reverentiam Dei & ecclesiæ, ac ad requisitionem dicti domini Summi Pontificis, precibus hujusmodi annuentes, ad tractandum de & super prorogatione treugarum prædictarum, & ipsarum prorogationi, pro nobis, & nostro nomine, consentiendum, ac ad treugas hujusmodi ulterius prorogandum, & treugas illas, sic prorogatas, quacumque securitate vallandum, etiam per juramentum in animam nostram, si necesse fuerit, interponendum, omniaque alia & singula faciendum & expediendum, quæ in præmissis necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale, dilectos & fideles nostros, magistrum Thomam Fastolf archidiaconum Wellensem, & magistrum Johannem de Carleton canonicum Wellensem, legum doctores, ac fratrem Johannem de Reppes, fratrem ordinis de Monte Carmeli, nuncios & procuratores nostros deputamus & constituimus per præsentes;

Ratum & firmum habituri quicquid per prædictos tres, procuratores nostros, seu nuncios, aut duos ipsorum, quorum præfatum magistrum Johannem, nostrum clericum prædilectum, quem de intentione nostrâ in hâc parte specialiter informavimus, unum esse volumus, actum fuerit in præmissis, seu præmissa concernentibus quoquo modo.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xv. die Maii.

Pro Carolo de Bloys, de conductu.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, constabulariis, castellanis, dominis, magistris, constabulariis, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam in terrâ quam in mari, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Guillielmum le Keu, Johannem & Paulettum vallettos, Egidium le Taillour & Permettum de Vernon, & eorum garciones, usque ad numerum duodecim hominum in toto, veniendo de partibus transmarinis cum duodecim equis ac hernesiis, & aliis rebus Karoli de Bloys, in Turri nostrâ London' existentis, ad ipsum Karolum in Turri prædictâ;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem duodecim hominibus veniendo cum equis, hernesiis & aliis rebus prædictis, de dictis partibus transmarinis in Angliam, ad præfatum Karolum apud Turrim prædictam, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen; & si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id, sine dilatione debitè corrigi vel emendari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', xvii. die Maii.

De nobilitando, & cingulo militiæ decorando.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Regiæ liberalitati congruit illos exaltari gratiosiùs ad honores, quos actus strenui, vitæ probitas, ac merita laudabilia recommendant.

Nos itaque, dilectum nobis, Johannem de Guillo, burgensem de Lyndia, in ducatu nostro Aquitaniæ, ex antiquo sanguine procreatum, qui nobis, armis indutus, & aliàs, grata obsequia dicitur impendisse, dono favorabili prosequentes, nobilitamus ipsum, & legitimam prolem suam, concedimusque & eidem Johanni damus licentiam specialem, quod ipse à quocumque, nobis fideli milite militarem suscipere ordinem valeat, & cingulo militiæ decorari, ac privilegiis & libertatibus gaudeat, quæ suus status exigit militaris; eo quod de militari sanguine, aut nobilitate generis non processit, seu quavis aliâ partium illarum consuetudine contrariâ, non obstante; ut ipse & ejus posteri proniores nostris reddantur obsequiis, nobisque perpetuò fideliùs astringantur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

De prohibendo tranfretationem ad partes exteras.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, vic' Kantiæ, salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, tam in portubus maris quam aliis locis in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi videris expedire, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, nè quis comes, baro, miles, armiger, seu quivis alius homo ad arma, cujuscumque statûs fuerit, sub gravi forisfacturâ nostrâ, ad aliquas partes exteras transfretare præsumat, sine expresso mandato nostro, ac licenciâ speciali;

Et si quis, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi inveneris contrarium facientes, tunc eos sine dilatione capi & arestari, & sub aresto hujusmodi salvò custodiri facias, quousque aliud indè præceperimus, nos in cancellariâ nostrâ de nominibus illorum, quos sic arestaveris, ac de toto facto tuo in hâc parte de tempore in tempus certificantes indilatè.

T. R. apud Westm', iv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam.

Litteræ missæ ad partes Flandriæ, super intentione Regis declarandâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, capitaneis, scabinis, & consulibus villæ de Gandavo, salutem.

Mittimus ad vos dilectum & fidelem nostrum, Johannem Mautravers, &, dilectum mercatorem, Gilbertum de Wendlynburgh, de intentione & voluntate nostris, super statu arduorum negotiorum nostrorum, pleniùs informatos, quibus & eorum alteri in hiis, quæ vobis dicent ex parte nostrâ, fidem credulam velitis adhibere, non admirantes quod vos de negotiis illis hactenus non certificavimus, eoquod magnates, de concilio nostro, usque nunc, ex certis causis, adinvicem non potuimus congregare, prout dicti nuncii nostri, vel eorum alter, vobis referre noverint, vel noverit, vivâ voce.

Dat' in palatio nostro Westm', v. die Junii.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Burgimagistris, scabinis, & consulibus villæ de Bruges.

Advocato, scabinis, & consulibus villæ de Ipre.

R. de Morle, admirallus versus partes boriales constituitur.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri Roberti de Morle, plenius confidentes, constituimus ipsum Robertum admirallum flotæ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales usque Berewicum super Twedam, quamdiu nobis placuerit; dantes universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Roberto ac deputandis ab eo, in omnibus quæ ad officium admiralli pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per ipsum Robertum, vel deputandos ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti;

Ac etiam præfato Roberto & deputandis ab eo, plenam potestatem capiendi, castigandi, puniendi, & arestandi omnes illos quos idem Robertus, vel deputandi ab eo, in executione dicti officii admiralli, contrarios vel rebelles invenerint, seu invenerit, & eos prisonis nostris committendi, tam in Turri nostrâ London' quam alibi, ubi eisdem Roberto & deputandis ab eo, melius videbitur expedire; ibidem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Junii.

Per ipsum Regem.

De pace reformandâ inter diversos dominos Vasconiæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 23. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Ad aures nostras rumor pervenit implacidus quod guerra crudelissima, sive commotio quædam, inter quosdam barones de ducatu prædicto, videlicet, inter dominum de Rosano & dominum de Penoliis ex parte unâ, & dominum de Muchidane & quosdam sibi adherentes, ex alterâ;

Necnon per dominum de Sparra contra dominum de Castellione oritur jam de novo, per quam, nisi celeriùs pacificetur, non solum in nostri & fidelium nostrorum partium illarum dampnum gravissimum, verum etiam periculum, quod absit, posset de facili redundare.

Nos, volentes dampno & periculo hujusmodi, ac aliis, quæ in læsionem pacis, & terrorem populi nostri partium earumdem cedere poterunt, pro viribus obviare, vobis & cuilibet vestrum injungimus & mandamus, quatinùs, pro dampnis & periculis, quæ ex guerris & commotionibus hujusmodi evenire verisimiliter formidantur, amicabiliter sedandis & pacificandis, cum omni diligentiâ & solicitudine, quibus commodè poteritis, laboretis;

Et si fortè pacem finalem inter dictos dominos cum celeritate quâ deceret, facere non possitis, de treugis saltem seu sufferentiis, inter eosdem dominos usque ad certum tempus, infra quod pax finalis inter eos reformari poterit, ineundis, partes vestras pro viribus interponatis; baronibus prædictis & aliis, nomine nostro, dantes in mandatis, ipsisque districtiùs quo poteritis ex parte nostrâ injungentes, quod guerris & commotionibus hujusmodi faciendis, seu etiam aliqualiter committendis, supersedeant omni modo, pro dictis periculis, ut prædicitur, evitandis; scire facientes eisdem quod ipsis & eorum cuilibet, super dampnis & injuriis sibi datis, parati erimus plenam & celerem justitiam exhibere.

T. R. apud Westm', xi. die Junii.

De bonis rebellium in ducatu Aquitaniæ, in manum Regis capiendis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 26. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Mandamus vobis quod omnia bona rebellium nostrorum in ducatu nostro Aquitaniæ, tam infra dominium nostrum quam baronum & aliorum partium illarum existentia, quæ in manum nostram hactenus capta non fuerunt, in manum nostram sine dilatione capi & seisiri, & de exitibus ac de proficuis indè provenientibus, nobis responderi faciatis, prout decet:

Intentionis tamen nostræ non extitit nec existit, quod aliqua bona hujusmodi rebellium per nos, seu locum nostrum tenentem, in ducatu prædicto, alicui fidelium nostrorum partium illarum, prætextu grati obsequii sui, data vel concessa, per præsens mandatum nostrum in manum nostram capiantur.

T. R. apud Westm', xi. die Jun'.

De cerâ, pro Edwardo I. avo Regis, renovandâ.

A. D. 1348.—An. 22 Edw. III. Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX thesaurario, & camerariis, suis salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ domini Edwardi, quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Junii.

Super Anibaldo cardinale, & præbendâ de Wetewang.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Licet nuper, ostensis coram concilio nostro quibusdam instrumentis, ex parte venerabilis patris, Anibaldi Tusculanensis episcopi, curiæ Romanæ cardinalis, per quæ apparebat ipsum cardinalem præbendam de Wetewang, in ecclesiâ beati Petri Eborum, post mortem Willielmi de Kildesby, nuper præbendarii dictæ præbendæ, acceptâsse & possedisse; fructus, redditus, & emolumenta ejusdem, virtute cujusdam ordinationis, per nos & concilium nostrum, de omnibus fructibus, redditibus, & emolumentis omnium beneficiorum cardinalium, & aliorum alienigenarum, in regno nostro Angliæ beneficiatorum, & in eisdem minimè residentium, in manum nostram seisiendis factæ, in manum nostram, non intellecto quod aliquis alius jus habuit in eadem, capi & seisiri præceperimus;

Quia tamen dilectus clericus noster, Johannes de Melbourn, coram nobis & concilio nostro comparens, asseruit ipsum dictam præbendam statim, post mortem dicti Willielmi, virtute cujusdam specialis gratiæ, sibi per sedem apostolicam factæ, acceptâsse, & possessionem ejusdem canonicè adeptum fuisse, & fructus, redditus, & emolumenta præbendæ illius, ferè per unum annum, absque impedimento, seu calumpniâ, per dictum cardinalem, aut aliquem, nomine suo, interpositâ, pacificè, quousque fructus, redditus, & emolumenta prædicta, de mandato nostro, ipso Johanne non vocato, præmunito, nec audito, capta & seisita, ac procuratoribus prædicti cardinalis, ad respondendum nobis per viam mutui de denariis indè provenientibus, liberata fuerunt, percepisse & habuisse, diversa instrumenta & evidentias, acceptationem & possessionem suam hujusmodi testificantia, coram nobis & dicto concilio nostro exhibendo, undè idem Johannes nobis supplicavit ut sibi super hoc justitiam fieri faciamus;

Nos, consideratione præmissorum, & ad requisitionem quorumdam magnatum, nobis pro eodem Johanne supplicantium, & proposita, per eundem Johannem vera esse testificantium, volentes gratiosè agere cum eodem;

Manum nostram de fructibus, redditibus, & emolumentis præbendæ prædictæ, per certam securitatem, in quadam indenturâ, inter nos & ipsum Johannem confectâ, contentam, duximus amovendum; salvo jure cujuslibet;

Nolentes quod idem Johannes, super perceptione fructuum, proventuum, redditUum, & emolumentorum præbendæ prædictæ, exnunc, prætextu hujusmodi appositionis manuum nostrarum ad eadem, per nos seu ministros nostros quoscumque, ex causâ prædictâ aliqualiter impediatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Julii.

Et mandatum est vicecomiti Eborum, quod manus Regis, ad dicta fructus, proventus, redditus, & emolumenta per ipsum, virtute aliquorum mandatorum Regis, sibi ante hæc tempora directorum, appositas, amoveat; se ulterius de eisdem fructibus, proventibus, redditibus, & emolumentis, prætextu mandatorum prædictorum, per ipsum, seu per alios, nomine suo ulterius non intromittens; salvo jure cujuslibet.

Teste ut supra.

Et mandatum est Gilberto de Welton, & Johanni de Acum, firmariis præbendæ prædictæ, quod de fructibus, proventibus, redditibus, & emolumentis ejusdem præbendæ, prætextu appositionis manuum Regis, ad dicta fructus, proventus, redditus, & emolumenta, per quoscumque ministros Regis factæ, se de cætero ulteriùs non intromittant; salvo jure cujuslibet.

Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est fratri Barnabo de Maffeya, & Jacobo de Bononiâ, procuratoribus prædicti Anibaldi, sub eâdem datâ.

Pro nunciis de Scotia, super deliberatione David de Brus tractaturis, in Angliam venturis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum, reverendi patres, Adam & Thomas, Moravien', Brechynnen' & Kattenen', episcopi, Robertus de Herskyn dominus de Herskyn, Andreas de Douglas, milites, Willielmus de Melgdram dominus de Bachynnanebet, & Johannes Wigmer, burgenses de Eddinburg, nuncii de Scotiâ in Angliam, ad nos & David de Brus, fratrem nostrum, in proximò sint venturi, pro tractatu nobiscum, & cum concilio nostro, super deliberatione dicti fratris nostri, viis & modis quibus meliùs expedire videbitur, ineundo & habendo;

Suscepimus ipsos, episcopos, Robertum, Andream, Willielmum, & Johannem, veniendo cum centum equitibus, garcionibus, equis, & hernesiis suis, in regnum nostrum, ad nos, & ad dictum fratrem nostrum, ubicumque fuerimus, ex causâ prædictâ, morando, & ad propria redeundo, in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis, districtiùs quo poterimus, injungimus & mandamus, sub pœnâ vitæ & membrorum, nè dictis, episcopis, Roberto, Andreæ, Willielmo, & Johanni, *&c. prout supra de datâ xvi. April'.*

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', iii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent

Episcopi Sancti Andreæ & Kattenensis,
Willielmus de Levynston,
Robertus de Ireskyn,
Frater Walterus de Blauntyre,
Willielmus de Meldroun, &
Johannes de Wygmer, sub eâdem datâ.

De officio portandi clavam in Britanniâ commisso.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio quod dilectus nobis Oliverus le Fur, nobis in partibus Britanniæ impendit, & impendet in futurum, concessimus ei officium portandi clavam in partibus illis, ad totam vitam ipsius Oliveri, percipiendo in officio illo duodecim denarios sterlingorum per diem, pro vadiis suis, per manus receptoris denariorum nostrorum in partibus supradictis.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', iii. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro nuntiis Caroli de Bloys.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis flotæ nostræ navium, magistris & marinariis earumdem navium, ac custodibus portuum nostrum, ac omnibus aliis ballivis, ministris, & fidelibus nostris, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum Stephanus Gnoyon dominus de Mantygnon, Colardus Daubmornelle, Johannes Resmon, Radulphus de Rochesfort, Hamo du Part, Bertonus Mengny, Guermetus le Fauconer, Polettus & Petrus de Vernon, qui nuper de partibus Britanniæ ad Karolum de Bloys in Angliam, pro quibusdam negotiis ipsum Karolum tangentibus, venerunt, ad easdem partes Britanniæ de licentiâ nostrâ in proximo sint profecturi, suscepimus ipsos Stephanum, Colardum, Johannem, Radulphum, Hamonem, Bertonum, Guermetum, Polettum & Petrum, vallettos, equos & hernesia, & bona sua quæcumque, eundo versus partes prædictas in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideo vobis mandamus quod eisdem Stephano, Colardo, Johanni, Radulpho, Hamoni, Bertono, Guermetto, Poletto & Petro, eundo versus dictas partes cum valettis suis prædictis, in personis, equis, hernesiis aut bonis suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, set eis potius salvum & securum conductum, cum ipsos per vos transitum facere contigerit, suis sumptibus, habere faciatis.

In cujus, &c. per quindecim dies à datâ præsentium duratur'.

T. R. apud Westm', iii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras de salvo conductu habent personæ suprascriptæ usque ad crastinum Sancti Petri ad Vincula, proximò futur' duraturas.

Teste ut supra.

Pro Radulpho de Caours, de concessionibus in Pictavia.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Ed. III. m. 23. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod prætextu boni servitii, nobis per dilectum & fidelem nostrum, Radulphum de Caours hactenus impensi, & in futurum impendendi;

Concessimus pro nobis, & hæredibus nostris, eidem Radulpho mille libratas redditûs ad sterlingum, in Pictaviâ, & in partibus circumvicinis, de terris, per ipsum jam adquisitis in partibus illis, & exnunc adquirendis;

Habendas & tenendas sibi, & hæredibus suis, de nobis & hæredibus nostris, per eadem servitia, per quæ priùs tenebantur, imperpetuum, vel quousque dicto Radulpho de aliis terris & redditibus, ad valorem dictarum mille librarum, duxerimus providendum.

Concessimus insuper, eidem Radulpho omnia advantagia guerræ, quæ ibidem de bonis mobilibus per ipsum Radulphum & suos adquiri continget, castris, villis, & terris, ac etiam medietate redemptionum prisonum, per ipsum Radulphum & suos, durante hujusmodi guerrâ, capiendorum, nobis semper salvis: proviso quod idem Radulphus aliquem prisonem, famosæ magnitudinis, aut nobilis generis, per ipsum sic capiendum, absque consensu & voluntate nostris, non deliberet quovis modo.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro episcopo Caturcens', de castro de Belaico.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Reymundo Bernardi de Duro Forti, militi, capitaneo nostro in castro & loco de Belaico, salutem.

Ut tuæ & complicum tuorum animarum saluti salubriter consulatur, quod dictum castrum & locum de Belaico, pro cujus captione excommunicationum sententiæ in te & dictos complices promulgatæ existunt, ecclesiæ & episcopo Caturcens', cujus dictum castrum existit, restituere valeas, tibi, tenore præsentium, licentiam concedimus & donamus;

Proviso tamen per te ante omnia, de cautione idoneâ per præfatum episcopum præstandâ, quod exnunc ex dictis castro & loco, nobis, locis & personis nostris & obedientiæ nostræ guerra nullatenus inferatur, quam etiam eisdem castro & loco, nostro nomine, inferri, tenore præsentium, prohibemus.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Julii.

Per petitionem de parliamento.

Pro gardiano & fratribus Ordinis Minorum, super prandio consueto.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Cum nuper, ad prosecutionem dilectorum nobis in CHRISTO, gardiani & fratrum Ordinis Minorum de Sancto Machario, Burdegalensi diœcese;

Nobis suggerentium ipsos, ex concessione celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, & Alianoræ, tunc Reginæ Angliæ, consortis suæ, percepisse & habuisse, de eleemosynâ, viginti solidos Chipotenses pro uno prandio semel in quâlibet septimanâ.

Et nobis supplicantium ut concessionem illam, caritatis intuitu, continuare & eleemosynam hujusmodi, semel in quâlibet septimanâ percipiendam, eisdem gardiano & fratribus concedere vellemus gratiosè;

Duodecimo die Februarii, anno regni nostri Angliæ duodecimo, mandaverimus constabulario nostro Burdegaliæ, qui tunc fuit, vel qui pro tempore foret, quod eisdem, gardiano & fratribus, viginti solidos monetæ prædictæ, semel in qualibet septimanâ, pro hujusmodi eleemosynâ, de exitibus ducatûs prædicti liberari & habere faceret, quousque aliud à nobis indè haberet in mandatis;

Ac jam, ex parte dictorum gardiani & fratrum, nobis est supplicatum ut, cum centum & viginti libræ Burdegalensis eis, de dictâ eleemosynâ, à prædicto duodecimo die Februarii, à retro existant, prout per billas, & alia legitima documenta, indè fidem facere possunt, velimus eis, de dictis centum & viginti libris Burdegalensibus, necnon de hujusmodi viginti solidis, singulis septimanis, solutionem fieri jubere competentem;

Nos, statui ipsorum gardiani & fratrum pio compatientes affectu, ac ipsorum supplicationi in hâc parte eo favorabiliùs annuentes, quo partes prædictæ per guerram, modernis temporibus, destruuntur;

Et ut ipsi in eodem loco divinis obsequiis, tam pro salubri statu nostro & nostrorum quam pro animâ nostra, cum ab hac luce subtracti fuerimus, & animabus omnium fidelium defunctorum ibidem, exequendis devotiùs intendere possint;

Vobis mandamus, quod, visis billis prædictis de eo, quod vobis per inspectionem earumdem, vel alio modo legitimè vobis constare poterit, eisdem gardiano & fratribus, de prædictis viginti solidis per septimanam, à prædicto duodecimo die Februarii, à retrò fuisse, necnon hujusmodi viginti solidos, vel valorem eorumdem in aliâ monetâ, singulis septimanis exnunc, pro hujusmodi eleemosinâ, de exitibus ducatûs prædicti liberari & habere faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Julii.

Per petitionem de parliamento.

Pro quibusdam Hibernicis, de lege Anglicanâ utendâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis in Hiberniâ ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod de gratiâ nostrâ speciali concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, Johanni filio Stephani Leynath de Breksys, & Reginaldo & Adæ fratribus ejusdem Johannis, & Isoldæ sorori eorumdem Reginaldi & Adæ, Johanni filio Johannis Rusce, & Willielmo fratri ejusdem Johannis filii Johannis, & Johanni Proute, hominibus Hibernicis de terrâ Hiberniæ, quod ipsi & hæredes, & omnes exitus sui utriusque sexûs, gaudeant & utantur, tam in vitâ suâ quam post mortem suam, lege Anglicanâ in omnibus, eodem modo quo homines Anglici in eadem terrâ Hiberniæ, eâ gaudeant & utuntur:

Ita tamen quod iidem Johannes, Reginaldus, Adam, Isolda, Johannes, Willielmus, & Johannes, ac hæredes & exitus sui prædicti, benè & fideliter erga nos & hæredes nostros se gerent, & ad hoc secundum legem & consuetudinem partium illarum obligentur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro gardiano & fratribus Ordinis Minorum de Regula.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, ac eorum loca tenentibus, salutem.

Compatientes statui, dilectorum nobis in CHRISTO, gardiani & fratrum ordinis Minorum de Regulâ, qui, propter discrimina guerrarum in ducatu nostro Aquitaniæ, à tempore non modico, citra existentium, & destructiones bonorum & possessionum magnatum, & aliorum partium illarum, de quorum eleemosinis vivere solebant, ad tantam penuriam, istis temporibus, deducuntur, quod non habent quid manducent, neque bibant;

Ac volentes, eo prætextu, ac caritatis intuitu, ipsorum gardiani & fratrum indigentiæ, ut divinis obsequiis tranquilliùs intendere, & pro nostrâ, nostrorumque, salute preces Altissimo devotiùs fundere valeant, ut teneantur, in hac parte subvenire, volumus, & vobis injungimus & mandamus, quatinùs eisdem gardiano & fratribus viginti solidos monetæ Burdegalensis, in subventionem sustentationis suæ, singulis septimanis exnunc, de exitibus ducatûs prædicti, de eleemosynâ nostrâ, liberari & haberi faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Et nos vobis, præfate constabularie, indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Julii.

Per ipsum Regem, & per petitionem de concilio.

Pro hominibus & habitatoribus villæ de Thouny Charante.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 19. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Regiam decet majestatem illis favorem & gratiam impartiri, quos benemeritis noverit, & regiis obsequiis invenerit promptiores;

Volentes igitur dilectos & fideles nostros, homines & habitatores villæ de Thouny Charante, in ducatu nostro Aquitaniæ, prætextu boni gestûs sui erga nos, in redditione villæ prædictæ in manus nostras, regiis attolli favoribus, concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, eisdem hominibus & habitatoribus, quod villam prædictam, ac loca, castra, domos, seu parochias, de jurisdictione ejusdem villæ existentia, aut homagia dictorum hominum, per venditionem, donationem, permutationem, seu quovis alio titulo extra manum nostram non ponemus, nisi futuro hæredi Angliæ:

Quare volumus, statuimus, & ordinamus, quod villa prædicta, aut loca, castra, domus, vel parochiæ, prædicta, aut homagia prædicta, à coronâ Angliæ, nisi futuro hæredi Angliæ, ut est dictum, per venditionem, donationem, permutationem, seu quovis alio titulo, decætero segregari non possint vel transferri, aut indè distrahi quovis modo, sed nobis & futuro hæredi Angliæ, pro camerâ nostrâ remaneant imperpetuum.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Julii.

Per ipsum Regem, & per petitionem de concilio.

Ad Papam, de salvo conductu pro nuntiis ad curiam Romanam profecturis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Rom. 22 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

SANCTISSIMO in CHRISTO patri, domino Clementi, Divinâ Providentiâ, sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ Summo Pontifici, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, devota pedum oscula beatorum.

Expositâ nobis, & per nos plenius intellectâ, formâ treugarum inter nuncios nostros & domini Philippi de Valesio, ob reverentiam vestram, & sedis apostolicæ, ac nunciorum vestrorum instantiam, ultimò initarum, ad certum tempus duraturarum, ut interim mittantur ad sanctitatis vestræ præsentiam solempnes nuncii, ibidem de pace finali amicabiliter tractaturi:

Nos, volentes ea quæ condicta sunt in hac parte, quantum ad nos attinet, ut convenit, adimplere, venerabilem patrem W. Norwic' episcopum, Henr' Lanc', & Ricardum Arundell' comites, consanguineos nostros carissimos, Bartholomeum de Burgherssh camerarium nostrum, & alios secretarios & fideles nostros, ad sic tractandum coram vobis, nostros ordinavimus nuncios speciales, qui circa festum Sancti Michaelis proximò jam futurum, intendunt propter hoc ad sanctitatis vestræ curiam iter arripere, si de tuto possint aditu confidere, redituque securo.

Quamobrem vestram beatitudinem, quam ad procurandum pacem bonam, & ad ordinandum de securitate nunciorum prædictorum, fore credimus piè solicitam, votivis affectibus imploramus, quatinùs litteras securi conductûs sub bullâ sancti vestri nominis, meliori & securiori modo quo fieri poterunt, pro dictis nunciis, & eorum familiis & familiaribus, equis & hernesiis, & rebus suis aliis quibuscumque, fieri; ita, si placet, quod in ipsis litteris fulminentur censuræ rigidæ in omnes impedientes vel molestantes, in terrâ vel in mari, ipsos nuncios, seu eorum familiares, vel eorum aliquem, in personis vel in rebus suis, eundo versus eandem curiam, ibidem morando, vel exindè in Angliam redeundo:

Adjectâ clausulâ, quod ab illis censuris absolvi non possint impeditores vel molestatores prædicti, quousque tam nobis quam dictis nunciis nostris, ac eorum familiaribus, & eorum singulis, qui sic læsi fuerint, de expensis, dampnis & interesse, ac injuriis sic illatis, satisfecerint integraliter atque plenè; & ipsas litteras duplicatas, si placet, vel triplicatas, per quindecim dies ad minus ante dictum festum, nobis mitti jubere dignetur vestræ clemenciæ moderatio graciosa: nam sine talibus litteris, libenter tam periculosum viagium non assument.

Conservet vos Altissimus ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ per tempora prospera & longiora.

Dat' in pallacio nostro Westm', xxviii. die Julii, anno regni nostri Angliæ vicesimo secundo, regni verò nostri Franciæ nono.

De electione marinariorum, pro navibus nuper in guerrâ captis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Johannem de Wolmere, servientem nostrum ad arma, ad capiendum & eligendum tot marinarios aptos & sufficientes, quot pro eskippamento navium nostrarum, vocatarum La Katerine, La Welifare, La cogge Johan, La Seinte Marie Cogg, & trium aliarum grossarum navium, jam de novo per fideles nostros super mare, de inimicis nostris Franciæ de guerrâ conquestarum, necessarii fuerint, per se & deputatos suos, in locis ubi melius expedire viderit, tam infra libertates quam extra, & ad eosdem marinarios in eisdem navibus, prout indiguerint, ponendum; & ad easdem naves nostras, benè & sufficienter de guerrâ munitas, ad dilectum & fidelem nostrum Johannem de Bello Campo, capitaneum castri nostri de Caleys, usque Caleys cum omni festinatione ducendum, exindè in obsequium nostrum supra mare, juxta avisamentum ipsius Johannis profecturas; & ad capiendum & arestandum omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, & eos prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque aliter de eis duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Johanni & deputatis suis prædictis, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, obedientes, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout per ipsum Johannem, seu dictos deputatos suos, super hoc, ex parte nostrâ, fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxix. die Julii.

Per litteram de secreto sigillo.

Super deliberatione Caroli de Bloys.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, capitaneis, constabulariis, castellanis, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac custodibus portuum, & locorum maritimorum, & aliis fidelibus suis, tam cismarinis quam transmarinis partibus, infra libertates & extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum

Johannes dominus de Ryeux,
Bonables de Rouge dominus de Dernal,
Theobaldus dominus de Rocheford,
Johannes de Castro Gyron dominus de Malatret, } *baneretti,*
Johannes de Mounbouchers,
Stephanus de Guyon dominus de Matynoun,
Thomas de la Vache,
Johannes Rufeez, &
Galfridus de Voiers, } *milites,*

de partibus transmarinis in Angliam, ad tractandum nobiscum, & cum concilio nostro, de deliberatione Karoli de Bloys, prisonarii nostri in Turri nostrâ London' detenti, de nostrâ licentiâ sint venturi;

Nos, volentes ipsorum securitati & quieti in hac parte providere, suscepimus ipsos Johannem, Bonables, Theobaldum, Johannem, Johannem, Stephanum, Thomam, Johannem, & Galfridum, & eorum quemlibet, ac homines de familiis suis, necnon equos, hernesia, & bona sua quæcumque, in veniendo infra dictum regnum nostrum Angliæ, ex causâ prædictâ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Johanni, Bonables, Theobaldo, Johanni, Johanni, Stephano, Thomæ, Johanni, & Galfrido, seu eorum alicui, in veniendo, &c. *prout in consimilibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Julii.

Per ipsum Regem.

De treugis in Britannia observandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, capitaneo suo de Vanes, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Mandamus vobis quod statim, cum vobis constiterit treugas inter nos, ex parte nostrâ, & Karolum de Bloys ac barones & capitaneos villarum & castrorum in Britanniâ, ex alterâ, jam concordatas, in dictâ terrâ Britanniæ esse proclamatas, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duraturas, de guerrâ, extunc pro nobis, seu nomine nostro, ibidem movendâ supersedeatis, & supersederi faciatis, quousque aliud à nobis habueritis in mandatis, qualiter, videlicet, dictæ treugæ in eâdem terrâ debeant observari.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', primo die Augusti.

Per ipsum Regem.

Pro præfatâ ducissâ Gelrensi.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, & ballivis civitatum & burgorum, ac omnibus aliis ballivis, ministris, & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Ex parte Alianoræ ducissæ Gelrensis, sororis nostræ carissimæ, &c. *prout supra de datâ viii. Martii, usque hæc verba, viz.*

Assignavimus dilectum servientem nostrum ad arma, Johannem de Dale, ad prædictos Thomam & Thomam, ubicumque eos inveniri contigerit, sive infra libertates sive extra, per corpora sua attachiandum, & eos coram concilio nostro, cum celeritate quâ commodè fieri poterit, ducendum, ad respondendum, tam nobis quam præfatæ ducissæ, de præmissis, & ad faciendum ulteriùs, & recipiendum quod per dictum concilium nostrum ordinari contigerit in hac parte:

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, quod eidem Johanni, in præmissis faciendis & exequendis, sitis intendentes, respondentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Johannes vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Augusti.

Per billam de privato sigillo.

Renovatio litterarum pro arbitratoribus, super debatis inter subditos Regum Angliæ & Castellæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Vascon. 22 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis,
Bernardo de Bernes dicto Aspeys militi,
Arnaldo Reymundi de Spermond, vicec' Danwort,
Bartholomæo de Seint Martyn,
Petro de Puland domino de Lau,
Philippo de Weston,
Magistro Petro d'Anges priori Sancti Spiritûs Aquensis, &
Johanni de Gistene, consiliario nostro,
salutem, & pro bono justitiæ ac concordiæ propénsiùs laborare.

Exhibitâ nobis, pro parte subditorum nostrorum, majoris, juratorum, & communitatis civitatis Baionæ, &c. *prout supra de datâ xiv. Febr' usque hæc verba; viz.*

Treugas firmaverint, duraturas à festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò præterito usque ad instans festum Assumptionis beatæ Mariæ; adjecto quod commissarii, impetrandi à suis Regibus, per se ipsos valeant usque ad festum Nativitatis Sanctæ Mariæ, proximò futurum, & ulteriùs, usque ad expeditionem & finem hujusmodi negotii, concorditer prorogare easdem, &c. *prout supra de præfatâ datâ.*

In quorum testimonium præsentes litteras sigilli nostri munimine fecimus roborari.

Dat' apud Westm', iv. die Augusti.

Consimiles literas Regis habent Petrus episcopus Baionæ, magister Geraldus del Peoches, Arnaldus de Maurmate, præpositus Baionæ, officialis Baionæ, & magister Reymundus de Lisco consiliarius Regis, quatuor, tres, vel duo eorum, in solidum.

Dat' ut supra.

Super treugis, ante Calesium tractatis, tractante Summo Pontifice, per unum annum prorogatis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, senescallis, vicecomitibus, castellanis, constabulariis, majoribus, præpositis, officialibus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ubicumque constitutis, ad quos, &c. salutem.

Cum nos, ad requisitionem domini Summi Pontificis, & ob reverentiam personæ suæ ac sacrosanctæ sedis apostolicæ, & pro bono pacis, consenserimus prorogationi treugarum, nuper inter nos & adversarium nostrum Franciæ, ante Calesium, tunc tractantibus, reverendis patribus, Anibaldo episcopo Tusculanensi, & S. tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbitero, cardinalibus, dictæ sacrosanctæ sedis Apostolicæ nunciis, initarum & concordatarum, in præsentiâ ejusdem domini Summi Pontificis, ipsomet tractante, per certas personas, tam ex parte nostrâ quam ex parte dicti adversarii nostri, sufficientia & specialia mandata ad hoc habentes, jam factæ, à novissimo die earumdem treugarum, sub modis, formis, & conditionibus expressis in instrumentis super eisdem treugis confectis, per unum annum, continuè computandum, duraturæ, dum tamen dictus adversarius noster eidem prorogationi in formâ expressè consentiat supradictâ;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod vos, & singuli vestrûm, dictas treugas, sic prorogatas pro tempore prædicto, in districtibus vestris, publicè proclamari, &, quantum ad vos attinet, teneri faciatis & inviolabiliter observari.

Volumus tamen quod in casu, quo dictus adversarius noster prorogationem hujusmodi acceptare aut gratam habere noluerit, seu treugas hujusmodi, de parte suâ, in suis quibuscumque districtibus publicè proclamari & teneri non fecerit, præmissa, quantum ad prorogationem prædictam, pro parte nostrâ tenenda, seu quoad præsens mandatum nostrum, sicut præmittitur, exequendum, pro nullis habeantur, & nullius penitùs sint momenti.

Dat' apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De formâ treugarum infra Britanniam initarum.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Daggeworth, capitaneo nostro in ducatu Britanniæ, vel ejus locum tenenti, ac universis & singulis aliis capitaneis, & etiam castellanis, custodibus, majoribus, præpositis, & aliis ministris & fidelibus suis, in castris, civitatibus, villis, & aliis locis, in ducatu prædicto, de obedientiâ nostrâ existentibus, constitutis, salutem.

Cum treugæ inter nos, pro nobis, subditis, & nobis adhærentibus in eodem ducatu, ex unâ parte, & Karolum de Bloys & uxorem ejus pro se, episcopis, baronibus, banerettis, militibus, comunitatibus, & custodibus castrorum & villarum, & aliis, eidem Karolo in dicto ducatu adhærentibus, ex parte alterâ, initæ sint & concordatæ, à primo die mensis Augusti proximò præterito usque ad festum Natalis Domini proximò sequente duraturæ, in formâ quæ sequitur; videlicet,

Quod dictæ treugæ per uxorem dicti Karoli, episcopos, barones, & banerettos, de parte ipsius Karoli existentes, &, si aliqui episcoporum prædictorum extra ducatum prædictum absentes fuerint, tunc per eorumdem episcoporum, sic absentium, vicarios, & locorum capitula, unà cum dictis, uxore prædicti Karoli, & episcopis præsentibus, baronibus, & banerettis prædictis, ante vicesimum diem dicti mensis Augusti firmentur; & per capitaneos, castellanos, ac custodes castrorum, villarum, & aliorum locorum, & alios ministros de parte ipsius Karoli, in ducatu illo in districtibus suis proclamentur;

Et in casu quo castra, villæ, & alia loca in ducatu prædicto, in manu nostrâ, dicto primo die Augusti, existentia, per subditos ipsius Karoli, seu alios ad vadia sua existentes, ab eodem primo die Augusti, usque ad dictum festum Natalis Domini, capta & occupata fuerint, idem Karolus ad restitutionem eorumdem, sine dilatione, nobis ac capitaneo nostro in eodem ducatu faciendam, teneatur;

Et si aliqua hujusmodi castra, villæ, aut loca, in dicto ducatu, per aliquos alios, non suos subditos, vel ad vadia ejusdem Karoli non existentes, post dictum vicesimum diem Augusti, usque ad festum Natalis Domini, capta & occupata fuerint, tunc idem Karolus eadem castra, villas, & loca, sic capta & occupata, statim, ad præmunitionem ejusdem capitanei nostri, in statu, quo fuerunt tempore captionis eorumdem, nobis ac dicto capitaneo nostro restitui faciet absque contradictione aliquali;

Nos, volentes treugas prædictas in omnibus pro parte nostrâ observari, vobis, in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus quod statim, cum vobis constiterit treugas illas per partem adversam proclamatas fuisse, easdem treugas in districtibus vestris publicè proclamari, & eas, quantum ad vos attinet, firmiter teneri faciatis & inviolabiliter observari;

Dum tamen dictus Karolus & uxor sua, episcopi, barones, baneretti, & alii, sibi adhærentes, pro parte suâ, hoc observent & faciant observari.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro cardinalibus, mediatoribus, de licentiâ colligendi procuratias, sibi per sedem Apostolicam, in Anglia concessas.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, ballivis, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Licet nuper, per totum regnum nostrum Angliæ, publicè proclamari & ex parte nostrâ, firmiter inhiberi præceperimus, ne quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, bullas seu literas de curiâ Romanâ, aut aliundè de partibus transmarinis, nobis aut populo dicti regni nostri Angliæ præjudiciales, infra idem regnum nostrum deferret, nisi eædem literæ & bullæ custodibus portuum & locorum, ubi portitores earumdem bullarum & literarum applicuerint, ostenderentur;

Et quod omnes portitores hujusmodi bullarum & literarum, contrarium facientes, caperentur & in prisonis nostris custodirentur, donec aliud de eis duceremus ordinandum; prout in mandatis nostris, indè confectis, pleniùs continetur:

Quia tamen, considerantes bona & gratuita servitia nobis, per reverendos patres, Anibaldum episcopum Tusculanensem, & Stephanum tituli Sanctorum Johannis & Pauli, presbiterum, cardinales, nuper ad nos à dictâ sede apostolicâ in nuncium missos, impensa, ac continuos labores, quos ipsi, dum ultimò in partibus Franciæ eramus, pro nostro honore & commodo, non absque gravibus corporum suorum periculis & sumptibus onerosis, sustinuerunt;

Ac volentes proindè, & ob reverentiam dictæ sedis apostolicæ, eisdem cardinalibus gratiam facere specialem, concessimus & licentiam dedimus præfatis cardinalibus quod ipsi, per procuratores suos, procuratias suas, eisdem cardinalibus per dictam sedem apostolicam, pro tempore quo sic in dicto nuncio steterunt, concessas, levare, colligere, & percipere possint, juxta formam bullarum, sibi indè confectarum, absque impedimento nostri, vel ministrorum nostrorum quorumcumque; aliquibus proclamationibus, seu mandatis, in contrarium factis, non obstantibus.

Et ideò vobis mandamus, quod procuratores dictorum cardinalium procuratias prædictas, absque impedimento aliquo, levare, colligere, & recipere permittatis, juxta formam bullarum prædictarum, sicut prædictum est; &, si quos de procuratoribus prædictis eâ occasione ceperitis vel arestaveritis, tunc eos sine dilatione deliberari faciatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De capellâ Beati Stephani, infra palatium Westmonasteriense, sumptibus regiis consummatâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Magnificentiam decet regiam in piis semper actibus & magnificis delectari, ut, cum ante tribunal steterit Summi Regis, apud quem non est acceptio personarum, set unusquisque, prout se gessit in corpore, recipiet, sive bonum, sive malum, inter bonos à dexteris assistere valeat, & nec piger vel inutilis, cum reprobis, judicari.

Nos siquidem, vitæ nostræ studia, actus, & merita satis pauca, cum amaritudine recolentes sollicitè, divinaque nobis præstita beneficia, gratias & honores, quibus quamvis inmeriti, præ multis principibus, etiam nobis nobilioribus, honoramur in terris; de perceptis beneficiis sine causâ, & magis de bonis, nobis à DEO collatis, &, supra modum multotiens, inaniter dispensatis, graviter suspiramus, nec aliud nobis restat nisi ad CHRISTUM, & matrem ejus ac Virginem gloriosam, quæ nunquam nobis patrocinio destitit, set nos, in variis periculis constitutos, suis beatis precibus protexit hactenus & adjuvit feliciter, tanquam melior mater nostra, convertere totaliter mentem nostram, & sibi pro gratiis gratias reddere, & pro delictis veniam postulare.

Et quia bona est negotiatio, per quam, largiendo, transitoria declinantur, & æterna, fœlici commercio, subrogantur, capellam quandam spatiosam, in pallatio nostro apud Westmonasterium situatam, in honorem beati Stephani Prothomartiris, per progenitores nostros nobiliter inchoatam, nostris sumptibus regiis fecimus consummari; in quâ, ad honorem Omnipotentis DEI, & specialiter beatissimæ Genitricis ejus Mariæ, & dicti Martiris, ordinamus, volumus, constituimus, &, auctoritate nostrâ regiâ, perpetuò stabilimus quòd sint, exnunc, decanus unus, & duodecim canonici seculares, cum totidem vicariis, & aliis ministris congruentibus, divina pro nobis, ac progenitoribus, & successoribus nostris, in partem satisfactionis eorum, de quibus in extremo judicio rationem erimus reddituri, celebraturi imperpetuùm; & tam nocturna, quam diurna officia, cum nota, dicturi singulis diebus in communi, secundum formam ordinationis nostræ, indè pleniùs faciendæ.

Quibus, & eorum successoribus imperpetuum, hospitium nostrum magnum, in stratâ de Lombardestrete, civitatis nostræ London', situatum, unà cum patronatibus & advocationibus ecclesiarum parochiarum de Dewesbury & Wakefeld, Eborum diœcesi, quæ nuper, in ipsos decanum, canonicos & collegium transferenda, adquisivimus, conferimus, concedimus, & donamus in liberam, puram, & perpetuam eleemosinam, ab omni exactione seculari libera penitùs & quieta.

Concedentes eisdem nichilominus, harum serie, licentiam specialem quod iidem, decanus & canonici, dictas ecclesias sibi & successoribus suis appropriari facere valeant, & eas, sic appropriatas, recipere, & in usus suos proprios retinere; statuto, de terris & tenementis, ad manum mortuam non ponendis, edito, non obstante.

Volumus etiam dictis, decano & ministris aliis, inibi servituris, tantum de ærario nostro annis singulis elargiri, quod cum emolumento, de prædictis hospitio & ecclesiis proveniente, ad eorum victum, & supportationem onerum sibi incumbentium, juxta condecentiam statûs sui, interim sufficiens videbitur & honestum: quousque de bonis immobilibus, terris, seu redditibus, ad sufficientiam congruam & honorem nostrum, videlicet, usque ad summam quingentarum librarum annuatim, per nos contigerit provideri.

Quæ omnia promittimus, & pollicemur bonâ fide, nos efficaciter impleturos; & ad hoc nos, & hæredes nostros regios, & bona nostra, mobilia & immobilia, ubicumque in Anglia existentia, firmiter obligamus.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Augusti.

Innovantur litteræ de conductu pro nunciis de Scotia, ad tractandum de liberatione David de Brus acturis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates, quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quòd cum, reverendi patres,

Willielmi Sanctæ Andreæ, & } episcopi;
Thomas Kattenensis, }
Willielmus de Levynston banerettus,
Robertus de Ereskyn miles,
Frater Walterus de Blauntire,
Willielmus de Meldrome, &
Johannes Wygmer,

nuncii de Scotiâ, in Angliam ad nos, & David de Brus, fratrem nostrum, in proximò sint venturi, pro tractatu, &c. *prout in litteris supra de datâ, iii. Jul'.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Martini, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Odiham, viii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Quod Edwardus de Balliolo Rex Scotiæ, permittatur frui regalitate & jurisdictione regali in terris suis hæreditariis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Willielmo de Kelleseye, cancellario, & camerariis suis, villæ Berewici super Twedam, salutem.

Ex parte, dilecti consanguinei & fidelis nostri, Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ, nobis est, conquerendo, monstratum quod, licet nos, post donationem & concessionem, quas idem Rex nobis fecit de terris & tenementis suis de Lowederdale, unà cum feodis militum, & advocationibus ecclesiarum, escaetis, forisfacturis, & omnibus aliis pertinentiis suis, infra comitatum Berewici super Twedam in Scotiâ, sub certâ formâ habendis, dedissemus & concessissemus, per cartam nostram, eidem Regi terras & tenementa, feoda, advocationes, escaetas, & forisfacturas prædicta, infra dictum locum de Lowederdale, de hæreditate ipsius Regis ab antiquo existentia;

De quibus terris, tenementis, feodis, advocationibus, escaetis, & forisfacturis prædictis, præfatus Rex seisitus extitit prætextu donationis & concessionis nostrarum prædictarum, ministri tamen nostri partium illarum, eadem terras, tenementa, feoda, advocationes, escaetas, & forisfacturas prædicta, præfato Regi, ut præmittitur, per nos data & concessa, in manum nostram seisierunt, & capi fecerunt contra tenorem cartæ nostræ supradictæ, super quo idem Rex nobis supplicavit ut nos manum nostram de terris, tenementis, feodis, advocationibus, escaetis & forisfacturis prædictis, amovere faciamus;

Nos, nolentes eidem Regi injuriam fieri in hac parte, vobis mandamus quod, visâ cartâ nostrâ prædictâ, manum nostram, de terris, tenementis, feodis, advocationibus, escaetis, forisfacturis, & aliis pertinentiis prædictis, ei per nos datis & concessis, & in cartâ nostrâ prædictâ contentis, amoventes, ipsum Regem terras, tenementa, feoda, advocationes, escaetas, & forisfacturas prædicta, unà cum pertinentiis prædictis, absque impedimento tenere, & habere permittatis, juxta tenorem cartæ nostræ supradictæ.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Augusti.

Pro Radulpho de Caourz, de terris, per ipsum adquirendis, & ante concessis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio, quod dilectus & fidelis noster Radulphus de Caourz nobis hactenus impendit, & impendet in futurum, dedimus & concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Radulpho mille libratas terræ ad sterlingum, de terris, per ipsum adquisitis & adquirendis, tam de terrâ de Rayes in Britanniâ quam in Pictaviâ, & partibus circumvicinis, habendas sibi & hæredibus suis, de nobis & hæredibus nostris, *per servitia indè debita & consueta, imperpetuum*, vel quousque eidem Radulpho de aliis terris & redditibus, ad valorem dictarum mille libratarum, per nos, vel hæredes nostros, fuerit provisum. In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ix. die Augusti.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est universis & singulis officiariis & aliis fidelibus Regis, in terrâ de Rayes in Britanniâ, ac Pictaviâ, & partibus circumvicinis, quod eidem Radulpho, tam de redditibus, proficuis, & emolumentis, de dictis terris, per ipsum, ante datam præsentium, adquisitis, perceptis, quam de hujusmodi terris, exnunc adquirendis, percipiendis, intendentes sint & respondentes.

Teste ut supra.

Per idem breve.

Indentura inter Regem & supradictum Radulphum.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 E. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre nostre seignur le Roi de France & d'Engleterre d'une part, & monsieur Rauf de Caourz d'autre part; tesmoigne que, pur mill liveres de terre, a l'esterling, queux nostre dit seignur le Roi ad grante, par ses lettres patentes, au dit monsieur Rauf, des terres par lui acquises & acquere, si bien de la terre de Rayes en Bretaigne come en Poytou & es parties environ, a avoir a lui & ses heirs a touz jours, ou tanque le Roi lui eit purveu d'autre terres & rentes a la value de la somme susdite;

Le dit monsieur Rauf ad grante & promys de servir a ses propres custages, nostre dit seignur le Roi en ses guerres de Bretaigne & Poytou, sanz riens demander de lui:

Et aussint le dit monsieur Rauf serra tenuz d'aler ovesque nostre dit seignur le Roi en ses autres guerres, as gages du Roi, a totes les foitz que nostre dit seignur le Roi lui voudra garnir:

Et nostre dit seignur le Roi voet & grante que le dit monsieur Rauf, en la dite guerre de Bretaigne & Poytou, eit touz les advantages de guerre, que lui sont eschuz ou escherront, come en biens, moebles & chateux, sauvant totes voies au Roi & ses heirs chastelx, villes, & terres, & aussint la moite de la porcione appurtinante au dit monsieur Rauf, des prisoners qi serront pris par lui, & les seons, durante la guere susdite, & que le dit monsieur Rauf ne face deliverance de nul grant prisoner, sanz l'assent & volunte du Roi:

Et aussint voet & grante le dit monsier Rauf, q' en cas que plese a nostre dit seignur le Roi, ou a ses heirs, de reprendre devers eux, en temps avenir, les avantdites mille liverees de terre, ou ascune porcione d'icelle, q' adonqes le dit monsieur Rauf, & ses heirs, soient tenuz de faire ent restitucion; issint, tote foiz, que le Roi, & ses heirs, soient tenuz de les faire avoir autres terres, a la value de ceo q'ils ensi reprendrent.

En tesmoignance de quele chose, nostre dit seignur le Roi, & l'avantdit monsieur Rauf, a ceste endenture, entrechangeablement, ont mys lour seals.

Don' a Westm', le ix. jour d'August.

Ad archidiaconum Cornubiæ, de excitando homines ad custodiendum loca maritima.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Johanni de Sancto Paulo, archidiacono Cornubiæ, salutem.

Quia intelleximus quod quædam galeæ piraticæ quosdam batellos, juxta portus in comitatu Cornubiæ piscantes, jam noviter invadentes, ceperunt, & piscatores in eis inventos hostiliter occiderunt, & loca maritima ibidem sæpius circuunt, ad dampna & mala hominibus partium illarum, per hujusmodi repentinos incursus, pro viribus inferenda:

Nos, defensioni regni nostri & subditorum nostrorum providere volentes, & dampna hujusmodi, quatenùs poterimus, prævenire, ac de fidelitate vestrâ providâ confidentes, assignavimus vos ad præmuniendum & excitandum homines portuum & locorum maritimorum, ac alios in comitatu prædicto, prout expedire videritis, in progressu vestro, visitationis vestræ officium excercendo, cum per loca hujusmodi transitum facere vos contingat, quod prompti sint & parati cum navibus & batellis, ac etiam armis competentibus, ad occurrendum dictis hostibus, si partes suas sic invadere præsumpserint, pro salvatione earumdem partium, virilius repellend', & ad alia diligentius faciend', quæ concernunt tuitionem & salvationem partium prædictarum:

Et ideò vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis astricti estis, ac sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, districtiùs injungendo, mandamus quatenùs, prætermissis omnibus aliis, circa præmissa, in dicto progressu vestro, intendatis, & ea faciatis, cessante excusatione qualibet, in formâ supradictâ; & nos seu concilium nostrum London', finitâ dictâ visitatione vestrâ, statim de hujusmodi hostilibus incursibus, & de gestu hominum illarum partium contra eos, ut securiori custodiæ partium earumdem provideri valeat, personaliter certificetis. Et hoc sub pœnis prædictis & etiam sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Damus autem vicecomiti nostro comitatûs prædicti, ac aliis fidelibus nostris dictarum partium, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis in præmissis pareant & intendant.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Aug'.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Thoma de Daggeworth, capitaneo Britanniæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum decimo die Januarii, anno regni nostri Franciæ septimo, & Angliæ vicesimo, per certas conventiones & conditiones, in quadam indenturâ inter nos & dilectum & fidelem nostrum Thomam de Daggeworth confectâ, contentas, fecerimus & deputaverimus ipsum Thomam locum tenentem & capitaneum pro nobis, ac dilecto consanguineo nostro Johanne filio & hærede Johannis de Monteforti nuper ducis Britanniæ, in ducatu Britanniæ, ac jure & dominio ad eundem ducatum qualitercumque spectantibus, quousque guerra inter nos & adversarios nostros Franciæ mota, per viam pacis vel alio modo finiatur; volentes & concedentes quod idem Thomas omnia exitus & proficua ad nos & ad dictum consanguineum nostrum, tam in dicto ducatu quam alibi, ratione ejusdem ducatûs, pertinentia, haberet & perciperet ad opus suum proprium, quamdiu custodiam & regimen prædicti ducatûs haberet, juxta formam indenturæ supradictæ:

Nos jam, habitâ de conventionibus & conditionibus inter nos & præfatum Thomam sic prius initis, cum illis de concilio nostro, informatione & deliberatione pleniori, considerantes etiam gratum & laudabile obsequium nobis per ipsum multipliciter impensum, necnon bonum gestum suum in dictis partibus Britanniæ, ac magnum & bonum locum, quem nobis hactenus ibidem tenuit & tenere poterit in futurum, volentesque eo prætextu, & pro salvatione & meliori regimine dicti ducatûs, conventiones, & conditiones prædictas in omnibus, prout convenit, observari:

Volumus & concedimus, quod idem Thomas omnia exitus & proficua, tam ad nos quam ad dictum consanguineum nostrum in eodem ducatu & alibi, de jure & dominio ad eundem ducem qualitercumque spectantibus, pertinentia, habeat & percipiat ad opus suum proprium à prædicto decimo die Januarii & exnunc, quamdiu custodiam & regimen ejusdem ducatus habuerit, juxta vim & effectum indenturæ, conventionum & conditionum prædictarum; quibuscumque commissionibus ac mandatis aliquibus aliis personis de proficuis, exitibus, aut emolumentis dicti ducatûs, per nos post dictum decimum diem Januarii in contrarium prius factis, vel exnunc faciendis, durante dictâ custodiâ eidem Thomæ sic commissâ, non obstantibus.

In cujus, &c.

T. R. in palatio nostro Westm', x. die Aug'.

Per ipsum Regem & concilium.

De navibus liberandis pro passagio Thomæ de Daggeworth, ad partes Britanniæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Reginaldo de Cobham, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, vel ejus locum tenenti in portu Suthampton', salutem.

Mandamus vobis, quod dilecto & fideli nostro Thomæ de Daggeworth, locum nostrum tenenti & capitaneo in ducatu Britanniæ, tot naves sufficientes quot pro passagio suo, ac hominum ad arma, hobelariorum, & sagittariorum in comitivâ suâ ad easdem partes Britanniæ in proximo profecturorum; necnon pro eskippamento equorum eorumdem sufficere poterunt, in dicto portu Suthampton', & partibus vicinis, sine dilatione liberari & habere faciatis, cum idem Thomas super hoc vobis scire fecerit, ex parte nostrâ:

Taliter vos habentes, ne passagium ipsius Thomæ, quod multum insidet cordi nostro, in vestri defectum in aliquo retardetur.

T. R. apud Westm', x. die Aug'.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Alexandro de Seton, ad David de Bruys in Angliam venturo

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Cum frater Alexander de Seton miles, magister hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Scotiâ, ad David de Bruys, fratrem nostrum, apud Turrim nostram London', pro quibusdam negotiis, ipsum tangentibus, de licentiâ nostrâ sit venturus;

Suscepimus ipsum Alexandrum, veniendo cum septem equitibus, equis, garcionibus, & hernesiis suis, in dictum regnum nostrum Angliæ, ad prædictum David, ex causâ prædictâ, ibidem morando, & exindè ad Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem Alexandro & septem equitibus, veniendo, *&c. prout in consimilibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximo futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Pro comite Marchiæ, de veniendo ad tractandum super deliberatione præfati David.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Patricius de Dumbar comes Marchiæ, cum quibusdam nunciis de Scotiâ, in Angliam ad nos & David de Bruys, fratrem nostrum, in proximo sit venturus, pro tractatu nobiscum & cum concilio nostro, super deliberatione dicti fratris nostri, viis & modis quibus meliùs expedire videbitur, ineundo & habendo;

Suscepimus ipsum comitem veniendo, *&c. prout in literis supra de datâ iii. Jul'.*

In cujus rei testmonium, has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Sancti Martini proximò futurum, duraturas, *&c. ut supra usque hæc verba* fuerit transactus, *tunc sic*;

Et, insuper, pro majori securitate prædicti comitis in hac parte, dilectus & fidelis noster, Radulphus de Nevill in animam nostram est juratus, quod idem comes, salvò & securè, infra dictum regnum nostrum Angliæ, durante termino prædicto, venire possit, ibidem morari, & exindè, pro voluntate suâ, absque impetitione vel dampno, personæ suæ faciendis, redire.

Teste Rege, apud Odyham, xii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Super reformatione pacis cum Hibernicis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Pat. 22 Edw. III. p. 2 m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de fidelitate & circumspectione providâ venerabilis patris, R. archiepiscopi Armachani, totius Hiberniæ primatis, plenè confidentes, dedimus ei potestatem & licentiam specialem ad tractandum, unà cum vicecomitibus nostris singulorum comitatuum terræ prædictæ, ad præmunitionem ipsius archiepiscopi interesse volentibus, cum ipsum per dictos comitatus transitum facere contigerit, super reformatione pacis nostræ cum quibuscumque, tam Anglicis quam Hibernicis, in totâ terrâ Hiberniæ, nobis & fideli populo nostro contrariantibus:

Et ad pacem nostram inter ipsos & dictum populum nostrum, pœnis & conditionibus quibuscumque, juxta consuetudines partium illarum, firmandum & vallandum;

Et ad omnia alia faciendum quæ, pro securitate pacis nostræ prædictæ, necessaria fuerint & oportuna;

Ratum & gratum habituri quicquid præfatus archiepiscopus, pro reformatione & assecuratione dictæ pacis nostræ, duxerit faciendum.

In cujus, &c. per biennium duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Thoma de Dagworth, de captione Caroli de Bloys, se ducem Britanniæ nominantis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Pat. 22 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono & laudabili servicio quod dilectus & fidelis noster, Thomas de Dagworth nobis impendit, & specialiter ad captionem Karoli de Bloys prisonarii nostri, se ducem Britanniæ nominantis, concessimus eidem Thomæ viginti & quinque milia florenorum de scuto, de dono nostro, percipiend', in denariis super decimâ & quintadecimâ triennalibus, nobis per communitatem regni nostri Angliæ ultimò concessis, ad terminos subscriptos, videlicet, ad festum Sancti Michaelis proximo futurum, mille marcas; & ad festum Paschæ proximò sequens, mille libras; & ad festum Sancti Michaelis proximò sequens, mille libras; & ad festum Paschæ proximò sequens, mille libras; & ad festum Sancti Michaelis proximò sequens, mille & ducentas libras & quinquaginta marcas.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', quarto die Sept'.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est thesaurario & camerariis Regis, quod tallias de eâdem summâ ad receptam scaccarii prædicti, super denariis de decimâ & quintadecimâ prædictis provenientibus, in formâ prædictâ levari, & præfato Thomæ liberari faciatis; & quod dictas litteras Regis penes ipsos in exonerationem Regis recipiant.

Teste ut supra.

Per idem breve.

De treugâ proclamandâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Vascon. 22 Ed. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, seu eorum loca tenentibus, salutem.

Mittimus vobis tenorem quarumdam treugarum, per dilectum consanguineum & fidelem nostrum Henricum comitem Lancastriæ, nostro nomine, ex parte unâ, & per comitem de Eu, constabularium Franciæ, nomine adversariorum nostrorum de Franciâ, ex parte alterâ, sub certâ formâ, initarum & firmatarum, præsentibus interclusum:

Mandantes quod treugas illas in singulis locis ducatûs prædicti, & locis aliis ubi necesse fuerit, cum omni festinatione quâ fieri poterit, publicè proclamari & firmiter teneri & observari facias, juxta formam & tenorem earumdem.

T. R. apud Westm', iv. die Sept'.

Per ipsum Regem.

De procurationibus cardinalium colligendis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Claus. 22 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Licet nuper, juxta quandam ordinationem in parliamento nostro factam, quod nulla solutio cardinalibus, nunciis sedis apostolicæ, ad partes Franciæ destinatis, occasione nunciationis suæ, pro tractatu extra regnum nostrum Angliæ habito, nomine procurationum, per aliquos de dicto regno nostro Angliæ fieret;

Vobis, ac cæteris prælatis dicti regni nostri Angliæ, prohibuerimus ne quicquam, pro procurationibus Anibaldi episcopi Tusculanensis, & Stephani tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbiteri, dictæ sedis cardinalium, qui tunc in dictâ terrâ Franciæ circa tractatum hujusmodi morabantur, ab aliquibus de dicto regno nostro Angliæ, prætextu literarum, bullarum, seu aliarum quarumcumque comissionum, instrumentorum, aut mandatorum, ad opus ipsorum cardinalium exigeretis seu levaretis, vel per alios exigi seu levari faceretis;

Quia tamen, considerantes bona & gratuita servitia nobis per ipsos cardinales impensa, ac continuos labores, quos ipsi, dum ultimò in partibus Franciæ eramus, &c. *prout supra de dat' vi. Aug'.*

Teste Rege, apud Claryndon, v. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est singulis episcopis Angliæ sub eadem data.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, abbati de Faversham, ad procuratias Anibaldi episcopi Tusculanensis, & Stephani tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbiteri, sedis apostolicæ cardinalium, in diœcese Cantuariensi levandum & colligendum deputato, salutem.

Licet nuper, *&c. ut supra, mutatis mutandis, usque ibi* non obstantibus, *& tunc sic;*

Et ideò vobis mandamus, quod procuratias prædictas, juxta bullas & instrumenta indè confecta, colligi & levari, & præfatis procuratoribus liberari faciatis. Et hoc nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

De treugis, apud London' captis & juratis; & super pace, per Isabellam Angliæ & Johannam Franciæ & Navarræ, Reginas, tractandâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.
Rot. Franc. 22 E. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceuls qui ces lettres verront, Henry conte de Lancastre, Derby, & Leicestre, & nous Raoul conte de Eu & de Guynes, connestable de France, salut.

Pour ce que, entre les autres choses, chascun doit vouloir, querrer, & desirer pees, pur eschuier aux mauls & inconveniens qui de descors & de guerres peuent ensuir, consideranz que la guerre & descort de entre les Roys de France & d'Engleterre, est damageuse au peuple Crestien, & empeschement du bien & service divin, & que la paix & acort d'entre eulz & leurs adherens serroit chose a DIEU plaizable, & a toute Crestiente profitable, & s'en pourroient moult de biens & bonne fin ensuyr:

Les queles choses ne se pourroient parfaire sanz l'eide & grace de nostre Seignur, & sanz aucunes treues ou abstinences, pendans les queles on pourroit moienner & traictier de paix & bon acort; avons traictie, parle, acorde, & jure, en nom de noz seigneurs les Roys dessuz diz, les choses qui ensuient, & nous en soumes fait, & faisons fors, & comme aianz pooir a ce; c'est assavoir,

Nous, conte de Lancastre, pur la partie d'Engleterre, & de ses bien vueillans, adherens, & subgiez;

Et nouz, conte de Eu, pour la partie de France, & de ses bien vueillans, adherens, & subgiez;

Que es parties d'Engleterre, de Picardie, de Normandie, d'Artoys, de Boulenoys, de Flandres & environ, tant par eaue comme par terre, en esperance de paix & d'acort, & en bonne foy, prenons & acordons treues ou abstinences de six semainnes, qui commenceront de Samedy trezieme jour de ce present moys de Septembre, l'an Mill CCC. XLVIII. a heure de soleil couchant, & dureront jusques au Samedy xxv. jour du moys d'Octobre apres ensuiant, a l'eure dessus ditte de soleil couchant.

Et se, pendant le temps d'icelles six semainnes, aucune prise ou sourprise estoit faite d'une partie ou d'autre, il seroit remis a estat plainement & sanz mal engyn.

Et pur ce que, durant le temps des dites treues ou abstinences, ou ralongement, se il y estoit aucun bon traictie de paix & d'acort se puisse faire & prendre, noz treschieres & tresredoubtees dames, madame la Royne Johanne, Royne de France & de Navarre, & madame la Royne Ysabel, Royne d'Engleterre, comme amies & moinneresses entre les parties, a fin de paix & d'acort vendront, l'une a Bouloigne, & l'autre a Calays, accompaigniees de teles dames & persones comme bon lour semblera;

Et assembleront, en aucun lieu commun, pour moienner des descors d'entre les parties a la fin dessus dite: mais que elles y puissent bonnement venir, & que elles puissent avoir temps couvenable & loisible de eux arreer pour y venir.

Toutevoies pur le bien de la besoigne, & que elle vieigne a bonne fin & acort, vieignent noz dittes dames ou non, nous prenons, elisons, & nommons les personnes qui ensuient treicteurs des besoignes dessus dites; c'est assavoir,

Pour la partie d'Engleterre, & de ses aidantz, adherens, & bien vueillans, l'evesque de Norwic & l'evesque de Seint David, ou l'un d'euls; nous conte de Lancastre, & le conte de Northantonne, ou l'un d'euls; les contes de Hontindoune & de Suffoc, ou l'un d'euls; messieur Berthelemi de Brouhacz & messieur Gautier de Manny, maistre Simon de Hislep, & maistre Johan de Carleton:

Et pour la partie de France, & de ses adherens, bien veuillans, & aidans, l'arcevesque de Rouen & l'evesque de Laon, ou l'un d'euls; les dux de Burgoigne & de Burbonn, ou l'un d'euls; le duc d'Athenes & le conte d'Ermignac, messieur Loys de Savoye, & le sire de Revel, ou l'un d'euls; le sire d'Offermont, & le Galeys de la Balme, ou l'un d'euls; le doien de Paris, & messieur Gieffroy de Charny, & le maistre des arbalestiers:

Les quiex auront plain povoir, chascun de sa partie, pur traictier, pacifier, passer, & acorder, aussi come les Roys pourroient faire en leur propres persones, & se trairont devers noz dittes dames, se pendant le temps des dittes treues ou abstinences, elles y estoient.

Et se touz les traicteurs dessuz diz n'y povoient estre, au moins en y auroit il de chascune partie quatre ou cinq personnes, qui auront le dit povoir.

Et doivent estre les diz traicteurs aus diz lieux de Bouloigne & de Calays l'endemain de la Saint Michiel, l'an Mil CCC. XLVIII. sans mal engin; c'est assavoir,

Ceuls de la partie d'Engleterre a Calays;

Et ceuls de la partie de France a Bouloigne.

Et se mestiers estoit de ralongement de treues ou abstinences il auront povoir de le faire.

Et quant aus parties de Gascoigne, de Bretaigne, de Poitou, & de Zainctonge, qui sont plus lointainnes, nous ordenons & accordons que du Mardy apres la Seint Mathieu Apostre & Evangelist, en Septembre l'an Mil.CCC. XLVIII. l'heure de soleil couchant, jusques au Mardy aprés la Toussains ensuiant, a la dite heure, les gens, adherens, & subgies des diz Roys qui sont ou seroient es dittes parties, ou en aucunes d'icelles, ne y feront siege, ne grosse chevauchie, devant lieu, chastel, ou ville, tenuz par les diz Roys, leur gentz, adherens, & subgiez; & ce qui seroit fait au contraire, pendant le temps du dit Mardy apres la Saint Mathieu jusqes au Mardy apres la dites Toussains, seroit loiament & sanz mal engin remis a deu estat.

Et, tout aussi bien, & semblablement, les dites Roynes, se il viennent aus diz lieux, ou les diz traicteurs sanz elles, se venir my povoient, pourront parler, moienner, traictier, & ordener des dites parties de Gascoigne, de Bretaigne, de Poitou, & de Zainctonge, come des autres choses dessus dites.

En tesmoig' de ce nous avons fait mettre noz seauls a ces lettres.

Donn' a Londres, le v. jour de Septembre, l'an de Grace mil CCC. quarante & huit.

De treugis supradictis proclamandis.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum treugæ, sive sufferentiæ guerræ, inter nos, pro nobis, & subditis nostris, ac nobis benivolis & adhærentibus, & adversarium nostrum Franciæ, pro se, & suis subditis, ac sibi benivolis & adhærentibus, in partibus Angliæ, Picardiæ, Normanniæ, Artosiæ, Bolo igniæ, & Flandriæ, & partibus vicinis, tam in terrâ, quam in mari, sub spe bonæ pacis & concordiæ, per sex septimanas, quæ incipient die Sabbati, tertiodecimo die præsentis mensis Septembris, anno Gratiæ millesimo trescentesimo quadragesimo octavo, ab horâ occasûs solis, & durabunt usque ad diem Sabbati, vicesimum quintum diem mensis Octobris, proximò sequentem, ad eandem horam occasûs solis, tam per certos commissarios ex parte nostrâ, specialem potestatem à nobis, quam per certos alios commissarios ex parte ipsius adversarii nostri, specialem potestatem ab ipso, ad hoc habentes, initæ sint & concordatæ;

Et, si, pendente tempore dictarum sex septimanarum, aliqua prisa vel supprisa, de unâ parte vel aliâ, fiat, id ad statum debitum planè & absque malo ingenio reponatur;

Nos, volentes treugas prædictas, quantum ad nos attinet, in omnibus observari, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, treugas illas in civitate prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari & teneri faciatis, juxta formam & tenorem earumdem;

Omnibus & singulis, ex parte nostrâ, inhibentes nè qui, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, quicquam, quod in nostri enervationem, vel violationem treugarum, sive sufferentiarum prædictarum cedere poterit, attemptent, seu aliqualiter faciant attemptari;

Et hoc nullâtenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xi. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Kantiæ.
Singulis vicecomitibus per Angliam.
Bartholomæo de Burghersh, constabulario castri Dovorr', & custodi Quinque Portuum.
Capitaneo Villæ da Caleys.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Majori & ballivis civitatis Exon'.
Ballivis de Melcombe & Weymuth'.
Majori & ballivis villæ de Dertemuth'.
Ballivis villæ de Plimmuth'.
Majori & ballivis villæ Suthampton'.
Ballivis villæ de Portesmuth'.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis villæ de Norwico.
Majori & ballivis villæ de Lenne.
Ballivis villæ de Sancto Botolpho.
Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Majori & ballivis civitatis Lincoln'.
Majori & ballivis civitatis Eborum.
Edwardo principi Walliæ, de treugis prædictis infra principatum suum proclamandis.
Episcopo Dunolm', de treugis prædictis infra libertatem suam Dunelm' proclamandis.
Capitaneo, scabinis, & consulibus, ac toti communitati villæ de Gandavo.
Advocato, scabinis, & consulibus, ac toti communitati villæ de Ipre.
Burgimagistris, scabinis, & consulibus ac toti communitati villæ de Brugges.

De morte funestâ Johannæ, filiæ Regis, Burdegalis transmissæ, primogenito Regis Castellæ maritandæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 17. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMO principi, domino Alfonso, Dei gratiâ, Castellæ, Legionis, Toleti, Galiciæ, Sibilliæ, Cordubæ, Murciæ, Giennii, Algarbiæ, & Algezirae Regi illustri, ac comitatûs Molinæ domino, consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & votivis semper successibus gloriari.

Magnificentiam vestram regiam latere non credimus quod post multos & varios tractatus, habitos super matrimonio inter inclitum infantem Petrum filium vestrum primogenitum, & Johannam filiam nostram dilectissimam contrahendo, pro bono pacis perpetuæ & unionis indissolubilis inter domos nostras regias confovendo, tandem præfatam filiam nostram Burdegalis transmissimus, ulteriùs ad partes vestras Ispanniæ traducendam:

Et licet, juxta ea, quæ inter procuratores & nuncios vestros & nostros, super hujusmodi traductione, & pecuniæ, dotis seu dotalitii nomine, solutione, novissimè tractata, consensa, & concordata fuerant, omnia & singula, quæ per nos in terminis, ad hoc statutis, fieri debebant, non sine jacturâ gravi, & ærarii nostri extenuatione non modicâ, parassemus;

Ecce! tamen, quod cum intensâ cordis amaritudine dolenter referimus, mors funesta, quæ sicut senem, sic juvenem intercipit, & nemini parcit, donec insimul & in unum conveniant dives atque pauper, carissimam filiam nostram, quam, præ cæteris, conditionibus suis celeberrimis id poscentibus, sinceriter dileximus, à nobis pariter & à vobis lamentabiliter jam subtraxit;

Pro quo, si pungentis mœroris aculeo secundum carnem interiùs perfundamur, nemo mortalis poterit admirari.

Set nos, qui in Deo posuimus fidem nostram, & inter cujus manus sæpius, in arduis periculis, concluserat vitam nostram, gratias sibi reddimus quod unam de nostris, ab omni maculâ liberam, quam sic purè dileximus, ad cœlos præmisit inter choros virginum regnaturam, quæ pro nostris reatibus velit & valeat intercedere penes Eum.

Quamobrem celsitudini vestræ regiæ quæsumus incessanter ut, ex quo per nos non stat quominus compleatur, ratione tam celebris matrimonii, alligationis vinculum prælocutum, set propterea, præter duram amissionem filiæ nostræ, sumptus fecimus excessivos, ad hæc vestræ justæ considerationis oculos dirigentes, saltem inter domos nostras regias, quæ jure sanguinis conjunguntur, amicitiæ & veræ dilectionis antiqua fœdera renoventur; & alligationis vinculum, quod inter progenitores nostros, pro eis & suis posteris literis aureis prudenter fuerat confirmatum, inter nos, simili generis fortitudine colligatos, majori gratiâ roboretur.

Inter etenim terrenos principes, propter famam vestri nominis clarissimam, vestris cupimus desideriis inclinare, & in vestris profectibus, quos Deus semper amplificet, delectari; rescribentes nobis in hiis, & cæteris, quæ vobis placuerint, fiducialiter vota vestra.

Dat' in palatio Regis Westm', xv. die Septembris.

Ad dictum primogenitum, super præfatâ morte.

A. D. 1348.
An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 17. d. in Turr. Lond.

INFANS præclarissime,

Serenitatem vestram latere non credimus qualiter, post multipharios tractatus, inter magnificum principem Regem Castellæ, progenitorem vestrum, ac procuratores & nuncios nostros, super matrimonio, inter vos & Johannam filiam nostram dilectissimam contrahendo, temporibus successivis habitos, tandem, fidem super sic tractatis servare cupientes, præfatam filiam nostram Burdegalis duximus transmittendam, ulteriùs ad partes Ispanniæ, statuendo per eundem progenitorem vestrum, termino traducendam.

Subsequenterque, juxta ea, quæ inter nostros & genitoris vestri procuratores & nuncios novissimè tractata & concordata fuerant, eandem filiam nostram, citra instans festum Omnium Sanctorum, apud Baionam, cum venerabili comitivâ, prout decuit, ibidem per gentes vestras recipiendam, vestroque maritali consortio protinus copulandam, mittendam fore decrevimus;

Et ea, quæ dotis seu dotalitii nomine pro ea solvi, ac omnia alia & singula, quæ per nos in hâc parte fieri debebant, non sine gravi jacturâ, & ærarii nostri defalcatione multiplici, parari fecimus habundanter.

Cæterum, dum nos, affectione paternâ, ad mutuum nostri solatium, filium habuisse putavimus adoptivum, ecce! quod cum singultuosis suspiriis & amaro corde dolenter referimus, mors, terribilis apud omnes Reges terræ, quæ pauperem & potentem, juvenem & virginem lactantem, cum homine sene, sine personæ seu potentiæ delectu, indifferenter absorbet, adoptionis hujusmodi vinculo, diro emancipationis modo, & mæstuoso repudii genere, dirupto, præfatam filiam nostram, in quam naturæ dotes universæ confluxerant, quam etiam, morum suorum elegantiâ poscente, præ cæteris, sincerè dileximus, à vestris speratis amplexibus & à nobis, turbato fatalitatis ordine, jam subduxit;

Quâ de causâ, si doloris intensi pungamur aculeis, nullus mortalium poterit admirari.

Verùm, licet ad hujusmodi gemitus & mœrores pietatis viscera nos inducant, Deo tamen, qui ipsam nobis dedit & abstulit, gratias devotè referimus quod eam, puram & immaculatam, in annis innocentiæ suæ, à miseriis hujus mundi fallacis eripiens, ad cœlos vocare dignatus est; ubi, sponso cœlesti conjuncta, in choro virginum perpetuò regnatura, pro nobis intercedere valeat incessanter.

Vestram igitur celsitudinem rogamus attentè quatenùs, in considerationis vestræ scrinio revolventes quod nobis impingi non poterit quominus matrimonium hujusmodi compleretur, quodque, præter duram amissionem filiæ nostræ, sumptus fecimus excessivos, saltem erga magnificum Regem progenitorem vestrum instare velitis consiliis & auxiliis oportunis, ut inter domos nostras regias, inveterato sanguinis & affinitatis jure conjunctas, amicitiæ mutuæ & unionis individuæ fœdera renoventur, & alligationis vinculum, quod inter progenitores suos & nostros, pro se, & posteris suis, ac nostris, literis aureis providè vallatum fuerat, inter nos, consimilis generis funiculo religatos, recenti munimine confirmetur.

Desideriis enim genitoris vestri, præ cæteris mundi principibus, propter celebrem sui nominis famam, in cujus augmento gloriam, annuere cupimus atque vestris.

Rescribatis igitur nobis fiducialiter vota vestra in hiis, & aliis, quæ vobis & vestris poterunt pro tempore complacere.

Dat' ut supra.

Ad Reginam Castellæ, de morte antedictâ.

A. D. 1348.
An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 17. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMA domina,

Excellentiam vestram latere non credimus qualiter, post multos & varios tractatus, inter magnifici Regis, conjugis vestri præclarissimi, ac nostros procuratores & nuncios, super matrimonio, inter inclitum infantem Petrum filium vestrum primogenitum, & dilectissimam filiam nostram Johannam contrahendo, quamplures habitos, tandem ipsam Burdegalis transmisimus, ulteriùs ad partes Ispanniæ in termino, statuendo dicti Regis arbitrio, traducendam.

Quam, juxta ea, quæ per procuratores suos & nostros novissimè tractata & consensa fuerant, apud Baionam, cum solempni comitivâ, prout decuit, citra instans festum Omnium Sanctorum, per gentes vestras recipiendam, & præfato filio vestro maritali consortio conjungendam, mittendam fore decrevimus.

Et licet ea, quæ, dotis & dotalitii nomine, solvi, aliaque omnia & singula, quæ in terminis, ad hoc statutis, per nos in hac parte fieri debebant, non sine gravi jacturâ, & ærarii nostri extenuatione notandâ, cum gaudio parassemus, ecce! tamen, quod cum ingenti cordis amaritudine suspirantes dolenter referimus, mors horribilis, vivendi gaudia convertens in planctum, delicias in dolorem, quæ, nemini parcens, absque sexûs, ætatis, seu potentiæ delectu, cunctos in carne degentes, indifferenter absorbet, præfatam filiam vestram & nostram, naturæ donis & gratiis mirificè dotatam, quam, exigentibus conditionibus suis laudandis, præ cæteris specialiter diliximus, à vobis & nobis, proh dolor! jam subtraxit.

Quis ergo mortalium debeat admirari, si doloris intensi pungamur aculeis, & diris mœstitiæ vulneribus internis perfodiamur?

Et, licet nos ad mœrores & gemitus hujusmodi continuandos naturæ lex inducat, Christo tamen, sponso cœlesti, gratias devotè referimus, qui talem sibi sponsam, innocentem & immaculatam, ab omni carnis spurcitiâ peregrinam, jam, ut firmiter credimus, in cœlis, in choro virginum perhenniter regnaturam, sibi conjunxit; ubi pro nostris excessibus apud Eum intercedere valeat incessanter.

Vestram igitur celsitudinem rogamus attentè quatinùs, cum nobis imputari nequeat quominus hujusmodi celebre matrimonium, juxta desideria nostra mutua sortiatur effectum, ad sumptus, quos occasione præmissâ, cum gravi nostro dispendio, præter duram amissionem filiæ nostræ prælibatæ, fecimus excessivos, vestræ providæ considerationis oculos advertentes, saltem erga præfatum magnificum Regem, conjugem vestrum, instare velitis, si placet, consiliis & auxiliis oportunis, ut inter domos nostras regias, inveterato sanguinis & affinitatis jure conjunctas, amicitiæ mutuæ & unionis individuæ vincula renoventur; & alligationis fœdus, quod inter progenitores suos, pro se, & posteris suis, ac nostros, literis aureis providè vallatum fuerat, inter nos, nexu consimili colligatos, recenti funiculo solidetur.

Desideriis enim præclarissimi conjugis vestri, præ cæteris mundi principibus, propter celebrem sui nominis famam, in cujus odore delectamur, annuere cupimus atque vestris.

In hiis igitur, & aliis, velitis nobis vota vestra rescribere confidenter.

Dat' in palatio nostro Westm', xii die Octobris.

De tractatoribus, ex parte Franciæ deputatis, ad tractandum super pace, juxta treugas nuper apud London', captas.

A. D. 1348.
An. 22 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

PHILIPPE, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls, qui ces lettres verront, salut.

Comme, notre ame & feal cousin, le connestable de France, pour nous, noz bienveuillans, adherens, & subgiez d'une part, & le conte de Lenclastre, pour le Roy d'Angleterre, ses bienvueillans, adherens, & subgiez d'autre part; aient pris treues, ou abstenances, de six semaines, commencans le treszieme jour de ce mois de Septembre, a l'eure de soliel couchant, es parties d'Angleterre, de Picardie, de Normandie, d'Artois, de Boulenoys, de Flandres, & environ, & aussi que, es parties de la Languedoc, Bretaigne, Poitou, & de Xaintonge, depuys le Mardy, apres le Saint Mathieu apostre & evangelistre, en ce mois de Septembre, a l'eure de soliel couchant, jusques au Mardy, apres la Tousants, ensi a la dite heure, noz gens, adherens, & subgiez & les gens, adherens, & subgiez du dit Roy d'Angleterre, ne seront siege, ne grosse chevauchiee;

Et afin que, pendant le temps des dictes treues, ou abstinences, aucun bon traite de paix & d'accort se puist prendre & faire, entre nous & le dit Roy d'Angleterre, sus les discors & guerres d'entre nous & luy; nostre dit cousin pour nous ait promis, & accorde que, l'endemain de la Saint Michiel prochain venant, noz ames & feauls conseilliers,

L'arcevesque de Rouen, &
L'evesque de Laon:

Noz treschiers & amez freres,
Les dux de Burgoigne, &
de Bourboun:

Noz cousins, *Le duc d'Athenes,*
Le conte d'Ermignac, &
Loys de Savoie:
Le sire de Revel,
Le sire d'Offemont,
Le galoys de Labalme,
Le doien de Paris,
Gieffroy de Charny, &
Le sire de Houdetot, maistre de noz arbalestiers,

ou les quatre ou cinq d'euls, traicteurs pour nous & depar nous, & comme aians nostre plain pooir pour tractier, pacifier, & accorder, seront a Bouloigne sus la Mer;

Et au dit jour certainnes personnes, pour & depar le dit Roy d' Angleterre, & aians son plain pooir de traictier, pacifier, & accorder, seront en la ville de Calays sans mal engin:

Et se notre chiere dame & cousine, madame la Royne Johanne pooit bonnement estre au dit lieu de Bouloigne, elle y seroit, comme moien pour nous;

Et la Royne Ysabel d'Angleterre seroit au dit lieu de Calais, se estre y pooit, comme moien pur le Roy d'Angleterre son filz ;

Toute voies, soient ou non soient aus dix lieux les dittes Roynes, les diz traicteurs traicteront de paix & d'accort sicomme ces choses, entre les autres, sont plus a plain contenues es lettres, seellees des seaulx de nostre dit cousin du dit conte de Lancastre :

Nous, qui pour reverence de nostre sire & pour le bien commun, avons tousjours voulu, voulons, & voudrions bonne paix, aians agreable ce qui en ceste partie a este pour nous promis & accorde par notre dit cousin, & par ses lettres, confians plainement du senz & loyaute

Des diz arcevesque de Rouen,
Evesque de Loan,
Dux de Burgoigne,
de Bourboun, &
d'Athenes,
Conte d'Ermignac,
Loys de Savoie,
Sire de Revel,
Sire d'Offemont,
Galoys de la Balme, doien de Paris,
Gieffroy de Charny, &
Du maistre de noz arbalestiers,

les nommons, eslisons, & ordenons, par ces presentes lettres, noz messages especiauls & tracteurs pour nous, & en lieu de nous, & pour noz adherens, bienvueillanz, & subgiez, pur tractier, moienner, pacifier, & accorder finable accort & paix des descors & guerre dessus diz, en quels lieux & pour quelques choses que ce soient, & de faire en ces choses, & es dependences, soit d'accort de paix, ou de ralongement de treues, ou autrement, tout ce que bon leur semblera, & que il verrot a faire pour le mieu :

Et leur donnons pooir a siz, cinq, ou quatre d'euls, de faire y passer, fermer, & accorder tout, autant comme nous ferions en nostre propre personne, se presens y estions :

Et promettons loyaument, & en bonne foy, tenir, & garder fermement, & avoir agreable, ratifier & confermer tout ce qui par noz diz messages, les six, cinq, ou quatre d'euls sera fait, passe, ottroye, & accorde es choses dessus dittes, & es dependences d'icelles, sanz venir a l'encontre, ja soit ce que elles requierent mandement especial :

Mandons a touz les justiciers, officiers, & subgiez de nostre Royaume, de quelque estat & condition qu'ilz soient, que a noz diz messagiers & tracteurs, ou a six, cinq, ou quatre deulx, obeyssent, comme a nous, en tout ce qui touche, & pourra toucher les choses dessus dites, & les dependences d'icelles.

En tesmoing de la quele chose, nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donn' a Boys, de Vincenn, le xxi. jour de Septembre, l'an de Grace mil' CCC. quarante & huit.

Par le Roy.
P. Daunoy.

Dors'. Affirmatio treugarum per comitem Lanc', & constabularium Franciæ, captarum xxi. die Septembris anno domini mill' CCCXLVIII.

Au Boys de Vincent.

Bulla Clementis VI. Papæ, pro Johanne de Offord electo Cantuariensi.

A. D. 1348
An. 22 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Apud Æterni Regis clementiam æternæ retributionis præmium, & apud homines præconium tibi laudis acquiritur, si personas ecclesiasticas, præsertim quæ pontificali dignitate præminent, in tuo regno regiâ protectione confoveas, & favore benivolo prosequaris ; nosque ad id celsitudinem regiam apostolicis exhortationibus eo libentiùs excitamus, quo magis illam in operum executione bonorum speramus promptam & facilem invenire.

Sanè dudum, bonæ memoriæ Johanne archiepiscopo Cantuariensi, ecclesiæ Cantuariensis regimini præsidente, nos, cupientes eidem ecclesiæ, cum eam quovis modo vacare contingeret, per nostræ operationis ministerium, ydoneam præsidere personam, provisionem ejusdem ecclesiæ ordinationi & dispositioni nostræ, eâ vice, duximus specialiter reservandam ; decernendo extunc irritum & inane, si secus super hiis per quoscunque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingeret attemptari.

Postmodùm verò, præfatâ ecclesiâ, per obitum ejusdem Johannis, qui nuper in partibus illis debitum naturæ persolvit, pastoris solatio destitutâ ; nos, vacatione hujusmodi fidedignis relatibus intellectâ, ad provisionem ipsius ecclesiæ, de quâ nullus, præter nos, eâ vice, disponere poterat, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, paternis & solicitis studiis intendentes, & cupientes talem eidem ecclesiæ præesse personam, quæ sciret, vellet, & posset ipsam in suis manutenere juribus, & etiam adaugere, post deliberationem, quam, ad præficiendum eidem ecclesiæ personam hujusmodi, cum nostris fratribus habuimus diligentem, demum ad dilectum filium, Johannem, electum Cantuariensem, decanum ecclesiæ Lincolniensis, legum doctorem, in sacerdotio constitutum, vitæ ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, aliisque grandium virtutum meritis, prout ex testimoniis fidedignis accepimus, laudabiliter insignitum, direximus oculos nostræ mentis :

Quibus omnibus attentâ meditatione pensatis de personâ suâ, præfatæ Cantuariensis ecclesiæ dicto Johanni electo, tam in spiritualibus quam in temporalibus, plenariè committendo ; in Illo, qui dat gratias, & largitur præmia, confidentes quod præfata ecclesia Cantuariensis, gratiâ eidem electo suffragante divinâ, per suæ circumspectionis studium fructuosum, regetur utiliter, & prosperè dirigetur, augmentaque suscipiet commodi & honoris.

Quocirca serenitatem regiam rogamus & hortamur attentè, quatinùs eundem electum Cantuariensem, unâ cum ecclesiâ, suo commissi regimini, habens, pro divinâ, & apostolicæ sedis, & nostrâ reverentiâ, propensiùs commendatos eidem electo exhibeas te regio favore benivolum, & in oportunitatibus gratiosum ; ita quod idem electus, per auxilium gratiæ tuæ, in commisso sibi ecclesiæ præfatæ regimine utiliùs proficere valeat, tuque proindè felicitatis æternæ præmium consequaris, ac nos celsitudinem regiam condignis possimus in Domino laudibus commendare.

Dat' Avinion, viii. kal'. Octobris, pontificatûs nostri anno septimo.

Sub filis canabeis.

De commissariis, ex parte Angliæ, ad tractandum de pace, juxta quod conventum fuerat in treugis memoratis.

A. D. 1348.
An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Noveritis quod, cum in treugis, sive abstinentiis guerræ per dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Henricum comitem Lancastriæ, Derbiæ, & Leycestriæ, pro parte nostrâ, ac nobis adhærentibus, nostrisque benivolis & subditis, ac Radulphum comitem de Eu & de Gynes, constabularium Franciæ, pro parte adversarii nostri Franciæ, & sibi adhærentibus, *suisque benivolis & subditis, jam noviter captis,* pro sex septimanis duraturis, *inter alia sit concordatum quod certi solempnes nuncii, pro dictâ parte nostrâ, apud Calesium, & alii solempnes nuncii, pro parte dicti adversarii nostri, apud Boloniam, in dictis treugis specificati, sub & in certis formâ & termino, in eisdem treugis comprehensis,* ad tractandum conveniant;

Nos ea, quæ sic in treugis illis concordata sunt, volentes, quantum ad *nos attinet, fideliter observari,* ac de fidelitate & circumspectione,

Venerabilis patris, Willielmi Norwicensis episcopi,
Ac præfati comitis Lancastriæ consanguinei nostri,
Necnon dilectorum & fidelium nostrorum,
Roberti de Ufford comitis Suffolciæ,
Walteri de Manny, militis, &
Magistri Johannis de Carleton, legum doctoris,

pleniùs confidentes, ad tractandum, paciscendum, pacificandum, transigendum, & concordandum pro nobis, & nostro nomine, cum prælatis, magnatibus, & aliis, per dictum adversarium nostrum, ad hoc deputandis, super quibuscumque controversiis, dissensionibus, & debatis, inter nos & dictum adversarium nostrum hinc indè motis ;

Necnon de pace & prorogatione treugarum, ac ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsum adversarium nostrum ineundis, ac si nos ipsi, in propriâ personâ nostrâ, hujusmodi tractatui præsentes fuerimus ;

Et ad ea, quæ sic tractata, pacta, pacificata, transacta, & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, & ad observationem eorumdem in animam nostram jurandum, ac securitatem, quæ nobis fieri debeat, stipulandum & recipiendum ;

Et omnia alia & singula, quæ in hâc parte necessaria vel oportuna fuerint, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale, eis, quatuor, tribus, & duobus eorum, quorum prædictum episcopum, vel alterum comitum prædictorum, unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem ;

Promittentes nos, pro nobis, & hæredibus nostris, ratum habituros & gratum quicquid per prædictos, episcopum, comites, Walterum, & Johannem, quatuor, tres, vel duos eorum, quorum prædictum episcopum, vel alterum comitum prædictorum, unum esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum. In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimilem commissionem habent prædicti, episcopus, comites Walterus & Johannes, quatuor, tres, & duo eorum, quorum, &c. de verbo in verbum, exceptis istis verbis, & ad observationem eorumdem in animam nostram jurandum.

In cujus, &c.
Dat' ut supra. Per ipsum Regem.

UNIVERSIS præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c. salutem. Noveritis, &c. *ut supra usque ibi* hinc inde motis, & *tunc sic,* necnon de finali pace, novis treugis, prorogatione treugarum, ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsum adversarium nostrum, &c. *ut supra usque ibi,* tribus & duobus eorum, & *tunc sic,* quorum prædictum episcopum, vel alterum prædictorum comitum, Lancastriæ & Suffolciæ, unum esse volumus, plenam tenore præsentium, &c. *ut supra.*

In cujus, &c.
Dat' ut supra. Per ipsum Regem.

Consimilem commissionem habent prædicti, episcopus, comites, Walterus, & Johannes, quatuor, tres, & duo eorum, quorum, &c. de verbo ad verbum, exceptis istis verbis, & ad observationem eorumdem in animam nostram jurandum.

In cujus, &c.
Dat' ut supra. *Per ipsum Regem.*

Pro comite Lancastriæ, de potestatibus.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, ad quos præsentes litteræ pervenerint, Edwardus, &c. salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate, circumspectione, & industriâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ, plenam fiduciam reportantes, ipsum comitem, tam in partibus Flandriæ & Kalesii, quam alibi, in dicto regno nostro Franciæ, locum nostrum tenentem constituimus, dantes eidem plenam potestatem ad tractandum, conveniendum, concordandum, paciscendum, transigendum, & componendum cum quibuscumque adversariis nostris, seu eis adhærentibus, vel alligatis, vel aliis personis, cujuscumque conditionis fuerint, super quibuscumque debatis, dissensionibus, & controversiis, inter nos & ipsos, seu eorum aliquem, quoquo modo ante hæc tempora motis;

Necnon de treugis, & sufferentiis, & treugarum initarum vel ineundarum prorogationibus, ac de finali pace, ligis, fœderibus, & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsos, ac eorum quemlibet, ineundis & faciendis;

Necnon ad concedendum litteras securitatis & conductûs omnibus & singulis personis, quibus eidem locum nostrum tenenti expedire videbitur;

Et ad recipiendum homagia, fidelitates, & juramenta ab omnibus & singulis, qui ad pacem & fidem nostram venire, seu redire, voluerint;

Et ad ea, quæ sic tractata, conventa, concordata, pacta, transacta, composita, inita & facta fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nomine nostro, vallandum & firmandum;

Et securitatem quamcumque, quæ nobis per ipsos, seu ipsorum aliquem, super præmissis, vel eorum aliquo, fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia, quæ in hâc parte necessaria fuerint vel oportuna, expediendum & faciendum, etiam si mandatum exigant speciale, & quæ nos facere possemus si ibidem præsentes essemus;

Promittentes nos, pro nobis, & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid per præfatum locum nostrum tenentem actum, vel gestum, fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxv. die Septembris.

De navibus discarcandis, & ad navigium Regis mitti faciendis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia navigium nostrum, tam versus partes boriales quam occidentales, ex certis & arduis causis salvationem & defensionem regni nostri Angliæ concernentibus, in certis locis per admirallos nostros cum omni celeritate congregari mandavimus, vobis mandamus firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnes naves in portu civitatis prædictæ, lanis & aliis mercandisis carcatas, sine dilatione discarcari & evacuari, & lanas & mercandisas illas ad terram reponi; dictasque naves, cum sic discarcatæ & evacuatæ fuerint, unà cum omnibus aliis navibus in dicto portu existentibus, ad portus & loca ubi dictum navigium sic est congregandum, quibuscumque excusationibus postpositis, mitti faciatis: prout vobis, & dominis & magistris navium prædictarum, per admirallum nostrum in eisdem partibus injungetur ex parte nostrâ.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', primo die Octobr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis villæ de Lenn'.
Majori & ballivis villæ de Sandwico.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Ballivis villæ de Portesmuth'.
Ballivis villæ de Hamelhok.
Majori & ballivis Cicestr'.
Bartho' de Burghersh constabulario castri Regis Dovorr' & custodi Quinque Portuum Regis.
Ballivis villæ de Seford'.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Oreford'.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis villæ Parvæ Jernemuth'.
Ballivis villæ de Colecestr'.
Ballivis villæ de Donewico.

De parando, ad proficiscendum cum Rege.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 18. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in ballivâ tuâ, in locis ubi expedire videris, tam infra libertates, quam extra, publicè proclamari facias, quod omnes homines ad arma, armati, hobelarii, & sagittarii, qui nobiscum, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, ad partes transmarinas proficisci voluerint, sint apud Sandwicum die Dominicâ, proximò ante festum apostolorum Simonis & Judæ, proximò futurum, ad ultimum, prompti & parati, ac armis competentibus muniti, ad proficiscendum exindè nobiscum, ad vadia nostra, in obsequium nostrum supradictum:

Scire faciens eisdem, quod nos cuilibet eorum vadia sua hujusmodi ibidem promptè solvi faciemus.

Et hoc, sub incumbenti periculo, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus in comitatibus subscriptis, sub eâdem data, videlicet,

Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Suth't'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Essex' & Hertford'.
Vic' Cantebr' & Hunt'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Linc'.
Vic' Leyc' & Warr'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Staff'.
Vic' Salop'.
Vic' Glouc'.
Vic' Hereford'.
Vic' Notingh' & Derb'.
Vic' Wiltes'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' Norh't.
Vic' Rotel'.
Vic' London'.

Salvus conductus pro Johanna Reginâ Scotiæ, ad David de Brus Regem Scotiæ, captivum in Anglia, veniente.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scoc. 22 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, vicecomitibus, ballivis, ministris constabulariis, castellanis, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Johannam, consortem David de Bruys, in Turri nostrâ London' existentis, sororem nostram carissimam, veniendo cum tot hominibus, quot sibi placuerit, cujuscumque statûs vel conditionis fuerint, in regnum nostrum Angliæ, ad loquendum cum prædicto David ibidem, ad voluntatem ipsius David morando, & exindè ad dictas partes Scotiæ redeundo;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johannæ, &c. *prout in literis de protectione.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', x. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro commissariis, ad tractandum cum hominibus & comite Flandriæ.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & industriâ, dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris,

Willielmi Norwicensis episcopi,
Henrici comitis Lancastriæ, consanguinei nostri carissimi,
Roberti de Ufford, Suffolciæ, & Willielmi de Clynton, Huntingdoniæ, } *comitum,*
Bartholomæi de Burghershsh, senioris, Walteri de Manny, } *magistrorum,*
Simonis de Islep, canonici Lincolniæ, custodis privati sigilli nostri, Michaelis de Northburgh, archidiaconi Suffolciæ, Johannis de Carleton, & Andreæ de Offord, } *legum doctorum,*

pleniùs confidentes, ad tractandum, conveniendum, concordandum, paciscendum, transigendum, & componendum, cum quibuscumque fidelibus nostris de partibus Flandriæ, ac cum comite Flandriæ, & quibuscumque personis, sibi alligatis vel adhærentibus, super quibuscumque debatis, dissensionibus, & controversiis, inter nos & ipsos, seu eorum aliquem, quoquo modo ante hæc tempora motis;

Necnon de treugis, & sufferentiis, & treugarum initarum vel ineundarum prorogationibus, ac de finali pace, ligis, fœderibus, & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsos, ac eorum quemlibet, ineundis & faciendis;

Et ad ea, quæ sic tractata, conventa, concordata, pacta, transacta, & composita fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nomine nostro, vallandum & firmandum, & ad securitatem quamcumque, quæ nobis per ipsos, seu ipsorum aliquem, super præmissis, vel eorum aliquo, fieri debeat, recipiendum;

Et ad omnia alia, quæ in hâc parte necessaria fuerint & opòrtuna, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale, eisdem episcopo, comitibus, Bartholomæo, Waltero, Simoni, Michaeli, Johanni, & Andreæ, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, quorum prædictum episcopum, vel unum dictorum comitum, alterum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos, pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid per prædictos episcopum, comites, Bartholomæum, Walterum, Simonem, Michaelem, & Andream, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tres, vel duos eorum, quorum prædictum episcopum, vel unum dictorum comitum, alterum esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in Palatio Regis, apud Westm', xi. die Octobris.

Pro nunciis de Scotia, ad tractandum super deliberatione David de Brus, & super finali pace.

A.D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, constabulariis, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum venerabilis pater,

Thomas episcopus Cathanensis,
Robertus de Erskyn, miles, &
Willielmus de Melgdrum,

nuncii de Scotiâ, ad nos in Angliam, ex parte nobilium, & aliorum de communitate regni Scotiæ, cum plenâ potestate ad tractandum nobiscum, tam super deliberatione David de Bruys, fratris nostri, in Turri nostrâ London' existentis, quam super finali pace inter regna Angliæ & Scotiæ, missi, usque London' venerint, & super hujusmodi tractatu jam ibidem moreutur;

Nos, volentes securitati ipsorum, episcopi, Roberti, & Willielmi, in hâc parte providere, suscepimus ipsos, & eorum quemlibet, & quaterviginti equites de familiâ suâ, ac eorum servientes, garciones, equos, hernesia, & alia bona, & res, sua quæcumque, ex causâ prædictâ, in Angliâ morando, & exindè ad dictas partes Scotiæ redeundo, in protectionem et defensionem nostram, necnon in salvum et securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem episcopo, *&c. prout suprà de datâ iii. Jul'.*

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad octabas Sancti Andreæ, proximò futuras, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De treugis, adversariis Scotiæ concessis, inviolabiliter tenendis.

A.D 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, ad requisitionem David de Brus, fratris nostri, in Turri nostrâ London' existentis, necnon, venerabilis patris,

Episcopi Cathanensis,
Roberti de Erskyn, militis, &
Willielmi de Melgdrum,

nunciorum de Scotiâ, ad nos in Angliam ex parte nobilium, & aliorum de communitate regni Scotiæ, cum plenâ potestate ad tractandum nobiscum, tam super deliberatione prædicti David quam super finali pace inter regna Angliæ & Scotiæ, destinatorum;

Et ut tractatus prædictus fœliciorem sortiatur effectum, concessimus hominibus de Scotiâ, adversariis nostris, treugam sive sufferentiam guerræ, à festo Sancti Martini, proximò futuro, quo die treuga, eis priùs per nos concessa, finietur, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò sequens, duraturam; dumtamen dicti adversarii nostri eandem treugam, sive sufferentiam, sic jam per nos concessam, firmiter teneant & observent, & teneri & observari faciant, ex parte suâ.

Et est intentionis nostræ quod, si aliqua furta, vel præsumptiones temerariæ, per aliquos ex aliquâ parte fiant, non ideò frangatur dicta treuga, set corrigantur & reformentur dicta furta & præsumptiones per custodes marchiarum, prout ante hæc tempora fieri consuevit.

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, firmiter injungimus & mandamus quod dictam treugam, sive sufferentiam, jam per nos sic concessam, quantum ad vos attinet, inviolabiliter, tam in terrâ, quam in mari, observari & teneri faciatis; nichil, quod in derogationem seu violationem treugæ, vel sufferentiæ illius, per nos, ut præmittitur, concessæ, cedere poterit, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, in terrâ vel in mari attemptantes, seu attemptare præsumentes; ita semper quod dicti adversarii nostri pro parte suâ, fecerint illud idem.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Turrim London', xxii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, custodibus marchiarum Angliæ versus Scotiam, quod treugam, seu sufferentiam, prædictam, jam per Regem concessam, in locis, ubi expedire viderint, infra libertates & extra, publicè proclamari, & in terrâ, ac in mari, quantum in ipsis est, firmiter observari, ac delinquentes contra eam, secundum foros & consuetudines marchiarum illarum, puniri & castigari faciant;

Ita semper quod dicti adversarii nostri, pro parte suâ, fecerint illud idem.

Teste ut supra.

Et mandatum est Johanni de Coupeland, vicecomiti de Rokesburgh, quod dictam treugam, sive sufferentiam, sic concessam, in ballivâ suâ publicè proclamari, & in terrâ & in mari, quantum in ipso est, sub incumbenti periculo, firmiter teneri faciat;

Ita semper, *&c. ut supra.*

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomæ de Musgrave, custodi villæ Berewici super Twedam.
Vicecomiti Berewici super Twedam.
Adomaro de Atheles, vicecomiti de Dumfres, &
Thomæ de Lucy.

De proclamando passagium Regis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi videris expedire, publicè proclamari quod omnes homines ad arma, hobelarii & sagittarii, qui in obsequium nostrum versus partes transmarinas, ad vadia nostra proficisci voluerint, de die in diem apud Sandwicum, ubi passagium nostrum jam ordinavimus, se trahant; ita quod sunt ibidem, prompti & parati, die Jovis proximò post festum apostolorum Simonis & Judæ, proximò futurum, ad ultimum, ad proficiscendum exindè, ad vadia nostra, ubi & prout tunc injungetur ex parte nostrâ: & quod equos aliquos, nisi pro equitaturâ suâ, usque Sandwicum non ducant.

Et similiter in dictâ ballivâ tuâ publicè proclamari facias, quod omnes mercatores & alii, qui victualia vendere & commodum suum indè facere

voluerint, versus nos ad dictum passagium nostrum de tempore in tempus cum victualibus hujusmodi se trahant, ad victualia illa nobis, & fidelibus nostris tunc ibidem venturis, vendendum; & nos & dicti fideles nostri pro eisdem victualibus, venditoribus eorumdem promptam solutionem fieri faciemus, absque dampno, violentiâ, seu molestiâ, alicui hujusmodi victualia deferenti, faciendo, vel aliquo contra voluntatem, dicta victualia sic deferentium, nisi pro rationabili pretio, prout inter venditorem & emptorem conveniri poterit, capiendo:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

T. R. apud Turrim London', xxii. die Octobr'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eadem datâ, videlicet,

Vic' Surr' & Sussex.'
Vic' Suth't'.
Vic' Wiltes'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' London' & Midd'.
Vic' Glouc'.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis de hujusmodi hominibus ad arma, hobelariis & sagittariis ac victualibus apud Orewell, ubi passagium quorumdam fidelium Regis ordinatur, venire faciend', sub eadem datâ, videlicet,

Vic' Essex' & Hertf'.
Vic' Cantebr' & Hunt'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Ebor'.
Vic' Lincoln'.
Vic' North't',

Pro hominibus & navi, vina & alia necessaria pro hospitio Reginæ Scotiæ, vecturis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Scot. 22 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates, quam extra, ad quos, &c. salutem.

Supplicavit nobis David de Bruys, frater noster, quod, cum Johanna, soror nostra, & consors dicti David, oneraverit Radulphum de Haneford & Ricardum de Crosedale, qui nuper sub salvo conductu nostro in partibus Scotiæ cum mercandisis suis fuerant, ad vina, pannos, & alia necessaria, pro hospitio ipsius sororis nostræ, & familiæ suæ, in regno nostro Angliæ, emenda, & ad dictas partes Scotiæ, ut præmittitur, reducenda;

Velimus præfatis, Radulpho & Ricardo, concedere quod ipsi hujusmodi vina, pannos, & alia pro dicto hospitio necessaria, in quadam navi suâ, portagii viginti doliorum vini, vocata la Seinte Maribot de Jernemuth, carcare, & ad dictas partes, ut præmittitur, ducere possint licitè & impunè:

Nos, supplicationi prædictæ annuentes, licentiam illam duximus concedendam; & ideò vobis mandamus quod eisdem, Radulpho & Ricardo, & aliis marinariis dictæ navis, dicta vini, pannos, & alia necessaria hujusmodi, ad partes prædictas traducendo, ibidem morando, seu exindè redeundo, in personis, vel rebus suis, non inferatis, &c. *prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro episcopo Karlioli, super conductu Johannæ filiæ Regis defunctæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus de scaccario, ac camerariis suis, salutem.

Mandamus vobis quod, computato cum venerabili patre, Johanne episcopo Karliol', quem nuper ad partes Vasconiæ, pro salvo conductu Johannæ filiæ nostræ, jam defunctæ, misimus, de dietis, quibus idem episcopus sic stetit in obsequio nostro, eundo ad partes prædictas, ibidem morando, & exindè usque London' redeundo: allocatisque eidem episcopo quinque marcis pro singulis diebus, à Crastino Epiphaniæ Domini, proximò præterito, usque ad reditum suum apud London', juxta formam cujusdam indenturæ, indè inter nos & ipsum episcopum, privato sigillo nostro consignatæ, factæ, id, quod per compotum hujusmodi eidem episcopo deberi inveneritis, vos, præfati thesaurarie & camerarii, de thesauro nostro solvi, vel ei competentem assignationem, ubi promptè sibi indè satisfieri poterit, habere faciatis; recipientes à præfato episcopo indenturam supradictam.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Octobris.

Per billam thesaurariæ.

Pro Rege, de exorando.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, episcopo Wynton', salutem.

Cum non sit in hominis potestate via ejus, quia neque volentis neque currentis, set solius DEI miserantis, est perfectio operationum humanarum: nos propositum nostrum, per proceres & magnates regni nostri Angliæ nuper dispositum, jam aggredimur, & non de terrenâ, set de divinâ potentiâ, ac nostrâ confisi justiciâ, tam pro defensione ecclesiæ & dicti regni nostri Angliæ, ac aliarum terrarum nostrarum, quam pro recuperatione jurium nostrorum hæreditariorum, progressum nostrum fortiorem quo possit, sicut impellit necessitas, ordinavimus celeriter ultra mare, totam intentionem, spem & fiduciam, reponentes in gratiâ & clementiâ nostri SALVATORIS, in quo vivimus, movemur, & sumus.

Verum quia idem SALVATOR & DOMINUS se vult à suis fidelibus exorari, petere præcipiens, & quod justè petitur consequi repromittens, caritatem vestram totâ mentis devotione duximus excitandam, quatinùs pro nobis, & fidelibus nostris nobiscum profecturis, apud Eum, qui pro sui libito cuncta disposuit, in missarum celebrationibus, verbi DEI prolationibus, devotis processionibus, jejuniis, vigiliis, & elemosinarum largitionibus, nostri memoriam habentes, piis precibus instare velitis, ut iter & actus nostros in beneplacito suo ordinet & disponat; &, ad sui nominis gloriam & honorem, nobis salutem cepti propositi finem fœlicem & optatum effectum tribuat & concedat, & tam per clerum & populum solicitudini vestræ subditum, quam per cœtus religiosorum virorum ac mulierum, infra solicitudinem eandem degentium, intervenientibus allectivis indulgentiarum muneribus, id idem fieri procuretis.

T. R. apud Westm', xxv. die Octobr'.

Consimilia brevia diriguntur singulis episcopis Angliæ, ac custodi spiritualitatis archiepiscopus Cantuar' sede vacante, sub eâdem datâ.

De magno sigillo, & de passagio Regis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 8. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod magister Johannes de Offord, cancellarius domini nostri Regis, die Martis, viz. xxviii. die Octobris, anno præsenti, in hospitio ipsius cancellarii, in parochiâ Sancti Clementis Dacorum, extra barram Novi Templi London', magnum sigillum ipsius domini Regis, quod idem cancellarius tunc habuit in custodiâ, pro regimine regni Angliæ, in quadam bursâ albâ, sub sigillo ipsius cancellarii consignatâ, liberavit domino David de Wollore, custodi rotulorum cancellariæ ipsius domini Regis, ad illud, ad ipsum dominum Regem, tunc apud Sandwicum, super passagio suo versus partes transmarinas existentem, de præcepto ipsius domini Regis deferendum:

Qui quidem David dictum sigillum, die Martis, proximò sequente, apud dictam villam de Sandwico, eidem domino Regi, in camerâ suâ ibidem, optulit liberandum:

Et idem dominus Rex statim unam commissionem, de quibusdam marinariis, pro quadam navi suâ eligendis & capiendis, ac quandam aliam commissionem Henrico comiti Lancastriæ, de essendo locum tenentem ipsius domini Regis in partibus Flandriæ & Calesiæ, & alibi in regno Franciæ fieri, & cum eodem magno sigillo consignari:

Et posteà sigillum illud in dictâ bursâ recludi, & sigillo Guidonis de Briane chivaler consignari, ac præfato David, quousque idem dominus Rex aliud indè præciperet, custodiendum, liberari præcepit:

Et postmodum, die Jovis, proximò sequente, videlicet, xiii. die Novembris, idem David dictum sigillum, sub sigillo prædicti Guidonis sic consignatum, dicto domino Regi tradidit:

Subsequenterque, die Sabbati, proximò sequente, auditis certis rumoribus quod idem dominus Rex non transfretaret, prædictus dominus Rex sigillum prædictum magistro Andreæ de Offord clerico liberari fecit, præfato cancellario usque in London' deferendum, ad consignandum indè brevia & alia, prout prius consuevit:

Qui quidem Andreas idem sigillum eidem cancellario, die Dominicâ, proximò sequente, in hospitio suo prædicto liberavit:

Et idem cancellarius die Lunæ, in crastino, videlicet, xvii. die Novembris, anno prædicto, sigillum illud in aulâ Westmonasteriensi, in loco consueto, aperiri, & brevia indè, prout moris est, consignari fecit:

Et statim, eodem die Lunæ, ibidem quoddam aliud magnum sigillum, pro regimine dicti regni Angliæ, in absentiâ domini Regis, deputatum, quod idem cancellarius à venerabili patre, Willielmo de Edyngton episcopo Winton', thesaurario Regis, die Mercurii, videlicet, xxix. die Octobris, dicto anno præsenti, recepit, & cum quo brevia & alia modo consueto, ab eodem xxix. die Oct' usque prædictum xxvii. diem Novembris, consignari fecit, Johanni de Chestrefeld clerico tradidit, præfato thesaurario, ac camerariis ipsius Regis, liberandum, in thesaurariâ salvò custodiendum.

De barreris & scannis pro itinere justiciariorum, reparandis.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, pro sessione dilectorum & fidelium nostrorum, Roberti de Sadyngton, & sociorum suorum justiciariorum, proximò itineraturorum in comitatu prædicto, barreras, scanna, & alia necessaria in tribus placeis in domibus consuetis, ante diem Lunæ proximò post festum Sancti Martini episcopi proximò futurum, quo die iter illud incipiet, fieri & reparari facias, prout hactenus in hujusmodi itinere ibidem fieri consuevit:

Et hoc sub periculo quod incumbit, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Sandwicum, iv. die Nov'.

Per ipsum Regem.

Forma treugæ, à datâ præsentium, ad primum diem Septembris duraturæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux, qui cestes presentes lettres verront, Guillesm evesqes de Norwicz, Henri conte de Lancastre, Robert counte de Suffolk, & Gautiers sires de Manny, & nous, Hugues evesques de Laon, Johans de Neelle sires Doffemont, Gieffrey de Charny, & Robert Dotetout mestres des arblestiers, aienx plein poair, pur nos seignur les Rois de Fraunce & d'Engleterre, de parfaire les choses si desoush escrites, salutz.

Por ceo que chescun, bon cristien, doit, de tot son poair, desirer bone pees, la quele sovereinement est, sur totes choses, plaisens a DIEU & au monde, especialment pur escheuer les grantz malx, perils, & damages, que viennent du fait de la guerre;

Nous, considerantz les grantz biens & profits, que de la pees purroient avenir as roialmes de Fraunce & d'Engleterre, & a tote la cristiente, a la que le homme purroit mie venir senz prendre aucuns trewes, pendens le quelles, a l'eide de nostre Seignur, l'oy tantast de bon pees & de bon acord, avons trete & acorde, en noun de noz ditz seignurs Rois dessus ditz, les choses que s'ensieuent, & nous en sumes fait, & feisons fort, come d'ieux poair de ceo faire;

PRIMEREMENT, nous avons pris & acorde trewes, pur noz seignurs les Rois dessus ditz, a durer, del jour de la date de ses presentes, jusqes au primer jour de Septembre ensuant, a hure de soliel levant, sur les formes, maneres, & condicions, que s'ensuent,

'PRIMEREMENT, que le dymeigne de la my Qaresme, les messages solempnes, de la partie d'Engleterre, serroient a Caleys, & ceux de la partie de France serront a Guynes, se vent, ou autre cause raisonable, ne les empesche, pur traiter & parfaire, se il pleist a nostre Seigneur, bon pees, a touz joursmes, entre les ditz Rois; & doit durer le dit traitie jusqes a sys semaignes apres le dit jour; & en cas q'ils n'averoient parfait le dit traitie, durantes les dites sis simaignes, q'ils se puissent esloigner a quinze jours apres; & en cas que les ditz traiteurs ne purroient acorder de bon pees, durentz les ditz sept symaignes, q'ils s'en puissent departir la ou il lour plerra; mais pur ceo ne serront rompues les dites trewes.

'Item, que les trewes soient prises, pur les deux seignurs Rois de France & d'Engleterre, & touz lour subgitz, alliez, coadjutours, & haerdantz, & pur toutz les pais de eux, de lour subgitz, coadjutuers, & haerdantz, & chescun d'eux empreigne pur lui, & pur touz ceux de sa partie; & neantmeins, toutes capitainnes de la guerre, d'une partie & d'autre, soient lie & jurent especialement les trewes tenir & garder:

'Et aussi soit compris tout ceo que les ditz Rois, lour subgitz, coadjuteurs, & aherdantz, tiegnent oires en droit en Gascoigne, Pieiregort, Limosin, Caorsin, Agenois, Poitou, Xanctange, & toute la duche de Guyenne:

'Et aussi en Burgoygnne, Bretaigne, & toutes parties aillours, & toutes les terres, villes, chasteux, & lieus, de quoi ils sont oires en possession:

'Et aussi soient compris en dites trewes ceux, qi s'ensieuent; c'estassaver,

'Pur la partie d'Engleterre,

Le Roi de Castelle,
Le duc de Brabant,
Le duc de Getre,
Le markis de Juliers,
Messieurs Johan de Chalon, le counte de Neef Chastel,
Le sire de Neef Chastel,
Le sire de Faucoigny,
Le visconte de Visut,
Monsieur Jehan de Apremont,
Monsieur Robert de Namur,
Monsieur Henri de Flandres,
Les gentz, & tote le pais de Flandres, & de la lieu,
Les gentz & toute le pais de Henau,
Le sire de Lebretz,
Les heires de feu messeur Johan de Bretaigne, n'adger counte de Mountfort, qi se disoit duc de Bretaigne,
La dame de Clisson,
Messieur Raoux de Caours,
Et les Genevois,
Et touz les autres subgitz, aliez, coadjutors, & adherdantz de la partie d'Engleterre, de quecumque pais, condicion, ou estat q'ils soient.

'Et aussi, de la partie de France, soient compris touz les subgitz, especialment,

Le counte de Flandres, le pais & gentz de Flandres, obeissantz au dit counte, come au seignur sans moyen; excepte ceux qi tiennent le Roi d'Engleterre pur lour seignur soverein,
Les Rois de Castel,
d'Aragoun,
de Boheme,
Les Escotz & toute le pais d'Escoce; forspris ceux que sont de la partie & obeissantz du Roi d'Engleterre,
Le duc de Braban,
Le duc de Gelre,
L'evesque de Liege,
La duchesse de Lorhenne, & ses enfantz,
La contesse de Bar. & ses enfantz,
Messieur Johan de Hanau,
Le counte de Namur,
Messieur Loys de Namur,
Les Genevoiz,
Et touz les subgitz, aliez, & aherdantz a la partie de Fraunce, de quecunque condicion, pais, ou estat q'ils soient.

'Item, que les Escotz & le pais d'Escotz, en la manere dessusdite, soient compris es trewes, come dit est; mais se euls ne les voillent tenir, einz les enfreignoient, ou autrement ne voillent estre compris en y'celles, en cil cas euls ny soient pas compris, & pur ceo les dites trewes ne serront pas rompues entre les ditz Rois de France & d'Engleterre, & lours autres alliez; & que les dites trewes soient affermees es marches d'Engleterre & d'Escoce, solonc les condicions & maneres, que autrefoitz ad este faite en dite pais.

'Item, soient jureez de tenir les dites trewes les plus grantz capitains de la guerre, d'une part & d'autre.

'Item, durantes les trewes, nuls des ditz Rois ne doit entrer personelment le poair de l'autre.

'Item, que nul de la partie de France, ne tendra tretee ou parlement, en prive, n'en apert, avesque les Flamens, ne avesque nulle persone d'iceuls durantes les dites trewes, a fin d'eulz attraire a sa partie, ne pour riens faire, ou procurer, au contrair de la licence faite entre le Roi d'Engleterre & eux; & aussi avesque nul autre qi soit de la partie d'Engleterre; ne aussi nuls, de la partie d'Engleterre, avesque ceux qui sont de la partie de France.

'Item, que, durantes les trewes, nulle novellete ne mesprise soit faite de l'une partie envers l'autre, en prejudice des trewes.

'Item, que, durantes les trewes, nul, qi ore est de l'obeissance de l'une partie ne poet venir a l'obeissance de l'autre, a qi il ne feut obeissant en temps de trewes prises.

'Item, que riens ne soit donez, ne promys, a nulli par nul des dites parties, en prive, n'en apert, pur mouver guerre a l'autre partie, par aucune voie, directement ou indirectement; ainz contrandra, & serra tenuz de contrandre, chescun des ditz Rois ses subgitz, q'ils ne moevent, ne facent guerre a l'autre partie, pur quecunque cause, durantes les trewes.

'Item, que les gentz, subgitz, coadjuteurs ou aliez des ditz Rois, sibien les Flamenz, come autres, qi q'ils eux soieut, purront aler & venir sauvement de l'une pais en l'autre:

'Et touz les marchantz, avesque toutes lour marchandises, toutes maneres des gentz, toutes provisiones & biens, tant par terre come par meer, & par eawes, aussi fraunchement, come ils soloient aler & venir, en temps des devantres des ditz Rois, en temps de pees, en paiant les peages & wynages, auncienement acustumez, sanz aucunes novelles imposicions lever, fors tolles que paierent les autres subgitz du pais mesmes; exceptez les banniz, qi sont banniz des ditz roialmes, ou aucun d'euls par autre cause, que pur la guerre des ditz Rois; mais les barons de Gascoigne, & de la dite duche de Guyenne, & les autres persones de Gascoigne, de la dite duche, soient banniz ou autres, serront compris es dites trewes, & purront aler & venir de l'une pais en l'autre, durantes les dites trewes; & toutefoiz est l'entencion que les gentz de Flandres puissent seurement aler & demurer en roialme de Fraunce, sanz empeschement ou moleste du counte de Flandres, ou de nul autre; & que ceste article, touchant les marchantz & les marchandises, soit publiez a Paris, & aillours es autres bones villes de Fraunce.

'Item, que nulli des ditz seignurs, ne ne procurera, ne ne ferra procurer par lui, ne par autre, que nulles novelletes ou gref se facent par l'eglise de Rome ou par autres de seint eglise, quel q'ils soient, sur aucun des ditz Rois, lour coadjuteurs, ou aliez, quel qi eux soient, ne sur lour terres, ne de lour subgitz, pur occasion de la guerre, ou par autre cause, ne pur service que les ditz coadjuteurs ou aliez aient fait as ditz Rois, ou aucun des eux; & se nostre seinte piere, ou autres le voillent faire, le deux Rois le destourberont, a lour poair, sanz mal engyn, les dites trewes durantes.

'Item, se par aucun des ditz seignurs, lour gentz, coadjuteurs, ou aliez, aucunes sieges estoient mys en Gascoigne, en la duchee de Guyenne, en Bretaigne, ou Poitou, ou en isles de meer, ou aillours, les sieges se leveront si tost que les trewes serront publiez; & se aucune ville, chastel, forterece, terre, gentz, ou autres biens, soient pris, ou autre chose faite, par nul des dites parties, lour subgitz, ou adherdantz, au contraire des trewes, apres le jour de la date de ces presentes, q' elles feurent acordez & affirmeez, soit devant la publication d'icelles, ou apres, que toutes celles choses, entierement & saunz delai, soient restituez & mises au point qu'elles estoient au jour des trewes accordes & affermeez.

'Item, que droit soit fait, d'une part & d'autre, a touz ceux qui se voudrent pleindre des prisons, qi ont brise lour foiz; & aussi des pais, qi ount grantez certeines sommes de deners, pur avoir pati ou suffrance de guerre, & ne n'ont mye paie les deners; & que sur ceo soient deputez certeins juges, d'une part & d'autre, pur faire droit; touz ceux qui voudrent demander conduyt pur aler, ou pur envoier querre lour prisons, ils eient sauf conduyt pur aler a eaux, a fin q'ils les puissent somonder de tenir lour fois, ou de venir respondre devant les juges dessus ditz; & en mesme la manere soit fait des pais que n'ount mye paie les deniers grantez pur pati ou sufferance, come dit est.

'Item, soient tenues les trewes tant par meer come terre.

'Item, soient les trewes affermez par serement d'une part & d'autre.

'Item, soient publiez les trewes en divers pais as certeins jours, c'este assavoir, en France & en Engleterre dedeinz dis jours, en Gascoigne & en Bretaigne dedeinz xxvi. jours, & en Escotz dedeinz xxx. jours, a conter de la date de ces presentes; & toutefoitz soient tenuz & gardes les dites trewes, en totes terres & en totes pais, du jour q' elles serront fermeez & jureez.

'Item soient deputez certeins juges & gardeins des trewes, d'une part & d'autre; c'estassaver,

'Pur la partie de Fraunce, es partz de Flandres, & de Picardie, le seignur de Moreul mareschal de Fraunce, le seignur de Sechelez governour d'Artoys, le baili d'Amiens; es parties de la Langedoc, & de Poiteu, & de Zaintange, le seigneur de Caumont, & les seneschales du pais de Bretaigne, le seignur de Craon:

'Et pur la partie de Aunglois, en Gascoigne, le seignur de Lebretz & les seneschals du pais; en Poitou, le capitain de Seint Johan, messieur Bertrant de Montferraut capitain de Lesignan; & en Bretaigne, les capitains du pais & messieur Raoul de Caourx; en Flandres & en Picardie, le capitain de Calais & le reward de Flandres.

'Item, en cas que ceux que devient faire, & adrecer, & ramettre les choses, faites contre les trewes, a estat du come dessus est dit, ne facent la chose, ou ne les purroient faire duement, adonque serront juges en y'celle partie,

'Pur les Fraunceys, le duc d'Athenes, le constable, & le mareschal de Fraunce, & messieur Geffrey de Charny;

'Et pur les Anglois, le counte de Lancastre, le conestable, & le mareschal d'Engleterre, messieurs Berthelmu de Burgherssh;

'Tant conjunctement come divisement, a faire droiture & adrecier les mesprises as touz ceux qi se voudrent pleindre d'une part & d'autre.

'Les queles trewes nous,
Guillames evesqes de Norwicz,
Henri counte de Lancastre,
Robert counte de Suffolc, &
Gautiers sires de Manny, pur la partie d'Engleterre;
Et nous, *Hugues evesqes de Laon,*
Johan de Neelle sires d'Offemont,
Geffrey de Charny, &
Robert Dotetout, meistres des arbelestres, pur la partie de France;

avons, en bone foy, sanz mal engin, creancees & jurees en l'alme de nos seigneurs les Rois dessus ditz, come aienz pleine poair depar euls a ceo faire.

'En testmoignance de ceo nous avons seallees ces lettres de noz seals.

'Donez en noz tentes, entre Guynes & Caleys, le Joedy apres la feste Seint Martin; c'estassavoir, le xviii. [*xiii.*] jour de Novembre, l'an de Grace mil trois centz quarant & oyt.

De stapulâ pannorum in regno Angliæ confectorum, apud villam de Caleys per Regem ordinatâ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 E. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, capitaneo villæ suæ de Caleys, salutem. Cum nuper suggesto nobis per quosdam homines villæ nostræ de Caleys, quod ad magnum nostrum proficuum ac meliorationem villæ prædictæ cederet, si stapulam pannorum in regno nostro Angliæ confectorum, & ad partes exteras traducendorum, apud eandem villam exnunc tenendam, concederemus, & ob hoc stapulam illam ibidem ad tempus tenendam, duximus ordinandam; jamque ex clamosâ insinuatione populi nostri ejusdem regni acceperimus, quod ordinatio prædicta tam nobis quam dicto populo nostro, tediosa est admodum & dampnosa, & nobis supplicantis ut ordinationem & concessionem dictæ stapulæ apud dictam villam ulterius tenendæ, factas, velimus propterea revocare:

Nos quod, tam nobis ac dictæ villæ de Caleys quam eidem populo nostro plus expediret fieri volentes, vobis mandamus quod omnes illos dictæ villæ, ad quorum instantiam & prosecutionem dicta ordinatio & concessio per nos aliàs factæ fuerant, vel ad minus quatuor eorum, coram nobis & concilio nostro apud London', citra festum Sancti Matthei Apostoli proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, venire & transmitti faciatis, ostens' ibidem proficuum quod nobis ac dictæ villæ indè jam accidit, & processu temporis evenire poterit: ut nos ex hoc informati, ulterius facere valeamus quod super hoc, de avisamento dicti concilii nostri fore viderimus faciendum.

T. R. apud Westm', primo die Dec'.

Per ipsum Regem & consilium.

Forma concordiæ inter Regem & comitem Flandriæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III. Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 3. d. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi de France & d'Engleterre, & seignur d'Irlande, & nous, Loys contes de Flandres, de Nevers, & de Reth, a toux ceux qi cestes presentes lettres verront & orront, saluz.

Savoir faisons a tous, que come par noz amez & foialx conseillers, assavoir est,

De reverent piere en Dieu Guillame evesque de Norwicz,
Henry conte de Lancastre,
Robert de Ufford conte de Suffolc,
Wauter seignur de Manny, &
Mestre Jehan de Carleton docteur en leys,

commiz & deputes de par nous Roi dessus nomme; &

Henry de Flandres seignur de Mevene, } *nos chiers cousins,*
Sohier signur Dainghien, }
Et Jaqueme de Metteneye, burgois de Bruges,

commiz & deputez depar nous conte dessusdit;

Estant del eage de dyswiit anz & plus, aiantz franke, generale, & liberale poair, disposicion, & aministracion de nostre persone, de noz biens, moebles & nounmoebles, seignories, jurisdictions, & de toutes maneres de drois & avoirs, a nous appartenantz, sanz aucun curateur, nient constrains, ne oppressez par force ne violence, ne par doute de null homme, ne de null rienz du monde, mais de nostre pure, franke, & certaine volente, ne decheu par tendreche de eage, ne par erreur, ne par nulle autre manere, mais euwe bone & longue deliberacion de nous & de nostre noble sage & sain

conseil, & de entier & plain assent & accord de tout nostre dit sage conseil, c'est assaver, des plusurs & de plus sages de nostre linage, & des plusurs & plus sages doctours en loys, & autres clercs & lais de noz terres & seignories, de certeine science de nous & de nostre dit sage conseill, & pour perpetuel profit de nous & noz heirs, de nos successours, & de nostre dit paiis de Flandres, aient este accordez & assentuz certeins poins & articles, pour bone de pais & amiste nourrir, accroistre, & pardurrer a touz joursmais, entre nous, nos paiis, & noz subgitz:

Nous, aintz ycheux pur fermes & aggreables, en tant come a cascun de nous touche, les ratiffions & confermons, en la fourme & manere qui s'ensient:

PRIMEREMENT, que, d'une part & d'autre, toutes rancunes, haynnes, & malivoillances sont pardonnez entre nous, Roi d'Engleterre & conte de Flandres dessusdit, sanz jamais, a nul jour, porter maltalent, ne prendre vengeance, li uns sur l'autre, par fait, ne par pourchaz, ne par manere aucune, en temps avenir.

Item, que nous, Rois d'Engleterre dessusdit, tendrons & accomplirons, feroms tenir & accomplir par nos subgiitz, toutes les grantes, promesses, & convences a cascune, apre li que nous fesimes & promesimes, au dit pais de Flandres, en temps que les alliances entre nous & le dit pais de Flandres furent faitz & accordez.

Item, que nous, contes dessusditz, pardonnons a ceux de Gand & d'Yppre tout ce q' ils ont meffait a nous, & a nos predecesseurs, de temps passe jusques au jourdehuy, sans ent faire loy & justice; & se aucun d'eux, en aucun temps a venir, forfaisist aucune choze, que de ceo ne serroit plus punnys que la loy & fraunchize d'icelle ville contient & requiert.

Item, que les mesmes villes, Gand & Yppre, demorront en leurs francises & libertez aussi franchement comme elles onques furent devant en aucun temps passe.

Item, que le chivalier, escuier, & autre dou pays de Flandres, qui ont este fugitifz & hors dou dit pays avoeques nous conte de Flandres, & qui orez sont r'entriez, soient aussi bien tenuz & obligiez a nous Roi d'Engleterre dessusdit, & as nostrez, & par le meisme manere & serementz que les autres qui sont dou dit pays de Flandres.

Item, que nous, contes de Flandres dessusditz, des hors bannitz de la ville de Bruges par loy & par jugement, en la darraine franke & generale verite, jusques a nombre de treze personnes, a la election dou dit Roi d'Engleterre, & pour l'onour de luy, donrons leurz amneste en jusques a banliue de la ville de Bruges, & auront leurz biens, & venront a leur villes aussi avant, que la loy de la ville le puet soffrir; & se aucuns autre sont bannis ou fors issu, pour oquison dou dit Roi d'Engleterre, sans autre cause raisonnable, auront le meisme grace.

Item, se aucun debat soit ou ait este entre aucuns des villes de Gand & d'Yppre, ou aucune rancune, veille ou noveille, que nous, contes dessusditz, ferons criier nos trieuwes dedens nos villes dessuz dittes, jusques au terme de le Saint Michiel; &, dedens le terme d'icelles trieuwes, pour appaisier les parties en la ville de Gand, nous, contes dessusditz, eslirrons quatre personnes de nostre conseil; & cil de Gande aussi quatre personnes autres, & pour la ville d'Yppre quatre personnes de nostre conseil, & quatre personnes de nostre ville d'Yppre, par la election de nous & de nos gentz d'Yppre en la manere dessusdite; les quelles wyt personnes se poveront en cascune ville loyaument, & en bonne foy, a faire bonne pais & acord entre les parties, sans aucune partie porter outre raisonn & droiture; sauve tous jours la loy de partie, en cas que pais & acors ne fussent faitz entre eux, sicomme dit est.

Item, que cil de Gand & d'Yppre demorront quite & paisvile, des orez en avant, de toutes levees q' il ou aucun de eux ont faites en temps de guerres sur les enemis, ou des biens des fugitiifs & banniz de Flandres, & que de ce q' il ou aucun de eux ont pris & tollu de leurs voisins, amis de nous Roi dessusdit, soit acorde & appaisie entre les parties, par les wyt personnes, en cascun ville, comme dit est; & en cas que acordz & pais ne fussent faitz dedens le temps des dites trewes par eaux, que drois en fust fais a partie, selonc loy & costume d'ycelle ville.

Item, des privileges que cil d'Yppre ont dehuement acquises sur cheux de Poperinghes, nous contes dessusditz, leur aiderons volentres, que il leur soient sauvez & gardez, aussi avant que droitz, loys, & raisons le demandent.

Item, que tout cil que sont fuy es dites de Gand & d'Yppre, en aide de aus, soient de la meisme condicion que cil des dites villes, soient chevalier, esquier, ou autre; exceptez les bannitz par loy & par jugement.

Item, chil de Gande & d'Yppre qui sont banny & fors yssu des dites villes, pour oquison de nos conte dessusdit, ou pour oquison de no trescher seignur & pere, dont Dieux ait l'ame, venront a leurs biens, ensi q' il les troveront, & a leur villes aussi avant que la loy de la ville peut soffrir, & ferront les meismes serementz a nous Roi d'Engleterre dessus dit, comme ont fait li autri.

Item, que cil de Gand & d'Yppre venront a verraye obeissance de nous conte de Flandres dessusdit, comme a leur droit seignur naturel sans moyen, & feront envers nous & nos heirs tout ce que bons subgiitz doivent & sont tenuz de faire; & se aucuns dou paiis de Flandres en temps avenir fust rebelles ou dessobeissantz a nous conte dessusdit, que nous Rois d'Engleterre dessusditz les aiderons a constraindre, en cas que le ditz contes de nous requerroit, & que aveqes ce cheux de Gande & d'Yppre demorront en le alloyance de nous Roys d'Engleterre dessusdit, si comme devant ont fait.

Item, que en toutes les choses dessusdittes, soient sauves toutes les alliances faites entre nous Roi d'Engleterre & les gentz & paiis de Flandres; & ensement soient sauves les alliances que nostre trescher sires & peres de nous conte de Flandres dessusdit, qui Dieu absoille, & nostre paiis de Flandres ont au duc de Brabant & a son pais de Brabant; les queles alliances feurent faites devant les alliances faites entre le dit Roi & nostre dit paiis de Flandres, & les quelles alliances nous contes dessusditz avons promises & confermees.

En tesmoign des choses dessus dites nous, Rois & conte dessus nomme, avons ches lettres faites seeller de nos grantz seaux.

Don' a la Tour de Londres, le disme jour de Decembre, l'an de Grace mil trois chentz quarante wyt.

Concordiæ supradictæ confirmatio.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed III. m. 3. d. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi de France & d'Engleterre & seigneur d'Irlande, faisons savoir a toux ceux qi cestes presentes lettres verront & orront, come par noz amez & foialz conseillers,

Reverent piere en Dieu William evesque de Norwiz,
Henry conte de Lancastre, nostre trescher cousin,
Robert conte de Suffolk,
Wauter seignur de Manny, &
Johan de Carleton, docteur en leys,

commis & deputez, de par nous, d'une part;

Et nobles hommes,

Henry de Flandres, seigneur de Menene, } *chivalers,*
Soyhier seignur Denghien, }
Et Jaqueme Metteneye, bourgois de Brugges,

commis & deputez de la partie nobles & puissant prince Loys conte de Flandres, de Nevers, & de Rechest, d'autre part;

Aient este faits certeins accords & covences entre nous, noz subgitz, & adherens, & le dit conte & son paiis de Flandres, pour bone de pays, & amiste norrir, accroistre, & perdurer a touz joursmaiz, entre nous, Roi & conte, & nos dessusditz paiis, dont plusoures lettres ent sont faites & donez d'une part & d'autre;

Por ce est que nous, aiantz iceux traities, accordz, & covences pour agreeables, desirrans q' en toux cas ils eient ferme, especiale, & perpetuele valour, sanz enfraindre, avons promis, & promettons loialment & en bone foi, par ches presentes lettres, que nous, pur nous & pur noz heirs desore en avant & a touz joursmais, par acheson de persone nulle, ne serrons en aucun lieu encontre le dit conte en armes, ne en autre manere aucune, celeement ne en appert, ne tracterons, ne conseillerons, ne ferrons traitier, ne conseiller, en manere aucune encontre l'estat, honour, ou heritage du dit conte, de ses heirs & successours; sauvez les alliances que nous avons au dit paiis de Flandres.

En tesmoignance de ce, nous avons fait sealler ches lettres de nostre grant seal.

Don' a nostre Tour de Londr', le disme jour de Decembre, l'an de Grace mill trescentz quarante & ouzisme.

De sacramento Johannis de Ufford', archiepiscopi Cantuar'.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 2. d. in Turr. Lond.

IN Dei nomine, Amen. Per præsens publicum instrumentum cunctis liqueat evidenter, quod ab incarnatione Domini, secundum cursum & computationem ecclesiæ Anglicanæ, millesimo, trescentesimo, quadragesimo octavo, indictione secundâ, pontificatûs sanctissimi in Christo patris & domini, domini Clementis, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno septimo, die quartadecimâ mensis Decembris, reverendus vir, magister Johannes de Ufford, electus Cantuarien' ecclesiæ confirmatus, coram excellentissimo principe, domino Edwardo, Dei gratiâ, illustri Rege Angliæ & Franciæ, in mei notorii publici & testium subscriptorum præsentiâ personaliter constitutus, fidelitatem suam pro temporalibus archiepiscopatûs Cantuar', in talibus consuetam, dicto excellentissimo principi, sub formâ & verbis Gallicis, in quâdam cartulâ papireâ, quam idem dominus electus in manu suâ tunc gestabat, insertis; & de vo-

luntate spontaneâ ejusdem electi, per venerabilem patrem dominum Willielmum, Dei gratiâ, Wynton' episcopum, coram dicto excellentissimo principe etiam ibidem personaliter constitutum, quem dictus dominus electus in ea parte organum constituit, votis suæ publicè perlectis, præstitit, & vallavit eandem ad Sancta Dei Evangelia, per eum inspecta & etiam osculata, solito juramento: & renunciavit tunc ibidem publicè & expressè quibuscumque verbis in bullis apostolicis, super suâ provisione archiepiscopatûs prædicti contentis, dicto domino Regi, seu juri suo in eâ parte præjudicialibus, prout in dictâ cartulâ papireâ expressè continetur, cujus tenor dinoscitur esse talis.

'Jeo serrai foial & loial, & foi & loiaulte portrai à vous, mon seigneur, & a voz heirs Rois d'Engleterre, & loialment frai, & counstrai les services duez de les temporaltez de l'ercevesche de Caunterbirs, queulx jeo cleym tenir de vous, mon seignur, & les quelx vous me ore rendez, si meit Deux & ses seintz, renunciant totes maners des paroles contenues en mes bulles que sount prejudicials à vous & à votre droit, mon seignur, & enpriant les ditz temporaltez de votre grace, mon seignur.'

Acta sunt hæc in camerâ regiâ infra Turrim London' situatâ,
Præsentibus, egregiis viris,
Dominis, Bartholomeo de Burgherssh, & } *militibus;*
Johanne Darcy,
Dominis Thomâ de Brembre, canonico Lincoln';
David de Wollore, & } *clericis;*
Magistro Andrea de Ufford,
Testibus ad præmissa vocatis, sub anno Domini, indictione, pontificatu, mense, die, & loco prædictis.

Ego Johannes de Beautre clericus Wygorn' dioc', publicus apostolicâ auctoritate notarius, supradictæ fidelitatis præstationi, juramenti emissioni, dictorumque præjudicialium verborum, prout subscribitur, renunciationi, necnon omnibus & singulis præmissis, supradictis, anno Domini, indictione, pontificatu, mense, die & loco, unà cum præscriptis testibus, præsens fui, eaque sic fieri, vidi & audivi, scripsi & in hanc publicam formam redegi, meoque signo consueto signavi, de visu dicti excellentissimi principis, & domini electi, supradictorum.

De temporalibus archiepiscopatûs Cantuariæ.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Pat. 22 Edw. III. p. 3. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Johanni Cook, magistro Johanni de Langetoft, & Johanni Pount, custodibus temporalium archiepiscopatûs Cantuar' vacantis, & in manu nostrâ existentis, salutem.

Cum dominus Summus Pontifex ecclesiæ cathedrali Cantuar', per mortem bonæ memoriæ Johannis nuper archiepiscopi, loci illius pastoris solatio destitutæ, de personâ reverendi viri magistri Johannis de Offord, decani Lincoln', provideril, & ipsum in archiepiscopum loci illius præfecerit & pastorem, sicut per litteras ipsius domini Summi Pontificis bullatas, nobis indè directas, nobis constat, ac præfatus præfectus omnibus & singulis verbis in dictis litteris contentis, nobis, seu juri coronæ nostræ, præjudicialibus, spontè, palam & expressè renunciaverit, & super hoc gratiæ nostræ humiliter se submiserit:

Nos, ęo prætextu volentes præfato præfecto gratiam in hac parte facere specialem, cepimus fidelitatem ipsius præfecti, & temporalia archiepiscopatûs prædicti de gratiâ nostrâ, & non virtute dictarum litterarum, restituimus eidem:

Et ideò vobis mandamus, quod eidem præfecto temporalia archiepiscopatûs prædicti quæ in custodiâ vestrâ ex commissione nostrâ existunt, sine dilatione, liberetis in formâ prædictâ; volumus enim vos indè erga nos exnunc exonerari.

T. R. apud Turrim London', xiiii. die Dec'.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis tenentibus de archiepiscopatu prædicto, quod eidem præfecto, tanquam archiepiscopo & domino suo in omnibus quæ ad archiepiscopatum prædictum pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste ut supra.

Et mandatum est Reginaldo Sauvage, escaetori Regis in comitatu Kanc', quod eidem præfecto temporalia archiepiscopatûs prædicti, cum pertinentiis, in ballivâ suâ liberet, in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de hujusmodi temporalibus in comitatibus subscriptis præfato præfecto liberandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Rogero Daber, esc' Regis in com' Surr' & Sussex.

Willielmo de Middelton, escaetori Regis in com' Norff' & Suff'.

Willielmo Bret, esc' Regis in com' Essex', Hertf', & Midd'.

Johanni Laundels, escaetori Regis in com' Oxon' & Berk'.

Thomæ de Rokeby, esc' Regis in com' Ebor'.

Willielmo Croiser, esc' Regis in com' Buk'.

Pro hominibus de Scotia, de non molestando contra treugas.

A. D. 1348. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 5. d in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, ballivis villæ de Scardeburgh, salutem.

Cum nuper, certis de causis, concesserimus hominibus de Scotiâ, adversariis nostris, treugam sive sufferentiam guerræ, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturam, dum tamen dicti adversarii eandem treugam sive sufferentiam, ex parte suâ firmiter teneant & observent, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus, quod vos, treugæ sive sufferentiæ prædictæ ignari, quandam navem de Middilsburgh in Selandiâ, vocatam Palmedav, undè Johannes Ryse de Middilsburgh est magister, quibusdam bonis & mercimoniis hominum de dictâ terrâ Scotiæ carcatam, in portum villæ vestræ prædictæ, per maris intemperiem, agitatam, arestastis, & eam, unà cum bonis & mercimoniis prædictis ac marinariis, in eadem navi existentibus, sub aresto detinetis, contra formam treugæ seu sufferentiæ supradictæ;

Nos, volentes treugam sive sufferentiam, per nos sic concessam, inviolabiliter observari, vobis mandamus, quod si marinarii, navis, ac bona & mercimonia prædicta, occasione præmissâ, & non alia, per vos arestata fuerint, ut est dictum, tunc ipsos marinarios, unà cum navi, ac bonis & mercimoniis prædictis, sine dilatione aliquâ dearestari faciatis; ipsos, contra formam treugæ seu sufferentiæ prædictæ, non molestantes in aliquo seu gravantes.

Teste Rege, apud Westm', xix. die Decembris.

Per concilium.

De parliamento, propter subitam plagam pestilentiæ mortalis, prorogato.

A. D. 1349. An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, W. eâdem gratiâ, episcopo Wynton', salutem.

Licet nuper, pro magnis & arduis negotiis, nos & statum regni nostri Angliæ concernentibus, quoddam parliamentum nostrum, apud Westmonasterium, ad diem Lunæ, proximum post festum Sancti Hilarii, proximò futurum, teneri ordinaverimus, & vobis mandaverimus quod, in propriâ personâ vestrâ, ad dictos diem & locum interessetis, nobiscum, & cum cæteris prælatis, magnatibus, & proceribus dicti regni, super dictis negotiis tractaturi, vestrumque consilium impensuri;

Quia tamen subita plaga pestilentiæ mortalis in loco prædicto, & aliis partibus circumvicinis, adeò indies invalescit, quod de securo accessu hominum ad locum illum formidatur admodum hiis diebus;

Et proindè, ac etiam ob alias certas causas evidentes, parliamentum prædictum usque ad quindenam Paschæ, proximò futuram duximus prorogandum, per quod ad locum illum, ad dictum diem Lunæ, accedere vos non oporteat istâ vice;

Vobis nichilominus, in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungendò, mandamus quod, quacunque excusatione cessante, apud dictum locum Westmonasterii, ad Quindenam prædictam, in propriâ personâ vestrâ, absque procuratore faciendo, intersitis, nobiscum, ac cum dictis prælatis, magnatibus, & proceribus dicti regni, super dictis negotiis tractaturi, vestrumque consilium impensuri: & hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac expeditionem negotiorum nostrorum prædictorum, diligitis, nullatenus omittatis;

Præmunientes priorem & capitulum ecclesiæ vestræ Sancti Swithini Winton', ac archidiaconos, totumque clerum vestræ diœcesis, quod iidem, prior & archidiaconi, in propriis personis, ac dictum capitulum per unum, idemque clerus per duos procuratores idoneos, plenam & sufficientem potestatem ab ipso capitulo & clero habentes, prædictis die & loco intersint, ad consentiendum hiis quæ tunc ibidem, de communi concilio ipsius regni nostri Angliæ, Divinâ favente Clementiâ, contigerit ordinari.

Scituri pro certo quod, attentâ dictorum negotiorum arduitate, procuratores aliquos pro vobis, seu ex parte vestrâ, ad Quindenam prædictam, admittere, seu absentiam vestram excusatam habere, nolumus ullo modo.

Teste Rege, apud Westm', primo die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De capitaneo villæ de Caleys constituto.

A.D. 1349. An. 22 Edw. III.

Rot. Franc. 22 Ed. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni de Bello Campo, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem villæ nostræ Calesiæ, in regno nostro Franciæ, quamdiù nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos villam prædictam ad opus nostrum salvò custodiatis, *&c. prout supra de datâ, i. Sept', an' xxi.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Januarii.

De proclamatione faciendâ.

A.D. 1349 An. 22 Edw. III.

Claus. 22 Edw. III. p. 2. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia circa diversa negotia, nos & statum regni nostri Angliæ concernentia, sumus indies multipliciter occupati, volumus quod quilibet, negotia, tam communem legem regni nostri Angliæ quam gratiam nostram specialem concernentia, penes nosmet ipsos habens, exnunc prosequenda, eadem negotia, videlicet, negotia ad communem legem penes venerabilem virum electum Cantuar' confirmatum, cancellarium nostrum, per ipsum expedienda, & alia negotia de gratiâ nostrâ concedenda, penes eundem cancellarium, seu dilectum clericum nostrum custodem sigilli nostri privati, prosequantur;

Ita quod ipsi vel eorum petitiones negotiorum, quæ per eos, nobis inconsultis, expediri non poterunt, unà cum avisamentis suis, indè ad nos transmittant vel transmittat, absque aliâ prosecutione penes nos indè faciendâ; ut, hiis inspectis, ulterius præfato cancellario seu custodi indè significemus velle nostrum; & quod nullus alius hujusmodi negotia penes nosmet ipsos decætero prosequatur:

Vobis præcipimus, quod statim, visis præsentibus, præmissa omnia & singula in civitate prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari faciatis, in formâ prædictâ.

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Langele, xxiii. die Jan'.

Per ipsum Regem.

Potestas tractandi cum Karolo IV. Imperatore.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Pat. 23 Edw. III. p. 1. m. 31. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate probatâ & circumspectione providâ, nobilis viri, illustris Willielmi marchionis Juliacensis, affinis nostri carissimi, plenariè confidentes, ad tractandum, super sponsalibus, seu matrimonio inter serenissimum principem, Karolum Romanorum Regem, &, carissimam filiam nostram, Isabellam, disponente Domino, contrahendis, ac super dote, dotalitio, & donatione propter nuptias, cæterisque, hujusmodi matrimonium seu sponsalia concernentibus, ipsum marchionem nostrum procuratorem & nuncium nostrum constituimus specialem;

Ratum habentes & gratum quicquid idem marchio, nostro nomine, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', primo die Februarii.

UNIVERSIS, *&c. ut supra usque ibi* specialem *& tunc sic,* volentes gratum habere quod idem marchio hujusmodi tractatum, nostro nomine, faciat, & nos plenè certificet, cum sibi expedire videbitur, quid invenerit & fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste ut supra.

De commissariis, ad innovationes sacramentorum Flandrensium exigendum & recipiendum.

A.D. 1349. An 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Ed. III. m. 11. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectione providâ & fidelitate probatâ dilectorum & fidelium nostrorum, Richardi Talbot senescalli nostri, magistri Johannis de Carleton legum doctoris, & Stephani de Cosington militis, pleniùs confidentes, ad innovationes sacramentorum fidelitatis, nobis per capitaneos, burgimagistros, advocatos, consules, probos homines, & alios habitatores villarum de Gandavo, Bruges, & Ipre, & aliarum villarum, & locorum, in partibus Flandriæ, alias factorum, vice & nomine nostro exigendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ nobis, vel pro nobis, in hâc parte fieri debeant, faciendum & complendum, præfatis, senescallo, Johanni, & Stephano, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid prædicti, senescallus, Johannes, & Stephanus, vel duo eorum, pro nobis, & nomine nostro, fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', v. die Februarii.

De prædictis, ad sacramenta omnium, extra partes Flandriæ bannitorum, similiter exigendum & recipiendum.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Ed. III. m. 11. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, *&c. ut supra usque ibi* confidentes *& tunc sic,* ad sacramenta omnium & singulorum, extra partes Flandriæ bannitorum, relegatorum, sive deportatorum, necnon aliorum earumdem partium, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, qui hactenus hujusmodi sacramenta nobis non fecerant, nostro nomine exigendum & recipiendum, juxta formam concordiæ, nuper apud Caleys initæ & concordatæ, & ad omnia alia & singula, quæ in hâc parte necessaria fuerint vel oportuna, faciendum & complendum, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes, *&c. ut supra.*

Dat' ut supra.

De conductu, pro nunciis super deliberatione David de Brus.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Scot. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabilis pater, Willielmus episcopus Sancti Andreæ, & quidam alii de Scotiâ, in nuncium ad nos, pro tractatu nobiscum & cum concilio nostro, super deliberatione David de Brus, fratris nostri, in Turri nostrâ London' existentis, viis & modis, quibus meliùs expedire videbitur ineundo & habendo, sint venturi:

Suscepimus ipsum, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Langele, xxv. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimiles commissiones habent subscripti, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; videlicet,
Adam episcopus Breughyn,
Thomas de Fyngaske, episcopus de Cateneys.
David de Lindsay, dominus de Crauford.
Robertus de Erskeyn.
Willielmus de Meldrome.

Consimiles litteras Regis de conductu habent,
Willielmus Sancti Andreæ, Adam Brechynensis, & Thomas Cathanensis, } *episcopi, de Scotiâ,*
David de Lyndesay, dominus de Crauford,
Robertus de Erskyn, &
Willielmus de Meldrum,
usque ad festum Omnium Sanctorum, proximò futurum, duraturas.
Per ipsum Regem & concilium.

De potestatibus, ex parte Franciæ, ad tractandum super treugis & pace.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

PHILIPPUS, Dei gratiâ, Francorum Rex, universis, præsentes literas inspecturis, salutem.

Notum facimus quod, quia in tractatu, habito inter gentes nostras pro nobis ex unâ parte, & gentes adversarii nostri Regis Angliæ pro ipso ex alterâ, super treugis, inter nos & ipsum Regem Angliæ, pro nobis & sibi adhærentibus, nostrisque & suis benivolis & subditis, ultimò captis, certoque tempore duraturis, inter alia extitit concordatum, quod certi & solennes nuncii pro parte nostrâ, certique & solennes nuncii pro parte dicti adversarii nostri, certis locis & diebus convenient ad tractandum, prout hæc & alia in literis, super hoc factis, pleniùs continetur;

Ea, quæ in tractatu treugarum prædictarum concordata extiterunt, volentes, in quantum ad nos pertinet, exequi fideliter & compleri, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,
Archiepiscopi Rothomagensis, &
Episcopi Landavensis,
Ducisque Athenarum, consanguinei nostri,
Necnon, *Odonis de Fontenaio, decani Nivernensis,*
Dominorumque, *De Offemonte, De Mirolio & De Triangulo,* } *consiliariorum nostrorum,*
plenam fiduciam obtinentes;

Ipsos, ad conveniendum pro nobis, diebus & locis, super hoc ut dictum est, concordatis, tractandumque, paciscendum, pacificandum, transigendum, & concordandum, nostro nomine, & pro nobis, cum prælatis & aliis, ad hoc per dictum Regem Angliæ deputatis, seu deputandis, de & super quibuscumque dissensionibus, debatis, & controversiis, inter nos & eundem adversarium nostrum ortis & motis hinc indè, necnon de & super finali pace, novis treugis, treugarum prorogatione, & amicitiis perpetuis, inter nos & supradictum nostrum adversarium ineundis;

Et ea, quæ sic tractata, pacificata, pacta, transacta, & concordata extiterint, securitate quacumque firmandum & vallandum, observationemque & complementum eorum pro nobis & in animam nostram jurandum;

Et securitatem, quæ nobis super hoc fiet, stipulandum & recipiendum, omniaque alia & singula, quæ in præmissis & circa præmissa necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, & quæ nos faceremus & facere possemus si præsentes essemus, faciendum, etiam si quæ fuerint quæ mandatum exigant speciale;

Dictis sex consiliariis nostris, quinque, quatuor, & tribus eorum, quorum tamen alterum dictorum archiepiscopi & episcopi unum esse volumus, plenariam concedimus & committimus, tenore præsentium, potestatem;

Promittentes nos, pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habere perpetuò quicquid per prænominatos sex consiliarios nostros, quinque, quatuor, aut tres eorum, quorum alterum dictorum prælatorum unum esse volumus, ut præfertur, in præmissis & præmissorum singulis, actum factumve fuerit sive gestum.

In cujus rei testimonium, sigillum nostrum secretum, in absentiâ cancellarii nostri, nunc in remotis agentis, præsentibus duximus apponendum.

Datum apud Fontem Bliandi, viii. die mensis Martii, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo octavo.

Per dominum Regem.

Blanchet.

Dors.—Procuratorium domini Philippi de Valesio, ad tractandum.

De parliamento, propter pestilentiam invalescentem, ulterius prorogato.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.
Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, R. eâdem gratiâ, episcopo London', salutem.

Cum nos nuper parliamentum, quod ad diem Lunæ, proximum post festum Sancti Hillarii, proximò præteritum, apud Westmonasterium summoneri fecimus, prætextu pestilentiæ mortalis, in loco prædicto tunc regnantis, usque ad quindenam Paschæ, proximò futurum, duxerimus prorogandum;

Et quia dicta pestilentia mortalis in dicto loco Westmonasteriensi, ac in civitate London', ac aliis locis circumviciniis, graviùs solito invalescit, quod dolenter referimus, per quod accessus magnatum & aliorum nostrorum fidelium ad dictum locum nimis periculosus foret verisimiliter hiis diebus, parliamentum prædictum, ex causâ prædictâ, & ob certas alias causas evidentes, usque ad novam præmunitionem, per nos indè faciendum, duximus prorogandum.

Vobis significantes quod ad locum prædictum, causâ parliamenti prædicti, quousque per nos de novo præmuniti fueritis, vos accedere non oportet.

Teste Rege, apud Westm', x. die Martii.

Consimilia brevia diriguntur archiepiscopo Ebor', cæterisque prælatis, magnatibus & proceribus, sub eâdem data.

De potestatibus, ex parte Regis Angliæ, ad tractandum super treugis & pace ineundis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.
Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c. salutem.

Noveritis quod, cum in treugis, per venerabilem patrem,
Willielmum Norwicensem episcopum,
Henricum comitem Lancastriæ, consanguineum nostrum,
Robertum de Ufford, comitem Suffolciæ,
Walterum de Manny, militem, &
Magistrum Johannem de Carleton, legum doctorem,
nomine nostro, & pro parte nostrâ;

Ac, venerabilem patrem,
Hugonem episcopum de Laon,
Johannem de Nelle, dominum d'Offemond,
Galfridum de Charny, &
Robertum Doteiout, magistrum arbalistariorum,
nomine adversarii nostri Franciæ, & pro parte suâ:

Ultimò initis, usque primum diem mensis Septembris, proximò futurum, duraturis, inter alia, sit concordatum, quod certi solempnes nuncii, ex parte nostrâ, apud Calesium, & alii solempnes nuncii, ex parte dicti adversarii nostri, apud Boloniam, die Dominicâ, in medio Quadragesimæ, proximò futuræ, sub & in certis formâ & terminis, in eisdem treugis comprehensis, ad tractandum conveniant;

Nos, ea, quæ sic in treugis illis concordata sunt, volentes, quantum ad nos attinet, fideliter observari, ac de fidelitate & circumspectione prædicti episcopi Norwicensis, &, dilectorum & fidelium nostrorum,
Willielmi de Bohun, comitis Norhamptoniæ, consanguinei nostri,
Willielmi de Clynton, comitis Huntyngdoniæ,
Prioris Roffensis,
Reginaldi de Cobham,
Roberti de Burghcher, ac præfati
Magistri Johannis de Carleton,
plenius confidentes;

Ad tractandum, paciscendum, pacificandum, transigendum, & concordandum pro nobis, & nostro nomine, cum prælatis, magnatibus, & aliis, per dictum adversarium nostrum ad hoc deputandis, super quibuscumque controversiis, dissensionibus, & debatis, inter nos & dictum adversarium nostrum hinc indè motis;

Necon de pace, & prorogatione treugarum, ac ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsum adversarium nostrum ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata, pacta, pacificata, transacta, & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Ac securitatem, quæ nobis fieri debet, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula, quæ in hac parte necessaria vel oportuna fuerint, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale;

Eis, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, quorum præfatum episcopum Norwicensem unum, & alterum comitum prædictorum alium, esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x. die Martii.

UNIVERSIS, præsentes litteris inspecturis, &c. *ut supra usque ibi,* hinc indè motis, *& tunc sic,* necnon de finali pace ac ligis, *&c. ut supra.*
Dat' ut supra.

De protectione pro episcopo Norwicensi, & aliis secum ad partes transmarinas profecturis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

WILLIELMUS episcopus Norwycen', qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ ' Volumus usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas,' pr', &c.

T. R. apud Westm', xii. die Marc'.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato episcopo in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturi sunt, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ; videlicet,

Robertus Bendeste.
Willielmus de Stoctone,
Ricardus de Hunyngham.
Magister Walterus de Elveden, parsona ecclesiæ de Elveden.
Johannis de Eclis.
Rogerus de Wortham, parsona ecclesiæ de Tittleshale.
Simon Gison, parsona ecclesiæ Sanctæ Margaretæ de Southelmham.
Johannes de Bury, vicarius ecclesiæ de Stoke.

Per testimonium ipsius episcopi.

De Brageriaco & cussione monetæ ibidem, comiti Lancastriæ concessis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos nuper, attentis gratis obsequiis, per consanguineum & fidelem nostrum carissimum, Henricum comitem Lancastriæ nobis impensis, de gratiâ nostrâ speciali, auctoritate nostrâ regiâ, & ex certâ scientiâ;

Dederimus & concesserimus eidem comiti, & suis hæredibus masculis, ex ipso legitimè procreatis, aut procreandis, castrum, villam, & locum de Brageriaco, diœcesis Petragoricensis;

Concesserimus, insuper, de gratiâ nostrâ speciali, auctoritate nostrâ regiâ, & ex certâ scientiâ, dicto comiti, & hæredibus masculis, de suo corpore, ut prædicitur, procreatis, cussionem monetæ in dicto loco, sic quod ipsi in eodem loco monetam cudere possint, seu cudi facere, prout sibi visum fuerit faciendum, emolumentumque cussionis ipsius monetæ suum remaneat & ad ipsorum utilitatem commodè convertatur:

Ita tamen quod moneta illa, sic ibidem cudenda, sit ita fortis, aut fortior monetâ nostrâ partium prædictarum.

Salvâ & retentâ in præmissis, omnibus & singulis, nobis & hæredibus nostris fidelitate & homagio, cavalcatâ & resorto, nobis pertinentibus in hâc parte; prout in cartâ nostrâ, præfato comiti indè confectâ, pleniùs continetur;

Nos, volentes eidem comiti gratiam uberiorem facere in hâc parte, damus & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, dicto comiti quod ipse & hæredes sui prædicti habeant cognitionem assaiæ monetæ prædictæ, ac punitionem omnium & singulorum, tam criminaliter quam civiliter, in cussione ejusdem monetæ delinquentium.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Martii.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est senescallo Regis Vasconiæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, vel ejus locum tenenti, quod ipsum comitem, & hæredes suos, cognitionem assaiæ monetæ prædictæ, ac punitionem omnium & singulorum, tam criminaliter quam civiliter, in cussione ejusdem monetæ delinquentium, habere permittat juxta tenorem literarum Regis prædictarum.

Teste ut supra.

Per idem breve.

De dissensionibus in universitate Oxon' motis, pacificandis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, Johanni Wylyot, salutem. Cum, ut accepimus, graves & enormes dissensiones super ultimâ electione cancellarii universitatis Oxon', inter magistros & scolares ejusdem universitatis sint exortæ, eo quod quidam complices tui, contra statuta & consuetudines ejusdem universitatis, te in cancellarium ejusdem universitatis nominarunt; prætextu cujus nominationis, & non electionis, sic de te factæ, tu auctoritatem & jurisdictionem cancellarii assumens, nonnullos ejusdem universitatis absque processu debito incarcerari; & magistrum Robertum Ingram procuratorem universitatis prædictæ, ac quosdam alios banniri fecisti; quidamque alii per complices tuos in magnâ multitudine congregatos, nequiter interfecti, quidam etiam graviter vulnerati, existunt; quampluraque alia mala ibidem indies perpetrantur, in pacis nostræ læsionem, & populi nostri turbationem & terrorem, ac universitatis prædictæ adnullationem & subversionem manifestam; undè intimius conturbamur:

Nos, pacem nostram illæsam, ut tenemur, conservare, ac universitatem prædictam in pace & quiete nostris temporibus confovere cupientes, tibi, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, districtiùs quo poterimus inhibemus, nè conventiculas, confœderationes, seu congregationes, aut aliqua alia, per quæ pax nostra lædi, aut populus noster, seu universitas prædicta, terreri vel turbari possit, per te aut complices tuos & fautores, clàm vel palam aliqualiter attemptes, seu attemptare præsumas:

Set ipsum Robertum & alios universitatis prædictæ, absque dampno, seu injuriâ eis inferendâ, in universitate prædictâ in pace morari permittas;

Sciens quod perpetrata in hac parte transire non permittemus impunita;

Propter quæ certos fideles nostros ad universitatem prædictam transmitti ordinavimus, ad investigandum, inquirendum & sentiendum originem & suscitationem omnium præmissorum, & quæ indè facta fuerint, & per quos, ob quam causam, ubi, quo tempore, qualiter & quo modo; & ad dissensiones & debata prædicta sedandum & pacificandum, & ad omnia quæ per ipsos in hac parte facta fuerint, nobis celeriter reportandum;

Ut, hiis nobis expositis, ulterius indè faciamus quod de avisamento concilii nostri fore viderimus faciendum.

T. R. apud Westm', ii. die Aprilis.

Per cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eâdem datâ; videlicet,
Philippo de Codeford.
Willielmo Hayes.
Roberto de Wotton.
Ricardo de Bylyngham.

Super prædictis dissensionibus.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, Johanni Wylyot, Philippo de Codeford', Willielmo Hayes, Roberto de Wotton, Ricardo de Bylyngham, Michaeli Kelgru, Johanni de Bannebury, Ricardo Wawayn, & Ricardo de Swynheved & eorum cuilibet; salutem.

Cum nuper, ut accepimus, congregatis magistris universitatis Oxon', super electione ultimi cancellarii ejusdem, in loco solito & ad hoc deputato, ob dissensionem & altercationem in eadem electione motas, vos & quidam alii complices vestri, electionem prædictam impedire machinantes, à loco prædicto prosilistis, & communem cistam ejusdem universitatis, in quâ commune sigillum universitatis illius fuerat repositum, vi & armis fregistis; & idem sigillum, denarios, libros & alia quamplura bona, in eadem cistâ inventa, cepistis, & quo voluistis, asportastis, & aliàs voluntatem vestram inde temerè fecistis, & alia enormia, in præjudicium libertatis universitatis illius, perpetrastis minus justè & contra pacem nostram;

Mandaverimus certis fidelibus nostris quod de præmissis inquiri faciant plenius veritatem, vobis & cuilibet vestrum, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus firmiter injungentes, quod dictum sigillum;

Ac omnia alia per vos & complices vestros sic ablata, in dictâ cistâ, sub sigillis magistrorum Thomæ de Stretford & Roberti Ingram, procuratorum universitatis prædictæ, & cum duobus, vel tribus aliis sigillis autenticis fideliter recludi, & dictam cistam sic signatam, ad locum solitum reduci faciatis;

Ita quod nullus vestrûm, nec aliquis alius dicto sigillo nullatenus utatur, quousque de eo quod per inquisitionem hujusmodi inveniri contigerit, nobis constiterit, vel saltem hujusmodi dissensiones, ut prædicitur, motæ, per viam pacis, vel aliàs integraliter sopiantur.

T. R. apud Westm', ii. die Aprilis.

Per cons'.

De potestate tractandi super treugis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes litteras inspecturis, Edwardus, &c.

Sciatis quod nos, de fidelitate probatâ & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilis patris Willielmi Norwycen' episcopi,
Willielmi de Bohun comitis Norht', consanguinei nostri,
Willielmi de Clynton comitis Huntyngdon',
Prioris Roff',
Reginaldi de Cobham,
Roberti de Burghcher, ac
Magistri Johannis de Carleton, legum doctoris,

plenius confidentes;

Ad tractandum, conveniendum, concordandum & componendum pro nobis & nostro nomine, cum prælatis, magnatibus & aliis per adversarium nostrum Franciæ, seu nomine & ex parte ipsius, deputatis vel deputandis, super prorogatione treugarum inter nos & dictum adversarium nostrum ultimò initarum, faciendâ;

Necnon novis treugis inter nos & ipsum adversarium nostrum, si præfatis fidelibus nostris expedire videatur, ineundis;

Et ad ea quæ sic tractata, conventa, concordata & composita ac prorogata fuerint, quacumque securitate pro nobis & nostro nomine valandum & firmandum, ac securitatem quæ nobis in hac parte fieri debet, stipulandum & recipiendum;

Et omnia alia & singula quæ in hac parte necessaria vel oportuna fuerint, faciendum & expediendum;

Etiam si mandatum exigant speciale, eisdem fidelibus nostris, sex, quinque, quatuor, tribus & duobus eorum, quorum præfatum episcopum Norwycen' unum, & alterum comitum prædictorum alium esse volumus, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

In cujus, &c.

Dat' apud Langele, xiii. die Aprilis.

De prisonibus in civitate Baion', usque castrum ejusdem civitatis restituendis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, majori, centum paribus, & toti communitati civitatis nostræ Baion', salutem.

Quia à nonnullis didicimus quod, licet à tempore cujus contrarii memoria non existit, omnes prisones infra civitatem prædictam & jurisdictionem ejusdem capti, prisonæ nostræ infra castrum nostrum civitatis illius mancipari consueverint, ibidem moratur' quousque indè secundum foros & consuetudines partium prædictarum essent deliberati:

Vos tamen jus nostrum regium in hac parte vobis præsumptuosè allicientes, quandam prisonam, tempore quo Petrus de Puyana major dictæ civitatis extitit, in eâdem civitate de novo construi, & ibidem omnes prisones, qui in prisonâ nostrâ castri prædicti de jure, ut præmittitur, imprisonari debent & solent, imprisonari & detineri fecistis, & adhuc facitis, in nostri dampnum & contemptum, ac exhæredationis periculum manifestum;

Nos, hujusmodi dampno & exhæredationi præcavere volentes, prout decet, vobis districtius injungendo mandamus, quod statim visis præsentibus, dictam prisonam de novo sic constructam penitus amoveri, & dictos prisones ad prisonam nostram prædictam, prout jus exigit, reddi faciatis, in eadem moraturos quousque de eis justicia facta fuerit, prout antea fieri consuevit;

Et si causa legitima, quare id facere minimè debeatis, tunc aliquem probum plenâ potestate à vobis suffultum, ad nos in Angliam transmittatis, nos & concilium nostrum ibidem de causâ illâ plenius instructur', & ad faciendum & recipiendum quod jure fuerit in præmissis;

Et hoc sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xv. die Aprilis.

Forma treugæ, à primo die Septembris, usque Pentecosten, anno MCCCL. prorogatæ, ac interea de pace coram Papa tractandâ.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Franc. 23 Edw. III. m. 9. & 9. d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux, qui ces presentes lettres verront;

Guilliames evesque de Norwicz,
Guille de Clintone, conte de Huntyngdon,
Renaud de Cobham, &
Johan priour de Roucestre,

Et nous, *Hugues evesqe de Laon,*
Johan de Neelle sires Doffomont,
Bernard sires de Morveil,
Oudart de Fontenay doyen de Nouers,

aienz plein poer, pur noz seignours les Roys d'Engleterre & de France, pur parfaire les choses a dessouz escriptes, salutz.

Come es trewes, derrenierement prises c'estassavoir, le tresieme jour du moiz de Novembre, l'an mil' CCC. quarante, & huit, entre les messages de noz ditz seignurs, les queles treues doivent durer jusques au premer jour du moiz de Septembre, a heure de soleil levant, l'an mil' CCC. quarante & neuf, feust & soit, entre les autres choses, expressement contenu, que le Dymenche de la mi caresme, derreinement passe, les messages de la partie du Roi d'Engleterre serroient a Caleys, & ceux de la partie du Roi de France seroient a Guyenes, pur acorder & traiter, s'il pleisoit a nostre Seigneur, de bone pais a toujoursmaiz entre les ditz Rois, & pur ce nous depar eaux aiomz este envoiez as ditz lieus, & plusurs fois este assemblez en lieu acoustume a traiter & parlementer sur ceo, finalement, apres plusures traites;

Nous, consideranz que soit, & grant chose serroit, de mettre telle & si grant bosoigne a bone & parfaite fin par nous, ou autres messages de noz ditz seigneurs, si n'estoit par un bon & grant moienneur, confianz aussi du bien & loyaulte de nostre seint pere le Pape, & que par son sens & discrecion l'ent peut, & pourra mieux & plustost vener a bon traictie de pais, que par nul autre, a l'honeur de Dieu, de nostre dit seint pere, & de l'eglise, avoms acorde, de commun assentement, que, depar noz ditz seignurs, serront envoiez, devers y celui nostre seint pere à Avignon, ou la ou il sera, certains messages, qui auront plein poer, chescon de la partie de son seigneur, de traicter en sa presence, & de faire & acorder totes choses, que profitables seront a vener a bone pais, en tele manere, come le feroient & purroient faire noz ditz seigneurs, si presentz y estoient;

Et seront les ditz messages, en la manere que dit est, devers nostre dit seint pere le jour de la Toussainz, prochainement venant, a plus tart, pur tractier & acorder ainsi que dessus est dit.

Et pur ceo parfaire & acomplir, au pleisir de nostre seigneur, & de toute Cristiente, & pur noz ditz seigneurs, nous, de commun assentement, les dictes treues, qui devient durer jusques au dit premer jour du dit moiz de Septembre, come dit est, avomz prorogue jusques au jour de la Pentecoste, l'an mil' CCC cinquante, & ycelles treues, se mestier est, prises & acordes de nouvel, & pur les ditz Roys, a durer jusques au dit jour de Pentecost, souz les formes, manieres, & condicions qui s'ensuient:

Primerement, qui les treues soient prises pur les deux seigneurs Roys de France & d'Engleterre, *&c. prout de datâ xiii. Nov' an' xxii, usque hæc verba; viz.*

Item, soient publiez les treues en France, en Engleterre, en Bretaigne, en Escoce, & la ou il appartendra, dedenz le jour de la Magdalene a plus tart; &, toutfoitz soient tenues & gardes les dictes treues, *&c. prout de præfatâ datâ usque hæc verba; viz.*

Item, a fin que les dictes trues soient tenues & gardez entierment, sanz enfraindre, les capitaines de Calays, de Merc, & de Oye, de Seint Osmer, de Bologne, de Guynes, & de la Montoire, & lours leustenanz, jureront, toutz ensemble, l'un en la presence de l'autre, en leu acoustume a parlementer, entre Guynes & Calays, dedenz un moiz apres la date de cestes presentes lettres, as Seintz Evangelles de Dieu, touche le livre, q'il tendront & gardront, & ferront garder & tener leaument les dictes treues par eaux, & toutz lours subgez, de point en point, sanz mal engyn, & sanz fraude;

Et que toutz ceaux, qui les dictes treues enfrandroient, & voudroient enfrandre les dictes treues en aucun manere, il ne recevront, ne tendront, en lour poer, ou deport; & que toutz les malfaitz, que, duranz les dictes treues, seront faites contre la forme d'icelles, il ferront adrescer duement & pleinement: & ferront restituer toutz les partes & damages, a tout lour poer, saunz favour ou desport aucun.

Item, si entre les capitaines de Calays, de Merc, & de Oye, d'une part, & ceaux de Seint Osmer, de Bologne, de Guynes, & de la Montoire, d'autre part, estoit debat ou descord, pur cause des malfaitz, faites au prejudice des treues, encontre la forme & tenour d'icelles, ceaux celuy d'iceaux capitaines, que le dit debat ou descord touchera, seront tenuz, par lour serement, de assembler ovec les capitaines, ou capitaine, de l'autre part, a qui la chose touchera, l'un ovesque l'autre, solonc que le fait les touchera, en leu acoustume a parlementer, entre Guynes & Calays, quant il seront requis l'un par l'autre, pur faire sur le dit debait & descord tout ceo que raison & bone foy demandent.

Item, que les seigneurs de le Bret & de Caumont, & les seneschaux des parties de la Languedoc & de Gascoigne, pur les deus Roys, & chescon d'eaux jureont semblement toutz ensemble, en aucoun leu, en la presence

l'un de l'autre, dedenz la Magdalene proscheiu venant, tener & garder, & faire tener & garder les dictes trewes aussi que dessus est dit.

Item, en cas que ceux, qui deuient faire, & adreser, & remettre les choses, faites contre les treues, a estat deue, *&c. prout supra de præfatâ datâ, usque hæc verba; viz.*

Les quelles treues, ainsi traicties & accordez,
Nous, *Guillaumes evesque de Norwicz,*
Guillaumes de Clintone, conte de Huntyngdon,
Reynaud de Cobham, &
Johan priour de Roucestre,
pur la partie d'Engleterre;

Et nous, *Hugues evesque de Laon,*
Johan Neelle, seignur d'Offemont,
Bernard, sire de Morveil, &
Eudart de Fontenay, doyen de Neveners,
pur la partie de France;

Avomz en bone foy, sanz mal engyn, creancees & jurees, en l'ames de noz seignours les Roys dessus ditz, come eiantz plein poer de par eaux a ceo faire.

Donnes en noz Tentes, entre Calays & Guynes, l'endemein de la Seint Jasques & Seint Philippe, c'est assavoir, le ii. jour du moiz du May, l'an de Grace mill' CCC. quarante & neuf.

De feodo marescalli levando.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario, salutem.

Cum in secundo statuto apud Westm', anno regni domini E. quondam Regis Angliæ avi nostri, tertiodecimo, edito, inter cætera sic contineatur.

De marescallo suo de feodo, camerariis, custodibus ostiorum in itinere justiciariorum, & servientibus virgam portantibus coram justiciariis apud Westm', qui officium illud habent de feodo, & qui plus exigunt ratione feodi sui, quam exigere consueverunt, secundum quod multi queruntur, per eos, qui statum curiæ à multo tempore viderunt & sciunt, dominus Rex inquiri fecit quem statum prædicti ministri de feodo habere consueverunt, temporibus retroactis:

Et per inquisitionem illam statuit & præcepit, & quod marescallus de feodo qui de novo exigit palefridum de comitibus, & baronibus, & aliis per partem baroniæ tenentibus, quando homagium fecerint, & nichilominus ad militiam eorum, alium palefridum; & de quibusdam, de quibus palefridum habere non debuit, palefridum de novo exigit, ordinavit quod prædictus marescallus de quolibet comite, & barone integram baroniam tenente, de unico palefrido sit contentus, vel de pretio, quale antiquitùs percipere consuevit:

Ita quod, si ad homagium quod fecit, palefridum, vel pretium in formâ prædictâ, ceperit, ad militiam suam nichil capiat; & si fortè ad homagium nichil ceperit, ad militiam capiat.

De abbatibus, prioribus, integram baroniam tenentibus, cum homagium aut fidelitatem fecerint pro baroniis suis, capiat palefridum, vel pretium, ut prædictum est; hoc idem de archiepiscopis & episcopis observandum est.

De hiis autem, qui partem baroniæ tenent, sive sint religiosi sive seculares, capiat secundum portionem partis baroniæ, quam tenent.

De religiosis, tenentibus in liberam elemosinam & non per baroniam, vel partem baroniæ, nichil de cætero exigat marescallus.

Et concessit dominus Rex quod, per hoc statutum, non præcludatur marescallus suus de feodo, in plus petendo, si imposterum ostendere poterit quod jus habeat plus petendi, prout in statuto prædicto pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus quod nonnulli, tam episcopi, abbates, & priores, quam comites, barones, & alii, qui homagia & fidelitates nobis, pro terris & tenementis, quæ de nobis per baroniam & partem baroniæ tenent, hujusmodi feoda marescallo non solverunt, nec solvere intendunt, quod, si permittetur, in nostri & coronæ nostræ præjudicium & exhæredationem cedere dinoscitur manifestè:

Nos, hujusmodi præjudicio & exhæredationi, in quantum poterimus, præcavere, & jura coronæ nostræ, nostris temporibus, manutenere volentes, ut tenemur, vobis mandamus quod, visis nominibus prælatorum, comitum, baronum, militum, religiosorum & aliorum, qui nobis homagia & fidelitates, pro terris & tenementis quæ de nobis tenent, fecerunt, in quâdam cedulâ, quam vobis mittimus sub pede sigilli nostri contentorum, eosdem prælatos, comites, barones, milites, religiosos, & alios, quos per scrutinium rotulorum & memorandorum scaccarii prædicti, aut alio modo legitimo, vobis constare poterit, de nobis per baroniam vel partem baroniæ tenere, & feodum illud non solvisse, quod ad nos, eo quod feodum illud, per mortem Thomæ nuper comitis Norff' & marescalli Angliæ, ad manus nostras devenit, pertinet solvend' distringi, & feodum illud ab eis ad opus nostrum levari faciatis, prout de jure & secundum formam statuti prædicti, fuerit faciendum.

T. R. apud Wodestok', ix. die Maii.

De equis & carectis, pro munitione villæ de Caleys, providendis.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo Willielmo de Shrouesbury, thesaurario suo Cales', salutem.

Mandamus vobis firmiter injungentes, quod tot equos carectarios, quot pro munitione dictæ villæ nostræ Cales', necessarios noveritis, necnon hernesia sufficientia pro eisdem equis, in locis ubi vobis melius, pro commodo nostro, expedire videbitur, per visum & testimonium alicujus, per dilectum & fidelem nostrum Johannem de Bello Campo, capitaneum nostrum ejusdem villæ, ad hoc deputandum, sine dilatione emi & provideri, & usque dictam villam de Cales', duci faciatis, pro munitione supradictâ.

Et de custubus, quos in hac parte per testimonium prædictum apposueritis, vobis in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

T. R. apud Wodestok', xxviii. die Maii.

Per billam thes'.

De monetâ in villâ de Caleys faciendâ.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, capitaneo villæ nostræ Cales', & aliis de concilio nostro ibidem, salutem.

Mandamus vobis, quod talem monetam in villâ prædictâ, qualem pro majori commodo nostro, & utilitate, ac quiete populi nostri ejusdem villæ, & partium vicinarum de nostris obedientiâ & amicitiâ existentium, fore videritis necessariam & oportunam, de novo ordinari, cudi & fieri; & monetam illam cursum ibidem ad pretium indè per vos statuendum, habere faciatis.

Et hoc, prout expedit, proclamari faciatis.

T. R. apud Wodestok', xxviii. die Maii.

Per eandem billam.

De morte Joh' de Offord, cancellarii Regis, & de liberatione magni sigilli.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 10. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod magister Johannes de Offord, electus Cantuar' confirmatus, cancellarius Regis, vicesimo die Maii, videlicet, in vigiliâ Ascensionis Domini, anno præsenti, apud Totenhall, juxta London', post occasum solis, diem suum clausit extremum:

Et in crastino, videlicet, in die Ascensionis Dominicæ, horâ quasi primâ, magister Andreas de Offord, frater prædicti cancellarii, cum magno sigillo, quod fuerat in custodiâ ipsius cancellarii, in quâdam bursâ sub sigillo suo incluso, de London' recessit, ad idem sigillum domino Regi, tunc apud Wodestok existenti, deferendum:

Et postmodùm, videlicet, vicesimo octavo die ejusdem mensis Maii, idem sigillum liberatum fuit apud mansum fratrum de Ordine Prædicatorum London', in camerâ concilii ibidem, per Bartholomæum de Burghersh, camerarium Regis, in præsentiâ dominorum, Thomæ de Sancto Leodegario militis, Edmundi de Grymesby clerici, & aliorum quamplurium clericorum de cancellariâ, dominis, David de Wolloure, Johanni de Sancto Paulo, Thomæ de Brayton, & Thomæ de Cotyngham, custodiendum quousque Rex aliud indè præceperit:

Qui quidem David, Johannes, Thomas, & Thomas, auditâ relatione sibi per dictum Bartholomæum, ex parte Regis factâ, visoque & intellecto mandato sibi sub privato sigillo Regis super hoc directo, bursam, in quâ dictum sigillum erat inclusum, statim aperiri, & quamplura brevia ac literas patentes eodem sigillo, in eâdem camerâ, consignari fecerunt.

De liberatione magni sigilli episcopo Menevensi, quem Rex constituit cancellarium suum.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod, die Martis, xvi. die Junii, anno præsenti, David de Wolloure custos rotulorum cancellariæ Regis, magnum sigillum quod in custodiâ suâ, & quorumdam aliorum clericorum de cancellariâ prædictâ, post mortem magistri Johannis de Offord, electi Cantuar' confirmati, nuper cancellarii ipsius domini Regis, extitit, horâ quasi tertiâ, eidem Regi in privatâ camerâ sua Westm', de novo factâ, inter cameram de concilio & capellam eidem cameræ annexam, detulit, & illud eidem Regi, in præsentiâ venerabilis patris Johannis Menevensis episcopi, Bartholomei de Burgherssh camerarii, Ricardi Talbot senescalli ipsius Regis, & Guidonis de Bryan, tradidit;

Qui quidem Rex, sigillum illud sic receptum, statim præfato episcopo, quem ibidem constituit cancellarium suum, in eâdem camerâ liberavit, ad faciendum quod officio cancellarii incumbit.

Bulla Clementis VI. Papæ, pro abbate Sancti Albani, de confirmatione.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Ex. Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS, episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem, & apostolicam benedictionem.

Divinæ retributionis præmium, & præconium humanæ laudis acquiritur, si personis ecclesiasticis, & hiis præcipuè, quæ sunt dignitatis titulo insignitæ, condignus honor impenditur, & favor necessarius exhibetur.

Nuper siquidem monasterio Sancti Albani, ad Romanam ecclesiam nullo medio pertinente, ordinis Sancti Benedicti, Lincolniensi diœcese, per obitum quondam Michaelis abbatis ejusdem monasterii, qui in partibus illis decessit, abbatis regimine destituto, dilecti filii, conventus dicti monasterii, vocatis omnibus qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt commodè interesse, die ad eligendum præfixâ, ut moris est, convenientes in unum, ac deliberantes in hujusmodi electionis negotio, per viam procedere compromissi, tandem in novem de dictis conventu, viz. in dilectos filios, Thomam abbatem dicti monasterii Sancti Albani, tunc de Tynemuthâ, Willielmum de Beluero, Henricum de Wymundham, & Adam de Bello-loco, priores prioratuum, per monachos dicti monasterii solitorum gubernari, ejusdem ordinis, & Dunelmensis, Norwicensis, & prædictæ Lincolniensis diœcesuum, Thomam archidiaconum, Johannem cellararium, Rogerum de Beluero, Waltherum de Canville, & Adam de Wittenham, monachos dicti monasterii, compromittere curaverunt, eisque providendi eâ vice dicto monasterio de uno ex seipsis, vel alio de gremio ipsorum conventûs, assumendo in abbatem dicti monasterii, unanimiter concesserunt plenam & liberam potestatem.

Ita, videlicet, quod postquam dicti compromissarii, vel major pars eorum, concordes existerent de personâ taliter assumendâ, unus eorum, de voluntate & mandato aliorum compromissariorum suorum, vice suâ, & eorundem compromissariorum suorum &. conventûs nomine, personam ipsam in abbatem dicti monasterii eligeret in comuni, ipsamque electionem clero & populo solenniter publicaret, promittentes illum in eorum abbatem recipere, & habere, quem unus ex dictis compromissariis juxta formam prædictam duceret eligendum:

Dictique compromissarii, hujusmodi potestate receptâ, secedentes in partem, post varios tractatus, ac maturam & diligentem deliberationem, super hiis habitos inter eos, in dictum Thomam abbatem, in sacerdotio constitutum & ætate legitimâ, ac de legitimo matrimonio procreatum, direxerunt concorditer & unanimiter vota sua.

Et subsequenter dictus Thomas archidiaconus vice suâ, & de mandato, & nomine dictorum aliorum compromissariorum suorum ibidem præsentium, in præsentiâ conventûs prædictorum, præfatum Thomam abbatem elegit in abbatem monasterii prælibati, & electionem hujusmodi, à dictis conventu concorditer acceptatam, clero & populo solenniter publicavit, idemque Thomas, post consensum eidem electioni, ad instantiam dictorum conventûs, à dicto Thomâ legitimè præstitum, dictus Thomas ad sedem apostolicam personaliter accessit, & tam per seipsum quam dicti conventus per eorum procuratores ydoneos, ab ejs propterea ad nos specialiter destinatos, confirmari per nos electionem præfatam, ipsius nobis præsentato decreto, humiliter postulârunt, in hiis omnibus statutis à jure temporibus observatis.

Nos igitur electionem præfatam, dictique Thomæ personæ merita, per venerabilem fratrem Tayllarandum episcopum Albanensem, &, dilectos filios nostros, Stephanum tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbyterum, ac Guillielmum Sanctæ Mariæ in Cosmedin, diaconum cardinales, examinari fecimus diligenter, & factâ nobis ab eisdem, episcopo & cardinalibus, super hiis relatione plenariâ, & fideli, quia invenimus electionem eandem de dicto Thomâ, personâ ydoneâ, cui de litterarum scientiâ, honestate morum & vitæ, spiritualium provideñtiâ, & temporalium circumspectione, aliisque virtutum meritis fidedigna apud nos testimonia perhibentur, canonicè celebratam, eam, de fratrum nostrorum consilio, auctoritate apostolicâ confirmavimus, eumdemque Thomam dicto monasterio Sancti Albani præfecimus in abbatem; curam & administrationem illius sibi, tam in spiritualibus quam in temporalibus, plenariè committendo, firmâ spe fiduciâque conceptis, quod præfatum monasterium per suæ diligentiæ studium, suamque industriam circumspectam, gratiâ sibi suffragante Divinâ, salutis & prosperitatis suscipiet incrementa.

Cum itaque, carissime fili, sit virtutis opus Dei ministros digno favore prosequi, & eos verbis & operibus pro Regis Æterni gloriâ venerari, serenitatem regiam rogamus, & hortamur attentè, quatinus eundem abbatem in commisso sibi monasterio habens pro nostrâ, & dictæ sedis reverentiâ propensiùs commendatâ, ipsum Thomam tui favoris auxilio prosequaris;

Ita quod idem abbas, celsitudinis tuæ fultus auxilio, in commisso sibi monasterii antefati regimine possit, Deo propitio, prosperari, ac tibi exindè à Deo perennis vitæ præmium, & à nobis condigna proveniat actio gratiarum.

Datum Avinion, viii. id' Julii, Pontific' nostri anno octavo.

Super plicâ—N. Mauri.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Johannes de Bello Campo, capitaneus villæ Cales' constituitur.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli nostro Johanni de Bello Campo, salutem.

Sciatis quod nos de circumspectâ fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem villæ nostræ Cales', in regno nostro Franciæ, quamdiù nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos villam prædictam, ad opus nostrum, salvò custodiatis & custodiri etiam faciatis, pro custodiâ illâ percipiend' juxta formam indenturæ inter nos & vos confectæ;

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris ibidem, necnon universis & singulis habitatoribus villæ illius, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis & locum vestrum tenenti ibidem, ac deputatis à vobis in absenciâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die pertinent, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ, fuerint præmuniti:

Damus insuper vobis ac dicto locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in hiis quæ ad salvationem & defensionem dictæ villæ pertinent, prout de jure rationabiliter fuerit faciendum: ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam videlicet, servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospicio nostro, & custodes de Merk & de Oye, quam cæteros ad vadia nostra in illis partibus existentes: &, si opus fuerit, in Angliam mittendi, ad Turrim nostram London', quotiens & quando defectus debitè compertus fuerit in eisdem, & alios, loco eorum, reponendi;

Ita quod munitio prædicta, prout vobis melius videbitur, ad opus nostrum teneatur.

In cujus, &c.

T. R. apud Claryndon, xii. die Jul'.

Per breve de privato sigillo.

Pro Duncano Cambel, & Gilberto de Levenax, de Scotia, venientibus ad Andream Cambell, prisonarium in Angliam.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Scot. 23 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, &c. salutem. Sciatis quod, cum Duncanus Cambell & Gilbertus de Levenax, de Scotiâ, ad Andream Cambell militem, prisonarium nostrum de Scotiâ, in Turri nostrâ London' existentem, pro diversis rebus à dictis partibus Scotiæ, usque ad Turrim prædictam, pro sustentatione & aliis necessariis ejusdem Andreæ, ducendis, de licentiâ nostrâ sint venturi;

Suscepimus ipsos, Duncanum & Gilbertum, & utrumque eorum, veniendo cum tribus equis, & tribus garcionibus, ac rebus, & hernesiis suis quibuscumque, à dictis partibus Scotiæ, in dictum regnum nostrum Angliæ, ad prædictum Andream, ex causâ prædictâ, ibidem morando, & exindè ad Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostras, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus quod eisdem, Duncano & Gilberto, seu eorum alteri, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Claryndon, xvi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Mariâ de Sancto Paulo, comitissâ Pembroch'.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, ac omnibus & singulis capitaneis, amicis, ballivis, subditis, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Desiderantes dilectæ consanguineæ nostræ Mariæ de Sancto Paulo, comitissæ Pembr', indempnitati prospicere, & providere quieti, ac castra & castellanias de Beluco, Montiniaco, Raunconio, & Campaniaco, ac manerium de Tours in Vymen, aliaque fortalitia, terras, villas, parochias & dominia ipsius comitissæ in Franciâ, cum pertinentiis, infra metas castellaniarum prædictarum existentia, ac homines & tenentes suos ibidem à dampnis, violentiis & injuriis, quæ per invasiones, incursus, & aggressus bellicos, modisque aliis, tam guerrinis quam aliis temporibus, quæ eisdem inferri verisimiliter præsumuntur, quatinùs bono modo quo poterimus, præservari;

Vos, capitaneos & amicos, rogamus, vobis, senescallis, ballivis, subditis & fidelibus, mandantes, quatinùs præfatæ comitissæ, seu castris, castellaniis, manerio, fortalitiis, terris, villis, parochiis, & dominiis aut hominibus & tenentibus suis, per invasiones vel incursus hujusmodi, seu quovismodo alio, dampnum, molestiam, violentiam, aut injuriam nullatenus inferatis, nec in quantum in vobis est, inferri ab aliis permittatis, set potiùs ea à dampnis, violentiis, injuriis, & deprædationibus ac invasionibus defendere & præservare, ac attemptata, irrogata, & deprædata, si quæ in eisdem fuerint, cum celeritate commodâ, corrigi & emendari curetis.

In cujus, &c.

T. R. apud Claryndon, xxv. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, Ricardo Molineux, & sociis suis, collectoribus decimæ & quintædecimæ triennalium, nobis nuper concessarum, de primo anno concessionis ejusdem, in comitatu Lancastriæ, salutem.

Mandamus vobis quod, dilecto consanguineo & fideli nostro, Edwardo de Balliolo, Regi Scotiæ, vel ejus in hâc parte attornato, centum, quaterviginti, & quatuor libras, eidem Regi, per duas tallias, ad receptam scaccarii nostri, indè in vestri exonerationem levatas, assignatas, de denariis de decimâ & quintadecimâ prædictis, de secundo termino dicti primi anni earumdem decimæ & quintædecimæ provenientibus, solvi & habere faciatis;

Eo non obstante quod, vobis per breve nostrum de scaccario de prædictis centum, quaterviginti & quatuor libris eidem Regi solvendis, prout moris est, non extitit demandatum;

Recipientes à præfato Rege, vel suo dicto attornato tallias supradictas, per quas, & hujus mandati nostri prætextu, vobis indè in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Claryndon, xxx. die Julii.

Per concilium.

Consimile breve dirigitur Roberto de Mulcastre, & sociis suis, collectoribus hujusmodi decimæ & quintædecimæ, de eodem primo anno in comitatu Cumbriæ, de sexdecim libris eidem Regi, per quandam talliam, ad receptam dicti scaccarii levatam, assignatis, præfato Regi solvendis in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Per concilium.

De potestate commissâ dimittendi terras & tenementa in villâ de Caleys, in feodo, seu ad terminum vitæ vel annorum.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Johannis de Bello Campo, capitanei villæ nostræ de Caleys, ac ballivorum nostrorum ejusdem villæ, plenius confidentes, ad omnes domos nostras in eadem villâ, ac terras, prata, & pasturas nostra infra dominium nostrum ibidem, pro certâ arrentatione nobis indè annuatim reddendâ, prout pro majori commodo nostro expedire videbitur, tenentibus ad fidem nostram existentibus, ad terminum vitæ vel annorum, seu etiam in feodo & hæreditate, sub sigillo quod pro regimine villæ prædictæ, ac terrarum nostrarum eidem adjacentium, de novo fieri fecimus, dimittendum & concedendum;

Necnon ad terras & tenementa in villâ & dominio nostris prædictis, vastata & destructa, prout eisdem capitaneo & ballivis nostris melius, secundum eorum discretionem, ad commodum nostrum, & pro propria villæ nostræ contigua inhabitanda, expedire viderint, sub eodèm sigillo, ad terminum vitæ vel annorum, seu in feodo, dandum & concedendum; necnon ad cartas, de terris & tenementis prius dimissis, confectas, prout pro commodo nostro expedit, innovandum, præfatis capitaneo & ballivis plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

Promittentes nos, pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituri quicquid iidem, capitaneus & ballivi, fecerint in præmissis & quolibet præmissorum.

In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes.

T. R. apud Westm', iv. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De J. de Bello Campo, admirallo constituto; & de navibus & marinariis eligendis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis ministris & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Johannis de Bello Campo, capitanei villæ nostræ Cales', plenius confidentes, constituimus ipsum admirallum flotæ nostræ navium, quas jam, pro securo transitu mercatorum & aliorum fidelium nostrorum versus partes Cales', & alibi supra mare, in obsequium nostrum proficisci ordinavimus;

Dantes eidem Johanni plenam, tenore præsentium, potestatem castigandi & puniendi omnes & singulos de flotâ prædictâ criminosos & delinquentes, & eidem Johanni in executione officii admiralli rebellantes seu contrariantes, & plenam justiciam de eis, juxta eorum demerita, faciendi;

Ac omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, exequendi, prout eidem Johanni melius & utilius videbitur expedire;

Necnon ad capiendum per se & deputatos suos, tot naves ac homines marinarios pro regimine earumdem, quot pro flotâ prædictâ sufficere poterunt, quotiens opus fuerit, in quibuscumque locis & portubus maris infra regnum nostrum Angliæ, vel in mari, iidem naves & homines poterunt inveniri.

Et ideò vobis omnibus & singulis firmiter injungendo mandamus, quod eidem Johanni, vel dictis deputatis suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout prædictus Johannes, vel dicti deputati sui, vobis scire fecerint ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xvii. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De cementariis & aliis, pro operationibus apud villam de Caleys eligendis.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III. Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Gilbertum de Aclom, magistrum cementariorum nostrorum in villâ nostrâ de Caleys, ad viginti cementarios & duodecim carpentarios in comitatu Kanciæ, infra libertates & extra, ubi melius viderit expedire, pro operationibus nostris in dictâ villâ de Caleys faciendis, eligendum & capiendum; & ad eosdem viginti cementarios & duodecim carpentarios, usque dictam villam de Caleys duci faciendum, ibidem in obsequio nostro, ex causâ prædictâ, ad vadia nostra moraturos; & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, capiendum & arestandum, & prisonis nostris committendum; in eisdem ad voluntatem nostram moraturos.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Gilberto in præmissis faciendis, explendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout idem Gilbertus vobis scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xix. die Aug'.

Per ipsum Regem.

De proclamando quod nulli mercatores aut alii, armaturas, bona, vel mercimonia, ad partes Scotiæ ducant.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III. Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbr', salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes quod statim, visis præsentibus, in singulis locis in ballivâ tuâ, tam in portubus maris quam in aliis locis in ballivâ tuâ, ubi videris expedire, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter facias inhiberi, nè qui mercatores seu alii, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, armaturas, victualia, aut bona seu mercimonia aliqua, sub pœnâ & forisfacturâ eorumdem, ad partes Scotiæ ducant seu duci faciant, absque licentiâ nostrâ speciali:

Et si quos, post proclamationem & inhibitiones prædictas, inveneris contrarium facientes, tunc eos, unà cum armaturis, victualibus, bonis, & mercimoniis secum inventis, capi & arestari, & salvò & securè sub aresto hujusmodi detineri facias, quousque aliter indè nostram præceperimus voluntatem:

Nos in cancellariâ nostrâ de nominibus illorum, quos sic arestaveris, ac valore & quantitate armaturarum, victualium, bonorum & mercimoniorum hujusmodi, & quorum vel cujus fuerint, de tempore in tempus, sub sigillo vestro distinctè certificans & apertè:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xxiii. die Aug'.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vic' Cumbr' & Westmerl', sub eadem data.

De certiorando, super donationibus excessivis in Vasconia factis.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III. Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Henrico comiti Lancastriæ, consanguineo suo carissimo, salutem.

Quia, per importunam instantiam, & aliorum suggestionem minùs veridicam, donationes, in ducatu nostro Aquitaniæ, fecimus excessivas, in quibus, ut intelleximus, decepti sumus enormiter & delusi;

Nos, volentes de donationibus hujusmodi, & de causis earumdem, pleniùs certiorari, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes:

Vobis committimus & mandamus quod de hujusmodi donationibus per nos datis & concessis, ac de meritis donatariorum eorumdem, viis & modis, quibus meliùs expediri videritis, vos diligentiùs informetis;

Et omnia castra, terras, tenementa, libertates, proficua cunagii monetarum nostrarum, & alia quæcumque, quæ per nos in ducatu nostro, ad suggestionem petentium, vel in recompensationem impensorum nobis servitiorum, vel deperditorum aut dampnorum, per suppressionem veritatis, & tacitâ veritate, per informationem hujusmodi, data vel aliàs assignata inveneritis, in manum nostram, sine qualibet acceptatione personarum, quatenùs ex bonâ & justâ causâ faciendum fuerit, capi & detineri faciatis;

Nos de eo, quod sic feceritis, unà cum consilio & avisamento vestris, quid nos indè facere deceat & expediat, certificantes, ut ulterius, in hâc parte disponere valeamus, quod de vestro, & aliorum peritorum nobis assistentium consilio, fuerit faciendum.

Dat' apud Westm', xxviii. die Augusti.

De potestatibus, super reformatione treugarum.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III. Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Cum quædam, contra formam treugarum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ ultimò initarum, attemptata dicantur;

Nos, volentes treugas ipsas, quantum ad nos attinet, ut convenit, observare, ac de circumspectione providâ dilectorum nobis, magistrorum, Michaelis de Northburgh, Suffolchiæ, Andreæ de Offord, Midlesexiæ, archidiaconorum, Richardi de Wymondwold, doctorum legum, ac magistri Roberti de Askeby canonici Sarum, confidentes, ipsis, tribus & duobus eorum, ad petendum & prosequendum reformationem attemptatorum hujusmodi, & ad ea, quatenùs ad nos attinet, reformandum, ipsasque treugas firmandum & solidandum, & ad eas, si ruptæ vel violatæ fuerint, innovandum, & de ipsis etiam treugis prorogandis, vel novis ineundis, tractandum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & excercendum, quæ in præmissis & circa ea oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsos, Michaelem, Andream, Richardum, & Robertum, tres, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxviii. die Augusti.

Comes Lancastriæ, capitaneus & locum Regis tenens in ducatu Vasconiæ, & in partibus adjacentibus constituitur.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod, de fidelitate, probitate & circumspectione providâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ, plenius confidentes, ipsum comitem in ducatu Aquitaniæ & partibus adjacentibus, capitaneum & locum nostrum tenentem facimus per præsentes: dantes & concedentes ei plenam potestatem excercendi & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula quæ ad hujusmodi capitaneum & locum tenentem pertinere noscuntur, & quæ nos facere possemus, si præsentes essemus ibidem;

Damus autem archiepiscopis, episcopis, comitibus, baronibus, vicecomitibus, castellanis & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem comiti, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti ibidem, in præmissis pareant humiliter & intendant.

In cujus, &c.

Dat' in pallacio R. Westm', xxviii. die Aug'.

De jurisdictione quacumque in ducatu Vasconiæ, nomine Regis, excercendâ.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Henrico comiti Lancastriæ, consanguineo suo carissimo, salutem.

Sciatis quod nos, pro reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum vicinorum, ac recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, soliciti, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, vos locum nostrum tenentem in dictis ducatu & partibus adjacentibus constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, merum & mixtum imperium, altam & bassam justiciam, ac jurisdictionem quamcumque ibidem, nostro nomine, excercendi; dictos ducatum, terras & loca nostra defendendi, regendi, & dirigendi, & plenam justiciam singulis, secundum foros & consuetudinem partium earumdem fieri faciendi; ac possessionem castrorum, locorum, jurium & aliorum deveriorum quorumcumque, tam ibi quam alibi in partibus transmarinis, quæ à nobis injustè detinentur, petendi & recipiendi, etiam cum manu forti, prout opus fuerit, recuperandi, nanciscendi, & retinendi:

Et propter hoc cavalcatum & excercitum convocandi, congregandi, & ducendi, contrarios & rebelles insequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi & cohercendi; fines & redemptiones capiendi, & illos, qui ad graciam & obedienciam nostram venire vel redire voluerint, ad graciam & pacem admittendi, & eis remissionem & pardonationem, quatenùs ad nos attinet, tam pœnarum corporalium quam forisfacturæ bonorum suorum, concedendi, & securitatem plenam eis indè faciendi;

Ac terras & loca rebellium quæcumque nobis confiscata, commissa & forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendi, & terras per vos, nomine nostro, super rebellibus adquisitas, personis aliis, qui nobis fideliter servierunt, vel qui in obedientiam & obsequium nostrum venire voluerint, juxta meritorum suorum exigentiam, imperpetuum, vel ad tempus dandi, concedendi, & etiam dimittendi, tenendas de nobis & hæredibus nostris, ut de Regibus Angliæ, per servitia indè debita & consueta: & ipsos donatorios, de sic datis investiendi & seisiendi, & sic seisitos, in possessione suâ defendendi & tuendi, prout pro commodo nostro videritis faciendum:

Et gestum ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendi, & eos, quos nobis inutiles inveneritis, ab officio suo amovendi; amotione senescalli Vasconiæ & constabularii nostrorum Burdegaliæ, dumtaxat exceptâ; & in locis sic amotorum, utiles ordinandi & ponendi; & omnia alia & singula faciendi, quæ pro defensione & recuperatione, ac bono regimine jurium & terrarum nostrorum, ac subditorum nostrorum & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, & quæ nos facere possemus, si personaliter essemus ibidem:

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituri quicquid per vos datum & concessum, ac ritè actum & gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum: omnem potestatem quibuscumque aliis personis in hâc parte prius per nos datam vel concessam, exceptis senescallo & constabulario nostris prædictis, quos nichilominus ea, quæ ad officia sua pertinent, excercere volumus, tenore præsentium revocantes.

In cujus, &c.

Dat' in pallacio R. Westm', xxviii. die Aug'.

De tractando super amicitiis & alliganciis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ consanguinei nostri carissimi, confidentes, ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis, nobilibus & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs vel dignitatis existant, ac comunitatibus & universitatibus quibuscumque, de amicitiis & alligantiis solidis inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hincindè præstandis:

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum & roborandum, dicto comiti plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem; ratum & gratum habituri quicquid per ipsum comitem tractatum, concordatum, firmatum & actum fuerit in præmissis; ad quæ firmiter observanda nos & hæredes nostros specialiter obligamus: & hoc vobis, & omnibus aliis quorum interest vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' in pallatio R. Westm', xxviii. die Aug'.

Super eodem negotio.

A. D. 1349.—An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate, *&c. ut supra usque ibi* hincindè præstandis *& tunc sic,* & ad ipsos nobiscum contra omnes homines retinendum, & de feodis, vadiis & remunerationibus hominibus sic retentis, faciendum, conveniendum, & securitatem ab ipsis congruam in hâc parte stipulandum & recipiendum, & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, *&c. ut supra.* Dat' ut supra.

De potestate articulos, apud Dunkirk cum Flandriæ comite concordatos, roborandi.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Roberti de Herle, locum tenentis capitanei villæ nostræ Calesiæ, & Richardi Totesham, militum, pleniùs confidentes, ipsis, & eorum alteri, ad tractandum & concordandum, cum magnifico viro domino Lodovico, comite Flandriæ, seu deputandis ab eo, super approbatione & firmatione omnium & singulorum articulorum, nuper inter nostros procuratores & nuncios ex parte unâ, ac præfatum comitem, seu procuratores & nuncios suos ex alterâ, apud Dunkirk, & alibi, nuper tractatorum & concordatorum;

Necnon ad articulos prædictos, & eorum quemlibet, quantum ad nos pertinet, quacumque firmitate roborandum & vallandum, juxta formam & effectum tractatuum prædictorum, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid iidem, Robertus & Richardus, vel eorum alter, fecerint, vel fecerit, in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxvi. die Septembris.

De aliis commissariis ad dictos articulos approbandos.

A. D. 1349.—An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Willielmi de Burton militis, & magistri Ivonis de Glynton, canonici ecclesiæ Sancti Pauli London', pleniùs confidentes, ipsis, & eorum alteri, ad tractandum & concordandum cum magnifico viro, domino Lodovico, comite Flandriæ, consanguineo nostro carissimo, seu deputandis ab eo, super approbatione, &c. *ut supra mutatis mutandis.* In cujus, &c.
Dat' apud Westm', xv. die Octobris.

Comes Lancastriæ capitaneus & locum Regis tenens in partibus Pictaviæ constituitur.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Rot. Vascon. 23 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod, de fidelitate, probitate, & circumspectione providâ, dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ, plenius confidentes, ipsum comitem, in partibus Pictaviæ, capitaneum & locum nostrum tenentem facimus per præsentes;

Dantes & concedentes ei plenam potestatem excercendi & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula, quæ ad hujusmodi capitaneum & locum tenentem pertinere noscuntur, & quæ nos facere possemus, si præsentes essemus ibidem.

Damus autem archiepiscopis, episcopis, comitibus, baronibus, vicecomitibus, castellanis, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis partibus existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem comiti, tanquam capitaneo & lòcum nostrum tenenti ibidem, in præmissis pareant humiliter & intendant.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis, Westm', xviii. die Octobris.

Et mandatum est Moniquoto de Franciâ, aut cuicumque alii, vel aliis, custodiam castri de Neyrmonstrer habenti, vel habentibus, in fide & ligeantiâ, quibus Regi tenentur, ac sub forisfacturâ omnium quæ Regi forisfacere poterunt, quod eidem capitaneo & locum Regis tenenti, seu ejus deputato, in dictis partibus Pictaviæ, in omnibus & singulis, easdem partes tangentibus, eis per ipsum capitaneum, seu dictum suum deputatum, ex parte Regis exponendis, intendentes sint, parentes, & respondentes.
Dat' in pallatio Regis Westm', xx. die Octobris.

Consimilia mandata diriguntur subscriptis, sub eadem data; videlicet,

Thomæ de Bentele, aut cuicumque alii, vel aliis, custodiam castri de la Barre habenti, vel habentibus.
Custodi fortalitii insulæ de Chauvet, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit.
Custodi fortalitii de Boign' qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit.
Gullielmo Dubg' capitaneo de Guerrande.
Thomæ de Dagworth.
Gamelino atte Watre.
Simoni de Newtoun, &
Johanni de Sustoun.

De non attemptando quicquam in præjudicium Regis.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 11. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod magister Jacobus de Bononia, asserens se procuratorem venerabilis patris, A. episcopi Tusculanensis, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, ad prosequendum, nomine ipsius cardinalis, executionem cujusdam provisionis, eidem cardinali per dominum Papam, de thesaurariâ ecclesiæ beati Petri Eborum, factæ, ut dicitur, vicesimo octavo die Octobris, anno præsenti, in cancellariâ Regis apud Westmonasterium personaliter constitutus, promisit & protestatus est ibidem publicè & expressè;

Coram domino episcopo Menevensi cancellario Regis, præsentibus, Willielmo de Thorp capitali justiciario Regis, Johanne de Sancto Paulo electo Dublin', David de Wollore custode rotulorum cancellariæ, Willielmo de Shareshull uno justiciariorum de banco, & cæteris clericis de cancellariâ, multisque aliis;

Quod idem Jacobus quicquam, in præjudicium vel derogationem juris regii, quoad thesaurariam ecclesiæ beati Petri Eborum, vel collationis per ipsum Regem indè factæ, seu effectûs ejusdem, nomine dicti cardinalis, seu alio modo quocumque, non attemptabit, nec faciet attemptari, nec se indè in aliquo per se, vel alium, intromittat publicè vel occultè.

Ne quis salem apud la Bay ab aliquo, nisi à comite Lancastriæ, emere audeat.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quidam salinam nostram in Pictavia noviter sunt ingressi, & eandem salinam temerè occupant, diversa proficua indè provenientia sibi usurpantes, in nostri dampnum, præjudicium & jacturam manifestam:

Nos, volentes hujusmodi præjudicio & dampno præcavere, & nostræ indempnitati prospicere in hâc parte, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi melius expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias;

Nè quivis mercator, aut alius, qui de ligeanciâ nostrâ fuerit, salem apud la Bay, vel alibi in partibus Pictaviæ ab aliquo, nisi à dilecto consanguineo & fideli nostro Henrico comite Lancastr', quem capitaneum nostrum in eisdem partibus constituimus, aut ab ejusdem capitanei locum tenente, vel ministris suis ibidem, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, clam vel palam emere audeat vel præsumat, quousque aliud indè duxerimus ordinandum.

T. R. apud Westm', vi. die Nov'.

Per ipsum Regem.

Super bajulatione crucis in Hibernia.

A. D. 1349. An. 23 Edw. III.

Pat. 23 Edw. III. p. 3. m. 14. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, ac cancellario & thesaurario nostris ibidem, necnon universis & singulis officiariis & ministris, cæterisque fidelibus nostris, tam civibus & burgensibus, quam popularibus, in terrâ prædictâ, infra libertates & extra, ad quos, &c. salutem.

Cum nuper archiepiscopus Armachanensis, primatem Hiberniæ se prætendens, suggerensque ipsum, prætextu primatiæ hujusmodi, & privilegiorum, sibi per sedem apostolicam, ut asserit, concessorum, crucem suam, eundo & equitando ubique per dictam terram nostram Hiberniæ, erectam ante se portari facere;

Et quampluribus privilegiis & juribus, uti ad primatiam illam spectantibus, per medium ejusdem terræ debitè uti posse, literas nostras patentes, de protectione & defensione nostris, pro se, hominibus, & familiaribus suis, in executione præmissorum faciendâ;

Mandatum etiam continentes quod vos præfatum archiepiscopum dictam crucem suam erectam, ubilibet in terrâ prædictâ, tam in civitatibus & burgis, quam locis aliis, ante se portari facere, & quicquid ad dictam primatiam pertinet facere & excercere, absque impedimento seu impetitione aliquâ permitteretis;

Necnon quædam alia mandata nostra singularia vobis, præfate justitiare, ac majori, & ballivis, civitatis nostræ Dublin', diversisque aliis majoribus, & ballivis, ac ministris, & fidelibus nostris, sub magno sigillo nostro Angliæ directa;

Quod dictas literas nostras in civitate Dublin', & alibi, ubi expedire videritis publicè proclamari, & contenta in eisdem in singulis articulis observari & teneri faceretis;

Et omnibus fidelibus nostris ibidem inhiberetis, ex parte nostrâ, nè dicto archiepiscopo, aut suis, in excercitio primatiæ & privilegiorum suorum in terrâ prædictâ, sub pœnâ incarcerationis corporum suorum, ac captionis libertatum civitatum in manum nostram, impedimentum aliquod inferrent, contra tenorem literarum nostrarum earumdem, in cancellariâ nostrâ, ad suggestionem hujusmodi, impetrâsset, prout in literis & mandatis nostris prædictis continetur:

Et, licet per tenorem cujusdam bullæ, fœlicis recordationis, Honorii Papæ, in cancellariâ nostrâ prædictâ, sub sigillo nostro, quo utimur in Hiberniâ, exhibitum, liqueat evidenter, quod idem Honorius Papa inhibuit nè cuiquam archiepiscopo, vel alii prælato Hibernico, præter suffraganeos Dublinensis archiepiscopi aut apostolicæ sedis legatum, sine ipsius

archiepiscopi Dublin', & successorum suorum, assensu, bajulare crucem, celebrare conventus, religiosis exceptis, vel causas ecclesiasticas, nisi à sedis apostolicæ delegatis, tractare liceret in provincia Dublinensi;

Ipsaque Dublinensis ecclesia sic dictâ, & nonnullis aliis sedis apostolicæ privilegiis, & præscriptionibus legitimis, sit munita ac gavisa hactenus libertate, quod nullus archiepiscopus Armachanensis, seu alius terræ prædictæ, præter ipsum Dublinensem archiepiscopum, nullo umquam tempore, crucem suam ante se erectam in Dublinensi provinciâ bajulare debuit, nec etiam bajulavit, nec causas tractavit ecclesiasticas in eadem, per quod jus seu usus privilegiorum, aut præscriptio, seu libertas hujusmodi, de jure interrupta fuerint, vel interrumpi deberent, sive lædi, prout inde sumus pleniùs informati; præfatus tamen archiepiscopus Armachanensis, colore literarum & mandatorum nostrorum prædictorum, quæ tacitâ, in impetratione eorum, de jure, & privilegiis, Dublinensis ecclesiæ, & expresso de contrario, veritate, ad minus veracem suggestionem hujusmodi, in dictâ cancellariâ nostrâ optinuit;

Et quæ eo prætextu, & ob propositas coram nobis quasdam alias causas, surreptitiè optenta dici debent, aliqua, in grave & enorme præjudicium ipsius Dublinensis ecclesiæ, & cleri provinciæ ejusdem, ac contra privilegia, præscriptiones, usus & libertatem prædicta, abusivè, quibusdam confœderatis suis sibi assistentibus, in eisdem civitate & provinciâ Dublinensibus temerè attemptavit, undè ejusdem civitatis & partium vicinarum populus vehementiùs movebatur;

Nos, advertentes quod, ex turbatione & præsumptione hujusmodi, literarumque & mandatorum nostrorum prædictorum optentu, congressus populorum provinciarum utrarumque bellicus verisimiliter formidatur;

Nolentesque, nec intentionis nostræ extitit, nec existit, præjudicium seu injuriam prædictæ Dublinensi ecclesiæ, de nostro patronatu existenti, seu ejusdem juribus, privilegiis, aut libertati, ratione literarum & mandatorum nostrorum prædictorum, seu aliâ causâ, fieri, set desiderantes ipsam in suis juribus & privilegiis confoveri, & iminentia ex præmissis pericula evitari, & subditorum nostrorum paci & quieti ubilibet provideri, prædictas literas & mandata nostra, ad hujusmodi & majora suscitanda pericula inductiva, quatenùs de facto processerunt, tenore præsentium, revocamus;

Permittentes quod quilibet jura sua in hâc parte in formâ juris prosequatur, prout expedire noverit, & defendat; ita semper quod, ex hujusmodi præsumptionibus temerariis, in populis nostris non fieret commotio, nec pax nostra aliqualiter violetur.

Et hoc vobis, & aliis, quorum interest, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

De non permittendo, causâ pestilentiæ, fugientes transire ad partes exteras.

A.D. 1349. An. 23 Edw. III.

Claus. 23 Edw. III. p. 2. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, majori, & ballivis villæ suæ de Sandwico, salutem. Quia non modica pars populi regni nostri Angliæ in præsenti pestilentiâ est defuncta, & thesaurus ejusdem regni plurimum exhaustus, &, ut intelleximus, quamplures ejusdem regni nostri cum pecuniâ, quam in eodem regno habere poterunt, ad partes exteras indies se transferunt, & transferre proponunt;

Nos, advertentes quod, si hujusmodi transitus toleretur, idem regnum, tam de hominibus, quam de thesauro, infra breve destitueretur, & sic ex hoc, nobis & dicto regno grave periculum posset de facili evenire, nisi super hoc citiùs remedium apponatur oportunum;

Ac volentes proindè, & pro periculis evitandis, quæ transeuntibus, & maximè Anglicis, in partibus transmarinis indies iminent, salvationi regni & populi prædictorum providere;

Vobis mandamus, districtiùs injungentes, quod homines ad arma, vel peregrinos, aut aliquos alios de dicto regno nostro, vel aliundè, cujuscumque statûs vel conditionis fuerit, nisi fuerit mercator, notarius, aut nuncius notus, in dicto portu, clam vel palam, exnunc nullatenus transire permittatis, sine mandato nostro speciali; talem & tantam diligentiam in hâc parte apponentes, nè de ficto gestu vestro indè coram nobis puniri debeatis in futurum.

Teste Rege, apud Westm', primo die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, &c.

Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis de Faversham.
Majori & ballivis Magnæ Jernemuth.
Majori & ballivis de Lenn.
Ballivis de Maldon.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Donewico.
Ballivis villæ de Heth.
Ballivis de Oreford.
Ballivis de Romeneye.
Majori & ballivis de Colecestr'.
Majori & ballivis de Hastynges.
Ballivis de Shorham.
Majori & ballivis Cicestr'.
Majori & ballivis Suth't'.
Ballivis de Porcestr'.
Ballivis de Hamelhouk.
Ballivis de Melcombe.
Ballivis de Weymuth.
Ballivis de Swanneswych.
Ballivis de la Pole.
Ballivis villæ de Lyme.
Majori & ballivis villæ Exon'.
Ballivis villæ de Toppesham.
Ballivis villæ de Dertemuth.
Ballivis villæ de Plymmuth.
Ballivis villæ de Sydemuth.
Ballivis villæ de Fowy.
Ballivis villæ de Barnestaple.
Ballivis villæ de Totenesse.
Ballivis de Exemuth.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Ballivis de Tynemuth.
Ballivis de Halyeland.
Majori & ballivis Novi Castri.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis de Grymesby.
Ballivis de Scardeburgh.
Ballivis de Hertilpole.
Ballivis de Yarum.
Ballivis de Ravenesrode.
Ballivis de Saltfleteby.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis de Berewico super Twedam, pro Anglicis.
Majori & vicecomitibus London'.

De salvo conductu pro servientibus comitis de Eu, prisonarii de Franciâ.

A.D. 1350. An. 23 Edw. III.

Rot. Franc. 23 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, constabulariis, castellanis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam in terrâ quam in mari, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum Johannem Estnie, Johannem de Pount clericum, Edmundum Brouart, Johannem Flemyng, Simonem le Huchin, Adam Mynquet, Coynterinum & Petrum Warequie, servientes comitis de Eu, prisonarii nostri de Francia in Angliâ existentis, & eorum quemlibet cum uno garcione eundo ad partes Franciæ, pro redemptione ipsius comitis quærendâ, & exindè in Angliam redeundo, & ibidem morando.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Johanni, Johanni, Edmundo, Johanni, Simoni, Adæ, Coynterino & Petro & eorum garcionibus prædictis, ad dictas partes Franciæ eundo, & exindè in Angliam, sicut prædictum est, redeundo, non inferatis gravamen; & si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futuram, duratur'.

T. R. apud Westm', xv. die Januar'.

Per ipsum Regem.

De sagittis providendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Notyngh', salutem. Præcipimus tibi, districtiùs quo poterimus injungentes, quod quadringentas garbas sagittarum, in locis in ballivâ tuâ ubi meliùs expedire videris, de exitibus ballivæ tuæ, cum omni celeritate quâ poteritis, emi & provideri, & eas usque Turrim nostram London' duci & cariari facias, ita quod sint ibidem in crastino clausi Paschæ proximò futuro ad ultimum; dilecto clerico nostro Roberto de Mildenhale, per indenturam inde modo debito conficiendam, ad opus nostrum ibidem liberandas:

Et hoc sub incumbenti periculo, non omittas:

Et custus quos in hac parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum, allocari faciemus.

T. R. apud Westm', xii. die Febr'.

Per billam thes'.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de numero garbarum sagittarum subscripto in formâ prædictâ providend', sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Warr' & Leyc', de quingentis garbis sagittarum.
Vic' Surr' & Sussex, de quingentis garbis sagittarum.
Vic' Oxon' & Berk'. de CCC. garbis sagittarum.
Vic' Essex' & Hertford', de CCC. garbis sagittarum.
Vic' Suthf', de CCC. garbis sagittarum.
Vic' Cantebr' & Hunt', de CCC. garbis sagittarum.
Vic' Nor'ht' de CCC. garbis sagittarum.
Vic' Norff' & Suff', de CCC. garbis sagittarum.

Ad Audomarum cardinalem pro ecclesia Dublinensi, super bajulatione crucis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Rom. 24 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PATER reverende & amice carissime,

Quamvis ecclesia Dublinensis sit, & fuisset à tempore fundationis ejusdem, metropolitica, & sacrosanctæ sedi apostolicæ subjecta, ac ob omni alienâ subjectione, & quolibet jurisdictionis exercitio, tam per ipsius sanctæ sedis privilegia, quam per præscriptiones legitimas, etiam à fundatione prædictâ obtentas, libera & immunis, sic quod nullus archiepiscopus, alius quam Dublinensis, in civitate, diœcese, & provinciâ Dubliniæ crucem coram se erectam bajulavit, seu jurisdictionem excercuit aliqualem, nec portare seu excercere debuit de consuetudine, seu de jure:

Archiepiscopus tamen Armachanensis, qui nunc est, primatem Hiberniæ se prætendens, quasdam confirmationes quorumdam antiquorum privilegiorum, quæ asserit se habere, aliaque nova privilegia, suis importunis instantiis, à domino Summo Pontifice, ut didicimus, nititur impetrare; quod si fieret, nedùm in gravissimum ejusdem Dublinensis ecclesiæ præjudicium, immò etiam juris & dignitatis dictæ sedis, cederet manifestè, quæ, à fundatione prædictâ, electionis electi Dublinensis examinationem & confirmationem optinuit, & munus eidem consecrationis impendit, ac causas quaslibet, ab archiepiscopo Dublinensi, & ejus officialibus, per appellationes ad eam devolutas, nullo omnino medio, tractavit & processit in eis; & nichilominus exindè, cum populi dictæ Dublinensis provinciæ se alienæ & inconsuetæ potestati, maximè populo eis pro majori parte rebelli, subici minimè sustinerent, conflictus bellicos subversionemque dominii nostri ibidem provenire, quod absit, verisimiliter formidatur;

Super quo, prò adhibendo remedio, ipsius domini Summi Pontificis supplicavimus sanctitati.

Vestram igitur paternitatem sinceris affectibus exoramus, quatinùs ipsum dominum Summum Pontificem sic movere velitis, & erga eum interponere preces vestras, quod nichil, quod tam grave ecclesiarum præjudicium, & periculosam in populis commotionem, subversionemque regii dominii procuraret, aliqualiter concedatur: vos, si placet, cui causa sive examinatio privilegiorum dicti archiepiscopi Armachanensis, ut dicitur, est commissa, providè sic habentes, quod hujusmodi præjudicia & pericula, annuente Domino, declinentur; quia sustinere nôn possumus quin, pro quiete populi, & stabilitate terræ nostræ, ac pro evitandis tantis & tam gravibus periculosis eventibus, debitum remedium appouamus.

Dat' apud Westm', xviii. die Februarii.

Et memorandum, quod ista littera directa fuit Audomaro, tituli sanctæ Anastasiæ presbitero, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali.

Consimilis littera, & ejusdem tenoris de verbo ad verbum, excepta illa clausula vos si placet, *usque ibi* quia sustinere non possumus *fuit directa reverendo patri, episcopo Penestrensi, vicecancellario sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali.*

De terris in Hibernia, juxta ordinationem in parliamento Anglicano, contra hostiles incursus defendendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Rom. 24 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, R. eadem gratiâ, archiepiscopo Armachanensi, salutem.

Cum nuper, ex gravi conquestione fidelium nostrorum de Hibernia, in generali parliamento nostro pridem apud Westmonasterium convocato, accipientes quod Hibernici, nostri & nostrorum fidelium inimici, terras & possessiones ipsorum fidelium, ob defensionis defectum, indies invaserunt, deprædationes, incendia, & strages populi facientes, & plures terras & loca hostiliter occupantes, pro salvatione tam honoris regii, quam fidelis populi nostri, & ipsorum terrarum, de totius parliamenti consensu, duxerimus ordinandum;

Quod nobiles & alii quicumque, dominia & terras ibidem habentes, eadem, cum eorum exitibus, contra hujusmodi hostiles incursus per se, vel per alios, viriliùs defensarent, alioquin exitus hujusmodi & proventus de terris ipsorum colligi, & circa defensionem earumdem apponi per alios faceremus;

Jamque intellexerimus quod vos, sub colore licentiæ quam vobis concessimus, ad curiam transeundi, maximè pro generali indulgentiâ à domino Summo Pontifice in partibus Angliæ impetrandâ, in eâdem commorantes, quædam, quæ detractionem juris nostri regii commotionemque populi nostri terræ ipsius, ac periculosos eventus verisimiliter procurarent, impetrare, & pecuniam, quantam de vestris & vestrorum, tam clericorum quam laicorum, redditibus colligere poteritis, ad vos transmittere nitimini, nec defensionem aut pecuniam aliquam, undè terræ ecclesiæ vestræ contra dictorum hostium invasiones, quæ fiunt cotidiè, defendi poterunt, dimisistis, sicut rei exitus satis probat, undè plurimum conturbamur;

Nos, volentes dictam ordinationem, sicut convenit, observari, vobis mandamus, districtiùs injungentes, quod ad dictas partes Hiberniæ, visis præsentibus, redeatis, & dictas terras ecclesiæ vestræ, unà cum fidelibus nostris partium vicinarum, contra dictos hostiles incursus, prout ad vos attinet, defendi faciatis, nec quicquam, quod in nostri præjudicium, seu honoris regii detractionem, aut fidelis populi nostri commotionem cedere valeat, attemptetis.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Februarii.

De mittendo Robertum de Emeldon' coram Rege.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Rokeby, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

De grato & laudabili gestu vestro, circa directionem negotiorum statum terræ nostræ prædictæ concernentium, tempore quo illuc venistis, undè rumor placidus nobis venit, plurimum contentamur, & exindè vobis scimus grates multas, rogantes ut dictum gestum, sicut de vobis confidimus, cum fœlici continuetis augmento;

Et licet contra Robertum de Emeldon, nuper thesaurarium nostrum terræ prædictæ, in adventu vestro ibidem justè & ritè processeritis, de quo vos similiter commendamus:

Nos nichilominus pietate moti, & pro eo quod idem Robertus nobis & progenitoribus nostris ab infantiâ suâ fideliter deservivit, volentes, eo prætextu, gratiosè agere cum eodem, vobis mandamus quod dictum Robertum illæsum & incolumem, sub salvâ & securâ custodiâ per aliquos de quibus confiditis, ad nos sine dilatione in Angliam mitti faciatis, ut ulterius de eodem facere valeamus quod de avisamento concilii nostri rationabiliter viderimus faciendum:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Retherbeth xxiv. die Febr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Robertus de Herle capitaneus villæ de Caleys' constituitur.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli nostro, Roberto de Herle, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ plenius confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem villæ nostræ Calesii, in regno nostro Franciæ, à primo die Aprilis proximò futuro, quamdiu nostræ placuerit voluntati; ita quod vos villam prædictam extunc ad opus nostrum salvò custodiatis, & custodiri etiam faciatis, pro custodiâ illâ percipiendo juxta formam indenturæ inter nos & vos confectæ;

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris ibidem, necnon universis & singulis habitatoribus villæ illius, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis, ac locum vestrum tenenti ibidem, & deputatis à vobis in absenciâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti:

Damus insuper vobis, ac dictum locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis in absenciâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in hiis quæ ad salvationem & defensionem dictæ villæ pertinent, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum: ac etiam amovendi omnes & singulos, qui se in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam videlicet, servientes nostros ad arma, armigeros & alios de hospitio nostro, & custodes de Berk', Oye, Santgate, & Cone, quam cæteros ad vadia nostra in partibus illis existentes; &, si opus fuerit, in Angliam mittendi usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios loco eorum ponendi.

Ita quod munitio prædicta, prout vobis melius videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', ix. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De H. de Sancto Albano, magistro pictorum; de pictoribus eligendis, pro operationibus in capellâ in palatio Regis faciendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 26. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tàm infra libertates, quàm extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis, Hugonem de Sancto Albano, magistrum pictorum, pro operationibus, in capellâ nostrâ in palatio nostro Westmonasteriensi faciendis, assignatorum, ad capiendum & eligendum tot pictores & alios operarios, quot pro operationibus illis faciendis necessarii fuerint, in locis ubi expedire viderit, tam infra libertates, quam extra, in comitatibus Kantiæ, Middlesex', Essex', Surr', & Sussex';

Et ad operarios illos usque palatium nostrum prædictum venire faciendum, ibidem in obsequio nostro, ad vadia nostra, quamdiu necesse fuerit, moraturos;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Hugoni, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes quotiens, & prout, per ipsum Hugonem, super hoc, ex parte nostrâ, fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Martii.

Per billam thesaurariæ.

Eodem modo assignantur subscripti, ad hujusmodi pictores, in comitatibus subscriptis, eligendum & capiendum, sub eâdem datâ; videlicet,

Johannes Athelard, in comitatibus Lincoln', Norht', Oxon', Warr', & Leyc'.

Benedictus Nightegale in comitatibus Cantebr', Hunt', Norff', & Suff'.

Per eandem billam.

Pro hominibus armatis inveniendis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia, de communi assensu prælatorum, comitum, baronum, & aliorum de concilio nostro nobis assistentium, pro defensione necessariâ regni nostri Angliæ, disposuimus, potentius quo poterimus, per Dei gratiam, transfretare, & ad hoc, auxilium hominum ad arma, armatorum & aliorum, in non modico numero oportet necessariò nos habere;

Vobis mandamus firmiter injungentes, quod centum homines armatos, de melioribus & fortioribus hominibus civitatis prædictæ, cum celeritate quâ poteritis, parari, & armis competentibus benè & decenter muniri, & eos, sic armatos & munitos, usque Sandwicum mitti faciatis;

Ita quod sint ibidem in quindenâ Sanctæ Trinitatis proximò futur', ad ultimum, ad transfretandum exindè nobiscum ad vadia nostra, pro salvatione & defensione regni nostri prædicti, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac salvationem ejusdem regni diligitis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xx. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de hominibus subscriptis usque dictam villam de Sandwico, ad eundem diem in formâ prædictâ mittendis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ballivis civitatis Norwici, de sexaginta hominibus armatis.
Ballivis villæ de Sancto Edmundo, de decem hominibus armatis.
Majori & ballivis villæ de Lenne, de viginti hominibus armatis.
Ballivis de Gippewico, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Sudbury, de tribus hominibus armatis.
Majori & ballivis civitatis Lincoln', de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Staunford, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Grantham, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Sancto Botulpho, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Spaldyng, de sex hominibus armatis.
Majori & ballivis de Cantebrigg', de sex hominibus armatis.
Ballivis de Ely, de tribus hominibus armatis.
Majori & ballivis de Norhampton, de octo hominibus armatis.
Majori & ballivis de Colecestr', de sex hominibus armatis.
Ballivis de Chelmesford, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Waltham Sanctæ Crucis, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Hertford, de sex hominibus armatis.
Ballivis de Sancto Albano, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Ware, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Hich', de duobus hominibus armatis.
Ballivis villæ de Cruce Roesiæ, de tribus hominibus armatis.
Majori & ballivis de Gloucestr', de decem hominibus armatis.
Ballivis de Wynchecombe, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Cirencestr', de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Bristoll', de viginti hominibus armatis.
Ballivis de Teukesbury, de uno homine armato.
Majori & ballivis de Wygorn', de octo hominibus armatis.
Ballivis de Evesham, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Wych', de duobus hominibus armatis.
Majori & ballivis de Hereford, de decem hominibus armatis.
Ballivis de Lemynstre, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Leddebury, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Webbeley, de uno homine armato.
Majori & ballivis Salop', de decem hominibus armatis.
Ballivis de Ludlowe, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Wenlok, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Briggenorth, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Neuport, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Lichefeld, de sex hominibus armatis.
Ballivis de Stafford, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Novo Castro subtus Lymam, de uno homine armato.
Ballivis de Burton super Trentam, de uno homine armato.
Ballivis de Wolvernhampton, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Pencrich, de uno homine armato.
Majori & ballivis Oxon', de decem hominibus armatis.
Ballivis de Witteneye, de uno homine armato.
Ballivis de Banneburу, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Thame, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Chepyng Norton, de uno homine armato.
Ballivis de Burghford, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Abyndon, de sex hominibus armatis.
Ballivis de Redyng, de tribus hominibus armatis.

Ballivis de Neubury, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Walyngford, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Henleye, de tribus hominibus armatis.
Majori & ballivis de Bedeford, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Dunstaple, de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Neuport Paynel, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Aylesbury, de duobus hominibus armatis,
Ballivis de Wycombe, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Warrewyk, de quatuor hominibus armatis.
Majori & ballivis de Coventre, de decem hominibus armatis.
Ballivis de Stretford super Avene, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Tamworth, de uno homine armato.
Ballivis de Leycestr', de sex hominibus armatis.
Ballivis de Harbergh, de uno homine armato.
Ballivis de Luttreworth, de uno homine armato.
Ballivis de Melton, de duobus hominibus armatis.
Majori & ballivis civitatis Cantuar', de decem hominibus armatis.
Ballivis civitatis Roff', de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Maydenstan, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Derteford, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Guldeford, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Kyngeston, de uno homine armato.
Ballivis villæ de Farnham, de uno homine armato.
Majori & ballivis civitatis Cicestr', de sex hominibus armatis.
Ballivis villæ de Lewes, de tribus hominibus armatis.
Majori & ballivis civitatis Wynton', de decem hominibus armatis.
Ballivis villæ de Aulton, de duobus hominibus armatis.
Ballivis villæ de Romesie, de duobus hominibus armatis.
Majori & ballivis civitatis Sarum, de decem hominibus armatis.
Ballivis villæ de Malmesbury, de duobus hominibus armatis.
Ballivis villæ de Devises, de uno homine armato.
Ballivis villæ de Marlebergh, de duobus hominibus armatis.
Ballivis villæ de Hungerford, de uno homine armato.
Majori & ballivis civitatis Exon', de decem hominibus armatis.
Ballivis villæ de Barnestaple, de tribus hominibus armatis.
Ballivis villæ de Honyton, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Bath', de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Welles, de quinque hominibus armatis.
Ballivis de Redeclifstrete, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Bruggewatre, de duobus hominibus armatis.
Ballivis Glaston', de tribus hominibus armatis.
Ballivis de Taunton, de quatuor hominibus armatis.
Ballivis de Dunsterre, de uno homine armato.
Ballivis de Crukerne, de uno homine armato.
Ballivis de Yevel, de uno homine armato.
Ballivis de Milverton, de uno homine armato.
Ballivis de Dorchestre, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Shafton', de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Shirburn, de uno homine armato.
Ballivis de Gillyngham, de uno homine armato.
Ballivis de Wymbourn mynstr', de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Brudeport, de uno homine armato.
Ballivis de Bodemynne, de octo hominibus armatis.
Ballivis de Launceseton, de quinque hominibus armatis.
Ballivis de Huntyngdon, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Elleston, de duobus hominibus armatis.
Ballivis de Lostwythiel, de tribus hominibus armatis.

Quod homines ad arma sint apud Sandwicum.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 E. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Midd', salutem. Quia, de communi assensu prælatorum, comitum, baronum, & aliorum de concilio nostro nobis assistentium, pro defensione necessariâ regni nostri Angliæ certum propositum cepimus, potentiùs quo poterimus, Deo duce, in proximo transfretandi, tibi præcipimus firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in civitatibus, villis mercatoriis & aliis locis in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi melius expedire videris, publicè facias proclamari, quod omnes homines ad arma, hobelarios, & sagittarios, qui nobiscum ad vadia nostra transfretare voluerint, sint apud Sandwicum in quindenâ Sanctæ Trinitatis proximò futur', prompti & parati, & armis competentibus decenter muniti, ibidem nobiscum tunc transfretaturi, & vadia sua, quæ sibi promptiùs solvi faciemus, recepturi.

Et hoc sub incumbenti periculo non omittas.

T. R. apud Westm', xx. die Marc'.

Per ipsum Regem & cons'.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

P. de Whitton locum tenens admiralli constituitur.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, constabulariis, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Philippum de Whitton', locum tenentem dilecti & fidelis nostri Johannis de Bello Campo, admiralli flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, & ad faciendum & excercendum omnia & singula, quæ ad officium locum tenentis admiralli ibidem pertinent;

Necnon ad capiendum & arestandum omnes illos, quos inobedientes, contrarios in hac parte invenerit, seu rebelles, & ad eos prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de eorum deliberatione aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Philippo, tanquam locum tenenti prædicti admiralli, in omnibus quæ ad officium illud pertinent, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout idem Philippus vobis scire fecerit ex parte nostrâ;

Et hoc, sub gravi forisfacturâ nostrâ, nullatenus omittatis.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Marc'.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Bello Campo.

De fundatione domûs Beatæ Mariæ de Gratiis, London'.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 24. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Dum pericula varia, quibus pluries, tam in terrâ quam in mari, irremediabiliter juxta rationis humanæ judicium expositi fuimus, ac profusas gratias quibus Christi clementia, ad invocationem suam, & gloriosissimæ Virginis matris suæ Mariæ, misericorditer nos prævenit, devotâ consideratione pensamus, nimirum convalescit cor nostrum in eis & in amorem attendimus ipsius Domini nostri Jhesu Christi, & dominæ nostræ dilectissimæ genitricis suæ prædictæ; desiderantes ad ipsorum laudem & gloriam aliquid, in memoriam gratiarum hujusmodi, humiliter ordinare, sperantes quod Qui' sic tantis gratiis misericorditer nos prævenit, nos semper, per piam mediationem matris suæ, super infusione gratiarum cœlestium misericorditer subsequetur.

Ex hâc itaque consideratione, quandam domum monachorum ordinis Cisterciensis, quam liberam capellam regiam beatæ Mariæ de Graciis volumus appellari, ad immolandum devotas laudes, gratias & hostias Deo & protectrici nostræ, præcipuè beatissimæ Mariæ prædictæ, specialiter ex hac causâ, in novo cimiterio Sanctæ Trinitatis juxta Turrim nostram London', fundare disposuimus & dotare;

Undè sciatis quod, pro fundatione & dotatione primariâ dictæ domûs, dedimus & concessimus præsidenti & monachis, Deo & beatæ Virgini prædictæ, juxta ordinationem indè faciendam, ibidem perpetuò servituris, omnia illa messuagia nostra apud La Tourhulle, cum gardinis & curtilagiis eisdem adjacentibus, & aliis pertinentiis suis, quæ habuimus ex dono & feoffamento Johannis Cory, prout carta ipsius Johannis Cory nobis indè confecta, & in rotulis cancellariæ nostræ irrotulata, pleniùs testatur; habenda & tenenda præfatis præsidenti & monachis, & eorum successoribus, de nobis & hæredibus nostris, in liberam, puram & perpetuam elemosinam imperpetuum;

Salvis semper servitiis & redditibus indè debitis, quibus debebantur, antequam messuagia sic ad manus nostras devenerunt.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro Guidone de Bryan, super strenuo gestu suo, in conflictu, apud Calesium habito.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Liberat. 24 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Cum nos, quinto decimo die Januarii proximò præterito, considerantes grata & laudabilia obsequia nobis, per dilectum & fidelem nostrum, Guidonem de Bryan à diu multipliciter impensa, ac bonum gestum suum, in ultimo conflictu, inter nos & quosdam inimicos nostros Franciæ apud Calesium habito, vexillum nostrum ibidem contra dictos inimicos nostros prudenter deferendo, & illud erectum sustinendo strenuè & potenter; ac volentes proindè ipsum Guidonem, prout regiam decet munificentiam, munere prospicere gratioso;

Concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Guidoni ducentas marcas, percipiendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, ad totam vitam suam, vel quousque sibi de ducentis marcatis terræ vel redditûs per annum, totâ vitâ suâ habendis, in loco competenti fecerimus providere, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, plenius continetur;

Vobis mandamus quod eidem Guidoni centum marcas, de dictis ducentis marcis, de termino Paschæ proximò præterito, de thesauro nostro, solvatis juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum.

Teste Rege, apud Westm', primo die Aprilis.

Pro tenentibus archiepiscopatûs Cantuar', de pardonatione palefridi.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Willielmo de Eppeworth, nuper custodi temporalium archiepiscopatûs Cantuar' vacantis, in manu nostrâ existentium, salutem.

Cum, ut accepimus, certa pecuniæ summa, in qualibet vacatione archiepiscopatûs prædicti, à tenentibus ejusdem levanda, nomine palefridi, nobis debeatur, jamque una pecuniæ summa, per mortem bonæ memoriæ Johannis de Offord, nuper electi Cantuar' confirmati, & altera hujusmodi summa, per mortem claræ memoriæ Thomæ de Bradewardyn, nuper archiepiscopi loci illius, ratione vacationum archiepiscopatûs prædicti in manu nostrâ tunc existentium, à dictis tenentibus, nomine palefridorum, ad opus nostrum per vos exigantur, ut accepimus;

Nos, ad supplicationem venerabilis patris Simonis, nunc archiepiscopi loci prædicti, nè dicti tenentes exindè nimiæ depressioni subiciantur, pardonavimus dictis tenentibus id, quod ad nos pertinet de hujusmodi summâ, post mortem prædicti Johannis, pro palefrido prædicto.

Et ideò vobis mandamus quod exactioni, quam dictis tenentibus facitis, pro hujusmodi summâ, ad opus nostrum levandâ, post mortem dicti Johannis, nomine hujusmodi palefridi, omninò supersedeatis, juxta formam pardonationis nostræ supradictæ;

Proviso quod altera summa, nobis, per mortem dicti Thomæ, ex causâ prædictâ, debita, ad opus nostrum levetur, prout decet.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Aprilis.

Pro Duncano comite de Fyf, ad partes Scotiæ, pro redemptione suâ quærendâ, eundo.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Scot. 24 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Duncanus comes de Fyf, prisonarius noster in Turri nostrâ London', ab eadem Turri ad partes Scotiæ, pro redemptione suâ quærendâ, de licentiâ nostrâ sit profecturus, suscepimus ipsum comitem, eundo, cum duodecim hominibus equitibus, versus partes prædictas, & abindè usque Turrim nostram prædictam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De marinariis eligendis, pro navibus Regis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, constabulariis, & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos nobis, Willielmum Passelewe, & magistrum Robertum Shipman constabularium navis nostræ vocatæ La Cog Thomas, conjunctim & divisim, ad centum marinarios de melioribus hominibus marinariis quos in comitatu Канciæ & Sussex, tam infra libertatem Quinque Portuum nostrorum, quam alibi in eisdem comitatibus infra libertates & extra, ubi melius viderint expedire, invenire poterunt, capiendum & eligendum, & ad eosdem centum marinarios in dictâ navi nostrâ, pro gubernatione ejusdem, poni faciendum, ad proficiscendum in eadem, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, ubi & prout prædictis, Willielmo & Roberto, injungetur ex parte nostrâ, & ad omnes illos, quos in hac parte inobedientes, contrarios, seu rebelles invenerint, arestandum & capiendum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem, Willielmo & Roberto, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout iidem, Willielmus & Robertus, vel eorum alter, vobis scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignatur Walterus Langdale, magister navis vocatæ La Jonette, ad quaterviginti marinariis in dictis comitatibus Kant' & Sussex' eligendum, sub eadem data.

Per ipsum Regem.

Et præceptum est vicecomiti Kant' quod eisdem, Willielmo & Roberto, & eorum alteri, in præmissis faciendis, explendis & exequendis, intendens sis consulens & auxilians, quotiens & prout ipsi, vel eorum alter, tibi scire fecerint vel fecerit ex parte nostrâ, & omnes illos, quos tibi propter contrarietatem vel rebellionem per ipsos, Willielmum & Robertum, liberari contigerit ab eis vel eorum altero recipias, & in prisonis nostris salvò custodiri facias, in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Eodem modo præceptum est vic' Surr' & Essex'.

REX, universis & singulis vicecomitibus, *&c. ut supra usque ibi,* salutem, *& tunc sic.* Sciatis quod, assignavimus dilectum nobis Willielmum Piers magistrum navis nostræ vocatæ La Cog Edward, ad quaterviginti marinarios de melioribus hominibus marinariis, quos in comitatibus Kant' & Essex', tam infra libertates quam extra, ubi melius viderit expedire, invenire poterunt, capiendum & eligendum, & ad eosdem quaterviginti marinarios, *&c. ut supra ut in commissione mutatis mutandis.* Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Item eodem modo assignantur subscripti ad hujusmodi marinarios in eisdem comitatibus Kanc' & Essex' pro navibus Regis subscriptis eligend', videlicet,

Johannes Wille, magister navis Regis vocatæ La Plente ad sexaginta marinarios.
Johannes Ram, magister navis Regis vocatæ La Isabelle ad quadraginta marinarios.
Johannes Rokke, magister navis Regis vocatæ La Gabriel ad quinquaginta marinarios.
Johannes Maikyn, magister navis Regis vocatæ La Michel ad triginta marinarios.
Johannes Stygey', magister navis Regis vocatæ La Welifare ad triginta marinarios.
———— magister navis Regis vocatæ La Mariote ad triginta marinarios.
} *In comitatibus Kanc' & Essex'.*

Reginaldus Ferrers serviens Regis ad arma, ad quadringentos marinarios pro diversis navibus Regis, prout ei per ipsum Regem specialiter est injunctum, in eisdem comitatibus Kanc' & Essex'.

Per ipsum Regem.

De denariis, pro feodo cancellarii Regis, solvendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Ricardo de Thoresby, custodi hanaperii cancellariæ nostræ, salutem.

Quia deliberatio robarum de instanti æstate pro clericis de cancellariâ nostrâ, propter caristiam panni & cindalli quæ jam habetur, feodum consuetum per septem libras & viginti denarios excedit, sicut venerabilis pater Johannes episcopus Wygorn' cancellarius noster, nobis est testificatus;

Vobis mandamus quod eidem cancellario nostro dictos septem libras & viginti denarios, pro dictis robis sic emptis de exitibus hanaperii prædicti solvatis, recipientes ab eodem cancellario litteras suas patentes, receptionem dictorum septem librarum & viginti denariorum testificantes; & nos vobis indè in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

T. R. apud Westm', xii. die Maii.

Per ipsum Regem & cons'.

De potestate, ex parte Angliæ, ad tractandum super pace vel treugis cum deputatis adversarii Franciæ.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, Edwardus, DEI gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris, Willielmi Norwic' episcopi, Roberti de Ufford comitis Suffolc', Thomæ Cok, & Roberti de Herle capitanei villæ nostræ de Caleys, pleniùs confidentes;

Ad tractandum & concordandum, pro nobis, & nomine nostro, cum prælatis, magnatibus, & aliis ex parte adversarii nostri Franciæ deputandis, super pace & concordiâ, &, si expedire viderint, super treugis, sive sufferentiâ guerræ, inter nos & dictum adversarium nostrum ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum; ac securitatem, quæ nobis in hac parte fieri debeat, stipulandum & recipiendum, & de præmissis, plenè & fideliter observandis;

Necnon ad omnia & singula, quæ in hac parte necessaria fuerint vel oportuna, faciendum, etiam si mandatum exigant speciale, eisdem, episcopo, comiti, Thomæ, & Roberto, tribus & duobus eorum, quorum alterum prædictorum episcopi & comitis unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per eosdem, episcopum, comitem, Thomam, & Robertum, tres, vel duos eorum, quorum alterum prædictorum episcopi & comitis unum esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xv. die Maii.

De juramento præstando.

A. D. 1350.—An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes litteras inspecturis, Edwardus, *&c. ut supra usque ibi* observandis *& tunc sic,* quodcumque licitum juramentum in animam nostram præstandum, necnon ad omnia & singula, *&c. ut supra.*

Dat' ut supra.

De attilio pro quibusdam navibus providendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Thomam de Swetesham, ad attillium, & omnia alia necessaria quibus indiguerit, pro navibus, spinaciis, & bargeis nostris providendum; & cariagia pro eisdem attilliis & necessariis, tam per terram quam per aquam, in locis ubi expedire viderit, feodo ecclesiæ dumtaxat excepto, pro denariis nostris, ad cameram nostram solvendis, capiendum;

Necnon ad carpentarios & alios operarios, pro operationibus nostris navium, spinaciorum, & bargearum prædictorum, quotiens opus fuerit, eligendum & capiendum, & in operationibus illis ponendum ad vadia nostra, in dictâ camerâ nostrâ promptè solvenda, moraturos.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando per ipsum Thomam super hoc ex parte nostrâ fueritis requisiti.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duratur'.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Maii.

Per litteram de Griffon'.

De conductu pro servientibus comitis de Eu.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, constabulariis, castellanis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam in terrâ quam in mari, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Petrum Warineys, Johannem Flemmyng, Adam Gourel, Willielmum de Maunteyll, & Continettum Chamberleyn, servientes comitis de Eu, prisonarii nostri de Franciâ in Angliâ existentis, & eorum quemlibet, cum uno garcione eundo ad partes Franciæ, pro redemptione ipsius comitis quærendâ, & exindè in Angliam redeundo, & ibidem morando.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Petro, Johanni, Adæ, Willielmo, & Continetto, & eorum garcionibus prædictis, ad partes Franciæ eundo, & exindè in Angliam, sicut prædictum est, redeundo, non inferatis, seu quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen; & si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duratur'.

Teste Rege, apud Westm', xxiiii. die Maii.

Per cons'.

Pro Johannâ de Bar, comitissâ Surriæ & Sussex' peregrè profecturâ.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilecta consanguinea nostra, Johanna de Bar, comitissa Surriæ & Sussexiæ, ad partes transmarinas peregrè, ad diversa limina sanctorum inibi visitanda, sit de licentiâ nostrâ profectura;

Nos, volentes securitati ipsius comitissæ, quatenùs poterimus, providere, suscepimus ipsam comitissam, homines, & familiares suos, ac equos, hernesia, & alia bona & catalla sua, eundo ad dictas partes, & exindè huc, in unum annum, cum sibi placuerit, redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus quod prædictæ comitissæ, *&c. prout in consimilibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud West', xxx. die Maii.

Per breve de privato sigillo.

De cerâ renovandâ.

A. D. 1350.—An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, thesaurario, & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasterii humatum existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Junii.

De treugâ inter Regem & adversarios suos Franciæ captâ à xiii. die Junii usque ad primum diem Augusti, & extunc per unum annum.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 7 & 8. d. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, nos, permissione Divinâ, Gullielmus Bracharensis, & frater Johannes, Brundusii, archiepiscopi, apostolicæ sedis nuncii, notum facimus per præsentes, quod nuper, à sanctissimo patre, & domino nostro, domino Clemente, dignâ Dei Providentiâ, Papâ Sexto, ad Franciæ & Angliæ regna, pro reformandâ pace, & concordiâ procurandâ, seu treugis ineundis, inter serenissimos principes, dominum Philippum, Dei gratiâ, Francorum, & dominum Edwardum, eadem gratiâ, Angliæ, Reges illustres, qui, zizaniæ satore, pacis æmulo, procurante, periculosè adinvicem plurimùm dissidebant, specialiter destinati;

Et ad dictum regnum Franciæ personaliter accedentes, ac convenientibus nobiscum, propter reverentiam sedis apostolicæ, & ad nostram instantiam, in loco sito inter Guynas & Calesium, ad parliamentandum super hiis consueto,

Reverendis in Christo patribus,
Dominis Hugone episcopo Landavensi, &
Egidio abbate Sancti Dyonisii in Francia,
ac magnificis viris, dominis,
Johanne de Bolonia domino de Mongascon, & } *militibus,*
Johanne de Leudas, }
ac magistris *Stephano de Paris' cancellario Parisiensi,*
Philippo de Talarn decano de Barro, &
Roberto Galli præposito Suessionensi,
ab ipso domino Rege Francorum;

Necnon reverendo in Christo patre
Domino Gullielmo episcopo Norwicensi, &
Magnifico viro, domino Roberto comite de Suffolcia,
ac nobilibus viris, dominis,
Thoma Cok, & } *militibus,*
Roberto de Herle, }
ab ipso domino Rege Angliæ;

Super pace & treugâ inter eosdem dominos Reges tractandis & iniendis, cum plenâ potestate specialiter deputatis, prout nobis apparuit legitimè, & plenariè nobis constat per literas, sigillis eorumdem dominorum Regum sigillatas, plures & varios tractatus fuimus proloquuti, ac etiam prosecuti;

Demum verò, inspirante pacis Actore, præfati tractatores, nobis mediantibus & instantibus, nomine dictorum dominorum Regum, & pro ipsis, & eorum subditis, & alligatis seu confœderatis, & adhærentibus eisdem, cujuscumque statûs seu conditionis existant, firmârunt, inierunt, convenerunt, & amicabiliter concordârunt, in modum qui sequitur, & in hanc formam:

ACORDE est en la forme de trieue, & en esperance de bone paiz, entre les messaiges & depputeez dessus diz, pour & en noun des diz Roys, en la maniere qui s'ensuit:

Premierement, bonnes trieues & loyaulz sont prises, par mer & par terre, par lez dessus diz messaiges & deputez, entre lez dessus diz seignurs Roys de France & d'Engleterre, pour touz leurs subgiez, alliez, coadjuteurs, & adherentz, & pour tout leurs pais, Gascoigne, Lemozin, Pierregort, Cahorsin, Agenoye, Poitou, Sanctonge, Angolemois, & en toute la duche de Guyenne, & en toute la Languedoc; & aussi en Burgoigne, Bretaigne, Picardie, Flandres, Artoys, Normandie, & generalement en touz les roialmes de France, d'Engleterre, & d'Escoce, & en toutes lez ysles de mer, obeissanz a l'un ou a l'autre des diz Roys;

Les quelles treues dureront jusques au premier jour d'Aoust prouchienn venir, & l'endemain soleil levant, & de celle heure de soleil levant jusques a un an, a l'endemain soleil levant;

La quelle trieue prent son plein effect en touz lez pais, ysles, & royaumes dessus diz, de la date de ces presentes lettres, ja soit ce que publicacion n'en soit encores faite;

La quelle publicacion se fera en France, en Angleterre, en Gascoigne, ou Bretaigne, & la ou il appartendra, dedanz l'endemain de la feste de la Magdalene prouchein venir, & es Marches d'Escoce dedanz la quinzeine prouchein ensuant la dite feste de la Magdalene, se devant nestoit fait.

Item, considere l'estat & la hautesce dez diz Roys, & la grandeur de ceste besoigne, la quelle ne peut pervenir a si brief & si convenable fin de bonne & ferme pais, come par le moien & les traictemenz de nostre saint piere le Pape, acorde est que lez Roys dessus diz envoieront, au plus tost qu'il porront, granz & sollemnez messaiges, ayanz pleine & franche puissance de tractier, pacifier, & acorder de treues prolonguer, de touz attemptaz, faiz tant d'une partie comme d'autre, reparer, de requerre & consentir la reparacion d'yceuls, & de faire en tout & par tout, en nom & pour les diz Roys, autant comme il feroient, ou faire pourroient, se presenz estoient;

Et seront entre lez diz messaiges, de chascune partie, un duc ou contes, ou autre notable personne, du sang & du lignage dez diz Roys:

Li quel messaige serront & comparront personelment devant nostre saint pere le Pape, le jour de la Toussains prouchein venir, ou dedanz cinc jours ensuivants, au plus tart.

Item, est acorde que aus messaiges qui de la partie du Roy d'Engleterre serront envoiez, par devers nostre saint pere, alanz & venanz, pour la prosecucion de la dicte besoigne, par le royaume de France, sanz armes, sanz fraude, & sanz mauvese fiction, seront bailliez lettres de sauf conduit, & bons & honnorables conducteurs, pour aler & pour retourner, eulz, leurs gens, chevaus, & touz leurs biens; c'est assavoir, monsire Johan de Bouloigne seigneur de Montgascon, & le sire de Beau Jeu, & le marescal de Naele, ou d'eux d'yceuls, en cas que le conte de Lencastre ou le conte de Narentonne viendroient messaiges, & en cas q' autres messaiges vientdroient, l'uns dez diz trois conduseurs les devent condure.

Item, est accorde que chascuns des deux Roys empreigne la dicte treue pour lui, & pour touz ceulz de sa partie, &, neant moins, touz lez plus principals capitaines de chascune part jureront de tenir & garder ceste presente treue, & oultre, de chescune partie, douze barons ou notables personnes, les quels jureront en noz mains, ou de noz deputez, en la presence d'aucune de la partie adverse, au plus tost, que faire se porra bonnement.

Item, est accorde que en ceste presente treue est compris tout ce que les diz Roys, leurs subgiez, coadjuteurs, & adherenz tiennent, quelque part que ceo soit, & sont compris pour la partie du Roi de France, touz ses subgiez especialment le conte de Flandres, le pais & genz de Flandres & de la lieu, obeissanz au dit conte come au seignur sanz moyen, hors pris ceulz que tiennent le Roi d'Angleterre pour lour seignur souverain; les Roys de Boesme, de Castelle, de Portugal, & d'Arragon; les Escoz & tout le pais d'Escoce, fors pris ceulz qui sont de la partie & obbeissance du Roi d'Engleterre; le duc de Brabant, le duc de Guelre, l'evesque de Liege, la duchesse de Lorraine & ses anfanz, la contesse de Bar & ses anfanz, messire Johan de Henaut, les genz & tout le pais de Henaut, le conte de Namur, messire Loys de Namur, les Genevois, messire Johan de Chalon, le sire de l'Escuu, messire Johan de Galart, messire Raoul de Cahore, & touz lez subgiez, alliez, & adherenz de la partie de France, de quelconques condicions, & quelconques pais, ou estaz qu'il soient.

Item, pour la partie d'Angleterre aussi soient compris les Roys de Castelle, de Portugal, & d'Arragon, le duc de Brabant, le duc de Guelre, le marquis de Juilliers, messire Johan de Chalon, le conte de Neufchastel, le sire de Frauncoigny, le sire Neuveschastel, le viconte de Vissut, messire Johan d'Aspremont, messire Robert de Namur, messire Henry de Flandres, les genz & tout le pais de Flaundres & de la lieu, les genz & tout le pais de Henaut, le sire de Lebrest, les heirs messire Johan de Bretaingne naguere conte de Montfort, qui se disoit duc de Bretaingne, messire Johan de Galart, messire Amanen de Fossaret, la dame de Clison, & les anfanz de Clison, messire Raoul de Cahors, messire Aymery de Paine, messire Dominic de Paine, les Genevois, & touz lez autres subgiez, alliez, coadjuteurs, & adherenz de la partie d'Angleterre, de quelconques pais, condicions, ou estaz qu'il soient.

Item, de la partie de chascun des diz Roys seront, & sont compris en la dicte treue touz ceulz, que eulz, ou leurs genz, vouldront nomer aus gardeins des treues, ou a chescun d'eulz, dedanz le temps de la publicacion, &c. *prout supra de an. 23. dat' 2 Maii, usque hæc verba; viz.*

Item, soient deputez gardiens de ceste presente treue, aianz pouoir de contraindre, & de punir, touz ceux qui l'enfraindront, ou qui se enforceront de l'enfraindre, & de reparer touz attemptaz qui faiz seront ceste trieue durant, les parsonnes qui s'ensuivent, & chascuns d'eulz, c'est assavoir,

Pour la partie du Roi de France, es parties de Flandres & de Picardie, messire Guy de Naelle marescalle de France, messire Johan de Leudas bail de la conte de Saint Pol, & le governeur d'Artoys; es parties de Languedoc, de Poitou, & de Sanctonge, & d'Angolemois, & de toute la duche de Guyenne, les contes de Pierregort & de Ventadour, messire Foque de Matas, & les seneschaulz du pais, & le maistre des arbelestiers, en Bretaigne le sire de Oram;

Et pour la partie du Roy d'Engleterre, pour les pais de Calesin, Picardie, & Flandres, messire Robert de Herle capitaine de Calays, messire Thomas de Kingestonne chastellain de Calais; pour le pais de Bretaigne, messire Tanguin du Chastel; & pour lez pais de Gascoigne, & de toute la Languedoc, de Poitou, de Sanctonge, & de toute la duche de Guyenne, le conestable de Bordeauls, le sire de Poimers, mess' Bertrant de Montferraut, & lez autres seneschals de pais dessusditz, & le chastellayn de Lisignien.

Item, que pour les gardeins dessusditz de tout ce, que, pendant ceste trieue, sera attempte d'une part ou d'autre, tantost & sanz delay, qui requis

en seront, sera faite pleinne restitution & entiere reparacion, &, au plus tart, dedanz deux mois; ne se sera reputee ceste trieue pour rompue pour attemptaz, qu'il se facent par aucun d'une partie ou d'autre, se n'estoit fait du commandement des Roys, ou des lieuxtenants generalz des diz Roys; mais se ferra restitution & reparation, come dit est, la treue touz jours durant en sa vertu.

Item, a fin que lez dites treues soient tenues & gardees entierement, sanz enfraindre, les capitaines de Saint Omer, de Bouloigne, de Guynes, & de la Montoire, de Calais, de Mert, & Doye, & leurs lieuxtenants, jureront en noz mains, ou de noz commis, en lieu acostume a parlementer, entre Guyennes & Calais, dedanz un mois apres la date de ces presentes lettres, aus sains Evangiles de Dieu, touche le livre, qu'il tendront & garderont, & feront garder & tenir, loyaument, les dites treues par eulz, & touz leurs subgiez, de point en point, sanz mal engin, & sanz fraude; & que touz ceulz qui les dites treues enfraindroient, ou vodroient enfraindre en aucune manere, il ne recevront, ne tendront en leur povoir, ne d'estroit; & que toutes les malesfacons, que, duranz les dites treues, seront faites contre al fourme d'ycelles, il feront adrescer deuement & plainement, & feront restituer toutes les perties & domaiges a tout leur pouoir, sanz faveur ou deport aucun.

Item, se entre les capitaines de Saint Omer & de Boloigne, de Gynes & de la Montoire, d'une part, & ceulz de Calais, de Merc, & Doye d'autre part, estoit debat ou descort, pour cause des malefacons, faites en prejudice des trieues, ou contre la forme & teneur d'ycelles, ceulz celui d'iceulz capitaines, qui lez diz debat ou descort touchera, soient tenuz par leurs seremenz, de assembler avec les capitaines ou capitaine de l'autre part, a qui la chose touchera, l'un avec l'autre, selonc que le fait lez touchera, en lieu acostume a parlementer, entre Guynes & Calais, quant il seront requis l'un par l'autre, pour faire adrescement & esmendes sur le dit debat & descort, & tout ce que raison & bonne foy demandent.

Item, que lez dessus diz gardiens de ceste trieue, deputez es parties de la Languedoc, de Poitou, de Sanctonge, & d'Angolemois, pour lez deux Roys, & chascun d'eulz, jureront en noz mains, ou de noz deputez, dedanz xv. jours apres la publicacion de ceste trieue faite, come dit est, de tenir & garder ceste presente trieue en touz ses poinz.

Item, ou cas que ceulz qui deuent faire adrescier & reparer lez attemptaz qui seront faitz contre ceste trieue, ne le voudront, ou porront, faire deuement, adonc seront jugeos,

Pour les Frauncois, le duc d'Athenes, les contes de Fois, d'Armignac, & de Harecourt, le seigneur de Beauieu, messire Johan de Bouloigne, le sire de Mougasion, le viconte de Thoart, le sire de Laval, tant communement, comme deviseement:

Et de la partie des Angloiz, le conte de Lencastre, le conestable d'Engleterre, & le mareschal d'Engleterre, le conte de Huntyngdon, mess' Bertholomi de Bourwachz, le senescal de Gascoigne, le sire de le Brest, mess' Thomas Dagueworth, tant comunement, come deviseement;

Pour faire droiture, & pour adrescier les mesprises a touz ceulz, qui se voudront plaindre, d'une partie & d'autre.

Item, que en la main de nous arcevesqes, pour & en noun de nostre saint pere, en garde ou en commande soit retenue, se elle est encore par devers nous, &, se elle ny est, sera mise loiaument & de fait, tantost apris la publicacion de ceste trieue faite, come dit est, la ville de Florence avek le chastel appelle Pouilhac, & leurs appartenances, pour estre tenuz en la main de nostre saint pere ceste trieue durant; la quelle durant, la dite ville & chastiau, ne aucunes autres gens, yssanz des diz ville & chastel, ne mefferont a l'une partie ou l'autre; &, cestes trieues faillies, nostre saint pere sera tenuz de la rendre aus genz du Roi d'Engleterre, aussi bien garnie, & en aussi bon estat, comme elle aura este bailliee a nous arcevesqes, se entre d'eux ne est autrement ordonne par paiz, par accort, ou par raisounable ordonnance de nostre saint pere, oyes les parties; & en ce sommes nous vers lez Anglois, ou nom de nostre dit saint pere, obligiez par noz lettres souz noz seauls, les quelles il ont par devers eulz.

Item, que, pendant la dite treue, nuls empeschement ne sera mis par lez Francois, ou leurz genz, par les Anglois, ou leurs genz, que lez diz ville & chastel ne soient en la main de nous arcevesques, come en la main de nostre saint pere.

Item, la treue faillie, se ordene ne est par aucunes des voies dessus dites, nuls empechement ne sera mis a nous par la partie des Francois, leurs officers & gens, pour quoy la restitucion soit empeschie estre faite auz Angloiz, come dit est; & si nuls y estoit, il le feront oster sanz fraude & aucun mal engin.

Item, se, pendant ceste presente treue, aucuns empeschement nous estoit fait par les Anglois, leurs aidanz, officers, ou genz, ou aucune occupacion faite, par quoy nous ne aions la detention & possession corporele pasiblement, durant la trieue, des diz ville & chastel, il le nous osteront, & feront oster, sanz delay, & aussi feront lez Francois.

Quas treugas, cum præscriptis omnibus & singulis capitulis seu articulis earumdem, firmiter & inviolabiliter observandas, prænominati tractatores & deputati, episcopi, videlicet, & abbas, more prælatorum, præsentibus, cæteri verò corporaliter manutactis sacrosanctis Evangeliis, nominibus & in animas dictorum dominorum Regum, in nostris manibus juraverunt, & appensione sigillorum suorum munierunt.

Et nos, archiepiscopi præfati, in testimonium omnium & singulorum præmissorum, nobis mediantibus, & testibus infrascriptis præsentibus, actorum, concordatorum, firmatorum, &, ut præmittitur, juratorum, sigilla nostra, unà cum sigillis dictorum tractatorum, duximus præsentibus literis apponenda, & ipsas literas, de voluntate dictorum tractatorum, sub pari munimine, ad cautelam, multiplicari fecimus.

Acta & concordata, firmata & jurata, & sigillata fuerunt hæc per prædictos tractatores & commissarios prædictorum dominorum Regum, superius nominatos, & nostris sigillis sigillata, in campis juxta Calesium, Morvien' diœcese, die Dominica, tertiâ decimâ die mensis Junii, anno à nativitate Domini millesimo CCC. quinquagesimo.

Præsentibus, nobilibus & discretis viris dominis,

Johanne le viconte de regno Chipriæ, } *militibus.*
Gulliellmo le Breton, }
Luca præposito Fanen'.
Olivero Gaudelli, bacalario in legibus, archipresbitero Tailliburgi, Sanctoniensi diocese.
Bernardo Chapuli, } *presbyteris,*
Johanne Testard, }
Bartholomæo del Cassauli, domini Papæ scriptore.

Excepto domino Roberto comite Surford, qui in præsentiâ testium prædictorum, non in prædictis campis, set in Calesio, prædicta egit, concordavit, firmavit, & juravit, infirmitate detentus.

Et fuerunt prædicti testes ad præmissa vocati specialiter & rogati.

Ad vicecomites Angliæ, de proclamatione faciendâ, eo quod magna pars populi, & maximè operariorum & servientum, in ultimâ pestilentiâ defuncta est.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kanciæ, salutem.

Quia magna pars populi, & maximè operariorum & servientum, jam in istâ pestilentiâ est defuncta, nonnulli, videntes necessitatem dominorum & paucitatem servientum, servire nolunt, nisi salaria recipiant excessiva, & alii, mendicare malentes, in otio, quam per laborem quærere victum suum:

Nos, pensantes gravia quæ ex carentiâ, præsertim cultorum & operariorum, hujusmodi provenire possent incommoda, super hoc cum prælatis & nobilibus, & peritis aliis nobis assistentibus, deliberationem habuimus & tractatum, de quorum unanimi consilio duximus ordinandum.

Quod quilibet homo & fœmina regni nostri Angliæ, cujuscumque conditionis fuerit, liberæ vel servilis, potens in corpore, & infra ætatem sexaginta annorum, non vivens de mercaturâ, nec certum excercens artificium, nec habens de suo proprio undè vivere, vel terram propriam, circa culturam cujus se poterit occupare, & alteri non serviens, si de serviendo, in servitio congruo, considerato statu suo, fuerit requisitus, servire teneatur illi, qui ipsum sic duxerit requirendum, & percipiat dumtaxat vadia, liberationes, mercedes, seu salaria, quæ in locis ubi servire debeat, consueta sunt præstari anno regni nostri Angliæ vicesimo, vel, annis communibus, quinque vel sex proximò præcedentibus:

Proviso quod domini præferantur aliis in nativis, seu terram suam nativam tenentibus, sic in servitio suo retinendis:

Ita tamen quod hujusmodi domini sic retineant tot, quot sibi fuerint necessarii & non plures;

Et si talis vir vel mulier, sic de serviendo requisitus, vel requisita, fuerit & hoc facere noluerit, hoc probato per duos fideles homines, coram vicecomite, ballivo, domino, aut constabulario villæ ubi hoc fieri contigerit, statim per eos, vel eorum aliquem, capiatur & mittatur proximæ gaolæ, & ibidem sub artâ moretur custodiâ, quousque securitatem invenerit de serviendo in formâ prædictâ;

Et si messor, falcator, aut alius operarius vel serviens, cujuscumque statûs fuerit seu cònditionis, in servicio alicujus rètentus, ante finem termini concordati, à dicto servitio, sine causâ rationabili, vel licenciâ, recesserit, pœnam imprisonamenti subeat; & nullus, sub eâdem pœnâ, talem in servitio suo recipere vel retinere præsumat.

Nullus etiam vadia, liberationes, mercedes, seu salaria majora solito, sicut prædictum est, alicui solvat vel solvere promittat; nec aliquis eâ alio modo exigat vel recipiat, sub pœnâ dupli illius quod sic solutum, promissum fuerit, aut exactum vel receptum, illi qui ex hoc se senserit gravatum: & nullo tali volente prosequi, tunc cuicumque de populo, qui hoc prosecutus fuerit, applicandi; & fiat hujusmodi prosecutio in curiâ domini loci, quo talis casus acciderit:

Et, si domini villarum vel maneriorum, contra præsentem ordinationem nostram per se, vel ministros suos, in aliquo venire præsumpserint, tunc in comitatibus, wapentachiis, & trithingis, vel aliis curiis nostris hujusmodi, ad pœnam tripli, per eos, vel ministros suos, sic soluti vel promissi, in formâ prædictâ, fiat prosecutio contra eos;

Et, si forsan aliquis, ante præsentem ordinationem, cum aliquo de sic serviendo, pro majori salario convenerit, ipse, ratione dictæ conventionis, ad solvendum ultra id quod aliàs tali consuetum est solvi, minimè teneatur, immò solvere plus sub pœnâ prædictâ non præsumat.

Item quod sellarii, pelletarii, allutarii, sutores, cissores, fabri, carpentarii, cementarii, tegularii, batellarii, carectarii, & quicumque alii artifices & operarii, non capiant pro labore & artificio suo, ultra id quod, dicto anno vicesimo, & aliis communibus annis praecedentibus, ut præmittitur, in locis quibus eos operari contigerit, talibus solvi consuevit; & si quis plus receperit, gaolæ proximæ, modo quo præmittitur, committatur:

Item, quod carnifices, piscenarii, hostellarii, braciatores, pistores, pulletarii, & omnes alii venditores victualium quorumcumque, teneantur hujusmodi victualia vendere pro pretio rationabili, habitâ consideratione ad pretium quo hujusmodi victualia in locis propinquis venduntur; ita quod habeant hujusmodi venditores moderatum lucrum, non excessivum, prout distancia locorum à quibus victualia hujusmodi cariantur, duxerit rationabiliter requirendum;

Et, si quis victualia hujusmodi alio modo vendiderit, & indè in formâ prædictâ convictus fuerit, solvat duplum illius, quod receperit, dampnificato, vel, in defectum illius, alteri qui prosequi voluerit in hâc parte;

Et habeant potestatem major & ballivi civitatum & burgorum, villarum mercatoriarum, & aliarum, ac portuum & locorum maritimorum, ad inquirendum de omnibus & singulis, qui contra hoc in aliquo deliquerint, & ad pœnam prædictam, ad opus illorum, ad quorum sectam hujusmodi delinquentes convicti fuerint, levandum:

Et, in casu quo iidem major & ballivi, executionem præmissorum facere neglexerint, & de hoc coram justiciariis, per nos assignandis, convicti fuerint, tunc iidem, major & ballivi, ad triplum rei sic venditæ, hujusmodi dampnificato, vel alteri in defectum illius prosequenti, solvendum per eosdem justiciarios compellantur; & nichilominus versus nos graviter puniantur:

Et, quia multi validi mendicantes, quamdiu possent ex mendicatis elemosinis vivere, laborare renuunt, vacando otiis & peccatis, & quandoque latrociniis & aliis flagitiis, nullus, sub pœnâ imprisonamenti prædictâ, talibus qui commodè laborare poterunt, sub colore pietatis vel eleemosinæ, quicquam dare, seu eos in suâ desidiâ confovere præsumat, ut sic compellantur pro vitæ necessariis laborare;

Tibi præcipimus firmiter injungentes, quod præmissa omnia & singula in civitatibus, burgis, & villis mercatoriis, portubus maris, & aliis locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari & teneri, & executionem debitam indè fieri facias, sicut prædictum est:

Et hoc, sicut nos & communem utilitatem regni nostri diligis, & te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum R. & totum concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam.

Ne quis ad partes exteras se divertat, absque mandato speciali.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Propter aliqua, quæ communem utilitatem populi regni nostri Angliæ specialiter concernunt, coram nobis & concilio nostro proposita, & unanimi assensu concordata, vobis præcipimus firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi meliùs expedire videritis, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, nè quis comes, baro, miles, homo ad arma, peregrinus, aut quivis alius, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras, ex quacumque causâ, citra Quindenam Sancti Michaelis proximò futuram, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, clam vel palam, se divertat absque mandato nostro speciali.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis secus facientes, tunc eos unà cum apparatu eorumdem, arestari & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, quousque vobis de ipsis nostram præceperimus voluntatem:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxiii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis; videlicet,

Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis de Hastynges.
Majori & ballivis Suth't.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis de Weymuth.
Ballivis de Melcombe.
Ballivis de Plymmuth.
Majori & ballivis de Dertemuth.
Majori & ballivis de Lenn'.
Ballivis de Sancto Botolpho.
Ballivis de Magna Jernemuth.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis de Novi Castri super Tynam.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis de Herewico.
Ballivis de Donewico.
Vic' Cant' & Hunt'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Kant'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Sutht'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Devon'.
Vic' Cornub'.
Vic' Glouc'.
Vic' Essex' & Hertf'.
Vic' Eborum.
Vic' Northumbr'.

De bladis non traducendis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 1. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Lenne, salutem. Propter aliqua coram nobis & concilio nostro proposita, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod in villâ prædictâ in locis consuetis publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, ne quivis mercator aut alius, indigena, vel alienigena, blada aliqua extra portum villæ prædictæ, ad partes exteras publicè vel occultè, sub forisfacturâ bladorum eorumdem, ac vasorum in quibus carcata fuerint, traducat, vel traduci faciat quovis modo, sine mandato nostro speciali;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis secus facientes, tunc eos, unà cum bladis & vasis prædictis arestari, & salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè vobis duxerimus demandandum;

Nos de nominibus eorum per vos sic arestandorum, vasorum & eorum dominorum & magistrorum, ac de numero quarteriorum bladorum illorum, & quæ & cujusmodi fuerint, de tempore in tempus distinctè & apertè in cancellariam nostram certificantes: Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxiii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est vic' London' & omnibus majoribus & ballivis in aliâ proclamatione suprascriptâ.

Pro Thoma le Bastard de Francia, veniente in Angliam ad duellum, inter ipsum & Johannem Viscontes vadiatum.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam in terrâ quam in mari existentibus, ad quos, &c. salutem.

Supplicavit nobis Thomas le Bastard de Francia miles, ut, cum duellum inter ipsum & Johannem Viscontes militem, super aliquibus controversiis, inter eos motis, sit præstitâ fide mutuâ vadiatum, coram nobis in Angliâ faciendum;

Velimus eidem Thomæ, ut ipse propter hoc in regnum nostrum Angliæ, cum triginta hominibus, & tot equis suis, ac garcionibus, sibi necessariis, citra festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, venire possit, licentiam concedere gratiosè;

Nos, ad instantiam quorumdam nobilium, nobis assistentium, volentes supplicationi suæ annuere in hâc parte, licentiam illam ei duximus concedendam;

Suscipientes eundem Thomam, ac homines suos prædictos, in terrâ, & in mari, veniendo cum triginta equis, ac quibuscumque hernesiis, rebus, & bonis suis, in regnum nostrum Angliæ, ibidem ex causâ prædictâ morando, & exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod *præfato, &c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, proximò futurum, duraturas,

Dat' in palatio Regis Westm', xxiv. die Junii.

De treugis, cum adversario Franciæ proclamandis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Ed. III. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum treugæ, inter nos, pro nobis, & subditis nostris, ac nobis benivolis & adhærentibus, & adversarium nostrum Franciæ, pro se, & suis subditis, ac sibi benivolis & adhærentibus, tam in terrâ quam in mari, ac insulis maris, videlicet, generaliter in singulis partibus Franciæ, Angliæ, Ispanniæ, Scotiæ, Portugaliæ, Flandriæ, Normanniæ, Picardiæ, Brabantiæ, Hanoniæ, Vasconiæ, Britanniæ, Burgundiæ, & omnibus aliis locis, de alligantiâ & adhærentiâ nostris, seu dicti adversarii nostri, existentibus;

Sub spe bonæ pacis & concordiæ, à tertiodecimo die mensis Junii, proximò præterito, usque ad primum diem Augusti, proximò futurum, & extunc per unum annum, proximò sequentem, plenariè completum, duraturæ, tam per certos nobiles & commissarios ex parte nostrâ, specialem potestatem à nobis, quam per certos nobiles & commissarios ex parte dicti adversarii nostri, specialem potestatem ab ipso ad hoc habentes, initæ sint & concordatæ;

Ita, quod, si, pendente tempore dictarum treugarum, aliqua prisa vel supprisa, de unâ vel aliâ parte, fiat, tunc id ad statum debitum planè & absquè malo ingenio reponatur, & celeriter reformetur;

Nos, volentes treugas prædictas, in quantum ad nos attinet, in omnibus firmiter observari, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, treugas illas in civitate prædictâ, in locis ubi videritis expedire, publicè proclamari & teneri faciatis, juxta formam & tenorem treugarum earumdem:

Omnibus & singulis, ex parte nostrâ inhibentes nè qui, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, quicquam, quod in enervationem seu violationem treugarum prædictarum cedere poterit, attemptent, vel aliqualiter faciant attemptari:

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege apud Westm', primo die Julii.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

Bartho' de Burghersh constabulario castri Dovorr', & custodi Quinque Portuum Regis, vel ejus locum tenenti, & majoribus & ballivis aliorum portuum Angliæ, sub eâdem datâ.

Pro cardinale de Naples & ejus procuratore.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Pat. 24 Edw. III. p. 2. m. 21. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, &c. salutem. Supplicavit nobis, venerabilis pater, Anibaldus episcopus Tusculanensis, & cardinalis de Naples, quod cum ipse Jacobum Ramananii, personam ecclesiæ de Sevenok, procuratorem suum, pro dispositione beneficiorum suorum, quæ jam possidet in Angliâ, ac bonâ directione rerum suarum, infra idem regnum Angliæ habeat conversantem;

Necnon pro eo quod idem procurator certam firmam annuam pro eisdem beneficiis, quæ inter alia beneficia alienigenarum in regno nostro Angliæ in manu nostrâ capta existunt, solvit;

Velimus, pro securitate ipsius procuratoris, ac rerum & possessionum suarum, gratiosè ordinare;

Nos, de gratiâ nostrâ speciali & ob affectionem quam ad personam dicti cardinalis gerimus & habemus, supplicationi suæ prædictæ in hâc parte annuentes;

Suscepimus ipsum Jacobum, morando infra regnum nostrum prædictum, ex causâ prædictâ, carectas, cariagia, & equos, necnon res, redditus, & omnes possessiones ipsorum cardinalis & Jacobi, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Et ideò vobis mandamus quod ipsum Jacobum, carectas, cariagia, & equos, necnon res, redditus, & omnes possessiones ipsorum cardinalis & Jacobi manuteneatis, *&c. prout in consimilibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Julii.

Pro cive London'; de licentiâ proficiscendi ad Magnam Romam, pro absolutione animæ optinendâ.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Pat. 24 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, cum licentiam dederimus dilecto nobis, Adæ Brabazoun, civi London', quod ipse, unà cum *quibusdam hominibus, de familiâ suâ propriâ, ad Magnam Romam, pro absolutione animæ ibidem optinendâ, peregrè valeat proficisci;*

Vobis mandamus quod ipsum Adam, & homines suos prædictos, unà cum tribus equis, vel quatuor, ac rationabilibus expensis in auro, eundo & redeundo, cum ad portus sive loca districtûs vestri, causâ transfretandi, declinaverint, licitè & absque impedimento ad partes transmarinas transire permittatis, ita tamen quod apportum aliquem, in auro vel argento, ultra dictas expensas suas, minimè faciat: ordinatione, seu proclamatione, factâ, aut mandato, vobis directo in contrarium, non obstante.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

Per billam de privato sigillo.

R. de Morlee admirallus constituitur.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, vicecomitibus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis ministris & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Roberti de Morlee, pleniùs confidentes, constituimus ipsum admirallum flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boriales;

Dantes & concedentes eidem Roberto plenam, tenore præsentium, potestatem castigandi & puniendi, tam in terrâ quam in mari, omnes & singulos de flotâ prædictâ criminosos & delinquentes, & eidem Roberto in executione officii admiralli rebellantes seu contrariantes; & plenam justitiam de eis juxta eorum demerita faciendi, ac omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi & exequendi, prout eidem Roberto melius & utilius videbitur expedire;

Necnon ad capiendum per se & deputatos suos, tot homines marinarios, quot pro regimine navium flotæ prædictæ sufficere potêrunt, quociens opus fuerit, in quibuscumque locis & portubus maris infra admiratum prædictum, ubi iidem homines marinarii poterunt inveniri;

Et ideò vobis omnibus & singulis firmiter injungendo mandamus, quod eidem Roberto & dictis deputatis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes & auxiliantes, quociens & prout prædictus Robertus, vel dicti deputati sui, vobis *scire* fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De intendendo custodibus terræ maritimæ.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo de Clynton comiti Huntyngdon' & Bartholomeo de Burgherssh seniori, salutem.

Quia piratæ, & alii inimici nostri, in navibus in magno numero supra mare, & in portubus, de partibus exteris, ut accepimus, congregati, minantur dictum regnum nostrum Angliæ invadere, & malâ quæ poterunt, nobis & nostris perpetrare:

Nos, hujusmodi malis obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri, prout convenit, providere volentes, ac de fidelitate & probitate vestris confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad custodiendum omnes portus & littora maris, in quibus naves applicant, vel applicare poterunt, & omnem terram maritimam ab ore aquæ Thamisiæ, versus partes australes & occidentales, infra libertates & extra, & ad resistendum omnibus, qui contra nos per terram vel per mare armatâ potentiâ venerint, &

regnum nostrum prædictum invadere voluerint, & ad eos expugnandum, destruendum, capiendum & arestandum, unà cum navibus, bonis, & rebus suis, ipsosque cum eisdem bonis & rebus, salvò & securè custodiri faciendum;

Et etiam ad arraiandum, & arraiare faciendum, omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam alios, singulorum comitatuum, ab ore prædicto versus dictas partes australes & occidentales, tam infra libertates quam extra; & ad ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum & facultates suas, equitaturis, & armis competentibus muniri, & ad hoc, viis & modis quibus melius expedire videritis, compelli & distringi faciendum; & ad eosdem equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis ponendum; & ad eos contra dictos hostes nostros, si dictum regnum nostrum ingredi præsumpserint, ad ipsorum hostium maliciam reprimendum, ac propulsandum, ducendum; & ad omnia alia & singula faciendum & ordinandum, quæ ad salvam & securam custodiam partium prædictarum, tam per terram quam per mare, contra hujusmodi pericula poterunt pertinere;

Necnon ad deputandum sub vobis alios, quos sufficientes noveritis, ad præmissa omnia & singula, in locis ubi vos ipsi intendere non poteritis, infra libertates & extra, faciendum:

Et ideò vobis, in fide & ligeanciâ quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa omnia & singula facienda & explenda, omnibus aliis prætermissis, intendatis in formâ prædictâ: dantes vobis & cuilibet vestrûm, ac deputandis à vobis & quolibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis contrarios in hâc parte inveneritis seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque de punitione eorum aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam per præsentes in mandatis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris comitatuum prædictorum, infra libertates & extra, quos vobis & cuilibet vestrûm & deputandis à vobis & quolibet vestrûm, in hiis quæ ad salvam & securam custodiam partium prædictarum pertinent, intendentes sint, consulentes & auxiliantes;

Necnon vicecomitibus nostris comitatuum prædictorum, quod ad certos dies & loca, quos vos, vel aliquis vestrûm, aut deputati vestri prædicti ad hoc provideritis, venire faciant coram vobis & quolibet vestrum, seu deputatis vestris prædictis, totum posse comitatuum eorumdem infra libertates & extra, ad faciendum super præmissis quod pro salvatione dicti regni nostri melius videritis faciendum: & omnes illos, quos propter contrarietatem & rebellionem suam per vos, seu vestros deputatos, arestari contigerit, recipiant, & in prisonis nostris salvò custodiri faciant, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, de nunciis super pace coram ipso tractaturis; & de litteris securi conductûs, sub sui nominis bullâ fiendis, ab ipso mittendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Rom. 24 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

SANCTISSIMO in CHRISTO patri, domino Clementi, Divinâ Providentiâ, sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ Summo Pontifici, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, devota pedum oscula beatorum.

Expositâ nobis, & per nos pleniùs intellectâ, formâ treugarum, inter nuncios nostros & domini Philippi de Valesio, ob reverentiam vestram & sedis apostolicæ, ac nunciorum vestrorum instantiam, ultimò initarum, ad certum tempus duraturarum, ut interim mittantur ad sanctitatis vestræ præsentiam solempnes nuncii, ibidem de pace finali amicabiliter tractaturi;

Nos volentes ea, quæ condicta sunt, in hac parte, quantum ad nos attinet, ut convenit, adimplere,

Venerabilem patrem, W. Norwicensem episcopum,
Henricum comitem Lancastriæ, & } *consanguineos nostros carissimos,*
Richardum comitem Arundellæ, }
Bartholomæum de Burghersh, camerarium nostrum, &

alios secretarios & fideles nostros;

Ad sic tractandum coram vobis nostros ordinamus nuncios speciales, qui circiter festum Sancti Michaelis, proximò jam futurum, intendunt propter hoc ad sanctitatis vestræ curiam iter arripere, si de tuto possint aditu confidere, redituque securo.

Quamobrem vestram beatitudinem, quam ad prócurandum pacem bonam, & ad ordinandum de securitate nunciorum prædictorum, fore credimus piè solicitam, votivis affectibus imploramus quatinùs litteras securi conductûs, sub bullâ sancti vestri nominis, meliori & securiori modo quo fieri poterunt, pro dictis nunciis, & eorum familiis, & familiaribus, equis, hernesiis, & rebus suis aliis quibuscumque, fieri;

Ita, si placet, quod in ipsis litteris fulminentur censuræ rigidæ in omnes impedientes vel molestantes, in terrâ, vel in mari, ipsos nuncios seu eorum familiares, vel eorum aliquem, in personis vel in rebus suis eundo versus eandem curiam, ibidem morando, vel exindè in Angliam redeundo: adjectâ clausulâ, quod ab illis censuris absolvi non possint impeditores vel molestatores prædicti, quousque tam nobis, quam dictis nunciis nostris, ac eorum familiaribus, & eorum singulis, qui sic læsi fuerint, de expensis, dampnis, & interesse, ac injuriis sic illatis, satisfecerint integraliter atque plenè.

Et ipsas litteras dupplicatas, si placet, vel triplicatas, per quindecim dies ad minus ante dictum festum, nobis mitti jubere dignetur vestræ clementiæ moderatio gratiosa.

Nam, sine talibus litteris, libenter tàm periculosum viagium non assument.

Conservet vos Altissimus, ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ, per tempora prospera & longiora.

Dat' in palatio nostro Westmonasterii, xxviii. die Julii, anno regni nostri Angliæ vicesimo quarto, regni verò nostri Franciæ undecimo.

De appellationibus audiendis infra dominium de Caleys.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Herle, capitaneo villæ nostræ de Caleys, salutem.

Quia, juxta debitum suscepti regiminis, omnibus & singulis ad nos, ut ad Regem Franciæ, infra dominium nostrum dictæ villæ de Caleys, & partium adjacentium querelantibus, provocantibus, & appellantibus, desideramus fieri plenè justitiæ complementum;

Nos, de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, ad recipiendum & audiendum omnes querelas, provocationes, & appellationes, ad nos, ut ad Regem Franciæ, in dicto dominio nostro dictæ villæ nostræ de Caleys, & partium adjacentium, sic factas & interpositas, & imposterum faciendas & interponendas;

Et omnibus causis querelarum, provocationum, & appellationum hujusmodi, tam criminalibus, quam civilibus, cum emergentibus, incidentibus, & dependentibus in & ab eisdem, procedendum, citandum, cognoscendum, inhibendum, interloquendum, diffiniendum, exequendum, & ipsas, secundum leges, foros, & consuetudines dicti dominii nostri, ac stilum & cursum curiæ nostræ Franciæ, fine debito terminandum;

Et omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis, & ea contingentibus, necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, vobis, cum punitionis & cohercionis debitæ potestate, vices nostras committimus, donec eas duxerimus revocandas:

Et ideò vobis mandamus, quod circa præmissa facienda diligenter, solerter, & fideliter intendatis;

Damus autem omnibus fidelibus nostris, tam nobilibus, quam popularibus, dicti dominii nostri, tenore præsentium, in mandatis, ut vobis intendant & pareant in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Retherhith, vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De Hispanis, regnum invadere, & mari Anglicano dominari, jactantibus; & de orando pro Rege.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.
Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Licet cum cunctis Christi fidelibus concordiæ & pacis uniri vinculo cupiamus, antiqui tamen hostis nequitia, quæ Christicolarum tranquilitati invidet & quieti, ut pacis unitatem rescindat, subtili commento fidelium corda ad guerras & dissidia commovet, & inimicis nostris inimicos aggregare non desinit hiis diebus.

Notitiam quippe vestram latere non credimus, qualiter Ispani, cum quibus fœdus, inter ipsorum Reges & antecessores nostros dudum initum, conjugali prolis nostræ copulâ renovâsse decrevimus, in arcum pravum jam conversi, cum complicibus suis, gentes nostras, mercatores, videlicet, & alios per mare cum vinis, lanis, & aliis mercimoniis, & bonis suis navigantes, quampluriès hostiliter invaserunt, & bonis suis hujusmodi deprædârunt, ac immaniter trucidârunt & interfecerunt, partemque non modicam navigii nostri destruxerunt, & alia mala innumera perpetrârunt, & indies perpetrare non desistunt;

Jamque in tantam erecti sunt superbiam, quod, immensâ classe, in partibus Flandriæ, per ipsos congregatâ, & gentibus armatis vallatâ, nedum se navigium nostrum in totum velle destruere, & mari Anglicano dominari jactare præsumunt, set regnum nostrum invadere, populumque, nobis subjectum, exterminio subdere velle expressè comminantur.

Cum igitur, sub Divinæ Miserationis fiduciâ, ex cujus nutu, non ex humanâ potentiâ, victoria dependet, ad obviandum hostibus nostris hujusmodi, pro ecclesiæ sanctæ tuitione, & regni nostri succursu, proponamus celerimè proficisci, vos attentè rogamus quatenùs pro nobis, & exercitu nostro, nobiscum profecturo, processiones solitas congregari, orationes devotas offerri, missas celebrari, eleemosinas elargiri, & alia divinæ laudis officia, per quæ Deum complacari creditis, per vos, & clerum, ac populum vestræ civitatis & diœcesis, ac per suffraganeos vestros, & religiosos viros, & alios in provinciâ vestrâ, ubi expedire videritis, fieri faciatis;

Ut Deus Omnipotens, qui clementiâ suâ à tot & tantis periculis eripuit nuper nos & exercitum nostrum, dexteram suæ protectionis extendens, hostium nostrorum superbiam elidat, nobisque, & plebi suæ, victoriæ triumphum, ad laudem sui nominis, concedat, & pacis dulcedine perfrui tribuat & quiete.

Teste Rege apud Retherheth, x. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur archiepiscopo Eborum, Angliæ primati sub eâdem datâ.

De dampnis à Flandrensibus illatis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Claus. 24 Edw. III. p. 2 m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & in suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari faciatis, quod omnes & singuli subditi nostri, qui se de Flandrensibus, pro dampnis, transgressionibus, injuriis, & aliis excessibus sibi per ipsos à biennio jam elapso, illatis, conqueri voluerint, pro justiciâ indè optinendâ, sint apud Cales' in crastino Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis proximo futuro, coram quibusdam fidelibus nostris, quos tunc ad tractandum ibidem, cum commissariis comitis Flandriæ super hujusmodi dampnis, transgressionibus, injuriis, & aliis excessibus, hinc & indè factis & illatis, duximus assignandos, restitutionem ablatorum & reformationem dampnorum & injuriarum, sive aliorum excessuum prædictorum, confecturi & recepturi:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Wynchelse xxviii. die Aug'.

Per ipsum Regem & cons'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eâdem datâ; videlicet,
Vic' Norff'.
Majori & ballivis de Kingeston super Hull'.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis magnæ Jernemuth.
Ballivis de Blakeneye.

Bulla Clementis VI. Papæ, super morte Philippi, & ad pacem cum Johanne Rege, hortatoria.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Cupientes, filii carissime, amaræ discordiæ, quam inter te, & claræ memoriæ, Philippum Regem Franciæ, dum in humanis ageret, pacis æmulus periculosè nimium suscitavit, interventu pacis amabilis & desideratæ diutiùs, finem imponi, & sperantes te Regem pacificum invenire; dilectum filium Raymundum Pelegrini, canonicum Londoniensem, capellanum nostrum, apostolicæ sedis nuncium, latorem præsentium, honoris, & statûs tui, sicut experimento cognovimus, sincerum & fervidum zelatorem, pro negotio hujusmodi, auctore Deo, supputandæ discordiæ, & inter te, & carissimum in Christo filium nostrum, Johannem Regem Franciæ illustrem reformandæ pacis, atque concordiæ, ad serenitatem tuam, sub divini favoris auxilio, providimus destinandum.

Quocirca serenitatem tuam attentè, & affectuosè in Domino deprecamur, per viscera misericordiæ suæ attentiùs & affectuosiùs obsecrantes, quatinùs ea, quæ idem Raymundus super hujusmodi negotio tibi pro parte nostrâ retulerit, credas indubiè, & in illis, Divinæ Propitiationis intuitu, tuæ consideratione salutis ac utilitatis publicæ, & nostræ interventionis obtentu, petitionibus, & votis apostolicis, sicut de tuâ benignitate confidimus, condescendas.

Circa quod illud pro certo scire te volumus, quod, sicut nos speramus, & credimus, idem Johannes Rex, ad quem propterea nuncium & litteras similiter destinamus, in pace stabiliens primordia regni sui, in negotio pacis hujusmodi, velut filius benedictionis & gratiæ, nostris salutaribus monitis condescendet.

Dat' Avinion', iii. non. Septembris, pontificatûs nostri anno nono.

P. de Velletro.

Plumbeo sigillo à filio canabeo pendente.

Dors.—*Carissimo in Christo filio Edwardo Regi Angliæ illustri.*

De potestate ad conventiones cum Flandriæ comite roborandas.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,
Magistri Michaelis de Northburgh, secretarii nostri,
Magistri Johannis de Carleton, decani Wellensis, &
Roberti de Herle militis, capitanei villæ nostræ Calesii,
plenius confidentes,

Ad tractandum & concordandum cum magnifico viro, Lodevico comite Flandriæ, seu deputandis ab eo, super approbatione & firmatione omnium & singulorum articulorum, nuper inter nostros procuratores & nuncios, ex parte unâ, ac præfatum comitem, seu procuratores & nuncios suos, ex alterâ, apud Dunkirk, & alibi, nuper tractatorum & concordatorum;

Necnon ad articulos prædictos, & eorum quemlibet, quantum ad nos pertinet, quacumque firmitate roborandum & vallandum, juxta formam & effectum tractatuum prædictorum;

Ac etiam ad attemptata & innovata, per utramque partem, post & contra formam tractatuum & concordiæ eorumdem, audiendum, & reformationem indè pro parte nostrâ petendum, & ad justitiæ complementum super hiis decernendum;

Necnon ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria vel oportuna fuerint, faciendum & exequendum, ipsis, Michaeli, Johanni, & Roberto, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos, Michaelem, Johannem, & Robertum, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Wynchelse, iii. die Septembris.

De parando ad guerram contra Hispanos, dominium maris ad se attrahere molientes.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Vascon. 24 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, majori, juratis, centum paribus, & toti communitati civitatis suæ Baionæ, salutem.

Quia homines terræ Ispanniæ, fideles nostros, nuper supra mare in navibus transeuntes, contra formam treugarum, inter nos & nobis adhærentes, & adversarios nostros Franciæ, Ispanos, & sibi adhærentes, initarum, inhumaniter deprædarunt, & dictas naves secum duxerunt, & voluntatem suam alias indè fecerunt, ipsique, de hoc non contenti, congregatâ magna armatâ navium, cum ingenti multitudine armatorum, supra mare redeuntes, quamplura alia dampna mercatoribus & aliis subditis nostris perpetrârunt;

Et, sic se supra mare hostiliter tenentes, fines regni nostri Angliæ ac aliorum dominiorum nostrorum invadere, & navigium nostrum destruere publicè sunt comminati, & sic dominium maris ad se attrahere, necnon alia mala, quæ poterunt, nobis & nostris inferre moliuntur, nisi eorum machi-

natæ malitiæ viriliùs obvietur, ad quod vos, & cæteri fideles, tenemini pro viribus opem ferre.

Vobis igitur injungimus & mandamus, in fide, ligeantiâ, & dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungentes, quatinùs, treugam, sive sufferentiam guerræ, si quæ inter vos & Ispanos hactenus inita fuerit, dissolventes, navigium vestrum civitatis prædictæ, eo fortiùs, quo poteritis, de guerrâ muniatis & paretis, & dictis Ispanis, tanquam inimicis nostris notoriis, in terrâ & in mari dampna, & gravamina, ac tædia, quæ sciveritis, facere studeâtis; & guerram manifestam in eos continuare non cessetis, quousque aliud vobis duxerimus demandandum; ita quod gestum vestrum laudabilem debeamus meritò commendare, quem absque repensivâ congruâ oblivioni non trademus.

Dat' in palatio nostro Westm', viii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro peregrinantibus, ad urbem Romanam, licentiâ Regis.

A. D. 1350. An. 24. Edw. III. Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 12. & 11. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Bartholomæo de Burghenssh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti, in portu Dovorr', salutem.

Quia concessimus dilecto & fideli nostro, Willielmo Fitz Waryn, quod ipse, cum sex valettis, & septem equis, ad urbem Romanam peregrè valeat proficisci;

Vobis mandamus quod ipsum Willielmum, cum valettis & equis suis prædictis, cum rationabilibus expensis suis in auro, absque aliquo alio apporto, ultra dictas expensas, faciendo, ad urbem prædictam, in dicto portu Dovorr', liberè & absque impedimento aliquo transire permittatis; quibuscumque mandatis, proclamationibus, seu inhibitionibus, in contrarium factis, non obstantibus.

Teste Rege, apud Retherhithe, viii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia habent subscripti, cum hominibus & equis subscriptis, ad urbem prædictam proficiscend', videlicet,

Henricus de Ingelby clericus, cum sex personis garcionibus & equis suis.
Ida domina de Nevill, de comitatu Essex, cum viginti personis, valettis, domicellis, & garcionibus, cum viginti equis.
Willielmus Attewode, & Ricardus de Cortenhale, servientes Regis ad arma, cum quatuor personis & quatuor equis.
Robertus de Keleby, cum tribus personis & tribus equis.
Johannes de Mershton, cum duobus sociis equitibus.
Ricardus de Shrovesbury, cum uno valetto & duobus equis.
Adam, parsona ecclesiæ de Wyvelingham.
Prior ecclesiæ Beatæ Mariæ Wygorn', cum duobus commonachis & octo equitibus, & eorum garcionibus.
Alanus, vicarius ecclesiæ de Wrangle.
Adam, parsona ecclesiæ de Frisby.
Dionisius, parsona ecclesiæ de Skegneys.
Thomas, parsona ecclesiæ de Tatershale.
Johannes de Wykeford capellanus.
Robertus Dragon, de Kirkeby.
Willielmus de Snelleslond, de Lincoln.
Johannes Claymond de Kirketon, cum uno garcione & uno equo.
Adam de Hoghton, cum ii. valettis & iii. equis.
Thomas de Humbercolt, cum uno garcione.
Willielmus Ryse, cum uno garcione & i. equo.
Will' Peyto, cum iiii. hominibus & iiii. equis.
Henr' de Frowyk.
Willielmus de Dalton clericus.
Nicholaus Gower.
Alicia, quæ fuit uxor Stephani Waleys.
Johannes de Duresme.
Johannes de Northwode, chivaler.
Johannes de Neuton, clericus.
Edwardus de Morteyn, cum quatuor equitibus.
Nicholaus de Burneby, chivaler.
Johannes de Lyons, chivaler.
Walterus Parles.
Johannes de Selby.
Ricardus de Burneby.
Robertus Dony.
Thomas Payeben.
Johannes de Sutton de Holdernesse, cum octo equis.
Johannes Wade, persona ecclesiæ de Keteryng, cum quatuor valettis & tribus equis.
Simon Frraunceys.
Thomas Fraunceys.
Johannes de Grey, de Codenore.
Thomas de Lokton, de Lincoln, & Beatrix uxor ejus.
Thomas de Kele de Lincoln.
Hugo de Menill chivaler, cum Roberto de Gresseleye chivaler, & aliis septem hominibus & octo equis.
Johannes de Hyde chivaler.
Willielmus de Reygate.
Willielmus de Berlay.
Johannes de Neuton.
Ricardus de Lutryngton.
Adam de Hedlay, persona ecclesiæ de Muketon.
Lucas de Ponynges & Johannes Morteyn, cum quatuor equis & duobus garcionibus.
Constantinus de Mortuo Mari, cum uno valetto, duobus equis, & duobus garcionibus.
Johannes Scot de Colyngham.
Willielmus, persona ecclesiæ de Northscarle.
Ricardus Prest de Colyngham.
Johannes de Goussil, persona ecclesiæ de Daylyngton.
Thomas filius Simonis Fraunceys, cum uno equo.
Martinus Gastyn, cum uno valetto, & duobus equis.
Frater Almamotus de Puneye, monachus de Lyra, cum uno valetto & duobus equis.
Willielmus de Gynewell.
Johannes Fermer, cum sex equitibus.
Bartholomæus Fanacourt, cum quatuor hominibus & quatuor equis.
Johannes Curteys de Lelleseye, cum uno homine & uno equo.
Willielmus Aumarle & Johannes Boys, cum uno garcione & duobus equis.
Johannes de Cokeryngton, cum uno valetto, uno garcione & duobus equis.
Johannes de Gatesden, chivaler, cum tribus personis & quatuor equis.
Thomas de Shardelowe miles, cnm uno valetto, tribus equis, & uno garcione.
Willielmus Lumbard de Beverle, cum uno equo.
Willielmus de Askeby, cum duobus personis, & tribus equis.
Thomas Soliers persona ecclesiæ de Sulthorn, cum uno valetto & duobus equis.
Edwardus de Kendale, & Elizabeth uxor ejus, cum quatuor sociis & quatuor equis.
Radulphus de Midelnye, chivaler, cum uno capellano, uno valetto, & tribus equis.
Johannes Haunsard de Eborum, cum uno equo.
Robertus de Dalderby, de Lincolniâ, cum uno homine, & duobus equis.
Robertus Hervey, de Stowe, cum uno homine, & duobus equis.
Johannes de Torkesay, cum uno homine, & duobus equis.
Rogerus de Tattershale, de Lincolniâ, cum uno homine, & duobus equis.
Beatrix Luterel, cum unâ domicellâ, uno capellano, Johanne de Hengham, & uno garcione.
Thomas de London' clericus, cum tribus personis equitibus.
Johannes de Suthcote, cum uno equo.
Johannes de Dynelay, & Oliverus, persona ecclesiæ de Thornton, cum quatuor valettis, duobus garcionibus, & quatuor equis.
Andreas Folyot.
Florentia uxor ejus.
Ricardus Montfort.
Johannes Mareys.
Agnes Gulmyns.
Willielmus Pynnok.
Radulphus Taillour.
Isabella Loukyn.
Henricus Shethere.
Matil' Lymere.
Robertus Northerne.
Johannes Cok.
Johannes Shorie.
Isolda Aleyns.
Henr' atte Fenne.
Adam Gloueestr'.
Robertus Gervays, persona ecclesiæ de Eghynton.
Ricardus Wie.
Henricus de Boseworth.
Thomas de Pikkeworth chivaler.
Rogerus de Elyngton clericus, cum uno equo & uno garcione.
Alanus de Goushull, persona ecclesiæ de Thernyng, cum duobus equis.
Robertus Maners capellanus.
Willielmus Maners capellanus.
Thomas Smyth capellanus.
Ricardus de Walton clericus, cum uno valetto & duobus equis.
Thomas de Shobury, cum uno equo.
Rogerus de Shobury, cum uno equo.
Robertus de Thornton capellanus.
Robertus Russell.
Thomas Pikeworthe chivaler, cum duobus sociis, tribus garcionibus, & tribus equis.
Johannes de Stanhopp, cum uno garcione & uno equo.
Johannes de Harpele, vicarius ecclesiæ de Kyngeston, cum uno equo.
Johannes de Sterteford, cum uno equo.
Johannes Felmersham, persona ecclesiæ de Wystowe, cum duobus equis.
Simon Forester de Braunceton, & Johannes de Jeuele, cum duobus equis.
Robertus vicarius de Makeseye, & Ricardus de Ardern, cum duobus equis.
Robertus Pynson, cum duobus sociis, duobus garcionibus, & duobus equis.
Blanchia, quæ fuit uxor Thomæ Wake de Lydel, cum tribus domicellis, & triginta hominibus, ac viginti quatuor equis.
Willielmus Bukby capellanus, cum uno valetto, & tribus equis.
Radulphus de Secchevill, cum duobus hominibus, & duobus equis.
Rogerus de Herleston clericus, cum uno valetto, uno garcione, & tribus equis.
Simon de Athelyngton, cum tribus sociis & quatuor equis.
Gerardus de Lisle, cum septem equis.
Thomas de Preston, & Rogerus de Northburgh, cum duobus hominibus, & tribus equis.

Agnes, quæ fuit uxor Jordani de Shepeye, de Coventre, cum quatuor hominibus, & duobus equis.
Thomas de Chaworth miles, cum Johanna uxore ejus, unâ domicellâ, quinque valettis (videlicet) Willielmo de Beaufo de Seyton; Johanne de Chaworth, Johanne de Bery, Thoma de Medbourn, Nicholao de Halghton, & octo equis.
Magister Gullielmus de Flisco, cum tribus hominibus, & tribus equis.
Johannes de Mautravers chivaler, cum uxore suâ, sex valettis, garcionibus, & equis suis.
Johannes de Hungerford, cum duobus hominibus, & duobus equis.
Ricardus de Swynnerton, cum duobus capellanis, duobus valettis, duobus garcionibus, & duobus equis.
Thomas de Brandon, de London, mercator, cum duobus equis, & tribus valettis.
Baldewinus de Fryvil, Radulphus Basset de Sappecote, & Willielmus Ryvel, quilibet cum uno valetto, tribus garcionibus, & tribus equis.
Simon de Athlyngton, persona ecclesiæ de Athelyngton, Willielmus Hode de Surflet, & Robertus Manyel de Segbrok, cum quatuor equis.
Ricardus de Dask, cum uno garcione, & duobus equis.
Galfridus de Burgh, vicarius ecclesiæ de Wynewyk, cum uno garcione, & uno equo.
Johannes Heind.
Willielmus Bachiler.
Hugo Arnald de Bradefeld.
Thomas Malesor chivaler, cum uno homine, & duobus equis.
Willielmus de Thornhagh, de Lincoln'.
Benedictus de Carleton, & Elena uxor ejus.
Johannes de Herford, persona ecclesiæ de West Rayseyn.
Johannes Burgeys.
Hugo de Walton.
Johannes Lovel.
Johannes de Fyncham.
Willielmus Barshale.
Johannes Haye.
Simon de Faxflete.
Johannes de Barton, persona ecclesiæ de Southkelleseye.
Thomas de Mukton.
Johannes de Wilton, de Beverlaco.

W. de Bentele capitaneus in Britannia constituitur.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod, de fidelitate, probitate, & industriâ, dilecti & fidelis nostri Walteri de Bentele plenius confidentes, ipsum Walterum in ducatu nostro Britanniæ, & partibus Pictaviæ, eidem ducatui adjacentibus, ac pertinentiis suis universis, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes;

Dantes & concedentes ei plenam potestatem faciendi, excercendi, & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula, quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur;

Damus autem archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus Pictaviæ existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Waltero, in præmissis, pareant, obediant humiliter, & intendant.

In cujus, &c. quousque guerra, inter nos & adversarios nostros Franciæ mota, per viam pacis, vel alio modo, finiatur, duraturas.

Dat' apud Sandwicum, viii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro dicto capitaneo, de sumptibus supportandis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, per certas conventiones & conditiones, in quadam indenturâ, inter nos & dilectum & fidelem nostrum Walterum de Bentele confectâ, contentas, fecerimus & deputaverimus ipsum Walterum locum nostrum tenentem & capitaneum in ducatu nostro Britanniæ, & partibus Pictaviæ, eidem ducatui adjacentibus, usque ad certum tempus, in eadem indenturâ limitatum;

Nos, considerantes sumptus & labores varios, quos ipsum circa regimen ducatûs prædicti facere oportebit, ac bonum gestum quem nobis in partibus illis, hiis guerrarum temporibus, tenere poterit;

Volentesque proindè agere gratiosè cum eodem, concessimus eidem Waltero omnia exitus & proficua, tam ad nos, quam ad Johannem, filium & hæredem Johannis de Monte Forti, nuper ducis Britanniæ, tam in dicto ducatu, quam alibi, ratione ejusdem ducatûs, pertinentia, habenda & percipienda, ad opus suum proprium, quamdiu custodiam & regimen prædicti ducatûs habuerit, juxta vim & effectum indenturæ supradictæ, absque compoto seu aliquo proficuo nobis indè reddendo.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Hertford, xii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

De procuratiis cardinalium colligendis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.
Pat. 24 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, &c. salutem. Cum nuper, considerantes bona & gratuita servitia, nobis per reverendos patres, Anibaldum, episcopum Tusculanensem, & Stephanum, tituli Sanctorum Johannis & Pauli presbiterum, cardinales, nuper ad nos à sede apostolicâ in nuncium missos, impensa, ac continuos labores quos ipsi, dum nuper in partibus Franciæ eramus, pro nostro honore & commodo, non absque gravibus corporum suorum periculis & sumptibus onerosis, sustinuerunt;

Ac volentes proindè, & ob reverentiam dictæ sedis apostolicæ, eisdem cardinalibus gratiam facere specialem, concesserimus & licentiam dederimus præfatis cardinalibus quod ipsi, per procuratores suos, procuratias suas, eisdem cardinalibus, per dictam sedem apostolicam, pro tempore quo sic in dicto nuncio steterint, concessas, levare, colligere, & percipere possent, juxta formam bullarum, sibi indè confectarum, absque impedimento nostri, vel ministrorum nostrorum quorumcumque, aliquibus proclamationibus, seu mandatis, in contrarium factis, non obstantibus;

Vobis mandamus quod procuratores dictorum cardinalium, & eorumdem procuratorum substitutos, id, quod à retrò est de procuratoriis prædictis, absque impedimento aliquo levare, colligere, & recipere permittatis, juxta formam bullarum, concessionis & licentiæ nostrarum, prædictarum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Hertford, xiii. die Septembris.

De conductu, pro servientibus Karoli de Bloys.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.
Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, admirallis, majoribus, ballivis, ministris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Ivo Gautier & Petrus Burchon, clerici & servientes Karoli de Bloys, prisonarii nostri in Turri nostrâ Londoniæ existentis, cum sex personis, & sex equis, ac eorum garcionibus, ad partes transmarinas, pro negotiis necessariis ipsius Karoli expediendis, de licentiâ nostrâ sint profecturi, & exindè ad præfatum Karolum, ad Turrim nostram prædictam, redituri;

Suscepimus ipsos Ivonem & Petrum, ad dictas partes transmarinas eundo; & exindè, cum hominibus, equis, garcionibus, & hernesiis suis, ad Turrim prædictam veniendo, ibidem morando, & exindè ad propria, quotiens necesse fuerit, redeundo, in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideo vobis mandamus, quod eisdem Ivoni & Petro, eundo ad dictas partes transmarinas, &c. *prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis proximò futurum duraturas.

Teste Rege, apud Hertford, xxiv. die Septembris.

Per concilium.

Consimiles literas Regis de conductu habent Johannes Raymond & Poulettus de la Vicoigne, servientes ipsius Karoli, qui de partibus transmarinis in Angliam sunt venturi, per idem tempus duraturas, mutatis mutandis, sub eadem datâ.

De duello inter Thomam de la Marche, bastardum Franciæ nuncupatum, & Johannem Viscount.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 1. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Quia volatilis famæ levitas, invidorum conducta relatibus, plerumque veritatem obnubilat, congruum, quin immò debitum, reputamus, ad laudem bonorum attollendam, & eorum innocentiam declarandam, super gestis per eos veredicum testimonium perhibere.

Sanè, venientibus pridem coram nobis, Thoma de la Marche bastardo Franciæ nuncupato, & Johanne Viscount, militibus; idem Johannes præfato Thomæ instanter imposuit, quod cum dominus Siciliæ Rex illustris staret, cum exercitu suo, ante civitatem Catanæ, homines dictæ civitatis, in subversionem dicti Regis conspirantes, convenerunt cum quodam Leonardo de Assis, ut ipse, cum ducentis hominibus ad arma, dictum exercitum noctanter intraret, & caperet ipsum Regem, & nobilem virum Henricum de Claro Monte, summum justiciarium dicti regni, & alios sibi resistentes interficeret;

Et quod quidam, qui fuerant de conniventiâ dicti Leonardi, loquebantur præfato Thomæ, ut ipse, cum suis, eis, ad complendum dictum flagitium, opem ferret;

Et promissa fuerant præfato Leonardo, & suis complicibus, pro dicti completione sceleris, triginta milia florenorum, & quod idem Leonardus sororem ipsius Henrici haberet in uxorem:

Et, licet idem Thomas, tunc stipendiarius fuerat dicti Regis, & præfato Henrico, pro receptis ab eo beneficiis, multipliciter obligatus, proditionem tamen, contra eos, ut prædicitur, machinatam, & ab eo cognitam, ipsis detegere non curavit, fidelitatis suæ debitum infringendo:

Imposuit etiam præfatus Johannes prædicto Thomæ diversa perjuria; videlicet,

Quod fecit scribere falsas literas super isto facto, in Insula Siciliæ, & licet juraverat quod literas illas miserat Neapolim, & quod iret, & illas remitteret infra spatium trium mensium & dimidii, & quod illas literas nemini detegeret, & quod propter hoc daret obsides competentes, hæc omnia facere prætermisit:

Quæ omnia dictus Johannes versus dictum Thomam, per corpus suum, se optulit probaturum.

Et præfatus Thomas omnia & singula sibi imposita, constanter negavit, paratum se offerens contra dictum Johannem suam defendere innocentiam per duellum.

Super quo dicti Johannes & Thomas nobis cum instantiâ supplicârunt, ut coram nobis dictum possent decidere negotium sic per bellum, & quod eis ad sic pugnandum vellemus diem & locum congruos assignare, se nostris jurisdictioni, sententiæ, decreto, & ordinationi super omnibus quæ dictum contingunt negotium, plenariè submittentes, pacto inito inter eos quod victus vincentis prisonarius existeret:

Et quia ipsorum animos ad concordiam nequivimus, ut voluimus, inclinare, submissionem eorum admisimus, & eis, ad dimicandum, quartum diem Octobris, proximò tunc sequentem, in palatio nostro Westmonasteriensi, infra licias clausas illuc ordinatas, duximus assignandum:

Quibus die & loco venerunt dicti milites coram nobis, ac comitibus, baronibus, ac aliis nobilibus, & populariis dicti regni nostri Angliæ, ibidem ex hac causâ congregatis, in equis decenter armati;

Et præstitis ab eis juramentis solitis, & concurrentibus omnibus quæ de more requiruntur in hac parte, ad pugnam se parârunt;

Et statim præfatus Johannes, lanceâ & clipeo ab eo projectis, de equo suo dissiluit, & hoc perpendens alius, similiter dissiluit, & statim pedes viriliter sunt congressi;

Et in primo aggressu cecidit idem Johannes, & statim se erigens, iterum sunt congressi, & demum dictus Thomas præfatum Johannem prostravit, & ad interficiendum eum festinavit;

Et cum videremus dictum Johannem penitus confutatum, & inevitabili mortis articulo constitutum, nos, pietate moti, & ad supplicationem nobilium nobis assistentium, volentes vitam ejus salvare, retrahere fecimus dictum Thomam, qui nullam omninò in dictâ pugnâ habuit læsionem, set tam gratiosè devicit, quod opus divinum videbatur potiùs quam humanum.

Propter quod ipsum reputamus ab impositis sibi criminibus supradictis inculpabilem penitus & immunem, & juxta conventionem inter ipsum & præfatum Johannem habitam, ut præmittitur, ipsum Johannem, tanquam ab eo victum adjudicamus præfato Thomæ prisonarium, & sibi fore protinus liberandum.

Et sic præfatus Thomas, de licentiâ nostrâ, remeavit ad propria cum honore;

Quæ universitati vestræ patere volumus per præsentes, quibus sigillum nostrum apponi fecimus in testimonium præmissorum.

Dat' in palatio Regis Westm', xii. die Octobris.

De potestate tractandi cum Scotis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Scot. 24 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris,

Tho' Dunolm' episcopi,
Radulphi baronis Stafford',
Henrici de Percy, &
Radulphi de Nevill,

plenius confidentes,

Ad tractandum, pro nobis & nomine nostro, cum prælatis, magnatibus, & aliis hominibus de Scotiâ, apud Eborum in proximo conventuris, super finali pace inter regna Angliæ & Scotiæ, ac super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & subditos nostros ex parte unâ, & gentes dicti regni Scotiæ ex alterâ, ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis plenius referendum, ut de hiis fieri valeat, quod nobis & concilio nostro videbitur meliùs expedire;

Ipsis episcopo, Radulpho, Henrico, & Radulpho, tribus & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid per ipsos, episcopum, Radulphum, Henricum, & Radulphum, tres & duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis apud Westm', xiv. die Octobris.

De querelis super injuriis, post & contra tractatum cum comite Flandriæ apud Dunkirk, illatis, audiendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ Calesii, &
Magistri Andreæ de Offord, archidiaconi Middlesexiæ,

pleniùs confidentes,

Ad querelas omnium & singulorum, tam nostrorum quam magnifici viri, Lodovici comitis Flandriæ subditorum, de dampnis & injuriis, post & contra tractatum, nuper apud Dunkirke, inter commissarios, nuncios, & procuratores nostros ex parte unâ, & ipsum comitem, ac commissarios, nuncios, & procuratores suos ex alterâ, habitum, hinc & indè illatis & attemptatis, audiendum, & justitiæ complementum super eisdem decernendum, reformationemque dampnorum & injuriarum hujusmodi, pro parte nostrâ & subditorum nostrorum petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum, eisdem Roberto & Andreæ plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos, Robertum & Andream, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xvi. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Confirmatio conventionum, cum duce & populo Januensibus initarum.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Inspeximus quoddam instrumentum publicum, non rasum, non obolitum, nec in aliâ suâ parte vitiatum, tenoris & consequentiæ subsequentis:

IN nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, Beatæ Mariæ, gloriosæ virginis, & totius cœlestis curiæ, *&c. ut de dat' v. die Julii, anno vicesimo primo nunc Regis, & tunc sic.*

Nos, advertentes commoda & utilitates, quæ ex bono pacis & concordiæ provenire, & incommoda, & dampna, & pericula, quæ ex guerrarum discriminibus & discordiâ verisimiliter oriri possent, quod absit, ac proindè intimè desiderantes materias guerrarum & discordiæ hujusmodi, viis & modis, quibus condecet, tollere, & pacis & concordiæ inducere lenitatem, pacem & concordiam, finem, remissionem, transactionem, & pactum hujusmodi, per præfatos procuratores & nuncios nostros super præmissis, ut præfertur, facta & concordata, quatenùs nos & subditos nostros concernunt, tenore præsentium;

Acceptamus, ratificamus, & pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, confirmamus; hoc tantummodo excepto, quod mercatoribus nostris, de dicto regno nostro Angliæ, super conventionibus, secum initis & firmatis, de passagio lanarum suarum versus partes transmarinas, ac custumis & subsidiis, usque festum Sancti Michaelis proximò futurum habendis, præjudicium, vel impedimentum, per præsentes non fiat aliquale.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De subsidio, ad armatam navium contra Hispanos, levando.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Vascon. 24 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem: Sciatis quod, cum homines navigii Ispanniæ se inimicos nostros publicè ostendant, & ad navigium nostrum pro viribus destruendum moliantur, per quod ad conductum navibus, de regno nostro Angliæ versus partes Vasconiæ, pro vinis quærendis, transituris, faciendum, de assensu prælatorum, magnatum, & comunitatis mercatorum de marinâ nostrâ Angliæ, est ordinatum, quod certa armata navium supra mare proficiscatur;

Et, in subsidium expensarum, pro eâdem armatâ inveniendâ, quadraginta denarii sterlingorum de quolibet dolio vini, à dictis partibus Vasconiæ, in navibus de Anglia, Wallia, & Hibernia ducendo, ad quascunque partes transierint, & etiam de singulis doliis vini, in navibus de partibus exteris, in eisdem partibus Vasconiæ carcandis, ad dictas partes Angliæ, Walliæ, & Hiberniæ ducendis, solvantur;

Nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum nobis, Rogeri Laycher, servientis nostri ad arma, & Petri de Maners, pleniùs confidentes, assignavimus ipsos, Rogerum & Petrum, ad dictos quadraginta denarios de quolibet dolio vini, in navibus hujusmodi, in formâ prædictâ, carcando, apud Burdegaliam petendum, & recipiendum per visum & testimonium constabularii nostri Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit;

Et ad vadia indè magistris & marinariis navium, quæ pro conductione dictarum navium, sic vinis carcandarum, faciendâ ordinati fuerint, juxta ordinationem senescalli nostri Vasconiæ, & constabularii prædicti, solvendum, & ad acquietantias de summis, quas iidem, Rogerus & Petrus, sic receperint, easdem summas solventibus faciendum;

Dantes eis, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos in solutione subsidii prædicti contrarios invenerint seu rebelles, & eos prisonæ nostræ castri nostri Burdegaliæ mancipandum, quousque de eorum deliberatione aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Octobris.

Et mandatum est prædictis senescallo & constabulario, quod eisdem Rogero & Petro, & eorum alteri, in levatione & collectione subsidii prædicti, ac in arestatione rebellium hujusmodi, quotiens & prout opus fuerit, & per ipsos Rogerum & Petrum, seu eorum alterum, super hoc ex parte Regis fuerint requisiti, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes;

Et de vadiis magistrorum & marinariorum, qui pro conductione dictarum navium, sic vinis carcandarum, ordinati fuerint, ordinari & de dicto subsidio solvi faciant;

Ita semper quod id, quod de dicto subsidio, ultra vadia magistrorum & marinariorum prædictorum, superfuerint, per præfatos Rogerum & Petrum ad opus Regis salvò custodiantur, prout sibi per Regem pleniùs est injunctum.

Teste ut supra.

Pro comite de Eu, de personis ab ipso ad partes transmarinas, pro redemptione suâ quærendâ, transmissis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir, comes de Eu, quindecim personas, de suis, ad partes transmarinas, tam pro denariis, pro redemptione suâ, ibidem quærendis, quam pro aliis negotiis, ipsum comitem tangentibus, insimul, & per vices, transmittere ordinaverit:

Nos, ipsarum quindecim personarum securitati volentes providere, easdem quindecim personas, per ipsum comitem sic deputatas, eundo ad dictas partes, insimul, vel separatim, & exindè in regnum nostrum Angliæ redeundo, tam tempore pacis quam guerræ, suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem:

Et ideò vobis mandamus quod dictis quindecim personis, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Octobris.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Bello Campo.

De potestate tractandi cum Margareta Imperatrice Romanorum, super regimine & custodiâ Zelandiæ, Hollandiæ, & Frisiæ.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum,

Walteri domini de Manny,
Willielmi de Burton, & } *militum.*
Willielmi Stury,
Ac Ivonis de Clynton, clerici,

confidentes, ad tractandum & concordandum cum serenissimâ dominâ, Margaretâ Romanorum Imperatrice, sorore nostrâ carissimâ, seu deputandis ab eâ, super recipiendis ab eâ, ad terminum annorum, regimine & custodiâ partium Zelandiæ, Holandiæ, & Frisiæ, quas dicta domina prætendit ad se jure hæreditario pertinere;

Et ad partes prædictas, nomine dictæ dominæ, secundum leges, foros, & consuetudines dictarum partium, per se, vel deputatos idoneos, ut locum tenentes dictæ dominæ, gubernandum, & ibidem jurisdictionem omnimodam, ac merum & mixtum imperium, excercendum, & de eo, quod nos ratione dicti regiminis percipere debeamus, conveniendum;

Et, ad reddendum, sine difficultate qualibet, eidem dominæ, & hæredibus suis, post lapsum hujusmodi termini, dictas terras, ac regimen, & custodiam earumdem, ita quod nullum jus seu possessionem aliquam, ratione concessionis, de dicto regimine, vel custodiâ, nobis factæ, poterimus aliqualiter vendicare; salvo semper jure nostro, si quod ad dictas terras nobis competat aliundè, nos & hæredes nostros firmiter obligandum;

Et ad omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis & circa ea necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, præfatis Waltero, Willielmo, Willielmo, & Ivoni, tribus & duobus eorum, quorum præfatum Walterum unum esse volumus, plenam concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid præfati, Walterus, Willielmus, Willielmus, & Ivo, tres vel duo eorum, quorum præfatum Walterum unum esse volumus, fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xxi. die Octobris.

Consimiles literæ fiunt sub nominibus prædictorum, Willielmi de Stury & Ivonis, ad omnia præmissa facienda, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

Ad tractandum cum Imperatrice & duce Bavariæ, super ligis, inter illos & Regem ineundis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ, dilectorum & fidelium nostrorum,

Walteri domini de Manny,
Willielmi de Burton, & } *militum,*
Willielmi de Stury,
Ac Ivonis de Clynton, clerici,

confidentes, ad tractandum & concordandum cum serenissima dominâ, Margaretâ Romanorum Imperatrice, sorore nostrâ carissimâ, ac cum magnifico principe, Willielmo duce Bavarriæ, ipsius Imperatricis filio, nepote nostro, super ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & præfatos, Imperatricem & ducem, ineundis:

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate, pro nobis & nomine nostro, firmandum & vallandum, & securitatem hujusmodi, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum, eisdem Waltero, Willielmo, Willielmo, & Ivoni, tribus & duobus eorum, quorum præfatum Walterum unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos Walterum, Willielmum, Willielmum, & Ivonem, tres & duos eorum, quorum præfatum Walterum unum esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis, Westm', xxi. die Octobris.

Super regimine & custodiâ prædictis, Regi ab Imperatrice commissis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum serenissima domina, Margareta Romanorum Imperatrix, soror nostra carissima, custodiam terrarum Selandiæ, Holandiæ, & Frisiæ nobis, sub certâ formâ, in literis suis patentibus nobis indè confectis, comprehensâ, commiserit, prout in literis prædictis pleniùs continetur;

Nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri, Willielmi de Stury, militis, pleniùs confidentes, ad petendum & recipiendum, pro nobis & nomine nostro, à præfatâ Imperatrice, ac ministris & deputatis suis, possessionem terrarum prædictarum;

Et ad easdem terras custodiendum & regendum in formâ, nobis per dictam Imperatricem commissâ, & ad disponendum de eisdem, prout pro honore nostro, & majore commodo, & salvatione & defensione, ad bonum regimen dictarum terrarum, ei meliùs videbitur expedire;

Necnon ad omnia alia & singula faciendum, quæ pro bono regimine terrarum earundem necessaria fuerint & oportuna, ac si nos præsentes essemus, præfato Willielmo plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid præfatus Willielmus, nomine nostro, fecerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxvi. die Octobris.

De bladis extra regnum, nisi ad villam de Caleys, non educendis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia, tam ex frequenti eductione bladorum extra regnum nostrum Angliæ ante hæc tempora, quam diversis aliis causis, caristia bladorum in eodem regno multum ingruit hiis diebus:

Nos, ad sterilitatem bladorum, quæ contigit hoc anno, considerationem habentes, ac volentes dampnis & periculis, quæ ex hoc nobis & toti regno nostro evenire poterunt, præcavere;

Tibi præcipimus firmiter injungentes, quod in civitate prædictâ, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quivis mercator aut alius, indigena vel alienigena, blada aliqua extra portum civitatis prædictæ, ad partes exteras, clam vel palam, nisi qui billas, sub sigillo dilecti & fidelis nostri Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ Cales', de hujusmodi bladis ad prædictam villam Cales', pro sustentatione fidelium nostrum ibidem, ducendis, sub forisfacturâ eorumdem bladorum, ac vasorum in quibus blada illa carcata fuerint, traducat vel traduci faciat quovis modo, sine licentiâ nostrâ speciali;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis secus facientes, tunc eos, unà cum bladis & vasis prædictis, arestari & salvò custodiri facias, quousque aliud indè vobis duxerimus demandandum: nos de nominibus per vos sic arestandorum, vasorum, & eorum dominorum & magistrorum, ac de numero quarteriorum bladorum illorum, & quæ & cujusmodi fuerint, de tempore in tempus distinctè & apertè in cancellariam nostram certificantes:

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxvii. die Octobr'.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Kanc'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Essex' & Hertford'.
Vic' Suth't.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Eborum.
Vic' Devon'.
Vic' Cornub'.
Vic' Glouc'.
Vic' Northumbr'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Nott' & Derb'.
Vic' Cantabr' & Hunt'.
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Ballivis de Hastynges.
Majori & ballivis Suth't.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis de Weymuth.
Ballivis de Melcombe.
Ballivis de Plummuth.
Majori & ballivis de Dertemuth.
Majori & ballivis de Lenn'.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis Magnæ Jernemuth.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull'.
Majori & ballivis de Novo Castro super Tynam.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis de Donewico.
Ballivis de Maldon'.
Ballivis de Oreford'.
Ballivis de Blakeneye.
Majori & ballivis de Faversham.
Majori & ballivis de Roff'.
Majori & ballivis de Herewico.
Majori & ballivis de Cantebr'.
Ballivis de Crowemere.

De treugis cum Philippo de Valesio defuncto, apud Calesium ultimò initis, cum Johanne filio præfati Philippi firmandis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ Calesii, &
Magistri Andreæ de Offord, archidiaconi Middelsexiæ,

pleniùs confidentes;

Ad firmandum & solidandum cum Johanne, filio Philippi de Valesio defuncti, commissariis, nunciis, seu procuratoribus suis, treugas, inter commissarios, nuncios, & procuratores nostros pro nobis, ac subditis, alligatis, & confœderatis nostris ex parte unâ, & commissarios, nuncios, & procuratores, dicti Philippi, patris sui, pro ipso Philippo, subditis, alligatis, & confœderatis suis, ex alterâ, apud Calesium ultimò initas, in formâ quâ ibidem initæ fuerant; & ad ea, quæ sic cum ipso Johanne, nunciis, & procuratoribus suis, firmata & solidata fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nomine nostro, vallandum, & securitatem hujusmodi de parte adversâ, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Eisdem Roberto & Andreæ plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos Robertum & Andream, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', ii. die Novembris.

Consimiles literæ fiunt sub datâ quarti diei Novembris.

Consimiles literæ fiunt sub datâ septimi diei Novembris.

Consimiles literæ fiunt sub datâ duodecimi diei Novembris.

Consimiles literæ fiunt sub datâ decimi sexti diei Novembris.

Pro Thoma de Banastre; de pardonatione, pro bono servitio in conflictu contra Hispanos.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod de gratiâ nostrâ speciali, & pro bono servitio quod Thomas Banastre, in conflictu inter nos & Ispanos supra mare nuper habito, nobis, in comitivâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici comitis Lancastriæ, impendit, pardonavimus eidem Thomæ sectam pacis nostræ, quæ ad nos pertinet pro morte Radulphi de Blakeburn, ante vicesimum nonum diem Augusti, proximò præteritum, ut dicitur, interfecti, undè indictatus, rectatus, vel appellatus existit;

Ac etiam utlagariam, siqua in ipsum Thomam, eâ occasione, fuerit promulgata;

Et firmam pacem nostram ei indè concedimus:

Ita tamen quod stet recto in curiâ nostrâ, si quis versus eum loqui voluerit de morte prædictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Novembris.

Per ipsum Regem & testimonium ipsius comitis.

Processus factus contra Willielmum de Thorpe, capitalem justiciarium placitorum.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 2. & 3. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo comiti Arundell', Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, Willielmo de Clynton comiti Huntyngdon', Johanni de Grey de Retherfeld, senescallo hospicii nostri, & Bartholomeo de Burghenssh, camerario nostro, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos, quatuor, tres, & duos vestrûm, justiciarios nostros, ad deliberationem de Willielmo de Thorpe *chivaler*, capto & detento in prisonâ nostrâ, pro quibusdam delictis & maleficiis, per ipsum contra nos, ad dampnum fidelium nostrorum, ac contra formam sacramenti sui, coram nobis, proceribus, & magnatibus regni nostri Angliæ præstiti, in eodem regno nostro, dum officio justiciariæ nostræ fuit intendens, diversimodè, ut dicitur, factis, undè rectatus est, faciendam.

Et ideò vobis mandamus quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ad hoc provideritis, præfatum Willielmum coram vobis venire faciatis, & ulterius, ad ipsius deliberationem à prisonâ prædictâ, faciendam, & justiciam sibi, juxta sui demeritum in hac parte exhibendam, procedatis, prout de jure, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, ac formam sacramenti supradicti, fuerit faciendum.

Mandavimus enim dilecto & fideli nostro Johanni de Bello Campo, in cujus custodiâ præfatus Willielmus detentus existit, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ei scire faciatis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus vel duobus vestrum, ducat, ex hac causâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo comiti Arundell, Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, Willielmo de Clynton comiti Huntyngdon, Johanni de Grey de Retherfeld, senescallo hospicii nostri, & Bartholomeo de Burghenssh, camerario nostro, salutem.

Sciatis quod, cum nos, pro communi utilitate regni nostri Angliæ, ordinaverimus, quod justiciarii nostri de utroque banco, & barones nostri de scaccario, penes nullum alium in eodem regno, quam penes nos, nec de alieno consilio erunt, dum in eisdem placeis morentur, nec feodum aliquod de alio, quam de nobis, capient, per tempus antedictum; & super hoc feoda sua benè augmentata, & tres robas per annum, pro statu suo competentes, cuilibet eorum ordinari fecerimus, percipiendum, ut ipsi decenter in dictis placeis morari, & absque alieno auxilio nobis deservire, & justiciam fidelibus nostris coram eis in eisdem placeis, ut tenentur, possint exhibere:

Et insuper quoddam rationabile sacramentum, & dicto regno nostro perutile, per ipsos justiciarios & barones nostros præstandum, de avisamento prælatorum, comitum, baronum, magnatum, & procerum ipsius regni nostri ordinaverimus, in quo inter alia continentur, quod nullus justiciariorum, nec baronum nostrorum capiet, per se, nec per alium, clam vel palam, donum nec rewardum, de auro nec argento, nec aliquâ aliâ re, quæ ad proficuum suum poterit convertere, nisi sit cibum vel potum, & hoc modici valoris, ab aliquo, qui placitum vel processum coram eo habuerit pendens, dum idem placitum vel processus coram eo fuerit pendens, nec postmodum, eâ de causâ; & quod in casu quo aliquis eorum, post dictum sacramentum suum, inveniatur in defectu, in aliquibus punctis in dicto sacramento contentis, quod ipse erit ad voluntatem nostram, de corpore, terris & catallis, ad faciendum quod nobis placuerit;

Ac nos nuper ex relatione fidedignâ acceperimus, quod Willielmus de Thorpe chivaler, nuper capitalis justiciarius noster, qui dictum sacramentum coram nobis, prælatis, proceribus & magnatibus prædictis, super crucem bonæ memoriæ, domini Johannis, nuper archiepiscopi Cantuariæ fecit, & cui tunc oretenus talem imposuimus pœnam, quod si ipse, contra formam sacramenti prædicti, in aliquo delinqueret, quod judicio detractionis & suspendii adjudicaretur, & quod terras, tenementa, bona & catalla sua quæcumque, penes nos forisfaceret; dictum sacramentum, nec pœnam per nos sibi sic impositam, non ponderans, nec magnam summam pecuniæ, nec tres robas, quas ultra feodum suum, consuetum in dicto officio, post dictum sacramentum suum, de nobis percepit in hâc parte, considerans, quamplures magnas summas pecuniæ, in officio suo prædicto, à diversis fidelibus nostris, contra formam dicti sacramenti sui, cepit, per quod nos ipsum Willielmum per corpus suum arestari, & prisonæ nostræ fecimus mancipari; & statim postmodum, habito vobiscum, & cum quampluribus aliis magnatibus & proceribus ipsius regni nostri nobiscum existentibus, deliberato consilio super præmissis, concordatum fuit, quod si idem Willielmus de præmissis maleficiis debitè posset convinci, quod ipse pœnam subiret antedictam:

Et nos, tam enorme delictum impunitum nolentes pertransire, per litteras nostras patentes, assignaverimus vos, quatuor, tres, & duos vestrûm, justiciarios nostros, ad deliberationem de eodem Willielmo à dictâ prisonâ faciendam, & justiciam sibi, juxta sui demeritum, & prout de jure, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, ac formam sacramenti sui supradicti, foret faciendum, in hac parte exhibendam, prout in eisdem litteris pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus, quod licet prædictus Willielmus, coram vobis ductus, & de eo, quod ipse quamplures hujusmodi summas à diversis fidelibus nostris, contra formam dicti sacramenti sui, in officio prædicto cepit, allocutus, cognoverit coram vobis, ipsum hujusmodi pecuniæ summas à dictis fidelibus nostris, contra formam dicti sacramenti sui cepisse, vos tamen ad dictum judicium, per nos & vos, ac dictos magnates & proceres, ut prædicitur, concordatum, contra ipsum Willielmum reddendum, hactenus procedere distulistis, set corpus suum prisonæ Turris nostræ London' mancipari, & terras, tenementa, bona & catalla sua, in manum nostram seisiri, quousque voluntatem nostram de eo duceremus demandandum, adjudicastis, undè plurimum commovemur:

Nos, ad hoc, quod idem Willielmus sacramentum suum prædictum, nec pœnam quam sibi, si contra formam ejusdem sacramenti delinqueret, imposuimus subeundam, non tenuit; &, hiis non obstantibus, hujusmodi summas pecuniæ, contra dictum sacramentum suum, ab eisdem fidelibus nostris cepit, prout coram vobis recognovit, considerationem habentes, prætendentesque ipsum, per hoc, pœnam incurrisse antedictam, & volentes, eo prætextu, ipsum Willielmum juxta sui demeritum, ad judicium, sic, ut prædicitur, concordatum, adjudicari, assignavimus vos, quatuor, tres, & duos vestrum, justiciarios nostros, ad dictum judicium contra ipsum Willielmum reddendum, in formâ prædictâ.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ad hoc provideritis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus, vel duobus vestrum, venire faciatis, & ulterius, ad judicium contra ipsum reddendum, juxta vim & effectum concordiæ supradictæ, procedatis, sicut prædictum est.

Mandavimus enim dilecto & fideli nostro Johanni Darcy, custodi Turris nostræ prædictæ, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ei scire faciatis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus, vel duobus vestrum, venire faciat.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xix. die Novembris.

Per ipsum Regem.

Et postmodum dictus dominus Rex mandavit breve suum præfato comiti Arundell', de venire faciendo totum recordum & processum, coram ipso & sociis suis prædictis, super præmissis habita, in cancellariâ ejusdem domini Regis, quod quidem breve sequitur, in hæc verba:

REX, dilecto & fideli suo, Ricardo comiti Arundell', salutem. Cum Willielmus de Thorpe, chivaler, nuper captus & detentus in prisonâ nostrâ, pro quibusdam delictis & maleficiis, undè rectatus fuit coram vobis & sociis vestris, justiciariis nostris, ad deliberationem de eodem Willielmo de prisonâ prædictâ faciendam, & justiciam sibi, juxta sui demeritum, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, ac juxta formam sacramenti sui, exhibendam assignatis, de hujusmodi delictis & maleficiis, per cognitionem suam propriam convictus, &, eâ occasione, per vos judicio suspendii, ac bona & catalla sua nobis forisfieri, adjudicata fuerunt;

Nos, certis de causis, volentes super recordo & processu judicii prædicti cerciorari, vobis mandamus quod recordum & processum prædicta, cum omnibus ea tangentibus, nobis, in cancellariam nostram, sub sigillo vestro distinctè & apertè, sine dilatione mittatis, & hoc breve.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Novembris.

Per concilium.

Virtute cujus brevis, præfatus comes Arundell' misit in cancellariâ ejusdem Regis, recordum & processum prædicta, in formâ quæ sequitur; videlicet,

'Quia per plures fidedignos datum fuit domino Regi intelligi, quod Willielmus de Thorpe, capitalis justiciarius domini Regis, ad placita coram ipso Rege tenenda assignatus, diversa delicta & maleficia contra formam sacramenti sui, coram ipso Rege, & magnatibus & proceribus, ac aliis de concilio suo nuper præstiti, in præjudicium domini Regis, & læsionem legis suæ, ac depauparationem populi regni sui manifestam, fecit & perpetravit, per quod dictus Willielmus, per preceptum domini Regis, attachiatus fuit die Lunæ, proximò ante festum Omnium Sanctorum, anno regni Regis nunc vicesimo quarto, & per ipsum Regem committebatur, in custodiâ Johannis de Bello Campo militis, salvò custodiendus, quousque dominus Rex aliud de eo duxerit ordinandum.

'Et postea dominus Rex oretenus ordinavit, & loco suo posuit Ricardum comitem Arundell', Thomam de Bello Campo comitem Warrewici, Willielmum de Clynton comitem Huntyngdon, Johannem de Grey de Retherfeld, senescallum hospicii sui, & Bartholomeum de Burghenssh, camerarium suum, ad examinandum præfatum Willielmum de hiis, quæ per populum Regis, sibi demonstrata & suggesta fuerunt, & ad cognitionem suam recordandam, tanquam ipse Rex præsentialiter interesset.

'Qui quidem Willielmus coram præfatis comitibus, ac senescallo domini Regis, & camerario, per prædictum Johannem de Bello Campo ductus, coram eisdem comitibus, senescallo, & camerario domini Regis examinatus, cognovit, quod recepit contra sacramentum per se, coram domino Rege, proceribus ac magnatibus domini Regis, præstitum, dum stetit in officio justiciariæ, de Ricardo de Salteby decem libras, de Hildebrando Beresword viginti libras, de Gilberto Haliland quadraginta libras, de Thoma de Derby de Sancto Botholomeo viginti libras, & de Roberto de Dalderby decem libras, qui pro diversis feloniis, falsitatibus & transgressionibus, coram ipso Willielmo, in sessione suâ apud Lincoln', anno regni Regis nunc Angliæ vicesimo quarto, fuerunt indictati, & indè per processum versus eos factum breve Regis de exigendo, extitit consideratum, & per ipsum Willielmum, in retardationem sectæ & juris domini Regis, & contra formam sacramenti sui prædicti, pro denariis prædictis, à præfato Ricardo de Salteby & aliis, separatim, ut prædicitur, captis, breve illud respectuare fecit, per quod idem Willielmus remittitur, ut prius, in custodiâ prædicti Johannis.'

Ac posteà dominus Rex mandavit dilectis & fidelibus suis, Ricardo comiti Arundell', & baronibus supradictis, breve suum patens, in hæc verba:

Edwardus, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilectis & fidelibus suis, Ricardo comiti Arundell', Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, Willielmo de Clynton comiti Huntyngdon', Johanni de Grey de Retherfeld, senescallo hospitii nostri, & Bartholomeo de Burghenssh, camerario nostro, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos, quatuor, tres, & duos vestrum, justiciarios nostros, ad deliberationem de Willielmo de Thorpe, chivaler, capto &

detento in prisonâ nostrâ, pro quibusdam delictis & maleficiis, per ipsum contra nos, ad dampnum fidelium nostrorum, ac contra formam sacramenti sui, coram nobis, proceribus, & magnatibus regni nostri Angliæ præstiti, in eodem regno nostro, dum officio justiciariæ nostræ fuit intendens, diversimodè, ut dicitur, factis, undè rectatus est, faciendam.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ad hoc provideritis, præfatum Willielmum coram vobis venire faciatis, & ulterius, ad ipsius deliberationem à prisonâ prædictâ faciendam, & justiciam sibi, juxta sui demeritum, in hac parte exhibendam, procedatis, prout de jure, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, ac formam sacramenti supradicti, fuerit faciendum.

Mandavimus enim dilecto & fideli nostro Johanni de Bello Campo, in cujus custodiâ præfatus Willielmus detentus existit, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrum, ei scire faciatis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus, vel duobus vestrum, ducat, ex hac causâ.

In cujus rei testimonium, has litteras nostras fieri fecimus patentes.

Teste meipso, apud Westm', iii. die Novembris, anno regni nostri Angliæ *vicesimo quarto, regni verò nostri* Franciæ undecimo.

Prætextu cujus brevis, mandatum est Johanni de Bello Campo, quod corpus prædicti Willielmi de Thorpe habeat coram præfatis justiciariis, quatuor, tribus, vel duobus eorum, die Jovis proximò post festum Omnium Sanctorum, apud Westmonasterium, ad respondendum domino Regi de præmissis superius per ipsum cognitis; ad quem diem, coram præfatis justiciariis ibidem, prædictus Johannes de Bello Campo duxit corpus prædicti Willielmi de Thorpe, &, in præsentiâ ejusdem Willielmi, brevi prædicto ac sacramento prædicto lectis, &c. cujus forma sacramenti sequitur, in hæc verba:

'Vous jurrez que bien & loialment servirez a notre seignur le Roi & seon poeple en l'office de justice, & que loialment conseilerez notre dit seignur le Roi en ses busoignes, & que vous ne conseillerez ne assenterez al chose que lui purra tourner a damage, ou a desheriteson, par quecumque voie ou colour, & que vous ne saverez le damage ne la desheriteson de lui que vous ne lui ferrez garnier, par vous ou par autre, & que vous ferrez owel lei & execution de droit a touz ses sugitz, riches & povres, sanz avoir regarde a quecumque persone, & que vous ne prendrez par vous ne par autre, en prive nen apert, doun, regarde, d'or ne d'argent, ne d'autre chose quecumque q' a votre profit purra tourner, s'il ne soit manger ou boire, & ce de petite value, de nul homme que avera plee ou proces pendant devant vous, tancome meisme le plee ou proces serra en si pendant, ne apres, par celle cause; & que vous ne prendrez fee, tancome vous serretz justice, ne robes de nul homme, graunt ne petit, si noun dit Roi meismes; & que vous ne durrez conseil ne avis a nuli, graunt ou petit, en nulle cas ou le Roi est partie; & en cas q' ascuns, de quel estate q'ils soient, vignont devant vous en voz sessions a force & armes, ou autrement contre la pees, ou contre la forme des estatuz ent faites, pur execution de commune ley destourber, ou pur menacer les gentz q'ils ne puissent suir la loi, que vous ferrez arester lour corps, & mettre en prisone; & en cas q'ils soient tielx que vous ne les puissez arester, que vous certifiez le Roi de lour nouns & de lour mesprision hastivement, a fin q'il ent puisse ordiner remedie; & que vous ne meintendrez par vous ne par autre, en prive nen apert, nule plee ne querele pendant en la court le Roi naillours en pays; & que vous ne delaierez a nully commune droit par lettres du Roi, ne de nul autre, par autre cause quecunque; & en cas q' ascuns lettres vous viegnent contraries a la loi, que vous ne ferrez riens pur tieles lettres einz certifierez de ce le Roi, & irrez avant de faire la ley nient contresteantes meisme les lettres; & que vous ferrez & procurez le profit du Roi & de sa corone es totes choses ou vous le purriez faire resonablement; & en cas que vous soiez trove en defaut desore en nuls des pointz avantditz, vous serrez en la volente le Roi de corps, terres, & davoir de faire ent ce que lui plerra.'

Et super hoc idem Willielmus super præmissis allocutus, pro domino Rege, videlicet, pro eo quod ipse, contra sacramentum prædictum, per se præstitum, dum stetit in officio justiciarii, ut prædictum est, cepit de prædicto Ricardo de Salteby decem libras, de Hildebrando Bereswerd viginti libras, de Gilberto Haliland quadraginti libras, de Thoma de Derby de Sancto Bartholomeo viginti libras, & de Roberto de Dalderby decem libras, qui pro diversis feloniis, falsitatibus, & transgressionibus, coram ipso, in sessione suâ apud Lincoln', anno regni Regis nunc Angliæ vicesimo quarto, fuerunt indictati; & per processum indè versus eos factum breve Regis de exigendo, &c. extitit consideratum, & per ipsum Willielmum, in retardationem sectæ & juris domini Regis, & contra formam sacramenti sui prædicti, pro denariis prædictis, à præfatis Ricardo de Salteby & aliis, separatim, ut prædicitur, captis, breve illud respectuare fecit, & dicit quod præmissa sibi imposita non potest dedicere, immò ea cognovit, & ponit se indè ad gratiam domini Regis, &c. Ideò consideratum est, quod idem Willielmus committatur prisonæ Turris London', & quod omnia terra & tenementa, bona & catalla sua, in manum domini Regis capiantur & seisiantur, quousque dictus Rex de regali voluntate & potestate suâ, voluntatem suam indè duxerit exprimendam.

Postea dominus Rex, pro voluntate suâ in hac parte declarandâ, misit quoddam aliud breve suum patens, præfatis justiciariis directum, in hæc verba:

Edwardus, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilectis & fidelibus suis, Ricardo comiti Arundell', Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, Willielmo de Clynton comiti Huntyngdon', Johanni de Grey de Retherfeld' senescallo hospicii nostri, & Bartholomeo de Burgherssh, camerario nostro, salutem.

Sciatis quod, cum nos, pro communi utilitate regni nostri Angliæ, ordinaverimus, quod justiciarii nostri de utroque banco, & barones nostri de scaccario, penes nullum alium in eodem regno, quam penes nos, nec de alieno consilio erunt, dum in eisdem placeis morentur, nec feodum aliquod de alio, quam de nobis, capient per tempus antedictum; & super hoc feoda sua benè augmentata, & tres robas per annum, pro statu suo competentes, cuilibet eorum ordinari fecerimus, percipiendas, ut ipsi decentur in dictis placeis morari, & absque alieno auxilio nobis deservire, & justiciam fidelibus nostris coram eis in eisdem placeis, ut tenentur, possint exhibere:

Et insuper quoddam rationabile sacramentum, & *dicto* regno nostro perutile, per ipsos justiciarios & barones nostros præstandum, de avisamento prælatorum, comitum, baronum, magnatum, & procerum ipsius regni nostri ordinaverimus, in quo inter alia continentur, quod nullus justiciariorum, nec baronum nostrorum capiet, per se, nec per alium, clam vel palam, donum nec rewardum, de auro nec argento, nec aliquâ aliâ re, quæ ad proficuum suum poterit convertere, nisi sit cibum vel potum, & hoc modici valoris, ab aliquo, qui placitum vel processum coram eo habuerit pendens, dum idem placitum vel processus coram eo fuerit pendens, nec postmodum, eâ de causâ; & quod in casu quo aliquis eorum, post dictum sacramentum suum, inveniatur in defectu, in aliquibus punctis in dicto sacramento contentis, quod ipse erit ad voluntatem nostram, de corpore, terris, & catallis, ad faciendum quod nobis placuerit:

Ac nos nuper ex relatione fidedignâ acceperimus, quod Willielmus de Thorpe chivaler, nuper capitalis justiciarius noster, qui dictum sacramentum coram nobis, prælatis, proceribus, & magnatibus prædictis, super crucem bonæ memoriæ, domini Johannis, nuper archiepiscopi Cantuariæ, fecit, & cui tunc oretenus talem imposuimus pœnam, quod si ipse, contra formam sacramenti prædicti, in aliquo delinqueret, quod judicio detractionis & suspendii adjudicaretur, & quod terras, tenementa, bona & catalla sua quæcumque, penes nos forisfaceret; dictum sacramentum, nec pœnam per nos sibi sic impositam, non ponderans, nec magnam summam pecuniæ, nec tres robas, quas ultra feodum suum consuetum in dicto officio, post dictum sacramentum suum, de nobis percepit in hac parte, considerans, quamplures magnas summas pecuniæ, in officio suo prædicto, à diversis fidelibus nostris, contra formam dicti sacramenti sui, cepit, per quod ipsum Willielmum per corpus suum arestari & prisonæ nostræ fecimus mancipari; & statim postmodum, habito vobiscum, & cum quampluribus aliis magnatibus & proceribus ipsius regni nostri nobiscum existentibus, deliberato consilio super præmissis, concordatum fuit, quod si idem Willielmus de præmissis maleficiis debitè posset convinci, quod ipse pœnam subiret antedictam:

Et nos, tam enorme delictum impunitum nolentes pertransire, per litteras nostras patentes, assignaverimus vos, quatuor, tres, vel duos vestrum, justiciarios nostros, ad deliberationem de eodem Willielmo à dictâ prisonâ nostrâ faciendam, & justiciam sibi, juxta sui demeritum, & prout de jure, & secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, ac formam sacramenti sui supradicti, foret faciendum, in hac parte exhibendam, prout in eisdem litteris plenius continetur:

Ac jam intellexerimus, quod licet prædictus Willielmus, coram vobis ductus, & de eo, quod ipse quamplures *hujusmodi* summas à diversis fidelibus nostris, contra formam sacramenti sui supradicti, in officio prædicto cepit, allocutus, cognoverit coram vobis, ipsum hujusmodi pecuniæ summas à dictis fidelibus nostris, contra formam ejusdem sacramenti sui cepisse; vos tamen ad dictum judicium, per nos & vos, ac dictos magnates & proceres, ut prædicitur, concordatum, contra ipsum Willielmum reddendum, hactenus procedere distulistis, set corpus suum prisonæ Turris nostræ London' mancipari, & terras, tenementa, bona & catalla sua, in manum nostram seisiri, quousque voluntatem nostram de eo duceremus demandandum, adjudicastis, undè plurimum commovemur:

Nos, ad hoc, quod idem Willielmus sacramentum suum prædictum, nec pœnam quam sibi, si contra formam ejusdem sacramenti delinqueret, imposuimus subeundam, non tenuit; &, hiis non obstantibus, *hujusmodi summas* pecuniæ, contra dictum sacramentum suum, ab eisdem fidelibus nostris cepit, prout coram vobis cognovit, considerationem habentes, prætendentesque ipsum, per hoc, pœnam incurrisse antedictam, & volentes, eo *prætextu*, ipsum Willielmum juxta sui demeritum, ad judicium, sic, ut præmittitur, concordatum, adjudicari, assignavimus vos, quatuor, tres, vel duos vestrûm, justiciarios nostros, ad dictum judicium contra ipsum Willielmum reddendum, in formâ prædictâ.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrûm, ad hoc provederitis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus, vel duobus vestrûm, venire faciatis, & ulterius, ad judicium contra ipsum reddendum, juxta vim & effectum concordiæ supradictæ, procedatis, sicut prædictum est.

Mandavimus enim dilecto & fideli nostro Johanni Darcy, custodi Turris nostræ prædictæ, quod ad certos diem & locum, quos vos, quatuor, tres, vel duo vestrûm, ei scire faciatis, præfatum Willielmum coram vobis, quatuor, tribus, vel duobus vestrûm, venire faciat.

In cujus rei testimonium, has litteras nostras fieri fecimus patentes.

Teste me ipso, apud Westmonasterium, xix. die Novembris, anno regni nostri Angliæ vicesimo quarto, regni verò nostri Franciæ undecimo.

Prætextu cujus brevis mandatum est Johanni Darcy, custodi Turris London', vel ejus locum tenenti ibidem, quod venire facerent prædictum Willielmum de Thorpe coram præfatis justiciariis, quatuor, tribus, vel duobus vestrûm, apud Westmonasterium, die Veneris proximò ante *festum* Sancti Edmundi Regis, ad faciendum ulterius, & recipiendum quod *curia* domini Regis de eo consideraverit in præmissis, &c.

Ad quem diem, coram præfatis justiciariis, apud Westmonasterium, venit prædictus Willielmus de Thorpe, per Johannem Sautry, locum tenentem Johannis Darcy, custodis Turris prædictæ, ductus, & dicto brevi patente in præsenciâ ejusdem Willielmi lecto, &, virtute ejusdem brevis regale posse, & voluntatem domini Regis recitantis & declarantis, consideratum est per prædictos justiciarios, assignatos ad judicandum, secundum voluntatem domini Regis & secundum regale posse suum, quod, quia prædictus Willielmus de Thorpe, qui, sacramentum domini Regis, quod erga populum suum habuit custodiendum, fregit maliciosè, falsè, & rebelliter, in quantum in ipso fuit, & ex causis supradictis, per ipsum Willielmum, ut prædictum est, expressè recognitis, suspendatur, & quod omnia terræ & tenementa, bona & catalla sua, domino Regi remaneant forisfacta, &c.

Et super hoc dominus Rex misit præfatis justiciariis hoc breve suum, sub privato sigillo, in hæc verba:

Edward, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre & de France, & seignur d'Irland, a noz chers & foialx les countes d'Arundell', Warrewych', Huntyngdon', Bartholomeu de Burghassh', notre chaumberleyn, & Johan de Grey de Rethefeld', seneschall de notre hostiel, saluz.

Come, par vertue de notre commission a vous faite, eiez ajuggez William de Thorpe, nadgairs notre justice, a la mort, vous signifions que, de notre especiale grace & auctoritate roiale, nous lui donnons & ottroions sa vie, & volons que vous ne facez nule execucion devers lui endroit de jugement de vie & de membre, mes volons que son corps soit remys en prison attendant notre grace.

Done souz notre prive seal a Westminstre, le xix. jour de Novembre, l'an de notre regne d'Engleterre vintisme quart, & de France unzisme.

Ideò consideratum est, quod executio judicii prædicti de suspensione ejusdem Willielmi, omninò cesset, & ei pardonetur, & quod idem Willielmus remittatur prisonæ Turris prædictæ, in custodiâ prædicti Johannis Darcy, ad gratiam domini Regis expectandam, &c.

Et non est intentio domini Regis, quod hujusmodi judicium in consimili casu versus quemcumque alium, ex quacumque causâ, se teneat vel extendat, set solummodo versus illos, qui prædictum sacramentum fecerunt & fregerunt, & habent leges regales Angliæ ad custodiendas, &c.

De potestate tractandi super treugis & ligis cum hominibus de Hispania.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilectorum & fidelium nostrorum,

Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ de Caleys,
Magistri Andreæ de Offord, legum doctoris,
Henrici Pycard, &
Johannis de Wesenham,

confidentes; ad tractandum & concordandum cum magistris & marinariis, & aliis hominibus de Ispanniâ, apud portum del Swyne, & alibi in Flandriâ, existentibus, nobis adversantibus, super pacificandis, commotionibus, & debatis inter nos & subditos nostros, & dictos homines de Ispanniâ, ante hæc tempora exortis;

Ac super sufferentiis & treugis, necnon ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsos Ispannos ineundis, & de securitate hinc indè ordinandum;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis pleniùs referendum, ut de securitate prædictâ facere valeamus, quod de concilio nostro fore viderimus faciendum;

Eisdem Roberto, Andreæ, Henrico, & Johanni, tribus, & duobus eorum, quorum alterum prædictorum, Roberti & Andreæ, unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem:

Promittentes nos ratum & gratum habituros, quicquid iidem Robertus, Andreas, Henricus, & Johannes, tres, & duo eorum, quorum alterum prædictorum, Roberti & Andreæ, unum esse volumus, nomine nostro, fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xi. die Novembris.

Super cochâ de Janua, de inquirendo.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum quædam cocha, mercimoniis carcata, de partibus Januæ, usque ad portum del Swyne, in Flandriâ, jam de novo venerit;

Nos, qui homines de Januâ amicos nostros reputamus, volentes marinarios, & alios homines, de dictâ cochâ prosequi gratiosè, dilectis & fidelibus nostris, Henrico Pycard, & Johanni de Wesenham, ad tractandum amicabiliter cum eisdem hominibus de dictâ cochâ;

Et in casu quo dictos homines amicos & benivolos nostros invenerint, ita quod de eis confidere valeamus, ad concedendum eis salvum & securum conductum nostrum, redeundo versus partes suas proprias;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis pleniùs referendum, ut de assecuratione & firmatione præmissorum fieri faciamus, quod indè duxerimus faciendum;

Plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros, quicquid iidem Henricus & Johannes, nomine nostro, fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xi. die Novembris.

Pro W. la Zouche archiepiscopo Eborum, de pardonatione.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, attendentes grata & laudabilia obsequia, quæ, venerabilis pater, Willielmus la Zouche, Eborum archiepiscopus, multipliciter nobis fecit, necnon locum magnum quem nobis & toti regno nostro Angliæ, pro defensione ejusdem regni, præsertim in conflictu Dunolmensi, noscitur tenuisse, volentesque eâ consideratione ipsius archiepiscopi securitati & quieti, quatenùs poterimus, providere;

Pardonavimus præfato archiepiscopo, de gratiâ nostrâ speciali, sectam pacis nostræ, quæ ad nos pertinet, pro omnibus homicidiis, roberiis, rapinis, feloniis, latrociniis, incendiis, receptamentis felonum, conspirationibus, confœderationibus, alligationibus, conventiculis, transgressionibus, extorsionibus, oppressionibus, maleficiis, & aliis excessibus quibuscumque, per ipsum in regno nostro Angliæ, tam tempore domini E. nuper Regis Angliæ patris nostri, quam nostro factis, si forsan dictum archiepiscopum de prædictis, vel aliquo eorundem, ad procurationem vel instigationem aliquorum ipsius æmulorum, eundem archiepiscopum gravare volentium, quæsitis ad hoc coloribus, impetiri vel calumpniari contigerit in futurum;

Ac etiam utlagarias, si quæ in ipsum hiis occasionibus fuerint promulgatæ, & firmam pacem nostram ei indè concedimus; ita tamen quod stet recto in curiâ nostrâ, si aliqui alii versus eum loqui voluerint de præmissis:

Pardonavimus etiam, quantum in nobis est, eidem archiepiscopo omnimodas transgressiones, si quas fecerit, tam parcos & clausa dicti patris nostri & nostra frangendo, & in eisdem, ac forestis, chaceis, & warennis nostris aliquibus, temporibus præteritis, fugando, ac in vivariis, stagnis, & liberis piscariis nostris piscando, & feras, lepores, cuniculos, perdices, phasiones, & pisces capiendo & asportando;

Necnon transgressiones de viridi, quascumque in forestis, chaceis, & parcis prædictis, per ipsum, temporibus præteritas, factas;

Et etiam utlagarias, si quæ in ipsum hiis occasionibus fuerint promulgatæ;

Nolentes quod idem archiepiscopus, pro eo quod ad nos pertinet, de præmissis per nos, vel hæredes nostros, justiciarios, forestarios, viridarios, aut alios ballivos, seu ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Novembris.

Per ipsum Regem.

De magnâ parte populi in ultimâ pestilentiâ defunctâ; & de servientum salariis proindè moderandis.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III. Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Andreæ de Bures, Willielmo Carbonel, Johanni de Appale, Radulpho de Bockyng, Richardo Froysel, & Gilberto de Debenham, salutem.

Quia magna pars populi, & maximè operariorum & servientum, jam in ultimâ pestilentiâ est defuncta, nonnulli, videntes necessitatem dominorum & paucitatem servientum, servire nolunt nisi salaria recipiant excessiva, & alii mendicare malentes in otio quam per laborem quærere victum suum;

Nos, pensantes gravia quæ ex carentiâ, præsertim cultorum & operariorum, hujusmodi provenire possent incommoda, super hoc cum prælatis, nobilibus, & peritis aliis, nobis assistentibus, deliberationem habuimus & tractatum, de quorum unanimi consilio duximus ordinandum;

Quod quilibet, homo & fœmina regni nostri Angliæ, cujuscumque con-

ditionis fuerit, liber vel servilis, potens in corpore, & infra ætatem sexaginta annorum, non vivens de mercaturâ, nec certum exercens artificium, nec habens de suo proprio undè vivere, vel terram propriam circa culturam cujus se poterit occupare, & alteri non serviens, si de serviendo, in servitio congruo, considerato statu suo, fuerit requisitus, servire teneatur illi qui sic ipsum duxerit requirendum, & percipiat dumtaxat vadia, liberationes, mercedes, seu salaria, quæ in locis ubi servire debeat, consueta sunt præstari anno dicti regni nostri Angliæ vicesimo, vel annis communibus quinque vel sex proximò præcedentibus;

Proviso quod domini præferantur aliis in nativis, seu terram suam nativam tenentibus, sic in suo servitio retinendis:

Ita tamen, quod hujusmodi domini sic retineant tot quot sibi fuerint necessarii, & non plures:

Et si talis vir vel mulier, de sic serviendo requisitus, vel requisita, fuerit, & hoc facere noluerit, hoc probato, per duos fideles homines, coram vicecomite, ballivo, domino, aut constabulario villæ, ubi hoc fieri contigerit, statim per eos, vel eorum aliquem, capiatur & mittatur proximæ gaolæ, & ibidem sub artâ moretur custodiâ quousque securitatem invenerit de serviendo in formâ prædictâ:

Et, si aliquis, in servitio alicujus sic retentus, ante finem termini concordati, à dicto servitio, sine causâ rationabili, vel licentiâ, recesserit, nullus, sub pœnâ imprisonamenti, talem in servitio suo recipere vel retinere præsumat:

Nullus etiam vadia, liberationes, mercedes, seu salaria majora solito, sicut prædictum est, solvat vel solvere promittat, sub pœnâ dupli illius quod sic solverit, vel solvere promiserit, illi qui ex hoc se senserit gravatum;

Et nullo tali volente prosequi, tunc cuicumque de populo, qui hoc prosecutus fuerit, applicandi; & fiat prosecutio hujusmodi in curiâ domini loci, quo talis casus acciderit;

Et, si domini villarum, vel maneriorum, contra præsentem ordinationem nostram per se, vel ministros suos, in aliquo venire præsumpserint, tunc in comitatibus, wapentachiis, & trithingis, vel aliis curiis nostris hujusmodi, ad pœnam tripli, per eos, vel ministros suos, sic soluti, vel promissi, in formâ prædictâ fiat prosecutio contra eos:

Et, si forsan aliquis, ante præsentem ordinationem, cum aliquo de sic serviendo pro majori salario convenerit, ipse, ratione dictæ conventionis, ad solvendum ultra id, quod alias tali consuetum est solvi, minimè teneatur, immò solvere plus sub pœna prædictâ non præsumat:

Item, quod sellarii, peletarii, alutarii, sutores, cissores, fabri, carpentarii, cementarii, tegularii, batellarii, & quicumque alii artifices & operarii, non capiant, pro labore & artificio suo, ultra id quod, dicto anno vicesimo, & aliis communibus annis præcedentibus, ut præmittitur, in locis quibus eos operari contigerit, talibus solvi consuevit; & si quis plus receperit, gaolæ proximæ, modo quo præmittitur, committatur:

Item, quod carnifices, piscenarii, hostelarii, brasiatores, pistores, pulletarii, & omnes alii venditores victualium quorumcumque, teneantur hujusmodi victualia vendere pro pretio rationabili, habitâ consideratione ad pretium quo hujusmodi victualia in locis propinquis venduntur; ita quod habeant hujusmodi venditores moderatum lucrum, non excessivum, prout distantia locorum, à quibus victualia hujusmodi cariantur, duxerit rationabiliter requirendum;

Et si quis victualia hujusmodo alio modo vendiderit, & indè in formâ prædictâ convictus fuerit, solvat duplum illius quod sic perceperit, dampnificato, vel in defectum illius, alteri, qui prosequi voluerit in hac parte:

Et habeant potestatem major & ballivi civitatum & burgorum, villarum mercatoriarum, portuum & locorum maritimorum, ad inquirendum de omnibus & singulis, qui contra hoc in aliquo deliquerint, & ad pœnam prædictam, ad opus illorum, ad quorum sectam hujusmodi delinquentes convicti fuerint, levandum:

Et in casu quo iidem major & ballivi executionem præmissorum facere neglexerint, & de hoc coram justiciariis per nos assignandis convicti fuerint, tunc iidem major & ballivi, ad triplum rei, sic venditæ, hujusmodi dampnificato, vel alteri, in defectum illius prosequenti, solvendum per eosdem justiciarios compellantur; & nichilominus versus nos graviter puniantur:

Et quia multi validi mendicantes, quamdiu possent ex mendicatis eleemosinis vivere, laborare renuunt, vacando otiis & peccatis, & quândoque latrociniis & aliis flagitiis, nullus, sub pœnâ imprisonamenti prædictâ, talibus, qui commodè laborare poterunt, sub colore pietatis vel eleemosinæ quicquam dare, seu eos in suâ desidiâ confovere præsumat, ut sic compellantur, pro vitæ necessariis, laborare, prout in dictâ ordinatione pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus quod, licet dictam ordinationem in comitatu Suffolciæ, sicut in cæteris comitatibus regni nostri Angliæ, publicè proclamari fecerimus, & illam firmiter teneri præceperimus, pro eo tamen quod pœna in dictâ ordinatione contenta, in hac parte executa non existit, operarii, artifices, servitores, & venditores victualium, labores, artificia, servitia, & victualia sua hujusmodi cariùs, quam ante ordinationem prædictam, vendiderunt, & vendunt de die in diem, in nostri & dictæ ordinationis contemptum, & populi nostri dampnum & depressionem manifestam, ac contra formam proclamationis prædictæ:

Nos, dictam ordinationem in omnibus & singulis suis articulis observari, & contravenientes dictam ordinationem in aliquo, debitè castigari volentes & puniri, assignavimus vos, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, ad dictam ordinationem in comitatu prædicto, infra libertates & extra, custodiendum, & delinquentes contra eandem, juxta vim & effectum ejusdem ordinationis, puniendum & castigandum.

Et ideò vobis mandamus quod ad certos, &c. quos, &c. ad hoc provideritis, omnia & singula, quæ pro meliori conservatione ordinationis prædictæ necessaria fuerint vel oportuna, in comitatu prædicto faciatis & exequamini, &, quos contra formam dictæ ordinationis inveneritis, vel invenerit aliquis vestrûm, delinquentes, juxta formam, vim, & effectum ejusdem castigetis, & puniatis in formâ prædictâ:

Omnibus insuper & singulis vicecomitibus, ballivis, ministris, & fidelibus nostris, in comitatu prædicto, infra libertates, tenore præsentium, dantes firmiter in præceptis, quod vobis, quinque, quatuor, tribus, & duobus vestrûm in omnibus, quæ conservationem dictæ ordinationis concernunt, in comitatu prædicto, pareant & intendant, quotiens necesse fuerit, & per vos, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm præmuniti fuerint ex parte nostra.

Nolumus tamen quod commissioni nostræ dilectis & fidelibus nostris, Roberto de Ufford comiti Suffolciæ, & sociis suis custodibus pacis nostræ, & justiciariis nostris, ad diversa homicidia, felonias, transgressiones, & maleficia in comitatu prædicto, infra libertates & extra, audiendum & terminandum assignatis, factæ;

Nec commissioni nostræ, taxatoribus & collectoribus decimæ & quintedecimæ, nobis per laicos concessarum, in comitatu prædicto, factæ:

De assedendo hujusmodi operarios, artifices, & servitores ad summas ultra id, quod quilibet eorum, pro labore, operatione, & servitio suo prædicto, anno vicesimo, & aliis annis prædictis, ceperunt, & ad summas illas de eisdem operariis, servitoribus, & artificibus, ad opus nostrum, in alleviationem singularum villarum, undè dicti operarii, artifices, & servitores fuerint, in auxilium solutionis summarum, ad quas eædem villæ, seu homines earumdem, ad decimam & quintamdecimam jam currentes, sunt assessi, levandum & colligendum, per istam assignationem nostram in aliquo derogetur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Novembris.

Per concilium.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo de Skipwith, Johanni de Somercotes, Willielmo de Stayne, & Jacobo atte Beek, salutem.

Quia magna pars populi, *&c. ut supra usque ibi* pleniùs continetur, *& tunc sic,* ac jam intellexerimus quod, licet dictam ordinationem in partibus de Lyndeseye, in comitatu Lincolniæ, sicut in cæteris comitatibus regni nostri Angliæ, *&c. ut supra usque ibi* præmuniti fuerint ex parte nostrâ.

Nolumus tamen quod commissioni nostræ, dilectis & fidelibus nostris Gilberto de Umframvill, & sociis suis custodibus pacis, *&c. ut supra mutatis mutandis.*

Teste Rege, apud Westm', xii. die Nov'.

Per concilium.

Memorandum de magno sigillo.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Claus. 24 Edw. III. p. 2. m. 6. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod Johannes Wygorn' episcopus, cancellarius domini Regis, die Veneris, xix. die Novembris anno præsenti, ante horam primam, de mandato dicti domini Regis, in novâ camerâ juxta interiorem capellam in palatio Westm', liberavit eidem Regi magnum sigillum suum, quod idem cancellarius prius habuit in custodiâ suâ, in præsentiâ Thomæ de Bello Campo, ... Warr', Ricardi Arundell', & Willielmi Huntyngdon', comitum, & Bartholomei de Burghersh; & idem dominus Rex sigillum illud tradidit Johanni de Grey de Retherfeld, senescallo suo, præcipiens ei ut sigillum illud aperiat, & commissionem & unum breve quæ idem Rex fieri præcepit, sigillaret; & dictis commissione & brevi sigillatis, prædictus Rex dictum sigillum præfato cancellario retradi præcepit, in formâ quâ illud prius habuit, custodiendum.

Super bajulatione crucis in Hibernia.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Pat. 24 Edw. III. p. 3. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, ac cancellario & thesaurario nostris ibidem, necnon universis & singulis officiariis & ministris, cæterisque fidelibus nostris, tam civibus & burgensibus, quam popularibus, in terrâ prædictâ, infra libertates, & extra, ad quos, &c. salutem.

Cum nuper archiepiscopus Armachanensis, primatem Hiberniæ se prætendens, *&c. ut supra de dat' xx. Novembris, anni præteriti, usque ibi; viz.* prout in literis nostris prædictis pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus quod quamplures malefactores, & pacis nostræ perturbatores, ex utraque provinciarum prædictarum, in diversis confœderationibus & conventiculis, tam armati, quam alio modo, in diversis locis, in terrâ prædictâ congregati, prætextu dictarum literarum nostrarum,

prædicto archiepiscopo Armachanensi per nos concessarum, & sic, ut prædicitur, per nos revocatarum, prædictum archiepiscopum Armachanensem, cum cruce erectâ, & coram eo in prædictâ civitate Dublin', & alibi in provinciâ Dublin', portatâ, & alia, quæ ad dictam primatiam pertinent, ibidem excercendo, per hujusmodi potentiam suam manutenere proponunt, in pacis nostræ læsionem, & populi nostri partium illarum terrorem & commotionem manifestam, & contra formam statuti, de armis contra pacem nostram non portandis editi, & contra tenorem revocationis nostræ supradictæ;

Nos, pacem nostram ubique in dictâ terrâ nostrâ inviolabiliter observari, & ipsam pacem nostram lædentes, juxta suorum demerita, ac etiam dictum statutum contravenientes, juxta vim & effectum ejusdem, castigari volentes & puniri, ac periculis, quæ ex hujusmodi congregatione hominum ad arma, armatorum, & aliorum, evenire poterunt, quod absit, præcavere;

Vobis, præfate cancellarie, mandamus, firmiter injungentes, quod per brevia nostra, sub sigillo, quo utimur in Hiberniâ, quotiens necesse fuerit, omnibus & singulis, quibus decet, detis in mandatis, quod publicè proclamari, & ex parte nostrâ defendi, faciatis, quod nullus, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, hujusmodi congregationes hominum ad arma, armatorum, seu aliorum, occasione præmissâ, faciat aliquo modo, nec quicquam aliud attemptet per quod pax nostra in hac parte lædi, seu populus noster terreri aut turbari valeant aliquo modo.

Et vobis, præfati, justiciarie, officiarii, & ministri nostri, & quorumcumque aliorum fidelium nostrorum, in terrâ prædictâ, infra libertates & extra, mandamus, firmiter injungentes, quod omnes illos, quos aliquas hujusmodi congregationes vel conventicula in terra prædictâ præmissâ, occasione, seu quicquam aliud per quod dicta pax nostra vel statutum prædictum lædi, seu populus noster terreri, turbari, aut commoveri valeant, in hac parte inveneritis facientes, insequamini, arestetis, & capiatis, & in prisonis nostris, donec ipsi per vos, præfate justiciarie, seu ad mandatum vestrum, juxta suorum demerita, ac vim & effectum statuti prædicti, debitè puniti fuerint, salvò custodiri faciatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Decembris.

Per concilium.

De tractando cum Imperatrice, super misis & sumptibus, pro regimine & custodiâ Selandiæ, Hollandiæ & Frisiæ, ordinandis.

A.D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nuper constituerimus, dilectos & fideles nostros,

Willielmum de Stury militem, &
Ivonem de Clynton clericum,

ad tractandum & concordandum cum serenissimâ dominâ, Margaretâ, Romanorum Imperatrice, sorore nostrâ carissimâ, seu deputandis ab eâ, super recipiendis ab eâ, ad terminum annorum, regimine & custodiâ partium Selandiæ, Holandiæ, & Frisiæ, & ad partes prædictas, nomine dictæ dominæ, secundum leges, foros, & consuetudines dictarum partium, gubernandum, & ibidem jurisdictionem omnimodam, ac merum ac mixtum imperium, excercendum, & de eo quod nos, ratione dicti regiminis, percipere debeamus, conveniendum, & ad reddendum, sine difficultate qualibet, eidem dominæ, & hæredibus suis, post lapsum dicti termini, terras prædictas, atque regimen & custodiam earumdem, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Verùm, cum de misis & sumptibus, quos nos pro regimine, custodiâ, & gubernatione partium prædictarum percipere debeamus, non sit finaliter concordatum, volentes præfatæ dominæ, in quantum poterimus, complacere, assignavimus dilectos & fideles nostros,

Nigellum de Loryng, militem;
Præfatos *Willielmum & Ivonem*, &
Stephanum Rumulowe, armigerum,

tres & duos eorum, ad tractandum & concordandum cum præfatâ dominâ, seu deputandis ab eâ, super præmissis omnibus & singulis, & ad conveniendum in certo super misis & sumptibus, quos pro regimine, custodiâ, & gubernatione prædictis percipere debeamus, & ad omnia alia & singula, quæ in hac parte requiruntur, nomine nostro faciendum;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Nigellum, Willielmum, Ivonem, & Stephanum, tres, & duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', decimo sexto die Decembris.

Consimiles litteræ fiunt præfatis, Nigello, Ivoni, & Stephano, & duobus eorum, sub eadem datâ.

Pro Galfrido de Charny, prisonario Regis, de conductu.

A. D. 1350. An. 24 Edw. III.

Rot. Franc. 24 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus & subditis suis, tam in cismarinis quam transmarinis partibus, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum Galfridus de Charny miles, prisonarius noster, mittat de licenciâ nostrâ Willielmum Buynet, servientem suum, cum duobus valettis & tribus equis suis, ad partes transmarinas, pro pecuniâ & aliis necessariis ibidem quærendis, & ad ipsum Galfridum in Angliam ducendis, suscepimus ipsos Willielmum & valettos eundo cum dictis equis suis ad dictas partes transmarinas, ibidem morando, ac exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Willielmo, seu valettis prædictis, eundo ad dictas partes cum dictis equis suis, ibidem morando, seu exindè redeundo, sicut prædictum est, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen; & si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione facias emendari.

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', xx. die Decembr'.

Per cons'.

Pro præsidente liberæ capellæ Beatæ Mariæ de Graciis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 34. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, abbati & conventui de Bello loco Regis, salutem.

Quia, ad invocationem Omnipotentis DEI & DOMINI, JESU CHRISTI, ac gloriosissimæ Virginis, Matris suæ Mariæ, pluries, tam in terrâ quam in mari, in bellis & in periculis aliis, sensimus graciocissimè nos adjutos, volentes proindè, in memoriam gratiarum hujusmodi, cultum ipsius DEI & Genitricis suæ prædictæ amplius dilitare, novam domum ordinis Cistercien' juxta Turrim nostram London', fundare jam incepimus & dotare; quam liberam capellam regiam beatæ Mariæ de Graciis appellari volumus, vestroque monasterio, ut domum filialem, subesse, eo quod estis de fundacione nostrâ:

Ita quod vos, abbas præfate & successores vestri imperpetuum, ipsam annuatim, vel cum opus fuerit, juxta modum & formam ipsius ordinis, canonicè visitetis, & ea, quæ tunc ibidem comperta fuerint lineam correctionis exposcentia, debitè corrigatis; ad quod, quantum in nobis est, vobis plenam, tenore presentium, concedimus potestatem.

Et ideò specialiter vos rogamus, mandantes quatinùs aliquos commonachos de conventu vestro, sciolos & devotos, quos pro bonâ directione religionis ibidem noveritis magis aptos, illuc DEO & beatæ Mariæ Genitrici suæ prædictæ, sub regulari observantiâ ipsius ordinis servituros, ac dilecto nobis in CHRISTO, fratri Waltero de Sancta Cruce, primo præsidenti dictæ capellæ, suisque successoribus regularem obedientiam facturos & servaturos, cum celeritate quâ poteritis, transmittatis, cui plenariè misimus voluntatem nostram de ordinatione nostrâ predictâ, ac etiam injunximus quatinùs dictos religiosos benignè recipiat, & ordinatè tractet.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Februarii.

[*Et erat patens.*]

Et mandatum est fratri Waltero de Sancta Cruce, præsidenti capellæ prædictæ, quod dictos religiosos à præfato abbate sibi directos, benignè recipiat & ordinatè tractet; dictoque abbati & successoribus suis, tanquam patri abbati suo, in omnibus quæ ad ipsum & ordinem prædictum attinent, intendat, & prout moris est regulariter obediat.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Februarii.

[*Et erat patens.*]

De monetâ in civitate Baion' cudendâ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui sunt vel qui pro tempore erunt, salutem.

Volentes certis de causis, nos & concilium nostrum moventibus, quod in civitate nostrâ Baion' moneta fiat & cudatur, vobis mandamus quod, omni dilatione postpositâ, talem monetam & tanti ponderis & valoris, qualis Burdegaliæ & alibi in ducatu nostro prædicto, utitur, fieri & cudi; ac ulterius pro commodo nostro indè ordinari faciatis, prout melius fore videritis faciendum.

T. R. apud Westm. xx. die Febr'.

Per ipsum Regem & cons'.

Super appellatione ad Regem, tanquam Regem Franciæ, audiendâ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, abbati monasterii Archosii. priori hospitalis Sancti Sepulchri de Capite Pontis Aquensis, & magistro Dominico de Vico, juris perito consiliario, & jurato civitatis nostræ Aquensis, salutem.

Pro parte Galhardi, domini de Sancto Paulo, militis, nobis oblata supplicatio continebat quod, cum nuper, causa appellationis ad nos, tanquam Regem Franciæ, interpositæ per ipsum Galhardum, à quadam sententiâ, latâ contra ipsum, & pro Petro de Punbo, cive civitatis nostræ de Baioniâ, per, dilectum & fidelem nostrum, Thomam Cok militem, tunc senescallum nostrum Vasconiæ, seu magistrum Geraldum de Podio, judicem appellationum ad curiam nostram Vasconiæ devolutarum, ad instantiam dicti Petri, asserentis se, per quandam sententiam, per majorem civitatis prædictæ super quibusdam, consuetudines civitatis illius tangentibus, injuriosè, ut idem Petrus allegabat, gravatum fuisse, cum omnibus, ipsam appellationis causam tangentibus vel incidentibus seu dependentibus ab eadem:

Vobis, dicte prior, & magistro Petro Adomari per nos commissa extiterit audienda, ac fine debito terminanda, & sententialiter exequenda, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium illarum, fore noscerent faciendum, prout etiam de commissione hujusmodi, per inspectionem rotulorum cancellariæ nostræ, plenariè nobis constat;

Quodque, eadem commissione nostrâ dicto magistro Petro Adomari præsentatâ, & eo per ipsum dominum de Sancto Paulo requisito quod, unà cum dicto priore, collegâ suo, in dicto procederet negotio, juxta traditam sibi formam;

Idem magister Petrus Adomari, aliis, ut dixit, negotiis præpeditus, se excusans, circumspectum virum, Petrum la Colre, legum doctorem, canonicum & sacristam in ecclesiâ Aquensi, in causâ subdelegavit eâdem, vices suas eidem totaliter committendo;

Et mox, jam processu habito ad nonnullos actus judiciales, coram ipsis, priore delegato, & sacristâ subdelegato, & nonnullis testibus, per ipsum dominum de Sancto Paulo, ad probandum foros & consuetudines per eum allegatos, nominatis & productis, examinatis, & demùm attestationibus eorumdem publicatis;

Memoratus tamen sacrista subdelegatus, aliis sibi occurrentibus negotiis, tres menses sunt elapsi, vel circa, ante finalem decisionem causæ prædictæ, se habuit absentare, & adhuc agens est in remotis, nec de ejus proximo speratur adventu, cujus inquam subdelegati absentia eidem Galhardo valdè nociva & præjudicialis existit, ut asserit, & tendit in ejus & juris sui non modicam læsionem, cum, ob defectum judicum, causa prædicta plus debito proteletur:

Quare dictus dominus de Sancto Paulo, appellans super præmissis, nostræ provisionis remedium imploravit;

Nos igitur supplicationem eandem attendentes consonam æquitati, ac cupientes, ut convenit, finem litibus imponere, & à laboribus relevare subjectos, vobis, de quorum probitate & industriâ fiduciam gerimus pleniorem, dictam appellationis causam, in statu quo nunc est, & juxta processum coram ipsis priore & sacristâ habitum, cum omnibus ipsam causam tangentibus, vel incidentibus, seu dependentibus ab eadem, tenore præsentium, committimus audiendam, & fine debito terminandam, ac sententialiter exequendam & finiendam.

Et ideò vobis mandamus quatinùs causam eandam, juxta retroacta & agenda, ratificando & approbando, processum prædictum, coram ipsis priore & sacristâ habitum, in quantum ritè factus est, audiatis & sententialiter decidatis, ac etiam exequi faciatis, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium illarum, noveritis faciendum.

Quod, si non omnes vacare seu interesse poteritis ad prædicta, duo vestrûm ea nichilominus exequantur, & super præmissis ipsi duo habeant, & eis eo casu concedimus, plenariam potestatem.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Februarii.

Pro domino de Lebreto, de annuo redditu, propter laudabile obsequium Regi præstitum.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Dum in gratæ reducimus considerationis examine locum optimum, quem, vir potens & nobilis, ac fidelis noster carissimus, Bernardus Ezii dominus de Lebreto tenuit nobis, præ cæteris, & tenet jugiter hiis diebus, ac supereffluentem subventionem, quam tam in pecuniâ quam in aliis necessariis, in oportunitatibus, nobis fecit, quantis etiam periculis, laboribus, & expensis, pro nobis, tam constanter quam magnanimiter se submisit, adeò quod contra nos nec flecti donis, nec terroribus concuti, nec minis nec blanditiis nobis adversantium, à dilectione & fidelitate nostrâ poterat aliqualiter seperari, in ipsius probatâ constantiâ & dilectione solidâ plurimum delectamur, & propter hoc ad ipsum afficimur amoris privilegio specialis, & affectum hujusmodi sibi, per DEI gratiam, ostendemus, cum oportunitas arriserit, pleniùs per effectum.

Volentes itaque dictum dominum de Lebreto, intuitu tam fructuosi, tamque laudabilis obsequii, nobis per ipsum præstiti, & imposterum impendendi, licet non condignè, set ut commodè possumus in præsenti, respicere gratiosè, de assensu prælatorum, & aliorum magnatum, in præsenti parliamento nostro, ad Westmonasterium convocato, nobis assistentium;

Concessimus, & pro nobis, & hæredibus nostris, tenore præsentium, damus & concedimus eidem domino de Lebreto annuum redditum mille librarum sterlingorum, nunc currentium, vel valorem earumdem, habendum & percipiendum sibi, hæredibus & successoribus suis, tam de magnis quam parvis custumis nostris, & hæredum nostrorum, in portu nostro London', ac subsidiis, ad opus nostrum, vel hæredum nostrorum, in eodem portu de lanis, & aliis rebus, seu mercimoniis, jam concessis, vel nobis, seu hæredibus nostris, imposterum concedendis, per manus collectorum, seu firmariorum, custumarum & subsidiorum prædictorum, qui pro tempore fuerint ibidem, annis singulis, ad festa Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones.

Et, si fortè custumæ & subsidia prædicta ad plenam solutionem dictarum mille librarum sterlingorum, propter aliqua impedimenta ibidem contingentia, sufficere non poterunt, quod ex tunc idem dominus de Lebreto, vel hæredes sui, id, quod de dictis mille libris annuis defuerit, habeant & percipiant de custumis & subsidiis nostris, & hæredum nostrorum, in portu villæ de Sancto Botholpho, seu aliis portubus, ubi commodiùs & promptiùs solutionem indè assequi poterunt, per manus collectorum, vel firmariorum, custumarum & subsidiorum prædictorum, qui pro tempore fuerint ibidem, ad terminos supradictos, quousque nos, vel hæredes nostri, sibi, vel hæredibus suis, de mille libratis terræ vel redditûs per annum, infra regnum nostrum Angliæ, vel ducatum nostrum Aquitaniæ, in locis competentibus, sibi & hæredibus suis perpetuò possidendis, fecerimus provideri.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Martii.

Per ipsum Regem.

Super guerra Franciæ, de clero provinciæ Cantuar' convocando.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Claus. 25 Edw. III. m. 32. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Qualiter negotia, tam nos & statum regni nostri quam necessariam defensionem ejusdem contingentia, ac onera nobis propter hoc incumbentia, vobis & aliis in præsenti parliamento nostro existentibus, plenius exposuimus, vos non latet ad quorum onerum supportationem, absque adjutorio fidelium nostrorum, non sufficimus, sicut scitis; per quod aliquod subsidium congruum in supportationem tantorum onerum, à vobis & aliis de clero diœcesis & provinciæ vestrarum, in dicto parliamento tunc præsentibus, nobis concedi petivimus, sicut urgens necessitas & evidens utilitas id exposcunt:

Nos, ut dicta negotia, quæ salvationem tam sanctæ ecclesiæ quam regni nostri Angliæ, maturiori deliberatione valeant expediri, vobis in fide & dilectione quibus nobis tenemini, rogando, mandamus quatinùs, attentis tam arduitate negotiorum prædictorum, quam periculis, quæ pro defectu defensionis hujusmodi, verisimiliter evenire possent, suffraganeos vestros, decanos & priores ecclesiarum cathedralium, abbates & priores & alios electivos, exemptos & non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, & collegia, totumque clerum cujuslibet diœcesis dictæ vestræ provinciæ, ad comparendum coram vobis in ecclesiâ Sancti Pauli London', vel alibi, prout expedire videritis, ad breviorem diem quem poteritis, more solito convocari faciatis;

Et, expositis eis dictis negotiis ibidem, ipsos ad aliquod competens subsidium, nobis, in auxilium supportationis dictorum onerum, concedendum, cum efficaciâ inducatis, & partes vestras ad hoc effectualiter apponatis: nos de qualitate subsidii illius, ac de terminis solutionis ejusdem certificantes.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem ac defensionem regni & ecclesiæ diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', primo die Marcii.

Et memorandum quod breve directum W. archiepiscopo Eborum, pro clero suarum diœcesis & provinciæ convocando, ex causâ predictâ, irrotulatur inferius.

De clero Eborum provinciæ convocando.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Claus. 25 Edw. III. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, W. eâdem gratiâ, archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, salutem.

Quia cum adversario nostro Franciæ pacem vel treugas habere nequivimus, set ipse terras nostras, in partibus exteris, indies destruere non desinit, & totam armatam potentiam, quam colligere poterit, ad fines regni nostri Angliæ & aliarum terrarum nostrarum invadendum, & ad idem regnum nostrum & populum eorumdem regni & terrarum destruendum, congregare facit, sicut certitudinaliter sumus informati;

Propter quod magnum posse hominum ad arma, & armatorum, ad necessariam defensionem ipsorum regni & terrarum, contra tantam malitiam machinatam congregare, & ob hoc expensas importabiles apponere nos oportet, &, eo prætextu, venerabilis pater, S. archiepiscopus Cantuar' suffraganeos & clerum suarum diœcesis & provinciæ Cantuar', in quindenâ Paschæ, proximò jam futurâ, ad rogatum nostrum, fecit convocari, pro competenti subsidio nobis in hâc parte concedendo;

Vobis in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, rogamus quatinùs, attentis necessitate nostrâ hujusmodi & perculis, quæ per defectum defensionis hujusmodi verisimiliter evenire possent, suffraganeos vestros, decanos, & priores ecclesiarum cathedralium, abbates, priores, & alios electivos, exemptos & non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, & collegia, totumque clerum vestrarum diœcesis & provinciæ, ad comparendum coram vobis in aliquo certo loco, per vos ipsis ad hoc statuendo, ad aliquem certum diem, circiter mensem Paschæ proximò futurum, more solito convocari faciatis;

Et, expositis eis dictis negotiis ibidem, ipsos ad aliquod competens subsidium, nobis in allevationem tanti oneris concedendum, cum efficaciâ inducatis, & partes vestras ad hoc effectualiter apponatis; nos de qualitate subsidii illius, ac de terminis solutionis ejusdem, certificantes.

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni, ac aliarum terrarum nostrarum, & ecclesiæ sanctæ, diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', primo die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro comitissâ d'Ormound, de salvâ gardiâ in ducatu Britanniæ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, capitaneo, sive locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ, ac universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, majoribus, præpositis, ballivis, ministris nostris, & aliis in ducatu prædicto constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, attendentes grata & utilia obsequia, per Thomam de Daggeworth militem, jam defunctum, dum vixit, nobis, tam in ducatu prædicto quam alibi, multipliciter impensa, ac volentes, eo prætextu, dilectam consanguineam nostram, Alianoram comitissam d'Ormound, nuper uxorem prædicti Thomæ, ut à gravaminibus & molestiis indebitis possit melius de protectione nostrâ regiâ communiri;

Suscepimus ipsam comitissam, ac Radulphum Tirwhit, ac Richardum Fangfos, servientes & attornatos ejusdem comitissæ, ac omnes homines tenentes & subditos ejusdem comitissæ, in dicto ducatu Britanniæ, necnon res, terras, dominia, justas posssesiones, & bona sua quæcumque, in protectionem & salvam gardiam nostram specialem;

Et ideò vobis, *&c. prout in cæteris de protectione literis.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Rex accipit protestationem Edwardi de Balliolo, Regis Scotiæ, super tractatu cum Scotis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

EDWARD par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de Fraunce, & seignur d'Irlaund, a touz yceux, qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Come, nostre trescher cousin & foial, monsieur Edward de Baliol, Roi d'Escoce, eit enfourmez & charchez Patrik Macoulagh, William de Aldeburgh, & Johan de Wygynton de monstrer, en son noun, par devers nous, & nostre conseil, certeines & diverses choses de ses voluntes, toucheantz son estat & busoignes, en droit de la trete par entre nous & ceux d'Escoce, & sur ceo de lui porter les voluntes & ordeignance de nous & nostre dit conseil, en certein & enseales, issint, totes voies, que les avantditz Patrik, William, & Johan, feisent protestation devant nous, & nostre dit conseil, que la dite demonstration, par eux faite, ne riens que poet estre par eux parlez, ne tretez, devers quicunque parsone, en son noun, ne lui tourne en prejudice, n'en blemisement de sa alliance par devers nous, ne de sa querele d'Escoce, a touz jours, eu cas què bon & effectuel acord ne se preigne par entre nous, & lui, & ceux d'Escoce;

Nous, par assent de nostre dit conseil, acceptantz la dite protestation issint faite, volons & grantons pur nous, & pur noz heirs, que, en cas que l'acord ne se preigne entre nous, & lui, & ceux d'Escoce avantditz, que la dite protestation soit tenue pur ferme, & estabile, a touz jours, en la forme avantdite.

En tesmoignance de quelle chose nous avons fait faire cestes nos lettres patentes, enseales de nostre grant seal.

Don' a Westmonster, le quart jour de Marcz, l'an de nostre regne d'Engleterre vintisme quint, & de France tuzisme.

Salvus conductus pro eodem Rege, ad tractatum prætactum, apud Hextildesham venturo.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum inter quosdam fideles nostros ex parte nostrâ, apud Hextildesham, in proximò, post festum Paschæ, proximo futurum, & quosdam alios de Scotia, super aliquibus, regna Angliæ & Scotiæ specialiter tangentibus, sit tractandum, ac, dilectus consanguineus & fidelis noster, magnificus princeps, Edwardus Rex Scotiæ, ad dictam villam de Hextildesham, ex dictâ causâ, ut accepimus, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius Regis & suorum, si ad dictum tractatum venire voluerint, providere, suscepimus ipsum Regem, homines, equos, hernesia & res sua quæcumque, veniendo apud eandem villam de Hextildesham, ibidem morando, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus literis de protectione.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', v. die Martii.

Per ipsum Regem.

Comiti Norhampton' & aliis datur potestas tractandi cum Scotis de pace.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Willielmi de Bohun, comitis Norhampton', consanguinei nostri carissimi,
Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Henrici le Scrop, &
Magistri Willielmi Legat,

pleniùs confidentes;

Ad tractandum cum prælatis, comitibus, & aliis hominibus de Scotiâ, apud Hextildesham in Northumbr', in octabis Paschæ, proximò futuris, conventuris, super deliberatione David de Bruys, ac finali pace inter regna Angliæ & Scotiæ;

Necnon super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & subditos nostros & homines de Scotiâ ineundis, & de securitate in hâc parte inveniendâ;

Et ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis referendum, ipsis, comiti, Henrico, Radulpho, Henrico, & Willielmo, quatuor, tribus, & duobus eorum, quorum aliquem prædictorum comitis, Henrici de Percy, & Radulphi, unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Martii.

Per ipsum Regem.

H. dux Lancastriæ, & W. de Bohun comes Norhampton', admiralli constituuntur.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, vicecomitibus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, pleniùs confidentes, constituimus ipsum capitaneum & admirallum flotæ nostræ navium, ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, dantes & concedentes eidem duci plenam, tenore præsentium, potestatem, castigandi & puniendi, tam in terrâ quam in mari, omnes & singulos de flotâ prædictâ criminosos & delinquentes, & eidem duci in executione officii admiralli rebellantes seu contrariantes, & plenam justiciam de eis juxta eorum demerita faciendi, ac omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi & exequendi, prout ipsi duci melius & utilius videbitur expedire;

Necnon ad capiendum per se & deputatos suos, tot homines marinarios quot pro regimine navium flotæ prædictæ sufficere poterunt, quociens opus fuerit, in quibuscumque locis, & portubus maris infra admiralitatem prædictam, ubi iidem homines marinarii poterunt inveniri:

Et ideò vobis omnibus & singulis firmiter injungendo mandamus, quod eidem duci, & dictis deputatis suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout prædictus dux, vel dicti deputati sui, vobis scire fecerit, vel fecerint, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', viii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo constituitur Willielmus de Bohun comes Norhampton', admirallus flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boriales.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

De navibus in partibus Hiberniæ arestandis, pro passagio Regis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Quia pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, ordinavimus passagium nostrum versus partes Franciæ, & propter hoc magnam flotam navium habere nos oportet:

Nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum nobis Andreæ de Guldeford & Walteri Warde, servientum nostrorum ad arma, plenariè confidentes, assignavimus ipsos, conjunctim & divisim, ad omnes naves portagii quadraginta doliorum & ultra, in terrâ nostrâ Hiberniæ, tam infra libertates quam extra, ac marinarios pro gubernatione navium earumdem sufficientes, per se & deputatos suos arestandum & capiendum, & eas usque Portesmuth' ducendum:

Ita quod sint ibidem citra festum Ascensionis Domini proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, ad proficiscendum exindè in obsequium nostrum, prout de avisamento concilii nostri duxerimus ordinandum;

Et ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerint, seu rebelles, arestandum & capiendum, & in prisonis nostris committi faciendum, in eisdem moraturos, quousque aliud de eis duxerimus demandandum:

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo mandamus, quod eisdem Andreæ & Waltero, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout iidem Andreas & Walterus, vel eorum alter, vobis scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ;

Et vos, præfati vicecomites, majores, & ballivi, omnes illos, quos propter contrarietatem seu rebellionem suam in hâc parte, per præfatos Andream & Walterum, seu eorum aliquem, vel deputatos eorumdem, arestari, & vobis liberari contigerit, ab eisdem & quolibet eorum recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De querelis, super dampnis, contra tractatum cum comite Flandriæ apud Calesium, illatis, audiendis & reformandis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici ducis Lancastriæ, & comitis Lincolniæ, Leycestriæ, & Derbiæ,

Magistrorum Johannis de Carleton decani Wellensis, &

Andreæ de Offord archidiaconi Middelsexiæ,

plenius confidentes, ad querelas omnium & singulorum, tam nostrorum quam magnifici viri Lodovici comitis Flandriæ subditorum, de dampnis & injuriis, post & contra tractatum nuper apud Dunkirke, inter commissarios, nuncios, & procuratores nostros, ex parte unâ, & ipsum comitem, ac commissarios, nuncios, & procuratores suos, ex alterâ, habitum, hinc & indè illatis & attemptatis, audiendum, & justitiæ complementum super eisdem decernendum;

Reformationemque dampnorum & injuriarum hujusmodi, pro parte nostrâ & subditorum nostrorum, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Eisdem duci, decano, & archidiacono, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos ducem, decanum, & archidiaconum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Martii.

De potestate ad tractandum, super ligis perpetuis, cum Imperatrice Romanorum.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici ducis Lancastriæ, & comitis Lincolniæ, Leycestriæ, & Derbiæ,

Magistrorum Johannis de Carleton decani Wellensis, &

Andreæ de Offord archidiaconi Middelsexiæ,

plenius confidentes, ad tractandum pro nobis, & nomine nostro, cum serenissimâ dominâ Margaretâ, Romanorum Imperatrice, sorore nostrâ carissimâ, seu deputandis ab eâ, super ligis & amicitiis perpetuis inter nos & subditos nostros, ac præfatam Imperatricem, & subditos suos terrarum Selandiæ, Holandiæ, & Frisiæ ineundis;

Necnon super omnibus & singulis quæ statum, commodum, & quietem hominum, tam regni nostri Angliæ, & aliarum terrarum nostrarum, quam terrarum Selandiæ, Holandiæ, & Frisiæ prædictarum, concernunt, vel concernere poterunt;

Ac de securitate quæ de præmissis hinc indè fieri debeat, ac aliis omnibus & singulis quæ in præmissis, & eorum quolibet, necessaria fuerint vel oportuna; & ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis referendum;

Præfatis duci, decano, & archidiacono, & duobus eorum, quorum unum præfatum ducem esse volumus, plenam & liberam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Martii.

Consimilis potestas ad tractandum cum præfatâ Imperatrice & duce Bavariæ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici ducis Lancastriæ, & comitis Lincolniæ, Leycestriæ, & Derbiæ,

Magistrorum Johannis de Carleton decani Wellensis, &

Andreæ de Offord archidiaconi Middelsexiæ,

plenius confidentes, ad tractandum & concordandum cum serenissimâ dominâ Margaretâ, Romanorum Imperatrice, sorore nostrâ carissimâ, ac cum magnifico principe Willielmo duce Bavarriæ, ipsius Imperatricis filio, nepote nostro, super ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & præfatos Imperatricem & ducem Bavarriæ ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nomine nostro, firmandum & vallandum;

Et securitatem hujusmodi, quæ nobis in hac parte fieri debeat, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Eisdem, duci Lancastriæ, decano, & archidiacono, & duobus eorum, quorum unum præfatum ducem Lancastriæ esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos ducem Lancastriæ, decanum, & archidiaconum, & duos eorum, quorum unum præfatum ducem Lancastriæ esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Eltham, xx. die Martii.

Quod communia placita non teneantur in scaccario Dublin'.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Claus. 25 Edw. III. m. 29. in Turr. Lond.

REX, thesaurario, cancellario, & baronibus suis de scaccario Dublin', salutem.

Cum, secundum legem & consuetudinem in regno nostro Angliæ usitatas, aliqua placita coram baronibus de scaccario nostro, nisi illa quæ tangunt nos & ministros nostros ejusdem scaccarii, ac familiares & servientes suos, qui cum eisdem ministris, in locis ubi dictum scaccarium fuerit, pro majori parte moram fecerint, teneri non debeant, nec consueverint:

Nos, volentes hujusmodi legem & consuetudinem in dicto scaccario Dublin' in omnibus observari, vobis districtè inhibemus, ne aliqua placita debitorum, vel compotorum, aut transgressionum, vel alia communia placita, nos, aut ministros nostros dicti scaccarii, seu eorum familiares, eisdem ministris, in loco ubi dictum scaccarium tenebitur, deservientes, non tangentia; placitis de quibus aliæ placeæ nostræ in eadem terrâ nostrâ, prætextu libertatum magnatibus & aliis concessarum, cognitiones commodè habere non poterunt, de quibus fieri volumus sicut hactenus extitit usitatum, dumtaxat exceptis, decæterò teneatis, nec teneri permittatis; nec vos, præfate cancellarie, aliqua brevia originalia ad deducendum hujusmodi inhibita, in dicto scaccario consignari faciatis, nec præsumatis, sub periculo quod incumbit.

T. R. apud Eltham, xx. die Martii.

De justiciariis constituendis in Hiberniâ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Claus. 25 Edw. III. m. 29. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, justiciariis, cancellario, & thesaurario suis Hiberniæ, salutem.

Quia, ut accepimus, duo justiciarii in communi banco Dublin', ad ea quæ ibidem facienda existunt, satis sufficiunt; vobis mandamus, quod, dimissis in eodem banco, dilectis & fidelibus nostris, Thoma de Dente capitali, & Johanne Gernon secundario, justiciariis nostris banci prædicti, dilectum & fidelem nostrum Ricardum Brown tertium justic' de dicto banco, secundarium justic' nostrum ad placita, vos, præfate justiciarie sequentia, tenenda, unà cum dilecto & fideli nostro, Johanne de Rednesse capitali justic' nostro ad eadem placita tenenda assignato, per litteras & brevia, sub sigillo quo utimur in terrâ prædictâ, assignari & constitui in formâ debitâ faciatis.

T. R. apud Eltham, xx. die Marcii.

Quod brevia judicialia non sigillentur sigillo scaccarii Dublin'.

A.D 1351. An. 25 Edw. III.
Claus. 25 Edw. III. m. 26. in Turr. Lond.

REX, thesaurario de scaccario suo Dublin', ac cancellario suo ejusdem scaccarii, salutem.

Quia unum & eundem modum de consignatione brevium judicialium in Hiberniâ & Angliâ observari volumus & teneri, vobis districtè inhibemus, ne aliqua brevia judicialia aliquarum placearum nostrarum in dictâ terrâ Hiberniæ, præter ea quæ placeam dicti scaccarii nostri tangunt, sub sigillo ejusdem scaccarii, dum magnum sigillum cancellariæ nostræ ibidem infra viginti miliaria à dicto scaccario fuerit, consignari faciatis vel sinatis, aut vos, præfate cancellarie, ea consignare præsumatis; set cancellarium nostrum ibidem consignationem hujusmodi brevium habere & excercere permittatis, prout in cancellariâ nostrâ Angliæ est usitatum, & hactenus fieri consuevit.

T. R. apud Eltham, xx. die Marcii.

Quod cartæ de pardonatione feloniarum in Hiberniâ, non concedantur per justiciarios sine assensu cancellarii & thesaurarii ibidem.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.
Claus. 25 Edw. III. m. 29. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Quia per nimis leves & favorabiles concessiones cartarum de pardonationibus, pro morte hominum Anglicorum, & pro aliis feloniis in terrâ prædictâ, per justiciarios, qui in dictâ terrâ Hiberniæ hactenus fuerant, factis, felones & alii malefactores ad felonias & maleficia sua continuanda, & ibidem deterius perpetranda, audaciores redduntur, ut accepimus; per quod populus noster terræ prædictæ magis destruitur, & pax nostra ibidem custoditur:

Nos, desiderantes in populo nostro ubique pacem & quietem vigere, & pacis impugnatores & alios malefactores castigari debitè & puniri; vobis mandamus, quod aliquam cartam de pardonatione aliquarum feloniarum, & maximè Anglicis factarum, sine assensu & consilio cancellarii & thesaurarii nostrorum ibidem, nullatenus concedatis: set de pace & quiete terræ prædictæ soliciti, contrariantes & impugnantes eisdem debitè castigetis, prout, juxta legem & consuetudinem terræ illius, fuerit faciendum.

T. R. apud Eltham, xx. die Marcii.

De regratariis contra statutum puniendis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.
Claus. 25 Edw. III. m. 25. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Cum, in statuto, in ultimo parliamento nostro apud Westm' tento, edito, inter cætera contineatur, quod de venditione aliquorum victualium venalium, ad civitates, burgos, aut alias villas, ferias vel mercata, infra regnum nostrum Angliæ, per quoscumque, indigenas sive alienigenas, dum tamen de amicitiâ nostrâ fuerint, ductorum sive delatorum, nullus major, nec ballivus, nec cachepol, vel minister locorum prædictorum, aut alius quicumque, præterquam ille cujus victualia illa fuerint, se intromittat quoquo modo;

Ita quod victualia illa per deferentes eadem, vendi possint absque impedimento:

Ac jam intellexerimus quod quamplures vitellarii, ingrossatores, & regratarii, tam civitatem prædictam inhabitantes quam ad eam confluentes, statutum prædictum indebitè interpretantes, & singulariè lucrum suum subdolè quærentes, omnia victualia venalia ad dictam civitatem ducta, arrantes, & penes se assumentes, quoddam certum pretium super quibuscum generibus victualium sic arratorum & assumptorum, medietatem veri valoris eorumdem victualium excedens, ponunt & assident, & ea infra pretium illud, colore quod prætenditur, vos, ratione dicti statuti, jurisdictionem aliquam super eos in hujusmodi venditionibus habere non debere, vendi non permittunt, grandes pecuniarum summas callidè sic extorquendo; quo prætextu, hujusmodi victualia nunc multo sunt cariora quam ante editionem dicti statuti extiterunt, in nostri populique nostri fraudem, deceptionem, & dampnum, ac dicti statuti adnullationem manifestam:

Et quia intentionis nostræ aut concilii nostri non extitit, nec adhuc existit, quod, ratione editionis statuti antedicti, pretium victualium indebitè augmentaretur, set potius rationabiliter diminueretur; quodque victualia venalia ibidem per delatores eorumdem venderentur, & non per hujusmodi ingrossatores & regratarios, fraudulenter venditioni sic exponerentur:

Nos volentes fraudi, maliciæ, & dampno hujusmodi occurrere, prout decet, vobis mandamus, districtè injungentes, quod, facto infra districtuum vestrorum loca super præmissis fideli scrutinio, & habitâ indè diligenti informatione, quam decet, si inveneritis aliqua victualia, cujuscumque generis fuerint, ad dictam civitatem vel infra districtum ejusdem, ad vendendum, ducta sive deportata, per hujusmodi vitellarios, ingrossatores, & regratarios arrata & assumpta ad excessivum pretium poni & teneri, ut præmittitur, tunc ipsos vitellarios, ingrossatores, & regratarios debitè puniri, & hujusmodi lucrum machinatum & irrationabile, deleri & ammoveri faciatis omninò.

Ita quod victualia illa per delatores eorumdem liberè, juxta rationabile pretium eorumdem & debitam moderationem, habitâ consideratione ad oportunitatem temporis instantis, vendi valeant; nobisque & populo nostro de eisdem soluto primitus hujusmodi rationabili pretio ministrari, secundem vim & effectum intentionis nostræ & statuti supradictorum:

Taliter vos habentes in hac parte ne, in vestri defectum, querelam indè amplius audiamus, per quod materiam habeamus ad vos ex hac causâ graviter capiendi.

Nos de nominibus hujusmodi vitellariorum, ingrosatorum, & regratariorum, in cancellariâ nostrâ, de tempore in tempus reddentes certiores.

Teste Rege, apud Eltham, xxii. die Marcii.

Per concilium.

De custodiâ terræ maritimæ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.
Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo de Bodrygan & Johanni Dabernon, salutem.

Quia inimici nostri Franciæ, congregatâ eis magnâ armatorum potentiâ, se parant, in quantum poterunt, cum navibus & galeis ad invadendum regnum nostrum Angliæ, & nos & nostros, tam per terram quam per mare, destruendum, & nostrum dominium subvertendum;

Nos, hujusmodi malis obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri, prout convenit, providere volentes, ac de fidelitate & probitate vestris confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad custodiendum omnes portus & littora maris, in quibus naves applicant vel applicare poterunt, & omnem terram maritimam in comitatu Cornubiæ, infra libertates & extra;

Et ad resistendum omnibus & singulis, qui contra nos, per terram vel per mare, armatâ potentiâ venerint, & regnum nostrum prædictum invadere voluerint; & ad eos expugnandum, destruendum, capiendum, & arestandum, unà cum navibus, bonis, & rebus suis; ipsosque, cum eisdem bonis & rebus, salvò & securè custodiri faciendum;

Et etiam ad arraiandum, & arraiari faciendum, omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam alios, de comitatu prædicto, tam infrà libertates quam extra, & ad ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum & facultates suas, equitaturis & armis competentibus muniri, & ad hoc, viis & modis quibus meliùs expedire videritis, compelli & distringi faciendum; & ad eosdem equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis ponendum; & ad eos contra dictos hostes nostros, si dictum regnum nostrum ingredi præsumpserint, ad ipsorum hostium malitiam reprimendam & repulsandam, ducendum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & ordinandum, quæ ad salvam & securam custodiam partium prædictarum, tam per terram quam per mare, contra hujusmodi pericula, poterunt pertinere; necnon ad deputandum sub vobis alios, quos sufficientes noveritis, ad præmissa omnia & singula, in locis ubi vos ipsi intendere non poteritis, infra libertates & extra, faciendum & explendum, omnibus aliis prætermissis, intendatis in formâ prædictâ.

Dantes vobis & cuilibet vestrûm, ac deputandis à vobis & quolibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis contrarios in hac parte inveneritis seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque de punitione eorum aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam per præsentes in mandatis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris comitatûs prædicti, infra libertates & extra, quod vobis & cuilibet vestrûm, & deputandis à vobis & quolibet vestrûm, in hiis, quæ ad salvam & securam custodiam partium prædictarum pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes;

Necnon vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos dies & loca, quos vos, vel aliquis vestrûm, aut deputati vestri prædicti, ad hoc provideritis, venire faciat coram vobis & quolibet vestrûm, seu deputatis vestris prædictis, totum posse comitatûs prædicti, infra libertates & extra, ad faciendum super premissis quod, pro salvatione & defensione dicti regni nostri, melius videritis faciendum: & omnes illos, quos propter contrarietatem & rebellionem suam per vos, seu vestros deputatos, arestari contigerit, recipiat & in prisonis nostris salvò custodiri faciat, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primò die Maii.

Per concilium.

Eodem modo assignantur subscripti in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ, videlicet,

Robertus de Ufford comes Suff', Willielmus de Kerdeston, Andreas de Bures, Johannes de Aspale, Ricardus Frisel, — *in comitatu Suff'.*

Willielmus de Bohun comes Norhampton', Johannes de Veer comes Oxon', — *in comitatu Essex' & Hertford'.*

Hugo de Courteneye comes Devon', Thomas de Courteneye, — *in comitatu Devon'.*

Ricardus comes Arundell', Michael de Ponynges, Thomas de Brewes, Andreas Peverel, Johannes Bowun, — *in comitatibus Surr' & Sussex'.*

Robertus comes Suff', Robertus de Morle, Johannes Bardo'f, Johannes Dufford, Robertus de Erpyngham, — *in comitatu Norff'.* — *Et memorandum quod prædictus Johannes Dufford, pro eo quod ipse tanta infirmitate detinetur, quod circa præmissa laborare non potest, ut Rex accepit, de præmissis exoneratus fuit, per breve sub data xi. die Junii, anno præsenti, prout patet in rotulo clausarum de anno præsenti, in interiori parte.*

Gilbertus de Umframvill' comes de Anegos, in comitatu Lincoln'.

Henricus dux Lancastriæ, in comitatibus Somerset, Dors', Suthampton', & Wiltes'.

Willielmus de Clynton comes Huntyndon', Johannes Kyryel, Thomas de Brokhull', — *in comitatu Kantiæ.*

De concessione, super matrimonio, inter Isabellam Regis primogenitam & primogenitum domini de Lebreto contrahendo, eisdem factâ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, gratâ memoriâ recensentes dilectionem sinceram & fidelitatem solidam, quas in fideli nostro carissimo, nobili & potenti viro Bernardo Ezii, domino de Lebreto semper invenimus, & qualiter se pro nobis constanter semper exposuit, personæ periculis & rerum dispendiis non vitatis; ac proindè desiderantes ipsum, & posteritatem suam, in amorem domûs nostræ regiæ propensiùs accendere, & illos nobis familiariùs aggregare;

Ac considerantes elegantiam fidelis nostri dilecti Bernardi Ezii, filii senioris & hæredis dicti domini de Lebreto, & sumentes de laudabilibus suæ juventutis auspiciis, bonum præsagium futurorum, sperantesque quod paterna probitas, in eo fœliciter propagata, gratis proficiet incrementis;

Tractavimus cum prædicto domino de Lebreto, patre suo, & mutuo concordavimus cum eodem, quatenùs ad nos attinet, læto corde, de matrimonio inter dictum Bernardum, filium ipsius domini de Lebreto, & Isabellam, primogenitam nostram carissimam, quam, quadam amoris prærogativâ, diligimus, sub fœlicis auspicii sidere, per Dei gratiam contrahendo;

Et, ut idem Bernardus, filius dicti domini de Lebreto, onera, sibi & præfatæ Isabellæ incumbentia, decentiùs & commodiùs valeat supportare, concessimus, & pro nobis, & hæredibus nostris, tenore præsentium, damus & concedimus eisdem Bernardo, filio ipsius domini de Lebreto, & Isabellæ, annuum redditum mille marcarum sterlingorum nunc currentium, vel valorem eorumdem;

Habendum & percipiendum eisdem, cum conjugati fuerint, tam de magnis quam parvis custumis nostris, & hæredum nostrorum, in portu nostro London', ac subsidiis, ad opus nostrum, vel hæredum nostrorum, in eodem portu de lanis, & aliis rebus, seu mercimoniis, jam concessis, vel nobis, seu hæredibus nostris, imposterum concedendis, annis singulis, ad festa Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones, ad totam vitam eorum, & utriusque eorumdem.

Et, si fortè custumæ & subsidia prædicta, ad plenam solutionem dictarum mille marcarum sterlingorum, propter aliqua impedimenta, ibidem contingentia, sufficere non poterunt, quod extunc iidem Bernardus, filius dicti domini de Lebreto, & Isabella, vel eorum alter, seu altera, quem vel quam supervivere contigerit, id, quod de dictis mille marcis annuis defuerit, percipiant & habeant, seu percipiat & habeat, de custumis & subsidiis nostris, & hæredum nostrorum, in portu villæ de Sancto Botholpho, seu aliis portubus, ubi commodiùs & promptiùs solutionem indè assequi poterunt, per manus collectorum, vel firmariorum, custumarum & subsidiorum prædictorum, qui pro tempore fuerint, ad terminos supradictos.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

De procuratoribus, ad conventiones cum Januensibus dudum initas, & nuper ratificatas, manutenendum & defendendum.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos nuper quoddam instrumentum publicum, super pace & concordiâ, sive remissione, transactione, & pacto, inter nos, pro nobis, & subditis nostris, ex parte unâ, & nobilem virum, Johannem de Murta, ducem Januensium, & concilium suum, pro seipsis, & nomine & vice communiæ Januæ, ac omnium & singulorum civium & districtualium Januæ & ipsius ducis, ex parte alterâ, vice & auctoritate utriusque partium prædictarum, initis, factis & firmatis, confectum, quatenùs nos & dictos subditos nostros concernere dinoscuntur, per literas nostras patentes, sub magno sigillo nostro signatas, sub certâ formâ, acceptaverimus, ratificaverimus, &, quantum in nobis est, pro nobis, & hæredibus nostris, confirmaverimus, prout in eisdem literis nostris pleniùs continetur;

Nos, de fidelitate dilectorum & fidelium nostrorum,
Antonii Ususmaris, &
Pascasii Ususmaris,
pleniùs confidentes, constituimus eosdem, Antonium & Pascasium, conjunctim, & divisim, procuratores & nuncios nostros speciales ad omnia & singula, in dictis literis contenta, & prædictis Januensibus per easdem literas concessa & promissa, manutenendum & defendendum:

Necnon ad requirendum præfatum ducem, & dictum concilium suum, de consimilibus literis acceptationis, ratificationis, & confirmationis, super contentis in instrumento prædicto, faciendis, & nobis in Angliam remittendis, & ad plenam securitatem præfato duci, & dilecto concilio suo, quod omnes & singuli homines, & mercatores, districtuales comuniæ Januæ, cùm navibus & mercandisis suis quibuscumque, infra regnum nostrum Angliæ, & alibi infra potestatem nostram, juxta formam literarum nostrarum prædictarum, salvò & securè venire, morari, ac de mercandisis suis negotiari, & ad propria redire possint, nostro nomine faciendum;

Et ad hujusmodi securitatem, pro nobis, & subditis nostris, petendum & recipiendum, necnon ad certificandum nos de nominibus omnium & singulorum, qui, prætextu pacis & concordiæ prædictarum, occasione dampnorum, sibi vel suis ante hæc tempora illatorum, assignationem, solutionem, seu allocationem super custumis, res & mercandisas suas contingentibus, percipere & habere debeant;

Et ad omnia & singula, quæ pro fœlici expeditione præmissorum, vel ea tangentium, necessaria fuerint seu etiam oportuna, faciendum & expediendum, prout eis, & eorum alteri, meliùs fore videbitur faciendum;

Promittentes nos ratum, gratum & firmum habituros quicquid per dictos Antonium & Pascasium, vel eorum alterum, in præmissis, actum fuerit sive gestum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

De dote, filio domini de Lebreto, super matrimonio cum Isabella filiâ Regis, concessâ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum consideratione fidelitatis & constantiæ, quas in fideli nostro carissimo, nobili & potenti viro, Bernardo Ezii, domino de Lebreto, semper invenimus, & intuitu laudabilis obsequii, per ipsum nobis impensi, desiderantes ipsum & posteritatem suam in amorem domûs nostræ regiæ propensiùs accendere, tractaverimus & concordaverimus cum eodem de matrimonio, inter fidelem nostrum dilectum, Bernardum Ezii filium suum seniorem & hæredem, de cujus probitatis excrescentiâ spem probabilem optinemus, sumptâ de fœlicibus ejus auspiciis conjecturâ, & Isabellam primogenitam nostram carissimam fœliciter, per Dei gratiam, contrahendo;

Concessimus præfato Bernardo filio, pro dictâ filiâ nostrâ, nomine dotis seu dotalitii, præter apparatum, seu supellectilem, quos eidem filiæ nostræ

liberari volumus, ut convenit, congruentes, quatuor milia marcarum sterlingorum, solvendarum eidem Bernardo filio, seu deputatis suis in hac parte, ad scaccarium nostrum in festo Sancti Michælis proximò futuro;

Ita quod, soluto matrimonio, quod absit, per mortem dicti Bernardi filii, vel alio modo quocumque, tota pecunia prædicta, nomine dotis seu dotalitii, præfato Bernardo filio sic soluta, eidem filiæ nostræ, unà cum rebus suis parafernalibus, refundatur penitùs, & integrè persolvatur; ad quod omnia bona dicti defuncti tacitè remaneant firmiter obligata.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Littera testimonialis pro domino d'Anghen, mendosè insimulato attemptatorum contra vitas comitis & comitissæ Flandriæ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 21. d. in Turr. Lond.

NOUS, Edward, par la grace de DIEU, Rois de France & d'Engleterre, & seignur d'Irlaunde, fesoms saver as touz que, lui nobles homme, le seignur de Anghen vint par devers nous, le Mardy preschein apres le Seint Michel darrein passe;

Et nous moustra, en presence de nostre conseil, & des pleuseurs autres, privez & estranges, coment, en defaute d'autres courtes, il nous approcha se compleignant de choses, dount il se sentist grevez, moustrant sa excusacion d'une blame, qui court sur lui, a tort a ceo q'il dist, en les pays de Flaundres, Brabant, & Henau, par confession d'ascuns garceons, a ceo constreintz & mis a la mort, en droit de ceo, que homme lui surmist, q'il voleit aver empuisone le counte, & la countesse de Flaundres, & monsieur Loys de Namur:

De queu blame, & des totes autres, que homme lui vorroit surmettre, il tendist de se defendre, & fair bon en nostre court, de son corps, encontre quecumque persone;

Et, s'il estoit nul qi partie vousist faire por lui pursuire sanz combatre, ou par autres voies quecumques, il voliet volentres attendre droit en nostre court:

Et si nous monstra le dit seignur d'Enghen l'appel, q'il ad fait en autres courtes, contre le dit seignur Loys de Namur, quel il se dist voloir maintenir, & nous supplia qui nous lui ent vorroiens faire droit & reson;

Par quoi, oies totes les monstrances & excusacions, & aussint retentz devers nous cirografs, ensealles du seal le dit seignur d'Enghen, contenantes totes les accusacions & autres choses, sur ceo faites du commencement tanques au jour q'il vint en nostre court, a ceo q'il dist;

Nous feismes signifier ceste choses as seignurs, nobles, & as pluseurs bones villes des pays avantditz, & aussint au dit monsieur Loys de Namur, & que nous avions, totes voies, nostre court overte de faire reson au dit seignur d'Enghen, & as touz autres, en ceo que a nous attient;

Et que, si nul lui vorroit accuser, ou chalanger, de ceo que touchast son deshonur, vensist en nostre court, dedeinz le terme de Noel, darrein passe, & droit lui en serroit fait, en manere tiele, que lui deveroit suffire de reson;

Et, en cas que nul y vensist, dedeinz le dit terme, pur faire tiels accusementz, ou chalanges, que nous tendreiens le dit seignur d'Enghen pur escusez des dites blames, selonc ses offres, devant nous, & nostre conseil, si overtement tendues:

Durant queu terme nul ne vint devant nous, ne en nostre court, pur le dit seignur d'Enghen accuser, ne chalanger, des dites choses, ne d'autres touchantes son deshonour, einz, le jour de Noel, nous vindrent ascunes lettres des ditz ducs & counte, & des villes de Flaundres, & aussint vues lettres, seales des sealx les avantditz duc & counte, & seignur Johan de Henau, que toucherent les accusementz susditz;

Queles lettres, lues & entendues, nous feismes monstrer au dit seignur d'Enghein, pur saver ceo q' ent dire vorroit, & il a chascun point des dites lettres dona si resonable respouns, & si cleres, & si overtes excusacions fist, a ceo q'il sembla a touz qi delee nous estoient, qui, considere ovesques ceo la conissance, qui Giles Tollenaires, qi par celle cause morust a Gand, fist devant son moriant, en descoupant & desblamant le dit seignur d'Enghen, en presence de tout le poeple, a ceo q'est dit, & si prist il, sur la dampnacion de s'alme, que le dit seignur d'Enghen & lui estoient sanz coupe des choses susdites;

Et aussint consideres deux pairs de lettres, l'une du counte de Flaundres, & l'autres des villes de Flaundres, apres les gibeines d'ascuns, qi pur ceo furent mis a mort, & ovesques ceo, le conduyt, que le dit seignur d'Enghen envoia quere au duc de Brabant, au conte de Flandres, & a sire Johan de Henau, pur lui excuser en presence des touz, qui lui estoit refuses;

Et, outre ceo, qui monsieur Loys de Namur ne voleit respondre au dit seignur d'Enghen, & l'appel, fait en nostre court sur lui par le dit seignur d'Enghen;

Et aussint que pluseurs lettres des chivalers, esquyers, & d'autres bones gentz, qi tesmoignent que le vallet, appellez Taillcuent, qi dust aver este un de les ditz accusours, & qi dust aver este al tretee del dit empuissonement, tenu par les gentz le dit seignur d'Enghein, & autres a Aynghen en Henau, quant la contesse de Flandres estoit a Haspre vers la Micre, le dit conte fut en Bavyere deux mois devant cel temps, & cynk mois apres;

Et aussint, oies de lui, tut pleine, d'autres excusacions, sembla a nous, & a nostre conseil, les ditz excusacions, confession, & autres evidences, issint par lui monstrez, lui devoir suffire de reson;

Mes, nientmains, nient contresteantes les dites excusacions, par cause que nous saveryons volentres la droite verite de ceste busoigne, & vorroions que les ditz excusacions furent oies & overtement conues, au fyn que le dit seignur d'Enghen, se porra resonablement excuser, come il s'ad offert, & uncore se offre, qui par tout, & en touz lieus, ou il porra venir sauvement, il est prest de lui purger, par son corps, de dite blame, ou par les corps des trois chivalers, ou de quatre, ou de tant comme homme vorra;

Si envoiasmes derechief as ditz duc & counte, & a les dites villes de Flaundres, en priantz q'ils vousissent envoier ascuns, de lour conseil, a Grávelyng, devant le Chaundeleure darrein passe, & nous envoirasmes ascuns de nostre conseil a Caleys;

Et le dit seignur d'Enghen y serreit a mesme le temps, si qils porroient assigner certeins jour & lieu, entre les dites places, ou le dit seignur d'Enghen purroit venir devant eux, & monstrer ses excusacions susdites, & que, selonc sa monstrance, il purroit estre tenuz tiel, come il ad deservi;

Ou q', a l'assignement & decret de nous, & de ditz ducs & counte, feussent certeins chivalers eslutz d'ambpertz, & sur ceo jurrez, & le dit seignur d'Enghen ferreit volentres ceo, que serreit agardez par les ditz chivalers, oies primes les accusacions sur lui faites, & ses respouns & excusacions en celle partie;

Des queu choses riens estoit fait, coment que les chivalers, de nostre part & le dit seignur d'Enghein, estoient prests, a la journeie, d'aver fait ceo, que a eux appartenoit de faire par droit & reson:

Et, outre totes les susdites offres, qui le dit seignur d'Enghein ad fait, si riens soit, q'il doit plus faire pur sa excusacion, il se tende de faire si avant, come nous & nostre court ordiner vorroions, pur lui ouster du blame;

Par quoi, attendues totes les excusacions, offres, & autres choses susdites, semble a nous, & a nostre conseil, que le dit seignur d'Enghein ad offert, en nostre court, tut ceo, que chivalers poet, ou doit resonablement offrer, pur lui purger du blame, que lui est issint surmise, & q'il eut doit dignement estre tenuz pur excusez devers totes gentz:

Et ceo signifions as touz, par cestes noz lettres patentes, seallez de nostre grant seal.

Don' a Westmonster, le oetisme jour de May.

De protectione pro filiis marchionis Juliacensis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum spectabiles viri, Gerardus, marchionis Juliacensis primogenitus, comes de Mountz & de Ravensbergh, & Willielmus frater ejus, cum viginti personis, à partibus exteris, infra regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis, nos & ipsos fratres concernentibus, ad nos in proximò, ut accepimus, sint venturi;

Nos, eorum securitati prospicere volentes in hâc parte, suscepimus ipsos, comitem & Willielmum, & personas prædictas, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem comiti & Willielmo, &c. *prout in similibus literis de protectione.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Petri ad Vincula proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Maii.

Per ipsum Regem.

De tractando cum Rege Arragoniæ, super ligis perpetuis & auxiliis mutuis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Noveritis quod nos de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum, magistrorum,

Bernardi de Caulason, archidiaconi Elynen',
Richardi de Wymondeswolde, legum doctoris, & sanctæ Romanæ curiæ advocati, &
Roberti de Askeby, canonici Sarum,

plenius confidentes, ad tractandum, pro nobis, & nomine nostro, cum magnifico principe, illustri Rege Arragoniæ, consanguineo nostro carissimo, & alligatis suis, ac deputandis ab eisdem, super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis præstandis, ac de securitate quæ fieri debeat hinc & indè, & ad ea, quæ sic tractata fuerint, nobis celeriter referendum, ipsis Bernardo, Richardo & Roberto, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsos, Bernardum, Richardum & Robertum, & duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xii. die Maii.

De custodiâ Insulæ Vectæ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, vicecomiti Suthampton', constabulariis, ballivis, ministris & omnibus aliis de Insula Vecta, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Quia inimici nostri de Francia, *&c. ut supra usque ibi,* subvertendum, *& tunc sic;*

Nos, volentes ipsorum malitiæ obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri circumquaque providere, ac de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Abbatis de Quarrera,
Thomæ Haket, &
Roberti Chaumberleyn,

plenius confidentes, assignavimus ipsos, conjunctim & divisim, ad custodiendam Insulam prædictam, & totam terram maritimam ibidem, contra dictorum inimicorum nostrorum incursus; necnon ad arraiandum & arraiare faciendum, tam milites, armigeros & alios homines ad arma, quam hobelarios, sagittarios, & alios quoscumque, Insulæ prædictæ, tam infra libertates quam extra, & ipsos armis competentibus, prout ad statum cujuslibet eorum pertinet, muniri faciendum; & ad ipsos, sic arraiatos & munitos, in constabulariis, millenis, centenis & vintenis ponendum;

Ita quod prompti sint & parati ad proficiscendum cum præfatis, abbate, Thoma & Roberto, & eorum quolibet, pro salvatione & defensione Insulæ prædictæ, contra inimicos nostros prædictos quociens & quando periculum immineat, & ex parte nostrâ firmiter præmuniantur:

Ac etiam ad omnes homines Insulæ illius, tam prælatos ac religiosos quam alios quoscumque, ad inveniendum, juxta quantitatem terrarum & tenementorum ac bonorum & catallorum quæ habent in eadem Insulâ, sufficientes homines pro defensione ejusdem Insulæ; & ad vigilias per costeras maris ibidem faciendum, per districtiones & alias vias & modos, quibus iidem, abbas, Thomas & Robertus, vel eorum aliquis, pro salvatione dictæ Insulæ & securâ custodiâ ejusdem, melius & rationabilius fore viderint, vel viderit, faciendum, compellandum:

Et ad omnia alia & singula ordinanda & facienda, quæ pro salvatione & defensione Insulæ prædictæ, & fidelium nostrorum ibidem, necessaria fuerint & oportuna; necnon ad deputandum sub ipsis alios, vel alium, idoneos, vel idoneum, ad præmissa omnia & singula, quociens expedire viderint, facienda & explenda:

Damus autem eisdem, abbati, Thomæ & Roberto, & eorum cuilibet, & deputandis suis prædictis, plenam, tenore præsentium, potestatem arestandi, capiendi, & prisonis nostris committendi, ac juxta delictorum quantitatem puniendi, omnes illos, qui in præmissis, vel eorum aliquo, contrarii, inobedientes, inventi fuerint vel rebelles.

Et ideò vobis omnibus & singulis districtè mandamus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungentes, quod præfatis, abbati, Thomæ & Roberto, & eorum cuilibet, tanquam custodibus sive custodi Insulæ prædictæ, ac eorum deputandis prædictis, in omnibus, quæ salvationem & defensionem Insulæ prædictæ, ac repulsionem inimicorum prædictorum contingunt, vel contingere poterunt, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quociens & quando per ipsos, abbatem, Thomam & Robertum, seu deputatos suos prædictos, vel eorum aliquem, super hiis fueritis requisiti; & vos, prefati vicecomites, constabularii & ballivi, omnes illos, quos prædicti, abbas, Thomas & Robertus, seu dicti deputati sui, vel aliquis eorum, occasione rebellionis suæ in præmissis, vel eorum aliquo, arestari & capi fecerint, vel fecerit, ab eis & eorum quolibet recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, quousque aliud super hoc duxerimus demandandum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Pro hominibus de Gandavo, de pardonatione.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Recolentes affectionem gratam, quam in dilectis & fidelibus nostris, probis hominibus de Gandavo, pridem invenimus, & qualiter ipsi, cognito jure nostro quod habemus in coronâ Franciæ, in obedientiam nostram amore justitiæ devenerunt, Regem Franciæ nos recognoscentes;

Licet quidam eorum, per importunam instantiam inimicorum nostrorum decepti forsitan & allecti, nostros benivolos sint, ut audivimus, persecuti, & inimicis nostris debitò plus faventes, contra nos graviter deliquerunt;

Gratâ tamen consideratione dilectionis, nobis per eos, ut prædicitur, præostensæ, & sub spe gestûs sui laudabilis in futurum, pardonavimus dictis hominibus, quantum ad nos attinet, omnes transgressiones & excessus per ipsos nobis & nostris factos & illatos, & ipsos in sinu dilectionis recolligimus specialis;

Volentes eos, ut fideles nostros præcipuos, gratis favoribus & honoribus in oportunitatibus, prævenire; ita tamen quod erga nos, & nostros, se gerant amicabiliter & fideliter vice versâ.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Maii.

De tractando cum Imperatrice, super dissensionibus, inter eam & Willielmum, filium ejus juniorem, pacificandis; sin minus, de assistendo eidem Imperatrici.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes litteras inspecturis, salutem.

Sciatis quod, cum quædam dissensiones & debata inter serenissimam dominam, Margaretam Romanorum Imperatricem, affinem nostram carissimam, & illustrem Lodowicum, filium ejus seniorem, ducem Bavarriæ, & quosdam homines Holandiæ & Selandiæ, ex parte unâ, & illustrem Willielmum prædictæ Imperatricis filium juniorem, Bavarriæ ducem, & quosdam homines dictarum partium Holandiæ & Selandiæ, ex alterâ, jam noviter, ut accepimus, sint exorta;

Nos, pacem & amicitiam mutuam inter ipsos reformari, & hujusmodi dissensiones & debata amicabiliter sedari cupientes, nobilem virum & fidelem nostrum dilectum, Walterum dominum de Manny, de cujus fidelitate probatâ & circumspectione providâ plenam fiduciam reportamus, ad partes illas duximus transmittendum; ad tractandum, nomine nostro, cum eisdem Imperatrice, & filiis suis, ac hominibus supradictis, super dissensionibus & debatis prædictis, ad ea amicabiliter pacificandum & sedandum;

Et, in casu quo id facere nequeat, ad assistendum parti præfatæ Imperatricis consiliis & auxiliis, quibus poterit, oportunis, & ad alia faciendum, juxta voluntatem ejusdem Imperatricis, quæ nosmet ipsi faceremus si præsentes essemus.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxii. die Maii.

De dampnis & injuriis mercatoribus Angliæ, per Flandrenses illatis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 20. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè ex parte nostrâ proclamari faciatis, quod omnes mercatores, & alii de regno nostro Angliæ & de dominio nostro, qui se de dampnis & injuriis eis per Flandrenses supra mare illatis, conqueri voluerint, sint apud Bruges in Flandria, in octabis Sanctæ Trinitatis proximò futuræ, coram commissariis comitis Flandriæ, ad hujusmodi querelas audiendum, & justitiam dampna passis faciendum, deputatis;

Querelas suas propositurí, & justiciam de dampnis & injuriis prædictis recepturi, juxta formam inter procuratores nostros, pro nobis & subditis nostris, & procuratores prædicti comitis, pro se & subditis suis, in tractatu super hiis jam noviter habito, concordatam.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', x. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

De hominibus Wallensibus eligendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, domino terrarum de Monemuth, Grossemont, Whitecastel, Kedwelly, Karwathelan, & Iskennyn, vel ejus senescallo, aut ballivis suis, salutem.

Quia, pro passagio nostro versus partes transmarinas, magnum numerum hominum necessariò oportet nos habere, vobis, in fide & ligeanciâ quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus, quod quaterviginti homines Wallenses ad lanceas, infra dominium dictarum terrarum de Monemuth, Grossemont, Whitecastel, Kedwelly, Karwathelan, & Iskennyn, de melioribus & fortioribus hominibus ad lanceas dominii prædicti, sine dilatione eligi, triari, & arraiari, & lanceis & aliis armis competentibus benè & sufficienter muniri, faciatis;

Ita quod dicti homines Wallenses sint electi, triati, arraiati, & muniti citra festum Sancti Jacobi Apostoli proximò futurum; & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, in comitivâ illorum, quos ductores illorum assignabimus, cum vos super hoc fecerimus præmuniri:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem regni nostri Angliæ diligitis, modis omnibus faciatis.

Nolumus autem quod, prætextu præsentis mandati nostri, præjudicium aliquod Edwardo principi Walliæ, filio nostro carissimo, generetur.

T. R. apud Westm', xv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de numero hominum Wallensium ad lanceas, infra terras & dominia sua subscript' in formâ prædictâ eligend'; videlicet,

Willielmo de Bohun comiti Norhampton', domino terræ de Melenyth, triginta hominibus Wallensibus.

Rogero de Mortuo Mari, domino terrarum de Warthrymyon, Rodemore & Wygemore, de quadraginta hominibus Wallensibus.

Humfrido de Bohum comiti Essex' & Hereford, domino terræ de Breghenok, de sexaginta hominibus Wallensibus.

Ricardo Talbot, domino terrarum de Blanleveny, Kirkhowell, & Stredewy, de viginti hominibus Wallensibus.

Johanni Hakelut, domino terræ de Bergeveny, de viginti hominibus Wallensibus.

Elizabethæ de Burgo, dominæ terræ de Usk, de triginta hominibus Wallensibus.

Radulpho comiti Stafford', domino terrarum de Neuport & Netherwent, de sexaginta hominibus Wallensibus.

Bartholomæo de Burghersh, custodi terrarum de Glamorgan & Morgannowe, ac aliarum terrarum quæ fuerunt Hugonis le Despenser, de lx. hominibus.

Johanni de Moubray, domino terræ de Gowere, de triginta hominibus Wallensibus.

Jacobo de Audele, domino terræ de Kemmoys & Commotperneth', de quinquaginta hominibus Wallensibus.

Thomæ de Bello Campo comiti Warr', domino terræ de Elvel, de viginti hominibus Wallensibus.

Ricardo comiti Arundell, domino terrarum de Oswaldestre, Cloune, & Chirk, de quaterviginti hominibus Wallensibus.

Johanni de Cherleton, domino terræ de Powys, de centum hominibus Wallensibus.

Reso ap Griffith, domino terræ de Nerber, de decem hominibus Wallensibus.

Mariæ comitissæ Norff', dominæ terrarum de Strogoyll & Netherwent, de viginti hominibus Wallensibus.

Johannæ comitissæ de la March, dominæ terrarum de Kery & Kedewy, de viginti hominibus Wallensibus.

Eodem modo mandatum est Edwardo principi Walliæ, &c. de septingentis hominibus Wallensibus ad lanceas, infra terras & dominia sua in Northwalliâ & Suthwalliâ eligendis, &c. ultra numerum prædictum per dictos dominos sic eligend', ut supra.

De sagittariis eligendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, in comitatu Wiltes', ad quos, &c. salutem.

Quia, pro passagio nostro versus partes transmarinas, magnum numerum sagittariorum necessariò oportet nos habere, assignavimus dilectos & fideles nostros, Rogerum de Bello Campo, Thomam de Seymore, Johannem Bluet servientem nostrum ad arma, Johannem de la Roche, & Thomam de la Ryvere vicecomitem nostrum Wiltes', conjunctim & divisim, ad centum & quinquaginta sagittarios, de melioribus & fortioribus sagittariis comitatûs prædicti, pro quibus ipsi coram nobismet ipsis respondere voluerint, tam infra libertates quam extra, eligendum & arraiandum, & arcubus & sagittis, & aliis armis competentibus, muniri faciendum:

Ita quod dicti sagittarii sint electi, arraiati, & muniti, citra festum Sancti Jacobi Apostoli proximò futurum; & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, cum ipsos super hoc fecerimus præmuniri; & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint, seu rebelles, capiendum & arestandum, & prisonis nostris committi faciendum, in eisdem per ipsum vicecomitem custodiendum, quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo, mandamus, quod eisdem, Rogero, Thomæ, Johanni, Johanni, & vicecomiti, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, respondentes, & auxiliantes, quociens, & prout ipsi, vel eorum aliquis, vobis & cuilibet vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti, ad numerum sagittariorum subscriptum in comitatibus subscriptis eligendum & arraiandum, sub eâdem datâ; videlicet,

Constantinus de Mortymer le fitz, Johannes de Burwell', Vicecomes,	*ad centum sagittarios in comitatu Cantebr'.*
Willielmus Moigne junior, Thomas de Styvecle, Vicecomes,	*ad sexaginta sagittarios in comitatu Huntingdon.*
Willielmus de Clyftone, Vicecomes,	*ad quadraginta sagittarios in comitatu Middlesex.*
Johannes Seyntcler, Johannes de Haveryng, Thomas atte Ferye, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Essex'.*
Edwardus de Kendale, Johannes de Lodewyk, Thomas de Reved', serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad sexaginta sagittarios in comitatu Hertford'.*
Willielmus Carbonel, Willielmus de Tendryng, Vicecomes,	*ad centum sagittarios in comitatu Suffolk.*
Johannes de Reppes, Bartholomeus de Antyngham, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Norfolk.*
Johannes Tryvet, Thomas de Rodeneye, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Somerset'.*
Nicholaus de Poyntz, Johannes Chidyok, Vicecomes,	*ad centum & viginti sagittarios in comitatu Dorset'.*
Johannes de Sutton, Ricardus Laxman, Vicecomes,	*ad centum & sexaginta sagittarios in comitatu Sussex.*
Willielmus de Sancto Omero, Simon de Codyngton, Robertus Bradenham, Vicecomes,	*ad sexaginta sagittarios in comitatu Surr'.*
Gervasius de Clifton, Willielmus de Thorp, Willielmus Trussebut, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Notingham.*
Willielmus de Grey de Sandiacre, Walterus de Monte Gomery, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Derb'.*
Ricardus de Merton, Ricardus de Stapelton', Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Devon'.*
Thomas Huscarle, Gilbertus de Shotesbrok, Vicecomes,	*ad centum & viginti sagittarios in comitatu Berk'.*
Jacobus de Pipe, Johannes de Verdon, Willielmus Walkelate, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad CCl. sagittarios in comitatu Stafford'.*

Thomas de Langele, Willielmus de Legh, Vicecomes,	*ad Cl. sagittarios in comitatu Oxon'.*
Rogerus Gervays, Johannes le Botiller, Vicecomes,	*ad C. sagittarios in comitatu Suthampton'.*
Simon Basset, Johannes de Cornewaill, serviens Regis ad arma, Willielmus atte Merssh de Kyngeshome, Vicecomes,	*ad CC. sagittarios in comitatu Gloucestr'.*
Robertus Bracy, Johannes de Cornewaill, serviens Regis ad arma, Robertus de Longedon, Vicecomes,	*ad Cxx. sagittarios in comitatu Wygorn'.*
Willielmus la Zousche de Lubthorp, Willielmus Revell, Johannes de Verdon' de Donnesmore, Johannes Mayn, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad Cl. sagittarios in comitatu Warrewici, & Cl. sagittarios in comitatu Leycestr'.*
Thomas de Ros de Douseby, Nicholaus de Ry chivaler, Willielmus de Toutheby, Ranulphus de Parys, Thomas de Dautrine, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad CCC. sagittarios in comitatu Lincoln'.*
Jacobus de Nevill, Ricardus Blundell, Johannes de Haddon, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad CC. sagittarios in comitatu Northampton'.*
Galfridus de la Mare, Johannes de Haryngton. Vicecomes,	*ad xxx. sagittarios in comitatu Roteland'.*
Arnaldus Sauvage, Walterus Colepeper, Johannes Beggebery, Thomas Duraunt, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad Cxx. sagittarios in comitatu Kancie.*
Ricardus de Baskervill', Ricardus de la Bere, Willielmus de Hamelton, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad Cl. sagittarios in comitatu Hereford'.*
Reginaldus de Grey, Gerardus de Braybrok, Vicecomes,	*ad C. sagittarios in comitatu Bedford'.*
Ricardus de la Vache, Johannes de Buktoft, Vicecomes,	*ad C. sagittarios in comitatu Buk'.*
Johannes de Boulewas, Adam de Hopton, Willielmus Walkelate, serviens Regis ad arma, Vicecomes,	*ad CC. sagittarios in comitatu Salop'.*

Indentura cum Roberto de Herle, super custodiâ Calesii.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CESTE endenture tesmoigne, que monsieur Robert de Herle est demorre capitain de Caleis pur un an entier, comenceant le vintisme quart jour de Juyn prochein a venir, en la manere qui s'ensuit; c'estassavoir,

Lui mesmes baneret, dis chivalers, qarante & noef esquiers, & sessante archiers a pie, issint qil soit paie, devant la main, pur le primer quarter de l'an, des gages pur lui & ses dictes gentz, & de cent livres de regard pur mesme le quarter, & issint, de quarter en quarter, tant come il demorra capitain dedeinz notre dite ville, sibien du dit regard come des ditz gages.

Et le dit Robert avera eskippesons & custages, resonables pur lui, ses dites gentz, & leur chivalx, alantz devers Caleis, & retournantz d'illoeqes; & serra paie, de les avantdites choses, par le tresorer de Caleis.

Et notre seignur le Roi tendra, en la dite ville, tant des souders, sibien des overours & mariners, come des autres gentz, as gages, come il ad en temps monsieur Johan de Beauchamp, pur le temps q'il busoigne, issint que la garnesture demoerge entiere.

Et que la dite ville soit suffisantement vitaille, pur les demorantz illoeques, tutdys pur un demy an, au meins, devant la main; issint que mesme la ville ne soit mise en aventur, pur defaute des vitailles ou de paiement.

Et, en cas que le Roi faille des covenantz susditz, en partie, ou en tout, apres que le Roi ou son conseil serront garniz par le capitain, & covenable amendement & paiement ne soient faitz au bout de quarter, selonc ce que les quarters courent en la ville, que adonques lise au dit mons^r Robert a departir de la dite ville od ses gentz, chivalx, & leur harnoiz, sanz empeschement ou chalenge de notre dit seigneur le Roi, ses heirs, son conseil, ou de nul autre en temps a venir.

Et notre dit seigneur le Roi voet, que le conestable du chastel de Caleis, & les conestables des chastelx environ, soient remuables par le dit mons^r Robert, en cas q'ils ne fount leur devoir; & q'il puisse adonqes autres plus suffisantz mettre en leur lieu; & q'il puisse aussint remuer touz les desobeissantz, demorantz en mesme la ville;

Et, en cas que les sergeantz d'armes, y demorantz, mespreignent, en ce cas q'il puisse ouster lour mates, & que le dit monsieur Robert ne soit empeschez, en cas q'il soit trove mort ou visiz en defense de la ville, si issint soit que meschief aviegne a ycelle, que Dieu defende;

Et, en cas que la dite ville soit assiege, que apres le garnisement du capitain au Roi & son conseil, dedeinz un moys apres, le Roi soit tenuz d'envoier dedeinz la dite ville cent hommes d'armes & cent archers, d'entrer ove un chevetein pur eux governer, tiel come plerra au Roi, pur la sauve garde de sa dite ville.

Et notre seignur le Roi grante, que nul soudiour, dedeinz la dite ville, ne partira d'illoeqes sanz conge du capitain, durante sa retenue; ne q'il serra retenuz de nullui autre, sanz ce q'il purra monstrer le congie par lettre du capitain; & qi que soit trova autre, soit pris & emprisonez, queu part q'ils soient trove dedeinz le poair notre seigneur le Roi.

Et voet notre seigneur le Roi que, a la fin de l'an susdit, le dit monsieur Robert puisse departir de la dite ville, ovesque ses gentz, chivalz, & harnois, sanz empeschement de notre dit seigneur le Roi, ses heirs & leur conseil, ou de nul autre.

En tesmoignance de queu chose a ceste partie de l'endenture, demorante devers le dit monsieur Robert de Herle, le dit nostre seignur le Roi ad mis son seal.

Don' a Westm', le xx. jour de Juyn, l'an du regne notre dit seigneur le Roi d'Engleterre vintisme quint, & de France douzisme.

Sigillo avulso.

Indentura cum H. de Brisele & J. de Cicestre, super monetâ regni.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 15. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre notre seignur le Roi d'Engleterre & de France, d'une partie, & Henri de Brisele & Johan de Cicestre d'autre parte, tesmoigne;

Que notre dit seignur le Roi, par avys de son conseil, ad ordeigne, fait, & establi les ditz Henri & Johan meistres & overours de sa monoie en la Tour de Londres, le queux Henri & Johan ount enpris devant le counseil notre dit seignur le Roi, de faire mesme la monoie, sur le peril que apent, en la fourme que s'ensuyt, cestassaver;

De faire trois maneres de monoies d'or, corante la piece pur sis soldz & oct deniers desterlynges, que serra appelle le Noble d'or, & serront qarante & cynk tieles pieces en la livre, du pois de la Tour de Loundres;

Et une autre monoie d'or, peisant la moite de l'autre susdite monoie, corante la piece pur qarante deniers desterlynges, & serront quatrevyntz & dys pieces en la livre, du pois de la Tour susdite;

Et une autre tierce monoie d'or, peisante la quarte partie de mesme la primere monoie, corante la piece pur vynt deniers desterlynges, & serront cent & quatre vyntz pieces en la livre du dit pois, & vaudra chescune livre des dites monoies d'or quinzes livres desterlynges:

De toutes les pieces avantdites queux serront *d'or fyn, cestassaver*, de vynt & trois carectes, trois grayns & demy, des queux monoies d'or notre dit seignur le Roi avera de chescune livre issint faite, sept soldz & trois deniers; & les ditz mestres prendront pur lour overaigne coigner damages d'or tailler des ferres & amenusement du pois, & pur lour despenses, & toutes autres maners des coustages, sauve les gages des gardeyns, & chaungeours, & clercs, de chescune livre deux soldz desterlynges, *& issint averont ils meyns par sis deniers, mayl & ferlyng', que les autres mestres pristront devant, par cause que mesmes les mestres pristront du Roi par covenant taille qatorze deners au livre, & outre des marchantz seize deners, mayl & ferlyng', par concelement, des queux seize deniers, mayl & ferlyng', le conseil nestoit apris & amont en tout ceo que les mestres devant pristeront a livre a deux soldz sis deners, mail & ferlyng', dont sis deniers mail & ferlyng au livre tornera ore au profit des marchantz, pur les exciter de porter plus d'or au billion, & les marchantz averont le remenant.*

Et averont les ditz mestres pur remede de chescune livre d'or, la sesizme parte dune carette, *que sestent a un mail & demy ferlyng' a livre.*

Et sil aveigne ascune foitz que par defaute d'ascunes choses, que la dite monoie soit trove meyns ou en pois, ou en feblesce d'or, que vynt & trois

carettes, troyns greyns & demy, & outre la seszisme partie d'une carette, quele ils averont pur remede come desus est dit, soit la monoie chalange & jugge meyns que bone.

Et auxint ont empris les ditz mestres de faire trois maners de monoies d'argent, cestassaver, une corante la piece pur qatre deners desterlynges, que serra appelle un gros; une autre pur deux deners, que serra appelle demy gros; & la tierce pur un dener, que serra appelle esterlyng, de l'alaye & du coigne du veil esterlyng, *dont la taille serra de vynt & cynk soldz desterlynges au livre,* du pois de la Tour susdite, & devent entrer la livre xxv. soldz desterlinges par noumbre:

Et le Roi avera de chescune livre d'argent issint faite, qatorze deners par pois, des queux qatorze deners les mestres averont pur lour overaigne coigner escales amenusement du pois, tailler de ferres, & toutes autres coustages, oct deners par acompt de la livre, pur faire la dite monoie plus juste par pieces du pois qil nad est devant ces heures; & les marchantz le remenant & averont les dites mestres pur remede de chescune livre d'argent deux deners desterlynges par noumbre, cestassaver, que s'il aveigne ascune foitz, pur defaut de overours, que les esterlynges feussent faites deux deniers plus fortz, ou deux deners plus febles, pur chescune livre, ou que la dite livre eust deux deniers plus, ou deux deners meyns, de l'alaye d'argent, les gardeyns de mesmes les monoies les devient deliverer pur bones, sanz les faire refoundre, & ceste remede nest mye ordeyne de faire la monoie plus feble, mes que les mestres les facent loialment, sanz mal engyne;

Et en cas que ascune foitz & nemy comunement par simplesce, sanz malice, ils les facent plus febles, eient neqedont le dite remede.

Et notre dit seignur le Roi mettra gardeyns pur lui, en chescune place ou les dites monoies serront faites; les queux gardeyns averont a garder & surver la monoie q'ele soit de la laie, & du pois, come les ditz mestres ont empris, come desus est dit; cestassavoir, que si toust que la dite monoie soit coigne & compleie, les avantditz gardeyns, ensemblement od les ditz mestres, les doivent receivre de les moniours, & la mettre en une huche ferme des deux clefs; l'un clef demurant devers les ditz gardeynes, & l'autre devers les ditz mestres; & devant que la dite monoie soit delivres as marchantz, les ditz gardeyns, a la request des ditz mestres, ferront assaier la dite monoie; & si ele ne soit si bone ne si loiale come ils ont empris, que la dite monoie soit rebaile as ditz mestres a refoundre, & de la faire bone a lour coustages, de meisme;

Et qant la dite monoie serra delivres, & prove pur bone, les avantditz gardeyns & mestres devient prendre de chescune cent livres d'argent *des deniers le Roi* de souldz desterlynges, & de chescune cynk livres d'or poisant une piece d'or *de ceo que appartient au Roi,* les queux deners & pieces d'or & d'argent serront mys en garde en un boist ferme des deux clefs, & enseales de deux soialx; l'un clef demorant devers le gardeyn le Roi, & l'autre devers les ditz mestres; & la dite boiste serra garde en la huche, & serra overte chescun trois mois une foitz, devant le conseil ou lour depute, &, devant les ditz gardeyns & mestres; & les dites monoies serront assaiez devant eux, & si eles soient troves pur bones & covenables, selonc les covenances avantdites, les ditz mestres averont lettres patentes du grant seal le Roi destre quitz, tanq' a celle temps, de toutes choses & chalanges touchantes les dites monoies;

Et les avantditz mestres ne soient tenuz, ne ne puissent estre chalangeez jammes de nulle demande de monoie, que soit trove en nulle partie du dit roialme, ou de toute le poer notre dit seignur le Roi, forspris de l'assaie des deners queux serront trovez en l'avantdite boiste; & toutefoitz qant les ditz gardeyns serront requys par les avantditz mestres, de faire deliverance d'or ou d'argent, ils soient tenu del faire pur ese & profit des marchantz, queux serront par tant plus lees d'apporter or & argent a la dite monoie; & que le dit gardeyn prendra devers lui tout le profist q'appartient au Roi de la dite monoie; & mesme le gardein doit eut rendre acompt au Roi, si que les ditz mestres ne soient charges d'accompt rendre au Roi, mes seulement au dit gardein, come la manere est:

Et s'il aviegne que les ditz gardeins & chaungeours & mestres ne se poient acorder de la dite monoie faire, pur certeigne covenant entre eux a tailler, q' adonqes le assaiour de la monoie le Roi, qi pur temps serra, *eit poer par commissione du Roi* a face crier la verite en celle partie; a quele verite si les ditz mestres ne se veillent assentir, face le dit chaungeour la suisdite monoie en defaute des ditz mestres sur le peril avantdit.

Et notre seignur le Roi fra crier & defendre, par tout son roialme, & son poair, que nul ne port hors du roialme monoie d'or ne d'argent, ne nulle autre monoie d'or ne d'argent, salve la novele monoie d'or que serra faite par les ditz mestres, sur peine de perdre toute l'or & l'argent, & le corps, a la volunte le Roi, si ceo ne soit par especiale conge du Roi: & que nul homme ne porte en Engleterre nulle manere de fause monoie, ne contrefaite d'or ne d'argent, sur la peyne avantdite; & que crie soit faite que nul homme receive, ne despende, nul manere d'or ou argent de nulle autre coigne que del coigne notre seignur le Roi, sur peril q'appent:

Et que la bone monoie d'argent q'ore courte, tiegne son cours, & que nuly refuse la dite monoie notre seignur le Roi d'or ne d'argent, pur les pris suisdit, sur les perils susditz:

Et que chescun puisse espier & accuser toutes gentz que facent al encountre, & suir pur le Roi en celle partie.

Et de celle monoie que serra trove fause, la tierce partie serra a celuy qui l'espiera, ou trovera, & les deux parties au Roi:

Et le dit notre seignur le Roi conferme par ceste endenture as ditz mestres, & lour compaignons, les aunciens chartres des fraunchises avant grantez as monoiours, selonc l'effect de meismes les chartres; & que les ditz meistres bien & loialment se porteront au Roi & au poeple, cestassavoir; que s'ils faillent du pois de la livre d'or ou d'argent, selonc l'estandarde, & les covenances avantdites, ou que s'ils faillent de la leye des dites monoies, si vyndront maistre Simon de Brisele dean del esglise notre Dame de Nicole, Johan de Wesenham, Johan Perot, Martyn de Aumesbury, Johan de Croydon' & Johan Lount, devant les chaunceller, tresorer, & autres du conseil notre dit seignur le Roi, & empristrent pur les ditz mestres & overours de gree faire au Roi & au poeple, du pois de la dite monoie, en cas s'ils ne le poaint faire:

Et que les ditz meynpernours ameneront les avantditz mestres & overours devant le Roi, & son dit counseil, a plus toust que fausine ou deceite puisse estre trove en l'alaye, ou en le pois de la monoie avantdite, par garnissement du dit Roi & son counseil, a receivre ce que lour serra ajugge en celle partie.

Et notre seignur le Roi voet & grant que totes les covenances susdites, soient tenuz & gardes as ditz mestres:

Et sur ceo les avantditz meistres firent corporel serement, devant le dit counseil, du dit office bien & loialment faire as perils susditz.

En tesmoignance de quele chose al une partie de ceste endenture, demurant devers les ditz mestres & meynpernours desusnomez, ad notre dit seignur le Roi mys son grant seal; & a l'autre partie de mesme l'endenture, demurante devers notre seignur le Roi, ount les avantditz mestres & meinpernours mys lour sealx.

Done a la Tour de Loundrers, le xxme jour de Juyn, l'an du regne notre dit seignur le Roi, cestassavoir, d'Engleterre vyntisme quynt, & de Fraunce douzisme.

Memorandum quod ista indentura primò facta fuit sub formâ quâ hic irrotulatur, de verbo ad verbum, nullo verbo cancellato: & postmodum de assensu concilii, extracta fuerunt omnia verba hic in lineis cancellata, & indentura ista facta fuit de novo, sub eisdem datâ & formâ, omissis dictis verbis cancellatis, prout patet hic inferius:

Ceste endenture faite, *&c. usque ibi,* queux serront, *& tunc sic,* de vint & trois carettes, *&c. usque ibi,* deux soudz desterlings, *& tunc sic,* & averont les ditz mestres pur remede de chescune livre d'or la seszisme partie d'une carette, *& tunc sic,* Et s'il aviegne *&c. ut supra, usque ibi,* du veil esterling, *& tunc sic,* du pois de la Tour susdite, *&c. ut supra, usque ibi,* cent livres d'argent, *& tunc sic,* deux soudz desterlings, *&c. ut supra, usque ibi,* une piece d'or *& tunc sic,* les queux deners, *&c. usque ibi,* qi pur temps serra, *& tunc sic,* face crier, &c. *ut supra usque in finem de verbo ad verbum.*

Super exportatione monetæ, & de cussione grossorum.

A. D. 1351.
An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 14. d. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre & de France, & seigneur d'Irland, as viscountes de Loundres, salutz.

Por ce que plusours marchaunz & autres, par cause que noz monoies d'or & d'argent sont si fortes & a meindre pris, que nul autre monoie en autres roialmes, solonc la value, & issint, pur gaigner, ount amenees noz dites monoies hors de nostre roialme a billon par dela, si que poi est demoree en nostre dit roialme, a grant damage de nous & de nostre poeple;

Si avoms, par avis de nostre conseil, pur profit de nous & de nostre dit poeple, ordene & fait faire novele monoie d'or d'autiel emprent & value, come il estoit devant, & auxint novele monoie d'argent, c'est assavoir, une monoie que serra appellee un Gros, de la value de quatres esterlings; & un Demy Gros, de la value de deux esterlings;

Les queux nous voilloms que courgent desore en nostre dit roialme d'Engletere, ensemblement ove noz monoies d'esterling, maille & ferling, de ceo aussibien des novels faitz come des veux, & que nul, de quel condicion q'il soit, sur nostre greve forfaiture, ne refuse nul des dites monoies d'or ne d'argent pur le pris, cestassavoir, noble a di. marc, & demy noble a trois soldz & quatres deniers, & ferling a vint deniers, pur nule manere de veile paiement, ne de contract, ne de covenant, pur nule manere composicon faite ne affaire, en privee n'en apert, par quecumque voie;

Et auxint par cause que noz dites monoies sont contrefaites, forgees, roignees, & empirees, par diverses voies, & amenees hors de nostre dit roialme, si bien par Lombardz, come par autres, avoms ordene, pur profit de nous & de nostre dit poeple, que les eschaunges de noz dites monoies d'or & d'argent, & de toutes autres monoies, demoergent devers nous meismes;

Si vous mandoms, fermement enjoignantz, que, saunz delay, facetz crier & publier overtement en nostre dite citee, es lieux ou il embosoignera, & defendre, depar nous, que nul eschaunge ne vente de nule manere de monoie, d'or ne d'argent, soit fait en citee, burgh, n'en autre lieu, en privee n'en apert, forsque par celui ou par ceux, que nous a ceo assigneroms a tenir en nostre noun, ou par lour deputees, es lieux ou ils serront ordenez par nous & par nostre dit conseil, sur peine de forfeiture de meisme la monie, issint chaungee ou vendue, & d'emprisonement des corps des vendours, chaungeours, ou achatours, saunz meinprise, a nostre volente;

Et si apres cele crie faite, ascuns soient trovees vendantz ou achatantz en nostre dite citee, ou aillours deinz vostre baillie, monoie d'or ou d'argent, en privee ou en apert, autres que noz chaungeours propres, ou lours deputees, & es lieux par nous, a ceo assignees, que vous, ou noz ditz eschaungeours, ou lours deputees, facez arester les corps, aussibien de ceux qui ount fait la vente ou eschange, comes des achatours, & de tenir en prison, saunz meinprise, tanque vous eietz autre mandement de nous;

Et facetz prendre en nostre main tote la monoie issint chaungee & vendue, come forfaite a nous, de quoi nous voilloms que la tierce partie soit a cellui que l'espiera, & que les deux parties demoergent devers nous,

& soient liverez as noz ditz eschangeours, ou lours deputees, par endenture entre vous & eux ent afaire, a respondre ent a nous;

Et voloms que a totes les foitz que suspicion y soit, que ascuns eient fait au contraire du dit crie de tiele manere de chaungees ou ventes de monoie, & ne poont estre apperceuz sur le fait que vous enquergez, par bones gentz & loials, de ce la verite, totes les foitz que vous soiez garniz par noz ditz eschaungeours, ou lours deputees, ou autres depar nous;

As queux nous voilloms & vous mandoms, que vous soiez entierment entendauntz pur l'acomplissement de cele busoigne, sur peril q' apent, & toutz ceux qui vous ent par tieles enquestes troverez copables, facez prendre, & sauvement garder en nostre prison, en la forme avantdite:

Et auxint facez crier & defendre, depar nous, que nul, de quel estat ou condicion q'il soit, n'apport ne face apporter, hors de nostre dit roialme, nule manere d'or ne d'argent, en plate n'en monoie, forsque soulement nostre monoie d'or & d'argent de novele fait, sur peine de forfaiture de mesme l'or & l'argent, & d'emprisonement de corps de ceux que l'apporterent a nostre volunte:

Et ceo en nule manere ne lessez.

Don' souz nostre grant seal, a nostre Tour de Londres, le xxi. jour de Juyn, l'an de nostre regne d'Engleterre vintisme quint, & de France duszisme.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eadem data; videlicet,

Vic' Norff' & Suff'.

De eodem.

LE Roi, a viscounte de Nicole, salutz. Purceo que plusurs marchauntz, *&c. ut supra, usque ibi,* par quecumque voie, *& tunc sic,* vous mandoms, fermement enjoignant, que es lieux deinz votre baillie ou vous verrez que soit a faire, facez crier & publier les choses avantdites, & que chescun homme, de quele estat ou condicion q'il soit, en vente & en acate, & en tote manere de paiement, receive nos dites monoies en la forme avantdite; & que nul ne les refuse sur peine de quantqil purra forfaire devers nous, & auxint facez crier & defendre depar nous, *&c. ut supra, usque ibi,* de ceux qi l'apporterent a notre volunte, *& tunc sic,* Et ceo ne lessez en null manere sur le peril q' appent.

Done, &c. ut supra.

Ad vicecomites London'; de monetâ regni.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 20. d. in Turr. Lond.

LE Roi, as viscontes de Loundres, salutz. Purce que par assent de notre conseil, avons ordeigne que les eschaunges de nos monoies d'or & d'argent demoergent devers nous meismes, vous mandons q'en notre dite citee, es lieux ou vous verrez que soit a faire, facez sanz delaie overtement crier & publier, & depar nous defendre, que nul eschaunge ne vente de nule manere de monoie d'or ne d'argent, soit faite en citee, burgh', ville, ne autre lieu, en prive n'en apert, forsque par celui, ou par ceux, qui nous a ceo assignerons a tenir en notre noun, ou par lour deputes, es lieux ou ils serront ordeignez par nous, & par notre dit conseil, sur peine de forfaiture de meisme la monoie issint changee ou vendue, & d'enprisonement des corps de vendours, changeours, & achatours, sanz meynprise a notre volunte:

Et si apres cele crie faite, ascuns soient trovez vendantz, ou achatanz monoie d'or ou d'argent, en prive ou en apert, autres que nos eschangeours propres, ou lour deputes, & es lieux par nous a ceo assignez, que vous, ou nos ditz eschangeours & lour deputes, facez arester les corps auxibien de ceux q'ont faite la vente ou eschange, come des achatours, & detenir en prisone sanz maynprise, tanque vous eiez autre mandement de nous;

Et facez prendre en notre meyn toute la monoie issint changee & vendue, come forfaite a nous; de quoi nous volons que la tierce partie soit a celui qui l'espiera, & les deux parties demoergent devers nous, & soient liverez as nos ditz eschangeours, ou lour deputes, par endenture entre vous & eaux ent a faire a respoundre ent a nous; & auxint facez crier & defendre depar nous que nul, de quel estat ou condicione qil soit, n'apporte ne face apporter hors de notre dit roialme nule manere d'or ne d'argent, en plate n'en monoie, forsque soulment notre monoie d'or ou d'argent de novele faite.

Et ceo en nule manere ne lessez.

Done soutz notre grant seal, a notre Tour de Loundres, le xxi. jour de Juyn.

Per ipsum Regem & consilium.

De tractando super ligis, cum comite & communitate Flandriæ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Franconis de Hale, &

Stephani de Cosyngton,

plenius confidentes, ad tractandum cum spectabili viro, Lodowico comite Flandriæ & communitate patriæ Flandriæ, super ligis & amicitiis, ac mutuâ communione, inter nos & subditos nostros, & ipsos comitem & communitatem ineundis, & ad ea, quæ sic tractata fuerint nobis referendum, præfatis Franconi & Stephano, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Promittentes nos, pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid per dictos Franconem & Stephanum, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xxii. die Junii.

Instructiones pro duce Lancastriæ, in tractatu Flandriæ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Ex Orig. infra Camerar. Pell.

C'ESTE la chargee donee au duc de Lancastre vers les parties de Flaundres.

Premerement, doit le dit ducs treter ovesque le counte de Flandres d'un mariage, faire parentre le conte de Richemont, filz au Roi, & la fille du dit conte de Flandres.

Item, endroit de touz les banniz de Flandres demorantz en Engleterre, queux le dit conte de Flandres demande, que le Roi ouste de son dit roialme, & q'il ne soeffre desore nulls tieux banniz y demorer;

Le Roi voet que le dit duc die, que ce feust outreement countre la fraunchise du roialme d'Engleterre, & par tant tiele chose ne feust mie a granter en prejudice du Roi & de tout le roialme; mes des certeins bannis en especial le dit duc purra bien treter au mieuz que lui semblera, sauvant l'onour du Roi & la franchise avantdite.

Item, le Roi voet que le dit duc puisse treter & acorder ovesque le dit conte de Flandres, tantque a la somme de dis mille escutz, ou dedeinz, endroit de la some d'argent, qil demande pur son chivancher sur l'adversair & le paiis de France; & sur ce, par condicion eut affaire, tailler le temps & la manere de mesme la chivanchee, selonc ce quil verra que soit affaire.

Item, voet le Roi que le dit duc puisse treter & acorder ovesque certeins persones du counseil du dit conte de Flandres, par la ou lui semblera que soit pour profit du Roi, & les retenir devers le Roi, & faire certein covenant ovesque eux pour lour demoere, c'estassavoir, pour tant come ils preignent de l'autre partie, ou plus, ou meins, selonc ce q'ils purrent accorder, soit ce en heritage, ou a terme de vie, ou autrement, pour certeines sommes d'argent a paier en main, & en autre quecunque manere que mieuz lui semblera pour honour & profit du Roi avantdit.

En tesmoignance de queu chose, a ceste endenture, sibien notre dit seignur le Roy, come le dit duc, entrechaungeablement ont mis lour sealx.

Don' a la Tour de Londres, le xxvii. jour de Juyn, l'an de regne nôtre dit seignur le Roi d'Engleterre vintisme quint, & de France douzisme.

Sub sigillo cerâ rubeâ impresso.

De potestate tractandi super finali pace, ac de treugis, cum nunciis de Francia.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilis patris, Willielmi episcopi Norwicensis,
Willielmi comitis Huntyngdoniæ,
Bartholomæi de Burgherssh, camerarii nostri, & constabularii castri nostri Dovorr', ac custodis Quinque Portuum nostrorum, &
Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ Calesii,

pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum cum nunciis, seu deputatis, adversarii nostri de Franciâ, de pace finali, ac de treugis, sive guerræ sufferentiis, inter nos & ipsum ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, & inita fuerint, quacumque securitate, nomine nostro, vallandum, & ad observationem eorumdem in animam nostram jurandum, & securitatem & juramentum hujusmodi à parte adversâ stipulandum & recipiendum;

Et ad omnia alia, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum, eisdem episcopo, comiti, Bartholomæo, & capitaneo, tribus & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos, episcopum, comitem, Bartholomæum, & capitaneum, tres vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xxvii. die Junii.

Conductus pro episcopo & magnatibus Scotiæ, apud Novum Castrum, de pace tractaturis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabiles patres, episcopi,

Sanctæ Andreæ,
De Breighyne,
De Catenays, &
De Dumblane,

vel alii episcopi, quos custos terræ Scotiæ nominare voluerit, cum quaterviginti equitibus, cujuscumque conditionis fuerint, & eorum garcionibus, apud villam Novi Castri super Tynam, ad tractandum cum certis fidelibus nostris, ibidem per nos mittendis, super certis negotiis, eis per nos injunctis, sint venturi, suscepimus ipsos episcopos veniendo, cum equitibus prædictis, garcionibus, equis, & hernesiis suis, & villam prædictam, ibidem ex causâ prædictâ morando, & exindè ad propria redeundo, in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis districtiùs, quo poterimus, injungimus & mandamus, sub pœnâ vitæ & membrorum, &c. *prout in superioribus literis de conductu.*

Teste Rege, apud Turrim London', xxviii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas Regis de conductu habent subscripti, mutatis mutandis, sub eâdem datâ, per idem tempus duraturas; videlicet,

Comites de la Marche, de Marre, de Angous, & de Sotherlandiâ, tres & duo eorum, cum sexaginta equitibus.

David de Lyndesay, Willielmus de Levyngeston, Robertus Dirskyn, & Willielmus de Bonyngham, milites de Scotiâ, tres & duo eorum, cum quadraginta equitibus.

Willielmus dominus de Douglas, cum viginti equitibus.

Episcopo Dunolmensi & aliis committitur potestas tractandi cum Scotis, super deliberatione David de Bruys; & super ligis perpetuis, ineundis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilis patris, Thomæ episcopi Dunolmensis;
Ricardi comitis Arundellæ;
Henrici de Percy, } *baronum;*
Radulphi de Nevill, }
Hugonis de Nevill, militis;
Et Johannis de Wynewyk, thesaurarii ecclesiæ beati Petri Eborum;

pleniùs confidentes, ad tractandum, concordandum & conveniendum cum prælatis, comitibus, & aliis hominibus de Scotiâ, apud villam Novi Castri super Tynam, in comitatu Northumbriæ, in proximo conventuris, super deliberatione David de Bruys, ac finali pace, inter regna Angliæ & Scotiæ, necnon super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & subditos nostros & homines de Scotiâ ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, conventa & inita fuerint, quacumque securitate, nomine nostro, vallandum, & ad securitatem hujusmodi à parte adversâ stipulandum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, & quæ nos ipsi faceremus si præsentes essemus, faciendum, eisdem, episcopo, comiti, Henrico, Radulpho, Hugoni, & Johanni, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos episcopum, comitem, Henricum, Radulphum, Hugonem, & Johannem, quinque, quatuor, tres, & duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum. In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London, xxviii. die Junii.

Littera missa abbati Cisterciensi, de liberâ capellâ Beatæ Mariæ de Graciis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, religiosis viris, abbati Cistercii, & ordinis Cisterciensis capitulo generali, salutem.

Dum devotâ mente recolimus quantis DEI miseratio, ad invocationem beatissimæ Virginis matris suæ, graciis in oportunitatibus nos prævenit, & à quantis nos periculis, de solâ bonitatis suæ affluenciâ, liberavit, meritò in memoriam gratiarum hujusmodi cultum ipsorum cupimus in humilitatis spiritu dilatare;

Hac itaque consideratione, domum novam ordinis vestri, ob affectionem quam ad dictum ordinem præ cæteris optinemus, juxta Turrim nostram London' fundare cepimus & dotare, quam liberam capellam regiam summæ Sanctæ Trinitatis beatæque Mariæ de Graciis decrevimus appellari; quam etiam abbatiam de Bello Loco Regis ipsius ordinis, eo quod dicta abbatia per progenitores nostros fundata dinoscitur, subesse volumus, & per eam cum expedit visitari, sicut in litteris nostris factis super hoc præfato abbati plenius poterit apparere;

Et ad religionem ibidem, juxta traditionem ipsius ordinis, aptius & devotius inchoandam, dilectum nobis in CHRISTO fratrem Walterum de Sanctâ Cruce, virum honestum & in spiritualibus & temporalibus circumspectum in primum præsidentem dicti loci præelegimus, qui, nostro judicio, ibi potest, favente Domino, præesse melius & prodesse.

Quamobrem sinceritatem vestram ex corde rogamus, quatinùs dictam domum ordini vestræ, si placet, unire velitis & incorporare, ac privilegiis, indulgenciis, universisque ipsius ordinis libertatibus, specialiter communire, &, quantum in vobis est, roborare.

Et, ut prædictæ abbatiæ de Bello Loco subici valeat, ordinare; & omnia alia facere, quæ oportuna fuerint in hac parte, præfatoque fratri Waltero, ut regimen ipsius domûs possit assumere, & juxta regularem observantiam ipsius ordinis ibidem vivere, misericorditer indulgere, non obstante quod in abbatiâ de Gerondon professus extitit, quam dum abbas ibidem extitit, rexit laudabiliter, & erexit, & super eo quod in hac parte facere decreveritis nobis, seu dicto abbati, aut fratri Waltero, distinctè rescribi petimus velle vestrum.

Data apud Turrim nostram London', xxviii. die Junii.

De capitaneo villæ Calesii constituto.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Herle, salutem. Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem villæ nostræ Calesii, in regno nostro Franciæ, à festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò præterito, quamdiu nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos villam prædictam, ad opus nostrum salvò custodiatis, *&c. prout supra, de data i. Septembr' an. 21. tunc sic.*

Ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam, videlicet, servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospitio nostro, & custodes de Merk, Oye, Santgate, & Colne, quam cæteros, ad vadia nostra in partibus illis existentes; &, si opus fuerit, in Angliam mittendi, usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios loco eorum reponendi; ita quod munitio prædicta, prout vobis meliùs videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Junii.

Per ipsum Regem.

De cera circa corpus domini Edwardi avi Regis nunc renovandâ.

A. D. 1351.—An. 25 Edw. III.

Liberat. 25 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', primo die Julii.

De querelis, in villâ de Renes, in manu adversariorum existente, antea receptis, apud civitatem Vanatensem jam audiendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Willielmo Dyryan, nostro, & Johannis ducis Britanniæ, in custodiâ nostrâ existentis, nomine, in dicto ducatu Britanniæ senescallo, salutem.

Quia villa de Renes, in quâ principalis curia dicti ducatûs, ad quam de inferioribus curiis ejusdem ducatûs, in causis & querelis ibidem contradictis, appellatum, querelatum, & provocatum extitit, tenebatur, jam in manibus adversariorum nostrorum extitit, ut accepimus;

Nos, volentes singulis de dicto ducatu, nobis & dicto duci adhærentibus, justitiæ fieri complementum, ac de vestrâ fidelitate & circumspectione confidentes, ad recipiendum & audiendum apud civitatem Vanatensem, in curiâ ejusdem civitatis, omnes querelas, provocationes, appellationes, & contradictiones, quas ab hujusmodi inferioribus curiis, in causis & querelis ibidem contradictis, ad majorem curiam nostram & dicti ducis, in dicto ducatu fieri & interponi continget;

Et in omnibus causis querelarum, provocationum, appellationum & contradictionum hujusmodi, tam criminalibus quam civilibus, cum emergentibus, & incidentibus, & dependentibus in & ab eisdem, procedendum, citandum, cognoscendum, inhibendum, interloquendum, diffiniendum, exequendum, & ipsas secundum leges, foros, & consuetudines dicti ducatûs, prout in dictâ curiâ de Renes prius fieri consuevit, fine debito terminandum, & omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis, & ea contingentibus, necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Vobis, cum punitionis & cohertionis debitæ potestate, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus facultatem, donec aliud indè duxerimus demandandum;

Et ideò vobis mandamus quod, circa præmissa facienda, diligenter, solerter, & fideliter intendatis.

Damus autem omnibus fidelibus nostris, tam nobilibus quam popularibus, dicti ducatûs, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis intendant & pareant in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Julii.

Nè quis transeat ad partes exteras.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 17. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis quod, visis præsentibus, in civitate prædictâ & in suburbiis ejusdem, in locis ubi melius expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ faciatis firmiter inhiberi, nè quis comes, baro, miles, armiger, religiosus, sagittarius, artifex, operarius, aut alius, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras se transferat, clam vel palam, sine mandato nostro speciali;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis secùs facientes, tunc eos, unà cum bonis & catallis suis secum inventis, arestetis, & sub aresto detineatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum; nos, tam de nominibus hominum quam bonorum & catallorum, & quæ & cujusmodi fuerint, ac de valore eorumdem, in cancellariam nostram de tempore in tempus certificantes.

T. R. apud Turrim London', vi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia Regis diriguntur vicecomitibus, ac majoribus & ballivis com' & villarum subscriptorum, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Cornub'.
Vic' Devon'.
Vic' Dors'.
Vic' Suth't'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Essex'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Eborum.
Vic' Northumbr'.
Vic' Kanc'.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Majori & ballivis civitatis Exon'.
Majori & ballivis Suth't.
Majori & ballivis de Wynchelsee.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis Cicestr'.
Thomæ episcopo Dunolm'.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis Sandewic'.
Majori & ballivis Colecestr'.
Majori & ballivis de Lenn'.
Majori & ballivis de Novo Castro super Tynam.
Ballivis de Hertilpole.
Ballivis de Shorham.
Ballivis de Gippewyco.
Ballivis de Magna Jenemuth.
Ballivis de Donewyco.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis de Scardeburgh.
Ballivis de Raveneserod'.

Pro Roberto de Bertram, qui W. de Douglas in bello apud Dunolm' cepit.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 18. in Turr. Lond.

REX, firmariis custumarum & subsidiorum, nobis in singulis portubus regni nostri Angliæ debitorum, & eorum manucaptoribus, seu eorumdem manucaptorum attornatis, salutem.

Cum nuper, pro bono & gratuito servitio, quod, dilectus & fidelis noster, Robertus Bertram nobis impendit, & extunc impenderet, ac etiam pro eo quod idem Robertus corpus Willielmi de Douglas, inimici nostri, per ipsum Robertum, de guerrâ, in bello apud Dunelmum habito, capti, nobis gratanter liberavit;

Concesserimus, pro nobis, & hæredibus nostris, eidem Roberto ducentas marcas, percipiendas annuatim sibi, & hæredibus suis, videlicet, centum marcas de exitibus custumarum nostrarum in portu de Kingeston super

Hull, & centum marcas residuas de exitibus custumarum nostrarum in portu Novi Castri super Tynam, per manus collectorum earumdem custumarum in portubus prædictis, qui pro tempore fuerint, ad festa Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones, vel quousque eidem Roberto de ducentis marcatis terræ vel redditûs per annum, sibi & hæredibus suis habendis, in loco competenti, per nos, vel hæredes nostros, fuerit provisum, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, plenius continetur;

Vobis mandamus quod præfato Roberto quinquaginta marcas, de exitibus custumarum nostrarum in portu de Kyngeston super Hull, & quinquaginta marcas de exitibus custumarum nostrarum in dicto portu Novi Castri super Tynam, pro termino Paschæ proximò præterito, solvi & habere faciatis juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum, recipientes à præfato Roberto literas suas acquietantiæ, receptionem dictarum centum marcarum testificantes;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Exemplificatio concessionis, nuper Isabellæ filiæ Regis & filio domini de Lebreto factæ.

A. D. 1351.—An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Constat nobis, per inspectionem rotulorum cancellariæ nostræ, quod nos literas nostras patentes nuper fieri fecimus in hæc verba,

Edwardus, *&c. ut supra de datâ i. Maii, de verbo in verbum, reiterando totam literam, et tunc sic;*

Nos autem tenorem literarum prædictarum, ad requisitionem prædictorum, Bernardi filii dicti domini de Lebreto & Isabellæ, duximus exemplificandum. In cujus &c.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Julii.

Pro duce Bavarriæ, de conductu.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Guillielmus dux Bavarriæ, consanguineus noster carissimus, ad regnum nostrum Angliæ, ex certis causis, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius ducis, & aliorum in comitivâ suâ venturorum, providere, suscepimus ipsum ducem, homines, equos, hernesia & res sua quæcumque, in veniendo in ipsum regnum nostrum Angliæ, ad nos ubicumque fuerimus, transeundo, morando & redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis injungimus & mandamus quod eisdem, duci & hominibus suis, veniendo in ipsum regnum nostrum, ad nos transeundo, morando, & exindè redeundo, *&c. prout in similibus literis de conductu.*

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

De diffusiori potestate super pace finali tractandi, & inducias cum nunciis Franciæ paciscendi.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum,

Willielmi episcopi Norwycen',
Willielmi comitis Huntyngdon,
Bartholomæi de Burgherssh, camerarii nostri, &
Roberti de Herle, militis, capitanei villæ nostræ Calesii,

plenariè confidentes, ipsos, tanquam conscios mentis nostræ super facto guerræ inter nos & adversarium nostrum Franciæ, reformationeque pacis super hoc, & de intentione nostrâ pleniùs informatos, tractatores, actores, factores, reformatores, nuncios, seu ambassatores, & amicabiles compositores, super agendis inter nos, regnum nostrum, ac terras, fideles, adjutores, & adhærentes nostros, ex unâ parte, & dictum adversarium nostrum Franciæ, ac terras quas tenet, adjutores, & adhærentes, ex alterâ, facimus, constituimus, &, tenore præsentium, deputamus;

Dantes & concedentes eisdem tractatoribus, seu nunciis, & ambassatoribus nostris, tribus aut duobus ex eis, plenariam potestatem, auctoritatem, & mandatum speciale tractandi & concordandi cum dicto adversario nostro, seu ejus gentibus, aut nunciis, de pace finali & concordiâ inter nos adinvicem ineundi;

Et treugas, sive abstinentias, sub spe pacis & concordiæ, sub modis, pactis, & conditionibus, quibus eis, tribus aut duobus ex eis, videbitur, faciendi, pacem hujusmodi reformandi, ipsam, & treugas, sive abstinentias capiendi & firmandi, transigendi, concordandi, paciscendi;

Et cum eis nominibus quibus supra, pacta, promissiones, & conventiones super hiis faciendi, cum eis tribus aut duobus ex eis recipiendi ab eis literas, super hiis concedendas, efficaciores & validiores quæ poterunt fieri, & quæ eis tribus aut duobus ex eis videbuntur concedendæ, jurandi in animam nostram de tenendis, pactis, concordiâ, sive pace, treugis, sive abstinentiis, promissis & conventionibus supradictis, firmiterque & inviolabiliter observandis & effectualiter adimplendis, & præstandi quodlibet alterius generis juramentum quod postulat ordo juris;

Et omnia alia & singula faciendi, quæ circa reformationem pacis hujusmodi, ejusque & dictarum treugarum observationem inviolabilem, necnon & quæ circa omnia alia & singula supradicta, & dependentia ex eisdem, necessaria fuerint & etiam oportuna, & quæ nos faceremus, & facere possemus, si præsentes essemus, licet majora sint quam ea quæ superiùs sunt expressa, & mandatum exigant speciale;

Promittentes bonâ fide, & sub obligatione bonorum nostrorum, mobilium & immobilium, præsentium & futurorum, pro nobis, hæredibus & successoribus nostris, Angliæ Regibus, quod quicquid per dictos tractatores, tres, duosve ex eis, factum fuerit, concordatum, transactum, pacificatum, promissum, conventum, juratum, aut aliàs procuratum in præmissis, & quolibet præmissorum, tenebimus, adimplebimus, & observabimus, tenerique, adimpleri, & observari inviolabiliter & effectualiter faciemus, nec procurabimus aut permittemus, ullo tempore, quicquam in contrarium fieri seu attemptari aliquo ingenio, vel cautelâ;

Et, ad majorem securitatem, per litteras nostras, sub nostro magno sigillo sigillatas, confirmabimus, si opus fuerit, & super hoc fuerimus requisiti. In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxvi. die Julii.

De induciis, à prædictis ambassiatoribus per modicum tempus nuper initis, per aliquot dies prorogandis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum dilecti & fideles nostri,

Venerabilis pater, Willielmus Norwicen' episcopus,
Willielmus comes Huntyngdon, &
Bartholomæus de Burgherssh,

quos nuper, unà cum dilecto & fideli nostro, Roberto de Herle, capitaneo villæ nostræ Calesii, ad tractandum & concordandum, cum nunciis, seu deputatis, adversarii nostri Franciæ, de pace finali, ac de treugis, sive sufferentiis, inter nos & ipsum adversarium nostrum ineundis, ad partes Calesii destinavimus, initis certis treugis, per modicum tempus duraturis, ad nos, ad ea, quæ inter ipsos & nuncios, ex parte prædicti adversarii nostri ad hoc deputatos, sunt tractata, nobis referendum, in Angliam venerint, & ad dictas partes Calesii, ex causâ illâ, sunt celeriter redituri;

Nos, de fidelitate & industriâ præfati Roberti confidentes, in casu quo præfati episcopus, comes, & Bartholomæus, super passagio suo, per venti contrarietatem, aut alio casu fortuito, quo minus, citra finem treugarum prædictarum, ad dictam villam Cales' venire poterunt, impediti fuerint, eidem Roberto ad prorogandum, nomine nostro, dictas treugas, sic initas, aut alias, si necesse fuerit, de novo ineundum, per octo, decem, vel duodecim dies, ultra terminum dictarum treugarum duraturas, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum Robertum actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', xxvii. die Julii.

De licentiâ prosequendi pro prisonario, secundum jura & legem armorum.

A.D. 1351.
An. 25 Edw. III.

Rot. Franc.
25 Edw. III. m. 3.
in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, & seignur d'Irlaund, a touz ceaux, as queux cestes lettres vendront, salutz.

Come, nostre cher & foial, Richard de Totesham, chivaler, nous ad done a entendre, que le seignur de Garenseres dust estre son prisoner par fiaunce & autres condicions, queux le dit Richard lui fist faire, au temps q'il lui prist de guere, les condicions & prisone le dit sire de Garenseres dedit, & de ceo se voet defendre par son corps, come chivaler devera faire, come il dit, sur quey, le dit Richard nous ad supplie q'il puisse, de nostre conge, pursuer le droit, q'il ad devers le dit seignur de Garenseres son prisoner, en manere come il appartient en tiel caas;

Nous, voillanz que droitz & lei d'armes soient gardeez & meintenuz a touz noz subgitz, & as touz autres, avons done, & donons, par cestes noz lettres patentes, conge au dit Richard de pursuer le droit, q'il ad devers le dit seignur de Garenseres, come chivaler doit faire en totes jours, ou le dit Richard purra avoir droit & lei d'armes du dit seignur de Garenseres; issint que nous, & nostre conseil, veions primerement que les conduitz, que le dit Richard avera pur lui, & pur les soens, conseillers & servantz, chivalx, hernaises, & autres biens, soient covenables.

En tesmoignance de queux choses avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' a nostre Tour Londres, le xxvii. jour de Juyl.

Tractata & conventa per nuncios Regum Angliæ, & Navarriæ, super guerrâ Franciæ.

A.D. 1351.
An. 25 Edw. III.

Ex Orig.
infra Camer.
Pell.

A CE que bonne amour & alliance soyent & puissent estre, a tous jours, entre tresnobles & tresexcellens princes, le Roi d'Engleterre d'une part, & le Re de Navarre d'autre, ont este touchees & parlees par nobles homes,

Messire Estienne de Cuisantone,
Messire Gilebert de Chastellay, &
Messire Jehan de Studcignay, chivalers du dit Roi d'Engleterre, &
Messire Martin Henriquiz,
Messire Jehan de Pinquigny,
Messire Pierres de Saquemville,
Messire Jehan de Fucooups,
Messire Robert de Pinquigny, &
Messire Jehan Remiriz Darellano, chivalers du dit Roy de Navarre, les voies & moiens qui ensuient;

Primerement, est agarde, parentre les dessus dit chivalers, que le dit Roy de Navarre aura tout le conte de Champaigne ac de B....e entierment, aveques toutes les appartenances, a tenir en la manere, & par autels noblesces, que le Roy Thibaut de Navarre les tent, toute la duchee d'Amiens ...... & ses apartenances:

Et quant est dela de la duchee de Normandie, dont il a este parole & debata parentre les dessus ditz chivalers, sur ce que che soit & doie demurer semblablement au dit Roy de Navarre, & entierment, les diz deux seigneurs ordeneront quant il se reveuont, & aussi de toutes autres choses que pouent toucher madame la Royne Blanche, le bien de l'Acourt d'entreuls, & le profit des choses dessus dites.

Item, du conte du Chartus, & du bailliage Amiens, dont les chivalers du dit Roy de Navarre ont fait mention, tendant a fin que le dit Roy de Navarre les doie avoir semblablement avecques les choses dessus dictes, demeure a parler autrefoiz; quar les chivalers du dit Roy d'Engleterre ne sy sonte mye presentment arrestu.

Item, est parle que la coronne, & le seurplus du royaume de France, & les autres terres & seignuries que celles qui ci desus sont declares, seront ou demouront au dit Roy d'Engleterre.

Item, a ce ques les deux seigneurs aient la possession des choses dessusdites, & que a chascun soit delivre ce que est touche cy dessus, est parle que il ayderont l'un l'autre de leurs corps, genz, amis, & aliez, contre touz: ou cas que les choses vendront a fin de l'ou traictie, & par ensi, dismaintenante, le dit Roy de Navarre, & ses genz, & les ditz genz du dit Roy d'Engleterre, qui sont & vendront par deca la meer, seront ensemble countre toutes personnes, & feront lour fait au profit des diz deux seigneurs come en conquest de pays, come autrement:

Et ce, qui sera gaingnie & prins de pays, forteresces, ou lieux, es chivanches qui seront faites par euls, sera du dit Roy d'Engleterre, excepte que ce qui sera prins & gaingnie es pays dessus declarez pur le dit Roy de Navarre, sera sien, & le tendra a son proufit; & ceuls qui a present tienent places es parties de Normandie & d'alleurs, les tendront & garderont jusques a tant, que les deux seigneurs aient ordene & acorde, except les pons & places de Poissy & de Saint Clou, & de toutes autres fortaresces & places qui ont este prinses & occupees, depuis que le dit Roy de Navarre manda les genz d'Engleterre derreiner avenir devers lui, queles seront laissees, rendues, & delivres a plain, de tout le pouoir des diz chivalers du Roy, en bonne foie, sanz aucune fraude ou mal engyn.

Item, pendanz ces choses, toutes les genz, villes, & pays, subgiz, amis, & alliez du dit Roy de Navarre serront & demourront paisibles envers les Anglois de toutes oppressions & dommages:

Et aussi seront les villes, gents, & hommes du dit Roy de Navarre frans & quiete de toutes raencons a imposer de novel; & semblablement demouront paisibles les genz & lieux, obeissans au dit Roy d'Engleterre, envers le dit Roy de Navarre & ses genz.

En tesmoign de les choses, les chivalers dessus nomez ont mis enterchangeablement lours seaulx a ceste presente cedule endente, que s'en fait le premier jour d'Aoust, l'an de grace mil CCC. cynquante & l'une.

Forma treugarum, cum gentibus Hispaniæ initarum.

A.D. 1351.
An. 25 Edw. III.

Rot. Franc.
25 Ed. III. m. 5. d.
in Turr. Lond.

SACHENT touz, que come debatz & dissensions fuissent meuz entre les Engleys d'une part, & les gentz de les villes de la Marisme, de la seignurie du Roi de Castell, & del countee de Viscaye, d'autre part, par cause de mals & damages faitz d'une part & d'autre, les gentz des villes susdites envoierent devers le tresdoute prince, le Roi d'Engleterre & de France, lour messages, cest a dire, Johan Loupes de Salsedo, & Diago Sanches de Lupard, & Martyn Perys de Golyndano, od pleyn poair pur traiter sur les debatz & dissensions avantdites;

Et pur demander, prendre, & faire emendes de le mals & damages susditz, & pur requere & prendre treues & soeffrances de guerre, a un certein temps, en espoir de final pais, que se purra tailler durantes les treues avantdites.

Et depuis, assemblez en la citee de Loundres, les deputez del' dit tresdoute prince, le Roi d'Engleterre & de France d'une part, & les ditz messages d'autre part, les ditz messages demanderont, primerement, emendes & satisfaction de les mals & damages queux ils ount pris & receux, en la meer, par les Engleis, del temps du Roi Don Petro ore Roi de Castell;

Et les deputez de par le Roi d'Engleterre avantdit ount demande de les deputeez de les villes susdites, emendes & satisfaction de touz les mals & damages faitz as gentz d'Engleterre, de Gascoigne, & as autres subgitz le dit Roi d'Engleterre & de France, par les gentz le dit Roi de Castell, & del countee de Viscaye, par le dit temps;

Et puis les dites choses debatues, sauve le droit & la demaunde de chescune part, en espoir de bon pays, & pour bon amour norir entre le Roi d'Engleterre & de Fraunce & ses subgitz d'un part, & les gentz & subgitz le Roi de Castell & del countee de Viscaye d'autre part, les ditz deputez le dit Roi d'Engleterre, ount fait tiel relacion a lour dit seignur le Roy d'Engleterre & de France, que le dit Roi, a la requeste des ditz messages de Castell & de Viscaye, ad ottroie treues & soeffrances en la fourme que s'ensuyt:

Primerement, acorde est que bons & loiales treues soient prises, affermes, & tenuz, par meer & par terre, entre touz les gentz & subgitz le Roi d'Engleterre & de France, exceptez les gentz de Baion & de Beariz, qui sont exceptez par cause q'ils ont pris une treue od ceux d'Espaigne par quatre annz, la quele treue le Roi ad conferme d'une part, & les gentz & les subgitz de la seignurie le Roi de Castell & del counte de Viscaie d'autre part;

Les queles treues dureront del jour de la fesance de cestes, tanque a vynt annz acomplis;

Et prendront les dites treues plein effect & force, en meer & en terre, del jour de la date de cestes presentes lettres, ja ce soit que publicacion & proclamacion des dites treues ne soit faite;

La quele publicacion & proclamacion se ferra en Engleterre deinz une moys apres la date de cestes; & a Burdeux deinz deux mois apres la date de cestes; & en les villes de la marisme de Castell & Viscaye avantdites dedeinz trois mois apres la date de cestes presentes lettres;

Et enprendront les ditz deputez de la marisme suisdite, que touz les autres portz de la marisme del seignurie du dit Roi de Castell, qi ne ont my donez poair a les ditz deputez, tendront la dite treue loialment.

Item, acorde est que, pendantz les dites treues, nuls des gentz, subgitz del dit Roi d'Engleterre & de France, ferra male ne damage, en persones, ne en niefs, marchaundises, ne en autres biens, as gentz, ne as subgitz de la seignurie du Roi de Castell, ne del countee de Viscay;

Ne les gentz, ne subgitz, de la dite seignurie del Roi de Castell & del countee de Viscay ne feront mal, ne damage, en persones, n'en marchaundises, n'en autres biens, as gentz d'Engleterre, de Gascon, d'Irlande, de Guales, ne a nul des subgitz du dit Roi d'Engleterre & de France.

Item, acorde est que, durante les dites treues, nul des gentz, ne subgitz, del' une part, encontre ou en prejudice del' autre partie, ne ferront alliaunce, ne durront eide ne socours, en ascune manere, as enemys, contraires, ou adversaires, de l'autre part.

Item, que les gentz, subgitz, mestres, mariners & merchauntz, de l'une part & de l'autre, de quel condicion q'ils soient, peussent seurement, franchement & sauvement aler & passer, par terre & par meer, as touz les marismes, portz, citees, & villes de l'une part & de l'autre, & as touz autres roialmes & parties ou leur plerra, od leur niefs grantz & petitz, & od toutes marchaundises, que serront chargez en les dites neefs, des queux pais & gentz les dites marchandises soient.

Item, soient certeines persones deputez gardeyns de cestes presentes treues, eantz pleyn poair de constrendre & de punyr touz ceux qi enfreindront les dites treues, ou qi s'afforcerent de les enfreindre, & de redrescer & de reparer touz attemptatz que serront fait, de l'une partie & de l'autre, pendantes les dites treues;

Et que les ditz gardeyns feront redressement & reparacion plenerement de touz les attemptaz faitz durantes les dites treues, dedeinz deux moys apres que les ditz attemptaz serront provez devant eux, & de ceo soient requis;

Et que la persone q'avera resceu les damages, eit ses despenses queux il ferra en la pursuyte, de la persone qi ferra le mal, & de ses biens; & en cas q'il n'eit ny biens suffisantz de faire les amendes que son corps soit pris, & que les gardeyns de la terre facent justice de la persone, a la pursuyte celui q'ad pris le damage.

Item, acorde est, que s'il aviegne que, pendante la dite treue, nul mal ou damage soit fait par gentz ou subgiz de l'une partie al autre, que pur ce ne serra mye la treue rumpue, einz serra faite redresce & reparacion par les deputez susditz, en la manere come dessus est dit.

Item, acorde que les ditz deputez de la marisme suisdite, ferront assavoir a les bannitz de la dite seignurie del Roi de Castelle, & del counte de Viscay, qi sont hors de lour pays, s'ils voillent estre compris en ceste treue ou ne mye;

Et en cas q'ils voillent estre compris en la dite treue, q'ils soient resceux & compris si plenerement come les autres;

Et adonqes les deputez avanditz manderont, en Brugges, en Flandres, au mair del estaple des leynes d'Engleterre, ou a son lieutenant, les nouns des ditz bannys;

Et en cas q'ils ne voillent estre compris en la dite treue, q'ils demurgent hors de la treue, & que le Roi d'Engleterre & de France, & ses gentz, facentz de eux come de lour enemys;

Et que les bones gentz de la marisme suisdite ne soient blamez, ne damagez, pur nul mal que les ditz bannitz ferront;

Et que les ditz deputez ferront mander, a Brugges, au dit mair de l'estaple, ou a son lieutenant, dedeinz sys moys apres la date de cestes presentes lettres, les nouns de les capitayns des ditz bannitz que ne voillent estre compris en la dite treue, & de lour compaignons, des queux ils purront saver les nouns;

Et en ce cas, les gentz de la marisme de Castelle, & del countee de Viscay, ne ferront eide, comfort, ne socour as ditz banniz, ne les receiveront entre eux.

Item, q'en cas que le Roi d'Engleterre & de France, ou ses gentz, preigne ou gaigne de son adversaire, qi q'il soit, vill, chastell, ou port, en quel ville, chastel, ou port, soient trovez bienz de les gentz de la seignurie de Castell, ou del counte de Viscay, ou nefs, en les quels marchandises, ou autres biens de la seignurie ou del counte avanditz soient trovez, que le dit Roy d'Engleterre & de France, ou celui qui serra capitayn pur lui, ferra sercher lour biens, en qi meyns q'ils soient, & ferra son loial poair, sur l'assourance de la dite treue, de faire rendre les dites niefs, marchandises, & biens a les gentz du roialme de Castelie & de counte de Viscay, de qi ils serront, sur lour serement, parensi q'ils ne soient armez od les enemys le dit Roi d'Engleterre & de France, ne ne facent a eux eide socour, ne comfort:

Et si nul de eux soit trovez armez, ou facez eide, socour, ou comfort as ditz enemys le dit Roi d'Engleterre & de France, q'il perde ses biens & le corps, & que nul des autres, qi tendront loialment la treue, soient damagez pur eux.

Et ensi, si les gentz le dit Roi d'Engleterre & de France preignent, en la meer, ou en port, nuls niefs de ses adversairs ou enemys, & en les dites niefs soient trovez marchandises, ou autres biens de ceux de la seignurie del Roi de Castelle, ou del counte de Viscay, q'ils soient renduz a les marchauntz de Castelle, ou de Viscay, de qi ils sont, a lour loial serement.

Et en cas que nul marchaut de Castell ou de Viscay, soit trove en la nief, q' adonqes les dites biens soient amenez en Engleterre, & sauvement gardez tanque les ditz marchantz eient provez que les dites biens soient leurs:

Et autiel ferront, en semblable cas, ceux de la seignurie del Roi de Castelle, & del counte de Viscay, & les gentz & subgitz de la seignurie le dit Roi d'Engleterre & de France.

Item, que pessoners de la seignurie del Roi de Castelle, & del counte de Viscay, peussent venir & pescher, fraunchement & sauvement, en les portz d'Engleterre & de Bretaigne, & en touz autres lieux & portz ou ils vorront, paiantz les droitz & les custumes a les seignurs du pais.

En tesmoignance des queles choses, le dit Roi d'Engleterre & de France, a l'une partie, de cestes presentes lettres endentes, demoraunte devers les villes de la marisme de Castelle & de Viscaie susdite, ad mys son seal; & les ditz Johan Loupes de Salsedo, Diago Sanches de Lupard, & Martyn Perys de Golyndano, messages & procuratours de les villes de la dite marisme, a l'autre partie de cestes presentes lettres endentes, demorante devers le dit Roi d'Engleterre & de France, ount mys lour sealx.

Don' a Loundres, le primer jour del mois de August, l'an de Grace mil trescentz cynquant primer.

Pro Hugone archiepiscopo Damasci, de inquirendo super damnis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Basset, Johanni Mynyot, Petro de Richemond, & Nicholao Gower, salutem.

Ex gravi querelâ Hugonis, Damasci archiepiscopi, accepimus quod Johannes abbas de Bella Landa, & frater Thomas de Honyngham, & frater Robertus de Helmesley, commonachi ipsius abbatis, & frater Johannes Colvile, conversus ejusdem domûs, ac quidam alii, malefactores & pacis nostræ perturbatores, domos & parcum ipsius archiepiscopi apud Newested, juxta Boghland, vi & armis fregerunt, & quendam equum suum, pretii viginti librarum;

Necnon quædam averia & damas suas ibidem, capta & in parco prædicto imparcata, ceperunt & abduxerunt;

Et bona & catalla sua, ad valentiam ducentarum librarum, ibidem inventa, ceperunt & asportaverunt;

Et herbam suam, ibidem nuper crescentem, ad valentiam quadraginta librarum, cum quibusdam averiis, depasti fuerunt, conculcaverunt, & consumpserunt;

Et in homines & servientes suos ibidem insultum fecerunt, & ipsos verberaverunt, vulneraverunt, & malè tractaverunt, per quod idem archiepiscopus servitium suum eorumdem hominum & servientum per magnum tempus amisit;

Et alia enormia ei intulerunt ad grave dampnum ipsius archiepiscopi, & contra pacem nostram;

Et quia transgressiones prædictas, si perpetratæ fuerint, relinquere nolumus impunitas, assignavimus vos, tres & duos vestrûm, quorum vos, præfate Willielme, unum esse volumus, justiciarios nostros ad inquirendum, per sacramentum proborum & legalium hominum, de comitatu Eborum, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, de nominibus malefactorum prædictorum, qui unà cum præfatis abbate, &c. transgressiones prædictas perpetrârunt, & de transgressionibus illis pleniùs veritatem; & ad easdem transgressiones audiendum & terminandum, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos, &c. quos, &c. quorum, &c. ad hoc provideritis, inquisitionem illam faciatis, & transgressiones prædictas audiatis & terminetis, in formâ prædictâ, facturi, &c. salvis, &c.

Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos, &c. quos, &c. quorum, &c. ei scire faciatis, venire faciet coram vobis, &c. Quorum, &c. Tot, &c. de ballivâ suâ, per quos, &c. & inquiri.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Augusti.

Pro una marca Regi soluta in hanaperio.

Proclamatio treugarum cum Hispanis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Ed. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Henrico duci Lancastriæ, admirallo flotæ nostræ navium, versus partes occidentales, vel ejus locum tenenti, salutem.

Cum certæ treugæ, inter nos & subditos nostros & homines de terrâ maritimâ Ispanniæ, à primo die Augusti proximò præterito, usque ad terminum viginti annorum proximò sequentium, plenariè completorum duraturæ, initæ sint & firmatæ;

Ita quod homines & subditi nostri ad dictas partes Ispanniæ, & homines de dictis partibus Ispanniæ in regnum nostrum Angliæ, & alibi infra potestatem nostram, salvò & securè, tam per terram quam per mare, mutuò transire, venire, & morari possint, durante termino treugarum prædictarum:

Vobis mandamus, quod treugas prædictas, in singulis portubus & locis infra admiratum vestrum prædictum, ubi expedire videritis, publicè proclamari & teneri faciatis, inhibentes omnibus & singulis, infra admiratum vestrum prædictum, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, nè quis illorum mercatoribus, aut aliis hominibus, dictæ terræ Ispanniæ, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, cum bonis & mercandisis suis, in personis aut rebus suis, dampnum, violentiam, injuriam, molestiam, impedimentum inferat seu gravamen, set ipsos, tanquam amicos & benivolos nostros, amicabiliter tractent & benignè, & si quid eis, vel eorum alicui, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & debitè reformari faciatis.

Teste Rege, apud Westm', x. die Augusti.

Consimile breve dirigitur Willielmo de Bohun comiti Norhamptoniæ, admirallo flotæ navium versus partes boreales, sub eâdem datâ.

De supervidendo petitiones in ultimo parliamento exhibitas.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Richardo comiti Arundell, Willielmo de Clynton, comiti Huntyngdon', Willielmo de Shareshull, & Johanni de Stonore, salutem.

Sciatis quod constituimus vos, tres & duos vestrûm, justiciarios nostros ad omnes & singulas petitiones, nobis per venerabilem patrem, S. archiepiscopum Cantuar', & clerum suæ provinciæ, in ultimo parliamento nostro exhibitas, supervidendum & examinandum;

Et ad gravamina, in eisdem petitionibus contenta, quæ in juris ecclesiastici præjudicium fieri prætenduntur, reformandum, & in statu debito reponendum, & ad plenam justitiam indè, nostro nomine, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, faciendum;

Et ideò vobis mandamus quod ad certos dies & loca, per vos ad hoc statuendos, circa omnia & singula præmissa exequenda intendatis, & ea faciatis in formâ antedictâ;

Promittimus enim nos ratum & stabile habituros quicquid per vos, tres vel duos vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Turrim London', primo die Septembris.

Per ipsum Regem.

De conductu pro Johanna uxore Karoli de Bloys.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, capitaneo, ballivis, & aliis ministris suis de Caleys, & alibi in partibus illis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Johannam uxorem Karoli de Bloys, prisonarii nostri, jam apud villam nostram de Caleys existentis, veniendo apud Calcetum de Caleys, cum tot equitibus quot eadem Johanna voluerit, & ab eodem Calceto ad eandem villam de Caleys cum duodecim equitibus, ibidem cum prædicto viro suo morando, & exindè ad propria redeundo;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Omnium Sanctorum, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Turrim London', iv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

De securitate à dicto Karolo recipiendâ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti clerici nostri, magistri Michaelis de Northburgh, legum doctoris, archidiaconi Suffolciæ, secretarii nostri, pleniùs confidentes, eidem Michaeli, ad recipiendum, nomine nostro, de Karolo de Bloys, prisonario nostro, & aliis quibuscumque personis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, eidem Carolo adhærentibus, quamcumque promissionem, obligationem, juramentum, & securitatem, nobis per ipsum Carolum, & sibi adhærentes, super pactis, conditionibus, & conventionibus, deliberationem seu relaxationem prædicti Karoli tangentibus, inter nos, seu nuncios nostros, aut alios de concilio nostro, initis, vel ineundis, juxta tractatus, indè habitos, vel habendos, facienda, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes, nos ratum & gratum habituros quicquid idem clericus noster fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', iv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

De potestate solidandi treugas, cum nunciis adversarii Franciæ, apud villam de Caleys ultimò initas.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti clerici nostri, magistri Michaelis de Northburgh, legum doctoris, archidiaconi Suffolciæ, secretarii nostri, pleniùs confidentes, eidem archidiacono, ad solidandum, corroborandum, & confirmandum treugas, inter venerabilem patrem, W. episcopum Norwicen', & dilectos & fideles nostros, Willielmum comitem Huntyngdon', Bartholomæum de Burgherssh, & Robertum de Herle, capitaneum villæ nostræ de Caleys, nuncios nostros ex parte unâ, & venerabilem patrem, Petrum episcopum Parisiensem, Johannem de Bologne comitem de Mountford, Robertum comitem de Roncy, & Galfridum Charny militem, nuncios adversarii nostri Franciæ, ex parte alterâ, apud Caleys ultimò initas & tractatas;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa solidationem, corroborationem, & confirmationem prædictas necessaria & oportuna fuerint, faciendum nostro nomine, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum archidiaconum actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Turrim London', iv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

De juramento David de Brus, super progressu suo in Scotiam, & reditu exindè, in captivitatem recipiendo.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Scot. 25 Edw. III? m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione venerabilis patris Thomæ episcopi Dunolm', ac, dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Percy, & Radulphi de Nevill, pleniùs confidentes, ipsis, episcopo, Henrico, & Radulpho, & eorum cuilibet, ad corporale juramentum David de Bruis, prisonarii nostri, super progressu suo in Scotiam, & reditu suo exindè in Angliam, juxta formam indenturæ, indè inter quosdam nuncios nostros ex parte unâ, & nobiles ac alios de Scotiâ ex parte alterâ, apud Novum Castrum super Tynam, nuper initam & concordatam, nostro nomine recipiendum, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per dictos, episcopum, Henricum, & Radulphum, vel eorum aliquem, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Turrim London', iv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Et memorandum quod istæ literæ renovatæ fuerunt, tertio die Novembris, proximo sequente, de verbo in verbum.

De juramentis, per prælatos, proceres, & mercatores de Scotia præstandis, recipiendis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, Radulpho de Nevill, Hugoni de Nevill, & Ivoni de Clynton, salutem.

Sciatis quod nos, de vestris fidelitate & circumspectione providis confidentes, ad juramenta & securitatem, quæ fieri debeant à prælatis, dominis, mercatoribus, & aliis de Scotiâ, super articulis in quadam indenturâ, indè inter quosdam nuncios nostros ex parte unâ, & quosdam nobiles & alios de Scotiâ ex parte alterâ, apud Novum Castrum super Tynam nuper confectâ, contentis, nostro nomine petendum & recipiendum ;

Vobis, præfati Henrice & Radulphe, vel deputandis à vobis, & altero vestrûm, & etiam vobis, prædicti Hugo & Ivo, conjunctim & divisim, unà vobiscum, præfati Henrice & Radulphe, vel altero vestrûm, aut deputandis à vobis, præfati Henrice & Radulphe, vel altero vestrûm, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem ;

Ratum & gratum habituri quicquid per vos omnes, vel duos vestrûm, aut deputandos à vobis, præfati Henrice & Radulphe, vel altero vestrûm, unà vobiscum, præfati Hugo & Ivo, vel altero vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Turrim London, iv. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Et postmodum, tertio die Novembris, proximo sequente, istæ literæ renovatæ fuerunt sub nominibus prædictorum, Henrici & Radulphi, ac Ingelrami de Umframvill, Ricardi Tempest, & Johannis de Wellewyk.

De conductu, super negotio prælibato.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum venerabilis pater, episcopus Sancti Andreæ de Scotiâ, Patricius Marchiæ, Willielmus Sotherland, & Thomas de Anegos, comites, ac Willielmus dominus de Douglas, quatuor, tres, duo, vel unus eorum, cum ducentis equitibus, cujuscumque statûs vel conditionis fuerint, ad David de Bruys, prisonarium nostrum, qui ex certis causis, deliberationem suam tangentibus, ad partes Scotiæ, liberatis nobis priùs pro ipso certis obsidibus, est profecturus, ad locum, ubi permutatio egressûs ipsius David & ingressus dictorum obsidum fiet, de nostrâ licentiâ, in proximo sint venturi ;

Nos, volentes securitati ipsorum, episcopi, comitum, & Willielmi, prospicere in hac parte, eosdem, episcopum, comites, & Willielmum, & eorum quemlibet, veniendo, cum dictis ducentis equitibus, ad locum prædictum, ibidem morando, & exindè in comitivâ dicti David ad propria redeundo, una cum equis, bonis, & rebus suis, in nostram protectionem & defensionem nostram suscepimus specialem ;

Et ideo vobis mandamus quod, &c. *prout in similibus literis de conductu.*

Teste Rege, apud Turrim London', iv. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Et memorandum quod istæ literæ renovatæ fuerunt, tertio die Novembris, proximo sequente, usque ad festum apostolorum Philippi & Jacobi, proximo sequens. duraturæ.

Conductus pro obsidibus Scotiæ, ad Berewicum vel Novum Castrum venientibus.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Sciatis quod, cum,

Johannes, filius & hæres senescalli Scotiæ,
Johannes de Dunbarre, filius & hæres comitis Marchiæ,
Johannes, filius & hæres comitis Sothirland,
Thomas, nepos & hæres comitis de Wygeton,
Jacobus de Lyndesay, filius & hæres David de Lyndesay, militis,
Hugo de Ross, frater & hæres comitis de Ross, &
Thomas de Murref, frater et hæres Johannis de Murref,

& quidam alii, de partibus Scotiæ, cum centum equitibus, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, ab eisdem partibus usque Berewicum super Twedam, & abindè in regnum nostrum Angliæ, ad loca, ipsis per nos assignanda, sub certâ formâ moraturi, in obsides pro David de Bruys, prisonario nostro, qui ad dictas partes ex certis causis, deliberationem suam tangentibus, est de nostrâ licentiâ profecturus, in proximo sint venturi ;

Nos, volentes securitati prædictorum obsidum & equitum providere & ipsos, & eorum quemlibet, ab injuriis & gravaminibus, sibi inferendis, præservare, suscepimus dictos obsides, & eorum singulos, veniendo, cum dictis centum equitibus, ad dictam villam Berewici, & eosdem obsides, abindè in dictum regnum nostrum Angliæ ad loca, sibi statuenda, divertendo, ibidem morando, & exindè ad propria, regresso dicto David de Bruys ad dictam villam Berewyci, redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum ;

Et ideò vobis mandamus quod præfatis obsidibus, vel eorum alicui, veniendo ad dictam villam, cum dictis centum equitibus, ipsisque obsidibus abindè in dictum regnum nostrum Angliæ se divertendo, ibidem morando, & exindè ad propria, regresso priùs dicto David de Brus ab eisdem partibus ad dictam villam Berewyci, redeundo, sicut prædictum est, in personis, bonis, & rebus suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod seu gravamen, set eis potiùs salvum & securum conductum, si indiguerint, & ad hoc requisiti fueritis, præbeatis ; & si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis debitè reformari & corrigi faciatis indilatè.

Volumus enim & concedimus quod permutatio tam ingressûs obsidum prædictorum & egressûs dicti David de Bruys, quam regressûs ejusdem David, cum à dictis partibus redierit, & egressûs eorumdem obsidum, apud dictam villam Berewici, si eadem villa in manu nostrâ extiterit, aliàs apud Novum Castrum super Tynam, omninò fiat ;

Et, si apud eandem villam Novi Castri hujusmodi permutationem fieri contingat, tunc volumus & concedimus quod dicti obsides, cum prædictis centum equitibus, ad eandem villam Novi Castri, sub protectione & defensione nostris, veniant, morentur, & redeant salvò & securè.

Concedimus etiam quod, si dicti obsides, vel eorum aliquis, in infirmitatem inciderint vel inciderit corporalem, quominus laborare valeant vel valeat, durante tempore præsentis conductûs, tunc iidem, morbo impediti vel impeditus, dum infra potestatem nostram moram traxerint vel traxerit, quousque convaluerint vel convaluerit, & ad propria redierint vel redierit, plenâ gaudeant vel gaudeat securitate, etiam si dictus terminus conductûs fuerit transactus.

Nolumus enim quod aliquis obsidum eorumdem, prætextu alicujus transgressionis, vel excessûs alterius, inter gentes utriusque regni Angliæ & Scotiæ hactenus perpetrati vel perpetrandi, usque ad reditum dicti David de Bruys in Angliam, & deliberationem obsidum prædictorum, nisi hujusmodi transgressio, vel excessus, per ipsos obsides, vel aliquem eorumdem, dum sic in regno nostro Angliæ fuerint, notoriè perpetretur, arestetur, inquietetur aliqualiter, seu gravetur ; vel quod aliqua sinistra interpretatio verborum hujus conductûs, sub aliâ formâ, quam rectus tenor eorumdem continet, & bona fides exigit, per quemcumque interveniat, sive fiat.

In cujus, &c. usque ad quindenam Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuram, duraturas.

Teste Rege, apud Turrim London', v. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Memorandum, quod istæ litteræ renovatæ fuerunt tertio die Novembris proximo sequente usque ad festum apostolorum Philippi & Jacobi proximo sequens duraturæ.

Super receptione & custodiâ dictorum obsidum.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III. Claus. 25 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, constabulario castri sui Notingham', salutem.

Mandamus vobis, quod illos obsides de Scotia, quos per dilectos & fideles nostros, Henricum de Percy & Radulphum de Nevill, vel eorum alterum, pro David de Brus, qui ad partes Scotiæ, ex certis causis, deliberationem suam tangentibus, ibidem aliquamdiu moraturus, est profecturus, recipi & vobis liberari mandavimus, in castro prædicto salvò custodiendos, ab eisdem Henrico & Radulpho, vel eorum altero, aut deputatis suis, vel eorum alterius, recipiatis, & in dicto castro salvò & securè custodiatis, quousque aliud indè à nobis vel dictis Henrico & Radulpho, vel eorum altero, habueritis in mandatis.

Teste Rege, apud Turrim London', vi. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimile breve dirigitur vic' Ebor' de hujusmodi obsidibus à præfatis Henrico & Radulpho, vel eorum altero, seu deputatis suis recipiend', & in castro Ebor' custodiend', in forma prædicta.

Per ipsum R. & concilium.

De treugis cum Francia ad xii. diem Septembris, an. MCCCLII. prorogatis.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Ed. III. m. 2. d. in Turr. Lond.

A TOUTZ ceus que ces lettres verront & orront.

Nous, *William, par la grace de Dieu, evesque de Norwicz,*
William conte de Huntyngdon,
Bartholomey de Burghersh, & } *chivalers,*
Robert de Herle, }
d'une part,

Et nous, *Pieres, par la grace de Dieu, evesque de Paris, chanceller de France,*
Johan de Bouloigne conte de Montfort,
Robert conte de Roncy, &
Gieffrey de Charny,
d'autre part,

messages envoiez, aianz plein povoir des Roys d'Engleterre & de France, a faire les choses que s'ensuent, salutz en nostre seignur.

Come nous aions este assemblez par plusurs foiz, & par plusurs jours, au lieu accoustume a parlementer, entre Calays & Guynes, pour traicter de bon accort, & de paiz final, entre les ditz Roys, & tant pour la brivete du temps, come plusurs autres causes, nous n'aions peu mettre les ditz traictiez a plein fyn :

Nous, consideranz les grantz maus & inconveniens que des descors & guerres des ditz Roys se purront ensuir, & la guerre d'entre eux est damageouse a toute Cristiente, & empeschement de justice, du service divin, & du bien commun ;

Et que la paiz & accort d'entre eux serroit pleisant a Dieu, & profitable a toute Cristiente, & s'en purroient mult des biens ensuir, desiranz a tout nostre pouoir les ditz traictiez comencez entre nous, mettre a bon fyn ;

Savoir faisons que, sur ferme esperance de bon accort, & de paiz final faire & accomplir entre les ditz Roys, nous, par manere des treues, avons accorde, promys, enconvenante, & jure en non des Roys dessusditz, chescun pour sa partie, les choses a dessus escriptes en la manere que s'ensuit ;

Primerement, nous avons accorde que bones treues & loiaux soient prises, par mer & par terre, par nous, messages dessusditz, entre les dessusditz seignurs Roys d'Engleterre & de France, pour toutz lours subgiez, alliez, coadjutours, & adherenz, & pour tout lours pais, Gascoigne, Lemozin, Pieregort, Cahorsin, Agenoys, Peytou, Xauntonge, Angolemeis, & en toute la duchie de Gyenne, & en tout la Langedoc, & auxint en Bretaigne, Burgoyne, Pycardie, Flaundres, Artoys, Normandie, & generalment en toutz les roialmes d'Engleterre, & de France, & d'Escoce, & en toutz les ylles de mer obeisanz a l'un ou a l'autre des ditz Roys :

Les queles treues comenceront l'an mil CCC. cinquante un, le Diemanche, unzisme jour del mois de Septembre prochein en venant, a heure de souleil couchant, & dureront jusques a Lundy, duszisme jour del moys de Septembre, a heure de souleil levant, que serra l'an mil CCC. cinquante deux.

Et les queles treues prendront lour plein effect, en touz les pais, ylles, & roialmes dessusditz, de la date de cestes presentes lettres, ja soit ceo que pupplicacion ne soit encores faite ;

La quele pupplicacion se ferra en Engleterre, & en France, en Bretaigne, & la ou il apertendra, dedeinz les huyctaves de Seint Luc Evangeliz proschein venant, es marches d'Escoce dedeinz la quinzeine proschein ensuant les dictes huyctaves, si devant n'estoit fait.

Item, au fyn que les traitiez encomencez pussent estre perfaitz & acompliz, a l'aide de nostre seignur, pendant le temps des dites treues, accorde est que les Roys dessusditz envoieront solempnes messages, eianz pleine puissance de traictier, pacefier, & accorder, & de faire en tout, & par tout, en nons des ditz Rois, a tant come ils ferroient, ou faire purroient, si presentz estoient, au dit lieu acoustume a parlementer, entre Calais & Guynes, au moys de Pasche proschein venir, & serra fait assavoir, de l'une partie & de l'autre, dedeinz la My Caresme proschein venant, aus capitanes de Calais & de Guynes, queles persones les ditz Roys envoirent au lieu & jour dessusditz.

Item, avons accorde que chescon des deux Roys, empreigne la dite treue pour lui, & pour toutz ceus de sa partie ; &, nient mienz, toutz les plus principals capitanes de chescun part jurerent de tenir & garder ceste presente treue, & outre, de chescone part douze barons, ou notables persones, les queles jurerent eis mains des deputez pour garder les treues, ou ascon de eux, en la presence d'ascon de la partie adverse, au plus tost que faire se porra bonnement.

Item, avons accorde q' en ceste presente treue est compris tout ce que les ditz Roys, lours subgiez, coadjutours, & adherentz tiegnent, quele part que ce soit ;

Et sont compris pur la partie d'Engleterre, les Roys de Castelle, &c. *prout supra de datâ xiii. Jun', an. xxiv. usque hæc verba ; viz.*

Item, que nul des ditz seignours ne procura, ne ne ferra procurer, par lui ne par autre, q' ascounes novelletes ou grefs se facent, par l'eglise de Rome, ou par autres de seinte eglise, quelque q'il soient, sur ascons des ditz Roys, lours coadjutours ou alliez, quelque que y soient, ne seur lours terres, ne de lour subgiez, pour occasion de la guerre, ou pour autre cause, ne pour service que les coadjutours ou alliez aient fait as ditz Roys, ou a ascon de yceux, &, si nostre dit seint piere, ou autres se veullent faire, les deux Roys les desturberent a lour povoir, sanz mal engyn, les dites trieues duranz, &c. *ut supra, prout de præfatâ datâ, usque hæc verba ; viz.* Pour pati ou soeffrance come dit est, *tunc sic,*

Item, avons accorde que les dites treues soient tenues & gardez en toutes terres, & en toutz pais, de la date de cestes lettres.

Item, soient deputez gardeins de ceste presente triue, &c. *prout supra de prædictâ datâ, usque hæc verba ; viz.*

Que se voudrent pleindre d'une part & d'autre, *tunc sic,*

Les queles treues, & toutes les choses cy dessusecriptes, nous, messages dessusditz, c'est assavoir, chescon de nous, en non & pour son dit seigneur, & par le pouoir a nous donne depar eux, avons accorde, promis, enconvenante, & jure es nons, & es ames de yceux seignurs les Roys, les uns de nous, es mains des autres, tenir & accomplir, & faire tenir & accomplir, loiaument en bonne foy, saunz mal engyn.

En tesmoignance de la quele chose nous avons fait mettre noz propres seaus a ces lettres.

Donnees & accordees ainsy entre nous le Diemanche, xi. jour de Septembre, l'an de grace mil. CCC. cinquante & un.

Pro hominibus, ex eo quod regiæ parti adhæserunt, bannitis de Flandria.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem.

Volentes dilectos nobis, homines Flandriæ, qui, pro eo quod parti nostræ adhæserunt, de patriâ Flandriæ sunt banniti, favore prosequi gratioso, suscepimus ipsos, & eorum quemlibet, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ac alibi infra potestatem nostram, ibidem morando, mercandisas suas excercendo, & aliàs negotia sua faciendo, ac exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem ;

Et ideò vobis mandamus, quod, &c. *prout in cæteris de protectione litteris.*

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Septembris.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Wynewyk.

Nè fiat molestia mercatoribus de hansâ Alemanniæ.

A.D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Ex parte quorumdam mercatorum de hansâ Alemanniæ infra regnum nostrum Angliæ existentium, nobis est cum instanciâ supplicatum, ut cum ipsi, pro eo quod mercatores de hansâ prædictâ in Flandria commorantes, coram nobis & concilio nostro sunt accusati, quod ipsi, de communi assensu omnium mercatorum de hansâ prædictâ, mortem Ricardi Curteys, mercatoris Bristoll', apud Lescluse, ut dicitur, nequiter interfecti, procurarunt, ac quædam nobis & nationi nostræ Anglicanæ indecencia dixerunt, sint propter culpam ipsorum, per arestationem bonorum suorum quamplurimum dampnificati, cum ipsi omninò indè sint immunes, ut prætendunt ;

Velimus eis concedere quod ipsi sub protectione & tuitione nostris, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, ad patriam Flandriæ & alias partes transmarinas se divertere, ad colloquium cum sociis suis de dictâ hansâ in partibus illis existentibus, super præmissis habendum, & in Angliam cum eisdem sociis suis salvò & securè redire possint, ad gratiam & benivolentiam nostras in hac parte interim pro viribus impetrandum ; & ad faciendum ulterius erga nos & nostros in præmissis quod justum fuerit & consonum rationi ; et quod bona, & catalla & mercimonia sua infra regnum nostrum Angliæ, occasione præmissâ arestata, eis per sufficientem manucaptionem interim deliberentur ; quodque super bona, seu mercimonia, per ipsos & eorum socios infra idem regnum nostrum interim ducenda, arestum non fiat aliquale ;

Nos, ipsorum supplicationi in hac parte favorabiliter annuentes, vobis

præcipimus, quod in civitate prædictâ & libertate ejusdem, in locis ubi melius expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis mercatoribus de hansâ prædictâ, quos omnes, præter Hildebrandum Suderman, in protectionem nostram suscepimus specialem, vel eorum alicui, excepto præfato Hildebrando, versus dictum regnum veniendo, ibidem morando, mercimonia sua excercendo, in personis, aut rebus suis inferat, vel inferri permittat, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, nec ipsos, vel eorum aliquem, aut bona vel mercimonia sua, per ipsos infra regnum nostrum prædictum sic ducendum, præmissis occasionibus interim arestari, vel aliàs molestari, aut libertatibus suis impetiri faciatis quovis modo.

T. R. apud Westm', xxviii. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus Ebor', Lincoln', & Norff', & ballivis de Sandewico, sub eadem data.

De proclamatione treugarum Franciæ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Ed. III. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum treugæ inter nos, pro nobis, alligatis & subditis nostris, & adversarium nostrum Franciæ, pro se, alligatis & subditis suis, ab undecimo die Septembris proximò præterito, usque ad eundem undecimum diem Septembris proximò futurum, duraturæ, initæ sint & firmatæ; ita quod mercatores, & alii, infra regna & potestates utriusque partis liberè & absque impedimento ire, & redire, & mutuò communicare valeant, solvendo custumas debitas, & faciendo deveria sua quæ debebunt, prout in eisdem treugis pleniùs continetur;

Vobis præcipimus, quod treugas prædictas in civitate prædictâ, & in suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & quantum in vobis est, firmiter observari & teneri faciatis, omnibus & singulis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, inhibentes ne quicquam, quod in violationem treugarum prædictarum cedere valeat, attemptent, aut præsumant aliqualiter attemptare, durantibus treugis supradictis:

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', primo die Octobris.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, mutatis mutandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Bartholomæo de Burghersh, constabulario castri Dovorr', & custodi Quinque Portuum.
Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ.
Episcopo Dunolm'.
Henrico duci Lancastr'.
Vicecomiti Somers' & Dors'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Devon'.
Vic' Essex'.
Vic' Kanciæ.
Vic' Cornub'.
Vic' Ebor'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Glouc'.
Vic' Northumbr'.
Vic' South't'.
Vic' Norff' & Suff'.

De supersedendo processui versus Johannem de Weston, & alios de civitate London'.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, majori, aldermannis, vicecomitibus, & toti communitati civitatis suæ London', salutem.

Cum vos nuper viginta millia marcarum, in auxilium expeditionis quorundam arduorum negotiorum nostrorum, guerras nostras, & salvationem & defensionem regni nostri Angliæ contingentium, sub certâ formâ, sicut satis benè nostis, mutuare concesseritis, in festo Sancti Petri Ad Vincula proximò præterito, persolvenda; & sub confidentiâ pecuniæ predictæ thesaurarium nostrum ad diversas solutiones, pro dictis negotiis expediendis, de dictis viginti millibus marcarum, sicut oportuit, faciendas, duxerimus onerandum; qui nos, diu post dictum festum elapsum, certificavit se quicquam de dictis viginti millibus marcarum à dictâ communitate minimè recepisse, per quod dicta negotia multipliciter fuerant retardata, & subversionis periculo patenter exposita, undè non immeritò sumus plurimum conturbati.

Jamque intellexerimus quod nonnulli de communitate civitatis prædictæ, nos de mutuo prædicto defraudare, & populum nostrum contra nos movere, machinantes, occasiones quærunt contra quosdam de eadem civitate, asserentes mutuum illud per eos sine consensu communitatis prædictæ factum fuisse, enormiter procedunt, & quamplures comminationes eis faciunt, & Johannem de Weston & Ricardum de Wycombe, concives vestros, eâ occasione arestari, & imprisonari fecerunt, & eos super hoc coram vobis, in Gildahalla civitatis prædictæ, in judicium deducere, & executionem contra eos & alios de dictâ civitate facere comminantur, potestatem ad ipsos in hac parte non pertinentem usurpando, in nostri & regiæ dignitatis nostræ præjudicium & contemptum, & dictorum negotiorum nostrorum retardationem & subversionem, aliorumque exemplum perniciosum;

Nos, volentes hujusmodi præjudicialibus & periculis, quæ exindè verisimiliter evenire poterunt, obviare, & pacem & quietem in populo nostro, sicut necessitas exigit, confovere cupientes, debata & turbationes prædicta, ac cognitiones eorundem cepimus in manum nostram, coram nobis & magno concilio nostro, quod ex hac causâ potissimè mandavimus in proximò convocari, discutienda.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, districtiùs quo poterimus, injungimus & mandamus, quod processui, si quis de præmissis coram vobis, vel aliquibus vestrûm, contra prædictos Johannem & Ricardum, vel alios quoscumque de civitate prædictâ, quos omnes & singulos in protectionem & defensionem nostras suscepimus speciales, inchoatus *vel factus fuerit, omninò* supersedentes;

Vos de debatis & turbationibus prædictis, aut cognitionibus eorumdem, seu processu super hoc ulterius faciendo, interim non intromittatis, nec quicquam indè per alios fieri permittatis, quousque totum negotium prædictum coram nobis & dicto concilio nostro discussum & terminatum fuerit, quod fiet in proximò, Deo dante.

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ nullatenus omittatis; nos de eo quod indè feceritis, per latores præsentium distinctè & apertè certificantes.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De proclamatione faciendâ in civitate London'.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quosdam articulos, pro emendatione civitatis prædictæ, & pro communi utilitate, tam populi nostri ejusdem civitatis, quam magnatum & aliorum ad dictam civitatem confluentium, per nos & concilium nostrum ordinatos, vobis mittimus, præsentibus interclusos; mandantes & districtiùs injungentes, quatinùs dictos articulos in civitate predictâ, & in suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, &, quantum in vobis est, firmiter teneri faciatis.

Et omnes, quos post proclamationem hujusmodi, inveneritis contraria facientes, sine dilatione arestari, & eos taliter castigari & puniri faciatis, quod eorum castigatio & punitio aliis cedant in terrorem, contra dictos articulos attemptandi:

Nolumus enim quod per hoc, statuto ultimo in parliamento nostro edito, quod in omnibus observari volumus, aliqualiter derogetur.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Ordinatio de victualibus in civitate London' vendendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

IL plest a notre seignur le Roi & a son conseil, que pur commune profit du poeple en la cite de Loundres, & autres a cele repeirantz, brief soit maunde as viscontes de la dite citee, de faire crier les pointz souzescriptes en la dite citee, en lues ou ils verront, pur commune profit de tout la poeple mieltz esploitez.

Adeprimes, que nul forein venant devers la citee, par terre ou par ewe, vende bledz par ensample, mes l'amene & vende en plein marche as lieux souzescriptes; cestassavoir, a Billyngesgate, a la ryve la Roigne, desur le pavement deinz Neugate, & desur le pavement a Grassechirche.

Et que nul ne mette ses bledz a vente avant la houre de demye prime a Billyngesgate, ne a la ryve la Roigne, & a Graschirche, & sur le pavement deins Neugate a houre de prime, par sone a Seint Paul, & ce pur trois jours en la symoigne; cestassavoir, Lundy, Mekerdy, & Venderdy, purveu totefoitz que les seignurs & autres qui font amesner lour vitailles propres a la citee, puissent faire lour volunte de meismes lour vitailles.

Item, que nul ne voise encontre ceux q'apporteront vitailles devers la citee, par terre ou par eawe, d'achater d'eaux nul manere des vitailles.

Item, que nul blader, n'autre marchant, achate bledz de nul forein, & ce lesse en les meyns le vendour a vender pur faire cherte du bledz.

Item, que nul denzeine, n'autre, mette son ble propre, ou ensample de son blee, en meyn de nul forein n'en nul autre, d'achater ne bargainer son ble propre de tiel estrange, ne de nul autre, pur faire cherte du blee.

Item, que nul mesurer soit coretter, ne voise en nule parte de la citee, n'en le suburbe par ensample a vendre bleez destranges.

Item, que nul denzein, ne forein, desoremes vende a Graschirche, ne sur le pavement as Frieres Menours, ne aillours deinz la franchises de la citee, un quartre de brees forsque par neof busselx, selonc l'aunciene custume de la citee, sur peril q'appent.

Item, que nul bedell, ne rakier, ne nul autre, ne preigne en noun de custume, ou autrement, nul porcion des bledz mys a la vente a Graschirche, ou sur le pavement a Friers Menours, sur peril q'appent.

Item, que nul ne voise encontre ceux qui mesnent vitailles par terre ou par eawe, devers la citee a vendre, de les achater & bargainer avant q'ils viegnont en certeins lieux d'auncien temps ordinez en là citee, ou ils devient estre venduz, sur peril q'appent.

Item, que bledz que vendront devers la citee, par terre ou par eawe, a vendre, viegnent entierment a les marches, & la soient venduz par les meyns de ceux qi les ameneront a totes gentz pur lour vivre, & sustenance de lour hostielx, & a pestours & bracers pur servir le commune poeple; sauvant les purveances de bones gentz, come desus est dit.

Item, que nul blader ne regrater ne achatent bledz que soient venuz a la cite a vendre dedeinz marche ne dehors, pur revendre, sur la peine avantdite, mes ceux qi voillent estre marchantz des bledz, voisent & les achatent en foreins counteez, ou ils verront lour profit faire, & les amesnent & vendent en la citee.

Item, que nul ne voise encontre ceux q'amesnent vins devers la citee a vendre de les achater, mes attendent tanque les vins soient mys a terre.

Item, que nul blader ne nul autre voise par terre ou par eawe, d'achater bledz, pultrie, beofs, vaches, porks, berbiz, pesson, ne nul autre manere des vitailles, de ceux q'ameneront tielx vitailles devers la citee, a revendre, tanque les vitailles soient mys a vent en plein marche, as temps & lieux acustumez en la dite cite, sur peril q'appent.

Item, que tous ceux qi amenent ascune manere des bledz, ou de brees, par terre ou par eawe, a la citee a vendre, amenent entierment les ditz bledz & brez en marchez, sanz riens mettre en hostielx, herbergers, ou aillours, en muscettes, sanz rienz vendre des ditz bledz ou breez que sont eimenantz devers la citee, avant ce q'ils viegnont entierment es marches de meisme la citee, sur peril q'appent; sauvant touz jours les purveances de bones gentz, come desus est dit.

Item, que nul n'achate null manere de pultrie, pulter, ken, ne autre regratour, venant devers la dite citee, a revendre, avant ce q'ils viegnont a Cornhull, ou aillours, einz lieux ordinez, & a ce apres houre de prime, per sone a Seint Paul, issint que les grantz de la terre par lour purveours, & les bones gentz de la dite citee par eux, ou lour deputz, puissent estre serviz devant cel temps, sur peril q'appent; mes est l'entencion du conseil que les seignurs, & gentz de court, puissent achatre par lour ministres lour vitailles quen parte q'ils les troevent a vendre, & les vendours ne soient par cele cause empeschiez.

Item, que nul n'achate nul manere de pesson, fres ne sale, venant devers la dite citee, a revendre, avant ce q'ils viegnent einz lieux a ce ordinez a vendre, & ce selonc les aunciens usages devant cel temps en la dite citee uses, sur peril q'appent.

Item, que nul purveour, ne parnour le Roi, ne d'autre seignur, ne dame, ne preigne, par colour de son office, bestes, bledz, fein, litere, n'autres vitailles, venantz devers la citee, ou en la citee, pur mettre en mains des autres pur ent faire lour profit demesne issint que riens ne soit pris fors tant soulement ce que tourne al oeps le Roi.

De corpore David de Brus salvò custodiendo.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Johanni de Coupeland, vicecomiti Northumbriæ, salutem.

Cum assignaverimus dilectos & fideles nostros, Henricum de Percy & Radulphum de Nevill, conjunctim & divisim, ad deliberandum David de Brus, prisonarium nostrum, apud Berewicum super Twedam, pro quibusdam obsidibus de Scotiâ, nobis ibidem, pro ipso David, sub certis conditionibus, in quâdam indenturâ indè confectâ, contentis, deliberandis, plenius continetur;

Tibi præcipimus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod in casu, quo deliberatio dicti David, in formâ prædictâ, non fiat, tunc ipsum David apud Novum Castrum salvò & secure, sicut pro ipso respondere volueris, custodias, quousque aliud à nobis indè habueris in mandatis: et hoc nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Novembris.

Et mandatum est comitibus, baronibus, militibus, et omnibus aliis, de comitatu Northumbriæ, ac de marchia Scotiæ existentibus, quod, sub forisfacturâ omnium, quæ Regi forisfacere poterunt, prædictis Henrico & Radulpho, in negotio prædicto faciendo & exequendo, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout iidem, Henricus & Radulphus, eis, vel alicui eorum, scire fecerit ex parte Regis, sub eâdem datâ.

[*Et erat patens.*]

De obsidibus Scotiæ recipiendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Scot. 25 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Præcipimus tibi quod illos obsides de Scotiâ, quos per dilectos & fideles nostros, Henricum de Percy, & Radulphum de Nevill, & eorum alterum, pro David de Brus, qui ad partes Scotiæ, ex certis causis deliberationem suam tangentibus, ibidem aliquamdiu moraturus, est profecturus, recipi & tibi liberari mandavimus, in castro nostro Eborum salvò custodiendos, ab eisdem, Henrico & Radulpho, vel eorum altero, aut deputatis suis, vel eorum alterius, aut de Johanne de Coupeland, in cujus custodiâ dictus David existit, ad mandatum dictorum Henrici & Radulphi, vel eorum alterius, recipias, & in dicto castro salvò & securè custodias, quousque aliud à nobis, vel dictis, Henrico & Radulpho, vel eorum altero, habueris in mandatis: et hoc nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimile breve dirigitur constabulario castri Notinghamiæ, sub eâdem datâ.

De castris & fortalitiis in partibus Holandiæ & Zelandiæ, nomine Regis, recipiendis & custodiendis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum serenissima Margareta, Romanorum Imperatrix, sororia nostra carissima, & illustris Guillielmus dux Bavariæ, filius ejus prædilectus noster, super dissensionibus & debatis inter eos in partibus Holandiæ & Zelandiæ & alibi suscitatis, nostris ordinationi, dicto, & arbitrio, sub certâ formâ, se submiserint, cum instantiâ nos rogantes, ut onus submissionis hujusmodi velimus admittere, & inter eos super reformatione concordiæ, prout expedire viderimus, ordinare:

Nos, advertentes dissensiones prædictas inter matrem & filium, præsertim tantæ nobilitatis & potentiæ, nedum dampnosas & periculosas fore, set etiam inhonestas, desideramus ex corde pacem bonam inter eos facere, & super dictis debatis ad honorem & commodum utriusque partis, quantum secundum DEUM poterimus, ordinare; & ut melius in adventu dicti ducis penes nos, qui erit in proximo, DEO dante, possimus finem hujusmodi dictis debatis apponere, placeret nobis, & virtute dictæ submissionis, sub spe melioris exitûs, ordinamus;

Quod obsidiones factæ circa castra seu fortalitia in dictis partibus Holandiæ & Zelandiæ, statim leventur & recedantur; & quod dicta castra & fortilitia liberentur deputando, vel deputandis, per nos tenenda, nostro nomine, quousque quid de eis fieri debeat per nos fuerit ordinatum; proviso quod illi, qui jam dicta castra seu fortalitia tenent, cum bonis, quæ habent in eisdem, exindè à dictis partibus recedant, quo voluerint, liberè & securè; & ad sic petendum & recipiendum, nostro nomine, dicta castra vel fortalitia; & ea quousque sic ordinatum fuerit, vel aliud indè fieri mandaverimus, retinend' & custodiend', & alia faciend', quæ in hâc parte fuerint oportuna, dilectos & fideles nostros, Willielmum Stury & Willielmum de Burton' milites, conjunctim & divisim, deputatos nostros facimus & constituimus speciales;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid dicti Willielmus & Willielmus, vel eorum alter, nostro nomine, fecerint, vel fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostri Westm', vi. die Novembr'.

Pro Willielmo duce Bavarriæ, in Angliam jam venturo.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

NOS, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, universis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, facimus manifestum quod, cum illustris Willielmus dux Bavarriæ, consanguineus noster carissimus, ad nos in regnum nostrum Angliæ, ex certis causis, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius ducis, & aliorum in comitivâ suâ venturorum providere, suscepimus ipsum ducem, &c. *prout supra de datâ xviii. Jul' usque hac verba; videlicet,*

Non obstantibus quibuscumque causis, seu occasionibus, emersis, emergentibus, seu emersuris, suis negotiis perfectis, seu etiam imperfectis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', xii. die Novembris.

Pro eodem duce, de filiâ ducis Lancastriæ, eidem deliberandâ, & in uxorem ducendâ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

NOS, Edwardus, *&c. ut supra,* ad universorum notitiam cupimus pervenire, quod nos promisimus, & bonâ fide promittimus, per præsentes,

Venerabili viro, *Johanni abbati monasterii Egmodensis,*

Necnon nobilibus viris,

Johanni domino de Egmonda, baroni, &

Gaerardo de Heemskerke, militi;

Ac etiam omnibus aliis & singulis procuratoribus ac nunciis specialibus, dilecti nostri consanguinei, illustris ducis Bavarriæ, in regnum nostrum Angliæ, per ipsum transmissis, dilectam nostram consanguineam Matildam, legitimam filiam primogenitam, consanguinei nostri carissimi, illustris Henrici ducis Lancastriæ, præfato duci Bavarriæ dare & liberare, ducendam in uxorem legitimam & conthoralem, in adventu ipsius Willielmi indilatè, per nos dotandum, juxta arbitrium nostrum, rationabiliter & honestè.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xii. die Novembris.

De navibus, pro passagio Isabellæ filiæ Regis, versus partes Vasconiæ transfretaturæ, arestandis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Pat. 25 Edw. III. p. 3. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus, dilectum nobis, Walterum de Harewell, servientem nostrum ad arma, ad arestandum, in singulis portubus & locis, ab ore aquæ Thamisis, versus partes occidentales, ubi meliùs expedire viderit, quinque naves, competentes pro passagio Isabellæ filiæ nostræ carissimæ versus partes Vasconiæ;

Necnon ad præmuniendum & onerandum, ex parte nostrâ, omnes & singulos magistros & marinarios navium, portuum prædictorum, qui versus dictas partes Vasconiæ proficisci intendunt, quod, quacumque dilatione cessante, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, versus portum de Plummuth se trahant, ad *conducendum prædictam filiam nostram* ad partes supradictas:

Et ideò *vobis mandamus* quod eidem Waltero, in *præmissis omnibus &* singulis, intendentes *sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout* per ipsum fueritis præmuniti ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Novembris.

Per concilium.

Pro abbate abbatiæ de Croxton, per pestilentiam desolatæ, de exonerando.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Claus. 25 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, J. eâdem gratiâ, episcopo Lincoln', salutem.

Quia, ex testimonio quorumdam quibus fidem adhibemus, accepimus quod abbatia de Croxton, ordinis Præmonstracensis, à jurisdictione episcopali exempta, nuper per incendium ecclesiæ, & aliarum domorum ejusdem abbatiæ, in non modicâ parte, destructa fuit, & per pestilentiam postmodum de hiis, quorum scientiâ & abilitate abbatia illa tunc gubernabatur, abbate & priore loci illius duntaxat exceptis, eadem abbatia totaliter extitit desolata;

Quodque dictus abbas, jam nimiâ infirmitate corporis sui detentus existit, &, quatenùs poterit, circa agenda sua dictæ abbatiæ dirigenda; dictusque prior, circa regimen cultûs divini & novitiorum, ibidem post dictam pestilentiam, in conventum ibidem receptorum, in tantum suntoccupati, quod idem abbas, quem collectorem decimæ, jam nobis concessæ, in comitatibus Leycestriæ, Norhamptoniæ, & Bedfordiæ, constituistis, ad decimam illam colligendum, absque subversione dictæ domûs, intendere non potest quovismodo;

Quo prætextu, ac pro eo quod dicta abbatia ita ruralis est & quasi in loco deserto sita, quod de salvâ custodiâ denariorum, dictam decimam concernentium, facienda, timendum esset in eventu, ipsos abbatem & conventum, tam pro indempnitate nostrâ, quam suâ, ac aliis quibusdam de causis, de collectione hujusmodi ad præsens volumus exonerari:

Et ideò vobis mandamus, quod alium idoneum & sufficientem, ad dictam decimam, ad opus nostrum colligendum, assignetis; nos de nomine sic per vos assignandi, certificantes indilatè:

Et hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Novembris.

Per concilium, quia restituit litteras Regis patentes de decem marcis quibus Rex ei tenebatur.

De potestate tractandi super ligis & retinentiâ cum comite Astarensi.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III.

Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & fidelitate probatâ dilectorum & fidelium nostrorum,

Bernardi Ezii, domini de Lebreto,

Johannis de Cheversdon, senescalli nostri Vasconiæ, &

Johannis Charnels, constabularii nostri Burdegaliæ,

plenam fiduciam optinentes,

Ad tractandum & concordandum, nomine nostro, cum spectabili viro Cenoillo comite Astarensi, super ligis & amicitiis inter nos & ipsum ineundis;

Ac de retinentiâ seu morâ suâ nobiscum faciendâ; & de feodis & stipendiis, ac aliis remunerationibus, ei eâ occasione constituendis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Necnon ad securitatem quæ nobis indè per dictum comitem fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Prædictis Bernardo, senescallo, & constabulario, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum & firmum habituri quicquid per ipsos Bernardum, senescallum, & constabularium, vel duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Decembris.

Pro Johanne de Bello Campo, prisonario in Francia, super liberatione suâ.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, nostra loca tenentibus, capitaneis, castellanis, senescallis & ballivis, admirallo maris, cæterisque justiciariis regni nostri Angliæ, vel eorum loca tenentibus, necnon & omnibus fidelibus & amicis nostris, ad quos, &c. salutem.

Cum nuper tractatum fuisset inter certos deputatos ex parte adversarii nostri Franciæ, & dilectum & fidelem nostrum Johannem de Bello Campo, militem, dicti adversarii nostri prisonarium, super relaxatione dicti Johannis, ad certum terminum, à carcere seu prisona prædictâ, infra quem possit idem Johannes de redemptione suâ finali plenius tractare;

Ac per aliquos, ex parte dicti nostri adversarii, timeatur nè idem Johannes per nos, aut nostros subditos, vel alios, impediatur quin possit redire, liberè & pacificè, ad dictam prisonem infra terminum supradictum;

Nos, suam liberationem, ac etiam relaxationem, accelerare volentes, promittimus firmiter quod, factâ relaxatione prædictâ, ipse per nos, nostramve potestatem, subditos, coadjutores, aut alios nobis adhærentes, non capietur, turbabitur, arestabitur, interficietur, aut aliàs impedietur quoquo modo, in terrâ vel in mari, durante tempore relaxationis prædictæ, pro quacumque causâ, de jure vel de facto, quin possit liberè & pacificè ad prisionem dicti adversarii nostri redire infra terminum supradictum.

Insuper, promittimus quod, si per nos, nostramve potestatem, subditos, coadjutores, confœderatores, aut alios, amicos seu adhærentes nostros, cujuscumque conditionis & statûs existant, ipsum, quod absit, contingeret, dicto durante termino, capi, arestari, aut aliàs quomodolibet impediri, pro quacumque causâ, juris vel facti, quin possit redire pacificè, liberè & quietè, ad prisonam prædictam, omne impedimentum hujusmodi amovebimus, & faciemus totaliter amoveri, & dari sibi facultatem & liberationem plenariam redeundi cum effectu ad prisonam prædictam:

Et, nichilominus, quoscumque, obligatos pro securitate reditûs dicti Johannis ad prisonam dicti adversarii nostri, compellemus & faciemus compelli, prout ipsos inveniemus obligatos, ad observandum & ad implendum contenta in obligatione prædictâ, & de contentis in obligatione prædictâ executionem celerem, omni morosâ dilatione postpositâ, fieri faciemus, si & cum super hoc fuerimus debitè requisiti;

Vobis, & cuilibet vestrûm, inhibendo, mandantes, sub pœnâ amissionis corporum & bonorum, & sub omni aliâ graviori pœnâ, quam erga nos poteritis incurrere, ne dictum Johannem, dicto durante termino, capiatis, arestetis, perturbetis, aut aliàs quomodolibet impediatis, capi, vel arestari, seu impediri permittatis, publicè vel occultè, quin possit ad dictam prisonam redire, pacificè & libere, ut est dictum;

Et, si forsan, quod absit, contrarium fieri contingeret, statim, visis præsentibus, impedimentum, arestum, seu turbationem hujusmodi faciatis amoveri, sub pœnis prædictis, necnon & dictas obligationes, si fueritis requisiti de earum tenore, executioni debitæ demandetis, seu faciatis demandari;

Scituri quod, si vos, aut aliquis vestrûm, aut alius quicumque subditus, seu alius adhærens nobis, hæc facere recusaverit, aut contrarium feceritis, seu fecerit, contrafacientes, seu contrafacientem, gravissimè puniemus, & aliàs contra ipsos, seu ipsum, tanquam contra proditores & inimicos nostros, procedemus, ad observationem nostræ præsentis promissionis, sine fraude & malo ingenio, taliter, ut aliis mandatorum nostrorum contemptoribus transeat in exemplum;

Vos autem, & quemlibet vestrûm in solidum, ad amovendum dictum impedimentum, si forsan fieri contingeret, commissarios speciales, tenore præsentium, deputamus & damus plenariam potestatem, mandantes omnibus justiciariis & subditis nostris, aliosque requirentes, ut vobis, & vestrûm cuilibet, in hiis, & ea tangentibus, pareant efficaciter & intendant, præstentque consilium, auxilium, & juvamen.

Dat' in palatio nostro Westm', iv. die Decembris.

Super discordiis, inter Imperatricem & ducem Bavariæ, Regis arbitrationi submissis.

A. D. 1351. An. 25 Edw. III. Rot. Franc. 25 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cum nuper, serenissima Margareta, Romanorum Imperatrix, sororia nostra carissima, & prædilectus noster Guillielmus dux Bavarriæ, filius ejus illustris, super dissensionibus & debatis, inter eos, in partibus Holandiæ & Selandiæ, & alibi, suscitatis, nostris ordinationi, dicto, & arbitrio, sub certâ formâ, se submiserint, rogantes instanter ut onus submissionis hujusmodi vellemus admittere, & inter eos super reformatione pacis & concordiæ, prout expedire videremus, salubriter ordinare, nosque, ad obviandum dampnis & periculis, quæ ex dissensionibus & debatis hujusmodi, inter ipsos subortis, verisimiliter poterunt provenire, ac pro honore & commodo utriusque partis, submissionem hujusmodi acceptantes, sub spe felicioris & celerioris expeditionis concordiæ prælibatæ, ordinaverimus quod obsidiones, factæ circa castra & fortalitia in dictis partibus Holandiæ & Selandiæ, leventur & amoveantur, quodque eadem castra tenentes, exindè cum bonis suis, liberè recedant & securè;

Ac quod dicta castra, dilectis & fidelibus nostris, Willielmo Stury & Willielmo de Burton, militibus, liberentur, recipienda & custodienda per eos, nomine nostro, quousque super eisdem aliud duxerimus ordinandum, prout in aliis literis nostris, indè confectis, plenius poterit apparere;

Vobis, tenore præsentium, intimamus quod non est intentionis seu voluntatis nostræ, quod, illustres viri, duces Brabantiæ & Gelriæ, ac comes Flandriæ, aut gentes vel subditi alicujus eorumdem, seu aliqui alii, dictis partibus Holandiæ & Selandiæ vicini, per dictos, Willielmum & Willielmum, vel alium ipsorum, aut alicujus eorumdem nomine, nisi pro ipsorum defensione, molestentur, turbentur aliqualiter seu graventur;

Et promittimus, bonâ fide, quantum in nobis est, quod per ipsos, Willielmum & Willielmum, seu per aliquem, in dictis castris ipsorum nomine commorantem, dictis nobilibus viris, ducibus & comiti prædictis, aut gentibus, vel subditis alicujus eorumdem, seu vicinis aliquibus dictarum partium Holandiæ & Selandiæ, dampnum, molestia, seu gravamen, durante dictâ custodiâ, nisi ad eorum defensionem, aliqualiter inferetur.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', x. die Decembris.

Nè quis se divertat extra ducatum Aquitaniæ.

A. D. 1352. An. 25 Edw. III. Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, vel ejus locum tenenti, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod quamplures barones, & alii homines ad arma, ducatûs nostri Aquitaniæ, extra eundem ducatum sunt egressi, & indies egrediuntur; per quod idem ducatus noster de hominibus ad arma jam est plurimum destitutus, undè nobis & fidelibus nostris ibidem, periculum & dampnum irreparabile, saltem hiis guerrarum temporibus, poterit verisimiliter evenire.

Nos, de salvatione & defensione dicti ducatûs summè soliciti, volentes hujusmodi dampnis & periculis, prout convenit, obviare, vobis injungimus & mandamus quod in ducatu prædicto, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, nè quivis baro, aut alius homo ad arma, dicti ducatûs, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, extra fines ejusdem ducatûs, dum hujusmodi guerræ duraverint, se divertat.

Proclamari etiam faciatis quod quilibet hujusmodi baro, aut alii homines ad arma ejusdem ducatûs, extra ipsum ducatum hactenus egressi, citra certum diem per vos statuendum, ad eundem ducatum redeant, inibi moraturi pro defensione ejusdem, sub pœnâ forisfacturæ supradictæ.

Et hoc nullatenus omittatis.

Data apud Westm', vi. die Januarii.

De navibus arestandis, pro passagio Bernardi de Lebreto.

A. D. 1352. An. 25 Edw. III. Rot. Vascon. 25 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, magistris ac marinariis navium & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus Thomam Dautry servientem nostrum ad arma, ad duas naves de Baiona, in portu de Sandewico jam existentes, arestandum, & usque Plimmuth, pro passagio dilecti & fidelis nostri Bernardi domini de la Breto versus partes Vasconiæ, ducendum:

Necnon ad omnes naves, quæ in dicto portu de Sandewico, & singulis aliis portubus maris abindè usque Weymuth, ad proficiscendum versus dictas partes Vasconiæ paratæ existunt, usque dictum portum de Plimmuth' venire faciendum:

Ita quod sint ibidem in octabis Purificationis beatæ Mariæ proximò futuris ad ultimum, ad proficiscendum in flotâ nostrâ, in comitivâ præfati Bernardi versus partes prædictas, prout eis ex parte nostrâ injungetur tunc ibidem.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quociens & prout idem Thomas vobis scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Robertum de Baildon servientem nostrum ad arma, ad arestandum quinque naves de melioribus & fortioribus navibus, quas in portu de Weymuth, & in singulis aliis portubus maris abindè usque Plummuth & ibidem inveniri poterunt, & naves illas usque dictum portum de Plummuth, pro passagio dilecti & fidelis nostri Bernardi domini de le Breto versus partes Vasconiæ, ducendum.

Ita quod sint ibidem in octabis Purificationis, &c. *ut supra, mutatis mutandis.*

In cujus, &c.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Quod quidam Scoti legibus & consuetudinibus, quæ tempore Alexandri III. viguerunt, secundum conditiones deditionis suæ, fruantur.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy & Radulpho de Nevill, salutem.

Supplicârunt nobis quidam homines de Scotiâ, ad pacem & obedientiam nostras existentes, ut cum, inter cætera, eisdem hominibus, tempore quo ad dictas pacem & obedientiam nostras venerunt, promissa, concordatum fuisset, & bonâ fide promissum, quod ipsi legibus, libertatibus, & liberis consuetudinibus, quibus ipsi & eorum antecessores, tempore celebris memoriæ Alexandri, quondam Regis Scotiæ, rationabiliter uti & gaudere consueverant, extunc uti & gaudere deberent, prout in quibusdam indenturis, inter vos & dilectum & fidelem nostrum, Gilbertum de Umframvill, comitem de Anegos, pro nobis & nostro nomine, ex parte unâ, & quosdam hominum prædictorum, pro se, & sibi adhærentibus, ex alterâ, indè confectis, & sacramento, ut asserunt, firmatis, pleniùs dicitur contineri, velimus conventiones & conditiones, in eisdem indenturis contentas, jubere integrè conservari;

Nos, volentes indenturas prædictas, & contenta in eisdem, illæsas, prout convenit, observari, volumus, & vobis, ac alteri vestrûm, tenore præsentium, committimus, & mandamus, quatinùs, visis indenturis prædictis, seu alterâ parte earumdem, penes prædictos homines, ut dicitur, remanente, præfatos homines ad pacem & obedientiam nostras sic existentes, in legibus, libertatibus, & consuetudinibus, quibus ipsi & antecessores sui, tempore prædicti Regis Alexandri, rationabiliter uti & gaudere consueverunt, manuteneri & nostro nomine, prout justum fuerit, conservari faciatis.

Damus autem universis & singulis ministris nostris partium illarum, tenore præsentium in mandatis, quod ipsi prædictos homines in legibus, libertatibus, & consuetudinibus suis prædictis manuteneant, protegant, & conservent, juxta formam indenturarum prædictarum;

Et quod vobis, vel alteri vestrûm, super conservatione conventionum & conditionum prædictarum, pareant & intendant, & sacramentum præstent corporale, prout vos, vel alter vestrûm, eis ex parte nostrâ scire facietis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Januarii.

Per petitionem de parliamento.

Cancellario & camerario Berewici mandatur, quod dictos Scotos suis privilegiis, condictis frui permittant.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, cancellario suo Berewici super Twedam, & camerario suo ibidem, salutem.

Supplicârunt nobis quidam homines de Scotiâ, &c. *ut supra usque ibi*, observare;

Vobis, & alteri vestrûm, injungimus & mandamus quatinùs ipsos homines, ad pacem & obedientiam nostras sic existentes, eisdem legibus, libertatibus, & liberis consuetudinibus, quibus ipsi, & eorum antecessores, tempore prædicti Regis, rationabiliter uti & gaudere consueverunt, uti & gaudere permittatis, juxta formam indenturarum prædictarum, & prout dilecti & fideles nostri, Henricus de Percy & Radulphus de Nevill, vel eorum alter;

Quibus, per alias literas nostras, mandavimus quod ipsi, vel eorum alter, dictos homines in legibus, libertatibus, & consuetudinibus suis prædictis nostro nomine manuteneri faciant, vel faciat, &, prout decet, conservari juxta formam indenturarum earumdem;

Et quod, ad id faciendum, à vobis, ac altero vestrûm, ac aliis ministris partium illarum, sacramentum capiant corporale, vobis, vel alteri vestrûm, scire facient, vel faciet, ex parte nostrâ;

Et eisdem Henrico & Radulpho, & eorum alteri in præmissis, pareatis & intendatis, quotiens & prout per ipsos, vel eorum alterum, super hoc, ex parte nostrâ, fueritis præmuniti.

Et vos, præfate cancellarie, vicecomitibus, & aliis ministris nostris partium illarum, per literas sub sigillo nostro, quo utimur in dictâ terrâ Scotiæ, detis in mandatis, quod ipsi homines prædictos in legibus, libertatibus, & consuetudinibus suis prædictis, manuteneant & conservent, prout ad ipsos, & eorum quemlibet, noverint pertinere.

Teste ut supra.

Per petitionem de parliamento.

De potestate tractandi super deliberatione David de Brus, ac finali pace.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate circumspectione & dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilis patris, Thomæ episcopi Dunolm',
Henrici de Percy, &
Radulphi de Nevill, baronum,

pleniùs confidentes;

Ad tractandum, concordandum, & conveniendum cum prælatis, comitibus, & aliis hominibus de Scotiâ, super deliberatione David de Bruys, ac finali pace inter regna Angliæ & Scotiæ, super ligis & amicitiis perpetuis, inter nos & subditos nostros & homines de Scotiâ ineundis, & ad treugas, inter nos & ipsos homines de Scotiâ ultimò initas, prorogandum;

Ac etiam ad salvum & securum conductum prædictis prælatis, comitibus, & aliis hominibus de Scotiâ, qui in Angliam ex hac causâ sunt venturi, prout pro majori commodo & securitate eorumdem expedire viderint, nomine nostro concedendum, & ad ea, quæ sic tractata, concordata, conventa, & inita fuerint, quacumque securitate, nomine nostro, vallandum, & ad securitatem hujusmodi à parte adversâ stipulandum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, & quæ nos ipsi faceremus si præsentes essemus, faciendum, eisdem episcopo, Henrico, & Radulpho, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos episcopum, Henricum, & Radulphum, & duos eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Februarii.

Salvus conductus pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ, de Scotia in Angliam venturo.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum magnificus princeps, Edwardus Rex Scotiæ, consanguineus noster carissimus, ad nos, ubicumque fuerimus in Angliam, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius Regis in hâc parte providere, suscepimus ipsum Regem, homines, familiares, equos, hernesia, & res sua quæcumque, veniendo ad nos, ubicumque in Angliâ fuerimus, ibidem morando, & exindè liberè pro voluntate suâ redeundo, ac per regnum & potestatem nostram transeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Nolentes quod idem Rex occasione recessûs sui à partibus Angliæ, vel moræ suæ in partibus Scotiæ, aut aliâ quacumque de causâ, per nos, vel ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Regi, &c. *prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Februarii.

Per ipsum Regem.

Pro nunciis villæ de Pyse, in Angliam, ad tractandum super ligis, jam venturis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum quidam, nuncii & procuratores ex parte communitatis villæ de Pyse, ad nos in Angliam, ad tractandum de ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & homines communitatis prædictæ ineundis, de licentiâ nostrâ sint venturi;

Suscepimus ipsos nuncios & procuratores, ac omnes & singulos mercatores villæ prædictæ, & eorum bona & mercimonia quæcumque, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad voluntatem suam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod, &c. *prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod cives Wyntoniæ, qui de civitate illâ recesserunt, redeant ad eandem.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Pat. 26 Edw. III. p. 1. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Willielmo de Fifhide, Johanni de Ingepenne, & Waltero Chamberleyn, majori civitatis Wynton', salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod nonnulli cives & alii homines, qui in civitate nostrâ Wynton' per tempora non modica sunt morati, & prætextu taxationis & aliorum onerum dictæ civitati in præsenti incumbentium, cum bonis suis, quæ in dictâ civitate sunt lucrati, ab eâdem, nè dictis oneribus contribuant, recedunt, & ad alia loca in comitatu se trahunt, moraturi; dictam civitatem hominibus desolatam relinquendo, in nostri grave dampnum, & dictæ civitatis, præsertim hiis guerrarum temporibus, periculum manifestum:

Nos, volentes hujusmodi dampnis & periculis præcavere, & salvationi dictæ civitatis, prout convenit, providere, assignavimus vos & duos vestrûm, ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de civitate prædictâ, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, de nominibus civium & aliorum hominum, qui in eâdem civitate sic morabantur, & ab eadem ex causâ prædictâ recesserunt, & ad injungendum eis ex parte nostrâ, quod ad dictam civitatem cum bonis suis, pro salvatione ejusdem civitatis, sub gravi forisfacturâ nostrâ, redeant, moraturi;

Et ad omnes illos, quos sic recessos inveneritis, qui juxta injunctionem hujusmodi hoc facere recusaverint, ad contribuendum taxationibus, tallagiis, & omnibus aliis oneribus civitati illæ incumbentibus, eodem modo sicut fecissent, si in dictâ civitate morati fuissent, per bona & catalla sua, ubicumque inventa fuerint, sive infra libertates sive extra, distringendum & compellendum, & ad certificandum nos de toto facto vestro in hâc parte.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod in præmissis faciendis & exequendis, vobis & duobus vestrûm pareat & intendat, ac consulens sit & auxilians, quotiens & prout ei scire feceritis, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Febr'.

De navibus & marinariis capiendis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Thomam Dautre, servientem nostrum ad arma, ad omnes naves portagii quadraginta doliorum & ultra, in singulis portubus & locis infra libertatem Quinque Portuum nostrorum, & exindè per costeram maris usque Suthampton', ac marinarios pro gubernatione navium earumdem in locis prædictis, tam infra libertates quam extra, arestandum & capiendum; & ad easdem naves, unà cum marinariis prædictis, usque portum Suthampton' ducendum;

Ita quod sint ibidem citra diem Dominicam in medio Quadragesimæ proximò futuræ, ad proficiscendum in obsequium nostrum, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ;

Et ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerint, seu rebelles, arestandum & capiendum & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque aliud de eis duxerimus demandandum;

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo, mandamus, quod eidem Thomæ in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout idem Thomas vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ;

Et vos, præfati vicecomites, majores & ballivi, omnes illos, quos propter contrarietatem seu rebellionem suam in hac parte arestari contigerit, à præfato Thoma recipiatis, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignatur Walterus de Harewell, serviens Regis ad arma, ad omnes naves, &c. ut supra, à portu Suthampton' versus partes occidentales, tam infra libertates quam extra, capiendum, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

Pro abbate Gloucestriæ, de non veniendo ad parliamentum.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Pat. 26 Edw. III. p. 1. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Volentes, ob specialem affectionem quam ad ecclesiam abbatiæ Sancti Petri Gloucestriæ, in quâ corpus celebris memoriæ domini E. nuper Regis Angliæ, patris nostri, jacet humatum, gerimus & habemus, dilecto nobis in Christo, Thomæ nunc abbati loci illius, gratiam facere specialem, concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem abbati, quod ipse toto tempore vitæ suæ in singulis parliamentis, congregationibus & conciliis, per nos vel hæredes nostros faciendis, per sufficientem procuratorem, seu attornatum plenam potestatem ab ipso abbate, ad consentiendum hiis quæ in eisdem parliamentis, congregationibus & conciliis, de communi consilio regni nostri fieri contigerit, habentem, possit comparere:

Et quod ipse ad comparendum personaliter in parliamentis, congregationibus & conciliis illis, nullatenus compellatur;

Nec, eâ occasione, per nos vel hæredes nostros, seu ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur, nisi ejus præsentia ob aliam causam specialiter exigatur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De proclamando, nè quis ducat victualia extra Insulam Vectam.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 E. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in Christo, abbati de Quarrera, custodi Insulæ Vectæ, salutem.

Quia adversarii nostri de Franciâ insulam nostram prædictam hostiliter invadere, & eam pro viribus occupare moliuntur; per quod certum numerum hominum ad arma & aliorum in dictâ insulâ, pro salvatione & defensione ejusdem, contra hostiles dictorum adversariorum invasiones, ordinavimus commorari;

Et jam intelleximus quod quamplures homines insulæ illius blada & alia victualia sua à dictâ insulâ educere intendunt, quod, si toleraretur, maximum periculum insulæ prædictæ de facili, quod absit, poterit evenire:

Vobis mandamus firmiter injungentes, quod in insulâ prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ faciatis firmiter inhiberi, nè qui bladâ, aut aliqua alia victualia, sub forisfacturâ eorumdem, ab eadem insulâ educant, aut extrahant, clam vel palam.

Et si quos, post hujusmodi proclamationem & inhibitionem per vos factas, blada aut alia victualia, ab eâdem insulâ, imminentibus hujusmodi periculis, taliter inveneritis educentes, tunc eadem victualia, tanquam nobis forisfacta, in manum nostram capi, & ea ad opus nostrum salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum:

Intentionis tamen nostræ existit, quod illi, qui victualia aliqua in insulâ prædictâ vendere voluerint, ea ibidem vendant, prout pro majori commodo suo viderint faciendum.

T. R. apud Westm', vi. die Marcii.

Per ipsum Regem & cons'.

De hominibus in Insulâ prædictâ arraiandis; necnon de signis per ignem super montes, faciendis.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 Ed. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Quia, ut accepimus, adversarii nostri de Francia, congregatâ eis magnâ armatorum potentiâ se parant, in quantum poterunt, cum navibus & galeis ad invadendum regnum nostrum Angliæ, præsertim dictam insulam, & nos & nostros, tam per terram quam per mare, destruendum;

Nos, volentes ipsorum malitiæ obviare, & salvationi & defensioni regni nostri circumquaque providere, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes homines defensabiles in eâdem insulâ, si nondum arraiati fuerint, sine dilatione arraiari & armis competentibus muniri, & in arraiatione hujusmodi teneri;

Et aliquod signum commune, per ignem super montes, vel alio modo in insulâ prædictâ, ubi & quociens, & prout opus fuerit, & melius expedire videritis, & aliàs in casu consimili fieri consuevit, fieri faciatis, per quod homines insulæ prædictæ, si periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus imineat, poterunt congruo termino præmuniri, & dictorum hostium malitia, si ad partes illas declinaverint, per hujusmodi ignis illuminationem & præmunitionem, per homines partium prædictarum, coadunatis viribus refrænari.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Marcii.

De præmuniendo quod homines terras in Insula Vecta habentes, morentur in eâdem Insulâ.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 E. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Willielmo de Dale, constabulario castri nostri de Caresbrok in Insulâ Vectâ, salutem.

Quia, ut accepimus, adversarii nostri de Franciâ insulam nostram prædictam hostiliter invadere, & eam occupare, ac destructiones & mala quæ poterunt, ibidem perpetrare, intendunt, nisi eorum nequitiæ celerius obvietur;

Nos, volentes salvationi & defensioni insulæ prædictæ contra hujusmodi hostiles aggressus, prout convenit, providere;

Vobis mandamus firmiter injungentes quod omnes & singulos homines de insulâ prædictâ, terras & tenementa, possessiones & bona in prædictâ insulâ habentes, præmuniri faciatis, quod, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, sint in eâdem insulâ cum familiâ in festo Annuntiationis Beatæ Mariæ Virginis, proximò futuro ad ultimum, armis competentibus, juxta statûs sui exigentiam, benè & sufficienter muniti, ad morandum in eâdem insulâ, ad resistendum hostibus nostris, si insulam prædictam invadere præsumpserunt, ut est dictum.

T. R. apud Westm', vi. die Marcii.

R. comes de Stafford locum tenens in ducatu Aquitaniæ constituitur.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Vascon. 26 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod de fidelitate, probitate, & industriâ, dilecti & fidelis nostri, Radulphi comitis Stafford, pleniùs confidentes, ipsum comitem in ducatu Aquitaniæ & partibus adjacentibus, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes.

Dantes & concedentes ei plenam potestatem excercendi & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere dinoscuntur.

Damus autem archiepiscopis, episcopis, comitibus, baronibus, vicecomitibus, castellanis, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem comiti, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti ibidem, in præmissis pareant humiliter & intendant.

In cujus, &c.

Data apud palatium nostrum Westm', vi. die Marcii.

De potestate locum tenentis ducatûs Aquitaniæ.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Vascon. 26 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Radulpho comiti Stafford, salutem.

Sciatis nos, pro reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum vicinorum, ac recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, solliciti, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, vos locum nostrum tenentem in dictis ducatu & partibus, constituimus per præsentes:

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, merum & mixtum imperium, altam & bassam justitiam, ac jurisdictionem quamcumque ibidem, nostro nomine, excercendi, dictos ducatum, terras & loca nostra defendendi, regendi, & dirigendi, & plenam justitiam singulis, secundum foros & consuetudines partium earundem, fieri faciendi, ac possessionem castrorum, locorum, jurium, & aliorum deveriorum, quorumcumque, quæ à nobis injustè detinentur, petendi & recipiendi etiam cum manu forti, prout opus fuerit, recuperandi, nanciscendi & retinendi, & propter hoc calvacatam & excercitum convocandi, congregandi, & ducendi;

Contrarios & rebelles insequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi, & cohercendi;

Fines & redemptiones capiendi, & illos, qui ad gratiam & obedientiam nostram venire vel redire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendi, & eis remissionem & pardonationem, quatenùs ad nos attinet, tam pœnarum corporalium quam forisfacturæ bonorum suorum, concedendi, & securitatem plenam eis indè faciendi;

Ac terras & loca rebellium quæcumque nobis confiscata, commissa vel forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendi, & terras per vos, nomine nostro, sic adquisitas, personis aliis, qui nobis fideliter servierunt, vel qui in obedientiam & obsequium nostrum venire voluerint, juxta meritorum suorum exigentiam, imperpetuum, vel ad tempus, dandi, concedendi, & etiam dimittendi, tenendas de nobis & hæredibus nostris, ut de Regibus Angliæ, per servitia indè debita & consueta:

Et ipsos donatarios, de sic datis investiendi & seisiendi, & sic seisitos, in possessione suâ defendendi & tuendi, prout pro commodo nostro videritis faciendum:

Treugas etiam & pacis sufferentias ineundi & concedendi, & gestum ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendi;

Et eos, quos nobis inutiles inveneritis, ab officiis suis amovendi; amotione senescalli Vasconiæ, & constabularii nostrorum Burdegaliæ, dumtaxat exceptâ;

Et in locis sic amotorum utiles ordinandi & ponendi, & omnia alia & singula faciendi, quæ pro defensione & recuperatione ac bono regimine jurium & terrarum nostrorum, ac subditorum nostrorum ducatûs & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituri quicquid per vos datum & concessum, ac ritè actum & gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum, omnem potestatem quibuscumque aliis personis in hâc parte prius per nos datam vel concessam, exceptis senescallo & constabulario nostris prædictis, quos nichilominus ea, quæ ad officia sua pertinent, excercere volumus, tenore præsentium, revocantes.

In cujus, &c.

Data in palatio nostro Westm', viii. die Marcii.

De potestate tractandi & concordandi in Vasconiâ.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Vascon. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Radulphi comitis Stafford, confidentes, ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis, nobilibus & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs, vel dignitatis existant, ac communitatibus & universitatibus quibuscumque, de amicitiis & alligantiis solidis inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis, & ad ipsos nobiscum contra omnes homines retinendum, & de feodis, vadiis & remunerationibus, hominibus sic retentis, faciendis, conveniendum, & securitatem ab ipsis congruam in hâc parte stipulandam & recipiendam, & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmanda & roboranda, dicto comiti plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem ;

Ratum habituri & gratum quicquid per ipsum comitem tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis, ad quæ firmiter observanda, nos & hæredes nostros specialiter obligamus:

Et hoc vobis & omnibus aliis quorum interest, vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Data apud Westm', viii. die Marcii.

De eodem negotio.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Radulphi comitis Stafford locum nostrum tenentis in ducatu nostro Aquitaniæ, confidentes, ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis, nobilibus & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs, vel dignitatis existant, *&c. ut supra usque ibi,* præstandis, *& tunc sic,* & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmanda, & roboranda, dicto comiti plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem, ratum & gratum habituri quicquid per ipsum comitem tractatum, concordatum, firmatum, & actum fuerit in præmissis, ad quæ, *&c. ut supra.*

Data ut supra.

Littera missa Regi Portugaliæ, de inquisitione faciendâ.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Claus. 26 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

MAGNIFICO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Regi Portugaliæ illustri, consanguineo suo carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & fœlices ad vota successus.

Cum Willielmus filius Willielmi le Palmere, mercator de civitate Rotomag' in Normannia, ut dicitur, oriundus, qui, ad sectam quorumdam mercatorum nostrorum de regno nostro Angliæ, prætendentium ipsum Willielmum & quosdam alios piratos, dictos mercatores nostros de bonis & mercimoniis suis, ad non modicum valorem, suprà mare in costerâ Angliæ, in die Sancti Bartholomæi proximò præterito, vi armatâ deprædasse, est in civitate nostrâ London' arestatus, & coram concilio nostro ductus, super præmissis responsurus, asserat, se mercatorem Ispanniæ, & socium Sanxii Martini le Canderer burgensis de Lucebon', in dicto regno Portugaliæ, & de dictâ transgressione omninò imunem existere;

Ipsumque quartodecimo die Augusti ante dictum festum Sancti Bartolomei, in dictâ villâ de Lucebon' fuisse, & extunc ibidem usque ad festum Omnium Sanctorum proximò sequens, moram traxisse continuam; & hoc optulit se, viis & modis quibus convenit, probaturum.

Nos, ut partibus super præmissis justitiam fieri faciamus, volentes super veritate facti prædicti pleniùs informari, serenitatem vestram attentè rogamus, quatinùs per fideles vestros de conversatione & gestu prædicti Willielmi, si legalis mercator de dictâ villâ de Lucebon' vel alibi de regno vestro prædicto, aut aliundè de Ispannia fuerit, & à quo tempore;

Et si in dictâ villâ de Lucebon' dicto quartodecimo die Augusti, & extunc usque ad dictum festum Omnium Sanctorum proximò sequens, moram traxerit continuam, necne, diligentem informationem, si placeat, fieri facere, & eam nobis sub sigillo vestro jubere transmitti velit vestra regia celsitudo, ut nos indè informati, ulterius super discussione præmissorum facere valeamus quod juris fuerit & rationis consonum.

In prosperitate votivâ Altissimus vos conservet.

Dat' in palatio nostro Westm', ix. die Marcii, anno Domini secundum computationem ecclesiæ Anglicanæ, millesimo trescentesimo quinquagesimo primo.

Pro domino de Lebreto, de indempnitate.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Vascon. 26 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Radulpho comiti de Stafford, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Aquitaniæ, vel ejus locum ibidem tenenti, salutem.

Cum nuper, ad prosecutionem nobilis viri & fidelis nostri, Bernardi Ezii, domini de Lebreto, nobis supplicantis quod, cum in quadam indenturâ, inter nos & præfatum Bernardum confectâ, contineatur quod nos ipsum Bernardum, & suos qui ad obedientiam & fidelitatem nostram secum venerunt, indempnes teneremur conservare ;

Et ipse, ratione adhæsionis suæ parti nostræ, in præsenti guerrâ nostrâ Vasconiæ, locum de Gensaco, quem idem dominus de Lebreto domino de Mochidano, in recompensationem eorum quæ dictus dominus de Mochidano, occasione guerræ prædictæ, amisit, nostris obsequiis adhærendo, tradidit & liberavit, ad valorem octingentorum regalium auri annui & perpetui redditûs, quolibet regali pro quatuor solidis sterlingorum computato ;

Ac redditus suos, quos habebat in terrâ Vasatensi, & quos, annis singulis, ibidem percipiebat, à diversis personis, ad valorem centum viginti & quinque regalium & dimidii, quolibet regali ut supra computato ;

Necnon de redditibus annuis, quos habebat & percipiebat in locis de Sora & de Lebreto, ad valorem nongentorum & quinquaginta regalium auri, quolibet regali ut supra computato, insuper de redditibus annuis, quos habebat & percipiebat in & super terris de Mixa & de Hosca Barisio, cum pertinentiis suis, in regno Navarræ, ad valorem quingentorum regalium auri, quolibet regali ut supra computato ;

Ac de redditu annuo, quem percipiebat in terrâ de Ruchenâ, ratione dotis uxoris suæ, ad valorem octingentorum, quinquaginta & unius regalium auri, & quinque solidorum Burdegaliæ, quolibet regali ut supra computato ;

Quæ quidem regalia, juxta computationem prædictam, ad sexcentas quadraginta & quinque libras, & sex solidos, sterlingorum se extendunt, prout per quandam informationem, per nuper senescallum nostrum Vasconiæ de mandato nostro factam, & in cancellariâ nostrâ retornatam, pleniùs apparet, vellemus ei, pro terris, redditibus & locis, sic amissis, recompensationem fieri jubere competentem ;

Mandaverimus senescallo nostro Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegaliæ, qui tunc fuerint, vel qui pro tempore essent, seu eorum loca tenentibus, quod eidem Bernardo, vel ejus procuratori, seu attornato in hâc parte, dictas sexcentas quadraginta & quinque libras, & sex solidos, sterlingorum, vel valorem eorumdem in aliâ monetâ, necnon dictos quinque solidos Burdegaliæ, super terris, redditibus, seu bonis, aut exitibus, ad nos in ducatu prædicto spectantibus, etiam habentibus merum & mixtum imperium, & jurisdictionem altam & bassam, ubi ad placitum ipsius Bernardi commodiùs & utiliùs fieri posset, assignari & haberi facerent, percipiendas, singulis annis, quousque terras, redditus, & loca sua, sic deperdita, recuperaverit, vel recompensationem indè alibi per nos habuerit competentem, aliquibus literis, in contrarium extunc ordinandis, non obstantibus, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur ;

Ac jam, ex parte ipsius domini de Lebreto, acceperimus quod, licet ipse penes senescallos nostros Vasconiæ, & constabularios nostros Burdegaliæ, qui successivè pro tempore fuerunt, pro assignatione dictorum reddituum annuorum habendâ, cum omni diligentiâ prosecutus fuisset, quicquam tamen hinc indè hactenus habere non potuit ;

Per quod nobis supplicavit ut sibi, de dictis sexcentis quadraginta & quinque libris, & sex solidis, sterlingorum, ac de dictis quinque solidis Burdegaliæ annuis, assignationem debitam fieri faciamus ;

Nos, ejus supplicationi in hâc parte annuentes, vobis mandamus quod, habitâ, super præmissis, cum senescallo nostro Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, informatione diligenti, si vobis legitimè, per informationem hujusmodi, constare poterit eidem domino de Lebreto, de dictis sexcentis quadraginta & quinque libris, & sex solidis, sterlingorum, ac dictis quinque solidis Burdegaliæ, adhuc assignationem aliquam in terris vel redditibus, annuatim percipiendis, factam non fuisse, tunc prædictos, sexcentas quadraginta & quinque libras, & sex solidos, sterlingorum, ac dictos quinque solidos Burdegaliæ, eidem domino de Lebreto super terris & redditibus, in ducatu nostro prædicto per guerram adquisitis, & adquirendis, etiam habentibus merum & mixtum imperium, & jurisdictionem altam & bassam, ubi ad placitum ipsius Bernardi commodiùs & utiliùs fieri poterit, assignari & liberari, percipienda & habenda quousque terras, redditus, & loca sua, sic deperdita, recuperaverit, vel recompensationem indè alibi per nos habuerit competentem, sicut prædictum est ;

Recipientes ab eodem Bernardo, aut procuratore, aut attornato suo prædicto, literas suas acquietantiæ, receptionem illarum pecuniæ summarum, quas ei sic assignari & habere feceritis, testificantes ;

Aliquibus mandatis nostris, in contrarium directis, non obstantibus.

Dat' apud Westm', x. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro Romanorum Imperatrice, in Anglia nunc agente, ad proprias partes rediturâ.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Cum, serenissima domina, Romanorum Imperatrix, soror nostra carissima, quæ nuper, pro quibusdam negotiis suis, in Angliam venit, jam sit ad partes suas proprias reditura, suscepimus ipsam Imperatricem, homines, equos, hernesia & alia bona sua, eundo de dicto regno nostro Angliæ ad partes suas prædictas, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro nunciis de Scotia, usque villam Berewici, ad tractandum super deliberatione David de Bruys, venientibus.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum, venerabilis pater,

Willielmus episcopus Sancti Andreæ,
Patricius de Dumbarre, comes Marchiæ,
Willielmus de Lymyngeston, } *milites,*
Robertus de Irskyn,
Magister Walterus de Moffet, & } *de Scotiâ;*
Willielmus de Caldewell,

Ad tractandum super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, & aliis negotiis, usque villam Berewici super Twedam sint venturi;

Suscepimus ipsos, episcopum, comitem, Willielmum, Robertum, Walterum, & Willielmum, veniendo, cum hominibus, garcionibus, equis, & hernesiis suis, ad villam prædictam, ibidem ex causâ prædictâ morando, & exindè ad propria redeundo, in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis districtiùs quo poterimus, injungimus & mandamus, sub pœnâ vitæ & membrorum, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. à die Paschæ, proximò futuro, in tres septimanas, proximò sequentes, duraturas.

Dat' apud Westm', xviii. die Martii.

De tractando, super liberatione Karoli de Bloys.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Magistri Michaelis de Northburgh, archidiaconi Suffolciæ, legum doctoris, & custodis privati sigilli nostri, &
Roberti de Herle, capitanei villæ nostræ Calesii,

pleniùs confidentes;

Ad corpus Karoli de Bloys, prisonarii nostri, qui de licentia nostrâ, sub certâ securitate, de redeundo ad prisonam nostram ad certum diem, ad partes Franciæ, ad tractandum cum amicis suis super redemptione suâ, est profectus, recipiendum, & salvò, quousque aliud mandaverimus, custodiendum;

Et ad tractandum, concordandum, & conveniendum super redemptione suâ, nobiscum faciendâ, & de summis, ea de causâ solvendis, ac de terminis solutionis summarum earumdem, & ad easdem summas, ad terminos constituendos, ab eodem Karolo recipiendum, vel ad sufficientem securitatem de solutione summarum prædictarum, nobis ad terminos prædictos apud London', vel alibi ad mandatum nostrum, faciendâ, recipiendum;

Necnon ad literas acquietantiæ de summis, quas iidem, Michael & Robertus, à præfato Karolo sic recipient, nomine nostro faciendum, eisdem Michaeli & Roberto, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Michaelem & Robertum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxvi. die Martii.

Super obsidibus de Scotia, David de Bruys in prisonam redituro, restituendis.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Cum præceperimus constabulario castri nostri Notyngham', & ejus locum tenenti, quod omnes obsides de Scotiâ, pro David de Bruys, prisonario nostro, jam in partibus Scotiæ de licentiâ nostrâ existente, de redeundo in prisonam nostram, ad certum diem, super hoc concordatum, datos, & dicto constabulario custodiendos, liberatos, sub salvo conductu & securâ custodiâ usque Eborum duci faciant, tibi ibidem, per indenturas, indè modo debito conficiendas, nomine nostro, liberandos;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod obsides prædictos à præfato constabulario, vel ejus in hâc parte attornato, per indenturas hujusmodi recipias, & eos, unà cum aliis obsidibus de Scotiâ, pro dicto David, in custodiâ tuâ existentibus, usque Berewicum super Twedam duci facias;

Ita quod sint apud dictam villam Berewici in quindenâ Paschæ proximò futurâ, ad ultimum, quo die dictus David in prisonam nostram est rediturus, ad eosdem obsides illis, quibus iidem obsides, per magnates & alios de concilio nostro, qui tunc apud dictam villam Berewici ex parte nostrâ venerint, restitui debeant;

Ad mandatum dicti concilii nostri, per indenturas, indè debitè conficiendas, restituendos, volumus enim te erga nos, de eisdem obsidibus, per ostensionem indenturarum prædictarum, exonerari;

Et de custubus, quos circa ductionem obsidum prædictorum, pro salvo conductu eorumdem, rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Wyndesore, xxviii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Super receptione David de Bruys, in prisonam reintrantis.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Johanni de Coupeland, vicecomiti Northumbriæ, salutem.

Cum, per literas nostras patentes, assignaverimus, dilectos & fideles nostros,

Venerabilem patrem, Thomam Dunolm' episcopum,
Gilbertum de Umframvill, comitem de Anegos,
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill, &
Rogerum de Bello Campo,

tres & duos eorum, ad David de Bruys, prisonarium nostrum, jam in partibus Scotiæ, de licentiâ nostrâ, pro negotiis deliberationem suam tangentibus, existentem, ad diem reintrationis corporis sui in prisonam nostram, sub formis & conditionibus, indè initis, nomine nostro recipiendum, & tibi liberandum, salvò & securè, quousque aliud indè præceperimus, custodiendum;

Tibi, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus, firmiter injungentes, quod corpus prædicti David ab eisdem, episcopo, comite, Henrico, Radulpho, & Rogero, tribus & duobus eorum, recipias, & eum salvò & securè, juxta ordinationem & avisamentum prædictorum, episcopi, comitis, Henrici, Radulphi, & Rogeri, trium vel duorum eorum, custodiri, & ad locum, tibi per ipsos designandum, sub salvo conductu, sumptibus nostris, duci facias, & nos tibi indè, in compoto tuo, debitam allocationem habere faciemus;

Et omnes obsides, pro dicto David datos, in custodiâ tuâ existentes, tunc apud villam Berewici super Twedam habeas, illis, quibus juxta mandatum dictorum, episcopi, comitis, Henrici, Radulphi, & Rogeri, trium vel duorum eorum, restitui debeant, restituendos;

Volumus enim te de eisdem obsidibus, qui sic restitui fuerint, erga nos exonerari.

Teste Rege, apud Wyndesore, xxviii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Secretæ instructiones super negotio præfato.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

FAIT a remember qe, outre la charge, donee par endenture a monsieur Roger de Beauchampe, touchante la busoigne d'Escoce, il est charge, en secre, qe en cas qe le tretee ne se taille a nul effect;

Et homme croese, par examinement de monseur David de Bruys & de monseur William Douglas, que exploit se purra faire par autre voie;

Et q'ils eient taste leur amis de estre leur acord, & les seignurs veient qe le retorner du dit monsieur David vers le Suth serroit empeschement a la dite busoigne, adonqes le Roi voet qe, en tieu cas, le dit monsieur David soit ordene a demorer a Noef Chastel, ou a Berwyk, solonc l'avis de seigneurs, tantqe le Roi ent soit certifie, & eit remande sa volente.

Et, outre ce, en cas qe les seigneurs veiont, q'il soit plus grant profit & exploit de la busoigne, qe le corps le dit monser David soit a large;

Et ils puissent avoir suffisante seurtee de lui, come des hostages, seerments, & obligations de lui, & de ceux qe veullent estre de son accord, ou autre seuretee qe leur semblera suffisante:

En tieu cas il plest au Roi, que les seigneurs puissent esloigner sa entree, & lui granter d'estre a large, tantque a aucun certein jour, entre y & la Penthecost prochein a venir, ou tantque a la Penthecost a plus long, issint qe homme puisse veer, en le meene temps, quel exploit il en purra faire.

Sub rubeo sigillo, pendente à caudâ pergamenæ.

De potestate constituendi senescallum Vasconiæ, comiti Stafford' commissâ.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Vascon. 26 Ed. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Radulpho comiti Stafford, locum nostrum tenenti in ducatu Aquitaniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, ad aliquos, quos pro officiis senescalli Vasconiæ & constabularii Burdegaliæ idoneos noveritis, in eisdem officiis, per litteras vestras, pro nostro beneplacito duraturos, hac vice constituendos, plenam vobis, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quod per vos fieri contigerit in hâc parte.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De inhibitione passagii.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Claus. 26 Edw. III. m. 15. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ suæ Dovorr', salutem.

Cum nuper per totum regnum nostrum Angliæ proclamari fecerimus, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, ne quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, sub gravi forisfacturâ nostrâ, extra dictum regnum nostrum Angliæ ad partes exteras se transferret, clam vel palam, sine licentiâ nostrâ speciali:

Jamque intellexerimus quod quamplures, tam indigenæ quam alienigenæ, exploratis secretis dicti regni nostri, indies in portu prædicto ad dictas partes se divertunt, eadem secreta inimicis nostris ibidem revelando, in succursum & consolationem suam & dicti regni ac coronæ nostræ præjudicium & periculum manifestum, quampluresque à partibus exteris venientes, & in dicto portu applicantes, litteras & alia nobis & populo ejusdem regni dampnosa, & dictæ coronæ nostræ præjudicialia portant, & pro libito prosequuntur;

Unde jura dictæ coronæ nostræ depereunt, populusque ejusdem regni turbatur, & nobis præjudicium gravissimum generatur.

Nos, volentes hujusmodi dampnosis & præjudicialibus, quantum poterimus, præcavere, & quieti populi nostri prospicere in hâc parte, vobis, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, ac omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus, ne aliquem, indigenam vel alienigenam, in dicto portu, nisi licentiam à nobis optinuerit vobis ostendendam, versus partes exteras aliqualiter, in publico vel occulto, transire permittatis;

Et de omnibus & singulis, à partibus exteris in dictum regnum nostrum venturis, & in dicto portu applicaturis, diligens & solicitum scrutinium faciatis, ne quicquam quod in præjudicium sive dampnum ipsius regni, aut coronæ nostræ, cedere possit, aliqualiter secum portent;

Et omnes, quos hujusmodi litteras, aut alia dampnosa & præjudicialia, ut præmittitur, portantes, per scrutinium hujusmodi inveneritis, coram nobis & concilio nostro, unà cum litteris & aliis hujusmodi dampnosis & præjudicialibus, statim cum capti fuerint, ducatis aut duci faciatis, ut de eis fieri faciamus quod, de avisamento ejusdem concilii nostri, viderimus faciendum.

Taliter in hâc parte vos habentes, ne in vestri defectum aut negligentiam, nos, aut dictum regnum nostrum, dampna ampliora exindè incurramus, per quod pœnam forisfacturæ prædictæ in vos ex vestris demeritis prosequamur.

T. R. apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de Sandewico.
Majori & vicecomitibus London'.
Majori & ballivis de Hastyng'.
Ballivis Magnæ Jernemuth.
Majori & ballivis de Lenne.

De supervidendo castra, villas, & fortalitia in ducatu Britanniæ.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis castellanis, constabulariis, & custodibus castrorum, villarum, fortalitiorum, & aliorum locorum in ducatu Britanniæ, in manu nostrâ, nomine nostro, & Johannis filii & hæredis Johannis de Monte Forti, nuper ducis Britanniæ, existentium, ac aliis subditis & fidelibus nostris in eodem ducatu, salutem.

Sciatis quod, cum, ut audivimus, stipendia & incommoda quamplurima pro defectu bonæ custodiæ castrorum, villarum, fortalitiorum & locorum prædictorum, & pro importuno gestu soldariorum, tam Anglicorum quam aliorum, in eisdem castris, villis, fortalitiis, super munitionibus eorumdem commorantium, qui, lucris propriis inhiantes, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto intendere & obedire non curant, tam nobis quam populo nobis ibidem subjecto, ante hæc tempora evenerint, & multò majora imposterum, nisi citius super hoc debitum apponatur remedium, evenire formidentur:

Nos, de bono regimine dicti ducatûs, & populi nobis ibidem subjecti, & de salvâ custodiâ castrorum, villarum, fortalitiorum, & aliorum locorum in manu nostrâ, & dicti hæredis existentium, soliciti, ac de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri Walteri de Bentele, capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu prædicto, confidentes, ad omnia castra, villas, fortalitia, & alia loca, quæ jam in partibus ducatûs prædicti in manu nostrâ, nomine nostro, & prædicti hæredis existunt, & imposterum per conquestum vel alio modo devenire contigerit, & ipsorum munitiones supervidendum, & ad ordinandum de salvâ custodiâ eorundem, prout indigent: & ad omnes illos in hujusmodi munitionibus existentes, qui necessarii non fuerint, amovendum, & alios idoneos, loco ipsorum, substituendum, prout pro majori commodo nostro, & salvatione & defensione partium prædictarum, sibi videbitur expedire; & quod omnes in hujusmodi munitionibus commorantes, tam homines ad arma quam sagittarii, & alii, ad vadia nostra in partibus illis solvi solita morentur;

Ita quod pilagia vel rapinas aliquas, in partibus adjacentibus, ad nostram obedientiam existentibus, ullo modo non faciant; set de vadiis suis, quæ eis promptè solvi volumus, sint contenti;

Et quod per ipsorum moram in obsequio nostro, populus noster ibidem non oneretur, seu gravetur;

Nec quod fideles nostri in partibus illis materiam habeant ab obedientiâ nostrâ recedendi, & ad inhiberi & proclamari faciendum, ex parte nostrâ quod nullus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, castrum, fortalitium, seu aliam domum fortem in partibus illis, nobis subjectis, sine licentiâ nostrâ speciali faciat;

Nec quod aliquis Anglicus, per terram vel per mare, à dictis partibus Britanniæ in Angliam, contra voluntatem & licentiam capitanei & locum nostrum tenentis ibidem, qui pro tempore fuerit, nec per Franciam, sine licentiâ nostrâ speciali, transeat, seu transire præsumat;

Et ad omnes illos, quos in præmissis faciendis & exequendis, contrarios seu rebelles invenire contigerit, capiendum, arestandum, & incarcerandum, & ad justitiam de eis, secundum foros & consuetudines partium illarum faciendam; & ad omnia alia, quæ pro salvâ & securâ custodiâ castrorum, villarum, fortalitiorum & aliorum locorum prædictorum necessaria, vel oportuna fuerint, faciendum, præfato Waltero plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ prædictâ, mandamus, firmiter injungentes, quod prædicto Waltero in præmissis omnibus & singulis, intendentes sitis, respondentes, consulentes & auxiliantes, quotiens, & prout idem Walterus vobis scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturum.

Teste Rege, apud Wyndesore, xx. die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Ad Januenses, de non præstando auxilium adversario Regis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, illustri duci, ac discretis viris, abbati populi, auxianis, & communi civitatis Januensium, amicis nostris carissimis, salutem & sinceræ dilectionis affectum.

Cum inter nos & vos amicitiæ perpetuæ fœdera sint firmata, quæ, quantum ad nos attinet, volumus in omnibus, sicut convenit, pro viribus observare, quod etiam, pensatâ humanitatis vestræ constantiâ, de quâ laudabile semper audivimus testimonium perhiberi, vos velle confidimus vice versa;

Ac jam, sicut audivimus, adversarius noster Franciæ, qui regnum Franciæ, ad nos jure successorio legitimè devolutum, contra Deum & justitiam, detinet per potentiam occupatum, in nostri subversionem machinans totis viribus & innitens, penes vos proponat insistere pro quadam armatâ galearum, à vobis ad expugnandum nos in proximò conducendâ;

Prudentiam vestram & constantiam, de quibus, præsertim optentu ligæ prædictæ, sincerè confidimus, ex corde rogamus, quatenùs servitium galearum hujusmodi, contra nos, eidem adversario, si propter hoc penes vos institerit, si placeat, denegare velitis;

Subditis vestris effectualiter inhibentes, nè sic ad ejus servitium contra nos, immò contra Deum, se transferant, vel sibi præstent auxilium in hâc parte, & juxta vires gratam vobis desideramus propter hoc facere repensivam.

Dat' in palatio nostro Westm', vi. die Maii.

De sagittariis arraiandis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis in comitatu Kantiæ, ad quos, &c. salutem.

Quia, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, contra hostiles inimicorum nostrorum aggressus, magnum numerum sagittariorum necessariò oportet nos habere, assignavimus dilectos & fideles nostros, Arnaldum Sauvage, Walterum Colpepir, Henricum de Apulderfeld, & vicecomitem nostrum comitatûs prædicti, conjunctim & divisim, ad centum & viginti sagittarios, quos in comitatu prædicto ultimò pro obsequio nostro eligi & arraiari mandavimus, supervidendum, & si aliqui de numero prædicto defecerint, vel apti non fuerint, ad alios, loco ipsorum sic deficientium vel minus aptorum, de melioribus & fortioribus sagittariis comitatûs prædicti, pro quibus ipsi coram nobismet ipsis respondere voluerint, tam infra libertates quam extra, eligendum & arraiandum, & arcubus & sagittis, & aliis armis competentibus, muniri faciendum:

Ita quod dicti centum & viginti sagittarii sint electi, triati, arraiati, & muniti, citra quindenam Sanctæ Trinitatis proximò futuræ; & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, cum ipsos super hoc fecerimus præmuniri; & ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerint seu rebelles, capiendum & arestandum & prisonæ nostræ committi faciendum, in eadem per ipsum vicecomitem custodiendum, quousque aliud de eis duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, firmiter injungendo, mandamus, quod eisdem Arnaldo, Waltero, Henrico, & vicecomiti, & eorum cuilibet, in præmissis faciendum & exequendum, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout ipsi, vel eorum aliquis, vobis vel alicui vestrûm, scire fecerint ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiiii. die Maii.

Per ipsum Regem & consilium.

Consimiles commissiones habent subscripti, de numero sagittariorum subscriptorum, in comitatibus subscriptis eligend' & arraiand'; videlicet,

Johannes de Fourneux, miles, Henricus Colvill, miles, Vicecomes Cantebr',	*ad centum sagittarios in comitatu Cantebr'.*
Thomas Scott, Robertus Waldeshef, Vicecomes,	*ad quadraginta sagittarios in comitatu Huntingdon'.*
Nicholaus de Shordych, Vicecomes,	*ad quadraginta sagittarios in comitatu Middlesex'.*
Johannes de Sancto Claro, Johannes de Haveryng,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Essex'.*
Edwardus de Kendale, Johannes de Lodewyk, Vicecomes,	*ad sexaginta sagittarios in comitatu Hertford'.*
Robertus Gyffard, Ricardus de Martlesham, Vicecomes,	*ad centum sagittarios in comitatu Suff'.*
Johannes Inglouse, Edwardus Non, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Norff'.*
Nicholaus Pointz, Johannes Tryvet, Willielmus de Warrewyk. Thomas de Rodeneye, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Somers'.*
Nicholaus Pointz, Robertus Martyn, Ricardus Turbervill, Willielmus de Warrewyk, Vicecomes,	*ad centum & viginti sagittarios in comitatu Dors'.*
Johannes de Sutton, Ricardus Laxman, Vicecomes,	*ad centum & sexaginta sagittarios in comitatu Sussex'.*
Simon de Codyngton, Willielmus Dabernoun, Vicecomes,	*ad sexaginta sagittarios in comitatu Surr'.*
Gervasius de Clyfton, Willielmus de Thorp, Willielmus Trussebut, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Notingh'.*
Willielmus de Grey de Sandiacre, Walterus de Monte Gomeri, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Derb'.*
Ricardus de Merton, Ricardus de Stapleton, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Devon'.*
Thomas Huscarle, Gilbertus de Shotesbroke, Vicecomes,	*ad centum & viginti sagittarios in comitatu Berk'.*
Johannes de Sutton de Duddele, Humfridus de Synnerton, Philippus de Lettele, Vicecomes,	*ad ducentos & quinquaginta sagittarios in comitatu Staff'.*
Johannes Boulewas, Walterus de Hopton, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Salop'.*
Thomas de Langele, Willielmus de Legh, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Oxon'.*
Rogerus Gerveys, Johannes le Botiller, Vicecomes,	*ad centum sagittarios in comitatu Suth't'.*
Thomas de Berkele de Cubberle, Simon Basset, Willielmus Atte Merssh de Kingeshome, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Glouc'.*
Robertus Bracy, Robertus de Longedon, Vicecomes,	*ad centum & viginti sagittarios in comitatu Wygorn'.*
Willielmus Rynel, Johannes de Verdon de Dunnesmore, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Warr'.*
Johannes Folvil, Randolphus Basset de Sabcote, Willielmus Lever, Vicecomes,	*ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Leyc'.*
Willielmus de Synythwayt, Thomas de Ros de Donesby, Willielmus de Ayrmynne, Johannes de Multon de Holbeach, Willielmus de Belesby, Willielmus de Toutheby, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu Lincoln'.*
Johannes de Verdon, Nicholaus de Brunneby, Thomas de Preston, Vicecomes,	*ad ducentos sagittarios in comitatu North't'.*
Galfridus de la Mare, Johannes de Haryngton, Vicecomes,	*ad triginta sagittarios in comitatu Rotel'.*

Ricardus Baskervill, Ricardus de la Bere, Vicecomes, } *ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Heref'.*

Reginaldus de Grey, Gerardus de Braybrok, Vicecomes, } *ad centum sagittarios in comitatu Bedford'.*

Ricardus de la Vache, Philippus de Buktoft, Vicecomes, } *ad centum sagittarios in comitatu Buk'.*

Rogerus de Bello Campo, Thomas de Seymore, Johannes Bluet serviens Regi ad arma, Johannes de la Roche, Vicecomes, } *ad centum & quinquaginta sagittarios in comitatu Wiltes'.*

ET postmodum xvii. die Junii, proximò sequenti, quibusdam certis de causis loco Ricardi Laxman, assignatus Willielmus de Walcote, ad præmissa omnia & singula, unà cum præfatis Johanne de Sutton, & viceconite Sussex', in comitatu Sussex', faciendum & explendum, in formâ prædictâ:

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastr', salutem.

Quia, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, contra hostiles inimicorum nostrorum aggressus, magnum numerum sagittariorum necessariò oportet nos habere, vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod illos trescentos sagittarios, quos in ducatu prædicto, ultimo pro obsequio nostro eligi & arraiari mandavimus, si nondum electi & arraiati fuerint, de melioribus & fortioribus sagittariis ducatûs prædicti, sine dilatione eligi & arraiari, ac arcubus & sagittis sufficienter muniri faciatis.

Ita quod dicti sagittarii sint electi, triati, arraiati, & muniti citra quindenam Sanctæ Trinitatis proximò futuræ, & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, cum vos super hoc fecerimus præmuniri.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac salvationem regni nostri prædicti diligitis, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de numero sagittariorum subscriptorum citra quindenam prædictam, eligendo & arraiando, in formâ prædictâ, sub eâdem datâ; videlicet,

Edwardo principi Walliæ duci Cornubiæ & comiti Cestriæ, de ducentis sagittariis infra comitatum Cestriæ eligendis & arraiandis.

Majori & vicecomitibus London', de trescentis sagittariis in civitate prædictâ eligendis & arraiandis.

Et postmodum, vi. die Junii proximo sequenti, Nicholaus de Burneby, unus arraiatorum sagittariorum in comitatu Northamptoniæ, quibusdam certis de causis exoneratus fuit per breve, quod quidem breve irrotulatur in rotulo clauso de hoc anno.

Item eodem die Thomas de Berkele de Cubberle, unus arraiatorum sagittariorum, in comitatu Glouc', quibusdam certis de causis exoneratus fuit per hujusmodi breve.

De hominibus Wallensibus eligendis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrici duci Lancastriæ, domino terrarum de Monemuth, Grossemount, Whitecastel, Kedewy, Karwathelan, & Iskennyn, vel ejus senescallo, aut balliv̄is suis, ibidem, salutem.

Mandamus vobis, quod illos quaterviginti homines Wallenses ad lanceas, quos infra dominium dictarum terrarum de Monemuth, Grossemount, Whitecastel, Kedewy, Karwathelan & Iskennyn, pro obsequio nostro, eligi, triari, arraiari, ac lanceis & aliis armis competentibus sufficienter muniri, mandavimus, si nondum electi, triati, & arraiati sint, sine dilatione de melioribus & fortioribus hominibus ad lanceas dominii prædicti, eligi, triari, & arraiari, ac armis competentibus benè & sufficienter muniri, faciatis:

Ita quod dicti homines Wallenses sint electi, triati, arraiati, & muniti citra Quindenam Sanctæ Trinitatis proximò futuræ, & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, in comitivâ illorum, quos ductores eorumdem assignabimus, cum vos super hoc fecerimus præmuniri.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem regni nostri Angliæ diligitis, modis omnibus faciatis.

Nolumus autem quod, pretextu præsentis mandati nostri, præjudicium aliquod Edwardo principi Walliæ, filio nostro carissimo, generetur.

Teste Rege, apud Westm', xxiiii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est subscriptis, de numero hominum Wallensium subscripto infra terras & dominia sua subscripta, in formâ prædictâ, eligendo; videlicet,

Willielmo de Bohun comiti Northamptoniæ, domino terrarum de Melenyth, de triginta hominibus Wallensibus.

Rogero de Mortuo Mari, domino terrarum de Warthrymyon, Rodemore, & Wygemore, de quadraginta hominibus Wallensibus.

Humfrido de Bohun comiti Essex' & Hertford', domino terræ de Breghenok, de sexaginta hominibus Wallensibus.

Ricardo Talbot, domino terrarum de Blanleveny, Kirkhowell, & Stredewy, de viginti hominibus Wallensibus.

Johanni Hakelut, domino terre de Bergeveny, de viginti hominibus Wallensibus.

Elizabethæ, dominæ terræ de Usk, de triginta hominibus Wallensibus.

Radulpho comiti Stafford', domino terrarum de Neuport & Netherwent', de sexaginta hominibus Wallensibus.

Bartholomeo de Burghersh, custodi terrarum de Glamorgan & Morgannowe, ac aliarum terrarum quæ fuerunt Hugonis le Despenser, de lx. hominibus Wallensibus.

Johanni de Moubray, domino terræ de Gowere, de triginta hominibus Wallensibus.

Jacobo de Audele, domino terrarum de Kemmoys & Commotperneth, de quinquaginta hominibus Wallensibus.

Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, domino terræ de Elvel, de viginti hominibus Wallensibus.

Ricardo comiti Arundelliæ, domino terrarum de Oswaldestre, Clonne, & Chirk, de quaterviginti hominibus Wallensibus.

Johanni de Cherleton, domino terræ de Powys, de centum hominibus Wallensibus.

Mariæ comitissæ Norffolciæ, dominæ terrarum de Strogoyll' & Netherwent, de viginti hominibus Wallensibus.

Reso ap Gryffyth, domino terræ de Nerber, de decem hominibus Wallensibus.

Johannæ comitissæ de la March, dominæ terrarum de Kery & Kedewy, de viginti hominibus Wallensibus.

Super eodem negotio.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III. Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ, filio nostro carissimo, salutem.

Quia, pro passagio nostro versus partes transmarinas, magnum numerum hominum, tam Wallensium quam aliorum, oportet necessariò nos habere, per quod mandavimus dilectis & fidelibus nostris Henrico duci Lancastriæ, quod ipse in terris & dominiis suis de Monemuth, Grossemount, Whitecastel, Kedewy, Karwathelan, & Iskennyn, quaterviginti homines Wallenses;

Willielmo de Bohun comiti Northampton', quod ipse in terrâ & dominio suis de Melenyth, triginta homines;

Rogero de Mortuo Mari, quod ipse in terris & dominiis suis de Warthrymyon, Rodemore, & Wygemore, quadraginta homines;

Johannæ comitissæ de la March, quod ipsa in terris & dominiis suis de Kery & Kedewy, viginti homines;

Humfrido de Bohun comiti Hereford', quod ipse in terrâ & dominio suis de Breghenok, sexaginta homines;

Ricardo Talebot, quod ipse in terris & dominiis suis de Blanleveny, Kirkhowel, & Stredewy, viginti homines;

Johanni Hakelut, quod ipse in terrâ & dominiis suis de Bergaveny, viginti homines;

Elizabethæ de Burgo, quod ipsa in terrâ & dominio suis de Usk, triginta homines;

Radulpho comiti Stafford, quod ipse in terris & dominiis suis de Neuport & Netherwent, sexaginta homines;

Bartholomæo de Burghersh, custodi terrarum de Glomorgan & Morgannowe, & aliarum terrarum quæ fuerunt Hugonis le Despenser, quod ipse in eisdem terris, sexaginta homines;

Johanni de Moubray, quod ipse in terrâ & dominio suis de Gower, triginta homines;

Jacobo de Audele, quod ipse in terris & dominiis suis de Kemmoys & Commotperneth, quinquaginta homines;

Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, quod ipse in terrâ & dominiis suis de Elvel, viginti homines;

Ricardo comiti Arundell', quod ipse in terrâ & dominiis suis de Oswaldestre, Clonne, & Chirk, quaterviginti homines;

Johanni de Cherleton, quod ipse in terrâ & dominiis suis de Powys, centum homines;

Mariæ comitissæ Norffolc', quod ipsa in terrâ & dominio suis de Strogoyl & Netherwent, viginti homines;

Et Reso ap Gryffyth, quod ipse in terrâ & dominio suis del Nerber, decem homines Wallenses ad lanceas, quos infra dominia & terras prædicta pro obsequio eligi, triari, & arraiari, ac lanceis & aliis armis competentibus sufficienter muniri, mandavimus, si nondum electi, triati, & arraiati sint, sine dilatione, de melioribus & fortioribus hominibus ad lanceas terrarum & dominiorum prædictorum, eligi, triari, & arraiari, ac armis competentibus benè & sufficienter muniri faciant.

Ita quod dicti homines Wallenses sint electi, triati, arraiati, & muniti citra quindenam Sanctæ Trinitatis proximò futuræ:

Et quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, prout duxerimus ordinandum, & per eadem brevia nostra significavimus præfatis dominis, quod, pretextu mandatorum prædictorum, nolumus vobis in aliquo præjudicari.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, illos septingentos homines Wallenses ad lanceas, quos nuper infra terras & dominia vestra in Northwallia & Suthwallia, ultra numerum prædictum, per dictos dominos sic eligendos, eligi, triari, & arraiari mandavimus, si nondum electi, triati, & arraiati sint, sine dilatione de melioribus & fortioribus hominibus ad lanceas terrarum & dominiorum vestrorum prædictorum eligi, triari, & arraiari, ac armis competentibus benè & sufficienter muniri faciatis.

Ita quod iidem septingenti homines Wallenses sint electi, triati, arraiati, & muniti, citra dictam quindenam; & quod extunc prompti sint & parati ad proficiscendum in obsequium nostrum, in comitivâ illorum, quos ductores eorundem assignabimus cum vos super hoc fecerimus præmuniri.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem dicti regni nostri Angliæ diligitis, modis omnibus faciatis.

Teste ut supra.

De custodiâ terræ maritimæ.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo comiti Huntyngdon', & Bartholomeo de Burgherssh, constabulario castri nostri Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, salutem.

Quia, sicut se habet vulgaris opinio, adversarii nostri Franciæ, nos & regnum nostrum Angliæ invadere machinantes, magnum navigium parari fecerunt, & armari, nedum ad dictum regnum nostrum Angliæ sibi attrahendum, set ad nos & dominium nostrum, & totam nationem Anglicanam, pro viribus subvertendum & destruendum.

Nos, considerantes omnes incolas dicti regni, cujuscumque conditionis extiterint, cum versetur commune periculum, teneri de jure pro patriâ pugnare, & eam contra hostiles aggressus defensare;

Ac volentes dampnis & periculis, quæ ex hujusmodi hostium incursibus evenire poterunt, obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri, prout convenit, providere;

Assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad custodiendum omnes portus & litora maris in quibus naves applicant, vel applicare poterunt, & omnem terram maritimam in comitatu Kantiæ, infra libertates & extra;

Et ad resistendum omnibus & singulis, qui contra nos, per terram vel per mare, armatâ potentiâ venerint, & regnum nostrum prædictum invadere voluerint;

Et ad eos expugnandum, destruendum, capiendum, & arestandum, unà cum navibus, bonis, & rebus suis, ipsosque cum eisdem bonis & rebus, salvò & securè custodiri faciendum;

Et etiam ad arraiandum & arraiari faciendum omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam alios, de comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, & ad ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum & facultates suas, equitaturis & armis competentibus muniri, & ad hoc, viis & modis quibus expedire videritis, compelli & distringi faciendum; & ad eosdem equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis ponendum, & ad eos contra dictos hostes nostros, si dictum regnum nostrum ingredi præsumpserint, ad ipsorum hostium maliciam reprimendum & propulsandum, ducendum: & ad signa consueta, vocata Beknes, per ignem super montes, vel loca alia aptiora, in comitatu prædicto, per quæ homines comitatûs prædicti, si periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus imineat, levius & citius poterunt præmuniri, fieri & poni faciendum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & ordinandum, quæ ad salvam & securam custodiam ac defensionem partium prædictarum, tam per terram quam per mare, contra hujusmodi pericula fuerint oportuna:

Necnon ad deputandum sub vobis alios, quos sufficientes noveritis, ad præmissa omnia & singula, in locis ubi vos ipsi intendere non poteritis, infra libertates & extra, faciendum.

Et ideò vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa omnia & singula facienda & explenda, omnibus aliis prætermissis, intendatis in formâ prædictâ.

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm, ac deputandis à vobis, & quolibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis contrarios inveneritis seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam per præsentes in mandatis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris, comitatûs prædicti, infra libertates & extra, quod vobis & cuilibet vestrûm, & deputandis à vobis, & quolibet vestrûm, in hiis, quæ ad salvam & securam custodiam ac defensionem partium prædictarum pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes; necnon vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos dies & loca, quos vos vel alter vestrûm, ac deputati vestri prædicti ad hoc provideritis, venire faciat coram vobis, & quolibet vestrûm, seu deputatis vestris prædictis, totum posse comitatûs prædicti, infra libertates & extra, ad faciendum super præmissis quod, pro salvatione & defensione dicti regni nostri, meliùs videritis faciendum;

Et quod omnes illos, quos propter contrarietatem & rebellionem suam per vos seu deputatos vestros arestari contigerit, recipiat, & in prisonis nostris salvò custodiri faciat, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiiii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo assignantur subscripti in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ricardus comes Arundellie, Michael Ponynges, Thomas de Brewes,	*in comitatibus Surr' & Sussex'.*
Henricus dux Lancastriæ,	*in comitatibus Suth't', Wiltes', Somers', & Dors'.*
Hugo de Courtenay comes Devon', Thomas de Courtenay,	*in comitatibus Devon' & Cornub'.*
Willielmus de Bohun comes Northampton', Johannes de Veer comes Oxon',	*in comitatibus Essex' & Hertford'.*
Nicholaus de Cantilupo, Willielmus Dayncourt, Robertus de Colvill, Johannes de Wylughby, Johannes de Kirketon,	*in comitatu Lincoln'.*
Robertus de Ufford comes Suffolc', Robertus de Morlee,	*in comitatibus Norff' & Suff'.*
Johannes de Moubray, Thomas Ughtred, Walterus Faucounberge, Henr' le Scrop, Thomas de Metham,	*in comitatu Ebor'.*
Gilbertus de Umframvill comes de Anegos, Henr' de Percy, Radulphus de Nevill,	*in comitatu Northumbr'.*
Thomas de Berkele, Guido de Bryan, Thomas de Bradeston,	*in comitatibus Gloucestr' & Hereford'*
Thomas de Lucy, Thomas de Musgrave,	*in comitatibus Cumbr' & Westmerl'.*

De marinariis eligendis pro navibus Regis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis, admirallis, & eorum loca tenentibus, magistris & marinariis navium, vicecomitibus, majoribus, ballivis & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Willielmum Passelewe, magistrum navis vocatæ La Jerosalem, ad quaterviginti marinarios sufficientes, ubicumque eos inveniri contigerit, tam infra libertatem Quinque Portuum nostrorum quam alibi, eligendum & capiendum;

Et ipsos in navi prædicta ponendum, ad proficiscendum in eadem, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, prout eis injungetur ex parte nostrâ; & ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerit seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque aliud de eis duxerimus demandandum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout ipse vobis, vel cuilibet vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ;
Et vos, præfati vicecomites, majores, & ballivi omnes illos, quos idem Willielmus propter contrarietatem vel rebellionem suam in hac parte arestaverit, ab eo recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.
In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum Regem nunciante Willielmo Clawer.

Consimiles commissiones habent subscripti de hujusmodi marinariis eligendis, sub eâdem datâ; videlicet,

Robertus Golfaire, magister navis vocatæ La Seint Marie, de sexaginta marinariis.

Thomas le Clerk, magister navis vocatæ La Edward, de quadraginta marinariis.

Robertus Geffrey de la Hope, magister navis vocatæ La cogge Thomas Beauchamp, de sexaginta marinariis.

Robertus Andreu, magister navis vocatæ La cog Johan, de quadraginta marinariis.

Johannes Ram, magister navis vocatæ La Alice de Gippewico, de quadraginta marinariis.

Paulus de Portesmuth, magister navis vocatæ La Edmond, de triginta & sex marinariis.

Johannes Horsete, magister navis vocatæ La Rode cog, de triginta & sex marinariis.

Johannes Wille, magister navis vocatæ La Plente, de triginta marinariis.

Hamundus Lovetot, magister navis vocatæ La Faucoun, de triginta marinariis.

Thomas Ram, magister navis vocatæ La Mariote, de viginti marinariis.

Johannes Maykyn, magister navis vocatæ La Michel, de viginti marinariis.

Bartholomeus Stygan, magister navis vocatæ La Welyfare, de triginta marinariis.

Johannes Grene, magister navis vocatæ La Jonette, de sexdecim marinariis.

De cerâ renovandâ.

A. D. 1352.—An. 26 Edw. III.
Liberat. 26 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram circa corpus celebris memoriæ domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasterii humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Junii.

Pro vicecomite de Danneye prisonario Regis, de conductu.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.
Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nobilis vir, Pontius de Morteyn, vicecomes de Dannêye, prisonarius noster, in regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis redemptionem suam tangentibus sit venturus, suscepimus ipsum Pontium, veniendo ex causâ prædictâ, cum quatuor equitibus, hernesiis, & aliis rebus suis, in dictum regnum nostrum, ibidem morando, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum:
Et ideò vobis mandamus quod eidem Pontio, seu equitibus prædictis, veniendo cum hernesiis & aliis rebus suis in dictum regnum nostrum, ibidem morando, seu exindè redeundo, sicut prædictum est, in personis aut rebus suis prædictis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, set eos cum per districtus vestros transitum fecerint, amicabiliter pertractantes, eis salvum & securum conductum, suis sumptibus, habere faciatis;
Et si quid eis forisfactum seu injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', xxii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Indentura super liberatione Willielmi Douglas, & retentione in servitio Regis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CESTE endenture, faite entre tresexcellent prince, le Roi d'Engleterre & de France d'une part, & monsieur William Douglas, son prisoner, d'autre part, tesmoigne que, sur la deliverance du dit monsieur William, est tretez & acordez en la forme qui s'ensuyt; cest assaver:
Qui le dit monsieur William est assentuz, pur lui, & pur ses heirs, de servir au Roi & ses heirs, en totes leur guerres, contre toutes gentz, & en queconque pays & terre; sauf contre sa nacion d'Escoce, en la terre d'Escoce, ou en Engleterre, s'il ne soit de son bon gree.
Et serra, touz jours, le dit William prest & apparillez, au garnisement d'un mois, apres la recette des lettres, queles serront lessees, au manoir del Hermytage, ove les gentz le dit William, s'il meismes ne y soit, d'aler es dites guerres ovesque le Roi, ou son filz le prince, ou le duc de Lancastre, ou ove les contes de Northampton, d'Arundell, ou Warrewyk, ou aucun de eux, ou ove le sire de Mortimer; s'il ne soit destourbe par maladie de corps, conue & verroie, sanz fraude, ou mal engyn, selonc ce que le Roi lui ordenera.
Et, outre ce, serra tenuz le dit monsieur William de servir le Roi, en chescune viage q'il f'ra, contra ses enemis, en la forme susdevisee, ove dys hommes d'armes, & dys hobelours, a ses custages propres, pur un quarter del an, apres ce q'il serra hors de sa meson ove sa retenance; sauf que le Roi lui trovera eskippeson pur l'aler, & pur le retourner pur lui, & pur ses gentz & chivalx, quant le viage se fra outre la meer.
Et, outre ce, le dit monsieur William servira le Roi, ove tantz de gentz d'armes, come purra estre acordez entre le Roi & lui, as gages le Roi.
Et, en cas que les Francois, ou autres enemys estranges, entrassent le roialme d'Engleterre ovesque les Escots, ou les Escotz ovesque les Francois, au autres enemys estrangiers, le dit monsieur William serra, touz jours, tenuz de servir le Roi, & grever les Francois, ou autres enemys estranges, queux ils soient, horspris tantsoulement les Escotz, par totes les voies q'il purra.
Item, le dit monsieur William ne purra conseil ne eide contre le Roi d'Engleterre, ne ses heirs, en prive ne en apert, ne pur sa nacion, ne pur autre.
Et auxint les gentz, ne les terres propres, du dit monsieur William ne sorront endamagez par les Englois, soient en Escoce, ou aillours; ne le dit monsieur William, ne ses gentz, ne damageront les Englois nule part, s'il ne soit en defens de terres propres du dit William, en cas que les Englois les vorroient guerroier.
Et purront les Englois, sanz nule destourbance du dit William, & de ses gentz, passer parmy les terres du dit sire William, ou de ses gentz, sanz mal faire.
Et est l'entencion que le dit monsieur William puisse, touz jours, faire son devoir devers son seignur lige en totes choses, qui ne sont contraires a cestes alliances; les queux alliances il voet fermement tenir.
Et, s'il avenist, par aventure, que les Englois donassent damage a les terres, ou gentz du dit William, ou sez gentz a les terres ou subgiz le Roi, par arsure, roberie, ou en autre manere, n'est pas l'entencion que par tant la dite alliance soit enfreinte, mes les sovereins ferront redrescer duement les damages, ove tote la haste q'ils purront; &, en cas que redresces ne se ferroient tantost, si ne veulent les parties qui par ce cestes covenantes se rompent.
Et pur cestes promesses, & acordz, & autres choses susdites, quant la seurtee, qui s'ensuit, ent serra faite, le Roi, de sa grace, ottroiez que le dit monsieur William soit frank & relesse de sa prisone, & q'il eit la terre de la marche qui lui fust done, que homme appele l'Ermytage, & Lidesdale, la moite de la ville de Moffet en le vaal d'Anant, le Corhened, Newton, & Granton Polbothy, en la teste de Moffedale.
Et ses heirs averont meismes les terres s'ils veullent estre devers le Roi, en la forme du dit monsieur William, & autrement ne y purront nul droit clamer en ycelles, par le donn le Roi fait ou dit monsieur William, mes repreigne le Roi les terres susdites apres la mort de dit William, & ne eient

es heirs de dit William nul droit de ce grant, s'ils ne veullent faire les services susditz.

Et est l'entencion que, parmy le dit grant, le dit sire William, ne ses heirs, puissent rienz clamer qui soit appurtenant au chastell ou a la seignurie de Lydell, q' estoit au sire de Wake, & ja est eschu a conte de Kent, par succession de heritage.

Et a cestes covenances & alliances fermement tenir & garder en touz pointz, sanz venir a l'encontre en nul point, ou par nulle voie, en toute, ou en partie, sanz fraude, ou mal engyn, ad le dit William jure a seintz Evangeles, & done sa foi, & voet, qi s'il viegne a l'encontre en nul point, q'il soit tenuz pur touz jours deloialx, parjurs, & foi mentuz.

Et jadumeins rendra le dit sire William deux houstages, qui sont plus procheins d'estre ses heirs, a demurer en Engleterre par deux anz, s'il n'eit autre grace du Roi, c'estassavoir, sa fille & son prochein heir madle.

En tesmoignance de queu chose nostre seignur le Roi susdit, & le dit sire William, a ceste endenture, entrechangeablement, ont mys leur sealz.

Don' a Londres, le xvii. jour de Juyl, l'an de Grace mille trois centz cynquant & deux.

De castro de l'Ermytage, juxta prædictas conventiones, Willielmo Douglas liberando.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Claus. 26 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Radulpho de Nevyll, salutem.

Cum, juxta conventiones, inter nos & Willielmum Douglas, nuper prisonarium nostrum, super deliberatione ejusdem Willielmi, & morâ suâ nobiscum, initas, sit concordatum quod idem Willielmus habeat terram, vocatam l'Ermytage, in Scotiâ, unà cum quibusdam aliis terris & locis ibidem, prout in quâdam indenturâ, inter nos & ipsum confectâ, pleniùs continetur;

Nos, volentes conventiones prædictas, in quantum ad nos pertinet, firmiter observari, vobis mandamus quod eidem Willielmo castrum & manerium de l'Ermitage, cum pertinentiis, quæ vos nobis, per cartam vestram, dedistis & concessistis, per indenturas, indè inter vos & ipsum conficiendas, nomine nostro liberetis, habenda juxta formam conventionum prædictarum; volumus enim vos indè erga nos exonerari.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Julii.

Per ipsum Regem, & erat patens.

Pro hominibus de Portugalia.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem.

Volentes, consideratione serenissimi principis, domini Alfonsi, Portugaliæ & Algarbiæ Regis, consanguinei nostri carissimi, omnes & singulos mercatores & naves, ac magistros & marinarios navium earumdem, de dictis partibus Portugaliæ & Algarbæ, subditos ipsius Regis, favore prosequi gratioso,

Suscepimus eosdem mercatores, naves, magistros, & marinarios, & eorum singulos, veniendo cum mercandisis, bonis, & aliis rebus suis infra regnum nostrum Angliæ, & álibi ubicumque infra dominium & potestatem nostra, & ibidem stando, morando, & de mercandisis, bonis, & rebus suis negotiando, & exindè quo voluerint transeundo, in protectionem & defensionem, ac salvam gardiam nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod omnes & singulos mercatores, &c. *prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, mutatis mutandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Domyngus Clericus, magister navis vocatæ La Seint M Port.

Gunsalus Alfonsi, magister cujusdam navis de Lysbone.

Petrus de Seynt Martyn, magister navis vocatæ La S de Lysbone.

Johannes Rodryges, magister navis vocatæ La Seinte Salve Portugalia.

Salvador Ferrero, magister navis vocatæ La Seinte Esprit de Port Portugal.

Johannes Ordelo, magister cujusdam navis de Lysbone.

Gonricius de Lynpas, magister navis vocatæ La Seint Johan de Lysbone. &c.

Custodia castri de Brest J. Maynard committitur.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis fidelibus suis in ducatu Britanniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti valetti nostri, Johannis Maynard confidentes, commisimus ei custodiam castri & castellaniæ de Brest in ducatu prædicto, habendam cum omnibus ad castellaniam prædictam spectantibus, quamdiu nobis placuerit;

Ita quod de exitibus, proficuis, & emolumentis, indè provenientibus, inveniat homines ad arma & sagittarios, in munitione dicti castri, juxta injunctionem ei per nos factam, moraturos;

Et de eo, quod de dictis exitibus, proficuis, & emolumentis superfuerit, dilecto & fideli nostro, Waltero de Bentele, capitaneo Britanniæ, sit respondens, & præfato capitaneo in omnibus, custodiam illam tangentibus, obediat & intendat, nolentes quod idem Johannes à custodiâ prædictâ, sine mandato nostro speciali, amoveatur;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dicti castri pertinent, quamdiu custodiam prædictam habuerit, pareatis & intendatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Ad Regem Portugaliæ responsalis, super mutuâ benevolentiâ, & amicitiæ fœdere.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Claus. 26 Edw. III. m. 15. d. in Turr. Lond.

SERENISSIMO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Portugaliæ & Algarbiæ Regi, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. salutem, & sinceræ dilectionis continuum incrementum.

Literas vestræ serenitatis nuper, per Gomezium de Lynpas de Ulixbon, & Alfonsum Aylo del Porto, mercatores, subditos vestros, gratanter recepimus, continentes quod vestra celsitudo regia, debito rationis pondere conspiciens qualiter, in subditorum personali & reali conservatione, naturales principes & domini prosperantur, affectansque cordialiter ut, in subditorum nostrorum prosperatione, nostra majestas regiâ grata recipiat incrementa, tenens indubitanter quod nos idem in excellentiâ vestrâ regali, & subditis vestris, consimiliter affectamus, subditos nostros naturales, ad vestrum dominium, terrâ vel navigio, venientes, sub vestrâ protectione sic benivolè recepit, & à subditis vestris recipi & tractari præcepit, quod in omnibus partibus vestri dominii, veniendo, transeundo, stando, & redeundo, per mare vel terram, plenâ in personâ & rebus securitate lætentur; requirens attentiùs ut naturalibus & subditis vestris, ad partes nostras accedentibus, similia faciamus.

Immensa igitur affectio, quam erga nos & subditos nostros geritis, prout ex tenore literarum vestrarum perpendimus, de quâ regali magnificentiæ vestræ grates referimus cordiales, consanguinitatis etiam vinculum, *adinvicem* nos astringens, nos excitant & invitant ut vestræ benivolentiæ mutuæ dilectionis antitoda rependamus.

Undè, regalis vestræ celsitudinis precibus annuentes, naturales & subditos vestros quoscumque, cum mercimoniis, navibus, marinariis, bonis, & rebus suis, ad regnum nostrum Angliæ, seu alibi, ad dominium nostrum ubicumque venientes, ipsorumque mercimonia & bona quæcumque, veniendo, per terram, vel per mare, stando, morando, transeundo, & redeundo sub protectione nostrâ speciali, salvâ gardiâ, & securo conductu suscepimus;

Omnibus & singulis subditis & fidelibus nostris, sub pœnis gravibus, firmiter injungentes, nè quis eis, vel eorum alicui, ad partes nostras veniendo, stando, transeundo, aut redeundo, per terram, seu per mare, dampnum,

injuriam, minas, molestiam, inferat aut gravamen, seu, quantum in eo est, inferri permittat quovis *modo ;*

Set *ipsos, sic venientes, stantes, & redeuntes pertractet amicabiliter* pariter & benignè, *prout per multiplicatas literas nostras* patentes, tam generales *quam speciales, quas præfatis,* Gomezio & Alfonso, *fieri fecimus,* liquet evidenter.

Cæterùm quia præfati, Gomezius & Alfonsus, ministris nostris prædixerunt quod ipsi, & cæteri mercatores partium vestrarum, cum mercimoniis suis, & alii, ex parte vestrâ, ad intensioris amicitiæ mutuæ fœdera inter nos & domos nostras regias contrahenda, pleniore potestate suffulti, circiter festum Natalis Domini, proximò futurum, ad partes nostras sunt venturi, literas nostras prædictas, sub spe tractatûs hujusmodi, per annum duraturas fieri fecimus, parati, cum venerint, literas nostras hujusmodi ad tempus prolixius, vel sine temporis præfinitione, prout vestra serenitas optaverit, prorogare.

Dat' in palatio nostro Westm', primo die Augusti.

Pro duce Lancastriæ, ad partes transmarinas, super quibusdam, nequiter sibi per ducem de Brunswyk impositis, profecturo.

A.D. 1352.
An. 26 Edw. III.
Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Supplicavit nobis, dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus dux Lancastriæ ut, cum ipse ad partes transmarinas, pro se de quibusdam, nequiter sibi per ducem de Brunswyk impositis, excusando, si à nobis licentiam optinere valeat, disposuerit in proximo proficisci, velimus ei licentiam illam ad hoc concedere gratiosam ;

Nos, licet præsentiâ ipsius consanguinei nostri commodè carere minimè valeamus, volentes tamen, pro ipsius nominis & honoris defensione & salvatione, supplicationi suæ annuere in hâc parte, concessimus eidem duci Lancastriæ, quod ipse, cum uno comite, & sexaginta militibus & armigeris, ac eorum equis & hernesiis, ad dictas partes, ex causâ prædictâ, licitè & impunè valeat proficisci.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Augusti.

Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ.

A.D. 1352.
An. 26 Edw. III.
Claus. 26 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, collectoribus decimæ & quintædecimæ in Estrithingo in comitatu Eborum, salutem.

Mandamus vobis quod, dilecto consanguineo nostro, Edwardo de Balliolo, Regi Scotiæ, vel ejus in hâc parte attornato, illas ducentas libras, quas eidem Regi, in subsidium expensarum suarum, assignavimus, de denariis, de decimâ & quintadecimâ prædictis, in Estrithingo prædicto, nentibus, percipiendas, & undè sibi duas tallias de receptâ scaccarii levari fecimus, sine dilatione quacumque solvatis ;

Recipientes ab eo, vel dicto suo attornato, tallias supradictas, & literas acquietantiæ, quæ sufficientes fuerint in hâc parte ;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Augusti.

Per billam thesaurariæ.

Pro dicto Rege, in Angliam, de mandato Regis, venturo.

A.D. 1352.
An. 26 Edw. III.
Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Volentes securitati magnifici principis, Edwardi Regis Scotiæ, consanguinei nostri carissimi, qui ad nos in Angliam, de mandato nostro, nuper venit, providere ;

Suscepimus ipsum Regem, homines, familiares, equos, hernesia, bona & res sua quæcumque, ibidem morando, & exindè pro voluntate suâ transeundo, ac ad eadem regnum & potestatem, ad quascumque partes regni & potestatis eorumdem, liberè, quotienscumque & quandocumque eidem Regi placuerit, tam per terram quam per mare, veniendo, & de eisdem partibus in Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum, nolentes quod idem Rex, occasione recessûs sui à partibus Angliæ, vel moræ suæ in partibus Scotiæ, aut aliâ quacumque de causâ per nos, vel ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur ;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Regi, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Septembris.

Littera missa nobilibus & communitati villæ de Pyse.

A.D. 1352.
An. 26 Edw. III.
Claus. 26 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, nobilibus & communitati villæ de Pyse, salutem.

Veniens ad nos, dilectus nobis Banduchius Maskerel, cum literis vestris de credentiâ, nobis *ex parte vestrâ* supplicavit ut, cum vos certos nuncios & procuratores in Angliam, ad prosequendum restitutionem cujusdam navis villæ vestræ prædictæ, nuper in portu de Sandewico per subditos nostros, ut dicitur, deprædatæ ;

Et ad tractandum de ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & subditos nostros ac homines communitatis prædictæ ineundis, disposueritis destinare ;

Velimus nunciis & procuratoribus prædictis salvum conductum concedere gratiosè.

Nos, *supplicationi vestræ* in hac parte annuentes, hujusmodi conductum *præfatis* nunciis *& procuratoribus* duximus concedendum ;

Volentes quod tam iidem nuncii & procuratores vestri, quam quicumque alii mercatores, de villâ *vestrâ* prædictâ, *in regnum* nostrum Angliæ, cum bonis & mercimoniis suis, salvò & securè, sub tuitione & protectione nostris veniant, & in eodem regno favorabiliter, ut nostrates, pertractentur, & exindè redeant absque impedimento, prout suæ placuerit voluntati, solvendo de bonis & mercimoniis suis custumas & deveria debita & usitata.

Dat' in palatio nostro Westm', vi. die Septembris.

Excusatoria pro episcopo Armachanensi, ne in personâ veniat ad parliamenta, Dubliniæ celebrata ; quod cum cruce, ante se erectâ, illuc securè accedere nequit.

A.D. 1352.
An. 26 Edw. III.
Pat. 26 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum inter venerabiles patres J. archiepiscopum Armachan', & R. archiepiscopum Dublin', super bajulatione crucis ipsius archiepiscopi Armachan' infra civitatem, diœcesim, & provinciam Dublin', gravis dissensionis materia sit exorta ;

Propter quod idem archiepiscopus Armachan' non potest securè cum cruce, ante eum erectâ, ad parliamenta, tractatus, & consilia, infra dictas civitatem, diœcesim, & provinciam Dublin' celebranda sive tenenda, sine gravi commotione populi dictarum partium, accedere ;

Nos, tam de conservatione pacis partium prædictarum quam de statu dicti Armachan' archiepiscopi soliciti, ac volentes periculis & dampnis quæ ex hujusmodi dissensionibus evenire poterunt, obviare ;

Concessimus eidem archiepiscopo Armachanen', quod ipse, in singulis parliamentis, tractatibus, & conciliis, infra dictas civitatem, diocesim & provinciam Dublin' tenendis, ad quæ ipsum summoneri contigerit, per procuratores vel procuratorem, plenam potestatem, ab eo habentes vel habentem, ad consentiendum hiis quæ in eisdem parliamentis, tractatibus, & conciliis, de communi concilio dictæ terræ Hiberniæ fieri continget possit comparere, & quod ipse ad comparendum personaliter in parliamentis, consiliis, & tractatibus aliquibus infra dictas civitatem, diœcesim, & provinciam tenendis, nullatenus compellatur, nec, propter absentiam suam personalem, per nos, vel justitiarios nostros Hiberniæ, aut ministros nostros terræ prædictæ quoscumque, occasionetur, impetatur molestetur, in aliquo, seu gravetur.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Engelberto comite de Mark, de annuitate.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Liberat. 26 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Cum nos nuper, intuitu homagii & fidelitatis, quæ, bonæ memoriæ Adulphus, nuper comes de Mark, nobis fecit, necnon propter servitia & auxilia, nobis per eum impensa, & per ipsum, & hæredes suos, impendenda, per literas nostras patentes concesserimus eidem comiti, & hæredibus suis, quadringentos florenos de Florentiâ, percipiendos, singulis annis, ad scaccarium nostrum, ad terminos Paschæ & Sancti Michaelis, per æquales portiones;

Et nos, pro eo quod dilectus & fidelis noster, Engelbertus, filius & hæres ejusdem Adulphi, homagium & fidelitatem nobis fecit, & dictas literas nostras patentes nobis restituit;

Ac pro servitio ipsius Engelberti, jam comitis de Mark, & hæredum suorum, nobis, & hæredibus nostris, impendendo;

Concesserimus eidem Engelberto quadringentos florenos de Florentiâ, pretii cujuslibet trium solidorum sterlingorum, percipiendos eidem Engelberto, & hæredibus suis, singulis annis, ad scaccarium prædictum, per æquales portiones, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis mandamus quod eidem comiti quadringentos florenos de Florentiâ, de anno proximò jam futuro, de thesauro nostro, præ manibus solvatis; recipientes ab eodem comite literas suas acquietantiæ, hoc testificantes.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Bulla Clementis VI. Papæ, de provisione ad ecclesiam Eborum.

A.D. 1352. An. 26 Edw. III.

Ex Orig. in Turr. Lond. n. 2.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Gratiæ divinæ præmium, & præconium humanæ laudis, acquiritur, si per seculares principes ecclesiarum prælatis, præsertim ecclesiarum cathedralium regimini præsidentibus, oportuni favoris præsidium, & honor debitus, impendatur.

Dudùm siquidem, bonæ memoriæ, Willielmo archiepiscopo Eboracensi, regimini Eboracensis ecclesiæ præsidente, nos, cupientes eidem ecclesiæ, cum eam quovismodo vacare contingeret, operationis nostræ ministerio, utilem præsidere personam, provisionem ejusdem ecclesiæ ordinationi & dispositioni nostræ eâ vice duximus specialiter reservandam, decernendo extunc irritum & inane si secus super hiis, per quoscunque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigeret attemptari.

Postmodùm verò, præfatâ ecclesiâ, per obitum ejusdem Willielmi, qui in partibus illis debitum naturæ persolvit, pastoris solatio destitutâ, nos, vacatione hujusmodi fidedignis relatibus intellectâ, ad provisionem ipsius ecclesiæ celerem & felicem, de quâ nullus, præter nos, eâ vice, se intromittere poterat, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, ne prolixæ vacationis exponeretur incommodis, paternis & solicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo eidem ecclesiæ personam, utilem & etiam fructuosam, cum fratribus nostris habuimus diligentem;

Demùm, ad venerabilem fratrem nostrum Johannem, episcopum olim Wygorniensem, in archiepiscopum Eboracensem electum, consideratis grandium suarum virtutum meritis, quibus personam suam Dominus insignivit, & quod ipse, qui Wygorniensi ecclesiæ hactenus laudabiliter præfuit, eandem Eboracensem ecclesiam sciet & poterit, auctore Domino, feliciter gubernare, convertimus aciem nostræ mentis.

Intendentes igitur tam ipsi Eboracensi ecclesiæ, quam ejus gregi dominico salubriter providere, præfatum Johannem episcopum à vinculo, quo prædictæ Wygorniensi ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de dictorum fratrum consilio, & apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad eandem Eboracensem ecclesiam transtulimus, eumque illi præfecimus in archiepiscopum & pastorem, curam & administrationem ipsius Eboracensis ecclesiæ sibi, tàm in spiritualibus quam temporalibus, plenariè committendo;

Liberamque sibi tribuendo licentiam ad ipsam ecclesiam transeundi, firmâ spe fiduciâque conceptis quod præfata Eboracensi ecclesia, per ipsius Johannis electi circumspectionis fructuosum studium, Gratiâ sibi assistente Divinâ, regetur utiliter & prosperè dirigetur.

Cum itaque, fili carissime, sit virtutis opus DEI ministros benigno fav[illegible] prosequi, ac eos verbis & operibus, pro Regis Æterni gloriâ, venerar[illegible] nitatem regiam rogamus & hortamur attentè quatinùs, eundem [illegible] præfatam Eboracensem ecclesiam, suæ curæ commissam, h[illegible] tolicæ sedis & nostrâ reverentiâ propensiùs commend[illegible] favoris auxilio prosequaris;

Ita quod idem electus, tuæ celsitudinis fultus præsid[illegible] curæ pastoralis officio, possit, DEO propitio, prosperar[illegible] DEO perennis vitæ præmium, & à nobis condigna prov[illegible] tiarum.

Dat' Avinion', xvi. calend' Novembris, pontificatûs nostri decimo.

Sigillo avulso.

Bulla ejusdem Papæ, de provisione ad ecclesiam Wygorniensem.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Ex Orig. in Turr. Lond. n. 3.

CLEMENS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Gratiæ divinæ præmium, *&c. prout supra.*

Nuper siquidem ecclesia Wygornien' ex eo pastoris regimine destituta, quod nos, venerabilem fratrem nostrum, Johannem episcopum tunc Wygornien', in archiepiscopum Eboracen' electum, extra Romanam curiam existentem, à vinculo, quo tenebatur eidem Wygornien' ecclesiæ, cui tunc præerat, de fratrum nostrorum consilio, & apostolicæ potestatis plenitudine, absolventis, ipsum ad Eboracen' ecclesiam, tunc vacantem, duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Eboracen' ecclesiæ archiepiscopum & pastorem;

Nos, volentes eidem Wygornien' ecclesiæ, nè dispendia longæ vacationis incurreret paternâ sollicitudine præcavere, cum nullus, præter nos, eâ vice, de ipsius ecclesiæ Wygornien' provisione se intromittere posset, pro eo quod nos, diù ante vacationem hujusmodi, ejusdem Wygornien' ecclesiæ, provisiones omnium cathedralium ecclesiarum, vacaturarum per translationes, per nos de prælatis earum, ubilibet constitutis, faciendas ad alias cathedrales ecclesias, tunc vacantes, dispositioni nostræ duximus specialiter reservandas, decernendo extunc irritum & inane si secus super hiis per quoscunque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingeret attemptari, post deliberationem, quam de præficiendo eidem Wygornien' ecclesiæ personam, utilem & etiam fructuosam, cum fratribus ipsis habuimus diligenter;

Demùm ad venerabilem fratrem nostrum, Reginaldum Wygornien', tunc Meneven' episcopum, consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam suam Divina Gratia insignivit, & quod idem Reginaldus episcopus, qui regimini Menevensis ecclesiæ hactenus utiliter præfuit, dictam Wygornien' ecclesiam sciet & poterit, auctore Domino, utiliter regere & feliciter gubernare, aciem nostræ mentis duximus dirigendam.

Intendentes itaque tam dictæ Wygornien' ecclesiæ quam ejus gregi dominico salubriter providere, præfatum Reginaldum episcopum à vinculo quo tenebatur eidem Meneven' ecclesiæ, cui præerat, de dictorum fratrum consilio, & apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, dictum Reginaldum episcopum ad dictam Wygornien' ecclesiam transtulimus, ipsumque illi præfecimus in episcopum & pastorem, curam & administrationem dictæ Wygornien' ecclesiæ eidem episcopo, tam in spiritualibus quam in temporalibus, plenariè committendo;

Liberamque sibi dando licentiam ad eandem Wygornien' ecclesiam transeundi, firmâ ducti fiduciâ quod ipsius Reginaldi episcopi actus & opera, illius clementia dirigente, à quo universorum carismatum dona proveniunt, prælibatæ Wygornien' ecclesiæ per suam solertem diligentiam, suumque ministerium studiosum, honoris & prosperitatis multiplicium nociva provenîant incrementa.

Cum itaque, fili carissime, sit virtutis opus DEI ministros benigno favore prosequi, & eos verbis & operibus, pro Regis Æterni gloriâ, venerari, serenitatem regiam rogamus & hortamur attentè quatinùs, eundem episcopum ad præfatam ecclesiam Wygornien', suæ curæ commissam, habens pro apostolicæ sedis & nostrâ reverentiâ propensiùs commendatos, ipsum benigni favoris auxilio prosequaris:

Ita quod idem episcopus, tuæ celsitudinis fultus præsidio, in commisso sibi curæ pastoralis officio, possit, DEO propitio, prosperari, ac tibi exindè à DEO perhennis vitæ præmium, & à nobis condigna proveniat actio gratiarum.

Datum Avinion', xi. calend' Novembris, pontificatûs nostri undecimo.

[*Sub filis canabeis.*]

De proclamatione faciendâ in civitate London', de vinis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.

Claus. 26 Edw. III. m. 6. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures, tam vinetarii quam tabernarii civitatis prædictæ, nova vina sua cum veteribus miscent, & eadem vina sic mixta, ut citiùs indè deliberentur, pro novis vinis vendunt, in nostri & populi nostri deceptionem ac periculum manifestum:

Nos, volentes hujusmodi deceptioni & periculo remedio occurrere, prout decet, vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis vinetarius, tabernarius, aut quivis alius, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, vina nova cum veteribus vinis, aut vetera cum novis miscere, aut talia vina sic mixta vendere præsumat; & proclamatione & inhibitione ex parte nostrâ sic factis, diligens scrutinium

tam in tabernis quam aliis locis, ubi hujusmodi vina fuerint hospitata, de die in diem, prout expedire videritis, faciatis;

Et si aliqua hujusmodi vina inveneritis, tunc eos, quos scire poteritis hoc fecisse, vel eis consilium aut auxilium indè præbuisse, per corpora sua arestari & capi, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis; ita quod indè non deliberentur sine mandato nostro speciali:

Ac etiam omnia vina, bona, & catalla sua in manum nostram capi faciatis, ad faciendum indè quod nobis & concilio nostro videbitur expedire;

Nos de bonis & catallis illis, & quæ & cujusmodi, & quanti pretii vel valoris fuerint, unà cum nominibus illorum, quos sic arestari contigerit, de tempore in tempus distinctè & apertè in cancellariam nostram certificantes.

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', ii. die Novembris.

Pro David de Bruys, jam in Turri London' existente.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.
Rot. Scot. 26 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum Hector Leche, vallettus David de Bruys, in Turri nostrâ London' existentis, cum tribus sociis suis equitibus, ad partes Scotiæ, pro necessariis ad opus ipsius David quærendis, de licentiâ nostrâ sit iturus, & exindè ad præfatum David, ad Turrim prædictam, rediturus;

Suscepimus ipsum Hectorem, & socios suos prædictos, ad dictas partes Scotiæ eundo, & exindè cum equis, garcionibus, & hernesiis suis, ad Turrim prædictam veniendo, & ibidem morando, & exindè ad propria, quotiens necesse fuerit, redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Hectori, & sociis suis, *&c. prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Decembris.

Per ipsum Regem.

De tractando cum duce Bavariæ, super ligis perpetuis.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.
Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, &c. salutem.

Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Magistri Andreæ de Offord, legum doctoris, & archidiaconi Middlesex', &
Johannis Avenel militis,

plenius confidentes;

Ad tractandum & concordandum, cum illustri Willielmo duce Bavarriæ mite Zelandiæ & Holandiæ, super ligis & perpetuis amicitiis, inter nobis, & subditis nostris, ex parte unâ, & præfatum ducem & sub- quoscumque, ex aliâ, ineundis;

æ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nostro nomine, firmandum & vallandum, & securitatem hujusmodi, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ in præmissis, vel circa ea, necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Eisdem, Andreæ & Johanni, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos, Andream & Johannem, & eorum quemlibet, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x. die Decembris.

Super deliberatione Karoli de Bloys.

A. D. 1352. An. 26 Edw. III.
Rot. Franc. 26 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum

Venerabilis pater, episcopus Vanatensis,

ac nobiles viri,

Dominus de Beaumanoir,
Owanus Charnel,
Robertus de Seynt Piere, archidiaconus de Renes, &
Oliverus de Mozzelles,

de partibus Britanniæ, in regnum nostrum Angliæ, ad tractandum nobiscum super deliberatione nobilis viri, Karoli de Bloys, prisonarii nostri, de licentiâ nostrâ, & sub salvo conductu nostro venerint;

Nos, volentes securitati ipsorum, episcopi, Owani, Roberti, & Oliveri, dum sic in dicto regno nostro, ex causâ prædictâ, moram fecerint, providere;

Suscepimus ipsos, episcopum, & alios nobiles prædictos, in dicto regno nostro Angliæ morando, & exindè ad propria redeundo, necnon homines & servientes suos, usque ad numerum triginta personarum equitum, & eorum vallettos, equos, hernesia & res sua quæcumque, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem, episcopo & nobilibus prædictis, *&c. prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Decembris.

Per ipsum Regem.

De supersedendo exactioni primorum fructuum, per nuncium Papæ, minus justè, à personis ecclesiasticis extortæ.

A. D. 1353. An. 26 Edw. III.
Claus. 26 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, magistro Hugoni Pelegrini, domini Summi Pontificis in Anglia nuncio speciali, salutem.

Licet primi fructus, de aliquibus beneficiis ecclesiasticis, in regno nostro Angliæ, prætextu aliquarum reservationum seu collationum, per dictum dominum Summum Pontificem indè factarum, quousque hujusmodi collationes realiter executæ & effectum sortitæ fuerunt, ad usum dicti domini Summi Pontificis, aliquo tempore hucusque, exacti seu levati non fuerint, nec de jure exigi aut levari debeant;

Vos tamen, ut accepimus, diversas pecuniarum summas, nomine primorum fructuum, à diversis personis ecclesiasticis dicti regni, qui beneficia sua ex collationibus verorum patronorum tenent & tenuerunt à diu, colore hujusmodi reservationum & collationum, de beneficiis ipsis per curiam Romanam factarum, ut asseritis, quamquam hujusmodi collationes executæ aut effectum sortitæ realiter non existant, nec dictis beneficiis incumbentes quicquam juris, virtute alicujus hujusmodi reservationis aut collationis papalis, vendicent, in eisdem, ad usum domini Summi Pontificis exegistis, & indies levare nitimini, minùs justè, in nostri præjudicium, & nedùm personarum ecclesiasticarum hujusmodi, set totius regni prædicti grave dampnum, ac depressionem, & depauperationem manifestam.

Nos igitur, hujusmodi præjudicio, dampno, depressioni, & depauperationi præcavere, ac hujusmodi exactiones, novas & insolitas, in nostri & dicti regni nostri præjudicium machinatas, volentes restringere, sicut decet;

Vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod, ab hujusmodi exactionibus & gravaminibus aliquibus, personis ecclesiasticis dicti regni nostri, ex causâ præmissâ, de cætero faciendis, penitùs desistentes, si quid ab eis, vel eorum aliquo, per vos, vel ad mandatum vestrum, sic extortum aut levatum fuerit, id eis sine dilatione restituatis, nè ad vos, propter vestram incuriam, in hâc parte, materiam habeamus graviter capiendi.

Teste Rege, apud Hertford' xx. die Januarii.

Proclamatio de bladis, ferro, & victualibus, extra regnum non traducendis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.
Claus. 27 Edw. III. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Sandwico, salutem.

Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in villâ prædictâ & portu ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ facias firmiter inhiberi, nè quis indigena, sive alienigena mercator, marinarius, aut alius quicumque, sub gravi forisfacturâ nostrâ, blada, bordas, ferrum, seu victualia aliqua, extra regnum nostrum Angliæ ad aliquas partes exteras, clam vel palam, traducat, aut traducere præsumat, sine nostro mandato speciali;

Et si, post proclamationem & inhibitionem nostras, hujusmodi blada, bordas, ferrum, vel victualia aliqua, inveneritis carcata, ad dictas partes traducenda, tunc eadem blada, bordas, ferrum, & victualia, tanquam nobis forisfacta, unà cum corporibus hominum ea carcantium, arestari & salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè à nobis habueritis in mandatis;

Nos de bladis, bordis, ferro & victualibus hujusmodi, & quæ & cujusmodi & quanta fuerint, ac nominibus hominum per vos sic arestatorum, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus, sub sigillis vestris certificantes:

Intentionis tamen nostræ existit quod quilibet alienigena mercator, &

alius de amicitiâ sive de alligantiâ nostrâ existens, in regnum nostrum Angliæ cum bonis & mercandisis suis venire, & ibidem morari, & exindè ad propria redire valeant cum victualibus pro rationabilibus expensis suis, set non in grosso, pro suæ libito voluntatis.

T. R. apud Westm', xxviii, die Januarii.

Per concilium.

Consimilia brevia diriguntur majoribus & ballivis in portubus & locis subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Majori & ballivis villæ Dovorr'.
Ballivis villæ de Faversham.
Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis villæ de Gippewyco.
Majori & ballivis villæ de Lenn'.
Ballivis villæ de Grymesby.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis villæ de Portesmuth'.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Majori & ballivis villæ de la Rye.
Ballivis villæ de Bourn.
Ballivis villæ de Donewich.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Ballivis villæ de Ravensere.
Majori & ballivis villæ Sutht'.
Ballivis villæ de Romeneye.
Ballivis villæ de Hastyng.
Ballivis villæ de Herewich.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Barton' super Humbr'.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull.
Ballivis villæ de Falemuth'.

Pro Johanne de Claro Monte, de conductu.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nobilis vir, Johannes de Claro Monte miles de Francia, qui in regnum nostrum Angliæ pro justiciâ super quibusdam defaltis per ipsum Johanni de Carnels impositis, in curiâ nostrâ optinendâ, est venturus, mittat quosdam servientes suos, usque ad numerum sex personarum equitum, in dictum regnum nostrum Angliæ ad providentias pro adventu suo in Angliam faciendum:

Nos, volentes securitati ipsorum sex equitum providere, suscepimus ipsos & eorum quemlibet, equos, garciones, & hernesia, ac res sua quæcumque, in dictum regnum nostrum Angliæ, tam in terrâ quam mari, per potestatem nostram veniendo, ibidem ex causâ prædictâ morando, & ad dictas partes Franciæ redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injungentes, quod prædictis sex equitibus, cum eorum garcionibus, equis, hernesiis & rebus suis, in dictum regnum nostrum Angliæ ex causis prædictis veniendo, ibidem morando, & ad dictas partes Franciæ redeundo, sicut prædictum est, in personis, equis, hernesiis, aut aliis rebus suis, non inferatis, seu quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis, in personis, equis, herneslis, vel rebus suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturum.

Dat' apud Westm', v. die Februarii.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod cum nobilis vir, &c. *ut supra usque ibi*, venturus, & *tunc sic*, mittat Guillielmum de Russell vallettum suum, cum duobus vallettis & tribus equis in dictum regnum nostrum Angliæ, pro negociis suis prosequendis, & providentiis pro adventu suo in Angliam, faciendis.

Nos, volentes securitati ipsius Guillielmi & vallettorum suorum prædictorum providere, suscepimus prefatum Guillielmum, vallettos & equos suos prædictos, in dictum regnum nostrum Angliæ, tam in terrâ quam in mari, per potestatem nostram veniendo, ibidem ex causis prædictis morando & ad dictas partes Franciæ redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Guillielmo cum duobus vallettis & equis suis, infra regnum & potestatem prædicta, ex causis prædictis veniendo, ibidem morando, &c. *ut supra*.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

Pro prædicto Johanne de Claro Monte.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz noz capitains, chastelleins, admirals, viscontes, maires, baillifs, ministres, & lour lieutenantz, & nos autres foilx, sibien en terre come en meer, deinz franchise & dehors, as queux cestes lettres vendront, salutz.

Sachez que, come Johan de Clermont chivaler nous eit suppliez que nous lui veullions faire droit & justice, sur ascunes defautes q' il surmette notre foial Johan de Charnels clerk avoir fait a lui, & sur ce granter a lui conduit de venir devant nous en notre court, a pursuire droit en celle partie;

Nous, veullianz faire droit as touz que le veullent requere en notre court, si otreions au dit Johan de Clermount, q' il & ses gentz qi vendront ovesque lui, tanque a nombre de cent persones en tout, puissent venir en notre roialme par la dite cause, & arriver a Dovorr', ou a Sandewicz; & avons receu en notre sauf & seure conduit le dit Johan de Clermount & ses gentz qui vendront ovesque lui, tanque au noumbre avantdit, & lour chivalx, monoie, joialx, & autres biens queconqes, en venant en notre dit roialme pur le dit fait en forme de pees, illoeqes demorant, & dilloeqes en France retournant, entre cy & la fest de la Pentecoste preschein avenir.

Issint totes voies que le dit Johan de Clermount & ses gentz, a lour entree en notre roialme, jureront sur Seintz Evangels, devant le conestable de Dovorr', ou celui que il deputera a ce faire, q'ils n'espieront ne enquerront les secrees de notre dit roialme, ne comegne alliance, trete, ou bargaigne ove noz gentz tendront n'autre chose, ne ferront ne machineront que purra tourner en prejudice ou damage de nous ou de noz foialx, ou de meisme notre roialme; & en cas que nul secree aviegne a lour conissance que purra tourner a damage, peril, ou prejudice de nous, noz foilx, ou de notre roialme, que ils, ne nul de eux, le reveleront, ne le descouverront a nully, en privee n'en apert.

Et volons que s'il aviegne ascunes des dites gentz escheir en maladie durant cest conduit, si que il ne purra issir notre poair devant la dit fest de Pentecoste, que touz cieux detenuz par tiele maladie, & ceux que pur lour necessite demurront sur la garde de eux, & touz lour biens, demoergent & soient souz notre sauf & seure conduit, tanqils soient garriz.

Et pur ce nous mandons vous & chescun de vous, fermement enjognantz, que fait le serement avantdit au dit Johan, ne a ses dites gentz, tanque au dit nombre, en persones, chivalx, ou autres biens, en venant deinz notre roialme avantdit, y demorant, ne dilloeques en France retournant, ne facez, nen tancome en vous est, soeffrez estre fait mal, moleste, violence, empeschement, grevance, n'autre destourbance einz les soeffrez, venir & passer par voz destroitz franchement & peisiblement.

Et si rien soit mespris ou meffait encontre eux, ou nul de eux, adonques le facez redrescer, corriger, & duement refourmer saunz delai.

En tesmoignance de queu chose, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes, adurer tanque a la fest de Pentecoste susdit.

Donne a Westm', le quint jour de Feverer.

Faite a remembrer, que cest condut est renovelle, en la fourme susdite, pur le dit Johan & xii. persones a cheval, a durer tanque la Nativite Seint Johan, de la date de xxvi. jour d'Averill.

De translatione Johannis de Thoresby episcopi Wygorn' in archiepiscopatum Eborum, & de restitutione temporalium.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Roberto de Hadham, escaetori suo in comitatu Midd', salutem.

Cum dominus Summus Pontifex nuper, vacante Eborum ecclesiâ, per mortem bonæ memoriæ Willielmi la Zouche, ultimi archiepipiscopi loci illius, venerabilem patrem Johannem nuper Wygorn' episcopum, in archiepiscopum Eborum, per capitulum ecclesiæ Eborum postulatum, cui regium assensum adhibuimus & favorem, à vinculo quo eidem Wygorn' ecclesiæ tenebatur, absolverit, & ipsum ad dictam Eborum ecclesiàm transtulerit, eumque in archiepiscopum loci illius præfecerit & pastorem, sicut per litteras bullatas ipsius Summus Pontificis nobis indè directas, nobis constat; ac idem præfectus omnibus verbis in dictis litteris bullatis contentis, nobis & coronæ nostræ in hâc parte præjudicialibus, in præsentiâ nostrâ renunciaverit;

Nos, volentes cum eodem præfecto in præmissis agere gratiosè, cepimus fidelitatem ipsius præfecti, & temporalia archiepiscopatûs prædicti, prout moris est, restituimus eidem.

Et ideò tibi præcipimus, quod eidem præfecto temporalia archiepiscopatûs illius in ballivâ tuâ, unà cum exitibus & proficuis indè à decimo nono die Januarii *proximò* præterito, perceptis, quæ ei gratiâ nostrâ speciali concessimus, habenda de dono nostro, liberes indilatè.

T. R. apud Westm', viii. die Febr'.

Per breve de privato sigillo.

Eodem modo mandatum est escaetoribus subscriptis de temporalibus archiepiscopatûs prædicti præfato præfecto liberandis, sub eadem datâ, videlicet,

Miloni de Stapelton', escaetori Regis in comitatu Eborum.

Johanni de Coupeland', escaetori Regis in com' Northumbr'.

Johanni Waleys, escaetori Regis in com' Notyngh'.

Johanni de Weston', escaetori Regis in com' Gloucestr'.

Saiero de Rocheford', escaetori Regis in com' Lincoln'

De protectione pro hominibus Ispanniæ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, capitaneis castrorum, villarum & aliorum locorum, vicecomitibus, majoribus, *ballivis*, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum treugæ inter nos, pro nobis & subditis nostris, & homines de terrâ & potestate Regis Castellæ & comitis de Viscaye, initæ sint & firmatæ usque ad terminum *viginti* annorum, à primo die Augusti anno regni nostri Angliæ vicesimo quinto proximò sequente, plenariè completorum, duraturæ:

Nos, eâ de causâ & pro majori securitate Dominici Piers, Sanchii Piers, Johannis Sanches, & Johannis Carpenter, mercatorum de Ispannia, qui cum vinis & aliis mercandisis in regno nostro Angliæ applicuerunt, & vina prædicta nobis vendiderunt, ut ipsi cum navibus & pecuniâ suâ ad partes Flandriæ, causâ mercandisandi, et exindè ad partes suas securiùs proficisci valeant, providere volentes, suscepimus ipsos & eorum quemlibet ad dictas partes Flandriæ, & exindè ad partes suas proprias proficiscendo, ut prædictum est, ubicumque infra dominium & potestatem nostram venerint, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvam gardiam nostram.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Dominico, Sanchio, Johanni, & Johanni, aut hominibus suis, ad dictas partes Flandriæ, & exindè ad partes suas proprias, proficiscendo, & in regnum nostrum Angliæ, quociens & prout eis placuerit, redeundo, non inferatis, seu quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis in personis, bonis, vel catallis suis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. per unum annum duraturum.

T. R. apud West', xvi. die Februarii.

De alligantiis inter Regem & Guillielmum ducem Bavariæ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

Sachent touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, que coment entre les choses par queles l'onour & poair des Rois & des princes est enhance, & pees & tranquillite de lour subgitz afforcez, si est un soverein bien que entre Rois & princes, soiênt faites bones alliances, & amour, & unite entre eux, affermez, que par taunt ils soient plus fortz de totes partz, sibien de reboter lour enemys come de bien governir lour subgitz:

Nous, Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, & seignur d'Irlande, eant à ce bone consideration, & auxint au poair de noble & pussant prince Guilliam, ducs de Bavarre, count de Holand & Zeland, seignur de Frise, & attendant le countee de Henau, notre trescher neveu, & baron notre treschere cosine, la fille notre tresame, foial & cosin Henri duc de Lancastre, & a bone comencement de sen, & de hommesce que nous veons en le dit duc Guilliam, queux nous donnent ferme espoir q'il purra tenir & tendra grant lieu nous & a les noz en temps avenir; & a ce que le dit duc Guilliam, de bone volente, nous ad tenduz tiele alliance, si avons en ent bone deliberation & avys, od prelatz, nobles, & autres noz foialx & subgitz de notre roialme d'Engleterre, & par conseil & commune assent de eux touz, si avous grantez & grantons, pur nous, noz heirs, & subgitz, d'avoir & tenir od l'avantdit duc Guilliam, ses heirs, et ses subgitz, & pais qeconqes, amistees & alliances perpetueles; & promettons que a lour enemis ou adversairs moevanz, ou fesanz guerre, ou brige au dit duc, ses heirs ou subgitz, nè dorrons conseil, eide ne favour, en prive n'en apert, ne nous allierons ne aherderons a nully contre eux, einz les eiderons come noz loialx alliez, contre tous lour enemis, & quele heure q'ils besoignent, & sur ce le dit duc Guilliam, ou ses heirs, facent covenablement requere, nous ou noz heirs, nous les eiderons, sibien de navie come de poair arme deinz deux mois apres le garnissement; & de tantz des gentz d'armes, hobelers, archiers, & d'autres come nous purrons bonement a lour coustages; & si necessite le demande, nous & noz heirs envoierons un de noz fitz, ou un autre grant de notre saung, od le dit poair en manere avantdite, ne ne soeffrons nully de notre obeissance, ou des noz terres, aler en eide ou socour des adversairs au dit duc, ou de ses heirs, einz constreindrons par toutes les voies que nous purrons, ceux qi ferront a l'encontre.

Auxint nous promettons, que nous ne ferrons pees, treue, ne soeffrance de guerre od notre adversaire de France, si le dit duc Guilliam, ses heirs, & ses subgitz, ne soient expressement asseurez en yceles; & pur norrir greindre amour entre nos subgitz & les subgitz le dit duc Guilliam, et q'ils pussent plus seurement & plus peisiblement entre communer, si volons & grantons pur nous & pur noz heirs, que le dit duc Guilliam, ses heirs, et lour subgitz, marchauntz, et autres, de qeconque condicion q'ils soient, pussent par tout venir seurement deinz noz roialmes, terres, & poair, & illoeques demorer sur lour bosoignes peisiblement & covenablement, & user loialx marchandises, paiant custumes dues en celle partie, & partir, & retourner a lour volente, queux nous receivons en notre especial protection & defense; & si nule injurie ou gref lour soit fait, si le ferrons hastivement redrescer & reformer, come appent.

Item, nous grantons en manere susdite, que les hommes & subgitz le dit duc Guilliam, ou ses heirs, ne soient arestuz, empledez, n'empeschez, deinz notre poair, pur autri dettes ou trespas, mes soulement pur lour dettes & trespas propres, ou pur dettes pur queles ils soient devenuz plegges, ou meinpernours, ou se eient fait, ou conuz principals dettours.

Et s'il aviegne, que DIEU defend, que debat ou discord se moeve entre nous, nos heirs, & noz subgitz, d'une part, & le dit duc Guilliam, ses heirs, & ses subgitz, d'autre part, si ne volons mie que les hommes & subgitz le dit duc Guilliam seient subduz, ne lour biens sodainement arestuz, deinz notre poair, mes volons & grantons q'ils soient garniz amiablement & overtement, par crie fait en lieu public, que deinz les quarant jours apres la crie ils se trehent de notre poair, od lour biens & marchandises, & aillent ency franchement, queu part q'ils vodront, saunz empeschement de nous, noz heires, noz ministres, ou subgitz queconqes.

A queles choses pleinement & loialment tenir, nous obligeons nous, noz heirs, & noz subgitz, & noz biens, & les biens de noz heirs & subgitz, queu part q'ils serront trovez, renunciantz a toutes exceptions de fraude, mal engin, de privileges, & des autres de fait, & de droit, par queles cestes alliances purroient estre enfreintz, ou empeschez par nule voie.

Et nous, duc Guilliam avantdit, del age de dis & oet annz & plus, eiant solonc les leies & custumes de noz pais, saunz auctorite de curatour, generale & liberale administration & disposition, si bien de notre persone come de noz biens, seignuries, & de toutes maneres de droitz & avoirs, od les appurtenances, consideranz l'amour & bone veulliance que le treshaut & trespuissant prince, noz seignure le Roi, & uncle avantdit, nous ad monstre, & le grant eide que nous, nos heirs, & noz subgitz avoir purrons de lui, & de ses subgitz, & le commune bien que poet avenir de tieles alliances, par bone deliberation, conseil, & commune assent des prelatz & nobles, & des bones gentz des villes & commonaltees de Holand & Zeland, & autres noz pais, si grantons de notre franche volente pur nous, noz heirs & subgitz, d'avoir & tenir, od l'avantdit Roi, ses heires & ses subgitz, alliez, terres, seignuries, & pais queconqes, amistees & alliances perpeeles; & promettons que a lour enemys ou adversairs moevantz, ou fesantz guerre, ou brige du dit Roi, ses heirs ou subgitz, ne d'orrons conseil, eide, ne favour, en prive nen apert, ne nous allierons ne adherderons a nullui contre eux, einz les eiderons come noz loialx alliez, contre touz lour enemis, & quele heure q'ils bosoignent, & sur ce le dit Roi, ou ses heirs, facent covenablement require nous & noz heirs, si les eiderons, si bien de navie come de poair arme, od tantz des gentz d'armes & autres, come nous poons bonement deinz les deux mois apres que nous ent serrons garnis a lour coustages.

Et si le dit Roi nous face garnir, si vendrons a eux, en notre propre persone, od le dit poair en socour de eux, ne ne soeffrons nul de noz gentz, subgitz, ou de notre obeissance, aler a l'encontre de dit notre seignur & uncle, heirs, terres, seignuries, ou pais queconqes, einz les constreindrons, par toutes les voies que nous purrons, & punirons ceux qi ferront a l'encontre.

Auxint nous promettons, que nous ne ferrons pees, treue, ne soeffrance de guerre, od nul des adversairs le dit Roi, saunz son assent, & pur norrir greindre amour entre les subgitz, le dit Roi, & les noz; &, q'ils pussent plus seurement & peisiblement entre communer, si volons & grantons pur nous & pur noz heirs, que le dit Roi, ses heirs, & lour subgitz, marchauntz, & autres, de queconqe condicion q'ils soient, pussent par tout venir seurement deinz noz terres & poair, & illoeques demorer sur lour bosoignes peisiblement & covenablement, & user loialx marchandises, paiant custumes dues en celle partie, & partir & retourner a lour volente, queux nous receivons en notre especiale protection & defense; & si nul injurie ou gref lour soit fait, si le ferrons hastivement redrescer & refourmer come appent.

Item, nous grantoms en manere susdite, que les hommes & subgitz le dit Roi, ou ses heirs, ne soient arestuz, empledez, n'empeschez deinz notre

poair, pur autri dettes ou trespas, mes soulement pur lour dettes & trespas propres, ou pur dettes pur queles ils soient devenuz plegges, ou meinparnours, ou se, eient fait ou conuz principals dettours ;

Et sil aviegne, que Dieu defende, que debat ou descorde se moeve entre nous, noz heirs, & noz subgitz, d'une part, & le dit Roi, ses heirs ou ses subgitz d'autres part, si ne volons mie, que les hommes & subgitz du dit Roi soient subduz, ne lour biens sodeinement arestuz deinz notre poair, mes volons & grantons q'ils soient garniz amiablement & overtement par crie fait en lieu public, que deinz les quarant jours apres la crie ils se trehent de notre poair, od lour biens & marchandises, & aillent ency franchement, queu part q'ils vodrent, saunz empeschement de nous, noz heirs, ou noz ministres & subgitz quecon qes.

A queles choses pleinement & loialment tenir, nous duc Guilliam avantdit, obligeons nous, noz heirs, noz subgitz, & noz biens, & les biens de noz heirs & subgitz, queu part q'ils soient troves, renunciantz a toutes exceptions de fraude, & de mal engin, & de meindre age, & toutes autres de fait ou droit par quelles cestes alliances se purront empescher, par nule voie.

En tesmoignance de queles choses, nous Roi avantdit, a l'une partie de ceste endenture, demorant devers de dit duc pur nous, noz heirs, & noz subgitz, avons fait mettre notre seal.

Donne quant a nous, Roi susdit, en notre paleis de Westmonster, le dis & septisme jour de Feverer, l'an de Grace, mille trois centz cinquant & deux.

Et memorandum, quod istæ litteræ, sub magno sigillo Regis consignatæ, traditæ fuerunt Henrico duci Lancastriæ, secundâ die Dominicâ Quadragesimæ anno præsenti, per manus cancellarii ad deferendum ad præfatum ducem Bavarriæ, & ad consimiles litteras sigillo ejusdem ducis Bavarriæ consignatas, Regi reportandas.

Et postmodum istæ litteræ, in formâ prædictâ consignatæ ad præfatum ducem Bavarriæ per dictum ducem Lancastriæ delatæ fuerunt ; & quia idem dux Bavarriæ hiis, quæ in eisdem litteris continentur, consentire noluit, & consimiles litteras sigillo suo consignare recusavit, præfatus dux Lancastriæ litteras prædictas reportavit, & eas venerabili patri Johanni de Thoresby archiepiscopo Eborum, cancellario Regis, & David de Wellore, custodi rotulorum cancellariæ ejusdem Regis, in camerâ Johannis de Wynewyke, die Sabbati proximò post festum Sancti Ambrosii, videlicet, quinto die Aprilis, anno regni istius Regis Angliæ, xxviii. per manus Henrici de Walton', archidiaconi Richemundiæ, clerici ipsius ducis Lancastriæ, restituit cancellandas & dampnandas, & istâ de causâ litteræ istæ cancellantur & dampnantur, & resident inter brevia Regis de dicto anno xxviii°.

Vacatur ex causâ supradictâ.

De tractando super finali pace reformandâ, & treugis cum adversario Franciæ ineundis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Simonis archiepiscopi Cantuar', totius Angliæ primatis, &
Willielmi episcopi Norwicen',
Ac Henrici ducis Lancastriæ, } consanguineorum nostrorum carissimorum,
Richardi comitis Arundellæ, }
Guidonis de Bryan, domini de Lagherne, &
Magistri Michaelis de Northburgh, archidiaconi Sufolc', legum doctoris, custodis privati sigilli nostri,

plenariè confidentes.

Ipsos tanquam conscios mentis nostræ, super facto guerræ inter nos & adversarium nostrum Franciæ, reformationemque pacis super hoc, *&c. prout supra de dat' xxvi. Jul' A. xxv. mutatis competenter mutandis.*

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xix. die Februarii.

De non recedendo ab Hibernia.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, cancellario suo Hiberniæ, salutem. Quia guerræ fortes in terrâ nostrâ Hiberniæ, inter fideles nostros terræ illius & Hibernicos, nobis rebellantes, à diù est, invaluerunt, & indies invalescunt ;

Et, si prælati, aut alii magnates dictæ terræ, per quorum consilium & juvamen eadem terra contra hujusmodi rebellantes regi debeat & defendi, à dictâ terrâ Hiberniæ recesserint, ad quod se parant, ut accepimus, ipsa terra periculis gravibus, quod absit, verisimiliter subjaceret :

Nos, hujusmodi periculis, quatenùs poterimus, volentes præcavere, vobis mandamus quod in terrâ prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari & ex parte nostrâ faciatis firmiter inhiberi, ne quis, prælatus, vel religiosus, comes, baro, miles, vel alius homo ad arma, per quos terra prædicta contra hujusmodi pericula defendi poterit, sub pœnâ forisfacturæ omnium quæ nobis forisfacere poterit, extra terram illam transeat, absque licentiâ nostra speciali, & mandato nostro, sub sigillo nostro Angliæ, vobis super hoc dirigendo, vel absque licentiâ justiciarii nostri terræ prædictæ ;

Et omnes illos, quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, extra terram prædictam inveneritis transituros, unà cum equis & hernesiis suis, arestari, & sub aresto detineri faciatis, quousque à nobis indè aliud habueritis in mandatis.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimile breve dirigitur justiciario Hiberniæ, vel ejus locum tenenti, sub eâdem datâ.

Pro Edwardo de Balliolo, quod qualescunque tractatus cum Scotis non cedant sibi in præjudicium.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

LE Roi a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Come une certeine parlance & trete, sibien diverses foitz avant ces heures, come a ore, en formez & noun de pees, par entre les deux roialms, d'Engleterre & d'Escoce, ad este esmeux par nous & nostre conseil envers nostre trescher cosyn & foial, Edward Roi d'Escoce ;

Sur queu pees affermer, de sa part, il ad envoiez par devers nous & nostre conseil partie de ses voluntees, en condicion & en escrit depart, le son bachiler William d'Aldeburgh, & son vallet Johan de Wygynton, par ensy totes voies que rienz purparlez, tretez, monstrez, ou en autre manere, par eux ou ascun de eux, faites par devers nous & nostre conseil, ne lui tourne en prejudice de sa alliance par devers nous, ne de sa querele d'Escoce a touz jours, en cas qui bone & effectuel acord ne se preigne, par entre nous & lui & ceux du dit roiaime d'Escoce, selonc fourme de ses voluntes escriptez, & par ses ditz gentz envers nous & nostre conseil demonstrez, come desus est dit ;

Nous, pur la seurte de nostre dit cousin, volons & pleinement grantons pur nous, & pur nos heirs, q'en cas que l'acord ne se preigne, par entre nous & lui & ceux d'Escoce, en la manere avantdite, que rienz purparlez, tretez, monstrez, ou en autre manere faitz, envers nous & nostre dit conseil, par les avantditz, ses gentz, William & Johan, ne lui tourne en prejudice de sa alliance par devers nous, ne de sa querele d'Escoce a touz jours, einz q'il soit, si talent ne lui preigne, pleinement demurant apres en mesme l'estat, q'il avoit en touz pointz devant, selonc forme de ses dites alliances, sanz contredit de nous, ou de noz heirs, nouncontresteantz la dite parlance, treteez, demonstrance, ou rienz qui puisse estre fait par les dites ses gentz, ou par aucun de eux, envers nous & nostre dit conseil.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres patentes, ensealez de nostre grant seal.

Don' a Westmer', le viii. jour de Marcz.

Per ipsum Regem.

De conductu pro nunciis de Britannia, ad tractandum super deliberatione Karoli de Bloys.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum
Venerabilis pater, Galterus episcopus Venetensis,
ac nobiles viri,
Dominus Johannes de Bello Manerio,
Ewenus Charruel,
Robertus de Sancto Petro,
Petrus Foucant, &
Henricus de Pledran, } *milites.*
Rayfredus archidiaconus Redonensis, ac
Oliverus de Moizelles, } *nobiles.*
de partibus Britanniæ, in regnum nostrum Angliæ, ad tractandum nobiscum super deliberatione nobilis viri, Karoli de Bloys, prisonarii nostri, de licentiâ nostrâ sub salvo conductu nostro venerint;

Nos, volentes securitati ipsorum, episcopi, Johannis de Bello Manerio, & aliorum nobilium prædictorum, dum sic in regno nostro, ex causâ prædictâ, moram fecerint, providere;

Suscepimus ipsos, episcopum, Johannem de Bello Manerio, & alios prædictos nobiles, in dicto regno nostro Angliæ morando, & exindè ad propria, redeundo, tam per terram quam per mare, ubicumque infra potestatem nostram, necnon homines & servientes suos, usque ad numerum triginta & quinque personarum equitum, & eorum vallettos, equos, hernesia, necnon bona, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad Festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', x. die Martii.

Treuga cum Rege Franciæ inita, à datâ præsentium, usque ad primum diem Augusti duratura.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Ed. III. m. 8. d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux, qe orront & verront ces presentes lettres,
Simon par la grace de Dieu, ercevesque de Canterbiers,
Guilliame evesque de Norwiz,
Henri duc de Lancastre,
Richart counte d'Arondell,
Guy de Brien, chivalers, &
Michel de Northburgh, d'une part;

Et Piere, par mesme la grace, Ercevesque de Roan,
Guilliame evesque de Beauvays,
Robert evesque de Laoun,
Pieres duc de Burboun,
Johan de Boloigne, counte de Montfort,
Charles d'Espaigne, counte d'Engolesme, conestable de France, &
Robert de Lorriz, sire d'Ermenonville, de l'autre part;

messages, envoiez & eiantz plein power des Rois de France & d'Engleterre, a faire les choses qe s'ensuent, saluz en nostre Seignur.

Come nous eions este assemblez par plosours foitz & journees, par devant, reverent piere en Dieu, monsieur Guy de Boloigne, cardinal de la seinte Esglise de Rome, & evesque de Portz, mediatour entre nous, en ceste partie, pur treter de bone pais & final acord entre les ditz Rois, & tant pur la briefte du temps, come pur plusours autres causes, nous n'eioms peu mettre les dites treites a plain fin;

Savoir faisons que nouz, considerantz les grantz maus & inconvenientz, qe de descortz des ditz Rois se poent ensuer, & que la guerre d'entre eux est damageuse a toute Cristientee, & empeschement de justice, du service devin, & de bien commun, & que la pais & acord entre eux serroit a Dieu plesant, & profitable a toute Crestientee, & s'en pourroient moltz des biens ensuer, desirrantz, a tout nostre poair, les ditz treitez, en comences, mettre a bon fin, sur ferme esperance de bon acord, & de pais final, faire & acomplir entre les ditz Rois;

Avons acorde, en nons des ditz Rois, promis, & en covenance, & pris bons & loials abstinences, ou trues, entre les dessusditz Rois d'Engleterre, & de France, pur touz lour sougitz, alliez, eidantz, & adherentz, & pur touz lour paiis de Gascoigne, Limozin, Caourcin, Peragort, Agenoys, Poitou, Zantogne, Engolmieaus, & en toute la duchee de Gyene, & en toute la Langedok, Burgoine, Bretaigne, Picardie, Flaundres, Artoys, Normendie, & generalment touz les roialmes d'Engleterre, de France, & d'Escoce, tant par mier que par terre, & es isles de mer, obeissantz a l'un ou a l'autre de ditz Rois;

Les queles comenceront, de la dat de ces lettres, & durreront jusques a primer jour de Aust prochein venir, le soleil levant;

Pendant le quel temps nous promettons, d'une part & d'autre, que rienz ne serra meffait, de l'une partie ne de l'autre, en persone, ne en biens de l'une ne de l'autre partie, ne de lour eidantz, sougitz, ou adherentz, ne ne serra aucune chose muove ou attempte en prejudice des dites abstinences, ou trues:

Et si aucune chose estoit faite ou attempte, contre les dites abstinences, ou trues, d'un part ou d'autre, nous, duc de Lancastre & counte d'Arondell, pur nostre seignur, promettons d'une part, & nous, counte de Montfort & conestable, semblement pur le nostre, avons jure & promis, en bone foi, sanz nul mal engyn, faire nostre poair que les ditz attemptaz soient reparez, & mis en estat du, a plus tost que nous purrons, quant as paiis de Gascoigne, de la Langedok & de Bretaigne, & des autres pais desus nomez, & es paiis de Picardie, d'Artois, & especialment quant as dites paiis de Picardie, d'Artois, Bolonois, & parties d'environ, pur ce que nous nous puissons plus surement assembler a jour & au lieu entre nous acorde:

Et que les dites abstinences, ou trues, soient es dites paiis plus fermement tenues, nous, duc de Lancastre & counte d'Arondell, pur nostre seignur, & nous, counte de Montfort & conestable, pur le nostre dit seignur, avons jure, as Seintz Ewangelies touchez, que, si aucun attemptat est fait, d'une partie ou de autre, de prise de chastell ou de ville, ou de aucune notable parsone, contre les dites abstinences, que nous, duc de Lancastre, & counte d'Arondell, s'il estoit fait par aucun de nostre partie, & nous, counte de Montfort & conestable, s'il estoit fait par aucun de la nostre, le ferroms reparer & remettre a estat du, dedeinz quarante jours, depeus q'il avera este fait a savoir de la partie, contre qui l'attemptat avera este fait.

Et si il ad fait attemptat contre la partie d'Engleterre, il le ferront a savoir, a Seint Omer, ou le capitaine de paiis pur le Roi de France.

Et si il ad fait attemptat contre la partie de France, il le ferront a savoir al capitaine de Calois.

Et en cas que les ditz attemptatz ne serroient reparez dedeinz quarante jours, nous ditz, duc de Lancastre, & counte d'Arondell, si les attemptaz estoient faitz de la partie d'Engleterre, ou de ses adherentz, promettons nous rendre prisons, en la ville de Paris dedeinz quinze jours;

Et nous, counte de Mountfort & conestable, s'il estoit fait de la partie de France, ou ses adherentz, nous promettons rendre prisons, en la ville de Londres, dedeinz quinze jours apres;

Et demurer, as dites villes, prisons jusqes a tant, que les ditz attemptaz fuissent reparez d'une partie & d'autre;

Et quant as autres attemptaz, qe serroient faitz d'une partie & d'autre es dites paiis, ont jure les capitains, d'une partie & d'autre, q'il les ferront reparer, a plus tost q'il vendra a lour conoissance, sanz nul delay.

Et s'il avenist qe les abstinences fussent rompues en ascuns des lus de roiame de France, pur tant ne serroient eles pas rompues es paiis de Picardie, ou Artois, aincois demurroient en lour vertue.

Et avons promis & acorde nous, messages desusnomes, touz & chescun pur soi, retourner, a estre en noz personnes, l'Endemeyn de la Trinite, procheine venant, en lieu la, ou nous avoms parlement d'arrainement, entre le chastel de Gynes & la Bastide devant pur aler, a celui jour, & a jours ensuiantz, plainement & en bone foi, sur les treitez en comencez pardevant le dit monseur le cardinal de Boloigne, qe aussi i doit estre solonc la volente de noz seignurs d'une partie & d'autre.

Et serront compris en ces presentes abstinences, par especial, le counte de Flaundres, les Flemmynges, & les Escotz, & tous les autres, come il sont compris es trues derreinement prises, l'an cynquante & un, entre Calois & Gynes.

Et serrons publiez cestes presentes abstinences en touz les paiis de roiame d'Engleterre, de France, & d'Escoce, a plus tost q'il purra estre fait.

Et ovesque ceo soient compris, pur la partie d'Engleterre en especial, le duc Guilliam de Bauvere, ses paiis de Holande & Zelande, & ses autres terres; monseur Wauter de Manny, ses chauteux & fortefesces.

Et d'autre partie, sont compris en cestes presentes trues ou abstinences la contesse de Henau, & son paiis de Henau; le duc Guilliam son fitz, Berted de Durford, & lour paiis, terres, chateuz, & forteresces.

Et est a savoir q'en pregnant cès presentes trues, ou abstinences, est expressement acorde & en covenaunte entre nous, messages desusditz, qe, s'il avenist, pur la reparacion des attemptatz, si auquns soi fasoient, contre & durantz les abstinences ou trues dessusdites, que Dieu ja n'aviegne, qe nous, duc de Lancastre & counte d'Arondel, & nous, conte de Montfort & conestable de France, ou auqun de nous, nous vendroms en hostage, par maniere qe dit est, pur i demurrer, jusqes a temps tant qe les ditz attemptaz soient reparez; les ditz hostages, si tost come les attemptaz, pur les queles il soi serrount renduz hostages, serront reparez & mis a estat deu, s'en purront partir, & partiront, des lieux ou ils serront en hostage, & averont sauf & seur conduyt pur eux, & pur lour gentz, de chescun des Rois en qi poair il serront hostages, pur passer par sa terre & seignurie, fraunchement & quitement, & retourner en lour paiis, sanz ce que, pur quecunque autre cause ou occasion, il soient ou poent estre empeschez, areste, ou destourbe en auqune maniere.

Et avesque ceo, este acorde & en covenaunte, expressement, entre nous, ditz messages, que, si auqun attemptat, que ja n'aveigne, estoit fait countre les dites trues ou abstinences, d'une part ou d'autre, pur ceo ne demurra mie que nous voilions avant a la perfection des dites treues, solonc la volente des ditz Rois, & serront les attemptaz, reparez, & redrescez loialment & en bone foie, come desus est dit.

Toutes les queles choses & chescune d'iceles, nous, duc de Lancastre & counte d'Arondel, en noun de nostre dit seignur le Roi d'Engleterre, & nous, counte de Mountfort & conestable de France, en noun de nostre dit seignur Roi de France, & par vertue des poairs a nouz donez par eux, avons promis & jure loialment tenir, accomplir, & enterriner, chescun de sa partie, sanz faire, ne attempter, ne soffrir faire, ne attempter aucune chose au contreire coment que ceo soit.

Et avesque ceo, en noz propres nouns, avons jure & promis reparer les ditz attemptaz, & purchacer la deliverance des autres messages dessusditz, en cas q'il avenoit q'il soi rendissent en hostage par la maniere desusdite.

Et semblement, monseur Johan de Cleremont mareschal de Fraunce, pur le dit Roi de France capitaine ou paiis, & monseur Robert Herle, capitaine pur le Roi d'Engleterre ou paiis de Calais, ont jure, loialement & en bone foie, chescun pur sa partie, a tenir les dites trues ou abstinences, sanz

enfraindre, & de reparer & remettre a estat du les attemptaz, sanz mal engyn, si tost come lui serra requis soffisaument depar l'autre.

En tesmoignance de quels choses nous avoms mis noz propres seals a ces lettres presentes.

Donez le diseme jour du mois de Marz, l'an de Grace mil' CCC. cynquant deux.

Et nous, cardinal desusdit, pur ce que ces choses ont este einsi faites, jurees, covenauntes, & acordees en nostre presence, come mediatour, avoms mis nostre propre seal a ces lettres.

Don' l'an & le jour desusditz.

Constat de interlineari,—soleil levant,
ou de ses adherantz,
& de rasure,—semblement pur le nostre, sicome il sont compris.

Et nous, Robert de Lorriz & Guy de Brien desusditz, chescun en noun & pur son dit seignur, & par vertu des poairs a nous donez sur ceo, avoms promis & jure loialment, ovesque les autres desusnomez, tenir & garder fermement les dites trues & abstinences, chescun de sa partie, sanz enfreindre; & reparer & faire reparer, a noz loiauz poers, les attemptaz, si auquns ou auqun estoient ou estoit fais au contrer.

Et en tesmoignance de ces, avons mis noz propres seals a ces lettres, ovesque les autres desusnomez.

Don' come desus.

Memorandum, quod literæ treugarum istarum, sub sigillis dominorum, hic specificatorum, consignatæ, remanent penes magistrum Michaelem de Northburgh, custodem privati sigilli domini Regis, custodiendæ.

Proclamatio treugæ prædictæ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Rot. Franc. 27 Ed. III. m. 8. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Bartholomæo de Burgherssh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, salutem.

Cum treugæ inter nos, pro nobis, subditis, & alligatis nostris, ac nobis adhærentibus, ex unâ parte, & adversarium nostrum Franciæ, pro se, subditis & alligatis suis, ac sibi adhærentibus, ex alterâ, initæ sint & firmatæ, usque ad festum Sancti Petri ad Vincula proximò futurum, duraturæ;

Ita quod durantibus treugis prædictis, uni parti seu alteri, aut subditis & alligatis suis, aut sibi auxiliantibus seu adhærentibus, in personis aut rebus, dampnum aliquod non inferatur, nec quicquam in præjudicium treugarum ipsarum innovetur vel attemptetur, prout in eisdem treugis pleniùs continetur:

Vobis mandamus, quod treugas prædictas, in singulis portuum prædictorum, & alibi infra libertatem portuum eorumdem ubi expedire videritis, publicè proclamari & teneri faciatis:

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Willielmo de Bohun comiti Norhampton', admirallo flotæ navium versus partes boriales.
Thomæ de Bello Campo comiti Warrwic', admirallo flotæ navium versus partes occidentales.
Vicecomitibus London'.

Littera responsalis, directa Papæ, super liberatione Karoli de Bloys.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

SANCTISSIMO in CHRISTO patri & domino, domino Innocentio, Divinâ Providentiâ, sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ Summo Pontifici, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, devota pedum oscula beatorum.

Sanctitatis vestræ literas, sub sancti vestri nominis bullâ clausas, per quas vestra benignitas nos rogavit, ut cum, nobili viro, Karolo duce Britanniæ, quem ad carcerem nostrum bellicus eventus adduxit, vellemus clementer agere, & circa liberationem ejus nos exhibere effectualiter liberales, recepimus reverenter.

Super quo scire velit vestra clementia, quod consideratione precum vestrarum, quas in nobis, quantum bono modo poterimus, habere volumus vim præcepti, super diliberatione dicti Karoli esse volumus, ut convenit, gratiores; parati semper ad ea quæ sciverimus acceptabilia votis vestris.

Conservet vos Altissimus, ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ, per tempora prospera & longæva.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Martii.

Litteræ testimoniales tangentes Nicholaum de Hethe.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Quia ex fidedignâ relatione didicimus quod Nicholaus de Hethe, clericus, nuper tempore felicis recordationis Clementis Papæ sexti, ad sedem accedens apostolicam, ibidem suggessit inter alia, se, ad procurationem clericorum nostrorum, videlicet, Henrici de Ingelby, Johannis de Edyndon, Willielmi de Herlaston, Willielmi de Kelleseye & Ricardi de Derby, per curiam nostram regiam capi & incarcerari, & in carceribus diutiùs detineri, & coram justiciariis nostris tanquam latronem condempnandum arestari, & ad rationem poni, ac clauso carceri sententialiter condempnari, moraturus ibidem quoad usque omnibus beneficiis suis cessisset, & ea resignasset penitus clericis supradictis; ut sic provocaret dictum dominum Papam ac sacrosanctam Romanam curiam, ad processus asperos & rigidos contra dictos clericos nostros faciendum.

Nos, considerantes quod pium est testimonium perhibere veritati, ac innocentes à noxiis præservare, ea, quæ circa ipsum Nicholaum, & de ipso in dictâ nostrâ curiâ gerebantur, de quibus ad plenum informati sumus, in vestram deducere volumus notitiam per præsentes.

Ipse quidem Nicholaus nuper ad regnum nostrum Angliæ de dictâ curiâ Romanâ veniens, se præfati domini Papæ secretarium asserebat, promittens se indulgentiam generalem à pœnâ & à culpâ vulgariter nuncupatam, pro civibus civitatis nostræ London' impetraturum, & pro gratiâ hujusmodi, ac pro diversis aliis gratiis, non modicas pecuniarum summas receperat à diversis;

Et quia idem Nicholaus rediens non expleverat quod promisit, fuerat in dictâ civitate pro hujusmodi debitis recuperandis arestatus, & ibidem sub salvâ & honestâ custodiâ detentus.

Postea, verò, præfatum Nicholaum, qui nobis obligatus in magnâ pecuniæ summâ, à regno nostro prius latenter evaserat, absque satisfactione aliqualiter nobis factâ, à dicto aresto, sicut nobis licuit, liberantes, honesto carceri, non in vinculis, quousque nobis de dictâ pecuniâ satisfactum foret, fecimus mancipari.

Et quia dictus Nicholaus prætendebat, per quædam judicia, per justiciarios nostros in curiis nostris reddita, se gravatum, iidem justiciarii ad ostendendum suam innocentiam, & ipsius malitiam convincendum, venire fecerunt ipsum judicialiter coram eis ostens' si quid sciret, aut vellet dicere contra judicia supradicta, promittentes in omnibus sibi facere justiciæ complementum; set ipse nichil effectualiter proposuit contra ea, set ipsa apparuerunt ritè & rectè reddita;

Et idem Nicholaus hoc perpendens, expressè fatebatur se nolle eadem judicia, seu processus curiæ nostræ, ulterius impugnare; & non coactus, immò gratis coram majoribus de concilio nostro renunciavit omni juri, quod sibi vendicaverat in quibusdam beneficiis quæ possidebant clerici supradicti; ipsis clericis semper tacentibus nec in aliquo prosequentibus contra eum, set blandis suis ducti, immò seducti sermonibus, penes nos pro ipsius liberatione pro viribus institerunt.

Ad quorum instantiam, receptâ prius securitate de faciendâ nobis solutione pecuniæ per eum nobis sic debitæ, ipsum à dicto carcere vicesimo die Novembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, mandavimus liberari, & liberum abire permisimus quo volebat, sibi ex uberiori dono gratiæ, sub spe boni gestûs sui, nostras pardonationis litteras concedentes.

In cujus, &c.

Dat' in pallacio nostro Westm', xxvi. die Marcii.

De monetâ regni.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 15. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite entre notre seignur le Roi d'Engleterre & de France d'une part, & Henri de Brisele d'autre part, tesmoigne;

Que notre dit seignur le Roi, par avys de son conseil, ad ordeigne, fait, & establi le dit Henri mestre & overour de sa monoie en la Tour de Loundres, le quel Henri ad empris devant le conseil notre dit seignur le Roi, de faire meisme la monoie, sur le peril q' appent, en la fourme que s'ensuyt, c'estassavoir;

De faire trois maneres des monoies d'or, corante la piece pur sis soldz & oct deniers d'esterlynges, que serra appelle le Noble d'or, & serront qarante & cynk tieles pieces en la livre, du pois de la Tour de Loundres;

Et une autre monoie d'or, poisant la moiete de l'autre suisdite monoie, corant la piece pur qarant deniers d'esterlynges, & serront quatrevintz & dis pieces en la livre, du pois de la Tour susdite;

Et une autre tierce monoie d'or, poisant la quarte partie de meisme la primere monoie, corant la piece pur vynt deniers d'esterlynges, & serront cent & quatrevyntz pieces en la livre du dit pois, & vaudra chescune livre des dites monoies d'or quinz livres d'esterlynges:

De toutes les pieces avantdites queux serront de vynt & trois carettes, trois greynes & demi, des queux monoies d'or notre dit seignur le Roi avera de chescune livre issint faite, sept soldz & trois deniers;

Et le dit mestre prendra pur son overaigne coigner, damage d'or, tailler des ferres, & amenusement du pois, & pur ses despenses, & toutes autres maneres des coustages, sauve les gages des gardeyns, & changeours & clercs, de chescune livre deux soldz d'esterlynges:

Et avera le dit mestre pur remede de chescune livre d'or, la seszisime partie d'une carette.

Et s'il aviegne ascune foitz que par defaute d'ascunes choses, que la dite monoie soit trove meyns ou en pois, ou en feblesce d'or, que vynt & trois carettes, trois greynes & demi, & outre la seszisme partie d'une carette, quel il avera pur remede, come desus est dit, soit la monoie chalange & jugge meyns que bone.

Et auxint ad empris le dit mestre de faire trois maneres des monoies d'argent, cestassavoir;

Une corrante la piece pur quatre deniers d'esterlynges, que serra appelle une gros; une autre pur deux deniers, que serra appelle demy gros; & la tierce pur une denier, que serra appelle esterlyng, de l'alaye & du coigne du veil esterlyng, du pois de la Tour susdite, & deit entrer la livre xxv. soldz desterlynges par noumbre.

Et le Roi avera de chescune livre d'argent issint faite, qatorze deniers par pois de queux qatorze deniers le mestre avera pur son overaigne coigner escales, amenusement du pois, tailler des ferres, & toutes autres coustages, oet deniers par acompt de la livre, pur faire la dite monoie plus juste par pieces du pois q'il nad este devant ces heures, & les marchantz le remenant;

Et avera le dit mestre pur remede de chescune livre d'argent deux deniers d'esterlynges par noumbre, cestassavoir, que s'il aviegne ascunfoitz, par defaute des overours, que les esterlynges feussent faitz deux deniers plus fortz, ou deux deniers plus febles, par chescune livre, ou que la dite livre eust deux deniers plus, au deux deniers meyns, de l'alaye d'argent, les gardeyns de meismes les monoies les devient deliverer pur bones, sanz les faire refoundre, & ceste remede n'est mye ordeigne de faire la monoie plus feble, mes que le mestre le face loialment, sanz mal engyn.

Et en cas q' ascune foitz & nemy communement par simplesce, sanz malice, il les face plus febles, eit neqedent le dit remede.

Et notre dit seignur le Roi mettra gardeyns pur lui, en chescune place ou les dites monoies serront faites; les queux gardeyns averont a garder & surver la monoie q'ele soit de l'alaye, & de pois, come le dit mestre ad empris, come desus est dit; çestassavoir, que si toust que la dite monoie soit coigne & compleie, les avantditz gardeyns, ensemblement od le dit mestre, les devient resceivre de les monoiours, & la mettre en une huche ferme de deux clefs; l'un clef demorant devers les ditz gardeyns, & l'autre devers le dit mestre; & devant que la dite monoie soit delivres as marchantz, les ditz gardeyns, a la requeste du dit mestre, ferront assaier la dite monoie; & si ele ne soit si bone ne si loial come il ad empris, que la dite monoie soit rebaille al dit mestre a refoundre, & de la faire bone a ces coustages demeisne;

Et qant la dite monoie serra delivres, & prove pur bone, les avantditz gardeyns & mestre devient prendre de chescune cent livres d'argent, deux soldz desterlynges, & de chescune cynk livres d'or, poisant une piece d'or; les queux deniers & pieces d'or & d'argent serront mys en garde en une boist ferme de deux clefs, & enseale de deux soialx; l'un clief demorant devers les gardeyns le Roi, & l'autre devers le dit meistre; & la dit boist serra garde en la huche, & serra overte chescune trois moys une foitz, devant le conseil, ou lour depute, & devant les ditz gardeyns & mestre, & les dites monoies serront assaies devant eux, & si eles soient troves pur bones, & covenables, selonk les covenances avantdites, le dit mestre avera lettre patente du graunt seal le Roi d'estre quit, tanque a cel temps, des toutes choses & chalanges touchantes les ditz monoies.

Et l'avantdit mestre ne soit tenu, ne ne poet estre chalangez jammes de nule demaunde de monoie, que soit trove en nule partie du dit roialme, ou de tout le poair notre dit seignur le Roi, forspris de l'assaie des deniers queux serront trovez en l'avantdit boist; & toutesfoitz qant les ditz gardeyns serront requis par l'avantdit mestre, de faire deliverance d'or ou d'argent, ils soient tenuz del faire pur ese & profit des marchantz, queux serront par tant plus lees d'apporter or et argent, a la dite monoie;

Et que le dit gardeyn prendra devers lui tot le profit q' appartient au Roi de la dite monoie; & meisme le gardeyn doit ent rendre acompt au Roi, si que le dit mestre ne soit chargez dacompt rendre au Roi, mes soulment au dit gardeyn, come la manere est:

Et s'il aviegne que les ditz gardeyns & chaungeours & marchauntz, ne se poent accorder de la dite monoie faire, pur certeines covenantes entre eux a tailler, que adonqes le assaiour de la monoie le Roi, qi pur temps serra, face trier la verite en celle partie; a quele verite si le dit mestre ne se voet assentir, face le dit chaungeour la susdite monoie en defaut du dit mestre sur le peril avantdit.

Et notre seignur le Roi fra crier & defendre, par tout son roialme, & son poair, que nul ne port hors du roialme monoie d'or ne d'argent, ne nul autre monoie d'or ne d'argent, save la novele monoie d'or que serra faite par le dit mestre, sur peine de perdre tout l'or & largent, & le corps a la volunte le Roi, si ceo ne soit par especiale conge du Roi:

Et que nul homme ne port en Engleterre nulle manere de fause monoie, ne countrefaite d'or ne d'argent, sur la peine avantdite; & que crie soit faite que nul homme receive, ne despende, nul manere d'or ou argent de nul autre coigne que del coigne notre seignur le Roi, sur peril q'appent:

Et que la bone monoie d'argent q'ore court, tiegne son cours, & que nully refuse la dite monoie notre dit seignur le Roi d'or ne d'argent, pur le pris suysdit, sur les perils susdites:

Et que chescun peusse espier & accuser toutes gentz que facent al encountre, & suyr pur le Roi en celle partie.

Et de cele monoie que serra trove fause, la tierce partie serra a celui que l'espiera ou trovera, & les deux partie au Roi:

Et le dit notre seignur le Roi conferme par ceste endenture al dit mestre, & ses compaignons, les aunciens chartres des franchises avaunt grauntez as monoiours, solonk l'effect de meismes les chartres; & que le dit mestre bien & loialment se portera au Roi & au poeple, cestassavoir; que s'il faille du pois de la livre d'or ou d'argent, selonk l'estandard & le covenant avantditz, ou q'il faille de l'alaie des dites monoies, si vyndrent mestre Simon de Brisele, dean de l'esglise notre dame de Nicole, Johan de Wesenham, Johan de Brisele, & Richarde Toky de Loundres, devant les chaunceller & tresorer, & autres du counseil notre dit seignur le Roi, & empristrent pur le dit mestre & overour de gre faire au Roi & au poeple, du pris de la dite monoie, en cas s'il ne le poet faire;

Et que les ditz meynpernours ameneroumt le avantdit meistre & overour devant le Roi, & son dit counseil, a plus toust que fausyne ou deceite puisse estre trove en l'alaye, ou en le pois, de la monoie avantdite, par garnissement du dit Roi & son conseil, a receivre ce que lour serra ajugge en cele partie.

Et notre seignur le Roi voet & graunt que toutes les covenances susdites, soient tenuz & gardez al dit mestre:

Et sur ceo le dit mestre fist corporel serement, devant le dit conseil, du dite office bien & loialment faire as perils susditz.

En tesmoignance de quele chose al une partie de ceste endenture, demorant devers les ditz meistre & meynpernours surnomez, ad notre dit seignur le Roi faite mettre son graunt seal; & a l'autre partie de meisme l'endenture, demorant devers notre dit seignur le Roi, ount les avantditz mestre & meynpernours mys lour soialx.

Donne a Weym', le xxviii. jour de Marcz, l'an du regne notre dit seignur le Roi, cestassavoir, d'Engleterre vynt & septisme, & de France quatorzisme.

Litteræ ad tollendum dubitationis scrupulum de jure præsentandi ad beneficia.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Ad agnitionem veritatis, & ad tollendum omne dubietatis scrupulum, quam quidam, prærogativarum, & jurium nostrorum, & coronæ nostræ Angliæ, cognitionem non habentes, habere dicuntur, vestræ volumus patere notitiæ, quod ab exordio nascentis ecclesiæ in Angliâ, celebris memoriæ Reges Angliæ, antecessores nostri, ad omnia ecclesiastica beneficia qualitercumque, de jure vel de facto, vacantia, ad eorum collationem vel præsentationem qualitercumque, tam ratione temporalium ecclesiarum cathedralium, & aliarum, ac hæreditatum hæredum minorum, vel ex causis aliis, in manu regiâ existentium, quam ratione patronatûs quem in hujusmodi beneficiis optinebant, spectantia, quandocumque placeret eis, jure suo regio præsentarunt, seu ea contulerunt; suique præsentati, ac collatarii ad præsentationes & collationes ad hujusmodi beneficia per locorum ordinarios admissi fuerunt, & ipsa sic tenuerunt pacificè, non obstantibus quibuscumque curriculis temporum, seu constitutionibus aliquibus de præsentationibus seu collationibus hujusmodi, infra certum tempus faciendis, in contrarium editis, quæ ipsos in aliquo non artabant; & causæ super jure patronatûs, ac præsentationum & collationum hujusmodi, habent in curiâ nostrâ coram justiciariis nostris, & non alibi, discuti & decidi, fueruntque dicti antecessores nostri, suis temporibus successive, & nos nostris temporibus, in possessione, vel quasi omni præmissorum toto tempore supradicto:

Ad supplicationem tamen prælatorum & cleri regni nostri Angliæ, in ultimo parliamento nostro, apud Westm', convocato, humiliter nobis factam, ex merâ liberalitate nostrâ, concessimus quod nos, seu hæredes nostri, non præsentabimus ad aliquod beneficium, ratione vacationum beneficiorum hujusmodi contingentium, temporibus quibus temporalia ecclesiarum cathedralium, & aliarum, ac hæreditatum hujusmodi in dictorum antecessorum nostrorum manibus extiterunt;

Salvò nobis & hæredibus nostris jure præsentandi ad hujusmodi beneficia, & ea conferendi nobis & hæredibus nostris, competente vel competituro, ratione vacationum & custodiarum hujusmodi, quæ nostris contigerunt temporibus, vel contigerint in futurum.

In cujus, &c.

Dat' in pallacio nostro Westm', xxx. die Marcii.

Pro archiepiscopo Eborum, super bajulatione crucis, de non molestando.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum, venerabilis pater, Johannes archiepiscopus Eborum, cancellarius noster, ad ea, quæ ad officium cancellarii pertinent, prout sibi per nos injungitur, faciendum & exercendum, & super directione negotiorum nostrorum, unà cum aliis de concilio nostro, de mandato nostro, continuè sit intendens;

Vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, & in suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis, cujuscumque conditionis seu statûs fuerit, sub gravi forisfacturâ nostrâ, ipsum archiepiscopum, super bajulatione crucis suæ, in civitate & suburbiis prædictis, impediat aut desturbet, nec ei, vel alicui de comitivâ suâ, injuriam, molestiam, dampnum inferat, vel gravamen.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis contraria facientes, tunc eos, sine dilatione, per corpora sua capi, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, donec de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum.

Teste Rege, apud Westm', primo die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur vicecomiti Middelsexiæ, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

J. Avenel capitaneus Britanniæ constituitur.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & industriâ, dilecti & fidelis nostri, Johannis Avenel pleniùs confidentes;

Ipsum Johannem in ducatu nostro Britanniæ & partibus Pictaviæ, eidem ducatui adjacentibus, & aliis pertinentiis suis universis, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes;

Dantes & concedentes eidem Johanni plenam, tenore præsentium, potestatem supervidendi omnia castra, fortalitia, & alia loca, sub potestate nostrâ ibidem existentia, & de salvâ & securâ custodiâ earumdem ordinandi;

Necnon capitaneos & custodes eorumdem, quos minus idoneos invenerit, ab officiis suis amovendi; & alios sufficientes & idoneos, loco eorum, quotiens opus fuerit, substituendi;

Et omnes qui sibi in hoc parere neglexerint, aut aliàs recusaverint, arestandi & capiendi, & eos modo debito, juxta eorum demerita, imprisonandi, castigandi, & puniendi, quotiens sibi viderit expedire;

Et omnia alia & singula, quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur, faciendi, excercendi, & exequêndi;

Damus autem archiepiscopis, episcopis, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus Pictaviæ existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Johanni in præmissis pareant, obediant humiliter & intendant.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit duraturas.

Dat' apud Westm', iv. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De feodis, pro officio marescalli Angliæ, in Hibernia colligendis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Thomas de Bello Campo, comes Warwic', & marescallus Angliæ, assignaverit & deputaverit dilectos & fideles nostros, Robertum de Gersyngdon, personam ecclesiæ de Rykynghale, Godefridum Folejaumbe, Johannem de Pembrok, & Johannem Rose, conjunctim & divisim, ad omnia feoda, ad ipsum comitem, ratione dicti officii sui marescalli in terrâ nostrâ Hiberniæ pertinentia, ad opus ipsius comitis levandum & colligendum;

Et ad omnes illos, qui hujusmodi feoda solvere tenentur, & ea solvere recusaverint, ad eadem feoda solvenda, viis & modis, quibus de jure & rationabiliter fieri poterit, distringendum;

Vobis mandamus quod eisdem, Roberto, Godefrido, Johanni & Johanni, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis & respondentes.

In cujus, &c. quamdiu ipsius comitis placuerit voluntati.

Teste Rege, apud Westm', xvii. die Aprilis.

David de Wollore recepit deputatos supradictos.

Pro Jacobo d'Audele, de non veniendo ad parliamenta, & de non serviendo in guerrâ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, dilecto & fideli nostro Jacobo d'Audele de Helegh, quod ipse, ad totam vitam suam, quietus sit de veniendo ad parliamenta & concilia nostra, & hæredum nostrorum, ac etiam ad congregationes magnatum & procerum, ad mandata nostra, vel hæredum nostrorum, ubicumque faciend';

Ita quod idem Jacobus, quoad vixerit, ratione non adventûs sui ad parliamenta, concilia, seu congregationes hujusmodi, seu personalis comparitionis in eisdem, per nos, vel hæredes nostros, aut ministros nostros quoscumque, non impetatur, occasionetur aliqualiter seu gravetur.

Concessimus insuper, pro nobis & hæredibus nostris, præfato Jacobo, quod ipse, toto tempore vitæ suæ, ad laborandum de guerrâ, in servitiis nostris, vel hæredum nostrorum, seu ad homines ad arma, hobelarios, vel sagittarios in hujusmodi servitiis exnunc inveniendum, extra regnum nostrum Angliæ, nisi cum regale servitium nostrum, aut hæredum nostrorum, summonitum fuerit, contra voluntatem suam nullatenus compellatur, nec eâ de causâ aliqualiter impetatur:

Ita semper quod idem Jacobus, cum hominibus ad arma, & aliis armatis, pro defensione regni nostri Angliæ, infra idem regnum, quotiens aggressus inimicorum nostrorum, aut aliud periculum vel necessitas eidem regno imineant, unà cum aliis fidelibus nostris ipsius regni, proficiscatur, & homines ad arma, hobelarios, & sagittarios, juxta statum suum, sicut cæteri de eodem regno, eâ de causâ invenire teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro archiepiscopo Armachan', de veniendo in Angliam.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Rokeby, justiciario suo Hiberniæ, vel ejus locum tenenti, salutem.

Quia concessimus & licentiam dedimus venerabili patri, R. archiepiscopo Armachan', quod ipse cum moderatâ familiâ suâ ad nos in regnum nostrum Angliæ, ad quædam negotia sua, penes nos & concilium nostrum prosequenda, venire possit;

Vobis mandamus, quod ipsum archiepiscopum, cum familiâ suâ prædictâ, dictam terram egredi, & ad nos in dictum regnum nostrum se divertere, ex causâ prædictâ, licitè & absque impedimento permittatis: ordinatione in dictâ terrâ factâ, aut mandato in contrarium directo, non obstante.

T. R. apud Wyndesore, xxiii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro juratis & consulibus civitatis Vasatens'.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Vascon. 27 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, ministris, & omnibus aliis fidelibus suis *in ducatu Aquitanniæ, qui nunc sunt*, vel qui pro *tempore* erunt, & eorum loca tenentibus, salutem.

Cum nuper, ad supplicationem dilectorum & fidelium nostrorum, juratorum, consulum, & communitatis civitatis nostræ Vasaten', concesserimus eis, quod civitatem illam, vel resortum ejusdem, aut ballivas & parochias de Vasatesio, per donationem, venditionem, permutationem, seu assignationem, aut quovis alio titulo, nisi primogenito filio nostro, vel hæredum nostrorum futuro hæredi Angliæ, extra manum nostram non poneremus, set ipsam civitatem cum resorto ejusdem, ac ballivis & parochiis prædictis, coronæ Angliæ perpetuò annexam, retinere faceremus; donatione & concessione, aut litteris quibuscumque in contrarium factis, vel faciendis, non obstantibus:

Concesserimus etiam, pro nobis & hæredibus nostris, quod ballivæ & parochiæ de Vasatesio, quæ ballivis civitatis prædictæ, ex parte nostrâ existentibus antiquitus rationabiliter annexæ fuerunt, extunc eisdem annexæ remanerunt; & quod homines & habitatores ballivarum & parochiarum prædictarum, ad custodiam in civitate prædictâ, tam per diem quam per noctem faciendam, ac tallagiis cum civibus civitatis illius, pro salvatione & defensione ejusdem, contribuendis, & ad operationes ibidem, quociens necesse foret, faciendas, tenerentur, quatenùs de jure ad hoc artari deberent, & temporibus progenitorum nostrorum & nostro ad hoc rationabiliter artari consueverunt;

Quodque præfati jurati, consules, & homines de communitate civitatis prædictæ, libertatibus, liberis consuetudinibus, ac privilegiis, quibus ipsi seu progenitores sui, in civitate prædictâ, ac resorto ejusdem, & ballivis, & parochiis prædictis, temporibus retroactis rationabiliter usi fuerunt & gavisi, exnunc uti & gaudere possent, absque impedimento nostri, senescallorum, ballivorum, seu officiariorum nostrorum, vel hæredum nostrorum quorumcumque, prout in litteris nostris patentibus indè confectis, plenius continetur:

Vobis omnibus & singulis injungimus & mandamus, quod dictos juratos, consules, & communitatem civitatem prædictam, cum resorto ac ballivis & parochiis prædictis, coronæ Angliæ in formâ prædictâ annexam, tenere permittatis, & homines & habitatores ballivarum & parochiarum prædictarum, ad custodiam in civitate prædictâ faciendam, ac tallagiis cum civibus civitatis illius, pro salvatione & defensione ejusdem, contribuendis, & ad operationes ibidem, quociens necesse fuerint, faciendas, quatenùs de jure ad hoc artari debeant, modis & viis quibus commodè poteritis, compelli faciatis, prout juxta formam litterarum nostrarum prædictarum, ac litterarum dilecti & fidelis nostri Johannis de Chiverston, nuper senescalli nostri Vasconiæ, indè confectarum, fuerit faciendum; & ad vos, & quemlibet vestrum, in hâc parte noveritis pertinere.

Teste Rege, apud Westm', primo die Maii.

Per concilium.

Pro archiepiscopo Eborum, de cuneis liberandis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario, salutem.

Supplicavit nobis, venerabilis pater, Johannes Eborum archiepiscopus, quod cum ipse habere debeat, & omnes prædecessores sui, à tempore quo non extat memoria, habuerint & habere consueverint, duos cuneos monetales, pro cambio suo Eborum, sicut tam per recordum & processum justiciariorum itinerantium, in comitatu prædicto, per nos ad scaccarium nostrum missa, quam per rotulos & memoranda scaccarii prædicti, poterit pleniùs apparere, velimus præfato, nunc archiepiscopo, hujusmodi duos cuneos pro cambio suo Eborum, liberari jubere;

Nos, ipsius archiepiscopi supplicationi in hac parte annuentes, ut est justum, vobis mandamus quod, visis recordo & processu ac rotulis & memorandis prædictis, si vobis constiterit ita esse, tunc eidem, nunc archiepiscopo, duos cuneos pro cambio suo prædicto, absque difficultate & dilatione aliquâ, liberari faciatis, prout eos habere debet, & prædecessores sui prædicti eos habere consueverunt.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Maii.

De duello apud Calesium capiendo.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Reginaldo de Cobbeham, & Roberto de Herle, capitaneo villæ nostræ Cales', salutem.

Quia per *concilium nostrum ordinatum est quod* duellum versus Johannem de Spaigne, per quandam mulierem in villâ prædictâ, super quibusdam proditionibus, nobis, & eidem villæ, & fidelibus nostris, in eâ commorantibus, ut dicitur, factis, undè dicta mulier eum appellat, invadiatum, capiatur;

Vobis committimus & mandamus quod vos, vel alter vestrûm, si ambo interesse non possitis, duellum prædictum, secundum legem & consuetudinem partium illarum, capiatis, & ulteriùs in hac parte faciatis, quod de jure, & secundum legem & consuetudinem prædictas, fuerit faciendum; universis insuper & singulis ministris & fidelibus nostris, in eisdem partibus, ad quos præsentes *literæ* pervenerint, tenore præsentium, damus in mandatis, quod vobis, vel alteri vestrûm, in præmissis faciendis & explendis, *intendentes sint & auxiliantes, cum per vos seu alterum vestrûm, super hoc fuerint præmuniti ex parte nostrâ.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Maii.

Per idem concilium.

Pro Anselmo de la Viscoigne, de protectione.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Anselmus de la Viscoigne, serviens nobilis viri Karoli de Bloys, ad partes transmarinas, pro quibusdam negociis ipsius Karoli ibidem expediendis, sit celeriter profecturus, & exindè in Angliam, ad præfatum Karolum cum quatuor sociis equitibus rediturus:

Nos, volentes securitati ipsius Anselmi & sociorum suorum prædictorum providere, suscepimus ipsum Anselmum ad dictas partes proficiscendo, & exindè in Angliam cum quatuor sociis suis prædictis redeundo, & ibidem morando, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Anselmo ad dictas partes transmarinas proficiscendo, & exindè cum quatuor sociis in Angliam redeundo, & ibidem morando, sicut prædictum est, in personis, equis, hernesiis, & rebus suis quibuscumque, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis in personis, equis, hernesiis, aut rebus suis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. usque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ, proximò futuræ, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Maii.

Per ipsum Regem.

De prohibitione justarum.

A. D. 1353? An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis firmiter injungentes quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis publicè proclamari, &, ex parte nostrâ, firmiter inhiberi faciatis, nè quis comes, baro, miles, seu quivis alius, cujuscumque conditionis fuerit, turneare, burdeare, justas facere, aventuras quærere, seu alia facta armorum excercere præsumat, sine mandato nostro speciali;

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, talia facta armorum excercentes inveneritis, tunc eos, unà cum equis, armaturis, & aliis rebus suis arestari, & ipsos in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, donec aliud à nobis indè habueritis in mandatis: nos de nominibus illorum, quos sic arestaveris, sub sigillo vestro distinctè & apertè certificantes.

T. R. apud Westm', xx. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vic' Kanc'.
Vic' Surr' & Sussex',
Vic' Essex' & Hertford'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Cantebr' & Hunt'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' Glouc'.
Vic' Wygorn'.
Vic' Hereford'.
Vic' Salop' & Stafford'.
Vic' Norh't'.
Vic' Warr' & Leyc'.
Vic' Not' & Derb'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Ebor'.

De providentiis, pro filiis Caroli de Bloys, faciendis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 23. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram Normannum le Viscounte & Hugonem de Redynges, valettos Karoli de Bloys ducis Britanniæ, victualia venalia, pro sustentatione filiorum ipsius ducis, in custodiâ nostrâ, in Anglia jam existentium, in locis ubi vendenda fuerint, pro denariis ipsius ducis, pro rationabili pretio, prout inter ipsos & venditores eorumdem concordari poterit, promptè in manibus solvendo, emendo, & providendo;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem, Normanno & Hugoni, seu eorum alteri, hujusmodi victualia in locis prædictis in formâ prædictâ emendo & providendo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, dum tamen quicquam, contra voluntatem alicujus, aut alibi quam in locis ubi hujusmodi victualia vendenda fuerint, non capiant, sub periculo quod incumbit.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, super litteris de creatione suâ receptis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. Sanctitatis vestræ literas, quas beatitudo vestra, de creatione vestrâ felici, per latorem præsentium nobis misit, reverènter & cum honore condigno recepimus, earumque tenore læto corde diligenter attento, laudum præconia, & gratiarum actiones, Altissimo humiles & devotas referimus, qui, suspiriis sponsæ suæ, sanctæ matris ecclesiæ, viduitatis suæ lugentis incommoda, benignè compatiens, vos, ad regimen ipsius & munimen, ad dandam scientiam plebi suæ, & dirigendum pedes ejus in viam pacis, ad fastigium apostolicæ dignitatis erexit.

Cujus rumor mellifluus cunctorum, sacri baptismatis undâ renatorum, prætactæ matris filiorum, corda jubilationis & lætitiæ rore habet meritò perfundere.

Tenet namque nostra fiducia, & populi vulgaris opinio, ex constantiæ vestræ soliditate, temporibus effluxis præexpertâ, & laudabilium initiorum vestrorum indiciis sumpta probabili conjecturâ, quod ad justitiam omnibus æquanimiter faciendam, injustitiam propulsandam, errorumque rubigines extirpandas, zelum geritis fervidum & perfectum; quodque temporibus vestris, veluti à Patre Cœlisti præfinitis, Petri navicula, sub provido vestro regimine, salubriter dirigetur, ita quod ipsius rethe cissionis aut rupturæ non sentiet detrimenta.

Ipsum igitur, qui vos sibi vas electionis & vicarium suum in terris elegit, devotis precibus exoramus, ut super vos dona gratiæ suæ multiplicet, & ecclesiam suam, ad gloriam & laudem nominis sui, & salutem animarum, vobis feliciter gubernare concedat, ut oves gregis sui errantes & dispersos, per sanctam vestram curam & solicitudinem viam veritatis cognoscentes, humiliter redeant ad ovile.

Cæterùm pacem, inter nos & adversarium nostrum Franciæ reformandam, quam per alios vestræ sanctitatis apices, quos ex immensæ bonitatis vestræ dulcedine novimus emanasse, nobis affectu paterno clementia vestra persuasit, nedùm cum ipso, set cum omnibus aliis habere semper optavimus, & vias, per quas ad eam possemus attingere, diligenter quæsivimus, interventuque vestræ benignæ persuasionis hujusmodi propensiùs quærere cupimus in futurum.

Ad reformationem etiam optatæ pacis celeriùs expedire credimus optinendam, ut vestra benignitas, de concordiâ filiorum, ut confidimus, piè sollicita, interponat ad hoc, cum efficaciâ, sollicitudinis suæ partes.

Conservet vos Altissimus, ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ, per tempora prospera & longæva.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Junii.

R. de Cobham capitaneus villæ Calesii constituitur.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Reginaldo de Cobham, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem castri ac villæ nostræ Calesii in regno nostro Franciæ, necnon castri nostri de Gynes, & fortaliciorum nostrorum de Merke, Colne, Oye, & Sandegate, quamdiù nostræ placuerit voluntati:

Ita quod vos castra, ac villam & fortalicia prædicta, ad opus nostrum salvò custodiatis, & custodiri faciatis, pro custodiâ illâ percipiendo, juxta indenturam inter nos & vos confectam.

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris partium illarum, necnon universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, ac in eâ existentibus & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis, ac locum vestrum tenenti ibidem, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes & auxiliantes, quociens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti.

Damus insuper vobis, ac dicto locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem contrarotulandi omnes solutiones & liberationes per thesaurarium nostrum dictæ villæ Calesii, in officio illo faciendo, necnon puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in hiis, quæ ad salvationem & defensionem dictæ villæ pertinent, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum.

Ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam, videlicet, servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospitio nostro, & custodes castrorum & fortaliciorum prædictorum, quam cæteros ad vadia nostra in partibus illis existentes;

Et, si opus fuerit, in Angliam mittendi usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios, loco eorum, reponendi:

Ita quod munitio prædicta, prout vobis melius videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxix. die Junii.

Per ipsum Regem.

De marinariis pro navibus Regis capiendis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, magistris & marinariis navium, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos nobis Thomam Ferre servientem nostrum ad arma, & Johannem Ramme, conjunctim & divisim, ad centum marinarios sufficientes, ubicumque eos inveniri contigerit, in comitatu Kanciæ & Essexiæ, tam infra libertates quam extra, eligendum & capiendum, & ipsos in navibus nostris ponendum, ad proficiscendum in eisdem, ad vadia nostra, ubi & prout eis injungetur ex parte nostrâ:

Et ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint, seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Thomæ & Johanni, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens, & prout ipsi, vel eorum alter, vobis vel alicui vestrûm, scire fecerint vel fecerit, ex parte nostrâ: & vos, præfati vicecomites, majores, & ballivi, omnes illos, quos iidem Thomas & Johannes, vel eorum alter, propter contrarietatem vel rebellionem suam in hac parte, arestaverint vel arestaverit, ab eis & eorum altero recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Julii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti ad marinarios subscriptos, in locis subscriptis eligendum & capiendum, sub eadem data; videlicet,

Willielmus de Hamildon, serviens Regis ad arma, Paulinus de Portesmuth,	*ad sexaginta marinarios infra libertatem Quinque Portuum capiendos.*
Robertus de Ledred, serviens Regis ad arma, Willielmus Passelewe,	*ad centum & quadraginta marinarios infra libertatem prædictam capiendos.*
Willielmus Walklate, serviens Regis ad arma, Willielmus Piers.	*ad centum & viginti marinarios in comitatibus Kanciæ & Essexiæ capiendos.*

Pro mercatoribus Portugaliæ & Algarbiæ, consideratione Alfonsi Regis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem.

Volentes, consideratione serenissimi principis, domini Alfonsi, Portugaliæ & Algarbiæ Regis, consanguinei nostri carissimi, omnes & singulos mercatores, & naves, ac magistros & marinarios navium earumdem, de dictis partibus Portugaliæ & Algarbiæ, subditos ipsius Regis, favore prosequi gratioso;

Suscepimus eosdem mercatores, naves, magistros & marinarios navium, & eorum singulos veniendo, *&c. prout in cæteris de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', v. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod lanæ de Angliâ non ducantur ad villam de Berewico.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbr', salutem. Quia per nos, prælatos, magnates, & alios de concilio nostro, ordinatum & inhibitum existit, quod nullus, indigena sive alienigena, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, lanas, pelles lanutas, seu coria à regno nostro Angliæ, seu marchiis ejusdem, ad villam nostram Berewici super Twedam, seu ad quascumque alias partes de Scotiâ, quocumque colore seu ingenio, clam vel palam, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & bonorum, & catallorum suorum, erga nos, & terrarum & tenementorum suorum, erga capitales dominos qui habent in hoc casu breve de escaeta, ducat seu duci faciat:

Nos, ut ordinatio, inhibitio, & forisfactura prædictæ, ad aures singulorum subditorum nostrorum deveniant, nè aliquis hujusmodi forisfacturam absque præmunitione incurrat, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, portubus maris, & aliis locis in ballivâ tuâ, ubi meliùs expedire videris, præmissa omnia & singula proclamari, & firmiter observari & teneri facias; & cum proclamationem & publicationem prædictas feceris, nos indè, & in quibus locis factæ fuerint, in cancellariâ nostrâ, sub sigillo tuo, distinctè & apertè reddas certiores, ut extunc nullus se excusare poterit, quin de præmissis debitè fuerint præmunitus:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', vi. die Julii.

Per concilium.

De ducendo David de Brus usque villam Novi Castri super Tynam.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum & fidelem nostrum Petrum de Nuttle, ad David de Bruys, prisonarium nostrum, à civitate nostrâ London' usque villam Novi Castri super Tynam, ex certis causis, deliberationem suam tangentibus, salvò & securè ducendum; & ad equos & cariagia, quæ in hac parte necessaria fuerint, tam infra libertates quam extra, feodo ecclesiæ excepto, pro denariis nostris, indè in manibus promptè solvendis, capiendum, & ad ipsum David Johanni de Coupeland, vicecomiti nostro Northumbriæ, apud dictam villam Novi Castri liberandum, ad faciendum de eo quod ei per nos pleniùs est injunctum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Petro, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Petrus vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Et præceptum est præfato Johanni de Coupeland, quod prædictum David à præfato Petro, per indenturam, indè inter eos conficiendam, recipiat; & de eo faciat prout per breve de privato sigillo Regis habet in mandatis.

Teste ut supra.

Et præceptum est constabulario Turris London', vel ejus locum tenenti, quod corpus prædicti David præfato Petro liberet, usque dictam villam Novi Castri ducendum in formâ prædictâ.

De treugis, juxta Guynes initis, ac usque ad primum Augusti diem duraturis, ad festum Sancti Martini prorogandis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, venerabilibus patribus,
Simoni archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, &
Willielmo Norwycensi episcopo, ac
Henrici duci Lancastriæ, } *consanguineis nostris*
Richardo comiti Arundellæ, } *carissimis.*
Guidoni de Bryan domino de Lagherne, &
Magistro Michaeli de Northburgh, legum doctori, custodi privati sigilli nostri, salutem.

Sciatis quod, cum nuper, per literas nostras patentes, constituerimus vos, quinque, quatuor, & tres vestrûm, quorum vos, præfate archiepiscope, vel dux, unum esse volumus, ad tractandum & concordandum cum nunciis seu ambassiatoribus, adversarii nostri de Franciâ, super dissensionibus, controversiis, querelis, & debatis inter nos & dictum adversarium nostrum motis;

Ac de pace finali inter nos reformandâ, seu treugis vel guerrarum sufferentiis inter nos & ipsum ineundis, prout in literis nostris prædictis pleniùs continetur;

Quarum literarum, prætextu vos certas treugas sive guerræ sufferentias, inter nos & dictum adversarium nostrum inivistis, usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, proximò futurum, duraturas;

Nos, certis ex causis, ad easdem treugas sive sufferentias, usque ad festum

Sancti Martini proximò futurum, sub modis, formis, & conditionibus, in prædictis treugis contentis, prorogandum, & ad treugas ipsas sive sufferentias fideliter observandas, in animam nostram jurandum;

Et ad tractandum, interim, & concordandum cum dictis nunciis seu ambassiatoribus, super omnibus & singulis in præfatis literis nostris contentis, vobis, quinque, quatuor, & tribus vestrûm, plenam tenore præsentium, damus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid per vos, quinque, quatuor, vel tres vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in castro nostro de Wyndesore, x. die Julii.

Per ipsum Regem.

De loquendo ex parte Regis, cum quibusdam capitaneis in ducatu Britanniæ.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nuper constituerimus dilectum & fidelem nostrum Johannem Avenel, capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu nostro Britanniæ, & partibus Pictaviæ, eidem ducatui adjacentibus, dantes eidem Johanni plenam potestatem supervidendi omnia castra, villas, fortalitia, & alia loca sub potestate nostrâ, ibidem existentia, & de salvâ & securâ custodiâ eorumdem ordinandi, ac capitaneos & custodes eorumdem, quos minus idoneos invenerit, ab officiis suis amovendi, & alios sufficientes & idoneos loco eorum, quotiens opus fuerit, substituendi; & omnes, qui sibi in hac parte parere neglexerint, aut aliàs recusaverint, arestandi & capiendi, & eos modo debito, juxta eorum demerita, castigandi & puniendi, quotiens sibi viderit expedire, & ad omnia alia & singula, quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur, faciendi, exercendi, & exequendi;

Et mandaverimus universis & singulis capitaneis, castellanis, ac custodibus castrorum, villarum, fortalitiorum, & aliorum locorum in ducatu & partibus prædictis, quod eidem Johanni, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti ibidem, pareant, obediant humiliter & intendant, prout in litteris nostris patentibus indè confectis, plenius continetur;

Ac jam, ex relatione nonnullorum audivimus, quod quidam capitanei, castellani, & custodes castrorum, villarum, fortalitiorum, & aliorum locorum in ducatu & partibus prædictis, eidem Johanni obedire, aut ipsum de custodiâ eorumdem ordinare, ac alia, quæ ei per nos injuncta fuerunt facere, permittere non curarunt, in nostri contemptum manifestum, undè quamplurimum conturbamur:

Nos igitur, volentes super præmissis plenius certiorari, assignavimus dilectum vallettum nostrum, Ricardum Lenglish, de cujus fidelitate plenam fiduciam reportamus, ad proficiscendum ad ducatum & partes prædictas, & ad loquendum cum capitaneis, castellanis, & custodibus prædictis, qui eidem Johanni obedire recusarunt; & ad audiendum causas & rationes, quas pro ipsis habent in hâc parte, & ad eas nobis cum omni celeritate referendum, prout sibi per nos plenius est injunctum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De domibus & placeis in castro Eborum pro monetis liberandis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Ebor', salutem. Quia volumus quod monetæ de cuneis nostris auri & argenti, in castro nostro Ebor', per dilectum nobis Henricum de Brisele, magistrum monetarum nostrarum in Turri nostrâ London', fiant in eodem modo, quo in Turri nostrâ prædictâ factæ existunt; & super hoc oneravimus prædictum Henricum, & dilectum nobis Willielmum Hunt, custodem cambiorum nostrorum in civitate nostrâ Eborum, ad domos, pro operationibus monetarum prædictarum in castro prædicto, quæ reparatione indigent, reparandum, & etiam, si necesse fuerit, de novo faciendum, pro denariis nostris, per manus prædicti custodis, prout sibi injuximus, promptè solvendis;

Tibi præcipimus, quod eisdem Henrico & Willielmo, domos & placeas in dicto castro, pro dictis monetis competentes, necnon quandam domum fortem in eodem castro, in quâ dictæ monetæ salvò & securè custodiri poterunt, liberes indilatè;

Et eisdem Henrico & Willielmo in præmissis intendens sis, consulens, & auxilians, quotiens & prout iidem Henricus & Willielmus, vel eorum alter, tibi scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

T. R. apud Westm', xviii. die Julii.

Per billam thes'.

De standardis & trussellis, pro monetâ faciendâ, liberandis.

A.D 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Willielmo de Rothewell, custodi cambiorum in Turri nostrâ London', salutem.

Mandamus vobis, quod dilecto nobis Henrico de Brisele, magistro operationum monetarum nostrarum in civitate nostrâ Eborum, sex standardos, & decem & octo trussellos, pro operationibus monetæ nostræ de cuneo vocato le Grosse; quatuor standardos & duodecim trussellos, pro operationibus monetæ nostræ vocatæ Demy grosse; & tres standardos & duodecim trussellos, pro operationibus monetæ nostræ de Sterlingo, sine dilatione liberari faciatis.

T. R. apud Westm', xxv. die Julii.

De tractatu pacis, ante Guynes habito, usque ad quindenam Sancti Michaelis, & treugâ ibidem captâ, usque ad festum Sancti Martini, ex parte Franciæ prorogatis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Ex Litt. & Autogr. Edw. III. in Turr. Lond.

A TOUS ceux, qui ces lettres verront, ou orront,

Pierre, par la grace de Dieu, arcevesque de Rouen,
Robert evesque de Laon,
Pierre duc de Bourbon,
Jehan de Boloigne, conte de Montfort,
Charles d'Espaigne, conte d'Anglesme, connestable de France, &
Robert de Larriz, sire Dermenoville,

messages & traiteurs de pais, entre les Roys de France & d'Angleterre, de par nostre tresredoute seigneur le Roy de France, salut en nostre Seigneur.

Saichiez que, come certainnes trewes, souffrances, ou abstinence fussent n'agaires prises devant Guynes, entre,

Reverent pere en Dieu, Symon, par la grace de Dieu, arcevesque de Cantebers,
Henry duc de Lencastre,
Richert conte d'Arondel, &
Michiel de Northburgh, d'une part,

& nous, & autres messages du Roy nostre seigneur, d'autre;

En noun des Roys de France & d'Engleterre avant diz, par mediation de treshonorable pere en Dieu, monseur Guy de Boloigne, par la grace de Dieu, evesque des Portz, & cardinal de la sainte eglise de Rome;

A durer jusques a l'entres d'Aoust prouchein avenir, sur certainnes formes & condicions, aussi come es letres, seeles des seauls des diz seigneurs, & les nostres, est contenu plus pleinement;

Au quel jour fut assentu que les messages avantditz, d'une part & d'autre, retourneroient par devant Guynes, pour traitier avant sur la paiz entre les diz Roys, & parfaire, se à Dieu plaisoit, le traite n'agaires en commencee, nous,

Arcevesque de Roven,
Evesque de Laon,
Duc de Bourbon,
Conte de Montfort,
Conte d'Angolesme, &
Robert de Lorriz,

avant diz messages, ou noun nostre dit seigneur le Roy de France, aiäns a ce plein pouoir de nostre dit seigneur le Roy;

Entendans que les autres seigneurs, messages de l'autre partie dessus diz, entente de bon traitie de paix, sont en volente de proroguer & esloignier

le dit traitie tantque a la quinzaume de Saint Michiel prouchein avenir a traitier au dit lieu;

Et aussi, a fin que le dit traitie se puisse miex, & plus auvablement, & seurement tenir & parfaire, a proroguer les dites trewes ou noun de leur seigneur le Roy, tantqe a la feste Saint Martin en Yuer, prouchein venant, a l'eure de soleil couchie;

Si prorogons & esloignons aussi semblablement le traitie & trewes, souffrances & abstinances, tanque aus diz jours, comme dessus est dit; c'est assavoir;

Le dit traitie, tantqe a la quinzeime de Saint Michiel;

Et les trewes, tantque au dit jour de Saint Martin soleil couchie;

Tout en la forme, condicion & mainere, contenue & accordee es letres des dites trewes, finans a la dite entre d'Aoust prochein avenir.

Et les jourons & promettons, en noun & en l'ame nostre dit seigneur le Roy, a tenir & garder, pour nostre partie, loyaument & en bonne foi, & les faire tenir & garder, sanz les enfraindre par nulle voie;

Mandanz a touz, aus quieux ce touche, ou puet touchier, de quelconque estat ou condicion qu'il soient, que les dites trewes ou abstinances, jusques a la dite feste de Saint Martin, a l'eure de soleil couchie, il tiegnent & gardent, sans enfraindre, sur poinne de corps & de biens.

En tesmoin de ce, nous avons mis noz seauls a ces letres.

Donnee a Paris, le xxvi. jour de Juillet, l'an de Grace Mil CCC. cinquante & trois.

Pro Johanna consorte David de Bruys, in Angliam venturâ.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum præclara domina Johanna, consors David de Brus, prisonarii nostri, soror nostra carissima, infra regnum nostrum Angliæ, cum moderatâ familiâ, de licentiâ nostrâ sit ventura;

Suscepimus ipsam sororem nostram, veniendo cum moderatâ familiâ in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè in Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem sorori nostræ, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro Edwardo de Balliolo, Rege Scotiæ, qui, ad mandatum Regis, nuper in Angliam venit.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Volentes securitati magnifici principis, Edwardi Regis Scotiæ, consanguinei nostri carissimi, qui ad nos in Angliam, de mandato nostro, nuper venit, providere;

Suscepimus ipsum Regem, homines, familiares, equos, hernesia, bona & res sua quæcumque, ibidem morando, & exindè pro voluntate suâ transeundo, ac ad eadem regnum & potestatem, ad quascumque partes regni & potestatis eorumdem, liberè, quotienscumque & quandocumque eidem Regi placuerit, tam per terram quam per mare, veniendo, & de eisdem partibus Angliæ in Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Nolentes quod idem Rex, occasione recessûs sui à partibus Angliæ, vel moræ suæ in partibus Scotiæ, aut aliâ quacumque de causâ, per nos, vel ministros nostros quoscumque, occasionetur, molestetur in aliquo, seu gravetur;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Regi, *&c. prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro eodem Rege, de centum libris ei solvendis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Claus. 27 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO abbati beatæ Mariæ Eborum, collectori decimæ biennalis, nobis per clerum regni nostri Angliæ ultimò concessæ, in diœcese Eborum, salutem.

Mandamus vobis quod illas centum libras, quas, magnifico principi, Edwardo de Balliolo, Regi Scotiæ, consanguineo nostro carissimo, assignavimus super denariis, de decimâ prædictâ, pro secundo anno concessionis ejusdem, in diœcese prædictâ, provenientibus, percipiendas, & de quibus centum libris eidem Regi talliam de receptâ scaccarii nostri fieri fecimus, eidem Regi, vel ejus in hâc parte attornato, sine dilatione solvatis;

Recipientes ab eodem Rege, vel dicto ejus attornato, talliam supradictam, necnon literas acquietantiæ ipsius Regis factas in hâc parte, per quas vobis indè, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Augusti.

Per concilium.

De terris & catallis Duncani Macdowail in Scotia, in manum Regis capiendis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, magistri Johanni de Boulton, cancellario & camerario suo Berewici super Twedam, salutem.

Quia Duncanus Magdowaill, contra fidelitatem & sacramentum, nobis per ipsum præstita, Scotis, inimicis nostris, contra nos jam adhæsit;

Tibi præcipimus quod omnia terras, tenementa, bona, & catalla ipsius Duncani, & uxoris suæ, ac liberorum suorum, & eis adhærentium, in dominio nostro, in terrâ Scotiæ, sine dilatione capi & seisiri facias in manum nostram;

Ita quod nobis, de exitibus terrarum & tenementorum prædictorum, ac de bonis ac catallis prædictis, nobis respondeas ad scaccarium nostrum;

Nos de terris & tenementis, ac bonis & catallis prædictis, & quæ & cujusmodi fuerunt, ac de valore & pretio eorumdem, in cancellariâ nostrâ distinctè & apertè certificans indilatè.

Teste Rege, apud Wodestock, xviii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur Johanni de Coupeland, vicecomiti de Rokesburgh, de omnibus terris, tenementis, bonis, & catallis ipsius Duncani, & uxoris suæ, ac liberorum suorum, & eis adhærentium, in dominio Regis, in terrâ Scotiæ, in ballivâ suâ, in manum Regis capiendis, ita quod Rex de exitibus, &c. ut supra.

Teste ut supra.

Quod alienigenæ non veniant in Angliam, Rege inconsulto.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Ed. III. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Reginaldo de Cobham, capitaneo villæ suæ Calesii, salutem.

Ex hoc, quod duos nuncios de Francia, treugas nuper inter nos & Gallicos initas, ad partes Scotiæ delaturos, penes nos per dilectum vallettum nostrum Ricardum de Cardoill, pro conductu nostro per regnum nostrum Angliæ ad dictas partes Scotiæ transeundi, optinendo, transmisistis, & etiam quosdam alios alienigenas, cum litteris ad dictum regnum nostrum deferendis, extra dictam villam Calesii, nobis de adventu eorumdem inconsultis, venire permisistis, plurimum admiramur, & etiam conturbamur.

Et quia treugæ inter nos & Scotos, usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum, initæ sunt & firmatæ, & itinera ad easdem partes Scotiæ, magis periculosa, quam solebant, jam existunt, undè ipsis

nunciis dampnum & periculum illuc transeundo, verisimiliter evenire possent, quod nollemus, non expedit ipsos nuncios illuc proficisci ex hac causâ.

Et ideò vobis mandamus, quod dictis nunciis jam ad partes proprias, per dictam villam Calesii, ex causis prædictis, redituris, litteras vestras super eisdem causis, sub sigillo vestro fieri faciatis; & vos decætero, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, ita circumspectè habeatis, quod nec alicui alienigenæ nec alii, de quibus sinistra suspicio haberi poterit, ad dictam villam declinantes, ab eadem villâ, in regnum nostrum Angliæ, priusquam de conditionibus & causis adventûs sui in dictum regnum, cerciorati fuerimus;

Et cum vobis indè nostram significaverimus voluntatem, veniant quovis modo.

Teste Rege, apud Westm', xxiiii. die Septembris.

Per ipsum Regem & consilium.

De tractando super ligis, cum duce Bavariæ ineundis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, pleniùs confidentes;

Ad tractandum, & concordandum cum illustri Willielmo duce Bavarriæ, & comite Zelandiæ & Holandiæ, ac nobilibus & communitatibus de potestate suâ, super ligis & perpetuis amicitiis, inter nos, pro nobis, & subditis nostris, ex parte unâ, & præfatum ducem Bavarriæ, & subditos suos, ex aliâ, ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate, pro nobis, & nostro nomine, firmandum & vallandum;

Et securitatem hujusmodi, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ in præmissis, vel circa ea necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Eidem duci Lancastriæ plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid per dictum ducem Lancastriæ actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Westm', xiv. die Octobris.

De tractando super reformatione concordiæ inter Imperatricem & Bavariæ ducem.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, præsentes literas inspecturis, salutem. Cum reformatio dilectionis & concordiæ inter serenissimam Margaretam, Romanorum Imperatricem & comitissam Hanoniæ, sororem nostram carissimam, ac illustrem Guillielmum ducem Bavarriæ, filium suum, ac nepotem nostrum carissimum, nobis admodùm sit votiva;

Nos, de circumspectione providâ & affectione ordinatâ, fidelis & consanguinei nostri carissimi, Henrici ducis Lancastriæ, meritò confidentes;

Ipsum ad tractandum, inter partes prædictas, de pace & concordiâ, per ipsius meditationem fœliciter, per DEI gratiam, ineundis, ad dictos, Imperatricem & ducem, duximus specialiter transmittendum;

Et, si partes prædictæ super sedandis debatis & dissensionibus, inter eos exortis, in nos consentire seu compromittere voluerint, nos eidem duci Lancastriæ, ad ordinandum, statuendum, & faciendum nomine nostro, juxta submissionem hujusmodi, prout pro bono pacis & utilitate dictarum partium expedire viderit, tenore præsentium, committimus vices nostras;

Ratum habituri & gratum quicquid per præfatum ducem Lancastriæ, nomine nostro, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Westm', xiv. die Octobris.

De tractando cum Elizabethâ, quæ fuit uxor Willielmi Douglas.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & industriâ, dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici de Percy, &
Radulphi de Nevill,

pleniùs confidentes, ad tractandum, conveniendum, & concordandum cum Elizabethâ, quæ fuit uxor Willielmi Douglas, tam super deliberatione in manum nostram de castro del Hermitage in Scotiâ, quod ipsa jam tenet, & de formis & conditionibus deliberationis ejusdem, quam super deliberatione filiorum eorumdem Willielmi & Elizabethæ nobis, super conventionibus & conditionibus, inter nos & dictum Willielmum nuper initis, observandis, liberatorum;

Et ad ea, quæ sic tractata, conventa, & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et ad omnia alia faciendum, quæ in præmissis necessaria fuerint vel oportuna;

Ipsis Henrico & Radulpho, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum & gratum habituri quicquid per dictos Henricum & Radulphum, & eorum quemlibet, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xiv. die Octobris.

Ne quis ad partes exteras se transferat.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III. Claus. 27 Edw. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis comes, baro, miles, seu aliis homo ad arma, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras se transferat, sine licentiâ nostrâ speciali;

Et si qui, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, infra districtus vestros, sine licentiâ nostrâ hujusmodi, transire præsumpserint, tunc eos, unà cum equis, armis, & omnibus aliis bonis & rebus suis secum inventis, sine dilatione arestari, & salvò & securè sub aresto hujusmodi detineri faciatis, quousque aliud de eis duxerimus demandandum:

Nos, de nominibus eorum quos sic arestaveritis, ac equis, armaturis, bonis, & rebus suis prædictis, & quæ & cujusmodi fuerint, & de prætio eorumdem, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus certificantes.

T. R. apud Westm', xiv. die Octobr'.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Vic' Essex'.
Vic' Ebor'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Sussex'.
Vic' Suth't.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Glouc'.
Vic' Cornub'.
Vic' Devon'.
Vic' Northumbr'.

De potestate tractandi super deliberatione David de Bruys.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Scot. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & fidelitate, dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilium patrum, Thomæ, Dunolm' & *Gilberti, Karliol'*, *episcoporum*:

necnon,

Willielmi de Bohun, comitis Norhampton', consanguinei nostri carissimi,
Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Thomæ de Lucy,
Willielmi baronis de Greystok, &
Henrici le Scrop,

plenius confidentes, ad tractandum, concordandum, & conveniendum cum David de Brus, & cum prælatis, comitibus, & aliis nobilibus, cæterisque hominibus de Scotiâ, apud villam Novi Castri super Tynam, super deliberatione ejusdem David;

Ac finali pace & concordiâ, ac treugis, vel sufferentiâ guerræ, inter nos & homines de Scotiâ ineundis;

Et ad salvum & securum conductum prædictis prælatis, nobilibus, & aliis de Scotiâ, & cuilibet eorumdem, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, ad veniendum ad dictam villam Novi Castri super Tynam, ibidem morando, & exindè in Scotiam redeundo, ad certum tempus, ad hoc limitandum, concedendum;

Et ad ea quæ sic tractata, concordata, conventa, & concessa fuerint quacumque securitate, nomine nostro, vallandum;

Et ad securitatem, quæ nobis in hac parte fieri debeat, à parte adversâ stipulandum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, & quæ nos ipsi faceremus si præsentes essemus, nomine nostro faciendum;

Eisdem episcopis, comiti, Henrico, Radulpho, Thomæ, Willielmo, & Henrico, septem, sex, quinque, quatuor, & tribus eorum, quorum præfatum episcopum Dunolmensem, vel comitem Norhamptoniæ aut Radulphum de Nevill unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos episcopos, comitem, Henricum, Radulphum, Thomam, Willielmum, & Henricum, septem, sex, quinque, quatuor, & tres eorum, quorum præfatum episcopum Dunolm', vel comitem Norhampton', aut Radulphum de Nevill, unum esse volumus, nomine nostro, factum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro mercatoribus, de partibus Cataloniæ, in Angliam venientibus.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. *Sciatis quod, cum de assensu prælatorum, magnatum, & totius communitatis regni nostri Angliæ*, pro communi utilitate ejusdem regni, & aliarum terrarum nostrarum, ordinaverimus quod stapulæ lanarum, coriorum, pellium lanutarum, & plumbi infra idem regnum nostrum, ac terras nostras Hiberniæ & Walliæ, teneantur;

Et quod omnes mercatores, magistri, & marinarii, alienigenæ, qui de inimicitiâ nostrâ non fuerunt, cum navibus, bonis, & mercandisis suis, salvò & securè ad dictum regnum nostrum Angliæ venire, & ibidem morari, & de mercandisis suis negotiari, & exindè transire valeant sub protectione nostrâ;

Nos, volentes securitati mercatorum de partibus Cateloniæ, de dominio carissimi consanguinei nostri, Regis Aragoniæ, providere, suscepimus omnes & singulos mercatores, magistros, & marinarios, de dictis partibus Cateloniæ, de dominio prædicto existentes, in dictum regnum nostrum Angliæ veniendo, & in eodem regno, ubi eis placuerit, morando, lanas, coria, pelles lanutas, & plumbum, tàm ad stapulas nostras, quàm alibi, emendo, & mercandisas suas vendendo;

Ac lanas, coria, pelles lanutas, & plumbum, quæ per ipsos, vel eorum aliquem, juxta formam ordinationis prædictæ, emi contigerit, cùm eadem lanæ, coria, pelles, & plumbum, debitè tronata & cokettata, & custuma & subsidium, indè debita, soluta fuerint, extra regnum nostrum prædictum, quo voluerint, ducendo & cariando, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, quod ipsos mercatores, *&c. prout in cæteris de conductu literis.*

In cujus, &c. ad nostrum beneplacitum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De treugis, ad festum Sancti Martini duraturis, ad ejusdem festi quindenam prorogandis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri Reginaldi de Cobham, capitanei villæ nostræ Calesii, pleniùs confidentes, ad treugas, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, usque ad festum Sancti Martini proximò futurum, per procuratores & nuncios utriusque partis nuper initas, ab eodem festo usque ad quindenam, idem festum proximò sequentem, pro castro & villâ Calesii, & etiam pro castro & villâ de Gynes, & aliis locis & partibus vicinis, per ipsum limitandis, si pars adversa ad hoc consentire voluerit, sub formis & conditionibus, in captione treugarum prædictarum ultimò concordatis, prorogandum, eidem Reginaldo plenam, tenore præsentium, concedimus facultatem;

Ratum & gratum habituri quicquid dictus Reginaldus, nomine nostro, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxvi. die Octobris.

Conventiones, cum hominibus de marinâ Portugalliæ, per quinquaginta annos duraturæ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Ed. III. m. 1. d. in Turr. Lond.

SACHENT touz que, come les bones gentz, marchauntz, mariners, & les comunaltes de la marisme, des citees & villes, de Ulixbon, & de port du Portugal, du roialme & de seignurie de Roi de Portugale & de Algarbe, eient envoye Alfonse Martyn, dit Alho, lour message & procuratour devers, le tresexcellent prince, monseur Edward, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre & de Fraunce;

De treter des amistes, & fermes alliances, entre le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, pur lui, & pur ses subgitz, & les gentz, marchauntz, mariners, & comunaltes de la marisme des citees & villes de Ulixbon, & du port de Portugal avauntdites, pur eux & chescun de eux perpetuement, ou au certein temps, solonc ce q'il plerra au dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, a durer;

Sur quoi, pur bone alliance & amiste faire, & amour norir entre le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, pur lui, & pur ses subgitz, & les ditz gentz, marchauntz, mariners, & comunaltes avantdites, & pur commun profit d'une part & d'autre, si est accorde en la manere que s'ensuyt:

Primerement, que bone accort & alliance soient tenuz & affermez, par terre, & par meer, entre les parties susdites, a durer, del jour de la fesaunce de cestes, tanque a cinquant annz acomplys.

Item, que nulles des gentz, subgitz de dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, ferra mal, ne damage, en persones, n'en niefs, marchandises, n'en autres biens, as gentz, marchauntz, mariners, ne comunaltes des dites marismes & citeez de Ulixbon, & de port de Portugal:

Ne que nul des gentz, marchauntz, mariners, & comunaltes des marisme, & citees avantditz, ne ferra mal, ne damage, en persones, n'en niefs, marchaundies, n'en autres biens, as gentz d'Engleterre, de Gascoign, d'Irlaund, de Gales, ne a nul autre des subgitz du dit roialme d'Engleterre & de Fraunce;

Ne que nul des gentz, ne subgitz, de l'une part, encountre, n'en prejudice de l'autre partie, ne ferront alliaunce, ne durront eide ne succours, en aucune manere, as enemys, contrairs, ou adversairs de l'autre partie.

Item, accorde est que les gentz, subgitz, maistres, mariners, de l'une partie & del autre, de quele condicion q'ils soient, puissent seurement, fraunchement, & sauvement aler & passer, par terre & par meer, a touz les marismes portz, citees, & villes de l'une part & del autre, & as touz autres roialmes & parties, ou lour plerra, ove lours niefs, grauntz & petitz, & od totes marchandises que serront charges en les dites niefs, de queux pays & gentz les dites marchandises soient:

Et que totes maneres de debatz, dissensions, & descortz, meuez, & damage donez, de l'une partie & de l'autre, de toute temps passe, tanque

a la fesaunce de cestes, si nulles y soient, cessent, & soient anientiz saunz ent action, ou recoverir avoir a touz jours;

Et, si nul mal ou damage soient faitz, desore en avant, par l'une partie a l'autre, soient les mals & damages avauntditz, covenablement & duement, redressez par les seignurs, ou grauntz, d'une part & d'autre;

Et eit la partie, q' avera resceu le damage, ses despenses, queux il ferra en la pursuyte de la persone, qe ferra le mal, & de ses biens;

Et, en cas q'il n'eyt mye biens suffisantz de faire les amendes, que son corps soit pris, & justice faite de la persone, a la pursuyte de celui, q'avera pris le damage.

Item, accorde est que, s'il aviegne que, durante cest acord, nul mal, ou damage, soit fait par gentz ou subgitz de l'une partie al' autre, que pur ceo ne serra mye l'accort rumpue; einz serra fait redresce & reparacion par les seignurs, & grauntz, d'une part & d'autre, come dessus est dit.

Item, q'en cas que le Roi d'Engleterre & de Fraunce, ou ses gentz, preigne ou gaigne de son adversaire, qi qil soit, ville, chastel, ou port, en quele ville, chastel, ou port, soient trovez biens de les gentz, marchauntz, mariners, ou comunalte de la marisme, & citees avantdites, ou niefs, en queles marchaundises ou autres biens, des gentz, marchauntz, mariners, ou comunalte avantdiz, soient trovez;

Que le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, ou celui qui serra capitayn pur lui, ferra sercher leur biens, en qi mains q'il soient, & ferra son loial poair, sur l'assurance de ceste accort, de faire rendre les dites niefs, marchaundises, & biens, a les gentz, marchauntz, mariners, ou autres de comunalte de la marisme, & citees avantdites, des queux ils serront, sur lour serement:

Par ensi q'ils ne soient armez ou les enemys le dit Roy d'Engleterre & de Fraunce, nene facent a eux eide, succour, ne confort;

Et, si nul de eux soit trove armez, ou face eide, succour, ou confort, as ditz enemys le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, q'il perde ses biens & le corps, & que nul des autres, qui tiendront loialment ceste accort, soit damage pur eux:

Et ensi, si les gentz le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce preignent, en la meer, ou en port, nules niefs de ses adversairs, ou enemys, & en les dites niefs soient trovez marchandises, ou autres biens, de ceux de la marisme, & cites avantdites, soient les ditz biens & marchandises amesnez en Engleterre, & sauvement gardes tanque les marchants, des queux mesmes les biens & marchandises serront, eient provez que les biens soient lours;

Et autiel ferront, en semblable cas, ceux, de la marisme & citees avantdites, as gentz & subgitz de la seignurie le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce.

Item, que pessoners de la marisme, & citees avantdites, puissent venir & pescher, fraunchement & sauvement en les portz d'Engleterre & de Bretaigne, & en touz les autres lieux & portz, ou ils vorront, paiantz les droits & les custumes, a les seignurs du pays.

En tesmoignance de queles choses le dit Roi d'Engleterre a l'une partie de cestes presentes lettres endentee, demurante devers les citees & marisme avantdites, ad mys son seal.

Et le dit Alfonse Martyn, dit Alho, message & procuratour des citees & marisme susdite, a l'autre partie de cestes presentes lettres endentes, demurante devers le dit Roi d'Engleterre & de Fraunce, ad mys son seal.

Don' a Loundres, le xx. jour del moys d'Octobre, l'an de Grace mill' trescentz cinquant & tiercz.

Litteræ acquietantiarum, à Rege & marchione Juliacensi, alternatim consignatæ.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.

Ex Orig. inThesaur. Cur. Recept. Scacc.

NOUS, Guilliam, par la grace de Dieu, markis de Juliers & conte de Cantebrigg, de nostre science & franche volente, fesous savoir as touz, & conoissons par cestes presentes lettres, que nous avons acortez ove, le treshonurable piere en Dieu, William, par mesme la grace, evesqne de Wyncestre, tresorer, nostre treschier seignur & frere, le Roy d'Engleterre & de France, de toutes covenances, dettes, contractz, paiementz, ou promesses des paiementz, fees, gages, reward, restore & pert des chivaux, messageries, venues, alees, & demoeres, & des toutes autres choses, a nous dues par qeconqes obligacions ou lettres, a nous faites par nostre seignur le Roy, ou par ses procurours, ou autres parsones qeconqes en son noun, pur lui, ou par lui, ou par autres qeconqes, de tout temps passe, tanque au jour de la fesance de cestes;

Et conoissons nous estre pleinement parpaiez de tout ce, que nous estoit unqes due, ou est, par nostre dit seignur le Roy, ou par lettres, ou escritz, promesses, ou par autre queconqe voie, par quele nous purriens riens demander ou chalenger de nostre dit seignur le Roi, ou de ses heirs, ou de ses subgiz, ou alliez;

Issint que nous, noz heirs, ne nul pur nous, ou de par nous, puissons riens chalanger ou demander de nostre dit seignur le Roy, ne de ses heirs, ne de sez subgiz, ne alliez, ne faire empeschement a eux, ne a nul de eux, en corps ne en biens, pur aucune manere de dette, covenant, contract, lettres, escritz, obligacions, promesses, fees, gages, rewarde, restore ou pert des chivaux, messageries, venues, alees, ou demoeres, ne par nulle autre chose, dite ou faite decea la meer ou dela;

Einz nostre dit seignur le Roy, & ses heirs, de ce, & de toutes autres choses, acquitons & quitclamons as touz jours;

Et, si nulles lettres, escritz, ou obligacions, soient trovez, en temps avenir, de eisne date de cestes presentes lettres, par queles nous, ou noz heirs, purriens riens demander devers nostre dit seignur le Roy, ou ses heirs, ou nul de seons, nous volons & granttoms pur nous, & pur noz heirs, que elles soient tenues voides & pur nulles, & perdent force as touz jours, & renoncions & anientissons l'effect, vertue, & la force d'iceles.

Et, n'est pas nostre entencion que, par cestes lettres, les alliances, avant faites entre nostre dit seignur le Roy & nous, soient enfreintz, blesmez, ne empeschez en nul point; einz estoisent en leur vertue, solonc la force & tenure d'iceles, en quant que elles ne sont contraires as choses contenues en cestes endentures;

Ne que nous, ne noz heirs, ne soions de riens perdantz, ne empeschez de nostre fee de mille livres par an, quele nous parnouns a l'escheqer & de les custumes nostre dit seignur le Roi;

Le quel fee nous avons venduz, devant ces heures, as certeines parsones, tant que a certein terme, pur une somme a nous paire devant la main de queu terme deux anz sont uncore a venir, & pur le tierz, preschein apres les ditz deux anz, nous nous conoissons avoir receu mille livres, par les mains du dit tresorer, & ent deschargeons nostre dit seignur le Roi envers nous;

Ne que riens nous deschete de ce q'appartient a nostre contee de Cantebrigg, c'estassavoir, de les vint livres par an, queles nous parnons des issues du dit contee, mes que, apres les ditz troiz anz, le dit fee soit paie a nous, & a noz heirs, solonc le grant que nostre dit seignur le Roi, a nous en fait;

Et que les lettres patentes, faites a nous par mesme nostre seignur le Roy, touchantes l'eritage nostre meiere en France, estoient en leur force;

Et renoncions, par cest present escrit, as toutes exceptions, repplications, de fraude, poure, mal engyn, & toutes autres;

Sauvant & reservant a nous, & a noz heirs, les mille livres, queles nous parnons & prendrons, du dit nostre seignur le Roi par an, pur nostre fee; & le droit que nous avons a nostre chastel & la ville de Cantebrigg, ove les appurtenantz, ensemblement ove les vint livrees queux nous parnons & prendrons par an des issues du dit contee, solonc le tenure & purport des chartres nostre dit seignur le Roi, ensealles de sont grant seal, ent a nous faites; & que les lettres patentes, faites a nous par mesme nostre seignur le Roi, touchantes l'eritage nostre miere en France, que nous est eschue, estoisent en leur force & vertue en touz pointz, come desus est dit.

Et nous, Roi avantdit, volons & grantons que toutes les alliances, entre nous & le dit markis, nostre foial avantdit, faites; & aussint le grant, fait a lui par nous du dit fee de mille livres per an, apres les ditz trois anz passez; & aussint les lettres patentes, faites a lui par nous, touchantes l'eritage sa miere en France, cestassavoir, de Verron & de Lury, que lui est eschue, estoisent en leur force, come devant est dit; aussi avant, toutes foiz, come les choses avantdites ne sont contraires a cestes presentes lettres.

Et n'est nostre entention que riens ne lui d'eschete, ne soit amennuse, de les mille livres, queux nous lui avons grantez par an, pur son dit fee; ne del chastel de la ville de Cantebrigg, ove les appurtenantz, solonc la tenure de noz chartres & lettres avantdites sur ce faites, en ses vint livres, queux il prent de nous par an, pur le dit contee; & aussint que noz lettres patentes, faites a lui par nous, touchantes l'eritage de sa miere en France, cestassavoir, de Verron & de Lury, que lui est eschue, ne lui soient enfreintes, mes estoisent en leur force & vertue en touz pointz, & les ratifions par cestes.

Et, estre ce, come en une lettre patente, quele il nous ad restitut, entre autres choses, soit contenuz que nous lui avons grantez que, as toutes les foiz, q'il irroit aucune part en noz busoignes, q'il prendront certeins gages le jour, sicome les dites lettres purportent plus au plein;

Nous, considerantz le profitable conseil & eide du dit markis, volons & grantons que mesme celui markis, as toutes les foiz q'il irra en noz messages ou busoignes par nostre commandement, par briefs, ou lettre, preigne de nous oyt livres d'esterlings le jour, pur ses gages, pur le temps q'il serra issint en nostre service, entour mesmes les busoignes.

Et, outre ce, pur la tresgrande affection, que nous avons envers lui, & pur la bone & ferme alliance entre nous en temps a venir, nous quitons le dit markis de toutes apprestes & sommes d'argent, les queles purront venir sur lui en demande en nostre escheqer susdit, ou aillours, par nous, ou noz heirs, par nulles lettres, ou autrement, devant la date de cestes endentures;

Issint que nous, ne noz heirs, ne nul depar nous, purra james riens demander de lui, ne de ses heirs, de nul dette d'argent, devant la date de cestes presentes endentures.

En tesmoignance de queles choses nous, Roi & markis avantditz, a cestes lettres endentees avons fait mettre noz sealx.

Don' a Westm', le xx. jour d'Octobre, l'an de Grace, mille CCC. cinquante & tierz, & du regne le dit Roy, cestassavoir, d'Engleterre vint septisme, & de France quatorzisme.

Recognitio præfati marchionis, quod spontè consignavit litteras acquietantiæ supradictas.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Ex Orig. infra Camer. Pell.

IN Dei nomine, Amen. Anno ejusdem, secundum cursum & computationem ecclesiæ Anglicanæ, millesimo trescentesimo quinquagesimo tertio, indictione septimâ, pontificatûs, sanctissimi in Christo patris & domini nostri, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, anno primo, mensis Octobris die vicesimâ quintâ, in camerâ principali hospitii, venerabilis patris, domini, Dei gratiâ, Wigorniensis episcopi, extra barram Novi Templi London', situati, in mei Willielmi, notarii publici, & testium subscriptorum, præsentiâ constitutis personaliter, nobili & magnifico viro, domino marchione Juliacensi, & discreto viro, domino David de Wollore canonico ecclesiæ Londoniensis;

Idem dominus David quasdam literas, sigillo ipsius marchionis consignatas, per modum indenturæ confectas, in manu suâ tenuit;

Et ab eodem marchione, tunc ibidem præsente, quæsivit an omnia & singula, in dictis literis contenta, de suâ purâ, merâ, liberâ, & spontaneâ voluntate processerunt? Et, an dictæ literæ de voluntate & ex certâ scientiâ suâ fuerunt sigillo suo consignatæ?

Qui quidem dominus Willielmus, marchio supradictus, eidem domino David palàm & publicè respondebat, quod benè cognovit dictas literas, & fatebatur ibidem expressè quod dictæ literæ de voluntate suâ liberâ consignatæ fuerunt, quodque omnia & singula, in eisdem literis contenta & scripta, de liberâ, purâ, & spontaneâ voluntate ipsius processerunt, & sic scripta ex suâ certâ scientiâ fuerunt, & quod ad consentiendum contentis in ipsis, non vi, nec dolo, metu, aut malo ingenio, inductus fuit, set quod omnibus & singulis, in eisdem literis scriptis & contentis, ex certâ scientiâ, & ex maturâ & deliberatâ voluntate suâ consensit.

Tenor verò hujusmodi literarum talis est.

Nous, Guilliam, par la grace de Dieu, markis de Julers & conte de Cantebrigg, *&c. ut supra de datâ novissimâ.*

Acta sunt hæc, quæ ego, præfatus notarius supra scripsi, sub anno Domini, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis; præsentibus tunc ibidem dominis Johanne de Cotyngton, rectore ecclesiæ de Botelesforde, Lincolniensi diœcese, & Telemanno de Werdis, dicti domini marchionis clerico, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Willielmus de Tiryngton, Lincolniensis diœcesis clericus, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dum sic per præfatum dominum Guillielmum marchionem Juliacensem, & David de Wollore, canonicum London', agebantur & fierent, sub anno Domini, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis, unâ cum prænominatis testibus, præsens interfui, eaque sic vidi fieri & audivi, scripsi, & in hanc publicam formam redegi, meoque signo consueto signavi, rogatus, in fidem & testimonium præmissorum.

De treugis prorogandis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri, Reginaldi de Cobham, capitanei villæ nostræ Calesii, pleniùs confidentes, ad treugas inter nos & adversarium nostrum Franciæ, usque ad festum Sancti Martini proximò futurum, per procuratores & nuncios utriusque partis, nuper initas, ab eodem festo usque ad quindenam idem festum proximò sequentem, pro castro & villâ Calesii, & etiam pro castro & villâ de Gynes, & aliis locis & partibus vicinis per ipsum limitandis, si pars adversa ad hoc consentire voluerit, sub formis & conditionibus in captione treugarum prædictarum ultimò concordatis, prorogandas, eidem Reginaldo, plenam, tenore presencium, concedimus facultatem.

Ratum & gratum habituri quicquid dictus Reginaldus, nomine nostro, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxvi. die Octobris.

Forma pacis inter homines de Baiona, & homines terræ maritimæ regni Castellæ.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

IN Dei nomine, Amen. Notum sit cunctis quod, cum discordia, rixa, & malivolentia, seu guerra, fuerit temporibus præteritis, & pro temporibus futuris de eisdem dubitabatur, nisi Deus & gentes bonæ manus adjutrices imponerent, inter gentes navigantes, & alios de villis, & locis de la marisme regni Castellæ, computando de loco Fontis Reindi usque ad locum Baionæ de Myer, ex unâ parte, & gentes navigantes, & alios de civitate Baionæ & loci de Verry, ex alterâ, ex ratione & per rationem aliquorum dampnorum ex homicidiis hominum, & captionis navium, vasorum, & aliarum mercaturarum, & bonorum aliorum, datorum, factorum, receptorum, commissorum, & perpetratorum, ut dicebatur, inter gentes prædictas navigantes ex unâ parte & aliâ;

Et, licet temporibus præteritis, per rationem dictorum dampnorum, certæ treugæ fuerint factæ & captæ inter gentes seu partes prædictas, cum certis dilationibus & continuationibus treugarum prædictarum, ut de prædictis dilationibus & continuationibus, per publica instrumenta, pleniùs constare poterit intuenti, tam ex unâ parte quam aliâ, confessatis & concessis;

Et, cùm quilibet dictarum partium graviter querelatus est quod, tempore dictarum dilationum pendente & prolongatione earumdem, diversa maleficia & dampna fuerint facta, seu commissa, per gentes partium prædictarum, dubitandum quod majora incommoda & scandala possent contingere in futurum;

Et sciendum quod, die datæ istius instrumenti seu cartæ, ad evitandum & repellendum eadem, seu obviandum querelis supradictis & complantis, rancoribus, periculis, homicidiis, & dampnis, quæ evenire seu contingere poterunt in futurum, & ad ponendum dictis partibus remedium oportunum;

Quilibet dictarum partium constituit personaliter, in ecclesiâ beatæ Mariæ Fontis Reindi, videlicet, discretos viros,

Dominum Petrum de Puteo,
Guillielmum Arnaldi de Villario,
Petrum Reymundi Dardir, &
Reymundum Durandi de Villa, } *burgenses civitatis Baionæ,*

Procuratores suos, & tanquam procuratores abbatis secularis, & gentium loci de Verrys, ex unâ parte; &

Dominum Johannem Lupi de Salzeto, procuratorem, & nomine procuratorio, villæ de castro Durdialis; &

Johannem Gomytz, & Martinum Gillielmi de Perkye, procuratores, & tanquam procuratores, villæ Sancti Sebastiani; &

Petrum Darangary, & Martinum Stephani de Golindano, procuratores, & tanquam procuratores, villæ seu loci Degatari; &

Stephanum Sanctiæ de Gardage, præpositum Fontis Reindi, & Michaelem de la Sanctiene, procuratores, & nomine procuratorio, dictæ villæ Fontis Reindi;

Johannem Petri Monsaro, procuratorem, & nomine procuratorio, villæ de Mortrico; &

Martinum Martini Belal, procuratorem, & procuratorio nomine, villæ de Laredo;

habens quilibet eorumdem mandatum sufficiens à dominis, seu clientulis, eorumdem faciendi & perficiendi causas infrascriptas & subsequenter declaratas, ut, de eorum procuratoriis & potestatibus, ibidem plena extitit facta fides, per procuratores prædictos & superiùs nominatos;

Exhibentes etiam illi de Baionâ, de Berych, & de la Rede, quasdam patentes literas, in pendenti, sigillatas sigillis majorum villarum prædictarum, & alia procuratoria, sigillata, in dorsis, sigillis villarum prædictarum;

Videntes & cogitantes procuratores prædicti quod licet treugæ & sufferentiæ prædictæ sint introitus pacis, amoris, & concordiæ, tamen quod dicta pax est determinatio & causa finalis prædictarum tregæ & sufferentiæ, simul in ecclesiâ prædictâ Fontis Reindi assistentes procuratores prædicti, in præsentiâ nostrorum notariorum & testium infrascriptorum, antedicti procuratores, & quilibet eorumdem pro se, convocatâ gratiâ Dei & Sancti Spiritûs, cum quâ pax, amor, concordia, & tranquillitas debent regnare & habitare, & ad evitandum, odia, dissensiones, discordias, & malivolentias inter partes prædictas;

Et cogitantes dicti procuratores maxima commoda, utilitates, & amores, quæ ratione prædictarum pacis, amoris, & concordiæ possent contingere, & ad evitandum dampna & pericula prædicta, & quæ per eadem possent in futurum evenire.

Primo & in primis, Sancti Spiritûs gratiâ inter eosdem convocatâ, dicti procuratores, nominibus quibus supra, se adinvicem dederunt & concesserunt, dant & concedunt, per istius cartæ seu instrumenti tenorem, pro nunc & futuris temporibus imperpetuum, bonam & firmam pacem duraturam, amorem, concordiam, & dilectionem inter omnes & singulos gentes navigantes, & alias dictarum villarum & locorum de la marisme Castellæ prædictæ, & omnes & singulas gentes & navigantes civitatis Baionæ & loci de Berych, sub tali formâ & conditione, quod, de cætero, omnes malivolentiæ, rancores, & discordiæ cessent, & quod omnis amor, dilectio, & concordia, sint inter gentes & partes prædictas, & inter eorum successores;

Et quod dicta pax sit inter partes prædictas magis firma, & validè ac securiter observata, & quod nullus ipsorum, nec eorum successores, nequeant dictam pacem seu concordiam infringere quovis modo, seu eisdem contravenire, dicti verò procuratores, nominibus eorum quibus supra, ex potestate eisdem & eorum cuilibet concessâ, affirmârunt & concesserunt, affirmant etiam & concedunt, obligationes & causas inferius descriptas:

In primis, quod si forsitan aliqui prænominatarum partium contraveniant, vel faciant, quod absit, contra pacem superiùs & inferiùs annotatam, vel eandem quovis modo infringant, homines occidendo, deprædando, vel vi capiendo bona, seu aliàs quomodolibet contraveniendo, quod de illis delinquentibus, quamcitò contra eosdem, seu aliquem eorumdem, probari poterit quod dicta pax sit fracta vel circumventa, extunc fiat punitio in corporibus seu corpore, bonis etiam & causis, tanquam de proditoribus cognitis, in quibuscumque locis poterint inveniri; dumtamen contradicere non poterit, qui super hujusmodi delicto fuerit accusatus; nec juvare se debeat ratione alicujus privilegii, fori, seu consuetudinis, dati vel concessi pro nunc, seu aliquo tempore in futurum, & quod omnia ejus bona pro tunc sint confiscata,

videlicet, medietas bonorum ejusdem ei qui dictam exigerit executionem, & alia medietas parti dampnum in hac parte recipienti, vel hæredibus partis prædictæ.

Et plus concordârunt dicti procuratores, nominibus quibus supra, quod si aliqui, vel aliquis, scienter dictum delinquentem receptaverint, vel receptaverit, in hospitiis eorum, vel hospitio alicujus eorumdem, vel etiam in navibus & vasis, noctanter vel de die, occultè vel manifestè, postquam hujusmodi receptator de tali delinquente fuerit informatus, quod extunc idem receptator in corpore & bonis puniatur, prout delinquens prædictus puniri debuit, ut præfertur.

Et etiam prædicti procuratores ordinârunt, propter pacis prædictæ observantiam, & quod punitio & correctio fiant contra hujusmodi delinquentes, & quod domini judices, officiales etiam alii, dictarum villarum & locorum magis sint diligentes ad exequendum, contra hujusmodi malefactores & pacis perturbatores, ut præfertur, tam in corporibus eorumdem, quam in bonis & causis, ut præmittitur, enarratis, etsi forsitan, quod absit, prædicti judices, officiales, seu aliquis eorum, negligentes fuerint in præmissis, certificati tamen de pace prædictâ perturbatâ, & omittentes executionem facere contra hujusmodi delinquentes, quod extunc talis judex primò sic negligens vel omittens probetur, &, factâ probatione, puniatur in corpore & bonis, prout ipse delinquens puniretur, ut præfertur.

Etiam plus ordinârunt dicti procuratores, quod si aliqui vel aliquis partium prædictarum, per vim seu potestatem parentum vel amicorum, seu aliàs quomodolibet, impediant vel contradicant judices, qui dictam executionem facere voluerit seu fecerit, quod in illis perturbatoribus & impedientibus fiat punitio, tam in corporibus, quam bonis, saltem cum convicti fuerint, prout dictam pacem circumvenientes seu perturbantes punirentur.

Item, plus fuit ordinatum per procuratores prædictos, quod nullus prædictarum partium det consilium, auxilium, vel favorem, consensum, nec adjutorium alicui dictarum partium, nec aliquibus de conviciniis subditisve suis, ut aliquid faciat, det, perpetret malum nec dampnum in mari nec in terrâ, videlicet, unus contra alium, sub pœnâ & incursione pœnarum prædictarum.

Item, fuit ordinatum, per procuratores prædictos, ut meliùs dicta pax de cætero custodiretur & servetur, quod major & jurati civitatis prædictæ Baionæ, & abbas secularis dicti loci de Berych, & præpositi, jurati, consiliarii etiam ad causas dictorum locorum & villarum del marisme, jurent & jurare teneantur, videlicet, quilibet annuatim, in introitu officii sui, quod faciant dictos subditos suos pacem prædictam firmiter tenere & observare, &, si necesse fuerit, rebelles corrigere & punire, prout superiùs est expressatum.

Item, fuit plus ordinatum per procuratores supradictos, quod si aliquis ipsorum, de partibus prædictis, emeret, caperet, vel reciperet naves, mercaturas, vasa, vel alias res quascumque, surreptas vel deprædatas ab aliquibus prædictarum partium, scienter seu dolosè, contra pacem prædictam, quod extunc, cum probatum fuerit, dominus vel domini locorum, per partem seu dominos dictarum navium, mercaturarum, vasorum, seu aliarum rerum quarumcumque deprædatarum, sufficienter requisiti, faciant sine dilatione petentibus seu legitimè vendicantibus prædictas naves, mercaturas, vasa, & res exactas restitui cum effectu, sine quibuscumque expensis, videlicet, hiis qui deprædati fuerint, seu hæredibus eorumdem;

Et si domini locorum prædicti, per partem deprædatorum legitimè requisiti, in executione restitutionis faciendæ fuerint negligentes, cum hoc probatum fuerit, bona & causæ talium dominorum delinquentium Regi ejusdem terræ, in quo sic deliquit per negligentiam, & cui subditus immediatè fuerit, pro perpetuo confiscantur.

Item, fuit ordinatum per procuratores prædictos, non recedendo de causis superiùs expressatis & ordinatis, quod si quis dictarum partium, propter ebrietatem vel rixam, vel alio casu consimili, & non animo circumveniendi pacem prædictam, occiderit alium, quod pœnam mortis subeat, si capiatur in loco ubi sic deliquit, &, in quo loco alio capi poterit, pœnam mortis subire compellatur; &, si quis dictarum partium talem homicidam receptaverit, postquam semel requisitus fuerit, quod solvat, nomine pœnæ, centum libras bonorum Turonensium parvorum, videlicet, medietatem domino cujus subditus fuerit, & aliam medietatem hæredibus dicti defuncti vel defunctorum; non obstante quod ipse homicida mortem semper subeat pro homicidio ab eo commisso; nec per talem solutionem, factam per receptatorem, quæ est pœna tantummodo receptatoris, aliàs homicida à mortis pœna per hoc excusetur seu liberetur, ubicumque inveniatur.

Item, & si quis dictarum partium alicujus partis adversæ membrum mutilâverit, quod membrum pro membro teneatur amittere in loco quo membrum sic fuerit mutilatum, vel in locis aliis quibuscumque ubi poterit capi seu arestari; & si quis dictarum partium receptaverit talem, vel tales malefactores, quod teneatur solvere quinquaginta libras dictæ monetæ, à tempore requisitionis eidem legitimè factæ seu nunciatæ, videlicet, medietatem domino qui dictam executionem fecerit, & aliam medietatem parti dampnificatæ, vel hæredi ejusdem; nec, propter dictam solutionem, a pœnâ prædictâ dictus mutilator aliquo modo excusetur; &, si prædicti receptatores dictam summam solvere non poterunt, seu solvere noluerint, consimile membrum, nomine pœnæ, amittant indilatè.

Item, plus est ordinatum, quod si quis partium prædictarum vulneraverit aliquem partis adversæ cum gladio, vel ense, seu alio modo quocumque, quod percutiens teneatur solvere triginta libras monetæ prædictæ, videlicet, medietatem domino executionem facienti, & aliam medietatem dampnificato, seu hæredibus ejusdem: & si quis dictarum partium tales malefactores receptaverit, postquam requisitus fuerit, quod teneatur solvere triginta libras Turonensium, quas volunt dividi modo superiùs annotato; & propter istam solutionem, iste vulnerator nullo modo à dictâ solutione excusetur.

Item, est ordinatum, quod si quis dictarum partium aliquem partis adversæ cum manu percuterit, vel cum palmâ, seu cum baculo, dumtamen vulnus ex tali percussione non generetur, quod talis percussor decem libras dictæ monetæ, sub formâ prædictâ dividendas, solvat, nomine pœnæ, indilatè; & si forsitan dictas decem libras solvere non poterit, vel noluerit, quod nullus partium prædictarum talem percussorem in navi suâ, vel domo, seu vase, vel locis aliquibus recipiat, nec sibi consilium, auxilium, vel favorem impertiatur, set de omnibus locis prædictis ac civitatibus sit ipso facto bannitus; & si quis dictarum partium talem malefactorem, contra formam prænotatam, receptaverit, nomine pœnæ, decem libras prædictæ monetæ solvere teneatur, dividendo easdem domino, ut præmittitur, & aliam partem dampnificato, seu hæredibus ejusdem, à tempore, videlicet, requisitionis sibi legitimè intimatæ.

Item, fuit ordinatum per procuratores prædictos, nominibus quibus supra quod quælibet pars, isti paci, sic contractæ, consentiens, & partem se faciens, impetret & teneatur habere confirmationem & literam ejusdem confirmationis à domino loci, sub quo est subjectus, videlicet, illi de Baionâ à domino Rege Angliæ, & illi de la marisme a domino Rege Castellæ, scilicet, quod per literas suas confirmatorias prædictam pacem & concordiam laudent, ratificent, & approbent imperpetuum, pro se & successoribus quibuscumque; & hoc infra festum proximum beatæ Mariæ jam sequens, de Augusto; & ibidem procuratores dictarum partium, & quilibet pro se, acceptare fidelitatem & legalitatem domini sui naturalis; & si forsitan, quod absit, aliquis dictorum dominorum, Regis Angliæ seu Castellæ, quibus partes prædictæ sunt subjectæ, contra pacem prædictam attemptare voluerit, quod pars quæ primò super hoc à domino suo fuerit certificata, alteri parti teneatur notificare, videlicet, ut, per talem notificationem pars alia certificata, possit securè facere, & sine dampno in mari, & extra in terrâ etiam existere sine dampno, & bonorum suorum amissione, & de terrâ alterius domini cum corporibus, navibus, vasis, & mercaturis suis, pro bono tempore, exire sine impedimento, & hoc, à die notificationis factæ eidem parti, usque ad dies quadraginta immediatè sequentes, plenariè completos.

Item, plus est ordinatum per procuratores prædictores, quod cum aliqui loci de la marisme, quantum ad præsens ibidem procuratores non habeant, quod procuratores prædicti de la marisme, qui ibidem extiterant, se obligârunt ad habendum de dictis locis ratificationem dictæ pacis, & eam mittere ad civitatem Baionæ, sigillatam sigillis dictorum locorum, & hoc infra festum beatæ Mariæ, in mense Februarii proximò venturum.

Item, ibidem fuit ordinatum, quod duo nuncii dictarum partium accedant cum certis mandatis apud Burdegalium, & apud Angliam, & in Poytau, & in Britanniâ, & in Normandiâ, & in omnibus aliis locis qui sunt usque ad terram Flandriæ, ut possint homines ibidem certificari de pace prædictâ, naves etiam & gentes partium prædictarum, cum speciali mandato, quod teneant pacem prædictam & custodiant sub pœnis prædictis, & quod nuncii prædicti ad Sancta Dei Ewangelia jurent, ante recessum eorumdem de partibus prædictis, quod ipsi, & quilibet ipsorum, faciant posse suum ad certificandum & notificandum gentibus partium prædictarum de pace prædictâ & concordiâ; ita quod nullus ipsorum per ignorantiam se posset excusare.

Item, fuit ordinatum & concordatum, quod si quis dictarum partium sit rebellis, & contra dictam pacem attemptare voluerit, quod ambæ partes contra dictum rebellem surgere teneantur, & ipsum punire, prout in dictâ pace continetur.

Item, fuit ordinatum, quod procuratores partium prædictarum, vel alii cum sufficienti mandato, super aliquibus causis, per eosdem ordinatis & ordinandis, interesse simul debent in loco Fontis Reindi, in festo Beatæ Mariæ, de Augusto proximò venturo, vel per dies octo per ante vel post; hoc addito quod, si aliquis dictorum procuratorum partium prædictarum, pendente dicto termino, aliquid viderit, ultra causas superius expressatas, quod posset cum pace prædictâ concordare, seu melius eandem corroborare, quod, ex uno consensu, per procuratores, tunc simul existentes, prædictus punctus vel casus cum pace præfatâ posset conjungi.

Item, plus est ordinatum per procuratores supradictos, quod quælibet pars faciat pacem prænotatam in suis partibus, & in loco Fontis Reindi, palam & publicè denunciari, publicari, & notificari, etiam, à tempore quo dicti procuratores in locis suis existant, infra quatuor dies prædictam pacem publicare faciant & notificare.

Item, fuit plus ordinatum quod procuratores, qui ibi existerent, jurent, cruce & Sanctis Ewangeliis præpositis, pro se, & in animabus dictorum constituentium, quod ipsi tenebunt & observabunt, teneri & observari facient, præsentem pacem & concordiam benè & legitimè, cum omnibus ordinationibus supradictis, juxta posse suum.

Et, postquam dicti procuratores in locis suis extiterint, debent majorem, juratos, etiam alcaldos, consiliarios, officiales, & magistros navium & vasorum, pro dictâ pace observandâ jurare compellere, & quilibet magister compelli debet promittere ut ministri & subjecti sui ad eandem pacem observandam, cum omnibus suis connexis, corporaliter jurent ex post facto.

Quæ omnia & singula, superiùs expressata, dicti procuratores, & quilibet ipsorum, per potestatem sibi attributam, sub mandatis suis, promiserunt & promisit quilibet eorumdem tenere & observare, ac facere teneri & observari, dictam pacem & concordiam, pro futuris temporibus imperpetuum duraturam.

Obligârunt etiam, & quilibet eorum obligavit, pro sic faciendo, omnia bona, mobilia & immobilia, præsentia & futura, dictarum civitatis, villarum, & locorum.

Et, ad majorem securitatem super præmissis omnibus & singulis faciendum, dicti procuratores, & quilibet ipsorum, per eosdem Sacrosanctis Ewangeliis inspectis, cruce etiam per eosdem manu propriâ tactâ, corporale præstiterunt, tam in animabus propriis, quam constituentium, juramentum;

Super quibus omnibus & singulis, superiùs expressatis, concessis, factis, & habitis, prædicti procuratores, & quilibet ipsorum, nos notarios infrascriptos requisiêrunt, quod tot & tanta instrumenta, super omnibus &

singulis superiùs declaratis, quot vel quæ in hiis casibus necessaria fuerint vel oportuna, conficeremus.

Acta fuerunt hæc in ecclesiâ Fontis Reindi, die Martis vicesimâ nonâ mensis Octobris, sub anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo tertio, æra verò annorum millesimâ trescentesimâ nonagesimâ primâ, præsentibus, venerabilibus & discretis viris, dominis,

Dominico de la Mesony, officiali majore loci Sancti Sebastiani,
Semero de Rostye, capellano majore de Fonte Reindi,
Domyago Tyband,
Johanne de Neoun, capellano Sancti Sebastiani,
Petro de Loneyres,
Arnaldo de Sayne,
Johanne de Viane, capellano de Fonte Reindi,
Johanne de Gardagir,
Magistro Scolastico, ecclesiæ Obetensis,
Magistro Monald de Karesce, clerico Baionæ,

Et me, Arnaldo Gillemy du Seignur, notario, auctoritate imperialis civitatis Baionæ, publico, qui insimul præsens fui cum magistro Petro Vitali de Veness', notario publico jurato villæ Fontis Reindi, ac aliis testibus, superiùs descriptis, ad hæc specialiter vocatis & rogatis, & præsentem cartam in tribus peciis, de pergameno signatis, signo meo imperiali, in qualibet juncturâ dicti pergameni, scripsi, & idem signum, quo utor, præsenti auctoritate imperiali prædictæ cartæ apposui, ad majoris roboris firmitatem, ad requisitiones personales dictorum procuratorum civitatis Baionæ & loci de Berych;

Et me, Petro Vitali de Venes', notario publico prædicto loci prædicti Fontis Reindi, qui insimul, cum prænominato magistro Arnaldo Guillielmi, notario publico, in omnibus & singulis causis prædictis, unà cum prænominatis testibus, præsens interfui, &, ad requisitionem dictorum procuratorum, civitatis Baionæ & loci de Berych, præsenti publico instrumento signum meum apposui.

Et nos, major & jurati civitatis Baionæ, in testimonium veritatis, cum præsenti scripturâ, copiâ illius pacis, sigillum nostrum majoriæ Baionæ in pendenti duximus apponendum.

NOS, autem pacem & concordiam prædictas, & omnia & singula in eis contenta, prout superiùs exprimuntur, quantum ad nos attinet, pro nobis & hæredibus nostris acceptamus, ratificamus, & confirmamus; ita tamen quod, si guerra inter partes prædictas, quod absit, imposterrùm suscitetur, tunc iidem major, centum pares, & communitates parti nostræ assistant, & nos & subditos nostros contra dictos homines de terrâ maritimâ prædictâ, sic contra nos de guerrâ existentes, juvare teneantur, prædictâ pace & concordiâ non obstantibus.

In cujus rei testimonium has literas fieri fecimus patentes, in palatio nostro Westm', ix. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De litteris super diario, marchioni de Julers concesso, Regi restituendis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.
Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux qi cestes lettres verront ou orront, nous Guilliam, par la grace de DIEU, markys de Julers & counte de Cantebrigge, saluz en DIEU.

Sachez que, come en un endenture, faite parentre, nostre trescher seignur & frere, monsieur Edward Roi d'Engleterrre & de France, & nous, soit contenu que nous lui avons restituz une lettre patente, par quele il nous avoit graunte, que totes les fois, que nous irroions aucune part, en ses busoignes, que nous devierons prendre de lui certeines gages le jour;

Nous, par cause que nous ne avons mye la dite lettre preste, en present, de faire ent restitucion, selonc le purport de l'endenture avantdite;

En quele lettre est contenu, que nous prendres oet livres le jour, totes les foitz que nous serroiens envoiez, aucune part, en service nostre dit seignur le Roi;

Si grantons & promettons loialment que nous mandons la dite lettre patente, entre cy & la feste de la Nativite de Seinte Johan Baptistre preschein a venir, a nostre dit seignur le Roi, ou a son tresorer, en Engleterre; sauvez, totes foitz, a nous meismes les gages de oet livres le jour, selonc la forme de l'endenture susdite.

En tesmoignance de quele chose, as cestes presentes lettres avons fait mettre nostre seal.

Donn' a Westm', le xxx. jour d'Octobre, l'an de Grace Mill. CCC. liii.

Pro Johanne de Crespy, de remissione fidelitatis.

A.D. 1353. An. 27 Edw. III.
Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Sachez que, come notre bien ame, Johan de Crespy, nous eit done entendre, que pur certeines novels touchantes son honur & profit, que lui soient venues de France, des queles il vorroit voluntiers savoir la verite, & pur ce nous eit requis & supplie que nous lui vorrions doner conge pur aler & departir de notre roialme d'Engleterre, pur faire sur ce que bon lui semblera; & outre que, en cas q'il ne vorroit ou ne purroit revenir, que nous lui quitassons la foialte q'il nous ad fait;

Nous veullanz otreire a la dite supplication en ceste partie, lui avons done, & par cestes noz presentes lettres donons, conge a departir de notre dit roialme totesfoitz, et quant lui plerra: & en cas que revenir ne vodroit, lui quittons & remittons la foialte q'il nous ad fait, & promis que nous du dit Johan tenons pur content, de tout le temps q'il ad demure deinz notre poair, ne n'avons veu, n'aperceu de lui que bien & loialte.

Et si donons en maundement par cestes presentes lettres, as touz admirals, viscontz, meirs, baillifs, & touz noz foialx & suggitz, q'ils lessent le dit Johan passer par notre roialme & districtes, si bien par terre come par ewe, saunz lui ne ses biens empescher, moester, n'arester en aucune manere, sur le peril q' appent.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes nos lettres patentes.

Donne a Westm', le xxx. jour d'Octobre.

De tractando super pace & treugis cum adversario de Francia.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.
Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 2. in Turr Lond.

REX, universis, præsentes litteras inspecturis, ad quos, &c. salutem.

Notum facimus quod nos, de fidelitate & circumspectione, venerabilium patrum,

Simonis archiepiscopi Cantuar', totius Angliæ primatis, &
Willielmi, episcopi Norwicen';

Ac, dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici ducis Lancastriæ, } *consanguineorum nostrorum carissimorum,*
Richardi comitis Arundellæ, }
Bartholomæi de Burghersh, camerarii nostri, ac constabularii castri nostri Dovorr', & custodis Quinque Portuum nostrorum;
Guidonis de Brian, domini de Lagherne, &
Magistri Michaelis de Northburgh, legum doctoris, Eborum & London' ecclesiarum canonici, custodis privati sigilli nostri;

plenariè confidentes, ipsos, tanquàm conscios mentis nostræ, super facto guerræ inter nos & adversarium nostrum Franciæ, reformationeque pacis super hoc, & de intentione nostrâ pleniùs informatos, &c. *prout supra de dat' xxvi. Jul', A. xxv. mutatis competenter mutandis.*

In cujus, &c.

Dat' in palatio Westm', vi. die Novembris.

Ad Papam, super litteris suis ad pacem hortatoriis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Rom. 27 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ, Rex, &c. Sanctitatis vestræ literas, sub sancti vestri nominis bullâ clausas, nobis per venerabilem virum, magistrum Reimundum Peregrini, canonicum London', capellanum vestrum, & apostolicæ sedis nuncium, præsentatas, per quas pacem, cum adversario nostro Franciæ ineundam, salutaribus monitis vestra clementia persuasit, reverenter & lætè recepimus;

Et ea, quæ super hoc idem Reymundus, ex parte vestrâ, per commissam sibi credentiam, prudenter nobis exposuit, attendimus diligenter.

Super quo scire velit vestra benignitas, quod pacem bonam cum eodem adversario nostro semper habere desideravimus, & desideramus etiam in præsenti, sicut super hoc, ex singulari bonitatis vestræ fiduciâ, vobis aliàs aperuimus, præ cæteris, mentam nostram.

Et propter hoc, ob reverentiam vestram, & vestrorum consideratione rogaminum, assignavimus solempnes nuncios nostros, prælatos & nobiles ad tractandum de pace tali;

Qui jam sunt in portu, parati ad transfretandum, pro tractatu dictæ pacis cum nunciis adversæ partis habendo, sicut præfatus nuncius vestræ præminentiæ referre poterit pleniùs vivâ voce;

Ita quod in parte nostrâ non reperietur, per Dei gratiam, dissimulatio, dilatio, vel defectus, quod de nobis sentire velit vestra moderatio circumspecta.

Præfatum autem nuncium vestrum tam diù morari fecimus, ut posset ad vos de dicto tractatu certitudinem aliquam reportare; cujus moram habere dignetur, quæsumus, vestra bonitas, si placuerit, excusatam.

Conservet, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', viii. die Novembris.

De treugis, in Britanniâ proclamandis.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Johanni Avenel, capitaneo nostro in ducatu Britanniæ, salutem.

Cum treugæ inter nos, pro nobis, & subditis nostris, ex unâ parte, & nobilem virum Karolum de Bloys, consanguineum nostrum, pro se, & subditis suis, ex alterâ, ad rogatum ejusdem Karoli, initæ sint & firmatæ, usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, duraturæ, nos, volentes, treugas illas, quatenùs ad nos pertinet, inviolabiliter observari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod dictas treugas in omnibus civitatibus, & aliis villis & locis, nobis in ducatu prædicto subjectis, ubi expedire videritis, publicè proclamari & teneri faciatis;

Omnibus & singulis subditis nostris, in ducatu prædicto, districtè, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterunt, ex parte nostrâ inhibentes, nè cavalcatus aliquos, super gentes ipsius Karoli, vel in terris sibi subjectis, faciant, vel prisones aut redemptiones capiant, aut alia dampna vel mala aliqua eis, vel eorum alicui, inferant, durantibus treugis supradictis;

Et, si quid per aliquos de nostris, contra prædictum Karolum, vel subditos suos, pendentibus eisdem treugis, forisfactum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis;

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, diligitis, nullo modo omittatis.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Novembris.

Per ipsum Regem.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, vicecomitibus præpositis, officialibus, ballivis, ministris, & cæteris omnibus personis in ducatu Britanniæ, nobis subditis seu obsequentibus, salutem.

Cùm treugæ, &c. *ut supra usque ibi* duraturæ, & *tunc sic*, nos, ut treugæ prædictæ, ex parte nostrâ firmiter observentur, mittimus ad partes ducatûs prædicti, dilectum vallettum nostrum, Johannem de Ellerton, servientem nostrum ad arma, de voluntate nostrâ pleniùs informatum, ad dictas treugas in dicto ducatu proclamari & observari faciendum, & ad intentionem nostram vobis & cuilibet vestrûm pleniùs intimandum, prout sibi per nos pleniùs est injunctum:

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Johanni in præmissis intendatis, & in hiis, quæ vobis dicet ex parte nostrâ, fidem credulam præbeatis;

Et hoc, sicut de vobis confidimus, modis omnibus faciatis.

In cujus, &c.

Dat' ut supra.

De pavagio, pro stapulâ Westmonasteriensi concesso.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Pat. 27 Edw. III. p. 3. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni de Bedeford, de London', salutem.

Quia alta via, quæ se ducit, à portâ, vocatâ Templebarre, London', usque ad portam abbatiæ Westmonasteriensis, per frequens passagium, tam carectarum, quam equorum, mercandisas & victualia ad stapulam nostram prædictam, à tempore quo eadem stapula incepit, ducentium, adeò profunda & lutosa jam devenit, & pavimentum ibidem tam deterioratum & confractum existit, quod, nisi citiùs emendentur, grave periculum, tam hominibus, quam cariagiis, ibidem transeuntibus, imminebit in eventu;

Nos, advertentes quod tam domini, qui redditus de domibus & aliis tenementis suis, in locis ubi dicta stapula sic tenetur existentibus, percipiunt, & maximè cum eadem, domus & tenementa, multò cariùs, ratione stapulæ prædictæ, qum antea solebant, ad firmam dimittuntur, & sic domini eorumdem majus commodum indè reportant, quam mercatores & alii de bonis suis, per quorum cariagia & onera dicta via & pavimentum sunt deteriorata, ad eadem viam & pavimentum reparandum contribuant;

Ac volentes, pro securitate & aisiamento mercatorum & aliorum, tam per terram quam per aquam, ad stapulam prædictam venientium, providere, de assensu concilii nostri ordinavimus quod quilibet, hujusmodi redditus de tenementis suis in loco prædicto habens & percipiens, ante tenementum suum, à pariete sive muro ejusdem tenementi, ubi via fuerit lata, per septem pedes usque canellum, &, ubi via strictior extiterit, per pauciores pedes, juxta ordinationem majoris & constabulariorum nostrorum de stapulâ prædictâ, de proprio faciat paviari;

Et, in auxilium reparationis & emendationis pavagii medii dictæ viæ, inter canellos ubi hujusmodi tenementa situantur, ac totius viæ & pavimenti sic diruptorum, ubi tenementa non adjacent, de novo paviandorum, & etiam constructionis cujusdam pontis, apud palatium nostrum Westm', ad deserviendum dictæ stapulæ pro commodo & tranquillitate mercatorum ordinati, concessimus quod de bonis & rebus venalibus, ad dictam stapulam venientibus, consuetudines subscriptæ, per triennium, à datâ præsentium, plenariè completum, capiantur;

Et assignavimus te, ad easdem consuetudines, per visum & testimonium majoris & constabulariorum prædictorum, vel unius eorum, per quos vel per quem consuetudines illas contrarotulari & superviderì volumus, colligendum & recipiendum; videlicet,

De quolibet sarplario lanæ, ducto per terram vel per aquam, in adductione vel eductione ejusdem, prout vobis meliùs expedire videbitur, tres denarios;

Et de quibuslibet trescentis pellibus lanutis, sic adductis vel eductis, tres denarios;

De quolibet lasto coriorum, sex denarios;

De qualibet carratâ plumbi, quatuor denarios;

De quolibet dolio vini venalis, ad dictam stapulam veniente, quatuor denarios;

Et de pipâ, duos denarios;

Et de quibuslibet aliis mercandisis, bonis, & victualibus, ad dictam stapulam, tam per terram quam per aquam, ductis, valoris viginti solidorum, unum obolum;

Et majoris valoris sive pretii, juxta ratam;

Nolentes quod de lanis, coriis, pellibus lanutis, plumbo, vel aliis mercandisis, ad dictam stapulam ductis, de quibus dictæ consuetudines ad eandem stapulam solutæ fuerint, in reductione eorumdem quicquam de hujusmodi consuetudinibus solvatur;

Et ideò tibi præcipimus quod consuetudines prædictas, de bonis & rebus prædictis usque ad finem dicti triennii, per visum & testimonium prædictum, capias: & denarios, indè provenientes, tam circa pavagium viæ prædictæ, quam constructionem pontis prædicti, juxta ordinationem & avisamentum cancellarii & thesaurarii nostri, apponi: & dominos, qui redditus de tenementis suis in locis prædictis habent, ad pavimentum inter eadem tenementa & canellos sufficienter in formâ prædictâ faciendum, viis & modis quibus meliùs poteritis, compelli & distringi faciatis;

Proviso semper quod, si aliqui denarii, de eisdem consuetudinibus sic collecti, ultra dictum triennium, in pavagio & constructione prædictis non appositi remaneant, salvò custodiantur, & in reparatione eorumdem viæ & pontis, cum indigerint, expendantur.

In cujus, &c. per dictum triennium duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Hectore de Baillol, milite de Francia, super honore purgando.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz noz capitains, chastellains, admirals, viscontes, meirs, baillifs, ministres, & lour lieutenantz, & noz autres foials, si bien en terre come en meer, deinz fraunchises & dehors, as queux cestes lettres vendront, salutz.

Sachetz que, come supplie nous soit depar Hectoir de Baillol, chivaler de France, que nous lui veullions doner conge de seurement venir en nostre roialme, pur son honour sauver & lui deblamer d'ascunes defautes, que Thomas de Rippesford lui voet surmettre, devant nous, tochantes deshonour & blame de son estat, & que sur ceo lui veullions faire droit en nostre court;

Nous, voillantz faire justice a touz, qi la voillent requere en nostre court, si ottreons a la dite supplicacion, grantantz que l'avantdit Hectoir, & ses gentz que vendront ovesque lui, tantque a noumbre de dousze persones en tout, puissent venir en nostre dit roialme d'Engleterre par la dite cause, & arriver a Dovorre, ou a Sandewicz:

Et avons receu en nostre seur & sauf conduyt le dit Hectoir, & ses gentz qui vendront ovesque lui, tantque a noumbre avantdit, & lour chivalx, monoie, jeweux, & autres biens quecunqes, en venant en nostre dit roialme pur le dit fait, en forme de pees, illoeqes demorant, & d'illoeqes en France retournant, entre cy & la fin de trois mois prescheins a venir;

Issint totes voies que le dit Hectoir, & ses gentz, a lour entree en nostre dit roialme, jureront, sur Seintz Ewangels, devant le conestable de Dovorre, ou celui q' il deputera a ceo faire, q'ils n' espieront ne enquerront les secrees de nostre dit roialme, ne covyne, alliance, tretee, ou bargayn od noz gentz tendront, n' autre chose ne feront ne machineront, que purra tournir en prejudice ou damage de nous, ou de noz foials, ou de meisme nostre roialme;

Et en cas que nul secree aveigne a lour conisance, que purra tournir a damage, peril, ou prejudice de nous, noz foials, ou de nostre roialme, que ils, ne nul de eux, le reveleront, ne le descoveront, a nulle en prive, n'en apert.

Et volons que s'il aveigne ascunes des dites gentz escheer en maladie, durant cest conduyt, si q'il ne purra issir nostre poair devant la fin de trois mois susditz, que touz tieux, detenuz par tiele maladie, & ceux qui pur lour necessite demoeront sur la garde de eux, & touz lour biens, demoergent & soient souz nostre sauf & seur conduyt, tant q'ils soient garriz.

Et pur ceo nous mandons vous, & chescun de vous, fermement enjoignantz, que, fait le serment avantdit, au dit Hectoir, ne a ses gentz, tantque a dit noumbre, en persones, chivalx, ou autres biens, en venant deinz nostre roialme avantdit, y demorant, ne d'illoeqes en France retournant, ne facez, ne, tant come en vous est, soeffretz estre fait mal, moleste, violence, empeschement, grevance, n'autre destourbance; einz les soeffrez venir & passir par voz destroitz franchement & peisiblement.

Et si riens soit mespris ou meffait, encontre eux, ou nul de eux, adonqes le facez redresser, corriger, & duement refourmer sanz delai.

En tesmoignance de queu chose, nous avons fait faire cestes noz letres patentes, a durer tantque a la fin de trois mois susditz.

Don' a Westm', le xx. jour de Novembr.

Fait a remembrer que le xx. jour de Feverer, preschein ensuyant, cest conduyt fuist renovele, a durrer par trois mois, en la fourme avantdite.

Forma pacis inter homines de Baiona, & homines de la marisme de comitatu Biscaye.

A. D. 1353. An. 27 Edw. III.

Int. Rot. Vascon. per inspex. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

IN DEI nomine, Amen. Notum sit cunctis quod cum debata, controversiæ, discordia, ira, & malivolentia fuerint temporibus præteritis, & pro temporibus futuris de eisdem dubitabatur, nisi Deus & bonæ gentes remedium apponerent oportunum, inter gentes navigantes & alios de villis & locis de la marisme de comitatu Biscaye, videlicet, de Bermeyo, de Plazencia, de Bilbau, de la Quetti, de Hondarro, ex unâ parte, & gentes navigantes & alios de civitate Baionæ & loci de Beyarritz ex aliâ, ex ratione & per rationem aliquorum dampnorum, ex homicidiis hominum, & captionis navium, vasorum, & aliarum mercaturarum, & bonorum aliorum, & causarum, datorum, factorum, receptorum, commissorum, & perpetratorum, ut dicebatur, inter gentes prædictas navigantes, ex unâ parte & alia;

Et licet, temporibus præteritis, per rationem dictorum dampnorum, certæ treugæ & sufferentiæ fuerint factæ & captæ inter gentes de la marisme de comitatu prædicto Biscaye, ex unâ parte, & gentes civitatis Baionæ & loci de Bejarritz ex aliâ, cum certis dilationibus & continuationibus treugarum prædictarum, prout pleniùs per publica instrumenta & cartas, super hiis confecta, constare poterit intuenti, tam ex unâ parte quam ex aliâ, confessatis & concessis;

Et cum quilibet dictarum partium graviter querelatus est quod, tempore dictarum dilationum, treugæ, seu sufferentiæ, & prolongatione earumdem, diversa maleficia & dampna facta fuerunt, & commissa, ac perpetrata per gentes partium prædictarum, dubitandum quod majora possent contingere in futurum;

Et sciendum quod, die datæ istius instrumenti seu cartæ, ad evitandum & repellendum eadem, seu obviandum querelis supradictis, rancoribus, homicidiis, & dampnis, ac rancuris, quæ evenire seu contingere poterint in futurum, & ad ponendum dictis partibus remedium oportunum, quilibet dictarum partium personaliter constituit, in ecclesiâ Beatæ Mariæ Fontis Reindi, videlicet, discretos viros, dominos,

Reymundum Durandi de Villa, &
Petrum Reymundi de Luco,

burgenses civitatis antedictæ Baionæ, procuratores suos, & tanquam procuratores majoris, juratorum, centum parium, comunitatis civitatis antedictæ, &c. *ferè prout supra de datâ xxix. Oct. usque hæc verba; viz.*

Acta fuerunt hæc in loco Fontis Reindi, die Sabbati ante festum Natalis Domini, videlicet, vicesimâ primâ die mensis Decembris, sub anno Domini millesimo CCCLIII. æra verò anni millesimâ CCC. nonagesimâ primâ, præsentibus testibus, viris prudentibus,

Monaldo de Caresce, clerico Baionæ,
Semero de Raustice capellano, majore dicti loci Fontis Reindi,
Petro de Leneyres, præsbitero,
Martino Sanctiæ de Hard', clerico,
Michaele de Serreys, }
Johanne de Brango, } *vicinis Fontis Reindi,*
Stephano de Lisardy, }
Et me Armaldo Guillielmi de Segnur, notario, &c.
Et me Petro Vitali de Senesce, notario, &c.
Et nos, major & jurati civitatis Baionæ, in testimonium veritatis, cum præsenti scripturâ, copiâ illius pacis, sigillum nostrum majoriæ Baionæ in pendenti duximus apponendum.

Pro Nicholao Conte, super duello invadiato.

A. D. 1354. An. 27 Edw. III.

Rot. Franc. 27 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus & omnibus aliis ballivis, ministris, & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum quoddam duellum inter dilectum valettum nostrum, Nicholaum Conte, & quendam adversarium suum, de partibus transmarinis, super certis debatis invadiatum, & coram nobis infra regnum nostrum Angliæ disrationandum fuerit, præfatusque Nicholaus ad nos, infra idem regnum nostrum, ex hac causâ, accesserit;

Nos, duellum prædictum acceptantes, suscepimus ipsum Nicholaum, ac homines, & servientes & suos, res, & bona, ac catalla sua quæcumque, infra dictum regnum nostrum Angliæ existentia, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Nolentes quod idem Nicholaus per corpus suum, aut res, bona, vel catalla ejusdem Nicholai, ratione duelli prædicti, infra dictum regnum nostrum Angliæ, post diem confectionis præsentium, existentia, quousque duellum prædictum finitum fuerit, aut per octo dies tunc proximò sequentes, pro debitis, seu aliis causis, arestentur, capiantur, seu quoquo modo detineantur.

Et ideò vobis mandamus quod præfatum Nicholaum, ac homines, & servientes suos prædictos, ac res, bona, & catalla sua prædicta, ex dictâ causâ manuteneatis, protegatis, & defendatis, non inferentes eis, nec, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si fortè ipsum Nicholaum, aut res, bona, vel catalla sua prædicta, post diem confectionis præsentium, citra octavum diem post dictum duellum finitum, arestari contigerit, tunc dictum Nicholaum, ac bona & catalla sua prædicta, dearestari, & eidem Nicholao eadem bona & catalla sine dilatione liberari faciatis.

In cujus, &c. usque ad dictum octavum diem duraturas.

Teste Rege, apud Turrim London', xiv. die Januarii.

Per breve de privato sigillo.

De potestate tractandi super ligis perpetuis cum Rege Navarræ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, universis ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, consanguinei nostri carissimi, pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum cum magnifico principe, Rege Navarræ, consanguineo nostro carissimo, seu deputato ab eo, de perpetuis amicitiis & ligis inter nos & ipsum ineundis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate vallandum & firmandum;

Et ad omnia alia, quæ in hac parte necessaria fuerint vel oportuna, faciendum;

Præfato consanguineo nostro plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid idem consanguineus noster, nomine nostro, fecerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus rei testimonium, has literas nostras fieri fecimus patentes.

Dat' apud Turrim nostram London', xxvi. die Januarii, anno regni nostri Angliæ xxviii. regni verò nostri Franciæ xv.

Pro Johanne Meyngre prisonario, de conductu, ad Terram Sanctam profecturo.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir Johannes Meyngre miles, aliàs dictus Bussigand, prisonarius noster, cum duodecim equitibus, versus Sanctum Jacobum, & exindè, contra inimicos Christi, versus Terram Sanctam sit, de licentiâ nostrâ, peregrè profecturus;

Suscepimus ipsum Johannem, & dictos duodecim equites & eorum garciones, equos & hernesia, eundo per dominium & potestatem nostra, versus Sanctum Jacobum, & exindè, contra inimicos Christi, versus Terram Sanctam, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, *&c. ut in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Pro prisonario memorato.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, eisdem salutem. Volentes nobili viro Johanni Meyngre militi, aliàs dicto Bussigand, prisonario nostro, gratiam facere specialem, concessimus ei, & licentiam dedimus, quod ipse sexcenta dolia vini de partibus Vasconiæ, seu aliis partibus exteris, usque civitatem nostram London' duci & cariari facere possit, ad commodum suum indè ibidem faciendum;

Suscipientes vina prædicta, ac naves ea ducentes, & magistros & marinarios earumdem navium, ac homines & servientes ejusdem Johannis, cum vinis prædictis in eisdem navibus venientes, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, quod præfatum Johannem, dicta sexcenta dolia vini, de dictis partibus exteris, per dominium & potestatem nostra, per homines & servientes suos, usque dictam civitatem nostram London' liberè & absque impedimento aliquo ducere & cariare permittatis, non inferentes, *&c. prout in cæteris de conductu literis.*

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

Pro Carolo de Bloys, de conductu.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vel deputatis, vicecomitibus, majoribus, custodibus passagiorum, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum, nobilis vir Karolus de Bloys, prisonarius noster, de licentiâ nostrâ ad partes Britanniæ, sub certâ formâ inter nos & ipsum concordatâ, sit profecturus, suscepimus ipsum Karolum, eundo cum quadraginta hominibus equitibus, & eorum garcionibus, versus partes prædictas, ibidem morando, & per easdem partes, quo voluerit pacificè cum moderatâ familiâ, ita quod easdem partes, quousque ad nos in Angliam sit rediturus, non exeat, transeundo, & exindè in Angliam redeundo, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Karolo, eundo cum hominibus prædictis versus partes prædictas, ibidem morando, & per easdem partes transeundo, & exindè in Angliam redeundo, ut prædictum est, in personis, bonis, aut rebus suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum, vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad Quindenam Paschæ, proximò futuræ, duraturum.

Data apud Westm', xxx. die Januar'.

Per ipsum Regem.

Pro eodem Carolo, de navibus capiendis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod cum, nobilis vir Karolus de Bloys, *&c. ut supra usque ibi,* sit profecturus, *& tunc sic;*

Nos, volentes passagium ipsius Karoli, in quantum poterimus, accelerare, assignavimus dilectum nobis Thomam Duraunt, servientem nostrum ad arma, ad salvò conducendum ipsum Karolum versus dictas partes Britanniæ, & ad naves pro passagio suo & hominum suorum, in locis ubi melius expedire viderit, pro denariis ipsius Karoli indè promptè solvendis, capiendum, & ad treugas inter nos, pro nobis & subditis nostris, & præfatum Karolum, pro se & subditis suis, in dictis partibus jam de novo initas, usque ad Quindenam Paschæ proximò futuræ, duraturas, proclamari & observari faciendum; & ad injungendum omnibus & singulis subditis nostris, & aliis ex parte nostrâ ibidem existentibus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, quod treugas illas firmiter teneant & observent.

Et ideò vobis mandamus firmiter injungentes, quod eidem Thomæ in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quociens & prout idem Thomas vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Data ut supra.

Per ipsum Regem.

Ordinatio de emptione vinorum in Vasconiâ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw III. m. 16. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Cum per nos, prælatos, duces, comites, barones, & communitatem regni nostri Angliæ, in magno concilio nostro apud Westm', ultimò convocato, ordinatum fuisset & concordatum, quod proclamatio & inhibitio ex parte nostrâ fiant, ne quivis mercator Anglicus vina in ducatu nostro Aquitaniæ ingrosset aut forstallet, aut ea per viam venditionis de Vascone aut alio pro solutione indè in Angliâ, pro majori summâ quam vina communiter in dicto ducatu venduntur, causa præstiti, aut pro periculo maris, aut quovis alio colore, capiat aut capere præsumat, sub pœnâ forisfacturæ vitæ, & membrorum aut vinorum eorumdem, & etiam omnium aliorum bonorum & catallorum suorum penes nos, ac forisfacturæ terrarum & tenementorum suorum penes dominos capitales;

Et quod nullus mercator Anglicus, nec ejus serviens, nec quivis alius ex parte suâ, in Vasconiam proficiscatur, ad moram ibidem trahendam, nec alium ibidem habeat morantem ad vina arrandum, sive emendum, ante tempus vindemiarum vel seisonam de Reyk, videlicet, antequam commune passagium pro vinis ibidem tempore & seisonâ prædictis quærendum, habeatur;

Quodque nullus mercator per se vel per alium, vina aliqua in dicto ducatu, nisi solummodo in portubus Burdegaliæ & Baioniæ arret vel emat, sub pœnis & forisfacturis prædictis;

Et si quis ibidem contrarium faciens inveniatur, per senescallum nostrum Vasconiæ, aut constabularium nostrum Burdegaliæ, capiatur & arestetur, & corpus ejus apud Turrim nostram London' mittatur;

Et quod iidem senescallus & constabularius nos in cancellariam nostram Angliæ, de nominibus hujusmodi arestatorum, suorumque ministrorum & sociorum, simul cum toto facto suo in hac parte certificent distinctè & apertè, prout in ordinationibus prædictis, pleniùs continetur:

Vobis mandamus quod omnia & singula præmissa, in locis in ducatu prædicto, ubi expedire videritis, publicari & teneri, & contraria attemptantes sine dilatione aliquâ capi, & ad Turrim nostram prædictam, pœnam & forisfacturas prædictas, juxta formam ordinationum earundem, subituros, mitti, & vina per ipsos sic arrata vel empta, ac omnia alia bona & catalla sua ibidem inventa, necnon debita quæ eis in partibus illis debentur, tanquam nobis forisfacta, in manum nostram capi & seisiri faciatis:

Ita quod nobis de omnibus vinis, debitis, bonis & catallis prædictis, per vos, præfate constabularie, respondeatur; nos de nominibus illorum, quos sic arestaveritis, & de attemptatis per eos, ac de vinis, bonis, catallis & debitis eorumdem arestatorum, & de toto facto vestro in hac parte, in cancellariâ nostrâ Angliæ, sub sigillo quo utimur in ducatu prædicto, reddatis de tempore in tempus distinctè & apertè certiores.

Et hoc, sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Data apud Westm', primo die Februarii, anno regni nostri Angliæ, vicesimo octavo, regni vero nostri Franciæ quintodecimo.

De emptionibus & venditionibus, juxta cursum monetæ argenti faciendis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Quia per venditiones & emptiones factas ad florenum de scuto, qui secundum majus & minus & non ad valorem indè statutum, juxta qualitates temporum, in dicto ducatu suum habet cursum, vina, & alia bona & mercimonia in eodem ducatu, plus solito cariora, & monetæ nostræ in partibus illis jam currentes debiliores & minoris prætii efficiuntur, & fideles nostri earundem partium, ac alii illuc, pro hujusmodi venditionibus faciendis, confluentes, non absque magnâ jacturâ, multipliciter prægravantur:

Nos, tam pro nostrâ quam rei publicæ utilitate, volentes in hac parte remedium apponere oportunum, vobis committimus & mandamus, quod omnes emptiones & venditiones exnunc in dicto ducatu faciendas, ad libram monetarum nostrarum in dictis partibus currentium, & non ad florenum, fieri, & hoc in locis ubi expedire videritis, proclamari faciatis.

Inhibentes districtè ex parte nostrâ, ne quis quicquam quod in contrarium præmissorum cedere poterit, sub forisfacturâ mercimoniorum sic emptorum & venditorum, attemptet vel attemptare præsumat, clam vel palam;

Et si quos indè inveneritis contraria facientes, tunc mercimonia prædicta sic vendita & empta tanquam nobis confiscata in manum nostram capi & nobis indè responderi faciatis.

Data ut supra.

Per ipsum Regem.

De oneribus excessivis in monetagiis Regis amovendis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui tempore fuerit, salutem.

Quia, ut accepimus, monetagia nostra in ducatu nostro Aquitaniæ, tam de officiariis quam de aliis, oneribus multiplicibus & excessivis jam plus solito onerantur, per quod proficuum quod ad nos evenire deberet, diminutum est, & substractum:

Nos, utilitati nostræ prospicere volentes in hac parte, vobis committimus & mandamus quatinùs, retentis in monetagiis nostris prædictis monetariis & aliis officiariis necessariis & idoneis, continuatisque oneribus, quæ pro monetis nostris cudendis necessaria fuerint & oportuna, residua onera quæ tam de officiariis & ministris quam de aliis quibuscumque, in dictis monetagiis excessiva vel oportuna inveneritis, amoveri faciatis; & eadem monetagia decætero ultra id quod antiquitùs onerari solebant, onerari nullatenus permittatis, ut, amotis hujusmodi oneribus, nobis de proficuo monetarum prædictarum responderi valeat uberius in futurum.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

De proclamatione faciendâ: ne quis peregrinus extra regnum se divertat.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 26. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis, nos & concilium nostrum moventibus, vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, nè quis peregrinus cujuscumque statûs fuerit seu conditionis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras, clam vel palam, se divertat, sine mandato nostro speciali;

Et si quos peregrinos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneritis contrarium facientes, tunc eos, unà cum omnibus bonis & catallis secum inventis, salvò & securè custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis;

Et de nominibus illorum quos sic arestari feceritis, & de bonis & catallis secum inventis, & quæ & cujusmodi fuerint, & de valore eorumdem, nos in cancellariam nostram sub sigillo vestro, distinctè & apertè de tempore in tempus reddatis certiores:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', x. die Febr'.

Ne quis extra regnum Angliæ se transferret.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 26. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Licet nuper in civitate *prædictâ*, & per singulos comitatus regni *nostri Angliæ proclamari & inhiberi fecerimus, nè quis comes, baro, miles, seu alius homo ad arma, sive peregrinus, extra regnum nostrum Angliæ, ad partes exteras* se transferret sine licenciâ nostrâ speciali;

Quia tamen jam datum est nobis intelligi quod quamplures homines ad arma ac peregrini, & alii de regno nostro Angliæ extra regnum nostrum, ad partes exteras, post proclamationem & inhibitionem prædictas, *in portu civitatis prædictæ se transtulerunt, & indies se transferunt, in nostri contemptum, & contra formam proclamationis & inhibitionis prædictarum; undè plurimum conturbamur:*

Vobis igitur præcipimus firmiter injungentes, quod in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, iteratò proclamari, & ex

parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis comes, baro, miles, seu alius homo ad arma, sive peregrinus, aut alius de regno nostro Angliæ, cujuscumque statûs fuerit seu conditionis, extra dictum regnum ad partes exteras, clam vel palam, se divertat, sine licentiâ nostrâ & mandato nostro speciali;

Et si qui, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, infra districtus vestros, sine licentiâ nostrâ & mandato nostro, transire præsumpserint, tunc eos, unà cum equis, armis, & omnibus aliis bonis & rebus suis secum inventis, sine dilatione arestari, & salvò & securè sub aresto hujusmodi detineri faciatis, quousque aliud de eis duxerimus demandandum;

Nos, de nominibus eorum quos sic arestaveritis, ac equis, armaturis, bonis, & rebus suis prædictis, & quæ & cujusmodi fuerint, & de pretio eorumdem, in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus certificantes;

Et tantam diligentiam circa præmissa apponatis, quod, ob vestri defectum seu negligentiam, materiam non habeamus ad vos graviter capiendi.

T. R. apud Westm', xx. die Febr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis; videlicet,

Vic' Kanc'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Suth't'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Devon'.
Vic' Cornub'.
Vic' Essex'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Lincoln'.
Vic' Eborum.
Vic' Northumbr'.
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis Suth't'.
Majori & ballivis de Lenne.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Romeneye.
Ballivis villæ de Heth.
Majori & ballivis villæ de Faversham.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Majori & ballivis villæ Exon'.
Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis de Plumuth.
Ballivis de Weymuth & Melcombe.
Ballivis villæ de Herewicz.
Ballivis villæ de Baudeseye.

De capiendo Scotos ingredientes civitatem Karliol'.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Pat. 28 Edw. III. p. 1. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, majori & ballivis civitatis suæ Karliol', salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quidam Scoti & inimici nostri, & alii sibi adhærentes, dictam civitatem, ad explorandum defectus murorum ejusdem civitatis, & alia secreta ibidem, indies ingrediuntur clam vel palam, & per eos sic explorata inimicis nostris Scotis revelant, undè grave periculum dictæ civitati, quod absit, evenire poterit verisimiliter infra breve, nisi hujusmodi machinatæ malitiæ cautius obvietur:

Nos, volentes securitati ejusdem civitatis providere, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad dictam civitatem, ab ingressu hujusmodi Scotorum, & aliorum sibi adhærentium in eandem, custodiendum; & ad omnes hujusmodi Scotos, & sibi adhærentes, quos in civitatem illam exnunc ingressos invenire poteritis, de quibus sinistra suspitio habebitur, quamquam litteras de conductu aliquorum de marchiâ habuerint, capiendum & arestandum, & prisonæ nostræ mancipandum, in eadem moraturos, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa omnia facienda & exequenda, in formâ prædictâ, cum diligentiâ intendatis.

Et ad certos dies & loca, quos ad hoc provideritis, omnes & singulos dictæ civitatis magnos & parvos convocari & arraiari, & quemlibet juxta statum suum armis competentibus muniri, & eos ad salvam & securam custodiam ejusdem civitatis, contra hostiles aggressus, tam de nocte quam de die, faciendum, corporali sacramento jurare faciatis, ut ipsa civitas vestro unanimi fulta præsidio, à malignis incursibus, si imineant, tutiùs præservetur:

Damus autem universis & singulis utriusque sexûs ejusdem civitatis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis in præmissis pareant & intendant, quotiens & prout eis, vel eorum alicui, scire feceritis, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', iv. die Marcij.

Per ipsum Regem & concilium.

De Johanne Gybon admirallo constituto.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti valletti nostri, Johannis Gybon, pleniùs confidentes, constituimus ipsum Johannem admirallum flotæ nostræ navium, in obsequium nostrum, cum dilecto consanguineo & fideli nostro, Henrico duce Lancastriæ, ad partes Normanniæ profecturarum, quamdiu nobis placuerit;

Dantes universis & singulis dominis, magistris & marinariis navium prædictarum, & aliis fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Johanni & deputandis ab eo, in omnibus, quæ ad officium admiralli flotæ prædictæ pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando, per ipsum Johannem vel deputandos ab eo, super hoc ex parte nostrâ fuerint præmuniti;

Et etiam eidem Johanni plenam potestatem faciendi & excercendi omnia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent in hâc parte; & omnes illos, quos ei in executione officii sui prædicti contrarios invenerit, vel rebelles, capiendi, & prisonis nostris committendi, in eisdem detinendos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Marcii.

Per ipsum Regem & cons'.

De ponte Novi Templi London' reparando.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Claus. 28 Edw. III. m. 26. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in Christo, fratri Johanni Pavely, priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Angliâ, salutem.

Quia pons Novi Templi London', per quem tam magnates quam alii fideles nostri, ad parliamenta & concilia nostra apud Westmonasterium, venientes de dictâ civitate & suburbiis ejusdem, per aquam ad dictum locum Westmonasterii communiter transeunt, quem construere & reparare tenemini, ut dicitur, dirrutus est plurimùm & confractus;

Nos, volentes defectus pontis illius reparari & emendari, prout decet, vobis mandamus, quod pontem prædictum reparatione & emendatione, quibus necessariè indiget, sine dilatione reparari & emendari faciatis, ne, in vestri defectum, transitus hominum, per pontem illum, impediatur aliqualiter in futuro.

Teste Rege, apud Westm', x. die Martii.

Per concilium.

De conductu pro taritis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum deputatis, vicecomitibus, majoribus, dominis, magistris & marinariis navium, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, tres taritas, diversis bonis & mercimoniis carcatas, quæ juxta insulas nostras de Gerneseye, Gereseye, Serk, & Aurneye, jacent ancoratæ, & quæ ad regnum nostrum Angliæ in proximo sunt venturæ; ac etiam dominam Hazagariam & domicellas suas, Rolandum de Redebourne, & Bernardum de Kenalro de Alexandria, dominum Nicholaum de Checole de la Kaire, ac magistros, marinarios, mercatores, & alios homines quoscumque in eisdem taritis existentes, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, negotia sua prosequendo, & de mercandisis suis negotiando, & commodum suum indè faciendo, ac exindè, quo voluerint, redeundo.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem taritis, aut dominabus, vel domicellis, magistris, marinariis, mercatoribus, aut aliis hominibus, in eisdem taritis existentibus, in personis, bonis, vel rebus suis, veniendo in regnum nostrum prædictum, ibidem morando, negotia sua prosequendo, mercandisas suas exercendo, & commodum suum indè faciendo, ac exindè redeundo, sicut prædictum est, non inferatis, seu, quantum in vobis est, inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen: set ipsos favorabiliter & amicabiliter pertractari, eisque salvum & securum conductum, cum per districtus vestros transierint, suis sumptibus, habere faciatis, quociens & quando per ipsos, vel eorum aliquem super hoc fueritis requisiti.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. per unum annum & unum diem duraturum.

Data apud Westm', xiv. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Quod W. de Bromle, thesaurarius Hiberniæ, in Angliam accedat.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Willielmo de Bromle, thesaurario suo Dublin', salutem.

Quia super quibusdam negotiis, nos & statum terræ nostræ Hiberniæ tangentibus, volumus per vos specialiter informari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, ad nos in Angliam accedatis, ita quod sitis apud Westm' in octabis Paschæ proximò futuris, ad informandum nos & concilium nostrum, super hiis quæ vobis, ex parte nostrâ, exponentur tunc ibidem:

Et alium discretum & sufficientem, ad ea, quæ ad officium thesaurariæ prædictæ pertinent, usque ad reditum vestrum facienda, loco vestri deputetis:

Et hoc, sicut de vobis confidimus, & indignationem nostram evitare volueritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur Johanni de Carru escaetori Hiberniæ.

Item consimile breve dirigitur Johanni de Rednesse, uni justiciariorum Regis ad placita justic' Regis Hiberniæ sequen' assign', omissâ istâ clausulâ Et alium discretum, *&c.*

T. de Holand' locum tenens & capitaneus Britanniæ constituitur.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & industriâ dilecti & fidelis nostri Thomæ de Holand', plenius confidentes, ipsum Thomam in ducatu Britanniæ, & partibus Pictaviæ eidem ducatui adjacentibus, ac pertinentiis suis universis, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus per præsentes; dantes & concedentes ei plenam potestatem faciendi, exercendi, & exequendi ibidem, nostro nomine, omnia & singula, quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere dinoscuntur:

Damus autem archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque, in & de dictis ducatu & partibus Pictaviæ existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Thomæ in præmissis pareant, & obediant humiliter, & intendant.

In cujus, &c. quousque guerra inter nos & adversarios nostros Franciæ mota, per viam pacis, vel alio modo finiatur, duratur'.

Dat' apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De exitibus ducatûs Britanniæ capitaneo concessis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, juxta conventiones inter nos & dilectum & fidelem nostrum Thomam de Holand', quem capitaneum, nomine nostro, in ducatu Britanniæ constituimus, initas, concessimus eidem Thomæ, pro morâ & expensis ejusdem Thomæ & hominum suorum in eodem ducatu, omnes exitus, proficua, & emolumenta de dicto ducatu provenientia, habenda & percipienda, ad opus suum proprium, à festo Paschæ proximò futuræ, quamdiu ipsum Thomam sic ibidem morari contigerit, absque compoto seu alio proficuo nobis indè reddendo.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De navibus ducendis usque Plimmuth.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos nobis Willielmum de Hameldon' & Willielmum Walkelate, servientes nostros ad arma, ad omnes magnas naves, tam arestatas quam non arestatas, pro obsequio nostro, in portubus London' & Medeweye jam existentes, ab eisdem portubus usque Plummuth, ubi flotam nostram navium congregari ordinavimus, ducendum; & ad tot magistros & marinarios, quot pro gubernatione earumdem necessariè fuerint, in locis ubi expedire viderint, tam infra libertates quam extra, capiendum, & in eisdem navibus ponendum, ad vadia nostra moraturos; & ad omnes illos, quos in præmissis contrariantes invenerint vel rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque aliud indè duxerimus demandandum:

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Willielmo & Willielmo, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando, per ipsos Willielmum & Willielmum, vel eorum aliquem, super hoc, ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Regem.

De navibus episcopo Dunolmensi liberandis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 26. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, admirallo flotæ nostræ navium versus partes boreales, vel Johanni de Haddon, ad naves pro obsequio nostro in eisdem partibus arestandas assignatis, vel eorum deputatis, salutem.

Mandamus vobis quod venerabili patri, Thomæ episcopo Dunolmensi, qui ad parliamentum nostrum, apud Westmonasterium in proximò tenendum, de mandato nostro est venturus, tres naves sufficientes, de navibus per vos, vel aliquem vestrûm, arestatis, in portu de Novo Castro super Tynam, vel de Hertilpole, aut alibi ubi eidem episcopo placuit, pro victualibus ipsius episcopi usque London', ducendis, sine dilatione aliquâ liberari faciatis.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Officium majoritatis Burdegaliæ, Thomæ de Roos, conceditur.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro, Thomæ de Roos de Dounesby, officium majoritatis civitatis nostræ Burdegaliæ, habendum & excercendum quamdiu nobis placuerit, prout alii majores civitatis illius officium illud habere & exercere consueverunt, percipiendo in officio illo feodum consuetum. In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xix. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo Regis Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, quod eidem Thomæ officium prædictum liberari faciant, habendum & excercendum juxta tenorem litterarum Regis prædictarum.

Teste ut supra.

Et mandatum est juratis, probis hominibus, & toti comunitati civitatis Regis Burdegaliæ, quod eidem Thomæ tanquam majori civitatis prædictæ intendentes sint & respondentes, prout hactenus fieri consuevit.

In cujus, &c.

Teste ut supra.

Et mandatum est juratis & comunitati civitatis Regis Burdegaliæ, quod eidem Thomæ tale feodum quale alii majores civitatis prædictæ percipere consueverunt, à datâ præsentium, quamdiu idem Thomas in officio prædicto steterit, liberari & habere faciant.

Teste ut supra.

Indentura de custodiâ insularum de Gernereye, Gereseye, Serk, & Aureneye.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite entre nostre seignur le Roi d'une part, & monsieur William Stury d'autre part, tesmoigne:

Que le dit William ad empris la gard des isles de Gernereye, Gereseye, Serk & Aureneye, pur terme de trois annz, comenceant le secound jour d'Averill preschein avenir, à ses propres custages es totes choses, & receivera à son oeps toutz les profitz, issues, & revenues des dites isles, durant le terme susdit, rendant à nostre dit seignur le Roi CC li. par an à son escheqer:

Et outre nostre seignur le Roi ad grante de sa grace especiale, que la dite ferme lui soit allowe d'àn en an au dit escheqer, en partie de satisfaction des dettes, queles il saura monstrer par cleres evidences, que nostre seignur le Roi lui doit, jus à la summe de CCCClxvi li. xiii s. iv d.

En tesmoignance de quele chose, à l'une partie de ceste endenture demorante devers le dit monsieur William, nostre seignur le Roi ad fait mettre son grant seal, & a l'autre partie de meisme l'endenture devers nostre dit seignur le Roi, le dit monsieur William ad mis son seal.

Don' a Westmonster le xx. jour de Marz, l'an du regne nostre dit seignur le Roi, c'estassavoir, d'Engleterre vyntoytisme, & de France quinzisme.

Per ipsum Regem & concilium.

Ad vicecomites London'; de pannis non vendendis antequam ulnentur.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia per nos & concilium nostrum ordinatum est, quod omnes panni lanei venales cujuscumque, priusquam venditioni exponantur, per ulnatorem nostrum, vel ejus locum tenentem, ulnentur, & signo ipsius ulnatoris nostri, vel ejus locum tenentis, signentur, ut per hoc universis & singulis, hujusmodi pannos empturis, scire valeat quantum quilibet in longitudine & latitudine se continet, & quantum ad nos, nomine custumæ, pertinet; & quod in solutione, pro quolibet hujusmodi panno, pro panno de assisâ empto, faciendâ, tantum subtrahatur, quantum per hujusmodi signum, pannus sic emptus, invenietur minus quàm pannus de assisâ continere, prout in ordinatione prædictâ plenius continetur;

Vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi melius expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis pannos aliquos, antequam per dictum ulnatorem, vel locum suum tenentem, in eadem civitate ulnentur, & signo alterius eorum consignentur, venditioni exponat, nec vendere præsumat, clam vel palam, nec post hujusmodi venditionem pannos illos cuiquam liberet, priusquam nobis de custumâ prædictâ satisfiat, sub forisfacturâ pannorum eorumdem.

Et hoc nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', xxiii. die Marcii.

De tractando cum adversario de Francia.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis, præsentes literas inspecturis, salutem.

Notum facimus quod nos, de fidelitate & circumspectione venerabilis patris,

Willielmi episcopi Norwicen', &

Dilectorum & fidelium nostrorum,

Willielmi de Clynton, comitis Huntyngdon',
Magistri Michaelis de Northburgh, legum doctoris, canonici Eborum, custodis privati sigilli nostri, &
Reginaldi de Cobeham, capitanei Calesii,

plenariè confidentes, ipsos, tanquam conscios mentis nostræ, super facto guerræ inter nos & adversarium nostrum Franciæ, reformationeque pacis super hoc, & de intentione nostrâ pleniùs informatos, tractatores, actores, factores, reformatores, nuncios, seu ambassatores, & amicabiles compositores, super agendis inter nos, regnum nostrum, ac terras, fideles, adjutores, & adhærentes nostros, ex unâ parte, & dictum adversarium nostrum, regnum Franciæ, ac terras quas tenet, adjutores & adhærentes suos, ex alterâ, facimus, constituimus, &, tenore præsentium, deputamus;

Dantes & concedentes eisdem tractatoribus, seu nunciis, & ambassatoribus, tribus & duobus eorum, quorum præfatum episcopum vel comitem unum esse volumus, plenariam potestatem, auctoritatem, & mandatum speciale tractandi & concordandi cum dicto adversario nostro, seu ejus gentibus, aut nunciis, de pace finali, inter nos & ipsum;

Et treugas sive abstinentias, sub spe pacis & concordiæ, sub modis, pactis, & conditionibus, quibus eis, tribus, vel duobus eorum, quorum præfatum episcopum vel comitem unum esse volumus, videbitur, faciendi, & ineundi, pacem hujusmodi reformandi, ipsamque, & treugas, sive abstinentias, hujusmodi firmandi, assecurandi, transigendi & paciscendi;

Et cum eis, nominibus quibus supra, pacta, & conventiones, & promissiones super hiis faciendi, à parte adversâ literas, super hiis, efficaciores & validiores quæ possunt fieri, & quæ eis, tribus, aut duobus eorum, quorum præfatum episcopum vel comitem unum esse volumus, videbuntur concedendæ, recipiendi, & literas hujusmodi pro parte nostrâ concedendi;

Necnon renunciandi omni juri, quod habemus in & ad regnum sive coronam Franciæ, & cedendi & concedendi, remittendi, & quietum clamandi Johanni de Franciâ totum jus, quod ad nos pertinet in hâc parte, jurandi in animam nostram de tenendis pactis, concordiâ sive pace, treugis sive abstinentiis, promissis & conventionibus, ac omnibus aliis prædictis, firmiter & inviolabiliter observandis, & effectualiter adimplendis, & præstandi quodlibet alterius generis licitum juramentum;

Et omnia alia & singula faciendi, quæ circa reformationem pacis hujusmodi, ejusque & dictarum treugarum observationem inviolabilem, necnon & quæ circa omnia alia & singula supradicta, & dependentia ex eisdem, necessaria fuerint & etiam oportuna, & quæ nos faceremus & facere possemus si presentes essemus, licet majora sint quam ea quæ superiùs sunt expressa, & mandatum exigant speciale;

Promittentes bonâ fide, & sub obligatione bonorum nostrorum, mobilium & immobilium, præsentium & futurorum, pro nobis, hæredibus, & successoribus nostris, quod quicquid per dictos tractatores, tres vel duos eorum, quorum præfatum episcopum vel comitem unum esse volumus, factum fuerit, concordatum, transactum, pacificatum, promissum, conventum, juratum, seu aliàs procuratum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum, tenebimus, adimplebimus, & observabimus, tenerique, adimpleri, & observari inviolabiliter & effectualiter faciemus, nec procurabimus, aut permittemus, ullo tempore, quicquam in contrarium fieri seu attemptari aliquo ingenio seu cautelâ;

Et, ad majorem securitatem, per literas nostras, sub magno sigillo nostro sigillatas, confirmabimus, si opus fuerit, & super hoc fuerimus requisiti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Martii.

Pro Rogero David, super obsequio in guerrâ infra ducatum Britanniæ Regi præstando.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, considerantes bonum gestum, dilecti & fidelis nostri, Rogeri David erga nos, ac gratuitum obsequium, nobis per ipsum, in ducatu Britanniæ, in manu nostrâ, ratione minoris ætatis Johannis ducis Britanniæ, existente, impensum, ac proindè, & pro bono servitio, quod idem Rogerus nobis impendet in futurum;

Necnon, pro eo quod idem Rogerus coram nobis sacramentum præstitit corporale, quod ipse capitaneo ejusdem ducatûs ex parte nostrâ obediens erit & intendens, & cum ipso capitaneo, cum indiguerit, & per ipsum capitaneum præmunitus fuerit, in obsequium nostrum de guerrâ, quantò potentius poterit, ad custus suos proprios, absque aliquo à dicto capitaneo capiendo, equitabit, volentes cum eodem Rogero agere gratiosè;

Concessimus eidem Rogero, & Johannæ de Rosterven, vicecomitissæ de Rohan, jam uxori ejusdem Rogeri, quod ipsi omnes terras, quas de jure prædictæ Johannæ, tam de dote suâ post mortem Alani nuper vicecomitis de Rohan, quondam viri sui, videlicet, de tertiâ parte totius vicecomitatûs de Rohan, & omnium aliarum terrarum quæ fuerunt ipsius vicecomitis, quam de hæreditate propriâ ipsius Johannæ, tam ex parte patris, quam ex parte matris, ejusdem Johannæ, jam tenent, vel imposterùm adquirere, vel apprehendere, seu quæ eis aliquo modo accidere poterunt, tam in dominico, quam in feodo, in quibuscumque partibus, in ducatu prædicto, terræ illæ fuerint;

Et etiam quod omnes homines & tenentes sui, infra dominium eorumdem, Rogeri & Johannæ, tam in dominico, quam in feodo, omnes terras suas, de omnibus redemptionibus, subsidiis, & auxiliis, eis per ministros nostros, seu alios, in eodem ducatu, imponendis, vel ab eis exigendis, vel levandis, liberas teneant & quietas, quamdiu ducatum prædictum in manu nostrâ & sub custodiâ & regimine nostris sic contigerit remanere;

Absque hoc quod locum nostrum tenentes, capitanei, aut aliqui alii ministri seu subditi nostri, in eodem ducatu, aliqua redemptiones, subsidia, vel auxilia de præfatis, Rogero & Johannâ, vel terris suis prædictis, aut eorum hominibus, ex quacumque causâ, exigant vel levent, aut alio modo capiant;

Eo non obstante quod locum nostrum tenentes, capitanei, & alii ministri nostri, in ducatu prædicto, hujusmodi redemptiones, subsidia, & auxilia in eisdem terris, & alibi, ante hæc tempora, exigere, levare, & capere consueverunt.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

De concessione castri, eidem Rogero factâ, in eodem ducatu.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, considerantes bonum gestum dilecti & fidelis nostri Rogeri David erga nos, ac gratuitum obsequium, nobis per ipsum, in ducatu Britanniæ, impensum, ac volentes eo prætextu, & pro bono servitio, quod idem Rogerus nobis impendet in futurum, cum ipso agere gratiosè;

Dedimus & concessimus eidem Rogero, hæredibus, & assignatis suis, quantum in nobis est, ratione Johannis ducis Britanniæ, sub curâ & regimine nostris existentis, castrum, castellaniam, & villam de Kemenetguengant, cum suis pertinentiis universis;

Quæ ad præfatum ducem, occasione rebellionis & inimicitiæ cujusdam mulieris de Picardiâ, inimicis prædicti ducis contra eundem ducem adhærentis, sunt confiscata;

Habenda & tenenda, unà cum redemptionibus, firmis, redditibus, proficuis, & omnibus aliis, quæ ad dicta castrum, castellaniam, & villam, tam tempore pacis, quam tempore guerræ, pertinent, vel pertinere poterunt, absque aliquâ impetitione, sive inquietatione, sibi per ministros nostros, sive alios, in ducatu prædicto, faciendâ;

Et absque hoc quod locum nostrum tenentes, capitanei, seu aliqui alii ministri nostri, in ducatu prædicto, de dictis, castro, castellaniâ, & villâ, cum pertinentiis, aut redemptionibus, firmis, redditibus, proficuis, seu aliquibus aliis, ad dicta castrum, castellaniam, & villam pertinentibus, in dominico, vel in feodo se intromittant, vel eidem Rogero aut hominibus suis, in dictis castro, castellaniâ, aut villâ existentibus, aliquam impetitionem seu inquietationem faciant, aut redemptiones, subsidia, vel auxilia aliqua de castro, castellaniâ, & villâ prædictis, seu terris, aut hominibus, ad ea pertinentibus, levent aut capiant in futurum;

Eo non obstante quod locum nostrum tenentes, capitanei, & alii ministri nostri in ducatu prædicto, hujusmodi redemptiones, subsidia, & auxilia de hominibus & terris, ad eadem castrum, castellaniam, & villam pertinentibus; ante hæc tempora exigere, levare, & capere consueverunt;

Ita semper quod prædictus Rogerus, hæredes, & assignati sui, eadem castrum, castellaniam, & villam ad custus suos proprios custodiant, & capitaneo ejusdem ducatûs ex parte nostrâ obedientes sint & intendentes, & cum ipso capitaneo, cum indiguerit, & per ipsum capitaneum fuerint præmuniti, in obsequium nostrum de guerrâ, quanto potentius poterunt, ad custus suos proprios, absque aliquo à dicto capitaneo capiendo, equitabunt.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', primo die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilis concessio pro præfato Rogero de Castro de Pestyngen in supradicto ducatu.

Dat' ut supra.

De treugis cum Francia, à datâ præsentium ad primum diem Aprilis, proximo anno, duraturis.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Ed. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux qui verront & orront ces presentes lettres.
Nous,
Pierre, par la grace de Dieu, arcevesque de Rouen,
Guilliam evesque de Beauvez, &
Robert evesque de Laon,
Robert conte de Roncy,
Gauchier de Chasteillon, seignur de la Forte, &
Robert de Lorriz, sire Dermenovill, chambèrlain du Roi nostre seignur, d'une part;
Et Guilliam, par celle meisme grace, evesque de Norwiz,
Williame de Clynton conte de Huntyngdon,
Michel de Northburgh, doctor en loys, chanon de Londres & d'Everwyk, &
Reynaut de Cobham, capitain de Caleys, d'autre part;

messages envoiez, & eiantz plein pouoir, de Rois de France & d'Engleterre, à faire les choses qui s'ensuent, salutz en nostre Seigneur.

Come nous eions este assemblez, par pluseurs journees, par devant, reverent piere en Dieu, monsieur Guy de Bologne, cardinal de la seinte eglise de Rome, evesque de Pors, & mediatour entre nous en ceste partie, &c. *prout supra de data x. Mart. an xxvii. usque hæc verba; viz* es ylles de meer, obeissans a l'un ou a l'autre des ditz Rois, *& tunc sic;*

Les queles trieues ou abstinences comenceront de la date de cestes presentes lettres, & durreront jusques au premer jour d'Averill, prescbein venant, soleil levant;

Pendant le quel temps nous promettons, d'une part & d'autre, qui rien ne serra meffait, de l'une partie ne de l'autre, en persones, ne en biens de l'autre partie, ne de leur eidanz, subgitz, & adherenz;

Ne ne serra aucune chose innovee ou attemptee en prejudice des dites abstinences, ou trieues;

Et si aucune chose estoit faite ou attemptee contre les dites abstinences, ou trieues, d'une partie ou d'autre,

Nous, conte de Roncy, & Gauchier de Casteillon,

Et nous, conte de Huntyngdon, & Regnaut de Cobham,

chescun pur leur seignur avantditz, avons jure & promis en bone foi, saunz nul mal engyn, faire reparer & mettre en estat deu les ditz attemptaz, quant au pais de Gascoigne, de la Languedoc, & de Bretaigne, & des autres paies desus nomez, especiaument quant as ditz paies de Picardie, d'Artois, & de Bolonnois, & du pais d'environ:

Et pur ce que les dites abstinences, ou trieues, soient plus fermement

tenues es pais d'Artois, de Picardie, & de Bolonnys, nous promettons, en bone foie, que nous ferrons tant que,

Le duc de Burbon, le conte de Montfort, & Robert de Lorriz, pur nostre dit seignur,

Et le duc de Lancastre, le conte d'Arondell, & messieur Berthelemeu de Burgherssh, pur nostre dit seignur,

jurreront, as Seintz Evangailes touchez, que si aucuns attemptaz est fait, ou d'une partie ou d'autre, es dits parties de Picardie, d'Artois, & de Boulonnois, de prise de chastel, de forteresce, ou de ville, ou d'aucune notable persone, clerc ou autre, qui eit mill livres Turnois de rente ou de terre, contre les dites abstinences, que les desusditz,

Duc de Burbon, conte de Montfort, & Robert de Lorriz, s'il estoit fait par ascun de nostre partie de France,

Et les desusditz, duc de Lancastre, conte d'Arondell, & Berthelemeu de Burgherssh, s'il estoit fait par aucun de nostre partie d'Engleterre,

le ferront reparer & mettre en estat deu, deinz quarante jours depuis q'il avera este fait assavoir de la partie, contre qi l'attemptat avera este fait:

Et, s'il y a fait attemptat contre la partie d'Engleterre, ils le ferront assavoir, a Seint Omer, au capitain du pais pur le Roi de France:

Et s'il y ad fait attemptat contre la partie de France, il le ferront assavoir au capitain de Caleis, en la ville de Caleis.

Et en cas que les ditz attemptatz ne serront reparez dedeinz quarante jours, les dessusditz duc de Bourbon, conte de Montfort, & Robert de Lorriz, s'il estoit fait de la partie de France, ou de ses adherens, se rendront prisons en la ville de Londres dedeinz quinze jours apres:

Et semblement le duc de Lancastre, le conte de Arondell, & messieur Bartholemeu de Burgherssh, si les attemptaz estoient faitz de la partie d'Engleterre, ou de ses adherens, se rendront prisons en la ville de Parys:

Et demurront es dites villes prisons jusqes a tant, que les ditz attemptaz serront reparez d'une partie & d'autre:

Et a ce se obligeront, par leur lettres, les desusditz, & chescun de eux:

Les queles lettres serront envoiez, dedeinz le moys de Pasques proschein venant; c'est assavoir,

Celles de ceux d'Engleterre au capitain pur la partie de France en Picardie;

Et celles de ceux de France, en la ville de Caleis, au capitain de ce lieu de Caleis pur la partie d'Engleterre.

Et avons promis & promettons l'une partie & l'autre, en bone foie, nous faire & curer que les desusnomez s' obligeront, par lour lettres, bien & sufficeaument, & jurreront faire ce que dessus est dit.

Et quant as autres attemptaz, qui serront faitz d'une partie ou d'autre es ditz pais, ount jure les capitains d'une partie & d'autre, q'ils les ferront reparer au plus tost q'il vendra a leur conissance, saunz delaie.

Et s'il avenoit que les abstinences feussent rumpues en aucun des leux du roialme de France ou d'Engleterre, pur tant ne serroient eles pas rumpues es parties de Picardie, d'Artoys, & de Bolonnoys; mes demurront en leur vertue.

Et avons promis & acorde nous, messages desusnomez, touz, & chescun par soi, que nous, ou ceux qui noz ditz seignurs vodront a ce eslire & commettre, serrons a Avignon, dedeinz la feste de la Seint Michel proscheien venant, pur aler avant a cel jour, & as autres ensuyantz, pleinement & en bone foie, par devant, nostre seint piere le Pape, sur les tretez, en commencez par devant le dit monsieur le cardinal de Boloigne;

Et sont compris en cestes presentes abstinences, par especial, le conte de Flandres, les Flamens, & les Escoz, & touz les autres, sicome ils sont compris es trieues qui feurent prises, l'an cinquant & un, entre Guynes & Caleis.

Et serront publiez cestes presentes abstinences, en touz les pais des roialmes de France, d'Engleterre, & d'Escoce, a plus tost q'il purra estre fait.

Et, ovesqes ce, pur la partie d'Engleterre, sont compris le duc Guillem, fitz a la contesse de Henaut, le pais de Holand & de Zeland, & ses autres pais & terres, monsieur Gauter de Manny, ses chasteaux & forteresces.

Et, de l'autre partie, sont compris la contesse de Henaut, son pais de Henaut, le dit duc Guilliam, l'Ercediacne de Durefort, & leur terres, chasteux, & fortresces.

Et est assavoir q', en prenant ces presentes treues ou abstinences, est expressement acorde & couveniancie, entre les messages dessusditz, que, s'il avenoit que, pur la reparacion des attemptatz, si aucuns s'en faisoient contre & durantes les abstinences ou trieues dessusdites, qui ia n'aviegne, qui

Le duc de Burbon, le conte de Montfort, & Robert de Lorriz,

Le duc de Lancastre,

Le conte d'Arondell, & messieur Barthelemeu de Burgherssh,

dessusditz se rendissent en hostage, par la manere qui dit est, pur y demurrer jusqes a tant que les ditz attemptaz feussent reparez; & les ditz hostages, si tost come yceux attemptaz, pur les queux ils se serroient renduz hostages, serroient reparez & mis en estat deu, s'en purroient partir & partiront des lieux ou ils serront en hostage, & auront sauf & seure conduit pur eux & pur leur gentz, chescun du Roi en qi pouoir ils serront hostages, pur passer par sa terre & seignurie franchement & quitement, & a retourner en leur pais; saunz ce que, pur quiconqe autre chose ou occasion ils soient ou puissent estre empeschiez, arestuz, ou destourbez en aucune manere.

Et, ovesque ce, est accorde & covenance expressement entre nous les ditz messages, que, si ascun attemptat, que ja n'aviegne, estoit fait contre les dites trieues ou abstinences, d'une partie ou d'autre, pur ce nous demurra mie qui nous n'aillons avant, a la perfection des dites traietes, solonc la volente de ditz Rois, & serront les attemptaz reparez & redrescez loialment & en bone foi, sicome desus est dit.

Toutes les queles choses, & chescune d'icelles, nous touz les messages desus nomez, & chescun de nous, en nouns de noz ditz seignurs les Rois, & par vertue des pouoirs a nous donnez de yceux, & en noz nouns propres, avons jure & promis, loiaument & en bone foie, tenir, enternier, & accomplir, chescun de sa partie, saunz faire ne attempter, ne soefrir faire ou attempter, aucune chose au contraire coment que ce soit.

Et auxi le jurreront & promettront,

Le duc de Burbon, le conte de Montfort, & Robert de Lorriz,

Le duc de Lancastre, le conte d'Arondell, & messieur Barthelemeu de Burgherssh,

reparer les attemptaz, & eux rendre en hostage, par la manere qui desus est dit, es almes de noz ditz seignurs, & es leur.

Et nous, autres messages desus nomez, chescun pur sa partie, avons promis, en bone foie, purchacer, a noz loialx pouoirs, reparer les ditz attemptaz, & purchacer la deliverance des autres messages dessusditz, en cas q'il avendroit q'ils s'en rendissent en hostage, par la manere desusdite.

Et semblablement je Reignaut de Cobham, capitain pur le Roi d'Engleterre en pais de Caleis, & messieur Johan de Clermont, mareschal de France, capitain pur le Roi de France es ditz paiz de Picardie, d'Artois, & de Boulonnois, l'avons jure loialment, & en bone foi, chescun pur sa partie, de tenir les dites treues ou abstinences, saunz enfreindre, & de reparer & mettre a estat deu les attemptaz, saunz nul mal engin, si tost cum l'un en serroit requis sufficiautment depar l'autre.

Et n'est mie nostre entent que cestes presentes trieues ou abstinences derognent en riens as autres trieues acordez & otroiez entre les messages des ditz seignurs, le tierce jour de Decembre dareinement passe, a durer jusqes a la quinzeine de Pasques preschein venans, soleil levant; mes volons q' eles soient & demurrent en leur vertue, solonc la forme & tenour des lettres faites sur ce.

En tesmoign de queles choses, nous, & chescun de nous, avons mis noz propres sealx a ces presentes lettres.

Don' es Tantee devant Guynes, le vi. jour du mois d'Averill, l'an de Grace mil trois centz cinquante trois.

Et nous, cardinal desusdit, pur ce que cestes choses ount este ainsi faites, jurez, & en covenancies & acordez en nostre presence, come mediatour, avons mis nostre propre seal a ces lettres.

Don' l'an & le jour desusdit.

Et mandatum est Thomæ de Holand, capitaneo & locum Regis tenenti in ducatu Britanniæ, quod treugas illas in ducatu prædicto, in locis ubi expedire viderit, publicè proclamari, & firmiter teneri & observari faciat, dumtamen dictus adversarius Regis treugas illas ex parte suâ observet, &, quantum in ipso est, faciat observari.

Eodem modo mandatum est senescallo Vasconiæ, quod treugas illas in ducatu Aquitaniæ, in locis ubi expedire viderit, publicè proclamari, & firmiter teneri, & observari faciat in formâ prædictâ.

De prædictarum treugarum conservatoribus, infra Vasconiam constitutis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Arnaldo de Duroforti domino de Fespuch, & Pontio de Bella Villa domino de Roquetoro, salutem.

Sciatis quod, cum treugæ inter nos, pro nobis, alligatis & subditis nostris, de regno nostro Angliæ, & ducatu nostro Aquitaniæ, ac aliundè de dominio & terris nostris, ex unâ parte, & adversarium nostrum Franciæ, pro se, alligatis & subditis suis, ex alterâ parte, initæ sint & firmatæ à sexto die Aprilis proximò præterito, usque ad primum diem Aprilis proximò futurum, duraturæ; quarum treugarum copiam, sub magno sigillo nostro, senescallo nostro Vasconiæ misimus, ad easdem treugas in dicto ducatu proclamandas & firmiter observandas:

Nos, volentes treugas illas inviolabiliter observari, ac de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, ad dictas treugas, in omnibus suis articulis, in partibus marchiæ Agenni & Catursien, versus castra & terram sua, conservandum;

Et ad violatores earumdem, vel contra eas in aliquo venire præsumentes, debitè puniendum;

Et ad omnia, quæ contra easdem treugas innovata vel attemptata fuerint, reformandum, & ad statum debitum reducendum;

Necnon ad juramenta omnium & singulorum, tam officiariorum quam aliorum, subditorum nostrorum, dictarum partium, quod ipsi treugas illas, quantum ad ipsos pertinet, fideliter tenebunt, recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ pro conservatione treugarum earumdem necessaria & oportuna fuerint, faciendum;

Vobis, & cuilibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

Et ideò vobis mandamus, quod circa conservationem treugarum prædictarum intendatis, & eas firmiter teneri faciatis in formâ prædictâ; dumtamen dictus adversarius noster, & sui ministri, alligati, & subditi in partibus illis, easdem treugas pro parte suâ observent, & consimili formâ observari faciant.

Damus autem omnibus & singulis officiariis, alligatis & subditis nostris, in eisdem partibus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, tenore præsentium in mandatis, quod vobis, & cuilibet vestrûm, ac deputandis à vobis, & quolibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, pareant & intendant.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xviii. die Maii.

Consimiles litteræ diriguntur dominis subscriptis, ad easdem treugas in partibus subscriptis conservandum, sub eâdem datâ; videlicet,

Lubato de Bearn domino de Laduys, & Reymundo Bernard domino de Novo Castro, ad dictas treugas in partibus Laudarum, conservandum.

Berardo de la Bret domino de Rions & de Puch-Normand, Guillielmo de Sans domino de Pomeriis, & Bertrando de Monte Ferandi, ad dictas treugas in partibus de Bordelas', exceptis villis de Burgo & Blaniâ, conservandum.

Remundo Guillielmi domino de Caupene, capitaneo de Talleburgh, & Eliæ de Laudrians capitaneo de Tannay Charande, ad dictas treugas in partibus Xanctoniæ citra aquam de Charante versus Peyto, conservandum.

Eliæ du Pomeriis senescallo Petragoricensi, Guillielmo Amaneni de Castellion domino de Blanhades, Petro de Soucald, & Bernardo Maymont, ad dictas treugas in partibus de Petragoric', Lemosnen', & Catursien', conservandum.

Arnaldo de la Bret domino de Subsac, Willielmo de Sarland domino de Chales, & Amaneno de la Mote capitaneo de Burgo, ad dictas treugas in partibus Xanctoniæ, ultra aquam de Charante, conservandum.

Amaneno de Fossato domino de Maideillan, & Arnaldo Garciæ de Fossato, domino de Toartz, senescallo Agenni, ad dictas treugas in partibus Agenni, quæ se extendunt inter aquas Dordoign' & Gerond, & ultra Gerond in diœcese Condoniensi, conservandum.

Pro Blancha de Fuxo, capitalissâ de Bogio.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, seu eorum loca tenentibus, salutem.

Supplicationem inclitæ ac nobilis mulieris, Blanchæ de Fuxo, capitalissæ de Bogio, coram nobis & concilio nostro in præsenti parliamento nostro exhibitam, recepimus;

Continentem quod, cum, dilecti & fideles nostri, Henricus dux Lancastriæ, consanguineus noster, & Radulphus comes Stafford', tempore quo erant locum nostrum tenentes in ducatu nostro Aquitaniæ;

Considerantes bonum & gratuitum servitium dictæ Blanchæ, & affectionem quam habuit nostra negotia prosperari, & etiam ad bonum & utilem locum quem nobis tenuit, pecuniam, in non modicâ quantitate, pro victualibus & aliis necessariis, pro munitione villæ Sancti Johannis Angeliacensis, dum in manu nostrâ extitit, mutuando;

Centum libras sterlingorum, de emolumentis monetæ nostræ Burdegaliæ annis singulis percipiendas, nomine nostro, per suas patentes literas concessissent, prout in prædictis literis dicitur pleniùs contineri;

De quâ quidem summâ solutionem integram hactenus est minimè, ut asserit, assecuta, velimus ei de dictis centum libris monetæ hujusmodi, de dictæ monetæ nostræ Burdegaliæ emolumentis, aut aliàs de dicti ducatûs exitibus, ac de arreragiis sibi in hâc parte debitis, solutionem fieri jubere competentem;

Nos, volentes supplicationi suæ prædictæ annuere gratiosè, vobis mandamus quod, visis literis prædictis, eidem Blanchæ dictas centum libras sterlingorum, unà cum arreragiis earumdem, si quæ fuerint, de emolumentis monetæ prædictæ, solutionem, seu assignationem competentem indè alibi, fieri faciatis, juxta dictam concessionem, aliàs sibi, ut præmittitur, factam;

Recipientes à præfatâ Blanchâ, vel ejus attornato, seu procuratore in hâc parte, literas ipsius Blanchæ acquietantiæ, quæ pro nobis & vobis sufficientes fuerint in hâc parte;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Maii.

Per petitionem de parliamento.

De protectione, pro procuratore episcopi Tusculanensis, cardinalis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Pat. 28 Edw. III. p. 2. m. 23. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, consideratione reverendi patris, Gullielmi episcopi Tusculanensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, suscepimus fratrem Johannem de Aldenardo, monachum Ordinis Cistertiensis, procuratorem & capellanum comensalem dicti cardinalis, qui in regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis, tam dictum cardinalem quam præfatum ordinem tangentibus, ibidem expediendis, venit, & jam ad partes transmarinas est de nostrâ licentiâ rediturus, eundo ad dictas partes transmarinas, cum tribus equis, ac garcionibus, hernesiis, rebus & expensis suis, in auro & argento, tàm per terram quam per aquam, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni redeundo, *&c. prout in consimilibus litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Junii.

Per concilium.

De custodiâ castellaniæ de Kymperelle, in ducatu Britanniæ, Rogero David commissâ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio, quod, dilectus & fidelis noster, Rogerus David nobis in ducatu Britanniæ impendit & impendet in futurum, commisimus ei custodiam castellaniæ & villæ de Kymperelle;

Habendam cum monetâ, redemptionibus, proficuis, emolumentis, & omnibus aliis, quæ ad dictas castellaniam & villam pertinent, vel pertinere poterunt, quamdiu castellaniam & villam prædictas in & sub obedientiâ nostrâ contigerit remanere;

Ita semper quod idem Rogerus capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, obediens sit & intendens, & cum eodem capitaneo, quotiens ipsum in obsequium nostrum in dicto ducatu de guerrâ equitare contigerit, juxta præmunitionem eidem Rogero indè faciendam, cum viginti hominibus ad arma & triginta sagittariis, ad proprios custus & expensas ipsius Rogeri, equitabit, absque eo quod idem Rogerus quicquam, ultra hoc, pro custodiâ & proficuis prædictis, nobis, seu aliis, facere teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Junii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est Thomæ de Holand, capitaneo & locum Regis tenenti in ducatu Britanniæ, vel ejus locum tenenti, quod eidem Rogero castellaniam & villam prædictas liberet, habendas unà cum monetâ, redemptionibus, proficuis, emolumentis, & omnibus aliis, ad easdem castellaniam & villam spectantibus, juxta tenorem literarum Regis prædictarum.

Teste ut supra.

De cerâ renovandâ in monasterio Westmonasteriensi.

A. D. 1354.—An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Junii.

De carpentariis, pro operationibus in castro de Gynes, juxta Calesium capiendis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Norfolciæ, ac majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, assignavimus dilectum nobis Willielmum de Stretford ad octo carpentarios & octo cementarios, de melioribus & magis sufficientibus carpentariis & cementariis, quos in comitatu Norfolciæ & Suffolciæ, infra libertates & extra, inveniri contigerit, pro operationibus nostris in castro nostro de Gynes juxta Calesium, eligendum & capiendum, & eos usque castrum prædictum ducendum, ac in operationibus nostris prædictis ibidem ponendum, ad vadia nostra moraturos, prout eis injungetur ex parte nostrâ.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens, & prout idem Willielmus vobis, vel alicui vestrum, scire fecerit ex parte nostrâ.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Junii.

De conductu pro commissariis de Scotia, super deliberatione David de Bruys, ad Novum Castrum super Tynam venturis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, constabulariis, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum venerabiles patres, Willielmus episcopus Sancti Andreæ, & episcopus de Breghyn, de Scotiâ, ad tractandum super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, & aliis negotiis, usque villam Novi Castri super Tynam sint venturi, suscepimus ipsos episcopos, &c. *prout in cæteris de conductu literis.* In cujus, &c. usque ad festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Junii.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, sub eâdem datâ, per idem tempus duraturas; videlicet,

Comes de Sotherland.
Patricius de Dunbarre, comes Marchiæ.
Abbas de Dumfermelyn.
Archidiaconus de Lownays.
Willielmus de Levyngston.
Robertus de Ersken.

De potestatibus ad tractandum super deliberatione prædictâ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione & fidelitate dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilium patrum,

Thomæ, Dunolmensis, & } *episcoporum;*
Gilberti, Karliolensis, }

Necnon, *Willielmi de Bohun, comitis Norhamptoniæ, consanguinei nostri carissimi;*
Gilberti de Umframvill, comitis de Anegos;
Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Thomæ de Lucy,
Willielmi baronis de Greystok, &
Henrici le Scrop,

pleniùs confidentes, ad tractandum, concordandum, & conveniendum cum David de Brus, & cum prælatis, comitibus, & aliis nobilibus, cæterisque hominibus de Scotiâ, apud villam Novi Castri super Tynam, super deliberatione ejusdem David, ac finali pace & concordiâ, ac treugis, vel sufferentiâ guerræ, inter nos & homines de Scotiâ ineundis;

Et ad salvum & securum conductum prælatis, nobilibus, & aliis prædictis de Scotiâ, & cuilibet eorumdem, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, ad veniendum ad dictam villam Novi Castri super Tynam, ibidem morando, & exindè ad Scotiam redeundo, ad certum tempus, ad hoc limitandum, concedendum;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, conventa, & concessa fuerint, quacumque securitate, nomine nostro, vallandum, & ad securitatem, quæ nobis in hâc parte fieri debeat, à parte adversâ stipulandum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula, quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, & quæ nos ipsi faceremus si præsentes essemus, nomine nostro faciendum, eisdem episcopis, comitibus, Henrico, Radulpho, Thomæ, Willielmo, & Henrico, octo, septem, sex, quinque, quatuor, & tribus eorum, quorum præfatum episcopum Dunolmensem, vel comitem Norhamptoniæ, aut Radulphum de Nevill, unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictos, episcopos, comites, Henricum, Radulphum, Thomam, Willielmum, & Henricum, octo, septem, sex, quinque, quatuor, & tres eorum, quorum præfatum episcopum Dunolmensem, vel comitem Norhampton', aut Radulphum de Nevill, unum esse volumus, nomine nostro, factum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Junii.

Pro Edwardo Rege Scotiæ, de indempnitate, & de non præjudicando.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Come ascuns certeines, grosses & chargeantes, bosoignes n'adguaires ount estez esmuez & entaineez par entre nous &, nostre trescher cousyn & foial, Edward Roi d'Escoce, touchantes son estat & droit du roialme d'Escoce;

Es queles avons, plusours divers foitz, assentenz d'am parts pur treteer sur l'esploit & accomplissement d'ycelles par entre nous, sur queles busoignes le dit Roi, nostre cosyn, ad a ore chargez & envoiez, en son noun, par devers nous, le soen bacheler William d'Aldeburgh pur treteer de la matere, come de sa part, envers nous & nostre conseil;

Par ensi toutes voies qui nous lui grantons & faceons liverer al avantdit William, en son noun, devant q'il entre en dit tretee devers nous ou nostre dit conseil, noz lettres de indempnite, de tiel vertue & force, qui rienz, purparleez, tretez, monstrez, ou en autre manere, par l'avandit William son bacheler, a ceste foitz, n'appres par lui, ne par queconqes autres, ou autri, faites par devers nous & nostre dit conseil, en son noun, ne lui tourne en prejudice de sa alliance par devers nous, ne de sa querele d'Escoce, a toutz jours, en cas que bon & effectuel acorde ne se preigne par entre nous & lui del dite tretee;

Nous, par l'assent de nostre dit conseil, volons & pleinement grantons, pur nous, & pur noz heirs, q'en cas que l'acorde ne se preigne en effect, par entre nous & lui, en due manere, come desus est dit, que rienz, purparlez, treteez, monstrez, ou en autre qeconque manere, faites envers nous, & nostre dit conseil, par l'avandit William, a ore, n'appres par lui, ne par qeconqes autres, ou autri, en noun le dit Roi, ne lui tourne en prejudice de sa alliance par devers nous, ne de sa querele d'Escoce, a touz jours; einz q'il soit demurantz appres en meisme l'estat, q'il avoit en touz pointz devant, selonc fourme de ses dites alliances, sanz contredit de nous, ou de noz heirs, nient contreeseant ascune parlance, tretee, demonstrance, ou riens qui peusse estre faites, ou dites, par le dit William, a ore, n'appres par lui, nec par qeconqes autres, ou autri, envers nous, & nostre dit conseil, come dessus est dit.

Et, outre ceo, volons, & pleinement grantons, de meisme l'assent, par cestes noz dites lettres, pur nous, & pur noz heirs, que le dit William, a ceste foitz, n'appres, par lui, ne par qeconqes autres, ou autri, en cause d'accorde, ne descorde, del dite trete par entre nous & nostre dit cosyn, ne soient, ou soit, par nulle voie, come en noun de blame, ne damages, areitez, ne par qeconqe manere jammes apres empeschez par nous, noz heirs, ne par qeconqe parsone en nostre noun.

Et, s'il aviegne que le dit William, autres, ou autri de cy, en avant, en celle cause, voluntrement, ou en autre manere, soient, ou soit, empeschez, ou damagez par ascuns, ou ascun, qi soient ou soit d'obbeissance ou jurisdiction de nouz, ou de noz heirs, en qeconque partie:

Volons q'il & chescun d'eux soient eidez & meingtenuz par nous, & par noz heirs droiturelementz, toute foitz qui busoigne lour soit, selonc ceo q'ils requerront de reason envers nous, ou noz heirs, en celle partie come dessus est dit;

Issint tote foitz que le dit Roi d'Escoce face acomplir & fermement tenir, de sa part, ceo qui serra issint par la dite trete entre nous & lui finalment acorde.

Et tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres patentes, ensealez de nostre graunt seal.

Don' a Weymonster, le xxx. jour de Juyn.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Gilberto de Pelagrua, de homagio respectuato.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, ac eorum loca tenentibus, salutem.

Cum dilectus & fidelis noster Radulphus comes Staffordiæ, nuper locum nostrum tenens & capitaneus generalis in ducatu Aquitaniæ, & totâ linguâ occitanâ, pro eo quod, dilectus & fidelis noster Gilbertus de Pelagrua, dominus loci de Aymeto, qui quidem locus & castrum de Somensaco, cujus custodiam idem Gilbertus habet, in fronteriis inimicorum nostrorum situata existunt, ad nos in Angliam, pro homagio, nobis pro dicto loco de Aymeto debito, faciendo, absque loci & castri prædictorum amissionis maximo periculo, commodè accedere non valebat, vicesimo nono die Septembris, anno regni nostri Angliæ vicesimo sexto, homagium illud, usque ad terminum quinque annorum tunc proximò sequentium, eidem Gilberto, respectuaverit & relaxaverit, prout in literis præfati nuper locum nostrum tenentis vidimus plenius contineri;

Nos, ex causis præmissis, ac prætextu laudabilis gestûs ipsius Gilberti in partibus prædictis, volumus & concedimus quod ipse respectum prædictum habeat usque ad terminum supradictum;

Et ideo vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus quod ipsum Gilbertum respectum illum habere permittatis, juxta tenorem literarum dicti nuper locum nostrum tenentis prædictarum, ipsum contra tenorem earumdem literarum non molestantes in aliquo seu gravantes.

Teste Rege, apud Westm', primo die Julii.

Per concilium.

Pro Edwardo Rege Scotiæ, de protectione.

A. D. 1354.—An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Volentes securitati, magnifici principis, Edwardi Regis Scotiæ, consanguinei nostri carissimi, qui ad nos in Angliam de mandato nostro nuper venit, providere, suscepimus ipsum Regem, *&c. prout in superioribus de protectione literis.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', v. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Litteræ testimoniales, super allocatione factâ mercatoribus de Janua.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Pat. 28 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, nobilibus viris capitaneo, consiliariis, & consulibus civitatis Januens', amicis suis carissimis, salutem.

Cum in pace & concordiâ, per Antonium Ususmaris & quosdam alios, pro nobis & subditis nostris, ex parte unâ, & quosdam consiliarios & consules civitatis prædictæ, pro tunc duce & commune Januens', pro se & subditis suis, ex alterâ, initis, & per nos confirmatis, inter cætera, contineatur quod quibusdam patronis & mercatoribus sex galearum in Britanniâ, & unius cochæ, infra regnum nostrum Angliæ, per Anglicos subditos nostros nuper deprædatarum, de dampnis suis, quæ ad viginti & tria milia marcarum se extendebant, satisfieret;

Et quod ipsi dampnificati, seu eorum hæredes vel successores, pro solutione pecuniæ prædictæ, haberent & perciperent custumas, quæ per Januenses ipsos dampnificatos, seu eorum hæredes, vel aliquem seu aliquos, vel pro eis vel aliquibus ex eis, intrantes in regnum nostrum Angliæ, pro eorum rebus & mercibus illuc delatis, & quæ per ipsos, vel aliquem, seu aliquos ex eis, vel pro eis, vel aliquibus ex eis, exeundo & extrahendo de ipso regno, solvi deberent & præstari, quousque eis de summâ prædictâ esset satisfactum;

Ac nos, pacem & concordiam prædictas volentes observari, custumam septingentorum saccorum lanæ, quæ ad trescentas & quinquaginta libras sterlingorum, Casano de Mari, civi civitatis prædictæ, pro se, & quibusdam dampnificatis, quorum procurator extitit, & custumam trescentorum saccorum lanæ, quæ ad centum & quinquaginta libras se similiter extendit, Paschaloto Nicolini Ususmaris, procuratori quorumdam aliorum dampnificatorum, super passagio lanarum prædictarum, versus partes prædictas Januæ, in portu villæ Suthampton', præcepimus & fecimus allocari in partem satisfactionis summæ supradictæ:

Et hoc vobis, & omnibus aliis, quorum interest vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

Dat' apud Westm', viii. die Julii.

Per concilium.

Confirmatio pacis, inter homines de Baiona, & homines terræ maritimæ, regni Castellæ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus pacem & concordiam inter dilectos & fideles nostros, majorem, juratos, centum pares, & communitatem civitatis nostræ Baionæ, ex unâ parte, & homines & gentes de terrâ dictâ a la Marisme regni Castellæ, ex alterâ, super controversiis, debatis, & discordiis, inter partes prædictas, ante hæc tempora exortis, factas & initas, ac in vulgari dictarum partium linguâ conceptas, quas transferri & transumi in latinam fecimus, in hæc verba; videlicet,

In Dei nomine, Amen, *&c. prout de dat' xxix. Octobris An. xxvii.*

Nos, autem pacem & concordiam prædictas, & omnia & singula in eis contenta, prout superius exprimuntur, quantum ad nos attinent, pro nobis, & hæredibus nostris, acceptamus, ratificamus, & confirmamus;

Ita tamen quod, si guerra inter nos & partes prædictas, quod absit, imposterum suscitetur, tunc iidem, major, centum pares, & communitas parti nostræ assistant, & nos & subditos nostros, contra dictos homines de terrâ maritimâ prædictâ, sic contra nos de guerrâ existentes, juvare teneantur, prædictâ pace & concordiâ non obstantibus.

In cujus rei testimonium has literas fieri fecimus patentes in palatio nostro Westm', ix. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Confirmatio pacis inter homines de Baiona, & homines de la marisme de comitatu Biscay.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus pacem & concordiam inter gentes navigantes, & alios de villis & locis de la Marisme de comitatu de Biscay, videlicet, de Bermeyo, de Plazentia, de Bilbau, de la Quetti, de Hondarro, ex unâ parte, & dilectos & fideles nostros majorem, juratos, centum pares, & communitatem civitatis nostræ Baionæ, & loci de Beyaritz, ex aliâ, super controversiis, debatis, & discordiis, inter partes prædictas, ante hæc tempora exortis, factas, & initas, in vulgari dictarum partium linguâ conceptas, quas transferri & transumi in latinam fecimus, in hæc verba; videlicet,

In Dei nomine, Amen, *&c. prout de dat' xxi. die Decembris Anno xxvii.*

Nos, autem pacem & concordiam prædictas, & omnia & singula in eis contenta, prout superiùs exprimuntur, quantum ad nos attinet, pro nobis & hæredibus nostris, acceptamus, ratificamus, & confirmamus;

Ita tamen quod, si guerra inter nos & partes prædictas, quod absit, imposterum suscitetur, tunc iidem major, centum pares, & communitas, parti nostræ assistant, & nos & subditos nostros, contra dictos homines de terrâ Biscayâ prædictâ, sic contra nos de guerrâ existentes, juvare teneantur, dictâ pace & concordiâ non obstantibus.

In cujus, &c. has literas nostras fieri fecimus patentes in palatio nostro Westm', ix. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De inquisitione super mensuris faciendâ.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Pat. 28 Edw. III. p. 2. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Radulpho de Bokkyngg, Willielmo le Heir de Dersham, Bartholomeo Fraunceys, Ricardo de Mildenhale, Rogero de Lakyngheth, & Thomæ de Bergham, salutem.

Sciatis quod, cum, in magnâ cartâ de libertatibus Angliæ inter alia contineatur, quod per totum regnum Angliæ una sit mensura, & in parliamento nostro apud Westm' ultimò tento, propter quosdam defectus super abusu mensurarum ostensos, inter alia concordatum fuisset & statutum, quod mensuræ, videlicet, bussellus, dimidius bussellus, peccum, lagena, potellus, & quarta, per totum regnum prædictum, infra libertates & extra, standardo scaccarii nostri sint concordantia; & quod quarterium contineat octo bussellos & non plus; & quod quælibet mensura sit rasa absque cumulo; & quod in singulis comitatibus dicti regni, quotiens opus fuerit, certi justiciarii per nos assignentur ad inquirendum de articulis antedictis, & eos, tam ad sectam nostram quam partium conqueri volentium, audiendum & terminandum, delinquentesque in hac parte juxta eorum demerita, debitè puniendum:

Ac nuper præsentato coram dilectis & fidelibus nostris, Willielmo de Shareshull & sociis suis, justiciariis ad placita coram nobis tenenda, assignatis, in sessione suâ in comitatu Suffolc', ultimò tenta, quod prædictæ mensuræ sic ordinatæ, in villâ de Sancto Edmundo, & aliis villis & mercatis in comitatu illo, non excercebantur, in enervationem statuti prædicti, de mandato eorumdem justiciariorum, ex parte nostrâ, publicè extitit proclamatum ut dicitur, quod omnes & singuli de comitatu illo extunc, in emptionibus & venditionibus suis, in mercatis, tam apud villam de Sancto Edmundo quam alibi in dicto comitatu, infra libertates & extra, tenendis, mensuris supradictis, & non aliis, modo quo præmittitur, uterentur, sub certâ pœnâ nobis solvendâ.

Jamque intellexerimus quod, quamplures homines de comitatu prædicto, statutum & proclamationem prædicta non ponderantes, nec dictam pœnam verentes, spreto dicto mercato de Sancto Edmundo, in quo mensuræ prædictæ, ratione statuti proclamationis & pœnæ antedictorum excercentur, se ad alia mercata in comitatu illo, infra libertates & extra, divertentes, aliis mensuris, indebitis & excessivis, ibidem, de permissione dominorum, ad quos proficua mercatorum illorum pertinent, publicè & communiter utuntur, dictas mensuras in statuto prædicto specificatas, inibi excercere expressè renuendo; in nostri præjudicium & contemptum, nostrique & populi nostri partium illarum grave dampnum & jacturam, ac contra formam statuti & proclamationis prædictorum:

Nos, utilitati & commodo nostro prospicere, dictaque præjudicialia, si nobis & populo nostro facta fuerint, puniri, volentes, prout decet, assignavimus vos, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, quorum alterum vestrûm, præfati Radulphe & Willielme, unum esse volumus, justiciarios nostros, ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatu prædicto, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, de nominibus omnium illorum, qui in emptionibus & venditionibus suis, in mercatis, vel aliis locis in dicto comitatu, infra libertates & extra, dictis mensuris, in statuto prædicto specificatis, uti renuunt, & aliis mensuris, excessivis & indebitis, jam utuntur, vel à tempore proclamationis supradictæ usi sunt hucusque; & in quibus locis, & de quibus rebus, & qualiter, & quo modo: & ad omnes illos, quos in hac parte culpabiles inveniri contigerit, quemlibet eorum, videlicet, juxta quantitatem delicti sui, debitè puniendum, dictasque mensuras ibidem, modo quo ordinantur, excerceri faciendum; necnon ad querelas omnium & singulorum, qui de hujusmodi utentibus, pro nobis seu pro se ipsis conqueri voluerint, audiendum, & eas, secundum legem & consuetudinem dicti regni nostri, terminandum.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos dies & loca, quos vos, quinque, quatuor, tres, vel duo vestrûm, quorum alterum vos, præfati Radulphe & Willielme, unum esse volumus, ad hoc provideritis, inquisitiones hujusmodi faciatis, & alia præmissa omnia & singula audiatis, terminetis, & exequamini in formâ prædictâ.

Facturi, &c. Salvis, &c. Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos, &c. quos, &c. quorum, &c. ei scire faciatis, venire faciat coram vobis, &c. quorum, &c. tot, &c. per quos rei veritas in præmissis sciri, eaque melius poterunt expediri.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Julii.

Et postmodum, xiii. die Octobris proximò sequentis, Willielmus de Rosshebrok associatur præfatis Radulpho, Willielmo, Bartholomæo, Ricardo, Rogero, & Thomæ, quinque, &c. ad præmissa unà cum eis facienda & explenda, in formâ prædictâ.

Conventiones super deliberatione David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite a Noefchastell sur Tyne, le xiii. jour de Juyl, l'an de Grace mill CCC. cynquant quart, par entre

L'onorable pier en Dieu, l'evesque de Durresme,
Monsieur William de Bohun count de Northampton & conestable d'Engleterre,
Monsieur Gilbert d'Umframvyll count d'Anegous,
Les sires de Percy, &
de Nevyll,
Monsieur William baroun de Graystok, &
Monsieur Henry l' Scroup,
d'une part; &

Et les honorables pieres en Dieu,
les evesques de Seint Andreu, &
de Breichyn,
Monsieur Patrik de Dumbarre count de la Marche,
L'abbe de Dunfermelyn,
Mestre Gautier de Mosset archidecan de Lownesse, &
Monsieur Robert d'Erskyn,
d'autre part;

tesmoigne que trete & accorde est par entre les parties susditz, que monsieur David de Brus soit fraunchement delivrez & raunceonnez par une certain summe d'argent, cest assavoir, pur quatre vintz & diz mill marcz d'esterlings, a paierz deinz noef anz proschein ensuantz la faisance de cestes, par owales porcons, cest assavoir, diz mill marcz par an, a la fest del Purification nôtre Dame, ou denz la quinzeine apres, le premier jour du paie comensant a la Purification nôtre Dame proscheine a venir, & issint de an en an, a meisme la terme, tantque la dite summe de quatre vintz & diz mill marcz soit parpaie.

Et que le dit paiement d'an en an, a la terme susdite, soit paie en la ville de Berwyk sur Twede, en cas que la dite ville soit en la maine le Roy d'Engleterre; & si noun, qu'adonques la paiement soit fait au chastell de Norhame.

Et que le paiement soit fait d'esterlings, ou d'autre mone du Roy d'Engleterre, ou en autre mone a la value comme il valt en Engleterre, & a celui qui sera assigne, de par le Roy d'Engleterre, de receivoir meismes les summes.

Et quant as trois chevaliers prisoners, c'est assavoir, monsieur Wautier de Halyburton, monsieur David Donand, & monsieur Andreu Cambell, les ditz seigneurs d'Engleterre mettront leur bone diligence & aide, au fin que leurs ranceons serront comprises en la summe susdite.

Item, que trewes soient affermez & tenuz, par seuffissante soerte de lettres & serementz, par entre le Roy d'Engleterre & touz ses gentz, si bien en Engleterre & en Escoce, comme en l'Isle de Man, & le dit monsieur David de Brus, & touz les autres gentz d'Escoce, & leurs adherdantz, par terre & par miere, en touz lieus & places, sanz fraunde ou mal engyn, antqe la dite summe soit pleinement paie; & que monsieur Edward de Baillol, & touz autres, alliez & enherdantz du Roy d'Engleterre, soient comprises en les dites trewes.

Item, que touz ceaux d'une part & d'autre, durant les dites trewes, puissent entrecomuner par terre & par mere; forpris chastels & villes closes & fermez.

Et en cas que nulle nief, d'une part ou d'autre, par tempest ou par autre necessite, soit chace de arriver en nuls des portes d'Engleterre ou d'Escoce, qu'il y puissent peisiblement demorer, & leur repos prendre pur un temps, & fraunchement hors de le dit port, ove leurs biens & gentz, retourner, sanz nulle maniere d'arrest ou enpechement.

Et que, durantz les dites trewes, nulle pais, ville, terre, burgh, ou possession, chastell, ne personne quecunque, de quel estat ou condicioun qu'il soit, soit recieu ou priz, del une foi ou paes al autre, de quelle partie quil soit, le jour de la faisance de cestes: & en cas que nulle pais, ville, burgh, terre, possession, chastell, ou personne soit pris ou recieu, del une foi ou paes al autre, que plein restitution soit faite, sanz deluie, countredit, ou mal engyn, quelle houre q'il soit demandes.

Item, que nul, d'une part ne d'autre, domorant al une foi ou al autre, ne raunceonera, ne nulle manere de ranceon ne prendra de nulle homme, ville, ne pais, s'ils ne soient de sa foi, encontre leur fraunche volente, par nulle manace ne durete a eaux monstrer ou faire.

Item, que pur la paiement de la ditte summe d'argent faire, sicome sus est dit, le dit monsieur David de Bruys mettra vint hostages; cest assavoir,

Le filz & heir le count de Southerland,
Le filz & heir au count de la Marche,
Le heir au count de Wygton,
Le heir ou frer monsieur William de Conyngham,
Le filz & heir monsieur William More,
Le filz & heir monsieur David de Graham,
William le filz monsieur William de Levyngiston,
Le filz & heir monsieur Robert d'Erskyn,
Le filz & heir monsieur Thomas Somervyll,
Le filz & heir monsieur Johan d'Ameliston,
Le filz & heir monsieur Thomas Bysett,
Le filz & heir monsieur Andreu de Valence,
Le filz & heir monsieur Adam de Foulerton,
Le filz & heir monsieur Johan Steward de Derneley,
Le filz & heir Rogier de Kyrkpatrik,
Un des filz Johan de Berkeley,
Le filz & heir Johan Kenedy,
Le filz & heir Johan Gray,
Le filz & heir monsieur David de Wemys, &
Le filz & heir Williame del Hoy seignur de Lochiwart,

Les queux serront tenuz & tretez courtoisement, & as covenables despenses de ceaux, qui les mettront en hostage.

Et que l'ostage du count de la Marche soit tenuz & delivrez en la maniere que s'ensuit; cest assavoir,

Que quant diz milles marcz d'esterlings, du primer paiement, soient paiez, le dit count avera son filz fraunchement delivrez; & avera le dit count lettres du Roy d'Engleterre, de souz son graunt seal, & lettres du prince son filz, que le filz du dit count ne soit detenuz du temps que les ditz diz milles marcz, du primer paiement, soient paiez, pur nulle manere de cause; & que le filz du dit count demoerge ovesque le seigneur de Nevyll, & que le dit sire de Nevyll eit especial commission du Roy d'Engleterre, pour le filz du dit count delivrer, la summe de diz milles marcz avant ditz plenerement paiez, sanz ascune maniere de delai.

Et que, sur la delivrance del filz & heir du dit count de la Marche, le filz & heir du seneschall d'Escoce serra entre comme hostage, a demorer en hostage tanqe la seconde paiement de diz milles marcz de la dite raunceon soit paie; & celle paiement faite qu'adonqes soit il delivrez en la manere, comme accorde est de la delivrance du filz & heir le count de la Marche susdit.

Et que, sur la delivrance du filz & heir du seneschall d'Escoce, seront mis en hostage Wautier le filz au dit seneschall, s'il soit en vie, & si non, un autre de ses filz, & le filz & heir jadis monsieur David del Haye conestable d'Escoce, ou un autre auxi seuffissant.

Et, sur la delivrance de eaux, seront mis le filz & heir du count de Rosse, s'il soit d'age pur travailler, ou le frer du dit count; &, pur la feblesse des hostages susditz, le dit monsieur David, a sa delivrance, ove les autres prelatz & grauntz, quil serront a sa dite delivraunce, se obligeront, par lettres & serementz, q'uils mettront leur peine, sanz fraude ou mal engin, de purchacier les meillours hostages, filz & heirs des seignurs apperantz des plus seuffissantz q'il pourront trover en la terre d'Escoce, de mettre en hostage, en eschange de ceaux qui sont de maindre value.

Et que les autres hostages susditz puissent estre chaungez, pour avoir leurs desport & aes, pur autres auxi seuffissantz.

Et que les hostages soient delivrez selonc la quantite du paiement: issint, toutefoiz, que les hostages qui demouront, soient auxi seuffissantz comme ceaux qui serront delivrez; forpris le filz au seneschall d'Escoce, & le filz au count de la Marche.

Et, en cas que nul des hostages se esloigne, par quelle voi ou colour que ce soit, contre la volente de son gardian, que le dit monsieur David & les autres seignieurs d'Escoce soient tenuz, par leurs lettres & serementz, de lui reentrer, sanz fraude ou mal engyn, & sanz nulle delai, faire.

Item, que le dit monsieur David & les autres grauntz du roialme d'Escoce, si bien evesques & prelatz, come autres seigneurs de la terre, soient obligez, par lettres & serementz, en la meillour manere & fourme, comme homme savera plus seurement deviser par reson, pur la dite paiement faire en la fourme susdite, & les trewes & touz les autres pointz susditz fermement tenir.

Et que les marchauntz & hommes de Aberden, Dunde, Perth, & Edenburgh, soient obligez en la meilloure maniere, que homme savera deviser, pour eaux, & pour touz les autres marchantz du roialme d'Escoce, a la dite paiement faire a les termes susditz.

Item, que, si le dit monsieur David & les autres seignurs d'Escoce, qui serront obligez, faillent du paiement a nuls des termes susditz, qu'adonques le dit monsieur David & les autres seigneurs d'Escoce soient tenuz, par leurs lettres & serementz, de rentrer le corps le dit monsieur David, dedenz trois semaines apres chescun terme faille, en le chastell de la ville de Berewyk sur Twede, en cas q'il soit en la main nôtre seignur le Roy d'Engleterre; &, si noun, qu'adonques il reentrer en le chastell de Norham, y a demorer tanque la summe du terme failli soit paie, saunz fraude ou mal engyn; & adonques soient les hostages delivrez.

Et quant celle summe soit paie du terme failli, adonques soit le dit monsieur David delivrez, & les hostages reentrez; ou, autrement, que le dit monsieur David soit tenuz d'entrer deaux contes ou deaux barons, de les quatre barons desouz escriptz; cest asssavoir, le seneschall d'Escoce, le seigneur de Douglas, Thomas de Murref, & Johan des Ysles, en afforcement de les hostages, les queux demourront, oue les hostages, tanque la summe failli soit paie; &, celle paiement faite, adonques soient les ditz countes, ou barons, quitement delivrez.

Item, que nul des hostages soit detenu pur nulle manere de cause ne contrat fait, meis soulement pur la pie de la summe susdite, ou pur les costages, que ferront accordez & assentuz parentre ceaux qui metrent les hostages, & leurs gardeins.

Item, en cas que ascuns rebelles d'Escoce soient contre le dit monsieur David, quils ne soient recettez, maintenuz, ne suppwailletz par nuls des gentz qui soient a la foi le Roy d'Engleterre; neque nul, qui soit a la foi le Roy d'Engleterre & voudra lever ou estre rebels contre le dit Roy d'Engleterre ou ses ministres, ne soit recettez, maintenuz, ne suppweillez par le dit monsieur David, ne par nul qui soit a sa foi ou legeance.

Item, que le Roy d'Engleterre, & le prince son filz, & autres grauntz de la terre, soient obligez, par leurs lettres & serementz, que les hostages serront delivrez en la maniere come sus est dit, & touz les autres pointz tenuz & gardez bien & lealement, comme desus est dit, sanz fraude ou mal engyn, en ces qu'il plaise au Roy d'Engleterre.

Et est acorde que les seignours, d'une part & d'autre, serrount a Berwyk sur Twede l'endemain de Seint Bertholome, proschein a venir, pur cestes choses parfournir, ove altrers queux le Roy assignera.

De prohibendo justas & alia facta armorum.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, viceomiti Eborum, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, tam in civitate nostrâ Eborum quam aliis locis in ballivâ tuâ, ubi melius expedire videris, publicè proclamari, &, ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias;

Nè quis dux, comes, baro, miles, aut alius homo ad arma, cujuscumque fuerit statûs seu conditionis, burdeare, turneare, justas facere, aventuras quærere, aut alia facta armorum excercere præsumat, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, & si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, inveneris contrarium facientes, tunc ipsos, unà cum equis, armaturis, & omnibus aliis rebus secum inventis, sine dilatione arestari, & salvò sub hujusmodi [aresto] custodiri facias, donec aliud à nobis indè habueris in mandatis.

Et nos de nominibus personarum qui contra præmissa fecerint, & de numero equorum, ac de armaturis, bonis, & rebus quæ sic arestaveris, & quæ & cujusmodi fuerint, ac de pretio equorum, armaturarum, bonorum, & catallorum prædictorum, nos in cancellariâ de tempore in tempus reddas distinctè & apertè certiores:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eâdem datâ, videlicet,

Vicecomitibus London'.
Vic' Hereford'.
Vic' Hunt'.
Ballivis villæ Huntyngdon'.

Pro Waltero de Bentele & Johannâ uxore ejus.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Holand, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ, salutem.

Cum bonæ memoriæ Johannes ultimus dux Britanniæ & comes de Monte Forti, in partem recompensationis dampnorum, quæ Johanna de Bella Villa domina de Cliczon & de Blengi, occasione guerræ in ducatu Britanniæ motæ, parti ipsius ducis adhærendo, sustinuit, & ob affectionem quam ad ipsam Johannam & filios suos, ratione boni gestûs sui erga præfatum ducem habuit, concesserit eidem Johannæ totam castellaniam de Pount Calet, cum parochiis de Beaubri & de Questeynt, tam in feodo quam in dominico, cum suis pertinentiis quibuscumque, eodem modo quo Johannes nuper dux Britanniæ, frater prædicti ultimi ducis, ea levare & habere, & Johannes dominus de Derival, ea ex traditione prædicti Johannis, ducis fratris, habere & tenere solebant; & etiam omnia quæ Johannes filius prædicti Johannis de Deryval habuit & tenuit, & ad ipsum pertinebat ex parte matris suæ, in partibus de Kemenethboy, de Broroc & de Lygnel, tam in feodo quam in dominico & alio modo, de prædicto Johanne ultimo duce & suis ligialiter tenenda, prout in litteris ipsius ultimi ducis, quas per litteras nostras patentes confirmavimus, plenius continetur.

Vobis mandamus quod dilectum & fidelem nostrum Waterum de Bentele, qui præfatam Johannam duxerit in uxorem, & ipsam Johannam, castellaniam, & omnia alia prædicta, præfatæ Johannæ per præfatum ultimum ducem sic concessa, & per nos confirmata, liberè, pacificè, absque impedimento & absque oneribus indebitis, super castellaniâ, & aliis prædictis imponendis, habere & tenere permittatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum.

Data apud Westm', xx. die Julii.

Per concilium.

Pro domino de Lebreto, de solutione faciendâ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Pat. 28 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Noveritis nos teneri, dilecto & fideli nostro, domino Bernardi Ezii, domino de Lebreto, in mille sexcentis sexaginta & duodecim libris, quinque solidis, duobus denariis, & uno obolo, propter restitutionem diversarum talliarum, diversas summas, sibi prius ad receptam scaccarii nostri assignatas, continentium, in partem satisfactionis debitorum, in quibus nos eidem Bernardo per literas nostras patentes tenebamur, ad eandem receptam factam.

Quæ quidem summa mille sexcentarum sexaginta & duodecim librarum, quinque solidorum, duorum denariorum, & unius oboli, ad dictam receptam intratur de mutuo, sub nomine ipsius Bernardi, in diversis particulis, & diversis dietis, inter vicesimum septimum diem Martii, anno regni nostri Angliæ vicesimo quinto, & vicesimum secundum diem Decembris, anno dicti regni nostri Angliæ vicesimo septimo;

Nos, volentes eidem Bernardo de dictis mille sexcentis sexaginta & duodecim libris, quinque solidis, duobus denariis, & uno obolo, satisfieri, prout decet, eosdem mille sexcentas sexaginta & duodecim libras, quinque solidos, duos denarios, & unum obolum, præfato Bernardo ad Quindenam Paschæ, proximò futuram, solvere promittimus bonâ fide.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Julii.

Per billam de recepta scaccarii.

De tractatu cum ambassiatoribus Franciæ coram Papa continuando.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod, cum nuncii nostri, qui in ultimo tractatu pacis, inter nos & adversarium nostrum Franciæ prope Gynes habito, coram, venerabile patre cardinali Boloniæ, convenerant, concordâssent, & eidem cardinali, nostro nomine, promisissent quod aliqui nostri nuncii coram, sanctissimo patre, Summo Pontifice, in kalendis Octobris, proximò futuris, comparerent, tractatum prædictum continuaturi;

Nos, volentes omnem bonam pacem adimplere, quod dicti nostri nuncii promiserunt, ut est dictum, ac de fidelitate & circumspectione,

Venerabilium patrum, Willielmi episcopi Norwicensis, &
Michaelis electi Londoniensis confirmati,

Ac dilectorum & fidelium nostrorum,
Henrici ducis Lancastriæ, } *consanguineorum nostrorum*
Ricardi comitis Arundellæ, } *carissimorum.*
Bartholomæi de Burghersh, camerarii nostri, ac constabularii castri nostri Dovorr', & custodis Quinque Portuum nostrorum, &
Guydonis de Bryan domini de Lagherne,

plenariè confidentes, ipsos, tanquam conscios mentis nostræ super facto guerræ inter nos & dictum adversarium nostrum, &c. *proput supra de dat' xxx. die Martii, mutatis competenter mutandis.*

In cujus, &c.

Dat' apud Rokyngham, xxviii. die Augusti.

De potestate submittendi Regem jurisdictioni Papæ, super concordandis in tractatu, coram eodem cum adversario Franciæ.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Vestræ volumus patere notitiæ quod, cum nuncii nostri, qui pro tractatu pacis, inter nos & adversarios nostros Franciæ habendo, prope castrum de Guynes, coram, reverendo in CHRISTO patre, Guidone episcopo Portuensi, convenerant, cum nunciis ipsius adversarii nostri, inter alia, concordâssent, & eidem patri, nostro nomine, promisissent, quod solempnes nuncii nostri coram, sanctissimo patre, domino Innocentio, sanctæ universalis ecclesiæ, Summo Pontifice, extra judicialiter, tanquam coram personâ privatâ, non tanquam coram judice, nec in formâ nec figurâ judicii, in kalendis Octobris, proximò futuris, comparerent, dictum tractatum continuaturi;

Nos, in intimis recensentes mala inæstimabilia, quæ ex discordiâ inter nos & dictum adversarium nostrum pervenerunt hactenus, &, quod absit, pervenirent peramplius in futurum, si perduret, & proindè pacem habere bonam desiderabiliter affectantes;

Ac de fidelitate & circumspectione,

Venerabilium patrum,
Willielmi episcopi Norwicensis, &
Michaelis electi Londoniæ confirmati,

Ac dilectorum & fidelium nostrorum,
Henrici ducis Lancastriæ, } *consanguineorum nostrorum*
Ricardi comitis Arundellæ, } *carissimorum,*
Bartholomæi de Burghersh, camerarii nostri, &
Guidonis de Bryan, domini de Laghern,

plenariè confidentes, ipsos tractatores, procuratores, nuncios, seu ambassatores, & commissarios speciales, pro nobis, terris, ac fidelibus & adjutoribus nostris, & nobis adhærentibus, facimus, constituimus, &, tenore præsentium, deputamus;

Dantes & concedentes eisdem procuratoribus, quinque, quatuor, tribus & duobus eorum plenariam potestatem, auctoritatem, & mandatum speciale tractandi cum dicto adversario nostro, seu deputatis & assignatis per eum, de pace finali, inter nos & ipsum fœliciter, per DEI gratiam, ineundâ;

Et super omnibus debatis, litibus, & controversiis, inter nos & dictum adversarium nostrum exortis;

Specialiter super jure quod habemus, vel habere poterimus, ad coronam & regnum Franciæ, & pertinentias eorumdem, vel in eis, transigendi, componendi, paciscendi;

Et etiam juri, nobis in hac parte competenti, ex causâ transactionis, seu compositionis, ac recompensationis, nobis propter hoc faciendæ, renunciandi;

Et super hiis, omnibus & singulis, finaliter concordandi, & pacem & concordiam perpetuam ineundi;

Et ea quæ, virtute transactionis seu compositionis hujusmodi, in recommendationem habere debeamus, petendi, exigendi, & recipiendi;

Ligas etiàm & perpetuas amicitias inter nos, pro nobis, hæredibus & adhærentibus nostris, & dictum adversarium nostrum, hæredes & adhærentes suos, contrahendi;

Treugas seu abstinentias, sub spe pacis & concordiæ, ineundi;

Et tam pacem, ligas, & amicitias, quam treugas hujusmodi firmandi, assecurandi, & quacumque securitati vallandi, & securitatem hujusmodi, quantum ad nos attinet, faciendi, & illam, quæ nobis fieri debeat, petendi, stipulandi, & recipiendi;

Et, cum inter procuratores & nuncios utriusque partis sic transactum fuerit & finaliter concordatum, ut sic concordata, quantum ad nos attinet, fideliter in omnibus observentur, submittendi nos, hæredes & subditos nostros, ac terras & dominia, & omnia quæcumque, quæ jam habemus in regno Franciæ, & quæ, virtute hujusmodi concordiæ, in eodem contigerit nos habere, jurisdictioni dicti domini Summi Pontificis, videlicet, ut ipse, per censuras ecclesiasticas, & alias vias legitimas, ad observationes præmissorum, nos, & hæredes & subditos nostros, compellere valeat & artare, & omnia, sic concordata, auctoritate apostolicâ confirmare, omologare, & quacumque firmitate vallare;

Necnon jurandi in animam nostram de omnibus & singulis, sic concordatis, firmiter & efficaciter tenendis, adimplendis, & fideliter observandis;

Et omnia alia & singula faciendi, quæ circa reformationem & assecurationem pacis, & ipsius ac ligarum & treugarum hujusmodi observationem, & circa omnia & singula prædicta, & dependentia seu emergentia ex eisdem, necessaria vel oportuna fuerint, & quæ nos possemus facere si præsentes essemus, licet majora sint quam ea superius sunt expressa, & mandatum exigant speciale:

Promittentes bonâ fide, & sub obligatione bonorum nostrorum, mobilium & immobilium, præsentium & futurorum, pro nobis, hæredibus & successoribus nostris, quod quicquid per dictos tractatores, quinque, quatuor, tres, vel duos eorum, factum fuerit, concordatum, transactum, pacificatum, promissum, conventum, juratum, seu aliàs procuratum in præmissis, & quolibet præmissorum, tenebimus, adimplebimus, & observabimus, tenerique, adimpleri, & observari inviolabiliter & efficaciter faciemus, nec procurabimus, aut pronunciemus, ullo tempore, quicquam in contrarium fieri seu attemptari aliquo ingenio seu cautelâ.

Et ad majorem securitatem, literas factas super dictâ concordiâ, cum nobis præsentatæ fuerint, & ipsam concordiam, per literas, sub magno sigillo nostro signatas, securiori modo quo fieri poterit, confirmabimus ad observationem & memoriam perpetuam præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Augusti.

De potestate submittendi Regem arbitrio Papæ, super debatis cum adversario Franciæ.

A. D. 1354.—An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Vestræ volumus patere notitiæ, &c. *ut supra usque ibi*, petendi & recipiendi, & *tunc sic*, &, si inter dictos nuncios nostros & nuncios partis alterius, super castris, terris, dominiis, & eorum limitibus, seu finibus, quæ ad nos, virtute dictæ concordiæ, pertinere prætendentur, difficultas evenerit vel debatum, submittendi super hoc nos, & hæredes nostros, ordinationi, dicto, arbitrio, seu diffinitioni dicti domini Summi Pontificis, necnon ipsius jurisdictioni, ut ipse per censuras ecclesiasticas, &c. *ut supra de verbo in verbum.*

Teste ut supra.

Procuratoria prælatorum, super tractatu prædicto.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

UNIVERSIS ad quos præsentes literæ pervenerint.
Johannes, Permissione Divinâ, archiepiscopus Eborum, Angliæ primas,
Radulphus Bathonensis & Wellensis,
Thomas Eliensis,
Rogerus Coventriæ & Lichfeldiæ,
Johannes Oxoniensis,
Robertus Sarum,
Reginaldus Wygorniensis,
Robertus Cicestrensis,
Johannes Roffensis,
Thomas Menevensis, &
Johannes Herefordensis,
} *eadem permissione, episcopi,*

salutem in Eo, qui est omnium vera salus.

Cum serenissimus princeps & dominus noster, dominus Edwardus, DEI gratiâ, Franciæ & Angliæ Rex illustris, mittat quosdam solempnes nuncios ad præsentiam, sanctissimi in CHRISTO patris, & domini nostri, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, ad prosequendum, coram dicto patre sanctissimo, extrajudicialiter, tanquam coram personâ privatâ, non tanquam coram judice, nec in formâ, nec in figurâ judicii, pacem sive concordiam, inter ipsum dominum nostrum Regem & adversarium suum Franciæ, super omnibus dissensionibus & debatis, inter eos & progenitores suos exortis, per DEI gratiam, ineundam, juxta formam tractatûs, inter nuncios dicti domini nostri Regis & nuncios ipsius adversarii sui propè Calesium nuper habiti, & ad ipsam pacem seu concordiam firmandum, & quacumque securitate vallandum;

Nos, tam pro bono publico quam ad vitandum incommoda inæstimabilia quæ ex debatis & dissensionibus hujusmodi, si perdurent, quod absit, verisimiliter provenire poterunt, sumptâ de dampnis, quæ transactis provenere temporibus, conjecturâ, pacem hujusmodi affectantes, ac de fidelitate & circumspectione providâ venerabilium & discretorum virorum, magistrorum,
Ricardi de Wymondeswold,
Ricardi de Drax,
Willielmi de Loughteburgh,
} *juris civilis professorum,*
Edmundi de Grymesby, &
Johannis de Wellewyk,
} *juris peritorum.*

confidentes, ipsos, conjunctim & divisim, & quemlibet eorum in solidum, procuratores & nuncios nostros constituimus speciales, ad consentiendum pro nobis, & nomine nostro, quantum ad nos attinet, omnibus & singulis, quæ coram dicto sanctissimo patre, tanquam privatâ personâ, ut prædicitur, per nuncios utriusque partis, super dictis debatis & dissensionibus, fuerint unanimiter, & mutuò concordata;

Et ad ea approbandum, omologandum, ratificandum, & quacumque securitate firmandum;

Et ad petendum à dicto sanctissimo patre, ut dictam pacem seu concordiam, sic initam, confirmare dignetur auctoritate apostolicâ, sub pœnis & censuris gravibus, perpetuis temporibus plenè & fideliter observandum:

Et ad præstandum in animas nostras quodlibet licitum juramentum, necnon ad submittendum nos pœnis & censuris hujusmodi pro observatione pacis, sive concordiæ, sic, ut præmittitur, confirmatæ;

Et ad omnia alia & singula faciendum & excercendum, quæ per nos fieri poterunt in hac parte, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes nos, pro nobis, omnibus & singulis, & successoribus nostris, ratum & gratum habituros quicquid dicti procuratores, seu nuncii nostri, vel eorum aliquis, fecerint, vel fecerit, in præmissis, juribus, jurisdictionibus, & dignitatibus dictarum ecclesiarum nostrarum in omnibus semper salvis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxviii. die Augusti.

Et memorandum, quod omnes episcopi supradicti sigilla sua ad istud procuratorium apposuerunt, excepto episcopo Exoniæ.

Consimiles litteras de procuratorio, sub nominibus procuratorum prædictorum, fecerunt,
Simon archiepiscopus Cantuariensis, totius Angliæ primas,
Thomas episcopus Dunolmensis,
Willielmus episcopus Wyntoniensis,
Willielmus episcopus Norwicensis, &
Johannes episcopus Lincolniensis,
sub eâdem datâ.

Iidem fecerunt aliud procuratorium, sub nominibus procuratorum prædictorum, in verbis supradictis, exceptâ tantummodo illâ clausula, Necnon ad submittendum nos pœnis, &c. *usque ibi*, ut præmittitur, confirmatæ; *sub eâdem datâ.*

Super tractatu prænotato, procuratoria procerum.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Ex Orig. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, ad quos præsentes litteræ pervenerint,
Edwardus princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ,
Leonellus comes Ultoniæ,
Johannes comes Richemondiæ,
} *illustris Regis Franciæ & Angliæ filii,*
Henricus dux Lancastriæ, comes Lincolniæ, Leycestriæ, & Derbiæ, & senescallus Angliæ,
Willielmus de Bohun comes Norhamptoniæ, & constabularius Angliæ,
Ricardus comes Arundellæ,
Thomas de Bello Campo comes Warrwicæ & marescallus Angliæ,
Rogerus de Mortuo Mari, comes Marchiæ,
Radulphus comes Staffordiæ,
Robertus de Ufford comes Suffolciæ,
Willielmus de Monte Acuto comes Sarum,
Humfridus de Bohun comes Herefordiæ,
Hugo comes Devoniæ,
Gilbertus de Umframvill comes d'Anegos,
David de Strabolgy comes Atholiæ,
Johannes de Moubray dominus de Axiholm & de Brembre,
Henricus de Percy dominus de Alnewyk,
Thomas de Roos dominus de Hamelak,
Radulphus de Nevil dominus de Raby,
Edwardus le Despenser dominus de Glamorgan & Morgannon,
Bartholomæus de Burghersh senior,
Guido de Brian dominus de Laghern,
Ricardus Talbot dominus de Castro Goderici,
Johannes de Bello Campo de Warrewyk,
Willielmus la Zouche dominus de Haryngworth,
Johannes Bardolf dominus de Wormegay,
Johannes de Cherleton dominus de Powys,
Thomas de Berkele dominus de Berkele,
Walterus dominus de Manny,
Thomas de Lucy dominus de Cokermouth,
Reginaldus de Grey dominus de Ruthin,
Reginaldus de Grey dominus de Wilton,
Johannes de Insula dominus de Rubeo Monte,
Robertus de Morle camerarius Hiberniæ,
Willielmus dominus de Huntyngfeld,
Petrus de Malo Lacu dominus de Mulgreve,
Willielmus d'Eyncourt dominus de Graneby,
Johannes Tibbetot dominus de Langare,
Johannes de Wilughby dominus de Eresby,
Johannes Fitz Wauter dominus de Wauter,
Willielmus de Greystok dominus de Morpath,
Willielmus de Dacre dominus Gillesland,
Thomas de Bradestan dominus de Wynterburn,
Johannes de Grey dominus de Codenore,
Johannes de Grey dominus de Rotherfeld,
Thomas de Fournyval dominus de Shefeld,
Jacobus d'Audelay,
Robertus de Colevill dominus de Bitham,
Rogerus dominus de Clifford,
Nicholaus de Canti Lupo dominus de Grisely,
Johannes de Mohun dominus de Dunsterre,
Johannes d'Engayne dominus de Blatherwyk,
Robertus Fitz Payn dominus de Okeford,
Galfridus de Say dominus de Codham,
Johannes Darcy dominus de Knayth,
Thomas de Musgrave dominus de Hartcla,
Robertus de Holand dominus de Thorp Watervill,
Michael de Ponynges dominus de Slagham,
Thomas dominus de Asteley,
Gerardus de Insula dominus de Stowe,
Johannes de Monte Acuto dominus de Werke,

Johannes l'Estraunge dominus de Blakemore,
Johannes de Sancto Philberto dominus de Basyng,
Edwardus de Monte Acuto dominus de Bungey,
Johannes de Bello Campo de Somerset dominus de Hatche Beauchamp,
Thomas de Brewosa dominus de Bosham,
Johannes Talbot dominus de Castro Ricardi,
Petrus de Grandissono dominus de Oxenale,
Willielmus de Ferrariis dominus de Groby,
Johannes de Ferrqriis dominus de Bokbrok,
Walterus de Fauconberge dominus de Shelton,
Reginaldus de Cobham dominus de Sterneburgh,
Milo de Stapelton dominus de Hathelsey,
Henricus le Scrop dominus de Clifton,
Milo de Stapelton dominus de Ingham & de Bedale,
Thomas Ughtreth dominus de Kexby,
Johannes dominus de Cobham,
Rogerus Husee dominus de Becheworth,
Johannes de Welle dominus de Hellowe,
Robertus dominus de Scales,
Willielmus de Kerdeston dominus de Claxton,
Robertus de Herle dominus de Kerby,
Nicholaus dominus de Ponctz,
Hugo de Menill dominus de Langeford,
Ricardus de Stafford dominus de Clifton,
Johannes de Sutton dominus de South Cotes,
Robertus Bertram dominus de Bothale,
Nicholaus de Sancto Mauro dominus de Castro Cary,

salutem in Eo qui est omnium vera salus.

Cum serenissimus princeps & dominus noster, dominus Edwardus, Dei gratiâ, Franciæ & Angliæ Rex illustris, mittat quosdam solempnes nuncios ad præsentiam sanctissimi in Christo patris & domini, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, ad prosequendum coram dicto patre sanctissimo, extrajudicialiter, tanquam coram personâ privatâ, non tanquam coram judice, nec in formâ, nec in figurâ judicii, pacem sive concordiam, inter ipsum dominum nostrum Regem & adversarium suum Franciæ, super omnibus dissensionibus & debatis inter eos & progenitores suos exortis, per Dei gratiam, ineundam, juxta formam tractatûs inter nuncios dicti domini nostri Regis & nuncios ipsius adversarii sui propè Calesium nuper habiti, & ad ipsam pacem seu concordiam firmandum, & quacumque securitate vallandum;

Nos, tam pro bono publico, quam ad vitandum incommoda inæstimabilia, quæ ex debatis & dissensionibus hujusmodi, si perdurent, quod absit, verisimiliter provenire poterunt, sumptâ de dampnis, quæ transactis provenere temporibus, conjecturâ, pacem hujusmodi affectantes;

Ac de fidelitate & circumspectione providâ, venerabilium & discretorum virorum magistrorum,

Ricardi de Wymondeswold,
Ricardi de Drax,
Willielmi de Lenne, decani Cicestriæ,
Willielmi de Loghteburgh, } *juris civilis professorum,*
Et Johannis de Wellewyk, jurisperiti,

confidentes, ipsos, conjunctim & divisim, & quemlibet eorum in solidum, procuratores & nuncios nostros constituimus speciales, ad consentiendum, pro nobis, & nomine nostro, quantum ad nos attinet, omnibus & singulis quæ coram dicto sanctissimo patre, tanquam privatâ personâ, ut prædicitur, per nuncios utriusque partis, super dictis debatis & dissensionibus, fuerint unanimiter & mutuo concordata;

Et ad ea approbandum, omologandum, ratificandum, & quacunque securitate firmandum;

Et ad petendum à dicto sanctissimo patre, ut dictam pacem seu concordiam, sic initam, confirmare dignetur, auctoritate apostolicâ, sub pœnis & censuris gravibus, perpetuis temporibus plenè & fideliter observandam;

Et ad præstandum in animas nostras quodlibet licitum juramentum;

Necnon ad submittendum nos pœnis & censuris hujusmodi pro observatione pacis, sive concordiæ, sic, ut præmittitur, confirmatæ;

Et ad omnia alia & singula faciendum & exercendum, quæ per nos fieri poterit in hac parte, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos, pro nobis, omnibus & singulis, & hæredibus ac successoribus nostris, ratum & gratum habituros quicquid dicti procuratores, seu nuncii nostri, vel eorum aliquis, fecerint, vel fecerit, in præmissis.

In cujus rei testimonium, sigilla nostra fecimus hiis opponi.

Dat' apud Westm', xxviii. die Augusti, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quarto.

Confirmatio tractatûs super deliberatione David de Bruys.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Sachez que, come a la priere David de Bruys, nostre prisoner, & des prelatz, grauntz, & communes d'Escoce, eussons grante de treter ovesqes eux de la dite deliverance le dit David, & sur ce envoiâsmes a Noef Chastel sur Tyne, noz chers & foialx,

L'onourable piere en Dieu, l'evesqe de Duresme,
William de Bohun conte de Norhampton & conestable d'Engleterre, nostre trescher cousin,
Gilbert d'Umfreyvill conte d'Anegos,
Les seignurs, de Percy, &
de Nevill,
William baron de Greystok, &
Henri Lescrop,

noz messages especials, ou plein poair de treter & acorder de la dite deliverance, entre queux, de nostre part;

Et les honurables piers en Dieu, les evesqes de Seint Andreu, & de Breychin,
Patrick de Dumbarre, conte de la Marche,
L'abbe de Dunfermelyn,
Mestre Gautier de Moffett archideakne de Lounesse, &
Robert d'Erskyn, d'autre part,

y estoit trete & acorde, s'il plerroit a nous, en la manere qui s'ensuyt; cest assavoir,

Que le dit David soit franchement delivres & raunceonez pur une certeine soumme d'argent, cest assavoir, pur quatre vintz & dyz milles marcs d'esterlings, a paier deinz noef annz, preschein eusuantz la fesance de cestes, par owels porcions, cest assavoir, dys mill marcz par an, a la Purificacion nostre Dame, &c. *ut supra in tractatu de dat' xiii. Julii.*

Nous, eue sur les choses, ensi tretez, ove prelatz, grantz, & sages de nostre roialme, bone & meure deliberacion, si acceptons, par conseil & assent de eux, le dite tretee, & promettons & grantons, en bone foi, que, si le dit David, prelatz, grauntz, & autres gentz d'Escoce, de la partie le dit David, tiegnent, gardent, & facent, en quanque a eux attient, totes les choses susdites, ensi tretez & acordez, nous les tendrons, & ferrons tenir, de nostre part pleinement, sanz fraude ou mal engyn, solonc le purport du tretee susdite.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres overtees.

Don' en nostre palays de Weymonster le v. jour d'Octobr'.

Confirmatio per principem Walliæ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

EDWARD, eisne filz au noble Roi d'Engleterre, prince de Gales, ducs de Cornewaill, & conte de Cestre, a touz qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Sachez que come nostre dit seignur & piere, le Roi, a la priere David de Bruys, son prisoner, & des prelatz, grantz & communes d'Escoce, &c. *prout supra, mutatis mutandis, usque hæc verba; viz.* est contenue plus ou plein, *& tunc sic* &, meisme nostre seignur & piere, eue sur les choses, ensi tretez, ove prelatz, grantz, & sages de son roialme d'Engleterre, bone & meure deliberacion, si eit accepte, par conseil & assent de eux, le dit tretee, & promis & grantee, en bone foi, que, si le dit David, prelatz, grantz, & autres gentz d'Escoce, de la partie le dit David, teignent, gardent, & facent, en quanque a eux attient, totes les choses susdites, ensi tretez & acordez, nostre dit seignur & piere les tendra, & ferra tenir, de sa part pleinement, sanz fraude & mal engyn, solonc le purport du tretee susdit;

Nous, acceptantz totes les choses susdites, pur greindre seurte faire en celle partie, si promettons & grantons que si le dit David, prelatz, grantz, & autres gentz d'Escoce, de la partie le dit David, tiegnent, gardent & facent, en quanque a eux attient, totes les choses susdites, ensi tretez & acordez, nous les tendrons, de nostre part pleinement, saunz fraude ou mal engyn, solonc le purport du tretee susdit.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes nos lettres overtes.

Don' a Weymonster, le v. jour d'Octobr', l'an du regne nostre dit seignur & piere d'Engleterre vint & oetisme, & de France quinzisme.

De potestate jurandi in animam Regis, super tractatu prædicto.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III. Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, &c. saluz.

Sachez que, come trete soit & acorde entre ascuns noz messages d'une part, & certeins prelatz, grantz, & autres nobles d'Escoce d'autre part, sur la deliverance David de Bruys, nostre prisoner, souz certeins covenaunces & condicions, contenues en une endenture ent faite;

Queu trete & acort, nous avons accepte & afferme par lettres, souz nostre grant seal, sicome en meismes noz lettres est contenu plus au plein;

Nous, au fin que les choses, issint tretes & acordez, soient pleinement accompliz & tenues de nostre part, si avons commis & done plein poair a nostre trescher cousin, William de Bohun conte de Norhampton & conestable d'Engleterre, de jurer en nostre alme que si bien le dit David, come les hostages, qui serront entrez pur sa deliverance & raunceon, & aussint les chastelx & villes, encloses & fermez, si nulles soient pris par noz gentz, contre les dites covenances & condicions, serront delivers, solonc meismes les covenances & condicions, saunz contredit ou empeschement faire en celle partie;

Et promettons loialment, & en bone foi, pur nous, & noz sugitz, que les trewes, comprises deinz meisme l'acord, si les ditz David & ses gentz les tiegnent de lour part, nous les tendrons & ferrons tenir de nostre part fermement, saunz fraude ou mal engin faire a l'encontre.

En tesmoignance, &c.

Donnez a Weymonster, le v. jour d'Octobre.

De potestate jurandi in animam principis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III. Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux, qui cestes lettres verront ou orront, Edward, eisne filz au noble Roi d'Engleterre, prince de Gales, ducs de Cornewall, & conte de Cestre, saluz.

Sachez que, come trete soit & acorde entre ascuns messages, nostre tresexcellent seigneur & piere, le Roi d'Engleterre & de Fraunce d'une part, & certeins prelatz, grauntz, & autres nobles d'Escoce d'autre part, sur la deliverance David de Bruys, prisoner nostre dit seignur, sur certeines covenances & condicions, &c. *prout supra, mutatis competenter mutandis.*

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' a Weymonster, le quint Jour d'Octobr'.

Consimiles litteræ fiunt, sub nominibus Henrici ducis Lancastriæ, & Ricardi comitis Arundell', sigillatim, sub eâdem datâ.

De indempnitate pro commissariis, ad deliberandum David de Bruys assignatis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III. Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Sachez que, come nous eons deputez & assignez, noz chers & foialx, les honurables piers en Dieu,

Le evesqes de Duresme, &
de Kardoill,
William de Bohun counte de Norhampton', conestable d'Engleterre, nostre trescher cousyn,
Henry de Percy, &
Rauf de Nevill,

quatre, trois, & deux de eux, de faire la deliverance du corps sire David de Bruys, nostre prisoner, hors de nostre prison, souz certeins condicions, contenues en une endenture, faite entre les messages de nostre part, & la partie le dit David;

Nous, voillantz ordener, pur la seurte les dites evesqes, counte, Henry, & Rauf, au fyn q'ils ne soient empesches, en temps avenir, par celle cause;

Si grantons & promettons, pur nous, & noz heirs, de sauver & garder mesmes les evesques, counte, Henry, & Rauf, & chescun de eux, de damage & empechement, qui leur purroient estre donez ou surmys par cause de la deliverance susdite, faite en la manere susnome, & les ent tenons deschargez a touz jours.

En tesmoignance, &c.

Don' à Weymonster, le xv. jour d'Octobr'.

De potestate recipiendi David de Bruys de Johanne de Coupeland.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III. Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Sachez que, come trete soit & acorde entre ascunes noz messages d'une part, & certeins prelatz, grantz, & autres nobles des parties d'Escoce d'autre part, que David de Bruys nostre prisoner, serra delivres, hors de nostre prisone, souz certeines condicions, contenues en une endenture ent faite, queu trete & acort nous avons accepte & afferme par lettres souz nostre seal, sicome en meismes noz lettres est contenuz plus au plein;

Nous, affiantz de la loialte & avisement des honurables piers en Dieu,

Les evesqes de Duresme, &
de Kardoil,
Et de noz chers & foialx,
William de Bohun, conte de Norhampton & conestable d'Engleterre, nostre trescher cousin,
Henri de Percy, &
Rauf de Nevill,

si avons commis & done plein poair as ditz evesqes, conte, Henri, & Rauff, quatre, trois, & deux de eux, de receivre le dit David, de nostre cher & bien ame, Johan de Coupeland, nostre viscont de Northumbreland, en qi garde le dit David demoert, par nostre comandement, & a faire la deliverance du dit David, souz le dites condicions, & la forme du trete & acort avantditz;

Et avons maunde au dit Johan, de faire la deliverance du dit David, as ditz evesqes, conte, Henri, & Rauf, quatre, trois, ou deux de eux, pur lui deliverer en la forme susdite.

En tesmoignance de queu chose, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' a Weymonster, le quint jour d'Octobr'.

De deliberando filium comitis de la Marche, & primogenitum senescalli recipiendo.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III. Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

LE Roi, a nostre cher & foial, Rauf de Nevill, salutz.

Come entre autres choses acordees sur la deliverance David de Bruys, nostre prisoner, entre noz messages & procurours d'une part, & prelatz & autres nobles du roialme d'Escoce d'autre part, soit acorde que le filz & heir le conte de la Marche & autres soient liverees en hostages, pur le paiement faire de quatre vintz & dys mill marcs d'Esterlinges, qui serront paiez pur la deliverance & raunceon le dit David;

Et que le filz du dit counte, qant dys mill marcs d'esterlinges, del primer paiement de la summe susdite, sont paiez, soit franchement delivres; & avera le dit counte lettres de nous, souz nostre grant seal, & lettres de nostre fitz prince de Gales, que le fitz du dit counte ne soit detenuz du temps, que les dites dys mill marcs, du dit primere paiement, soient paiez, pur nul manere de cause;

Et que mesme le fitz du dit counte demoerge ovesque vous, & que vous eiez especiale commission de nous pur le fitz du dit counte deliverer, la summe de dys mill marcs avantdites pleinerement paiez, sanz ascune manere de delai;

Et que, sur la deliverance du fitz & heir du dit counte, le fitz & heir le

seneschal d'Escoce, serra entre come hostage, a demorer en hostage, tanque le second paiement de dys mill marcz de la dite raunceon soit paiez, sicome en le dite acord est contenuz plus au plein ;

Nous, voillantz totes les ditz choses issint acordez, acomplir, & tenir de nostre part, vous committons & mandons que, si tost que les dites dys mill marcs, du dit premer paiement, soient pleinnement paiez, & le filz & heir du dit seneschal d'Escoce soit mys & entre en hostage, pur les dis mill marcs, del second paiement, de la dite sume de quatre vintz & dys mill marcs avant dites, solonc le dit acord ;

Adonque facez deliverer le fitz & heir du dit conte a mesme le counte, ou a son attourne, a faire sa volunte de luy, sanz nul arest ou contredit, solonc la fourme de mesme l'acord.

En tesmoignance de queux choses, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' a Westm', le quint jour d'Octobr'.

De potestate complendi & perficiendi tractatum sæpedictum.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Cum nos tractatum, pridem habitum inter dilectos & fideles nostros,

Willielmum de Bohun comitem Norhampton' & constabularium Angliæ, consanguineum nostrum carissimum,
Gilbertum d'Umframvill comitem d'Anegos,
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill,
Willielmum baronem de Graystok, &
Henricum le Scrop, ex parte nostrâ ;

Et venerabiles patres, episcopos Sancti Andreæ & de Brechyn,
Patricium de Dunbarre comitem Marchiæ,
Abbatem de Dunfermelyn,
Magistrum Gauterum de Moffet archidiaconum de Lonnesse, &
Robertum d'Erskyn, ex alterâ ;

super deliberatione David de Brus, prisonarii nostri, acceptaverimus, & promiserimus & concesserimus quod, si dictus David, prælati, magnates, & homines Scotiæ, de parte dicti David existentes, omnia contenta in dicto tractatu, in quantum ad nos attinet, teneant, observent, & faciant cum effectu, prout in litteris nostris indè confectis, pleniùs continetur, nos tractatum prædictum, & omnia contenta in eodem, quatenùs nos concernunt, tenebimus & observabimus, ac faciemus in omnibus observari :

Nos, volentes ea quæ sic promisimus, in omnibus, ut convenit, adimplere, ac de fidelitate & circumspectione providâ venerabilium patrum,

Thomæ episcopi Dunolm',
Gilberti episcopi Karliol',
ac dilectorum & fidelium nostrorum,
Willielmi de Bohun comitis Norhamptoniæ, constabularii Angliæ,
Gilberti de Umfravill comitis d'Anegos,
Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Thomæ de Lucy,
Willielmi baronis de Greystok,
Henrici le Scrop,
Thomæ de Musgrave, &
Willielmi de Dacre,

confidentes, ad ea quæ sic tractata sunt & concordata, pro nobis, & nostro nomine, perficiendum & complendum ;

Et securitatem quæ nobis fieri debeat, tam per obsides pro liberatione dicti David, juxta formam dictæ concordiæ, liberandos, quam per literas obligatorias, & juramenta, & aliam quamcumque quæ super hoc poterit ordinari, petendum, recipiendum, & retinendum, & de morâ hujusmodi obsidum ordinandum ;

Literas etiam salvi & securi conductûs prælatis, nobilibus, & aliis quibuscumque personis de Scotiâ, pro complemento vel causâ dicti tractatûs, infra regnum & potestatem nostram accedere volentibus, concedendum, & ipsos super hoc assecurandum ;

Obsides etiam prædictos, juxta formam super hoc concordatam, liberandum, & alios, pro sic deliberatis, sicut conventum est, petendum & admittendum, & de morâ sic noviter admissorum similiter ordinandum ;

Necnon ad treugas & guerræ sufferentias inter nos & homines de Scotiâ, de parte dicti David existentes, usque ad completam solutionem pecuniæ, pro deliberatione ipsius David promissæ, condictas, quacumque securitate, quatenùs ad nos attinet, firmandum & vallandum ;

Et securitatem hujusmodi à parte aliâ, quatenùs ad illam attinet, petendum & recipiendum ;

Necnon ad deputandum alium, vel alios, loco sui, ad securitates, literas, & juramenta prædicta petendum & recipiendum ;

Et omnia alia & singula faciendum & excercendum, quæ circa expeditionem & completionem præmissorum necessaria fuerint & oportuna, etiam si mandatum exigant speciale ;

Prædictis episcopis Dunolmensi & Karliolensi, comitibus Norhamptoniæ & d'Anegos, Henrico, Radulpho, Thomæ, Willielmo, Henrico, Thomæ, & Willielmo, decem, novem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, plenam concedimus potestatem ;

Promittentes, pro nobis & hæredibus ac subditis nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid iidem episcopi, comites, Henricus, Radulphus, Thomas, Willielmus, Henricus, Thomas, & Willielmus, decem, novem, &c. fecerint in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', v. die Octobris.

De recipiendo obsides pro David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod omnes obsides de Scotiâ, qui, pro deliberatione & redemptione David de Brus, sunt intrandi, & qui tibi per dilectos & fideles nostros, Willielmum comitem Norhamptoniæ, Henricum de Percy, & Radulphum de Nevill, quos, unà cum aliis fidelibus nostris, ad dictum David, sub certis conditionibus indè initis, deliberandum, & dictos obsides recipiendum assignavimus, mittentur custodiendi, ab illis, qui cum eisdem obsidibus ad te, ex parte prædictorum comitis, Henrici & Radulphi, cum literis eorumdem, venerint, per indenturam inde debitè conficiendam, recipias, & ipsos obsides salvò, securè, & honestè custodiri facias, inveniendo eis rationabilem sustentationem suam, & capiendo, per annum, pro quolibet, videlicet, filio militis decem libras, & pro quolibet filio magnatis prout status suus requirit ;

Et hoc, sicut teipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus Lincoln' & Notyngham', sub eâdem datâ.

Indentura inter Regem & Elizabetham, quæ fuit uxor Willielmi de Douglas.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Ed. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre nostre seigneur le Roi, d'une part, & Elizabeth qe fu la femme monsieur William de Douglas, d'autre part,

Tesmoigne que la dite Elizabeth est venue a la foi & obeissance nostre dit seignur le Roi, & lui ad fait homage lige, & serement de foiaute ;

Et nostre dit seigneur le Roi, de sa bone grace, lui ad graunte q'ele puisse, sanz empeschement de lui, ou de ses heirs, avoir & enjoir le chastel del Hermytage, & le vall de Lidell, ove les appurtenances, a toute sa vie, de nostre dit seigneur le Roi & de ses heirs ;

Et que, outre ce, en cas q'ele se marie a un homme Engleis, que les ditz chastel & val demurent a eux deux a toutes leur vies, &, apres leur deces, a les heirs de leur corps loialment engendrez, a tenir, de nostre dit seignur le Roi, & de ses heirs, par hommage lige & foiaute.

Et s'ils devient sanz heir de lour corps engendre, adonqes les ditz chastel & val remainent a nostre dit seigneur le Roi, & a ses heirs, a touz jours.

Et pur plus grande surte, que la dite Elizabeth se portera bien & loialment devers nostre dit seigneur le Roi, ele est assentu que les nobles hommes, le counte de Norhampton, les seignurs de Percy & de Nevill,

elisent un homme Engleis, pur garder le dit chastel sauvement, contre les agactz des enemys d'Escoce, a resonables custages la dite Elizabeth.
Et en cas q'ele soit marie a un homme Engleis, adonqes eit meisme l'Engleis la garde du dit chastel del' heure q'il serra son baron.
Et en cas que le Roi recoevere, par force ou par autre voie, la seignurie de les terres d'Escoce, q' adonqes la dite Elizabeth soit restitute a les terres q' a lui appartienent illoeqes de reson & de droiture.

Item, est acorde, que a plus tost que la dite Elizabeth avera restitut au seignur de Nevill, en noun de nostre seigneur le Roi, les lettres patentes, q'estoient faites souz le seal nostre dit seignur le Roi a l'avandit monsieur William de Douglas, de les ditz chastel & val en sa vie, q' adonqes il delivera a la dite Elizabeth l'une partie de ceste endenture, sealle du seal le Roi, & aussint la file du dit monsieur William de Douglas, & son neveu, qi ont demurez pur lui en hostage en Engleterre.

En tesmoignance de queu chose, l'avantdit nostre seigneur le Roi & la dite Elizabeth a ceste endenture, entrechaungeablement ont mys lour sealx.

Don' a Londres, le viii. jour d'Octobre, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi d'Engleterre vint oytisme, & de France quinzisme.

De obsidibus, pro Willielmo de Douglas defuncto, liberandis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Radulpho de Nevill, salutem.
Sciatis quod nos, de fidelitate, & circumspectione vestrâ pleniùs confidentes, ad obsides, nobis nuper pro Willielmo de Douglas, jam defuncto, liberatos, Elizabethæ, quæ fuit uxor ejusdem Willielmi, quæ ad fidem & pacem nostram venit, & fidelitatis juramentum nobis præstitit, liberandos, vobis, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;
Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid per vos actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.
In cujus, &c.
Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est abbati Beatæ Mariæ Eborum, quod eidem Radulpho obsides, pro præfato Willielmo liberatos, in custodiâ suâ de mandato Regis existentes, per indenturam, indè modo debito conficiendam, liberet ad faciendum de eis, prout eidem Radulpho per Regem pleniùs est injunctum.

Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est priori de Whatton, de hujusmodi obsidibus præfato Radulpho, in formâ prædictâ, liberandis.

Teste ut supra.

De intendendo observationi treugarum Scotiæ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, Radulpho de Nevill, Willielmo baroni de Graystok, & Johanni de Coupeland, salutem.
Sciatis quod cum, super deliberatione David de Bruys de Scotiâ, prisonarii nostri, certæ treugæ inter nos, pro nobis & subditis nostris, & dictum David, pro se & subditis suis, per certos procuratores & nuncios utriusque partis, ad hoc specialiter deputatos, sub certis conditionibus initæ sint & firmatæ, & per nos acceptatæ & ratificatæ, prout in literis nostris patentibus ac indenturâ, indè ex utraque parte confectis, pleniùs continetur;
Nos, volentes treugas prædictas, quantum ad nos attinet, in omnibus observari, ac de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad treugas prædictas in marchiis Angliæ & Scotiæ, per totum dominium nostrum ibidem, versus partes orientales, observandum & tenendum, & observari & teneri faciendum;
Et ad omnes illos, quos contra formam treugarum hujusmodi delinquentes inveneritis, capiendum, arestandum, & imprisonandum, & juxta eorum demerita puniendum, & à prisonâ dimittendum, prout vobis, & cuilibet vestrûm, meliùs videbitur expedire;
Et in casu quo hujusmodi malefactores & delinquentes ad aliquam libertatem diffugerint, & custodes seu ballivi libertatis hujusmodi eosdem malefactores & delinquentes, sic infra libertatem illam existentes, ad mandatum vestrum, vel alicujus vestrûm, capere, & vobis & mandatis vestris obedire noluerint, ad libertatem illam ingrediendum, & custodes & ballivos libertatis illius, unà cum malefactoribus prædictis, capiendum, arestandum, imprisonandum, castigandum, & puniendum, in formâ prædictâ;
Et ad omnia alia & singula quæ circa præmissa necessaria fuerint vel oportuna, faciendum & exequendum:
Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus, firmiter injungentes, quod treugas prædictas in marchiis prædictis, per totum dominium nostrum, observetis & teneatis, observarique & teneri, ac præmissa omnia & singula exequi faciatis in formâ prædictâ.
Damus autem universis & singulis ducibus, comitibus, baronibus, militibus, hominibus ad arma, vicecomitibus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus nostris, in marchiis & dominio nostris prædictis, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, & cuilibet vestrûm, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sint, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout per vos, vel aliquem vestrûm, super hoc, ex parte nostrâ, fuerint præmuniti.
In cujus, &c.
Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Eodem modo assignantur Thomas de Lucy, Willielmus de Ducre, & Thomas de Musgrave, conjunctim & divisim, ad treugas prædictas in marchiis Angliæ & Scotiæ, versus partes occidentales, observandum & observari faciendum, sub eâdem datâ.

De exonerando, super liberatione David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni de Coupeland, vicecomiti nostro Northumbriæ, salutem.
Cum assignaverimus dilectos & fideles nostros,
Venerabiles patres, Thomam Dunolm', & Gilbertum Karliol', } *episcopos,*
Willielmum de Bohun comitem Norhamptoniæ, consanguineum nostrum,
Henricum de Percy, &
Radulphum de Nevill,
ad David de Bruys, prisonarium nostrum de Scotiâ, a prisonâ nostrâ, sub certis conditionibus, inter quosdam nuncios & procuratores nostros, & quosdam nuncios & procuratores ex parte dicti David initis & concordatis, deliberandum;
Tibi præcipimus, quod prædictum David, in custodiâ tuâ jam existentem, præfatis episcopis, comiti, Henrico, & Radulpho, quatuor, tribus, vel duobus eorum, cum ex parte ipsorum, quatuor, trium, vel duorum eorum, super hoc ex parte nostrâ fueris præmunitus, per indenturam indè inter te & præfatos episcopos, comitem, Henricum, & Radulphum, quatuor, tres, vel duos eorum, modo debito conficiendam, deliberes, ad faciendum de illo quod eis per nos plenius est injunctum.
Volumus enim te de custodiâ prædicti David, cum ipsum sic deliberaveris, per ostensionem hujus brevis & indenturæ prædictæ, erga nos & hæredes nostros exonerari.
Teste Rege, apud Westm', x. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De securitate pro David de Bruys capiendâ.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.
Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo Tempest, constabulario castri nostri Berewici super Twedam, & magistro Johanni de Boulton, camerario nostro dictæ villæ Berewici, salutem.
Sciatis quod nos, de vestris fidelitate & circumspectione confidentes, ad juramenta & securitatem quæ nobis fieri debeant a prælatis, magnatibus, nobilibus, mercatoribus, & aliis de Scotiâ, super articulis & conditionibus; in quadam indenturâ, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, inter quosdam nuncios nostros, ex parte unâ, & quosdam prælatos, magnates, & alios de Scotiâ, apud Novum Castrum super Tynam ultimò confectâ, contentis, nostro nomine petendum & recipiendum;
Vobis, & cuilibet vestrûm, tenore præsentium, plenam concedimus potestatem:
Ratum & gratum habituri quicquid per vos, vel alterum vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.
In cujus, &c.
Teste Rege, apud Westm', xv. die Octobris.

De præmuniendo ad interessendum deliberationi David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Johanni de Coupeland, vicecomiti nostro Northumbriæ, salutem.

Cum mittamus quosdam prælatos, magnates, & alios nobiles, fideles nostros, apud villam nostram Novi Castri super Tynam, pro deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, in prisonâ nostrâ, in castro nostro ibidem, existentis, sub certis formis & conditionibus inter nuncios nostros ex unâ parte, & quosdam prælatos, magnates, & alios nobiles de Scotiâ, ex alterâ, initis, & per nos concordatis, faciendâ;

Tibi committimus & præcipimus quod præmunias & excites omnes barones & milites, de comitatu prædicto, infra libertates & extra, quod ipsi, sub gravi forisfacturâ nostrâ, deliberationi prædictæ, ad diem super hoc statutum, apud prædictam villam Novi Castri, quanto decentius poterunt, intersint, & præfatis prælatis, magnatibus, & aliis fidelibus nostris, in fulcimentum eorumdem, quamdiù Scoti, qui ibidem pro deliberatione prædictâ venerint, illuc morentur, assistant, & ipsis intendentes sint & auxiliantes, prout eis tunc injungetur ex parte nostrâ:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligis, & gravem indignationem nostram evitare volueris, modis omnibus facias:

Nos, de nominibus illorum, quos sic præmuniri feceris, qui ad diem & locum prædictos non venerint, in cancellariâ nostrâ certificans distinctè & apertè.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Octobris.

De conductu pro obsidibus, super deliberatione David de Bruys, in Angliam venturis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum in tractatu, inter quosdam nuncios nostros ex unâ parte, & quosdam prælatos, magnates, & alios nobiles de Scotiâ ex parte aliâ, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, habito, contineatur quod filii quorumdam nobilium, & alii de Scotiâ, usque ad numerum viginti personarum, nobis liberentur in regno nostro Angliæ, sub custodiâ nostrâ, ad sumptus suos proprios, moraturi, in obsides pro dicto David;

Nos, volentes securitati dictorum obsidum, sic in dictum regnum nostrum Angliæ venturorum, providere;

Suscepimus ipsos obsides, equos, & hernesia sua quæcumque, in dictum regnum nostrum Angliæ, ex causâ prædictâ, veniendo, &c. *prout in cæteris de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad finem novem annorum, post datam præsentium, proximò sequentium, plenariè completorum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xvii. die Octobris.

De licentiâ vadiandi duellum in Scotia.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Willielmus Heroun, coram dilecto & fideli nostro, Willielmo de Bohun, comite Norhampton', domino de Valle Anandi in Scotiâ, versus Johannem Walayse & Willielmum Prudhomme, ad convincendum eos de felonicâ deprædatione equorum ipsius Willielmi Heroun, prosequatur;

Iidem Johannes, & Willielmus Prudhomme, ad prosecutionem ipsius Willielmi Heroun, indè allocuti, asseruerint ipsos de feloniâ prædictâ culpabiles non fuisse, & hoc per corpora sua, juxta legem & consuetudinem terræ Scotiæ, se contra dictum Willielmum Heroun, seu aliquos de suis, defendere optulerunt;

Præfatusque Willielmus Heroun, ad dictam feloniam versus ipsos Johannem & Willielmum Prudhomme, per duos homines suos, cum Dei adjutorio, probandum, in dictâ terrâ Scotiæ, si de nobis ad hoc licentiam possit habere, se optulit fore paratum;

Super quo nobis supplicavit ut sibi, ad probationem illam in formâ prædictâ faciendum, licentiam concedere volumus;

Nos, supplicationi prædictæ annuentes, ad dictam probationem, per duos homines suos, contra dictos Johannem & Willielmum Prudhomme, in terrâ prædictâ, occasione prædictâ, faciendam, eidem Willielmo Heroun, tenore præsentium, licentiam dedimus specialem:

Et hoc vobis, & omnibus aliis, quorum interest, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De potestatibus super tractatu coram Papa.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis, ad quos, &c. salutem. Noveritis quod cum, juxta condictum, pridem habitum coram reverendo in Christo patre, Guidone episcopo Portuensi, inter nuncios nostros & nuncios adversarii nostri Franciæ, miserimus solempnes procuratores, seu nuncios nostros, ad præsentiam sanctissimi patris, domini Innocentii, sanctæ universalis ecclesiæ Summi Pontificis, ad tractandum & concordandum, inter alia, coram dicto Summo Pontifice, cum dicto adversario nostro, seu deputandis ab eo, de pace finali, inter nos & ipsum, super omnibus debatis & controversiis, inter nos & ipsum exortis, & specialiter super jure quod habemus & habere poterimus ad coronam & regnum Franciæ, per Dei gratiam, ineundâ, & super eis transigendum, & terras, & alia, quæ, virtute transactionis hujusmodi, habere debemus, petendum & recipiendum;

Nos, in casu quo dictus tractatus prosperetur, si forsan super aliquibus castris, terris, vel dominiis, quæ sic nobis liberari seu remanere debeant, & eorum limitibus difficultas imineat seu debatum, desiderantes debatum vel difficultatem hujusmodi debitè declarari;

Ac de fidelitate & circumspectione providâ,

Venerabilium patrum, Willielmi Norwicensis episcopi, &
Michaelis, electi Londoniensis confirmati,

Ac, fidelium nostrorum dilectorum,

Bernardi Ezii, domini de Lebreto,
Guidonis de Brian, domini de Laghern,
Guillielmi de Pomeriis,
Bertrandi domini de Monte Ferandi, &
Magistri Gerardi de Podio, juris periti, confidentes;

Ad subiciendum oculis omnia & singula castra, terras, & limites hujusmodi, unà cum nunciis & procuratoribus ipsius adversarii nostri, ad hoc deputatis, & cum eis, super dictis castris, terris, & limitibus, informationes, evidentias, & probationes per testes, literas, cronicas, famam, & alias vias quascumque, per quas ad cognitionem veritatis super hoc meliùs poterit perveniri:

Et ad ea, quæ per informationes, probationes, & evidentias hujusmodi, comperta fuerint, eidem domino Summo Pontifici & dictis nostris nunciis referendum, & eos super hoc certificandum, ut ulterius, in dicto negotio pacis & concordiæ, clarè procedi valeat & feliciter, Deo duce, ipsis, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, committimus & concedimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos, episcopum, electum, Bernardum, Guidonem, Gullielmum, Bertrandum, & Gerardum, sex, &c. Actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxx. die Octobris.

De non gravando, per jurisdictionem ecclesiasticam.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Vascon. 28 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, decano & capitulo ecclesiæ Sancti Andreæ de Burdegaliâ, salutem.

Ex parte dilectorum & fidelium nostrorum, proborum hominum & habitatorum parochiæ de Condoiaco, nobis est, graviter conquerendo, monstratum quod, cum ipsi sub jurisdictione vestrâ in casu civili & criminali sint constituti, & quamplures dictarum partium, ut pecuniam ab eis extorqueant, vel aliàs malitiam inferant, falsos clamores, querelas, sive accusationes, contra ipsos probos homines & habitatores coram vobis fingentes & moventes, eos laboribus & expensis magnis indebitè vexent & fatigent;

Et, licet hujusmodi clamores, querelæ, vel accusationes falsæ & malitiosæ compertæ existant, iidem tamen probi homines & habitatores recuperationem, aut remedium aliquod, pro dampnis suis & interesse, contra hujusmodi clamantes, querelantes, sive accusantes consequi non possunt;

Et, insuper, quod, prætextu jurisdictionis vestræ prædictæ, corpora virorum & mulierum, interfectorum & murdratorum infra eandem jurisdictionem, quandoque tenuistis adeò diù inhumata, quousque per aves & muscas, pro majori parte, fuerant devorata, quod adhuc vos creditur velle facere in futurum, super quo nobis est supplicatum congruum remedium per nos adhiberi;

Nos, volentes dictos probos homines & habitatores ab hujusmodi injustis vexationibus præservare, & corpora, sic defuncta, sine diutinâ detentione eorumdem sepeliri, vobis committimus & mandamus quod omnes & singulos, qui clamores, querelas, sive accusationes contra dictos probos homines & habitatores, coram vobis, in foro vestro instituerint, si eosdem clamores, querelas, vel accusationes veros & fideles probare nequeant, statim in sex libris & dimidiâ, æqualiter inter vos & partem, sic iniquè vexatam, distribuendis, condempnetis, aut condempnari faciatis;

Et corpora virorum & mulierum, infra dictam jurisdictionem vestram sic interfectorum sive murdratorum, statim, cum ab amicis suis, aut aliis, à vobis, vel officiariis vestris, petantur, sepelienda, absque ulteriori detentione eorumdem corporum, liberari faciatis ecclesiasticæ sepulturæ tradenda, nè querela ad nos indè perveniat iterata, per quod materiam habeamus ad vos & vestra graviter capiendi.

Dat' in palatio nostro Westm', primo die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

De proclamatione faciendâ, nè quis extra regnum apud Mergate in comitatu Kantiæ, se transferat.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 2. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Bartholomeo de Burgherssh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures homines, tam indigenæ quam alienigenæ, apud Mergate, & in aliis locis privatis, per costeram maris, in comitatu Kantiæ, ad partes transmarinas se transferunt, & alii in regnum nostrum Angliæ, in eisdem locis, indies applicant, cum litteris, nobis & coronæ nostræ præjudicialibus & populo nostro dampnosis:

Nos, volentes hujusmodi præjudicio & dampno obviare, prout decet, vobis mandamus quod infra libertatem Quinque Portuum prædictorum publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, ne quis, cujuscumque statûs fuerit seu conditionis, extra dictum regnum nostrum Angliæ, apud dictum locum de Mergate, seu in aliis privatis locis, per costeram maris, in comitatu prædicto, alibi quam in aliquo portuum prædictorum, ubi scrutinium de transeuntibus, nè aliqua nobis præjudicialia secum deferant, fieri ordinavimus, se transferat, nec alibi applicet, qui de partibus exteris in dictum regnum nostrum est venturus;

Et si qui, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi apud dictum locum de Mergate, seu alibi extra aliquem portuum prædictorum, se transferre, seu alibi applicare, præsumpserint, nisi tempestate maritimâ ad hoc invitè agitati fuerint, tunc ipsos, unà cum bonis secum inventis, arestari, & tam ipsos in prisonâ, quam bona & catalla prædicta, salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

T. R. apud Westm', vi. die Nov'.

Per concilium.

Pro Karolo de Bloys, ad partes Britanniæ profecturo.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, cum illustris Karolus de Bloys, prisonarius noster, de licentiâ nostrâ, ad partes Britanniæ, sub certâ formâ, inter nos & ipsum concordatâ, sit profecturus, ibidem per aliquod tempus moraturus, ac exindè in Angliam rediturus;

Nos, volentes securitati ipsius Karoli in hâc parte providere, suscepimus ipsum Karolum, eundo ad dictas partes Britanniæ, quo voluerit modo pacifico, cum moderatâ familiâ, ità quod easdem partes, quousque ad nos in Angliam redierit, non exeat, transeundo, & exindè in Angliam redeundo, ut prædictum est, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Karolo, *&c. ut in consimilibus litteris de conductu, usque hæc verba; viz.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

ET quia præfatus Karolus, juxta formam concordiæ, inter nos & ipsum initæ, citra terminum prædictum, in Angliam redire, & in prisonam nostram reintrare tenetur, nisi per infirmitatem corporalem, vel aliquam aliam causam legitimam, sine fraude & dolo, fuerit impeditus, ita quod nullo modo in Angliam redire possit;

Volumus & concedimus, per præsentes, quod, in casu quo præfatus Karolus, per hujusmodi infirmitatem, vel aliam causam legitimam, sine fraude & dolo, fuerit impeditus, ità quod nullo modo, infra terminum prædictum, in Angliam redire possit, ut prædictum est, idem Karolus statim, postquam ab hujusmodi infirmitate convaluerit, vel aliàs, cessante impedimento prædicto, in Angliam redire, & se in prisonam nostram reintrare valeat, sub præsentis conductûs securitate.

Dat' apud Westm', x. die Novembris.

Pro baronibus & militibus de Britannia.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum, nobilis vir, Johannes vicecomes de Rohan, qui pro quibusdam negotiis, nobilem virum, Karolum de Bloys, prisonarium nostrum, tangentibus, de licentiâ nostrâ, nuper in Angliam vènit, ad propria jam sit rediturus, ibidem per aliquod tempus moraturus, & exindè in Angliam rediturus, in casu quo præfatus Karolus, citra festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, in Angliam non redeat, pro eodem Karolo obses moraturus;

Nos, volentes securitati ipsius vicecomitis in hâc parte providere, suscepimus ipsum vicecomitem, eundo ad dictas partes Britanniæ, *&c. prout in cæteris de conductu litteris, usque hæc verba; viz.*

In cujus, &c. usque ad quadragesimum diem post festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

ET quia prædictus vicecomes, juxta formam concordiæ, inter nos & præfatum Karolum initæ, infra terminum prædictum, in casu quo prædictus Karolus citra dictum festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ prisonam nostram non reintret, in dictum regnum nostrum Angliæ obses pro eodem Karolo moraturus venire tenetur, nisi per infirmitatem corporalem, vel aliquam aliam causam legitimam, sine fraude & dolo, fuerit impeditus, ita quod nullo modo, infra terminum prædictum, in Angliam venire possit;

Volumus & concedimus, per præsentes, quod in casu quo præfatus vicecomes, per hujusmodi infirmitatem, vel aliam causam legitimam, fuerit impeditus ita quod nullo modo, infra terminum prædictum, in Angliam venire possit, ut prædictum est, tunc idem vicecomes, statim postquam ab hujusmodi infirmitate convaluerit, vel aliàs, cessante impedimento prædicto, in Angliam venire, & se in prisonam nostram, obsidem, pro præfato Karolo in formâ prædictâ moraturum, intrare valeat sub præsentis conductûs nostri securitate.

Concedimus, insuper, præfato vicecomiti quod, si ipsum in dicto regno nostro Angliæ obsidem pro præfato Karolo in formâ prædictâ morari contingat, statim, post introitum ipsius Karoli in prisonam nostram, vel satisfactionem pro eodem Karolo aliàs nobis factam, idem vicecomes deliberetur, ad propria sub salvo conductu nostro rediturus.

Teste Rege, apud Westm', x. die Novembris.

Consimiles litteræ de conductu fiunt, pro subscriptis, sub eâdem datâ, per idem tempus duraturæ, mutatis mutandis; videlicet,

Pro Theobaldo, domino de Rupe Forti, barone, cum decem equitibus, &c.

Pro Bonabio de Rugio, domino de Dervallo, barone, & pro Johanne de Pulcro Manerio, & eorum altero, cum decem equitibus, &c.

Pro Johanne de Dauangeour,
Johanne Machecoul,
Galfrido de Dynam,
Gullielmo Dauangour,
Eueno Charruell,
Johanne de Rugio,
Roberto de Sancto Petro,
Bertrando de Gloaquii,
Silvestro de Rozaio,
Johanne de Just,
Olivero de Vaucler, &
Radulpho de Carraoul,
& eorum quolibet, cum quatuor equitibus, &c.

De treugis in Britannia initis.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz noz subgitz, ministres, & foialx, & especialment en la duche de Bretaigne, qi cestes lettres verront, salutz.

Savoir vous fesons que, a la requeste & instance de noble homme, Charles de Bloys, nostre prisoner, nous avons ottroiez & pris especiales trewes, & soeffrances de guerre, entre noz gentz & obeisantz d'une partie, & les gentz & obeissantz du dit Charles, es parties de Bretaigne, a durer tanque a la feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre proschein a venir, en mesme les fourme & manere, & par mesme les condicions, qui trewes ont estes prises & acordez es dites parties devant ces heures:

Et volons, par especial, & ottroions que, durantes les dites trewes ou soeffrances nulle ville ou chastel puisse estre emblez, ne pris d'une part ou d'autre, ne novel ranceonement fait;

Et si nul tiel attemptat, ou autre, soit fait d'une part ou d'autre, durantes les dites trewes ou soeffrances, volons que de nostre part soient reparez, sanz delai, par nostre lieutenant qi serra pur nous en la duchee de Bretaigne, pur le temps; par ensi qi de les attemptatz, par l'autre partie, soit fait semblablement en tieu cas.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' a Weymonstre, le xi. jour de Novembr'.

Pro Rogero David, de navibus arestandis.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum mittamus, dilectum & fidelem nostrum, Rogerum David ad partes Britanniæ, cum certo numero hominum ad arma & sagittariorum, pro quibusdam negotiis nostris, de quibus ipsum oneravimus, ibidem celeriter expediendis;

Assignavimus ipsum Rogerum & Willielmum Smale, conjunctim & divisim, ad tot naves quot pro passagio ipsius Rogeri & hominum suorum versus partes prædictas sufficere poterunt, in portubus de Plumuth, Weymuth, & Fowy, ac aliis portubus & locis versus partes occidentales, ubi meliùs expedire viderit, arestandum & capiendum;

Et ad magistros & marinarios navium earumdem, in eisdem navibus, ad vadia nostra, pro hujusmodi navibus, in obsequium nostrum proficiscentibus, solvi consueta, per ipsum Rogerum promptè solvenda, proficisci compellendum;

Et ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris mancipandum, quousque aliud de eis duxerimus demandandum:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem Rogero & Willielmo, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout iidem, Rogerus & Willielmus, vel eorum alter, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint vel fecerit, ex parte nostrâ.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Novembris.

Per ipsum Regem.

Tractatus apud Berewyk super redemptione David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Ex Litt. & Autogr. Edw. III. in Turr. Lond.

CESTE endenture, fait a Berewik sur Twede, le xii. jour de Novembre, l'an du Grace mil CCC. LIV, par entre les honorables pieres en DIEU,

Gilbert evesque de Kardoill,
Sire William de Bohun, conte de Norhampton, & conestable d'Engleterre,
Henri de Percy, &
Rauf de Nevill,
Thomas de Lucy,
William baroun de Graystok,
Henri le Scrop, &
William de Dacre, d'un part,

& les honurables piers en DIEU,

William, Johan, Thomas, & Patrik, de *Seint Andreu, Abberden, Catenas, & de Brechyn,* *evesques,*

& les nobles hommes,

Monsieur Patrik de Dunbar, conte de la March,

& religiouses hommes,

Johan, & William, de *Dunfermelyn, & de Aberbrothok,* *abbes,*
Et mestre Wauter de Moffet, archideacon de Lowenesse.
Sire William de Lyvygston, & Robert de Erskyn, *chivalers,*
d'autre part;

Trete & accorde est, par entre les parties susditz, que monsieur David de Bruys, Roy d'Escoce, soit fraunchementz delyverez & raunsones *pour une* certeyne somme d'argent, ceste assavoir, pur xc. M. marcz d'esterlyngs, a paierers deinz neof ans proscheyns suyaunz, *&c. ut in tractatu apud Novum Castrum, dat' xiii. Julii, usque hæc verba, viz.*

Item, accordez est que les seigneurs susditz, ou altres a ceo assignez, serrount, a Berewik, la Dismeyn proscheyn apres la feste de Seint Hillari, proscheyn a venyr, pour affermer les choses susditz, en cas que plase au Roy d'Angleterre.

Super mensuris.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Suthampton', salutem. Cum, in parliamento nostro apud Westm', in festo Sancti Hillarii, anno regni nostri Angliæ vicesimo quinto, tento, statutum fuisset & concordatum, quod omnes mensuræ, videlicet, bussellus, dimid' bussellus, & pekk, lagena, potellus, & quarta, per totum regnum nostrum Angliæ, infra libertates & extra, standardo nostro sint concordantia; & quod quodlibet quarterium contineat octo bussellos per standardum & non plus; & quod quælibet mensura sit rasa & sine cumulo: salvis redditibus & firmis dominorum, qui hujusmodi mensura cujusmodi ante hæc tempora solebant mensurentur; propter quod bussellum, lagenam, & potellum, dicto standardo nostro concordantes, jam noviter fieri, & ad castrum Wynton', pro aisiamento hominum comitatûs illius, mitti fecimus:

Nos, volentes statutum prædictum in omnibus observari, tibi præcipimus, quod in pleno comitatu tuo, & *aliis locis* ejusdem ubi melius expedire videris, publicè proclamari facias, quod omnes & singuli, qui in emptionibus & venditionibus hujusmodi mensuras excercent, eas ad dictum castrum celeriter deferant, & dictis mensuris illuc sic missis, fieri faciant in omnibus concordantes, sub pœnâ indè ordinatâ.

T. R. apud Westm', xx. die Novembris.

De venditione vinorum.

A.D. 1354. An. 28 Edw. III.
Claus. 28 Edw. III. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, *majori & vicecomitibus* London', salutem. Quia, pro communi utilitate rei publicæ, & ex certis causis rationabilibus, coram nobis & concilio nostro propositis, ad excludendum malitiam illorum, qui vina nimis carè pro commodo suo singulari, in dispendium populi nostri, vendere nituntur, per nos & dictum concilium nostrum ordinatum existit, quod in civitate nostrâ London' & suburbiis ejusdem, ac etiam in singulis portubus regni nostri Angliæ, versus partes boriales & australes, usque villam de Suthampton', & in eadem villâ, lagena vini venalis non ultra sex denarios; & in singulis portubus à dictâ villâ de Suthampton' versus occidentem, tàm in comitatibus Suth't', Somers', Glouc', Cornub' & Devon', quam in Walliâ, lagena vini venalis non ultra quinque denarios; ac in singulis villis, in loco certo situatis, à portu ubi hujusmodi vinum cariatur usque ad viginti & quinque miliaria distantibus, & ibidem, lagena ultra pretium ad quod in portu à quo ducitur, venditur, per unum obulum, & non ultra; ac in villis & locis, ab hujusmodi viginti & quinque miliaribus, à portu usque ad alia viginti & quinque miliaria, & ultra, undique distantibus, per unum denarium & non ultra, quousque vina magis habundaverint, & pro minori pretio vendi poterunt, vendatur;

Vobis præcipimus, quod statim visis præsentibus, in dictis civitate & suburbiis, in locis ubi expedire videritis, præmissa omnia & singula publicè proclamari, & firmiter teneri faciatis, ex parte nostrâ, districtè inhibentes, ne quis tabernarius, aut vinetarius, sub forisfacturâ vinorum suorum, vina hujusmodi, contra ordinationem prædictam, publicè vel occultè vendat, aut vendere præsumat:

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem nostras hujusmodi, inveneritis contraria facientes, tunc omnia vina sua sine dilatione arestari, & ea salvò custodiri faciatis, quousque aliud vobis indè duxerimus demandandum; & quæ vina & quorum fuerint, quæ sic arestaveritis, nos in cancellariam nostram, de tempore in tempus, distinctè & apertè certificetis.

T.R. apud Westm', iv. die Decembr'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia, mutatis mutandis, diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ, videlicet,

Vic' Kanc'.
Vic' Surr' & Sussex'.
Vic' Suth't'.
Vic' Wiltes'.
Vic' Somers' & Dors'.
Vic' Oxon' & Berk'.
Vic' Bed' & Buk'.
Vic' Cornub'.
Vic' Devon'.
Vic' Glouc'.
Vic' Wygorn'.
Vic' Salop' & Stafford'.
Vic' Warr' & Leyc'
Vic' Lincoln'.
Vic' Rotel'.
Vic' Norff' & Suff'.
Vic' Midd'.
Vic' Essex & Hertford'.
Vic' Cantabr' & Hunt'.
Vic' Nor'ht'.
Vic' Notyngh' & Derb'.
Vic' Eborum.
Vic' Norhumbr'.
Vic' Cumbr'.
Vic' Westmerl'.
Henr' duci Lancastr' vel ejus locum tenenti.
Majori & ballivis Lincoln'.
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Ballivis villæ de Colecestr'.
Ballivis villæ de Novo Mercato.
Ballivis villæ de Pucrich'.
Ballivis villæ de Maydenstan.
Ballivis civitatis Roffen'.
Ballivis villæ de Osprynge.
Ballivis villæ de Newynton'.
Ballivis villæ de Lewes.
Ballivis villæ de Tamworth'.
Ballivis villæ Derb'.
Ballivis villæ de Teukesbury.
Ballivis villæ de Hastynges.
Ballivis villæ de Shorham.
Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis villæ de Seford'.
Majori & ballivis de Suthampton'.
Ballivis villæ de Portesmuth'.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Weymuth'.
Majori & ballivis Exon'.
Ballivis villæ de Toppesham.
Ballivis villæ de Falemuth'.
Ballivis villæ de Exemuth'.
Ballivis villæ de Barnestaple.
Ballivis villæ de Plummouth'.
Ballivis villæ de Dertemuth'.
Ballivis villæ de Totenesse.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Ballivis villæ de Milford'.
Ballivis villæ de Pole.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Donewico.
Ballivis villæ de Baudeseye.
Ballivis villæ de Orford.
Ballivis villæ de Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Parvæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Maldon'.
Majori & ballivis villæ de Lenn'.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Ballivis villæ de Grymesby.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Majori & ballivis civitatis Wynton'.
Ballivis villæ de Farneham.
Ballivis villæ de Aulton'.
Majori & ballivis civitatis Sarum.
Ballivis villæ Shafton'.
Ballivis civitatis Wellen'.
Majori & ballivis Bathon'.
Ballivis villæ de Abyndon'.
Ballivis villæ de Blida.
Ballivis villæ de Ludelowe.
Ballivis villæ de Raveneserod'.
Ballivis villæ de Barton' super Humbr'.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Ballivis villæ de Hertilpole.
Ballivis villæ de Jarum.
Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.
Ballivis villæ de Whiteby.
Ballivis villæ de Cheshunt.
Ballivis villæ de Totenham.
Ballivis villæ de Ware.
Ballivis villæ de Waltham.
Ballivis villæ de Derteford.
Ballivis villæ de Royston'.
Ballivis villæ de Huntyngdon'.
Ballivis villæ Cantebr'.
Ballivis villæ de Staunford.
Ballivis villæ de Grantham.
Ballivis villæ de Newerk.
Ballivis villæ de Doncastr'.
Ballivis villæ de Shirburn'.
Majori & ballivis villæ de Norhampton'
Ballivis villæ de Hegham Ferrers.
Ballivis villæ de Neuport Paynel.
Ballivis villæ de Dunstaple.
Ballivis villæ de Sancto Albano.
Ballivis villæ de Barnet.
Ballivis villæ de Wycombe.
Ballivis villæ de Woxebrugge.
Ballivis villæ de Guldeford'.
Ballivis villæ de Kyngesdon'.
Ballivis villæ de Brentwode.
Ballivis villæ de Chelmesford'.
Ballivis villæ de Sancto Edmundo.
Majori & ballivis Norwici.
Ballivis villæ de Redyng.
Ballivis villæ de Marlebergh.
Ballivis villæ de Coventr'.
Ballivis de Lychefeld'.
Ballivis villæ Gloucestr'.
Majori & ballivis Wygorn'.
Ballivis de Hereford'.
Ballivis villæ de Bermyngeham.
Majori & ballivis villæ de Notyngham.
Ballivis villæ de Retford'.

Confirmatio tractatûs apud Berewyk, super redemptione David de Bruys.

A. D. 1354. An. 28 Edw. III.

Rot. Scot. 28 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Sachez qe come, a la priere David de Bruys, nostre prisoner, & des prelatz, grauntz, & comunes d'Escoce, eussons grante de treter ovesque eux de la dite deliverance le dit David, & sur ce envoiasmes a Noef Chastel sur Tyne, noz chers & foialx, l'onurable piere en Dieu, l'evesque de Duresme, William de Bohun conte de Norhampton & constable d'Engleterre, nostre trescher cousin, *&c. ut in tractatu dat' xiii. Jul'.*

Nous, eue sur les choses, ensi tretez, ove prelatz, grantz, & sages de nostre roialme, bone & meure deliberacion, si acceptons, par conseil & assent de eux, le dite tretee;

Et promettons & grantons, en bone foi, que si le dit David, prelatz, grantz, & autres gentz d'Escoce, de la partie le dit David, tiegnent, gardent, & facent, en quanque a eux attient, totes les choses susditez, ensi tretez & accordez, nous les tendrons & ferrons tenir de nostre part pleinement, saunz fraude ou mal engyn, solonc le purport de tretee susdite.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' en nostre paleys de Weymonstr', le v. jour Decembr'.

Confirmatio ejusdem tractatus per principem Walliæ.

De reprisaliis non faciendis.

A.D. 1355. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Reginaldo de Cobham, capitaneo villæ suæ Calesii, salutem.

Quia pridem nunciis nostris, quos ad curiam Romanam, pro tractatu pacis ibidem inter nos & Gallicos ineundo, destinavimus, pro majori securitate suâ & hominum suorum, promisimus quod nulla reprisalia vel aresta super Gallicos, treugis inter nos & ipsos firmatis, ac tractatu prædicto durantibus, fierent aut per nos concederentur:

Jamque intelleximus quod, prætextu quorundam reprisalium, & aresti quorundam navium & vasorum, diversis bonis & mercandisis, quorundam dictorum Gallicorum, carcatorum, in portu villæ nostræ Calesii existentium, quæ, virtute quorundam mandatorum nostrorum vobis indè directorum, per vos arestantur, certæ personæ qui de dictis nunciis nostris ad nos in Angliam, cum litteris ipsorum nunciorum nostrorum veniebant, apud Sanctum Omerum in Francia capti sunt & detenti; &, colore reprisalium prædictorum, quamplures naves ex parte ipsorum Gallicorum, ad proficiscendum super mare, pro dampnis ligeis & subditis nostris inferendis, disponuntur, undè quamplurima dampna & pericula ipsis nunciis, & aliis subditis nostris, quod absit, faciliter poterunt advenire, & effectus dicti tractatûs purturbari, quod nollemus;

Nos, volentes hujusmodi dampnis & periculis præcavere, & per nos sic promissa firmiter observari, ac contra ea attemptata debitè reformari, vobis mandamus, quod admirallo Franciæ, ac capitaneis fronterarum, & aliis quibus demandandum fuerit, celeriter demandetis, ex parte nostrâ, quod ipsi treugas prædictas inviolabiliter observari & teneri faciant, & quod, hiis durantibus, reprisalia vel aresta, aut alia, per quæ dictus tractatus impediri poterit, nullatenus faciant vel attemptent; nam nos illud idem facere volumus, ex parte nostrâ, si ipsi hoc fecerint, ex parte suâ, ita quod justitia fiat in hac parte;

Volumus enim, quod de reprisaliis hinc & indè jam factis & concessis, habeatis cum dictis capitaneis, & aliis quorum in hac parte interfuerit, colloquium & tractatum, ad ordinandum quod minus ritè attemptata, ex unâ parte, & aliâ reformentur & debitè reparentur; ut ex hoc, pro dictis periculis evitandis, hujusmodi impetitiones & perturbationes omninò exnunc cessent.

Teste Rege, apud Hampsted, iv. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De equis extra regnum non traducendis.

A.D. 1355. An. 28 Edw. III.

Claus. 28 Edw. III. m. 1. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Bartholomæo de Burghersh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti in portu Dovorr', salutem.

Mandamus vobis, quod statim, visis præsentibus, in dictâ villâ Dovorr', in locis ubi meliùs expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis mercator, seu alius quicumque, aliquos equos venales, magnos vel parvos, nisi solummodo parvos equos pro equitaturâ suâ, extra regnum nostrum Angliæ, de nocte vel de die, clam vel palam, mittat vel traducat; & omnes equos venales, quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis traducend', capi & arestari, & custodiri, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Nos, de numero equorum, quos sic arestaveritis, ac de pretiis eorumdem, & quorum fuerint, de tempore in tempus, in cancellariam nostram, sub sigillis vestris certificantes.

T. R. apud Westm', xx. die Januar'.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eadem data; videlicet,

Majori & ballivis villæ de Kyngeston super Hull'.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis de Lenn',
Ballivis villæ de Sandwico.
Ballivis villæ de Baudeseye.
Ballivis villæ de Shorham.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Colcestr'.
Ballivis villæ de Dorcestr'.
Majori & ballivis villæ dè Suthampton'.

Pro operationibus apud villam de Caleys.

A. D. 1355. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis viceeomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Gilbertum Mason, ad mille quarteria calcis in comitatu Kantiæ, tam infra libertates quam extra, pro denariis nostris indè promptè solvendis, ubi meliùs expedire viderit, providendum & eandem calcem usque villam nostram Calesii, pro operationibus nostris ibidem, ducendam; & ad cariagium, pro eadem calce usque villam prædictam cariandâ, tam per terram quam per aquam, pro denariis nostris similiter promptè solvendis, capiendum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Gilberto in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens, & prout idem Gilbertus vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxi. die Januarii.

Per concilium.

De protectione pro illis, qui pro munitione villæ Calesii profecturi sunt.

A.D. 1355. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

ROGERUS DE BELLO CAMPO, qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad villam Calesii, pro munitione ejusdem villæ, profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad octabas Sancti Hillarii, proximò futuras, duraturum. Præsentibus,' &c.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

THOMAS DE HOGGESHAWE, qui in comitivâ Rogeri de Bello Campo, in obsequium Regis ad villam Calesii, pro munitione ejusdem villæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad octabas Sancti Hillarii, proximò futuras, duraturum. Præsentibus,' &c.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & testimonium ipsius Rogeri.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, per idem tempus duraturum, sub eâdem datâ; videlicet,

Egidius de Pateshull.
Johannes de Aymunderby.
Thomas Butterlye.
Robertus de Loundres.
Willielmus de Cheston, clericus.
Johannes Dauntesey.
Ricardus Cardoill.
Thomas de Ellerker.
Robertus Selyman.

R. de Bello Campo capitaneus villæ Calesii constituitur.

A.D. 1355. An. 28 Edw. III.

Rot. Franc. 28 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Rogero de Bello Campo, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ plenius confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem castri ac villæ nostræ Calesii, in regno nostro Franciæ, necnon castri nostri de Gynes, & fortalitiorum nostrorum de Merke, Colne, Oye, & Sandgate, à decimo die Februarii proximò futuri, quamdiu nostræ placuerit voluntati.

Ita quod vos castra, ac villam & fortalitia prædicta, ad opus nostrum salvò custodiatis, & custodiri faciatis, pro custodiâ illâ percipiendo juxta formam indenturæ inter nos & vos confectæ;

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris partium illarum, necnon universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis ac locum vestri tenenti ibidem, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando, per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti.

Damus insuper vobis, ac dicto locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem contrarotulandi omnes solutiones & liberationes per thesaurarium dictæ villæ nostræ Calesii, in officio illo, faciendas; necnon puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in his quæ ad salvationem & defensionem dictæ villæ pertinent, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum: ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam, videlicet, servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospitio nostro, & custodes castrorum, & fortalitiorum prædictorum, quam cæteros ad vadia nostra, in partibus illis existentes;

Et, si opus fuerit, in Angliam mittendi usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios loco eorum reponendi.

Ita quod munitio prædicta, prout vobis melius videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Ad vicecomites London', de pretio vinorum.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 38. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ & dominus Hiberniæ, majori & vicecomitibus London', salutem.

Cum nuper, per nos & concilium nostrum ordinatum fuisset, quod in singulis comitatibus, portubus, & locis regni nostri Angliæ, à portu villæ Suthampton' versus partes boriales, & in eâdem villâ Suthampton', lagena vini venalis non ultra sex denarios; & in singulis portubus à dictâ villâ Suthampton' versus occidentem, tam in comitatibus Suthampton', Somerset, Dorset', Gloucestriæ, Cornubiæ, & Devon', quam in Walliâ, lagena vini venalis non ultra quinque denarios; ac in singulis villis, in loco sicco situatis, à portu undè hujusmodi vinum cariatur, usque ad viginti & quinque miliaria distantibus, & ibidem, lagena vini ultra pretium ad quod in portu à quo ducitur, venditur, per unum obolum & non ultra; ac in villis à locis ab hujusmodi viginti & quinque miliaribus à portu usque ad alia viginti quinque miliaria & ultra, undique distantibus, per unum denarium, & non ultra, quousque vina magis habundassent, & pro minori pretio vendi possent, venderetur: & præmissa per totum regnum nostrum Angliæ, in comitatibus, portubus maris, & aliis locis necessariis proclamari fecerimus, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, ne quis tabernarius, aut vinetarius, sub forisfacturâ vinorum suorum, vina hujusmodi contra ordinationem prædictam, publicè vel occultè, venderet, aut vendere presumeret;

Jamque ex clamosâ insinuatione populi nostri acceperimus, quod, licet magna copia vinorum ad dictum regnum nostrum Angliæ jam venerit, vinetarii tamen, in quorum manibus eadem vina existunt, necessitatem dicti populi nostri percipientes, & lucris propriis in alienum dispendium nimium inhiantes, eadem vina penes se retinent, & ea venditioni publicæ exponere recusant; set vina illa ad excessivum pretium, ultra pretium statutum & ordinatum, occultè, in grosso vendunt, in præjudicium & dampnum rei publicæ manifesta, ac contra ordinationem & concordiam supradictas:

Et quia, habitâ super præmissis cum concilio nostro deliberatione pleniori, de communi consensu ejusdem concilii concordatum existit, quod omnes & singuli vinetarii, tabernarii, & alii vinorum negotiatores, vina sua publicæ venditioni exponant, & ea in grosso, vel ad retalliam, juxta ratam pretii prius concordati, & non ultra, sub forisfacturâ vinorum eorundem, vendant; &, si fortassis hoc facere neglexerint, tunc in eorum defectu, domini villarum, majores, custodes, ballivi, seu alii hujusmodi villis præsidentes, tabernas, & celaria ubi hujusmodi vina reponuntur, etiam invitis dominis & custodibus vinorum illorum, ingrediantur, & vina sic reposita patulæ venditioni exponi, & ea emere volentibus ad retalliam, vel in grosso, juxta pretium concordatum & non ultra, vendi faciant, quotiens fuerit oportunum.

Et ideò vobis præcipimus, quod præsentem concordiam in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, palam proclamari, & omnibus & singulis vinetariis, & tabernariis, & aliis vinorum negotiatoribus, ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne vina sua in celariis aut aliis locis teneant abscondita, set ea publicæ venditioni exponant, & exponi faciant; eaque juxta ratam pretii concordati ad retalliam, vel in grosso, absque dolo seu fraude intervenientibus, vendant & vendi faciant, sub forisfacturâ vinorum eorundem.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis vina hujusmodi cariùs quam juxta ratam dicti pretii ad retalliam, vel in grosso, vendentes, tunc vina illa, tanquam nobis forisfacta, in manum nostram capi, & nobis indè, vel de pretio ad quod venduntur, responderi faciatis; & si per inquisitiones, aut aliàs, legitimè vobis constare poterit, aliquos vinetarios, tabernarios, aut alios vina sua venalia retinere, & ea ad pretium concordatum, vel infra, si minus valuerint, vendere nolle, tunc vos ipsi loca ubi hujusmodi vina venalia retenta fuerint, quamquam ipsi vinetarii & alii reclamaverint, ingrediamini, & eadem vina, quotiens opus fuerit, publicæ venditioni exponi, & ea ad retalliam, vel in grosso, quibuscumque ea emere volentibus, juxta ratam pretii ordinati, vendi faciatis, nemini, cujuscumque statûs vel conditionis fuerit, in hac parte parcendo: & nos de vinis forisfactis, & in manum nostram sic captis, & de valore eorumdem, ac de nominibus quorum fuerint, necnon de nominibus vinetariorum, & aliorum vina sua venalia juxta pretium concordatum vendere recusantium, ac de toto facto vestro, de tempore in tempus, sub sigillis vestris distinctè & apertè certificetis.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De exitibus Britanniæ concessis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilecto clerico suo, magistro Johanni de Stretele, constabulario suo Burdegaliæ, vel ejus locum tenenti, salutem.

Sciatis quod, cum juxta conventiones, inter nos & dilectum & fidelem nostrum, Thomam de Holand, quem capitaneum, nomine nostro, in ducatu Britanniæ constituimus, initas, concesserimus eidem Thomæ, pro morâ & expensis ejusdem Thomæ, & hominum suorum, in eodem ducatu, omnes exitus, proficua, & emolumenta, de dicto ducatu provenientia, & ad eundem ducatum pertinentia;

Habenda & percipienda ad opus suum proprium, à festo Paschæ, proximò præterito, quamdiu ipsum Thomam sic ibidem morari contigerit, absque compoto, seu alio proficuo, nobis indè reddendo, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis mandamus quod eidem Thomæ omnia exitus & proficua, de sigillis & brevibus, pro custumis navium apud Burdegaliam, ad dictum ducatum Britanniæ pertinentia, à dicto festo Paschæ, per vos percepta, liberari faciatis, & attornatum, vel procuratorem, quem idem Thomas ad hoc loco suo deputaverit, eadem exitus & proficua, de sigillis & brevibus prædictis, cum idem attornatus vel procurator ad dictas partes Vasconiæ, pro hujusmodi exitibus & proficuis percipiendis, venerit, ad opus ipsius Thomæ percipere & colligere permittatis.

Teste meipso apud Westm', iv. die Februarii, anno, &c.

Quod nullus peregrinus se transferat extra regnum.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 36. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Sandwico, salutem.

Mandamus vobis, quod statim, visis præsentibus, in villâ prædictâ publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter faciatis inhiberi, ne quivis peregrinus, cujuscumque conditionis sive statûs fuerit, extra portum prædictum ad partes exteras se transferat, aut quivis magister, aut marinarius, sub gravi forisfacturâ nostrâ, hujusmodi peregrinos ad easdem partes traducat, sine mandato nostro speciali.

Et si quos peregrinos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis ad dictas partes transeuntes, tunc eos capi & imprisonari, & salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis, nos de nominibus illorum, quos sic ceperitis, de tempore in tempus in cancellariam nostram certificantes.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur majoribus & ballivis civitatum & villarum subscriptarum sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis villæ Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Ballivis de Shorham.
Ballivis de Pevense.
Ballivis de Hastynges.
Ballivis de Hethe.
Ballivis de Romeneye.
Ballivis de Portesmuth.
Majori & ballivis de Suthampton'.
Majori & ballivis Bristoll.
Ballivis de Dertmuth.
Ballivis de Plummuth.
Ballivis villæ de la Pole.
Ballivis de Weymuth.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis de Herewyco.
Ballivis de Baudeseye.
Ballivis de Donwico.
Ballivis de Orford.
Ballivis villæ Magnæ Jenemuth.
Ballivis de Blakeneye.
Majori & ballivis villæ de Lenne.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis de Grymesby.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull.
Majori & ballivis de Hertilpole.
Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.
Ballivis villæ de Faversham.
Ballivis de Grenewych.
Ballivis de Gravesende.
Ballivis de Colcestr'.
Ballivis de Maldon.
Ballivis de Tillebury.
Ballivis villæ Roffen'.
Ballivis de Barnestaple.
Ballivis villæ Sanctæ Elenæ in Insula Vecta.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Majori & ballivis villæ de la Rye.
Vicecomitibus London'.
Bartholomeo de Burghersh custodi Quinque Portuum.

T. de Holand' capitaneus ducatûs Britanniæ constituitur.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate & industriâ, dilecti & fidelis nostri Thomæ de Holand', pleniùs confidentes, ipsum in ducatu Britanniæ, & partibus Pictaviæ, eidem comitatui adjacentibus, & aliis pertinentiis suis universis, nostrum, & Johannis de Mountfort ducis Britanniæ, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, à tertio decimo die Aprilis proximò futuri, usque ad finem unius anni proximò sequentis, plenariè completi, locum tenentem & capitaneum facimus per præsentes.

Dantes & concedentes eidem Thomæ plenam, tenore præsentium, potestatem supervidendi omnia castra, fortalitia & alia loca sub potestate nostrâ, & ipsius ducis, ibidem existentia; & de salvâ & securâ custodiâ eorundem, ordinandi;

Necnon capitaneos & custodes eorundem, quos minus idoneos invenerit, ab officiis suis amovendi, & alios sufficientes & idoneos, loco eorum, quotiens opus fuerit, substituendi;

Et omnes, qui sibi in officio suo parere neglexerint, arestandi, capiendi, incarcerandi, & aliàs, juxta eorum demerita, castigandi, & puniendi, jurisdictionem altam & bassam, merum & mixtum imperium, nomine nostro, & ipsius ducis ibidem exercendi, & omnia & singula, quæ ad hujusmodi locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur, faciendi & exequendi.

Damus etiam archiepiscopis, episcopis, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, & personis aliis quibuscumque, in & de ducatu prædicto, & partibus Pictaviæ existentibus, tenore præsentium, in mandatis, quod eidem Thomæ in præmissis pareant, obediant humiliter, & intendant.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', viii. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Pro monetariis civitatis Burdegaliæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, majori, juratis, & communitati civitatis suæ Burdegaliæ, salutem.

Ex parte comburgensium vestrorum, in operationibus monetarum nostrarum in castro nostro Burdegaliæ commorantium, nobis est graviter conquerendo monstratum, quod, licet ipsi domicilia, uxores, & liberos in civitate prædictâ habeant, & libertatibus & privilegiis, quibus vos & cæteri comburgenses vestri utimini, uti & gaudere debeant, & hactenus consueverint; vos tamen, pro eo quòd diversa alia libertates & privilegia eisdem monetariis, per nos & progenitores nostros sunt concessæ, asserentes ipsos monetarios, comburgenses vestros, utrisque libertatibus & privilegiis burgensium & monetariorum gaudere non debere, ipsos à libertatibus & privilegiis vestris privare nitimini, & eos, quominus eisdem libertatibus, & privilegiis uti & gaudere valeant, ut deberent, impeditis minus justè, in ipsorum dispendium non modicum, & gravamen, super quo nobis est supplicatum ut remedium apponi faciamus.

Et quia nolumus, nec intentionis nostræ non extitit, nec existit, quod prædicti burgenses in moneagiis nostris operantes, prætextu insistentiæ suæ nostris servitiis, ab eorum libertatibus & privilegiis, quibus antea, ut burgenses civitatis illius, usi fuerant, priventur, seu excludantur, set potius volumus quod propter hoc favorabilius pertractentur;

Vobis committimus & mandamus quatinùs prædictos comburgenses vestros dictæ civitatis, qui sic in operationibus monetarum prædictarum morantur, libertatibus & privilegiis quibus vos, præfati, major, jurati & communitas utimini, & hactenus usi estis, & quibus iidem burgenses uterentur, si in dictis operationibus nostris non morarentur, integrè & plenariè absque impedimento, eo non obstante quod libertatibus & privilegiis dictis monetariis concessis, utuntur, uti & gaudere permittatis, ipsos monetarios eo favorabilius quo nostris intendunt obsequiis, pertractantes.

Taliter vos habentes in hâc parte, ne super hoc querela ad nos perveniat iterata, per quod oporteat nos, in vestri defectum, ad hoc extendere manum nostram.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Guillielmo Bernard, domino Dornon', de baroniâ de Camparian.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, qui nunc est, vel qui pro tempore erit, seu ejus locum tenenti, salutem.

Ex parte Guillielmi Bernard' domini Dornon', nobis est conquerendo monstratum, quod cum quidam antecessorum nostrorum, Reges Angliæ & duces Aquitaniæ, baroniam de Camparian, cum pertinentiis suis universis, antecessoribus dicti Guillielmi, ac eorum hæredibus, nuper dedissent & concessissent, in escambium pro baroniâ de Blaynes, cum pertinentiis, progenitoribus nostris & eorum hæredibus per antecessores dicti Guillielmi data & concessa;

Et licet ipse & antecessores sui prædicti, dictam baroniam de Camparian, cum pertinentiis suis universis, à tempore escambii prædicti pacificè possederint & habuerint, absque contradictione seu impedimento quocumque, cives tamen civitatis nostræ Burdegaliæ, asserentes magnam partem dictæ baroniæ de Camparian infra libertatem, banlegam, & jurisdictionem dictæ civitatis Burdegaliæ existere, cum non sit, ipsum Guillielmum de jurisdictione suâ ibidem multipliciter impediverunt minus justè; jam de novo gentibus dicti Guillielmi de baroniâ suâ prædictâ, ne ei obedientes sint firmiter inhibendo; super quo idem Guillielmus nobis supplicavit, ut ipsum in possessione dictæ baroniæ de Camparian, cum universis pertinentiis suis, quibus ipse & antecessores sui, à tempore escambii prædicti, gaudere consueverunt, manuteneri, jubere velimus, & defendi.

Nos, supplicationi suæ prædictæ annuentes, vobis committimus & mandamus, quod ipsum Guillielmum in possessione dictæ baroniæ de Camparian, ac pertinentiis ejusdem universarum, quas ipse & antecessores sui prædicti ibidem, ratione escambii prædicti, à tempore prædicto habere consueverunt, & ipse de jure habere debet, manuteneri faciatis & defendi; homines & tenentes ipsius Guillielmi de dictâ baroniâ de Camparian, ut ei tanquam domino suo pareant & intendant, prout ipsi & eorum antecessores præfato Guillielmo & antecessoribus suis, ratione baroniæ illius à tempore escambii, ut præmittitur, facti, intendere & parere consueverunt, & de jure debuerunt, modis & viis quibus condecet, compellentes:

Et si quid contra ipsum Guillielmum, in hâc parte, indebitè attemptatum vel innovatum fuerit, id sine dilatione emendari, & ad statum pristinum & debitum reduci faciatis; homines & tenentes dictæ baroniæ de Camparian, per aliquos ministros, seu subditos nostros partium nostrarum, aliter pertractari, quam temporibus retroactis, dum baronia illa in manu nostrâ, & progenitorum nostrorum, ac antecessorum ipsius Guillielmi, extitit, pertractari consueverunt & debuerunt, minimè permittentes.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Februarii.

J. de Bello Campo & R. de Morley admiralli constituuntur.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis ministris & fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Johannis de Bello Campo de Warrewyk', pleniùs confidentes, constituimus ipsum admirallum flotæ nostræ navium, ab ore aquæ Thamis' versus partes occidentales, tàm infra libertates quàm extra;

Dantes eidem Johanni plenam, tenore præsentium, potestatem castigandi & puniendi, tàm in terrâ quàm in mari, omnes & singulos de flotâ prædictâ criminosos & delinquentes, & eidem Johanni, in executione officii admiralli, rebellantes seu contrariantes, & plenam justitiam de eis, juxta eorum demerita, faciendi, ac omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi & exequendi, prout eidem Johanni meliùs & utiliùs videbitur expedire;

Necnon ad capiendum per se & deputatos suos, tot homines marinarios, quot pro regimine navium flotæ prædictæ sufficere poterunt, quotiens opus fuerit, in quibuscumque locis & portubus maris infra admiratum prædictum, ubi iidem homines marinarii poterunt inveniri.

Et ideò vobis omnibus & singulis, firmiter injungendo, mandamus quod eidem Johanni, & dictis deputatis suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis, & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout prædictus Johannes, vel dicti deputati sui, vobis scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', v. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo constituitur Robertus de Morley admirallus flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes boriales, infra libertates & extra, sub eâdem datâ.

Per ipsum Regem.

Pro Isabellâ filiâ Regis, de prioratu de Burstall' ei liberando.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 34. in Turr. Lond.

REX, Adæ Punde & Petro de Grymmesby, salutem.

Cum, per litteras nostras patentes concesserimus dilectæ nobis Isabellæ, eineciæ filiæ nostræ, custodiam prioratûs de Burstall, qui est cella abbatiæ de Alba Marla, de potestate Franciæ, ac omnium terrarum, tenementorum, possessionum, bonorum & catallorum, ac omnium aliorum, tam ad eundem prioratum quam ad abbatiam prædictam, in comitatu Eboraci & Lincoln' spectantium, quæ nuper, inter alia prioratus, terras, tenementa, & possessiones religiosorum alienigenarum de potestate Franciæ in Anglia, occasione guerræ inter nos & adversarios nostros Franciæ motæ, capta fuerunt in manum nostram;

Habendam, unà cum feodis militum, advocationibus ecclesiarum, & omnibus aliis ad prioratum, terras & tenementa prædicta spectantibus, quamdiu dicta guerra duraverit, & prioratum, terras, & tenementa prædicta in manu nostrâ, ex causâ prædictâ, contigerit remanere, absque aliquo nobis indè reddendo, prout in litteris nostris prædictis plenius continetur:

Vobis mandamus, quod prioratum prædictum, unà cum omnibus terris, tenementis, possessionibus, bonis, & catallis, ac omnibus aliis, tam ad eundem prioratum quam ad abbatiam prædictam, in comitatibus Eboraci & Lincoln' spectantibus, quæ in custodiâ vestrâ, ex commissione nostrâ, existunt, adeò plenè & integrè, sicut vobis liberata fuerunt, præfatæ filiæ nostræ, vel ejus in hac parte attornato, liberetis, custodiendum in formâ prædictâ: vos de custodiâ prioratûs prædicti, seu terrarum; tenementorum, aut possessionum, ad eundem prioratum, seu ad abbatiam prædictam, in comitatibus prædictis, spectantium, decætero nullatenus intromittentes.

T. Rege, apud Westm', viii. die Marcii.

Pro eâdem Isabellâ.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 34. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ Ughtred, salutem.

Cum, per litteras nostras patentes concesserimus dilectæ nobis Isabellæ, eineciæ filiæ nostræ, illam annuam firmam viginti marcarum, quam vos, pro tertiâ parte manerii de Halsham, & illam annuam firmam centum marcarum quam vos, pro quibusdam aliis terris & tenementis, quæ fuerunt Johannis le Conestable de Halsham defuncti, & quæ, ratione minoris ætatis hæredis ejusdem Johannis, in manu nostrâ existunt, nobis reddere tenemini, habendas usque ad legitimam ætatem hæredis prædicti;

Vobis mandamus quod firmas prædictas præfatæ filiæ nostræ, vel ejus in hâc parte attornato, annuatim exnunc, terminis consuetis, solvatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum, & ei indè intendentes sitis & respondentes.

Teste ut supra.

Pro eadem.

REX, dilecto sibi Johanni de Botherby, clerico, salutem.

Cum per litteras nostras patentes concesserimus dilectæ nobis Isabellæ, eineciæ filiæ nostræ, illam firmam annuam centum solidorum, quam vos, pro manerio de Cameryngton, in Holdernesse, quod fuit Margeriæ, quæ fuit uxor Roberti de Botherby defunctæ, & quod, ratione minoris ætatis ejusdem Margeriæ, in manu nostrâ existit, nobis reddere tenemini, habendam usque ad legitimam ætatem hæredis prædicti;

Vobis mandamus, quod firmam prædictam præfatæ filiæ nostræ, vel ejus in hac parte attornato, annuatim exnunc, terminis consuetis, solvatis, juxta tenorem, &c. ut supra.

Teste ut supra.

De navibus, pro passagio comitis Warrewici, arestandis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos nobis Robertum de Ledred, Walterum de Harewell, & Ricardum de Bosevill, servientes nostros ad arma, conjunctim & divisim, ad omnes naves portagii triginta doliorum & ultra, ab ore aquæ Thamis', tam infra libertatem Quinque Portuum nostrorum quam alibi versus partes occidentales, tam infra libertates quam extra, pro passagio dilecti & fidelis nostri Thomæ de Bello Campo comitis Warrewici, ac aliorum magnatum & hominum ad arma, in obsequium nostrum, versus partes Vasconiæ profecturorum, arestandum, & ad marinarios pro navibus illis capiendum, & in eisdem navibus ponendum, & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint, seu rebelles, similiter capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque de eis aliter duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Roberto, Waltero, & Ricardo, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, & respondentes, quotiens, & prout ipsi, vel eorum aliquis, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

Teste Rege, apud Westm', x. die Martii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignatur prædictus Walterus de Harewell, ad omnes hujusmodi naves ejusdem portagii in partibus Walliæ, ex causa prædicta, arestandum.
Teste ut supra.

Super novâ monetâ Scotiæ, de proclamatione faciendâ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 35. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbriæ, salutem. Licet antiqua moneta Scotiæ ejusdem ponderis & allaiæ, sicut fuit moneta nostra sterlingi Angliæ, ante hæc tempora esse consueverit, propter quod in regno nostro Angliæ habuit cursum suum; quia tamen quædam moneta, dictæ antiquæ monetæ similis & conformis, quæ in pondere minor & allaiâ debilior existit, in dicto regno Scotiæ de novo est cussa, & in regno nostro suum capit cursum, quod, si diutiùs permittatur, in nostri ac totius populi nostri ejusdem regni dampnum & deceptionem, ac dictæ monetæ nostræ destructionem, cedet manifestè;

Nos, volentes hujusmodi dampno & destructioni obviare, tibi præcipimus, quod statim visis præsentibus, in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, portubus maris, & aliis locis in ballivâ tuâ, ubi meliùs expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, ne quis, sub gravi forisfacturâ nostrâ, dictam novam monetam Scotiæ, jam cussam vel cudendam, in solutione, cum oblata fuerit, ut cursualem recipiat, aut recipere præsumat, set quod statim, cum oblata fuerit, ut cursum cum monetâ nostrâ capiat, in quorumcumque manibus inventa fuerit, arestetur, & nobis remaneat forisfacta.

Volumus tamen, & intentionis nostræ existit, quod unicuique liceat hujusmodi novam monetam ad verum valorem ejusdem emere, ita quod eam ad bullionem nostram deferat, ibidem fundendam, & monetam de cuneo nostro, ad valorem dictæ monetæ, sic fusæ, prout moris est, recipiendum;

Et quod dicta antiqua moneta Scotiæ cursum suum habeat, prout ante hæc tempora habere consuevit.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem nostras hujusmodi, inveneris dictâ novâ monetâ Scotiæ, alio modo quam ut prædicitur, utentes, tunc eos, cum eâdem monetâ capi & arestari, & eorum corpora in prisonâ nostrâ salvò custodiri, & nobis de totâ monetâ illâ responderi facies; nos de nominibus sic arestatorum, ac de *summâ* monetæ hujusmodi, quam *sic* arestari feceris, de tempore in tempus, sub sigillo tuo, certifices distinctè & apertè.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Martii.

Per ipsum Regem.

J. de Chyveryston senescallus Vasconiæ constituitur.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis prælatis, comitibus, vicecomitibus, baronibus, militibus & liberè tenentibus, senescallis, majoribus, juratis, consulibus, universitatibus, collegiis, & communitatibus, constabulariis, castellanis, præpositis, & receptoribus exituum, ac ballivis & fidelibus suis ducatûs Aquitaniæ, ac aliis ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Johanni de Chyveryston, officium & regimen senescalciæ prædicti ducatûs, cum omnibus ad dictum officium pertinentibus, quamdiu nobis placuerit.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, quamdiu eum tenuerimus in dicto officio, in omnibus tanquam senescallo pareatis, respondeatis, & fideliter intendatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Quod vicecomes Oxon' de officio suo amoveatar.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Pat. 29 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo de Stafford', Henrico Grene, Roberto de Thorp, Willielmo de Notton, & Hugoni de Sadelyngstanes, justiciariis suis ad diversas felonias, transgressiones, & excessus apud Oxon' factos, audiendum & terminandum, assignatis, salutem.

Quia, ex certis causis, volumus quod Ricardus de Williamescote, nunc vicecomes noster comitatuum Oxon' & Berk', de officio suo vicecomitatûs comitatuum prædictorum ad præsens amoveatur, dedimus vobis quatuor, tribus, & duobus vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem ipsum Ricardum ab officio prædicto amovendi, & alium, pro executione mandatorum nostrorum, sessiones vestras in dictâ villâ Oxon' contingentium, idoneum & non suspectum, loco suo, ad dictum officium, quamdiu nobis placuerit, excercendum, substituendi.

Et ideò vobis mandamus, quod de nomine illius, quem sic in officio prædicto substitueritis, nobis in cancellariâ nostrâ, sub sigillis vestris, quatuor, trium, vel duorum vestrûm, constare faciatis, ut ei commissionem nostram de officio prædicto, prout moris est, fieri faciamus.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xv. die Marcii.

Per ipsum Regem & concilium.

De salvo conductu pro nunciis Papæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Pat. 29 Edw. III. p. 1. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabiles patres, Johannes episcopus Eluensis & Andruynus abbas Cluniacensis, ex parte domini Summi Pontificis, ad nos in nuncium sint venturi;

Nos, ob reverentiam ejusdem domini Summi Pontificis, volentes securitati ipsorum episcopi & abbatis providere, suscepimus ipsos episcopum & abbatem, veniendo in dictum regnum & potestatem nostram, cum centum personis equitibus, & eorum garcionibus, hernesiis, & rebus suis, ibidem morando, & exindè redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, quod dictos episcopum & abbatem, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Wodestok, ii. die Aprilis.

De bladis non traducendis, præterquam ad villam Calesii.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 28. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis, coram nobis & concilio nostro propositis, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis mercator, seu alius, cujuscumque conditionis fuerit, blada aliqua extra regnum nostrum Angliæ ad aliquas partes, præterquam ad villam nostram Calesii, pro munitione ejusdem, ducat, seu duci faciat, sub forisfacturâ bladorum prædictorum, absque licentiâ nostrâ speciali;

Et si, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, blada aliqua in navibus, absque licentiâ nostrâ hujusmodi, ad traducendum posita, inveniri contigerit, tunc ea sine dilatione, tanquam nobis forisfacta, arestari & sub aresto salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Et quæ & cujusmodi blada arestaveritis, & quorum fuerint, & cujus valoris, nos in cancellariâ nostrâ, de tempore in tempus, reddatis certiores.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Aprilis.

Per concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Northumbr'.
Vicecomiti Cumbr'.
Vicecomiti Westmerland'.
Henrico duci Lancastriæ.
Vicecomiti Eborum.
Vicecomiti Lincolniæ.
Vicecomiti Norffolciæ & Suffolciæ.
Vicecomiti Cantebr' & Huntingdon'.
Vicecomiti Essex' & Hertford'.
Vicecomiti Kanciæ.
Vicecomiti Surr' & Sussex'.
Vicecomiti Suthampton'.
Vicecomiti Somerset' & Dorset'.
Vicecomiti Devon'.
Vicecomiti Cornubiæ.
Vicecomiti Gloucestriæ.
Vicecomiti Hereford'.
Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Ballivis villæ de Grymmesby.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis villæ de Lenn'.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Colcestre.
Ballivis villæ de Maldon.
Majori & ballivis villæ de Sandwico.
Bartholomeo de Burgherssh, constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Ballivis villæ de Hastynges.
Ballivis villæ de Shorham.
Majori & ballivis Cicestre.
Ballivis villæ de Portesmuth.
Majori & ballivis villæ de Suthampton'.
Ballivis villæ de Melcombe.
Majori & ballivis Exon'.
Ballivis villæ de Dertemuth.
Ballivis villæ de Plymmuth.
Ballivis villæ de Barnestaple.
Majori & ballivis villæ Bristoll'.
Ballivis villæ de Briggeswater.
Ballivis villæ de Pevenseye.

De custodiâ terræ maritimæ in comitatu Kantiæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Bartholomeo de Burgherssh, constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, Rogero de Northwode, Arnaldo Sauvage & Stephano de Valoignes, salutem.

Quia, sicut se habet vulgaris opinio, adversarii nostri Franciæ, nos & regnum nostrum Angliæ invadere machinantes, magnum navigium parari fecerunt, & armari, nedum ad dictum regnum nostrum Angliæ sibi attrahendum, sed ad nos, & dominium nostrum, & totam nationem Anglicanam, pro viribus subvertendum & destruendum.

Nos, considerantes omnes incolas dicti regni, cujuscumque conditionis extiterint, cum versetur commune periculum, teneri de jure pro patriâ pugnare, & eam contra hostiles aggressus defensare, ac volentes dampnis & periculis, quæ ex hujusmodi hostium incursibus evenire poterunt, obviare, & salvationi & defensioni dicti regni nostri, prout convenit, providere;

Assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad custodiendum omnes portus & littora maris, in quibus naves applicant, vel applicare poterunt, & omnem terram maritimam in comitatu Kantiæ, infra libertates & extra, & ad resistendum omnibus & singulis, qui contra nos, per terram vel mare, armatâ potentiâ venerint, & regnum nostrum prædictum invadere voluerint; & ad eos expugnandum, destruendum, capiendum, & arestandum, unà cum navibus, bonis, & rebus suis; ipsosque cum eisdem bonis & rebus, salvò & securè custodiri faciendum; & etiam ad arraiandum, & arraiari faciendum, omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros, quam alios de comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, & ad ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum & facultates suas, equitaturis & armis competentibus muniri; & ad hoc, viis & modis quibus expedire videritis, compelli & distringi faciendum;

Et ad eosdem equites in constabulariis, & pedites in centenis, & vintenis ponendum, & ad eos contra dictos hostes nostros, si dictum regnum nostrum ingredi præsumpserint, ad ipsorum hostium malitiam reprimendam, & propulsandam, ducendum; & ad signa consueta, vocata Beknes, per ignem super montes, vel loca alia aptiora in comitatu prædicto, per quæ homines comitatûs prædicti, si periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus imineat, leviùs & citiùs poterunt præmuniri, fieri, et poni faciendum.

Et ad omnia alia & singula faciendum & ordinandum, quæ, ad salvam & securam custodiam, ac defensionem partium prædictarum, tam per terram quam per mare, contra hujusmodi pericula, fuerint oportuna; necnon ad deputandum sub vobis alios, quos sufficientes noveritis, ad præmissa omnia & singula, in locis ubi vos ipsi intendere non poteritis, infra libertates & extra, faciendum.

Et ideò vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa omnia & singula facienda & explenda, omnibus aliis prætermissis, intendatis in formâ prædictâ.

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm, ac deputandis à vobis, & quolibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis contrarios inveneritis seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque de punitione eorundem aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam per præsentes in mandatis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, ballivis, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris comitatûs prædicti, infra libertates & extra, quod vobis & cuilibet vestrûm, & deputandis à vobis, & quolibet vestrûm, in hiis, quæ ad salvam & securam custodiam ac defensionem partium prædictarum pertinent, intendentes sint & respondentes, consulentes, & auxiliantes.

Necnon vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos dies & loca, quos vos, vel alter vestrûm, ac deputati vestri prædicti ad hoc provideritis, venire faciat coram vobis & quolibet vestrûm, seu deputatis vestris prædictis, totum posse comitatûs prædicti, infra libertates & extra, ad faciendum super præmissis quod, pro salvatione & defensione dicti regni nostri, meliùs videritis faciendum: & omnes illos, quos, propter contrarietatem & rebellionem suam, per vos, seu deputatos vestros, arestari contigerit, recipiat, & in prisonis nostris, salvò custodiri faciat, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

De navibus, pro passagio Edwardi principis Walliæ versus Vasconiam, arestandis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, assignavimus dilectos nobis, Ricardum de Cortenhale, & Robertum de Baildon, servientes nostros ad arma, conjunctim & divisim, ad omnes naves portagii viginti doliorum & ultra, ab ore aquæ Thamisis, in quibuscumque portubus & locis versus partes boriales usque Lenn', & ibidem, tam infra libertates quam extra, arestandum & arraiandum, & ad easdem naves hominibus & aliis necessariis muniri faciendum, necnon ad easdem naves, sic benè & sufficienter munitas & arraiatas, ad portum Suthampton', cum omni celeritate duci faciendum.

Ita quod sint ibidem in festo Sancti Barnabæ Apostoli, proximò futuro

ad ultimum, pro passagio dilecti & fidelis nostri, Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, & aliorum fidelium nostrorum in comitivâ suâ, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ ad partes Vasconiæ, in obsequium nostrum, profecturorum;

Et ad marinarios, pro navibus prædictis sufficientes, pro regimine navium prædictarum, ubicumque eos inveniri contigerit, infra libertates & extra, arestandum & capiendum, & eos in navibus prædictis ponendum, ad proficiscendum in eisdem ad vadia nostra, in obsequium nostrum prædictum, prout eis injungetur ex parte nostrâ;

Et ad omnes illos, quos in præmissis contrarios invenerint seu rebelles, arestandum & capiendum, & proximæ gaolæ committendum, in eâdem morituros, quousque securitatem invenerint de proficiscendo, in obsequium nostrum supradictum, vel aliter de eis duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis omnibus & singulis mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem Ricardo & Roberto, & eorum alteri, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout ipsi, vel eorum alter, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ; & vos, præfati vicecomites, & ballivi, omnes illos, quos per eosdem Ricardum & Robertum, vel eorum alterum, in hâc parte, propter contrarietatem, vel rebellionem suam arestari contigerit, ab eisdem Ricardo & Roberto, & eorum altero, recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, in formâ supradictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur Johannes de Haddon & Robertus de Appelby, servientes Regis ad arma, conjunctim & divisim, ad hujusmodi naves à portu de Lenn' usque Berewicum super Twedam, & ibidem, arestandum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur Johannes de Ellerton & Robertus Ledrede, servientes Regis ad arma, conjunctim & divisim, ad hujusmodi naves in portu London', & abindè usque Exon', arestandum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur Ricardus de Bosevill' & Walterus de Harewell, servientes Regis ad arma, conjunctim & divisim, ad hujusmodi naves in portu Exon', & abindè usque Dynbegh, & in singulis aliis portubus & locis Walliæ, infra libertates & extra, arestandum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

De magnâ cogâ Regis apud Lescluses, in Angliam ducendâ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, dilecto servienti suo ad arma, Willielmo Walkelate, salutem.

Scias quod nos, de fidelitate & circumspectione tuâ, pleniùs confidentes, assignavimus te ad proficiscendum apud Lescluses in Flandria, & omnibus & singulis magistris & marinariis navium regni nostri Angliæ ibidem existentibus, ex parte nostrâ, sub gravi forisfacturâ nostrâ, injungendo, quod magnæ cogæ nostræ, ad nos in Angliam celeriter venturæ, quousque in Angliam venerit, securum conductum præbeant: &, dictâ cogâ in Angliam applicatâ, naves suas, tam de borialibus quam australibus partibus, videlicet, quilibet magister navem suam, ad portum undè fuerit, statim ducat.

Ita quod sit ibidem in festo Pentecostes proximò futuro ad ultimum, prompta & parata ad proficiscendum, in obsequium nostrum, ubi & prout duxerimus ordinandum;

Damus autem universis & singulis magistris & marinariis prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod tibi, in præmissis faciendis & exequendis, obediant & intendant, prout ipsis & eorum cuilibet, scire feceris ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro alienigenis, de pannis faciendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lincoln', salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quidam mercatores & alii sui complices, qui, propriis lucris nimis inhiant, & singularia commoda, in dispendium rei publicæ, quærunt, in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, & aliis ocis incedentes, fabulando prædicant & divulgari faciunt, per nos & concilium nostrum ordinari, ne quis alienigena pannos laneos, venales, in regno nostro Angliæ faciat, vel facere præsumat, & si quis hujusmodi pannos faciat, nobis quatuor solidos de panno, nomine custumæ, solvat;

Et etiam quod nos, pro eo, quod communiter dicitur, quod mercatores alienigenæ, sub nominibus suis, lanas & pelles lanutas mercatorum Angliæ ad partes exteras, contra ordinationem stapulæ, duxerunt, & alia quamplura, in enervationem ejusdem ordinationis, fecerunt, eosdem mercatores alienigenas super hoc indictari & impetiri volumus, per quod dicti mercatores alienigenæ, præ timore hujusmodi, à dicto regno nostro Angliæ recedere intendunt.

Nos, volentes publicæ patere notitiæ, quod præmissa sic prædicata & divulgata, à nostrâ, seu concilii nostri, voluntate aut intentione nunquam processerunt, set potiùs, pro commodo rei publicæ, in votis gerimus, quod panni lanei ab omnibus, tam indigenis quam alienigenis, in regno nostro Angliæ conversantibus, hujusmodi pannos facere volentibus, licitè & absque omni impetitione fiant; quodque mercatores alienigenæ, salvò & securè, in regnum nostrum prædictum veniant, morentur, negotientur, & exindè pro libito ad propria se divertant, & à nostris subditis omnibus benè & amicabiliter, juxta ordinationem aliàs indè factam, deducantur:

Nolentes quod dicti mercatores alienigenæ, aut aliquis eorum, pro lanis vel pellibus lanutis, corio vel plumbo, mercatorum Angliæ ad partes exteras, sub nominibus mercatorum alienigenarum, contra ordinationem prædictam ductis, occasionentur, impetantur, molestentur in aliquo seu graventur, dum tamen benè & competenter exnunc se gerant, & contenta in ordinatione prædictâ observent, & faciant observari.

Et ideò, tibi præcipimus, quod præmissa in locis, in ballivâ tuâ, ubi meliùs expedire videris, publicè proclamari facias, omnibus & singulis ex parte nostrâ inhibens, ne quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, hujusmodi sinistra & falsa, quæ in nostri & dicti concilii nostri dedecus & vituperium manifestè redundant, in futurum prædicet, aut prædicare seu divulgare præsumat, sub periculo quod incumbit;

Et omnes illos, quos post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneris hujusmodi prædicationes & divulgationes facientes, capi & in prisonâ nostrâ salvò custodiri facias, ita quod nullo modo ab eadem deliberentur, sine mandato nostro speciali.

T. Rege, apud Westm', iv. die Maii.

De claiis & pontibus, pro eskippamento equorum principis Walliæ, providendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Cornubiæ, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, duo milia & quingentas claias & quindecim pontes, quorum octo pontium prædictorum quilibet sit de longitudine viginti pedum, & quilibet septem pontium eorumdem de longitudine quatuordecim pedum, pro eskippamento equorum, dilecti & fidelis nostri, Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, & aliorum fidelium nostrorum, in comitivâ suâ, in obsequium nostrum versus partes Vasconiæ profecturorum, in ballivâ tuâ, de exitibus comitatûs prædicti, provideri;

Et clayas & pontes prædictos usque portum de Plumuth, ubi passagium dicti filii nostri, & aliorum prædictorum, ordinavimus, cum omni celeritate duci & cariari facias;

Ita quod sint ibidem citra quindenam Sanctæ Trinitatis, proximò futuram, vel in eadem quindenâ ad ultimum, Hervico Lehewe, quem ad eos recipiendum deputavimus, per indenturam, indè modo debito conficiendam, ibidem liberandi;

Ita quod, in tui defectum, passagium prædictum nullatenus retardetur, per quod materiam habeamus ad te & tua graviter capiendi.

Et de custubus, quos circa præmissa apposueris, tibi, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur vicecomiti Devoniæ, de aliis duobus milibus & quingentis claiis & quindecim pontibus.

Item, consimile breve dirigitur vicecomiti Suthamptoniæ, de duobus milibus & quingentis claiis & quindecim pontibus, quorum octo pontium prædictorum quilibet sit de longitudine viginti pedum, & quilibet septem pontium eorumdem de longitudine quatuordecim pedum, pro eskippamento equorum Thomæ de Bello Campo Warrwicæ, & Roberti de Ufford Suffolciæ, comitum, & aliorum, in comitivâ suâ, versus partes prædictas profecturorum, de exitibus comitatûs sui providendis:

Et claiis & pontibus prædictis usque portum Suthamptoniæ, citra dictam quindenam, vel in eâdem quindenâ, ducendis, &c. ut supra.

Teste ut supra.

Pro Mauritio Fitz Thomas comite de Dessemound, de non gravando.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Pat. 29 Edw. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

REX, justiciariis & cancellariis suis Hiberniæ, ac thesaurario & baronibus suis de scaccario Dubliniæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, vel eorumdem justiciarii, cancellarii, ac thesaurarii, loca tenentibus, vicecomitibus, senescallis, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis in Hiberniâ, ad quos, &c. salutem.

Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster, Mauritius Fitz Thomas, comes de Dessemound, ut, cum ipse semper in fidelitate nostrâ persistens, nobis, juxta ligeantiæ suæ debitum, fideliter deservierit;

Et nichilominus malitiosè, ad procurationem quorumdam ministrorum nostrorum, ipsum gravare machinantium, pluries prosecutus ac captus fuerit, & imprisonatus, & terræ & tenementa, bona & catalla sua, absque aliquo commodo, nobis indè proveniente, destructa & vastata fuerunt, in statûs sui depressionem manifestam, velimus securitati ipsius comitis, nè per sinistras suggestiones hujusmodi ministrorum imposterum prægravetur, providere;

Nos, ad bonum gestum ipsius comitis erga nos, de quo laudabile testimonium, tam per magnates quam alios de concilio nostro, perhibetur, necnon ad magnum locum, quem nobis multipliciter in terrâ prædictâ, ante hæc tempora, tenuit, & tenere poterit in futurum, considerationem habentes, ac volentes proindè gratiùs agere cum eodem, suscepimus ipsum comitem, castra, maneria, terras, tenementa, libertates, officia, & omnes possessiones suas, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Nolentes quod prædictus comes, pro aliquibus causis, quæ sibi per ministros nostros partium illarum imponi poterunt, quousque indè certiorari fuerimus, & voluntatem nostram indè præceperimus, capiatur, arestetur, imprisonetur, vel aliàs in personâ, rebus, aut possessionibus suis, molestetur seu gravetur.

Volumus enim quod de omnibus, quæ sibi imponi contigerit, cum nos indè certificati fuerimus, coram nobis & concilio nostro Angliæ respondeat, & stet juri, prout de concilio nostro duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus quod ipsum comitem, castra, maneria, terras, tenementa, libertates, officia, & omnes possessiones suas, manuteneatis, protegatis, & defendatis; non inferentes eis, vel inferri permittentes, injuriam, molestiam, dampnum, aut gravamen, & si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Maii.

Submissio universitatis Oxon', Regi facta.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

NOVERINT universi, quod nos, cancellarius & universitas Oxon', celeriorem reunionem ac redintegrationem universitatis prædictæ, magistrorum & scolarium nuper inibi studentium, feritate laicorum Oxon', jam longè, latèque, proch dolor! dispersorum;

Ac maturiorem decisionem quæstionum & brigarum, inter nos & ipsos indè subortarum, & ex aliis quampluribus dampnis & injuriis dictæ universitati, magistris, & scolaribus ejusdem, per eosdem nuper, videlicet, in festo Sanctæ Scolasticæ Virginis, proximò præterito, cum diebus inmediatè sequentibus, injuriosè illatis, sine solempnitate processûs judiciarii, summo desiderio affectantes, ut omnis hujusmodi turbationum, conflictuum, injuriarum, & dampnorum quorumcumque ad tunc commissorum, materia fœliciorem exitum capiat & effectum, viaque pacis & quietis in loco statuatur firmior in futurum, quæ ad omnia & singula dictis diebus commissa, processus quoscumque ad instantiam sive sectam nostram indè secutos, cum suis sequelis emergentibus & connexis universis, quatinùs nos & communitatem dictæ villæ concernunt;

Nos, universitatem prædictam, privilegia, immunitates, libertates, assisas, & assaias, jurisdictionem, ac cognitionem ejusdem universitatis quascumque, in quorum executione cancellarius, & major villæ prædictæ, aldermanni, ballivive, qui pro tempore fuerint, conjunguntur, vel alii, ubi cancellarius solus hujusmodi exequitur, vel divisim procedit, per illustres Reges Angliæ, vel eorum aliquem concessas, seu per nos hactenus, vel aliquo tempore, communiter vel divisim, ut præfertur, usitatas, ordinationi ac voluntati domini nostri Regis Angliæ & Franciæ, purè, spontè, simpliciter, & absolutè, in alto & basso, submittimus per præsentes;

Humilimè deprecantes, quatinùs placeat regiæ suæ celsitudini hanc nostram submissionem, quo ad omnia & singula suprascripta, gratiosiùs admittere, & juxta vires ejusdem submissionis, & alias, ex potestate suâ regiâ de eisdem, & eorum quolibet, statuere & ordinare, pro suo libito voluntatis; & præcipuè, quæ ad pacem & tranquillitatem universitatis & villæ memoratarum, firmius solidandum, discordiarumque, dissensionum, ac turbationum consimilium, materias verisimiles de cætero radicitùs amputandum, sanæ discretionis consideratione pensatâ, tendere censebuntur:

Promittentes fideliter, quod quamcumque ipsius domini nostri Regis ordinationem, & voluntatis declarationem, de & super omnibus & singulis superius nominatis, ut præmittitur, libentius admittemus, & earum utramque perpetuis temporibus firmam tenebimus pariter & acceptam.

In cujus rei testimonium, sigillum commune universitatis prædictæ præsentibus est appensum.

Data Oxon', xv. die mensis Maii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto.

Memorandum, quod cancellarius & universitas suprascripti venerunt, die Mercurii proximò post festum Sancti Dunstani episcopi, coram venerabilibus patribus, Johanne archiepiscopo Eboraci cancellario, & Willielmo Wynton' episcopo thesaurario, ac justiciariis, & aliis de concilio domini Regis, in camerâ de concilio juxta scaccarium apud Westmonasterium, & exhibuerunt istas litteras præfato concilio, & submiserunt se, in alto & basso, ordinationi domini nostri Regis juxta formam litterarum prædictarum, supplicando eidem domino Regi ut submissionem prædictam admittere dignaretur;

Quibus litteris coram dicto concilio lectis, idem concilium easdem litteras & submissionem, nomine dicti domini Regis, admisit, & eædem litteræ traditæ fuerunt David de Wollore, custodi rotulorum cancellariæ domini Regis, custodiendæ, quousque Rex indè præceperit voluntatem suam; et postmodum factâ indè relatione dicto domino Regi, idem dominus Rex admissionem et submissionem prædictas acceptavit, et præcepit concilio suo, ut indè ordinarent quod meliùs fuerit faciendum.

Pro habitatoribus villæ de Lybornie.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nuper, per nos & concilium nostrum ordinatum fuisset, quod nullus mercator Anglicus, per se vel per alios, vina sub certis pœnis emat, nec de hujusmodi vinis conveniat, nisi in portubus Burdegaliæ & Baioniæ.

Quia tamen, ex parte habitatorum villæ nostræ de Lybornia, in ducatu nostro Aquitaniæ, nobis est graviter querelatum, quod cum ipsi non habeant undè vivant, nisi de vinis suis, quæ homines regni nostri Angliæ, quasi pro majori parte, retroactis temporibus, quærere & emere consueverunt, &, prætextu dictæ ordinationis, illuc à diu est venire non audebant, nec adhuc audent; per quod, pro defectu deliberationis vinorum suorum, quamplures dictorum habitatorum depressioni miserabili sunt subjecti, & dicta villa non modicum depauperata existit:

Super quo nobis supplicarunt dicti habitatores, ut ipsorum necessitati & indigentiæ in hâc parte compatientes, velimus pro deliberatione vinorum suorum, ad relevationem villæ prædictæ, & recreationem & quietem habitantium in eâ, gratiosè ordinare;

Nos, attentis incommodis quæ ipsi habitatores, ut præmittitur, sustinuerunt & jam sustinent, eâque consideratione, ac prætextu boni gestûs sui erga nos & domum nostram regiam, volentes aliquid adicere, ut resurgant;

Concessimus pro nobis & hæredibus nostris, tam eisdem habitatoribus, quod ipsi vina sua cuicumque Anglico apud dictam villam vendere, & commodum suum indè ibidem facere, quam Anglicis, quod ipsi vina sua ibidem quærere & emere, & ea abindè quo voluerint, ducere valeant, sine occasione vel impedimento nostri, vel hæredum nostrorum, senescallorum, constabulariorum, aut aliorum ministrorum nostrorum quorumcumque: ordinatione prædictâ non obstante.

In cujus, &c.

Data apud Westm', xviii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod Anglici possint emere vina apud Lyborne.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sint, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Licet nuper per nos & concilium nostrum ordinatum fuisset, quod nullus mercator Anglicus, per se nec per alios, vina sub certis pœnis emeret, nec de hujusmodi vinis conveniret, nisi in portubus Burdegaliæ & Baioniæ:

Quia tamen intelleximus quod habitatores villæ de Lyborne, in ducatu nostro prædicto, non habent undè vivant, nisi de vinis suis, quæ homines regni nostri Angliæ, quasi pro majori parte, retroactis temporibus, quærere & emere consueverunt, qui jam, prætextu ordinationis prædictæ, illuc venire non sunt ausi:

Per quod, ad supplicationem prædictorum habitatorum, in relevationem statûs sui, concessimus pro nobis & hæredibus nostris, tam eisdem habitatoribus, quod ipsi vina sua cuicumque Anglico apud dictam villam vendere, quam Anglicis, quod ipsi vina sua ibidem quærere & emere, & ea abindè quo voluerint, ducere valeant, sine occasione vel impedimento nostri, vel hæredum nostrorum, senescallorum, constabulariorum, & aliorum ministrorum nostrorum quorumcunque, dictâ ordinatione non obstante; prout in litteris nostris patentibus indè confectis, pleniùs continetur.

Et ideò vobis mandamus, quod Anglicos vina, tam apud Lyborne quam apud Burdegaliam & Baioniam ibidem quærere, emere, & commodum suum indè facere, & naves in portubus Burdegaliæ vel Baioniæ fretare, & eas apud villam Lyborniæ carcare, &, solutis de vinis & mercimoniis suis custumis & deveriis indè debitis, exindè ducere, prout totis temporibus ante ordinationem prædictam facere consueverunt, permittatis; ordinatione seu mandato in contrarium factis, non obstantibus.

Data apud Westm', xviii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Edwardo Rege Scotiæ, de conductu.

A. D. 1355.—An. 29 Edw. III.

Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Volentes securitati magnifici principis, Edwardi Regis Scotiæ, consanguinei nostri carissimi, qui ad nos in Angliam, de mandato nostro, nuper venit, providere;

Suscepimus ipsum Regem, homines, familiares, equos, hernesia, bona & res sua quæcumque, ibidem morando, *&c. prout in cæteris pro eodem de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xix. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Submissio majoris, ballivorum & communitatis Oxon', Regi facta.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

NOVERINT universi, quod nos, major, ballivi, aldermanni, & tota communitas villæ Oxon', attendentes contentionum, contumeliarum, turbationum, ac conflictuum materias, inter nos ex parte unâ, & cancellarium, magistros, ac scolares universitatis Oxon', ex alterâ, nuper, in festo, videlicet, Sanctæ Scolasticæ virginis proximò præterito, & diebus immediatè sequentibus, proh dolor! exortas, sub dubiis litium eventibus, contra quamplures personas communitatis nostræ, ad sectam domini nostri Regis motarum & pendentium hucusque, & à diu mansisse indecisas:

Considerantesque ex negotii arduitate, & aliis causis nos moventibus, hujusmodi brigas atque lites, si alta via juris & solempniter procedatur ad majorem confusionem ac dispendium gravius etiam totius communitatis nostræ, sine discussione finali fore sub ulterioris more discrimine diutius procelandas; ut omnis hujusmodi turbationum, conflictuum, injuriarum, & dampnorum quorumcumque, inibi commissorum, quæstio ad redintegrationem & reformationem statûs dictæ villæ celeriorem, ac profectum & quietem ejusdem maturius terminetur, negotiumque hujusmodi magis summarium exitum capiat & effectum, quoad omnia & singula dictis diebus commissa, ac processus quoscumque indè secutos, ac omnia alia & singula dictam materiam quovismodo concernentia, cum suis sequelis emergentibus & connexis universis.

Nos, communitatem nostram prædictam, personas nostras, & nostrûm cujuslibet, bona nostra omnia, tam mobilia quam inmobilia, privilegia, libertates, immunitates, assisas, & assaias, gildas quascumque, tam generales quam speciales, necnon merum imperium, jurisdictionem omnimodam, & districtum, communitati nostræ, seu majori nostro, pro tempore, conjunctim cum cancellario universitatis prædictæ, vel divisim sine eo, sive aldermannis, ballivisve villæ nostræ prædictæ, communiter vel divisim, ut præfertur, seu alias qualitercumque per illustres Reges Angliæ, vel eorum aliquem, concessas, sive per nos hactenus seu aliquo tempore usitatas, ac etiam compositiones quascumque super præmissis, vel eorum aliquo, seu aliis quibuslibet, inter nos & universitatem prædictam initas & factas, etiam quacumque auctoritate roboratas, ordinationi ac voluntati domini nostri Regis Angliæ & Franciæ, purè, spontè, simpliciter, & absolutè, in alto & basso, submittimus per præsentes;

Humilimè deprecantes, quatenùs placeat regiæ suæ celsitudini hanc nostram submissionem, quoad omnia & singula supradicta, gratiosiùs admittere, & juxta vires submissionis ejusdem, & alias, de potestate suâ regiâ de eisdem, & eorum quolibet, statuere & ordinare, pro suo libito voluntatis; & præcipuè, quæ ad pacem & tranquillitatem universitatis & villæ memoratarum firmius solidandum, discordiarumque, dissensionum, ac turbationum consimilium, materias verisimiles decætero radicitùs amputandum, sanæ discretionis consideratione pensatâ, tendere censebuntur.

Promittentes fideliter, pro nobis & successoribus nostris, quod quamcumque ipsius domini nostri Regis ordinationem, ac voluntatis declarationem, de & super omnibus & singulis superius nominatis, libentius admittemus, earumque utramque perpetuis temporibus firmam tenebimus pariter & acceptam.

In cujus rei testimonium, præsentibus sigillum nostrum commune est appensum.

Dat' Oxon', xix. die Maii, anno regni Regis Edwardi tertii post conquestum Angliæ vicesimo nono, & regni sui Franciæ sextodecimo.

Memorandum, quod major & ballivi suprascripti, pro se & tota communitate villæ Oxon', venerunt die Mercurii proximo post festum Sancti Dunstani episcopi, coram venerabilibus patribus Johanne archiepiscopo Eboraci, cancellario, & Willielmo Wynton' episcopo thesaurario, ac justiciariis & aliis de concilio domini Regis, in camerâ de concilio juxta scaccarium apud Westmonasterium, & exhibuerunt istas litteras præfato concilio, & submiserunt eosdem, majorem & ballivos & totam communitatem prædictam, in alto & basso, ordinationi domini Regis, juxta formam litterarum prædictarum, supplicando eidem domino Regi, ut submissionem prædictam admittere dignaretur:

Quibus litteris coram dicto concilio lectis, idem concilium easdem litteras & submissionem, nomine dicti domini Regis, admisit, & eædem litteræ traditæ fuerunt David de Wallore custodi rotulorum cancellariæ domini Regis custodiendæ, quousque Rex inde præceperit voluntatem suam:

Et postmodum, factâ inde relatione dicto domino Regi, idem dominus Rex admissionem & submissionem prædictas acceptavit & præcepit concilio suo, ut inde ordinarent quod melius fuerit faciendum.

Ad vicecomitem Oxon', pro hominibus villæ Oxon'.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Oxon', salutem. Cum, cancellarius & scolares universitatis villæ Oxon', necnon major & ballivi ac communitas ejusdem villæ, ordinationi nostræ & concilii nostri, super debatis & dissensionibus hinc indè nuper motis, ad quæ audienda & terminanda, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, certos fideles nostros assignavimus justiciarios nostros, se concorditer submiserint;

Dictusque cancellarius, ac dilecti clerici nostri, magistri Humfridus de Charleton, Lodovicus de Charleton, & Johannes de Carleton, regentes universitatis prædictæ, nos instanter requisierunt, ut omnes & singulos illos de dictâ communitate, qui super præmissis coram dictis justiciariis nostris sunt indictati, & qui se prisonæ nostræ reddere voluerint, ad standum juri in hâc parte, secundum legem & consuetudinem supradictas, & quos dicti cancellarius & clerici nostri, tibi duxerint nominandos; præter Johannem de Bereford in prisonâ nostrâ existentem, & Robertum le Lardiner, per te, ad prisonam nostram recipi, & ab eâdem prisonâ, per sufficientem manucaptionem & securitatem inveniendas, de stando recto, ad largum ire dimitti, absque aliquo feodo ad te pertinente, vel aliâ re quacumque, ab eis, vel eorum aliquo, ratione imprisonamenti & dimissionis hujusmodi, capiendis, jubere dignemur gratiosè.

Nos, pro bono pacis, requisitioni antedictæ annuentes, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod omnes & singulos illos de dictâ communitate sic indictatos, qui se prisonæ nostræ in formâ prædictâ reddere voluerint, & qui tibi pridem per dictos cancellarios & clericos nostros nominati fuerint, præter prædictos Johannem de Bereford & Robertum, ad prisonam recipias, & eos extra prisonam illam, captâ prius ab eis & eorum quolibet manucaptione, & securitate sufficienti, ut præmittitur, ad largum ire, absque aliquo ab eis, vel eorum aliquo, occasionibus præmissis, capiendo, ut præfertur, indilatè dimittas, ex causâ requisitionis supradictæ.

Et hoc, sub gravi indignatione nostrâ non omittas: & habeas coram dictis justiciariis, ad proximam sessionem suam, hoc breve.

T. ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro majore, juratis, & communitate villæ de Lyborniâ.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes dilecti & fidelis nostri, Johannis de Chiverston, senescalli nostri Vasconiæ, sigillo curiæ nostræ Vasconiæ signatas, in hæc verba:

UNIVERSIS præsentes litteras inspecturis, Johannes dominus de Chiverston miles, ducatûs Aquitaniæ senescallus, salutem, & præsentibus dare fidem.

Sciatis nos, die datæ præsentium, vidisse, legisse, ac diligenter inspexisse, quasdam patentes litteras, sigillo egregii viri & potentis domini, Henrici comitis Lancastriæ, senescalli Angliæ, domini nostri Angliæ & Franciæ Regis tunc locum tenentis, non rasas non cancellatas, nec in aliquâ sui parte vitiatas seu corruptas, & etiam omni vitio & suspitione carentes, quarum tenor, de verbo ad verbum, sequitur sub hiis verbis:

'HENRICUS comes Lancastriæ, Derbiæ, Leycestriæ, & senescallus Angliæ, locum tenens domini nostri Angliæ & Franciæ Regis, ac capitaneus generalis in ducatu Aquitaniæ, & totâ linguâ Occitanâ, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Supplicationem per majorem, juratos, & communam villæ regiæ Liborniæ nobis oblatam, accepimus, continentem quod cum ipsi & eorum prædecessores, ratione clausuræ villæ ejusdem, & pro bridis, sive machinis, ac vallatis, & aliis diversis operibus pro defensione dictæ villæ necessariis, pro solvendo stipendia diversis armorum hominibus, equitibus, & peditibus aliquibus, retroactis temporibus, in communitione & custodiâ dictæ villæ existentibus, quam etiam quod diversis magnis pecuniarum summis domino nostro Regi, seu ejus officiario, pro regiis negotiis ulterius supportandis, mutuatis, impositiones aliquas in dictâ villâ super certis causis imposuerint, videlicet, super venditione vinorum, salis rumagio, letmacgio mensuris bladii, salargis in quibus sal venditur ad mensuram, & super omnibus piscium ac aliis mercaturis transeuntibus per dictam villam, & super tabulis, sive scannis domûs communis, & panem, ibidem vendentibus super correceriis villæ Liborniæ antedictæ, & emolumenta eorumdem receperint, usque in diem datæ præsentium.

Quæ quidem emolumenta exposita sunt sive expensata, ad utilitatem & honorem dicti domini nostri Regis, ac dictæ villæ salvationem & restaurum, quæ evidenter apparent, & omnibus notoria sunt & ad oculum manifesta, ut nos eadem emolumenta sic per dictos majorem, juratos, & communam recepta, & in dictis causis exposita & conversa, vellemus habere firma atque grata, & ad utilitatem dicti domini nostri Regis, & honorem ac præfatæ villæ salvationem, benè & fideliter posita fore, sive dispensata, & hoc per nostras patentes litteras confirmare, & eis concedere gratiosè, ut dicti major & jurati & communitas, qui pro tempore fuerint, de nostrâ licentiâ, & ad mandatum speciale nomine regio, atque nostro eadem emolumenta possint colligere, percipere, & levare, tam diu quousque dicta villa perfectè fossatis & muris, cum turribus & machicolamentis, & barbacanis clausa fuerit, & aqua circumquaque sufficienter ordinata.

Nos, eorum supplicationi volentes annuere gratiosè, eorum bonis meritis exigentibus atque gestu, concedimus eisdem majori, juratis, & communæ ipsius villæ Liborniæ, quod ipsi & eorum successores, emolumenta ac proficua ex impositione præmissorum, & eorum quolibet, provenientia, valeant & possint colligere, percipere, & levare, set quod illa convertantur & fideliter expendantur ad reparationem & fortificationem villæ prædictæ, & in operibus supradictis faciendis, ac aliis necessitatibus ipsius villæ prosequendis & explectandis, quousque dicta clausura murorum vallore turrium, ut prædictum est, sufficienter perfecta fuerit & completa.

Nichilominus attestamur per præsentes, quod ipsi major, jurati, & communæ, & prædecessores sui, usque hodiernum diem emolumenta sic de præmissis, & ratione præmissorum, recepta & collecta fuerint, benè & legaliter prout de hiis plenè constat expensata, ad utilitatem & honorem dicti domini Regis, ac dictæ villæ salvationem & restaurum, quæ evidenter apparent, & omnibus sunt notoria ac etiam manifesta.

Dat' in loco de Brigeraco, xiiii. die Augusti, anno Domini M.CCC. xl. sexto.'

Concessio per dominum examinata per totum concilium.

In quorum visionis, lectionis, & inspectionis testimonium, sigillum regium & suæ curiæ Vasconiæ duximus præsentibus apponendum.

Dat' Reule, die decima Decembris, anno Domini M.CCC. l. quarto.

NOS, concessionem ipsius nuper locum nostrum tenentis prædictam acceptantes, volumus & concedimus, quod prædicti major, jurati, & communitas dictæ villæ Liborniæ emolumenta prædicta habeant & percipiant in formâ prædictâ, quamdiu nostræ placuerit voluntati.

Ita semper quod eadem emolumenta statim cum collecta & levata fuerint, in auxilium clausuræ & aliarum necessitatum villæ prædictæ, ut præmittitur, convertantur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Pro T. de Hoggeshawe, tenente locum admiralli.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri Thomæ de Hoggeshawe, locum tenentis dilecti & fidelis nostri Johannis de Bello Campo, admiralli nostri versus partes occidentales, plenius confidentes, ordinavimus ipsum ad proficiscendum cum flotâ nostrâ navium, pro passagio Edwardi principis Walliæ, & aliorum fidelium nostrorum, in comitivâ suâ, ad partes Vasconiæ profecturorum, ordinatarum; & ad crimina & transgressiones, quæ in flotâ prædictâ fieri contigerit, audiendum & terminandum, & delinquentes, juxta legem maritimam, puniendum; & ad omnia alia, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Thomæ, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis & respondentes, prout idem Thomas vobis scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c. usque ad reditum *dictæ flotæ à dictis partibus Vasconiæ in* Angliam duraturum.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Maii.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Bello Campo.

De marinariis pro passagio principis Walliæ, eligendis.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod assignavimus dilectum nobis, Willielmum Baret, magistrum navis, vocatæ la Juliane, ad triginta & sex marinarios de marinariis, pro obsequio nostro non electis, in comitatibus Kantiæ, Essexiæ, Surriæ, & Sussexiæ, tam infra libertates quam extra, eligendum & capiendum;

Et eos in navi prædictâ ponendum, ad proficiscendum in eâdem cum dilecto & fideli nostro, Edwardo principe Walliæ, filio nostro carissimo, ad vadia ipsius principis, ad partes Vasconiæ, prout eis ex parte ejusdem principis injungetur;

Et ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerit seu rebelles, capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque de eis aliter duxerimus demandandum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes quotiens, & prout ipse vobis, & cuilibet vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Bello Campo.

Consimiles commissiones habent subscripti, sub eâdem data; videlicet,

Johannes Gobet, magister navis vocatæ la Margarete, ad viginti & sex marinarios.

Willielmus Henry, magister navis vocatæ la Nicholas, ad viginti & quatuor marinarios.

Willielmus May, magister navis vocatæ la James, ad viginti & sex marinarios.

Johannes Burges, magister navis vocatæ la Gregory, ad viginti marinarios.

Stephanus Stonyng, magister navis vocatæ la Seinte Mariebote, ad quindecim marinarios.

Simon Steven, magister navis vocatæ la Mighel, ad viginti & sex marinarios.

Johannes Lewe, magister navis vocatæ la Cogg Johan de Jernemuth, ad viginti & sex marinarios.

De conductu, pro hominibus Karoli de Bloys.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod, cum Raynfridus le Veir, præcentor Dolensis, in regnum nostrum Angliæ, cum octo equitibus de familiâ suâ, in comitivâ nobilis viri, Karoli de Bloys, prisonarii nostri, venerit, & ad partes Britanniæ, pro negotiis ipsius Karoli, jam sit profecturus, ac exindè in Angliam rediturus;

Nos, volentes securitati ipsius Raynfridi, ac hominum suorum, in hâc parte providere, suscepimus ipsum Raynfridum, homines, equos, &c. *prout in similibus de conductu litteris.* In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Maii.

Per concilium.

Consimiles litteras habet Robertus de Sancto Petro, miles, de partibus Britanniæ, pro se, & octo equitibus de familiâ suâ, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ.

Rege, in tractatibus pro pace ab adversario Franciæ deluso, de guerrâ resumendâ; & de orando pro fœlici expeditione.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 19. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, salutem.

Recogitantes, in amaritudine spiritûs, tribulationes multas & malas, ac onera gravia, quæ per guerras varias & earum discrimina, quibus fuimus hactenus involuti, subditus nobis populus pro nobis subiit tam grataanter, graves, nimirùm, ex hoc in corde gerimus punctiones;

Et ideò, ut eorum consuleremus commodis & quieti, & effusionem vitaremus sanguinis Christiani, quantum decuit, pacem quæsivimus, & plures vias pacis & pluries optulimus, etiam cum detrimento non modico juris nostri;

Et demùm cùm in tractatu, propè Calesium inter nostros & adversarios nostros Franciæ nuncios, ad hoc specialem potestatem habentes, pridem habito, fuisset sub certâ formâ de pace finaliter concordatum;

Et propter hoc, juxta formam dictæ concordiæ, fide mediâ mutuò roboratæ, misissemus, bonâ fide, ad præsentiam domini Summi Pontificis, pro confirmatione dictæ concordiæ, solempnes nuncios, paratos, quantum ad nos attinet, facere quæ sic fuerant concordata, pars adversa, vulpinâ calliditate, unum agens & aliud similans, ad faciendum nobis guerram pro viribus se paravit, mittens in dolo nuncios ad dictum dominum Summum Pontificem, ut sic videretur parere condictis;

Qui, nuncios nostros illuc inaniter aliquamdiu protrahentes, & nos sumptibus gravibus exponentes, demùm, in elatione spiritûs, cum violatione fidei, dictam habere concordiam recusârunt.

Nos, itaque, dictis nunciis nostris ad nos redeuntibus vacuis & delusis, videntes malitiam per partem adversam, in nostri & nostrorum confusionem subdolè conspiratam, & imminentem in foribus, nisi DEUS avertat, & nos citiùs & potentiùs occurramus;

Ac sperantes de dulcedine Divinæ Clementiæ, quæ deceptis compatitur, & resistit decipientibus & superbis, guerram resumere nostram compellimur ad defensam;

Verùm, cùm triumphus non sit ex homine, set ex DEO, qui quos vult deprimit, & quibus vult victoriam impertitur, sic auxilio confidentibus, & auxilium hujusmodi plerumque peccata præpediant, set orationes fidelium, & alia piæ devotionis opera, illud excitent & festinent;

Velitis, petimus, pro nobis & fœlici expeditione nostrâ devotis orationibus, & aliis pietatis officiis, jugiter intendere, ac propter hoc prædicationes & processiones devotas fieri facere, &, quibus præsidetis, clerum & populum salutaribus mandatis & monitis inducatis & induci efficaciter faciatis, ut ipsi, per veram pœnitentiam, & vitæ munditiam, Domino complacentes, ad ipsum pro nobis & nostris intercedant & orent, & alia opera misericordiæ humiliter exerceant, ut sic, quod nostris meritis non debetur, vestris, & eorum, ac aliorum CHRISTI fidelium nobis intercessione donetur.

Teste Rege, apud Westm', primo die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur archiepiscopo Eborum; & singulis episcopis per Angliam, sub eâdem datâ.

De armaturis investigandis, & de pretio moderando.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 24. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia armurarii, & alii, qui armaturas in civitate prædictâ habent vendendas, attendentes indigentiam, quam magnates & alii fideles nostri, in obsequium nostrum, pro defensione regni nostri Angliæ, celeriter profecturi, de hujusmodi armaturis pro viagio suo habere dinoscuntur, omnia genera armaturarum, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, ad nimis excessivum valorem, & aliter quam hujusmodi armaturæ ante publicationem dicti viagii communiter vendebantur, vendere jam nituntur, in nostri ac dictorum magnatum & fidelium nostrorum dispendium non modicum & jacturam, & dicti progressûs perturbationem manifestam;

Nos, volentes progressum dictorum magnatum & fidelium nostrorum, in quantum poterimus, festinari, & hujusmodi machinatis malitiis obviare;

Vobis injungimus & mandamus quod, assumptis vobiscum dilectis valetnostris, Johanne de Paddebury, & Andreâ de Guldeford, quos ad vos mittimus ex hâc causâ, omnia hospitia, domos, & loca, tam armurariorum quam aliorum, qui armaturas in dictis civitate & suburbiis habent vendendas, nemini in hâc parte parcendo, investigari celeriter faciatis;

Et armaturas ferreas, habitâ consideratione ad valorem metalli indè ac operum & apparatuum earumdem, & ad moderatum lucrum, ultra hujusmodi metallum, opera, & apparatus, juxta mutuum avisamentum & arbitrium aliorum, indè notitiam habentium, si opus fuerit, appretiari, & ea dictis magnatibus & aliis fidelibus nostris, in dicto viagio profecturis, ea emere volentibus, ad hujusmodi rationabile pretium, prout per nos & concilium nostrum onerati estis & ad hoc jurati, vendi faciatis, nè, in vestri defectum, aut tepiditatem, & machinatam malitiam, hujusmodi armurariorum progressus prædictus ultra tempus indè ordinatum, quod absit, capiat dilationem.

Et si quos armurarios hujusmodi armaturas à vobis abscondentes, seu eas concelantes aut elongantes, inveneritis, tunc armaturas illas, sic concelatas & elongatas, ubicumque eas reperiri contigerit, tanquam nobis forisfactas, in manum nostram capi, & eas ad opus nostrum salvò custodiri faciatis;

Nos, in cancellariam nostram, tam de genere armaturarum, & valore earumdem, quam de nominibus quorum fuerant, certificantes.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Junii.

Per ipsum Regem.

De vinis magnatibus, & aliis in obsequium Regis profecturis, vendendis.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 25. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London' ac Henrico Picard, pincernæ nostro, salutem.

Quia vinetarii, tabernarii, & alii, qui vina in civitate prædictâ habent vendenda, videntes necessitatem, quam magnates & alii fideles nostri, in obsequium nostrum, pro defensione regni nostri Angliæ, in proximò profecturi, habent de vinis pro sustentatione suâ, in viagio prædicto, vina sua in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, ad multum magis excessivum pretium, quam vina sua ante dictum viagium publicatum vendebant, jam ponunt; in ipsorum magnatum & fidelium, ac totius rei publicæ dispendium non modicum, & contra ordinationem de venditione vinorum aliàs per nos & concilium nostrum factam:

Nos, volentes progressum dictorum magnatum & fidelium nostrorum, in quantum poterimus, festinari, & hujusmodi machinatis malitiis remediis congruis obviare, vobis mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod, assumptis vobiscum dilectis nobis Jacobo de Beauford, contra rotulatore hospitii nostri, & Edmundo de Hogshawe, quos ad vos eâ de causâ mittimus, omnia celaria & alia loca, tam vinetariorum & tabernariorum

quam aliorum, qui vina vendenda, vel alias pro expensis suis habent reposita, faciatis, diligentius & celerius quo poteritis, perscrutari, & ea iniberi; vinaque hujusmodi vinetariorum & tabernariorum per vos sic inventa, dictis magnatibus, & aliis fidelibus nostris in dicto viagio profecturis, hiis indigentibus, & ea habere volentibus, ad pretium aliàs de venditione vinorum ordinatum, nemini in hâc parte parcendo, prout per nos & concilium nostrum onerati fuistis, & ad hoc jurati, liberari faciatis;

Et si vina dictorum vinetariorum & tabernariorum ad hoc sufficere nequeant, tunc vina aliorum, qui ea pro expensis suis providerint, si quæ habeant ultra moderatas & necessarias expensas suas, capi, & ea eisdem magnatibus & fidelibus nostris ad consimile pretium liberari faciatis, ne pro defectu hujusmodi vinorum & propter malitiam detentorum eorundem, dictus progressus ultra tempus indè statutum, quod absit, aliqualiter retardetur.

Et si quos vina sua, ne à vobis videri valeant, concelantes aut absconsdentes inveneritis, tunc vina illa, ubicumque inventa fuerint, tanquam nobis forisfacta, in manum nostram capi, & salvò ad opus nostrum custodiri faciatis, quousque aliud indè habueritis in mandatis: nos de numero doliorum vini, quæ sic arestaveritis, & de nominibus quorum fuerint, ac de toto facto vestro in hac parte, de tempore in tempus, in cancellariam nostram certificantes.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Junii.

Per ipsum Regem.

Quod regentes in universitate Oxon', resumant lectiones.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi cancellario, magistris, & scolaribus universitatis Oxon', salutem.

Audito pridem dampnoso dissidio, inter vos & laicos dictæ villæ suscitato, nos, videntes & dolentes ipsam universitatem, velud navem in mari procellis expositam, periculosissimè fluctuantem, ne mergeretur vel dispergeretur, erigere disposuimus manum nostram:

Et demum, quia tam pars vestra, quam major & communitas dictæ villæ, ordinationi nostræ se, libertates, & privilegia sua, propter hoc, in omnibus humiliter submiserunt:

Nos, dictas commissiones admittentes, quia tunc ad plenum super hiis ordinare nequivimus, aliis negotiis arduis præpediti, saltem quæ tunc pro redintegratione ipsius universitatis videbantur necessaria, fecimus gratiosè; videlicet, restituendo vobis omnia libertates & privilegia, & alia jura vestra in manu nostrâ existentia, ex hâc causâ; & cartam generalem pardonationis, de feloniis & transgressionibus quibuscumque, occasione dictæ turbationis provenientibus, omnibus & singulis magistris, scolaribus universitatis prædictæ, & eorum servientibus, concedendo, ipsam universitatem in protectionem & defensionem nostram specialem admittendo, prout in litteris & cartis indè confectis, pleniùs continetur.

Set quia super refusione dampnorum scolaribus illatorum, ac securitate ibidem studere volentium, per dictos laicos faciendâ, esse non creditis ordinatum, vos magistri, lectiones vestras resumere, & ibidem actus scolasticos excercere, metu statutorum ipsius universitatis juratorum, ut prætenditis, non potestis, ad amovendum hujusmodi vestræ conscientiæ scrupulum, vestræ volumus patere notitiæ quod, tam super hiis quam super aliis, profectum, quietem, & honorem ipsius universitatis concernentibus, grossam saltem materiam ordinavimus, quæ propter occupationes varias quibus involuimus hiis diebus, in formam congruam redigi nequeunt ex arupto, set id faciemus fieri, per Dei gratiam, infra breve.

Et ideò corditer vos rogamus quatinùs, ad honorem Dei, & pro bono publico, lectiones vestras & actus scolasticos ibidem consuetos, resumere ulterius non tardetis:

Scientes quod quanto promptius & humilius hæc feceritis, tanto regalem munificentiam invenietis erga vos, sicut condecet, excrescentem.

T. Rege, apud Westm', xi. die Junii.

[*Et erat patens.*]

Ad litteras Karoli Imperatoris, de coronatione suæ Romæ, gratulatoria.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

SERENISSIME principum & frater carissime.

Imperialis vestræ celsitudinis apices, super fœlicis coronationis vestræ solempniis, in sacratissimo die Paschæ, in urbe celebriter & honorificè celebratis, ex affectione magnâ vestri gratiâ, nobis missi, magnum nobis exultationis cumulum attulerunt.

Et quidem de tam celebris insinuatione rumoris, & fœlicibus successibus, ac gloriosis titulis, quibus Altissimus cunctorum Dominus nomen vestrum magnificat & attollit, nedùm nobis, set communis debet esse causa lætitiæ, cum communem utilitatem, sumptâ de fortunatis vestris auspiciis conjecturâ, credantur verisimiliter præsagire.

Illi igitur, qui ex altâ suæ providentiæ speculâ respicit super terram, distribuens prout vult seculi dignitates, sit honor in terris, & gloria in excelsis, qui sacro Romano imperio de gubernatore tam accommodo, in exultatione universæ terræ, misericorditer jam providit; Ipseque vobis, quæsumus, gratiæ suæ rorem infundat, actusque vestros in suo beneplacito dirigat & confirmet, ut spes bona, quam gratiosa vestra propinant principia, per superexcrescentem semper prosperitatem in rem transeat, & finem optineat gloriosum.

Et, quia majestati vestræ gratum fore confidimus de nobis audire salubria, scire velit vestra Cæsarea magnitudo nos lætos esse, laudetur Altissimus, & incolumes; & id de vobis scire desiderabiliter affectantes.

Ad redintegrationem & exaltationem imperii crescat & valeat in Domino diutissimè imperialis excellentiæ magnitudo.

Dat' in Turri nostrâ London', xii. die Junii.

De cerâ renovandâ.

A. D. 1355.—An. 29 Edw. III.

Liberat. 29 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus, celebris memoriæ, domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriensi humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Junii.

Pro uxore nuper illielmi Douglas.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, juxta conventiones, inter nos & Elizabetham, quæ fuit uxor Willielmi Douglas, quæ ad fidem & obedientiam nostram venit, & nobis homagium ligeum & fidelitatis juramentum fecit, initas, concesserimus eidem Elizabethæ quod ipsa habeat castrum del Hermitage & vallem de Lidell, cum pertinentiis, ad totam vitam ipsius Elizabethæ, de nobis & hæredibus nostris;

Et, in casu quo ipsa Elizabetha se homini Anglico maritaverit, quod dicta castrum & vallis eidem Anglico, viro prædictæ Elizabethæ, & eidem Elizabethæ, & hæredibus de corporibus suis legitimè procreatis, tenenda de nobis, & hæredibus nostris, per homagium ligeum & fidelitatem, remanerent;

Et si iidem, Anglicus & Elizabetha, sic adinvicem maritati, sine hærede, de corporibus suis exeunte, obierunt, tunc dicta castrum & vallis, nobis & hæredibus nostris imperpetuum remanerent, prout in quadam indenturâ inter nos & ipsam Elizabetham confectâ, pleniùs continetur;

Ac jam præfata Elizabetha se, de assensu nostro, dilecto valetto nostro, Hugoni de Dacre Anglico, fratri dilecti & fidelis nostri Willielmi de Dacre, maritaverit;

Nos, pro eo quod prædictus Hugo, super Sancta Dei Evangelia, corporale præstitit sacramentum quod ipse in fide & ligeantiâ nostris inflexibiliter perpetuò stabit, & benè & fideliter erga nos & populum nostrum se geret, & castrum prædictum salvò & securè ad opus nostrum custodiet, & illud Scotis, seu aliis, contra nos rebellantibus, nisi notoriâ & evidenti proditione circumventus, vel in tali periculo constitutus fuerit quod aliter mortem suam evitare nequeat, quovis modo non reddet, nec liberabit:

Dictusque Willielmus, pro præfato Hugone, quod ipse omnia & singula, per ipsum sic jurata, firmiter & fideliter tenebit & observabit, coram nobis & concilio nostro manucepit, & ad hoc se & sua quæcumque obligavit;

Cepimus homagium & fidelitatem ipsius Hugonis pro castro & valle prædictis, & eadem castrum & vallem, cum pertinentiis, præfatis Hugoni & Elizabethæ dedimus & concessimus;

Habenda & tenenda sibi, & hæredibus de corporibus eorumdem Hugonis & Elizabethæ legitimè procreatis, de nobis & hæredibus nostris, per homagium & fidelitatem, sicut prædictum est:

Ita quod, si iidem Hugo & Elizabetha, sine hærede, de corporibus suis legitimè procreato, obierint, tunc castrum & vallis prædicta, cum pertinentiis, ad nos & hæredes nostros, integrè revertantur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Custodes regni constituuntur: Rege ad partes transmarinas profecturo.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Pat. 29 Edw. III. p. 2. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum nos, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, ac expeditione guerræ nostræ Franciæ, simus ad partes transmarinas in proximò personaliter profecturi; & insideat intimè nobis cordi quod pax nostra, præsertim dum sic absentes fuerimus, inviolabiliter observetur; & quod agenda dicti regni nostri providè dirigantur, & singulis justiciæ debitum impendatur:

Nos, de fidelitate dilecti & fidelis nostri

Thomæ filii nostri carissimi,

ac venerabilium patrum,

Simonis archiepiscopi Cantuar',
Johannis archiepiscopi Eborum cancellarii,
Willielmi episcopi Wynton', thesaurarii, nostrorum,

ac dilectorum & fidelium nostrorum,

Ricardi comitis Arundell', &
Bartholomei de Burgherssh, constabularii castri nostri Dovorr' & custodis Quinque Portuum nostrorum,

confidentes, constituimus ipsos custodes dicti regni nostri, ac locum nostrum tenentes in eodem regno, dum in dictis transmarinis partibus morum fecerimus; vel donec aliud indè duxerimus ordinandum.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, comitibus, baronibus, militibus, communitatibus, vicecomitibus, liberis hominibus, ballivis, ministris, & omnibus fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis, quod præfatis, filio nostro, archiepiscopis, episcopo, comiti, & Bartholomæo, tanquam custodibus dicti regni nostri, & locum nostrum tenentibus in eodem, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Northflet, primo die Julii.

Pro Johanne de Greyly, capitali de Bogio, de concessionibus.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Regiam decet majestatem illis favorem & gratiam impertiri, quos benemeritos noverit, & regiis obsequiis invenerit promptiores.

Volentes igitur, nobilem virum & dilectum & fidelem nostrum, Johannem de Greyly capitalem de Bogio, prætextu boni & laudabilis gestûs sui, erga nos in guerris nostris Vasconiæ, & grati obsequii sui, nobis in eisdem guerris impensi, & exnunc impendendi, regiis attolli favoribus, dedimus, concessimus, & tenore præsentium remisimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Johanni omne jus, quod nobis competit, seu competere poterit, in Benangio cum suis pertinentiis, & villâ de Ilaz cum suis pertinentiis, & salino nostro Burdegaliæ, ac etiam castro de Castellione prope Sanctum Emilianum, in diœcese Burdegaliæ, & Gourzon cum omnibus pertinentiis suis;

Exceptâ villâ de Leybourn, & parochiis de Pomeroth, Fouzere, & Varnan, & hiis quæ ad parochias illas pertinent, cum suis pertinentiis, sicut parochiæ illæ se extendunt;

Quæ quidem loca de Benangio, Ilaz, salinum, castrum, & Gourzon, cum suis pertinentiis, ex certis causis, tanquam nobis forisfacta & confiscata, ad nos pertinent & debent, ut accepimus, pertinere;

Habenda, tenenda, & possidenda eidem Johanni & hæredibus suis, de nobis & hæredibus nostris, per servitia indè debita & consueta, imperpetuum:

Nolentes quod idem Johannes, vel hæredes sui, super præsentibus, donatione, concessione, & remissione, per nos, hæredes, vel ministros nostros, seu hæredum nostrorum quoscumque, ratione alicujus juris, ad nos in hac parte pertinentis, seu competentis, de cætero occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo Vasconiæ, & constabulario Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, aut eorum loca tenentibus, & eorum cuilibet, quod eidem Johanni loca prædicta, cum pertinentiis, juxta vim & effectum literarum Regis prædictarum, prout justum fuerit, liberent.

Teste ut supra.

Pro W. de Monte Acuto comite Sarum, de dilatione concessâ super solutione debitorum in Vasconia.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, &c. salutem.

Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster Willielmus de Monte Acuto, comes Sarum, ut, cum ipse, in obsequium nostrum, ad partes Vasconiæ jam sit profecturus, metuatque ipsum, occasione quorumdam debitorum, quæ ab ipso in dictis partibus exigi poterunt, impetiri, velimus dilationem super solutione omnium debitorum, quæ ab ipso comite in dictis partibus exigi poterunt, usque ad certum tempus concedere gratiosè;

Nos, ad præmissa considerationem habentes, ac volentes, eo prætextu, cum prædicto comite gratiosè agere in hac parte, hujusmodi dilationem, super solutione omnium debitorum, quæ ab ipso comite in eisdem partibus, ex quacumque causâ, peti poterunt, per biennium, à datâ præsentium, duximus concedendam;

Nolentes quod idem comes, pro aliquibus debitis, quæ ab ipso, pro debitis propriis, vel antecessorum suorum, peti poterunt, seu contractibus, super hiis vel aliis initis, in aliquibus curiis Vasconiæ implacitetur, conveniatur, aut aliàs molestetur, seu gravetur, durante biennio supradicto;

Set volentes quod omnes processus, contra ipsum comitem, occasione debitorum & contractuum prædictorum, facti vel faciendi, usque ad finem dicti biennii ponantur in suspenso:

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus quod ipsum comitem, contra hanc concessionem nostram, non molestetis in aliquo seu gravetis, nec ab aliis molestari, inquietari, aut gravari permittatis; set ipsum, juxta formam concessionis nostræ prædictæ, manuteneatis, &, quantum ad vos pertinet, erga alios defendatis; obligationibus aut condempnationibus, in contrarium factis, seu faciendis, non obstantibus.

In cujus, &c. per dictum biennium duraturas.

Dat' apud Westm', viii. die Julii.

De treugis, in partibus Calesii ineundis, quo tractatus, super requestis, per archiepiscopum Rothomagi & ducem de Borbon nuper factis, securiùs fiat.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Sciatis quod, cum mittamus ad partes Calesii, reverendum patrem Michaelem episcopum London', ac, nobiles viros, Franconem de Hale, & Rogerum de Bello Campo, capitaneum villæ nostræ Calesii, ac magistrum Andream de Offord, legum doctorem, archidiaconum Middlesexiæ, ad tractandum cum reverendo patre Petro archiepiscopo Rothomagen', & illustri Petro duce Borbon', seu deputandis ab eis, super aliquibus requestibus, per dictos archiepiscopum & ducem, consanguineis nostris carissimis, Henrico duci Lancastriæ & Richardo comiti Arundellæ nuper factis;

Nos, de circumspectione providâ dictorum nunciorum nostrorum pleniùs confidentes, ad tractandum & concordandum cum dictis archiepiscopo & duce Borboniæ, seu quibuscumque deputandis ab eis, super treugis, seu guerræ sufferentiâ, in dictis partibus, ad certum tempus, de quo concordari poterit, pro nobis & nostro nomine ineundis, & tenendis, & quacumque securitate firmandis, ut dictus tractatus meliùs & securiùs fieri valeat, præfatis, episcopo, Franconi, Rogero, & Andreæ, tribus & duobus eorum, plenam concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos nuncios nostros, tres, vel duos eorum, actum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', viii. die Julii, anno regni nostri Franciæ sexto decimo, regni verò nostri Angliæ vicesimo nono.

M. Fitz Thomas comes Desmond justiciarius Hiberniæ constituitur.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Pat. 29 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro, Mauritio fitz Thomas comiti de Dessemount, officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, & terram nostram Hiberniæ, cum castris & aliis pertinentiis suis, custodienda quamdiu nobis placuerit; percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin' per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras; pro quibus officium illud & terram custodiet, & erit se vicesimus de hominibus ad arma, cum tot equis coopertis continuè, durante commissione nostrâ supradictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis de terrâ nostrâ Hiberniæ, quod eidem comiti, tanquam justiciario nostro terræ prædictæ, in omnibus quæ ad officium justiciariæ illius pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est. In cujus, &c.

Teste ut supra.

Et mandatum est omnibus & singulis ballivis & fidelibus Regis de terrâ Hiberniæ, quod eidem comiti, tanquam justiciario Regis terræ illius, in omnibus quæ ad officium illud pertinent, intendentes sint & respondentes,

In cujus, &c.

Teste ut supra.

Et mandatum est Thomæ de Rokeby, nuper justiciario Hiberniæ, vel ejus locum tenenti, quod eidem comiti terram prædictam, necnon officium justiciariæ prædictæ, unà cum castris, maneriis, terris & tenementis nostris, in terrâ prædictâ, simul cum munitionibus, instauro, & aliis rebus Regis ibidem, ac omnibus & singulis officium dictæ justiciariæ tangentibus, quæ in custodiâ suâ existunt, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberet, custodienda in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

Pro manucaptoribus comitis Desmond'.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Pat. 29 Edw. III. p. 2. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum

Willielmus comes Ulton',
Jacobus comes d'Oremound',
Gerardus de Rochefford chivaler,
Ricardus Tuyte chivaler,
Nicholaus Verdon chivaler,
Robertus fitz Morice chivaler,
Walterus Lenfaunt chivaler,
Johannes Wellesley chivaler,
Willielmus Wellesley chivaler,
Ricardus Barry chivaler,
Eustachius le Power chivaler,
Fulco de la Freigne chivaler,
Ricardus Waleys chivaler,
Ricardus de la Rokele chivaler,
Johannes fitz Roberti Power chivaler,
Willielmus fitz Gerard chivaler,
David fitz Davy, Barr',
Henricus Berkele chivaler,

& quidam alii, quorum quidam sunt defuncti, nuper coram Johanne Darcy, tunc justiciario nostro Hiberniæ, pro Mauricio filio Thomæ Dessemond, qui, tempore Antonii de Lucy priùs justiciarii nostri terræ prædictæ, captus extitit, & in castro nostro Dublin', quibusdam certis de causis detinebatur, manucepissent; videlicet,

Quod ipsi, infra duos menses postquam ad mandatum nostrum, vel justiciarii nostri Hiberniæ, qui pro tempore foret, essent præmuniti, corpus prædicti comitis Dessemon' haberent, reddendum prisonæ castri nostri Dublin', ad essendum paratum in curiâ nostrâ, ad respondendum nobis & hæredibus, seu ministris nostris in terrâ prædictâ, ac aliis quibuscumque, de omnibus & singulis sibi, ex parte nostrâ, vel per alios obiciendis, & indè in eadem curiâ legale judicium ejusdem curiæ expectandum, in omnibus quæ eadem curia nostra cons'.

Et etiam si contingeret, quod idem comes nobis, hæredibus, aut ministris nostris, non pareret, sed quicquam in contrarium in eadem manucaptione contentorum fecisset, vel quod iidem manucaptores corpus ejusdem comitis prisonæ prædictæ non redderent, ut est dictum, quod corpora sua pro eodem comite caperentur, & eorum terræ, tenementa, bona & catalla, nobis & hæredibus nostris forent imperpetuum forisfacta, & alia in manucaptione prædictâ contenta, concesserunt observare:

Iidemque Willielmus, Jacobus, Gerardus, Ricardus, Nicholaus, Robertus, Walterus, Johannes, Willielmus, Robertus, Eustachius, Fulco, Ricardus, Ricardus, Johannes, Willielmus, David, Henricus, & alii de manucaptoribus prædictis jam defuncti, tempore Radulphi de Ufford, postmodum justiciarii nostri terræ prædictæ, corpus prædicti comitis Dessemon' infra duos menses, postquam per breve nostrum fuerant præmuniti, prisonæ nostræ prædictæ, juxta formam manucaptionis suæ prædictæ, non reddiderunt, graviter impetiti, & tam terræ & tenementa sua, quam terræ & tenementa quæ fuerunt dictorum aliorum manucaptorum defunctorum, eâ occasione in manum nostram seisita, existant, ut accepimus.

Nos ad hoc, quod prædictus comes ad nos in Angliam veniens, prisonæ nostræ se reddidit, & sub custodiâ ibidem diu morabatur, quousque ipsum ad gratiam nostram admisimus: & etiam ad hoc, quod omnes processus contra ipsum comitem Dessemon' in dictâ terrâ Hiberniæ facti, & indicta, contra ipsum in eadem terrâ Hiberniæ reddita, coram nobis in Anglia, per considerationem curiæ nostræ, adnullata sunt & erronia adjudicata, considerationem habentes, & proindè volentes ad supplicationem prædicti comitis Dessemon', præfatis manucaptoribus gratiam facere specialem:

Pardonavimus eisdem manucaptoribus ac hæredibus, & terras & tenementa prædictorum defunctorum tenentibus, forisfacturam prædictam, & quicquid ad nos pertinet in hac parte; & ipsis manucaptoribus, tam viventibus quam hæredibus, ac terras & tenementa quæ fuerunt dictorum aliorum manucaptorum defunctorum tenentibus, terras, tenementa, bona & catalla sua, occasione prædictâ nobis forisfacta, & in manu nostrâ seisita, restituimus.

Nolentes quod ipsi manucaptores, hæredes, aut terras & tenementa sic tenentes, occasione manucaptionis, seu pro eo quod corpus prædicti comitis Dessemon', juxta formam manucaptionis prædictæ, & præmunitionem eisdem manucaptoribus indè factam, prisonæ prædictæ non reddiderunt, seu pro quibuscumque aliis conditionibus in eadem manucaptione contentis, non servatis, occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem.

Littera excusatoria, missa Regi Castellæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

SERENISSIMO principi, domino Alfonso, DEI gratiâ, Castellæ, Legionis, Sibiliæ, Toleti, Galeciæ, Cordubæ, Murciæ, Gyenniæ, Algarbiæ, & Algesiræ Regi, ac domino comitatûs Molinæ, consanguineo suo carissimo, Edwardus, &c. salutem, & fœlices ad vota successus.

Cum, sub confidentiâ vestræ benevolentiæ, retinuerimus, dilectum nobis Martinum de la Gytarye, subditum vestrum, & magistrum navis vocatæ la Seint Antoigne de Gyteria, ad serviendum nobis in instanti viagio nostro supra mare, quod nobis instat multum cordi, serenitatem vestram attentè rogamus quatenùs id benignè tolerare velitis; ipsum habentes super morâ suâ nobiscum, sicut de dilectione vestrâ confidimus, excusatum.

In votivis & longævis successibus Altissimus vos conservet.

Dat' in palatio nostro Westm' x. die Julii.

De castris, villis, & terris in ducatu Britanniæ, in manum Regis resumendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Licet nuper, per diversas literas nostras patentes, concesserimus dilecto & fideli nostro Rogero David castrum, castellaniam, & villam de Kemenetguengant, castrum & dominium de Pestynyen, ac custodiam castellaniæ & villæ de Kymperelle, cum pertinentiis, in ducatu Britanniæ, habenda sub certâ formâ;

Quia tamen prius, tempore quo dilectus & fidelis noster Thomas de Holand, capitaneus & locum nostrum tenens in ducatu prædicto extitit constitutus, idem Thomas, juxta conventiones inter nos & ipsum Thomam initas, ad certum tempus assumpsit custodiam omnium villarum, castrorum, & locorum, de obedientiâ nostrâ in ducatu prædicto existentium;

Nosque, pro oneribus custodiæ prædictæ incumbentibus, supportandis, concessimus eidem Thomæ omnia exitus & proficua, de eisdem castris, terris, & locis provenientia, habenda quamdiu custodiam habuerit supradictam, absque compoto indè reddendo, prout in quadam indenturâ, indè inter nos & præfatum Thomam confectâ, pleniùs continetur;

De quâ quidem concessione, præfato Thomæ sic factâ, tempore quo præ-

fato Rogero, castra, castellanias, villas, & dominia prædicta, sibi sic concessa, concessimus, non recoluimus, & sic in dictâ ultimâ concessione nostrâ decepti eramus;

Nos, eo prætextu, volentes ea quæ inter nos & præfatum Thomam, prius conventa & condicta fuerant, in suo robore permanere, literas nostras prædictas, præfato Rogero, de castris, castellaniis, villis, & dominiis prædictis, sic factas, ac etiam omnes alias donationes, tam, videlicet, de castro de Trongo, præfato Rogero, & castro Albo & castro del Fenchery Roberto Knolles, quam de quibuscumque aliis castris, terris, & locis in ducatu prædicto, quibuscumque aliis personis, tam per nos, post confectionem indenturæ prædictæ, quam per custodes ducatûs prædicti, ante confectionem ejusdem indenturæ, factas, duximus revocandas:

Volentes quod omnia castra, villæ, terræ, tenementa, & loca prædicta, per præfatum Thomam in manum nostram resumantur, & per ipsum ad opus nostrum salvò custodiantur, juxta formam conventionum prædictarum:

Et quod idem Thomas omnia exitus & proficua, de eisdem castris, villis, terris, & locis provenientia habeat & percipiat, absque compoto nobis, seu alicui alii, indè reddendo, quamdiu custodiam habuerit antedictam.

Damus etiam eidem Thomæ, tenore præsentium, potestatem amovendi omnes officiarios & ministros nostros in ducatu prædicto, quos sibi videbitur pro nobis fore inutiles; & alios, pro nobis utiles & sufficientes, loco eorum substituendi; concessionibus seu aliquibus mandatis nostris, in contrarium prius factis, non obstantibus.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

De exitibus ducatûs Britanniæ, Thomæ de Holand concessis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, juxta conventiones inter nos & dilectum & fidelem nostrum Thomam de Holand, quem capitaneum, nomine nostro, in ducatu Britanniæ constituimus, initas;

Concessimus eidem Thomæ, pro morâ & expensis ejusdem Thomæ & hominum suorum in eodem ducatu, omnes exitus, proficua, & emolumenta, de dicto ducatu provenientes, habendos & percipiendos, ad opus suum proprium, quamdiu ipsum Thomam sic ibidem morari contigerit, absque compoto, seu alio proficuo, nobis indè reddendo.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Edwardus princeps Walliæ, locum tenens Regis in Vasconiâ constituitur.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ, filio suo carissimo, salutem.

Sciatis quod nos, pro reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum in regno nostro Franciæ, ac recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, soliciti, ac de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, vos locum nostrum tenentem in dictis ducatu & partibus constituimus per præsentes:

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, merum & mixtum imperium, altam & bassam justitiam, ac jurisdictionem quamcumque ibidem, nostro nomine, excercendi, dictos ducatum, terras, & loca nostra defendendi, regendi, & dirigendi, & plenam justitiam singulis, secundum foros & consuetudines partium earumdem, fieri faciendi;

Ac etiam ecclesias & beneficia ecclesiastica de patronatu nostro, seu aliàs, ad collationem, sive donationem nostram spectantia, in ducatu & partibus prædictis existentia, cum vacaverint, personis idoneis, nostro nomine conferendi, & ad ea præsentandi;

Ac possessionem castrorum, locorum, jurium, ac aliorum deveriorum quorumcumque, quæ à nobis injustè detinentur, petendi, & recipiendi, etiam cum manu forti, prout opus fuerit, recuperandi, nanciscendi, & retinendi;

Et propter hoc cavalcatam & exercitum convocandi, congregandi, & ducendi, contrarios & rebelles insequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, tam in terrâ quam in mari, puniendi, & cohercendi;

Fines & redemptiones capiendi;

Et illos, qui ad gratiam & obedientiam nostram venire vel redire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendi;

Et tam eis, sic ad pacem nostram venturis, quam illis, qui jam ad pacem nostram existunt, cartas de remissione & pardonatione, tam de quibuscumque feloniis & transgressionibus per eos in regno & ducatu prædictis perpetratis, quam de bannimentis & utlagariis, si quæ in ipsos promulgata vel pronunciata fuerint, quatenùs ad nos attinet, nostro nomine concedendi, & securitatem plenam eis indè faciendi:

Ac terras & loca rebellium quæcumque nobis confiscata, commissa, vel forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendi;

Et terras per vos, nomine nostro, sic adquisitas, personis aliis, qui nobis fideliter servierint, vel qui in obedientiam & in obsequium nostrum venire voluerint, juxta meritorum suorum exigentiam, imperpetuum vel ad tempus dandi, concedendi, & etiam dimittendi, tenendas de nobis & hæredibus nostris Regibus Angliæ;

Et ipsos donatorios de sic datis investiendi, & seisiendi, & sic seisitos in possessione suâ defendendi, & tuendi, prout pro commodo nostro videritis faciendum:

Treugas etiam & guerræ sufferentias ineundi & concedendi, & gestum ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendi, & eos, quos nobis inutiles inveneritis, ab officiis suis amovendi, & in locis sic amotorum utiles ordinandi & ponendi;

Necnon supervidendi quod omnimodi redditus, custumæ, monetæ, & alia proficua quæcumque, de ducatu & terris prædictis provenientia, & ad nos pertinentia, alicui magnati seu alii non assignentur, set in negotiis nostris ibidem, juxta ordinationem vestram, & prout expedire videritis, expendantur, & non in alios usus convertantur:

Et omnia alia & singula faciendi, quæ pro nostro honore & commodo, ac pro defensione & recuperatione, ac bono regimine jurium & terrarum nostrorum, ac subditorum nostrorum ducatûs & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, adeò plenè, sicut nos ipsi facere possemus, si præsentes essemus ibidem:

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituri quicquid per vos datum & concessum, ac ritè actum & gestum fuerit in præmissis, ac quolibet præmissorum: omnem potestatem quibuscumque aliis personis in hac parte prius per nos datam vel concessam, *tenore* præsentium, revocantes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x. die Julii.

Pro principe Walliæ, de potestate tractandi super alligantiis, cum quibuscumque ineundis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. De fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, confidentes, ad tractandum & concordandum cum quibuscumque personis, nobilibus & aliis, cujuscumque regni, nationis, conditionis, statûs, vel dignitatis existant, ac communitatibus & universitatibus quibuscumque, de amicitiis & alligantiis solidis inter nos & ipsos ineundis;

Et mutuis auxiliis, hinc indè præstandis;

Et ad ipsos nobiscum, contra omnes homines, retinendum;

Et de vadiis, feodis, & remunerationibus hominibus, sic retentis, faciendis, conveniendum;

Et securitatem ab ipsis congruam in hac parte, stipulandum & recipiendum;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum & roborandum;

Dicto principi plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem:

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsum principem tractatum, concordatum, firmatum & actum fuerit in præmissis; ad quæ firmiter observanda nos & hæredes nostros specialiter obligamus; & hoc vobis, & omnibus aliis, quorum interest, vel interesse poterit, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', x. die Julii.

De vicecomitibus in terrâ Hiberniæ eligendis; & quod ferrum extra regnum Angliæ ad partes Hiberniæ traduci possit.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 18. in Turr. Lond.

REX, justiciariis, cancellario, & thesaurario suis Hiberniæ, salutem.

Quia per nos & concilium nostrum ordinatum & concordatum existit, quod in quolibet comitatu terræ nostræ Hiberniæ, vicecomes ejusdem comitatûs per communitatem comitatûs illius, in pleno comitatu, singulis annis eligatur, qui per unum annum tantum in eodem officio moretur, & officium escaetoris in eodem comitatu similiter exerceat:

Quodque aliquis vicecomes & escaetor, post annum completum à tempore quo officia illa regere inceperit, ad eadem officia rehabenda, antequam de exitibus officiorum suorum ad scaccarium nostrum Dublin' computaverit, & ibidem de eo quod nobis per ipsum debebitur, satisfecerit, nullatenus admittatur:

Ac etiam quod in qualibet villâ ubi stapula lanarum, coriorum, pellium lanutarum & plumbi, in terrâ prædictâ existit, unus qui idoneus fuerit, collector custumarum nostrarum per homines & mercatores ejusdem villæ sit electus, feodum suum pro eodem officio, juxta ordinationem vestram & aliorum de concilio nostro in eâdem terrâ perceptarum;

Quodque saccus lanæ in eadem terrâ tantum in pondere, & non plus, neque minus, contineat, quantum à tempore cujus contraria memoria non existit, ibidem continere consuevit, tantumque indè pro custumâ ad nos pertinente quantum antiquitùs percipi solebat, & non plus, capiatur:

Ac etiam quod ferrum extra regnum nostrum Angliæ, ad terram prædictam ab omnibus illud illuc traducere volentibus, traduci valeat, statuto, ordinatione, seu mandato in contrarium factis, non obstantibus.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa omnia & singula in terrâ prædictâ observari, & ea quæ indè in eâdem terrâ publicanda fuerint, in locis ubi expedire videritis proclamari, & ab aliis, quantum ad ipsos attinet, firmiter teneri faciatis in formâ supradictâ.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

De tractando super reformatione bastidæ juxta Guynes.

A D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Cum reverendus pater, Petrus, Dei gratiâ, Rothomagen' archiepiscopus, ac illustris Petrus dux Burbon', dilectos consanguineos nostros, Henricum ducem Lancastriæ & Ricardum comitem Arundell', ut dicitur, per suas patentes litteras nuperimè requisissent, quod ipsi Henricus & Ricardus captionem, arsuram, & destructionem, quas asserunt per gentes nostras, seu adhærentes eisdem, in quodam loco juxta Guines, quem vocant bastidam seu fortalitium; necnon captionem & imprisonationem certorum prisonariorum in eodem loco existentium, ut dicebant, durantibus treugis nuper inter nos ex parte unâ & adversarium nostrum Franciæ ex aliâ, & contra formam earundem, factas & attemptatas, infra quadraginta dies à tempore requisitionis hujusmodi factæ, reparari & ad statum reduci debitum, facerent; & in casu quo non fecerint ipsi Henricus & Ricardus in villâ Parisien' se redderent prisones, sub certâ formâ, prout in litteris requisitionis hujusmodi, pleniùs continetur.

Nos, de circumspectione & industriâ dilectorum & fidelium nostrorum, venerabilis patris Michaelis, Dei gratiâ, London' episcopi, nobilium virorum, Franconis Hale, Rogeri de Beauchamp, militum, & magistri Andreæ de Offord, legum doctoris & archidiaconi Midd', plenariè confidentes, ipsos, tres, & duos eorum, nostros procuratores, actores, negotiorum gestores, & nuntios speciales, constituimus per præsentes:

Dantes eisdem, tribus, & duobus eorum potestatem specialem, nostro nomine, excusationes nostras proponendi, allegandi, & probandi, & dictas requisitionem, prætensionem, & impositionem, per omnes vias legitimas impugnandi, ac contra ipsas exceptiones proponendi, & quatenùs oporteat probandi; & si quæ contra formam dictarum treugarum per partem nostram attemptata fuerint, realiter & effectualiter reformandi, ac de reformatione hujusmodi prætensa, si fieri debeat cum quibuscumque aliis, requisitionem hujusmodi & ejus effectum quemcumque prosequentibus, de ipsâ reformatione modo, formâ, quantitate, & qualitate ejusdem:

Necnon etiam de pecuniarum summis, prout super hiis concordari poterit, pro eisdem reformationibus solvendis, & quibuscumque dubiis & dissensionibus circa ipsam, & ipsam contingentibus, tractandi, concordandi, transigendi, & amicabiliter componendi; arbitros seu arbitratores de se ipsis aut aliis eligendi, & de stando ipsorum arbitrio seu compromisso; ac quodlibet licitum sacramentum in animam nostram præstandi, securitatem quamlibet de servandis hiis, quæ concordari per viam arbitrii aut aliâs contigerit, etiam per adjectionem pœnæ, aut obligationem dominiorum, terrarum, castrorum nostrorum, & quorumcumque bonorum nostrorum mobilium & immobilium faciendi, & à quibuscumque aliis recipiendi; protestationes quascumque nomine nostro faciendi; treugas, sufferentias, seu abstinentias breves in partibus illis, si oporteat, inter nos & subditos, ac nobis adhærentes ex parte unâ, & adversarium nostrum Franciæ, subditos & adhærentes suos ex alterâ, ineundi, ipsasque quacumque securitate firmandi, ac etiam securitatem quamcumque de treugis, sufferentiis, seu abstinentiis hujusmodi servandis, à parte adversâ petendi, & recipiendi;

Necnon capitaneum de Guynes amovendi, ac etiam ad requirendum præfatos archiepiscopum, & ducem Burbon', ac Johannem de Bolon' comitem Montis Fortis, & alios quoscumque in hâc parte requirendos, quod ipsi omnia & singula per partem adversarii nostri Franciæ, tempore treugarum prædictarum, & contra formam earumdem attemptata, infra quadraginta dies à tempore requisitionis, ex parte nostrâ, eis faciendæ, reparari faciant, & in statum debitum reducant;

Et in casu quo ipsi dicta attemptata infra dictos quadraginta dies reparari non fecerint, quod ipsi dux Burbon' & comes Montis Fortis se reddant prisones in villâ London', juxta tenorem treugarum & abstinentiarum prædictarum; omniaque alia & singula faciendi, & expediendi, quæ in præmissis & quolibet præmissorum & circa ea, necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant spetiale.

In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes, sigillo nostro consignatas.

Dat' in palatio Regis Westm', undecimo die Julii, anno Domini millesimo CCC° quinquagesimo quinto, & regni nostri Angliæ vicesimo nono, regni verò nostri Franciæ sexto decimo.

De capiendo capitaneum de Guynes.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Rogero de Bello Campo, capitaneo villæ nostræ Calesii, salutem.

Quia Johannes Danseye, capitaneus castri nostri de Guynes, cepit & comburi fecit bastidam juxta Guynes, contra formam treugarum, ultimò inter nos & adversarios nostros Franciæ apud Avinion initarum, per quod, dilecti consanguinei & fideles nostri, Henricus dux Lancastriæ & Richardus comes Arundellæ sunt graviter impediti;

Vobis mandamus quod præfatum Johannem, juxta avisamentum venerabilis patris, Michaelis episcopi London', & aliorum fidelium nostrorum, quos, eâ de causâ, ad partes illas jam transmittimus, capi, & in prisonâ nostrâ castri de Caleys poni, & ibidem, quousque aliud indè duxerimus demandandum, teneri; & de salvâ custodiâ dicti castri de Guynes interim ordinari faciatis.

Teste Rege, apud Northflet, xv. die Julii.

Per ipsum custodem & concilium.

De navibus, pro passagio principis Walliæ, arestandis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Stury, custodi insularum nostrarum de Gerneseye, Jereseye, Serke, & Aurneye, Johanni de Bokelond, Simoni Simeon, Thomæ de la Rivere, & Thomæ Dautre, servienti nostro ad arma, salutem.

Quia intelleximus quod naves de Baiona, quæ Regem Navarriæ & alios de comitivâ suâ duxerunt, ad portum Suthampton', vel ad alia loca infra Insulam de Wyght, jam noviter venerunt;

Assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad omnes naves de Baiona, & quascumque alias naves de Anglia, sive de aliis locis, de potestate nostrâ, quas in quibuscumque portubus & locis, versus partes occidentales, infra libertates & extra, & in insulis nostris prædictis, ac supra mare, & in costeris maris, invenire poteritis, sine dilatione aliquâ arestandum;

Et usque portum de Suthampton vel de Plummuth, prout lator præsentium vos pleniùs informabit, duci faciendum ;

Ad proficiscendum exindè, ad vadia nostra, quæ eis promptè solvi facienus, cum flotâ nostrâ navium, pro passagio dilecti & fidelis nostri, Edwardi principis Walliæ, & aliorum magnatum & fidelium nostrorum, ad partes Vasconiæ, in obsequium nostrum, profecturorum, ordinatarum ;

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnibus aliis prætermissis, circa præmissa intendatis, & ea cum omni diligentiâ & solicitudine faciatis in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis vicecomitibus, custodibus portuum, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac, aliis fidelibus nostris, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, & cuilibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout vos, vel aliquis vestrûm, eis, vel eorum alicui, scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Northflete, xvi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De equis appreciandis & signandis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Cum mittamus ad partes ducatûs nostri Aquitaniæ, dilectum & fidelem nostrum, Edwardum principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, filium nostrum carissimum, quem capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu prædicto constituimus ;

Vobis mandamus quod omnes equos, quos per dictum principem, & magnates in comitivâ suâ existentes, pro obsequio nostro, in eisdem partibus emi contigerit, & qui, juxta morem guerræ, appreciandi fuerint, appreciari, certoque signo, ut est moris, signari faciatis, ut sic haberi possit notitia eorumdem :

Et de eo, quod indè feceritis, reddatis nos, in garderobam nostram Angliæ, distinctè & apertè, sine dilatione certiores.

Dat' apud Northflete, xvi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro magistris & scolaribus universitatis Oxon'.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ suæ Oxon', salutem.

Cum, juxta submissiones per cancellarium & scolares universitatis dictæ villæ Oxon', ac vestram & communitatis villæ prædictæ, super debatis & dissensionibus hinc & indè motis, nobis pridem factas, de assensu concilii nostri ordinavimus, quod scolares in dictis debatis dampnificati ducentas & quinquaginta libras, pro emendatione dampnorum suorum, ultra bona & catalla sua, capta ibidem & asportata, quæ in parte eis jam sunt restituta, & adhuc pro parte sunt restituenda, à dictâ communitate, Johanne de Bereford in prisonâ nostrâ existente dumtaxat excepto, optinebunt :

Vobis mandamus quod dictas ducentas & quinquaginta libras, inter homines communitatis villæ prædictæ, & suburbii ejusdem, qui in hâc parte deliquerunt, habitâ consideratione, tam ad quantitatem & modum delicti cujuslibet eorumdem, quam ad quantitatem facultatum suarum, prædicto Johanne excepto, justè & ritè apportionari & assideri ; & portiones sic apportionatas & assessas, à quolibet eorumdem delinquentium, quatenùs sufficiens fuerit, levari ;

Et si dicta summa integrè de dictis delinquentibus levari non poterit, tunc eo quod indè sic defuerit, inter cæteros homines dictæ villæ & suburbii ejusdem apportionato & ab eis levato, tam residuum illud quam illam summam, quæ de dictis delinquentibus levari continget, præfatis cancellario & scolaribus, inter dictos dampnificatos distribuendum, liberari faciatis.

Et omnes illos, quos in levatione portionum ipsos sic contingentium, contrarios vel rebelles inveneritis, sine dilatione arestari, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis : nos de apportiatione & assessione hujusmodi, cum factæ fuerint, in cancellariam nostram, distinctè & apertè certificantes.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro eisdem magistris & scolaribus.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ suæ Oxon', salutem. Cum juxta submissiones, *&c. ut supra usque ibi,* obtinebunt, *& tunc sic ;*

Nos, ut dictis dampnificatis de bonis & catallis suis, sic captis & asportatis, undè restitutionem adhuc non sunt executi, & undè magna pars in manibus diversorum hominum dictæ villæ adhuc existit, ut dicitur, celerior restitutio fieri possit, volentes, quatenùs bono modo poterimus, providere :

Vobis districtè injungimus & mandamus quod statim, visis præsentibus, per sacramentum proborum & legalium hominum de villâ prædictâ, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, diligenter inquiratis, in quorum hominum de dictâ villâ, vel cujus manibus aliqua bona vel catalla, sic capta & asportata, quæ ad dictos dampnificatos pertinebant, & undè restitutio non est facta, existunt, & qualiter & quomodo, & quæ, & cujusmodi bona & catalla illa & quorum, vel cujus fuerint, & cujus valoris : & omnia bona & catalla hujusmodi, quæ nunc extant, in quorumcumque manibus de villâ illâ inventa fuerint, extra manus detentorum eorumdem, nulli parcendo, viis & modis quibus convenit, capi, & dicto cancellario ac procuratoribus universitatis prædictæ, ad ea illis de dictis dampnificatis quorum fuerint restituendum, indilatè liberari : detentoresque, eorumdem bonorum & catallorum, si quos vobis in hâc parte rebelles inveneritis, arestari, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

Insuper, quia intelleximus quod quamplures villæ prædictæ, qui solutioni emendarum prædictarum contribuere debent, & tenentur, bona & mobilia sua ibidem elongare intendunt, & indies abindè elongare nituntur, ut per sic satisfactio emendarum prædictarum retardari, & dicta ordinatio nostra possent enervari ; volentes proindè malitiæ hujusmodi obviare, prout decet, vobis districtiùs quo poterimus, mandamus, nè aliquos homines villæ illius aliqua bona vel mobilia sua ibidem, clam vel palam, abindè quoquo modo abducere vel elongare per se, aut per alios permittatis, quousque dictis dampnificatis, de emendis suis, juxta ordinationem nostram supradictam, plenè satisfactum fuerit, sicut prædictum est, vel aliud indè vobis duxerimus demandandum.

Rebelles vobis in hâc parte, si qui inventi fuerint, punientes in formâ prædictâ.

T. ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Ordinatio facta inter magistros & scolares universitatis Oxon', & laicos ejusdem villæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod die Veneris, in festo Sancti Kenelmi Regis & martiris, videlicet, decimo septimo die Julii, anno regno domini Edwardi Regis Angliæ & Franciæ, Angliæ, videlicet, vicesimo nono, & Franciæ sextodecimo,

Magister Humfridus de Cherleton, sacræ theologiæ professor, &
Johannes de Carleton junior, legum doctor,

ex parte universitatis Oxon' ;

Et Johannes de Sancta Frideswida major'
Johannes de Bedeford &
Johannes de Norton, } *burgenses dictæ villæ Oxon',*

ex parte communitatis ejusdem villæ ;

Coram concilio domini Regis apud Westmonasterium, in camerâ concilii juxta scaccarium comparentes, dixerunt magistros & scolares universitatis prædictæ, & homines ejusdem villæ, super satisfactione dampnorum præfatis magistris & scolaribus per homines dictæ communitatis, in ultimo conflictu sive turbatione, apud dictam villam Oxon', habito, ut in domibus fractis & combustis, & libris, & aliis bonis & rebus ipsorum magistrorum & scolarium per homines communitatis prædictæ, & eis adhærentes, captis, & asportatis, & aliis transgressionibus eisdem magistris & scolaribus in personis suis illatis, tractatum apud Oxon', juxta mandatum regium adinvicem habuisse, set concordare non potuisse :

Dictis, majore, Johanne de Bedeford, & Johanne de Norton, affirmantibus summam per dictos magistros & scolares petitam, esse eis importabilem, licet, consideratâ facti qualitate, videbatur magistris & scolaribus esse

nimis exilis, super quo supplicarunt eidem concilio ut, juxta submissiones per utramque partem eidem domino Regi & concilio suo factas, super præmissis ordinaret.

Idem verò concilium, habitâ consideratione ad depressionem dictæ villæ, cui, prætextu dicti conflictûs, sive turbationis, subjacebat, & proindè volens mitiùs agere cum eadem, virtute submissionum prædictorum, ordinavit quod homines communitatis prædictæ;

Johanne de Bereford, in prisonâ domini Regis existente, & Roberto Lardyner, dumtaxat exceptis;

Magistris & scolaribus in dicto conflictu dampnificatis, pro reformatione injuriæ, & emendatione dampnorum suorum prædictorum, exceptis morte & mahemio, ducentas & quinquaginta libras, ultra bona & catalla sua sic capta, & ablata eis restituta & restituenda, solvere teneantur;

Quæ quidem ducentæ & quinquaginta libræ inter homines communitatis villæ prædictæ & suburbii ejusdem, qui in hâc parte deliquerunt, habitâ consideratione tam ad quantitatem & modum delicti cujuslibet eorumdem, quam ad quantitatem facultatum suarum, prædictis Johanne de Bereford & Roberto exceptis, rationabiliter apportionentur;

Et si dicta summa integrè de dictis delinquentibus, propter eorum inopiam, levari non poterit, tunc id quod indè defuerit, per cæteros de communitate prædictâ, juxta debitam apportionationem inter eos faciendam, solvatur, & de eis levetur & tota illa pecuniæ summa cancellario & procuratoribus universitatis prædictæ inter dictos dampnificatos, juxta bonam deliberationem peritorum universitatis prædictæ, distribuenda;

Et super hoc injunctum est per dictum concilium præfatis majori, Johanni de Bedeford & Johanni de Norton, quod statim dictam villam Oxon' adeant, & dictam pecuniam sic adjudicata solvant, vel faciant securitatem prædictis cancellario, magistris, & scolaribus, ante diem Lunæ proximò post festum Sancti Jacobi apostoli proximò futurum, de solutione dictarum ducentarum & quinquaginta librarum certis terminis, prout inter partes prædictas concordari poterit, facienda;

Et, eo prætextu, prædicti Johannes de Bedeford & Johannes de Norton, à prisonâ marescalciæ domini Regis, in quâ, occasione conflictûs prædicti detinentur, ad supplicationem prædictorum Humfridi & Johannis de Carleton, in ballium præfato majori, & Roberto Menk & Johanni Dynmok, usque ad proximam sessionem justiciariorum domini Regis, ad omnes felonias & transgressiones in conflictu prædicto perpetratas, audiendum & terminandum, assignatorum, dimittuntur;

Sub tali conditione, quod solutio vel securitas solutionis pecuniæ prædictæ fiat in formâ prædictâ, alioquin corpora eorumdem Johannis de Bedeford & Johannis de Norton, prisonæ prædictæ, citra termini diem post festum Sancti Petri ad Vincula, proximò sequens, restituantur in formâ quâ prius ibidem detinebantur, moratura.

Ordinatum est etiam per dictum concilium, de assensu prædictorum Humfridi & Johannis de Carleton, quod omnes & singuli de dictâ villâ Oxon', & suburbiis ejusdem, de feloniis & transgressionibus prædictis indictati vel rectati, qui se prisonæ Regis, ad standum juri reddere voluerint, & etiam omnes alii, qui eâ occasione sunt incarcerati, quos prædicti, Humfridus & Johannes de Carleton nominaverint, exceptis Johanne de Bereford & Roberto Lardyner, personis sufficientibus, qui eos, corpus pro corpore, & sub periculo quod incumbit, manucapere voluerint, de habendo corpora eorum coram præfatis justiciariis, ad sessiones suas prædictas, ad standum juri in formâ prædictâ, in ballium, absque aliquo ab eis capiendo, dimittantur; & quod omnia bona & catalla à præfatis magistris & scolaribus in conflictu prædicto, per homines de dictâ villâ Oxon', & suburbiis ejusdem, capta & ablata, in quorumcumque manibus, & in quibuscumque locis infra eadem villam & suburbia, per inquisitiones aut informationes, seu alio modo, inveniri poterunt, præfato cancellario & procuratoribus dictæ universitatis liberentur, illis quorum fuerint restituendas;

Et quod, nec major, ballivi, seu communitas villæ prædictæ, nec alii pro retraditione, liberatione vel restitutione dictorum bonorum, præfatis cancellario & procuratoribus faciendis, in formâ prædictâ, nec dicti cancellarius seu procuratores, aut magistri & scolares, pro receptione eorumdem bonorum & catallorum, indictentur, impetantur, molestentur, seu graventur aliqualiter in futurum.

Et memorandum, quod ordinatio prædicta facta fuit, die & loco prædictis, coram venerabilibus patribus Johanne archiepiscopo Eboraci, Angliæ primate, cancellario, & Willielmo Wynton' episcopo thesaurario Regis, & Thoma de Brembre custode privati sigilli, & David de Wallore custode rotulorum cancellariæ Regis, Henrico de Ingelby clerico, & aliis de concilio domini Regis tunc ibi præsentibus.

De equis appreciandis.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni d'Eyncourt, Willielmo de Dalton, Ricardo de Piryton, & ...... salutem.

Sciatis quod, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad omnes equos ad arma, dilectorum & fidelium nostrorum,

Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi,
Thomæ de Bello Campo, Warwicæ, } *comitum,*
Roberti de Ufford, Suffolciæ, } *comitum,*
Johannis de Veer, Oxoniæ, & } *comitum,*
Willielmi de Monte Acuto, Sarum, } *comitum,*
Ac Reginaldi de Cobham,

& aliorum fidelium nostrorum, in obsequium nostrum ad partes Vasconiæ profecturorum, appreciandum, certoque signo, ut moris est, signandum, ut sic haberi possit notitia eorumdem.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Northflete, xxii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro clericis Burdegaliæ, tonsuratis & conjugatis, de non inquietando.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suó Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Gravem querelam dilectorum & fidelium nostrorum, majoris, juratorum, & aliorum de communitate civitatis nostræ Burdegaliæ recepimus;

Continentem quod, licet ipsi, omnes & singuli, tam clerici tonsurati & conjugati quam alii, qui in civitate prædictâ de redditibus, mercandisis, artificiis, & laboribus suis vivunt, & onera ejusdem civitatis supportant, quieti sint & esse debeant, ipsique & eorum antecessores, à tempore cujus contraria memoria non existit, semper hactenus quieti esse consueverint, de custumâ propriorum vinorum suorum, in propriis vineis suis crescentium, apud castrum nostrum Burdegaliæ solvendâ;

Vos tamen, præfate constabularie, pro eo quod invenistis, per privilegia regia, esse concessum quod clerici, filii burgensium civitatis prædictæ, de custumâ vinorum suorum propriorum, in eorum vineis propriis crescentium, liberi esse debent, asserentes alios clericos de civitate prædictâ, qui non sunt filii burgensium, a libertate prædictâ forè exclusos, quamquam dicta concessio ad filios burgensium beneficiatos, & in servitio ecclesiastico indiès occupatos, qui coram nobis, vel officialibus, aut ministros nostris non sunt justiciabiles, nec ad onera, eidem civitati incumbentia, supportanda contribuunt, & non ad clericos, filios burgensium, non beneficiatos, nec in servitio ecclesiastico occupatos, qui conjugati sunt, & de redditibus, mercandisis, & artificiis suis in eâdem civitate vivunt, qui, ante concessionem prædictam, à tempore quo non extat memoria, & postmodum semper hactenus de solutione custumæ prædictæ quieti fuerunt, & omnibus aliis libertatibus, quibus alii burgenses ejusdem civitatis uti consueverunt, usi sunt, se extendat;

Ipsos clericos, tonsuratos & conjugatos, & alios, qui de redditibus, mercandisis, artificiis, & laboribus suis vivunt, & onera ejusdem civitatis supportant, & coram senescallo nostro Vasconiæ, ac majore civitatis nostræ prædictæ, & aliis officialibus nostris, pro justitiâ optinendâ de injuriis sibi illatis, quorum cognitio ad nos & ministros nostros pertinet, & non coram judicibus ecclesiasticis prosecuntur, ad dictam custumam de vinis suis, in propriis vineis suis crescentibus, apud castrum prædictum solvendam, ac si extranei & non burgenses civitatis prædictæ fuissent, graviter compelli faciatis minùs justè, & aliter quam hactenus fieri consuevit, in ipsorum burgensium grave præjudicium & exhæredationem manifestam, super quo nobis supplicârunt sibi per nos de remedio provideri;

Nos, considerantes grata & laudabilia obsequia, nobis & progenitoribus nostris per burgenses civitatis prædictæ hactenus impensa, ac labores & expensas, quos circa salvationem & defensionem villæ prædictæ, tam guerræ quam pacis temporibus, sustinuerunt & indies sustinent:

Ac nolentes ipsos de libertatibus & privilegiis, quibus hactenus usi sunt, privari, nec aliàs indebitè prægravari, vobis mandamus quod, visis literis, per quas dicta libertas sive privilegium clericis, filiis burgensium, est concessum, & habitâ cum concilio nostro partium prædictarum super præmissis deliberatione diligenti, si inveneritis omnes hujusmodi clericos tonsuratos, burgenses civitatis prædictæ, tàm filios burgensium non beneficiatos, & in servitio ecclesiastico non occupatos, quam alios qui de redditibus, mercandisis, artificiis, & laboribus suis vivunt, & oneribus, dictæ civitati incumbentibus, supportandis contribuunt, de solutione custumæ prædictæ, de vinis suis prædictis, sicut alii burgenses ejusdem civitatis, laici & non tonsurati, a tempore quo non extat memoria, quietos, & omnibus aliis libertatibus, quibus cæteri burgenses prædicti, laici & non tonsurati, hactenus usi sunt, usos & gavisos fuisse, tunc omnes hujusmodi burgenses, clericos, tonsuratos, tam conjugatos, quam alios, qui de redditibus, mercandisis, artificiis, & laboribus suis vivunt, & onera, eidem civitati incumbentia, unà cum aliis burgensibus prædictis, supportant, & coram senescallo, majore, officiariis, & aliis ministris nostris, partium prædictarum, in hiis, quorum cognitio ad nos & ministros nostros de jure sive consuetudine, & non ad judicem ecclesiasticum, pertinet, justitiam prosecuutur, & justiciabiles existunt, de solutione custumæ prædictæ, de propriis vinis suis, in propriis vineis suis crescentibus, sicut cæteros burgenses ejusdem civitatis, laicos & non tonsuratos, apud castrum nostrum prædictum quietos esse, & omnibus aliis libertatibus & privilegiis, quibus cæteri burgenses prædicti rationabiliter utuntur, uti & gaudere absque impedimento aliquo permittatis, prout totis temporibus retroactis fieri consuevit, prædictâ libertate, sive privilegio, clericis filiis burgensium sic concesso non obstante.

Dat' apud Sandwicum, xxv. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Rex restituit libertates villæ Oxon'.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, majori & toti communitati villæ suæ Oxon', salutem.

Sciatis quod, cum tam cancellarius & scolares universitatis Oxon', quam vos, super omnibus dissensionibus & debatis, inter vos & scolares prædictos, occasione ultimæ turbationis in eâdem villâ Oxon' motæ, habitis, & eorum reformatione ac dampnorum satisfactione, vos & ipsos, & bona vestra & sua, jurisdictiones, libertates, & privilegia, vobis & ipsis per progenitores nostros & nos concessa, vel per vos & ipsos usitata, dispositioni nostræ & voluntati simpliciter submiseritis, nobis humiliter supplicantes, ut super hiis ordinare juxta nostri beneplacitum dignaremur; & nos dictas submissiones admittentes, virtute submissionum earumdem, dictas dissensiones & debata, & omnia jurisdictiones, libertates & privilegia, tam cancellario, magistris, scolaribus ipsius universitatis, quam vobis per progenitores nostros & nos concessa & usitata, ac etiam compositiones & omnia alia in dictis submissionibus pleniùs expressata, ceperimus in manum nostram.

Nos, pro eo quod ad ordinandum de præmissis omnibus, ut proponimus, ad præsens intendere non valemus, volentes interim vobiscum gratiosè agere in hac parte, concessimus & restituimus vobis omnia libertates, privilegia, & consuetudines, vobis per progenitores nostros & nos concessa, & per vos inpræterito justè & ritè usitata, sic in manum nostram capta, quibus vos exnunc uti & gaudere volumus, prout ante turbationem & captionem prædictas usi estis & gavisi:

Exceptis custodiâ assisæ panis, vini, & cervisiæ, correctione & punitione ejusdem, ac perceptione & levatione finium, amerciamentorum, proficuorum, & aliorum indè provenientium; necnon custodiâ assisæ & assaiæ & supervisu mensurarum & ponderum in dictâ villâ Oxon' & suburbiis ejusdem, ac punitione & castigatione transgressorum, qui inventi fuerint in hac parte; & etiam potestate inquirendi & cognoscendi de forstallatoribus & regratariis, carnibus & piscibus putridis, vitiosis, & aliis incompetentibus, & punitione super hiis faciendâ; ac castigatione & punitione scolarium & laicorum in villâ prædictâ, contra statuta universitatis arma portantium & delinquentium, & forisfacturâ armorum, quæ sic contra dicta statuta portata fuerint, ac bannitione de hujusmodi delinquentibus obstinatis, vel rebellibus, coram dicto cancellario, in casibus ad cognitionem suam spectantibus, comparere, & juri stare non curantibus, faciendâ, & eciam conservatione careriarum & vicorum dictæ villæ à fimis sordibus & fœtoribus, ad quod faciendum cancellarius, vel ejus vices gerens, homines dictæ villæ compellat;

Necnon assessione & taxatione ministrorum & servientum scolarium, videlicet, familiarium, scriptorum, alumpniatorum, & pargamentariorum, cum quotas aliquas per communitatem villæ prædictæ concedi, & in eâdem villâ levari contigerit; quæ omnia & singula sic excepta, præfato cancellario & ejus vices gerenti, ac eorum successoribus, per cartam nostram concessimus juxta formam ejusdem cartæ utenda, ordinationem de aliis in dictis submissionibus contentis, de quibus juxta propositum nostrum nondum est ordinatum, nobis specialiter reservantes.

Et ideò vobis mandamus, quod omnibus & singulis libertatibus vobis per progenitores nostros & nos concessis, ac aliis per vos ritè & justè usitatis, exceptis hiis, quæ præfatis cancellario & universitati per nos, ut præmittitur, conceduntur, plenè utamini & gaudeatis, prout ante captionem & turbationem prædictas, justè, ritè & rationabiliter uti & gaudere consuevistis.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Julii.

Per ipsum Regem & consilium.

Pro carnificibus macelli Sancti Nicholai London'.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum nuper, ad prosecutionem carnificum macelli sancti Nicholai London', nobis supplicantium, ut cum ipsi certum locum, ubi intestina & alia visceralia sordida, de bestiis per ipsos ad dictum macellum mactatis, provenientia, commodè ponere valerent, non habuerint, vellemus dictis carnificibus talem locum in eadem civitate, vel propè civitatem illam, ubi magis expediens fuerit, ex causâ prædictâ, ordinare & sibi assignare;

Per quod, per breve nostrum, tam majori & aldermannis, quam vobis & toti communitati civitatis prædictæ, mandavimus, quod, habitâ inter vos super præmissis diligenti deliberatione, dictis carnificibus talem locum, qui pro ipsis congruus, & pro repositione hujusmodi sordidorum, in eadem civitate, vel propè eam, aptus & necessarius, dictæque civitati aut habitantibus in eadem minus nocivus foret, ordinare, ipsisque carnificibus locum illum assignare faceretis; in cancellariam nostram certificaretis quod, habitâ inter vos unanimi & diligenti deliberatione, ordinâstis & assignâstis prædictis carnificibus quendam locum super Thamis', magis congruum & aptum infra eandem civitatem, & habitantibus in eadem minus nocivum, pro repositione visceralium sordidorum, & aliorum, mesteram eorumdem carnificum tangentium; quem locum iidem carnifices, ex causâ prædictâ, emerunt de Willielmo Baldewyn, tannere, & Alicia uxore ejus; qui quidem locus situatur inter murum fratrum prædicatorum London', ex parte occidentali, & tenementum Willielmi Hercy ex parte orientali;

Quodque unanimiter concordatum est, quod si quis dictos carnifices, aut eorum servientes, in executione mesteræ suæ juxta assignationem prædictam, impedierit, statim capiatur & imprisonetur; nec à prisonâ deliberetur quousque coram præfatis majore & aldermannis finem fecerit ad opus communitatis civitatis prædictæ, juxta discretionem eorumdem majoris & aldermannorum;

Nos, prædictas ordinationem, assignationem & concordiam acceptantes, vobis præcepimus quod statim, visis præsentibus, in dictâ civitate & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, easdem ordinationem, assignationem, & concordiam, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, sub pœnis antedictis, prædictos carnifices, aut eorum servientes, in ductione aut repositione hujusmodi sordidorum, sive executione dictæ mesteræ suæ, sub formâ concordatâ, impediat, molestet, aliqualiter, sive gravet.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas inveneritis contraria attemptantes, tunc eos capi & in prisonâ nostrâ detineri faciatis, quousque finem fecerint, sicut prædictum est.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Sandewicum, ii. die Augusti.

Pro principe Walliæ, de querelâ audiendâ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ, filio nostro carissimo, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu nostro Aquitaniæ, salutem.

Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster, Amanenus de la Bret, dominus de Logoyrano, ut cum dilectus & fidelis noster Thomas de Roos, major civitatis nostræ Burdegaliæ, Dominicum Deunant, scutiferum ipsius Amaneni, in salvâ custodiâ nostrâ existentem, qui persona extranea & non de jurisdictione civitatis prædictæ fuit, in eadem civitate morti adjudicâsset;

Et ipsum licet, antequam executio judicii prædicti facta fuit, à præfato majore ad nos appellâsset, injustè suspendi fecisset;

Velimus præfatum Thomam coram vobis, super facto prædicto, & aliis per dictum Amanenum sibi, ex parte nostrâ obiciendis, responsurum facere evocari;

Nos, ejusdem Amaneni supplicationi, prout justum fuerit, annuentes, vobis mandamus quod, vocatis coram vobis præfato Thomâ ac procuratoribus nostris partium illarum, & aliis, quos fore videritis convocandos, &, auditâ querelâ ipsius Amaneni, tam pro nobis, quam pro se ipso, in hac parte, & etiam auditis tam procuratorum nostrorum prædictorum & ipsius Amaneni, quam præfati Thomæ, rationibus hinc & indè proponendis, visisque instrumentis, super appellatione prædictâ factis, ulteriùs super præmissis fieri faciatis celeris justitiæ complementum, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium prædictarum, fuerit faciendum:

Et in casu quo notarii, qui tunc præsentes fuerunt, & appellationem prædictam audierunt, tempore appellationis ejusdem, ad instrumenta super eadem appellatione facienda per dictum Dominicum requisiti, instrumenta super eadem appellatione non fecerint, ad hujusmodi instrumenta, juxta testimonium testium qui tunc interfuerunt, facienda, prout justum fuerit, debitè compellentes.

Dat' apud Westm', iii. die Augusti.

Pro eodem principe, de potestate capiendi homagia in ducatu Aquitaniæ.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de circumspectione Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, filii nostri carissimi, capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu Aquitaniæ, confidentes;

Ad homagia & fidelitates, nobis à nobilibus, & aliis quibuscumque personis in ducatu prædicto, & alibi in regno Franciæ, debita, vice & nomine nostris, recipiendum, eidem principi plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habituri & gratum quicquid idem princeps, filius noster, nomine nostro, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Sandwycum, iv. die Augusti.

De erroribus corrigendis, in parliamentis in Hiberniâ tenendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Claus. 29 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, justiciarios & cancellario suis Hiberniæ, salutem. Ex parte nonnullorum fidelium nostrorum communitatis terræ nostræ Hiberniæ, nobis est graviter conquerendo monstratum, ut cum ipsi dampna & gravamina quamplurima à magno tempore sustinuerint, ex hoc, quod ipsi terras & tenementa sua, in manum nostram per ministros nostros terræ prædictæ, tum nomine districtionis, tum ex causâ transgressionis, sive alienationis sine licentiâ nostrâ factæ, voluntariè & absque causâ rationabili capta, extra manus nostras, licet ritè & processu debito indè penes vos & alios de concilio nostro in partibus illis, juxta legem & consuetudinem terræ prædictæ, prosecuti fuissent, recuperare non possunt;

Et etiam ex hoc, quod errores qui in recordis & processibus placitorum, coram justiciariis nostris, & aliis curiis & placeis in eadem terrâ, quæ recordum habent, habitis; & in redditionibus judiciorum & placitorum eorumdem intervenisse pretenduntur, in parliamentis in eadem terrâ corrigi nequeunt, nec aliàs justicia indè fieri, sine remedio in Angliæ querendo; propter quod quidam, propter labores & expensas circa præmissa appositos, ad maximam miseriam & inopiam deducuntur; & quidam omninò exhæredati existunt, undè iidem fideles nostri nobis cum instantiâ supplicarunt, ut super præmissis remedium congruum apponi faciamus;

Et quia videtur nobis & concilio nostro durum esse & grave, quod conquerentes super assecutione justiciæ, de injuriis sibi illatis, in partibus prædictis, taliter absque remedio fatigentur, per quod, pro quiete & indempnitate populi nostri in terrâ prædictâ sub nostro regimine existentis, cui in exhibitione justitiæ sumus debitores;

Ordinavimus quod de omnibus terris & tenementis in terrâ prædictâ, per justiciarios, escaetores, seu quoscumque alios ministros nostros, sine mandato nostro, sub sigillo nostro, in manum nostram captis, illis, qui pro eisdem terris & tenementis extra manum nostram, debito & justo processu, coram vobis prosequi voluerint, super hoc plena justitia, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, & dictæ terræ nostræ Hiberniæ fiat;

Quibuscumque mandatis nostris, sub magno vel privato sigillo nostro Angliæ, vobis aut aliis ministris nostris, in terrâ prædictâ ante hæc tempora directis, non obstantibus;

Et quod ad prosecutionem omnium & singulorum, qui conqueri voluerint errores in recordis & processibus, coram aliquibus justiciariis, seu aliis ministris prædictis habitis, intervenisse, rotuli eorundem recordorum & processuum in parliamentis nostris in eâdem terrâ, tenendi per justiciarios seu ministros, coram quibus recorda & processus illa fuerint, deferantur, & ibidem eadem recorda & processus diligenter recitentur & examinentur, & errores, si quos in eisdem inveniri contigerit, debitè corrigantur:

Et ideò vobis mandamus quod ordinationem prædictam in terrâ nostrâ prædictâ teneri, & partibus conquerentibus plenam & celerem justitiam fieri faciatis, in formâ prædictâ;

Quibuscumque mandatis vobis, aut aliis in terrâ prædictâ ante hæc tempora in contrarium directis, non obstantibus.

Ita quod aliquis materiam non habeat nobis, pro defectu justiciæ super casibus prædictis, de cætero conquerendi.

T. R. apud Westm', xxx. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro duce Lancastriæ, locum-tenente Regis in Britannia, de castris liberandis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Holand, salutem. Cum, per literas nostras patentes, ex certis & legitimis causis, constituerimus, dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Henricum ducem Lancastriæ locum nostrum tenentem & capitaneum in ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, in regno nostro Franciæ;

Dantes & concedentes eidem duci plenam potestatem faciendi, excercendi, & exequendi in ducatu, & partibus prædictis, nostro nomine, omnia & singula quæ ad hujusmodi locum nostrum tenentem & capitaneum noscuntur pertinere, prout in literis nostris prædictis plenius continetur;

Vobis mandamus quod eidem duci, tanquam locum nostrum tenenti & capitaneo ducatûs & partium prædictorum, vel ejus deputatis seu substitutis, omnia castra, fortalitia, civitates, burgos, villas, & alia loca, terras, tenementa, & redditus, in manu nostrâ, sub custodiâ vestrâ & aliorum ad obedientiam nostram existentium, unà cum bladis, & aliis victualibus, ac pecuniarum summis, redemptionibus, & cum omnibus aliis redditibus, proventibus, & emolumentis, de exitibus ducatûs prædicti, pro anno præsenti, tam ante, quam post datam præsentium, receptis & recipiendis, & etiam cum omnibus aliis victualibus, ingeniis, attiliis, armaturis, & aliis munitionibus, in dictis castris, fortalitiis, civitatibus, burgis, villis, & aliis locis existentibus, quæ ad nos pertinent, tam de anno præsenti, quam de aliis annis præcedentibus, liberari;

Et si forsan quicquam, de attiliis, ingeniis, armaturis, & munitionibus castrorum, fortalitiorum, civitatum, burgorum, villarum, & aliorum locorum prædictorum, pro tempore quo vos locum nostrum tenens & capitaneus in ducatu prædicto fuistis, vel de bladis, & aliis victualibus, ac pecuniarum summis, pro anno præsenti, ante seu post datam præsentium receptis, ultra vadia hominum, in munitionibus castrorum, fortalitiorum, civitatum, burgorum, villarum, & aliorum locorum retentorum, soluta, & alias solutiones & expensas, circa munitiones hujusmodi debitè & ritè factas, post datam præsentium, elongatum fuerit, debitam satisfactionem indè fieri faciatis indilatè:

Volumus autem quod de vadiis hominum, in castris, fortalitiis, civitatibus, burgis, villis, & locis prædictis, pro munitionibus eorumdem, à datâ præsentium retentorum, debitis, & de aliis solutionibus & expensis, per idem tempus, circa necessariam reparationem & emendationem defectuum castrorum, fortalitiorum, civitatum, burgorum, villarum, & locorum prædictorum, per vos factis, quatinùs per sacramentum trium vel quatuor fidedignorum partium illarum constare poterit, vobis allocatio seu satisfactio debita de receptis & exitibus prædictis, de anno præsenti, per dictum ducem, vel ejus deputatos, seu substitutos, fiat ut est justum;

Indenturas de ingeniis, armaturis, & aliis munitionibus, de quibus indenturæ sunt faciendæ, inter vos, & deputatos, seu substitutos prædicti ducis modo debito facientes.

Dat' apud Portesmuth, xiv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro eodem duce, de intendendo.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Bernardo de Chastel Breton, salutem.

Cum, per literas nostras patentes, *&c. ut supra usque ibi* continetur, *& tunc sic,*

Tibi, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteris, præcipimus, firmiter injungentes, quod eidem duci, ac deputatis & substitutis suis, in omnibus, quæ ad locum nostrum tenentem & capitaneum ducatûs & partium prædictorum, & ad bonum regimen eorumdem ducatûs & partium, ac conservationem jurium nostrorum, ibidem, pertinent, pareas, respondeas, humiliter & intendas;

Et eidem duci, ac deputatis & substitutis suis prædictis, omnia castra, fortalitia, & alia loca, ad obedientiam nostram sub custodiâ tuâ existentia, unà cum bladis, *&c. prout supra.*

Dat' ut supra.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomæ de Liston chivaler.
Johanni Rosse.
Simoni de Neunton.
Waltero de Bentele chivaler.
Roberto de Knolles.
Ivoni Trommiell, capitaneo de Sussenio.
Johanni de Fodrynghey.
Henrico de Wauter.
Henrico de Keer chivaler.
Rogero Davy.
Ranulpho de Harewyn, capitan' de Bleyn.
Johanni de Alkenbury, capitaneo de Conquet.
Johanni Meynard, capitaneo de Brest.
Bidonio de Curton, capitaneo de Couk.
Johanni de Lascy chivaler, capitaneo de Pemmure.
Johanni de Verger, capitaneo de Garrand.
Nicholao Buchard, capitaneo de Lisle Baas.
Gigayno de Kermalkeyn, capitaneo de Dylion.

De non permittendo naves transire ad partes exteras, citra festum S. Michaelis.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis, vobis, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod navem, parvam vel magnam, seu batellum, aut hominem aliquem, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, à portu civitatis prædictæ extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras, clam vel palam, citra festum Sancti Michaelis proximò futurum, sine licentiâ nostrâ speciali, transire nullatenus permittatis.

Et etiam in civitate prædictâ, & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne navis, magna vel parva, batellus, aut homo aliquis, sub forisfacturâ prædictâ, extra dictum regnum nostrum Angliæ transeat, aut transire præsumat, citra dictum festum Sancti Michaelis, sine licentiâ nostrâ supradictâ.

Teste Rege, apud Suthwyk, xv. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis de Kyngeston super Hull'.
Ballivis villæ de Baudeseye.
Majori & ballivis de Sandewico.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Ballivis villæ de Romeneye.
Ballivis villæ de Hethe.
Ballivis villæ de Hastynges.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Ballivis villæ de Saltflethaven.
Majori & ballivis de Lenn'.
Majori & ballivis villæ Dovorr'.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth'.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ Colecestr'.
Ballivis villæ de Maldon'.
Ballivis villæ de Donewico.
Majori & ballivis de Grymesby.
Ballivis villæ de Barton super Humbr'.
Ballivis villæ de Ravenser'.
Ballivis villæ de Shorham.
Ballivis villæ de Mergat.
Ballivis villæ de Faversham.
Ballivis villæ de Herewico.
Rogero de Mortuo Mari comiti March', constabulario Castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quibusdam certis de causis, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, portubus maris, & aliis locis in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, ne quis, cujuscumque statûs vel conditionis fuerit, vel navis, magna vel parva, aut batellus aliquis, sub forisfacturâ navium, batellorum, vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poterunt, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras, citra festum Sancti Michaelis proximò futurum, se transferat, absque mandato nostro speciali.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Vicecomitibus Surr' & Sussex'.
Vicecomiti Essex'.
Vicecomiti Suth't.
Vicecomitibus Norff' & Suff'.
Vicecomiti Lincoln'.
Vicecomiti Ebor'.

De non permittendo naves transire ad partes exteras, citra octabas festo S. Michaelis.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Lenne, salutem. Licet nuper vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere possetis, præceperimus quod navem, parvam vel magnam, seu batellum, aut hominem aliquem, cujuscumque statûs foret, seu conditionis, à portu villæ prædictæ ad partes exteras, citra festum Sancti Michaelis proximò futurum, transire nullatenus permitteretis;

Quibusdam tamen certis de causis, vobis, sub forisfacturâ prædictâ præcipimus, firmiter injungentes, quod aliquam navem, seu batellum, aut hominem aliquem, à portu prædicto ad dictas partes exteras, clam vel palam, citra octabas dicti festi Sancti Michaelis nullatenus transire permittatis, sine mandato nostro speciali.

Teste Rege, apud Turrim London', xxvi. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur ballivis subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Kirkelerode.
Ballivis villæ de Blakeney.
Ballivis villæ de Gippewyco.
Ballivis villæ de Baudeseye.
Ballivis villæ de Orford.
Ballivis villæ de Wolverton.
Ballivis villæ de Donewico.
Ballivis villæ de Croumere.
Ballivis villæ de Hokham.
Ballivis villæ de Welles.
Ballivis villæ de Brunham.
Ballivis villæ de Dersyngham.

Ad vicecomites, de mensuris.

A.D. 1355. An. 29 Edw. III. Claus. 29 Edw. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Devon', salutem. Cum in statuto, de communi concilio regni nostri Angliæ edito, contineatur, quod omnes mensuræ, videlicet, busellus, dimid' busellus, & peck, lagena, potellus, & quarta, per totam Angliam, infra libertates & extra, sint concordantes standardo nostro, & contineat quarterium octo busellos per standardum, & non plus; & sic quælibet mensura bladi, rasa absque cumulo, salvis semper redditibus & firmis dominorum, qui eis eâdem mensurâ mensurentur quâ ante hæc tempora fieri consuevit; & quod provisores nostri & consortis nostræ, & omnes alii, providentias suas per easdem mensuras rasas faciant, in formâ supradictâ, per quod quasdam mensuras dicto standardo nostro concordantes, fieri fecimus, quas tibi mittimus, penes te remansuras:

Tibi præcipimus quod, receptis mensuris illis, statim in comitatu prædicto, & villis mercatoriis, ac aliis locis in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, ubi expedire videris, publicè proclamari facias, quod omnes & singuli hujusmodi mensuras habentes, eas ad te deferant, & dicto standardo in omnibus fieri facias concordantes: & quod nullus, sub gravi forisfacturâ nostrâ, aliis mensuris in emptionibus & venditionibus quam rasis, & quæ dicto standardo fuerint concordantes, utatur, contra formam statuti prædicti.

Teste Rege, apud Westm', primo die Octobris.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam.

Prohibitio facta episcopo Eliensi, de non transfretando.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.
Claus. 29 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, Th', eâdem gratiâ, episcopo Eliensi, salutem.

Cum, pro magnis & urgentibus negotiis, nos & salvationem & defensionem regni nostri Angliæ concernentibus, parliamentum nostrum apud Westmonasterium, ad diem Lunæ proxime post festum Sancti Edmundi Regis & Martiris, proximò futurum, fecerimus convocari;

Et vobis, sicut cæteris prælatis & magnatibus ejusdem regni nostri, per breve nostrum mandaverimus quod dictis die & loco personaliter intersitis, nobiscum, & cum cæteris prælatis, magnatibus, & aliis, super negotiis prædictis tractaturi, vestrumque consilium impensuri;

Jamque intellexerimus quod vos, ad mandatum nostrum prædictum considerationem non habentes, ad transfretandum ad partes exteras, citra diem prædictum, vos paratis, quod in nostri ac mandati nostri prædicti contemptum cederet manifestè;

Vobis igitur, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus ne alicubi, extra regnum nostrum Angliæ, sine licentiâ nostrâ speciali, occultè vel publicè, vos divertatis, aut divertere præsumatis; set dicto parliamento nostro, in propriâ personâ vestrâ, omni excusatione postpositâ, intersitis juxta tenorem mandati nostri supradicti.

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De marinariis, pro navibus Regis capiendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.
Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Johannem Maykyn, magistrum navis nostræ vocatæ la Plente, ad centum marinarios, in comitatibus Kanciæ & Essex' infra libertates & extra, pro regimine navis prædictæ, eligendum, & capiendum, & eos in navi prædictâ ponendum, ad proficiscendum in eadem, ad vadia nostra, prout eis injungetur ex parte nostra; & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, similiter capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus demandandum:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout ipse vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Novembris.

Per ipsum Regem nunciante Willielmo Clower.

Eodem modo assignantur subscripti, ad marinarios subscriptos in comitatibus subscriptis eligendos, sub eâdem datâ; videlicet,

Willielmus Odam, magister navis Regis vocatæ la Gabriel, ad quinquaginta marinarios in comitatibus Kanc' & Essex' eligend'.

Johannes Blosse, magister navis Regis vocatæ la Cogelans, ad centum marinarios in comitatibus Norff' & Suff' eligend'.

Johannes Grene, magister navis Regis vocatæ la James de Roum', ad quinquaginta marinarios in comitatibus Kanc' & Essex' eligend'.

Bartholomeus Stygan, magister navis Regis vocatæ la Welifare, ad quinquaginta marinarios in comitatibus Kanc' & Essex' eligend'.

Johannes Orsete, magister navis Regis vocatæ la Michelhulk, ad centum marinarios in comitatibus Essex' & Hertford' eligend'.

Robertus Fykeys, magister navis Regis vocatæ la Seintemaribote, ad centum marinarios in comitatibus Kanc' & Essex' eligend'.

Johannes Permay, magister navis Regis vocatæ la Margarete, ad sexaginta marinarios & quadraginta sagittarios in comitatu Lincoln' eligend'.

Johannes de Wystowe, magister navis Regis vocatæ la Godezer de Beverlaco, ad decem & octo marinarios ubicumque eos inveniri contigerit, tam infra libertates quam extra, eligend' & capiend'.

Robertus Hull, magister navis Regis vocatæ la Isabelle de la Tour, ad centum marinarios ubicumque eos inveniri contigerit, tam infra libertates quam extra, eligend' & capiend'.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Decembris.

De pardonatione fugationis, ad instantiam Edwardi de Balliolo.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.
Pat. 29 Edw. III. p. 3. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, magnificus princeps, Edwardus de Balliolo, Rex Scotiæ, consanguineus noster carissimus, diversis vicibus, à tempore quo in marchiâ Scotiæ, in comitatu Cumbriæ, moram traxit, in forestâ nostrâ de Inglewod, pro deductu suo habendo, de licentiâ nostrâ fugaverit, & decem & novem cervos, quatuordecim bissas, decem & septem vitulos, duos damos, quatuor sourellos, tresdecim damas, unum pickettum, & duos faunos ceperit, prout in quadam indenturâ, indè inter ipsum Regem & dilectum & fidelem nostrum, Willielmum Lenglys, capitalem forestarium nostrum ibidem, confectâ, pleniùs continetur;

Idemque Rex, metuens quosdam nobiles de patriâ, & alios, qui ad requisitionem ejusdem Regis deductui prædicto interfuerunt, posse eâ occasione imposterum impetiri, nobis supplicavit ut ipsorum indempnitati providere velimus;

Nos, ipsius Regis supplicationi annuentes, pardonavimus eisdem nobilibus, & aliis, qui cum dicto Rege in forestâ prædictâ sic fugârunt, & literas testimoniales ipsius Regis indè habent, transgressiones, si quas fecerint, sic fugando in forestâ prædictâ, & feras prædictas capiendo & asportando, & quicquid ad nos pertinet in hac parte;

Nolentes quod ipsi, vel eorum aliquis, occasione præmissorum, per nos, vel hæredes nostros, justiciarios, vel alios ministros nostros quoscumque, occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Decembris.

Per ipsum Regem, nunciante thesaurario.

De Rege contra Scotos, Angliam invasuros, iter arrepturo.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.
Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Quia, pro defensione & salvatione regni nostri Angliæ, iter nostrum arripuimus versus partes Scotiæ, ad malitiam Scotorum, qui jam, in magno excercitu, super marchiam Scotiæ, sunt congregati, ad invadendum dictum regnum nostrum Angliæ, & homicidia, & deprædationes, ac alia mala, quæ poterunt, perpetrandum, cum DEI adjutorio, refrænandum & propulsandum;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod in singulis locis, in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, ubi expedire videris, publice proclamari facias quod omnes homines ad arma, armati, & sagittarii, infra ætatem sexdecim & sexaginta annorum existentes, equis & armaturis benè & sufficienter, juxta facultates & statûs sui decentiam, muniti, consideratâ necessitate iminenti, sint ad Novum Castrum super Tynam, in die Circumcisionis Domini proximò futuro, ad ultimum, sub periculo quod incumbit, ad proficiscendum exinde nobiscum, & cum aliis fidelibus nostris, pro salvatione & defensione dicti regni nostri Angliæ, contra dictos Scotos, inimicos nostros, sicut prædictum est, & prout tibi per literam, signaculo nostro consignatam, tibi aliàs dedimus in mandatis;

Scire facientes omnibus & singulis quod ipsos, qui ad nos sic venerint, debitè, juxta eorum merita, respicere faciemus; & hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Dunolm', xxiii. die Decembris.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus comitatuum Notinghamiæ & Derbiæ, Lincolniæ & Leycestriæ, Staffordiæ, Norhamptoniæ, Salopiæ, & Warwicæ, sub eâdem datâ.

De veniendo ad Regem, ad partes Scotiæ profecturum.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Colvill de Bytham, salutem.

Quia pro defensione & salvatione regni nostri Angliæ, *&c. ut supra, usque ibi, & tunc sic,*

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod cum equis & armis, & toto posse vestro, quanto potentius poteritis, juxta statûs vestri decentiam, sitis ad nos, apud Novum Castrum super Tynam, in die Circumcisionis Domini proximò futuro ad ultimum, ad proficiscendum exindè nobiscum, & cum aliis magnatibus & fidelibus nostris, pro salvatione & defensione dicti regni nostri Angliæ, contra dictos Scotos, inimicos nostros, sicut prædictum est.

Et nos vobis, cum ad nos veneritis, sicut aliis fidelibus, juxta statûs vestri exigentiam faciemus.

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri, diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Dunolm', xxiii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomæ de Furnivall.
Willielmo Deyncourt.
Adæ de Everingham, de Laxton.
Johanni de Welle.
Johanni de Kirketon.
Johanni de Sutton, de Holdernesse.
Hugoni de Menill.
Ricardo de Grey, de Landeford.
Andreæ de Luterell.

De Wallensibus ad comitia militaria, apud Novum Castrum super Tynam, ducendis.

A. D. 1355. An. 29 Edw. III.

Rot. Scot. 29 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Edwardo principi Walliæ, vel ejus senescallis seu ballivis in Northwalliâ, salutem.

Quia pro defensione & salvatione, *&c. ut supra, usque ibi,* propulsandum, & *tunc sic,*

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, mandamus, firmiter injungentes, quod illos centum & sexaginta homines Wallenses ad lanceas, quos nuper per vos eligi, arraiari, & triari mandavimus, electos, arraiatos, & triatos, & armis, juxta facultates suas & statûs sui decentiam, benè & sufficienter munitos, ad nos sine dilatione duci faciatis;

Ita quod sint ibidem, apud Novum Castrum super Tynam, adcitiùs quo poteritis, ad proficiscendum exindè nobiscum, & cum magnatibus, & aliis fidelibus nostris, in obsequium nostrum, pro salvatione & defensione dicti regni nostri, contra dictos inimicos nostros, sicut prædictum est.

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri, diligitis, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

De hominibus ad arma, in comitatu Kantiæ arraiandis.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, & omnibus aliis fidelibus suis de comitatu Kantiæ, salutem.

Quia malitiæ inimicorum nostrorum de Franciâ, qui, si scirent partes australes regni nostri Angliæ armatâ potentiâ non esse munitas, illas libenter invaderent, volentes, ut debemus, pro viribus obviare;

Assignavimus dilectos & fideles nostros,

Johannem Kiriel,
Ottonem de Grandissono, &
Arnaldum Savage,

conjunctim & divisim, ad omnes homines defensabiles comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, arraiandum, & ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum suum, armis competentibus muniri faciendum; ipsosque sic arraiatos & munitos, in centenis & vintenis ponendum, & ad ipsos contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum nostrum in partibus illis ingredi præsumpserint, ad ipsorum malitiam propulsandum, ducendum; & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Johanni, Ottoni, & Arnaldo, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout per ipsos Johannem, Ottonem, & Arnaldum, vel eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Novum Castrum super Tynam, vi. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De intendendo arraiatoribus hominum ad arma, pro defensione regni contra ingressus hostium.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Cum nos malitiæ inimicorum nostrorum de Francia, qui, si scirent partes australes regni nostri Angliæ armatâ potentiâ non esse munitas, illas libenter invaderent, volentes, ut debemus, pro viribus obviare;

Assignaverimus dilectos & fideles nostros,

Johannem Kiriel,
Ottonem de Grandissono, &
Arnaldum Savage,

conjunctim & divisim, *&c. ut supra, usque ibi,* ducendum, & *tunc sic,* & quia vos, qui in dictis partibus Kantiæ possessionibus & facultatibus habundatis, tam propter privatum vestrum quam propter publicum commodum, habetis ad defensionem patriæ opem ferre, specialiter vos rogamus, & vobis nihilominus, prout necessitas exigit, injungimus & mandamus, quod prædictis Johanni, Ottoni, & Arnaldo, in præmissis consulentes sitis & auxiliantes; vosque & gentes vestras, pro defensione dictarum partium parare & arraiare faciatis, & dictis inimicis nostris, si dictas partes Kantiæ ingressi fuerint, taliter resistatis, quod vestram debeamus humanitatem & circumspectionem providam meritò comendari:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac vestrum diligitis, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

J. episcopo Roffen'.
Abbati Sancti Augustini, Cantuar'.
Abbati de Faversham.
Priori ecclesiæ Christi, Cantuar'.

De petris pro ingeniis usque Calesium mittendis.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, constabulario castri sui Dovorr' & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, salutem.

Mandamus vobis, quod statim, visis præsentibus, omnes petras pro ingeniis nostris apud Folkeston paratas, usque villam nostram Calesii, sine dilatione traduci, & eas dilecto & fideli nostro Johanni de Bello Campo, capitaneo villæ prædictæ, ibidem liberari facias: & hoc nullatenus omittas.

Et de custubus, quos circa præmissa apposueritis, cum illos sciverimus, vobis ad scaccarium nostrum debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Novum Castrum super Tynam, ix. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De intendendo principi Walliæ, locum tenenti Regis in ducatu Aquitaniæ.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Vascon. 29 Ed. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Cum nos, pro reformatione statûs & regiminis ducatûs nostri Aquitaniæ, & aliorum terrarum & locorum in regno nostro Franciæ, ac recuperatione terrarum & jurium nostrorum, quæ sunt per rebelles nostros perperam occupata, soliciti, ac de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri, Edwardi, principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, filii nostri carissimi, confidentes;

Ipsum principem locum nostrum tenentem in dictis ducatu & partibus constituerimus, dantes & concedentes eidem principi plenam potestatem, & mandatum speciale, merum & mixtum imperium, altam & bassam justitiam, ac jurisdictionem quamcumque ibidem nostro nomine excercendi, dictos ducatum, terras, & loca nostra defendendi, regendi, & dirigendi;

Et plenam justitiam singulis, secundum foros & consuetudines partium earumdem, fieri faciendi;

Ac possessionem castrorum, locorum, jurium, & aliorum deveriorum quorumcumque, quæ à nobis injustè detinentur, petendi & recipiendi, etiam cum manu forti, prout opus fuerit, recuperandi, nanciscendi, & retinendi;

Et propter hoc cavalcatam & excercitum convocandi, congregandi, & ducendi, contrarios & rebelles insequendi, capiendi, & prout justum fuerit, tam in terrâ quam in mari, puniendi & cohercendi;

Fines & redemptiones capiendi;

Et illos, qui ad gratiam & obedientiam nostram venire vel redire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendi;

Et tam eis, sic ad pacem nostram venturis, quam illis qui jam ad pacem nostram existunt, cartas de remissione & pardonatione, tam de quibuscumque feloniis & transgressionibus per eos in regno & ducatu prædictis perpetratis quam de bannimentis & utlagariis, si quæ in ipsos promulgata vel pronunciata fuerint, quatenùs ad nos attinet, nostro nomine, concedendi, & securitatem plenam eis indè faciendi;

Ac terras & loca rebellium quæcumque, nobis confiscata, commissa, vel forisfacta, aut quocumque alio jure ad nos spectantia, in manum nostram capiendi;

Et terras per ipsum principem, nomine nostro, sic adquisitas, personis aliis, qui nobis fideliter servierint, vel qui in obedientiam & in obsequium nostrum venire voluerint, juxta meritorum suorum exigentiam, imperpetuum vel ad tempus, dandi, concedendi, & etiam dimittendi, tenendas de nobis & hæredibus nostris, Regibus Angliæ;

Et ipsos donatorios de sic datis investiendi & seisiendi, & sic seisitos in possessione suâ defendendi & tuendi, prout pro commodo nostro viderit faciendum, treugas etiam & guerræ sufferentias ineundi & concedendi;

Et gestum ministrorum nostrorum quorumcumque supervidendi, & eos quos nobis inutiles invenerit, ab officiis suis amovendi, & in locis sic amotorum utiles ordinandi & ponendi;

Necnon supervidendi quod omnimodi redditus, custumæ, monetæ, & alia proficua quæcumque, de ducatu & terris prædictis provenientia, & ad nos pertinentia, alicui magnati, seu alii, non assignentur, set in negotiis nostris, ibidem, juxta ordinationem præfati principis, & prout expedire viderit, expendantur, & non in alios usus convertantur;

Et omnia alia & singula faciendi, quæ pro nostro honore & commodo, ac pro defensione & recuperatione, ac bono regimine jurium & terrarum nostrarum, ac subditorum nostrorum, ducatûs & partium prædictorum, oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, adeò plenè, sicut nos ipsi facere possemus si præsentes essemus ibidem, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis mandamus, quod præfato principi, tanquam locum nostrum tenenti in ducatu & partibus prædictis, in præmissis omnibus & singulis intendentes sitis & respondentes;

Solutiones seu assignationes aliquas de exitibus, de redditibus, custumis, monetis, seu aliis proficuis, de ducatu & terris prædictis, provenientibus, & ad nos pertinentibus, alicui magnati, seu alii, sine assensu & mandato ipsius principis, minimè facientes.

Volumus enim vos de omni eo, quod, virtute mandatorum ipsius principis, per vos solvi vel assignari contigerit, in compoto vestro, debitam allocationem fieri, prout decet.

Teste Rege, apud Westm', xii. Januarii.

De J. de Bello Campo capitaneo villæ Calesiæ constituto.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni de Bello Campo de Warrewyk, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ plenius confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem castri ac villæ nostræ Calesii in regno nostro Franciæ, necnon castri nostri de Guynes & fortalitiorum nostrorum de Merk, Colne, Oye, & Sandgate, à decimo die Februarii proximò futuri, quamdiu nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos castra, ac villam, & fortalitia prædicta, ad opus nostrum salvò custodiatis & custodiri faciatis, percipiendo pro custodiâ illâ juxta formam indenturæ inter nos & vos confectæ;

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris nostris partium illarum, necnon universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, ac in eâ existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis ac locum vestrum tenenti ibidem, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes & auxiliantes, quotiens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti;

Damus autem vobis, ac dicto locum vestrum tenenti, ac deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem contrarotulandi omnes solutiones & liberationes per thesaurarium dictæ villæ nostræ Calesii, in officio illo faciendo;

Necnon puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in hiis quæ ad salvationem castrorum, villæ, & fortalitiorum prædictorum pertinent, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum;

Ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam videlicet servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospitio nostro, & custodes castrorum & fortalitiorum prædictorum, quam cæteros ad vadia nostra in partibus illis existentes; & si opus fuerit, in Angliam mittendi, usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios loco illorum ponendi.

Ita quod munitio prædicta, prout melius vobis videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Novum Castrum super Tynam, xiv. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est Rogero de Bello Campo, capitaneo villæ Calesii, quod castra, villam, & fortalitia prædicta, unà cum clavibus portarum, & portuum, castrorum, villæ, & fortalitiorum eorundem, ac omnibus aliis ad officium capitanei ibidem pertinentibus, quæ in custodiâ suâ existunt, præfato Johanni dicto decimo die Februarii, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberet custodienda in formâ prædictâ.

Teste ut supra.

De partibus australibus, contra invasiones inimicorum Franciæ, defendendis.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem, in Angliâ, salutem.

Quia ma itiæ inimicorum nostrorum de Franciâ, qui, si scirent partes australes regni nostri Angliæ non esse munitas, illas libenter invaderent, volentes, ut debemus, pro viribus obviare;

Vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini firmiter injungimus & mandamus, quod statim, visis præsentibus, vos & homines vestros ad arma, quanto potentiùs poteritis, paretis, & ad manerium vestrum prope Suthampton' cum omni celeritate vos trahatis, & ibidem, super salvatione & defensione partium illarum, contra dictos inimicos nostros, si ingredi præsumpserint partes illas, moremini;

Ita quod, vestro mediante auxilio, dictæ partes à periculo hujusmodi inimicorum nostrorum taliter præserventur, quod vestram debeamus humanitatem & circumspectionem providam meritò commendare:

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum & vestrum, diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Novum Castrum super Tynam, xviii. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De hominibus in civitate London' arraiandis.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Rot. Franc. 29 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia maliciæ inimicorum nostrorum de Franciâ, qui, si scirent partes australes regni nostri Angliæ armatâ potentiâ non esse munitas, illas libenter invaderent, volentes, ut debemus, pro viribus obviare, vobis præcipimus firmiter injungentes, quod omnes homines defensabiles civitatis prædictæ, & suburbiorum ejusdem, sine dilatione arraiari, & ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum suum, armis competentibus muniri, & in centenis & vintenis poni faciatis;

Ita quod ipsi, sic arraiati & muniti, prompti sint & parati, videlicet, aliqui ad defendendum civitatem prædictam, & alii, prout expedire videbitur, ad proficiscendum contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum ingredi præsumpserint, ad ipsorum maliciam, cum Dei adjutorio, propulsandam:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri Angliæ diligitis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Novum Castrum super Tynam, xvii. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Commissio Roberti senescalli Scotiæ, ad tractandum super deliberatione Roberti de Brus.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

OMNIBUS, has literas visuris vel audituris, Robertus senescallus Scotiæ, locum tenens serenissimi principis, David, Dei gratiâ, Regis Scotiæ illustris, salutem.

Noverit universitas vestra quod nos, de unanimi & expresso consensu & assensu omnium prælatorum, procerum ac totius communitatis regni Scotiæ, constituimus & ordinavimus,

Reverendos in Christo patres,
dominos *Willielmum,* & *Patricium,* } *Sancti Andreæ,* & *Brechen,* } *episcopos,*
ac dominos *Willielmum de Levingston,* & *Robertum de Erskyne,* } *milites,*

Nuncios nostros speciales, ambassatores, & deputatos, ad tractandum & concordandum cum excellentissimo principe, domino Edwardo, Dei gratiâ, Rege Angliæ illustri, seu deputatis suis, super liberatione domini nostri Regis Scotiæ supradicti;

Dantes eisdem, & eorum tribus, potestatem specialem, plenam, liberam, & generalem ad tractandum pro nobis, & totâ communitate regni Scotiæ, ac concordandum, ut præmittitur, super finali liberatione dicti domini Regis, per omnes vias & modos rationabiles & congruos, per quas & quos plena ipsius domini nostri Regis liberatio, & finalis concordia, inter ipsos Reges & eorum regna, fieri poterit & reformari;

Ratum & gratum habentes, & habituri pro nobis, & dictâ communitate regni Scotiæ, quicquid per prædictos nuncios nostros, vel eorum tres, factum vel gestum fuerit in præmissis, vel in aliquo præmissorum;

Promittentes etiam, & fideliter manucapientes pro nobis, & dictâ totâ communitate, ad omnia & singula, quæ in præmissis, & circa præmissa, per prædictos nuncios nostros, vel eorum tres, tractata vel concordata fuerint plenè observandum & complendum.

In cujus rei testimonium, sigillum nostrum, nomine nostro; & sigilla venerabilium in Christo patrum, dominorum Willielmi & Johannis, Glasguensis & Dunkeldensis ecclesiarum, Dei gratiâ, episcoporum, nomine & vice totius cleri; & sigilla nobilium virorum, domini Patricii de Dunbar comitis Marchiæ, Thomæ senescalli comitis d'Anegos, & Willielmi de Keth, marescalli Scotiæ, nomine & vice procerum & baronum, ac sigilla communia burgorum de Aberden, Dunde, Perth, & Edenburgh, nomine & vice omnium burgensium, & totius communitatis; præsentibus sunt appensa.

Dat' in pleno concilio regio, tento apud villam Sancti Johannis de Perth, xvii. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo sexto.

Carta de regno Scotiæ Regi Angliæ concesso.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS ad quos literæ præsentes pervenerint, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Scotorum, salutem.

Sciatis quod nos, consideratis multiplicibus benivolentiis, gratiis, & honoribus, quibus serenissimus princeps & dominus noster, dominus Edwardus, Rex Angliæ & Franciæ, consanguineus noster carissimus, multotiens nos prævenit, ac ob specialem affectionem, & sinceram dilectionem, quas erga personam suam meritò gerimus & habemus, ex mero motu, & nostrâ purâ & spontaneâ voluntate, diligenti & maturâ deliberatione præhabitâ;

Damus & concedimus, &, hac præsenti cartâ nostrâ, confirmamus, pro nobis, & hæredibus nostris, præfato domino & consanguineo nostro, Edwardo, Regi Angliæ, & in ipsum plenè transferimus totum dictum regnum nostrum Scotiæ, ac regimen, titulum, & coronam ejusdem, unà cum insulis maris & omnimodis regaliis, dignitatibus, honoribus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, civitatibus, castris, villis, terris, possessionibus, & omnibus aliis & singulis, quæ ad dictum regnum & coronam Scotiæ pertinent, seu pertinere poterunt quovis modo, etiam si de eis esset in donatione regiâ specialis mentio facienda;

Habendum & tenendum præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, imperpetuum, ita plenè & integrè sicut aliqui, vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerint, vel tenere debuerunt:

Volentes, insuper, ex causis & rationibus supradictis, dicto domino & consanguineo nostro donationem facere ampliorem, damus & concedimus, & hac cartâ nostrâ confirmamus, pro nobis, & hæredibus nostris, dicto domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, omnia insulas, castra, civitates, villas, dominia, terras, possessiones, dignitates & jura, cum pertinentiis, quæ aliàs ad nos, sive ad dictum regnum Scotiæ, tam infra regnum Angliæ, quam in Galwidiâ, & alibi infra dictum regnum Scotiæ competunt, seu competere vel pertinere poterunt jure hæreditario, aliove quocunque colore, titulo, sive jure;

Habenda & tenenda præfato domino, & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, unà cum regaliis, dignitatibus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, & omnibus aliis & singulis ad prædicta insulas, civitates, villas, castra, dominia, terras, possessiones, dignitates & jura, tam in Angliâ, quam in Galwidiâ, & alibi in dicto regno Scotiæ, qualitercunque spectantibus, seu pertinentibus, imperpetuum, adeò plenè & integrè, sicut aliqui vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenere debuerunt, absque reclamatione seu inquietatione nostri, vel hæredum nostrorum quorumcunque;

Quibus omnibus dictum dominum, & consanguineum nostrum, ex causis præmissis, & aliis legitimis in assecutione, jure, & possessione perpetuâ dicti regni, & coronæ Scotiæ, & aliorum omnium prædictorum volumus anteferri;

Et prædictum dominum & consanguineum nostrum de dictis regno & corona, cum insulis, castris, civitatibus, villis, terris, & possessionibus, & omnibus aliis prædictis, tam per traditionem præsentis coronæ nostræ aureæ, quam per liberationem corporalis possessionis soli ejusdem regni, investimus corporaliter & seisimus:

Et nos, & hæredes nostri, dicta regnum & coronam Scotiæ, insulas, & omnia alia prædicta, cum suis pertinentiis universis, præfato domino, & consanguineo nostro, hæredibus, & assignatis suis contra mortales omnes warantizabimus & imperpetuum defendemus.

Hiis testibus,
Venerabili patre, domino Thomâ Dunelmensi episcopo;
Leonello, & *Johanne,* } *Ultoniæ,* & *Richmundiæ,* } *comitibus;*
filiis dicti domini & consanguinei nostri Regis Angliæ;
Henrico duce Lancastriæ,
Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ,
Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ,
Radulpho, Staffordiæ, &
Gilberto de Anegos, } *comitibus;*
Abbatibus de Melros,
de Kelchou,
de Jeddeworth, &
de Driburgh;
Henrico domino de Percy,
Johanne domino de Moubray,
Radulpho domino de Nevill,
Waltero domino de Manny,
Johanne de Cherleton domino de Powys,
Johanne de Grey domino de Retherfeld,
Galfrido domino de Say,
Willielmo domino de Latymer;
Johanne de Stryvelyn,
Thomâ de Rokeby,
Roberto de Herle,
Willielmo de Warennd,
Willielmo de Aldeburgh, } *militibus;*
& *aliis.*

Dat' apud Rokesburgh, xx. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Sub magno sigillo Scotiæ, viridis coloris, pendente à filis sericis viridis rubeique colorum.

De concessione Galwidiæ, & hæreditatis de Balliolo, regno Scotiæ non annexæ.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS ad quos præsentes literæ pervenerint, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Scotiæ, salutem.

Sciatis quod nos, consideratis multiplicibus benivolentiis, gratiis, & honoribus quibus serenissimus princeps & dominus noster, dominus Edwardus, Rex Angliæ & Franciæ, consanguineus noster carissimus, multoties nos prævenit, ac ob specialem affectionem & sinceram dilectionem, quas erga personam suam meritò gerimus & habemus, ex mero motu, & nostrâ purâ & spontaneâ voluntate, diligenti & maturâ deliberatione præhabitâ, damus & concedimus, &, hac præsenti cartâ nostrâ, confirmamus, pro nobis & hæredibus nostris, præfato domino & consanguineo nostro, Edwardo, Regi Angliæ, & in ipsum plenè transferimus totam terram & dominium nostrum Galwidiæ, & omnia alia terras & dominia nostra de hæreditate nostrâ, in regno nostro Scotiæ, coronæ & regno Scotiæ non annexa, unà cum insulis maris, & omnimodis regaliis, dignitatibus, honoribus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, castris, civitatibus, villis, terris, possessionibus, & omnibus aliis & singulis quæ ad terram & dominium de Galwidia, & omnia alia terras & dominia nostra, de hæreditate nostrâ, in regno Scotiæ, coronæ & regno Scotiæ non annexa, pertinent, sive pertinere poterunt quovis modo;

Habenda & tenenda præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, imperpetuum, adeò plenè & integrè, sicut aliqui, vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenuere debuerunt, absque reclamatione nostri, vel hæredum nostrorum quorumcunque;

Quibus omnibus dictum dominum, & consanguineum nostrum, ex causis præmissis, & aliis legitimis, in assecutione perpetuâ terrarum & dominiorum prædictorum, volumus anteferri;

Et ipsum dominum, & consanguineum nostrum, de terris & dominiis prædictis, cum insulis, castris, civitatibus, villis, & possessionibus, ac omnibus aliis prædictis, per liberationem corporalis possessionis soli, terrarum & dominiorum prædictorum investimus corporaliter, & seisimus;

Et nos, & hæredes nostri, terras & dominia prædicta, cum insulis & omnibus aliis prædictis, cum suis pertinentiis universis, præfato domino, & consanguineo nostro, hæredibus, & assignatis suis, contra mortales omnes warantizabimus & imperpetuum defendemus.

Hiis testibus,

Venerabili patre, domino Thomâ Dunolmensi episcopo;
Leonello, & Johanne, } *Ultoniæ, & Richemundiæ,* } *comitibus,*
filiis dicti domini & consanguinei nostri Regis Angliæ;
Henrico duce Lancastrie;
Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ,
Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ,
Radulpho, Staffordiæ, &
Gilberto de Anegos, } *comitibus;*
Abbatibus de Melros,
de Kelchou,
de Jeddeworth, &
de Driburgh;
Henrico domino de Percy,
Johanne domino de Moubray,
Radulpho domino de Nevill,
Waltero domino de Manny,
Johanne de Cherleton domino de Powis,
Johanne de Grey domino de Retherfeld,
Galfrido domino de Say,
Willielmo domino de Latymer;
Johanne de Strivelyn,
Thomâ de Rokeby,
Roberto de Herle,
Willielmo de Warennâ,
Willielmo de Aldeburgh, } *militibus;*
& aliis.

Dat' apud Rokesburgh, xx. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Sub sigillo magno Scotiæ, viridis coloris, pendente à filis sericis, cærulei rubeique colorum.

De investiturâ, per traditionem coronæ aureæ; & de warantizando donationes memoratas.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Ex. Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS ad quos præsentes litteræ pervenerint, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Scotorum, salutem.

Cum animarum & corporum pericula subditorumque regni nostri Scotiæ deprædationes, necnon ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum piorum locorum ejusdem regni Scotiæ incendia, & alia discrimina; quæ per elatam rebellionem hominum ipsius regni, qui contra, claræ memoriæ, Reges Angliæ, superiores dominos dicti regni Scotiæ, sub & de quibus, tanquam in eâ parte dominis superioribus, præfatum regnum Scotiæ per Reges ipsius notoriè tenebatur, & tenetur in præsenti: procurante malorum omnium incentore, inordinatè pluriès & notoriè rebellârunt, molientes superioritatem hujusmodi indebitè declinare, pervenerunt hactenus & pervenire poterunt, verisimiliter in futuro, in animo recensemus, graves sentimus doloris aculeos:

Considerantes etiam qualiter, per induratam & continuatam rebellionem, tam nobilium & procerum quam popularium & communitatum dicti regni Scotiæ, illorum præsertim qui consanguinitate nos attingunt, & qui nobis forent in dicto regno, sicut asserunt, successuri, qui omnes, ex gratitudinis debito, maximè cum super hoc ex parte nostrâ interpellati fuerant, assistere tenebantur super jure & possessione regiminis & coronæ dicti regni, infestati sumus, contra Deum & justitiam ac fidelitatis suæ debitum, nequiter & turbati;

Qui etiam, per confœderationes & conspirationes, tam cum nostris quam victoriosissimi & clementissimi principis, domini & consanguinei nostri carissimi, Edwardi, Dei gratiâ, Regis Angliæ, superioris domini dicti regni nostri Scotiæ, inimicis initas & præsumptas, nos & majestatem nostram hostiliter sæpius impugnârunt, ad totalem subversionem nostram pro viribus innitentes, quæ sunt plusquam notoria toti mundo; summis affectamus desideriis ut dictorum rebellium malitiis resistere, & subductis periculis & malis hujusmodi, tam animarum saluti quam ipsius regni Scotiæ possimus, per Dei gratiam, consulere commodis & quieti.

Set quia, propter impotentiam corporis senescentis, id per nos perficere commodè non valemus, & probabiliter conici poterit quod, post decessum nostrum, nisi priùs per nos sit super hoc securiùs ordinatum, periculosa nimis & scandalosa inter aliquos, qui forsan prætenderent aliàs in dicto regno Scotiæ se debere nobis succedere, oriri poterit materia quæstionis;

Ad gestus magnificos præfati domini & consanguinei nostri, Regis Angliæ, superioris domini dicti regni Scotiæ, nostræ considerationis aciem dirigentes, committimus;

Sperantes, favente Domino, quod, ad faciendum quietem hujusmodi, ipse foret, præ cæteris viventibus, oportunus, & quod, per ipsius victoriosam potentiam, rebelles arceri, ac per ipsius sapientiam & clementiam mites & boni confoveri possint meliùs, tutiusque defendi, si dicti regni Scotiæ titulum & immediatum regimen optineret:

Nos autem, ex causis præviis, necnon propter prærogativam dilectionis quam ad dictum dominum & consanguineum nostrum, Regem Angliæ, qui, ut superior dominus dicti regni Scotiæ, innitens bonæ fidei, non rigori, homagium nostrum pro dicto regno Scotiæ, post mortem claræ memoriæ Johannis de Balliolo, quondam Regis Scotiæ, patris nostri, gratiosè recepit licet forsan, ad habendum dictum regnum Scotiæ, immediatè in dominico, jus sibi tunc competiit, & competit in præsenti;

Ac, propter affluentiam benivolentiarum & gratiarum exuberantiam, quas in ipso domino & consanguineo nostro semper invenimus, præ cæteris, optinemus;

Ac etiam propter fomentum dilectionis & unionis inter homines regnorum Angliæ & Scotiæ, quæ, sic in caritate conjuncta, forent contra adversantium impetus non mediocriter fortiora, ex mero motu nostro, intentione bonâ, & liberalitate purâ, ad honorem Dei & ecclesiæ suæ sanctæ, diligenti & maturâ super hoc deliberatione præhabitâ;

Damus & concedimus, & hac cartâ nostrâ confirmamus, pro nobis & hæredibus nostris, præfato domino & consanguineo nostro, Edwardo Regi Angliæ, & in ipsum plenè transferimus regnum, regimen, titulum, & coronam Scotiæ, unà cum insulis maris, & omnimodis regaliis, dignitatibus, honoribus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, civitatibus, castris, villis, terris, possessionibus, & omnibus aliis & singulis, quæ ad dictum regnum & coronam Scotiæ, pertinent, seu pertinere poterunt quovis modo, etiam si de eis esset in donatione regiâ specialis mentio facienda;

Habenda & tenenda præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, imperpetuum, ita plenè & integrè sicut aliqui vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenere debuerunt.

Volentes, insuper, ex causis & rationibus supradictis, dicto domino & consanguineo nostro donationem facere ampliorem, damus & concedimus, & hac cartâ nostrâ confirmamus, pro nobis & hæredibus nostris, dicto domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ omnia insulas, castra, civitates, villas, dominia, terras, possessiones, dignitates & jura, cum pertinentiis, quæ aliàs ad nos, sive ad dictum regnum Scotiæ, tam infra regnum Angliæ quam in Galwidiâ, & alibi infra dictum regnum Scotiæ, competunt, seu competere vel pertinere poterunt jure hæreditario, aliove quocunque colore, titulo, sive jure;

Habenda & tenenda, præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, unà cum regaliis, dignitatibus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, & omnibus aliis & singulis ad prædicta insulas, civitates, castra, villas, dominia, terras, possessiones, dignitates, & jura, tam in Angliâ quam in Galwidiâ, & alibi, in dicto regno Scotiæ, qualitercumque spectantibus, seu pertinentibus, imperpetuum, adeò plenè, & integrè sicut aliqui vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenere debuerunt, absque reclamatione seu inquietatione nostri, vel hæredum nostrorum quorumcunque;

Quibus omnibus dictum dominum, & consanguineum nostrum, ex causis præmissis, & aliis legitimis, in assecutione, jure, & possessione perpetuâ dicti regni, & coronæ Scotiæ, & aliorum omnium prædictorum volumus anteferri;

Et prædictum dominum & consanguineum nostrum de dictis regno & coronâ, cum insulis, castris, civitatibus, villis, terris, & possessionibus, & omnibus aliis prædictis, tam per traditionem præsentis coronæ nostræ aureæ, quam per liberationem corporalis possessionis soli ejusdem regni, investimus corporaliter & seisimus;

Et nos, & hæredes nostri, dicta regnum & coronam Scotiæ, insulas & omnia alia prædicta, cum suis pertinentiis universis, præfato domino & con-

sanguineo nostro, hæredibus & assignatis suis, contra mortales omnes warantizabimus & imperpetuum defendemus.

Hiis testibus,
Venerabili patre, domino Thomâ Dunolm' episcopo;
Leonello, & Johanne, } *Ultoniæ, & Richmundiæ,* } *comitibus;*
filiis dicti domini & consanguinei nostri Regis Angliæ;
Henrico duce Lancastriæ,
Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ,
Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ,
Radulpho, Staffordiæ, & } *comitibus;*
Gilberto de Anegos,
Abbatibus de Melros,
de Kelchou,
de Jeddeworth, &
de Driburgh;
Henrico domino de Percy,
Johanne domino de Moubray,
Radulpho domino de Nevill,
Waltero domino de Manny,
Johanne de Cherleton domino de Powys,
Johanne de Grey domino de Retherfeld,
Galfrido domino de Say,
Willielmo domino de Latymer;
Johanne de Stryvelyn,
Thomâ de Rokeby,
Roberto de Herle, } *militibus;*
Willielmo de Warennâ,
Willielmo de Aldeburgh,
& aliis.

Dat' apud Rokesburgh, xx. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Conventiones, inter Regem & Edwardum de Balliolo, super concessionibus antedictis.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CESTE endenture, faite entre tresexcellentz & puissantz princes, mounsieur Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, d'une part, & monsieur Edward de Balliol, Roi d'Escoce d'autre part;

Tesmoigne, que le dit Roi d'Escoce, considerant le cler droit q'il ad en roialme d'Escoce par succession de heritage, apres le mort monsieur Jehan de Bailliol, n'adgaires Roi d'Escoce son pere, qi Dieux assoile, sur la possession de queu roialme il ad este empesche, & uncore est, par continuelle & torteuouse rebellion des plusiers gentz du dit roialme, ses enemis & rebealx, qi, contre leur foi & ligeance, sont levez & rebellez contre lui, &, por cause de son grant age & feblesce du corps, il ne poet, ne ne voet desore continuer les grantz travailx, q'il ad sustenu devant ces heures, en celles parties, por son droit acquere, & ses ditz rebealx justicier;

Et sur ce pensant la grande & entiere affection & amour, q'il ad en tout temps, & ad encore, envers le dit Roi d'Engleterre & de France son seigneur, & pur cause q'il est conjunct a lui par procheinetee de cosinage; ad fait & constitut le dit Roi d'Engleterre & de France son heir universel du dit roialme, & de la corone d'Escoce, & de toutes les isles appendantes, & de toutz les regalitez, seigneuries, homages, & autres choses qeconqes appurtenantes as ditz roialme & corone en qeconque maniere, & de toutes les autres isles, dont les Rois d'Escoce ont este seisiz devant ces heures, & aussint de toutes les terres, seigneuries, libertees, & autres droitures qeconqes appertenantz au dit Roi d'Escoce par descent de heritage, ou en qeconque autre manere, si bien en roialme d'Engleterre, come en Galway, & aillours en roialme d'Escoce;

Et, outre ce, por plus avant monstrer sa dite affection, & por plus grand seurtee du dit Roi d'Engleterre & de France, en celle partie, le dit Roi d'Escoce, de son bon gree, & franche volonte, par bone & meure deliberacion, ad done & grante, por lui, & por ses heirs, au dit Roi d'Engleterre, & de France les avantditz roialme & corone d'Escoce; & les Isles, ove toutes maneres de regalitees, & autres choses qi y appurtienent, ou poent appertenir, si avant, & si pleinement come nul de ses progenitors, Rois d'Escoce, les avoient en temps passee, & aussint toutes les autres terres, seigneuries, droitures & heritages susditz, si bien en Engleterre, come en Galweye, & aillours en roialme d'Escoce, a avoir de ce jour en avant au dit Roi d'Angleterre & de France, & a ses heires, & assignez perpetuelement, sanz ce qe le dit Roi d'Escoce, ou nul de ses heirs, y puisse mettre cleyme, ou chalenge, envers le dit Roi d'Engleterre & de France, ses heirs, ou assignez en nul temps a venir.

Et por les avantditz doun & graunt, ensi faitz par le dit Roi d'Escoce, & por le grant amour, affection, & naturesse, queux il ad monstre ore, & plusures autres foiz devant ces heures, au dit Roi d'Engleterre & de France, le dit Roi d'Engleterre & de France ad done & grante por lui, & por ses heirs, au dit Roi d'Escoce, pur sa sustenance, & por son estat maintenir, deux mill livres d'esterlings de rente, a prendre, du jour de la fesance de cestes, chescun an, a terme de sa vie, a quatre termes, cestassavoir,

A la Pasque,
La Nativite Seint Johan le Baptistre,
La Seint Michel,
Et de Noël,

par oweles porcions, de issues de la custume & subsidie des leynes, quirs, & peaux lainitz, es portz de Kyngeston sur Hull & Seint Botulph, ou aillours par avisement de tresorer, & du conseil, ou il purra prestement & sanz defaute estre seruy;

Et, en cas q'il defaille de son paiement, en partie, ou en tout, a nul des termes susditz, durante la vie du dit Roi d'Escoce, & qe le dit Roi d'Engleterre & de France, & ses heirs, a plutost q'ils en soient requis par le dit Roi d'Escoce, soient tenuz de lui faire paier, sanz nulle delay, quant qe lui faudra de mesme son paiement:

Et aussint ad graunte & promise le dit Roi d'Engleterre & de France de doner, & faire paier prestement, au dit Roi d'Escoce cynks myll marcs d'Esterlings a la quinzeine de Pasqe prochein a venir, sanz nul defaute, por faire ent ce qui lui plerra:

Item, le dit Roi d'Engleterre & de France ad grante & promis de faire paier au dit Roi d'Escoce toutes les dettes, queux il purra resonablement monstrer qe lui sont clerement dues, de pees & de guerre, par le dit Roi d'Engleterre & de France; & sur ce comandera a son tresorer q'il aconte, ovesque lui des dites dettes, si en haste come il bonement purra, pur savoir en certein ce qi la some amont; fesant a lui due allowance, solonc reson & bone foi; & sur ce, par avis du tresorer, le Roi ordenera qi paiment lui ent soit fait dedeinz certein temps covenable.

Item, le dit Roi d'Engleterre & de France ad grante & promis, pur lui, & pur ses heirs, loialment & en bone foi, de eider, maintenir, & defendre, en reson & droite, le dit Roi d'Escoce, & les seons, durante toute sa vie.

Item, est accorde entre les Rois susditz, qe les dites choses faites & performes, le dit Roi d'Escoce soit discharge de son homage, n'adgaires fait au dit Roi d'Engleterre & de France, pur le Roialme d'Escoce & les Isles appurtenances; &, outre ce, qi chescun des ditz Rois, leur heirs & successours soient descharges devers autres des toutes covenances, contractz, & promesses faites entre euz devant ces heures; & qe le dit Roi d'Escoce soit quit & frank de lui meismes, a demorer & repairer ou que lui plerra, sanz empeschement de lui, ou de riens qi a lui appent; issint toutefois q'il ne face chose prejudiciele au dit Roy d'Engleterre & de France ne a ses heirs.

Et sur ce est accorde & assentu entre les ditz Rois, qe sur les choses susdites soient faites meintenant chartres & lettres tieles come leur consealx, queux ils ont en present, & les saveront meulx deviser; & nientmains, por plus grande seurtee, sibien de l'une partie come de l'autre, & q'ils puissent en temps a venir par plus meure deliberacion & avisement chaunger, amender & corriger mesmes les chartres & lettres, sous leur grantz sealx, tant des foiz, & en tiele forme, come leur plerra; issint qe chescun des ditz Rois soit tenuz de faire a l'autre tiele seurtee, come il vorra demander ou deviser, solonc reson & bone foi, par avis de leur conseux, entre cy & la fin d'un an prochein a venir, pur plein acomplisement & affermance perpetuele de toutes les choses susdites;

Et serront toutes cestes choses tenues, gardees, affermes, & acomplies, loialment & en bone foi, sanz fraude, ou mal engyn.

En tesmoinance de quele chose les deux Rois avantditz, en absence de leur grand sealx, ont fait mettre, entrechangeblement, leur privie sealz a ceste endentures.

Don' a Baumburgh, le xx. jour de Januar', l'an de Grace mill troiz centz cynquante quint.

Sub privato sigillo cereo, pendente à caudâ pergamenæ.

Pro Edwardo de Balliolo, nuper Rege Scotiæ, de annuitate.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.

Pat. 29 Edw. III. p. 3. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum, juxta conventiones, inter nos &, dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas;

Eidem Edwardo, pro sustentatione suâ & statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concesserimus providere, prout in quadam indenturâ, indè inter nos & præfatum Edwardum confectâ, & privato sigillo nostro signatâ, pleniùs continetur;

Nos, volentes dictam concessionem nostram effectui mancipari, dedimus & concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Edwardo duo milia librarum, habenda & percipienda singulis annis, in portubus de Kyngeston super Hull & Sancto Botulpho, videlicet, in quolibet portuum prædictorum ducentas & quinquaginta libras in festo Paschæ & ducentas & quinquaginta libras in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, & ducentas & quinquaginta libras in festo Sancti Michaelis, & ducentas & quinquaginta libras in festo Natalis Domini, de exitibus custumarum & subsidiorum nostrorum ibidem, per manus collectorum eorumdem, ad totam vitam ipsius Edwardi, absque impedimento seu contradictione aliquali, aut revocatione indè faciendâ ex quacumque causâ.

Et, si forsan exitus custumarum & subsidiorum prædictorum, ad dicta duo milia librarum per annum, ut prædicitur, solvenda aliquibus temporibus futuris, non sufficiant, vel aliàs, præfatus Edwardus, quo minùs sibi de summis prædictis in dictis portubus vel eorum altero satisfieri poterit, fuerit legitimè impeditus;

Volumus & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod nos & hæredes nostri, ei de eo, quod sic ibidem percipere non poterit, statim, cum per ipsum indè requisiti fuerimus, alibi sine dilatione aliquâ satisfacere teneamur.

Et, in casu quo nos, aut hæredes nostri, extra regnum nostrum Angliæ fuerimus, volumus & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod nostrum & hæredum nostrorum locum tenentes, ac cancellarii, & thesaurarii nostri, & hæredum nostrorum, qui pro tempore fuerint, & eorum quilibet in alterius absentiâ, solutiones prædictas fieri faciant in formâ prædictâ.

Et, in casu quo quicquam, de dictis duobus milibus librarum annuis, ad aliquem terminorum prædictorum à retro fuerit, & idem consanguineus noster, antequam solutionem indè assecutus fuerit, in fata decesserit, volumus, concedimus, & promittimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod executoribus testamenti ejusdem consanguinei nostri, aut assignatis suis, de eo, quod ei die obitûs sui indè deesse contigerit, solutionem competentem, de exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum, in portubus prædictis, habere, & brevia eis super hoc liberari faciemus indilatè.

Quæ omnia & singula supradicta, sicut prænotatum est, eidem consanguineo nostro observare & adimplere promittimus bonâ fide.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Baumburgh, xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De potestate amovendi vicecomitem Northumbriæ.

A. D. 1356. An. 29 Edw. III.
Pat. 29 Edw. III. p. 3. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni de Grey de Rotherfeld senescallo hospicii nostri, Johanni de Cherleton camerario nostro, Henrico Grene, Willielmo de Notton, & Willielmo de Catesby, justiciariis nostris ad diversas felonias, transgressiones, & excessus in comitatu Northumbræ factos, audiendum & terminandum, assignatis, salutem.

Quia ex certis causis volumus quod Johannes de Coupeland, nunc vicecomes noster comitatûs prædicti, de officio suo vicecomitatûs comitatûs prædicti ad præsens amoveatur, dedimus vobis, quatuor, tribus, & duobus vestrûm plenam, tenore præsentium, potestatem ipsum Johannem ab officio prædicto amovendi, & alium pro officio prædicto idoneum & non suspectum, loco suo, ad dictum officium, quamdiu nobis placuerit, excercendum, substituendi:

Et ideò vobis mandamus quod de nomine illius, quem sic in officio prædicto substitueritis, nobis in cancellariâ nostrâ sub sigillis vestris, quatuor, trium, vel duorum vestrûm constare faciatis, ut ei commissionem nostram de officio prædicto, prout moris est, fieri faciamus.

In cujus, &c.

T. R. apud Novum Castrum super Tynam, xxiii. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De omni jure ad regnum Scotiæ relaxatio.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS pateat per præsentes, quod nos, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Scotorum, attendentes qualiter, super possessione regni & coronæ Scotiæ, quæ, post mortem claræ memoriæ, domini Johannis de Balliolo, nuper Regis Scotiæ, patris nostri, sunt ad nos jure hæreditario, legitimè devoluta, & de quorum possessione, ac etiam de homagiis & servitiis, tam prælatorum & procerum, quam aliorum ipsius regni, fuimus per nonnullum tempus, tanquam de hæreditate nostrâ legitimâ investiti, per induratam malitiam, & continuatam rebellionem quorundam inimicorum, & rebellium nostrorum dicti regni, qui, contra fidei & ligeantiæ suæ debitum, contra nos hostiliter & proditoriè surrexerunt, à diù fuimus, & adhuc sumus, contra Deum & justitiam, nequissimè impetiti;

Pro quorum recuperatione magnos & graves labores hucusque sustinuimus, nec ad continuationem laborum hujusmodi, attentâ debilitate nostri corporis, jam vergentis in senium, sufficimus, nec volumus propterea circa hoc ulterius personaliter occupari, ac nolentes jus nostrum hujusmodi deperire, nec malitiam ipsorum rebellium transire impunitam, quod absit; pensantesque multiplices benivolentias, gratias & honores, quibus, serenissimus princeps & dominus noster carissimus, dominus Edwardus, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, multotiens & liberaliter nos prævenit, ac etiam propinquæ consanguinitatis vinculum, quo ipse & nos noscimur adinvicem conjuncti, necnon ob specialem affectionem, & sinceram dilectionem, quas erga personam suam, super omnes alios de sanguine nostro, meritò gerimus & habemus, ac pro eo quod ipse, qui alios principes in strenuitate præcellit, melius quam aliquis alius poterit malitiam dictorum rebellium, per Dei gratiam, refrænare;

Fecimus & constituimus ipsum dominum Edwardum hæredem nostrum universalem totius regni ac coronæ Scotiæ, necnon Insularum Maris, & omnimodorum regalitatum, dominiorum, terrarum, possessionum, & jurium ad dicta regnum & coronam spectantium quoquo modo, ac etiam omnium aliarum insularum adjacentium, de quibus aliqui dictorum progenitorum nostrorum aliquo tempore præterito seisiti fuerunt, necnon quorumcunque castrorum dominiorum, terrarum, tenementorum, ac aliorum possessionum & jurium ad nos, tam infra regnum Angliæ, quam in Galwidiâ, & alibi infra dictum regnum Scotiæ pertinentium jure hæreditario, vel alio modo quocunque;

Omne, insuper, jus & clamium, quæ in regno & coronâ prædictis, unà cum dignitate regali, & aliis eorum pertinentiis quibuscunque, necnon in insulis, & aliis castris, dominiis, terris, tenementis, possessionibus, & juribus suprascriptis nobis competunt, vel qualitercunque competere poterunt, in personam dicti domini Edwardi, pro nobis, & hæredibus nostris, exnunc integrè & plenariè transferentes, sibi, hæredibus & assignatis suis, perpetuis temporibus, remansura;

Præterea, pro majori firmitate præmissorum, & pro affectione nostrâ sincerâ, erga ipsum dominum & consanguineum nostrum plenius declaranda, mero motu, ac nostrâ purâ & spontaneâ voluntate, diligenti & maturâ deliberatione præhabitâ in hac parte, dedimus, concessimus, & præsenti cartâ nostrâ confirmavimus, pro nobis, & hæredibus nostris, præfato domino Edwardo regnum & coronam Scotiæ supra dicta, unà cum dignitate regali, ac insulis, regalitatibus, juribus, dominiis, homagiis, & servitiis, tam prælatorum & procerum, quam aliorum, feodis, advocationibus episcopatuum, abbatiarum, prioratuum, ecclesiarum, ac omnibus aliis & singulis, quæ ad dicta regnum & coronam Scotiæ ubicumque pertinent, seu pertinere poterunt quovis modo, ita plenè & integrè sicut aliqui progenitorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt;

Ac etiam omnes alias insulas supradictas, necnon omnia castra, dominia, terras, tenementa, possessiones & jura, quæ ad nos, ut præmittitur, tam infra dictum regnum Angliæ, quam in Galwidiâ, & alibi infra præfatum regnum Scotiæ, competunt, vel competere poterunt jure hæreditario vel alio quocunque colore, titulo, sive jure;

Habenda & tenenda, à die confectionis præsentium, præfato domino Edwardo, hæredibus & assignatis suis, imperpetuum, absque eo quod nos, vel aliquis hæredum nostrorum, aliquid juris, vel clamei in dictis regno & coronâ Scotiæ, vel aliquâ parte eorumdem, seu in aliquibus pertinentibus ad eadem, aut etiam in insulis, vel in aliis dominiis, terris, tenementis, possessionibus, & juribus supradictis, vel eorum aliquo, seu ad ea, erga præfatum dominum Edwardum, hæredes, aut assignatos suos exigere, vendicare, seu habere poterimus, vel poterit in futurum;

Set omne jus & clameum hujusmodi, quæ ad nos, vel hæredes nostros, in hac parte competunt, vel competere poterunt quovis modo, eidem domino Edwardo, hæredibus, & assignatis suis, tenore præsentium, remittimus, relaxamus, & omninò quietum clamamus pro nobis, & hæredibus nostris, imperpetuum.

Hiis testibus,

Venerabili patre, domino Thomâ Dunolmensi episcopo.

Dominis Leonello, & Johanne, Ultoniæ, & Richemundiæ, comitibus.

Henrico duce Lancastriæ.

Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ, Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ, Radulpho, Staffordiæ, & Gilberto de Anegos, comitibus.

Abbatibus, de Melros.
de Kelchou.
de Jeddeworth, &
de Driburgh.

Henrico domino de Percy.

Johanne domino de Moubray.

Radulpho domino de Nevill.

Waltero domino de Manny.

Johanne de Cherleton, domino de Powys.

Johanne de Grey, domino de Retherfeld.

Galfrido domino de Say,

Willielmo domino de Latymer.

Johanne de Stryvelyn, Thomâ de Rokeby, Roberto de Herle, Willielmo de Warennd, Willielmo de Aldeburgh, militibus.

& aliis.

Dat' apud Rokesburgh, xxv. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Sub privato sigillo rubei coloris, pendente a caudâ pergamenæ.

Relaxatio de omnimodis alligantiis & promissionibus.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS, ad quos præsentes literæ pervenerint, Edwardus de Balliolo, nuper Rex Scotiæ, filius & hæres claræ memoriæ Johannis de Balliolo, quondam Regis Scotiæ, salutem in Domino.

Sciatis quod, cum nos, consideratis multiplicibus benivolentiis, gratiis, & honoribus, quibus, serenissimus princeps, & dominus noster, dominus Edwardus, Rex Angliæ & Franciæ, consanguineus noster carissimus, multotiens nos prævenit, ac ob specialem affectionem, & sinceram dilectionem, quas erga personam suam meritò gerimus & habemus, ex mero motu, & nostrâ purâ & spontaneâ voluntate, diligenti & maturâ deliberatione præhabitâ;

Dederimus & concesserimus, & per cartam nostram confirmaverimus, pro nobis, & hæredibus nostris, præfato domino & consanguineo nostro, Edwardo Regi Angliæ, & in ipsum plenè transtulerimus totum dictum regnum nostrum Scotiæ, ac regimen, titulum, & coronam ejusdem, unà cum insulis maris, & omnimodis regaliis, dignitatibus, honoribus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, civitatibus, castris, villis, terris, possessionibus, & omnibus aliis & singulis, quæ ad dicta regimen & coronam Scotiæ pertinent, seu pertinere poterunt quovis modo, etiam si de eis esset in donatione regiâ specialis mentio facienda;

Habenda & tenenda præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, imperpetuum ita plenè & integrè sicut aliqui vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenere debuerunt.

Et nos, volentes, insuper, ex causis & rationibus supradictis, dicto domino & consanguineo nostro donationem facere ampliorem, dederimus & concesserimus, & per dictam cartam nostram confirmaverimus, pro nobis & hæredibus nostris, dicto domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, omnia insulas, castra, civitates, villas, dominia, terras, possessiones, dignitates, & jura, cum pertinentiis, quæ aliàs ad nos, sive ad dictum regnum Scotiæ, tam infra regnum Angliæ quam in Galwidia, & alibi infra dictum regnum Scotiæ competunt, seu competere vel pertinere poterunt jure hæreditario, aliove quocunque colore, titulo, sive jure;

Habenda & tenenda præfato domino & consanguineo nostro, Regi Angliæ, hæredibus & assignatis suis, unà cum regaliis, dignitatibus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, & omnibus aliis & singulis ad prædicta insulas, civitates, castra, villas, dominia, terras, possessiones, dignitates, & jura, tam in Angliâ quam in Galwidiâ, & alibi, in dicto regno Scotiæ, qualitercunque spectantibus, seu pertinentibus, imperpetuum, adeò plenè & integrè sicut aliqui vel aliquis progenitorum, seu prædecessorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, ea retroactis temporibus tenuerunt, vel tenere debuerunt, absque reclamatione seu inquietatione nostri, vel hæredum nostrorum quorumcunque;

Quibus omnibus dictum dominum, & consanguineum nostrum, ex causis præmissis, & aliis legitimis, in assecutione, jure, & possessione perpetuâ dicti regni & coronæ Scotiæ, & aliorum omnium prædictorum, voluerimus anteferri;

Et prædictum dominum & consanguineum nostrum, de dictis regno & coronâ, cum insulis, castris, civitatibus, villis, terris, possessionibus, & omnibus aliis prædictis, tam per traditionem coronæ nostræ aureæ quam per liberationem corporalis possessionis soli ejusdem regni, investiverimus corporaliter & seisiverimus, prout in cartâ nostrâ prædictâ, eidem domino & consanguineo nostro indè confectâ, pleniùs continetur.

Nos, pro majori securitate ipsius domini & consanguinei nostri in hac parte, ex habundanti remittimus, relaxamus, & quietum clamamus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem domino & consanguineo nostro, hæredibus & assignatis suis, totum jus, actionem, & clameum, quæ habuimus, vel habere poterimus, in dictis regno & coronâ Scotiæ, ac in insulis, regaliis, dignitatibus, honoribus, prærogativis, privilegiis, juribus, dominiis, homagiis, servitiis, feodis, advocationibus, civitatibus, castris, villis, terris, possessionibus, vel aliquibus aliis prædictis, de cætero, exigere non poterimus vel vendicare, sed de eisdem penitus simus exclusi per præsentes imperpetuum.

Et nos, & hæredes nostri, dicta regnum & coronam Scotiæ, insulas, & omnia alia prædicta, cum suis pertinentiis universis, præfato domino & consanguineo nostro, hæredibus & assignatis suis, contra mortales omnes warantizabimus & imperpetuum defendemus.

Remittimus etiam relaxamus, & quiete clamamus, pro nobis & hæredibus nostris, præfato domino & consanguineo nostro omnimodas alligantias, promissiones, conventiones, & contractus inter ipsum & nos, ante vicesimum diem Januarii proximò præteritum initos, sive factos, & ipsum dominum & consanguineum nostrum indè, pro nobis & hæredibus nostris, tenore præsentium, exoneramus & quietamus imperpetuum:

Salvis semper nobis, hæredibus & executoribus nostris, debitis quæ nobis, de tempore tam guerræ quam pacis, ante dictum vicesimum diem Januarii, debentur; & etiam omnibus conventionibus & conditionibus inter prædictum dominum & consanguineum nostrum, & nos, dicto vicesimo die Januarii initis, juxta formam indenturarum & instrumentorum indè confectorum; exceptis terminis solutionis duorum milium librarum annuarum, nobis, ad terminum vitæ nostræ, per dictum dominum & consanguineum nostrum, concessarum; qui quidem termini, ex certis causis, per literas patentes ejusdem domini & consanguinei nostri, postmodum fuerunt transmutati.

Hiis testibus,

Venerabili patre, domino Thomâ Dunelmensi episcopo,
Leonello, & / *Johanne* — *Ultoniæ, &* / *Richemundiæ,* — *comitibus,*
filiis dicti domini & consanguinei nostri Regis Angliæ;
Henrico duce Lancastriæ.
Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ,
Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ,
Radulfo Staffordiæ, &
Gilberto de Anegos, — *comitibus;*
Abbatibus de Melros,
de Kelchou,
de Jeddeworth, &
de Driburgh;
Henrico domino de Percy,
Johanne domino de Moubray,
Radulpho domino de Nevill,
Waltero domino de Manny,
Johanne de Cherleton domino de Powys,
Johanne de Grey domino de Retherfeld,
Galfrido domino de Say,
Willielmo domino de Latymer,
Johanne de Stryvelyn,
Thomâ de Rokeby,
Roberto de Herle,
Willielmo de Warennâ,
Willielmo de Aldeburgh, — *militibus;*
& aliis.

Dat' apud Rokesburgh, xxv. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Sub sigillo magno Scotiæ viridis coloris, pendente à filis sericis, cærulei rubeique colorum.

De omni qualicunque clameo remissio & quietatio.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS pateat per præsentes, quod, cum nos, Edwardus de Balliolo, filius claræ memoriæ domini Johannis de Balliolo, quondam Regis Scotorum, dederimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, serenissimo principi & domino nostro, domino Edwardo, Dei gratiâ, Regi Angliæ & Franciæ, regnum & coronam Scotiæ, ad nos, per mortem præfati patris nostri, jure hæreditario devoluta, unà cum dignitate regali, & omnibus aliis ad eadem regnum & coronam qualitercunque & ubicunque spectantibus, ac etiam omnes alias insulas Scotiæ adjacentes, de quibus aliqui progenitorum nostrorum, quondam Regum Scotiæ, aliquo tempore præterito seisiti fuerunt, necnon omnia castra, dominia, terras, tenementa, possessiones, & jura, quæ ad nos, tam infra regnum Angliæ quam in Galwidiâ, & alibi infra dictum regnum Scotiæ, jure hæreditario, vel alio jure, seu titulo quocunque pertinent, vel pertinere poterunt quovis modo, habenda eidem domino Edwardo, hæredibus & assignatis suis imperpetuum;

Et insuper, omne jus & clameum quæ in dictis regno & corona Scotiæ, & omnibus aliis supradictis, vel in eorum aliquo habemus, seu ad ea habuimus, vel habere possemus, in personam præfati domini Edwardi pro nobis & hæredibus nostris transtulerimus, prout in cartâ nostrâ indè confectâ, & sub sigillo nostro consignatâ, plenius continetur, sibique indè seisinam fecerimus liberari:

Nos, ob multiplicatam affectionem, quam erga dictum dominum Edwardum, suis exigentibus meritis, firmiter gerimus & habemus, volentes securitati suæ, & hæredum suorum pro futuris temporibus, in quantum nobis possibile fuerit, providere:

Ex habundanti remisimus & quietum clamavimus pro nobis & hæredibus nostris, præfato domino Edwardo, hæredibus & assignatis suis, totum jus & clameum quæ habuimus, vel habere poterimus in regno & coronâ prædictis, ac etiam in dignitate regali, honoribus, dominiis, castris, villis, maneriis, homagiis, fidelitatibus, servitiis, redditibus, proficuis, & quibuscunque aliis juribus & possessionibus supradictis, tam videlicet, in Galwidiâ, ac insulis prædictis, quam alibi ubicunque fuerint, etiam si fortè aliquæ dictarum insularum dicantur, seu dici possint, ad regnum seu coronam Scotiæ minimè pertinere.

Et præterea, ut in eâ parte omnis ambiguitas amputetur, intentionis nostræ non extitit, nec existit quod nos, vel hæredes nostri aliquid juris, vel clamei de cætero vendicare poterimus in præmissis, vel in aliquibus ad ea

spectantibus quoquo modo, etiam si in dictâ cartâ nostrâ in speciali nullatenus exprimantur.

Hiis testibus,
Venerabili patre, domino Thomâ Dunolmensi episcopo;
Dominis, Leonello, & Johanne, { Ultoniæ, & Richemundiæ, } comitibus;
Henrico duce Lancastriæ;
Willielmo de Bohun, Norhamptoniæ, Rogero de Mortuo Mari, Marchiæ, Radulpho, Staffordiæ, & Gilberto de Anegos, } comitibus;
Abbatibus de Melros, de Kelchou, de Jeddeworth, & de Driburgh;
Henrico domino de Percy,
Johanne domino de Moubray,
Radulpho domino de Nevill,
Waltero domino de Manny,
Johanne de Cherleton, domino de Powis,
Johanne de Grey, domino de Retherfeld,
Galfrido domino de Say,
Willielmo domino de Latymer;
Johanne de Strivelyn, Thomâ de Rokeby, Roberto de Herle, Willielmo de Warenna, Willielmo de Aldeburgh, } militibus;
& aliis.

Dat' apud Rokesburgh, xxvii. die Januarii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo quinto.

Sub privato sigillo cereo rubei coloris, pendente à caudâ pergamenæ.

De potestate amovendi unum de tribus baronibus scaccarii Dublin'.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario & cancellario suis Hiberniæ, salutem. Quia, ut accepimus, pluribus quam duobus baronibus in scaccario nostro Dublin', pro negotiis nostris in eodem scaccario expediendis, ad præsens non indigemus, de vestris circumspectione & industriâ pleniùs confidentes, amovendi unum de tribus baronibus, per nos in eodem scaccario constitutis, quem minus utilem pro commodo nostro fore decreveritis, plenam concedimus potestatem.

Et ideò vobis mandamus quod, habitâ super hoc cum illis de concilio nostro in partibus illis informatione pleniori, præmissa faciatis, in formâ prædictâ:

Nos, de eo quod indè feceritis, in cancellariâ nostrâ Angliæ, sub sigillis vestris distinctè & apertè certificantes.

T. R. apud Novum Castrum super Tynam, xxviii. die Januarii.

De arcubus & sagittis providendis, & usque Turrim London' mittendis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 24. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, vicecomiti Hereford', salutem.

Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod mille garbas sagittarum bonas & sufficientes in ballivâ tuâ, in locis ubi melius expedire videris, tàm infra libertates quam extra, de exitibus ejusdem ballivæ tuæ, emi & provideri, & medietatem indè usque Turrim nostram London', citra festum Paschæ proximò futuræ, & alteram medietatem indè citra Quindenam Sanctæ Trinitatis proximò sequentis, mitti facias; dilecto clerico nostro Willielmo de Rothewell, custodi garderobæ nostræ in eadem Turri, per indenturam indè inter te & ipsum modo debito conficiendam, ibidem liberandas.

Et de custubus, quos in hâc parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

T. meipso apud Baumburgh, xxx. die Januarii, anno regni nostri Angliæ tricesimo, regni verò nostri Franciæ decimo septimo.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de arcubus & sagittis in ballivis suis emendis & providendis & præfato Willielmo deliberandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Gloucestr', de quingentis arcubus albis & sexcentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Salop', de mille garbis sagittarum.

Vicecomiti Stafford', de quingentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Lincoln', de mille & quingentis arcubus albis & sexcentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Norhampton', de quadringentis arcubus albis & sexcentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Warr' & Leycestr', de quadringentis arcubus albis & mille garbis sagittarum.

Vicecomiti Bed' & Buk', de sexcentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Wigorn', de quadringentis arcubus albis & mille garbis sagittarum.

Vicecomiti Norff' & Suff', de sexcentis arcubus albis & septingentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Essex' & Hertford', de quingentis arcubus albis & octingentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Kant', de quadringentis arcubus albis & septingentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Somers' & Dors', de trescentis arcubus albis & quadringentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Devon', de sexcentis arcubus albis & quadringentis garbis sagittarum.

Pro Menaldo de Insula, clerico conjugato.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, ministris, & omnibus aliis ballivis & fidelibus suis, in ducatu nostro Aquitaniæ, constitutis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Volentes dilectum & fidelem nostrum Menaldum de Insula, aliàs de Caressa, clericum conjugatum nostræ civitatis Aquen', favore prosequi gratioso, suscepimus ipsum Menaldum, terras, tenementa, possessiones, res, & bona sua quæcumque, in protectionem & defensionem nostram, ac salvam gardiam specialem.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm injungimus & mandamus, quatinùs ipsum Menaldum in justis possessionibus suis manuteneatis, protegatis, & ab injuriis & violentiis indebitis defendatis, non inferentes ei, vel inferri permittentes, in personâ, bonis, aut rebus suis quibuslibet, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid ei forisfactum vel contra eum indebitè attemptatum fuerit, id ei sine dilatione aliquâ, prout ad vos & vestrûm quemlibet pertinet, emendari, & ad statum reduci debitum faciatis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duratur'.

Data apud Baumburgh, vi. die Februarii.

Pro civitate Baionæ, de appellatione audiendâ & terminandâ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli nostro, Edwardo principi Walliæ, duci Cornubiæ, & comiti Cestriæ, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Aquitaniæ, primogenito nostro carissimo, salutem.

Ex parte dilectorum & fidelium nostrorum, majoris, juratorum, centum parium, ac universitatis & totius communitatis civitatis nostræ Baionæ, nobis exhibita petitio continebat;

Quod inter ipsos, & fideles nostros, homines terræ Laburdi, multis, retro temporibus, discordiis, malivolentiis, rancoribus, & capitalibus inimicitiis suscitatis, ex quibus, hinc indè, strages, homicidia, intestina bella, incendia, & dampna plurima, sunt secuta; supradicti major, pares, universitas, & communitas Baionæ, & homines terræ Laburdi, pro sedandis supradictis discordiis, & bono pacis, & concordiæ inter eos perpetuò solidandæ, in Bernardum Ezii, dominum de Lebreto, vicecomitem Tartasii, dilectum & fidelem

nostrum, tanquam in arbitrum, arbitratorem, seu aliàs amicabilem compositorem, electum utrimque concorditer & assumptum, compromiserunt & realiter consenserunt;

Idemque postmodum Bernardus, dominus de Lebreto, admissâ potestate hujusmodi sibi traditâ, & in negotio ipso aliquali processu præhabito, nimis voluntariè, juris ordine & limitibus potestatis sibi traditæ non servatis, allegationibus & petitionibus dictorum fidelium nostrorum de Baionâ repulsis, & se parti adversæ favorabilem ostendendo, arbitrabatur, pronunciavit, & dictum suum protulit pro hominibus terræ Laburdi, & contra fideles nostros de Baionâ prædictos, ipsos, & libertates eorum, ac jura, per arbitrium, pronunciatum, & dictum suum hujusmodi, quatenus in eo fuit, multipliciter offendendo;

Undè prædicti major, centum pares, universitas, & communitas civitatis nostræ Baionæ, sentientes se ex præmissis indebitè prægravatos, ad nos, ut ad Regem Angliæ & Franciæ, & Aquitaniæ ducem, & nostram audientiam infra tempus debitum appellârunt;

Quocirca vobis, tenore præsentium, committimus & mandamus, quatinùs totum & quicquid, post emissam ad nos appellationem hujusmodi, & contra eam inveneritis attemptatum, in statum debitum ante omnia reducentes, causam appellationis hujusmodi & totius negotii principalis, cum omnibus suis emergentibus, dependentibus, incidentibus, & connexis, juxta leges, foros, & consuetudines dictarum partium, per vos, vel alium, seu alios, audiatis & fine debito terminetis, aut aliàs inter partes prædictas compositionem amicabilem, super præmissis, perpetuò valituram, providè faciatis.

Cæterùm, quia inter subditos nostros hujusmodi exulatam à diu pacem cupimus celeriter reformari, nos exnunc, ex certâ scientiâ, tam omnibus & singulis Baionæ quam hominibus terræ Laburdi, fidelibus nostris prædictis, quam omnibus aliis, quos hujusmodi tangit negotium, aut tangere poterit in futurum, districtiùs inhibemus, & per vos etiam volumus inhiberi, nè, appellatione hujusmodi & prosecutione ipsius pendentibus, duranteque ipso principali negotio indeciso, alterutra partium prædictarum, in alterius præjudicium, ad arma procedendo, qualescumque injurias irrogando, quicquam attemptet vel faciat attemptari;

Quod si aliquos, contra hujusmodi inhibitionem nostram, inveneritis attemptasse, per quos pax prædicta, plurimum nobis grata, aut dicti negotii finalis decisio poterunt impediri, sic eos, exigente justitiâ, castigetis, quod pœna illorum sit metus aliis & exemplum.

In cujus, &c.

Dat' apud Novum Castrum super Tynam, vii. die Februarii.

De protectione pro majore & civibus civitatis Baionæ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, ministris, & omnibus aliis ballivis & fidelibus suis, in ducatu nostro Aquitaniæ constitutis, ad quos, &c. salutem.

Volentes dilectos & fideles nostros, majorem, cives, habitatores, & incolas civitatis nostræ Baionæ favore prosequi gratioso, suscepimus ipsos, omnes & singulos, terras, tenementa, possessiones, res & bona eorum quæcumque, in protectionem & defensionem nostram, ac salvam gardiam specialem.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm injungimus & mandamus quatinùs majorem, cives, habitatores, & incolas omnes & singulos supradictos, in justis possessionibus suis manuteneatis, protegatis, & ab injuriis & violentiis indebitis defendatis.

Non inferentes eis, vel inferri permittentes, in personis, bonis, aut rebus suis quibuslibet, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis vel eorum alicui forisfactum vel contra eos indebitè attemptatum fuerit, id eis sine dilatione aliquâ, prout ad vos & vestrûm quemlibet pertinet, emendari & ad statum reduci debitum faciatis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duratur'.

Data apud Novum Castrum super Tynam, vii. die Februarii.

De protectione pro quibusdam in comitivâ principis Walliæ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

THOMAS DE FELTON chivaler, qui in obsequio Regis, in partibus Vasconiæ, in comitivâ Edwardi principis Walliæ moratur, habet literas Regis de protectione.

Teste Rege, apud Baumburgh, viii. die Februarii.

Consimiles literas habent subscripti; videlicet,

Ricardus de Stafford chivaler,
Edmundus de Appelby chivaler,
Thomas de Ardene chivaler,
Nicholaus de Stafford chivaler,
Walterus de Thorp miles,
Johannes de Lynbyry chivaler,
Reginaldus de Cobham chivaler,
Robertus Missenden,
Laurentius fil' Laurentii de Flete,
Radulphus de Rocheford,
Johannes de Cornwaile, serviens Regis ad arma,
Thomas de Gissing chivaler,
Rogerus Loheryng,
Walterus Geephay,

T. R. apud Westm', xv. die Marcii.

Pro eskippamento equorum principis Walliæ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Devoniæ, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, quadringentas cleias, pro eskippamento equorum dilecti & fidelis nostri, Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, ad partes Aquitaniæ mittendorum, in ballivâ tuâ, de exitibus comitatûs prædicti, provideri, & cleias prædictas usque portum de Plummuth cum omni celeritate duci & cariari facias; ita quod sint ibidem citra festum Paschæ proximò futurum, dilecto nobis, Thomæ Duraunt, servienti nostro ad arma, quem ad dictas cleias recipiendum deputabimus, per indenturam, indè modo debito conficiendam, liberand';

Ita quod, in tui defectum, passagium prædictum nullatenus retardetur, per quod materiam habeamus ad te graviter capiendi.

Et de custubus, quos circa præmissa apposueris, tibi in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Martii.

Per ipsum Regem.

De bordis, maeremio, & aliis necessariis pro navibus Regis capiendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 22. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, assignavimus dilectum nobis Rogerum de Sutton', ad bordas, maeremium, ferrum, attilium, & alia, pro reparatione navium & bargearum nostrarum necessaria, ac cariagium pro eisdem, ad loca ubi carianda fuerint, tam per terram quam per aquam, pro denariis nostris, per manus Mathæi de Torkeseye, clerici nostri navium earumdem, apud Turrim nostram London', solvendis, in locis ubi melius viderit expedire, tam infra libertates quam extra, feodo ecclesiæ excepto, capiendum & providendum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Rogero, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout per ipsum Rogerum ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

T. R. apud Baumburgh', x. die Februarii.

Per ipsum Regem, nuncio Mathæo de Torkeseye.

Indentura inter Regem & Johannem de Bello Campo, de custodiâ villæ Calesii.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 E. III. m. 18. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture tesmoigne, que monseur Johan de Beauchamp, frere du counte de Warr', est demoere capitan de Caleys, del unzisme jour de Feverer preschein avenir, par un an preschein ensuant, en la manere que sensuit, lui meismes, ix. chivalers, xl. esquiers, xxx. archers au cheval, issint qil soit paie devant, pur le primer quartre ensuant, des gages de lui & ses gentz, & clxvi. livres xiii schillins iiii denjers en regarde pur meisme le quartre.

Et issint, de quartre en quartre, tancome il demorra capitan de la dite ville.

Et le dit monseur Johan avera resonables custages pur lui & ses gentz d'armes & archers, & eskippeson pur lour chivaux alant devers Caleys & returnant dilloeqes, & serra paie des avantditz custages, gages, & reward, par les mains le tresorer de Caleys, qui pur le temps serra; & notre seignur le Roi trovera gages pur les soudeours que sensuent pur la sauve garde de meisme la ville & de chasteux environ, cestassavoir;

Pur la garnesture dicelles en tout, un baneret, xxix. chivalers, cccxlviii. esquiers, clxii. archers au cheval, cxxiii. hobelours, ccciiii^xx^xv. archers au pee, xiii. daywach', ccxx. masons, charpenters, & autres oeverours, laborers, & v. arblastres, & xx. mariners.

Et que les soudiers susditez soient paiez, de quartre en quartre, de leur gages come ils ont este devant ces heures; & la dite ville serra sufficeament vitailletz pur touz les demurantz illoeqes, tutditz pur un demy an au meins devant, sanz rebat de vitailles pur gages, sique tutditz ele soit vitailletz pur vn demy an, issint que la dite ville & les chastelx environ, ne soient mys en aventure par defaute du paiement ne des vitailles, come desus est dit.

Et en cas que le Roi & son conseil faillent en les covenances, en partie, ou en tout, apres que le Roi ou son conseil soient garniz par le dit capitan, & covenable amendement & paiement ne soient faitz au bout de quatre, q'adonque lise au dit monseur Johan de partir de la ville ove ses gentz, & chivaux, & leux herneys, sanz enpeschement ou chalenge de notre seignur le Roi, ses heirs, son conseil, ou de nul autre en temps avenir:

Et si tieu cas aviegne que la dite ville, ou chastel environ, soit assegez par les enemys, que le dit monseur Johan ne purra eux remuer od son poair qil ad celle part, & le Roi ou son conseil de ce soit garny par le dit capitan, que dedeyns le moys apres ensuant, le Roi soit tenuz a mander un chevetein a Caleis, ove poair des gentz d'armes & archers solonc ce q'il voit que soit affaire en eide, socour, & governance de sa dite ville & chastelx.

Et notre seignur le Roi graunte, que nul soudier de deinz la ville, ou chastelx environ, ne partira dilloeques sanz congie du capitan durante sa retenue, ne q'il serra retenu ove nul autre, sanz ce qil purra monstrer le congie par lettre du capitan.

Et qi qe soit trove autre, soit pris & emprisone, quen part qil soit trove, dedeinz le poair notre seignur le Roi.

En tesmoignance de quele chose, a l'une partie de ceste endenture demurrante envers le dit Johan, notre seignur le Roi ad fait mettre son grant seal, en absence de son prive seal, & a l'autre partie de ceste endenture, demurrant envers le Roi, le dit monseur Johan ad mys son seal.

Donne a Westm', le x. jour de Feverer, l'an du regne notre seignur le Roi d'Engleterre trentisme, & de France disseptisme.

De proclamatione faciendâ de vinis vendendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Essex', salutem. Cum nuper, pro communi utilitate rei publicæ, & ex certis causis rationabilibus, coram nobis & concilio nostro propositis, ad excludendam malitiam illorum, qui vina nimis carè pro commodo suo singulari, in dispendium populi nostri, vendere nitebantur, per nos & dictum concilium nostrum ordinatum extitisset, quod in civitate nostrâ London', & suburbiis ejusdem, ac etiam in singulis portubus regni nostri Angliæ, versus partes boriales & australes, usque villam de Suthampton', & in eadem villâ, lagena vini venalis non ultra sex denarios;

Et in singulis portubus à dictâ villâ Suthampton' versus occidentem, tam in comitatibus Suthampton', Somerset, Dorset', Gloucestr' Cornub', & Devon', quam in Wallia, lagena vini venalis non ultra quinque denarios;

Ac in singulis villis, in loco sicco situatis, à portu ubi hujusmodi vinum cariatur usque ad viginti & quinque miliaria distantibus, & ibidem, lagena vini, ultra pretium ad quod in portu à quo ducitur, venditur, per unum obolum & non ultra;

Ac in villis & locis ab hujusmodi viginti & quinque miliaribus à portu, usque ad alia viginti & quinque miliaria & ultra, undique distantibus, per unum denarium & non ultra, quousque vina magis habundaverint, & pro minori pretio vendi possent, venderetur:

Ordinationemque prædictam, tam in civitate prædictâ quam in singulis comitatibus regni nostri Angliæ, mandaverimus proclamari & firmiter teneri, sub certâ forisfacturâ in eisdem mandatis nostris contentâ, sicut per inspectionem rotulorum cancellariæ nostræ nobis constat:

Ac jam intellexerimus, quod quamplures tabernarii & vinetarii, de diversis locis & villis in ballivâ tuâ, qui quidem loci & villæ à prædictâ civitate, ubi lagena vini venalis pro octo denariis, & non ultra, de permissione nostrâ pro tempore, ex certis causis, jam venditur per viginti & quinque miliaria, non distant proprio lucro inhiantes, & dictam forisfacturam non verentes, lagenam vini pro decem denariis & ultra vendunt, in dispendium populi nostri partium illarum, & confluentium ad easdem, ac contra ordinationem & proclamationem supradictas, undè miramur & movemur.

Et quia hujusmodi malitiæ & dampno occurrere, & communi utilitati populi nostri providere, volumus, ut tenemur, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in singulis villis & locis in ballivâ tuâ ubi expedire videris, publicè proclamari, & firmiter inhiberi facias, ex parte nostrâ;

Ne aliquis vinetarius, tabernarius, vel alius quicumque, lagenam vini venalis, in aliquibus villis & locis in eadem ballivâ tuâ, à civitate prædictâ per viginti & quinque miliaria distantibus, vel exindè in aliis villis & locis in sicco loco in eadem ballivâ tuâ, ab hujusmodi viginti & quinque miliaria usque ad alia viginti & quinque miliaria, & ultra undique, à portu distantibus, situatis, ultra octo denarios, & ratam per ordinationem nostram supradictam propter distantiam locorum, ut præmittitur, moderatam, publicè vel occultè vendat, aut vendere præsumat, sub forisfacturâ vinorum suorum ad opus nostrum, quousque aliud super hoc duxerimus demandandum.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem nostras hujusmodi, inveneris contraria facientes, tunc omnia vina sua sine dilatione arestari, & ea salvò custodiri facias, quousque aliud indè præceperimus, & quæ vina, & quorum fuerint quæ sic arestaveritis, nos in cancellariâ nostrâ de tempore in tempus distinctè & apertè reddas certiores.

Sciens quod, si te in executione præsentis mandati nostri tepidum reddideris, aut remissum, ad te & tua ex hoc graviter capiemus.

T. R. apud Hertford', primo die Martii.

Per concilium.

Pro Edwardo de Balliolo, de relaxatione homagii sui.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux qi cestes lettres verront, saluz. Sachez que, come n'adgairs eussons rescieu l'omage, lige, & fealte de nostre cher cousin & foial, Edward de Bailleoll, lors Roi d'Escoce, come de nostre vassal, pur le roialme d'Escoce, ove les isles & autres appurtenances, & feussent certeines alliances & covenances faites par entre nous & nostre dit cosin, par mi les queles il obligea lui, ses heirs & successours, en autres services & charges a nous & a noz heirs, sicome en les dites alliances & covenances est contenuz plus pleinement;

Et le nostre dit cosin nous ad donez & grantez, pur lui & pur ses heirs, le roialme & la corone d'Escoce, ove les appurtenances, ensemblement ove les dites isles, & toutes ses autres terres, seignuries, droitures, & heritages, sibien en Engleterre come en Galeweye, & aillours en roialme d'Escoce, ensemblement ove tout le droit & claym q'il y avoit en quecunque manere, a avoir a nous, noz heirs & assignes, a touz jours, sicome en la chartre ent faite est entenuz plus au plein;

Nous, par la dite cause, tenons nostre dit cosin, des ditz homage & fealte, quites & deschargez, & relessons & quitclamons, a lui & ses heirs & successours, totes les avantdites alliances, covenances, charges, & services quecumques, & les ent deschargeons, par cestes presentes, devers nous & noz heirs, a touz jours.

Et outre ceo, volons & grantons, que nostre dit cosin soit quites & frank de lui mesmes, a demorer & repairer ou que lui plerra, sanz empeschement de nous, noz heirs, ou de noz ministres; issint, totes voies, q'il ne face chose prejudiciele a nous, ne a noz heirs, ne ne soit aherdant a noz enemys contre nous.

Mes n'est pas nostre entencion, pur tant, a departir de null droit ou claym que nous avions, devant la date de noz primeres alliances, ou avons en present, ou avoir purrons en temps a venir, en les ditz roialme & corone d'Escoce, ove les dites isles, terres, & seignuries; mes volons & protestons que celles droit & claym nous soient touz jours salvez, & demoergent devers nous, & noz heirs, aussi entierment come ils furent devant mesmes les dites alliances faites.

En tesmoignance de quele chose, avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' a Westm', le xii. jour de Marcz.

De proclamatione in Berewico faciendâ, pro antiquis legibus Scotiæ utendis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, cancellario & camerariis villæ nostræ Berewici super Twedam, ac vicecomitibus nostris de Berewico & Rokesburgh, & universis aliis & singulis constabulariis, castellanis, & aliis ministris & fidelibus nostris, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Edwardus de Balliolo, nuper Rex Scotiæ, consanguineus noster carissimus, per cartam suam, regnum & coronam Scotiæ, & totum jus quod in eisdem regno & coronâ habuit, nobis & hæredibus nostris dederit & concesserit, prout in cartâ suâ prædictâ pleniùs continetur:

Nos, volentes publicæ patere notitiæ quod intentionis & voluntatis nostræ existit, quod homines de dicto regno Scotiæ eisdem legibus & consuetudinibus, quibus antequam dicta regnum & corona Scotiæ ad manus nostras sic devenerunt, usi fuerunt, regnantur & gubernantur, & quod eædem leges & consuetudines in aliquo non mutentur, nec eas mutare intendimus quoquo modo:

Vobis mandamus, quod intentionem & voluntatem nostras prædictas, in singulis locis infra districtus vestros, publicè proclamari & teneri, & omnes homines dictæ terræ per easdem leges & consuetudines regi & gubernari faciatis.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De præfatâ proclamatione, infra regnum Scotiæ faciendâ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Willielmo de Bohun comiti Norhampton', custodi & locum nostrum tenenti in marchiâ Scotiæ, salutem.

Sciatis quod, cum, *&c. ut supra usque ibi* quoquo, *& tunc sic,*

Vobis mandamus, quod intentionem & voluntatem nostras prædictas, in singulis locis infra dictum regnum Scotiæ, ubi expedire videritis, publicè proclamari, &c. faciatis.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, diligitis, & sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

Teste ut supra.

De potestate tractandi cum hominibus de Scotia.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ

Venerabilium patrum,

Thomæ Dunolmensis, & }
Gilberti Karliolensis, } *episcoporum;*

& dilectorum & fidelium nostrorum

Willielmi de Bohun, consanguinei nostri carissimi, Norhampton', & }
Gilberti d'Anegos, } *comitum;*
Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill, &
Henrici Lescrop,

plenius confidentes, ad tractandum & concordandum cum prælatis, nobilibus, & popularibus regni Scotiæ, adversariis nostris, de redemptione & deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, ac de treugis sive sufferentiis guerræ, & de finali pace, ac ligis & perpetuis amicitiis, inter nos & ipsos adversarios nostros ineundis;

Et ad dies & loca, pro hujusmodi tractatibus tenendis, prout expedire viderint, statuendum;

Et ad ea, quæ sic tractata, concordata, & statuta fuerint, quacumque firmitate assecurandum & vallandum;

Et hujusmodi securitatem à parte adversâ petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia, quæ circa præmissa necessaria & oportuna fuerint, faciendum & exequendum, etiam si mandatum exigant speciale;

Eisdem episcopis, comitibus, Henrico, Radulpho, & Henrico, sex, quinque, quatuor, tribus, & duobus eorum, quorum præfatum comitem Norhampton' unum esse volumus, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos, ratum & gratum habituros quicquid per dictos episcopos, comites, Henricum, Radulphum, & Henricum, sex, quinque, quatuor, tres, vel duos eorum, quorum præfatum comitem Norhampton' unum esse volumus, actum & gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c,

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro principe Walliæ, de baconibus providendis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Johannem de Palyngton ad sexaginta bacones, ad opus dilecti & fidelis nostri Edwardi, principis Walliæ, filii nostri carissimi, in comitatibus Cornubiæ, Devoniæ, Somersetiæ, & Dorsetiæ, in locis ubi commodius pro ipso filio nostro, & cum minori gravamine populi nostri, fieri poterit, pro denariis ipsius principis, emendum & providendum, & ad cariagium pro baconibus illis, usque portum de Plummuth ducendis, pro denariis ipsius principis similiter capiendum;

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis & auxiliantes, quotiens & prout idem Johannes vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Martii.

Per concilium.

Pro comitivâ principis Walliæ, de protectionibus.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

EDWARDUS le Despenser chivaler, qui in comitivâ Edwardi principis Walliæ, in obsequio Regis, in partibus Vasconiæ moratur, habet literas Regis de protectione, cum clausula ' Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Consimiles litteras habent subscripti, sub diversis datis; viz.

Willielmus de Morlee chivaler, qui in comitiva Roberti comitis Suffolciæ, &c.
Edwardus de Courtenaye chivaler, qui in obsequio Regis in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Johannes Bret miles, qui in obsequio Regis in comitiva Roberti de Ufford comitis Suffolciæ, &c.
Thomas Morant chivaler, qui in obsequio Regis in comitiva Willielmi de Monte Acuto comitis Sarum, &c.
Robertus de Bajocis miles, qui in obsequio Regis in comitiva Radulphi Basset de Drayton, &c.
Willielmus de Burton chivaler, qui in obsequium Regis, &c.
Willielmus de Stretton chivaler, qui in obsequio Regis in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Johannes Trevaignon chivaler, qui in obsequio Regis in partibus Vasconiæ in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Richardus de Basqervill miles, qui in obsequio Regis in comitiva præfati principis, &c.
Rogerus Loryng miles, qui in obsequio Regis in comitiva Willielmi de Monte Acuto comitis Sarum, &c.
Thomas Fichet chivaler, qui in obsequio Regis in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Johannes de Veer comes Oxoniæ, qui per præceptum Regis ad partes Vasconiæ profecturus est, ibidem in obsequiò Regis in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Johannes de Bereford miles, qui cum Johanne de Veer comite Oxoniæ, &c.
Johannes de Monte Acuto miles, qui in obsequio Regis in comitiva præfati principis, &c.

Robertus filius Thomæ de Swynburn miles, qui cum Bartholomæo de Burghersh, &c.
Stephanus de Cusyngton miles, qui in obsequio Regis in comitiva Edwardi principis Walliæ, &c.
Willielmus Shank.
Ricardus Hewysh chivaler.
Rogerus la Ware chivaler.
Johannes de Beaupre chivaler.
Johannes de Sancto Philberto chivaler.
Johannes de la Chambre.
Ric' Seint Johan'.
Thomas de Bello Campo comes Warwicæ.
Nigellus de Lohereyn chivaler.
Johannes Traylay.
Ricardus de Bretford.
Willielmus de Stretton.
Radulphus Beaupell.
Willielmus Riche.
Roulandus Deneys.
Johannes Creswey, de Burnham.
Rogerus de Cotesford chivaler.
Thomas de Aldyngbourn.
Johannes Mautravers.
Johannes de Cireceux.
Johannes Haliday, de Walton super Tamisiam.
Henricus de Blakburn.
Ivo de Kenton.
Johannes Dymmok junior.
Adam Kentish.
Bertrandus de Sancto Omero.
Willielmus filius Ricardi Bishop.
Willielmus de Sancto Omero.
Thomas de Sandwich.
Thomas de Brereleye chivaler.
Ricardus de Belkenesfeld.
Alanus de Stokes clericus.
Thomas de Bradgate.
Willielmus de Bakton.
Gilbertus de Crosseby.
Robertus de Ketelyngton.
Henricus de Berkhamstede.
Thomas de Gissyng chivaler.
Thomas de Dover.
Ricardus de Stafford.
Ricardus de Sancto Johanne.
Edwardus de Courteneye miles.
Johannes de Henxteworth.
Johannes de Milford, de London.
Robertus Treveignon.
Adam de Louches.
Robertus de Egermond.
Walterus de Thorp.
Johannes de Ottewell.
Johannes de Montagu.
Ricardus de Merton.
Walterus fitz William.
Willielmus de Bikebury.
Oto de Bodrigan.
Johannes Dagenel.
Willielmus Bushell.
Johannes Jen.
Walterus de Kent.
Jacobus de Audeley chivaler.
Willielmus Beneyt.
Willielmus de Bodryngan chivaler.
Johannes de Whiston.
Nicholaus de Stafford.
Robertus de Wyclif.
Thomas de Ardene.
Simon Russel de Messyngham.
Reginaldus de Malyns.
Rogerus de Oxencoumbe.
Johannes de Leuche.
Galfridus Hamelyn.
Ricardus Playce.
Robertus de Apelby serviens ad arma.
Thomas de la Pole.
Thomas Charnels.
Radulphus Chamberleyn.
Thomas de Bernardeston chivaler.
Johannes filius Ed'i de Bereford.
Thomas Capel.
Thomas Tuwe.
Walterus de Wodelonde.
Adam Cole.
Jacobus de Hanville chivaler.
Gilbertus de Standford miles.
Johannes de Haveryng miles.
Thomas Wallsh, de Halsted.
Ricardus le Cook, de Poselyngworth.
Johannes Ferour, de Bomstede.
Radulphus de Shelton chivaler.
Ricardus Hewish.
Johannes del Ferrour.
Nicholaus de Lomere.
Ricardus de Benton, de London.
Edmundus de Wauncy.
Willielmus de Northwell clericus.
Ricardus Raven.
Johannes de Sully.
Willielmus de Pesyndeune.
Stephanus de Cosyngton chivaler.
Ricardus le Bakere.
Johannes de Wynkefeld chivaler.
Henricus de Alderyngton.
Thomas Peytevyn.
Willielmus de Ferrers chivaler.
Thomas de Daventre.
Fulco de Burmyngham chivaler.

Comes de Kildare, justiciarius terræ Hiberniæ constituitur.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.
Pat. 30 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Mauricio fitz Thomas comiti de Kildare, officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, & terram nostram Hiberniæ, cum castris, & aliis pertinentiis suis, custodiend' quamdiu nobis placuerit;

Percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin' per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras, pro quibus officium illud & terram custodiet; & erit se vicesimus de hominibus ad arma, cum tot equis coopertis continuè, durante commissione nostrâ supradictâ. In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxx. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis de terrâ prædictâ, quod eidem comiti tanquam justic' terræ prædictæ in omnibus quæ ad officium prædictum pertinent, intendentes sint & respondentes, sicut prædictum est.

In cujus, &c. *ut supra.*

Per ipsum Regem.

De tractando cum Johanne de Insulis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum

Johannis de Gatesden militis, &
Godefridi Foljaumbe,

pleniùs confidentes;

Ad tractandum & concordandum cum nobili viro Johanne de Insulis, & sibi adhærentibus, super morâ suâ nobiscum contra omnes gentes;

Et de amicitiis & alligantiis solidis, inter nos & ipsos ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis;

Et ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum, & securitatem, quæ nobis indè fieri debeat, stipulandum & recipiendum;

Præfatis Johanni & Godefrido, plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem:

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsos Johannem & Godefridum, nomine nostro, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxxi. die Martii.

Per ipsum Regem.

De Hibernicis rebellibus ad pacem Regis admittendis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. saluaem. Sciatis quod, de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum

Mauritii Fitz Thomas comitis de Kildare, justiciarii nostri Hiberniæ;
Johannis de Gatesden militis, &
Godefridi Folajmbe,

pleniùs confidentes, ad quoscumque Hibernicos nobis rebelles, qui ad obedientiam & pacem nostram venire voluerint, ad gratiam & pacem nostram admittendum, & eis remissionem & pardonationem de rebellione suâ hujusmodi concedendum, & securitatem eis indè plenariè faciendum, præfatis, justiciario nostro, Johanni & Godefrido, & duobus eorum, plenam, tenore præsentium, damus & concedimus potestatem.

Ratum & gratum habituri quicquid per ipsos, justiciarium nostrum, Johannem & Godefridum, vel duos eorum, nomine nostro, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxxi. die Marcii.

Per ipsum Regem.

Forma treugæ inter dominum de Douglas & comitem de Northampton.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Ex. Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

AS touz yceux qi cestes lettres verront ou orront, William seigneur de Douglas, salut en DIEU.

Come luí tresnoble homme Willaum de Bohun conte de Norhamptone, conestable d'Engleterre, & lieutenant lui Roi d'Engleterre, ad graunte & afferme trewes & soeffraunces de guerre pur moy, toutes mes bondes, mes gentz, les chastielx queux j'ai en garde, biens & possessiones, & qantque a moi appont, deinc mes bondes, pur estre sanz damage & engravance, par nulle voi, de nuly qe soit a la foi & obeysance du dit Roi d'Engleterre, & en son noun, tanq a le fest de Seynt Michell proscheyne a venir apres la date de cestes;

Sachiez qe j'enprenk qe, si nulls des gentz, qi sont a la foi du dit Roi d'Engleterre, chevaucheront de guerre en roialme d'Escoce, hors des mes bondes, & les bondes lui cont del Marche, qe jeo ne leur engravera par moy, ne par ceux de mes bondes, durant la dite trewe.

Et en cas qe le dit Roi, ou null de ses gardeynes, se taille de chevauchier aliors deinc la dite roialme, & ne poet passer bonement autrement qe parmy mes bondes, qe garnyseint de quatre jours devant soit fait a moy, ou a James de Sandy-landys, por ordener lour geist au meynce damage de mes gentz, & leurs biens; issint, toutvois, qe null damage, en leur venir, demorer, ne retourner, soit fait a null de mes gentz, en null manere, si non de prendre forage por lour chevaux tant soulement.

Escript sou mon seal a Roxburgh, Lundy l'endemayne de Paskflorye, l'an de grace mill CCC. cynkquant & sysme.

Sub sigillo Douglas, pendenti a caudâ pergamenæ.

Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 18. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Kyngeston super Hull, salutem.

Cum, juxta conventiones, inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quod in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas, eidem Edwardo, pro sustentatione suâ, & pro statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concessserimus providere, prout in quadam indenturâ, indè inter nos & præfatum Edwardum confectâ, & privato sigillo nostro signatâ, pleniùs continetur;

Et nos, volentes dictam concessionem nostram effectui mancipari, vicesimo die Januarii, proximò præterito, dederimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Edwardo duo milia librarum, habenda & percipienda, singulis annis, in portu prædicto, & portu de Sancto Botholpho; videlicet,

In quolibet portuum prædictorum ducentas & quinquaginta libras, in quindenâ Paschæ;
Et ducentas & quinquaginta libras in quindenâ Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ;
Et ducentas & quinquaginta libras in quindenâ Sancti Michaelis;
Et ducentas & quinquaginta libras in octabis Sancti Hillarii;

de exitibus custumarum & subsidiorum nostrorum ibidem, per manus collectorum eorumdem, ad totam vitam ipsius Edwardi;

Et, si contingat aliquam solutionem de summâ, per ipsum sic ad aliquem terminorum prædictorum percipiendâ, ultra duos menses, post finem termini, quolibet mense per viginti & octo dies computato, à retro existere;

Voluerimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod nos & hæredes nostri, duplum illius, quod sibi pro termino illo sic defuerit, solvere teneamur, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis mandamus, quod eidem Edwardo, vel ejus in hac parte attornato, ducentas & quinquaginta libras, indè pro quindenâ Paschæ, proximò futurâ, in eâdem quindenâ, de exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum, in dicto portu de Kyngeston super Hull, solvatis, juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum; nè, pro defectu solutionis hujusmodi, pœnam incurramus supradictam:

Recipientes ab eodem Edwardo, vel dicto suo attornato, literas suas acquietantiæ, quæ sufficientes fuerint in hac parte; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Aprilis.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum & subsidiorum hujusmodi in portu de Sancto Botholpho, sub eâdem datâ, mutatis mutandis.

De restitutione temporalium episcopatûs Imelacen' in Hiberniâ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 9. in Turr. Lond.

REX, cancellario suo Hiberniæ, salutem. Cum dominus Summus Pontifex, nuper vacante ecclesiâ Imelacen', per mortem bonæ memoriæ Ricardi ultimi episcopi loci prædicti, eidem ecclesiæ de venerabili viro, Johanne nuper archidiacono ecclesiæ Fernen', providerit, & ipsum Johannem in episcopum dictæ Imelacen' ecclesiæ præfecerit, & pastorem, sicut per litteras bullatas ipsius domini Summi Pontificis nobis indè directas, nobis constat:

Nos, pro eo quod idem præfectus omnibus & singulis verbis, nobis & coronæ nostræ præjudicialibus, in dictis litteris bullatis contentis, coram nobis palam & expressè renunciavit, & gratiæ nostræ humiliter se submisit, volentes cum eodem præfecto in hac parte agere gratiosè, cepimus fidelitatem ipsius præfecti, & temporalia episcopatûs ipsius, prout moris est, restituimus eidem.

Et ideò vobis mandamus quod per brevia, sub sigillo nostro quo utimur in terrâ prædictâ, eidem præfecto temporalia prædicta cum pertinentiis, unà cum exitibus indè à datâ præsentium perceptis, liberari faciatis.

T. R. apud Westm', xxvii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro mercatoribus de Hiberniâ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum & subsidiorum nostrorum in singulis portubus regni nostri Angliæ, salutem.

Cum decimo octavo die Marcii, anno regni nostri Angliæ vicesimo octavo, per litteras nostras patentes, concesserimus hominibus terræ nostræ Hiberniæ, quod ipsi coria & alia mercimonia sua quæcumque, præter lanas, pelles lanutas, & plumbum, extra dictam terram nostram Hiberniæ, solutis custumis nobis debitis, à festo Paschæ tunc proximò futuræ usque ad finem trium annorum proximò sequentium, plenariè completorum, quo voluerint, ducere, & ea emere volentibus, exceptis inimicis nostris, vendere valeant; ordinatione stapulæ non obstante, prout in litteris nostris prædictis pleniùs continetur:

Vobis mandamus, quod mercatores dictæ terræ Hiberniæ, hujusmodi coria à dictis partibus Hiberniæ ad partes regni nostri Angliæ adducta, & adducenda, ad partes Flandriæ, dum tamen per inspectionem litterarum de coketto in dictâ terrâ Hiberniæ factarum, vobis constiterit coria illa in

eadem terra Hiberniæ custumata existere, absque impedimento ducere permittatis, juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum, usque ad festum Paschæ proximò futuræ;

Proviso, quod ipsi lanas, pelles lanutas, & plumbum, alibi quam ad stapulas nostras in Angliæ non ducant quovis modo.

T. R. apud Westm', xxviii. die Aprilis.

REX, collectoribus custumarum & subsidiorum nostrorum in singulis portubus regni nostri Angliæ, salutem.

Cum in ordinatione in stapulis, in regno nostro Angliæ tenendis, nuper factâ contineatur, quod benè liceat hominibus de terrâ nostrâ Hiberniæ, cum mercandisis suis, postquam in eadem terrâ Hiberniæ cokettatæ & custumatæ fuerint, ad stapulas in regno nostro Angliæ, prout melius placuerit, venire, & mercandisas illas vendere, portando secum litteras de coketto mercandisas prædictas testificantes.

Ita quod, nec homines prædicti, nec illi, qui mercandisas prædictas ab eis in stapulis prædictis ement, pro prædictis mercandisis sic in Hibernia custumatis & cokettatis, custumas seu subsidia aliqua nobis in regno nostro Angliæ iteratò solvant:

Vobis mandamus, quod omnes lanas & alias mercandisas per mercatores dictæ terræ nostræ Hiberniæ, ad stapulas dicti regni nostri Angliæ adductas & adducendas, dumtamen per inspectionem litterarum de coketto in dictâ terrâ Hiberniæ factarum, vobis constare poterit lanas & mercandisas illas in terrâ nostrâ Hiberniæ, ritè cokettatas & custumatas, existere, per mercatores extraneos, quibus lanas & mercandisas prædictas, in stapulis prædictis, vendi contigerit, ad partes Flandriæ, seu alias partes exteras de inimicitiâ nostrâ non existentes, absque custumâ & subsidio indè iteratò solvendo, traduci permittatis, juxta formam ordinationis prædictæ.

T. ut supra.

G. de Bryan, admirallus versus partes occidentales constituitur.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti & fidelis nostri Guidonis de Bryane, pleniùs confidentes, constituimus ipsum Guidonem admirallum flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, tam infra libertates quam extra;

Dantes eidem Guidoni plenam, tenore præsentium, potestatem, castigandi & puniendi, tam in terrâ quam in mari, omnes & singulos de flotâ prædictâ criminosos & delinquentes; & eidem Guidoni, in executione officii admiralli, rebellantes seu contrariantes, & plenam justiciam de eis, juxta eorum demerita, faciendi;

Ac omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi & exequendi, prout eidem Guidoni melius & utilius videbitur expedire;

Necnon ad capiendum, per se & deputatos suos, tot homines marinarios, quot pro regimine navium flotæ prædictæ sufficere poterunt, quotiens opus fuerit, in quibuscumque locis & portubus maris infra admiratum prædictum, ubi iidem homines marinarii poterunt inveniri.

Et ideò vobis omnibus & singulis, firmiter injungendo, mandamus quod eidem Guidoni & dictis deputatis suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Guido, vel dicti deputati sui, vobis scire fecerit, vel fecerint, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

Ad Papam, de excusando Regem, per inanes tractatus truffatum & delusum, super nunciis, sub spe fragili tractatûs, transmittendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Veniens ad nos, venerabilis vir, Simon de Sudebiria, capellanus vester & nuncius, cum literis de credentiâ, sub sancti vestri nominis bullâ clausis, intensum desiderium, quod ad pacis reformationem inter nos & adversarium nostrum Franciæ sanctitas vestra gerit, & displicentiam, quam habetis ex eo quod alias in dicto pacis negotio eadem sanctitas non profecit, eleganter ostendit; adiciens quod valdè placeret vestræ clementiæ duos cardinales, pacis hujusmodi fervidos zelatores, ad certum diem, & locum aptum, propè Calesium, pro dicto negotio transmittere, si tunc illuc aliquos de nostris, cum potestate sufficienti, vellemus propter hoc destinare.

Super quo scire velit vestra benignitas quod pacem bonam semper habere desideravimus, & eam sumus, quantum decuit, & plus quam profuit, prosecuti; & multis tractatibus consensimus, in quibus, non sine gravissimo rerum & temporum dispendio, protracti semper fuimus inaniter & truffati.

Et demùm, ad vitandum effusionem sanguinis Christiani, & occurrendum malis inæstimabilibus, quæ ex continuatione guerræ provenire poterunt verisimiliter, sumptâ de præteritis conjecturâ, volentes pacem hujusmodi quærere, etiam cum magno nostrorum jurium detrimento; ac de justitiæ vestræ constantiâ singulariter confidentes, per confessorem nostrum sanctitati vestræ mentem nostram super hoc aperuimus, sub secreto; &, sub conceptâ efficacis & justæ mediationis vestræ fiduciâ, solempnes nuncios ad sanctitatis vestræ præsentiam, pro dicto pacis negotio, duximus transmittendos; &, qualem expeditionem illuc invenerant, vestra benignitas satis novit; nam truffati fuimus sicut priùs.

Cum igitur, impellente necessitate, propter hoc resumpserimus guerram nostram, cujus expeditionem prosequi disposuimus, sub spe Divini præsidii, juxta vires, non intendimus, sicuti nec valemus, sine subversione statûs & guerræ nostræ, ut de dampnis & derisione, quibus ex vanâ missione hujusmodi subjacerenus, sicut aliàs pluries subjecti fuimus, taceatur, sub spe fragili & remotâ tractatûs hujusmodi, nuncios, jam circa dictam guerram occupatos, transmittere; nec hoc habet à nobis rationabiliter postulari.

Super quo nos habere velit, quæsumus, vestra sanctitas excusatos.

Nam, quandocumque nobis oblata fuerit, cum effectu, certa & rationabilis via pacis, parati semper erimus illam lætis & votivis affectibus acceptare; ita quod in nobis non invenietur, per Dei gratiam, rationabiliter quod culpetur.

Conservet, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', ii. die Maii.

De conductu, pro nunciis Philippi de Navarra.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem.

Sciatis quod, cum nobiles viri, Johannes dominus de Morbek, & Willielmus Carbonel dominus de Buneraunce, qui nuper de partibus Normanniæ, ex parte illustris viri, Philippi de Navarra, consanguinei nostri carissimi, in nuncium in Angliam ad nos venerunt, jam ad easdem partes Normanniæ profecturi, & abindè ad nos sint, ex certis causis, redituri;

Nos, volentes eorum securitati in hâc parte providere, suscepimus ipsos Johannem & Willielmum, socios & familiares suos, &c. *prout aliàs in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johanis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xii. die Maii.

Transumptum commissionis Roberti senescalli Scotiæ, ad tractandum pro deliberatione David de Bruys.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

IN Dei nomine, Amen. Per præsens publicum instrumentum cunctis appareat evidenter, quod hoc est exemplum seu transcriptum ex originalibus litteris quorumdam magnatum de regno Scotiæ, sigillis ipsorum in pendenti sigillatis, quod quidem instrumentum ego Adam de Hilton, notarius subscriptus, diligenter & fideliter ascultavi, & quia ipsum cum dictis originalibus litteris concordare inveni, ut adhibeatur eidem de cætero plena fides, scribi feci, & etiam publicavi:

Tenor verò dictarum litterarum talis est,

OMNIBUS, has litteras visuris vel audituris, Robertus senescallus Scotiæ, locum tenens serenissimi principis, domini David, Dei gratiâ, Regis Scotiæ illustris, salutem.

Noverit universitas vestra quod nos, unanimi & expresso concessu & assensu omnium prælatorum, procerum, ac totius communitatis regni Scotiæ, &c. *prout supra de dat' xvii. Januar', tunc sic,*

Quâ quidem commissione perlectâ, dominus episcopus Sancti Andreæ, nomine omnium prædictorum de Scotiâ, protestabatur ibidem quod dicta ipsius, vel etiam coambassatorum suorum, in aliquod eis non cederent præjudicium, nisi conclusio tractatûs hujusmodi plenum sortiretur effectum.

Acta sunt hæc Londoniæ, in hospitio, venerabilis patris, domini ....

Cicestrensis episcopi, extra Templebarram, sub anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo sexto, indictione decimâ, die, videlicet, decimâ mensis Maii, pontificatûs domini Innocentii Papæ Sexti anno quinto.

Præsentibus,
Venerabilibus viris, Domino Roberto de Erskyn, milite.
Normanno Lesly, domicello de Scotia.
Magistro Henrico Scoby clerico, &
Willielmo de Lech laico.

Testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Adam de Hilton, clericus Lichfeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiale auctoritate notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, unà cum prænominatis testibus, ac tempore quo sigillum venerabilis patris, domini Willielmi, Sancti Andreæ episcopi, huic instrumento apponebatur, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum.

Sub sigillo episcopi Sancti Andreæ.

De conductu pro nunciis Franciæ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum nobiles viri, Johannes dominus de Morbek, & Willielmus Carbonel dominus de Buveraunce, qui nuper de partibus Normanniæ, ex parte illustris viri, Philippi de Navarræ, consanguinei nostri carissimi, in nuncium in Angliam ad nos venerunt, jam ad easdem partes Normanniæ profecturi, & abindè ad nos sunt, ex certis causis, redituri:

Nos, volentes eorum securitati in hâc parte providere, suscepimus ipsos Johannem & Willielmum, socios & familiares suos, & eorum singulos, eundo ad dictas partes, cum triginta equis, rebus & hernesiis suis, & exindè, cum tanto numero equorum, ad nos in Angliam redeundo & morando, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Johanni & Willielmo, sociis aut familiaribus suis, vel eorum alicui, eundo ad dictas partes cum triginta equis, & exindè cum tot equis ad nos in regnum nostrum Angliæ redeundo, & morando, sicut prædictum est, in personis, vel rebus suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, set eis potius salvum & securum conductum, cum ab ipsis super hoc requisiti fueritis, suis sumptibus habere faciatis.

Et si quid eis forisfactum aut injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & debitè reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duratur'.

Dat' apud Westm', xii. die Maii.

Littera missa Papæ, pro declaratione famæ Regis Navarræ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Quia prudentes hujus seculi, quærentes excusationes in peccatis, plerumque nituntur, ad palliandum suam nequitiam, alienam innocentiam maculare, humanum arbitramur & meritorium apud DEUM fictos & fucatos colores abstergere, & nudam rei veritatem veridico testimonio declarare.

Sanè qualiter inter magnificos principes, Johannem de Franciâ, regnum nostrum Franciæ, contra DEUM & justitiam occupantem, & Karolum Navarræ Regem illustrem, qui quædam, præfato Johanni displicentia, fecisse dicebatur, nuper fuerat plena concordia, ut apparuit, reformata, & fide mediâ ac juramento firmata;

Et qualiter idem Johannes præfato Regi, & cunctis sibi adhærentibus, rancorem & actionem omnimodam, quam contra ipsos pro commissis prætereitis habere poterat, simpliciter & ex toto remiserat, securitatem eis indubiam repromittens;

Necnon qualiter dictum Regem, ac comitem de Harcourt, & nobiles alios, quibus fecerat remissionem hujusmodi, pridem capi & tractari fecerat, satis in publicam credimus notitiam devenisse, super quo vellemus potiùs, propter statûs militaris decentiam, tacere, quam loqui.

Set, quia præfatus Johannes, justificare & colorare satagens factum suum, prætendit, ut dicitur, se habere quasdam literas prædictorum Regis & nobilium, per quas conspiraverant proditoriè contra eum, & nobis ducatum Normanniæ liberare, & ulterius promiserant opem ferre, & sic sanctitatem vestram & aliorum conscientiam sinistrè nititur informare;

Nos, attendentes præmissa in nostri contumeliam & dicti Regis infamiam redundare, & proindè volentes ipsum Regem, licet nobis adversantem, propter proximitatem generis, quam nos invicem attinemus, ab impositione, minùs veridicâ, proditionis hujusmodi, ut convenit, excusare, nè falsitas veritati prævaleat, & fictio circumveniat mentes bonas, in verbo regiæ veritatis dicimus, & contestamur fideliter coram DEO, quod dicti Rex & nobiles, nusquam nobiscum conspiraverant, nec opem nobis promiserant, nec nobis valentes fuerant nec faventes; set ipsos nostros fortes reputavimus inimicos:

Quod de ipsis verè & benignè sentire, & fidem suggestionibus contrariis denegare, dignetur, si placet, apostolicæ clementiæ celsitudo, quam, ad universalis ecclesiæ suæ regimen, diù conservet in prosperis clementia Salvatoris.

Dat' in palatio nostro Westm', xiv. die Maii.

Littera missa Imperatori, pro eodem Rege.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

SERENISSIMO principi, domino Ludovico, DEI gratiâ, Romanorum Imperatori semper Augusto, & Regi Boemiæ, consanguineo nostro carissimo, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & votiva successuum incrementa.

Quia prudentes, *&c. supra usque ibi,* opem ferre, *& tunc sic,* serenitatem vestram & aliorum conscientiam, *&c. ut supra usque ibi,* denegare, *& tunc sic,* dignetur, si placet, imperialis vestræ celsitudinis magnitudo, quam diù conservet in prosperis clementia Salvatoris.

Dat' ut supra.

Littera patens, pro eodem Rege.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

UNIVERSIS, Regibus, principibus, ducibus, marchionibus, comitibus, & aliis CHRISTI fidelibus, nobilibus & plebeis, ad quos præsentes literæ pervenerint, Edwardus, eâdem gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem & præsentibus dare fidem.

Quia prudentes, *&c. ut supra usque ibi,* opem ferre, *& tunc sic,* & sic mundum illudere & fideles perperam nititur informare, *&c. ut supra usque ibi,* denegare, *& tunc sic,* dignemini, & dignetur vestrûm quilibet intuitu veritatis.

Dat' ut supra.

Pro minerariis mineræ Regis de Cardoil'.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Alano del Strothre, ballivo Philippæ Reginæ Angliæ, consortis nostræ carissimæ, libertatis suæ de Tyndale, salutem.

Cum, per certificationem thesaurarii & baronum nostrorum de scaccario, de mandato nostro factam, & in cancellariâ nostrâ missam, sit compertum quod vicecomes Cumbriæ de decem marcis, anno regni domini Henrici, quondam Regis Angliæ, progenitoris nostri duodecimo, de firmâ minariorum de Cardoil onerabatur ad scaccarium, & sic de anno in annum, tempore dicti progenitoris nostri, & domini Edwardi dudum Regis Anglie avi, ac domini E. quondam Regis Angliæ patris nostrorum, & nostri, usque ad annum vicesimum octavum regni nostri;

Et quod prædictus avus noster, anno regni sui decimo, in curiâ suâ coram ipso, per judicium dictæ curiæ recuperasset versus Robertum de Veteri Ponte manerium de Aldeneston cum pertinentiis, ut de comitatu avi nostri Cumbriæ, & quod idem avus noster, ad instantiam Alexandri, filii magnifici principis Alexandri, tunc Regis Scotiæ illustris, dictum manerium cum pertinentiis Nicholao, filio & hæredi dicti Roberti concessisset, habendum & tenendum sibi & hæredibus suis de prædicto Rege Scotiæ & hæredibus suis, imperpetuum, per servitia indè debita & consueta: salvis præfato avo nostro & hæredibus suis, minerâ de Aldeneston, minariis & libertate eorumdem mineræ & minariorum, quæ dictus avus noster sibi, & hæredibus suis, plenariè retinuit;

Et quod idem avus noster voluisset & concessisset, pro se & hæredibus suis, quod dictum manerium extunc esset de libertate dicti domini Regis de Tyndale;

Ita tamen quod minarii ejusdem mineræ prædicto avo nostro, & hæredibus suis, responderent de minerâ illâ, sicut priùs respondere consueverunt;

Ac jam, ex parte minariorum nostrorum mineræ prædictæ, accepimus quod ipsi ad veniendum coram vobis, infra libertatem prædictam, extra comitatum prædictum, ad diversas contributiones, & alia onera diversa, unà cum hominibus dictæ libertatis, faciendas, per vos & ministros nostros libertatis prædictæ graviter distringantur, in nostri præjudicium, & ipsorum minariorum nostrorum dampnum & depauperationem manifestam, super quo nobis supplicarunt sibi per nos de remedio provideri:

Nos, nolentes eisdem minariis injuriari, vobis mandamus, quod præfatos minarios nostros, ad veniendum coram vobis, extra comitatum prædictum, ad aliquas contributiones solvendas, seu alia quæcumque onera, ratione mineræ nostræ prædictæ, ut præmittitur, facienda, contra libertates, eis & antecessoribus suis, minariis mineræ prædictæ, per nos & progenitores nostros, ante hæc tempora concessas, nullatenus distringatis, seu inquietari faciatis.

Ita quod iidem minarii non impediantur quominus dictas decem marcas nobis solvere valeant, ut debebunt.

T. R. apud Westm', xvi. die Maii.

Pro hominibus villæ de Sefford.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi ballivis villæ de Sefford supra mare situatæ, salutem.

Ex clamosâ insinuatione hominum & tenentium villæ prædictæ accepimus, quod cum eadem villa nobis plures naves de guerrâ invenire, & seipsam & totam patriam vicinam, contra inimicorum nostrorum incursus defendere, & undecim marcas pro quintadecimâ nobis solvere, & diversa alia onera sustinere solebat, pro majori parte, jam noviter sit combusta, & per pestilentiam mortalem, ac guerrarum discrimina, in tantum sit habitatoribus desolata, quod homines in eâ habitantes, propter eorum paucitatem & inopiam, onera prædicta sustinere, vel ipsam villam contra dictos inimicos defendere, non sufficiunt, nec poterunt in futuro, quousque habitatores in eâ habundaverint, ut solebant;

Quidam Jacobus Archer de Assheton, residuum villæ prædictæ malitiosè machinans destruere, meliorem partem edificiorum ejusdem villæ non combustorum, per se & suos jam de novo prostravit, & plura indies prosternit & maeremium, calcem & petras indè vendit & abducit, in ipsius villæ destructionem & deformationem manifestam; super quo nobis supplicarunt ut super hoc remedium congruum apponi faciamus:

Nos, advertentes quod, si prostratio & asportatio dictorum edificiorum sic sustinerentur, habitatores aliqui ibidem commorari non curabunt, per quod ipsos homines jam in eâdem villâ commorantes, propter importabilia onera eis incumbentia, eam relinquere oportebit, ac nolentes propter singulare commodum ipsius Jacobi, seu aliorum quorumcumque, dictas villam & patriam inimicorum periculis subjacere, vobis mandamus quod ipsum Jacobum, seu aliquem alium, edificia aliqua villæ prædictæ, ad ea extra villam prædictam ducendum & cariandum, nullatenus prosternere permittatis.

Intentionis tamen nostræ non existit, quod si quis domos aliquas de unâ placeâ ad aliam infra villam prædictam removere voluerit, eas propter hoc prosternere poterit, & ubicumque infra dictam villam reedificare valeat, prout suæ placuerit voluntati.

T. R. apud Westm', xviii. die Maii.

Per concilium.

De conductu, & de navigio pro hominibus de Navarra.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam in Angliâ, & ducatu nostro Vasconiæ, quàm alibi infra potestatem nostram, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Martinus de Navarrâ à partibus Navarræ, per partes ducatûs prædicti, ad partes dicti regni nostri Angliæ, seu ad alia loca, prout nobis expedire viderit, de licentiâ nostrâ sit venturus;

Volentes securitati ipsius Martini in eâ parte providere, suscepimus ipsum Martinum, & familiares suos, ac homines ad arma, & pedites, quos secum adduxerit, equos, armaturas, & arma, & hernesia sua, veniendo, per partes ducatûs prædicti, ad dictas partes Angliæ, *&c. prout alias in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michælis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxix. die Maii.

Per ipsum Regem.

De supersedendo generalibus inquisitionibus, in ducatu Lancastriæ, captis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, vel ejus locum tenenti, ac cancellario suo in eodem ducatu, salutem.

Pridem, ob quietem populi regni nostri Angliæ, & prætextu guerrarum quibus à diù occupabamur, & adhuc sumus multipliciter occupati, undè populus noster ejusdem regni nimis oneratus extitit & gravatus, de assensu concilii nostri ordinavimus, quod omnimodæ generales inquisitiones de feloniis & transgressionibus, ubique infra idem regnum, ad tempus, quousque dictus populus noster in majori tranquillitate fuisset stabilitus, cessassent;

Jamque ad nostrum pervenit auditum quod hujusmodi generales inquisitiones, virtute commissionum vestrarum, præfate dux, in dicto ducatu plus solito & nimis rigido modo fiunt, per quod populus noster partium illarum multum in facultatibus destruitur, & inopiæ magnæ subicitur, & ad tantam depressionem miserabilem infra breve deducetur, quod de relevatione suâ verisimiliter desperabitur, si continuatio dictarum inquisitionum diutius ibi fiat:

Nos, ad præmissa considerationem habentes, ac volentes salvationi & quieti dicti populi nostri, ut tenemur, providere, vobis injungimus & mandamus quatinùs, prædictis generalibus inquisitionibus in dicto ducatu, prætextu commissionum vestrarum, præfate dux, ulterius faciendis, quousque de hujusmodi inquisitionibus alibi in regno nostro prædicto faciendis, fuerit ordinatum, cum unus & idem ordo legis in eodem ducatu, & alibi in regno nostro, equanimiter teneri debeat, supersederi, nec aliquas commissiones de hujusmodi generalibus inquisitionibus interim fieri faciatis.

T. R. apud Redyng', xxx. die Maii.

Per litteram de secreto sigillo.

De permittendo naves transire per pontem de Medeweye.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, ballivis civitatis Roffensis, & aquæ de Medeweye ibidem, salutem.

Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod omnes naves & creieras, quæ pro maeremio & petrâ, pro operationibus nostris in palatio nostro Westm', usque dictum palatium ducendis, deserviunt, per ballivam vestram, absque impedimento eis ad pontem aquæ prædictæ faciendo, seu aliquo de magistris aut marinariis navicularum, & bargearum prædictarum, pro passagio suo subtus pontem prædictum capiendo, versus dictum palatium nostrum transire permittatis.

Et hoc, sub gravi periculo, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', iii. die Junii.

De obstructionibus in aquâ de Medeweye amovendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Galfrido de Say, constabulario castri nostri Roffensis, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod diversa obstructiones & nocumenta in aquâ de Medeway, ad pontem villæ prædictæ, jam de novo factæ existunt, quominus naves, seu bargeæ, cum maeremio & petrâ, pro operationibus nostris in palatio nostro Westm', seu aliæ naves diversis bonis carcatæ, sicut solebant, per pontem illum transire poterunt, tam in nostri, quam populi nostri, grave dampnum & jacturam.

Nos, volentes super præmissis remedium apponi, prout decet, vobis mandamus, quod omnes hujusmodi obstructiones & nocumenta ad pontem prædictum factas, per quæ transitus navium impeditur, sic ibidem sine dilatione amoveri faciatis.

Ita quod naves & bargeæ per pontem illum transire valeant, ut debebunt, ne in vestri defectum querela ad nos indè perveniat iterata, per quod manum ad hoc nos oporteat apponere graviorem.

T. R. apud Westm', vi. die Junii.

Pro hominibus de Tevydale.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, cancellario & camerario villæ suæ Berewici super Twedam, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, salutem.

Cum nos, attendentes bonum gestum dilectorum nobis hominum de Tevydale, in Scotiâ, erga nos, postquam ad obedientiam nostram venerant, nobis contra Scotos, inimicos nostros fideliter adhærendo, ac proindè volentes ipsos respicere gratiosè, omnes & singulas libertates & privilegia, eis per claræ memoriæ Alexandrum, quondam Regem Scotiæ, & antecessores suos, Reges Scotiæ, concessas, ac omnes alias libertates & consuetudines, quibus ipsi homines de Tevydale, & antecessores sui, tempore dicti Regis Alexandri, & postmodum, quousque ad fidem & obedientiam nostram venerunt, rationabiliter & pacificè usi fuerunt, præfatis hominibus de Tevydale, & eorum hæredibus & successoribus, nobis & hæredibus nostris fideliter adhærentibus, ratificamus & confirmamus;

Volentes & concedentes, pro nobis, & hæredibus nostris, quod prædicti homines de Tevydale, hæredes & successores sui, quamdiu in fidelitate nostrâ steterint, omnes & singulas libertates, privilegia, & consuetudines prædictas in formâ prædictâ habeant, & eis plenè gaudeant & utantur, absque contradictione seu impedimento nostri, vel hæredum nostrorum, justiciariorum, escaetorum, vicecomitum, aut aliorum ballivorum, seu ministrorum nostrorum quorumcumque, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur:

Vobis mandamus, quod prædictos homines omnibus & singulis libertatibus prædictis, tam in dictâ villâ Berewici, quàm alibi in Scotiâ, absque impedimento aliquo uti & gaudere permittatis, juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum & prout eis uti debent, ipsique & eorum antecessores libertatibus illis, antequam ad fidem & obedientiam nostram venerunt, rationabiliter uti & gaudere consueverunt, ipsos, contra tenorem literarum nostrarum prædictarum, non molestantes in aliquo seu gravantes.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Junii.

Per ipsum Regem.

De conductu, pro Philippo de Navarra, & Godefrido de Harecourt.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Philippus de Navarrâ, consanguineus noster, ex certis causis, ad nos in Angliam, de licentiâ nostrâ, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius Philippi in hac parte providere, suscepimus ipsum Philippum, & omnes homines, equites & pedites, quos secum adducet, cujuscumque conditionis fuerint, ac equos, hernesia, & bona sua quæcumque, in dictum regnum nostrum Angliæ veniendo, *&c. prout alias in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteræ de conductu fiunt pro nobili viro Godefrido de Harecourt, per idem tempus duraturæ; sub eâdem datâ.

Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Claus. 30 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Kyngeston super Hull, salutem.

Cum, juxta conventiones inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, *&c. prout supra, de dat' xxiii. April', usque hæc verba; viz.* & portu de Sancto Botholpho, *tunc sic,* videlicet, in quolibet portuum prædictorum,

Ducentas & quinquaginta libras in festo Paschæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Sancti Michaelis;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Natalis Domini;

de exitibus custumarum & subsidiorum nostrorum ibidem, per manus collectorum eorumdem, ad totam vitam ipsius Edwardi, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur.

Vobis mandamus, quod eidem Edwardo, vel ejus in hac parte attornato, ducentas & quinquaginta libras, indè pro festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò præterito, de exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum, in dicto portu de Kyngeston super Hull, solvatis, juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum:

Recipientes ab eodem Edwardo, vel dicto suo attornato, literas suas acquietantiæ, quæ sufficientes fuerint in hac parte, & nos vobis indè, in compoto vestro, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Junii.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum Regis in portu de Sancto Botholpho, pro eodem Edwardo, de hujusmodi ducentis & quinquaginta libris, pro dicto festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, sibi solvendis, sub eâdem datâ.

Eodem modo mandatum est collectoribus custumarum Regis in portubus prædictis, de summis subscriptis, de dictis duobus milibus librarum annuis, pro terminis subscriptis, præfato Edwardo solvendis; videlicet,

Collectoribus custumarum Regis in dicto portu de Kyngeston super Hull, de ducentis & quinquaginta libris pro festo Sancti Michaelis proximò præterito.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Septembris.

Collectoribus custumarum Regis in dicto portu de Sancto Botholpho, de hujusmodi ducentis & quinquaginta libris pro dicto festo Sancti Michaelis.

Teste ut supra.

Collectoribus custumarum Regis in dicto portu de Kyngeston super Hull, de ducentis & quinquaginta libris, pro festo Natalis Domini proximò præterito, præfato Regi Scotiæ solvendis,

Teste Rege, apud Westm', ix. die Jan'.

Collectoribus custumarum Regis, in dicto portu de Sancto Botholpho, de ducentis & quinquaginta libris pro dicto festo Natalis Domini, præfato Regi Scotiæ solvendis.

Teste ut supra.

De converso in domum Conversorum London' admittendo.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Henrico de Ingelby, custodi domûs nostræ Conversorum in civitate nostrâ London', salutem.

Quia volumus quod Johannes de Chastel, à ritu Judæorum conversus, qui in regnum nostrum Angliæ nuper venit, habeat talem sustentationem in domo nostrâ prædictâ, de elemosinâ nostrâ, qualem alii ejusdem conditionis in eâdem ante hæc tempora habuerunt;

Vobis mandamus, quod ipsum Johannem, in domum nostram prædictam admittatis, & ei sustentationem hujusmodi pro uno converso consuetam, de eadem domo liberari & habere faciatis.

T. R. apud Westm', primo die Julii.

Per breve de privato sigillo.

De centum & viginti sagittariis, juxta latus Regis moraturis, eligendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, assignavimus dilectum valettum nostrum, Johannem Musard, ad eligendum & triandum centum & viginti sagittarios equites, de melioribus & fortioribus hominibus sagittariis, quos in toto regno nostro Angliæ invenire poterit, infra libertates & extra, & ad eos, juxta latus nostrum moraturos, retinendum;

Ita quod dicti centum sagittarii prompti sint & parati ad veniendum ad nos, quandocumque eos fecerimus præmuniri:

Damus etiam præfato Johanni plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, & eos prisonis nostris mancipandi, in eisdem moraturos quousque aliter de eis duxerimus demandandum:

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Johannes vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

Et vos, præfati vicecomites & ballivi, omnes illos, quos propter contrarietatem vel rebellionem per præfatum Johannem in hac parte arestari contigerit, ab eo recipiatis, & in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

De homagio Godefridi de Harecourt.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

SACHENT toutz, presentes & a venir, qe jeo, Godfrey de Harecourt, viscontes & sires de Seynt Sauveour, & sires de Dangoville en Constentyn, remembrant du bon & playn droit que, mon tressoveraigne seignor, monsieur le Roy de France & d'Engleterre a à la corone de France & duche de Normandie, voille & promette, per ma foy & serement, au dit monsieur le Roy obeissance, homage, & service, com a mon droit & lige seignor soverayn de toute ma terre, que jeo teinks, & que a moy appartient, en la dite duche;

Et, d'abondant, moy recolant du bien & de la conservation de l'estat & honour, que par le dit monsieur le Roy ont este faitz a ma persone en temps passe, & que jeo espoir qu'il face en temps a venir, jeo, de ma certeigne science, donne, quite & relesse, a touz jours, heritablement au dit monsieur le Roy, & a ses heirs, toute ma dite terre & heritage en Normandie, ou toutes appourtenances & dependences, apres la fyn de ma vie, en case qe je n'averoie heir ou heirs issantz de mon corps, nees & procreez en mariage;

A tenir & possedir par le dit monsieur le Roy, & ses heirs, touz mez ditz terres & heritages en la manere desusdite, come mon heir, & por ent faire son plesir & volunte;

Et promette & jure sur seyntz Ewangeles, & sur ma foy & mon serement, avoir & tenir ferme & agreable, por tout temps a venir, toutes & les singuleres choses desusdites en la manere desusdite, sanz aler ne venir, par moy ne par autre, jammes a nulle jour a l'encontre, par quelque voie ou maner qe ceo soit, ou poet estre.

En tesmoigne de queu chose, a cestes presentes lettres j'ai fait mettre mon seal.

Donne a Seynt Sauveour le Viscounte, le disotetisme jour de Juyl, l'an de Grace Mil CCC. cynquante & sis.

Sub sigillo cerâ viridi excuso, pendenti à filis sericis contorsis, cærulei subviridisque colorum.

De navibus arestandis pro passagio Thomæ de Rokeby, justiciarii Hiberniæ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, in Anglia & Hibernia, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, assignavimus dilectos nobis
Rogerum del Wych,
Johannem Syward',
Johannem Cruys, &
Willielmum filium Adæ, de Lyverpol',
conjunctim & divisim, ad tot naves in portubus de Coneweye, Beaumarreys, Cestr', & Lyverpol', ac locis vicinis, & etiam in partibus Hiberniæ, ubi expedire viderint, tam infra libertates quam extra, quot pro passagio dilecti & fidelis nostri Thomæ de Rokeby, quem constituimus justiciarium nostrum Hiberniæ, & aliorum fidelium nostrorum, in comitivâ suâ, versus dictas partes Hiberniæ profecturorum, sufficere poterunt, capiendum, & eas ad portum ubi passagium ipsius Thomæ ordinari contigerit, ducendum, pro passagio prædicto, pro denariis ipsius Thomæ indè promptè solvendis, deservituras:

Et ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint seu rebelles, capiendum & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Rogero, Johanni, Johanni, & Willielmo, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout ipsi, vel eorum aliquis, vobis vel alicui vestrûm scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxvi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur Thomæ de Rokeby, le neveu, ad tot naves in portu de Fourneux, & aliis locis vicinis, tam infra libertates quam extra, quot pro passagio prædicti Thomæ & aliorum prædictorum sufficere poterunt, capiendum, & eas ad portum ubi passagium ipsius Thomæ ordinari contigerit, ducendum in formâ prædictâ.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

Super homagiis Godefridi de Harecourt & Willielmi de Croucy.

Pro Godefrido de Harecourt.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. — Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi a touz capitayns, & noz lieutenantz, justices, viscontes, baillifs, & ministres, & touz noz autres foialx amys, & bien voillantz, salutz.

Sachez que, come ly nobles hommes, & nostre cosyn & foial, Godefrey de Harecourt, viscounte & seignur de Seint Sauveour en Normandie, soit venuz a nostre obeissance, & nous ad promys de faire homage & foialte, come a son seignur liege Roi de France & d'Engleterre, & duc de Normandie, pur touz les terres & possessions q'il tient en nostre dit duche de Normandie;

Nous, voillantz purvoir al seurte de luy, ses hommes, & ses biens, come nous sumez tenuz, luy eions pris en nostre especial protection & salve garde, luy, sa famile, hommes, & touz lour biens;

Prioms a vous touz noz amys, & mandons & comandons a vous noz subgitz, & a chescun de vous, sur la foi, ligeance, loialte, & amiste que vous avez, & devez aver, & voilliez aver a nous, que le dit nostre cosyn, sa famile, ses hommes, & touz lour biens meyntenez & gardes en toutes lour joustes possessions, seisines, & custumes, & les defendez & facez defendre de touz grefs, damages, oppressions, de force d'armes, de peussance des leys, & de toutes autres noveletes noun dues;

Et si rienz trovez avoir este fait a contraire, le facez sanz delay redresser & refourmer, & mettre en estat due.

Et en cas que si ascun luy vorroit porter damage, ou autre greve faire, par cause q'il est venuz a nostre obeissance, ou autrement, si luy eidez, gardez, & defendez ove toute vostre poair.

En tesmoignance de queu chose, nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' a nostre palays de Weymonstre, le primer jour d'Augst.

Pro Willielmo de Croucy.

A. D. 1356.—An. 30 Edw. III. — Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roy, a touz capitayns, &c. *ut supra*. Sachez que, come nostre cher & foial William de Croucy, nous eit fait homage & foialte, come a seignur liege Roi de Fraunce & d'Engleterre, & duc de Normandie, pur totes les terres & possessions q'il tient en nostre duche de Normandie avantdit; nous, voillantz purvoir al seurte de luy, ses hommes, & ses biens, come nous sumes tenuz, &c. *ut supra mutatis mutandis.*

Don' ut supra.

De judice constituto, in Normannia.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. — Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz capitaynes, & noz lieutenantz, justices, viscontes, baillifs, & ministres, & touz noz autres foialx, salutz.

Sachez que, come lui, nobles hommes, & nostre cousyn & foial, Godefrey de Harecourt, &c. *ut supra usque ibi* soit venuz a nostre obeissance a foialte, & *tunc sic* come a son seignur liege Roi de France & d'Engleterre, & duc de Normandie, pur lui, ses gentz, ses hommes, & pur toute sa terre, en nostre dit duche de Normandie;

Nous, voillantz ordeigner pur le bon governement d'yceux, solonc les leys, custumes, & usage du paiis, en tant come il appartient a nous, come sovereigne seignur, par cause de la haute seignurie & justice illeoques, & affiantz en la descrecion, loialte, & avisement de nostre cher & foial mestre Piers Pigache clerk, seignur de Tourtleville, si lui avons constitut & faite nostre juge & governour des ditz lieux, paiis, & subgitz;

Donantz plein poair a lui d'oier toutes maneres de quereles & de crimes, & de redresser les tortz faitz, & de punir les coupables, & a faire plein droit & justice a touz, solonc les leys, custumes, & usages avantditz;

Et a deputer un autre en son lieu, en qi il s'affie, as totes les dites choses faire, quant il ne purra mesmes entendre;

Et de faire resceiver, & sauvement garder a nostre oeps, ceo q' appartiendra a nous en celle partie;

Et d'y mettre & establir, pur nous, & en nostre noun, serjantz & toutz autres maneres d'officers, come affiert, a meyntenir le dit office de juge, & pur nostre droit & justice garder:

Si mandons & commandons a vous, & a chescun de vous, q' au dit meistre Piers, & son dit lieutenant, en absence de luy, en fesantz & excercantz les choses desusdites, leur circumstances & dependences, soietz obeissant, entendant, & respoignant, & lui donez & bailliez conseil, confort, & eide, a toutes les foitz que vous serrez premunitz.

En tesmoignance, &c. *ut supra.*

Don' ut supra.

De ordine militari suscipiendo.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. — Claus. 30 Edw. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, in locis ubi expedire videris, ex parte nostrâ publicè proclamari facias, quod omnes illi, qui quadraginta libratas terræ & redditûs per annum habent, & eas per tres annos integros tenuerunt, & milites non sunt, ordinem suscipiant militarem citra festum Sancti Michaelis proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, sub periculo quod incumbit;

Et de nominibus illorum, qui quadraginta libratas terræ & redditûs per annum habent in ballivâ tuâ, sicut prædictum est, diligenter inquiras, & nobis de nominibus illis, in cancellariâ nostrâ, constare facias ante festum supradictum.

Et hoc nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', primo die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus regni Angliæ, de eadem datâ.

Pro principe Walliæ, de potestate tractandi super pace cum Francia.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. — Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Ad exactæ considerationis examen frequentiùs deducentes quanta & quam dura guerrarum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ diutiùs continuata, commotio mundo patens, quantorumque discriminum corporum & etiam animarum notoria sit occasio, & gravis admodum afflictio popularis, quæ, agitata prolixius, prægnans & plena periculis, partus erit deteriores infallibiliter editura; molestissimè insuper gerentes in animo contingentem exindè effusionem multiplicem sanguinis populi Christiani, ob reverentiam & honorem Auctoris pacis, quem in prosecutione nostræ justitiæ semper pium habuimus & propitium adjutorem, ad pacis bonum fleximus animum, eam cum hominibus singulis sincero corde affectantes habere, &, quantum cum Deo & nostro poterimus honore, captare, fideli nostro populo, mediante Dei gratiâ, profuturam, ad eam solicitati sæpissimè domini Summi Pontificis, & venerabilium sedis apostolicæ nunciorum, propterea transmissorum, literis nobis missis, ac carissimi filii nostri primogeniti, Edwardi, principis Walliæ, apud quem nonnulli nobiles & potentes dicti regni Franciæ pro pacis tractatu sedulò insteterunt, profundis instantiis excitati;

Eundem filium nostrum tractatorem, procuratorem, & nostrum specialem nuncium facimus, deputamus, & constituimus per præsentes, sibique damus & concedimus plenam & liberam potestatem, auctoritatem, & mandatum speciale ad tractandum, pro nobis, & nostro nomine, cum dicto adversario nostro Franciæ, ac deputato seu deputandis per ipsum, & cum quibuscumque aliis, ad tractandum, firmandum, & faciendum quæ in hac parte firmari & fieri poterunt & debeant, plenam & sufficientem potestatem & auctoritatem habentibus;

De ac super pace finali, tranquilitateque perpetuis inter nos, hæredes, subditos, & adhærentes nostros singulos, ex unâ parte, ac præfatum nostrum adversarium, hæredes suos, faventes, & adhærentes eidem, & alios, quorum interest, vel interit in futurum, conjunctim seu divisim, ex alterâ, feliciter, per Dei gratiam, faciendis.

De & super omnibus & singulis quæstionibus, debatis, petitionibus, vendicationibus, & actionibus quibuscumque, realibus, personalibus, sive mixtis, ac controversiis & litibus, inter nos, nostros subditos, & nobis faventes & adhærentes hujusmodi, ac ipsum adversarium nostrum, sibi adhærentes, aliosque prædictos, habitis, motis, agitatis, & inexpeditis, pendentibus:

Et specialiter super jure, quod habemus vel habere poterimus, in vel ad coronam & regnum Franciæ quovismodo;

Ac in, & super præmissis cum eisdem componendum, transigendum, paciscendum, & finaliter concordandum;

Necnon pacem & concordiam perpetuas & finales ineundum & etiam faciendum;

Ligas insuper ac perpetuas amicitias inter nos, hæredes, subditos, & adhærentes nostros, ac ipsum adversarium nostrum, hæredes suos, ac cæteros suprascriptos contrahendum;

Treugas, sufferentias, & abstinentias qualescumque, sub spe pacis hujusmodi & concordiæ, ineundum, stabiliendum, & acceptandum;

Necnon tractatus, transactiones, compositiones, pacificationes, concordias, ligas, amicitias, treugas, sufferentias, & abstinentias antedictas pœnis, juramentis, stipulationibus, promissionibus, obligationibus, & aliis quibuscumque securitatibus & firmitatibus, vallandum, muniendum, assecurandum, & firmandum;

Ac, de tenendo, firmando, & fideliter observando condicta & concordata in hac parte, juramentum in animam nostram præstandum;

Substituendum & deputandum ad præmissa & eorum singula alium vel alios loco sui, qui consimilem habeant potestatem, & eam revocandum quotiens & quando sibi videbitur expedire;

Ac omnia alia & singula faciendum, & excercendum, & expediendum, quæ in præmissis, & circa ea, & alia, quæ superiùs sunt expressa, utilia, necessaria, vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale:

Promittentes nos ratum & gratum, firmum ac stabile, habituros quicquid per dictum filium nostrum, & deputandos ac substitutos per eum, actum in præmissis fuerit sive gestum.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', primo die Augusti.

Consimiles literæ fiunt sub data xv. diei Decembris.

Pro Edwardo de Balliolo nuper Rege Scotiæ, de quatuor millibus marcarum sibi solvendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a teuz ceux as queux cestes lettres vendront, salutz.

Sachez que come en les covenantz n'adgaires faites a Baumburgh, entre nous & nostre trescher cosyn Edward de Balliol, n'adgairs Roi d'Escoce, sur les grant & doun qui le dit nostre cosyn fist a nous de la corone & du roialme d'Escoce, come est contenuz es endentures & instrumentz, sur ce faitz plus au playn, entre autres choses, soit contenu que nous estoions obligez de paier a nostre dit cosin, a la quinzeisme de Pasque, darrein passe, cynk mill marcs d'esterlinges, a queu terme il estoit paiez de mill marcs, & de les autres quatre mill marcs demorantz, pur plusours grosses & chargeantes bosoignes queux nous avions affaire adonqes, a nostre requeste & ese de nous, il nous soeffri bonement del paiement d'icelles tanque a la feste de Seint Pier q'est dit ad Vincula, darreyn passe, en asseurance d'estre paie a mesme la feste;

Et, pur ceo que nous ne purrons uncore, sanz tresgrant & grevous empeschement de noz bosoignes, issint chargeaument continuantz de jour en autre, la dite paiement parfournir;

Et le dit nostre cosyn, a nostre requeste, nous eit grante de soeffrer uncore de son dit paiement, issint que bon assignement lui soit faite, ou il le purra prendre en certein;

Si avons, de l'assent de nostre dit cosyn, grantez & assignez a lui, a prendre par luy, ses executours & assignez, sur les dismes de Seinte Eglise, darreyn grantez a nous par la clergie de la provynce de Canterbirs, c'est assavoir,

MCCCIX *l.* IV *s.* VI *d. ob'.* a la feste de Seint Andreu proschein a venir;

Et MCCCIX *l.* IV *s.* VI *d. ob'.* a la feste de Seint Johan le Baptistre prochein ensuant;

Et XLVIII *l.* IV *s.* III *d.* par les meyns du visconte d'Everwyk, de l'issue de sa baillie:

en plein paiement de quatre mill marcs avantdites;

De queux assignementz nous avons fait lever tailles a nostre escheqer;

Et, en cas que le dit nostre cosyn, ses executours ou assignez defaillent du dit paiement, a nul des termes susditz, en partie, ou en tout, volons, &, par cestes noz presentes lettres, loialment promettons, en bone foy, pur nous & pur noz heirs, de paier al dit nostre cosyn, ses executours & assignez, si toust come nous ou noz heirs, soions requis par lui, ses executours ou assignez en son noun, sanz nul manere de excusacion ou delai, de quanque purra duement estre trove a derer a eux, ou a ascun de eux, del pleyn & entier paiement des quatre mill marcs avantdites.

Et auxint promettons loialment en bone foy, pur nous & pur noz heirs, que nullez des dites assignementz ne paimentz, en manere susdite, ne serra jammes, de cy en avant, repellez par nulle manere de cause.

Et, s'il aveigne que nous ou noz heirs, soions hors des parties de nostre roialme d'Engleterre, & le dit paiement ne se face en ascun temps a venir, come desus est dit, volons & grantons pur nous & pur noz heirs, que qi, que soient, ou soit, lieu tenantz de nous ou de noz heirs, & chaunceller & tresorer de nous ou de noz heirs, qi soient pur le temps, & chescun de eux, en absence d'autre, facent pleinement parfournir les ditz paimentz en touz pointz, selonc la fourme avantdite.

Et auxint volons & grantons, pur nous & pur noz heirs, que, pur l'esloignement des termes susditz, nulles des autres condicions & covenances, es endentures a Baumburgh, par entre nous & nostre dit cosyn ent faitz, come devant est dit, ne soient de riens empeschez ne blemiz, mes estoisent en lour force, selonc la fourme des endentures & instrumentz susditz.

En tesmoignance des queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' a Westm', le vi. jour d'August,

Per ipsum Regem & concilium.

Et literæ Regis patentes, de dictis quatuor milibus marcarum, præfato Edwardo de Balliolo factæ, in cancellaria Regis sunt restitutæ, & ibidem dampnatæ.

Et postmodum dictæ literæ exemplificatæ fuerunt sub istis verbis.

EDWARDUS, DEI gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Inspeximus literas nostras patentes, quas nuper fieri fecimus in hæc verba,

Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, & seignur d'Irland, a touz ceux, as queux cestes lettres vendront, salutz.

Sachez, &c. *ut supra usque ibi,* le vi. jour d'Augst, l'an ne nostre regne d'Engleterre trentisme, & de France dis & septisme, & *tunc sic.*

Nos autem literas prædictas, ad requisitionem prædicti consanguinei nostri, tenore præsentium, duximus exemplificandas.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Augusti.

De terris forisfactis in Hiberniâ, ad firmam dimittendis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Rokeby, justiciario nostro Hiberniæ, salutem.

Noveritis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ & industriâ confidentes, vobis, de avisamento concilii nostri, tenore præsentium, committimus potestatem terras nostras & vasta, cæteraque terras & tenementa jam nobis forisfacta, & quæ forisfieri continget, pro tempore quo justiciarius noster ibidem fueritis, in guerrinis marchiis in partibus Hiberniæ supradictis, ad feodi firmam, nobis & hæredibus nostris ad scaccarium nostrum Dublin' annuatim reddendam, certis tenentibus, nomine nostro, de avisamento & consensu cancellarii, thesaurarii, & aliorum de concilio nostro partium earumdem, dimittendi & concedendi, prout pro majori commodo nostro, & securiori defensione & servatione ipsarum partium, videritis expedire.

Promittentes nos, dimissiones & concessiones hujusmodi ratas & gratas, quatenùs rationabiliter & utiliter factæ fuerint, habituros; & de terris & tenementis prædictis, sic per vos dimissis, & quibus dimissa fuerint, & pro quâ firmâ, nos in cancellariâ nostrâ Angliæ, de anno in annum, in fine, videlicet, anni cujuslibet, reddatis sub sigillo vestro distinctè & apertè certiores.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De catallis felonum in Hibernia, in manum Regis seisiendis; itinere justiciariorum non expectato.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Rokeby, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod de catallis felonum & fugitivorum in dictis partibus Hiberniæ ad nos pertinentibus, seu de eo, quod de evasionibus latronum & felonum in eisdem partibus ad nos pertinet, nobis non est responsum, ut deberet, in nostri dampnum manifestum;

Nos, volentes indempnitati nostræ in hac parte prospicere, prout decet, vobis mandamus, quod per sacramentum proborum & legalium hominum partium prædictarum, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, diligenter inquiratis de omnibus hujusmodi catallis felonum, & fugitivorum, in partibus prædictis ad nos pertinentibus, & ad cujus, vel quorum manus catalla illa devenerunt, & quando, & qualiter, & quo modo, & de vero valore eorumdem, & catalla illa, in quorumcumque manibus inventa fuerint, in manum nostram

seisiri; & si fortè elongentur vel dissipentur, pretium eorumdem: necnon id quod, de evasionibus prædictis ad nos pertinet, de terris & catallis eorum, qui nobis indè respondere tenentur, sine dilatione levari faciatis;

Ita quod nobis indè, cum omni celeritate quâ fieri poterit, respondeatur; itinere justiciariorum nostrorum in partibus illis, nullatenus expectato.

Damus autem universis & singulis vicecomitibus, majoribus, balliviis, ministris, & aliis fidelibus nostris, in terrâ nostrâ prædictâ, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis in præmissis faciendis & explendis, intendentes sint & respondentes.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De potestate recipiendi homines ad pacem in terrâ Hiberniæ.

A. D. 1359. An. 30 Edw. III. Pat. 30 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Thomæ de Rokeby, justiciario nostro Hiberniæ, salutem.

De vestris circumspectione & industriâ pleniùs confidentes, ac sperantes pacem & tranquillitatem populi nostri dictæ terræ nostræ Hiberniæ ex hiis meliùs posse confoveri, dedimus vobis potestatem recipiendi ad fidem & pacem nostram, tam Anglicos quam Hibernicos, & quoscumque alios, qui nobis rebelles & contrarii existunt, & eis & eorum cuilibet, per consilium & avisamentum cancellarii & thesaurarii nostrorum ibidem, pardonationem faciendi de sectâ pacis nostræ, quæ ad nos pertinet pro homicidiis, roberiis, latrociniis & transgressionibus quibuscumque, in dictâ terrâ nostrâ per ipsos perpetratis; & firmam pacem nostram eis concedendi, prout vobis per nos pleniùs est injunctum; litteras nostras patentes, sub sigillo quo utimur in terrâ prædictâ, eisdem indè in formâ debitâ faciendi; necnon fines & redemptiones ab illis, qui eos facere voluerint, ad opus nostrum recipiendi.

Et ideò vobis mandamus, quod præmissa per consilium & avisamentum prædictorum cancellarii & thesaurarii nostrorum, faciatis.

Mandavimus autem cancellario nostro, quod litteras & cartas nostras illis, quibus hujusmodi pardonationes, sicut prædictum est, feceritis, ad significationem vestram fieri faciat, in formâ debitâ & consuetâ.

In cujus, &c. per unum annum duratur'.

T. R. apud Westm', vi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De conductu pro Karolo de Bloys, ad partes Britanniæ profecturo.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Karolus de Bloys, prisonarius noster, cum filiâ suâ, & aliis de familiâ suâ, usque ad numerum sexaginta personarum, ad partes Britanniæ, de licentiâ nostrâ, sub certâ formâ, inter nos & ipsum concordatâ, sit profecturus:

Nos, volentes securitati ipsius Karoli, ac filiæ suæ ac aliorum de familiâ suâ, usque ad numerum prædictum, in hac parte providere, suscepimus ipsum Karolum, & filiam suam, necnon alios de familiâ suâ, usque ad prædictum numerum, *&c. prout in consimilibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', vii. die Augusti.

De conductu pro dicto Karolo, redituro.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir, Karolus de Bloys, prisonarius noster, qui jam, de licentiâ nostrâ, sub certâ formâ, inter nos & ipsum concordatâ, ad partes Britanniæ profecturus est, ad nos in regnum nostrum Angliæ pro quibusdam, deliberationem suam tangentibus, cum quadraginta personis de familiâ suâ, infra breve sit rediturus, vel saltem, nobiles viros, Robertum de Sancto Petro, Evanne Charruel, Stephanum Guyon, Willielmum Chastillers, & Petrum Pollard, milites; Johannem Beaucours, Reynfridum le Veir præcentorem Dolen', Johannem Kairemoisan, Oliverum de Morzelles, & Alanum Chance, vel aliquos eorum, in dictum regnum nostrum, pro prædictis negotiis, mittere intendat;

Nos, volentes securitati ipsius Karoli, & aliorum nobilium prædictorum, in dictum regnum nostrum ex causâ prædictâ sic venturorum, providere;

Suscepimus ipsum Karolum cum quadraginta personis, & dictos nobiles, aut eorum aliquos, videlicet, quemlibet eorum cum tribus equitibus & eorum garcionibus, veniendo in dictum regnum nostrum, *&c. prout in literis de conductu.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', vii. die Augusti.

Pro Henrico duce Lancastriæ, capitaneo ducatûs Britanniæ constituto.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilecto & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, consanguineo nostro carissimo, salutem.

Sciatis quod nos, de bono regimine ducatûs Britanniæ, & partium adjacentium in dicto regno nostro Franciæ, soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, strenuitate, & industriâ, pleniùs confidentes;

Vos nostrum & Johannis de Monteforti, ducis Britanniæ, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, in dicto ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, locum tenentem & capitaneum, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum, proximò sequentem, facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nomine nostro, ac ipso duce Britanniæ, & nomine suo, jus, quod tam nobis quam sibi in dicto ducatu, & partibus eidem adjacentibus, competit, vendicandi, petendi, prosequendi, & eisdem immiscendi, ac corporalem possessionem eorumdem apprehendi, excercitum congregandi & ducendi, castra, fortalitia, & villas, prout expedire videritis, diruendi, contrarios & rebelles, tam in terrâ quam in mari, etiam more guerrino, si oporteat, prosequendi, capiendi, & prout justum fuerit, puniendi, merum & mixtum imperium, gladii potestatem, ac jurisdictionem omnimodam, altam & bassam, in omnibus causis, tam criminalibus quam civilibus, excercendi, jurisdictionem hujusmodi defendendi, judices, officiarios, & ministros quoscumque, prout vobis expedire videbitur, amovendi, aliosque loco sui substituendi, ac de novo ponendi;

Ac omnes & singulos, qui ad pacem & obedientiam nostras venire voluerint, ad hujusmodi pacem & obedientiam nostras admittendi, & literas pardonationis & plenæ remissionis faciendi, fines & redemptiones capiendi;

Et tam de terris & rebus, nunc in manibus nostris, & aliorum ad fidem & obedientiam nostras existentium, quam de terris & rebus, per vos sic adquirendis, ordinandi, & de illis personis benemeritis remunerationem, juxta meritorum suorum exigentiam, faciendi, donationes, de terris & tenementis seu aliis rebus hujusmodi, per nos, & capitaneos, vel alios ministros nostros, qui in eisdem ducatu, & partibus adjacentibus, ante hæc tempora fuerunt, factas, ex causis legitimis revocandi, & indè, prout pro commodo & honore nostro & ipsius ducis Britanniæ expedire videritis, ordinandi;

Et cum nobilibus & aliis de ligis, nobiscum faciendis, tractandi & concordandi, & ipsis propter hoc, & ex causis aliis, prout expedire videritis, literas de conductu & salvâ gardiâ dandi & concedendi, treugas pro vobis & vestris, nomine nostro, ineundi, & ea, quæ sic concordata & inita fuerint, quacumque securitate firmandi;

Ac omnia alia & singula faciendi & excercendi, quæ ad hujusmodi nostrum & ipsius ducis Britanniæ locum tenentum & capitaneum pertinere noscuntur, & quæ pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum & ipsius ducis Britanniæ, ac pro bono regimine ducatûs, & partium prædictarum, ac subditorum nostrorum, & ipsius ducis Britanniæ, ibidem necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, adeò plenè sicut nos ipsi facere possemus, si præsentes essemus ibidem:

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per vos actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò dilectionem & fidelitatem vestras attentè rogamus quatinùs, onus & honorem hujusmodi magnanimiter assumentes, circa recuperationem & conservationem jurium nostrorum & ipsius ducis Britanniæ prædictorum, ac bonum regimen ipsorum ducatûs & partium, sic prudenter & strenuè laboretis, ut vestram fidelitatem & gestum laudabilem commendare meritò debeamus.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, capitaneis & custodibus castrorum, civitatum, burgorum, & fortalitiorum, ac aliis personis quibuscumque in ducatu & partibus prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis, & deputatis, seu substitutis vestris, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, pareant, respondeant, humiliter & intendant.

In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes.

Dat' in palatio nostro Westm', viii. die Augusti.

Conditiones concessæ Karolo de Bloys, super deliberatione suâ.

A. D. 1356.
An. 30 Edw. III.

Rot. Franc.
30 Edw. III. m. 6.
in Turr. Lond.

LE Roi, a totes gentz, qi cestes lettres verront ou orrount, salutz en Dieu.

Savoir vous fesons que, come n'adgaires certeins pointz & articles estoient tretez, acordez, & affermez par entre nous d'une part, & le noble hom, monsieur Charles de Bloys, & la noble dame, dame Johanne sa compaigne, l'evesque de Vanes, & autres plusours seignurs, prelatz, chapitres, & communes du pais de Bretaigne d'autre part, sur la deliverance le dit monsieur Charles, nostre prisoner, & sur amour & perpetueles alliances entre nous, noz heirs, subgitz, & pays, & eux, lour heirs, subgitz, & pays, & sur certein mariage entre noz enfantz & monsieur Charles avantdit, & plusours autres articles, sicome es lettres patentes, sealles d'une part & d'autre, & instruments publics sur ce faitz, est contenuz plus au plein ;

Et coment que nous ne soions en volunte de partir des acordz & alliances avandites, einz de ent faire ce que nous devons, & a nous attient, nientmains le dit monsieur Charles, considerant q'il ny a nul certein temps acorde, ne limite, dedeinz quel les pointz, compris en mesme l'acord, devient estre complis, & desiderant par tant hastier sa deliverance, nous eit supplie, sovent & ove grand instance, que nous vodrions granter sa deliverance, par ranceon ent a nous faire, entrelessant l'acord & les alliances avantdites ;

Sur qoi nous, voillantz de nostre grace especial ottroier sa requeste, chargeasmes les sages de nostre conseil de treter & acorder ent ovesque le dit monsieur Charles, quele chose, tretee & debatue entre le dit monsieur Charles & son conseil & les sages de nostre conseil, & reporte a nous, si fuist acorde par entre nous.

Premerement, que, come le dit monsieur Charles, ovec bone & meure deliberacion, & de franche volentee, por porchacer & avoir, par voie de ranceon, sa deliverance, a fin q'il soit deliveres, eit grante pur lui, & pur toutz ceux q'affiert en celle partie, quantque a lui attient, que les dites alliances & tretez, toutes les choses acordez, & sount contenuz es lettres & instrumentz sour ce faitz, come desus est dit, & toutes les lettres & instrumentz sur ce faitz, en qelconque manere, tenour, ou fourme de paroles, desore en avant soient nulles, & de nuls force, effectz, ou vertuz, eintz de tout cassez, dampnez, destruitz, & anientiz, & pur nulles reputez ; as queux, en toutz lour pointz, il est renouncie purement & simplement, & de gre, & nous, noz heirs, & touz les noz ent eit quitee oultreement a touz jours ; voillant & grantant que celle renunciacion eit taunt de force & taunt d'effect, come si toutz les cas, pointz, & articles des tretez, accordz, & alliances avantdites feussent expressement en y celles nomes & recitez, quelx il avoit, en ses lettres ent faites, pur repetez, escris, insertes, & recitez, de parole en parole, si avant come profiter puissent al effect de mesmes ses lettres :

Et sour ce promis le dit monsieur Charles, en bon foy, & sour soun honeur de chivalerie, & par serement, par lui fait as Seintes Evangeles, par lui corporalment touchez, que jamais nous, noz heirs, ou nul de noz, q'estoient tenuz ou obligez de faire, aider, & consailler de tenir le premer acord avantdit, ne autres por nous, en jugement ne dehors, par lui mesmes, ne par aultre personne, en privee ne en apert, par quelconque coleur, empeschera, molestera, ou grevera, ne ne souffrira empescher ou molester si avant come il le porra destourber.

Et, oultre ce, le dit monsieur Charles & promis loialment, & s'en meismes fait fort, de ent faire deue, overte, & effectuele restitucion a nous, a noz heirs, ou as altres a ce deputez par nous, ou par noz heirs, en nostre citee de Londres, devant la feste de la Nativitee Seint Jehan de Baptistre, preschein a venir, de toutes les lettres, seallez de nostre seal, & des aultres por nous, & de touz les instrumentz publics, quelx que soient, touchantz les contractz & alliances susditz, saunz nul de ceux retraire ou detenir devers lui, ou nul autre de sa partie, par qoi le dit monsieur Charles, ou nul autre de sa partie, soi purra unqes aider ou defendre par meisme la cause encontre nulle persone de mounde ; & meisme les lettres & instrumentz veut de lors avoir pur rebaillez & restorez.

Et, outre ce, promis le dit monsieur Charles, & soi & ses heirs oblige, & fait fort, de faire bailler, de fait, a nous, & a noz heirs, & as altres, a ce deputez, en lieu & devant le terme avantditz, souffisantes lettres de renunciacion & d'aquitance des contractz & alliances susditz, si bien de sa dite compaigne, & del evesque de Vanes, de monsieur Jehan de Beaumaners, Evene de Cherruel, Robert de Saint Piere, chivalers, Raffred arcedeakne de Redon, & Oliver de Morzelle esquier, & desoutz leur sealz & instrumentz publics, come de toutz les aultres seignurs, prelatz, chapitres, chivalers, & communes de Bretaigne, q'estoient partie, & nomez en especial ou en general, es lettres & instrumentz faitz sour les contractz & alliances avantditz, & de toutes altres persones, as queux le besoigne touche ou porra toucher desore, jointement ou severalment, par lour & desoutz lour sealx, lettres, & instrumentz publics, faitz es dites parties de Bretaigne, ou par lettres & instrumentz de leur procureur, ou procurours, de chapitres & comunes avantditz, eiantz a ce especial & suffisant poair, & tauntz & tieux, & en si suffisante fourme faitz & devisez come hom savera ordener.

Et, outre ce, que le dit monseiur Charles sa dite compagne, & toutz les aultres persones, chapitres, & communes avantditz, serront prestz, a toutes les foitz quils serront sour ce requis depart nous, ou noz heirs, ou nul autre de nostre partie, de faire & purchacer quelconques aultres seurtez, que porront estre ordenez ou devisez en ce cas ; & les ferrent & purchaceront en effect, ad fin que nous, noz heirs, ne nul altre de part nous, ne pur nous, par encheson de ditz contractz & alliances, ne porrons unqes estre grevez ne tractz en jugement, empeschez ou molestez devant nule juge de seint eglise, ou de mounde, ou en altre manere quelconque, en nul temps avenir.

Et, outre ce, le dit monsieur Charles eit promis loialment, & se fait fort, de paier a nous, ou a noz heirs, pur sa ranceon & deliverance de prison, ovesqes les choses susdites, sept centz mill florins del escut d'or fin, de droitz pois & coyn, chescun escut comptee sur la value de quarrante deniers d'esterlyngs bons corauntz en Engleterre, ou or ou argent fyn a la value, en nostre citee de Londres, en cink auns preschein a venir, as termes & jours ensuantz, cest assavoir ;

A la feste de Seint Johan le Baptistre, preschein a venir, cent mill escutz :
Et a la feste Toutz Seintz, lors ensuiant, cent mill escutz ;
Et a la feste de Pasques, adonqes preschein, cent mill escutz ;
Et a la feste de Seint Michel, apres suant, cent mill escutz ;
Et as festes de Pasqes & de Seint Michel, cent mill escutz, par equales porcions ;
Et, as meismes les festes de Pasqes & de Seint Michel, delors ensuantz, cent mill escutz ;
Et adonqes, en meismes les festes, cent mill escutz, par equales porcions, saunz nul delai oultre demander.

Et, pur greindre seurte faire a nous, & a noz heirs, de perfournir les choses devaunt & desoutz nomez, le dit monsieur Charles eit lesse en ostage, devers nous, & noz heirs, ses deux fitz Johan & Guyon, sicome es lettres patentes, cestes & altres choses souzescriptes contenantz, sealez du seal le dit monsieur Charles, est contenu plus ac plein.

Nous, a ce ayntz consideracion & regard, grantons, par cestes lettres, au dit monsieur Charles, q'il pensse aler par tout la au il voudra purchacer sa ranceon, & ent mener sa fille ovesque lui en Bretaigne, si que, totes foitz, le dit monsieur Charles n'entre point les lieux, villes, chasteux, ou forteresches de Bretaigne, qui sont en nostre mayn ou obeissance, saunz especialx scien, congee, & assent de nous, de noz heirs, ou de nostre lieutenant.

Volons, ensement, & grantons que, si le dit monsieur Charles face prestement paier, es lieu & termes desusditz, la moite de la soumme, quelle il est tenuz & chargez par ses dites lettres de paier en chescun des termes avantditz, que l'autre moite de chescun terme lors lui soit de tout pardonez ; & ensi soit il descharge de toutes les moites, de terme en terme, pur la quantite du paiement, taunque toute la dite soume soit paiez, si q'il face des aultres moitez deue & preste paiement, come desus est dit ; altrement volons que mesme monsieur Charles, come il ad ensement grante, q'il soit cheargez del entier pur le terme & termes q'il faudra du paiement avandite ; &, nientmains, que tantost apres tielle defaute, si nulle y soit, il soit tenuz de retourner a nostre prison en la fourme desoutz escripte.

Et, oultre, que le premer paiement duement faite, & les lettres, instrumentz, renunciations, & quitances renduz & baillez, come desus est dit, volons & grontons pur nous, & pur noz heirs, que le dit Johan, ainsne filz au dit monsieur Charles, s'en peusse aler en Bretaigne, quele heure que lui plerra, ove noz bones lettres de conduit, franc & quites saunz alqun empeschement ; si que Guyon, puisnez filz du dit monsieur Charles, & altres suffisauntz ostages & seurtee suffisante, dount nous, noz heirs, & nostre counsail ent serrons contentz, y soient lessez, a demorer taunque le remanent de toute la dite soumme soit perpaiez, & toutes les choses avantdites bien & duement perfournez.

Et, a queu temps que le dit Jehan serra en delivres, nous promettons desore de faire autieles renunciacions & quitances as ditz monsieur Charles, sa compaignie, & as aultres seignurs & communes de Bretaigne, & rendrons touz les lettres & instrumentz touchantz les ditz contractz & alliaunces, come desus est dit, si nul y soit qi les veulle demander de lour partie.

Et, si en ce cas, ou en altre desus ou desoutz compris, alqun des ditz ostages, pendauntz les dites choses nient finies, moerge ou preigne feute, ou s'en parte saunz congee de nous, ou de noz heirs, que, en leu de celui, le dit monsieur Charles en propre persone tournera a prison, ou maundera suffisauntz ostages & seurtees, dount nous, noz heirs, & nostre consail ent serrons contentz, dedeins un mois preschein apres que le dit monsieur Charles sour ce serra garniz, si tiel empeschement ou cas n'avigne, come desoutz est dit, a demourer tanque les dites & soutzescriptes choses soient enteirment perfournez.

Et ensement, promettons q'en cas que le dit monsieur Charles soit pris par monsieur Jehan de Mounfort, ou alquns noz aultres subgitz & verrais obeissantz, que nous, & noz heirs, le ferrons quitement delivrer, ou ses ostages mettrons toutz, a delivres seurement de la ou ils vindrent, en paiaunt la ranceon ordenee.

Et, si le dit monsieur Charles, en tenant & accomplissant les conditions & articles comprises en ses lettres sour ce faites, serroit occis par nuls de noz subgitz & verrais obeissantz, durant le temps de sa ranceon, nous volons & grantons pur nous, & pur noz heirs, que toutz ses ostages lors soient quites, & s'en pussent aler en Bretaigne, toutz a delivres, come dit est, ovesque nostre sauf conduct.

Et, en cas que le dit monseur Charles moerge par nulle aultre manere, nous volons, & come lui meismes ad en ses dites lettres grante, que sa ranceon & l'obligacion d'icelle estoise en sa force, & ses ostages demoergent tauntque elle soit pleinement paiez.

Estre ce, chargeantz bone foi & resons, volons & grantons pur nous & pur noz heirs, que, si le dit monseur Charles soit pris ou destourbe de fait par noz subgitz & verreies obeissantz, ou que alquns des ditz paiementz soient retardez par defaute de vent, ou que ses gentz, qi deyvent faire le paiement, soient desrobbez, ou destourbez par mort ou forte maladie, sour le chemin, saunz fraude ou mal engin, issint q'il ne porra fournir son paiement a alqun des termes susditz, que celui temps de desturbance, si avant come il le purra clerement prover, lui soit alloue, & que son paiement de tel terme lui soit par taunt de temps esloigne; toutz les altres termes de paiement demorantz en lour force;

Et por ce que le dit monseur Charles, par meismes ses lettres, renuncia generalment & especialment par soi, & paroles expresses, & par son serement, a toutes excepcions, cavillacions, remedes, defenses, & resons de droit & de fait, ou de custume, & as totes graces & privileges, du Pape, de Roi, & de Prince, impetrez & a impetrer, par queux, il se porra unqes defendre ou aider countre nul point ou article, compris deinz cestes & ses dites lettres, & especialment la loi, que dit que general renunciacion ne vaut, si especial n'y procede & soit mis devant; &, de sa franche volente, ad pleve sa foi, & juree sour Saintz Ewangeles que, durant le temps des paiementz & del acomplissement de toutes les choses avantdites, il se tendra nostre loial prisonner, & ne se armera countre hommes du mounde, ne ferra ne procurera estre fait mal, moleste, ne grevance a nous, a nostre roialme, noz terres, ne a nul de noz subgitz obeissauntz, ne a leur terres ou biens, ne a ce durra eide, consail, ne favour, en prive, ne en apert:

Et que les sommes avantdites loialment, come dit est, paiera, ou ferra paier; & les lettres, instrumentz, renunciations, & quitances rendra de fait as jour & lieu susditz; & perfra toutes les choses avantdites en toutz lour pointz;

Et si nul des pointz ou articles avantdites soit de sa part enfreint ou nient perfait, & especialment, si les dites sommes ne soient paiez, & les lettres, instrumentz, renunciacions, & quitances, nient renduz, come desus est dit, que tantost le dit monsieur Charles, ou Johan, soun eisnez filz, soi rendra loial prisonner a nous ou a noz heirs, en nostre dite citee de Londres, saunz altre requeste ent a lui faire, a demorer y, ovesque le dit Guyen, tanque totes les dites choses soient acomplis; en queu cas nous volons & grantons que toutz ses aultres ostages delors soient delivres, a aler en lour paiis, ou aillours, ove nostre sauf conduit, quele heure que lour plerra.

Et por ce que, en semblables manere & fourme, le dit monsieur Charles ad pleve sa foi, & jura que james ne vendra, ne donrra counsail, aide, ne favour al encountre des choses susescriptes, ne de nulle d'ycelles, de parole ou de fait, en prive, n'en apert, en jugement, ne dehors, pur lui meismes, ne par altre persone; einz les tendra loialment & entierement en toutz pointz, & a toutz temps, & a ce se obliga par sa franche volente: & voult, grante, & ordene, que s'il aviegne, par alqune aventure, q'il face contre les choses susdites, ou alqune d'icelles, q'il soit tenuz faux, parjurs, reprovee, ville persone & enfame a toutz jours, come es ses dites lettres est expressement contenuz; nous, acceptantz les promesses, serementz, & seurtes avantditz, a cestes noz lettres patentes avons fait mettre nostre seal.

En tesmoignance des choses susdites, voillantz & grantantz pur nous, & pur noz heirs, que totes les dites choses, come desus sont compris, bien & duement perfaites & complis, que le dit monsieur Charles, & touz ses autres ostages, tantost soient delivres & s'en puissent aler, fraunks & quites, ove noz bones lettres de conduyt, la ou lour plerra.

Don' en nostre palais de Westm', le x. jour d'Augst.

De custodiâ terræ maritimæ in comitatu Kantiæ.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni Kiriel, Ottoni de Grandissono, & Arnaldo Savage, arraiatoribus hominum ad arma, & aliorum, pro custodiâ terræ maritimæ in comitatu Kantiæ, salutem.

Quia, ut intelleximus, quamplures galeæ & naves guerrinæ, cum ingenti numero armatorum inimicorum nostrorum, supra mare congregatæ existunt, ad navigium dicti regni nostri Angliæ destruendum, & idem regnum hostiliter invadendum, ad mala quæ poterunt nobis & nostris perpetranda, nisi eorum malitiæ virilius obvietur;

Nos, volentes salvationi & defensioni ejusdem regni circumquaque providere, ut tenemur, vobis in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, committimus & mandamus, firmiter injungentes, quod statim visis præsentibus, quacumque dilatione postpositâ, omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam sagittarios & alios, de comitatu prædicto, infra libertates & extra, si nondum arraiati sint, arraiari, & eos equitaturis & armis competentibus muniri, & equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis, poni faciatis:

Ita quod vos & ipsi, sic benè arraiati & muniti, prompti sitis & parati ad proficiscendum, pro defensione dicti regni nostri, contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum nostrum in partibus illis ingredi præsumpserint, ad ipsos inimicos nostros expugnandum & debellandum, & ad eorum malitiam & proterviam, cum Dei adjutorio, propulsandum, & repellendum; & signa consueta, vocata Beknes, per ignem super montes, vel loca alia aptiora in comitatu prædicto, per quæ homines comitatûs illius, si periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus immineat, levius & citius poterunt præmuniri, fieri & poni faciatis.

Damus autem vobis, & cuilibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis in executione præmissorum contrarios inveneritis vel rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam vicecomiti nostro comitatûs prædicti, necnon majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus nostriis comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, per præsentes in mandatis, quod vobis, & cuilibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, pareant, respondeant, & intendant, prout eis scire feceritis ex parte nostrâ: & quod dicti vicecomes & ballivi omnes illos, quos propter contrarietatem & rebellionem suam arestaveritis, à vobis & quolibet vestrûm recipiant, & in prisonis nostris salvò custodiri faciant, sicut prædictum est.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri diligitis, & sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per ipsum Regem & consilium.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma & aliorum pro custodia terræ maritimæ in comitatibus subscriptis; videlicet,

Johanni de Nevill, Johanni de Sutton, Johanni de Coggesale, Hugoni de Badwe, } *in comitatu Essex'.*

Ricardo comiti Arundell', Johanni de Bohun de Midhurst, Andreæ Peverel, } *in comitatu Sussex'.*

Johanni de Palton, Willielmo de Overton', Roberto Markaunt, Henrico Peverel. } *in comitatu Suthampton'.*

Adæ de Clifton, Andreæ de Bures. Thomæ de Holbrok. Willielmo de Clopton, } *in comitatu Suff'.*

Johanni de Bardolf, Johanni de Norwico, Roberto de Causton, Johanni de Reppes, Johanni de Colby, } *in comitatu Norff'.*

REX, dilecto & fideli suo, Edwardo de Monte Acuto, salutem.

Licet nuper, tempore quo cum exercitu nostro in partibus *borialibus* eramus, de salvatione & defensione partium australium regni nostri Angliæ, contra aggressus inimicorum nostrorum de Francia solliciti, assignaverimus dilectos & fideles nostros

Johannem de Bardolf,
Johannem de Norwico,
Robertum de Causton,
Johannem de Reppes, &
Johannem de Colby,

conjunctim & divisim, ad omnes homines defensabiles comitatûs Norff', tam infra libertates quam extra, arraiandum, & ipsos, videlicet, quemlibet eorum juxta statum suum, armis competentibus muniri faciendum, ipsosque sic munitos & arraiatos, in centenis & vintenis ponendum, & ad ipsos contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum nostrum in partibus illis ingredi præsumpserint, ad ipsorum malitiam propulsandam, ducendum;

Et postmodum, dato nobis intelligi quamplures galeas & naves guerrinas supra mare congregatas fuisse, ad navigium dicti regni nostri destruendum, & idem regnum nostrum hostiliter invadendum, mandaverimus eisdem arraiatoribus quod omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam alios, de comitatu prædicto, si nondum arraiati sint, arraiari & equitaturis & armis competentibus muniri, & equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis, poni facerent;

Ita quod prompti essent & parati ad proficiscendum contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum nostrum in partibus illis ingredi præsumpserint, ad eorum malitiam, cum Dei adjutorio, propulsandam.

Quia tamen prædictus Johannes Bardolf, certis de causis, circa præmissa facienda & explenda intendere non potest, loco ipsius Johannis assignavimus vos ad præmissa omnia & singula, unà cum præfatis Johanne de Norwico, Roberto, Johanne de Reppes, & Johanne de Colby, & quolibet eorum, in comitatu prædicto, facienda & explenda.

Et ideò vobis mandamus, quod circa præmissa, unà cum præfatis Johanne de Norwico, Roberto, Johanne de Reppes, & Johanne de Colby, & quolibet eorum, intendatis in formâ prædictâ; mandavimus enim eisdem Johanni de Norwico, Roberto, Johanni de Reppes, & Johanni de Colby, quod vos, loco prædicti Johannis Bardolf, ad hoc admittant, sicut prædictum est.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxiv. die Augusti.

Per concilium.

De hominibus abbatis Sancti Augustini Cantuar' arraiandis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, abbati Sancti Augustini Cantuar', salutem.

Cum nuper dato nobis intelligi, quod quamplures galeæ & naves guerrinæ, cum ingenti numero armatorum inimicorum nostrorum, supra mare congregatæ existunt, ad navigium dicti regni nostri Angliæ destruendum, & idem regnum hostiliter invadendum, & ad mala quæ poterunt nobis & nostris perpetrandum;

Volentes malitiæ ipsorum inimicorum nostrorum, ut debemus, pro viribus obviare, assignaverimus dilectos & fideles nostros,

Johannem Kyriel,
Ottonem de Grandissono, &
Arnaldum Sauvage,

conjunctim & divisim, ad omnes homines defensabiles, tam milites & armigeros quam sagittarios & alios, de comitatu Kantiæ, infra libertates & extra, arraiandum, & eos equitaturis & armis competentibus muniri, ac equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis, poni faciendum; & ipsos contra dictos inimicos nostros, si dictum regnum nostrum in partibus comitatûs prædicti ingredi præsumpserint, ad ipsorum malitiam & proterviam propulsandam & repellendam, duci faciendum, prout in litteris nostris patentibus eisdem Johanni, Ottoni, & Arnaldo, indè confectis, pleniùs continetur.

Et quia vos, qui possessionibus & facultatibus in diversis partibus comitatûs prædicti, ubi de applicatione hujusmodi inimicorum nostrorum formidatur, habundatis, habetis, tam propter vestrum privatum quam publicum commodum, ad defensionem patriæ opem ferre specialiter vos, rogamus, & nihilominus, prout necessitas exigat, injungimus & mandamus, quod prædictis Johanni, Ottoni, & Arnaldo, & cuilibet eorum, in præmissis consulentes sitis & auxiliantes;

Vosque & homines vestros familiares, ac alios, vobis in maneriis & locis vestris deservientes, cum festinatione quâ poteritis, parare, & arraiare faciatis; & dictis inimicis nostris, si dictas partes Kantiæ ingressi fuerint, unà cum dictis fidelibus nostris, taliter resistatis, quod vestram debeamus diligentiam & circumspectionem providam commendare.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac vestrum diligitis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per concilium.

Et mandatum est præfatis Johanni, Ottoni, & Arnaldo, quod de arraiatione hominum familiarium prædicti abbatis, aut aliorum in maneriis suis, sibi deservientium, se ulteriùs non intromittant.

Proviso semper quod tenentes dicti abbatis, qui non sunt de familiâ suâ, nec alibi in servitio suo, ut prædictum est, cum cæteris hominibus comitatûs prædicti, arraientur & ducantur.

T. ut supra.

Littera missa episcopo Albanensi, super negotio pacis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REVERENDE pater & amice carissime,

Missas nobis amicitiæ vestræ literas recepimus, inter alia continentes qualiter, sanctissimus in CHRISTO pater, dominus Summus Pontifex vos, unà cum reverendo in CHRISTO patre, Nicholao, tituli Sancti Vitalis presbitero cardinali, pacis inter nos & adversarium nostrum Franciæ, per DEI gratiam reformandæ, constituit promotorem:

Per quas etiam nos rogâstis, ut personas aliquas, cum sufficienti mandato, vellemus ad partes Calesii destinare, ut vobis & ipso domino cardinali, ac personis eisdem, illuc convenientibus, imponi posset finis dictæ pacis negotio, dante DEO.

Super quo scire velit vestra sinceritas quod, ante dictarum receptionem literarum, literas receperamus apostolicas, nobis per religiosum virum, Thomam de Ryngested, ordinis Fratrum Prædicatorum, præsentatas, commissam vobis prosecutionem negotii pacis hujusmodi pleniùs continentes.

Super quibus, tam vestris quam apostolicis literis, habitâ consideratione diligenti, eidem domino Summo Pontifici nostras, per dictum Thomam humiliter remisimus responsivas; quarum copiam vestræ mittimus amicitiæ hiis inclusam.

Et ideò brevius scribere duximus, quia dicta copia satis nostram voluntatem & desiderium manifestat; set reverà, si vestra maturitas posset nobis viam pacis, de quâ dicta copia commemorat, effectualiter aperire, consideratis claritate generis, circumspectione providâ & fideli constantiâ, ac aliis probitatis meritis, quibus virtutum Dominus, ut audivimus, eminentissimè vos dotavit, vellemus libenter habere vos mediatorem pacis hujusmodi & factorem.

In aliis autem libenti faceremus quæ sciverimus vobis grata.

Dat' in palatio nostro Westm', xv. die Augusti.

R. de Drouss' de Cork, admirallus flotæ navium in partibus Hiberniæ constituitur.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris aut marinariis navium, in partibus Hiberniæ, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures naves guerrinæ, tam de partibus Scotiæ quam aliunde, supra mare per costeram dictæ terræ nostræ Hiberniæ, sæpius ante hæc tempora accedentes, naves partium illarum, ac bona in eis carcata, depredarunt & destruxerunt, & indies depredari & destruere non desistunt; quodque dampna graviora per aggressus hujusmodi navium guerrinarum in partibus prædictis, nisi eis viriliùs obvietur, infra breve evenire formidatur:

Nos, salvationi navigii nostri partium prædictarum volentes, prout convenit, providere, ac de fidelitate & circumspectione dilecti nobis Roberti Drouss' de Cork confidentes, constituimus ipsum Robertum admirallum flotæ nostræ navium in navibus supradictis;

Dantes ei plenam, tenore præsentium, potestatem flotam navium in partibus illis, quotiens opus fuerit, & periculum ex hujusmodi hostium aggressibus imineat, congregandi, & cum eadem flotâ supra mare proficiscendi, ad resistendum dictis navibus guerrinis, & eas insequendi, capiendi, & destruendi; necnon omnes de flotâ prædictâ delinquentes, & sibi in executione officii admiralli contrariantes seu rebellantes, tam in terrâ quam in mari, juxta legem maritimam, & prout justum fuerit, castigandi & puniendi; & omnia alia & singula, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi & exequendi, prout sibi meliùs videbitur expedire; necnon ad capiendum, per se & deputatos suos, tot marinarios quot pro regimine navium flotæ prædictæ sufficere poterunt, quotiens opus fuerit, in quibuscumque locis & portubus maris, in partibus supradictis, dicti marinarii poterunt inveniri.

Et ideò vobis omnibus & singulis, firmiter injungendo, mandamus, quod eidem Roberto, & dictis deputatis suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout idem Robertus, vel dicti deputati sui, vobis & cuilibet vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit, duratur'.

T. R. apud Westm', xviii. die Augusti.

Per ipsum Regem & consilium.

Pro Philippo de Navarra, ad partes Normanniæ redituro.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum illustris Philippus de Navarrâ, consanguineus noster, qui ex certis causis ad nos nuper in Angliam venit, jam sit ad partes Normanniæ, de licentiâ nostrâ, rediturus;

Nos, volentes securitati ipsius Philippi in hac parte providere, suscepimus ipsum Philippum & omnes homines, equites & pedites, de comitivâ suâ, cujuscumque conditionis fuerint, ac equos, hernesia, & bona sua quæcumque, ad dictas partes Normanniæ proficiscendo, & exindè in Angliam pro voluntate suâ redeundo, in terrâ & in mari, in protectionem & defensionem nostram specialem, &c. *prout in consimilibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, & extunc quamdiu nobis placuerit, duraturas.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Augusti.

Pro militibus de Scotia, ad Prussiam profecturis.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz admiralx & lour lieutenantz, viscontes, maires, bailifs, & noz autrez ministres, & foialx, qi cestes lettres verront, saluz.

Come Thomas Byset & Wauter Moigne chivalers, & Norman Lesselyn & Wauter son frere, esquiers, d'Escoce, soient a venir en nostre roialme d'Engleterre, ove douze hommes a chival, pur passer par y cel, as parties de dela, vers Pruce, de nostre congie, si avons par celle cause pris les ditz chivalers & esquiers, ensemblement od lour gentz, chivalx, & hernois, en venant en nostre dit roialme, & passant par y cel vers les dites parties, & puis returnant parmy meisme nostre roialme, vers les parties d'Escoce, en nostre protection & defense, & en nostre seure & sauf conduit:

Pur quoi vous mandons que les ditz chivalers & esquiers, & lour gentz, chivalx, & hernois susditz, soeffrez, pur la dite cause bonement venir en nostre dit roialme, & passer par y cel, & retourner, sicome dit est, sanz nul mal, moleste, destourbance, ou empeschement.

Et, si riens soit devers eux mespris, le facez duement & sanz delai redrescer; issint, totes voies, q'ils se portent bien & en peisible manere, & facent seurete, par lour foi, devant nostre conseil, avant ce q'ils passeront la meer, q'ils ne ferront, ne ne procuront, damage a nous, ne a nostre roialme, en le viage susdit.

En tesmoignance, &c. a durer tanque a la Pentecost prochein avenir.

Don' a Westm', le xx. jour d'August.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Wynewyk.

Quod barones de scaccario Dublin', non teneant communia placita in scaccario.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario Dublin', salutem.

Cum, secundum legem & consuetudinem terræ nostræ Hiberniæ, communia placita coram vobis, ad scaccarium prædictum placitari non debeant, nisi placita illa nos, vel aliquem ministrorum nostrorum ejusdem scaccarii, specialiter tangant;

Ac jam, ex parte hominum libertatis Midd' in terrâ prædictâ, nobis est graviter conquerendo monstratum, quod vos ipsos homines, ad sectam quorundam asserentium se vallettos ministrorum dicti scaccarii existere, qui ministri nostri in scaccario prædicto deservientes non existunt, ad respondendum coram vobis in scaccario prædicto, in placitis de transgressionibus, contractibus, debitis, & compotis distringi facitis, contra legem & consuetudinem supradictas:

Nos, nolentes ipsos homines indebitè prægravari, vobis mandamus quod homines libertatis prædictæ, aut alios homines terræ nostræ prædictæ, ad respondendum coram vobis in scaccario prædicto de hujusmodi transgressionibus, conventionibus, contractibus, debitis sive compotis, nisi tangant nos, seu aliquem ministrorum nostrorum scaccarii prædicti, qui in eodem scaccario deserviens fuerit, nullatenus compellatis, seu compelli faciatis, contra legem & consuetudinem supradictas.

T. R. apud Westm', xx. die Octobris.

Per concilium.

Pro equitibus Alemanniæ, in comitivâ Philippi de Navarra.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod concessimus illustri Philippo de Navarra, consanguineo nostro, comiti de Longuevill, domino de Cassell, & magnifici principis, Regis Navarræ, fratris ipsius Philippi, locum tenenti in terris, quas idem Rex habet in Franciâ & Normanniâ, quod ipse sexdecim equites de Alemanniâ & aliis partibus exteris, cum totidem equis suis, jam apud villam Suthampton', existentes, cum toto apparatu suo, à portu Suthampton', vel de Weymuth, usque ad partes Normanniæ ducere possit.

Et ideò vobis mandamus quod dictos equites, cum equis prædictis, ab aliquo portuum prædictorum, usque ad dictas partes Normanniæ, in comitivâ præfati Philippi, vel hominum suorum, absque impedimento aliquo transire permittatis; ita semper quod iidem equites corporale præstent sacramentum coram dilecto & fideli nostro, Edmundo Everard, quod ipsi, vel eorum aliquis, aliquibus inimicis nostris contra nos non adhærebunt, vel adhærebit, nec nobis, aut amicis, subditis, aut alligatis nostris, quocumque colore, dampnum vel gravamen inferent, vel inferet, à die juramenti præstiti per unum annum, proximò sequentem.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Augusti.

Pro mercatoribus & aliis subditis Philippi de Navarra.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, castellanis, custodibus portuum maris, majoribus, dominis, magistris, marinariis navium, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Philippus de Navarra, consanguineus noster, comes de Longuevill', dominus de Cassell', & magnifici principis Regis Navarræ, fratris ipsius Philippi, locum tenens in terris, quas idem Rex habet in Franciâ & Normanniâ, concesserit & consenserit, coram nobis, quod omnes homines ad arma & sagittarii, mercatores, & alii subditi nostri, cujuscumque conditionis fuerint, de regno nostro Angliæ, & aliundè de dominio & potestate nostrâ, qui infra patrias & terras, eidem Philippo subjectas & obedientes, tam in insulâ de Constantyn in Normannia, quam alibi, venire voluerint, salvò & securè venient, morabuntur, & redibunt, pro voluntate suâ, absque dampno, violentiâ, seu gravimine quacumque, eis, vel eorum alicui inferendo.

Nos, eo prætextu, & ob affectionem gratam, quam ad dictum Philippum consanguineum nostrum, habemus, concessimus, & licentiam dedimus omnibus mercatoribus, & aliis de patriis & terris eidem Philippo subjectis, qui cum navibus, bonis & rebus suis, causâ mercandisandi, vel aliàs pro negotiis ipsius Philippi, in dictum regnum nostrum Angliæ, vel alibi in dominium & potestatem nostra, pacificè venire voluerint, quod ipsi salvò & securè infra eadem regnum, dominium & potestatem veniant, & ibidem morentur, ac exindè pro voluntate suâ rediant; ipsosque pro majori securitate eorundem suscepimus in protectionem &, defensionem nostram, ac in salvam gardiam nostram specialem.

Et ideò vobis mandamus quod prædictis mercatoribus, & aliis de patriis & terris præfato Philippo sic subjectis, veniendo, cum navibus, bonis, & rebus suis quibuscumque, causâ mercandisandi, in dictum regnum nostrum Angliæ, vel alibi in dominium & potestatem nostra, ibidem morando, & exindè redeundo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, sed potius ipsos manuteneatis, protegatis, & defendatis, ac favorabiliter & amicabiliter pertractetis.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & emendari faciatis.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duratur'.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Augusti.

De sagittariis in arraiatione tenendis, pro custodiâ terræ maritimæ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni Waleys, Waltero Culpeper, Thomæ Taillard, & vicecomiti Sussex', salutem.

Licet nuper assignaverimus vos, conjunctim & divisim, ad eligendum & arraiandum pro passagio nostro in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, centum & viginti sagittarios de melioribus sagittariis comitatûs prædicti:

Ita quod ipsi, sic electi & arraiati, prompti essent & parati ad veniendum ad nos, ubi & quando vos & ipsos fecerimus præmuniri.

Quia tamen volumus quod dicti sagittarii, & omnes alii defensabiles comitatûs prædicti, circa salvam custodiam terræ maritimæ, in eodem comitatu, contra aggressus inimicorum nostrorum de Francia, si regnum nostrum in partibus illis ingredi præsumpserint, intendant, & super eadem morentur, quousque aliud indè duxerimus demandandum: vobis mandamus quod, factâ electione & arraiatione sagittariorum prædictorum, ipsos in arraiatione hujusmodi teneatis, & eos circa salvam custodiam dictæ terræ maritimæ, in eodem comitatu, unà cum aliis hominibus comitatûs illius, intendere faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

T. R. apud Westm', xxv. die Augusti.

Consimile breve dirigitur Arnaldo Savage, Radulpho de Frenynham, Johanni Colepeper, & vicecomiti Kanciæ, arraiatoribus sagittariorum in comitatu Kanciæ, pro passagio prædicto.

T. ut supra.

Indentura dè conventionibus inter Regem & Philippum de Navarra.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CESTE endenture, fait parentre le tresexcellent & trespuissant prince, monsieur Edward, par la grace de DIEU, Roi de France & d'Engleterre, d'une part, & haute home & nobles, monsieur Phelip de Navarre, son cousyn, d'autre part, tesmoigne, que le dit monsieur Phelip ad fait homage lige au dit Roi, come au Roi de France & duc de Normandie, en la fourme & par les parols q'ensuent,

" JEO devienk vestre home lige des terres, que vous m'avez done a conquere en Normandie, jusques a la value de sessante mille escutz de rente par an:

" Et vous en facez homage lige, come a Roy de France & duc de Normandie:

" Et vous promet a vous servir, a cause de ce, contre touz homez que poent vivre & morir, except Roi de Navarre, come Roi de Navarre, en chose touchante le roialme de Navarre."

ET le dit Roi Edward ad ottroie & promis, a la requeste du dit monsieur Phelip, son cousyn, que en cas que il purroit avoir victoire finale contre son adversaire, qi se dit Roi de France, ou deliverer par forte mayn le Roy de Navarre, qi son dit adversaire tient pris, il serra permy ce frank & delivers de tout.

Et, en cas que le dit Roy Edward ferra pees, trieues, abstinences, ou aucune autre acort ovesque son dit adversaire, le dit mounsier Phelip, & toutes ses gentz & eidantz, en la querele du dit Roy Edward & de lui, y seeront touz jours & en tout compris.

Et aussint ne purra le dit monsieur Phelip faire pees, trieues, abstinences, ne aucune autre acort ovesque le dit adversaire, sanz le consentement du dit Roi Edward.

Et si mesme le Roi Edward fesoit pees ovesque son dit adversaire, parmi se serra fait pleine restitution & deliverance au dit monsieur Phelip de toutes ses terres, villes, chasteux, & autres possessions, esteantz en roialme de France, des queux il ad este en seisne en temps passe, tant a cause de lui, come de madame sa feme, & aussi de celles que lui purront escheoir par succession, quant & coment que ce soit; &, par semblable manere, serra faite restitution a ses gentz, eidantz, & confortantz devantditz.

Et outre, si le dit Roi Edward, au plesir de DIEU, viegne a la conqueste de la corone & du roialme de France, semblablement serra fait restitution & deliverance au dit monsieur Phelip, & a ses gentz, eidantz, & confortantz, de toutes lour terres, villes, chasteux, & autres possessions esteantz en roialme de France, come desus est dit.

Et le dit Roi Edward ottroie & donne au dit monsieur Phelip toutes les terres, rentes, villes, & chasteux q'il purra conquere en Normandie, jusqes a la value de sessante mille escutz de rente par an, au pris ancien, a counter l'escu pur qarante deniers esterlinges, a tenir par le dit monsieur Phelip a heritage du dit Roy Edward, & de ses successours Rois de France & ducs de Normandie, par homage & par les services ent dues & accustumes; except que, si, en fesant la dite conquest, le dit monsieur Phelip prenoit ou conqueroit aucunes villes, chasteux, terres, ou lieux que soient du demesne du duc de Normandie, & que a la duchie appertenoient au temps du Roi Phelip la Bel, ou depuis, il serra tenuz de les rendre au dit Roi Edward sanz contredit, quant il en serra requis.

Et est assavoir que outre & ovesque la dite conqueste de sessante mill escutz, demuront, a touz jours, au dit monsieur Phelip toutes les terres, rentes, villes, chastieux, & lieux q'il tient a present, coment que ce soit, & q'il tenoit en roialme de France au jour de la prise du Roi de Navarre; & tout aussint lui demouront toutes les rentes, terres, lieux, villes & chasteaux que le dit Roy de Navarre tenoit coment que ce feust au jour de sa dite prise; les queux, par son deces, escherroint au dit monsieur Phelip s'il lui survivoit; non obstant que, depuis le temps du dit Roy Phelip, ou devant, les dites terres, rentes, lieux, villes, & chasteux, ou aucun d'icelles, eient este mis hors du demesne de la dite duche, & baillies as ditz Roy de Navarre, & monsieur Phelip, ou a lour predecessours.

Et n'est l'entention du dit monsieur Phelip de chalanger aucun droit en la terre du mariage de ma dame la Roine de Navarre.

Et, toutes voies, s'il avenoit que le dit monsieur Phelip conquest en dite pays aucun chastell ou forteresce, que feust d'acun grant seignur, par qi la guerre du dit Roi Edward puisse grantment estre avanciet, & vousist estre en sa obeisance, le dit Roi Edward, le purra avoir du dit monsieur Phelip, qi le lui rendra, pur le rendre a y cellui, fait & baillié au dit monsieur Phelip due recompensation.

Et si le dit Roy Edward, ou aucun des gentz de sa partie, prenoient ou recoveroient aucuns des chastelx, villes, lieux, ou autres terres, que le dit monsieur Phelip tenoit au temps de la prise du dit Roi de Navarre, il les lui rendront tantôst franches & delivres.

Et s'ils prenoient aucuns des chastelx, villes, lieux, ou autres terres que le Roi de Navarre tenist au jour de sa dite prise, & il trespassoit devant le dit mounsieur Phelip, saunz heir de son corps, tantost, apres le deces du dit Roi de Navarre, ils serront renduz au dit monsieur Phelip, franches, & quites, come appurtenantz a lui.

Et toutes les choses susdites, & chescune des ycelles le dit monsieur Phelip ad promys & jurez, par sa foie pleine, en la main du dit Roi Edward, de tenir, garder, & acompler en touz pointz, tant come a lui touche, saunz fraude ou mal engyn, & sanz james faire ou venir a l'encontre, par queconqe voie, en temps a venir.

Et aussint le dit Roi Edward ad promys, en bone foy, de mesmes les choses tenir, garder, & acompler tant come a lui touche sanz fraude ou mal engyn, & sanz james faire ou venir a l'encountre, par queconque voie, en temps a venir, en cas que le dit monsieur Phelip les tiegne de sa part, come desus est dit.

En tesmoignance de queu chose, les ditz Roi Edward & monsieur Phelip, a cestes lettres endentees, enterchangeablement, ont fait mettre lour sealx.

Don' a Claryndon, le quart jour de Septembre, l'an de grace MCCCLVI.

Quod victualia in Hiberniâ non capiantur absque solutione, seu talliis faciendis, per commissionem Regis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, justiciario & cancellario suis Hiberniæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, salutem.

Ex insinuatione populi nostri Hiberniæ intelleximus lacrimosâ, quod, licet per diversa statuta & ordinationes provisum existat, quod nec provisores victualium pro hospitio nostro, aut aliorum magnatum pro hospitiis suis, victualia quæcumque à subditis nostris ad opus nostrum, aut cujuscumque alterius, nisi sub certâ formâ & pretio, ac sub pœnis in eisdem statutis & ordinationibus contentis, caperent quovis modo; quæ quidem statuta & ordinationes ad terram nostram Hiberniæ missa, ibidem proclamári publicè fecimus & firmiter mandavimus observari:

Provisores tamen justiciarii, & cancellarii, & aliorum ministrorum nostrorum, in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, boves, vaccas, oves, porcos, capones, gallinas, pullos, pisces, blada, brasia, avenas, fœnum, & literam, & alia victualia quæcumque in eadem terrâ existentia, contra voluntatem illorum, quorum victualia illa fuerint, non appreciata nec provisa, secundum formam statutorum & ordinationum prædictorum, set frequentius sine pretio & talliâ, de populo ejusdem terræ ubique, tam in ecclesiis & feodo ecclesiæ quam extra, & maximè de pauperibus, hactenus ceperunt, abduxerunt & asportaverunt, & adhuc capiunt, abducunt, & asportant; nullo sæpissimè soluto pro eisdem pretio, vel factâ talliâ, nec aliâ satisfactione exhibitâ, & cum quicquam rarius solutum fuerint, tunc vix tertia pars valoris victualium hujusmodi, juxta justum pretium, est soluta:

Per quod, & per extorsiones nimis graves, quas dicti provisores & captores à dicto populo cotidiè faciunt & capiunt, dimittentes divites propter dona, & pauperes non redimentes opprimentes, populus noster prædictus, quasi per totam terram nostram prædictam, adeo deprimitur & depauperatur, quod se non possunt in statu solito continere, nec debita nostra, undè nos & ipsa terra nostra relevari deberemus, propter eorum inopiam levari; set eorundem multitudine propterea, relictis propriis domibus, cogitur mendicare, in nostri contemptum, & statûs ejusdem populi nostri subversionis periculum & tam amissionem quam solutionis retardationem debitorum nostrorum hujusmodi, & contra tenorem statutorum & ordinationum prædictorum.

Nos, volentes tam nostri quam populi nostri nobis subjecti indempnitati prospicere, ut tenemur, & delinquentes in hac parte, juxta contenta in statutis & ordinationibus prædictis, & in quâdam etiam novâ ordinatione, sive articulo, de hujusmodi providentiis faciendis, per nos & concilium nostrum facto, puniri, prout decet;

Vobis mandamus quod in singulis comitatibus terræ nostræ prædictæ, tam infra libertates quam extra, ac in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, & aliis locis ubi expedire videritis, per brevia sub magno sigillo, quo utimur in Hiberniâ, dicta statuta, ordinationes, & articulum; ea, videlicet, quæ modum & formam provisionum, & captionem victualium & rerum hujusmodi, & punitionem providentium & capientium contra ea, concernunt, publicè proclamari & observari, ac delinquentes in præmissis, per commissiones sub sigillo nostro prædicto, quotiens opus fuerit, aliquibus fidelibus nostris faciendas puniri debitè faciatis;

Et vos, præfate cancellarie, commissiones hujusmodi provisoribus, quicumque fuerint, sub dicto sigillo nostro Hiberniæ fieri faciatis, quæ modum & formam providendi, & capiendi, & solvendi, seu tallias faciendi, pro eisdem, ac puniones aliter capientium, contineat:

Ita quod per commissiones justiciarii, aut cancellarii, seu aliorum ministrorum nostrorum, sub sigillis suis, nichil omninò à quibuscumque nostris subditis, in dictâ terrâ nostra Hiberniæ capiatur.

Et, si justiciarius, cancellarius, aut alii ministri nostri, hujusmodi litteras suas aliquibus provisoribus, seu deputatis suis, facere, aut dicti provisores, & deputati, quicquam indè per eas, absque commissionibus nostris, in formâ prædictâ faciendis, capere præsumpserint, ipsos justiciarium, cancellarium, & ministros nostros, propter contemptum nobis, & injuriam populo nostro, factos, undè nos ipsi, sub periculo quod incumbit, per vos, seu aliquem alium ministrum nostrum terræ nostræ prædictæ, certiorari volumus & mandamus, puniemus; & provisores, captores & deputati statim justiciam subeant, secundum formam statutorum, ordinationum, & articuli prædictorum, ut alii, metu pœnæ, à talibus populi oppressivis injuriis arceantur.

T. R. apud Westm', xii. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Nova de Poytiers.

A. D. 1356.—An. 30 Edw. III.

Pel. Exit. 30 Edw. III. in Turr. Lond.

GALFRIDO HAMELYN, valletto cameræ principis Walliæ, venienti de partibus Vasconiæ, cum tunica ad arma, & bacynetto adversarii de Franciâ.

De proclamando, ne quis accedat armatus ad intronisationem episcopi Norwicensis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 2. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Guidoni de Seintiler, vicecomiti Norffolciæ, & Johanni Mayn, servienti nostro ad arma, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod, licet Johannes de Caston miles, aut aliquis antecessorum suorum, non habuerit, nec habere debeat, aliqua feoda de episcopo Norwicensi temporibus intronisationum eorumdem, nec aliquo alio tempore;

Idem tamen Johannes, clamans diversa feoda de venerabili patre Thomâ nunc episcopo Norwicensi, in instanti intronisatione suâ, in ecclesiâ suâ Norwicensi, ad se pertinere debere;

Cum quampluribus armatis, ad intronisationem prædictam accedere, & feoda hujusmodi ibidem per potentiam capere & asportare intendit, quod, si fieri permitteretur, in læsionem pacis nostræ & terrorem populi nostri cederet manifestè:

Nos, malis & periculis, quæ per hujusmodi congregationes illicitas poterunt evenire, obviare, & pacem nostram ibidem illæsam observari volentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad proclamandum, & ex parte nostrâ defendendum, quod nullus, cujuscumque statûs vel conditionis fuerit, ibidem armatus accedat, nec armatam potentiam ducat, nec quicquam aliud, per quod pax nostra lædi, seu populus noster in hâc parte terreri, vel intronisatio prædicta impediri poterit, faciat, nec fieri procuret;

Et ad omnes illos, quos contra proclamationem & defensionem prædictas inveneritis delinquentes ibidem, capiendum, & eos in prisonâ nostrâ castri Norwici salvò custodiri faciendum, donec aliud indè duxerimus ordinandum:

Et ideò vobis mandamus quod statim, visis præsentibus, proclamationem & defensionem prædictas, & præmissa alia omnia & singula, faciatis, & exequamini in formâ prædictâ;

Universis insuper & singulis ballivis, ministris, & fidelibus nostris, tenore præsentium, dantes in mandatis, quod vobis, & alteri vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sint & auxiliantes, quotiens & prout vos, vel alter vestrûm, ei scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Per concilium.

Super victoriâ principis Walliæ, propè civitatem Pictaviæ, & captione adversarii de Francia: & de orando pro Rege.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Claus. 30 Edw. III. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, salutem.

Justus & mirabilis DEUS in operibus suis, imperscrutabili sapientiâ cuncta disponens, vota suorum, quæ præveniendo aspirat, gratis plerumque prosequitur successibus & eventibus gratiosis; quod nobiscum humiliter recognoscimus pluriès fore factum.

Nam, regno Franciæ, dudum ad nos jure successorio devoluto, sub timore DEI, sicut nobis fuisse credimus inspiratum, agnovimus, jus nobis, sic delatum, prosequi disponentes; & quia per tractatus pacificos, quibus pluries consensimus, proficere nequimus, guerram justam, sicut oportuit, propter denegatam nobis justitiam, assumpsimus, sub spe cœlestis auxilii, de causæ nostræ justitiâ confidentes.

In cujus prosecutione variis nos prævenit gratiis & victoriis, dominantium Dominus JESUS CHRISTUS; qui gratiam suam erga nos, in primogenito nostro, Edwardo principe Walliæ, super expeditione dictæ guerræ nostræ, in dicto regno nostro Franciæ jam agente, ex habundantiâ bonitatis suæ continuans, misericordiam suam gloriosè mirificavit cum eo.

Nam, cum certas partes dicti regni more guerrino lustraret, variis & prosperis, per DEI gratiam, gaudens successibus, decimo nono die mensis Septembris, proximò præterito, occurrit ei, prope civitatem Pictaviæ, Johannes de Valesio, ipsius regni occupator injustus, cum exercitu grandi valdè, & ibidem congressi sunt exercitus partis utriusque, & commissum est bellum forte.

Set, prospiciens de cœlo justitia, & non permittens injuriam prævalere justitiæ, dictum Johannem in manu dicti filii nostri conclusit, & captus est ibidem, & multi alii nobiles & potentes cum eo, & facta est strages non modica aliorum nobilium, armatorum, & popularium, cum læsione gentis nostræ modicâ respectivè.

Et, licet in mortalitate hominum non lætemur, contemplantes tamen effusam circa nos, & dictum filium nostrum, & ejus exercitum, miserationis Divinæ clementiam, ac sperantes ex hoc melioris & celerioris optatæ pacis gratiam invenire, gaudemus in Domino; sibi pro tot & tantis gratiarum muneribus, nobis divinitùs exhibitis, sacrificium devotæ laudis humiliter offerentes;

Quæ vobis, ad vestri recreationem, & publicam fidelium nostrorum lætitiam, significamus;

Corditer vos rogantes quatenùs, ostensam & impensam nobis & dicto principi consolationis & succursûs dulcedinem, velitis attollere & prosequi actionibus gratiarum; orationibus, & aliis pietatis operibus, pro nobis & eodem principe, ac aliis nostris fidelibus, expeditioni dictæ guerræ nostræ vacantibus, jugiter, si placuerit, insistentes; & id à subditis vobis, clero & populo, fieri facientes;

Ut, Ipso favente, qui temporalis, ut æternæ, felicitatis est largitor, spem bonam, quam plenis aptis successibus hujusmodi prosecutionis promisit aggressus, & quam fortunatus adauxit progressus, continuata prosperitas ad felicem & optatum perducat effectum;

Utque nobis concedat Omnipotens sic regnum temporale regere, sicque incumbentia nostræ solicitudini negotia, per suæ subventionis gratiam, dirigere, quod ad laudem sui nominis, & ad nostrum regnique nostri commodum, cedere valeat & quietem; &, post hujus vitæ cursum, bravium mereamur consequi sempiternum.

Teste Rege, apud Westm', x. die Octobris.

Consimilia brevia diriguntur J. archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, & singulis episcopis per Angliam.

De pardonatione venationis cum Edwardo de Balliolo.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.

Pat. 30 Edw. III. p. 3. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus consanguineus & fidelis noster, Edwardus de Balliolo, Rex Scotiæ, diversis vicibus, à tempore quo in dominio de Haytefeld, in comitatu Eborum, moram traxit, in eodem dominio, pro deductu suo habendo, de licentiâ nostrâ, fugaverit, & sexdecim cervos, sex bissas, octo stagges, tres vitulos, & sex capriolos, & in parco ejusdem dominii octo damas, unum sourum, & unum sourellum ceperit:

Ac etiam in stagnis ejusdem dominii piscatus fuerit, & duos luceos, quorum uterque tres pedes & dimidium, tres luceos, quorum quilibet tres pedes, viginti luceos, quorum quilibet duos pedes & dimidium, viginti luceos, quorum quilibet duos pedes, quinquaginta pikerellos, quorum quilibet unum pedem & dimidium, sex pikerellos, quorum quilibet unum pedem in longitudine continebant;

Necnon centum & novem de perches, roches, tenches, & skelys, ac etiam sex de bremes & bremettes, indè pro sustentatione suâ ceperit, prout in quâdam indenturâ, inter ipsum Edwardum & Johannem de Athwyk, locum tenentem, dilecti & fidelis nostri, Roberti de Mauleye, ballivi dominii prædicti, indè confectâ, pleniùs continetur;

Idemque Edwardus, metuens quosdam nobiles de patriâ & alios, qui ad requisitionem ejusdem Edwardi, deductui, & piscationi prædictis interfuerunt, posse eâ occasione imposterum impetiri, nobis supplicaverit ut ipsorum indempnitati providere velimus;

Nos, ipsius Edwardi supplicationi annuentes, pardonavimus eisdem, nobilibus & aliis, qui cum dicto Edwardo in dominio & parco prædictis sic fugârunt, & in stagnis prædictis, ut præmittitur, piscati fuerunt, & literas testimoniales ipsius Edwardi indè habent, transgressiones, si quas fecerint sic fugando & piscando, & feras & piscem prædictos capiendo & asportando, & quicquid ad nos pertinet in hâc parte;

Nolentes quod ipsi vel eorum aliquis, occasione præmissorum, per nos, vel hæredes nostros, justiciarios, vel alios ministros nostros quoscumque occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xix. die Octobris.

Per breve de privato sigillo.

Littera missa cardinali super negotio Franciæ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.

Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REVERENDE pater & amice carissime.

Literas vestras recepimus, justum & ordinatum affectum, quem habetis ad laborandum circa commissum vobis & domino cardinali Petragoricensi negotium pacis, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, per DEI gratiam, reformandæ, inter alia, pleniùs exprimentes.

Et quidem hoc, juxta ea, quæ de vestrâ bonitate & soliditate justitiæ concepimus, de vobis profecturum sentimus.

Set, licet nos pacem habere bonam semper desideraverimus, & desideramus etiam in præsenti, propter quædam tamen, quæ dicto adversario nostro contigerunt noviter, quæ verisimiliter vos non latent, non videmus, omninò quo vel qualiter, pacis possit haberi tractatus.

Propter quod, ob reverentiam sedis apostolicæ & personæ vestræ, mittimus ad vos, dilectum clericum nostrum, magistrum Willielmum de Lynne decanum Cicestrensem, ad loquendum & conferendum vobiscum, si placuerit, de præmissis; qui etiam responsa, quæ super hiis pluriès domino Summo Pontifici, & pridem dicto domino cardinali, fecimus, vobis ostendere poterit magis plenè.

Cui, super dicendis, in hâc parte, velitis, petimus, credulam dare fidem, & nobis vestra significare beneplacita per eundem.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Octobris.

Pro Philippo de Navarra, capitaneo in ducatu Normanniæ constituto.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, capitaneis, custodibus castrorum, civitatum, burgorum, & fortalitiorum, ac aliis personis quibuscumque, de ducatu nostro Normanniæ; necnon banerettis, militibus, & personis aliis, quos ad dictas partes Normanniæ, pro expeditione guerræ nostræ ibidem, misimus, & imposterùm missuri sumus, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & circumspectione fidelis & consanguinei nostri carissimi, Philippi de Navarrâ, comitis de Longuevill, & domini de Cassell, pleniùs confidentes;

Ipsum Philippum in dicto ducatu Normanniæ, locum nostrum tenentem & capitaneum facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes eidem Philippo plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nostro nomine, ducatum prædictum, cum suis juribus & pertinentiis universis, in manum nostram capiendi & seisiendi, ac corporalem possessionem ejusdem ducatûs nanciscendi & apprehendendi, merum & mixtum imperium, ac altam & bassam justitiam, & jurisdictionem, quæ requiritur, excercendi, excercitum congregandi & ducendi, contrarios & rebelles persequendi, arestandi, & capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi;

Ac homines partium illarum, qui ad fidem & obedientiam nostram venire voluerint, ad hujusmodi fidem & obedientiam, nostro nomine, admittendi, & securitatem ab eis super hoc capiendi;

Et omnia alia & singula faciendi & excercendi, quæ ad officium locum nostrum tenentis & capitanei ibidem pertinere noscuntur, & quæ pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum, ac bono regimine ducatûs prædicti & subditorum nostrorum, necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum Philippum actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod prædicto Philippo, in omnibus & singulis præmissis faciendis & exequendis, quatenùs ad vos & vestrûm singulos attinet, pareatis, respondeatis, & intendatis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' in palatio Regis Westm', xxx. die Octobris.

De conventionibus, cum præfato Philippo, observandis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. versus partes Normanniæ profecturis, salutem.

Cum constituerimus, fidelem & consanguineum nostrum carissimum, Philippum de Navarra, comitem de Longuevill, & dominum de Cassell, locum nostrum tenentem & capitaneum in ducatu nostro Normanniæ, ad omnia & singula, quæ ad locum nostrum tenentem & capitaneum ibidem pertinent, faciendum & exercendum, quamdiù nostræ placuerit voluntati;

Volentes pacta & conventiones, inter ipsum, seu ejus gentes, ipsius nomine, ex parte unâ, & vos, seu vestrûm aliquos, ex alterâ habitas & habituras, per vos & vestrûm quemlibet teneri & inviolabiliter observari;

Promittentesque nos ratum & gratum habituros quod conventum est vel fuerit in hâc parte;

Vobis & vestrûm singulis injungimus & mandamus, quatinùs ea, quæ sic inter ipsum, seu ejus gentes, & vos & vestrûm singulos, concordata sunt vel fuerint & conventa, in omnibus & singulis, prout ad vos attinet, juxta vim, formam, & effectum conditionum & conventionum earumdem compleatis, & ab aliis, quantum poteritis, teneri & compleri faciatis; dictus enim Philippus promisit idem facere versâ vice.

Dat' in palatio Regis Westm', xxx. die Octobris.

Pro dicto capitaneo, de assistendo.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, fideli & consanguineo suo carissimo, Henrico duci Lancastriæ, locum nostrum tenenti & capitaneo in ducatu Britanniæ, vel ejus locum tenenti ibidem, ac aliis capitaneis & castellanis, in eodem ducatu nobis subjectis, cæterisque quibuscumque locum nostrum tenentibus aut capitaneis, per nos imposterum deputandis, salutem.

Cum constituerimus, fidelem & consanguineum nostrum carissimum, Philippum de Navarra, comitem de Longuevill, & dominum de Cassel, locum nostrum tenentem & capitaneum in ducatu nostro Normanniæ, ad omnia & singula, quæ ad locum nostrum tenentem & capitaneum ibidem pertinent, faciendum & excercendum, quamdiù nostræ placuerit voluntati;

Vobis, & cuilibet vestrûm, injungendo, mandamus quod in casu, quo dictus Philippus, pro inimicis & rebellibus nostris persequendis & expugnandis, vestris auxiliis vel alicujus vestrûm indiguerit, tunc ei, quanto potentiùs poteritis, oportunis consiliis & auxiliis assistatis, quotiens vos, vel vestrûm aliquem, super hoc, ex parte nostrâ, duxerit requirendos;

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum diligitis, nullatenus omittatis; dilectus enim Philippus promisit idem facere versâ vice.

Dat' ut supra.

Ad Papam, super collegiis in palatio Westmonasterii, & castro de Wyndesore, privilegiandis.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III. Rot. Rom. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

PAPÆ Rex, &c. Sanctissime pater, eam de vestræ bonitatis affluentiâ continuatam fiduciam reportamus, ut ea, per quæ cultus augetur divinus, & animæ nostræ procuratur salus, velitis prosequi favoribus & gratiis fructuosis.

Nuper siquidem, fœlicis recordationis, Clemens Papa Sextus, prædecessor vester, ad nostræ supplicationis devotam instantiam, duo collegia certorum canonicorum, & ministrorum DEO continuè famulantium, in nostris palatio Westmonasterii & castro de Wyndesore, in quo maternus uterus nos eduxit, per suas concessit certi tenoris literas erigenda, ac etiam multiplicibus privilegiis & gratiis munienda;

Quæ quidem collegia, servato earumdem literarum tenore, & institutis in ipsorum utroque canonicis & ministris hujusmodi, canonicè sunt erecta;

Set, quod nobis admodum est molestum, nonnulla de privilegiis & gratiis antedictis, propter ejusdem prædecessoris vestri supervenientem obitum, perierunt;

Pro quorum renovatione, tam per venerabilem patrem Michaelem London' episcopum, & fratrem Johannem de Woderove, ordinis Prædicatorum, confessorem nostrum, quam alios clericos nostros & personas interpositas, multiplicatis vicibus & literis, vestram celsitudinem recolimus pulsavisse;

Et, quamvis tanta & tam frequens pulsatio, propter supervenientes solicitudines varias, quibus vacatis assiduè, hucusque nequiverit effectualiter exaudiri, confidimus tamen stabiliter quod eam nobis nolitis gratiam claudere, quam dictus vester prædecessor sui gratiâ reseravit;

Et, propterea pulsare volentes instantiùs, si forsitan istâ vice nostrum propositum consequamur, pro præmissis apud vestram celsitudinem sedulò prosequendis, & reportandâ nobis ipsorum præcordiali expeditione, dilectum clericum nostrum, magistrum Philippum de Codeford, legum doctorem, ad vestram præsentiam specialiter destinamus; cui, in præmissa tangentibus fidem stabilem adhibentes, harum precum nostrarum cordialium interventu, eundem nostrum clericum, quo citiùs commodè possit fieri, ad nos remittere dignemini, cum desideratissimâ expeditione finali supplicationum, præsentibus interclusarum.

Sanctitatem vestram, ad ecclesiæ suæ felix regimen, conservet Altissimus multis annis.

Dat' in palatio nostro Westm', xii. die mensis Novembris.

Littera ad Imperatorem super negotio Franciæ; & de rebus Brabanticis, responsiva.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Claus. 30 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

SERENISSIME principum & frater carissime.

Binas imperialis excellentiæ literas gratanter recepimus; per quarum alteram eidem placuit excellentiæ nos rogare ut, cum adversarius noster Franciæ, in captivitate positus, sui potestatem non habeat, velimus tractatum concordiæ, inter nos & ipsum vestro præsidio disponendum, finaliter acceptare; subjuncto quod, ut dicto possitis negotio oportuniùs & propinquiùs intendere, disponit vestra sublimitas ad partes Lotryngiæ declinare.

Et quidem affectionem ordinatam, quam ad faciendum pacem hujusmodi piè geritis, plurimum in Domino contemplamur.

Nos etiam, qui semper pacem bonam habere desideravimus, ut eam sumus, cum non modico rerum & temporum dispendio, prosecuti adhuc, eodem desiderio æstuamus.

Nam, licet quorumdam felicium successus eventuum nobis arriserint, ex hoc soli DEO honorem referentes & gloriam, sub timore suo disponimus, favente nobis cœlesti clementiâ, humiliùs semper & devotiùs dirigere facta nostra.

Et, si DEUS annueret fieri pacem talem, summè cederet votis nostris, quod per vestri mediationem celerem illud fiat; sicut pridem vestræ celsitudini meminimus pleniùs nos scripsisse.

Nuncios autem nostros, quos de morâ suâ penes vestram magnificentiam excusari desideratis, habemus, juxta vestri beneplacitum, excusatos.

Per aliam quoque literam videtur vestro culmini complacere quod, si ex parte comitis Flandriæ, vel suorum, qui terras ducatûs Brabantiæ, in præjudicium fratris vestri illustris ducis, ibidem in errorem posuerunt, & injuriosè detinent occupatas, ad nostri notitiam verba quæcumque venirent, illis aures credulas non daremus, donec per vos, vel alios quibus est nota tam injuriosæ rei conditio, essemus pleniùs informati.

Super quo scire velit vestræ majestatis sublimitas quod, tam optentu justitiæ, quam, sicut habet communis opinio, idem optinet frater vester, quam gratâ consideratione personæ vestræ serenissimæ, quæ nobis tam benivolam, sui gratiâ, se ostendit, illatas dicto duci injurias ægrè ferimus & molestè; nec idem comes penes nos sic meruit, ut sibi super hiis favere vel credere debeamus.

In votivis & longævis successibus jugitur prosperetur Cæsarea Magnitudo.

Dat' in palatio nostro Westm', xiii. die Novembr'.

Pro Johanne Chaundos, de bono servitio in pugnâ de Poyters.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Pat. 30 Edw. III. p. 1. m. 30. in Turr. Lond.

EDWARDUS, illustris Regis Angliæ & Franciæ primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, omnibus, ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Sciatis quod nos, pro bono & gratuito servitio, quod, dilectus & fidelis noster, Johannes Chaundos miles, nobis in partibus Vasconiæ impendit, & præcipuè in bello de Peyters;

Dedimus & concessimus eidem Johanni duas partes manerii nostri de Kirketon in Lyndeseye, cum pertinentiis, exceptis feodis militum;

Habendas & tenendas eidem Johanni ad totam vitam suam, reddendo indè nobis & hæredibus nostris per annum unam rosam rubeam, ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, pro omnibus servitiis, exactionibus, & demandis;

Ita quod, post decessum dicti Johannis, dictæ duæ partes manerii prædicti, cum pertinentiis, nobis & hæredibus nostris integrè revertantur.

Et nos, prædictus Edwardus, & hæredes nostri, dictas duas partes manerii antedicti, cum pertinentiis, exceptis feodis militum prædictis, præfato Johanni, ad totam vitam suam, contra omnes gentes warantizabimus & defendemus.

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes.

Dat' sub privato sigillo nostro Londoniæ, quintodecimo die Novembris, anno regni carissimi domini nostri patris, & Regis Angliæ tricesimo, & Franciæ decimo septimo.

Pro prisonariis Scotiæ, de reintrando in prisonam.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Claus. 30 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Bello Monte, salutem.

Cum nuper, audito quod Walterus de Haliburton, David de Anand, & Andreas Cambel de Scotia, prisonarii nostri;

Qui nuper, super fide suâ præstitâ, ad proficiscendum ad dictas partes Scotiæ, sub certis conditionibus, ut se in prisonam nostram ad certum tempus reintrarent, per nos licentiati fuerunt, asserebant se, pro eo quod deliberationem tuam à prisonâ, in quâ in Scotia detentus fuisti, procurârunt, erga nos, de redeundo ad prisonam nostram, fuisse quietos, te coram concilio nostro evocari fecerimus;

Et licet, tibi, coram eodem concilio, exposito qualiter intentionis nostræ nunquam extitit, nec de præcepto nostro aut concilii nostri emanavit, quod prædictos prisonarios nostros propter deliberationem tuam vellemus deliberari, nec de redeundo ad prisonam nostram quietari, seu de fide suâ, sic præstitâ, relaxari;

Injunctum tibi fuerit, ex parte nostrâ, per dictum concilium nostrum, ut ad dictas partes Scotiæ cum omni celeritate redires, & te in prisonam, in qua priùs detinebaris, reintrares, sub conditione quâ captus fuisti moraturus;

Tu tamen, præmissa non ponderans, ad prisonam prædictam redire non curasti, in nostri contemptum manifestum; undè plurimùm conturbamur.

Tibi igitur ex habundanti præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, ad dictas partes Scotiæ gressus tuos dirigas, & te in prisonam, in quâ priùs stetisti, reintres, ibidem, sub conditione captionis tuæ, moraturus:

Ita quod dicti prisonarii nostri, causâ deliberationis tuæ, sic prætensæ, de redeundo ad prisonam nostram, juxta fidem suam, nobis præstitam, se non valeant aliqualiter excusare; & hoc, sub incumbenti periculo, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Novembris.

Pro Thoma de Gray, prisonario in Scotia.

A. D. 1356. An. 30 Edw. III.
Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster, Thomas de Gray ut, cum ipse nuper de guerrâ per Scotos inimicos nostros captus fuerit, & ad gravem redemptionem positus, & ad redemptionem illam solvendum non sufficiat, nisi sibi subveniatur aliunde;

Velimus ei concedere quod ipse centum saccos lanæ, de lanis suis propriis, apud Norham, propè villam de Berewico, jam existentes, ut parcatur laboribus & expensis, quæ nimis graves forent si ad portum Novi Castri super Tynam, ibidem carcandos, per terram cariarentur, in portu dictæ villæ Berewici carcare, & ad partes Flandriæ ducere possit, custumam indè debitam ibidem solvendo;

Nos, ex causâ prædictâ, & pro bono servitio quod prædictus Thomas nobis pluriès impendit, volentes ei gratiam in hac parte facere specialem, concessimus & licentiam dedimus præfato Thomæ quod ipse dictos centum saccos lanæ usque dictam villam Berewici ducere, & eos ibidem, per tronum, pro lanis ponderandis in portu villæ Novi Castri deputatum, in præsentia collectorum custumarum nostrarum in dicto portu Novi Castri, per tronatorem nostrum in eodem portu Novi Castri ponderare, &, solutis custumâ & subsidio quinquaginta solidorum pro quolibet saccorum eorumdem, in navibus in dicto portu Berewici carcare, & exindè, per servientes suos, ad partes Flandriæ ducere possit sine impedimento quocumque; quacumque ordinatione, in contrarium factâ, non obstante:

Volentes quod collectores custumarum nostrarum, in dicto portu Novi Castri, de custumâ & subsidio dictorum centum saccorum, in compoto suo, ad scaccarium nostrum, onerentur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

De magno sigillo liberato.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.
Claus. 30 Edw. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod venerabilis pater, Johannes archiepiscopus Eborum, Angliæ primas, & cancellarius domini nostri Regis, die Lunæ, viz. xxvii. die Novembris, anno præsenti, liberavit eidem domino Regi, apud Westmonasterium, in capellâ juxta novam cameram albam, versus aquam, in præsentiâ venerabilium patrum archiepiscopi Cantuariensis, episcoporum Wintoniensis & Roffensis, comitum Arundellæ & Marchiæ, Walteri de Manny, Johannis de Wynewyk, custodis privati sigilli ipsius Regis, & aliorum multorum in eadem capellâ tunc existentium, magnum sigillum ejusdem Regis, in quâdam bursâ de corio inclusum, & sigillo prædicti archiepiscopi Eborum signatâ:

Quod quidem sigillum, sic inclusum & signatum, idem Rex ab eodem archiepiscopo, præsentibus prædictis, recepit, & ipsum archiepiscopum, ad magnam instantiam suam, de custodiâ dicti sigilli benivolè & gratanter exoneravit:

Postmodumque, eodem die, idem Rex præfatum Wyntoniensem episcopum cancellarium suum constituit, & sigillum prædictum eidem episcopo, in præsentiâ prænominatorum, manu suâ tradidit;

Qui, præstito super hoc sacramento super crucem præfati archiepiscopi Cantuariensis, dictum sigillum recepit, & die Mercurii, proximò sequente, in aulâ Westmonasterii, ubi placea cancellariæ habetur, præsentibus, David de Wollore custode rotulorum cancellariæ, & aliis clericis ejusdem cancellariæ, dictam bursam aperiri, & dictum sigillum indè extrahi, ac literas & brevia indè consignari fecit ibidem.

Pro mercatoribus Hiberniæ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.
Pat. 30 Edw. III. p. 3. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Cum nuper, per nos & concilium nostrum ordinatum fuisset, quod omnes lanæ de regno nostro Angliæ & terrâ nostrâ Hiberniæ, ad stapulas in Anglia ordinatas, & exindè, solutis custumis & subsidiis indè debitis, in portubus pro eisdem stapulis deputatis, per mercatores alienigenas ad partes transmarinas ducerentur; &, pro eo quod mercatores alienigenæ ad negotiandum in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ communiter non accedunt, concesserimus quod benè liceret hominibus terræ prædictæ, cum lanis suis, postquam in eâdem terrâ cokettatæ & custumatæ fuerint, ad aliquam stapulam in regno nostro Angliæ venire, & eas vendere ibidem;

Et quod mercatores extranei, qui lanas illas in dictis partibus Hiberniæ sic cokettatas & custumatas, in stapulis prædictis emerint, eas abinde, absque custumâ & subsidio indè iteratò solvendis, traducere possent, ad commodum suum indè faciendum:

Ac jam, ex parte mercatorum dictæ terræ nostræ Hiberniæ nobis sit supplicatum, ut cum lanæ de terrâ prædictâ sint de debili sorte & modici valoris, & lanæ illæ pro majori parte in eâdem terrâ, ob defectum emptorum, à tempore ordinationis stapulæ prædictæ, hactenus remanserint, & ob diutinam detentionem earumdem jam putrescant, per quod dicti mercatores, si ipsi ad lanas illas cum ad partes istas ductæ fuerint, ad stapulas à portubus maris distantes cariandum, artati fuerint, ibidem venditioni exponendas, commodum de lanis illis ultra custus circa cariagium earundem apponendum, non reportabunt, set nimiam jacturam exindè incurrent, velimus, pro hujusmodi jacturis evitandis, concedere eisdem, quod ipsi lanas hujusmodi, per ipsos à partibus Hiberniæ in Angliam ducendas, in portubus maris in Anglia, cum ibidem ductæ fuerint, vendere & commodum suum indè ibidem facere possint, absque eo quod ipsi ad lanas illas à portubus illis usque stapulas nostras cariandas, compellantur.

Nos, consideratione præmissorum, volentes cum præfatis mercatoribus agere gratiosè, concessimus & licentiam dedimus eisdem mercatoribus nostris, quod ipsi lanas suas, in dictis partibus Hiberniæ cokettatas & custumatas, & in Angliam ductas & ducendas, cum ad aliquem portum in eodem regno Angliæ, ubi sigillum nostrum de coketto, pro custumis nostris colligendis, est deputatum, ductæ fuerint, in eodem portu vendere & commodum suum indè ibidem facere possint; & quod lanæ illæ, cum per mercatores extraneos ibidem emptæ fuerint, & per litteras de coketto in dictis partibus Hiberniæ factas, collectoribus custumarum nostrarum in eodem portu exhibendas compertum fuerit, eas in dictis partibus Hiberniæ cokettatas & custumatas fuisse, ab eodem portu, absque custumâ & subsidio nobis indè iteratò solvendis, traduci valeant;

Ordinatione de lanis hujusmodi, ad aliquas stapularum nostrarum in Anglia ducendis, prius factâ, non obstante.

Et quo ad quantitatem lanarum prædictarum, credatur dictis litteris de coketto, absque eo quod dicti mercatores, ad lanas illas in portubus illis ponderandas, nisi emptores earundem id requirant, nullatenus compellantur.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit duratur'.

T. R. apud Westm', xii. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

De veniendo ad tractandum super deliberatione David de Brus.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.
Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabiles patres,

Willielmus Sancti Andreæ,
Patricius de Breghyn, &
Thomas de Katenesse, } *episcopi;*

Ac *Willielmus de Levyngston,*
Robertus d'Erskyn, &
Thomas de Fauside, } *milites;*

de partibus Scotiæ, cum quinquaginta equitibus de familiâ suâ, in regnum nostrum Angliæ, ad civitatem nostram London', ad tractandum cum concilio nostro super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, de licentiâ nostrâ sint venturi:

Nos, volentes eorum securitati in hac parte providere, suscepimus ipsos episcopos, Willielmum de Levyngston, Robertum & Thomam, ac equites de familiâ suâ, usque ad numerum prædictum, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad diem Dominicam, in medio Quadragesimæ proximò futuram, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Decembris.

De potestate tractandi super treugis in ducatibus Britanniæ & Normanniæ.

A.D. 1356. An. 30 Edw. III.
Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu Britanniæ, multipliciter confidentes;

Damus sibi, præsentibus literis nostris, plenam & liberam potestatem ad tractandum & concordandum cum quibuscumque nunciis, procuratoribus, seu vices gerentibus adversarii nostri Franciæ, & aliis, ad tractandum & concordandum super hujusmodi plenam & sufficientem potestatem & auctoritatem habentibus, de & super treugis, guerrarum sufferentiis, & abstinentiis quibuscumque, inter nos, nostros subditos, & adhærentes quoscumque, & ipsum adversarium nostrum, & adhærentes sibi, pro ducatubus Britanniæ & Normanniæ & confiniis eorumdem, treugas, sufferentias, & abstinentias hujusmodi acceptandum, ineundum, stabiliendum, & firmandum securitatibus quibuscumque;

Et ad omnia alia & singula faciendum, expediendum, & excercendum, quæ in præmissis & circa ea necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum magis exigant speciale;

Promittentes nos ratum, gratum & stabile habituros quicquid per dictum ducem, consanguineum nostrum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet eorumdem.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xv. die Decembris.

De operationibus, super turri, vocatâ Douglas Tour propè castrum Berewici super Twedam inceptis, complendis.

A.D. 1357. An. 30 Edw. III.
Rot. Scot. 30 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Roberto de Tughale, camerario suo villæ Berewici super Twedam, salutem.

Mandamus vobis quod operationes, super turri, vocatâ Douglas Tour, propè castrum nostrum ibidem, inceptas, de exitibus cameraræ prædictæ, per visum & testimonium Johannis de Coupeland & Ricardi Tempest, vel alterius eorum, pro salvatione castri prædicti, complere faciatis;

Et de custubus, quos in hac parte rationabiliter apposueritis, vobis in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Pro liberis Caroli de Bloys.

A. D. 1357. An. 30 Edw. III.

Rot. Franc. 30 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum Petrus Pounkellen, valettus liberorum nobilis viri, Karoli de Blois, in regno nostro Angliæ certis de causis commorantium, qui in servitio eorumdem liberorum in eodem regno nostro aliquamdiu stetit, jam ad partes suas proprias est de nostrâ licentiâ rediturus:

Suscepimus ipsum Petrum, & quendam valettum suum, transeundo usque partes prædictas, in protectionem & defensionem nostram, *&c. prout in consimilibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Januarii.

Per concilium.

De debitis, super computo cum Edwardo nuper Rege Scotiæ, solvendis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 24. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum concesserimus & promiserimus solvere, dilecto consanguineo & fideli nostro, Edwardo de Balliolo, nuper Regi Scotiæ, omnimoda debita, quæ ipse rationabiliter monstrare poterit sibi de claro, tam de pace quam de guerrâ, per nos deberi;

Et præcipere thesaurario nostro quod ipse cum dicto consanguineo nostro, de omnibus debitis prædictis, computet, & sibi debitam allocationem, juxta rationem & bonam fidem, faciat;

Et de eo, quod sibi per compotum hujusmodi deberi inveniri contigerit, solutionem competentem fieri faciemus, prout in quâdam indenturâ, inter nos & præfatum consanguineum nostrum confectâ, pleniùs continetur;

Nos, præmissa omnia & singula observare & adimplere, præfato consanguineo nostro promittimus bonâ fide, & in casu quo idem consanguineus noster, antequam de dictis debitis computaverit, in fata decesserit, volumus & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod executores testamenti ejusdem consanguinei nostri, aut assignati sui ad computandum nobiscum de debitis illis, ad scaccarium nostrum admittantur, & quod eis de eo, quod per compotum hujusmodi præfato consanguineo nostro inveniri contigerit de claro deberi, promptam solutionem habere faciemus.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Super annuitate prædicti nuper Regis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Claus. 31 Edw. III. m. 24. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Cum, juxta conventiones, inter nos, &, dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas;

Eidem Edwardo, pro sustentatione suâ & statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concesserimus providere, prout in quâdam indenturâ, indè inter nos & præfatum Edwardum confectâ, & privato sigillo nostro signatâ, pleniùs continetur.

Nos, volentes dictam concessionem nostram effectui mancipari, dederimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Edwardo duo milia librarum, habenda & percipienda, singulis annis, in portubus de Kyngeston super Hull & Sancto Botholpho, videlicet, in quolibet portuum prædictorum;

Ducentas & quinquaginta libras in festo Paschæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Sancti Michaelis;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Natalis Domini;

De exitibus custumarum & subsidiorum nostrorum ibidem, per manus collectorum eorumdem, ad totam vitam ipsius Edwardi, absque impedimento seu contradictione aliquâ aut revocatione indè faciendis ex quacumque causâ, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Vobis præcipimus quod, solutis assignationibus Isabellæ matri, & Philippæ consorti nostris, Reginis Angliæ, in dicto portu de Sancto Botholpho, per nos de exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum ad terminos statutos factis, præfato consanguineo nostro prædictas mille libras, de dictis duobus milibus librarum, de primis exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum, præ omnibus aliis assignationibus, ad dictos quatuor terminos, singulis annis, absque impedimento vel contradictione aliquâ solvatis;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Februarii.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum in portu de Kyngeston super Hull, de mille libris residuis eidem Edwardo solvendis, sub eâdem datâ.

Pro Petro Pigache domino de Tourtleville.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 17. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi de France & d'Engleterre, & seignur d'Irlande, a touz ceux qui cestes lettres verront ou orront, saluz.

Come notre cher clerc maistre Piers Pigache seignur de Tourtleville, eit este & soit par nous fait & constitut notre governeur, bailli, & receveur de Costantin ensemble Seint Sauveur le Viconte, ovesque noz autres terres & appertenantz, sicome par noz autres letters, sur ce faites, poet pleinement apparer;

Savoir faisons que ce n'est notre volente ou entencion, ne unqes ne fut, q' aucuns ou nuls de noz lieutenantz, capitains, commissaires, ou autres quecumqes eient, puissent ne doient avoir conissances, soveraınte, juridiction, comandement ou punicion, comment que ce soit, sur ycellui notre governour, bailli, & recevour de quecumqes cas de temps passe & avenir, & de quecomqes choses touchantes ses ditz offices ou autrement, mes tout ce avons reserve & reservons de tout en tout par devers nous & notre conseil, en lui exemptant de touz autres.

Purce est il que nous donons en mandement & enjoignons estroitement a touz noz ditz lieutenantz, capitains, commissaires & autres noz officiers & subgitz, ovesque noz amis & bien veulliantz, que contre la teneure de cestes presentes noz lettres, par nouz donez & ottroiez a notre dit clerc, de notre grace especiale, eux ne facent ou attemptent, ne soeffrent estre fait ou attempte par eux, ne par autre, aucune chose au contraire, ne en prejudice de notre dit clerc, coment que ce soit, ou poet estre, mes dicelle notre grace le laissent, seuffrent, & facent joier, & user paisiblement, tout temps q'il serra es ditz offices.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Donne en notre palais de Weystmonster, le vi. jour de Feverer, l'an de notre regne de France dys octisme & d'Engleterre vintisme primer.

Pro eodem Petro.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

LE Roi a notre cher clerc & foial maistre Pigache, notre governeur, bailli, & receveur de Costentin, saluz.

Pur ce q'il est venu a notre conoissance que moult de gentz de diverses condicions & estats, qui avoient pluseurs possessions & tenementz en dite bailliage, sont demurantz ovesque noz enemis, eux monstrantz de fait noz adversairs en alant contre nous, notre droit, & jouste querele, Roi de France & duc de Normandie, en commettant devers nous cryme de lese mageste qi nous desplait;

Vous mandons & enjoignons estroitement que toutes les terres, possessions, seignuries, & autres quecomqes tenementz, de touz ceux qi vous apparront, ou que vous troverez estre tielx, preignez realment & de fait, & mettez en notre main, & appliquiez en notre demaine, & levez, cuillez, recevez, & mettez a profit pur nous, non obstant q'il eit moen entre eux &

nous dont tenir par hommage, car a nous seul & pur le tout appartienent tieles & semblables confiscations.

Et nientmeinz touz les tenantz de notre baronie & appartenantz de Seint Sauveur & Dangouille, & autres noz terres illoeqes, qi ne nous ont fait hommage, ou qi ne le vous ont offert ou offerront, pur nous preignez, & arestez, touz leur dit tenementz en notre mein, & levez jusqes atant q'il le nous eient fait ou offert a vous & eue souffrance de nous ou de vous de ce faire soiez si curieux, que nous poet apparer de votre diligence.

Don' &c. ut supra.

De capitaneo Calesii constituto.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni de Bello Campo de Warr', salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ, plenius confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem castri ac villæ nostræ Calesii, in regno nostro Franciæ, necnon castri nostri de Guisnes & fortalitiorum nostrorum de Merke, Colne, Oye, & Sandgate, ab undecimo die Februarii, proximò futuro, quamdiù nostræ placuerit voluntati.

Ita quod vos castra, ac villam, & fortalitia prædicta, ad opus nostrum salvò custodiatis & custodiri faciatis, percipiendo pro custodiâ illâ juxta formam indenturæ, inter nos & vos confectæ:

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris partium illarum, necnon universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, ac in eâ existentibus & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis ac locum vestrum tenenti ibidem, ac deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, seu alibi, aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus quæ ad salvam & securam custodiam dictæ villæ, tam de nocte quam de die, pertinent, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quociens & quando, per vos seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti.

Damus insuper vobis, ac dictum locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem contrarotulandi omnes solutiones & liberationes per thesaurarium dictæ villæ nostræ Calesii, in officio illo faciendo:

Necnon puniendi & castigandi omnes vobis contrarios seu rebelles, in hiis quæ ad castrorum, villæ, & fortalitiorum nostrorum prædictorum pertinent salvationem, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum;

Ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam videlicet servientes nostros ad arma, armigeros & alios de hospitio nostro, & custodes castrorum & fortalitiorum nostrorum prædictorum, quam cæteros ad vadia nostra in partibus illis existentes.

Et, si opus fuerit, in Angliam mittendi usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus in prædictis debitè fuerit compertus, & alios, loco illorum, ponendi.

Ita quod munitio prædicta, prout melius vobis videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Februarii.

Super venditione & emptione Jacobi de Bourbon.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

EDWARD, du tresexcellent seignour, par la grace de Dieu, Roy d'Angleterre & de France, fyux ainsnez, prince de Gales, duc de Cornowailhe, & comte de Cestre, a toutz ceux, qui ces presentes lettres verront ou orront, salutz.

Sachiez, comme monsire Johan de Graylin, captan de Buch, monsire Estienne Daex, Menancon de Casans, Arnaud Guill' de Puy-lonau, Roman Arronstauh, Arnaud du Puy, Pierre de Casans, eussent & tenissent, comme lour prison de ceste batailhe de Poitiers, monsire Jaques de Bourbon comte de Pontif;

Si avoms nous eu & achate de eux, & auxi eux nous ont vendu & transporte tout droit & toute action, qe eux, ou aucun de eux, conjunctement, ou diviseement, eussent, ou peussent, & deussent avoir, par droit d'armes, en le dit monsire Jaques de Bourbon, lour prison, e ce pour le luer & pris de vint & cinq mille escutz d'or vieux, lez quieux avoms promis de paier a eux, ou a lours certains procureours & attournez, ou a leurs hoirs & exequtours, ou au porteours d'icestes, en la cite de Bourdeaux, a deux termes enssuians, par uuell porcions, cest assavoir;

Lez doize mille & cinq centz, ou lour value en autre monoie, denz la feste de Saint Michiel plus prochein venant;

Et lez autres douze mille & cinq centz, a l'autre feste de Seint Michiel ampres plus prochein enssuiant.

E cestes choses avoms nous promis & graunte de pair, tenir, & acomplir az surnomez, ou a leurs procureours & attournez, ou a leurs hoirs & exequtours, ou au porteour d'icestes, par la maniere que dit est, loiaument & sur nostre fey.

E si lour en avoms obligie, & par la tenour d'icestes obligeoms nous, nos hoirs, nos exequtours, & toutz nos biens & choses quielles que soient, & que soient deca la mer & dela la mer.

En tesmoignance, & a greignour fermete dez quiell chose, nous avoms fait faire cestes lettres, enseellees de nostre seel en pendant.

Donne a Bourdeaux, le xii. jour de Fevruer, l'an de Grace MCCCLVII.

De custodiâ terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt in Normannia, commissâ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

LE Roi a touz noz governours, baillifs, receivours, ministres, & autres noz officers & foialx en Costentyn, en notre duchee de Normandie, saluz.

Savoir que nous affiantz en bone porte, loialte, & diligence en notre bien ame Simon de Newenton, icelui Simon avons charge, commis, & establi, & par cestes presentes chargeons, commettons & establissons, chastellain & gardein de notre ville, chastel, & forterece de Seint Sauvour le Visconte, & de toutes autres chastelx, villes, closes, & fortereces, que feurent a Godefrey de Harecourt en la dite duchee, ja en notre main esteantz, pur nous & en noun de nous; & lui avons done & donons plein poer de y mettre & establir gentz d'armes & archers, tantz & tieux come il y en faudra a noz gages, & diceux chastelx, villes, & fortereces, garnir & enforcier pur la defension & seuretee dicelles a noz custages qi se ferront, & paieront par la main, conseil, & avis de notre cher & foial clerc mestre Piers Pygache, notre governour, baillif, & receivour illoeqes, par la meilloure & profitable manere q'il le purra faire pur nous.

Pur quoi vous mandons & enjoignons que a notre dit chastellain, & gardein de noz ditz chastelx, villes, & fortereces avanditz, en ceo fesant, ovesque les circumstances, & dependences, soiez entendant & obeissant.

En tesmoignance de quelle chose, nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' en notre palais de Westmonster, le xv. jour de Feverer.

Per ipsum Regem.

Autiel commission est fait a Mons' Richard de la Vache de mesme la date.

De castris, villis, & fortalitiis prædictis, reparandis & muniendis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

LE Roi a notre cher & foial clerc mestre Piers Pygache, governour, baillif, & receivour de Costentyn, saluz.

Por ceo que nous volons que notre ville, chastel & forterece de Seint Sauvour le Viscontes, & touz noz autres chastelx, villes & fortereces, que feurent a Godefray de Harecourt, ja en notre main esteantz, soient reparez & enforcez le plus hastiement que l'en purra, & garniz des gentz & de vitailles, & autres choses a ceo necessaires pur la seuretee & defension diceux, vous mandons que pur ceo faire, facez administrer par nos officers, murriers, & matiers en aidant a notre chastellain & gardein des dites villes, chastelx, & fortereces qi au present est, ou qi pur le temps avenir serra.

Et aussi liverez, & facez liverer bois, & merien a ceo convenable de noz forestes, ou q'il vous semblera plus profitable & meins damageable pur nous, & de noz vitailles en celles parties le plus & le meutz que bonement purrez.

Et d'abundant paiez & deliverez de notre argent de votre receite les gentz d'armes et archers illoeqes, enparnant de ceo que vous lour baillerez, lettres d'aquitance de notre dit chastellein, & gardein des ditz lieux, & nous volons que de tout ceo que vous metterez & baillerez, vous soit due allouance faite en voz acontz.

Don' en notre palais de Westmonster, le xv. jour de Feverer.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis, pro maeremio Regis usque ad villam Calesii ducendo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Johannem Gruynard, servientem nostrum ad arma, ad tres naves, videlicet quamlibet earumdem portagii quinquaginta doliorum, in infra, ac marinarios pro regimine navium earumdem sufficientes, per costeram aquæ Thamisis & in portu de Sandwico arestandum & capiendum, pro maeremio nostro, pro operationibus nostris apud Calesium faciendis, in portu de la Newetheth existente, abindè usque dictam villam Calesii ducendum, & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerit, seu rebelles, capiendum & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque aliter de eisdem duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni in præmissis faciendis, & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes quotiens, & prout idem Johannes vobis vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Februarii.

Per concilium.

Eodem modo assignatur Willielmus de Neuburgh, ad hujusmodi tres naves & marinarios, pro regimine navium earundem, per costeram aquæ Thamisis, & in portu de Sandwico capiendum & arestandum, pro maeremio Regis, apud Chalk existente, usque Calesium ducendos.

De castro de Wykinlowe in Hiberniâ reparando.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Claus. 31 Edw. III. m. 24. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Willielmo de Loundres, domino castri de Wykinlowe in Hiberniâ, salutem.

Quia, ut didicimus, castrum prædictum, quod in fronterâ inimicorum nostrorum Hiberniæ situatur, & quod, tam pro repulsione ipsorum inimicorum quam refugio fidelium nostrorum partium illarum, tempore necessitatis, habitaculum fuerat necessarium, jam, ob defectum bonæ justiciæ vestræ ejusdem, per ipsos inimicos ad terram est prostratum, in nostri & vestri ac totius populi nostri earumdem partium dampnum & dedecus, & totius patriæ adjacentis periculum manifestum.

Nos, de securitate & salvatione patriæ illius multum soliciti, vobis mandamus firmiter injungentes quod castrum prædictum cum collectione commodâ, eo fortiùs quo poteritis, reparari & finaliter construi, & hominibus & aliis pro munitione ejusdem necessariis, Regi & custodiri facias; alioquin castrum illud penes nos, ut à dominio vestro perpetuò separatum, capi, & illud reparari, & sumptibus nostris contra dictos inimicos nostros, si partes illas invaserunt, custodiri & muniri faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Febr'.

Per ipsum Regem.

De intendendo justiciario Hiberniæ, pro salvatione terræ illius.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Claus. 31 Edw. III. m. 24. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo comiti d'Ormount, salutem.

Quia pro salvatione & defensione terræ nostræ Hiberniæ, contra inimicorum nostrorum aggressus, ex debito ligeantiæ & fidelitatis vestræ, quibus nobis afficimini, eo potentiùs quo poteritis, exponere tenemini vos & vestra;

Vobis igitur injungimus & mandamus quatinùs equis, armis, & hominibus, quantò potentius poteritis vos paretis; ita quod prompti sitis & parati, ad proficiscendum cum justiciario nostro terræ prædictæ, pro defensione & salvatione terræ illius, contra inimicos nostros prædictos, quotiens & quando per ipsum justiciarium ex parte nostrâ *fueritis* præmuniti, eidemque justiciario oportunis auxiliis & consiliis, in hiis quæ ad bonum regimen terræ illius, ac repulsionem & confusionem inimicorum nostrorum prædictorum pertinent, fideliter assistatis, ut vestræ fidelitatis constantiam in hâc parte valeamus operis efficaciâ experiri.

Teste meipso, apud Westm', xviii. die Februar'.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis pro passagio ad partes transmarinis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures homines regni nostri, qui à diu versus partes transmarinas, quidam, videlicet, ad partes Britanniæ, & quidam ad partes Normanniæ, in auxilium fidelium nostrorum ibidem morantium, transîsse proponebant in villâ Suthampton', & partibus vicinis, pro defectu navigii à diu, non absque sumptibus gravibus, morati sunt & adhuc morantur; nonnulli etiam alii de regno nostro Angliæ, si audirent passagium transmarinum versus partes prædictas fore promptum, illuc ad transfretandum, in succursum dictorum fidelium nostrorum, celeriter dirigerentur gressus suos.

Nos, de prosperitate & succursu fidelium nostrorum prædictorum summè soliciti, & proindè volentes hujusmodi transfretaturos de passagio prompto providere, assignavimus dilectum servientem nostrum ad arma, Johannem de Ellerton', ad capiendum & arestandum omnes naves, quas, pro hujusmodi passagio transmarino in portu de Wynchelse, & abindè in costeris & locis maritimis versus partes occidentales, competentes invenerit, & ad easdem naves ad rationabile & moderatum pretium pro hujusmodi transfretaturis assidendum, & easdem naves, magistris & marinariis benè munitas, pro hujusmodi pretio ab hujusmodi transfretaturis solvendo, liberandum; & ad omnia alia faciendum & exequendum, quæ pro maturatione passagii prædicti necessaria fuerint & oportuna.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, in omnibus & singulis præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes quotiens, quando, & prout vos, vel aliquis vestrûm, indè per dictum Johannem fueritis, vel fuerit præmuniti, vel præmunitus ex parte *nostrâ*.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilis commissio facta fuit Thomæ Dautre servienti Regis ad arma, ad omnes hujusmodi naves in formâ prædictâ capiendum & arestandum.

T. R. apud Westm', xxiv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De vino liberando David de Brus, de dono Regis.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Claus. 31 Edw. III. m. 23. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Henrico Pycard, pincerno suo, salutem. Præcipimus tibi quod unam pipam vini de Vasconia, de vinis nostris in custodiâ tuâ existentibus, David' de Bruys pro expensis suis liberari facias, habendam de dono nostro;

Et nos tibi indè in compoto tuo ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

T. R. apud Westm', primo die Marcii.

Per ipsum Regem.

Pro villâ de Berewico super Twedam.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbriæ, salutem. Præcipimus tibi firmiter injungentes quod, statim, visis præsentibus, in villis mercatoriis, & aliis locis in comitatu prædicto ubi expedire videris, publicè ex parte nostrâ proclamari facias, quod omnes illi, qui ad villam nostram Berewici super Twedam venire, & cum familiâ suâ in eadem, ut burgenses ejusdem villæ, morari voluerint, omnibus libertatibus, burgensibus ejusdem villæ concessis, absque aliquo pro eis dando, plene gaudebunt et utentur: & eis tenementa pro habitatione suâ in villâ prædictâ, in feodo, vel ad terminum vitæ seu annorum, pro eorum voluntate habenda, pro rationabili & moderatâ firmâ concedemus.

Et hoc nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', xx. die Marcii.

Consimile breve dirigitur vic' Ebor', sub eadem datâ.

Super adventu principis Walliæ cum Johanne de Francia in Angliam, de vecturâ providendâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod assignavimus, dilectum nobis, Johannem Dabernoun, vicecomitem nostrum Devoniæ, ad providentias victualium & cariagiorum pro Edwardo principe Walliæ, filio nostro carissimo, & Johanne de Franciâ, in Angliam in proximò venturis, & apud Plummuth applicaturis, ac equorum pro vecturâ eorumdem, & hominum suorum, & omnium aliorum necessariorum pro eisdem, in ballivâ suâ, in locis ubi meliùs viderit expedire, tam infra libertates quam extra, feodo ecclesiæ excepto, de exitibus ballivæ suæ faciendum;

Et ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerit seu rebelles, capiendum, & prisonæ nostræ committendum, in eadem moraturos quousque aliud indè duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout ipse vobis, & cuilibet vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

Principe Walliæ cum adversariis Burdegaliæ divertente, treugæ, mediatione cardinalium, biennales captæ sunt sub forma subsequente.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. & 13 d. in Turr. Lond.

A TOUZ ceux, qui ces presentes lettres verront ou orront, Talairant de Pierregort, par la grace de Dieu, evesque d'Albanne cardinal, & Nicholas au tiltre de Saint Vital prestre cardinal, messages envoyes, par nostre saint pere le Pape, & par la saint eglise de Rome, pur traitier de pais & d'acort sour touz les descors, meux entre tresexcellentz princes les Roys d'Engleterre & de France, salut.

Sachent tutz que, come, pur la reverence de Dieu, de nostre dit saint pere, & de la dite seinte eglise de Rome, les messages & procureours des diz Roys; cestassaver,

Les nobles & puissantz homes,
Monsieur Thomas de Beauchamp, counte de Warewyk,
Monsieur Robert de Uffort, counte de Suffolk,

Messire Reynaud de Cobham,
Messire Johan de Greilin, capital de Buch,
Messire Bartholomeu de Burgherssh,
Messire Guilliam Sanz, seignur de Pomiers,
Messire Richart de Stafford,
Monsieur Bertram, sire de Mont Ferraut,
Monsieur Johan de Chaundos, &
Monsieur Neel de Loreyng,
} *chivaliers;*

Mestre Johan de Strele, conestable de Burdeaux,
Meistre Guilliam de Lenne, dean de Cicestre,
} *douctours en loys;*

Monsieur Gilibert de Chastillon, &
Monsieur Guillame de Burton,
} *chivaliers;*

messages & procureours substituiz du dit Roi d'Engleterre, a ce establiz par monsieur le prince de Gales, son eisne filz; &

Tresreverant pere en Dieu, monsieur le cardinal de Rouen;
Reverent pere en Dieu, l'ercevesque de Senz;

Nobles & puissantz homes,
Messieur Jaque de Borbon, counte de Pontieu,
Monsieur Johan d'Artoys, counte de Eu,
Monsieur Charle d'Artoys, counte de Longueville,
Le counte de Tancarville,
Le counte de Ventador,
Le sire Dodenehau, &
Messieur Johan le Maugre, dit Bourtiquand,
} *mareschauls de France;*

Messire Robert de Lorris, seignur d'Ermenonville, &
Messire Simon de Bucy,
} *chivaliers;*

messages & procurours du dit Roi de France, & de monsieur le duc de Normandie, son eisne filz, si come y nous aparu par les lettres de procuracions & substitucion des diz Roys, prince, & duc;

Des quelles, ayent este en nostre presence assemblez, par plusors jours, en la ville de Burdeaux, & eyont eu ensemble plusours parlemenz & traitez sur certainz poinz, touchantz la pees & acord des ditz Roys, finalment, sur bone & ferme esperance de bone pees & de bon acord finales faire metre & acomplir entre iceux, a l'aide de Dieu, les ditz messages & procurours, es noms de leurs ditz seignours, & pur eulx, & aussi pur tutz lours subgiz & allies, eidanz & adherentz, ount pris & acorde bonnes & loyaus abstinences & treues en la manere qui s'ensuyt; cest assaver,

Que bones & loyaus abstinences & treues sount & serront entre les ditz seignurs Roys d'Engleterre & de France, & entre touz lour subgiz & alliez, aidantz & adherenz, quecunque & queque part q'il soient, & en tutes les terres, lieux, & paiis des ditz Roys, & de lour subgiz, alliez, aidantz, & adherenz, tant par mer, come par terre, & tant es isles de mer, come aillours; cest assaver;

En touz les paiis de Gascoigne, Lemosin, Caourssin, Pierregort, Agenoys, Poictou, Xantogne, Engolmoys;

En tute la duche de Guiene, & en tute la Langedok;

Et auxint en tous les paiis de Berri & de Bourgoigne, Bretaigne, Normandie, Flandres, Artoys, & Picardie;

Et, generalment, en touz les royaumes d'Engleterre, & de France, & d'Escosse, tant per mer, come par terre, auxi es isles de mer, obeissans a l'une ou a l'autre des ditz Roys.

Les queles treues & abstinences dureront, fermes & estables, en touz les ditz paiis & lieux, & chescun d'eulx, du jour de la date de ces presentes jusques au jour de Pasques prochain venans enclos, & du dit jour du Pask jusques a deux ans ensuians, & l'endemain soleil levant.

Pendaunt le quel temps riens ne serra ne purra, estre meffait de l'une de dites parties, ne de ascuns de ses subgiz ou alliez, eidans ou adherens, es corps ne es biens de l'autre partie, ne d'ascun de ses subgiz ou alliez, eidanz ou adherentz, coment qui soit.

Et auront icelles trieues ou abstinences lour vertu & plein effect, en touz les paiis, lieux & roialmes dessus ditz, du jour de la date de ces presentes lettres; ja soit ce que la publicacion d'icelles ne soit mie uncores faite:

La quele publicacion serra faite, en Engleterre & en France, en Gascoigne & Bretaigne, & par tout la ount il appartendra, dedans un mois enpres la date de ces presentes, ou plus tost, si fait puyt estre bonement.

Et est acorde, entre les ditz messages & procurours es noms qui dessus, que chescun des ditz Roys enpreigne & enprendra la dite trieue pur lui, & pur touz ceux de sa partie: &, neantmeins, touz les plus principaus capitayns, de chescune partie, jureront solempnement, en noz mainz, ou es mainz de nos deputes, en la presence d'aucuns de la partie adverse, au plus tost que bonement purra estre fet, tenir & garder fermemant les dites trieues sanz enfraindre.

Et est compris en ceste presente trieue tout ce que les ditz Roys, lour sugiz & alliez, eidans ou adherens, tienent quelque part que ceo soit.

Et, pur especial, i sount compris, pur la partie du Roi de Engleterre,

Les Roys de Castelle,
de Portugall, &
d'Aragon,
Le duc Guillem,
Le counte de Henaut, de Seiland, & de Holant, & tutz ses paiis & terres,
Monsieur Gautier de Manny, ses chasteux & forteresces,
Le duc & le pays de Brebant,
Le duc de Guelle,
Le duc de Juliers, &
Le seignur de Fancoigny,
Le sire de Noef Chastell,
Le viscount de Vissull,
Monsieur Johan d'Aspremont,
Monsieur Robert de Namir,
Monsieur Henri de Flandres,
Le gens & tout le paiis de Flandres & de la Leue,
Le gens & tout le paiis de Henaut,
Le sire de Lebret,
Les heirs de Mountfort, qui soi dit duc de Bretaigne,
Messire Johan de Galart,
La dame de Clicon, & les enfans de Clicon,

Les Genevoys,
Monsieur Philippe de Navarre,
Monsieur Amy de Beauvoir,
& toutz les autres sugiz & allies, coadjutours, & adherens, de la partie d'Engleterre, de queuxconqes paiis, condicions, ou estat q' il soient.

Et, pur la partie du Roi de France, y sont compris
Le counte de Flandres, le paiis, & les gens de Flandres, & de la leue, obeissant au dit counte, come a lour seigneur sens moyen, horspris ceux qui tienent le Roi d'Engleterre pur lour seigneur soverain, se aucuns en y a,
Les Roys de Boeme,
de Castell,
de Portugal, &
D'Aragon,
Les Escos, & tout les paiis d'Escoce hors mys ceux qui sont obeissantz au Roi d'Engleterre,
Le duc de Brebant,
Le counte de Savoye,
Le duc de Guelles,
L'evesque de Liege,
La duchesse de Lorrain & ses enfans,
La countesse de Bar & ses enfans,
La countesse de Henaut,
Les gens & tut le pays de Henaut,
Le counte de Nemur,
Messire Loys de Nemur,
Les Genevoys,
Messire Johan de Chalon, le sire de Lescu,
Le counte de Noef Chastel,
& tutz les sugiz, allies, eidans, & adherens de la partie de France, de queuxconques estats ou condicions, & de queuxconques paiis q'il soient.

Item, se il avenoit que les Escoz, ou autres des allies, consors, & adherens du Roi de France, ou du duc de Normandie, ou de leur allies, consors, & adherens, voussissent faire, ou feissont, guerre, en leur chief, encontre le Roi d'Engleterre, ou autre de ses allies, eidans, ou adherens, & ne vousissent tenir, ne tenissont, les dites trieues, le Roi de France, ne le dit duc de Normandie, ne autre lour sugiez, alliez, eidans, ou adherens, ne lour feroyent ne doneroyent conseil, confort, & eide, ne recept; mes, de tut lour poair, & en bone foie, leur soutztrairont, osteront, & feront departir de lour compaigne & aide tutz ceux de lour sugiz, eidans, alliez, & adherens, qui avec eux, ou de lour compaigne, auront este ou serront.

Item, s'il avenoit que monsieur Phelip de Navarre, ou autres des allies, consors, ou adherons du Roi d'Engleterre, du prince de Gales, le duc de Lancastre, ou de leur eidans, allies, ou adherens, vousissent faire, ou faisoient guerre, en lour chief, encontre le Roi de France, ou ascun de ses allies, eidans, ou adherens, & ne vousissent tenir, ne tenissont, les dites trieues, le Roi d'Engleterre, le dit prince de Gales, le duc de Lancastre, ne autre lour sougiz, alliez, eidans, ou adherens, ne li feroient, ne donroyent conseil, confort, eide, ne recept; mes, de tut lour poair, & en bonne foi, l'en souzmettront, osteront, & feront departir de lour compaignie & eide touz ceux de lour subgies, allies, eidans, & adherens, qui avec eux, ou de leur compaignie, auront este ou serront.

Item, que, durantz les dites trieues, nul de la partie de France, ne tendra traitie ou parlement, en prive ou en appert, avec les Flamens, ne avec aucuns d'iceux, affin de les atraire, ne pur ascune chose faire ou procurer au contraire de la alliance faite entre le Roi d'Engleterre & eulx, ne aussi ove aucun autre qi soit de la partie d'Engleterre; ne aussi null de la partie d'Engleterre, ove ascun de la partie de France.

Item, que, durans les dites trieues, nulle novelete ou mesprise ne soit faite, de l'une partie envers l'autre, en prejudice des trieues.

Item, qui, durans icelles trieues, null personne qui ores soit de l'oubeissance de l'une partie, ne puisse venir a l'obeissance de l'autre, a qui il n'estoit obeissant au temps des trieues, prises; ne ne puisse estre recieu par nulle des dites parties, ou cas q'il voudra venir.

Item, que riens ne soit done ne promys a nul par nul des dites parties, en prive ou en appert, pur meuer ou faire guerre a l'autre partie, par aucune voye, directement ou indirectement; mes constraindra, & serra tenus de constreindre, chescun des diz Roys ses sugiz q'il ne meuent ou facent guerre a l'autre partie, pur quelconqe cause, durans les dites trieues.

Item, que les gens, sugies, coadjutours, ou allies des ditz Roys, auxibien les Flamenos come autres queuxconques il soient, & touz les marchanz, ove tutes lour marchandises, tutes maneres des gentz, toutes provisions & biens, tant par meer come par terre, & par eaues douces, purront aler & venir, de l'un paiis en l'autre, sauvement & seurement, & aussi franchement come il y soloient venir & aler, en temps des devantiers des diz Rois en temps de pees; en paiant les peages & deuors ancienement acustumez, sans aucunes novelles imposicions lever, fors celles qui paieront les autres sugis du paiis meisme; exceptes ceux qui sont banniz des ditz roialmes, pur autre cause que pur la guerre des diz Roys, les queux ne purront venir;

Mes les barons de Gascoigne & de la dite duche de Guyene, & les autres personnes de Gascoigne, de tute la Lenguedok, & de la dite duche, soient bannis ou autres, serront compris es dites trieues, & purront aler & venir de l'un paiis en l'autre, durans icelles trieues:

Et aussi purront les gens de Flandres seurement aler & demurer en royaume de France, sans empeschement ou moleste du counte de Flandres, ou d'acun autre.

Et serra ceste article, touchans les marchans & marchandises, publie a Londres, & es autres bones villes d'Engleterre & d'Escoce, & auxint a Paris, & aillours en autres bones villes de France.

Et, oultre ce, est acorde en especial, que se ascune pescherie, ou pel, ou autres destourbances estoient myses en ascune des eaues douces, le quelles soient ou puissent estre noisans as marchans, pur deualer lour vins ou autres marchandises par icelles, q'il soient tantost ostes, exceptes les aunciens & duez, & que nulles ni soient mises durans les dites trieues.

Item, que nul des dis seigneurs ne procurera, ne fera procurer par lui, ne par autre, que aucuns noveletes ou griefs ce facent par l'eglise de Rome, ou par autres de seinte eglise, quelque il soient, sur ascun des ditz Roys, lour coadjutours, adherens, ou allies, quel qui il soient, ne sur leurs terres, ne lour sugiez, pur occasion de la guerre, ou pur autre cause, ne pur servicez que les diz coadjutours, ou alliez, eyont faitz aus ditz Roys, ou aucun d'iceux; & si nostre dit seint pere, ou autre, le voloient faire, le deux Roys le destourberont, a lour poair, sanz mal engyn, les diz trieux durans.

Item, si par aucun des dis seignurs, leur gens, coadjutours, allies, ou adherens, ascuns cieges sont, ou estoient, mys en Gascoigne, en la duche de Guyene, en Bretaigne, en Poitou, ou es isles de mer, ou aillours, les cieges se leveront si tost comes les trieues serront publiez; sauf que, quant au ciege que le duc de Lancastre ad mys devant la ville de Reynes en Bretaigne, le dit prince de Gales escrira au dit duc, en lui mandant & requerant de sa partie, & commandant de la partie du Roi son pere, & par poair a lui done de son dit pere, q'il soi leive du dit ciege pur cause de la trieue, la quelle il ad prise en esperance de bone pees; la copie de la quelle trieue, & aussi du poair du dit prince, lui serront envoiez.

Et en cas q'il ne le voudra faire pur la requeste ou mandement du prince, la ville li serra rendue, si il li plest, & aus gens de la ville, si que il puisse entrer en icelle avec ses gens, tieulx come il li plerra, tanque au nombre de vint personnes, & q'il la puisse tenir en noun de lui, tant que mandement li viegne du Roi, q'il la rende; & le dit prince se fait fort que le dit mandement lui vendra du Roi.

Et en cas q'il ne voudra ne l'une voye ne l'autre, le duc demura a son peril en guerre, & tut le paiis de Bretaigne, & la ville, aussi tant que mandement li viegne du Roi d'Engleterre.

Et en cest cas, si la ville estoit prise par le duc, apres ce que le mandement du prince li serra venus de lever le dit ciege, la ville serra baille au Roi de France, ou a son certein comandement, par le dit prince; le quel se fet fort de ce faire.

Et est promis, par le Roi de France & son conseil, que la ville n'avera soccours de nulles gens de leur partie, si n'est de ceux du pays meismes de Bretaigne.

Et auxint ad promis le dit prince, depar lui, que le dit duc ne serra soccurruz ne confortez de gens de sa compaignie, ne d'autres d'Engleterre, apres ce que le dit prince serra venus en Engleterre, & avera parle au Roi.

Et si ascunes villes, chasteaulz, ou forteresces, terres & gens, ou biens, estoyent prises, ou autre chose faite par ascun des dites parties, leur sugiz ou adherens, au contraire des dites trieues, apres le jour de la date de ces presentes, en quel elles sount acordez & affermes, soit devant la publicacion, ou apres, que toutes celles choses enterement & sans delay soient restitutz, & mises en point ou elles estoient au jour des trieues acordees & affermees; ceo que dit est du dit ciegez & pays de Bretaigne demurant toute voye en sa vertu.

Item, que les deptes dues a Arras, aux Crespyns, ou autres du royaume de Fraunce ne soient demandes ne executees durans les trieues.

Item, que droit soit fait, d'une partie & d'autre, a toutz ceux qi se voudront pleindre des prisoners, qui ount brise lour foies; & auxint des pays, qui ount promis certaines somes des deneirs pur avoir pati ou suffrance de guerre, & ne ount mie paie les deniers; mes, durant la trieue, ils n'en paieront riens, fors soulement les arrerages du temps passe.

Et serront deputes, de par le Roi de France,
Monsieur Reynaud de Goillon,
& depar le Roi d'Engleterre,
Le seneschal de Gascoigne qi est ou par le temps serra;
aus queux se purront complaindre ceux qi se diront avoir prisoners en la duchee de Guyene, au pays de Gascoigne, ou de la Lenguedoc, & ne auront pas tenu leur foi envers eulx, ou n'auront pas paie lour rençon, ou ce q'il en auront promis ou covenancie a paier, ou faire, par la cause dessus dite, ou pur suffrance ou pati, du temps passe devant les trieues.

Et les mareschaus des pays serront tenuz de faire venir devant les dessus nomes tous ceux, des queux l'en se voudra plaindre pur la cause dessus dite.

Et semblablement pur ceste cause, serront deputes es pays de Bretaigne, Normandie, & Picardie, ceux qui s'ensuyont; cest assavoir,

En Bretaigne, pur la partie du Roi de France,
Monsieur Fouqes de Laval,
Et le sire de Rochefort,
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le Capiteyne qui y est, ou serra, de par le Roi d'Engleterre, ou de par le duc de Lancastre:

En Normandie, pur la partie du Roi de France,
Messieur Robert de Clermont,
Et le baili de Caen;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Celui qui messieur Phelip de Navarre y voudra nome:

Et en Picardie, par la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitayn de Cales qi est, ou pur le temps serra;
& pur la partie du Roi de France,
Le sire de Beaulo,
Et messieur Odart de Recy:

Les queux, einsi deputez es dis pays, & chescun d'eux, orroit les complaignans, d'une partie & d'autre, sur les choses dessus dites.

Et serrount tenus les mareschaus faire venir, devant eux ceux de qui l'en se complaindra, sicome dessus est dit, pur les pays du duchee du Guyene, de Gascoigne, & de la Languedoc.

Et si l'en voet approchier ascuns du royaume d'Engleterre, pur semblable cause, ils serront tenuz de venir & comparer, pardevant les deputes, depar les diz Rois, au lieu acustume, entre Guynes & Ardre, & iloek lour serra fait droit par iceux.

Et s'il avenoit que ascun de France fust prisoners a ascun de ceux d'Engleterre, qui n'eust ascune bonne & juste cause de debatre sa prison, il seroit tenus & constrains a aler par devers son mestre en Engleterre.

Et, semblablement, si il y avoit ascun d'Engleterre qi fust prisoner a ascun de ceux de France, & n'eust bone & juste cause de debatre sa prison, il serroit tenus & constrains a aler par devers son mestre en France.

Et sont & serront les dites trieues jurees & affermees par serement, d'une partie & d'autre, & q'elles soient tenues & gardes fermement en toutes terres, & en touz pays, du jour qu'elles ount estees prises & acordes en la manere que dit est.

Et sont deputes gardeins de cestes dites treues, eiantz poair de constreindre, & de punir touz ceux qi les enfreindront, ou qui ce aforceront de les enfraindre, & de reparer touz les attemptaz qi faitz serront, les dites treieues durans, les persones qui s'ensuiont; c'est assavoir,

Pur la partie du Roi de France en Xantonge,
Monsieur Fouqes de Mastas,
Le seneschal de Xantonge,
Et le sire de Berbezien;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitain de Buch,
Le soudan de la Trau,
Et le chastellein de Burgh, & celui qui gardera le chastel de Blaye:

En Angomoys, pur la partie du Roi de France,
Le sire de Montileon,
Et le sire de la Roche Foucaut;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le sire de Pomers,
Le sire de Montferraut,
Et le sire de Chales:

En Poitou, pur la partie du Roi de France,
Monsieur Guillem l'ercevesque,
Monsieur Miles de Thouart,
Et monsieur Guy seneschal,
Le sire de Mortemer,
Et le seneschal de Poitou;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le sire de Caupein,
Et monsieur Elis Landiras,
Et le capitein de Clauers qe le prince y mettra:

En Limosin, pour la partie du Roi de France,
Le sire de Dozenak,
Le sire de Piersboffer,
Et le seneschal du duc de Bretaigne;
en la visconte de Limoges & en Berry,
Le sire de Sully,
Le borgne de Prie,
Le bailif de Bourges,
Et monsieur Arnaud de Servole, archiprestre de Velines;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Monsieur Berart de Lebret,
Le sire de Logoiran,
Monsieur Arnaud de Lebret,
Monsieur Elys de Pomers seneschal du pais:

En Auvergne, pur la partie du Roy de France,
Le count de Mountfort,
Le sire de la Tour,
Le sire de Mountagu,
Et le baili d'Auvergne;
& pur la partie du Roi d'Engleterre, ceux q'il ount nome en Berri:

En Pierregort, pur la partie du Roi de France,
Le seneschal,
Le sire de Hautefort,
Messieur Piers de la Tour,
Messieur Grimon de Fayol,
Et monsieur Bertram de Spaigne;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Monsieur Johan de Galart,
Le sire de Lumilh,
Le sire de Munssidein,
Le sire de Graignols,
Et le chasteleine de Briggerak:

Entre les riveres de Veser & de Dordeigne, pur la partie du Roi de France,
Le viscompte de Torenne,
Monsieur Gilbert de Domme,
Le sire de Comargne,
Et Monsieur Bertram de Caynak;
& pur la partie du Roi d'Engleterre, ceux qui sont nomes en Peregort:

En Caourtyn, pur la partie du Roi de France,
Monsieur Benoit Johan,
Monsieur Johan de Gordon,
Le sire de Temynes,
Et le sire de Blancafort;
& pur la partie de Roi d'Engleterre,
Monsieur Arnaud Amanio de Lebret,
Messieur Piers de Gontaut,
Le sire de Chastel Noif,
Messieur Berum de Maigmont.
Galbert de Beoville:

En Agenoys, pur la partie du Roi de France,
Le seneschal,
Monsieur Jordein del Isle,
Messieur Bertran de la Mote,
Le seignure de la Barte,
Et messieur Girard de Jeolin;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le sire de Caumont.
Messieur Amanion del Fossat,
Bernart de Romgan,
Messieur Guille Ferriol,
Et le sire de Touars senescal:

Du pays dela la rivere de Garone, pur la partie de Roi de France,
Le conte de Mountlesun,
Monsieur Jordein del Isle,
Le sire du Fee Marton,
Et monsieur Tebaut de Barbasan;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le sire de Lebret, ou ses deputes:

En la terre de la Reall, pur le Roi de France,
Le Visconte de Chastellon,
Et le sire de Lescu;
& en Bigorre,
Le seneschal de Bigorre,
Le sire de Tarride,
Le sire de Barbasan,
Et Monsieur Reynaud de Jussa;
& pur la partie du Roi d'Engleterre, par decea Gironde, es parties de Condomoys & d'Agenoys, & des marches d'Armaignak, Bigorre, & du Real,
Le dit sire de Lebret, ou ses deputes:

En Angeou, pur la partie du Roi de France,
Le seneschal,
Messieur Piers de Craon,
Et Monsieur Guillame de Craon;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitain qi serra en Bretaigne pur le Roi de Engleterre, ou pur le duc de Lancastre:

En Maine, pur la partie du Roi de France,
Le visconte de Beaumont,
Le sire de Laval,
Le seneschal, &
Monsieur Fouqes Ribole sire d'Assey;
& pur la partie du Roi de Engleterre,
Le capitein de Bretaigne qi dessus est dit:

En Bretaigne-Gallo, pur la partie du Roi de France,
Le sire de Rocheford, &
Le sire de Beaumanoir;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitein de Bretaigne dessus dit:

En Bretaigne-bretovant, pur le Roi de France,
Le visconte de Rouan, &
Messieur Yvain Charvel;
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitein qi est & serra en dit pays;

En Normandie, pur la partie de France,
Le sire de Haubuye,
Le sire de Marsey,
Le sire de Callouges,
Monsieur Henri de Trenville,
Messire Robert de Clermont,
Le baudra de la Heuse, &
Le baili de Cauxut;
&, pur la partie d'Engleterre,
Celui qui messieur Philip de Navarre y voudra ordeyner:

En Picardie, pur la partie du Roi de France,
Le sire de Fienles,
Le counte de Seint Poul,
Le sire de Roly,
Le sire de Warin, &
Messire Odart de Ranti,
& pur la partie du Roi d'Engleterre,
Le capitein de Caleis.

Item, que par les gardeins dessus dis de tut ceo, que pendant ces trieues serra attempte, d'une part ou d'autre, serra faite pleine restitution & entere reparacion, dedans deux mois au plus tard;

Ne ne serra reputee ceste treue pur rompue pur attemptaz, qui se facent par ascun d'une partie ou d'autre, s'il n'estoit fait du comandement des Rois, ou des lieuxtenans generaus d'yceux Rois: mes se fera restitucion & reparacion come dit est, la trieue tous jours durans en sa vertue.

Item, a fin que les dites trieues soient tenus, & gardees plus enterement, en tous lour pointz, sans enfrandre, tous les capitains dessus nomes, d'une partie & d'autre, & leur lieus tenans, jureront en nos mains, ou de nos deputes, au plus tost que faire se purra, sur les Saintz Evangeles Dieu, touche le livre, q'ils tendront & garderont, & feront garder & tenir, loyaument les dites treues par eulx, & par tous lours sugiz, de point en point, sanz mal engyn & sans fraude; & que tous ceux, qui les dites treues enfraindront, ou voudront enfraindre, en ascune manere, il ne les recepteront, ne tendront en leur poair ne destroit; & que touz les maufaceours, qui durant les dites treues, seront faites contre la forme d'icelle, ilz feront adroiter, reparer, & emender duement & pleinement, & feront restituer, de tut lour poair, sans favour ou desport ascun, toutes les perdes & damages de ceux, contre qi les attemptas auroyent este faitz.

Item, si entre les capiteines des terres & marches d'une partie & d'autre estoit descort ou debat, par cause de maufaceons, faites en prejudice de trieues, ou contre la forme & tenour d'icelles, ceux, ou celui des diz capiteins, qui les ditz descors & debatz tucheront, serront tenus, par lour serement, de assembler ove les capiteins ou capitein de l'autre partie, a qi la chouse touchera, seloнc ceo que le fait le touchera, en lieu covenable qi serra acorde entre eux, quant il en serront requis l'un par l'autre, pur faire redrecement & amende sur les ditz debatz & descors, & tut ce que bonne foi & raison le requerront.

Item, que les dessus dis gardiens des treues, deputes par l'une partie & l'autre, es terres, pays, & marches dessus dites, jureront en nos mains, ou de nos deputes, dedans un mois empres la publication de cestes treues, ou avant qe faire se puet, bonement de tenir, & garder, & faire tenir & garder ces presentes treues en touz ces pointz.

Item, en cas que ceux, que deuent faire redroicer & reparer les attemptas qi serront faitz contre cestes treues, ne le voudront, ou porront faire duement, adonqes en serront jugges, pur les Fraunceys, en tus les pays de la duche de Guyene, & de Gascoigne, & de la Lenguedoc,

Monsieur Renaud de Goillons, &
Monsieur Arnaud d'Espaigne,

& de la partie des Angloys, en la duche de Guiene, de Gascon, & de la Languedoc,

Le seneschal de Gascon, &
Le sire de Pomers:

Et es marches de Artoys & de celles parties,

Le capitein de Caleis,

& pur la partie de France,

Le sire de Beaulo, &
Messieur Odart de Renty.

Item, si nul attemptat, ou autre novellete, estoient faitz, par l'une partie ou l'autre, contre la forme des dites treues, celui des capiteins, pur quelle partie le dit attemptat ou novelette serront faitz, soit tenus de eider l'autre partie, en bonne foi & loyaument, sans nul mal engyn, a remetre, ou faire remetre, a estat deu, as son poair, ceo qi ferra meffait; ou sur celi, qi aura meffait, l'en s'en purra revenger, & non pas sur autre qi n'aura meffait.

Item, que nul, de quelque estat ou condicion q'il soit, d'une partie ou d'autre, ne faissont, ne puissont, faire guerre encontre l'autre, ne nul de l'une obeissance ou de l'autre; ne purra eider a l'autre, fesant guerre par li, come dit est, soutz colour de lour guerre partial, come de veisin a veisin, ne par nulle autre colour, si n'est en cas dessus dit, c'est assavoir, pur recovrir ceo que serra fait contre la forme de cestes presentes treues.

Item, que tutz capiteins de chasteux & forteresces serront tenus de respondire pur les faitz de touz ceux de lour establie, qi feront ou vendront en ascune manere contre les articles contenus en cestes presentes treues, ou aucun d'icelles.

Item, que nul capitein des dites parties ne soit si hardis, de recepter scientment nul qi eit forfet encontre la forme des trieues, ou cas q' ascun tiel vendroit par devers lui; mes, si nul tiel venoit par devers li, il serroit tenus de prendre le corps de li au plus tost q'il le savera, & l'amener au seignur a qi la conoissance en appertendra, a fin q' il en soit punis, & que droit soit fait de li:

Et, ove ce, purra chescun arester & prendre celi qui meffera, ou avera meffet, encontre ces presentes trieues; &, se il le troue, bailler a celi qui en deura avoir la conissance, a fin q'il face de li ce que raison voudra:

Et, en cas que ils ne le feroient, come dit est, mes feroyent a l'encontre, ils seroient punis come brisours des trieues.

Item, si aucun attemptat est fait, hors du pays de Picardie, de aucuns des sugiz, allies, eidans, ou adherens des dites parties, cest assavoir, si ascun chastel, ou forteresce, ou personne, qi eust vaillant mill livres pur une foix, estoient pris, & le attemptat n'estoit repare dedens le temps dessus dit, & par la manere qui dit est, le seignur de maufaseur irroit tenir prison fermee, cest assavoir, ceux de la partie de France a Burdeaux, & ceux de la partie d'Engleterre a Ponser; & de la ne se partiront, jusques a tant que le dit attemptat soit emende & repare pleynement & enterement; mes, les choses repareеs & adroices pleynement & entierment, il s'en purront partir & aler en leur pays sauvement & seurement.

Et quant au pays de Picardie, si ascun attemptat, tiel come dit est, y estoit fait,

Le capitain de Calais irroit tenir prison a Seint Aumer,

Et le sire de Beaulo & messieur Odart de Renty irront tenir prison a Cales.

Et dela ne se partiront, jusques a tant que le dit attemptat soit emende & repare pleynement & entierment; mes, celui attemptat repare & adroite pleinement & enterement, il s'en purront partir & aler en lour pais sauvement & seurement, come dit est.

Et serront tenus les diz procurours des dites parties purchesser, a lour poair, la deliverance de ceux qi par les diz attemptaz se serront rendus en prison, cest assavoir, chescun de ceux de sa partie, & faire, de tut lour poair, en bonne foi & sans fraude, reparer & redroiter, le plus tost qui il purront, les attemptaz, pur se queux il se serront renduz prisons, come dit est.

Toutes les quelles choses dessus dites, & chescune d'icelles le dit Roi de France & le dit prince de Gales ount promys, par devant nous, loyaument & en bonne foi, & les ditz procureurs, nomes es procuracions, ount jure sur Seintz Evangiles, tenir, garder, & acomplir, & faire tenir, garder, & acomplir, loyaument & en bon foi, sans fraude & sans mal engin, en la forme & manere qui elles sount dessus contenues.

En tesmoign' des quelles choses nous avons fait mettre noz sealz en ses presentes.

Don' a Burdeaux, le xxiii. jour de Mars, l'an de Grace mill CCC. cynquante & siz.

De salvo conductu pro quinque galeis de Venetia.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, &c. salutem. Sciatis quod nos, ad requisitionem specialem nobilis viri Johannis ducis Venetiæ, suscepimus quinque galeas, onustas mercimoniis, cum hominibus & mercimoniis eorumdem, quæ de partibus Venetiæ versus partes Flandriæ, sicut dicitur, sunt venturæ, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxxiii. die Martii.

Per concilium.

De navibus, pro passagio hominum Philippi de Navarra, arestandis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Thomæ Dautry, servienti nostro ad arma, ad naves & bargeas, pro passagio fidelium nostrorum ad partes Britanniæ & Normanniæ, in obsequium nostrum profecturorum, apud Suthampton', & alibi versus partes occidentales, arestandum, salutem.

Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod duas bargeas, unam, videlicet, de la Pole, & alteram de Warham, cum bono & sufficienti eskippamento munitas, usque portum Suthampton', cum omni celeritate, duci facias;

Ita quod sint ibidem die Mercurii, in septimanâ Paschæ proximò futurâ, ad ultimum, ad proficiscendum exindè, ad partes Normanniæ, cum hominibus, dilecti consanguinei & fidelis nostri, Philippi de Navarra, capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu nostro Normanniæ, & ad deserviendum & intendendum eidem capitaneo, pro obsequio nostro, prout idem capitaneus nomine nostro ordinaverit de eisdem;

Et idem capitaneus vadia & alia, pro custubus bargearum & marinariorum earumdem, à tempore quo de portubus suis recesserint, & dum sic sibi intendentes fuerint, solvet & supportabit.

Et omnes illos, quos in executione præmissorum contrarios inveneris seu rebelles, capias & arestes, & usque castrum nostrum Wynton' duci facias, ibidem in prisonâ moraturos quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum; & hoc, sub gravi forisfacturâ, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Martii.

Per ipsum Regem.

De intendendo eidem Philippo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis subditis & fidelibus nostris in ducatu nostro Normanniæ, ad quos, &c. salutem.

Cum, per literas nostras patentes, constituerimus dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Philippum de Navarra, capitaneum & locum nostrum tenentem in toto ducatu nostro prædicto;

Vobis, & vestrûm cuilibet, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod de omnibus placeis & locis quæ in ducatu prædicto tenetis vel occupatis in præsenti, vel tenebitis vel occupabitis in futurum, eidem capitaneo & locum nostrum tenenti, in omnibus, quæ ad capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu prædicto pertinent, pareatis & intendatis, prout idem capitaneus & locum nostrum tenens vobis, vel alicui vestrûm, præceperit ex parte nostrâ;

Intentionis tamen nostræ non existit, quod aliquis Anglicus de placeis & locis, per ipsum super inimicos nostros in dicto ducatu adquisitis & adqui-

rendis, colore præsentium, amoveatur; dumtamen eidem capitaneo pareat & intendat, prout decet.

Et in casu quo aliquis, quod absit, rebellis fuerit, & præfato capitaneo obedire noluerit, ut præfertur, damus omnibus & singulis subditis, benevolis, & fidelibus nostris in eodem ducatu, cujuscumque conditionis existant, tenore præsentium, in mandatis quod eidem capitaneo, ad hujusmodi rebelles castigandum & puniendum, totis viribus assistant, pareant, & intendant, prout rationabiliter & pro nostro honore & dicti capitanei fuerit faciendum; ita quod castigatio & punitio hujusmodi aliis cedant in metum & terrorem rebellionem consimilem perpetrandi.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro cancellario Navarræ, de equis transducendis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi majori & ballivis villæ de Suthampton', salutem.

Quia concessimus dilecto nobis magistro Thomæ de la Dyto, cancellario Navarræ, quod idem Thomas sex equos, de pretio pro armis usitato, in regno nostro Angliæ emere, & ad partes Normanniæ, pro obsequio nostro, ducere possit;

Vobis mandamus quod ipsum Thomam dictos sex equos, in portu villæ prædictæ, eskippare, & ad partes Normanniæ, absque custumâ indè solvendâ, vel impedimento quocumque, ducere permittatis; quibuscumque mandato, proclamatione, seu ordinatione in contrarium factis, non obstantibus.

T. R. apud Westm', xxv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Innovantur litteræ de conductu pro nunciis de Scotia, super deliberatione David de Brus tractaturis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratia, Rex, &c. salutem. Sciatis quod cum venerabiles patres, Willielmus Sancti Andreæ, & Patricius de Breghyn, episcopi, ac Willielmus de Levyngston, & Robertus de Erskyn, milites de Scotiâ, sub conductu nostro, usque ad diem Dominicam, in Medio Quadragesimæ proximò præteritæ, duraturo, ad tractandum super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, in regnum nostrum Angliæ jam venerint;

Nos, volentes securitati ipsorum episcoporum Willielmi, & Roberti, ulterius providere, dictum conductum nostrum usque ad quindenam Paschæ proximò futuram, duximus prorogandum; suscipientes ipsos, ac homines de eorum familiâ & comitivâ, usque ad numerum quinquaginta personarum, cujuscumque conditionis fuerint, & eorum singulos, pecuniam, bona, garciones, equos, hernesia & res, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

Teste meipso, apud Westm', xxviii. die Martii.

Per ipsum Regem.

De scrutinio faciendo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 23. d. in Turr. Lond.

REX, collectoribus parvæ custumæ in portu London', & scrutatori nostro in eodem portu, salutem.

Licet nuper vobis districtè præceperimus, nè peregrinos aliquos ad partes exteras, à portu civitatis nostræ prædictæ, transire permitteretis, & diligens scrutinium de omnibus & singulis à dicto portu transeuntibus, nè litteras, instrumenta, seu alia nobis & regno nostro, aut subditis nostris, præjudicialia, secum deferrent, faceretis;

Quamplures tamen peregrini & alii, cum hujusmodi litteris, instrumentis, & aliis præjudicialibus, absque hujusmodi scrutinio faciendo, transire permisistis, in nostri contemptum & totius regni nostri grave periculum, & contra proclamationem & inhibitionem nostras indè factas; undè plurimum commovemur:

Vobis igitur præcipimus, firmiter injungentes, nè peregrinos aliquos versus partes exteras in portu prædicto, absque licentiâ nostrâ speciali, transire permittatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis: & diligens scrutinium de omnibus illis, quos ad dictas partes exteras exnunc transire, & in regnum nostrum Angliæ venire continget, tam de mercatoribus quam de aliis faciatis; & omnia litteras, instrumenta, & alia quæcumque nobis aut populo nostro, vel aliquibus de regno Angliæ præjudicialia, vel aliàs suspecta, inveneritis, unà cum personis cum quibus inventa fuerint, sine dilatione arestari, & litteras, instrumenta, & alia præjudicialia & suspecta prædicta, nobis in cancellariâ nostrâ sub sigillis vestris de tempore in tempus mittatis; & personas, quæ per vos sic arestatæ fuerint, inprisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, quousque aliud indè duxerimus demandandum.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', primo die Aprilis.

Consimile breve dirigitur vicecomitibus London', sub eâdem datâ;

Quod archiepiscopus Armachan' non exeat regnum Angliæ.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 21. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in Christo patri, R. eâdem gratiâ, archiepiscopo Armachan', Hiberniæ primati, salutem. Quia, ut intelleximus, ad partes transmarinas intenditis in proximò transfretare, quibusdam certis de causis, vobis districtè prohibemus ne extra regnum nostrum Angliæ ad partes transmarinas vos divertatis, absque licentiâ nostrâ speciali.

T. R. apud Westm', primo die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro Isabella matre Regis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod cum Willielmus de Leth, de partibus Scotiæ, qui nuper à dictis partibus Scotiæ in Angliam usque London', in comitivâ quorumdam nunciorum de Scotiâ, sub conductu nostro venit, jam sit ad castrum de Rysyng, ad carissimam matrem nostram Isabellam reginam Angliæ, pro quibusdam negotiis profecturus, & exindè ad dictas partes Scotiæ rediturus;

Nos, volentes securitati ipsius Willielmi in hac parte providere, suscepimus ipsum Willielmum, necnon sex equites de comitiva suâ, ad dictum castrum de Rysyng proficiscendo, & exindè ad dictas partes Scotiæ, in formâ prædictâ, redeundo, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad quindenam Paschæ proximò futuram, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', iv. die Aprilis.

Per concilium.

De non transfretando, sine licentiâ Regis.

A. D. 1357. Ap. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 24. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis, vobis districtè inhibemus ne aliquem religiosum, seu alium, cujuscumque conditionis fuerit, in portu prædicto ad partes transmarinas transire permittatis, sine licentiâ nostrâ, & mandato nostro speciali, nec aliquem fratrem de Ordine Heremitarum Sancti Augustini, in portu civitatis prædictæ transfretare, licet litteras nostras transfretandi, & mandatum nostrum super hoc, de datâ ante datam præsentium, vobis exhibeat, quovismodo permittatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

T. R. apud Westm', vii. die Aprilis.

Consimile breve dirigitur collectoribus parvæ custumæ in portu civitatis prædictæ, & scrutatori Regis in eodem portu, sub eâdem datâ.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Majori & ballivis de Sandwico.
Majori & ballivis Doverr'.
Majori & ballivis de Lenne.
Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis de Colcestr'.
Ballivis villæ de Kirkelerode.

Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Cum, juxta conventiones, inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio, quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas;

Eidem Edwardo pro sustentatione suâ, &c. *prout supra de dat' iv. Febr'.*

Teste Rege, apud Westm', xii. die Aprilis.

De sustinendo vitam sine potu & cibo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum Cecilia, quæ fuit uxor Johannis de Rygeway, nuper indictata de morte ipsius Johannis, viri sui, & de morte illâ coram dilectis & fidelibus nostris, Henrico Grene & sociis suis justiciariis nostris, ad goalam nostram Notynghamiæ deliberandam, assignatis, allocuta;

Pro eo quod se tenuit mutam, ad pœnam suam extitit adjudicata, ut dicitur, in quâ sine cibo & potu, in artâ prisonâ, per quadraginta dies, vitam sustinuit viâ miraculi & quasi contra naturam humanam, sicut ex testimonio accepimus fidedigno;

Nos, eâ de causâ, pietate moti, ad laudem Dei & gloriosæ Virginis Mariæ matris suæ, undè dictum miraculum processit, ut creditur, de gratiâ nostrâ speciali, pardonavimus eidem Ceciliæ executionem judicii prædicti;

Volentes quod eadem Cecilia à prisonâ prædictâ deliberetur, & de corpore suo ulteriùs non sit impetita, occasione judicii supradicti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxv. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

De recedendo ab obsidione villæ de Reynes, juxta formam treugarum, cum adversario Franciæ nuper initarum.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

LE Roi, a nostre treschere cousin & foial, Henri duc de Lancastre, capitein & nostre lieutenant en la duchee de Bretaigne, saluz.

Comes bones & loiales abstinences & trewes, en espoir de bon acord & perpetuele pees, soient prises, acceptees, & acordees;

Par, nostre treschere filz eisne, Edward prince de Gales, capitein & nostre lieutenant en nostre duchee de Guyene, & autres de nostre part, & nostre adversaire, & plusours seignurs de France, eiantz a ce especial & plein poair, d'autre part;

Parentre nous & nostre dit adversaire, & entre touz les subgiz, alliez, eidantz, & adherentz, d'une part & d'autre, de queu part q'ils soient, & es toutes les terres, paiis, & lieux, appurtenantz a nous & a nostre dit adversaire, & a touz les subgiz, alliez, eidantz, & adherentz susditz, tant par meer, come par terre, & tant es isles de meer, come aillours; c'est assaver, en touz les paiis de Gascoigne, Lymosyn, Caoursyn, Pierregort, Agennoys, Poytou, Xanctoigne, Engelmoys, en toute la duchee de Guyene, & en toute la Lenguedoc;

Et aussint en touz les paiis de Berry, Burgoigne, Breteigne, Normandie, Flandres, Artoys, Pycardie.

Et, generalment, es toutes les roialmes d'Engleterre, France, & d'Escoce, tant par meer, come par terre, & aussi es isles de meer, obeissantz a l'un, ou a l'autre;

Queles treiues & abstinences dureront fermes & estables, es touz les ditz paiis & lieux, & chescun de eux, du jour de la date des dites trewes tantqe au jour de Pasque preschein ensuant, & du dit jour de Pasque tantque a la fin de deux anz, delors ensuantz, & l'endemain soleil levant;

Queles trewes & abstinences sont afforcees & establies par serementz corporelx d'une part & d'autre;

Et, entre autres choses, acordees en meismes les trewes, soit compris que, si par aucuns d'une part ou d'autre, lour gentz, coadjutours, allietz, ou adherentz, aucunes sieges sount, ou estoient, mys en Gascoigne, ou en la duchee de Guyene, en Breteigne, en Poytou, ou es isles de meer, ou aillours, les sieges se leveront si tost, come les trewes serront publies;

Pendantes les queles trewes riens ne serra, ne purra estre meffait d'une part ne d'autre, ne d'aucuns de lour subgiz, ou alliez, eidantz, ou adherentz, es corps ne es biens, coment qui soit, come es lettres, faites sur meismes les trewes, est contenuz plus au plein.

Et coment qui, nostre dit filz le prince, par force de meismes les trewes & abstinences, des queles il envoia n'adgaires la verroie copie, dessouz son seal, ensemblement ove la copie de son poair, par nous ent a lui baillee, vous eit requis, depar nous especialment, qui vous vous leverez de la siege, que vous auez longement tenuz entour la citee de Reynes en Bretaigne, solonc la fourme des dites trewes, vous partant n'en aviez riens fait unqore, einz vous demoretz sur la dite siege come devant, par colour d'aucuns pointz & articles, comprises deinz les trewes & abstinences avantdites, a ce q'est dit;

Et, pur ce que meismes les trewes & abstinences sont la overtement publies es roialmes d'Engleterre & de France & aillours, dont chescun ent doit avoir bone conoissance; queles, pur sauver l'onur de nous, & de nostre dit filz le prince, & come nous sumes tenuz, nous volons estre fermement de nostre part gardees;

Vous mandons, & chargeons sur les foi & ligeance, qui vous nous devez, & sur le paril q'appent, estrectement enjoignantz, qui tantost, apres la recette de cestes noz lettres, vous vous oustez de la siege avantdite, sanz plus longement y demorer; si que, par colour de vestre demoere illoeqes, deshonur n'aviegne a nous, ne a nostre filz, n'enpeschement as trewes avantdites.

En tesmoignance, &c.

Donz souz nostre grant seal a Westm', le xxviii. jour d'Averill.

Ad Regem Portugalliæ, super bonis de guerrâ lucratis, responsiva.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Ed. III. m. 11. in Turr. Lond.

MAGNIFICE princeps, & consanguinee noster carissime;

Affectione debitâ recepimus vestræ serenitatis literas, nobis jam noviter destinatas.

Quarum serie nos rogare curâstis instanter ut quædam mercatorum vestrorum bona & mercimonia, in quadam ipsorum navi, Sancti Salvatoris ex nomine appellatâ, nuperimè super mare, per Gallicos, nostros æmulos, ab eisdem vestris mercatoribus deprædata, & deindè, per gentes nostras, ab ipsis nostris æmulis, validâ manu, lucrata, restitui eisdem vestris mercatoribus, juxta vim cujusdam compositionis, aliàs inter vos & nos amicabiliter initæ, faceremus;

Præsertim cum admirallus noster, coram quo bona hujusmodi fuerant ab occupatoribus ipsorum judicialiter repetita, utpotè ipsius compositionis immemor, diffinierit, inconsultè, bona ipsa, tanquam bona de guerrâ lucrata, restituenda non esse vestris mercatoribus antedictis:

Et, ut inclinaremur ampliùs ad restitutionem hujusmodi faciendam, compositionis prætensæ formam in eisdem vestris literis annotâstis.

Scire velit vestræ serenitatis excellentia, quod semper parati sumus, & volumus, compositionem qualemcumque, inter vos & nos factam, in suis articulis omnibus, quatenùs ad nos attinet, observare; ac quibuscumque mercatoribus & aliis terræ vestræ, ad nos pro consequendâ justitiâ recurrentibus, eam libenti animo tribuere cum favore.

Verùm, excellentiæ vestræ requisitione hujusmodi, necnon supplicatione instanti nostrarum gentium, ut permitteremus eosdem gaudere pacificè bonis omnibus, per eos à nostris æmulis justâ guerrâ lucratis, multiplicatis vicibus nobis factâ, diligenter pensatis; inspectoque tenore, vestris & nostris gentibus justitiam facere cupientes, compositionis, inter vos & nos habitæ, in hâc parte;

Quam, ad majorem gestæ rei evidentiam, his fecimus exprimi, & est talis; videlicet,

" QUOD, si gentes nostræ capiant, in mari, vel in portu, aliquas naves adversariorum nostrorum, in quibus reperiantur aliqua mercimonia mercatorum terræ vestræ, eadem mercimonia ducentur in Angliam, & salvò custodientur ibidem, quousque mercatores, quorum fuerint ipsa bona, ea probaverint esse sua; & consimilia, in casu hujusmodi, gentibus nostris facient gentes vestræ";

Et, super præmissis, cum peritis de concilio nostro, multâ deliberatione præhabitâ, videtur planè quod compositio supradicta ad bona, per mercatores vestros taliter repetita, extendi non debeat; potissimè cum, per ejusdem excellentiæ vestræ literas, clarè pateat quod bona ipsa per nostros æmulos deprædata, & in eorum possessione, tanquam propria bona sua, & sic omninò extra possessionem mercatorum vestrorum fuerunt.

Et, ex quo bona ipsa, sic in verâ proprietate & possessione inimicorum nostrorum tunc temporis existentia, per gentes nostras de bona guerra & licita fuerant acquisita, eadem bona inimicorum nostrorum bona, tempore acquisitionis hujusmodi, & non aliorum, omninò debeant reputari, & ad gentes nostras, per quas ipsa bona taliter acquisita fuerant, de jure guerrarum, & ex causâ acquisitionis hujusmodi, pertinere debere.

Ex quibus clarè liquet quod mercatoribus vestris adversus illos, qui eos bonis ipsis, sicut præmittitur, deprædârunt, competit bonorum suorum repetitionis actio; & non contra gentes nostras, quæ deprædationis ipsius in culpâ non erant.

Neque justum est, aut consonum rationi, ut gentes nostras à jure eis in bonis ipsis, tanquam in bonis inimicorum suorum, ex justâ guerrâ lucratis, quæsito excludere debeamus.

Præmissis igitur æquo libramine ponderatis, rectè concluditur quod admirallus noster prædictus contra dictos mercatores vestros, bona ipsa, coram eo, ut præmittitur, repetentes, & deprædationem hujusmodi, factam per Gallicos, judicialiter confessantes, non inconsultè, set providè, ac rationabiliter diffinivit.

Si tamen bona quæcumque, in navi aliquâ inimicorum nostrorum, sub possessione & custodiâ mercatorum vestrorum existentia, ubilibet deferenda, in mari, vel in portu, per gentes nostras capi contigerit, ea mercatoribus vestris, quorum fuerint, ipsa bona, juxta compositionem prædictam, sublatâ difficultate qualibet, restitui faciemus, & in aliis libentissimè parebimus votis vestris.

Dat' in palatio nostro Westm', xxix. die Aprilis.

Pro communitate regni, de pardonatione evasionum latronum, & de catallis felonum.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, ad supplicationem communitatis regni nostri Angliæ, in præsenti parliamento nostro, apud Westm', die Lunæ proximò post septimanam Paschæ proximò præteritam, summonito, nobis factam, & pro quadam quintadecimâ annali, quam eadem communitas pro arduis negotiis nostris, sub eisdem modo & formâ, quibus ultima quintadecima, nobis per eandem communitatem concessa, levabatur, levandâ, & nobis ad festa Sancti Michaelis & Paschæ proximò futura, equis portionibus solvendâ, gratanter concesserunt, remisimus & pardonavimus pro nobis & hæredibus nostris, omnibus & singulis ejusdem communitatis omnimodas evasiones prisonum; evasionibus clericorum convictorum à prisonis prælatorum dumtaxat exceptis:

Ac catalla felonum & fugitivorum, necnon amerciamenta quæcumque quæ super communitate comitatûs, hundredi, wapentachii, seu villatæ alicujus, in communi & non particulariter, in itineribus justiciariorum decætero adjudicari vel affirari contigerit, pro toto tempore præterito, undè aliquis de communitate prædictâ, aut ipsa communitas penes nos onerari debeant, sive possint; & quicquid ad nos pertinet de evasionibus, catallis, & amerciamentis prædictis, & ipsam communitatem & quemlibet ejusdem de evasionibus, catallis, & amerciamentis illis, de omni tempore præterito usque ad diem confectionis præsentium, exoneramus & quietamus;

Volentes & concedentes quod prædicta communitas habeat & percipiat id, quod ad nos pertinet de evasionibus & catallis prædictis, in manibus ministrorum nostrorum, aut aliarum singularum personarum, adhuc superstitum existens, & illud ad opus communitatis illius levetur, in auxilium solutionis suæ quintædecimæ supradictæ;

Et quod ipsa communitas, aut aliquis ejusdem, de auro Reginæ, ratione concessionis quintædecimæ prædictæ, ad scaccarium nostrum non oneretur, set indè totaliter quietetur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', v. die Maii.

Per ipsum Regem & parliamentum.

Forma treugarum cum nunciis Scotiæ initarum.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite a Loundres, le viii. jour de May, l'an de Grace mill CCCLVII.

Parentre, les honurables piers en DIEU, & nobles seignurs,

William evesque de Wyncestre, chaunceller, & } d'Engleterre,
Johan evesque de Roucestre, tresorer, }
Richard counte d'Arondell, &
Monsieur Guy de Bryan, seignur de chastel Gowayn,

counseillers a tresexcellent & trespuissant prince, Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, d'une part; &

Honurables pieres en Dieu, William evesque de Seint Andreu,
Patrick evesque de Breghen,
Monsieur William de Levyngston, & } chivalers,
Robert de Erskyn, }

messages d'Escoce, d'autre part, eanz a ceo plein poer depar les countes, barons, & autres seignurs de la terre d'Escoce;

Tesmoigne que, a la grande instance & request des avantditz messages & en espoire de bone pees, sont prises trewes & soeffrance de guerre generales, sibien par meer, come par terre, de jour de la feisance de cestes tanque a la feste de Seint Martyn en Yver preschein a venir, parentre touz ceux qi sont a la foi & obeissance du Roi d'Engleterre & de France, sibien en Engleterre, come en Escoce, Irlaund, Gascoigne, Bretaigne, Gales, & en l'Isle de Man, & touz ceux qi sont a la foi & obeissance de monsieur David Roi d'Escoce, saunz nul mal, damage, ou grevancé, faire de l'un a l'autre, en aucune manere, & sanz fraude, ou mal engyn.

Et, en cas que nulls niefs, d'une part ou d'autre, par tempeste, ou par autre necessite, soient chace d'arriver en nulls des portz de Engleterre ou d'Escoce, q'ils y puissent peisiblement demurer, & lour repose prendre, & les vitailler pur un temps covenable, si mestre soit, & franchement hors de ditz portz, oue lour biens & chasteux, retourner, sanz nul manere d'arreste ou empechement.

Et que, durantes les dites trewes, nulle paiis, ville, terre, burgh, ou possession, ou chastel, ou persone quecumque, de quele estat ou condicion q'il soit, soit receu ou pris de l'une foi ou pees a l'autre, de quele partie q'il soit, le jour de la faisance de cestes.

Et, en cas que nul paiis, ville, burgh, terre, possession, chastel, ou persone, soit pris ou receu de l'une foi ou pees a l'autre, qui pleine restitucion soit faite, sanz delay, countredit, ou mal engyn, quele heure q'il soit demande.

Item, que toutes gentz, d'une part & d'autre, demoergent pesiblement en les possessions de lour rentes, & autres profitz, queux ils ont en present, durantes les trewes avantdites.

Et sont ordenez gardeins, de les dites trewes, en l'Est Marche, depar le Roi d'Engleterre & de France, les seignurs de Percy & de Nevill;

Et en le West Marche, monsieur Thomas de Lucy;

Et, depar les Escoces, en l'Est Marche, monsieur Patrik counte de la Marche, & monsieur William seignur de Douglas;

Et, en le West Marche, Johan Seneschall seignur de Kyl.

Et, en cas que rien soit attemptez ou mespris, d'une part ou d'autre, contre la fourme des dites trewes, les avantditz gardeinz feront redrescer & amender.

En tesmoignaunce de queu chose les seignurs & messages avantditz a ceste presente endenture, entrechaungeablement, ont mys lour sealx.

Don' a Westmoinstier, l'an & le jour avantditz.

Custodes dictarum treugarum constituuntur.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, salutem.

Sciatis quod, cum treugæ inter nos & adversarios nostros de Scotiâ jam initæ sint & firmatæ, usque ad festum Sancti Martini in Yeme, proximò futurum, duraturæ, prout per literas nostras patentes, quas vobis mittimus, magno sigillo nostro signatas, pleniùs poterit apparere;

Nos, volentes treugas illas, quantum ad nos attinet, in omnibus observari, ac de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, constituimus vos, conjunctim & divisim, ad treugas prædictas, in marchiis Angliæ & Scotiæ, per totum dominium nostrum ibidem, versus partes orientales, observandum & tenendum, & observari & teneri faciendum;

Et omnes illos, quos contra formam treugarum prædictarum attemptantes, seu aliàs delinquentes, vel vobis inobedientes, inveneritis, capiendum, arestandum, & imprisonandum, & juxta eorum demerita puniendum, ac à prisonâ dimittendum prout vobis, & cuilibet vestrûm, meliùs videbitur expedire.

Et, in casu quo hujusmodi malefactores & delinquentes ad aliquam libertatem diffugerint, & custodes seu ballivi libertatis hujusmodi eosdem malefactores & delinquentes infra libertatem illam, ad mandatum vestrum, vel alicujus vestrûm, capere, & vobis & mandatis vestris obedire noluerint, ad libertatem illam ingrediendum, & custodes & ballivos libertatis illius, sic vobis inobedientes, unà cum malefactoribus prædictis, capiendum, arestandum, imprisonandum, castigandum, & puniendum in formâ prædictâ.

Et ad alios, quos idoneos noveritis, loco vestri, vel alicujus vestrûm quotiens expedire videritis, ad præmissa facienda, substituendum & deputandum;

Ac omnia alia & singula, quæ pro conservatione treugarum, & punitione delinquentium, ac salvatione & defensione marchiarum prædictarum, necessaria fuerint vel oportuna, faciendum & exequendum:

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa facienda & exequenda intendatis in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis ducibus, comitibus, baronibus, militibus, hominibus ad arma, vicecomitibus, ballivis, ministris & fidelibus nostris, in marchiis & dominio prædictis, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, & cuilibet vestrûm, & deputandis à vobis, vel altero vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout eis, vel eorum alicui, scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Maii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignatur Thomas de Lucy, ad treugas prædictas in marchiis Angliæ & Scotiæ, per totum dominium Regis, versus partes occidentales, observandum, mutatis mutandis; sub eâdem datâ.

Treugarum cum nunciis Scotiæ initarum exemplificatio.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus treugas inter venerabiles patres, & nobiles viros,

Willielmum episcopum Wintoniensem, &
Johannem episcopum Roffensem, thesaurarium nostrum Angliæ,
Ricardum comitem Arundellæ, &
Guidonem de Bryan dominum de Chastel Gowayn,

consilarios nostros, ex unâ parte:

Ac, *Willielmum episcopum Sancti Andreæ,* } *milites;*
Patricium episcopum de Breghen,

Willielmum de Levyngston, & } *milites;*
Robertum de Erskyn,

nuncios de Scotiâ ex parte alterâ, initas in hæc verba;

Ceste endenture faite a Loundres, le viii. jour de May, l'an, *&c. prout supra de data viii. Maii.*

Nos autem tenorem treugarum prædictarum duximus exemplificandum per præsentes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Maii.

In causâ inter Barnabonem de Vicecomitibus & Pandulphum de Malatestis, super honore militari manutenendo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 26. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis præsentes literas inspecturis, salutem, & præsentibus dare fidem.

In nostrâ præsentiâ personaliter constitutus nobilis miles, Sagremors de Pomeriis, fidelis noster, maturitatis observans ordinem, exposuit seriosè, quod inter potentes viros Barnabonem Vicecomitem, &c. & Pandulphum de Malatestis, milites, inimicitiarum materiâ suscitatâ, idem postmodum Pandulphus, à generositate militari, quâ prodiit, insolenter degenerans, & adversus dictum Barnabonem, cujus amicitias & obsequia libens amplectabatur hactenus, effrænatâ linguâ lasciviens, ipsius statum & honorem, apud Imperialem Celsitudinem, & nonnullos magnificos principes, ac nobiles alios, impetiit pro viribus minus justè, & continuato rancoris spiritu, impetere, sicut dicitur, non desistit.

Quarè dictus nobilis Sagremors, intelligens præfatum Pandulphum ad nos eâ occasione venisse, ne quicquam obprobrii eidem Barnaboni vicecomiti ex suâ taciturnitate contingeret, aut nos de ipso sinistrum aliquod sentiremus, pro dicto Barnabone, utpote suo domino speciali, & cujus statum & honorem, ut sperat, justâ ratione prosequitur, per decem & septem dies continuos expectando, palam in curiâ nostrâ, diebus singulis successivis, juxta facti exigentiam, optulit se paratum adversus eundem Pandulphum, ad perficiendum, cum nostris auctoritate & mandato, cunctis locis & temporibus, quicquid exegerit militaris nobilitas &, prò vitæ sufficientiâ, miles facere pro domino suo posset, si dictus Pandulphus, occasione aliquâ, quicquam dixerit aut protulerit, quod in vituperium & injuriam statûs & honoris ipsius Barnabonis posset tendere quovis modo; constanter asserendo quod, ubicumque locorum fuerit, & ipse Pandulphus super hoc apud nos insteterit, in hiis debebit nostris jussionibus & beneplacitis realiter obedire.

Quæ omnia, hiis nostris patentibus literis, nostro sigillo regio consignatis, vobis omnibus intimamus.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die mensis Maii.

De cerâ renovandâ.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Liberat. 31 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, de scaccario, salutem. Mandamus vobis quod ceram, circa corpus celebris memoriæ domini E. quondam Regis Angliæ, avi nostri, in monasterio Westmonasteriense humatum, existentem, de denariis nostris renovari faciatis, prout hactenus fieri consuevit.

Teste Rege, apud Westm', xxiii. die Maii.

Pro J. le Grys, scancionario Franciæ, de conductu.

A.D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Cum adversarius noster Franciæ mittat Johannem le Grys, scancionarium suum, ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis suis, nos, volentes securitati prædicti Johannis in hâc parte providere, suscepimus, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Assumptionis beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxv. die Maii.

De conductu, pro contrarotulatore.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Guerrycus de Montacher, contrarotulator denariorum cameræ adversarii nostri Franciæ, & Petrus chivaler, valettus cameræ ejusdem adversarii nostri, à partibus Franciæ, ad ipsum adversarium nostrum in Angliam, cum quibusdam rebus suis, sint venturi, suscepimus ipsum Guerrycum & Petrum, & eorum quemlibet, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxv. die Maii.

Super negotiis cum Papa expediendis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo magistro Simoni de Sudbury, cancellario Sarum, salutem.

Dilectos & fideles milites nostros Nicholaum Damory & Thomam de Fulnetby, super quibusdam negotiis nos & regni nostri statum summè tangentibus, ad domini Papæ præsentiam transmittimus informatos, vos attentiùs requirentes quatinùs eisdem nostris militibus, in prædictis, oportunis, consiliis & auxiliis intendatis;

Et, ut pro exponendâ seriosiùs eidem domino Papæ legatione nostrâ, quæ satis insidet cordi nostro, ad eundem gratum accessum habeant, indeque ad nos fructuosam responsivam festinanter reportent, sicut de vestris legalitate & prudentiâ plenè confidimus, cunctis modis possibilibus insistatis;

Nos deindè, & concilium nostrum, de eo quod indè fieri contigerit, per eosdem distinctiùs, quo sciveritis, & expressiùs informantes.

Dat' in palatio nostro Westm', xxvii. die Maii.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de gaudio propter tractatus nuper Burdegalæ habitos; & puncta, ad pacem spectantia, quasi concordata; necnon de tanti boni conclusione arbitrio Regis reservatâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Insinuantibus nobis, venerabili fratre Talayrendo episcopo Albanensi, &, dilecto filio, nostris, Nicolao tituli Sancti Vitalis, presbitero cardinali, apostolicæ sedis nunciis, & aliis multis, accepimus quod, ante discessum, dilecti filii, nobilis viri, Edwardi primogeniti tui, principis Walliæ, de Vasconiæ partibus, pacis, inter te & carissimum in CHRISTO filium nostrum, Johannem Regem Francorum illustrem, actore Domino, reformandæ, puncta, tacta jam antea, inter dictos Regem & principem, præsentibus eisdem nunciis, quasi concordata fuerant, tuo super eis beneplacito reservato.

Ex quo tanto exultavimus gaudio, tantâque fuimus jocunditate perfusi, quanta exprimere litteris facile non possemus.

Sed & tu quoque, inclite princeps, habes undè materiam lætitiæ ac exaltationis potioris assumas; habes undè Creatori tuo laudationum vota persolvas; habes undè illi humiles gratiarum referas actiones; cujus dispensationis munere actum est, ut probabiliter credimus, ut, post triumphorum obtentum, quibus refulges inter principes orbis terræ, tanti boni conclusio tuo reservata fuerit arbitrio, quo gloriæ tuæ cumulus incrementis felicibus augeretur.

Siquidem princeps pacis est is, per quem regio sedes in solio, qui, te imitatorem ejus invenire confidens, clementiam tuam, ut tibi, & eidem Regi Francorum, ac subjectis utrique populis, pacem tribuas, dignanter elegit; ut licet ad nutum Divinæ Potentiæ suæ omnia fiant, & ad imperium ejus stet procellæ spiritus, quiescat impetus tempestatis, & prostratæ pacis amænitas revirescat, te tamen, quadam peculiari prærogativâ dilectionis, suum in consummatione pacis hujusmodi voluerit habere ministrum.

Quæsumus itaque pietatem tuam, & per viscera misericordiæ DEI attentiùs obsecramus quatinùs, gratiæ ipsius dona, quibus te copiosâ distributione prævenit, filiali gratitudine recognoscens, & diligenter attendens quod tanto ipsi Creatori tuo magis es debitor, quanto ab eo majora beneficia percepisti, cum, adauctis donis, donorum crescant etiam rationes, nec minus rememorans dispendia rerum, discrimina corporum, & animarum pericula, quæ in tuâ & ipsius Regis Francorum discordiâ multifariè perpessus est populus Christianus;

Ut impedimenta negotiorum DEI, & præcipuè Terræ Sanctæ, quæ ancilla canibus, & tributaria Sarracenis, tuum & ipsius Regis Francorum auxilium in suâ liberatione deplorat & expectat anxia, taceamus, animum tuum ad pacem habilites, cor præpares, disponas & mentem:

Sic enim famæ tuæ titulos clariores efficies; sic honoris gloriam constitues ampliorem: sic laudibus tuis indeficientem adicies cumulum; sicque Romanam ecclesiam, matrem tuam, lætificabis in gaudio; &, quod hiis omnibus majus est, æternæ salutis præmia consequeris.

Cæterùm, cùm dilectus filius noster, Petrus Basilicæ duodecim apostolorum presbyter cardinalis, qui, pro parte dicti Regis Francorum, unus fuit ex tractatoribus pacis hujusmodi, pro directione & consummatione felici tractatûs pacis ejusdem, ad partes ipsas ducat se præsentialiter conferendum;

Nos, attendentes quod, licet eundem cardinalem, ad dirigenda & promovenda commoda dicti Regis Francorum, inducat beneficiorum ratio perceptorum;

Quia tamen, cum adhuc in minoribus constitutum, zelatorem pacis & communis amatorem boni sincerum, experientiâ docente, cognovimus;

Et nunc ei, cum augmento statûs, affectum quoque circa hæc teneamus firmiter accrevisse;

Ac ob hoc speramus & credimus ipsum expeditioni prosperæ dicti negotii plurimùm profuturum, serenitatem tuam attentè rogamus quatinùs eundem cardinalem, pro virtutum suarum meritis, publicæ utilitatis intuitu, honoris tui consideratione, ac nostræ interventionis obtentu, benignè recipias, & dignâ honorificentiâ prosequaris.

Dat' apud villam Novam Avinionen' diœc', iv. kal' Junii, pontificatûs nostri anno quinto.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Jo. Hugnitionis.

Quod non fiat duellum in marchiis Scotiæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Claus. 31 Edw. III. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Lucy, custodi marchiarum regni nostri Angliæ versus partes occidentales terræ Scotiæ, salutem.

Cum, ut accepimus, super deliberatione dilecti & fidelis nostri Adæ Parnyng militis, per Scotos inimicos nostros, tempore treugæ in partibus prædictis inter subditos nostros & dictos inimicos, capti & in prisonâ detenti, duellum sit inter quosdam subditos nostros & dictos Scotos vadiatum, & partes prædictæ jam se parant ad prædictum duellum perficiendum:

Nos, advertentes quod per hoc, si jam procederet, quædam ardua negotia nostra, tractatum inter nos & Scotos prædictos habitum tangentia, possent verisimiliter impediri, quod nollemus; vobis mandamus, firmiter injungentes, quod in partibus marchiarum nostrarum prædictarum publicè proclamari faciatis, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi, nè quis, sub gravi forisfacturâ nostrâ, se de hujusmodi duello perficiendo aliqualiter intromittat; nec quicquam in hâc parte attemptet, per quod dicta negotia poterunt aliqualiter impediri, quousque de dictis negotiis nostris aliud fuerit ordinatum.

T. R. apud Westm', xxviii. die Maii.

Per concilium.

De Boussicaldo prisonario Regis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Henekinus de Brabantia, nuncius Johannis Mayngre, vocati Bussiquaut, prisonarii nostri, ad partes Pictaviæ & Xanctoniæ, pro quibusdam negotiis ipsius Johannis, profecturus existat;

Nos, volentes securitati ipsius Henekini in hâc parte providere, suscepimus, *&c. ut in consimilibus litteris de protectione.*

In cujus, &c. usque ad festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, proximò futurum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', primo die Junii.

Per ipsum Regem.

De custodiâ terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt in Normannia.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz gardeyns, baillifs, receivours, ministres, & autres noz officers & foialx en Constantyne, en notre duchee de Normandie, saluz.

Come nadgaires eussons fait & establi notre bien ame, Simon de Newynton, chastelleyn & gardeyn de notre ville, chastel & forteretz de Seint Sauveour le Viscount, & totes autres chastelx, villes, closes, & forteretz qi furent a Godefrey de Harecourt en le dit duche; & le dit Simon, par cause q'il ne poait continuelment demurer sur la dite garde, establit Johan de Stoke son lieutenant, pur faire la garde avantdite, en noun du dit Simon, le quel Johan se tient come chief gardein de lieux avantditz, & ne voet obeir au dit Simon a ceo q' est dit;

Nous, nient voillantz le dit Simon issint estre ouste de la dite garde, si avons de rechef commis & establi mesme celui Simon chastelleyn & gardein de villes, chastelx, & forteretz avantditz, a tenir pur nous, & en noun de nous, donantz a lui plein poair de y mettre & establir gentz d'armes & archers, tantz & tieux come il enfaudra a noz gages, & de yceux villes, chastelx, forteretz, garnir & enforcer, pur la defension & sauvete de ycelles qi se ferront & paieront par la mayn, conseil, & avis de notre cher clerc, mestre Piers Pigache, notre baillif & receivour illeoques, en la meillour & profitable manere q'il le purra faire pur nous.

Par qei vous mandons & enjoignons, que au dit Simon, notre chastelleyn & gardeyn de noz ditz chastelx, villes, & forterez en ceo faisant, ovesque les circumstances & dependentes soiez entendant & obeissant.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' en notre paleys de Westmouster, le primer jour de Juyn.

Super eodem negotio; pro Simone de Newenton.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

LE Roi, a Johan de Stok, saluz. Come nadgaires eussons fait & establi notre bien ame, Simon de Newenton, chastelleyn & gardein de notre ville, chastel, & forteretz de Seint Sauveour le Viscount, & touz autres chasteux, villes closes, & forteretz que feurent a Godefrey de Harecourt en l'isle de Constantin, en notre duchee de Normandie; & le dit Simon, par cause q'il ne poait continuelment demorir sur la dit garde, vous establist son lieutenant, pur faire la garde avantdite, en noun du dit Simon; & puis encea avez issint tenuz les ditz ville, chastel & forteretz de Seint Sauveour, & navetz volu ent obeir al dit Simon, ne lui soeffrir meller de la dite garde, a ce q'est dit, dount nous nous mout enmer veillons:

Nous, nient veullantz le dit Simon estre ouste de la garde des villes, chasteux, & forteretz avantditz, sanz especial mandement de nous, si nous avons de rechief commis & establi le dit Simon chastellein & gardein des villes, chasteux, & forteretz avantditz, a tenir pur nous, & en noun de nous, donantz a lui plein poair de y mettre, & establir gentz d'armes & archers, tantz & tieux come il enfaudra a noz gages; & de yceux villes, chasteux, & forteretz garnir & enforcer, pur defension & sauvete dicelles, come en noz lettres patentes ent a lui faitz, est contenuz plus au plein:

Par quoi vous mandons, sur peine de vie & de membre, & de quantque vous purrez forfare devers nous, que meintenant venez cestes deliverez les ditz villes, chasteux, & forteretz al avantdit Simon a garder pur nous, & en notre noun, come nous lui avons chargez, & de rien ent plus avant ne mellez, vient contresteant convenante, ou lees, ou autre faite que soit fait entre le dit Simon et vous devant ces heures, q'en temps que ceo feust, ou devant que la dite garde feust primerment commis a mesme celui Simon, ou apres.

Et ceo come vous voilliez eschure notre grief indignacion, & sur la forfaiture avandite, en nulle manere ne lessez.

Don' a Londres le primer jour de Juyn.

Pro cardinalibus, ad tractatum tenendum, venturis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod licentiam dedimus Bonifacio de Castelotto, provisori victualium pro expensis hospitiorum venerabilium patrum, Talayrandi episcopi Albanensis, & Nicholai tituli Sancti Vitalis presbiteri, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium;

Qui in Angliam, pro quodam tractatu, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, circa festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, tenendo, sunt venturi;

Quod ipse centum quarteria frumenti, trescenta quarteria fabarum, & trescenta quarteria avenarum, in comitatibus Lincolniæ, Cantebrigiæ, & Norffolciæ, pro expensis hospitiorum prædictorum, pro denariis ipsorum cardinalium, indè promptè solvendis, emere & providere, & cariagium pro eisdem, usque civitatem nostram London', ducendis, tam per terram quam per aquam, pro denariis suis, indè similiter solvendis, locare possit in locis ubi meliùs viderit expedire; feodo ecclesiæ excepto:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Bonifacio, in providentiâ frumenti & avenarum prædictorum, ac cariagio pro eisdem, pro denariis suis in formâ prædictâ faciendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes.

Nolumus enim quod de bladis & cariagio prædictis, ad opus nostrum aut aliorum, per provisores hospitii nostri, aut alterius cujuscumque, quicquam capiatur.

In cujus, &c. usque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', primo die Junii.

Per concilium.

Consimiles litteras Regis de licentiâ habent Willielmus Attewelde, & Adam le Cook de Maydestan, pro puletriâ, pro expensis hospitiorum ipsorum cardinalium, in comitatibus Kantiæ & Sussexiæ emendis & providendis.

In cujus, &c. quamdiu Regi placuerit duraturas.

Teste ut supra.

De conductu pro cardinalibus prænotatis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Cum, venerabiles patres Talairandus episcopus Albanensis, & Nicholaus tituli Sancti Vitalis presbyter, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, in regnum nostrum Angliæ, pro pacis prosequendo tractatu, inter nos & adversarios nostros Franciæ, in proximo sint venturi.

Nos, volentes cardinales eosdem favoribus prosequi oportunis, de nostris gratiâ & benivolentiâ specialibus, suscepimus ipsos, & quoslibet de comitivâ suâ, familiares & servitores eorum & alterius eorumdem, quocumque nomine appellentur, cum ducentis equis & vecturis ipsorum, ac rebus & bonis, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

Dat' Westm', iii. die Junii.

Pro altero cardinali, super tractatu prætacto.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 24. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum, venerabilis pater, Petrus tituli Sanctæ Basilicæ XII. Apostolorum Sanctæ Romanæ ecclesiæ episcopus cardinalis, in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu prosequendo, inter nos & adversarios nostros Franciæ in proximo sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius cardinalis in hac parte providere, suscepimus ipsum, & centum & quinquaginta homines de comitivâ suâ, familiares & servientes ipsius cardinalis, cum centum equis, ac rebus & bonis suis, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas.

Dat' in palatio nostro Westm', xv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro episcopo Lectorensi, super tractatu præfato.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Petrus episcopus Lectorensis in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu inter nos & adversarium nostrum Franciæ, in proximo sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius episcopi in hac parte providere, suscepimus ipsum, & viginti homines equites de comitivâ suâ, cum garcionibus, equis, bonis, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Junii. Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu, habent subscripti; viz.

Johannes de Muris, cum tribus hominibus equitibus.

Petrus de Calvo Monte, cum tribus hominibus equitibus.

Dominus Delopy miles, de partibus Franciæ, cum viginti hominibus equitibus.

Pro Theobaldo Chaunteville, super negotiis adversarii Franciæ.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Theobaldus de Chaunteville miles, de partibus Franciæ ad partes Britanniæ, pro negotiis adversarii nostri Franciæ, sit profecturus;

Nos, volentes securitati ipsius Theobaldi in hac parte providere, suscepimus ipsum, & quinque homines equites de comitivâ suâ, *&c. prout in similibus literis de conductu.*

Dat' apud Westm', xxvi. die Junii. Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habet Baldewinus Danequyn, cum quinque equitibus, per idem tempus duraturas; sub eâdem datâ.

Pro Johanne de Faveraliis, capto in bello de Poyters.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Johannes de Faveraliis, qui nuper apud bellum de Poyters de guerrâ per gentes nostras captus fuit, ad civitatem Burdegaliæ, pro redemptione suâ solvendâ profecturus existat, ac exindè in Angliam, ad deserviendum Philippo de Franciâ, prisonario nostrò, reversurus;

Nos, volentes securitati ipsius Johannis in hac parte providere, suscepimus, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

De conductu, pro comite de Mar.

A. D. 1357.—An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Thomas comes de Marr, de partibus Scotiæ ad nos, in regnum nostrum Angliæ, ex certis causis, sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius comitis in hac parte providere, suscepimus ipsum comitem, & duodecim homines equites, de comitivâ suâ, cum garcionibus, equis, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Junii. Per ipsum Regem.

Litteræ de conductu.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, nec non in salvum & securum conductum nostrum; Johannem Malapart, nuncium comitis de Dampno Martino, eundo ad partes Franciæ pro negotiis ipsius comitis, per dominium & potestatem nostram, tam in terrâ quam in mari, & exindè ad præfatum comitem in Angliam redeundo, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

Dat' apud Westm', iii. die Julii.

Consimiles litteras de conductu habent subscripti; videlicet,

Johannes de Buribeto, Johannes Philippæ, } *nuncii cardinalis Rothomagensis.*

Johannes Malapart, nuncius episcopi Morinen'.

Johannes Rocourt, prisonarius Radulphi de Shelton.

Robertus Faveroll, prisonarius Thomæ Chaundeler.

Johannes de Franc', nuncius comitis de Tancarvilla.

Johannes Calny, nuncius episcopi Morinensis.

Galfridus Quipie.

Johannes Cagent, nuncius marescalli Dandenham.

Thebaldus Vyapre, Gualterus Felonyes, } *prisonarii Johannis Dymmok.*

Galfridus le Maugre.

Petrus de Dye, surrigicus.

Mathæus Guehery, secretarius Regis Franciæ.

Martinus de Melloa, secretarius, &c.

Johannes le Mareseal, capellanus familiaris comitis de Tankerville.

Galfridus le Fabre, Philippus de Molyns, Petrus Chopar, chivaler, } *familiares episcopi Morinensis.*

Anselmus Choquhart.

Johannes d'Artoys comes de Eu, prisonarius Regis.

Carolus de Artoys comes de Longuevil, prisonarius Regis.

Hugo abbas de Verdeleye.

Ogerus dominus d'Englure.

Guillielmus, magister navis vocatæ le Seint Nicholas in Britannia, qui dominum de Dirval, prisonarium Edwardi principis Walliæ, a partibus exteris in Angliam, duxerit ad ipsum principem.

Simon de Joy, prisonarius Dionisii de Morbek.

Herpinus de Sancto Salvo Loco, prisonarius dicti Dionisii.

Karolus Jory, serviens armorum Summi Pontificis.

Johannes de Corbauton, prisonarius Rogeri la Warre.

Willielmus le Marescal, scutifer Regis Franciæ.
Gullielmus Devreux.
Johannes Symon.
Petrus Langloys.
Gosettus de Saubyn, chivaler.
De Rocheford Guyotus scutifer comitis Dauncerre.
Johannes Jaques.
Hanequinus de Bruncelle.

Stephanus Perier.
Raoulinus de Ve, coquus Regis Franciæ.
Johannes de Fraine, }
Geraldus Mala paiæ, } *scutiferi.*
Pontius de Tretes, }
Johannes le Rey.
Petrus Bouleaue.
Johannes de Meunello.

Littera directa Henrico duci Lancastriæ, de obsidione civitatis de Reynes amovendâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

LE Roi, a notre ame & feal cousyn, Henry duc de Lancastre, capitaine & notre lieutenant en la duche de Bretaigne, salutz.

Por ce que hon nous ad raportee, qe plusours gentz d'armes & autres sont envoiez, ou ordenez a envoier de par les Franceis, pour lever la siege que vous avez mis, & tenu longement environ la cite de Renes en Bretaigne, & socourir la dite cite; & qe, au mandement de nous, & de notre trescher aisne filz, Edward prince de Gales, capitene & notre lieutenant en notre duche de Guiene, contenent que vous levessiez la dit siege, vous ne l'avez pas encore leve; dont nous nous mervoillons molt, & nous en desplait grantement:

Et por ce aussi, que la dite siege si plus longement demoroit devant la dite cite, purroit estre cause & occasion de enfraindre le treues prises & acordez, sur esperance d'acort final & perpetuele paix entre nous & notre adversaire, &, par consequent, purroit estre empeschement de la dite paix & acort, certain acorts ont este faite entre nous & notre dit filz, & ceux de notre conseil d'une part, & notre dit adversaire, & ceux de son conseil d'autre part, sur le fait de la cite & du siege desusditz; cestasavoir, que lez gentz d'armes, & autres qi sont, ou serront envoiez pur lever la dit siege, & socourir la dite ville, notre dit adversaire fera retraire issint q'ils ne peussent porter damage ne deshonur a vous, ne as gentz ou adherentz de votre partie, en corps ne en bien, mais sen departiront du tout, sanz repairer devers vous, & de ce notre dit adversaire s'est fait fort, & si ils ne sont unqores envoies au dit lieu de Renes, notre dit adversaire les fera souffrir & cesser d'y aler, come dit est.

Et pur ce y envoiera personnes notables, & ce fait, dedeinz huit jours, acompter du jour que les messages de notre dit adversaire auront fait retraire les dites gentz d'armes & autres, & ont fait cesser de aler, vous leverez la dit siege, & ferez departir touz les gentz d'armes & autres qui y sount, saunz porter damage a la dite ville, ne aillours au pouvoir & obeissance de notre dit adversaire, & nous & notre dit filz nous soumez faitz fortz que, les huit jours desusditz passez saunz plus attendre, vous leverez la dit siege, & ferez departir voz ditz gentz, par la manere que dit est;

Et aussi est acorde que durantz le huit jours desusditz, depuis ce que les ditz gentz d'armes & autres serront retraiz, come dit est, vous & voz gentz laisserez & soufrerez paisiblement les gentz de la dite ville eux a vitailler, & pourchacer de vivres du leur & sour le leur por leur necessites, jour par jour, saunz y mettre aucun empeschement, si volons & vous mandons, sur l'amour, foy & la loialte que vous nous devez, si chier come vous aviez la bonne paiz et acort, d'entre nouz & notre dit adversaire, & si chier comme vous doubtez encorir notre indignacion, que l'acort dessusdit vous faciez & acomplissez en la manere que dessus est escrit, en levant votre siege, & faisant departir voz gentz, come dit est, sanz fraude & sanz mal engyn.

Don' en notre palais de Westm', le quarte jour de Juyl.

De conductu, pro Alexandro de Meneteth.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum Alexandrum de Menteth, prisonarium dilecti & fidelis nostri Thomæ Fichet, veniendo in regnum nostrum Angliæ ad ipsum Thomam, cum quatuor equitibus, & eorum garcionibus, in comitivâ suâ, ibidem morando, & exindè ad voluntatem ejusdem Thomæ in Scotiam redeundo;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Alexandro, aut hominibus suis prædictis veniendo, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Julii.

Consimiles litteras de conductu habent Willielmus de Rameseye & prædictus Alexander conjunctim veniendo in Angliam, & ibidem morando, cum octo equitibus de comitivâ suâ, usque ad festum Sancti Martini proximò futurum, duraturas.

Teste ut supra.

Pro Carolo Jory, serviente armorum domini Papæ, de conductu.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Karolum Jory, servientem armorum domini Summi Pontificis, & tres equites de comitivâ suâ, & eorum vallettos, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Karolo, aut hominibus de comitivâ suâ, veniendo in dictum regnum nostrum, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, ut prædictum est, non inferatis in terrâ vel in mari, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, in personis, equis, bonis, aut rebus suis, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis in personis, equis, bonis, aut rebus suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debite corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximo futuri duratur'.

Dat' apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem.

De conductu, super redemptione quærendâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum Tristanum dominum de Magielers chivaler, prisonarium dilecti & fidelis nostri Thomæ de Walkefare, ac Broinardum Gerardum de Broys & Megerdos, scutiferos ipsius Tristani, necnon tres vallettos suos, equites, sive pedites, eundo ad partes Franciæ pro redemptione ejusdem Tristani quærendâ, & exindè ad præfatum Thomam in Angliam redeundo;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Tristano, aut scutiferis, seu vallettis suis prædictis eundo, *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Julii.

Pro hominibus Karoli de Bloys.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo Henrico duci Lancastriæ, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ, Thomæ Donnedale, Philippo de Lymbury, & Rogero David, ac universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vel deputatis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, capitaneis, & custodibus castrorum & fortalitiorum, ac aliis fidelibus & subditis suis, tam in Angliâ, quam in Britanniâ, & alibi infra dominium & potestatem nostra constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Karolus de Bloys, prisonarius noster, nobiles viros, Stephanum Goyon, Robertum de Seint Pere, Petrum Angier, milites; Alanum de Tremerrent, & Alanum Chauce, scutiferos; quemlibet, videlicet, eorum cum tribus equitibus de comitivâ suâ, in regnum nostrum Angliæ cum pecuniâ, pro redemptione suâ nobis solvendâ, mittere intendat;

Nos, volentes securitati ipsorum, Stephani, Roberti, Petri, Alani, & Alani, in hâc parte providere, suscepimus ipsos omnes & singulos, quemlibet, videlicet, eorum cum tribus equitibus de comitivâ suâ, per regnum Franciæ, tam in Britanniâ, quam alibi, pro redemptione suâ prædictâ, & pro quibusdam literis, sigillis nobilium, dictarum partium Britanniæ consignari faciendis, & ad nos deferendis, juxta conventiones indè inter nos & prædictum Karolum initas, eundo, & transeundo, & ad nos in Angliam ex causâ prædictâ veniendo, ibidem morando, & ad dictas partes Britanniæ redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', xiii. die Julii. Per ipsum Regem.

Consimiles litteræ de conductu fiunt pro subscriptis per idem tempus duraturæ, sub eâdem datâ; videlicet,

Petro Poulart, chivaler, Georgio Giquel, Johanne de Quermorsan, & Johanne Gouret, quolibet eorum, cum tribus equitibus.

Jacobo le Moenne, Guillielmo le Noir, Olivero de Mozelle, Galfrido de la Moussail, & Silvestro Raoul, quolibet cum tribus equitibus.

Johanne Monbouch, & Willielmo don Boys, militibus; magistro Gullielmo Paris, magistro Petro Audenbert; magistro Gullielmo de Texue, & Johanne le Taillandier, quolibet eorum cum tribus equitibus; per idem tempus duraturæ:

et diriguntur præfatis, duci, Thomæ, Philippo, & Rogero, Reginaldo Dunebret, & Eliæ de Pomeriis, ac universis, *&c. ut suprà, sub eadem datâ.*

Pro Karolo de Bloys, super instrumentis præfinito tempore non restitutis, acquietando.

A. D. 1357. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

ROY, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront ou orront, saluz.

Come, lui nobles & poisanz homme, monsieur Charles de Bloys, nostre prisoner, nous soit tenuz & fermement obligez, par ses patentes lettres sealees de son seal, & par son propre serement, d'avoir fait due, overte, & effectuele restitucion a nous, ou a ce deputez depar nous, en nostre cite de Loundres, devant la feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre darreinement passe, des toutes les lettres & instrumentz, touchanz certainz alliances, traitez de mariages, & contraitz, n'adgaires parlez & acordez entre nous, noz heirs, subgiz, & paiis d'une part, & le dit monsieur Charles, ses heirs, subgiz, & paiis, d'autre part, & avec ce, suffisantes lettres de renunciation, & d'aquitance sur les dites alliances, traitez de mariages, & contraitz, sibien de lui meismes, & de dame Johanne sa compaigne, come de touz les autres seignurs, prelaz, chapitres, & communes du dit paiis de Bretaigne, q'estoient partie & nomez, en especial, ou en general, es lettres faites sur les alliances, traites de mariages, & contraitz susditz, desouz lour sealx, & instrumentz publics faits es dites parties de Bretaigne, sur peine de rendre son propre corps en nostre prison a Loundres, & autres certaines peines comprises en ses dites lettres, par lui ent a nous faites;

Queles choses, toutes & sengles, deussent avoir este faites & acomplis devant la dite feste de la Nativite de Seint Johan, & les queles n'estoient pas faites devant la feste susdite, ne ne sont pas tout faites encores;

Mes depuis, cest assavoir, le quint jour de Juyl, apres meisme la feste, preschein ensuant, monsieur Johan de Monbourcher, chivaler, & mestre Jaques lui Moigne clerc, messages & procurers du dit monsieur Charles, vindrent pardevers nous a nostre dite cite de Loundres, & presenterent & rendirent a nous unes lettres patentes, seallees soux nostre grant seal & des sealx, nostre trescher ainsne filz le prince de Gales, & plusours autres de nostre partie, contenantes les alliances, traitez, & contraitz devantdites, des queles lettres nous lui quitons & ses heirs;

Et, avec ce, nous presenterent unes autres lettres, de renunciation & d'aquitance, du dit monsieur Charles, de dame Johanne sa compaigne, & alqunes autres seignurs, prelaz, chapitres, & communes de meisme le paiis de Bretaigne, seallees desouz lour sealx, come il apparu premere face, mes noun pas desouz instrument public, ne de touz ceux qi sont nomez es dites lettres de renunciation, ne des autres du dit paiis, q'estoient partie & nomez es alliances, traitez, & contraitz devantditz, ne si pleinement come es dites lettres obligatoires est expressement contenuz;

Et a ce les ditz messages allegerent & purposerent, en excusant lour tard venue, diverses & grandes diligences q'ils avoient fait de venir au lieu & devant la feste dessusditz, & aussi diverses empeschementz q'ils avoient, taun de vent contraires, qui de guerres en Bretaignes, come autrement, soeffert en venant, sur quoi ils nous tendirent instrumentz, qe sembloient premer face publics, soi offraunz a prover plus largement si mester estoit;

Et a ce protestauntz & requierauntz que, par passer du temps de la dite feste, le dit monsieur Charles, lour seignur, ne soit mis en chalenge ne en defaute;

Promettauntz que ce, que faillit a faire, touchant la restitucion des lettres, instrumentz, renunciationis, & quitances devantditz, lour dit seignur entierement le parfra a plus tost q'il purra, sanz fraude & sanz nulle feintise, les queles excusacions & protestacions serront autrefoiz ventilez, debatuz, acceptez, & juggez come de droit & de reson serra;

Nous, par tant, Roi susdit, les dites lettres, ensi renduz a nous, come desus sont devisees, nous recogneissons avoir rescieu, au dit quint jour de Juyl, par les mains des ditz messages, sauvanz toute foiz & reservantz a nous, & a noz heirs, toutes les chalenges, actions, & demandes, qui nous avons, ou avoir purrons, en temps a venir, par force des dites lettres obligatoires, ou autrement, de droit envers le dit monsieur Charles, ou ses heirs, par cause des covenances, faites sur ce, parentre nous & lui, nient parfaites & acompliz a nous, es lieu & devant la feste susditz, come il estoit liez & tenuz, & pardevant est dit.

En tesmoignance des queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes, seallees de nostre grant seal,

Don' en nostre Palais de Westm', le xiii. jour du dit mois de Juyl.

Littera acquietantiæ facta eidem Karolo, de 25,000 nobulis, super redemptione suâ, solutis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

ROY, a touz, &c. saluz. Come, lui nobles & puissanz homme, monsieur Charles de Bloys, nostre prisoner nous soit tenuz & fermement obligez, par ses patentes lettres, seallees de son seal, & par son propre serement, a paier a nous, ou a noz heirs, en nostre cite de Loundres, pur sa raunceon & delivrance de prison, a la feste Seint Johan le Baptistre darreinement passe, cinquante mill' florins, al escut d'or fin & des droitz pois & coyn, chascun escut compte sour la value de quarrante deniers d'esterlyngs, bons, courrans en Engleterre, en or ou argent fin, a la value, sour peine de rendre son propre corps en nostre prison a Loundres, & autres certains peines, comprises en ses lettres avantdites;

Quel paiement doit avoir este fait a nous, en lieu susdit, en meisme la feste de Seint Johan le Baptistre, sanz nul autre delay, par lui ent demander, & le quel paiement n'estoit pas fait en l'avantdite feste, come il estoit tenuz & liez, & devant est dit;

Mais depuis, c'estassavoir, le quint jour du ce moys de Juyl, apres la dite feste preschein suant, vindrent par devers nous, a nostre dite cite de Loundres, monsieur Johan Monbourcher, chivaler, & maistre Jaques lui Moigne clerc, messages & procurers du dit monsieur Charles, & en noun de lui presenterent a nostre tresorer, en noun de nous, vint & cynk milles nobles, as value & somme de cynquante milles florins d'or al escut susditz, en partie du paiement de sa dite raunceon, alleggeantz les ditz messages & purposantz, en excusant lour tard venue, diverses & grandes diligences q'ils avoient fait de venir au lieu & en la feste dessusditz, & aussi diverses empeschementz q'ils avoient, tantz des ventz contrairs, que des guerres en Bretaigne, come autrement, soeffert en venant; sur quoi ils nous tendirent instrumentz, qui sembloient premere face publics, si offerantz a prover plus largement si mester estoit;

Et a ceo protestantz & requerrantz que, par passer du temps de la dite feste, le dit monsieur Charles, lour seignur, ne soit mis en chalenge, ne en defaute;

Les queles excusacions, oblacions, & protestacions serront autrefoitz ventilez, acceptez, debatuz, & juggez come de droit & de reson serra;

Nous, par tant, Roi devantdit les ditz vint & cynk milles nobles, as value & somme des cynquante milles florins d'or al escut susditz, par celle cause nous recognissons avoir rescieu, le dit quint jour de Juyl, par nostre dit tresorer, de les mains des ditz messages, des queux cynquante milles escutz, ensy rescieux, nous quitons lui, & ses heirs;

Sauvantz toute foiz, & reservantz a nous, & a noz heirs, toutes les chalenges, actions, & demandes, qui nous avons, ou avoir purrons, en temps a venir, par force des dites lettres obligatoires, ou autrement, de droit envers le dit monsieur Charles, ou ses heirs, par cause des covenances, faite sur ce, parentre nous & lui, nient parfaites & acompliz a nous, es lieu & devant la feste susditz, come il estoit liez & tenuz, & pardevant est dit.

En tesmoignance, &c.

Don' en nostre palais de Westm', le xiii. jour du dit mois de Juyl.

Almaricus de Sancto Amando constituitur justiciarius Hiberniæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro, Almarico de Sancto Amando, officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, et terram nostram Hiberniæ, cum castris & omnibus pertinentiis suis, custodiendum quamdiu nobis placuerit; percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin', per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras:

Pro quibus officium illud & terram custodiet, & erit se vicesimus de hominibus ad arma, cum tot equis coopertis continuè durante commissione nostrâ supradictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xiiii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est magistro Johanni de Bolton, clerico vices gerenti justiciariæ Regis Hiberniæ, quod eidem Almarico officium & terram prædicta, cum castris & omnibus pertinentiis suis, quæ in custodiâ suâ existunt, liberet custodienda in formâ prædictâ.

T. ut suprà.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, & aliis fidelibus Regis in terrâ Hiberniâ, quod eidem Almarico tanquam justiciario Regis terræ prædictæ, in omnibus, quæ ad officium prædictum ac custodiam terræ prædictæ pertinent, intendentes sint & respondentes.

In cujus, &c.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

De feodo justiciarii Hiberniæ, de quarterio in quarterium præ manibus solvendo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum commiserimus dilecto & fideli nostro Almarico de Sancto Amando officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, cum castris & aliis pertinentiis suis, custodiendum quamdiu nobis placuerit, percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin' per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras; prout in literis nostris patentibus indè confectis, plenius continetur:

Volumus & concedimus quod dictum feodum annuum quingentarum librarum eidem Almarico, ut officium suum quietius regere possit & excercere, de quarterio in quarterium præ manibus solvatur, prout aliis justiciariis terræ prædictæ tempore præterito extitit persolutum.

In cujus, &c.

T' ut supra.

Per ipsum Regem.

De potestate amovendi ministros in Hiberniâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Almarico de Sancto Amando, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate vestrâ & circumspectione pleniùs confidentes, dedimus vobis, tenore præsentium, potestatem amovendi vicecomites, constabularios, ballivos, & alios ministros nostros quoscumque, in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, quos minus sufficientes inveneritis in hâc parte, & alios idoneos, loco ipsorum, deputandi, per consilium & avisamentum cancellarii & thesaurarii nostrorum Hiberniæ, quotiens opus fuerit, & prout vobis & ipsis pro majori commodo nostro, melius videbitur expedire.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

Nolumus tamen justiciarios, barones de scaccario, aut alios ministros nostros in terrâ prædictâ, quibus officia sua per literas nostras patentes, sub magno sigillo nostro Angliæ, commisimus, prætextu præsentis potestatis vobis per nos sic traditæ, ab officiis suis hujusmodi nobis justus amoveri.

In cujus, &c.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

De terris vastatis per guerram, ad firmam dimittendis, ad terminum annorum, vel ad voluntatem Regis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Quia datum est nobis intelligi quod quamplura terræ & tenementa in dictâ terrâ Hiberniæ, per guerram inter Anglicos & Hibernicos motam, vastata & destructa, ac omninò derelicta existunt:

Nos, de fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, assignavimus vos ad omnia hujusmodi terras & tenementa prædicta, sic per guerram prædictam vastata, destructa, & derelicta, in manum nostram seisiendum, & ad ea hominibus ea tenere volentibus, ad voluntatem nostram, vel ad terminum annorum, prout ad majus commodum nostrum, juxta avisamentum cancellarii & thesaurarii nostrorum terræ prædictæ, expedire videritis, nomine nostro, concedendum & dimittendum; & ad literas nostras patentes, sub sigillo quo utimur in terrâ prædictâ, illis, quibus ea sic concessa & dimissa fuerint, de concessione & dimissione hujusmodi, fieri faciendum; salvis nobis superioritate & dominio terrarum & tenementorum eorumdem: & ad certificandum nos in cancellariâ nostrâ Angliæ, de omnibus terris & tenementis, quæ sic concesseritis, & dimiseritis, & quibus, & qualiter, & quomodo, & de toto facto vestro in hâc parte.

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa intendatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

De terris forisfactis in Hiberniâ, ad feodi firmam dimittendis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Noveritis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ & industriâ confidentes, vobis, tenore præsentium, committimus potestatem, terras nostras & vasta, cæteraque terras & tenementa jam nobis forisfacta, & quæ forisfieri contingent, pro tempore quo justiciarius noster ibidem fueritis, in guerriniis marchiis, in partibus Hiberniæ supradictis, ad feodi firmam, nobis & hæredibus nostris, ad scaccarium nostrum Dublin', annuatim reddendam, certis tenentibus nomine nostro, de avisamento & consilio cancellarii, thesaurarii, & aliorum de concilio nostro partium earumdem, dimittendi & concedendi; prout pro majori commodo nostro, & securiori defensione & servatione ipsarum partium, videritis expedire;

Promittentes nos dimissiones & concessiones hujusmodi ratas & gratas, quatenùs rationabiliter & utiliter factæ fuerint, habituri.

Et de terris & tenementis, sic per vos dimissis, & quibus dimissa fuerint, & pro quâ firmâ, nos in cancellariâ nostrâ Angliæ de anno in annum, in fine videlicet anni cujuslibet, reddatis sub sigillo vestro distinctè & apertè certiores.

In cujus, &c.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

Renovatio delegationis, pro Henrico duce Lancastriæ, super regimine ducatûs Britanniæ, nomine Regis & Johannis de Monte Forti.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, consanguineo nostro carissimo, salutem.

Sciatis quod nos, be bono regimine ducatûs Britanniæ & partium adjacentium, in dicto regno nostro Franciæ, soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, strenuitate, & industriâ, pleniùs confidentes;

Vos nostrum & Johannis de Monte Forti ducis Britanniæ, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, in dicto ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, locum tenentem & capitaneum à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximo sequentem, facimus & constituimus, *&c. prout supra de anno 30, dat' viii. Aug'.*

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xxv. Julii.

De intendendo eidem duci Lancastriæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, &c. in ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui, in regno nostro Franciæ, adjacentibus, salutem.

Sciatis quod nos, de bono regimine ducatûs Britanniæ, & partium adjacentium, in dicto regno Franciæ, soliciti, ac de fidelitate, probitate, strenuitate, & industriâ, dilecti & fidelis nostri Henrici ducis Lancastriæ, consanguinei nostri carissimi, pleniùs confidentes;

Ipsum ducem Lancastriæ, nostrum & Johannis de Monte Forti ducis Britanniæ, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, in ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, locum tenentem & capitaneum, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximum sequentem, facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes eidem duci Lancastriæ plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis, & nomine nostro, ac ipso duce Britanniæ, & nomine suo, jus, quod tam nobis, quam sibi, in dicto ducatu, & partibus eidem adjacentibus, competit, vendicandi, &c. *ut supra, mutatis mutandis, usque ibi*, si præsentes essemus ibidem, *& tunc sic*;

Promittentes pro nobis, & hæredibus nostris, nos ratum & gratum habituros quicquid per ipsum ducem Lancastriæ, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem duci Lancastriæ, & deputatis seu ministris suis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, pareatis, respondeatis, humiliter & intendatis.

In cujus, &c.

Dat' ut supra.

Pro eodem duce, capitaneo, nomine Regis, in eodem ducatu constituto.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Henrico duci Lancastriæ, consanguineo nostro carissimo, salutem.

Sciatis quod nos, de bono regimine ducatûs Britanniæ & partium adjacentium, in dicto regno nostro Franciæ, soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, strenuitate, & industriâ pleniùs confidentes;

Vos, nostrum in dicto ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, locum tenentem & capitaneum, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximum sequentem, facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis, & nomine nostro, jus, quod nobis & in dicto ducatu, & partibus eidem adjacentibus, competit, vendicandi, &c. *ut supra in priori commissione, mutatis mutandis, usque ad finem.*

In cujus, &c.

Dat' ut supra.

De conductu pro scutifero comitis Autissiodorensis, prisonarii Regis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Guydonem de Rupeforti, scutiferum comitis Autissiodorensis, prisonarii nostri, & tres homines equites de comitivâ suâ, &c. *prout in consimilibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Omnium Sanctorum proximò futurum, duraturas.

Dat', apud Westm', xxviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas de conductu habent subscripti, mutatis mutandis; videlicet,

Johannes Tranchemontaygne, scutifer comitis de Juny, eundo cum quatuor equitibus de comitiva sua ad partes Franciæ & redeundo.

Henricus Brice, scutifer ejusdem comitis, cum quatuor equitibus, eundo ut supra.

Johannes Deurons, valettus Regis Franciæ, eundo ad dictas partes & redeundo, ut supra.

Gobinus de Montoy, valettus Regis Franciæ, eundo ad dictas partes & redeundo, ut supra.

Johannes le Moret, nuncius villæ de Sancto Audomaro, eundo ad dictas partes & redeundo, ut supra.

Johannes Marescot l'ainsne, eundo ad dictas partes & redeundo, ut supra.

Nicholaus de Monstiers capellanus, eundo ad dictas partes cum tribus equitibus.

Jacobus de la Creuse, valettus marescalli d'Audenham, prisonarii, cum quatuor equitibus.

Henricus de Sancto Letarro, scutifer domini de Loupy, eundo cum quinque equitibus, sive peditibus.

Johannes de Dampnapetra miles, de partibus Franciæ, de comitiva domini de Loupy, eundo cum quinque equitibus, sive peditibus.

Ymbertus de Cabilone, filius comitis Autissiodorensis, prisonarii, eundo, cum sex equitibus de comitiva sua, ad partes Franciæ, pro recreatione habenda, & exinde in Angliam redeundo.

Droco de Lyngonis, nuncius Jacobi de Borbon comitis de Pontyf, prisonarii, eundo ad partes Franciæ pro quibusdam negotiis, ipsum comitem tangentibus, & exinde in Angliam redeundo.

Johannes de Chirliewe, prisonarius Ricardi de Berewico militis, eundo ad partes Franciæ, & exinde in Angliam redeundo.

Dionisius Haudry, scutifer comitis de Tanquarville, eundo ad partes Franciæ, cum uno homine de comitiva sua, & exinde, cum quinque hominibus equitibus, in Angliam redeundo.

Gullielmus Marescalli, armiger Johannis de Francia, veniendo in regnum Angliæ, cum decem equitibus de comitiva sua, ibidem morando, & exinde ad propria redeundo.

Petrus de Villaria, nuncius comitis Armaniaci, eundo ad partes Franciæ, cum uno equite sive pedite de comitivo sua, & exinde in Angliam redeundo.

Nicholaus Braque miles, eundo ad partes Vasconiæ, cum tribus equitibus de comitiva sua.

Adam de Bolonia, abbas ecclesiæ Andreu, Morivensi diœcese, eundo, cum quatuor equitibus de comitiva sua, ad partes Franciæ, & exinde in Angliam redeundo.

Thomas Douceti apotecarius, eundo ad dictas partes Franciæ, cum duobus equitibus, & exinde in Angliam redeundo.

Gadifer de Sancto Martino, prisonarius Jacobi d'Audele, & Johannis Chaundos, veniendo in Angliam & ibidem morando.

Edwardus Lange miles, prisonarius Regis, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis suis, & exinde in Angliam redeundo, cum quinque equis de comitiva sua.

Johannes Bastardus de Burbonio, & Petrus de Semure, milites, de familia Jacobi de Burbonio comitis Pontivi, prisonarii Regis, eundo ad partes Franciæ, & exinde in Angliam redeundo, cum sex equitibus & duobus peditibus de comitiva sua.

Thomas de Heraud, valettus comitis de Sarebruche, eundo ad partes Franciæ, & redeundo, cum uno equite, sive pedite.

Johannes de Corbolayn chivaler, prisonarius, eundo, cum tribus equitibus & uno pedite, ad partes Vasconiæ & redeundo.

Willielmus de Welles, valettus principis Walliæ, eundo ad partes Vasconiæ, pro negotiis ipsius principis, & redeundo.

Super justitiâ, juxta legem armorum, faciendâ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 16. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, vel ejus locum tenenti, salutem.

Querelam Ivonis de Kerembars, armigeri de Britanniâ, recepimus, continentem quod cum ipse, nuper in bello apud Poyters, Aquem Guillem, filium domini de la Sparre, de guerrâ ceperit, idemque Aquem, prisonarius ejusdem Ivonis, fide mediâ, devenerit;

Et licet præfatus Ivo eidem Aquem sæpius mandaverit quod ipse eidem Ivoni, tanquam prisonarium suum, juxta formam sacramenti sui, & legem armorum, se redderet, ipse tamen hoc facere hucusque recusavit omninò, contra formam sacramenti sui supradicti, undè nobis supplicavit sibi per nos de remedio provideri;

Nos, supplicationi prædictæ, quatenùs justum fuerit, annuentes, vobis mandamus, quod, auditâ querelâ ipsius Ivonis in hac parte, eidem Ivoni debitum & festinum justitiæ complementum indè fieri faciatis, prout de jure, & secundum legem armorum, fuerit faciendum, & aliàs in casu consimili fieri consuevit.

Dat' in palatio nostro Westm', xxx. die Julii.

Pro valetto de familiâ Johannæ ducissæ Normanniæ, de conductu.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis castrorum, fortaliciorum & villarum, admirallis flotarum navium, & magistris & marinariis earundem, necnon vicecomitibus & omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, ad requisitionem dilectæ consanguineæ nostræ, Mariæ de Sancto Paulo comitissæ Pembroch', de gratiâ nostrâ speciali, concessimus quod unus valettus de familiâ Johannæ filiæ comitis Burbon', se ducissam Normanniæ dicentis, quem ipsa Johanna ad partes regni nostri Angliæ, pro certis negotiis ipsam ibidem tangentibus, expediendis, duxerit destinare, salvò & securè, cum uno famulo & uno equo, infra idem regnum venire & morari, & exindè, dictis negotiis expeditis, ad propria redire possit, absque ullo impedimento, quotiens & quando, à datâ præsentium usque ad festum Natalis Domini proximò futuri, ipsum vallettum per dictum Johannam ad partes istas contigerit destinari.

Et ideò vobis mandamus, quod dictum vallettum sic missurum, & præsentes literas secum deferentem, quem, unà cum famulo & equo suis prædictis, ac rebus & hernesiis suis quibuscumque, veniendo infra regnum nostrum, ibidem morando, & exindè redeundo, ut præmittitur, suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum, manuteneatis, protegatis, & ab injuriis & violentiis indebitis defendatis:

Non inferentes eis in corporibus vel rebus suis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione, modo debito reformari & emendari faciatis:

Ita quod idem vallettus, redeundo ad partes Franciæ, arcus, sagittas, seu armaturas aliquas, extra dictum regnum nostrum secum non deferat quovis modo.

In cujus, &c. per dictum tempus duratur'.

T. R. apud Westm', primo die Augusti.

Per ipsum Regem.

De attemptatis contra treugas reparandis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi, a notre ame & feal chivaler, Johan Avenel, salutz.

Noz adversaires de France nous ount fait entendre, qe noz subgiz, aidanz & adherentz, ount attemptez tout plein des griefs encountre eaux, leur eidanz & adherenz, taunt par terre come par mer, & taunt par prises des persones, biens, & marchaundies come des niefs encontre les trieues d'arrenement prises & acordez parentre nous & eaux;

Nous, partauut veillantz les dites trieues estre gardez, & touz attemptaz countre y celles duement reparez, vous mandons & commettons, estreitement enjoignantz, que a toutes les foiz que depar noz diz adversaires, lour eidantz ou adherenz, ou aucun de leur, sour ce vous ent serrez requis, tout ce que vous trouverez estre commis & attempte par noz subgiz, aydanz & adherens susdiz, encountre les dites trieues, taunt par terre come par mer, & taunt es prises de persones & des biens come es autres marchandies quelconqes, d'ont il vous appara suffisaument, vous mettez realment & de fait au premier & deu estat, en rendant & faisant rendre a ceaux q'appartendra les persones, biens, marchaundies, ou leur value, si aultrement ne se pourra faire, & en demaundant aussi & receivant pareille restitucion des persones, biens, marchandies, niefs, & autres choses prisez & occupez sur nous, et sur noz genz, par noz diz adversaires, ou par leur eidanz & adherens, en quelconque manere depuis les dites trieues prisez, come desus est dit:

Et corrigez & punissez ensement les mesfesours en celle partie, selonc droit & raison, sique touz les autres y preignent exemple.

Et a cestes choses faire & acomplir, nous vous donons autorite, mandement, & plein povoir, maundantz & commandantz as touz noz justices, admiralx, seneschalx, viscontes, baillifs, ministres, & as touz noz autres subgiz, & a chescun de eaux, q'en ce faisant vous soient aidanz, conseillanz, & entendanz quant mester serra & a vous en ce obeissent duement.

Et volons ausi, que tout ce que vous enferrez en celle partie, que vous le face en presence de Guillaume sire de Bours chivaler, maistre del hostel notre adversaire de France, depute par lui a refourmer les attemptaz sur nous & sur noz gentz, par sa partie, encountre les trieues avantdites.

Don' souz notre grant seal, en notre palays de Westmonster, le iv. jour d'Auost.

De quibusdam conditionibus, in treugis inter Regem & Ispannos initis, elargatis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

SACHENT touz, que n'adgaires, certaines trieues & soeffrances de guerre se pristrent parentre nous Edward, par la grace de DIEU, Roi de France & d'Engleterre, & touz noz subgiez, terres, & paiis d'une part, & les subgiz, terres, & paiis du seignurie le Roi de Castelle, & del counte de Viscaye, d'autre part, a durer, du temps de la date de mesmes les trieues, tanque a vint annz, delors ensuanz, pleynierement acompliz.

Et, coment que les dites trieues estoient ja pris sur bons foy & deliberacion, come il apparu al houre, nientmains, par cause d'ascunes pointz & articles, doutouses & obscures, contenuz es dites trieues, depuis ad este meu grant contencion & desbat parentre l'une partie & l'autre, par ont les uns & les autres des dites parties sont grantment endamagez & grevez, a ce que nous est dit;

Nous, voillanz tenir les avantdites trieues, en quant q'a nous touche, & ouster toutes maneres des doutes & contencions en celle partie, d'ount enpeschement se pourra faire as dites trieues en temps avenir, &, a fin que les marchanz, d'une partie & d'autre, s'en peussent plus franchement passer ovesque leur marchandies, par tout, &, en espoir de finale pays parentre nous & eaux, par avys & deliberacion de nostre grant conseil, & par cause que nostre adversaire de France leur ad grante les choses souzdites, par ses patentes lettres, pur nous, & pur touz les noz, leur biens, & marchandies quelconqes.

De nostre grace especial grantons, par cestes noz lettres, as touz les marchantz, mariners, & autres parsones des roialme de Castille & counte de Viscaye dessusdiz, de quele condicion q'ils soient, que, nient contre esteiant rienz compris es dites trieues, qui soit, ou purra estre, ou contraire, ils & chescun de eaux, duranz les avantdites trieues, desore en apres, s'en peussent franchement & sauvement aler a touz les marismes & costeres de meer, portz, citees, & villes, du roialme de France, & as touz autres roialmes, & parties, qui leur plerra, & par eaux passer, & en ycelles demurer, avec leur niefs, grantz & petitz, & touz les biens & marchaundies, qui serront chargez en ycelles niefs, de quecunqes paiis & genz les dites marchandies & biens serront, tant de noz adversaires de Fraunce, come des autres, sanz empeschement de nous, ou de nul autre pur nous, en temps avenir.

Si que, toutesfoiz, les persones, biens, & marchandies des touz noz subgiz, q'ils averont resceuz en leur niefs, es toutes marismes, costers de meer, portz, cites, & villes dessusdiz, ou q'il devendront par tempest en mer, ou en autre manere quelconque, leur soient sauvez & gardez, & entierment deliverez & renduz a ceux q'appartendront, saunz empeschement, fraude, & mal engyn, nient voillantz que, par cause des presentes, damage ou prejudice se face a nul de noz subgiz, q' avera est dommage par ceaux de Castelle & de Viscaye, ou par leur defaute, ou perdu leur biens & marchandies, chargez dedeinz les niefs de Castelle & de Viscaye, depuis la date des dites trieues, einz volonz q'ils & chescun de eaux peussent plenerement demander & recoverir leur ditz biens & marchaundies, come de droit & de raison serra, toutes les autres choses, comprises es avantdites trieves, demoraunz en leur plain force.

Et cestes noz lettres prendront primerment leures forces & effect, de l'heure que les gens, des villes de la marisme, de la seignure le Roi de Castelle, & du counte de Viscaye, q'estoient partie & nomez es dites trieues, nous averont envoiez & baillez, pur nous, & pur touz les noz, semblables lettres as presentes, seallez desouz lour sealx.

En tesmoignance de queles choses nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' en nostre palays de Westmonstr', le v. jour d'August.

De custodiâ fortalitii de Seint Vache in Normannia commissâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto nobis Roberto del Eves, custodiam fortalitii de Seint Vache cum pertinentibus, in partibus Normanniæ, quod idem Robertus super inimicos nostros in partibus prædictis conquestavit & firmavit, habendam, nostro nomine, & ad voluntatem nostram.

Ita semper quod nobis, & locum nostrum tenenti in partibus prædictis, qui pro tempore fuerit, intendens sit & obediens, prout decet, & erga nos & deputatos nostros in partibus prædictis, faciat prout custodes aliorum castrorum & locorum in partibus illis facere debent, quamdiu custodiam habuerit supradictam.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per breve de privato sigillo.

De conductu, pro duce Bavarriæ.

A.D. 1357.—An. 31 Edw. III.
Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum illustris Willielmus dux Bavarriæ, comes Holandiæ & Zelandiæ, consanguineus noster, qui nuper in regnum nostrum Angliæ ad nos, ex certis causis, venit, jam sit ad propria rediturus;
Nos, volentes securitati ipsius ducis in hâc parte providere, suscepimus, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*
In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duraturas.
Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti. Per ipsum Regem.

De conductu, pro scutiferis domini de Crahoun prisonarii.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.
Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum Gullielmum de la Launde, & Jacobum Compere, capellanum scutiferos domini de Crahoun, prisonarii nostri, & tres vallettos, cum sex equis, de eorum comitivâ, eundo ad dictas partes Franciæ, Britanniæ, & Andegaviæ, *&c. prout in litteris de conductu.*
In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.
Dat' apud Westm', xii. die Augusti.
Per ipsum Regem.

De securitate, ab Archibaldo Douglas & aliis captâ, de reintrando corpora sua in prisonam.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, salutem.
Sciatis quod, cum venerabilis pater, episcopus Sancti Andreæ, & alii prælati & nobiles de Scotia, qui nuper, ad tractandum super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri in Angliam venerunt, nobis instanter supplicaverint ut Archibaldum Douglas, Johannem de Gordon, Willielmum de Tours, Johannem de Tours, & alios de Scotia, in comitivâ suâ, per gentes nostras pridem de guerrâ captos, à prisonis, quibus detinentur, per sufficientem manucaptionem, usque ad certum tempus, dimitti jubere velimus;
Nos, supplicationi prædictæ favorabiliter annuentes ad capiendum sufficientem securitatem à prædictis, Archibaldo, Johanne, Willielmo, Johanne, & aliis, de intrando corpora eorum in prisonis, quibus nunc detinentur, quarto die ante festum Sancti Michaelis, proximò futurum ad ultimum, in formâ, quâ nunc morantur, moraturis, & ad eos, per eandem securitatem, à dictis prisonis interim dimittendum, tenore præsentium, vobis, & alteri vestrûm, committimus potestatem;
Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.
In cujus, &c.
Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti.

De conductu, super negotiis David de Brus.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Thomam del Fawesside militem, de partibus Scotiæ, qui in regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis David de Bruys, prisonarium nostrum, tangentibus, cum quatuor equitibus, est venturus, ibidem morando, & exinde ad partes Scotiæ redeundo;
Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ, *&c. ut in similibus litteris de conductu.*
In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.
Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti.

De conductu, super dictis negotiis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Robertum d'Erskyne de Scotia militem, veniendo in regnum nostrum Angliæ, penes nos & concilium nostrum, cum sex equitibus, pro negotiis David de Bruys, prisonarii nostri, prosequendis, in eodem regno morando, & exinde in Scotiam redeundo;
Et ideò vobis mandamus, *&c. ut supra mutatis mutandis, &c.*
In cujus, &c. usque ad quindenam Sancti Michaelis proximò futuram, duraturas.
Teste Rege, apud Westm', xiii. die Augusti.
Per ipsum Regem & concilium.

Pro archidiacono de Aberdene de veniendo à Scotia in Angliam, causâ studendi in universitate Oxon'.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, ad supplicationem David de Bruys, suscepimus Johannem Barber archidiaconum de Aberdene, veniendo, cum tribus scolaribus in comitivâ suâ, in regnum nostrum Angliæ, causâ studendi in universitate Oxoniæ, & ibidem actus scolasticos excercendo, morando, & exinde in Scotiam ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;
Et ideò vobis mandamus quod eidem archidiacono, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*
In cujus, &c. per unum annum duraturas.
Teste Rege, apud Westm', xiii. die Augusti.
Per ipsum Regem.

De missione David de Brus usque Berewicum, & de tractando super deliberatione ejusdem.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr Lond.

REX, universis ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Sciatis quod, cum mittamus David de Bruys, prisonarium nostrum, usque villam nostram Berewici super Twedam, ibidem, juxta tractatum, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione ipsius David, apud Westmonasterium pridem habitum, deliberandum;

Nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilium patrum, Johannis Eborum archiepiscopi, Angliæ primatis,

Thomæ Dunolmensis, & Gilberti Karliolensis, episcoporum,

Ac Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Henrici le Scrop, &
Thomæ de Musgrave,

pleniùs confidentes;

Ad tractandum super deliberatione ipsius David à prisonâ nostrâ, necnon ad ea, quæ indè tractata sunt, & imposterum super hoc tractari contigerit, pro nobis & nomine nostro, perficiendum & complendum;

Ac insuper pactiones, stipulationes, obligationes, juramenta, literas, & securitates quæcumque, quæ tam per obsides, pro deliberatione dicti David, juxta formam tractatuum hujusmodi liberandos, quam per literas obligatorias, juramenta, securitates, & aliter quoquo modo, super hoc nobis fieri debeant, petendum, recipiendum, & retinendum;

Et de morâ hujusmodi obsidum ordinandum, literas etiam salvi & securi conductûs prælatis, nobilibus, & aliis quibuscumque personis de Scotia, pro complemento vel causâ dictorum tractatuum, infra regnum & potestatem nostra accedere volentibus, concedendum, & ipsos super hoc assecurandum:

Necnon ad treugas, & guerræ sufferentias, inter nos & homines de Scotia, dicto David adhærentes, ad terminum decem annorum, vel aliàs juxta discretiones suas, ineundum, & quacumque securitate, quatenùs ad nos attinet, firmandum & vallandum;

Et securitatem hujusmodi à parte adversâ, quatenùs ad illam pertinet, petendum & recipiendum;

Et ad omnia alia & singula faciendum & exercendum, quæ circa expeditionem & completionem præmissorum necessaria & oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Prædictis archiepiscopo, episcopis, Henrico, Radulpho, & Thomæ, sex, quinque, quatuor, & tribus eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid iidem archiepiscopus, episcopi, Henricus, Radulphus, Henricus, & Thomas, sex, quinque, quatuor, & tres eorum, nomine nostro, fecerint in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

De potestate petendi pactiones, obligationes, & alias securitates pro David de Brus.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo Tempest, Ingelramo Umframvill, & Willielmo Heroun, militibus, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, ad pactiones, obligationes, juramenta, securitates, & literas quæcumque, quæ nobis fieri debeant à prælatis, capitulis ecclesiarum, magnatibus & aliis nobilibus, ac etiam mercatoribus & aliis de Scotia, occasione deliberationis David de Bruys, prisonarii nostri, à prisonâ nostrâ, juxta tractatum, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione prædictâ, apud Berewicum super Twedam habendum, nomine nostro petendum & recipiendum;

Vobis, & cuilibet vestrûm, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per vos, vel aliquem vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

De conductu, pro episcopo Sancti Andreæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, venerabilem patrem, episcopum Sancti Andreæ de Scotia, veniendo, cum triginta equitibus & eorum garcionibus, apud Norham, vel alibi propè partes illas, infra marchiam Angliæ;

Ibidem morando, & exindè usque villam Berewici super Twedam, pro tractatu, inter concilium nostrum & prædictum episcopum, ac alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, apud Westm' pridem habito, apud dictam villam Berewici complendo;

Et, de eadem villâ Berewici, usque ad locum ubi sic infra marchiam Angliæ moram traxerit;

Et sic, de uno locorum eorumdem, ad alium, per vices, prout opus fuerit, durante tractatu prædicto, tam per Angliam quam per Scotiam, eundo & redeundo;

Ac, finito eodem tractatu, in Scotiam se transferendo, necnon equos, hernesia, & alia bona sua quæcumque:

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem episcopo, aut hominibus suis prædictis, veniendo ad dictam villam de Norham, vel alibi, propè partes illas, infra marchiam Angliæ;

Et exindè usque dictam villam, pro voluntate suâ, causâ tractatûs prædicti complendi, proficiscendo;

Et sic, de uno locorum eorumdem ad alium, per vices, prout opus fuerit, durante tractatu prædicto, eundo & redeundo;

Ac, finito eodem tractatu, in Scotiam se transferendo, ut prædictum est, in personis, equis, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad quindenam Sancti Michaelis proximò futuram, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

De conductu, pro magnatibus Scotiæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. *31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.*

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Thomam d'Anegos, & Willielmum Sutherland, comites, & Thomam de Moref de Scotia, veniendo ad villam nostram Berewici super Twedam, cum sexaginta equitibus, & eorum garcionibus, pro tractatu, &c. *ferè ut in superiore conductu.*

In cujus, &c. usque ad quindenam Sancti Michaelis proximò futuram, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Consimiles litteras de conductu, per idem tempus duraturas, habent subscripti, sub eadem datâ; videlicet,

Episcopi de Cathanes & de Brechyn, cum quadraginta equitibus.

Patricius comes de la Marche, cum viginti equitibus.

Johannes Seneschal, dominus de Kyle, cum viginti equitibus.

De potestate jurandi in animam Regis, quod conservabuntur & perficientur omnia, super deliberatione David de Brus concordata.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia tractatum sit, quod David de Bruys, prisonarius noster, sub certis conventionibus & conditionibus, in eodem tractatu habitis, deliberetur;

Nos, ut ea, quæ sic tractata existunt, & in futurum super hoc tractari contigerit, debitum pro parte nostrâ sortiantur effectum;

Ad jurandum in animam nostram, quod tam prædictus David, & obsides, qui pro deliberatione & redemptione ejusdem David in prisonâ nostrâ sunt moraturi, quam magnates Scotiæ, qui in afforciamentum eorumdem obsidum venerint, juxta conventiones & conditiones, indè apud Berewicum super Twedam inter concilium nostrum ibidem & prælatos ac nobiles & alios de Scotia faciendas & ineundas, absque contradictione & impedimento quibuscumque, deliberabuntur, & restituentur plenariè libertati;

Et quod omnia alia & singula, quæ jam tractata sunt, & ibidem tractari super hoc & concordari contigerit, fideliter, quantum ad nos attinet, absque fraude & malo ingenio, conservabuntur & integrè perficientur;

Dilectis & fidelibus nostris, Henrico de Percy & Radulpho de Nevill, & utrique eorum, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

De conductu, pro præfato David de Brus.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum mittamus David de Bruys, prisonarium nostrum, usque villam nostram Berewici super Twedam, juxta tractatum, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione ipsius David, apud Westmonasterium pridem habitum;

Nos, in casu quo ipsum David sic deliberari contigerit, volentes indempnitati suæ, ut in Scotia ad partes suas proprias securè transire valeat, providere;

Suscepimus ipsum David, ac homines de familiâ suâ, à tempore quo idem David sic deliberatus fuerit, & à dictâ villâ Berewici, factâ deliberatione suâ in formâ prædictâ, recesserit, per sex dies proximò sequentes, eundo versus partes suas prædictas, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem David, *&c. prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

De conductu, pro obsidibus, super deliberatione præfati David.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum in tractatu, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, apud Westmonasterium pridem habito, sit tractatum quod filii quorumdam nobilium, & alii de Scotia, usque ad numerum viginti personarum, in obsides pro dicto David nobis liberentur, in regno nostro Angliæ sub custodiâ nostrâ, ad sumptus suos proprios, moraturi;

Nos, volentes securitati dictorum obsidum, sic in dicto regno nostro Angliæ venturorum, providere, suscepimus ipsos obsides, ac quadraginta personas de comitivâ suâ equos & hernesia sua quæcumque, ad villam nostram Berewici super Twedam, & exindè in dictum regnum nostrum Angliæ, ex causâ prædictâ veniendo, ibidem morando, & ad loca, eis assignanda, proficiscendo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis injungimus & mandamus, firmiter inhibentes, nè præfatis obsidibus, seu quadraginta personis de comitivâ suâ, *&c. prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c. per decem annos, post datam præsentium proximò futuros, duraturas.

Dat' apud Westm'. xvi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod obsides non detineantur, nisi crimen, post adventum suum in prisonam, fecerint.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum in tractatu, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, apud Westmonasterium pridem habito, sit tractatum quod filii quorumdam nobilium, & alii de Scotia, usque ad numerum viginti personarum, pro dicto David nobis liberabuntur;

Et quod certi magnates de Scotia, in afforciamentum eorumdem obsidum, se intrabunt in prisonam nostram in regno nostro Angliæ, sub custodiâ nostrâ, ad sumptus suos proprios, moraturi:

Volumus, concedimus, & promittimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod dicti obsides, aut magnates in afforciamentum eorumdem obsidum se intraturi, cum, juxta formam dicti tractatûs, aut alterius cujuscumque faciendi de tempore in tempus, mutandi aut deliberandi fuerint, pro aliquâ causâ, de novo vel antiquo emergente, quæ in tractatu hujusmodi expressa non fuerit;

Nisi fortè ipsi, à tempore adventûs sui in Angliam, crimen vel aliud delictum commiserint, vel contractum fecerint, propter quod, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ, de jure & rationabiliter detinendi fuerint, nullatenus detineantur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Augusti.

Nomina obsidum.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Ed. III. m. 1. d. in Turr. Lond.

JOHAN, fitz & heir au seneschal d'Escoce, Umfred, fitz & heir a Roger de Kirkpatrik,	liverez au seigneur de Percy.
Reynaud, fitz & heir seigneur William More, Gilbert, fitz & heir Johan Kenedy, Johan, fitz Johan de Berkelay,	liverez a Alain del Strother come a vicounte de North-umbr'.
Johan Flemyng, heir au counte de Wygeton, Johan, fitz seigneur Andreu de Valence,	au dit Alain nevue come au Vicount.
Patrik, fitz & heir a seigneur David de Graham,	livere a monsieur William de Wessyngton.
Robert, fitz seignur William de Conyngham,	livere a Roger Corbet.
Johan, fitz & heir seigneur Johan Stuard de Dernele, Robert, fitz & heir seigneur Robert de Danyelston,	a monsieur Richard Tempest.
Thomas, fitz a Robert Erskyn,	a Johan de Coupeland.
William, fitz & heir seigneur Thomas Somervill,	a monsieur Johan de Eure.
David, fitz & heir seigneur David de Wemmys,	a William de Strother mair del Noef Chastel.
Thomas, fitz & heir William de la Hay de Lochorward,	a Henric de Strother.
Johan, fitz & heir Johan Gray,	a monsieur Tho. de Gray,

Et fait remembrer que les ditz houstages sont baille en la dite garde tanque le sache sur volunt du Roy.

Item, Johan fitz & heir le counte de Sothirland est envoie a Londres en la compaigne de son pere pur demurrer devers le chancellor.

Item, William, fitz & heir au counte au Rosse est malades, & le Roi David & les evesques de Seint Andreu & Brechyn, & le counte de la Marche sont empris q'il serra livere sil soit en vie au gardein de Berwik devant Nowel, &, sil soit mort, que le prochein heir au dit counte vendra en son lieu.

Item, Patrik, fitz & heir a monsieur William de Levyngston, est baille a Richard Snell burgeis de Berwik, & le Roy David ad empris parmy promis de sa bouche & une lettre plakett de son signet q'il serra bien garde & ne se elongera.

Item, Sire Thomas Byset, ad empris que William son fitz serra a les Touz Seintz a plus tard en la compaigne du seignur de Manny pur demurrer en hostage.

Item, les autres susnomez fuerent present.

De conductu, pro magnatibus, in afforciamentum obsidum, venturis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, sit tractatum quod viginti obsides, de filiis magnatum Scotiæ, pro dicto David nobis liberabuntur;

Et quod tres magnates de Scotia, in afforciamentum eorumdem obsidum, alternatim se intrabunt in prisonâ nostrâ, pro certo tempore moraturi:

Nos, volentes securitati Thomæ d'Anegos, & Willielmi Sutherland, comitum, & Thomæ de Morref, de Scotia, qui sic, in afforciamentum prædictorum obsidum, pro prædicto David, in Angliam venient in prisonâ nostrâ moraturi, providere;

Suscepimus ipsos, comites & Thomam, veniendo, videlicet, quemlibet eorum cum duodecim equitibus, & eorum garcionibus, in dictum regnum nostrum Angliæ ex causâ prædictâ, & ad loca eis, pro morâ suâ assignanda, proficiscendo, & ibidem morando, necnon equos, hernesia, & alia bona sua, in protectionem & defensionem nostram, ac etiam in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad quindenam Paschæ, proximò futuram duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Quod David de Brus sit liber sui ipsius, postquam conditiones deliberationis compleverit.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum inter nos & quosdam prælatos ac alios de Scotiâ, sit tractatum quod deliberatio David de Bruys, prisonarii nostri, sub certis modis & conditionibus fiat;

Volumus & concedimus quod, cum prædictus David plenè & integrè observaverit & compleverit omnia & singula, quæ super deliberatione prædicti David inter concilium nostrum, apud Berewicum super Twedam, & prælatos, nobiles, ac alios de Scotiâ tractari, concordari, iniri, & fieri contigerint, extunc sit ita liber sui ipsius, sicut extitit antequam in bello, apud Dunolm' ultimò commisso, captus erat;

Jure, dominio, & possessione, nobis tam ante quam post captionem prædicti David, ex jure nostro hæreditario, & adquisitione, alteriusque personæ donatione, ac titulo alio qualicumque aliundè, quam ex personâ dicti David, competentibus in coronâ & regno Scotiæ, nobis & hæredibus nostris in omnibus semper salvis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

De liberando David de Brus archiepiscopo Eborum, & aliis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Trussell de Cublesdon, & Ricardo de Totesham, militibus, ad David de Bruys, prisonarium nostrum, usque villam nostram Berewici super Twedam ducendum assignatis, salutem.

Cum per literas nostras patentes, assignaverimus, dilectos & fideles nostros,

Venerabiles patres, Johannem archiepiscopum Eborum, Angliæ primatem,
Thomam Dunolmensem, & / *Gilbertum Karliolensem,* } *episcopos;*
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill,
Henricum le Scrop, &
Thomam de Musgrave,

sex, quinque, quatuor, & tres eorum;

Ad prædictum David à vobis, in dictâ villâ Berewici, recipiendum, ad faciendum de eo quod ipsis per nos est injunctum;

Vobis mandamus quòd prædictum David, cum ad dictam villam Berewici per vos ductus fuerit, præfatis archiepiscopo, episcopis, Henrico, Radulpho, Henrico, & Thomæ, sex, quinque, quatuor, vel tribus eorum, per indenturam, indè debitè conficiendam, liberetis in formâ prædictâ;

Volumus enim vos de eodem David erga nos exonerari.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Augusti.

De potestate recipiendi David de Brus.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.
Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum mittamus David de Bruys, prisonarium nostrum, ad villam nostram Berewici super Twedam, ibidem, juxta tractatum & concordiam, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotiâ, super deliberatione ipsius David, habitos, deliberandum;

Nos, de fidelitate & circumspectione, dilectorum & fidelium nostrorum,

Venerabilium patrem, Johannis archiepiscopi Eborum, Angliæ primatis,
Thomæ Dunolmensis, & / *Gilberti Karliolensis,* } *episcoporum;*
Ac Henrici de Percy, &
Radulphi de Nevill,
Henrici le Scrop, &
Thomæ de Musgrave,

confidentes;

Ad recipiendum prædictum David, de dilectis & fidelibus nostris, Willielmo Trussell de Cublesdon & Ricardo de Totesham militibus, quos ad dictum David usque dictam villam Berewici ducendum assignavimus, & ad eundem David, juxta tractatum & concordiam prædictos, à prisonâ nostrâ deliberandum;

Præfatis archiepiscopo, episcopis, Henrico, Radulpho, Henrico, & Thomæ, sex, quinque, quatuor, & tribus eorum, plenam, tenore præsentium, committimus potestatem.

Dedimus autem præfatis Willielmo & Ricardo, in mandatis quod prædictum David prædictis, archiepiscopo, episcopis, Henrico, Radulpho, Henrico, & Thomæ, sex, quinque, quatuor, & tribus eorum liberent in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

De indempnitate, pro prælatis & nobilibus, ad David de Brus deliberandum assignatis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum deputaverimus & assignaverimus, dilectos & fideles nostros,

Venerabiles patres, Johannem archiepiscopum Eborum, Angliæ primatem,
Thomam Dunolmensem, & Gilbertum Karliolensem, } *episcopos,*
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill,
Henricum le Scrop, &
Thomam de Musgrave,

sex, quinque, quatuor, & tres eorum;

Ad David de Bruys, prisonarium nostrum, juxta tractatum & concordiam, inter concilium nostrum & quosdam prælatos & alios de Scotiâ habitos, à prisonâ nostrâ deliberandum;

Nos, volentes securitati ipsorum archiepiscopi, episcoporum, Henrici, Radulphi, Henrici, & Thomæ, nè pro deliberatione ipsius David impostèrùm impetantur, providere;

Concedimus & promittimus, pro nobis & hæredibus nostris, prædictos archiepiscopum, episcopos, Henricum, Radulphum, Henricum, & Thomam, à quocumque dampno & impetitione, quæ eis, causâ deliberationis prædictæ, imponi poterunt, conservare indempnes, & eos de eodem David, ac de omni dampno & impetitione, eis in hac parte imponendis, quietamus & exoneramus imperpetuum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Augusti.

Pro episcopo Lectorensi, de conductu.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, custodibus portuum & locorum maritimorum, ac aliis fidelibus & subditis suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum Petrus episcopus Lectoren', de partibus Franciæ, qui nuper, in regnum nostrum Angliæ, pro tractatu, inter nos & adversarium nostrum Franciæ habito, de licentiâ nostrâ veniebat, jam sit ad propria rediturus, ac exindè in Angliam iterum reversurus:

Nos, volentes securitati ipsius episcopi in hac parte providere, suscepimus ipsum, & duodecim equites de comitivâ suâ, & eorum vallettos, equos, hernesia, vasa argentea, jocalia, monetam cujuscumque cunei, ornamenta, vestes, res & bona sua quæcumque, eundo per dominium & potestatem nostra, tam in terrâ quam in mari, versus dictas partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem episcopo, aut dictis equitibus de comitivâ suâ, seu eorum vallettis, eundo ad dictas partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo, ut prædictum est, non inferatis seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, in personis, equis, bonis, aut rebus suis supradictis, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen; set eos per districtus vestros, cum necessè fuerit, salvò & securè, sumptibus suis, conducatis.

Et si quid eis in personis, equis, bonis, aut rebus suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duratur'.

Dat' apud Westm', xvi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De conductu pro consiliariis adversarii de Francia.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, magistrum Stephanum de Paris', Johannem de Campellis, Reginaldum de Aciaco, clericos, consiliarios adversarii nostri Franciæ; & Matheum Guliery, secretarium ejusdem adversarii nostri, quemlibet, videlicet, eorum cum tribus equitibus, & duobus peditibus, de comitivâ suâ, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ad præfatum adversarium nostrum, in eodem morando, & exindè ad partes Franciæ redeundo, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxi. die Augusti.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, mutatis mutandis,

Petrus de Mauciaço, Gorrilonus de Sausseux, & Johannes Malapert, scutiferi, familiares comitis de Dampnomartino, eundo ad partes Franciæ cum quinque equitibus, & redeundo.

Johannes Cotterel clericus, eundo ad partes Franciæ, cum quatuor equitibus, sive peditibus, & redeundo.

Franqus de House scutifer, familiaris comitis Angi, eundo ad dictas partes Franciæ, cum duobus equitibus, & redeundo.

Martinus de Liege, equitator adversarii Regis de Francia, eundo ad dictas partes Franciæ cum duobus equitibus, & redeundo.

Johannes Marescot, familiaris episcopi Morinensis, cancellarii Franciæ, eundo ad dictas partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo.

Pakant Bretoan, familiaris comitis de Longueville.

Johannes le Maugre, alias dictus Bouciquant marescallus Franciæ, &c.

Petrus Pollani capellanus, & Herpinus le Griver, familiaris Roberti de Lorriaco militis, de parte adversarii nostri Franciæ existentis, eundo ad partes Franciæ pro quibusdam negotiis dicti adversarii nostri, & exindè in Angliam redeundo.

Johannes de Grania, familiaris comitis Antissiodorensis, & unus eques de comitiva sua, eundo ad partes prædictas, & redeundo.

Ludovicus de Venthadore filius comitis Venthadorensis, & quinque equites de comitiva sua, eundo ad dictas partes, & redeundo.

Mauricius fitz Thomas comes Kildare, locum tenens justiciarii Hiberniæ, constituitur.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Pat. 31 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod constituimus dilectum & fidelem nostrum Mauricium fitz Thomas comitem Kildare, locum tenentem dilecti & fidelis nostri Almarici de Sancto Amando, justiciarii nostri Hiberniæ, in dictâ terrâ Hiberniæ, quousque idem justiciarius noster ad partes illas venerit, vel aliud indè duxerimus ordinandum, percipiendo in officio illo feodum consuetum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, & omnibus aliis de terra Hiberniæ, quod eidem comiti tanquam locum tenenti justiciarii prædicti in omnibus quæ ad officium illud pertinent, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes.

In cujus, &c.

Teste ut supra.

De attemptatis, contra treugas Burdegaliæ initas, reformandis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Vascon. 31 Ed. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni de Greyly capitali de Bogio, Guillielmo Sancii domino de Pomeriis, Bertrando domino de Monteferrando, & Elyæ de Pomeriis, in partibus Petragoricensi, Lemovicensi, & Caturcensi, senescallo, salutem.

Cum, vigore treugarum, pridem Burdegaliæ initarum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, pro terris, patriis, & gentibus hinc & indè, omnia & singula attemptata in dampnum seu præjudicium unius partis vel alterius, post treugarum ipsarum firmationem, reformari & in pristinum statum reduci, ac bonorum & rerum quorumlibet, ex tunc ablatorum, plena & integra restitutio omnibus, quorum interest, fieri debeant, ut in literis, super treugis ipsis confectis, seriosiùs continetur;

Ac jam noviter, pro parte dicti adversarii nostri Franciæ, & gentium ballivæ Montanarum Alverniæ, nobis extiterit, conquerendo, monstratum quod, licet ipsi treugas ipsas observaverint & tenuerint inconcussè, tamen nonnulli subditi nostri ipsarum partium, gentes domini de Lebreto, loca de Fons & de Sancto Cirugio, ac Petrus de Monteferrando de Betaille, detinentes post & contra treugas ipsas, earumque publicationem & tenorem, in locis Montanarum ipsarum & alibi, incendia, deprædationes, & homicidia perpetrârunt, capientes personas quaslibet indistinctè, & eas vinculatas in carceribus detinentes;

Hiis insuper non contenti, dehonestârunt passim matronas, & virgines etiam deflorârunt, filias patribus, ac viris propriis conjugatas, per violentiam auferentes;

Et alia eis dampna detestabilia, & opprobia, effrænatâ licentiâ irrogârunt, & irrogari, continuatis injuriis, non desistunt, in ipsorum grave præjudicium & irreparabile detrimentum:

Nobis cum instantiâ supplicando ut providere super hiis de oportuno remedio dignaremur;

Nos autem, præmissa, si, ut suggeritur, perpetrata fuerint, molestè ferentes, & volentes attemptata omnia contra treugas ipsas, prout ad nos attinet, debitè reformari, vobis & vestrûm singulis committimus & mandamus, & nichilominus in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, districtè & firmiter injungentes, quatinùs hæc & alia, quæ contra ipsarum treugarum tenorem & seriem, per prædictos, & alios quoscumque subditos nostros ipsarum partium, contra gentes Montanarum ipsarum, & in eorum præjudicium, tam in captionibus personarum & bonorum, quam aliter quovismodo, & quibus sufficienter vobis constiterit, quotienscumque & quandocumque pro parte ipsarum gentium super hiis debitè requisiti fueritis, realiter & in facto in statum pristinum & debitum reducatis;

Restituendo, & etiam integraliter restitui faciendo, illis, quorum interest, personas, res, & bona prædicta, aut ipsorum æstimationem & valorem, si aliter facere non possitis; ac malefactores ipsos, & alios quoslibet rebelles & contrarios in hac parte, juxta juris & rationis exigentiam, taliter castigetis, quod pœna illorum sit metus aliis & exemplum.

Ad quæ omnia & singula facienda, & debitè exequenda, vobis & vestrûm singulis, damus & concedimus auctoritatem, mandatum, ac plenam & liberam potestatem;

Universis & singulis Justiciariis, senescallis, ballivis, ministris, & aliis quibuscumque subditis & fidelibus nostris, dantes, præsentibus literis, in mandatis, ut, in faciendis & exequendis præmissis, vobis, & vestrum singulis, pareant, obediant, efficaciter & intendant.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', ultimâ die mensis Augusti.

Eodem modo mandatum est Bernardo Ezii, domino de Lebreto, mutatis mutandis, sub eâdem datâ.

Pro hominibus Philippi de Navarrâ, de conductu.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, custodibus portuum & aliorum locorum maritimorum, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nobilis vir, Philippus de Navarra, consanguineus noster carissimus, quosdam homines suos ad diversas partes, pro negotiis suis variis expediendis, mittere disponat, quorum aliquos in regnum nostrum Angliæ venire, in eodem morari, & per illud transire, ut dicitur, oportebit:

Nos, volentes, securitati dictorum hominum in regnum nostrum prædictum venturorum providere, suscepimus ipsos homines, cujuscumque conditionis fuerint, usque ad numerum centum personarum, equitum, literas testimoniales ipsius consanguinei nostri deferentes, veniendo in regnum nostrum Angliæ, in eodem morando, & per illud ad alias partes, quo voluerint, transeundo, & in regnum nostrum prædictum redeundo, unà cum equis, hernesiis, pecuniâ, & bonis suis universis, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod hominibus dicti consanguinei nostri, usque ad numerum prædictum, in dictum regnum nostrum venientibus, & literas testimoniales ejusdem consanguinei nostri habentibus, in dicto regno nostro morando, & per idem regnum ad alias partes, quo voluerint transeundo, ac in dictum regnum nostrum redeundo, ut prædictum est, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis in personis, equis, hernesiis, pecuniâ, aut aliis bonis suis, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Set ipsos cum per districtus vestros venerint, amicabiliter pertractetis, & benignè, & eis necessaria de victualibus & vecturis, suis sumptibus, habere faciatis.

Et si quid eis in personis, equis, hernesiis, pecuniâ, aut bonis suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. per unum annum duratur'.

Dat' apud Westm', ix. die Septembris.

Procuratorium episcopi Aberdenensis, pro deliberatione David Regis Scotiæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS præsentes litteras, seu præsens publicum instrumentum, inspecturis, Alexander, Permissione Divinâ, episcopus Aberdenensis, salutem, in omnium Salvatore.

Noveritis quod nos facimus, constituimus, ac etiam ordinamus per præsentes, reverendum in CHRISTO patrem & dominum, dominum P. DEI gratiâ, Brechinensem episcopum, ac, venerabiles & discretos viros, magistrum David de Mar, domini nostri Papæ capellanum, canonicum, & dominum Johannem archidiaconum nostræ ecclesiæ Aberdonensis, nostros procuratores generales, & nuncios speciales, & eorum quemlibet in solidum, ita quod non sit melior conditio occupantis, set quod per unum eorum inceptum fuerit, per alium, seu alios prosequi, mediari valeat, & finiri;

Ad comparendum, nostro, & dictæ nostræ ecclesiæ, nominibus, & pro nobis, apud Edeinbourg, instanti die, ibidem tenendo, pro deliberatione domini nostri Regis, ibique, & alibi, ubi, quando, & quotiens visum fuerit expedire;

Tractandumque, concordandum, consentiendum, & ordinandum, unà cum aliis dominis, & prælatis regni super deliberatione præmissâ, obligandumque nos, sub sigillo nostro, & dictam nostram ecclesiam, ac cætera bona nostra, tam ecclesiastica quam mundana;

Et ad præstandum in animam nostram juramentum, de punctis & articulis, super hiis tractandis, ordinatis, & ordinandis, fideliter observandis;

Necnon ad faciendum & exercendum omnia & singula alia, quæ circa dictam deliberationem necessaria fuerint, seu quomodolibet oportuna, etiam si mandatum exigant speciale, & quæ nosmetipsi faceremus, si ad hæc præsentialiter adessemus;

Promittentes nos ratum & gratum habere & habituros, quicquid super hiis per prædictos procuratores, & nuncios nostros, aut eorum alterum, actum, factum, gestumve fuerit, ac etiam concordatum, sub bonorum nostrorum, & dictæ nostræ ecclesiæ obligatione, & hypothecâ.

In quorum omnium & singulorum testimonium, præsentes litteras per notarium publicum infrascriptum scribi, & in formam publicam redigi mandavimus, ejusque signo, & subscriptione, ac sigilli nostri fecimus appensione muniri.

Acta fuerunt hæc apud Fetherin, manerium nostrum nostræ diœcesis, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, indictione decimâ, die tertiadecimâ mensis Septembris, Pontificatûs sanctissimi patris & domini nostri, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, anno quinto.

Præsentibus ad hæc,

Venerabilibus & discretis viris, magistro Reginaldo, præcentore dictæ nostræ ecclesiæ, & officiali nostro,

Dominis, Olivero de Fores de Logy, Willielmo Retre de Fern, } *parrochiarum ecclesiarum rectoribus,*

Et Willielmo de Den, clerico,

auctoritate apostolicâ publico notario, Aberdonensis, Dunkeldensis, & Glasguensis diœcesium, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Ego verò Thomas Galli, clericus Abrincensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, præmissi procuratorii constitutioni, mandato, stipulationi, mihi stipulanti, factæ & recipienti, ac omnibus & singulis aliis suprascriptis, unà cum prænominatis testibus, præsens fui, sub anno, indictione, mense, die, & pontificatu, ac loco prædictis, ac præsens publicum instrumentum, exindè confectum, ad petitionem & de mandato dicti domini mei, domini episcopi Aberdonensis, propriâ manu scripsi, & hic me subscribendo publicavi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum;

Istas dictiones, nobis, super hoc in rasuris superius per me scriptas, approbans, quantum possum.

Deest sigillum.

Hujusmodi procuratoria faciant subscripti; videlicet,

Johannes episcopus Moraviensis. Dat' apud Elgyn, xviii. Sept'.

Capitulum ecclesiæ Moraviensis. Dat' ut supra.

Capitulum Rossense. Dat' apud Rosmarky.

Prior & capitulum ecclesiæ cathedralis Sancti Andreæ. Apud Sanctum Andream, xviii. Septembr'.

Martinus episcopus Ergadiensis. Dat' Arcatarve, xix. Septembris.

Willielmus abbas monasterii de Scone, & ejusdem loci conventus. Dat' xx. Septembris.

Willielmus ecclesiæ Glascuensis episcopus, & ejusdem loci capitulum. Apud Glascou, xxi. Septembris.

Johannes episcopus Dunkeldensis, & ejusdem loci capitulum. Dat' Edenburg, xxvii. Septembris.

Alexander Aberdonensis episcopus, & ejusdem loci capitulum. Dat' ut supra.

De potestate, ad omnia, dictam deliberationem tangentia, complenda, per Robertum Senescallum commissâ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS, ad quorum notitiam præsentes literæ pervenerint, Robertus senescallus Scotiæ, locum tenens serenissimi principis, domini David, Dei gratiâ, Scottorum Regis illustris, salutem.

Cùm nuper, in pleno concilio regni Scotiæ, tento apud Edynburgh, vicesimo sexto die Septembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, ex unanimi, deliberato, & expresso consensu prælatorum, procerum, & communitatum dicti regni Scotiæ, concordatum & ordinatum extitit, quod,

Reverendi in Christo patres, domini Willielmus, Sancti Andreæ, Thomas, Catanensis, & Patricius, Brechinensis, } *episcopi,*

Ac, nobiles viri, domini Patricius comes Marchiæ, Robertus de Erskyne, & Willielmus de Levyngston, } *milites,*

& eorum quinque, quatuor, vel tres;

Deputarentur & assignarentur ambassatores & nuncii, mittendi usque ad Berewycum super Twedam, ad complendum & perficiendum ibidem ea, quæ tractata & concordata fuerunt Londoniæ inter concilium magnifici principis, domini Regis Angliæ, & nuncios regni Scotiæ, ac etiam ea, quæ apud dictum Berewycum super Twedam tractari, ordinari, & concordari contigerint, super redemptione & liberatione dicti domini nostri Regis David, & ejusdem occasione;

Nos, auctoritate regiâ, quâ fungimur in hac parte, nomine nostro & concilii dicti regni Scotiæ, supradictis ambassatoribus & nunciis ejusdem regni, ut præmittitur, plenam commissionem, & facultatem, ac potestatem damus, concedimus, & committimus, per præsentes, tam supradictum tractatum, Londoniæ habitum, quam apud Berewycum, ut præmittitur, habendum, concludendi, complendi, & perficiendi, in omnibus suis punctis & articulis, modo & formâ, quibus inter utriusque regni concilium extitit & fuerit concordatum;

Ac etiam ad petendum & recipiendum pactiones, obligationes, stipulationes, securitates, litteras, & juramenta Regis Angliæ, magnatum, ambassatorum, & deputatorum ejusdem, super impletione & observatione omnium articulorum, in dicto tractatu contentorum;

Necnon ad concludendum & confirmandum omnia & singula, quæ ad complementum tractatûs necessaria fuerint vel quomodolibet oportuna;

Ratum & gratum habentes & habituri quicquid præfati nuncii & ambassatores nostri, vel eorum quinque, quatuor, vel tres, ut præmittitur, concludere, confirmare, & perficere duxerint in præmissis.

Dat' sub sigillo nostro, loco, die, & anno superiùs nominatis.

Sub sigillo Roberti senescalli Scotiæ, pendente à caudâ pergamenæ.

De potestatibus, per episcopos regni Scotiæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

NOVERINT universi, quod nos,

Willielmus Glasguensis, Johannes Dunkeldensis, Alexander Aberdenensis, Johannes Moraviensis, Alexander Rossensis, Dumblanensis, Et Martinus Ergadiensis, } *Dei gratiâ, episcopi,*

Liberationem domini nostri, domini David, Regis nostri Scotiæ, à carcere domini Edwardi, Regis Angliæ illustris, plurimùm affectantes, de communi consensu & assensu omnium capitulorum nostrorum, & totius cleri regni Scotiæ facimus, constituimus, & ordinamus per præsentes, nostros, & capitulorum nostrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiæ, veros procuratores, negotiorum gestores, & nuncios speciales,

Reverendos in Christo patres, dominos, Willielmum Sancti Andreæ, Thomam Catanensem, Et Patricium Brechinensem, cancellarium Scotiæ, } *Dei gratiâ, episcopos,*

Dantes eisdem, & eorum duobus, plenam & liberam potestatem, & speciale mandatum, ad finaliter concordandum, cum concilio præfati domini Regis Angliæ, super liberatione dicti domini nostri Regis David supradicti;

Et ad admittendum, firmandum, atque approbandum, nomine nostro, & capitulorum nostrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiæ, omnes & singulos tractatus & concordias, factos, habitos, faciendos, vel habendos, inter dictum concilium domini Regis Angliæ, & prælatos, ac alios nobiles dicti regni Scotiæ, & quoscunque etiam punctus in eisdem contentos, qui liberationem dicti domini Regis David tangunt, seu tangere poterunt quovismodo;

Et ad confitendum, & recognoscendum nos, & capitula nostra, ac totum clerum dicti regni Scotiæ, & successores nostros, ac quemlibet nostrûm & eorum principaliter & in solidum, obligari & teneri præfato domino Regi Angliæ, hæredibus & successoribus suis, occasione redemptionis præfati domini nostri Regis Scotiæ, in centum milibus marcarum sterlingorum, solvendis eidem domino Regi Angliæ, vel ejus procuratoribus, in locis & terminis, in dictis tractatibus, & concordiis, statutis, seu statuendis.

Et, ulteriùs, ad faciendum, nomine nostro, & capitulorum nostrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiæ, & cujuslibet nostrûm, pactiones, obligationes, securitates, promissiones, literas, & juramenta, quascunque & quæcunque, quæ ad firmitatem & approbationem præmissorum fuerint quomodolibet facienda;

Et ad obligandum & submittendum nos, & capitula nostra, ac totum clerum dicti regni Scotiæ, & quemlibet nostrum in solidum, ac omnia & singula bona nostra, mobilia & immobilia, præsentia & futura, ubicunque constituta fuerint & inventa, compulsioni & coercioni curiæ cameræ domini nostri Papæ, ejusque auditoris vel vice-auditoris, seu loca tenentis;

Et ad constituendum in eâdem curiâ procuratores, nomine nostro, & cujuslibet nostrum, & quarumcunque etiam curiarum ecclesiasticarum, vel secularium illorum locorum, in quibus dicta bona constituta fuerint & inventa, & eorum judicum, & ministrorum, & cujuslibet ipsarum, quousque de totali summâ centum milium marcarum, & cujuslibet ejus partis, ac de omnibus aliis capitulis, in dictis tractatibus & concordiis contentis, unà cum dampnis, expensis, & interesse, si quæ, vel quas ipsum dictum Regem Angliæ in exigendo, prosequendo, seu recuperando dictam summam pecuniæ, aut propter retardationem solutionis ejusdem, vel alicujus ejus partis, quod absit, incurrere, seu sustinere in judicio, vel extra contigerit quovismodo, præfato domino Regi Angliæ, vel ejus in hac parte procuratoribus specialiter deputatis, fuerit plenariè & integrè satisfactum;

Et ad præstandum in animas nostras, & cujuslibet nostrum, ac suas, quodcunque genus liciti sacramenti, quod à nobis, in hac parte, exigi poterit, seu requiri;

Et ad renunciandum, nomine nostro, & cujuslibet nostrûm, ac totius cleri dicti regni Scotiæ, omnibus & singulis juribus, remediis, auxiliis, & cautelis, tam juris canonici quam civilis, & omnibus brevibus apostolicis, impetratis, seu impetrandis, per quæ, vel quas, contra prædicta defendere nos possemus quomodolibet, vel tueri;

Necnon & omnia alia & singula faciendum, & expediendum, quæ in præmissis, & circa præmissa, necessaria fuerint & oportuna, quantumcumque mandatum exigant speciale;

Insuper, ad cautelam, & majoris roboris firmitatem, omnium præmissorum, visis sacrosanctis Dei Evangeliis, juravimus, & quilibet nostrûm juravit, ac quilibet nostrûm sponte jurat, quod omnia & singula, liberationem dicti domini nostri Regis Scotiæ qualitercunque concernentia, quæ per concilium dicti domini Regis Angliæ, & præfatos prælatos, & alios nobiles dicti regni Scotiæ, ac procuratores nostros supradictos, vel eorum duos, tractata, ordinata, concordata, submissa, jurata, renunciata, & facta fuerint in præmissis, & in quolibet præmissorum, rata grata habemus atque firma, & eis in omnibus adquiescemus, & contra in aliquo non faciemus, nec veniemus de jure, vel de facto, tacitè vel expressè;

Set ipsa exnunc, prout extunc, ratificamus & approbamus per præsentes.

In quorum omnium testimonium sigilla nostra, unà cum sigillis communibus dictorum capitulorum nostrorum, nomine nostro, & totius cleri dicti regni Scotiæ præsentibus sunt appensa, apud Edynburgh, xxvi. die mensis Septembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

Glasg'. Dubl'. Aberd'. Moravi. Rossen'. Ergad'.

De potestate commissâ per magnates Scotiæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

NOVERINT universi quod nos,

Robertus senescallus Scotiæ, locum tenens, serenissimi principis, domini David, Dei gratiâ, Regis Scottorum illustris,

Willielmus, de Ros, Malcolmus, de Wygton, et Donenaldus, de Levenax, } *comites;*

Willielmus de Douglas, miles;

Willielmus de Keth, marescallus Scotiæ, Jacobus de Lindesay, dominus de Crauford, David de Grame, dominus de Dundaffe, Willielmus More, dominus de Abercorn, Rogerus de Kirkpatrick, Johannes de Maxwell, Thomas Byset, et Patricius de Ramesay, } *milites,*

Liberationem domini nostri, domini David, Regis nostri Scotiæ, à carcere domini Edwardi, Regis Angliæ illustris, plurimùm affectantes;

De consensu, & voluntate omnium comitum, procerum, & baronum, & communitatis regni Scotiæ, facimus, constituimus, & ordinamus, per præsentes, nostros, & omnium comitum, procerum, & baronum regni Scotiæ, veros procuratores, negotiorum gestores, & nuncios speciales,

Patricium, Marchiæ,
Thomam, de Anegos,
Willielmum, de Suthirland, } *comites;*
Thomam de Moravia, panetarium Scotiæ;
Willielmum de Levyngston, &
Robertum de Griffyn, } *milites;*

Dantes eisdem, & eorum quinque vel quatuor, plenam & liberam potestatem, ac mandatum speciale, ad finaliter concordandum, cum concilio præfati domini Regis Angliæ, super liberatione domini nostri Regis David supradicti;

Et ad admittendum, firmandum, atque approbandum, nomine nostro, omnium comitum, procerum, & baronum dicti regni Scotiæ, omnes & singulos tractatus, & concordias, factos, habitos, seu faciendos inter dictum concilium domini Regis Angliæ, ac prælatos, & alios nobiles dicti regni Scotiæ, & quoscunque etiam punctus in eisdem contentos, qui liberationem dicti domini nostri Regis David tangunt, seu tangere poterunt quovis modo;

Et ad confitendum, & recognoscendum nos, & omnes alios comites, proceres, & barones dicti regni Scotiæ, hæredes nostros, successores, & executores, & quemlibet nostrûm, & eorum, principaliter & in solidum, obligari & teneri præfato domino Regi Angliæ, hæredibus & successoribus suis, occasione redemptionis præfati domini nostri Regis Scotiæ, in centum milibus marcarum sterlingorum, solvendis eidem domino Regi Angliæ, vel suis procuratoribus, in locis & terminis, in dictis tractatibus & concordiis, statutis, seu statuendis;

Et, ulteriùs, ad faciendum, nomine nostro, & cujuslibet nostrûm, ac aliorum comitum, procerum, & baronum dicti regni Scotiæ, pactiones, obligationes, securitates, promissiones, literas, & juramenta, quascunque & quæcunque, quæ ad firmitatem & approbationem præmissorum fuerint quomodolibet facienda;

Et ad obligandum & submittendum nos, & quemlibet nostrûm in solidum, ac omnia & singula bona nostra, & cujuslibet nostrûm, ac cæterorum comitum, procerum, & baronum dicti regni Scotiæ, mobilia ac immobilia, præsentia & futura, ubicunque constituta fuerint & inventa, compulsioni & cohercioni quarumcumque curiarum ecclesiasticarum, vel secularium, illorum locorum in quibus dicta bona constituta fuerint & inventa, & earum judicum, & ministrorum, & cujuslibet ipsarum, quousque de totali summâ centum milium marcarum, & cujuslibet ejus partis, ac de omnibus aliis capitulis, in dictis tractatibus & concordiis contentis, una cum dampnis, expensis, & interesse, si quæ vel quas ipsum dictum Regem Angliæ in exigendo, prosequendo, aut recuperando dictam summam pecuniæ, aut propter retardationem solutionis ejusdem, vel alicujus ejus partis, quod absit, incurrere, seu sustinere in judicio, vel extra contigerit quovismodo, præfato domino Regi Angliæ, vel ejus in hac parte procuratoribus specialiter deputatis, fuerit plenariè & integrè satisfactum;

Et ad præstandum in animas nostras, & cujuslibet nostrûm, ac suas, quodcunque genus liciti sacramenti, quod à nobis in hac parte exigi poterit, seu requiri;

Et ad renunciandum, nomine nostro, & cujuslibet nostrûm omnibus & singulis juribus, remediis, auxiliis, & cautelis, tam juris canonici quam civilis, & omnibus literis apostolicis, impetratis, seu impetrandis, per quæ vel quas, contra prædicta nos defendere possemus quomodolibet vel tueri;

Necnon & omnia alia & singula faciendum, & expediendum, quæ in præmissis, & circa præmissa, necessaria fuerint & oportuna, quantumcunque mandatum exigant speciale;

Insuper, ad cantelam, & majoris roboris firmitatem, omnium præmissorum, juravimus, & quilibet nostrûm juravit, ad Sancta Dei Evangelia, per nos corporaliter tacta, juramus, & quilibet nostrûm spontè jurat, quod omnia & singula, liberationem dicti domini nostri Regis Scotiæ qualitercunque concernentia, quæ per concilium dicti domini Regis Angliæ, & præfatos prælatos, & nobiles dicti regni Scotiæ, ac procuratores nostros supradictos, vel eorum quinque vel quatuor, tractata, ordinata, concordata, submissa, jurata, renunciata, & facta fuerint in præmissis, & in quolibet præmissorum, rata grata habebimus atque firma, & eis in omnibus adquiescemus, & contra in aliquo non faciemus, nec veniemus, de jure, vel de facto, tacitè vel expressè; set ipsa exnunc, prout extunc, ratificamus, & approbamus per præsentes.

In quorum omnium testimonium sigilla nostra, nomine nostro, & omnium comitum, procerum & baronum dicti regni Scotiæ, præsentibus sunt appensa apud Edynburgh, xxvi. die mensis Septembris, anno Domini MCCCLVII.

Sub duodecim sigillis cereis sequenti ordine appensis;

Sen' com' de Ros, Wygton', Levenax', dom' de Doug', de Keth, Ja. de Lindes', Grame, More, Kirkpatr', Byset, Ramesey.

Procuratorium villarum & burgensium regni Scotiæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

NOVERINT universi, per præsentes, quod nos,

Alexander Gylyot,
Adam Tore, &
Johannes Goldsmyth, } *de Edinburgh.*

Johannes Mercer,
Johannes Gill, &
Robertus de Gatmilk, } *de Perth.*

Laurentius de Garnok,
Willielmus de Leth, &
Johannes Crab, } *de Aberden.*

Magister Johannes de Somervyll, &
Robertus Kyd, } *de Dunde.*

Rogerus Phipill, &
Thomas Sancti Johannis, } *de Inverkethyn.*

Ricardus Hendchyld, &
Ricardus Skroger, } *de Carale.*

Nicholaus Rector Scolarum, &
David Comyn, } *de Cuper.*

Laurentius Belt, &
Adam de Kyrkyncolach, } *Sancti Andreæ,*

Ricardus de Kadyoch, &
Johannes Clericus, } *de Monros,*

Johannes de Burgo, &
Willielmus Sauser, } *de Stryvelyn.*

Johannes filius Johannis, &
Willielmus de Saulton, } *de Linlithgow.*

Adam de Haddyngton, &
Adam de Congilton, } *de Haddyngton.*

Simon Potter, &
Petrus Waghorn, } *de Dunbretane.*

Patricius Clericus, &
Patricius Reder, } *de Rotherglen.*

Andreas Ade, &
Andreas de Ponfret, } *de Lanark.*

Willielmus de Duncoll, &
Thomas Lang, } *de Dumfres.*

Nicholaus filius Johannis, &
Johannes filius Willielmi, } *de Peblis.*

aldermanni, mercatores, & burgenses;

Deliberationem domini nostri Regis David à carcere domini Edwardi, Regis Angliæ illustris, plurimùm affectantes;

De consensu & voluntate omnium communitatum, dictorum burgorum, & partium adjacentium eisdem, facimus, constituimus, & ordinamus per præsentes, nostros, & omnium burgensium, ac magnatum dicti regni Scotiæ, veros procuratores, negotiorum gestores, & nuncios speciales,

Alexander Gilyot,
Adam Tore,
Johannem Goldsmith,
Johannem Mercer,
Johannem Gill,
Robertum de Gatmilke,
Laurentium de Garnok,
Willielmum de Leth,
Johannem Crabb,
Magistrum Johannem de Somervyll, &
Robertum Kyd, } *de Edynburgh, Perth, Abirden, & de Dunde burgenses;*

Dantes eisdem, & eorum sex, ac quatuor, plenam & liberam potestatem, ac mandatum speciale, ad finaliter concordandum, cum concilio præfati domini Regis Angliæ, super liberatione domini nostri Regis David supradicti;

Et ad admittendum, firmandum, atque approbandum, nomine nostro, & omnium burgensium ac mercatorum totius regni Scotiæ, omnes & singulos tractatus & concordias factos, habitos, seu faciendos inter dictum coucilium domini Regis Angliæ, ac prælatos, & alios nobiles regni Scotiæ, & quoslibet etiam punctus, in eisdem contentos, qui liberationem dicti domini nostri Regis David tangunt, seu tangere poterunt quovismodo;

Et ad confitendum, & recognoscendum nos, & omnes alios burgenses, & mercatores dicti regni Scotiæ, hæredes & successores nostros, & quemlibet nostrûm & eorum, principaliter & in solidum, obligari & teneri præfato domino Regi Angliæ, hæredibus & successoribus suis, occasione redemptionis præfati domini nostri Regis Scotiæ, in centum millibus marcarum sterlingorum, solvendis eidem domino Regi Angliæ, vel suis procuratoribus, in locis & terminis, in dictis tractatibus & concordiis, statutis & statuendis;

Et ulteriùs, ad faciendum, nomine nostro, & cujuslibet nostrûm, ac communitatum aliorum burgensium & mercatorum dicti regni Scotiæ, pactiones, obligationes, securitates, promissiones, literas & juramenta, quascunque & quæcunque, quæ ad firmitatem ad approbationem præmissorum fuerint quomodolibet facienda;

Et ad obligandum & submittendum nos, & quemlibet nostrûm in solidum, ac omnia bona nostra & singula, & cujuslibet nostrûm, ac cæterorum burgensium & mercatorum dicti regni Scotiæ, mobilia & immobilia, præsentia & futura, ubicunque constituta fuerint & inventa, compulsioni & cohercioni quarumcunque curiarum ecclesiasticarum, vel secularium

illorum locorum, in quibus dicta bona constituta fuerint & inventa, & earum judicum & ministrorum, & cujuslibet ipsarum, quousque de totali summâ centum milium marcarum, & cujuslibet ejus partis, ac de omnibus aliis capitulis in dictis tractatibus & concordiis contentis, unà cum dampnis, expensis & interesse, si quæ, vel quas, ipsum dominum Regem Angliæ, in exigendo, prosequendo, aut recuperando dictam summam pecuniæ, ac propter retardationem solutionis ejusdem, vel alicujus ejus partis, quod absit, incurrere, seu sustinere in judicio, vel extra contigerit quovismodo, præfato domino Regi Angliæ, vel ejus in hac parte procuratoribus specialiter deputatis, fuerit plenariè & integre satisfactum;

Et ad præstandum in animas nostras, & cujuslibet nostrûm, ac suas, quodcunque genus liciti sacramenti quod à nobis in hâc parte exigi poterit seu requiri;

Et ad renunciandum, nomine nostro, & cujuslibet nostrûm, omnibus & singulis juribus, remediis, auxiliis, & cautelis tam juris canonici quam civilis, & omnibus literis apostolicis, impetratis, seu impetrandis, per quæ, vel quas, contra prædicta nos defendere possemus quomodolibet vel tueri;

Necnon & omnia alia & singula faciendum & expediendum, quæ in præmissis, & circa præmissa, necessaria fuerint & oportuna, quantumcunque mandatum exigant speciale;

Insuper, ad cautelam, & majoris roboris firmitatem, omnium præmissorum juravimus, & quilibet nostrûm juravit ad Sancta Dei Evangelia per nos corporaliter tacta, juramus, & quilibet nostrûm spontè jurat, quod omnia & singula, liberationem dicti domini nostri Regis Scotiæ qualitercunque concernentia, quæ per concilium dicti domini Regis Angliæ, & præfatos prælatos, & nobiles dicti regni Scotiæ, ac procuratores nostros supradictos, vel eorum sex, aut quatuor, tractata, ordinata, concordata, submissa, jurata, renunciata, & facta fuerint in præmissis, & in quolibet præmissorum, rata, grata habebimus atque firma, & eis in omnibus adquiescemus, & contra in aliquo non faciemus, nec veniemus, de jure, vel de facto, tacitè vel expressè; sed ipsa exnunc, prout extunc, ratificamus & approbamus per præsentes.

In quorum omnium testimonium sigilla communia dictorum burgorum & communitatum eorumdem præsentibus sunt appensa apud Edynburgh, xxvi. die mensis Septembris, anno Domini MCCCLVII.

Sub sigillis ordine quo infra:

Perth sig' deest, Aberd', Dum', Inverl', Caral', Cup', S. Andr', Monr', Stry', Linlith', Hadd', Dumbr', Rother', Lanac', Drumfr', Peblis', Foiss'.

Pro cardinale, super tractatu pacis cum adversario Franciæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum, venerabilis pater, Petrus tituli Basilicæ XII. Apostolorum Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, nuper in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu prosequendo, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, cum centum & quinquaginta equitibus de comitivâ suâ, & centum equis, de licentiâ nostrâ venerit;

Nos, volentes securitati ipsius cardinalis, dùm in regno nostro moram traxerit, providere, &c. *prout supra in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxx. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Et postmodùm, quinto die Decembris proximo sequente, idem cardinalis habuit hujusmodi litteras de conductu, usque ad festum Paschæ duraturas.

Indentura conventionum super deliberatione sæpedictâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Ed. III. m. 2. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite a Berwyk sur Twede le tierce jour d'Octobre, l'an de Grace mill trescentz cinquant sept, par entre,

Les honurables peres en Dieu,
Johan archevesque de Everwyk, primat d'Engleterre,
Thomas evesque de Durham,
Gilbert evesque de Kardole,

Et, nobles hommes,
Sires Henry de Percy,
Rauf de Nevyle,
Henri le Scrope, &
Thomas de Musgrave,

messagiers & deputez de par, le noble prince Edward, Roi d'Engleterre & de France, d'une part;

Et, honnerables peres en Dieu,
William evesque de Seint Andreu,
Thomas evesque de Catness,
Patrik evesqe de Brechin, chaunceler d'Escoce,

Et, nobles hommes,
Patrik counte de la Marche,
Robert de Irskyn, &
William de Levyngston, chevalers,

messagiers & deputez, de par monsieur Robert Seneschall, gardein d'Escoce, prelatz, seigneurs, & les communes d'Escoce, d'autre part:

Tesmoigne qe trete & acorde est par entre les ditz parties, que le noble prince, sire David Roy d'Escoce soit franchement deliveres hors du prisonne, & raunconnez pour une certeine somme d'argent, sur les condicions, & en manere qe s'ensuit, cest assavoir;

Pour cent mill marcz d'esterlinges, a paier dedenz dis annes procheinement suantz la fesaunce de cestes par queles porcions; cest assavoir;

Le dis M. marcz, de primer paiement, a le feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre, prochein avenir;

Et autres diz M. marcz a la feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre, adoncqes procheinement ensuant;

Et issint de an en an, dis M. marz, a meisme la feste de la Nativite Saint Johan, tanqe la dite somme de centz M. marz soit pleinement paie.

Et est acorde qe les paiementz se ferrount a celuy qui serra assigne depar le Roy d'Engleterre par lettres souz son grant seal, cest assavoir;

A Berwyk sur Twede, si Berwyk soit en la mayn du Roi d'Engleterre, &, si nonn, a Norham, ou, en cas qil plese au Roy d'Engleterre, qe les paiementz se facent a Banburgh, adoncqes ils serront faitz illoeqes;

Et en ceo cas le Roy d'Engleterre fra conduit as ceux d'Escoce, qi vendront pour le dit paiement faire, de la marche d'Engleterre, tanqe a meisme le lieu de Banburgh, pour ses subgitz & enherdantz, & pour touz autres les Escoces esterount a leur peril;

Et, en cas qe les Escoces voillent faire ascunes de paiementz a Londres, illosqes serra accepte, & serront les paiementz faitez en esterling, ou en autre monay du Roy d'Engleterre, ou en autre monay d'or, ou d'argent, a la value comme ele vaut en Engleterre.

Item, qe trewes soient affirmez & tenuz par suffisante seurte des letres & serements par entre le Roy d'Angleterre & touz ses gentz, si bien en Engleterre & en Escoce, come en l'yle de Manne, & le Roy d'Escoce, & touz les autres gentz d'Escoce, & leur enherdantz, par terre & par mere, & touz lieus & places saunz fraude, ou mal engyne, tanqe la dite somme soit pleinement paie;

Et qe monsieur Edward de Balliol, & Johan des Yles, & touz autres alliez & enherdantz du Roy d'Engleterre soient compris en les ditz trewes.

Item, qe, durantz les ditz trewes, touz ceux, d'une part & d'autre, puissent entrecommuner par terre & par mere, forpris chastelx, villes, closes & fermez.

Et, en cas qe nul nef, d'une part ou d'autre, par tempeste, ou par autre necessite, soit chace de ariver en nules des portz d'Engleterre, ou d'Escoce, q'ils y puissent peisiblement ariver, demourer, & leur repose prendre, & les vitailler pour un temps covenable, si mestier soit, & fraunchement hors de le dit port, ove leurs biens & gentz retournir, sanz nule manere d'areste, ou empechement.

Et qe si, durantz les ditz trewes, nul paiis, ville, burghe, terre, possession, chastell, ou personne soit pris ou resceu del une foy ou pees a l'autre, qe plein restitucion soit faite saunz delay, contredit ou male engyn, quele heure q'il soit demaunde, & ceo dedeinz les trois samaignes apres le temps qe la requeste en soit faite.

Item, qe nul d'une part, ne d'autre, demourant al une foy ou l'autre, ne raunsonera, ne nul manere de ranceon prendra de nul home, ville, ou pays, s'ils ne soient de sa foy, encountre leur fraunche volunte, par nul manace, ne duresse, a eux monstrer, ou faire.

Item, pour le paiement de la dite somme d'argent faire sicome dessus est dit, le Roy d'Escoce mettera vynt hostages; cest assavoir,
Johan Seneschal, fitz & heir monsieur Robert seneschal d'Escoce,
William, fitz & heir le counte de Rosse,
Johan, fitz & heir le count de Sothirlande,
Thomas Flemyng, heir au counte de Wygton,
Reynaud, fitz & heir monsieur William More,
Patrik, fitz & heir monsieur David de Graham,
Robert, fitz monsieur William de Cuninghâm,
William, fitz monsieur Thomas Byset,
Robert, fitz & heir monsieur Johan Stiward de Derneley,
Patrik, fitz monsieur William de Levyngston,
Thomas, fitz monsieur Robert d'Irskyne,
William, fitz & heir monsieur Thomas de Somervyle,
Robert, fitz & heir monsieur Johan de Danielston,
David, fitz & heir monsieur David de Wemys,
Johan, fitz & heir monsieur Andreu de Valens,
Umfrei, fitz & heir Roger de Kirkpatrik,

Gilbert, fitz & heir Johan Kenedy,
Thomas, fitz & heir William de Hay de *Lochorward,*
Johan, fitz Johan de Berklay, &
Johan, fitz & heir Johan Gray.

Item, est acorde, pour la feblesse de ditz hostages, q' en afforcement de eux, sur la deliverance du dit Roi d'Escoce, qe trois de seygneurs de souz escripts ; cest assavoir,

Le seneschal d'Escoce,
Les countes de la Marche,
de Marre,
de Rosse,
de Angus, &
de Sothirlande,
Le seygneure de Douglas, &
Thomas de Murreve,

entreront pour luy en hostage ;

Et demoureront les trois des seygneurs susditz en hostage en Engleterre, la ou il plerra au Roi, tanque autres trois des meismes les seygneurs viegnent en Engleterre, pour faire eschange, a demourer hostages en leur lieu ; issint toutes fois qe trois de ditz seigneurs soient en Engleterre, en la manere avandite, en afforcement dez ditz hostages, tanque la dite somme de cent' M. marz soit entierement payez.

Et, jademeyns, le dite Roi d'Escoce, a sa deliverance, & les autres prelatz, & grantz ; cest assavoir,

William evesqe de Seint Andreu,
Thomas evesqe de Catness,
Patrik evesqe de Brechin,
Monsieur Patrik count de la Marche,
Thomas count de Angus,
Monsieur William count de Sothirlande,
Thomas de Murreve.
Monsieur James de Lyndesey,
Monsieur David de Grahame,
Monsieur Robert de Irskyn,
Monsieur William de Levyngston,
Monsieur David de Wemys,
Roger de Kirkpatrik,
Monsieur Thomas Biset,
Monsieur William de Vaus, &
Monsieur William de Ramesey,

presentez a sa dite deliverance, ount jurez, & se sont obligez par leurs lettres & serementz, q'ils mettront, sanz fraude, ou mal engine, les mellours hostages, fitz & heirs des seigneurs apparantz, de plus suffisantz q'ils purront trover en la terre d'Escoce, de temps en temps, en eschaunge des ceux qui sont de meindre value.

Et qe les autres hostages susditz puissint estre chaungez, d'avoir lour desport & ese, pour autres auxi suffisautz ; issint toutes fois qe les hostages, qui demourent, soient auxi suffisantz, comme ceux qui serront delivers en une persoune, ou en plusours.

Et, en cas qe nul des hostages se esloigne, par quele voie ou colour qe ce soit, countre la volunte de son gardein, qe le dit Roi d'Escoce, & les autres seygneurs d'Escoce soient tenuz, par leurs ditz serementz, de lui reentrer saunz fraude, ou mal engyne, & saunz nule delaie faire, & ceo dedeinz les trois samaignes proschein suant.

Item, est acorde en cas qe defaut se face de paiement, a ascun des ditz termes, qe le dit Roi d'Escoce, saunz autre requeste ou delaie faire, vendra en Engleterre, & se rendra a la prison le Roi d'Engleterre, dedenz le chastell de Noef Chastell sur Tyne, dedenz les trois samaignes procheinement suantz le dit terme failli, pour demourer prisonner tanqe le paiement des arrerages soit parfait ; demourantz toutes jours les hostages, comme devant, ovesque les afforcementz des seigneurs come dessus est dit.

Et, en cas qe le Roi d'Escoce ne poet meismes venir pour lui rendre a la prisonne, comme dessus est dit, pour ascune resonable destourber, en cas de tiel failler des paiementz, adonqes il envoiera, en son lieu, dedenz le dit temps de trois semaynes, deux countes d'auncestrie, ou deux de trois seigneurs d'Escoce ; cest assavoir,

Le seneschall d'Escoce,
Le seygneur de Douglas,
Thomas de Murreve,

Q' adonqes ne soient mie en Engleterre en afforcement avantdite, pour demourer en Engleterre ovesqes les autres hostages & afforcementz susditz, tanque plein paiement soit fait des touz les arrerages ;

Ou qe, cessant le dit destourber, le dit Roi d'Escoce soit personalement retournez a la dite prisoun ; quele chose il est tenuz affaire per son serement maintenant, cessant le dit destourber, & issint serra fait de temps en temps, a quel heure q' ascun defaut soit de nul des paiements ;

Et, le paiement fait pleinement de ditz arrerages, si purra le Roi d'Escoce, ou les autres seignurs, qi serront issint venuz en son lieu pour la dit defaut, franchement retourner en lour pays saunz arreste, ou nul autre enpeschement avoir pour autre cause ; demourantz touz jours les hostages, & les autres afforcements come devant est dit.

Et nul des hostages, ne des afforcementz, ne serra detenuz pour nule manere de cause, ne contract fait, mez soulement pour le paiement de la somme susdit, ou pour les costages qe serront acordez & assentuz par entre ceux qui mettront lours hostages & lours gardeins, ou pour felonie, roberie, ou ravissement de femme contre son gree, ou pour trespasses par eux fait, ou pour contract par eux fait touchant lours despens, pur quoi il lour covendra respondre solonc la leie d'Engleterre, ou autrement.

En cas q' nul chastel, ou ville ferme, q' soit de la seigneurie, ou obeisance le Roi d'Engleterre, soit pris par ceaux d'Escoce, & ne soit restitut pleinement dedenz une moys apres ceo q' les gardeins de la marche d'Escoce, as queux il apartiendra, ent soient duement requis, ovesque les biens la i eus trovez, & auxi ove restitucion des damages, q' yceux, qi l'averont pris, averont fait en lour demourer illosqes, solonc ceo q' purra resonablement estre provez, a quele chose faire ils serront tenuz, & la partie d'Escoce serra tenu, par vertu de ceste acorde, q' adonqes les avantditz hostages, ove les afforcementz, devient demourer en hostage, come desus est dit, tanqe le dit chastell ou ville, issint pris, soit pleinement restitutz ove les biens & damages desusditz.

Item, est acorde q', en cas que, durantz les ditz trewes, nul chastel ou ville ferme, q' soit de la seignurie ou obeisance de ceux d'Escoce, soit pris par les subgitz & obeisance au Roy d'Engleterre, q' restitucion ent soit pleinement faite dedeinz le mois apris ceo q' les gardeins de la marche d'Engleterre, as queux il apparteindra, soient duement requis de faire la restitucion.

Et, si apris le dit mois, issint encurru, la restitucion du dit chastel ou ville ferme ne soit faite, par quoi le defaut poet resonablement estre assignee en la partie d'Engleterre, adonqes, de cele heure en avant, soit le Roi d'Engleterre tenuz a la partie d'Escoce en quarant livres d'esterlings, pur chescun jour q' la restitucion demoert nient faite, en la defaut de la partie d'Engleterre ; la quele somme, issint encurrue, serra alloue a la dite partie d'Escoce, en tiel cas, come en partie de lour paiement de la dit raunceon ; &, faite la restitucion de meisme le chastel ou ville, doit maintenant cesser meisme l'allouance de quarante livres le jour ; & auxi serra faite pleine restitucion, en tiel cas, de biens trovez en le dit chastel ou ville, issint pris, ou de la value, & auxi de damages queux y ceaux, qi sont dedenz, averont fait a la partie d'Escoce en le meen temps, solonc ceo q' purra resonablement estre prove.

Et serront les ditz hostages & seigneurs d'Escoce tretez curtoisement en Engleterre pour le temps de lour demoere, & as covenables & resonables despenses.

Item, en cas q' ascunes des ditz hostages, ou des afforcementz, ou de ceaux, qi, pour defaute d'ascun paiement, vendront en lieu de dit Roi d'Escoce, come desus est dit, soient mortz, q' autres auxi suffisantz soient mis, de temps en temps, en lieu des mortz, si q' le nombre, sibien des hostages, come des afforcementz, & autres susditz, soit tous jours plein.

Et, en cas q' nul de trois seignurs, demourantz issint en afforcement de ditz hostages, devie, qe les autres vivantz demoergent tanqe a terme de prochein paiement, a quel temps soient les Escoces tenuz de entier trois des seigneurs sus nomez, pour demurrer en afforcement, come desus est dit.

Et est acorde en droit Johan, eisne fitz & heir aparant du seneschal d'Escoce, une des hostages desusditz, q'il demoerge en la compaignie de seigneur de Percy, ou de Nevyl, tanqe le primer paiement de diz mille marz soit pleinement fait ; a quel heure vendra son frere puisne prochein, en lieu de lui, pour demorer en hostage en meisme la manere ; & adonqes serra le dit Johan delivers.

Et avera le dit seneschal lettres du grant seal le Roi d'Engleterre, & de le prince son fitz, q' le dit Johan ne soit detenuz du temps q' les ditz diz mille marz du primer paiement soient paiez, pour nul cause, si noun pur les causes de felonie, & les autres nomez en la clause avantdite ;

Et q' son gardein eit especial maundement du dit Roy d'Engleterre, pur lui deliverer, quant la dite somme de diz mille marz soit pleinement paie, & son dit frer soit venu en son lieu.

Et q' chescun des fitz du dit seneschal, qui vendra en hostage, soit de meisme la condicion, si q' nul demourge forsqne pour un paiement en manere come avant est dit.

Item, est acorde q', en cas que le dit Roi d'Escoce, ou les seigneurs, ou marchaundes d'Escoce faillent des paiementz, ou des covenances susdiz, ou d'ascun de ceux, q' les prelatz d'Escoce, saunz fraude ou mal engyne, ferront maintenant, saunz autre requeste, due execution de censures contenuz en leurs obligacions sur ceo faites.

Et, a ceo faire, ils se ount oblige a la chambre du pape & a son auditour, & lieu tenaunt queconqes en la soume totale pour applier al oeps le Roi d'Engleterre, & outre ceo en diz mille florins a la dite chambre, & ount constituez procurours certeines, en la dite obligacion nomez, pur faire due execucion.

Et auxi ount jurez q' jammes ne repelleront les ditz procurours, come apiert plus pleinement en la obligacion avantdite.

Et, outre ceo, prelatz, chapitres, seigneurs, & marchaundes d'Escoce ce sont reconuz, & chescun de eux est devenu principal dettour de la somme entier, a paier as termes & leus susditz.

Item, est acorde, pur plus grant seurte faire en cele partie, q' la partie du dit Roi d'Escoce, purchase & impetre lettres de licence du Pape, qe touz les prelatz, & leurs successours, & leurs eglises, & chapitres d'Escoce puissent obliger eux & leurs eglises en la manere avantdite, et q' les obligaciouns, serementz, submissiones, & autres seurtez queconques, en cele partie faites, il ratifiera, approvera, & confirmera.

Item, acorde est, que ceux d'Escoce ne impetreront jammes par eux, ne par autre, ne ne procureront d'estre impetres, nules privileges, bulles, ne lettres du Pape encontrair de nul point des ditz covenantes ; &, en cas que, saunz procurement de eux, par mere mote du Pape, ou queconqe autre manere, ascunes privileges fuissent grante ou pourchacez en destourber ou empeschement des ditz obligacions, serementz, contractes, ou covenantz, ou de ascun de eux, ils ne les useront, ne accepteront par nul voie.

Item, acorde est q' en cas que les prelatz d'Escoce fuissent negligentz ou n'oseront faire, ou autrement soient destourbez de faire execucion de les censures, adonqes le Pape ferra ent due execucion sanz contredit de nuli.

Et meismes les prelatz ount promys & jurez q'ils impetreront sur ceo suffisantz bulles du Pape doublez ; dount le Roi d'Engleterre avera une devers lui.

Item, acorde est q', en cas que le Roi d'Escoce soit privileges, issint q'il, ne ces chapelles, ou ces ministres, ne purront estre suspenses, entreditz, ou excomenges, saunz especial commandement du Pape ou autrement, q' le

Roi d'Escoce renouncie expressement as touz tiels privileges a lui grantez, & q' purront estre grantez en ceo cas; & sur ceo ceux d'Escoce impetre-rout bulles de proceder a la execution des sentences, nientcontre esteantz les ditz privileges, ovesqes les autres bulles avantdites, devant le dit terme de primer paiement.

Item, est acorde qe, toute soit il issint, qe le dit Roi d'Escoce devie en le mene temps, c'est assavoir, avant le plein paiement de la dite somme de cent mille marz, q', jademeins, les ditz obligacions, ove les hostages & afforcementz, estoisent en lour nature & force auxi entierement, come il fuist en plein vie, tanqe la somme totale soit parpaie.

Item, en cas q' ascunes rebelles d'Escoce soient contre le dit Roi d'Escoce, q'ils ne soient recettez, maintenuz, ne supponaillez par nul des gentz qi sont a la foi du Roi d'Engleterre; ne qe nul, qi soit a la foi le Roi d'Engleterre, & vodra lever ou estre rebelle contre le dit Roi d'Engleterre, ou ses ministres, ne soit recettez, ne maintenuz, ne supponailles par le dit Roi d'Escoce, ne par nul a sa foi, ou obeisance.

Item, si defaute de nul des ditz paiementz soit as termes desusditz, ou ascun de eux, par quoi le Roi d'Engleterre, ou autre eiant a ceo faire de lui pouair par ses lettres patentz, face arrester les bienns de marchaundes, ou autres personnes d'Escoce quecunqes, en Flaundres, ou aillours par dela la mere, & les deners lever a le oeps le dit Roi, adonqes soit celi, qi issint receivera les deniers en nome du Roi, tenuz de faire endenture, parentre lui & la persone, de quel il avera les deniers resceu, cest assavoir, de la somme resceue & du jour de le receit; par my quel eit la partie d'Escoce, en les arrerages des paiementz, si nuls soient adonqes, ou autrement, en le prochein paiement, allouance de meisme la somme.

Item, est acorde qe coment qe Johan des Yles soit compris, come alie du dit Roi d'Engleterre, sicome desus est dit, qe par taunt nul prejudice ne soit fait a la partie d'Escoce en le lever de la dit raunceon, ou qe par taunt ses terres, dedeinz le roialme d'Escoce, en soient pour lour afferant descharges; issint toutes fois qe, les ditz trewes durantz, nul enpesche-ment ne damage soit faite a sa persone.

Et, en cas qe le dit Johan des Yles ne voille estre compris en la dite trewe, come alie du dit Roi d'Engleterre, & sur ceo de sa fraunche volunte certifie le Roi d'Engleterre, adonqes il serra frank de lui meismes pour estre devers la partie ou mieutz lui plerra.

Et, pour plus grant assurance des les choses dessusditz, si ont les avantditz seigneurs de Percy, & de Nevill, eiantz a ceo plein poair, jurez en les almes de l'avantdit Roi d'Engleterre & de France, & du puissent prince de Gales, duc de Cornewaille, & count de Cestre, son eisne fitz;

Et l'avantdit Roi d'Escoce, en sa propre persone, jurez sur Seintz Ewangeles, qe touz les pointz avantditz, & chescun de eux, loialment, & sanz fraude, ou mal engyne, serront tenuz, gardez, & acompliz en quanqe touche les ditz Roy, prince, & le dit Roy d'Escoce, & q'ils les ferront tenir, garder, & acomplir en droit lour subgitz a lour poiar;

Et les avantditz prelatz & seygneurs d'Escoce ount jurez sur Seintz Ewangeles, q'ils tendront loialment toutes les ditz choses, & les ferront tenir en quanqe en eux est.

Et est aussint acorde qe les avantditz Roi d'Engleterre & prince de lour partie, & le dit Roy d'Escoce de sa partie, l'avantdite endenture, & toutes les choses contenues en y cele, par lettres patentz, souz lour grant seals, ratifieront, confirmeront, & approveront, & les ditz lettres seales envoie-ront, d'une part & d'autre, au gardein de Berwyk sur Twede, a la fest de Seint Martin prochein avenir, ou dedeinz les ouyt jours proscheinement ensuantz a plus tard, pour liverer a l'une part, & a l'autre.

En tesmoignance de queu chose, a la partie de la dite endenture, de-mourant vers la partie d'Engleterre, les avantditz

Evesques de Seint Andreu,
Brechin, &
Catnesse,
Le count de la Marche,
Robert de Yrskyn, &
William de Levyngston;

& a l'autre partie de meisme l'endenture, demourant devers la partie d'Escoce, les ditz

Ercevesqe,
Evesqes,
Sires Henry de Percy,
Rauf de Nevill,
Henri Lescrop, &
Thomas de Musgrave,

ount mys lours seals, le jour, l'ane, & lieu dessusditz.

Et ego Adam de Hilton clericus, Lichefeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, præmissis tractatibus & concordiis, obsidumque admissioni & receptioni, nec non promissionibus, obligationibus, terminorum assignationibus, juramentorum præstationibus, sigillorum appositionibus, omnibusque aliis & singulis suprascriptis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, sub anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo; indictione undecimâ; die viz. tertio mensis Octobris; Pontificatûs domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, anno quinto, unà cum magistris Willelmo & Johanne, notariis publicis subscriptis, & testibus prænominatis, præsens interfui, eaque sic fieri, vidi & audivi, per alium scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus, in testimonium præmissorum.

Et ego Willielmus de Ragenhill clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis dùm sic, ut præmittitur, sub anno, indictione, pontificatu, mense, & loco superiùs annotatis, agerentur & fierent, unà cum prænominatis testibus, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, publicavi, signoque meo & nomine consuetis signavi rogatus in majorem fidem & testimonium præscriptorum.

Et ego Johannes Clerenans clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic agerentur & fierent, unà cum magistris Adam & Willelmo, notariis publicis, & testibus suprascriptis, sub anno, indictione, die, mense, pontificatu, & loco prædictis, præsens interfui, ea sic fieri vidi & audivi, ac signo meo consueto signavi in fidem & testimonium præmissorum.

Sub quinque sigillis, viz. episcopi Sancti Andreæ, episcopi Catenensis, Patricii comitis Marchiæ, Roberti de Erskyn, & Willielmi de Levyngston, pendentibus à filis sericis ex variis coloribus.

Deest nempe sigill' episcopi Brechinensis.

Procuratorium David Regis, de subeundo censuras ecclesiasticas.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

DAVID, Dei gratiâ, Rex Scotorum, omnibus, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem in Domino.

Noveritis nos fecisse & constituisse, dilectum clericum nostrum, magistrum Alexandrum Bur, archidiaconum Moraviensem, procuratorem nostrum, actorem, gestorem, & nuncium specialem;

Ad comparendum, nostramque personam repræsentandum, coram venerabilibus in Christo patribus, dominis, Willielmo Sancti Andreæ, Thomâ Catanensis, & Patricio Brychynensis cancellario nostro, seu quibuscunque aliis regni nostri Scotiæ, episcopis;

Monitiones etiam, mandata, præcepta, ac censuras ecclesiasticas, & processus quæcunque, nomine nostro, recipiendum, & eisdem adquiescendum;

Sententiis quoque, tam excommunicationis quam suspensionis, & interdicti, in personam nostram, per præfatos episcopos, seu eorum aliquem ferendis, quo supra nomine subeundum, quodcunque genus liciti sacramenti in animam nostram præstandum, omniaque alia & singula faciendum, & exercendum, quæ circa præmissa, seu aliquod præmissorum, necessaria fuerint seu etiam oportuna;

Promittentes nos ratum habere & gratum quicquid prædictus procurator noster fecerit in præmissis, aut aliquo præmissorum, nec ipsum procuratorem nostrum ullatenus revocare.

In cujus rei testimonium has litteras nostras patentes sigillo nostro fecimus muniri.

Dat' apud Berewycum super Twedam, iii. die mensis Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

Sub magno sigillo Regis Scotiæ.

Suprudictarum conventionum ratificatio, per David de Brus.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

DAVID, Dei gratiâ, Rex Scotorum, omnibus præsentes literas, seu præsens publicum instrumentum, inspecturis, visuris, vel audituris, salutem in Domino.

Sciatis quod cum nuper, de consensu & voluntate excellentissimi principis, domini Edwardi, Regis Angliæ, ad nostrum, & quorundam prælatorum, nobilium, & aliorum de regno nostro Scotiæ requisitionem specialem, inter,

Venerabiles in Christo patres & dominos, Johannem archiepiscopum Eborum, Angliæ primatem,
Thomam Dunolmensem, &
Gilbertum Karliolensem, } *episcopos,*

Ac nobiles viros,
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill,
Henricum le Scrop, &
Thomam de Musgrave,

pro parte dicti domini Regis Angliæ;

Ac, reverendos in Christo patres,
Willielmum Sancti Andreæ episcopum,
Thomam episcopum Catenensem, &
Patricium episcopum Brichinensem, cancellarium Scotiæ,
Ac, dilectos & fideles nostros,
Patricium comitem Marchiæ, }
Robertum de Erskyn, & } *milites,*
Willielmum de Lyvyngiston, }
pro parte nostrâ;

Plenam ad hoc habentes potestatem, apud Berewycum super Twedam, quinto die mensis Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, super deliberatione nostrâ tractatum extiterat, & finaliter concordatum, prout in quâdam indenturâ, indè confectâ, pleniùs continetur, cujus tenor talis est;

Ceste endenture, &c. *prout supra de dat' tertio die instantis Octobris.*

Nos, habitâ super tractatu hujusmodi, cum prælatis, magnatibus, & sapientibus dicti regni Scotiæ deliberatione maturâ;

De ipsorum consilio, & assensu, dictum tractatum, & singulos punctos in eodem admittimus, & approbamus.

Ulteriusque concedimus, & promittimus, bonâ fide; & super militiam nostram, per legitimam stipulationem interpositam, omni exceptione juris vel facti remotâ, tibi notario subscripto, tanquam personæ publicæ, stipulanti, & recipienti, vice & nomine omnium, quorum interest, præfato Regi Angliæ, vel suis certis procuratoribus, aut attornatis, dictam summam pecuniæ, viz. centum millia marcarum sterlingorum, vel valorem, de quibus superiùs fit mentio, locis & terminis solvere supradictis, ac omnia alia & singula, in dictâ indenturâ contenta, sine dolo, arte, fraude, vel ingenio fideliter observare, & nullatenus in aliquo contravenire.

Et, si contingat prædictum dominum Regem Angliæ, vel suos, circa præmissa, vel aliquod præmissorum, sumptus, aut expensas facere, dampna, vel interesse quovismodo sustinere in judicio vel extra judicium, petendo vel exigendo dictam summam pecuniæ, vel aliquam partem ejusdem, omnes illos sumptus, expensas, ac dampna, & interesse, ultra sortem prædictam solvere, reddere, & restituere, ut prædictum est, promittimus bonâ fide.

Pro quibus etiam omnibus & singulis supradictis sic solvendis, tenendis, complendis, & firmiter observandis, obligamus nos, hæredes, & successores nostros, regnum nostrum Scotiæ prædictum, ac omnia bona nostra, mobilia & immobilia, præsentia & futura, præfato domino Regi Angliæ, hæredibus & successoribus suis, usque ad integram solutionem omnium præmissorum.

Volumus etiam, & consentimus expressè, quod ad solutionem dictæ summæ, & cujuslibet ejus partis, & observationem omnium præmissorum & infrascriptorum possimus & valeamus cogi & compelli, & per majoris excommunicationis, ac interdicti sententias, in personam nostram ferendas, per episcopos Scotiæ infrascriptos, viz.

Sancti Andreæ,
Glasconensem,
Brichinensem,
Catenensem,
Dunkeldensem,
Moraviensem,
Aberdonensem,
Rossensem,
Ergadiensem, &
Candidæ Casæ;

Et volumus, ac concedimus, quod dicti episcopi possint, & debeant in personam nostram, seu procuratoris nostri, tanquam in personam nostram sententias majoris excommunicationis, ac interdicti, & quascunque alias censuras ecclesiasticas ferre, promulgare, & fulminare, exnunc prout extunc, pro plenariâ solutione dictæ summæ, & cujuslibet ejus partis, & fideli observatione omnium præmissorum, in casu quo defecerimus de solutione dictæ summæ, in locis & terminis supradictis, vel non remitterimus, aut magnates, in dictâ indenturâ nominati pro nobis, ut ibidem expressum est, non intraverint in carcerem Regis Angliæ supradicti, in eo mansuri usque ad completionem præmissorum.

Item, volumus, concedimus, & præcipimus quod simili modo præfati episcopi, & prælati faciant, & pronuncient easdem sententias, & interdicti processus & censuras contra comites, barones, proceres, civitates, capitula, & collegia mercatorum, & communitates alias dicti regni Scotiæ in casu quo nos in aliquo præmissorum defecerimus, ipsi, & eorum quilibet quantum in eo est, ea non compleverint, aut non fecerint plenè in omnibus observari.

Item, volumus, & tenore præsentium consentimus, quod, si in præmissorum observatione, aut alicujus eorundem defecerimus, seu ea non compleverimus, ut præfertur, ac dicti episcopi regni nostri in prædictarum sententiarum executione, publicationeque ipsarum negligentes fuerint, aut remissi, aut eas noluerint, seu non potuerint, ausive non fuerint eas exequi, ut præfertur, quod dominus Papa, ad simplicem & nudam denunciationem Regis Angliæ, seu delationem sibi per suas litteras super hoc faciendas, eas publicet, & promulget vobis, tam in Romanâ curiâ quam in regno nostro, & ipsius ecclesiis, ac locis aliis faciet solempniter publicari.

Insuper, ad majoris roboris firmitatem omnium & singulorum supra & infrascriptorum, juramus ad hæc sancta Dei Ewangelia per nos corporaliter tacta, supradicta & infrascripta tenere, solvere, complere & observare, & contra ipsa per nos, vel per aliam de jure, vel de facto, directè vel per obliquum, non venire vel facere quovismodo, & in eventum quo præmissa, vel eorum aliqua non adimpleverimus, quod absit, vel per nos steterit quominus adimpleantur, vel eorum aliquod non adimpleatur, quod extunc omni vice, quâ in aliquo præmissorum defecerimus, ut prisonarius & captivus dicti domini Regis Angliæ, carcerem suum in castro Novi Castri super Tynam, infra tres septimanas proximò tunc sequturas, personaliter & fideliter reintrabimus, & in eo remanebimus, seu si nos impediri tunc contigerit, ut præfertur, quo minus dictum carcerem possimus personaliter reintrare, præfati magnates, in indenturâ nominati, nomine nostro dictum carcerem intrabunt, & remanebunt in eo quousque de summâ pecuniæ, a retro existente, unâ cum dampnis pariter & expensis, ac aliis præmissis, fuerit dicto domino Regi Angliæ plenariè & integrè satisfactum:

Sub cujus juramenti, per nos præstiti, virtute promittimus, quod nullum impedimentum in hac parte penitùs continguemus, dolo, fraude, arte, vel ingenio quibuscunque, set impedimento cessante, si quod in hiis contigerit, dictum carcerem reintrabimus, ut præfertur;

Et, sub eodem juramento, renunciamus expressè omni exceptioni, cavillationi, forique privilegio, juri, dicenti generalem renunciationem de loco ad locum fieri non debere, ac omni tempori feriato & quadrumestri, & omni provocationis & appellationis remedio, & omni consuetudini, & statuto, ac petitioni, & damnationi libelli, & omni ordinario judicio, & omni strepitui, & figuræ judicii, ac omni beneficio nullatenus processuum & sententiarum, omnibusque litteris apostolicis, sive privilegiis impetratis, seu impetrandis;

Et in fidelitate nostrâ, & sub juramento nostro prædicto, promittimus, quod nec per nos, nec per alios, seu alium impetrabimus, nec procurabimus, seu permittemus aliqua rescripta, privilegia, revocationes, seu indulgentias impetrari, directè vel indirectè, publicè vel occultè, per quæ, vel quas, juramentum nostrum prædictum, processus interdicti, sententiæ & censuræ, in nos, seu comites, barones, proceres, civitates, capitula, & collegia, mercatores, & communitates prædicta, vel contra nos, seu loca nostra ferendæ vel promulgendæ, differri, relaxari, annullari, revocari, seu impediri poterunt quovismodo.

Et in casu quo aliqua rescripta, privilegia, revocationes, seu indulgentiæ, per quæ nos, capellæ, loca aut familiares nostra, suspendi, excommunicari, vel interdici nullatenus possent, proprio motu domini Papæ, seu ad procurationem alterius cujuscunque, concessa fuerint, seu impetrata, aut inposterum concedi, vel impetrari contigerint, quod ipsis, seu eorum aliquo uti nolimus, set eisdem renunciamus exnunc ex certâ scientiâ, & in hiis scriptis.

Item, volumus, & expressè consentimus per præsentes, quod, si contingat nos, in solutione summæ prædictæ, vel aliquâ ejus parte, locis & terminis expressatis, seu termino aliquo eorundem deficere, aut corpus nostrum, seu corpora magnatum prædictorum, in carcerem dicti domini Regis Angliæ, non intrare, secundum formam indenturæ prædictæ, quod extunc simus, teneamur, & reputemur perjuri & infideles, infames, & fide mentiti, ac dignitate, honore, & militiâ quibuscumque destituti simus & totaliter privati:

Et nihilominus volumus & præcipimus, & ex certâ scientiâ consentimus, quod episcopi, capitula, comites, barones, proceres, mercatores, & alii, ac communitates dicti regni nostri Scotiæ, exnunc possint, & debeant cum omni festinatione quâ poterint, nos ad præmissa omnia & singula observanda compellere, & cohibere ligeantiâ, homagio, fidelitate, & juramento quibuscunque, per quæ nobis aliqualiter sunt astricti, non obstantibus quovis modo; à quibus ligeantiâ, homagio, fidelitate, & juramento, episcopi, capitula, comites, barones, proceres, mercatores, & communitates regni nostri Scotiæ supradicti, in eventu quo contra præmissa, vel eorum aliqua venire nos contigerit, exnunc prout extunc exoneramus, & absolvimus, & exoneratos dimittimus, & absolutos.

Volumus insuper, & concedimus, ac sub juramento nostro prædicto promittimus, quod, priusquam dicto domino Regi Angliæ, de totali summâ supradictâ plenariè fuerit satisfactum, arma contra eundem dominum Regem, vel sibi quovis modo adhærentes, non portabimus, nec per nos vel alios, palam seu occultè, directè vel indirectè movebimus, seu moveri permittemus, quatinùs in nobis erit, nec contra ipsum cum aliis confœderationes, seu ligantias aliquas interim faciemus, nec alios nobis alligabimus, nec adversantibus dicto domini Regi Angliæ, vel eidem adhærentibus, auxilium, opem, consilium præstabimus, vel favorem; pro quibus omnibus & singulis supradictis, sic solvendis, tenendis, complendis, & firmiter observandis, submittimus nos, hæredes & successores nostros, ac regnum nostrum Scotiæ prædictum, ac omnia bona nostra, mobilia & immobilia, præsentia & futura jurisdictioni, & cohibitioni curiæ cameræ domini Papæ, ipsius auditoris, vice-auditoris, locum tenentis, & commissarii;

Ac facimus & constituimus, & per hoc præsens pupplicum instrumentum, ordinamus, procuratores nostros in Romanâ curiâ,

Magistros Simonem de Sudbiry, cancellarium Sarum, }
Ricardum de Drax, & } *in dictâ curiâ advocatos,*
Thomam Michell, }
Philippum de Coddeford, }
Johannem de Appelby, } *legum doctores,*
Robertum de Coventre, }
Johannem Nugum, & } *in eâdem curiâ procuratores,*
Willielmum de Toderley, }

conjunctim, & divisim, ad comparendum, nomine nostro, omni tempore feriato, vel non feriato, ante supradictos faciendæ solutionis dictæ summæ pecuniæ terminos, & ipso termino, & post ipsum terminum, & aliàs quandocunque præfato Regi Angliæ, vel dictis procuratoribus, aut alicui ipsorum jus suum petenti, placuerit, coram reverendo patre, domino camerario domini Papæ, & dominis curiæ cameræ ipsius domini Papæ, generali auditore, vice-auditore, ipsiusque locum tenentibus, seu commissariis, tam uno quam pluribus, tam præsentibus quam futuris, quocumque, ac quibuscumque eorum;

Et ad confitendum, & recognoscendum, in judicio, & extra, coram eis, & quolibet eorum in solidum, dictam summam pecuniæ, & quamlibet ejus partem, ac alia & singula supradicta;

Et ad audiendum, petendum, & recipiendum omnia præcepta, sententias, condempnationes, monitiones, & mandata, quæ & quas prædicti domini, camerarius, auditor, vice-auditor, locum tenentes, & commissarii, contra nos, & pro prædicto domino Rege Angliæ, facere, ferre, vel promulgare voluerint, seu voluerit, pro dictâ summâ pecuniæ, aut aliquâ ejus parte solvendâ, pro quibusvis aliis supradictis observandis, & fideliter adimplendis;

Et ad submittendum, & resubmittendum nos, semel & pluries, hæredes & successores nostros, regnumque nostrum Scotiæ supradictum, ac res &

bona nostra prædicta, pro omnibus & singulis supradictis, & quolibet supradictorum observandis, & adimplendis jurisdictioni, & cohibitioni curiæ dominorum, auditoris, vice-auditoris, loca tenentium, & commissariorum prædictorum, & cujuslibet eorundem in solidum;

Et ad volendum, consentiendum, & acceptandum, quod à tempore dicti præcepti, monitionis, sententiæ, & condempnationis prædictorum, & cujusvis eorum, prædicti camerarii, auditoris, vice-auditoris, locum tenentis, & commissarii, & quilibet eorum, in nos tam interdicti quam excommunicationis sententiam, seu sententias, extunc prout exnunc, aut exnunc prout extunc, semel aut pluriès promulgent, atque ferant, si dicto domino Regi Angliæ, vel suis, aut jus suum in hâc parte habenti, non fuit in dictis locis & terminis, juxta prædictæ indenturæ, & hujus instrumenti tenorem plenariè, & in omnibus satisfactum:

Promittentes nos ratum & gratum habituros, quicquid dicti procuratores nostri, aut eorum aliquis, fecerint, seu fecerit in præmissis, aut præmissa concernentibus quovismodo; nec ipsos, aut eorum aliquem, sub debito juramenti nostri prædicti, ullatenus revocare.

Insuper, renunciamus expressè omni actioni, exceptioni, defensioni, & omni alii juris, canonici, & civilis, auxilio, generalis & specialis, quod contra has litteras nostras, sive præsens pupplicum instrumentum, vel factum, possint ullatenus obici, vel opponi; & specialiter juri, dicenti generalem renunciationem non valere.

In quorum omnium testimonium præsentes litteras seu præsens publicum instrumentum, sigillo nostro, unà cum signis & subscriptionibus notariorum subscriptorum, fecimus communiri.

Dat' & acta sub anno, mense, die, & loco prænotatis.

Et ego Adam de Hilton clericus, Lichefeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, præmissis tractatibus & concordiis, obsidumque admissioni & receptioni, necnon promissionibus, obligationibus, terminorum assignationibus, juramentorum præstationibus, sigillorum appositionibus, omnibusque aliis & singulis suprascriptis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, sub anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo; indictione undecimâ; die viz. quintâ mensis Octobris, pontificatu domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ Sexti, anno quinto, unà cum magistris Willielmo & Johanne, notariis publicis subscriptis, ac dominis Rogero de Percy, Ricardo Tempest, & Ricardo de Totesham, militibus de Angliâ, ac Willielmo de Ramesey, Willielmo de Vause, & Johanne Herys, militibus de Scotiâ, testibus ad præmissa vocatis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, per alium scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus, in testimonium præmissorum.

Et ego Willielmus de Ragenhill clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dum sic, ut præmittitur, sub anno, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis agerentur & fierent, unà cum prænominatis notariis, & testibus præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, publicavi, signoque meo & nomine consuetis signavi rogatus in majorem fidem & testimonium præmissorum.

Et ego Johannes Clerenans clericus, Eboracensis diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic agerentur & fierent, unà cum magistris Adam & Willielmo, & testibus suprascriptis, sub anno, indictione, die, mense, pontificatu, & loco prædictis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, ac signo meo consueto signavi in fidem & testimonium præmissorum.

Sub magno sigillo Regis Scotiæ, pendente à filis sericis, viridis rubeique coloris.

Ratificatio per magnates Scotiæ.

A.D. 1357.
An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

OMNIBUS ad quos præsentes litteræ, seu præsens publicum instrumentum, pervenerint,

Patricius comes Marchiæ,
Thomas comes Anegous,
Willielmus comes Southyrlande,
Thomas de Moravia, panetarius Scotiæ,
Willielmus de Lypyngiston, } *milites,*
Robertus de Erskyn, }

tam nostro quam aliorum magnatum regni Scotiæ, nomine plenam ab eis potestatem habentes, salutem in Domino.

Cùm, serenissimus princeps & dominus noster, dominus David, Dei gratiâ, Rex Scotorum, fuerit, excellentissimi principis, domini Edwardi, Regis Angliæ, verus & legalis prisonarius atque captivus;

Idemque dominus Rex Angliæ, sub certis modis & conditionibus nuper concesserat, quod præfatus dominus noster Rex David redimatur, ac de carcere suo liberetur, & indè ad regnum Scotiæ revertatur, pro centum millibus marcarum sterlingorum, eidem domino Regi Angliæ solvendis, pro redemptione suâ, certis terminis & locis, prout in indenturâ, indè confectâ, plenius continetur:

Cujus quidem indenturæ tenor sequitur in hæc verba:

Ceste endenture, *&c. prout supra de dat' tertio die instantis Octobris.*

Nos, deliberationem præfati domini nostri Regis plurimum affectantes, habitâ super tractatibus & aliis omnibus & singulis in dictâ indenturâ contentis, unà cum prælatis, magnatibus, sapientibus, & aliis mercatoribus totius regni Scotiæ, bonâ deliberatione & matura;

De communi assensu dictorum prælatorum, magnatum, ac mercatorum, & communitatum ejusdem regni Scotiæ, præfatis tractatibus, & concordiis, ac omnibus & singulis supradictis, sic factis & habitis, ex certâ scientiâ & voluntate dicti Regis Scotiæ liberâ, & nostrâ, consentimus, & eisdem in omnibus unanimiter concordamus.

Concedimus etiam & promittimus, & quilibet nostrûm bonâ fide promittit, ac obligamus nos,

Patricium,
Thomam,
Willielmum,
Thomam,
Willielmum, &
Robertum,

Necnon, *Willielmum de Rosse,* } *comites,*
Malcolmum de Wygton, & }
Donenaldum de Levenax, }
Willielmum, dominum de Douglas,
Willielmum de Keth, marescallum Scotiæ,
Jacobum de Lyndesey, dominum de Croweford,
David de Graham, dominum de Dundas, &
Willielmum de More, dominum de Abrecorne;

Ac alios proceres & magnates dicti regni Scotiæ, de consensu & nomine procuratorum eorundem, & quilibet nostrûm, nostro & procuratorum nomine, se obligat, hæredesque, executores suos, & nostros, ac bona nostra, & sua, mobilia & immobilia, præsentia & futura, ubicunque fuerint inventa, domino Regi Angliæ prædicto, ad solutionem & impletionem præmissorum fideliter faciendum, ac constituimus nos, & quemlibet nostrum ac ipsorum, per præsentes, principales debitores, & principalem debitorem, ad plenam & integram solutionem centum millium marcarum, & quarumlibet earum partium, locis & terminis faciendam supradictis;

Promittimus etiam & concedimus, & ad hæc sancta Dei Ewangelia, per nos corporaliter tacta, juramus, & quilibet nostrûm jurat, quod, si prædictus dominus noster Rex David, aut aliquis nostrûm, in dictâ solutione pecuniæ, aut aliquâ ejus parte defecerit, seu præmissa omnia & singula, in dictâ indenturâ contenta, nos attingentia, nos observaverint cum effectu, quod ipsum dominum David Regem nostrum ad observationem omnium præmissorum, viis & modis, quibus meliùs possimus, omnique dolo & fraude remotis, ipsum constringemus & compellemus, quod sine dilatione redeat, & se reintret in carcerem castri Novi Castri super Tynam, vel quod alii de magnatibus supradictis loco sui dictum carcerem intrabunt, & se ponent in eo, ibidem moraturi, quousque fuerit de totâ summâ pecuniæ à retrò existente, unà cum dampnis pariter & expensis, ac de omnibus aliis capitulis, in dictâ indenturâ contentis, integrè & plenariè satisfactum.

Volumus, insuper, & consentimus quod, si in aliquibus, vel in aliquo præmissorum deficiamus, seu quivis nostrûm deficiat, quod perdamus hoc ipso omnem honorem militiæ & dignitatum, & quod habeamur & reputemur ubique perjuri, infames, & infideles, & fide mentiti in omnibus regnis, districtibus, & terris, ac tales simus habiti, & perpetuò reputati, non obstantibus quibuscunque ligeantiâ, homagio, & fidelitate, observantiâ, & juramento, præfato domino nostro Regi David factis, & etiam faciendis, à quibus ligiantiâ, homagio, & fidelitate, observantiâ, & juramento supradictis, idem dominus noster Rex Scotiæ, nos, & nostrûm quemlibet, in illum eventum exoneravit penitùs & absolvit.

Volumus etiam, concedimus, & consentimus, conjunctim & divisim, quod episcopi dicti regni Scotiæ, in nos & quemlibet nostrûm majoris excommunicationis sententias, exnunc prout extunc proferant, & promulgent, si in præmissorum impletione, vel observatione, quantum ad nos pertinet, in toto defecerimus, vel in parte, ac alios processus, & censuras ecclesiasticas contra nos, & quemlibet nostrum, pronuncient, publicent, & solempniter exequantur;

Promittimus etiam, &, sub juramento nostro prædicto, tam pro nobis quam pro aliis nobilibus dicti regni Scotiæ, nomine quo supra, quod non procurabimus, nec aliquis nostrûm procurabit dictas sententias, processus, & censuras relaxari, seu quovis modo revocari, vel nos absolvi ab eis simpliciter, vel ad cautelam, vel eas suspendi ad tempus quodcunque, publicè vel occultè:

Et si contingat quod aliquæ absolutiones, seu revocationes, vel suspensiones, aut privilegia quæcunque, proprio motu domini Papæ, seu ad procurationem alterius cujuscunque, vel aliàs concessa fuerint, vel impetrata, quod ipsas absolutiones, seu revocationes, suspensiones, aut privilegia quæcunque non acceptabimus, nec aliquo modo ratificabimus, sed dictum dominum nostrum Regem David impediemus, & quilibet nostrûm impediet, quo minus ipsis, aut aliquo ipsorum utetur publicè vel occultè, quibus & earum effectui renunciamus expressè.

Renunciamus etiam, quo supra nomine, & quilibet nostrûm renunciat divisim in prædictis, & circa prædicta, omnibus & singulis juribus, auxiliis, beneficiis, remediis, cautelis, ac litteris apostolicis, impetratis, & impetrandis ac omni appellationis & provocationis remedio, quibus mediantibus contra prædicta, aut aliquod prædictorum venire possimus, aut nos, seu bona nostra supradicta defendere quovis modo, vel tueri.

Tenor verò procuratorii dictorum dominorum, de quo supra fit mentio, sic incipit:

Noverint universi, quod nos Robertus Seneschallus Scotiæ, locum tenens serenissimi principis domini David, Dei gratiâ, Regis Scotorum illustris, Willielmus de Rosse, Malcolmus de Wygton, Donenaldus de Levenaux, comites, & *sic finit;*

In quorum omnium testimonium sigilla nostra, nomine nostro, & omnium comitum, procerum, & baronum dicti regni Scotiæ, præsentibus sunt appensa apud Edynburgh, xxvi. die mensis Septembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

Dat' apud Berewycum super Twedam, quinto die mensis Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

Et ego Adam de Hilton clericus, Lichefeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, præmissis tractatibus & concordiis, obsidumque admissioni & receptioni, ac promissionibus, obligationibus, terminorum assignationibus, juramentorum præstationibus, sigillorum appositionibus, ac omnibus aliis & singulis suprascriptis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, sub anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo; indictione undecimâ; die, viz. quintâ mensis Octobris; pontificatûs domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno quinto, unà cum magistris, Willielmo & Johanne, notariis publicis subscriptis, ac dominis Rogero de Percy, Ricardo Tempest, ac Ricardo de Totesham, militibus de Angliâ, ac Willielmo de Ramesey, Willielmo de Vause, & Johanne Herys, militibus de Scotiâ, & aliis testibus ad præmissa vocatis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, per alium scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum.

Et ego Willielmus de Ragenhill clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic, ut præmittitur, sub anno, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis, agerentur & fierent, unà cum notariis & testibus supradictis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, publicavi, signoque meo & nomine consuetis signavi rogatus in majorem fidem & testimonium præmissorum.

Et ego Johannes Clerenans clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic agerentur & fierent, unà cum præfatis magistris Adam & Willielmo notariis publicis, sub anno, indictione, die, mense, pontificatu, & loco prædictis, præsens interfui, ea sic fieri vidi & audivi, ac signo meo consueto signavi in fidem & testimonium præmissorum.

Sub sex sigillis, viz. Patricii comitis Marchiæ, Thomæ comitis Anegous, Willielmi comitis Southyrlandæ, Thomæ de Moravia, Willielmi de Lyvyngiston, & Roberti de Erskyn, pendentibus à filis sericis ex variis coloribus.

Approbatio & obligatio mercatorum regni Scotiæ, super conventionibus prædictis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS præsentes litteras, seu præsens publicum instrumentum, inspecturis, & audituris,

Alexander Gyllyot, Adam Core, Johannes Goldsmith, } *de Edenbourg,*
Johannes Mercer, Johannes Gill, & Robertus de Gatemilk, } *de Perth,*
Laurentius de Garnok, Willielmus de Leth, & Johannes Crab, } *de Aberden,*
Magister Johannes de Sommerville, Et Robertus Kyd, } *de Donde,*

villarum, mercatores, & burgenses, tam nostro quam aliorum mercatorum regni Scotiæ, nomine, plenam ab eis potestatem habentes, salutem in Domino.

Cum, serenissimus princeps & dominus noster, dominus David, Dei gratiâ, Rex Scotorum illustris, fuerit illustrissimi principis, domini Edwardi, Dei gratiâ, Regis Angliæ, verus & legalis prisonarius, & captivus;

Idemque dominus Rex Angliæ, sub certis modis & conditionibus, nuper concesserat, quod præfatus dominus Rex David redimatur, ac de carcere suo liberetur, & indè ad regnum Scotiæ revertatur pro centum millibus marcarum sterlingorum, eidem domino Regi Angliæ solvendis pro redemptione suâ, certis terminis & locis, prout in quâdam indenturâ indè confectâ pleniùs continetur, cujus quidem indenturæ tenor sequitur in hæc verba.

Ceste endenture, &c. *prout supra de dat' iii. die instantis Octobris.*

Nos, deliberationem præfati domini nostri Regis Scotiæ plurimùm affectantes, habitâ super tractatibus & concordantiis hujusmodi, unà cum prælatis, magnatibus, sapientibus, ac nobis mercatoribus, & aliis ejusdem regni Scotiæ, quorum consensus in hâc parte requiritur, vel aliàs esse dignoscitur oportunus, bonâ & maturâ deliberatione;

De communi assensu omnium prælatorum, magnatum, & aliorum mercatorum, & communitatum ejusdem regni Scotiæ, præfatis tractatibus & concordiis, sic factis & habitis, purè, simpliciter, & ex certâ scientiâ, & voluntate liberâ, consentimus, & eisdem in omnibus unanimiter concordamus;

Promittimus etiam, & concedimus nostro, & quo super nomine, & quilibet nostrûm promittit, & concedit, per solennem stipulationem interpositam, & super sacramentis nostris inferiùs descriptis, tam in animas nostras quam aliorum mercatorum absentium, quod omnes articulos, & capitula singula in dictâ concordiâ contenta, sine dolo, arte, vel ingenio, observabimus, tenebimus, & perficiemus, & quilibet nostrûm observabit, tenebit, & implebit, ac faciemus ab aliis, quantum in nobis est, fideliter observari;

Et ad majorem roboris securitatem, vel firmitatem omnium & singulorum, supra, & infrascriptorum, & maximè quoad integram solutionem totius summæ pecuniæ, viz. centum millium marcarum sterlingorum, debitæ dicto domino Regi Angliæ, pro deliberatione præfati domini nostri David Regis Scotiæ, in certis locis & terminis, in dictâ concordiâ limitatis, persolvendæ obligamus, recognoscimus, & constituimus nos, & alios mercatores, ut præmittitur, absentes, principales debitores, & quemlibet nostrûm, & ipsorum, in solidum debitorem principalem totius summæ, & debitorum prædictorum.

Volumus etiam & consentimus conjunctim & divisim, ut, si contingat, quod absit, quod præfatus dominus Rex Angliæ, aut quivis ex parte suâ expensas aliquas fecerint, aut fecerit, dictam summam pecuniæ, vel aliquam partem ejus requirendo, exigendo, & recuperando, aut propter moram solutionis, tardationis, vel restitutionis, dampna, gravamina, interesse, & expensas incurrerint, vel sustinuerint, aut quivis ejus nomine incurrerit, vel sustinuerit, omnes illas expensas, & omnia illa gravamina, dampna, & interesse, dicto domino Regi Angliæ, aut suo certo nuncio, & procuratori, reddere, restituere, & integrè restaurare promittimus, & quilibet nostrûm promittit bonâ fide, & illis omnibus & singulis, & eorum quantitate, ac etiam de sorte principali debiti supradicti, stare ordinationi, taxationi, & executioni quorumcumque judicum, coram quibus vocati, vel citati fuerimus, aut fuerit aliquis nostrûm, occasione tardationis, & solutionis summæ prædictæ, super quorum dampnorum, expensarum, & interesse æstimatione, & quantitate, absque aliâ probatione, juramento partis dicti domini Regis Angliæ credatur atque stetur.

Pro quibus omnibus & singulis supradictis tenendis, complendis, & firmiter observandis, & non contraveniendis, dicendis, seu faciendis, astringimus, submittimus, & obligamus nos, & alios absentes mercatores, ac nostrorum ac ipsorum quemlibet in solidum, & omnia bona nostra, & ipsorum jura, & actiones hæredum & successorum nostrorum, & ipsorum mercatorum prædictorum, præsentia & futura, ubicunque existentia, constituta & inventa fuerint, compulsioni, & cohertioni quarumcunque curiarum, tam ecclesiasticarum quam secularium, judicumque & ministrorum eorum, & cujuslibet earumdem, in quâ, vel quibus hoc instrumentum publicum omnimodo contigerit produci; ita quod realis & debita executio possit fieri, contra nos, & quemlibet nostrûm, & alios mercatores prædictos, tam in bonis nostris quam suis, ac si esset sententia lata per competentem judicem, quam in rem transiisse judicatam, & ibidem comparere, & juri parere promittimus, & quilibet nostrûm promittit;

Et quod dictarum curiarum præfatus dominus Rex Angliæ, & procuratores sui eligere possint quam maluerint, illamque, seu illas dimittere, & ad aliam, seu alias recurrere, quotiens sibi videbitur expedire, non obstante quod processus fuerit in eâdem curiâ inchoatus, nullum eidem Regi Angliæ per electionem hujusmodi præjudicium generando, sponte nos, & alios mercatores prædictos, & quemlibet nostrûm divisim, omniaque bona tam nostra quam sua, jura & actiones hæredum, executorum, & successorum, præsentia & futura, quæ jure procuratorio, nomine dicti domini Regis Angliæ, tam nos quam alii mercatores absentes constituimus possidenda, quousque dicto domino Regi Angliæ, vel suis certis attornatis, de totâ summâ pecuniæ, & qualibet ejus parte, cum dampnis, expensis, & interesse, fuerit plenariè, & integrè satisfactum, in ipsas curias & quamlibet ipsarum, nos & ipsos, ac bona omnia supradicta spontè submittendo, obligando, & jurisdictionem prorogando.

Et volumus etiam quod nec nos, nec aliquis nostrûm, aut dictorum mercatorum absentium, vel hæredes, aut successores nostri, seu eorum possint, aut debeant concedere aliquas acquietantias, vel acquietantiam, aut pactum aliquod de ulterius non petendo, super solutione dictarum centum mille marcarum, aut aliqua ejus parte, nisi primo fuerint concessæ, & probatæ per bonos & legales ministros dicti domini Regis Angliæ, & sub magno sigillo ejusdem sigillatæ, & productæ per præfatos ministros ad hoc mandatum habentes speciale.

Renunciamus, insuper, & quilibet nostrûm renunciat, prædictorum etiam nomine divisim in prædictis, & circa prædicta, omnibus & singulis juribus, auxiliis, beneficiis, remediis, & cautelis, & litteris apostolicis impetratis, & impetrandis, ac omni appellationis & provocationis remedio, quibus mediantibus contra prædicta, vel aliquod prædictorum venire possemus, seu ea, vel eorum aliquod quomodolibet impedire, aut nos, seu bona nostra, vel ipsorum mercatorum absentium, jura, vel actiones, aut hæredum nostrorum & suorum, præsentia, & futura, deffendere quovismodo, vel tueri; renunciantes etiam juri dicenti generalem renunciationem non valere.

Tenor verò procuratorii dictorum mercatorum, de quo superiùs fit mentio, sic incipit:

Noverint universi per præsentes, quod nos Alexander Gilyot & Adam Core, &c. *Et sic finit;*

Præsentibus sunt appensa apud Edenbourg, vicesimo sexto die mensis Septembris, anno millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

In quorum omnium testimonium, præsentes litteras, seu præsens publicum instrumentum, sigillis communibus villarum,

de Edenbourg,
de Perth,
de Aberdeen, &
de Donde,

unà cum signis & subscriptionibus notariorum subscriptorum, fecimus communiri.

Dat' & act' apud Berewyk super Twydam, die quinto mensis Octobris, anno Domini mill' trecent' quinquag' sept'.

Et ego Adam de Hilton clericus, Lichefeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, præmissis tractatibus & concordiis, obsidumque admissioni ac receptioni, necnon promissionibus, obligationibus, terminorum assignationibus, juramentorum præstationibus, sigillorum appositionibus, ac omnibus aliis & singulis suprascriptis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, sub anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo; indictione undecimâ; die viz. quintâ mensis Octobris; pontificatus domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno quinto; unà cum magistris, Willielmo & Johanne, notariis publicis subscriptis, ac dominis Rogero de Percy, Ricardo Tempest, & Ricardo de Toteshani, militibus de Angliâ, ac Willielmo de Ramesey, ac Willielmo de Vause, & Johanne Herys, militibus de Scotiâ, testibus ad præmissa vocatis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, per alium scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum.

Et ego Willielmus de Ragenhill clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dum sic, ut præmittitur, sub anno, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis agerentur & fierent, unà cum præfatis testibus præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, publicavi, signoque meo & nomine consuetis signavi in majorem fidem & testimonium præmissorum.

Et ego Johannes Clerenans clericus, Eboracensis diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, omnibus & singulis supradictis, dùm sic agerentur & fierent, unà cum præfatis magistris Adam & Willielmo, notariis publicis suprascriptis, sub anno, indictione, die, mense, & loco prædictis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, ac signo meo consueto signavi in fidem & testimonium præmissorum.

Sub quatuor sigillis, viz. sigillis communibus villarum de Edenbourg, de Perth, de Aberden, & de Donde, pendentibus à filis sericis ex variis coloribus.

Obligatio prælatorum, de exequendo censuras ecclesiasticas, contra infractores conventionum pro redemptione David Regis Scotiæ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS præsentes litteras, seu præsens publicum instrumentum, visuris vel audituris;

Willielmus episcopus Sancti Andreæ,
Thomas episcopus Cathanensis, &
Patricius episcopus Breychinensis, cancellarius Scotiæ,
& eorum ecclesiarum capitula:

Ac nos, Willielmus, Thomas, & Patricius, episcopi supradicti, procuratores venerabilium patrum,

Willielmi, Glasguensis,
Johannis, Dunkeldensis,
Alexandri, Abbredensis,
Johannis, Moraviensis,
Alexandri, Rossensis,
Martini, Ergadiensis,
Willielmi, Dunblanensis,
Michaelis, Candidæ Casæ,

ecclesiarum episcoporum, & capitulorum ecclesiarum prædictarum procuratores, ad infrascripta potestatem habentes sufficientem, salutem in Domino.

Cùm serenissimus princeps & dominus noster, dominus David, Dei gratiâ, Rex Scotorum, fuerit, excellentissimi principis, domini Edwardi, eâdem gratiâ, Regis Angliæ, verus & legalis prisonarius & captivus;

Idemque dominus Rex Angliæ, sub certis modis & conditionibus, nuper concesserat, quod præfatus dominus noster Rex David redimatur, ac de carcere suo liberetur, & indè ad regnum Scotiæ revertatur, pro centum millibus marcarum sterlingorum, eidem domino Regi Angliæ solvendis, pro redemptione suâ, certis terminis & locis, prout in quadam indenturâ, indè confectâ, pleniùs continetur:

Cujus quidem indenturæ tenor sequitur, in hæc verba:

Ceste endenture, *&c. prout supra de dat' tertio die Octobris instantis.*

Cumque dominus David Rex Scotorum, si defecerit, quod absit, in solutione dictæ summæ pecuniæ in toto, vel in parte, ad terminos & loca in dictâ indenturâ expressa, per litteras suas sub instrumento publico obligatus existat ad reintrandum prisonam, vel alios magnates ponendos loco sui in castro villæ Novi Castri super Tynam, secundum formam & effectum indenturæ supradictæ, ad ibidem morandum cum dictis obsidibus & aliis, qui in afforciamentum ipsorum obsidum permanserint, donec summa deficiens de retroactis terminis fuerit plenariè persoluta, ejusque factâ solutione, idem dominus noster Rex David, seu alii de prædictis magnatibus, qui loco sui, ut præmittitur, in carcerem venerint, redire ad propria liberè permittantur, ipsis tùm obsidibus, cum afforciamentis suis, pro residuo in carcere remanentibus, sicut prius;

Et in casu quo solutiones, quod absit, aut aliqua pars earundem, factæ non fuerint in termino, seu terminis supradictis, & idem dominus Rex non reintraverit cum effectu, aut dicti magnates, vel eorum aliquis, in carcere dicti domini Regis Angliæ, loco sui intrare recusaverit, prout in litteris suis patentibus continetur expressè;

Nos promittimus bonâ fide, ac nos ipsos, & dominos nostros prædictos, plenam ad hoc & sufficientem habentes potestatem, ac ipsorum dominorum nostrorum quemlibet, necnon ecclesias eorundem, nomine procuratorio firmiter obligamus, juramento ad hoc, & ad infrascripta observanda, & implenda fideliter, tactis per nos & inspectis sacrosanctis Evangeliis, præstito corporali, quod ad hoc, ut prædictus dominus noster Rex David, juxta sacramentum per ipsum præstitum, prisonæ dicti domini Regis Angliæ, vel alios magnates prædictos loco sui reddat & ponat, juxta modum & formam in indenturâ expressatam, totam diligentiam nostram apponemus, & ipsos ad hoc efficaciùs, quo potuerimus, inducemus;

Et quod tam dominus noster Rex ad reintrandum carcerem domini Regis Angliæ, seu alios in eo ponendos loco sui, & ad alia in dictâ indenturâ contenta observandum, quam comites & barones infrascripti, viz.

Patricius, Marchiæ,
Thomas de Anegous, &
Willielmus de Sotherland, } comites,
Ac, Thomas de Mourref, domini,
Jacobus de Lyndesey,
David de Graham,
Robertus de Erskyn,
Willielmus de Levyngeston,
David de Wemys,
Thomas Byset,
Willielmus Vaus,
Willielmus de Ramesay, } milites,
Et Rogerus de Kirkpatrik, domicellus,

in obligatione ipsâ nominati & expressi;

Ad compellendum & cohercendum dictum dominum David Regem ad reintrandum seipsum, vel alios, loco sui, de magnatibus supradictis, in prisonam domini Regis Angliæ, modo quo præmittitur, in casu quo defecerit de aliquibus solutionibus faciendis ad terminos in indenturâ expressos, & alia varia in dictâ indenturâ contenta plenariè adimplenda, per sua juramenta, & alias in hac parte astricti sunt, ut idem dominus noster Rex David, ac proceres & magnates supradicti, ad fidem & juramentum sua erga dictum dominum Regem Angliæ fideliter observanda firmiter obligentur, ipsum dominum nostrum Regem David, ac alios prædictos,

Patricium,
Thomam,
Willielmum,
Thomam,
Jacobum,
David,
Robertum,
Willielmum,
David,
Thomam,
Willielmum,
Willielmum, &
Rogerum,

coram nobis personaliter constitutos, de ipsorum proprio, & expresso assensu, necnon te, magistrum Alexandrum Bur, archidiaconum Moraviensem, procuratorem dicti domini Regis David, in, & ad præmissa, & infrascripta specialiter constitutum, nos,

Willielmus, Sancti Andreæ,
Patricius, de Breichin, &
Thomas, Catanensis, } episcopi,

Monemus primo, secundo, & tertio, & peremptoriè in hiis scriptis, quatinus præmissa omnia & singula in dictâ indenturâ contenta, quatinùs personam dicti Regis, & aliorum singulatim singulas contingunt, prout in ipsâ indenturâ, & præsentibus continetur, fideliter impleant, & observent, sub pœnâ excommunicationis majoris, quam in personas dicti Regis David, & aliorum præmissorum quemlibet, si contra præmissa, vel eorum aliquod, quicquam fecerint, vel ea, seu eorum aliqua, quatinùs ad ipsorum singulos

attinent, non adimpleverint, dolo, culpâ, vel morâ suis, vel alicujus ipsorum intervenientibus in hac parte proferimus in hiis scriptis.

Promittimus insuper, pro nobis & quilibet nostrûm, juramento ad hoc per nos præstito, quod dictam sententiam cum præmissi, vel ipsorum aliquis, ipsâ fuerint involuti singulis diebus dominicis & festivis intra missarum solempnia, cum major fuerit in eis populi multitudo, in nostris & aliis ecclesiis regni Scotiæ publicabimus, denunciabimus, publicari, & denunciari faciemus publicè & apertè, & quod ipsam sententiam non relaxabimus, vel revocabimus, aut suspendemus, nec faciemus, sive procurabimus, nec aliquis nostrûm faciet sive procurabit ipsam sententiam relaxari, vel revocari, aut suspendi, publicè vel occultè, nec eidem domino nostro Regi David, aut prædictis comitibus, baronibus, proceribus, & magnatibus, seu mercatoribus, vel eorum alicui beneficium absolutionis simpliciter, vel ad cautelam, seu ad tempus impendemus, nec aliquis nostrûm impendet, quousque idem dominus noster Rex David, deficientibus quibuscunque solutionibus ad certos terminos, limitatos & superiùs in indenturâ expressos, in prisonam dicti domini Regis Angliæ personaliter reintraverit, aut magnates supradictos loco sui posuerit in eadem, & alia adimpleverint, ad quæ tenentur per indenturam prædictam.

Et in eventum quod dominus noster Rex David, aliive comites, & barones, proceres, mercatores, seu communitates dicti regni Scotiæ, in dictis solutionibus, aut præmissorum, seu alicujus eorum, ipsos contingentium, impletione defecerint quovis modo, aut nos dictas sententias non publicaverimus, aut executi non fuerimus, ut præfertur, obligamus nos sponte, & quemlibet nostrûm divisim, in casu quo defecerimus in præmissis, vel aliquo præmissorum, curiæ, cameræ domini nostri Papæ, ipsius auditoris, vice-auditoris, & locum tenentis, & commissarii, in dictâ summâ pecuniæ, & quâlibet ejus parte, domino Regi Angliæ prædicto, ac in decem millibus florenorum de Florentiâ, cameræ domini nostri Papæ usibus applicandis.

Et, ad hoc faciendum, ordinamus, facimus, & constituimus, per præsens publicum instrumentum, procuratores nostros in Romanâ curiâ,

Magistros, *Simonem de Sudbiry, cancellarium Sarum,*
Ricardum de Drax, & Thomam Michell, } *in dictâ curiâ advocatos,*
Philippum de Coddeford, Johannem de Appelby, } *legum doctores,*
Robertum de Coventre, & Johannem Nugeon, } *in eâdem curiâ procuratores;*

Ad comparendum coram ipsis camerario, auditore, vice-auditore, locum tenente, & commissario, & quolibet ipsorum, diebus feriatis, & non feriatis, & ad confitendum dictum debitum, & quamlibet ejus partem, & ad volendum, consentiendum, petendum, & acceptandum, quod à tempore cujuscunque præcepti, monitionis, sententiæ, seu condempnationis, in eâ parte quovis modo habitorum, prædictæ cameræ, auditor, vice-auditor, locum tenens, & commissarius, & quilibet eorum in nos, & quemlibet nostrum, tam excommunicationis quam interdicti sententiam, seu sententias, extunc prout nunc, aut exnunc prout tunc, semel aut pluriès, promulgent, atque ferant, si de præmissis, aut aliquo præmissorum, juxta prædictæ indenturæ modum & formam, non fuerit plenariè satisfactum;

Promittentes nos, & quemlibet nostrum, ratum habere & gratum quicquid dicti procuratores nostri, aut eorum aliquis, fecerint, aut fecerit in præmissis, seu præmissa concernentibus quovis modo, nec ipsos, aut eorum aliquem, sub nostri debito juramenti, ullatenus revocare.

Et, ulteriùs, promittimus bonâ fide, & sub debito juramenti nostri prædicti, etiam divisim, quod in casu quo aliqua prædictarum sententiarum relaxatio, sive revocatio fuerit, vel sit, contra hujusmodi juramenta, & promissiones nostros, à sede apostolicâ impetrata, aut per dominum nostrum Papam proprio motu, vel aliàs impensa fuerit, vel concessa, aut imposterùm impetrari, impendi, vel concedi contigerit in hac parte:

Ipsam revocationem, seu relaxationem, quantum in nobis est, nullatenus acceptabimus, aut ratificabimus, seu ipsas tenebimus stabiles, sive firmas; set ipsis omnibus & singulis hujusmodi indulgentiis factis, seu faciendis, per quas juramenta, & promissiones nostræ prædictæ, & alia suprascripta possint effectu destitui, annullari, differri, suspendi, vel quomodolibet impediri, expressè renunciamus per præsentes;

Et, ad majoris roboris firmitatem omnium præmissorum, & maximè quoad integram solutionem totius summæ pecuniæ, debitæ dicto domino Regi Angliæ, & cujuslibet ejus partis, in certis locis & terminis, in dictâ indenturâ limitatis, recognoscimus, & constituimus nos, & prælatos prædictos in solidum, quo supra nomine, de nostrorum & ipsorum capitulorum consensu cujuslibet, & ecclesias nostras & ipsorum, ac quilibet nostrûm, & ipsorum, se principalem recognoscit, & constituit debitorem:

Et ad majorem securitatem præmissorum, domini nostri Papæ auctoritatem, & licentiam impetrabimus specialem, quibus tam nobis, & capitulis nostris, quam episcopis, & capitulis ecclesiarum cathedralium,

Glasguensis,
Dunkeldensis,
Moraviensis,
Abbredensis,
Rossensis,
Ergadiensis,
Dublanensis, &
Candidæ Casæ,

prædicti regni Scotiæ, liceat nos & ipsos, ac successores nostros, & ipsorum ecclesiasque & capitula nostra, atque sua, ac nostrorum, & ipsorum bona, mobilia & immobilia, præsentia & futura, pro observatione & completione omnium & singulorum præmissorum, domino Regi Angliæ, nostro, & quo supra nomine efficaciter obligare.

Si verò dictus Rex Scotiæ privilegiatus existat, ne excommunicari ipse, suæve capellæ suspendi, seu interdici valeant, etiam per litteras apostolicas, suorum in ea parte privilegiorum non habitâ plenâ & expressâ mentione, aut nec executionem censurarum prædictarum ausi facere, turbati, seu impediti, negligentesve in eâ parte fuerimus, vel remissi, litteras & licentiam prædicti domini Papæ impetrabimus, nostris sumptibus & expensis duplicatas, quibus ad executionem præmissorum omnium & singulorum, & denunciationem eorundem effectualiter simus astricti, quas licentiæ artationisque litteras parti domini Regis Angliæ, citra festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, faciemus effectualiter liberari.

Renunciamus, insuper, expressè omni actioni, exceptioni, defensioni, & omni alii juris canonici & civilis auxilio, generali & speciali, quod contra has litteras nostras, seu præsens publicum instrumentum, vel factum, possent ullatenus obici, vel opponi, & specialiter juri dicenti generalem renunciationem non valere.

Tenor verò procuratorii dictorum prælatorum, de quo superius fit mentio, sic incipit,

Noverint universi quod nos,

Willielmus, Glasguensis,
Johannes, Dunkeldensis,
Alexander, Aberdenensis,
Alexander, Rossensis, etc.
Et sic finit.

In cujus rei testimonium sigilla nostra, unà cum sigillis communibus dictorum capitulorum nostrorum, nomine nostro, & totius cleri nostri Scotiæ præsentibus sunt appensa apud Edenburgh, vicesimo sexto die mensis Septembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

In quorum omnium testimonium nos, Willielmus, Thomas, & Patricius, episcopi prædicti, sigilla nostra, tam nomine nostro proprio quam procuratorio nomine, pro, venerabilibus patribus, episcopis, ac ecclesiarum prædictarum capitulis supradictis, præsentibus apposuimus apud Berwycum super Twydam, sexto die Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo:

Necnon ad majorem fidem, præsentes litteras, seu præsens publicum instrumentum, signis & subscriptionibus notariorum infrascriptorum, anno, die, & loco suprascriptis, fecimus roborari.

Et ego Adam de Hilton clericus, Lichefeldensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius præmissis tractatibus & concordiis, obsidumque admissioni & receptioni, ac promissionibus, obligationibus, terminorum assignationibus, juramentorum præstationibus, sigillorum appositionibus, ac omnibus aliis & singulis suprascriptis, dùm sic, ut præmittitur, agerentur & fierent, sub anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo septimo; indictione undecimâ; die, viz. sextâ mensis Octobris; pontificatûs domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno quinto, unà cum magistris Willielmo & Johanne, notariis publicis subscriptis, ac aliis testibus prænominatis, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, scribi feci, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum.

Et ego Willielmus de Ragenhill clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic, ut præmittitur, sub anno, indictione, pontificatu, die, mense, & loco prædictis, agerentur & fierent, unà cum prænominatis notariis & testibus, præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, publicavi, signoque meo & nomine consuetis signavi rogatus in majorem fidem & testimonium præmissorum.

Et ego Johannes Clerenans clericus, Eborum diœcesis, publicus auctoritate apostolicâ notarius, præmissis omnibus & singulis, dùm sic agerentur & fierent, unà cum suprascriptis magistris Adam & Willielmo notariis & testibus, præsens interfui, ea sic fieri vidi & audivi, ac signo meo consueto signavi in fidem & testimonium præmissorum.

Sub sex sigillis, viz. episcopi et capituli Sancti Andreæ, episcopi et capituli Catenensis, ac episcopi et capituli Brechenensis, pendentibus à filis sericis ex variis coloribus.

Pro mercatoribus & marinariis Ispanniæ, de quibusdam articulis ultra treugas concessis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz noz admiralx, viscountes, gardeins de la meer, des portz, & des passages, maistres, mariners, maires, baillifs, ministres, & a touz noz autres subgitz & foialx de touz noz roialmes & seignuries, saluz.

Porceo que nadgaires certaines trieues & soeffrances de guerre estoient prises, acceptees & acordees, parentre nous pur touz noz subgitz, marchauntz, mariners, terres & paies d'une part, & les subgitz, marchantz & mariners de les villes & lieux de la marisme du roialme & seignurie le Roi de Castelle, d'autre part;

Nous, voillantz garder les dites trieues, & touz ces condicions en quantque a nous touche, au fin que les marchantz & mariners d'une part & d'autre peussent le plus fraunchement & seurement aler par tout en fesaunt leur marchaundies & autres busoignes, a greindre force des dites trieues, leur eons de novel grantez q'ils, & chascun de leur marchaundement peussent franchement & seurement aler & venir a touz lês marismes & costeres de meer, portz, citees, villes & lieux d'Engleterre, de France, de Flandres, de Gyene, de Bretaigne, & as touz autres roialmes & parties que leur plerra, & par eux passer, & ycelles demorrer, avec leur niefs grantz & petitz, & touz les biens & marchaundies que serront chargez en ycelles niefs de quecunqes paiis & gentz les dites marchandies & biens serront sanz empeschement de nous ou de nul autre pur nous.

Et a ceo eons pris les ditz marchantz & mariners, leur niefs, biens, & marchaundies, en venantz en noz ditz roialmes par la meer, & touz les autres lieux de notre seignurie, demorrantz en yceux, & departantz dilloeques, en notre salve garde, protection & defense especialx.

Par quoi vous maundons & commaundons, sur notre grieve forfaiture & peril q' appent, que les avantditz marchauntz & mariners, marchaundement venantz, & demorrantz, ove touz les biens & marchaundies que serront chargees en lour niefs, ou en autres niefs, de quecunque paiis & gentz, les ditz biens, marchaundies, & niefs serront a toutes les foiz q'ils, ou aucun de eux, passeront par la meer, & par les portz, citees, villes, & lieux desusditz, leur resceivez amiablement & bonement & leur soeffrez demorrer en ycelles & partir dilloeqes sanz aucun empeschement a toutes les foitz que leur plerra.

Nient fesant a eux, ne a aucun de leur, es persones, niefs, biens, ne marchaundiès, mal, moleste, tort ne grevances queconqes.

Et si en riens leur soit meffait, leur facez maintenant que sanz delay corriger, redrescer, & retourner en du estat, ovesque les despenses q'ils averont ensy suffert, sur les peines & condicions contenuz en les avantdites trieues.

En tesmoignance de queles choses nous avont fait faire cestes noz lettres overtes, a durer tanque a la feste de Nowel preschein avenir, & de meisme la feste tanque a deux ans prescheinz ensuantz.

Don' en notre palays de Westm', le viii. jour d'Octobre.

Semblables lettres sont faites pur les marchantz du roialme & seignurie le Roi de Castelle, en venantz ove touz leur biens & marchaundies, en les roialmes d'Engleterre & de France, en la meer, & touz les autres lieux de la seignurie le Roi d'Engleterre demorrantz en yceux & departantz dillooqes, souz mesme la date.

De capiendo deferentes bullas in regnum Angliæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Pat. 31 Edw. III. p. 2. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod quamplures, nostri & regni nostri Angliæ inimici, cum literis, processibus, instrumentis, & aliis, nobis, magnatibus, proceribus, & toti regnò prædicto valdè præjudicialibus & dampnosis, à partibus exteris, infra regnum nostrum prædictum, venire, & ea in civitate prædictâ, & alibi, in dicto regno nostro, executioni demandari facere proponunt, in nostri contemptum & præjudicium, ac legum & jurium regiæ coronæ nostræ, & consuetudinum ipsius regni nostri, subversionem manifestam;

Nos, contemptui & præjudicio prædictis volentes remedio obviare oportuno, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes illos, quos ad dictam civitatem, de partibus exteris, cum aliquibus, nobis & aliis prædictis sic præjudicialibus, venire, vel versus ipsas partes, à dicto regno nostro, per ipsam civitatem, cum hujusmodi præjudicialibus, ire contigerit, diligenter perscrutemini, & per alios, de quibus confiditis, perscrutari faciatis;

Et omnes illos, quos hujusmodi sic præjudicialia infra civitatem prædictam detulisse inveneritis, capiatis, & in prisonâ nostrâ salvò, absque manucaptione seu quavis aliâ deliberatione de eis faciendis, custodiri faciatis, donec aliud indè à nobis habueritis in mandatis;

Et omnia ea, sic præjudicialia seu dampnosa, coram nobismetipsis defferatis indilatè ostendenda;

Ac etiam diligentes inquisitiones, super hujusmodi præjudicialibus, infra ipsam civitatem sic delatis, & de cætero deferendis, & de præjudiciis, contemptibus, & dampnis, virtute eorumdem, in eadem civitate factis, vel faciendis, per sacramentum proborum & legalium hominum de ballivâ vestrâ, per quos rei veritas meliùs sciri poterit, cum necesse fuerit, faciatis;

Et omnes illos, quos de aliquibus præmissorum indictatos inveneritis, similiter capiatis, & corpora eorum in prisonâ nostrâ custodiri faciatis in formâ prædictâ;

Et literas, processus, instrumenta, & quæcumque alia, sic præjudicialia, sic arestata, ac nomina eorumdem arestandorum, ad nosmetipsos, unà cum inquisitionibus prædictis, cum factæ fuerint, sub sigillis vestris, de tempore in tempus, mittatis;

Ita quod nos, de callidâ machinatione eorumdem inimicorum nostrorum certiorari, pro resistentiâ malitiæ suæ ordinare valeamus quod fuerit oportunum.

Teste Rege, apud Westm', x. die Octobris.

Quod castellania & præpositura villæ de Reulâ Anglicis, & non aliis concedantur.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de bono regimine castellaniæ & præposituræ villæ nostræ de Reula, ac de salvâ custodiâ ejusdem, quæ in fronterâ terræ inimicorum nostrorum situatur, soliciti, attendentes nobis & habitatoribus villæ illius gratum fore & utile, dictamque villam tutiùs custodiri posse, si castellania & præpositura prædictæ per Anglicos, de regno nostro Angliæ oriundos, regeretur; ac volentes proindè, tam pro securiori custodiâ dictæ villæ, quam pro tranquillitate & quiete habitatorum ejusdem villæ, ac pro periculis iminentibus evitandis, providere;

Volumus, concedimus, & ordinamus, de deliberatione concilii nostri, pro nobis & hæredibus nostris, quod, post decessum dilecti & fidelis nostri, Guillielmi Sanxii domini de Pomeriis, qui castellaniam & præposituram prædictas ad terminum vitæ suæ, ex concessione nostrâ jam tenet, vel aliàs, si dictum Guillielmum, ipso vivente, castellaniæ & præposituræ prædictis cedere contingat, eædem castellania & præpositura personis idoneis de dicto regno nostro Angliæ oriundis successivè, & non aliis, per nos & hæredes nostros concedantur & comittantur: & per eosdem Anglicos teneantur, regantur, & gubernentur, juxta concessiones eis per nos & hæredes nostros indè faciendas.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xii. die Octobris.

Per ipsum Regem & petitionem de concilio.

De naufragiis & costis in Aquitania indebitè non vendicandis.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis comitibus, vicecomitibus, baronibus, cæterisque nobilibus & fidelibus nostris in ducatu nostro Aquitaniæ, salutem.

Ex relatu accepimus plurimorum quod, licet naufragiorum & costarum maris jura ad nos, ut regalia nostra, noscantur pertinere, vos tamen, & quilibet vestrûm ex parte suâ, dicta naufragia & costas, ad terras & dominia vestra juxta aquas & flumina dulcia existentia, indebitè vendicantes, eadem naufragia & costas, cum acciderint, in eisdem aquis & fluminibus vobis usurpatis, capitis, & usibus vestris applicatis; in nostri & jurisdictionis nostræ regiæ grave præjudicium, ac læsionem manifestam:

Nos, hujusmodi præjudicialibus obviare, & indempnitati nostræ prospicere, ac jura nostra regia illæsa observare, volentes, vobis & vestrûm cuilibet districtè præcipimus, & sub gravi forisfacturâ nostrâ firmiter inhibemus, ne super aquis de Gerunda, de Dorden' de insulâ Garona aut Tarno, vel aliquâ aliâ aquâ, seu flumine dulci, naufragium aliquod, quod ad nos dinoscitur pertinere, costæ nomine, seu alio modo, capiatis, exigatis, seu levetis, aut capi & exigi, seu levari faciatis aut permittatis, quousque tam de jure nostro quam vestro in hac parte fuerimus plenius informati, & aliud indè duxerimus demandandum.

Dat' apud Westm', xii. die Octobris.

Per ipsum Regem & petitionem de concilio.

De conductu pro episcopo Morinensi.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabilis pater, episcopus Morinensis, infra regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, moram trahat;

Nos, volentes securitati ipsius episcopi, & aliorum suorum familiarium providere, suscepimus ipsum episcopum, cum triginta familiaribus suis equitibus & eorum garcionibus, hernesiis, pecuniâ, *&c. ut in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' in palatio Westm', xiv. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De conductu, pro prisonariis Franciæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Tristanum Kerety militem, prisonarium dilecti & fidelis nostri Mathei de Gorneye, & quatuor equites de comitivâ suâ, eundo ad partes Calesii & exindè ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Tristano, seu dictis equitibus de comitivâ suâ, eundo ad dictas partes Calesii, & exindè ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, sicut prædictum est, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, in personis, equis, bonis, aut rebus suis, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis in personis, equis, bonis, aut rebus suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

Provisò tamen quod idem Tristanus, seu dicti equites de comitivâ suâ, arcus, sagittas, seu armaturas aliquas, extra dictum regnum nostrum Angliæ, secum non deferant ullo modo.

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duratur'.

Dat' apud Westm', xvi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti; videlicet,

Geraldus Malepewe, cum quatuor equitibus, per idem tempus duratur'. Dat' apud Westm', xxiiii. die Octobris.

Robertus Warny, cum uno scutifero, per idem tempus duratur'. Dat' ut supra.

Galfridus Maungonel de Pinceville, scutifer comitis de Salebruce, cum duobus vallettis & tribus equis. Dat' apud Westm', xxxi. die Octobris.

Comes de Ventador, prisonarius Regis, eundo per Calesium vel Bolon' ad partes Franciæ, cum duodecim equitibus, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum duratur'. Dat' apud Westm', primo die Novembris.

Petrus Prescy chivaler, prisonarius Mathei de Gourney, eundo ad partes Franciæ, cum sex equitibus, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duratur'. Dat' apud Westm', xxii. die Novembris.

Vitalis de Perers, cum quatuor equitibus, eundo ad partes prædictas, usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum duratur'. Dat' ut supra.

Gilbertus de Male Mort chivaler, cum quatuor equitibus, eundo ad partes Franciæ, usque ad idem festum duratur'. Dat' ut supra.

Guillielmus Clermount, serviens quorumdam prisonariorum de partibus Franciæ, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum duratur'. Dat' ut supra.

Petrus de Mountagu, prior de Neronville, de partibus Franciæ veniendo in Angliam, cum sex equitibus, usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ prædictum duratur'. Dat' ut supra.

De custodiendo portus maris, nè, durantibus treugis, homines ad arma se transferant.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 6 in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum treugæ inter nos & adversarios nostros Franciæ, usque ad festum Paschæ proximò futurum, & ab eodem festo usque ad idem festum tunc proximò sequens, & usque ad ortum solis in crastino subsequenti duraturæ, initæ sint & firmatæ, quas per totum regnum nostrum Angliæ, publicè mandavimus proclamari:

Nos, volentes treugas illas, in omnibus & singulis suis articulis, pro parte nostrâ, tam per terram quam per mare, inviolabiliter observari, assignavimus dilectum nobis Thomam Dautre, servientem nostrum ad arma, ad diligentem custodiam in portubus de Wynchelse & Dovorr', ac in singulis aliis portubus & locis per costeram maris usque Weymuth' faciendum, ne aliquis homo ad arma, sagittarius, sive alius, extra portus illos ad partes Britanniæ seu Normanniæ, durantibus treugis illis, sine licentiâ nostrâ speciali, se transferat quovis modo;

Et ad omnes illos, quos ad partes prædictas in portubus & locis prædictis, absque licentiâ hujusmodi, post proclamationem indè factam, transfretantes invenerint, unà cum equis, armaturis, & aliis rebus suis secum inventis, ac navibus in quibus inventi fuerint, arestandum, & sub aresto salvò custodiendum, quousque aliud indè duxerimus demandandum: & ad certificandum nos, de tempore in tempus, de nominibus illorum per ipsum sic arestatorum, ac de pretio equorum, armaturarum, & aliarum rerum, secum inventorum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Thomas vobis, & cuilibet vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo assignatur Willielmus Walkelate, serviens Regis ad arma, ad hujusmodi custodiam faciendam in portu de Weymuth, & abindè in singulis portubus & locis per costeram maris versus partes occidentales.

T. ut supra.

Pro prisonariis de Scotiâ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

DUNCANUS WALAYS, valettus Thomæ de Murref, de partibus Scotiæ, qui obses pro David de Bruys in Angliâ moratur, habet literas de conductu, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxv. die Octobris.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas; videlicet,

Johannes de Foderyngham, familiaris comitis de Sutherland.

Alexander de Lyndeseye, Willielmus Brun, Johannes Burdon, & Willielmus de Wardelawe, } *familiares comitis d'Anegos.*

Willielmus Clerk, mercator de Scotia.
Thomas de Kyngorne de Scotia, & tres homines familiares sui.
Nicholaus de Bonill de Scotia, & tres homines familiares sui.
Thomas del Hill, vallettus Johannæ Reginæ Scotiæ, & quatuor equites de comitivâ suâ.
Thomas comes de Mar, cum duodecim equitibus.
Adam de Tyrynghum, clericus de Scotia, cum tribus equitibus.
Johannes de Ross, cum duobus equitibus.

Johannes de Mar, Malisius Prestre, Eustachius de Rettre, Johannes Coigneour, Wolterus de Halyburton, David de Anand, & Andreas Campbell, } *milites de Scotia,*

quilibet eorum cum quinque equitibus in comitiva sua.

Pro scolaribus Scotiæ, de veniendo in Angliam studendi causâ.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, ad rogatum venerabilium patrum, episcoporum Sancti Andreæ & Breghen de Scotia;

Concessimus & licentiam dedimus omnibus & singulis scolaribus dictæ terræ Scotiæ, qui in Angliam, causâ studendi, & actos scolasticos excercendi, in universitate Oxoniæ, sive Cantebrigiæ moraturi, venire voluerint;

Salvò & securè, sub protectione nostrâ, in dictum regnum nostrum Angliæ venire, & in universitate prædictâ morari, & studio vacare, & ad partes suas, cum expedire viderint, redire possint, per triennium jam futurum:

Et ideò vobis mandamus quod dictis scolaribus dictæ terræ Scotiæ, seu eorum familiaribus, in dictum regnum nostrum veniendo, & in universitate prædictâ ex causâ prædictâ morando, & ad partes suas, ut præmittitur, redeundo, dumtamen ipsi pacificè & honestè se gerant, non inferatis, &c. *ut in similibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. per dictos tres annos duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro Karolo de Bloys, de secundâ solutione super redemptione suâ, acquietantia.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Savoir vous faisons que, le jour de la date de cestes noz lettres, l'onurable piere en DIEU, Johan evesqe de Roucestre, nostre tresorier, en noun de nous, receust, en nostre citee de Loundres, de monsieur Charles de Bloys, nostre prisoner, par les mains de mestre Jaques lui Moigne, procuror a ce depute especialment depar lui, vint & cinqe *mille* nobles, as value & somme de cynquante mille florins d'or al' escut, chascun escut comptee sour la value de quarante deniers d'esterlings, bonns & currantz en nostre roialme d'Engleterre, pur le secounde terme du paiement de sa raunceon, pur sa deliverance de prison, en queux le dit monsieur Charles nous estoit tenuz par ses lettres obligatoires, & par instrument public;

De queux vint & cinqe mille nobles, as value & somme de cynquante mille florins d'or al escut, ainsi receuz pur le secound terme du paiement avantdit, nous nous reputons bien contentz, & le dit monsieur Charles, & ses heirs, pur nous & pur noz heirs, ent quitons a touz jours;

Les actions & demandes, qui nous avons envers le dit monsieur Charles, & ses heirs, par cause de la premere paiement de sa raunceon, a nous en du terme nient faite, & de les peines par tant a nous encourrues;

Et aussi pur les sommes, en queles il nous est unqores tenuz des termes avenir, par la dite cause de sa raunceon, a nous entierement sauveez;

As queles actions & demaundes, par cestes noz lettres, nous ne volons que se face aucune prejudice.

En tesmoignance, &c.

Don' en nostre palays de Westm', la feste de Touz Saintz.

Conventionum sæpedictarum ratificatio apud Scone.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS CHRISTI fidelibus, præsentes litteras inspecturis, David, DEI gratiâ, Rex Scottorum, salutem.

Noverit universitas vestra quod, cum in quâdam indenturâ, super tractatu & concordiâ pro nostrâ liberatione, confectâ apud Berwicum super Twedam, tertio die mensis Octobris, anno Gratiæ millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, per & inter,

Venerabiles patres in CHRISTO,
Johannem archiepiscopum Eborum, primatem Angliæ,
Thomam episcopum Dunolmensem, &
Gilbertum episcopum Karliolensem,

Ac, nobiles viros,
Henricum de Percy,
Radulphum de Nevill,
Henricum le Scrop; &
Thomam de Musgrave,

nuncios & deputatos excellentissimi principis, domini Edwardi, Regis Angliæ illustris, ex parte unâ;

Et, reverendos patres in CHRISTO,
Willielmum episcopum Sancti Andreæ,
Thomam episcopum Catanensem, &
Patricium episcopum Brechenensem, cancellarium nostrum Scotiæ,

Et, nobiles viros,
Patricium comitem Marchiæ,
Robertum de Erskyn, &
Willielmum de Levyngston, } *milites,*

nuncios & deputatos Roberti senescalli Scotiæ, tunc custodis ejusdem, & locum nostrum tenentis, ac prælatorum, procerum, & communitatum dicti regni nostri Scotiæ, ex parte alterâ:

Plenam & specialem commissionem, & potestatem ad hoc hinc indè habentes;

Inter cætera, contineatur quod dictus dominus Rex Angliæ & filius suus princeps Walliæ, ex parte suâ, & nos, ex parte nostrâ, dictam indenturam, & contenta in eadem, pro dictâ liberatione nostrâ per litteras suas, & nostras patentes, sub suis magnis sigillis, & nostris ratificabunt, & ratificabimus, approbabunt & approbabimus, confirmabunt & confirmabimus, & infra certum terminum ad custodem Berwici supradicti dictas litteras mittent & mittemus, hinc indè liberandas:

Cujus indenturæ tenor sequitur in hæc verba:

Ceste endenture, &c. *prout supra de dat' tertio die Octobris.*

Nos verò, post dictam liberationem nostram, & reditum ad regnum nostrum, in pleno concilio nostro personaliter existentes, apud Sconam, sexto die mensis Novembris, anno Gratiæ supradicto, & regni nostri vicesimo octavo, præfatam indenturam diligenter inspici, & punctuatim legi coram nobis facientes, & ipsam plenè intelligentes, de expresso consensu & assensu dicti concilii nostri, præfatam indenturam, & omnia & singula in ipsâ contenta, & concordata pro dictâ liberatione nostrâ, in omnibus punctis suis, & articulis, formâ pariter & effectu, ratificamus, approbamus, &, tenore præsentium, confirmamus.

In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus fecimus apponi, in dicto concilio nostro apud Sconam, anno, mense, & die supradictis.

Sub magno sigillo Regis Scotiæ, pendente à filis sericis, viridis coloris.

De procurationibus, cardinalibus solvendis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Liberat. 31 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod, venerabilibus patribus, Tailarando episcopo Albanensi, & Nicholao tituli Sancti Vitalis presbitero cardinalibus, nunciis domini Summi Pontificis in Angliam destinatis, id, quod ad ipsos cardinales, pro procurationibus suis, ratione episcopatûs Eliensis, in manu nostrâ existentis, de terminis solutionis earumdem procurationum, pro duobus annis, pertinet, de thesauro nostro solvatis, hac vice, de gratiâ nostrâ speciali.

Teste Rege, apud Westm', vii. die Novembris.

Per ipsum Regem.

Super captione prisonariorum Scotiæ, de inquirendo.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, custodibus treugarum, nuper inter venerabiles patres, Willielmum Wynton', & Johannem Roffen', episcopos, ac quosdam alios ex parte nostrâ, & Willielmum Sancti Andreæ, & Patricium de Breghen, episcopos, ac quosdam alios ex parte comitum, baronum, & aliorum de terrâ Scotiæ nuper initarum, salutem.

Cum, inter cætera, in dictis treugis contenta, contineatur quod, sub spe bonæ pacis, dictæ treugæ & sufferentiæ guerræ generales, tam per terram quam per mare, ab octavo die Maii ultimò præterito, usque ad festum Sancti Martini in Hieme, proximò sequens, tam inter omnes illos, qui de obedientiâ nostrâ in Anglia, Scotia, Hibernia, Vasconia, Britannia, Wallia, & in Insula de Man, quam universos & singulos, qui ad fidem & obedientiam David de Bruys, Regis Scotiæ, existunt, firmiter teneantur, absque aliquo malo, dampno, aut gravamine, uni parti per partem alteram quovis modo inferendo, & absque fraude seu malo ingenio, prout in conditionibus treugarum illarum, quarum tenorem aliàs vobis misimus, pleniùs continetur;

Ac jam, ex parte dictorum episcoporum, Sancti Andreæ & Breghenensis, acceperimus quod Arcebaldus Douglas, Johannes Gordoun, Willielmus de Tours, Johannes de Tours, & quidam alii de Scotiâ, nuper, infra tempus treugarum prædictarum, per quosdam marchiarum regni nostri Angliæ, versus Scotiam, de guerrâ capti fuerunt, & in prisonis detenti existunt, contra formam treugarum prædictarum, & nos requisierunt ut dictos prisonarios liberè deliberari jubere velimus;

Nos, volentes treugas illas, quantum ad nos pertinet, observari, set quia nondum sumus certitudinaliter informati si prædicti prisonarii, tempore guerræ vel treugarum, capti fuissent, necne;

Vobis mandamus quod, receptis à præfatis prisonariis, & eorum singulis, sufficientibus manucaptoribus, qui eos manucapiant per securitatem competentem, quod quilibet prisonarius eorumdem corpus suum in prisonam, ubi jam detinetur, infra quindenam post præmunitionem, sibi ex parte nostrâ aut vestrâ faciendam, fideliter reintrabit, nisi aliud à nobis indè habueritis in mandatis, eosdem prisonarios ad propria in Scotiam ire permittatis, & interim de captione eorumdem prisonariorum, an, videlicet, tempore treugarum prædictarum, vel ante, & qualiter, & quo modo, facta fuerit?

Eo veriùs & diligentiùs quo poteritis vos informetis, & informationem illam, sic factam, unà cum eo quod indè, juxta discretiones vestras, videritis faciendum, nobis sub sigillis vestris, adcitiùs quo poteritis, mittatis, ut, hiis visis, ulteriùs indè faciamus quod de bonâ fide fuerit faciendum.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro prisonariis Scotiæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, cum Arcebaldus de Douglas chivaler, & Willielmus de Tours, de Scotia, usque civitates nostras London' & Cantuar', quibusdam certis de causis, de licentiâ nostrâ, sunt profecturi;

Nos, volentes eorum securitati in hac parte providere, suscepimus ipsos, Arcebaldum & Willielmum, veniendo cum quatuor equitibus de comitivâ suâ, &c. *ut in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Novembris.

Pro obsidibus Karoli de Bloys.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ, ac universis, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Yvo de Keneken ad partes Britanniæ, pro quibusdam victualibus & necessariis, ad opus Johannis & Guidonis, liberorum nobilis viri Karoli de Bloys, pro eodem Karolo in Anglia, sub certâ formâ, inter nos & ipsum concordatâ, in obsides commorantium, quærendis & in Angliam apportandis, profecturus existat;

Nos, volentes securitati ipsius Yvonis in hac parte providere, suscepimus ipsum, & duos equites de comitivâ suâ, & eorum valettos, &c. *ut in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Novembris.

Per ipsum Regem.

De custodiâ fortalitiorum & loci de Cruyk in Normanniâ, commissâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Thomæ de Holand, custodiam fortalitiorum ac loci de Cruyk, in ducatu Normanniæ, super inimicos nostros nuper conquestorum, habendam, unà cum redemptionibus & revennis, & omnibus aliis proficuis, ad dictum locum pertinentibus, ad voluntatem nostram:

Ita semper quod idem Thomas, vel ejus locum tenens ibidem, custodi & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto, qui pro tempore fuerit, intendens sit & obediens, prout decet.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Novembris.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est Donaldo Aselrig, Lodewico Clifford, & Waltero Mewe, quod, sub forisfactura omnium quæ Regi forisfacere poterunt, fortalitium & locum prædicta, cum omnibus ad ea pertinentibus, quæ in custodia sua existunt, ut dicitur, præfato Thomæ, vel ejus in hac parte locum tenenti, liberent custodienda in formâ prædictâ.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

De custodiâ castri de Brest commissâ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum dilectus consanguineus & fidelis noster, Henricus dux Lancastriæ, capitaneus & nostrum locum tenens in ducatu Britanniæ, concesserit & deliberaverit, dilecto & fideli nostro, Matheo de Gourney castrum de Brest, cum toto dominio eidem castro pertinente, & simul cum monetâ, redemptionibus, confiscationibus, & omnibus aliis proficuis, ad dictum castrum spectantibus;

Ac etiam villam de Sancto Matheo, cum brevibus & custumis ejusdem villæ, ac admiratu, piscariis, redditibus, servitiis, & omnibus aliis exitibus & proficuis, ad prædicta villam & dominium qualitercumque spectantibus;

Habenda & custodienda quamdiù contigerit ipsum ducem esse capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu Britanniæ supradicto;

Nos, concessionem & deliberationem, eidem Matheo per præfatum ducem sic factas, acceptantes, volumus & concedimus quod idem Matheus habeat & teneat prædicta castrum & villam, cum omnibus ad ea, ut præmittitur, spectantibus, juxta vim & effectum concessionis ipsius ducis supradictæ;

Et ulterius, ex uberiori gratiâ nostrâ, quamdiù dicta castrum, villam, & dominium, in manu nostrâ, nomine custodiæ, vel alio modo, contigerit remanere.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Novembris.

Per ipsum Regem.

Innocentii VI. Papæ ad Regem, pro pace, cumulatæ exhortationes.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Celsitudinem tuam, carissime fili, per nostros nuncios & litteras sæpiùs instanter amonendam duximus & rogandam, ut ad iniendam pacem cum carissimo in CHRISTO filio nostro, Johanne Rege Francorum illustri, tuum animum inclinares; ferventibus desideriis diutiùs expectantes ut, sicut nobis multorum hactenus insinuatio fidedigna suggessit, Rege pacifico, per quem Reges regnânt & principes dominantur in terris, virtutem tuam in mansuetudine confovente, dictæ pacis negotium, quod, juxta ea quæ tractata fuerant, ex tuâ dependebat principaliter voluntate, salubrem sortiretur effectum.

Sed quia negotium ipsum, inimico humani generis faciente, sic pernitiosè protrahitur, & non absque maximis animarum & corporum periculis retardatur, gravi exindè, non immeritò, replemur molestiâ & assiduo dolore torquemur.

Ex hiis enim nimium utriusque quassantur Regis regna, affliguntur populi, divinus cultus minuitur, tota Christianitas læditur, & non solùm Terra Sancta, quæ subjecta canibus & tributaria Sarracenis, tuum & aliorum catholicorum principum deplorat auxilium, sed & mundus indè patitur universus.

Quocirca, preces addentes precibus, & hortationes hortationibus cumulantes, serenitatem tuam, per aspersionem sanguinis Redemptoris nostri, Domini JESU CHRISTI, paternis affectibus obsecramus quatinùs, tot & tantis periculis atque malis finem clementer imponens, & bona pacis, per quam regna crescunt, populi proficiunt, & utilitas publica custoditur, quæve maximè in victoriâ quærenda est, diligenter attendens ad ea per quæ ipsius optatæ pacis negotium celeriùs valeat expediri, animum tuum, ob divinam etiam & apostolicæ sedis ac nostram reverentiam, effectualiter & benignè disponas;

Ita quod indè apud DEUM præmium æternæ retributionis, & apud homines perpetuæ laudis, summæque pietatis præconium consequaris.

Dat' Avinion', v. kal' Decembr', pontificatûs nostri anno quinto.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

Firminus.

De potestate reformandi attemptata in Aquitania, contra treugas.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni de Cheveresdon, senescallo suo Vasconiæ, magistro Geraldo de Podio, judici majori curiæ nostræ Vasconiæ, & magistro Johanni Guitardi juris perito, salutem.

Sciatis quod, cum diversa gravamina & dampna subditis adversarii nostri Franciæ, & adhærentibus suis, per gentes ducatûs nostri Aquitaniæ in terrâ & in mari, tam per captionem prisonum, bonorum, & mercimoniorum, quam navium, contra formam & conditiones treugarum, hinc & indè ultimò initarum & firmatarum, attemptata sint, ut accepimus, & illata;

Nos, treugas prædictas volentes, quantum ad nos pertinet, inviolabiliter observari, ac de vestris circumspectione & fidelitate plenam fiduciam reportantes;

Ad omnia & singula, quæ sufficienter & legitimè noveritis dictis subditis adversarii nostri prædicti, vel ejus adhærentibus, per gentes vel subditos nostros dicti ducatûs, in terrâ vel in mari, per hujusmodi captiones prisonum, bonorum, & mercimoniorum quorumcumque, contra conditiones treugarum prædictarum, aliqualiter attemptata;

Ad instantiam super hiis querelantium, reparandum & reformandum, ac in statum debitum realiter & de facto ponendum, & ad plenam justitiam indè illis, quorum interest, in hac parte faciendum;

Dumtamen deputati ad hoc, per partem adversam, gentibus nostris ejusdem ducatûs, & adhærentibus suis, vice versâ, faciant illud idem, vobis, & duobus vestrûm, quorum, vos, præfate senescalle, alterum esse volumus, plenam, tenore præsentium, damus & committimus potestatem;

Ratum & firmum habituri quicquid per vos, vel duos vestrûm, quorum vos, præfate senescalle, alterum esse volumus, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Quæ ad universorum notitiam deduci volumus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis apud Westm', iii. die Decembris.

De conductu prisonarii.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Johannem de l'Isle militem, de partibus Scotiæ, prisonarium Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, & quatuor equites de comitivâ suâ, eundo ad partes Scotiæ pro redemptione suâ quærendâ, & ipsum Johannem, cum dictis quatuor equitibus, seu dictos quatuor equites per se, in Angliam cum redemptione prædictâ redeundo;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Quod ministri principis Walliæ non se intromittant infra episcopatum Meneven'.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Claus. 31 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, justiciario & camerariis dilecti & fidelis nostri Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, in partibus Suthwalliæ, vel eorumdem justiciarii & camerariorum locum tenentibus, salutem.

Cum nuper, visis & examinatis coram nobis & concilio nostro, quibusdam evidenciis, vacationem episcopatûs Meneven' tangentibus, de rotulis cancellariæ nostræ extractis, & sub magno sigillo nostro, vicesimo die Julii, anno regni nostri Angliæ vicesimo secundo, exemplificatis, per quas apparebat quod dictus episcopatus, ad nos & ad coronam nostram Angliæ pertinere debet, & pertinuit ab antiquo, de assensu concilii nostri ordinaverimus, quod dictus episcopatus, ad nos & coronam nostram prædictam, imperpetuum pertinebit; & quod prædictus princeps, nec ministri sui, in hac parte nullatenus se intromitterent.

Nos, volentes jura coronæ nostræ illæsa in omnibus observari, vobis mandamus quod de executionibus aliquibus infra episcopatum prædictum faciendis, nullatenus intromittatis, contra ordinationem supradictam, nec quicquam in hac parte faciatis, vel attemptetis, quod in læsionem coronæ nostræ prædictæ cedere poterit quovis modo.

T. R. apud Westm', xvi. die Decembr'.

Litteræ testimoniales, pro Dionisio de Morbeke, super captione adversarii Franciæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, salutz.

Savoir vous faisons, que nostre adversaire de France ad overtement reconneu que, le jour de la bataille de Poytiers, il se rendy a nostre bien amee bachiler, Denys de Morbeke, & luy donna sa foy, & fist a lui tout ce que loial prisonnier doit faire a son maistre en tieu cas;

Dont le dit Denys, qui lors estoit avene nous & demoure a nostre partie, rendy le corps de nostre dit adversaire, & delivra en garde a nostre treschier ainsnez filz, Edward prince de Gales, adonques cheventein de nostre houst en celle journee, come il estoit tenuz de sa lealte & par la loy d'armes.

Et puis, apres que le dit Denys estoit venuz a nostre presance, purement, franchement, & de sa greable volente, & saunz aucune covenance ou paction precedente, il nous rendy & donna, & aussi transporta en nous tout le droit, claim, & demande, q'il avoit, & avoir povoit, en la personne de nostre dit adversaire par la surdicte cause, rienz en ce reservant a lui;

Et a ce rendy & restably a nostre dit adversaire sa foy, & lui ent quita de tout ce q'a lui partiegnont, ou povoit demander, par la cause susdite, en condicion que nostre dit adversaire se rendroit a nous loial prisonner;

Et sour ce nous ent donnast sa foy, comme il avoit fait au dit Denys, le surdit jour de la bataille.

Et toute cestes choses nostre dit bachiler ad fait, en gardant bien son honur & sa lealte, & comme il estoit tenuz par la loy d'armes, & ce franchement, & saunz aucune covenance, & pour le regard covenable ent a lui faire a nostre volente.

En tesmoignance des queles choses, &c.

Donn' en nostre palays a Westmonstier, le xx. jour de Decembre.

De capitaneo & locum Regis tenente, in ducatu Normanniæ constituto.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & circumspectione, fidelis & consanguinei nostri carissimi, Philippi de Navarra, comitis de Longuevill, & domini de Cassel, plenius confidentes;

Ipsum Philippum in dicto ducatu Normanniæ locum nostrum tenentem & capitaneum facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes eidem Philippo plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nostro nomine, ducatum prædictum, cum suis juribus & pertinentiis universis, quantum ad nos attinet, regendi & gubernandi;

Et omnes & singulos, ibidem ditioni nostræ subjectos, manutenendi, ac contrarios & rebelles arestandi & capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi;

Et omnia alia & singula faciendi & exercendi, quæ ad officium locum nostrum tenentis & capitanei ibidem pertinere noscuntur, & quæ, pro conservatione jurium nostrorum, ac bono regimine ducatûs prædicti, ac subditorum nostrorum, necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale; formis & conditionibus treugarum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ nuper captarum, semper in omnibus observatis:

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum Philippum actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod prædicto Philippo in omnibus & singulis præmissis faciendis & exequendis, quatenùs ad vos & vestrûm singulos attinet, pareatis, respondeatis, & intendatis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Decembris.

Pro Petro Vernhes, de custodiâ monetæ Burdegaliæ.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Vascon. 31 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus literas carissimi primogeniti nostri, Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARDUS, illustrissimi domini, DEI gratiâ, Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem, & fidem præsentibus adhibere.

Cum nostri intersit officii in urgentibus, tam pro regiâ & nostrâ quam utilitate communi subditorum nostrorum, indigentiis efficacius providend', volentes itaque monetam regiam & nostram auri, quæ Burdegaliæ fabricatur, taliter gubernari, ne defectu insufficientium officialium ad illam vacantium, possit fraus seu læsio sub dissimulatione seu imperitiâ aliquâ evenire:

Ea propter notum vobis facimus quod nos, habitis super hiis, tam cum consiliariis regiis quam aliis probis viris harum partium, in talibus idoneis & expertis, quid melius & tutius agendum foret, diebus, horis & vicibus iteratis, consilio maturato, qui de idoneitate & sufficientia experta in talibus Petri Vernhes, super hiis bonam famam & legitimam reportarunt pro tenendo & fideliter excercendo officio custodis monetæ auri antedictæ.

Eidem Petro, auctoritate regiâ & nostrâ, de nostrâque certâ scientiâ & gratiâ speciali, officium custodis monetæ regiæ & nostræ auri Burdegaliæ antedictæ, cum vadiis & deveriis ad dictum officium pertinentibus, seu pertinere & spectare debentibus, damus & concedimus per præsentes, regendum & excercendum ac gubernandum per ipsum, quamdiu benè & fideliter se habuerit & gesserit in regimine & excercitio officii antedicti, juxta ipsius officii exigentiam & diligentiam adducend'; quacumque donatione, concessione, seu assignatione faciendâ incontrarium in aliquo non obstante.

Mandantes districtè ex parte regiâ atque nostrâ constabulario regio & nostro Burdegaliæ, qui nunc est, aut pro tempore fuerit, ut ipsum Petrum in possessionem justam & debitam dicti officii ponat & inducat, positumque & inductum in illâ manuteneat viriliter & defendat, ipsumque dictum officium excercere & de ipso gaudere faciat & permittat, in formâ superius expressatâ, impedimento & disturbatione cessantibus quibuscumque.

Datum Burdegaliæ, sub sigillo nostro, secundâ die mensis Aprilis, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo septimo.

NOS autem literas prædictas, & omnia contenta in eisdem, prout literæ illæ rationabiliter testantur, approbamus & confirmamus.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxii. die Decembris.

Per ipsum Regem & petitionem de concilio.

Pro Johanna, consorte David de Brus.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III.

Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum, illustris domina Johanna, consors David de Bruys, prisonarii nostri, soror nostra carissima, de partibus Scotiæ ad nos, ad civitatem nostram London', pro quibusdam negotiis, nos & dictum David tangentibus, de licentiâ nostrâ sit ventura;

Suscepimus ipsam sororem nostram, veniendo ad nos ad civitatem prædictam, cum sexaginta equitibus & tot garcionibus, cujuscumque conditionis fuerint, ibidem morando, & exindè ad Scotiam redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Marlebergh, xxv. die Decembris.

Per breve de privato sigillo.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, sub eâdem datâ, per idem tempus duraturas; videlicet,

Willielmus episcopus Sancti Andreæ in Scotia, cum uno alio episcopo in comitiva sua, quem secum ducere voluerit, videlicet, prædictus episcopus Sancti Andreæ cum triginta equitibus, & tot garcionibus; & dictus alius episcopus, cum viginti equitibus, & tot garcionibus.

Patricius de Dunbarre, comes Marchiæ, cum viginti equitibus, & tot garcionibus.

Pro domino de Albignyaco.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum dominus de Albignyaco, prisonarius noster, sub fide suâ præstitâ, ad partes Franciæ, de licentiâ nostrâ, sit profecturus, &, ad festum Paschæ proximum, in Angliam redituius;

Nos, volentes securitati ipsius domini in hac parte providere, suscepimus ipsum, & duodecim equites, & totidem pedites, de comitivâ suâ, &c. *prout in similibus in conductu litteris.*

Provisò semper quod aliquis, de comitivâ prædicti domini, arcus, sagittas, seu armaturas aliquas, aut literas suspectas & nobis præjudiciales, extra regnum nostrum Angliæ secum non deferat quovis modo.

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxviii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti; videlicet,

Comes Vindoemensis, cum viginti equitibus, & totidem peditibus, de comitiva sua, eundo ad partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo.

Dominus de Derval, cum decem personis de comitiva suâ, eundo ad partes Franciæ, & exindè cum triginta personis in Angliam redeundo, per idem tempus duraturas.

Dat' ut supra.

Pro medico adversarii de Francia.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, magistrum Gullielmum Radicis, medicum adversarii nostri Franciæ, & sex equites de comitivâ suâ, eundo ad partes Calesii, ac exindè ad partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxviii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas Regis de conductu habent subscripti; videlicet,

Gullielmus Cove, serviens ad arma adversarii nostri Franciæ, & quatuor equites de comitiva sua, eundo cum quatuor leporariis ad partes Calesii, &c.

Egidius de Soycourt, consiliarius adversarii nostri Franciæ, & sex equites de comitiva sua, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad partes Franciæ redeundo, &c.

Philippus de Carnoto, scutifer adversarii nostri Franciæ, veniendo in regnum nostrum Angliæ, cum sex equitibus, ac quatuor peditibus, de comitiva sua, ibidem morando, & exindè ad partes Franciæ redeundo, &c.

Gullielmus Viezorge, famulus adversarii nostri Franciæ, & sex equites de comitiva sua, eundo ad partes Calesii, & exindè ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, &c.

Lodowicus de Nameure miles, & viginti equites de comitiva sua, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ad adversarium Regis, ibidem morando, & usque villam Regis Calesii, & exindè ad propria redeundo, &c.

Petrus Gorri de Sanceur, & Johannes Malepert, scutiferi & familiares comitis Danmartyn, prisonarii Regis, eundo ad villam Regis Calesii, & exindè in Franciam, ac exindè in Angliam redeundo, &c.

Frater Gullielmus de Chamely, & Petrus de Mounty, veniendo in regnum Angliæ, cum quatuor equitibus, & sex equis, de comitiva sua, & ibidem morando, &c.

Pro comite de Venthadour, de licentiâ transfretandi; plegiantibus comite de Tankerville & marescallo Dendenham.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux, qui cestes presentes lettres veront ou orront, saluz.

Savoir vous faisons, que le counte de Venthadour, nostre prisoner de guerre, apres ce q'il se rendist a nostre prisoun, en la citee de Loundres, selonc ce que la loy d'armes requist, & il estoit tenuz par sa foi, il ad suffert continueles & diverses passiouns & maladies de son corps, en tant q'il estoit en despoir de sa vie, dount il nous supplia moult humblement, q'il nous pleust, lui doner conge de soi transporter as parties de France, a y demorer une piece, souz espoir de salut, en lessant Loys son eisne filz pur lui en houstage;

Nous, enclinantz a sa dite requeste, avons rescieu son dit filz en houstage, & lui ottroie la dite conge, de nostre grace especiale, par tiele condicion, q'il se porte & tiegne, devant toutes persones, & en touz lieux, nostre loial prisonner, & q'il ne se arme countre aucune persone du monde, & aussi q'il retourne & reentre en nostre prisoun, en la dite citee de Loundres, a la feste de Seint Johan le Baptistre preschein a venir;

Come lui mesmes, & le counte de Tankarville, & le mareschal Dendenham, ses plegges & fiauncers en celle partie, par lour fois nous ount loialment promis.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes noz lettres overtes.

Don' en nostre palays de Westm', le xxx. jour de Decembr'.

De potestate litteras de conductu faciendi.

A. D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, salutem.

Sciatis quod, cum illustris domina Johanna, consors David de Bruys, prisonarii nostri, soror nostra carissima, ac, venerabilis pater, Willielmus episcopus Sancti Andreæ, & quidam alius episcopus de Scotia, quem idem episcopus Sancti Andreæ secum ducere voluerit, ac Patricius de Dunbarre comes Marchiæ, cum certis equitibus & eorum garcionibus, ad nos, ad civitatem nostram London', de licentiâ nostrâ, pro certis negotiis, nos & dictum David specialiter tangentibus, sint venturi;

Quos, & eorum res, & bona, suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum, veniendo ad civitatem nostram London', ibidem morando, & exindè ad dictas partes Scotiæ redeundo, prout in diversis literis nostris patentibus, indè confectis, plenius continetur;

Vobis, & cuilibet vestrûm, committimus & mandamus quod, si dicta soror nostra, vel dicti magnates, aut aliquis eorum, aliis litteris de salvo conductu indiguerint, vel indiguerit, tunc eis, & eorum cuilibet, literas de salvo conductu, de veniendo ad nos, in formâ prædictâ, prout pro eorum majori securitate vobis & eis videbitur faciendum, sub sigillis vestris nostro nomine fieri & liberari faciatis;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid vos, vel alter vestrum, feceritis, vel fecerit, in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c.

Dat' apud Marlebergh, xxx. die Decembris.

Per breve de privato sigillo.

De excessibus & attemptatis contra treugas, reformandis.

A.D. 1357. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo de Toteshamp, & Stephano de Cusyngton, militibus, salutem.

Ad nostrum pervenit auditum quod nonnulli de nostris, & nobis adhærentibus, post & contra treugas, ultimò inter nos & adversarios nostros Franciæ Burdegaliæ initas & firmatas, & in regnis Franciæ & Angliæ sæpiùs publicatas, plura castra, fortalitia, villas, & loca, ac personas in partibus Britanniæ, Andegaviæ, Normanniæ, & Cenomanniæ, & Pertici & aliis pluribus regni Franciæ partibus, violenter occupârunt & ceperunt, & sic occupata & capta detinent, pluresque villas & subditos dicti regni Franciæ tributis submiserunt, & eos fore eis tributarios coegerunt & cogunt, & alia quamplura violenter & injustè, contra formam treugarum ipsarum, attemptarunt, in nostri vituperium & dedecus manifesta, quæ nobis displicent in immensum;

Nos, volentes dictas treugas inviolabiliter observari & teneri, & omnia facta, commissa, & attemptata in contrarium per nostros, & nobis adhærentes, integrè reparari;

De circumspectione, fidelitate, & providentiâ vestris plenam fiduciam optinentes, vobis, & vestrûm utrique, conjunctim & divisim, injungimus, mandamus, & committimus quatinùs omnia & singula, quæcumque, & quovismodo, in dictis partibus, & aliis regni Franciæ quibuscumque, tam in terrâ quam in mari, per aliquos de nostris, & nobis adhærentibus, contra dictas treugas reperitis attemptata vel facta, quatenùs ipsorum reparatio & reformatio, ex conditione ipsarum treugarum, per nos fieri debeant, cum omni celeritate reformetis & reparetis, & in statum debitum realiter & de facto reduci & reponi faciatis;

Omnes & singulos, de nostris subjectione, obedientiâ, seu adhærentiâ existentes, occupatores & detentores castrorum, fortalitiorum, villarum, & aliorum locorum, & personarum, rerum, navium, & bonorum quorumlibet, ad dimittendum dicta castra, fortalitia, villas, & loca, alia, ac personas, naves, & bona hujusmodi, post & contra dictas treugas occupata & capta, & ea ac eas gentibus dicti adversarii nostri, quibus restitutio hujusmodi fieri debeat, realiter & liberè reddendum & restituendum, impositoresque & exactores tributorum ad cessandum & penitùs desistendum de impositionibus & exactionibus prædictis, viis & remediis oportunis, indilatè compellatis;

Consimilesque restitutionem & reparationem faciendas subditis & adhærentibus nostris, quibus restitutio & reparatio hujusmodi fieri debeant, omnium & singulorum attemptatorum contra nos, gentes, subditos, benivolos & adhærentes nostros, tam in captionibus castrorum, villarum, civitatum, locorum, terrarum, personarum, quam navium & bonorum quorumlibet, in terrâ sive in mari, captorum & occupatorum, etiam post & contra tenorem & formam treugarum ipsarum, per ipsius adversarii nostri gentes, subditos, benivolos, & adhærentes suos, & alios quoscumque petatis, ante omnia, & etiam realiter & de facto recipiatis ab eis, & eorum quolibet, & etiam admittatis.

Et vos, & vestrûm alterum, commissarios nostros speciales, in partibus dicti regni Franciæ, quoad hæc & omnia alia & singula, quæ pro conservatione dictarum treugarum & honoris nostri in hac parte fuerint facienda, tenore præsentium, facimus & constituimus, ac etiam deputamus:

Dantes vobis, & utrique vestrûm, potestatem & speciale mandatum faciendi & exequendi omnia & singula supradicta, & alia, quæ pro observatione dictarum treugarum & reparatione attemptatorum prædictorum necessaria fuerint, seu etiam oportuna, vobis & vestrûm cuilibet, cum cohertione debitâ rebellium, in hac parte committimus vices nostras;

Universis & singulis castellanis, custodibus castrorum, fortalitiorum, & aliorum locorum, nostrisque subditis & benivolis quibuscumque, districtiùs, quo possumus, injungentes, tenore præsentium, & mandantes quatinus vobis, & vestrûm cuilibet, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, & quæ circa præmissa necessaria fuerint, vel etiam oportuna, pareant efficaciter & intendant, & ab omnibus consortibus suis in hac parte pareri faciant & intendi, & omnia, per vos & alterum vestrûm, sibi, & eorum cuilibet, injuncta ex parte nostrâ, compleant, absque aliquâ resistentiâ, effectualiter ac realiter & de facto.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxx. die Decembris.

De intendendo Miloni de Stapelton.

A.D. 1358. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis castellanis castrorum, fortalitiorum, villarum, & munitionum custodibus, aliisque ballivis, ministris, subditis nostris & benivolis quibuscumque, in ducatu Normanniæ & partibus adjacentibus constitutis, ad quos, &c. salutem.

Quia, pro quibusdam negotiis, nos & carissimum consanguineum & fidelem nostrum Philippum de Navarra, capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu prædicto tangentibus, dilectum & fidelem nostrum Milonem de Stapelton de Bedale militem, de negotiis hujusmodi, nostroque proposito in hac parte, debitè informatum, ad partes ipsas de præsenti duximus transmittendum;

Vobis & vestrûm singulis, districtè præcipiendo, mandamus quatinùs eidem Miloni in præmissis & ea tangentibus, prout ipse latius vobis exponet eadem, firmam credentiam adhibentes, in prosecutione & expeditione debitâ eorundem, quotiens cumque & quandocumque vos aut vestrûm aliquem super hiis duxerit requirendum, obediatis & pareatis eidem, ac efficaciter intendatis, sicut nos & honorem nostrum diligitis, hæc nullatenus omittentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xvi. die Januarii.

Pro suffraganeo archiepiscopi Eborum.

A.D. 1358. An. 31 Edw. III. Rot. Scot. 31 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum, venerabilis pater, Michael episcopus Candidæ Casæ de Scotia, suffraganeus archiepiscopi Eborum, ad ipsum archiepiscopum in Angliam, pro quibusdam negotiis, ipsum episcopum & ecclesiam suam Candidæ Casæ concernentibus, de nostrâ licentiâ sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius episcopi in hac parte providere, suscepimus ipsum episcopum, veniendo cum octo equitibus, & garcionibus eis necessariis, de familiâ suâ, in Angliam, ad ipsum archiepiscopum, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, necnon equos, hernesia, res, & bona sua quæcumque, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Mortelak, xvii. die Januarii.

Per concilium.

De licentiâ transfretandi ad partes Britanniæ.

A.D. 1358. An. 31 Edw. III. Rot. Franc. 31 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Guidoni de Brian, admirallo nostro versus partes occidentales, ac singulis deputatis suis, & custodibus passagii in singulis portubus partium occidentalium, salutem.

Quia, ad supplicationem dilecti consanguinei & fidelis nostri Henrici ducis Lancastriæ, concessimus & licentiam dedimus quod quadraginta homines ad arma, & sexaginta sagittarii, equites, ad dilectum & fidelem nostrum Rogerum David, ad partes Britanniæ, pro munitione quorumdam locorum nostrorum ibidem proficiscantur:

Vobis mandamus quod dictos quadraginta homines ad arma, & sexaginta sagittarios, cum ad aliquem portuum prædictorum versus dictas partes Britanniæ transfretaturi declinaverint, liberè & absque impedimento aliquo transire permittatis, aliquo mandato nostro, in contrarium vobis directo, non obstante.

Dat' apud Westm', xxiii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Pro Arcebaldo de Douglas.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, universis & singulis vicecomitibus &c. salutem.

Sciatis quod, cum Arcebaldus de Douglas chivaler, & Willielmus de Tours, de Scotia, in regnum nostrum Angliæ, quibusdam certis de causis, de licentiâ nostrâ, venerint;

Nos, volentes securitati ipsorum, Arcebaldi & Willielmi, in hac parte providere, suscepimus ipsos, Arcebaldum & Willielmum, & quatuor equites de familiâ suâ, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Teste meipso, apud Hampstede Mareschal, xxvii. die Januarii, anno regni nostri Angliæ tricesimo secundo, regni verò nostri Franciæ decimo nono.

Per concilium.

Pro capellano cardinalis Petragoricensis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, universis, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Guillielmum de Fortia, capellanum & familiarem, venerabilis patris cardinalis Petragoricensis, ac sex equites & tot pedites de comitivâ suâ, eundo ad Calesium vel Boloniam, & exindè ad partes Franciæ & ducatûs nostri Aquitaniæ, & exindè in Angliam redeundo;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu litteris usque ad hæc verba.*

Dumtamen arcus, sagittas, aut armaturas aliquas, seu literas suspectas, aut alia nobis & regno nostro Angliæ præjudicialia, vel aurum aut argentum in massâ vel monetâ, ultra expensas pro transitu suo necessarias, secum non deferant quovis modo.

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxx. die Januarii, anno regni nostri Angliæ tricesimo secundo, regni verò nostri Franciæ decimo nono.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti; videlicet,

Johannes Douchet, clericus Jacobi de Burboon, prisonarii Regis, cum octo equitibus de comitiva sua.

Petrus de Semer miles ejusdem Jacobi, cum tot equitibus de comitiva sua.

Gerardus dominus de Boubert miles ejusdem Jacobi, cum tot equitibus de comitiva sua.

Nicholaus de Sancto Paulo, cum duobus equitibus, & totidem peditibus, de comitiva sua.

Pro Johanne comite de Juny.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem, Sciatis quod cum, nobilis vir, Johannes de Newers, comes de Juny, prisonarius noster, ad partes Franciæ de licentiâ nostrâ, sit profecturus;

Nos, volentes securitati ipsius comitis in hac parte providere, suscepimus ipsum comitem & xx. equites de comitivâ suâ, eundo ad partes Calesii, sive Boloniæ, & exindè ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, in protectionem, &c. *ut in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiv. die Februarii.

Consimiles litteras Regis habent,

Johannes Dartoys, comes de Eu, prisonarius Regis, cum xxv. equitibus de comitiva sua, eundo ad partes prædictas, sub eadem data.

Willielmus dominus de Douglas miles, veniendo in Angliam cum xxx. equitibus, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximo futurum, duraturas.

De proclamatione, super treugis observandis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Franc. 32 Edw. III. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, ballivis villæ de Sandwico, salutem. Cum treugæ inter nos & adversarios nostros Franciæ, vicesimo tertio die Martii, proximò præterito, initæ fuissent & firmatæ, ab eodem die usque ad festum Paschæ, tunc proximò sequens, & ab eodem festo usque ad finem duorum annorum, tunc proximò sequentium, duraturæ;

Vobis præcipimus, sicut aliàs præcepimus, quod treugas illas in villâ prædictâ publicè proclamari, & eas in omnibus & singulis suis articulis, quantum ad vos attinet, firmiter observari faciatis;

Omnibus & singulis inhibentes, ex parte nostrâ, nè quicquam, per quod treugæ illæ infringi seu violari poterunt, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, attemptent seu attemptare præsumant quovismodo;

Nec quod aliquis homo ad arma, seu sagittarius, ad partes Britanniæ seu Normanniæ, durantibus treugis illis, se transferat, sine licentiâ nostrâ speciali;

Nec quod aliquis mercator, seu alius, arcus, sagittas, seu alias armaturas, ad partes prædictas ducat, seu duci faciat, sub forisfacturâ supradictâ.

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Februarii.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis; videlicet,

Majori & ballivis villæ Dovorr'.

Majori & ballivis de la Rye.

Majori & ballivis villæ de Wynchelse.

Majori & ballivis villæ de Suthampton.

Ballivis villæ de Shoreham.

Ballivis villæ de Romeneye.

Vicecomitibus London.

Super providentiis cardinalium.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Claus. 32 Edw. III. m. 25. in Turr. Lond.

REX, collectoribus parvæ custumæ suæ in portu London', salutem.

Supplicavit nobis, venerabilis pater, Nicholaus, tituli Sancti Vitalis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, in civitate London', pro tractatu pacis, inter nos & adversarium nostrum Franciæ ineundæ, commorans, quod, cum ipse unum dolium olei, sexaginta libras amigdalarum, viginti & quinque libras risiæ, duas portellas de ficubus, & duas portellas de racemis, in partibus transmarinis, provideri, & ad portum civitatis prædictæ, pro expensis hospitii sui, duci fecerit;

Velimus dictas providentias suas de custumis, nobis indè solvendis, exonerari & quietari jubere:

Nos, volentes cum præfato cardinali gratiosè agere in hac parte, vobis mandamus quod, si vobis constare poterit dicta, oleum, amigdalas, rysiam, ficus, & racemos, pro expensis hospitii dicti cardinalis provisa, & ad portum prædictum, eâ de causâ, & non aliâ, ducta & cariata fuisse, tunc demandæ, quam eidem cardinali, pro tribus denariis, de librâ, ad opus nostrum, prodictis providentiis solvendis, facitis, supersedeatis omninò:

Et servientes dicti cardinalis providentias illas usque hospitium suum prædictum, absque impedimento aliquo, ducere & cariare permittatis.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Februarii.

Per concilium.

De conductu pro nunciis Caroli de Bloys.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, custodibus portuum & aliorum locorum maritiniorum, ac aliis fidelibus suis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod cum, nobilis vir, Karolus de Bloys, quosdam nuncios seu procuratores suos, ad partes regni nostri Angliæ, ex certis causis, noviter sit missurus;

Nos, volentes securitati dictorum nunciorum, sive procuratorum, in dictum regnum nostrum sic venturorum, providere, suscepimus ipsos nuncios, sive procuratores, cujuscumque conditionis fuerint, usque ad numerum octo personarum, litteras testimoniales ipsius Karoli deferentes, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, in eodem morando, ac exindè ad propria redeundo, unà cum hominibus de familiâ suâ, equis, hernesiis, pecuniâ & bonis suis universis, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod præfatis nunciis, sive procuratoribus, usque ad numerum prædictum, in dictum regnum nostrum Angliæ venientibus, & litteras testimoniales ipsius Karoli habentibus, morando in dicto regno nostro, & exindè ad propria redeundo, ut prædictum est, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis in personis, equis, hernesiis, pecuniâ, aut aliis bonis suis, in terrâ vel in mari, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Set ipsos nuncios, seu procuratores, ac familiares suos, cum per districtus vestros venerint, amicabiliter pertractetis & benignè.

Et si quid eis in personis, equis, hernesiis, bonis, aut rebus suis, forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ proximò futurum, duratur'.

Dat' apud Westm', xxviii. die Februarii.

De treugis in Britanniâ observandis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Uvedale, locum tenenti dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, capitanei & locum nostrum tenentis in ducatu Britanniæ, salutem.

Cum treugæ inter nos & adversarios nostros Franciæ, vicesimo tertio die Martii, proximò præterito, initæ fuissent & firmatæ, ab eodem die usque ad festum Paschæ tunc proximò sequens, & ab eodem festo usque ad finem duorum annorum tunc proximò sequentium, & usque ad ortum solis in crastino subsequente, duraturæ;

Ac intellexerimus quod quamplures subditi nostri, pro munitionibus villarum, castrorum, & fortalitiorum, in dictis partibus Britanniæ retenti, ab eisdem partibus Britanniæ ad partes Normanniæ se divertunt, ad equitandum ibidem de guerrâ, & quamplura mala, in violationem treugarum prædictarum, & contra formam earumdem, perpetranda, sicque villæ, castra, & fortalitia nostra, in dictis partibus Britanniæ, perditionis periculo patenter exponuntur;

Nos, volentes tam pro salvâ custodiâ villarum, castrorum & fortalitiorum prædictorum, quam pro observatione treugarum prædictarum, providere;

Vobis mandamus quod in dictis partibus Britanniæ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, nè quis homo ad arma, sagittarius, aut alius nobis subditus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, extra dictas partes Britanniæ, ad partes Normanniæ, seu ad alias partes Franciæ, durantibus treugis prædictis, se divertat, nec quicquam ibidem, quod in violationem treugarum prædictarum cedere poterit, attemptet quovis modo;

Et, si quos, post proclamationem hujusmodi, à dictis partibus Britanniæ, ad dictas partes Normanniæ, seu alias partes Franciæ, transeuntes inveneritis, tunc ipsos, unà cum equis, armaturis, & aliis bonis suis, arestari, & salvò sub aresto custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

Dat' apud Westm', primo die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro episcopo Dunolmensi contra episcopum Chrysopolitanensem.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Legis dictat æquitas, & naturalis ratio persuadet, ut non solùm is sit immunis à pœnâ, qui innoxius est à culpâ, verùm etiam ut innocentis cujuslibet manifestetur opinio, quæ detractorum labiis & linguis malignantium laceratur, nè falsitatis ministerio justitia cedat injuriæ, & succumbat veritas falsitati.

Sanè quia, venerabilis pater, Thomas episcopus Dunolmensis apud nos & nostram curiam, tam per Thomam episcopum Crisopolitanensem quam alios suos æmulos, super eo fuerat graviter accusatus;

Quod dictus episcopus Dunolmensis, multo stipatus armatorum consortio, in itinere publico, prope villam de Kexeby comitatûs Eboracensis, eidem Crisopolitanensi episcopo attroces injurias irrogârat, & nonnulla alia gravia & enormia in personam ipsius episcopi & suorum commiserat, & ex hoc pacem turbaverat regni nostri;

Nos, qui turbatores pacis nostræ, secundum actionis ipsorum merita, cupimus castigari, nolentes tantum facinus, si fuisset, ut suggeritur, perpetratum, relinquere impunitum, super præmissis omnibus, singillatim & specificè, inquiri fecimus diligenter;

Et quia, per inquisitionem hujusmodi, & testimonium, tam militum quam aliorum nobilium, ejusdem comitatûs, virorum utique legalium, famæque laudabilis, juratorum super hiis, & examinatorum diligenter, & quos tantum nephas, si commissum existeret, ut præfertur, verisimiliter non lateret, reperimus præfatum episcopum Dunolmensem non solùm de præmissis, sic sibi impositis, forè omninò innocentem & innoxium, verùm etiam pacis nostræ fervidum zelatorem, neque talia vel similia ullis temporibus perpetrâsse;

Ipsum Thomam episcopum Dunolmensem, exindè innocentem, innoxium, & etiam sine culpâ, suadente justitiâ, reputamus.

Quæ omnia & singula, ad supplicationem dicti Dunolmensis episcopi, pro veritatis testimonio, vobis duximus intimanda.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', x. die Martii.

Pro Radulpho de Ferrers, capitaneo villæ Calesii constituto.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Radulpho de Ferrers, salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectâ fidelitate vestrâ, pleniùs confidentes, constituimus vos capitaneum & custodem castri ac villæ nostræ Calesii, in regno nostro Franciæ, necnon castri nostri de Guisnes, & fortalitiorum nostrorum de Merk, Colne, Oye, & Sandgate, à nono die Maii, proximò futuro, quamdiu nostræ placuerit voluntati;

Ita quod vos castra, ac villam, & fortalitia prædicta ad opus nostrum salvò custodiatis, & custodiri faciatis;

Percipiendo, pro custodiâ illâ, juxta formam indenturæ, inter nos & vos confectæ.

Ballivo etenim villæ prædictæ, ac omnibus aliis ministris partium illarum, necnon universis & singulis habitatoribus villæ prædictæ, ac in ea existentibus, & accedentibus ad eandem, damus, tenore præsentium, in mandatis, eis nichilominus, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, firmiter injungentes, quod vobis, & locum vestrum tenenti ibidem, ac deputatis à vobis, in absentiâ vestrâ, cum ad nos in Angliam, seu alibi, extra villam prædictam, ad mandatum nostrum, pro aliis causis necessariis, accedere vos contingat, in omnibus, quæ salvam & securam custodiam, dictæ villæ, tam de nocte quam die, pertinent, intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per vos, seu dictum locum vestrum tenentem, ac deputatos à vobis, ex parte nostrâ fuerint præmuniti.

Damus etiam vobis, ac dicto locum vestrum tenenti, & deputatis à vobis, in absentiâ vestrâ, sicut prædictum est, potestatem contrarotulandi omnes solutiones & liberationes, per thesaurarium dictæ villæ Calesii in officio illo faciendas;

Necnon puniendi & castigandi omnes, vobis contrarios seu rebelles in hiis, quæ ad castrorum, villæ, & fortalitiorum nostrorum prædictorum pertinent salvationem, prout de jure & rationabiliter fuerit faciendum;

Ac etiam amovendi omnes & singulos, qui in dictâ munitione indebitè se habebunt, tam videlicet servientes nostros ad arma, armigeros, & alios de hospitio nostro, & custodes castrorum & fortalitiorum nostrorum prædictorum, quam cæteros ad vadia nostra in partibus illis existentes;

Et, si opus fuerit, in Angliam mittendi, usque Turrim nostram London', quotiens & quando defectus fuerit in prædictis debitè compertus, & alios, loco eorum, ponendi:

Ita quod munitio prædicta, prout vobis melius videbitur, firmiter teneatur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro comite de Anegos, uno obsidum pro David de Brus.

A. D. 1358.—An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod concessimus, & licentiam dedimus, Thomæ comiti de Anegos, uni obsidum pro David de Bruys, prisonario nostro, jam penes nos existenti, certis de causis, ad partes boreales proficiscendi, ibidem morandi, & exindè ad nos redeundi;

Ita semper quod idem comes sit ad nos, apud Wyndesore, in festo Sancti Georgii, proximò futuro, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro Petro cardinale, super pacis cum adversario Franciæ tractatu.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum, venerabilis pater, Petrus tituli Basilicæ XII. Apostolorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, nuper in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu prosequendo inter nos & adversarium nostrum Franciæ, cum centum & quinquaginta equitibus de comitivâ suâ, & centum peditibus, de licentiâ nostrâ, venerit;

Nos, volentes securitati ipsius cardinalis, dùm in eodem regno nostro moram traxerit, providere, suscepimus ipsum, *&c. ut in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Super captione Karoli de Bloys.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 32. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum, tricesimo die Augusti, anno regni nostri Angliæ vicesimo primo, pro bono servitio, per dilectum nobis, Johannem de Merle nobis impenso, & impendendo, necnon pro fœlici rumore, nobis per ipsum de captione Karoli de Bloys relato, per literas nostras patentes, concesserimus ei decem libras, percipiendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad terminos Paschæ & Michaelis, per æquales portiones, quousque eidem Johanni de decem libratis terræ & redditûs, in loco competenti habendis, fecerimus provideri;

Ac idem Johannes statum, quem habuit in dictis decem libris annuis, dilecto clerico nostro, Willielmo de Wenlok concesserit, & literas nostras prædictas, sibi indè confectas, eâ de causâ nobis restituerit cancellandas;

Nos, concessionem ipsius Johannis supradictam acceptantes, volumus & concedimus eidem Willielmo, quod ipse dictas decem libras habeat & percipiat, singulis annis, ad scaccarium prædictum, ad festa Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones, ad totam vitam suam.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Pro Edwardo de Balliolo, nuper Rege Scotiæ, de annuitate suâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Claus. 32 Edw. III. m. 26. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Cum, juxta conventiones inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas, eidem Edwardo, pro sustentatione suâ, & statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concesserimus providere, prout in quâdam indenturâ inter nos & præfatum Edwardum confectâ, *&c. prout supra in cæteris de concessione, eidem factâ, literis.*

Teste Rege, apud Westm', viii. die Aprilis.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum in portu de Kyngeston super Hull, de aliis ducentis & quinquaginta libris, de eodem termino Paschæ, præfato Regi solvendis, in forma prædicta, sub eâdem datâ.

De attemptatis in Aquitania, contra treugas, reformandis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 1. m. 14. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, Eliæ de Pomeriis, Petro de Mouncant, & castellano de Briggerak, salutem.

Ex parte Pontii de Gordoun, domini de Gurdoun, & Eliæ Guillielmi, de senescalciâ Petragoricensi & Cressy militis, nobis est intimatum, graviter conquerendo, quod post & contra treugas, apud Burdegalam, inter primogenitum nostrum carissimum, Edwardum principem Walliæ, pro parte nostrâ, & adversarium nostrum Franciæ, initas & firmatas, Arnaldus Amanyo de Briggerak, & Nicholettus Danuseran, capitaneus de Nadaillak, qui de obedientiâ nostrâ existunt, prædictos Pontium & Eliam vi armatâ ceperunt;

Et usque dictum locum de Nadaillak duxerunt, ipsos ibidem in tantâ duritiâ & artâ custodiâ detinentes quousque financias graves, pro deliberatione suâ optinendâ, prout sibi oportuit necessariò, fecerunt;

Postmodumque iidem Arnaldus & Nicholettus, indè non contenti, malum malo nequiter adicientes, hospitium sive domicilium præfati Eliæ hostiliter ceperunt & occupârunt, cujus possessionem, priusquam idem Elias iteratam financiam indè fecisset, assequi non potuit quovismodo, *nobis supplicando* remedium super hiis congruum adhiberi;

Nos, volentes treugas prædictas inviolabiliter observari, & injustè attemptata in hac parte reparari, vobis, tribus, & duobus vestrûm, *committimus* & mandamus quatinùs, vocatis coram vobis partibus prædictis, auditisque super præmissis querelis & rationibus hinc & indè, si suggesta querelantium continere inveneritis veritatem, tunc ipsis debitam reformationem & justitiæ complementum, unà cum dampnis & interesse, super injustè attemptatis, fieri faciatis, prout de jure & secundum vim & effectum treugarum prædictarum fuerit faciendum.

Teste Rege, apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Johanne Quaykyn, de redemptione quærendâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum specialem, Johannem Quaykyn, prisonarium dilecti nobis Martini de Ferrariis, in partibus Britanniæ jam existentem, transeundo per dominium & potestatem nostra in partibus prædictis, & partibus Normanniæ, cum tribus scutiferis, de comitivâ suâ, & eorum equis & hernesiis, pro redemptione suâ inter amicos suos quærendâ, & exindè in Angliam veniendo, ibidem morando, & exindè ad partes prædictas redeundo:

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis *Domini, proximò futurum, duraturas.*

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Aprilis.

Per concilium.

Pro abbate & conventu Beatæ Mariæ de Alneto in Normanniâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis castellanis, & castrorum, fortalitiorum, villarum, & munitionum custodibus, aliisque ballivis, ministris, subditis nostris, & benivolis quibuscumque, in ducatu Normanniæ & partibus adjacentibus constitutis, ad quos, &c. salutem.

Volentes, ad requisitionem fratris Henrici Lescot, monachi abbatiæ Beatæ Mariæ de Alneto in Normannia, & firmarii nostri omnium terrarum & tenementorum ad abbatiam prædictam in Anglia spectantium, religiosos viros, abbatem & conventum dictæ abbatiæ, favore prosequi gratioso, ipsos abbatem & conventum ac eorum homines & tenentes, familiares, necnon terras, tenementa, bona, & omnes justas possessiones suas, suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem, ac in salvam gardiam nostram:

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm injungimus & mandamus, quod ipsos abbatem & conventum in suis justis possessionibus manuteneatis, protegatis, & defendatis.

Non inferentes eis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes, in personis, bonis, aut rebus suis quibuscumque, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum seu contra eos indebitè attemptatum fuerit, id sine dilatione emendari & ad statum debitum reduci faciatis, prout ad vos & quemlibet vestrûm noveritis pertinere.

In cujus, &c. guerris durantibus duratur'.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

Pro abbate & conventu de Sancto Ebrulpho, de protectione.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Jacobo de Pipe, capitaneo de Espernoun, Johanni de Standon, capitaneo de Laferte, Fresgnel Aviano de Yns, capitaneo de Merle, Raol, & Viletoy, Roberto le Mareschal, capitaneo de Norgent, Neim, & Messy, & capitaneo de Chesnebrun, & eorum loca tenentibus, cæterisque capitaneis & custodibus castrorum & fortalitiorum, necnon universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus & subditis suis, in ducatu Normanniæ, & alibi infra dominium & potestatem nostra constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus religiosos viros, abbatem & conventum de Sancto Ebrulpho in ducatu prædicto, homines, terras, res, redditus, possessiones, bona, & beneficia sua quæcumque in ducatu prædicto, & alibi infra dominium & potestatem nostra prædicta, in protectionem & defensionem nostras speciales:

Et ideò vobis mandamus, quod ipsos abbatem & conventum, homines, terras, res, redditus, possessiones, & bona sua in beneficiis suis existentia, manuteneatis, protegatis & defendatis:

Non inferentes eis, vel, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes, injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & debitè reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duratur'.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

De Fortino Sancii domino de Sancto Aralha.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 30 Edw. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras carissimi primogeniti nostri, Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARDUS, illustrissimi domini, DEI gratiâ, Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ & comes Cestriæ, universis & singulis præsentes litteras inspecturis, salutem, & præsentibus dare fidem.

Supplicavit nobis dilectus noster, dominus Fortinus Sancii dominus de Sancta Aralha, miles, ut cum, per longa tempora, dicto domino progenitori nostro & nobis legaliter in suis guerris Vasconiæ servierit, & attentè, ut, intuitu dicti sui servitii, dominium & jurisdictionem, unà cum omnibus aliis juribus & deveriis, ad dictum dominum nostrum & nos pertinentibus, in loco de Vilaton & suis pertinentiis universis, sibi dare & concedere dignaremur:

Potissimè cum dictum dominium & jurisdictio ad prædecessores suos ab antiquo pertinuerint, & ipsis usi sint, licet de antiquo sibi super hoc debito titulo, non posset facere promptam fidem, cum instrumenta & litteræ, & aliæ evidentiæ, fortuitis guerræ casibus sint amissæ.

Nos, igitur, suæ supplicationi ex præmissis & aliis, favorabiliter inclinati, dicto domino Fortino omne dominium & jurisdictionem omnimodam, cum omnibus aliis juribus & deveriis, dicto domino nostro & nobis in loco de Vilaton prædicto, & suis pertinentiis universis pertinentibus, & pertinere debentibus quoquo modo, quæcumque sint, & quocumque nomine nuncupentur, ad terminum vitæ suæ dedimus & concessimus, damusque ac concedimus per præsentes,

Habenda et tenenda, possidenda, regenda, & gubernanda, ac etiam expletanda per se, vel per procuratores, attornatos, aut substitutos suos, ad suæ vitæ terminum, ut est dictum, quacumque donatione, concessione, vel assignatione in contrarium faciendâ, in aliquo non obstante:

Salvis tamen dicto domino nostro & nobis in illis superioritate, resorto, & homagiis, & in aliis juribus regiis & quibuslibet alienis.

In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus litteris duximus apponendum.

Dat' Burdegaliæ, xxiiii. die Martii, anno Domini millesimo trescentesimo quinquagesimo sexto.

NOS autem litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, tenore præsentium, ratificamus et confirmamus, prout litteræ prædictæ rationabiliter testantur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die Maii.

Per concilium.

Litteræ de conductu, super negotiis David de Brus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum Willielmus de Levyngeston miles de Scotiâ, cum octo equitibus de comitivâ suâ, in regnum nostrum Angliæ, pro certis negotiis, David de Bruys, prisonarium nostrum, tangentibus, de licentiâ nostrâ nuper venerit, suscepimus, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas de conductu habent subscripti,

Alianora de Bruys comitissa de Karryk.
Johanna soror Regis.
Mercatores de Scotia.
Willielmus de Leth.
Patricius de Dunbarre comes Marchiæ.
Hugo de Eglynton.
Normannus de Lesseley.
Willielmus Tailifer.
Robertus Jedworth.
Walterus del Wardelaw clericus.
Ricardus Fogowe clericus.
Willielmus de Keth, marescallus Scotiæ.
Walterus de Haliburton miles.
David de Anand miles.
Johannes Styward.
Willielmus Baily.
Willielmus Seyntcleres.
Alexander de Mongomerie.
Alexander de Lyndeseye.
Elizabetha uxor Johannis de Gourdon.
Alanus Swan.
Willielmus de Douglas miles.

De conductu pro familiaribus cardinalis Petragoricensis & aliorum.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 15. in Turr. Lond.

PETRUS de Firno, presbiter familiaris cardinalis Petragoricensis, habet literas Regis de conductu, eundo ad partes Calesii per dominium & potestatem nostra, & exindè ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, cum quinque equitibus, & tribus peditibus de comitivâ suâ, usque ad festum Omnium Sanctorum proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xii. die Maii.

Consimiles literas habent,

Gilotus Robelini & Johannes Malapert, scutiferi comitis Dampmartini.

Guido de Roichefortl, Perinus de Ryppes, Perynus de Val, & Hugo de Mors, familiares comitis Dancere, prisonarii Regis.

Simon Hastier, Johannes de Neveis, familiares comitis de Sacrocesare, prisonarii Regis.

Rogerus Boetlin miles, familiaris marescalli Dodenham, prisonarii Regis.

Magister Guillielmus de Chieure, familiaris adversarii Franciæ.

De protectione pro proficiscentibus ad partes Britanniæ.

A. D. 1358.—An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

MATHEUS de Gourneye, chivaler, qui in obsequium Regis, ad partes Britanniæ profecturus est, ibidem, in munitione villæ de Brest, moraturus, habet literas Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' &c. per unum annum duraturas. Præsentibus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Maii. Per ipsum Regem.

Consimiles literas de protectione habent Nicholaus de Poyntz chivaler, Thomas de Beauchamp.

De potestate tractandi super alligantiis cum duce & ducissâ Brabantiæ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceux qi cestes presentes lettres verront ou orront, saluz.

Savoir vous faisons que, come de presant nostre treschier & foial cousin, Wenteslau duc de Lucenburg, de Lothringiâ, de Brabaunt, & de Lemburg, & marchiz du saint empire, nous ait fait homage & foialte, pur conservacion de lui & de nostre treschiere cousyne, dame Johane, sa compaigne, duchesse & marchize, & pur tout lour paiis & marchizee de Brabaunt & de Lothring, & de toutes les persones d'ycelles, & de tout ce que y appartient, generalment & especialment:

Et aussi, par nostre counsail, du temps passe, ait este traite, aveque le counsail de nostre dit cousin le duc, seur voies de faire alliances & conjunction perpetueles entre nous & noz ditz cousins, duc & duchesse, & leur paiis de Brabaunt & de Lothring dessusditz;

Sur le quel il ad pleu a nous, & a nostre dit cousin, d'eslire sys persones qi soient deputez de deux parties, trois depar nous, & trois depar nostre dit cousin, pur toutes choses desclarer, ordener, affermer, & determiner en celle partie, tant seur l'ordenaunce de l'omage & foialte q'il nous ad fait, pur & es nouns que desus, come de rescevoir donacion, translacion, investiture, & possession de touz les duchees de Brabaunt, de Lothring, & marchize dessusditz, aveques toutes leur appurtenances;

Nous, desirrantz que toutes ces choses aient leur effect finable, avons esleu & ordene noz treschers & foialx consaillers, Richard counte d'Arundell, Guy de Briane seignur du Chastel Guyon, & William de Thorp, chivalers, aus quelx nous donnons, par ces presentes lettres, plain poair & mandement de traiter, acorder, determiner, & acomplir tout, & si avant que leur semblera, que soit a faire taunt de faire alliances & conjunction perpetueles entre nous & noz cousins, & leur paiis devantditz, come de prendre & rescevoir des ditz duc & duchesse, & de touz autres q'affiert, pur & ou noun de nous, & de noz heirs, donacions, translacions, investiture, & possessioun des ditz paiis de Brabaunt, & de Lothring, de seignurie, de dignete, de mer & mixt empire, & de toute autre jusisdiction, haute & basse, des chastealx, des fortyeresces, des villes, come de toutes leur autres appurtenances, generalment & especialment, & de faire toutes autres choses qe serront necessaires, ou toucher purront a la matire dessusdite, & si avant que nous ferrions, ou purroions faire, si nous y feussons presantz.

Et s'il avenoit que les trois persones de nostre part & les autres trois, qi sont deputez de par nostre dit cousyn, eussent aucun tourble, debat, ou descord sur aucun point touchant le traite devantdit, depar nous & nostre dit cousyn, saunz aucun delay, y serra mis un homme, discret & digne de foi, qi ait plain poair, par le tenour des presentes, a desclarer & determiner touz tourbles, contenciouns, & debatz, que sourdre purroient entre les sys persones devantdites, pur cause du traite, & de la matire dessusdite;

Promettantz loialment & en bone foy, que tout ceo entierement que serra acorde, traite, & termine & acompli par les sys persones, & le moien, ou saunz le moien devantditz, nous l'emplirons & perfrons, de point en point, saunz faire, dire, ou pourpouser riens a l'encountre.

Et est nostre entencion que le dit poair, done as persones de nostre partie & moien dessusditz, soit & demoere en sa force & en sa vertue tantque au premier jour d'Augst prescheinement venant, a queu terme nostre dit cousyn nous ad loialment promys d'estre personelment en la citee de Loundres, si juste excusacion ne lui destourbe, aveqe suffisaunt poair de nostre dite cousyne, sa compaigne, & de touz autres a qi il poet appertenir, a perfaire, complir, & finablement terminer tout ceo que serra traite, ordene, & acompli par les sys persones, & moyen, ou sanz le moien, dessusditz.

Et s'il avenoit que aucun des trois persones qe depar nous sont esleues aus choses dessusdites, ny poent mie attendre, ne estre, nous y mettrons un autre, en son lieu, saunz mal engyn, qi serra de tiel poair que s'il qui premier estoit mis; les queles choses serront traitez, ordenez, & determinez dedans la dite citee de Loundres.

En tesmoignance de queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' en la citee de Loundres, le xxii. jour de May.

Per ipsum Regem.

De conductu pro vicecomite de Rohan, & aliis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, constabulariis, castellanis, & aliis fidelibus suis, in terrâ & in mari, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum nobilis vir Johannes vicecomes de Rohan, prisonarius dilecti & fidelis nostri Thomæ de Holand, usque ad insulas nostras de Gernereye, Jereseye, Serk, & Aureneye, ad tractandum cum eodem Thoma pro redemptione suâ, de licentiâ nostrâ sit venturus;

Suscepimus ipsum Johannem, ac etiam Johannem domino de Pulcro Manerio, Guidonem de Rocheford, Guidonem de Rohan milites, Jocelinum de Rohan, & Galfridum de Rohan, clericos, Johannem de Rohan, Guillielmum de Capella, & Guillielmum de Quebriac, armigeros, necnon sex alios armigeros de societate suâ, veniendo cum equis, rebus, hernesiis, & bonis suis, ad ipsum Thomam in insulas prædictas, ex causâ prædictâ, ibidem morando, ac exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem vicecomiti, aut militibus, clericis, & armigeris prædictis, veniendo in insulas prædictas, ex dictâ causâ, ibidem morando, vel exindè redeundo, in personis, equis, bonis, aut rebus suis quibuscumque, non inferatis, nec, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, in terrâ, nec in mari, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis, vel eorum alicui, in personis, bonis, aut rebus suis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis & eorum cuilibet, sine dilatione, debitè reformari & corrigi faciatis.

In cujus, &c. usque ad ultimum diem Junii proximò futurum, duratur'.

Dat' apud Westm', xxvii. die Maii.

Per concilium.

De conductu pro comite de Eu & aliis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum nobilis vir comes de Eu, de partibus Franciæ ad dictas partes Franciæ, de licentiâ nostrâ sit profecturus, nos, volentes securitati ipsius comitis in hac parte providere, suscepimus ipsum comitem & triginta equites de comitivâ suâ, eundo ad dictas partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', primo die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas Regis habent subscripti; videlicet,

Comes de Sarebruce, prisonarius Regis, cum viginti equitibus de comitiva sua.

Johannes comes de Juny, prisonarius Regis, cum viginti equitibus de comitiva sua.

Comes de Vendome, prisonarius Regis, cum triginta equitibus de comitiva sua.

Comes de Pontieu, prisonarius Regis, cum triginta equitibus de comitiva sua.

Rollandus vicecomes de Quetmen' miles,
Johannes dominus de Gergozle miles,
Johannes de Beaumaners,
nuncii Caroli de Bloys, transeundo ad partes Flandriæ, per districtus & potestatem Regis ad partes Britanniæ, Franciæ, & Normanniæ, pro redemptione sua quærenda, &c.

Pro Rege Navarræ & Philippo fratre ejus, de injustè occupatis, restituendis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Gilberto Chastelleyn, & Stephano de Cusyngton, salutem.

Ex parte dilecti consanguinei & fidelis nostri, Philippi de Navarra, nobis est supplicatum ut, cum nonnulla castra, villæ, munitiones, fortalitia, terræ, dominia, & alia loca, quæ ad magnificum principem, Regem Navarræ, consanguineum nostrum, fratrem ipsius Philippi, & ipsum Philippum, in partibus Normanniæ pertinent, per gentes nostras capta sint, occupata, & ab eis detenta;

Velimus castra, villas, munitiones, fortalitia, terras, dominia, & loca prædicta, dictis consanguineis nostris restitui jubere;

Nos, contemplatione prædicti Philippi, volentes ipsius supplicationi favorabiliter annuere in hac parte, assignavimus vos ad informandum vos, viis & modis quibus meliùs poteritis, de omnibus castris, villis, munitionibus, fortalitiis, terris, dominiis, & locis, quæ ad dictos consanguineos nostros rationabiliter pertinent, per gentes nostras in dictis partibus captis, occupatis, & detentis, & ad ea præfatis consanguineis nostris, juxta rationis exigentiam, & prout inter ipsos consanguineos nostros & vos super hoc rationabiliter poterit concordari, restituendum & liberandum;

Et ideò vobis mandamus quod præmissa omnia & singula faciatis & exequamini in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis capitaneis, castellanis, custodibus castrorum, fortalitiorum, villarum, & aliorum locorum, per subditos nostros, & nobis adhærentes, in ducatu Normanniæ occupatorum, & eorum cuilibet, tenore præsentium, in mandatis, quatinùs vobis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, efficaciter pareant & intendant;

Et omnia, eis per vos in hac parte, nomine nostro, injuncta, compleant, absque resistentiâ qualibet, cum effectu.

In cujus, &c.

Dat' in palatio Regis Westm', ii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro Philippo de Navarra, de attemptatis, contra formam tractatuum, reparandis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Intelleximus, quod nonnulla castra, villæ, munitiones, fortalitia, & alia loca, terræ & dominia;

Quæ ad dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Philippum de Navarra, ratione tractatûs & concordiæ inter nos & ipsum Philippum nuper initorum, pertinent;

Per gentes nostras in partibus Normanniæ capta sint & occupata, & contra formam tractatûs & concordiæ prædictorum indebitè detenta, ac plura alia gravamina sibi & suis gentibus irrogata;

Nos, volentes ea, quæ sic tractata & concordata existunt, quantum ad nos attinet, observari, & indebitè attemptata, si quæ fuerint, reformari, assignavimus vos ad informationem super præmissis, viis & modis quibus meliùs poteritis, capiendum;

Et ad omnia castra, villas, munitiones, fortalitia, loca, terras, & dominia, quæ per informationem hujusmodi inveneritis ad ipsum Philippum, ratione tractatûs & concordiæ prædictorum, rationabiliter pertinere, & per gentes nostras in dicto ducatu Normanniæ capta, occupata, & contra formam tractatûs & concordiæ prædictorum injustè detenta esse, eidem Philippo, juxta formam tractatûs & concordiæ eorumdem, & rationis exigentiam, restituendum;

Et ad omnia alia, per subditos nostros ibidem indebitè attemptata, reformandum, reparandum, & corrigendum, & ad statûm debitum reducendum, prout de jure & pro honore nostro meliùs videritis faciendum.

Et ideò vobis mandamus, &c. *ut supra.*

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

De altercatione, super captione castri de l'Ermitage.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Thomæ de Musgrave, Thomæ de Gray, & Willielmo de Heron, salutem.

Sciatis quod, cum altercatio, inter nos & Willielmum de Douglas, habeatur super captione & detentione castri de l'Hermitage, eo quod, pro parte nostrâ asseritur, castrum illud, extra possessionem nostram, tempore treugarum, inter nos & adversarios nostros Scotiæ nuper initarum, per dictum Willielmum & sibi adhærentes captum, & eâ occasione ad nos fore restituendum, quod altera pars omninò contradicit;

Per quod, de assensu utriusque partis, concordatum est quod dictum negotium per certos arbitros, per utramque partem assignatos vel assignandos, in aliquo certo loco, in marchiâ regnorum Angliæ & Scotiæ, ubi meliùs fieri poterit, adinvicem conventuros, discutiatur & terminetur:

Nos, de circumspectione & fidelitate vestrâ pleniùs confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, arbitros, pro parte nostrâ, ad informandum vos, unà cum illis, quos dictus Willielmus arbitros, pro parte suâ, vobiscum ad hoc assignavit, vel assignare voluerit, per sacramentum fidedignorum marchiarum prædictarum, juxta consuetudines partium illarum, & aliis viis & modis, quibus meliùs expedire videritis, utrum castrum prædictum tempore treugarum prædictarum captum, & ad nos, eâ de causâ, restituendum fuerit, necne;

Et ad rationes & alligationes, ex utraque parte super præmissis proponendas, audiendum, & ad procedendum & cognoscendum in negotio prædicto.

Et ad idem negotium finaliter discutiendum & terminandum, & ad omnia alia facienda, quæ necessaria fuerint in hac parte;

Ratum & gratum habituri quicquid per vos, vel aliquem vestrûm, nomine nostro, unà cum prædictis arbitris, per præfatum Willielmum sic assignatis vel assignandis, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Junii.

Per ipsum Regem.

De arbitris assignatis, super captione castri prædicti, & prisonariorum.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, eidem, salutem. Sciatis quod, cum altercatio, inter nos & quosdam de Scotiâ, nobis adversantes, habeatur tam super captione & detentione castri de l'Hermitage, eo quod, pro parte nostrâ asseritur, castrum illud extra possessionem nostram, tempore treugarum, inter nos & adversarios nostros Scotiæ, nuper initarum, per Willielmum de Douglas & sibi adhærentes, captum fuisse, & eâ occasione ad nos fore restituendum, quod idem Willielmus omninò contradicit, quam super captione & detentione Archibaldi de Douglas, & Willielmi de Tours, & aliorum de Scotiâ cum ipsis captorum, qui dicunt se infra treugas, inter nos & dictos adversarios nostros Scotiæ ultimò initas, per quosdam subditos nostros captos fuisse, & in prisonâ nostrâ detentos esse, petentes ipsos eâ occasione à prisonâ prædictâ quietè, & absque redemptione, juxta formam treugarum illarum, deliberari;

Per quod, de assensu utriusque partis, concordatum est quod dictum negotium per certos arbitros, per utramque partem assignatos vel assignandos, in aliquo certo loco, in marchiâ regnorum Angliæ & Scotiæ, ubi meliùs fieri poterit, adinvicem conventuros, discutiatur & terminetur:

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, arbitros pro parte nostrâ, unà cum aliis fidelibus nostris, quos priùs ad attemptata contra formam treugarum, inter nos & adversarios nostros Scotiæ ante hæc tempora initarum, reformanda constituimus, ad informandum vos, unà cum ipsis fidelibus nostris, & cæteris personis idoneis, quas dictus Willielmus, & alii adversarii nostri de Scotiâ prædicti, arbitros pro parte suâ vobiscum constituerint vel constituere voluerint, per sacramentum fidedignorum marchiarum prædictarum, juxta consuetudines partium illarum, & aliis viis & modis, quibus meliùs expedire videritis;

Utrùm castrum prædictum ac præfati Archibaldus, Willielmus, & alii cum ipsis capti, temporibus treugarum prædictarum capta fuerint, & idem castrum ad nos ex causâ illâ restituendum, & prædicti Archibaldus, Willielmus, & alii cum ipsis capti, à prisonâ prædictâ, eâ occasione, sint, absque redemptione, deliberandi, necne;

Et ad rationes & alligationes, ex utraque parte super præmissis proponendas, audiendum, & ad procedendum & cognoscendum in negotio prædicto;

Et ad idem negotium finaliter discutiendum & terminandum, & ad omnia alia facienda, quæ necessaria fuerint in hac parte;

Ratum & gratum habituri quicquid per vos, vel aliquem vestrûm, nomine nostro, in formâ superiùs expressâ, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Junii.

De conductu pro senescallo Scotiæ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum Robertus senescallus Scotiæ, & quidam alii nobiles de Scotia, in regnum nostrum Angliæ, ad instans festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, sint venturi;

Et se, in obsides, pro David de Bruys, prisonario nostro, loco aliorum nobilium obsidum de Scotia, qui jam, pro eodem David, in dicto regno nostro Angliæ morantur, in prisonam nostram intraturi;

Juxta formam tractatûs & concordiæ, super deliberatione prædicti David, inter concilium nostrum & quosdam prælatos, magnates, & alios de Scotiâ, pridem initorum;

Nos, volentes securitati prædicti senescalli in hac parte providere, &c. *prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' ut supra.

Consimiles litteras Regis de conductu, habent subscripti,

Patricius de Dunbarre, comes Marchiæ,
Comes de Rosse
Willielmus dominus de Douglas,
} *videlicet, quilibet eorum cum viginti equitibus & tot peditibus de comitiva sua.*

De denariis, pro redemptione David de Brus, recipiendis, & obsidibus admittendis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, Radulpho de Nevill, & Johanni de Coupeland custodi villæ Regis Berewici super Twedam, salutem.

Cum in tractatu, inter concilium nostrum & quosdam prælatos, magnates, & alios de Scotiâ, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, pridem habito;

Concordatum sit, quod centum milia marcarum sterlingorum, pro redemptione prædicti David, infra decem annos, extunc proximò sequentes, apud Berewicum super Twedam, vel Norham, aut Baumburgh, vel London', nobis solvant, videlicet;

Decem milia marcarum, de primâ solutione, ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum;

Et residuum eorumdem centum milium marcarum, ad alios terminos, in quâdam indenturâ, indè factâ, contentos;

Et quod Johannes, primogenitus & hæres senescalli Scotiæ, qui, unà cum quibusdam aliis magnatibus de Scotiâ, in obsides, pro deliberatione prædicti David, liberantur, in custodiâ vestrâ, præfate Henrice, moraretur quousque dicta decem milia marcarum plenariè fuerint persoluta;

Et tunc, loco suo, veniet secundò genitus prædicti senescalli, frater ipsius Johannis, in obsidem in formâ supradictâ, & dictus Johannes deliberabitur, prout in indenturâ prædictâ pleniùs continetur:

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad dicta decem milia marcarum, de primâ solutione prædictâ, ad instans festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, apud dicta loca de Berewico, Norham, vel Baumburgh, nomine nostro, in sterlingis, vel in monetâ auri in Angliâ jam currente, recipiendum;

Et ad secundò genitum prædicti senescalli, fratrem prædicti Johannis, loco ipsius Johannis, in obsidem admittendum, & per vos, præfate Henrice, custodiendum;

Et, admisso in vestram securam custodiam ipso fratre ejusdem Johannis sic in obsidem, & dictis decem milibus marcarum vobis persolutis, sicut prædictum est, ad prædictum Johannem à prisonâ, quâ sic detinetur, extunc deliberandum, juxta vim & effectum indenturæ prædictæ;

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vii. die Junii.

Quod mercatores & marinarii navium, mercandisas suas vendere possint in portu Dublin', antequam ad terram ponantur.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Ex parte mercatorum & aliorum de communitate civitatis nostræ Dublin', est supplicatum, ut cum portus civitatis prædictæ adeò periculosus existat, quod aliqua magna navis, mercandisis carcata, ad civitatem prædictam venire non audeat; per quod mercatores versus dictam civitatem, cum bonis & mercandisis suis accedentes, naves suas in mari longè à civitate prædictâ, per sex leucas & amplius, ancorare, & res & mercandisas suas ibidem venditioni exponere, consueverunt, absque eo quod res & mercandisæ illæ ad terram ponerentur;

Quod jam, pro eo quod in ordinatione de stapulis inter cætera continetur, quod nullus mercator, privatus vel extraneus, aut alius, cujuscumque fuerit conditionis, per terram vel per aquam incedat, ad obviandum vinis, mercibus & mercandisis, venientibus in dictum regnum nostrum, & terras nostras Hiberniæ & Walliæ, in mari vel alibi, ad ea forstallanda, emenda, vel alio modo arranda, antequam ad stapulam, vel ad portum ubi naves illæ discarcandæ venerint, nec naves illas, ex causâ hujusmodi, ingrediatur, quousque mercandisæ illæ ad terram ponantur vendendæ, sub pœnis & forisfacturis in dictâ ordinatione contentis, facere non sunt ausi;

Et, eo prætextu, mercatores & marinarii, cum navibus & mercandisis suis, ad alias partes ubi portus securos inveniunt, se trahunt, dictam civitatem totaliter relinquendo, tam in nostri quam populi nostri partium illarum dampnum non modicum, ac civitatis prædictæ deteriorationem manifestam;

Velimus concedere quod magistri & marinarii navium, cum ad dictum portum Dublin' cum navibus & mercandisis suis venerint, & naves suæ sic in mari infra eundem portum ancoratæ fuerint, venditioni ibidem exponere, & eas singulis illas emere volentibus, vendere possint, ordinatione prædictâ non obstante.

Nos, consideratione præmissorum, volentes supplicationi prædictæ annuere gratiosè, concessimus & licentiam dedimus, quod magistri & marinarii navium, cum ad dictum portum Dublin', cum navibus & mercandisis suis venerint, & naves suæ in mari infra eundem portum ancoratæ fuerint, mercandisas suas venditioni ibidem exponere, & illas quibuscumque emere volentibus, vendere possint, sine occasione vel impedimento nostri, vel hæredum nostrorum, aut ministrorum nostrorum quorumcunque, ordinatione prædictâ non obstante.

Ita tamen quod aliquæ singulares personæ, colore dictæ licentiæ nostræ, mercandisas aliquas in præjudicium communitatis, civitatis partium prædictarum non forstallent, contra formam statutorum indè editorum.

Pardonavimus etiam omnibus & singulis magistris & marinariis navium, ac mercatoribus de civitate & partibus prædictis, transgressiones, si quas fecerint, mercandisas hujusmodi in navibus in portu prædicto, vendendo vel emendo, contra formam ordinationis prædictæ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Super redemptione Karoli de Bloys solvendâ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ, Thomæ Donnedale, Philippo de Lymbury, & Rogero David, ac universis admirallis, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris Karolus de Bloys, prisonarius noster, nobiles viros, Johannem de Monbourcheri, Petrum Pollard, Radulphum de Kerraoul, milites, Jacobum Monachi clericum, Silvestrum Radulphi, & Johannem Gouret, quemlibet, videlicet, eorum cum tribus equitibus de comitivâ suâ, in regnum nostrum Angliæ, cum pecuniâ pro redemptione suâ, nobis statutis terminis solvendâ, mittere intendat;

Nos volentes securitati ipsorum, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', xvii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Super primâ solutione, pro redemptione David de Brus.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, salutem. Sciatis quod, cum quidam nobiles, & alii de Scotiâ, apud villam nostram Berewici super Twedam, ex parte David de Bruys, prisonarii nostri, pro solutione illarum decem milium marcarum;

Quæ nobis, in instanti festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, de primâ solutione centum milium marcarum, pro redemptione ipsius David, nunc solvendæ, faciendâ, in proximo sint venturi;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, ad salvum & securum conductum dictis nobilibus, & aliis de Scotiâ, ad veniendum ad dictam villam Berewici ex causâ prædictâ, & eandem intrandum, in eademque, quousque solutio dictarum decem milium marcarum ibidem facta fuerit, morandum, &, eadem solutione factâ, ad propria in Scotiam redeundum, vice & nomine nostro, concedendum, omniaque alia & singula, quæ in hac parte necessaria & oportuna fuerint, faciendum;

Vobis, & alteri vestrûm, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habentes & gratum quicquid per vos, vel alterum vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum Regem.

De conductu super solutione prædictâ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, custodibus marchiarum regni nostri Angliæ, versus partes Scotiæ, ac universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, ac aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Patricium de Dunbarre comitem Marchiæ, veniendo cum quadraginta equis & sexaginta personis equitibus & peditibus, cujuscumque conditionibus fuerint, ad villam de Berewico super Twedam, pro solutione decem milium marcarum;

De primâ solutione illarum centum millium marcarum, quæ nobis, pro redemptione David de Bruys, prisonarii nostri, sint solvendæ;

Ad instans festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ nobis faciendâ, & dictam villam intrando, &, ibidem, quousque dicta decem millia marcarum soluta fuerint, morando, & exindè, solutis dictis decem millibus marcarum, in Scotiam redeundo;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad Quindenam Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xix. die Julii.

Per ipsum Regem.

De potestate prorogandi terminum tractatûs cum duce & ducissâ Brabantiæ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

LE Roi, a son cher & foial Reynaud de Schonon, seigneur de Schonenorst, saluz.

Savoir vous fesons que, ja soit ce que certeines persones soient deputez, taunt depar nous, come depar nostre treschier & foial cousin, le duc de Brabant, de traiter sur perpetueles alliances & conjunctions, & plusures autres choses faire, entre nous & le dit duc, & nostre treschiere cousin, la duchesse, & lour paiis de Brabant, a certeine terme establi, cestassavoir, le primer jour d'Augst, dedeinz lequel les dites choses se devient perfaire & acomplir, come piert plus pleinement es lettres patentes, faites & seallees des sealx d'une partie & d'autre;

Nientmeins, per aucunes difficultees & empeschementz, que purront avenir en moyen temps, tant de nostre partie, come de la partie de noz cousins, le duc & la duchesse avantditz, & por autres causes resonables que nous moevent;

Confiantz de vostre feu, loialtee, & discretion, nous vous donnons auctorite, mandement, & plain poair de proroger & eslonger, pur & en noun de nous, le dit terme tanque a la feste de Seint Michel preschein avenir, ou pluis brief, se il vous semble, ou la matere le requiere, ou plus long tanque a la Touz Seintz, s'il vous semble que miester soit, si ce procede de la volente & assentement des ditz duc & duchesse.

Dedeinz le quel terme les avantditz deputes devient traiter, parfaire, & acomplir les choses avantdites, & d'accorder & prendre sur ce certeine journee dedeinz meisme le terme, a quele les tracteours d'une part & d'autre se devient assembler par la dite cause;

Et aussint de voloir & consentir, en noun que dessus, que les ditz duc & duchesse y puissent deputer, si mester soit, autres persones, tantz & tieux que vous & leur semblera bons & profitables pur la dite busoigne, que aient meisme le poair que les autres ont ja nomez depar eux;

Et de faire toutes autres choses necessaires en celle partie; des toutes autres choses, comprises es lettres avantdites demorantz en leur force & vertue.

Et promettons avoir ferme & greable tout ce que par vous serra fait en nostre noun en celle partie.

En tesmoignance de queu chose nous avons fait cestes noz lettres overtes.

Don' a Westm', le xx. jour de Juyn.

Super redemptione ante memoratâ, bulla Innocentii VI. Papæ, de prælatis Scotiæ non obligandis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, David, Regi Scotorum illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Exhibita nobis, pro parte tuâ, petitio continebat quod dudùm, in tractatu concordiæ, inter carissimum in CHRISTO filium nostrum Edwardum, Regem Angliæ illustrem, qui te captum tenebat, & te, pro liberatione tuâ habito & ordinato, pro parte tuâ, eidem Regi Angliæ centum milia marcarum sterlingorum, certis terminis persolvenda, promissa, &, pro promissis observandis & adimplendis, certi obsides dati, ac etiam alii dari promissi, cum certis obligationibus, pœnis, & submissionibus extiterunt:

Et quia, venerabiles fratres nostri, universi episcopi, necnon, dilecti filii, abbates, priores, & alii ecclesiarum & monasteriorum prælati & rectores, regni tui, ipsorumque ecclesiarum & monasteriorum capitula & conventus, se, unà cum nobilibus & mercatoribus dicti regni, recognoverunt in præmissis principales debitores fore; super hoc etiam interpositis juramentis;

Quodque, pro parte tuâ, promissum extitit, idque etiam juramento firmatum, quod, infra festum Sancti Johannis Baptistæ, tunc proximò venturum, dicti episcopi, prælati, & rectores, capitula & conventus, se, & eorum ecclesias, & monasteria supradicta, pro præmissis obligare possent, licentia, necnon confirmatio, approbatio, & ratificatio obligationum, juramentorum, submissionum, & aliarum securitatum quarumcumque, super hiis per dictos episcopos, prælatos, rectores, capitula & conventus factarum, à nobis, pro eadem parte tuâ, impetrarentur; prout in patentibus literis, indè confectis, ejusdem Regis Angliæ & tuo sigillis munitis, pleniùs continetur.

Quare, pro parte tuâ, nobis fuit sæpius, & instanter, & cum magnâ diligentiâ, ante festum prædictum, humiliter supplicatum ut licentiam concedere, & obligationes, submissiones, & juramenta hujusmodi confirmare, ratificare, & approbare de benignitate apostolicâ dignaremur.

Licet autem, fili carissime, illa, quæ excellentiæ regiæ statum prosperum & incrementum respiciunt, intentis desideriis affectemus, quia tamen hujusmodi obligationes, submissiones, & juramenta, in episcoporum, prælatorum, rectorum, capitulorum, conventuum, ecclesiarum, & monasteriorum prædictorum manifestum & irreparabile dispendium redundarent, si hujusmodi licentiam non concedimus, prout etiam salvâ conscientiâ concedere non possemus, tua serenitas non miretur.

Dat' apud villam Novam Avinion' diœcese, undecimo kal' Julii, pontificatûs nostri anno sexto.

Super litteris apostolicis receptis, de acquietantiâ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum prælati de Scotiâ, juxta formam tractatûs & concordiæ, inter concilium nostrum & quosdam prælatos, magnates, & alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, pridem initorum;

Literas apostolicas, continentes quod ipsi, se, & ecclesias suas, ad ea, quæ in dictis tractatu & concordiâ continentur, complenda & observanda obligare possint, & quod dominus Papa obligationes, sacramenta, submissiones, & alias securitates quæcumque, pro completione præmissorum facta, ratificaret, approbaret, & confirmaret, ante præsens festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ;

In quo festo decem milia marcarum, de primâ solutione illarum centum milium marcarum, pro redemptione prædicti David solvendarum, nobis solverentur, impetrare & nobis tradere teneantur;

Noveritis nos easdem literas apostolicas, per manus dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Percy, Radulphi de Nevill, & Johannis de Coupeland, recepisse, de quibus prælatos prædictos exoneramus & quietamus per præsentes, cæteris omnibus, in dictis tractatu & concordiâ contentis, in suo robore duraturis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxiv. die Junii.

Per ipsum Regem.

Super receptione litterarum, de exonerando.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum prælati de Scotiâ, juxta formam tractatûs & concordiæ, inter concilium nostrum, & quosdam prælatos, magnates, & alios de Scotia, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, pridem initorum;

Literas apostolicas, quarum vigore possint, de expresso mandato Papæ, processus, sententias & censuras, ferendas tam in personam dicti David;

Non obstantibus quibuscumque privilegiis, sibi per dominum Papam concessis, in casu quo indultum sit sibi, per dominum Papam, quod ipse, vel capellæ suæ, aut ministri sui, absque speciali mandato domini Papæ, suspendi, interdici, vel excommunicari non poterunt, quam in personas procerum & mercatorum dicti regni Scotiæ, si in solutione centum milium marcarum, pro redemptione ipsius David, nobis solvendarum, ad terminos indè statutos, defecerint, & alia in tractatu & concordiâ prædictis non compleverint, executioni demandare, impetrare teneantur;

Noveritis nos dictas literas apostolicas per manus, dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Percy, Radulphi de Nevill, & Johannis de Coupeland, recepisse, de quibus prædictos prælatos exoneramus & quietamus per præsentes; cæteris omnibus, in dictis tractatu & concordiâ contentis, in suo robore duraturis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxiv. die Junii.

Ad senescallum Scotiæ, de primogenito suo, qui posteà Rex Scotiæ, deliberando.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, Roberto, senescallo Scotiæ, salutem. Sciatis quod recepimus per manus dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Percy & Radulphi de Nevill;

Illa decem milia marcarum, quæ David de Bruys, prisonarius noster, prælati, magnates, mercatores, & communes regni Scotiæ nobis, in præsenti festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, solvere tenentur, in partem solutionis centum milium marcarum, in quibus prædicti, David, prælati, mercatores, & communes, pro deliberatione & redemptione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, primo termino solutionis indè in eodem festo Nativitatis Sancti Johannis incipiente;

Et quod nos, eâ de causâ, Johannem, filium vestrum primogenitum, nobis in obsidem, inter alios nobiles dicti regni Scotiæ, pro prædicto David liberatos, à custodiâ quâ detinetur, deliberavimus, & vestrum secundò genitum, fratrem ipsius Johannis, loco ejusdem Johannis, in obsidem penes nos moraturum, admisimus juxta formam tractatûs & concordiæ, super deliberatione prædicti David, pridem habitorum; cæteris aliis, in tractatu & concordiâ prædictis contentis, in pleno suo robore duraturis; & hoc vobis significamus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxiv. die Junii.

Super primâ solutione redemptionis David de Bruys, de acquietando.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum David de Bruys, prisonarius noster, prælati, magnates, mercatores, & communes de regno Scotiæ, juxta tractatum & concordiam, apud Berewicum super Twedam, super deliberatione ipsius David, pridem habitos, teneantur solvere nobis decem milia marcarum, in præsenti festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, in partem solutionis centum milium marcarum, in quibus iidem, David, prælati, magnates, mercatores, & communes, pro redemptione & deliberatione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, primo termino ad idem festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ incipiente,

Noveritis nos prædicta decem milia marcarum, de dicto termino Nativitatis Sancti Johannis, per manus dilectorum & fidelium nostrorum, Henrici de Percy, Radulphi de Nevill, & Johannis de Coupeland, à præfatis David, prælatis, magnatibus, mercatoribus, & communibus de Scotiâ, recepisse;

Quos quidem David, prælatos, magnates, mercatores, & communes, de eisdem decem milibus marcarum exoneramus & quietamus per præsentes; cæteris omnibus, in eisdem tractatibus & concordiis contentis, in suo robore duraturis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Junii.

De licentiâ placitandi per procuratorem.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 E. III. p. 2. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, judicibus, castellanis, præpositis, & omnibus aliis officialibus, ballivis, & ministris in ducatu nostro Aquitaniæ constitutis, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, aut eorum loca tenentibus, ad quos, &c. salutem.

Volentes dilectos nobis, Arnaldum comitem, & Mariam ejus uxorem, favore prosequi, gratiosè concessimus eis quod omnimodas causas, vel lites, pro ipsis, vel contra ipsos, in dicto ducatu jam motas vel movendas, nisi causæ & lites illæ nos, vel hæredes nostros, specialiter tangant, per procuratorem, sufficientem potestatem ad hoc habentem, prosequi, tueri & defendere valeant; consuetudine contrariâ non obstante.

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, mandamus quod, in hujusmodi causis & litibus coram vobis ventilatis, vel ventilandis, pro ipsis Arnaldo & Maria, vel contra ipsos, procuratorem ipsorum, cum sufficienti potestate coram vobis accedentem, nisi hujusmodi causæ & lites nos vel hæredes nostros tangant, ut præmittitur, vice & nomine eorundem Arnaldi & Mariæ, admittatis, de gratiâ nostrâ speciali; ipsos Arnaldum & Mariam, ratione non comperitionis personalis coram vobis, non molestantes in aliquo, seu gravantes.

In cujus, &c. per biennium duratur'.

Dat' apud Westm', xxv. die Junii.

Per petitionem de consilio.

Pro comite de Anegos, uno obsidum pro David de Brus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod concessimus & licentiam dedimus comiti de Anegos, uni obsidum pro David de Bruys, prisonario nostro, penes nos sub custodiâ existenti, quod ipse cum viginti equitibus de comitivâ suâ, usque dictas partes Scotiæ, certis de causis, proficisci, & ibidem morari valeat;

Ita quod ipse sit apud nos, vel ubi ipsum assignaverimus, in festo Sancti Petri ad Vincula proximò futuro, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

Teste Rege, apud Westm', *primo die Julii.*

Consimiles literas Regis habet idem comes usque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum.

De protectione, pro galeis de Venetia versus partes Flandriæ venturis.

A. D. 1358.—An. 32 Edw. III. Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod nos, ad requisitionem specialem nobilis viri, Johannis ducis Venetiæ, suscepimus sex galeas, onustas mercimoniis, cum hominibus & mercimoniis eorumdem, quæ de partibus Venetiæ versus partes Flandriæ sunt venturæ, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Julii.

Per concilium.

De homagio domini de Aymeto respectuato.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Supplicavit nobis, dilectus & fidelis noster, Gilbertus de Pelagrua, dominus loci de Aymeto, ut, cum ipse, pro dicto loco, homagium nobis facere teneatur, & idem locus ac castrum de Somensaco, cujus custodiam idem Gilbertus habet, in fronteriis inimicorum nostrorum situata existunt, per quod idem Gilbertus, pro homagio prædicto nobis faciendo, absque loci & castri prædictorum amissionis maximo periculo, hiis guerrarum temporibus, accedere nequeat, velimus eidem Gilberto homagium prædictum usque certum tempus, per nos limitandum, respectuare;

Nos, tam pro salvatione castri & loci prædictorum, quam intuitu boni servitii, nobis per ipsum Gilbertum in partibus illis impensi, volentes gratiosè agere cum eodem, dedimus ei respectum usque ad finem quinquennii proximò futuri;

Et ideò vobis mandamus quod ipsum Gilbertum respectum illum interim habere permittatis, ipsum, occasione ejusdem homagii, durante dicto quinquenio, non molestantes in aliquo, seu gravantes.

Dat' apud Westm', iv. die Julii.

Per petitionem de concilio.

Pro Reymundo Guillielmi, domino de Campenna.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Supplicavit nobis dilectus & fidelis noster, Reymundus Guillielmi dominus de Campenna, ut cum ipse in servitio nostro, in guerris in ducatu nostro Aquitaniæ exortis, diu & fideliter steterit, se & sua, pro defensione jurium nostrorum in partibus illis, multipliciter exponendo; idemque Reymundus Guillielmi castra & fortalitia sua, per hostes, inimicos & rebelles nostros, qui ea, dum in comitivâ Edwardi principis Walliæ, filii nostri carissimi, in dicto servitio nostro extitit, ceperunt, & tria indè ad terram prostraverunt, & quamplures hominum suorum interfecerunt, vineasque suas exarserunt & secuerunt, totamque terram suam depredarunt, & consumpserunt, penitus amiserit;

Velimus ei, in recompensationem præmissorum, castrum & castellaniam de Tailhebort, cum suis juribus & pertinentiis, quæ quidam dictorum rebellium

contra nos nuper devenerunt, & more guerrino occuparunt, & quæ præfatus Reymundus Guillielmi à jamdiu est super eosdem rebelles, illa occupantes, cepit, & per novem annos & amplius sumptibus suis propriis custodivit, in fronteriis dictorum rebellium pro repulsione eorundem & partium illarum defensione, non sine magnis laboribus et sumptibus onerosis, quasi continuè persistendo, dare & concedere gratiosè:

Nos, ad laudabile testimonium, quod de bono gestu præfati Reymundi Guillielmi audivimus, & ad dampna & jacturas quæ, ratione servitii sui nobis *sic* impensi, sustinuit, considerationem condignam habentes, ac proindè volentes ipsum Reymundum Guillielmi munere respicere gratioso, volumus et concedimus pro nobis & hæredibus nostris, eidem Reymundo Guillielmi, quod ipse castrum & castellaniam prædicta, cum juribus, deveriis, alto & basso justitiatu, cognitione causarum, ac aliis pertinentiis suis, habeat & teneat eodem modo, quo ea modò tenet, usque ad tempus quo de vero valore eorundem plenius informati, ipsum Reymundum Guillielmi ibidem; vel in alio loco competenti, taliter respicere fecerimus quod indè debeat meritò contentari.

Salvis semper nobis & hæredibus nostris, superioritate & resorto in castro & castellaniâ supradictis.

Volumus insuper & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Reymundo Guillielmi mille florenos auri de scuto, percipiendos & habendos singulis annis ad totam vitam suam, super exitibus et emolumentis castri & castellaniæ prædictorum, in partem satisfactionis dampnorum & jacturarum prædictorum;

Et, si fortè exitus & emolumenta de dictis castro & castellaniâ provenientia, ad summam dictorum mille florenorum extendere se non poterunt, tunc ei, de eo quod indè defuerit, de exitibus ducatûs prædicti, ubi commodius et promptius fieri poterit, satisfieri volumus competenter:

Nolentes quod idem Reymundus Guillielmi à possessione dicti castri amoveatur, donec sibi de dictis mille florenis de scuto alibi in loco competenti, per nos, vel hæredes nostros, provideatur.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', iv. die Julii. Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo Vasconiæ et constabulario Burdegaliæ, qui nunc sunt vel qui pro tempore erunt, aut eorum loca tenentibus, quod præfatum Reymundum Guillielmi castrum & castellaniam prædicta, cum juribus, deveriis, alto & basso justitia, cognitione causarum, ac aliis pertinentiis suis, habere & tenere permittant, prout ea modò tenet; ipsumque in possessione eorundem manuteneri et defendi; eidemque Reymundo Guillielmi dictos mille florenos annuos, super exitibus castri & castellaniæ prædictorum, ad totam vitam suam habere; & si fortè exitus & emolumenta de dictis castro & castellaniâ provenientia, ad dictam summam mille florenorum per annum se extendere non poterunt, tunc præfatus constabularius eidem Reymundo Guillielmi de eo quod indè defuerit, de exitibus ducatûs prædicti, ubi commodius & promptius fieri poterit, solutionem, vel alias satisfactionem fieri faciatis, juxta tenorem litterarum Regis prædictarum.

Dat' ut supra.

De capite Sancti Benedicti, abbati & conventui Westmonasterii liberato.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, dè gratiâ nostrâ speciali, dedimus & concessimus, dilectis nobis in CHRISTO, abbati & conventui Westmonasterii caput Sancti Benedicti abbatis & confessoris, & illud eis extra thesaurariam nostram liberari fecimus, sibi & successoribus suis imperpetuum possidendum;

Ita quod idem capud, in ecclesiâ abbatiæ prædictæ, quæ est capella nostra, inter cæteras reliquias ibidem, absque eo quod abindè quoquomodo elongetur, recondatur, perpetuò remansurum;

Nolentes quod idem abbas, seu successores sui prædicti, prætextu receptionis aut possessionis capitis illius, per nos vel hæredes nostros occasionentur, impetantur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', v. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro cardinali Rothomagensi.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum, venerabilis pater, Petrus tituli Basilicæ XII. apostolorum Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, nuper in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu prosequendo inter nos & adversarium nostrum Franciæ, cum centum & quinquaginta equitibus de comitivâ suâ, & centum peditibus, de licentiâ nostrâ, venerit;

Nos, volentes securitati ipsius cardinalis, dum in eodem regno nostro moram traxerit, providere, suscepimus ipsum ac equites de comitivâ suâ & pedites, usque ad numerum prædictum, in dicto regno nostro Angliæ morando, & exindè ad dictas partes Franciæ transeundo, ac exindè in Angliam redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, *&c. ut in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Assumptionis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', v. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro mercatoribus & aliis de communitate civitatis Dublin'.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 25. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Ex parte mercatorum & aliorum de communitate civitatis nostræ Dublin', nobis est supplicatum, ut cum in portu ejusdem civitatis, propter aquæ profunditatis defectum, non sit, nec à retrò temporibus fuisset, applicatio, sive anchoratio magnarum navium, vinis, sale, ferro, & aliis mercimoniis carcatarum, & ad civitatem eandem frettatarum, sive venientium de partibus exteris; set omnes hujusmodi magnæ naves, mercimoniis sic carcatæ, ad portum archiepiscopi Dublin' villæ suæ de Dalkeye, quæ à civitate prædictâ per sex leucas distat, quæ villa cum portu ejusdem, extra portum & libertatem ejusdem civitatis existit, declinare, anchorare, & expectare compelluntur, cum non sit alius portus, seu locus, in partibus vicinis, ubi hujusmodi magnæ naves mercimoniis carcatæ, tutè applicare poterunt; &, venientibus tempestatibus maritimis, se salvare:

Et, licet mercatores prædicti, & alii de dictâ civitate, vinum, ferrum, sal, & alia mercimonia à venditoribus eorundem, tam in dicto portu de Dalkeye, quam in dicto portu Dublin', & aliis portubus, infra sex leucas à civitate prædictâ, ipsique vendentes, sive ementes, hujusmodi vinum, ferrum, sal, & mercimonia à dictis magnis navibus extrahere, & in craheris & batellis ponere, & ad eandem civitatem ducere, & ibidem ad terram ponere, & custumare consueverint temporibus retroactis; dicti tamen mercatores & alii de civitate prædictâ, metuentes se imposterum prægravari, prætextu ordinationis de stapulâ, in quâ, inter cætera, continetur quod nullus privatus, vel extraneus, aut alius, per terram vel per aquam, obviet vinis, mercibus, seu mercandisis, venientibus in regnum nostrum Angliæ, & terras nostras Hiberniæ & Walliæ, in mari vel alibi, ad ea forstallanda & emenda, vel alio modo arranda, antequam ad stapulam, vel ad portum ubi naves illæ discarcandæ venerint, nec illas, ex causâ hujusmodi, ingrediatur, donec mercandisæ illæ ad terram ponantur vendendæ, sub pœnis & forisfacturis in dictâ ordinatione contentis, hujusmodi mercimonia in dictis portubus emere, seu magistri, marinarii, aut alii mercatores extranei, vendere non sunt ausi; &, hâc de causâ, naves hujusmodi sic carcatæ, ad partes alias jam se trahunt, & mercatores de civitate prædictâ cum mercandisis suis ad loca alia se transferre proponunt, ipsam civitatem, quæ in marchiâ juxta hostes Hibernicos sita est, per quam etiam ipsi hostes, ipsas partes hostiliter invadentes, sæpius repelluntur, & marchiæ virilius defenduntur desolabiliter deserendo, tam in nostri quam populi nostri partium illarum dampnum non modicum, ac civitatis nostræ prædictæ deteriorationem manifestam:

Velimus ei, tam pro nostrâ utilitate quam ipsius civitatis nostræ meliorationе, ac mercatorum & aliorum earundem partium commodo, super hoc de congruo remedio providere:

Nos, consideratione præmissorum, volentes supplicationi prædictæ annuere gratiosè, concessimus & licentiam dedimus, quod magistri & marinarii navium, ac mercatores extranei & indigenæ, cum dictæ naves ad portus prædictos, infra sex leucas, ut prædictum est, venerint, & naves suæ in eisdem portubus fuerint anchoratæ, vina, ferrum, sal, & alias mercandisas suas, & quæcumque mercimonia, quibuscumque ea emere volentibus, vendere, & præfatis mercatoribus de civitate prædictâ, ac quibuscumque aliis ea emere volentibus, licitè possint, sine occasione vel impedimento nostri, vel

hæredum nostrorum, aut ministrorum nostrorum quorumcumque; ordinatione dictæ stapulæ non obstante.

Ita tamen quod aliquæ singulares personæ, colore dictæ licentiæ nostræ, dictas mercandisas vel mercimonia aliqua, in præjudicium communitatis dictæ civitatis nostræ & partium prædictarum, aut dampnum populi nostri in eisdem partibus, per terram vel per aquam, quovis colore non forstallent, contra formam statutorum inde editorum.

Pardonavimus etiam omnibus & singulis magistris & marinariis navium, ac mercatoribus, tam indigenis quam alienigenis, de civitate & partibus prædictis, transgressiones, si quas fecerint, vina, ferrum, sal, mercandisas, & mercimonia hujusmodi in navibus in portubus prædictis vendendo & emendo, contra formam ordinationis prædictæ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', v. die Julii.

Pro Petro de Craon.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir Petrus de Craon miles, prisonarius, mittat Aleanmum de Plessys, scutiferum suum, ad partes Britanniæ, Andegaviæ, & Cinomaniæ, pro redemptione ipsius Petri quærendâ, & negotiis suis, deliberationem suam tangentibus, ibidem expediendis;

Nos, volentes securitati ipsius Aleanmi in hâc parte providere, suscepimus ipsum, &c. *ut in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', vi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Super financiâ archiepiscopi Cenomensis, ad Poytiers de guerrâ capti.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Pat. 32 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum dilectus nobis Robertus de Clynton, quartam partem redemptionis archiepiscopi Cenomensis, prisonarii nuper in bello, apud Poyters habito, capti, ad ipsum Robertum pertinentem, nobis pro mille libris vendiderit;

Nos, in recompensationem quadringentarum marcarum, quas idem Robertus de dictis mille libris nobis remisit, dedimus & concessimus eidem Roberto maneria de Kildroght & Kilmacridok, cum pertinentiis, in comitatu de Kildare, & manerium de Lynekan, ac quoddam molendinum vocatum Loterelesmyll, cum pertinentiis, in comitatu Dubliniæ, quæ fuerunt Thomæ de Rokeby l'uncle, nuper justiciarii nostri Hiberniæ, & quæ in manu nostrâ ex certis causis existunt;

Habenda cum omnibus molendinis, columbariis, cunicılariis, piscariis, boscis, gurgitibus, terris, redditibus, servitiis, villenagiis, pratis, moris, pasturis, proficuis, curiis & omnibus aliis ad maneria illa spectantibus, adeò plenè & integrè sicut prædictus Thomas ea tenuit dùm vixit, ad totam vitam ipsius Roberti; salvis nobis & hæredibus nostris feodis militum, & advocationibus ecclesiarum, ad maneria prædicta spectantibus;

Ita quod, post mortem ejusdem Roberti, maneria illa cum pertinentiis, ad nos & hæredes nostros integrè revertantur.

Volumus etiam & concedimus pro nobis, & hæredibus nostris, quod, si contingat maneria prædicta, seu molendinum prædictum, extra manus ipsius Roberti præter culpam suam, & absque dolo & fraude, ex parte suâ interveniente, recuperari, tunc nos & hæredes nostri, de quadraginta libratis terræ & redditûs per annum, ad totam vitam suam habendis, de manerio nostro Novi Castri de Lyouns, vel de manerio nostro de Cromelyn, in comitatu Dubliniæ, liberari;

Et in casu quo aliquod maneriorum prædictorum, vel molendinum prædictum, aut aliqua parcella eorumdem, extra manus ejusdem Roberti, præter culpam suam, & absque dolo & fraude, ex parte suâ interveniente, recuperatum vel recuperata fuerit, tunc nos & hæredes nostri de valore illius, quod sic fuerit recuperatum, de rata dictarum quadraginta librarum annuarum, in manerio nostro Novi Castri prædicti, vel in manerio de Cromelyn, prædicto Roberto ad vitam suam liberari faciemus.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Julii.

Per breve de privato sigillo.

Pro duce Britanniæ, de expensis.

A. D. 1358.—An. 32 Edw. III.

Liberat. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis, quod dilecto consanguineo & fideli nostro, Johanni de Monte Forti, duci Britanniæ, qui ad concilium nostrum apud Westmonasterium in proximo tenendum, de mandato nostro est venturus, vel ipsius ducis attornato, viginti marcas pro expensis suis, veniendo ad dictum concilium per vices, ibidem morando, & exindè recedendo, de thesauro nostro liberetis.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro Guillielmo Reymundi domino de Cavo Monte.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras carissimi primogeniti nostri, Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARDUS, illustrissimi Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, ac capitaneus & ipsius genitoris nostri in ducatu Aquitanniæ locum tenens, universis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod, cum in tractatu inter nos, nomine dicti genitoris nostri & nostro, & nobilem virum Guillielmum Reymundi dominum de Cavo Monte, militem, super adventu ipsius Guillielmi Reymundi ad obedientiam ejusdem domini, genitoris nostri, habito, contineatur quod idem Guillielmus Reymundi, titulo gratuitæ & puræ donationis, habeat & possideat, pro se & hæredibus suis, de suo corpore legitimè procreatis, quidquid juris ad dominum nostrum, progenitorem prædictum, & nos pertinet, & pertinere debet, in locis de Bocglonio, de bastidâ castri Omorosii, de villa Franca, de castro Comitali aliàs dicto Damasan, de la Gruera, & de Gontaldo, quæ dictus Guillielmus Reymundi hiis diebus tenet & possidet pacificè: & ultra etiam, pro jure imperii & jurisdictionis ad nonnullos pertinente, quod cum illis, qui dictum jus in eisdem habent, pacificaremus, infra mensem post festum Paschæ proximò venturum, ad finem, ut, ipsorum locorum, cum suis pertinentiis, dominium ad ipsum solum dominum de Cavo Monte insolidum remanerent: excepto Forcio Sancii domino de Sancto Aralha milite, pro loco suo de Viraton, & subditis suis, quos nobis duximus reservandos.

Nos, volentes ea quæ sic tractata sunt & concordata debitè adimplere, damus, &, tenore præsentium, concedimus præfato Guillielmo Reymundi, omne jus quod ad dictum genitorem nostrum & nos pertinet, & pertinere debet, in dictis locis de Bocglonio, de bastidâ castri Omorosii, de villâ Francâ, de castro Comitali aliàs dicto Damasan, de la Gruera, & de Gontaldo, habendum & tenendum eidem domino de Cavo Monte, pro se & hæredibus suis de corpore suo legitimè procreatis, de domino genitore nostro & hæredibus suis, per servitia indè debita & consueta imperpetuum.

Promittimus etiam, tenore præsentium, quod cum omnibus & singulis, qui jus aliquale jurisdictionis, meri vel mixti imperii, seu alterius dominii in locis prædictis habere prætendere possint, insolidum, vel in parte, pacificabimus, ad finem quod ipsorum locorum, cum suis pertinentiis, dominium ad ipsum solum dominum de Cavo Monte insolidum remaneat: excepto dicto Forcio Sancii domino de Sancta Aralha milite, pro loco suo de Viraton, & subditis suis, quos nobis duximus reservandos, sicut prædictum est.

In cujus rei testimonium, sigillum nostrum præsentibus litteris est appensum.

Datum Burdegaliæ, sextodecimo die Aprilis, anno Domini millesimo CCC^mo quinquagesimo sexto.

NOS autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, rata habentes & grata, ea pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, acceptamus, approbamus, & confirmamus adeò plenè, sicut litteræ illæ testantur; superioritate, resorto, & homagiis nobis & hæredibus nostris, semper salvis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Julii.

Pro Galhardo de Duro Forte.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras carissimi primogeniti nostri, Edwardi, principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARD, eisne filz au noble Roi d'Engleterre & de France, prince de Gales, duc de Cornewaille, counte de Cestre, capitan & lieutenant de notre dit seignur et piere en le duche de Guynne, as touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Savoir vous faisoms, que come, selonc la traitee entre nous, en noun de notre dit seignur & piere, & de nous, & le noble homme seignur Galhard Durfort, sur sa venue a notre obessance, eions promis de doner & granter au dit seignur Galhard certeins lieux, & autres choses comprises en le dit traitee:

Nous, voillantz les choses issint traitees et acordees, acomplir & performir, come droit & reson demandent, si donons, grantons, & rendons au dit sire Galhard le chastel & lieu de Blanquafort, & la terre de Vernies, ove toutes lour appurtenances & droitz, a avoir & tenir en tieu droit & manere que le visconte de Lomeigne nadgairs les tenoit; nient contresteant aucun droit q'acreust ou appertenoit a notre dit seignur ou a nous, par cause de rebellion, ou autres mesfaitz qi sont, ou purront estre surmis au dit Galharde, par queux il encurreroit forfaiture devers notre dit seignur & nous.

Item volons & grantons, que la seignurie des hommes de Bessau, la quel il dist q'est & doit estre de la seignurie de Blanquafort, & en la poair du dit lieu, lui soit rendu a tenir par tieu droit & manere come lui & ses auncestres, & autres seignurs de Blanquafort, l'ount tenuz devant ces heures.

Item, come le dit seignur Galhard nous ad fait entendre, que la ville de Burdeux occupa les paroches d'Aidynes, & de Burges, au temps que notre dit seignur tenoit la dite terre de Blanquafort, par rebellion, en prejudice du seignur du dit lieu de Blanquafort, nous volons & grantons que due informacion soit faite par gentz suffisantz, summairement & de plain, sibien sur le droit de la ville de Burdeux, come sur le droit le dit seignur Galhard de les dites paroches, au fyn qe celui qi avera meillour droit, eit & tiegne meismes les paroches, come droit & reson demandent.

Item, donons & grantons au dit seignur Galharde les cynks paroches queles il dist, que soleient estre du poair de Seinte Foy, & les queles, au temps que mesme la ville de Seint Foi estoit rebelle, & de notre enemyte, il conquesta, & puys les ad occupe & approprie a lui & a sa table, de volente & mandement notre trescher cosyn le duc de Lancastre, tancome il estoit lieu tenant notre dit seignur en cestes parties, & issint les tient & possede unqore, a avoir & tenir a lui & ses heirs de son corps engendrez, du dit notre seignur & de ses heirs, par les services ent dues & acustumez, as touz jours.

Item, come le dit seignur Galhard nous ad done entendre, que notre dit seignur lui avoit done deux mille escutz de rente a heritage, ove seignurie, haute & basse; & sur ce, lui avoit done, assigne, & assetie les bastides de Beaumont, Moliers, Miramont, & de Chasteausacre, pur tant q'ils valoient, en deduction de la summe des ditz mille escutz, sicome poet apparer par lettres notre dit seignur sur ceo faites:

Si volons & grantons, que les bastides avantdites soient rebailliez au dit seignur Galhard, a avoir & tenir, solonc la purport de meismes les lettres; &, en cas que celles bastides ne purrount bonement estre baillez, que a tant lui serra assigne & baille en autres lieux & places covenables, deinz le terme, cest assavoir, de la fest de Seint Michel l'Archangel proschein avenir, & deux ans proscheins ensuantz.

Item, volons & grantons, q'en cas q'il aviegne que le dit seignur Galhard perde, & encheson de sa dite obeissance, ses lieux de la court de Mushagel, & de Clarmont, & ses autres terres de ycelles parties, notre dit seignur & nous lui ferrons assigner, pur les rentes des ditz lieux, assignacion & satisfaction d'autres lieux & rentes, tanque a la summe de mille & cynk centz livres de rente, si tant veritablement valoient ses lieux susdites, es primers conquestes covenables pur nous & pur lui, a avoir & tenir a lui, & ses heirs de son corps engendrez, tanq'il avera recoveri ses lieux avantdites; issint totefoitz que a tant come le dit Galhard recovere des dites lieux, de temps en temps, soit rebatu en l'assignacion avantdite, & restitut & rebaille a notre dit seignur & a nous, come droit est.

Par quoi mandons & comandons a touz seneschaux, conestables, provostz, baillifs, & autres ministres de notre dit seignur & de nous, que toutes les choses avantdites tiegnent, gardent, & acomplissent, & facent tenir, gardir, & acomplir en la forme avantdite.

En tesmoignance de queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres overtz, enseales de notre seal.

Don' a Burdeux, le sisme jour d'Averill, l'an de Grace mille CCC. lvi.

NOS autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, rata habentes & grata, ea, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, approbamus & confirmamus, adeò plenè sicut litteræ illæ testantur.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Julii.

Per petitionem de concilio.

Pro domino de Cavo Monte.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes carissimi primogeniti nostri, Edwardi, principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARDUS, illustrissimi domini, DEI gratiâ, Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, universis & singulis præsentes litteras inspecturis, salutem, & præsentibus dare fidem.

Cum, super tractatu nuper habito nobiscum cum domino de Cavo Monte, voluerimus & concesserimus eidem, quod, si contingat facere inter dictum dominum nostrum progenitorem & nos & adversarium nostrum de Francia, pacem vel treugam, quod expressè ipsum nominando, eundem ponemus in eisdem; & quod faciemus legaliter quod sua castra & loca non dirruantur, aut aliter destruantur, nec ipse aut gentes suæ bannientur, prout in dicto tractatu plenius continetur.

Idcircò, sciatis nos præmissa omnia & singula velle tenere, complere ut est bonæ fidei inviolabiliter observare, juxta dicti tractatûs formam, seriem, & tenorem.

In cujus rei testimonium, sigillum nostrum præsentibus litteris est appensum.

Datum Burdegaliæ, sextodecimo die Aprilis, anno Domini millesimo CCC. quinquagesimo sexto.

NOS autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, rata habentes & grata, ea, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, acceptamus, approbamus, & confirmamus, adeò plenè sicut litteræ illæ testantur.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Julii.

Per petitionem de concilio.

Pro eodem.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes carissimi primogeniti nostri, Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

EDWARDUS, Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, ac capitaneus & ipsius genitoris nostri in ducatu Aquitaniæ locum tenens, universis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod, cum in tractatu inter nos, nomine dicti genitoris nostri & nostro, & nobilem virum Willielmum Reymundi dominum de Cavo Monte, militem, super adventu ipsius Guillielmum Reymundi ad obedientiam ejusdem domini genitoris nostri habito, contineatur quod idem Guillielmus Reymundi, habeat pro se & hæredibus suis imperpetuum duodecim denarios Burdegalæ, pro quolibet dolio, & sex denarios ejusdem monetæ, pro qualibet pipâ vini, quæ descendent per mare ante locum suum de Cavo Monte:

Ita quod, de pedagio villæ Marmande illis, qui sic in dicto loco de Cavo Monte pedagium solverint, tantum de pedagio ejusdem villæ deducatur.

Nos, volentes ea quæ sic tractata sunt & concordata debitè adimplere, concedimus per præsentes præfato Guillielmo Reymundi, quod ipse habeat & percipiat, pro se & hæredibus suis imperpetuum, duodecim denarios Burdegaliæ de quolibet dolio, & sex denarios ejusdem monetæ pro qualibet pipâ vini, quæ descendent per mare ante locum suum de Cavo Monte, juxta formam tractatûs prædicti.

Ita quod, de pedagio villæ Marmande illis, qui sic in dicto loco de Cavo Monte pedagium solverint, tantum de pedagio ejusdem villæ deducatur, sicut prædictum est.

In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus litteris duximus apponendum.

Datum Burdegaliæ, xvi. die Aprilis, anno Domini millesimo CCC^mo quinquagesimo sexto.

NOS autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, rata habentes & grata, ea, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, acceptamus, approbamus, & confirmamus, adeò plenè sicut litteræ illæ testantur. In cujus, &c.

Dat' apud Westm', vi. die Julii.

Per petitionem de concilio.

Pro magistro Willielmo de Brideport, marescallo exercitûs principis Walliæ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vasco. 32 E. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes primogeniti filii nostri, Edwardi principis Walliæ, ducis Cornubiæ, & comitis Cestriæ, in hæc verba:

Edwardus, illustrissimi domini, Dei gratiâ, Angliæ & Franciæ Regis primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, omnibus, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Illis decet de liberalitate regiâ favorem & gratiam impertiri, quos in regio & nostro obsequio, nullum vitando laborem, promptos & assiduos invenimus:

Quamobrem advertentes grata & utilia obsequia, per dilectum clericum nostrum, magistrum Willielmum de Brideport, præfato domino nostro Regi, præteritis, & nobis modernis temporibus, in Vasconia juxta latus marescalli nostri excercitûs, excercendo officium scriboniæ ipsius marescalciæ, & alias diversas scripturas, utilitatem & honorem regios & nostros tangentes, faciendo, continuè persistendo, præstita & impensa, ac in futurum impendenda, eundem Willielmum ab omnibus contributionibus, manuoperibus, taillagiis, vigilationibus, excubiis, seu quibusvis aliis subventionibus aut exactionibus, per majorem, submajorem, & juratos civitatis Burdegaliæ imponendis, eximimus de nostrâ certâ scientiâ & gratia speciali;

Prohibentes expressè prædictis majori & submajori & juratis ejusdem civitatis, qui nunc sunt, aut qui pro tempore fuerint, ne occasione residentiæ ipsius Willielmi in eâdem civitate faciendâ, ad distribuendum manuoperibus, taillagiis, vigillationibus, excubiis, contributionibus seu quibusvis aliis subventionibus, aut exactionibus prædictis, per ipsos majorem, submajorem, & juratos, imponendis, eundem Willielmum decætero compellant, vexent in aliquo, seu molestent, in corpore nec in bonis.

In quorum omnium testimonium has litteras nostras patentes fieri fecimus, sigillo nostro impendente sigillatas.

Dat' Burdegaliæ, x. die mensis Aprilis, anno Domini millesimo CCC^mo^ quinquagesimo septimo.

NOS autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, ratificamus, approbamus, & tenore præsentium confirmamus, sicut litteræ prædictæ rationabiliter testantur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Julii.

Manucaptores pro reditu Bonabes de Rouge, domini de Derval.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

A TOUS ceux, qui ces lettres verront ou orront,
Ph' fils au Roy de France,
Charles conte de Longueville,
Jehan conte de Joygny,
Jehan conte de Sarebruche,
Tancarville,
Charles conte de Dampmartin,
Jehan conte de Santceurre,
Amaurry sire de Craon,
Arnoul sire Dedeneham, marescal de France, &
Regnaut sire d'Aubigny,
salutz & dilection.

Comme le Roi d'Angleterre ait donne conge & licence a noble homme, Bonabes de Rouge, sire de Derval, son prisonnier de guerre, de soy transporter aux parties de France, sur sa foy, & par certaines condicious, pour chose qui touche la paiz entre les deux Roys & leurs royaumes;

Et, pour acomplir & parfaire les avantdictes condicions, il ait plege & fiance le Roy de France nostre seigneur, come es letres, en faictes, est contenu plus a plain;

Nous, a graindre seurte du dit Roy d'Angleterre & de ses hoirs, plegons le dit sire de Derval, & devenons pleges & fianciers pour lui;

Et nous, & chascun de nous faisons fors, qu'il se pora & tendra loial prisonnier du dit Roy d'Angleterre, & de ses hoirs, en toutes places, & en touz lieux, que il sera, & devant tous seignurs & personnes;

Et qu'il ne se armera contre aucune personne du monde, ne traictera, procurera, ne fera, ou souffrera estre fait, en prive, ne en appert, chose que pourra tourner en domage ou prejudice au dit Roy, ne a ses heirs, subgez, aidans, ou adherens, ne a leurs terres, pays, chasteaux, villes, citez, forteresces, & lieux quelconques, du royaume d'Angleterre, ne dehors;

Et que il retournera a Londres, & se mettra illec en la prison du dit Roy, & de ses hoirs, a la feste de Toussains prouchain, se il ne soit excusez & empeschez par loial & notoire essoyne de force & notable maladie de son corps, de mort naturelle, sanz ffit, violance, ou colpe d'autre personne, ou de vent contraire sur la mer, alant es dictes parties, & retournant en prison;

La quelle essoyne sera debatue, discute, & terminee devant le Roy d'Angleterre, ou ses deputez en celle partie;

Et, se cele esoyn ou empeschement avieigne, tantost ce cessant, il retournera en prison ou lieu dessus dit, sanz autre requeste en a lui faire;

Et en cas que il, cessant tel empeschement & essoyne, deffaille de retourner a sa prison, en la ditte cite de Londres, & en le temps dessus dit, noes ensemble, & chascun pour le tout, plegons & fianczons le dit sire de Derval de la somme de douze mil escuz viez, ou leur value, d'esterlins, bons & courans en Angleterre, qu'il paiera au dit Roy d'Angleterre, ou a ses hoirs, en mesme la citee de Londres, dedens un mois ensuant, & apres la dicte feste de Toussains, pour & en noun de pene, par cele deffaute, la quelle pene sera encorue & commise au dit Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, tantost apres tele deffaute;

Et, la peine paiee, ou non, il retournera en prison en la dicte cite dedenz un moys, lors proschain ensuant la dite deffaute, & demourra prisonier du dit Roy, & de ses hoirs, en mesme l'estat & en mesme la condicion que il estoit a jour present.

Et plus promettons, & chascun de nous promet pour lui, & pour ses heirs, & aussi nous faisons fors, que se tele deffaute avenoit, ou s'il estoit tuez, pris, ou emprisonnez par le Roy de France, ou par aucune de royaume de France, ou par le fait, parole, ou procurement d'autrui, quique ce soit, se ce ne soit par les gens vrais obeissantz du dit Roy d'Angleterre, & ce sera portee a nostre cognoissance, soit par la seule parole du dit Roy d'Angleterre, ou de ses hoirs, ou par leurs lettres, en autre maniere quelconques, nous, & chascun de nous, paierons, & paiera, severalment la ditte somme, pour & en nom de pene encorue, & en comise, au dit Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, en la cite de Londres, & dedens le susdit terme, sans en demander pardon, grace, ou remission.

Pour la quelle somme d'or paier, au dit terme & lieu, au dit Roy & a ses hoirs, nous, & chascun de nous, deslors come dehors, & deslors come dehors, devenons & devient debteur principal & pour le tout.

Et, neantmeins, la dite somme tant par lui, come par aucun de nous, paiee ou non, tantost, apres tele deffaute, & sans autre requeste en a nous faire, se nous soions frauz de noz corps, nous nous randrons, &, si non, nous demurrons loiaulx prisonnier au devant dit Roi, ou a ses hoirs, en mesme la cite de Londres, ou ailleurs que leur plaira;

Et d'illec, sanz leur volente & conge, ne partirons, tanque la dicte somme soit parpaiee, & le dit sire de Derval soit retournez en sa prison, au lieu dessus dit, & aussi se il estoit tuez en maniere que dessus est parle.

Et aussi, s'il ne venoit armez, ou en forte main de guerre, sur le dit Roy, ses heirs, leurs gens, aidans, ou adherens, & soit ou pris ou tuez par eux, nous demourrons aussi en la prison du dit Roy, tanque suffisant & dehue satisfacion soit faitte au dit Roy, & a ses hoirs, dont il soient contens, pour son corps & prison.

Et promettons aussi pour nous, & pour noz heirs, ensemble & severalment, & sur nostre honeur de chivalerie, que nous ne ferons, traiterons, ne procurerons estre fait ou traittre, ne souffrerons, en prive ne en appert, par aucun art, engien, maniere, ou coleur, par quoy les dittes deffautes & empeschemens ne pourront venir a nostre notice & cognoissance, comme dessus est parole.

Et, plus, promettons, en bonne foy, & nous mesmes faisons fors, que nous procurerons & ferons estre fait, en effet, par nous mesmes, & par autre, tant par fait de justice, comme par main armee, & auterement, se besoins sera, que le dit sire de Derval se portera & tendra loial prisonnier du dit Roy, & de ses hoirs, en touz lieux, & devant tout personnes, & ne se armera contre aucune personne du monde, ne ne donrra aide, conseil, ne faveur, en prive ne en appert, ne aucune autre chose fera, qui pourra estre prejudiciale au dit Roy, ses aidans, subgez & adherens, ne a leurs terres, pays, & lieux;

Et que il retournera a prison en la dite cite de Londres, se tel empeschement n'avieigne, a la dicte feste de Toussains; &, se tel empeschement avieigne, tantost, ce cessant:

Ou, se il deffaut de venir au devant dit terme, que il vendra & demourra prisonnier au dit lieu, & en maniere & fourme, que dessus est dit, dedens un moys proichain ensuiant tele deffaute, & paiera la dite somme d'or au terme dessus divise.

Et toutes ces choses nous promettons, pour nous, & pour noz hoirs, & aussi nous mesmes faisons fors de tenir, attendre, parfaire, & acomplir loialment, & saunz fraude, ou mal engien, tout soit il que devant les ditz encoremens, deffautes, & termes, nous fussions quittes de nostre prison, de serement, & de toutes autres obligacions & lyens, & hors le pouoir du dit Roy d'Angleterre, & aussi franczs de nos personnes & estas comme onques estion en temps passe.

Et tant pour la ditte somme paier, en maniere que dessus est dit, comme pour parfaire & acomplir toutes les devant dittes choses, comme dessus sont reciteos, nous obligons severalment noz personnes, & noz heirs, & aussi toutes noz terres, pays, lieux, citez, villes, chasteaux, forteresses, & biens quelconques, a l'arrest, destresse, & juridicion, & compulsion feor, mer, examinacion reel & personnel, de touts comis, & juges, seculiers & de saintte eglise, &, par especial, a la court de la chambre du Pape, & a la juridicion, compulsion, & examinacion des auditeurs, commissaires, & lieux-tenans de la ditte court de la chambre, & de chascun de leur, voillans & grantanz que il, & chascun d'eulx, touz les jours, temps, & lieux, feriez & nient feriez, tant par excommement en noz terres, pays, cites, villes, chasteaux, & lieux devant diz, comme aulment, puisse proceder encontre nous, & noz hoirs, & nos efforcier, arter, destraindre, & compeller a paier la somme, & a parfaire & acomplir toutes les susdictes choses, & chascune d'icelles;

Et, nientmoins, pour comparer pour & ou nom de nous, & soy representer touz jours, heures, temps, & lieux, devant les diz auditeur, souz-auditeur, commissaires, & lieux-tenans de la dite court de la chambre du Pape, & devant chascun seuls;

Et a confesser & recognoistre de la debte de la dite somme, & toutes les autres choses susdictes;

Et a nous, noz heirs, terres, pais, citez, villes, chasteaux, & lieux supponser & soubzmettre a leur juridicion, cognoissance, & compulsion, & de chascun d'eulx;

Et a demander, prandre, & recevire touz commandements, condempna-

cions, & jugemens, que il, ou aucun d'euls, voille faire, ou donner encontre nous, noz hoirs, terres & lieux, pour les choses devant dictes;

Et a fere toutes autres choses necessaires en telle partie, mesque il demandent ple especial mandement & pouvoir;

Nous, jointement & severalment, faisons & establissons, noz procureurs,

Maistres Symon de Subiry, auditeur du palays le Pape,
Richard Drax, &
Thomas Michel, } *sires des loys.*
Et Richard de Thoumerton, advocat en la court de Rome,

& chascun d'eulx, severalment, avec pouoir de substituer autres, en lêurs lieux, pour les choses dessus dictes faire.

Et promettons avoir ferme & agreable tout ce que sera fait, par aucun d'eulx, en celle partie, & de non r'appeller leur pouoir en temps avenir.

Et renoncons, expressement, a toutes graces, privileges, & lettres du Pape, empereur, & d'autre prince quelconques, empetrees & a impetrer;

Et a touz les droiz, escriz & non escriz, establissemens & coustumes des personnes & des lieux;

Et aux exepcions de force & de paour, & a toutes autres exepcions, deffenses, & cauteles, remedes de droit, de fait, des personne, lieux & coustum, par quoy nous, ou noz hoirs, nous pourrions aider ou deffendre encontre aucune des choses avantdittes;

Et a la loy que dit generale renonciation ne vaut, se especial ny procede, voillons & grantons que ceste general renunciation ait tant de force & effet, en jugement & dehors, comme se touz les poins, cas, & articles des droiz, canons & civils, fussent expressez & nommez es presentes noz lettres;

Et aussi, pour faire attendre & acomplir toutes les devantdittes choses, nous,

Ph. de France,
Contes *de Longueville,*
de Tancarville,
de Dommartin,
de Sancerre.
Amaurry, sire de Craon,
Sire de Odenehan, &
Regnaut, sire d'Aubigny,

avons pleviz & donnez noz foiz, en la main de,

Noble bachelier, messer Thomas de Swynortoun chevaler,

prenant & receuant noz foiz pour & ou nom du dit Roy d'Angleterre.

Et voulons & grantons aussi que, se riens soit fait au contraire de cestes choses avantdictes, par nous promis, grantez, accordez, & establiz, que lors nous soions tenuz faux, parjurs, de foy mentie, en touz lieux & devant toutes personnes, & que sur ce audience nous soit denie par tout.

En tesmoignance des quelles choses nous avons mis noz seaux a ces lettres.

Et, par habondant, reques maistre Jehan de Branketre, tabellion publique, qui estoit present en toutes les dites choses, que il en face apart sur ce souffisans instrumens publiques.

Ce fu fait en manoir de Savoie, es forboins de Londres, le vii. jour de Juillet, l'an de grace mil CCC.LVIII. en presence,

Du Roy de France, nostre seigneur,
Le cardinal de Roven, &
Reverent piere en Dieu, Guillaim arcevesque de Sens, &
Maistre Jehan de Royer, secretaire du Roy nostre seigneur.

tesmoins a ce preisens & appellez.

Nomina super plicam prope summitatem caud'.
Mons' Phe', Mons' Charles', Tancarvill.
Damason, Sanceiure, Craon', Odencon', Aubigny.

Pro David de Brus, in Angliam ad Regem venturo.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis custodibus marchiarum regni nostri Angliæ versus partes Scotiæ, &c. salutem.

Sciatis quod, cum illustris David de Bruys, prisonarius noster, in regnum nostrum Angliæ, ad nos ubicumque fuerimus, vel alibi ubi sibi placuerit, de licentiâ nostrâ, sit venturus;

Suscepimus ipsum David, veniendo ad nos, vel alibi, ubi sibi placuerit, cum quadraginta equitibus, cujuscumque conditionis fuerint, & eorum garcionibus, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiv. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro Johanne de Galhardo, super adventu suo ad obedientiam Regis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Vascon. 32 E. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, senescallis suis Vasconiæ & Ageni, & constabulario nostro Burdegalæ, ac capitaneo de Monte Flanquino, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Cum carissimus primogenitus noster, Edwardus princeps Walliæ, dùm erat capitaneus & locum nostrum tenens in ducatu nostro Aquitaniæ, juxta tractatum, inter ipsum & nobilem virum, Johannem de Galhardo militem, dominum de Lymbolio, super adventu ipsius Johannis ad obedientiam nostram, concesserit assignare præfato Johanni quatuor milia librarum annui redditûs, in locis competentibus, in ducatu nostro prædicto, cum jurisdictione altâ & bassâ, in recompensationem illarum quatuor milium librarum, quas idem Johannes, causâ adventûs sui ad obedientiam nostram, in senescalciâ de Tholosano amisisse se dicebat;

De quibus quatuor milibus librarum, annui redditûs, duo milia librarum filiæ prædicti Johannis, in casu quo ipsa se uni de filiis domini de Lebreto maritare se voluerit, in locis competentibus, cum dominiis altis & bassis, ad terminos, inter ipsum principem & dictum dominum de Lebreto concordandos, assignentur & tradantur.

Et, si dictum maritagium, ex aliquibus causis, fieri non possit, dicta duo milia librarum ad præfatum Johannem revertantur;

Et hoc, de die in diem, ad requestam sive summonitionem ejusdem Johannis, vel hæredum suorum, aut sufficientis procuratoris, aut attornati pro se & hæredibus suis, cum totâ bonâ securitate, & cartis, & munimentis sufficientibus, quæ bono modo & bonâ fide fieri poterunt & deberent in hac parte;

Et, pro residuis duobus milibus librarum, idem princeps assignaverit eidem Johanni, pro se & hæredibus suis, videlicet, locum de Monte Flanquino in Ageno, cum omnibus dominiis, meris & mixtis, imperiis, altis & bassis, & totâ jurisdictione ac aliis juribus, redditibus, emolumentis, homagiis, proficuis, exitibus, & omnibus aliis pertinentiis suis, in valorem quadringentarum librarum Turonensium, bonæ monetæ per annum, habendum & tenendum eidem Johanni, & hæredibus suis, quousque dictæ quadringentæ libræ annuæ sibi, in locis aliis honorabilibus & utilibus, ac adeò utrique parti placentibus, sicut est dictus locus de Monte Flanquino;

Et id, quod de eisdem duobus milibus librarum, ultra prædictas quadringentas libras, superfuerit, super custumâ de vinis Burdegalæ, per riperiam Dordon' descendentibus, proveniente, per manus deputati prædicti Johannis, per visum constabularii nostri Burdegaliæ recipiendum;

Et super exitibus & emolumentis præposituræ Umbrariæ Burdegaliæ, quam quidem præposituram, exitus, & emolumenta, prædictus Johannes tenebit & recipiet, unâ cum dicto loco de Monte Flanquino, & dictâ custumâ vinorum, in solutionem & assignationem, usque ad summam dictorum duorum milium librarum Turonensium per annum, tantum quousque sibi dicta duo milia librarum alibi in locis competentibus fuerit assignata, prout in literis patentibus ipsius principis, indè confectis, quas per literas nostras patentes confirmavimus, pleniùs continetur;

Vobis & cuilibet vestrûm committimus & mandamus, quod præfato Johanni dictum locum de Monte Flanquino, cum omnibus dominiis, meris & mixtis, imperiis altis & bassis, & totâ jurisdictione ac aliis juribus, redditibus, emolumentis, proficuis, exitibus, & omnibus aliis pertinentiis suis, necnon dictas custumam vinorum & præposituram umbrariæ Burdegaliæ, cum omnibus exitibus & emolumentis suis, liberetis, & in possessionem eorumdem ponatis, inducatis, & sic inductum manuteneatis & defendatis, & vos, præfate constabularie, residua duo milia librarum Turonensium, pro maritagio filiæ prædicti Johannis sic assignata, eidem Johanni de exitibus ducatûs Aquitaniæ, singulis annis, quousque eadem duo milia librarum sibi in locis competentibus assignata fuerint, solvatis, seu solvi faciatis, juxta tenorem literarum & confirmationis prædictarum;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Dat' apud Westm', xxx. die Julii.

Bulla Innocentii VI. Papæ, super injuriis episcopo Eliensi illatis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Intelleximus, carissime fili, quod nonnulli tui subditi, quorum etiam aliqui in regiis officiis se excercent, illatis per eos, venerabili fratri nostro, Thomæ episcopo Eliensi, ejusque ecclesiæ, clericis, & servitoribus, jacturis & injuriis non contenti, sed adversus eum celsitudinem regiam provocare pro viribus satagentes, eidem episcopo penes eandem celsitudinem, quod de ipsâ apud sedem apostolicam conquestus extiterit, confictis relatibus imponere studuerunt.

Nè igitur hujusmodi pravorum conficta suggestio veritati prævaleat, & supplantet iniquitas innocentem, serenitatem tuam scire volumus quod idem episcopus nullam unquam de celsitudine tuâ apud nos querelam proposuit, nec præmissas injurias & jacturas de tuâ conscientiâ vel mandato asseruit processisse; sed, propter dictorum injuriantium eisque faventium potentiam, ad præsentiam regiam venire non valens, duxit super hiis ad sedem prædictam humiliter recurrendum.

Ideoque clementiam regiam rogamus & hortamur attentè, quatinùs, ob Regis Æterni, cujus idem episcopus minister existit, ac nostram & apostolicæ sedis reverentiam, erga ipsum episcopum benignè convertens oculos pietatis, non patiaris eum, dictosque, ecclesiam, clericos, & servitores suos, sic nequiter perturbari; sed, ipsis ope provisionis tuæ, tam piè quam justè, subveniens, errata in eos velis salubriter reformare, ipsosque mandare ac facere suis juribus & debitâ libertate gaudere; ita quod indè ab ipso Rege Superno præmium æternæ retributionis accipias, ac à nobis & sede prædictâ augmentum benedictionis & gratiæ consequaris.

Dat' apud Villam Novam, Avinionen, diœc', kal' Augusti, pontificatûs nostri anno sexto.

L. de Valle. Bartholomæus.

Sigillo avulso.

Pro magistro Waltero de Gales, medico principis Walliæ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nuper, ad prosecutionem magistri Walteri le Gales, bachalarii in medicinâ, penes carissimum primogenitum nostrum, principem Walliæ, ducem Cornubiæ, & comitem Cestriæ, factam, eidem primogenito nostro supplicantis, ut cum ipse diù servisset pluribus dominis Anglicis, domesticis & familiaribus nostris, & aliis, dum erant infirmitate gravati, corpus suum diversis pœnis & laboribus exponendo, placeret eidem primogenito nostro sibi dare & concedere, ad vitam suam, de gratiâ speciali, duo hospitia in villâ Burdegaliæ, in capite ruæ, vocatæ Poytanina, prope portam Vigneriam situata, quæ Guillielmus de Campanea, defunctus, tenebat & possidebat, tempore quo vivebat, & quæ fuerunt Johannæ de Loys, aliàs vocatæ de la Port, rebellis & inimici nostri, propter quam rebellionem & inimicitiam dicta hospitia nobis in commissum devenerunt:

Idemque primogenitus noster, ipsius Walteri supplicationi, contemplatione dicti sui boni servitii, annuens gratiosè, eidem magistro Waltero dicta duo hospitia, in ruâ prædictâ situata, cum suis juribus, proficuis & aliis pertinentiis universis, ad terminum vitæ suæ, de gratiâ suâ speciali dedit & concessit, habenda, tenenda, possidenda, & explectanda, per ipsum magistrum Walterum, aut ejus procuratorem vel attornatum, in formâ prædictâ:

Salvò tamen super hiis, jure nostro & quolibet alieno; prout in litteris patentibus, sigillis & contra sigillis nostris, quibus utimur in Burdegaliæ, ad contractus, consignatis, & in cancellariâ nostrâ ostensis, vidimus pleniùs contineri:

Nos ea, quæ per prædictum primogenitum nostrum in hac parte, ut præmittitur, facta sunt, rata habentes & grata, ea, pro nobis & hæredibus nostris, ratificamus, approbamus & confirmamus, sicut litteræ prædictæ rationabiliter testantur, volentes & concedentes, pro nobis & hæredibus nostris, quod prædictus Walterus habeat & teneat dicta duo hospitia ad totam vitam suam, juxta vim & effectum litterarum prædictarum.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', ii. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Johanne, primogenito Roberti senescalli Scotiæ, in Angliam veniente.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Johannem primogenitum Roberti senescalli Scotiæ, veniendo in regnum nostrum Angliæ, cum sex equitibus de comitivâ suâ, ibidem, ubi meliùs expedire viderit, morando, & exindè ad partes Scotiæ redeundo;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in cæteris de conductu literis.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', iii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De custodiâ Britanniæ in manu Regis tenendâ.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ Donnedale, locum tenenti dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, capitanei Britanniæ, in ducatu Britanniæ, salutem.

Cum, ob certas causas, nos moventes, ordinaverimus penes nosmet ipsos & in propriâ manu nostrâ retinere custodiam dicti ducatûs Britanniæ, in obedientiâ nostrâ persistentis, tam villarum, castrorum, fortalitiorum, insularum, parcorum, piscariarum, vivariorum, stagnorum, capitaniarum, constabulariarum, castellaniarum, præpositurarum, ballivarum, & aliorum terrarum & proficuorum quorumcumque, unà cum admiratu patriæ illius, & omnibus aliis pertinentiis, ad dictum ducatum quibuscumque viis & modis spectantibus, & ibidem loca nostra tenentes ponere, pro libito nostræ voluntatis;

Et nostræ intentionis existit dictam custodiam penes *nos* habere integraliter, unà cum bladis, florâ, vinis, carnibus, piscibus, sale, averio ponderis, fœnis, avenis, busca, carbonibus, & omnimodis aliis victualibus cujuscumque generis fuerint, quæ ad gubernationem patriæ illius pertinent, aut debent pertinere, pro anno proximo jam futuro, videlicet, tam ea, quæ ante datam commissionis nostræ indè factæ sunt percepta, quam postmodum percipienda, absque solutione seu liberatione indè pro vadiis alicui faciendis, vel pro aliis debitis indè quietandis, aut absque aliquâ aliâ liberatione de victualibus illis faciendâ;

Et simul cum omnibus armaturis, ingeniis, attiliariis, utensilibus, & quibuscumque aliis rebus ordinatis pro munitionibus dictorum locorum, quæ pro salvâ custodiâ dicti ducatûs valere poterunt vel juvare;

Ac etiam cum omnimodis redemptionibus, reventionibus, sive sint in victualibus, sive in monetâ vel platâ, aut aliâ re, quocumque nomine censeatur;

Ac cum omnibus aliis redditibus, emolumentis, apportis, & aliis proficuis quibuscumque, adeo integrè & eodem modo sicut vos & dilectus & fidelis noster, Philippus de Lymbury, ea de dilecto & fideli nostro, Thoma de Holand nuper capitaneo ibidem, ad opus dicti consanguinei nostri, tempore quo vos custodiam' ducatûs prædicti, nomine dicti consanguinei, recepistis;

Et ideò vobis, in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, injungimus & mandamus quod, quamcitiùs mandata nostra, pro liberatione dictæ custodiæ, illis, quos ad hoc deputaverimus, faciendâ, receperitis, eandem custodiam, in formâ prædictâ, vel meliori, si poteritis, unà cum omnibus rebus prætactis, dimittatis;

Et interim salvum regimen & securam custodiam ibidem, prout meliùs expedire videritis, tam pro commodo & honore nostris, quam pro salvatione dictæ patriæ, apponatis; & hôc, sicut de vobis confidimus, nullo modo omittatis.

Dat' apud Westm', v. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Ad capitaneos in Britannia, super dictâ custodiâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, capitaneo, constabulario, ac receptori nostris de Vanes & de Eluyn, salutem.

Cum, ob certas causas, &c. *ut supra usque ibi*, & aliis proficuis quibuscumque, & *tunc sic*, adeò integrè sicut, dilecti & fideles nostri, Thomas Donnedale, locum tenens dilecti fideli & nostri Henrici ducis Lancastriæ, capitanei ejusdem ducatûs, & Philippus de Lymbury, ca de dilecto & fideli nostro, Thoma de Holland, nuper capitaneo ibidem, ad opus dicti consanguinei nostri, tempore quo idem Thomas Donnedale custodiam prædictam, nomine dicti consanguinei nostri, recepit.

Vobis, in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, injungimus & mandamus quod omnes res prædictas, quantum ad vos pertinet, diligenter levari, colligi, & salvari fideliter ad opus nostrum faciatis, pro plenariâ liberatione indè loca nostra tenentibus, qui penes vos ex hac causâ infra breve venient, duce Domino, faciendâ ; & erga vos taliter faciemus in hac parte, quod rationabiliter contentari debeatis.

Dat' apud Westm', v. die Augusti.

Eodem modo mandatum est subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Capitaneo, constabulario & receptori de Roche des Anés.
Capitaneo, constabulario & receptori de Pymer.
Capitaneo, constabulario & receptori de Garrant.
Capitaneo, constabulario & receptori de Fugerey & Chastel Blank.
Capitaneo, constabulario & receptori de Plormell.
Capitaneo, constabulario & receptori de Henbot.
Capitaneo, constabulario & receptori de Kemperle, Karreys & Kymere.
Capitaneo, constabulario & receptori de Conk.
Capitaneo, constabulario & receptori de Seint Grymelyn.
Capitaneo, constabulario & receptori de Pestmeu & Gyngham.
Capitaneo, constabulario & receptori de Trongon.
Capitaneo, constabulario & receptori de Brest.
Capitaneo, constabulario & receptori de Blayne.
Capitaneo, constabulario & receptori de Becherel.

Super eodem negotio.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Roberto de Herle militi, & Johanni de Bukyngham clerico, salutem.

Sciatis quod nos, de bono regimine ducatûs Britanniæ, & partium adjacentium in dicto regno nostro Franciæ soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, strenuitate, & industriâ pleniùs confidentes, vos & alterum vestrûm, conjunctim & divisim, nostrum & Johannis de Monteforti ducis Britanniæ, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, in dicto ducatu Britanniæ, & partibus eidem ducatui adjacentibus, locum tenentes & capitaneos à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximò sequentem, facimus & constituimus, per præsentes :

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nomine nostro, ac ipso duce Britanniæ & nomine suo, jus quod, tam nobis quam sibi, in dicto ducatu & partibus eidem adjacentibus competit, vendicandi, petendi, prosequendi, & eisdem inmiscendi, ac corporalem possessionem eorumdem apprehendi, excercitum congregandi & ducendi, castrum, fortalitia, & villas, prout expedire videritis, dirruendi ; contrarios & rebelles, tam in terrâ quam in mari, etiam more guerrino, si oporteat, prosequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi, & cohercendi ; merum & mixtum imperium, gladii potestatem, ac jurisdictionem omnimodam, altam & bassam, in omnibus causis, tam criminalibus quam civilibus, excercendi, jurisdictionem hujusmodi defendendi, judices, officiarios, & ministros quoscumque, prout vobis expedire videbitur, amovendi, aliosque, loco sui, substituendi, & de novo ponendi ;

Ac omnes & singulos, qui ad pacem & obedientiam nostras venire voluerint, ad hujusmodi pacem & obedientiam nostras admittendi, & litteras pardonationis & plenæ remissionis faciendi, fines & redemptiones capiendi, &, tam de terris & rebus nunc in manibus nostris, & aliorum ad fidem & obedientiam nostras existentium, quam de terris & rebus per vos sic adquirendis, ordinandi, & de illis personis benemeritis remunerationem, juxta meritorum suorum exigentiam, faciendi, donationes de terris & tenementis, seu aliis rebus hujusmodi, per nos & capitaneos, vel alios ministros nostros, qui in eisdem ducatu & partibus ante hæc tempora fuerunt, factas, ex causis legitimis revocandi, & indè, prout pro commodo & honore nostro, & ipsius ducis Britanniæ expedire videritis, ordinandi, & cum nobilibus & aliis de ligis nobiscum faciendi, tractandi & concordandi, & ipsis propter hoc & ex causis aliis, prout expedire videritis, litteras de conductu & salvâ gardiâ dandi & concedendi, treugas pro vobis & vestris, nomine nostro, ineundi, & ea, quæ sic concordata & inita fuerint, quacumque securitate firmandi ;

Ac omnia alia & singula faciendi & excercendi, quæ ad hujusmodi nostrum, & ipsius ducis Britanniæ locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur, & quæ, pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum, & ipsius ducis Britanniæ, ac pro bono regimine ducatûs & partium prædictorum, ac subditorum nostrorum, & ipsius ducis Britanniæ, ibidem necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, adeò plenè sicut nos ipsi facere possemus, si præsentes essemus ibidem ;

Promittentes pro nobis & hæredibus nostris, ratum & gratum habituros quicquid, per vos vel alterum vestrûm, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò dilectionem & fidelitatem vestras attentè rogamus, quatinùs, onus & honorem hujusmodi magnanimiter assumentes, circa recuperationem & conservationem jurium nostrorum, & ipsius ducis Britanniæ prædictorum, ac bonum regimen ipsius ducatûs & partium, sic prudenter & strenuè laboretis, ut vestram fidelitatem & gestum laudabile commendare meritò debeamus.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, capitaneis & custodibus castrorum, civitatum, burgorum, & fortalitiorum, ac aliis personis quibuscumque, in ducatu & partibus prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis, & deputatis seu substitutis vestris, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, pareant, respondeant humiliter, & intendant.

In cujus, &c.

apud Westm', viii. die Augusti.

De supervidendo castra & fortalitia in ducatu Britanniæ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, constabulariis, præpositis, loca tenentibus, officiariis, ballivis, ministris & aliis fidelibus suis, de amicitiâ nostrâ existentibus, in ducatu Britanniæ constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum nos custodiam dicti ducatûs, in manu nostrâ existentis, penes nosmet ipsos & in propriâ manu nostrâ duxerimus retinendam :

Nos, desiderantes castra, fortalitia, villas, & loca alia ejusdem ducatûs, victualibus, & aliis necessariis, ut decet, muniri, ac de fidelitate & circumspectione dilecti nobis Roberti Grenacres confidentes, assignavimus ipsum ad omnia castra, fortalitia, villas, & alia loca ejusdem ducatûs, in obedientiâ nostrâ persistentia, supervidendum ; videlicet, quod victualibus, attiliis, & omnibus pro munitione eorumdem necessariis, vel ad munitionem hujusmodi pertinentibus, prout melius ad honorem & comodum nostra expedire viderit, & ei ex parte nostrâ plenius injungitur, competenter muniantur :

Et ad victualia, pro hujusmodi munitione utilia, si quæ in terrâ vel in aquâ ponerentur, extra dictum ducatum traducenda vel exportanda invenerit, & etiam hujusmodi victualia, armaturas, & attilia, jam in dictis locis existentia, ne quis loca tenentium vel officiariorum ea vendere seu elongare præsumat, per quod eadem loca sufficienti, & plenâ munitione carerent, arestandum, & eisdem loca tenentibus, officiariis, & aliis, ne venditiones seu elongationes hujusmodi aliqualiter faciant, ex parte nostrâ inhibendum, usque adventum dilectorum & fidelium nostrorum, Roberti de Herle & Johannis de Bukyngham, quos loca nostra tenentes in eodem ducatu constituimus, ad partes illas.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Roberto munitiones vestras ostendatis, &, in præmissis faciendis & exequendis, in formâ prædictâ, pareatis & intendatis, prout ipse vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit, ex parte nostrâ. In cujus, &c.

Dat' apud Westm', viii. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

De prorogatione conductûs Jacobi de Burboun, ad partes Franciæ & indè in Angliam redituri.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos nuper, per literas nostras patentes, usque ad festum Omnium Sanctorum, proximò futurum, duraturas, susceperimus nobilem virum, Jacobum de Burboun, consanguineum nostrum, & triginta equites de comitivâ suâ, eundo ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, vobis mandantes quod præfato Jacobo, aut dictis equitibus, seu eorum valettis, in terrâ, vel in mari, eundo ad dictas partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, arestum, violentiam, impedimentum, aut gravamen, prout in literis nostris prædictis pleniùs continetur;

Nos, de gratiâ nostrâ speciali, & ad supplicationem prædicti Jacobi, ei dictum terminum Omnium Sanctorum, usque ad festum Natalis Domini, proximò sequens, sub fide suâ, nobis priùs præstitâ, & quod ipse verus prisonarius noster interim maneat, & corpus suum prisonæ nostræ, infra regnum nostrum Angliæ, citra dictum festum Natalis Domini, vel in eodem festo, fideliter reintrabit, duximus prorogandum;

Et ideò vobis mandamus quod dictò Jacobo, aut prædictis equitibus de comitivâ suâ, sic sub protectione & salvo conductu nostris persistentibus, ac eorum vallettis, eundo per dominium & potestatem nostra, in terrâ, vel in mari, ad dictas partes Franciæ, & exindè in Angliam redeundo, &c. *prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad dictum festum Natalis Domini duraturas.

Dat' apud Westm', x. die Augusti.

Per literam de secreto sigillo.

Pro habitantibus villæ de Burgo.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Licet nuper, ad prosecutionem dilectorum & fidelium nostrorum, habitantium villæ de Burgo, nobis suggerentium, quosdam nobiles partium illarum fortalitia in Burgesio facere velle, undè nobis dampnum non modicum, & dictæ villæ nostræ de Burgo periculum maximum, possent verisimiliter evenire, vobis mandaverimus quod in locis in Burgesio prædicto, ubi expedire videritis, ex parte nostrâ publicè proclamari & districtè inhiberi faceritis, ne qui, sub gravi forisfacturâ nostrâ, fortalitium aliquod in Burgesio construi vel fieri facerent, sine licentiâ nostrâ speciali; & si fortalitium aliquod, contra proclamationem & inhibitionem prædictas, factum foret, tunc illud prosterni, & totaliter destrui, & nobis de forisfacturâ ad nos indè pertinente responderi faceritis, prout in litteris nostris patentibus indè confectis plenius continetur.

Insuper, quamquam carissimus primogenitus noster, Edwardus princeps Walliæ, & nuper locum nostrum tenens in ducatu Aquitaniæ, per suas litteras patentes, quas confirmavimus, concessisset habitatoribus villæ prædictæ, quod aliquæ nundinæ, sive mercata, in aliquo loco infra territorium de Burgo, nisi dumtaxat in eadem villâ de Burgo, minimè teneatur, prout in eisdem litteris & confirmatione plenius continetur; intentionis tamen nostræ & concilii nostri existit, quod illi, qui hujusmodi fortalitia in dicto Burgesio ab antiquo possiderunt, ea reficere & reparare valeant, eodem modo quo antiquitùs fieri consuevit; dum tamen aliquod novum fortalitium nullatenus erigatur, vel fiat, sine mandato nostro speciali.

Et etiam quod hii, qui hujusmodi nundinas & mercata ex specialitate ab antiquo habuerunt, & eis usi fuerint & gavisi, eisdem mercatis & nundinis exnunc uti & gaudere, & emolumenta sua indè percipere, valeant, ut debebunt.

Et ideò vobis mandamus, quod dictos nobiles fortalitia sua, quæ ab antiquo possederunt, reparare & reficere, prout antiquitùs fieri consuevit; & nundinas & mercata infra territorium dictæ villæ, quæ ex specialitate antiquitùs obtinebant, in locis suis ad hoc consuetis, uti & gaudere, & proficua sua indè percipere, prout hactenus consueverunt, absque impedimento permittatis.

Et si quæ nova fortalitia, absque licentiâ regiâ, erecta fuerint, vel in erigendo existant, tunc ea totaliter prosterni, & nobis de forisfacturâ indè responderi, & si aliquod mercatum novum, vel nundinæ novæ, infra idem territorium, nisi in dictâ villâ de Burgo, teneantur absque specialitate hujusmodi, tunc ea omninò ammoveri faciatis.

Dat' apud Westm', xii. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro abbate de Brentholm, de monasterio restituendo.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Guillielmo de Forses, capitaneo villæ de Brentholm, in ducatu Aquitaniæ, salutem.

Cum, ut accepimus, dicta villa de Brentholm, quæ, de adhæsione adversarii nostri Franciæ, nuper extitit per gentes nostras de guerrâ capta, & ad partem nostram recuperata fuisset, abbasque monasterii ejusdem villæ, qui in obedientiâ dicti adversarii, à tempore captionis dictæ villæ, semper hactenus moram traxit; quo prætextu divina obsequia, quæ in eodem monasterio fieri consueverant, multum cessant, & à diu sunt subtracta, jam ad dictum monasterium, pro relevatione divinorum, inibi subtractorum, venire & morari, nobisque ulterius facere desideret quod debebit, supplicando ut ad hoc sibi nostram licentiam concedamus, & sibi dictum monasterium restitui jubere velimus;

Nos, cultum divinum nolentes diminui, set potiùs volentes illum, ob reverentiam Dei & sanctæ matris ecclesiæ, pro viribus adaugeri, supplicationi prædictæ, intuitu præmissorum, ac contemplatione venerabilis viri, Bertrandi de Campuhaco, archidiaconi de Ultra Dordoniam, domini Petragoricensis familiaris, penes nos instantis, ex hac causâ, sub formâ antedictâ, duximus annuendum;

Et ideò vobis mandamus quod, si prædictus abbas ad dictum monasterium suum venire, & morari, & in obedientiâ nostrâ, nobisque deveria sua facere voluerit, tunc, receptis ab eodem abbate fidelitatis sacramento, & aliis quæ ad ipsum pertinet nobis facere in hac parte, eidem abbati dictum monasterium suum, cum pertinentiis, restitui faciatis, & ipsum idem monasterium & pertinentia ejusdem ingredi, tenere, & regere, ac fructus, redditus, & emolumenta ejusdem liberè percipere & habere, ac indè disponere pro suo libito, absque impedimento, permittatis, quamdiu in nostrâ obedientiâ steterit antedictâ, prædictumque abbatem, homines, familiares, & servientes suos;

Quos, post deveria sua hujusmodi, nobis facta, in protectionem & salvum conductum nostrum, unà cum rebus, redditibus, & justis possessionibus suis, suscipi volumus, manuteneatis, protegatis, & defendatis, non inferentes eis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes injuriam, molestiam, dampnum aliquod aut gravamen: retentâ semper in manu nostrâ villâ prædictâ, cum pertinentiis, quousque aliud à nobis habueritis in mandatis.

Dat' apud Westm', xxiv. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro cardinalibus, de conductu.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum venerabilis pater, Petrus, Basilicæ XII. Apostolorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, in regnum nostrum Angliæ, pro pacis tractatu prosequendo inter nos & adversarium nostrum Franciæ, sub conductu nostro nuper venerit, & in proximo ad propria, de licentiâ nostrâ, sit rediturus;

Nos, volentes securitati ipsius cardinalis in hac parte providere, suscepimus ipsum, & quinquaginta personas equites, & triginta pedites, eorum equos, hernesia, bona & res sua quæcumque, eundo per dominium & potestatem nostra ad partes Flandriæ, Boloniæ, Calesii, seu alibi, juxta voluntatem suam, & exindè ad curiam Romanam, vel alibi, ad propria revertendo, in protectionem & defensionem nostram specialem, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Et postmodum istæ litteræ renovatæ fuerunt, duraturæ usque ad festum Sancti Michaelis proximo futurum, sub dat' xix. diei Septembris.

Consimiles litteras Regis de conductu habet Tailarandus episcopus Albanensis, dictæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, pro se & hominibus & familiâ suâ, quot & cujuscumque conditionis fuerint, usque festum Omnium Sanctorum proximò futurum, duraturas.

Dat' ut supra.

Pro episcopo Sarlatensi.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 Edw. III. p. 2. m. 2. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, & constabulario suo Burdegaliæ, necnon universis & singulis senescallis, capitaneis, constabulariis, præpositis, officiariis, & aliis fidelibus nostris, cæterisque de amicitiâ sive benivolentiâ nostrâ existentibus, in ducatu nostro Aquitaniæ, & alibi constitutis, ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Volentes, venerabilem patrem, Petrum Iterii, episcopum Sarlatensem, domini Albanensis episcopi, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, familiarem, tam contemplatione ipsius cardinalis quam consideratione meritorum ipsius episcopi Sarlatensis, de quibus nobis laudabile testimonium perhibetur, favore prosequi gratioso:

Suscepimus ipsum episcopum, & familiares suos, veniendo, cum moderato numero, infra diœcesim suam Sarlatensem, quæ pro magnâ parte in obedientiâ nostrâ consistit, ut accepimus, & per eam transeundo, morando, & eam visitando, & aliàs jurisdictionem ecclesiasticam, & ea, quæ ad officium visitationis pertinent inibi, excercendo, fructus & proventus suos colligendo & levando, & eos abindè, quo voluerint, abducendo & asportando, & ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Dum tamen castrum, sive fortalitium, aut villam muratam, infra obedientiam nostram non ingrediantur aut hospitentur, absque licentiâ capitaneorum, constabulariorum, aut custodum locorum eorumdem.

Et ideo, &c. *prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. per quinquennium jam futurum duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Bulla Innocentii VI. Papæ, super discordiâ inter Regem Navarræ & ducem Normanniæ, subortâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Nuper sinistris relatibus intellecto quod, pacis æmulo, humani generis inimico, subortam inter carissimum in CHRISTO filium nostrum, Carolum Navarræ Regem illustrem, & dilectum filium, nobilem virum, Carolum ducem Normanniæ, carissimi in CHRISTO filii nostri, Johannis Regis Francorum illustris primogenitum, dissensionem dampnabilem suis incentivis calliditatibus inflamante, utraque partium ad periculosa guerrarum discrimina, congregatis undique viribus, se parabat;

Nos, cupientes hujusmodi periculis, quantum cum DEO possumus, obviare, venerabilem fratrem, Taylarandum episcopum Albanensem, &, dilectum filium, nostros, Nicolaum tituli Sancti Vitalis presbiterum, cardinales, apostolicæ sedis nuncios, ad sedandum discordiam ipsam, & pacem inter dictas partes, auctore Domino, reformandum, de fratrum nostrorum consilio, providimus destinandos;

Ideòque serenitatem tuam attentis precibus exhortamus, quatinùs ad bonum pacis, per quam animarum periculis obviatur, populi proficiunt, & utilitas gentium custoditur, ubicumque possis, salubriter propagandum tuum semper animum dirigens & disponens, præfatis nunciis, ut ad partes illas securè accedere valeant, nostrorum obtentu precaminum, de securo conductu velis liberaliter providere, & aliàs eis in prosecutione dicti negotii tuum exhibere consilium & favorem;

Ita quod indè Regi pacifico placeas, nosque & apostolica sedes tuam exindè celsitudinem dignis possimus laudibus commendare.

Dat' Avinion', iii. kal' Septembris, pontificatûs nostri anno sexto.

Sigillo avulso.

P. de Guissalis.

H. de Tatton thesaurarius & receptor in ducatu Britanniæ constituitur.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Henrico de Tatton, salutem.

Sciatis quod, cum nos, ob certas causas, ordinaverimus penes nosmet ipsos, & in propriâ manu nostrâ retinere custodiam ducatûs Britanniæ, in obedientiâ nostrâ persistentis, tam villarum, castrorum, fortalitiorum, insularum, parcorum, piscariarum, vivariorum, stagnorum, capitaniarum, constabulariarum, castellaniarum, præpositurarum, ballivarum, aliarumque terrarum & proficuorum quorumcumque; unâ cum admiratu patriæ illius, & omnibus aliis pertinentiis ad dictum ducatum, quibuscumque viis & modis, spectantibus, simul cum bladis, florâ, vinis, carnibus, piscibus, sale, averio ponderis, fœnis, avenis, buscâ, carbonibus, & omnibus aliis victualibus, cujuscumque generis fuerint, qui ad gubernationem patriæ illius pertinent, sive debent pertinere, pro anno proximò jam futuro; videlicet, tam ea, quæ ante datam commissionis nostræ indè factæ sunt percepta, quam postmodum percipienda; ac etiam cum omnimodis redemptionibus, reventionibus, sive sint in victualibus, sive in monetâ vel platâ, aut aliâ re, quocumque nomine censeatur, ac cum omnibus aliis redditibus, emolumentis, apportis, & aliis proficuis quibuscumque.

Nos, de vestrâ fidelitate & circumspectione, pleniùs confidentes, constituimus vos thesaurarium & receptorem nostrum omnimodorum reventionum & aliorum exituum & proficuorum dicti ducatûs, quocumque nomine censeantur, quæ ad nos pertinent, seu pertinere debent, & à quibuscumque personis debeantur, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximò sequentem.

Ita quod nobis de præmissis respondeatis & fidelem compotum nobis reddatis, prout decet.

Et ideò vobis mandamus, quod circa præmissa facienda & exequenda cum diligentiâ intendatis, in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, senescallis, constabulariis, castellanis, præpositis, ballivis, officiariis, ministris, & aliis, in dicto ducatu constitutis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis tanquam thesaurario & receptori nostro in eodem ducatu, in hiis, quæ ad ipsos in hac parte pertinent, respondentes sint & intendentes, & vobis, nostro nomine, deveria sua in omnibus faciant, ut tenentur.

In cujus, &c. per prædictum tempus duraturas.

Dat' apud Westm', vi. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro sociis domini de Lymolio.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 E. III. p. 2. m. 1. in Turr. Lond.

REX, senescallis suis Vasconiæ, &c.. salutem. Cum, præcarissimus primogenitus noster, Edwardus princeps Walliæ, dum erat capitaneus & locum nostrum tenens in ducatu nostro Aquitaniæ, juxta tractatum, inter ipsum & nobilem virum, Johannem de Gualardo militem, dominum de Lymolio, super adventu ipsius Johannis ad obedientiam nostram, concesserit & ordinaverit quod omnia bona & hæreditates, spectantes ad socios dicti Johannis, qui cum ipso venerunt ad obedientiam antedictam, de quibus ipsi facient debitam fidem, ubicumque dicta bona & hæreditates, & in quibuscumque locis dictæ obedientiæ, existant, eisdem reddantur & liberentur, prout in literis patentibus ipsius principis, indè confectis, quas confirmavimus, pleniùs continetur;

Vobis & cuilibet vestrûm mandamus quod bona & hæreditates, de quibus vobis debitè liquebit ad dictos socios dicti Johannis, qui secum ad obedientiam nostram venerunt, pertinere, factâ priùs indè debitâ fide, ut præmittitur, ubicumque in dictâ obedientiâ dicta bona & hæreditates existant, reddatis & liberetis, seu reddi & liberari indilatè faciatis, juxta tenorem literarum & confirmationis prædictarum.

Dat' apud Westm', viii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro cardinalibus, ad propria redeuntibus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Franc. 32 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

UNIVERSIS & singulis, &c. salutem. Quia, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus venerabili patri, Tailairando, episcopo Albanensi, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali, quod ipse, & homines sui familiares, quotquot & cujuscumque fuerint conditionis, extra regnum nostrum Angliæ, ad partes transmarinas, versus curiam Romanam, vel alibi, ad propria, sub salvo conductu nostro, cum equis, hernesiis, bonis & rebus suis, absque custumâ, pedagio, vel gabelo, pro ipso cardinali, aut hominibus suis, seu equis, hernesiis, aut bonis eorumdem, ad opus nostrum præstandis, in quocumque portu sive loco maritimo de potestate nostrâ transire voluerint, liberè & absque impedimento transire possint, àliquâ consuetudine, in contrarium usitatâ, non obstante;

Vobis mandamus quod prædictum cardinalem, & homines suos familiares prædictos, cum ad aliquos portuum prædictorum seu locorum maritimorum, causâ transfretandi, declinaverint, vel in aliquâ parte, ditioni nostræ subjectâ, in partibus transmarinis applicuerint, absque exactione custumæ, pedagii, vel gabeli, pro se, hominibus, equis, hernesiis, aut bonis suis præ-

standorum, liberè & absque impedimento transire permittatis de gratiâ nostrâ speciali, consuetudine contrariâ non obstante, ut prædictum est.
In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', x. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis habet Petrus, tituli Basilicæ XII. Apostolorum Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, pro se & familiaribus suis, sub eadem datâ.

Consimiles litteras Regis habet Nicholaus, tituli Sancti Vitalis Sanctæ Romanæ ecclesiæ presbiter cardinalis, pro se & familiaribus suis, sub eadem datâ.

De conductu pro Petro episcopo Sarlatensi.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Vascon. 32 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, necnon universis, &c. salutem. Volentes venerabilem patrem, Petrum episcopum Sarlatensem, domini Albanen' episcopi, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, familiarem, tam contemplatione ipsius cardinalis, quam consideratione meritorum ipsius episcopi Sarlatensis, de quibus laudabile testimonium perhibetur, favore prosequi gratioso;

Suscepimus ipsum, episcopum & familiares suos quoscumque, in moderato numero, ad episcopatum & alia beneficia sua veniendo, ac dictos familiares ab ipso episcopo, cum ipsum illuc venire non vacaverit, missos, & ipsorum quemlibet, cum ipso episcopo, vel sine ipso, eundo, morando, & redeundo, per partes & loca ditioni nostræ subjectas, ad diœcesiam suam Sarlaten', quæ, pro magnâ parte, in obedientiâ nostrâ consistit, ut accepimus; & per eam, ac alia loca & terras ditioni nostræ antedictæ subjectas, transeundo, morando; dictamque diœcesiam, & beneficia & loca ejusdem visitando, & aliàs jurisdictionem ecclesiasticam, & alia, quæ ad officium visitationis pertinent, inibi exercendo, seu exercere faciendo; fructus & proventus suos colligendo & levando, seu colligi & levari faciendo, & abindè, quo voluerint, abducendo & asportando, seu abduci & asportari cum ipso, vel sine ipso, faciendo, ad propria seu alibi, quo voluerit, redeundo; juraque dictæ suæ diœcesiæ, seu alia sua licita negotia, prosequendo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, quod dicto episcopo, aut familiaribus suis quibuscumque, saltem in dicto numero moderato, vel eorum alteri, cum ipso, vel sine ipso, eundo, veniendo, transeundo, & redeundo, per partes prædictas ad dictam diœcesiam suam, terras & loca sua quæcumque, ibidem morando, visitando, & aliàs jurisdictionem ecclesiasticam, & alia ad ipsum, seu dicta beneficia sua spectantia, exercendo, seu exerceri faciendo, fructus & proventus colligendo, levando, & abindè asportando, seu levari & asportari faciendo, seu aliàs indè pro libito suo disponendo, & ad propria, seu alibi pro voluntate suâ, redeundo, juraque dictæ suæ diœcesiæ, seu alia sua licita negotia, prosequendo, in personis aut rebus suis non inferatis, seu, quantum in vobis est ab aliis inferri permittatis, injuriam, arestationem, molestiam, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid, &c. dum tamen benè & pacificè se gerant, & quicquam, quod in dampnum seu prejudicium nostrum, aut jurium nostrorum, vel fidelium nostrorum in partibus illis, cedere valeat, non attemptent; nec in castris, sive fortalitiis, aut aliis locis muratis, in obedientiâ nostrâ existentibus, sine licentia & voluntate constabulariorum sive capitaneorum eorundem, non ingrediantur aut hospitentur, clam vel palam.

In cujus, &c. per quinquennium jam proximo futurum duratur'.

Dat' apud Westm', xiii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Super negotiis adversarii Regis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

GUILLIELMUS Vidal & Johannes Hoquyn, officiarii adversarii Regis, habent literas Regis, de salvo conductu, pro se & decem equitibus & tot peditibus, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ipsius adversarii Regis expediendis, ibidem morando, & exindè in Angliam redeundo usque ad festum Sancti Andreæ Apostoli, proximò futurum, duraturas.

In cujus, &c.

Dat' apud Marlebergh, xviii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis, de salvo conductu, habent viginti equites & tot pedites de villis de Tholosa & Montepessiliano, de senescalciis de Tholose, Carcasoun, & Beaucaire.

Guillielmus Mareschal, vallettus comitis de Longvill, prisonarii Regis, &c.

Galtherus de Vannes, familiaris adversarii Regis, pro quibusdam, &c.

Geraldus Malepene scutifer episcopi Morivensis, pro quibusdam negotiis, adversarium nostrum tangentibus.

Instrumentum publicum, super bullâ de prælatis Scotiæ, pro redemptione David de Brus, non obligandis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

IN nomine Domini, Amen. Per hoc præsens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter quod, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo, indictione undecimâ, mensis Septembris die nonâ decimâ, pontificatûs sanctissimi patris & domini nostri, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno sexto, in mei & magistri Roberti Bell clerici, Sancti Andreæ diœcese publicorum notariorum, & testium infrascriptorum præsentiâ, personaliter constituti, in ecclesiâ Fratrum Prædicatorum de Edembourg, dictæ diœcesis, reverendi in CHRISTO patres & domini, domini Willielmus Sancti Andreæ episcopus, & Patricius episcopus Brechinensis cancellarius Scotiæ, nomine & ex parte illustrissimi principis domini David, DEI gratiâ, Regis Scotiæ, exhibuerunt & legi fecerunt quasdam literas apostolicas, in cordulâ canapis, more solito Romanæ curiæ, bullatas, sanas & integras, omnique vitio & suspicione carentes, ut primâ facie apparebat; quarum tenor sequitur in hæc verba;

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio David, Regi Scottorum illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Exhibita nobis, pro parte tua, petitio continebat, &c. *prout supra de dat' xxi. Jun' usque hæc verba; (viz.)*

Quas quidem litteras apostolicas dicti reverendi patres, quo supra nomine, per me notarium publicum infrascriptum transcribi & copiari, ac earum copiam in formam publicam redigi petierunt, sub anno, indictione, mense, die, pontificatu, & loco prædictis,

Præsentibus ad hæc, venerabilibus & discretis viris,

Magistris, *Waltero de Wardlau, doctore Sacræ Paginæ, canonico Aberdonen',*
David de Mar, thesaurario Moraviensi,
Willielmo Wys, canonico Moraviensi;

Et dominis,
Willielmo Honbert, rectore de Liston',
Thoma, rectore Ferteviot;

Ac nobilibus viris,
Willielmo de Meldron,
Thoma Ysaac,
Alexandro Stirmechon,

& pluribus aliis testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Ego verò Thomas Galli clericus, Abrincensis diœcesis, publicus apostolicâ & imperiali auctoritate notarius, ad petitionem & de mandato dictorum reverendorum patrum, præfatas literas apostolicas transcripsi & copiavi de verbo ad verbum.

Et postmodum, die vicesimâ mensis Septembris, anno, indictione, loco, & pontificatu prædictis, præsentibus præscriptis, magistro Waltero de Wardlau, & domino Willielmo Wys, ac magistro Roberto Bell, notario publico infrascripto, ad hæc intuentibus & auscultantibus diligenter, collationem feci de proprio originali cum præsenti transumpto.

Et quia præsens transumptum, seu copia, cum dicto originali reperi concordare, nil addito vel remoto quod sensum mutet aut vitiet intellectum, dictum transumptum hic, me propriâ manu subscribendo, publicavi, signoque meo solito signavi rogatus in testimonium præmissorum.

Et ego Robertus Bell clericus, Sancti Andreæ diœcesis, publicus apostolicâ auctoritate notarius, supradictis & singulis, superiùs recitatis, videlicet, supradictæ bullæ intimationi, publicationi, & lecturæ, ac dictorum dominorum episcoporum petitioni de ejusdem copiâ & instrumento faciendis, ac collationi factæ præsentis copiæ cum originali, unà cum prænominatis testibus, presens fui, easque penitus concordare reperi, & hic propriâ manu me subscripsi, signumque meum consuetum rogatus apposui.

De protectione pro Thomâ de Holand.

A.D.1358.—An.32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

THOMAS de Holand chivaler, qui in obsequium Regis, per præceptum Regis, ad partes Normanniæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ volumus, per unum annum duraturas. Pres', &c.
T. R. apud Westm', vi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis, pro Olivero de Clikzon.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod assignavimus & deputavimus, dilectos nobis Willielmum Smale de Dertemuth, Walterum le Venour de Plimmuth, & Willielmum Albyn, conjunctim & divisim, ad tres naves, in portubus de Dertemuth & Plimmuth, pro passagio dilecti & fidelis nostri, Oliveri domini de Çlikzon, & quorumdam hominum ad arma, sagittariorum, & aliorum, quos ad partes Britanniæ, ibidem in obsequio nostro moraturos, jam transmittimus, arestandum & capiendum, & eas, cum dictis domino & aliis de comitivâ suâ, ad dictas partes, pro denariis ipsius domini, indè rationabiliter solvendis, transmittendum;

Et ideò vobis mandamus, quod præfatis Willielmo, Waltero, & Willielmo, & eorum cuilibet, in præmissis faciendis cum omni diligentiâ intendatis, quotiens & prout per eosdem, Willielmum, Walterum, & Willielmum, vel eorum aliquem, præmuniti fueritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De custodiâ terrarum & castrorum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt, commissâ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz noz capitains, baillifs, receivours, officers, ministres, & noz autres foialx en nostre duche de Normandie, saluz.

Savoir vous faceons que nous, affiantz en le bon porte, loialte, & diligence de nostre cher & foial, Thomas de Holand, avons charge, depute, & establi, chargeons, deputons, & establissons, le dit Thomas chastellein & gardein de nostre ville, chastel, & forteret de Seint Sauveour le Viscont, & de toutes autres noz chasteux, villes, & forteresces, qui fuerent a Godefrei de Harecourt, en la dite duche, ja en nostre main esteantz, pur nous, & en noun de nous; donantz a lui plein poer de y mettre & establir gentz d'armes & archers, tantz & tieux come il en faudera, a noz gages, & d'iceux chasteux, villes, & forteresces garnir & enforcier pur la defension & seurete d'icelles a noz custages, qi se ferront & paieront par la main, conseil, & avis de nostre baillif & receivour illoeques q'ore est, ou qi pur temps serra:

Pur quei vous mandons & enjoignons que al dit nostre chastellein, & gardein de noz ditz chasteux, villes, & forteresces, en ceo feisant, ovesqes les circumstances & dependences, soiez entendantz & obeissantz.

En tesmoignance de quelle chose nous avons fait faire cestes noz lettres overtes, a durer a nostre volunte.

Don' a nostre palais à Westm', le x. jour d'Octobre.

Et mandatum est Stephano de Cusyngton chivaler, nuper custodi castrorum, villarum, & fortalitiorum prædictorum, quod eidem Thomæ dicta castra, villas, & fortalitia, unà cum munitionibus, & omnibus aliis rebus Regis, in eisdem castris, villis, & fortalitiis existentibus, per indenturam, indè modo debito conficiendam, liberet custodienda in formâ prædictâ;

Vult enim Rex ipsum Stephanum indè exnunc exonerari, & quod idem Stephanus se in hâc parte nullatenus intromittat.
Teste ut supra.

Eodem modo mandatum est Simoni de Neuton, nuper custodi castrorum, villarum, & fortalitiorum prædictorum.
Teste ut supra.

Litteræ testimoniales, super morâ in Sancti Patricii purgatorio.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.
Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 22. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis, ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

Nobilis vir, Malatesta Ungarus de Arminio miles, ad præsentiam nostram veniens, maturè nobis exposuit quod ipse, nuper à terræ suæ descendens laribus, purgatorium Sancti Patricii, infra terram nostram Hiberniæ constitutum, in multis corporis sui laboribus peregrè visitarat, ac per integræ diei & noctis unius continuatum spatium, ut est moris, clausus manserat in eodem, nobis cum instantiâ supplicando ut, in præmissorum veracius fulcimentum, regales nostras literas indè sibi concedere dignaremur;

Nos autem, ipsius peregrinationis considerantes periculosa discrimina, licet tanti nobilis in hâc parte nobis assertio sit accepta, quia tamen tam dilecti & fidelis nostri, Almarici de Sancto Amando militis, justiciarii nostri Hiberniæ, quam prioris & conventûs loci dicti purgatorii, & etiam aliorum, auctoritatis multæ, virorum literis, aliisque claris evidentiis, informamur quod dictus nobilis peregrinationem suam hujusmodi ritè perfecerat & etiam animosè;

Dignum duximus sibi super hiis auctoritatis nostræ testimonium favorabiliter adhibere, &, ut, sublato cujuscumque dubitationis involucro, præmissorum veritas singulis luscidiùs patefiat, has literas nostras, sigillo regio consignatas, sibi duximus concedendas.

Dat' in palatio nostro Westm', xxiv. die Octobris.

Consimiles litteras Regis habet Nicholaus de Beccariis de Ferraria domicellus, natione Lumbardus, sub eâdem datâ.

Pro comite de Salebrugge, prisonario Regis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, nobilem virum, comitem de Salebrugg, prisonarium nostrum, & viginti equites de comitivâ suâ, veniendo per dominium & potestatem nostra, tam per terram quam per mare, in regnum nostrum Angliæ, & in eodem morando cum equis, hernesiis, bonis, & rebus suis quibuscumque;

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*
In cujus, &c. usque ad festum Sancti Andreæ apostoli proximò futurum, duraturas.
Dat' apud Westm', xxiv. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habet comes de Vendom, prisonarius Regis, cum triginta equitibus de comitiva sua.

Pro Waltero de Lesley milite, ac aliis de Scotia, ad partes transmarinas progredientibus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, dominis, magistris & marinariis navium, custodibus portuum maris, ballivis, ministris & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus Walterum de Lesley, militem de Scotia, veniendo in regnum nostrum Angliæ, cum sexaginta equitibus & peditibus, & transeundo per idem regnum nostrum, & alibi per totum dominium & potestatem nostra, tam per terram quam per mare, versus partes transmarinas, pro negotiis suis propriis ibidem expediendis, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimiles litteras de conductu habent subscripti, sub eâdem datâ, per idem tempus duraturas; videlicet,

Willielmus de Seyntcler, dominus de Rosseleye, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Alexander de Lyndesey, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Robertus Giffard, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Johannes Stiward de Derneley, chivaler, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Alexander de Monthegomery, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Willielmus de Kethe mareschal d'Escoce, cum sexaginta equitibus & peditibus.

Pro Willielmo comite de Sutherland.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. *ut supra*, salutem. Sciatis quod concessimus & licentiam dedimus Willielmo, comiti de Sutherland, de partibus Scotiæ, uni obsidum pro David de Bruys, prisonario nostro, jam penes nos existenti, certis de causis, ad partes Scotiæ proficiscendi, ibidem morandi, & exindè ad nos in Angliam redeundi:

Ita semper quod idem comes corpus suum intret in prisonam nostram, citra festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ supradictum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxvi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De conductu, pro quibusdam magnatibus de Scotia, super negotiis David de Brus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabilis pater Willielmus, episcopus Sancti Andreæ, de partibus Scotiæ in regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis, David de Bruys, prisonarium nostrum, concernentibus, de licentiâ nostrâ sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius episcopi in hac parte providere, sucepimus ipsum & quadraginta equites de comitivâ suâ, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxvi. die Octobris.

Consimiles litteras de conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; videlicet,

Patricius episcopus de Breghyn, pro se & viginti equitibus de comitiva sua.

Patricius comes Marchiæ, de partibus Scotiæ, pro se & triginta equitibus de comitiva sua.

Willielmus comes de Douglas, de partibus Scotiæ, pro se & triginta equitibus de comitiva sua.

De protectionibus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

JOHANNES LA WARRE chivaler, qui in obsequium Regis in comitivâ Thomæ de Holand, ad partes Normanniæ profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula ' Volumus per unum annum duratur'. Pres', &c.

T. R. apud Westm', xxvi. die Octobris.

Per testimonium ipsius Thomæ.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, per idem tempus duratur', sub eâdem datâ; videlicet,

Otto de Holand chivaler.

Willielmus de Poumfreyt chivaler.

Thomas Wake de Bliseworth chivaler.

Edmundus Fouch.

Johannes de Raynford clerc.

Johannes de Holand.

Willielmus persona ecclesiæ de Est Wrotham.

Johannes Maynard, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximo futurum duratur'.

T. R. apud Westm', xvi. die Novembris.

Indentura de cambio monetarum.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite a Westm' parentre notre seignur le Roi de France & d'Engleterre d'une part, & Henri Pycard, citezein de Loundres, d'autre part, tesmoigne, que notre dit seignur le Roi, ad grante, & a fferme lesse, au dit Henri, de la fest de Seint Michel darrein passe, tanque a la feste de Seint Michel preschein ensuant, touz sez eschaunges sibien de ses monoies, & de toutes autres monoies, plate d'or & d'argent, come aillours en son roialme d'Engleterre, saunz nulle manere empeschement; rendant par an a notre dit seignur le Roi, a son escheqer, pur toute manere des profitz sourdantz des dites eschaunges, deux centz marcs, as festes du Pasche & de Seint Michel, par oweles porcions.

Et voet & grant mesme notre seignur le Roi, au dit Henri, que nul ne ferra chaunge d'or ne d'argent, pur ent prendre profit, marchaundablement fors le dit Henri, & ses deputes; sauve toutesfoitz, que si ascun de la ligeaunce le Roi, par eux ou lour deputez, envoient ou portent a ses dites coignages, monoie d'or ou d'argent, pur chaunger ou foundrer, & veullent provor loialment par lour serment, que celle monoie est de lour seignurs ou a mesme, & receu de lour tresor ou de lour rentes, ou par autre voie saunz achate, & saunz fraude, damage, ou deceite des dites eschaunges, par ascune voie, que celle monoie des liges le Roi, soit receu en les dites coignages, & chaunger & foundrer, saunz empeschement ou destourbance du dit Henri & ses deputez.

Et que nul alien ne porte or ou argent foundu au gardein de la monoie, par ent faire monnoie, s'il ne proeve par serment, ou autre loiale voie, ce ne fut pas de veil or, ne d'esterling d'Engleterre; ne que nul denzein des liges le Roi ne porte or ou argent foundu au dit gardein, pur faire ent monoie, s'il ne proeve par serment, ou autre loiale voie, que ce ne fut pas achate pur faire damage ou fraude as ditz eschaunges.

Et voet notre dit seignur le Roi, que le dit Henri eit es dites coignages, un homme depar lui, sur ses coustages, pur veer la receite, sibien d'or come d'argent, & accepter la proeve en manere susdit:

Et que sur ce soit fait souffissant garaunt par notre dit seignur le Roi, as gardein & mestres des dites coignages, & q'ils soient a ceo faire sermentez.

Et aussint le dit Henri avera es dites coignages en le Tour de Loundres, mesons covenables pur y tener chaunge en eise du poeple, saunz rien doner; & es autres lieux, ou les coignages sont tenuz, le Roi ne soit tenuz de trover mesons au dit Henri, pur tener eschaunge illoeques.

Et notre dit seignur le Roi voet & grange de faire au dit Henri, a fin du dit au une generale acquitance, souz son grant seal, pur lui & touz ses deputes, des paiementz des ditz deux centz marcs.

En tesmoignance des queux choses, al une partie de ceste endenture, demorant devers le dit Henri, notre dit seignur ad mis sont grant seal; & al autre partie de mesme l'endenture, demorant devers notre dit seignur le Roi, le dit Heuri ad mis son seal.

Don' a Westm', le tiertz jour de Novembre, l'an du regne notre dit seignur le Roi d'Engleterre trent seconde, & de France dis neffisme.

Et mandatum est vicecomitibus London', quod præmissa in civitate prædictâ, & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire viderint, publicè proclamari faciant, & omnibus & singulis similiter inhiberi faciant, ne quis alius quam dictus Henricus & deputati sui in hac parte, cambiis hujusmodi, pro lucro inde contrahendo seu capiendo, utatur aut uti præsumat, clam vel palam, sub periculo quod incumbit.

T. ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

De procurationibus cardinalium solvendis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Liberat. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod, venerabilibus patribus, Taylarando, episcopo Albanensi, & Nicholao, tituli Sancti Vitalis presbitero, cardinalibus, nunciis domini Summi Pontificis in Angliam destinatis, id, quod ad ipsos cardinales pro procurationibus suis ratione episcopatûs Eliensis, in manu nostrâ existentis, de terminis solutionis earumdem procurationum, pro tertio anno triennii elapsi, pertinet, de thesauro nostro solvatis hac vice, de gratiâ nostrâ speciali.

Teste Rege, apud Westm', vii. die Novembris.

Quod vicecomites vel ballivi, turna sua non teneant nisi bis per annum.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Claus. 32 Edw. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Eborum, salutem. Cum, in magnâ cartâ de libertatibus Angliæ, ac in diversis aliis statutis, pro communi utilitate regni nostri Angliæ editis, contineatur quod nullus vicecomes, vel ballivus, turnum suum teneat nisi bis per annum, & hoc in loco debito & consuetuo, videlicet, semel infra mensem post festum Paschæ, & semel infra mensem post festum Sancti Michaelis; & si aliquis vicecomes aliter fecerit, perdat turnum suum, illâ vice;

Et quod vicecomites, & omnes illi, qui indictamenta capiunt ad turnos suos, vel alibi, ubi indictamenta sunt capienda, indictamenta illa capiant per rotulum indentatum, undè una pars penes indictatores, & alia pars penes illum, qui inquisitionem indè capiet, remanebit, sic quod indictamenta non concelentur;

Et quod unus de indictatoribus prædictis alteram partem indenturæ prædictæ, justiciariis, cum ad deliberationem de hujusmodi indictatis faciendam venerint, ostendere valeat, & quod vicecomites tallias omnibus illis, de quibus debita nostra receperint, faciant, & summonitiones scaccarii singulis debitoribus nostris, qui visum indè petierint, absque contradictione aliquâ, & sine aliquo proindè recipiendo, ostendant:

Ac jam, ex clamosâ insinuatione populi nostri comitatûs prædicti, accepimus, quod tu, formam cartæ & statutorum prædictorum excedens, turnos tuos, quociens & quando tibi placuerit, extra loca usitata tenes; & indictamenta & inquisitiones in privatis locis, absque aliquâ indenturâ indè faciendâ, capis; &, colore hujusmodi indictamentorum, quamplures homines comitatûs prædicti, ad libitum tuum, per ministros tuos & alios tecum retentos, capi, & in prisonâ, quousque ab eis graves & excessivas fines & redemptiones, pro manucaptione suâ habendâ, extorseris, detineri facis;

Talliasque de debitis nostris illis, qui ea tibi solverint, antequam pro qualibet singulari summâ per quemlibet eorum sic debitâ, unum denarium receperis, liberari, ac visum summonitionum scaccarii nostri, pro debitis illis levandis tibi directarum, absque magnis pecuniarum summis, ab eis extorquendis, ostendere recusas, & sic dictum populum nostrum multipliciter fatigas & inquietas, tam in nostri quam ipsius populi grave dampnum, nostrique contemptum, & ejusdem populi manifestam destructionem, & contra tenorem cartæ & statutorum prædictorum:

Nos, volentes cartam & statuta prædicta in omnibus suis articulis observari, & indempnitati populi nostri, prout vinculo juramenti tenemur, providere;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod ab hujusmodi extorsionibus, gravaminibus, & injuriis, per te, vel ministros tuos, seu alios ex parte tuâ, populo nostro sic inferendis, penitus desistens, quicquam ab eis, vel eorum aliquo, contra formam cartæ & statutorum prædictorum, non exigas, vel recipias, aut exigi vel recipi permittas, set officium tuum, juxta formam cartæ & statutorum eorundem, facias & excerceas, sub periculo quod incumbit:

Et præmissa omnia & singula, ut dicta carta & statuta, ac præsentis mandati nostri declaratio, ad notitiam omnium subditorum nostrorum perveniant, in pleno comitatu tuo, ac in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, portubus maris, & aliis locis ubi expedire videbitur, publicè proclamari, & firmiter observari facias;

Et de eo quod indè feceris, ut super hoc, super compotum tuum, ad scaccarium nostrum, ad quærelam singulorum respondere valeas, nobis in cancellariam nostram, citra quindenam Sancti Hillarii proximò futuram, distinctè & apertè certifices.

Et hoc sub pœnâ centum librarum nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', viii. die Novembris.

Pro episcopo Cicestrensi, de licentiâ annuitatem recipiendi.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus & licentiam dedimus, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, dilectis nobis, majori & communitati civitatis nostræ Cicestriæ quod ipsi concedere possint, venerabili in Christo patri, R. episcopo Cicestriæ decem solidos, habendos & percipiendos annuatim, sibi & successoribus suis, per manus majoris & ballivorum civitatis prædictæ, qui pro tempore fuerint, imperpetuum;

Et eidem episcopo quod ipse, & successores sui post ipsum, dictos decem solidos annuatim recipere possint & percipere, per manus dictorum majoris & ballivorum, in formâ prædictâ, sicut prædictum est, imperpetuum, tenore præsentium, similiter licentiam dedimus specialem;

Statuto de terris & tenementis, ad manum mortuam non ponendis, edito, non obstante;

Nolentes quod prædictus episcopus, vel successores sui, aut præfati, major & ballivi, vel hæredes & posteri sui, ratione statuti prædicti, vel aliorum præmissorum, per nos, vel hæredes nostros, seu ministros nostros quoscumque, indè occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur;

Salvâ semper nobis & hæredibus nostris integrâ firmâ civitatis prædictæ, ad nos pertinente.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ix. die Novembris.

Per breve de privato sigillo.

De obsidibus pro David de Brus concedendis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Alano de Strother, nuper vicecomiti Northumbriæ, salutem.

Præcipimus tibi quod,

Thomam Flemyng,
Randekinum More,
Gilbertum Kennedy,
Johannem de Berkeleye,
David Wemes, &
Johannem de Valance,

qui in obsides pro David de Bruys, prisonario nostro, nobis liberati, & tibi, dum vicecomes comitatûs prædicti fuisti, ex parte nostra traditi fuerunt, salvò custodiendi;

Dilecto nobis, Henrico del Strother, nunc vicecomiti comitatûs prædicti, per indenturam, indè inter te & ipsum nunc vicecomitem nostrum modo debito conficiendam, liberes salvò custodiendos, *sicut prædictum est;*

Volumus enim te de eisdem obsidibus, postquam præfato vicecomiti *sic* liberati fuerint, erga nos exonerari.

Teste Rege, apud Westm', x. die Novembris.

Per ipsum Regem.

De dictis obsidibus recipiendis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Northumbriæ, salutem. Cum, per breve nostrum, præceperimus Alano del Strother, nuper vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod,

Thomam Flemyng,
Randekynum More,
Gilbertum Kennedy,
Johannem de Berkeleye,
David Wemes, &
Johannem de Valance,

qui, in obsides pro David de Bruys, prisonario nostro, nobis liberati, & eidem Alano, dùm vicecomes comitatûs prædicti extitit, ex parte nostrâ traditi fuerunt, salvò custodiendi;

Tibi per indenturam, indè inter te & ipsum Alanum modo debito conficiendam, liberet salvò custodiendos;

Tibi præcipimus quod prædictos obsides à prædicto Alano per indenturam hujusmodi recipias, & eos salvò & securè custodiri facias, quousque aliud indè tibi præceperimus.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

De proclamatione nè quis ad partes transmarinas se transferat.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Rogero de Mortuo Mari comiti March', constabulario castri sui Dovorr', & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti, in portu Dovorr', salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod aliquos homines, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, licet à nobis licentiam in aliquo portu transfretandi habuerint, in aliquo portu, seu loco infra libertatem Quinque Portuum prædictorum, nec, sine licentiâ nostrâ speciali, in eodem portu Dovorr', transire, minimè permittatis;

Et per totam libertatem prædictam, tam in portubus quam in aliis locis, ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis apud Sandewicum, vel Mergate, aut alibi, nisi in dicto portu Dovorr', sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, navem seu batellum, causâ transfretandi, intret, aut ibidem transire præsumat.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi, in aliquo portu, contra formam præsentis mandati nostri, transeuntes, inveneritis, tunc eos cum equis, hernesiis, & bonis suis, ut nobis forisfactis, sine dilatione arestari, & salvò custodiri faciatis, quousque aliud vobis indè duxerimus demandandum: nos de personis & rebus, quos sic arestaveritis, & quæ & cujusmodi & quanti valoris res illæ fuerint, in cancellariam nostram distinctè & apertè de tempore in tempus certificantes.

T. R. apud Westm', xx. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

REX, majori & ballivis de Sandewico, salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quod aliquos homines, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, in portu de Sandewico, versus partes transmarinas, præter nautas & marinarios, clam vel palam, transire minimè permittatis; & per totam dictam villam & districtus ejusdem publicè ex parte nostrâ proclamari & inhiberi faciatis, ne quis, super forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, navem seu batellum in portu prædicto, præter nautas & marinarios, intret, aut ibidem versus dictas partes transire præsumat, & si quos post proclamationem, *&c. ut supra.*

T' ut supra.

Consimile breve dirigitur ballivis villæ de Mergate sub eâdem datâ.

De mundatione stratarum civitatis London', contra adventum corporis Isabellæ nuper Reginæ Angliæ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London' & Middlesex, salutem.

Præcipimus vobis quod regias stratas, quæ vocantur Bishopesgatestrete & Algatestrete, à fimis & fæditatibus mundari, & eas decenter, contra adventum corporis Isabellæ, nuper reginæ Angliæ, matris nostræ, usque ad civitatem nostram prædictam, de exitibus ballivæ vestræ parari faciatis;

Et de custubus, quos circa hoc apposueritis, in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Novembris.

Super adventu corporis Reginæ præfatæ.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & baronibus suis de scaccario, salutem.

Cùm nuper, per breve nostrum, præceperimus vicecomitibus nostris London' & Middlesex, quod regias stratas, quæ vocantur Bishopesgatestrete & Algatestrete, à fimis & fæditatibus mundari, & eas decenter, contra adventum corporis Isabellæ, nuper Reginæ Angliæ, matris nostræ, usque ad civitatem nostram prædictam, de exitibus ballivæ suæ, parari faciant;

Vobis mandamus quod eisdem vicecomitibus custus, quos, per eorum sacramenta, vobis constare poterit ipsos, circa parationem & mundationem stratarum prædictarum, usque ad summam novem librarum, apposuisse, in compoto suo, ad dictum scaccarium, allocetis.

Teste Rege, apud Westm', primo die Decembris.

Per ipsum Regem.

De adversario Franciæ, in castrum de Somerton in comitatu Lincoln' ducendo.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Henrico Pycard, pincernæ suæ, salutem.

Præcipimus tibi quod quatuor dolia vini, à portu de Sancto Botholpho, usque castrum nostrum de Somerton duci & cariari, & ibidem poni facias, pro sustentatione quorumdam familiarium nostrorum, quos ibidem, super salvâ custodiâ adversarii nostri Franciæ, in eodem castro, morari ordinavimus ad certum tempus;

Et nos tibi, tam de dictis vinis, quam de ductione & cariatione, ac aliis misis & sumptibus vinorum eorumdem, in compoto tuo, ad scaccarium nostrum, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', iii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Quod vina non vendentur, antequam gaugeata fuerint.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Claus. 32 Edw. III. m. 3. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum nuper, per nos & concilium nostrum statutum fuisset, quod omnia vina, rubea & alba, quæ ad regnum nostrum Angliæ, ac terras Walliæ & Hiberniæ, veniunt ad vendendum, per gaugeatorem nostrum, vel ejus deputatum, benè & fideliter gaugeantur; & si aliquis impedimentum seu debatum apposuerit, & vina sua gaugeari permittere noluerit, vina sua forisfaciat, & per imprisonamentum puniatur & ad voluntatem nostram redimatur: & si defectus in gaugeatore nostro inveniatur, quod ipse, seu deputatus suus ad faciendum officium suum, cum indè requisitus fuerit, paratus non fuerit, aut fraudem vel deceptionem aliquam, in officio suo faciendo, ad dampnum emptorum vel venditorum fecerit, solvat parti dampnificatæ dampna sua ad triplum, & perdat officium suum, ac puniatur per imprisonamentum & redimatur ad voluntatem nostram; & in casu quo minus in dolio, vel in pipâ, quam de jure, secundùm assisam dolii, esse deberet, inveniri contigerit, fiat allocatio & defalcatio in solutione

valoris de eo quod sic defuerit, de dolio sive pipâ, prout in statuto prædicto plenius continetur;

Ac jam intellexerimus quod quamplures mercatores, & alii, tam indigenæ quam alienigenæ, vina sua ad dictam civitatem ad vendendum ducta, antequam gaugeata fuerint, in tabernis & aliis domibus ponunt & vendunt, & ipsum gaugeatorum nostrum, quominus dicta vina gaugeare possit, impediunt, in nostri & populi nostri grave dampnum, & contra formam statuti prædicti.

Nos, volentes dictum statutum in omnibus & singulis suis articulis firmiter observari, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis mercator seu alius, extraneus vel privatus, vina sua ad dictam civitatem ad vendendum ducta, & exnunc ducenda, sub forisfacturâ vinorum illorum, & aliis pœnis in dicto statuto contentis, antequam per dictum gaugeatorem nostrum, seu ejus deputatum, benè & fideliter gaugeata fuerint, dum tamen idem gaugeator, seu ejus deputatus, ad dicta vina gaugeanda paratus existat, in tabernis seu aliis domibus ponat, seu vendat, clam vel palam: & omnia vina hujusmodi, quæ post proclamationem & inhibitionem prædictas, in tabernis seu aliis domibus posita, & venditioni exhibita, antequam debitè gaugeata fuerint, inveneritis, in manum nostram, tanquam nobis forisfacta, capi, & ad opus nostrum salvò custodiri faciatis, donec aliud à nobis habueritis in mandatis.

Et hoc sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', v. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro uno obsidum David de Brus.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod concessimus & licentiam dedimus Thomæ de Murref, uni obsidum pro David de Bruys, prisonario nostro, penes nos sub custodiâ existenti, quod ipse, cum octo equitibus de comitivâ suâ, usque ad partes Scotiæ, certis de causis, proficisci, & ibidem morari valeat, ita quod ipse sit apud nos, vel ubi ipsum assignaverimus, citra festum Paschæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum.

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad idem festum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis pro passagio Regis.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Guidoni de Bryan, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisis versus partes occidentales, salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, intendimus cum excercitu nostro ad partes transmarinas in proximo, Deo duce, transfretare, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes naves portagii infra sexaginta & sexdecim dolia, & etiam de eodem portagio, quæ in singulis portubus & locis infra admiratum vestrum inveniri poterunt, tam præsentes quam absentes, sine dilatione arestari; & à singulis dominis & magistris navium earundem sufficientem securitatem, seu manucaptionem, quod quilibet eorum navem suam dicti portagii habebit, die Dominicâ in Ramispalmarum proximò futuris, in portu de Sandwico, ubi totum navigium nostrum pro passagio nostro tunc volumus congregari, capiatis, & ipsos ad hujusmodi manucaptionem & securitatem vobis inveniendas, per incarcerationem corporum suorum, & aliis viis & modis, quibus melius expedire videritis, si necesse fuerit, compellatis:

Et in singulis portubus & locis prædictis publicè proclamari faciatis, quod, pro passagio unius equi unus florenus de scuto, vel duorum equorum, unum nobile, domino sive magistro navis, sic equis oneratæ, solventur:

Et etiam præmuniri & excitari faciatis districtè, ex parte nostrâ, majores & ballivos, ac communitates singulorum villarum & portuum, in quibus bargeas pro transfretatione nostrâ ultimò fieri mandavimus, quorum villarum & portuum nomina, ac numerum bargearum prædictarum, vobis mittimus sub pede sigilli nostri, quod, sub gravi forisfacturâ nostrâ, bargeas illas, si paratæ non fuerint, sine dilatione aliquâ parari, & usque dictam villam de Sandwico duci faciant; ita quod sint ibidem dictâ die Dominicâ ad ultimum, promptæ & paratæ, pro obsequio nostro, sicut prædictum est;

Et nos in cancellariâ nostrâ de numero navium, quas sic arestari feceritis, & cujusmodi portagii, & quorum fuerint, & de nominibus magistrorum earundem, ac etiam de securitate & manucaptione prædictis, & per quos & qualiter factæ fuerint, necnon de tempore proclamationis, præmunitionis, & excitationis prædictarum, & quid indè actum fuerit, sub sigillo vestro citra quindenam Sancti Hillarii proximo futuram, distinctè & apertè certificetis.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac expeditionem negotiorum nostrorum diligitis, nullatenus omittatis.

Mittimus autem penes vos Thomam Durant, Thomam Dautre, Walterum de Harewell & Michaelem de Grendon, servientes nostros ad arma, ad faciendum quod vos eis super executione præmissorum injunxeritis ex parte nostra.

T. R. apud Westm', vi. die Decembris.

Per ipsum Regem.

REX, dilecto & fideli suo, Roberto de Morle, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisis, versus partes boriales, salutem.

Quia pro expeditione, *&c. ut supra usque ibi,* nullatenus omittatis, *& tunc sic,* mittimus autem penes vos Ricardum de Cortenhale, Willielmum de Imworth, Willielmum del Wode & Johannem de Haddon, servientes nostros ad arma, ad faciendum, *&c. ut supra.*

T. ut supra.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, dominis, magistris & marinariis navium, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, intendimus cum excercitu nostro ad partes transmarinas, in proximo, Deo duce, transfretare, mandavimus dilecto & fideli nostro, Guidoni de Bryan, admirallo nostro versus partes occidentales, quod omnes naves portagii infra sexaginta & sexdecim dolia, & etiam de eodem portagio, quæ in singulis portubus & locis infra admiratum suum inveniri poterunt, sine dilatione arestari, & à singulis dominis & magistris earundem sufficientem securitatem, seu manucaptionem, quod quilibet eorum habebit navem suam dicti portagii, die Dominicâ in Ramis palmarum proximò futuris, in portu de Sandwico, ubi totum navigium nostrum, pro passagio nostro, tunc volumus congregari, & ipsos ad hoc compelli faciat.

Nos, pro celeriori expeditione negotiorum prædictorum, assignavimus dilectum nobis Thomam Durant, servientem nostrum ad arma, ad intendendum præfato admirallo nostro, super executione præmissorum, & ad proficiscendum de portu in portum, & loco in locum, ubi hujusmodi naves inveniri poterunt, & ad easdem naves arestandum, & securitatem & manucaptionem hujusmodi capiendum, & ad proclamari faciendum, in singulis portubus & locis prædictis, quod, pro passagio unius equi unus florenus de scuto, vel duorum equorum unum nobile, domino sive magistro navis equis oneratæ solventur;

Et ad præmuniendum & excitandum districtè, ex parte nostrâ, majores & ballivos, ac communitates singulorum villarum & portuum in quibus bargeas, pro transfretatione nostrâ ultimò fieri mandavimus, quorum villarum & portuum nomina, ac numerum bargearum prædictarum, eidem Thomæ mittimus sub pede sigilli nostri, quod, sub gravi forisfacturâ nostrâ, bargeas illas, si paratæ non fuerint, sine dilatione aliquâ parari, & usque ad dictam villam de Sandewico duci, faciant, ita quod sint ibidem dictâ die Dominicâ ad ultimum, promptæ & paratæ, pro obsequio nostro, sicut prædictum est:

Et ad certificandum nos in cancellariâ nostrâ de numero navium, quas sic arestari fecerit, & cujusmodi portagii, & quorum fuerint, & de nominibus magistrorum earundem, ac etiam de securitate & manucaptione prædictis, & per quos & qualiter factæ fuerint, necnon de tempore proclamationis, præmunitionis, & excitationis prædictarum, & quid indè actum fuerit, citra quindenam Sancti Hillarii proximò futuram:

Et ad omnia alia facienda, & explenda, quæ ei per dictum admirallum nostrum injungentur, ex parte nostra:

Et ad omnes illos, quos in executione præmissorum, contrarios invenerit, seu rebelles, capiendum & arestandum, & prisonæ nostræ mancipandum, in eadem moraturos, quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout idem Thomas vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', viii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti, ad intendendum præfato admirallo, in formâ prædictâ; videlicet,

Michael de Grendon, serviens Regis ad arma.

Thomas Dautre, serviens Regis ad arma.

Walterus de Harewell, serviens Regis ad arma.

REX, eisdem, salutem. Quia pro expeditione guerræ, *&c. ut supra usque ibi,* transfretare, *& tunc sic,* mandavimus dilecto & fideli nostro Ro-

berto de Morle, admirallo nostro versus partes boriales, quod omnes naves, *&c. ut supra*, mutatis mutandis, *usque ibi*, compelli faciat, & *tunc sic*.

Nos, pro celeriori expeditione negotiorum prædictorum, assignavimus dilectos nobis Ricardum de Cortenhale & Willielmum de Imworth, servientes nostros ad arma, conjunctim & divisim, ad intendendum præfato admirallo nostro, super executione præmissorum, & ad proficiscendum ab ore aquæ Thamisis de portu in portum, & loco in locum, usque villam de Lenn', & in portu ejusdem, ubi hujusmodi naves, *&c. ut supra*.

In cujus, &c.

T. ut supra.

Eodem modo assignantur Johannes de Haddon & Johannes Mayn, servientes Regis ad arma, conjunctim & divisim, ad intendendum præfato admirallo super executione præmissorum, & ad proficiscendum à portu de Lenn, de portu in portum, & loco in locum, usque portum de Kyngeston super Hull, & ibidem in formâ prædictâ, sub eâdem datâ.

Eodem modo assignantur Willielmus del Wode & Johannes de Haddon, servientes Regis ad arma, conjunctim & divisim, ad intendendum præfato admirallo, super executione præmissorum, & ad proficiscendum à portu de Kyngeston super Hull, de portu in portum, et loco in locum, usque villam Berewici super Twedam, in formâ prædictâ, sub eâdem datâ.

De vadiis, super morâ in comitivâ cardinalis Petragoricensis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III. Liberat. 32 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Supplicârunt nobis Robertus de Langeton, serviens noster ad arma, & Willielmus de Teye, ut cum ipsi de vadiis suis, morando cum cardinali Petragoricensi, pro salvâ tuitione suâ & hominum suorum, à decimo octavo die Aprilis, proximò præterito, usque vicesimum secundum diem Septembris, proximò sequentem, quo die à comitivâ ipsius cardinalis recesserunt, ad dictum scaccarium, de mandato nostro, computaverint, & dictis Roberto & Willielmo, pro dictis vadiis suis, quindecim libræ & quatuordecim solidi;

Et dicto Roberto, de misis & expensis, per ipsum factis, circa equos & alia bona dicti cardinalis, nuper deprædata, perscrutando, viginti & quinque solidi debeantur, sicut per certificationem thesaurarii & baronum de scaccario nostro, in cancellariam nostram ad mandatum nostrum missam, plenè liquet, velimus summas prædictas eis in formâ prædictâ solvi jubere;

Nos, supplicationi prædictæ annuentes, vobis mandamus quod prædictis Roberto & Willielmo, dictas quindecim libras & quatuordecim solidos, pro vadiis suis prædictis, & præfato Roberto dictos viginti & quinque solidos, pro misis & expensis prædictis, de thesauro nostro solvatis.

Teste Rege, apud Westm', x. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Pro burgensibus villæ Calesii.

A. D. 1358. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Ex parte dilectorum & fidelium nostrorum, burgensium villæ nostræ Calesii, nobis est supplicatum, ut cum tenentes domos in eadem villâ, sibi & hæredibus suis per cartas nostras eis indè concessas, in mari vel aliàs, subitò mori sæpius contingat, hæredibus suis; qui hæreditatis ipsorum sic morientium sint capaces, absentibus, aut forsan nullis hæredibus suis existentibus, per quod hujusmodi domus ad manus nostras, statim post mortem hujusmodi tenentium, devenire deberent, velimus ipsis burgensibus concedere, quod ballivi & scabini dictæ villæ, post mortem hujusmodi tenentium, custodiam domorum, quæ fuerunt eorundem tenentium, in feodo in eadem villâ habeant, qui eas decenter regant, per unum annum à tempore mortis tenentium prædictorum, nisi veri hæredes ipsorum tenentium, infra dictum annum, domos illas ibidem vendicaverint & eas agnoverint hæreditario jure suo, faciendo nobis pro eisdem domibus dicto anno, prout dicti tenentes nobis fecerunt, dum vivebant:

Nos, attendentes solicitudines varias & labores magnos, quos ipsi burgenses, per continuas vigilias, pro custodiâ villæ prædictæ, indè sustinent, &, ut solicitudines & labores hujusmodi libentius sustineant in futurum, volentes supplicationi suæ annuere gratiosè;

Concessimus pro nobis & hæredibus nostris eisdem burgensibus, quod ballivi & scabini dictæ villæ pro tempore existentes, morientibus tenentibus domorum in feodo simplici, per cartas nostras in eadem villâ, sine hæredibus, aut hæredibus suis absentibus, & domos illas non vendicantibus, custodiam domorum illarum habeant, per unum annum à tempore mortis ipsorum tenentium, absque eo quod capitaneus, ballivi, seu aliquis alius minister noster ibidem, se indè intromittat.

Ita quod iidem ballivi & scabini domos illas benè & competenter regant, & nobis & hæredibus nostris pro dicto anno in redditibus & servitiis faciant, prout dictus tenens, dum vixit, nobis fecit annuatim.

Set si hæredes hujusmodi tenentium, infra dictum annum, ad dictam villam venerint, domos illas sibi jure hereditario descendere vendicantes, statim agnitis hæredibus ipsorum tenentium, domus illæ liberentur, & dicti ballivi & scabini, nobis & hæredibus nostris, pro domibus illis respondeant, pro tempore quo custodiam habuerint earundem: elapso verò hujusmodi anno, & nullo vero hærede dictas domos vendicante, domus hujusmodi ad manus nostras, & hæredum nostrorum statim deveniant, ad disponendum indè prout nostræ placuerit voluntati.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Decembris.

De regardo, pro commorantibus super custodiâ Johannis de Francia, apud Sauvoye.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III. Liberat. 32 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, personis subscriptis, super salvâ custodiâ Johannis de Francia, apud Sauvoye commorantibus, summas subscriptas; videlicet,

Rogero de Bello Campo, decem libras:
Thomæ de Swynnerton,
Simoni Basset, &
Thomæ de Kyngeston, militibus,
videlicet, cuilibet eorum decem marcas:
Et Edwardo de Kendale, &
Thomæ de Hogshawe, militibus,
videlicet, utrique eorum centum solidos:
Johanni de Thorp, clerico officiorum ibidem, &
Willielmo de Resceby, marescallo ibidem,
videlicet, utrique eorum quinque marcas:
Richardo Bozevill,
Johanni de Ellerton,
Johanni Straunge, &
Willielmo Walklate, servientibus nostris ad arma,
Johanni de Padbury,
Thomæ Bradwell,
Edwardo Serne,
Johanni de Beauchamp,
Johanni Darreys,
Johanni de Elford,
Hugoni de Swynnerton,
Thomæ de Eton,
Rogero Hampton,
Roberto Mugleston,
Johanni de Kyngeston, &
Richardo Huntyngdon, armigeris,
videlicet, cuilibet eorum sexaginta solidos:
Willielmo Beaufitz, &
Edmundo Elmham, vigilibus,
videlicet, utrique eorum duas marcas:
Richardo Nailynghirst,
Willielmo Wyghtman,
Thomæ Spilman,
Willielmo Selyman,
Thomæ Norton,
Richardo Ballard, &
Waltero Studle, vallettis officii,
videlicet, cuilibet eorum tresdecim solidos & quatuor denarios:
Henrico Molyneux,
Adæ Tromyn,
Richardo Leonns,
Johanni Griffiz,
Johanni Reynald,
Galfrido Buchirst,
Thomæ Fletcher,
Adæ Bullok, &
Henrico Stafford, sagittariis nostris; & decem & octo sagittariis extraneis,
videlicet, cuilibet eorum tresdecim solidos & quatuor denarios:
Et decem garcionibus de officio,
videlicet, cuilibet eorum sex solidos & octo denarios; habendas pro regardo suo de dono nostro.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

De conductu pro nunciis, ad dictum Johannem de Francia, venturis.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum quidam nuncii, ex parte communitatum Linguæ Occitanæ, usque ad numerum octo personarum, equitum sive peditum, sint in regnum nostrum Angliæ ad adversarium nostrum Franciæ venturi;

Suscepimus ipsos nuncios, veniendo per dominium & potestatem nostra, tam per terram quam per mare, in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum:

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiv. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Pro ejusdem secretario.

A.D. 1358.—An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

MAGISTER Yvo Deriani, secretarius adversarii Regis, habet literas Regis de salvo conductu, pro se & quinque equitibus de comitivâ suâ, eundo ad partes Franciæ, ac exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Paschæ, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiv. die Decembris.

Pro domino de Credonio.

A.D. 1358.—An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

PETRUS DE VREGIN, scutifer domini de Credonio, prisonarii Regis, habet literas Regis de conductu, veniendo cum certâ pecuniæ summâ, pro expensis domini prædicti, in Angliam, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, usque ad festum Paschæ, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Decembris.

Pro domino supradicto.

A.D. 1358. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir dominus de Credonio, prisonarius noster, mittat Theobaldum de Sancto Albino, scutiferum suum, versus partes Franciæ, ad vina, salem, & alia victualia, pro sustentatione ejusdem domini de Credonio & familiæ suæ, ac aliis necessariis suis, in partibus prædictis providendis, & in regnum nostrum Angliæ usque civitatem nostram London' ducendis;

Suscepimus ipsum Theobaldum, eundo cum uno famulo & duobus equis, versus dictas partes Franciæ, &c. *prout in consimilibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Decembris.

Per ipsum Regem.

De adversario Franciæ, infra castrum de Somerton, custodiendo.

A.D. 1359. An. 32 Edw. III.
Pat. 32 Edw. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, cum per nos & concilium nostrum ordinatum existat, quod adversarius noster Franciæ apud castrum nostrum de Somerton, in comitatu Lincoln', aliquandiù, sub custodiâ dilecti & fidelis nostri, Willielmi Deyncourt, & quorumdam aliorum fidelium nostrorum, moram trahat;

Et pro sustentatione dictorum custodum, dùm circa hujusmodi curam intenderint, nos oporteat necessariò providere;

Assignavimus & deputavimus præfatum Willielmum ad frumentum, carnes, pisces, fœnum, literam, buscam, & omnia alia victualia & necessaria, pro sustentatione suâ & familiarium suorum, in locis, ubi vendenda fuerint, per se & deputatos suos emendum & providendum, ac etiam ad cariagia, pro dictis victualibus illuc ducendis & cariandis, capiendum, pro denariis, rationabiliter & promptè in manu, indè & pro victualibus prædictis solvendis;

Et ideò vobis mandamus quod præfato Willielmo & deputatis suis in hac parte, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per ipsos, vel eorum aliquem, ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De arcubus & sagittis providendis.

A.D. 1359. An. 32 Edw. III.
Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lincoln', salutem. Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, arcubus & sagittis plurimum indigemus, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod cum omni celeritate quâ fieri poterit, octingentos arcus bonos & competentes, ac quingentas garbas sagittarum, quarum capita omninò sint dura & benè ascerata, in ballivâ tuâ, de exitibus ejusdem ballivæ, emi & provideri, & eosdem arcus & sagittas, cum sic provisi fuerint, usque Turrim nostram London' duci, & cariari facias, ibidem dilecto clerico nostro Willielmo de Rothewell, per indenturam indè inter te & ipsum, tam numerum arcuum per se & garbarum prædictarum per se, quam partium eorundem continentem, faciendam, liberandos:

Ita quod dicti arcus & sagittas sint ibidem primâ die Dominica in Passione Domini, proximò futurâ ad ultimum: & custus, quos in hâc parte apposueris, tibi in compoto tuo ad scaccarium nostrum, allocari faciemus.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

T. R. apud Westm', ii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de numero arcuum & sagittarum subscriptorum, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Warr' & Leyc', de quingentis arcubus & trescentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Norh't', de trescentis arcubus & ducentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Bedford' & Buk', de trescentis arcubus & centum garbis sagittarum.

Vicecomiti Oxon', de ducentis arcubus et centum garbis sagittarum.

Vicecomiti Essex', de trescentis arcubus & ducentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Gloucestr', de quingentis arcubus & ducentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Kanc', de quadringentis arcubus & ducentis garbis sagittarum.

Vicecomiti Surr' & Sussex', de ducentis garbis sagittarum.

De protectionibus.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

THOMAS DE COURTENAY chivaler, senior, qui in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, ibidem in comitivâ Thomæ de Holand moraturus, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas. Pres', &c.'

T. R. apud Westm', vi. die Januarii.

JOHANNES PROUSZ, qui ad partes transmarinas profecturus est, ibidem in obsequio Regis in comitivâ Thomæ de Holand moraturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas. Pres', &c.'

T. R. apud Westm', viii. die Januarii.

Per testimonium Thomæ de Courteneye.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; videlicet,

Thomas de la Pomeray.

Willielmus de la Pomeray.

Nicholaus de la Pomeray.

Theobaldus Grenevill, miles.

Radulphus Pefste.

Willielmus Botriaux, miles.

Pro Hugone de Eglynton & Archibaldo de Douglas, militibus de Scotia.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Hugonem de Eglynton & Archibaldum de Douglas, milites de Scotiâ, & sex equites de eorum comitivâ, garciones, equos, hernesia, res & bona sua quæcumque, eundo per potestatem nostram, in regno nostro Angliæ, ad voluntatem suam, usque Cantuariam, ibidem morando, & exindè usque London', & ad partes Scotiæ transeundo, ac exindè in Angliam redeundo;

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xi. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Super mercandisis de Scotia

A. D. 1359. An. 32 Edw. III.

Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

ANDREAS de Murref, & Alanus Erskyn de Scotiâ, & eorum quilibet, & tres equites cum ipsis, seu eorum & altero, & eorum servientes, consimiles litteras Regis de conductu habent;

Veniendo cum equis, bobus, & vaccis, ac aliis bonis & mercandisis suis quibuscumque, in regnum Angliæ ac alibi infra dominium & potestatem Regis, tam in transmarinis, quam cismarinis partibus;

In eisdem morando, mercandisas suas, exercendo & commodum suum faciendo ac exindè ad voluntatem suam ad propria redeundo, dumtamen legales mercandisas & custumas, & alia deveria, Regi, & aliis, indè debita, solvant ut debebunt, per unum annum, duraturas.

Dat' apud Westm' xii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De sagittariis eligendis, pro passagio Regis ad partes Franciæ.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Johanni de Ferariis, Jacobo de Cobham, Waltero de Brankescombe & vicecomiti Devon', salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, & necessariâ defensione regni nostri Angliæ, ad partes transmarinas intendimus, Domino concedente, in proximò transfretare, & proindè magno numero hominum ad arma & sagittariorum indigemus, nos, de vestris industriâ & circumspectione confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad eligendum, triandum, & arraiandum citra diem Dominicam in medio Quadragesimæ proximò futuram in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, sexaginta sagittarios de melioribus, fortioribus, & aptioribus hominibus sagittariis comitatûs prædicti, prout pro eis, coram nobismet ipsis, cum ad præsentiam nostram venerint, vestro periculo respondere volueritis; & ad ipsos, ad sumptus comitatûs prædicti, hac vice, consideratâ necessitate iminente, de unâ sectâ vestiri, & arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis competentibus, muniri faciendum, & ad eos ad præsentiam nostram, cum præmuniti fuerint, ducendum.

Ita quod ipsi, sic electi, arraiati, triati, vestiti, & muniti, prompti sint & parati ad veniendum ad nos, ad sumptus comitatûs prædicti, ubi & quando vos & ipsos præmuniri fecerimus, exindè in obsequium nostrum, ad vadia nostra nobiscum profecturi.

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos vobis, in præmissis exequendis, contrarios inveneritis vel rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos, quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, quacumque dilatione postpositâ, circa præmissa intendatis, in formâ prædictâ.

Damus autem universis & singulis majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus nostris, comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrûm, in executione præmissorum, intendentes sint, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout vos, vel aliquis vestrûm, eis scire feceritis ex parte nostrâ.

Et tu, præfate vicecomes, omnes illos, quos vos, vel aliquis vestrûm, propter contrarietatem vel rebellionem arestaveritis, vel arestaverit, in prisonis nostris salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti, ad hujusmodi sagittarios in comitatibus subscriptis, in formâ prædictâ, eligendum & arraiandum; videlicet,

Ricardus de Acton, miles, Matheus de Clyvedon, Willielmus de Byngham, Vicecomes Somerset, } *in comitatu Somerset', ad iiij^{xx} sagittarios.*

Johannes Chidyok, Robertus Latymer, Vicecomes Dorset. } *in comitatu Dors', ad quaterviginti sagittarios.*

Laurentius de Sancto Martino, Thomas de la Ryvere, Johannes Bluet, Vicecomes Wiltes', } *in comitatu Wiltes', ad centum sagittarios.*

Simon Basset, Thomas Moyne, Johannes Tracy, Vicecomes Gloucestr', } *in comitatu Gloucestr', ad centum & decem sagittarios.*

Ricardus de la Bere, Thomas de Chaundos, Johannes de Pointz, Vicecomes Hereford', } *in comitatu Hereford', ad centum & viginti sagittarios.*

Thomas de Langeleye, Johannes de Nowers, Thomas de Besils, Vicecomes Oxon', } *in comitatu Oxon', ad centum sagittarios.*

Johannes de Inglefeld, Johannes Creet, Johannes de Southbury, Vicecomes Berk'. } *in comitatu Berk', ad quater viginti sagittarios.*

Gerardus de Braybrok, Galfridus de Lucy, Vicecomes Bedford', } *in comitatu Bed', ad sexaginta sagittarios.*

Simon de Codyngton, Willielmus de Nyndefeld, Ricardus de Somerby, Vicecomes Surr', } *in comitatu Surr', ad sexaginta sagittarios.*

Johannes Walais, Walterus Colpeper, Thomas Taillard. Vicecomes Sussex',	*in comitatu Sussex', ad centum & viginti sagittarios.*
Rogerus Corbet de Caux, Reginaldus de la Mare, Vicecomes Salop,	*in comitatu Salop, ad centum & viginti sagittarios.*
Fulco de Bermingham, Willielmus de Spineto, Simon de Boseworth, Vicecomes Warr',	*in comitatu Warr', ad centum & viginti sagittarios,*
Walterus de Shakenhurst, Johannes de Herleye, Thomas Colman, Vicecomes Wygorn'.	*in comitatu Wigorn', ad quater viginti sagittarios.*
Johannes de Camoys, Radulphus Lovel, Robertus de Herpyngham, Vicecomes Norff',	*in comitatu Norff', ad centum & quadraginta sagittarios.*
Thomas de Moreaux, Adomerus de Weryngton, Willielmus de Clopton, Vicecomes Suff',	*in comitatu Suff', ad quater viginti sagittarios.*
Robertus Markaunt, Rogerus de Inglefelde, Vicecomes Suth't,	*in comitatu Suth't, ad quadraginta sagittarios.*
Arnaldus Sauvage, Ranulphus de Fremyngham, Johannes Colepeper, Vicecomes Kanc',	*in comitatu Kanc', ad centum & quinquaginta sagittarios.*
Willielmus de Wauton, Johannes de Haveryng, Hugo Blount, Vicecomes Essex.	*in comitatu Essex, ad centum & quadraginta sagittarios.*
Edwardus de Kendale, Hugo fitz Simond, Johannes Chilterne, Vicecomes Hertford,	*in comitatu Hertf', ad sexaginta sagittarios.*
Henricus de Colvill, Johannes Dengayne de Tevershaw, Vicecomes Cantebr',	*in comitatu Cantebr', ad centum sagittarios.*
Johannes de Verdon, Willielmus de Queñton, Simon Warde, Vicecomes Norh't,	*in comitatu North't, ad centum & sexaginta sagittarios.*
Theobaldus Hunt, Johannes Hakelut, Vicecomes Rotel',	*in comitatu Rotel', ad quadraginta sagittarios.*
Johannes Giffard de Boef, Hugo Chastillon, Vicecomes Buk',	*in comitatu Buk', ad centum sagittarios.*
Johannes de Stafford, Johannes de Swinnerton, Vicecomes Staff',	*in comitatu Staff', ad centum sagittarios.*
Rogerus la Zouch, Johannes Malore, Johannes Favill de Reresby, Vicecomes Leycestr',	*in comitatu Leyc', ad centum sagittarios.*
Ricardus Fuyt, Robertus Waldeshef, Vicecomes Hunt'.	*in comitatu Hunt', ad sexaginta sagittarios.*
Hugo Lambyn, Johannes del Pole, Vicecomes Midd',	*in comitatu Midd', ad quadraginta sagittarios.*

De hominibus Wallensibus, in partibus Southwalliæ arraiandis.

A.D. 1359. An. 32 Edw. III.

Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Henrico duci Lancastriæ, domino terrarum de Monemuth, Grossemond, Whitecastel, Kedewelly, Carnewellan, & Iskennen, vel ejus senescallis aut ballivis ibidem, salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, & necessariâ defensione regni nostri Angliæ, ad partes transmarinas intendimus, Domino concedente, in proximò transfretare, & proindè magno numero hominum ad arma & sagittariorum, ac aliorum indigemus, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, quacumque dilatione postpositâ, in dictis terris & dominiis de Monemuth, Grossemond, & Whitecastel, centum homines Wallenses, & in dictis terris & dominiis de Kedewelly, Carnewellan, & Iskennen centum homines Wallenses, quorum duæ partes sint sagittarii & tertia pars homines ad lanceas, de melioribus, fortioribus, & aptioribus hominibus terrarum & dominiorum prædictorum, pro quibus, coram nobismet ipsis, respondere volueritis, citra diem Dominicam in medio Quadragesimæ proximò futuram, eligi, triari, arraiari, & arcubus, sagittis, lanceis, cultellis, ac aliis armis competentibus sufficienter muniri faciatis.

Ita quod ipsi sic electi, triati, arraiati, & benè muniti, prompti sint & parati ad veniendum ad nos, ubi & quando vos & ipsos præmuniri fecerimus, exindè nobiscum in obsequium nostrum ad vadia nostra profecturi;

Et hoc sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem regni nostri diligitis, nullatenus omittatis.

Nolumus autem, quod, prætextu præsentis mandati nostri, præjudicium aliquod Edwardo principi Walliæ, filio nostro carissimo, generetur.

T. R. apud Westm', xii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo mandatum est subscriptis de numero sagittariorum subscripto, in terris & dominiis subscriptis eligendis, sub eâdem datâ; videlicet,

Rogero de Mortuo Mari comiti March', domino terrarum de Ewyas Lascy, Kery, Kedewy, Blenleveny, Crughowel, Esttredewy, Radenor, Warthynyon & Wygmore, Melnyth & Buelt', vel ejus senescallis, &c. de centum & quadraginta hominibus in dictis terris & dominio de Ewyas Lascy, Kery, & Kedewy; & centum & quadraginta hominibus in dictis terris & dominio de Blenleveny, Crughowel, Esttredewy, Radenor, Warthynyon, & Wygemore; centum & quadraginta hominibus in dictis terrâ & dominio de Melnyth; quater-viginti hominibus Wallensibus in dictis terra & dominio de Buelt'; quadraginta quorum duæ partes, &c. eligendis, &c.

Johanni de Warre, domino terræ de Haraldesewyas, vel ejus, &c. de decem hominibus Wallensibus, quorum, &c. in dicto dominio suo eligendis, &c.

Agneti comitissæ Pembroch', dominæ terrarum de Overwert & Bergeveny, vel ejus, &c. de centum hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terris & dominio suis prædictis eligendis, &c.

Elizabethæ de Burgo dominæ de Usk, vel ejus, &c. de centum hominibus Wallensibus in terra & dominio de Usk, eligendis, &c.

Radulpho comiti Stafford', domino terrarum de Neuport & Netherwent, vel ejus, &c. de centum hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terris & dominio prædictis eligendis, &c.

Mariæ comitissæ Norff', dominæ terrarum de Strogoill & Netherwent, vel ejus, &c. de centum hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terris & dominio prædictis eligendis, &c.

Edwardo le Despens', domino duarum partium terrarum de Glamorgan & Morgannowe, de ducentis hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terris & dominio prædictis, eligendis, &c.

Thomæ de Bello Campo comiti Warrewici, domino terrarum de Gower & Elvaill, de centum & viginti hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terris & dominio prædictis, eligendis, &c.

Humfrido de Bohun comiti Hereford', domino de Breghenok, de centum & quadraginta hominibus Wallensibus, quorum, &c. in terra & dominio prædictis, eligendis, &c.

Guidoni de Bryan, domino tertiæ partis de Glamorgan & Morgannowe & terræ de Laghern, vel ejus, &c. de centum hominibus Wallensibus in dictâ tertiâ parte de Glamorgan & Morgannowe, & viginti Wallensibus in dictâ terrâ de Laghern, quorum, &c. in terris & dominio prædictis eligendis, &c.

Potestas, super expiratione treugarum Franciæ, ad recipiendum ad fidem Regis, tanquam Franciæ Regis.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Noveritis quod nos, de fidelitate & circumspectione providâ, dilecti & fidelis nostri, Walteri domini de Manny confidentes;

Ad tractandum & concordandum cum prælatis, cæterisque viris ecclesiasticis, ac nobilibus, magnatibus, civitatum, villarum, & aliorum locorum communitatibus, & aliis personis quibuscumque, de regno nostro Franciæ, seu aliundè, cujuscumque conditionis, status, vel dignitatis existant, qui ad fidem & obedientiam nostram, tanquam Regis Franciæ, post finem treugarum, inter nos & adversarium nostrum Franciæ, ultimò initarum, quæ nono die Aprilis proximò futuro expirabunt, venire voluerint, super adventu suo ad fidem & obedientiam nostram prædictas;

Et ad ipsos, & eorum quemlibet, ad easdem fidem & obedientiam admittendum;

Ac eorum homagia & fidelitates, post terminum prædictum, nomine nostro petendum, & recipiendum;

Et omnia alia, quæ in hac parte pro nostro commodo & honore necessaria fuerint vel oportuna, pro nobis & nostro nomine faciendum, præfato Waltero plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid per dictum Walterum actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvii. die Januarii.

Aliæ potestates, expiratis treugis antedictis, de salvâ gardiâ concedendâ.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III. Rot. Franc. 32 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Noveritis quod nos de fidelitate & circumspectione providâ, dilecti & fidelis nostri, Walteri domini de Manny, pleniùs confidentes;

Ad prælatos, & alios viros ecclesiasticos, nobiles, magnates, civitatum, villarum & aliorum locorum comunitates, qui ad fidem & obedientiam nostram, tanquam Regis Franciæ, post finem treugarum, inter nos & dictum adversarium nostrum ultimò initarum, quæ nono die Aprilis proximò futuro expirabunt, cæterosque, prout eidem Waltero pro nostro commodo & honore expedire videbitur, in salvam gardiam nostram & protectionem admittendum;

Et eis, & cuilibet eorum, hujusmodi salvam gardiam & protectionem, nomine nostro, concedendum;

Et literas patentes, sub sigillo ipsius Walteri, indè faciendum, præfato Waltero plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per dictum Walterum actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' in palatio nostro Westm', xviii. die Januarii.

Pro comite de Marr, in comitivâ David. de Brus, in Anglia morando.

A. D. 1359. An. 32 Edw. III. Rot. Scot. 32 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir, comes de Marr, de partibus Scotiæ in regnum nostrum Angliæ, in comitivâ David de Brus, prisonarii nostri, de licentiâ nostrâ, jam venerit, & in eodem moretur;

Suscepimus ipsum comitem, & duodecim equites de comitivâ suâ, & eorum garciones, equos, hernesia & res sua quæcumque, in dicto regno nostro morando, & exindè ad partes Scotiæ redeundo, in salvum & securum conductum, necnon in protectionem & defensionem nostram, &c. *ut in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Pro familiaribus domini de Daubeny.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum,

Petrum Willebert,
Geraldum de Habard,
Johannem de Ballincourt,
Martinum de Camberleyn,
Copinum Leconter, &
Yenetum le Messagier,

familiares domini de Daubeny, de partibus Franciæ, prisonarii nostri, necnon eorum valettos, equites, sive pedites, eundo ad dictas partes Franciæ, pro negotiis ipsius domini de Daubeny, & exindè in Angliam redeundo;

Et ideò, &c. *prout in similibus de conductu litteris usque ad hæc verba; videlicet,*

Provisò semper quod aliquis de comitivâ prædictâ arcus, sagittas, seu armaturas aliquas, aut literas suspectas, & nobis præjudiciales, aut equum aliquem pretium viginti solidorum excedentem, extra dictum regnum nostrum secum non deferant, sive ducant quovis modo.

In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes, usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxviii. die Januarii, anno regni nostri Angliæ tricesimo tertio, regni verò nostri Franciæ vicesimo.

Per ipsum Regem.

De minerariis eligendis, ad proficiscendum cum Rege.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Guidoni de Bryan custodi forestæ nostræ de Dene, vel ejus locum tenenti, ac Johanni atte Hale, Willielmo del Mulle, Philippo Hok, & Ricardo White, minerariis in dictâ forestâ, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad eligendum infra forestam illam, & alibi in comitatu Gloucestriæ, tam in dominio nostro quam in dominio aliorum quorumcumque, infra libertates & extra, quatuor fabros & quadraginta minerarios, de melioribus & aptioribus comitatûs prædicti, ad proficiscendum in obsequium nostrum, ubi & quando ipsos fecerimus præmuniri;

Et ad injungendum eis, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterunt, quod à comitatu prædicto non recedant, quousque ad veniendum ad nos præmuniti fuerint, & ad sufficientem securitatem indè, si necesse fuerit, capiendam; & ad omnes illos, qui hujusmodi securitatem facere recusaverint, capiendum & arestandum, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciendum, quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa diligenter intendatis, & ea faciatis in formâ prædictâ.

Damus autem vicecomiti nostro comitatûs prædicti, majoribus, ballivis, & aliis fidelibus nostris ejusdem comitatûs, tam infra libertates quam extra, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrûm, in executione præmissorum intendentes sint, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout eis scire feceritis, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', primo die Februarii.

Per ipsum Regem.

Pro comite de Anegos, de die reintrandi in prisonam prorogato.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nuper concesserimus, & licentiam dederimus, comiti de Anegos, uni *obsidum* pro David de Bruys, prisonario nostro, penes nos sub *custodiâ existenti*, quod ipse, cum *viginti* equitibus de *comitivâ suâ*, usque partes Scotiæ, certis de causis, proficisci, & ibidem morari, valeret; ita quod ipse esset apud nos, vel ubi ipsum assignaremus, ad certum diem jam præteritum;

Nos ad supplicationem, ex parte ipsius comitis nobis factam, diem prædictum, sub fide & securitate per ipsum comitem aliàs nobis factis, usque ad tertium diem Martii proximò futurum duximus prorogandum, ita semper quod idem comes, sub fide & securitate prædictis, sit apud nos dicto tertio die ad ultimum, vel ubi ipsum duxerimus assignandum;

Et ideò, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad dictum tertium diem duraturas.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Februarii.

Per ipsum Regem.

De custode terrarum, quæ fuerunt Godefridi de Harecourt, constituto.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz noz capitains, baillifs, receivours, officers, ministres, & noz autres foialx, en nostre duche de Normandie, saluz.

Savoir vous faceons que nous, affiantz en le bon port, loialtee, & diligence de nostre cher & foial Esteven de Cusyngton, avons charge, depute, & establi, chargeons, deputons, & establissons le dit Esteven chastellein & gardein de nostre ville, chastel, & forteret de Seint Sauveour le Viscount, & de touz autres noz chasteux, villes, & forteresces, qui feurent a Godefroi de Harecourt, en la dite duche, ja en nostre main esteantz, pur nous & en noun de nous;

Donantz a lui plein poair de y mettre & establir gentz d'armes & archers, tantz & tieux come il en faudera, a noz gages, & d'iceux chasteux, villes, & forteresces garnir, & enforcier, pur la defension & seurtee d'ycelles, a noz custages, qi se ferront & paieront par la main, conseil, & avis de nostre baillif & receivour illoeqes q'ore est, ou qi pur temps serra;

Par quoi mandons & enjoignons que a nostre dit chastellein, & gardein de noz ditz chasteux, villes, & forteresces, en ceo feisant, ovesqes les circumstances & dependences, soiez entendantz & obeissantz.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres overtes, a durer a nostre voluntee.

Don' a nostre palais de Westmonster, le v. jour de Feverer.

Indentura de custodiâ fortalitii Sancti Salvatoris in Normannia.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite le septisme jour de Feverer, l'an du regne notre seignur le Roi Edward tierz, apres le conquest, trente tierz, entre le dit notre seignur le Roi d'une part, & monsieur Thomas de Holand chivaler, d'autre, tesmoigne;

Que l'avantdit notre seignur le Roi ad ottroie, baille & delesse au dit monsieur Thomas la garde & governement du chastel & forteresce de Seint Sauveour le Visconte, & de toutes les terres de Seint Sauveour, Danvers, Dangouville, & de Seint Marie de Mount, ovesqes toutes les appurtenances dicelx, a avoir & tenir au dit monsieur Thomas, ou a ses assignez, tant come il plerra a notre dit seignur le Roi, la garde & governement desusditz lever & exploiter; prendre & recevoir touz les profitz, issues, emolumentz, & revenues de dites terres de Seint Sauveour, Danvers, Dangouville, & de Seinte Marie de Mont, & des appurtenances dicelles, ensemblement ovesqes toutes les raunceons, appurtenances au dit chastel; & aussint, touz les avantages de forfaitures, ou autres eschetes qeconques, qui pur reson de la seignurie de dites terres sont escheves, ou purroient escher, & aussint ovesqes touz les raunceons, acquises resonablement par le dit monsieur Thomas puis le temps q'il ad en la garde du dit lieu de Seint Sauveour;

Sauve & retenue a notre dit seignur le Roi la haute justice & les forestes, ainsi toutes voies que le dit monsieur Thomas avera & prendra esdites forestes, par liveree & assignement du baillif, le Roi illoeqes, tant des bois come mestere lui serra, pur l'usage de son houstiel & de ses gentz, & pur edification, reparation, & amendement de susditz chastel & forteresce, des granges, molyns, & autres edifices que y appertienent.

Et parmy ce est tenuz le dit monsieur Thomas de rendre & paier par chescun an, le temps de sa garde desusdite durant, a notre dit seignur le Roi, a son escheqer a Loundres, ou aillours a son comandement, cynk mille floreins a l'escu du coigne de France de Johan, as deux termes de l'an, par oveles portions;

Cestassavoir deux mille & cynk centz a la Quinzene de Pasche, & deux mille & cynk a la Quinzene de Seint Michel, comenceant le primer paiement a la Quinzene de Pasque prescheín avenir.

Et aussint est tenuz le dit monsieur Thomas de garder, ou faire garder, les desusditz chastel & forteresce par tut le temps desusditz, a ses propres custages & despenses, & de les maintenir & sustenir ovesqes les granges, molyns, & autres edifices, au dit chastel appurtenantes, & de les rendre & lesser a son departir en aussi bon estat come il les trove a present, ou en meillour.

Et de sustenir & porter toutes autres charges que a la seignurie de Seint Sauveour, & des autres terres & appurtenances susdites, poent appartienir; exceptees les charges touchantes le haute justice & les forestes, les queles charges serront sustenuz as costages de notre dit seignur le Roi.

Et s'il avenoit que par le don, acorde, ou grantement, de notre dit seignur le Roi, les raunceons au dit chastel appurtenantes, ou les autres raunceons de novel aquises, come desus est dit, feussent pardonez, quitez, ou appeticees, en tout ou en partie, le dit notre seignur le Roi voet & grant au dit monsieur Thomas, que, a tant come serra sur ce pardone, quite, ou delesse, lui soit rebatu, quite, & alloue, sur ses paiementz desusditz.

Et aussi, si notre dit seignur le Roi, ou ascun de nos seignurs, ses filz, ou monsieur le duc de Lancastre, ou autre grant chivetein Engleis, depar notre seignur le Roi chivachoit ove est ou grande compagnie, par quoi la contree feust ensi gastee ou apourie, que les gentz du pais ne puissent paier lour rentes, ou leur raunceons, en tout ou en partie, le Roi notre seignur voet & ottroie, que toutz les damages que le dit monsieur Thomas sustendra a cause de ce, lui soient allouez resonablement, & que atant lui soit rebatu de ses paiement avantditz.

Et quant a cestes choses tenir & complir, le dit monsieur Thomas ad oblige lui, ses heirs, executours, & ses terres & biens queconqes.

En tesmoignance de queu chose a ceste partie de l'endenture, demorant devers le dit monsieur Thomas, notre dit seignur le Roi ad fait mettre son seal.

Don' a Westm', le jour & l'an desusditz.

Super W. de Lydell prisonario contra legem armorum detento; de inquirendo.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, Radulpho de Nevill, & Thomæ de Lucy, salutem.

Supplicavit nobis Willielmus de Lydell, de Scotia chivaler, ut cum ipse nuper apud bellum Dunolmense, per Johannem de Standish, de guerrâ captus fuisset, & redemptionem suam cum præfato Johanne fecisset, & eandem redemptionem prædicto Johanni benè & fideliter solvisset;

Ac postmodum Hugoni de Louthre chivaler, ad ipsum Willielmum, extra potestatem inimicorum suorum de Anglia, salvò & securè conducendum liberatus extitisset;

Et licet idem Hugo conductum illum pro uno falcone, sibi promisso, assumpsisset, & ipsum Willielmum recepisset, & tanquam unum de familiaribus suis per tres septimanas tenuisset, dictus tamen Hugo postmodum dictum Willielmum Johanni de Louthre, filio, & Thomæ de Louthre, consanguineo, prædicti Hugonis, ad ipsum Willielmum extra potestatem Angliæ ducendum liberavit;

Qui quidem Johannes de Louthre & Thomas ipsum Willielmum ad loca sibi ignota duxerunt & imprisonaverunt, & ipsum in prisonâ & gravi districtione, quousque finem & aliam redemptionem, per ducentas & triginta marcas, cum præfatis Johanne de Louthre & Thomâ de novo fecisset, & easdem ducentas & triginta marcas eis solvisset, detinuerunt contra legem armorum, ac contra bonam fidem & rationem, velimus ei super hoc de remedio congruo facere provideri;

Nos, volentes eidem Willielmo in hac parte fieri quod justum est, assignavimus vos, & duos vestrûm, ad inquirendum per sacramentum, tam hominum ad arma, quam *aliorum* fidelium nostrorum, de marchiis Angliæ & Scotiæ, per quos rei veritas melius sciri poterit, de præmissis omnibus & singulis, ac aliis articulis & circumstantiis, ea tangentibus, pleniùs veritatem, & ad dictum negotium examinandum, & ad plenam & celerem justitiam in hac parte faciendum;

Et ideò vobis mandamus quod, ad certos diem & locum, quos vos vel duo vestrûm ad hoc provideritis, inquisitionem illam capiatis, & præmissa omnia alia & singula faciatis in formâ prædictâ:

Damus autem universis & singulis custodibus marchiarum Angliæ, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus nostris, in partibus borealibus, versus Scotiam, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis in præmissis pareant & intendant, quotiens & prout eis scire feceritis ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Pro nobilibus Linguæ Occitanæ, in nuncium ad adversarium Franciæ venturis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam in partibus Angliæ, quam in partibus Franciæ, Normanniæ, & Britanniæ, & alibi infra dominium & potestatem nostram constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum, nobiles viros,

Bernardum de Vineis, &
Arnandum Bernardi Ruphi, milites de Tholosa,
Pontium Blegerii, legum doctorem,
Stephanum Roserii de Monteplo,
Stephanum Salvatoris de Nemanso,
Johannem Recherii de Podio,
Marcum Montanerii de Monte Regali, &
Bartholomæum de Sancto Nazario, de Capite Stagno,

nuncios, de partibus Linguæ Occitanæ, qui in regnum nostrum Angliæ ad adversarium nostrum Franciæ in nuncium sunt venturi;

Necnon viginti & quatuor equites de eorum comitivâ, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, & eorum famulos, equites, vel pedites, veniendo in dictum regnum nostrum prædictum, per terram, & per mare, in eodem morando, & exindè ad dictas partes Franciæ redeundo;

Et ideò vobis mandamus quod præfatis nobilibus, aut dictis equitibus, de comitivâ suâ, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximo futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiii. die Februarii.

Jacobus le Botiller comes d'Ormond, justiciarius Hiberniæ constituitur.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto consanguineo & fideli nostro, Jacobo le Botiller comiti d'Ormond, officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, & terram nostram Hiberniæ, cum castris & omnibus pertinentiis suis, custodienda quamdiu nobis placuerit; percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin', per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras; pro quibus officium illud & terram custodiet, & erit se vicesimus de hominibus ad arma, cum tot equis coopertis, continuè, durante commissione nostrâ supradictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est Almarico de Sancto Amando, nuper justiciario Regis Hiberniæ, quod eidem comiti officium & terram prædicta, cum castris & omnibus pertinentiis suis, quæ in custodiâ suâ existunt, liberet custodienda in formâ prædictâ.

T' ut supra.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, & aliis fidelibus Regis, in terrâ Hiberniæ, quod eidem comiti, tanquam justiciario Regis terræ prædictæ, in omnibus, quæ ad officium prædictum, ac custodiam terræ prædictæ pertinent, intendentes sint & respondentes.

In cujus, &c.

T' ut supra.

De feodo justiciarii Hiberniæ, præ manibus solvendo.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum commiserimus dilecto consanguineo & fideli nostro Jacobo le Botiller, comiti d'Ormond, officium justiciariæ nostræ Hiberniæ, cum castris & aliis pertinentiis suis, custodienda quamdiu nobis placuerit, percipiendo ad scaccarium nostrum Dublin', per annum, quamdiu in officio illo sic steterit, quingentas libras, prout in litteris nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Volumus & concedimus quod dictum feodum annuum quingentarum librarum eidem comiti, ut officium prædictum quietius regere possit & excercere, de quarterio in quarterium, præ manibus solvatur, prout aliis justiciariis terræ prædictæ, tempore præterito, extitit persolutum.

In cujus, &c

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

De potestate amovendi ministros Regis in Hibernia.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo Jacobo le Botiller, comiti d'Ormoud, justiciario nostro Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate vestrâ & circumspectione plenius confidentes, dedimus vobis, tenore præsentium, potestatem amovendi vicecomites, constabularios, ballivos, & alios ministros nostros quoscumque, in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, quos minus sufficientes inveneritis in hac parte, & alios idoneos, loco ipsorum, deputandi; per consilium & avisamentum cancellarii & thesaurarii nostrorum Hiberniæ, quotiens opus fuerit, & prout vobis & ipsis, pro majori commodo nostro, melius videbitur expedire.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

Nolumus tamen justiciarios, barones de scaccario, aut alios ministros nostros in terrâ prædictâ, quibus officia sua per litteras nostras patentes, sub magno sigillo nostro Angliæ, commisimus, prætextu præsentis potestatis vobis per nos sic traditæ, ab officiis suis hujusmodi, nobis insciis, amoveri.

In cujus, &c.

T' ut supra.

Per ipsum Regem.

Super solutione redemptionis, ad preces Johannæ sororis Regis Angliæ prorogatâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

DAVID, par la grace de DIEU, Roi d'Escoce, a touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Come nous, & pluseurs autres prelatz, countes, barons, nobles, & marchauntz de notre roialme d'Escoce, par lettres obligatoires, instrumentz publiz, & par serementz, & autres peines adjoustez, soions tenuz & obligez a, notre treschier frere & tresexcellent seigneur, sire Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Angleterre, de qi nous sumes prisoner de guerre, pour cause de notre raunceon, & deliveraunce de prisoune, en diverses grosses sommes de deniers, dont ils & nous devions paier, au lieu establi, dys mill marcz d'esterlingges, a la feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre prescheinement avenir, en partie de paiement des dites grosses sommes, comme en les dites lettres obligatoires est contenuz plus au plein;

Et, a la grande & diligente requeste & instance de, notre treschiere compaigne, dame Johanne, sa soere, le dit Roi d'Engleterre nous eit, de sa grace especiale, grantee que, si en cas avindroit que nous, & les autres obligez susditz, defailerons, ou defailerent, de faire au dit Roi d'Engleterre le paiement des dyz mille marcz avantdites, au lieu establi, & a la feste Seint Johan le Baptistre susdit, come nous & ils sumes obligez, il soi desportera bonement de toutes chalanges ou poursuites, faire encontre nous & eux, par cause des covenances rompues, & peines encurrues & commisses en celle partie, tanque a la feste de Seint Martyn en yver, prescheinement avenir, comme en les lettres du dit Roi d'Engleterre, sur ceo faites, est expressement contenuz;

Nous, a si grande grace, a nous faite, eiantz consideration & regard, & nient voillantz que ele pourra tournier au damage ou prejudice du dit Roi en temps avenir, voillons & grantons, de notre greable & expresse volente, que, si tieu cas avendroit que nous, & les autres obligez desusditz, defailerons de faire le paiement des dites dys mill marcz, au lieu establi, & a la feste Seint Johan le Baptistre prescheinement venant;

Le quel terme de paiement le dit Roi d'Engleterre ne n'ad volu, en nulle manere, plus outre respiter, ne esloigner, que mesme le terme de paiement a la feste Seint Johan, & toutes les choses, comprises es dites lettres obligatoires, demoergent en leur pleine force, & les peines, comprises es dites lettres obligatoires, courgent sur nous, & les autres obligez pour cause de tiele defaute, si nulle se face.

Et promettons aussi, en bone foi, & sur notre honeur roial & de chivalrie, que nous paierons les dites dys mille marcz, au lieu establi, & a la feste Seint Johan le Baptistre preschein, si nous le purrons faire, & devant la dite feste de Seint Martyn en iver prescheinement avenir, sanz plus longe dilation, au dit Roi d'Engleterre;

Et autrement voillons & grantons expressement que nous, & touz les autres obligez, demoergeons en mesme l'estat & en mesme la condition, en cas de tiele defaute, comme le teneur des dittes lettres obligatoires plus pleinement purporte, & les droit, accion, & demande, que le dit Roi d'Engleterre ad & avoir purra, devers nous & les autres obligez, par force des dites lettres obligatoires, & pour cause de retardation de mesme le paiement, faire a la dite feste Seint Johan le Baptistre, si nulle tiele se face, soient si pleinement & si entierement sauvez au dit Roi d'Engleterre, comme si unqes il ne nous eust grantee les choses devantdites, toutes les autres termes des paimentz, delors continuelment suantz, seromentz, peines, promesses, & choses, comprises es dites lettres obligatoires, demourantz fermement en leur force, effeit, & vertu; as queux nous ne voilons n'entendrons que ascune prejudice se face, en temps a venir, pour cause de la dite grace, a nous faite par le Roi d'Engleterre avantdit.

En tesmoignance de queles choses nous avous fait mettres notre signet, en absence de notre grant seal,

Et aussi, noz treschiers & feals,

Thomas conte de Marr, notre cousyn,
Robert Herskyn, &
Hugh de Engelton, chivalers.

ount mys lour sealx aus presentes, en evidence des choses dessusdites.

Et, nient mains, avons requis maistre John de Branketre, tabellieu, que il ent face sour ce instrumentz publics, & y mette soun signe.

Donnee, aus Fraires Precheours, en la citee de Londres, le xxi. jour de Feverer, l'an de la Nativite notre Seigneur mill troiscentz cynquante & neof; & de notre regne vynt & neofisme; courrante la xii. indiction; & le vii. an du pontificat le Pape Innocent vi.

Presentz en ce,

Messire Johan de Preston,
Robert Herschine, chivalers,
Thomas de Nesbyt,
Thomas de Thelwalle, &
Richard Prodhome,

notair publiqe de la deocise de Everwyk,

Tesmoignes a ce priez & appellez.

Ego Johan de Branketre clerc, de la deocese de Norwycz, par les auctoriteez dou Pape & del Emperour, notaire poublique, pour ceo que j'estoy en presence dou dit sire David Roi, quant toutes les avantdites choses, comme dessous sount escriptes, estoient recitez & leues devant lui, & quant il les promist & fist, & aussi quant soun seal estoit mis aus presentes, de soun commandement expresse, les jour, an, lieu, pontificat, & indiction, & avec les tesmoignes susnomez, & aussi quant les counte de Mar, messire Robert de Herschine, & monsieur Hugh de Eglynton, chivalers, a meismes cestes lettres, & dou commandement le dit Roi, pouserent leur sealx, & toutes cestes choses viz & oy faire, jeo les ay fait escruire, pour tant que j'estoy ailleurs occupee, poublie & mis en ceste poublique fourme, &, a la requeste du dit Roy, j'ay mis moun signe aus presantes, en tesmoignaunce de toutes les choses devauntdites.

B. R.

Cum sigillis pendentibus a caudis pergamenis.

Roy, Marr, Hirsehine, Eglyntun.

De homagio & retentione comitis de Mar.

A.D. 1359. *An. 33 Edw. III.*

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre tresexcellent prince Sire Edward, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre & de France, d'une part, & Thomas counte de Mar, d'autre part;

Tesmoigne que le dit counte est demorrez devers le dit Roi, & lui ad fait hommage lige countre toutes les persones du mound, horspris tantsoulement la persone de Sire David de Bruys son seignur;

Et le dit counte servira loialment, tant come il vivera, le dit Roi d'Engleterre & ses heirs, en ses guerres & aillours, contre toutes persones, horsprise la persone du dit Sire David, tant come il fait son devoir devers lui.

Et, par celle cause, le dit Roi d'Engleterre ad graunte & ottroie au dit counte, pur son fee, & pur son homage, six centz marcs d'esterlings, a prendre chescun an a l'escheqier d'Engleterre, as termes de Seint Michel & de l'asque, par oveles porcions, a terme de la vie du dit counte, ou tantque le Roi lui eit done un mariage a son pleisir, &, quele heure que le Roi lui eit done une tieu mariage, soit le Roi descharge de celle heure, en ayant, de la somme annuele de six centz marcs avantditz, parensi toutes voies que, si celle femme, a qi il serra ensi mariez, devie, & l'eritage la femme ne demoerge, apres la mort la femme, devers le dit counte, q' adonqes il reeit la dite somme annuele de six centz marcz a terme de sa vie, ou tantque le Roi lui eit ordene autre mariage, come dessus est dit.

Et, en cas que le dit counte preigne femme, a sa volente, autrement que de ordinance du dit Roi, que, nient meinz, les dites six centz marcs annueles lui soient paiees en la forme avantdite.

Et, si cas aviegne que le dit counte, par cause de sa demoerre devers le Roi, perde ses terres ou son heritage en Escoce, q' adonqes le Roi soit tenuz, en recompensacion de meisme l'eritage, de lui faire paier six centz livres d'esterlings chescun an, as termes susditz, outre les six centz marcs annueles avantdites, tanque il puisse avoir restitucion de son heritage avantdit.

Et, estre ce, le dit counte, outre les sommes avantdites, serra prestement, servi de gages, pur lui & ses gentz, a toutes les foiz q'il vendra en le service du Roi pur sa guerre, & prendra au tielx gages come le Roi durra a ses autres gentz d'Engleterre; les queux gages comenceront a l'heure que le dit counte, ovesque ses dites gentz, entrera le roialme d'Engleterre, pur venir en le service du Roi.

Et, outre ce, voet le Roi que le dit counte eit sa action a pursuire & recoverir son heritage, sibien, en Engleterre, come en la marche d'Escoce, q'est a l'obeissance du Roi, si avant come la ley le voet doner.

Et toutes les choses susdites ad le dit Roi promis de faire & acomplir au dit counte sanz fraude ou mal engien.

En tesmoignance des queles choses a ceste partie de l'endenture, demorrante devers le dit counte, le dit Roi ad fait mettre son grant seal.

Don. a Westm', le xxiv. jour de Feverer, l'an du regne le dit Roi d'Engleterre trentisme tierz, & de France vintisme.

Fait a remembrer que l'autre partie de ceste endenture, ensealle du seal du dit counte, est en la garde de Sire Johan de Wynewyk.

Pro galeis de Venetia.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 23. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod nos, ad requisitionem specialem nobilis viri, Johannis ducis Venetiæ, suscepimus sex galeas, onustas mercimoniis, cum hominibus & mercimoniis in galeis illis, quæ de partibus Venetiæ versus partes Flandriæ sunt venturæ, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum:

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxiv. die Februarii.

Per ipsum Regem.

Pro cardinali Petragoricensi, super hæreditatibus suis in Vasconia.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Supplicavit vobis, venerabilis pater, Taillarandus episcopus Albanensis, Sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, ut, cum Johanna de Petragorio, amita sua defuncta, in testamento suo, in ultimâ voluntate suâ, voluisset & præcepisset quod, quamdiù guerra inter nos & adversarium nostrum Franciæ duraret, loca & gentes de Lanerdaco, de Fengaroliis, & Caudarone, quæ fuerunt prædictæ Johannæ, sint & remaneant de obedientiâ nostrâ, & suum hæredem universalem, in omnibus & singulis bonis & rebus suis, mobilibus & immobilibus, redditibus, castris, locis, parochiis, molendinis, jurisdictionibus altis & bassis, meris & mixtis imperiis, dominiis, terris & emolumentis, ubicumque & cujuscumque statûs vel conditionis existant, præfatum cardinalem fecisset & instituisset, prout in testamento prædicto, coram nobis in cancellariâ nostrâ ostenso, pleniùs vidimus contineri, velimus ei dicta loca de Lanerdaco, de Fengaroliis, & Caudarone, cum omnibus juribus, appenditiis, & pertinentiis universis, obedientiæ nostræ jam subjecta, sibi liberari, jubere;

Nos, ob gratam affectionem, quam ad prædictum cardinalem gerimus & habemus, volentes ipsum favore prosequi gratioso;

Volumus & concedimus, pro nobis & hæredibus nostris, quod loca prædicta, videlicet, castrum de Lanerdaco, & alia loca de Fengaroliis, & Cau-

darone, cum omnibus juribus & jurisdictionibus, justitiis, appenditiis, & aliis pertinentiis suis universis, in manus dilecti & fidelis nostri, Bertrandi domini de Monte Ferrandi liberentur, nomine dicti cardinalis regenda & custodienda;

Ita quod idem dominus de Monte Ferrandi, durante guerrâ prædictâ, eidem cardinali, de omnibus proficuis & emolumentis, de eisdem castro & locis ac pertinentiis suis provenientibus, deductis oneribus & aliis necessariis, castro & locis prædictis ac custodiæ eorumdem incumbentibus, interim respondeat, quodque idem dominus de Monte Ferrandi castrum & loca prædicta, cum suis pertinentiis universis, dictâ guerrâ cessante, & pace inter nos & dictum adversarium nostrum reformatâ, dicto cardinali, vel ab eo, seu à dictâ Johannâ, causâ tunc habenti vel habentibus, factis prius nobis, vel hæredibus nostris, aut senescallo nostro Vasconiæ, qui pro tempore fuerit, nomine nostro, homagio & aliis deveriis consuetis, nobis debitis in hac parte, restituere liberè teneatur; salvis semper in omnibus juribus cujuscumque;

Et ideò vobis mandamus quod præfato domino de Monte Ferrandi castrum & loca prædicta, cum omnibus juribus, jurisdictionibus, justitiis, & aliis pertinentiis suis universis, liberari faciatis, regenda & custodienda, nomine dicti cardinalis, in formâ prædictâ.

Dat' apud Westm', primo die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro nunciis Regis Navarræ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 20. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobiles viri Johannes de Fricamps & Robertus Porte, nuncii magnifici principis Regis Navarræ, consanguinei nostri, & magister Oliverus de Mountmorel consiliarius, & Petrus Dutertre, secretarius, ipsius consanguinei nostri, ad nos, in regnum nostrum Angliæ, venerint, ad quædam negotia, dictum consanguineum nostrum tangentia, nobis referendum;

Nos, volentes securitati dictorum Johannis, Roberti, Oliveri, & Petri in hâc parte providere, suscepimus ipsos, & triginta personas equites, de eorum comitivâ, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, ac eorum servientes, equos, hernesia, bona & res sua quæcumque, in dicto regno nostro morando, ad propria redeundo, & exindè in Angliam, quotiens expedire viderint, redeundo, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

Dat', &c. iv. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro Henrico duce Lancastriæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 20. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, & eorum loca tenentibus, ballivis, officiariis, & aliis ministris nostris de benivolentiâ nostrâ existentibus, in ducatu Britanniæ, & aliis partibus eidem ducatui adjacentibus, ad quos, &c. salutem.

Audivimus jam de novo quod Robertus Mareschal, post treugas ultimò initas, quandam placeam infra limites villarum & locorum, quæ de reventionibus in locis de Dounfrount & Messy in Normannia, quæ, dilecto consanguineo & fideli nostro, Henrico duci Lancastriæ commisimus, custodienda, sunt responsalia, firmavit, & jam noviter erexit; & sibi quamplures reventiones, undè munitiones dictorum locorum de Dounfrount & Messy sustineri & recreari debuerant, attraxit minus justè, per quod eadem loca, ob defectum competentis munitionis, perditioni sive periculo gravi, quod absit, subici de levi possent; & nos non inmeritò turbati, dicto Roberto scripsimus districtiùs onerantes, quatinùs dictum consanguineum nostrum, & ejus loca tenentes in locis prædictis, reventiones & proficua ad eadem loca pertinentia, adeo plenè, sicut ante dictam firmationem placeæ illius percipi consueverunt, percipere, & eis gaudere, absque diminutione, seu attractione indè faciendâ, permittat, & per ipsum de reventionibus illis injustè percepta præfato consanguineo nostro, aut dictis loca sua tenentibus, integraliter restituat & restauret.

Nos, in casu quo dictus Robertus, super præmissis exequendis & complendis, se reddat difficilem vel rebellem, assignavimus dilectos & fideles nostros, Willielmum de Wyndesore & Bernardum Brocas, conjunctim & divisim, ad excitandum, & ex parte nostrâ onerandum, dictum Robertum ut ab hujusmodi perceptione & attractione reventionum, ad dicta loca de Dounfrount & Messy pertinentium, omninò desistat;

Et indè percepta per eum præfato consanguineo nostro, vel dictis loca sua tenentibus, sine dilatione & execusatione quibuscumque, restituat, ut est justum; & ad ipsum Robertum ad ea facienda, si restiterit, & opus fuerit, viis & modis oportunis compellendum, & si forsan in resistentiâ hujusmodi perseveraverit, arestandum & sub aresto custodiendum; ac de securitate dictæ placeæ ordinandâ, quousque aliud indè duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Willielmo & Bernardo, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout vos, vel aliquis vestrûm; super hoc ex parte nostrâ fueritis, vel fuerit præmuniti, vel præmunitus.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vi. die Martii.

REX, eisdem, salutem. Ad nostrum pervenit auditum quod Thomas Fog, cæterique de munitione locorum de Cundy & de Sancto Germano, & Johannes de Weston clericus, & alii de munitione abbatiæ de Valle in Normannia, quæ gentes de retinentiâ dilecti consanguinei & fidelis nostri, Henrici ducis Lancastriæ, nuper capitanei & locum nostrum tenentis in partibus Britanniæ & partium adjacentium, per conquestum, nomine dicti consanguinei nostri, ceperunt; & ubi idem consanguineus noster custodes constituit, qui sibi intendentes &, prout justum erat, fuerant respondentes, recedentibus dictis custodibus abindè, aliisque loco suo per ipsos, pro custodiâ dictorum locorum substitutis & dimissis, eidem consanguineo nostro obedire, & quod ratio volebat, & ad ipsos Thomam & Johannem, & alios dictarum munitionum pertinuit, facere recusarunt;

Et quamquam ipsis Thomæ, Johanni, & aliis, per nostras litteras mandaverimus, quod de dictis locis, ex parte ipsius consanguinei nostri sic conquestis & firmatis, eidem consanguineo nostro & ejus loca tenentibus ibidem, ut decuit, obedirent, vel aliàs loca illa cum reventionibus, & aliis proficuis ad ea spectantibus, ad opus ipsius consanguinei sursum redderent, ipsi tamen Thomas, Johannes, & alii prædicti, dicta mandata nostra parvi pendentes, præmissa facere non curarunt;

Per quod mandatis nostris iteratis eisdem Thomæ, Johanni, & aliis, sub periculo incumbenti duximus districtius injungendum, quod de locis prædictis dicto consanguineo nostro, vel ejus loca tenentibus, ut decet, pareant & respondeant, prout idem consanguineus noster indè plenius ordinabit; vel eadem loca, dilatione & execusatione quibuscumque cessantibus, dicto consanguineo nostro, vel ejus loca tenentibus prædictis, liberent, & sursum reddant, simul cum reventionibus, redemptionibus, & omnibus aliis emolumentis, ad eadem loca pertinentibus, tenenda, & ad opus nostrum ac voluntatem nostram custodienda, juxta vim & effectum primi mandati nostri dictis Thomæ, Johanni, & aliis, super hoc directi.

Nos, in casu quo dicti Thomas, Johannes, & alii executionem præmissorum facere neglexerint, assignavimus dilectos & fideles nostros, Willielmum de Wyndesore & Bernardum Brocas, conjunctim & divisim, ad excitandum &, ex parte nostrâ onerandum, dictos Thomam, Johannem, & alios, ad completionem dictorum mandatorum nostrorum in omnibus faciendum, & ipsos ad hoc, si opus fuerit, compellendum, aut aliàs corpora ipsorum arestandum, & sub aresto detinendum & custodiendum; & de salvâ & securâ custodiâ locorum eorundem ordinandum, quousque aliud indè duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Willielmo & Bernardo, & eorum alteri, in præmissis faciendis & exequendis, intendatis, & consiliis auxiliisque pro viribus assistatis, prout ipsi, vel eorum alter, vobis vel alicui vestrûm scire fecerint, vel fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', viii. die Martii.

Pro duce Britanniæ de expensis, super justis apud Smethefeld nuper tentis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Liberat. 33 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, thesaurario, & camerariis suis, salutem. Mandamus vobis quod, dilecto & fideli nostro, Johanni duci Britanniæ, tresdecim libras, octo solidos, & undecim denarios, tam pro armaturis & aparatibus suis, pro ultimis justis, apud Smethefeld, iv. die Martii proximò præterito tentis, quam pro misis & expensis, per ipsum & familiam suam, occasione dictarum justarum, factis, si sibi per vos priùs soluti non fuerint, de thesauro nostro solvatis.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Officium majoritatis civitatis Burdegaliæ Arnaldo Sauvage committitur.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod commisimus dilecto & fideli nostro Arnaldo Sauvage, officium majoritatis civitatis nostræ Burdegaliæ, habendum & excercendum quamdiu nobis placuerit, prout alii majores civitatis illius officium illud habere & excercere consueverunt; percipiendo in officio illo feodum consuetum.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xii. die Martii.

Per ipsum Regem.

Et mandatum est senescallo Vasconiæ & constabulario Burdegaliæ quod eidem Arnaldo officium prædictum liberari faciant, habendum & excercendum juxta tenorem litterarum Regis prædictarum.

T. ut supra.

Et mandatum est juratis, probis hominibus & toti communitati civitatis Burdegaliæ, quod eidem Arnaldo, tanquam majori civitatis prædictæ, intendentes sint & respondentes, prout hactenus fieri consuevit; & eidem Arnaldo tale feodum quale alii majores civitatis prædictæ percipere consueverunt, quamdiu idem Arnaldus in officio prædicto steterit, liberari & haberi faciant.

T. ut supra.

De protectione, pro minerariis de Aldeston More.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis ad quos, &c. Supplicavit nobis Tilmannus de Colonia, ut cum ipse mineras de argento, cupro, & plumbo, in Aldeston More de liberis hominibus de Aldeston More ad firmam, per aliquod tempus, pro quibusdam certis, nobis & præfatis hominibus pro eisdem mineris reddendis, ceperit, & quosdam operarios de diversis partibus conduxerit, & adhuc conducere, & eos in eisdem mineris, tam ad proficuum nostrum quam ipsius Tilmanni ac hominum prædictorum, ibidem faciendum, ponere oportebit, in eisdem laborando, velimus securitati ipsius Tilmanni & operariorum prædictorum gratiosè providere.

Nos, supplicationi prædictæ annuentes, suscepimus ipsum Tilmannum ac operarios prædictos, dum in mineris prædictis sic laboraverint, in protectionem & defensionem nostras speciales.

Et ideò vobis mandamus quod ipsum Tilmannum, ac operarios prædictos, in dictis mineris laborantes, manuteneatis, protegatis & defendatis:

Non inferentes eis, vel, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes, injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis, vel eorum alicui, forisfactum aut injuriatum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xii. die Martii.

Pro familiari David de Brus.

A.D. 1359—An. 33 Edw. III.

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

ANDREAS de Ormeston, familiaris David de Bruys, prisonarii Regis, habet literas Regis de conductu, veniendo, cum quatuor equitibus de comitivâ suâ, in regnum Angliæ, per terram vel mare, in eodem morando, & exindè ad partes Scotiæ redeundo, per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Martii.

Consimiles litteras Regis de conductu habet Walterus de Despenser veniendo cum quatuor equitibus, &c. ut supra. Dat' ut supra.

De clerico convicto puniendo.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, eâdem gratiâ, archiepiscopo Burdegaliæ, salutem.

Querelam Johannis de Gazenz, generalis servientis nostri in Vasconia, recepimus continentem quod cum ipse, de præcepto judicis nostri de criminibus in ducatu nostro prædicto, Arnaldum Amenien de Vassoun, Reimundum Moryn, & Arnantoun le Vacher, felones & servientes domini de Dornoun, qui felonicè interfecerunt Petrum de Curvyn servientem nostrum, apud Caneran, infra dominium prædicti domini de Dornoun, & linguam suam sub maxillis suis extraxerunt, & illam ussati fuerunt, & leporariis suis ad comedendum dederunt, in nostri grave præjudicium & contemptum manifestum, ut dicebatur, ceperit, & usque castrum nostrum Burdegaliæ duxerit, in eodem, quousque justitiam coram dicto judice super morte prædictâ receperint, custodiendos;

De quibus prædictus Reimundus à prisonâ nostrâ dicti castri jam evasit; & dictus Arnaldus, qui nunquam ab episcopo, tanquam clericus, ordines accepit, nec in aliquo litteratus fuit, nimis favorabiliter per ipsum judicem vobis noctanter liberatus fuit, juxta privilegium clericale custodiend' & castigand':

Vobis mandamus quod dictum clericum, quem, juxta privilegium clericale, vobis sic liberatus fuit castigandum, taliter, juxta privilegium prædictum, castigetis & puniatis, quod, in vestri defectum, clamor ad nos indè non perveniat iteratus.

Dat' apud Westm', xxv. die Martii.

De treugis, Burdegalæ concordatis, usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ continuandis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roi de France, a tous ceuls, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons, que, en esperance de bonne paix avoir, avons accorde bonnes & loyaux abstinences & trieues, & les accordons par cestes presentes, par entre nous & le Roy d'Angleterre, pour nous, nostre royaume, & tous nos suges, allies, aidans, & adherens, en la maniere qui s'ensuent; c'est assavoir, que bonnes & loyaux abstinences & trieues seront entre nous & les royaumes de France & d'Angleterre, & entre tous les subges, allies, aidans, & adherens quelconques, quelque part qu'il soient, tant par mer, come par terre, & tant es illes de mer, comme ailleurs, & par especial es duchies de Guienne, Normendie, & de Bretaigne, & en tous les autres terres, pais, & lieux, nommez par especial en la derreiner trieue, prinse parentre nous a Bourdiaux.

Et commenceront cestes presentes trieues & abstinences le jour du deffaillement des dites trieues prinses a Bourdiaux, tant que a la prochaine ensieuant feste de la Nativite Saint Jehan Baptiste, & landemain jusques a soleil levant.

Pendant le quel temps, riens ne sera, ne ne porra estre meffait de l'une des dites parties, ne de aucun de ses subges, ou alliez, aidanz, ou adherens, en corps, ne en biens, a l'autre partie, ne a aucun de ses suges, ou allies, aidans, ou adherens, comment que ce soit.

Et auront ces presentes trieues, ou abstinences, leur vertu & plain effect, en tous les pais, royaumes, & lieux, contenus es derraines trieues, les quelles ont a durer encores, du jour de la date de ces presentes lettres, sibien devant la publication commes apres, & soit compris en icestes, si bien pour l'une partie, comme pour l'autre, tous yceux, qui en la derraine trieue sont nomes par especial.

Item, que, pendant cestes trieues, riens ne soit donne, ne promis, par nulle de dictes parties, en prive, ne en appert, pour mouvoir, ou faire guerre a l'autre partie, par aucune voie, directement, ou indirectement; mais contraindra, & sera tenus de contraindre, chascun des dites parties à son pooir, an bone boy, ses subges, qu'il ne muevecent, ou facent guerre a l'autre partie, pur quelconques cause, les dites trieues durans.

Item les gens, subges, coajuteurs, ou allies des dites parties, ou des avantdis royaumes de France & d'Angleterre, aussibien les Flamens, comme autres quelconques il soient, & tous les marchans, avec toutes leur marchandices, toutes manieres de gens, toutes provisions & biens tant par mer, comme par terre, & par eaues douces, pourront aler & venir, de l'une part en l'autre, sauvement & seurement, & aussi franchement, come il soloient aler & venir, en temps des devanciers des Rois de France & d'Angleterre, en temps de paiz; en paiant les peages & devoirs anciennement accoustumes,

sans aucunes nouvelles impositions lever, fors celles, que paient autres subges du pais mesmes.

Et est accorde, par especial, que se en la duchie de Guienne, aucune pescherie, ou pal, ou autre destourbances seroient mises en aucunes des eaues douces, quelles seront ou porront estre nuisans aus marchans, pour devaler leurs vins, ou autres marchandises par ycelles, que elles soient tantost hostees; exceptes les anciennes & deues: & nulles ni soient mises, durant les dites trieues;

Et se aucunes villes, chastiaux, ou forteresses, gens, terres, ou biens, estoient prises, ou aucune chose faicte, par aucune des parties dessusdites, leure subgies, ou adherens, au contraire des dites trieues, apres le jour de la date cestes presentes trieues, au quel elles sont affermees & accordes, soit devant la publication ou apres, que toutes celles choses entierement, & sans delai, soient restituees & mises au point, ou elles estoient au jour des trieues accordees & affirmes: & ce par les conservateurs, ordenes es derraines trieues, prinses a Bourdiaux, & selonc la fourme, maniere, & condition en y celles a plain contenues; & sur ce, par chascune des dites parties, les dis conservateurs en aient plain pooir par vertu de cestes presentes trieues.

Et toutes les choses avantdits, & chascune d'icelles, nous avons promis loyalment & en bone foy tenir, garder, & acomplir, & faire tenir, garder, acomplir, a noz subgiz a nostre pooir, sans fraude, & sans mal engien, en la fourme & manier que elles sont a dessus contenues.

Et, pour ce, comandons & mandons, a tous nos subges, estroitement enjoingnons, que les avantdites trieues, en tous & singulieres ses poins, tiengnent, & facent estroitement garder & tenir, sur quanque il pueent fourfaire envers nous, sans en riens venir a l'encontre.

Et aussi chargons expressement & estroitement tous nos subges, aidans, & adhærens, & bienvoeillans, de quelconques estat ou condition que il soient, que nuls de euls ne donne conseil, confort, ne aide en quelque manier; mais toutefois est parle & accorde, que les subges, d'une part & d'autre, tiengnent les lieux, profis, & raunceons, qu'il tienent a present, sans faire guerre, & sans chevaucher, ou constraindre autres lieus, ou pais, qui ne sont a present rauncones.

En tesmoing des queles choses, nous auons fait mettre nostre seel a ces letres.

Donne a Londres, le xviii. jour de Mars, l'an de Grace mil trois cens cinquante & huit.

Super plicam, *J. Royer.*

Pro archiepiscopo Senonensi, super pace reformandâ, & redemptione quærendâ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis justitiariis, ad quos, &c. salutem.

Cum adversarius noster Franciæ, pro bono pacis, prælocutæ noviter inter nos & nostros consiliarios ex unâ parte, & dictum adversarium nostrum & gentes de concilio suo ex alterâ, idem adversarius noster archiepiscopum Senonensem, prisonarium, dilecti & fidelis nostri comitis de Warrewyk inter alios, ordinaverit, de nostrâ licentiâ, ad partes regni Franciæ destinandum;

Qui quidem archiepiscopus hujusmodi viagium acceptavit, nedum pro exequendis promissis, verum etiam ut summam florenorum, ad quam composuit cum dicto comite pro redemptione & liberatione sui corporis, solvi celeriùs procuraret;

Sciatis quod suscepimus in protectionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, dictum archiepiscopum, & triginta equites de suâ comitivâ inermes dumtaxat, eundo in dictum regnum Franciæ, & ubique per terras nostræ obedientiæ, in terrâ & in mari, morando & redeundo, hinc ad biennium.

Quocirca mandamus vobis, *&c. ferè prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. per biennium, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Pro comite de Mar.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Thomam comitem de Mar in Scotia, veniendo in regnum nostrum Angliæ, ad civitatem nostram London', & alibi ubi ipsum assignaverimus, cum triginta personis de familiâ suâ, & triginta equis, & cum tribus mercatoribus de Scotia, cum decem equis in comitivâ ipsius comitis, ibidem morando, & exindè in Scotiam redeundo;

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus literis de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Martii.

Per concilium.

Et litteras de conductu habent subscripti; videlicet,

Thomas Bisset miles.

Normannus Lesseley.

Johannes Graunt miles.

Adam Montagu.

Johannes Ros.

Pro nunciis civitatum Franciæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 19. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum Johannem Bigoti de Biteriis, & Berengarium Loc de Narbouna, nuncios quarumdam civitatum senescalciæ Carcassonæ, ad adversarium nostrum Franciæ destinatos, & decem equites vel pedites de eorum comitivâ, cujuscumque conditionis fuerint, veniendo infra regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad partes Franciæ redeundo;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem, Johanni & Berengario, aut dictis equitibus sive peditibus de eorum comitivâ, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Martii.

Per ipsum Regem.

De dextrariis in Angliam ducendis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. m. 18. p. 1. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum nobilis vir comes de Tankervill, prisonarius noster, mittat quosdam familiares & servientes suos ad partes Franciæ, pro quatuor dextrariis seu magnis equis in regnum nostrum Angliæ ducendis, suscepimus ipsos familiares & servientes prædicti comitis, eundo ad dictas partes Franciæ pro dictis dextrariis & equis quærendis, ibidem morando, & exindè cum eisdem dextrariis & equis per totum dominium & potestatem nostra, tam in terrâ, quam in mari, in Angliam veniendo, in protectionem, *&c. prout in similibus litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxx. die Martii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas Regis habent quidam familiares & servientes comitis de Juny, prisonarii Regis, eundo ad partes Franciæ pro magnis equis, vinis, bladis & aliis necessariis ipsius comitis de Juny, in regnum Angliæ ducendis, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ.

Pro magistro Geraldo de Menta, consiliario Regis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, aut ejus locum tenenti, salutem.

Cum nos, ob laudabile testimonium, quod de bono gestu dilecti nobis magistri Geraldi de Menta, erga nos perhibetur, sperantes quod per ipsius prudentiam, industriam, & discretionem, negotia nostra in ducatu nostro Aquitaniæ consultius & felicius dirigentur, ipsum Geraldum unum de consiliariis nostris, duxerimus retinendum, viginti marcas sterlingorum per annum, vel valorem indè in aliâ monetâ, sibi pro feodo suo, quamdiu in officio illo steterit, concedentes; prout in litteris nostris patentibus indè confectis, plenius continetur.

Vobis mandamus quod eidem Geraldo dictas viginti marcas, singulis annis, de exitibus ducatûs prædicti, solvatis juxta tenorem litterarum nostrarum prædictarum.

Recipientes ab eo litteras suas acquietantiæ, singulas pecuniæ summas, quas ei sic solveritis, testificantes.

Et nos vobis indè in compoto vestro debitam allocationem habere faciemus.

Dat' apud Westm', primo die Aprilis.

Pro Edwardo de Balliolo, de annuitate solvendâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 27. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Cum, juxta conventiones, inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas, eidem Edwardo, pro sustentatione suâ & statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concesserimus providere, prout in quâdam indenturâ, indè inter nos & præfatum Edwardum confectâ, & privato sigillo nostro signatâ, pleniùs continetur;

Et nos, volentes dictam concessionem nostram effectui mancipari, dederimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, eidem Edwardo duo milia librarum, habenda & percipienda singulis annis in portu prædicto & portu de Kyngeston super Hull, videlicet,

In quolibet portuum prædictorum ducentas & quinquaginta libras in festo Paschæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Sancti Michaelis;

Et ducentas & quinquaginta libras in festo Natalis Domini;

De exitibus custumarum & subsidiorum nostrorum ibidem, per manus collectorum eorumdem, ad totam vitam ipsius Edwardi, absque impedimento, & contradictione aliquali, aut revocatione, indè faciendis ex quacunque causâ, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, plenius continetur;

Vobis mandamus quod, solutis assignationibus Isabellæ matri nostræ, jam defunctæ, & Philippæ consorti nostræ, Reginis Angliæ, in dicto portu de Sancto Botholpho, per nos de exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum ad terminos statutos factis, præfato consanguineo nostro ducentas & quinquaginta libras indè, pro termino Paschæ proximò præterito, de primis exitibus custumarum & subsidiorum prædictorum, præ omnibus aliis assignationibus, super exitibus prædictis per nos factis, sine contradictione aliquâ solvatis, recipientes literas ipsius Regis acquietantiæ, quæ sufficientes fuerint in hac parte;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, ad scaccarium nostrum debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', primo die Maii.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum in portu de Kyngeston super Hull, pro eodem Rege de aliis ducentis & quinquaginta libris pro eodem termino.

Teste ut supra.

De omnibus appellationibus, ut ad Regem Franciæ interpositis, audiendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, magistris Johanni de Stretlee, legum doctori, & Petro Aymer, salutem.

Quia, juxta debitum suscepti regiminis, omnibus & singulis, ad nos, ut ad Regem Franciæ & superiorem dominum ducatûs Aquitaniæ & partium adjacentium, querelantibus, provocantibus, & appellantibus, desideramus fieri plenè justitiæ complementum;

Nos, de vestris fidelitate & circumspectione providâ confidentes, ad recipiendum & audiendum omnes querelas, provocationes, & appellationes, ad nos, ut Regem Franciæ, in dictis ducatu & partibus sic factas & interpositas, & imposterùm faciendas & interponendas;

Et in omnibus causis querelarum, provocationum & appellationum hujusmodi civilibus, cum emergentibus, incidentibus, & dependentibus in & ab eisdem, procedendum, citandum, cognoscendum, inhibendum, interloquendum, diffiniendum, exequendum, & ipsas, secundum leges, foros, ac consuetudines dictarum partium, ac stilum & cursum curiæ nostræ Franciæ, fine debito terminandum;

Et omnia alia & singula faciendum & excercendum, quæ in præmissis & ea tangentibus necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant speciale;

Vobis, cum punitionis & cohercionis debitæ potestate, vices nostras committimus, donec eas duxerimus revocandas:

Et ideò vobis mandamus quod, circa præmissa facienda, diligenter, solerter, & fideliter intendatis.

Damus autem omnibus archiepiscopis, episcopis, ducibus, comitibus, vicecomitibus, marchionibus, baronibus, senescallis, majoribus, præpositis, officialibus, ministris, & omnibus aliis fidelibus nostris, tam nobilibus quam popularibus, dictarum partium, tenore præsentium, in mandatis ut vobis intendant & pareant in præmissis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito duraturas.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

De fide notariis, nisi de Aquitania oriundis, non adhibendâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Quia, ut didicimus, nonnulli, de ducatu nostro Aquitaniæ, qui pro notariis publicis se gerunt, & auctoritatem à domino Summo Pontifice, aut à nobis, ad hoc non habent, per quod mala quamplurima, ex eorum factis, in partibus illis perpetrantur;

Nos, volentes dampnis & periculis, quæ ex hoc evenire poterunt, obviare, volumus & ordinamus quod nullus officio notariatûs in dicto ducatu utatur, nec fides aliqua alicui notario adhibeatur, nisi fuerit de dicto ducatu oriundus, & per dominum Summum Pontificem, vel per nos, seu ministros nostros ejusdem ducatûs, ad hoc à nobis auctoritatem specialem habentes, creatus in officio supradicto;

Et ideò vobis mandamus quod ordinationem prædictam in ducatu prædicto publicari, & firmiter teneri, & observari faciatis.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

Ordinatio de frettatione navium.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, constabulario nostro Burdegaliæ qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, aut ejus locum tenenti, salutem.

Cum ex nonnullorum relatu pluries acceperimus, quod quamplura dampna & incommoda, tam nobis quam populo nostro & mercatoribus regni nostri Angliæ, ex hoc, quod naves versus ducatum nostrum Aquitaniæ, pro vinis quærendis, proficiscentes, in Angliam & alibi, antequam ad portus in ducatu prædicto ubi carcandæ fiunt, venerint, frettatæ fuerunt, diversimodè evenerunt, & majora, processu temporis, evenire formidantur, nisi super hoc celerius remedium apponatur oportunum:

Et nos, volentes hujusmodi dampnis & incommodis obviare, & utilitati & quieti, tam nostri quam dicti populi providere, ut tenemur, de assensu concilii nostri ordinaverimus;

Quod nulla navis, cujuscumque patriæ fuerit, versus dictum ducatum Aquitaniæ, pro vinis quærendis, proficiscens, antequam ad portum in eodem ducatu, ubi carcanda fuerit, venerit, & in eodem portu ancoram posuerit, & per unam marcatam ibidem moram traxerit, frettetur; in quo quidem portu liceat cuilibet mercatori vinorum naves in portu prædicto sic existentes, pro vinis in eisdem carcandis, liberè frettare; forstallamento & alio malo ingenio quocumque penitùs amoto;

Et in casu quo navis aliqua, pro vinis quærendis ad dictum ducatum ducta, aliter quam, ut prædictum est, frettata fuerit, nobis cum fretto illo remaneat forisfacta;

Et mandaverimus universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, custodibus portuum maris, & aliis ministris nostris in dicto regno nostro Angliæ constitutis, quod singuli eorum ordinationem suam prædictam, in locis in ballivis suis, ubi expedire viderint, publicè proclamari & observari faciant.

Mandamus vobis quod diligens scrutinium de omnibus navibus, quæ ad dictum ducatum sic venerint, faciatis, & omnes naves quas alio modo quam, ut præmittitur, frettatas inveneritis, unà cum fretto prædicto in manum nostram, tanquam nobis forisfactas, capiatis, & ad opus nostrum retineatis, ad commodum nostrum indè faciendum, prout nobis meliùs videbitur expedire.

Dat' apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro cancellario universitatis Oxon'.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Ut magistri & scolares universitatis nostræ Oxon', suis studiis & scolasticis artibus vacent tranquillius & intendant, & ipsi, ac alii sub jurisdictione cancellarii dictæ universitatis existentes, eo vigilantius ab excessibus, offensis, contumaciis & injuriis, se abstineant, committendis, quo commissa noverint propinquius punienda;

De gratiâ nostrâ speciali concessimus quod cancellarius universitatis prædictæ, qui pro tempore fuerit, à die confectionis præsentium, per quinquennium proximò sequens continuè numerandum, per litteras nostras patentes cancellario nostro Angliæ pro tempore existenti, significare possit & certificare, de nominibus singulorum de jurisdictione præfati cancellarii Oxon', qui majoris excommunicationis vinculo fuerit innodati;

Et quod dictus cancellarius noster Angliæ, qui fuerit pro tempore, brevia nostra in cancellariâ nostrâ fieri, & sub magno sigillo nostro consignari faciat, pro captione illorum de jurisdictione prædictâ, qui sic per dictum cancellarium Oxon' fuerint excommunicati, & per quadraginta dies perseveraverint in eadem, ad significationem, sive certificationem ipsius cancellarii Oxon' supradictam, prout ad significationem & certificationem episcoporum Angliæ præfato cancellario Angliæ facienda, de excommunicationis auctoritate ipsorum episcoporum hujusmodi capiend' fit & fieri consuevit.

In cujus, &c. per tempus prædictum duraturas.

T. R. apud Westm', primo die Maii.

Per ipsum Regem.

De bonis à Rege concelatis in ducatu Aquitaniæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, salutem.

Quia, ut accepimus, quamplura bona & proficua & emolumenta, quæ ad nos in ducatu nostro Aquitaniæ pertinere dinoscuntur, à nobis concelata sunt & detenta:

Nos, volentes indempnitati nostræ in hâc parte providere, vobis & cuilibet vestrûm committimus & mandamus, firmiter injungentes, quod vos de omnibus bonis, proficuis, & emolumentis, quæ ad nos in ducatu prædicto, tam de rebellibus quam de illis, qui sine hærede decesserint, vel quacumque aliâ causâ vel colore, de quibus nobis non est responsum, pertinent, vel pertinere debent, viis & modis quibus poteritis, diligenter informetis, & nobis indè responderi faciatis.

Ita quod per vestri negligentiam aut tepeditatem, dampnum aliquod in hâc parte non incurramus.

Dat' apud Westm', x. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro magnatibus Franciæ, super tractatu pacis, in nuncium destinatis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 18. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis hominibus nostris ligiis, subditis, & amicis, ac nobis benivolis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum, nobiles viri,

Archiepiscopus Senonensis,
Comes de Tankerville,
Comes de Dampno Martino,
Marescallus de Dodenham,
Dominus de Albiniaco, prisonarii nostri, &
Magister Johannes Rotarii clericus,

ad partes Franciæ pro quibusdam articulis, tractatum pacis, inter nos & adversarium nostrum initæ, in nuncium sint destinati;

Et nos, per literas nostras patentes, susceperimus ipsos nuncios, & quemlibet eorum, eundo per dominium & potestatem nostra, & per partes de obedientiâ & amicitiâ nostrâ existentes, tam in partibus Franciæ quam alibi, in salvum & securum conductum nostrum, prout in dictis literis nostris de conductu pleniùs continetur.

Vobis, ligiis & subditis nostris, firmiter injungimus & mandamus, sub omnimodâ forisfacturâ quâ nobis forisfacere poteritis, vosque, amicos & benivolos, intimè rogamus quatenùs prædictis nunciis, eundo per dominium & potestatem prædicta, seu per districtus vestros, vos, amici & benivoli nostri, in eisdem morando, & exindè ad partes regni nostri Angliæ redeundo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, contra tenorem literarum nostrarum de conductu prædictarum;

Set ipsos nuncios, & quemlibet eorum, favorabiliter pertractetis & benignè, &, cum necesse fuerit, salvò per districtus vestros conducatis, cum per ipsos, seu eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis requisiti.

In cujus, &c. usquè ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xi. die Maii.

Per ipsum Regem.

Et litteras de conductu habent subscripti,

Johannes Bigotti, de Biterris, &

Berengarius Laci, de Norbona.

Guido Forase, scutifer comitis Antissiodorensis, prisonarii Regis.

De sagittis providendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Leycestre & Warr', salutem. Licet nuper, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, tibi præceperimus quod quadringentas garbas, cum capitibus duris & benè asceratis, in ballivâ tuâ, de exitibus ejusdem ballivæ tuæ, emi & provideri, & usque Turrim nostram London' duci & cariari faceres;

Ita quod eas haberes ibidem die Dominicâ in medio Quadragesimæ proximò præterito, dilecto clerico nostro Willielmo de Rothewelle, per indenturam ibidem liberandas.

Tu tamen sagittas prædictas ad Turrim prædictam hucusque mittere non curasti, de quo non immeritò commovemur, tibi adhuc præcipimus, firmiter injungentes, quod dictas quadringentas garbas sagittarum, si nondum emptæ & provisæ fuerint, de exitibus dictæ ballivæ tuæ, sine dilatione emi & provideri, vel, si necesse fuerit, fieri facias:

Ita quod eas habeas apud Turrim prædictam, citra festum Pentecostes proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, præfato clerico nostro, per indenturam hujusmodi, ibidem liberandas; & ducentas garbas sagittarum cum capitibus hujusmodi, ultra dictas quadringentas garbas, in dictâ ballivâ tuâ, de exitibus ejusdem ballivæ tuæ emi, & provideri, vel fieri facias;

Ita quod eas habeas apud Turrim prædictam, citra festum beatæ Mariæ Magdalenæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, præfato clerico nostro, per indenturam hujusmodi liberandas.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittatis.

Et custus, quos in hâc parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo allocari faciemus.

T. R. apud Westm', xvi. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, de numero sagittarum subscriptarum, ultra primum numerum, usque Turrim prædictam in forma prædicta ducendarum; videlicet,

Vicecomiti Wygorn' de ducentis garbis ultra trescentas.

Vicecomiti Bedford' & Buk' de ducentis garbis ultra trescentas.

Vicecomiti Essex' & Hertford', de ducentis garbis ultra trescentas.

Vicecomiti Gloucestr', de trescentis garbis ultra trescentas.

Vicecomiti Staff', de ducentis garbis ultra trescentas.

Vicecomiti Salop', de ducentis garbis ultra trescentas.

REX, vicecomiti Notingham & Derbiæ, salutem. Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, sagittis plurimum indigemus, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod quadringentas garbas sagittarum, quarum capita sint dura & benè ascerata, in ballivâ tuâ, tam infra libertates quam extra, de exitibus ejusdem ballivæ tuæ, sine dilatione emi & provideri, vel, si necesse fuerit, fieri facias:

Ita quod eas habeas apud Turrim nostram London', citra festum beatæ Mariæ Magdalenæ proximò futurum, vel in eodem festo ad ultimum, dilecto clerico nostro Willielmo de Rothewelle, per indenturam indè inter te & ipsum, numerum & pretium sagittarum prædictarum continentem, conficiendam, ibidem ad opus nostrum liberandas.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Et custus, quos in hâc parte rationabiliter apposueris, tibi in compoto tuo allocari faciemus.

T. R. apud Westm', xvi. die Maii.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eadem data; videlicet,

Vicecomiti Lincoln', de quingentis garbis.

Vicecomiti Wiltes', de ducentis garbis.

Vicecomiti Kantiæ, de quingentis garbis.

Vicecomiti Surr' & Sussex, de quadringentis garbis.

Vicecomiti Norff' & Suff', de quadringentis garbis, vel de viginti & quinque libris, ad receptam scaccarii die Mercurii proximo ante festum Pentecostes proximo futurum, pro sagittis hujusmodi inde emendis, mittendis.

De conductu pro nunciis Caroli de Bloys.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, vicecomitibus, majoribus, custodibus passagii portuum maris, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum

Johannes de la Val, dominus de Tyntyviak,
Johannes, dominus de Bello Manerio;
Iwanus Charnel,
Johannes de Julius, milites;
Magister Reyfridus le Veyer, precentor Dolens';
Magister Oliverus du Pyn, archideaconus de Dynan;
Rollandus de Seint Gile, prior de Lamball', &
Petrus Plantart, prior de Vitre;

ad nos in nuncium, ex parte nobilis viri Karoli de Bloys, prisonarii nostri, jam in partibus transmarinis existentis, in Angliam sint de licentiâ nostrâ venturi;

Suscepimus ipsos, Johannem, Johannem, Iwanum, Johannem, Reyfrydum, Oliverum, & priores prædictos, & eorum quemlibet, ac eorum clericos, vallettos, familiares, & servientes, equites & pedites, equos, hernesia, pecuniam, & alia bona sua quæcumque, veniendo, in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, in terrâ & in mari, in salvum & securum conductum nostrum, ac protectionem, defensionem, & salvam gardiam nostram specialem.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Johanni, Johanni, Iwano, Johanni, Reyfrido, Olivero, & prioribus, seu eorum alicui, aut eorum clericis, vallettis, familiaribus, vel servientibus, equitibus vel peditibus, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ, ibidem morando, seu exindè ad propria redeundo, in personis, equis, hernesiis, pecuniâ, seu aliis bonis suis quibuscumque, non inferatis in terrâ vel in mari, seu ab aliis, quantum in vobis est, inferri permittatis, injuriam, violentiam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen, set eis potius, cum per districtus vestros venerint, & per ipsos requisiti fueritis, salvum & securum conductum nostrum, suis sumptibus, habere faciatis.

Et si quid eis, seu eorum alicui, in personis, equis, hernesiis, pecuniâ, seu aliis bonis suis quibuscumque, injuriatum seu forisfactum fuerit, id eis & eorum cuilibet, debitè corrigi & emendari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', xxiii. die Maii.

Per ipsum Regem.

Pro servientibus Regis Franciæ de conductu.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 18 in Turr. Lond.

JOHANNES Oliverii familiaris marescalli Dodenham, prisonarii Regis, habet litteras Regis, de salvo conductu, pro se & tribus equitibus de comitivâ suâ, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ipsius marescalli, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxiii. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habet Guillielmus de Bolona, equitator adversarii Regis, pro se & tribus equitibus de comitivâ suâ, eundo ad dictas partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ipsius adversarii Regis, & exindè in Angliam redeundo, per idem tempus duraturas, sub eadem data.

THOMAS ESPICERII, vallettus cameræ adversarii Regis, habet litteras Regis de salvo conductu, pro se & tribus equitibus de comitivâ suâ, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ipsius adversarii Regis, ibidem morando, & exindè in Angliam redeundo, per idem tempus duraturas.

Dat' apud Westm', xxiii. die Maii.

Consimiles litteras Regis de conductu habet frater Hamo, canonicus abbatiæ Belli Portus in Britannia, pro se & uno garcione, eundo versus abbatiam suam prædictam, pro quibusdam negotiis suis ibidem expediendo, & exindè in Angliam redeundo, per idem tempus, duraturas.

Dat' apud Westm', xxiii. die Maii.

THOMAS FROTHER, valettus Jacobi de Burboun prisonarii Regis, habet litteras Regis de conductu, pro se & tribus equitibus de comitivâ suâ, eundo ad partes Flandriæ, pro quibusdam negotiis ipsius Jacobi, ibidem morando, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Sancti Jacobi proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Maii.

Per ipsum Regem.

Indentura de custodiâ castri Sancti Grymolyn, in Britanniâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

CEST endenture entre notre seignur le Roi de Frante & d'Engleterre d'une part, & Patrik de Chartres esquier d'autre part, tesmoigne;

Que notre dit seignur le Roi ad grante & baille la garde du castel de Seint Grymolyn, en Bretaigne, au dit Patrik, à avoir & tenir, ove toutes maneres des issues, profits, revenues, raunceons, & emolumentz queconqes, de la feste de Pentecoste preschein avenir, par un an entier preschein ensuant, aussi pleinement & entierement come Johan Mantalent, nadgaires gardein dicelle, qi est a Dieu commande, l'avoit tant come il vesquist;

Rendant à notre dit seignur le Roi pur la dite garde, trois mille escutz pur l'an susdit, dont il ad paie deux mille escutz devant la main à notre cher clerk Johan de Bokyngham, a notre oeps par notre comandement, sicome notre dit clerc ad recou devant nous en notre chancellerie, & les autres mille escutz residues, il paiera as gardeins notre dit seignur le Roi de Bretaigne, a la feste de Seint Barthelmeu preschein avenir;

En tesmoignance de quele chose notre dit seignur le Roi, a l'une partie de ceste endenture demorrante devers le dit Patrik, ad fait mettre son grant seal, & a l'autre partie de meisme ceste endenture demorrante devers notre dit seignur le Roi, le dit Patrik ad mys son seal.

Don' a Loundres, le xxv. jour de Maii, l'an du regne notre dit seignur le Roi, cestassavoir, d'Engleterre trentisme tierce, & de France vintisme.

Per ipsum Regem.

Pro Rogero de Mortuo Mari, comite Marchiæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 1. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, pardonavimus Rogero de Mortuo Mari, comiti Marchiæ, transgressionem & contemptum, si qui nobis per ipsum facti existunt, de eo quod ipse nuper per ministros suos, Johannem de Boa, de assensu fractionis prisonæ ipsius comitis, apud Ewyas Lacy in Wallia factæ, à quâ plures felones & malefactores, per fractionem illam evaserunt, rectatus, ut dicitur, à dictâ terrâ de Ewyas, nuper ad castrum ejusdem comitis de Radenore, mitti fecit, ibidem in prisonâ ex causâ prædictâ, quousque secundum legem & consuetudinem partium illarum deliberatus fuisset, detinendos.

Nolentes quod idem comes, vel ministri sui prædicti, ratione transgressionis & contemptûs prædictorum, seu pro eo quod ad nos pertinet, in hâc parte, per nos vel hæredes nostros, justiciarios, seu alios ministros nostros quoscumque occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xxv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Pro abbate & conventu beatæ Mariæ de Alneto, in Normannia.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 17. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, capitaneis locorum Sancti Salvatoris, vicecomitatûs Daunfrount, & Sancti Vedasti juxta Cadamum, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, & eorum loca tenentibus, salutem.

Sciatis quod, cum nuper per litteras nostras patentes, guerris durantibus, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, ac in salvam gardiam nostram specialem, religiosos viros, abbatem & conventum abbatiæ beatæ Mariæ de Alneto, ac eorum homines, tenentes, & familiares, necnon terras, tenementa, bona, & omnes justas possessiones suas, inhibentes universis & singulis capitaneis, castellanis, custodibus castrorum, fortaliciorum, villarum, & munitionum, aliisque ballivis, ministris, subditis nostris, & benivolis quibuscumque, in ducatu Normanniæ, & partibus adjacentibus constitutis, & eorum loca tenentibus, ne ipsi, vel eorum aliqui, præfatis religiosis, aut eorum hominibus, tenentibus, sive familiaribus, in personis, bonis, aut rebus suis quibuscumque, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum inferrent, seu gravamen;

Ac jam intellexerimus quod, nonnulli malefactores de partibus prædictis, ad protectionem, salvam gardiam, & inhibitionem nostras prædictas, considerationem non habentes, diversa dampna & gravamina præfatis religiosis et eorum hominibus, tenentibus, & familiaribus multipliciter intulerunt, & indies inferre non desistunt, maneria, grangeas, & alia loca sua destruendo, & bona & catalla in eisdem inventa capiendo & asportando, in nostri, ac protectionis, salvæ gardiæ, & inhibitionis nostrarum prædictarum, contemptum, & ipsorum religiosorum destructionem & depauperationem manifestam:

Nos, nolentes hujusmodi contemptum & maleficia tolerare impunita, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad informandum vos de nominibus omnium & singulorum, qui hujusmodi contemptum & maleficia perpetrarunt, &, durantibus protectione & salvâ gardiâ nostris prædictis, perpetraverint; & ad omnes illos, quos per informationem illam culpabiles inveniri contigerit in hâc parte, debitè castigandum & puniendum, & dampna & gravamina prædicta reformanda, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium prædictarum, fuerit faciendum.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm injungimus & mandamus, quod præmissa omnia & singula faciatis & exequamini, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxx. die Maii.

Per ipsum Regem.

De potestate tractandi cum Rege Castellæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 27. in Turr. Lond.

UNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Franciæ & Angliæ, & dominus Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod nos, gratâ consideratione pensantes sinceræ dilectionis constantiam & subventionis promptitudinem, quibus, serenissimi principes, domini Reges Castellæ, consanguinei nostri carissimi, & nostri progenitores, se mutuò prævenerunt, & desiderantes hoc nostris temporibus continuari;

Ac de fidelitate & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Johannis de Cheveresdon senescalli nostri Vasconiæ, & Johannis de Stretele constabularii nostri Burdegaliæ, pleniùs confidentes;

Ad tractandum & concordandum cum ipso consanguineo nostro, vel deputatis ab eo, de ligis & auxiliis, inter nostros progenitores sic initis, inter nos continuandis, ac de amicitiis & alligantiis, inter ipsum, consanguineum nostrum & nos, si oporteat, de novo ineundis, & mutuis auxiliis hinc indè præstandis, & ad ea, quæ sic tractata & concordata fuerint, quacumque securitate firmandum;

Et ad omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale, eisdem, senescallo & constabulario, & eorum alteri, plenam, tenore præsentium, concedimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per dictos, senescallum & constabularium, vel eorum alterum, nomine nostro, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', primo die Junii, anno regni nostri Franciæ vicesimo, regni verò nostri Angliæ tricesimo tertio.

Per ipsum Regem.

De navibus arestandis, pro passagio Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, dominis, magistris & marinariis navium, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, intendimus cum exercitu nostro ad partes transmarinas in proximo, Deo duce, transfretare, mandavimus dilecto & fideli nostro, Guidoni de Brian, admirallo nostro versus partes occidentales, quod omnes naves pro transitu maris aptas, quæ in singulis portubus & locis infra admiratum suum inveniri poterunt, sine dilatione arestari, & à singulis dominis & magistris earundem sufficientem securitatem, seu manucaptionem, quod quilibet eorum habebit navem suam in Quindenâ Sancti Johannis Baptistæ proximò futurâ, in portu de Sandwyco, ubi totum navigium nostrum pro passagio nostro tunc congregari ordinavimus, capiat, & ipsos ad hoc compelli faciat:

Nos, pro celeriori expeditione negotiorum prædictorum, assignavimus dilectum nobis Michaelem de Grendon, servientem nostrum ad arma, ad intendendum præfato admirallo in executione præmissorum, & ad proficiscendum de portu in portum, & loco in locum, ubi hujusmodi naves inveniri poterunt, & ad easdem naves arestandum, & securitatem & manucaptionem hujusmodi capiendum, & ad proclamari faciendum in singulis portubus & locis prædictis, quod pro passagio unius equi unus florenus de scuto, & duorum equorum unum nobile, domino, sive magistro navis, equis oneratæ, solventur;

Et ad præmuniendum & excitandum districtè, ex parte nostrâ, majores & ballivos, ac communitates singulorum villarum & portuum, in quibus bargeas pro transfretatione nostrâ ultimò fieri mandavimus, quod, sub gravi forisfacturâ nostrâ, bargeas illas, si paratæ non fuerint, sine dilatione aliquâ parari, & usque dictam villam de Sandwico duci faciant, ita quod sint ibidem in Quindenâ prædictâ ad ultimum, promptæ & paratæ pro obsequio nostro, sicut prædictum est; & ad certificandum nos in cancellariam nostram de numero navium, quas sic arestari fecerit, & quorum fuerint, & de nominibus magistrorum earumdem; ac etiam de securitate & manucaptione prædictis, & per quos, vel per quem, factæ fuerint; necnon de tempore præmunitionis, proclamationis, & excitationis prædictarum, & quid indè actum fuerit, citra Quindenam prædictam, & ad omnia alia facienda & explenda, quæ eis per dictum admirallum nostrum injungentur, ex parte nostrâ:

Et ad omnes illos, quos in executione præmissorum contrarios invenerit, seu rebelles, capiendum, arestandum, & prisonæ nostræ mancipandum, in eadem moraturos, quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Michaeli, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout idem Michael vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', v. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti ad intendendum admirallis subscriptis in forma prædicta; videlicet,

Thomas Durant serviens Regis ad arma, Thomas Dautre serviens Regis ad arma, Walterus de Harewell serviens Regis ad arma, } *ad intendendum Guidoni de Bryan.*

Ricardus de Cortenhale serviens ad arma, Willielmus atte Wode serviens ad arma, Johannes de Ellerton serviens ad arma, Johannes Mayn serviens ad arma, } *ad intendendum Roberto de More.*

REX, dilecto & fideli suo, Guydoni de Bryan, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisis versus partes occidentales, salutem.

Quia, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, intendimus cum exercitu nostro ad partes transmarinas in proximò, Deo duce, transfretare, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes naves pro transitu maris aptas, quæ in singulis portubus & locis infra admiratum vestrum inveniri poterunt, tam præsentes quam absentes, sine dilatione arestari, & à singulis dominis & magistris navium earundem, sufficientem securitatem seu manucaptionem, quod quilibet eorum navem suam dicti portagii habebit in Quindenâ Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurâ, in portu de Sandwico, ubi totum navigium nostrum pro passagio nostro tunc congregari ordinavimus, capiatis; & ipsos ad hujusmodi manucaptionem & securitatem vobis inveniendum, per incarcerationem corporum suorum, & aliis viis & modis quibus melius expedire videritis, si necesse fuerit, compellatis;

Et in singulis portubus & locis prædictis publicè proclamari faciatis, quod pro passagio unius equi unus florenus de scuto, vel duorum equorum unum nobile, domino, sive magistro navis, sic equis oneratæ, solventur; & etiam præmuniri & excitari faciatis districtè, ex parte nostrâ, majores & ballivos ac communitates singulorum villarum & portuum, in quibus bargeas pro transfretatione nostrâ ultimò fieri mandavimus, quorum villarum & portuum nomina ac numerum bargearum prædictarum vobis aliàs misimus, quod, sub gravi forisfacturâ nostrâ, bargeas illas, si nondum paratæ fuerint, sine dilatione aliquâ parari, & usque dictam villam de Sandwico duci faciatis; ita quod sint ibidem in Quindenâ prædictâ ad ultimum, promptæ & paratæ pro obsequio nostro, sicut prædictum est;

Et nos in cancellariam nostram de numero navium, quas sic arestari feceritis, & de nominibus magistrorum eorundem, ac etiam de manucaptione & securitate prædictis, & per quos, & qualiter factæ fuerint, necnon de tempore proclamationis, præmunitionis, & excitationis prædictarum, & quid indè actum fuerit, sub sigillo vestro citra Quindenam prædictam distinctè & apertè certificetis.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac expeditionem negotiorum nostrorum diligitis, nullatenus omittatis.

Mittimus autem penes vos Thomam Durant, Thomam Dautre, Walterum de Harewell, & Michaelem de Grendon, servientes nostros ad arma, ad faciendum quod vos eis super executione præmissorum injunxeritis, ex parte nostrâ.

T. R. apud Westm', v. die Junii.

Per ipsum Regem.

REX, dilecto & fideli suo Roberto de Morle, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisis versus partes boriales, salutem.

Quia, pro expeditione, *&c. ut supra usque ibi,* nullatenus omittatis, *& tunc sic,* mittimus autem penes vos Ricardum de Cortenhale, Willielmum atte Wode, Johannem de Ellerton, & Johannem Mayn, servientes nostros ad arma ad faciendum, *&c. ut supra.*

T. ut supra.

Pro Archibaldo de Douglas.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum Archibaldum de Douglas, militem, de partibus Scotiæ, & quinque alios equites de comitivâ suâ, veniendo ad nos, *&c. prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Petri ad Vincula proximò futurum, duraturas.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Junii.

Per ipsum Regem.

De marinariis, pro navibus Regis, eligendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Thomam Clerk, magistrum navis vocatæ la Edward, ad sexaginta marinarios, ubicumque inveniri poterunt, infra libertates & extra, & tam infra libertatem Quinque Portuum, quam alibi, eligendum & capiendum, & eos in navi prædictâ, pro regimine ejusdem, ad vadia nostra moraturos, ponendum; & ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerit seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonæ nostræ mancipandum, in eadem moraturos quousque aliud de eis duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens, & prout idem Thomas vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', vii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti ad marinarios subscriptos in formâ prædicta eligendum & capiendum, sub eadem datâ; videlicet,

Johannes Ram magister navis vocatæ la Alice, ad sexaginta marinarios.

Johannes Wille magister navis vocatæ la Cog Thomas, ad sexaginta marinarios.

Johannes Perman magister navis vocatæ la Mergrete, ad sexaginta marinarios.

Willielmus Peres magister navis vocatæ la Nawe Seinte Marie, ad centum marinarios.

Johannes Maykyn magister navis vocatæ la Redcogge, ad quinquaginta marinarios.

Willielmus Asshelden, magister navis vocatæ la Magdaleyne, ad sexaginta marinarios.

Bartholomæus Stygan magister navis vocatæ la Walefare, ad quinquaginta marinarios.

Johannes Pauly magister navis vocatæ la Blaunche, ad quinquaginta marinarios.

Johannes Grene magister navis vocatæ la Squier, ad sexdecim marinarios.

Robertus Andrew magister navis vocatæ la Gabriel, ad quinquaginta marinarios.

Walterus Ruddok magister navis vocatæ la James, ad quadraginta marinarios.

Johannes Rucke magister navis vocatæ la Guyterrye, ad quadraginta marinarios.

Johannes Grene magister navis vocatæ la Jonette, ad quadraginta marinarios.

Ricardus Steffan magister navis vocatæ la James, ad viginti & quatuor marinarios.

Willielmus Henry magister navis vocatæ la Katerine, ad quinquaginta marinarios.

Philippus de Langedon', magister navis vocatæ la Navell', ad viginti & octo marinarios.

Rogerus Blod', ballivus villæ de Lemyngton, & Willielmus Danlard' magistri bargeæ Regis de Lemyngton, conjunctim & divisim, ad tot marinarios quot pro regimine dictæ bargeæ indiguerint in comitatu Suthampton'.

T. R. apud Westm', xviii. die Julii.

Pro J. de Dunstaple mahemiato in conflictu Cressiaco.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 22. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, & pro bono servitio quod Johannes de Dunstaple, nuper unus palefridariorum nostrorum, nobis à longo tempore impendit, & pro eo quod idem Johannes in servitio nostro ad bellum de Cressy mahemiatus extitit, concessimus ei duos denarios per diem pro vadiis suis, decem solidos pro robâ suâ, & quatuor solidos & octo denarios pro calciaturâ suâ, per annum percipiendos, & habendos ad totam vitam suam, de exitibus comitatûs Devoniæ, per manus vicecomitis ejusdem comitatûs, qui pro tempore fuerit, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Junii.

Per breve de privato sigillo.

Indentura de custodiâ villæ de Henbon, in Britannia.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 13. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre notre seignur le Roi de France & d'Engleterre d'une part, & Raulyn Barry esquier d'autre part, tesmoigne;

Qe notre seignur le Roi ad grante, & baille la garde de la ville de Henbon' en Bretaigne, au dit Raulyn, a avoir & tenir ove toutes les appurtenantz, sibien les offices come seccherie & pescherie, & profitz & autres emolumentz qeconqes, de la date de ceste endenture, par trois aunz prescheins ensuantz, rendant a notre seignur le Roi par an, a deux termes, cestassavoir a les festes de Seint Michel & de Pasque, par oweles porcions, trois mille escutz d'or; & le dit Raulyn gardera la dite ville en si bon estat come il le trovera, ou meillour.

Et auxi il avera en la dite ville, des gentz d'armes & archers si sufficeant garnison come appartiendra en temps de trewes, par la surveu de gardein de Bretaigne, & en temps de guerre tiel garnison come purra suffir par la save garde de la dite ville; & qe le dit Raulyn, a quel hure q'il soit garni par le dit gardein de chivalchier ove lui, il vendra si forciblement come les autres capitaignes de la dite ville ount faitz avant ces hures, puisque la ville ad este en la main du Roi; & serra le dit Raulyn obeisante & entendante a les gardeins de Bretaigne qui pur le temps serront si avant, & en manere come serront les autres capitaignes es parties susdites.

En tesmoignance de quele chose notre dit seignur le Roi a l'une partie de meisme ceste endenture demorante devers le dit Raulyn, ad fait mettre son grant seal, & a l'autre partie de meisme ceste endenture demorante devers notre dit seignur le Roi, le dit Raulyn ad mys son seal.

Don' a Loundres le xvii. jour de Juyn l'an du regne notre dit seignur le Roi, cestassavoir, d'Engleterre trentisme tierce, & de France vintisme.

Per ipsum Regem, nunciante Johanne de Bukyngham.

De supervidendo personam Margaretæ filiæ & hæredis Thomæ Danyers, militis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis abbati de Whalleye, Thomæ de Lathum, Henrico de Haydok, & Johanni Cokayn, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod Johannes de Radeclyf, cui maritagium Margaretæ filiæ & hæredis Thomæ Danyers militis, defuncti, qui de nobis tenuit in capite, infra ætatem & in custodiâ nostrâ existentis, concessimus absque disparagatione habendâ, ipsam hæredem adhuc infra annos nubiles existentem, ineptæ & insufficienti personæ, contra voluntatem ipsius hæredis, maritavit, vel maritare intendit, quod, si fieret, in DEI offensam, & tam in nostri quam dictæ hæredis præjudicium, & contra formam concessionis nostræ prædictæ, ac contra intentionem nostram, cederet manifestè;

Nos, volentes hujusmodi præjudicio præcavere, prout convenit & tenemur, assignavimus vos, & duos vestrûm, ad supervidendum & diligenter examinandum personam prædictæ hæredis, tam occultè per se quam in præsentiâ præfati Johannis & amicorum ejusdem hæredis, & ad informandum vos, viis & modis quibus melius poteritis, utrum, videlicet, eadem hæres sit infra annos nubiles, & si consenserit se præfatæ personæ maritari, & si hujusmodi maritagium pro statu prædictæ hæredis competens fuerit, necne;

Et ideò vobis mandamus quod, ad prædictam hæredem personaliter accedentes, ipsam supervideatis & diligenter examinetis, & vos de præmissis omnibus & singulis, & aliis circumstantiis ea tangentibus, pleniùs informetis in formâ prædictâ: & in casu quo ipsa sic ineptæ personæ, vel contra voluntatem suam maritata fuerit, tunc ipsam à comitivâ prædicti Johannis capi, & vobiscum ad aliquem locum securum duci, ac salvò custodiri faciatis, quousque aliter de ea duxerimus ordinandum.

Et si maritata non fuerit, tunc eidem Johanni ex parte nostrâ districtè inhiberi faciatis, ne ipsam hæredem maritari faciat quousque super hoc nostram præceperimus voluntatem; & de eo quod indè feceritis nos sub sigillis vestris, vel duorum vestrûm, in cancellariâ nostrâ distinctè & apertè sine dilatione certificetis.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xvii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro Rege, de prohibitione.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis canonicis ecclesiæ Sancti Andreæ Burdegaliæ, salutem.

Quia sumus ad plenum informati, quod, licet nos habeamus & habere debeamus, nosque & omnes progenitores nostri semper hactenus, à tempore cujus contrarii memoria non existit, habere consueverimus, quandam custumam, vocatam Lissak, de vinis ad tabernas in villa Burdegaliæ, venditis; vos tamen, machinantes nos super collectione & perceptione custumæ prædictæ callidè impedire, litteras inhibitorias ab officiariis Burdegaliæ, servientibus nostris, qui ad custumam illam ad opus nostrum colligere deputantur, ne hujusmodi custumam de hujusmodi vinis in dictâ villâ colligant, seu percipiant, impetrastis, & eis liberastis & liberari fecistis; quarum prætextu levatio dictæ custumæ non modicum indebitè retardatur, in nostri contemptum & præjudicium, & juris nôstri prædicti enervationem manifestam:

Nos, indempnitati nostræ volentes remedio in hac parte occurrere oportuno, & impugnatores juris nostri prædicti debitè cohercere, vobis & cuilibet vestrûm, sub forisfacturâ, tam libertatum vestrarum quarumcumque, quam omnium aliorum, quæ erga nos forisfacere poteritis, inhibemus, ne quicquam decætero attemptetis, nec attemptari facere præsumatis, quod in retardationem seu impedimentum levationis & perceptionis custumæ nostræ supradictæ cedere valeat quovis modo.

Et ea, quæ in nostri præjudicium, seu juris nostri prædicti enervationem, per vos, seu aliquem vestrûm in hac parte attemptatum fuerit, sine dilatione revocetis, vel facere revocari, vel aliàs vos absque dissimulatione, justitiâ mediante, taliter puniemus, quod punitio vestra aliis cedet in terrorem taliter de cætero contra nos & jura nostra delinquendi.

Dat' apud Westm', xviii. die Junii.

Pro civibus Waterfordiæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 20. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, vel ejus locum tenenti, salutem.

Cum nuper, ad prosecutionem civium civitatis nostræ Waterford, nobis suggerentium cives civitatis prædictæ, à tempore conquestûs terræ illius, & fundationis civitatis prædictæ, tali libertate, & consuetudine antea usos & gavisos fuisse, quod naves omnimodæ, magnæ & parvæ, portum de Waterford, infra bundas de Rodowan' & Rodibal' intrantes, ad civitatem illam, ad carcandum vel discarcandum applicare custumæ, quæ de mercimoniis ibidem carcatis vel discarcatis debitæ ibidem, & non alibi, infra portum illum solvi debent, ad opus nostrum, & sic temporibus retroactis fieri consuevit; navibus de marescalciâ de Leynester, mercandisis hominum de marescalciâ illâ carcatis, tantummodo exceptis;

Et dictos cives civitatem illam de nobis ad feodi firmam, videlicet pro

centum marcis ad scaccarium nostrum Dublin, annuatim reddendo, tenere, & quicquam undè dictam firmam propter proficuum applicationis hujusmodi levari possint, non habere, nec aliquibus temporibus prædictis habuisse; ac ipsos cives, prætextu cujusdam concessionis nostræ burgensibus de Rosponte in terrâ prædictâ nuper nobis subdolè suggerentibus non esse ad dampnum vel præjudicium nostrum, seu dictæ civitatis, set ad annuum commodum nostrum quadraginta libras si naves in portu prædicto intrantes, tam ad villam de Rosponte quam ad dictam civitatem applicare, & ibidem carcare possent, & discarcare factæ, ut dicitur, de eo quod naves hujusmodi apud Ros applicare & ibidem, sicut ad civitatem prædictam carcare poterunt & discarcare, proficuum supradictum pro majori parte amittere, in ipsorum civium grave dampnum & depauperationem, & solutionis firmæ prædictæ retractionem, necnon dictæ civitatis destructionem & adnullationem manifestam;

Et nos, tam pro indempnitate nostrâ quam dictorum civium, & salvatione civitatis prædictæ prospicere in hac parte volentes plenius certiorari, si concessio nostra præfatis burgensibus, ut præmittitur, facta, nobis aut dictæ civitati præjudicialis & dampnosa foret, necne; & si sic, tunc in quo & in quibus, qualiter & quo modo, & quantum proficuum prædictum tunc valuit, & ante dictam concessionem nostram valere solebat annuatim, mandaverimus tunc justiciario nostro Hiberniæ, vel ejus locum tenenti quod idem locum tenens ad aliquem certum diem, per ipsum assignandum & statuendum, ad civitatem prædictam, sive alium locum vicinum, ubi securior accessus tam pro civibus dictæ civitatis quam præfatis burgensibus foret, personaliter accedens, per sacramentum proborum & legalium hominum de partibus prædictis non suspectorum, per quos rei veritas in præmissis melius sciri posset, diligentem super præmissis omnibus & singulis, ac aliis articulis ea tangentibus, in præsentiâ majoris dictæ civitatis & capitanei villæ antedictæ, per ipsum locum tenentem super hoc præmuniendum, si interesse vellent, faceret inquisitionem;

Et eam distinctè & apertè factam, nobis in cancellariam nostram Angliæ, sub sigillo dicti locum tenentis, & sigillis eorum per quos facta foret, mitteret, ut, visâ inquisitione illâ, super dicto negotio fieri valeret quod de consilio nostro fore viderimus faciendum.

Et, quia tempore concessionis nostræ prædictæ, præfatis hominibus de Rosponte factæ, intentionis nostræ non extitit nec existit, quod per eandem concessionem nostram nobis, aut dictæ civitati nostræ, seu civibus nostris in eâ manentibus, præjudicium fieret aliquale, advertentes quod si præmissa veritatem continerent, & taliter tolerarentur, tam nos quam prædicti cives per retractionem navium & batellorum hujusmodi ab eadem civitate, maximum dampnum ex causis prædictis incurreremus; ac nolentes hujusmodi dampnum & præjudicium nobis & dictæ civitati fieri in hac parte, mandaverimus præfato justiciario, vel ejus dicto locum tenenti, quod, factâ super præmissis, viis & modis quibus melius expedire videret, inquisitione diligenti, si per inquisitionem illam inveniri contingeret omnimodas naves, magnas & parvas, dictum portum de Waterford infra bundas prædictas intrantes, exceptis dictis navibus marescalciæ de Leynester, ad civitatem prædictam applicare, & custumas de mercimoniis in eisdem navibus carcatis & discarcatis ibidem, & non alibi, infra portum prædictum solvi debere, & totis temporibus retroactis consuevisse, & dictam concessionem nostram, quam præfatis burgensibus de Rosponte sic fecimus, in nostri & prædictæ civitatis præjudicium, & diminutionem custumarum nostrarum ibidem, ac deteriorationem ejusdem civitatis, sicut prædictum est, factam fuisse, tunc, non obstante concessione nostrâ prædictâ, per totam terram nostram prædictam, in locis ubi expedire videret, publicè proclamari faceret, quod omnes mercatores cum navibus & batellis dictum portum de Waterford infra bundas prædictas intrantes, sub forisfacturâ navium & batellorum, ac rerum & mercimoniorum in eisdem navibus & batellis existentium, ad civitatem prædictam accederent, & bona & mercimonia sua ibidem carcari & discarcari facerent, & custumas nobis debitas, nobis ibidem solverent, prout ante concessionem nostram prædictam præfatis hominibus de Rosponte, ut præmittitur, factam facere consueverunt, navibus de marescalciâ de Leynester, mercandisis hominum de marescalciâ illâ carcatis, ut præmittitur, exceptis, quousque nos super præmissis omnibus & singulis certificati essemus, vel aliud indè duceremus demandandum.

Ac, virtute brevis nostri prædicti, mandatum fuisset vicecomiti Waterford' & Typerary quod venire facerent coram præfato locum tenente apud Clomell', ad certum diem jam præteritum, xxiv^or de probioribus & discretis hominibus, tam militibus quam aliis, ad inquirendum super præmissis plenius facti veritatem; ac per inquisitionem indè, virtute mandati nostri prædicti, captam compertum fuisset, quod à tempore conquestûs Hiberniæ, & fundationis civitatis Waterford', omnes naves, magnæ & parvæ, & etiam batelli, de quacumque terrâ fuerint, portum Waterford' applicantes infra Rodibak' & Rodowan' introitu portûs Waterford' ad civitatem prædictam, ad carcandum vel discarcandum applicare solebant & deberent, & custumas debitas de omnibus mercimoniis suis in eisdem carcatis vel discarcatis ibidem, & non alibi, ad opus nostrum solvere solebant & deberent; navibus & batellis de marescalciâ de Leynester, de mercimoniis suis propriis carcatis, tantummodo exceptis, quousque ad suggestionem burgensium de Rosponte nobis subdolè factam, applicationem navium & batellorum hujusmodi in portu prædicto ad villam prædictam, ad carcandum & discarcandum ibidem duximus concedendum, & quod concessio nostra nimis gravis extitit & dampnosa, & adhuc est valdè præjudicialis, & civibus civitatis prædictæ depauperatio ac eidem civitati adnullatio & deterioratio & contra libertates eisdem civibus per nos & progenitores nostros temporibus retroactis multipliciter concessas;

Et quod si burgenses villæ prædictæ hujusmodi cursum navium & batellorum optinerent, cives civitatis prædictæ firmam suam centum marcarum nobis annuatim reddere nullatenus potuerunt, nec civitatem prædictam ad opus nostrum manutenere vel sustinere, set ipsam civitatem vacuam relinquere oporterent, nisi singulæ naves, magnæ & parvæ, & batelli portum prædictum applicantes ad civitatem prædictam ad carcandum & discarcandum ibidem venirent, & custumas debitas nobis, ut præmittitur, redderent, prout temporibus retroactis facere solebant & consueverunt & quod cives civitatis prædictæ ad firmam suam prædictam, ut præmittitur, reddendum nullum subsidium habent, nisi id quod de applicatione navium & batellorum prædictorum percipiunt.

Et quod nos, occasione concessionis prædictis burgensibus, scilicet, per tres annos tunc elapsos, ut prædictum est, factæ, dampnum optinuimus ad valentiam viginti librarum, & cives civitatis prædictæ dampnum optinere occasione illâ ad valentiam quadraginta librarum & amplius;

Et quia curia certiorari voluit, si prædicti capitaneus & burgenses villæ de Rosponte aliquid penes se haberent, vel dicere scirent, quare proclamatio prædicta juxta formam brevis prædicti fieri non deberet, præceptum fuit senescallo libertatis Weysford quod scire faceret capitaneo & burgensibus villæ prædictæ quod essent coram dicto locum tenente ad alium certum diem præteritum, ubicumque tunc foret in Hibernia, ostensuri, quare proclamatio prædicta fieri non deberet, si sibi viderent expedire: ad quem diem prædictus senescallus mandavit quod scire fecit capitaneo & burgensibus villæ prædictæ, de essendo coram præfato locum tenente ad diem prædictum, ostensur' in formâ prædictâ per Johannem de Bathe, Johannem Severne, Johannem Kyng, & Willielmum Beaver, & prædictus capitaneus non venit per se, nec per attornatum suum, set quidam David Meiler solus, asserens se esse burgensem dictæ villæ de Rosponte, venit, & nichil dixit quin procedendum foret ad proclamationem, secundum formam brevis prædicti, ut præmittitur, faciendam, ideò consultum fuit quod fieret proclamatio secundum formam brevis de Anglia supradicta;

Et mandatum fuit majoribus civitatum Dublin', Waterford', Cork, & Lymerik, necnon majori & senescallo villæ de Drogheda, ex utraque parte aquæ, ac etiam senescallo libertatum Kilkenn' & Weysford, quod in singulis locis infra libertates & ballivas suas, ubi melius expedire viderent, proclamationem prædictam, in formâ prædictâ, publicè facerent proclamari;

Ac jam ex parte prædictorum civium nostrorum, tam pro nobis quam pro se ipsis, nobis sit intimatum, quod post revocationem & proclamationem prædictas, quamplures naves & batelli alii de marescalciâ prædictâ intrantes infra portum prædictum inter loca prædicta apud dictam villam de Rosponte applicuerunt, & ibidem discarcatæ & recarcatæ fuerunt, custumis tam nobis indè debitis quam aliis proficuis ad ipsos cives, in auxilium firmæ suæ prædictæ, indè pertinentibus, non solutis, in nostri præjudicium & dampnum, & civitatis nostræ prædictæ deteriorationem gravissimam, & firmæ nostræ prædictæ diminutionis periculum manifestum, præsertim cum ipsi cives, nisi hujusmodi naves & batelli dictum portum de Waterford' infra bundas prædictas intrantes ad civitatem prædictam applicent, & ibidem carcentur, discarcentur & custumæ indè debitæ ibidem solutæ fuerint, ut solebant, civitatem prædictam manutenere, seu de firmâ suâ prædictâ nobis respondere non valebunt.

Nos, volentes hujusmodi dampnis præcavere, & super præmissis remedium apponi, prout decet, vobis mandamus, quod, per sacramentum proborum & legalium hominum partium prædictarum, per quos rei veritas melius sciri poterit, de nominibus omnium illorum, tam de partibus Angliæ quam Hiberniæ, qui cum hujusmodi navibus & batellis postquam portum prædictum infra loca prædicta ingressi fuerunt, navibus de marescalciâ prædictâ exceptis, post revocationem & proclamationem prædictas apud dictam villam de Rosponte applicuerunt & ibidem carcarunt & discarcarunt, & quæ & cujusmodi mercandisas & cujus valoris & quo tempore, qualiter & quo modo, & tam forisfacturas ad nos de hujusmodi navibus & batellis, ac mercandisis homines dictæ terræ Hiberniæ tangentes ad opus nostrum quam etiam custumas & alia proficua ad dictas cives civitatis prædictæ, in auxilium firmæ suæ prædictæ, in hac parte pertinentes ad opus ipsorum civium, prout justum fuerit, levari faciatis: & de nominibus omnium illorum de partibus Angliæ, qui contra revocationem & proclamationem prædictas sic venerunt, nobis sub sigillo nostro quo utimur in Hibernia, distinctè & apertè, sine dilatione reddatis certiores, ut ulterius quoad punitionem eorumdem fieri faciamus quod, de avisamento concilii nostri fore viderimus faciendum: & revocationem concessionis nostræ prædictæ præfatis burgensibus de Rosponte sic factæ, in locis ubi melius expedire videritis, quociens opus fuerit, publicè proclamari faciatis.

Teste Rege, apud Westm', vi. die Julii.

Per concilium.

De ballivis & officiis, in manum Regis capiendis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, salutem. Quia datum est nobis intelligi quod quamplura ballivæ & officia in ducatu nostro Aquitaniæ, quorum collatio ad nos pertinet, diversis personis minus idoneis, quibusdam, videlicet, sibi & hæredibus suis, & quibusdam ad terminum vitæ habenda, irrequisitâ licentiâ nostrâ, sunt commissa, in nostri præjudicium & populare dampnum manifesta:

Nos, volentes indè debitam fieri reformationem, vobis mandamus quod, habitâ super præmissis, viis & modis quibus melius expedire videritis, informatione diligenti, omnia & singula hujusmodi ballivas & officia, quæ vobis constiterit sine licentiâ nostrâ alienata esse vel commissa, in manum nostram capi & retineri faciatis, quousque aliud indè de eis duxerimus ordinandum.

Dat' in palatio nostro apud Westm', viii. die Julii.

De potestate recipiendi homines ad fidem & obedientiam Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Sciatis quod nos de fidelitate probatâ & circumspectione providâ dilectorum & fidelium nostrorum, Johannis de Cheverston senescalli nostri Vasconiæ, & magistri Johannis de Stretele constabularii nostri Burdegaliæ, plenam fiduciam optinentes, ad omnes & singulos de ducatu nostro Aquitaniæ, adversariis nostris adhærentes, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, qui ad obedientiam & fidem nostram venire voluerint, ad easdem obedientiam & fidem recipiendum, & ipsis sic receptis, privilegia & immunitates juxta eorum merita, & prout expedire viderint, concedendum, quæ per litteras nostras patentes ratificare & confirmare promittimus bonâ fide, ipsis senescallo & constabulario plenam damus & committimus potestatem, ratum & gratum habituri quicquid iidem senescallus & constabularius, nomine nostro, fecerint in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' in palacio nostro Westm', viii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De carpentariis, cementariis, & fabris capiendis; pro passagio Regis ad partes Franciæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 14. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectos nobis, Willielmum Herlond, Johannem Berholte, & Johannem Haveryng, conjunctim & divisim, ad quinquaginta carpentarios in civitate nostrâ London', ac comitatibus Surriæ, Kantiæ, Essex', Hertford', Buk' & Midd', de melioribus & aptioribus carpentariis civitatis & comitatuum prædictorum, ubicumque inventi fuerint, sive infra libertates sive extra, feodo ecclesiæ dumtaxat excepto, pro præsenti passagio nostro versus partes transmarinas, eligendum & capiendum, & eos usque Westm' venire faciendum;

Ita quod iidem carpentarii, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, prompti sint & parati ibidem cum eorum instrumentis, in crastino Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuro, ad ultimum, ad iter suum versus Sandwicum arripiendum, exindè nobiscum, in obsequium nostrum, versus dictas partes transmarinas profecturi; & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint seu rebelles, capiendum & arestandum & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque de eorum punitione aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injûngentes, quod eisdem Willielmo, Johanni, & Johanni, & eorum cuilibet, in executione præmissorum intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout per ipsos, seu eorum aliquem, super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti:

Et vos, præfati vicecomites & ballivi, omnes illos, quos iidem, Willielmus, Johannes & Johannes, seu eorum aliquis, propter rebellionem & contrarietatem suam in hac parte arestaverint & vobis liberaverint, ab eis & eorum quolibet recipiatis, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri faciatis, in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilem commissionem habet Johannes de Sponle & Robertus de Wenlyngburgh, conjunctim & divisim, de triginta cementariis in civitate & comitatibus prædictis, ac comitatibus Oxon', Gloucestr', & Wygorn', ex causâ prædictâ eligendis, sub eâdem datâ.

Item consimilem commissionem habet Andreas le Fevre de Turri London', de viginti & quinque fabris in civitate & comitatibus prædictis, ex causâ prædictâ, eligendis, sub eâdem datâ.

Consimilem commissionem habet magister Thomas le Ferrour serviens hospitii Regis, de quatuor ferrariis competentibus, ubicumque inveniri poterunt, feodo ecclesiæ, &c. ex causâ prædictâ, eligendis.

T. ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

De R. de Herle, capitaneo in ducatu Britanniæ constituto.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Roberto de Herle militi, salutem.

Sciatis quod nos, de bono regimine ducatûs Britanniæ & partium adjacentium in dicto regno nostro Franciæ soliciti, ac de vestris fidelitate, probitate, strenuitate & industriâ pleniùs confidentes, vos nostrum & Johannis de Monteforti ducis Britanniæ, infra ætatem, & in custodiâ nostrâ existentis, in dicto ducatu Britanniæ & partibus eidem ducatui adjacentibus, lôcum tenentem & capitaneum, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximò sequentem, facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis, & nomine nostro, ac ipso duce Britanniæ, & nomine suo, jus quod tam nobis quam sibi in dicto ducatu & partibus eidem adjacentibus competit, vendicandi, petendi, prosequendi, inmiscendi, ac corporalem possessionem eorumdem apprehendendi, excercitum congregandi & ducendi, castra, fortalicia & villas, prout expedire videritis, dirruendi, contrarios & rebelles, tam in terrâ quam in mari, etiam more guerrino, si oporteat, prosequendi, capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi & cohercendi; merum & mixtum imperium, gladii potestatem, ac jurisdictionem omnimodam, altam & bassam, in omnibus causis, tam criminalibus quam civilibus, excercendi, jurisdictionem hujusmodi defendendi, judices, officiarios, & ministros quoscumque, prout vobis expedire videbitur, amovendi, aliosque, loco sui, substituendi & de novo ponendi; ac omnes & singulos, qui ad pacem & obedientiam nostras venire voluerint, ad hujusmodi pacem & obedientiam nostras admittendi, & litteras pardonationis & plenæ remissionis faciendi, fines & redemptiones capiendi, & tam de terris & rebus nunc in manibus nostris, & aliorum ad fidem & obedientiam nostras existentium, quam de terris & rebus, per vos sic adquirendis, ordinandi, & de illis personis benemeritis remunerationem, juxta meritorum suorum exigentiam faciendi, donationes de terris & tenementis, seu aliis rebus hujusmodi per nos & capitaneos, vel alios ministros nostros, qui in eisdem ducatu & partibus ante hæc tempora fuerunt factas ex causis legitimis revocandi, & indè, prout pro commodo & honore nostro & ipsius ducis Britanniæ expedire videritis, ordinandi, & cum nobilibus & aliis de ligis nobiscum faciendi, tractandi, & concordandi, & ipsis propter hoc & ex causis aliis, prout expedire videritis, litteras de conductu & salvâ gardiâ dandi & concedendi;

Treugas pro vobis & vestris, nomine nostro, ineundi, & ea, quæ sic concordata & inita fuerint, quacumque securitate firmandi, ac omnia alia & singula faciendi & excercendi, quæ ad hujusmodi nostrum & ipsius ducis Britanniæ, locum tenentem & capitaneum pertinere noscuntur, & quæ, pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum & ipsius ducis Britanniæ, ac pro bono regimine ducatûs & partium prædictarum, ac subditorum nostrorum & ipsius ducis Britanniæ ibidem necessaria vel oportuna fuerint, etiam si mandatum exigant speciale, adeò plene, sicut nos ipsi facere possemus si præsentes essemus ibidem, promittentes pro nobis & hæredibus nostris ratum & gratum habituros quicquid per vos actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò dilectionem & fidelitatem vestras attentè rogamus, quatinùs onus & honorem hujusmodi magnanimiter assumentes, circa recuperationem & conservationem jurium nostrorum & ipsius ducis Britanniæ prædictorum, ac bonum regimen ipsius ducatûs & partium sic prudenter & strenuè laboretis, ut vestram fidelitatem & gestum laudabilem commendare meritò debeamus.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, capitaneis & custodibus castrorum, civitatum, burgorum & fortalitiorum, ac aliis personis quibuscumque in ducatu & partibus prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis & deputatis seu substitutis vestris in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, pareant, respondeant humiliter & intendant.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xi. die Julii.

Per ipsum Regem.

De capitaneis in partibus de Poictou, constitutis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis Roberto de Herle militi & Olivero domino de Clisson, salutem.

Sciatis quod nos de vestris fidelitate, probitate, strenuitate & industriâ plenius confidentes, vos locum nostrum tenentem & capitaneos in partibus de Peytou, facimus & constituimus per præsentes.

Dantes & concedentes vobis plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nomine nostro, jus quod nobis in partibus prædictis competit, vendicandi, petendi, prosequendi, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xi. die Julii.

Per ipsum Regem.

De custodiâ castri de Beaufort super Raunce in Britannia, R. de Grenacres commissâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 12. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, pro bono servitio quod dilectus vallettus noster Robertus de Grenacres, nobis impendit, concessimus ei custodiam castri de Beaufort super Raunce in Britannia, habendam à die confectionis præsentium usque ad finem trium annorum, proximò sequentium, plenariè completorum; cum omnibus redemptionibus, proficuis, & emolumentis, ad prædictum castrum qualitercumque spectantibus; reddendo indè nobis per annum mille florenos, de scuto vocatos Johanes, ad terminos Omnium Sanctorum & Paschæ, per equales portiones.

Ita quod idem Robertus castrum prædictum salvò custodiat, & illud de hominibus ad arma & sagittariis, temporibus guerræ & pacis, competenter muniat, & capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto intendens sit & obediens, prout alii capitanei & custodes castrorum & villarum in ducatu prædicto intendere solent, & debebunt.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro Berardo de Lebreto.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Attendentes grata & laudabilia obsequia nobis per dilectum & fidelem nostrum Berardum de Lebreto, in ducatu nostro Aquitaniæ impensa, & proindè ac pro eo quod idem Berardus ad nos in Angliam, ad transfretandum nobiscum pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, nuper venit, & jam ad partes ducatûs nostri prædicti, de mandato nostro est reversurus, ibidem in obsequio nostro moraturus:

Vobis mandamus quod eidem Berardo mille scutos aureos de exitibus custumæ nostræ vinorum apud Burdegal', de proximo tempore vindemiarum, in partem *solutionis debitorum in quibus ei tenemur, pro armaturis* & aliis apparatibus suis indè *emendis & providendis, liberari faciatis.*

Recipientes ab eo *litteras suas acquietantiæ hoc testificantes.*

Et nos vobis indè in *compoto vestro debitam allocationem, habere* faciemus.

T. R. apud Westm', xiiii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De custodiâ brevium Britanniæ commissâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilecti nobis, Willielmi de Wakefeld confidentes;

Concessimus ei custodiam omnium brevium Britanniæ, apud civitatem nostram Burdegalæ de navibus recipi solitorum, ad ducem Britanniæ, in custodiâ nostrâ existentem, pertinentium;

Habendam, quamdiù ducatum Britanniæ in manu nostrâ contigerit remanere, percipiendo, in officio illo, talia vadia & feoda, qualia alii, qui custodiam illam hactenus habuerunt, percipere consueverunt pro eâdem;

Ita quod de exitibus, de brevibus illis provenientibus, nobis respondeat, prout decet.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xv. die Julii.

Per ipsum Regem.

De marcâ concedendâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Ex parte dilecti valletti nostri, Willielmi de Wakefeld, civis civitatis nostræ Burdegalæ, nobis est, graviter conquerendo, monstratum quod, cum ipse, per gentes adversarii nostri Franciæ, temporibus treugarum, inter nos & dictum adversarium nostrum diversis vicibus initarum plurièes, supra mare captus, & in artâ prisonâ detentus, & ad diversas redemptiones, quas ante deliberationem suam solvit, positus, & de vinis & aliis bonis suis, ad valorem quinque milium librarum, deprædatus fuisset, undè satisfactionem aliquam hactenus non habuerit;

Et, licet custodes treugarum illarum, ex parte nostrâ in ducatu Britanniæ, tam oretenus quam per diversas literas suas, custodes earumdem treugarum, pro parte dicti adversarii nostri in eodem ducatu Britanniæ, & alibi, in partibus Franciæ, plurièes requisierunt ut eidem Willielmo, de captione, imprisonamento, & deprædatione prædictis, ac de dampnis & jacturis, quæ occasionibus illis sustinuit, emendas debitas fieri facerent, iidem tamen custodes treugarum, pro parte dicti adversarii nostri, quicquam, ad requisitiones prædictas, facere non curârunt, sicut idem Willielmus, per instrumenta publica, & alias evidentias, sufficienter poterit edocere, per quod prædictus Willielmus nobis supplicavit sibi de remedio congruo providere;

Nos, qui singulis subditis nostris sumus in exhibitione justitiæ debitores, volentes prædicto Willielmo, super recuperatione dampnorum & jacturarum suorum prædictorum, subvenire, ut tenemur;

Vobis mandamus quod, visis instrumentis & aliis evidentiis prædictis, quæ idem Willielmus penes se habet, si vobis legitimè constare poterit præfatum Willielmum, temporibus treugarum, inter nos & dictum adversarium nostrum initarum, sic captum, imprisonatum, & deprædatum fuisse;

Et dictos custodes treugarum, pro parte dicti adversarii nostri, per custodes treugarum illarum, pro parte nostrâ, super hoc debitè requisitos, eidem Willielmo in justitiâ, in hâc parte, faciendâ defecisse, tunc dicto Willielmo marcam de bonis omnium subditorum dicti adversarii nostri Franciæ, quæ infra ducatum nostrum, tempore pacis vel treugæ, inveniri contigerit, concedatis, & executionem indè fieri faciatis, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium prædictarum fuerit faciendum.

Dat' apud Westm', xvi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Quod archiepiscopus Dublin' conciliis in Hiberniâ intendat.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilecto consanguineo & fideli suo, Jacobo Botiller comiti d'Ormond', justiciario nostro Hiberniæ, salutem.

Cum nos, attendentes negotia nostra in terrâ Hiberniæ per sensum & consilium venerabilis patris Johannis archiepiscopi Dublin', prosperiùs dirigi in effectum, eundem archiepiscopum rogaverimus, mandantes quatinùs vobis, in præsentiâ & absentiâ vestris, unà cum aliis consiliariis nostris in terrâ prædictâ, consiliis & auxiliis oportunis intendat; cæteraque negotia nostra secum communicanda, unà vobiscum & dictis aliis consiliariis nostris consultius quo sciverit, studeat expedire;

Vobis mandamus quod ipsum archiepiscopum, in consiliarium nostrum assumentes, consiliis suis adhærere, & juxta eadem consilia operari, officiumque vestrum excercere curetis, & aliqua ardua nos ibidem tangentia præter præsentiam suam, vel consensum, fieri aut finaliter tractari, dumtamen ad hoc commodè vacare poterit, nullatenus permittatis.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De assistendo concilio Regis, in Hiberniâ, unà cum justiciario ibidem.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, J. eâdem gratiâ, archiepiscopo Dublin', salutem.

Dum vestros sensum laudabilem, & discretionem magnam, ac circumspectionem providam, fidelitatemque probatam, gratæ considerationis examine conspicimus, nobis ingeritur plena fiducia & spes firma, agenda nostra in terrâ prædictâ, per vestra discretionem & consilia, effectum capere fructuosum, & eandem terram felicius gubernari;

Vos igitur de nostro concilio ibidem, ut primum & præcipuum, fore volumus, & negotia, statum & regimen terræ illius concernentia, vestro mediante consilio, & aliorum consiliariorum nostrorum ibidem, dirigi & deduci;

Vos rogantes, vobis nichilominus in fide & dilectione quibus nobis tenemini injungendo, mandantes, quatinùs dilecto consanguineo & fideli nostro Jacobo Botiller comiti d'Ormond', justiciario nostro terræ prædictæ, tam præsenti vobiscum quam absenti in remotis, unà cum aliis consiliariis prædictis, oportunis consiliis & auxiliis efficaciter assistatis; cæteraque negotia nostra vobiscum communicanda, cum dictis consiliariis consultius quo poteritis, expediatis, cum nil arduum præter vestri præsentiam & consensum finaliter fieri volumus aut tractari: mandavimus enim præfato justiciario quod vestris consiliis jugiter adhereat, & juxta ea se habeat, suique officii debitum prosequatur.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

Ad comitem d'Ormond, super matrimonio contrahendo.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Jacobo le Botiller, comiti d'Ormond, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Considerantes probitatem, sensum, & virtutes, qui in, dilecto nobis, Geraldo, fratre juniore Mauritii, filii Mauritii comitis Dessimond, defuncti, qui de nobis tenuit in capite, vigent, sicut nobis ex laudabili testimonio perhibetur, ac volentes proindè ipsum Geraldum favore prosequi gratioso;

Volumus & ordinamus quod dictus Geraldus & einecia filia vestra copulâ matrimoniali conjungantur, absque donatione propter nuptias eidem Geraldo aliqualiter faciendâ;

Et, ut iidem, Geraldus & filia vestra, statum suum decentiùs manutenere valeant, & in recompensationem donationis propter nuptias, concessimus eidem Geraldo omnia castra, maneria, terras, tenementa, & libertates, tam regales quam alias, quæ fuerunt prædicti Mauritii fratris sui; & quæ per mortem ejusdem Mauritii, & ratione idiotiæ Nicholai, fratris senioris ipsius Mauritii, in manu nostrâ existunt, habenda & tenenda quamdiu maneria, terras, tenementa, & libertates prædicta in manu nostrâ, ex causâ prædictâ, contigerit remanere;

Ita quod idem Geraldus dictum Nicholaum, fratrem suum seniorem, in victu, vestitu, & aliis necessariis suis rationabilibus, inveniat & sustentet competenter.

Et ideò vobis mandamus quod, factâ per dictum Geraldum securitate de dicto matrimonio contrahendo, in formâ prædictâ, eidem Geraldo omnia castra, maneria, terras, tenementa, & libertates prædicta, sic in manu nostrâ existentia, liberetis, habenda, in formâ prædictâ, absque aliquo nobis indè reddendo.

Dat' apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem.

De potestate recipiendi homines in Hiberniâ ad pacem Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Sciatis quod nos, de vestris circumspectione, fidelitate, & industriâ confidentes, dedimus vobis potestatem recipiendi ad pacem & fidem tam Anglicos quam Hibernicos, qui nobis rebelles & contrarii existunt, & eis, & eorum cuilibet, de consilio, assensu, & avisamento venerabilis patris Johannis archiepiscopi Dublin', & cancellarii & thesaurarii nostrorum ibidem, pardonationes faciendi de sectâ pacis nostræ, quæ ad nos pertinet, tam pro homicidiis, roberiis, latrociniis, transgressionibus, quam de proditionibus quibuscumque in dictâ terrâ Hiberniæ perpetratis, non generaliter set specialiter, in cartis eis super hoc faciendis, declarandis & exprimendis; & firmam pacem nostram eis indè concedendi, litterasque nostras patentes indè, sub sigillo quo utimur in terrâ prædictâ, in formâ debitâ fieri faciendi; necnon fines & redemptiones ab illis, qui eos facere voluerint, ad opus nostrum recipiendi.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa, per consilium, assensum, & avisamentum archiepiscopi, cancellarii, & thesaurarii prædictorum, faciatis.

Mandavimus autem dicto cancellario nostro, quod litteras & cartas nostras illis, quibus hujusmodi pardonationes in formâ prædictâ feceritis, ad significationem vestram fieri faciat in formâ debitâ & consuetâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De bagis rotulorum, sub sigillo capitalis justiciarii placitorum custodiendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia intelleximus quod quamplures deceptiones, nobis & populo nostro terræ prædictæ multotiens ante hæc tempora fiebant, & indies fiunt, eo quod rotuli justiciarii ad placita, justiciarium nostrum. sequentia, per commissiones nostras sub magno sigillo nostro Angliæ tenendas, assignati, extra custodiam eorundem justiciariorum hactenus extiterunt, & diversa brevia judicialia contra legem de rotulis illis, absque testimonio & scientiâ eorundem justiciariorum emanarunt, undè tam nos quam dictus populus noster dampnum non modicum sustinuimus:

Nos, volentes hujusmodi dampnis & deceptionibus præcavere, volumus & ordinavimus quod sigillum pro brevibus judicialibus & præceptis consignandis deputatum, penes capitalem justiciarium placitorum prædictorum remaneant custodiendum; & quod omnes rotuli placitorum eorundem in bagis ponantur, & bagæ illæ per clericum ad custodiam eorundem rotulorum deputatum, sub sigillo dicti capitalis justiciarii placitorum custodiantur; & quod, absque præsentiâ alicujus justiciarii placitorum illorum, non aperiantur; quodque brevia judicialia & præcepta, quæ de rotulis illis emanare debeant, sub testimonio ejusdem capitalis justiciarii, qui ea warantizare tenetur, & non alio modo, procedant.

Et ideò vobis mandamus quod ordinationem prædictam firmiter teneri & observari faciatis.

Dat' apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem.

Quod rotuli justiciariorum ad placita penes capitalem justiciarium, sub sigillo suo, custodiantur.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia intelleximus quod quamplures deceptiones nobis & populo nostro terræ prædictæ multotiens ante hæc tempora fiebant, & indies fiunt, eo quod rotuli justiciarii ad placita, justiciarium nostrum Hiberniæ sequentia, per commissiones nostras sub magno sigillo nostro Angliæ tenendas assignati, extra custodiam eorumdem justiciariorum hactenus extiterunt, & diversa brevia judicialia contra legem de rotulis illis, absque testimonio & scientiâ eorumdem justiciariorum emanarunt, undè tam nos quam dictus populus noster dampnum non modicum sustinuimus:

Nos, volentes hujusmodi dampnis & deceptionibus præcavere, volumus & ordinamus quod omnes rotuli placitorum, coram dictis justiciariis, sic per commissiones nostras ad placita illa tenenda assignatis, tentorum & tenendorum, unà cum sigillo pro brevibus judicialibus & præceptis consignandum deputato, penes capitalem justiciarium eorumdem remaneant, sub sigillo suo custodiend', & quod brevia judicialia & præcepta, quæ de rotulis illis emanare debeant, sub testimonio ejusdem capitalis justiciarii, qui ea warantizare tenetur, & non alio modo, procedant.

Et ideò vobis mandamus, quod ordinationem prædictam firmiter teneri & observari faciatis.

Data apud Westm', xx. die Julii.

De compellendo dominos Hiberniæ morari in locis propè marchias.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia intelleximus quod nonnulli domini in terrâ nostrâ Hiberniæ morantes, qui castra & fortalitia in marchiis Hibernicorum hostium nostrorum habent, eadem castra & fortalitia absque custodiâ relinquunt desolata, & alibi in terrâ prædictâ super terris suis morantur, per quod marchiæ illæ, & fideles nostri in eisdem marchiis, & propè marchias illas, per dictos hostes nostros destruuntur, & quamplura alia mala per invasiones eorumdem perpetrantur, & majora evenire formidantur, nisi celerius remedium in hac parte apponatur:

Nos, de bono regimine & salvâ custodiâ terræ nostræ prædictæ summè soliciti, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod per totam terram prædictam ex parte nostrâ publicè proclamari faciatis, quod omnes illi castra, fortalitia, terras, vel alia loca in marchiis, vel prope marchias dictorum inimicorum nostrorum habent, quod statim, quibuscumque dilationibus cessantibus, cum totâ familiâ suâ, quanto potentius poterunt, ad castra, fortalitia, terras & loca sua in marchiis prædictis, & prope marchias illas accedant, & ibidem morentur; vel homines ad arma, sagittarios, & alios per quos sufficienter defendi poterunt, ibidem mittant; marchias & partes illas unà cum aliis fidelibus nostris, contra dictos hostes nostros & invasiones eorumdem, pro salvatione terrarum suarum in eisdem partibus viriliter defensuros, & dictos hostes nostros expugnaturos:

Et si domini illi, juxta proclamationem prædictam, ad certum diem per vos eis, juxta avisamentum venerabilis patris Johannis archiepiscopi Dublin', cancellarii & thesaurii nostrorum, ac aliorum de concilio nostro in partibus illis, præfigendum, ad castra, fortalitia, loca, & terras sua prædicta, non accesserint, nec hujusmodi homines ad arma, sagittarios, & alios per quos defendi poterunt, miserint, tunc terras & tenementa, quæ ipsi domini sic ad loca sua prædicta accedere recusantes, in aliis partibus ejusdem terræ habent, in manum nostram seisiri, & de exitibus eorumdem castra & fortalitia sua in marchiis & propè marchias prædictas existentia, sufficienter muniri, & terras suas ibidem contra invasiones dictorum hostium nostrorum faciatis.

Et de eo quod indè feceritis, nobis bis per annum distinctè & appertè certificetis, & hoc, sicut nos & honorem nostrum ac salvationem & defensionem dictæ terræ diligitis, nullatenus omittatis.

Data apud Westm', xx. die Julii.

De ministris computabilibus in Hiberniâ arestandis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, justiciario, cancellario, & thesaurio suis Hiberniæ, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod nonnulli ministri nostri, qui commissiones, tam de cancellario quam de scaccario nostris Hiberniæ, pro viridi cerâ in diversis partibus Hiberniæ purificandâ, & ad supervidendum levationem debitorum nostrorum, ante hæc tempora habuerunt, diversas pecuniarum summas de denariis nostris, colore commissionum nostrarum prædictarum, receperunt, de quibus summis per verba de recepta in commissionibus illis inserta, sunt onerabiles, & nondum indè computarunt; quidamque alii ministri commissiones ad supervidendum levationem debitorum tantum habentes, qui similiter magnas pecuniarum summas de denariis nostris, colore commissionum illarum, receperunt, asserentes ipsos de receptione aliquarum summarum, virtute dictarum commissionum suarum, non esse onerabiles seu computabiles, & sic summas illas penes se retinent, in nostri grave dampnum & jacturam.

Nos, volentes hujusmodi callidis conjecturis obviare, & indempnitati nostræ prospicere in hâc parte, vobis mandamus quod, habitâ super præmissis cum concilio nostro partium illarum informatione diligenti, si inveneritis ita esse, tunc corpora omnium illorum, quibus hujusmodi commissiones factæ existunt, & qui denarios nostros per easdem commissiones vel alio modo receperunt, & de eisdem ad plenum non computarunt capi & arestari, & prisonis nostris mancipari, & in eisdem, quousque nobis de denariis nostris per ipsos sic receptis, de quibus per vos in singulis comitatibus terræ prædictæ inquiri volumus, fuerit satisfactum, detineri faciatis: & hoc, sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

Dat' Westm', xx. die Julii.

Pro comite d'Ormond justiciario Hiberniæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerario de scaccario suo Dublin', salutem.

Considerantes expensas & labores grandes, quos dilectus & fidelis noster, Jacobus le Botiller comes d'Ormond', justiciarius noster Hiberniæ, circa directionem negotiorum nostrorum in partibus illis apposuit, & indies apponit; ac volentes ipsum, eo prætextu, respicere gratiosè, concessimus ei ducentas libras in subsidium expensarum suarum prædictarum, de dono nostro.

Et ideò vobis mandamus quod eidem comiti dictas ducentas libras de thesauro nostro sine dilatione solvatis.

Et nos vobis indè in compoto vestro præfato thesaurario ad scaccarium nostrum Angliæ, debitam allocationem habere faciemus.

Dat' apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem.

De proclamatione faciendâ, quod nullus merè Hibernicus, officiarius aut minister fiat.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, justiciario & cancellario suis Hiberniæ, salutem. Ex frequenti relatione nonnullorum accepimus, quod diversa dampna & incommoda nobis & fidelibus nostris terræ prædictæ evenerunt, ex hoc quod merè Hibernici, tam clerici quam laici, inimici nostri, in civitatibus, burgis, villis, castris, & aliis locis in dictâ terrâ nostrâ, ministri & officiarii deputati, & ad canonicatus & præbendas in ecclesiis cathedralibus in nostro dominio existentibus, & alia beneficia ecclesiastica nter Anglicos promoti, existunt.

Nos, volentes dampnis & incommodis hujusmodi præcavere, & salvationi dictæ terræ nostræ, in quantum poterimus, providere, ut tenemur, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod in civitatibus, burgis, villis mercatoriis, & aliis locis in singulis comitatibus terræ prædictæ, ubi expedire videritis, publicè ex parte nostrâ proclamari faciatis, quod nullus merè Hibernicus, de natione Hibernicana existens, fiat major, ballivus, janitor, aut alius officiarius, seu minister, in aliquo loco nobis subjecto; nec quod aliquis archiepiscopus, episcopus, abbas, prior, aut aliquis alius ad fidem nostram existens, sub forisfacturâ omnium, quæ erga nos forisfacere poterit, aliquem merè Hibernicum, de natione Hibernicanâ, ut præmittitur, existentem, causâ consanguinitatis, affinitatis, aut alio modo quocumque, in canonicum recipiat, vel ad aliquod beneficium ecclesiasticum inter Anglicos situatum, promoveat, instituat vel admittat; set quod omnia beneficia per quemlibet eorum conferenda, cum vacaverint, clericis Anglicis, sive aliis ad fidem & obedientiam nostras existentibus, in terrâ prædictâ conferantur, ita quod nobis, aut dictæ terræ nostræ, per receptamentum & fomentum dictorum Hibernicorum, inimicorum nostrorum, dampnum vel periculum, quod absit, non eveniat ullo modo.

Data ut supra, apud Westm', xx. die Julii.

De sessionibus justiciarii ad placita, in partibus guerrinis non tenendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario, cancellario, & thesaurario suis Hiberniæ, salutem.

Ex parte communitatis terræ nostræ Hiberniæ nobis est, graviter conquerendo, monstratum, ut cum populus terræ prædictæ querelas de injuriis sibi illatis, coram justiciariis nostris ad placita, justiciarium nostrum Hiberniæ sequentia, juxta legem & consuetudinem terræ prædictæ prosequi habeat; quas quidem quærelas, quando dicti justiciarii ad dicta placita tenenda assignati, in longinquis partibus, in terrâ guerrinâ, cum justiciario nostro Hiberniæ de guerrâ equitante existunt, prout ad hoc artantur, præ timore, & aliàs ob distantiam locorum prosequi non audeat, neque possit, & sic querelantes actiones & querelas suas derelinqunt non prosecutas, & transgressiones & facinora perpetrata remanent impuniti; ac fines, redemptiones, amerciamenta, & exitus forisfacti, quæ ad nos de prosecutionibus

illis, & de punitionibus malefactorum, eadem transgressiones & facinora perpetrantium pertinent, totaliter amittuntur, per quod tam nos, quam dictus populus noster dampna & jacturas quamplurima incurrebamus & indies incurrimus, velimus, tam pro nostro quam pro ipsius populi nostri commodo & utilitate, ordinare quod temporibus quibus justiciarius noster Hiberniæ in terrâ guerrinâ extiterit, dicti justiciarii ad placita prædicta assignati, in aliquo certo loco, ubi omnibus securus patet accessus, sessiones suas facere valeant & tenere:

Nos, volentes indempnitati & quieti populi nostri providere, ut tenemur, vobis mandamus quod, habitâ cum venerabili patre Johanne archiepiscopo Dublin', & aliis de concilio nostro in partibus illis, avisamento & informatione diligenti, super præmissis, fieri faciatis quod, tam pro commodo nostro quam utilitate & quiete dicti populi nostri, & pro punitionibus transgressorum & malefactorum hujusmodi in hâc parte fuerit faciendum.

Ita quod plena justitia querelantibus de injuriis sibi factis fiat, & transgressiones & facinora puniantur, & querelantes actiones & querelas suas in partibus guerrinis prosequi minimè compellantur.

Dat' ut supra.

De informando super terris dimissis in Hiberniâ, pro minori valore quam valent.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia intelleximus quod diversa terræ & tenementa in dictâ terrâ Hiberniæ, quæ ad verum valorem non extenduntur, diversis hominibus pro minori valore quam valent, per favorabiles extentas indè factas, ad terminum vitæ & in feodo conceduntur, in nostri grave dampnum & jacturam;

Nos, volentes indempnitati nostræ prospicere in hac parte, vobis mandamus quod vos de terris & tenementis, sic ad terminum vitæ & in feodo datis, & de vero valore eorumdem, per inquisitiones, & alias vias & modos quibus expedire videritis, informetis; & si inveneritis aliqua terras & tenementa hujusmodi, pro minore valore quam, juxta informationem illam inveniri valere contigerit, aliquibus hominibus data fuisse vel concessa, tunc per brevia nostra scire faciatis tenentibus terrarum & tenementorum eorumdem, quod sint coram vobis ad certos dies & loca eis per vos præfigenda, ostensur' quare nobis de vero valore eorumdem respondere non debeant.

Et ulterius in hac parte fieri faciatis quod de jure, & pro commodo nostro, fuerit faciendum.

Ita quod per donationes & concessiones hujusmodi, dampnum vel jacturam aliquam nullatenus incurramus.

Dat' ut supra, apud Westm', xx. die Julii.

De custodiâ castrorum in Hiberniâ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate, circumspectione, & industriâ vestris confidentes, assignavimus vos ad supervidendum omnia castra & fortalitia nostra in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, & munitiones eorundem, & ad inquirendum de gestibus vicecomitum, constabulariorum, escaetorum, ballivorum, & aliorum ministrorum, tam per nos quam per alios in dictâ terrâ constitutorum; exceptis cancellario & thesaurario nostris, ac capitalibus justiciariis de utroque banco:

Et ad ipsos, quos inveneritis erga nos & populum nostrum malè se gessisse, de avisamento venerabilis patris Johannis archiepiscopi Dublin', ac cancellarii & thesaurarii nostrorum prædictorum, ab officiis suis amovendum, & debitè juxta eorum demerita puniendum, & alios idoneos & sufficientes loco sui substituendum; & de salvâ custodiâ, & munitionibus castrorum & fortalitiorum prædictorum ordinandâ & disponendâ, prout, pro majori commodo nostro, & salvatione & defensione terræ nostræ prædictæ, vobis videbitur faciendum.

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. ut supra, xx. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

De ministris in Hiberniâ indictatis, amovendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quidam de feloniis indictati, & in curiâ nostrâ impetiti, ministri in eâdem terrâ per commissiones factas ibidem constituti existunt, undè dampna quamplura nobis & populo nostro hactenus evenerunt;

Nos, volentes indè remedium apponi, prout decet, vobis mandamus quod, si aliqui de feloniis sic indictati, vel impetiti, in dictâ terrâ ministri existant, tunc eos sine dilatione aliquâ ab officiis suis amoveri, & commissiones eis indè factas revocari, & alios idoneos & sufficientes, loco eorum, in officiis illis poni faciatis: aliquos hujusmodi indictatos, ministros in terrâ prædictâ, quousque de feloniis illis debitè acquietati fuerint, nullatenus fieri permittentes.

Data apud Westm', xx. die Julii.

De cartis revocandis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, justiciario & cancellario suis Hiberniæ, salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures de feloniis indictati, indictatores suos interfecerunt, & postmodum cartas de pardonatione mortis eorum, qui eos sic indictarunt, in terrâ prædictâ habuerunt, per quod vix aliquis ausus est hujusmodi felones & malefactores indictare; & sic iidem felones audaciores ad felonias & alia facinora perpetranda efficiuntur, undè mala quamplurima nobis & populo nostro ante hæc tempora evenerunt, & majora, quod absit, evenient, nisi super hoc congruum remedium apponatur:

Nos, volentes pacem nostram in terrâ prædictâ in omnibus observari, & indempnitati nostræ & populi nostri providere, vobis mandamus quod, si aliquæ cartæ de pardonatione aliquibus felonibus sic indictatis, qui indictatores suos interfecerunt, sub sigillo nostro Hiberniæ sint concessæ, tunc cartas illas sine dilatione revocari faciatis; aliquas cartas de pardonatione hujusmodi felonibus, qui sic indictatores suos interfecerunt, decætero minimè concedentes.

Et in casu quo aliquæ cartæ, sub magno sigillo nostro Angliæ, aliquibus hujusmodi personis concessæ fuerint, tunc nos in cancellariam nostram Angliæ de nominibus illorum, qui cartas illas habuerunt, & de contentis in eisdem cartis, distinctè & apertè certificetis; aliquas hujusmodi cartas, antequam indè certificati fuerimus, non allocantes, nec allocari permittentes.

Data apud Westm', xx. die Julii.

De terris in Hiberniâ vastatis & derelictis, in manum Regis capiendis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 18. in Turr. Lond.

REX, justiciario suo Hiberniæ, salutem. Quia datum est nobis intelligi, quod quamplura terræ & tenementa in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ, per guerram inter Anglicos & Hibernicos motam, vastata & destructa, ac omninò derelicta existunt;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris confidentes, assignavimus vos ad omnia hujusmodi terras & tenementa in terrâ prædictâ, sic per guerram vastata, destructa, & derelicta, in manum nostram seisiendum; & ad ea, ac omnia alia terras & tenementa, ac vasta nobis confiscata confiscandum; & alias in manu nostrâ existentia, in terrâ prædictâ, pro tempore quo justiciarii nostri ibidem fueritis, de avisamento venerabilis patris Johannis archiepiscopi Dublin', ac cancellarii & thesaurarii nostrorum ibidem, certis hominibus ea ad firmam habere volentibus, ad terminum vitæ vel annorum, pro certâ firmâ nobis indè annuatim, juxta

verum valorem eorundem, reddendâ, prout pro majori commodo nostro expedire videritis, nomine nostro concedendum & dimittendum; & litteras nostras patentes, sub sigillo nostro, quo utimur in terrâ prædictâ, de concessione & dimissione hujusmodi fieri faciendum.

Salvis nobis superioritate & dominio terrarum & tenementorum eorundem & ad certificandum nos in cancellariam nostram Angliæ bis per annum, videlicet ad festa Michaelis & Paschæ, de omnibus terris & tenementis, quæ sic ad firmam concessa & dimissa intendatis, & ea faciatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem.

Super personis de familiâ adversarii Franciæ, juxta proclamationem, celeriter recedentibus.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum personæ subscriptæ, de familiâ adversarii nostri Franciæ, sint extra regnum nostrum Angliæ ad partes Franciæ, juxta proclamationem indè factam, celeriter profecturæ, videlicet, Gassius de Labingue, Ranulphus de Magno Ponte, cum quatuor valettis & duobus equis vocatis hakeneys, Perotus de Molyns cum uno valetto, Audomarus Gascoigne cum uno valetto, Clement Barbastre, Calecot Baudement & Macherin eorum valettus, Tassin de Brueil cum uno valetto, Colmet de Lile cum uno valetto, Petrus de la Porte, Girardin Dauchy, Guillielmus Mennel, Galfridus Touse, Johannes Martyn, Hainsellin Lalemant, Guillielmus Chauficire, Copin Debrequin, Sauxaunet de Ranis, Colart Haubert, Raoulet, Legoulon, Ricardus Cossart, Colnis de Promiis, Johannes Decales, Guillielmus Gregi, Johannis de Canvile, & Johannes de Gres, suscepimus ipsos Gassium & Arnaldum cum quatuor vallettis & cæteros omnes prædictos, eundo ad dictas partes Franciæ, videlicet, à portu de Sandewico usque Boloniam, in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxi. die Junii.

Consimiles litteras habent subscripti; videlicet,

Familiares comitis de Salebrugg,
Familiares Lodowyci de Vendadour,
Familiares Jacobi de Burbon,
Familiares comitis de Juny,
Familiares domini de Derivall, } *prisonariorum Regis.*
Familiares domini de Credonio,
Familiares comitis de Sànceurre,
Familiares comitis de Dauncere,

Pro Berardo de Lebreto.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegalæ, ac aliis officiariis & ministris nostris, in ducatu nostro Aquitaniæ constitutis, salutem.

Volentes, dilectum & fidelem nostrum, Berardum de Lebreto, filium & hæredem Berardi de Lebreto domini de Podio, Normanni, prætextu grati & laudabilis obsequii, nobis per ipsum impensi, favore prosequi gratioso;

Dedimus & concessimus eidem Berardo, filio Berardi, respectum homagii, quod nobis pro castris, terris, & locis, quæ tenet de hæreditate dicti Berardi patris sui, & matris suæ, facere tenetur, quamdiu nobis placuerit;

Et ideò vobis mandamus quod exactioni, quam eidem Berardo, filio Berardi, pro homagio vel homagiis, pro castris, terris, & locis prædictis facitis, supersedeatis quousque aliud indè duxerimus demandandum;

Ipsum Berardum castra, terras, & loca sua prædicta in pace, absque impetitione seu molestiâ, ei pro homagio vel homagiis hujusmodi, ratione castrorum, terrarum, & locorum prædictorum faciendis, tenere permittentes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Johanne archiepiscopo Eborum, & tenentibus suis libertatis de Hextildesham.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 19. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Regalem decet munificentiam, & debitum requirit justiciæ, ut illos gratiarum muneribus liberalius prosequamur, quorum servitia nostris utilitatibus & rei publicæ fructus uberiores invenimus attulisse;

Attendentes igitur præclara merita venerabilis patris Johannis archiepiscopi Eborum, Angliæ primatis, nuper cancellarii nostri, quem in rebus gerendis, nedum nostri profectûs, set juris & justiciæ magnum novimus zelatorem, & in eorum cultu claritate fidelitatis & providentiæ prælucere, necnon impensa nobis per eum obsequia fructuosa, diuturnis laboribus lassescitum, qui jam vergens in senium contemplationi nititur inhærere, factus pro nobis apud Deum sedulus intercessor, dignum immò debitum fore decernimus ipsum in oportunitatibus gratiis & favoribus prævenire, & ab inquietationum dispendiis præservare;

Cum itaque placitum pendeat per breve nostrum, coram thesaurario & baronibus nostris de scaccario, inter nos & ipsum archiepiscopum, ac homines & tenentes suos libertatis suæ de Hextildesham, & à diù pendiderit, ex eo quod ipse, ac homines & tenentes sui prædicti ostendant si quid pro se habeant, vel dicere sciant, quare de portione ipsos de decimis, quintædecimis, lanis & aliis subsidiis, nobis per communitatem regni nostri Angliæ, diversis vicibus, à tempore quo dicti regni gubernacula suscepimus, concessis, contingente onerari, & nobis non debeant respondere.

Nos, ut idem archiepiscopus divinis obsequiis & orationibus, in quibus animæ nostræ utitur interesse, liberius intendere valeat, volentes ejus tranquillitati & quieti favorabiliter providere, de gratiâ nostræ plenitudine pardonavimus & remisimus eidem archiepiscopo, & hominibus & tenentibus libertatis suæ prædictæ, omnes portiones ipsum archiepiscopum, ac homines & tenentes suos prædictos, de decimis, quintædecimis, lanis & aliis subsidiis, nobis, pro toto tempore præterito, per communitatem ejusdem regni concessis, & imposterum, quamdiu idem archiepiscopus vitam duxerit in humanis, concedendis, ratione libertatis prædictæ, vel bonorum suorum infra eandem libertatem, contingentes; & ipsos de dictis decimis, quintædecimis, lanis & aliis subsidiis, pro toto tempore præterito, per dictam communitatem nobis concessis, & exnunc tota vita prædicti archiepiscopi concedendis, libertatem prædictam tangentibus, exoneramus & quietamus per præsentes.

Salvis nobis & hæredibus nostris actione & jure, si quæ ad hujusmodi decimas, quintædecimas, lanas & subsidia, nobis, vel hæredibus nostris per communitatem dicti regni nostri Angliæ, post mortem prædicti archiepiscopi concedenda in dictâ libertate de Hextildesham, sicut alibi in comitatu Northumberl' pertinere poterunt & habend', habeamus; quibus actioni & juri nolumus post mortem prædicti archiepiscopi, colore præsentium, in aliquo derogari.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xx. die Julii.

Per ipsum Regem.

De terris adquisitis per ministros Regis in Hiberniâ, in manum Regis capiendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis justiciario, cancellario & thesaurario suis Hiberniæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, salutem.

Cum in statuto, tempore domini Edwardi nuper Regis Angliæ, patris nostri, super statu terræ nostræ Hiberniæ edito, inter cætera contineatur, quod justiciarius noster Hiberniæ, seu quivis alius minister noster ibidem, dum in officiis nostris ibidem fuerint, non adquirant terras seu tenementa aliqua inter limites & bundas ballivarum suarum, sine licentiâ nostrâ speciali; & si quis contrarium fecerit, tunc id quod sic adquisitum fuerit, nobis incurratur, & nobis & hæredibus nostris remaneat forisfactum; salvis capitalibus dominis feodorum illorum servitiis sibi, de terris & tenementis sic incursis, & nobis forisfactis, debitis & consuetis;

Ac jam intellexerimus quod quamplures, tam justiciarii quam alii

ministri nostri terræ prædictæ, qui ante hæc tempora fuerunt, diversa terras & tenementa infra ballivas suas in eâdem terrâ Hiberniæ, contra formam statuti prædicti adquisiverunt;

Nos, volentes statutum illud in omnibus suis articulis inviolabiliter observari, vobis mandamus quod, per sacramentum proborum & legalium hominum de terrâ prædictâ, per quos rei veritas melius sciri poterit, diligenter inquiratis, quæ & cujusmodi terras & tenementa, tam justiciarii quam alii ministri nostri dictæ terræ Hiberniæ, qui ante hæc tempora fuerant infra ballivas suas ibidem, dum in officiis prædictis sic steterant, adquisiverunt contra formam statuti prædicti; & de quo, vel de quibus, & ubi, quo tempore & qualiter, & quo modo, & de quo, vel de quibus, teneantur; & per quod servitium, & quantum valeant per annum in omnibus exitibus, juxta verum valorem eorumdem;

Et omnia terras & tenementa, quæ per inquisitiones hujusmodi vobis constare poterit justiciarios, seu alios ministros nostros terræ prædictæ, in eadem terrâ contra formam statuti prædicti ante hæc tempora adquisivisse, in manum nostram capi, & salvò custodiri faciatis, donec aliud indè præceperimus;

Ita quod de exitibus indè provenientibus, nobis respondeatur ad scaccarium nostrum Dublin'; nos in cancellariâ nostrâ Angliæ, de eo quod indè feceritis, citra festum Natalis Domini proximò futuri, distinctè & apertè reddentes certiores.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem & erat patens.

Pro Thoma Byset de Scotia, de retinentiâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster, Thomas Byset de Scotiâ, quem nobiscum, pro præsenti passagio nostro, retinuimus in comitivâ nostrâ, ad partes transmarinas sit profecturus;

Suscepimus ipsum Thomam, ac homines, terras, & tenentes suos, in Upsetelyngton, Lambden, & Kymbryngham, in protectionem & defensionem nostram specialem;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ, aut hominibus & tenentibus suis prædictis, in personis, bonis, aut possessionibus suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen;

Volentes quod, in casu quo quicquam contra ipsos per subditos nostros attemptatum, forisfactum, vel aliàs fuerit injuriatum, tunc custodes marchiarum regni nostri Angliæ, versus partes prædictas, ad querelam prædicti Thomæ, ac hominum, terrarum & tenentium suorum prædictorum, & eorum cujuslibet, de injuriis & forisfactis hujusmodi, indilatè se informent, & eas debitè corrigi faciant & reformari, secundum legem & consuetudinem marchiarum & partium prædictarum;

Concessimus etiam præfato Thomæ, ac hominibus & tenentibus suis prædictis, & eorum singulis, quod ipsi querelas suas, super dampnis & injuriis eis illatis, coram dictis custodibus salvò & securè prosequi possint, tam in regno nostro Angliæ quam in partibus Scotiæ, nostræ subditis potestati; dumtamen pacificè se gerant, & quicquam, quod in nostri præjudicium cedere possit, attemptare non præsumant.

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Julii.

Per ipsum Regem.

De vino, à partibus Tholosanis ducendo, pro adversario Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, &c. ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum Guichardus de Lorays & Dionisius Bouis, familiares adversarii nostri Franciæ, ad vina, pro sustentatione ipsius adversarii nostri & familiæ suæ, in Angliâ, de partibus Tholosanis in Angliam ducendum, per dictum adversarium nostrum sint deputati;

Suscepimus ipsos, Guichardum & Dionisium, ac navem, vinis prædictis carcatam, ac marinarios navis illius, veniendo in regnum nostrum prædictum cum vinis illis, & eadem vina discarcando, & exindè ad propria redeundo, in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Guichardo & Dionisio, *&c. prout in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxv. die Julii.

Per ipsum Regem.

De conductu pro viginti personis, cum Johanne de Franciâ, adversario Regis, in Angliâ moraturis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum per nos & concilium nostrum sit ordinatum, quod viginti personæ de partibus Franciæ, quas adversarius noster Franciæ elegerit, cum eodem adversario nostro, ad deserviendum eidem, morabuntur, dictusque adversarius personas subscriptas nobis nominaverit, videlicet,

Magistrum Guillielmum Radicis medicum,
Petrum Harrane clericum ipsius Guillielmi,
Johannem de Lauda apotecarium,
Monetum Barbitonsorem,
Petrum de Landa scutiferum,
Gervasium de Sancto Stephano,
Robinettum le Coustrurier,
Dionisium de Coloribus clericum,
Adomarum Gascoigne capellanum,
Radulphum Lobloyer,
Egidium Colon,
Johannem le Burgoignon,
Stephanum de Pissato,
Guillotum Parm,
Robertum le Saussier,
Johannem de Ambianis,
Henricum Falconarii,
Johannem Comitis,
Johannem de Danivilla magistrum hospitii dicti adversarii nostri, &
Petrum Cotelle, vallettum ipsius Johannis de Danivilla,

per ipsum adversarium nostrum cum ipso moraturos sic electos, quos omnes & singulos, in obsequio ipsius adversarii nostri morando, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod personis prædictis, seu eorum alicui in regno nostro Angliæ morando, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, in personis, bonis, aut rebus suis, injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

T. R. apud Westm', xxvi. die Julii.

Per ipsum Regem.

De conductu pro certis personis, ultra numerum prædictum.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 11. in Turr. Lond.

REX, eisdem, &c. Sciatis quod, cum per nos & concilium nostrum sit ordinatum, quod, *&c. usque ibi,* morabuntur, *& tunc sic,* & quod omnes alii de familiâ suâ, ad partes suas proprias redibunt, juxta proclamationem indè factam;

Nos, ad rogatum ipsius adversarii nostri, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus quod Eustachius de Brolio taillour, Johannes de Milano falconarius, magister Johannes Folly, Guillielmus de Foillay, Gerardus de Aurelianis pictor, Guillielmus Cregi fruiterius, Maceotus Lanatorie, Copinus de Brequino, Sanxonetus de Remis, Clemens de Capella, & Matheus Daudely, ultra dictum numerum viginti personarum, cum eodem adversario nostro morentur;

Quos quidem Eustachium, &c. suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, in dicto regno nostro Angliæ morando, in formâ prædictâ.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Eustachio, *&c. mutatis mutandis.*

In cujus, &c. per idem tempus duratur'.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, &c. salutem. Sciatis quod, cum per nos, *&c. ut supra, usque ibi*, concessimus, *& tunc sic*, quod Egidius Marescalli & Quintinus Mounflet, ultra dictum numerum, &c. in dicto regno Angliæ morari, & ad diversas partes ejusdem, pro fœnis, avenis, literâ & aliis necessariis pro equis dicti adversarii nostri, emendis & providendis, transire possint, quos quidem Egidium & Quintinum suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, in regno nostro prædicto morando, *&c. ut supra.*

In cujus, &c. per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', xxiiii. die Julii.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, &c. salutem. Sciatis quod, cum per nos, *&c. ut supra, usque ibi*, concessimus quod Rogerus de Chicy, Colunis Berardi, Quentinus Monflet, Johannis de Santo Saturo, & Petrus Nigri, ultra dictum numerum, &c. cum eodem adversario nostro, pro equis suis extra castrum prædictum custodiendis, morentur, quos quidem Rogerum, &c. suscepimus, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

In cujus, &c. per idem tempus duratur'.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod, cum per nos, *&c. ut supra, usque ibi*, concessimus quod Johannes Eustachii & Bertrandus Lostelier, ultra dictum numerum, &c. cum eodem adversario nostro, pro vinis & aliis providentiis suis in civitate London' custodiendis, morentur, quos quidem Johannem, &c. suscepimus, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

In cujus, &c. per idem tempus duratur'.

T. ut supra.

Per ipsum Regem.

REX, eisdem, &c. salutem. Sciatis quod, cum per nos, *&c. ut supra, usque ibi*, morabuntur, *& tunc sic*, suscepimus Johannem de Danivilla, magistrum hospitii adversarii nostri prædicti, & Petrum Cotelle vallettum suum, duos de numero prædicto, in dicto regno nostro Angliæ morando, & ad diversas partes ejusdem regni nostri, pro negotiis & providentiis ipsius adversarii nostri transeundo, in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus, quod eisdem Johanni & Petro seu eorum alicui, in dicto regno nostro morando, & ad partes ejusdem regni nostri, circa negotia & providentias prædicta transeundo, non inferatis, *&c. ut supra.*

In cujus, &c. per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', xxvi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Super custodiâ adversarii antedicti.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum deputaverimus, dilectum & fidelem nostrum, Willielmum Deyncourt, & quosdam alios fideles nostros, ad adversarium nostrum Franciæ, à castro nostro Hertford, usque castrum nostrum de Somerton ducendum, & ipsum salvò ibidem custodiendum, quousque aliter pro morâ suâ duxerimus ordinandum;

Assignavimus ipsum Willielmum ad blada & alia victualia, necessaria pro sustentatione fidelium nostrorum, super salvâ custodiâ ipsius adversarii nostri sic commorantium, per se & deputatos suos emendum & providendum pro denariis suis, juxta rationabile pretium, inter emptorem & venditorem concordandum, promptè in manibus solvendum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem Willielmo, & deputatis suis prædictis, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Willielmus, seu deputati sui prædicti, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Julii.

Indentura facta super custodia præfata.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 21. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture, fait entre nostre seigneur le Roy d'Engleterre & de France d'une part, & monsieur William Deyncourt, monsieur William Colevill, en noun & lieu monsieur Robert de Colevill, q'est si suppris par maladie q'il ne purra travailler, monsieur Johan de Kirketon, monsieur Johan Deyncourt, & monsieur Saier de Rocheford, d'autre part;

Tesmoigne que, come ordine soit, par nostre dit seigneur le Roy, & son conseil, que le Roy Fraunceois, prisoner nostre dit seigneur le Roy, demura par un temps al chastel de Somerton el counte de Nichol, les ditz, William, William, Johan, Johan, & Saier, ont empris d'amener le dit Roi Franceois, du chastel de Hertford, ou il demoert ore sauvement, tantque au dit chastel de Somerton, & de lui garder illoeqes, pur le temps q'il y demorra, seurement & sauvement a lour peril:

Et averont en lour compaigne, sur la dite garde, xxii. homes d'armes: xx. archers & ii. gaytes;

Dont le dit William Deyncourt baneret, viii. esquiers, & x. archers ovesque lui, des queux x. archers iv. serront a chival, & vi. a pee:

Le dit monsieur Johan de Kirketon banerett, & iiii. esquiers, & iv. archers ovesque lui, des queux iv. archers ii. serront a chival & ii. a pee;

Et le dit monsieur Robert de Colevill avera pur lui le dit monsieur William de Colevill, ou autre chivaler suffisant, quant il lui plerra remuer, & ii. esquiers, & iv. archers, des queux archers ii. serront a chival & ii. a pee:

Le dit monsieur Johan Deyncourt lui mesmes & i. esquier, & le dit monsieur Saier lui mesmes ii. esquiers & ii. archers a pee.

Et le dit monsieur Robert de Colevill, par cause de sa maladie, ne serra mie arte a demorer personelment sur la dite garde; mes de doner son conseil, & de trover ses dites gentz sur la dite garde faire.

En toutes les gentz susdites demorront a la table du dit monsieur William Deyncourt, as custages nostre dit seigneur le Roy, qi prendra le jour pur les gages de eux & de lour chivalx; cestassaver,

Pur chescun des deux bannerettes ivs.
Et pur chescun des ditz iii. chivalers iis.
Et pur chescun des ditz xvii. esquiers xiid.
Et pur chescun des ditz viii. archers a chival vid.
Et pur chescun des ditz xii. archers a pee iiid.
Et pur chescun des ditz gaites vid.
Queux gages amontont le jour a xxxixs.

Et, pur acomplir l'entier somme de xls. si est grantee al dit monsieur William de Deyncourt xiid. le jour outre les ditz gages.

Et le tresorer nostre dit seigneur le Roy ferra prest paiement ou assignement au dit sire William Deyncourt, de temps en temps, de les gages susditz.

Et commenceront mesmes les gages le Lundy prechein apres la date de cestes, queu jour le dit Roi Franceois se remuera de Hertford devers le dit chastel de Somerton.

En tesmoignance des queux choses nostre dit seigneur le Roy pur lui, & les ditz monsieurs, William, William, Johan, Johan, & Saier, pur eux, a ceste endenture enterchangeablement ont mys lour sealx.

Don' á Loundres le xxvii. jour de Juyll, l'an du regne nostre dit seigneur le Roy, cestassavoir, d'Engleterre trentisme tierce, & de France vintisme.

Memorandum, quod alia pars istius indenturæ liberata fuit thesaurario, in hospitio episcopi Winton', videlicet, in capitali camera ejusdem hospitii, in thesauraria Regis custodienda.

De vadiis, pro ductione Johannis de Francia usque castrum de Somerton, solvendis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Præcipimus vobis quod, dilecto & fideli nostro, Willielmo Deyncourt, pro vadiis suis & quorumdam aliorum fidelium nostrorum, quos ad adversarium nostrum Franciæ, de castro de Hertford, usque castrum de Somerton ducendum, & ibidem salvò suo periculo custodiendum, constituimus; quibus vadia sua prædicta, videlicet, quadraginta solidos per diem, pro quatuordecim diebus, à vicesimo nono die Julii, proximò futuro, eodem die computato, quo die dictus adversarius noster à dicto castro de Hertford versus dictum castrum de Somerton est recessurus, ad receptam scaccarii nostri solvi fecimus, dictis quatuordecim diebus elapsis, quadraginta solidos per diem, quamdiu præfati Willielmus & alii custodes prædicti, custodiam dicti adversarii nostri habuerint, de tempore in tempus, prout dictus Willielmus vobis scire fecerit, de exitibus custumarum prædictarum, per indenturam, indè inter vos & ipsum Willielmum modo debito conficiendam, solvatis;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Super ductione memoratâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Rogero de Bello Campo, salutem.

Cum constituerimus, dilectum & fidelem nostrum, Willielmum Deyncourt, Willielmum Colevill, Johannem de Kirketon, Johannem Deyncourt, & Saierum de Rocheford, ad adversarium nostrum Franciæ, die Lunæ proximò futuræ, de castro Hertfordiæ, ubi idem adversarius noster jam moratur, versus castrum nostrum de Somerton ducendum, & ibidem salvò custodiendum, juxta formam indenturæ inter nos & dictos, Willielmum, Willielmum, Johannem, Johannem, & Saierum, indè confectæ;

Vobis mandamus quod corpus dicti adversarii nostri præfatis, Willielmo, Willielmo, Johanni, Johanni, & Saiero, per indenturam, indè inter vos & ipsos modo debito conficiendam, liberetis, usque dictum castrum de Somerton ducendum, & ibidem suo periculo custodiendum:

Volumus enim vos de corpore dicti adversarii nostri, erga nos exonerari.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Super dictâ ductione, de intendendo.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 16. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Cum deputaverimus, dilectos & fideles nostros, Willielmum Deyncourt, Johannem de Kirketon, Willielmum de Colevill, Johannem Deyncourt, & Saierum de Rocheford, ad morandum cum adversario nostro Franciæ, & ad ipsum de castro de Hertford, ubi jam moratur, cum viginti & duobus hominibus ad arma, & viginti sagittariis, usque castrum nostrum de Somerton ducendum, & ibidem salvò custodiendum;

Nos, in casu quo aliqui de dicto numero sagittariorum defuerint, assignavimus præfatos, Willielmum, Johannem, Willielmum, Johannem, & Saierum, conjunctim & divisim, ad capiendum in locis, ubi expedire viderint, infra libertates & extra tot sagittarios sufficientes, quot de dicto numero sic defuerint, quotiens indiguerint, super custodiâ prædictâ, in comitivâ eorumdem, Willielmi, Johannis, Willielmi, Johannis, & Saieri, ad vadia nostra moraturos;

Et ad omnes illos hujusmodi sagittarios, quos in hac parte contrarios invenerint, seu rebelles, capiendum & arestandum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque de punitione eorum aliter duxerimus ordinandum;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Willielmo, Johanni, Willielmo, Johanni, & Saiero, & eorum cuilibet, in præmissis omnibus & singulis intendentes sitis consulentes & auxiliantes, quotiens & prout iidem, Willielmus, Johannes, Willielmus, Johannes, & Saierus, vel eorum aliquis, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro Margareta comitissâ de Douglas.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III. Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

MARGARETA comitissa de Douglas, de partibus Scotiæ, habet litteras Regis de conductu, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum duraturas, pro se & viginti equitibus de comitivâ suâ, veniendo peregrè in regnum Angliæ, usque civitatem Cantuariensem, ad limina Sancti Thomæ Martiris visitandum, in eodem regno morando, & exindè ad propria redeundo.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras habet Patricius de Dunbar, comes Marchiæ.

Pro Johanne Penquadyk, de redemptione quærendâ.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 10. in Turr. Lond.

JACOBUS PENQUADYK, prisonarius Johannis de Dalton chivaler, Henricus Rochant & Jacobus le Petyt, familiares prædicti Jacobi de Penquadyk, habent literas Regis de salvo conductu, eundo ad partes transmarinas, per dominium & potestatem Regis, pro redemptione suâ quærendâ, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras habent, Tristanus Maniles, Hugo de Amboys.

De protectione pro quibusdam ad partes transmarinas profecturis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

JOHANNES DE GROS miles, qui cum Milone de Stapelton de Bedale, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xxx. die Julii.

Per testimonium ipsius Milonis.

Consimiles litteras Regis de protectione habet Thomas de Breouse, qui cum Petro de Breouse in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per testimonium ipsius Petri.

Consimiles litteras Regis de protectione habet Philippus de la Chambre, qui cum Radulpho comite Stafford', in obsequium Regis, &c. per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', viii. die Augusti.

Per litteras ipsius comitis.

PETRUS WHAPLOD, de London', paltokmaker, qui in obsequium Regis, in comitivâ Thomæ Cheyny, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præs', &c.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per testimonium ipsius Thomæ.

JOHANNES LAST, de Durdryght, qui in obsequium Regis, in comitivâ Rogeri de Mortuo Mari comitis Marchiæ, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum, duraturas.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', viii. die Augusti.

Per testimonium ipsius comitis.

EDWARDUS DE WODEHAM, qui in obsequium Regis, in comitivâ Willielmi comitis Norhampton', ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' per idem tempus duraturas.

Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', x. die Augusti.

Per testimonium ipsius comitis.

JOHANNES DE LANGELEYE de Waddeworth, qui in obsequium Regis, in comitivâ Radulphi Basset de Drayton, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum duratur'.

Presentibus, &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Augusti.

Per testimonium prædicti Radulphi.

NICHOLAUS ANDEVERE, qui in comitivâ Ricardi la Vache, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausula 'Volumus,' per tempus prædictum duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xv. die Augusti.

Consimiles litteras Regis de protectione habet Gilbertus Beauchamp piscenarius London', per idem tempus duratur'.

T. ut supra. *Per eandem billam.*

Per testimonium prædicti Ricardi.

PHILIPPUS DE LA CHAUMBRE, qui cum Radulpho comite Stafford', in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xvii. die Augusti.

Per litteram ipsius comitis.

STEPHANUS DE ASHWY, qui in comitivâ Johannis Brocas in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xv. die Augusti.

Per testimonium ipsius Johannis.

RICARDUS LYNCHELADE, qui in obsequium Regis ad partes Britann' profecturus est, ibidem in comitivâ Ricardi Grenacre, capitanei de Ploeremel moraturus, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Augusti.

Per testimonium Johannis de Bukyngham.

OLIVERUS filius Johannis Brocas militis, qui in comitivâ ejusdem Johannis, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xv. die Augusti.

Per testimonium prædicti Johannis Brocas.

BERNARDUS BROCAS, qui in comitivâ Johannis Brocas, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. ut supra.

Per testimonium ipsius Johannis.

ROGERUS SALEMEYN, qui ad partes transmarinas, in obsequio Regis, profecturus est, in comitivâ Johannis de Cobham, filii comitisse Marescalli, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xx. die Augusti.

Per billam ipsius Johannis.

RICARDUS DE CHISTELET, persona ecclesiæ de Wyvelyngham, qui ad partes transmarinas profecturus est, in obsequium Regis, in comitivâ prædicti Johannis, *&c. ut supra,* per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. ut supra.

Per billam dicti Johannis.

De sagittariis certis ductoribus liberandis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 7. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis Ricardo de Acton, Matheo de Clyedon, Thomæ Horsy, & vicecomiti Somerset', salutem.

Cum nuper assignaverimus vos, præfati Ricarde, Mathee, & vicecomes, conjunctim & divisim, ad triginta sagittarios equites, de melioribus, fortioribus, & validioribus hominibus sagittariis comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, prout coram nobismet ipsis respondere volueritis, pro præsenti passagio nostro eligendum, triandum, & arriandum, & ad sumptus comitatûs prædicti de unâ sectâ vestiri, & arcubus, sagittis, cultellis, ac aliis armis competentibus muniri, eisque de equiturâ pro statu suo sufficienti provideri faciendum;

Ita quod ipsi triginta sagittarii, sic benè electi, triati, arraiati, & de unâ sectâ vestiti, ac arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis, ac equiturâ competenter muniti, prompti essent & parati ad certum diem præteritum, per te, præfate Mathee, ad nos usque Sandewicum ducendi, cum per nos super hoc fueritis præmuniti:

Et postmodum, pro eo quod tu, præfate Mathee, circa quædam negotia nostra alibi intendens fuisti, per quod circa ductionem sagittariorum prædictorum intendere non potuisti, loco tui assignaverimus te, præfate Thoma, ad eosdem triginta sagittarios equites à vobis, præfatis Ricarde, Mathee & vicecomes recipiendum, & ad nos ducendum, juxta præmunitionem vobis indè faciendam.

Et quia passagium nostrum prædictum volumus, prout expedit, accelerari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod vos, præfati Ricarde, Mathee & vicecomes, prædictos triginta sagittarios equites, benè electos, arraiatos, triatos, & de unâ sectâ vestitos, ac arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis competentibus, ac equiturâ pro statu suo competenti, munitos unà cum vadiis dictorum sagittariorum & ductoris eorundem præfato Thomæ sine dilatione, per indenturam indè debitè conficiendam liberetis; & tu, præfate Thoma, eosdem triginta sagittarios equites, unà cum vadiis eorundem usque ad dictam villam de Sandewico à præfatis Ricardo, Matheo, & vicecomite per indenturam hujusmodi recipiatis, & usque eandem villam de Sandewico ad nos ducas.

Ita quod sint ibidem in quindenâ Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurâ ad ultimum, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, prout tunc duxerimus ordinandum.

Et hoc, sicut expeditionem guerræ nostræ diligitis, & vos & vestra indempnia servare volueritis, & etiam sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', iv. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Super eodem negotio.

REX, dilectis & fidelibus suis Johanni Waleys, Waltero Colepeper, Thomæ Taillard, & vicecomiti Sussex', salutem.

Cum nuper assignaverimus vos, conjunctim & divisim, ad quadraginta sagittarios equites, de melioribus, fortioribus, & validioribus hominibus sagittariis comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, prout coram nobismet, ipsis respondere volueritis, pro præsenti passagio nostro eligendum, triandum, & arraiandum, & ad sumptus comitatûs prædicti de unâ sectâ vestiri, & arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis competentibus muniri, eisque de equiturâ pro statu suo sufficienti provideri, & ad nos usque Sandewicum, cum per nos super hoc fueritis præmuniti, per te, præfate Johanne, duci faciendum.

Et quia passagium nostrum prædictum volumus, prout expedit, accelerari, vobis mandamus, firmiter injungentes, præfati Waltere, Thoma, & vicecomes, dictos quadraginta sagittarios equites benè electos, triatos, & arraiatos, ac arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis, ac equiturâ competenti in formâ prædictâ munitos, unà cum vadiis sagittariorum illorum & ductoris eorundem, à tempore quo à dicto comitatu versus nos recesserint, quousque ad dictam villam de Sandewico venerint, præfato Johanni; per indenturam indè debitum, conficiendam, liberetis, per ipsum Johannem ad nos ducendum, sicut prædictum est: & tu, præfate Johannes, eosdem quadraginta sagittarios, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

T. ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Eodem modo mandatum est subscriptis de sagittariis equitibus in comitatibus subscriptis electis, liberandis subscriptis, per ipsos usque dictam villam de Sandewico ducendis, in formâ prædictâ, sub eadem datâ, videlicet,

Johanni Chidiok, Roberto Latymer, Vicecomiti Dorset,	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Dorset electis, præfato Johanni Chidiok liberandis, &c.*
Johanni de Ferrariis, Jacobo de Cobham, Waltero de Brankescombe, Vicecomiti Devon',	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Devon' electis, præfato Waltero liberandis, &c.*
Laurentio de Sancto Martino, Thomæ de la Ryvere, Johanni Bluet, Vicecomiti Wiltes',	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Wiltes' electis, præfato Johanni Bluet liberandis, &c.*
Simoni Basset, Thomæ Moyne, Johanni Tracy, Vicecomiti Gloucestr',	*de quadraginta sagitariis in comitatu Gloucestr' electis, præfato Thomæ Moyne liberandis, &c.*

Ricardo de la Bere, *Thomæ de Chaundos,* *Johanni de Pointz,* *Vicecomiti Hereford',*	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Hereford' electis, præfato Johanni de Pointz liberandis, &c.*
Rogero Corbet de Caux, *Reginaldo de la Mare,* *Vicecomiti Salop',*	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Salop' electis, præfato Reginaldo liberandis, &c.*
Fulconi de Bermyngham, *Willielmo de Spineto,* *Simoni de Boseworth,* *Vicecomiti Warr',*	*de quinquaginta sagittariis equitibus in comitatu Warr' electis, præfato Fulconi liberandis, &c.*
Waltero de Shakenhurst, *Johanni de Herleye,* *Thomæ Colman,* *Vicecomiti Wygorn',*	*de triginta sagittariis equitibus in comitatu Wygorn' electis, præfato Thomæ liberandis, &c.*
Johanni de Camoys, *Radulpho Lovel,* *Roberto de Herpyngham,* *Vicecomiti Norff',*	*de quinquaginta sagittariis equitibus in comitatu Norff' electis, præfato Roberto liberandis, &c.*
Thomæ de Moreaux, *Adomaro de Welyngton',* *Willielmo de Clopton,* *Vicecomiti Suffolc',*	*de triginta sagittariis equitibus in comitatu Suff' electis, præfato Adomaro liberandis, &c.*
Johanni de Verdon, *Willielmo de Quenton,* *Simoni Warde,* *Vicecomiti Norh't,*	*de quinquaginta sagittariis equitibus, in comitatu Northt' electis, præfato Willielmo liberandis, &c.*
Theobaldo Hunte, *Johanni Hakelut,* *Vicecomiti Rotel',*	*de decem sagittariis equitibus in comitatu Rotel' electis, præfato Theobaldo liberandis, &c.*
Johanni de Stafford, *Johanni de Swynnerton,* *Vicecomiti Stafford',*	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Stafford' electis, præfato Johanni de Swynnerton liberandis, &c.*
Rogero la Zouch', *Johanni de Malore,* *Johanni de Folvill de Reresby,* *Vicecomiti Leyc',*	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Leyc' electis, præfato Johanni Malore liberandis, &c.*
Ricardo Fuyt, *Roberto Waldeshef,* *Vicecomiti Hunt',*	*de viginta sagittariis equitibus in comitatu Hunt' electis, præfato Roberto liberandis, &c.*
Saiero de Rocheford', *Laurencio de Flete,* *Thomæ de Fulnetby,* *Willielmo de Sancto Botulpho,* *Johanni de Bussy,* *Willielmo de Hanley seniori,* *Petro Banet,* *Vicecomiti Lincoln',*	*de sexaginta sagittariis & decem equitibus in comitatu Lincoln' electis, præfato Laurencio liberandis, &c.*
Thomæ Langeleye, *Johanni de Nowers,* *Thomæ de Besils,* *Vicecomiti Oxon',*	*de quadraginta sagittariis equitibus in comitatu Oxon' electis, præfato Johanni liberandis, &c.*
Johanni de Englefeld, *Johanni Creet,* *Johanni de Southbury,* *Vicecomiti Berk',*	*de triginta sagittariis equitibus in comitatu Berk' electis, præfato Johanni de Englefeld liberandis, &c.*
Petro de Salford, *Galfrido de Lucy,* *Vicecomiti Bedford',*	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Bedford' electis, præfato Petro liberandis, &c.*
Simoni de Cudyngton, *Willielmo de Nyndefeld',* *Ricardo de Somerby,* *Vicecomiti Surr',*	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Surr' electis, præfato Simoni liberandis, &c.*
Roberto Markaunt, *Rogero de Inglefeld,* *Vicecomiti Suth't,*	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Sutht' electis, præfato Roberto liberandis, &c.*
Willielmo de Wauton, *Johanni de Haveryng',* *Hugoni le Blount,* *Vicecomiti Essex',*	*de quinquaginta sagittariis equitibus in comitatu Essex' electis, præfato Johanni de Haveryng liberandis, &c.*
Edwardo de Kendale, *Hugoni fitz Simond',* *Johanni Chilterne,* *Vicecomiti Hertford',*	*de viginti sagittariis equitibus in comitatu Hertf' electis, præfato Edwardo liberandis, &c.*
Henrico de Colvill', *Johanni Dengayne de Teversham,* *Viceomiti Cantebr',*	*de triginta sagittariis equitibus in comitatu Cantebyr' electis, præfato Henrico liberandis, &c.*
Johanni Giffard de Boef', *Hugoni Chastilloun,* *Vicecomiti Buk',*	*de triginta sagittariis equitibus in comitatu Buk' electis, præfato Hugoni liberandis, &c.*

REX, dilectis & fidelibus suis, Radulpho de Frenynghum, & vicecomiti Kantiæ, salutem.

Cum nuper assignaverimus vos, & Johannem Colepeper, conjunctim & divisim, ad sexaginta sagittarios, equites de melioribus, fortioribus, & validioribus hominibus sagittariis comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, prout coram nobismet ipsis respondere velletis, pro præsenti passagio nostro eligendum, triandum, & arraiandum, & ad sumptus comitatûs prædicti, de unâ sectâ vestiri, & arcubus, sagittis, cultellis, & aliis armis competentibus muniri, eisque de equitaturâ pro statu suo sufficienti providerí, & ad nos usque Sandewicum duci faciendum.

Et quia passagium nostrum prædictum, volumus, prout expedit, accelerari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod dictos sagittarios, benè electos, triatos, & arraiatos, ac arcubus, sagittis, cultellis & aliis armis, ac equitaturâ competenter, in formâ prædictâ, munitos, ad nos usque dictam villam de Saudewico ducatis:

Ita quod sint ibidem, in quindenâ Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurâ, ad ultimum, ad proficiscendum exindè nobiscum, in obsequium nostrum, ad vadia nostra, prout tunc duxerimus ordinandum.

Et hoc, sicut expeditionem guerræ nostræ diligitis, & vos & vestra indempnia servare volueritis, & etiam sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

T. R. apud Westm', iv. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro comite de Anegos, de conductu.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum Thomas comes d'Anegos, de Scotia, qui in obsidem pro David de Bruys, prisonario nostro, ad nos in Angliam nuper venit, & cui licentiam dedimus in Scotiam proficiscendi, & ad nos infra certum tempus redeundi, jam sit ad nos in Angliam reversurus, suscepimus ipsum comitem & duodecim equites de comitivâ suâ, &c. *ut in similibus de conductu literis, usque ad hæc verba; videlicet,*

Nolentes quod idem comes, prætextu aliquorum debitorum aut contractuum, per ipsum ante hæc tempora aliquibus subditis nostris in dicto regno nostro Angliæ factorum, arestetur, molestetur in aliquo, seu gravetur.

In cujus, &c. per tempus prædictum duraturas.

Teste Rege, apud Westm', viij. die Augusti.

Pro comite memorato.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, eisdem, salutem. Sciatis quod, cum Thomas comes d'Anegos, de Scotiâ, quatuor naves de Flandriâ, diversis hominibus armatis & aliis, ad nos, ad instans passagium nostrum, ducendas carcaverit; quarum navium Copinus Wolp ductor sive capitaneus existit, suscepimus ipsas quatuor naves, ac ipsum Copinum, & marinarios navium illarum, ac omnes alios homines armatos, & cæteros quoscumque in dictis navibus existentes, veniendo per mare ad dictum passagium nostrum, vel apud villam nostram Calesii, in protectionem & defensionem nostram, necnon, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Martini proximò futurum, duraturas.

Dat' ut suprà.

De Rege, super tractatibus pro pace, inaniter deluso; de guerrâ resumptâ, & de orando.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, salutem.

Post conceptum pridem pacis & tranquillitatis spiritum, quem adversarii nostri Franciæ victoriosa captio habundantiùs solito cogitationibus nostris infuderat, etiam ob divinæ majestatis reverentiam, ac populi Christiani quietem, quamquam præteritorum gestorum conjectura probabilis, utpote qui in prosecutione pacis hujusmodi, dampnosæ nimium, quod nulla posteritatis delebit oblivio, totiens, præter culpam nostram quamlibet, novit Deus, delusi fuimus inaniter & vexati, ut de cæteris partis adversæ jam notis calliditatibus, cum regalis honestatis decentiâ, taceamus, pacis tractatum dissuaderet amplecti;

Ad ipsius tamen prosecutionem resumpsimus animum, vires & studia convertimus, & circa fructuosum ejusdem exitum, prolixo satis tempore, sicut vestra novit providentia, intendimus diligenter, ut qui, adversario nostro prædicto, in suæ dominationis gloriâ constituto, petitam per nos, pacem hactenus habere nequivimus, ordine Rei, divinâ potentiâ, transmutato, eam non videremur refugere cum instantiâ jam oblatam;

Et deindè, sub mediatione & assistentiâ papalium nunciorum, ac directione providâ consiliariorum nostrorum, quorum circumspectionem & industriam utriusque partis maturitas præelegit, pacis tractatum confidenter ingressi, in eodem eo usque processimus quod, redactis in scriptis & sigillatis articulis hinc & indè, solum restabat condictorum consummatio, quam idem noster adversarius, certo ad hoc præfixo tempore, nobis erat pollicitus, in verbo regio, quatinùs possibile fuerat, perfecisse.

Et licet diù est, idem terminus sit effluxus, præfatus tamen adversarius condictis & promissis suis hujusmodi satisfacere, sicut evidentiis claris concepimus, voluntariè prætermittens, novas à nobis subdolè impetrare studebat inducias, quibus se finxit singulos ejusdem tractatûs articulos debere legaliter observare, ut sic cum dilationibus & protractionibus tempus eluderet, & sub pacifici tractatûs velamine, aut nostrum propositum ingeniosè suspenderet, aut interim contra nos, per suos alligatos & complices, ad actus bellicos commodiùs se pararet.

Undè nos, quos præteritorum ratio didicit prænoscere futura, considerantes præmissa multis fore sinistris suspicionibus circumplexa, necnon tractatum ipsum, per ejusdem adversarii nostri culpam notabilem & defectum, fore penitùs dissolutum, aliud nobis superesse remedium non videntes, cum nullam omninò nobis spem tribuerit ad futura, qui nos totiens in præteritis & notabiliter sic delusit, guerram nostram compulsi resumpsimus, & circa prosecutionem ipsius intendere continuatis gressibus e vestigiò nos paramus.

Verùm quia dubia sunt facta bellorum, & triumphus non ex homine provenit set ex DEO, à quo omnis victoria omnisque triumphus, nec in loricatæ gentis copiâ, virtute excercitûs, aut humani brachii robore, set in solius DEI subsidio, qui causæ nostræ justitiam misericorditer prosecutus est hactenus, totam in hiis reposuimus fiduciam mentis nostræ.

Hinc est, ut tenemus indubiè, quod idem DEUS, in prosecutione nostrâ hujusmodi, eo nobis erit ampliùs favorabilis & propitiùs, quo fidelis populus apud eum devotiùs & cordialiùs propterea intercedat, vestra aliorumque subditorum nostrorum devota precamina nobis sunt in hiis admodum oportuna, velitis, quæsumus, pro nobis & fœlici expeditione nostrâ, devotis intercessionibus, aliisque pietatis officiis apud ipsum, & gloriosam Virginem, matrem suam, assiduè intendere; propter hæc processiones, prædicationes, aliasque DEO placabiles hostias fieri facientes, suffraganeos vestros, ac clerum & populum totius vestræ provinciæ, vestris ad hoc salutiferis mandatis & exhortationibus, effectualiter inducendo.

Et sic demùm vestræ & ipsorum orationes in affectum cordis transeant, ut, quod nostris meritis non valemus, vestris & ipsorum patrociniis assequamur.

Teste Rege, apud Westm', xii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimile breve dirigitur Johanni archiepiscopo Eborum Angliæ primati.

De exploratoribus capiendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Nigello de Haukynton, Reginaldo Serchour, Galfrido de Bardeneye, & Roberto de Beverle taillour, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod Johannes de Cornewaille & Willielmus de Derby, qui inimicis nostris de Francia contra nos sunt adhærentes, regnum nostrum Angliæ clandestinè sunt ingressi, & in civitate nostrâ London' & alibi vagantur, secreta nostra & terræ nostræ explorantes, in nostri contemptum & præjudicium, & totius regni nostri periculum manifestum:

Nos, malitiæ ipsorum exploratorum volentes obviare, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad prædictos exploratores, ubicumque inventi fuerint, sive infra libertates sive extra, capiendum, & vicecomitibus nostris London' liberandum, in prisonâ nostrâ de Neugate salvò custodiendos, donec aliud indè duxerimus demandandum: & ideò vobis mandamus, quod circa præmissa diligenter intendatis.

Universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & fidelibus nostris, infra libertates & extra, tenore præsentium damus firmiter in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, pareant & intendant, cum necesse fuerit, in hac parte.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xii. die Augusti.

Per concilium.

Super ductione adversarii de Francia.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.

Liberat. 33 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate de thesauro nostro, dilecto & fideli nostro Willielmo Deyncourt viginti & octo libras pro expensis suis, ac hominum ad arma, & sagittariorum in comitivâ suâ, ad civitatem nostram London', de mandato nostro venientium, pro adversario nostro Franciæ, exindè usque castrum de Somerton, salvò & securè ducendo, si sibi priùs indè non fuerit satisfactum.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Augusti.

Per ipsum Regem.

De protectione pro comitivâ Johannis comitis Richemund'.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 7. in Turr. Lond.

HENRICUS COMYN, qui in obsequium Regis, in comitivâ Johannis comitis Richemund', versus partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duratur'.

Pres', &c.

T. R. apud Westm', xvi. die Augusti.

Per testimonium ipsius comitis.

'*Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequium Regis in comitiva prædicti Johannis, ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duratur'; videlicet,*

Johannes de Grey de Codenore. T. R. apud Westm', xxiii. die Augusti.

Ricardus le Scrop chivaler. T. R. apud Westm', xx. die Augusti.

Henricus le Scrop. *T. R. apud Westm', xxv. die Augusti.*

Walterus de Campden.
Godefridus Foliaumbe.
Willielmus de Screlleye.
Mathæus de Colby.
Nicholaus de Oterbourne.
Rogerus de Wodrington.
Robertus de Haughleye.
Thomas Fulnetby.
Radulphus Aylewyn de Bircham Neuton'.
Willielmus Bracebrigge.
Bertrandus Monboucher.
} *T. R. apud Westm', xxiii. die Augusti.*

Willielmus Ergom.
Thomas Banastre.
Willielmus Ergom de Rudestan.
Willielmus Vavasour.
Ricardus filius Johannis filius Ricardi de Clyderowe.
Johannes de Mersburgh de Roderham.
Johannes atte Kirk de Laghton.
Johannes de Nesfeld, persona ecclesiæ de Ledenhame.
Robertus de Morewode, clericus.
Willielmus de Morewode.
Walterus Pedwardyn.
} *T. R. apud Westm', xxiii. die Augusti.*

Willielmus de Tondeby. *T. R. apud Westm', vii. die Septembris.*

Ricardus de Maynel juniori. *T. R. apud Westm', xii. die Octobris.*

De protectione, pro comitivâ principis Walliæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

THOMAS FICHET chivaler, qui in obsequium Regis in comitivâ Edwardi principis Walliæ, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum duraturas.

Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xviii. die Augusti.

Per billam ipsius principis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum eodem principe ad partes transmarinas profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Walterus de Thorp.
Ricardus de Thorp.
Johannes Pollehore.
Thomas Peytevyn.
Thomas de Grey miles.
Robertus de Orde.
Johannes de Wyken.
} *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Johannes de Sekford chivaler.
Jacobus Blount.
Jacobus de Wrotham.
Robertus Fermer.
Willielmus Mackeney.
Johannes Seint Johan.
Johannes de Mohun de Dunsterre chivaler.
Hugo filius Johannis de Derburgh.
Edmundus Wauncy chivaler.
} *T. ut supra.*

Robertus de Tyfford miles.
Johannes de Beaufo.
Johannes de Wyngefeld' chivaler.
Johannes Dymmok chivaler.
Michael de la Pole.
Willielmus de Synythweyt.
} *T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.*

Adam Brikeden. *T. R. apud Westm', iii. die Septembris.*

Edwardus de Courteney miles.
Johannes Roignon.
} *T. R. apud Westm', xxx. die Augusti.*

Nicholaus de Broomford.
Thomas Carmynou.
Radulphus Giffard.
Johannes Sergeaux.
Roulandus Pensoun.
Petrus de Cusance miles.
Johannes Lucas.
} *T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.*

Petrus le Veel.
Johannes Speede de Shelford.
Petrus le Veel, chivaler.
Petrus de Veel, filius & hæres Petri de Veel.
} *T. R. apud Westm', v. die Augusti.*

Willielmus Riche. *T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.*

Rogerus la Warre chivaler. *T. R. apud Westm', ii. die Septembris.*

Galfridus Beauflour de Bristoll'. *T. R. apud Westm', iiii. die Septembris.*

Radulphus Thorneye.
Nicholaus Thorneye.
Willielmus de Dacre miles.
Robertus de Hotost miles.
} *T. R. apud Westm', primo die Septembris.*

Thomas Mauduyt, chivaler. *T. R. apud Westm', iii. die Septembris.*

Johannes Camoyot. *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Gerardus Braybrok. *T. R. apud Westm', xxii. die Augusti.*

Henricus Baudewyne. *T. ut supra.*

Willielmus de Norton.
Ricardus de Beknesfeld.
} *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Galfridus Hamelyn. *T. R. apud Westm'. xxvi. die Augusti.*

Robertus Egremound. *T. R. apud Westm', v. die Septembris.*

Thomas Bradegate. *T. R. apud Westm', xxiiii. die Augusti.*

Willielmus de Dacre, chivaler. *T. ut supra.*

Alexander de Angrere, clericus. *T. R. apud Westm', v. die Septembris.*

Thomas Daldryngton. *T. R. apud Westm', iv. die Septembris.*

Johannes Camyot. *T. R. apud Westm', v. die Septembris.*

Thomas Chaundeler.
Johannes Trailly.
Johannes Sarnesfeld.
Ricardus Punchardoun.
Bertramus de Sancto Omero.
Johannes de Reppes.
Johannes Tirel.
Johannes de Henxteworth.
Willielmus Moigne chivaler.
Johannes Sully chivaler.
Thomas de Sandwicz.
Willielmus de Seint Omer
Rogerus Daudele chivaler.
Willielmus de Morers.
Rogerus Saham.
Ricardus de Stafford chivaler.
Nicholaus de Sarnesfeld.
Johannes Leygh.
} *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Johannes de Hide, chivaler.
Johannes de Holyngworth.
} *T. ut supra.*

Walterus de Thorp chivaler. *T. R. apud Westm', xx. die Septembris.*

Thomas de Mountnyroun. *xxiiii. die Augusti.*

Johannes Byntre chivaler. *T. ut supra.*

Alexander de Aungre. *T. ut supra.*

Ricardus de Bekenesfeld. *T. R. apud Westm', v. die Septembris.*

Willielmus Houstiel. *T. R. apud Westm', iiii. die Septembris.*

Ricardus Raven. *T. R. apud Westm', xxx. die Augusti.*

Jacobus Daudelegh, chivaler.
Willielmus de Bakton.
Baldewynus de Bereford chivaler.
Willielmus Shank.
Radulphus Copcy.
Nicholaus Bonde.
Baldewinus de Fryvill, chivaler.
Ricardus Baskervill, chivaler.
Willielmus de Brerlee.
Henricus de Berkhampstede.
Thomas Beneshef.
} *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Johannes de Southous.
Stephanus Aungevyn.
Radulphus Seymur.
Willielmus de Seymour.
Edmundus de Southous junior.
Willielmus de Glemesford.
Johannes Haukere.
} *T. ut supra.*

Johannes de Monte Acuto, miles. *T. R. apud Westm', viii. die Septembris.*

Johannes de Farnedon.
Henricus de Aldrington.
Johannes de Colney.
Henricus le Ferour de Holbourne.
Willielmus Brikeden.
Thomas Gernoun.
Walterus de Thornfrith de Merstham.
Willielmus Frost.
} *T. R. apud Westm', xx. die Augusti.*

Pro secretario adversarii Franciæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

JOHANNES RETERII, secretarius Johannis de Francia adversarii Regis, habet literas Regis de salvo conductu, veniendo in regnum Angliæ cum financiâ, robis, ac aliis diversis rebus necessariis ipsius Johannis de Franciâ, & à tempore ingressûs ipsorum in eodem per tres hebdomadas duntaxat morando, & exindè ad partes proprias redeundo.
Dat' apud Westm', xx. die Augusti.
Teste Rege.

Consimiles literas de conductu habet Karolus comes de Dampnomartin, prisonarius Regis, veniendo in Angliam juxta fidem suam præstitam, &c.

Consimiles etiam habet Copinus Messagier, familiaris domini de Daubeney, prisonarii Regis, eundo ad partes Franciæ pro sustentatione prædicti domini sui, &c.

De protectionibus, pro comitivâ Johannis Chaundos.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

RICARDUS FOUNE clericus, qui in obsequium Regis, in comitivâ Johannis Chaundos, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum, duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Westm', xx. die Augusti.
Per testimonium ipsius Johannis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequium Regis, in comitiva prædicti Johannis ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duratur'; videlicet,

Lambertus de Thrikyngham, clericus. T. R. apud Westm', xx. die Augusti.

Ricardus de Meaux, clericus.
Ricardus de Hampton. } *T. ut supra.*

Thomas Conestable de Frisemersk. T. R. apud Westm', primo die Septembris.

Sifridus de Clay.
Robertus de Morton de Blyth. } *T. ut supra.*

Johannes de Salteflet eby. T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.

Willielmus Rogerson de Kyrketon. T. ut supra.

Johannes filius Nicholai de Scorby de Ebor'.
Ricardus atte Celer.
Rogerus of the Halle de Daventre.
Johannes de Sutton. } *T. R. apud Westm', xvi. die Septembris.*

Thomas Rose.
Thomas Gerneys. } *T. R. apud Westm', primo die Septembris.*

Thomas de Baldeswell de London', orfeure. T. R. apud Westm', xxiiii. die Septembris.

Pro quibusdam ad partes Franciæ profecturis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

RICARDUS LONGEFORD, de Guldeford', qui cum Thoma de Bello Campo, de Warrewyk, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Westm', xx. die Augusti.
Per testimonium ipsius Thomæ.

GALFRIDUS RANDOLF, qui cum Johanne de Grey, de Codenore, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.
Præs', &c.
T. ut supra. Per testimonium ipsius Johannis.

JOHANNES DE SANCTO CLARO, chivaler, qui in obsequium Regis, in comitivâ Johannis de Bello Campo, de Warrewyk, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Westm', xx. die Septembris.
Per testimonium ipsius Johannis de Bello Campo.

MONEKINUS DE MIRABELLO, qui in obsequium Regis, in comitivâ Nicholai de Lovaigne, ad partes prædictas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Westm', xxv. die Septembris.
Per testimonium ipsius Nicholai.

WILLIELMUS DE FOTERBY, qui in obsequium Regis, in comitivâ Adæ de Everyngham, de Laxton, ad partes prædictas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Sandwicum, xxvii. die Septembris.
Per testimonium ipsius Adæ.

WILLIELMUS DE LUDWYK, qui in obsequium Regis, cum Johanne fitz Wauter, ad partes prædictas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duraturas.
Præs', &c.
T. R. apud Westm', xx. die Septembris.
Per testimonium ipsius Johannis

Pro diversis personis ad partes transmarinas profecturis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

JOHANNES BEKKE, qui in obsequium Regis, in comitivâ dilecti & fidelis Regis Jacobi de Audele, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, usque ad festum Paschæ proximò futurum, cum clausulâ 'Volumus.'
Præsentibus, &c.
T. R. apud Westm', xxiii. die Augusti.
Per testimonium prædicti Jacobi.

Consimiles litteras de protectione habet Adam Delbon, qui in obsequium Regis, in comitiva prædicti Jacobi, ad partes transmarinas profecturus est, per idem tempus duratur'.
Præsentibus, &c.
T. ut supra.

HENRICUS MURYMAN, qui in obsequium Regis, in comitivâ magistri Johannis de Branketre, clerici, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.
Præsentibus, &c.
T. R. apud Westm', xxx. die Augusti.

Consimiles litteras Regis de protectione habet Johannes Hervy, qui in obsequium Regis, in comitiva prædicti magistri Johannis, ad partes transmarinas profecturus est, per idem tempus duratur'.
Præsentibus, &c.
T. ut supra.
Per testimonium prædicti magistri Johannis.

EDMUNDUS GERARD, qui in obsequium Regis, in comitiva Johannis de Wynewyk, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.
Præsentibus, &c.
T. ut supra. Per billa de privato sigillo.

HUGO DE TYBERTON, qui in obsequium nostrum, in comitivâ Ricardi de Penbrugg, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum, duratur'.

Præsentibus, &c.

T. ut supra. Per testimonium ipsius Ricardi.

Consimiles litteras Regis de protectione, habet Henricus Freyne, qui in obsequium Regis, in comitiva prædicti Ricardi, ad partes transmarinas profecturus est, per idem tempus duratur'.

Præsentibus, &c.

T. ut supra.

JOHANNES PEREPOUND, qui in obsequium Regis, cum Michaele de Ponynges, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duratur'.

Præsentibus, &c.

T. R. apud Westm', xxvi. die Augusti.

Per testimonium ipsius Michaelis.

Consimiles litteras Regis de protectione, habet Ricardus de Ponynges, qui in obsequium Regis, cum prædicto Michaele, ad partes prædictas profecturus est, per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', primo die Septembris.

Per testimonium ipsius Michaelis.

Consimiles litteras Regis de protectione, habet Lucas de Ponynges, qui in obsequium Regis, cum prædicto Michaele, ad partes prædictas profecturus est, per idem tempus duratur'.

T. R. apud Westm', xxvi. die Augusti.

Per testimonium ipsius Michaelis.

Pro quibusdam navibus de Lescluse, pro passagio Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilecti & fideles nostri, scabini, consules, & probi homines villarum de Lescluse, Dunkirk, & Gravelyng, certas naves pro præsenti passagio nostro, pro hominibus ad armâ, sagittariis, equis, victualibus, & aliis necessariis nostris traducendis, nobis liberaliter concesserint, pro competenti fretto eis indè solvendo, suscepimus ipsas naves, magistros, & marinarios earumdem, ac eorum bona quæcumque, veniendo ad villam nostram de Sandwico, ubi passagium nostrum prædictum ordinavimus, ibidem morando, nobiscum proficiscendo, & exindè ad partes suas proprias redeundo, in salvum & securum conductum nostrum, necnon in protectionem & defensionem nostram specialem:

Et ideò vobis mandamus, quòd eisdem navibus, magistris, aut marinariis earumdem, veniendo ad dictam villam de Sandwico, ibidem morando, nobiscum proficiscendo, & exindè ad partes suas proprias redeundo, ut prædictum est, in personis, bonis, aut rebus suis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum, vel injuriatum, fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duratur'.

T. R. apud Westm', xxvi. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Pro principe Walliæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus carissimo primogenito nostro, Edwardo principi Walliæ, qui jam nobiscum, in præsenti passagio nostro, ad partes transmarinas, in obsequium nostrum, profecturus est, quod, in casu quo ipsum principem in dicto viagio decedere contingat, quod absit, tunc executores sui omnia castra, maneria, terras, tenementa & redditus ejusdem principis quæcumque, cum pertinentiis, tam in Angliâ, quam in Walliâ, & alibi, habeant & teneant;

Et exitus, proficua, & emolumenta, de eisdem castris, maneriis, terris, tenementis, & redditibus provenientia, percipiant;

Et de eisdem pro voluntate suâ disponant, usque ad finem quatuor annorum, à tempore mortis prædicti principis plenariè completorum, pro debitis ejusdem principis indè acquietandis, absque impedimento nostri, vel hæredum, seu ministrorum nostrorum quorumcumque.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Ledes, xxvii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Pro Blanchia comitissâ Richemundiæ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, de gratiâ nostrâ speciali, & pro intimâ affectione quam erga carissimam filiam nostram, Blancheam comitissam Richemundiæ gerimus & habemus, concessimus ei centum libras, in subventionem expensarum cameræ suæ, percipiendas & habendas singulis annis ad scaccarium nostrum, ad terminos Sancti Michaelis & Paschæ, per æquales portiones, quamdiu nobis placuerit, vel quousque de statu ejusdem Blanchiæ aliter duxerimus ordinandum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Augusti.

Per breve de privato sigillo.

De protectionibus, pro comitivâ Guidonis de Bryan.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

WILLIELMUS DE BOTREAUX, qui in obsequium Regis, in comitivâ Guidonis de Brian, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præs', &c.

T. R. apud Westm', xxviii. die Augusti.

Per testimonium ipsius Guidonis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequium Regis in comitiva prædicti Guidonis, ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duraturas: videlicet,

Johannes de Assheby. T. R. apud Westm', ii. die Septembris.

Willielmus de Dumarle. T. R. apud Sandwicum, x. die Septembris.

Johannes de Brideport. T. R. apud Westm', ii. die Septembris.

Nicholaus Negrebon. T. R. apud Sandwicum, xii. die Septembris.

Stephanus Osebarn de Seint Edmondesbury.
Willielmus atte Marche de Colecestr'. } *T. R. apud Westm', xiiii. die Septembris.*

Ricardus de Stapelton, miles. T. R. apud Westm', xxv. die Septembris.

Idem Ricardus habet litteras Regis de generali attornatu, sub nominibus Gregorii Hankeworthy & Johannis Bozon, sub alternatione ad lucrandum, &c. in quibuscunque curiis Angliæ, per unum annum duraturas. Pres', &c. T. ut supra.

David de Welle, recepit attornatum Ricardi de Acton militis. T. R. apud Westm', iii. die Octobris.

Johannes filius Johannis atte Sloe. T. R. apud Westm', iii. die Octobris.

Walterus Vaghan. T. R. apud Sandwicum, ix die Octobris.

Robertus fitz Payn. T. R. apud Sandwicum, xii. die Octobris.

Ricardus de Acton chivaler. T. R. apud Sandwicum, xviii. die Octobris.

Pro retinentiâ Johannis de Cobeham.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 14. in Turr. Lond.

JOHANNES DE NORTHWOD chivaler, qui in obsequium Regis in comitivâ Johannis de Cobeham, filii comitissæ marescalli, ad partes transmarinas profecturus est, habet literas Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Rege, apud Westm', primo die Septembris.

Per testimonium ipsius Johannis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum præfato Johanne de Cobeham, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; videlicet,

Johannes Noirunt.
Johannes Devenish.
Johannes atte Churche.
Jacobus de Barowe.
Johannes de Fippain chivaler.
Petrus Albertyn.

Pro comitivâ Edwardi le Despenser.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 17. in Turr. Lond.

GILBERTUS TURBERVILL chivaler, qui, in obsequium Regis in comitivâ Edwardi le Despenser, ad partes transmarinas profecturus est, habet literas Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Rege, apud Westm', ii. die Septembris.

Per testimonium ipsius Edwardi.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui, in obsequium Regis, in comitivâ prædicti Edwardi, ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Oliverus de Seint Johan.
David Vaghan.
Henricus de Lisle miles.
Henricus Coudray chivaler.
Henricus del Ile de Burle.

Pro comitivâ Thomæ de Roos.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

JOHANNES DE COKRINGTON, miles, qui in obsequium Regis, in comitivâ Thomæ de Roos, de Hamelak, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præs', &c.

T. R. apud Westm', iii. die Septembris.

Per testimonium ipsius Thomæ.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequium Regis in comitivâ prædicti Thomæ, ad partes prædictas sunt profecturi; videlicet,

Johannes Mounfichet. } *T. R. apud Westm', iii. die Septembris.*
Willielmus filius Johannis Chetewynde de Shaynton. }
Petrus de Careswell. } *T. R. apud Westm', iv. die Septembris.*
Hugo de Lymyngton. }
Johannes Johan servaunt de Cokeryngton'. }
Mathias de Foleville chivaler. T. R. apud Sandwicum, xxii. die ....

Pro comitivâ comitis Warrewici.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 E. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

JOHANNES DE LYSENS, chivaler, qui in obsequium Regis, in comitivâ Thomæ de Bello Campo, comitis Warrewici, ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præs', &c.

T. R. apud Westm', vi. die Septembris.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequium Regis in comitiva prædicti comitis, ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Johannes Paule. T. R. apud Sandwicum, xxvi. die Octobris.
Johannes Lysors. T. ut supra.
Simon de Shirford. T. R. apud Westm', x. die Septembris.
Fulco de Bermyngeham miles. T. ut supra.
Radulphus Basset de Sapcote. T. R. apud Westm', vi. die Septembris.
Johannes Tochet chivaler. T. ut supra.
Willielmus de Dancastre. T. R. apud Westm', xii. die Septembris.
Edmundus de Reynham. } *T. R. apud Westm', xiiii. die Septembris.*
Petrus Bouche de Nova Sarum. }
Johannes Gosselyn. }
Johannes Fastolf'. T. R. apud Sandewicum, xv. die Septembris.

Per testimonium Johannis de Bokyngham.

Johannes Bekeryng miles. T. R. apud Westm', iii. die Octobris.
Thomas de Brome. } *T. R. apud Sandwicum, viii. die Octobris.*
Robertus de Morwode. }
Nicholaus Golafre. }
Johannes de Arderne chivaler. T. R. apud Sandewicum, xii. die Octobris.

THOMAS DE BELLO CAMPO comes Warrewyk, qui in obsequium Regis ad partes transmarinas profecturus est, habet litteras Regis de protectione cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximo futurum, duraturas.

Pres', &c.

T. R. apud Sandwicum, xiiii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Walterus Dalderby miles. T. R. apud Sandewicum, xxviii. die Octobris.
Matheus le Sooz chivaler. T. R. apud Sandwicum, xx. die Octobris.
Per testimonium Ricardi de Pyriton generalis attorn' dicti comitis.
Fulco de Birmyngham chivaler. T. R. apud Westm', xii. die Septembris.
Hamo de Felton' chivaler. T. R. apud Sandwicum, xx. die Octobris.

Pro comitivâ Johannis de Monte Acuto.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 8. in Turr. Lond.

JOHANNES BOSOUN, qui in obsequium Regis in comitivâ Johannis de Monte Acuto, ad partes transmarinas profecturus est, habet literas Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Rege, apud Westm', viii. die Septembris.

Per testimonium ipsius Johannis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum eodem Johanne de Monte Acuto ad partes prædictas profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Johannes de Boterforde.
Willielmus Bruyn.
Walterus de Wydecombe,
Robertus de Corneu.
Thomas de Dissh.
Richardus de Seint Johan.
Johannes de Coleton.
Johannes Touer.
Johannes de Chidick chivaler.

De concessione Nigello de Loryng factâ, per servitium unius rosæ per annum.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 20. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes carissimi primogeniti nostri, Edwardi principis Walliæ, in hæc verba:

Edwardus illustris Regis Angliæ & Franciæ primogenitus, princeps Walliæ, dux Cornubiæ, & comes Cestriæ, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, justiciariis, vicecomitibus, præpositis, ministris, & omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Cum nuper ante hæc tempora retinuerimus penes nos, tam pro pace quam pro guerrâ, dilectum & fidelem nostrum Nigellum de Lohereyn militem, & concesserimus eidem Nigello, ad totam vitam suam, maneria de Nevyn & Purthely cum pertinentiis in Northwalliâ;

Et postea, assensu ejusdem Nigelli, concesserimus hominibus maneriorum prædictorum, quod ipsi & hæredes sui teneant omnia mesuagia sua, terras & tenementa, in libero burgagio ad feodi firmam imperpetuum; & concesserimus eisdem hominibus burgensibus omnes & hujusmodi libertates in burgis suis prædictis, quales burgenses de Roffeir habent & utuntur in burgo suo, habenda & tenenda burgagia prædicta de dicto Nigello ad totam vitam suam, pro certis firmis eidem Nigello annuatim reddendis; videlicet, pro dicto burgo de Nevyn triginta & duas libras per annum, & pro dicto burgo de Puthely quatuordecim libras per annum.

Ita quod, post mortem præfati Nigelli prædictæ annuæ firmæ ad nos & hæredes nostros integrè reverterentur, sicut in litteris nostris indè confectis plenius continetur:

Nos, pro bono & laudabili servitio, quod præfatus Nigellus nobis impendit, tam in partibus Vasconiæ quam alibi, & præcipuè apud bellum de Poyters, in quo circa corpus nostrum extiterat, specialiter assignatus, volentes eidem uberiorem gratiam facere in hac parte, dedimus & concessimus, pro nobis & hæredibus nostris, præfato Nigello, & hæredibus de corpore suo legitimè procreatis, prædictos burgos de Nevyn & Purthely cum pertinentiis, unà cum feodi firmis & maneriis prædictis & pertinentiis suis universis, serviciis quorumcumque tenentium, tam liberorum quam nativorum, wardis, maritagiis, releviis, escaetis, tam infra burgos quam extra, pasturis, piscariis, boscis, molendinis, multuris, & aliis quibuscumque dictis molendinis pertinentibus, & quatuor libratis annui redditûs debiti pro reparationibus maneriorum prædictorum;

Necnon cum omnibus libertatibus & emolumentis, adeò liberè & plenariè sicut nos ea unquam habuimus vel habere debuissemus, si eadem maneria, burgi, firmæ, molendina, & reparationes, in manibus nostris remansissent:

Habenda & tenenda de nobis & hæredibus nostris, eidem Nigello & hæredibus de corpore suo legitimè procreatis, per servitium unius rosæ per annum, pro omnibus servitiis.

Ita semper quod, si idem Nigellus sine hærede de corpore suo legitimè procreato, obierit, omnia prædicta maneria, burgi, firmæ, molendina, redditus & reparationes, cum pertinentiis prædictis, ad nos & hæredes nostros integrè revertantur.

Et nos & hæredes nostri omnia prædicta maneria, burgos, firmas, molendina, redditus & reparationes, cum pertinentiis prædictis, dicto Nigello & hæredibus de corpore suo legitimè procreatis, ut prædictum est, warantizabimus.

In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes.

Dat' sub sigillo nostro apud Caern', xx. die Julii, anno principatûs nostri quintodecimo.

Inspeximus etiam quasdam alias litteras patentes ipsius principis, in hæc verba:

Edward, eisne filz au noble Roi d'Engleterre & de France, prince de Gales, ducs de Cornewaille, & counte de Cestr', a touz ceux qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Coment que nous, pur les bons & greables services & tresgrant lieu que notre trescher & bien ame Niel de Lohereyn nous fist & tenoit es parties de Gascoigne, & nomement a la bataille de Poiters, a la quele il estoit assigne destre entendant pur notre corps, lui eusseiens donez & grantez, par noz lettres patentes, quatre vintz & troiz livres sis soldz & oct deniers desterlinges par an, a terme de sa vie, a prendre en notre tresorie en Loundres, par les mayns notre receivour general illoeqes, qi pur le temps serroit, as termes de Pasque, & de Seint Michel, par oweles porcions, tanque nous lui eussiens purveu de terre & de rente a la value par illours.

Nepurquant a la requeste le dit monseur Niel, sachiez nous avoir grantez & assignez a luy, pur terme de sa vie, en recompensacion de les quatre vintz & troiz livres sis soldz & octdeniers dessus ditz, quatrevintz livres, cestassavoir du manoir de Tremeton & de touz noz terres & tenementz & molyns en la ville de Assh, cinquante livres & du manoir de Calistoke, vint livres a receivre par les mayns des baillifs, provosts, fermers, ou autres gardeins des ditz manoirs, terres, tenements & molyns, qi ore sont, ou pur le temps serront;

Et par les meyns l'abbe de Tavystok, dis livres queles il nous doit annuelment pur la gorse de Calystok a prendre les quatrevintz livres susditz a toute sa vie as termes de Seint Michel & de Pasque, par oweles porcions, tanque nous lui eions purveuz a la value des terres, ou de rente, en les ditz manoirs, ou aillours.

Et volons que a quele heure que les avantditz quatrevintz livres soient a deriere, en partie ou en tut, que bien lise au dit monseur Niel en les ditz manoirs, terres, tenements, & molyns destreindre, & la destresce retenir, tanque son gree soit pleinement fait.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes nos lettres patentes, sealees de notre prive seal.

Don' a Loundres le oetisme jour de Septembre, l'an du regne notre trescher seignour & pierre le Roi d'Engleterre trentisme tiercz & de France vintisme.

Nos autem, litteras prædictas, & omnia contenta in eisdem, rata habentes & grata, ea, pro nobis & hæredibus nostris, quantum in nobis est, approbamus & confirmamus, prout litteræ illæ rationabiliter testantur.

In cujus, &c.

T. R. apud Sandwicum ix. die Septembris.

Per breve de privato sigillo.

De licentiâ morandi in Anglia.

A.D. 1359. *An. 33 Edw. III.*

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis *fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.*

Licet nuper, per totum regnum nostrum Angliæ, proclamari fecerimus, quod omnes homines de partibus Franciæ oriundi, *certis personis exceptis, ab eodem regno* nostro Angliæ infra certum tempus, sub gravi forisfacturâ nostrâ, recederent;

Volentes tamen Henrico le Potier & Johanni Cornard', de partibus Franciæ oriundis, qui in dicto regno nostro Angliæ, in comitivâ dilecti nobis in Christo prioris de Frompton, in obsequio suo, diu morabantur, & adhuc morantur, gratiam facere specialem, concessimus eisdem Henrico & Johanni, quod ipsi à die confectionis præsentium per unum annum plenariè completum, in eodem regno nostro morari valeant, dum tamen benè & fideliter erga nos se gerant, & quicquam, quod in nostri seu dicti regni nostri Angliæ præjudicium, cedere poterit, attemptent;

Nec non suscipientes ipsos Henricum & Johannem, & eorum alterum, & omnia bona sua in protectionem & defensionem nostram specialem.

Et ideò vobis mandamus quod præfatos Henricum & Johannem, & eorum alterum, ac omnia bona sua manuteneatis, protegatis, & defendatis; non inferentes eis, vel eorum alteri, aut inferri permittentes, injuriam, molestiam, dampnum, aut gravamen.

Et si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari.

In cujus, &c.

T. R. apud Westm', xi. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro comitivâ comitis Sarum.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 10. in Turr. Lond.

WILLIELMUS, filius Rogeri de Esh, qui in comitivâ Willielmi de Monte Acuto, comitis Sarum, in obsequium Regis, ad partes transmarinas profecturus est, habet literas Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' per idem tempus duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Rege, apud Sandewicum, xii. die Septembris.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum eodem comite, in obsequium Regis, &c. profecturi sunt, per idem tempus duraturas; videlicet,

Nicholaus de Poyntz miles,
Johannes de Beauchamp de Lyllesdon miles,
Richardus Talbot.

T. R. apud Westm', primo die Octobr'.

De potestate tractandi cum Patricio de Dunbarre.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilecti & fidelis nostri, Radulphi de Nevill, pleniùs confidentes, ad salvum conductum, nobili viro, Patricio Dunbarre, comiti Marchiæ, de veniendo in regnum nostrum Angliæ, per certum tempus, prout eidem Radulpho expedire videbitur, duraturum, per litteras ipsius Radulphi, nomine nostro concedendum;

Et ad loquendum & tractandum cum eodem comite super hiis, quæ idem comes præfato Radulpho dicere voluerit, & nos, & concilium, indè distinctè & apertè certificandum, eidem Radulpho plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per eundem Radulphum, actum vel gestum fuerit in præmissis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Sandwicum, xiii. die Septembris,

Per ipsum Regem.

Super mercatis in comitatu Kantiæ, non tenendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia victualibus non modicis, pro sustentatione magnatum & aliorum fidelium, nobiscum in præsenti passagio nostro profecturorum, indigemus, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in locis in balliva tuâ, ubi expedire videris, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi facias, nè aliquod mercatum, seu feria de victualibus, in aliquo loco in comitatu prædicto, nisi tantum apud Sandwicum, ubi excercitus noster congregatur, & apud civitatem nostram Cantuar', & villam nostram Dovorr', ad quas plures de eodem excercitu indies, pro hujusmodi victualibus quærendis, concurrunt, sub forisfacturâ mercati, seu feriæ hujusmodi, teneatur; & quod singulis, cum victualibus suis ad loca prædicta venientibus, pro eisdem victualibus, prout inter emptorem & venditorem rationabiliter concordari poterit, promptè satisfiet, absque aliquo, contra voluntatem venditoris, capiendo.

Volumus autem, quod liceat singulis hospitibus, in singulis villis in altâ viâ directâ à civitate nostrâ London', usque Sandwicum, victualia in hospitio suo existentia, singulis transeuntibus pro pretio competenti vendere, prout decet.

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Pro hominibus villarum de Ledes & Bromfeld, de indempnitate.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 15. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum Willielmus de Malmesbury, nuper apud castrum nostrum de Ledes, in stagno nostro ibidem casualiter subversus fuisset, nosque corpus ejusdem Willielmi, in nostrâ præsentiâ inventum, & ab eodem stagno abstractum, absque visu coronatoris, & absque inquisitione indè, prout moris est, captâ, humanitùs sepeliri fecerimus:

Nos, indempnitati tenentium nostrorum villarum de Ledes & Bromfeld, & aliorum quorumcumque de hundredo de Eyhorne, in comitatu Kantiæ, providere volentes, in hâc parte, concessimus pro nobis & hæredibus nostris, quod dicti tenentes nostri, seu alii quicumqne de hundredo prædicto, ratione sepulturæ corporis prædicti, absque visu coronatoris, seu inquisitione indè captâ, ut prædictum est, per nos, vel hæredes nostros, seu ministros nostros quoscumque, non occasionentur, molestentur in aliquo, seu graventur.

In cujus, &c.

T. R. apud castrum de Ledes, xxvi. die Septembris.

Per ipsum Regem nunciante Johanne de Wynewyk.

Indentura de escambio monetæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 13. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite a Westm', per entre nostre seigneur le Roi de Fraunce & d'Engleterre d'une part, & Barthelmeu Guidonis de Castilon, marchant, de Londres, & Adam de Seint Ive, de Londres, d'autre part, tesmoigne:

Que nostre seigneur le Roi ad graunte & afferme lesse as ditz Barthelmeu & Adam, de la feste de Seint Michel darrein passe tanque a la feste de Seint Michel preschein ensuant, toutz ces eschaunges, si bien de ses monoies & de toutes autres monoies place d'or & d'argent come d'argent debruse, a tenir en noun du Roi, par lui & toutz ses deputez, en touz les lieux covenables ou il plerra, si bien en les coignages le Roi come ailours en son roialme d'Engleterre, saunz nulle manere empeschement, rendant par an a nostre seigneur le Roi a son escheqer, pur toute manere de profitz sourdantz des dites eschaunges, quatre centz marcs, as festes de Nowel, Pasqes, la Nativite de Seint Johan, & de Seint Michel, par oweles porcions.

Et voet & graunte nostre dit seigneur le Roi as ditz Barthelmeu & Adam, que nul ne ferra chaunge d'or ne d'argent, par ent prendre profit marchaundablement, fors les ditz Barthelmew & Adam, & lour deputetz, par le temps susdit, au fin que nul face damage ne fraude a les dites eschaunges;

Et si graunte nostre seigneur le Roi as ditz Barthelmeu & Adam, que nules esterlinges, ne veil or de ses monoies propres serront receuz en ses coignages a foundrer, si noun par les ditz Barthelmeu & Adam, & ses deputez; sauve totesfois que si ascun de la ligeaunce le Roi, par eux ou lour deputez, envoient ou portent a ses dites coignages monoi d'or ou d'argent pur chaunger ou foundrer, & voullent prover loialment par lour serment que celle monoie est de lour seignors ou a eux mesmes, & receu de lour tresor ou de lour rentes, ou par autre voie, saunz achate & saunz fraude, damage, ou deceite des dites eschaunges, par ascune voie, que celle monoie des liges le Roi soit receu en les dites coignages a chaunger & foundrer, saunz empeschement ou destourbaunce des ditz Barthelmeu & Adam, & lour deputez.

Et que nulle alien ne porte or ou argent foundu au gardein de la monoie, pur ent faire monoie, s'il ne provent par serment ou autre loial voi, que ceo ne fust pas de veil or ne d'esterling d'Engleterre; ne qe nul d' denzeyne des liges le Roi, ne porte or ou argent foundu au dit gardein, pur faire ent monoie, s'il ne proeve par serment, ou autre loial voie, que ces ne fut pas achate pur faire damage ou fraude as dites eschaunges.

Et voet nostre dit seignur le Roi, que les dites Barthelmeu & Adam eient es dites coignages un homme de par eux, sur lour costages, pur veer la receite, si bien d'or come d'argent, & d'accepter la proeves en manere susdit; & qe sur ceo soit fait suffisant garraunt par nostre dit seigneur le Roi, as gardeins & mestres des dites coignages, & q'ils soient a ceo fairé sermentez.

Et auxint les ditz Barthelmeu & Adam averont es ditez coignages, en la Tour de Londres mesons covenables, pur y tener chaunge en eise du poeple, saunz rien doner & es autres lieux, ou les coignages sont tenuz le Roi ne soit tenuz de trover mesons, as ditz Barthelmeu & Adam, pur tenir eschaunges illoeqes.

Et nostre dit seigneur le Roi, voet & graunte de faire as ditz Barthelmew & Adam, a fyn de dit an une generale acquitance sontz son grant seal, pur lui & toutz ses deputez des paiementz des dites quatre centz marcs.

En tesmoignance des queux choses, al un partie de ceste endenture, demorant devers les ditz Barthelmeu & Adam, nostre dit seigneur le Roi ad mys son grant seal, & al autre partie de mesme l'endenture, demurant devers nostre dit seigneur le Roi, les ditz Barthelmeu & Adam ount mys lour seals.

Donez a Westm', le trentisme jour de Septembre, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi d'Engleterre trentisme tierz, & de Fraunce vintisme.

Pro Edwardo de Balliolo, de pensione annuâ solvendâ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholpho, salutem.

Cum juxta conventiones, inter nos & dilectum consanguineum & fidelem nostrum, Edwardum de Balliolo, nuper Regem Scotiæ, super donatione & concessione de regno & coronâ Scotiæ, ac de toto jure & clamio quæ in eisdem regno & coronâ habuit, nobis per ipsum Edwardum factis, initas, eidem Edwardo, pro sustentatione suâ & statu suo manutenendo, de duobus milibus librarum, ad terminum vitæ suæ habendis, concesserimus providere prout in quadam indenturâ, &c. *prout supra de dat' primo Maii.*

Teste Rege, apud Westm', primo die Octobris.

Consimile breve dirigitur collectoribus custumarum in portu de Kyngeston super Hull, de aliis ducentis & quinquaginta libris, pro eodem termino Sancti Michaelis, præfato Regi solvendis, sub eâdem datâ.

De hominibus arraiandis, juxta formam statuti Wynton', in absentiâ Regis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Alexandro de Nevill chivaler, Marmaduco de Lomele chivaler, Roberto de Bolton, & Johanni de Kirkeby, salutem.

Sciatis quod, cum nos, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, simus ad partes transmarinas personaliter, cum excercitu nostro, Deo duce, profecturi;

Nos, de bono regimine dicti regni nostri, dum sic absentes fuerimus, multum soliciti, volentes salvationi & defensioni ejusdem regni, contra hostiles aggressus inimicorum nostrorum, si qui idem regnum, in nostrâ absentiâ invadere præsumpserint, providere, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad arraiandum omnes homines de Northtrythyng, in comitatu Eborum, tam infra libertates quam extra, inter ætates sexdecim & sexaginta annorum, juxta formam statuti apud Wynton', nuper editi, in quo continetur quod;

Quilibet homo habens quindecim libratas terræ, & catalla pretii sexdecim marcarum, habeat haubergionem, capellum de ferro, gladium, cultellum, & equum;

Decem libratas terræ, & catalla pretii viginti marcarum, haubergionem, capellum de ferro, gladium & cultellum;

Centum solidatas terræ, purpunctum, capellum de ferro, gladium & cultellum;

Quadraginta solidatas terræ & plus, usque ad centum solidatas, gladium, arcum, sagittas, & cultellum;

Et minus quadraginta solidatarum terræ habens, falsa gisarma, cultellum, & alia minuta arma;

Qui verò minus viginti marcarum catallorum habent, gladium, cultellum, & alia minuta arma habeant;

Et omnes alii habeant juxta statum suum, arcus & sagittas;

Et ad omnes alios homines de eodem comitatu, infra libertates & extra, terras, tenementa, bona, & catalla, valorem prædictum excedentia, habentes, juxta ratam tenuræ suæ, & formam statuti prædicti, armari & arraiari faciendum; & ad omnes homines prædictos, sic armatos & arraiatos, videlicet, equites in constabulariis, & pedites in centenis & vintenis, ponendum.

Ita quod vos & ipsi, sic armati & arraiati pompti sitis & parati ad proficiscendum contra hujusmodi hostes nostros, quotiens & quando periculum aliquod, ex eorundem hostium aggressibus immineat, in comitivâ illorum, quos capitaneos & ductores hominum prædictorum, duxerimus deputandos, ad dictos hostes nostros expugnandum, & malitiam eorum reprimendum;

Et ad signa, vocata Bekyns, per ignem super montes, & loca alta, per quæ homines patriæ illius de adventu inimicorum prædictorum termino congruo præmuniri poterunt, ponendum.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus quod de hundredo in hundredum, & villâ in villam, in comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, proficiscamini; & omnes homines cujuslibet hundredi & villæ, coram vobis venire, & eos in formâ prædictâ armari & arraiari, ipsosque sic armatos & arraiatos, in arraiatione hujusmodi teneri, & eos ad eadem arma habendum & ostendendum;

Ita quod semper prompti sint & parati ad proficiscendum contra dictos hostes nostros, cum periculum immineat compelli, & signa prædicta super montes, & alia loca alta poni, & omnia alia, quæ pro salvatione & defensione partium prædictarum necessaria & oportuna fuerint, fieri faciatis;

Et nos de numero hominum sic armatorum, & modo & formâ arraiationis eorundem, in cancellariâ nostrâ, citra festum Sancti Andreæ Apostoli proximò futurum, sub sigillis vestris distinctè & apertè certificetis.

Damus autem vobis & cuilibet vestrûm plenam, tenore præsentium, potestatem & mandatum capiendi & arestandi omnes illos, quos in executione præmissorum contrarios inveneritis seu rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos quousque de punitione eorundem aliter duxerimus ordinandum.

Damus etiam universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, majoribus, ballivis, ministris & omnibus aliis fidelibus nostris comitatûs prædicti, tam infra libertates quam extra, similiter in mandatis, quod vobis & cuilibet vestrûm in præmissis intendentes sint & respondentes.

Mandavimus similiter vicecomiti nostro comitatûs prædicti, quod ad certos dies & loca, quos vos, vel aliquis vestrûm ad hoc provideritis, omnes homines de comitatu prædicto, tam infra libertates quam extra, coram vobis & quolibet vestrûm, venire faciat, & vobis in arraiatione hujusmodi assistat & intendat; & quod omnes illos, quos propter contrarietatem & rebellionem suam arestaveritis, à vobis recipiat & in prisonis nostris salvò custodiri faciat, sicut prædictum est.

Nolumus autem quod aliqui homines ad veniendum coram vobis, ad aliqua loca extra hundredum ubi morantur, per vos, prætextu præsentis commissionis nostræ, antequam omnes homines de comitatu prædicto ad proficiscendum contra dictos hostes nostros præmuniantur, compellantur.

In cujus, &c.

T. R. apud Sandwicum, iii. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignantur subscripti ad præmissa facienda in comitatibus & locis subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Willielmus de Plumpton chivaler,
Robertus Roos de Ingemanthorp chivaler,
Willielmus de Rilleston,
Johannes de Podeseye,
} *in Westrithyngo,* } *in comitatu Eborum.*

Willielmus de Aton chivaler,
Mamaducus Conestable chivaler,
Johannes de Mounceux chivaler,
Thomas de Mauley,
} *in Estrithyngo,* } *in comitatu Eborum.*

Johannes de Meperteshale,
Galfridus de Lucy,
Johannes Mareschal',
Johannes Creuker,
} *in comitatu Bed'.*

Rogerus de Northwode,
Thomas Brochull,
Thomas Colpeper,
Johannes Brode,
Simon atte Lee,
} *in comitatu Kanc'.*

Robertus Marcaunt,
Henricus Sturmy,
Johannes Botiller,
Rogerus Engelfeld,
} *in comitatu Suth't'.*

Johannes de Roys chivaler,
Thomas de Swynford chivaler,
Thomas Levelaunce,
Willielmus de Stayne,
} *in Lyndeseye,* } *in comitatu Lincoln'.*

Robertus de Colvill' chivaler,
Willielmus Marmyon de Kesby,
Johannes de Bussby,
Willielmus de Sancto Bartholomeo,
} *in Kesteven,* } *in comitatu Lincoln'.*

Rogerus de Meeres,
Laurencius de Leek,
Willielmus de Surflet,
Willielmus Hod de Flete,
} *in Holand',* } *in comitatu Lincoln'.*

Galfridus de Staunton,
Ricardus de Grey de Landeford,
Johannes Longvilers,
Hugo de Hercy,
Thomas de Nevill,
} *in comitatu Notingh',*

Reginaldus de Grey,
Hugo de Meyguill,
Robertus de Twyford,
Walterus de Montegomery,
} *in comitatu Derb'.*

Johannes Charnels clericus,
Thomas Malesors,
Johannes Folvill',
} *in comitatu Leyc'.*

Edwardus de Monte Acuto,
Willielmus de Kerdeston senior,
Radulphus Lovel,
Johannes de Camoys chivaler,
Robertus de Erpyngham chivaler,
Johannes de Reppes chivaler,
} *in comitatu Norff'.*

Robertus de Benhale chivaler,
Willielmus de Clopton chivaler,
Robertus Bacoun chivaler,
Willielmus de Russhebrok chivaler,
} *in comitatu Suff'.*

Thomas Chaundos chivaler,
Ricardus de la Bere chivaler,
Johannes Gour,
Willielmus de Frome,
} *in comitatu Hereford'.*

Johannes de Sutton,
Johannes de Coggeshale,
Johannes de Boys,
Robertus de Teye,
} *in comitatu Essex'.*

Johannes de Bohun chivaler,
Thomas de Camoys chivaler,
Hugo de Boucy chivaler,
Rogerus de Dallyngrugge,
} *in comitatu Sussex'.*

Rogerus de Husee chivaler,
Nicholaus de Carreu,
Thomas de Weston junior,
Willielmus de Neudegate,
Radulphus Thurbarn,
Johannes de Wythewell',
} *in comitatu Surr'.*

Gilbertus de Ellesfeld,
Johannes de Somersham,
Johannes de Chilterne,
} *in comitatu Hertford'.*

Johannes de Verdon,
Johannes de Lyouns,
Andreas de Langewath,
Ricardus de Wydevill',
Simon Warde,
Johannes de Harwedon,
} *in comitatu North't'.*

Rogerus Gyney,
Willielmus de Overton,
Willielmus Wade,
} *in comitatu Rotel'.*

Thomas Deschalers,
Johannes Deyngayne,
Jacobus de Graunset,
Johannes de Cheynoy,
} *in comitatu Cantebr'.*

Ricardus de Bayons,
Thomas de Styuecle,
Ricardus Alberd',
} *in comitatu Hunt'.*

Johannes Giffard,
Hugo Chasteloun,
Johannes de Hampden,
Alanus de Carlionel,
} *in comitatu Buk'.*

Edmundus de Clivedon,
Walterus de Rodeneye,
Johannes de Sancto Lando,
Thomas fitz James,
} *in comitatu Somers'.*

Ricardus Turbervill',
Johannes atte Hale,
Johannes Munden,
Willielmus Fillol,
} *in comitatu Dors'.*

Thomas de Berkeleye de Cubberle,
Johannes Tracy chivaler,
Johannes Sarjaunt,
Robertus Bruyse,
} *in comitatu Glouc'*

Warinus de Lyle chivaler,
Gilbertus Berewyk,
Robertus de Remmesbury,
Robertus Blake,
Robertus Bourton,
Johannes Harnam,
} *in comitatu Wiltes'*

Thomas de Asteleye chivaler,
Ricardus de Herthill,
Willielmus de Spyne,
Johannes de Herdewyk de Lymbey,
Nicholaus Michel,
Ricardus Frebern,
} *in comitatu Warr',*

Johannes de Harleye,
Thomas de Littleton,
Thomas de Sloghtree,
Edmundus de Brugge,
} *in comitatu Wygor*

Thomas de Halghton chivaler,
Johannes de Draicote chivaler,
Johannes Tymmor,
Thomas Maveysyn,
} *in comitatu Staff'.*

Johannes de Dynham miles,
Henricus de la Pomeray junior, miles,
Johannes Loterel miles,
Almaricus fitz Waryn,
Walterus Brankescombe,
} *in comitatu Devon*

Radulphus de Grey miles,
Henricus de Bokesworth,
Willielmus Noion',
Johannes Southbury,
} *in comitatu Berk'.*

Johannes Golafre miles,
Thomas Langele miles,
Nicholaus Poure,
Johannes de Croxford,
} *in comitatu Oxon'.*

De proclamatione faciendâ super cambio monetæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Cum commiserimus dilectis nobis, Bartholomæo Guidonis de Castilon mercatori London', & Adæ de Seint Ive de London' draper, omnia cambia nostra, tam monetarum nostrarum & omnium aliarum monetarum, ac platæ auri & argenti, quam argenti fracti, habenda, nomine nostro, per se & deputatos suos, in omnibus locis competentibus, ubi eis placuerit, tam videlicet in cunagiis nostris quam alibi in regno nostro, à festo Sancti Michaelis proximò præterito, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futuro:

Nolentes quod aliquis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, cambium monetarum auri vel argenti, pro proficuo indè mercatoriè percipiendis, præter præfatos Bartholomæum & Adam, & deputatos suos, publicè vel occultè, arte vel ingenis, teneat, aut tenere præsumat, per totum tempus supradictum; prout in quadam indenturâ inter nos & præfatos Bartholomæum & Adam indè confectâ, plenius continetur;

Vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, cambium monetarum & platæ prædictarum, in civitate aut suburbiis prædictis, præter præfatos Bartholomæum & Adam, & deputatos suos, publicè vel occultè, arte vel ingenio, per tempus prædictum, pro proficuo indè mercatoriè capiendo, teneat, aut tenere præsumat.

Et si quos, post proclamationem & inhibitionem prædictas, inveneritis, contrarium facientes, tunc eos sine dilatione capi, & in prisonis nostris salvò custodiri, ac monetas prædictas in manum nostram, tanquam nobis forisfactas, capi, & nos indè, ac de toto facto vestro in hac parte, de tempore in tempus, in cancellariam nostram certificare faciatis.

Et hoc, sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Sandwicum, iv. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

De summonitione concilii, in absentiâ Regis tenendi.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eadem gratiâ, archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, salutem.

Cum, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, & salvatione & defensione regni nostri Angliæ, simus ad partes transmarinas in proximo, DEO duce, personaliter profecturi;

Et Thomam, filium nostrum carissimum, custodem dicti regni nostri Angliæ & locum nostrum tenentem in eodem regno, dùm sic nos absentare contigerit, vel aliàs nostræ placuerit voluntati, constituerimus;

Ac intimè insideat cordi nostro quod pax nostra in eodem regno inviolabiliter conservetur, & idem regnum ab hostium incursibus defendatur;

Per quod ordinavimus quod, super præmissis & aliis arduis negotiis, nos & statum dicti regni nostri concernentibus, quoddam concilium prælatorum, & aliorum magnatum, & peritorum ejusdem regni apud Westmonasterium, die Dominicâ, proximâ ante festum Sancti Martini, proximò futurum, teneatur, vobis, in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus quod, consideratâ arduitate negotiorum prædictorum quacumque excusatione cessante, dictis die & loco personaliter intersitis cum præfato custode, vel aliis per nos deputandis, ac cæteris prælatis, magnatibus, & proceribus regni nostri prædicti, quos ibidem eâ de causâ convocari fecimus, super negotiis prædictis tractaturi, vestrumque consilium impensuri;

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri, ac tranquillitatem pacis ejusdem diligitis, nullo modo omittatis.

Teste Rege, apud Sandwicum, x. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur personis subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

M. episcopo London'.
J. episcopo Lincoln'.
R. episcopo Sarum.
R. episcopo Cicestr'.
W. episcopo Wynton'.
J. episcopo Roff'.
Priori Sancti Johannis Jerusalem in Anglia.
Abbati Westm'.
Abbati de Sancto Albano.
Abbati de Waltham.

Priori ecclesiæ Christi Cantuar'.
Abbati Sancti Augustini Cantuar'.
Richardo, comiti Arundell'.
Hugoni de Courteney, comiti Devon'.
Johanni de Veer, comiti Oxon'.
Gilberto de Umfravill, comiti de Anegos.
Radulpho de Nevill.
Jacobo de Audeley, de Heelee.
Johanni de Moubray, de Axiholm.
Roberto de Colevill, de Bytham.
Johanni de Bardolf, de Wyrmegeye.
Thomæ de Furnyvale.
Willielmo de Aton.
Roberto de Benhale
Johanni de Bohun.
Thomæ de Browosa.
Thomæ de Astele.
Rogero de Northwode.
Johanni de Beauchamp, de Somersete.
Johanni de Norwico.
Roberto de Causton.
Willielmo de Keideston, seniori.
Johanni de Suton, de Esser'.
Johanni de Camoys.
Johanni de Ufford.

Pro chevanciâ marescalli de Doudenham.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

HANEKINUS LE CHAUMBERLAYN, familiaris marescalli de Doudenham prisonarii Regis, habet literas Regis de conductu, eundo per dominium & potestatem Regis, tam in terrâ, quam in mari, ad partes Franciæ, pro chevanciâ ipsius marescalli ibidem faciendâ, & exindè in Angliam ad præfatum marescallum redeundo, usque ad festum Purificationis Beatæ Mariæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xii. die Octobris. Per ipsum Regem.

GALEPINUS DE NYVERS, familiaris prædicti marescalli, habet litteras de conductu pro providentiis ad opus ipsius marescalli faciendis.

Pro negotiis filii comitis de Ventadore.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 2. m. 7. in Turr. Lond.

JOHANNES DE GIBIACO, familiaris Lodowici filii comitis de Ventadore, prisonarii Regis, qui ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ejusdem comitis expediendis, & exindè in Angliam redeundo, habet literas Regis de salvo conductu, usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

De Thomas filio Regis, custode Angliæ constituto.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum nos, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, ac expeditione guerræ nostræ Franciæ, simus ad partes transmarinas proximò personaliter profecturi, & insideat nobis intimè cordi quod pax nostra, præsertim dum absentes fuerimus, inviolabiliter observetur, & quod agenda dicti regni providè dirigantur, & singulis justitiæ debitum impendatur;

Nos, de fidelitate Thomæ filii nostri carissimi, confidentes, constituimus ipsum filium nostrum custodem dicti regni nostri, ac locum nostrum tenentem in eodem regno, dum in dictis transmarinis partibus moram fecerimus, vel donec aliud indè duxerimus ordinandum.

Damus autem universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, militibus, communitatibus, viceconitibus, liberis hominibus, ballivis, ministris, & omnibus fidelibus nostris in mandatis, quod præfato Thomæ, tanquam custodi dicti regni nostri, & locum nostrum tenenti in eodem, intendentes sint, & respondentes, consulentes & auxiliantes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Sandewicum, xiii. die Octobris.

Per breve de privato sigillo.

Potestates prædicto custodi, absente Rege, concessæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, simus ad partes transmarinas in proximò profecturi, nos, volentes quietudini prælatorum, magnatum & aliorum fidelium nostrorum dicti regni nostri Angliæ, dum absentes fuerimus, providere, Thomæ filio nostro carissimo custodi dicti regni nostri Angliæ, & locum nostrum tenenti in eodem, plenam concessimus potestatem capitulis ecclesiarum cathedralium & conventualium, per mortem, vel cessionem, seu quovis alio modo vacantium, cum hujusmodi vacationes prædicto custodi per dicta capitula præsentatæ fuerint, concedendi licentiam eligendi personas idoneas in pastores & præsidentes ecclesiarum prædictarum;

Et, cum de licentiâ prædictâ electiones in dictis ecclesiis fuerint celebratæ, & personæ, electæ per literas dictorum capitulorum, nobis, vel sibi, nostro nomine, præsentatæ, assensum & favorem regium singulis hujusmodi electionibus, nisi rationabilis causa subfuerit quare dictis electionibus hujusmodi assensum denegari debeat, adhibendi, & ulteriùs pro confirmatione electorum, quibus sic adhibetur assensus, illis, ad quos pertinet, more solito transcribendi;

Et, cum electiones hujusmodi confirmatæ fuerint, & de hoc per literas diœcesanorum locorum prædictorum præfato custodi constiterit, fidelitates, nobis de minoribus prælatis in hâc parte debitas, recipiendi, ac temporalia sua restituendi;

Ita quod idem custos fidelitates, à majoribus prælatis, sic electis, non recipiat, nec temporalia ecclesiarum, ad quarum regimen eliguntur seu postulantur, liberet seu restituat, quousque nos super hoc duxerit consulendum, vel aliud à nobis indè habuerit in mandatis:

Quascumque etiam fidelitates, pro quibuscumque terris, tenementis, seu hæreditatibus, nobis debitas, recipiendi, ac terras, tenementa, & hæreditates hujusmodi illis, ad quos pertinent, prout justum fuerit, liberandi & restituendi; homagiis nobis, pro dictis terris, tenementis, & hæreditatibus nobis debitis, reservatis; quæ usque reditum nostrum in Angliam volumus per dictum custodem respectuari:

Necnon ad omnes ecclesias & vicarias curatas, ad nostram donationem seu ad quamcumque dispositionem nostram, spectantes, taxam viginti marcarum excedentes, & taxam viginti librarum non excedentes, cum vacaverint, præsentandi, quæcumque etiam pensiones, liberationes, & corrodia, ad donationem sive collationem nostras spectantia, personis benemeritis dandi & concedendi;

Reservantes nobis præsentationes, donationes, & collationes omnium aliarum ecclesiarum, dignitatum, præbendarum, decanatuum, liberarum capellarum, hospitalium & omnium aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, ad præsentationem, donationem, seu collationem nostram spectantium, cum vacaverint; ecclesiis taxationis viginti marcarum & infra, ad quas cancellarius noster præsentet, prout hactenus est fieri consuetum, dumtaxat exceptis.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Sandewicum, xiii. die Octobris.

Per breve de privato sigillo.

Super anniversario Isabellæ matris Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Richardo de Ravensere, receptori exituum terrarum & tenementorum, quæ fuerunt Isabellæ nuper Reginæ Angliæ, matris nostræ, salutem.

Cum, dilectus clericus noster, Johannes de Neubury, custos magnæ garderobæ nostræ, omnes misas & expensas, circa celebrationem diei anniversarii dictæ matris nostræ, de mandato nostro fecerit;

Nos, volentes eidem Johanni de misis & expensis prædictis satisfieri, prout decet, vobis mandamus quod, computato cum præfato Johanne de dictis misis & expensis, id, quod vobis constare poterit ipsum Johannem circa celebrationem anniversarii prædicti apposuisse, eidem Johanni de exitibus terrarum & tenementorum prædictorum solvatis;

Recipientes ab eodem Johanne literas suas acquietantiæ, receptionem denariorum, quos ei sic solveritis, testificantes;

Et nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Rege, apud Sandewicum, xvi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De proclamatione faciendâ pro Flandrensibus.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London'. Quia burgimagister, scabini, & consules villæ de Brugges nobis amicabiliter significârunt quod, ad faciendum nobis & exercitui nostro, de victualibus & aliis necessariis, confortationem & auxilium, quæ poterunt, prompti erunt, & eâ de causâ, & pro eo quod ipsi, & alii homines de Flandriâ, penes nos, & subditos nostros, benè & fideliter, ut amici & subditi nostri, se gerunt, & ut ipsi firmiùs in obedientiâ nostrâ persistant, volentes dictos homines de Flandria, ut amicos & fideles nostros, favorabiliter & amicabiliter pertractari, & à dampnis & violentiis præservare;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, & suburbiis ejusdem, & in locis aliis ubi meliùs expedire videritis, faciatis publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi;

Ne qui magistri, marinarii navium, aut alii subditi nostri quicumque, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, magistris, marinariis, sive aliis hominibus de Flandriâ, aut navibus ejusdem patriæ, in corporibus aut bonis, in terrâ vel in mari, clam vel palam injuriam, violentiam, seu dampnum aliquod, vel gravamen inferant, aut quomodolibet inferri præsumant, set dictos Flandrenses ubique, ut nobis dilectos & fideles, amicabiliter pertractent & studeant pertractare.

Proclamari etiam faciatis quod omnes & singuli, qui apud villam de Barfleure in Normannia, in obedientiâ nostrâ existentem, cum victualibus, vel aliàs, ad morandum in munitione ejusdem villæ transire voluerint, licitè illuc transire valeant & impunè; ipsisque transitus versus partes illas apertus patebit, & ductoribus victualium, quæ ibidem ducentur, prompta solutio fiet, prout inter emptorem & venditorem concordari poterit, absque aliquo contra voluntatem venditorum capiendo.

Et de eo, quod indè feceritis, nos in cancellariâ nostrâ sine dilatione certificetis; & hoc nullatenus omittatis.

Teste meipso, apud Sandwicum, xviii. die Oct'.

Per breve de privato sigillo.

Consimilia brevia diriguntur Rogero de Mortuo Mari comiti Marchiæ, custodi Quinque Portuum, & majoribus & ballivis omnium port Angliæ, &c.

De sigillo, pro custode fabricato, in absentiâ Regis, utendo.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.

Liberat. 33 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, thesaurario & camerariis suis, salutem. Liberate, de thesauro nostro, dilecto nobis, Johanni de Chichestre, aurifabro London', quinque marcas pro facturâ sigilli Thomæ, filii nostri carissimi, quo ipsum filium nostrum, quem custodem regni nostri Angliæ, dum extra idem regnum fuerimus, ordinavimus, in absentiâ nostri uti volumus.

Teste Rege, apud Sandewicum', xx. die Octobris.

Per ipsum Regem.

De liberatione magni sigilli, super passagio Regis ad partes transmarinas.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM quod David de Wollore, clericus, magnum sigillum domini Regis, in quadam bagâ, sigillo, venerabilis patris, Wynton' episcopi, cancellarii ipsius Regis consignatâ, ac quoddam parvum sigillum, pro Thoma, filio Regis, quo, nomine custodis Angliæ, dum idem Rex extra regnum Angliæ fuerit, utetur, quæ dictus cancellarius in hospitio suo apud Suthwerk dicto David tradidit, eidem domino Regi, tunc apud Sandewicum super passagio suo versus partes Franciæ existenti, deferenda, die Veneris, undecimo die Octobris, anno præsenti, in quadam camerâ, quondam Roberti Goueire, apud Stonore, in insulâ de Taneto, juxta Sandewicum, ubi Rex fuerat hospitatus, eidem Regi, in præsentiâ Rogeri de Mortuo Mari comitis Marchiæ, Guidonis Bryan senescalli hospitii Regis, & Johannis de Chandos, liberavit:

Quibus sigillis per ipsum Regem à dicto David sic receptis, idem Rex ibidem magnum sigillum prædictum Johanni de Wynewyk, custodi privati sigilli Regis, custodiendum, & aliud parvum sigillum Johanni de Rokyngham clerico, tunc per ipsum Regem ad idem parvum sigillum deferendum deputato, liberavit:

Et, per breve de privato sigillo suo, dicto cancellario mandavit quod quoddam aliud magnum sigillum, pro regimine officii cancellarii in absentiâ ipsius Regis deputatum, in thesaurario Regis existens, à thesaurario & camerariis Regis reciperet, & indè cartas, literas patentes, & brevia clausa, sub testimonio Regis, dum in regno suo fuerit, & sub testimonio prædicti custodis, post transfretationem Regis, sigillaret:

Qui quidem cancellarius, die Lunæ, xiv. die Octobris, proximò sequente, recepto eodem sigillo in quadam bagâ, sigillo magistri Johannis de Offord, quondam cancellarii Regis, signatâ, à præfatis thesaurario & camerariis recepit, & bagam illam usque ad tabulam marmoream in aulâ Westmonasteriensi secum deferens, illam ibidem, in præsentiâ prædicti David custodis rotulorum cancellariæ Regis, Thomæ de Brayton, & aliorum clericorum ejusdem cancellariæ, aperiri, & cartas, literas patentes, & brevia indè consignari, ac, factâ consignatione illâ, dictum sigillum in bagam prædictam reponi, & secum usque ad hospitium suum deferri fecit:

Ac postmodùm, in festo Sanctorum Simonis & Judæ, videlicet, xxviii. die ejusdem mensis Octobris, dictus dominus Rex, inter auroram diei & ortum solis, in portu de Sandewico ascendit navem vocatam la Philip de Dertemuth, & ipse, unà cum aliis dominis & magnatibus, secum ibidem tunc existentibus, erectis velis navigii sui, abindè usque villam Calesii prosperè transfretavit, & in portu ejusdem villæ, eodem die, circa horam vesperarum applicuit.

De capitaneis & locum Regis tenentibus, in Normannia, constitutis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, capitaneis, custodibus castrorum, civitatum, burgorum, & fortalitiorum, ac aliis personis quibuscumque, de ducatu nostro Normanniæ, necnon banerettis, militibus, & personis aliis, quos ad dictas partes Normanniæ, pro expeditione guerræ nostræ ibidem, misimus, & imposterùm missuri sumus, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & circumspectione, fidelis & consanguinei nostri carissimi, Philippi de Navarra, comitis de Longuevilla, & domini de Cassel, ac, dilecti & fidelis nostri, Thomæ de Holand militis, pleniùs confidentes;

Ipsos, Philippum & Thomam, conjunctim & divisim, in dicto ducatu Normanniæ locum nostrum tenentes & capitaneos facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes eisdem, Philippo & Thomæ, & eorum alteri, plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nostro nomine, ducatum prædictum, cum suis juribus & pertinentiis universis, in manum nostram capiendi & seisiendi;

Ac corporalem possessionem ejusdem ducatûs nanciscendi & apprehendendi, merum & mixtum imperium, ac altam & bassam justitiam, & jurisdictionem, quæ requiritur, excercendi, excercitum congregandi & ducendi, contrarios & rebelles persequendi, arestandi, & capiendi, &, prout justum fuerit, puniendi;

Ac homines partium illarum, qui ad fidem & obedientiam nostram venire voluerint, ad hujusmodi fidem & obedientiam, nostro nomine, admittendi, & securitatem ab eis super hoc capiendi;

Et omnia & singula faciendi & exercendi, quæ ad officium locum nostrum tenentium & capitaneorum ibidem pertinere noscuntur, & quæ, pro recuperatione & conservatione jurium nostrorum, ac bono regimine ducatûs prædicti, & subditorum nostrorum, necessaria fuerint vel oportuna, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictos, Philippum & Thomam, & alterum eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis, & quolibet præmissorum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod prædictis Philippo & Thomæ, & alteri eorum, in omnibus & singulis præmissis faciendis & exequendis, quatenus ad vos & vestrûm singulos attinet, pareatis, respondeatis, & intendatis.

In cujus, &c. pro nostro beneplacito, duraturas.

Dat' apud Sandewicum, xxviii. die Octobris.

Litteræ acquietantiæ de parte summæ, pro redemptione David de Brus debitæ, apud Bruges in Flandria, solutâ.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 3. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Noveritis nos, in partem solutionis decem milium marcarum sterlingorum, quas, nobilis vir, David de Bruys, prisonarius noster, prælati, magnates, mercatores, & communes de regno Scotiæ, juxta tractatum & concordiam, apud Berewicum super Twedam, super deliberatione ipsius David, pridem habitos, in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò præterito, nobis solvisse debuerant, in partem satisfactionis centum milium marcarum, in quibus iidem David, prælati, magnates, mercatores, & communes, pro redemptione & deliberatione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, recepisse à præfatis David, prælatis, magnatibus, mercatoribus, & comunibus de Scotiâ, tria millia marcarum sterlingorum, per manus dilecti mercatoris nostri, Johannis Walewayn, apud Bruges in Flandria:

Quos quidem David, prælatos, magnates, mercatores, & communes, de eisdem tribus milibus marcarum exoneramus & acquietamus per præsentes; cæteris omnibus, in eisdem tractatu & concordiâ contentis, in suo robore duraturis.

In cujus, &c.

Dat' apud Cales', xxx. die Octobris.

Consimiles litteræ acquietantiæ fiunt, de duobus milibus marcarum, sub eâdem datâ.

Consimiles litteræ acquietantiæ fiunt, de duobus milibus & quingentis marcis.

Dat' apud Virizy, primo die Januarii.

De pecuniarum summis, pro liberatione ejusdem David jam debitis, recipiendis: & de tractando, super loco & termino, pro solutione earum, quæ postmodum sint solvendæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 Edw. III. p. 3. m. 2. in Turr. Lond.

EDWARDUS, Dei gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ, & dominus Hiberniæ, dilectis sibi, thesaurario nostro Calesii, & Johanni Walewayn gubernatori mercatorum nostrorum apud Bruges, salutem.

De vestris legalitate, circumspectione, & industriâ confidentes, ad recipiendum, nostro nomine & pro nobis, quascumque pecuniarum summas, quas, nobilis vir, David de Bruys, prisonarius noster, prælati, mercatores, & comunitates regni Scotiæ, pro liberatione & redemptione dicti David, nobis hactenus tenebantur solvere, aut tenentur;

Et, de rolutis ac receptis pecuniarum summis hujusmodi, nostro & hæredum nostrorum nomine, acquietantiæ literas & pactum de pecuniarum summis hujusmodi ulteriùs non petendis, ipsis & aliis, quorum interest, faciendum & etiam liberandum;

Et insuper ad tractandum & concordandum cum David, prælatis, mercatoribus, & comunitatibus supradictis, & cum alio quocumque, vel quibuscumque ab ipsis potestatem habentibus, de & super loco, termino, seu terminis, in quo, vel quibus, pecuniarum summæ, quæ, post summarum receptionem hujusmodi, extunc solvendæ nobis remanserint, de summis nobis debitis, ratione liberationis & redemptionis prædictarum, pro termino Sancti Martini proximò jam venturo, & aliis solutionum terminis retroactis, nobis solvi debeant in futurum;

Ac locum, terminum, vel terminos, fiendarum solutionum hujusmodi, absque præjudicio quarumcumque literarum obligatoriarum, nobis & hæredibus nostris ex causâ prædictâ factarum, ac etiam pœnarum quæ nobis jam incursæ sunt, aut incurrentur imposterùm, occasione retardationis sive non solutionis summarum, nobis propterea in termino sive terminis limitatis debitarum, sub cautionibus & securitatibus sufficientibus, prorogandum, statuendum, & etiam limitandum;

Pecuniarumque summas, sic in hujusmodi statuendis loco & terminis, successivè solvendas, nostris vice & nomine recipiendum, & acquietantiæ de receptis literas faciendum;

Ac omnia alia & singula faciendum, quæ in præmissis fuerint oportuna, plenam & liberam vobis, & utrique vestrûm, tribuimus, tenore præsentium, potestatem.

Cæteris, omnibus quibuscumque obligationum literis, sub quacumque formâ vel expressione verborum, super liberatione & redemptione dicti David, vel ipsarum occasione, nobis & hæredibus nostris per quascumque personas factis, in pleno suo robore duraturis; quibus, nec ipsarum vigori & effectui, præjudicari quòmodolibet volumus, nec intendimus, præsentium per tenorem; set eis oportunis loco & tempore uti volumus efficaciter & firmiter inhærere.

In cujus, &c.

Dat' apud Cales', xxxi. die Octobris, anno regni nostri Angliæ tricesimo tertio, regni verò Franciæ vicesimo.

Pro Willielmo More, de Scotia milite.

A. D. 1359.—An. 33 Edw. III.

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

WILLIELMUS MORE, de Scotia miles, habet literas Regis de salvo conductu, veniendo in Angliam, cum duodecim equitibus de comitivâ suâ, peregrè usque civitatem Cantuar', ibidem morando, & exindè ad partes Scotiæ redeundo, usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Teste Thomâ, filio nostro carissimo, custode Angliæ, apud Wodestok, vi. die Novembris.

De arcubus & sagittis providendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Lincoln', salutem. Quia magnum numerum arcuum & sagittarum, pro expeditione guerræ nostræ Franciæ, celeriter habere nos oportet, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod quadringentas arcus depictos, & ducentos arcus albos, & mille garbas sagittarum benè aceratarum, in locis in ballivâ tuâ ubi meliùs expedire videris, tam infra libertates quam extra, de exitibus ballivæ tuæ emi, & provideri facias:

Ita quod eos habeas apud Turrim nostram London', in octabis Sancti Andreæ Apostoli proximò futuris, absque difficultate & excusatione aliquâ, ad ultimum, dilecto clerico nostro Willielmo de Rothewell, custodi garderobæ nostræ ibidem, per indenturam indè debitè conficiendam, liberandos.

Et si fortè, ob impedimentum aliquod, eosdem arcus & sagittas promptè citra dictum diem habere non poteris, tunc centum quadraginta & quinque libras, sexdecim solidos, & octo denarios, ad receptam scaccarii nostri, pro tot arcubus & sagittis indè providendis, ad diem prædictum, absque excusatione aliquâ, mitti facias:

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste Thoma, filio nostro carissimo, Custode Angliæ, apud Wyndesore, viii. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis; videlicet,

Vicecomiti Glouc', de ducentis arcubus depictis, quadringentis arcubus albis, & septingentis garbis sagittarum providendis, vel de centum & novem libris undecim solidis & octo denariis, ad receptam prædictam mittendis.

Vicecomiti Ebor', de sexcentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & duabus libris & decem solidis, mittendis.

Vicecomitibus Notingh' & Derb', de octingentis garbis sagittarum, vel de quinquaginta & sex libris tresdecim solidis & quatuor denariis, mittendis.

Vicecomitibus Warr' & Leyc', de sexcentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & duabus libris & decem solidis, mittendis.

Vicecomiti Wygorn', de sexcentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & duabus libris & decem solidis, mittendis.

Vicecomiti Norht', de sexcentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & duabus libris & decem solidis, mittendis.

Vicecomiti Salop', de quingentis garbis sagittarum, vel de triginta & quinque libris octo solidis & quatuor denariis, mittendis.

Vicecomiti Stafford', de quadringentis garbis sagittarum, vel de viginti & octo libris sex solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomiti Hereford', de quadringentis garbis sagittarum, vel de viginti & octo libris sex solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomitibus Oxon' & Berk', de quadringentis garbis sagittarum, vel de viginti & octo libris sex solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomitibus Cantebr' & Hunt', de sexcentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & duabus libris & decem solidis, mittendis.

Vicecomitibus Bed' & Buk', de quingentis garbis sagittarum, vel de triginta & quinque libris octo solidis & octo denariis mittendis.

Vicecomitibus Essex' & Hertford', de quingentis garbis sagittarum, vel de triginta & quinque libris & octo solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomitibus Norff' & Suff', de nongentis garbis sagittarum, vel de sexaginta & tribus libris & quindecim solidis, mittendis.

Vicecomitibus Surr' & Sussex', de octingentis garbis sagittarum, vel de quinquaginta & sex libris tresdecim solidis & quatuor denariis, mittendis.

Vicecomiti Wiltes', de trescentis garbis sagittarum, vel de viginti & una libris & quinque solidis, mittendis.

Vicecomiti Suth', de trescentis garbis sagittarum, vel de viginti & una libris & quinque solidis, mittendis.

Vicecomitibus Somers' & Dors', de quadringentis garbis sagittarum, vel de viginti & octo libris sex solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomiti Devon', de quadringentis garbis sagittarum, vel de viginti & octo libris sex solidis & octo denariis, mittendis.

Vicecomiti Kanc', de septingentis garbis sagittarum, vel de quadraginta & novem libris undecim solidis & octo denariis, mittendis.

De conductu, super variis negotiis, hinc indè, adversarium de Francia & alios prisonarios concernentibus.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 E. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

BERNARDUS GILEBERTI & Sicardus de Lagrissoul, armigeri comitis Vindomensis, prisonarii Regis, habent literas Regis de conductu, veniendo in Angliam, cum duobus famulis, pro redemptione dicti comitis faciendâ, ibidem morando, & exindè redeundo, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Teste Custode prædicto, apud Wodestok, x. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimiles litteras de conductu habent subscripti; videlicet,

Guillielmus Viezorge, famulus Johannis de Denvill, magistri hospitii adversarii nostri Franciæ, & Falconarius comitis de Eu, prisonarii nostri, veniendo versus dictos dominos suos in Angliam, unà cum Petro nuncio comitis Vendoemensis, similiter prisonarii nostri, eundo à dicto regno nostro Angliæ versus partes Franciæ, pro quibusdam negotiis dicti domini sui, pro eo quod litteras de salvo conductu nostro non habuerunt apud villam nostram Calesii, per capitaneum ibidem nuper arestati fuissent, & adhuc sub eodem aresto detineantur.

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Novembris.

Johannes de Sailly & Copinus Lescot, familiares domini Daubeny, prisonarii Regis, videlicet, prædictus Johannes eundo ad partes Franciæ pro quibusdam negotiis ipsius domini expediendis, & exindè in Angliam redeundo, & præfatus Copinus veniendo à dictis partibus Franciæ ad eundem dominum in Angliâ, & ibidem morando, &c.

Perotus Fraunceys, Perotus de Cheyne, Morel & Perotus Lovet, valletti comitis de Loungevill, prisonarii Regis, eundo de regno Angliæ ad partes Franciæ.

Nicholaus Curez de Somieres, Johannes le Bastard de Mes, & Bandun Fauconer, familiares comitis de Salebrug, prisonarii Regis, eundo in Franciam pro victualibus & aliis necessariis quærendis.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo de Dayncourt, & sociis suis, custodibus adversarii nostri Franciæ, apud castrum de Somerton, ac universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, magistrum Johannem Retarii clericum, & Johannem Britonis, famulum suum, qui cum uno palefrido, diversis robis, & aliis vestibus, libris, pecuniâ, & aliis necessariis ad opus ipsius adversarii nostri Franciæ, prisonarii nostri, jam noviter in Angliam de licentiâ nostrâ venit, eundo ad castrum prædictum, ubi dictus adversarius noster moratur, cum rebus prædictis, & ibidem cum dicto adversario nostro morando, dimissis cum eodem adversario nostro rebus prædictis, usque civitatem nostram London' redeundo, &c.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Hillarii, proximò futurum, duraturas.

Teste Thoma, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Wodestok, xix. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

De deputatis ad treugas Scotiæ conservandas.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Ricardo Tempest, & Johanni de Coupland, salutem.

Cum nuper assignaverimus dilectos & fideles nostros, Gilbertum de Umframvill, comitem de Anegos, & Radulphum de Nevill, conjunctim & divisim, custodes marchiarum regni nostri Angliæ versus partes orientales;

Et ad treugas, inter nos & homines de Scotiâ adversarios nostros ultimò initas, pro nobis & subditis nostris in partibus marchiarum prædictarum conservandum;

Et ad ea, quæ contra formam treugarum prædictarum per subditos nostros attemptata fuerint, debitè reformandum, & puniendum;

Et omnes & singulos, in hac parte delinquentes, arestandum & capiendum, & prisonis nostris committendum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum;

Et ad reformationem & punitionem hujusmodi à dictis Scotis, super attemptatis per eos, & eis adhærentes, contra easdem treugas, petendum, prosequendum, & recipiendum;

Ac jam iidem, comes & Radulphus, pro eo quod ipsi circa quædam ardua negotia nostra de mandato nostro alibi intendunt, per quod in marchiis illis continuè morari non possunt, per literas suas patentes deputaverint vos, conjunctim & divisim, ad omnia & singula præmissa, loco ipsorum, comitis & Radulphi, quotiens absentes fuerint, faciendum & exequendum, & ad delinquentes contra formam treugarum prædictarum debitè puniendum & castigandum, & conquerentibus plenam justitiam, secundum

formam treugarum earumdem & legem marchiæ, exhibendum, prout in prædictis literis ipsorum, comitis & Radulphi, pleniùs, ut prædicitur, continetur;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod circa præmissa omnia & singula, loco ipsorum, comitis & Radulphi, quotiens & quando absentes fuerint, intendatis, & querelas omnium & singulorum, coram vobis, super attemptatis contra treugas prædictas, conqueri volentium, audiatis, & conquerentibus hujusmodi plenam justitiam fieri faciatis, prout secundum formam treugarum prædictarum, & legem marchiæ, ac vim & effectum literarum ipsorùm, comitis & Radulphi, vobis indè directarum, fore videritis faciendum, ita semper quod dictæ treugæ in aliquo non violentur in hac parte.

Teste Thomâ, filio Regis carissimo, Custode Angliæ, apud Wodestok, xii. die Novembris.

Per concilium

Bulla Innocentii VI. Papæ, ad pacem hortatoria, & de credentiâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudùm, carissime fili, sancta mater ecclesia, sponsa Christi, in tuâ &, carissimi in Christo filii nostri, Johannis Regis Francorum illustris dissensione deflenda cordialiter ingemiscens, apud te & ipsum sæpe sæpiùs, pro pace inter vos salubriter reformandâ, studia magna indesinenter adhibuit, ac immensos & assiduos labores impendit;

Nosque etiam qui, quanquam immeriti, ejusdem ecclesiæ, disponente Domino, regimini præsidemus, etiam dum essemus in minoribus constituti, præfatæ dissensionis pericula totâ mente deflentes, pro ipsius reformatione pacis ferventer institimus, &, post impositum nobis onus Apostolicæ servitutis, ad vos solennes nuncios misimus, & Apostolica precum scripta frequenter duximus dirigenda.

Et, licet hujusmodi nostra & ejusdem ecclesiæ studia, antiqui hostis prævalente nequitiâ, parùm hactenus profecisse potuerint, quandamque in hoc difficultatem animis nostris intulerint, nichilominus tamen adhuc, more patris benivoli, qui filiorum incommoda deplorare & eorum quietem procurare non cessat, in tam longæva tantorum concertatione principum, & procedentibus indè animarum periculis, & aliis malis innumeris, flere non sinimus, & tam carissimorum filiorum corda pulsare jugiter non cessamus.

Sed & quis est tam impius, tam crudelis Christicola, qui hujusmodi mala flere non debeat? Et pacem totis affectibus non exoptet? Hinc enim præfata mater ecclesia indesinenter affligitur, catholica fides deprimitur, universis orbis, & præsertim Christianus populus, læditur, ac infideles exaltantur pariter & exultant, duoque tam nobilia regna, licet impariter, diutino labore præmuntur, & respublica universa quassatur.

Sed & quis etiam, solius humanitatis ratione præditus, secutas indè hominum strages, virginum raptus, & aliarum ædium magnificarum incendia, tantorumque bonorum depopulationes non lugeat? Quis cum tot & tantis orbatis parentibus filiis, ac viduatis uxoribus, & coactis mendicare divitibus non gemiscat? O feroces animos! O dominandi insatiabiles appetitus! qui Superni Regis in hiis mandata negligunt, ac tot & tantis malis & miseriis non moventur.

In illo igitur sperantes, qui concordiam in sublimibus statuit, ac pacem dilexit, & reliquit in terris, & in cujus manu Regum corda consistunt, & omnium principum potestates, ad te, carissime fili, dictumque Johannem Regem Francorum, pro fine malis hujusmodi imponendo, & pacis bono captando, repetitis instantiis de novo providimus remittendum.

Ideoque serenitatem tuam, preces addentes precibus, rogamus & hortamur attentè, & per aspersionem gloriosi sanguinis Jesu Christi attentiùs obsecramus, quatinùs ad ipsum Salvatorem nostrum intuitum dirigens, & collata tibi ab eo immensa gratiarum munera recognoscens, ob ipsius reverentiam, necnon publicæ utilitatis intuitum, ac nostræ considerationis obtentum, velis animum tuum ad pacem, cum ipso Francorum Rege firmandam, & effectui quamcitiùs demandandam, cum clementiâ regiæ mansuetudinis inclinare, & talia cum eo componere, quæ, cum tui honoris & statûs augmento, Deo propitio, perduci valeant ad effectum.

Ita quod ex ipsa tuâ mansuetudinis lenitate, fine prædictis malis imposito, hinc indè bonum pacis arrideat, tranquillitas olim consueta refloreat, justitia prostrata resurgat, ecclesia gaudeat, catholica fides exultet, ipsaque respublica collætetur, tuque Rex pacificus comproberis, & juxta evangelicam veritatem Dei filius valeas nuncupari.

Et nichilominus super hiis, dilectis filiis, Symòni magistro ordinis Fratrum Prædicatorum, & Willielmo de Lenne decano ecclesiæ Cicestrensis, capellano nostro & auditori causarum palatii Apostolici, quos ad tuam præsentiam propterea destinamus, vel eorum alteri, in referendis tibi ex parte nostrâ circa præmissa, fidem velis credulam adhibere

Dat' Avinion', xv. kal' Decembris, Pontificatûs nostri anno septimo.

Sigillo avulso.

De hominibus arraiandis pro salvatione regni, in absentiâ Regis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. m. 7. d. in Turr. Lond.

LE Roi, a nos chers & foialx,
Johan Bardolf de Wyrmegeye,
William de Kerdeston,
Johan de Norwiz,
Johan de Ufford,
Johan de Camoys,
Robert de Erpyngham,
Johan de Reppes,
Andrew de Sharnebourn,
Rauf Lovel,
Johan de Caston,
Hugh Peverel,
Robert de Causton,
Johan de Berneye,
Roger Verly de Norwiz,
William de Biteryng de Lenn, &
Hamon' Lestrange, saluz.

Coment que nadgairs, devant nôtre darrein passage as parties de France, eussiens ordeinez, pur sauvacion & defens de notre roialme en notre absence, que toutes gentz, de chescun countee de notre dit roialme, serroient arraiez & armez, selonc la forme del estatut de Wyncestr';

Nientmeins la forme de celle arrai, monstree devant prelatz, seignurs, & autres sages assembles en ceste presente conseil tenuz a Westm', de notre mandement semble a eux, que nul homme eiant terres & tenementz outre la value de quinze livres par an est, artee par le dit estatut d'estre arme, ne que tieu manere d'armure, come est especifie en le dit estatut, est pur le greindre partie usee, nene poet estre trovee en present;

Par quoi, consideree la grande necessite & perils apparantz, par les ditz prelatz, seignurs, & autres en le conseil avantdit, est ordine & acorde, que certeins seignurs, & autres des meillours & meiltz vanez de chescun countee, soient assignez d'arraier & trier toutes les gentz d'armes & archers, qi sont demorantz en meisme le countee, deinz franchise & dehors, & de faire armer touz ceux, qi sont puissantz de corps & ables d'estre armez, come gentz d'armes, auxibien ceux qui ont de lour propre d'ont ils se puissent armer, mesmes come ceux qi n'ont d'ont ils se purront armer, cestassavoir, chescun solonc son estat;

Et de asseer & apporcioner loialment, solonc lour discrecion & avis, & auxint a destreindre touz ceux, qi sont puissantz en terres & biens, & noun puissantz de travailler pur feblesce du corps, de trover armure, solonc la quantite de lour terres & biens, & solonc ce q'ils purront resonablement porter, salvant lour estat as gentz d'armes & archers issint arraiez & triez qi n'ount armure de lour propre, ne d'ont ils se poent armure purvoir, & de faire contribucion as expenses de touz ceux qi issint travailleront, pur la defense du dit roialme, auxibien deinz le countee come dehors, a quele heure que bosoigne serra.

Et que touz les arraiours, jointement, s'ils purront covenablement, ou au meins la greindre partie de eux, se assemblent as certeins jours & lieux queux ils verront que soient pluis eseez, & meins damageouses au poeple, pur les ditz arrai, assession, & apporcionement faire, & que toutes les armures que issint serront purveues & liverez as gentz d'armes, soient liverez par endenture a ceux, qi les receiveront pur useer, issint que a lour retourner de notre dit service;

Ou, en cas q'ils naillent point, facent restituer & rebailler mesmes les armures a ceux de qi biens els estoit achateez & purveus, & a ce faire soient compuls, sibien par emprisonement come par autre punissement, que serra ordeine par le conseil.

Et que touz les ditz arraiours selonc lour estat & facultez, sibien come autres, soient armez, arraiez, triez, assis, & apporcionez, en la forme avantdite.

Et que eux touz & chescun de eux, qui ne sont destourbez par age, mahem, ne par autre languissante maladie, soient dustres & mesnours des ditz gentz d'armes & archers.

Et n'est mye l'entencion du conseil, que les terres & biens des gentz, qi par ceste presente ordinance serront arraiez, armez, & triez, & travailleront en propre persone pur la defens du roialme, ne de ceux qi sont ove le Roi en sa guerre, es parties de dela, soient assis, n'apporcionez entre autres; ne que les ditz arraiours levent nul denier de nulli, qi serra issint assis & apporcione, de trouver armures & despenses einz soit chescun, qi serra issint assis & apporcione, chargee sur peine d'enprisonement, & forfaiture de quant il ad, de faire purvoir l'armures as quels il serra issint assis & apporcione, solonc l'avis de ceux as quels els serront livereez, pur user ove lour despenses, issint que meismes les armures & despenses soient prestes a liverer a ceux, qi les deivont receivre & prendre, quant ils qi serront a ce assis, soient garniz par les arraiours avantditz, ne que les commissions que se ferront par ceste accord, ne riens que touche c'est bosoigne, soit mande en l'escheqier.

Et en cas q' homme eit terres & biens en diverses countees, & soit assis & apporcione pur tut en un countee, soit quit & deschargee en touz les autres counteez, autrement soit charge en chescun countee, selonc la qhantite des terres & biens q'il ad en ycel.

Nous voillantz les dites ordinance & accorde faire mettre en due execucion, avons assigne vous a faire les dites arrai, assession, & apporcionement, en le countee de Norff', deinz franchise & dehors, solonc la forme del accorde & ordinance avantdites;

Et de arester & prendre touz ceux qui vous trouvereez contrarions & rebeaux en celle partie, & de les mettre en prisone, tanque de lour punissement autrement soit ordine.

Par quoi vous mandons, en la foi & ligeance queux vous nous devez, que, meintenant venes cestes, vous vous facez meismes armer & appareiller si avenantement come vous purrez, & facez appeller devant vous, as certeins jours & lieux queux vous verrez plus eseez & meins damageous pur le poeple, totes gentz demurrantz en paiis par queux les ditz arrai, assession, & apporcionment purront mieltz estre faitz & acompliz, & les facez arraier, armer, asseer & apporcioner loialment, solonc votre discrecion & avis, sanz favour a nulli, solonc la forme del ordinance & acorde avantdites.

Et ensement facez mettre signes, appellez beknes, en lieux acustumez, par queux les gentz du paiis purront estre garniz de la venue des enemys.

Et de la manere & forme del arrai, assession, & apporcionment, que vous averez fait en celle partie, & combien des gentz issint arraiez, serront puissantz d'aler hors de countee, pur la defens du roialme, en cas que peril sourde par aillours, & combien des ditz arriez averont armure & mounture de lour propre, nous certifiez souz voz seaux en notre chancellerie, devant la quinzeine de Seint Hiller proschein avenir.

Et si donons en mandement par tenour de cestes a touz countes, barons, chivalers, meirs, baillifs, ministres, & touz autres noz foialx du dit countee, deinz franchise & dehors, que a vous, & chescun de vous, en toutes les choses susditez faire & acomplir, soient intendantz, respoignantz, conseillantz, & eidantz.

Et avons mande a notre viscounte de meisme le countee, que as certeins jours & lieux que vous luy assignerez, il fra venir devant vous touz ceux du dit countee, par queux l'arrai, assession & apporcionement avantdites purront mielts estre faites & parfournir, & q'il soit entendant a vous a ce faire; quele heure que vous luy ferrez garnir, & receivra de vous touz ceux qi pur lour rebeautee averez pris, a garder en notre prisone come devant est dit.

Et volons & vous mandons, que vous facez savoir & publier a toute gent, q'il n'est pas l'entencion de nous ne de notre conseil que les avantditz ordinance & acorde, queux sont faites a ceste foitz, tantsoulement pur necessarie salvacion & defens des grantz & de poeple, & de tut le roialme, chiecent en prejudice as prelats, seignours, ou autres de la communaltee de meisme le roialme, neve soient traites en ensample n'en consequence a nul temps.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes nos lettres patentes.

Don' a Westm', le xvi. jour de Novembre, l'an du notre regne d'Engleterre trentisme tiercz, & de France vintisme.

Per Custodem & concilium.

Consimiles commissiones fiunt subscriptis in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Edwardo de Monte Acuto,
Roberto de Benhale,
Willielmo de Clopton,
Thomæ de Holbrok,
Roberto Bacoun,
Willielmo de Tendryng,
Johanni de Brewes,
Willielmo de Russhebrok,
Gilberto de Debenham,
} *in comitatu Suff'.*

Johanni de Veer comiti Oxon',
Johanni de Sutton,
Johanni de Coggeshale,
Hugoni de Badewe,
Willielmo Germy,
Leoni de Bradenham,
Johanni de Boys,
Johanni de Baunton,
Thomæ de Chabham,
} *in comitatu Essex'.*

Hugoni fitz Simon,
Johanni atte Lee,
Gilberto de Ellesfeld,
Johanni Quenyld,
Henrico Milksop,
Johanni Chilterne,
} *in comitatu Hertford'.*

Rogero de Northwode,
Thomæ Brockhull,
Thomæ Colpeper,
Willielmo de Apulderfeld',
Gilberto de Helles,
Willielmo Wanere,
Johanni Brode,
Ricardo de Stone de Dertford',
Simoni atte Lee,
Henrico de Berham,
} *in comitatu Kanc'.*

Thomæ de Brewosa,
Johanni de Boun de Midhurst,
Thomæ de Camoys,
Andreæ Peverel,
Henrico Tregortz,
Henrico Husee,
Roberto Halsham,
Waltero Colpeper,
Rogero Dalyngrugge,
Johanni Begebery,
} *in comitatu Sussex'.*

Rogero Husee,
Roberto de Northwode,
Nicholao Carrue,
Thomæ West juniori,
Willielmo de Neudegate,
Thomæ Jargevill',
Johanni de Codeston',
} *in comitatu Surr'.*

Thomæ de Astele,
Egidio de Erdyngton,
Ricardo de Herthill,
Willielmo de Catesby,
Willielmo de Spynee,
Hugoni de Braunston,
Johanni de Herdewyk' de Lynleye,
Nicholao Michel,
Ricardo Freeburn',
} *in comitatu Warr'.*

Willielmo fitz Waryn,
Warino de Lisle,
Ricardo de Combe,
Waltero de Skydemore,
Thomæ de Hungerford,
Gilberto de Berewyk,
Johanni de Roches,
Roberto de Remmesbury,
Waltero atte Bergh,
} *in comitatu Wiltes'.*

Edmundo de Clyvedon,
Johanni de Clyvedon,
Waltero de Rodeneye,
Johanni de Sancto Laudo,
Waltero de Pavely,
Matheo de Clyvedon,
Johanni de Longelonde,
Thomæ fitz James,
} *in comitatu Somers'.*

Johanni Mautravers,
Ricardo Turbervill',
Rogero de Bradeston',
Johanni Whitefeld',
Johanni de Hale,
Johanni Munden,
Willielmo Fillol,
Rogero Gulden,
Johanni Brunyng,
} *in comitatu Dors'.*

Johanni de Dynham,
Henrico de la Pomeray juniori,
Johanni Luterel,
Johanni de Ferers,
Radulpho Beaupel,
Johanni de Belston,
Ricardo Chambernon.
Almarico fitz Waryn,
} *in comitatu Devon'.*

Hugoni Peverel,
Johanni de Arundel',
Johanni Trevaignon,
Johanni Dabernon,
Willielmo de Polglas,
Ricardo Cireseux,
Henrico Trewynard,
Henrico Tredewy,
} *in comitatu Cornub'.*

Thomæ domino de Berkele,
Thomæ de Bradeston,
Thomæ de Berkele de Cuberlee,
Johanni Tracy,
Adæ de Shareshull',
Johanni Joce,
Willielmo de Chiltenham,
Johanni Hathewy,
} *in comitatu Glouc'.*

Thomæ le Botiller,
Johanni de Harleye,
Thomæ de Luttleton,
Waltero de Shakenhurst,
Thomæ de Sloghtre,
Rogero de Brugge,
Edmundo de Brugge,
} *in comitatu Wygorn'.*

Thomæ Chaundos,
Ricardo de la Bere,
Edmundo Hakelut,
Thomæ de Bret,
Willielmo Deveroys,
Willielmo de Frome,
Johanni Gour,
Hugoni de Monyton,
Thomæ atte Barre,
} *in comitatu Hereford'.*

Johanni Straunge de Blakemere,
Roberto Corbet de Morton,
Johanni de Ludelowe,
Johanni de Burton,
Johanni Delves,
Edwardo Burnel,
Mauculino de Harle,
Willielmo Banastre de Hadenhale,
} *in comitatu Salop'.*

Willielmo de Shareshull,
Thomæ de Halghton,
Johanni de Brompton,
Roberto de Greseleye,
Johanni de Haukeston,
Johanni de Perton,
Johanni de Treford,
Johanni de Stafford',
Johanni de Draycote,
Johanni de Swynnerton' de Hilton,
Humfrido de Swynnerton,
Ricardo de Somerford,
— *in comitatu Stafford'.*

Thomæ de Shaworth,
Johanni Folvill',
Johanni Charnels,
Thomæ Malesovers,
Johanni de Dryby,
— *in comitatu Leyc'.*

Johanni de Verdon,
Willielmo de Thorp,
Radulpho Basset de Weldon,
Henrico Grene,
Johanni de Murdak,
Johanni de Lyouns,
Nicholao de Burneby,
Jacobo de Nevill',
Stephano Malore,
Simoni Warde,
Willielmo Broun de Glatthorp,
Ricardo Wydevill',
Johanni de Harwedon,
— *in comitatu Northt'.*

Rollando Daveys,
Willielmo Wade,
Willielmo de Overton',
Willielmo Flemmyng',
Willielmo Beaufo,
— *in comitatu Rotel'.*

Thomæ Deschalers,
Henrico de Colvill',
Roberto Busteler,
Johanni de Wylton,
Jacobo de Graunsete,
Johanni de Cheny,
Willielmo Hiptot,
— *in comitatu Cantebr'.*

Ricardo de Bayous,
Thomæ de Styvecle,
Thomæ de Hemyngton,
Ricardo Alberd,
Roberto Waldeshef,
— *in comitatu Hunt'.*

Johanni Giffard' le Boef,
Hugoni Chastilon,
Henrico de Chalphunt,
Petro de Salford,
Galfrido de Lucy,
Johanni Hampden,
Martino de Chaunceux,
Nicholao de Twyford,
— *in comitatu Buk'.*

Hugoni de Mortimer,
Johanni Pycot,
Alexandre Stoppesle,
Johanni Meperteshale,
Johanni Crevequer,
Johanni Mareschal de Wotton,
Edmundo de Bulstrode,
Edmundo fitz Johan,
— *in comitatu Bed'.*

Willielmo de Shareshull.
Johanni Bardolf de Mapelduram,
Johanni Golafre,
Thomæ de Langele,
Johanni Laundels,
Nicholao Poure,
Johanni Hardy,
Johanni de Croxford,
— *in comitatu Oxon'.*

Radulpho de Grey,
Philippo de Engelfeld,
Ricardo de Penle,
Radulpho de Restwold,
Henrico de Bokesworth,
Johanni de Bockote,
Johanni Cleet,
Johanni de Latton,
— *in comitatu Berk'.*

Johanni de Boys,
Thomæ de Swynford,
Edmundo de Cornewaille,
Simoni fitz Rauf,
Johanni de Skypwyth,
Willielmo de Hanlee,
Thomæ de Levelaunce,
Roberto de Elkyngton,
Willielmo Bray,
— Lindeseyè, *in comitatu Lincoln'.*

Willielmo Dysny,
Willielmo Ayrmynne,
Johanni Bussy,
Thomæ de Meaux,
Willielmo de la Launde,
Willielmo de Sancto Botholomeo,
— *Kesteven,*

Jacobo de Ros,
Laurencio de Leek,
Willielmo de Surflet,
Willielmo Hod de Flete,
Thomæ de la Launde,
Willielmo Spayne de Sancto Bartholomeo,
— *Holand',*

(Kesteven and Holand) — *in comitatu Lincoln'.*

Johanni Bray,
Johanni Wroth,
Ricardo de Hakeneye,
Johanni de Cherleton.
Thomæ de Frowyk,
Willielmo de Hatton,
Johanni atte Pole,
— *in comitatu Midd'.*

Galfrido de Staunton,
Johanni de Lungevillers,
Hugoni de Hercy,
Willielmo de Thorp,
Thomæ de Newmarche,
Ricardo de Grey de Landeford,
Thomæ de Nevill',
— *in comitatu Notingh'.*

Reginaldo Grey de Shirland,
Hugoni de Menill,
Roberto de Twyford,
Waltero de Montgomery,
Johanni de Gresele,
Roberto Fraunceys,
Johanni Foucher,
— *in comitatu Derb'.*

Gilberto de Umframvill' comiti de Angos,
Radulpho de Nevill',
Johanni de Stryvelyn,
Johanni de Coupeland,
— *in comitatu Northumbr'.*

Thomæ de Lucy,
Matheo Redman,
Johanni de Warwyk,
Rollando Vaux,
Willielmo de Stapelton,
Johanni de Denton,
— *in comitatu Cumbr'.*

Thomæ de Lucy,
Willielmo de Threlkeld,
Thomæ Lengleys,
Rogero de Leyburn,
Thomæ de Warthecop,
Rollando de Thornburgh,
Christofero de Lancastr',
— *in comitatu Westmerl'.*

Roberto Markaunt,
Johanni de Wynton,
Johanni Gamboun,
Henrico Sturmy,
Johanni Botiller,
Rogero Englefeld,
Johanni Inkepenne,
Johanni Fraunk,
Thomæ Patrich,
— *in comitatu Suth't', excepta Insula Vecta.*

Johanni de Kyngeston,
Thomæ Haket,
Willielmo de Ryngebourn,
— *in Insula Vecta.*

Johanni de Mounceux chivaler,
Johanni de Hedon chivaler,
Amando de Routh chivaler,
Johanni de Faucombergh,
Johanni de Wilton,
Petro de Grymmesby,
Johanni Sturmy,
— *in partibus de Holdernesse,*

Marmaduco Conestable chivaler,
Thomæ de Bentele chivaler,
Willielmo de Belkthorp,
Roberto Daynell,
Ricardo de London,
Edwardo Fanacourt,
Johanni de Burton,
Thomæ de la Haye,
Ricardo de Stanton,
— *in wapentachio de Herthill,*

Willielmo Playce chivaler,
Thomæ Chauncy,
Johanni de Middelton,
Johanni de Levenyng,
Johanni de Foxholes,
— *in wapentachio de Bukross,*

Roberti de Bossali,
Johanni de Brigham,
Willielmo de Hasthorp,
Waltero Bukton,
— *in wapentachio de Dykeryng,*

(Holdernesse, Herthill, Bukross and Dykeryng) — *in comitatu Eborum.*

Willielmo de Plumpton chivaler, Roberto de Roos chivaler, Rogero de Henwyk chivaler,	*in wapentachio de Clarhowe,*	*in comitatu Eborum.*
Johanni de Clotherom,	*in dominio & libertate de Rypon',*	
Roberto de Neffeld,	*in dominio & libertate de Knaresburgh,*	
Johanni Chaumon chivaler, Johanni Dayvill', Willielmo Dayvill', Willielmo Fairfax, Johanni Sampson, Ricardo Basy, Alano de Folifayt,	*in wapentachio de Aynsty,*	
Willielmo de Brerelay, Roberto de Archyngton, Johanni Chaumberleyn, Willielmo de Preston, Willielmo Fraunk,	*in wapentachio de Skyrayk,*	
Willielmo de Raygate, Johanni de Fenton, Roberto de Lascy, Johanni de Cawod,	*in wapentachio de Barkston',*	
Adæ de Hopton, Willielmo de Beston, Thomæ Dautry, Roberto de Bollyng,	*in wapentachio de Morlay.*	
Thomæ Clarell chivaler, Johanni del Wodhall, Johanni de Tottehill, Thomæ de Wattele,	*in wapentachio de Strafford.*	
Hugoni de Marum, Henrico Botiller,	*in dominio & libertate de Tikhill',*	
Willielmo Malbys chivaler, Willielmo de Percey chivaler, Thomæ de Etton, Willielmo de Garton, Roberto de Sproxton', Johanni de Holme, Thomæ de Lokton, Roberto de Flaynburgh, Thomæ de Swynton, Johanni Cokes, Thomæ Styward,	*in partibus de Rydale,*	
Briano de Thornhill chivaler, Johanni Amyas, Ricardo de Fyncheden, Johanni Malet de Normanton, Ricardo Woderoue,	*in wapentachio de Agbrygg,*	
Willielmo de Aldburgh chivaler, Radulpho Lassels chivaler, Johanni Lassels de Escrik, Johanni Aunger de Redenesse, Johanni Piper de Ousseflete, Thomæ de Holme de Gerford,	*in dominio & libertate abbatis Beatæ Mariæ Eborum,*	
Alexandro de Nevill chivaler, Nicholao Salvayn chivaler, Roberto Rouclyf chivaler, Johanni de la Ryvere, Johanni de Kirkeby, Johanni de Tweng, Thomæ Gower, Johanni de Claxton',	*in wapentachio de Bulmer,*	

Johanni de Rotherfeld', Johanni de Metham, Thomæ Bosvill', Johanni de Shirewod, Thomæ de Egmanton, Roberto de Haldanby, Adomaro Burdet,	*in wapentachio de Osgotcrosse,*	*in comitatu Eborum.*
Willielmo Dayvill' de Birland', Edmundo de Portyngton, Roberto Bosvill', Nicholao Rosselyn, Johanni Clyve de Ynkflete, Willielmo Cecile, Stephano Cecile, Roberto Rabate, Willielmo de Middelton, Roberto de Hathelsey,	*in dominio & libertate de Hoveden',*	
Willielmo de Moreby, Johanni de Brig de Hemilsay, Johanni Russel de Naburne, Thomæ Thurkill,	*inter aquas de Ouse & Derwent',*	
Johanni filii Willielmi de Blande, Johanni filii Patricii de Blande,	*in wapentachio de Ynkrosse,*	
Willielmo de Akclun chivaler, Thomæ de Manlay, Ricardo de Hoton' de Aton, Ricardo de Cotom', Thomæ Sturmy de Dronninby, Willielmo Gower de Ingelby, Thomæ de Towecotes,	*in wapentachio de Langbergh,*	
Johanni de Laton, Johanni Melsanby, Henrico de Bellerby,	*in wapentachio de Gillyng,*	
Willielmo de Routh, Johanni de Laton seniori, Ricardo de Richemond',	*in wapentachio de Hang,*	
Galfrido Pygot, Alano de Eskilby, Rogero de Eston,	*in wapentachio de Halikeld,*	
Johanni Myniot chivaler, Marmaduco Darell, Johanni Darell, Johanni de Multon, Johanni de Stapelton, Johanni de Topclyf, Willielmo atte Welle de Dalton,	*in wapentachio de Bradford,*	
Willielmo Rilliston, Johanni de Pudesay, Thomæ Sotheron, Alano de Horton, Johanni de Frekelyngton, Radulpho de Mallom,	*in wapentachio de Staynclif,*	
Roberto Bruys, Edmundo de Hastynges, Johanni de Pykeryng,	*in wapentachio de Pykeryng',*	

De convocando clerum, in absentiâ Regis.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eâdem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Considerantes gravia pericula, quæ, tam per invasiones Scotorum quam aliorum inimicorum nostrorum, nobis extra regnum nostrum Angliæ existentibus, tam sanctæ ecclesiæ quam dicto regno nostro, evenire verisimiliter formidantur;

Ac volentes hujusmodi periculis, in quantum poterimus, præcavere, vos rogamus quod, attentis periculis hujusmodi, episcopos & clerum vestræ provinciæ, tam exemptos quam non exemptos, adcitiùs quo poteritis, in loco competenti convocari, & inter vos & ipsos, de aliquo salubri & congruo remedio, pro conservatione & defensione ecclesiæ & regni prædictorum, contra pericula prædicta ordinâre curetis; ut ex hoc tam vobis quam dicto clero, in vestris agendis teneamur specialiùs in futurum:

Et hoc, sicut nos, & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem ecclesiæ & regni prædictorum, diligitis, nullatenus omittatis.

Nolumus enim quod id, quod sic ad rogatum nostrum feceritis, cedat vobis, aut dicto clero, in præjudicium aut libertatis ecclesiasticæ læsionem, vel trahatur in consequentiam in futurum.

Teste Thomâ, filio nostro carissimo, Custode Angliæ, apud Wodestok, xviii. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur archiepiscopo Eborum, Angliæ primati, sub eâdem datâ.

De proclamatione faciendâ, de stipendiis operariorum.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

LE Roi, à viscount d'Everwyk, saluz. Come, en nostre parlement tenuz a Westm', l'an de nostre regne d'Engleterre vynt quynt, pur refreindre la malice des servantz, qi furent percionses nient voillantz servire après la pestilence, saunz trope outrageouses lowers prendre, entre autres choses feust ordeigne;

Que chescun charetier, carner, chateour des carnes, bercher, porcher, deye, & touz autres servantz preignent liveresons & lowers acustumes l'an de nostre regne d'Engleterre vintisme, & quatr aunz devant, issint q' en pais ou furment soleit estre done, preignent pur le bussel diz deniers, ou furment a la volunte le donour, tanqe autrement seit ordeine;

Et q'ils soient allowes de servir par l'an entier, ou autres termes usuels, & nemy par journeies;

Et que nulle preigne en temps de sarcler, ou feyns faire, forsque un denier le jour; & franchours des prees pur l'acre cynk deniers, ou pur la journee cynk deniers;

Et siours des blees en la primere simaigne d'Aust deux deniers, & en la seconde trois deniers, & issint tanque al fin d'Aust, & moyns en pais ou il soleit estre done, saunz mangier, ou autre curtesie demander, doner, ou prendre;

Et que touz overours portent overtement en lour meyns ès villes marchaundes lour instrumentz, & illeoqes soient allowes en lieu comune & nemye prive;

Et que nulle preigne pur le bater d'un quarter de furment & segle outre dieux deniers & maille, & pur le quater d'orge, fenes, poys & aveignes un denier & maille, si tant soleit estre done:

Et en pais ou homme soleit sier pur certeins garbes, & batre pur certeins bussels, ne preigne pluis n'en autre manere q'il ne soleit le dit an vyntisme, & devant;

Et que meismes les servantz soient servientes dieux foitz par an devant seigneurs, seneschals, baillifs, & conestables de chescune ville, a cestes choses tenir & faire:

Et que nulle de eux irra hors de la ville ou il demoert en yver, pur servir en estee, s'il puisse avoir service ein mesme la ville, pernant come devant est dit;

Sauve que les gentz des countees de Stafford', Lancastre, & Derby, & genz de Craven, & de la marche de Gales & d'Escoce, & d'autres lieux, puissent venir en temps d'Aust de laborer en autres countees, & sauvement retourner, come ils soleynt devant ses heures;

Et que ceux qui refusent de faire tiel serment, ou de perfournir ceo q'ils ount jurrez ein empris, soient mys en ceppes par les ditz seignors, seneschals, baillifs, & conestables des villes, par trois jours ou pluis, ou mande a la procheine gaole, a demurer illoeqes tanque ils se voillent justicier; & que ceppes soient faitz en chescun ville pur celle encheson.

Vos mandoms, fermement enjoignantz, que touz les choses sudites facez publier en plein countee, & aussint en cites, burghes, villes marchaundes, portz du myere, & aillours en le dit countee, deinz fraunchises & dehors, ou vous verrez q'il soit affaire; &, en quantque en vous est, les facez garder & tenir;

Et que les seignurs & autres les tiegnent & gardent, & fermement facent garder & tenir, sur peril q'appent.

Donez a Westm', le xx. jour de Novembre.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

Pro Flandrensibus, de proclamatione.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Considerantes fidelitatem & bonum gestum, dilectorum & fidelium nostrorum, mercatorum, & aliorum hominum de partibus Flandriæ, erga nos, ac gratitudinem, probitatem, & benivolentiam, quas in eis, post ultimam transfretationem nostram, tam in ductione victualium ad nos & excercitum nostrum, quam ex aliis causis variis, invenimus, ac volentes, eo prætextu, eos gratiis & favoribus prævenire, &, ut amicos & fideles nostros, in regno nostro Angliæ benigniter pertractari;

Vobis præcipimus quod in civitate prædictâ publicè proclamari faciatis, quod omnes & singuli, subditi nostri, omnes mercatores, de partibus Flandriæ, cum bonis & mercandisis suis, in dicto regno nostro ubique venientes, amicabiliter & favorabiliter pertractent;

Et ipsos, blada, & alia victualia, de quibus emendis licentiam à nobis habuerint, liberè emere & ad partes Flandriæ, solutis custumis indè debitis, absque impedimento ducere permittant;

Et quod nullus subditorum nostrorum, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterit, eisdem hominibus de Flandria, in personis vel bonis suis, veniendo in dictum regnum nostrum, ibidem morando, & exindè redeundo, injuriam, molestiam, violentiam, dampnum, vel impedimentum aliquod, seu gravamen inferat, seu inferri permittat;

Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxii. die Novembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimile breve dirigitur majori & ballivis villæ de Lenn.

De subsidio sex denariorum de librâ concesso, pro navigio providendo.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ Dovorr', salutem. Quia, expositis coram nobis & magnatibus, ac aliis de concilio nostro, ante ultimum passagium nostrum, dampnis & periculis, quæ mercatoribus & aliis, tam indigenis quam alienigenis, cum navibus & bonis suis à regno nostro Angliæ ad partes exteras transeuntibus, & ad idem regnum venientibus, per piratas & alias hostes nostros, supra mare, post transfretationem nostram evenire verisimiliter formidantur, pro hujusmodi dampnis & periculis evitandis, ordinatum fuit & concordatum;

Quod certa armata navium guerrinarum ad proficiscendum supra mare, ad naves à regno nostro Angliæ, cum bonis & mercimoniis transeuntes, & ad idem regnum venientes, salvò conducendum, & ab hujusmodi dampnis & periculis defendendum, & ad mala, quæ poterunt, hujusmodi hostibus inferendum, & ad nova de nobis & excercitu nostro ad concilium nostrum in Angliam, reportandum, pararetur; &, ad inveniendum hujusmodi navigium, iidem magnates, de consensu mercatorum, tam indigenarum quam alienigenarum, quos, eâ de causâ, coram nobis & concilio nostro convocari fecimus, gratanter concesserunt subsidium subscriptum; videlicet:

Sex denarios de librâ, scilicet de singulis viginti solidis omnium mercandisarum ad idem regnum adducendarum, & ab eodem educendarum, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, per duos de probioribus & legalioribus hominibus cujuslibet portûs dicti regni, per majorem & ballivos ac communitatem portûs illius eligendos, levandum & colligendum, & per ipsos duos homines ad majorem & vicecomites nostros London', qui per dictos magnates & mercatores, ad omnes denarios de eodem subsidio in omnibus portubus prædictis provenientes, per manus singulorum collectorum ejusdem subsidii in singulis portubus prædictis, apud civitatem nostram London' per indenturam indè debitè conficiendam, recipiendum, & ad illud magistris & marinariis navium guerrinarum, sic supra mare profecturarum, pro expensis suis & hominum armatorum & sagittariorum, quos in eisdem navibus ex causâ prædictâ poni contigerit, juxta avisamentum concilii nostri solvendum & distribuendum, ordinati & deputati existunt, mittendum vel deferendum.

Ita quod omnes denarii de dicto subsidio provenientes, ad hujusmodi navigium inveniendum, per dictos majorem & vicecomites London' salvò custodiantur, & in alios usus non convertantur;

Et quod tam omnes & singuli mercatores de dicto subsidio, de omnibus mercandisis suis, dictis duobus hominibus fideliter præstando, eisdem duobus hominibus, quam ipsi duo homines de eodem subsidio fideliter recipiendo, majori & ballivis portuum prædictorum sacramentum præstare compellantur.

Nos, volentes ordinationem & concessionem prædictas executioni demandari, vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, duos de probioribus & legalioribus hominibus villæ prædictæ, de assensu communitatis ejusdem villæ, ad subsidium prædictum in dicto portu Dovorr' à primo die Decembris proximò futuro, usque ad dictum festum Sancti Michaelis, in formâ prædictâ, levandum & colligendum, eligatis, & sacramentum suum in formâ prædictâ recipiatis;

Et eis ex parte nostrâ, sub forisfacturâ nostrâ injungatis, quod, circa levationem & collectionem ejusdem subsidii, omnibus aliis prætermissis, diligenter intendant, & denarios indè provenientes præfatis majori & vicecomitibus London', de sex septimanis in sex septimanas, deferant, sive mittant;

Et de nominibus illorum duorum hominum, statim cum electi fuerint, eisdem majori & vicecomitibus London', & de die receptionis præsentis mandati nostri, & per quem vobis liberatum fuerit, nobis in cancellariam nostram indilatè constare faciatis:

Nolumus enim, quod dicti duo homines compotum de dicto subsidio aliis quam dictis majori & vicecomitibus, reddere teneantur, nec quod dicti major & vicecomites de eodem subsidio, aliter quam supradictum est, onerentur.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, Thoma filio nostro carissimo, Custode Angliæ, apud Wodestok, xxii. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,
Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis villæ de Maldon.
Ballivis villæ de Colcestr'.

Majori & ballivis Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis de Hastynges.
Ballivis villæ de Romeneye.
Majori & ballivis de Faversham.
Majori villæ de Shorham.
Majori & ballivis de Sandewico.
Ballivis villæ de Portesmuth.
Majori & ballivis de Suth't'.
Ballivis villæ de Lemyngton'.
Ballivis villæ de Yaremuth' in Insula Vecta.
Majori & ballivis Bristoll', & in singulis locis abinde usque Brigewater ex una parte, & usque Gloucestr' ex altera parte.
Ballivis villæ de Brigewat'.
Ballivis villæ de la Pole.
Ballivis villæ de Fowy.
Majori & ballivis de Lostwythiel.
Ballivis villæ de Padestowe.
Ballivis villæ de Truru.
Ballivis villæ de Penryn.
Ballivis villæ de Moushole.
Ballivis villæ de Barnestaple.
Ballivis villæ de Tynmuth.
Ballivis villæ de Bideford'.
Ballivis villæ de Ilferdicoumbe.
Ballivis villæ de Dunsterre.
Ballivis villæ de Baudreseye.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Donwico.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis de Kirkele Rode.
Ballivis villæ de Oreford.
Majori & ballivis de Lenn'.
Ballivis Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ Parvæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Sancto Botho'.
Ballivis villæ de Waynflet'.
Ballivis villæ de Saltflethavene.
Majori & ballivis de Grymesby.
Ballivis villæ de Barton' super Humbr'.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull'.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Ballivis villæ de Whitby.
Ballivis villæ de Hertilpole.
Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.
Majori & ballivis Exon'.
Ballivis villæ de Topesham.
Ballivis villæ de Plumuth.
Majori & ballivis de Dertmuth.
Ballivis villæ de Lym'.
Ballivis villæ de Weymuth.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Wartham.

REX, majori & vicecomitibus ac aldermannis London', salutem. Quia, expositis coram nobis & magnatibus, ac aliis de concilio nostro, ante ultimum passagium nostrum, dampnis & periculis, quæ mercatoribus & aliis, tam indigenis quam alienigenis, cum navibus & bonis suis à regno nostro Angliæ ad partes exteras transeuntibus, & ad idem regnum venientibus, per piratas & alios hostes nostros, supra mare, post transfretationem nostram, evenire verisimiliter formidantur, pro hujusmodi dampnis & periculis evitandis, ordinatum fuit & concordatum.

Quod certa armata navium guerrinarum ad proficiscendum supra mare, ad naves à regno nostro prædicto, cum bonis & mercimoniis transeuntes, & ad idem regnum venientes, salvò conducendum, & ab hujusmodi dampnis & periculis defendendum, ac ad mala, quæ poterunt, hujusmodi hostibus inferendum, & ad nova de nobis & excercitu nostro ad concilium nostrum in Angliam reportandum, pararetur; &, ad inveniendum hujusmodi navigium, iidem magnates, de consensu mercatorum, tam indigenarum quam alienigenarum, quos, eâ de causâ, coram nobis & concilio nostro convocari fecimus, gratanter concesserunt subsidium subscriptum, videlicet;

Sex denarios de librâ, scilicet de singulis viginti solidis omnium mercandisarum ad idem regnum adducendarum & ab eodem educendarum, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, per duos de probioribus & legalioribus hominibus cujuslibet portûs dicti regni, per majorem & ballivos ac communitatem portûs illius eligendos, levandum & colligendum; & per ipsos duos homines ad vos, præfati major & vicecomites, ad illud magistris & marinariis navium guerrinarum, sic supra mare profecturarum, pro expensis suis & hominum armatorum & sagittariorum, quos in eisdem navibus ex causâ prædictâ poni contigerit, juxta avisamentum concilii nostri solvendum & distribuendum, intendendum vel deferendum.

Ita quod omnes denarii de dicto subsidio provenientes, ad hujusmodi navigium inveniendum, per vos, præfati major & vicecomites, salvò custodiantur, & in alios usus non convertantur;

Et quod tam omnes & singuli mercatores de dicto subsidio, de omnibus mercandisis suis, dictis duobus hominibus fideliter præstando, eisdem duobus hominibus, quam ipsi duo homines de eodem subsidio recipiendo majori & ballivis portuum prædictorum sacramentum præstare compellantur.

Nos, volentes ordinationem & concessionem prædictas executioni demandari, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, duos de probioribus & legalioribus hominibus civitatis prædictæ, ad subsidium prædictum in dicto portu London' à primo die Decembris proximò futuro, usque ad dictum festum Sancti Michaelis in formâ prædictâ levandum & colligendum, eligatis, & sacramentum suum in formâ prædictâ recipiatis, & eis ex parte nostrâ, sub gravi forisfacturâ nostrâ injungatis, quod circa levationem & collectionem ejusdem subsidii, omnibus aliis prætermissis, diligenter intendant; & denarios indè provenientes, vobis, præfati major & vicecomites London', de tempore in tempus liberent, nos, de nominibus illorum, quos sic eligi contigerit, in cancellariam nostram certificantes indilatè.

Nolumus enim, quod dicti duo homines compotum de subsidio prædicto aliis quam vobis, præfati major & vicecomites, reddere teneantur; nec quod vos, major & vicecomites, ad compotum de eodem subsidio nobis in scaccario nostro vel alibi reddendum sitis onerati;

Set quod indentura, de receptione & liberatione denariorum de subsidio illo provenientium, coram Johanne Lovekyn, Henrico Picard, Adam Franceys, Johanne de Stodeye, & Johanne Wroth, aldermannis London', quatuor, tribus, vel duobus eorum, per vos, dicti major & vicecomites, ostendantur, per quos volumus quod de omni eo, quod eis per ostensionem indenturarum prædictarum constare poterit, de dicto subsidio magistris & marinariis prædictis ex causâ prædictâ, solutum fuisse, plena allocatio & quietantia fiant & per easdem allocationem & quietantiam erga nos, & quoscumque alios, sitis exonerati & quieti imperpetuum.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro baronibus Quinque Portuum, de exemplificatione.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 6. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus quandam certificationem, coram nobis in cancellariâ nostrâ, per thesaurarium & barones de scaccario nostro, ad mandatum nostrum, missam, servitia regalia annuatim debita de Quinque Portubus cum eorum membris, si necesse fuerit, inter alia, specificantem, in hæc verba:

Scrutatis rotulis & memorandis scaccarii, prætextu brevis regii huic cedulæ consuti, compertum est in rubeo libro, in eodem scaccario residente, contineri sic.

QUINQUE Portus & eorum membra, cum servitiis Regi debitis de portubus prædictis annuatim, cum necesse fuerit.

Memorandum, quod in octabis Sancti Hillarii, anno regni Regis Edwardi, *filii Regis Henrici*, tricesimo primo, Stephano de Pencestre tunc constabulario Dovorr', & custode Quinque Portuum, existente in scaccario super compoto suo ballivæ suæ prædictæ, coram magistro Willielmo de March, tunc thesaurario scaccarii, & baronibus ejusdem scaccarii, ipsoque Stephano plenius allocuto de prædictis Quinque Portubus, videlicet, qui fuerunt portus, & quæ eorum membra, & quæ servitia ipsi portus Regi debeant, & qualiter, & quo modo, idem Stephanus prædictos thesaurarium & barones, de præmissis certificabat, in hunc modum.

Sussex' & Kanc'. HASTING' est capitalis portus, cujus membra sunt, videlicet, Wynchelse, Rye, Leucata de Pevenese, & Bolewareheth in comitatu Sussex'; Bekesburn' & Greneth in comitatu Kantiæ; qui portus, cum suis membris prædictis, debet invenire, ad summonitionem Regis, viginti & unam naves; & in qualibet navi debent esse viginti & unus homines, fortes, apti, benè armati & parati ad servitium Regis:

Ita tamen, quod summonitio indè fiat ex parte Regis per quadraginta dies ante;

Et cum prædictæ naves, & homines in illis existentes, ad locum illum venerint, ad quem fuerint summoniti, morabuntur ibidem in servitio Regis per quindecim dies, ad custus suos proprios; & si Rex servitio illorum, post prædictas quindecim dies, indiguerit, seu ipsos ibidem ampliùs morari voluerit, erunt naves illæ, cum hominibus in illis existentibus, in servitio Regis morantes, ad custus Regis, quamdiù Regi placuerit; videlicet, magister capiet sex denarios per diem, & constabularius sex denarios per diem, & quilibet aliorum capiet tres denarios per diem.

KANC'. Romenal, portus capitalis, Vetus Romenhale & Lyde membra ejusdem, qui portus, cum suis membris, inveniet Regi quinque naves in formâ prædictâ.

Portus de Heth' debet Regi quinque naves, in formâ prædictâ.

Dovorr' est portus capitalis, cujus membra sunt, videlicet, Faveresham, Folkstan, & Mergate; debet portus iste, cum suis membris prædictis, viginti & unam naves in formâ prædictâ.

Sandewicus est portus capitalis, cujus membra Fordwiz, Stonore, & Serre, qui portus, cum suis membris, debet Regi quinque naves in formâ prædictâ.

Summa servitii Quinque Portuum, lvii. naves.

Et quoad servitia in coronatione, &c. continetur in eodem libro sic;

ANNO vicesimo Regis Henrici filii Regis Johannis, coronata Regina Alianora filia Hugonis comitis Provinciæ, apud Westm', Dominica ante Purificationem Beatæ Mariæ, inter alia invenitur sic;

Pannum verò de serico quadratum purpureum, quatuor hastis deargentatis

sustentatum, cum quatuor campanilis argenteis deauratis, ultra Regem incedentem, quocumque incederet, gestabant barones de Quinque Portubus; assignatis ad quamlibet hastam quatuor, pro diversitate portuum, ne videretur portus portui præferri:

Consimiliter, iidem pannum sericum supra Reginam, post Regem incedentem;

Quos quidem pannos suos esse de jure vendicant; & illos optinuerunt in curiâ, licet marchiones de marchia Walliæ, videlicet, Johannes filius Alani, Radulphus de Mortuo Mari, Johannes de Monemue, & Walterus de Clifford', nomine Marchiæ, jus Marchiæ esse dicerent hastas inveniendi, & illas deferendi; set quodammodo frivolum reputabatur:

Asserebant autem barones de Quinque Portubus jus suum esse sedendi in mensis Regiis eadem die à dextris Regis, & ita sederent.

Compertum est etiam in quodam quaterno liberato ad scaccarium, anno tricesimo primo dicti Regis Edwardi filii Regis Henrici, per prædictum Stephanum de Pencestre, de servitiis quæ prædicti Quinque Portus Regi debent, sic;

Ces sont les services que les barones des Cinque Ports devient a notre seignur le Roi, de an en an, par meer si mester est, cestasavoir;

La ville de Hastinges trois niefs, la Lewee de Pevenesse une nief; Bolewarehethe & Petit Jhamme une nief, Bekesburne en Kent une nief, Grenethe en Kent ii. hommes ove deux avirons, ove les niefs de Hastinge; la ville de la Rye cynk niefs, la ville de Wynchelse dys niefs: le Port de Romenale & le Veu Romenale, qatre niefs: le port de Heth cynk niefs: le porte Dovorr' dys & neof niefs, Folkstan une nief, la vile de Faveresham une nief, le portes de Sandwiz, Stonor, Fordwiz, Dale & Serres, cynk niefs.

La somme totale lvii. niefs.

Et fait assavoir, que quant le Roi vodra avoir son service des avantdites niefs, ils averont xl. jours de sommise; & troveront au Roi en chescune nief xx. hommes & le mestre; & serront le mariners de chescune nief arme & bien atire, pur faire le service le Roi: & irrount les niefs es propres custages des cynk ports, la ou ils serront sommis.

Et quant les niefs serront la venuz, demorront quinze jours en service le Roi, es propres custages des cynk ports; & apres les quinze jours passe, les niefs demorront as custages le Roi, sil en ad affaire; c'est a savoir le mestre de la nief prendra le jour sis deners, le conestable sis deners, & chescun des autres trois deners.

La court de Scipeweye avera qarante jours de sommise, & est tenue pur cynk poinz, ou pur un des cynk, ce est a savoir, pur faus jugement; pur service le Roi sustret; pur tresor trove desouz terre; pur fausener de monee; pur traisoun pur parle countre le Roi, & sa pees trubler.

Aliud verò non comperimus super contentis in brevi prædicto.

Nos autem, tenorem certificationis prædictæ, ad requisitionem dilecti nobis Nicholai Aspiloun, unius baronum dicti portûs de Sandwico, & nunc majoris villæ de Sandwico, ad majorem notitiam præmissorum, duximus exemplificandum, per præsentes.

In cujus, &c.

T. custode prædicto, apud Redyng, xxix. die Novembris.

Conventa & conditiones conestabularii Franciæ, super multonibus solvendis & fortalitiis destruendis.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

ROBERS SIRES de Fiennes, conestables de France, a tous ceuls, qui ces presentes letres verront ou orront, salut.

Saichent tout que nous avons fait & traitie, & fait traitier, avec monsieur Jehan de Delton chivaler, & Dauquin de Hatton Englois, capitainez de Regennes & de la Mote de Chanlay, les quelles forteresces il arderont, gasteront, & destruiront par les traitiez avant dis au departir du pais, & departiront eulx & leur gens & gaigiers par les maniers & conditions qui s'ensuyt;

Est assavoir que, a leur departir, il prenderont x. jours de terme pour les ardoir, gaster, & destruire en la maniere que il samblera a bien;

Et toutes manieres de vivres, de vitailles, & autres biens quelconques que il soient, qui sont dedens les dictes forteresces, il porryont vendre ou donner, ardoir ou destruire, a leur volente.

Et, quant il departiront des dictes forteresces, eulx, & toutes leurs gens & gaigiers, des garnisons avant dictes, porront franchement aler quelque part qu'il leur plaira, armez ou desarmez, aveuc leur valles, chevaux, harnois, or & argent, joyaulx, pillages, vivrez, & toutez manieres de biens, quelconques quil soient, en lor compaignie, seurement & salvement, sans aucun autre empeschement;

Et nous sommez tenus, par nostres fois & sermens, que nous leur avons donne en ce cas, de les convoier & faire convoier, seurement & sauvement, par chivalers & escuiers bons & souffissantz de nôtre compaignie, jusques a Nogent le Retrob, ou au tant de chemin, quelque part qu'il vaurront aler, sans mal engien.

Et que, dedens un an apres la date de ces lettres, il ne pueent demourer prendre fort, chastel, ne ville, emparee ou a emperer, par lairecin, ne autrement, ne porter damaige ne faire guerre aucune es pays raenconnez, aux dictes forteresces de Regennes & de la Mote de Chanlay, ne au pais raenconne a la forteresce de Ligny le chastel, ne chevaucher es dis pays, se ce n'est en la compaignie du Roy d'Engleterre & de ses enfans, ou du duc de Lancastre, ou d'autre lieutenant du dit Roy d'Engleterre, sans mal engien.

Et, durant le temps que il serront es dictes forteresces, eulx, leurs gens & gaigiers, porront chevaucher desarmes, seurement & sauvement, par tout ou il leur plairra, sur bonnes trieues, que entre nous & eulx soit accordees le dit temps durant.

Et, aveuc ce, doivent les dis capitainez, tant comme il seront a Regennes & a la Mote, laissier passer & repasser, tant par yaue, comme par terre, toutes manieres de marchandises paisiblement, sanz a eulz faire empeschement aucun, & ouvrir la riviere de Yonne, tant comme il seront es dis lieux; par mi ce que de tous les vins, que nous, & les gens du pais, vaurrons passer ou faire passer par leur destrois, hauront pour vint queues de vin trois moutons d'or, pour les officers de Regennez.

Et, desmaintenant, il lairont paisiblement vendengier & labourer toutes manieres de gens es pays dessus dis, de quelconque labeurs que il soient, sans eulz faire ne donner aucune empeschement par eulx, ou par personne de leurs garnisons.

Et, pour toutes les choses dessus dictes faire tenir & acomplir de point en point, sommes & serons tenus devers les diz capitainez en la somme de vint six mil florins d'or, ou moutons, les quelx se paieront aux termes en la manere qui s'ensuyt, est assavoir;

Que, dedens un mois prochain venir apres la date de eestes, seze mil moutons d'or:

Et, dedens cinq septmainez prochains ensuiantz, dix mill moutons d'or:

Et, pour ce tenir & paier aux termes dessus nommes, aions nous obligie & obligons nous & dix neuf chivalers de nôtre compaignie, dont les noms sont ici a pres escript; est assavoir,

Le seigneur de Hangest,
Le mareschal de Champaigne,
Le seigneur de Esnon,
Le sire de Chamigny,
Messire Ytier de Flougny,
Messire Erart de Vaussemain,
Le sire de Seignelay,
Messire Percheval de Lovain,
Messire Pierre de Loonsere,
Messire Jehan de Blesmerez,
Messire Tristran du Boys,
Messire Guilleme du Plaisie,
Le sire de Mellugny,
Messire Huistasse de la Neuverue,
Messire Warin de Boncond,
Messire Drieu de Flavigny,
Messire Estienne de Flavigny,
Le sire de Montigny, &
Messire Jehan de Migie,

par les fois & seremens de nos propres corps, & par toutes les seremens que chivalers pueent jurer de DIEU, & par le saint sacrement del outel, & par l'aprouvement de nos seaulx, a rendre & paier, aux dis capitaines, ou a leur certaines commans, les dictes sommes de moutons d'or, aux termes dessus dis:

Et, en greigneur seurete, envoions nous des maintenant quatre de nos dis chivalers souffissantz pour la dicte somme, & pour tenir hostaiges a Regennes, par devers les dis capitaines, sans villaines prisons, tenir jusques a tant que la dicte somme de seze mil moutons dessus dis sera a plain paiee; par condicion que de tout ce que paie en sera il seront quite, & en tenront prison fors pour ce qui sera a paier tantseulement.

Et, en cas que deffaut seroit du paiement des dessusdiz xvi. mil moutons au terme dessusdit, les capitaines dessus nommez porront tenir les dis hostaiges pour la somme qui demourra a paier.

Et si porront nommer nuef autres chivalers des devant jures, quelx que il leur plaira, excepte nôtre propre corps, des quelx nommes nous nous obligons & promettons, en la maniere dessusdicte, que nous renvoierons, au terme dessusdit, a Regennes trois chivalers pour efforcier l'ostaige, jusques a tant que la dicte somme soit a plain paiee.

Et se gouverneront les dis chivalers, durant le terme du mois, ainsi comme il leur plaira, sans autre coustaige des dis capitainez; &, le mois avant dit passe, les capitaines dessus dis porront mettre les avant dis chivalers a dispens raisonnables.

Et, jusques a tant que la dicte somme de xvi. mil moutons sera plainement paiee, les dis capitaines pouront lever, par devers eulx, tous les vivres qui sont accordes sur leur pais raenconne.

Et, apres ce que le paiement sera fait des dis xvi. mil moutons, les capitaines avantdis bailleront hostaiges souffissantz, par devers nous, de wuidier les dictes forteresces dedens le terme de dix jours prochain apres le paiement fait, & de nous rendre nos hostaiges.

Et nous promettons de tenir les dis hostaiges sans villaine prison, & de leur rendre les dictes forteresces wuides, aussi tost comme il renderont les nostres.

Et au departir, que les dis capitaines feront hors des dictes forteresces, aveuc leurs gens, gaigiers, valles, chevaux, harnois, or & argent, pillages, vitailles, & toutez autres manieres d'autres biens, en lour compagnie, nous sommes obligie & nous obligons de les faire estre convoie, seurement & sauvement, en la maniere comme dessus est dit.

Et, en cas que aucune maniere de gent, du coste Francois, de quelque condition que il soient, soient Francois, Englois, Alemans, Navarrois, Bretons, Normans, Gascoins, Picars, Flamens, Bourgignons, ou aultre maniere de gent de nôtre coste, leur font aucun dommaige, dedens le terme de nôtre dit conduit, en corps ne en biens, nous, & tous les chivalers avantdis, nous obligons & promettons de leur faire rendre sans aucun delai.

Et pour les autres dix mil moutons paier aux termes dessusdis, les dis capitaines, au departir de Regennes, porront nomer quatre de nos dis chivalers, teux comme il leur plaira, excepte nôtre propre corps, & leur assigner prison en quelque forteresces Engloise deca la mer.

Et, en cas que nous serons en deffaut de paiement au terme dessusdit, les quatre chivalers tenront prison, & de la ne se partiront jusques a tant que la dicte somme sera plainement paiee.

Et pour ce ne demourra mie que nous tous, en la maniere que dessus est dit, demourons oblige en la dicte somme; reserve que, ou cas que deffaut seroit du paiement de la dicte somme au terme dessusdit, & nous rendons les avantdis chivalers quatre bien & loyalment en leur prison, nous ne serons pas tenus pour fauls ne parjures de nos fois & seremens:

Et especialment les chivalers, qui se renderont prisonnier, seront quites de leurs fois; mais que il tiennent loyal prison jusques a tant que la dicte somme sera plainement paiee.

Et, durant le dit temps que les capitaines seront a Regenne, a la Mote, & aussi jusques a tant comme il seront salvement, eulx & leurs gens, en quelque part qu'il leur plaiara aler, il porront prendre de toutes manieres de vivres pour eulx, leur chevaux, & garnisons, tant comme il leur plaira, sans aultre empeschement ou contredit de nous, ou d'autre de nôtre coste.

Et aussi eulx, leurs gens, & valles, aveuc leurs chevaux, porront aler querre des fourraiges, & de tous aultres vivres, a quelle heure que il leur plaira, sanz aultre mal faire.

Et, au cas que aucun de eulx, ou de leurs chevaux, seroit pris, durant le dit temps, nous sommes oblige & promettons de les rendre sans delay, a nostre povoir, sans fraude & mal engien.

Et, en cas que les dis capitaines arront, a leur départir, de gens malades, ou chevaux qui ne porroient travillier, il demourront seurement, en quelque lieu quil leur plaira, a leurs propres despens; &, apres ce que il seront garis, nous, & les chivalers avantdis, nous obligons & prométtons, en la maniere comme dessus est dit, de leur donner sauf conduit, & faire convoier saulvement, en quelque lieu que il leur plaira, a leurs propres despens, comme dit est, & au mieux leur plaira, soit en la forteresce de Malicorne, Marre, ou Boys, ou Chasteau Nuef sur Loire.

Et, se aucun des dites gens sont prins ou perdu par aucune gent de nostre coste, ou leurs chevaux, nous sommes obligis & promettons, de les faire rendre aux capitaines avantdis, sans aucun delay.

Et en cas que le dessus dis capitainez ne porroient raser lez dictes forteresces, ne wuidier le pays, pour empeschement du Roy d'Engleterre, de ses enfans, ou du duc de Lancastre, ou aultre lieutenant du dit Roy, il nous renderont franchement les hostaiges, que nous leur avons baille pour les dessus dis xvi. mil moutons, & tout ce que receu en auront, se aucune chose il en avoient receu; reserve que de tout le vin, que nous aurons devale par le passaige & pertruis de Regennes, nous leur paierons, du chascune queue de vin, un mouton; & ce, q'il ont receu de leur pays raencoune, il averont franchement, se cils traities ne se tient.

Et nous, Robers sires de Fiennes, connestables de Fraunce, aveuc les dis nuef chivalers dessusdis de nostre compaignie, des quels les noms sont par ci dessus escrips, avons promis & promettons, par les fois & seremens de nos corps, & par tous les seremens que chivaler pueent jurer de Dieu, & par le sacrement del autel, & aussi nous nous obligons, & chascun de nous se obleige, nos hoirs, nos executeurs, & tous nos biens, quelconques, & en quelque part que il soient, ou purront estre trouvez, de bien & loyalment tenir & acomplir toutes les choses dessusdictes, de point en point, en la forme & maniere comme elles sont dessus escriptes, sans fraude, cautelle, cavillation, ou mal engien.

Et, en cas que il y auroit deffaute en nôtre partie, des choses dessus dites tenir & acomplir de point en point, comme nous l'avons devant promis, nous voulons & acordons que nous, & chascun de nous, soions tenus pour faux, parjures, & reprouvez devant tous juges, en toutes cours, & en toutes places ou nous serons, ou l'un & chascun de nous, en temps avenir, par ces présentes lettres,

En tesmoign de la quelle chose, & de toutes choses dessus escriptes, nous, le dit Robert sire de Fiennes, aveuc les dessusdis dis neuf chivalers, au ces presentes lettres obligatoires avons mis nos seaulx & chascun de nous son propre seel.

Donne a Ancoirre, le premier jour du mois de Decembre, l'an de Grace mil trois cens cinquante & neuf.

Sub sigillis, ceræ rubeæ impressis, pendentibus à caudis pergamenæ duplicatæ, ordine subnotato:

Monsieur Jehan de Migie.
Le seigneur de Montigny.
Messieur E. de Flavigny.
Monsieur Drue de Flavigny.
Monsieur Warin de Beconi.
Messieur Ytosse de la Neuuerue.
Le seigneur de Melligny Plassie.
Messieur Tritan du Bois.
Messieur Jehan de Blesmerez.
Monsieur le Connestable.
Piere de Lonsere.
Le seigneur de Hangest.
Messire Perceval de Lovoin.
Le seigneur Seignelay.
Monsieur Erart de Vaussemain.
Monsieur Ythier de Floigny.
Monsieur Jehan de Chamegny.
Le seigneur d'Asuon.
Le marechaut de Champeigne.

Indentura de minerâ Regis, in comitatu Devoniæ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Claus. 33 Edw. III. m. 4. d. in Turr. Lond.

CESTE endenture faite perentre nostre seignur le Roi d'une part, & Henri de Briselee & Richard de Colle d'autre part, tesmoigne;

Que nostre dit seigneur le Roi, pur lui & ses heirs, ad commis & lesse as avantditz Henri & Richard toutes ses mynes d'or & d'argent, que purront estre trovez en le countee de Devenshire, c'est a dire en mountaignes champestres & disertz, a avoir & tenir les avanditz mynes d'or & d'argent peysiblement, saunz nule covenant enfreyndre, pur terme de xv. aunz apres la date de cestes endentures; issint que les avanditz Henri & Richard puissent myner & fourner pur les dites mynes quere, en touz les lieux del dit countee, ou il vueltz quident faire le profit du Roi & de lour, forspris q'ils ne myneront ne fourneront desoutz chastels, manours, ne maysons de nully, si ceo ne soit par conge des seigneurs des ditz chastels, manoirs, ou maysouns;

Mes en cas que lour covient pur le profit du Roi & de lour, en lour chymyn abatre arbres pur la dit myne pursure, ou entrer en gardeyns, ou en closes simples, que ne sont pas enhabités, & homme lour voudra par envye ou par malice, desdire & desturber, que adonqes les avanditz arbres, gardines, ou encloses simples soient par bones & loialx gentz du pays prisez; & mayntenant le payment del pris fait en presence des ditz bones gentz, qi les ount ensi prisez:

Et que nul homme, de quele condicion q'il soit, ne se mellera, sur peril q'appent, de myner ne fourwer pur tiels mynes quere en le dit countee, forspris les ditz Henri & Richard, ou lour attournes, durant lour terme avandit;

Et que toute la plate surdaunt des dites mynes, q' appertient as ditz Henri & Richard, soit apporte a la Toure de Londres, & nemye aillours, pur ent faire monoie; & la quinte partie de plate q'appertiendra au Roi, soit porte a la resceyte del escheqer; entendant toutefoitz que le Roi avera pur sa seignorie a sa part la qinte livre de toute la plate, d'or & d'argent, surdante des dites mynes;

Et les avantditz Henri & Richard toute la remenant du profit de la dite myne, pur toutes maneres de travailles & despenses pur eux & touz lour servantz, & myses & despenses:

Et que le viscounte de mesme le countee soit tenuz par commandement du Roi, & par bref de la chauncellarie, que, a quele heure que ascune quantite notable de plate soit prest, & il soit garnyz par les ditz Henri & Richard, ou lour attornes, q'il lour ferra avoir certeyn conduyt des archers tanque a Londres, a coustages des avanditz Henri & Richard, en manger & en beyre, en alaunt & returnant pur doute des barons en salvacion del profit le Roi & de lour.

Item, serra esluz une contrerollour par le Roi & son conseil, a demurer pur le Roi sur les dites mynes, & serra mesme le countrerollour as costages des avanditz Henri & Richard, cestassavoir, de x. livres ou dedeinz, & nemye outre par an, a paier a quatre termes del an; & serra mesme le countrerollour tenuz par commandement du Roi & du conseil, a ayder & counseiller, & pur le profit du Roi pur eux travailler, a quele heure q'ils enbosoignent de lui, a lour costages resonables, pur le profit du Roi & de lour.

Item, serront les avanditz Henri & Richard tenuz de trover chescun jour overable, perentre le primer jour de Marcz & le primer jour de Novembre, xl. hommes overantz ou plus, a tantz q'ils veullent, s'ils trovent overage a plente, cestassavoir, en mynours, gettours, foudours, & carriageours, & outre touz maners des overours appartenantz a les dites mynes;

Et voet nostre dit seigneur le Roi que toutes maners des gentz, de quele condicion q'ils soient, qui voillent overer en les dites mynes, soient frankes & quites solonc lour fraunchises devers touz gentz, pur le temps q'ils voillent en les dites mynes overyr.

Item, que mesme les ditz Henri & Richard averont pur eux & lour servaunz, toutes maners des fraunchises, qui soloient avoir les mynours de Bere en mesme le countee, pur le profit du Roi & de lour; & que eux & lour servauntz eient poair de prendre toutes maners de cariages, auxibien par ewe come par terre, resonablement paiant pur lour travaille; le fee de seinte eglise toutefoitz sauve.

Item, q'ils eient commissions & brefs, tantz & tiels come lour plerra ou bosoignera, paiant pur la cire & l'escripture.

Item, si ascun homme, de quele condicion q'il soit, meffface as ditz Henri & Richard, ou ascun de lour servauntz, en destourbance de lour overage & de ceo soit commit, q'il soit meyuetenant arestez, & menez a la Toure de Londres, tanque il ad fait gree au Roi & a les parties.

Et nostre dit seigneur le Roi lour promette loialment & en bone foi, pur lui & pur ses heirs, de lour tenir covenant durant lour terme avandit de xv. aunz, sanz avoir regarde a nul profit que homme lui purra promettre;

Et auxi voet & graunte nostre dit seigneur le Roi, que si les avandites mynes se defaillent, come possible chose est, que Dieu defend, & ceo poet estre provez & countez par bones & loialx gentz, que adonqes les avanditz Henri & Richard, lour heirs & executours, soient quites & deschargez devers le Roi & ses heirs pur touz jours.

Issint totefoitz q'ils facent fower & getterre si profundement come la myne purra estre trove, cestassavoir, que touz lour overours, combien q'ils soient, eiant suffisantes places en quels ils purront estre ocupez, issint qu'ils puissent congeablement fere en une pays tantz des puytz come mestre serra pur mettre les xl. overours, ou plus si plus y soient, en occupacion & overage, al profit du Roi & des avanditz Henri & Richard.

Item, que a quele heure que les avanditz Henri & Richard, ou lour attornes, apportent ascune summe de plate de la quinte partie, d'or ou d'argent, q'appertiendra a Roi, soit petite ou grant, al escheqer, & par endenture perentre eux & le contrerollour avanditz, qi pur le temps serra, q'ils eiant sufficiante acquitance du grant seal a chescun foitz, & q'ils ne soient jammes plus outre empeschez, ne chargez de nulle accompte devers le Roi, mes datante de plate, d'or & d'argent, que le dit contrerollour lour saverra charger par endenture.

En tesmoignance de quel chose al une partie de ceste endenture, demorante devers les ditz Henri & Richard, nostre seigneur le Roi ad fait mettre son grant seal; & a l'autre partie de mesme l'endenture, demorante devers nostre dit seigneur le Roi, les ditz Henri & Richard ount mys lour seaux.

Don' a Weymonstrer, le primer jour de Decembere, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi, c'estassavoir, d'Engleterre trentisme tiercz, & de France vintisme.

De pace conservandâ.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 4. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis Johanni de Moubray, Saiero de Rocheford, Thomæ de Ingelby, Johanni Claymond, Laurencio de Leek, & Rogero de Meers, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad pacem nostram, necnon ad statuta apud Wynton' & Norhampton', pro conservatione pacis ejusdem edita, in omnibus & singulis suis articulis, in partibus de Holand' in comitatu Lincoln' custodiendum & custodiri faciendum; & ad omnes illos, quos contra formam statutorum prædictorum delinquentes inveneritis, castigandum & puniendum, prout secundum formam statutorum eorumdem faciendum est.

Assignavimus etiam vos, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, justiciarios nostros, ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de partibus prædictis, tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit, de quibuscumque feloniis & transgressionibus in eisdem partibus, infra libertates & extra, factis; & ad easdem transgressiones ad sectam nostram tantum audiendum & terminandum, secundum legem & consuetudinem regni nostri Angliæ; & ad processus versus omnes, quos de feloniis hujusmodi contigerit indictari, quousque capiantur, reddantur vel utlagentur, faciendum.

Assignavimus etiam vos, quinque, quatuor, tres, & duos vestrûm, quorum alterum vestrûm vos, præfati Johannes de Moubray & Thoma, unum esse volumus, justiciarios nostros ad felonias prædictas audiendum & terminandum; & ad omnia indictamenta, feloniam & transgressionem tangentia, coram vobis jam ultimò assignata in hac parte, ac processus de hujusmodi feloniis & transgressionibus coram vobis nondum terminata, debito fine terminandum, secundum legem & consuetudinem supradictas.

Et ideò vobis mandamus quod ad certos, &c. quos, &c. ad hoc provideritis, inquisitiones super præmissis ac processus hujusmodi faciatis, & præmissa omnia & singula audiatis & terminetis in formâ prædictâ, facturi, &c. Salvis, &c.

Mandavimus enim vicecomiti nostro comitatûs prædicti quod ad certos, &c. quos, &c. ei scire faciatis, venire faciat coram vobis, &c. tot, &c. de partibus prædictis, tam infra libertates quam extra, per quos, &c. & inquiri.

Volumus tamen quod fines & redemptiones, de transgressoribus in hac parte capiendæ, per vos, præfati Johannes de Moubray & Thoma, vel alterum vestrûm, & non aliter capiantur.

In cujus, &c.

T. Custode prædicto, apud Wodestok, iv. die Decembris.

Per consilium.

Consimiles commissiones habent subscripti in partibus & comitatibus subscriptis sub eadem data; videlicet,

Johannes Moubray, & Thomas de Ingelby, vel alter eorum capiant fines, &c.	*Robertus de Colvill, Johannes de Moubray, Willielmus de Colvill, Thomas de Ingelby, Johannes de Repynghale, Johannes Bussy de Lavyngton, Willielmus de Santo Bartholomeo,*	*in partibus de Kesteven in comitatu Lincoln'.*
	Gilbertus de Umframvill comes de Anegos, Johannes de Moubray, Thomas de Ingelby, Johannes Gaunt, Thomas Lovelaunce, Willielmus de Stayn,	*in partibus de Lyndeseye in comitatu Lincoln'.*
Willielmus de Skipwyth & Willielmus de Wichingham, vel alter eorum capiant fines, &c.	*Willielmus de Aton, Thomas de Musgrave, Marmaducus Conestable, Willielmus de Skipwyth, Willielmus Plaice, Willielmus de Wichingham, Johannes de Bentele, Johannes de Middelton, Johannes de Feriby,*	*in Estrithingo in comitatu Eborum.*
	Radulphus de Nevill', Walterus Faucomberge, Thomas de Musgrave, Willielmus de Skipwith, Willielmus de Wichyngham, Johannes de Fulthorp, Ricardus de Richemond,	*in Northrithingo in comitatu Eborum.*
	Thomas de Musgrave, Robertus de Roos, Willielmus de Skipwyth, Johannes Chaumon', Willielmus de Wichyngham. Johannes Dayvill', Johannes de Pudeseye,	*in Westrithingo in comitatu Eborum.*
Johannes de Moubray & Thomas de Ingelby, vel alter eorum capiant fines,	*Johannes de Moubray, Rollandus Danneys, Thomas de Ingelby, Willielmus Wade, Robertus de Luffenham,*	*in comitatu Rotel'.*
	Johannes de Moubray, Galfridus de Staunton, Ricardus de Grey de Landeford', Thomas de Ingelby, Willielmus de Wakebrugge, Johannes Power,	*in comitatu Notyngh'.*
	Johannes de Moubray, Thomas de Ingelby, Johannes de Lyouns, Andreas Langwath, Simon Warde, Johannes de Eston,	*in comitatu Norht'.*
	Thomas de Beauchamp comes Warrewyk, Johannes de Moubray, Thomas de Ingelby, Willielmus de Catesby, Willielmus de la Spynce, Johannes Sparry,	*in comitatu Warr'.*
	Johannes de Moubray, Thomas de Ingelby, Robertus Fraunceys, Rogerus Michel, Henricus de la Pole, Anketinus de Frechevill', Willielmus de Steynton,	*in comitatu Derb'.*
Henricus de Motelowe & Ricardus de Birton, vel alter eorum capiant fines,	*Henricus de Motelowe, Johannes de Wynchestre, Ricardus de Birton, Willielmus de Fifhide. Henricus Sturmy, Johannes de Inkepenne,*	*in comitatu Suht'.*
	Henricus de Motelowe, Ricardus de Burton, Johannes Dabernoun, Johannes Billoun, Willielmus de Tregurthan, Henricus Trewynnard,	*in comitatu Cornub'.*
	Henricus de Motelowe, Ricardus Turberville, Ricardus de Birton, Johannes Munden, Johannes del Hale,	*in comitatu Dors'.*
	Henricus de Motelowe, Ricardus de Birton, Gilbertus de Berewyk, Johannes de Roches, Johannes Everard,	*in comitatu Wiltes'.*
	Henricus de Motelowe, Johannes de Palton, Walterus de Pavely, Ricardus de Birton, Thomas fitz James, Johannes de Merston',	*in comitatu Somers'.*
Johannes de Moubray & Thomas de Ingelby, vel eorum alter capiant fines,	*Johannes de Moubray, Thomas de Ingelby, Simon Pakeman, Robertus de Ernesby, Ricardus de Gaddesby,*	*in comitatu Leyc'.*
Henricus Grene & Willielmus de Fyncheden, vel alter eorum capiant fines, &c.	*Henricus Grene, Radulphus Spigurnel, Ricardus de la Bere, Edmundus filius Edmundi Hakelut, Willielmus de Fyncheden, Johannes Gour, Willielmus de Frome, Hugo de Monyngton,*	*in comitatu Hereford'.*
	Henricus Grene, Thomas le Botiller, Willielmus de Fyncheden, Rogerus de Brugge, Ricardus de Estham,	*in comitatu Wygorn'.*

Henricus Grene & Willielmus de Fyncheden, vel alter eorum capiant fines, &c.
- *Thomas de Berkele,*
- *Thomas de Bradeston,*
- *Henricus Grene,*
- *Thomas de Berkele de Cuberle,*
- *Willielmus de Fyncheden',*
- *Willielmus de Chiltenham,*
- *Johannes Sergeant,*

in comitatu Glouc'.

Comes Arundell, Henricus Grene, & Willielmus de Fyncheden, vel aliquis eorum capiant fines, &c.
- *Ricardus comes Arundell',*
- *Henricus Grene,*
- *Robertus Corbet de Morton,*
- *Willielmus de Fyncheden,*
- *Johannes de Delves,*
- *Willielmus Banastre de Hadenhale,*

in comitatu Salop'.

Comes Arundell', Willielmus de Thorp, Willielmus de Notton', & Willielmus de Fifhyde, vel aliquis eorum capiant fines, &c.
- *Ricardus comes Arundell',*
- *Willielmus de Thorp,*
- *Johannes de Bohun,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Willielmus de Fifhide,*
- *Robertus de Elstede,*
- *Adam Joskyn,*

in comitatu Sussex'.

Comes March, Willielmus de Thorp, & Willielmus de Notton', vel aliquis eorum capiant fines, &c.
- *Rogerus de Mortuo Mari comes March',*
- *Willielmus de Thorp,*
- *Radulphus Spigurnel,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Thomas de Lodelowe,*
- *Willielmus de Waure,*

in comitatu Kanc'.

W. de Thorp & W. de Notton, capiant fines,
- *Ricardus comes Arundell',*
- *Rogerus Husee,*
- *Willielmus de Thorp,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Nicholaus de Careu,*
- *Willielmus de Neudegate,*

in comitatu Surr'.

- *Willielmus de Thorp,*
- *Johannes de la Lee,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Gilbertus de Ellesfeld,*
- *Johannes de Chilterne,*

in comitatu Hertford'

- *Johannes de Sutton senior,*
- *Willielmus de Thorp,*
- *Johannes de Coggeshale,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Robertus de Teye,*

in comitatu Essex'.

Robertus de Thorp, & Johannes Knyvet, vel alter eorum capiant fines,
- *Robertus de Thorp,*
- *Andreas de Bures,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Gilbertus de Debenham,*
- *Michael de Bures,*
- *Johannes de Cavendissh,*

in comitatu Suff'.

- *Robertus de Thorp,*
- *Hugo Chastelloun,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Johannes de Hampden,*
- *Johannes Elys de Thane,*

in comitatu Buk'.

Robertus de Thorp' & Johannes Knyvet, vel alter eorum capiant fines,
- *Robertus de Thorp,*
- *Robertus de Causton,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Gilbertus Bernard,*
- *Johannes Cheyne,*
- *Johannes de Wilton,*
- *Willielmus Hiptoft,*
- *Hugo de Walton,*

in comitatu Cantebr'.

- *Robertus de Thorp,*
- *Ricardus Bayous,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Ricardus Alberd,*

in comitatu Hunt'.

- *Willielmus fitz Waryn,*
- *Robertus de Thorp,*
- *Radulphus de Grey,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Henricus de Kereseye,*

in comitatu Berks'.

- *Robertus de Thorp,*
- *Johannes de Camoys,*
- *Thomas de Sancto Omero,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Johannes de Berneye,*
- *Robertus Clere,*
- *Rogerus Virly,*

in comitatu Norff'.

W. de Skipwyth & W. de Wichingham, capiant fines,
- *Thomas de Lucy,*
- *Willielmus de Skipwith,*
- *Willielmus de Wychyngham,*
- *Johannes de Orreby,*

in comitatu Cumbr'.

- *Thomas de Lucy,*
- *Willielmus de Skipwyth,*
- *Willielmus de Wychyngham,*
- *Hugo atte Boure,*
- *Thomas de Stirkland,*

in comitatu Westmerl'.

- *Radulphus de Nevill,*
- *Johannes de Stryvelyn,*
- *Willielmus de Skipwyth,*
- *Willielmus de Wychyngham,*
- *Robertus de Tughale,*

in comitatu Northumbr'.

Willielmus, Henricus, & Willielmus, vel duo eorum alter capiant fines,
- *Willielmus de Shareshull,*
- *Henricus Grene,*
- *Willielmus de Fyncheden,*
- *Johannes du Lee,*
- *Johannes de Swynnerton de Hulton,*
- *Ricardus de Somerford,*

in comitatu Stafford'.

Item in comitatu Devon' assignantur subscripti; videlicet,

quorum prædicti comes Henricus & Ricardus capiant fines,
- *Hugo de Courteneye, comes Devon'.*
- *Henricus de Motelowe.*
- *Johannes Dynham.*
- *Ricardus de Birton'.*
- *Johannes Dabernoun.*
- *Willielmus de Brightlegh'.*

Willielmus de Shareshull, Robertus de Thorp, & Johannes Knyvet, vel aliquis eorum capiant fines, vel eorum aliquis capiant fines. T. Custode prædicto, apud Wodestok, iv. die Decembris.
- *Willielmus de Shareshull,*
- *Robertus de Thorp,*
- *Thomas de Langeleye,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Johannes Elys de Thame.*

in comitatu Oxon'.

Robertus de Thorp, Johannes Knyvet, vel aliquis eorum capiant fines. T. ut supra.
- *Robertus de Thorp,*
- *Johannes Pycot,*
- *Johannes Knyvet,*
- *Petrus de Salford,*
- *Johannes Mareschal de Wotton,*
- *Johannes Creuker,*

in comitatu Bed'.

Willielmus de Shareshull, Robertus de Thorp, Henricus Grene, Willielmus de Notton. vel eorum aliquis capiant fines. T. ut supra.
- *Willielmus de Shareshull,*
- *Robertus de Thorp,*
- *Henricus Grene,*
- *Willielmus de Notton,*
- *Johannes de Bray,*
- *Thomas de Frowyk,*
- *Robertus atte Watre,*

in comitatu Midd'.

Litteras de conductu, pro negotiis adversarii, & cæterorum Franciæ prisonariorum, prosequendis, habent subscripti; videlicet.

A. D. 1359. An. 33 Edw. III. Rot. Franc. 33 E. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

STEPHANUS FOUQUE, cocus comitis Daunsoire, prisonarius Regis, habet litteras Regis de conductu, eundo ad partes Franciæ, ibidem per dominium & potestatem Regis transeundo, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Teste Custode prædicto, apud Wodestok, v. die Decembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

JAQUELINUS DE TORNAY, familiaris adversarii Regis, eundo versus partes Franciæ pro expensis hospitii ipsius adversarii quærendis.

SAUXONETTUS LE MENESTRER & ROBERTUS LE SAUCIER, qui nuper, inter alios, de numero servientum ad morandum cum adversario nostro Franciæ ordinati fuerunt, jam sint ad partes Franciæ de licentiâ nostrâ profecturi, nos ad rogatum ipsius adversarii nostri concessimus quod magister Johannes de Rotariis, unà cum Johanne le Breton famulo

suo, cum dicto adversario nostro, loco prædictorum Sauxonetti & Roberti, in comitivâ ejusdem adversarii nostri morentur.

BERNARDUS GILLEBERTI & Sicardus de Lagrisfoul, armigeri comitis Vindoniensis, prisonarii Regis, veniendo in regnum Angliæ pro redemptione dicti comitis faciendâ.

JOHANNES DE HEDYGNOEL, Hanekinus Duser, & Dionisius le Fauconer, familiares Jacobi de Bourbon, prisonarii Regis, eundo cum tribus equis ad partes Franciæ & Hanoniæ, pro financiâ ipsius Jacobi quærendâ, & exindè in Angliam redeundo.

GUIDO DE TOMASE, familiaris comitis Daucerre, prisonarii Regis, veniendo in regnum Angliæ ad ipsum comitem, & ibidem morando.

HUGO L'ARMURER, familiaris ejusdem comitis, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis, redemptionem ipsius comitis tangentibus, expediendis.

PEROTUS DE GUIDREE, familiaris ejusdem comitis, eundo ad partes Franciæ, pro quibusdam negotiis ipsius comitis expediendis.

BERNARDUS GILLEBERTI & Sicardus de Lagrisfoul, armigeri & nuncii comitis Vindoniensis, prisonarii Regis, in Anglia jam existentes, veniendo cum duobus famulis suis à regno Angliæ ad Regem, ubicumque in partibus Franciæ vel alibi fuerit, pro quibusdam negotiis, dictum comitem tangentibus, penes Regem prosequendis.

GUIDO DE LA GAROSAY, famulus & nuncius Barnabæ de Renges, domini de Dorvalle, prisonarii Regis, in regno Angliæ jam existentis, veniendo in regnum Franciæ pro quibusdam negotiis, dictum dominum de Dornalle contingentibus, penes amicos & benivolos suos, prosequendis.

ALANUS BOISTELL & Jacobus Lay, familiares Jacobi de Burbon, prisonarii Regis, veniendo de partibus Franciæ in Angliam, ad ipsum Jacobum, & ibidem morando, ac exindè in Franciam redeundo.

Acquietantia pro parte redemptionis David de Brus.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Scot. 33 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Noveritis nos, in partem solutionis decem milium marcarum sterlingorum, quas, nobilis vir, David de Bruys, prisonarius noster, prælati, magnates, mercatores, & communes de regno Scotiæ, juxta tractatum & concordiam, apud Berewicum super Twedam, super deliberatione ipsius David pridem habitos, in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò præterito, nobis solvisse debuerant, in partem satisfactionis centum milium marcarum, in quibus iidem David, prælati, magnates, mercatores, & communes, pro redemptione & deliberatione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, recepisse à præfatis David, prælatis, magnatibus, mercatoribus, & communibus de Scotia, duo milia & quingentas marcas sterlingorum apud Bruges in Flandria, per manus dilecti mercatoris nostri, Johannis Wallewayn;

Qui eadem duo milia & quingentas marcas, ad opus nostrum, per manus Johannis Mercier & Rogeri Hogg, burgensium de Perth & Edynburgh, recepit;

Et prædictos David, prælatos, magnates, mercatores, & communes de eisdem duobus milibus & quingentis marcis exoneramus & quietamus per præsentes; cæteris omnibus, in eisdem tractatu & concordiâ contentis, in suo robore duraturis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxiii. die Decembris.

De subsidio sex denariorum de librâ, colligendo.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris, & marinariis navium, ministris & aliis fidelibus nostris, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilecti nobis major & communitas villæ Bristoll', de mandato nostro, Walterum de Frompton & Galfridum Beauflour, burgenses dictæ villæ Bristoll', ad subsidium sex denariorum de librâ, de omnibus mercandisis in dictum regnum nostrum Angliæ adductis & adducendis, & ab eodem eductis & educendis, à primo die Decembris proximò præterito, usque ad festum Sancti Michaelis proximò sequens, pro expensis marinariorum, & hominum armatorum & sagittariorum navium guerrinarum, supra mare, pro salvatione mercandisarum & bonorum subditorum & amicorum nostrorum, profecturarum, juxta ordinationem indè factam, concessum in portu & villa Bristoll', & in singulis locis abindè usque Bruggewauter ex unâ parte & villam Gloucestr' ex alterâ, & in eâdem villâ de Gloucestr', levandum & colligendum, elegerint, sicut iidem major & communitas nos in cancellariam nostram certificarunt.

Nos, electionem prædictam acceptantes, volumus quod iidem Walterus & Galfridus, conjunctim & divisim, subsidium prædictum levent & colligant, juxta formam ordinationis & electionis prædictarum.

Ita quod ipsi omnes denarios de eodem subsidio, in locis prædictis provenientes, majori & vicecomitibus London', de tempore in tempus, per indenturam indè debitè conficiendam, liberari faciant, & eis indè respondeant, juxta tenorem mandati nostri supradicti.

In cujus, &c.

T. Custode prædicto, apud Redyng, xxx. die Decembris.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilem commissionem habent Thomas Deye & Martinus Haaf, ad dictum subsidium in portu de Lostwithiel & portu de Fowy, qui sunt unus & idem portus.

T. ut supra.

Pro Olivero domino de Clizon.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Roberto de Herle, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu Britanniæ & partibus adjacentibus, vel ejus locum tenenti, salutem.

Cum nos nuper, consideratione laborum, quos Walterus de Bentele in guerris nostris laudabiliter sustinuit, ac boni gestûs Johannæ, tunc uxoris ejus, dominæ de Bella Villa & de Clizon, erga nos;

Dederimus & concesserimus, pro nobis & hæredibus nostris, eisdem Waltero & Johannæ, omnia dominia, castra, fortalitia, villas, maneria, terras, & loca de Beauvair, Ampant, la Barre, la Baye, & de Chastel Noef, necnon insulas, dominia, & fortalitia de Noirmustier & de Channet, ac medietatem insulæ de Boign, tam in dominico quam in feodo, ac etiam totum salem, de dictis dominiis, terris, & locis provenientem, seu ad eadem pertinentem, tam in dominico quam in feodo, quæ quidem dominia, castra, fortalitia, villæ, maneria, terræ, & loca, ac sal sunt de hæreditate prædictæ Johannæ;

Habenda & tenenda eisdem Waltero & Johannæ ad totam vitam ipsius Johannæ, & hæredibus ejusdem Johannæ, cum omnibus, ad eadem dominia, castra, fortalitia, villas, maneria, insulas, terras, & loca, & cum hujusmodi sale, tam in dominico quam in feodo, qualitercumque spectantibus, sive pertinentibus, de nobis & hæredibus nostris, per servitia indè debita & consueta, imperpetuum, aliquibus donationibus seu concessionibus Radulpho de Caours, vel aliquibus aliis personis, consideratione ipsius Radulphi, super vel de aliquibus, dictam hæreditatem tangentibus, in contrarium factis, quas ex certâ scientiâ revocavimus, non obstantibus, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Ac jam, dilectus & fidelis noster, Oliverus dominus de Clizon nobis supplicaverit ut, cum tam prædictus Walterus quam præfata Johanna, mater ejusdem Oliveri, cujus hæres ipse est, ut asserit, viam universæ carnis sint ingressi, dictaque dominia, castra, fortalitia, villæ, maneria, insulæ, terræ, & loca, per mortem ejusdem Johannæ in manu nostrâ existant, velimus eidem Olivero, ut filio & hæredi præfatæ Johannæ, eadem dominia, castra, fortalitia, villas, maneria, insulas, terras, & loca, cum sale, & aliis pertinentiis suis prædictis, facere liberari;

Nos, volentes eidem Olivero in hac parte fieri quod est justum, vobis mandavimus quod, si, per informationem legitimam, vobis constare poterit præfatum Oliverum filium & hæredem prædictæ Johannæ, ac plenæ ætatis, & dicta dominia, castra, fortalitia, villas, maneria, insulas, terras, & loca, vel aliquam partem eorumdem, sic in manu nostrâ existere, tunc, capto ab eodem Olivero juramento fidelitatis & obedientiæ, nobis de dominiis & terris, quæ de hæreditate prædictâ sibi sic restitui & liberari continget, debito, prout moris est in partibus illis;

Eidem Olivero, super restitutione & liberatione dominiorum, castrorum, fortalitiorum, villarum, maneriorum, insularum, terrarum, & locorum prædictorum, sic in manu nostrâ existentium, debitum & festinum justitiæ complementum fieri faciatis, prout de jure, & secundum foros & consuetudines partium prædictarum, fuerit faciendum;

Homagium autem ejusdem Oliveri, quod nobismet ipsis fieri volumus, usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duximus respectuandum.

Dat' apud Westm', xxx. die Decembris.

Pro dicto Olivero.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

REX, senescallo suo Vasconiæ & constabulario suo Burdegaliæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, aut eorum loca tenentibus, salutem.

Cum nos nuper, consideratione boni gestûs Johannæ, dominæ de Bella Villa & de Clizon, erga nos, concesserimus eidem Johannæ quod ipsa haberet brevia sua & custumam navium apud Burdegalam, quæ ipsa & antecessores sui jure hæreditario anteà habuerunt ibidem;

Et mandaverimus senescallo nostro Vasconiæ, & constabulario nostro Burdegalæ, qui tunc fuerunt, quod præfatæ Johannæ brevia sua prædicta, apud dictam civitatem nostram Burdegalæ, habere, & hujusmodi custumam suam navium, per se & ministros suos, quos ad hoc deputare vel substituere vellet, colligere & percipere permitterent, prout eadem Johanna & antecessores sui prædicti hujusmodi brevia ibidem habere, & dictam custumam navium colligere & percipere consueverunt, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Ac jam, dilectus & fidelis noster Oliverus dominus de Clizon nobis supplicaverit ut, cum præfata Johanna, mater ipsius Oliveri, cujus hæres ipse est, ut asserit, viam universæ carnis sit ingressa, velimus eidem Olivero, ut filio & hæredi prædictæ Johannæ, brevia & custumam prædicta liberari jubere;

Et quia, ad prosecutionem prædicti Oliveri, nobis, pro dominiis & terris suis, de hæreditate prædictâ, in ducatu Britanniæ, sibi liberandis, factam, mandavimus, dilecto & fideli nostro, Roberto de Herle, capitaneo & locum nostrum tenenti in eodem ducatu, vel ejus locum tenenti, quod si idem Oliverus filius & hæres ejusdem Johannæ & plenæ ætatis existat, tunc, captâ fidelitate ipsius Oliveri, nobis in hâc parte debitâ, eidem Olivero, super restitutione & liberatione dominiorum & terrarum suorum prædictorum, debitum & festinum justitiæ complementum fieri faciat, & homagium ipsius Oliveri, quod nobismet ipsis fieri volumus, respectuavimus usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum;

Vobis mandamus quod, cum, per literas prædicti Roberti, vel ejus dicti locum tenentis in dicto ducatu Britanniæ, vobis constiterit eidem Olivero dominia & terras, de hæreditate suâ prædictâ, in eodem ducatu Britanniæ, in formâ prædictâ, liberata fuisse, si, per informationem legitimam, inveniri contigerit præfatam Johannam, & antecessores suos, hujusmodi brevia & custumam apud dictam civitatem nostram Burdegalæ jure hæreditario habuisse, & ipsum Oliverum, ut filium & hæredem ejusdem Johannæ, ea de jure habere debere;

Tunc ipsum Oliverum dicta brevia sua, apud dictam civitatem nostram Burdegalæ, habere, & custumam suam navium ibidem colligere & percipere, absque impedimento aliquo permittatis, prout ipse hujusmodi brevia ibidem habere, & custumam navium colligere & percipere debet, & præfata Johanna mater sua, & alii antecessores sui, ea habere, colligere, & percipere consueverunt.

Dat' apud Westm', xxx. die Decembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Olivero prænotato.

A.D. 1359. An. 33 Edw. III.
Rot. Franc. 33 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cum Johannes de Lacy miles, qui castrum & locum de Pymmere, in ducatu Britanniæ, de guerrâ, ad opus nostrum, adquisierat, diem clauserit extremum, & sic per mortem ejusdem Johannis sine custode existant, ut accepimus;

Nos, volentes salvationi castri & loci prædictorum providere, ac de fidelitate, probitate, & circumspectione, dilecti & fidelis nostri, Oliveri domini de Cliczon confidentes, commisimus ei custodiam castri & loci eorumdem, habendam, cum redditibus, reventionibus, redemptionibus, emolumentis, exitibus, & omnibus aliis proficuis, ad eadem castrum & locum pertinentibus, eodem modo, quo prædictus Johannes castrum & locum tenuit supradicta, quamdiu nostræ placuerit voluntati, reddendo indè nobis per annum mille scutos aureos, vocatos Johannes, per manus receptoris nostri in ducatu prædicto, qui pro tempore fuerit:

Ita quod idem Oliverus inveniat dilecto & fideli nostro, Roberto de Herle, capitaneo & locum nostrum tenenti in ducatu prædicto, sufficientem securitatem quod ipse præfato capitaneo, & omnibus aliis capitaneis, & locum nostrum tenentibus ibidem, qui pro tempore fuerint, & eorum loca tenentibus, erit obediens & intendens, & nobis castrum & locum prædicta ad mandatum nostrum reddet & liberabit, & cum eodem capitaneo de guerrâ potentiùs quo poterit, dimissâ sufficienti munitione in dictis castro & loco, equitabit, cum super hoc fuerit præmunitus.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxx. die Decembris.

Per Custodem & concilium.

Et mandatum est præfato Roberto de Herle, quod acceptâ à præfato Olivero, securitate prædictâ, eidem Olivero castrum & locum prædicta, cum pertinentiis, per indenturam indè modo debito conficiendam, liberet custodienda, juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum.

Dat' ut supra.

De brevibus Britanniæ, & proficuis indè provenientibus, liberandis.

A.D. 1360. An. 33 Edw. III.
Rot. Vascon. 33 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Hugoni Martyn, ad proficua de brevibus Britanniæ, per dilectum & fidelem nostrum, Henricum ducem Lancastriæ, nuper capitaneum & locum nostrum tenentem in ducatu nostrô Aquitaniæ, in ducatu Britanniæ colligendum, deputato, salutem.

Cum nos nuper, ob certas causas, ordinaverimus custodiam dicti ducatûs Britanniæ, cum castris, maneriis, villis, terris, proficuis, & omnibus aliis, ad dictum ducatum spectantibus, penes nosmet ipsos, in propriâ manu nostrâ, retinere;

Et super hoc constituerimus, dilectos & fideles nostros, Robertum de Herle & Johannem de Bokyngham, conjunctim & divisim, nostrum & Johannis de Monte Forti, ducis Britanniæ, infra ætatem, & in custodiâ nostrâ existentis, in dicto ducatu Britanniæ locum tenentes & capitaneos, à festo Sancti Michaelis proximò præterito, sub certâ formâ.

Et mandaverimus præfato duci, ac ejus locum tenenti, & quibuscumque ministris suis in eodem ducatu Britanniæ, quod eundem ducatum Britanniæ, cum castris, maneriis, villis, terris, proficuis, & omnibus, ad ducatum illum spectantibus, præfatis Roberto & Johanni, liberarent nomine nostro custodiendum, prout in literis nostris patentibus, indè confectis, pleniùs continetur;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod omnia brevia Britannica, in dicto ducatu Aquitaniæ, in custodiâ tuâ existentia, unà cum omnibus proficuis, indè, à dicto festo Sancti Michaelis, provenientibus & perceptis, dilecto clerico nostro, magistro Johanni de Stretle, constabulario nostro Burdegaliæ, per indenturam, indè inter ipsum & te modo debito conficiendam, sine dilatione liberes;

Ita quod idem constabularius nobis, de proficuis brevium prædictorum, ab eodem festo respondere valeat, prout sibi per nos pleniùs est injunctum; & hoc, sub periculo quod incumbit, nullatenus omittas.

Dat' apud Westm' primo die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

De ordinando pro deliberatione rebellium imprisonatorum.

A.D. 1360 An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis Th. eadem gratiâ, episcopo Dunolm', Gilberto de Umframvill', comiti de Anegos, & Radulpho de Nevill, salutem.

Cum, per litteras nostras patentes, assignaverimus diversos fideles nostros, ad omnes homines defensabiles, in singulis wapentachiis in comitatu Eborum arraiandum, & armis competentibus muniri faciendum, & ad omnes illos, quos in hac parte contrarios invenerint, seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos, quousque de eis aliud duxerimus demandandum:

Et, quia per alias litteras nostras patentes assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad supervidendum per vos & deputatos vestros, arraiationem hominum prædictorum, vobis mandamus quod si aliquos hujusmodi rebelles, propter contrarietatem vel rebellionem suam in hac parte, per vos, aut dictos deputatos vestros, seu arraiatores prædictos, capi & imprisonari contigerit, cum ipsos, per imprisonamentum hujusmodi, videritis sufficienter ad terrorem aliorum esse punitos, tunc vos & quilibet vestrûm, pro deliberatione eorundem ordinetis, prout juxta discretiones vestras, aut alicujus vestrûm, fore videritis faciendum.

In cujus, &c.

T. Custode prædicto, apud Redyng, xii. die Januarii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Ne quis litteras vel credentias præjudiciales, in regnum deferat.

A. D. 1360. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Ed. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London, salutem. Quia ex relatu accepimus plurimorum, quod quamplures litteræ & credentiæ nobis & regno nostro Angliæ præjudiciales, per mercatores & alios alienigenas in dictum regnum nostrum Angliæ indies differuntur, per quas pericula non modica nobis & toti regno nostro Angliæ ante hæc tempora evenerunt, & imposterum evenire formidantur, nisi celerius super hoc remedium apponatur opportunum;

Nos, volentes malitiæ inimicorum nostrorum occurrere, & indempnitati nostræ & regni nostri providere, ut tenemur, vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate & suburbiis ejusdem, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis alienigena, mercator, vel alius, cujuscumque conditionis fuerit, sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium quæ nobis forisfacere poterit, litteras vel credentias aliquas præjudiciales in dictum regnum nostrum Angliæ, inimicis nostris in eodem regno morantibus, vel alicui eis adhærenti, deferat;

Nec quod aliquis indigena, vel alienigena, hujusmodi litteras vel credentias recipiat; nec quod aliquis de inimicitiâ nostrâ, aut eis adhærens, in regnum nostrum Angliæ, sine licentiâ & salvo conductu nostris, veniat, vel venire præsumat; & de omnibus in portu civitatis prædictæ applicantibus, de quibus suspicio aliqua haberi poterit, etiam si litteras nostras de salvo conductu habeant, diligens scrutinium fieri faciatis, & omnes litteras, quas nobis aut regno nostro prædicto præjudiciales, vel suspectas inveneritis, unà cum personis eas deferentibus, ad concilium nostrum apud Westm', de tempore in tempus mittatis, ad faciendum de eis quod per dictum concilium nostrum super hoc contigerit ordinari;

Et etiam omnes nuncios nostros & eis adhærentes, qui sine licentiâ & salvo conductu nostris in portu prædicto applicuerint, arestetis, & salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis:

Præmunientes omnes & singulos mercatores, tam Lumbardos quam alios alienigenas, in civitate nostrâ prædictâ commorantes, quod, sub eâdem forisfacturâ, sint coram nobis & concilio nostro apud Westm', in Quindenâ Sancti Hillarii proximò futurâ, ad loquendum cum dicto concilio nostro super hiis, quæ eis in hac parte exponentur.

Et de eo quod indè feceritis, nos in cancellariam nostram, citra diem Dominicam proximò futuram, certificetis.

Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xii. die Januarii.

De notificatione statûs Dionysii de Morbek, ex causâ inter ipsum & Bernardum de Troie, super captione Johannis de Franciâ, in pugnâ de Poitiers.

A. D. 1360. An. 33 Edw. III.
Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. in Turr. Lond.

LE Roi a touz ceux, qi cestes lettres verront ou orront, saluz.

Signifie nous ont, noz chers & bien amez, Rauf Spigurnell chivaler, Johan de Bukyngham dean de Lichefeld, David de Wollore, & Johan de Codyngton, clercs de la chancellerie, envoiez, par nostre conseil en Engleterre, de veer l'estat Denys de Morbek chivaler, gisant malades en la citee de Londres, a ce q'estoit dit;

Q'ils & autres de nostre conseil, le disme jour de Janever, darrein passe, vindrent a la maison, ou le dit Denys est herberge, en une rue joust l'Eglise appelle Berkyng Chapelle, en la dite citee de Londres, & luy troeverent, en sa chambre, cuchie en son lit, molt malades a ce que leur estoit avis & le dit Rauf luy parla en tielle manere;

Monsieur Denys, vous savez coment n'adgairs, a Sandwiz, vous estoiez pursui par un apel d'un Bernard de Troie, esquier de Gascoigne, par cause de la prise du Roi de France a la bataille de Poitiers;

Et, par cause que nostre dit seignur estoit tant occupe entour son passage, q'il ne poait entendre de faier trier meisme l'appel, adonques jour vous fuist assigne, par les conestable & mareschal nostre dit seignur, d'estre devant luy, queu part fuist en roialme de France ou d'Engleterre, en la feste de la Chaundelure proschein avenir, a faire & receivre ce que serroit ajugge, par nostre dit seignur, sur le dit appel, queux jour & lieu vous receustes & acceptastes adonqes expressement, par quoi nous sumes envoiez a vous, depar le conseil nostre dit seignur, assavoir si vous voillez & purrez perfournir ce, que vous empreistes en tielle manere:

A quoi le dit monsieur Denys overtement, devant les ditz Rauf, Johan, David, & Johan, & autres de nostre conseil, illoeqes esteantz, en presence de notairs qi y estoient, al heure respondi, que sa volunte touz jours estoit, & unqore est, de prendre le chimyn devers nous, de perfournir sa promesse, & a faire son devoir en toutes choses touchantz le dit appel, si son corps purreit suffire & endurer, tut deveroit il morir en chemyn, & sur ce fist il une protestacion a Sandewiz devant les ditz conestable & mareschal, mais il ne quida mye q'il le purreit faire tanque DIEU luy eust appreste meillure saunte, & visite de sa grace.

Et, pur meiltz savoir la verite que le dit Denys ne se feina point en celle partie, ils luy firent descoverir le corps, bras, mains, & piez, queux veues estoit avis as ditz Rauf, Johan, David, & Johan, & auxint as notairs, fisiciens, surigiens, & touz autres qi y estoient venuz par celle cause, que le dit Denys estoit, par sa maladie, en corps & touz ses membres, en tant descru, anienti, ensecchi, & enfebli, que a peine purroit il recoverir nul jour de sa vie, si DIEU ne feist greinour miracle pur luy.

Et jadumeins le dit Denys jura meisme ce sur seintz Evangeilles, & auxint mestre Johan Paladyn mire, & Johan de Cornhull surigien, sur ce examinez, jurerent par leur serementz, sur seintz Evangeilles, & sur lour fois, & en peril de lour almes, que le dit Denys, par cause de sa dite maladie, estoit si fiebles q'il ne feut de poair de luy mesmes eider, ne pie, jambe, bras, ne main, sanz autri eide, moever.

Queles choses avantdites sont toutes comprises en un instrument, sur ce fait.

Nous, au fin que les choses dessusdites veignont a la notice & conoisance de toutes gentz, si avons fait faire cestes noz lettres overtes ensealles de nostre grant seal, en tesmoignance de verite.

Don' a Westm', le xiii. jour de Janever, l'an de nostre regne de Engleterre trente tierz, & de France vintisme.

Pro episcopo Herefordensi, de coadjutore assignato.

A. D. 1360. An. 33 Edw. III.
Claus. 33 Edw. III. m. 5. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi in CHRISTO, decano Herefordensi, salutem.

Cum vos & capitulum ecclesiæ prædictæ nuper nobis significaveritis, quod vos & idem capitulum, venerabili patre, episcopo ecclesiæ prædictæ, langore perpetuo taliter detento quod officium suum pastorale excercere non potuit, nè per hoc ecclesia prædicta in spiritualibus & temporalibus dispendia pateretur, de consensu ejusdem episcopi, vos præfatum decanum assumpsistis & deputastis ipsius episcopi coadjutorem;

Et quod quidam magister Henricus de Shupton, archidiaconus Salopiæ, & Andreas de Wermynstre, rector ecclesiæ de Melles, & eorum complices, præfatum episcopum, in quodam castro suo, in comitatu Salopiæ, ad quod vobis, præfate decane, eidem episcopo coadjutori, ob eorum potentiam, tutus non patuit accessus, detinuerunt, & vos, quominus dicto officio coadjutoris uti possetis, armatâ potentiâ impediverunt, & se administrationi bonorum ejusdem episcopatûs ausu temerario perperam ingesserunt, nemoraque & bona episcopatûs illius dissiparunt & consumpserunt;

Supplicando nobis ut, tam pro indempnitate ecclesiæ prædictæ, quam præfati episcopi, vellemus ex regiâ potestate nostrâ super hoc remedium apponere oportunum, per quod nos, statui prædicti episcopi compatientes, nè ecclesia prædicta, quæ per progenitores nostros, ex piâ devotione eorumdem, fundata & in temporalibus honorificè dotata existit, ruinæ & desolationi subjaceret, per literas nostras patentes suscepimus dictam ecclesiam, & prædictum episcopum, ac vos, coadjutorem suum, in protectionem & defensionem nostram specialem.

Ac jam, tam per literas præfati episcopi, quam aliorum fidedignorum, simus informati quod prædictus episcopus, mente & corpore sanus, & ad officium pastorale excercendum potens existit, sicut cuilibet intuenti poterit apparere, & quod vos ipsum episcopum & ministros suos, quominus ea, quæ ad officium pastorale in temporalibus & spiritualibus episcopatûs prædicti pertinent, facere & exercere possint, impeditis, administrationem episcopatûs illius, tam in temporalibus, quam in spiritualibus, vobis applicando, & ministros præfati episcopi per censuras ecclesiasticas indies gravando & molestando, undè dissensiones inter homines, utrique parti assistentes, sunt exortæ, de quibus, nisi citiùs sedentur, dampna, & pericula gravia poterunt suboriri;

Nos, volentes hujusmodi dampnis & periculis præcavere, & pacem nostram illæsam, maximè dum extra regnum nostrum Angliæ fuerimus, observare, & tam præfato episcopo, quàm vobis, in hiis, quæ ad nos pertinent, fieri quod est justum, præsertim cum intentionis nostræ non extitit, nec existit, quod cura pastoralis eidem episcopo, cum à langore suo convalesceret, colore literarum nostrarum prædictarum adimeretur;

Vobis mandamus quod, in propriâ personâ vestrâ, sitis coram concilio nostro, apud Westmonasterium, in Crastino Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuro, ad informandum idem concilium super præmissis, & ad faciendum & recipiendum quod juris fuerit & rationis, molestationes seu gravamina aliqua eidem episcopo, aut ministris suis, interim non facientes, &, si censuras aliquas in ministros prædictos, occasionibus prædictis, fulminaveritis, vel fulminari feceritis, tunc eas sine dilatione interim suspendi faciatis:

Mandavimus etiam præfato episcopo quod, si absque corporis sui periculo laborare valeat, sit coram eodem concilio, ad diem prædictum, ex causâ prædictâ;

Et, in casu quo laborare non poterit, mittat ibidem aliquos de suis, de negotio prædicto pleniùs informatos, ad dictum concilium, pro parte suâ, informandum, & ad faciendum similiter & recipiendum quod justum fuerit in præmissis.

Teste Custode prædicto, apud Redynges, xviii. die Januarii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Et mandatum est præfato episcopo, quod, si absque corporis sui periculo laborare valeat, sit coram eodem concilio, ad diem prædictum, ex causâ prædictâ; &, in casu quo laborare non poterit, mittat ibidem aliquos de suis, de negotio prædicto pleniùs informatos, ad dictum concilium, pro parte suâ, informandum, & ad faciendum similiter & recipiendum quod justum fuerit in præmissis. Teste ut supra.

De subsidio sex denariorum de librâ, in civitate London' colligendo.

A.D. 1360. An. 33 Edw. III. Pat. 33 Edw. III. p. 3. m. 1. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, mercatoribus, dominis, magistris & marinariis navium, ministris, & aliis fidelibus nostris, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum major, vicecomites, & aldermanni civitatis nostræ London', de communi assensu communitatis civitatis illius, juxta formam mandati nostri eis directi, Thomam de Pykenham & Thomam atte Cornerth, mercatores civitatis prædictæ, ad subsidium sex denariorum de librâ, de omnibus mercandisis in dictum regnum nostrum Angliæ adductis & adducendis, & ab eodem eductis & educendis, à primo die Decembris proximò præterito, usque ad festum Sancti Michaelis proximò sequens, pro expensis marinariorum, hominum armatorum, & sagittariorum navium guerrinarum supra mare, pro salvatione mercandisarum & bonorum subditorum & amicorum nostrorum profecturarum, juxta ordinationem indè factam, concessum, in civitate prædictâ & portu ejusdem colligendum & recipiendum & ad sacramentum à singulis mercatoribus, quod ipsi dictum subsidium de omnibus mercandisis suis in civitate & portu prædictis fideliter solvent, recipiendum, eligerint, sicut iidem major & vicecomites nos in cancellaria nostra certificarunt.

Nos, electionem prædictam acceptantes, volumus quod iidem Thomas & Thomas, conjunctim & divisim, subsidium prædictum levent, colligant & recipiant, & omnes denarios de eodem subsidio provenientes, præfatis majori & vicecomitibus London' per indenturam indè debitè conficiendam, liberent, per ipsos, pro expensis marinariorum, hominum armatorum, & sagittariorum prædictorum, distribuendis & solvendis, juxta formam ordinationis prædictæ.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Thomæ & Thomæ, & eorum alteri, in levatione, collectione, & receptione subsidii prædicti intendentes sitis & respondentes.

Nolumus enim quod dicti Thomas & Thomas compotum de dicto subsidio, aliis quam dictis majori & vicecomitibus London' reddere, aut indè respondere teneantur.

In cujus, &c.

T. Custode prædicto, apud Redyng', xviii. die Januarii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Pro sorore ducis Britanniæ, de robis liberandis.

A.D. 1360. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Johanni de Neubury, custodi magnæ garderobæ suæ, salutem.

Mandamus vobis quod, dilectæ nobis; . . . . sorori, dilecti & fidelis nostri, Johannis ducis Britanniæ, robas, competentes pro tribus domicellis & uno armigero suis, unam robam pro valetto cameræ suæ, & duas robas pro duobus garcionibus ejusdem cameræ, liberetis, habendas de dono nostro; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xx. die Januarii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De duobus solidis de quolibet dolio vini, & de quolibet sacco lanæ, capiendis.

A.D. 1360. An. 33 Edw. III. Claus. 33 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, collectoribus sex denariorum de librâ, de omnibus mercandisis in portu London', salutem.

Quia, quibusdam certis de causis, per nos & concilium nostrum ordinatum existit, quod, loco sex denariorum de librâ de quolibet dolio vini, & quolibet sacco lanæ, solvend' in singulis portubus regni nostri Angliæ, pro tempore quo dictum subsidium durabit, duo solidi de dolio, & duo solidi de sacco, solvantur & capiantur;

Vobis mandamus quod, de omnibus vinis & lanis ad portum prædictum adductis & adducendis, & ab eodem eductis & educendis, à primo die Decembris proximò præterito, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, videlicet de quolibet dolio vinorum eorumdem, duos solidos, & de quolibet sacco dictarum lanarum, duos solidos, exigatis & capiatis; exactioni dicti subsidii sex denariorum de librâ, de vinis & lanis prædictis, per vos faciendæ, omninò supersedentes; proviso quod idem subsidium sex denariorum de librâ de omnibus aliis mercandisis in eodem portu exigatur & capiatur, juxta formam mandati nostri aliàs indè facti.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxiii. die Januarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur collectoribus dicti subsidii in singulis villis & portubus suprascriptis, sub eadem data.

De concilio summonito, Rege absente.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 40. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Norff', salutem. Cum nuper, tam ante passagium nostrum ad partes Franciæ, quam post, audito quod inimici nostri in diversis partibus, ad invadendum hostiliter regnum nostrum Angliæ, in absentiâ nostrâ, tam per terram quam per mare, se pararunt, pro periculis, quæ ex hoc nobis & dicto regno nostro evenire possint, evitandis, per nos & concilium nostrum ordinatum fuisset, quod certa arraiatio hominum ad arma & sagittariorum, per certos fideles nostros ad hoc deputatos, in singulis comitatibus regni nostri Angliæ fiat:

Ita quod dicti homines ad arma & sagittarii benè arraiati & muniti, prompti sint & parati ad proficiscendum, in obsequium nostrum, pro salvatione & defensione dicti regni nostri Angliæ, contra dictos hostes nostros, si dictum regnum nostrum Angliæ invadere præsumpserint, ubi & quando ipsos super hoc fecerimus præmuniri; & quod omnes illi, qui potentes sunt in facultatibus & impotentes ad laborandum, juxta facultates suas, ad armaturas pro illis sic arraiatis, armaturas non habentibus, qui de suo proprio undè armaturas suas providere poterunt, non habent, providendum, assideantur & apportionentur.

Et quia pericula prædicta indies peramplius imminent, & circa ductionem hominum prædictorum extra partes suas, ad resistendum malitiæ dictorum inimicorum, magnas pecuniarum summas effundi oportebit, per quod cum magnatibus & aliis de communitate dicti regni nostri, apud Westm' die Lunæ proximò ante festum Sancti Gregorii Papæ proximò futurum, colloquium habere volumus & tractatum;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod in pleno comitatu tuo, vel ad aliquem brevem diem, discretiores, valentiores, & magis sufficientes homines comitatûs prædicti, congregari facias de eodem comitatu duos milites, vel alios, de qualibet civitate comitatûs illius, duos cives, & de quolibet burgo duos burgenses, de discretioribus & probioribus militibus, vel aliis, ac civibus & burgensibus comitatûs, civitatum, & burgorum eorundem eligi, & eos ad diem & locum prædictos venire facias.

Ita quod ipsi milites, vel alii, ac cives & burgenses pro se & communitate comitatûs, civitatum, & burgorum eorundem, plenam & sufficientem potestatem habeant ad tractandum & concordandum cum concilio nostro, & aliis tunc illuc, ex causâ prædictâ venturis, super præmissis; & ad consentiendum hiis, quæ tunc ibidem contigerit ordinari, sic quod, pro defectu potestatis hujusmodi, negotia salvationem & defensionem regni illius sic specialiter tangentia, infecta non remaneant quovis modo.

Et habeas ibi nomina prædictorum militum, vel aliorum, ac civium & burgensium & hoc breve.

Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur vicecomitibus subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Vicecomiti Suff'.
Vicecomiti Midd'.
Vicecomiti Essex' & Hertford'.
Vicecomiti Kanc'.
Vicecomiti Surr' & Sussex'.
Vicecomiti Sutht'.
Vicecomiti Oxon' & Berk'.
Vicecomiti Bed' & Buk'.
Vicecomiti Cantebr' & Hunt'.
Vicecomitibus London', de quatuor civibus eligend', &c. ut supra, mutatis mutandis. Teste ut supra.

De eodem.

REX, vicecomiti Glouc', salutem. Cum nuper, ante passagium nostrum ad partes Franciæ, &c. *ut supra usque ibi,* effundi oportebit, undè expedit cum assensu & consilio communitatis regni nostri Angliæ super præmissis deliberare.

Nos, pro maturâ & celeri expeditione dicti negotii in tam urgenti necessitate, & pro eo quod tota communitas ejusdem regni in uno loco in brevi

tempore congregari non potest, pro quiete communitatis illius, ne ex causâ prædictâ ad partes longinquas proficisci compellatur, &, ut parcatur laboribus & expensis ejusdem cum communitate comitatûs prædicti apud civitatem Wygorn', die Mercurii proximò ante festum Sancti Cuthberti proximò futuro, per dilectos & fideles nostros episcopum Wygorn' abbatem de Evesham, Ricardum comitem Arundell', & Willielmum de Shareshull, tres & duos eorum, quos ad partes illas mittimus ex hâc causâ, nomine nostro, colloquium haberi volumus & tractatum.

Et ideò tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod in pleno comitatu tuo, vel ad aliquem brevem diem, discretiores, valentiores & magis sufficientes homines comitatûs prædicti, ac communitatum ejusdem comitatûs congregari facias;

Et de eodem comitatu duos milites, vel alios, de qualibet civitate duos cives, & de quolibet burgo ejusdem comitatûs duos burgenses, de discretioribus & probioribus militibus, vel aliis, ac civibus & burgensibus civitatum & burgorum eorumdem eligi, & eos ad diem & locum prædictos venire facias.

Ita quod ipsi milites, vel alii, ac cives & burgenses pro se & communitate comitatûs, civitatum & burgorum eorumdem, plenam & sufficientem potestatem habeant ad tractandum & concordandum cum dictis episcopo, abbate, comite, & Willielmo, & aliis, tunc illuc ex causâ prædictâ venturis, super præmissis; & ad consentiendum hiis, quæ tunc ibidem contigerit ordinari, sic quod, pro defectu potestatis hujusmodi, negotia salvationem & defensionem regni illius sic specialiter tangentia, infecta non remaneant quovis modo.

Et eisdem episcopo, abbati, comiti, & Willielmo, tribus vel duobus eorum, in præmissis intendens sis & respondens, prout ipsi tibi scire fecerint, ex parte nostrâ.

Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Febr'.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis de venire faciendo hujusmodi milites, cives & burgenses coram subscriptis, ad eundem diem, apud loca subscripta, sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Hereford', Vicecomiti Salop', Vicecomiti Staff', Vicecomiti Wygorn', Vicecomiti Warr',	*de venire faciendo hujusmodi milites, &c. coram episcopo Wygorn', abbate de Evesham, Ricardo comite Arundell', Willielmo de Shareshull, tribus vel duobus eorum, apud civitatem Wygorn'.*
Vicecomiti Wiltes', Vicecomiti Somers' & Dors', Vicecomiti Devon', Vicecomiti Cornub',	*de venire faciendo, &c. coram episcopo Bathon' & Wellen', episcopo Exon', episcopo Sarum, Hugone de Courteneye comite Devon', Jacobo Daudele de Helegh, & Jacobo Hussey, quinque, &c. apud villam de Taunton in comitatu Somers.*
Vicecomiti Lincoln',	*de venire faciendo, &c. coram episcopo Lincoln', Willielmo Deyncourt, Johanne de Kirketon, & Willielmo de Skipwith, tribus, &c. apud civitatem Lincoln'.*
Henr' duci Lancastr', vel ejus locum tenenti, Vicecomiti Notyng' & Derb', Vicecomiti Leyc', Vicecomiti Northt', Rotel',	*de venire faciendo, &c. coram abbate Leycestr', Johanne de Moubray de Axiholm, Henrico Grene, & Johanne Cokayn, tribus, &c. apud villam Leycestr'.*

De eodem.

REX, venerabili in CHRISTO patri J. eâdem gratiâ, episcopo Exon', salutem.

Cum per litteras nostras patentes assignaverimus vos, & dilectos & fideles nostros; episcopos Sarum & Bathon', Hugonem de Courteneye comitem Devon', Jacobum Daudele de Helegh, & Jacobum Husee, ad interessendum colloquio & tractatui, quæ cum hominibus de communitatibus comitatuum Devon', Cornub', Somers', Dors', & Wiltes', apud villam de Taunton in dicto comitatu Somers', die Mercurii proximò ante festum Sancti Cuthberti proximò futuro, teneri mandavimus, & ad tractandum cum eisdem communitatibus de expensis hominum ad arma, & sagittariorum pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, contra inimicos nostros, si qui in nostrâ absentiâ invadere præsumpserint dictum regnum nostrum, profecturorum, & de aliis quæ in ultimo concilio nostro apud Westm' habito, ordinata & concordata existunt, undè præfati episcopus Sarum, comes, Jacobus, & Jacobus, qui concilio prædicto interfuerunt, vos sciverint clarius informare: vobis in fide & dilectione quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, mandamus, quod, omnibus aliis prætermissis, dictis die & loco, unà cum præfatis aliis fidelibus nostris, intersitis, super præmissis tractaturis, vestrumque consilium impensuris.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri diligitis, modis omnibus faciatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xii. die Februarii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur cuilibet subscriptorum de essendo ad loca subscripta, ad eundem diem, ad tractandum super præmissis, una cum aliis qui præsentes fuerunt in dicto concilio pro comitatibus subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Episcopo Bathon' & Wellen', de essendo apud dictam villam de Taunton', ad tractandum una cum prædictis episcopo Sarum, comite, Jacobo, & Jacobo, qui præsentes fuerunt, & præfato episcopo Exon', pro dictis comitatibus Wiltes', Somers', Dors', Devon', & Cornub'.

Episcopo Wygorn', Abbati de Evesham,	*de essendo apud civitatem Wygorn', ad tractandum una cum Ricardo comite Arundell' & Willielmo de Shareshull', qui præsentes fuerunt, pro comitatu Glouc', Hereford', Salop', Staff', Wygorn' & Warr'.*
Willielmo Deyncourt, Joh'i de Kireton',	*de essendo apud civitatem Lincoln', ad tractandum, una cum episcopo Lincoln' & Willielmo de Skippewyth, qui præsentes fuerunt pro comitatu Lincoln'.*
Abbati Leycestr', Johanni Moubray de Axiholm, Johanni Cokayn,	*de essendo apud villam de Leycestr', ad tractandum una cum Henr' Grene, qui præsens fuit pro comitatu Lanc', Notingh', Derb', Leycestr', Norht', & Rotel'.*

De litteris de conductu, non concedendis.

A.D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Rot. Franc.
34 Edw. III. m. 15.
in Turr. Lond.

LE Roi, a touz capitans, conestables, & gardeyns de chasteux, villes, & forceletz en les parties de Normandie, Angeou, & de Mayen, saluz.

Pur ce que nous avons entenduz que nos enemys de France viegnont en les terres que sont ranceônes, a vous, & as autres noz foialx demorantz en nostre guerre celles parties, & par saufs conduitz par vous a eux grantez, amesnont & emportent du paiis issint ranceonees vins, bledz, chars, & autres vivres & vitailles pur garnesture des chasteux, villes, & forceletz esteantz es mains de noz enemis, & en grant afforcement & confort de eux, & en destruction & empoveresment de noz subgitz & foialx, travaillantz en nostre guerre pur nous en celles parties, & auxint en grant damage & arerissement de nous, en cas que nous nous verroiens traire vers meismes les parties ove nostre host.

Nous veullantz mettre sur ce remede, en quantqe nous poons, vous mandons en la foi & ligeance que vous nous devez, & sur peine de quantque vous purrez forfaire devers nous, que vous ne facez ne grantez aucuns saufs conduitz as nuls de nostre enemiste, demorantz hors des terres ranceonees a nous subgitz en celles parties, pur amesner nulle manere de vivres ne de vitailles a nuls parties ou lieux de nostre disobeissance hors des terres issint ranceonees, ne ne soeffrez estre amesnez par noz ditz enemis, en nulle manere.

Don' en nostre palais de Westm', le xv. jour de Feverer.

Pro Ricardo Wiriot.

A.D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Rot. Franc.
34 Edw. III. m. 14.
in Turr. Lond.

LE Roi, a nostre chere & bien amee Gregori Seys, capitan de Beaumont le Visconte, saluz.

Nous avons entenduz de la grief pleinte nostre bien amee Richard Wiriot, que come Piers Duzers, par eide du dit Richard et se compaignie gaigna les forceletz de Plessiburet, Fulthorp, & Trewes, es parties de Angeou & de Mayen, à nostre oeps, & pur le travaille, eide, & bon port du dit Richard en celle partie, le dit Piers lui granta l'office du receite des profitz des terres appertenantes an dit forcelet de Plessiburet, parnant les fedz dues au dit office, a avoir & tenir a la volente le dit Richard; & en cas que le dit Richard vorroit repeirer en Engleterre, q'il purroit faire son lieu tenant en mesme l'office, a receivre & prendre les issuz & profitz des dites terres en son noun, ensemblement ove les fedz appertenantz a ycelle; par vertue de queu grant, le dit Richard estoit seisi du dit office un an & demy & plus, tanq'il feust ouste par le dit Piers volentrivement & contre reson, a grant damage du dit Richard, dont il nous ad supplie de lui purvoir remede covenable.

Nous, voullantz faire droit a touz noz subgitz en lour joustes quereles, vous mandons que, oie le pleinte du dit Richard, & appelle devant vous le dit Piers, & oiez les resons d'une part & d'autre, facez faire au dit Richard plein & hastif accomplissement de droit, solonc les fores & custumes de celles parties; issint que en vostre defaut le dit Richard n'eit cause de lui pleindre a nous derechief sur ceste matire.

Don' en nostre palais de Westm', le xv. jour de Feverer.

De conductu, pro familiaribus prisonarii Regis.

A.D. 1360.—An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Ed. III. m. 16. in Turr. Lond.

JOHANNES de Polaymill & Johannes Jubeat, familiares Lodowici filii comitis de Ventadour, prisonarii Regis in regno Angliæ, in obsidem pro ipso comite commorantis, habent litteras Regis de conductu eundo ad partes Franciæ, per dominium & potestatem Regis, ad præfatum comitem & ad Regem ubicumque fuerit, pro quibusdam negotiis ipsum Lodowicum tangentibus, ibidem morando, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Februarii.

Per concilium.

Pro familiaribus Johannis de Francia.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Ed. III. m. 15. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum per nos & concilium nostrum, sit ordinatum quod certus numerus personarum, de partibus Franciæ, quas adversarius noster Franciæ elegerit, cum eodem adversario nostro, ad deserviendum eidem, moretur, suscepimus,

Magistrum Guillielmum Radicis medicum,
Petrum Harrave clericum ipsius Willielmi,
Johannem de Landa apotecarium,
Monetum barbitonsorem,
Petrum de Landa scutiferum,
Gervasium de Sancto Stephano,
Robinettum le Consturier,
Adomarum de Gascoigne capellanum,
Radulphum le Obloier,
Egidium Colon,
Johannem le Burgoignon,
Stephanum de Pissiaco,
Guillotum Parin, &
Johannem de Ambianis,

familiares dicti adversarii nostri, de numero prædicto, in regno nostro Angliæ morando, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum ;

Et ideò vobis mandamus quod eisdem personis, &c. *prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xviii. die Februarii.

Per concilium.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, familiares dicti adversarii, de numero prædicto, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ ; videlicet,

Gerardus Aurelianis, pictor.
Johannes Rotarii, cum uno valetto.
Dionisius de Coloribus, capellanus cum uno valetto.
Johannes de Dayvilla, cum uno valetto.
Egidius le Mareschal, cum uno valetto.
Eustachius de Biolio, cissor robarum dicti adversarii.
Ricardus Cossart, valettus coquinæ dicti adversarii.

De Johanne de Francia, & prisonariis, à castro de Somerton amovendis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 28. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, infra libertates & extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, ex certis rumoribus, quos de inimicis nostris, supra mare, in magno navigio existentibus, qui ad regnum nostrum Angliæ invadendum, & adversarium nostrum Franciæ à custodiâ, quâ jam detinetur, deliberare, & à manibus nostris eripere intendunt, audivimus jam de novo, de assensu totius concilii nostri ordinavimus quod dictus adversarius noster, & omnes alii prisonarii nostri, cum eo in castro nostro de Somerton existentes, ab eodem castro amoveantur, & usque castrum de Berkhampstede ducantur, ibidem moraturi quousquè de salvâ custodiâ eorumdem aliter fuerit ordinatum ;

Et super hoc assignavimus & deputavimus, dilectos & fideles nostros, Johannem de Bukyngham, custodem privati sigilli, carissimi filii nostri, Thomæ custodis Angliæ, & Radulphum Spigournell, conjunctim, & divisim, ad dictum adversarium nostrum, & alios prisonarios prædictos, à dicto castro de Somerton, usque dictum castrum de Berkhampstede, sub salvâ custodiâ ducendum, & pro morâ suâ ibidem ordinandum ;

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem, Johanni & Radulpho, & eorum alteri, in ductione dicti adversarii nostri, & aliorum prisonariorum prædictorum, à dicto castro de Somerton, usque dictum castrum de Berkhampstede, intendentes sitis, respondentes & auxiliantes ;

Et eis cariagium & omnia alia, quæ pro ductione illâ necessaria fuerint, pro denariis suis indè solvendis, liberari & habere faciatis, quotiens & prout iidem Johannes & Radulphus, vel eorum alter, vobis vel alicui vestrûm scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ ;

Damus autem præfatis, Johanni & Radulpho, plenam, tenore præsentium, potestatem capiendi & arestandi omnes illos, quos in executione præmissorum contrarios invenerint vel rebelles, & eos prisonis nostris committendi, in eisdem moraturos quousque aliud de eis duxerimus demandandum.

In cujus, &c.

Teste Custode Angliæ apud Westm', primo die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De iisdem usque castrum de Berkhampsted ducendis, & ibidem custodiendis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 38. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo Deyncourt, Johanni de Kirketon, Saiero de Rocheford, Willielmo Colvill, & Johanni Deyncourt, custodibus Johannis de Francia, adversarii nostri, in prisonâ apud castrum de Somerton commorantis, salutem.

Quia certitudinaliter informamur quod inimici nostri Franciæ, in multitudine non modicâ hominum ad arma, armatorum, & aliorum, cum equis suis, supra mare in magno navigio actualiter jam existunt, & regnum nostrum, ubi commodiùs poterunt, invadere, dictumque adversarium nostrum, verisimili conjecturâ, à manibus nostris eripere, & secum extra regnum nostrum Angliæ, quod absit, ducere proponunt ;

Per quod, de assensu totius concilii nostri, consultiùs ordinatur quod idem adversarius noster, & omnes alii prisonarii nostri, cum ipso in eodem castro existentes, à castro prædicto celeriter sit amotus, & usque castrum de Berkhampsted, inibi in custodiâ moraturus, ducatur ;

Et super hoc, dilectos & fideles nostros, Johannem de Bukyngham, custodem sigilli, carissimi filii nostri, Thomæ custodis regni nostri Angliæ, & Radulphum Spigurnell militem, quos penes vos mittimus ex hac causâ, assignavimus & deputavimus ad dictum adversarium nostrum, ab eodem castro de Somerton, usque dictum castrum de Berkhampsted, unà vobiscum, salvò conducendum, ibidem moraturum quousque aliud indè duxerimus ordinandum, & ad exponendum vobis ordinationem & intentionem plenariè dicti concilii nostri in præmissis ;

Et quia de custodibus dicti adversarii nostri, in eodem castro de Berkhampsted, in tàm brevi tempore, præ occupatione arduorum negotiorum jam iminentium, disponere commodè non valemus ;

Vos rogamus, vobis nichilominus in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus quatinùs onus custodiæ dicti adversarii nostri, & aliorum prædictorum, nuper assumptum, in præsenti necessitatis articulo, non relinquatis, set ipsum adversarium nostrum, & alios prædictos, in dicto castro de Berhampsted salvò & securè custodiatis, & super eadem custodiâ personaliter moremini, quousque aliud à nobis indè fuerit ordinatum ;

Scientes nos nolle vos, aut aliquem vestrûm, indè aliqualiter excusari aut exonerari ;

Credentes etiam dictis Johanni & Radulpho, & eorum alteri, super hiis quæ vobis dixerint, vel dixerit, in hac parte.

Teste Custode prædicto apud Westm', ii. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Super defensione regni, de hominibus arraiandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, & sagittariorum in comitatu Suthampton', salutem.

Quia pro certo didicimus quod inimici nostri de Francia, cum multitudine hominum ad arma, armatorum, sagittariorum, & aliorum, equitum & peditum, cum equis suis, supra mare, in magno navigio actualiter jam existunt, & regnum nostrum Angliæ apud Suthampton, vel Portesmuth, aut Sandewicum, seu alibi, ubi quietiùs & commodiùs expedire viderint, invadere proponunt, ad homicidia, deprædationes, incendia, & alia facinora, quæ poterunt, perpetrandum, nisi eorum malitiæ viriliùs occurratur;

Nos, volentes salvationi & defensioni dicti regni, contra dictos hostiles aggressus dictorum inimicorum nostrorum, cum omni solicitudine providere, vobis, in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, districtiùs quo poterimus injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnes homines ad arma, armatos, sagittarios, & cæteros homines defensabiles, tàm milites & armigeros, quàm alios, comitatûs prædicti, infra libertates & extra, sine dilatione & excusatione quibuscumque congregari & arraiari;

Et eos, sic arraiatos & armis competentibus benè munitos, ad costeras maritimas, ubi periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus iminere noveritis, in comitivâ vestrâ duci faciatis;

Et ibidem moremini, pro salvâ custodiâ partium earumdem, ad resistendum eisdem inimicis nostris, si partes illas invaserint, quod absit, & ad ipsos expugnandum, ipsorumque præsumptuosam malitiam, cum DEI adjutorio, propulsandum;

Taliter, in hoc necessitatis articulo, vos habentes, quod partes prædictæ à periculis omnibus per vestram industriam & diligentiam præserventur, & ex hoc vester gestus in hac parte mereatur commendari.

Teste Thomâ, filio nostro carissimo, apud Westm', ii. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma, &c. in comitatu subscriptis, videlicet, in comitatu Kanc', Sussex', Essex', Norff', Suff', Lincoln', Somers', Dors', Devon', & Cornub'.

REX, arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum in comitatu Oxon'.

Quia, &c. *usque ibi*, districtius quo poterimus injungentes, & *tunc sic*, quod statim, visis præsentibus, omnes homines ad arma, armatos & sagittarios, cæterosque homines defensabiles comitatûs prædicti, infra libertates & extra, tam milites & armigeros quam alios, quibuscumque excusationibus & dilationibus cessantibus, congregari & arraiari, & in hujusmodi insimul teneri faciatis.

Ita quod vos & ipsi, benè arraiati & armis competentibus muniti, prompti sitis & parati, ad proficiscendum versus partes maritimas comitatus Sutht', vel alibi, cum aliis fidelibus nostris, cum periculum aliquod ex hujusmodi hostium agressibus, quod absit, contigerit iminere, & per nos, vel arraiatores dicti comitatus Sutht', super hoc fueritis præmuniti.

Et hoc sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', ii. die Marcii.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum in comitatibus subscriptis, de intendendo partibus maritimis in comitatibus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Arraiatoribus, &c. in comitatu Berk', Arraiatoribus, &c. in comitatu Wiltes', Arraiatoribus, &c. in comitatu Buk', } *pro partibus maritimis comitatus Sutht'.*

Arraiatoribus, &c. in comitatu Cantebr', Arraiatoribus, &c. in comitatu Hunt', Arraiatoribus, &c. in comitatu Hertford', } *pro partibus maritimis comitatuum Norff', Suff', & Essex'.*

Arraiatoribus, &c. in comitatu Notyngh', Arraiatoribus, &c. in comitatu Derb', Arraiatoribus, &c. in comitatu Leyc', Arraiatoribus, &c. in comitatu Rotel', Arraiatoribus, &c. in comitatu Norht', } *pro partibus maritimis comitatus Lincoln'.*

Arraiatoribus, &c. in comitatu Glouc', Arraiatoribus, &c. in comitatu Wygorn', } *pro partibus maritimis comitatuum Cornub', Devon', Somers', & Dors'.*

Arraiatoribus, &c. in comitatu Surr', Arraiatoribus, &c. in comitatu Midd', Arraiatoribus, &c. in comitatu Bed', Majori & vicecomitibus London', } *pro partibus maritimis comitatuum Kanc' & Sussex'.*

De arraiando contra invasiones hostium.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Hugoni de Courteneye comiti Devon', salutem.

Quia, &c. *ut supra usque ibi*, providere, & *tunc sic*, vobis in fide & legeantiâ quibus nobis tenemini, mandamus districtius quo poterimus, injungentes quod statim, visis præsentibus, vos, cum hominibus ad arma, armatis & sagittariis quanto potentius poteritis, paretis, & omnes homines ad arma & sagittarios, & cæteros alios defensabiles, quos in comitatibus Devon' & Cornub', per vos & alios aliâs arraiari & parari mandavimus, excusatione & dilatione quibuscumque cessantibus, arraiari, parari, & armis competentibus muniri, & eos in arraiatione hujusmodi insimul teneri faciatis.

Ita quod vos & ipsi prompti sitis & parati ad proficiscendum contra dictos hostes nostros, ubi & quando periculum aliquod ex dictorum hostium aggressibus imineat, & super hoc fueritis præmuniti, ad ipsos hostes expugnandum & distruendum, & eorum malitiam, cum DEI adjutorio, propulsandam.

Et hoc, sicut nos & honorem, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri diligitis, nullo modo omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', ii. die Martii.

De eodem.

REX, dilecto sibi in CHRISTO priori hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Anglia, salutem.

Quia, &c. *ut supra usque ibi*, providere, & *tunc sic*, vobis in fide & dilectione, quibus nobis tenemini, mandamus, districtius quo poterimus injungentes, quatinùs statim, visis præsentibus, cum hominibus ad arma, armatis & sagittariis, armis competentibus benè & decenter munitis, eo fortius quo poteritis, vos paretis & parari faciatis.

Ita quod vos & ipsi prompti sitis & parati ad proficiscendum contra dictos hostes nostros, ad loca ubi periculum aliquod, ex eorum aggressibus, quod absit, contigerit iminere, & ad ipsos hostes nostros, unà cum aliis fidelibus nostris, cum DEI adjutorio, expugnandum, & eorum præsumptuosam & machinatam malitiam propulsandam, vos ad partes maritimas, ibidem moraturi, ex hac causâ trahentes.

Et hoc sub gravi forisfacturâ nostrâ nullatenus omittatis: taliter in hâc parte vos habentes, quod per vestrum laudabilem gestum super hoc, patria ab hujusmodi incursibus tutius præservetur, & à nobis mereamini commendari.

Teste ut supra.

De hominibus arraiandis, & navibus ad terram trahendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 39 d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Lenn', salutem. Quia, &c. *ut supra usque ibi*, providere, & *tunc sic*, vobis in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, ac sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus quod statim, visis præsentibus, omnes homines villæ prædictæ arraiari, & armis competentibus benè muniri faciatis;

Ita quod prompti sint & parati ad proficiscendum, cum aliis fidelibus nostris partium earumdem contra dictos hostes nostros, si partes illas invaserint, aut periculum ibidem imineat aliquale: & omnes naves in portu villæ prædictæ existentes, ad terram longè à mari distantem, pro securiori salvatione earumdem, trahi faciatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', ii. die Martii.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem data; videlicet,

Ballivis villæ Magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ Parvæ Jernemuth.
Ballivis de Donewico.
Ballivis de Blakeneye.
Ballivis de Kirkele.
Ballivis de Orford & Brandresey.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis de Gippewico.
Majori & ballivis de Colcestr'.
Ballivis de Maldon.
Ballivis de Mergate.
Majori & ballivis de Sandewico.
Majori & ballivis de Dovorr'.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Ballivis villæ de Heth.
Ballivis de la Rye.
Ballivis de Hastynges.
Ballivis de Pevenseye.
Ballivis de Shorham.
Majori & ballivis de Cicestr'.
Ballivis de la Pole.
Ballivis de Portesmuth.
Ballivis de Hamelhik.
Majori & ballivis de Sutht'.
Ballivis de Melcombe & Weymuth.
Ballivis de Lymyngton.
Ballivis de Warham.

Majori & ballivis Exon'.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis de Toppesham,
Ballivis de Falemuth.
Ballivis de Fowy.
Majori & ballivis de Dertemuth'.
Ballivis villæ de Plummuth.
Ballivis insulæ de Portland.
Ballivis villæ de Exmuth.
Ballivis de Sydemuth'.
Ballivis villæ de Barnstaple.
Ballivis villæ de Lostwithiel.
Ballivis villæ de Penryn.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Ballivis de Grymesby.
Ballivis de Barton super Humber.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull.
Majori & ballivis de Scardeburgh.
Ballivis de Whiteby.
Ballivis de Hertilpole.
Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.
Episcopo Dunolm'.
Isabellæ Felicæ R. dominæ de Insula Vecta, vel ejus senescallo aut ballivis ibidem.

Item, consimile breve dirigitur Rogero de Mortuo Mari, comiti Marchiæ, constabulario castri Dovorr', & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti, mutatis mutandis.

T. ut supra.

De navibus ad terram longè à mari trahendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. n. 39. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni de Wesenham, locum tenenti dilecti &, fidelis nostri Roberti de Morle, admirallo flotæ nostræ navium ab ore aquæ Thamisæ versus partes boriales, salutem.

Quia, *&c. ut supra usque ibi, providere, & tunc sic,* vobis districtius quo poterimus injungimus & mandamus, quatinùs omnimodam diligentiam & solicitudinem quas poteritis, corditer apponatis, quod omnes & singulæ naves per vos arestandæ, celeriter, adfortius quo fieri poterit, parentur, & ad terram longe à mari pro salvatione earundem trahantur, ita quod promptæ sint & paratæ ad proficiscendum supra mare, cum vos super hoc fecerimus præmuniri: nos de numero navium hujusmodi, & de earum apparatu & ubi fuerint, adcitius quo poteritis, in cancellariam nostram certificantes.

Teste Custode prædicto, apud Westm', ii. die Martii.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis; videlicet,

Philippo de Whitton, locum tenenti Guidonis de Brian, admiralli flotæ navium ab ore aquæ Thamis' versus partes occidentales.

Willielmo Smale de Dertemuth, locum tenenti ejusdem admiralli.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de nunciis ad tractandum super pace, destinatis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Cum nos, ad pacem & concordiam inter excellentiam tuam &, dilectum filium, nobilem virum, Carolum ducem Normanniæ, auctore Domino, reformandam, & ad alia magna & ardua vobiscum tractanda negotia, quorum pro exaltatione tui nominis, & honore DEI, ac sanctæ matris ecclesiæ, sponsæ suæ, ac salute tàm animarum, quàm corporum CHRISTI fidelium, & tranquillitate temporum, finem optatum expectavimus diutiùs consequi, & continuis desideriis expectamus, dilectos filios, Andrynum abbatem Cluniacensem, & Hugonem de Gebenna militem, dominum de Hauton, apostolicæ sedis nuncios, ad tuam & dicti ducis præsentiam duxerimus destinandos, viros utique multæ discretionis & providentiæ, tui honoris avidos, & commodi publici, ratione pacis & concordiæ hujusmodi, zelatores.

Serenitatem tuam rogamus, & per viscera misericordiæ DEI nostri attentiùs deprecamur, quatinùs dictos nuncios, pro nostrâ & apostolicæ sedis reverentiâ, benignè suscipiens, benignitatem ac mansuetudinem regiam jam tandem ad ea, quæ nuncii ipsi tibi pro parte nostrâ exponenda duxerint, populorum CHRISTI fidelium & sanguinis innocentium miseratus, inclines, eisdemque, ut commissa per nos eisdem liberaliter & fideliter exequi valeant, de securo conductu provideat ac fidem præstet indubiam regia celsitudo.

Dat' Avinion, iv. non. Martii, pontificatûs nostri anno viii.

Jo. de Florentia.

Plumbeo sigillo à filo canadeo pendente.

Super ductione adversarii & cæterorum prisonariorum de Francia, de intendendo.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod, ex certis rumoribus, *&c. prout de dat' i. Martii, usque hæc verba; viz.*

Et ad certa loca, ad hoc ordinata, ducantur, ibidem moraturi quousque de salvâ custodiâ eorumdem aliter fuerit ordinatum, & super hoc assignavimus & deputavimus, dilectos & fideles nostros, Radulphum Spigournell & Thomam de Baddeby clericum, conjunctim & divisim, ad dictum adversarium nostrum & alios prisonarios prædictos, à dicto castro de Somerton, ad alia loca prædicta sub salvâ custodiâ ducendum, & pro morâ suâ ibidem ordinandum;

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem, Radulpho & Thomæ, & eorum alteri, in ductione dicti adversarii nostri & aliorum prisonariorum prædictorum, à dicto castro de Somerton usque alia loca prædicta, intendentes sitis, respondentes & auxiliantes, & eis cariagium, *&c. prout supra, de præfata data.*

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', viii. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De arraiatione faciendâ, contra invasiones regni.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, venerabili in CHRISTO patri, S. eadem gratiâ, archiepiscopo Cantuar', totius Angliæ primati, salutem.

Qualiter inimici nostri Franciæ cum magnâ classe navium, hominum ad arma, armatorum & sagittariorum cum equis suis, ad invadendum regnum nostrum Angliæ & adversarium nostrum Franciæ, prisonarium nostrum, à manibus nostris eripiendum, & facinora & alia mala, quæ poterunt, nobis & nostris perpetranda, supra mare sunt parati, ut credimus, vos non latet; per quod mandavimus singulis arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum comitatuum ad mare se extendentium, quod omnes homines ad arma & sagittarios, comitatuum illorum, quibuscumque dilatione & excusatione cessantibus, congregari & arraiari, & eos sic arraiatos & armis competentibus benè munitos, ad costeras maritimas, ubi periculum aliquod ex hujusmodi hostium aggressibus noverint, imminere in comitivâ suâ duci faciant, & ibidem morentur pro salvâ custodiâ partium earundem, ad resistendum eisdem inimicis, si partes illas invaserint, quod absit, & ad ipsos expugnandum, ipsorumque præsumptuosam malitiam, cum DEI adjutorio, reprimendam;

Et quia per vestrum consilium & avisamentum negotia arraiationem hujusmodi concernentia, prosperiùs dirigi poterunt & juvari, vobis mandamus, rogantes quatinùs vos cum hominibus ad arma, & sagittariis ac aliis, quanto potentius poteritis, ponderatâ tantâ necessitate urgenti, parare, & ad costeras maritimas, ubi majus periculum iminere poterit, trahere velitis; ibidem super salvâ custodiâ partium prædictarum, unà cum aliis fidelibus nostris, contra dictorum hostium nostrorum aggressus moraturi.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum ac salvationem regni nostri Angliæ diligitis, nullatenus omittatis.

Mandavimus enim vicecomiti nostro Kantiæ, & arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum, in eodem comitatu, ac omnibus aliis fidelibus nostris ibidem, quod vobis in omnibus, quæ directionem & expeditionem negotii prædicti concernunt, obediant & intendant, prout & quotiens eis scire feceritis ex parte nostrâ.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', ix. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

Indentura, de treugis triennalibus Burgundiæ duci concessis; & de ducentis milibus multonum Regi solvendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 33 E. III. p. 3. m. 2. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite parentre nous Edward, par la grace de Dieu, Roi de France & d'Engleterre d'une part, & le duc de Bourgoigne, pur lui & pur les duchee & countee de Bourgoigne, & pur la Baillage d'isles, & pur les gentz de meismes les duchee, countee, & baillage, demorantz en yceulx, d'autre part, tesmoigne les pointz & articles, traitez & accordez parentre nous, Roi & duc susditz:

Primerement, que nous, avantdit Roi, pur nous & pur touz noz subgiz, aliez, aidantz, adherentz, & obeissantz, avons ottroie, & ottroions, bones & loiales trieues & soeffrances de guerre as devantditz duc, duchee, & countee de Bourgoigne, & a la Baillage d'isles, & a toutes les persones demorantz & habitantz en yceulx, & dedeins les metes & boundes du dit duchee.

Et dureront les dites trieues, du jour de la date de cestes, tanque a la fin de trois anz procheins a venir.

Et parmy les avantditz trieues & soeffrances, & aussi pur cause que nous ferrons liverer au dit duc la ville de Flavigny, que est maintenant occupe par noz gentz, le dit duc de Bourgoigne paiera, ou ferra paier, a nous, ou a noz heirs, ou a celui qui a ce serra depute especialment depar nous, en la ville de Caleys, si elle soit adonc de l'obbeissance, ou en la seignurie, possession, & puissance de nous, ou de noz heirs, & autrement en la citee de Loundres, deux centz mill deniers d'or, ou mouton, des droitz poys & coyn de France, & de la value que tieu mouton d'or court au present ou roialme de France, ou autre or a la value, as termes desouzescritz; cestassavoir:

A la feste Seint Johan le Baptistre, prochein a venir, cynquante mill moutons;

Et, a la feste de Noel, adonc prochein ensuant, cent mill moutons;

Et, a la feste de Pasqes, deslors prochein ensuant, cynquante mill moutons;

Et, pur parfaire bien & loialment les devantditz paiementz, par manere come ils sont par desus limitez, le duc de Bourgoigne devantdit, & aussi les prelatz desouzescritz; cestassavoir,

Les evesqes de Chalon, &
de Ostun,
Et les abbes de Seint Benigne, de Diion,
de Seint Martin, Dostun,
de Seint Pierre, de Chalon,
de Seint Seigne, de Flavigny,
de Tornuz,
de Cisteaul,
de Fontenoys,
de Maiseres,
de la Forte,
de la Bussere,
de Chastoillon,
de Seint Estienne de Diion,
Doigny, &
de Seint Margarite;

& aussi les communes des citez & des bones villes,

de Chalon,
de Ostun,
de Diion,
de Beaulne,
de Semer,
de Montbar, &
de Chastoillon;

& nientmains quinze nobles de Bourgoigne desouznomez; cestassavoir,

Otthes sire de Grantson,
Jaques de Vienne, sire de Louvi,
Hugh de Vienne, sire de Seint George,
Henriz de Vienne, sire de Mirebel en Montaigne,
Hugh de Montaigne, sire de Coiches,
Gibaulz de Mellon, sire Despoise,
Jehan sire de Soubernon,
Guy de Froulois, sire Darcees,
Jehan sire de Senece,
Geffroy de Blaissey, sire de Manoilley,
Guillem de Montagu, sire de Marrigny,
Symon sire de Chasteaulnuf,
Jehan sire de Montmartin,
Guillem de Pailley, & } *esquiers;*
Girart de Thory, }

& aussi sept bourgois; c'estassavoir,

Hugh Aubriet,
Poinceart Bourgeoisse,
Guillet de Marcilley de Diion,
Guiot Fourner, burgois de Semur,
Maistre Jehan Doudri,
Hugh de Clugny, burgois Dostun, &
Maistre Phelip Paillart, bourgois de Beaune,

& chescun d'eulx principalment & pur l'entier des dites sommes, se obligeront a nous, & a noz heirs, par leur fois, seramentz, & lettres, sealles de leur sealx, en la meillour manere que nostre conseil vourra ordener.

Et, a toutes les foiz, que aucune defaute des ditz paiementz se ferra, le dit duc, & aussi les prelatz, nobles, & communes des citez & des bones villes, & aussi quinze nobles & sept bourgois susnomez, se obligeront, & chescun d'eulx devisement se obligera, de paier, ou noun de peine, a nous & a noz heirs, & en le devantdit lieu, la double de les sommes, les queles le duc & les autres obligez auront ensi failliz de paier; la quele peine serra encorue & commise a nous & a noz heirs, tantost apres tiele defaute, & a toutes les foiz que se ferra.

Et, la peine paie, ou noun le duc & les autres susnomez, demorront obligez pur les sort & summes principales, que ensi restent a paier.

Et, nientmains, a toutes les foiz, que aucune defaute des paiements avantditz se ferra, le devantdit duc ferra les quinze nobles & sept bourgois susnomez, par leur propres persones, entrer hostages en la prison de nous, ou de noz heirs, a la ville de Caleis, si elle soit adonc en nostre poissance, come dit est pardesus, & autrement en la citee de Loundres en Engleterre, dedeins un moys prochein apres tiele defaute, sanz autre requeste ent a leur faire, a demorer illoeqes, ou aillours que nous plerra, sanz vilaine prison, en hostage, sanz partir d'illoeque tanque les sommes, lesqueles le duc & les autres obligez auront ensi failles de paier, & les peines, par celle cause commises & encorues, soient entierement paiez, & a ce faire les ditz hostages, a leur entrer, ferront serement par leur fois & sur les Seintz Ewangeiles.

Et si aucun des ditz hostages, apres ce q'il serra entrez, ou en aucun temps devant, deviast, ou s'en partist sanz avoir sur ce la congie de nous, ou de noz heirs, par noz lettres patentes, que le duc susdit dourra, ou devantdit lieu, autres, un ou pluseurs, aussi suffisantz, ou lieu de defaillantz, dont nous ou noz heirs en serront contentz, dedeinz un mois prochein apres ce qe le dit duc, ou ses heirs, serra depar nous, ou noz heirs, en quelcunque manere sur ce requis.

Et est accorde parentre nous, Roi & duc devantditz, que, en cas que les devantnomez persones ne entrent lour corps en hostage ou lieu establi, & par manere que dessus est dit, & aussi si les avantdites sommes principales, & les peines encorues & commises, ne fuissent entierement paiez au darrener des termes avantditz, les avantdites trieues & soeffrances cesseront de tout, & deslors perdent lour force, demorantz toutefoiz les obligacions, quant a toutes autres choses y compris, en lour effect & vertue; mes les avantditz paiementz des sommes principales, & des peines commises & encorrues, par le dit duc, ou aucun des avantditz obligez, par manere que desus est compris, faites, toutz les autres obligez par celle cause soient deslors quites de lour foiz, serementz, & obligacions, & les lettres ent faites de tout pardent lour force.

Item, acorde est parentre nous, Roi & duc devantditz, que le dit duc, & aussi toutz les nobles & subgiz des avantditz duchee, countee, & baillage, non obstantes les avantdites trieues, se puissent franchement armer, c'estassavoir, ceux des avantditz duchee & baillage avec & pur qi il leur appartendra, & ceux de la contee de Bourgoigne avec & pur qi il leur plerra, exceptez le dit duc, hors du paiis de Bourgoigne, sanz estre reprochez, ne damagez, de nullui par celle cause; toutesfoiz nulles gentz d'armes, ne autre des marches de Bourgoigne, ne ferront guerre, de leur paiis, ne des forteresces & lieux, q'ils tiegnent dedeinz les boundes & sur les frounteres de Bourgoigne, sur nous, noz heirs, ne sur noz gentz, queuque part q'ils soient, durantes les trieues devantdites.

Item, parmy cest present acord toutes maneres des gentz, desarmez, & sanz arcs & setes, & autres, tant de Bourgoigne, come de queuque paiis q'ils soient, qi veullient venir en aide de nous, ou de noz heirs, ou de noz gentz, & aussi toutes maniers des Engleis, & autres de nostre amistee, de quelque estat ou condicions q'ils soient, soient ils messages envoiez a nous ou a noz gentz, ou envoiez par nous, ou par noz gentz as princes, seignurs, ou autres gentz quelconques, durantes les avantdites trieues, pur leur busoignes faire, purront franchement, par paiantz lour frees resonables, passer, repasser, aler, venir, demourer & sejourner, avec lour chivalx, biens, & hernois, en les duchee, countee, & baillage devantditz, a toutes les foiz que leur plerra, sanz estre arestuz, damagez, grevez, destourbez, n'empeschez par le dit duc, ne par ses gentz, aidantz, ne adherentz, ou subgiz aucuns, & sanz overir ne regarder les lettres des avantditz messages par nulle cause:

Et aussi toutes maneres des malades, Engleis & autres, noz alliez, aidantz, adherentz, & obeissantz, qi pur leur recreacion & aise se veullient reposer & demorer dedeinz le paiis du dit duc, y purront franchement venir, & demorer seurement & paisiblement, tantcome lour plairra, & a toutes les foiz que busoigne en auront; & a leur departir ils & les autres avantnomez auront sauf conduit du dit duc & de ses gentz, si ils le vourront requerre, & serront aussi avant salvement conduz, a leur mission, par eux, come les terres & paiis avantnomez s'extendent.

Et est assavoir que les desusdites centz ne purront entrer en ville fermee, ne es forteresces des ditz terres, paiis, & baillage, ne passer ensemble que au nombre de cynquante persones a chivalx, ne arrester ne sejourner y purront forsque un jour entier & deux nuytz, s'ils n'ont juste cause pur quoi il les y coviegne necessairement plus demorer.

Item, acorde est expressement que, en cas que nous nous vourrions faire sacrer, par l'accord da la plus grant partie des pierres de France, & le duc de Bourgoigne contredisoit, ne ne vorroit, faire a nous, come au Roi de France, ce q'il doit faire, que les avantdites trieues adonc perdent lour force; & nous purrons si avant proceder encontre le dit duc & son paiis, come si les dites trieues ne eussient este prises ne accordez.

Item, nous ferrons bailler au dit duc, ou a son certain depute, la dite ville de Flavigny en l'estat q'elle est, & les biens que dedeinz sont; & les ranceons des prisoners de la dite ville, & aussi des persones & des villes environ, que ne sont mie uncore paiez, nous ferrons cesser & quiter desore.

Et nous, Roi devantdit, promettons loialment & en bone foi, par le tenour des presentes, & par noz expresses paroles, de tenir & garder fermement, quant q'a nous touche, les avantdites trieues, sanz venir aucunement a l'encontre.

Et, si aucun de noz subgiz, alliez, aidantz, adherentz, & obeissantz, face au contraire, nous y mettrons nostre loiale diligence, sanz fraude & sanz mal engin, que le damage serra amende & redresce par ceux qi l'auront fait.

Et, si nous faisons si notable negligence, que ensi fait damage ne soit amende par noz subgiz, alliez, aidantz, & adherentz qi l'auront fait, adonc nous le ferrons amender du nostre si avant, come purra estre accordez entre noz gentz & les gentz du dit duc, a ce par nous & lui en especial deputez, & par queux resonable estimacion de tiel damage purra meulz estre fait;

Et promettons aussi de tenir & acomplir tout ce que nous avons pardevant promis;

En tesmoignance des queles choses nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' souz nostre grant seal, a la ville de Guillon, en Burgoigne, le x. jour de Marz, l'an de nostre regne de France vynt primer, & d'Engleterre trente quart.

Obligatio ducis Burgundiæ, super treugis & multonibus antedictis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

PHELIP, duc de Burgoigne, conte de Bourg', palatin sire de Salms, a touz ceux, qui ces letres verront, salut.

Haut prince & puissant le Roy d'Angleterre, procedant sur la demande qu'il fait pour la couronne & royaume de France, feist son chemin avec grant ost par nostre pais de Bourgoigne, nous, considerant les tres grans maulz & dommage qui avenir pourroient a nostre dit pais, se le dit Roy demourast longuement en ycellui, si que, pour escheuer les diz dommages; & aussi pour ce que le dit Roy nous a ottroye treues & souffrance de guerre, par l'espace de trois anz prochains avenir, pour nostre duchie & conte de Bourgoigne, & pur le Bailliage d'isles, & aussi pour toutes les personnes des diz duchie, contee, & bailliage, pour eulz, & pour leurs biens, & nous; & a nous fera aussi baillier la ville de Flavigny, qui est present occupee par ses genz; les quell choses tournent & tourne a tresgrant proffit & quiete de nous & de noz pais dessuz diz; concurrant & entrevenant touz ceulz qui de droit & de coustume doivent a ce entrevenir, & de nostre certaine & expresse science, & aggreable volente, sanz aucune force ou coaction, pour les causes dessus dites;

Nous promettons & creancons loyalment & en bonne foy, a donner & paier au dit Roy, ou a ses hoirs, ou a leurs certains deputez en celle part, ou aians cause & pooir d'eulx, en la ville de Calais, si elle est adonc en l'obeissance & en la puissance & possession du dit Roy, ou de ses hoirs, ou autrement dedens la cite de Londres en Angleterre, deux cens mille deniers, nomez & appellez moutons d'or, bons & loyauz de loy & de pois, & du droit coign de France, & de la value qe ceulz deniers courent & valent a present en royaume de France, ou autre or, a la value, aus termes dessouz escrips; cest assavoir,

A la feste Saint Jehan Baptistre prochein venant, cinquante mille moutons d'or tielz comme diz sont;

Et a la feste de Noel, prochein ensuant, cent mille moutons, tielz comme divisez sont;

Et a la feste de Pasques, apres ensuant, cinquante mille moutons telz comme dis sont.

Et, oultre, promettons, en bonne foy que, se aucune deffaute soit des diz paiements faire en tout, ou en partie, seloncne la maniere que promis l'avons, nous au dit Roy, ou a ses hoirs, paierons, au lieu ou lieux dessuz nommez, pur & en nom de peine, le double des sommes des quelles nous auriens deffailli de paier; la quelle paine serra connuise, encorue, & eschue au dit Roy, ou a ses hoirs, tantost apres icelle defaute, toutes fois & qantes foiz, que nous faudrons des paiements en aucun des termes dessuz diz.

Et, a la paine paiee ou non, nous demourrons oblige au sort, & es sommes principaux, a paier en la maniere que dit est; promettons, par la foy de nostre corps, que se aucune defaute soit en ce que promis est, quant que ce soit, de parfaire les paiements avantdiz, que Dieux ne veuillez, nous ferons realment & de fait livrer & bailler en hostages du dit Roy, ou a ses hoirs, en la ville de Calaiz, se elle est adonc en la main & possession du dit Roy, ou en la cite de Londres, dedenz un mois prochein apres quant tele deffaute serroit de paiement, comme dit est, sanz aucune monicion ou requeste a nous faire, quinze nobles hommes; c'est assavoir,

Othe sire de Granson,
Jaque de Vienne, sire de Louvy,
Hugh de Vienne, sire de saint George,
Henry de Vienne, sire de Mirebel,
Hugh de Montagu, sire de Couches,
Gibant de Mello, sire Despoisse,
Guilleme sire de Suecey,
Jehan, sire de Saubernon,
Gay de Frelois, sire Darceis,
Geoffroy de Blaisy, sire de Manoiller,
Guillem de Montagu, sire de Marigne,
Poincet, sire de Chasteaunuef,
Jehan, sire de Montmartin,
Guillem du Pailler,
Girart de Thory, escuier,
Huguenin Aubriot,
Poinsart Bourgoise,
Guillot de Marcilly, bourgois de Dijon,
Guiot Fourmen, bourgois de Seivur,
Maistre Jehun Dondry,
Hugenin de Clugny, bourgois d'Ostun,
Maistre Phillebert Paillart, bourgois de Beaune,

les queux, touz & chascun d'eulz, enterront personnement aut dit lieu, ou es lieux, dedens le dit mois, en la prison du dit Roy, ou de ses hoirs, & demourront hostages, en quelconqes lieu ou lieux, sanz vilaine prison, que le dit Roy leur vouldra assigner ou bailler, sans d'illecqes partir tant que les sommes, faillies de paier, & les paines connuistes & encourues, serront entierement paiees.

Et promettons loyaument que, se aucuns des diz hostages, apres ce qu'il serra baille au dit Roy, ou a ses hoirs, ou en aucun temps devant il deviast, ou s'en partist sanz avoir licence sur ce especial par lettres du dit Roy, ou de ses hoirs, que, dedenz un mois apres ce quil serra repete a nostre congnoissance, en quelque maniere que se soit, nous & noz hoirs donrons & deliverrons au dit Roy, ou a ses hoirs, d'autres, un, ou plusers, aussi suffisants, tel ou telz, dont le dit Roy ou ses hoirs seront content, qui demourront en hostage en la maniere dessusdite.

Les quelles choses, toutes & singulieres, nous promettons loyaument, & de ce nous faisons fort de tenir & accomplir, sanz fraude & sanz mal engin, & sanz faire ou venir a l'encontre, de parole ou de fait; & a ce obligons nous, noz hoirs, toutes noz citez, villes, chasteaux, terres, forteresces, villes, pais, seigneuries, & biens, presens & avenir, quelz qe il soient, sont, ou seront, les biens de noz heirs, les corps, & les biens de touz noz subgis, en quelque part qu'il soient & seront, vers le dit Roy & ses hoirs, & les soubzmettons a la jurisdiction, contrainte, & compulsion de touz juges & cours, secculier & de sainte eglise.

Et voulons & creancons que les diz juges & cours, & chascun d'eulz, noz hoirs, noz subgiz, noz hommes, noz biens, & les biens de noz hoirs, & les biens de touz noz subgiz, puissent destreindre, & contraindre, de tenir & accomplir toutes les choses devant dites, tant par paines, sentences de excommunement, & censures de sante eglise, comme par arrest de corps, de biens, ou autrement comme il leur plaira.

Et volons & creancons que, toutes les foiz, qe aucun deffaut sera de faire les paiement dessusdiz, que le dit Roy, par lui & ses ministres, porra franchement, sanz requerre ou faire requerre nostre assent, de sa auctorite propre, entre, saisir, & tenir noz citez, villes, chasteaux, forteresces, & en tous autres biens qe a nous appertiennent en Burgoingne, & en iceulx ocuper pour droit de gage, comme ses biens propres, tant que plaine satisfacon soit faite au dit Roy, ou a ses hoirs, des somes & paines avantdites.

Et renuncons, par la teneur de ces presentes lettres, & par noz expresses paroles especial, aus exceptions de force, de paour, & au privilege de la croix, & a la epistre Dyvi Adrien, qui plus ou moins ait este dit que escript, & a touz les privileges & lettres du Pape, dont empereur, & d'autre prince quelconque, empetres, ou a empeter, & a leur force, effett, & vertu, & a l'excepcon de meindre d'aage, de compensacion, & de restitucion a l'entier, & generalment a toutes exceptions, remedes, cauteles, & deffenses de droiz canons & civilz, de lieux, personnes, & de coustumes, par les quelles nous nous pourroins en aucune maniere aider & defendre encontre aucune des convenancies & choses avantdites, & especialement a la loy qui dit general renunciacion non valoir se especial ny procede;

Voulans & creancans que ceste general renunciacion ait autant de force, effett, & vertu, comme se touz les cas, poins, & articles des loys, canons, & de toutes autres loys, y feussent de mot a mot en ses lettres expresses.

Et a parfaire & tenir loyaument, sanz fraude & sanz mal engin, toutes les choses avantdites & chascun d'icelles, sanz jamaiz faire ne dire a l'encontre par nous, ne par autre, en jugement, ne dehoirs, nostre amie & feal cousin & conseiller Othes, sires de Granton, a jure en nostre ame sur les Evangilles de Dieu, par lui corporelement touchees, au quel nous donnasmes expres & especiale pooir de ce faire, par la manierc qui dessus est compris, par le tesmoigne de ces letres, faites & donnes a Guillon en Bourgoingne, le diziem jour du mois de Mars l'an de grace mill. CCC. cinquante & nuef.

Consimilis obligatio nobilium ducatûs Bourgoniæ pro securitate solutionis CC. millium multonum, sub eâdem datâ, cum xxii. nominibus subscriptis, & totidem sigillis appensis.

Super morâ servientium adversarii de Franciâ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Ed. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quòd, cum, per nos & concilium nostrum, sit ordinatum quod viginti personæ de partibus Franciæ, quas adversarius noster Franciæ elegerit, cum eodem adversario nostro, ad deserviendum eidem, morabuntur;

Et quod omnes illi, de familiâ suâ, ad partes suas proprias redibunt, juxta proclamationem indè factam, nos, ad rogatum ipsius adversarii nostri, de gratiâ nostrâ speciali, concessimus quod,

Johannes de Milano, falconarius,
Magister Johannes Folly,
Guillielmus de Foillay,
Gullielmus Gregy, fructuarius,
Maceotus Lavatorie,
Copinus de Brequino.
Clemens de Capella, &
Matheus Daudely,

ultra dictum numerum viginti personarum, cum eodem adversario nostro morentur;

Quos quidem, Johannem, Johannem, Gullielmum, Gullielmum, Macetum, Copinum, Clementem & Matheum, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, in dicto regno nostro Angliæ morando, in formâ prædictâ:

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in cæteris de conductu litteris.*

In cujus, &c. usque ad festum Natalis Domini, proximò futurum, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Westm', x. die Martii.

Per ipsum custodem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, ad morandum cum eodem adversario, ultra dictum numerum viginti personarum, ex causis subscriptis, per idem tempus duraturas, sub eadem datâ; videlicet,

Rogerus Chicy,
Colinus Berandi,
Quencinus Mouflet,
Johannes de Sancto Saturo, &
Petrus Nigri,

pro equis ipsius adversarii, extra castrum de Somerton, custodiendis.

Johannes Rustachii, &
Bertrandus Lostelier,

pro vinis & aliis providentiis ipsius adversarii, in civitate Londoniæ custodiendis.

De conductu pro servientibus comitis de Salebrugg'.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum comes de Salebrigg', prisonarius noster, ordinaverit Nicholaum Curez de Somieres, Johannem le Bastard de Mes, Bandum fauconer, & Gerardum le Borne de Morleye, ad quædam victualia & alia necessaria in partibus Franciæ providendum, & ea in regnum nostrum Angliæ, pro sutentatione ipsius comitis & familiarium suorum secum commorantium, duci faciendum, suscepimus unum de prædictis quatuor personis, quem cum victualibus & aliis necessariis prædictis in Anglia venire contigerit, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ cum victualibus, & aliis necessariis prædictis, ac uno equo, ibidem morando, & exindè ad dictas partes Franciæ redeundo, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem personæ, quem cum dictis victualibus & aliis necessariis sic in Angliam venire contigerit, veniendo in dictum regnum nostrum Angliæ cum uno equo, ibidem morando, & exindè ad dictas partes Franciæ redeundo, sicut prædictum est, in terrâ vel in mari, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, violentiam, impedimentum aliquod, aut gravamen.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id ei sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', x. die Marcii.

De navibus portagii centum doliorum arestandis.

A.D. 1360.—An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 39. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quibusdam certis de causis, vobis præcipimus firmiter injungentes, quod omnes naves portagii centum doliorum & ultra, in portu civitatis prædictæ, & aquâ Thamis' jam existentes, sine dilatione arestari, & eas sub aresto hujusmodi detineri faciatis, quousque aliud indè præceperimus. Et hoc nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xi. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Pro familiaribus prisonariorum Regis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 14. in Turr. Lond.

PETRUS de Gyndree & Hugo le Faucouner, familiares comitis Dancerre, prisonarii Regis, habent litteras Regis de conductu, eundo ad partes Franciæ, cum duobus falconibus & duobus leporariis prædicti comitis, usque ad festum Paschæ, proximò futurum, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Westm', xii. die Martii.

Consimiles litteras habent subscripti; videlicet,

Hugo du Nancy familiaris prædicti comitis Dancerre.

Marcus de Lubek, valettus domini de Daubeneye, prisonarii Regis.

Matheus Acceptantis, familiaris adversarii Regis Franciæ.

Jalequinus de Tornay, familiaris adversarii Regis Franciæ.

Petrus Tardyff, Gullielmus le Falconer, & Perotus de Clere Founteyn, familiares domini de Creon, prisonarii Regis, in castro Bristoliæ existentes.

Theobaldus de Sancto Albano, valettus dicti domini de Creon, prisonarii Regis.

Johannes le Cauchays, Gauvanus, Masius, Raquet, Nicholaus & Percoullettus, familiares domini de Derival, prisonarii Regis.

Ordinus Chesneau, familiaris domini de Dernyall, prisonarii Regis.

Tristanus de Chalon miles, filius comitis Dancerre, prisonarii Regis.

Johannes de Chalon, filius dicti Tristani de Chalon.

Hugeninus de Vyenna, cum tribus equitibus.

Dodien, nuncius comitis Dancerre, prisonarii Regis.

Henricus Fauconer, familiaris comitis de Joigny, prisonarii Regis.

Hanekynus le Chamberlayn, familiaris marescalli Daudenham.

Arnaldetons Megerdos, valettus Petri de Barenciers, prisonarii vicecomitis de Anorta.

Super conductione adversarii Franciæ, à castro de Somerton usque ad civitatem London'.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 38. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Willielmo de Ayremynne, Johanni de Buscy, & Thomæ de Meaux, ad homines ad arma & sagittarios, in partibus de Kesteven in comitatu Lincolniæ, unà cum aliis fidelibus nostris, armandum & arraiandum assignatis, salutem.

Quia ordinavimus moram adversarii nostri Franciæ, jam in castro nostro de Somerton existentis, in alio loco ad hoc ordinato, per certum tempus, quousque aliter de morâ suâ duxerimus ordinandum;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod vos, vel saltem duo vestrûm, in propriis personis vestris, cum viginti hominibus ad arma, equitaturâ & armis competentibus benè munitis, & viginti & quatuor sagittariis equitibus de arraiatione vestrâ, secretiori modo quo poteritis, quibuscumque dilationibus & excusationibus cessantibus, sitis apud Somerton, die Veneris, in festo Sancti Cuthberti, proximò futuro, ante ortum solis, ad conducendum exindè, eodem die, salvò & securè dictum adversarium nostrum usque villam de Grantham, & exindè, die Martis, proximò sequente, usque Staunfordiam;

Et hoc, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiv. die Martii.

Per custodem & concilium.

REX, vicecomiti Lincolniæ, salutem. Cum ordinaverimus moram adversarii nostri Franciæ, jam in castro nostro de Somerton existentis, in alio loco ad hoc ordinato, per certum tempus, quousque aliter pro morâ suâ duxerimus ordinandum;

Et mandaverimus, dilectis & fidelibus nostris, Willielmo de Aremynne, Johanni de Buscy, & Thomæ de Meaux, arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum, in partibus de Kesteven in comitatu prædicto, quod cum

viginti hominibus ad arma, equitaturâ & armis competentibus benè munitis, & viginti & quatuor sagittariis equitibus, de arraiatione suâ, sint apud castrum de Somerton die Veneris, in festo Sancti Cuthberti, proximò futuro, ante ortum solis, ad conducendum exindè, eodem die, dictum adversarium nostrum usque villam de Grantham, & exindè, die Sabbati, proximò sequente, usque Staunfordiam;

Tibi præcipimus quod, in propriâ personâ tuâ, sis apud dictum castrum de Somerton, dicto die Veneris, ante ortum solis, ad conducendum eundem adversarium nostrum, unà cum præfatis, Willielmo, Johanne, & Thoma, de loco ad locum, in formâ prædictâ, & eisdem, Willielmo, Johanni, & Thomæ, & eorum cuilibet, intendens sis, consulens, & auxilians, prout ipsi, vel eorum aliquis, tibi scire fecerint, vel fecerit ex parte nostrâ;

Et hoc, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste ut supra.

Per ipsum custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum in comitatibus subscriptis, ac vicecomitibus eorumdem comitatuum, de conducendo præfatum adversarium ad loca subscripta, mutatis mutandis, sub eâdem datâ; videlicet,

Johanni de Verdon, uni arraiatorum hominum ad arma & sagittariorum in comitatu Norhamptoniæ, de essendo cum viginti hominibus ad arma & triginta sagittariis apud Staunfordiam, die Dominicâ, vicesimo secundo die Martii, proximo futuro, ante ortum solis, ad conducendum exindè eodem die dictum adversarium usque villam de Hegham Ferrers, & abinde die Lunæ proximò sequente usque abbatiam de Woubourn, & quod vicecomes comitatus prædicti sit apud loca prædicta, & præfato Johanni intendat in formâ prædictâ.

Johanni Pycot, Alexandro Scoppesle, & Johanni Meperteshale, ad homines ad arma & sagittarios in comitatu Bedfordiæ, unà cum aliis, armandum & arraiandum assignatis, quod ipsi, vel saltem duo eorum, sint, cum decem hominibus ad arma & duodecim sagittariis, apud abbatiam de Woubourn, die Martis, vicesimo quarto die Martii, proximò futuro, ante ortum solis, ad conducendum exindè eodem die dictum adversarium usque villam de Sancto Albano, & abindè die Mercurii proximò sequente usque civitatem Londoniæ, & quod vicecomes comitatûs prædicti sit apud loca prædicta, & præfatis arraiatoribus intendat in formâ prædictâ.

Johanni Giffard le Beof, & Hugoni Chastillon, ad homines ad arma & sagittarios, in comitatu Buk', unà cum aliis, armandum & arraiandum assignatis, quod ipsi sint cum decem hominibus ad arma & duodecim sagittariis apud abbatiam prædictam dicto die Martis, &c. ut supra.

Teste ut supra.

Super invasione Francorum, de armatâ parandâ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Roberto de Causton & Johanni de Wesenham, salutem.

Quia ad resistendum malitiæ inimicorum nostrorum de Franciâ, qui, jam noviter regnum nostrum Angliæ invadentes, villam de Winchelse ceperunt, & homines in ea existentes interfecerunt, & mala quamplurima ibidem perpetrârunt;

Et per magnates & alios de concilio nostro, ordinatum existit quod una armata navium de admiratu occidentali, & alia de admiratu boreali, hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, ac victualibus benè munitarum, supra mare, cum omni celeritate, proficiscantur;

Nos, de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad omnes grossas naves & bargeas, pro guerrâ aptas, in singulis portubus & locis, ab ore aquæ Thamisiæ versus partes boreales, infra libertates & extra, per vos & deputatos vestros arestandum;

Et eas, hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, ac victualibus, pro uno mense, quibuscumque dilatione & diffugio postpositis, parari & competenter muniri, & ad certum locum, juxta discretiones vestras statuendum, congregari faciendum;

Ita quod in qualibet grossâ navi quadraginta marinarii, & quadraginta homines armati, & sexaginta sagittarii, & in qualibet bargeâ prout convenit, & vobis expedire videbitur, tam de bonis villis juxta costeras maritimas quam de hominibus de partibus illis, per arraiatores hominum eorumdem arraiatis, eligendi, ponantur, & ad tantam summam denariorum, quanta, pro vadiis hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, sic in dictis navibus & bargeis, per vos arestandis, profecturorum, capiente per diem, videlicet, quolibet milite duos solidos, armigero duodecim denarios, homine armato sex denarios, sagittario quatuor denarios, & marinario tres denarios, sufficere poterit per unum mensem;

Ac victualia, & alia necessaria pro munitionibus navium earumdem, de mercatoribus & aliis probis hominibus partium prædictarum cheviandum & capiendum;

Quibus, de primâ solutione decimæ & quintedecimæ, per communitates comitatuum regni nostri Angliæ, pro vadiis & expensis hominum ad arma, & aliorum pro defensione regni nostri Angliæ profecturorum, jam de novo concessarum, prompta solutio fiet, pro quâ fiducialiter assumere vos potestis;

Et ad proficiscendum, cum omni festinatione, causante præsenti necessitate, cum dictis navibus, sic munitis, supra mare contra dictos hostes nostros, ad eorum malitiam & proterviam, unà cum aliis flotis navium, quæ jam supra mare promptæ, & illuc statim, ab aquâ Thamisiæ & aliis partibus occidentalibus, venire sunt paratæ;

Et ad omnes illos, quos vobis in executione præmissorum contrarios inveneritis vel rebelles, capiendum & arestandum, & in prisonis nostris detineri faciendum, quousque aliud de eis duxerimus ordinandum;

Et ideò vobis, in fide & ligeantia, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod, omnibus aliis prætermissis, circa præmissa intendatis in formâ prædictâ;

Damus autem universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, & aliis fidelibus nostris, tam infra libertates quam extra, tenore præsentium, in mandatis quod vobis, & cuilibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, pareant & intendant.

Mandavimus etiam arraiatoribus singulorum comitatuum Norffolciæ, Suffolciæ, Lincolniæ, Norhamptoniæ, Rotelandiæ, & Leycestriæ, quod ipsi, in propriis personis suis, cum tot hominibus ad arma, armatis, & sagittariis de arraiatione suâ, quot eis scire facietis, ad certos dies & loca, per vos eis præfigenda, sine dilatione veniant, & unà vobiscum in dictis navibus proficiscantur in formâ supradictâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xv. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De navibus arestandis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III

Claus. 34 Edw. III. m. 37. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Sandewico, salutem.

Propter aliqua nova urgentia, quæ nobis recenter venerunt, vobis mandamus, firmiter injungentes, quod omnes naves, magnas & parvas, in portu dictæ villæ jam existentes, & quas in eodem portu applicari contigerit, de tempore in tempus arestari, & sub salvo & securo aresto custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis.

Aliquos religiosos, peregrinos, seu alios, cujuscumque statûs seu conditionis fuerint, vel blada seu victualia aliqua in eodem portu aut partibus vicinis, ad partes exteras transire nullatenus permittentes, sub periculo quod incumbit.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xvi. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis de Sutht'.
Majori & ballivis de Melcombe & Weymuth.
Majori & ballivis de Portesmuth'.
Ballivis villæ de Hamelhok.
Majori & ballivis de Dertemuth.
Majori & ballivis de Plummuth.
Ballivis de Falemuth & Penryn.
Ballivis de Pole.
Ballivis de Warham.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis Dovorr'.
Ballivis villæ de Maldon.
Majori & ballivis de Colcestr'.
Ballivis de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis de Orford & Baudeseye.
Ballivis de Kirkele.
Ballivis villæ Parvæ Jernemuth.
Ballivis Magnæ Jernemuth.
Ballivis de Blakeneye.
Ballivis de Donewico.
Majori & ballivis de Lenne.
Ballivis de Sancto Botulpho.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull.
Majori & ballivis de Grymesby.
Majori & ballivis de Scardeburgh.
Ballivis de Whiteby.
Majori & ballivis Novi Castri super Tynam.

De invasione hostium apud Wynchelse.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 38. d. in Turr. Lond.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, & sagittariorum in comitatu Essex, salutem.

Quia inimici nostri de Franciâ, in magnâ multitudine armatorum, cum equis suis apud Wynchelse, die Dominicâ proximò præteritâ, applicuerunt, & villam illam ceperunt, & omnes homines in eadem inventos inhumaniter interfecerunt, & totam patriam ibidem equitarunt, homicidia, incendia, destructiones, & alia mala quæ poterunt, perpetrando, & majora dampna in brevi perpetrabunt, nisi eorum proterviæ & malitiæ citius & virilius occurratur;

Vobis, in fide & ligeantiâ quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod, consideratis periculis & necessitate imminentibus, vos ipsos, quanto potentius & decentius poteritis, ad arma paretis, & omnes homines ad arma & sagittarios de comitatu prædicto, sine dilatione congregari, & armis competentibus ac equitaturâ muniri, faciatis.

Ita quod iidem homines ad arma & sagittarii, benè arraiati & armis & equitaturâ muniti, sint apud London', die Sabbati proximò futuro, ad ultimum, ad proficiscendum exindè cum aliis fidelibus nostris, quos ibidem congregari mandavimus, contra dictos inimicos nostros, ad ipsos, cum Dei adjutorio, viriliter expugnandum, & eorum proterviam propulsandam.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri diligitis, nullo modo omittatis.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum, in comitatu Hertf', Midd', Surr', Sussex', Bed', Buk', Cantebr', Hunt', Oxon', Berk', & North't'.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, & sagittariorum in comitatu Lincoln, salutem.

Quia, &c. *ut supra usque ibi,* occurratur, *& tunc sic,* vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod, consideratis periculis & necessitate iminentibus, vos ipsos, quanto potentius & decentius poteritis, ad arma paretis, & omnes homines ad arma & sagittarios comitatûs prædicti, sine dilatione congregari, & armis competentibus & equitaturâ muniri, faciatis; & vos ipsi cum dictis hominibus ad arma & sagittariis, equitibus, cum omni celeritate versus London', vel alium locum versus partes illas, ubi audieritis fideles nostros cum excercitu nostro congregari, trahatis, ad proficiscendum cum dictis fidelibus nostris contra dictos inimicos nostros ad ipsos expugnandum & destruendum, & eorum malitiam, cum Dei adjutario, repellendam.

Et hoc sicut nos, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus hominum ad arma & sagittariorum, in comitatibus Rotel', Warr', Norff', Suff', Leyc', Wygorn', Salop', Staff', Glouc', Heref'.

Per ipsum Custodem & concilium.

De incursibus hostium, & de muniendo castra Veteris Sarum & de Merlebergh.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 39. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus Wiltes', salutem. Quia inimici nostri Franciæ, in magnâ multitudine armatorum, cum equis suis apud Wynchelse, die Dominicâ proximò præteritâ, applicuerunt, & villam illam ceperunt, & homines in eâ inventos inhumaniter interfecerunt, & patriam circumquaque equitant, homicidia, incendia, & alia mala quamplurima perpetrando;

Tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod castra nostra Veteris Sarum & de Marlebergh, hominibus & victualibus sufficienter muniri, & tot homines ad vadia nostra, & victualia quot pro munitione castrorum prædictorum, juxta discretionem tuam rationabiliter sufficere poterunt, in ballivâ tuâ, ubi expedire videris, infra libertates & extra, capi, & in eisdem castris poni: ac indenturam indè inter te & ipsos, de quibus victualia illa capta fuerint, de quantitate victualium à quolibet ipsorum sic capiendorum, & de pretio eorundem fieri facias.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De monitione factâ comiti de Anegos, in Scotiâ, de reintrando in obsidem.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex. Orig. Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, Thomæ comiti d'Anegos in Scotiâ, salutem.

Pridem, juxta tractatum, super deliberatione David de Bruys, prisonarii nostri, habitum, vos pro dicto David, juxta conditiones dicti tractatûs, inter alios nobiles de Scotiâ, in obsides pro præfato David apud Londoniam intratos, in obsidem reddidistis, postmodumque, ad rogatum vestrum, ut abindè ad partes Scotiæ divertere vos possetis, ita quod ad certum diem, jam præteritum, apud Londoniam, ibidem in formâ prædictâ moraturus, rediretis, licentiam sub fide vestrâ, nobis corporaliter præstitâ, vobis duximus concedendam;

Et quanquam dictus dies, quo rediisse, ut præmittitur, debuistis, à diu sit transactus, vos nichilominus hactenus in Angliam redire distulistis, fidem vestram, non absque vituperio militari & opprobrio, temerè violando;

Quare vos oneramus, & monemus, vobis nichilominus sub fide vestrâ injungentes, quatinùs in regnum nostrum Angliæ apud London', sine dilationis & excusationis diffugio, venientes, vos ibidem, pro dicto David, in obsidem, citra Quindenam Paschæ proximò futuram, reintretis, ibidem moraturus juxta formam tractatûs prædicti, & fidem vestram in hac parte præstitam.

Dat' apud London', xvi. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

[*Et erat patens.*]

De invasione antedictâ, & super custodiâ prisonariorum.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 37. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo, Thomæ de Brodestan, custodi castri sui Gloucestriæ, salutem.

Quia inimici nostri Franciæ, in magnâ multitudine armatorum, cùm equis suis, apud Wynchelse, die Dominicâ, proximò præteritâ, applicuerunt, & villam de Wynchelse ceperunt, & homines in eadem inventos inhumaniter interfecerunt, & patriam circumquaque equitârunt, homicidia, incendia, destructiones, & alia facinora perpetrando, per quod expedit quod prisonarii nostri Franciæ, tam apud villam Gloucestriæ quam alibi commorantes, sub salvâ & secura custodiâ remaneant;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod comitem de Juny, prisonarium nostrum, in dictâ villâ Gloucestriæ commorantem, ex parte nostrâ curialiter præmuniatis quod in castro prædicto moretur, & ipsum in eodem castro recipiatis, & salvò & securè, sine ferris tamen, nisi major defectus vel suspicio sinistra in eo habeatur, custodiatis;

Ita quod nullus de suis, nec in eodem castro, nec in dictâ villâ, cum eo moretur, nisi unica persona in dictâ villâ, pro cibariis suis in villâ illâ, ad sumptus suos proprios, providendis & parandis, & uni de vestris, per vos deputando, usque portam dicti castri deferendis, & eidem comiti per ipsum, sic à vobis deputandum, ministrandis;

Et tale sacramentum, quale alii prisonarii de conditione suâ, sub hujusmodi custodiâ existentes, nobis fecerunt, ab eo recipiatis, cujus sacramenti tenorem vobis mittimus præsentibus interclusum: &, si hujusmodi sacramentum facere recusaverit, tunc ipsum comitem vestro periculo ita securè custodiatis, sicut coram nobis de eo volueritis respondere.

Teste Custode, apud Westm', xvii. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimile breve dirigitur Edmundo Flambard, constabulario castri Bristolliæ, pro domino de Creon, prisonario Regis, in villa Bristolliæ commorante, in castro prædicto recipiendo & custodiendo.

Teste ut supra.

Consimile breve dirigitur Johanni Cokayn, senescallo Henrici ducis Lancastriæ, pro domino de Duryvall, prisonario Regis, in villa de Pontefracto commorante, recipiendo & in castro villæ de Pontefracto custodiri faciendo.

Teste ut supra.

REX, dilecto sibi Richardo Charles constabulario castri de Tykhill, salutem.

Quia, &c. *ut supra usque ibi,* prisonarii nostri Franciæ, *& tunc sic,* sub salvâ & securâ custodiâ remaneant;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod dominum de Daubeneye, prisonarium nostrum, quem vobis mittimus, curialiter recipiatis, & in eodem castro salvò & securè, sine ferris, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Per ipsum Custodem & concilium.

De conductu, pro servientibus comitis de Saresbruch, prisonarii Regis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod cum ordinaverimus, quod comes de Saresbruch', prisonarius noster, in castro de Walyngford', per certum tempus, quousque pro morâ suâ alibi duxerimus ordinandum, moretur, suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Hanekynum de Moneyvill, Petrum de Salbrigg, Johannem de Seint Johan, & Cunettum de Vynay, familiares prædicti comitis, eundo à castro prædicto usque civitatem nostram London', & alibi, pro victualibus & aliis necessariis ad opus ipsius comitis, pro denariis suis emendis & providendis, & ad castrum prædictum ducendis.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Hanekyno, Petro, Johanni, & Cunetto, veniendo usque civitatem prædictam, seu alibi, ibidem ex causâ prædictâ morando, & ad castrum prædictum, cum victualibus & aliis necessariis prædictis redeundo, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis, injuriam, molestiam, violentiam, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione corrigi & debitè reformari faciatis.

Nolumus enim de victualibus aut aliis necessariis prædictis, ad opus nostrum, aut aliorum quicquam capiatur.

In cujus, &c, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De hominibus ad arma & sagittariis eligendis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 39. in Turr. Lond.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, & sagittariis in comitatu Essex', salutem.

Quia, ad resistendum malitiæ inimicorum nostrorum, qui jam noviter regnum nostrum Angliæ, apud Wynchelse, invaserunt, per magnates & alios de concilio nostro ordinatum & concordatum existit, quod una armata navium, jam in portu London' existentium, cum hominibus ad arma, armatis, & sagittariis supra mare proficiscatur;

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod vos ipsi, juxta statûs vestri decentiam, ad arma benè parati, cum centum hominibus ad arma & armatis, ac quinquaginta sagittariis peditibus, armis, armaturis, arcubus, & sagittis, juxta eorum statum sufficienter munitis, sitis apud London die Lunæ proximò post festum Sancti Cuthberti proximò futurum, ad proficiscendum supra mare in navibus prædictis, contra dictos inimicos nostros, ad ipsos expugnandum & eorum malitiam & proterviam, cum Dei adjutorio, reprimendum:

Et denarios, pro vadiis dictorum hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, capiente per diem, videlicet, quolibet milite duos solidos, armigero duodecim denarios, homine armato sex denarios, & sagittario quatuor denarios, pro quatuordecim diebus à tempore recessûs sui de comitatu prædicto, in partibus ubi commodius poteritis, mutuètis; & eis, à quibus denarios illos sic de mutuo receperitis, de primâ solutione decimæ & quintædecimæ jam apud Westm', per communitates comitatuum dicti regni nostri Angliæ, pro vadiis & expensis hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, pro salvatione & defensione ejusdem regni profecturorum, concessarum, prompta solutio fiet.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem dicti regni nostri Angliæ diligitis, & sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, nullatenus omittatis.

Volumus autem quod statim cum apud London' veneritis, equi vestri, & dictorum hominum ad arma & armatorum, ad partes vestras remittantur.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Marcii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de numero hominum ad arma armatorum & sagittariorum subscriptorum, ad dictam civitatem ducendum sub eâdem datâ; videlicet,

Arraiatoribus, &c. in comitatu Hertford', de quadraginta hominibus ad arma & armatis ac centum sagittariis.

Arraiatoribus, &c. in comitatu Bed', de quadraginta hominibus ad arma & armatis ac centum sagittariis.

Arraiatoribus, &c. in comitatu Buk', de quinquaginta hominibus ad arma & armatis ac centum sagittariis.

Arraiatoribus, &c. in comitatu Midd', de viginti hominibus ad arma & armatis ac centum sagittariis.

Arraiatoribus, &c. in comitatu Cantebr', de triginta hominibus ad arma & armatis ac sexaginta sagittariis.

Arraiatoribus, &c. in comitatu Hunt', de triginta hominibus ad arma & armatis ac sexaginta sagittariis.

REX, majori & vicecomitibus London', salutem. Quia, *&c. ut supra usque ibi,* proficiscatur, *& tunc sic,* vobis mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, quadringentos homines ad arma & armatos, & sexcentos sagittarios in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, eligi, triari & arraiari & ipsos armis, armaturis, arcubus & sagittis, juxta eorum statum sufficienter muniri faciatis.

Ita quod prompti sint & parati die Lunæ proximò post festum Sancti Cuthberti proximò futurum, ad proficiscendum, *&c. ut supra, mutatis mutandis.*

Teste ut supra.

De navibus in partibus Flandriæ arestandis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 39. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni Walewayn, gubernatori libertatum mercatorum Angliæ apud Brugges in Flandria, salutem.

Quia, ad resistendum malitiæ inimicorum nostrorum de Francia, qui regnum nostrum Angliæ jam noviter invaserunt, per nos & concilium nostrum ordinatum existit, quod omnes naves, tam de borialibus quam occidentalibus partibus, cum omni celeritate supra mare proficiscantur, & super hoc dilecti nobis, cives civitatis nostræ London', spontaneâ voluntate suâ concesserunt invenire magnum numerum hominum armatorum, & sagittariorum, ad proficiscendum statim cum viginti navibus, in portu London' & aquâ Thamisæ existentibus supra mare, ad mala, quæ poterunt, dictis inimicis nostris inferendum.

Ac intelleximus quod plures naves regni nostri Angliæ jam in partibus Flandriæ existunt, vobis committimus & mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, omnes naves, magnas & parvas, de dicto regno nostro Angliæ, quas in partibus Flandriæ invenire poteritis, sine dilatione arestari faciatis, & magistros navium earundem, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poterunt, oneretis & præmuniatis, quod cum omnibus navibus illis, quibuscumque dilationibus & excusationibus cessantibus, cum omni festinatione usque portum de Sandewico accedant, ad recipiendum in eisdem homines ad arma, armatos, & sagittarios, qui ad proficiscendum in eisdem navibus sunt ordinati, & in eodem portu morantur, adventum dictarum navium expectando:

Et in casu quo dicti magistri, veniendo versus dictum portum de Sandewico, audierint quod flota navium nostrarum jam ordinata, supra mare profecta fuerit, tunc iidem magistri, cum dictis navibus suis, ad dictam flotam directè se trahant, cum eadem flotâ contra dictos inimicos nostros profecturi: & ipsos ad sufficientem securitatem, ad dictas naves, usque dictum portum de Sandewico, vel ad flotam prædictam, in formâ prædictâ ducendas, vobis inveniendam per incarcerationem communem corporum suorum, & aliis viis & modis quibus melius poteritis, consideratâ præsenti necessitate tam urgenti, compellatis;

Et nos de nominibus & numero navium prædictarum, quas sic arestaveritis, & undè fuerint, ac de nominibus magistrorum earundem, nobis in cancellariam nostram Angliæ, sub sigillo vestro distinctam & apertè certificetis:

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem & defensionem dicti regni nostri diligitis, & sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Dat'. apud Westm', xix. die Marcii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De navibus discarcandis, & pro guerrâ parandis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 36. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi, Johanni Bech, magistro navis vocatæ la cogg Johan de Sandewico, ac mercatoribus ejusdem navis, salutem.

Quia, pro necessariâ defensione regni nostri Angliæ, contra inimicorum nostrorum de Francia incursus, ordinavimus unam armatam navium ad proficiscendum cum omni celeritate, cum hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, in magno numero, ad resistendum malitiæ ipsorum inimicorum, & ad ipsos expugnandum, & pro eadem armatâ plures naves habere nos oportet;

Vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod, consideratâ præsenti necessitate tam urgenti, navem prædictam de vinis & aliis mercandisis, in eâ existentibus, in portu de Suthampton', quamquam navis illa ad alium locum frettata fuerit, sine dilatione discarcari, & eandem navem ad proficiscendum cum aliis navibus

de armatâ prædictâ, ad vadia nostra, de guerrâ parari & muniri faciatis, & vos, de discarcatione illâ, indempnes contra omnes personas conservare promittimus per præsentes;

Volentes quod tu, præfate magister, de frecto navis prædictæ, quod ad te, pro ductione vinorum & mercandisarum prædictorum, usque ad dictum portum de Suthampton', pertinet, satisfiat, ut est justum.

Dat. apud Waltham Episcopi, xxiv. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur magistris navium subscriptarum, sub eâdem data; videlicet,

Galigo de la Horte, magistro navis vocatæ de la Touz Seintz de Baiona.

Johanni de Cronhastyng, magistro navis vocatæ la Seinte Marie Cog de Wynchelse.

Willielmo Fish, magistro navis vocatæ la Seinte Marie Cog de Dertemuth.

Johanni Faron, magistro navis vocatæ la Cog Johan de Sandewicz.

Stephano James, magistro navis vocatæ la James de Sandewicz.

Richardo de Estmere, magistro cujusdam navis de Maldon.

J. de Pavely admirallus constituitur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis militibus, armigeris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus nostris, in præsenti armatâ navium, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ ordinatâ profecturis, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilecti nobis in CHRISTO, fratris Johannis Pavely, prioris hospitalis Sancti Johannis Jerusalem in Angliâ, confidentes, constituimus ipsum priorem capitaneum & ductorem armatæ prædictæ, & omnium hominum in eâ existentium, dantes eidem plenam, tenore præsentium, potestatem arraiandi, regendi, & gubernandi omnes naves totius armatæ prædictæ, & supervidendi omnes munitiones earumdem, ac singulos homines in eisdem ad vadia retentos, tàm marinarios, quàm alios quoscumque, & nomina eorum imbreviandi, ac querelas omnium & singulorum armatæ prædictæ audiendi, & delinquentes incarcerandi, castigandi, & puniendi, & plenam justitiam ac omnia alia & singula, quæ ad hujusmodi capitaneum & ductorem pertinent, & pro bono regimine hominum prædictorum necessaria fuerint, faciendi, prout de jure & secundum legem maritimam fuerit faciendum;

Et ideò vobis mandamus quod eidem priori, tanquam capitaneo & ductori vestro, in omnibus, quæ ad regimen & ordinationem dictæ armatæ pertinent, intendentes sitis & respondentes, prout idem prior vobis & cuilibet vestrûm scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiù nobis placuerit, duraturas.

Teste Custode, Angliæ apud Wastm', xxvi. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De hominibus ad arma, & aliis, pro navibus Regis eligendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 36. in Turr. Lond.

REX, arraiatoribus hominum ad arma, sagittariis in comitatu Berk', salutem.

Quia, pro necessariâ defensione regni nostri Angliæ, contra inimicorum nostrorum incursus, ordinavimus unam armatam navium, ad proficiscendum cum omni celeritate, cum nonnullis hominibus ad arma, armatis & sagittariis supra mare, ad resistendum nequitiæ inimicorum, & ipsos expugnandum & destruendum; & pro munitione ejusdem, magnum numerum hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, habere nos oportet:

Vobis, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, viginti homines ad arma, viginti homines armatos, & centum & quinquaginta sagittarios, de melioribus hominibus in comitatu prædicto, per vos arraiatis, quacumque dilatione cessante, eligi, triari, & armis, armaturis, arcubus, & sagittis competenter muniri, & eos usque villam de Neubury duci, faciatis.

Ita quod vos omnes, qui potentes estis ad laborandum, cum dictis viginti hominibus ad arma, viginti hominibus armatis, & centum & quinquaginta sagittariis, sitis ibidem in Vigiliâ Paschæ proximò futurâ, prompti & parati ad proficiscendum die Lunæ proximo sequenti, ad mare; & exindè, in navibus ad hoc ordinatis, supra mare, in obsequium nostrum, pro salvatione & defensione dicti regni nostri, ad vadia guerræ consueta, prout vobis tunc injungetur ex parte nostrâ.

Et vos, qui cum dictis hominibus ad mare sic venturi, estis, aliquos idoneos servientes vestros, ad aliquem locum mari propinquum in comitatu Sutht', ad victualia, pro progressu vestro in navibus ducendum, providendum, interim mittatis; sic quod, in adventu vestro ad mare, victualia vestra prædicta prompta sint & parata in navibus ponenda, & quod, pro defectu victualium hujusmodi, culpa aliqua vobis non imputetur, per quod progressus navium prædictarum aliqualiter, quod absit, poterit retardari.

Volumus autem quod equi vestri, & hominum ad arma, ac armatorum prædictorum, cum ad mare veneritis, ad partes vestras remittantur.

Mandavimus enim collectoribus decimæ & quintædecimæ, ultimò pro expensis hominum, in obsequium nostrum sic profecturorum, per communitatem regni nostri Angliæ, concessarum, in comitatu prædicto, quod vobis, & dictis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, in dictum obsequium nostrum sic profecturorum, vadia vestra, videlicet, cuilibet militi duos solidos, armigero duodecim denarios, homini armato sex denarios, & sagittario quatuor denarios, de denariis de decimâ & quintadecimâ prædictis provenientibus, pro quinque septimanis, à tempore recessûs vestri à dicto comitatu Berk', per indenturam indè inter vos & ipsos collectores debitè conficiendam, solvi faciant;

Taliter vos habentes in hac parte, ne per vestri defectum seu tepeditatem, forisfacturam prædictam incurratis, & ad vos, ex hâc causâ, materiam habeamus graviter capiendi.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxvi. die Marcii.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur arraiatoribus in comitatibus subscriptis, de certo numero hominum ad arma, & ad loca subscripta ducendum, sub eâdem datâ; videlicet,

Arraiatoribus in comitatu Oxon', de triginta hominibus ad arma, triginta hominibus armatis, & centum & quinquaginta sagittariis, usque dictam villam de Neubury, ducendum.

Arraiatoribus in comitatu Wiltes', de viginti hominibus ad arma, quinquaginta hominibus armatis, & ducentis sagittariis usque villam de Nova Sarum, ducendum.

Arraiatoribus in comitatu Somers', de viginti hominibus ad arma, quadraginta hominibus armatis, & centum & quinquaginta sagittariis usque villam de Romeseye, ducendum.

Arraiatoribus in comitatu Glouc', de duodecim hominibus ad arma, triginta hominibus armatis, & centum sagittariis usque villam de Andovere, ducendum.

Arraiatoribus in comitatu Wygorn', de decem hominibus ad arma, viginti hominibus armatis, & centum & quinquaginta sagittariis usque dictam villam de Andovere, ducendum.

Ad vicecomites London', de proclamatione faciendâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 37. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia, prò necessariâ defensione regni nostri Angliæ, ordinavimus unam armatam navium, cum nonnullis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis, ad proficiscendum supra mare, contra inimicos nostros, regnum nostrum Angliæ invadere, & mala, quæ nobis & nostris facere poterunt, intendentes, ad ipsos expugnandum & destruendum, & eorum nequitiam, cum DEI adjutorio, reprimendam, & pro munitione ejusdem armatæ magnum numerum hominum ad arma, armatorum & sagittariorum oportet celeriter nos habere;

Vobis præcipimus, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, publicè ex parte nostrâ proclamari faciatis, quod omnes homines ad arma, armati, & sagittarii, qui se pararunt, vel cogitant, aut intendunt proficisci ad partes Normanniæ, vel Britanniæ, sub forisfacturâ equorum & armaturarum suarum, & omnium aliorum, quæ nobis forisfacere poterunt, ad dictam civitatem, cum omni festinatione accedant & cum aliis fidelibus nostris in navibus dictæ armatæ, in obsequium nostrum, pro salvatione & defensione dicti regni, ad vadia nostra guerræ solita, supra mare proficiscantur:

Et similiter proclamari, & ex parte nostrâ districtè inhiberi faciatis, quod nullus, sub forisfacturâ prædictâ, extra dictum regnum nostrum Angliæ, ad dictas partes Britanniæ aut Normanniæ, vel Franciæ, seu alibi ad partes exteras, nisi tantummodo in armatâ prædictâ, transeat, absque mandato & licentiâ nostrâ speciali: & omnes illos, quos, post proclamationem prædictam, extra dictum regnum nostrum Angliæ, ad partes prædictas transituros inveneritis, unà cum armaturis, equis, & omnibus bonis & rebus suis,

capi & arestari, & omnia terras, tenementa, bona, & catalla sua, in manum nostram, tanquam nobis forisfacta, seisiri faciatis.

Ita quod nobis de armaturis, equis, bonis, & rebus prædictis, ac de exitibus terrarum & tenementorum suorum, ad scaccarium nostrum respondeatur.

Et de nominibus illorum, quos sic arestaveritis, equis, bonis, & rebus, ac terris & tenementis suis, & quæ & cujusmodi fuerint, ac de valore & pretio eorundem, nos in cancellariâ nostrâ distinctè & apertè de tempore in tempus certificetis.

T. Custode prædicto, apud Westm', xxviii. die Martii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De vadiis hominibus ad arma, armatis, & sagittariis solvendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 36. in Turr. Lond.

REX, collectoribus decimæ & quintæ decimæ, per communitatem regni nostri Angliæ, pro expensis hominum ad arma, armatorum & sagittariorum, in obsequium nostrum, pro defensione ejusdem regni, profecturorum, concessarum, in comitatu Essexiæ, salutem.

Mandamus vobis quod viginti hominibus ad arma, viginti hominibus armatis, & sexaginta sagittariis, quos in comitatu prædicto, ad proficiscendum in obsequium nostrum supra mare, in certis navibus in portu villæ de Sandwico, eâ de causâ congregatis, eligi & arraiari mandavimus, videlicet, cuilibet homini ad arma duos solidos, cuilibet homini armato sex denarios, & cuilibet sagittario quatuor denarios per diem, pro uno mense, à tempore recessûs sui extra comitatum prædictum, de denariis decimæ & quintæ decimæ prædictarum, per indenturam indè inter vos & ductores hominum prædictorum faciendam, dilatione & excusatione quibuscumque cessantibus, solvatis;

Et hoc, sub incumbenti periculo, & sicut nos & honorem nostrum, ac salvationem regni nostri prædicti diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Custode, apud Redyng', xxxi. die Martii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur collectoribus decimæ & quintæ decimæ in comitatibus subscriptis, de hujusmodi vadiis pro hominibus ad arma, armatis, & sagittariis subscriptis, pro tempore subscripto solvendis, sub eâdem datâ; videlicet,

Collectoribus, &c. in comitat' Hertf', pro viginti hominibus armatis & quaterviginti sagittariis,
Collector', &c. in com' Huntingdoniæ, pro decem hominibus ad arma & armatis & sexaginta sagittar',
Collectoribus, &c. in com' Buks, pro viginti hom' ad arma, viginti hom' arm' & quaterviginti sagittar',
Collectoribus, &c. in com' Bedf', pro viginti hominibus ad arma, viginti hominibus armatis & quaterviginti sagittariis,
Collectoribus, &c. in com' Cantebr', pro quadraginta hom' ad arma & armatis & centum sagittar', pro corpore comitatûs; & pro decem hom' armatis & viginti sagittariis pro villa de Cantebrigg,
— *pro uno mense.*

Collectoribus, &c. in com' Norhamptoniæ, pro viginti hominibus ad arma, quadraginta hominibus armatis & ducentis sagittariis,
Collectoribus, &c. in com' Warwic', pro decem hominibus ad arma, viginti hominibus armatis & centum sagittariis,
— *pro quinque septimanis.*

Pro Constantia, uxore Roberti de Knolles, in Britannia commorantis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

CONSTANTIA, uxor Roberti de Knolles, in obsequio Regis, in partibus Britanniæ, commorantis, quæ ad prædictum virum suum cum decem scutiferis, viginti sagittariis, ac domicellis & aliis familiaribus & servientibus ipsius Constantiæ, ad partes prædictas est profectura, habet litteras Regis de conductu, eundo ad partes prædictas cum scutiferis, sagittariis, domicellis, & aliis familiaribus, & servientibus suis prædictis, ac eorum equis & hernesiis, usque ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Teste Custode Angliæ, apud Westm', primo die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

De excitando collectores decimæ & quintædecimæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 37. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Wiltes', salutem. Cum, per litteras nostras patentes, juxta nominationem nobis per communitatem dicti comitatûs factam, assignaverimus dilectos nobis, Robertum de Burton, Oliverum Russell, Johannem atte Mersshuvill, & Edmundum Husee, ad decimam & quintamdecimam pro expensis hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, profecturorum concessas, in comitatu prædicto levandum & colligendum;

Et intellexerimus quod iidem, Robertus, Oliverus, Johannes & Edmundus, circa levationem & collectionem decimæ & quintædecimæ prædictarum, intendere non curant, in nostri contemptum, & negotiorum nostrorum, salvationem & defensionem regni nostri Angliæ contingentium, quantum in eis est, retardationem, & totius regni nostri Angliæ amissionis periculum manifestum, undè nec immeritò conturbamur quamplurimum & movemur;

Tibi igitur præcipimus, firmiter injungentes, quod ad prædictos, Robertum, Oliverum, Johannem, & Edmundum, personaliter accedens, eis, ex parte nostrâ, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterunt, injungas, quod, quibuscumque dilationibus & excusationibus cessantibus, circa levationem & collectionem decimæ & quintædecimæ prædictarum, in comitatu prædicto intendant, & eas levari faciant; & indè vadia hominibus ad arma, armatis & sagittariis, in obsequium nostrum prædictum profecturis solvant, juxta tenorem mandatorum nostrorum eis indè directorum;

Et si hoc facere recusaverint, tunc eos statim capi & arestari, & in prisonâ nostrâ salvò custodiri, & omnia terras, tenementa, bona, & catalla sua, in manum nostram seisiri, & salvò custodiri facias, quousque aliud indè duxerimus ordinandum.

Et hoc, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteris, nullatenus omittas.

Teste Custode prædicto, apud Westm', ii. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

Consimile breve dirigitur vicecomiti Somers', de excitando Thomam Deneband, Robertum de Chippele, Edmundum de Lyouns, et Henricum de Forde collectores, &c. in dicto comitatu Somers'.

Teste ut supra.

Pro Johanne Chaundos, de custodiâ castri de la Fretty, & turris S. Christophori in Normannia.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, præpositis, ministris, & aliis fidelibus suis, in Normannia, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, strenuitate, & circumspectione dilecti & fidelis nostri Johannis Chandos, pleniùs confidentes, commisimus ei custodiam castri nostri de la Fretty, & turris Sancti Cristofori in Normannia, habendam quamdiu guerrà inter nos & adversarios nostros de Francia mota, duraverit, unà cum redemptionibus, redditibus, & proficuis eisdem castro & turri pertinentibus.

Ita quod idem Johannes, & illi, quos in munitionibus castri & turris prædictorum morari contigerit, nobis & locum nostrum tenentibus in dictis partibus Normanniæ intendant, & obediant, prout decet.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni, tanquam custodi & capitaneo castri & turris eorumdem, & ejus locum tenentibus, in hac parte intendentes sitis & respondentes.

In cujus, &c.

Dat. apud Chantelon', vi. die Aprilis.

Per breve de privato sigillo.

De protectione pro quibusdam ad partes transmarinas profecturis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. — Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

WILLIELMUS DE OVERTON miles, qui cum Rege in obsequio suo, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', viii. die Aprilis.

Innovatur quia aliàs fuit consignatum per billam de privato sigillo.

THOMAS DE ROOS, filius Willielmi de Roos de Hamelak, qui cum Rege in obsequio suo, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui cum Rege in obsequio suo, in eisdem partibus morantur, per idem tempus duraturas; videlicet,

Jocobus Dautre, } *Teste Custode prædicto, apud Redyng, xvi.*
Rogerus de Clifford, } *die Aprilis. Per ipsum Regem.*

Willielmus de Bohun comes Norhampton'. Teste ut supra. Per ipsum Regem.

Johannes de Clynton miles, consanguineus & hæres Willielmi de Clynton, nuper comitis Huntyndon'. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium comitis March'.

Thomas de Staundon cofrer. Teste Custode prædicto, apud Redyng, viii. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per billam de privato sigillo.

Robertus de la Marche de Ledecombe Regis. Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Willielmus de Alwarthorp. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis.

Johannes de Bello Campo, frater comitis Warr'. Teste ut supra. Per ipsum Custodem.

Thomas le Wayte. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Per ipsum Custodem & concilium.

Johannes de Cobeham chivaler, filius comitissæ Norff'. Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis. Per ipsum Regem.

Willielmus de Sengelton qui in obsequio Regis in comitiva Rogeri de Bello Campo moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xxiii. die Aprilis.

Johannes de Frevill chivaler, qui in obsequio Regis in comitiva Johannis Buttourt in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius Johannis Buttourt.

Radolphus de Crumbewell, qui in obsequio Regis in comitiva Radulphi Basset de Drayton, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Wodestok', xviii. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium Radolphi Bassett.

De custodiâ villæ Southampton' H. Peverell commissâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. — Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 21. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis, probis hominibus, ac toti communitati villæ nostræ Suthampton', salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri Henrici Peverell' confidentes, constituimus & deputavimus ipsum Henricum custodem ejusdem villæ; dantes ei plenam, tenore præsentium, potestatem, muros, turellos, & bretagia villæ prædictæ, ac ingenia, springaldos, & alia attilia in eadem villâ, pro defensione ejusdem villæ necessaria, ac fossata circa muros prædictos supervidendi, & defectus in eisdem existentes corrigendi; & reparatione & emendatione quibus indigent, ad sumptus hominum villæ prædictæ, reparari, & emendari faciendi; & fossata prædicta, prout indigerint, inundandi; & motas murorum prædictorum radendi, & planendi, & arbores & alia germina in motis prædictis crescentia, extirpandi & amovendi; & homines villæ prædictæ, videlicet, quemlibet eorum ad certum locum murorum & turellorum prædictorum custodiendum assignandi; & omnia alia, quæ pro salvatione & defensione dictæ villæ contra hostiles aggressus inimicorum nostrorum, si partes illas invadere præsumpserint, necessaria fuerint & oportuna, ordinandi & faciendi, prout eidem Henrico melius & utilius videbitur expedire.

Ita quod eidem villæ, pro defectu bonæ custodiæ, dampnum vel periculum aliquod, quod absit, non eveniat ullo modo;

Ac etiam capiendi & arestandi omnes illos, quos præfato Henrico in executione præmissorum contrarios invenerit, vel rebelles, & eos prisonis nostris mancipandi, in eisdem moraturos quousque debita punitio de eis fiat; & terras, tenementa, bona, & catalla sua in manum nostram seisiendi; & de proficuis eorumdem, in defectu eorumdem rebellium, alios homines sufficientes pro custodiâ dictæ villæ faciendâ, inveniendi, prout pro majori salvatione & defensione dictæ villæ fuerit faciendum.

Et ideò vobis, sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Henrico, tanquam custodi villæ prædictæ, in omnibus, quæ ad salvam & securam custodiam ejusdem pertinent, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem Henricus vobis & cuilibet vestrum scire fecerit ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

Pro certis personis, qui ad partes transmarinas profecturi sunt de protectione.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. — Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

RICARDUS DE SULBY de Norhampton', qui cum Gerardo de Insula, in obsequio Regis, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiv. die Aprilis.

Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius Gerardi.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitiva subscriptorum, in obsequio Regis, in partibus prædictis morantur, per idem tempus duraturas; videlicet,

Ricardus Syward de London' bocher, qui in comitiva Willielmi de Farle custodis garderobæ Regis in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis. Per testimonium ipsius Willielmi.

Ricardus de Stanleye chivaler, qui in obsequio Regis, in comitiva Adomari de Athol, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xiii. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius Adomari.

Robertus de Lederede draper, executor testamenti Johannis de Newport, nuper civis London', qui cum Johanne de Charleton, camerario Regis, in obsequio Regis in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximo futurum, duraturas. Præsentibus, &c. Teste Custode prædicto, apud Redyng, xiiii. die Aprilis. Per testimonium ipsius Johannis.

Johannes de Sancto Lando junior chivaler, qui in comitiva Henrici ducis Lancastr', in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Per testimonium ipsius ducis.

Gilbertus Beauchamp piscenarius London', qui in obsequio Regis, in comitiva Ricardi de la Vache, in partibus prædictis moratur. Teste ut supra. Per testimonium ipsius Ricardi.

Johannes Cheyne de Isenhamsted Cheyne, qui in obsequio Regis, in comitiva Reginaldi de Grey de Ruthyn, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius Reginaldi.

Johannes filius Johannis Atte Sloo, qui in obsequio Regis, in comitiva Guidonis de Brian, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto. apud Westm', xiii. die Aprilis.

Nicholaus Trippelowe chaundeller, qui in obsequio Regis, in comitiva Willielmi de Bohun comitis Norhampton', in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis.

Walterus Vaghan, qui in obsequio Regis, in comitiva Guidonis de Bryene, in partibus transmarinis moratur. Teste ut supra.

De protectione, pro comitivâ Willielmi de Bohun comiti Northampton'.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

WILLIELMUS TALEMACHE chivaler, qui in obsequio Regis, in comitivâ Willielmi de Bohun comitis Northampton', in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas. Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per testimonium ipsius comitis.

Consimiles litteras de protectione habent subscripti, qui in comitiva subscriptorum in obsequio Regis, in partibus prædictis morantur, per idem tempus, duraturas; videlicet,

Willielmus filius Willielmi de Ludewyk, qui in comitiva prædicti comitis, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis.

Petrus Albertyn, qui in obsequio Regis, in comitiva Johannis de Cobham filii comitissæ marescalli, in partibus prædictis moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xv. die Aprilis. Per testimonium ipsius Johannis.

Per testimonium ipsius Johannis.

Pro comitivâ principis Walliæ de protectionibus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 12. in Turr. Lond.

NICHOLAUS THOMASYN civis & apothecarius London', aliàs dictus Nicholaus Chemen spicer, qui in obsequio Regis, in comitivâ Edwardi principis Walliæ, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per testimonium ipsius principis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequio Regis in comitiva ejusdem principis, in partibus prædictis morantur, per idem tempus, duraturas; videlicet,

Normannus de Swyneford chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis. Per ipsum Custodem.

Petrus de Veel chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xiii. die Aprilis. Per ipsum Custodem.

Stephanus de Cusyngton chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Per ipsum Custodem.

Willielmus de Dacre chivaler. Teste ut supra. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius principis.

Johannes de Wyngefeld chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', primo die Maii. Innovatur ut supra.

Adam Mauncel. Teste Custode prædicto, apud Westm', xi. die Maii. Innovatur ut supra.

Rogerus la Warre chivaler. Teste Custode prædicto, apud Redyng, xv. die Maii. Innovatur ut supra.

Thomas Peytevyn chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Maii. Innovatur ut supra.

Super munitione castri Philippæ, Reginæ Angliæ, de Pevenese, contra aggressus adversariorum Franciæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 22. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi, Johanni de Saham, Willielmo Gates, & Johanni Landesdale, salutem.

Volentes salvationi & defensioni castri Philippæ, Reginæ Angliæ, consortis nostræ carissimæ, de Pevenese, contra inimicorum nostrorum Franciæ aggressus, si partes illas invaserint, prout convenit providere;

Assignavimus vos, conjunctim, & divisim, ad omnes homines ad arma, armatos, & sagittarios, ac alios homines defensabiles, de dominio & libertate ipsius consortis nostræ de Pevenese, arraiari, & armis competentibus, videlicet, quemlibet eorum juxta statum suum, sufficienter muniri faciendum;

Et ad eosdem homines, sic benè arraiatos & munitos, ad castrum prædictum, quotiens & quando periculum aliquod eidem ex dictorum inimicorum nostrorum aggressibus iminere contigerit, ducendum, & in eodem castro ponendum, ibidem unà cum familiâ ipsius consortis nostræ, ad vadia ejusdem consortis nostræ, super salvâ & securâ custodiâ castri prædicti, dictis periculis sic ibidem iminentibus, moraturos;

Et ad omnes illos, quos vobis, seu alicui vestrûm, in executione præmissorum, contrarios inveneritis seu rebelles, capiendum & arestandum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de punitione eorumdem aliter duxerimus ordinandum;

Et ideò vobis mandamus quod circa præmissa intendatis, & ea faciatis & exequamini in formâ prædictâ;

Damus autem vicecomiti nostro Sussexiæ, ac universis & singulis ballivis, ministris, militibus, liberis hominibus, & omnibus aliis de dominio & libertate prædictis, tenore præsentium, in mandatis, quod vobis, & cuilibet vestrûm, in præmissis faciendis & exequendis, pareant & intendant, quotiens & prout ei scire feceritis ex parte nostrâ.

Volumus tamen quod in casu, quo dicti inimici nostri regnum nostrum Angliæ in aliquibus aliis partibus invaserint, quod absit, tunc vos, & omnes homines per vos sic arraiandi, contra dictos inimicos nostros, dimisso semper in castro prædicto sufficienti posse pro munitione ejusdem, unà cum aliis fidelibus nostris, proficiscamini, ad ipsos inimicos nostros expugnandum, & eorum malitiam, cum DEI adjutorio, reprimendum, cum vos, seu aliquem vestrum, super hoc fecerimus præmuniri.

In cujus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

Super minis auri & argenti in Hibernia, de inquirendo.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 20. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Jacobo le Botiller comiti d'Ormond, justiciario nostro Hiberniæ, Johanni archiepiscopo Dublin', & Thomæ de Baddeby thesaurario nostro Hiberniæ, salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod quamplures minæ auri & argenti, in diversis locis, in dictâ terrâ nostrâ Hiberniæ existunt, undè maximum proficuum, tàm nobis, quam toti communitati terræ prædictæ, provenire poterit, si minæ illæ benè scrutatæ fuerint & custoditæ;

Nos, volentes utilitati nostræ in hac parte prospicere, ac de fidelitate & circumspectione vestris pleniùs confidentes, assignavimus vos & duos vestrûm ad minas auri & argenti, in singulis locis terræ prædictæ, ubi vobis expedire videbitur, & hoc, absque dampno & præjudicio nostri, & populi nostri terræ illius, fieri poterit, scrutari faciendum, & ad disponendum de minis illis, prout pro majori commodo nostro, secundum discretiones vestras, fore videritis faciendum;

Et ideò vobis mandamus quod præmissa faciatis in formâ prædictâ.

In cujus, &c.

Teste Custode, prædicto apud Westm', xvi. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

De protectionibus, pro comitivâ Regis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

JOHANNES DE NOWERS chivaler, qui in obsequio Regis, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Custodem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequio Regis in partibus prædictis morantur, per idem tempus duraturas; videlicet,

Thomas Moygne chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xv. die Aprilis. Innovatur quia alias fuit consignatum per ipsum Regem.

Johannes de Walyngford. Teste Custode prædicto, apud Westm', xviii. die Aprilis. Per testimonium Johannis de Chandos militis.

Magister Willielmus de Lughtburgh, thesaurarius ecclesiæ Cicestr'.
Johannes Musard.
Johannes Beauchamp de Holt.
Willielmus la Zouche de Haryngworth chivaler. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Innovantur quia alias fuerunt consignata. Per ipsum Regem.*

Egidius filius Roberti Mercaunt chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xxviii. die Aprilis. Per ipsum Custodem.

Johannes de Gislyngham. Teste ut supra. Innovatur ut supra.

Ricardus de Thorne clericus.
Thomas Ughtred chivaler, senior.
Willielmus de Molyns chivaler. } *Teste ut supra. Innovantur ut supra.*

Henricus dux Lancastr'. Teste Custode prædicto, apud Westm', iii. die Maii. Per ipsum Regem.

Johannes Brocas chivaler.
Oliverus Brocas. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', xvi. die Aprilis. Innovantur ut supra.*

Johannes filius & hæres Johannis Conestable. Teste Custode prædicto, apud Westm', iv. die Maii. Innovatur ut supra.

Johannes Wauniel. Teste Custode prædicto, apud Westm', vi. die Maii. Innovatur ut supra.

Johannes Lyle de Wodeton chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Willielmus Latymer de Daneby chivaler. Teste ut supra. Innovatur ut supra.

Bartholomæus de Burghersh. Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Maii. Innovatur ut supra.

Willielmus de Monte Acuto comes Sarum. Teste Custode prædicto, apud Westm', xiiii. die Maii. Innovatur ut supra.

Lambekynus de Colonia sellarius London'. Teste Custode prædicto, apud Westm', iv. die Maii. Innovatur ut supra.

De protectione, pro illis, qui in obsequio Regis, ad partes transmarinas profecturi sunt.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

ALANUS CHEYNE, qui cum Edwardo principe Walliæ in obsequio Regis, in partibus transmarinas moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis.

Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius principis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequio Regis in comitiva subscriptorum, in partibus transmarinis morantur, per idem tempus duraturas; videlicet,

Robertus Corbet, qui cum Ricardo de Stafford' moratur.
Johannes Comyn de Neubold, qui cum Andrea de Guldeford, serviente Regis ad arma, moratur.
Willielmus Romyn sellarius London', qui cum Adam de Hilton clerico, moratur.
Johannes filius Georgii de Lungevill, qui in comitiva Radolphi Basset de Brayton, moratur.
Thomas filius Ricardi de Holbeche, qui in comitiva Willielmi de Dacre, moratur.
Johannes Salvayn chivaler, qui in comitiva Henrici ducis Lancastr' moratur. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis. Innovantur quia alias fuere consignata per testimonium, &c.*

Johannes Dargenteine chivaler, qui in comitiva Johannis de Wylughby, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xxvi. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Ricardus de Byngham chivaler, qui cum Radulpho Basset, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Rogerus de Boseham de Hursele, qui in comitiva Willielmi de Farle clerici moratur. Teste ut supra. Innovatur ut supra.

Willielmus Caunvill', qui cum Johanne Fitz-wautier, moratur.
Egidius de Arderne miles, qui cum Henrico de Percy, moratur.
Johannes Bordon, qui cum Gilberto le Dispenser, moratur. } *Teste ut supra. Innovantur ut supra.*

Rodolphus de Tendryngg de comitatu Suff', qui cum Johanne de Bello Campo, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xiiii. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Johannes de Lyle de Kent, qui cum Guidone de Brien', moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', primo die Maii. Innovatur ut supra.

Fulco de Bermyngeham chivaler, qui cum Thoma de Bello Campo comite Warr', moratur. Teste ut supra. Innovatur supra.

Thomas filius Roberti de Rokeby chivaler, qui cum Edmundo de Langele filio Regis, moratur.
Bertramus Monboucher, qui cum Johanne comite Richemund' filio Regis, moratur.
Ricardus de Scrop chivaler, qui cum eodem comite, moratur. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', xxvi. die Aprilis. Innovantur ut supra.*

Robertus de Bruges, qui cum Michaele de Ponynges, &c. moratur. Teste Custode prædicto, apud Berkhampstede, iii. die Maii. Innovantur quia alias fuerunt consignata per testimonium ipsius Michaelis.

Rogerus de la More, qui in comitiva Henrici de Percy, &c. moratur. Teste Custode prædicto, apud Redyng, ii. die Maii. Innovatur quia alias fuit consignatum per testimonium ipsius Henrici.

Willielmus filius Johannis de Otteby de Acthorp, qui in comitiva Johannis de Welles chivaler, moratur. Teste Custode prædicto, apud Redyng, iv. die Maii. Innovatur ut supra.

Robertus de Swyneborne chivaler, qui in comitiva Bartholomæi de Burghersh, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', viii. die Maii. Innovatur ut supra.

Willielmus Ryvel de Bukkeby, qui in comitiva Gerardi de Insula, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', iii. die Maii. Innovatur ut supra.

Ricardus de Turbervill miles, qui cum Edwardo le Despenser, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Maii. Innovatur ut supra.

Johannes de Gyldesburgh, qui cum Bartholomæo de Burghersh, moratur.
Johannes de Walyngford, qui cum eodem Bartholomæo, moratur'. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Maii. Innovantur quia alias fuerunt consignata per testimonium ipsius Bartholomæi.*

Willielmus de Morewode, qui in comitiva Johannis comitis Richemund', moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xv. die Maii. Innovatur.

Henricus de Wakefeld', persona ecclesiæ de Sharneford, qui cum Willielmo Latymer, moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', xii. die Maii. Innovatur ut supra.

Willielmus filius Johannis de Chetewynd de Shavynton, qui in comitiva Thomæ de Roos de Hamelak, moratur. Teste ut supra. Innovatur ut supra.

Ricardus de Acton miles, qui in comitiva Guidonis de Brien', moratur. Teste Custode prædicto, apud Westm', vi. die Maii. Innovatur ut supra.

Pro comitivâ ducis Lancastriæ de protectione.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

WILLIELMUS DE HUNTYNGFELD chivaler, qui in comitivâ Henrici ducis Lancastr' in obsequio Regis, in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausulâ 'Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas.

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Redyng', xx. die Aprilis.

Innovatur quia aliàs fuit consignatum per testimonium ipsius ducis.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in comitiva prædicti ducis, in partibus transmarinis morantur, per idem tempus duraturas; videlicet,

Simon Symeon.
Theobaldus Trussell chivaler. } *Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Aprilis. Innovantur ut supra.*

Nicholaus de Tamworth chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', xx. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Edmundus de Thorp filius Roberti de Thorp chivaler. Teste ut supra. Per testimonium Walteri Power attornatus generalis prædicti ducis.

Edmundus de Pirpount chivaler. Teste Custode prædicto, apud Wodestok, primo die Maii. Innovatur ut supra.

Johannes de Tippetot miles. Teste Custode prædicto, apud Westm', xxiiii. die Aprilis. Innovatur ut supra.

Willielmus de Ferrariis. Teste Custode prædicto, apud Westm', iv. die Maii.
Robertus Bertram chivaler. Teste Custode prædicto, apud Westm', iii. die Maii. } *Innovatur ut supra.*

Pro T. de Chalon, filio prisonarii Regis, de conductu.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 13. in Turr. Lond.

TRISTANUS DE CHALON' miles, filius comitis Dancerre prisonarii Regis, habet litteras Regis de conductu, veniendo in regnum Angliæ, cum tribus equitibus de comitivâ suâ, & in eodem regno morando, usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Aprilis.

Per ipsum Custodem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas, de veniendo in regnum Angliæ, & ibidem morando, sub eâdem datâ; videlicet,

Johannes de Chalon' filius Tristani de Chalon' filii comitis Dancerre, prisonarii Regis, cum tribus equitibus. Dat' ut supra.

Hugennius de Vyenna, cum tribus equitibus. Dat' ut supra.

Dodieu nuntius comitis Dancerre, prisonarii Regis, habet litteras Regis de conductu eundo ad partes Franc', cum uno valetto, & exindè in regnum Angliæ redeundo, usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas. Dat' ut supra.

Idem Dodieu habet litteras Regis de conductu eundo ad partes Franc', cum uno valletto & uno equo, & exindè in regnum Angliæ redeundo, usque ad festum Sancti Michaelis, proximò futurum, duraturas. Dat' ut supra.

Per ipsum Custodem.

De protectione, pro comitivâ comitis Northamtoniæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

JOHANNES FITZ WAUTER, chivaler, qui in obsequio Regis, cum Willielmo comite Northampton', in partibus transmarinis, moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausula 'Volumus,' usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, proximò futurum, duraturas,

Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxi. die Aprilis.

Per ipsum Custodem.

Consimiles litteras Regis de protectione habent subscripti, qui in obsequio Regis, in comitiva prædicti comitis, in partibus transmarinis, morantur, per idem tempus, duraturas; videlicet,

Edwardus de Wodeham. Teste ut supra.

Innovatur quia alias fuit consignatum, per testimonium ipsius comitis.

Johannes Haveryng, chivaler.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxvi. die Aprilis.

Innovatur ut supra.

Robertus Bilkemor, chivaler.

Teste Custode prædicto, apud Westm', x. die Maii.

Innovatur ut supra.

Pro Jacobo de Burbon, de providentiis faciendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 10. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum nobilis vir, Jacobus de Burbon, prisonarius noster, in castro de Hertford detentus, assignaverit & deputaverit Johannem Vathque & Hanekinum Polayn, familiares suos, conjunctim, & divisim, ad victualia & alia necessaria, pro financiâ & sustentatione ipsius Jacobi & familiarium suorum, apud London', & alibi in regno nostro Angliæ, pro competenti pretio indè solvendo, emenda & providenda;

Nos, volentes securitati dictorum Johannis & Hankini in hac parte providere:

Suscepimus ipsos Johannem & Hanekinum eundo de dictâ villâ de Hertford usque London', & ad alias partes vicinas, ad providentias illas faciendum, & ad dictum castrum redeundo, in protectionem & defensionem nostras speciales, necnon in salvum & securum conductum nostrum.

Et ideò vobis mandamus quod eisdem Johanni & Hanekino, vel eorum alteri, hujusmodi victualia & alia necessaria in dicto regno nostro emendo, seu providendo, & usque London', & alias partes vicinas propter hoc se divertendo, in personis, equis, bonis, providentiis, seu rebus suis aliis, non inferatis, seu, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittatis injuriam, molestiam, dampnum, impedimentum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id eis sine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxii. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de ecclesiasticis in regno Franciæ, non molestandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Dilectum filium, nobilem virum, Guillielmum de Berton militem, nuncium & ambassiatorem tuum, ad nostram se nuper præsentiam conferentem, consideratione mittentis, & suæ insuper multæ discretionis intuitu, benignè suscepimus, ac petitiones tuas, per eum nobis, tam providè, quam sapienter, expositas, intelleximus diligenter; & deindè petitionibus ipsis, in illis, in quibus cum DEO potuimus, prout ab eodem nuncio informationem recipere valebit tua serenitas pleniorem, de benignitate apostolicâ duximus annuendum.

Nos enim, erga tuam excellentiam gerentes præcipuæ caritatis affectum & benivolentiam singularem, in eis, quæ grata & accepta tibi fore noverimus, prout secundum DEUM poterimus, libenter intendimus votis tuis annuere, & desideriis complacere.

Postremò, cum sæpius ad nostram audientiam plurimorum relatio fidedigna perduxerit, quod, per tuas gentes armigeras, nonnullis ecclesiis, ac ecclesiasticis personis, in regno Franciæ constitutis, quod præter, immò contra, tuæ serenitatis conscientiam fieri non ambigimus, plurima dampna & molestiæ multipliciter inferuntur;

Serenitatem eandem attentè rogamus, & paternis in Domino affectibus obsecramus, quatinùs, pro honore DEI & nostræ ac apostolicæ sedis reverentiâ, ecclesias & ecclesiasticas personas easdem per gentes ipsas turbari vel molestari aliqualiter non permittas; sed eas potiùs suscipias de mansuetudine regiâ commendatas.

Dat' Avinion', vi. kal' Maii, pontificatûs nostri anno octavo,

Sigillo avulso. Jo' de Florentia.

De ecclesiis in Armenia per Paganos devastatis, & Christianis miserabiliter trucidatis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Pat. 34 Edw. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

REX, omnibus ballivis & fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Venientes nuper in regnum nostrum Angliæ, viri religiosi, fratres Stephanus & Jacobus de Armenia Majori, monachi monasterii Meten', ordinis Sancti Basilii, Galadensis diœcesis, & frater Antonius, conversus ejusdem ordinis, nobis humiliter supplicârunt;

Ut, cum regnum Armeniæ, saltem pro majore parte, per Paganos & alios idolorum cultores, à Christianorum manibus per potentiam sit evictum, & per ipsos Paganos occupatum, qui, fidem Christianam satagentes extinguere, devastant ecclesias, & Christianos ibidem non cessant miserabiliter trucidare, per quod ipsi religiosi, nec alii CHRISTI fideles, inibi morari non possunt, velimus eis licentiam concedere quod, in regno nostro Angliæ, sub alis nostræ protectionis, aliquamdiu morari valeant, victum suum ex eleemosinis fidelium quæsituri;

Nos, ob reverentiam DEI & Sanctæ Religionis, precibus ipsorum religiosorum favorabiliter inclinati, licentiam illam eis duximus concedendam; suscipientes eos & eorum quemlibet, ad diversas partes dicti regni nostri, pro quærendis eleemosinis, transeundo, & ibidem morando, in protectionem & defensionem nostram specialem, dumtamen quicquam nobis seu nostris præjudiciale non faciant, & se gerant fideliter & honestè.

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de protectione litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxviii. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

Super morâ adversarii de Francia in Magna Turri London'; & rotulis cancellariæ indè amovendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 33. in Turr. Lond.

REX, dilecto clerico suo, Richardo de Ravenesere, custodi hanaperii cancellariæ suæ, salutem.

Mandamus vobis quod, dilecto nobis, Jordano de Barton, servienti rotulorum cancellariæ nostræ prædictæ, sexaginta solidos, pro misis & expensis, quas, pro rotulis & aliis memorandis cancellariæ, tam de temporibus progenitorum nostrorum, quondam Regum Angliæ, quam nostro, extra magnam Turrim nostram London', in quâ moram adversarii nostri Franciæ, de assensu concilii nostri, certis de causis, ordinavimus, removendis, & in alio loco reponendis; ac pro reparatione & emendatione cistarum, ac facturâ novarum armoriarum, pro rotulis & memorandis prædictis inibi custodiendis, de præcepto dicti concilii nostri apposuit, de exitibus hanaperii prædicti solvatis:

Recipientes à præfato Jordano litteras suas acquietantiæ, quæ sufficientes fuerint in hâc parte; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, xxviii. die Aprilis.

Per concilium.

De armatâ navium, pro repulsione inimicorum, suprà mare existente.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 33. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ de Dertemuth, salutem. Licet nuper ordinaverimus quandam armatam navium, ad proficiscendum supra mare, pro salvatione & defensione regni nostri Angliæ, & repulsione & destructione inimicorum nostrorum, dictum regnum nostrum invadere machinantium, &, eâ de causâ, omnes naves, in singulis portubus regni nostri Angliæ arestari & parari mandaverimus; quia tamen armata prædicta cum magnâ potentiâ armatorum, supra mare jam profecta existit, nolentes naves, in portubus nunc existentes, diutiùs sub aresto detineri;

Vobis mandamus quod omnes naves, in portu villæ prædictæ jam existentes, dearestari faciatis, & dominos & magistros earumdem commodum suum de navibus illis facere permittatis, prout eis melius videbitur expedire.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxviii. die Aprilis.

Per concilium.

De protectione pro Waltero de Verneye, in comitivâ comitis Stafford' profecturo.

A. D. 1360.—An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

WALTERUS DE VERNEYE, qui, in obsequio Regis, in comitivâ Radulphi comitis Stafford' in partibus transmarinis moratur, habet litteras Regis de protectione, cum clausula ' Volumus,' usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas. Præsentibus, &c.

Teste Custode prædicto, apud Westm', xxix. die Aprilis. Innovatur quia aliàs fuit consignatum, per testimonium ipsius comitis.

Pro Constantia, uxore Roberti de Knolles, ad maritum in Britanniam profecturâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 11. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Thomæ Fishacre, domino sive magistro navis vocatæ la George de Plummuth, Waltero le Venour, & Willielmo Cole, dominis sive magistris navis vocatæ la Berthelemeu de Plummuth, ac Mauricio Prigg, domino sive magistro navis vocatæ la Touzseintz de Plummuth, & Johanni Sely, domino sive magistro craieræ vocatæ le Berthelemeu de Plummuth, salutem.

Cum dilecta nobis Constantia uxor dilecti & fidelis nostri, Roberti de Knolles, in partibus Britanniæ in obsequio nostro commorantis, sit ad dictum virum suum in eisdem partibus, cum viginti hominibus ad arma, & quadraginta sagittariis equitibus, ac aliis hominibus & mulieribus de familiâ suâ, de licentiâ nostrâ, profectura;

Vobis mandamus quod dictas tres naves & craieram dupplici eskippamento & aliis necessariis, pro periculis, ex agressibus inimicorum nostrorum supra mare iminentibus, evitandis, benè & sufficienter, ad sumptus prædictæ Constantiæ, muniri, & easdem naves & craieram præfatæ Constantiæ, pro passagio suo & hominum suorum prædictorum, ad dictas partes Britanniæ, liberari faciatis, quibuscumque, aresto, ordinatione, sive mandato, in contrarium factis, non obstantibus; & hoc sub incumbenti periculo, nullatenus omittatis.

Teste Custode Angliæ, apud Westm', xxx. die Aprilis.

Per ipsum Custodem & concilium.

[Et erat patens.]

Pro custodibus adversarii de Francia, de remuneratione faciendâ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 33. in Turr. Lond.

REX, collectoribus custumarum suarum in portu de Sancto Botholphô, salutem.

Licet nuper vobis mandaverimus quod, dilectis & fidelibus nostris, Johanni de Kirketon, Willielmo de Colvill, Saiero de Rocheford, & Johanni Deyncourt, quos, unà cum aliis, custodes adversarii nostri Franciæ deputavimus, quinquaginta marcas, pro remuneratione suâ ac recompensatione misarum & sumptuum, quos ultra vadia sua diurna, circa salvam & securam custodiam dicti adversarii nostri, apposuerunt, de exitibus custumarum nostrarum, in portu prædicto, solveretis;

Quibusdam tamen certis de causis, vobis mandamus quod, de dictis quinquaginta marcis, præfato Johanni de Kirketon sexdecim marcas, Willielmo de Colvill tresdecim marcas, Saiero de Rocheford tresdecim marcas, & Johanni Deyncourt octo marcas, de exitibus custumarum prædictarum solvatis, habendas pro remuneratione suâ supradictâ;

Recipientes à quolibet ipsorum, Johannis, Willielmi, Saieri, & Johannis, literas suas acquietantiæ, receptionem denariorum, quos eis sic solveritis, testificantes; & nos vobis indè, in compoto vestro, debitam allocationem habere faciemus.

Teste Custode prædicto, apud Redyng, vi. die Maii.

Per ipsum Custodem & concilium.

De proclamatione treugarum.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 E. III. m. 10. d. in Turr. Lond.

CHARLES, ainsne filz au Roy de France, regent le royaume, duc de Normandie, & Dalphin de Vienne, a touz les justicers, ou a leures lieux tenantz, & subgitz du royaume, aux queux ces lettres venont, salut.

Savoir faisons que entre monseigneur & nous pour tout le royaume & les subgiez, aliez, & amis dicelui d'une part, & le Roi d'Engleterre pour lui, son royaume, ses aliez, & aidans d'autre, nous avons accordees bonnes trieues & loiaux jusques a la Saint Michel prochein venir, & de celui jour jusques a un an ensuant, qui finera le jour de la Saint Michel, l'an de grace mille CCC. soixante & un, pour lacomplissement & l'execucion de bonne paix final & perpetuel entre les Roys & les royaumes dessus dis;

Pour quoy, nous mandons & commandons estroitement a touz vous justicers, requerans tous autres que les dites treues faciez crier & publier par tout, & ycelles tenir & garder fermement, come en temps de bonne paiz, sanz riens faire ou souffrir estre fait au contrair.

Donn' a Chartres, le vii. jour de May, l'an de grace mille CCC. soixante.

De treugis, per primogenitos Regum Angliæ & Franciæ, Carnoti captis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, regent le royaume, duc de Normandy, & Dalphin de Vienne, a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, come entre, noz amez & feaulz

Le elect de Beaumaiz, nostre chancelleur,
Monsieur Charles, sire de Montmorency,
Monsieur Jehan le Meingre, dit Bouchicant, mareschal de France,
Monsieur Eymart de la Tour, sire de Vinay,
Monsieur Raoul de Revenal,
Monsieur Symon de Bucy, chivalers;
Maistres Estienne de Paris, &
Pierre de la Charite, noz conseilliers,

& avecques eulz plusours autres chivalers, clercs, & sages de nostre conseil, noz procureurs & messages especials, a ce faire depar nous, pour monseigneur, & pour nous, especialment establiz;

Et aians depar nous pouoirs de faire traictier, acorder, promettre, & jurer en l'ame de nous, & pour monseigneur, & pour nous, bonne paiis, & acort, bonnes trieues, & loials d'une part;

Et monsieur Regnaut de Cobham,
Monsieur Barthelmi de Burghash,
Monsieur Frano de Hale, baneretz,
Monsieur Miles de Stapleton,
Richard la Vache, &
Noel Loreng, chivalers,

procureurs & messages especiaulz de monsieur Eduuard filz ainsne du Roy d'Engleterre, especialment a ce establiz, & aians semblable pouoir, & avec eulz plusours autres chivalers, clers, & sages du conseil, du dit Roy d'Engleterre d'autre part;

Sur touz les descors & articles, pour les quelz estoient guerres, qui lonc temps ent dure, entre les deux Roys, leur royaumes dessusdys, & nous, les aliez, aidans, & amis, d'une partie & d'autre, ait este traictie bonne paix & concorde final, touz jours durer, au plesir de Dieu, contenants plusours articles, les quels ne peuent mie estre acompliz en brief temps;

Et pour ce convient que, ce pendent, bonnes trieues & loials soient prises, acordees, tenues, & gardes, d'une part & d'autre, tant de leurs royaumes, que de gens leurs royaumes;

Nous, pour l'onneur & reverence de nostre seint pere le Pape, qui pour ce a envoie devers nous ses especials messagers, c'estassaver,

L'abbé de Clugny,
Monsieur Hughes de Geneve, &
Le Maistre de l'ordre des Freres Precheurs,

qui sur ce nous ont requis, a grant instance, en nom de monseigneur, & de nous, pour lui & pour nous, & pour ses subgez, aliez, aidans, & amis, & pour les nostres, avons ottroie & acorde, acordons & ottroions, au dit Roy d'Engleterre, a ses subgiz, aliez, aides, & amis, bonnes trieues & loials, du date de ces lettres, jusques au jour de la Saint Michiel prochein venant, & d'icellui jour jusques a la Saint Michel qui serra l'an M.CCC.LXI, & tout le jour de la dite fest, jusques au soleil couche;

Et acordons, voulons, & ottroions, es noms de monseigneur & de nous, & pour tous les dessus dis, de nostre partie, que les dites treues soyent tenues & gardees, & les procurons, en bonne foy, sanz fraud & sanz mal engyn, es noms devantdit, tenir & faire tenir firmement par tout le pouoir de monseigneur & le nostre.

Parmi les queles touz les subges d'une partie & d'autre, & de l'un royaume & de l'autre, purront franchement, sanz contredit, aler & venir paisiblement de l'une royaume & l'autre, & marchans marchander & faire touz coutumz de bonne foy, sanz blasme & sans reproche, tout en le manere que l'en pouoit & souloit en temps de bonne paix ferme, & que se onquez guerre n'eust este entre les diz Roys, nous & les royaumes.

Et ne procurent, ne deuront les dys Roys, ou leurs subgiz, aliez, ou aidans, durans les dites treues, prendre, ou embler, es choser, ou autermeint occuper ou empeschier, en quelque manere, aucune ville, chastelz, forteresces, ou autre lieu; mais cesseront toutes robberies, pilleries, prises de personnes, arsures, ravisements, prises, reprisalles, marques, & contreprises, & touz autres malefices par terre & par mer.

Et, se aucune chose estoit fait ou attempte de la partie de monseigneur, ou de la nostre, ou d'aucun, ou par aucun de pouoir de monseigneur, & de nostre, contre ce que dessus est dit, encontre les dites trieues, monseigneur & nous le ferons reparer, & mettre au premier & deu estat sanz delay, si tost come nous, ou noz deputes en ferons requis, & ferons rendre & restablir ce que serroit robe, pris, ravi, ou pillie, ou l'estimation d'icelles choses, se elles n'estoient trouvees;

Et pour aucun des faiz ou attemptaz dessusdiz, se aucuns y averoient, ou fuz estoyent, ne serroyent ou pourroyent estre enfrauntes ou brisees les dites treues, ne guerre pour ce estre suscitee, mais serront repaire & mis au primer & deu estat, come desus est dit, & les malfaicteurs en serront puniz deuement.

Mais ceulz, qui serroient ignorans des dites treues, araient just cause de la dite ignorans, ne serroyent pas puniz se il fesoient ou avoient fait aucune chose contre les dites treues.

Les quelles treues tenir & gardir, & faire loialment tenir & gardir, & les attemptatz, come dit est, reparer & faire reparer, & mettre au primer & deu estat, nous avons fait promettre & jure, en l'amé de nous, par noz diz procureurs & messages, traicteurs de la dite paix, a ce fair especialement establiz.

Et, pour plus diligentment les faire tenir & garder come dit est, & pour faire droiture de prisons & de toutes complaintes, qui pouent ou pourront avenir en temps a venir, en temps de treues, & pur les attemptaz reparer, nous avoms depute & commis, deputons & commettons, conservateurs des treues, le dit

Monsieur John le Meingre, mareschal de France,
Monsieur Guachier de Lor,
Monsieur Raoul de Ravenal,
Monsieur Saquet de Blarn,
Messieur Regnant de Gouillons, &
Monsieur Guichart d'Angles,

touz chivalers, & chascun d'eulz, & nient mains, les baillies, capitaines, pour monseigneur, & pour nous, des lieux, baillages, & paiis, ou les avendront, & chescun d'eulz, as quelz nous, de par monseigneur, & depar nous, mandons, & commettons par ses presentes lettres, que diligentment & loyalment tiegnent & gardent, & facent tenir & garder firmement, les dites trieues par le temps dessusdit, & facent droiture tant de prisons, non gardans leurs convenances, come en autre cas appertenants a faire, en temps de treues, aus conservateurs d'icelles.

Et n'est mis nostre entent, que se les genz de l'ost du dit Roy d'Engleterre purvoient vitailles, aumailles, bestes, vin, char, ou au autre chose, pour la necessitee de lour vivre, ou de leurs chevaux, en son alant hors du royaume de France ou Engleterre, de cy a un moys, que il en soient, ou aucun d'euls, repris, ou approchez, ou empeschiez; mais que il ne facent autre prise, arsure, occupation de forteresse, ravissement de femmes, ou autre malefice, que de prendre pour lour vivre, durant le dit moys tantsoulment.

Item, pour ce, que aucuns garnisons, de gens du Roy d'Engleterre, demouront, par aucun temps, en aucune forteresces, ou chasteaux en France, ou ailleurs, ou royaume de France, nous voulons & accordons que ils puissent lever tielles raencons, & en tele manere, come eulz les ont levees & tenues avant ces heures, pour lour vivre & pour la garde des dys chasteaulx & forteresces, sanz ycelles croistre, tant come il demourront es lieux dessusdiz;

Et que il puissent franchement acheter & enporter vitailles, & les aient a luer raisonable, aussi come les autres gens des diz lieux, & des pais environ, les achaterout, sanz fraude & sanz malice; mais que il ne prengnent, ou pillent, ne emblent forteresces, ou facent autre malefice.

Sur toutes les queles choses, & leurs dependences & appertenences, nous voulons & mandons a touz les justices, subgiz, & feaulz de monsieigneur, & de nous, requerant tous autres que il obeissent & intendent aus diz conservatours, bailles, capitains, & autres dessusdiz, & a leur deputes & a chascun d'eulz.

En tesmoing de la quelle chose nous avoms fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Chastres, le viii jour de May, l'an de grace MCCCLX.

Par le conseil, estan a Chartres.

N. Devieres.

De conservatoribus treugarum constitutis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 E. III. m. 11. d. in Turr. Lond.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, regent le royaume, duc de Normandie, & Dalphin de Vienne, a noz amez & feaulx,

Monsieur Jehan le Mangre, mareschal de France,
Monsieur Gauchier de Lor,
Monsieur Raoul de Ranieval,
Monsieur Saquet de Blairu,
Monsieur Regnault de Goullons, &
Monsieur Guichart d'Angles, chivalers, salu: & dilection.

Come bonnes trieues & loyaulz, pour lacomplissement de bonne paix, entre monseigneur & nous, & les subgiez du dit royaume, & tous ceulz de nostre partie, d'une part, & mon cousyn le Roy d'Engleterre, & tous ceulz de la siene partie, d'autre part, aient este prises & acordees, jusques a la Saint Michiel prochein venir, & de celui jour jusques a la Saint Michiel, qui sera l'an mill CCC. soixante & un, & celui jour jusques a soleil conchie;

Nous, confiantz de vestre discretion, sens, & loyaute, vous deputons & establissons, & chascun de vous, conservateurs des dites treues, & reformateurs d'icelles, & des attemptaz contre ycelles, se aucune en avoit fait;

Et vous mandons & commettons, & a chascun de vous, que les dites treues, des quelles je vous apprendra par noz autres lettres, vous faciez publier & crier par tout la, ou mestre sera, & icelles faitez tenir & garder fermement, de point en point, sanz enfraindre;

Et, se aucun chose estoit faite ou attemptee, en quelque maniére, au contraire, faitez le reparer & mettre au primier & deu estat, & amender si comme raison sera, & avec ce, punissiez rigoreusement les attemptaz par tele maniere, que complainte n'en retourne a nous.

Et mandons & commandons a touz noz feaulz justicers & subgiz, requeranz tous autres, q' a vous, & a chascun de vous, & a voz deputez, se ascuns en faitez ou establissiez, obeissent & entendent sur toutes les choses dessus dites, & chascun d'icelles, & leurs dependances.

Don' a Chartres, le viii. jour de May, l'an de Grace mill CCC. & soixante.

Tractatus magnæ pacis, Bretigniaci, prope Carnotum, conclusæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, regent le Royaume, duc de Normandie, & Dauphin de Vienne, a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salut.

Nous vous faisons sçavoir que de touz les debaz & descorz quelconques, meuez & demenez, entre monsire le Roy de France & nous d'une part, & le Roy d'Engleterre d'autre part;

Pour bien de pais, est accorde le viii. jour de May, l'an de Grace mill CCC soixante, a Bretigny de les Chartres, en la maniere qui s'ensuit;

I. Premierement, que le Roy d'Engleterre, aveuc ce que il tient en Guyenne & en Gascoigne, aura, pour lui & pour ses hoirs, perpetuelment & a touz jours, toutes les choses qui s'ensuivent, a tenir par la maniere, que le Roy de France & son filz, ou aucun de ses ancestres, Roys de France les tindrent, c'est asçavoir;

Ce que en souvereinete en souvereinete, ce que en demaine en demaine, & par les temps & manieres au dessouz declares;

La cite, & le chastel, & la conte de Poitiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensamble les fiez de Thoart, & la terre de Beleville;

La cite & le chastel de Xainctes, & toute la terre & le pais de Xainctonge, par deça & par dela la Charente;

La cite & le chastel d'Agen, & la terre & le paiis d'Agenois;

La cite, & le chastel, & toute la conte de Pierregort, & la terre & le paiis de Pierreguys;

La cite & le chastel de Limoges, & la terre & le paiis de Limosin;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le paiis de Caourcin;

La cite, & le chastel, & le paiis de Tarbe, & la terre, paiis, & conte de Bigorre;

La conte, la terre, & le paiis de Gaure:

La cite & le chastel d'Engolesme; la conte, la terre, & le paiis d'Engolesmois;

La cite & le chastel de Rodeis, &

La terre & paiis de Rovergne;

Et s'il y a aucuns seigneurs, comme le conte de Foix, le conte d'Armignac, le conte de Lille, le conte de Pierregort, le viconte de Limoges, ou autres, qui teignent aucunes terres ou lieux, dedenz les metes des ditz lieux, il feront hommage au Roy d'Angleterre, & touz autres services & devoirs, deuz a cause de leur terres ou lieux, en la maniere que il ont fait ou temps passe.

II. Item, aura le Roy d'Engleterre tout ce, que le Roy d'Engleterre, ou aucun des Roys d'Engleterre aunciennement tindrent en la ville de Monstereel sur la Mer, & les appartenances.

III. Item, aura le dit Roy d'Englettere toute la conte de Pontieu tout entierement; sauf & excepte que, se aucunes choses ent esté alienées, par les Roys d'Engleterre, qui ont esté pour le temps, de la ditte conte & appartenances, & a autres personnes, que aus Roys de France, le Roy de France ne sera pas tenu de les rendre au Roy d'Engleterre.

Et, se les dittes alienations ont esté faites aus Roys de France, qui ont esté pour le temps, senz aucun moien, & le Roy de France les tiegne ad present en sa main, il les lessera au Roy d'Engleterre entierement; excepté que, se les Roys de France les ont euz par eschange pour autres terres, le Roy d'Engleterre delivera au Roy de France ce que l'on a eu par eschange, ou li lessera les choses ainsi alienées.

Mais, se le Roys d'Engleterre, qui ont esté pour le temps, en avoient aliene, ou transporte, aucunes choses en autres personnes, que es Roys de France, & depuiz soient venues es mains du Roy de France, ou aussi par partage, le Roy de France ne sera paz tenu de les rendre.

Aussi, se les choses dessus dittes doivent homage, le Roy les baillera à autre, qui en fera hommage au Roy d'Engleterre; &, se il ne doivent hommage, le Roy de France baillera un tenant, qui li en fera le devoir dedenz un an, prochein apres ce que il sera partie de Calais.

IV. Item, le Roy d'Engleterre aura le chastel & la ville de Calais;

Le chastel, la ville, & seignourie de Merch;

Les villes, chasteaux, & seignouries de Sangate, Couloigne, Hames, Wale, & Oye, aveuc terres, bois, marios, rivieres, rentes, seignouriez, advoiaisons d'esglises, & toutes autres appartenances, & lieux, entregisanz dedenz les metes ou bonnes qui ensuivent; c'est asçavoir,

De Calais jusques au fil de la riviere par devant Gravelinghes, & aussi, par le fil de mesme la riviere, tout entour Langle; & aussi, par la riviere qui va par dela Poil; & ausi, par mesme la riviere, qui chiet ou grant lac de Guignes, & jusques a Fretun; & d'illeuc par la vallee entour la montaigne de Calbully, encloant mesme la montaingne, & aussi jusques a la mer, avec Sangate, & toutes ses appartenances.

V. Item, le dit Roy d'Angleterre, aura le chastel, & la ville, & tout entierement la conte de Guignes, aveuc toutes les terres, villes, chasteaux, forteresces, lieux, hommes, hommages, seignouries, bois, forez, droitures d'icelles, aussi entierement comme le conte de Guignes, derrenement mort, les tint ou temps de sa mort; & obeiront les eglises & les bonnes genz, estanz dedenz les limitations du dit conte de Guignes, de Calays, & de Merch, & des autres lieux dessus diz, au Roy d'Engleterre, aussi comme il obeissoient au Roy de France, & au conte de Guignes qui fu pour le temps;

Toutes les quelles choses, de Merch & de Calais, contenues en cest present article & en l'article prochein procedant, le Roy d'Engleterre tendra en demaine: excepté les heritages des eglises, qui demourrent aus dittes eglises entierement, quelque part q'il soient assiz; & aussi exceptés les heritages des autres genz des paiis de Merch & de Calais, assiz hors de la ville de Calays, jusques a la value de cent livres de terre par an, de la mon-

Ejusdem tractatus versio Latina.

KAROLUS, primogenitus Regis Franciæ, regens regnum, dux Normanniæ, & delphinus Viennæ, universis, præsentes literas inspecturis, salutem.

Notum vobis facimus quod, super omnibus litibus & discordiis quibuscumque, motis & agitatis, inter dominum meum Regem Franciæ & nos ex parte una, & Regem Angliæ ex parte altera;

Propter bonum pacis, est concordatum, octavo die Maii, anno Domini millesimo trecentesimo & sexagesimo, apud Bretigny juxta Carnotum, modo qui sequitur;

Primo, quod Rex Angliæ, cum illo quod tenet in Aquitaniâ & Vasconiâ, habebit, pro se & hæredibus suis, semper & in perpetuum, omnia quæ sequuntur, tenenda per eundem modum, quo Rex Franciæ, & filius suus, aut aliquis de prædecessoribus suis, Regibus Franciæ, tenuerunt illa; videlicet,

Illud quod in superioritate in superioritate, & illud quod in domanio in domanio, & per modos & tempora inferiùs declarata;

Civitatem, castrum, & comitatum Pictaviæ, & totam terram & patriam de Pictavia, una cum feodo de Thouart, & terrâ de Belleville;

Civitatem & castrum Xancton, & totam terram & patriam Xanctonensem, citra & ultra Charenton;

Civitatem & castrum Agennen, & terram & patriam Agennensem;

Civitatem, & castrum, & totum comitatum Petragoricense, & terram & patriam Petragoricensem;

Civitatem & castrum Lemovicense, & terram & patriam Lemovicensem;

Civitatem & castrum Caturcense, & terram & patriam Caturcensem;

Civitatem, castrum, & patriam de Tarbe, & terram, & patriam, & comitatum Bigorre;

Comitatum, terram, & patriam de Gaure;

Civitatem & castrum Engolismense, comitatum, terram, & patriam Engolismensem;

Civitatem & castrum de Rodeis, &

Terram & patriam de Rovergne;

Et si ibi sunt aliqui domini, sicut comes Fuxi, comes Armaniaci, comes Insularum, comes Petragoricensis, vicecomes Lemovicensis, aut alii, qui tenent aliquas terras vel loca, infra metas dictorum locorum, ipsi facient homagium Regi Angliæ, & omnia alia servitia & deveria, debita causa terrarum & locorum suorum, modo quo ipsi fecerunt temporibus retroactis.

II. Item, habebit Rex Angliæ totum illud, quod Rex Angliæ, aut aliqui ex Regibus Angliæ antiquitùs tenuerunt in villâ de Monstrel supra Mare, & pertinentias suas.

III. Item, habebit dictus Rex Angliæ totum comitatum de Pontieu integraliter; salvo & excepto quod, si aliqua fuerint alienata per Reges Angliæ, qui pro tempore fuerunt, de dicto comitatu & pertinentiis, & aliis personis, quam Regibus Franciæ, Rex Franciæ non tenetur illa reddere Regi Angliæ.

Et, si dictæ alienationes factæ fuerint Regibus Franciæ, qui fuerunt pro tempore, sine aliquo medio, & Rex Franciæ illa tenet ad præsens in manu suâ, ipse illa dimittet Regi Angliæ integrè; excepto quòd, si Reges Franciæ illa habuerint per escambium pro aliis terris, Rex Angliæ liberabit Regi Franciæ illud quod habuerit per escambium, vel dimittit sibi hujusmodi alienata.

Sed, si Reges Angliæ, qui fuerunt pro tempore, alienaverunt, vel transtulerunt, aliqua aliis personis, quam Regibus Franciæ, & postea devenerunt ad manus Regis Franciæ, vel etiam per partitionem, Rex Franciæ non tenebitur illa reddere.

Tum, si supradictâ debeant homagium, Rex Franciæ dabit illa alteri, qui faciet homagium Regi Angliæ; &, si illa non debeant homagium, Rex Franciæ tradet unum tenentem, qui sibi faciet deveria infra unum annum, proximum postquam ipse recesserit de Calesio.

IV. Item, habebit Rex Angliæ castrum & villam de Caleys;

Castrum, villam, & dominium de Merk;

Villas, castra & dominia de Sandgate, Coloigne, Hammes, Wale, & Oye, cum terris, boscis, marois, riyis, redditibus, dominiis, advocationibus ecclesiarum, & omnibus aliis pertinentiis, & locis, interjacentibus infra metas & bundas quæ sequuntur; videlicet,

De Caleys usque ad filum rivi coram Graveling; & etiam, per filum ejusdem rivi, totum in circuitu Langle; & etiam rivi qui vadit ultra Poil; & etiam per eundem rivum, qui cadit in magnum lacum de Guynes, & usque Freton; & exindè per vallem, in circuitu montis Calbally, includendo eundem montem, & etiam usque ad mare, cum Sangate, & omnibus suis pertinentiis.

V. Item, dictus Rex Angliæ habebit castrum, & villam, & totum integraliter comitatum de Guynes, cum omnibus terris, villis, castris, fortalitiis, locis, hominibus, homagiis, dominiis, boscis, forestis, & juribus eorundem, ita integrè sicut comes de Guynes, ultimò mortuus, illa tenebat tempore mortis suæ; & obedient omnes ecclesiæ & probæ gentes, existentes infra limitationes dictorum, comitatûs de Guynes, de Caleys, de Merk, & de omnibus aliis locis supradictis, Regi Angliæ, similiter sicut obediebant Regi Franciæ, & comiti de Guynes, qui pro tempore fuit.

Quæ omnia, de Merk & de Caleys, in præsenti articulo & proximò præcedente contenta, Rex Angliæ tenebit in domanio: exceptis hæreditatibus ecclesiarum, quæ manebunt dictis ecclesiis integrè, ubicunque sitæ fuerint; & etiam exceptis hæreditatibus aliarum gentium de patriis de Merk & de Calesio, extra villam de Calesio positis, usque ad valorem centum libratarum

noye courant ou paiis, & au dessouz : les quels heritages leur demourront jusques a la value dessus ditte, & au dessouz ;

Mais les heritages & heritations, assisez en la ditte ville de Calais, aveuc leur appartenances, demourront, en demaine, au Roy d'Engleterre, pour en ordener a sa voulante; & aussi demourront aus heritanz, en la conte, ville, & terre de Guignes, touz leurs demeines entierement, & revendront plainement; sauf ce que dit est des confrontations, metes, & bonnes en l'article prechein procedant.

VI. Item, accorde est que le dit Roy d'Engleterre, & ses hoirs, auront & tendront toutes les illes, adjacens aus terres, paiis, & lieux avant nommez, ensamble aveuques toutes les autres illes, les quelles le dit Roy d'Engleterre tient a present.

VII. Item, est accorde que la dit Roi de France, & son ainsne filz, le regent, pour euls, & pour touz leurs hoirs & successeurs, au plutost que bien pourra, senz fraude & senz mal engin, & au plustart dedenz la feste Saint Michiel, prochein venir, en un an, rendront, bailleront, & delivreront an dit Roy d'Engleterre, & a touz ses hoirs & successeurs, & transporteront en euls, toutes les honneurs, obediences, hommages, ligeances, vassauls, fiez, services, recognoissances, droitures, mere & mixte impere, & toutes manieres de jurisdictions hautes & basses, ressorz, & sauvegards, avoaisons & patronages d'eglises, & toutes manieres de seignouries & souvereinetez, & tout le droit q'il avoient ou povoient avoir, appartenoient, appartienient, & povent apartenir, pour quelque cause, tiltre, ou couler de droit, a euls, aus Roys & a la couronne de France, pour cause des citez, contes, chastiaux, villes, terres, paiis, illes, & lieux avant nommez, & de toutez leur appartenances & appendences, quelque part qu'il soient, & chascune d'icelles, senzy riens retenir a euls, a leurs hoirs ne successeurs, aus Roys ne a la couronne de France :

Et aussi manderont le diz Roy & son ainsne filz, par leurs lettres patentes, a touz arcevesques, evesques, & autres prelaz de sainte eglise, & aussi aus contes, viscontes, barons, nobles, citoienz, & autres quelconques des citez, contes, terres, paiis, illes, & lieux avant nommez, qu'il obeissent au Roy d'Engleterre, & a ses hoirs, & a leur certain commandement, en la maniere qu'il ont obei aus Rois & a la couronne de France :

Et, par mesme les lettres, leur quittront & absoldront, au mielx qu'il se pourra faire, de touz hommages, fois, seremenz, obligations, subjections, & promesses, faiz, par aucun d'euls, au Roy & a la couronne de France en quelque maniere.

VIII. Item, accorde est que le Roy d'Engleterre aura les citez, contez, chasteaux, terres, paiis, ylles, & lieux avant nommez, aveuc toutes les appartenances & appendences, quelque part qu'il soient, a tenir a luy, & touz ses hoirs & successeurs, heritablement & perpetuelement, en demaine ce que le Roy de Fraunce y avoit en demaine & aussi en fie, service, souvereinete ou resort, ce que les Roys de France y avoient; sauf tout que dit est par dessus en l'article de Calais & de Merch.

Et, se des cites, contes, chasteaux, terres, paiis, illes, & lieux avant nommez, souvereinetes, drois, mere & mixte impere, jurisdictions, & profiz quelconqes, que tenoit aucuns Roys d'Engleterre illovecques, & en leur appartenances & appendences quelconques, aucunes alienations, donations, obligations, ou charges ont este faitez par aucuns des Roys de France, qui ont este pour le temps puiz lxx. anz en ca, par quelque fourme ou cause que ce soit, toutes teles donations, alienations, obligations, & charges sont dessores, & seront du tout, rappelees, cassees, & annullees, & toutes choses, ainsi donnees, alienees, ou chargees, seront realment & de fait rendues & baillees au dit Roy d'Engleterre, ou a ses deputes especiauls, a mesme l'entierete, comme il furent aus Roys d'Engleterre depuis lxx. anz en ca, au plustot que l'en pourra, sanz mal engin, & au plustart dedenz la Saint Michel, prochein venant, en un an, a tenir au dit Roy d'Engleterre, & a touz sez hoirs & successeurs, parpetuelment & heritablement, par maniere que dessus est dit; excepte ce qui est dit par dessouz en l'article de Pontieu, qui demourra en sa force; & sauf & excepte toutes les choses donnees & aliennes aus eglises, qui leur demourront paisiblement en tous les paiz & lieux, ci dessus & dessouz nommez; si que les persones des dittes eglises prient diligement pour les diz Roys, comme pour lours fondeurs; sur quoy leur consciences en seront chargees.

IX. Item, est accorde que le Roy d'Engleterre toutez les citez, villes, chasteaux, & paiis dessouz nommez, qui anciennement n'ont este des Roys d'Engleterre, aura & tendra, en l'estat & aussi, comme le Roy de France, ou ses filz, les tiennent a present.

X. Item, est accorde que, se, dedenz les metes des ditz paiis, qui furent anciement des Roys d'Engleterre, auroient aucunes choses, que autrefoitz n'eussent este des Roys d'Engleterre, dont le Roy de France estoit en possession le jour de la bataille de Poytiers, qui fu le xix. jour de Septembre, l'an mill CCCLVI. elles en serront & demourront au Roy d'Engleterre, & a ses hoirs, en la maniere que dessus est dit.

XI. Item, est accorde que le Roy de France, & son ainsne filz, le regent, pour euls, & pour leurs hoirs, & pour touz les Roys de France, & leurs successeurs, a touz jours, au plutost que pourra faire, sanz mal engin, & au plustart dedenz la Saint Michiel, prochein venant, en un. an, rendront & bailleront au dit Roy d'Engleterre, & a touz ses hoirs, & successeurs, & transporterant en euls touz les honneurs, regalites, obediences, hommages, ligeances, vassauls, fiez, services, recognoissances, serements, droitures, mere & mixte impere, toutes manieres de jurisdictions hautes & basses, ressors, sauvegardas, & seignouries & souvereinetes, qui appartenoient, appartienent, ou purroient en aucune maniere appartenir, aus Roys & a la couronne de France, ou a aucune autre personne, a cause du Roy & de la couronne de France, en quelque temps, es citez, contes, chasteaulx, terres, paiis, illes, & lieux avant nommez, ou en aucun d'euls, & a leur appartenances & appendences quelconques, ou es personnes, vassauls, ou subgiez quelconques d'iceuls, soient princes, dux, contes, vicontes, arcevesques,

terrarum per annum, monetæ currentis in patria, & infra; quæ hæreditates illis remanebunt usque ab valorem supradictum, & infra;

Sed hæreditates & mansiones, positæ in dicta villa Calesii, cum suis pertinentiis, remanebunt, in domanio, Regi Angliæ, ad indè ordinandum pro sua voluntate; & etiam remanebunt habitantibus in comitatu, villâ, & terrâ de Guynes omnia sua domania integrè, & revenient plenè; excepto illo quod dictum est de confrontationibus, metis, & bundis in articulo proximò præcedente.

VI. Item, concordatum est quod dictus Rex Angliæ, & hæredes sui, habebunt & tenebunt omnes insulas, adjacentes terris, patriis, & locis super nominatis, simul cum aliis omnibus insulis, quas dictus Rex tenet de præsente.

VII. Item, est concordatum quod dictus Rex Franciæ & suus primogenitus, regens, pro ipsis hæredibus & successoribus suis, citiùs quo fieri poterit, absque fraude & dolo malo, & ad ultimum citra festum Sancti Michaelis, proximò venturum, in unum annum, reddent, tradent, & deliberabunt dicto Regi Angliæ, & universis hæredibus & successoribus suis, & transferent in eos omnia, honores, obedientias, homagia, ligeantias, vassallos, feoda, servitia, recognitiones, jura, merum & mixtum imperium, & omnimodas jurisdictiones altas & bassas, resorta, salvasgardias, advocationes & patronatus ecclesiarum, & omnimoda dominia & superioritates, & totum jus quod habent vel poterunt habere, quæ pertinuerunt, pertinent, & poterunt pertinere, per quamcumque causam, titulum, aut colorem juris, illis, Regibus, & coronæ Franciæ, occasione civitatum, comitatuum, castrorum, villarum, terrarum, patriarum, insularum, & locorum supranominatorum, & omnium pertinentium & dependentium suorum, ubicumque fuerint, & alicujus eorumdem, absque aliquo indè retinendo illis, hæredibus & successoribus suis, Regibus, vel coronæ Franciæ :

Et etiam mandabunt dicti Rex & suus primogenitus, per literas suas patentes, omnibus archiepiscopis, episcopis, & aliis prælatis sanctæ ecclesiæ, & etiam comitibus, & vicecomitibus, baronibus, nobilibus, civibus, & aliis quibuscumque civitatum, comitatuum, terrarum, patriarum, insularum, & locorum super nominatorum, quod obediant Regi Angliæ, & hæredibus suis, & eorum certis mandatis, modo quo obedierunt Regibus & coronæ Franciæ :

Et, per easdem suas litteras, illos acquietabunt & absolvent, meliùs quo fieri poterit, de omnibus homagiis, fidelitatibus, juramentis, obligationibus, subjectionibus, & promissionibus, factis, per aliquem illorum, Regi & coronæ Franciæ quomodocumque.

VIII. Item, concordatum est quod Rex Angliæ habebit civitates, comitatus, castra, terras, patrias, insulas, & loca supradicta, cum omnibus pertinentiis & dependentiis, ubicumque fuerint, tenenda sibi, & hæredibus suis, & successoribus suis, hæreditabiliter & perpetuò, in domanio illud quod Rex Franciæ ibi habuit in domanio, & etiam in feodo, servitio, superioritate vel resorto, illud quod Reges Franciæ ibi habuerunt; salvo toto quod dictum est superiùs, in articulo de Calesio & de Merk.

Et, si de civitatibus, comitatibus, castris, terris, patriis, & insulis, & locis supranominatis, superioritatibus, juribus, *mero* & *mixto imperio*, jurisdictionibus, & proficuis quibuscumque, quæ tenebat Rex aliquis Angliæ ibidem, in eorum pertinentiis & dependentiis quibuscumque, aliquæ alienationes, donationes, obligationes, aut onerationes factæ fuerint per aliquem ex Regibus Franciæ, qui fuerint pro tempore, citra septuaginta annos, per quamcumque formam vel causam, omnes tales donationes, alienationes, obligationes, & onerationes sint dehinc, & erunt in toto, revocatæ, cassæ, & adnullatæ; & omnia, sic donata, alienata, aut onerata, erunt realiter & de facto restituta & tradita dicto Regi Angliæ, vel deputatis suis specialibus, in eadem integritate, sicut fuerunt Regibus Angliæ ante & citra prædictos septuaginta annos, citiùs quo fieri poterit, sine dolo malo, & ad ultimum citra festum Sancti Michaelis, proximò venturum, in unum annum, tenenda dicto Regi Angliæ, & omnibus hæredibus & successoribus suis, perpetuo & hæreditariè, per modum supradictum; illo excepto quod dictum est super in articulo de Pontieu, qui remanebit in suo vigore; & salvis & exceptis omnibus donatis & alienatis ecclesiis, quæ illis remanebunt pacificè in omnibus patriis & locis, hic superiùs & inferiùs nominatis; ita quod personæ dictarum ecclesiarum precentur diligenter pro dictis Regibus, sicut pro suis fundatoribus; super quo erunt eorum conscientiæ oneratæ.

IX. Item, concordatum est quod Rex Angliæ omnia, civitates, villas, castra, & patrias, nominata superiùs, quæ antiquitùs non fuerunt Regum Angliæ, habebit & tenebit, in eo statu & taliter, sicut Rex Franciæ & filii sui tenent ad præsens.

X. Item, concordatum est quod, si, infra metas dictarum patriarum, quæ fuerunt antiquitùs Regum Angliæ, essent aliqua, quæ aliàs non fuerunt Regum Angliæ, in quorum erat possessione Rex Franciæ die belli Pictaviensis, quæ fuit decimâ nonâ die Septembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto, illa erunt & remanebunt Regi Angliæ, & hæredibus suis, modo quo superiùs dictum est.

XI. Item, concordatum est quod Rex Franciæ, & primogenitus suus, regens, pro se, & hæredibus suis, & pro omnibus Regibus Franciæ, & successoribus suis, imperpetuùm, citiùs quo fieri poterit, sine dolo malo, & ad ultimum citra festum Sancti Michaelis, proximò venturum, in unum annum, reddent & tradent dicto Regi Angliæ, & omnibus hæredibus, & successoribus suis, & transferent in eos omnia honores, regalitates, obedientias, homagia, ligeantias, vassallos, feoda, servitia, recognitiones, juramenta, jura, merum & mixtum imperium, omnimodas jurisdictiones altas & bassas, resorta, salvasgardias, & dominia & superioritates, quæ pertinebant, & pertinent, vel poterunt quomodolibet pertinere, Regibus & coronæ Franciæ, vel alicui alteri personæ, causâ Regis & coronæ Franciæ, quocumque tempore, in civitatibus, comitatibus, castris, terris, patriis, insulis, & locis superiùs nominatis, vel in aliquo eorumdem, & pertinentiis & dependentiis suis quibuscumque, vel in personis, vassallis, aut subditis quibuslibet eorumdem, sint principes, duces, comites, vicecomites, archiepiscopi, episcopi, & alii

evesques, & autres prelaz d'eglises, barons, nobles, & autres quelconques, sanz riens a eulz, leurs hoirs, & successeurs, la couronne de France, ou autre que ce soit, retenir ne reserver en yceuls, pour quoy ilz, ne leurs hoirs, & successeurs, ou autres Rois de France, ou autre que ce soit, a cause du Roy ou de la couronne de France, aucune chose ne pourront chalengier ou demander, ou temps avenir, sur le Roy d'Engleterree, ses hoirs, & successeurs, ou sur aucun de vassauls & subgiez avantdiz, pour cause des paiis & lieux avant nommez.

Einsi que tous les avant nommez personnes, & leurs hoirs, & successeurs, perpetuelment seront hommes liges & subgiez du Roy d'Engleterre, & a touz ses hoirs, & successeurs.

Et que le dit Roy d'Engleterre, ses hoirs, & successeurs, toutes les personnes, citez, contez, terres, paiis, illes, chasteaulx, & lieux avant nommez, & toutes les appartenances & appendances, tendront, auront, & a eulz demourront pleinement, perpetuelment, & franchement, en leur seignourie, souvereinete, & obeissance, ligeance & subjection, comme les Roys de France les avoient & tenoient en aucun temps passe;

Et que le dit Roy d'Engleterre, ses hoirs, & successeurs, auront & tendront perpetuelment touz les pays avant nommez, aveuc leur appartenances & appendences, & les autres choses avant nommes, en toute franchise & liberte parpetuele, comme seigneur souverain & lige, & comme voisins au Roy & au royaume de France, senz y recognoistre souvereinte, ou faire aucune obedience, hommage, ressort, subjection, & senz faire, en aucune temps avenir, aucuns service ou recognoissance, aus Rois ne a la couronne de France, des citez, contez, chasteaux, terres, paiis, illes, lieux, & personnes avant nommez, ou pour aucun d'icelles.

XII. Item, est accorde, que le Roy de France, & son ainsne filz, renounceront expressement aus diz ressorz & souvereinetes, & a tout le droit qu'ils ont, ou povent avoir, en toutes les choses qui, par ce present traittie, doivent appartenir au Roy d'Engleterre.

Et, samblablement, le Roy d'Engleterre, & son ainsne filz, renounceront expressement a toutes les choses qui, par ce present traittie, ne doivent estre baillees, ne demourer au Roy d'Engleterre, & a toutes les demandes qu'il fasoit au Roy de France;

Et, par especial, au nom & au droit de la couronne & du royaume de France;

Et a l'omage, souverainete, & demeine du duchie de Normandie, de Toureine, des contez d'Anjou & du Maine;

Et a la souvereinete & hommage du duchie de Bretaigne;

A la souvereinete & hommage du conte & paiis de Flandres;

Et a touz autres demandes, que le Roy d'Engleterre fasoit, ou faire pourroit, au Roy de France, pour quelconque cause que ce soit, oultre ce, & excepte que, par ce presente traittie, doit demourer & estre baille au dit Roy d'Engleterre, & a ses hoirs.

Et transporteront, cesseront, & delaisseront l'uns Roys a l'autre, parpetuelment, tout le droit que chascun d'euls peut avoir en toutes les choses, qui, par ce present traitte, dovient demourer ou estre baillies a chascun d'eulz; & du temps & lieu, ou & quant les dittes renunciations se feront, parleront & ordeneront les deux Roys a Calas ensamble.

XIII. Item est accorde, a fin que ce presente traittie puisse estre plus briefment accompli, que le Roy d'Engleterre fera amener le Roy de France a Calais, dedens iii. sepmaines apres la Nativite Saint Jehan Baptiste, prochein venant, cessant tout juste empeschement, aus despenz du Roy d'Engleterre; hors les frais de l'ostel du dit Roy de France.

XIV. Item, est accorde que le Roy de France paiera au Roy d'Engleterre iii. milions d'escuz d'or; dont, les ii. valent un noble, de la monnoie d'Engleterre:

Et en serront paiez au dit Roy d'Engleterre, ou a ses deputez, vi^{c} mille escuz a Calais, dedenz quatre mois, a compter depuiz que le Roy de France sera veuu a Calais:

Et, dedenz l'an, deslors prochein ensieuvant, en seront paiez iv^{c} mille escuz, tels comme dessuz, en la cite de Londres en Engleterre:

Et deslorz, chascun an prochein ensuivant, iv^{c} mille escuz, tels comme devant, en la ditte cite, jusques a tant que les diz iii. millions seront parpaiez.

XV. Item, est accorde que,

Pour paiant les diz vi^{c} mille escuz a Calais, & pour baillant les ostages, a dessouz nommez, & delivrant au Roy d'Engleterre, dedenz les iv. moys, a compter depuiz que le Roy de France sera venu a Calais, comme dit est, la ville & les forteresces de la Rochele, & les chasteaux, forteresces, & villes de la conte de Guynes, aveuc toutes les appartenances & appendances:

La personne du dit Roy sera toute delivre de prison, & pourra partir franchement de Calais, & venir en son pouvoir, senz aucun empeschement, mais il ne se pourra armer, ne sez genz, contre le Roy d'Engleterre, jusques a tant qu'il ait acompli ce qu'il est tenu de faire par se present traittie; & sont ostages, tant prisons pris a la bataille de Poitiers, comme autres, qui demourront pour le Roy de France, ceuls qui s'ensuit; c'est assavoir,

Monsire Loys, conte d'Anjou,
Monsire Jehan, conte de Poitiers,
Le duc d'Orliens,
Le duc de Bourboun,
Le conte de Bloys, ou son frere,
Le conte d'Alencon, ou monsire Pierre d'Alencon, son frere,
Le conte de Saint Pol,
Le conte de Harecourt,
Le conte de Portien,
Le conte de Valentinoys,
Le conte de Breme,
Le conte de Vaudemonz,
Le conte de Forez,
Le viconte de Beaumont,
Le sire de Couci,
Le sire de Fienles,
Le sire de Preaus,

ecclesiarum prælati, barones, nobiles, & alii quicumque, absque ullo ipsis, hæredibus & successoribus suis, coronæ Franciæ, vel alteri, quicumque fuit, retinendo vel reservando in eisdem, propter quod ipsi, nec hæredes, & successores sui, aut alii Reges Franciæ, aut alius quicumque fuerit, occasione Regis & coronæ Franciæ, non poterunt aliquid vendicare vel petere, in futurum, à Rege Angliæ, hæredibus, & successoribus suis, vel ab aliquo vassallorum & subditorum supradictorum, causâ patriarum & locorum superiùs nominatorum.

Ita quod omnes superiùs nominatæ personæ, & hæredes & successores sui, erunt imperpetuùm homines ligei & subditi Regis Angliæ, & omnium hæredum, & successorum suorum.

Et quod dictus Rex Angliæ, hæredes, & successores sui, omnia personas, civitates, terras, insulas, castra, & loca prænominata, & omnes pertinentias & dependentias, tenebunt, habebunt, & eis remanebunt plenè, imperpetuùm, & liberè, in suo dominio, superioritate & obedientiâ, ligeantiâ & subjectione, sicut Reges Franciæ illa habuerunt & tenuerunt aliquo tempore præterito;

Et quod prædictus Rex Angliæ, hæredes, & successores sui, habebunt & tenebunt, imperpetuum, omnes patrias superiùs nominatas, cum pertinentiis & appendentiis, & alia supra nominata, in omni franchesiâ & libertate inperpetuum, sicut dominus supremus & ligeus, & sicut vicinus Regis & regni Franciæ, absque indè recognoscere superioritatem, vel facere aliquam obedientiam, homagium, resortum, subjectionem, & absque facere, aliquo tempore futuro, aliqua servitia vel recognitiones, Regibus vel coronæ Franciæ, de civitatibus, comitatibus, castris, terris, patriis, insulis, locis, & personis antedictis, vel pro aliquo eorumdem.

XII. Item, concordatum est quod Rex Franciæ, & suus primogenitus, renunciabunt expressè dictis resortis & superioribus, & omni juri quod habent, vel poterunt habere, in omnibus quæ, per præsentem tractatum, debent ad Regem Angliæ pertinere.

Et, consimiliter, Rex Angliæ, & suus primogenitus, renunciabunt expressè omnibus quæ, per præsentem tractatum, non debent tradi, vel remanere Regi Angliæ, & omnibus petitionibus quas ipse fecerit Regi Franciæ;

Et specialiter nomini & juri coronæ & regni Franciæ;

Et homagio, superioritati, & dominio ducatuum Normanniæ & Turoniæ, comitatuum Andegaviæ & de Mayne;

Et superioritati & homagio ducatûs Britanniæ;

Superioritati & homagio comitatûs & patriæ Flandriæ;

Et omnibus aliis petitionibus, quas Rex Angliæ fecit, vel facere poterit, Regi Franciæ, pro quâcumque causâ quæ fuerit, ultra illud & illo excepto quod, per hunc præsentem tractatum, debet remanere & tradi dicto Regi Angliæ & hæredibus suis.

Et transferent, cedent, & dimittent unus Rex alteri, imperpetuum, totum jus quod quilibet eorum potest habere in omnibus, quæ, per hunc præsentem tractatum, debent remanere & tradi cuilibet eorum; & de tempore & loco, ubi & quando dictæ renunciationes fient, loquentur & ordinabunt duo Reges simul Calesii.

XIII. Item, concordatum est, ad finem quod iste præsens tractatus possit breviùs compleri, quod Rex Angliæ faciet duci Regem Franciæ Calesii, infra très septimanas post festum Sancti Johannis Baptistæ, proximò futurum, cessante omni justo impedimento, expensis Regis Angliæ; exceptis expensis hospitii Regis Franciæ.

XIV. Item, concordatum est, quod Rex Franciæ solvet Regi Angliæ tres miliones scutorum auri; quorum duo valebunt unum nobile monetæ Anglicanæ;

Et solventur dicto Regi Angliæ, vel deputatis suis, sexcenta milia scutorum Calesii, infra quatuor menses, computandos postquam Rex Franciæ venerit Calesii.

Et, infra annum, extunc proximò sequentem, solventur quadringenta milia scutorum, talium sicut superiùs, in civitate Londoniæ in Anglia:

Et ex tunc, quolibet anno proximò sequenti, quadringenta milia scutorum, talium sicut ante, in civitate prædictâ, usque dictæ tres miliones fuerint persolutæ.

XV. Item, est concordatum quod,

Solutis dictis quadringentis milibus scutorum Calesii, & traditis obsidibus, hic inferiùs nominatis, & liberatis Regi Angliæ, infra quatuor menses, computandos postquam Rex Franciæ venerit Calesii, sicut dictum est, villâ & fortalitiis de Rupella, castris, fortalitiis, & villis comitatûs de Guynes, cum suis pertinentiis & dependentiis universis;

Persona dicti Regis de toto liberabitur de carcere, & poterit transire liberè de Calesio, & venire in suam potentiam, absque aliquo impedimento; sed ipse non poterit armare se, nec gentes suas, contra Regem Angliæ, donec compleverit illud quod tenetur facere per hunc præsentem tractatum; & sunt obsides, tam prisonarii capti in bello Pictavensi quam alii, qui remanebunt pro Rege Franciæ, illi qui sequuntur; videlicet,

Dominus Lodowicus, comes Andegaviæ,
Dominus Johannes, comes Pictavensis,
Dux Aurelianensis,
Dux Burbonæ,
Comes de Bloys, vel frater suus,
Comes de Alencon, vel dominus Petrus de Alencon, frater suus,
Comes Sancti Pauli,
Comes de Harecourt,
Comes de Portien,
Comes de Valentinois,
Comes de Breme,
Comes de Vaudemon,
Comes Forestarum,
Vicecomes de Bellomonte,
Dominus de Couciaco,
Dominus de Fienles,
Dominus de Pratis,

Le sire de Saint Venant,
Le sire de Garentieres,
Le dauphin d'Auvergne,
Le sire de Hangest,
Le sire de Montmorency,
Monsire Guillem de Craon,
Monsire Loys de Harecourt,
Monsire Jehan de Ligny ;

Ces sont les noms des prisons, qui furent pris en la bataille de Poitiers,

Monsire Phelippe de France,
Le conte de Eu,
Le conte de Longueville,
Le conte de Pontieu,
Le conte de Tancarville,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sanceurre,
Le conte de Donmartin,
Le conte de Ventadour,
Le conte de Salebruche,
Le conte de Anceurris,
Le conte de Vendosme,
Le sire de Craon,
Le sire de Derval,
Le mareschal de Deneham,
Le sire d'Aubigny,

XVI. Item, est accorde que les diz seze prisons, qui veront demourrer en hostage, pour le Roy de France, comme dit est, seront parmi ci delivres de leurs prisons, senz paier aucune raencon pour le temps passe, se il n'ont este a acort de certaine raencon par convenences, faites par ayant le tiers jour de May darrein passe ; &, se aucunes d'euls est hors d'Engleterre, & ne se rent a Calais, en ostage, dedenz le primier moys apres les dittes iii. sepmaines de la Saint Jehan, cessant juste empeschement, il ne sera paz quitte de la prison, mais sera contrains, par le Roy de France, a retourner en Engleterre, comme prisonnier, ou a paier la peine, par luy promise, & encourue, par deffaut de son retour.

XVII. Item, est accorde que, en lieu des diz ostages, qui ne vendrunt a Calays, ou qui demourront, ou se departiront senz congie hors du povoir du Roy d'Engleterre, le Roy de France sera tenu de en bailler d'autres, de semblable estat, au pluspres qu'il pourru estre fait, dedenz iv. moys, prochein apres que le baillif d'Amiens, ou le maire de Saint Omer, en sera sur ce par lettres du dit Roy d'Angleterre certeifie ; & pourra le Roy de France, a son departir de Calais, amener, en sa compaignie, x. des ostages, tels comme les deux Roys accorderont ; & suffira que, du nombre de xl. dessus diz, en demeure jusques au nombre de xxx.

XVIII. Item, est accorde que le Roy de France, dedens iii. moys apres ce qu'il sera parti de Calais, rendra a Calais, en ostage, iv. personnes de Paris, & ii. personnes de chascune des villes, dont les noms s'ensuist ; c'est assavoir,

De Saint Omer, — *Charters,*
Arras, — *Thoulous,*
Amiens, — *Lion,*
Beauvez, — *Orliens,*
Lisle, — *Compiegne,*
Douay, — *Rouen,*
Tournay, — *Caen,*
Reims, — *Tours,*
Chaalons, — *Bourges,*
Troyes,

plus souffisanz des dittes villes, pour la complissement de ce present traittie.

XIX. Item, est accorde que le Roy de France sera amene d'Angleterre a Calais, & demorra a Calais par iv. mois apres sa venue ; mais il ne paiera riens, du premier moys, pour cause de sa garde, &, pour chascun des autres moys ensuit, qu'il demourra a Calais, par deffaut de lui ou de ses gens, il paiera, pour ses gardes, x. mil' roiauls, tels comme il courent ad present en France, avant son partir de Calais ; & ainsi au fuer du temps, qu'il y demourra.

XX. Item, est accorde qu', au plustost que faire se pourra, dedenz l'an prochein apres ce que le Roy de France sera parti de Calais, monsire Jehan conte de Montfort, aura la conte de Montfort, aveuc toutes ses appertenances, en faisant hommage lige au Roy de France, & devoir, & service en tous caz, tels comme bon & loial vassal lige doit faire a son seigneur lige, a cause de la ditte conte ; & aussi si seront renduz ses autres heritages, qui ne sont mie de la duchie de Bretaigne, en faisant hommage ou autre devoir qui appertendra.

Et, s'il veut aucune chose demander, en aucune des heritages, qui sont de la ditte duchie, hors du paiis de Bretaigne, bonne & brief raison li sera faite par la court de France.

XXI. Item, que sur la question, du demaine de la duchie de Bretaigne, qu' est entre le dit monsire Jehan de Montfort d'une part, & monsire Charles de Bloys d'autre part, accorde est que les ii. Roys, appeles pardevant euls, ou leurs deputez, les parties principauls, de Bloys & de Montfort, par euls, ou par leur deputez especiaulz, s'enfourmeront du droit des parties ; & s'enforceront de mettre les parties a accort, sur tout ce qu' est en debat entre euls, au plustost qu'il pourront.

Et, en cas que les ditz Roys, par eulx, ne par leurs deputees, ne les pourrount accorder, dedans un an, prochein apres que le Roy de France serra arrivee a Calais, les amis, d'une partie & d'autre, s'enformeront diligeanment des droits des parties, par manere qui dessus est dit, & s'afforceront de mettre les dites parties a accord, au mieltz que faire se purra, a plus tost qu'ils pourront ;

Dominus de Saint Venant,
Dominus de Garentiers,
Delphinus Alvernensis,
Dominus de Hangest,
Dominus de Montemorenci,
Dominus Willielmus de Craon,
Dominus Lodowicus de Harecourt,
Dominus Johannes de Ligny ;

Hæc sunt nomina prisonariorum, qui fuerant capti in bello Pictavensi,

Philippus Franciæ,
Comes Ewe,
Comes de Longavilla,
Comes de Pontieu,
Comes de Tankervilla,
Comes de Joygny,
Comes de Saneere,
Comes de Dommartyn,
Comes de Ventadour,
Comes de Salubruc,
Comes de Danceurs,
Comes de Vandome,
Dominus de Craon,
Dominus de Derval,
Marescallus de Denham,
Dominus d'Aubigny.

XVI. Item, concordatum est, quod dicti sexdecim prisonarii, qui venient remanere, ut obsides, pro Rege Franciæ, sicut dictum est, erunt per hoc liberati de carceribus suis, sine solutione alicujus redemptionis pro tempore præterito, si illi non fuerint concordati de certâ redemptione per conventiones, factas ante tertium diem Maii ultimò præteritum ; &, si aliquis illorum est extra Angliam, & se non reddat Calesii, ut obses, infra primum mensem pòst dictas tres septimanas Sancti Johannis, cessante justo impedimento, ipse non erit quietus de carceribus, sed erit compulsus, per Regem Franciæ ad revertendum in Angliam, sicut prisonarius, vel ad solvendum pœnam, per ipsum promissam, & incursam, propterea quod non revertatur.

XVII. Item, concordatum est quod, loco obsidum dictorum, qui non venerint Calesii, vel qui morantur, aut recedant sine licentiâ extra potestatem Regis Angliæ, Rex Franciæ tenebitur ad tradendum alios, similis statûs, quam citiùs quo fieri poterit, infra quatuor menses, proximos postquam ballivus Ambiani, vel major Sancti Audomari, fuerit super hoc, per literas dicti Regis Angliæ, certificatus ; & poterit Rex Franciæ, in suo recessu de Calesio, adducere, in suâ comitivâ, decem de obsidibus, tales sicut duo Reges concordabunt ; & sufficiet quod, de numero quadraginta supradictorum, remaneant usque ad numerum triginta.

XVIII. Item, est concordatum quod Rex Franciæ, infra tres menses postquam recesserit de Calesio, reddet Calesii, in obsides, quatuor personas villæ Parisiensis, & duas personas de singulis villis, quarum nomina sequuntur ; viz.

De Sancto Audomaro, — *Carnoto,*
Atrabato, — *Tholosi,*
Ambianis, — *Lugduno,*
Beauves, — *Aurelianis,*
Lille, — *Compiegny,*
Dovay, — *Rothomago,*
Tornaco, — *Cadomo,*
Remis, — *Thuroins, &*
Chaalanis, — *Bituria,*
Trecis,

maximè sufficientes de dictis villis, pro completione hujus præsentis tractatûs.

XIX. Item, concordatum est quod Rex Franciæ erit ductus de Anglia ad Calesium, & morabitur Calesii per quatuor menses post suum adventum ; sed nichil solvet, primo mense, causâ suæ custodiæ ; & singulis aliis mensibus, quibus morabitur Calesii, propter defectum suum vel gentium suarum, ipse solvet, pro suâ custodiâ, decem milia regalia, talia sicut currunt ad præsens in Francia, ante suum recessum de Calesio ; & sic pro ratâ temporis, quod ipse ibidem morabitur.

XX. Item, concordatum est quod, citiùs quo fieri poterit, infra annum proximum postquam Rex Franciæ recesserit de Calesio, Johannes comes de Monteforti habebit comitatum de Monteforti, cum omnibus suis pertinentiis, faciendo indè homagium ligeum Regi Franciæ, & deveria, & servitia, in omnibus casibus, talia sicut bonus & fidelis vassalus ligeus debet facere domino suo ligeo, causâ comitatûs prædicti ; & etiam restituentur sibi aliæ hæreditates, quæ non sunt de ducatu de Britannia, faciendo indè homagium aut alium deverium quod pertinebit.

Et, si aliquid velit petere, in aliquibus hæreditatum, quæ sunt de dicto ducatu, extra patriam Britanniæ, bona & celeris justitia sibi fiet per curiam Franciæ.

XXI. Item, quod super quæstione, de dominio ducatûs Britanniæ, quæ est inter dictum Johannem de Monteforti ex unâ parte, & Carolum de Bloys ex aliâ parte, concordatum est quod duo Reges, vocatis coram eis, vel deputatis suis, partibus principalibus de Bloys & de Monteforti, per eos, vel eorum deputatos speciales, se informabunt de jure partium ; & nitentur ponere partes in concordiâ, super omni illo quod est in litigio inter illos, citiùs quo poterint.

Et, in casu quo dicti Reges, per semet, vel per suos deputatos, non potuerunt illos ponere in concordiâ, infra unum annum, postquam Rex Franciæ applicuerit Calesii, amici, unius partis & alterius diligenter informabunt se de jure partium, per modum supradictum, & interponent vires suas ad ponendum partes prædictas in concordiâ, meliùs quo fieri poterit, quantociùs poterunt.

Et, se ilz ne les povent mettre a accort, dedenz demi an, adonc prochein ensuivant, ilz rapporteront aus diz ii. Roys, ou a leurs deputez, tout ce qu'il auront trouve sur le droit des dittes parties, & sur quoy le debat demourra entre les dites parties ; & adonc les ii. Roys, par euls, ou par leurs deputez especiaulz, au plustost qu'il pourront, mettront les dittes parties a accort, ou diront leur final avis sur le droit de l'une partie & l'autre, & ce sera execute par les ii. Roys.

Et, en cas qu'il ne le pourroient faire, dedenz demi an prochein ensuit, adonques les ii. parties principauls, de Bloys & de Montfort, feront ce que mieulx leur samblera ; & les amis d'une partie & d'autre aideront quelque part qu'il leur plaira, sanz empeschement des diz Roys, & senz avoir en aucun temps dommage, blasme, ne reproche, par aucun des diz Roys, pour la cause dessus ditte.

Et, se ainsi estoit que l'une des dittes parties ne vausist comparoir souffisaument devant les diz Roys, ou leurs diz deputez, ou temps qu'il y sera establi ;

Et aussi en cas que les diz Roys, ou leurs deputez, auroient ordene, ou declarie, que les dittes parties fussent a accort, ou q'il auroient dit leur aviz pour le droit d'une partie, & aucune des dittes parties ne se voldroit accorder ad ce, ne obeir a la ditte declaration, adonques les ii. diz Roys seront encontre lui de tout leur povoir, & en aide de l'autre qui se voldroit acorder & obeir ; mais, en nul caz les ii. Roys, par leur propres personnes, ne par autres, ne pourront faire ne entreprendre guerre, l'une a l'autre, pour la cause devant ditte ;

Et touz jours demourra la souvereinte & homage de la ditte duchie au Roy de France.

XXII. Item, que toutes les terres, paiis, villes, chasteaux, & autres lieux, baillees aus diz Roys, seront en telles libertes & franchises, comme elles sont ad present, & seront confermees par les diz seigneurs Roys, ou par leur successeurs, & par chascun d'euls, toute fois qu'il en seront sur ce requis, se contraires n'estoient a cest present acort.

XXIII. Item, que le diz Roy de France rendra, & fera rendre & establir de fait, a monsire Phelip de Navarre, & a touz ses adherens en appert, au plustost que l'en pourra, senz mal engin, &, au plustart, dedenz un an, prochein apres que le Roy de France sera parti de Calais, toutes les villes, chasteaux, forteresces, seignouries, droiz, rentes, profiz, jurisdictions, & lieux quelconques, que le dit monsire Phelip, tant pour cause de lui, come pour cause de sa femme, ou ses diz adherens, tindrent, ou devoient tenir ou royaume de Fraunce, & ne leur fera jamais le dit Roy reproche, domage, ne empeschement, pour aucunes choses, faites avant ces heures ; & leur pardonera toutes offenses & mesprises, du temps passe, pour cause de la guerre ; & sur ce auront ses lettres, bonnes & souffisanz ; si que le dit monsire Phelip & ses avant diz adherens retournent en son hommage, & li soient bons & loiauls vassauls, & li facent ses devoirs.

XXIV. Item, est accorde que le Roy d'Angleterre pourra donner, ceste fois tant seulement, a qui qui lui plaira, en heritage toutes les terres & heritages, qui furent de feu monsire Godefroy de Harecourt, a tenir du duc de Normandie, ou d'autre seigneur, de qu'elles doivent estre tenues par raison, parmy les hommages & services, anciennement accoustumez.

XXV. Item, est accorde que nul homme, ne paiis, qu' ait este en l'obeissance d'une partie, & vendra par c'est accort a l'obeissance de l'autre partie, ne soit empeschie pour chose faite, ou temps passe.

XXVI. Item, est accorde que les terres des banniz & adherenz, de l'une partie & de l'autre, & aussi des eglises, d'une roialme & de l'autre, & que touz ceulz qui sont desheritez ou ostes de leurs terres ou heritages, ou charges d'aucune pension, taille, ou redevance, ou autrement grevez, en quelque maniere que ce soit, pour cause de ceste guerre, soient restituez entierement en meisme le droit & possession, qu'il eurent devant la guerre commencie :

Et que toutes manieres de fourfaiteures, trespaz, & mesprisons, faiz par euls, ou aucun d'euls, en moien temps, soient du tout pardonnez :

Et que les choses soient faites au plustost que l'en pourra bonnement, & au plustart, dedenz un an, prochein apres ce qe le Roy sera partiz de Calais ;

Excepte ce qu'est dit en l'article de Calais, de Merch, & des autres lieux nommez ou dit article :

Excepte aussi le visconte de Fronssac & monsire Jehan de Galard ; le quels ne seront paz comprinz en c'est article, mais demourront leurs biens & heritages en l'estat, qu'il estoient par avant cest present traittie.

XXVII. Item, est accorde que le Roy de France delivrera au Roi d'Angleterre, au plustost qu'il pourra bonnement, & donra, &, au plustart, dedenz la feste Saint Michiel, prochain venant, en un an, apres son partir de Calais, toutes les citez, villes, paiis, & autres lieux dessus nommez, qui par ce present traittie doivent estre bailles au Roi d'Angleterre.

XXVIII. Item, est accorde que, en baillant au Roy d'Angleterre, ou a autre pour luy par especial depute, les villes & forteresces, & toute la conte de Pontieu ;

Les villes & forteresces, & toute la conte de Monfort ;

La cite & le chastel de Xainctes ;

Le chasteaux, villes, & forteresces, & tout ce, que le Roy tient en demaine, ou paiis de Xainctonge, deça & dela Charentre ;

Et la cite d'Engolesme, & les chasteaulx, forteresces, & villes, que le Roy de France tient en demaine, en paiis d'Engolesmois, aveuc lettres & mandemenz, des delaissemenz des fiez, & hommages ;

Le Roy d'Angleterre, a ses propres couz & fraiz, delivrera toutes les forteresces, prisez & occupeez par lui, par ses subgiez, adherenz, & aliez, es paiis de France, & de Toureine, d'Anjou, de Maine, de Berri, d'Auvergne, de Bourgoigne, & de Champaignie, de Picardie, & de Normandie, & de

Et, si ipsi non potuerunt illos ponere in concordiâ, infra medium annum, extunc proximò sequentem, ipsi reportabunt dictis duobus Regibus, vel eorum deputatis, totum illud quod invenerint super jure dictarum partium, & de quo discordia remanebit inter dictas partes ; & tunc dicti duo Reges per se, vel per eorum deputatos speciales, citiùs quo poterint, ponent dictas partes in concordiâ, vel dicent suum avisamentum finale super jure unius partis & alterius, & illud mandabitur executioni per ipsos duos Reges.

Et, in casu quo illi hoc non possunt facere, infra medium annum proximò indè sequentem, tunc ambo partes principales, de Bloys & de Montforti, facient illud quod melius eis videbitur ; & amici unius partis & alterius juvabunt quamcumque partem, quam sibi placuerit absque impedimento dictorum Regum, & absque dampno, culpâ, vel reprehensione, per aliquam ipsorum, dictorum Regum, aliquo tempore habendis, ex causâ supradictâ.

Et, si ita fuerit quod una dictarum partium nollet comparere sufficienter coram dictis Regibus, vel eorum deputatis, statuendo tempore ;

Et etiam in casu quod dicti Reges, vel deputati sui, ordinarent, vel statuerent, vel declarent, quod partes prædictæ forent in concordiâ, vel quod dixerint dictum suum avisamentum pro jure unius partis, & aliqua ex dictis partibus nollet ad hoc concordare, nec parere dictæ declarationi, tunc dicti duo Reges erunt contra illam cum totâ suâ potentiâ, & in adjutorium alterius quæ vellet concordare & obedire ; sed, in nullo casu, dicti Reges, in propriis personis, nec per alios, possint facere nec suscipere bellum, unus contra alterum, ex causâ antedictâ ;

Et semper remanebit superioritas & homagium dicti ducatûs Regi Franciæ.

XXII. Item, quod omnia, terræ, patriæ, villæ, castra, & alia loca, tradita dictis Regibus, erunt in talibus libertatibus & franchesiis, sicut sunt in præsenti ; & erunt confirmatæ per dictos duos Reges, vel per suos successores, & per quemlibet eorum, quandocunque indè fuerint requisiti, si non sint contrariæ huic tractatui.

XXIII. Item, quod dictus Rex Franciæ reddet, & reddi faciet & confirmari de facto, domino Philippo de Navarra, & omnibus suis adhærentibus in publico, citius quo fieri poterit, sine dolo malo, &, ad ultimum, infra unum annum, proximum postquam Rex Franciæ recesserit de Calesio, omnia villas, castra, fortalitia, dominia, jura, redditus, proficua, jurisdictiones, & loca quæcumque dictus Philippus, tam causâ sui quam causâ uxoris suæ, vel dicti adhærentes tenent, vel debent tenere in regno Franciæ, nec eis unquam faciet dictus Rex vituperium, dampnum, vel impedimentum, pro quibuscumque antehac factis ; & ipsis condonabit omnes offensas & misprisiones, de tempore præterito, occasione guerræ ; & super hoc habebunt literas suas bonas & sufficientes ; ita quod dictus dominus Philippus & dicti adhærentes sibi revertantur in suum homagium, & sint sibi boni & fideles vassalli, & sibi faciant deveria sua.

XXIV. Item, concordatum est quod Rex Angliæ poterit donare, hac vice solummodo, in hæreditatem, cuicunque sibi placuerit, omnes terras & hæreditates, quæ fuerunt quondam domini Godefridi de Harecourt, ad tenendum de duce Normanniæ, vel de alio domino, de quo illæ deberent teneri de jure, per homagia & servitia, antiquitùs consueta.

XXV. Item, concordatum est quod nullus homo vel patria, qui fuit de obedientia unius partis, & per istam concordiam veniet ad obedientiam alterius partis, erit impeditus pro re factâ tempore retroacto.

XXVI. Item, concordatum est quod terræ bannitorum & adhærentium, unius partis & alterius, & etiam ecclesiarum, unius regni & alterius, &, quod omnes illi, qui sunt exhæreditati aut detrusi à terris suis vel hæreditatibus, vel sint onerati aliquâ pensione, vectigale, debito, aut aliter gravati qualitercumque, causâ istius guerræ, restituantur integrè in eisdem jure & possessióne, quæ habuerunt ante guerram inceptam :

Et quod omnimoda, forisfacturæ, delicta, & misprisiones, facta per eos, vel per eorum aliquem, medio tempore, sint ex toto remissa :

Et quod ista fiant citiùs quo poterit bono modo, & ad ultimum, infra unum annum, proximum postquam Rex recedet de Calesio ;

Excepto eo quod dictum est in articulo de Calesio, & de Merk, & de cæteris locis, nominatis in articulo prædicto ;

Exceptis etiam vicecomite de Fronssaico & Johanne de Galard ; qui non comprehendentur in isto articulo, sed remanebunt sua bona & hæreditates in statu, quo fuerunt ante præsentem tractatum.

XXVII. Item, concordatum est quod Rex Franciæ liberabit Regi Angliæ, citiùs quo commodè poterit, &, ad ultimum, citra festum Sancti Michaelis, proximò venturum, in unum annum, post suum recessum de Calesio, omnia civitates, villas, patrias, & loca alia supranominata, quæ, per hunc tractatum præsentem, debent tradi Regi Angliæ.

XXVIII. Item, concordatum est quod, traditis Regi Angliæ, vel alteri propter ipsum specialiter deputato, villis, & fortalitiis, & toto comitatu de Pontieu ;

Villis, fortalitiis, & toto comitatu de Monteforti ;

Civitate & castro de Xanctonis ;

Castris, villis, & fortalitiis, & omni illo quod Rex tenet in dominio, in patria Xanctonensi, citra & ultra Carentam ;

Civitate Engolismensi, & castris, fortalitiis, & villis, quæ Rex Franciæ tenet in dominio, in patria Engolismensi, cum literis & mandatis relaxationum, feodorum, & homagiorum ;

Rex Angliæ, suis propriis sumptibus & impensis, liberabit omnia fortalitia, capta & occupata per ipsum, suos subditos, adhærentes, & alligatos, in partibus Franciæ, Turoniæ, Andegaviæ, de Mayne, Bituriæ, Alverniæ, Burgundiæ, &, Campaniæ, Picardiæ & Normanniæ, & in omnibus aliis

toutes les autres parties, terres, & lieux du royaume de France; excepte celles du duchie de Bretaigne, & des paiis & terres qui, par ce present traittie, doivent appartenir & demourer au Roy d'Angleterre.

XXIX. Item, est acorde que le Roy de France fera bailler & deliver au dit Roy d'Angleterre, ou a ses hoirs, ou deputez, toutes les villes, chasteaulz, forteresces, & autres terres, paiis, & lieux avant nommez, aveuc leurs appartenences, aus propres fraiz & ceux du dit Roy de France.

Et aussi que, se il y avoit aucuns rebelles, ou desobeissantes, de rendre, bailler, ou restituer au dit Roy d'Angleterre aucunes citees, villez, chasteaux, pais, lieux, ou forteresces, qui par ce present traittie li doivent appartenir, le Roy de France sera tenu de les faire delivrer au Roy d'Angleterre, a ses despenz.

Et, samblablement, le Roy d'Angleterre fera delivrer, a ses despenz, les forteresces, qui, par ce present traittie, doivent appartenir au Roy de France.

Et seront tenuz les ditz Roys, & leur gens, a euls entraidier, quant ad ce requis en seront, aus gages de la partie qui le requerra; qui seront,
D'un flourin, de Flourence, par jour, pour chivalier;
Et demy flourin pour eschier;
Et pour les autres au feur;

Et, du sourplus des doubles gages, est accorde que, se les diz gages sont trop petiz, en regart au marchie des vivres en paiis, il en sera a l'ordenance de iv. chivaliers, pour ce esleuz; c'est asçavoir, ii. d'une partie, & ii. d'autre.

XXX. Item, est accorde que tous les arcevesques, evesques, & autres prelaz de sainte eglise, a cause de leur temporalite, seront subgiez de celi des ii. Roys, souz qu'il tendront leur temporalite; &, se il ont temporalite souz touz les ii. Roys, il seront subgiez de chascun des ii. Roys pour leur temporalite, qu'il tendront soubz chascun d'iceuls.

XXXI. Item, est accorde que bonnes aliances, amitiez, & confederations soient faites entre les ii. Roys de France & d'Angleterre, & leurs royaumes, en gardant l'onneur & la conscience de l'un Roy & de l'autre, non obstant quelconque confederations qu'il aient, deça & dela, aveuc quelconque personnes, soient d'Escoce, de Flandres, ou d'autres paiis quelconques.

XXXII. Item, accorde est que le dit Roy de France, & son ainsne filz, le Regent, pour eulz & pour leurs hoirs, Roys de France, si avant comme il pourra estre fait, se delairont & departiront du tout des aliances, qu'il ont aveuc les Escoz; & prometteront, si avant comme faire se pourra, que jamais eulz, ne leurs hoirs, ne les Roys de France, qui pour le temps seront, ne donront, ne feront, au Roy, ne au royaume d'Escoce, ne aus subgiez d'icelui, presens & a venir, aide, confort, ne faveur contre le dit Roy d'Angleterre, ne contre ses hoirs, ne successeurs, ne contre son royaume, ne contre ses subgiez, en quelconque maniere; & qu'il ne feront autres aliances aveuc les diz Escoz, en aucun temps a venir, encontre les diz Roy & royaume d'Angleterre.

Et, samblablement, si avant comme faire se pourra, le Roy d'Angleterre, & son ainsne filz, se delairont & departiront des aliances, qu'il ont aveuc les Flammenz: & prometteront qu'eulz, ne leurs hoirs, ne les Roys d'Angleterre qui pour le temps seront, ne donront, ne feront, aus Flamenz, presens ou a venir, aide, confort, ou faveur contre le Roy de France, ses hoirs, & successeurs, ne contre son royaume, ne contre ses subgiez, en quelque maniere; & qu'il ne feront autres aliances avec les Flamenz, en aucun temps a venir, contre les Roys & royaume de France.

XXXIII. Item, accorde est que les collations & provisions, faites d'une partie & d'autre, des benefices, vacanz tant comme la guerre a dure, tiegnent & soient valables; & que les fruez, yssuez, & revenuez, recevez & levees de quelconques benefices, & autres choses quelconques, es diz royaumes de France & d'Angleterre, par l'une partie & par l'autre, durant les dittes guerres, soient quittes d'une partie & d' autre.

XXXIV. Item, que les Roys dessus diz serront tenus de faire confermer toutes dessus dittes par, notre Saint Pere, le Pape, & seront vallees par seremenz, & sentences, & censures de court de Romme, & tous les autres. lieux, en la plusfort maniere que faire se pourra.

Et seront empetrees dispensations, & absolutions, & lettres de la ditte court de Rome, touchanz la perfection & complissement de ce present traittie, & seront bailles aus parties, au plus tart, dedenz les iii. sepmaines apres ce que le Roy sera arrives a Calais.

XXXV. Item, que touz les subgiez des diz Roys, qui voldront estudier es estudes & universites des royaumes de France & d'Angleterre, joyront des privileges & libertez des dittes estudes & universites, tout aussi comme il povoient faire avant ces presentes guerres, & comme il font ad present.

XXXVI. Item, a fin que les choses dessus dittes, traittees & parlees, soient plus fermes, stabliz, & valables, seront faites & donnees les fermetez qui s'ensuivent; c'est asçavoir,

Lettres seellés de seaux des diz Roys, & des ainsnez filz d'iceuls, les meillours qu'il pourront faire & ordener par les conceils des diz Roys;

Et jureront les diz Roys, & leurs enfanz ainsnez, & autres enfanz, & aussi les autres des linages des diz seigneurs, & autres grantz des royaumes, jusques au nombre de xx. de chascune partie qu'il tendront, & aideront a tenir, pour tant comme a chascune d'eulz touche, les dittes choses traittees & accordees, & accompliront, senz jamais venir au contraire, senz fraude, & senz mal engin, & senz faire nul empeschement.

Et se il avoit aucun, du dit royaume de France, ou du royaume d'Angleterre, qui feussent rebelles, ou ne vausissent accorder les choses dessusdittes, les ii. Roys feront tout leur povoir de corps, de biens, & d'amis, de mettre les diz rebelles en vrai obeissance, selon la fourme & teneur du dit traittie.

partibus, terris & locis regni Franciæ; exceptis illis ducatûs Britanniæ, & patriis & terris quæ, per hunc præsentem tractatum, debent ad Regem Angliæ pertinere & remanere.

XXIX. Item, concordatum est quod Rex Franciæ faciet tradi & liberari dicto Regi Angliæ, aut hæredibus, vel deputatis suis, omnia villas, castra, fortalitia, & loca supranominata, cum suis pertinentiis, propriis sumptibus & expensis Regis Franciæ.

Et etiam quod, si ibi sint aliqui rebelles, vel inobedientes, ad reddendum, tradendum, & restitueudum dicto Regi Angliæ aliqua civitates, villas, castra, patrias, loca, vel fortalitia, quæ, per hunc præsentem tractatum, sibi debent pertinere, Rex Franciæ tenebitur illa facere liberari Regi Angliæ suis expensis.

Et, consimiliter, Rex Angliæ faciet liberari, suis expensis, fortalitia quæ, per ipsum tractatum, debent pertinere Regi Franciæ.

Et tenebuntur dicti Reges, & gentes suæ, sibi invicem opitulari, cùm ad hoc requisiti fuerint, vadiis partis illius quæ id requiret; quæ erunt,
Unius florenæ de Florentia, per diem, pro milite;
Et dimidiæ florenæ pro armigero;
Et pro aliis juxta ratam;

Et, de residuo duplicium vadiorum, concordatum est quod, si vadia prædicta sint nimis parva, habito respectu ad forum victualium in patriâ, stabitur ordinationi quatuor militum, ad hoc electorum, videlicet, duorum ex parte unâ, & duorum ex alterâ.

XXX. Item, concordatum est quod omnes archiepiscopi, episcopi, & alii ecclesiarum prælati, occasione suorum temporalium, erunt subditi illi ex duobus Regibus, sub quo tenebunt sua temporalia; &, si habeant temporalia sub utroque Rege, erunt subditi utriusque duorum Regum pro temporalibus suis, quæ ipsi tenebunt sub quolibet eorum.

XXXI. Item, concordatum est quod perennes alligantiæ, amicitiæ, & confœderationes, fiant inter duos Reges Franciæ & Angliæ & sua regna, conservando honorem & conscientiam unius Regis & alterius, non obstantibus quibuscumque confœderationibus quas habent, utrinque, cum quibuscumque personis, sive sint de Scotia, de Flandria, vel de aliâ patriâ quacumque.

XXXII. Item, concordatum est quod Rex Franciæ, & suus primogenitus, Regens, pro ipsis & pro hæredibus suis, Regibus Franciæ, in quantum fieri potest, dimittent & recedent in toto de alligantiis quas habent cum Scotis; & promittent, in quantum fieri potest, quod nunquam illi, vel hæredes sui, nec Reges Franciæ, qui pro tempore erunt, dabunt vel ferent Regi, nec regno Scotiæ, nec subditis ejusdem, præsentibus vel futuris, auxilium, consolamen, vel favorem contra dictum Regem Angliæ, nec contra hæredes & successores suos, nec contra suum regnum, vel subditos suos, quocunque modo; & quod ipsi non facient alias alligantias cum dictis Scotis, in futurum, contra dictum Regem & regnum Angliæ.

Et, consimiliter, in quantum fieri poterit, Rex Angliæ, & suus primogenitus, se dimittent & recedent de alligantiis, quas habent cum Flamengis: & promittent quod ipsi, nec hæredes sui, nec Reges Angliæ qui pro tempore erunt, dabunt vel ferent Flamengis, præsentibus vel futuris, auxilium, consolamen, vel favorem contra Regem Franciæ, hæredes, vel successores suos, nec contra suum regnum, vel subditos suos quocunque modo; & quod ipsi non facient alias alligantias cum Flamengis, in futurum, contra Reges & regnum Franciæ.

XXXIII. Item, quod collationes & provisiones factæ ex unâ parte & alterâ, de beneficiis, vacantibus quamdiù guerra duravit, teneant & sint validæ; & quod fructus, exitus, & obventiones, recepti & levati de quibuscumque beneficiis, & de aliis temporalibus quibuscumque, in dictis regnis Franciæ & Angliæ, per unam partem & per alteram, durantibus dictis guerris, sint quitati ex unâ parte & alterâ.

XXXIV. Item, quod Reges supradicti tenebuntur facere confirmari omnia supradicta per nostrum Sanctum Patrem, Papam, & erunt vallata per juramenta, & sententias, & censuras Curiæ Romanæ, & omnia alia ligamenta, fortiori modo quo fieri poterit.

Et erunt impetratæ dispensationes, absolutiones, & literæ à dictâ curiâ Romana, tangentes perfectionem & completionem hujus præsentis tractatûs, & erunt traditæ partibus, ad ultimum, infra tres septimanas postquam Rex applicuerit Calesii.

XXXV. Item, quod omnes subditi dictorum Regum, qui voluerunt studere in musæis & universitatibus regnorum Franciæ & Angliæ, gaudebunt privilegiis & libertatibus dictorum musæorum & universitatuum, omninò sicut potuerunt facere ante præsentes guerras, & sicut faciunt ad præsens.

XXXVI. Item, ad finem quod supradicta tractata & proloquuta sint firmiora, & stabiliora, & validiora, erunt conditæ & traditæ securitates quæ sequuntur; videlicet,

Literæ sigillatæ sigillis dictum Regum, & primogenitorum suorum, meliores quæ poterunt fieri & ordinari per concilia dictorum Regum;

Et jurabunt dicti Reges, & eorum primogeniti, & alii filii, & alii etiam de sanguine dictorum dominorum, & alii magnates regnorum, usque ad numerum viginti ex qualibet parte, quod ipsi tenebunt, & juvabunt tenere, in quantum quemlibet eorum tanget, hæc dictâ tractata & concordata, & complebunt, sine eo ut unquam venerint in contrarium, sine fraude & dolo malo, & sine eo quod fecerint aliquod impedimentum.

Et si fuerint aliqui, de dicto regno Franciæ, vel de regno Angliæ, qui forent rebelles, vel nollent concordare ad prædicta, duo Reges facient totum suum posse, de corpore, & de bonis, & de amicis, ad ponendum dictos rebelles in verâ obedientiâ, secundum formam & tenorem tractatûs prædicti;

Et, aveuc ce, se submetteront les diz Roys, & leurs hoirs, & royaumes, a la cobercion de nôtre saint pere le Pape, a fin qu'il puisse contraindre, par sentences, censures d'eglises, & autres voyes deuez, celui qui serra rebelle, selonc ce qu'il sera de raison.

Et, parmy les fermetez & seurtez dessus dittes, renonceront les diz Rois, & leurs hoirs, par foy & par serement, a toutes guerres & a touz proces de fait.

Et, se par desobeissance, rebellion, ou puissance de aucuns subgiez du royaume de France, ou autre juste cause, le Roy de France, ou ses hoirs, ne povoient accomplir toutes les choses dessus dittes, le Roy d'Angleterre, ses hoirs, ou aucun pour eulz, ne feront, ou deveront faire guerre contre le dit Roy de France, ses hoirs, ne son royaume; mais touz ensamble s'efforceront de mettre les diz rebelles en vraie obeissance, & de accomplir les choses dessus dittes.

Et aussi, se aucuns, du royaume & obeissance du Roy d'Angleterre, ne voloient rendre les chasteaux, villes, ou forteresces, qu'il tiennent ou royaume de France, & obeir au traittie dessusdit, ou pour juste cause ne pourront acomplir ce qu'il doit fere par cest present traittie, le Roy de France, ne ses hoirs, ou aucun pour euls, ne feront point de guerre au Roy d'Angleterre, ne a son royaume; mais touz ii. ensamble feront leur povoir de recouvrer les chasteaux, ville, & forteresces dessus dittes, & que toute obeissance & accomplissement soient faiz es traittiez dessus dittes.

Et seront aussi faites & donnees, d'une part & d'autre, selon la natûre du fait, toutes manieres de fermetez & seurtez, que l'on saura ou pourra deviser, tant par le Pape, le college de la court de Rome, comme autrement, pour tenir & garder parpetuelment la paix, & toutes les choses par dessus accordees.

XXXVII. Item, est accorde que, par ce present traittie & accort, touz autres accorz, traittiez, ou prolocutions, se aucuns en y a faiz ou pourparlez ou temps passe, sont nulz, & de nulle valeur, & du tout miz a neant, & ne s'en pourront jamais aidier les parties, ne faire aucun reproche l'un contre l'autre, pour cause d'iceulz traittiez ou accorz, se aucuns en y avoit, comme dit est.

XXXVIII. Item, que ce present traittie sera approuve, jure, & conferme par les ii. Roys a Calais, quant il y seront en leurs personnes.

Et, depuiz que le Roy de France sera parti de Calais, & sera en son povoir, dedenz un moys, prochein ensuivant le dit departement, le dit Roy de France en fera lettres confirmatoirs, & autres necessaires ouvertez, & les envoyera & delivrera, a Calais, au dit Roy d'Angleterre, ou a ses deputez au dit lieu.

Et aussi le dit Roy d'Angleterre, en prenant les dittes lettres confirmatoires, en baillera lettres confirmatoires, pareillles a celles du dit Roy de France.

XXXIX. Item, est accorde que nul des Roys ne procurera, ne fera procurer, par lui, ne par autre, que aucunes nouveletez ou griefs se facent par l'eglise de Rome, ou par autres de saint eglise, quelconques il soient, contre ce present traittie, sur aucun des diz Roys, leurs coadjuteurs, adherenz, ou aliez, quelques il soient, ne sur leurs terres, ne de leurs subgiez, pour achaison de la guerre, ou pour autre cause, ne pour services que le diz coadjuteurs ou alliez aient fait aus diz Roys, ou aucun d'iceulz; &, se notre dit saint Pere ou autre le vouloient faire, les ii. Roys le destourberont, selonc ce qu'il pourront, bonnement, senz mal engin.

XL. Item, des ostages, qui seront bailles au Roy d'Angleterre a Calais, de la maniere & du temps de leur departement les ii. Roys en orderont a Calais.

Toutes les quelles choses desus escriptes, & chascune d'icelle, fuerent faitees, ordeneez & accordeez par & en la presence,

De reverent pere en Dieu, nôtre trescher & feal chanceller Jehan, par la grace de Dieu, esleu de Biauvez, per de France;

Noz amez & feaulz conseilliers,
Maistre Estiene de Paris, chanoins,
Pierre de la Charite, chantre de l'eglise de Paris,
Jehan de Angerent, doien de Chartres,
Messire Jehan de Mengre, dit Boucicant, mareschal de France,
Charles sire de Mountmourency,
Evart de la Tour, sire de Vinay,
Jehan de Groulee, Regnault de Govillons, Pierre d'Omont, Symon de Bucy, } *chivalers,*
Maistres Guillaume de Dormans, & Jehan des Marez, Jehan Maillart, } *bourgois de Paris,*
Maistres Mate Guehery, & Nichole de Verres, } *noz clers; secretaries,*

commiz & deputez, de par nous, sur ce, avec les commiz & deputez du dit Roy d'Engleterre, ci dessouz nomez, c'est assavoir,
Monsieur Henry duc de Lancastre,
William conte de Norhampton,
Thomas conte de Wardwikz,
Raoul conte de Stafford,
William conte de Sarebris,
Monsieur Gautier, sire de Manny,
Monsieur Regnault de Cobham,
Monsieur Jehan de Beauchamp,
Monsieur Guy de Brian,

Et, cum hoc, dicti Reges submittent se, & hæredes & regna sua, cohercioni nostri sancti patris Papæ, ad finem quod ipse possit constringere, per sententias & censuras ecclesiasticas, & alias vias debitas, illum qui fuerit rebellis, secundum quod justitia suadebit.

Et, mediantibus firmitatibus & securitatibus prædictis, renunciabunt dicti Reges & hæredes sui, per fidem & juramentum, omnibus guerris & omnibus processibus facti.

Et, si per inobedientiam, rebellionem, vel potentiam alicujus subditi regni Franciæ, vel per aliam justam causam, Rex Franciæ, vel hæredes sui, non poterint complere omnia supradicta, Rex Angliæ, & hæredes sui, vel aliqui pro eis, non facient, nec debent facere, guerram contra dictum Regem Franciæ, suos hæredes, vel regnum suum; sed omnes simul se fortificabunt, ad ponendum dictos rebelles in verâ obedientiâ, & ad complendum supradicta.

Et, consimiliter, si aliqui, de regno & obedientiâ Regis Angliæ, nollent restituere castra, villas, & fortalitia, quæ tenent in regno Franciæ, & obedire tractatui supradicto, vel ex causâ justâ, non posset compleri illud quod deberet fieri per præsentem tractatum, Rex Franciæ, nec hæredes sui, vel aliquis pro eis, non facient guerram Regi Angliæ, vel regno suo; sed ambo facient suum posse ad recuperandum castra, villas, & fortalitia supradicta, & quod omnis obedientia & complementum fiant in tractatibus supradictis.

Et erunt similiter factæ & traditæ, ex unâ parte & ex alterâ, secundum exigentiam facti, omnimodæ firmitates & securitates, quas sciverint vel poterint avisari, tam per Papam, & collegium Romanæ curiæ, quam aliter, ad tenendum & conservandum perpetuò pacem, & omnia superiùs concordata.

XXXVII. Item, concordatum est, per hunc præsentem tractatum & concordiam, quod omnes aliæ concordiæ, tractatus, & prolocutiones, si aliquæ fuerint factæ vel prolatæ, temporibus retroactis, sunt nullæ & nullius valoris, & de toto anichilatæ, nec indè poterunt partes unquam se juvare, nec facere aliquod vituperium una contra alteram, occasione dictorum tractatuum vel concordiarum, si aliquæ forent, ut dictum est.

XXXVIII. Item, quod præsens tractatus approbabitur, jurabitur, & confirmabitur per duos Reges Calesii, cùm ibidem fuerint in propriis personis.

Et, postquam Rex Franciæ recesserit de Calesio, & fuerit in suâ potestate, infra unum mensem, proximò sequentem dictum recessum, dictus Rex Franciæ faciet indè litteras confirmatorias, & alias necessariis patentes, & illas mittet & liberabit, Calesii, dicto Regi Angliæ, vel deputatis suis in loco prædicto.

Et similiter, dictus Rex Angliæ, receptis dictis litteris confirmatoriis, tradet litteras confirmatorias consimiles illis Regis Franciæ.

XXXIX. Item, concordatum est quod nullus dictorum Regum procurabit, nec faciet procurari per se, vel per alium, quod aliqua novitates seu gravamina fiant per ecclesiam Romanam, vel alios de sancta ecclesia, quicumque fuerint, contra præsentem tractatum, super aliquem ex dictis Regibus, eorum coadjutoribus, adhærentibus, vel alligatis, quicunque fuerint, nec super eorum terras vel subditos, occasione guerræ, vel pro aliâ causâ, nec pro servitio quod dicti coadjutores vel alligati fecerint dictis Regibus, vel alicui eorum; &, si noster dictus Sanctus Pater vel alius illud vellent facere, dicti duo Reges illud impedient, in quantum poterint, bono modo, sine dolo malo.

XL. Item, de obsidibus, qui tradentur Regi Angliæ Calesii, de modo & tempore recessûs eorum duo Reges Calesii ordinabunt.

Quæ omnia & singula, superiùs descripta, facta fuerunt, ordinata & concordata per & in præsentiâ,

Reverendi patris in Deo, nostri carissimi & fidelis cancellarii, Johannis, Dei gratiâ, Bavocensis electi, paris Franciæ;

Dilectorum & fidelium consiliariorum nostrorum,
Magistri Stephani canonici Parisiensis,
Petri de la Charite, cantoris ecclesiæ Parisiensis,
Johannis de Angerent, decani de Carnoto,
Domini Jo. de Mengre, dicti Bucecand, marescalli Franciæ,
Caroli domini de Mountmorency,
Everardi de la Tour, dom. de Vinay,
Jo. de Groulee, Reginaldi de Gouillons, Petri de Omont, Simonis de Busy, } *militum,*
Magistrorum Gulielmi de Dormans, & Jo. de Marez, Jo. Maillart, } *burgensium Parisiensium,*
Magistrorum Matei Guehery, & Nicolai de Verres, } *nostrorum clericorum, secretariorum,*

commissariorum & deputatorum per nos, super hoc, cum commissariis & deputatis dicti Regis Angliæ infranominatis; viz.
Domino Henrico duce Lancastriæ,
Willielmo comite Northamptoniæ,
Thoma comite de Warwick,
Radulpho comite de Stafford,
Willielmo comite Sarum,
Domino Gualtero domino de Manny,
Domino Reginaldo de Cobham,
Domino Johanne de Beauchamp,
Domino Guidone de Brian,

Jehan capital de Buch,
Bertholomieu de Burgoshe,
Frances de Hale,
Guilliaum de Granson,
Jehan Chaundos, chivalers,
Noel Loreng,
Richart la Vache,
Miles de Stapelton,
Monsieur Jehan de Wynewykz, chancelier du Roy d'Angleterre,
Maistre Henry de Ashton,
Maistre Williaume Loughteburgh,
Maistre Jehan de Branketre,
Adam de Hylton, &
Williaume de Tyrringham,
l'an, & le jour, & au lieu dessusdit.

Johanne capitali de Buch,
Bartholomæo de Burghash,
Francisco de Hale,
Gulielmo de Granson,
Jo. Chandos, militibus,
Noel Loreng,
Richardo la Vache,
Milone de Stapelton,
Domino Johanne de Wynewyk, cancellario Regis Angliæ,
Magistro Henrico de Ashton,
Magistro Willielmo Loughteburgh,
Magistro Johanne de Branketre,
Adamo de Hylton, &
Willielmo de Tyringham,
anno, die, & loco suprascriptis.

Pro Willielmo comite Sutherlandiæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JOHANNES SUTHERLAND & Nicholaus de Creghton de Scotiâ, qui ad Willielmum comitem Sutherland, qui in regno Angliæ, in obsidem pro David de Bruys, prisonario Regis, moratur, quibusdam de causis, de licentiâ Regis, sunt venturi, habent litteras Regis de salvo conductu, veniendo, cum duobus famulis, & quatuor equis suis, in dictum regnum ad præfatum comitem, ibidem morando, & ad propria redeundo, cum istâ clausulâ; dum tamen pacificè se gerant, & quicquam, quod in nostri præjudicium cedere poterit, non attemptent, per unum annum duraturas.

Dat' apud Westm', xiv. die Maii.

Per Custodem Angliæ & concilium.

Consimiles litteras Regis de salvo conductu habent Adam de la More, & Johannes de Seint Cler de Scotia, veniendo ad præfatum comitem cum tot famulis, & tot equis suis, usque ad festum Natalis Domini proximò futurum, duraturas.

Dat' ut supra.

Per Custodem Angliæ & concilium.

Memorandum de magno sigillo, & reditu Regis de partibus Franciæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 30. d. in Turr. Lond.

MEMORANDUM, quod die Lunæ, videlicet, decimo octavo die Maii, anno præsenti, dominus Rex de partibus Franciæ, ubi in guerrâ suâ per certum tempus morabatur, in quadam bargeâ, ad regnum suum Angliæ veniens, in portu de la Rye, circiter horam vespertinam, applicuit:

Et, exindè statim equitando, in crastino apud palatium suum Westmonasteriense, quasi bassa hora nona, accessit:

Et, ibidem, convocatis ad eum cancellario & thesaurario suis, magnum sigillum suum, pro regimine Angliæ ordinatum, quod secum, à dicto regno Angliæ, ad dictas partes Franciæ deferri fecit, in quadam bagâ, privato sigillo suo signatâ inclusum, in novâ camerâ suâ, in eodem palatio, præfato cancellario tradidit:

Qui, illud recipiens, ad hospitium suum, & in crastino, in aulam Westmonasteriensem, secum detulit, & bagam illam aperiri, & cartas, litteras patentes, & brevia eodem sigillo, in præsentiâ clericorum Regis de cancellariâ, consignari, & postmodum in dictam bagam reponi, & sub sigillo suo signari, & secum ad hospitium suum deferri fecit;

Et aliud magnum sigillum, in absentiâ dicti domini Regis, pro consignatione brevium usitatum, præfato thesaurario, & Richardo de Piriton, uni camerariorum Regis, in camerâ concilii, juxta scaccarium, liberavit in thesaurariâ Regis custodiendum.

Pro Johanne Taillart.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, omnibus, ad quos, &c. salutem. Audito pridem quod Johannes Taillart, dum in ducatu Britanniæ steterat, ad locum vocatum Roche des Amis, in ducatu prædicto, contra nostram, & locum nostrum tenentium ibidem voluntatem, tenendum consensisset, ipsum coram concilio nostro indè alloqui fecimus, & rationari, undè se excusando innocentem asseruit, & immunem: ad quod probandum, viis omnibus sibi possibilibus, & dicto concilio placidis, optulit se paratum; & eâ occasione idem Johannes Taillard, juxta onerationem sibi per dictum concilium factam, certos manucaptores invenit, quod ad dictum ducatum se diverteret, vel aliàs mitteret; & litteras fideles nostri dilecti Roberti de Herle, uni capitaneorum prædictorum, cui ad se informandum super præmissis, & informationem suam ad dictum concilium remittendum, scriptum fuit, citra terminum sibi constitutum reportaret:

Et, visis jam dicti locum nostrum tenentis remissivis, informationem suam in hac parte diligenter captam, & dictum Johannem de omnibus inobedientiis & rebellionibus, ac aliis sinistris sibi impositis & objectis excusantem, & fidelitatem, ac gestum suum idoneum & decentem testificantem, continentibus, eundem Johannem, cum bonæ famæ suæ verisimiliter nil obsistat, in hac parte, ac manucaptores suos ut sui liberos, & de onere manucaptionis suæ exutos dimittimus; & tenemus eundemque Johannem ab omni reatu, inobedientiâ, & rebellione sibi in præmissis impositis vel objectis, innoxium & immunem, & juxta sui merita nobis testificata, probum & fidelem reputamus:

Et hoc omnibus quorum interest, innotescimus per præsentes.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

De insultu & vulneratione comiti de Salesbrigg', prisonario Regis, apud Walyngford, factis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Pat. 34 Edw. III. p. I. m. 12. d. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi Johanni de Alveton, constabulario castri Walyngford, & Johanni de Laundeles, vicecomiti Berk', salutem.

Quia datum est nobis intelligi quod Johannes Launeslond, Robertus le Cartere, & Nicholaus le Tannere, de Walyngford, de notorio insultu, ac atroci verberatione & vulneratione comiti de Salesbrigg', prisonario nostro, & hominibus & servientibus suis, qui sub protectione & defensione nostris specialibus existunt, apud Walyngford nuper factis, notoriè sunt suspecti; quodque prædicta malefacta eidem comiti, & hominibus suis prædictis, per manutenentiam, abbettum, & consensum diversorum hominum prædictæ villæ de Walyngford, & aliundè in partibus vicinis illata fuerunt, in nostri contemptum, & ipsius comitis ac hominum & servientum suorum prædictorum, dampnum gravissimum, & contra pacem nostram:

Nos, tam enormia malefacta, si perpetrata sint, relinquere nolentes impunita, assignavimus vos, conjunctim & divisim, ad prædictos Johannem, Robertum, & Nicholaum, per corpora sua, unà cum bonis & catallis suis infra villam prædictam, arestandum; & corpora prædicta in prisonâ nostrâ, & bona & catalla prædicta absque distractione salvò custodiendum, donec aliud indè duxerimus demandanda:

Assignavimus etiam vos ad inquirendum per sacramentum proborum & legalium hominum de comitatu prædicto, per quos rei veritas melius sciri

poterit, de nominibus malefactorum prædictorum, per quorum abettum, assensum, & procurationem, dicta malefacta perpetrata fuerunt; & de eorum malefactorum manutentoribus plenius veritatem; & ad eos, quos indè contigerit judicari, unà cum bonis & catallis suis arestari, & corpora sua in prisonâ, & bona & catalla prædicta, absque distractione aliquâ salvò custodiri faciendum, in formâ prædictâ; & ad certificandum nos de bonis & catallis prædictis, & pretio vel valore eorumdem, & quæ & cujusmodi fuerint, ac de toto facto vestro, in hâc parte, cum præsens mandatum nostrum fueritis executi.

Et ideò vobis mandamus, quod ad certos diem & locum, quos ad hoc provideritis, præmissa omnia & singula faciatis, in formâ prædictâ.

Et tu, præfate vicecomes, ad diem & locum prædictos, venire facias coram vobis tot & tales probos & legales homines de comitatu tuo, per quos rei veritas in præmissis melius sciri poterit & inquiri.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Maii.

Per ipsum Regem.

De treugis, cum consanguineo Franciæ, proclamandis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Ed. III. m.11,d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Quia treugæ, inter nos, pro nobis, & subditis, amicis, & alligatis nostris, & nobis adhærentibus, ex parte unâ, & consanguineum nostrum Franciæ, pro se, ac subditis, amicis, & alligatis suis, & eis adhærentibus, ex parte alterâ;

Initæ sunt & firmatæ, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, & ab eodem festo in unum annum, tunc proximò sequentem, plenariè completum, duraturæ, ut bona, ac finalis, & perpetua pax, inter nos & ipsos tractata & concordata, interim compleri valeat & reformari;

Tibi præcipimus quod statim, visis præsentibus, treugas prædictas, in ballivâ tuâ, in locis ubi expedire videris, tam infra libertates quam extra, publicè proclamari, & firmiter, ac si bona pax esset, observari, & inviolabiliter teneri facias:

Et hoc nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', xxiv. die Maii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur singulis vicecomitibus per Angliam, sub eâdem datâ.

REX, majori & ballivis villæ Dovorr', salutem. Quia treugæ, &c. *ut supra usque ibi*, reformari, & *tunc sic*, vobis præcipimus, quod statim, visis præsentibus, treugas prædictas in villâ prædictâ, in locis ubi expedire videritis, publicè proclamari, &c. *ut supra.*

Teste ut supra.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis villæ de Maldon.
Ballivis villæ de Colcestr'.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Majori & ballivis de Hastynges.
Ballivis villæ de Romeneye.
Majori & ballivis de Faversham.
Ballivis de Shorham.
Majori & ballivis de Sandwico.
Ballivis villæ de Portesmuth.
Majori & ballivis de Sutht'.
Ballivis villæ de Lemyngton'.
Ballivis villæ de Yaremuth in Insula Vecta.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis de Hamelhoke.
Ballivis villæ de Brigewater.
Ballivis villæ de la Pole.
Ballivis villæ de Fowy.
Majori & ballivis de Lostwythiel.
Ballivis villæ de Padestowe.
Ballivis villæ de Truru.
Ballivis villæ de Penryn.
Ballivis villæ de Moushole.
Ballivis villæ de Barnestaple.
Ballivis villæ de Tyngmuth.
Ballivis villæ de Bideford.
Ballivis villæ de Ilferdycoumbe.
Ballivis villæ de Dunsterre.
Ballivis villæ de Brandeseye.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewico.
Ballivis villæ de Donwico.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis villæ de Kirkele Rode.
Ballivis villæ de Oreford.
Majori & ballivis de Lenn'.
Ballivis Magnæ Jernemuth.
Ballivis Parvæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Sancto Botulpho.
Ballivis villæ de Waynflete.
Ballivis villæ de Saltflethavene.
Majori & ballivis de Grymesby.
Ballivis villæ de Barton super Humbr'.
Majori & ballivis de Kyngeston' super Hull.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Ballivis villæ de Whitby.
Ballivis villæ de Hertilpole.
Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.
Majori & ballivis Oxon'.
Ballivis villæ de Topesham.
Ballivis villæ de Plummuth.
Majori & ballivis de Dertmuth.
Ballivis villæ de Lym'.
Ballivis villæ de Weymuth.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Warham.

Consimile breve dirigitur Johanni de Bello Campo, constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti ibidem, de dictis treugis infra libertatem Quinque Portuum prædictorum proclamandis.

Teste ut supra.

Consimile breve dirigitur Henrico duci Lancastr', vel ejus locum tenenti in ducatu prædicto, de dictis treugis, in eodem ducatu proclamandis.

Teste ut supra.

Per ipsum Regem.

De subsidio, pro defensione regni.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 29 d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Cum nuper, magnates, communitates comitatuum, civitatum, & burgorum regni nostri Angliæ, consideratis periculis, quæ ex incursibus inimicorum nostrorum, dum extra regnum nostrum Angliæ absentes eramus, eidem regno verisimiliter evenire formidabantur, pro expensis hominum ad arma, & sagittariorum, ac navium, ad resistendum dictis inimicis, tunc ordinandorum & eligendorum, faciendis, concesserunt unam quintamdecimam de dictis comitatibus, & unam decimam de civitatibus & burgis, eodem modo, quo decima & quintadecima nobis antea concessæ fuerunt, levandum;

Ita quod una medietas ad certum diem, jam præfatum, levaretur & colligeretur, & levatio & collectio alterius medietatis indè ponerentur in suspenso, quousque consimilem necessitatem contingeret evenire; & in casu quo hujusmodi pericula cessarent, sic quod expensas prædictas fieri non oporteret, tunc omnes denarii, de decimâ & quintadecimâ prædictis, sic collecti & levati, illis, qui eos solverent per visum arraiatorum hominum ad arma & sagittariorum, in comitatibus prædictis, & aliorum proborum hominum eorundem comitatuum, per collectores decimæ & quintædecimæ prædictarum plenè & integrè restituerentur: & quod ipsi collectores, de denariis prædictis, coram arraiatoribus & probis hominibus comitatuum prædictorum, & illis, quos iidem arraiatores & probi homines ad hoc deputarent, plenè computarent & responderent; & de dictis denariis vadia guerræ consueta, hominibus ad arma & sagittariis, qui ad proficiscendum in terrâ vel in mari, contra dictos inimicos nostros, eligerentur, solverentur, prout in concessione prædictâ pleniùs continetur:

Quo prætextu, una magna armata navium, tam de occidentalibus quam de borialibus partibus, hominibus ad arma & sagittariis, in diversis comitatibus, ad mandata nostra electis & arraiatis, benè munita, ordinata fuit, & supra mare missa, ad dictos inimicos nostros expugnandum, & mala quæ possent, eis inferendum;

Et licet, per diversa brevia nostra, mandaverimus singulis collectoribus comitatuum, in quibus dicti homines ad arma & sagittarii sic electi fuerunt, quod eisdem hominibus ad arma & sagittariis, vadia sua pro tempore, quo sic supra mare starent, de denariis de decimâ & quintadecimâ prædictis provenientibus, solverent; undè credebamus vadia prædicta, omnibus hominibus ad arma & sagittariis, sic in dictâ armatâ profectis, plenè soluta fuisse; plures tamen de eisdem hominibus ad arma & sagittariis, jam de mari regressi, vadia sua pro viagio prædicto à nobis exigunt, undè plurimum admiramur:

Nos igitur volentes, tam de personis hominum ad arma & sagittariorum, qui sic in armatâ prædictâ proficiscebantur, quam de vadiis eis solutis, certiorari;

Tibi præcipimus, quod præmuniri facias, tam arraiatores hominum ad arma & sagittariorum, quam collectores decimæ & quintædecimæ prædictarum, in ballivâ tuâ, quod unus de eisdem arraiatoribus, & unus de dictis collectoribus, in propriis personis suis, sub pœna mille librarum, sint apud London', cum uno probo homine ejusdem comitatûs, sufficientem potestatem à communitate comitatûs illius, ad hoc habente, per te super hoc præmuniendo, in crastino Sancti Johannis Baptistæ proximò futuro, ad computandum inter se ipsos, in aliquo certo loco ibidem, per eos ad hoc statuendo, de receptione decimæ & quintædecimæ prædictarum, ac de solutionibus vadiorum præfatis hominibus ad arma & sagittariis factis:

Vel in casu quo aliqui de dictis arraiatoribus & collectoribus, in propriis personis suis ibidem, propter aliquod impedimentum commodè venire nequeant, tunc duos probos homines, de quibus, iidem arraiatores & collectores confidunt, de voluntate, & toto facto eorum plenius informatos, ad diem & locum prædictos, cum sufficienti potestate, mittant, ad compotum prædictum, in formâ prædictâ, reddendum ; & ad certificandum de personis, in eadem armatâ ad hujusmodi vadia profectis ; & ad omnia alia, quæ iidem arraiatores & collectores facerent, si præsentes essent, faciendum.

Ita quod, reddito compoto illo, id quod inveniri contigerit, dictis hominibus ad arma & sagittariis, de vadiis suis prædictis, pro dicto viagio deberi, solvi; & residuum decimæ & quintædecimæ prædictarum communitatibus comitatûs illius, ac civitatum & burgorum comitatûs ejusdem, restitui valeat, juxta formam concessionis supradictæ ; & quod nos de eisdem vadiis, contra formam concessionis ejusdem, nullatenus oneremur, de quo quidem compoto, nolumus quod aliquis ministrorum nostrorum, contra formam ejusdem concessionis, se intromittat ;

Nos de nominibus illorum quos sic præmuniri feceritis, & per quos præmuniti fuerint, in cancellariam nostram ad diem prædictum certificans ; & hoc breve nobis tunc remittens.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de præmuniendo hujusmodi collectores, quod sint apud London', ad diem prædictum, ad computandum, in formâ prædictâ ; videlicet,

Vicecomiti Surr' & Sussex'.
Vicecomiti Sutht'.
Vicecomiti Wiltes'.
Vicecomiti Somers' & Dors'.
Vicecomiti Devon'.
Vicecomiti Cornub'.
Vicecomiti Glouc'.
Vicecomiti Wygorn'.
Vicecomiti Hereford'.
Vicecomiti Staff'.
Vicecomiti Salop'.
Vicecomiti Oxon' & Berk'.
Vicecomiti Bed' & Buk'.
Vicecomiti Cantebr' & Hunt'.
Vicecomiti Essex' & Hertford'.
Vicecomiti Midd'.
Vicecomiti Norff' & Suff'.
Vicecomiti Northt'.
Vicecomiti Rotel'.
Vicecomiti Warr' & Leyc'.
Vicecomiti Notyngh' & Derb'.
Vicecomiti Lincoln'.
Henr' duci Lancastr', vel ejus locum tenenti in ducatu prædicto.
Johanni de Bello Campo, constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti ibidem.

De præmuniendo collectores subsidii, de consensu mercatorum concessi.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 29. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Kantiæ, salutem. Cum nuper magnates regni nostri Angliæ, consensu de mercatorum, tam indigenarum quam alienigenarum, super ultimo passagio nostro, consideratis periculis quæ eidem regno in nostrâ absentiâ evenire formidabantur, concesserint unum subsidium; videlicet, duos solidos de quolibet dolio vini, & duos solidos de quolibet sacco lanæ, ac sex denarios de librâ, de quibuscumque aliis mercandisis, in dictum regnum nostrum Angliæ, adductis & adducendis, & de eodem eductis & educendis, usque ad certum terminum adhuc futurum, per certos homines, per majorem & ballivos singulorum portuum dicti regni nostri, ad hoc eligendos & deputandos, levandum & colligendum, pro certo navigio cum hominibus ad arma & sagittariis munito, supra mare, ad inimicos nostros gravandum & expugnandum, inveniendo:

Ita quod iidem collectores, omnes denarios de eodem subsidio provenientes, ad majorem & vicecomites London', qui, per dictos magnates & mercatores, ad totum subsidium prædictum de omnibus portubus prædictis, per manus singulorum collectorum ejusdem, apud civitatem nostram London', recipiendum, & magistris & marinariis navigii prædicti, pro expensis suis & hominum ad arma & sagittariorum, in eodem navigio profecturorum, juxta avisamentum concilii nostri, solvendum & distribuendum, deputati fuerunt, de sex septimanis in sex septimanas mitterent, vel deferrent, prout in concessione prædictâ pleniùs continetur.

Ac jam plures de hominibus ad arma & sagittariis, qui in navigio prædicto fuerunt, vadia sua, pro tempore quo supra mare in eodem navigio steterunt, nobis exigant, undè plurimum admiramur :

Nos igitur volentes certiorari, quantum de dicto subsidio hujusmodi, hominibus ad arma & sagittariis, & quibus personis, solutum existit, tibi præcipimus, quod præmunire facias omnes & singulos collectores subsidii prædicti, in singulis portubus infra ballivam tuam, infra libertates & extra, quod ipsi, vel unus eorum de quolibet portu, sub pœna centum librarum, sint, vel sit, apud dictam civitatem nostram London', in crastino Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futuro, ad compotum de omnibus denariis, per ipsos de subsidio prædicto receptis præfatis majori & vicecomitibus London', juxta formam concessionis prædictæ, reddendum ;

Ita quod, reddito compoto illo, id quod inveniri contigerit præfatis hominibus ad arma & sagittariis, de navagio prædicto deberi, solvi ; & de residuo, si quod fuerit valeat quod ibidem, juxta avisamentum concilii nostri, rationabiliter fuerit faciendum.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, de præmuniendo collectores subsidii prædicti, quod sint apud London', ad diem prædictum, ad computandum in forma prædicta, sub eâdem datâ ; videlicet,

Vicecomiti Cornub'.
Vicecomiti Devon'.
Vicecomiti Somers' & Dors'.
Vicecomiti Glouc'.
Vicecomiti Sussex'.
Vicecomiti Essex'.
Vicecomiti Cantebr' & Hunt'.
Vicecomiti Norff' & Suff'.
Vicecomiti Lincoln'.
Vicecomiti Eborum.
Vicecomiti Northumbr'.
Johanni de Bello Campo, constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum, vel ejus locum tenenti ibidem.

De collectione & levatione decimæ, per clerum concessæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 27. in Turr. Lond.

REX, dilectis sibi in CHRISTO, abbati & conventui de Faversham, collectoribus decimæ nobis per clerum Cantuar' provinciæ ultimò concessæ, in diocese Cantuar', salutem.

Quia, pro quibusdam arduis negotiis nostris, nos & statum regni nostri Angliæ contingentibus, quæ summè insident nobis cordi, & quorum expeditio de festinâ collectione & levatione decimæ prædictæ multum dependet, expedit quod decima prædicta celeriter levetur & colligatur, vobis mandamus firmiter injungentes, quod totam diligentiam & solicitudinem quam poteritis, circa festinam collectionem & levationem decimæ prædictæ apponatis :

Ita quod una medietas indè, quæ in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò futuro, juxta concessionem prædictam, est solvenda, nobis in Octabis ejusdem festi, ad scaccarium nostrum plenariè, ad ultimum persolvatur.

Et hoc, sicut nos & honorem nostrum, ac commune commodum dicti regni diligitis, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xxviii. die Maii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ ; videlicet,

Abbati & conventui de Malmesbury, collectoribus, &c. in archidiaconatibus Berk' & Wiltes', } *in diœcese Sarum.*
Abbati & conventui de Serne, collectoribus, &c. in archidiaconatibus Dors' & Sarum, } *in diœcese Sarum.*

Priori Sancti Guthlaci Hereford', collectori, &c. in tota diœcese Hereford'.

Priori de Elsyngspytel London', collectori, &c. in civitate London', } *in diœcese London'.*
Priori Sancti Bartholomæi de Smythefeld, collectori, &c. in archidiaconatibus Essex', Midd', & Colcestr', } *in diœcese London'.*

Priori & conventui monasterii Beatæ Mariæ de Neeth, collectoribus, &c. in tota diocese Landaven'.

Abbati & conventui de Langele, collectoribus, &c. in tota diœcese Norwicen'.

Abbati Sancti Petri Salop', collectori, &c. in archidiaconatibus Cestr' & Salop',
Priori de Makestok', collectori, &c. in archidiaconatibus Coventr', Derb', & Staff',
} *in diœcese Coventr' & Lich'.*

Priori Roffen', collectori, &c. in tota diœcese Roffen',

Priori & conventui Sanctæ Katerinæ extra Lincoln', collectoribus, &c. in archidiaconatibus Lincoln', Stowe, & Leyc',
Abbati & conventui Sancti Jacobi extra Norhampton', collectoribus, &c. in archidiaconatibus Northt', Hunt', Bed', Buk', & Oxon',
} *in diœcese Lincoln', ac decanatu Rotel'.*

Abbati de Keynesham, collectori, &c. in tota diœcese Bathon' & Wellen'.

Abbati Kymmer, collectori, &c. in tota diœcese Bangoren'.

Priori Wygorn', collectori, &c. in archidiaconatu Wygorn',
Abbati monasterii de Hayles, collectori, &c. in archidiaconatu Gloucestr',
} *in diœcese Wygorn'.*

Priori Sancti Thomæ Martiris Haverford', collectori, &c. in archidiaconatu Meneven',
Priori Brechon', collectori, &c. in archidiaconatu Brechon',
Priori de Cardygan, collect ri, &c. in archidiaconatu de Cardygan',
} *in diœcese Meneven'.*

Abbati de Bello, collectori, &c. in tota diocese Cicestr'.

Collectori decimæ, &c. in archidiaconatu Surr',
Collectori decimæ, &c. in archidiaconatu Wynton',
} *in diœcese Wynton'.*

Collectori decimæ, &c. in comitatu Cornub',
Collectori decimæ, &c. in comitatu Devon',
} *in diœcese Exon'.*

Item consimilia brevia diriguntur collectoribus decimæ, per clerum Eborum provinciæ, ultimo concessæ, sub eâdem data; videlicet,

Abbati & conventui beatæ Mariæ Eborum, collectoribus, &c. in archidiaconatibus Eborum, Estrithing, Clyveland & Richemond,
Priori & conventui de Thurgarton', collectoribus, &c. in archidiaconatu Notyngh',
} *in diœcese Eborum.*

Priori ecclesiæ cathedralis Dunolm', collectori, &c. in diœcese Dunolm'.

Pro minerariis Regis in comitatu Devon'.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 28. in Turr. Lond.

REX, vicecomiti Devon', qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, salutem.

Ex parte dilectorum nobis, Henrici de Brusele & Ricardi de Colle, magistrorum minerarum nostrarum in comitatu prædicto, nobis est, graviter conquerendo, monstratum, quod cum ipsi buscam, & maeremium, & alia necessaria, pro operationibus minerarum prædictarum, in diversis locis, pro commodo nostro emerint & providerint, in pluribus locis, quominus eadem buscam, maeremium, & alia necessaria ad mineras illas cariare poterunt, multociens impediti existunt, & sic operationes illæ infectæ remanent, in nostri grave dampnum & jacturam, undè nobis est supplicatum, ut super hoc remedium apponi faciamus:

Nos, volentes indempnitati nostræ prospicere in hac parte, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod præfatis magistris & eorum deputatis, chimina idonea, per quæ busca, maeremium, & alia necessaria, pro operationibus prædictis provisa & providentia, usque ad mineras prædictas quietius pro commodo nostro, & ad minus dampnum populi nostri, cariari poterunt, quotiens & quando, per ipsos magistros, vel eorum deputatos, aut eorum aliquem, super hoc requisitus fueris, sine dilatione habere, & eisdem magistris & deputatis domos, in quibus ipsi & operatores minerarum illarum sufficienter hospitari poterunt, pro competenti firmâ, prout ante hæc tempora rationabiliter dimitti valebant, dimitti & liberari facias; aliquâ libertate non obstante: & præfatis magistris & eorum deputatis, in omnibus, quæ festinam expeditionem operationum minerarum prædictarum concernunt, quatenùs ad te pertinet, intendens sis, consulens & auxilians, prout iidem magistri, vel eorum deputati, aut eorum aliquis, tibi scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ:

Et hoc, sicut te ipsum indempnem servare volueris, nullatenus omittas.

Teste Rege, apud Westm', v. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

[*Et erat patens.*]

De eodem.

REX, vicecomiti Notingh' & Derb', salutem. Quia
Stephanus Martin de Foulowe,
Willielmus Lemyng de Longesdon,
Simon Fithelere de Yolgreve,
Johannes de Burgh de Culnore,
Johannes Athelere de Yolgreve,
Johannes de Tor de Bradewelle,
Thomas Caperoun de Lytton,
Sampson in the Folde de Haselbech,
Henricus Flesshewere de Moniash,
Johannes Innocent de Hoclowe,
Willielmus Thomassone de Wardlowe, &
Nicholaus Orm de Tydeswelle,
qui, ad operandum in mineris nostris in comitatu Devon', nuper per te, de mandato nostro, in dictis comitatibus Notyngh' & Derb' electi, & ad comitatum Devon' missi, & in eisdem operationibus positi fuerunt, & ibidem aliquamdiu ad vadia nostra morabantur, jam, relictis operationibus illis, ad partes suas proprias sunt regressi, per quod operationes nostræ minerarum prædictarum infectæ remanent, in nostri grave dampnum & jacturam, sicut per dilectum nobis Henricum de Brusele, & socios suos, magistros minerarum prædictarum, coram nobis est testificatum:

Nos, volentes indempnitati nostræ prospicere, & contemptum nobis in hac parte factum puniri, prout decet, tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod prædictos Stephanum, Willielmum, Simonem, Johannem, Johannem, Johannem, Thomam, Sampsonem, Henricum, Johannem, Willielmum, & Nicholaum, ubicumque in ballivâ tuâ, infra libertates & extra, inveniri poterunt, capias & usque castrum nostrum de Notyngham duci, & ibidem in prisonâ nostrâ, quousque sufficientem securitatem redeundi ad dictum comitatum Devon', & nobis in mineris prædictis, ad vadia nostra, fideliter deserviendi, invenerint, salvò custodiri facias.

Et hoc nullo modo omittas.

Teste Rege, apud Westm', v. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

De eodem.

REX, dilecto sibi CHRISTO abbati de Bokeland, salutem. Quia multum insidet nobis cordi, quod operationes minerarum nostrarum in comitatu Devon' circumspectè & diligenter perficiantur, per quod oneravimus & deputavimus dilectos nobis, Henricum de Brusele & Ricardum Colle, magistros minerarum illarum, ad tot operarios & laboratores, ad operandum in eisdem mineris competentes, quot pro operationibus hujusmodi necessarii fuerint, eligendum & capiendum, & in operationibus illis, ad vadia nostra, ponendum, & ad tantum de buscâ & maeremio, quantum prò eisdem operationibus rationabiliter sufficere poterunt, emendum & providendum, & usque ad dictas mineras cariandum; & ad omnia alia, per quæ operationes prædictæ pro commodo nostro utilius perfici poterunt, faciendum & explendum:

Vobis mandamus, firmiter injungentes, quod præfatis magistris & eorum deputatis, in omnibus, quæ festinam expeditionem negotiorum dictas mineras tangentium, concernunt vel concernere poterunt, assistatis consiliis & auxiliis oportunis; & impedimenta quæcumque in hac parte intervenientia, quatenùs ad vos pertinet, pro viribus amoveri faciatis.

Et hoc, sicut de vobis confidimus, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', v. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Jacobo de Audelee de Helegh.
Alano de Charleton,
Joh'i de Ferers.
Olivero Seint Johan.
Priori de Pilton.
Willielmo de Lusshcote.
Willielmo Brightlee.
Ricardo Bemound.
Johanni Bemound,
Roberto Clotworthy.
Willielmo de Bury.
Johanni de Bale.
Simoni atte Pitte.

Littera Regis Franciæ, ad Rupellenses.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

DE par le Roy, a maieure & eschevins de la Rochelle.

Nous avons certain traicte de pays & d'acort ou Roy d'Engleterre, notre cousin, au quel nous sommes consentiz, par le conseil de plusieurs prelaz, ducs, comtes, bonnes villes, & autres granz & sages de nostre royaume, pour le prouffit commun, & pour eschuier les granz malz & inconveniences qui s'enssuyvoient, si come vous mesmes le savez, &, pour ce qu'il touchet vous, & la dicte ville de la Rochelle, nous en voulons parler a vous, ou a ceux que vous envoyerez pour ce devers nous:

Si vous mandons que, toutes excusations cessanz, vous soyes, ou envoyes quatre, ou trois, de vous devers nous a Calais, dans trois semaines de la Saint Jehan prochein, qui aient povoir de vous, & de la dicte ville, pour oier nostre entente, & ce que nous leur dirons & ordenerons.

Donne a Londres, le viii. jour de Juign.

Jehan.

De parte redemptionis David de Brus recipiendâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate dilecti nobis, Johannis de Coupeland, custodis villæ nostræ Berewici super Twedam, confidentes, ad recipiendum, vice, & nomine nostro, à David de Bruys, prisonario nostro, prælatis, magnatibus, mercatoribus, & communibus regni Scotiæ, vel eorum in hac parte procuratoribus, seu attornatis, illa decem milia marcarum sterlingorum, quæ nobis in instanti festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, proximò futuro, sint solvenda; viz.

De tertio termino, in partem solutionis illarum centum milium marcarum, in quibus iidem, David, prælati, magnates, mercatores, & communes, pro redemptione & deliberatione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, & ad litteras acquietantiæ, de eisdem decem milibus marcarum, de dicto instanti termino Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, faciendum, præfato Johanni plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum habituri & gratum quicquid idem Johannes, vice & nomine nostris, fecerit in præmissis.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xiii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

De Johanne filio & hærede senescalli Scotiæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, dilectis & fidelibus suis, Henrico de Percy, & Radulpho de Nevill, salutem.

Cum nuper, *super tractatu deliberationis* David de Bruys habito, concordatum fuisset quod Johannes, filius & hæres senescalli Scotiæ, unus obsidum pro dicto David, in comitiva vestrâ vel alterius vestrûm moraretur, quousque prima solutio decem milium marcarum de redemptione dicti David plenè fiat:

Et, eâ factâ, filius dicti senescalli secundò-genitus, loco prædicti Johannis fratris sui, in dictum regnum nostrum veniet, in obsidem moraturus pari formâ;

Et, statim ab adventu dicti secundò-geniti in ipsum regnum, deliberabitur dictus Johannes, quodque quilibet dictorum filiorum prædicti senescalli, qui in obsidem sic veniet, sit ejusdem conditionis, ita quod nullus eorum, nisi pro unicâ solutione dictæ redemptionis, obses morabitur, ut est dictum:

Nos, volentes dictum tractatum in omnibus observari, vobis mandamus quod, cum per cancellarium & thesaurarium nostros certificati fueritis quod secunda solutio redemptionis prædictæ plenariè facta fuerit, & filius dicti senescalli tertiò-genitus in obsidem pro dicto David se intraverit, prædictum secundo-genitum, in custodiâ vestrâ sic existentem, deliberari faciatis juxta formam tractatûs prædicti: volumus enim vos de ipso secundò-genito extunc exonerari.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro Roberto de Knolles, de custodiâ castrorum in Britanniâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis senescallis, constabulariis, castellanis, majoribus, præpositis, ballivis, ministris, & aliis fidelibus nostris, in ducatu Britanniæ constitutis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione dilecti & fidelis nostri, Roberti de Knolles confidentes, concessimus ei custodiam castrorum de la Gravelle, Fengery, & Chastelblank, in ducatu Britanniæ, habendam quamdiu guerra inter nos & adversarios nostros Franciæ exorta duraverit:

Reddendo indè nobis per annum ad scaccarium nostrum Angliæ, vel alibi, ad mandatum nostrum, duo milia florenorum de Francia vocatorum Motons.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Roberto, tanquam custodi castrorum prædictorum, in hiis quæ ad custodiam illam pertinent, intendentes sitis & respondentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xiii. die Junii.

Per ipsum Regem.

De pecuniâ à duce Burgundiæ recipiendâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi a noz cheres & foialx Johan Walewayn, governour de noz marchantz a Bruges, & a Richard de Eccleshale, tresorier de nostre ville de Calays, saluz.

Pour ce que li noble & puissantz homs, le duc de Burgoign, nostre cousin, & pluseurs nobles & autres dè son pays, sont, par lettres seales de leur sealx, & par leur serementz, tenuz & obligez de paier a nous, & a noz especialx deputez celle part, a nostre ville de Calays, deux centz mille moutons d'or, dount il devient paier a la feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre prochein a venir, cynquante mille deniers d'or, appellez Moutons, des droit lay, poys & coyn de France, ou autre or, a la value, come es ditz lettres, ent faites, est contenuz pluis a plain.

Nous confiantz de voz sens, lealte & discretion, vous donnons & ottroions par le tenure des presentes autorite, plain povoir & mandement, & vous establissons noz messages & especialx deputez, de prendre & rescevoir, pur & en noun de nous & de noz heirs, les ditz cynquante mille moutons d'or, ou autre or, a la value, ou ce que nous est du dycelles; & de donner & bailler au dit duc, & a touz ceulx q'affiert, sur ce que paiez en serra des dites sommes, noz lettres d'acquitance, & de leur faire autres lettres, tantz & tieles que leur serront necesseires & souffisent sur les paiementz devantdiz.

Et si aucunes summes sont paiez des diz cynquante mille moutons, que se doient paier a nous, au dit terme de la Seint Johan, as persones aucunes, come a nostre cher & foial Johan de Noef Chastel, Sibnet Revoire, & Thomas de la Barme, & autres, dont il vous apparra souffisaument par noz lettres ent faites, & aussi par lettres d'acquitance de la recepte des tieles sommes, de faire au dit duc, & as autres q'affiert, due allouance de ce que ensi paie est, en rebatant tielx paiementz de la somme principale de cynquant mille moutons avandiz.

Et de faire executer & expedier toutes autres choses necesseres en celle partie, combien que pluis especial mandement en serront requis, & que nous ferriens meismes, si nous estiens en propre persone, promettantz avoir ferme & aggreeable tout ce que vous enferrez en celle partie, sour obligation de touz noz biens.

En tesmoignance de queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes, a durer jusqes a la Goule d'Augst prochein avenir.

Don' souz nostre grant seal, a nostre palays de Westm', le xv. jour de Juyn, l'an de grace mille treis centz seissante, & de nostre regne de France vynt primer, & d'Engleterre trent quart.

Pro filio comitis de Ventadour.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvum & securum conductum nostrum, Johannem de Polaymill, Johannem de Jubeat, & Simonem Maubert, familiares Lodowici, filii comitis de Ventadour, prisonarii nostri, in regno nostro Angliæ, in obsidem pro ipso comite commorantis, eundo ad partes Franciæ, per dominium & potestatem nostra, ad præfatum comitem, cum duobus equis pretii quinque marcarum, pro quibusdam negotiis, ipsum Lodowicum tangentibus; ibidem morando, & exindè in Angliam redeundo:

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus &c. usque ad festum Omnium Sanctorum proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xvi. die Junii.

Per concilium.

De passagio consanguinei Franciæ ad Calesium.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo Johanni de Bello-Campo, constabulario castri sui Dovorriæ, & custodi Quinque Portuum suorum, vel ejus locum tenenti ibidem, salutem.

Mandamus vobis quod tot naves sufficientes, infra libertatem portuum prædictorum, quot pro passagio consanguinei nostri Franciæ, & familiæ suæ, usque villam nostram Calesii sufficere poterunt, sine dilatione arestari, & sub aresto detineri faciatis; ita quod naves prædictæ promptæ sint & paratæ pro passagio ipsius consanguinei nostri, cum ipsum ibidem accedere contigerit, ex hac causâ.

Teste Rege, apud Westm', xvii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro Karolo de Blesis, qui, juxta tractatum, Bretigniaci habitum, coram Rege & consanguineo suo Franciæ, super quæstione de ducatu Britanniæ, se sistere debet.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Quia, per tractatum pacis, habitum inter nos & consanguineum nostrum Franciæ, nobilis vir, Karolus de Blesis coram nobis & consanguineo nostro prædicto, aut deputatis nostris specialibus in hac parte, debet ad certum, jam præfixum, terminum, in villâ nostrâ Calesii, comparere in quæstione, pendente inter ipsum Karolum &, carissimum consanguineum & fidelem nostrum, Johannem ducem Britanniæ & comitem Montisfortis, super ducatu Britanniæ, & alias, usque ad finalem quæstionis hujusmodi decisionem, processurus;

Nos, ut idem Karolus ad dictum locum Calesii tutiùs declinare valeat, volentes securitati ipsius ac comitivæ suæ favoris nostri præsidio providere, suscepimus ipsum Karolum, ac quadraginta personas de comitivâ suâ, conciliarios & familiares suos, cujuscumque statûs vel conditionis existant, ad dictam villam nostram Calesii, ex causâ prædictâ, sine armis aliquibus, veniendo, ibidem morando, & abindè ad partes proprias, vel alibi, prout eis placuerit, recedendo, in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis injungimus & mandamus quatinùs dictum Karolum, & alios de comitivâ suâ, usque ad numerum supradictum, per loca, passus, & districtus vestros, cum equis, valettis, bonis, & rebus ipsorum quibuslibet transire, morari, & reverti liberè, quotienscumque & quandocumque eis placuerit, permittatis; non inferentes, aut, quatenùs in vobis est, ipsorum, cuiquam permittentes inferri, in personis, aut rebus, dampnum, injuriam, impedimentum aliquod, seu gravamen: & si quid eis forisfactum vel injuriatum fuerit, id sine difficultate corrigi & in statum reduci debitum faciatis.

Et nichilominus, si securum & salvum conductum à vobis petierint, de hoc provideatis eis celeriter, sumptibus eorumdem.

Ne verò dictus Karolus, super non adventu suo ibidem, occasione quarumdam conventionum, inter nos & ipsum aliàs habitarum, se poterit excusare, veniendi ad dictum locum Calesii, ibidem morandi, ex causâ prædictâ, & abindè, quandocunque sibi placuerit, & absque impedimento quolibet, cum comitivâ suâ prædictâ, liberè recedendi, de uberiori gratiâ, sibi licentiam, tenore præsentium, concedimus specialem.

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro comite de Tankarville.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum Johannem comitem de Tankarvill, prisonarium nostrum, ac quadraginta personas equites de comitivâ suâ, morando in Anglia, ac exindè ad partes Franciæ, quotiens & prout sibi placuerit, transeundo, & ab eisdem partibus in dictum regnum nostrum Angliæ redeundo, &c. *ut in similibus literis.*

Et concessimus præfato comiti quod ipse semel, eundo ad dictas partes Franciæ, duodecim arcus & duodecim garbas sagittarum secum ducere valeat & habere; aliquo mandato nostro, vobis aut alicui vestrûm in contrarium directo, non obstante.

In cujus, &c. usque ad octavum diem Maii proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xviii. die Junii.

Pro domino de Derval, de licentiâ transfretandi.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis custodibus passagii, in quibuscumque portubus regni nostri Angliæ, salutem.

Quia dominus de Derval, prisonarius noster, & familiares sui, ad partes Franciæ, ex certis causis, de licentiâ nostrâ, sunt profecturi;

Vobis mandamus quod ipsum, cum familiaribus suis prædictis, cum ad aliquem portuum prædictorum, causâ transfretandi, declinaverint, in eodem portu, absque impedimento aliquo, transire permittatis; aliquo mandato nostro, vobis indè in contrarium directo, non obstante.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Pro aliis de Francia prisonariis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 9. in Turr. Lond.

MARESCALLUS de Dodenham, prisonarius Regis, habet literas Regis de conductu, eundo ad partes Franciæ, cum quadraginta equitibus de comitivâ suâ, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xx. die Junii.

Per ipsum Regem.

Consimiles literas Regis de conductu habent subscripti; viz.

Dominus d'Albygneio, prisonarius Regis.
Adam de Meleun de Franciâ, miles.
Oddo dominus de Grancy & septem familiares sui equites.
Guillielmus de Plescy, prisonarius Edwardi principis Walliæ.
Jacobus de Burbon, prisonarius Regis.
Dominus de Craon.

De terris & redditibus hospitalis in Hiberniâ elongatis, restituendis.

A.D. 1360 An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 27. in Turr. Lond.

REX, justiciariis & cancellario suis Hiberniæ, qui nunc sunt, vel qui pro tempore erunt, salutem.

Quia ex gravi querelâ dilectorum nobis in CHRISTO, prioris & fratrum hospitalis Sancti Johannis Jerusalem, in Hibernia, nobis est monstratum, quod diversa terræ, tenementa, & redditus, ipsorum prioris & fratrum, ac ecclesiæ, in proprios usus suos à jamdiu optentæ, undè apportæ monetæ, magistro & conventui hospitalis Rody, ad eorum sustentationem, & pauperum CHRISTI ibidem degentium, ubi maximè elemosinarum largitiones cotidiè erogantur, fieri deberent;

Qui quidem magister & conventus, cum suâ retinentiâ, contrà inimicos christianæ fidei, onerosam & continuam supportant guerram, in defensionem sacrosanctæ ecclesiæ, & christicolarum manutenentiam & relevationem, tempore quo frater Johannes de Frowyk dictum hospitale in Hibernia, regebat,

diversis hominibus, tam clericis quam laicis, subdolè per commune sigillum dicti hospitalis, in Hibernia, elongata, alienata, sive ad prolixiorem terminum dimissa extiterunt, cujus quidem fratris Johannis potestas, ad talia facienda, se nullatenus extendebat; propter quod hujusmodi apportæ nequiter & injustè impediuntur, & fieri non possunt hiis diebus, ut solebant.

Ita quod hujusmodi guerræ, apud dictum hospitale Rody, tardius manutenentur, dictæque elemosinarum largitiones miserabiliter subtrahuntur, & sustentatio dictorum prioris, & fratrum hospitalis prædicti in Hibernia, qui bonum locum ibidem nobis tenent, ad repulsionem Hibernicorum hostium nostrorum, guerram super fidelem populum nostrum indies machinantium & perpetrantium, in multo diminuitur, aliaque dampna & incommoda exindè evenire formidantur.

Nos, hujusmodi dampnis & incommodis præcavere, & statum dicti hospitalis & elemosinæ, ac alia onera eidem, pro sustentatione pauperum, & divinorum celebrationibus, pro salute animæ nostræ, & animabus progenitorum nostrorum, incumbentia, in quantum poterimus, manuteneri, volentes, ut tenemur;

Vobis mandamus quod, habitâ, per inquisitionem indè, si necesse fuerit, capiendam, vel alio modo legitimo, informatione pleniori super præmissis, necnon de summis pro quibus hujusmodi terræ, tenementa, & redditus, ac ecclesiæ alienabantur, vel dimittebantur, & quibus personis; & quantum terræ, tenementa, & ecclesiæ prædicta, valuerunt vel valent per annum, in omnibus exitibus, & quantum quælibet persona, ad quam hujusmodi alienationes, venditiones, seu dimissiones, factæ fuerunt de summis sic solutis pro terris, tenementis, redditibus, & ecclesiis prædictis, recepit, taliter, si commodè & rationabiliter fieri poterit, ordinetis, quod id quod de summis pro quibus hujusmodi venditiones, alienationes, & dimissiones, ut præmittitur, factæ fuerunt, adhuc restat solvendum, prout justum fuerit, per dictos priorem & conventum resolvatur, & dicta terræ, tenementa, redditus, & ecclesiæ, sic alienata & dimissa, eisdem priori & fratribus hospitalis prædicti in Hibernia, restituantur: sic quod elemosinæ, & alia onera prædicta, per hujusmodi venditiones & alienationes, sic per ipsum, qui ad hoc potestatem non habuit, factas, nullatenus adnullentur, subtrahuntur, vel diminuantur; & hoc nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Junii.

Pro duce Burgundiæ de acquietantiâ, super solutione 50,000 multonum, juxta tractatum apud villam de Guillon habitum.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

LE Roi a touz ceulx, qi cestes lettres verront, saluz. Savoir vous faisons qe, come, li puissantz hom, le duc de Burgoign, nostre cousin, & pluseurs nobles, & autres de son pais, par lettres, seallees de leur sealx, & par leur serementz, soient tenuz & obligez de paier a nous, ou a noz especialx deputez en celle partie, a nostre ville de Calays, deux centz mill moutons d'or, dount il doivent paier cynquante mill deniers d'or, appellez moutons, des droitz lay, poys, & coyn de France, ou autre or a la value, a cest preschein feste de la Nativite Seint Johan le Baptistre, come es dites lettres, ent faites, est contenuz plus a plain;

Nous confessons, & recogneissons, en pure verite, avoir en compte & resceu, par les mains de noz chers & fealx, Johan Walewayn, governeur de noz marchantz a Bruges, & Richard de Eccleshale, tresorer de nostre ville de Calays, les ditz cynquante mill deniers d'or appellez Moutons des droitz lay, poys, & coine de France, des duc, nobles, & autres devantditz, en partie de paiement des ditz deux centz mill moutons d'or, des quelx cynquant mill moutons d'or nous nous reputons & tenons pur bien paiez & contentz, & en quitons les duc, nobles, & autres avantditz, & leur heirs, a touz jours, & leur faisons vailable & expressement covenances de jamais demander les sommes, qui paiez nous sont, come paramont est dit.

En tesmoignance des queles choses, nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' sout nostre grant seal, a nostre palays de Westm', le jour de la dite feste de Seint Johan, l'an de grace MCCCLX & de nostre regne de France xxi. & de Engleterre xxxiv.

De acquietantiâ, pro David de Brus.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Noveritis nos illa decem milia marcarum, quæ nobis in præsenti festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ sunt solvenda, viz. de tertio termino, & in partem solutionis illarum centum milium marcarum, in quibus David de Bruys, prisonarius noster, prælati, magnates, mercatores, & communitates regni Scotiæ, pro redemptione & deliberatione ipsius David, nobis obligantur, certis terminis solvendarum, à præfatis David, prælatis, magnatibus, mercatoribus, & communitatibus de Scotiâ, per manus, dilecti nobis, Johannis de Coupeland, custodis villæ nostræ Berewici super Twedam, recepisse, & prædictos David, prælatos, magnates, mercatores, & communes, de eisdem decem milibus marcarum exoneramus, & quietamus per præsentes; cæteris omnibus, in tractatu & concordiâ, super deliberatione prædicti David habitas, contentis, in suo robore duraturis.

Dat' apud Westm', xxiv. die Junii.

Per ipsum Regem.

De supersedendo levationi subsidii.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 23. in Turr. Lond.

REX, collectoribus subsidii duorum solidorum de sacco lanæ, & duorum solidorum de dolio vini, ac sex denariorum de librâ de omnibus aliis mercandisis, in portu London', salutem.

Cum dictum subsidium, pro certo navigio, hominibus ad arma & sagittariis muniendo, ad proficiscendum supra mare, dum extra regnum nostrum Angliæ eramus, contra pericula, quæ ex invasionibus inimicorum nostrorum, in nostrâ absentiâ, evenire formidabantur, inveniendo, concessum fuisset: & quia treugæ inter nos & consanguineum nostrum Franciæ, sub spe bonæ pacis, initæ sunt & firmatæ, per quod hujusmodi pericula cessare sperantur;

Nos, volentes indempnitati & quieti populi nostri in hâc parte providere, vobis mandamus, quod exactui, levationi, & collectioni subsidii prædicti, supersedeatis omninò.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Junii.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur singulis collectoribus hujusmodi subsidii in portubus subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Collectoribus, &c. in portu Cicestr'.
Collectoribus, &c. in portu de Maldon'.
Collectoribus, &c. in portu de Colcestr'.
Collectoribus, &c. in portu de Dovorr'.
Collectoribus, &c. in portu de Wynchelse.
Collectoribus, &c. in portu de la Rye.
Collectoribus, &c. in portu de Hastynges.
Collectoribus, &c. in portu de Faversham.
Collectoribus, &c. in portu de Shorham.
Collectoribus, &c. in portu de Sandewico.
Collectoribus, &c. in portu de Portesmuth.
Collectoribus, &c. in portu de Sutht'.
Collectoribus, &c. in portu de Lymyngton.
Collectoribus, &c. in portu de Brigewater.
Collectoribus, &c. in portu de la Pole.
Collectoribus, &c. in portu de Fowy.
Collectoribus, &c. in portu de Lostwythiel.
Collectoribus, &c. in portu de Padestowe.
Collectoribus, &c. in portu de Truru.
Collectoribus, &c. in portu de Penryn.
Collectoribus, &c. in portu de Mousholè.
Collectoribus, &c. in portu de Barnestaple.
Collectoribus, &c. in portu de Tyngemuth.
Collectoribus, &c. in portu de Bydeford.
Collectoribus, &c. in portu de Ilfredicoumbe.
Collectoribus, &c. in portu de Dunsterre.
Collectoribus, &c. in portu de Bandreseye.
Collectoribus, &c. in portu de Gippewico
Collectoribus, &c. in portu de Romeneye.
Collectoribus, &c. in portu de Herewico.
Collectoribus, &c. in portu de Dunwico.
Collectoribus, &c. in portu de Blakeneye.
Collectoribus, &c. in portu de Kyrkele Rode.
Collectoribus, &c. in portu de Oreford'.
Collectoribus, &c. in portu de Lenne.
Collectoribus, &c. in portu Magnæ Jernemuth.
Collectoribus, &c. in portu Parvæ Jernemuth.
Collectoribus, &c. in portu de Sancto Botulpho.

Collectoribus, &c. in portu de Waynflet.
Collectoribus, &c. in portu de Saltflethavene.
Collectoribus, &c. in portu de Grymesby.
Collectoribus, &c. in portu de Barton super Humbr'.
Collectoribus, &c. in portu de Kyngeston' super Hull.
Collectoribus, &c. in portu de Scardeburgh.
Collectoribus, &c. in portu de Whiteby.
Collectoribus, &c. in portu de Hertipole.
Collectoribus, &c. in portu Novi Castri super Tynam.
Collectoribus, &c. in portu de Exon'.
Collectoribus, &c. in portu de Topeshum.
Collectoribus, &c. in portu de Plumuth.
Collectoribus, &c. in portu de Dertemuth.
Collectoribus, &c. in portu de Lym.
Collectoribus, &c. in portu de Weymuth.
Collectoribus, &c. in portu de Melcombe.
Collectoribus, &c. in portu de Warham.
Collectoribus, &c. in portu de Yaremuth in Insula Vecta.
Collectoribus, &c. in portu de Bristoll', & in singulis locis abindè usque Brigewater ex una parte, & usque Gloucestr' ex altera parte.

De libertatibus universitatis Oxon' non impugnandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 27. d. in Turr. Lond.

REX, fratri Johanni de Couton, priori provinciali Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmeli, in Angliâ, ac singularibus fratribus ejusdem ordinis, salutem.

Cum inter cætera libertates & privilegia, cancellario & universitati Oxon', tam per cartas progenitorum nostrorum, quondam Regum Angliæ, quam per cartam nostram, concessa, concessum sit eisdem quod cancellarius ejusdem universitatis, qui pro tempore fuerit, habeat cognitiones omnium placitorum de transgressionibus & contractibus quibuscumque, infra ipsam universitatem qualitercumque emergentibus, ubi altera pars est scolaris;

Ita quod, si qui coram ipso cancellario, qui pro tempore fuerit, ad respondendum de hujusmodi transgressionibus seu contractibus, postquam super hoc legitimè fuerint citati, venire neglexerint, idem cancellarius ipsos à dictâ universitate bannire, & aliàs contra eos per censuras ecclesiasticas procedere possit, sicut in casibus hujusmodi fieri est consuetum, prout in cartis prædictis pleniùs continetur;

Ac jam intellexerimus quod, licet magister Nicholaus de Aston, cancellarius dictæ universitatis, fratrem Johannem de Norton, fratrem ordinis vestri prædicti, ad respondendum coram eo, super quibusdam transgressionibus in eadem universitate, contra pacem nostram factis, juxta potestatem regiam, sibi per libertates & privilegia prædicta, per nos & ipsos progenitores nostros, pro inviolabili pacis nostræ conservatione, ac quiete & tranquilitate scolarium in dictâ universitate studentium, ut prædicitur, attributam, fecerit evocari; idem tamen frater Johannes coram eodem cancellario, ad respondendum ibidem super præmissis, quamquam super hoc legitimè fuerit præmunitus, venire contemptibiliter recusavit, super quo præfatus cancellarius contra ipsum fratrem ritè procedens, ipsum, propter manifestam rebellionem & inobedientiam suam, juxta dicta libertates & privilegia, & sui demeritum, decrevit fore puniendum:

Idem frater, & quidam vestrûm & alii, machinantes executionem decreti prædicti callidè impedire, & libertates & privilegia prædicta, eisdem cancellario & universitati, sicut prædicitur, concessa, malitiosè impugnare, ipsum cancellarium ad respondendum in curiâ Christianitatis, tam infra regnum nostrum Angliæ quam alibi, extra idem regnum nostrum, super hiis, quæ per ipsum, juxta libertates & privilegia prædicta, contra ipsum fratrem ritè fiebantur evocari fecistis; & super hoc citationes, appellationes, processus, & notificationes eorundem fecistis, & fieri procurastis, in nostri contemptum & præjudicium, ac legum & jurium coronæ nostræ læsionem, & libertatum & privilegiorum prædictorum ad nullationem manifestam, de quo quamplurimum conturbamur:

Nos, eadem libertates & privilegia inviolabiliter observare volentes, & impugnatores eorundem debitè cohercere, vobis & cuilibet vestrûm districtè prohibemus, ne quicquam contra dictum cancellarium, nec alio modo, quod in nostri præjudicium vel legum, jurium, libertatum, & privilegiorum prædictorum enervationem, cedere valeat, attemptetis, nec facietis aliqualiter attemptari.

Et si quid in contrarium per vos vel aliquem vestrûm, attemptatum fuerit, id faciatis revocari indilatè.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Junii.

De carectis ferro ligatis, pro hernesiis Johannis Regis Franciæ, usque Dovorr' ducendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London' & Midd', salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod statim, visis præsentibus, sexdecim carectas ferro ligatas, quarum quælibet sit cum sex equis, in civitate prædictâ & suburbiis ejusdem, ac in comitatu prædicto, infra libertates & extra, capi & arestari faciatis;

Ita quod eas habeatis apud Turrim London', hac instanti die Lunæ, proximò futurâ, ante ortum solis, pro hernesiis & aliis rebus consanguinei nostri Franciæ exindè usque Dovorr', ad vadia ipsius consanguinei nostri, ducendis.

Et hoc, sub pœnâ centum librarum, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xxvii. die Junii.

Per ipsum Regem.

Bulla Innocentii VI. Papæ, super gaudio & exultatione propter pacem, inter Reges Angliæ & Franciæ, reformatam; & de responsione ad supplicationum capitula.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Ex felicibus tuorum & carissimi in CHRISTO filii nostri, Johannis Regis Francorum illustris nunciorum relatibus, lætis auribus & exultantibus animis nuper acceptis, quod inter te & Regem ipsum, actore DEO, pax est salubriter reformata, tanto indè sunt nostra & apostolicæ sedis corda ingentiori gaudio & majori jocunditate repleta, quanto ex guerris & dissensionibus vestris diutiùs vehementioris doloris puncturas in mente pertulimus, & majora ex pace ipsâ mundo, cunctisque præsertim fidelibus, optatæ quietis speramus commoda proventura; indeque Regi Pacifico, qui hoc temporibus nostris de suâ miseratione concessit, devotas gratias & laudes exolvimus, & apud eum, pro ipsius pacis effectu & executione votivâ, instare precibus jugiter non cessamus:

Serenitatem tuam paternis affectibus exhortantes quatinùs ad ipsius pacis consummationem & plenum effectum diligenter insistas, tuosque subditos ad id instanter moneas & inducas; ita quod indè tibi & regno tuo oportunæ tranquilitatis commoda proveniant.

Cæterum, ad supplicationum capitula, pro tuâ & ipsius Francorum Regis parte, per nuncios eosdem, ad effectum pacis ejusdem, nobis & fratribus nostris fideliter & prudenter exposita, habitâ super eis cum eisdem fratribus deliberatione maturâ, de ipsorum fratrum consilio, prout in interclusâ cedulâ continetur, duximus respondendum; nonnulla ex eis, licet nobis & fratribus ipsis nimis gravia viderentur, de benignitate apostolicâ, pro tanto bono pacis, liberaliter concedendo: nostræ tamen intentionis existit quod præmissa omnia & singula, in prædictis supplicationum capitulis per nos concessa, in casu, in quo pax sortietur effectum, & non aliter, intelligantur fore concessa.

Dat' apud Villam Novam, Avinionen' diœc', ii. kal' Julii, pontificatûs nostri anno octavo.

Sigillo avulso.

Jo. de Angicuria.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de licentiâ traditâ, ad absolvendum à juramentis dictæ paci contrariantibus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, venerabilibus fratribus Wintoniensi, Londoniensi, & Roffensi, Parisiensi, Morinensi, & Atrebatensi, episcopis, ac, dilecto filio, Androyno abbati monasterii Cluniacensis Matisconensis diœcesis, dictæ apostolicæ sedis nuncio, salutem & apostolicam benedictionem.

Materna sedis apostolicæ pietas, ad quietem filiorum semper anhelans, & singulorum conditiones & statum diligenter attendens, non nunquam, pro bono pacis, de gratiâ benignitatis, indulget quæ aliàs forent meritò deneganda.

Nuper siquidem, pro parte, carissimorum in CHRISTO filiorum nostrorum, Johannis Francorum & Edwardi Angliæ Regum illustrium, per eorum

ambaxiatores & nuncios, nobis fuit feliciter intimatum, quod inter Reges ipsos, auctore Deo, pax erat salubriter reformata;

Nos igitur, ne prætextu aliquorum juramentorum, per ipsos Reges in eorum coronationibus & aliàs forsitan præstitorum, ipsius pacis bonum, pro cujus reformatione ferventibus studiis laboravimus, cujusque finem salubrem intentis desideriis affectamus, impediri posset quomodolibet vel differri, providere volentes, ipsorum Regum in hâc parte supplicationibus inclinati;

De circumspectione vestrâ gerentes in Domino fiduciam specialem, dispensandi cum præfatis Regibus & quolibet eorum, super juramentis, per eos vel alterum eorum, forsitan de non alienando res & bona ac jura, ipsos & ipsorum regna & subditos dumtaxat tangentia, præstitis, ut, eis non obstantibus, Reges ipsi & quilibet eorum omnia & singula, quæ pro effectu, & executione, seu observantiâ dictæ pacis facere tenentur, possint licitè & effectualiter adimplere, plenam & liberam vobis concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Volumus autem quod unus vestrûm, fratres, Wintoniensis, Londoniensis, & Roffensis, & unus vestrûm, fratres, Parisiensis, Morinensis, & Atrebatensis, episcopi, unà tecum, fili abbas, vel etiam sine te, aut unus vestrûm, Wintoniensis, Londoniensis, & Roffensis, tecum abbas, quoad Francorum, aut unus vestrûm, Parisiensis, Morinensis, & Atrebatensis, episcopi, etiam tecum abbas, quoad Angliæ, Reges prædictos, ea exequi valeatis.

Nostræ tamen intentionis existit quod præmissa omnia & singula, per nos concessa, in casu, in quo pax sortietur effectum, & non aliter, intelligantur fore concessa.

Dat' apud Villam Novam, Avinionen' diœc', ii. kal' Julii, pontificatûs nostri anno octavo.

Jo. Bellih.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendentè.

Super plicam.
R. Firminus.

Bulla ejusdem Papæ, in quâ consimiles facultates ad absolvendum à censuris ecclesiasticis, occasione commissorum, prætextu guerrarum, contra quoscumque Angliæ & Franciæ Regum subditos, fulminatis, conceduntur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, *servus servorum* Dei, venerabilibus fratribus, Londoniensi, & Roffensi, & Vasatensi, episcopis, ac, dilecto filio, Androyno abbati monasterii Cluniacensis Matisconensis diœcesis, dictæ apostolicæ sedis nuncio, salutem & apostolicam benedictionem.

Cunctorum fidelium mater ecclesia, sicut in dissensionibus filiorum, illisque præsertim ex quibus majora discrimina subsecuntur, vehementer affligitur, sic, in eorum quærendâ & fovendâ quiete, indesinentibus studiis elaborat, & ad id, quantum potest, adhibet suæ mansuetudinis lenitatem.

Nuper siquidem nobis, pro parte carissimorum in Christo filiorum nostrorum, Johannis Francorum & Edwardi Angliæ Regum illustrium, per eorum ambaxiatores & nuncios, fideliter intimato quod inter Reges ipsos, Deo auctore, pax erat salubriter reformata, fuit nobis pro parte ipsorum humiliter supplicatum ut;

Cum nonnulli, venerabiles fratres nostri archiepiscopi, & episcopi, & dilecti filii, electi abbates & alii ecclesiarum & monasteriorum & aliorum locorum ecclesiasticorum prælati, atque rectores, clerici, & personæ ecclesiasticæ, etiam in dignitatibus constitutæ, seculares & regulares;

Necnon duces, marchiones, comites, barones, locorum domini, & alii nobiles & laici, in Franciæ & Angliæ regnis, seu eorum altero, & aliis terris eorumdem Regum, vel alterius eorum ditioni subjectis, constituti, timeant se, occasione commissorum, prætextu guerrarum, quæ inter Reges ipsos & eorum complices & fautores, inimico humani generis faciente, diuturnis temporibus ingruerunt, pœnas & censuras ecclesiasticas incurrisse, providere ipsis, super hoc, de oportunæ absolutionis beneficio, sine quo pax ipsa vix sortiri posset effectum, de benignitate apostolicâ dignaremur;

Nos, igitur, de ipsius reformatione pacis, quam non sine magnis laboribus semper studiosè quæsivimus, digna reddentes Altissimo munera gratiarum, & quantum non solum partibus ipsis sed universæ reipublicæ hujusmodi bonum pacis expediat, quantumque sibi debeatur favoris & gratiæ, benignè pensantes;

Hujusmodi supplicationibus inclinati, de discretione vestrâ in hiis & aliis gerentes in Domino fiduciam specialem, absolvendi, hac vice, auctoritate nostrâ, juxta ecclesiæ formam, omnes & singulos hujusmodi archiepiscopos, episcopos, electos, & alios prælatos, clericos, & ecclesiasticas personas, ac duces, marchiones, comites, barones, locorum dominos, nobiles & laicos in regno Angliæ & aliis terris, præfati Angliæ Regis ditioni subjectis, consistentes, & eorum in hac parte sequaces;

Qui hujusmodi excommunicationum sententias & censuras alias generales, à jure vel ab homine, non tamen ad instantiam partis, occasione perpetratorum in ipsis guerris promulgatas incurrerunt;

Et etiam ipsum Angliæ Regem, si eas forsan incurrisset; si hoc humiliter petierint, ab ipsis sententiis & censuris, imposita eis, pro modo culpæ, pœnitentiâ salutari & aliis injunctis eis, quæ de jure fuerint injungenda;

Et nichilominus pœnas, quas præmissorum occasione etiam incurrerunt, gratiosè moderandi, prout circumspectioni vestræ, consideratis circumstantiis universis, misericorditer videbitur faciendum, plenam & liberam vobis & cuilibet vestrûm concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Nostræ tamen intentionis existit, quod præmissa omnia &. singula, per nos concessa, in casu, in quo pax sortiretur effectum, & aliter non, intelligantur fore concessa.

Dat' apud Villam Novam, Avinionen diœc. ii. kal. Julii, pontificatûs nostri anno octavo.

Jo. Bellih.

Plumbo sigillo à filo canabeo pendentè.

Super plicam,
R. Tho. Eustachii.

Bulla ejusdem Papæ, de gaudio & exultatione super pace gratulatoria; de liberatione Regis Franciæ rogatoria; & de nunciis, ad inchoata memoratæ pacis perficienda, remittendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Vox exultationis & gaudii, vox jocunditatis & lætitiæ nobis, ac Romanæ ecclesiæ, & Christi fidelium populis expectata diutiùs, nuper auribus nostris insonuit, & diuturnam nostræ mentis amaritudinem, quam dolenter ex filiorum nostrorum dissensione gustavimus, suavissimæ insinuationis beneficio dulcoravit.

Quid enim lætius, aut suavius, audire potuerunt aures nostræ, quam quod Ille rerum omnium Moderator, cujus factus est in pace locus, & in cujus manu Regum & principum corda consistunt, animum tuum, inclite princeps, ad habendam cum carissimo in Christo filio nostro, Johanne Rege Francorum illustri pacem ac concordiam inclinârit?

Profectò nobis, & universis Christi fidelibus, non parva suggeritur gratulandi materia, cum duo, tam generosi, &, non modò suis in regnis, sed toto terrarum orbe, famosissimi principes, & vinculo consanguinitatis astricti, ex quorum discordiis tot, proh dolor! tam animarum pericula, quam corporum ac rerum dampna provenerant, nunc tandem ex inimicitiis sint in amplexus, in colloquia, & perpetuas amicitias redituri.

Equidem, carissime fili, licet ad exprimendum nostræ mentis affectum, circa prosecutionem hujusmodi inter vos reformandæ concordiæ, minimè satis sufficiat series litterarum, nostri tamen intima pectoris & hærentia nostris præcordiis desideria, quantò possumus viscerosiùs, aperimus.

Meminisse potest, non sine compassione multiplici, tua serenitas quanta, ex discordiâ, inter te & Regem præfatum exortâ, & quam innumera mala provenerint; quam dura & aspera fuerit vestra contentio; quam multis dampnosa populis; quot innocentibus ira vestra nocuerit; quantas hominum strages effecerit; quot rerum depopulationes; quot agrorum vastationes; quot locorum incendia exindè processerint; ut pudori, prout convenit, deferentes, commissa interim scelera, solis horrenda nominibus, taceamus.

In quibus siquidem malis etsi tibi successus plurimos felices ac famosos Providentia Summa permiserit, in eis tamen humanos deplorare casus, & victor victis compati, & in ipsis incertos bellorum eventus agnoscere, & humana formidare pericula, & quam ex levi momento fortuna ducum pendeat, intelligere meritò potuisti.

Jam ergo tempus est ut cedat paci discordia; cedant amicitiis odia: occupet locum iræ tranquillitas; sitque inter vos, de cætero, tam generosa quam gloriosa contentio, ut, scilicet, non de regnis, sed de caritate certetis.

Nam, si usque ad extremum duraverint odia; si non temporum decursu & humanorum malorum tædio ira lentescat; si nulla feroces animos dies emolliat; tota humani generis vita in confusione versabitur, concidet regnorum ac rerum publicarum status, &, quæ multorum fuerint parta laboribus, facilè bellorum vastatione peribunt.

Nosti quam sæpe multis arriserit volubilis fortuna certaminis, quos tandem in extremæ locum confusionis adduxit.

Considera, fili carissime, quanta ex concordiâ vestrâ proventura sint commoda; quot parentibus servandi sint liberi; quot conjugibus viri; quot illibatæ mansuræ sint virgines; quam multæ in earum integritate permansuræ respublicæ, quæ, vobis dissidentibus, deperirent; jam pigeat effusi sanguinis, & futuris malis, quæ facile valent ex prioribus prævideri, providi consilii maturitate parcatur.

Hæc, proculdubiò, & alia, quibus ad exprimendam nostræ mentis seriem non satis est ministerium litterarum, si intra regiæ mansuetudinis claustra revolvas, finem tot futuris periculis imposuisse gaudebis.

Nos quoque, qui licet te, super hujusmodi terminandâ concordiâ, longis non credamus exhortationibus indigere, quinimmo te illis adminiculis, quibus ea compleri faciliùs valeant, efficacem daturum esse operam nullatenus dubitemus, paterni tamen affectus continere spiritum non valentes.

Serenitatem tuam rogamus, attentiùs & plenis desideriis obsecramus, quatinùs ut inchoata inter te &, dilectum filium, nobilem virum, Carolum

ducem Normandiæ, præfati Regis primogenitum, faciliùs ac celeriùs perduci valeant ad effectum, circa liberationem dicti Regis, promptam se ostendere velit tua magnificentia ac etiam liberalem.

Et si fortè, quod absit, inter hujusmodi pacta concordiæ, aliqua forent quæ ipsa rerum difficultas rationabiliter excusaret, si pro voluntate debentium adimpleri celeritate debitâ non valerent, regii tamen animi magnitudo propterea suadentium quorumcumque in adversum consilia non attendat, sed, in concepti propositi stabilitate perdurans, non minus ad dicti Regis liberationem munificam se exhibeat, & fœcundam gratiarum plenitudine se ostendat, cum ex liberatione ipsâ, prout sentire te credimus, plurima, quæ in dicto tractatu continentur, executionem celerem sint faciliter sortitura, quæ, si Rex idem captivus existeret, expectatos exitus forsitan non haberent.

Quod autem, dilectos filios, Andruynum abbatem monasterii Cluniacensis, &, nobilem virum, Hugonem de Gebenna, dominum de Auton, apostolicæ sedis nuncios, pro nostrâ & ejusdem sedis reverentiâ, regiâ benignitate susceperis, eorumque salutaria consilia audieris & intellexeris diligenter, placitè admodùm & grataanter accepimus, tuamque exindè magnificentiam multipliciter in Domino commendantes, plenis ipsam prosequimur actionibus gratiarum.

Et, quia de ipsorum nunciorum providâ circumspectione ac circumspectâ prudentiâ plenam in Domino fiduciam obtinemus, ipsosque tui honoris & publicæ utilitatis novimus zelatores, sperantes in eo, in cujus est benè inchoata perficere, eos ad tuam præsentiam, pro felici consummatione incepti negotii, duximus remittendos.

Quibus super hiis, quæ pro parte nostrâ tibi retulerint, fidem indubiam præstare, nostraque per ipsos filialiter suscipere monita, & exaudire consilia, &, circa hujusmodi communis boni negotium terminandum, solicitis intendere studiis & efficaciter providere velit regia celsitudo.

Cæterum, post prædicta, scire te volumus quod, tam ad sæpefatum Regem, quam ducem eundem, eosdem nuncios super hiis, quæ, quoad ipsos, exigit præfati negotii qualitas & votivus effectus, prout congruere publicæ utilitati putavimus, & scripta nostra, paternis exhortationibus ac salutaribus referta consiliis, destinamus.

Dat' apud Villam Novam, Avinionen' diœc', ii. non' Julii, pontificatûs nostri anno octavo.

Jo. de Florentia.

Plumbeo sigillo à filo canabeo pendente.

De subsidio, Rege extra regnum agente, concesso.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 22. in Turr. Lond.

REX, dilectis & fidelibus suis, Edmundo de Northcost, Willielmo de Enefeld, Johanni Rokell', & Willielmo de Rokeswell, salutem.

Cum nuper, communitates comitatuum, civitatum, & burgorum regni nostri Angliæ, coram certis fidelibus nostris per nos assignatis, considerantes pericula gravia, quæ, ex inimicorum nostrorum invasionibus, dum extra idem regnum nostrum agebamus, evenire formidabantur, ad resistendum malitiæ dictorum inimicorum, concesserint unam quintamdecimam de comitatibus, & unam decimam de civitatibus & burgis, de quibuscumque personis;

Exceptis magnatibus, militibus, & armigeris, qui in comitivâ nostrâ in ultimo passagio nostro transfretârunt, & in excercitu nostro in partibus transmarinis morabantur;

Non obstantibus privilegiis, cartis, vel libertatibus, ante hæc tempora concessis, seu usitatis;

Eodem modo quo decima & quintadecima nobis prius concessæ, levatæ fuerunt, levandas; & quod medietas indè sine dilatione levaretur & colligeretur, & denarii indè provenientes, tantum circa expensas hominum ad arma & sagittariorum, ac navium, ad resistendum dictis inimicis, tam in mari quam in terrâ, pro necessariâ defensione dicti regni nostri, ordinatorum, & non in alios usus converterentur;

Et quod levatio & collectio alterius medietatis decimæ & quintædecimæ prædictarum quousque consimilis necessitas eveniret, in suspenso ponentur: & in casu quo hujusmodi pericula cessarent, sic quod expensas prædictas fieri non oporteret, tunc omnes denarii prædicti, sic collecti & levati, illis, qui eos solverent per visum arraiatorum hominum ad arma & sagittariorum, ac aliorum proborum hominum comitatuum prædictorum, per collectores prædictos, plenè & integrè restituerentur;

Et quod iidem collectores, ad compotum de denariis prædictis, ad scaccarium nostrum, aut alibi in curiâ nostrâ reddendum, non artarentur; set quod ipsi de eisdem denariis, coram arraiatoribus & probis hominibus comitatuum prædictorum, & illis, quos iidem arraiatores & probi homines ad hoc deputarent, plenè computarent & responderent;

Et super hoc assignaverimus vos, conjunctim & divisim, ad medietatem tantæ pecuniæ summæ, quanta de civitatibus, burgis & villis, in comitatu Essex', in consimili concessione decimæ & quintædecimæ nobis prius factâ, levata fuit, de eisdem civitatibus, burgis & villis in eodem comitatu, sine dilatione levandum & colligendum, in formâ prædictâ;

Et postmodum, auditis rumoribus quod dicti inimici nostri, dictum regnum nostrum Angliæ ingressi, villam de Wynchelse combusserunt, & ad mare, pro majori navigio congregando, ad pejora prioribus in dicto regno nostro perpetrandum, redierunt, duas armatas navium de partibus occidentalibus & borialibus, hominibus ad arma, armatis & sagittariis muniri, & supra mare, pro salvatione & defensione ipsius regni nostri, mitti fecerimus, ad dictos hostes nostros debellandum, & eorum malitiam repellendum:

Et pro eo quod pauci homines de comitatibus prædictis, ad proficiscendum in dictis navibus, juxta præmunitionem eis factam, ad loca ordinata venerunt; & propter brevitatem temporis, in tantâ necessitate urgenti, in quâ totius dicti regni subversionis & amissionis periculum verti videbatur, ad loca longinqua dictorum comitatuum, pro hominibus quærendis, remittere non poterimus, quamplures homines ad arma, armatos, & sagittarios, pro munitione navium prædictarum, in partibus propinquis conduci, & eis vadia sua de denariis, quos propter hoc cheviavimus, ut oportuit, solvi: &, regressis navibus de viagio prædicto, ut communitates prædictæ quibus, propter hoc, gratitudinem nobis in nostrâ absentiâ factam, & labores suos sumptuosos multum afficimur, scire possent qualiter denarii, de decimâ & quintadecimâ prædictis provenientes, expendebantur;

Ita quod, si quid indè, ultra expensas prædictas, residuum foret, eisdem communitatibus refunderetur, juxta concessionem prædictam;

De quolibet comitatu unum arraitorem & unum collectorem prædictorum, unumque alium probum hominem pro comitatu, ad Crastinum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò præteritum, apud Westm' convocari fecimus, ac computato inter eosdem arraiatores, collectores, & probos homines, in præsentiâ quorundam de concilio nostro, ad ipsorum instantiam per idem concilium deputatorum, de summis, tam per nos quam per dictos collectores, pro vadiis dictorum hominum ad arma, armatorum, & sagittariorum, solutis;

Ac etiam de summis, quæ arraiatoribus & collectoribus ac hominibus comitatûs, qui ad dictum Crastinum apud Westm', sic venerunt, in eodem compoto allocantur: necnon de summis, de decimâ & quintadecimâ prædictis, de diversis comitatibus nobis, occasione cheviationis hujusmodi, resolutis, ducentæ & quadraginta libræ, de denariis per nos pro vadiis prædictis solutis, juxta apportionationem indè in singulis comitatibus prædictis factam, dictum comitatum Essex' contingentem, nobis, & quatuor libræ vobis, ac Johanni de Boys, uni arraiatorum ejusdem comitatûs, & Thomæ Tirel pro eodem comitatu, ad dictum Crastinum venientibus, videlicet, præfato Johanni viginti & unius solidi, & prædicto Thomæ decem solidi, pro labore & expensis vestris sic allocati, de medietate decimæ & quintædecimæ earundem in dicto comitatu Essex', quæ ad sexcentas decem & septem libras, septem solidos, novem denarios & unum obolum, se extendit, adhuc restant solvendi, & sic ducentæ & sexdecim libræ, decem solidi, novem denarii & unus obolus, remanent hominibus comitatûs illius restituendi;

Vobis mandamus quod tam dictas ducentas & quadraginta libras, quæ nobis, quam dictos centum & undecim solidos, qui vobis & præfatis Johanni & Thomæ, sic sunt solvendi, si nondum levati fuerint, absque dilatione quacumque, levari faciatis: & dictas ducentas & quadraginta libras, die Lunæ proximò post festum Sancti Jacobi Apostoli proximò futurum, ad ultimum, ad receptam scaccarii nostri habeatis, thesaurario & camerariis nostris ibidem liberandas; & dictas quatuor libras penes vos, pro labore vestro retineatis; & præfato Johanni dictos viginti & unum solidos, & prædicto Thomæ dictos decem solidos, liberari faciatis, & totum residuum prædictum, videlicet, ducentas & sexdecim libras, decem solidos, novem denarios & unum obolum, si levati fuerint, inter singulas villatas comitatûs prædicti, proportionaliter, juxta ratam quamlibet earum indè contingentem, per visum & testimonium Johannis de Sutton, Johannis de Coggeshal', & Johannis de Bampton, vel duorum eorum, distribui.

Et si quicquam de dictâ medietate decimæ & quintædecimæ prædictarum non levetur, tunc in levatione & collectione earumdem decimæ & quintædecimæ, cuilibet villatæ id quod ei de dicto residuo, juxta ratam prædictam pertinet, allocari; & si de aliquibus villatis portiones suas integras, de medietate dictarum decimæ & quintædecimæ, & de aliquibus, partem, vel nichil levaveritis, tunc, allocatis eis, qui partem, vel nichil solverunt, portionibus ipsas villatas, de eisdem ducentis & sexdecim libris, decem solidis, novem denariis & uno obolo, contingentibus, residuum totius medietatis decimæ & quintædecimæ prædictarum, prædictas villatas, de quibus aliquid, vel nichil est levatum, contingens, levari;

Et id, quod ad nos & præfatos Johannem & Thomam indè pertinet, in formâ prædictâ, solvi, & portionem vestram, sic allocatam, penes vos retineri, & residuum inter villatas prædictas, quæ plus quam portiones suas solverunt, proportionaliter, juxta ratam eas indè contingentem, per visum & testimonium hujusmodi, distribui faciatis.

Teste Rege, apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem & concilium.

Litteræ de conductu, pro certis nobilibus Franciæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

JACOBUS DE BURBON, prisonarius Regis, & quæcumque personæ de comitivâ suâ, tam equites quam pedites, habent litteras Regis de conductu, eundo ad villam Regis Calesii, ac exindè ad partes Franciæ, & de eisdem partibus usque dictam villam Calesii redeundo, ac cum duodecim personis familiaribus suis, in eandem villam intrando, & ibidem morando, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', x. die Julii. Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis habet dominus de Craon, intrando in dictam villam Cales', cum octo personis familiaribus, per idem tempus duraturas.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

MARESCALLUS DOUDENEHAM, & octo personæ familiares sui, habent litteras Regis de conductu veniendo de partibus Franc', in villam Regis Cales', & ibidem morando, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

GUILLIELMUS DE PLESCY, prisonarius Edwardi principis Walliæ, qui ad partes Franciæ, pro financiâ suâ quærendâ, profecturus est, & Guillielmus Dembert ac Vaudrekinus de la Lype de comitivâ suâ, habent litteras Regis de conductu, eundo cum tribus equis ad dictas partes Franciæ, ex causâ prædictâ, & exindè in Angliam redeundo, usque ad festum Pentecostes proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', x. die Julii.

Per ipsum Regem nunciante Johanne de Wynkefeld.

De constabulario Franciæ, marescallis, & aliis, ad partes exteras, super attemptatis contra treugas reformandis, profecturis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, præpositis, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Cum mittamus dilectum & fidelem nostrum, Stephanum de Cusyngton ad conducendum, per districtus & dominia nostra, in partibus transmarinis, nobiles viros,

Dominum de Fenes constabularium Franciæ,
Marescallum Dodeneham,
Marescallum Buchecaud,
Dominum de Craon,
Dominum de Parteneye,
Baldewyne Danekyn,

qui, sub salvo conductu nostro, ad diversa loca, in partibus exteris, pro deliberatione, dilecti & fidelis nostri, Bartholomæi de Burghersh, & aliorum fidelium nostrorum, nuper in eisdem partibus contra formam treugarum, inter nos & consanguineum nostrum Franciæ initarum, captorum;

Et ad ea, quæ contra easdem treugas, contra nos & fideles nostros, sunt attemptata, reparandum & reformandum sunt profecturi;

Et ad injungendum vobis, & omnibus aliis de dominio & potestate nostris, sub gravi forisfacturâ nostrâ, ne præfatis dominis, aut aliquibus equitibus vel peditibus de comitivis suis, eundo ad loca prædicta, ex causis prædictis, in personis, equis, bonis, vel rebus suis, dampnum, molestiam, impedimentum, aut gravamen inferatis, &c. *prout in cæteris de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xiii. die Julii.

Litteræ de conductu pro præfatis, constabulario, marescallis, & cæteris.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, &c. ut supra, salutem. Sciatis quod suscepimus in salvum & securum conductum nostrum, necnon in salvam gardiam nostram specialem, nobilem virum, dominum de Fenes, constabularium Franciæ, ac quoscunque homines, tam equites, quam pedites, de comitivâ suâ, eundo ad diversa loca, in partibus transmarinis, pro deliberatione, dilecti & fidelis nostri, Bartholomæi de Burghersh, & aliorum fidelium nostrorum, in eisdem partibus, contra formam treugarum, inter nos & consanguineum nostrum Franciæ initarum, captorum, & ad ea, quæ contra easdem treugas sint attemptata, reparandum & reformandum;

Et ideò vobis mandamus, &c. *prout in similibus de conductu literis.*

In cujus, &c. usque ad festum Paschæ proximò futurum, duraturas.

Dat' ut supra.

Consimiles literas Regis de salvo conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas, & sub eâdem data; videlicet,

Marescallus Buchecaud.

Dominus de Perteneye.

Baldewynus Danekyn.

Marescallus Doudeham. } *usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duratur'. Dat' ut supra.*
Dominus de Craon.

De marinariis capiendis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Bartholomæum Stygan, magistrum navis nostræ vocatæ La Philip, ad sexaginta marinarios, ubicunque inveniri poterunt, sive infra libertates sive extra, eligendum & capiendum, & eos in navi prædictâ ponendum, ad vadia nostra moraturos, prout eis injungetur, ex parte nostrâ.

Et ad omnes illos, quos in hâc parte contrarios invenerit seu rebelles, arestandum & capiendum, & prisonis nostris mancipandum, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus demandandum.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Bartholomæo, in præmissis faciendis & explendis, intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout vobis, vel alicui vestrûm scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles commissiones fiunt personis subscriptis, de numero hujusmodi marinariorum subscripto; videlicet,

Johanni Rukk, magistro navis Regis vocatæ La Godbiet, ad quinquaginta marinarios.
Roberto Clerk, magistro navis Regis vocatæ La Jonet, ad quadraginta & quatuor marinarios.
Roberto Andreu, magistro navis Regis vocatæ La Gabriel, ad quadraginta & quatuor marinarios.
Roberto Twygg, magistro navis Regis vocatæ La Godebefore, ad quadraginta & quatuor marinarios.
Waltero Ruddok, magistro navis Regis vocatæ La James, ad quadraginta & quatuor marinarios.
Thomæ Moys, magistro bargeæ Regis vocatæ La George, ad quadraginta & quatuor marinarios.
Johanni Grene, magistro navis Regis vocatæ La Marie de la Tour, ad triginta & vi. marinarios.
Roberto Perceval, magistro navis Regis vocatæ La Welyfare, ad quadraginta & quatuor marinarios.

Littera Regis Franciæ ad communitatem villæ de Rupellâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

DE par le Roy, a maieure, jures & commune de la Rochelle, noz chierz & bons amis;

Nous vous avons autrefois mandé que, aus treis semaines de la St. Johan dernier passee, vous envoyestes devers nous, a Calais, trois, ou deux, ou certain nombre de vous, de plus sages, pour parler a nous.

Et nous sommes venus a Calais, des le viii. jour de cest mois de Juilliet, & n'avons encores oyes nouvelles de vous, de aucune responce; dont nous merveillons:

Pour que nous vous mandons, direchef, per Richardin d'Ambleville, nostre chevaucheur, portant ces letres, que vous envoyez trois, ou deux, ou plusiers de vous avises, de nous respondre pour vous sur ce que nous leur parlerons touchant vous, & la dicte ville, & le prouffit commun de tout nostre royaume, a fin que nous puissons ordenner de la dicte ville.

Et ce ne lesses mie, toutes excusacions cessans; car nous avons ceste chouse moult a cuer.

Donne a Calais, le xviii. jour de Juillet.

J. de Bello Campo, comes Warrewici, admirallus omnium flotarum constituitur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris & marinariis navium, ac aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de circumspectione & fidelitate dilecti & fidelis nostri, Johannis de Bello Campo comitis de Warrewyk pleniùs confidentes, constituimus ipsum admirallum nostrum omnium flotarum navium, australium, borialium, & occidentalium, quamdiu nobis placuerit:

Dantes ei plenam, tenore præsentium, potestatem, audiendi querelas omnium & singulorum de hiis, quæ officium admiralli tangunt, & cognoscendi in causis maritimis, & justitiam faciendi, & excessus corrigendi, ac delinquentes, juxta eorum demerita, castigandi, puniendi, incarcerandi;

Et incarceratos, qui deliberandi fuerint, deliberandi, & omnia alia, quæ ad officium admiralli pertinent, faciendi, prout de jure, & secundum legem maritimam fuerit faciendum; & ad alios, quos ad hoc idoneos noverit, quotiens idem Johannes vacare non poterit, ad omnia & singula præmissa facienda, loco suo substituendi, & deputandi, prout ei melius viderit expedire.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Johanni & eorum deputatis, in præmissis omnibus & singulis faciendis & exequendis, intendentes sitis & respondentes, quotiens & prout idem Johannes, vel eorum deputati, vobis vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xviii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro episcopo Abrincensi, de salvâ gardiâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Volentes, venerabilem patrem, Robertum episcopum Abrincensem favore prosequi gratioso, suscepimus ipsum episcopum, ac manerium suum de Sancto Philberto, super Rillam, cum pertinentiis, necnon homines & servientes suos, ac bona & omnes justas possessiones sua & hominum suorum de eodem manerio, quæ ad redemptionem aliquam, nobis aut subditis nostris solvendam, hactenus posita non fuerunt, in protectionem & defensionem nostram, necnon in salvam gardiam nostram specialem:

Et ideò vobis, *&c. ut in consimilibus litteris.*

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Dat' apud Westm', xxii. die Julii.

Consimiles litteras Regis de salva gardia habet idem episcopus pro maneriis subscriptis; videlicet,

Pro manerio suo de Parco, &

Pro manerio suo de Champeaulx.

Pro abbate & conventu Beatæ Mariæ de Voto, in Normanniâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, custodibus castrorum & fortalitiorum, ac eorum loca tenentibus, necnon omnibus aliis subditis & fidelibus nostris, in ducatu Normanniæ, ad quos, &c. salutem.

Volentes dilectos nobis in Christo, abbatem & conventum Beatæ Mariæ de Voto juxta Cæsaris burgum, in ducatu prædicto, prætextu boni gestûs sui erga nos & subditos nostros, hiis guerrarum temporibus, in obedientiâ nostrâ fideliter persistendo, sicut per carissimum consanguineum & fidelem nostrum Philippum de Navarra, nobis est testificatum, favore prosequi gratioso:

Suscepimus ipsos abbatem & conventum, ac abbatiam prædictam, tam in capite quam in membris, necnon homines & servientes suos, ac eorum bona, & omnes justas possessiones suas, quæ ad redemptionem aliquam, nobis aut subditis nostris solvendam, hactenus posita non fuerunt, sicut sumus plenius informati, in protectionem & defensionem nostram, ac in salvam gardam nostram specialem.

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm injungimus & mandamus, quod ipsos abbatem & conventum, ac homines & servientes suos prædictos, & omnes justas possessiones suas, manuteneatis, protegatis, & defendatis.

Non inferentes eis, vel, quantum in vobis est, ab aliis inferri permittentes injuriam, molestiam, violentiam, dampnum aliquod, seu gravamen.

Et si quid eis forisfactum, seu contra eos indebitè attemptatum fuerit, id eis sine dilatione emendari, & ad statum debitum reduci faciatis, prout ad vos & quemlibet vestrûm noveritis pertinere.

In cujus, quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Dat' apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem.

Pro eodem abbate, de restitutione.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, considerantes bonum gestum dilecti nobis in Christo abbatis Beatæ Mariæ de Voto juxta Cæsaris burgum in Normannia, erga nos & subditos nostros, hiis guerrarum temporibus, in obedientiâ nostrâ fideliter persistendo, sicut per carissimum consanguineum & fidelem nostrum Philippum de Navarra, nobis est testificatum, ac volentes proindè ad rogatum ejusdem consanguinei nostri, eidem abbati gratiam facere specialem, restituimus ei prioratum de Hagh, qui est cella abbatiæ prædictæ, & qui, inter alias domos religiosarum alienigenarum de potestate Franciæ, in manum nostram, occasione guerræ inter nos & adversarios nostros Franciæ motæ, captus fuit, & sic in manu nostrâ existit:

Habendum, cum omnibus ad dictum prioratum pertinentibus, adeò plenè & integrè, sicut idem abbas, vel prædecessores sui prioratum illum ante captionem prædictam habuerunt, absque aliquo nobis indè reddendo:

Salvis nobis feodis militum, & advocationibus ecclesiarum, ad eundem prioratum spectantibus; ac etiam arreragiis firmæ prioratûs illius, de tempore quo sic in manu nostrâ extitit, debitis; quæ quidem arreragia eidem abbati respectuavimus pro biennio proximò futuro.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxii. die Julii.

Per ipsum Regem.

De conductu, pro nunciis Papæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

VENERABILIS vir, abbas Cluniacensis, qui ad Regem in Angliam ex parte domini Summi Pontificis in nuncium est venturus, habet literas Regis de conductu, veniendo in dictum regnum, cum triginta personis equitibus de comitivâ suâ, ibidem morando, & exindè ad propria redeundo, usque ad festum Sancti Michaelis proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxvi. die Julii.

Consimiles litteras Regis de conductu habet, nobilis vir, Hugo de Geneve, qui ad Regem in Angliam, ex causa prædictâ, est venturus, cum viginti personis equitibus de comitiva suâ, per idem tempus duraturas.

Dat' ut supra.

Per ipsum Regem.

Super quibusdam articulis, David de Brus tangentibus, coram Rege & concilio tractandis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

PATRICIUS episcopus Brechenensis de Scotiâ, & viginti equites de comitivâ suâ, habent litteras Regis de conductu, veniendo in regnum Angliæ, ad tractandum cum Rege, & concilio suo, super quibusdam articulis, Regem & David de Bruys de Scotiâ, fratrem suum, tangentibus, ibidem morando, & exindè ad partes Scotiæ redeundo, usque ad festum Omnium Sanctorum proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Westm', xxvi. die Julii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; viz.

Patricius de Dunbarr, comes de la Marche, & de Mourrif, & viginti equites de comitivâ suâ.

Magister Walterus de Wardlau, archidiaconus Laudoniæ de Scotia, & octo equites de comitivâ suâ.

Robertus de Erskyn, miles de Scotia, & decem equites de comitivâ suâ.

Johannes de Preston, miles de Scotia, & octo equites de comitivâ suâ.

De non transeundo ad partes Normanniæ vel Britanniæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 16. d. in Turr. Lond.

REX, majori & ballivis villæ Suthampton, salutem. Præcipimus vobis, firmiter injungentes, quod in dictâ villâ Suthampton, & libertate ejusdem, publicè proclamari, & ex parte nostrâ districtè inhiberi faciatis, ne quis homo, cujuscumque statûs fuerit, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterit, cum armis, seu armaturis, equis vel hernesiis, extra regnum nostrum Angliæ ad partes Normanniæ vel Britanniæ, sine licentiâ, vel mandato speciali, sub privato sigillo nostro, transeat, vel transire præsumat;

Et si quos, post proclamationem & defensionem hujusmodi, infra districtus vestros transeuntes inveneritis, cum equis, armaturis, hernesiis, & aliis bonis suis, sine dilatione arestari, & salvò custodiri faciatis, quousque aliud à nobis indè habueritis in mandatis;

Et nos, de nominibus personarum, ac de equis, hernesiis, armaturis, & bonis, quæ sic arestaveritis, & cujusmodi fuerint, & de valore eorumdem, in cancellariam nostram, de tempore in tempus, distinctè & apertè reddatis certiores. Et hoc, sub forisfacturâ prædictâ, nullatenus omittatis.

Teste Rege, apud Westm', xi. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis, sub eâdem datâ; videlicet,

Ballivis villæ de Hamelhoke.
Ballivis villæ de Portesmuth.
Ballivis villæ de Lemyngton.
Ballivis villæ de Pole.
Ballivis villæ de Falemuth.
Ballivis villæ de Plumuth.
Ballivis villæ de Fowy.
Ballivis villæ de Romeneye.
Ballivis villæ de Hethe.
Majori & ballivis villæ de Dertemuth.
Majori & ballivis civitatis Exon'.
Majori & ballivis civitatis Cicestr'.
Majori & ballivis villæ de Wynchelse.
Majori & ballivis villæ de la Rye.
Majori & ballivis villæ Dovorr'.

Super eodem negotio.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, dominis, magistris & marinariis navium, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Thomam de Stafford, servientem nostrum ad arma, ad proclamandum & proclamari, ac inhibendum & inhiberi faciendum, districtè, ex parte nostrâ, in portubus de la Rye & Wynchelse, & in singulis aliis portubus & locis maritimis in comitatibus Kantiæ & Sussex', infra libertates & extra, ubi expedire viderit, ne quis homo ad arma, armatus, seu sagittarius, vel alius, cujuscumque statûs vel conditionis fuerit, sub forisfacturâ omnium, quæ nobis forisfacere poterit, cum equis vel armaturis, arcubus, aut sagittis, ad partes Normanniæ vel Britanniæ, extra regnum nostrum Angliæ, transeat, vel transire præsumat, sine licentiâ & mandato nostro speciali, de privato sigillo nostro super hoc optento, & ad capiendum & arestandum omnes illos, quos post & contra proclamationem & inhibitionem nostras prædictas, ad dictas partes transeuntes invenerit, unà cum navibus in quibus inventi fuerint, ac equis, armaturis, arcubus, & sagittis, & aliis bonis suis quibuscumque secum inventis, & ad ea salvò & securè custodiendum, donec aliud indè præceperimus;

Et ad nos de personis, equis, armaturis, & aliis bonis, quæ sic arestari contigerit, & quæ & cujusmodi fuerint, & de valore eorumdem equorum, armaturarum & bonorum, in cancellariam nostram, de tempore in tempus, distinctè & apertè certificandum.

Et ideò vobis mandamus quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, consulentes & auxiliantes, quotiens & prout vobis, vel alicui vestrûm scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xiii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Eodem modo assignatur Willielmo Walkelate serviens Regis ad arma, ad præmissa facienda in portu Suthampton, & in singulis aliis portubus & locis maritimis in comitatibus Suthampton', Dorset, Devon', & Cornub', in libertates & extra.

T. ut supra.

Egidius de Wyngreworth thesaurarius Britanniæ constituitur.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, dilecti clerici nostri, Egidii de Wyngreworth, pleniùs confidentes;

Constituimus ipsum Egidium thesaurarium & receptorem nostrum omnimodorum redemptionum, reventionum, & aliorum exituum & proficuorum dicti ducatûs, quocumque nomine censeantur, quæ ad nos pertinent, seu pertinere debent, & à quibuscumque personis debeantur, à festo Sancti Michaelis, proximò futuro, per unum annum, proximò sequentem;

Ita quod nobis de redemptionibus, reventionibus, & aliis exitibus & proficuis prædictis respondeat, & fidelem compotum indè reddat:

Et ideò vobis mandamus quod eidem Egidio, tanquam thesaurario & receptori nostro in eodem ducatu, in hiis, quæ ad vos in hac parte pertinent, respondentes sitis & intendentes, & ei, nostro nomine, deveria vestra in omnibus faciatis, prout decet.

In cujus, &c. per prædictum tempus duraturas.

Dat' apud Westm', xiii. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

De tractando, super pace & ligâ perpetuâ, cum David de Brus.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scac.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod nos, de fidelitate & circumspectione, venerabilium patrum,

Johannis archiepiscopi Eborum, Angliæ primatis,
Thomæ Dunolmensis, & } *episcoporum,*
Gilberti Karliolensis, }

Ac, dilectorum & fidelium nostrorum,

Henrici de Percy,
Radulphi de Nevill,
Thomæ de Lucy,
Henrici le Scrop, &
Thomæ de Musgrave,

plenius confidentes, ipsos septem, sex, & quinque eorum, quorum præfatum archiepiscopum, alterum dictorum episcoporum, & duos prædictorum Henrici de Percy, Radulphi, & Thomæ de Lucy, quatuor esse volumus;

Ad tractandum, componendum, transigendum, & paciscendum, & effectualiter concordandum cum, Patricio episcopo Brechinensi, Patricio de Dunbar comite Marchiæ, & aliis procuratoribus & nunciis David de Bruys de Scotiâ, fratris nostri, aliorumque prælatorum, procerum, nobilium, & popularium regni Scotiæ, quos negotium ipsum tangit, habentibus ab eisdem ad subscripta facienda plenam, expressam, ac liberam potestatem, de & super quibuscumque dissensionibus, discordiis, & debatis, inter nos, subditos, alligatos, & adhærentes nostros ex unâ, & præfati David fratris nostri, subditos, alligatos, & adhærentes suos parte ex alterâ;

Et ad pacem, & ligas perpetuas, & finales, nostro & hæredum nostrorum nomine, cum David, prælatis, nobilibus, subditisque prædictis effectualiter ineundum, pacem, & ligas, ac alia, quæ tractata, composita, pacificata, & ordinata fuerint in præmissis, aut ipsorum aliquo, pœnis, juramentis, & quibuscumque securitatibus vallandum & firmandum;

Ac omnia alia & singula faciendum & expediendum, quæ in præmissis sunt necessaria, vel oportuna, etiamsi mandatum magis exigant speciale, & quæ nos ipsi faceremus, si in præmissis personaliter fuissemus, plenam, & liberam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem;

Ratum & gratum habituri quicquid per dictos archiepiscopum, episcopos, Henricum, Radulphum, Thomam, Henricum, & Thomam, septem, sex, & quinque eorum, quorum præfatum archiepiscopum, alterum dictorum episcoporum, & duos prædictorum Henrici de Percy, Radulphi, & Thomæ de Lucy, quatuor esse volumus;

Actum, gestum, tractatum, compositum, transactum, pacificatum, & concordatum fuerit in præmissis, & quolibet eorumdem, sub cautione & obligatione omnium bonorum nostrorum.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Augusti.

Per ipsum Regem & concilium.

De attemptatis contra treugas, inter Regem & consanguineum suum Franciæ ultimò initas, debitè reformandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Sciatis quod cum, ut ex relatu plurimorum accepimus, diversa dampna, injuriæ, & gravamina gentibus de regno Franciæ, per subditos & gentes nostros, post & contra treugas, inter nos & consanguineum nostrum Franciæ ultimò initas, diversimodè inferantur, undè plurimùm conturbamur;

Et, quia ad observationem treugarum prædictarum sumus vinculo juramenti astricti, intimè desiderantes quod treugæ illæ in omnibus, quatenùs ad nos attinet, absque violatione teneantur, & quod delinquentes contra easdem puniantur;

Ac de fidelitate & circumspectione dilectorum & fidelium nostrorum, Ricardi de Stafford, Milonis de Stapelton, & Nigelli de Loryng, pleniùs confidentes;

Ad informandum ipsos, viis & modis, quibus meliùs expedire viderint, de omnibus dampnis, injuriis, & gravaminibus, gentibus de dicto regno Franciæ, post & contra treugas prædictas, per subditos & gentes nostros, in quibuscumque terris & locis, in dictis partibus transmarinis, illatis;

Et ad eadem dampna, injurias, & gravamina, ac omnia alia, contra formam treugarum prædictarum, per subditos & gentes nostros attemptata, debitè reparandum & reformandum, & reparari & reformari faciendum;

Et ad omnes illos, quos eis rebelles, contrariantes, vel inobedientes invenerint, assumpto sibi, si necesse fuerit, toto posse quod de fidelibus nostris in partibus illis congregare poterunt, capiendum, arestandum, incarcerandum, & terras & bona sua in manum nostram seisiendum & confiscandum, ipsosque aliàs, juxta eorum demerita, castigandum & puniendum, eodem modo quo nos ipsi faceremus, si præsentes essemus;

Eisdem Ricardo, Miloni, & Nigello, & eorum cuilibet, plenam, tenore præsentium, concedimus & committimus potestatem:

Ratum habentes & gratum quicquid iidem Ricardus, Milo, & Nigellus, vel eorum aliquis, vice & nomine nostris, fecerint, vel fecerit, in præmissis;

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, in fide, ligeantiâ, & obedientiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus quod præfatis, Ricardo, Miloni, & Nigello, & eorum cuilibet, tanquam nobismet ipsis, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout iidem, Ricardus, Milo, & Nigellus, vel eorum aliquis, vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerint, vel fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis habent Amanenus de Lebreto dominus de Logozano, & Amanenus de Pomeriis, milites, de præmissis faciendis, sub eâdem datâ.

Pro Johanne Chaundos, de custodiâ villæ de Barfleu in Normanniâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis capitaneis, castellanis, præpositis, ministris, & aliis fidelibus suis, in Normannia, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, strenuitate, & circumspectione dilecti & fidelis nostri Johannis Chaundos, plenius confidentes, commissimus ei custodiam villæ & fortalitii de Barflu, in Normanniâ, habendam quamdiu guerra, inter nos & adversarios nostros de Francia mota, duraverit; unà cum redemptionibus, proficuis, & redditibus, pertinentibus tam eisdem villæ & fortalitio, quam redemptionibus parochiarum in eisdem partibus Normanniæ, per dilectum & fidelem nostrum Thomam de Holand, comitem Kantiæ, tam antequàm dictam villam firmari fecit quam post, adquisitis, & sibi ipsi sic debitis.

Ita quod idem Johannes, & illi, quos in munitionibus villæ & fortalitii prædictorum, morari contigerit, nobis & locum nostrum tenentibus in dictis partibus Normanniæ, intendant & obediant, prout decet.

Et ideò vobis mandamus, quod eidem Johanni, tanquam custodi & capitaneo dictorum villæ & fortalitii, & ejus locum tenentibus, in hâc parte, intendentes sitis & respondentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xxii. die Augusti.

Per breve de privato sigillo.

De certificando super libertatibus in Hiberniâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 14. d. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Johanni de Pembrok, escaetori suo Hiberniæ, salutem.

Quia datum est nobis intelligi, quod quamplures merè Hibernici in diversis civitatibus, burgis, & villis dictæ terræ nostræ Hiberniæ, ad morandam & inhabitandum in eisdem, colore libertatum & privilegiorum, quæ cives, burgenses & alii de civitatibus, burgis, & villis prædictis asserunt se, per cartas progenitorum nostrorum, quondam Regum Angliæ, habere, admittuntur, in nostri præjudicium, & amissionis civitatum, burgorum, & villarum eorundem, periculum manifestum.

Nos, volentes hujusmodi periculis obviare, ac pro salvatione civitatum, burgorum, & villarum prædictorum, prout convenit, providere, vobis mandamus quod, per sacramentum proborum & legalium hominum dictæ terræ Hiberniæ, per quos rei veritas melius sciri poterit, diligenter vos informetis, qui & quot merè Hibernici in civitatibus, burgis, & villis prædictis admittuntur, & morantur; & quâ auctoritate, seu privilegio, & à quo tempore, qualiter, & quo modo;

Ac cartas de libertatibus & privilegiis eisdem civitatibus, burgis, & villis, per progenitores nostros prædictos, seu nos, concessis, supervideatis & examinetis, & nos in cancellariâ nostrâ Angliæ, de nominibus hujusmodi Hibernicorum, & in quibus civitatibus, burgis, & villis admittuntur; ac de libertatibus & privilegiis prædictis, & quæ, & cujusmodi fuerint, ac de toto facto vestro, in hâc parte, distinctè & apertè, sine dilatione reddatis certiores.

Teste Rege, apud Westm, xxiii. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Pro principe Walliæ, de plenis potestatibus ad transigendum, exequendum, & complendum omnia capitula in tractatu Bretigniaci concordata.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

LE Roi, a nostre trescher ainsnez filz, Edward prince de Gales, ducs de Cornewaille, & conte de Cestre, salutz.

Por ce que certain trete de paiz & d'accord ad este fait & purparle, devant la citee de Chartres, entre vous & aucuns noz consaillers, ou noun de nous, d'une part, & certains prelatz & seignurs de France, consaillers de nostre cousin le Dauphin de Vienne, Regent le roialme de France, ou noun de lui, de son piere, nostre cousin, & de touz les subgitz du dit roialme d'autre part, sur toutes les contentions, dissencons, & debaz, qu'ont estes meues & demesnes entre nous & eux, a cause du roialme & de la coroune de France, & sur ce ont este faites lettres, en certeine forme, passees & seallees d'une coustee & d'autre ;

Nous, veullantz proceder sur l'effect & acomplissement des ditz traitiez, aussi avant comme it purra touchier a nous & a nostre partie, & confiens entierement de voz sens, lealte, & discrecion, vous donnons & commettons, par le tenour des presentes, auttorite, plein poair, & mandement especial de parler, treter, composer, transiger, pacifier, & acorder, avec noz ditz cousins de France, leur commis & deputez especialx en celle partie, sur quanque touche ou purra toucher les ditz traitez de pees & d'accord, generalment ou especialment, & de proceder sur quanque est compris en ycelles tretez & lettres sur ce faites, jusqes a lour finable expedition & complissement ;

De demander, prendre, & resceivoir, en noun de nous, certaines hostages, sommes d'or, chastealx, villes, & forteresses, & toutes autres choses, que nous doivent estre liverez & baillez par force des ditz traitez & lettres, & par quelconque cause que ce soit :

De faire & donner aussi acquitances, seurtes, caucions, covenances, & pactions, obligacions, & promesses, tant par lettres, come autrement, & tantz, & tieles, & si souffisantes, comme bosoignera, & comme purra estre acordez entre les parties, & la condicion du fait requiert ;

De donner lettres & sauf conduit a toutes les persones du realme de France, par quelconque cause que se soit, & as termes que vous plerra ;

De jurer & bailler, en nostre alme, toute manere de serement loisible ;

De substituer autres, un ou plusours, en vostre lieu, que aient semblable poair ;

Et nientmains de donner & faire, prendre & rescevoir, executer & expedier toutes autres choses, singulres, necesseres, & bosoignables à l'expedicion, execution, & complissement des ditz traitez, accords, & lettres, & selonc la manere & forme d'ycelles, aussi avant come les tretez, acords, & lettres devantdites feussent de mot en mot exprimez & desclarez en ces presentes, & come nous ferrions si nous y feussiens en nostre propre personne ;

Et donnons aussi a vous, nostre dit filz le prince, auctorite & plein poair d'adjouster & supler a cest present poair & mandement, si aucune chose solempnele, ou de substance, ait este omis, ou entrelesse, par occupacions, ou autrement, que serreit expedient ou profitable a les choses devantdites ;

Et de faire toutes autres choses necesseres en celle partie, combien que pluis especial poair & mandement en serroit requis ;

Et, au drein, promettons avoir ferm & aggreable tout ce, que serra parlee, traitie, accorde, covenance, compose, transige, pacifie, promis, jure, oblige, done, demande, resceu, & fait par vous, nostre dit trescher filz le prince, voz commis, substituz, & deputez, en noun de nous, en choses devantdites & chascune d'ycelles, dester a juggement & paier chose juge, sur caucion & obligacion de touz noz biens, presentz & a venir.

En tesmoignance, &c.

Don' souz nostre grant seal, a Westm', le xxiv. jour d'Augst.

Super negotiis ducis Britanniæ, apud Calesium expediendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, dilecto & fideli suo capitaneo nostro in ducatu Britanniæ, vel ejus locum tenenti, ac Egidio de Wyngreworth, thesaurario & receptori nostro exituum dicti ducatûs, salutem.

Cum, nobilis vir & fidelis noster, Johannes de Monte Forti, dux Britanniæ, per literas suas speciales, Henrico de Kaer, Venabes de Kallac, & Johanni Batwallon, militibus ejusdem ducatûs, abbati de Prayers, magistro Johanni Locmene archidiacono Vanaten', Johanni Coupegorge, & Johanni le Barbu, de eodem ducatu, nuper rogando, mandasset ut apud Calesium, pro negotiis ipsius ducis ibidem expediendis, ad terminum jam præteritum advenissent, de quorum adventu nos, aut dictus dux, nondum audivimus nova certa, undè plurimum admiramur ;

Ac jam præfatus dux, per litteras suas specialiores, personis prædictis, de quarum fidelitate & circumspectione ad plenum confidit, requirendo rescribat ut ad dictam villam Calesii, nè per ipsarum absentiam dicta negotia ruinam, quod absit, patiantur, cum omni celeritate, quâ fieri poterit, dirigant gressus suos, ita quod sint ibidem die Dominicâ, proximâ post festum Sancti Michaelis, proximò futurum, ad ultimum, informationes & sensus suos in dictis negotiis feliciter impensuri ;

Nos, cum expeditio dictorum negotiorum insideat intimè cordi nostro adventum dictarum personarum festinum desiderabiliter affectantes, vobis mandamus quod personis prædictis, ad prædictam villam sic accessuris, sumptus & expensas suos, veniendo ad eandem villam, ibidem morando, & exindè ad propria revertendo, de exitibus dicti ducatûs, in custodiâ vestrâ, præfate thesaurarie, existentibus, omni excusatione cessante, solvi faciatis, nè, in vestri defectum, adventus personarum illarum ad dictam villam ultra dictum diem aliqualiter prorogetur :

Et ab eisdem personis literis suas patentes, summas quas eis sic solveritis testificantes, recipiatis ; quas vobis, præfate thesaurarie, in compoto vestro allocari faciemus.

Teste Rege, apud Westm', xxix. die Augusti.

Per ipsum Regem.

Licentia Carolo de Bloys concessa comparendi coram Rege & consanguineo suo Franciæ in villâ Calesii ; & abindè liberè recedendi.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Quia per tractatum pacis, habitum inter nos & consanguineum nostrum Franciæ, nobilis vir, Karolus de Blesis coram nobis & consanguineò nostro prædicto, aut deputatis nostris specialibus in hâc parte, debeat, ad certum, jam præfixum terminum in villâ nostrâ Calesii comparere, &c. *prout supra de dat' xviii. Jun', usque hæc verba ; viz.*

Etiam non obstantibus quibuscumque causis, pactis, conventionibus, seu petitionibus, quas nos, seu alii, nostro nomine, aut ex parte nostrâ, proponere possemus erga dictum Karolum, seu quod fortè possemus dicere ipsum non complevisse pacta seu conventiones, alias inter nos & ipsum ex causâ suæ redemptionis prædictæ facta, vel aliàs ex quacumque causâ pro toto tempore retroacto, & etiam tempore præsentis salvi conductûs nostri durante ;

Absque eo quod nos, seu alii nostro nomine, vel de parte nostrâ, possimus per quamcumque requestam, seu aliam viam qualemcumque impedire, seu impediri facere, detinere seu detineri facere, seu etiam occupare dictum Karolum ex causâ seu occasione præmissorum, vel aliquorum eorumdem, aut aliâ causâ seu occasione quacumque ;

Volumus & concedimus quod dictus Karolus, cum comitivâ suâ prædictâ, ad dictum locum Calesii, vel alibi, ubicumque necesse seu expediens fuerit, ob hanc causam possit ire, venire, morari, & abindè recedere liberè, absque impedimento quocumque, ubicumque sibi placuerit, durante tempore istius salvi conductûs nostri ;

Quæ præmissa omnia & singula bonâ fide promittimus inviolabiliter observare, & à nostris subditis volumus facere observari ;

Præsente salvo conductu duraturo quamdiu dictus consanguineus noster Franciæ erit apud Calesium, & usque ad tres menses post ejus recessum à villâ Calesii supradictâ.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', ultimo die Augusti.

De commissariis, super quæstione, inter Joh. de Monteforti & Carolum de Bloys, pendente, assignatis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 6. in Turr. Lond.

LE Roi, a noz chers & foialx conseillers, Rauf conte de Stafford, Gauter sire de Manny, & maistre Johan de Carleton, dean de Welles, & maistre Johan Barnet, arcedeacne de Londres, saluz.

Come en la traitie de pais, acorde darrenerement devant la citee de Chartres, entre noûs & noz cousins de France, compris est, que appellez, par devant nous & nostre dit cousin le Roi, ou noz deputes especialx, les parties principales, de Montfort & de Blois, entre quelles debat y a sur la duche de Bretaigne, & ses appertenances, par nous, ou par noz ditz deputez, nous nous devrons enformer, du droit des dites parties, & nous enforcier de mettre les dites parties a acort, sur quant q'est en debat par entre eux :

Nous confientz entierment de voz sens, loialtez & discretions, vous ordenons, & establisons noz deputez especialx, & a vous ensemble, & a

trois de vous, donons & commettons, par le tenur des presentes, auctorite, plain poair & mandement, de vous enfourmer, ou nom de nous ensemblement avec nostre cousin le Roi susdit, ou ses deputez especialx en celle partie, sur le droit, que les dites parties de Bloys & de Montfort se dient avoir a la duchee de Bretaigne & ses appertenences devantdites; & de mettre les dites parties en acort sur quant q'est en debat par entre eulx, par toutes les bones maneres & voies que se purra faire; & de proceder outre en meisme la bosoigne jusqes a l'expedition & final complissement d'icelle; & de faire toutes autres choses necesseres en celle partie, si avant, come nous y fuissons presentz:

Reservantz a nous la prolation de la sentence & jugement, que se dourront ou ferront sur la duche, debat & acort, devantditz.

En tesmoignance, &c. nous avons fait faire cestes nos lettres patentes, a durer jusqes a tant que nous les vourrons repeller.

Don' a la citee de Londres, le xx. jour de Septembre.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de dispensatione pro litteris Regis, super matrimonio contrahendo.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Serenitatis tuæ præcelsa devotio, per quam te reddis Altissimo & Romanæ ecclesiæ, matri tuæ, non sine multæ laudis sonoro præconio, gratum multipliciter & acceptum, mentem nostram excitat & induit ut petitionibus tuis, quantum cum DEO possumus, favorem benivolum impendamus.

Sane petitio tua, nobis exhibita, continebat quod tu desideras duos, ex liberis tuis, quos ad hoc duxeris eligendos, cum certis personis, non obstante quod ipsi duo liberi & personæ invicem, quarto consanguinitatis gradu vel affinitatis, etiam ex utroque latere, qualitercumque conjuncti existant, & quod etiam inter ipsos impedimentum publicæ honestatis & justitiæ fore noscatur, matrimonialiter copulari; sed quia id, præmissis obsistentibus, fieri non potest, dispensatione super hoc apostolicâ non obtentâ, nobis humiliter supplicasti, ut providere, super hoc, ipsis duobus liberis & personis, de oportunæ dispensationis beneficio, de benignitate apostolicâ, dignaremur:

Nos igitur, ex certis causis, pro parte tuâ nobis expositis, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut prædicti duo ex liberis tuis, quos ad hoc, ut præfertur, duxeris eligendos, sive mares sive fœminæ existant, & personæ præfatæ, si ipsæ & dicti duo liberi tui matrimonialiter voluerint insimul copulari, hujusmodi matrimonium invicem contrahere, & in eo, postquam contractum fuerit, remanere licitè valeant: non obstante quod, ut præfertur, quarto consanguinitatis, vel affinitatis gradu, etiam ex utroque latere, qualitercumque invicem ipsi duo liberi & personæ se contingant, seu si inter ipsos impedimentum justitiæ publicæ honestatis fore noscatur:

Cum eisdem duobus liberis & personis auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, dispensamus, prolem, suscipiendam ex hujusmodi matrimoniis, legitimam nunciando;

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ dispensationis infringere, vel ei ausu temerario contrahire.

Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignatione Omnipotentis DEI & beatorum Petri & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat' Avinion xi. kal' Octobr', pontificatûs nostri anno octavo.

Sub filis sericis flavi rubeique coloris.

R. G. *B. Fabri.*

Bulla Innocentii VI. Papæ, de jocunditate propter pacem sæpedictam.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio, Edwardo Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Sicut, per alias nostras litteras, jocunditatis nostræ seriem, super reformatione pacis & concordiæ, inter te & carissimum in CHRISTO filium nostrum Johannem Regem Franciæ illustrem initæ, latius continentes, serenitati tuæ significare curavimus, exultavit cor nostrum in Domino, & mentem nostram ingens complevit alacritas; cum, serenatis discordiarum nebulis, pacis spiritum tam diuturna fugare dissidia sentiremus;

Nunc etiam cum propè est ut laudabilibus sanctisque principiis finis debitus tribuatur, magis in Domino gaudemus.

Eya! igitur, incliti principes, laudabilia cæpta perficite, tantis finem malis imponite, ut tot dampna secura pax suppleat, & rerum ac personarum pericula longâ tranquillitate compenset.

Hac quoque litterarum brevitate tuam &, per alias consimiles dicti Regis serenitates hortamur, & in Auctore pacis attentiùs obsecramus, quatinùs circa conservationem dictæ pacis in partibus solicitis studiis intendatis; ne, interim, dum, quod absit, hoc præteriret incuriâ, mala in pejus crescerent; quibus, malignantium induratâ nequitiâ, & laxatis malorum habenis, non de facili possint remedia salutis apponi.

Dat' Avinion' vii. kal' Octobr', pontificatûs nostri anno octavo.

Sigillo avulso.

Jo. de Florentia.

Bulla Innocentii VI. Papæ, pro auxilio, contra Barnabonem de Vicecomitibus, a Christianissimo Rege, impetrando.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Sinceræ devotionis affectum, quem ad sedem apostolicam ac Romanam gesserunt ecclesiam tui progenitores, quibus nedùm in dignitate regiâ sed etiam in virtutum laudabilium & gratiarum multitudine successisti, ad intentæ meditationis intuitum reducentes, ac ipsorum & tua facta magnifica contemplantes, celsitudini regiæ exponimus confidenter, quod Barnabos de Vicecomitibus, miles Mediolanensis, spiritu malignitatis assumpto, ac DEI timore postposito, patrimonium Romanæ ecclesiæ, ipsiusque civitates & terras, & jura jamdudum invadere præsumpsit, & invadere continuò, collectis hostiliter suis viribus, non desistit.

Propter quod, ex debito nobis injunctæ solicitudinis, patrimonium ipsum cogimur & intendimus spiritualibus & temporalibus remediis, præstante Domino, defensare, & ab ipsius ecclesiæ filiis & devotis subsidia postulare, ut nostris & ipsorum præsidiis dicti Barnabonis, temeraria nimis & injuriosa, hujusmodi invasio propellatur.

Ad tuæ igitur magnitudinis munificentiam recurrentes, & de te, Christianissimo Rege, gerentes fiduciam singularem, dilectos filios, Androynum abbatem monasterii Cluniacensis, Matisconensi diœcese, apostolicæ sedis nuncium, & Hugonem Pelegrini, thesaurarium ecclesiæ Lichefeldensis, ad tuæ celsitudinis præsentiam destinamus; qui tibi, ex parte nostrâ, facti seriem & intentionem nostram in præmissis latiùs explicabunt:

Excellentiam regiam rogantes, & obsecrantes, in Domino JESU CHRISTO, quatinùs, ad defendendum dictum patrimonium, invasum & nequiter, ut præmittitur, impugnatum, potentiæ regiæ dexteram auxiliatricem extendens, efficax remedium aliquod ad reprimendam dicti Barnabonis præsumptionem impendas;

Ac, prædictis nunciis, vel eorum alteri, per te datâ fide plenariâ in hiis, quæ super præmissis, pro parte nostrâ, tuæ magnificentiæ explicabunt, vias exquirere atquè modos velit tua serenitas, per quas, tuo, fili benedictionis, interveniente auxilio, dictum patrimonium defensetur; ut tibi dictæ defensionis promotio apud DEUM cedat ad æternæ retributionis meritum, & apud homines ad tuum & successorum tuorum laudis titulum sempiternum.

Dat' Avinion', vii. kal' Octobr', pontificatûs nostri anno octavo.

Plumbeo sigillo & filo canabeo pendente.

Jo. de Florentia.

T. de Holand comes Kantiæ, capitaneus & locum tenens Regis in regno Franciæ constituitur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, vicecomitibus, capitaneis, castellanis, militibus, scutiferis, constabulariis, custodibus castrorum, civitatum, villarum, & aliorum locorum, ballivis, præpositis, officiariis, ministris, & omnibus aliis, ad fidem, ligeantiam, & obedientiam nostras in regno Franciæ & ducatu Normanniæ existentibus, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & circumspectione, dilecti & fidelis nostri, Thomæ de Holand, comitis Kantiæ, pleniùs confidentes, ipsum comitem locum nostrum tenentem & capitaneum in regno & ducatu prædictis facimus & constituimus per præsentes;

Dantes & concedentes ei plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nomine nostro, civitates, villas, castra, fortalitia, & loca, per gentes nostras occupata, ingrediendi, & de salvâ & securâ custodiâ eorumdem, prout ad majus commodum nostrum viderit, disponendi, merum & mixtum imperium, ac altam & bassam justitiam & jurisdictionem, quæ requiritur, excercendi, excercitum congregandi & ducendi, & attemptata, contra treugas, inter nos & consanguineum nostrum Franciæ ultimò initas, per gentes nostras, debitè reformandi & reparandi;

Et consimilem reformationem & reparationem attemptatorum, per gentes partes adversæ, pro parte nostrâ, petendi & exequendi, contrarios & rebelles persequendi, arestandi, capiendi, & incarcerandi, & terras & bona sua confiscandi, & aliàs, prout justum fuerit, puniendi;

Et omnia alia, quæ ad officium locum nostrum tenentis & capitanei in regno & ducatu prædictis pertinere noscuntur, & necessaria fuerint vel oportuna, faciendi & excercendi, etiam si mandatum exigant speciale; promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum comitem actum vel gestum fuerit, in præmissis vel aliquo præmissorum;

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, in fide, ligeantiâ, & obedientiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus quod præfato comiti, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti in regno & ducatu prædictis, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout idem comes vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit, ex parte nostrâ.

In cujus, &c. quamdiu nobis placuerit, duraturas.

Dat' apud Westm', xxx. die Septembris.

Per ipsum Regem.

De navibus capiendis, pro passagio prædicti comitis Kantiæ, in Normanniam.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis admirallis, & eorum loca tenentibus, dominis, magistris, & marinariis navium, vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, & aliis fidelibus suis, ad quos, &c. salutem.

Sciatis quod, cum dilectus & fidelis noster Thomas de Holand, comes Kantiæ, quem locum nostrum tenentem & capitaneum in regno Franciæ, & ducatu Normanniæ, constituimus, sit ad dictas partes Franciæ & Normanniæ, cum certo numero hominum ad arma & sagittariorum, in obsequium nostrum celeriter profecturorum;

Assignavimus dilectos nobis Johannem Maynard & Willielmum de Corby, conjunctim & divisim, ad decem naves, competentes pro passagio ipsius comitis & hominum suorum prædictorum, versus partes prædictas, in portubus & locis ab ore aquæ Thamisiæ versus partes occidentales, ubi melius expedire viderint, tam infra libertates quam extra, pro vadiis nostris de guerrâ solvi solitis, capiendum, necnon ad marinarios pro dictis navibus sufficientes, eligendum & capiendum, & in eisdem navibus ponendum, ad ipsum comitem & homines suos prædictos, ac eorum hernesia, ducendum ad partes supradictas.

Et ideò vobis & cuilibet vestrûm mandamus, firmiter injungentes, quod eisdem Johanni & Willielmo, & eorum alteri, in executione præmissorum intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens & prout per ipsos Johannem & Willielmum, seu eorum alterum, super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Septembris.

Per ipsum Regem.

Indentura de servitio Thomæ de Holand comitis Kantiæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

CESTE endenture, faite entre nostre seigneur le Roi d'Engleterre & de France d'une part, & monseigneur Thomas de Holand, counte de Kent, d'autre part, tesmoigne;

Que le dit counte est demore ovesque nostre dit seigneur le Roi, d'estre capitain & lieutenant nostre dit seigneur le Roi, es parties de France & de Normandie, pur un quartre d'un an, & avera ovesque lui en sa compaignie, en le service nostre dit seigneur le Roi es parties avantdites, sessaunt hommes d'armes, dount un baneret & dys chivalers, & cent & vynt archers a chival, as gages du Roi de guerre accustumez, ad double regard, queux lui serront paiez davant la main pur mesme le quartre;

Et, en cas q'il aveigne que le dit conte ne soit mye garni deinz le dit quartre, a demorer outre meisme le quartre, & autre lieutenant & capitain de par nostre dit seigneur le Roi, ne y veigne deinz le quartre, & le dit conte, par defaute d'autre lieutenant & capitain, occupe lestat de lieutenant & gardein, en la manere avantdite, nostre dit seigneur le Roi voet que le dit conte eit & preigne, pur le temps q'il issint demora ove ses gentz avantdites en meismes les parties, solonc la rate de ce q'il prendra pur cest primer quartre.

En tesmoignance de quele choses, a l'une partie de ceste endenture demorante devers le dit conte, nostre dit seigneur le Roi, ad fait mettre son grant seal, & a l'autre partie de meisme ceste endenture, demorant devers nostre dit seigneur le Roi, le dit conte ad mis son seal.

Don' a Westm', le xxx. jour de Septembre, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi d'Engleterre trentisme quart, & de France ventisme primer.

Pro Willielmo Latymer, capitaneo in Britanniâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod, cùm per litteras nostras patentes constituerimus dilectum clericum nostrum Egidium de Wryngeworth, thesaurarium & receptorem nostrum omnimodarum redemptionum, reventionum, & aliorum exituum & proficuorum ducatûs Britanniæ, quocumque nomine censeantur, quæ ad nos pertinent, seu pertinere debent, & à quibuscumque personis debeantur, à festo Sancti Michaelis proximò futuro, per unum annum proximò sequentem.

Ita quod nobis de redemptionibus, reventionibus, & aliis exitibus & proficuis prædictis, respondeat, & fidelem compotum indè reddat, prout in litteris prædictis pleniùs continetur:

Volumus & concedimus quod omnes solutiones, quas dilectus & fidelis noster Willielmus Latymer, capitaneus & locum nostrum tenens in ducatu prædicto, per billas vel per litteras sigillo ipsius Willielmi signatas, fieri mandaverit, eidem Egidio in computo suo allocentur; & quod billæ & litteræ prædictæ warantæ de solutionibus prædictis, super compoto ipsius Egidii acceptentur, sine contradictione aliquali.

In cujus, &c. per prædictum tempus duraturum.

Teste Rege, apud Westm', xxx. die Septembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Indentura de cambio monetæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Claus. 34 Edw. III. m. 43. d. in Turr. Lond.

CESTE indenture faite a Westm', parentre nostre seigneur le Roi de Fraunce & d'Engleterre d'une part, & Barthelmeu Guidonis de Castilon, marchant de Loundres, & Adam Seint Ive de Loundres d'autre part, tesmoigne;

Que nostre seignur le Roi ad graunte & afferme lesse as ditz Barthelmeu & Adam, de la feste de Seint Michel darrein passe, tancome il plerra a nostre dit seigneur le Roi, toutz ses eschaunges, si bien de ses monoies & de toutes autres monoies, plate d'or & d'argent, come d'argent debruse, a tenir en noun du Roi, par eux & touz lour deputez, en touz les lieux covenables, ou lour plerra, sibien en les coignages le Roi come aillours, en son roialme d'Engleterre, saunz nulle manere empeschement: rendant ent a nostre dit seigneur le Roi a son eschequer par an, s'ils les teindrent par un an, pur toutes maneres des profitz sourdantz des ditės eschaunges, quatre centz marcz, as festes de Nowel, Paschque, la Nativitate de Seint Johan, & de Seint Michel, par oweles portions:

Et s'ils lês teindrent par meindre temps que par un an, adonqes solont lafferant de quatre centz marcz par an.

Et voet & graunte nostre dit seigneur le Roi as ditz Barthelmeu & Adam, que nul ne ferra chaunge d'or ne d'argent, pur ent prendre profit, marchaundablement, fors les ditz Barthelmeu & Adam, & lour deputez, par le temps susdit, au fin que nul face damage ne fraude a les dites eschaunges.

Et si graunte nostre dit seigneur le Roi as les ditz Barthelmeu & Adam, que nulles esterlinges, ne veil or, de ses monoies propres, serront receuz en

ses coignages a foundrer par les ditz Barthelmeu & Adam & ses deputez: sauve toutesfois que si ascun de la ligeance le Roi, par eux, ou lour deputez, envoient ou portent a ses dites coignages monoie d'or ou d'argent, pur chaunger ou founder, & voillent prover loialment par lour serment que celle monoie est de lour seignurs, ou a eux meisme & receu de lour tresor, ou de lour rentes, ou par autre voie, saunz achate, & saunz fraude, damage, ou deceit des dites eschaunges par ascune voie, que celle monoie des liges le Roi soit receu en les dites coignages, a chaunger & foundrer saunz empeschement ou destourbaunce des ditz Barthelmeu & Adam & lour deputez.

Et que nul alien ne port or, ou argent foundu, au gardein de la monoie, pur ent faire monoie, s'il ne prove par serment, ou autre loial voie, que ceo ne fust pas de veil or, ne d'esterling d'Angleterre; ne que nul denzein des liges le Roi ne port or, ou argent foundu, au dit gardein, pur ent fair monoie, s'il ne prove par serment, ou autre loial voie, que ceo ne fust pas achate pour faire damage ou fraude as dites eschaunges.

Et voet nostre dit seignur le Roi, que les ditz Barthelmeu & Adam eient es dites coignages un homme depar eux, a lour costages, pour veer la recepte si bien d'or come d'argent, & d'accepter la proeve en manere susdite; & que sur ceo soit fait suffisans garraunt par nostre dit seigneur le Roi as gardeins & mestres des dites coignages, & q'ils soient a ceo faire sermentez.

Et auxint les ditz Barthelmeu & Adam averent es dites coignages, en la Tour de Londres, mesons covenables pur y tenir chaunge en eise du poeple, saunz rien doner; & es autres lieux, ou les autres coignages sount tenuz, le Roi ne soit tenu de trover mesons as ditz Barthelmeu & Adam, pur tenir chaunge illoeqes.

En tesmoignance de queux choses al une parte de ceste endenture, demorant devers les ditz Barthelmeu & Adam, nostre dit seigneur le Roi, ad mys son graunte seal, & a l'autre partie de meisme l'endenture, demorant devers nostre dit seigneur le Roi, les ditz Barthelmeu & Adam ount mys lour sealx.

Don' a Westm', le xxx. jour de Septembre, l'an du regne nostre dit seigneur le Roi d'Engleterre trentisme quart, & de Fraunce vintisme primer.

Et memorandum quod Johannes Wroth & Thomas de Notyngham de London', manuceperunt pro præfatis Bartholomeo & Adam de respondendo dicto domino Regi de firma prædicta, ad terminos prædictos, in forma supradicta.

Obligatio domini de Albigny, ad reintrandum in prisonam.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

A TOUZ ceux, qi cestes lettres verront, Reynaud sire d'Albignye, saluz en nostre seigneur.

Come haut & puissant prince, le prince de Gales, en noun de son seigneur & piere le Roi d'Engleterre, de qi nous sumes prisoner de guerre, par poissance roiale ent a lui done, nous eit ottroie, par ses letres, congie & licence de nous transporter as parties de Normandie, pour y entendre sur le reparement des attemptatz, encontre les trieues, darreinement accordees devant la citee de Chartres, jusqes a la fest de Touz Saintz prochein avenir;

Nos pourtant, de nostre franche & aggreable volente, & sanz aucune force ou coaction, promettons en bone foi, & sur nostre honeur de chivalerie, que, pendant la terme devantdit, nous demorrons loial prisoner du dit Roi d'Engleterre, & de ses heirs, & ne serons armez, se ce n'estoit sur garder nostre propre corps, alantz par les cheminz, & demorrantz a cause de la reparation des attemptatz, & conservation des trieues devantdites.

Et plus promettons, que nous rendrons nostre corps en prison, a la ville de Calais, dedeinz le terme devantdit, & demorrons prisoner illeoqes, ou aillours qe plerra au dit Roi d'Engleterre, & a ses heirs, sanz partir de illeoqes, si ceo n'estoit par especial congie du dit Roi d'Engleterre, ou de ses heirs devantditz.

Et toutes cestes choses, & chescune d'ycelles, nous volons, grantons & promettons au dit Roi d'Engleterre, à ses heirs, & a, noble homme, monsieur Gauter sire de Manny, a qe nous avons pleviz & creancè nostre foi, & a tabellieu desouz escript;

Stipulantz, en noun du dit Roi d'Engleterre, ses heirs, & pour eux, & pour touz les autres, que la bosoigne pourra toucher en apres, de tenir, parfaire, attendre, & acomplir, de point en point, sanz dire, faire, ne proposer, en jugement, ne dehors, aucune chose au contraire;

Vollantz & grantantz que, se rien estoit fait, dits, ou propose par nous, ou par autre pour nous, au contraire des choses devantdites, ou aucune d'ycelles, ou si, juste empeschement cessant, nous deffaillons d'entrer nostre corps en prisone, as lieu & terme, & par maniere que dit est, que delors nous soions tenuz & reputez pour faulz, parjure, & convencuz de foi mentie, en touz lieux, & par devant touz seigneurs, & que toute audience nous soit denye & refuse.

En tesmoignance des quelles choses nous avons mys nostre seal a ces presentes lettres, & requis aussi meistre Johan de Branketre, tabellion souz escript, q'il y mettre son signe, pur plus grande fermete des choses avantdites.

Ce fu fait en la grande sale de la ville de Calais, ou dyocese Tyroene, le secund jour de Octobre, l'an de Grace mill' CCCLX. couraute la xiii[e] indiction, le oytisme an du pontificat le Pape Innocent VI. en la presence de

L'honeurable pierre en Dieu, l'evesque de Wyncestre, &
Les nobles & puissantz seigneurs,
Le duc de Lancastre,
Les contes d'Arundell, &
de Stafford,
Meistres Johan de Carleton,
Johan de Barnet,
Adam de Houton,
William de Loughteburgh,

sires en loys, & plusures tesmoignes es choses devantdites.

B. R.

Pro duce Aureliensi, se in obsidem reddituro; de custumis non solvendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod cum, nobilis vir & consanguineus noster, dux Aureliensis se in obsidem, pro fratre nostro Franciæ, in Angliam jam sit rediturus;

Nos, ad supplicationem ipsius ducis, concessimus ei quod ipse omnia blada, vina, & alia victualia sua à partibus cismarinis, quæcumque fuerint, pro munitione & expensis hospitii sui, in dictum regnum nostrum Angliæ absque fraude adducenda, in ipsum regnum, per districtus & loca ejusdem regni & alibi, adduci facere valeat absque custumâ, subsidio, pedagio, gabalo, aut aliâ redeventiâ, seu impositione qualicumque, ipso duce in obsidem in Anglia sic morante:

Et ideò vobis mandamus quod dictum ducem, aut suos in hac parte, contra hanc concessionem nostram, non impetatis, molestetis in aliquo, seu gravetis; set ei, quicquid in contrarium attemptatum fuerit, id debitè corrigi faciatis, & absque moræ diffugio reformari faciatis.

Quamdiu dictus dux obses fuerit, duraturas.

Dat' apud Calesium, xvi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro familiaribus præfati ducis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum, nobilis vir & consanguineus noster, dux Aureliensis se in obsidem, pro fratre nostro Franciæ, in Angliam jam sit redditurus;

Concessimus ei quod omnibus gentibus dicti ducis, cum ipso, vel penes eum, in Angliam profecturis, quos, per literas suas testimoniales, aut loca sua tenentium in partibus cismarinis, cum ipso duce, vel de familiâ suâ liquere poterit esse, literas nostras salvi conductûs, per obedientiam & districtus nostros, pro se, equis, hernesiis, & bonis suis, veniendo in regnum Angliæ, ibidem morando, & exindè redeundo, quotiens sibi expedire videbitur, pro tempore, quo dictus dux sic in Anglia obses fuerit, fieri faciemus; quod promittimus per præsentes.

In cujus, &c.

Dat' apud Cales', xvi. die Octobris.

Per ipsum Regem.

Pro comite de Tancarville, super vino & mercimoniis in Angliam ducendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 5. in Turr. Lond.

REX, &c. salutem. Supplicavit comes de Tancarvill, ut ei licentiam concedamus quod ipse blada, vina, & alia mercimonia sua, de partibus Normanniæ, Andegaviæ, & aliundè in partibus illis, per regnum Franciæ, in regnum nostrum Angliæ, quotiens sibi placuerit, & ad quæ loca sibi expedire videbitur, per homines & servientes ipsius comitis ducere valeat licitè & impunè;

Nos, ejus supplicationi in hac parte annuentes, licentiam illam benivolè duximus concedendam, & ex habundanti, dictos homines & servientes, per ipsum comitem ad hoc specialiter deputandos, ac naves, blada, vina, & alia mercimonia, quæcumque fuerint, ipsius comitis, veniendo vel transeundo, quotiescumque voluerint, per districtus aut loca, ditioni nostræ subjecta, ad regnum nostrum ubique, ibidem morando, & mercimonia sua exercendo, & commodum suum indè faciendo, & abindè, quando sibi placuerit, in Franciam redeundo, in protectionem & defensionem nostram suscepimus specialem, necnon in salvum & securum conductum nostrum;

Et ideò vobis mandamus, *&c. prout in similibus de conductu litteris.*

In cujus, &c. per unum annum duraturas.

Dat' apud Cales', xviii. die Octobris.

Per ipsum Regem & concilium.

Pro ducibus Bituricensi & Andegavensi, in obsides venturis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis, &c. salutem. Sciatis quod cum, illustres duces, Bituricensis & Alverne, ac Andegavensis & Cenomonensis, jam in regnum Angliæ, in obsides pro fratre nostro Franciæ, venturi, oneraverint Johannem de Mareux & Petrum Marssel, mercatores & burgenses villæ Rabastensis, ad ducenta dolia vini, & alia bona, & mercandisas, pro expensis hospitiorum eorumdem ducum, in dictum regnum nostrum Angliæ ducendum;

Suscepimus ipsos, Johannem & Petrum, ac eorum homines & servientes, unà cum vinis, bonis, & aliis mercandisis prædictis, ac navi ea deferente, *&c. ut in litteris de conductu.*

In cujus, &c. usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ proximò futurum, duraturas.

Dat' apud Calesium, xx. die Octobris.

Obligatio episcopi de Noyon, pro redemptione suâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

A TOUZ ceuls, qui ces presentes lettres verront ou orront, Gilles, par la grace de Dieu, evesque de Noyon, salut.

Come nous, pour cause de nostre raencon & delivrance de prison, aions accorde de paier certainnes ...... cinquante marzs d'argent & ...... dessouz escript a tresexcellent & trespuissant prince, monser Edward, par la grace de Dieu, d'Angleterre;

Et veullans, par celle cause & pour autres diverses, & moult profitables & necessaires a mon estat, pourvoir a la seurte du dit Roy en celle partie, sauvoir faisons que nous somes & recognoissons estre bon & loyal prisonner au Roy d'Engleterre avantdit, ses hoirs, & ses assignes, & lui devoir & estre loyalment tenuz, poun cause de nostre dite raencon, & la somme de neuf mile escuz du coing du Roy Jehan Monser, cinquante mars d'argent ouvres de Paris, & un bon coursier du pris de cent moutons d'or;

Les quelles sommes d'or, mars d'argent, & coursier dessusdiz, nous promettons & jurons par la foy de nostre corps, & par nostre serement, fait sur les sains euvangiles monser Jehu Christ, paier & rendre au dit Roy d'Engleterre, &c.

En tesmoignance de toutes les quelles choses dessus dites, & de chascune d'icelles, nous avons selle ces presentes lettres de nostre propre seel.

Faites & donnees a Bouloigne sur la mer, le xxii. jour d'Octobre, l'an de grace mil, trois cens, soixante.

Sigillum oblongum episcopale, ceræ rubeæ impressum, a caudâ pergamenæ.

Super redemptione antedictâ, obligatio comitis de Tancarville & Roberti de Lorriz.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

A TOUZ ceuls, qui ces presentes lettres verront ou orront Jehan conte de Tancarville, vicontez de Meleun, chambelleur de France & de Normandie, & Robert de Lorriz, seigneur Dermenoville, chivaler, confessons que nous, & chascun de nous, pour le tout, somes tenuz & obligiez a, tresexcellant & trespuissant prince, monser Edward, par la grace de Dieu, Roy d'Engleterre, en neuf mile escuz d'or, du coing du Roy Jehan mesieur, cinquante mars d'argent de Paris ouvres, & un bon coursier du pris de cent moutons d'or, pour la cause de reste de la raencon, de, reverent Pere en Dieu, monsieur Gilles de Lorris l'evesque de Noyon, & pour autres certaines causes, si comme es lettres obligatoires du dit evesque, faits au dit Roy, est plus pleinement contenu.

Les quelles sommes d'or, mars d'argent, & coursier avantdiz, nous, Jehan conte de Tancarville, & Robert de Lorriz, seignour Dermenoville dessus diz, & chascun de nous pour le tout promettons & jurons par les foiz de nos corps, &c.

En tesmoignance de toutes les quelles choses dessus dites, nous avons seelle ces presentes lettres de noz propres seals.

Faites & donnees a Calais, le xxii. jour du moys de Octobre, l'an de grace mil, trois cenz, soixante.

Pro burgensibus de Rupellâ, de privilegiis concessis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes literas inspecturis, ac etiam audituris, salutem.

Quia, per tractatum pacis, habitum inter nos & fratrem nostrum Regem Franciæ, villâ de Rupella, cum castro, fortalitiis, & suis aliis pertinentiis & appendentiis universis, nostro dominio debeant applicari, idcircò majori, scabinis, paribus, burgensibusque Rupellæ, per præsentes, concedimus quod dictam villam, cum suis pertinentiis, futuris temporibus, extra manum nostram aliqualiter non ponemus.

Ac insuper ordinamus ut castellanus castri de Rupella, seu custos qui pro tempore fuerit, senescallo nostro, vel ejus locum tenenti, sacramentum faciat, in præsentiâ majoris villæ, qui pro tempore fuerit, si, congruè præmonitus, adesse voluerit, nè gentes armorum, nec aliâs, ponet seu recipiet in castro, seu etiam morari aliqualiter patietur, per quas, vel eorum aliquam, burgensibus vel habitatoribus prædictis possit dampnum aut injuria infligi vel inferri; dummodo in fidelitate & obedientiâ nostris existant, & in officium castellani quomodolibet non committant; quod prædictis burgensibus concessimus & concedimus, per præsentes, ut officiales nostri, & gentes, superiùs nominatæ, in amore meliùs perseverent.

Item, si contingat alicui burgensi, vel alicui in villâ Rupellæ, pro nunc, vel in futurum, habitanti, injuriam vel dampnum inferri in corpore, sive bonis, ex eo quod primò, juxta formam tractatûs prædicti, ad nostram obedientiam devenerit, ipsum indempnem servare promittimus juxta juris exigentiam, faciendo jus & justitiam inter partes.

Item, volumus, constituimus, & etiam ordinamus judicem supremum, qui in eadem villâ, donec de loco alio competenti in illis partibus aliter duxerimus ordinandum, de omnibus & singulis causis appellationum, interpositarum & interponendarum, ad suppremam curiam nostram ibidem, cognoscat, & eas debito fine terminet & decidat; volentes non solùm ad futura negotiâ, set ad præsentia, & per appellationem pendentia, hoc extendi.

Item, promittimus majori, scabinis, ac burgensibus, & habitatoribus Rupellæ, & cuilibet eorumdem, quod, si contingat eorum aliquem deffidari, vel aliter per viam facti gravari, per personam, cujuscumque statûs vel auctoritatis existat, ipsos, & eorum quemlibet, tam in communi, quam etiam in singulari, prout dominus fideles suos subditos tenetur, defendere

ac etiam garentire, & deffyamentum, seu dampnum, quod ipsis infligetur, nomine prædictorum; capere & ad finem debitum & rationabilem ducere pro eisdem.

Item, volumus, & etiam ordinamus, quod nullus officialis noster seu alia persona, cujuscumque statûs seu conditionis existat, capiat per se, vel per alium, equos, cadrigas, animalia, nec alia victualia, seu mercaturas, infra dictam villam de Rupella, vel banleucam dictæ villæ, præter & contra voluntatem illcrum, seu cujusvis eorum, ad quem, seu quos, res prædictæ dicentur rationabiliter pertinere; siquis autem contrarium fecerit, sic invitis & contradicentibus conceditur legitima defensionis facultas.

Item, declaramus, ac etiam concedimus, per præsentes, nè major, scabini, burgenses, vel habitatores prædicti, in villâ prædictâ existentes, nec eorum aliquis, pro aliquibus rebus, acquisitis in nobilibus feudis per ipsos, seu eorum aliquem, vel per illos, à quibus causam habere noscuntur, à toto tempore præterito usque ad hodiernum diem, aliquid nobis vel alii contribuant seu solvant; set sint ab omni solutione cujusvis financiæ & vendarum, unà cum rebus sic adquisitis, perpetuò quieti, liberi, & immunes.

Item, volumus quod major, scabini, ac burgenses Rupellæ capiant per se, vel per deputatos eorum, medietatem monetagii ac monetæ Rupellæ, aureæ, argenteæ, & nigræ, in prædictâ villâ futuris temporibus fabricandæ, usque ad tempus, per regentem regnum Franciæ, super prædicta moneta, concessum, pleniùs declaratum; quod erit circa primam diem Februarii, anni sexagesimi primi.

Necnon placet nobis ut subsidium, seu subsidia, subventiones, & talliatæ, quæ exiguntur, & quæ consueverunt exigi ab anno citra usque, nunc in villâ prædictâ, ac locis circumvicinis, per se, vel eorum allocatos, possint exigere & levare in locis prædictis, per unum annum integrè dumtaxat, computandum à tempore, à quo villæ prædictæ de Rupella possessionem per nos, vel per nostros commissarios, fuerimus assecuti; & à redditione compotorum, de emolumentis recipiendis, nobis, ipsos & eorum aliquem, attento quod quilibet major compotum reddit alteri & burgensibus, penitùs relevamus.

Item, cum non deceat membra a capite discedere, set potius inhærere, insulam de Olerone, ac fortalitia ejusdem universaliter, necnon balliviam magni feudi de Alinsio, & fortalitia infra eandem balliviam existentia, dominio nostro adjungimus ac etiam anneximus per præsentes; ressortum ejusdem universalis insulæ, ac etiam balliviæ, & fortalitiorum prædictorum, supremæ nostræ curiæ prædictæ, dictæ villæ nostræ de Rupella, insuper applicamus, absque hoc quod à dominio nostro loca prædicta, & ressortum eorum à locis prædictis, possint aliqualiter separari; quamvis prædicta insula de Olerone Xainctoin ab antiquo consueverit resortiri; quod sic fieri per præsentes volumus & jubemus.

Præterea, ordinamus quod, propter fraudes & machinationes evitandas, quæ multis partibus & multotiens frequentantur, sigillum nostrum, constitutum ad contractus apud Rupellam, per senescallum nostrum, vel vices nostras gerentem, tradatur in custodiâ unius boni burgensis dictæ villæ, per unum annum dumtaxat per illum burgensem debitè deferendum ac etiam excercendum, & per alios annos similiter successivè, quamdiù tamen nostræ placuerit voluntati; quod de præpositurâ, cum ejus juribus & pertinentiis universis, ex causis prædictis, & aliis quæ nos movent, per præsentes fieri volumus & jubemus.

Prædicti tamen burgenses, qui sigillum ad contractum prædictum & præposituram prædictam rogent ac etiam excercebunt, de emolumentis & obventionibus dicti sigilli & præposituræ prædictæ, deductis eorum vadiis, prout fuerit consuetum, vel, si consuetum non fuerit, quæ per senescallum nostrum, vel vices nostras gerentem, semel pro quolibet anno taxabuntur, & aliis honoribus necessariis debitè supportatis, receptori nostro Xanctoniæ compotum semel in fine anni reddere tenebuntur.

Quæ omnia & singula supradicta ordinamus, & sic ea tenere volumus, de certâ scientiâ & gratiâ speciali, senescallo ac receptori nostris Xanctoniæ, & omnibus aliis officiariis nostris, & eorum loca tenentibus, & cuilibet eorum, prout ad eum pertinuerit, dantes firmiter in mandatis ut præmissa, & ea tangentia, ab omnibus nostris subditis faciant inviolabiliter observari.

Quod, ut firmum & stabile sit perpetuè in futurum, præsentes literas fecimus nostri sigilli appensione muniri.

Cujuslibet autem literarum nostrarum copiæ, seu transcriptæ literæ, vel clausulæ, à prædictis literis, sub sigillo curiæ nostræ supremæ, in partibus illis extractæ, ut originali, credi volumus & jubere.

Dat' apud villam Cales', xxii. die Octobris.

Pro hominibus de Rupella.

A D. 1360. An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 4. in Turr. Lond.

LE Roi a touz ceux qui ces presentes lettres verront & orront, salut.

Savoir faisons que, par vertu & auctorite du traitie de la pais, parlee & acordee entre nous & nostre frere le Roi de France, la ville & le chastel de la Rochelle, avec toutes leurs appurtenances & appendences, nous doit estre baillee, & les libertez, franchises, & autres droiz de la dite ville, & des autres paiis, qui nous doivent estre baillez, doyvent estre par nous & pour noz successeurs, gardez en l'estat qu'il estoient au temps du dit traitie.

Et pour yceulx privileges, libertez, franchises, & autres droiz, appurtenantes a la dite ville de la Rochelle, & commune, maire, bourgois, & habitans, & a chescun deulz des queux apparra duement louons, approuvons, & confermons pour nous & pour noz successeurs, en cas dessus dit, & contraires ne sont au dit traitie.

Si mandons au seneschal de Xainctonge, qui ad present est, & qui par le temps sera, ou son lieutenant, que diceulz privileges, libertez, & franchise, les laisse & chescun deulz joir, user, & exploicter perpetuelment & paisiblement, senz contredit, & si trouve aucune chose au contraire qu'il le remette, ou face remettre, au primer & dehu estat, tantost & sanz delay.

Item, come ancienement la ville de la Rochelle fust de noz davanceres, & depuis la dite ville fust prise par siege, comme celles de Saint Johan d'Angeh & de Nyoit; & pur ce aucuns se porroient doubter, que par cause de ce que la dite ville avoit este hors de nostre obeissance par le dit siege, & que deppuis encea, nous ont fait, & a noz subgiez pluseurs offences & desplaisens, nous les vousissons molester en aucune manere tant en leurs personnes come en leurs biens, & de prendre & demander leurs biens come confisquez, & avons acquis & eulx transport en Engleterre ou ailleurs, pour la cause dessus dite, ou par aucun autre mauvez report:

Savoir faisons q'il ne fust unques, ne n'est nostre entente de le faire, & declairons yceux maire, bourgois & habitanz, & leur biens & chescun deulx, devoir estre quites des choses dessus dites, & declairons, attendu la traitie de la paix, & ne voulons que les dessus nomez, n'aucun deulx, ne leur bienz, pour cause des choses dessus dites & declarees, ne d'autre dicelles, soient tenuz, blamez, ne chalenges, en aucune manere avec les dites choses, leur remettons, quittons, & pardonnons par ces presentes, si mestiers est, sanz ce qe a eux, ne a leur biens, ne a aucun deulx l'en en puisse jammais faire question, ne demande, en jugement, ne dehors, pur le temps passe, en nulle manere.

Item, come par vertu du dit traitie toutes assignacions & charges, tant reaulx que autres faites puis lxx. ans encea, soient de nulle valeur, & par consequence celles qui estoient veritablement deues par avant lxx. ans, deyvent demourer a ceux a qui elles estoient.

Nous avons reserve, & reservons toutes les assignacions & charges faites tant sur la baillie du grant feu d'Aunys, & sur la provoste & seel de la Rochelle, & ailleurs environ la dite ville, & sur la receptere de Xanctonge a ceux qui les y ont, & a qui appertienent, ou pourra appertenir.

Et mandons aus seneschal & receveur de Xanctonge presentz & avenir, & a chescun eux, sicome a lui appertendra, que toutes celles charges & assignacions, faites par avant le dit temps, des quex il leur apparra suffisante, il paie & delivre a ceux a qui appertienent, ou appertiendra, sanz contredit, & sanz attendre autre mandement de nous sur ce.

Item, côme touz travers, subvencions, & pavages, imposez durantz ces guerres, deyvent cesser du tout, attendu le dit traitie, savoir faisons que nous avons declaire & declairons, que les dit travers, pavages, & subvencions, ainsi mis de nouvel, estre nuls & de nulle valeur, soient en la dite ville de la Rochelle, ou en paiis d'environ, & les avons mys & mettons du tout au neant; & ne voulons que dores en avant en soit aucune chose impose, leve, ou paie, fors ce q'il serront de necessite, pour a douber certains mauvez pas qui sont au dit pais, par les queux les wirs & merchandises viennent en la dite ville, la quelle chose, si est necessaire ou non, nous voulons que soit a l'ordenance & recoignissance de nostre seneschal de Xantonge, qui lors sera pourveu que les anciens pavages, subvencions, & travers, deurent & demouront en leur force, vigeur, & vertu, ainssi come veritablement ancienement se soloient lever.

Item, touz les marchantz, tant de la dite ville come d'ailleurs, de quel part q'ils soient, aillantz, venantz, & demourantz, en la dite ville & ou paiis d'environ, avec leur merchandises, & autres biens, drois & saisinis, avons pris & mis, prenons & mettons en nostre protection, sauve & seur garde especial, pour nouz & pur noz successeurs.

Et mandons & commandons par ces presentes en commettantz, si mestre est, a nostre seneschal de Xanctonge, qui pur le temps serra, que ceste sauve garde il face publiez la ou il appertendra, & en ycelle les tigne, mainteigne, & garde, & les en face joier tantesfoiz & quantesfoitz que le cas yescherra.

Item, nous plest & volons que chescun marchant, & toute autre persone puissent charger leur marchandises, & devrres, en quelconqe niefs, & a touz les foiz qu'il leur plaira, aussi come il ont accustume par paiant toutesfoitz les custumes & devoirs anciens.

Item, voulons & nous plest que touz niefs qui chargeront en la dite ville, & au paiis entre vi. lieux environ, puissent aler a touz les portz d'Engleterre, venir, & demourer, si seurement & franchement come celle d'Engleterre, en paiant les devoirs anciens.

Item, nous avons declaire & declairons par ces presentes, par vertu du dit traitie de la paix, que les mairs, bourgois, & habitans de la dite ville, & chescun d'eux, soient demaintenant restabliz a leur biens, haritages, droiz, possessions, & franchises, d'ont il sont oustes & despoillez a cause des guerres.

Item, nous avons pris & mis, prenons & mettons, par ces presentes, pur nous & pur noz heirs, les diz maire & bourgois, presentz & avenir, avec leur familes, biens, & choses, possessions, saisines & autres droiz, tant en commun come en singuler, en nostre protection, sauve & seure garde perpetuel & especial, pourveu que l'un bourgois ne se puisse joier ne user contre l'autre, de nulle sauve garde brisee, afin de norrir entre eaux bon amour ensemble.

Si mandons a nostre seneschal de Xanctonge, qui pour le temps serra, que ceste presente sauve garde especial il face crier & publier en manere & es lieux accustumes, & dycelle les face user & joier, tant en commun come en singuler, & chescun deulx paisiblement.

Et en autre mandons & commandons a nostre dit seneschal de Xanctonge, qui pour le temps serra, au prevost de la Rochelle, & au receveur de Xanctonge, ou a leur lieutenantz, & a chescun d'eulx, sicome a checun appertiendra, que les dessus nomez & chescun deulx laissent & faisent joier des choses dessus dites & declairees, & de chescune dicelle perpetuel, si & par la manere que dessus est dit, declaree, & devisee, car ainssi le voulons pour nous, & pour noz heirs & successeurs, estre fait & garde de point en point, sanz faire, ne venir, ne souffrir estre fait encontre en aucune manere, de certaine science & grace especial.

En tesmoignance des quelles choses, nous avons done as dessus nomez, & chescun deulz cestes noz lettres affyn de perpetuele memoire.

Et voulons que as copies, ou vidimus, de chescune dicelle, ou d'aucunes clauses delles qui serront seellez du seal de nostre court souveraine, en celles parties, soit adjouste plenere foi come a original.

Don' le xxii. Octobre.

Pro S. de Roncy milite de Francia.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Cales. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod cum nobilis vir, Simon de Roncy compte de Brena, miles, juxta tractatum inter quosdam ex parte nostrâ, et parte carissimi fratris nostri Franciæ deputatos, nunc habitum, pro deliberatione ipsius fratris nostri, unà cum pluribus nobilibus regni Franciæ, sit nobis obsidem redditurus;

Concessimus & bona fide promisimus, quod ipse comes, postquam se sic nobis obsidem reddiderit, & dum sub ditione nostrâ, eâ de causâ, fuerit, occasione aliquorum præteritorum maleficiorum, contractuum vel obligationum, criminalium vel civilium, per ipsum commissorum non arestetur, molestetur, vexetur, impetatur aliqualiter, seu impediatur quomodolibet, in corpore vel in bonis.

Dat' apud villam Cales', xxii. die Octobris.

Super treugis conservandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a noz amez & feauls, le prevost de Paris, le bailli de Chartres, ... de Marroles, Robert de Viespont, Charles de Boville, chivalers, salut.

Come entre nous, nostre royaume, noz subgiez, adherens, & alliez, &, nostre trescher & tresame frere, le Roy d'Angleterre, son roiaume, ses subgiez, adherens, & alliez, aions fait bonne paix & accort final;

Et, pour les dites paix & accort final enteriner & acomplir, aions pris treues, de la Saint Michiel, darreinent passee, jusques a la Saint Michiel, prochein venir, sicome par noz autres lettres, sur ce faites, vous doit estre plus plainement apparu.

Nous, voulanz icelles estre tenues & gardees de point en point, senz enfraindre, confians a plain de vostre loyaute, sens, & diligence, vous, & chascun de vous, avons fait, establi, ordene, & commis, faisons, ordenons, establissons, & commettons, par la teneur de ces presentes, reformateurs & conservateurs, de tenir & face tenir & garder entirement, ou paiis de France, les dites trieues, paix, & accord;

En vous donnant, & a chascun de vous, plain pouoir, auctoritate, & mandement de reparer, & remettre au primier estat & deu, tout ce que vous trovirres qui aura este, ou serra, attempte en aucune maniere, en prejudice des dites trieues, paix, & accort, en punissant, & faisant punir & corriger, par toutes les voies & maniers, que faire se pourra de raison, touz ceuls qu'il vous apparera avoir aucune chose meffait, ou attempte, encontre & en prejudice des dites trieues, paix, & accord;

Et generallement, de toutes autres choses, faire qui necessares sont & estre pourront pour les dites trieues & paix tenir & garder, de ce faire vous donnoms pouoir;

Mandans & commandans a touz noz subgiez, requerans tous autres, qui a vous, & a chascun de vous, ou a voz deputez, en ce faisant, obeissent diligeaument & entendent.

En tesmoingnance de laquele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiii. jour d'Octobre, l'an de grace mil. CCC. soixante.

Sigillis avulsis.

Par le Roy.

Tractatus Bretigniaci octavo die Maii, proximò præterito, transactus, cum articulis Calesii correctis, per Regem Franciæ, ad eundem locum ratificatus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, scavoir faisons a tous, presens & avenir, que nous avons veu le traittie d'accort, fait n'aguieres, par certains traitteurs & procureurs, entre nous & nostre treschier frere le Roy d'Angleterre, contenant la fourme qui s'ensuit:

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, regent le royaume, duc de Normandie, & dauphin de Vienne, a tous ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Nous vous faisons scavoir que, de touz les debas & descors quelconques, meuez & demenez, entre monsire le Roy de France & nous pour lui, & pour nous, & pour touz ceuls a qu'il appartient, d'une part, & le Roy d'Angleterre & touz ceuls a qu'il puet touchier de sa partie, d'autre, pour bien de pais, est accordes le viii. jour de May, l'an de Grace mill' trois cens soixante, a Bretigny de les Chartres, en la maniere qui s'ensuit:

I. Premierement, que le Roy d'Angleterre, avec ce que il tient en Guienne & en Gascoigne, aura pour lui, & pour ses heirs, parpetuelment & a touz jours, toutes les choses qui s'ensuivent, a tenir par la maniere, que le Roy de France & son filz, ou acun de ses ancestres, Roys de France les tindrent; c'est ascavoir, ce que en demaine en demaine, & que en fie en fie, & par le temps & maniere dessus esclarciz;

La cite, le chastel, la conte de Poitiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensamble les fie de Tovart, & la terre de Belleville;

La cite & le chastel de Xainctes, & toute la terre & le paiis de Xaintonge, par deca & par dela la Charente;

Et la cite, le chastel d'Agen, & la terre & le paiis de Agenois;

La cite, le chastel, & tout la conte de Pierregort, & la terre & le paiis de Pierreguis;

La cite & le chastel de Limoges, & la terre & le paiis de Limosin;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le paiis de Caourcin;

La cite, le chastel, & le paiis de Tarbe, & la terre, le paiis, & la conte de Bigorre;

La cite, la terre, & le paiis de Gaure;

La cite & le chastel d'Angolesme, & la conte, la terre, & le paiis d'Angoulesmois;

La cite & le chastel de Rodeis;

La terre & le paiis de Rovergne;

Et, se il y a aucuns seigneurs, comme le conte de Fois, le conte de Armignac, le conte de Lisle, le conte de Pierregort, le viconte de Limoges, ou autres, qui tiennent aucunes terres ou lieux, dedenz les metes des diz lieux, il feront hommage au Roy d'Angleterre, & toux autres services & devoirs, dues a cause de leurs terres & lieux, en la maniere que il ont fait ou temps passe.

II. Item, aura le dit Roy d'Angleterre tout ce, que le Roy d'Angleterre, ou aucuns des Roys d'Angleterre, anciennement tindrent en la ville de Monstereul sur la Mer, & les appartenances.

III. Item, aura le Roy d'Angleterre toute la conte de Pontieu tout entierement; sauf & excepte que, se aucunes choses ont este alienees, par lez Roys d'Angleterre, qui ont este pour le temps, de la ditte conte & appartenances, & a autres personnes, que aus Roys de France, le Roy de France ne sera pas tenuz de les rendre au Roy d'Angleterre.

Et, se les dittes alienations ont este faites aus Roys de France, qui ont este pour le temps, sanz aucun moien, & le Roy de France les tiegne a present en sa main, il les liessera au Roy d'Angleterre entierement; excepte que, se les Roys de France les ont eu par eschange a autres terres, le Roy d'Angleterre delivrera au Roy de France ce que on a eu par echange, ou il li laissera les choses ainsi alienees.

Mais, se lez Royz d'Angleterre, qui ont este pur le temps, en avoient aliene ou transporte aucunes choses en autres personnes, que aus Roys de France, & depuis soient venues es mains du Roy de France, ou aussi par partage, le Roy de France ne sera pas tenuz de les rendre.

Aussy, se les choses dessus dittes devyent hommage, le Roy les baillera a autres, qui en feront hommage au Roy d'Angleterre; &, se il ne devoyent hommage, le Roy de France baillera un tenent, qui lui en fera le devoir, dedanz un an prochain, apres ce qu'il sera partiz de Calais.

IV. Item, le Roy d'Angleterre aura le chastel & la ville de Calais;
Le chastel, la ville, & la seignorie de Merck;
Les villes, chasteaux, & seignories de Sangate, Couloigne, Hames, Wale, & Oye, avec terres, bois, marois, rivieres, rentes, seignories, advoysons d'eglises, & toutes autres appartenances & lieux, entregisans dedans les metes ou bonnes qui s'ensuit; c'est ascavoir,
De Calais jusques au fil de la reviere par devant Gravelingues; & aussi, par mesme le fil de mesme la riviere, tout entour l'Angle; & aussi, par la riviere qui va par de la Poil; & aussi, par mesme la riviere, qui chiet en grant lac de Guines, & jusques a Fretun; &, d'ilec par la vallee, entour la montaigne de Kalkuli, en enclavant mesme la montaigne; & aussi jusques a la mer, avec Sangate, & toutes ses appartenances.

V. Item, le dit Roy d'Angleterre, aura le chastel, & la ville, & tout entierement la conte de Guinnes, avec toutes les terres, villes, chasteaulx, forteresces, lieux, hommes, hommages, seignories, bois, fores, droitures d'icelles, aussi entierement comme le conte de Guines, derrein mort, les tint a temps de sa mort; & obeiront les eglises & les bonnes gens, estans dedans les limitations du dit conte de Guines, de Calais, & de Merk, & des autres lieux dessusdiz, au Roy d'Angleterre, aussi comme il obeissent au Roy de France, & au conte de Guines qui fu pur le temps;
Les quelles choses, de Merk & de Calais, contenues en ce present article & en l'article prochain precedant, le Roy d'Angleterre tendra en demaine; excepte les heritages des eglises, qui demourront aus dittes eglises entierement, quelque part qu'il soient assis; & aussi exceptez les heritages des autres gens des paiis de Merk & de Calais, assis hors de la ville de Calais, jusques a la value de cent livres de terre par an, de la monoye courant ou paiis, & au desouz; les quiels heritages leur demourront jusques a la value dessus ditte, & au dessouz;
Mais les habitations & heritages, assis en la ditte ville de Calais, avec leurs appartenances, demourront, en demaine, au Roy d'Engleterre, pour en ordener a sa volente; & aussi demourront aus habitanz, en la conte, ville, & terre de Guines, touz leurs demaines entierement, & y revendront plenement; sauf ce que dit est des confrontations, mettes, & bonnes en l'article prochein precedent.

VI. Item, est acorde que le Roy d'Angleterre, & ses hoirs, auront & tendront toutes les isles, adjacens aus terres, paiis, & lieux avant nommez, ensamble avecques toutes les autres illes, les quelles le dit Roy d'Angleterre tient a present.

VII. Item, accorde est que le dit Roy de France, & son filz eisne le Regent, pour eulx, & pour touz leurs hoirs & successeurs, au plus tost que l'on pourra, sanz fraude & sanz mal engin, & a plus tart dedenz la feste Saint Michiel, prochein venant, en un an, rendront, bailleront, & delivreront au dit Roy d'Angleterre, & a touz ses hoirs & successeurs, & transporteront en eulx, toutes les honneurs, obediences, hommages, ligeances, vassauls, fiez, services, recognoissances, droitures, mere & mixte impere, & toutes manieres de jurisdictions hautes & basses, resors, sauvegardes, advoysons & patronages d'eglises, & toutz maneres des seigneuries & sovereigntez, & tout le droit qu'il avoient & povoient avoir, appartenoient, appartienient, & pouent appartenir, pour quelque cause, titre, ou coleur de droit, a euls, aus Roys, & a la coronne de France, pour cause des cites, contes, chasteauls, villes, terres, paiis, isles, & lieux avant nommez, & de toutez leurs appartenances & appendances, quelque part qu'il soient, & chascune d'icelles;
Et aussi manderont lez diz Roy & son ainsnez filz, par leurs lettres patentes, a touz arcevesques, evesques, & autres prelaz de saint eglise, & aussi auz contes, viscontes, barons, nobles, citoiens, & autres quelconques des citez, contez, terres, paiis, isles, & lieux avant nommez, qu'il obeissent au Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, & a leur certain commandement, en la maniere qu'il ont obei aus Rois & a la coronne de France;
Et, par mesmes les lettres, lez quitteront & absoudront, au mieulx qu'il se pourra faire, de touz hommages, fois, seremens, obligations, subjections, & promessus, faiz, par aucun d'euls, aus Roys, & a la coronne de France en quecunque manere.

VIII. Item, est acorde que le Roy d'Engleterre aura les contes, cites, chasteaux, terres, paiis, isles, & lieux avant nommez, avec toutes les appartenances & les appendances, quelque part qu'il soient, a tenir a luy, & a tous ses hoirs & successeurs, hereditablement & parpeteulment, en demaine ce que le Roy de Fraunce y avoit en demaine, & aussi en fie, & service, ce que les Roys de France y avoient par telle maniere; sauf tout come dit est par dessuz en l'article de Calais & de Merk.
Et, se des cites, contes, chasteaux, terres, paiis, isles, & lieux avant nommes, droits, mere & mixte empire, jurisdictions & proufits quelconques, que tenoit aucun Roy d'Angleterre illec, & en leurs appartenances & appendences quelconques, aucunes alienations, donnations, obligations, ou charges ont este faitez par aucun des Roys de France, qui ont este pour le temps, puis lxx. ans & encea, pour quelconque cause ou forme que ce soit, toutes telles donnations, alienations, obligations & charges sont dessores, & seront de tout, rapelees, casses, & adnullees; & toutes choses, ainsi donnees, allienees, ou chargees, seront realment & de fait rendues & baillees au dit Roy d'Angleterre, ou a ses deputes especialment, en mesme l'entierete, comme il furent aus Roys d'Angleterre depuis lxx. anz encea, au plus tost que l'on pourra, sanz mal engin, & au plus tard dedans la feste Sainte Michiel, prochain venant, en un an, a tenir au dit Roy d'Angleterre, & a touz ses hoirs & successeurs, parpetuelment & hereditablement, par la maniere que dessus est dit; excepte ce qui est dit par dessus en l'article de Pontieu, qui demourra en sa force; & sauf & excepte toutes les choses donnees & allienues aus eglises, qui leur demourront paisiblement en tous les paiis & lieux, ci dessus & dessouz nommes; si que les personnes des dittes eglises prient diligement pour les diz Roys, comme pur leurs fundeurs; sur quoy leur conciences seront chargiez.

IX. Item, est accorde que le Roy d'Engleterre toutez les citez, contes, chasteaux, & paiis dessuz nommez, qui anciennement n'ont este des Roys d'Angleterre, aura & tendra, comme le Roy de France, ou ses filz, les tient a present.

X. Item, est accorde que, se dedans les mettes des diz paiis, qui furent anciennement des Roys d'Angleterre, avoit aucunes choses, que autre foitz n'eussent este des Roys d'Angleterre, dont le Roy de France estoit en possession le jour de la bataille de Poitiers, qui fu le xix. jour de Septembre, l'an mill ccclvi. elles seront & demourront au Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, par la maniere que dessus est dit.

XI. Item, est accorde que le Roy de France, & son ainsnez filz, le Regent, pour eulx, & pur touz leurs hoirs, & pour touz les Roys de France, & leurs successeurs, a touz jours, au plustost que se pourra faire, sanz mal engin, & au plus tart dedanz la Saint Michiel, prochain venant, en un an, rendront & bailleront au dit Roy d'Angleterre, & a touz ses hoirs & successeurs, & transporteront en eulx touz les honneurs, obediances, hommages, ligeances, vassauls, fiez, services, recognoissances, seremens, droitures, mere & mixte impere, & toutes manieres de jurisdictions hautes & besses, sauvesgardes, & seignories qui appartenoient, & appartiennent, ou porroient en aucune maniere appartenir au Roy & a la coronne de France, ou a aucune autre personne, a cause du Roy & de la coronne de France, en quelque temps, es cites, contes, chasteaulx, terres, paiis, isles, & lieux avant nommez, ou en aucun d'euls, ou leur appartenances & appendences quelconques, ou es personnes, vassaulz, ou subgiez quelconqes d'iceuls.

XII. Item, est accorde, a fin que ce present traittie puisse estre plus briefment accomplir, que le Roy d'Angleterre fera amener le Roy de France a Calais, dedenz trois sepmaines apres la Nativite Saint Jehan Baptiste, prochain venant, cessant tout juste empechement, aus despens du Roy d'Angleterre; hors les frais de l'ostel du dit Roy de France.

XIII. Item, accorde est que le Roy de France paiera au Roy d'Angleterre trois milions d'escuz d'or, dont les deux valent un noble, de la monnoie d'Angleterre;
Et en seront paies au dit Roy d'Angleterre, ou a ses deputez, siz cens mil escuz a Calais, dedans quatre mois, a compter depuis que le Roy de France sera venuz a Calais:
Et, dedans l'an, deslorz prochain ensuit, en seront paiez quatre cenz mil escuz, tels comme dessus, en la cite de Londres en Engleterre, & deslors chascun an prochein ensuit iv[c] mil escus, tels comme devant en la ditte cite, jusques a tant que les diz iii. mill' seront parpaies.

XIV. Item, est accorde que, pour paiant les diz siz cenz mil escuz a Calais, & pour baillant les hostages, ci dessouz nommez, & delivrez au Roy d'Angleterre, dedans les quatre moys, acompter depuis que le Roy de France sera venuz a Calais, comme dit est, la ville, le chastel & les forteresces de la Rochele, & les chasteaux, forteresces, & villes de la conte de Guines, avec toutes les appartenances & appendances, la personne du dit Roy sera toute delivre de prison, & pourra partir franchement de Calais, & venir en son povoire sanz aucun empeschement, mais il ne se pourra armer, ne ses genz, contre le Roy d'Angleterre, jusques a tant qu'il ait accompli ce qu'i est tenuz de faire par ce present traittie:
Et sont hostages, tant prisonniers pris a la bataille de Poitiers, comme autres, qui demourront pour le Roy de France, ceuls qui s'ensuit; c'est ascavoir,

Monsire Loys conte d'Anjou,
Monsire Jehan conte de Poitiers, filz au Roy de France,
Le duc d'Orliens, frere du dit Roy,
Le duc de Bourbon,
Le conte de Bloys, ou son frere,
Le conte d'Alencon, ou monsire Pierre d'Alancon, son frere,
Le conte de Saint Pol,
Le conte de Harecourt,
Le conte de Portien,
Le conte de Valentinoys,
Le conte de Breme,
Le conte de Waudemont,
Le conte de Foreis,
Le viconte de Beaumont,
Le sire de Coucy,
Le sire de Fienls,
Le sire de Preaux,
Le sire de Saint Venant,
Le sire de Garenciens,
Le Dalphin d'Auvergne,
Le sire de Hangest,
Le sire de Montmorency,
Monsire Guillaume de Craon,
Monsire Loys de Harecourt,
Monsire Jehan de Ligny;

Les noms des diz prisoniers sont tiels,
Monsire Phelip de France,
Le conte de Eu,
Le conte de Longueville,
Le conte de Pontieu,
Le conte de Tancarville,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sancerre,
Le conte de Danmartin,
Le conte de Vantadour,
Le conte de Sailebruche,
Le conte d'Ancerre,
Le conte de Vendosme,
Le sire de Craon,
Le sire de Derval,
Le mareschal d'Audeneham,
Le sire d'Aubigny.

XV. Item, est accorde que les dessus diz seze prisoniers, qui venront demourer, en hostage, pour le Roy de France, comme dit est, seront parmi ce delivres de leurs prisons, sanz paier aucun raencon pour le temps passe, se il n'ont este a accort de certainnes raencon, par convenences, faites par avant le tierc jour de May derreinement passe; &, se aucuns d'euls est hors d'Angleterre, & ils ne seront a Calais, en hostage, dedans le primier mois apres les dittes trois sepmaines de Saint Jehan, cessant juste empeschement, il ne sera pas quittez de la prisonne, mais sera contrains, par le Roy de France, a retourner en Angleterre, come prisonnier, ou a paier la peine par lui promise & encorue par deffaut de son retour.

XVI. Item, est accorde que, en lieu des diz hostages, qui ne vendront a Calays, ou qui mourront, ou qe se departiront sanz conge hors du povoir du Roy d'Angleterre, le Roy de France sera tenuz d'en baillier d'autres, de samble estat, au plus pres qu'il pourra estre fait, dedanz quartre mois, prochain apres que le beillif d'Amiens, ou le maire de Sainct Omer, en sera sur ce, par lettres du dit Roy d'Angleterre certifiez.

Et porra le Roy de France, a son departur de Calais, amener, en sa compaignie, dix des hostages, tels comme les deux Roys accorderont; & souffira que, du nombre de quarante dessusdit, en demeure jusques au nombre de trente.

XVII. Item, est accorde que le Roy de France, dedans trois mois apres ce qu'il sera partis de Calais, rendra a Calais, en hostage, quatre personnes de la ville de Paris, & deux personnes de chascune des villes, dont les noms s'ensuivent; c'est asçavoir,

De Saint Omer,	*Troyes,*
Arras,	*Charters,*
Amiens,	*Tholouse,*
Beauvez,	*Lionz,*
Lisle,	*Orliens,*
Douay,	*Compiegne,*
Tournay,	*Roan,*
Reims,	*Caen,*
Chaalons,	*Tours,*

bourgois les plus suffisanz des dittes villes, pour l'acomplissement de ce present traittie.

XVIII. Item, est accorde que le Roi de France sera amenez d'Angleterre a Calais, & demourra a Calais par quartre mois apres sa venue; mais il ne paiera riens, pur le premier mois, pour cause de sa garde; &, pour chascun des autres mois ensuivant, qu'il demourra a Calais, par deffaut de lui ou de ses gens, il paiera, pour ses gardes, dix mil royauls, tels comme il courront a present en France, avant son departir de Calais; & aussi au fuer du temps, qu'il demourra.

XIX. Item, est accorde que, au plustost que faire se pourra, dedans l'an prochain apres ce que le Roy de France sera partiz de Calais, monsire Jehan, conte de Montfort, avec toutes ses appartenances, en faisant hommage lige au Roy de France, & devoir, & service en touz cas, tels comme bon & loial vassaul lige doit faire a son seigneur lige, a cause de la ditte conte; & aussi li seront renduz ses autres heritages, qui ne sont mie de la duchie de Bretaigne, en faisant homage ou autre devoir qui appertendra;

Et se il veult aucune chose demander en aucuns des heritages, qui sont de la ditte duchie, hors du paiis de Bretaigne, bonne & brieve raison li sera faite par la court de France.

XX. Item, sur la question du demaine de la duchie de Bretaigne, qu' est entre le dit monsire Jehan de Montfort d'une partie, & monsire Charles de Bloys d'autre partie, accorde est que les deux Roys, appeles par devant euls, ou leurs deputez, les parties principals, de Bloys & de Montfort, par eulx, ou, par leurs deputez especiaulz, s'enformeront du droit des parties; & s'enforceront de mettre les parties a accord, sur tout ce que est en debat entre eulx, ou plustost qu'il pourront.

Et, en cas que les ditz Roys, par euls, ne par leurs deputes, ne les pourront accorder, dedans un an, prochain apres que le Roy de France sera arrivez a Calais, les amis, d'une partie & d'autre, s'enformeront diligement du droit des parties, & par maniere que dessus est dit, & s'afforceront de mettre les dittes parties a accord, au mieux que faire se pourra, a plustost qu'ils pourront;

Et, se il ne les peuent mettre a accord, dedanz demi an, adonc prochain ensuit, ils rapporteront aus diz deux Roys, ou a leur deputes, tout ce qu'il auront trouve sur le droit des dittes parties, & sur quoy le debat demourra entre les dittes parties; & adonqes les diz Roys, par eulx, ou par leurs deputez especial, au plustost qu'il pourront, mettront les dittes parties a accord, ou diront leur final avis sur le droit de l'une partie & l'autre, & ce sera excecute par les deux Roys.

Et, en cas qu'il ne le pourront faire, dedans demi an, deslors prochain ensuite, adonqe les deux parties principals, de Bloys & de Montfort, feront ce qui mieux leur samblera; & les amis, d'une partie & d'autre, aideront quelque partie qu'il leur plaira, sanz empeschement des diz Roys, & sanz avoir en aucun temps damage, blasme, ne reproche, par aucun des diz Roys par la cause dessusditte.

Et, se ainssi estoit que l'une des dittes parties ne vousist comparoir souffisament devant les diz Roys, ou leurs diz deputez, au temps qui li sera establi;

Et aussi, en cas que les diz Roys, ou leurs deputez, auroient ordene, ou declare, que les dittes parties feuissent a accord, ou qu'il auroient dit leur avis pour le droit d'une partie, & aucune des dittes parties ne se voudroit accorder a ce, ne obeir a la ditte declaration; adonc les diz Roys seront encontre luy de tout leur povoir, & en ayde a l'autre qui se voudroit accorder & obeir; mais en nul cas les deux Roys, par leur propres personnes, ne par autre, ne pourront faire, ne entreprendre, guerre l'une a l'autre, pour la cause devant ditte; & touz jours demourra la souvereinete & hommage de la ditte duchie au Roy de France.

XXI. Item, que toutes les terres, paiis, villes, chasteaux, & autres lieux, baillies au diz Roys, seront en telles libertez & franchises comme il sont a present, & seront confermees par les diz seigneurs Roys, ou par leur successeurs, ou par chascun d'eulx, toutes les fois qu'il en serent sur ce duement requis, se contraire n'estoient a ce present acord.

XXII. Item, le dit Roy de France rendra, & fera rendre & restablir de fait, a monsire Philippe de Navarre, & a touz ses adherens en appert, au plus tost qua l'on pourra, sanz mal engin, & au plus tard dedans un an prochain apres que le Roy de France sera parriz de Calais, toutes les villes, forteresces, chasteaus, seignories, drois, rentes, profitz, jurisditions, & lieux quelconques, que le dit monsire Phelippe, tant pur cause de luy come pur cause de sa feme, ou ses diz adherens, tindrent ou devoient tenir en royalme de France; & ne leur fera jamais le dit Roy reproche, domage, ne empeschement pour aucun chose faite avant ses heures; & leur pardonra toutes offenses & mesprises, du temps passe, pour cause de la guerre; & sur ce auront ses lettres, bonnes & souffisans, si que le dit messire Philippe, & ses diz adherens, retournent en son hommage, & li facent les devoirs, & lui soient bons & loiauls vassaulx.

XXIII. Item, est accorde que le Roy d'Angletèrre pourra donner, ceste fois tant seulement, a qui, qui li plaira, en heritage, toutes les terres & heritages qui furent de fu monsire Godefroy de Harecourt, a tenir du duc de Normandie, ou d'autres seignurs, de qui elles doivent estre tenues, par raison, parmis les hommages & services, anciennement accostumez.

XXIV. Item, est accorde que nul homme, ne paiis, qui ait este en l'obeissance de l'une partie, & vendra par c'est accord a l'obeissance de l'autre partie, ne soit empeschiez pur chose faite en temps passe.

XXV. Item, est accorde que les terres de bannis & adherens, de l'une partie & de l'autre: & aussi des eglises, de l'une roiaume & de l'autre, & que touz ceulx qui sont des heritez ou ostes de leurs terres ou heretages, ou chargiez d'aucune pension, taille, ou redevance, ou autrement grevez, en quelque maniere que se soit, pour cause de ceste guerre; soient restituez enteriment en meisme le droit & possession, qu'il eurent devant la guerre commencie:

Et que toutes manieres de forfaitures, trespas, & mesprisons, faiz par eulx, ou aucun d'eulx, en moyen temps, soient du tout pardonnees; & ces choses soient faites au plustost que l'on pourra bonnement, &, au plustard, dedans un an, apres que le Roy sera partiz de Calais;

Excepte ce qui est dit en l'article de Calais, & de Merk, & des autres lieux, nommez ou dit article:

Excepte aussi le viconte de Froysart, & monsire Johan de Galart; les quilx ne seront point compris en c'est article, mais demourront les biens & heritages en l'estat, qu'il estoient par avant cest present traittie.

XXVI. Item, est accorde que le Roy de France delivera au Roy d'Angleterre, au plustost qu'l pourra bonnement, & donra, &, au plustard, dedans un an, prochain apres son departir de Calais, toutes les cites, villes, pais, & autres lieux dessus nommez, qui par ce present traittie doivent estre baillees au Roy d'Angleterre.

XXVII. Item, est accorde que, en baillant au Roy d'Angleterre, ou a autre pur lui, par especial deputez;

Les villes & forteresces, & toute la conte de Pontieu;

Les villes & forteresces, & toute la conte de Montfort;

La cite & le chastel de Xaintes;

Les chasteaux, villes, & forteresces, & tout ce que le Roy tient en demaine ou pais de Xaintonge, deça & dela la Charente;

Le chastel & la cite d'Angolesme; &

Les chasteaux, forteresces, & villes, que le Roy de France tient, en demaine, en pais d'Angolesmeis, avec lettres & mandemens des delaissementz des fiez & hommages;

Le Roy d'Angleterre, a ses propres couz & frais, delivera toutes les forteresces, prises & occupees par lui, & par ses subgiez, adherens, & allies, es paiis de France, de Tourainne, d'Anjou, de Maine, de Berri, d'Auvergne, de Bourgoigne, & de Champaigne, de Picardie, & de Normandie, & de toutes les autres partiez & lieux du royaume de France; excepte celles du duchie de Bretaigny, & des paiis & terres qui, par ce present traittie, doivent appartenir & demourer au Roy d'Angleterre.

XXVIII. Item, est accorde que le Roy de France fera bailler & delivrer au Roy d'Angleterre, ou a ses hoirs, ou deputes, toutes les villes, chasteaux ou forteresces, & autres terres, paiis, & lieux avant nommez, avec leurs appartenances, aus propres couz & fraiz du dit Roy de France.

Et aussi qu s'il y avoit aucuns rebelles, ou desobeissans, de rendre, bailler, ou restituir au dit Roy d'Angleterre aucuns cites, villes, chasteaux, paiis, lieux, ou forteresces, qui par ce present traittie li doivent appartenir, le Roy de France sera tenuz de les faire delivrer au Roy d'Angleterre a ses despens.

Et, semblablement, le Roy d'Angleterre fera delivrer, a ses despens, les forteresces, qui, par ce present traittie, doivent appartenir au Roy de France.

Et seront tenuz les diz Roys, & leurs gens, a euls entreadier, quant a ce se requis en seront, au gages de la partie que le requerra;

Qui seront d'un flourin de Florence par jour, pour chivalier;

Et demy flourin pur esquier;

Et pour les autres au fuer;

Et, du surplus des doubles gages, est accorde que, se les gages sont trop petiz, en regard au merchie des vivres en paiis, il en sera a l'ordenance de quatre chivalers, pour ce esleus (c'est asçavoir) deux d'une partie, & deux d'autre.

XXIX. Item, est accorde que les arcevesques, evesques, & autres prelas & gens de sainte eglise, a cause de leur temporalite, seront subgiez de celui des deux Roys, soubz qu'il tendront leur temporalite; &, s'il ont lour temporalite soubz touz les deux Roys, il seront subgiez de chascun des deux Roys, pur leur temporalite, qu'il tendront soubz chascun d'iceulx.

XXX. Item, est accorde que bonnes alliances, amitiez, & confederations soient faites entre les deux Roys, de France & d'Angleterre, & leurs royaumes, en gardant la conscience & l'onneur de l'un Roy & de l'autre; non obstant quelconque confederation qu'il aient, de ça & de la, avec quelconques personnes, soient d'Escoce, de Flandres, ou d'autre paiis quelconques.

XXXI. Item, accorde est que le dit Roy de France, & son ainsnez filz le Regent, pour eulx & pur leurs hoirs, Roys de France, si avant comme il pourra estre fait, se delaieront & departiront du tout des aliances, qu'il ont avec les Escoz; & prometteront, se avant qe faire se pourra, que jamais euls, ne leurs hoirs, ne les Roys de France, qui pur le temps seront, ne donront, ne feront, au Roy ne au royaume d'Escoce, ne as subgiez d'icelli, present & avenir, confort, aide, ne faveur contre le dit Roy d'Angleterre, ne contre ses hoirs & successeurs, ne contre son royaume, ne contre les subgiez, en quelque maniere; & qu'il ne feront autres alliances avec les diz Escos, en aucun temps avenir, contre les diz Roys & royaume d'Angleterre.

Et, semblablement, si avant qe faire se pourra, le Roy d'Angleterre, & son aisnez filz, se delayront & departiront du tout des alliances, qu'il ont avec les Flamens; & prometteront qu' euls, ne leurs hoirs, ne les Roys d'Angleterre qui pur le temps seront, ne donront, ne feront, aus Flamens, presens & avenir, aide, confort, ne faveur contre le Roy de France, ses hoirs & successeurs, ne contre son royaume, ne contre ses subgiez, en quelque maniere; & qu'il ne feront autres alliances avec les diz Flamans, en aucune temps avenir, contre les Roys & royaume de France.

XXXII. Item, accorde est que les collations & provisions, faites d'une partie & d'autre, des benefices vacans tant comme la guerre a dure, tiennent & soient valables: & que les frais, yssues, & revenues, recevez & levez de quelconque benifice, ou autres choses temporels quelconques, es diz royaume de France & d'Angleterre, par l'une partie & par l'autre, durant les dittes guerres, soient quittes d'une partie & d'autre.

XXXIII. Item, que les Roys dessusdiz soient tenuz de faire confermer toutes les choses dessus dittes par nôtre saint pere le Pape: & seront vallees par seremens, sentences, & censures de court de Rome, & touz autres lieus, en la plus fort maniere que faire se pourra: & seront empetrees dispensations, & absolutions, & lettres de la ditte court de Rome, touchant la perfection & acomplissement de ce present traittie, & seront baillees aus parties, au plus tart, dedans les trois semaines, apres ce que le Roy sera arrivez a Calais.

XXXIV. Item, que touz les subgiez dez diz royaumes, qui voudront estudier es estudes & universites des royaumes de France & d'Angleterre, joyront des privileges & libertes des dittes estudes & universites, tout aussi comme il povoient faire avant ces presentes guerres, & comme il seront a present.

XXXV. Item, a fin que les choses dessus dittes, traitties & parlees, soient plus fermes, stables, & valables, seront faites & donnees les fermetes qui s'ensuivent; c'est asçavoir,

Lettres seelles des seauls des diz Roys, & des ainsnez filz d'iceuls, les meilleurs qu'il pourront faire & ordener par les conseilz des diz Roys;

Et jureront les diz Roys, & leurs enfans ainsnez, & aussi les autres des linages de dis seigneurs, & autres grans des diz royaumes, jusques au nombre de vint de chascune partie, qu'il tendront & aideront a tenir, pour tant comme a chascune d'euls touche, les dittes choses, traittees & accordees, & accomplicont, sanz jamais venir au contraire, sanz fraude, & sanz mal engin, & sanz faire nul empeschement;

Et sil y avoit aucun du dit royaume de France, ou du royaume d'Angleterre, qui feussent rebelles, ou ne vousissent accorder les choses dessusdittes, les deux Roys feront tout leur povoir, de corps, de biens, & d'amis, de mettre les diz rebelles a vrai obeissance, selon la fourme & teneur du dit traittie;

Et, avec ce, soubzmetteront les diz Roys, & leurs hoirs, & royaumes, a la cohercion de nostre saint pere le Pape, a fin q'il puisse contraindre, par sentences, censures d'eglise, & autres voyes deuez, celui qui sera rebelle, selonc ce qu'il sera de raison;

Et, parmi les seurtez & fermetes dessus dittes, renunceront les diz Roys, & leurs hoirs, par foy & par serement, a toutes guerres & a touz proces de fait.

Et, se par desobeissance, rebellion, ou puissance de aucun subgiez du royaume de France, ou autre juste cause, le Roy de France, ou ses hoirs, ne povoient accomplir toutes les choses dessus dites, le Roy d'Angleterre, ses hoirs, ou aucun pour eulx, ne feront, ou deveront faire, guerre contre le dit Roy de France, ses hoirs, ne son royaume; mais touz ensamble s'efforceront de mettre les diz rebelles en vraye obeissance, & de accomplir les choses devant dittes.

Et aussi, si aucuns du royaume & obeissance du Roy d'Angleterre, ne veulent rendre les chasteaux, villes, ou forteresces, qu'il tiennent en royaume de France, & obeir au traittie dessus ditte, ou, par juste cause, ne purrent accomplir ce que doit faire par ce present traittie, le Roy de France, ne ses hoirs, ou aucun pur eulz, ne feront point de guerre au Roy d'Angleterre, ne a son royaume; mais touz deux ensamble feront leur povoir de recouvrer les chasteaux, villes, & forteresces dessusdittes, & que toute obeissance & accomplissement soient faiz es traitties dessus dittes.

Et seront aussi faites & donnees, d'une partie & d'autre, selon la nature du fait, toutes manieres de fermetes & seurtes, que l'on saura ou pourra deviser, tant par la Pape, le college de la court de Rome, comme autrement, pour tenir & garder parpetuelment la paix, & toutes les choses par dessus accordees.

XXXVI. Item, est accorde que, par cest present traittie & accord, tous autres accors, traittes, ou prolocutions, se aucun en y a faiz ou parpales en temps passe, sont nulz, & de nulle valeur, & du tout mis au neant, & ne s'en pourront jamais aidier les parties, ne faire aucun reproche, l'un contre l'autre, pour cause d'iceulx traittiez ou accors se aucuns en y avoit, come dit est.

XXXVII. Item, que cest present traittie sera approuve, jure, & conferme par les deux Roys a Calais, quant il y seront, en leurs personnes; &, de puis qe le Roy de France sera partiz de Calais, & sera en son povoir, dedans un mois, prochein ensuivant le dit departement, le dit Roy de France en fera lettres confirmatoirs, & autres necessaires ouvertes, & les envoyra & delivera, a Calais, au dit Roy d'Angleterre, ou a ses deputez au dit lieu; & aussi le dit Roy d'Angleterre, en pregnant les dittes lettres confirmatoires, en baillera autres des parailles a celles du dit Roy de France.

XXXVIII. Item, est accorde que nul des Roys avantdiz ne procurera, ne fera procurer, par lui, ne par autre, que aucunes noveletez ou griefs se facent par l'eglise de Rome, ou par autre de sainte eglise quelconques il soient, contre cest present traittie, sur aucun des diz Roys, leurs coadjuteurs, adherens, ou alliez, quelconques il soient, ne sur leurs terres, ne leurs subgiez, pour achaison de la guerre, ou pour autre cause, ne pour services que le diz coadjuteurs ou alliez aient fait au diz Roys, ou a aucun d'iceulx; & se nôtre dit saint pere, ou autre, le vouloient faire, les deux Roys le destorberont, selon ce qu'il pourront, bonnement, senz mal engin.

XXXIX. Item, des ostages, qi seront baillez au Roy d'Angleterre a Calais, de la maniere & du temps de leur departement, les deux Roys en ordeigneront a Calais.

ET nous, Roy de France dessusdit, veu & considere le dit traittie, pour bien de paix, fait en nôtre nom, & pour nous, en tant comme a nous touche, a nôtre partie, aians ferme & agreable, y celui & toutes les choses dessus escriptes volons, loons, ratiffions, & approvons;

Et de nôtre auctorite royal, par deliberation, conseil, & consentement de pluseurs prelas & gens de saincte eglise, dux, & contes, tant de nôtre linage, que autres, & de pluseurs, tant pers de France, que autres grans, barons, nobles, bourgois, & autres sages de nôtre royaume, consentons & confermons le dit traittie, & toutes les choses dessus dittes contenues en ycelui;

Et jurons, sur les corps Jehu Crist, & en parole de Roy, pour nous, & pour noz hoirs, iceli tenir, garder, & accomplir, sanz jamais venir encontre par nous, ou par autre.

Et, pour les choses dessus dittes, & chascune d'icelles, tenir fermement a parpetuete, obligeons nous, noz biens, presens & a venir, noz hoirs, & successeurs, a leurs biens;

Et souzmettons, quant a toutes ces choses, nous, & noz hoirs & successeurs, a la jurisdition & cohercion de l'eglise de Rome, & volons & consentons que nôtre seint piere le Pape conferme toutes ces choses, en donnant monitions & mandemens generals, sur l'acomplissement d'icelles, contre nous, noz hoirs & successeurs, & contre touz noz subgiez, soient communes, colleges, universites, ou personnes singulieres quelconques, & en donnant sentences generals d'escommuniement, de suspensions, & de entredit, pour estre encoruz par nous & par eulx par celi fait, si tost que nous, ou eulx, ferons ou attempterons, en occupant forteresce, ville, ou chastel, ou autre quelconque chose faisant, ratiffiant, ou agreant, ou donnant conseil, confort, faveur, ou aide, celeement, ou en appert, contre la ditte paiis; des quelles sentences il ne puissent estre absoubz jusques il aient fait pleniere satisfaction a tous ceulx, qui par celui fait auroient soustenu ou soustendroient domages.

Et, avec ce, voulons & consentons que, nôtre saint pere le Pape, pour ce que plus fermement soit tenue & gardee la ditte paix a parpetuete, toutes pactions, confederations, aliances, & convenances, comme que elles puissent estre nommees, qui purroient estre prejudiciables, ou obvier, par quelconque voye, a la ditte paix, en temps present ou avenir, suppose qu'elles feussent fermes ou vallees par peines, ou par seremens, & confermees de l'auctorite nôtre saint pere le Pape, ou d'autre, soient cassees, irritees, & mises au neant, comme contraires a bien commun, & au bien de pais commune & profitable a toute Crestiente, & deplaisant a Dieu;

Et touz seremenz, faiz en tel cas, soient relachiez, & soit decerne, par le dit nôtre saint pere, que nul soit tenuz a tels seremens, alliances, ou couvenances tenir ou garder, & defendre que, ou temps a venir, ne soient faites telles ou samblables;

Et, se de fait aucun attemptoit ne faisoit le contraire, que des maintenant les casse & irrite & rende nulz & de nulle vertu, & neantmains nous les punirons, comme violateurs de paix, par peine de corps & de biens, si commes les cas le requera & que raison voudra;

Et, se nous faisions, procurions, ou souffrions estre fait le contraire, que Dieu ne vueille, nous volons estre tenuz & repute pour desloiaul & parjure, & volons encourir tel blasme & deffame comme Roy sacre doit encourir en tel cas.

Et les choses dessus dittes ferons jurer a tenir & garder par les prelas, quant il feront les seremens de feaulte, & chiefs de eglises de nôtre royaume, par noz enfans, par nôtre frere le duc d'Orliens, par noz cousins, & autres prochains de nôtre sainc, par les pers de France, par les dux, contes, barons, & grantteries, par les maires, jures, eschevins, & consuls, & universites, ou communes de nôtre royaume, & par noz officers, en la creation de leurs offices;

Et quil ne feront, ne mouront, ou soustendront, ou norriront guerre, quelconque haine, ou discorde, entre nous Roys, & noz royaumes dessusdiz, & les subgiez d'iceuls, & le dit serement ferons renoveler, de cinq ans en cinq ans, pour en estre plus freche en memorie, & jamais, ne ferons alliances, ou quelque personne, cite, ville, ou universite contre nôtre dit frere, ne contre

les enfans, ou leurs terres, ou leurs subgiez, ne autrement qu'il n'en soient expressement exceptes.

Et nous avons fait, samblement, jurer toutes les choses devant dittes par noz enfans,

Le duc d'Anjou & de Maine,
Le duc de Berri & d'Auvergne.
Le duc de Touraine,
Le duc d'Orliens, notre frere;

& noz cousins,

Le duc de Bourbon,
Jaque de Bourbon,
Jehan d'Artois,
Pierre de Alencon,
Jehan d'Estampes,
Guy de Bloys,
Le conte de Saint Pol,
Le conte de Harecourt,
Le conte de Tancarville,
Le conte de Saint Seurre,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sairebruche,
Le conte de Brene,
Le sire de Coucy,
Le sire de Craon,
Le sire de Fienles,
Le dauphin d'Auvergne,
Le sire de Montmorency,
Guillaume de Craon,
Le sire de Saint Venant,

& ferons aussi jurer, semblablement, & au plus tost que faire pourrons bonnement, la plus grant partie des prelas, pers, dux, contes, barons, & autres nobles de nôtre royaume.

En tesmoignance de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donnees a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill trois cens soixante.

Idem tractatus, per Regem Angliæ, cum correctionibus supradictis, ad præfatum locum confirmatus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 E. III. m. 1. & 2. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz ceux, qi cestes lettres verront, saluz.

Savoir faisons a touz, presentz & a venir, que nous avons veu le traitie d'accort, fait n'adgaires, par certeins trateours & procureurs, entre nous &, nostre trescher frere, le Roi de France, contenant la forme qe s'ensuyt;

Edward, eisne fitz a noble Roi de France & d'Engleterre, prince de Gales, duc de Cornewaille, & conte de Cestre, a touz ceux, qui cestes presentz lettres verront, salutz.

Nous vous faisons assavoir que, de touz les debatz & descortz quelconqes, meuz & desmenez entre monsieur le Roi d'Engleterre & nous, pour lui & pour nous, & pour touz ceux, a qi il appartient, d'une part, & le Roi de France, & touz ceux, a qui il puet toucher, de sa partie, d'autre part, pour bien de paix, est accorde, le oetisme jour de May, l'an de grace mill, troiscenz, soixante, a Bretigny de les Chartres, en la manere qui s'ensuyt;

Primerement, que le Roi d'Engleterre, avec ce qu'il tient en Gascoigne & en Guyen, *&c. prout supra in tractatu, usque hæc verba; viz.*

Et nous, Roi d'Engleterre avantdit, veue & considere le dit traitie, pur bien de paix, fait en nostre noun & pur nous, en tant come a nous touche de nostre partie, aiantz ferme & agreable, ycelui & toutes les choses dessus escriptes voulons, ratifions, & approvons, de nostre auctorite, reale deliberacion, conseil & consentement de plusurs prelatz & gentz de seinte eglise, dues & contes, tant de nostre lignage, que autres, & de pluseurs, tant pers d'Engleterre, que autres grantz barons, nobles, bourgers, & autres sages de nostre roialme, consentons & confermons le dit traitie, & toutes les choses dessusdites, contenus en ycelui, & jurons, sur le corps Jhesu Crist, & en parole du Roi, pur nous & pur noz heirs, ycelui tenir, garder, & acomplir sanz jamais venir encontre par nous, ou par autre.

Et, pur les choses dessusdites & chescun de y'celles tenir fermement a perpetuite, obligeons nous, noz biens, presentz & a venir, noz heirs, & successeurs, & leurs biens, & soutzmettons, quant a toutes ces choses, nous, & noz heirs, & successeurs, a la jurisdiction & cohercion de la eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nostre seint piere, le Pape, conferme toutes ces choses, en donant monicions & mandementz generalx, sur la complissement d'icelles, contre nous, noz heirs, & successeurs, & contre touz noz subgiez, soient comunes, colleges, universites, ou persones singulers quelconques, & en donnant sentences generalx d'escomunementz, de suspension, & de entredit, pur estre encourruz par nous, & par noz heirs, pur celui fait, si tost que nous, ou eux, ferons ou attempterons, en occupant forteresce, ville, ou chastel, ou autre quelconqe chose faisant, ratifiant, ou aggreant, ou donnant conseil, confort, ou eide, celeement, ou en appert, contre la dite paix; des queles sentences ils ne puissent estre absoulz jusque ils eient fait pleine satisfaction a touz ceux, qui par celui fait auroient sustenu ou sustendroient damages.

Et, avec ce, volons & consentons que, nostre seint pere, le Pape, pur ce que plus fermement soit tenue & gardee la dite paix a perpetuite, toutes pactions, confederacions, alliances, & covenances, coment q'elles puissent estre nomez, qui pourront estre prejudiciables, ou obvier, par quelconque voie, a la dite paix, ou temps present ou a venir, suppose q'elles fuissent fermees ou vaillees par peines ou par serementz, & confermez de l'auctorite de, nostre seint pere, le Pape, ou d'autre, soient cassez, irritez, & mises a neant, come contraires a bien comun, & au bien de paix comune & profitable a toute Cristiennete, & desplaissantz a Dieu;

Et touz serementz, faitz en tiel cas, soient relachez, & soit descerne par nostre dit seint piere qui nul soit tenue a tielx serementz, alliances, ou couvenances tenir ou garder, & deffende que, en temps a venir, ne soient faites tielles ou semblables, & se de fait aucun attemptoit ou faisoit le contraire, qui des maintenant les casse & irrite, & rende nuls & de nul vertu, & nieintmans nous les punirons, come violateurs de paix, par peine de corps & de biens, sicome le cas le requerra, & qui raison voudra.

Et, si nous faisons, procurions, ou souffrions estre faite le contraire, que Dieux ne voille, nous volons estre tenu & repute pur desloial & parjur, & voulons encourrir tiel blasme & diffame, come Roi sacre doit encourrir en tiel cas.

Et les choses dessus dites ferons jurer a tenir & garder par,

Nostre treschere ainsne fitz, le prince de Gales, &
Noz fitz puisnez, Leonel conte d'Ulvestre, & Esmon de Langele, &
Noz cousins, monsieur Phelip de Navarr, &
Les ducs de Lancastre & de Bretaigne,
Les contes de Stafford & de Salebris,
Le sire de Manny,
Guy de Bryan,
Raynald de Cobham,
Le capital de Buche,
Le sire de Montferand,
James d'Audele,
Roger de Beauchamp,
Rauff de Ferrers, capitain de Calais,
Eustace d'Abrichescourt,
Frank de Hale,
Johan de Moubray,
Henry de Percy,
Nichol de Tamworth,
Le sire de Gouneny,
Richard de Stafford,
William de Graunson,
Rauf Spigurnel,
Gaston de Greilly, &
William de Burton, chivalers;

Et ferons aussi jurer semblablement, & a plus tost qui faire pourrons bonnement, noz autres enfantz, & la plus grande partie des prelatz d'eglises, contes, barons, & autres nobles de nostre roialme.

Don' a nostre ville de Caleys, par tesmoignance de nostre grant seal, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mill. CCCLX.

Super dicto tractatu, per Regem Franciæ ratificato; testificatio nuncii Papæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, frater Androynus, Miseratione Divinâ, humilis abbas Cluniacensis, apostolicæ sedis nuncius, salutem in Eo, qui est omnium vera salus.

Noveritis quod, illustrissimus princeps & dominus, dominus Johannes, Dei gratiâ, Francorum Rex in pace finali, inter ipsum &, excellentissimum principem & dominum, dominum Regem Angliæ, noviter reformatâ, literas suas eidem Regi Angliæ, nobis præsentibus, concessit & tradi fecit sub hac formâ;

Jehan, par la grace de Dieu, Roy de France, *&c. prout super in tractatu de dat. vicesimo quarto die Octobris.*

In quorum omnium testimonium sigillum nostrum præsentibus literis duximus apponendum.

Dat' apud Calesium, Morinensi diœcese, die xxv. mensis Octobris, anno prædicto millesimo, trescentesimo, sexagesimo.

Ratificatur per Regem Johannem, sub eadem verborum forma, Bologniæ, xxvi. die Octobris.

Et per primogenitum confirmatur ut supra.

Littera Regis Franciæ promissoria, de prædicto tractatu, tradendo apud Bruges.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceulz, qui ces lettres verront, saluz.

Comme, par certains traitteurs & procureurs, pour la partie de nôtre frere le Roy d'Angleterre, a Bretigny pres de Chartres, le viii. jour de May derniere passe, ait este fait traittie de paix final, sur touz les debaz & descors, que nous avions & povions avoir l'un envers l'autre, du quel la teneur s'ensuit;

CHARLES, ainsne fils du Roy de France, Regent le royaume, duc de Normandie, & Dalphin de Vienn', a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salutz.

Nous vous faisons asavoir que, de tous les debaz & descors, meuz & demenez entre monsire le Roy de France & nous d'une partie, & le Roi d'Angleterre d'autre partie, pour bien de paix, est acorde, le viii. jour de May, l'an mil CCC soixante, a Bretigny de les Chartres, en la maniere qui s'ensuit;

Primierement, que le Roy d'Angleterres, avecques ce qu'il tient en Gascoigne & en Guien, aura, pur lui & pour ses heirs, parpetuelement a tous jours, toutes les choses, qui s'ensuivent, a tenir par la maniere que le Roy de France, ou son filz, ou aucune de ces ancestres, Roys de France, ces tindrent, cestasçavoir, ce que en soveranete en soveranete, & que en domaine en domaine, & ce que en fie en fie, & pur le temps & maniere au desseuz esclarcis, la citie, la chastel, & la counte de Poitiers, & toute la terre & le pais de Poitou, *&c. ut in tractatu apud Bretigny usque hæc verba,* ordeneront a Calais, *& tunc sic.*

A l'onneur de la benoit Trinite, le Pere, & le Fil, & le Saint Esperit, & de la glorieuse Virge Marie, & pour la reverence de nôtre saint pere le Pape Innocent VI.

Le quel, quant il estoit cardinal, en sa personne, &, puis sa promocion, par reverens peres en DIEU, les cardinalz de Bouloigne & de Pierregort, noz cousinz, & d'Urgeel, qui furent depart li envoies en France & en Angleterre, qui, en faire ceste paix & acord, ont adjouste & mis tresgrant & bonne diligence, & de noz bien-amez, frere Andruyn de la Roche, abbe de Clugny, & monsieur Hague de Geneve, chivaler, seignur d'Auton, messagiers derriere envoiez par devers nous sur ce de par nôtre dit saint pere, qui ont sur ce diligenment traveillie & traittie, & receu les seremens des dis procureurs, & autres pleusieurs dessus nommez;

En tesmoignant chascune d'icelles, ez noms que dessus, nous acceptons, accordons, agreons, approvons, & confermons, de nôtre certaine science, & les voulons avoir vigour & fermete si par tiele maniere, comme se nous les eussions traittie, parle, accorde, jure, & promis en nôtre propre personne.

Et plusieurs articles du dit accord aient este depuis corrigiez a Calais, en certaines manieres, pour ce que les renunciations, qui sont a faire d'une partie & d'autre, selon le dit traitie, n'ont pas est faites a Calais purement & simplement;

Nous, estans au dit lieu de Calais, sçavoir faisons que nous voulons & accordons, & nous plaist, que, apres ce que les renunciations, cessions, transpors, & delaissemens seront faiz ou faites d'une partie & d'autre, & ycelles envoieez & delivrees a Bruges, par la maniere que contenu est en unes autres lettres, sur ce faites, seelleez des seaulz de nous & de nôtre dit frere, qu'yceulx articles, par la maniere qu'il furent passez & accordez au dit lieu de Bretigny, & si comme contenu est cy dessus, soient bailles & delivrez a nôtre dit frere, seelleez de nôtre seel & du seel de Charle nôtre treschier & ainsne filz;

Et li promettons bailler & delivrer, au dit lieu de Bruges a la feste de Saint Andrieu, prochain venant, en un an, en cas que nôtre dit frere nous envoiera ses renunciations, qui sont affaire de sa partie, & les delivrera a noz gens au lieu devant dit, & aussi lettres parielles, tant de la teneur du dit traittie, que autres, seelleez de son seel, & de nôtre neveu, son filz.

Et voulons que les choses dessusdittes, faites & acomplies par la maniere que dessus est dit, les diz articles ci dessus encorporeez, demeuront en leur force & vertu, & aiont autel effeit & valeur, pur l'une partie & pur l'autre, comme sil n'eussent point este corrigiez.

Et promettons loyaument, en bonne foy, & jurons sanz mal engien, tenir, garder, & acomplir, sanz fraude, ce que dessus est dit.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nôtre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace MCCCLX.

Littera supradicta innovatur Bologniæ, vicesimo sexto die Octobris.

Et confirmatur per primogenitum prædicti Regis, sub hâc formâ.

A. D. 1360. *An. 34 Edw. III.* Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsnez filz du Roy de France, duc de Normandie, & Dalphin de Vienn, sçavoir faisons a touz, presenz & a venir;

Que nous avons veu & diligement avise les lettres de nôtre treschier seignur & pere, contenant la forme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, sçavoir faisons, *&c. ut supra usque hæc verba; viz.*

Et nous, voulanz de tout nôtre pooir, enteriner & acomplir tout ce que nôtre dit seigneur & pere a promis & covenancie, promettons loyaument & en bon foy, & avons jure & jurons sur le corps JEHU CRIST sacre, tenir, garder, & acomplir, pour tant comme il nous touche, & porra touchier, toutes & chascune lez choses contenues es lettres cy dessus transcriptez, & *par la fourme & maniere que compris y est, senz venir, ne faire venir, pour le temps a venir, en aucun maniere a l'encontre.*

En tesmoignance de ce nous avons fait mettre nôtre seel a ces lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace MCCCLX.

Par monsire le duc',
N. devenes.

Ejusmodi promissio per Regem Angliæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. de tract pacis cum Franc. 34 E. III. m. 10. & 9. in Turr. Lond.

EDWARD par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui cestes lettres verront, salutz.

Come, par certains traicteurs & procureurs, pur nostre partie, & autres traicteurs & procureurs pur la partie de nostre trescher frere, le Roi de France, a Bretigny pres de Chartres, le oitesme jour de May darreinerement passe, ait este fait traitie de paix finale sur touz les debatz, & descordz, qui nous avions & povions avoir l'un envers l'autre, de quel la tenour s'ensuit;

EDWARD, einsne filz a noble Roi de France & d'Engleterre, prince de Gales, ducs de Cornewaille, & conte de Cestre, as touz ceux, qui cestes presentes lettres verront, saluz.

Nous vous faisons savoir que, de touz les debatz & descords quelconques, meuez & demenez, entre nostre tresredoute seignour & pere le Roi de France & d'Engleterre d'une part, & noz cosins le Roi, son filz einsne le Regent le roialme de France, d'autre part, pur bien de paix, est acorde, l'oetesme jour de May, l'an de Grace mill troiscentz soixante, a Bretigny de lez Chartres, en la manere qui s'ensuit;

Primerement, que le Roi d'Engleterre, avec ce qu'il tient en Guyenne & en Gascoigne, avera pour luy & pour ses heirs, perpetuelment a touz jours, toutes les choses qui s'ensuient, a tener par la manere que le Roi de France, ou son filz, ou aucun de ces auncestres, Rois de France, les tindrent, c'estassavoir, ce qui en soverainte en soverainete, ce qui en demaine en demaine, & par les temps & maneres au dessouz esclarciz, la citee & le chastel & la countee de Poytiers, & toute la terre & le pais de Poytou, &c. *ut in tractatu viii. Maii, usque hæc verba; viz.*

Et pluseurs articles du dit acort aient este depuis corrigez a Calais en certains maners, pur ce que les renunciations, que sont affaire d'une partie & d'autre selonc le dit tractie, n'ont pas este faites a Calais purement & simplement;

Nos, esteantz au dit lieu de Calais, savoir faisons que nous voulons, acordons, & nous plaist que, apres ce qui les renonciations, seissions, transportz, & delaissementz serront faiz ou faites d'une partie & d'autre; & ycelles envoieez & delivereez a Bruges, par la manere qui contenu est en uns autres lettres sur se faites, seelez des sealx de nous & de nostre dit frere, qui yceulx articles, par la manere qu'il furent passez & accordez au dit lieu de Bretigny, & sicome contenu est cy dessus, soient baillez & delivres a nostre dit frere, seelles de nostre seal & du seal Edward nostre treschier & ainsne filz.

Et luy promettons bailler & delivrer au dit lieu de Bruges, a la feste de Saint Andreu, prochein venant, en un an, en cas que nostre dit frere nous envoiera les renunciations, qui sont a faire de sa part, & les delivera a noz gentz au lieu devantdit, & aussi lettres parailleez, tant de la tenour du dit traictie, que autres, seeles de son seal & de nostre neveu son filz.

Et volons que les choses dessusdites faites & accompliz par la manere qui dessus est dit, les diz articles, cy dessus incorporez, demeurent en leur force & vertu, & aient autiel effect & value, pur l'un partie & pur l'autre, come s'il n'eussent point este corrigez.

Et promettons loialment, en bon foi, & jurons, sanz mal engin, tenir, garder, & acomplir sanz fraude ce que dessus est dit.

En tesmoign' de ce nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes lettres.

Don' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

Instrumentum super præstatione juramenti per utrosque Reges; & de protestationibus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

IN DEI nomine, amen. Anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo, indictione decimâ septimâ, pontificatûs sanctissimi in CHRISTO patris, ac domini nostri, domini Innocentii, Divinâ Providentiâ, Papæ sexti, anno octavo, die vicesimo quarto Octobris, in ecclesiâ beati Nicholai de Calesio, Morinensi diœcese, coram majori altari ipsius ecclesiæ, in præsentiâ mei notarii publici, & testium subscriptorum;

Missâ ibidem de Sancto Spiritu ter decantatâ, per venerabilem patrem dominum Audoynum, abbatem monasterii Cluniacensis, Matisconensi diœcese, ipso domino abbate pontificalibus induto, & sacrum corpus CHRISTI per ipsum dominum abbatem tunc confectum, super calicis deaurati patenam;

Ac venerabilibus patribus, dominis Wyntoniensi & Morinensi episcopis, missale, in quo sacrosancta CHRISTI Ewangelia, infra manus ipsorum reverenter tenentibus, versis eorum vultibus erga illustres principes, dominos Edwardum Angliæ, & Johannem Franciæ, Reges, supra gradus ejusdem altaris, ob ipsam reverentiam, sicut mihi notario videbatur, pariter genua flectentes;

Expositoque, per dictum dominum abbatem, coram ipsis dominis Regibus, sub compendio, pacis tractatu, habito Bretigniaci, juxta Carnotum, inter conciliarios hinc & inde, super quo nonnullæ literæ ordinatæ fuerant ibidem paratæ & exhibitæ, pro cujus pacis observatione plenariâ, idem dominus abbas, tanquam .... mediator in tractatibus pacis hujusmodi, sacramentum à dictis Regibus, tam supra sacrum corpus CHRISTI, quam Sancti DEI Ewangelia, præstari exigebat, sub formâ in eisdem contentâ.

Rex Angliæ, habitâ prius, penes se ipsum, sicut mihi apparuit, aliquali deliberatione, protestabatur publicè, ore suo proprio, & dixit expressè dicto domino Regi Franciæ, hæc quæ sequuntur in substantia & effectu.

" DECORE frater;

Caveatis benè vobis quod super omnibus & singulis tractâtis & conventis, inter nos & vos, nostra ac vestra concilia, prout in literis, indè confectis pleniûs continetur, habitis, bonam conventionem observetis; quia aliter nullum præstare volumus nec intendimus juramentum: &, in eventum quod juraveramus, non est, nec erit, voluntatis aut intentionis nostræ aliqualiter vel quomodolibet obligari, nisi quatenùs vos teneatis & observetis nobis fideliter omnia promissa & concordata pro parte vestrâ; tenebimus & servabimus bonam conventionem super omnibus quæ promittemus aut jurabimus."

Respondet quidem, incontinenter, dictus Rex Franciæ,

" DECORE frater, In .... & dictis præcedentibus, & per ipsum dominum Johannem Regem Franciæ, sicut videbitur, admissis, ... Franciæ primò, & deinde Rex Angliæ .... communibus hinc & inde præstiterunt."

De quibus quidem protestatione & dictis, idem dominus Rex Angliæ protinus requisivit, expressè, indè fieri publica instrumenta.

Acta sunt hæc, quæ supra scribuntur, anno, indictione, pontificatu, mense, die, & loco prædictis.

Præsentibus tunc ibidem, nobilibus viris, magistris,

Johanne de Barnet, archidiacono Londoniensi,
Guillielmo de Dormancio, jurisperito,
Johanne de Bukyngham, canonico Londoniensi,
Willielmo de Wykham,
de Hylton,
Johanne le Royer, &
Me, Johanne de Brankelre,
Clericis, notariis publicis, & pluribus aliis testibus in præmissis.

B. R.

Ego, Johannes, clericus, Norwycensis diœcesis, apostolicâ & imperiali auctoritate notarius publicus, quia protestationi, dictis, responsioni, per dictos dominos Reges, ac aliis omnibus, & singulis, prout suprascribuntur, actis, habitis & gestis, anno, indictione, pontificatu, mense, die, & loco prædictis, unà cum supranominatis notariis, præsens interfui, eaque omnia & singula sic fieri vidi & audivi, propriâ manu scripsi & publicavi, & in hanc publicam scripturam redegi, & consueto signo & nomine roboravi requisitus per dictum dominum Regem Angliæ in testimonium.

Forma juramentorum super tractatibus complendis.

Sacramentum Regis Franciæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceuls, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que par la paix, faite & refourmee entre nous & nostre treschere frere le Roy d'Engleterre, laquele nous desirons estre fermement & perpetuelment gardee, nous avons fait certains seremens sur le corps JESU CRIST sacre, touchees les Saintes Euvangiles de DIEU; c'est assavoir,

Que nous confermons & approvions la paix, & tout le traictie, & accord fait a Bretigny, par la maniere que il est escript & depuis corrige a Caleis; & ycelluy en touz ses poins & articles, pour tant comme il nous touche, acomplirons, & enterinerons, & ne vendrons encontre.

Item, que nous ferons les renunciations, cessions, & transpors, qui sont faire de nostre partie, & accordees par nostre conseil; & ycelles envoierons & delivrerons au Roy d'Engleterre, ou a ses deputez, aus jour & lieu contenuz es lettres accordees des parties.

Item, que nous seurserrons de user des souverainetez & ressors, quant aus choses que tient le Roy d'Engleterre, & qui li feront baillees, & les quelles li doivent demourrer par vertu du dit accord & traictie, par la fourme & maniere, & jusques au temps exprimez & contenuz es lettres, sur ce faites par les consauls des parties.

Item, que nous delivrerons au Roy d'Engleterre les chasteauls, villes, & terres, qui li doivent estre baillees pourfaire widier les forteresces occupees en royaume de France par le Roy d'Engleterre, ses alliez, aidanz, & adherenz, par la fourme & maniere, & selon la modification, contenus es lettres, sur ce faites & accordees par les consauls des parties.

Item, que nous deliverons, & ferons delivrer, au Roy d'Engleterre, ou a ses deputez, toutes les terres, villes, & pais, que nous li devons bailler & delivrer par le dit accord, par le temps, fourme, & maniere accordes par les consauls des parties; & li baillerons ou ferons bailler les lettres, que bailler & delivrer li deuoms pour la delivrance des dites lettres; & que nous paierons toutes les sommes d'or, que nous sommes tenuz de paier an Roy d'Engleterre, par le temps & maniere accordez par les consauls des parties.

Item, que nous renoncions a toute guerre & proces de fait contre le Roy d'Engleterre, & ses hoirs, selon la fourme des lettres sur ce accordees.

Item, avons jure, comme dit est, les alliances faites au Roy d'Engleterre, par la maniere que accordees sont, avec la modification qui est faite des Escoz & de Bretaigne.

Item, que nous ferons & acomplirons, par la maniere accordee, tout ce, que nous devons & sommes tenuz de faire, des ostages, qui bailler devons au Roy d'Engleterre.

Item, que nous lairons & delivrerons aus eglises tout ce, qui est occupe du leur, pour occasion de la guerre, & a touz autres alliez ou adherens au dit Roy d'Engleterre; & leur pardonnerons toutes offenses par la maniere qui accorde est.

Item, que les seremens, qui sont a faire par noz enfanz, ou autres de nostre partie par le dit accord, nous les ferons faire au plus tost, que nous pourrons bonnement, & deurons par le dit accord.

Item, que toutes les lettres, que nous devons envoier ou bailler au Roy d'Engleterre, avant ou apres la deliverance de nostre personne, nous baillerons & envoierons par la fourme, temps, & maniere accordee entre les parties; & ferons & acomplirons tout ce que faire devons par le dit accord, & par la maniere contenue en ycelui, & es lettres accordees par les consauls des parties.

En tesmoignance de la quele chose nous avons fait metre nostre seel a ces presentes lettres, donne a Calais le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil. CCC. soixante.

Par le Roy.

J. Mach.

Sacramentum Regis Angliæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, par le paix, faite & reformee entre nous & nostre trescher frere le Roi de France, laquele nous desirons estre fermement & perpetuelment gardee, nous avons fait certains sermentz sur le corps JHESU CRIST, touchees les Seintz Evangeilles de DIEU; cest assavoir,

Que nous confermons & approvons la paix, & tout le traite, & accort fait a Bretigny pres de Chartres, par la maniere q'il est escrit & depuis corrige a Calays; & yceulx en touz ses pointz & articles, pur tant come il nous touche, accomplirons & entermerons, & ne vendrons encontre.

Item, que nous ferons les renonciations, cessions, & transportz, qui sont a faire de nostre partie, & accordeez par nostre conseil; & ycelles envoierons & delivrons a nostre dit frere, ou a ses deputez, aus jour & lieu contenuz es lettres accordeez des parties.

Item, que nous surserrons de user du nom de Roi de France par maniere accorde.

Item, que nous delivrons au Roi de France les forteresces Anglesches occupez ou roialme de France, par la forme & maniere contenu es lettres sur ce faites & accordeez.

Item, que nous renoncons a toute guerre & proces de fait contre le Roi de France, & ses hoirs, selonc la forme des lettres sur ce accordeez.

Item, nous avons jurez, come dit est, les alliances faites au Roi de France, par la maniere qui accordeez sont, avec la modificacion qui est faite des Flamanz & de Bretaigne.

Item, que nous deliverrons la persone du Roi de France, par la maniere qui accordee est, & les prisoniers de Poitiers, & les dix ostages qui s'en doyvent aler avec le Roi de France.

Item, que nous deliverrons les ostages, & q'ils serront gouvernez & demenez par la maniere qui accordee est, & aussi le rechangement des ostages come dit est.

Item, que nous confermerons les privileges des bonnes villes, que nous serront baillez par la maniere accordee.

Item, que nous laisserons & delivrons aus eglises tout leur droit, en toutes les terres qui nous tenons, & qui nous serront bailleez par le dit accort, par forme & maniere accordee ou traitee.

Item, que les serementz, qui sont a faire par noz enfantz, & autres de nostre partie, par la dite accort, nous les ferons faire, a plus tost qui nous purrons bonement, & devrons par la dite accort.

Item, que touz les lettres, qui nous devons envoier ou bailler au Roi de France, avant ou apres la delivrance de sa persone, nous envoierons par la maniere & forme accordeez; & ferrons & acomplirons tout ce que faire devions par la dite acord, par la maniere contenue en ycelluy, & es lettres accordeez par les consealz des parties.

En tesmoignance de ce nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes.

Don' a Calais, le vint quart jour d'Octobre, l'an de grace mill. CCC. soixante.

Alia, sub eadem forma jurandi, litera Regis Franciæ datur Bologniæ, xxvi. die Octobris.

Confirmatio ejusdem litteræ per primogenitum Regis Franciæ, dat' ut supra.

Alia litera declaratoria ejusdem, dat' ut supra.

Testificatio nuncii Papæ, super dictis juramentis, datur apud Sanctum Odomarum, viii. die Novembris eodem anno.

Super memorato tractatu, de magnatibus jurandis, ex parte Regis Franciæ, littera promissoria.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que nous, desiranz tenir, garder, & acomplir le traictie, l'accord, & la paix, nouvellement faite & refourmee entre nous & nostre treschere frere le Roy d'Engleterre, pour nous & lui, les royaumes & subgiez de l'un & de l'autre;

Promettons a nostre dit frere le Roy d'Engleterre, loiaument en bonne foy, sanz fraude & senz mal engin, que, dedenz la feste de la Chandeleur prochein venant, nous yceuls traictie, accord, & paix ferons jurer a tenir, & garder, & non venir encontre, par quelque maniere, par la plus grant partie des prelaz, pers, ducs, contes, & autres grantz & notables personnes de nostre royaume, que nous pouirons bonnement avoir en nostre presence, tout en la forme & maniere que nous l'avoiis jure & promis par noz autres lettres.

En tesmoignance de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil. CCC. soixante.

Par le Roy.

J. Mach.

Alia litera sub eisdem verbis, datur Bologniæ, xxvi. die Octobris.

Confirmatio per Carolum primogenitum, sub eâdem datâ.

Ejusmodi littera, de magnatibus jurandis, ex parte Regis Angliæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. Savoir faisons a touz que, en traitie de la paix, entre nous & nostre treschere frere le Roi de France, & les reaumes d'Engleterre & de France, & pur touz les subgitz, aidantz, adherentz, & aliez de l'une & de l'autre;

Aiant este accordez plusures pointz & articles, tant sur donacions, translacions des citees, chasteaulx, terres, paiis, lieux, & seignuries, de grosses sommes d'or, come sur alliances perpetueles, & plusures autres diverses choses;

Y ait est eaccorde que noz treschere ainsnez filz, noz autres enfantz, & autres de noz linages, & la plus grante partie des piers, prelatz, ducs, contes, barons, nobles, & autres des ditz realmes, doivent promettre & jurer solempnelment, sur le corps JESU CRIST, & les Saintes Evangeles, de faire tenir, garder, accomplir, & enteriner, quant que a chescun d'eulx touche, ou pourra toucher, les avantdites choses, & toutes autres promises, desclarrez & accordez d'une partie & d'autre;

Et nouz & nostre dit frere avons fait promettre & jurer noz filz ainsnez, & aucuns de noz autres enfantz, & autres de noz lignages, & plusures autres piers, prelatz, ducs, contes, barons, & autres nobles des ditz roialmes, & plusures autres, ne sont mye enquores jurez;

Nous, pur garder, accomplir, & enteriner tout ce que promis avons en celle partie, promettons, lealment & en parole du Roi, qui, entre cy & la Chandeuleure prochein venant, noz enfantz, & autres de nostre lignage, les prelatz, contes, barons, nobles, & autres de nostre roialme, qui ne sont mie unqore jurez, jusque a la plus grande partie, nous ferrons jurer sollempnellement & par maniere qui dit est;

Et a ce faire nous obligeons nous, noz heirs, & tout noz biens; tout opposicion & contredit cessant.

Done, par tesmoignance de nostre grant seal, a nostre ville de Calays, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace Mill. CCC & soixante.

De pace solenniter ex parte Angliæ proclamandâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a nostre chere & foial Thomas de Holand, conte de Kent, & a touz autres capitains de villes, chasteaux, & forterescees, occupees & tenuz pur nous en roialme de France, salutz.

Savoir vous faisons que nous, pur nous, nostre roialme, noz subgiz, alliez, & adherens, avons ferme paix final & acort seur avec nostre frere le Roi de France, & il avec nous semblablement, la quele nous avons promys & jure tenir, & faire tenir, & garder de touz noz subgiz, sanz enfrandre, ne faire ou venir encontre, en aucune maniere;

Et avons fait promettre & jurer semblablement a pluseurs de nostre sanc & linage, & autres grantz de nostre partie, &, par semblable maniere, la promys & jure nostre dit frere, & fait jurer de la partie:

Si volons, & vous mandons, & commandons expressement, que, tantost ces lettres veues, sanz aucune delay, vous facez solennement crier en voz lieux, poairs, & destroiz, & par toutes autres parties, ou vous en ferrez, depar nous, ou depar nostre dit frere, sur ce requis, la dite paix & accort: Et les subgiez, alliez, & adherentz de nostre dit frere soeffrez & laissez aler, venir, demourrer, converser, & marchandier en nostre poair & obeissantz, avec leurs deniers, marchandises, & autres biens, sanz leur meffaire, ne donner empeschement, ne destourber pur quelconques choses, faites ou commises, en temps passe, par les subgiz, alliez, ou adherens de nostre dit frere:

Et faisant publiquement defendre a touz noz subgiz & bienveullantz, que nulls meffäce, ou face meffaire, aus subgiz, alliez, adherentz, ou bienveullantz de nostre dit frere, sur peine de perdre corps & avoir, & estre tenuz & reputez pur violateurs de la dite paix & pur traitres, si que nul ne se puisse excuser d'ignorance; &, neantmains, si vous trouvez q' aucuns fait, en aucune maniere, a contraire a la dite paix, & autres choses desseus dites, punissez & les faites punir, pur tielx come dessus sont ditz, sanz faveur & desport, & que ce soit exemple a touz autres.

Don' a Calays, le xxiv. jour d'Octobre.

Littera Regis Franciæ de terris liberandis, & renunciationibus faciendis.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salut.

Comme, pour les discentions, debas, guerre, & descors, meuz, & esperez, a mouvoir entre nous & nostre treschier frere, le Roy d'Angleterre, certains traicteurs & procureurs de nous & de nostre treschier ainsne fil, Charles duc de Normandie, & Dalphin de Vienne, aiant a ce souffisant povoir & autorite, pour nous & pour lui, & nostre royaume, d'une part, & certains autres traicteurs & procureurs de nostre treschere neveu, le prince de Gales, fil ainsne de nostre dit frere, le Roy d'Angleterre, aiant povoir & autorite de son dit pere, en partie, pour son dit pere, & pour lui, se feussent assambles a Bretigny pres de Chartres;

En quel lieu fu parlee, traittie, & accorde final pais & concorde, le viii. jour de May, darreinment passe, par des traitteurs & procureurs de l'une & de l'autre partie, sur les discentions, guerres, & descors devant dis;

Les quelz traittie & pais les procureurs de nostre dit fil, pour nous & pur lui, & les procureurs de nostre dit neveu, pour le dit nostre frere d'Angleterre, & pour lui, jurerent au Sains Evangiles, tenir & garder, & apres le jurerent solemnelment nos dis fils & neveu, es noms que dessus, & depuis nous & nostre dit fil l'avons conferme & jure solemnelment;

Parmi le quel accort, entre les autres choses, nous & nostre dit fil sommes tenus, & avons promis, bailler, delivrer, & delaissier a nostre dit frere pour nous, nos hoirs & successeurs, a toujours, les citez, contes, villes, chasteaux, forteresces, terres, rentes, revenues, & autres choses, qui s'ensuent en Guienne & en Gascoingne, a tenir & possider parpetuelment a lui, & a ses hoirs & successeurs, ce que en demaine en demaine, & ce que en fie en fie, & par le temps & manieres cy apres esclarcies;

La cite, le chastel, & la conte de Poitiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensamble le fie de Thovarts & la terre de Beleville;

La cite & le chastel de Xainctes, & toute la terre & le pais de Xanctonge, par deca & par dela la Charonte, avecques la ville, chastel, & fortercce de la Rochelle, & leurs appartenances & appendances, &c. *comme dans le traictie de paix jusque au fin de l'article VI.*

Et eust este pourparle que nous, & nostre dit ainsne filz, renoncissons aux ressors, & souverainetez, & a tout le droit, que nous poviens avoir en toutes les choses dessus dites; & que nostre frere les tenist, come vosin, senz ressort & souverainnete de nous ou de nostre royaume; & que tout le droit, que nous avons es choses dessusdites, nous li cedissons & transportissions parpetuelment & a tous jours.

Et aussi eust este pourparle, que semblablement nostre dit frere le Roy d'Angleterre, & son dit fil, renoncassent expressement a toutes les choses qui ne dovrent estre bailliez, ou demourrer, a nostre dit frere le Roy d'Engleterre par le dit traittie; &, par especial, au nom & au droit de la couronne & du royaume de France: a l'omage, souverainnete, & demainne du duche de Normandie, & du duche de Thourainne; des contez d'Anjou, & du Mainne; a la souverainnete & homaige du duche de Bretaigne; a la souverainnete & homaige du conte & paiis de Flaundres; & a toutes autres demandes, que le dit nostre frere nous faisoit, & faire porroit, pour quelconque cause que ce se soit; excepte les choses dessus dites, qui doivent demourrer & estre baillies a nostre dit frere & a ses hoirs.

Et qu'il nous transportast, cessast, & delaissast tout le droit, qu'il povoit avoir en toutes les choses qu'il ne li doivent este baillies.

Sur les quelles choses, apres pluseurs altercacions eues sur ce, &, par especial, pour ce que les dites renonciations ne se feront pas de present, avons finablement accorde a nostre dit frere, par la maniere qui s'ensuit; c'est assavoir,

Que nous & nostre dit ainsne filz renoncerons, & ferons, & avons promis a faire, les renonciations, transpors, cessions, & delaissemens dessus dis, quant & si tost que nous & nostre dit fil aurons baille a nostre dit frere, ou a ses genz, par lui especialment deputez, la cite & le chastel de Poitiers, & toute la terre & le pais de Poitou, ensamble le fie de Thovart, & la terre de Beleville; la cite le chastel d'Ageu, & le paiis d'Agenois; la cite & le chastel de Pierregort, & le paiis de Pierreguis; la cite & le chastel de Caours, & le paiis de Caoursin; la cite & le chastel de Limoges, & toute la *terre* & le paiis de Limosin; & toute la conte de Gaure; les quelles choses, nous & nostre dit fil promettons bailler a lui, ou a ses dites genz, dedens la feste de la Navitite Seint Jehan Baptiste procheien, se nous povons.

Et, apres ce, evant certainnes personnes, qui seront deputees depar nostre dit frere, ferons, & nostre dit fil fera, en nostre royaume, icelles renonciations, transpors, cessions, & delaissemens par foy & par seremens solennelment.

Et d'icelle ferons nous & nostre fil ainsne bonnes lettres ouvertes, seelles de nostre grant seel & du seel de nostre dit fil, par la fourme & maniere, comprise en nos autres lettres, sur ce faites, & que compris est ou dit traittiee.

Les quelles nous envoierons; a la feste de l'Assumpcion nostre Dame prochain ensuant, en l'eglise des Augustins a Bruges, a lez ferons baillier a ceulx, que nostre dit frere y envoiera lors pour les recevoir.

Et, se dedens la dite feste de Saint Jehan Baptiste, nous ne pourions baillier les dites, & prochainnes dessus nommees, citez, contes, chastelz, villes, terres, pais, illes, & lieux, nous les baillerons dedens la feste de Toussains prochein en un an;

Et, icelles bailliez, ferons nous, & nostre dit fil, les dites renonciations, transpors, cessions, & delaissemenz par devant les genz qui seront deputez depar lui, come dit est; & en ferons lettres teles & par la maniere dessusdite, & les ferons baillier a ses genz, au jour de la feste Saint Andrieu lors ensuiant, en la dite eglise des Augustins a Bruges, par la maniere dessusdite.

Et aussi nous a promis nostre dit frere, que il & son dit filz renonceront, & feront samblable, lors & par la maniere dessus dite, les renonciations,

Eadem Latine reddita.

JOHANNES, Dei gratiâ, Francorum Rex, universis præsentes literas visuris, salutem.

Cum pro dissensionibus, litibus, guerris, & discordiis, motis, & ut speratur, movendis inter nos & carissimum fratrem nostrum, Regem Angliæ, certi tractatores & procuratores nostri & carissimi primogeniti nostri Karoli, ducis Normanniæ, & Delphini Viennæ, habentes ad hoc sufficientem potestatem & auctoritatem, pro nobis, & pro ipso, & regno nostro, ex parte unâ, & certi alii tractatores & procuratores, carissimi nepotis nostri, principis Walliæ, primogeniti, dicti fratris nostri, Regis Angliæ, habentes auctoritatem & potestatem à patre suo prædicto, in parte, pro dicto suo patre, & pro ipso, fuissent congregati apud Bretigny prope Carnotum;

In quo loco fuit locuta, tractata, & concordata finalis pax & concordia, octavo die Maii, proximò præterito, per tractatores & procuratores ex unâ parte & alterâ, super dissensionibus, guerris, & discordiis antedictis;

Quos tractatum & pacem tractatores & procuratores dicti filii nostri, pro nobis, & pro ipso, & procuratores dicti nepotis nostri, pro dicto fratre nostro Angliæ, & pro se, jurârunt, ad Sancta Dei Evangelia, tenere & observare, & posteà illud juraverunt solempniter dicti filius noster & nepos, nominibus suprà, deindè nos & prædictus frater noster illud confirmavimus & juravimus solempniter;

Per quam concordiam, inter alia, nos & dictus filius noster tenemur, & promisimus, tradere, liberare, & dimittere dicto fratri nostro, pro nobis, nostris hæredibus & successoribus, in perpetuum, civitates, comitatus, villas, castra, fortalitia, terras, redditus, obventiones, & alia, quæ sequuntur, cum illo quod dictus frater tenet in Aquitania & Vasconia, ad tenendum & possidendum perpetuò sibi, & suis hæredibus & successoribus, illud quod in domanio in domanio, & illud quod in *feudo in* feudo, & per tempus & modos hic inferiùs declarata:

Civitatem, castrum, & comitatum Pictaviæ, & totam terram & patriam de Pictavis, cum feudo de Thouart, & terra de Belleville;

Civitatem & castrum de Xauncten, & totam terram & patriam Xauncten, citra & ultra Charent, cum villa, castro, & fortalitiis de Rupella, & pertinentiis & dependentiis suis, &c. *ut in tractatu pacis usque in finem sexti articuli.*

Et fuit prolocutum quod nos, & dictus primogenitus noster renunciaremus resortis, & superioritatibus, & omni juri, quæ nos possemus habere in omnibus supradictis; & quod dictus frater noster illa teneret, sicut vicinus, absque resorto & superioritate de nobis vel de regno nostro; & quod omne jus, quod nos habemus in rebus supradictis, nos in eum cederamus & transferemus ad semper & in perpetuum.

Et etiam fuerit prolocutum, quod consimiliter dictus frater noster Rex Angliæ, & dictus suus filius, renunciarent expressè omnibus quæ non deberent tradi, vel remanere, dicto fratri nostro Regi Angliæ per tractatum dictum; &, in specie, nomini & juri coronæ & regni Franciæ; homagio, superioritate & dominio ducatûs Normanniæ & ducatûs Thuraniæ; comitatuum Andegaviæ & de Mayn; superioritati & homagio ducatûs Britanniæ; superioritati & homagio comitatûs & patriæ Flandriæ; & omnibus aliis petitionibus, quas dictus frater noster nobis faciebat, vel facere poterat, pro quacunque causâ quæ illa fuerit; exceptis rebus supradictis, quæ debent remanere & tradi dicto fratri nostro & hæredibus suis.

Et quod nobis ipse transferret, cederet, & dimitteret omne jus, quod potuit habere in omnibus rebus, quæ non sibi tradi deberent.

Super quibus rebus, post plures altercationes super hoc habitas, &, specialiter, quia dictæ renunciationes non sunt factæ de præsenti, finaliter concordavimus cum fratre nostro prædicto, per modum qui sequitur; videlicet,

Quod nos & dictus primogenitus noster renunciabimus, & faciemus, & promisimus facere, renunciationes, translationes, cessiones, & dimissiones supradictas, quando & tam citò quam nos & dictus filius noster tradidimus dicto fratri nostro, vel gentibus suis, per ipsum specialiter deputatis, civitatem & castrum Pictaviæ, & totam terram & patriam Pictavensem, similiter cum feodo de Thouart, & terrâ de Belleville; civitatem & castrum de Agenno, & patriam Agenensem; civitatem & castrum de Petragoriâ, & patriam de Petragoriâ; civitatem & castrum de Caors, & patriam de Caorsin; civitatem & castrum de Lemovicis, & totam terram & patriam de Lemovicis; & totum comitatem de Gaour; quæ nos & dictus filius noster promittimus tradere sibi, vel suis gentibus, citra festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ proximò venturum, si possimus.

Et, statim post hoc, coram certis personis, per dictum fratrem nostrum deputandis, faciemus, & dictus filius noster faciet, in regno nostro ipsas renunciationes, translationes, cessiones, & dimissiones, per fidem & juramentum solempniter.

Et de hoc faciemus nos & dictus primogenitus noster bonas literas patentes, sigillatas nostro magno sigillo & sigillo dicti filii nostri, per modum & formam, comprehensos in aliis literis nostris, indè factis, & qui comprehenduntur in tractatu prædicto.

Quas nos mittemus, in festo Assumptionis beatæ Virginis proximò sequenti, in ecclesiâ Augustinensi apud Bruges, & illas faciemus tradi illis, quos dictus frater noster ibi tunc mittet ad eas recipiendas.

Et, si citra dictum festum Sancti Johannis Baptistæ, non poterimus tradere dicta, & proximò supra nominata, civitates, comitatus, castra, villas, terras, patrias, insulas, & loca, nos illa trademus citra festum Omnium Sanctorum proximò venturum in unum annum.

Et, ipsis traditis, faciemus nos & dictus filius noster dictas renunciationes, translationes, cessiones, & dimissiones coram gentibus quæ deputabuntur per ipsum, prout dictum est; & indè faciemus tales literas & per modum supradictum, & ipsas faciemus tradi gentibus suis in festo Sancti Andreæ tunc sequenti, in dictâ ecclesiâ Augustinensi apud Bruges per modum supradictum.

Et etiam nobis promisit dictus frater noster, quod ipse & dictus filius suus renunciabunt & facient consimiliter, tunc & per modum supradictum,

transpors, cessions, & delaissemens, accordees par le dit traittie, a faire de sa partie, si comme dessus est dit; & en envoiera ses lettres patentes, seeles de son grant seel & du seel de son dis fil, aux dit lieux & termes, pour les baillier aux genz, qui depar nous y seront deputez, samblable come dit est.

Et aussi accordons & promettons a nostre dit frere, que nous & nos hoirs, surserons, jusques au termes des dites renonciations dessus esclarcies, de user de souverainete & ressort, en toutes les cites, contes, chasteaux, villes, terres, pais, ysles, & liex, que tenoit, en temps du dit traittie, nostre dit frere, les quelles li devoient demoure par le dit traittie: & es autres, qui, a cause des dites renonciations, & du dit traittie, li seront bailliez, & doivent demourer; senz ce que nous, noz hoirs, ou autre a cause de la couronne de France, jusques auz termes dessus esclarciez, & iceulz durans, ne ne puissions user d'aucun service ou souverainete, ne demander subjection sur nostre dit frere, sez hoirs, leurs subjez d'icelles, presenz & avenir; ne quirelles ou appiauz en nostre court recevoir, ne rescrepre a icelles, ne de jurisdicion aucune user a cause des citez, contez, chasteaulx, villes, terres, paiis, illes, & lieux prochein nominees.

Et accordons aussi a nostre dit frere, qu'il, ne ses hoirs, ne aucuns de leurs dis subgez, a cause des citez, contez, chasteaux, villes, terres, pais, illes, & lieux prochein avantdis, comme dit est, soient tenus, ne obligiez, de nous recongnoistre leur souverein, ne de faire aucune subjection, service, ne devoir a nous, a nos hoirs, ne a la couronne de France, jusques aux termes de renonciations devantdis.

Et aussi nous a promis & accorde nostre dit frere, que il & ses hoirs surserront d'eux appeller & porter Roy de France, par lettres, ne autrement, jusques aux termes dessus nommeez, & iceulx durans.

Et, combien que es articles du dit accord & traittie de la pais, en ces presentes lettres, ou autres, dependanz des dis articles, ou de ces presentes, autres quelconques, quelles que elles soient, soient, ou feussent, aucunes paroles, ou fait aucun, que nous ou lui feissiens ou deissiens, qui sentissent translation ou renonciation, taisibles ou expresses, de ressors ou souvereinnetez;

C'est l'entencion de nous, & de nostre dit frere, que les avantdis souvereinnetez & ressors, que nous avons es dites terres, qui seront bailliez a nostre dit frere, come dit est, demourront en l'estat, en quel elles sont a present; mais, toutes fois, nous surserrons d'en user d'aucun service, & demander subjection, par la maniere dessus ditte, jusques aux termes dessus declaires.

Toutes les quelles citez, contes, chasteaux, terres, paiis, villes, illes, & lieux, par avant divisees; & aussi tout les autres, qui deuront baillier a nostre dit frere, par force du dit traittie, & leurs appartenances & appendances quelconques, avecques toute souverainnete & ressort, apres le temps que nostre dit frere aura renoncie, transporte, & delaissie, par la maniere que dessus est dit, & bailliez les dites lettres de renonciation, aux dis jour & lieux, a noz deputez, demourrent entierement a nostre dit frere, a tenir a lui & a ses hoirs parpetuelment, comme voisins aux Roys & royaume de France, & senz recongnoistre souvereign pour yceulx, & aussi franchement, comme lez Roys de France lez tiendrent en aucunes temps paisibles & passez.

Et, par habundant, nous renoncons, des lors par expres, aux dis souvereinete & ressors, & a toutes les autres choses, que nous devons renoncier par force du dit traittie.

Et voulons que les dites renonciations soient tenues pour faites, ou cas dessusdit, si avant comme profiter porra a nostre frere devant dit & a ses hoirs.

Et voulons & accordons que, par ces presentes, le dit traittie de paiis & & accort, fait entre nous & nostre dit frere, les soubjez, alliez, & adherens d'une partie & d'autre, ne soit, quant aux autres choses contenues en iceli, empire ne effoiblie en aucune maniere;

Toutes les quelles choses, cy dessus en ces presentes lettres escriptes, nous, Roy de France dessusdit, voulons, ottroions, & promettons loyaument, en bonne foy, & par nostre sairement, sur ce fait Sains Evangiles, & le corps nostre Seigneur sacre, tenir, garder, enteriner, & accomplir senz fraude & senz mal engin de nostre partie.

Et a ce & pour ce faire obligons a nostre dit frere le Roy d'Angleterre nous, nos hoirs, & tous noz biens, presens & avenir, en quelque lieu qu'il soient; renoncans, par nostre dite foy & serement, a toutes excepcions de fraude, decevance, de crois prise & a prendre, & a impetrer dispensacion du Pape, ou d'autre, au contraire; la quelle, se empeirez estoit, nous voulons estre nulle & de nulle valeur, & que nous ne nous en puissens aidier; & aux drois, disant que royaume ne porra estre trenche, & general renonciacion non valoir fors en certaine maniere; & a tout ce que nous pourrions dire ou proposer, en jugement, ou dehors, au contraire.

En tesmoingnage des quelles choses nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Don' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill trescentz soissante.

Par le Roy,

J. Math.

Sub sigillo ceræ viridi impresso, a filis sericis viridis rubeique coloris.

renunciationes, translationes, cessiones, & dimissiones, concordatas per tractatum prædictum, fiendas ex parte suâ, sicut supradictum est; & indè mittet literas suas patentes, sigillatas de suo magno sigillo & sigillo dicti filii sui, ad dictos locum & terminos, ad tradendum illas gentibus, qui per nos ibi deputabuntur, similiter sicut dictum est.

Et etiam concordamus & promittimus dicto fratri nostro, quod nos & hæredes nostri supersedebimus, usque ad terminos dictarum renunciationum superiùs declaratos, uti superioritate & resorto in omnibus civitatibus, comitatibus, castris, villis, terris, patriis, insulis, & locis, quæ tenebat, tempore dicti tractatûs, noster dictus frater, quæ sibi debent remanere per dictum tractatum; & in aliis, quæ, occasione dictarum renunciationum, & dicti tractatûs sibi tradentur & debent remanere; absque hoc quod nos, hæredes nostri, aut alius occasione coronæ Franciæ, usque ad terminos superiùs declaratos, & ipsis durantibus, non possimus uti aliquo servitio vel superioritate, nec petere subjectionem super dicto fratre nostro, hæredibus suis, & eorum subditis, præsentibus & futuris, nec querelas vel appellationes in curiâ nostrâ recipere, nec rescribere ad easdem, nec jurisdictione aliquâ uti occasione civitatum, comitatuum, castrorum, villarum, terrarum, patriarum, insularum, & locorum proximò nominatorum.

Et concordamus etiam cum dicto fratre nostro, quod nec ipse, nec hæredes sui, nec aliquis ex eorum subditis prædictis, occasione civitatum, comitatuum, castrorum, villarum, terrarum, patriarum, insularum, & locorum antedictorum, ut dictum est, teneantur nec obligentur nos recognoscere suum superiorem, nec facere aliquam subjectionem, servitium vel deverium nobis, hæredibus nostris, vel coronæ Franciæ, usque ad terminos renunciationum antedictos.

Et etiam nobis promisit & concordavit dictus frater noster, quod ipse & hæredes sui supersedebunt ipsos appellare & gerere Reges Franciæ, per litteras vel alio modo, usque ad terminos supranominatos, & ipsis durantibus.

Et, licet in articulis dictorum concordiæ & tractatûs pacis, in præsentibus literis, vel aliis, pendentibus ex dictis articulis, vel de præsentibus, aut aliis quibuscumque, qualescumque fuerint, sint, vel forent, aliqua verba, vel factum aliquod, quod nos vel ipse fecissemus vel dixissemus, quæ sentirent translationem vel renunciationem, tacitas vel expressas, de resortis vel superioritatibus.

Hæc est intentio nostra, & dicti fratris nostri, quod antedicta superioritates & resorta, quæ nos habemus in dictis terris, quæ tradentur dicto fratri nostro, ut dictum est, remanebunt in statu in quo sunt de præsenti; sed, nichilominus, nos supersedebimus uti aliquo servitio & petere subjectionem, per modum supradictum, usque ad terminos superiùs declaratos.

Quæ omnia, civitates, comitatus, castra, terræ, patriæ, villæ, insulæ, & loca ante limitata; & etiam omnia alia, quæ debent tradi dicto fratri nostro, vigore dicti tractatûs, & pertinentia & dependentia sua quæcumque, cum omni superioritate & resorto, per tempus quo dictus frater noster renunciaverit, transtulerit, & dimiserit, per modum quo superiùs dictum est, & tradiderit dictas literas renunciationum, dictis die & loco, nostris deputatis, remanebunt integrè dicto fratri nostro, tenenda sibi & hæredibus suis in perpetuum, sicut vicinis Regibus & regno Franciæ, non recognoscendo superiorem pro eisdem, & ita liberè sicut Rex Franciæ illa tenebat aliquo tempore pacifico & transacto.

Et, ex habundanti, nos renunciamus exnunc expressè dictis superioritatibus & resortis, & omnibus aliis, quibus nos renunciare debemus vigore dicti tractatûs.

Et volumus quod dictæ renunciationes habeantur pro factis, in casu supradicto, in quantum proficere poterit fratri nostro supradicto & hæredibus suis.

Et volumus & concordamus quod, per præsentes, dicti tractatus pacis, & concordia, facta inter nos & dictum fratrem nostrum, subditos, alligatos, & adhærentes unius partis & alterius, quantum ad alia, contenta in eisdem, non pejorentur nec infirmentur qualitercumque; sed volumus, & nobis placet, quod sint & remaneant in suo pleno vigore & virtute.

Quæ omnia, hic superiùs in præsentibus literis descripta, nos, Rex Francorum supradictus, volumus, concedimus, & promittimus fideliter, in bonâ fide, & per nostrum juramentum, de hoc factum super Sancta Evangelia, & sacramentum Domini nostri corpus, tenere, observare, integrare, & complere sine fraude & sine dolo malo ex parte nostrâ.

Et ad hoc & pro hoc faciendum obligamus dicto fratri nostro Angliæ nos, hæredes nostros, & omnia bona nostra, præsentia & futura, ubicumque locorum fuerint; renunciantes, per nostram dictam fidem & juramentum, omnibus exceptionibus fraudis, doli, crucis acceptæ & accipiendæ, impetrandæ dispensationis Papæ, vel alterius in contrarium; quam, si impetratura fuerit, volumus esse nullam & nullius valoris, & quod nos non possimus indè adjuvari; & etiam juri, dicenti quod regna non possunt dividi, & generalem renunciationem non valere exceptis certis casibus, & omni illi quod nos possemus dicere vel apponere in contrarium, in judicio, sive extra.

In quorum testimonium sigillum nostrum fecimus hiis apponi.

Dat' Calesii, xxiv. die Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo & sexagesimo.

Instrumentum nuncii Papæ super præfata littera datur ad eundem locum, xxiv. die mensis ejusdem.

Littera renunciationis, ex parte Regis Angliæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitain, as touz ceux, qi ces lettres verront, saluz.

Come, pur les dissensions, debaz, & discors, meuz, & esperez, a movoir entre nous & nostre trescher frere le Roi de France, certains traicteurs & procureurs, de nous & de nostre treschere ainsne filz Edward prince de Gales, aianz a ce souffisant povoir & auctorite, pur nous, & pur lui, & nostre roialme d'une part, & certains autres traicteurs & procureurs de nostre dit frere, & de nostre treschere neveu Charles duc de Normandie, Dauphyn de Vienn', filz ainsne de nostre dit frere de France, aiantz povoir & auctorite de son dit piere en ceste partie, pur son dit piere & pur lui, se feussent assemblez a Bretigny pres de Chartres;

Ou quel lieu fuz parle, traittie, & acorde final paix & concorde, le viii. jour de May, darrein passe, des traicteurs & procureurs de l'une & de l'autre partie, sur les dissensions, debaz, guerres, & discors devantditz;

Les queux traitie & paix les procureurs, de nous & de nostre dit filz, pur nous & pur lui, & les procureurs, de nostre dit frere & de nostre dit neveu, pur son piere & pur lui, jurerent aus sainz Evangiles tenir & garder, & apres ce, le jurerent solennelment noz ditz filz & neveu en noun que dessus, & depuis nous & nostre dit frere l'avons confermee & jure solennement:

Parmy le quel acord, entre les autres choses, nostre frere & son filz devantditz sont tenuz & ount promis bailler, delivrer, & deslaisser a nous, noz heirs & successeurs, a touz jours, les cittees, contees, villes, chasteaux, forteresces, terres, isles, rentes, revenues, & autre chose qui s'ensuent, avec ce qui nous tenons en Gyenne & en Gascoigne, à tenir & possider perpetuelment a nous, & a noz heirs, & a noz successours, ce qui en demaine en demaine, & ce qui en fee en fee, & par les temps & maneres cy apres esclarciz;

La citee, & le chastel, & la countee de Poytiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensemble le fee de Thouarz & la terre de Belville;

La citée & le chastel de Xaintes, & toute la terre & le paiis de Xaintonge, par decea & par dela la Charente, avec la ville, chastel, & forteresses de la Rochelle, & leurs appurtenances & appendances;

La citee & le chastel d'Agen, & la terre & le paiis de Agenois;

La citee, & le chastel, & toute la countee de Pierregort, & la terre, & le paiis de Pierregins;

La citee & le chastel de Lymoges, & la terre & le paiis de Lymoisin;

La citee & le chastel de Caours, & la terre & le paiis de Caoursin;

La citee, le chastel, & le paiis de Tarbe, & la terre, le paiis, & la countee de Bigorre;

La countee, la terre, & le paiis de Gaure;

La citee & le chastel d'Engolisme, & la countee, la terre, & le paiis d'Engolemois;

La citee & le chastel de Rodes, & la terre & le paiis de Rovergne;

Et, se il y a aucuns seignurs, come le conte de Foix, le conte d'Armignac, le conte de Lille, le conte de Pierregort, le visconte de Lymoges, ou autres, qi tiegnent aucunes terres ou lieux dedeinz les metes des ditz lieux, il en ferrent homage a nous, & touz autres services & devoirs deux a cause le leur terres & lieux, & en la manere q'il les ont fait en temps passe;

Tout ce que nous ou aucuns des Rois d'Engleterre ancienement tiendrent en la ville de Monstrel sur la Meer, & es appurtenances, toute la countee de Poitou tout entierement;

Sauf & excepte que, si aucunes choses ont este alienes par les Rois d'Enleterre, qui ont este pur le temps, de la dite countee & appurtenances, & as autres personnes qui aus Rois de France, nostre dit frere, ne ses successours, ne serront pas tenus de les rendre a nous;

Et, si les dites alienacions ont este faites aut Rois de France, qi ont este pur le temps, sanz aucun moien, & nostre dit frere les tiegne a present en sa main, il les laissera a nous entierement;

Excepte que, si les Rois de France les ont eux par eschange as autres terres, nous deliverons ce q' on en a eu par eschange, ou nous laisserons a nostre dit frere les choses ensi alienes;

Mais, si les Rois d'Engleterre, qi ount est pur le temps, en avoient aliene ou transporte aucunes choses en autres personnes, q' es Rois de France, & depuis soient venues en les mains de nostre dit frere, ou aussi par partage, nostre dit frere ne serra pas tenuz de les rendre;

Et aussi, si les choses dessusdites devoient homages, nostre dit frere les baillera as autres qui en ferront homage a nous;

Et, si il ne devoient homage, il nous baillera un tenant, qui nous en ferra le devoir, dedeinz un an prochein apres ce que nostre dit frere serra departiz de Calays;

Le chastel & la ville de Calays;

Le chastel, & la ville, & la seignurie de Merk;

Les villes, chasteaux, & seignures de Sangate, Coloigne, Hames, Wale, & Oye;

Avec terres, bois, marrois, rivers, rentes, seignures, avoaisons d'eglises, & toutes autres appurtenances & lieux, entregisantz dedeinz les metes & boundes qui s'ensuent; c'estassavoir;

De Calays jusques au fil de la rivere pardevant Gravelynges; & aussi, par le fil de meisme la rivere, tout entour Langle; & aussi, par la rivere qui va pardela la Poil, & par meisme la riviere qui chiet ou grant lay de Guines, jusqes a Fretun;

Et, d'ilec par la valee entour la montaigne de Calkuly, enclosant meisme la montaigne;

Et aussi jusqes a la meer, avec Sangate, & toutes ses appurtenances, le chastel & la ville, & tout entierement la counte de Guynes, avec toutes les terres, villes, chasteaux, forteresces, lieux, hommes, homages, seignures, bois, forez, droitures d'ycelles, aussi entierement come le conte de Guynes, darreinement mort, les tint au temps de sa mort;

Et obeiront les eglises & les bones gentz, estantz dedeinz les limitacions du dite contee de Guynes, de Calais, & de Merk, & des autres lieux dessusditz, a nous aussi come il obeissoient a nostre dit frere, & au counte de Guynes qi fust pur le temps, toutes les queles choses, comprises en cest present, & en l'article prochein precedent de Merk & Calays, nous tendrons en demaine; excepte les heritages des eglises, qui demouront aus dites eglises entierement, quelque part que il soient assis; & aussi excepte les heritages des autres gentz des paiis de Merk & de Calays, assis hors de la ville de Calays, jusqes a la value de cent livres de terre par an, de la monoie courant ou paiis, & au dessouz: les queles heritages leur demourront jusqes a la value dessusdite & au dessouz, mais habitations & heritages, assis en la dite ville de Calays, avec leur appurtenances, demouront en demaine a nous, pur en ordener a nostre volente;

Et aussi demouront as habitantz en la countee, ville, & terre de Guynes touz leur demaines entierement, & y revenront plainement, sauf ce qui est dit par avant des confrontacions, metes, & boundes dessusdites, en l'article de Calays;

Et toutes les isles, adjacentz aus terres, paiis, & lieux avant nomez, ensemble avecqes toutes les autres isles, queles nous tenions en temps du dit traitie;

Et eust este purparle qui nostre dit frere & son ainsne filz renouncassent as ressors & soverainetez, & a tout le droit qu'il purroient avoir en toutes les choses dessusdites, & que nous les tenissons, come voisin, sanz ressort & soverainete de nostre dit frere, ou du roialme de France, & que tout le droit, qui nostre dit frere avoit es choses dessusdites, il nous cedissat & transportast perpetuelment & a touz jours:

Et aussi eust este purparle que, semblablement, nous & nostre dit filz renoncassons expressement a toutes les choses, que ne dovient estre baillees ou demourer a nous par le dit traitie, &, par especial, au noun & au droit de la coronne & du roialme de France, a homage, soverainete, & demaine du duchie de Normandie, du duchie de Tourainne, des countees d'Anjou, & demaine, & souverainete, & homage du duchie de Bretaigne, a la souverainete & homage du conte & paiis de Flandres;

Et a toutes autres demandes, qui nous faisons & faire purrons, pur quecomque cause qui ce soit, excepte les choses dessusdites, qui dovient demorer & estre baillees a nous & a noz heirs;

Et que nous lui transportassons, cessassons, & delaissassons tout le droit, que nous purrons avoir en toutes les choses, qui a nous ne dovient estre baillees;

Sour les queles choses, apres pluseurs altercacions, eues, sur ce, & par especial pur ce que les dites renonciacions ne se font pas de present, avons finablement accorde avec nostre dit frere par la maniere qui s'ensuit; cestassavoir;

Que nous & nostre dit ainsne filz renuncerons & ferrons, & avons promys a faire, les renunciacions, transportz, cessions, & delaissementz dessusdites, quant & si tost qui nostre dit, frere aura baille a nous, ou a noz gentz, especialment depar nous deputez, la citee & le chastel de Poitiers, & toute la terre & le pais de Poitou, ensemble le fie de Thouartz & la terre de Belville; la citee & le chastel d'Agen, & toute la terre & le paiis d'Agenois; la citee & le chastel de Pierregort, & toute la terre & le paiis de Pierreguis; la citee & le chastel de Caourx, & toute la terre & le paiis de Caourcin; la citee & le chastel de Lymoges, & toute la terre & le paiis de Lymosin; & toute la countee de Gaire; les queles choses nostre dit frere nous a promys a bailer, ou a noz especialx deputez, dedeinz la feste de la Nativitie Saint Johan Baptistre prochein, s'il puet:

Et tantost apres ce, devant certaines personnes, qui nostre dit frere deputera, nous & nostre ainsne filz ferrons, en nostre roialme, ycelles renunciacions, transportz, cessions, & delaissementz par foy & par serement solennement;

Et d'ycelles ferrons bones lettres overtes, sealles de nostre grant seal, par la maniere & fourme, compriz en noz autres lettres, sur ce faites, & qui compris est ou dit traitie;

Les queles nous envoierons, a la feste de l'Assumpcion nostre Dame, prochein ensuant, en l'eglise des Augustins a Bruges, & les ferrons bailler a ceulx, qui nostre dit frere y envoiera lors, pur les rescevoir;

Et, se dedeinz la dite feste Seint Johan Baptistre, nostre dit frere ne povoit bailler les citees, countees, chasteaux, villes, terres, paiis, isles, & lieux dessus procheins nomez, il les doit bailler dedeinz la feste de Tousaintz prochein venant en un an:

Et, ycelles baillees, ferrons nous & nostre dit filz les dites renunciacions, transportz, cessions, & delaissementz, par devant les gentz qui serront deputez par nostre dit frere come dit est.

Et en ferrons lettres tieles, & par la maniere dessusdite, & les ferrons bailler a ses gentz au jour de la feste Saint Andrew, lors ensuant, en la dite eglise des Augustins a Bruges, par la manere dessusdite.

Et aussi nous a promis nostre dit frere q'il & son ainsne filz renunceront & ferront, semblablement lors, & par la maniere dessusdite, les renounciations, transportz, cessions, & delaissementz, accordez par le dit traitie a faire de sa partie, sicome dessus est dit, & envoiera ses lettres patentes, seallees de son grant seal, aus ditz lieu & termes, pur les bailler aus gentz, que depar nous y serront deputez semblablement come dit est.

Et aussi nous a promys & accorde nostre dit frere qui lui & ses heirs surserront, jusqes aus termes des dites renunciacions, dessus esclairiz, de user de soverainete & ressort en toutes les citees, countees, chasteaux, villes, terres, paiis, isles, & lieux qui nous tenions ou temps du dit traitie, les queles nous dovoient demourer par le dit traite, & es autres, qui a cause des dites renunciations & du dit traitie nous serront bailles, & dovient demourer a nous & a noz heirs, sanz ce que nostre dit frere ou ses heirs, ou autre a cause de la coronne de France, jusqes aus termes dessus esclairciz, & ycelz durantz, puissent user d'aucune service, ou souverainete, ne demander subjection sur nous, noz heirs, noz subgiz d'ycelles, present & a venir, ne quereles, ou appeaux, en lour court rescevoir, ne rescrire a ycelles, ne de jurisdiction aucune user a cause des citees, countees, chasteaux, villes, terres, paiis, isles, & lieux prochein nomez.

Et nous a aussi accorde nostre dit frere qui nous, ne noz heirs, ne aucuns de noz ditz subgiz, a cause de dites citees, countees, chasteaux, villes, terres, paiis, isles, & lieuz, procheins avantditz, come dit est, soions tenuz ne obligez de le recognoistre nostre soverain, ne de faire aucune subjection,

service, ne devoir, a lui, a ses heirs, ne a la coronne de France, jusqes aus termes des renunciations devantdites.

Et aussi accordons & promettons, a nostre dit frere, que nous & noz heirs surserrons de nous appeller & porter Roys de France par lettres, ne autrement, jusqes aus termes dessus nomez & yceulx durantz.

Et, combien que es articles du dit acord & traitie de la paix, en ces presentes lettres, ou autres dependences des ditz articles, ou de ces presentes, ou autres quelconqes q'elles soient, soient ou fussent, aucunes paroles ou fait aucun, qui nous ou nostre dit frere deissiens ou feissions, qui sentissent translacions ou renunciations, taisibles ou expresses, des resortz & souverainetez, c'est l'entencion de nous & de nostre dit frere, que les avantditz soverainetez & ressortz, qui nostre dit frere se dit avoir es dites terres, qui nous serront baillees, come dit est, demeurent en l'estat ou quelle elles sont a present;

Mais toute foiz il surserra de en user [*aucun service ou souvereintez*] & demander subjection, par la maniere dessusdite, jusqess au termes dessuz declarciez.

Et aussi volons & accordons a nostre dit frere que, apres ce q'il aura baille les dites citees, countees, chasteaux, villes, terres, paiis, isles, & lieux, qu'il nous doit bailler par mi sa deliverance, & renunciacions susdites, & les dites renunciacions, transportz, & cessions, qui sont a faire, de sa partie, par lui & par son ainsne filz, faites & envoies aus ditz jour & lieu a Bruges les dites lettres, & baillees aus deputez depar nous, qui la renunciacion, transport, cession, & delaissement, a faire de nostre partie, soient tenues pur faites.

Et, par aboundant, nous renuncons, deslors, par expres, au noun & au droit de la coronne & du roialme de France, & a toutes les choses, qui nous devons renouncier par force du dit traittie, si avant come profiter purra a nostre dit frere & a ses heirs.

Et volons & accordons que, par ces presentes, le dit traitie de paix & accord, fait entre nous & nostre dit frere, les subgiz, allieez, & adherentz, d'une partie & d'autre, ne soit, quant as autres choses, contenues en ycelli, empire ou affoiblie en aucune maniere; mais volons, & nous plest, q'il soient & demeuront en leur plaine force & vertu.

Toutes les queles choses, en ces presentes lettres escriptes, nous, Roi d'Engleterre dessusdit, volons, ottroions, & promettons loialment, & en bone foy, & par nostre serement, fait sur les corps Dieu & Sains Evangiles, tenir, garde, enteriner, & accomplir sanz fraude, & sanz mal engin, de nostre partie;

Et, a ce, & pur ce faire, obligeons a nostre dit frere de France nous, noz heirs, & touz noz biens, presentz & avenir, en quelque lieu q'il soient; renounciant, par nostre dit foy & serement, as toutes exceptions de fraude, decevance, & croiz pris & apprendre, & a impetrer dispensacion de pape ou d'autre, au contraire; la quele, si impetre estoit, nous volons estre nulle & de null valeur;

Et que nous ne ne nous en puissons aider as droitz, disantz qui roialme ne purra estre devisee, & general renunciacion noun valoir fors en certaine manere, & a tout ce qui nous porrions dire ou opposer au contraire en jugement ou dehors.

En tesmoignance des queles choses nous avons fait mettre nostre grant seal a ces presentes lettres.

Don. a nostre ville de Calays, souz nostre grant seal, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mill, troiscentz, soixante.

Attestatio nuncii Papæ super juramento, facto per Regem Franciæ, de cessionibus & renunciationibus, juxta tractatum Bretigniaci faciendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scace.

UNIVERSIS, præsentes literas inspecturis, frater Androynus, miseratione divinâ, humilis abbas Cluniacensis, apostolicæ sedis nuncius, salutem in eo Qui est omnium vera salus.

Noveritis quod, illustrissimus princeps & dominus, dominus Johannes, divinâ providentiâ, Rex Francorum, in pace finali, inter ipsum & excellentissimum principem & dominum, dominum Regem Angliæ, reformatâ, literas suas eidem Regi Angliæ, nobis præsentibus, concessit & tradi fecit, sub hâc forma;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salut.

Sçavoir faisons que nous avons promiz & promettons bailler, ou faire bailler, & delivrer, reaulment & de fait, au Roy d'Angleterre, notre treschier frere, ou a ses deputez especiaulz en celle partie, aux freres Augustinz dedens la ville de Bruges, au jour de la feste de Saint Andrieu, prochain venant en un an, lettres seelleez de nôtre grant seel, en laz de soye & cire vert;

En cas que nôtre dit frere aura faites les renonciations, qu'il doit faire de sa partie & nôtre treschier neveu son filz ainsne, & ycelles bailliez a noz gens ou deputez au dit lieu & terme, par la maniere que obliges y sont; des quelles lettres la teneur de mot a mot s'ensuit;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, sçavoir faisons a touz, presens & a venir, que comme guerres morteles aient longuement dure entre nôtre treschier seigneur & pere, jadiz Roy de France, lui vivant, & apres son deces, entre nous d'une partie, & le Roy d'Angleterre, nôtre frere, le quel reclamoit soy avoir droit en dit royaume, d'autre partie, ayent porte mult grans dommages non pas seulement a nous & a tout nôtre royaume, mais aux royaumes voisniz & a toute christiente;

Car, par les guerres, sont mantefoit avenues batailles morteles, occisions de gens, pillemens, & arsures, & destructions de gens, & perilz de ames, deflorations de pucelles & de vierges, dehonnestations de femmes marieez & vefues, arsures de villes, d'abbayes, de manoirs, & edifices, roberies & oppressions, & guyetemens de voyes & de cheminz, justice en est faillie, & la foy crestienne refroidie, & merchandise perie, & tant d'autres malefices & orribles faiz s'en sont ensuiz, qu'il ne pourront estre diz, nombre, ne escriptz, par les quelx nôtre dit royaume & les autres royaumes par crestiente, ont soustenu mult d'afflictions & de dommages irreparables.

Pourquoy nous, consideranz & pensanz les maulz dessusdiz, & que vray semblable chose estoit, que plus grans s'en pourroient ensuyvre ou temps a venir, & aians grant pitie & compassion de nôtre bon & loyal pueple, qui, si fermement & si loyaument, s'est tenu, si longuement, en vraye constance & obeissance envers nous, en exposant leurs corps & leurs biens a toûz perilz, sanz eschouer despens & mises, dont nous devons bien avoir parpetuel memoire, avons pour ce soustenu par plusieurs foiz traittie de paix;

Premierement, par le moyen d'honnorables peres en Dieu plusieurs cardinalz & messagez de nôtre saint pere, le Pape, qui, a grant diligence & instance, y travaillerent pour lors;

Et, depuis, ce y ait en plusieurs traittiez, parlez, & plusieurs voies touchieez, entre nous & le dit Roy d'Angleterre nôtre frere;

Finablement, en moys de Mays dernierement passe, vindrent en France depar nôtre saint pere le Pape, noz amez & feaulz, l'abbe de Clugny, frere Symon de Lengres, maistre en divinite, maistre de l'ordre des freres preescheurs, & Hugue de Geneve, seigneur d'Auton chivaler, ou estoient lors le dit Roy d'Angleterre & son ost;

Et tant alerent & vindrent les diz messages, devers Charles nôtre treschier ainsne filz, & devers le dit Roy d'Angleterre nôtre frere, qu' en plusieurs lieux s'assemblerent d'une partie & d'autre, pour parler, & traittier de paiz entre nous, qui lors estions en Angleterre, & le dit Roy d'Angleterre & les royaumes de l'une & de l'autre;

Et au dernier l'assemblerent les traitteurs & procureurs, depar nous & depar nôtre dit filz, aux choses dessouz escriptes par especial deputez, & les procureurs & traitteurs de nôtre neveu le prince de Gales, filz ainsne du dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, ayant povoir & auctorite de son dit pere en cest partie, a Bretigny pres de Chartres, en quel lieu fu traittie, parle, & accorde final paix & concorde, des traitteurs & procureurs, de l'une & de l'autre partie, sur tous les descors, dissentions, & guerres, que nous & le dit Roy d'Angleterre nôtre frere avions l'une contre l'autre;

Le quel traittie & paix les procureurs de nôtre dit filz, pour nous & pour lui, & les procureurs au dit nôtre neveu, le prince de Gales, pour le dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, & pour lui, jurerent, aux Sainz Evangiles, tenir & garder:

Et, apres ce, le jurerent solennelment nôtre dit filz, pour nous & pour lui, & le dit nôtre neveu, le prince de Gales, aiant a ce povoir, pour son dit pere, nôtre frere, & pour lui;

Et nous, apres ces choses, ainsi faites, & a nous rapporteez & exposeez, considere que le dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, s'accordoit & consentoit au dit traittie, & vouloit ycelui & la paix tenir, & garder, & acomplir de sa partie, yceulz traittie & paix, du conseil & consentement de plusieurs de nôtre sanc & linage, prelas de sainte eglis, ducs, contes, tant pers de France que autres, clers & gens d'eglise, de barons, chivalers, & autres nobles, bourgois, & autres saiges de nôtre royaume

Pour apaisier les guerres, & les maulz, & douleurs dessusdiz, dont le pueple estoit si malmene, comme dessus est dit, plus que pour nôtre delivrance;

A l'onneur & a la gloire du Roy des Roys, & pour reverence de sainte eglise, de nôtre saint pere le Pape, & de ses diz messages, avons consenti, & consentons, & les ratiffions, greons, & approuvons;

Et, comme par le dit traittie & paiz, nous doions delivrer & delaissier, & aions baillie, delivre, & delaissie, si comme il est contenu en noz autres lettres, sur ce faites, plus plainement, a parpetuite, a nôtre dit frere le Roy d'Angleterre, pour lui, ses hoirs & successeurs, a tenir parpetuelment, & a tous jours, toutes les choses qui s'ensuivent, a tenir par la maniere que nous, ou nôtre dit filz, ou aucuns de noz ancestres Roys de France les tindrent en aucun temps passe (c'est assavoir, ce que en souverainete, a tenir en souverainete, & ce que en demaine en demaine) c'est assavoir;

Seconde article de la paiz de Bretigny,

La cite, le chastel, & la conte de Poitiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensamble le fiez de Thouars, & la terre de Beleville;

La cite & le chastel de Xainctes & toute la terre & le pais de Xanctonge, par deca & par dela la Charente;

La cite & le chastel d'Agen, & la terre & le paiis d'Agenois;

La cite, le chastel, & tout la conte de Pierregort, & la terre & le paiis de Pierreguis;

La cite & le chastel de Limoges, & toute la terre & le paiis de Lymosin;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le pais de Caourcin;

La cite, le chastel, & le paiis de Tarbe, la terre, & le pais, & la conte de Bigorre;

La conte, la terre, & le paiis de Gaure;

La cite & le chastel d'Angoulesme, la conte, la terre, & le paiis d'Angoulemois;

La cite & le chastel de Rhodes, & la terre & le paiis de Roergue;

Et ce, que le Roy d'Angleterre, ou aucunz des Roys d'Angleterre anciennement tindrent en la ville de Monstereul sur la Mer, & es appartenances.

III. Item, la conte de Pontieu tout entierement; sauf & excepte & selon

la teneur de l'article, contenu ou dit traittie, qui de la ditte conte fait mention.

IV. Item, le chastel & la ville de Calais ;

Le chastel, la ville, & seignorie de Merli ;

Les villes, chastiaux, & seignories de Sangate, Couloigne, Hammes, Wale, & Oye, avec les terres, bois, marez, rivieres, rentes, seignories ;

Et autres choses, contenues en l'article, faisant de ce mention, ou dit traittie, & selon la teneur du dit article.

V. Item, le chastel, la ville, & tout entierement la conte de Guines, avec toutes les terres, villes, chastiaux, forteresces, lieux, hommes, & hommages, seignories, bois, forez, & droitures, selon l'article, faisant de ce mention plus plainement, ou dit traittie, & avec les ysles, adjacens aux terres, paiis, & lieux avant nommez, ensamble avec toutes les autres ysles, les quelz le dit Roy d'Angleterre tient a present, & tenoit au temps du dit traittie.

Et comme, par la forme & teneur du dit traittie & de la paix, nous & nôtre dit frere le Roy d'Angleterre devons & avons promis, par foy & par serement, l'un a l'autre yceulz traittie & paix tenir, garder, & accomplir, & de non venir encontre ;

Et soions tenuz nous, & nôtre dit frere, & noz filz ainsnez dessusdiz, par obligation & promesse, par foy & par serement, faiz d'une partie & d'autre, certaines renonciations l'un pour l'autre, selon la forme & teneur de deux articles, contenuz entre les autres ou dit traittie & paix, dont la forme est cele ; viz.

VII. Item, est accorde que le Roy de France & son ainsnez filz le Regent, pour eulz, & pour leurs hoirs, & pour tous les Roys de France, & leurs successeurs, a tous jours, a plutost que se pourra faire, sanz mal engin, & au plus tard dedens la Saint Michiel prochain venant en un an, rendront, & bailleront au dit Roy d'Angleterre, & a tous ses hoirs & successeurs, & transporteront en eulz tous les honneurs, regalitez, obediences, hommages, ligeances, vassaux, fiez, services, recognoissances, seremens, droitures, mere & mixte impere, toutes manieres de jurisdictions hautes & basses, ressors, sauvegardes, seignories, & souverainetez, qui appartenoient, appartinnent, ou pourroient en aucune maniere appartenir aux Roys & a la couronne de France, ou a aucune autre personne a cause du Roy & de la couronne de France, en quelque temps, & citez, contez, chastiaux, terres, paiis, ysles, & lieux, avant nommez, ou a aucuns d'iceulx, & a leurs appartenances & appendances quelconques, ou es personnes, vassaulz, ou subgez quelconques d'iceulz, soient princes, dux, contes, vicontes, arcevesques, evesques, & autres prélaz d'eglises, barons, nobles, & autres quelconques, sanz riens a eulz, leurs hoires & successeurs, la couronne de France, ou autre que ce soit, retenir & reserver en yceulz ; pour quoy ilz, ne lours hoirs & successeurs, ou autres Roys de France, ou autre que ce soit a causse du Roy ou de la couronne de France, aucune chose y pourront chalengier ou demander, en aucun temps avenir, sur le Roy d'Angleterre, ses hoirs & successeurs, ou sur aucun des vassaux & subgiez avantdiz, pour cause des paiis & lieux avant nommez: ainsi que toute les avant nommez personnes, & leurs hoirs & successeurs, parpetuelment seront hommes liges & subgiez du Roy d'Angleterre, & a tous ses hoirs & successeurs.

Et que le dit Roy d'Angleterre, ses hoirs & successeurs, toutes les personnes, citez, contez, terres, paiis, isles, chastiaux, & lieux avant nommez, & toutes leurs appartenances & appendances tendront, & auront, & a eulz demourront plainement & franchement en leurs seignories, souverainetez, & obeissance, ligeance, & subjection, comme les Roys de France les avoient & tenoient en aucun temps passe.

Et que le dit Roy d'Angleterre, ses hoirs & successeurs auront & tendront, paisiblement & parpetuelment, tous les paiis avant nommez, avec toutes leurs appartenances & appendances, & les autres choses avant nommez, en toute franchise & liberte parpetuelle, comme seigneur souverain & lige, & comme voison au Roy & au royaume de France, sanz y recognoistre souverain, ou faire aucune obedience, hommage, ressort, subjection, & sanz faire, en aucun temps avenir, service ou recognoissance aux Roys, ne a la couronne de France, des citez, contez, chastiaux, terres, paiis, ysles, lieux, & personnes avant nomez, ou pur aucuns d'icelles.

VIII. Item, est accorde que le Roy de France & son ainsnez filz renonceront expressement aux diz ressors & souverainetez, & a tout le droit qu'il ont ou pouvent avoir en toutes les choses, qui par ce present traittie doivent appartenir au Roy d'Angleterre.

Et, semblablement, le Roy d'Angleterre, & son ainsne filz renonceront expressement a toutes les choses, qui par ce present traittie ne dovient estre baillieez ne demourer au Roy d'Angleterre, & a toutes les demandes, qu'il faisont au Roy de France ;

Et, par especial, au nom & au droit de la couronne & du royaume de France, a l'ommage, souverainete, & demaine du duchie de Normandie, du duchie de Touraine, des contez d'Anjou & du Maine, a la souverainete & hommage du duchie de Bretaigne, a la souverainete & hommage du conte & paiis de Flandres ;

Et a toutes autres demandes, que le dit Roy d'Angleterre faisoit, ou faire povoit, a nous, pour quelcomque cause que ce soit, oultre ce & excepte que par ce present traittie doit demourer au dit Roy d'Angleterre, & a ses hoirs ;

Et en transportons, cessons, & delaissons, & il a nous, & l'un a l'autre, au mielz que nous povons, tout le droit, que chascune de nous povoit & puet avoir, en toutes les choses, qui par le dit traittie & paix devoient demourer ou estre bailliez a chascune de nous.

Sauf & reserve aux eglises, & gens d'eglise, ce que en a eulz appartient ; & que tout ce, qui a este occupe & est detenu du leur pour occoison des dittes guerres, leur soit rendu & delivre.

Et que les villes & forteresces, & tous les heritans d'icelles, seront & demouront en telles libertez & franchises, comme elles estoient par avant en nôtre main & seignorie, & leur seront conferme par le dit Roy d'Angleterre, s'il en est requis, se contraires ne sont aux choses devant dittes.

Et soubmettonz, quant a toutes ces choses, nous, noz hoirs & successeurs, a la jurisdition & cohertion de l'eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nôtre saint pere le Pape, conferme toutes ces choses, en donnant monitions & mandemens generaulx, sur l'acomplissement d'icelles, contre nous, noz hoirs & successeurs, & contre tous noz subgiez, soient communes, colleges, & universites, ou personnes singuliers quelconques ; & en donnant sentences generaulz d'escommuniement, de suspention, & de intredit, pour estre encouruz par nous & par eulz pour ce fait :

Et, si tost comme nous ou eulz ferons ou attempterons, en occupant forteresces, villes, ou chastiaux, ou autre quelconque chose faisant, ratiffiant, & agreant, ou donnant conseil, confort, faveur, ou aide, seleement ou en appert, contre la ditte paix ;

Des quelles sentences il ne puissent estre absoulz, jusques qu'il aient faite planiere satisfaction a tous, qui par celui fait auroient soustenu ou soustendroient dommage.

Et, avec ce, voulons & consentons que, nôtre saint pierre la Pape, pour ce que plus fermement soit tenue & gardee la ditte paix a parpetuite, toutes pactions, confederations, allianoes, & couvenances, comment qu'elles puissent estre nommees, qui pourroient estre prejudiciables ou obvier par quelque voie a la ditte paix, en temps present ou a venir, suppose qu'elles fussent fermeez ou bailleez par paine, ou par serement, & conferme de l'auctorite de nôtre saint pierre le Pape, ou d'autre, soient casseez, irriteez, & mises a nient, comme contrarier au bien commun, & au bien de paix commune & proufitable a toute Crestiente, & desplaisant a Dieu, & tous seremens, faiz en telz cas, soient relachiez, & soient decerne, par le dit nôtre saint pierre, que nul soit tenuz a telz seremens, alliances, ou couvenances tenir & garder ;

Et defendre que, ou temps a venir, ne soient faites telles, ou semblables ;

Et, se dit fait aucun attemptoit ou faisoit le contraire, que des maintenances les casse, & irrite, & rende nul & de nulle vertu ;

Et mentinons nous le punirons, comme violateur de paix, par paine de corps & de biens, si comme le cas le requerra & que raison veudra ;

Et, se nous faisions, procurerons, ou souffrions estre fait le contraire, que Dieu ne veuille, nous voulons estre tenuz & reputez pour desloyal & mensongier, & voulons encourrir blame & diffame comme Roy sacre doit encourir en tel cas.

Et jurons, sur le corps de Jehu Christ, les choses dessus dittes tenir, garder, & acomplir, & encontre non venir par nous, ou par autre, par quelque cause & maniere.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait seelles ces lettres de notre seel.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil, trois cens, soixante.

Et, pour ce que les dittes choses & chascune d'icelles soient, de point en point, & par la forme & maniere dessus dittes, tenues & acomplies, nous obligons nous, noz hoirs, & tous les biens de nous & de noz hoirs, a notre dit frere, le Roy d'Angleterre, & a ses hoirs ;

Et jurons aux Sainz Euvangiles, par nous corporelement touchiez, que nous parferons, accorderons, & accomplirons, ou cas dessusdit, toutes les devant dites choses, par nous promises & accordeez, comme devant est dit.

Et voulons que, ou cas que notre dit frere & notre dit neveu auroient faites les dittes renonciations, & envoieez & baillieez, comme dit est, & les dittes lettres ne feussent bailliez a notre dit frere, au lieu & terme, & par la forme & maniere, que dessus est dit, deslors, ou cas dessusdit, noz presentes lettres, & quanque est compris dedens, aient tant de vigour, effect, & fermete, comme avoient noz autres lettres, par nous promises a baillier, comme dessus est ; sauf, toute voies, & reserve pour nous, noz hoirs, & successeurs, que les dittes lettres, dessus encorporeez, ne aient aucun effect, ne nous puissant porter aucun prejudice ou dommage, jusques a ce que nôtre dit frere & nôtre dit neveu auront fait envoier & bailler les dittes renonciations par la maniere dessusdite, & qu'il ne s'en puissent aidier contre nous, noz hoirs & successeurs, en aucune maniere, se non en cas dessusdit.

En tesmoignance de la quelle chose nous avons fait mettre nôtre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

In quorum omnium testimonium nos, abbas prædictus, sigillum nostrum hiis præsentibus, fecimus apponi.

Datum apud Calesium, Morinensi diœcese, xxv. die Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo.

Littera superiùs descripta Regis Johannis duplicatur Bologniæ, vicesimo sexto die Octobris.

Litteræ supradictæ, Johannis Regis, per primogenitum, confirmatio datur ut supra.

Super litteris cessionum per Regem Franciæ, die & loco tradendis, promissoria.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceulz, qui ces lettres verront, salut.

Sçavoir faisons que nous avons promis, & promettons, baillier, ou faire baillier & delivrer, realment & de fait, au Roy d'Engleterre nostre frere, ou a ses deputez en celle partie, aus freres Augustins dedens la ville de Bruges, au jour de la feste de Saint Andrieu prochain venant en un an, lettres, seellees de nostre grant seel, en laz de soye, & en cire vert;

En cas que nostre dit frere aura faites les renunciations, que il doit faire de sa partie, & nostre treschier neveu son filz ainsne, & ycelles baillees a noz genz, ou deputez au dit lieu & terme, par la maniere que obligiez y sont, de quelles lettres la teneur de mot a mot s'ensuit:

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a noz bien amez, les arcevesques, evesques, abbez, & autres prelaz; les doiens, prevos, chapitres, & convenz, & autres personnes d'eglises, tant cathedraux & collegiauls, que conventuals & autres regulieres & seculieres; & a, noz amez & feauls, les *dux*, contes, vicontes, barons, chivalers, & autres nobles; les mairés, eschivins, jurez, consuls, & universites, & communautez, & autres personnes, tant nobles, que non nobles, noz subgiez en temporalite, & tenans de nous, ou souz nous;

Temporalite de la citee, chastel, & countee de Poytiers, & de toute la terre & paiis de Poitou;

Les fiez de Thouarz & de la terre de Belleville;

De la citee & chastel de Xainctes, & de toute la terre & paiis de Xaintonge, par deça & par dela la Charente;

De la cite & chastel d'Agen, & de la terre & paiis d'Agenois;

De la citee, chastel, & de toute la conte de Pierregort, & de la terre, & paiis de Pierreguis;

De la cite & chastel de Limoges, & de la terre & paiis de Limoisin;

De la cite & chastel de Caourz, & de la terre & paiis de Caourcin;

De la cite, chastel, & paiis de Tarbe;

De la terre, paiis, & conte de Bigorre;

De la conte, terre, & paiis de Gaure;

De la cite & chastel d'Engoulesme, & de la conte, terre, & paiis d'Engolesmois;

De la cite & chastel de Rodeis, & de la terre & paiis de Rovergne, salut & dilecon.

Les guerres, qui ont longuement dure entre, nostre treschier seigneur & pere, jadis Roy de France, lui vivant, &, apres son deces, entre nous d'une part, & le Roy d'Engleterre, nostre frere, lequel reclamoit soy avoir droit ou dit royalme, d'autre part, ont porte mult grans domages, non pas seulement a nous & a vous, mais a tout le peuple de nostre royaume, & des royaulmes voisins, & a toute Cristiante, si come vous meismes le savez bien;

Car, par les dites guerres, sont meinteffoiz avenues batailles morteles, occisions de gens, pillemens d'eglises, destructions de corps & peril de ames, defloracons de pucelles & de virges, dehonnestation de fammees mariees & autrees, arsures de villes, de manoirs, & ediffices, roberies & oppressions, guyetemens de voyes & de chemins, justice en est faillie, & la foy Cristianne refroidie, & marchandise perie, & tant d'autres malx & horribles faiz s'en sont ensuiz, qu'il ne pourroient estre dis, nombre, ne escrips;

Par les quels non pas seulement les deux royaumes, mais les autres roiaumes par Cristiante, ont souffert mult d'afflictions & dommages irreparables;

Pourquoy nous, consideranz & pensanz les maulz dessusdiz, &, que vray semblable chose estoit, que plus grans s'en pooient ensuyvre en temps a venir, & que le monde souffroit tant d'engoisses & de doleurs par les dites guerres;

Et aians pitie & compassion de nôtre bon & loyal pueple, qui, si fermément & si loyaument, s'est tenu, si longuement, en vraye constance & obeissance envers nous, en exposant leurs corps & leurs biens a tous perilz, & senz eschiuer despens & mises, dont nous devons bien avoir parpetuel memoire, avons pour ce pieca soustenu paroles & traittie de paix;

Premierement, par le moyen d'honnorables peres en Dieu plusieurs cardinauls & messagers depar, nostre saint pere le Pape, qui a grant diligence & instance, y traveillerent pour lors:

Et, depuis, ce y ait en plusieurs traittiez, parlez, & plusieurs voies touchieez, entre nous & le dit Roy d'Angleterre nôtre frere;

Finablement, en moys de May, darnier passe, vindrent en France, messages depar nôtre saint pere le Pape, noz chiers & feauls amis, l'abbe de Clugny, frere Symon de Lengres, maistre en divinite, maistre de l'order des Freres Prescheurs, & Hugue de Geneve, seigneur d'Auton, chivaler, ou estoit lors le dit Roy d'Angleterre & son ost;

Et tant alerent & vindrent les diz messages, devers Charles, nôtre treschier ainsne filz, & devers le dit Roy d'Engleterre nôtre frere, qu' en plusieurs lieux s'assemblerent traitteurs, d'une part & d'autre, pour parler & traittier de paix entre nous, qui lors estions en Engleterre, & le dit Roy d'Engleterre & les royaumes de l'une & de l'autre;

Et, au dernier s'assemblerent les traitteurs & procurers, de nous & depar nôtre dit filz, aians povoir & auctorite souffiser de nous & de nôtre dit filz, & les procureurs & traitteurs de, nôtre neveu, le prince de Gales, filz ainsne du dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, aiant povoir & auctorite de son dit pere en ceste partie, a Bretigny pres chartres;

Ou quel lieu fu parlee, traittie, & accorde final paix & concorde, des traitteurs & procureurs, de l'une & de l'autre partie, sur tous les descors, dissentions, & guerres, que nous & le dit Roy d'Angleterre nôtre frere avions l'une contre l'autre;

Le quel traittie & paix les procureurs de nous & de nôtre dit filz, pour nous & pour lui, par souffisant povoir donne a euls sur ce, & les procureurs du dit nôtre neveu, le prince de Gales, pour le dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, & pour lui, jurerent, aus Sains Euvangiles, tenir & garder;

Et, apres ce, le jurerent solennelment nôtre dit filz, pour nous & pour lui, & le dit nôtre neveu, le prince de Gales, aiant a ce povoir, pour son dit pere, nôtre frere, & pour lui;

Et nous, apres ces choses, ainsi faites, & a nous rapportees & exposees, considere que le dit Roy d'Angleterre, s'accordoit & consentoit au dit traittie, & vouloit ycelui & la paix tenir & acomplir de sa partie, yceuls traittie & paix, du conseil & consentement de pluseurs de nôtre sanc & linage, prelaz de sainte eglise, dux & contes, tant pers de France qu'autres, de clers & gens d'eglise, de barons, chivalers, & autres nobles, burgois, & autres sages de nôtre royaume.

Pour apaisier les guerres, & les mauls, & douleurs dessusdiz, dont le pueple estoit si malmene comme dessus est dit, plus que pour la delivrance de nôtre personne;

A l'onneur & a la gloire du Roy des Roys, & de la Virge Marie, & pour reverence de saincte eglise, de nôtre saint pere le Pape, & de ses messages, avons consenti, & consentons, & les ratiffions, greons, & approuvons.

Et, comme par le dit traittie & paix, le dit Roy d'Angleterre, nôtre frere, pour lui, & pour ses hoirs & successeurs, ait renuncie expressement a la succession & eschoite de nôtre dit roiaume, qu'il demandoit, au nom & a la couronne dicelui, & a tout le droit, qu'il reclamoit, & povoit reclamer & demander, en quelque maniere, a tous jours, & a toutes les choses, qui, par le dit traittie, ne li doivent estre bailles, a toutes autres demandes & actions, qu'il nous povoit faire;

Et en celle meismes maniere y ait renuncie le dit prince de Gales, son filz ainsne, nôtre neveu;

Et expressement ont renoncie a plusieurs terres, duches, contes, hommages, & souverainetez de nôtre dit roiaume, que le dit Roy d'Angleterre nôtre frere demandoit a avoir, & es quelle il se disoit avoir droit;

Et parmi ce, nous li aions ottroie & promis a baillier, delivrer, & delaissier, pour lui, & pour ses hoirs & successeurs, a tous jours, certaines terres, cites, chasteauls, villes, contes, & seigneuries en notre dit roiaume, si comme plus a plain est contenu en dit traittie & accord; entre les queles terres, cites, contes, & seignuries, sont celle qui ci apres sont escriptes;

Premierement, que le Roy d'Angleterre, avec ce qu'il tient en Guienne & en Gascoigne, aura, pour lui & pour ses hoirs, parpetuelment a tous jours, toutes les choses qui s'ensuivent, a tenir par la maniere que le Roy de France, & son filz ou aucun de ses ancestres Rois de France les tindrent; c'est assavoir,

Ce que en souverainete, en souverainete, ce que en demaine en demaine, & par le temps & manieres au dessouz declairees;

La cite, & le chastel, & la conte de Poiters, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensamble les fiez de Thouarz, & la terre de Beleville;

La cite & le chastel de Xainctes, & toute la terre & le pais de Xainttonge, par deça & par dela la Charente;

La cite & le chastel d'Agen, & la terre & le paiis d'Agenois;

La cite, & le chastel, & tout la conte de Pierregort, & la terre & le pais de Pierreguis;

La cite & le chastel de Limoiges, & toute la terre & le paiis de Lymosin;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le paiis de Caourcin;

La cite & le chastel & le pais de Tarbe, & la terre, paiis, & conte de Bigorre;

La conte, la terre, & le paiis de Gaure;

La cite & le chastel d'Engoulesme, le conte, la terre, & le pais d'Engoulesmois;

La cite & le chastel de Rodeis, & la terre & le paiis de Roergne.

Et, se il y a aucuns seigneurs, come le conte de Foix, le conte de Armignac, le conte de Lille, le conte de Pierregort, le visconte de Lymoge, ou autres, qi tiennent aucun terres ou lieux dedens les metes des diz lieux, il feront homage au Roy d'Engleterre, & touz autres services & devoirs, deuz a cause de leurs terres ou lieux, en la maniere qu'il ont fait ou temps passe.

Item, aura le Roy d'Engleterre tout ce, que le Roy d'Engleterre, ou aucuns des Rois d'Engleterre anciennement tindrent en la ville de Monstereuls sur la Mer, & es appartenances.

Item, il est accorde que le Roy de France, & son ainsne filz, le Regent, pour euls, & pour tous leurs hoirs & successeurs, au plus tost que l'en pourra, senz fraude & senz mal engin, & au plus tart dedenz la feste de Saint Michiel, prochein venant, en un an, rendront, bailleront, & delivreront au dit Roy d'Angleterre, &c. *prout in tractatu, Bretigniaci habito, usque ad finem undecimi articuli, & tunc sic,*

Nous, voulans le traittie, accorde, & paiz dessus diz tenir, garder, & acomplir, sur tous les articles ci dessus escrips, & chascun d'iceulx, touz les paiis, cites, terres, contes, & choses dessuz nommees es diz articles, & toutes les appertenances & appendances, quelque part que il soient, baillons, rendons, delivrons, & delaissons, pour nous, noz hoirs & successeurs, Rois de France, au dit Roy d'Engleterre, par ces presentes lettres, pour lui, & pour ses hoirs & successeurs, & les transportons en lui, avecques toutes les honneurs, regalitez, obediences, hommages, ligeances, vassaux, fiez, services, recognoissances, seremens, droitures, mere & mixte impere, & toutes manieres de jurisdicions hautes, moyennes, & basses, ressors, sauvegardes, seigneuriez, & souverainetez, qui appartenoient, appartiennent, ou pourroient en aucune maniere appartenir aus Rois & a la couronne de France, ou a aucune autre personne a cause de nous & de la couronne de France, en quelque temps, es cites, contez, chasteauls, terres, paiis, ylles, & lieux avantnommez, ou en aucun d'euls, & a leurs appartenances & appendences quelconques, ou es personnes, vassauls, ou subgiez quelconques d'iceulx, soient princes, dux, contes, arcevesques, evesques, & autres prelaz d'eglises, barons, nobles, & autres quelconques, senz riens a nous, noz hoirs & successeurs, la couronne de France, ou autre que ce soit, retenir ne reserver en yceuls.

Pourquoy nous, ne noz hoirs & successeurs, ou autres Rois de France, ou autre que ce soit, a cause de nous ou de la couronne de France, aucune chose ne pourroient chalenger ou demander, ou temps a venir, sur le dit Roy d'Engleterre, ses hoirs & successeurs, ou sur aucun des vassauls & subgiez avant diz, pour cause des paiis & lieux avant nommez ainsi que

tous les avantnommes personnes, & leurs hoirs & successeurs, parpetuelment seront hommes, liges, & soubgiez du Roy d'Engleterre, ses hoirs successeurs, toutes les personnes, cites, terres, contes, paiis, ylles, chasteaulx, & lieux avant nommez, & toutes les appartenances & appendences, auront & tendront, & euls demourront plainement, parpetuellement, & franchement en leurs segneuries, souverainete, & obeissance, ligeance, & subjection comme les Roy de France les avoient & tenoient en aucun temps passe.

Et que le dit Roy d'Engleterre, ses hoirs & successeurs, auront & tendront parpetuelment touz les pais avant nommez, avec leurs appartenances & appendences, & les autres choses avant nommees, en toute franchise & liberte parpetuele, comme seigneur souverain & lige, & comme voisins au Roy & au royaume de France, senz y recognoistre souverainete, ou faire aucune obeissance, hommage, ressort, subjection, & senz faire, en aucun temps a venir, aucun service ou recognoissance, aus Roys, ne a la couronne de France, cites, contes, chasteauls, terres, paiis, ylles, lieux, & personnes avant nommees, ou pour aucun d'icelles.

Et se des cites, contes, chasteaux, terres, pays, ylles, & lieux avant nommez, souverainetes, drois, mere & mixte impere, jurisdicions, & proffis quelconques, que tenoit aucune Rois d'Engleterre illecques, & en leurs appartenances & appendences quelconques, aucun alienations, donations, obligacions, ou charges ont este faites, par aucun des Rois de France, qui ont este pour le temps, puis sexante dix anz ença, per quelconque fourme ou cause que ce soit, toutes telles donations, alienations, obligations, & charges nous des ores rappelons, cassons, & anullons du tout, & toutes choses, ainsi donnees, alienees ou chargees, rendrons & baillerons, realment & de fait, au dit Roy d'Engleterre, ou a ses deputez especiaulx, a mesme l'entierete, qu'il furent es Roys d'Engleterre de puis sexante dix anz ença, au plus tost que l'en pourra, senz mal engin, & au plus tart dedenz la feste de Toussains prochein venant en un an, a tenir au dit Roy d'Engleterre, & a touz ses hoirs & successeurs, parpetuelment & heritablement, par maniere que dessus est dit.

Et toutes les citez, contez, chasteals, & paiis dessus nommees, qui anciennement n'ont este des Roys d'Engleterre, aura & tendra en l'estat, & aussi comme nous, ou noz fils, les tiennent a present.

Et, se dedenz les metes des diz paiis, qui furent anciennement des Rois d'Engleterre, avoit aucunes choses qui autres foiz n'eussent este des Rois d'Engleterre, dont nous fussiens en possession le jour de la bataille de Poitiers, qui fu le xix. jour de Septembre l'an mill' CCC. cinquante six, nous les baillons, delivrons, & delaissons a toujours au dit Roy d'Engleterre, pour lui, & pour ses hoirs, en la maniere que dessus est dit;

Exceptees toutes les choses, donnes & alienees es eglises, qui leur demourront paisiblement en tous le paiis & lieux dessus nommez; si que les personnes des dittes eglises prient diligemment pour nous & nostre dit frere, comme pour leurs fondeurs;

Et seront subgiez les arcevesques, evesques, & autres prelaz de sainte eglise, & celui des deux Roys souz qu'il tendront lour temporalite;

Et, se il ont temporalite souz touz les deux Rois, il serront subgiez de chascun des deux Rois, pour leur temporalite qu'il ont souz chascun des deux Roys.

Et toutes les cites, villes, chasteauls, lieux, & pais dessus dis, & les eglises, prelaz, chapitres, & toutes les communes & universites, & singulieres personnes d'icelles, auront toutes leurs libertez, franchises, & privileges, que il avoient au temps du dit traittie & paix, & enjoiront paisiblement, & leur seront confirmees par le dit Roy d'Engleterre, se il en est requis, se contraires ne sont aus choses dessus dittes.

Et mandons, & estroitement commandons, &, avec ce, se mestier est, commettons, par ces presentes lettres, a touz noz seneschaulx, & juges, baillis & prevoz, capitaines, chastellains, gardes des paiis, villes, & lieux dessus diz, & a chascun d'iceuls, ou a leurs lieuxtenants, que chascun en la seneschalerie ou jugerie, capitainerie, chastellerie & garde, ou il sont establis, & es ressors, sur la foy & obeissance qu'il nous dovient, & sur paine d'encourer nostre indignation, & d'estre prives de noz offices, contraignent reidement touz les contredisanz, desobeissans, & rebelles, par toutes les voies & manieres, que mestre sera & que a faire sera, obeir paisiblement, fermement, & entierement aus choses dessus escriptes, & chascune d'icelles, selon la teneur de ces presentes; & contraignent les desobeissanz & rebelles, en telle maniere, qu'il ny conveigne autrement, pour tenir.

Sur toutes les quelles choses, & chascune d'icelles, & es deppendences & appendences, nous voulons & commandons que touz noz feauls & subgiez, capitaines, chastelains, & gardes obeissent & entendent a noz diz seneschaulx, baillis, juges, & prevoz, & a leur deputez, & a chascun d'euls.

Et jurons que jamais ne ferons ne souffrerons estre fait, par nous, ne par autre, en prive ne en appert, aucune chose contraire es choses devant dittes, & aucun d'icelles.

En tesmoign de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Et, pour ce que les dittes choses & chascune d'icelles soient, de point en point, & par la maniere & forme dessus dittes, tenues & acomplies, nous obligeons nous, & noz hoirs, & tous les biens de nous & de noz hoirs, a nostre dit frere, le Roy d'Angleterre, & a ses hoirs;

Et jurons, aus Sainz Euvangiles, depar nous corporelement touchees, que nous parferons, accorderons, & accomplirons, ou cas dessusdit, toutes les devant dittes choses, par nous promises & accordeez, comme devant est dit.

Et voulons que, ou cas que nostre dit frere & nostre dit neveu auroient faites les dittes renunciations, & envoiees & baillieez, comme dit est, & les dittes lettres ne feussent baillies a nostre dit frere au lieu, & terme, & par la fourme & maniere, que dessus est dit, des lors, en cas dessus dit, noz presentes lettres, & quanque est compris dedenz, aient tant de viguer, effect & fermete, comme auroient noz autres lettres, par nous promises a baillier, comme dessus est dit.

Sauf, toute voies, & reserve pour nous, noz hoirs & successeurs, que les dittes lettres, dessus encorporees, n'aient aucun effect & ne nous puissent porter aucun prejudice ou dommage, jusques a ce que nostre dit frere & nostre dit neveu auront faites, envoies, & baillees les dittes renonciations, par la maniere dessusditte, & que il ne s'en puissent aidier contre nous, noz hoirs & successeurs, en aucune maniere, se non ou cas dessusdit.

En tesmoing de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

Par le Roy,
J. Math'.

Istius, de renunciationibus, litteræ, per Carolum primogenitum, confirmatio datur ut supra,

Littera de renunciationibus & promissionibus ex parte Regis Angliæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que nous avons promis, & promettons, bailler, ou faire bailler, & delivrer, realment & de fait, au Roy de France, nostre trescher frere, ou a ses deputez especialx en celle partie, aus Frerres Augustins dedains la ville de Brugges, au jour de la feste de Saint Andreu, prochein venant, en un an, lettres, seellees de nostre grant seel, en laz de soi, & cire vert;

Ou cas que nostre dit frerre aura fait les renunciations, qu'il doit faire de sa partie, & nostre trescher neveu, son filz aisne, & ycelles baillez a noz gentz, ou deputez au dit lieu & terme, par la maniere qui obligez y sont, des queles lettres la teneur de mot en mot, s'ensuit;

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seigneur d'Irlaunde & d'Aquitain, savoir faisons a touz, presentz & a venir, que, come guerres mortieles aient longuement durrez entre nous, qui avons reclamez avoir droit au roialme & a la coronne de France, d'une part, & le Roi Phelip de France, lui vivant, & apres son deces, entre nostre treschier frere, le Roi de France d'autre part, aient porte moult grantz damages, non pas seulement a nous, & a tout nostre roialme, mes aus roiaulmes voisins, & a toute Cristiente, car, par les dites guerres, sont mainteffoiz avenuez batailles morteles, occisions des genz, pillemenz, & arsures, & destructions des gentz, & paril d'almes, defloracions des pucelles & de vierges, deshonnestations des femmes mariees & veuves, arsures des villes, d'abbeies, de manoirs, & edifices, roberies & oppressions, guyetemenz de voies & de chemyns, justice en est faillie, & la foy Cristienne refroidie, & marchandise perie, & tant d'autres malefices & horibles faiz s'en sont ensuiz, qui ne pourroient estre ditz, nombrez, ne escriptz, par les queles nostre dit roialme & les autres roialmes par Cristiente, ont soustenu molt d'afflictions & de damages irreparables.

Par quoi nous, considerantz & pensantz les maulx dessusdiz, &, qui vrais semblables estoit, qui plus grantz s'en porroient ensuyvre en temps a venir, & aiantz grant pitie & compassion de nostre poeple, qui, en la prosecution de noz guerres, ont exposes leurs corps & leur biens a touz perils, sanz eschiver despens & mises, dont nous devons bien avoir parpetuel memoire, avons pur ce sustenu, par pluseurs foiz traittie de paix;

Premierement, par le moyen de, honurables peres en Dieu, pluseurs cardinalx & messages de nostre saint pierre le Pape, qui a grant diligence & instance, y travaillerent pur lors:

Et, depuis ce, y ait en pluseurs traities, parles, & pluseurs voies toucheez, entre nous & nostre frere de France, finablement en mois de May darreine passe, vindrent en France, messages depar nostre saint piere le Pape, nostre chere & foial l'abbe de Clugny, frere Symon de Lengres, maistre en divinite, maistre de l'ordre des Freres Prescheurs, & Hugue de Geneve, chivaler, seigneur d'Auton, ou nous estoions lors en nostre host;

Et tant alerent & vinrent les diz messages, devers nous & devers nostre treschere neveu, le duc de Normandie, lors Regent le roialme de France, qui en plusieurs lieux s'assemblerent traitteurs, d'une part & d'autre, pur parler, & traitier de paix entre nous & nostre dit frere de France, & les roialmes de l'un & de l'autre;

Et au darrenier s'assemblerent les traiteurs & procureurs, depar nous & depar nostre ainsne filz, le prince de Gales, as choses dessus escriptz par especial deputez;

Et les procureurs & traiteurs, de nostre dit frere & son ainsne filz, aiant a ce povoir & auctorite de l'un & de l'autre;

A Bretigny pres de Chartres, ou quel lieu feu parlee, traitee, & acordee de traitteurs & procureurs, de l'une & de l'autre partie, sur touz le descors, dissentions, & guerres, que nous & nostre dit frere avoions l'une contre l'autre;

Le quel traitie & paix les procureurs, d'une partie & d'autre, pur l'une partie & pur l'autre, jurerent, aus Saintz Evangiles, tenir & garder;

Et, apres ce, le jureront selennement nostre dit filz pour nous & pur lui;

Et le dit nostre neveu, le duc de Normandie, aiant a ce povoir, pour son dit pere nostre frere, & pur lui;

Et nous, apres ces choses, ainsi faites, & a nous reportees & exposees, considere que nostre dit frere de France s'accordoit & consentoit au dit

traitie, & vouloit ycelui & la paix tenir, garder, & acomplir, de sa partie, icelles traitie & paix, du conseil & consentement de pluseurs de nostre sanc & lignage, dux, countes, clers & gentz d'eglise, de barons, chivalers, & autres nobles, bourgois, & autres sages de nostre roiame.

Pour appaisier les guerres, & les maux, & doleurs dessusdiz, dont le poeple estoit si malmene, come dessus est dit, a l'onneur & a la gloire du Roy des Roys, & pur reverence de sainte esglise, de nostre saint pere le Pape, & de ses messages, avons consenti, & consentons, & les ratifions, greons, & approvons.

Et, come, par le dit traitie & paix, nostre dit frere de France doit delivrer & delaissier, & ad baillie, delivre, & delaissie, si come il est contenu es ces lettres, sur ce faites, plus plenement, a parpetuitie, a nous, pur nous, & pur noz heirs, & successeurs, a tenir parpetuelment & a touz jours, toutes les choses qui s'ensuivent, par la maniere qui nostre dit frere ou ses filz, ou aucun de ses auncestres Rois de France les tindrent, en aucun temps passe, c'est assavoir, ce qu'en soverainete, a tenir en soverainete, ce qu'en demaine a tenir en demaine, c'est assavoir;

La cite, le chastel, & toute la counte de Poitiers, & toute la terre & le paiis de Poitou, ensemble les fees de Thouartz, & la terre de Beleville;

La cite & le chastiel de Xainctes, & toute la terre & le pais de Xaintonge, par decea & par dela la Charente;

La citee & le chastiel d'Agen, & la terre & le paiis d'Agenois;

La citee, & le chastiel, & toute la conte de Perregort, & la terre & le paiis de Pierregutz;

La cite & le chastel de Limoges, & toute la terre & le paiis de Lymosin;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le pais de Caourcin;

La citee, le chastiel, & le paiis de Tarbe, & la terre, pais, & conte de Bigorre;

La conte, la terre, & le paiis de Gaure;

La citee & le chastiel d'Angolesme, le conte, la terre, & le paiis d'Angolesmois.

La citee & le chastiel de Rodejs, & la terre & le paiis de Rovergne.

Et ce que nous, ou aucuns des Rois d'Engleterre, aunciennement tindrent en la ville de Monstreull sur la mer, & les appurtenances.

Item, la contee de Pontiu tout entierement; sauf, & except, & selon la teneur de l'article, contenu ou dit traitie, qui de la ditte conte fait mencion.

Item, le chastiel & la ville de Calais;

Le chastel, la ville, & seigneurie de Merk;

Les villes, chastielx, & seignuries de Sangate, Couloigne, Hammes, Wale, & Oye; avec les terres, bois, marois, rivers, rentes, seignuries;

Et autres choses, contenues en l'article, faisant de ce mention, ou dit traittie, & selon la teneur du dit article.

Item, le chastiel, la ville, & tout entierement la countee de Guines, avec toutes les terres, villes, chastielx, forteresces, lieux, hommes, homages, seignuries, bois, forez, & droitures, selonc la teneur de l'article, faisant, de ce mencion plus plenement, ou dit traittie.

Et, avec les iles, adjacentes aus terres, paiis, & lieux avant nommez, ensemble avec toutes les autres isles, les queles nous tenons au present, & tenions au temps du dit traittie.

Et come, par la forme & teneur du dit traitie & de la paix, nous &, nostre dit frere, le Roy de France doions & avons promis, par foy & par serement, l'un a l'autre, yceux traitie & paix tenir, garder, & accomplir, & non venir encontre;

Et soiens tenuz, nous & nostre dit frere, & noz filz ainsnez dessusdiz, par obligation & promesse, par foy & par serement, faitz d'une partie & d'autre, certaines renonciations l'un pur l'autre, selon la forme & teneur des dessusdiz articles, contenuz entre les autres ou dit traitie & paix; dont la forme est tielle.

Item, est acorde que le Roy de France, & son eisnez filz, le Regent, pur eux, & pur leurs heirs, & pur touz les Rois de France, & leur successeurs, a touz jours, au plustost qe se purra faire, sanz mal engin, & a plustard dedeinz la Saint Michel, proschein venant, en un an, rendront & bailleront au dit Roy d'Engleterre, & a touz ses heirs, & successeurs, & transporteront en eux tous les honeurs, regalites, obediences, homages, ligeances, vassaulz, fiez, services, recognoissances, serementz, droiteurs, mere & mixte impere, toute maniere de juredictions hautes & basses, ressors, sauvegardes, seignuries, & souverainetez, qui appartenoint, ou purroient en aucune maniere appartenir, aux Roys & a la corone de France, ou a aucune autre personne, a cause du Roy & de la coronne de France, en quelque temps, es citees, contees, chasteaulx, terres, paiis, isles, & lieux avantnomez, ou en aucuns d'ycelles, & a leur appurtenances & appendantz quelconqes, ou es personnes, vassaulx, ou subgiz quelconqes d'yceux, soient princes, dux, contes, viscontes, ercevesques, evesques, & autres prelatz d'eglise, barons, nobles, & autres quelconqes, sanz rienz a eux, leurs heirs, & successeurs, ou a la corone de France, ou autre que ce soit, retenir & resceivir en yceux; pour quoi ils, ne leur heirs, & successeurs, ou aucuns Rois de France, ou autre que ce soit, a cause du Roi ou de la corone de France, aucune chose y pourront chalenger ou demander, ou temps a venir, sur le Roy d'Engleterre, ses heirs, & successeurs, ou sur aucun des vassaulx & subgitz avantditz, pur cause des paiis & lieux avant nomez;

Ainsi que toutes les avant nomez persones, & leurs heirs, & successeurs, perpetuelment serront hommes liges & subgiez du Roi d'Engleterre, & a touz ses heirs, & successeurs.

Et que le dit Roi d'Engleterre, ses heirs, & successeurs, toutes les personnes, citeez, conteez, terres, paiis, isles, chastielx, & lieux avant nomez, & toutes leurs appurtenances & appendantz, auront, & tendront, & a eux demourront pleinement, perpetuelment, & franchement, en leur seignuries, souverainete, & obeissance, ligeance, & subjection, come les Rois de France les avoient & tenoient en aucun temps passe.

Et que le dit Roi d'Engleterre, ses heirs, & successeurs, auront & tendront, paisiblement & perpetuelment toutz les paiis avant nomez, avec leur appurtenances & appendences, & les autres choses avant nomez, en toute franchise & liberte perpetuelle, come seigneur souverain & lige, & come voisins au Roy & au royalme de France, sanz y recognoistre souverain, ou faire aucun obedience, hommage, resort, subjection, & sanz faire, en aucun temps a venir, aucun service ou recognoissance, aus Rois ne a la coronne de France, des citeez, conteez, chastielx, terres, paiis, isles, lieux, & personnes avant nomez, ou pur aucun d'icelles.

Item, est acorde que le Roy de France & son eisnez filz, renonceront expressement aus ditz resors & souvereinetez, & a tout le droit qu'il ont ou pouvoient avoir, es toutes les choses, que par ce present traitie, dovient appartenir au Roi d'Engleterre.

Et, semblablement, le Roi d'Engleterre, & son eisnez filz, renonceront expressement a toutes les choses, qui par ce present traictie, ne dovient estre bailiez, ne demourer au Roi d'Engleterre, & a toutes les demandes, qu'il fasoit au Roi de France;

Et, par especial, au noun & au droit de la corone & du royaume de France;

A l'ommage, soverainete, & domaine du duchie de Normandie, du duche de Turaigne, des contees d'Anjou & du Maine;

A la souverainete & homage du duchie de Bretaigne;

A la souverainete & homage du conte & paiis de Flandres;

Et a toutes autres demandes, que le Roi d'Engleterre fasoit, ou faire purroit, au Roy de France, pur quelque cause que ce soit, outre ce & except, que, par ce present traitie, doit demourer & estre baille au dit Roi d'Engleterre, & a ses heirs;

Et en transporteront, cesseront, & delaisseront l'un Rois a l'autre, perpetuelment, tout le droit, que chescun d'eulz a, ou puet avoir, en toutes les choses, qui par ce present traictie, doivent demourer ou estre bailliez a chascun d'eulx; & du temps & lieu, ou & quant les dites renonciacions se ferront, parleront & ordeineront les deux Rois a Calais ensemble.

Et, pur ce que nostre frere de France & son eisne filz, pur tenir & acomplir l'articles & la paix & accort dessusditz, ont renunciez, expressement, as resors & soverainetes, compris es ditz articles, & a tout le droit qu'il avoient, ou povoient avoir, es toutes les choses dessus dites, qui nostre dit frere nous ad baillie, delivre, & delaissie, & es autres qui d'ores en avant nous doivent demourrer ou appartenir par les ditz traities & paix;

Nous, parmy les dites choses, renunciations, expressement, a toutes les choses, qui, par les diz traitie & paix, ne doivent estre bailliez ne demourrer a nous, pur nous, & pur noz heirs;

Et a toutes les demandes, que nous faisoiens & pouvoions faire envers nostre dit frere de France;

Et, par especial, au nom & au droit de la corone & du roialme de France;

A l'omage, souverainete, & domaine du duche de Normandie, du duche de Touraine, des countees d'Anjou & du Maine;

A la soverainete & homage du duche de Bretaigne.

Et a la soverainete & homage du contee & paiis de Flandres;

Et a toutes autres demandes, que nous faisons, ou faire povions, a nostre dit frere, pur quelque cause que ce fust;

Outre ce & excepte que, par ce present traictie, doit demourrer a nous, ou a noz heirs;

Et en lui transportons, cessions, & delaisseons, & il en nous, & l'un a l'autre, au mielz qui nous povons, tout le droit qui chescun de nous povoit & puet avoir en toutes les choses, qui, par le dit traictie & paiz doivent demourrer ou estre bailleez a chescun de nous;

Sauf & reserve aus eglise, & gentz d'eglise, ce que a eux appartient, & que tout ce, qui a este occupe & est detenu de leur, pur achoison des guerres, leur soit rendu & delivre;

Et que les villes & forteresses, & touz les habitantz d'icelles, serront & demourront en telles libertes & franchises, come elles estoient par avant en nostre main & seignurie, & leur serront confermees par nostre dit frere de France, si il en est requiz, si contrers ne sont aus choses devantdites.

Et souzmettons, quant a toutes ces choses, nous, & noz heirs, & successeurs, a la juredicion & cohercion de l'eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nostre saint pere, le Pape, conferme toutes ces choses, en donant monicions & mandementz generalx, sur l'acomplissement d'icelles, contre nous, noz heirs, & successeurs, & contre touz noz subgez, soient communes, colleges, & universites, ou personnes singuliers quelconques;

Et en donnant sentences generaulx d'escommuniement, de suspension, & de entredit, pur estre encorreuz par nous & par eux, pur ce fait:

Et si tost que nous ou eux ferons ou attempterons, en occupant forteresce, villes, ou chastiel, ou altre quelconque chose, faisant, ratiffiant, ou aggreant, ou donnant conseil, confort, faveur, ou aide, seleement ou en appert, contre la dit paix:

Des quelles sentences il ne puissent estre absouls, jusqes ils aient faite pleniere satisfaction a touz ceulx, qui par cellui fait auroient soustenu ou soustendroient damages.

Et, avec ce, voulons & consentons que, nostre saint pere le Pape, pur ce que plus fermement soit tenue & gardee la dite paix a perpetuite, toutes pactions, confederacions, alliances, & covenances, coment q' elles puissent estre nomeez, qui purroient estre prejudiciables ou obvier par quelque voie a la dite paix, ou temps present ou a venir, suppose q' elles fuissent fermees ou vallees par peines, ou par serementz, & confermees de l'auctorite de, nostre saint piere, le Pape, ou d'autre, soient casses, irrites, & mises a nient, come contrairs au bien commun, & au bien de paix commun & profitable a toute Crestiente, & desplaisanz a Dieu; & touz seremenz, faiz en tiel cas, soient relachiez;

Et soit decerne, par le dit nostre saint pere, que nul soit tenu a tiel serementz, alliances, ou covenances tenir ou garder;

Et defende q', en temps a venir, ne soient faites tieles, ou semblables;

Et, si de fait aucun attemptoit ou faisoit le contraire, que, des maintenant, les casse, & irrite, & rende nuls & de nulle vertu;

Et nientmains nous les punirons, come violateurs de paix, par peines de corps & de biens, sicome le cas le requerra & que raison voudra;

Et, si nous faisions, procurions, ou souffrions estre fait le contraire, que Dieu ne veulle, nous voulons estre tenu & repute pur desloyal & mensongier, & voulons encourrer tiel blasme & diffame come Roi sacre doit encourrer en tiel cas;

Et jurons, sur le corps de JESHU CHRIST, les choses dessus dites tenir, garder, & acomplir, & encontre non venir par nous, ou par autre, par quelque cause ou manere.

En tesmoign, &c.

Don, &c.

Et, pur ce que les dites choses, & chascune d'icelles, soient, de point en point, & par la forme & maniere dessusdites, tenues & accomplies, nous obligeons nous, noz heirs, & touz les biens de nous & de noz heirs, a nostre dit frere le Roi de France, & a ses heirs;

Et jurons, aux Saintz Euvangiles, par nous corporelement touchez, que nous perferons, attendrons, & acomplirons, en cas dessusdit, toutes les devant dites choses, par nous promises & accordees, come devant est dit.

Et voulons que, en cas que nostre dit frere & nostre dit neveu auroient faites les dites renunciacions, & envoiez & bailliees, come dit est, & les dites lettres ne fussent baillees au nostre dit frere, aux lieu & terme, & par la forme & maniere, que dessus est dit, des lors, en cas dessusdit, nos presentz lettres, & quantque est compris dedeinz, aient tant de vigeur, effect, & fermete, come auroient noz autres lettres, par nous promises a bailler, come dessus est dit.

Sauf, toutes voies, & reserve pur nous, noz heirs, & successeurs, que les dites lettres, dessus encorporees, n'aient aucun effect, ne nous puissent porter aucune prejudice ou damage, jusques a ce que nostre dit frere & nostre dit neveu auront faites, envoies, & baillees les dites renunciacions, par la manere dessusdite, & qu'il ne puissent aider contre nous, noz heirs, & successeurs, en aucune maniere, si noun en cas dessusdit.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil, trois cens, soixante.

De amicitiâ & alligantiis inter Reges Angliæ & Franciæ.

Ex parte Regis Franciæ, & confirmata a Delphino.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normandie, & dalphin de Vienne, sçavoir faisons a touz, presens & a venir, que nous avons veu & diligement avise les lettres de notre treschier seigneur & pere contenans la forme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Sçavoir faisons que nous, pensanz & consideranz que les Roys & les princes Crestiens, qui veulent bien governer le peuple qui leur est subget, doivent fuyr & eschiver guerres, dissensions, & discordes, dont, DIEU est offendu, & querrer & avier, pour eulx & pour leurs subgez, paiiz, unite & concorde;

Par la quelle l'amour du souverain Roy des Roys doit estre acquise, les subgez sont gouvernez en transquilite, & aux perilz des guerres est obvie, & recordans les grans maulx, domages, & afflictions, que nôtre royaume & noz subgez ont soustenu par long temps, pour cause & occasion des guerres & discordes, qui ont dure longuement entre nous & nôtre treschier frere le Roy d'Angleterre, & les royaumes, subgez, amis, aydenz, & alliez d'une partie & d'autre;

Sur les quelles entre nons & nôtre dit frere finablement est fait bon accort & bonne paiz reformee;

Et desiranz ycelle tenir, & garder, & perseverer en vraye amour parpetuelment, par bonnes & fermes aliances entre nous & nôtre dit frere, noz hoirs, & les royaumes, & subgez de l'une & de l'utre;

Par les queles pourroit la ditte paix, accorde, & bonne amour estre plus fermement & plus entierement en concorde garde;

Justice mieux estre exercee;

Les droix & seignories de l'une & de l'autre mieulx deffenduz;

Les rebelles, malfaitteurs, & desobeissans a l'une & a l'autre, estre plus aiselment contrains a obeir, & cesser des rebellions & exces;

Toute Christiente estre maintenue en plus paisible estat;

Et la Terre Saintte en pourroit mieux estre secorue & aidee;

Et toutes ces causes & autres attendenz, & considerans que, nôtre saint pere, le Pape ait dispense, par grant deliberation, avec nous & nôtre dit frere; c'est asçavoir;

Avec nous & touz noz subgez tant genz d'eglise, comme seculeurs, sur toutes les confederations, aliances, conventions, obligacions, lettres, & seremenz, qui estoient entre nous, nôtre royaume, & noz subgez, d'une partie, &, nôtre treschier cousin, le Roy d'Escoce, son royaume, & ses subgez d'autre part, comme le bien & l'effect de la dicte paiz, êntre nous & nôtre dit frere d'Angleterre, les royaumes & subgez de l'une & de l'autre, peust estre empeschee par icelles, & pour ce les ait le dit nôtre saint pere cassees, ostees, annullees, & irrites du tout, si comme en ses lettres, & en proces, sur ce faiz, est plus plenement contenu;

Pour consideration des causes & choses dessus dittes, & aussi voulens acomplir, en tant comme toucher nous peut, le dit accort fait sur les dittes alliances, si comme ottroie l'avons, comme dit est, eue, sur ce, tresgrant & meure deliberation, avons fait, & par ces presentes faisons, pour nous, noz enfanz, noz hoirs, & noz successeurs, nôtre royaume, & noz terres quelconques, & noz subgiez, d'une part, avec nôtre dit frere, ses enfans, ses hoirs, & successeurs, son royaume, ses terres, & ses subgez d'autre partie, parpetueles aliances, confederations, amitiez, pactions, & convenances qui apres s'ensuiont; c'est asçavoir;

Que nous, noz enfanz, noz hoirs, & successeurs, nôtre royaume, noz terres, & noz subgez quelconques, presens & a venir, nez, & a naistre, serons, a touz joursmais, a nôtre dit frere, ses enfanz, ses hoirs, & successeurs, son royaume, ses terres, & subgez quelconques, bons, vrays, & loyaux amis & alliez, & leur garderons, de tout nôtre povoir, leurs honours, & leurs droix, ou nous les saurons, leur dishonneur, leur vitupere, & leur dommage empescherons loyaument de tout nôtre povoir, a aucuns de leurs ennemiz, presens & a venir, nez ou a naistre, quelqu'il soient, aucun conseil, confort, ou aide encountre eulx, ou aucun d'eulx, pour quelconques cause ou occasion que ce soit ou puist estre, par nous celeement ou en appert, nous de donnerons, ne ferons;

Ne yceulx ennemis, au domage ou prejudice de nôtre dit frere, ses hoirs, ou son royaume, scieument recepterons, recevrons, ne recepter ne recevoir ferons ou souffrerons en aucune maniere, en nôtre royaume, ou autres noz terres ou seignories;

Ne, par iceux royaume & terres, ou aucun d'eulx, en prejudice ou domage de nôtre dit frere, ses hoirs, successeurs, son royaume, ses subgez, & ses terres, leurs diz ennemiz passer ne demorer scieument souffrerons;

Ne autrement yceux ennemis par nous, ou par autres, en appert ou en repost, sous quelconque tiltre ou coleur que ce soit, contre nôtre dit frere, ses hoirs, & subgez, & son royaume, & autres terres, ne porterons ne soustendrons, noz amiz & noz alliez a leur amour & alliance, s'il nous en requierent, de nostre povoir enduirons;

Et ne soufferons aucuns de noz subgez, ne autres quelconques, aler ou entrer en royaume ou autres terres de nôtre dit frere, ses enfanz, hoirs, ou successeurs, pour y faire guerre, domage, ne offense aucune, a gaiges ou service d'autrui, ou autrement, par quelque maniere & cause que ce soit, aincois les empescerons & destourberons de tout nôtre povoir;

Et se aucuns de noz subgez faisoient le contraire, ou aucune guerre, villenie, ou dommage a nôtre dit frere, a son royaume, par terre ou par mer, ne a ses enfanz, hoirs, successeurs, ou subgez, nous les en punirons & ferons punir, si grandement, qu'il sera example a touz autres;

Et, de tout nôtre povoir, ferons adrecier & reparer touz les domages, attemptaz, ou emprises, faittes contre ces presentes alliances, se nous en sommes requis, et toute foiz, que nôtre dit frere, ses hoirs, ou successeurs auront mestier de nôtre ayde, & il nous en requerront, ou ferront requerir, nous, encontre toute personne, qui puise vivre & morir, leur aiderons, & donrons tout le bon conseil, confort, & aide, a leurs propres fraiz & despens, que nous ferions & pourroions faire pour nôtre propre fait & besoigne, & sanz fraude & mal engin;

Non contrestant quelconques autres alliances, amitiez, ou confederations, que nous, ou noz predecesseurs, aions eues, en temps passe, a quelconques autres personnes; aux quelles toutes, & chascune d'icelles, nous renonçerons du tout, pour nous, noz successeurs, royaumes, terres, & subgiez, a touz joursmais, par presentes:

Reserve toute fois & excepte le Pape & le saint siege de Rome, & l'empereur de Rome qui ores est; les quiex nous ne voulons estre compris en ces presentes alliances en aucune maniere.

Et, pour ce que alliances, confederations, couvenances, pactions, & autres choses dessus dittes, & chascune d'icelles, soient plus fermement tenues, gardees, & acomplies, nous avons jure sur le saint corps JESU CRIST, & encores jurons & promettons par la foy de nôtre corps, & en parole de Roy, les choses dessus dittes & chascune d'icelles tenir fermement & acomplir a touz jours, sanz enfreindre en tout ou en partie, en aucune maniere, par quelconque cause ou occasion que ce soit, & se nous faisions, procurions, ou souffrirons scieument le contraire estre fait, ce que DIEU ne vuille, nous voulons estre tenu & repute, en touz lieux, & en toutes places, & en touz paiis, pour faux, maures, & desloial parjur, & encourir tel blasme & diffame comme Roy sacre doit encorir en tel cas.

Et, par ces presentes aliances, nous n'entendons, ne voulons, que aucun prejudice se face a nous, a noz hoirs, & subgez, par quoy nous, & eux, pourrions & pourront recepter, porter, & tenir touz les banniz & fuitis hors du royaume d'Angleterre, presens & a venir, nez & a naistre, par quelconques cause ou occasion que ce soit, par maniere que a este fait, & acoustume, de faire en temps passe.

Et souzmettons, quant a toutes ces choses, nous, & noz hoirs, & successeurs a la jurisdicion & cohercion de l'eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nôtre saint pere, le Pape, conferme toutes ces choses, en donnant monitions & mandemens generaux, sur l'acomplissement d'icelles, contre nous, noz hoirs, & successeurs, & contre touz noz subgez, soient communes, colleges, universitez, ou personnes singulieres quelconques;

Et en donnant sentences generaux d'escomueniement, de suspension, & de intredit, pour estre enooruz par nous & par eulx, pour cellui fait, si tost que nous ou eulx ferons ou attempterons, en occupant forteresce, ville, ou chastel, ou autre quelcunque chose faisant, ratifiant, ou agreant, ou donnant conseil, confort, faveur, ou aide, celeement ou en appert, contre la ditte paiz & cestes presentes alliances.

Et avons fait semblablement jurer toutes les devant dittes choses par,

Noz treschers enfans le duc d'Anjou & du Maine,
Le duc de Berry, & d'Auvergne,
Le duc de Thouraine,
Le duc d'Orliens, nôtre frere, &
Noz cousins, le duc de Bourbon,
Monsire Jaque de Bourbon,
Jehan d'Artois,
Monsire Pape d'Alencon,
Monsire Johan d'Estampes,
Guy de Bloys,
Le conte de Saint Pol,

Le conte d'Harecourt,
Le conte d'Auceurre,
Le conte de Tancarvili
Le conte de Sanceurre
Le conte de Jooigny,
Le conte de Salebrucl
Le conte de Breile,
Le sire de Coucy,
Le sire de Craon,
Le sire de Fienles,
Le dauphin d'Auvergne,
Le sire Montmorancy,
Guillaume de Craon,
Le sire de Saint Venant,

et ferons aussi jurer, semblablement & au plustost que faire pourrons bonnement, la plus grant partie des prelaz, pers, dux, contes, barons, & autres nobles de nôtre roiaume.

En tesmoing des quelles chose nous avons fait mettre nôtre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace Mill. CCC. sexante.

Et nous, Charles dessusdit, voulens de tout nôtre povoir enteriner & acomplir tout ce, que nôtre dit seigneur & pere a promis & convenantie, promettons, loyalment & en bonne foy, & avons jure, & jurons, sur le corps Jehu Crist sacre, tenir, garder, & acomplir, pour tant comme il nous touche & pourra toucher, toutes & chascune les choses contenues es lettres ci dessus transcriptes, & par la forme & maniere que compris y est, sanz venir, ne faire venir, en aucune maniere, a l'encontre.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nôtre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Par monsire le duc,
N. de Venes.

Sub sigillo, ceræ viridi impresso, a filis sericis.

Testificatur per abbatem Andruynum sub eadem data.

Consimilis littera, ex parte Regis Angliæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaund & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salutz.

Savoir faisons que nous, pensantz, &c. *prout in præfata littera Regis Franciæ, mutatis competenter mutandis, usque hæc verba;*

Et avons fait semblablement jurer toutes les devandites choses par,
Nostre trescher einsne fitz le prince de Gales, &
Noz fitz puisnez Leonel conte d'Ulnestre, &
Esmon de Langele; &
Nos cousins monsieur Phelip de Navarr, &
Les ducs de Lancastre, & de Bretaigne,
Les contes de Stafford & de Salesberie;

Le sire de Manny,
Guy de Bryen,
Reynald de Cobham,
Le captain de Buche,
Le sire de Mountferand,
James d'Audele,
Roger de Beauchamp,
Rauf de Ferrers, capitain de Calais,
Eustace d'Abrichescourt,
Fraunk de Hale,
Johan de Moubray,
Henry de Percy,
Nichol de Tamworth,
Le sire de Goueny,
Richard de Stafford,
William de Graunson,
Rauf Spygurnel,
Gaston de Greyley, &
William de Burton, } *chivalers;*

et ferrons aussint jurer semblablement, & a plus tost qui faire purront bonement, noz autres enfantz, & la plus grande partie des prelatz, d'eglises, contes, barons, & autres nobles de nostre roialme.

Don' par tesmoign de nostre grant seal, a nostre ville de Calais, le xxiv. jour de Octobre, l'an de Grace mil' CCC. et soixante.

Protestatio, ex parte Regis Angliæ, super alligantiis cum patriâ Flandriæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. a touz ceux, qui cestes lettres verront, salut.

Come, par noz autres lettres, nous avons fait perpetueles alliances pour nous, noz heirs, successeurs, & nostre roialme, avecques nostre frere le Roi de France, pour lui, ses heirs, successeurs, & son roialme, contre toutes persones, qui puissent vivre ne morir, except seulment nostre saint pierre le Pape, le saint siege de Rome, & l'Empereur que ores est, en nous departant de toutes alliances faites avecques quelconques autres personnes, sicome contenu est es lettres faites seur les dites alliances, savoir faisons q'il n'est, ne unques ne fuist nostre entencion que, par les dites alliances, nous nous departions, en aucune manere, des alliances que faites avons autrefoitz avec les gentz & tout le pais de Flandres;

Aincois volons la dite alliance, faite avecqes ses dites Flamenes, demourrir en sa force & vertu, jusqes a ceo que nostre dit frere & nostre chere neveu, son fitz ainsne, auront faites les renonciations, que sont a faire de leur partie, & ycelles envoies & bailles, & delivres a noz gentz, ou deputes depar nous, a Bruges, en l'eglise des Augustines, au terme & par la maniere, qui obliges y sont par les lettres, seeles de lour seaulx, les queles renunciacions faites, & delivres a noz deputez, par la maniere dessusdite, nous desmaintenant pour lors, & de lors pour maintenant, nous departons de tout des alliances des dites Flamenes.

Et, pour nourir & garder parfaite paix & amour avec nostre dit frere, son roialme, & ses subgitz, nous consentons & promettons a nostre dit frere, que nous seurserrons de nous aider & user des dites alliances des ditz Flamenes, jusqes au temps que les dites renunciations se dovient faire, c'estassavoir, jusques a la feste Saint Andrew prochein venant en un an.

Et semblablement nostre dit frere nous a promis a faire, par la maniere dessusdite, des alliances, q'il a avecques le Roi d'Escoce, le roialme & subgitz d'Escoce.

Et sauf & except ceo qi est dit & escript, en l'acort de Bretigny, de l'article de Bretaign; a quele, par les dites alliances, nous ne volons, n'entendons, qui aucune prejudice se puisse faire par temps a venir.

En testmoign' des queles choses nous avons fait mettre nostre grant seal as presentes.

Don' a nostre ville de Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

Ejusmodi protestatio, ex parte Franciæ, super alligantiis cum Rege & regno Scotiæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la Grace de Dieu, Roys de France, a touz ceulz, qui ces presentes lettres verront, salut.

Comme, par noz autres lettres, nous aions fait parpetuelles alliances pour nous, noz hoirs, successeurs, & nostre royaume, avec nostre frere le Roy d'Angleterre, pour li, ses hoirs & successeurs, & son royaume, contre toutes personnes qui puissent vivre ne morir (except seulement, nostre saint pere le Pape, le saint siege de Rome, & l'Empereur que ores est) en nous departant de toutes aliances, faites avec quelconques autres personnes, si comme contenu est es lettres faites sur les dites alliances, savoir faisons que n'est, ne onqes fu, nostre entencion que, par les dites alliances, nous nous departions, en aucune maniere, des alliances que faictes avons autreffoiz avec, nôtre treschier cousin, le Roy d'Escoce, son royaume, & ses subgiez;

Ancois voulons la dite alliance, faicte avec les ditz Escoz, demourir en sa force & vertue, jusques a ce que nostre dit frere & nostre chier neveu, son filz ainsne, auront faictes les renunciations, qui sont a faire de leur partie, & ycelles envoiees & baillees, & delivres a noz genz, ou deputez, depar nous, a Bruges, en l'eglise des Augustins, au terme, & par la maniere qui obligiez y sont par les lettres, seellees de leurs seaulx, les quelles renunciacions, faites, & deliverees a noz deputez, par le maniere dessusdite, nous desmainteinent pour lors, & des lors pour maintenant, nous departons, du tout, des alliances des diz Escoz.

Et, pour nourir & garder parfaicte paix & amour avec nostre dit frere, son royaume, & ses subgiez, nous consentons & promettons a nostre dit frere, que nous surserrons de nous aydier & user des dites alliances des diz Escoz, jusques au temps que les dictes renunciacions se dovient faire, c'est assavoir, jusques a la feste Saint Andrieu, prochuein en un an.

Et semblablement nostre dit frere nous a promis a faire, par la maniere dessus dite, des alliances qu'il a avecqes les Flamens & le paiis de Flandres.

Sauf & excepte ce que est dit & escrip, en l'accort de Bretigny, de l'article de Bretaigne.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Calais, xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. soixante.

Par le Roy.

Sub sigillo, ceræ viridi impresso, a filis sericis.

Quod, per istas alligantias, non præjudicetur articulo pacis, Britanniam concernenti.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que nous avons accorde a, nostre treschere frere, le Roy d'Angleterre que les alliances, d'entre nous & lui, ne portent, ou facent, ne puissent porter ou faire prejudice a l'article, contenu en traictie de paiz, faite entre nous & nostre dit frere, faisant mention de la duche de Bretaigne;

Mais voulons & consentons, en tant comme en nous est, que le droit des parties, qui contendent sur le droit du dit duche, & de touz autres a qui il peut toucher, soit sauf & en l'estat que il estoit quant le dit traictie fu fait.

En tesmoign de la quelle chose, nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. sexante.

Eodem modo sigillat.

Par le Roy.

Quod juri Regis Angliæ non fiat præjudicium, eo quod Johannes, in litteris, nominatur Rex Franciæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceus, qui ces lettres verront, salut.

Come par l'accort & paix final, faicte entre nous & nostre frere le Roy d'Angleterre, entre les autres choses, nous aions promis & acorde, a nostre dit frere, a faire certainnes renunciations, & ycelles envoier & delivrer a ses gens, a Bruges, en l'eglise des Augustins, au jour de le feste Saint Andrieu, prochainement venant, en un an;

Et aussi nostre dit frere nous ait promis & acorde, entre les autres choses, a renuncier au nom & au droit, qu'il demandoit ou royaume & a la couronne de France, & icelles envoier & delivrer a noz gens aus diz jour & lieu, & par certainne forme & maniere, contenue en certainnes lettres, seelles des seaux de nous & de nostre dit frere;

Et pour l'acomplissement & perfection de la dite paix & acort, pluseurs lettres soient faictez, & aucunes a faire, pendant le dit terme, que les dictes renunciations se dovient faire & estre faictes, es quelles lettres de nostre dit frere nous sommes & serons, nommez & appellez pluseurs foiz, Roys de France;

Nous voulons, consentons, & accordons a nostre dit frere que, par les dites nominations, faites, ou a faire aucun prejudice, ou domage ne puisse estre fait ou engendre a nostre dit frere, ses hoirs ou successeurs, quant au droit qu'il se dit avoir au royaume & a la couronne de France, ne a nous acquis aucun nouvel droit, jusques a ce qu'il aura fait a la dite renunciation, par la maniere sur ce entre nous & lui accordee.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Sub sigillo, ceræ viridi impresso, a filis sericis.

Par le Roy.

[*Duplicatur Bologniæ vicesimo sexto die Octobris.*]

Quod non præjudicabit, nominando Carolum, ducem Normaniæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normandie, & dauphin de Vienne, a tous ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Comme par l'accord & pais final, faite entre nostre trescher seignur & pere & nostre oncle le Roy d'Engleterre, entre les autres choses, nostre dit seigneur ait promis & accorde, a nostre dit oncle, a faire certaines renunciations, & ycelles envoier & delivrer a ses gens a Bruges, en l'eglise des Augustins, au jour de la feste Saint Andrieu, prochein venant, en un an;

Et aussi nostre dit oncle ait promis & accorde, a nostre dit seigneur, entre les autres choses, a renoncier au nom & au droit, qu'il demandoit, au royaume & a la couronne de France, & ycelles envoier & delivrer aus gens de nostre dit seigneur, aus diz jour & lieu, & par certaine fourme & manier, contenue en certain lettres, seellees des seauls de noz dit seigneur & oncle, &, pour l'acomplissement & perfection de la dite paix & acort, pluseurs lettres soient faites, & aucunes a faire, pendant le dit terme que les dites renonciations se dovient faire & estre faites.

Es quelles lettres, de nostre dit oncle, nous sommes & serons nommes & appelles pluseurs foiz duc de Normendie; nous voulons, consentons, & accordons, a nostre dit oncle, que, par les dites renonciacions, faites ou a faire, aucun prejudice ou dommage ne puisse estre fait ou engendre a nostre dit oncle, ses hoirs, ou successeurs, quant au droit qu'il se dit avoir au royaume & a la couronne de France, & a nostre dite duchie de Normendie, ne a nostre dit seigneur, ou a nous, acquis aucun nouvel droit, jusques a ce qu'il aura fait la dite renonciacion, par la manier sur ce entre nos diz seigneur & oncle accordes.

En tesmoign de la quel chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

Par monsieur le duc,
N. Deverres.

Sigillo avulso.

Pro Rege Angliæ, super conductu Regis Franciæ ad Calesium, & expensis per unum mensem solutis, quitatio.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceulx, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que nostre trescher frere le Roy d'Engleterre, selon la fourme, contenue en traictie de la paix, nouvelement faite entre nous & lui, nous a fait conduire de Londres jusques a Calais, & que ses genz, qui nous ont conduiz & amenez, y sont venuz & demourez par un mois, ou dit lieu de Calais, a ses despens, selon que promis & acorde estoit, et pour ce quitons nostre dit frere & ses hoirs des promesses & couvenances, que faites nous estoient de sa partie, de nous amener a Calais, & de la dite demeure a ses despens.

En tesmoign de la quele chose nous avons fait metre nostre seel a ce presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil trois cens soixante.

Par le Roy.

Sub sigillo a filis sericis.

Pro Rege Franciæ, super expensis Calesii factis, quitatio.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne;

Savoir faisons a touz, presentz & a venir, que, come en traitie de paix & d'accort, fait le viii. jour de May, darein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous, pur nous, nostre roialme, noz subgiz, amys, alliez, & aidantz, d'une part, & nostre trescher frere le Roi de France, pur lui, le roiaume de France, ses subgiz, amys, alliez, & aidantz d'autre part, par les traiteurs & procureurs de Edward, nostre trescher filz ainsne, prince de Gales, & du filz ainsne de nostre dit frere, le Roi de France, soit contenu un article, dont la tenour s'ensuit;

" ITEM, est acorde que le Roy de France serra amene d'Angleterre a Calays, & demorra a Calays par quatre mois apres sa venue; mais il ne paiera rien, du primer moys, pur cause de sa garde, &, pur chascun des autres mis ensuantz, qu'il demorra a Calays, par defaut de lui ou de ses gentz, il paiera, pur ses gardeins, dis mill roialx, tielx come il court a present en France, avant son departir de Calays; & aussi au fuer du temps, qu'il y demorra."

Nous recognoissons & confessons que, nostre dit frere, le Roi nous a fait pleiner paiement & satisfaction, qui nous est agreable, pur tout le temps qu'il a demorre a Calays, de tout ce qu'il nous devoit & povoit devoir par l'article dessus escript, & selonc la tenour d'ycellui;

Et pur ce quitons & clamons quite lui, & ses heirs & ses successeurs, & qui auront cause de lui, de tout ce qu'il nous devoit par le dit article;

Et lui faisons paction, en bone foy & couvenance, pur nous & pur noz heirs, qui jamais riens n'en demanderons a lui, ne es siens, pur la cause dessusdite;

Et renuncions pur nous, & pur noz heirs, quant a ce, a toute exception de peccune noun eue, noun resceue, noun nombree, & de future nomiacion & paiement a faire, & a tout errour de compte, & au droit disant renunciacion general non valoir, & a toutes autres exceptions & opposicions qe purroient estre dites au contraire.

En tesmoignance de quele chose a ces presentes lettres nous avons fait mettre nostre grant seal.

Don' a nostre ville de Calays, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill CCC. soixante.

Super millionibus solvendis, obligatio Regis Franciæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentz lettres verront, salut.

Savoir faisons que, ou traictie de paix & accord, fait le huitiesme jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre trescher frere le Roy d'Engleterre, pour nous & pour lui, & pour les alliez, amis, & adherens d'une part & d'autre, est contenu, entre les autres choses, un article, contenans la fourme qui s'ensuit;

" ITEM, accorde est que le Roy de France paiera au Roy d'Engleterre trois millions d'escuz d'or; dont, les deux valent un noble, de la monoie d'Engleterre:

Et en seront paiez au dit Roy d'Engleterre, ou a ses deputez, sixcenz mile escuz a Calais, dedenz quatre mois, a comptre depuiz que le Roy de France sera venu a Calais:

Et, dedenz l'an des lors prochein ensuivant, en seront paiez quatre cenz mile escuz, tels comme dessuz, en la cite de Londres en Angleterre:

Et des lorz, chascun an prochein ensuivant, quatrecenz mile escuz, tels comme devant, en la dite cite, jusques a tant que les diz trois millions seront parpaiez."

Le quel article nous, Roy de France dessusdit, confessons estre vray:

Et, comme nous aions paie, a Calais au dit nostre frere le Roy d'Engleterre, quatrecenz mill escuz, en deduccion & rabat des trois milions dessusditz, nous, avec ce, prometons, en bonne foy, senz mal engin, paier a nostre dit frere le dit demourant, selon la teneur du dit article, a Londres, excepte les deuxcenz mile, de reste du primier paiement des sixcenz mile, qui seront paiez a Calais ou a Bruges, selon la teneur de noz autres lettres, sur ce donnes a nostre dit frere d'Engleterre;

Et pour ce li obligeons nous, noz hoirs, & noz biens, & les biens de noz hoirs, presens & a venir, cessant tout contredit & opposition.

Et jurons aus Sanz Euvangiles, touchees de nostre main, les choses dessus dites enteriner, acomplir, & garder, & non venir encontre par quelque maniere, renuncians a toutes exceptionz de deception, de circumvencion, a touz privileges empetrez & a empetrer, & au droit disant general renunciacion nou valoir, & a toutes autres de fait & de droit qui pourroient estre dites au contraire.

Et, comme nous aiens donne a, nostre dit frere, le Roy d'Engleterre, noz autres lettres obligatoires, contenans en effect tout ce que ci dessus est dit, faisans mention des dit *trois milions d'escus, en la maniere dessus* dicte, a present nous soions hors du povoir de nostre dit frere, & en nostre franche voulente, & faciens sanz contrainte ceste presente obligation, & aussi soit faite mention des trois milions d'escuz, diz es traictiez de la paix & es confirmations d'iceuls, nostre entente n'est pas que quelque autre obligation que ceste, ou mention quelconqes faite de la dicte somme es diz traictiez & confirmations, nous tienge, ne doie tenir, obligez en icelle somme, ne estre valable;

Mais est nostre entention, sicomme estre doit, que nostre dit frere d'Engleterre soit content de ceste presente obligation quant a ce que dessus est dit, la quell nous voulons valoir, & tenir quant a ce que dessus est dit.

En tesmoing de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de grace mil CCC. soixante.

Par le Roy. *Sub filis sericis.*

Confirmatur per Carolum primogenitum.
Dat' ut supra.

De respectu ducentorum milium florenorum.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui cestes presentes lettres verront, salut.

Come, par le traitie de paix, faite entre nous & nostre trescher frere le Roi de France, nostre dit frere nous doit paier a Calays sis centz mill escuz d'or, dont les deux valent un noble de la monoie d'Engleterre, a certain terme, & il nous ait paie quatre centz mill, tielx come dit est, en rebat & deduction de la somme devantdite, dont nous nous tenons pur contentz;

Savoir faisons que nous avons done, & donons journee & delay a nostre dit frere, sur le paiement des deux centz mill escuz, qui restent a paier de la somme devantdite, jusqes a la Noel & la feste de la Purificacion de nostre Dame, procheine venante apres la date de cestes, si que toute foiz les ditz paiementz lors se facent a nous, par esgales porcions, par fourme & manere, compris es lettres obligatoires, sur ce faites a nous par nostre frere devantdit.

Don' par tesmoignance de nostre grant seal a nostre ville de Calays, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill troiscentz soixante.

Super liberis Regis, in hostagio, usque ad liberationem Regis Franciæ, Bologniæ demorantibus, ad Calesium dimittendis, promissio præfati Regis Franciæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, comme, nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre nous ait promis, par ses lettres, sur certaine fourme sur ce faites, que, si tost comme nous li aurons fait paiement, en son gre, de sixcenz mil deniers d'or a l'escu, dont les deux valent un noble, que nous li devons paier avant nostre partement de Caleis, par la fourme de la paix, nouvellement accordee & faite entre nous & lui, & noz royaumes, subgiez, alliez, aidanz, & amis d'une part & d'autre, il nous delivrera a plein, pour nous en aler, delivres par son congie notoire, cessant tout empeschement quelque part que nous voudrons, en pleine liberte;

Et, avec ce, ait baille deux de ses propres filz, noz cheres neveus, pardevers nous, ou noz genz, pour demourer a Bouloigne, en hostage, jusques a tant que il nous ait delivrez comme dit est;

Nous, par ces presentz, promettons, en bonne foy, & en parole & promesse de Roy, & par nostre serement, sur ce fait aus Sains Euvangiles, touches de nostre main, que, si tost que nous serrons a Bouloigne ainsi delivres, & en nostre liberte & franchise, nous delivrerons a plain ses diz enfanz, noz neveus, de hostagie dessus dite, & les en lesserons aler franchement, & metrons ou pouvoir de nostre dit frere, c'est assavoir a Calais, quittes & delivres, senz contredit, senz delai, senz opposition, ou mal engin.

En tesmoin de ce nous avons fait seller ces presentes lettres de nostre seel.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil trois cens soixante.

Cera viridi sub filis sericis.

Par le Roy.

Renunciatio ad guerras, per Regem Franciæ, filios, & magnates, facta & jurata.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz *ceulz*, qui ces lettres verront, salut.

Sachent tout que, en l'accort & paix final, faicte entre nous & nostre frere le Roy d'Angleterre, sont contenuz deux articles, contenans la forme qui s'ensuit ;

XXXIV. " ITEM, que les Roys dessusdiz seront tenuz de faire confermer toutes les choses dessusdites par, notre saint pere, le Pape, & seront vallees par seiromenz, & sentences, & censures de court de Rome, & touz autres lieux, en la plus fort maniere que faire se pourra ;

Et seront empetrees despensacions, & absolucions, & lettres de la dite court de Rome, touchans la perfection & accomplissement de ce present traictie, & seront baillees aus parties, au plus tard, dedans trois semainnes, apres ce que le Roy sera arrivez a Calais.

XXXVI. Item, a fin que le choses dessusdites, traittees & parlees, soient plus fermes, stables, & valables, seront faictes & donnees les fermetez qui s'ensuient ; c'estassavoir,

Lettres scelles de seaulz des diz Roys, & des ainsnez filz d'iceuls, les meilleurs qu'il pourront faire & ordener par les conseulz des diz Roys ;

Et jureront les diz Roys, & leures enfanz, & aussi les autres des lignage des diz seigneurs, & autres grans des royaumes, jusques au nombre de vint de chascune partie, qu'il tenront, & ayderont a tenir, pour tant come a chascun d'euls touche, les dites choses traictees & accordees, & acompliront, sanz jamais venir au contraire, sanz fraude, & sanz mal engin, & sanz faire nul empeschement ;

Et, se il avoit aucun, du dit royaume de France, ou du royaume d'Angleterre, qui fussent rebelles, ou ne vousissent accord les choses dessusdites, les deux Roys feront tout leur povoir de corps, de biens, & d'avis, de mettre les diz rebelles en vraie obeyssance, selon la forme & teneur du dit traictie.

Et, avec ce, se souzmettront les diz Roys, & leurs hoirs, & royaume, a la cohercion de nostre saint pere le Pape, a fin qu'il puissent contraindre par sentences, censures d'eglises, & autres voies deuez, celui qui serra rebelles, selon qui sera de raison.

Et, parmi les fermetez & seurtez dessusdites, renonceront les diz Roys, pour eux & leurs hoirs, par foy & par serement, a toutes guerres & a touz proces de fait.

Et, se par desobeyssance, rebellion, ou puissance de aucuns subgiez de royaume de France, ou autre juste cause, le Roy de France, ou ses hoirs, ne povoient acomplir toutes les choses dessusdites, le Roy d'Angleterre, ses hoirs, ou aucun pour ceulz, ne feront, ou deuront faire guerre contre le dit Roy de France, ses hoirs, ne son royaume ; mais touz ensamble s'efforceront de mettre les diz rebelles en vraye obeyssance, & de acomplir les choses dessusdites.

Et aussi, si aucuns, du royaume & obeyssance du Roy d'Angleterre, ne vouloient rendre les chastiaux, villes, ou forteresces, qu'il tiennent ou royaume de France, & obeyr au traictie dessusdit, ou pour juste cause ne pourroit acomplir ce qu'il doit fair par cest present traictie, le Roy de France, ne ses hoirs, ou aucun pour eulx, ne feront point de guerre au Roy d'Angleterre, ne a son royaume ; mais touz deux ensemble feront leur povoir de recouvrer les chastiaux, villes, & forteresces dessusdites, & que toute obeyssance & accomplissement soient faiz es traictiez dessusdites ;

Et seront aussi faictes & donnees, d'une part & d'autre, selon la nature du fait, toutes manieres de fermetez & seurtez, que l'on saura ou pourra devise, tant par le Pape, le college de la court de Rome, comme autrement, pour tenir & garder parpetuelment la paix, & toutes les choses pardessus accordees."

ET nous desirans avoir & nourir parpetuele paix & amour entre nous & nostre royaume, & nostre dit frere & son royaume, avons renoncie, & par ces presentes renoncons a toutes guerres, & a touz proces de fait, contre nostre dit frere, ses hoirs, successeurs, son royaume, & ses subgiez ;

Et promettons & jurons, & avons jure, sur le corps Jesu Crist, pour nous, noz hoirs & successeurs, que nous ne ferons, ne venrons, ne faire ou venir soufferons, par fait, en parole, contre ceste presente renonciacion, ne contre aucune des choses contenues es dessusdiz articles.

Et, se nous faisons ou soufferons estre fait le contraire, nous voulons estre tenu & repute pour faulx, parjure, & encourir tel blasme ou diffame, comme Roy sacre doit encourir en tel cas :

Et renoncons a impetrer aucune dispensacion, ou absolucion, du Pape, ou d'autre, contre le dit serement ; &, se impetree estoit, nous voulons qu'elle soit nulle, & de nulle valeur ; & que nous ne nous en puissions aidier en aucune maniere.

Et, pour tenir plus fermement les choses dessusdites, souzmettons, nous, noz hoirs & successeurs a la jurisdiction & cohercions de l'eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nôtre saint pere la Pape conferme toutes ces choses, en donnant monitions & mandements generaux, pour l'acomplissement d'icelles, contre nous, noz hoirs & sucessours, & contre touz noz subgiez, soient communes, colleges, universitez, ou personnes singulieres quelconques;

Et en donnant sentences generaulz d'escomuniement, de suspension, ou de intredit, pour estre encorues par nous, & par eulx, si tost que nous ou euls ferons ou attemptons, en occupant forteresce, ville, ou chastel, ou autre chose quelconque faisant, ratiffiant, ou agreant, ou donnant conseil, confort, ou ayde, celeement ou en apert, contre les choses dessus dites.

Et nous avons fait semblablement jurer toutes les choses devant dites par,

Noz enfanz, le duc d'Anjou & du Maine,
Le duc de Berry, & d'Auvergne,
Le duc de Tourainne,
Le duc de Orliens, notre frere, &
Noz cousins, le duc de Bourbon,
Jaques de Bourbon,
Jehan d'Artois,
Pierre d'Alencon,
Jehan d'Estampes,
Guy de Bloys,
Le conte de Saint Pol,
Le conte d'Aucerre,
Le conte de Harecourt,
Le conte de Tancarville,
Le conte de Sanceurre,
Le conte de Jooigny,
Le conte de Salebruche,
Le conte de Brene,
Le sire de Coucy,
Le sire de Craon,
Le sire de Fienles,
Le dauphin d'Auvergne,
Le sire de Montmorancy,
Guillaume de Craon,
Le sire de Saint Venant,

Et ferons aussi jurer semblablement, & au plustost que faire pourrons bonnement, la plus grant partie des prelaz, pers, dux, contes, barons, & autres nobles de nôtre roiaume.

En tesmoing de la quele chose nous avons fait mettre nôtre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill, troiscentz, soixante.

Par le Roy.

Sub sigillo, ceræ viridi impresso, a filis sericis

Renovatur Bologniæ vicesimo sexto die Octobris.

Confirmatur per delphinum, ut supra.

Consimilis renunciatio per Regem, filios, & magnates Angliæ.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 E. III. m. 4. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seigneur d'Irlaund & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui ces lettres verront, salutz.

Sachent touz qui en l'accort & paix finale, faite entre nous &, nostre frere, le Roy de France, sont contenuz deux articles contenant la forme que s'ensuit;

Item, que les Rois dessusditz serront tenuz de faire confermer toutes les choses dessusdites, par, nostre saint pere, le Pape, & serront valleez, &c. *prout in renunciatione supra per Regem Franciæ, usque hæc verba; viz.*

Et nous, desirantz avoir & nourrir perpetuele paix & amour entre nous & nostre roialme, & nostre dit frere & le roialme de France, avons renuncie, &, par ces presentes, renonceons a toutes guerres, & a touz procez de fait, contre nostre dit frere, ses heirs, & successours, & le roialme de France, & ses subgitz, & promettons, & jurons, & avons jure, sur le corps Jesu Crist, pur nous, noz heirs, & successours, qui nous, ne venrons, ne faire venir soufferons, par fait ou parole, contre ceste present renunciation, ne contre aucune des choses contenues es dessusditz articles, &, si nous faisons, ou souffrons estre fait, la contraire, nous voulons estre tenu & reputee pur faux, perjur, & encourir tiel blasme & diffame come Roy sacre doit encourir en tiel cas :

Et renunceons a impetrer aucune dispensacion, ou absolution, du Pape, ou d'autre, contre les ditz sermentz ; &, si impetre estoit, nous voillons q' elle soit nulle & de nulle valeur ; & que nous ne nous en puissons aider en aucune maniere.

Et, pur tenir plus fermement les choses dessusdites, souzmettons, *nous*, noz heirs, & successours, a la jurediction & cohercion de l'eglise de Rome.

Et voulons & consentons que, nostre saint piere, le Pape conferme toutes ces choses, en donnant monicions & maudementz generalx, sur l'accomplissement d'icelles, contre nous, noz heirs, & successeurs, & contre touz noz subgitz, soient communes, colleges, universitees, ou persones singulieres quelconques :

Et en donnant sentences generalx d'escomeinementz, de suspension, ou de intredit, pur estre encorruz par nous & par eux, si tost que nous ou eux ferons, ou attempterons, en occupant forteresce, ville, ou chastel, ou autre chose quelconque faisant, ratiffiant, ou agreant, ou en donnant conseil, confort, ou aide, celeement ou en appert, contre les choses dessusdites.

Et avons fait semblablement jurer toutes les devantdites choses par

Nostre treschier einsne filz, le prince de Gales, &
Noz filz puisnez, Leonel conte d'Ulnestre, &
Esmon de Langele, &
Noz cousins monsieur Phelip de Navarr, &
Les ducs de Lancastre, &
de Bretaigne,
Les contes de Stafford, &
de Salesberie,
Le sire de Manny,

..uy de Bryan,
Reynaud de Cobham,
Le capital de Buch,
Le sire de Montferand,
James d'Audele,
Roger de Beauchamp,
Rauf de Ferrers, capitain de Calais, — *chivalers.*
Eustace d'Abrichescourt,
Frank de Hale,
Johan de Moubray,
Henry de Percy,
Nichol de Tamworth,

Le sire de Gomeny,
Richard de Stafford,
William de Graunson,
Rauf Spigournel, — *chivalers.*
Gaston de Greilly, &
William de Burton,

Et ferons aussi jurrer semblablement, & a plus tost que faire purrons bonement, noz autres enfantz, & la plus grande partie des prelatz des eglises, contes, barons, & autres nobles de nostre roialme.

Don. par tesmoign de nostre grant seal, a nostre ville de Calais, le xxiv. jour de Octobre.

Littera super liberatione fortalitiorum.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roy d'Engleterre, seigneur d'Irland & d'Aquitaign, &c.

Savoir faisons a touz, presentz & a venir, que, en traitie de la paix, accordee & faite, le viii. jour de May, derenier passe a Bretigny pres de Chartres, entre nous &, nostre trescher frere, le Roy de France, par certains traicteurs & procureurs, a ce establiz, pur l'une partie & pur l'autre, sont contenuz deux articles, contenant la forme qui s'ensuit;

Item, est accorde, que, en baillant au Roy d'Engleterre, ou autre pur lui par especial depute, les villes, & forteresces, & toute la conte de Pontieu;

Les forteresces & toute la conte de Montfort;

La citee & le chastel de Xanctes;

Les chastiaulx, villes, & forteresces, & tout ce que le Roi tient en domaine ou paiis de Xaintonge, decea & dela Charente;

Le chastiel & la citee d'Angolesme;

Et les chasteaulx, forteresces, & villes que le Roy de France tient en domaine ou paiis d'Angoulesmois;

Avec lettres & mandementz des delaissementz de fee & homages, du Roi d'Engleterre, a ses propres couz & fraiz, delivra toutes les forteresces, prises & occupiez par lui, ou par ses subgiez, adherenz, ou alliez es pais de France & de Touraine, d'Anjou, du Maine, du Berry, d'Auvergne, de Burgoigne, & de Champaigne, de Pycardie, & de Normandie, & de toutes les autres parties, terres, & lieux du roialme de France; excepte celles du duche de Bretaigne, & des paiis & terres qui par ce present traitie devient appartenir & demourrer au Roi d'Engleterre.

Item, est accorde que le Roy de France ferra bailler & delivrer au Roi d'Engleterre, ou as ses heirs & deputez, toutes les villes, chastieulx, & forteresces, & autres terres, paiis, & lieux avantnomez, avec leur appartenances, aus propres frais & couz du dit Roi de France.

Et auxi, s'il avoit aucuns rebelles ou dessobeisantz de rendre, bailler, ou restituer au dit Roi d'Engleterre aucunes citees, villes, chasteaux, pays, lieux, ou forteresces, qui par ce present traitie lui dovient appartenir, le Roi de France serra tenu de les faire delivrer au Roi d'Engleterre, a ses despens.

Et, semblablement, le Roi d'Engleterre fera delivrer, a ses despens, les forteresces, qui par ce present traitie dovient appartenir au Roi de France.

Et serront tenuz les ditz Rois & leur gentz a eulz entraider, quant a ce se requis en serront, as gages de la partie qui se requerra, qui serront d'un florin de Florence pur jour pur chivaler; & demi florin pur esquier; & pur les autres a fuer; &, du surplus, des doubles gages est accordee, qui, se les ditz gages sont trop petitz, en regard au marche des vivres au paiis, il en serra en l'ordenance de quatre chivalers, pur ce eslieuz; c'est assavoir, deux d'une partie, & deux d'autre.

Pur quoi nous, Roi d'Engleterre dessusdit, desiranz l'acomplissement de la paix, selon la traitie dessusdit, & especialment des choses dessus dites contenuez es articles, pur yceux plus avancer & haster, & pour la declaracion d'icelles articles, avons accordee & promys, par bone deliberacion, avec nostre dit frere de France, & il avec nous, de commun assentement & accort, qui primerement nous delivrerons & ferons delivrer a plain, franchement, & quitement de toutes occupacions & detentions, faites & mises pur cause & achaisons des guerres, au plus tost qui faire se purra, sanz mal engin, & a plus tard dedeinz la Chaundeleure preschein venant, a nostre dit frere de France, ou a son mandement, toutes les forteresces, qui s'ensuieient, dont aucuns ont este occupees depuis & contre les trieues, a ce qui nous avons entendu;

Primerement, en Champaigne & en Brie, Boursant sur Marne, Janiville sur Marne, Bourt en Champaigne, Ouchie, Gye sur Saine, la Mote de Triefrein, Brugelemens, & toutes autres forteresces, occupees & detenues, pur cause des dites guerres, es paiis de Brie & de Champaigne.

Item, en Nyvernois, Cornallour, Gueillons, Aulefy, Villers, & Mont Epny, & toutes autres forteresces, occupees & detenues, pur la cause & achaison dessus dites, in Nyvernois.

Item, en Anceurrois, & en Burgoigne, Regenues, Legny, Malicorne, & la Mote de Chauloye, & toutes autres forteresces, occupees & detenues, pur la dite cause ou ochaison, en Burgoigne & en Auceurrois.

Item, en Aurelenois, & en Gastinois, Chasteau Neuf sur Loire, & Mareau au Bois, & toutes autres forteresces, occupees & empeschez en Orlenois, & en Gastinois, en Mussien, en Beause, & en Wenquesin le Francois.

Et a ce nostre dit frere de France nous doit bailler & delivrer a plain, & delivrera, dedeinz un mois, proschein venant, ensuivant la dite Chandeleure, la conte de Pontieu, & ses appurtenances, selon la teneur de l'article, faisant mencion, ou traitie de la dite paix, de la conte dessusdite.

Et, en cas que nostre dit frere ne nous auroit baille & delivre la dite conte de Pontieu, & ses appurtenances, dedeinz le dit mois, come dit est, il nous baillera en hostage les personnes qui s'ensuient; c'estassavoir,

Le sire de Sallenay,
Le sire de Malliny,
Le sire de Granssy,
Ou le sire de Parepons, son filz,
Messieur Gauch de Chastellion, sire de Fere,
Le sire de Dury,
Messieur Johan de Blunez,
Le sire de Gery,
Le sire de Chastellon,
Le sire de Barrez,
Le sire de Cruz,
Le sire de Boville, bacheler,
Le sire de Moupipeaut, bacheler,
Monsieur Johan de Meleun, sire de la Sale,
Le sire de Saint Busson,
Monsieur Piers de Patay,
Monsieur Thomas de Bree,
Monsieur Phelip de Guiencent, sire de Warreville & de Geservn.

Item, nous delivrerons & ferons delivrer, dedeinz la dite Chandeleure, en la maniere dessusdite, a nostre dit frere, ou a son commaundement, Chasteau Neuf en Tuierois, Beaumont le Choistif, Nogent le Rotron, & la Forte de Ville Nevill, & toutes les autres forteresces, occupees ou empesches en France, & ou paiis de Perche, & dit Chartain, & de Drouays.

Et ce fait nostre dit frere de France nous doit delivrer toute la conte de Montfort, solonc la tenure de l'article, contenu en traite de paix, faisant mencion de la dite counte, dedeinz un mois preschein ensuuant.

Et, se nostre frere ne nous avoit baille & delivre la dite contee de Montfort, come dit est, dedeinz le dit mois, il nous baillera en hostage,

Monsieur Robert de Viespont, ou son filz,
Monsr' Taupin de Moreles, bachelor,
Le sire de Mensalau,
La sire de Foulet,
Monsieur Gauvayn de Drux.

Item, nous delivrerons a nostre dit frere de France, ou a son commandement, dedeinz la dite Chandeleure, en Berry, & en Bourbonois, les forteresces de Brisancois, de Sainte Torete la Priugne, qui a este pris depuis & contre les trieues, Chabrez, Espunel, Beamen, Briance, Maseres, l'abbe Deverlac, Thos, Bruyl, Ameron, Vierson, Mansay, Bourseront, la Roche, Ynay, Blotueros, Villers, Montempny, Beauvoirs, Beaujeu, Voderon, & toutes autres forteresces, occupees en Berry & en Bourbonois, pur la dite cause ou achaison.

Item, toutes les forteresces tenuz & occupees es parties d'Auvergne devant & apres les trieues accordees.

Item, en Touraine, Lille, Bouchart, la Roche de Ponsey, Puy, Milieres, Raoulet, Piergu, occupe depuis & contre la trieue, Veres de Desrubay, le Pleissers, Amone, Langeie, Osem, Palnau, & toutes les autres forteresces, prises & occupees es parties d'Auvergne, de Bourbonois, Damascon, de Lyon, de Berry, & de Toureine, pur les causes & ochaison dessusdites;

Et, ce fait & accompli de nostre partie, nostre frere de France nous a promys delivrer, & delivra, Engoulesme, le pais d'Engoulesmois, selonc ce qui accorde est entre nous & lui, cestassavoir, dedeinz un mois preschein venant, ensuiant.

Et, se nostre dit frere ne nous auroit deliure la conte de Angoulesme, & le paiis d'Angoulesmois, come dit est, dedeinz le dit mois, il nous baillera en hostages,

Le sire de Montant,
Le Conteour de Saubas,
Monsieur Bruiz de Clamer,
Le sire de la Tour, ou son filz,
Le sire de Belanau,
Monsieur Gussant de Tory,
Le sire de Euland,
Le sire de Saint Palais,
Le visconte de Broce,
Monsieur Piere de Crassay,
Le sire d'Ambois,
Le sire de Lille Bouchart,
Monsieur Johan de Moulason,
Le sire de Maille,
Monsieur Guilliam Trusseau.

Item, en Normandie, en Anjou, & en Maine, delivrerons a nostre dit frere de France, dedenz la dite Chandeleure, les forteresces du Danefront en Passais, Nenin, Mirebell sur le Loir, Latour de Villers, Saint Vast, le Bois Demane, Conde sur Noire Eaue, & un autre forteresce empres apelle Messe Tinchebray, Anullers,

Le Neuff Boure,
Le Ferte Fresnel,
La Roche Dorival,
La Morle Raoul,
La Tour de Saint Christofle,
Villerais,
Husson,
Honnefleu,
Fresenoi,
Le visconte de Plessoys Buret,
La Rouche Dire,
Le Port Julien,
La Flesche Willie,

Viez, Passanant, Roussailles, & toutes les autres forteresses, detenues & occupees par la cause dessusdite, en Normandie, en Anjou, & ou Maine, & aillours, par tout le roialme, selonc la teneur de xxviii article, contenu ou traitie de la paix, & auxi toutes celles qu' ont esté occupees devant & apres les dites trieues accordees.

Et ce fait es dites paiis de Normandie, d'Anjou, & du Maine, & par tout aillours, selonc le dit article, nostre dit frere de France nous a promis a delivrer & delivra Xanctes, & le paiis de Xaintonge, par decea & par dela Charente, c'est assavoir, dedeinz un mois preschein ensuiuant.

Et, en cas que nostre dit frere ne nous auroit delivre Xantes & le paiis de Xaintonge, par la maniere que dit est, dedeinz le dit mois, il nous baillera en ostagie,

Monsieur Ardum Davoir, bachiler,
Monsieur Brandum de Rothes, bachiler,
Monsieur Hue de Berlay, bachiler,
Le sire de la Hay,
Johan le sire Dasse Banneret,
Monsieur Andreu Daverton,
Monsieur Jehan de Combres,
Le baroun de Ferrers,
Le sire de Hambue,
Monsieur Henri de Thienvill,
Monsieur Lowys de Harecourt,
Le sire de Thibouvill,
Le sire de Clere,

toutes les queux hostages dessuz nomez se rendront a Calais, en cas que nostre dit frere ne nous auroit fait delivrer le sterres & paiis dessus nommes, aus termes & par la manere qui dit est:

Et ou dit lieu de Calais demourront jusqes a tant, que nostre dit frere nous aura fait bailler & delivrer les terres & paiis, pur les queux ils nous serront hostages, selonc la division dessusdite; mais, les dites terres & paiis baillez, ou aucuns d'icelles, ceulx qui pur les dites paiis, qui seront bailleez, serront hostages, s'en purront partir tantost franchement du dit hostagie, senz empeschement ou destourber:

Les queles delivrances des dites forteresces, occupees come dit est dessous, serront faites, entierement dedeinz la dite Chaundeleure, preschein venant:

Et aussi la delivrance des ditz hostages, par la manere que dit est, nous Roi d'Engleterre dessus dit jurons, & promettons en bone foi, sanz fraude, & sanz mal engin, & par serement, touches les Saintz Evangiles de Dieu, a nostre dit frere le Roi de France, & a ses heirs:

Et pur ce leur obligeons nous, noz heirs, noz biens, presentz & a venir, quelque part q'il soient.

Et avons fait semblablement jurrer toutes les devantdites choses par, nostre trescher eisne filz, le prince de Gales, &c. come dessus en le traitie ove les articles corrigeez.

Don. par tesmoing, de nostre grant seal a nostre ville de Calais, le xxiv. jour d'Octobre.

Exemplificatur per Regem Franciæ, Calesii xxiv. Octobris, Bologniæ xxvi. Octobris.

Primogeniti confirmatoria, sub eâdem datâ.

Littera Regis Franciæ, super terris tradendis, propriis sumptibus, confirmata per Carolum primogenit

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normandie, Dalphin de Vienne, savoir faisons a touz, que nous avons veu & diligement avise les lettres de nostre trescher seigneur & pere, contenu la forme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que ou traictie de la pais & accort, fait le viii. jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous &, nostre trescher frere, le Roy d'Angleterre, pour nous & lui, & pour les alliez, amis, & adherens d'une part & d'autre, est contenu, par especial, un article contenanz ceste fourme.

XXIX. Item, est acorde que le Roy de France fera bailler & delivrer au Roy d'Angleterre, ou a ses hoirs, ou deputez, toutes les villes, chasteaux, forteresces, & autres terres, pays, & lieux avant nomez, auec lours appertenances, aux propres fraiz & cousts du dit Roy de France.

Et aussi que, se il y auoit aucuns rebelles, ou desobeissantz, de rendre, baillier, ou restituer au dit Roy d'Angleterre, aucuns citez, villes, chasteaux, pays, lieux, ou forteresses, qui par ce present traictie li doivent appertenir, le Roy de France sera tenu les faire delivrer au Roy d'Angleterre, a ses despens.

Et, semblablement, le Roy d'Angleterre fera delivrer, a ses despens, les forteresses, qui par ce present traictie, doivent appartenir au Roy de France.

Et seront tenuz les diz Roys, & leurs gens, a eulx entraidier, quant a ce se requis en sont, aux gaiges de la partie qui le requerra; qui seront,
D'un florin, de Florance, par jour, pour chevalier;
Et demy florin pour escuier;
Et pour les autres au feur;

Et, du sur plus, des double gages est accordé que, se les diz gages sont trop petitz, en regart au marche des vivres ou pays, il en sera a l'ordonnance de quater chevaliers, pour ce esleuz, c'est assavoir, deux d'une part, & deux d'autre.

Nous, Roy de France dessusdit, voulenz de nostre partie tenir, garder, & acomplir les choses dessus dictes, contenues en dit article, ycelles promettons, en bonne foy, sanz mal engin, faire & enteriner, selon la teneur du dit article.

Et, a ce faire, obligeons nouz, noz hoirs, & noz biens, & les biens de noz hoirs, presenz & a venir, tout contredit & opposition cessans.

Et jurons, sur le corps Jesu Crist, tenir, garder, faire, & acomplir ce que faire, devons par le dit article, sanz faire ou venir, au contraire en aucune maniere.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de grace mil, CCC. sexante.

Et nous, voulons de tout nostre povoir enteriner & acomplir tout ce que nostre dit seigneur & pere a promis & en covenancie, promettons loyalment, & en bonne foy, & avons jure, & jurons, sur le corps Jesu Crist sacre, tenir, garder, & acomplir, en tant comme il nous touche, & pourra toucher, toute & chascune les choses contenues es lettres ci dessus transcriptes, & par la forme & maniere que compris y est, sanz venir ne faire venir, pour le temps a venir, en aucune maniere, a l'encontre.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de grace mil, CCC. sexante.

Par monsire le duc.
Collon. est faicte.

Quod, pro uno vel duobus fortalitiis deficientibus, Rex Franciæ ad exequenda promissa procedere non dimittet, exemplificatio & confirmatio Dalphini.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Curr. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne fils du Roy de France, duc de Normendie, & dauphin de Vienne, savoir faisons a touz, que nous avons veu, & diligement avisie les lettres de nostre trescher seigneur & pere, contenans la fourme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceus, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que, comme par l'accord & paix final, faite entre nous &, nostre trescher frere, le Roy d'Angleterre, entre les autres choses, nostre dit frere, par ses lettres, sur ce faites, soit tenuz & nous ait promis baillier & delivrer, a ses couz & fraiz, touz les chasteaux & forteresces, occupees en nostre royaume par ses gens, aliez, ou aidans, pour occasion de la guerre; excepte les forteresses, occupees en paiis de Bretaingne, & celles qui par le dit accord li dovient demourer;

Et parmi ce nous aussi li aions promis & sommes tenus bailler certaines terres, villes, chasteaux, & lieux, par certaine division & moderacion, faite & ordennee en quatre parties, selon la forme & par le temps & maniere, contenuz en lettres sur ce faictes, seellees des grans seaux de nous & de nostre dit frere;

Nous voulons, promettons, & accordons a nostre dit frere, pour lui, ses hoirs, & successeurs, que, quant il aura a nous, noz hoirs, ou successeurs delivre, paisiblement & franchement, selon la dicte division, les chasteaux & forteresses, occupees en nostre dit royaume, pour occasion de la guerre, en la maniere dessusdite, suppose que, en une partie, ou quartier, il en faille un ou deux a delivre dedans le temps que il le doit faire, ou cas que il & ses gens auront fait, & feront tout leur povoir, & parfaite diligence, de fait, & continuelle, par siege & autrement, sanz fraude & mal engin, de faire le dite delivrance, que pour une ou deux des dites forteresces, defaillans en un quartier, comme dit est, ne laisserons pas a lui bailler & delivrer

ce que baillier lui devons, selon la dicte division; aincois li ferons & acomplirons par le temps & maniere, ordennee & acordee de nous & de lui, par noz dites autres lettres, de tout nostre povoir, & sanz fraude & mal engin, ou quei cas nostre dit frere nous a premis, & sera tenuz, de continuer & perseverer en celle diligence, de fait, qu'il les fera voidier, & les nous delivrera au plus tost qu'il pourra, & en fera autelle & aussi grant diligence, par siege & autrement, comme se nous ne il aviens point baillie, ce que bailler li devons pour la cause dessus dicte;

Et aussi nous a promis, & jure, nostre dit frere que, se il y a aucuns rebelles ou contredisans de ceuz, qui tiennent les forteresces occupees, qu'il les punira ou fera punir, comme traictres & rebelles a lui, & leur faire couper les testes, sans delay, & sanz faveur ou deport;

Les quelles choses nous avons promis & jure, & jurons, aus Sains Euvangiles de Dieu, tenir, faire, & accomplir par la maniere dessus dicte, & non venir encontre, suz l'obligacion de noz biens & de noz hoirs presens & avenir.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. sexante.

Et nous, voulans, de tout nostre povoir, entereiner & acomplir tout ce que nostre dit seigneur & pere a promis & couvenancie, promettons, loiaument & en bonne foi, & avons jure & jurons, sur le corps Jesu Crist Sacre, tenir, garder, & acomplir pour tant comme il nous touche, & pourra touchier, toutes & chascune les choses contenues es lettres ci dessus transcriptes, & par la forme & maniere que compris y est, sanz venir ne faire venir, pour le temps a venir, en aucune maniere a l'encontre.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Ocotbre, l'an de Grace mil' CCC. sexante.

Par monsieur le duc.

Collon. est facte.

De rebellibus contra pacem reprimendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis. 34 Edw. III. m. 4. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz nos capitaines, gardes de villes & de chastiaux, subgitz, adherens, & allies, estantz ou parties depar deca la meer, salutz.

Come paix & accort soient faitz entre nous, noz allies, aidantz, & adherentz d'une part, & nostre frere le Roi de France, ses allies, & adherens d'autre part, sur touz les debatz & discors, qui nous avons ou purrons avoir ensamble;

Et eons jurez sur le corps Jesu Crist la dite paix, & aussi nostre trescher filz ainsne, & autres noz enfantz, & autres, tant de nostre sanc, come plusurs prelatz, barons, chivalers, de plus notables de nostre roialme;

Et aussi ad jure nostre dit frere, nostre trescher neveu le duc de Normandie, & noz autres neveus, ses enfantz, & plusurs autres de son sanc, & autres prelatz, barons, & chivalers de son roiaume;

Et aucuns de nostre roiaume, & de noz subgiz, se povent efforcer de faire, ou entreprendre, aucune chose contre la dite paix, en preignant & detenant forteresces, ou faisant pillages, en preignant gentz, ou arestant leurs corps, leur biens, & marchandises, ou autres choses faisant contre la dite paix, de quoi il nous desplerroit tresgrantment, & ne le purrons ne voudrions passer sanz dissimulacion en aucune maniere;

Nous, voullens obvier, de tout nostre pouair, es choses dessusdites, voullons, discernons, & ordenons, par deliberacion de nostre consail, de certaine science, que, si aucuns de noz subgitz, de quelque estat ou condicion q'il soit, faite, ou efforce de faire, contre la dite paix, en faisant pillages, preignant ou detenant forteresces, persone, ou biens quiconques, du roialme, ou autres, de nostre dit frere, de ses subgitz, allies, ou adherens, ou autres quelconqes, facent contre la dite paix:

Et il ne se delesse, cesse, ne deporte de ce, & rende les damages, qui fait aura, dedenz un mois enpres ce q'il aura este sur ce requis par aucun de noz officers, sergentz, persones publiques, qi par cel fait seulement, & sanz aucuns proces, condampnacion, ou declaracion, ils soient des lors tenuz & reputez pur banniz de nostre roialme, & de tout nostre povoir, & aussi du roialme & terre de nostre dit frere, & touz leur biens confiquez & obligez a nous, & a nostre demain;

Et, s'il poent trove en nostre roialme, que punicion soit faite, come traictre & rebelle a nous, par la maniere qu'il est accustume a faire en crime de lese majeste, sanz faire seurete, grace, remission, ou pardoun aucune;

Et semblable le voulons faire de noz subgitz, de quelconque estat ou condicion q'il soient, qui en nostre roialme prendront, occuperont, ou detendront forteresse quelconqe, contre la volente de ceulx a qui elles seront, ou qui buteront feuz, raunceront villes ou personnes, ou facent pillages & roberies, ou ferront ou meueront guerre en nostre pouair, ou sur noz subgitz;

Si vous mandons, comandons, & enjoignons estroitement a touz noz seneschalx, baillez, prevoz, chastellains, & autres noz officers, sur quantque il purront forfaire envers nous, & sur peine de perdre lour offices, ils publiont, & facent publier, ces presentes par touz les lieux notables de lour seneschaucies, ballies, prevostes, & chastelleines, & toutes les choses dessusdites gardent, & facent garder entierment & acomplir de point en point;

Et sachent touz que, s'ils en soient nectligent ou defaillant, ovec la paine dessusdite, nous leur ferons rendre les damages a toux ceux, qui par leur defaute ou necligence auront este grevez ou damagez, & ovesque ce, les empinguerons, par tielle manere, q'il serra exemple a touz autres.

Et semblable nous ad promis nostre dit frere faire en son roialme, & nous en ad baillie ces lettres, & nous luy avons aussi baillez les nostres; except & reserve par nous, & noz amies, ce q'est dit & escrit, en la dite paix, en l'article de Bretaigne.

Donn' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre.

Consimilis littera Regis Franciæ, & littera primogeniti, confirmatoria, dantur Bologniæ vicesimo sexto die Octobris.

Littera obsidum Regis Franciæ obligatoria.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

A TOUZ ceuls, qui ces lettres veront,

Phelip, filz de Roy de France, duc d'Orliens, conte de Valoys & de Beaumont,
Loys, filz du Roy de France, conte d'Anjou & Maine,
Jehan, filz du Roy de France, conte de Poitiers & de Auvern,
Loys, duc de Bourbon & conte de Clermont,
Jaques de Bourbon, conte de Pontieu & de la Marche,
Jehan d'Artoys, conte de Eu,
Charles d'Artoys, conte de Longueville,
Pieur d'Alencon,
Jehan d'Estampes,
Guy de Bloys,
Guy, conte de Saint Pol,
Jehan conte de Harecourt,
conte de Forez,
Jehan conte de Vendosme,
Jehan conte d'Auceurre,
Jehan conte de Tankerville,
Jehan conte de Sanceurre,
Jehan conte de Jooigny,
Beinart conte de Ventadour,
Jehan conte de Salebruche,
Charles conte de Dompmartin,
Jehan conte de Portien,
Simon, conte de Brenne,
conte de Grant Pre,
Engeiran, sire de Coucy,
Amamry, sire de Craon,
Robert, sire de Fienles, conestable de France,
Arnoul, sire Dodenham, mareschal de France,
Beraut, dauphin d'Auvergne,
Charles sire de Montmorancy,
Robert sire de Saint Venant,
Yon sire de Garancierres,
Jehan de Ligny, chastellan de Lille,
Guille de Craon, viconte de Chasteandun,
Guille vidame de Chartres,
Thomas sire de Bruyeres,
Pierre sire de Preans,
Rabache sire de Hangest,
Robert sire de Stoteville,
Guy de la Roche,
Bonabes de Rouge, sire Dernal,
Jehan sire de Bonberch,
Robert sire de Wanerin,
Mahein sire de Roye,
Raoul sire d'Aubigny,
Renaut sire de Mauleuriers,
sire de Guerarville,
Ladvoue de Theroenne,
Guille Troussean,
Guille Turpin,
Jehan sire Dandesel, salut.

Savoir faisons que, comme en certain traictie, en bonne paix & accord, entre nostre trescher seigneur le Roy de France d'une part, & tresnoble & haut prince le Roy d'Engleterre d'autre part, pour chascun d'eulx, de leurs royaumes, de leurs subgiez, amis, aidans, & aliez, par les traicteurs & procureurs, de haus & puissans princes, monsieur Charles, ainsne filz de nostre dit seigneur le Roy de France, duc de Normandie, & Dalphin de Vienne, & de monsieur Edward, ainsne filz du dit Roy d'Angleterre, es noms des diz Roys, & aianz, chascun d'eulx, a ce faire povoir & mandement de leurs peres, ait este traictie fait & acorde a Bretigny pres de Chartres, le viii. jour de moys de May, derrinerement passe, sur toutes les guerres, contencions, dissenssions, descors, & debaz, meuz & demenez, entre les diz Roys & leurs

royaumes, a cause de ce, que le dit Roy d'Angleterre reclamoit soy avoir droit au royaume & a la coronne de France, & aussi de plusieurs autres demandes, que le dit Roy d'Angleterre faisoit;

Et par nostre dit seigneur le Roy de France ait este acorde au dit Roy d'Angleterre, de nous donner & bailler, en hostaiges, au dit Roy d'Angleterre, pour lui & pour ses hoirs, par la maniere que accorde est entre eulx, & par leurs lettres seelles de leurs seaux sur ce faites.

Nous, dessusnomnez, nous rendons & mettons pour ce en ostaige au dit Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, & li promettons loyaument & en bonne foy, & sur nostre honneur, & estat de chevalerie, & par toutes les melleurs manieres que nous porrons, que nous serons loyaus ostaiges du dit Roy d'Angleterre, & de ses hoirs;

Et ne ferons, ne procurerons, ne souffrerons estre fait, ne procure par nous, ne par autre, en prive ne en appert, quant en nous est, par paroles ou par escript, ne par autre maniere, quelconques chose qui pourroit tourner en domaige, ou deshonneur, ou prejudice du Roy d'Angleterre, de ses hoirs, & de son royaume, ne autres leurs terres, paiis, & lieux, quelconque part qu'il soient establez;

Et les secrez du dit Roy d'Angleterre, & de son royaume nous celerons, sanz descourir, a leur domaige, a aucune personne du monde;

Et plus promettons, en bonne foy, que nous demourrons ostaiges en quelconques cite, ville, ou lieus, que le dit Roy d'Angleterre, ses hoirs, ou leurs deputez, nous vouront assigner ou baillier, dedenz le dit royaume d'Angleterre, sanz partir des dites villes, cites, ou lieux, ne hors du dit royaume, en aucune maniere, se ce n'estoit par expresse licence, voulente, & congie, donne a nous expressement par le dit Roy, ses heirs, ou leurs deputez, excepte, que nous, pour esbaire nous, pourrons partir des dites citez, villes, ou lieux, ou matin, en retournant en ycelles, dedans soleil couchant, se ce n'estoit par congie a nous donne, come dessus est dit;

Et promettons, de nostre franche & propre volente, sanz aucune violence, force, coaction, ou paour, au miex que nous pourrons, de droit, de parole, & de fait, de tenir loyaument ostaige en la fourme & maniere que dessus est dit & devise, sanz venir au contraire, par quelconques maniere que ce soit, en jugement ou de hors, taisiblement ou expressement;

Et, pour ce, nous obligonz noz corps, noz biens, meubles & non meubles, presentz & a venir, quelconque part que il soient, & chascun de nous, a la jurisdiction, contrainte, & conpulcion de toutes cours, seculieres & de sainte eglise, & par especial, a la court de la chambre du Pape, & de l'auditeur, & vice-auditeur, & souz-auditeur d'ycelle, presenz, & qui, pour le temps, seront, pour nous contraindre, & chascun de nous ensemble, & devisement, & separeement, en un temps, ou en plusieurs, par censures & sentences de excommuniement, & par autres voyes & remedes de droit;

Et de nostre certaine science, & par noz paroles expresses, renoncons a toutes exceptions de force, & de paour de plus ou meins estre escript, ou dit, de fraude, de mal, & de circonvencion, & a priviliege de la crois, & a toutes lettres, graces, & privilieges du Pape, de l'Empereur, & d'autre prince, quelconques, empetrez ou a empetrer;

Et generaument a toutes excepcions, cavillacons, remedes, cautelles, & deffenses, de droit canon & civil, de loys & de coustumes, pour quoy nous pourrions dire, proposer, ou nous aidier ou deffendre, en jugement, ou dehors, ou temps a venir, contre aucune des choses dessus recites; & a loy, que l'en dit general renunciacon non valoir, se especial ne precede;

Et voulons que ceste general renunciation eit tant de force, effect, & vertue, que elle auroit se touz les cas, poins, & articles, de droit, canon ou civil, de loys, & de coustume, feussent de mot a mot exprimez & declarez en ces presentes lettres;

Et jurons, sur les sainctes Dieu Euvangiles, par nous corporelment touchiees, & aussi baillons nostre foy en la main de maistres...... tabellions publiques de l'auttorite apostoliqe, de tenir, parfaire, attendre, & acomplir toutes les choses, & chascun d'ycelles, accordees par nous & promises, en la maniere & fourme que dessus est dit; sanz dire, proposer, ne faire, en prive, ne en appert, aucune chose au contraire.

Et, se cas avenoit, que aucune chose feust ditte, ne faite, par nous, ou a nostre procuracion, encontre aucune des dites choses, par nous accordees & jurees, ce que Dieu ne vuille, nous ottroions, & voulons expressement, que des lors nous soyons tenuz & reputez pour faux chevaliers, ou fausses personnes, & convanceuz de foy mentie, par devant touz, & pour tels recognoissons desmantenant, en cas que nous deffaudrions en aucun point, cessant toute juste & raisonnable empeschement;

Et avons requis, & requerons les tabellions dessus escrips, que il facent au dit Roy d'Angleterre, & a ses hoirs, sur toutes les choses dessus dites, souffisans instrumens publiques, a l'ordenance de chascun sages, sanz muer la substance;

Et, neantmoins, mettent leurs signes & subscripcions en noz presentes lettres, seelles de noz propres seaux, pour plus grant tesmoignage & fermete de toutes les choses devantdites.

Qui furent faites & donnees en la ville de Calays.

Sub singulorum supranominatorum sigillis, caudis membranaceis appensis.

De liberatione obsidum principalium.

A.D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Rot. Cales.
34 E. III. m. 1. p. 1.
in Turr. Lond.

LE Roy as touz ceus, qui cestes lettres verront, saluz. Come par le traitie de la paix & accorde, entre nous, noz heirs, & successours d'une part, & nostre frere le Roi de France, pur lui, ses heirs, & successours d'autre part, sur touz noz descorz, guerres, & debaz;

Nostre dit frere, entre les autres choses, nous soit tenuz de bailler certaines ou certain noumbre d'ostages, tant de noz neveuz ses enfantz, q' autres de son sanc, & autres barons & chivalers de son roialme;

Et pur ce nostre dit frere nous ait baille & delivre certains ostages, c'estassaver, Loys conte d'Anjou, Johan conte de Poitiers, ses enfanz, noz chers neveuz, le duc d'Orliens son frere nostre cosyn, & autres de son sanc, & autres;

Et nostre dit frere nous ait requis que nous voullons delivrer noz diz neveuz & nostre dit cousin, & autres de son sanc, du dit ostage, quant il aura fait & acompli une partie de ce que il nous doit faire par le dit acord, & aussi veullons delivrer les autres ostages, ou parties d'iceux, selonc ce q' il acomplira le residu, qui demourra a acomplir, apres la deliverance de noz ditz neveus, & des autres de son sanc;

Nous, pur contemplation de nostre dit frere, le Roi de France, & pur l'amour & affection que nous avons a noz ditz neveuz, & autres du sanc de nostre dit frere, & autres, accordons & promettons a nostre dit frere, ses heirs, & successours, & avons jure, & jurons, sur le corps Jesu Crist, que, si tost q' il, ses heirs, ou successours auront baille & delivre a nous, noz heirs, ou successours les citez, terres, paiis, & contez qui s'ensuit; c'estassaver,

La cite & le chastel de Poiters, & toute la terre & paiis de Poitou, ensemble le fie de Thouars, & la terre de Belevill;

La cite & le chastel d'Agen, & toute la terre & le paiis d'Agenois;

La cite & le chastel de Pierregort, & toute la terre & le paiis de Pierreguys;

La cite & le chastel de Caours, & la terre & le paiis de Caoursin;

La cite & le chastel de Lymoges, & toute la terre & le paiis de Lymosin;

Et toute la conte de Gaure;

La ville, le chastel, & toutes les forteresses de la Rochelle;

Toute la conte de Guynes;

Et aussi nous aura paie & delivre a Londres quatre cent mill escutz d'or, dont les deux valent un noble de la monoie d'Engleterre, & delivre aussi a nous ou a noz deputez lettres de renunciation, & autres purparlez a bailler a la ville de Bruges, en Flandres, le jour de saint Andreu prochien venant en un an;

Deslors nous delivrons du dit ostage, & ferrons delivrer franchement, nostre trescher cousyn, le duc d'Orliens, & noz treschers neveuz le duc d'Anjou & de Maine, & le duc de Berry & d'Auvergne, & noz cousins Johan d'Estampes, & Pierre d'Alencon;

Et les ferons seurement conduire & mener au roialme de France & en povoir de nostre dit frere, jusques a la ville de Bouloigne, & ne les soeffrons estre empeschez ou destourbez pour cause de leur ostagie, ou autre quelconque, du temps passe, que il ne s'en puissent retorner paisiblement ou pooir de nostre dit frere;

Et, se aucun empeschement y avoit du temps passe, nous le ferrons oster & cesser du tout, &, du surplus, qui est a faire & paier depar nostre dit frere, nous promettons & jurons, par la manere dessusdite, que, si tost que nostre dit frere, ses heirs ou successours, nous auront baillie & delivre la conte & paiis de Rovergne, la cite de Tarbe, & toute la contee de Bigorre, avec tout ce que le Roi d'Engleterre ou aucun de ses ancestres tindrent auncienement, en la ville de Monstereul, avec toutes les appurtenances & appendences, & paie quatre centz mill escutz, tielx come dessus est dit, a Londres, nous deliverons du dit ostage, franchement & quitement, la quinte partie des ostages demourez.

Et, quant nostre dit frere, ses heirs ou successours, nous auront paie & delivre quatre centz mill escutz, tielx come dessus est dit, a Londres, nous deliverons la quint partie des ostages demourez, & aussi de an en an, jusques a l'acomplissement du paiement entier & de tout le demorant, que nostre dit frere nous doit faire parmi le dit traitie.

En tesmoignance de ce nous avons fait mettre nostre seel, a ces presentes lettres.

Don' souz nostre grant seel, a nostre ville de Calais, le xxiv. jour d'Octobre.

Super liberatione captorum apud Poytiers.

A.D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Ex Orig.
in Thesaur. Cur.
Recept. Scacc.

JEHAN, par la Grace de Dieu, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que, ou traictie de la paix & accord, fait, le viii. jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre trescher frere le Roy d'Engleterre, pour nous & lui, & pour les allies, amis, & adherens d'une part & d'autre, est contenu par espece, un article, contenans ceste fourme;

Item, est accorde que les diz seze prisons, qui venrent demourer en ostage, pour le Roy de France, come dit est, seront parmi ce delivres de leurs prisons, sanz paier aucune reancon pour le temps passe, se il n'ont este a acord de certaine reancon par couvenances, faites par avant le tiers jour de May darriere passe; &, se aucun d'euls est hors d'Engleterre, & ne se rent a Calais, en ostage, dedenz le premier mois apres les dites trois sepmaines de la Saint Jehan, cessant juste empeschement, il ne sera pas

quite de sa prison, mais sera contrains, par le Roy de France, a retourner en Engleterre, comme prisonner, ou a paier la peine, par luy commise, & encourue, par defaut de son retour.

Pourquoi nous, Roy de France dessusdit, voulanz le dit article en taut, comme il nous touche, & come nous y sommes tenuz, de nostre partie, tenir, garder, & acomplir, senz fraude & senz mal engin, obligeons a ce faire nous, & noz hoirs, & noz biens, & les biens de noz hoirs, presens & a venir toute opposicion & contredit cessantz.

Et jurons, sur Sans Euvangiles, touchees de nostre main, les choses dessus dites enteriner, acomplir, & garder, & non venir encontre par quelque maniere; renuncianz a toutes exceptions de deceptions, de circumvencion, a touz privileges, empetrez & empetrer, & au droit disant general renunciation non valoir, & a toutes autres, de fait & de droit, qui pourroient estre dites au contraire.

En tesmoign de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. soixante.

Par le Roy.

Innovatur Bologniæ vicesimo sexto die Octobris.

Quitatio prisonariorum captorum in pugnâ de Poytiers.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de DIEU, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaunde & d'Aquitaigne, a touz, qui ces lettres verront, salutz.

Savoir faisons que, au traitie de la paix & acort, fait le oytisme jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre frere le Roi de France, pur nous & lui, & pur les alliez, amys, & adherentz d'une & d'outre partie, est contenu, par especial, un article faisant mencion de sez prisoners, qui furent pris, avec nostre dit frere de France, en la bataille de Poiters; c'estassavoir,

Monsieur Phelip de France,
Le conte de Eu,
Le conte de Longueville,
Le conte de Pontieu,
Le conte de Tanqarville,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sanceurre,
Le conte de Damartyn,
Le conte de Ventadour,
Le conte de Salebrugge,
Le conte d'Anceurre,
Le conte de Vendosme,
Le sire de Craon,
Le sire de Derval,
Le mareschal Dodeneham,
Le sire d'Aubigny,

De quel article le teneur s'ensuit,

XVI. Item, est acorde que les ditz seze prisoners, &c *prout in ar. xvi. prætacti tractatûs usque hæc verba;*

Nous, en accomplissant, sur le dit article, les covenances du traictie & de la paix,

Monsieur Phelip de France,
Jaques de Bourbon,
Monsieur Jehan d'Artois,
Conte de Eu,
Le conte de Tanquarville,
Le conte de Ventadour,
Le conte de Vendosme,
Le conte d'Anceurre,
Le conte de Salebruche,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sanceurre,
Le sire de Craon,
Le mareschal Dodeneham,
Le sire d Aubigny, &
Le sire de Derval,

sicome acorde est entre nous & nostre dit frere, le Roi de France, delivrerons, & desors delivrons au plain de leur prisons, ou il estoient pur la dite cause, a touz jours, sanz paier aucun raunceon pur le temps passe, s'il n'ont este a acort de certain raunceon par avaut le tiercz jour du dit mois de May, selon la fourme & teneur, & par les condicions contenuz ou dit article.

Don' par tesmoign de nostre grant seal, a nostre ville de Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' troiscentz soixante.

Quitatio prisonariorum obsidum.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz, &c. saluz. Savoir faisons que, combien qui nostre frere de France nous ait donne certeins hostages a cause de sa delivrance, & parmi l'accord, novellement faite entre nous & lui, c'est assavoir,

Phelip de France, son fitz,
Jaques de Bourbon, } *ses cousins.*
Johan d'Artois,
Le conte de Tanquarville,
Le conte de Joigny,
Le conte de Sancerre,
Le conte de Salebruch,
Le conte de Vendosme,
Le conte de Ventudour,
Le mareschal Dodenham, &
Le sire d'Albygny,

n'aidgairs pris a la bataille de Poitiers, & ils se sent obligez, par leur lettres, sealles de leur sealx, d'entrer hostages pour nostre dit frere, come dit est, & pur l'acomplissement des choses accordees;

Nous volons que, non obstant la dite obligacion, touz les dessus nommez puissent aler franchement & quitement quieu part qui leur plerra, sanz ce que aucun de eulx soit tenuz de venir, ne entrer hostages, pur la cause devantdite; & leur quitons de leur fois, si aucun en y a, & leur delivrons de l'obligacion devantdite; la quele, quant as autres choses & persones, compris & nomez en ycelle, nous volons demourer en sa pleine force & vertu:

Et aussi, en cas que nostre dit frere de France auroit defailli de nous paier deux centz mill escux, a les festes de Noel & de la Chaundeleure, prochein venant, par esgales porcions;

Et aussi de nous bailler la ville, le chastel, & toutes les forteresces de la Rochelle, avec leur appurtenances au terme & par maniere & forme qui nostre dit frere est tenuz;

Pur quel defaut le dit Philip ou aucun des autres avant nomez, dovient entrer hostages, qui, quant a ce, nulle prejudice se puisse faire a nous, ne as lettres obligatoirs devantdites; mais volons expressement que, en touz les deux cas devantditz, elles demorent en meisme l'estat q'il furent avant la date des presentes, sanz ce que cestes noz lettres leur vaillent, ou puissent porter profit, ou temps a venir ou cas dessusditz.

Donn' par tesmoign', &c. le xxiv. jour d'Octobre.

Promissio, cessante causâ, liberationis omnium obsidum, & de modo qualiter, medio tempore, tractabuntur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Tract. Pacis, 34 Edw. III. m. 6. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. salutz. Come par l'acord & paix final, fait entre nous, & noz heirs & succeseurs, & nostre roiaume d'une part, & nostre frere de France pur lui, ses heirs, successeurs, & le royaume de France d'autre part, sur touz les debatz, descorz, & dissensions, qui nous avons, ou poions avoir ensemble, entre les autre choses, nostre dit frere fuist tenuz de nous bailler certains ostages, les queux nostre dit frere nous a baille & delivre, & doit enqores bailler en ostage, par manere qui tenuz y estoit, & aucuns des ostages se sont obligez, & autres serront obligez a nous, de tenir bien & loialment son ostage, & de par nostre dit frere soit requis, que nous leur voillons donner bonne & suffisante seurte d'estre traities & demenez covenablement, durant le dit ostage;

Et aussi delivrer du dit ostage, quant les choses, pur queles il dovient tenir en ostage, serront accompliez, nous, considerantz la dite requeste estre raisonable, avons promis, & promettons, & avons jure, & jurons, sur le corps JESU CRIST, que les choses, accordeez entre nous & nostre dit frere, accompliez, pur les queles ils tendront ostage, nous leur delivrerons & ferons reudre, tout quites & delivres du dit ostage, en roialme de France, & ou povoir de nostre dit frere, c'est assavoir, a Bologne;

Et les ferrons seurement conduire, & leur garderons & defendrons de tout arest & desturber, & de toutes choses, par queles il pourront estre delaie ou empesche de partir franchement de nostre povoir & du dit ostage; non obstant quelques obligacions, pleggeries, ou covenances, ou autres choses quelques, faites jusque aujourduy;

Et aussi promettons & jurons, come dessus, que, durant le temps q'il serra ostage, nous ne mettrons ne souffrons les diz ostages estre mis en prison ferme, mais le traiterons amiablement, & par la manere q'il appartient, a leur personnes & a leur estat, & leur laiserons & souffrerons franche-

ment aler esbatre par nostre roialme, ou y leur plerra, par le space de deux jours & un nuyt continuez, en retournant, si plus grante grace ne leur faisons, en la citee & ville, que nous leur bailerons & establirons en nostre dit roiaume.

Et leur gentz & officers desarmez laisserons & souffrerons paisiblement venir par devers eux, & y demourrer & retourner ou royaume de France paisiblement, sanz arrest ou destourber aucun.

Et, si nous faisons ou sofferons estre fait le contraire, nous volons estre tenu & repute parjure, & encourir tiel blasme & diffame come Roi sacre devroit encourir en tiel cas.

Don' par tesmoign' de nostre grant seal, a nostre ville de Calais, le xxiv. jour d'Octobre.

Pro habitatoribus villæ de Rupella.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Cales. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, &c. a touz ceux, qui ces presentes lettres verront ou orront, salut.

Come par la traitie de la paix, parlee & accordee entre nous & nostre frere le Roi de France, la ville, castel, & les forteresces de la Rochelle, avec leur appurtenances & appendances dicelle, nous doit estre baillee & livree.

Et nous la devons tenir & garder en ses libertez & franchises, come elle a eu ou temps passe.

Et ycelles libertez & franchises li devons confermer par nous & par noz predecessers toutesfoiz que requis enserons, si comme ou traitie de la dite pais est plus a plain contenu.

Et Guillaume du Seris chivaler, Pierre Buffet, Johan Chanderer, Guillaume Boulart, & Mace d'Aygnechane, procureirs envoyez par les maire & bourgois de la dite ville, nous oyent requis qu'il nous plust approver & confermer touz les privileges, franchises, libertez, coustumes, usages, explaiz, droiz, longues observances, nobilitations, esclarsismens, de leur droiz dons gracez, remissions de cas criminelz & civilz sententes ou arrestz, sauve gardes, conduiz, des queuz il ont les uns en escript & les autres vois descript.

En nous esclarissant aucunes des choses dessus dites par la manere qui s'ensuit.

Premer, disoient les dessus nommez que la dite ville de la Rochelle, les maire, escheivins, conseillers, pers & autres bourgois ont acoustume avoir & ont corps & communes campanes, & sainz convocations & assemblees, juridicions basse & moyene & haute, par la manere dessus declarre & autrement rentes & ceus damaynes & autres choses appurtenantes a commune, si come il nous est apparu par vidimus, & appara par l'original ou autrement duement, si come il dient.

Item, par vertu du titre de la dite commune, les escheivins, conseillers & pers, eslisent le jour de .... trois personnes de la dite commune en maires, c'estassaver, ceulz trois qui plus ont de voiz, les queux trois ainci esluz il presentent au seneschal, ou a son lieutenant, qui prent celui qui lui pleist, en faisant le serement qu'il sera leaux & feaux au Roi, & gardera feablement la ville a lui & a son heir masle, & les autres seremenz acoustumez, la quele fourme de ellection il prouveront detruement.

Item, dient que le dit maire a acoustume a avoir la cognoissance de touz ses bourgois & de leur famille, & la absolucion & condempnacion de eulz en tout cas criminel & civil; excepte cas de real mageste commis en la personne du seigneur, & la cognoissance de toute action personnelle, realle & mixte, des chouses perceaus en la dite ville, & quant avouoit que des chouses dessusdites ou daucune dicelles les dessus nommez, ou aucun deulz, sont adjornez devant les gentz du Roi de quelconque auctorite & povoir qu'il soient le maire, ou souz maire, ou procureur de la dite ville en ont la court & la obeissance ou les parties par eulz s'en povent traire de la prevoste ainci quil ont enseigne par vidimus & monsteront le duement que ainci est acoustume.

Item, dient que le dit maire & bourgois ont acoustume avoir le regart & aleement de touz unir de touz poiz, adjustemens de mesures & aulnes, & bonneement des rues, chattaux & maisons, & avoir en la dite ville les jugemens des toutes personnes privees & estrangeres, & tout cas criminel, excepte cas de real majeste commis en la personne du seigneur tant seulement.

Et avec ce ont acoustume avoir la garde de jour & de nuit de la dite ville, & de toutes les portes & forteresces dicelle & a eulx appertienent, soient devers la mer ou devers la terre, si comme il ont enseigne par vidimus & enseignont autrement duement.

Item, dient que le seneschal de Xanctonge en son nouvel aveniment, a acoustume a faire serement en la main du maire, de tenir & garder les franchisez & libertez de la dite ville sanz venir a l'encontre, ainci qu'il ont enseigne, par vidimus & enseigneront autrement duement.

Item, dient que touz les marchantz tant de la dite ville comme dailleurs, de quelque part qil soient, alanz, venanz, & demourranz en icelle ou au paiis, d'environt avec leur marchandises & autres biens ont & sont acoustume este, ou sauf & seur conduit du Roi, & des autres seigneurs de la Rochelle, si par telle manere qu'il ne povont estre pris, arrestez, n'empeschez, eulz, ne leurs biens par mer que ne autrement s'il ne avoient de lui qui en leur chief ou contrait, & ainsi est acoustume & prouveront duement.

Item, dient que nul bourgois, ne autre habitantz de la dite ville, ne peut estre traiz hors dicelle par aucune cause, criminelle ou civille, mes sont jugez ou absoult en icelles selon leurs demerites, si non en cas de resort, tant seulement & ainci sont aucoustume & prouveront duement.

Item, dient que toute manere de naufrages, wrek, & brises de niefs, sont & devent estre oustez, tant de reson comme de coustume, & que les biens doyvent estre restabliz a ceulz qui avoient la possessions, par avant puis qu'il les pursuyent dedens au jour, sanz ce q' aucune personne, par cause du dite naufrage, wrek, au brises de nefs, puissent rienz demander esditz biens, en toute ne en partie, & ainci l'ont acoustume souventfoiz quant le cas y avenoit & prouveront, par telle manere que souffira.

Item, dient q' il sont & devent estre francs, & quiptes de paier ventes ou finances des maisons, ou rentes, achaptes, & assisses, en la dite ville, & du double de tenx ou rent par muance de seigneur par mariage, par cas de chivalrie, ou de guerre, par le voiage d'oultre mer, & de toutes taalles subvencions & aides, & en telle possession de liberte & franchise sont & ont este, si comme il ont enseigne particulerement, par vidimus & enseigneront autrement duement.

Item, dient que les mair, burgois, & habitans, de la dite ville, sont & ont este en celle possession, & saisine de liberte, que il nestoient contrains de sailler hors de la dite ville, par fait d'armes, onst, ne chivanchee, ne autrement, si comme il ont enseigne, en partie par vidimus & enseigneront duement.

Item, dient que les ditz mair, bourgois, & chacun deulz, se povoient joui de prescription d'an & jour, se comme il ont enseigne, par vidimus, & enseigneront par les originaux.

Item, dient qu'il povent ordenir de leur biens en testement, & chascun d'eulz par la manere que bon leur semblera, & que leur ordeinance doit demourer ferme & estable ainci comme il auroit ordeine si comme il nous est apparu, par les vidimus, & dient apparair par les origineaux.

Item, dient qu'il sont en possession & saisine de prendre, & faire prendre, a l'entrant des portes de la dite ville, toutes armeures de toutes maneres de gens venans en la dite, soit devers la mer, ou devers la terre, & de les mettre & garder en lieu, sur jusques a tant q' ceux a qui elles sont s'en veuillent aler, & le prouveront duement.

Item, dient que le corritage des nefs, & veissaux venantz en la dite ville, & ou paiis d'environt, leur appertient, queque soit en sont & ont este en possession, & saisine, tant que soufit & enseignerant duement.

Item, dient que les genz du chastel ne devent porter armes par la dite ville, & s'il font le contraire il devent estre puniz par les officiers du Roi, comme personnes privees, & ainci a este acoustume, & se prouvera soufisant.

Et nous aient suplie & requis, que leurs privileges, libertez, franchisez, usagez, coustumez, longues observances, droiz, nobilitacions, graces, esclarsismens de leur droiz, remissions de cas criminelz, & civilez, par dessus declarrez & non declarrez leur voussissons approuver & confermer:

Savoir faisons, que touz les diz privileges, libertez, franchisez, usages, coustumes, longues observances, droiz, nobilitacions, dons, graces, esclarsismens de leur droiz, remissions de cas, criminelz & civilz, sentences, ou arrestz, sauvegardes, sauf conduiz, & chacune deulx, donnez & ottroyez a la dite ville, maire, commune, & bourgois ou a acune d'eulx, en singuler ou en commun, tant par noz predecessers, Roys & Roynes d'Engleterre, comme par les Roys de France, par le Regent le roialme, ou leur lieuxtenants, ou par les contes, qui ont este seigneurs de la dite ville, ou autres ayans povoir, ad ce ou par ascun d'eulz des ques en partie, les diz procureur, nous ont enseigne par vidimus sicome dessus est declaire, & monsteront les originaux duement, & toutes autres dessus declaires, & non declairees, dont il pourront montrer les origineaux, ou autrement enseigner duement.

Nous desia pur lors & en cas, qu'il apparra, par originaux ou tesmoignance, ou autres evidences fasanses, qu'il les ont en use, ou exploite come dessus est dit, lovons, approvons, & confermons, & voulons, & par cestes ottroions que eulz, & chescun deulz, y soient tenuz & gardez perpetuelment, sanz eulz, ne aucun deulz enfraindre en aucune manere:

Et avec ce volons que les ditz maire, & leur commune, bourgois, & habitants, & chescun deulz, soient tenuz, maintenuz, & gardez, en touz leur privileges, libertez, franchises, usages, coustumes, longues observances, droiz, nobilitacions, dons, graces, esclarsismens de leurs droiz, remissions de cas, criminelz & civilz, sentences, ou arrestz, sauve gardes, & saufes conduitz, & en chescun d'eulz parpetuelment, es quex il sont & ont este, ou des queux il ont use dont il purront enformer duement, nous ou noz deputez especialx, en celle partie, & en celui cas les louons & confermons desia, & par lors purpetuelment, & voulons que leur soient tenuz & gardez perpetuelment, sanz jamais les enfraindre, en quelque manere que ce soit de certaine science & grace especial, & pur mettre a plus breve fin les chouses dessus dites, nous mandons & commandons, & commetter se mestre, est par la teneur de ces lettres au seneschal, qui pur nous sera ou au governeur de la dite ville du dit paiis, par nous ad ce depute & a chescun d'eulz, que eulz & chescun de eulz, de totes les chouses dessus dites, ou de chescune dicelles, dont il serra fait prompte foy, par les originaux, ou autrement duement, il laisse jouer & user les diz maire, bourgois, habitans, & chascun deulz, ou aucun selon, la teneur de ces presentes, & aussi se enforme de toutes les autres choses dessus dites, & de chescun dicelles, declarrees & non declarrees, dont les ditz maire, bourgois, & habitans, ou aucun d'eulz, les voudront enfourmer.

Et de toutes celles qu'il trouvera, par informacions deues & soufisantes, les diz maire, bourgois, & habitans, ou aucun d'eulz, estre ou avoir, este dicelles choses eulz, & chescun d'eulz laisse user joier & expleiter, paisiblement & perpetuelment, sanz aucun contredit, & leur donne ces lettres

patentes, & soufisantes, sur ce le queux nous confermerons toutefoiz, que par ascun d'eulz requis enserons.

En tesmoignance de la quele chose, nous leur avons donne, & donnons, ces lettres, affin de perpetuelment memorer.

Et voulons que a ce soit adjouste plenere foy, & que aus compres ou vidimus d'icelles, & d'aucunes clauses d'elles, qui seront seellees au seal du nostre court soveraign, en celles parties soit adjouste plenere foi comme a original, les quelles choses nous avons ottroie, & ottroions, par cez presentez, aus ditz maire, bourgois, & habitans, & a chescun d'eulz, de certaine science & grace especial.

Don' a Calas, souz nostre grant seal, le xxv. jour d'Octobre.

Littera Regis Franciæ super Rupella Regi Angliæ tradendâ; & ejusdem per Delphinum confirmatio.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Curr. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normendie, Daulphin de Vienne, savoir faisons a touz, presenz & a venir, que nous avons veu & diligement avise les lettres de nostre treschere seigneur & pere, contenants la forme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a tous ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, comme par la fourme de la paiz, nouvellement faite & refourmee entre nous &, nostre treschere frere le Roy d'Engleterre, nous li aions ottroie, accorde, & promis a l'bailler, delivrer, & delaissier la ville & les forteteresces de la Rochelle, avec les appartenances, entre les autres choses;

Et, pour seurte de ce faire, li aions donne noz lettres en certaine fourme, & aucuns ostages, nous, pour plus grant seurte, li avons promis, & promettons loyaument en bonne foy, senz fraude & senz mal engin, que dedenz un moys, a compter du jour de la Tossains prochein venant, nous baillerons, deliverons, & delaisserons, ou ferons baillier, delivrer, & delaissier a nostre dit frere d'Engleterre les dites ville, fortecesces, & appertenances paisiblement, ou a son mandement, ou que, dedenz un autre moys, prochein apres ensuivant, nous li rendrons en ostage Phelip, nostre trescher filz, en la ville de Calais, pour y demourer en ostage, jusque a tant que nous aions baille & delivre a nostre dit frere, ou a son mandement, les dites ville, forteresces, & appartenances, & pour ce faire obligeons a nostre dit frere nous nos hoirs, & touz noz biens, presens & a venir, en quelque lieu que il soient.

Et jurons, sur le corps Jesu Crist sacre, que les choses dessusdites ferons & acomplirons loyaument, toutes opposicions & contradicions cessanz.

En tesmoing de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Et nous, voulans de tout nostre povoir enteriner tout ce que nostre dit seignur & pere a promis & en covenancie, promettons loiaulment, & en bonne foy, & avons jure & jurons, sur le corps Jesu Crist Sacre, tenir, garder, & acomplir, pour tant comme il nous touche, & pourra toucher, toutes & chascune les choses contenues es lettres a dessus transcriptes, & par la forme & maniere que compris y est, senz venir ne faire venir, pour le temps a venir, en aucune maniere, & l'encontre.

En tesmoign de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Par monsire le duc.

Super captis apud Poitiers, & obsidibus pro Rupella deliberandâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roys de France, a touz ceulx, qui ces presentes lettres verront, salut.

Comme, nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre ait delivre les prisons, qui furent pris en la bataille de Poitiers, & leur ait quitie leure fois ja soit ce qu'il devoient demorer, en hostages pour nous, devers nostre dit frere, le quel nous a baillie dix des persons & hostages dessusdis, & les a lessie partir, frans & delivres de toute prison; c'est assavoir,

Phelip, nostre filz, duc de Touraine,
Jaques de Bourbon, }
Jehan d'Artois, } *noz cousins.*
Le conte de Vendosme. }
Les contes de Tancarville,
de Joovigny,
de Sancerre,
de Sarebruche,
de Ventadour,
Le mareschal Dodeneham, &
Le sire d'Aubigny,

Nous aions promis & acorde a nostre dit frere de faire retourner, en son pooir & en son royaume, aucuns des diz persons & hostages, ainsi delivrez, pour y tenir hostages, tant pour cause de la ville & les forteresces de la Rochelle, se nous ne les auvions delivrez realement & de fait, & pour les deux cens mille escus d'or, demourez a paier des six cens mill escus, que nous devions paier avant nostre departir de Calais, se nous ne les avions paiez a nostre dit frere, ou a ses deputez especiauls quant a ce, dedens les termes & en la maniere acordez sur ce entre nous & nostre dit frere:

Savoir faisons, que nostre entention n'est pas, ne ne fu onques, que par la delivrance, que nostre dit frere a faite, des diz prisons & ostages, & quittance de leur fois, aucun prejudice soit a nostre dit frere, a ce que les diz prisons & ostages, qui dovient tenir ostages en cas & en la fourme dessusdis, ne soient tenus de retourner en dit ostage, ainsi que promis a este a nostre dit frere, se faute avoit de nostre partie en la delivrance, ou en paiement dessusdis,

Et aussi n'est pas, ne ne fu onques, nostre entention, ne aussi de nostre dit frere, que, se il retournoient ou dit ostage, que nostre dit frere, ne autre, leur peust riens demander pour cause de la prison & foy dessus dictes, ne pour autre cause quelconques; fors pour la delivrance de la Rochelle, & paiement des escus dessusdis, non fait aus diz termes;

Aincois, yceulx delivrance & paiement perfais, les dis ostages s'en partiroient, & povoient franchement partir, du pooir de nostre dit frere frans, quittes, & delivres du tout.

Donne a Boloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de grace mil, CCC. soisante.

Par le Roi a la relacion du conseil.

Quitatio Philippi, filii Regis Franciæ, tradendi in obsidem pro Rupella.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi a touz, &c. saluz. Savoir faisons que, come par la forme de la paix, entre nous & nostre treschere frere, le Roi de France, il nous ad promis de nous bailler & delivrer la ville, le chastel, & les forteresces de la Rochelle, avec touz lour appurtenances & appendances, dedeinz un mois prochein apres nostre departement de Calais, qui fu le xxv. jour d'Octobre darrein passe, a tenir paisiblement a nous & a noz heirs;

Et, en cas que nostre dit frere auroit defailli de nous bailler la ville, & chastel, & les forteresces de la Rochele, avec leur appurtenances & appendances, come dit est, il nous doit, dedeinz un moys ensuant, rendre, en ostage, a la ville de Calais, nostre treschere neveu, Phelip de France, duc de Turreine, son fitz, a demorer, en ostage, en la dite ville de Calais, jusque a tant que nostre dit frere auroit baille & delivre a nous, ou a noz deputez, le chastel, ville, & forteresces de la Rochelle, & les appurtenances devantdites, come es lettres, sur ce faites, est contenu plus au plein;

Nous promettons, par nostre serement, que, si tost que nous aurons resceu les ditz chastel, ville, & forteresses, & appurtenances, comme dit est, & soions en peisible possession & saisine d'yceux, & ce serra venu a nostre notice, de lors nous delivrerons franchement nostre dit neveu, pur aler, tout a delivres, quele part qui lui plerra, saunz aucun empeschement, & lui quiterons de quanque nous pourrons demander a lui par la case avantdite;

Et, pur ceo faire, obligeons nous a nostre dit frere, nous, noz heirs, & touz noz biens, presentz & a venir, queuque part q'ils soient trovez;

Et jurons, sur le corps Jesu Crist sacre, que les choses dessusdites ferrons & acomplirons loialment, toutes opposicions & contradictions cessantes.

Don', &c. le xxvi. jour d'Octobre.

Super recambio hostagiorum.

A.D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls; qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que ou traictie de la paix & accord, fait le huitiesme jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous &, nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre, pour nous & lui, & pour les alliez, & adherenz d'une part & d'autre, est contenu, par especial, un article, contenans ceste fourme;

XVII. Item, accorde est que, en lieu des diz ostages, qui ne vendront a Calais, ou qui moviront, ou se departiront senz conge hors du povoir du Roy d'Engleterre, le Roy de France sera tenu en bailler d'autres, de semblable estat, ou plus pres que il pourra estre fait, dedens quatre mois, prochains apres que le bailli d'Amiens ou le maire de Saint Omer en sera sur ce, par lettres du dit Roy d'Angleterre, certifie; & pourra le Roy de France, a son departir de Calais, amener, en sa compaignie, dix des ostages, tels comme les deux Roy accorderont; & suffira que, du nombre des quarente dessus diz, en demeure jusques au nombre de trente.

Pour quoy nous, Roy de France dessus dit, voulenz le dit article, en tant come il nous touche, & come nous y somes tenuz de nostre partie, tenir, garder, & acomplir senz fraude, & senz mal engin, obligeons a ce faire nous, noz hoirs, & noz biens, & les biens de noz hoirs, presens & a venir, toute opposicion & contredit cessans;

Et jurons, sur Sainz Euvangiles, touchees de nostre main, les choses dessus dites enteriner, acomplir, & garder, & non venir encontre par quelque maniere;

Renuncianz a toutes exceptions de decepcion, circumvencion; a touz previleges empetrez & a empetrer; & au droit disant general renunciation non valoir; & a toutes autres, de fait & de droit, qui pourroient estre dites au contraire.

En tesmoing de la quele chose nous avons fait seeler ces presentes lettres de nostre seel.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil. CCC. soixante.

Par le Roy.

[*Duplicatur Bologniæ, xxvi. Octobris.*]

De recambio supradicto.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

EDWARD, par la grace de Dieu, Roi d'Engleterre, seignur d'Irlaund & d'Aquitaigne, a touz ceux, qui ces lettrez verront, saluz.

Come, par l'acort & paix finale, faite entre nous & le Roi de France, nostre frere, nostre dit frere nous ait baille certains hostages nobles, & nous doie bailler encores certains hostages, burgeois des plus bones villes du roiaume de France, par certain fourme & manere contenue en dit accort;

Nous, pour contemplacion de nostre dit frere, & des ditz ostages, volons, consentons, & accordons qui les hostages, que nous sont & serront baillez par nostre dit frere, par vertu du dit acort, soient & puissent estre reschangez checun an;

Et que, en nous baillantz aussi souffisantz, il s'en puissent aler ou roiaume de France, & partir du dit hostage & de nostre povoir, quant il auront este un an en hostage;

Et aussi ceux, qui vendront en lieux des rechangiez, quant il auront este un an, puissent estre rechangiez par la manere dessusdite;

Et de la souffisance de ceux, qui serront subroguez, par le rechangement, quant as nobles hostages, serra en la conscience, l'advis, & ordenance de nous, ou de noz deputez, & de burgois serra en la conscience, avis, & ordenance des deulx mareschalx de France, qui ore sont, ou pur le temps serront, ou de l'un d'eaux;

Et, si tost q'il nous certifieront, ou l'un de eux, par lettres, sealles de leur sealx, ou de l'un d'eaux, de la dite souffisance, nous laisserons & souffrerons le dit rechange, faite par la maniere dessusdite, & le promettons en parols du Roi, & souz obligacion de touz noz biens, & de noz heirs, presentz & a venir, & le jurons, & avons juree, aus Evangiles tenir, garder eteriner, & acomplir par la manere dessusdite;

Et, si nous faisons, ou souffrirons, le contraire, nous volons estre tenu & repute pur perjur, & encourir tiel blame come Roi sacre devroit encourir en tiel cas.

En tesmoignance de quele chose nous avons fait faire ces noz lettres patentes.

Don. a nostre ville de Calays, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mill: CCCLX.

De burgensibus, in obsides tradendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, ou traictie de la paix & accord, fait, le huitiesme jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous &, nostre treschere frere, le Roy d'Engleterre, pour nous & lui, & pour les alliez, amis, & adherens d'une part & d'autre, est contenu, par especial, un article contenans ceste fourme;

XVIII. Item, accorde est que le Roy de France, dedenz trois moys apres ce que il sera parti de Calais, rendra a Calais, en ostage, quatre personnes de la ville de Paris, & deux personnes de chascune des villes, dont les noms s'ensuivent; c'est assavoir,

De Saint Omer,	*Rems,*
Arraz,	*Chaalons,*
Amiens,	*Troies.*
Beauvez,	*Chartres,*
Lille,	*Toulouse,*
Douay,	*Lyon,*
Tournay,	*Orliens,*
Compiegne,	*Tours,*
Rouen,	*Bourges,*
Caen,	

Plus souffisanz des dictes villes, pour l'acomplissement de ce present traictie;

Pourquoy nous, Roy de France dessus dit, voulanz le dit article, si comme tenuz y sommes, tenir, garder, & acomplir, senz fraud & senz mal engin, a ce faire obligeons nous, noz hoirs, touz noz biens, & les biens de noz hoirs, presenz & a venir, toute opposition & contredit cessanz, & jurons, sur Sainz Evangiles, touchees de nostre main, les choses dessus dites enteriner, acomplir, & garder, & non venir encontre par quelque maniere, renuncianz a toutes excepcions de decepcion, de circumvencion; a touz privileges empetrez & a empetrer; & au droit disant general renonciacion non valoir, & a toutes autres de fait & de droit, qui pourroient estre dites au contraire.

En tesmoignance de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mil trois cenz soissante.

Par le Roy.

[*Innovatur Bologniæ, xxvi. Octobris*]

De particularibus litteris, pro qualibet terrâ tradendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roys de France, a touz ceulz, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que, come par la forme de la paix, nouvellement faicte & reformee entre nous &, nostre trescher frere, le Roy d'Angleterre, nous li aions accorde & promis bailler, delivrer & delaissier, pour lui & pour ses hoirs, a parpetuite, pluseurs terres, citez, & paiis;

Nous li accordons, promettons, & jurons loyaument, en bonne foy, sanz fraude, li bailler, rendre, & delivrer, en la tradicion des terres, ou ycelles baillees, singulieres lettres pour chascunes terres & paiis, que nous li devons delivrer, selon la teneur des articles ou traictie de la dicte paix, faisans mencion des terres, citez, contez, & pais dessus diz:

Ce jurons aus Sainz Evangeles, touches de nostre main, que ainsi le ferons & acomplirons, sanz contredit;

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donn. a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mill. CCC. soixante.

Par le Roy.

[*Ista littera duplicatur Bologniæ, xxiv. die Octobris.*]

Confirmatur per Carolum primogenitum, ut supra.

Super homagiis, non ultra Regi Franciæ, sed Regi Angliæ præstandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a noz bien amez, les arcevesques, evesques, abbez & autres prelaz, les doiens, prevos, chappitres, & convens, & autres gens d'eglise, tant cathedrauls & collegiauls, que conventuals, & autres regulares, & seculiers, & a noz amez & feauls, les dux, contes, vicontes, barons, chivalers, & autres, nobles & non nobles, les maires, eschevins, & jurez, & tout le commun, noz subgiez pour cause de temporalite, tant de fiez, que d'autres choses, es villes, chasteauls, & forteresces, & en tout le paiis, lieux, & chastelleries, & seignuries de Calais, de Merke, de Sangate, de Couloigne, de Hames, de Walle, & de Oye, & des autres lieux, assis dedens les metes contenues, en noz autres lettres, faisanz mention du delaissement, que nous avons fait, des choses dessus dictes, a, nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre, par la fourme de la paix, faite nouvellement entre nous & lui, salut.

Savoir vous faisons & a chascun de vous, comme a lui appartendra, que, par la dicte paix, nous avons delaissie, a touz jours, a, nostre dit frere, le Roy d'Engleterre, les dictes villes, chasteaux, & forteresces, chastelleries, terres, & seignuries, homages, & vasselages, & leurs appartenances, pour lui & pour ses hoirs, si comme plus plainement est contenu en noz lettres sur ce faites, a tenir en demaine ce que nous y avions en demaine, & en fie & obeissance ce que en fie & en obeissance;

Pourquoy nous vous mandons & commandons, & a chascun de vous, que a nostre dit frere, & a ses hoirs, faciez les homages, ligeances, & obeissances, que vous nous avies faites, on deviez faire, pour les fiez, terres, & autres choses que vous, & chascun de vous, avez es villes, chasteauls, forteresces, & en tout le paiis, lieux, chastelleries & seignuries, & li obeissiez, ou a ses g ens & deputez, d'ores-en-avant, comme a seigneur:

Et nous vous quittons, & chascun de vous, par ces presentes lettres, & delivrons a plain, & absolons des diz homages, ligeances, & obeissances, que vous nous en duez, faites & non faites; sauf nostre droit en autres choses.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donn. a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. sexante.

Par le Roy.

Pro Johanne de Britannia, super comitatu de Monte Forti, juxta tractatum Bretigniaci, ratificatoria.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que en traictie de la paix & accort, fait le viii. jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre trescheir frere, le Roy d'Engleterre, pour nous & lui, & pour les alliez, amis, & adherens d'une part & d'autre, est contenu, par especial, un article contenans ceste forme;

XX. Item, est accorde que, au plus tost que faire se pourra, dedanz l'an prouchain apres ce que le Roy de France sera parti de Calais, monsieur Jehan de Montfort, aura le conte de Montfort, avec contes ses appertenances, en faisant homage lige au Roy de France, & devoir, & service en tous cas, tels come bon & loyal vassal lige doit faire a son seigneur lige, a cause de la dicte conte; & aussi li seront renduz ses autres heritages, qui ne sont hors de la duchie de Bretaigne, en faisant homage ou autre devoir qui appertendra.

Et, s'il veult aucune chose demander, en aucuns des heritages, qui sont de la dicte duchie, hors du paye de Bretaigne, bonne & brief raison li sera faite par la court de France.

Nous, pour faire & acomplir, de nostre partie, ce que faire devons, sur l'article dessusdit, recognoissons ycellui article estre vray, & que nous le devons tenir, garder, & acomplir;

Et, a ce faire, nous offrons, de nostre partie, dedans le temps, & par la maniere contenu en dit article, en cas que le dit Jehan de Montfort vendra devers nous, faisant a nous le dit hommage, devoir, & service, & gardant de sa partie ce qui est contenue en l'article dessusdjt.

Et ces choses voulons, ottroions, & promettons, en bone foy, tenir, garder, & enteriner, senz mal engin, senz fraude, & senz contredit.

Et avons jure, sur le corps Jesu Crist, tenir, garder, faire, & acomplir ce, que faire devons par le dit article, senz faire ou venir au contraire en aucune maniere.

Et, que ce soit ferme & estable a touz jours, nouns avons fait mettre nostre seel a ses presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. soixante.

Par le Roy.

J. Math.

Pro Philippo de Navarra, de reddendis ei per Regem Franciæ, juxta tractatum antedictum.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons a touz, presens & a venir, que en traictie de la paix & accort, faicte le viii. jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre trescher fere le Roy d'Angleterre, pour nous & lui, & pour les alliez, amis, & adherens, d'une part & d'autre, est contenu, par especial, un article contenans ceste fourme;

Item, que li diz Roys de France rendra, & fera rendre & restablir de fait, a monsieur Phelippe de Navarre, & a touz ses adherens en appert, au plustost que l'on pourra, senz mal engin, &, au plus tard, dedenz un an, procheinne apres que le Roy de France sera partiz de Calais, toutes les villes, chastiaux, forteresces, seignories, droiz, rentes, proufiz, juredictions, & lieux quelconques, que le dit monsieur Phelippe, tant pour cause de lui, come pour causa de sa feme, ou ses diz adherens, tindront, ou doivent tenir ou royaume de France, & ne leur fera jamais le Roy de France reproche, domage, ne empeschement, pour aucuns choses, faictes avant ces heures; & leur pardonra toutes offenses & mesprises, du temps passe, pour cause de la guerre; & sur ce auront ses lettres, bonnes & souffisants; si que le dit monsieur Philippe & ses auant diz adherens retournent en son homage, & li soient bons & loyaux vassauz.

Pour quoy nous, Roy de France dessusdit, voulans de nostre partie, pour tant que tenuz y sommes, garder, tenir, & acomplir les choses dessus dites, contenues en dit article, senz fraude, & sanz mal engin, & non venir encontre par nous, ne par autre, en quelque maniere, obligeons nous, noz hoirs, & touz noz biens, & les biens de noz heirs, presens & a venir, toute opposicion & contredit cessans, a faire, tenir, enteriner, & acomplir les choses dessus dites, contenues en dit article, & jurons, sur le corps Jesu Crist, tenir, garder, faire, & acomplir ce, que faire devons par le dit article, sanz faire ou venir au contraire en aucune maniere.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' troiscentz soixante.

Pro Johanne de Chandos, super terris Godefridi de Harecourt, juxta tractatum Bretigniaci, sibi à Rege concessis, per Regem Franciæ & Delphinum confirmatoria.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normendie, & dauphin de Vienne, savoir faisons a touz, presens & a venir, que nous avons veu & diligement avisie les lettres de nostre trescher seigneur & pere, contenants la fourme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que en traictie de la paix, faite, & refourmee a Bretigny pres de Chartres, le viii. jour de May, darrein passe, entre nous & nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre, est contenu l'article contenants ceste fourme;

XXIV. Item, est accorde que le Roy d'Engleterre pourra donner, c'este foiz tant seulement, a qui lui plaira, en heritage toutes les terres & heritages, qui furent de feu messire Godeffroy de Harecourt, a tenir du duc de Normandie, ou d'autre seigneur, de qui elles doivent estre tenues par raison, parmi les homages & services anciennement acoustumez.

Et comme nous soiens enfourmee a plain que nostre dit frere a donne toutes les terres & fortesces, que le dit feu Godeffroy de Harecourt tenoit en son vivant, a nostre bien ame Jehan de Chandos, chivaler & chambelan de nostre dit frere, a tenir par lui, ses hoirs & successeurs, & ceulx qui auront cause de lui, a touz jourz parpetuelment, si comme faire le povoit par le dit article;

Nous, aianz agreable le dit don de nostre dit frere, volons, & au dit chivaler avons ottroie, & ottroions par ces lettres, de grace especial, & de certaine science, que icelli chivaler, ses hoirs & successeurs, & ceuls qui auront cause de lui, aient & tiengnent toutes les terres & heritages du dit

feu Godeffry dessus dictes, avec leur appartenances & appendences, parpetuelment & paisiblement, & senz empeschement ou destourbier; pourveu toute voies que le dit chivaler ait fait a nous, ou a nostre treschere ainsné filz Charles duc de Normendie, & dauphin de Vienne, ou a ceuls de qui les dites terres sont tenues, l'omage ou autres choses que les dites choses dovient.

Si donnons en mandement a bailli de Constantin, & a touz les justicers de nostre royaume, ou a leurs lieuxtenants, presens & a venir, & a chascun d'euls, sicome a lui appartendra, que, si tost qu'il leur apperra que le dit Jehan aura fait l'omage ou service dessusdit, il metent, ou son procureur pour lui, en possession & saisine de la dite terre, & le facent & laissent, & ses heirs, & successeurs, joir & user paisiblement & parpetuelment d'icelles.

Et, que ce soit ferme & estable a touz jourz, nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres; sauf en autres choses nostre droit, & en toutes l'autrui.

Donne a le xxiv. jour d'Octobre, l'an de grace mill' CCC. sexante

Et nous, voulanz, de tout nostre pouoir, enteriner & acomplir tout ce, que nostre dit seigneur & pere a promis & couvenancie, promettons loiaument, & en bonne foy, & avons jure, & jurons, sur le corps Jesu Crist sacre, tenir, garder, & acomplir, pour tant come il nous touche, & pourra toucher, toutes & chascune les choses contenues es lettres ei dessus descriptes, & par la fourme & maniere que compris y est, senz venir, ne faire venir, pour le temps a venir, en aucune maniere, a l'encontre.

En tesmoignance de ce nous avons fait mettre nostre seel.

Donne a Buloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil troiscentz sexante.

Par monsire le duc.

Collon' est fait.

Pro bannitis & adhærentibus.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que, ou traictie de paix & accord, fait le viii. jour de May, darrein passe, a Bretigny pres de Chartres, entre nous & nostre trescher frere, le Roy d'Engleterre, pour nous & pour lui, & pour les alliez, amis, & adherens, d'une part & d'autre, sont contenuz, par especial, deux articles, d'out la teneur ci pres s'ensuit;

XXV. Item, est accorde que nul homme, ne pais, qui ait este en l'obeissance d'une partie, & vendra par c'est accord a l'obeissance de l'autre partie, ne soit empeschie pour chose faite en temps passe.

XXVI. Item, est accorde que les terres des banniz & adherens, de l'une partie & de l'autre, & aussi des eglises, de l'un royaume & de l'autre, & que touz ceuls qui sont desheritez ou ostez de leurs terres ou heritages, ou chargies d'aucune pension, taille, ou redevance, ou autrement grevez, en quelque maniere que ce soit, pour cause de ceste guerre, soient restitues entierement en mesme le droit & possession, qu'il eurent devant la guerre comenciee:

Et que toutes manieres de fourfactures, trespas, & mesprisons, faiz par euls, ou aucun d'euls, en moien temps, soient du tout pardonnes:

Et que ces choses soient faites au plus tost que l'en pourra bonnement, & au plustard, dedenz un an, prochain apres que le Roy sera parti de Calais;

Excepte ce qui est dit en l'article de Calais, de Merch, & des autres lieux nonmez ou dit article:

Excepte aussi le visconte de Fronsac & monsire Jehan de Galard; les quelles ne seront point compris en cest article, mais demourront les biens & heritages en l'estat, qu'il estoient par avant c'est present traictie.

Pour quoi nous, Roy de France dessusdit, voulanz, de nostre partie, les choses dessus dictes, contenues es deux articles dessusdiz, tenir, garder, & acomplir, senz faire aucune chose au contraire, & senz mal engin, a ce faire obligeons nous, noz hoirs, & noz biens, & les biens de noz hoirs, presens & a venir, tout contredit ou opposicion cessant.

Et des maintenant quittons, remettons, & pardonnons, a touz jours, de grace especial, de certaine science & auctorite royal, a touz ceuls de nostre royaume, & noz subgiez, toute peine, offense, & amende, criminellè ou civille, qu'il pourroient avoir encouru envers nous, pour avoir este de la partie de nostre dit frere, & les restablissons a leurs renommees, leurs biens, empeschez pour le fait ou occasion de la guerre;

Excepte les fruiz & arrerages, leves par ceuls des terres & heritages, les quels ne seront point restabli; & aussi tout ce qui est excepte ci dessus.

Et en promettons a bailler noz lettres ouvertes, les meilleurs que l'on pourra, a touz ceuls qui nous en requerront, & le ferons solenuelment publier la ou mester sera, & jurons, sur le corps Jesu Crist, tenir, garder, faire, & acomplir ce que faire devons par les diz articles, senz faire ou venir au contraire en aucune maniere.

Et, que ce soit ferme & estable a touz jours, nous avons fait mettre nostre seel a ces presentez lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' CCC. soixante.

Par le Roy.

Duplicatur Bologniæ, vicesimo sexto die Octobris.

Consimilis littera Regis Angliæ datur Calesii, vicesimo quarto die Octobris.

Super franchesiis studentium.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que en la paix, faite nouvellement entre nous & nostre trescheir frere, le Roy d'Engleterre, les roiaumes & subgiez de l'un & de l'autre, est contenu, entre les autres, un article contenants ceste fourme;

XXXV. Item, que touz les subgiez des diz Roys, qui voudront estudier es estudes & universites des royaumes de France & d'Engleterre, joyront des previleges & libertez des dictes estudes & universites, tout aussi comme il povoient faire avant ces presentes guerres, & comme il feut ad present.

Le quel article nous, Roy de France dessusdit, voulons, ratiffions, & confermons, & le prometons loiaument tenir & garder senz riens faire au contraire de nostre partie, & ainsi le jurons, sur Sains Euvangiles, touchees de nostre main.

En tesmoign de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil CCC. soixante.

Par le Roy.

Duplicatur Bologniæ, vicesimo sexto die Octobris.

Quod collationes beneficiorum, factæ hinc inde, guerrâ durante, teneantur, & fructus percepti quitentur.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roys de France, a touz ceuls, qi ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que en traictie de paix, faite & refourmee nouvellement entre nous & nostre treschere frere, le Roy d'Engleterre, est contenu un article, dont la teneur s'ensuit;

Item, accorde est que les collacions & provisions, faites d'une partie & d'autre, des benefices, vacans tant comme le guerre a dure, tieignent & soient valables; & que les fruiz, yssuez, & revenuez, recevez & levees de quelconques benefices, & autres choses temperauls quelconques, es diz royaumes de France & d'Engleterre, par l'une partie & par l'autre, durant les dictes guerres, soient quites d'une partie & d'autre.

Pourquoi nous, Roy de France dessusdit, voulans le dit article, de nostre partie, tenir, garder, & acomplir, voulons, consentons, & ottroions, en tant come en nous est, les dites collacions & provisions, faites d'une partie & d'autre, des diz benefices vacans tant comme la guerre a dure, tieignent & soient valables; & que les fruiz, yssues, & revenues receves & levees de quelconques benefices, & autres choses temperauls quelconques, soient quites, d'une part & d'autre, selon la teneur du dit article; & le promettons & jurons sur Sains Euvangiles ainsi tenir & garder, en tant comme en nous est, & comme nous y sommes tenus.

En tesmoign de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donn' a Calais, le xxiv. jour d'Octobre, l'an de Grace mil troiscentz soizante.

Par le Roy.

Duplicatur Bologniæ, vicesimo sexto die Octobris.

Consimilis littera Regis Angliæ, dat' Calesii, vicesimo quarto die Octobris.

De possessionibus ecclesiæ restituendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, savoir faisons a touz, presens & a venir, que, comme par achaison des guerres, qui ont long temps dure entre nous & noz predecesseurs, d'une part, &, nostre treschere frere, le Roy d'Engleterre d'autre part, plusieurs biens, possessions, rentes & revenues, appartenantes en nostre royaume, aus genz d'eglise, c'est assavoir, prelaz, abbez, convens, prieurs, & autres colleges, & singuliers personnes du royaume d'Engleterre, & aussi es terres que nous tenons, & en celles que nostre dit frere d'Engleterre nous doit baillier & delaissier par l'accord & la paix, faite entre nous & lui, aiont est prises & occupees par nous, ou par noz genz, & subgiez, & encores soient detenues;

Nous, pour honneur & reverence de DIEU & de sainte eglise, & pour ce que le service DIEU ne soit appeticie ou diminue, avons accordee, voulu, & ottroye, accordons, voulons, & ottroyons que a toutes genz de sainte eglise, de quelque estat que il soient, arcevesques, evesques, abbez, convenz, prieurs, chapitres, tant cathedraux que autres collegiaux, tant religieux que seculiers, & a quelconques personnes singuliers, de quelconque condicion que il soient, leurs diz biens, possessions, rentes, revenues, & a chascun d'euls, si comme a lui appartendra, soient rendues, delivrees, & delaissiees entierement & paisiblement, & promettons, en bonne foy, les leur rendre, delivrer, & delaissier, ou faire rendre, deliurer, & delaissier entierement en la maniere dessusdite;

Ainsi toute voyes que les dites gentz d'eglise, & leurs successeurs, soient tenuz a prier, & en priant DIEU devotement, pour nostre salut & prosperite, espirituel & temporel, mandanz & commandanz, par ces presentes lettres, a touz noz feauls officers & subgiez, & requeranz touz autres, que les procureurs, messages, & atournez des dites genz d'eglise, & de chascunes d'icelles, les quels nous prenons & metons en nostre sauf & seur conduit, laissent passer & repasser, sejourner & demourer, aler & retourner, la en mestier sera, & il leur plaira, & a chascun d'euls, pour la poursuite de la besoigne devant dite, en tout, ou en partie, senz contredit, arrest, ou autre empeschement.

En tesmoin de la quele chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mil, CCC. soixante.

Par le Roy.

Consimilis litera Regis Angliæ dat' Calesii xxiv. die Octobris.

Quod nihil contra pacem procurabit, littera Regis Franciæ, & ejusdem per Delphinum confirmatio.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normandie, & Dalphin de Vienne, savoir faisons a touz, que nous avons veu & diligement avise les lettres de nostre trescher seigneur & pere, contenants la forme qui s'ensuit;

JEHAN, par la grace de DIEU, Roy de France, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que ou traictie de la paix, faite nouvellement entre nous &, nostre trescher frere, le Roy d'Angleterre, les royaumes & subgez de l'un & de l'autre, est contenu un article suz ceste forme;

XXXIX. Item, est accorde que nul des Roys ne procurera, ne fera procurer, par lui, ne par autre, que aucunes nouvelletez ou griefs se facent par l'eglise de Rome, ou par autre de sainte eglise, quelconques il soient, contre ce present traictie, sur aucuns des dix Roys, leurs coadjuteurs, adherenz, ou alliez, quelconques il soient, ne sur leurs terres, ne de leurs subgez, pour achaison de la guerre, ne pour autre cause, ne pour services que li diz coadjuteurs au alliez aient faiz aux diz Roys, ou a aucun d'eulx; &, se nostre dit saint pere, ou autres, le vouloient faire, les deux Roys le destourberont, selon ce qu'il pourront bonnement, sanz mal engin.

Pourquoi nous, Roy de France dessusdit, voulenz tenir, garder, & accomplir, de nostre partie, l'article dessusdit, & les dessusdittes, contenues en icellui, promettons loialment, en bonne foy, sanz fraude & sanz mal engin, que ycelles garderons, tendrons, & acomplirons, toute opposicion & contradicion cessans, & jurons, sur le corps JESU CRIST, que ainsi le ferons, & ne ferons ne procurerons, par nous, ou par autre, aucune chose au contraire, ne consentirons estre fait.

En tesmoing de la quelle chose nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de grace mil, CCC. sexante.

Et nous, voulans, de tout nostre povoir, enteriner & acomplir tout ce que nostre dit seigneur & pere a promis & couvenancie, promettons loyalment en bonne foy, & avons jure, & jurons, sur le corps JESU CRIST sacre, tenir, garder, & acomplir, en tant comme il nous touche, & pourra toucher, tout & chascune les choses contenues es lettres ci dessus transcriptes, & par la forme & maniere que compris y est, sanz venir, ne faire venir, pour le temps a venir, en aucune maniere, a l'encontre.

Donn. a Bouloigne, le xxvi. jour d'Octobre, l'an de Grace mill, CCC. sexante.

Par monsire le duc.

[*Collacon. est faicte.*]

De retinentiâ Guillielmi de Serezio.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos de fidelitate, industriâ, scientiâ & probitate dilecti nostri Guillielmi de Serezio militis, plenariè informati, dictum militem in consiliarium nostrum in omnibus negotiis, causis, & terris nostris, tenore præsentium, retinemus; & ipsum libertatibus & privilegiis, quibus alii nostri consiliarii uti consueverunt, uti volumus & gaudere;

Mandantes omnibus justiciariis & capitaneis, tam in regno nostro quam alibi constitutis, quatinus dictum consiliarium nostrum, in omnibus negotiis & causis nos tangentibus, & quæ tangere nos poterunt in futurum, in omnibus locis, in quibus dictus noster consiliarius intererit, ipsum in dictis conciliis nostris advocent, & eundem tanquam nostrum consiliarium tractent, & eidem præstent auxilium, consilium & favorem.

Dat. Calesii, xxvi. die Octobris.

Pro comitissâ Flandriæ, de conventionibus, & de indempnitate.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 1. in Turr. Lond.

LE Roi a touz ceuz, &c. salut. Come nous eussions pieca donne a, nostre treschere & tresamee cousine, de Flandres, de Nevers, & de Rechlin, certaines asseurances, &, par especial, li eussions ottrie, de grace especial, q'elle peust retraire sa persone, ses gentz, & ses biens, en ses chasteaux & villes de Clameci & de Druye, fust guerre, paiz, ou trieue, entre nous & les Francois;

Les quels villes & chasteaux nous, pour amour de nostre dite cousine, & pur la conservacion & seurte de sa persone & de ses biens, de ses gentz & de leurs biens, preismes & meismes en nostre sauf conduit & garde especial; &, d'abondant, apres ces choses, nous eussions donne, jusques aus trois anz, pati & souffrance de guerre a elle, & a tout son pays de la conte de Nivers, de la baronie de Douszi, ove quel paiis sont assis les diz chasteaux & villes de Druie & de Clameci, par paiant a nous la somme de xxx. M. escus, la quele devoit retourner a la somme de quinze mill escus, en cas que, ce pendant, pais serroit entre nous & nostre trescher & tresame frere de France, & sur ceo soient bailliez a noz gentz, pur nous, certaines hostages, plaiges, & lettres obligatoires;

Et nous soions enformes souffisantment, par chivalers & autres de noz gentz, que, non contrestant toutes ces choses, Jaque Wyne & plusures autres de nostre partie ont depuis ceo pris & pillee la ditte ville de Clameci, & moult domage nostre ditte cousine & ses subgitz, pour la quele chose, nostre ame & feal chivaler, Nichol de Tamworth tient prisonier a Regennes le dit Jaque Wyne, sicome nostre dit chivaler nous a dit & raporte;

Et nous avons entendu que les subgitz de nostre dit cousine, des dit paiis, doient au dit Jaque Wyne, par certain accort fait entre eux, la somme de vii. M. escus, demorant a paier de plus grant somme, dont le dit Jaque Wyne a certaines hostages, plaiges, & lettres obligatoires;

Sachent touz que nous, de grace especial, & pur consideracion de ces choses, voulans desdomager nostre ditte cousine d'une partie de ses ditz damages, la dite somme de xv. M. escus, en cas ci desouz esclarciz, avons franchement quittee, transporte, & donnee, quitons, & transportons, & donons, par ces presentz lettres, a nostre dit cousine, pour ent fere & ordeigner tout a sa pleine volente, come de sa propre chose, non contrestans quelconques hostages & plaiges bailles pur ceste cause, les quels nous, en cas devantdit, quitons de lour foiz, & quelconques lettres obligatoires, faites pour cest cause, sur quelconque forme de parole que ce soit:

Les queles nous anullons & mettons de tout a nient, & voulons q'eles

soient renduz a nostre dite cousine, & en quittons desmaintenant tous ceux, a qui aquitance en appartient, ou puet appartenir;

Et avec ceo voulons, ordenons, & mandons au dit Nichole que il contraigne le dit Jaque *Wyne*, avant q'il parte de prison, & semblablement ses hostages & plaiges, a rendre, bailler, & delivrer a nostre dite cousyne tous les hostages, plaiges, & lettres obligatoires, qu'il a pour la somme des diz vii. M. escus, & a quiter les diz hostages & plaiges de leurs foiz, & parmy ce, & non autrement, que yceux, plaiges & ostages du dit Jaque Wyne, entrent, avant toute enure, en nostre paiement d'icelle somme, & s'en obligent envers nous, en nostre prive noun, a la nous paier & rendre, reaulment & de fait, ou a noz commis a Bruges, dedains Noel prochein venant;

Et se les diz plaiges & hostages ne sont assez souffisantz d'icelle somme paier, que nostre dite cousine baille autres souffisantz hostages & plaiges, ou lettres obligatoires, pour quoi nous peussons estre en seurte de la paie d'icelle somme;

Et se par aucune aventure, icelli Jaqe Wyne en estoiet paie, nous donons en mandement, par ces lettres, au dit messire Nichol, q' il constraigne lui, & ses ditz plaiges & hostages, a nous rendre icelle somme, en qel cas nostre dite cousine & les ditz obligez en demourroient quite envers nous, toutesfoitz est nostre volunte & entencion qu', avant ceo que noz presentes lettres aient aucun effect, q' nulle quitance, ne lettre obligatoire, ne soit faite ou rendue a nostre dite cousine sur les ditz xv. mill escuz, ne a ses pleiges par celle cause, jusque a tant que nous aiens tiele seurte de nostre dite cousine, ou du dit Jaque Wyn, tant de lettres, que de ostages, pur sept mill escutz paier a Bruges a la Noel prochein venant, que nous doit souffire.

Don' a Calais, par tesmoign' de nostre grant seal, le xxvi. de Octobr'.

Quitatio comitis de Salebruche, ex nominatione Regis Franciæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, a touz ceulx, &c. salutz. Come ou traictie du paix & accort fait a Bretigny devant Chartres, entre nous & Roi de France nostre frere, ait este accorde que le Roi de France, apres sa delivrance, purra amesner, avec lui franchement, diz prisoners, tielx come il lui plerra, delivres de tout ostage & de toute prisone, sanz ce que le Roi d'Engleterre, ou autre, leur puisse aucune chose demander pur cause de ostage & de leur dit prise, savoir faisons que le conte de Salebruche est un de dessusdites diz prisoners, qui a este nommez par le dit Roi de France, nostre frere, pur partir de Calais, & aler avec lui.

Par quoi nous delivrons & quitons le dit conte de sa foy, & de toute prisonne & ostage, non obstant que le dit conte ait mys son seal es lettres obligatoires, qui nous avons es ostages, qui par le dit traitie dovient passer en Engleterre; la quele chose nous ne voulons qui lui tourne, ou puisse tournir, a aucune prejudice; mais nous plest, & voulons, que, sanz empeschementz aucun, il s'en puisse aler franchement, quelque part, qui lui plerra.

Donn', &c. le xxviii. jour d'Octobre.

De burgensibus, in obsides venturis, curialiter tractandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, &c. a touz ceulx, qui ces lettres verront, saluz. *Come nostre frere le Roi de France, entre les hostages, nous aist promist a envoier en Engleterre en hostage deuz bourgois de la ville de Beauves, dedenz trois mois apres son departir de Calais,* il nous plest, & voulons, que les deux bourgois de la dite ville, qui serront ordenes a tenir le dit hostage ne puissent estre pris, ne arrestis leurs corps ou biens, pur quelconqes choses ou cause du temps passe, & les prenons & mettons, & chascun par soy, en nostre seur & sauf conduit;

Et mandons, par ces presentes, a tous capitains & gardes de villes & de fortersces, & a tous noz autres officiers & subgiez, que les diz ii. bourgois, & chascun d'eulz, avec leurs biens & gents, laissent & sueffrent aler, venir, demourer, sejourner, passer, & repasser, par mer & par terre, franchement & paisiblement, & leur prestent seur & sauf conduit, se ilz en ont besoign;

Et volons que de ces presentes lettres se puissent aider les diz ii. bourgois de Beauves, qui serront nommez & desclairies par les letteres de Jehan, par la grace de Dieu, evesque de Beauves.

Don' en nostre ville de Calais, le xxviii. jour d'Octobre.

Commissio ad fortalitia liberanda.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III

Rot. de tract. pacis cum Franc. 34 Edw. III. m. 5. in Turr. Lond.

EDWARD, &c. a touz capitains, castellains, conestables, gardeins des forteresces, & d'autres lieux fermes, & touz autres noz subgitz, & de nostre amiste, esteantz es parties de Champaigne, de Brie, de Nivernois, d'Ancerrois, & Aurelenois, Orlenois, en Gastenois, Mussien, Baus, & en Wenqueusin le Franceois, as queux ces lettres verront, salutz.

Savoir vous faisons que, come par la paix finale & perpetuele, accordee, faite, & afferme a Calais, entre nostre trescher frere, le Roi de France & nous, soit assentu que nous ferrons liverer, de fait, a nostre frere, ou a ceulx qui a ce serront deputez especialment depar lui, les chastealx & forteresces, occupees & detenuz a cause de guerre, & contre les trieues darrein prisees, par noz subgitz, ou autres depar nous, queux qui ceulx soient, en les parties devantdites, entre cy & la Chandeleure preschein venant, exceptez les chasteaulx & forteresces ou païis de Bretaigne, & toutes les autres païis & lieux qui demourront a nous a cause de la dite paix;

Nous, veullantz la dite paix en toutes choses tenir & garder, sicome bien devions par nostre serement, qe nous avons fait sur le corps Jesu Crist sacre, & les Saintz Evangiles, en tant come a nous touche, & confientz de sens, loialte, & descrecion de noz chers & foialz, William Graunson, & Nicol de Tamworth, chivalers;

Les avons assignez & chescun d'eulx especialment deputez, d'aler parsonelement, ou par autres, ou l'un d'eux a ce deputez, du chastiel a chastiel, ou autres forteresces, es parties devantdites, que par noz subgiez ou autrement depar nous sont occupees; c'est assavoir,

En Champaigne,
En Brie,
Bursard sur Marne,
Jamville sur Marne,
Bourten Champaigne,
Ouchie,
Gine sur Saint la Mote de Triefrin,
Brugelemois en Nyvernois,
Corvaller,
Guellons,
Aulefy,
Villiers, &
Mont Epny,
En Auncerrois, &
En Bourgoigne,
Regennes,
Leigny,
Malicorne, &
La Mote de Chauloie,

& touz forteresces occupees & detenuz

En Bourgoigne &
En Auncerrois,
En Aurelenois, &
En Gastenois,
Chastel Neuf sur Loire, &
Marne au Bois;

& toutes les forteresces, occupees & empeschez

En Orlenois,
En Gastenois,
En Mussien,
En Beaux, &
En Wenquesyn le Francois dessusditz,

& de les voider & faire voider de ceulx qui les occupent, & des mesmes les chasteaulx & forteresces entrer & seiser en nostre noun, & ce fait les delivrer a nostre dit frere, ou a ces deputez avantditz, a avoir & tenir sanz empeschement de nulli, & de restreindre & punir touz ceux q'ils troveront rebeaux ou contrairs a leur mandementz en celle partie;

Et pur ce vous mandons & commandons, sur peine de quantque vous purrez forfaire devers nous, & d'estre banniz hors de nostre roialme a touz jours, qui as ditz William & Nichole, ou a chescun d'eulx, en toutes les dites choses faire & accomplir, en la forme avantdite, soiez obeissantz, entendantz, & conseillantz aussi a toutes les foiz qui mestier serra, & ils vous enchargeront depar nous, au fin que defaute ne soit pas trove, de nostre part, sur l'accort & nostre serement avantditz.

Don' a nostre ville de Calais, le xxviii. jour d'Octobre, l'an de Grace mil' troiscentz, sexante.

Semblablement sont assignez monsieur Thomas Fogg & monsieur Thomas Caun, pur delivrer les forteresces souzescriptes; c'estassavoir,

En Tyvernoys,
Chastel Neuf,
Beamont le Chaitif,
Nogent le Rotrou, &
La Forte de ville Neville,

& toutes les autres forteresces, occupees & empeschees en France, & ou paiis du Perche, du Chartein, & de Drouais.

Item, semblablement, sont assignez le sire de Pomers, monsieur Berard de la Bret, & monsieur Arnaud de la Bret, pur delivrer les forteresces sousescriptes; c'est assavoir,

En Berry, &
En Bourbonnois,
Les forteresces de Brisancois,
De Saint Torete,
La Pringne,
Chabriez,
Espunel,
Beaumen,
Bryance,
Maseres,
L'Abbeye d'Everlac,
Thos,
Bruel,
Ameron,
Vierson,
Mausay,

Bourseron, *Montempny,*
La Roche, *Beauvoirs,*
Ynay, *Beau,*
Blotteros, *Jen,*
Villers, *Voderon,*
& toutes autres foretresces, occupees en Berry & en Bourbonois, pur la dite cause;

Et toutes les forteresces tenuez & occupes es parties d'Auvergne devant & apres les trieues,
En Touraine, *Puy,*
Lille, *Miliers,*
Bouchart, *Raoulet,*
La Roche, *Pierregu,*
De Ponsey;

Occupees puis & contre les trieues;
Verres de Desrubay, *Langeie,*
Le Pleissers, *Osem,*
Amon, *Paluan,*

Et toutes les autres forteresces, prisees & occupees es parties;
D'Auvergne, *De Lyon,*
De Bourbonnois, *De Berry,*
De Mascon, *De Turrein,*
pur les causes dessusdites.

Item, semblablement, sont assignez monsieur Amory de Fossat & monsieur Elys de Pomers, pur delivrer les forteresces susescriptes; c'est assavoir,
Es parties de *Pierregort,*
Caoursin, &
Agenoys.

Item, semblablement, sont assignez le capital de Buch & le sire de Mountferant, pur delivrer les forteresces es parties desouz escriptz; c'est assavoir, *En Normandie,*
En Anjou &
Ou Mayne;

Le forteresces de Donfront,
En Passas, *Saint Wast,*
Nevyn, *Le Bois,*
Mirebel sur Loir, & *Domayne,*
La Tour de Villers, *Conde sur Noir Eaue;*
& une autre forteresce appelle Messe,
Tinchebray, *Frissenoi,*
Anullers, *Le visconte de Plesseis,*
Le Neuf Boure, *Buret,*
La Forte Frisnel, *La Rochele dire,*
La Roche Derival, *Le Port Jouleyn,*
Le Morle Raoul, *La Flesche Willie,*
La Tour de Saint Christofle, *Viez,*
Villerais, *Passanaut,*
Husson, *Roussailees;*
Hunfleu,
& toutes les autres forteresces, occupees a cause de la guerre,
En Normandie,
En Anjou, &
Ou Maine,
& ailleurs par tout le roialme de France.

Item, semblablement, est assigne monsieur Thomas de Holand, conte de Kent, pur delivrer toutes les forteresces, occupees & empeschees en toute *Normandie,*
Anjou,
Maine,
& ailleurs parmy toute le roialme de France.

Pro abbate Cluniacenci.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Inspeximus litteras patentes *domini* H. quondam Regis Angliæ, progenitoris nostri, *in hæc verba*:

HENRICUS, DEI gratiâ, Rex Angliæ, & dux Normanniæ & Aquitaniæ, & comes Andegaviæ, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, justiciariis, vicecomitibus, & omnibus ministris & fidelibus suis totius terræ suæ, salutem.

Sciatis me recepisse in manu, & custodiâ, & protectione meâ, abbatiam Cluniacen', & omnes domos & prioratus ad ipsam abbatiam spectantes; & ideò præcipio *quod* prænominatam abbatiam, & omnes domos & prioratus, & res & possessiones ad ipsam pertinentes, custodiatis & manuteneatis, & protegatis, sicut res meas proprias, ne quis eis injuriam, *vel* molestiam, aut gravamen faciat.

Si quis eis super hoc in aliquo forisfacere præsumpserit, sine dilatione id eis emendari faciatis.

Teste Gaufrido, filio meo, & cancellario apud Wynton'.

NOS autem concessionem prædecessorum nostrorum gratiosiùs attendentes, litteras prædictas & omnia contenta in eisdem, ad supplicationem dilecti nobis in CHRISTO nunc abbatis Cluniacen', domini Summi Pontificis & sedis apostolicæ nuncii, qui apud Calesium, pro pace inter fratrem nostrum carissimum Regem Franciæ, & nos, super discordiis & dissensionibus hinc & indè motis, reformandis, nuper venit, ratificamus, acceptamus, & eas pro nobis & hæredibus nostris, tenore præsentium, confirmamus, sicut litteræ prædictæ plenius testantur.

Mandantes & districtè injungentes omnibus & singulis subditis & fidelibus nostris, præsentibus & *futuris*, ut prædictum abbatem, suosque successores, abbates Cluniacen', prioresque, & alios religiosos eis subjectos, si & quando *fuerint* requisiti, cessante dilatione quacumque, à vi armorum, oppositionibus laicorum, & aliis violentiis & injuriis quibuscumque defendant; eosque & quemlibet eorum, præsentes & futuros, manuteneat, & custodiat in suis omnibus *justis possessionibus* pariter & seisinis; faciantque omnibus & singulis libertatibus subscriptis gaudere: non obstantibus quibuscumque constitutionibus *vel* ordinationibus inrationabilibus, quarumcumque terrarum nostrarum *factis* & faciendis per nos aut subditos nostros, quæ prædictis, aut alicui prædictorum, possent quomodolibet obviare; quæ omnia, contemplatione dicti abbatis, nunc præsentis ecclesiæ Cluniacen', suisque membris concessimus de gratiâ speciali.

In cujus, &c.

Dat' apud villam nostram prædictam Calesii, xxviii. die Octobris.

De temporalibus episcopatûs Roffensis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.
Claus. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, dilecto sibi Willielmo de Hatton, escaetori suo in comitatu Kantiæ, salutem.

Cum dominus Johannes quondam Rex Angliæ, progenitor noster, per cartam suam reddiderit Stephano tunc Cantuar' archiepiscopo, patronatum episcopatûs Roffensis, cum omnibus pertinentiis suis, tanquam jus suum, & per litteras suas patentes mandaverit priori & monachis Roffen', ac militibus & liberè tenentibus de episcopatu Roffen', quod eidem archiepiscopo, tanquam domino & patronato ejusdem episcopatûs, essent obedientes in omnibus, prout in cartâ prædictâ, coram nobis in cancellariâ nostrâ ostensâ, vidimus plenius contineri;

Ac jam, ex gravi querelâ venerabilis patris Simonis, nunc archiepiscopi Cantuar' acceperimus, quod, licet ipse habere debeat, & ipse & prædecessores sui, archiepiscopi loci prædicti, à tempore confectionis cartæ prædictæ, & antea, à tempore quo non extat memoria, patronatum dicti episcopatûs & custodiam temporalium *ejusdem*, quæ de archiepiscopatu prædicto tenentur, in singulis vacationibus episcopatûs illius, habere consueverint, absque eo quod escaetores, seu alii ministri nostri, vel progenitorum nostrorum, se de temporalibus illis, in aliquibus vacationibus episcopatûs prædicti, intromiserunt;

Tu tamen, temporalia ejusdem episcopatûs, jam, per mortem bonæ memoriæ Johannis ulimi episcopi episcopatûs illius, vacantis, quæ de archiepiscopatu prædicto tenentur, & quæ *idem* archiepiscopus, ut patronus dicti episcopatûs, prout ad ipsum, ratione juris dominii sui, ingressus fuit, cepisti in manum nostram, & servientes præfati archiepiscopi amoveri fecisti ab eisdem, in ipsius archiepiscopi dampnum non modicum, & juris & libertatis suôrum & ecclesiæ suæ Christi Cantuar', enervationem & exhæredationem manifestam; super quo, idem archiepiscopus nobis supplicavit sibi per nos remedium adhiberi.

Et quia, scrutatis rotulis & memorandis scaccarii nostri de tribus ultimis vacationibus ante præsentem vacationem, non invenitur quod domino Edwardo quondam Regi Angliæ, avo nostro, seu domino Edwardo nuper Regi Angliæ patri nostro, sive nobis, de aliquibus exitibus temporalium dicti episcopatûs, præterquam de exitibus maneriorum de Cobhambury, & quorundam tenementorum in Sunderassh, in comitatu prædicto, ac manerii de Middelton Cheyndut, in comitatu Northampton', quæ sunt parcella temporalium episcopatûs prædicti, ut de novo adquisita, & quæ de nobis tenentur in capite, per servitium militare, responsum non extitit, sicut barones de scaccario nostro nos in cancellariâ nostrâ certificarunt.

Et per inspectionem rotulorum cancellariæ dicti patris nostri nobis constat, quod idem pater noster, significato sibi per litteras patentes Walteri tunc archiepiscopi Cantuar', quod idem Walterus archiepiscopus Hamoni tunc episcopo Roffen', in Romana curia consecrato, administrationem spiritualium & temporalium episcopatûs prædicti, in quantum ad ipsum Walterum archiepiscopum pertinebat, liberavit, cepit fidelitatem ipsius Hamonis episcopi, de terris & tenementis, quæ de ipso patre nostro tenuit, ut de episcopatu prædicto, & terras & tenementa illa restituebat eidem, eaque sibi mandaverat liberari.

Nos, nolentes præfato nunc archiepiscopo, super juribus & libertatibus suis & ecclesiæ suæ prædictæ, contra formam hactenus usitatam, in aliquo præjudicari, tibi præcipimus quod de omnibus temporalibus episcopatûs prædicti, quæ de prædicto archiepiscopo sic tenentur, & quæ, ratione præsentis vacationis episcopatûs illius, cepisti in manum nostram, amoveas, & te indè ulterius non intromittas, ac exitus, si quos indè perceperis, præfato archiepiscopo liberes indilatè; retentis in manu nostrâ dictis maneriis de Cobhambury, & tenementis de Sunderassh, quæ de nobis tenentur, sicut prædictum est; de quorum exitibus volumus responderi, ut est justum.

Teste Rege, apud Sandewicum, xxx. die Octobris.

Consimile breve dirigitur Rogero de Wolfreton escaetori Regis in comitatu Suff', sub eadem data.

Pro magistro Mathia de Aqua Cava.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod nôs de fidelitate, industriâ, scientiâ & probitate dilecti nostri magistri Mathiæ de Aqua Cava, in legibus licentiati, plenariè informati, quem in consiliarium nostrum retinuimus, advocatum nostrum in senescalcia Xanton' facimus, constituimus, & per præsentes etiam ordinamus, quemcumque alium amovendo, quem per præsentes etiam amovemus, dantes sibi potestatem pro nobis agendi & litigandi, nosque defendendi, & informationes secretas & publicas faciendi, jura nostra petendi & requirendi, & alia faciendi, quæ advocatus regius facere consuevit, etiam si mandatum exigant speciale;

Volentesque quod possessiones quas habet, & quas habere poterit infuturum, à quibuscumque personis residentibus in terris nostris, vel earum resorto vel alibi, possit percipere, exigere, ac etiam optinere, & senescallos pro nostris subditis excercere & gubernare & acquitare debitè, quocumque titulo non obstante, quod advocatus nostri regius existat;

Proviso tamen, quod contra nos, vel in præjudicium nostrum, vel juris nostri, non postulet nec det consilium, auxilium, vel favorem, quod sibi de gratiâ speciali concedimus, si sit opus:

Dantes, tenore præsentium, in mandatis gubernatori seu senescallo Xantonen' vel eorum loca tenentibus, & procuratori nostro præsenti, & qui pro tempore fuerit, & omnibus aliis officiariis nostris & subditis, præsentibus & futuris, ut ipsum Mathiam in omnibus causis nostris & negotiis advocent, & ea per ipsum consulant totiens quotiens opus erit: pro excercendo autem dictum officium in senescalcia Xantonendorum', sibi ordinavimus ac eam ordinamus vadia centum scutorum auri, solvendorum terminis consuetis, pro quolibet anno per receptorem nostrum Xantonen', qui pro tempore fuerit, cui damus expressè speciale mandatum per præsentes, ut præfato Mathiæ dictos centum scutos quolibet anno deliberaret, atque solvat terminis consuetis; quæ vadia sic sibi soluta, cum recognitione litterarum ejusdem, & copiâ præsentium, sigillo autentico sigillata, sine difficultate in suis computis per gentes nostrorum computorum volumus allocari.

Datum Cales', &c. penultimâ die Octobris.

Pro Guillielmo de Serezio.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 1. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis salutem. Notum facimus quod nos plenariè informati de fidelitate & industriâ, scientiâ & probitate dilecti nostri consiliarii Guillielmi de Serezio militis, dictum Guillielmum præsidentem nostrum, & pro nobis in villâ Rupellæ, & in senescalciâ Xancton' ordinamus;

Dantes sibi, tenore præsentium, in mandatis, si necesse fuerit, committendo quatinùs omnes causas appellationum à senescallo Xanctonen' seu gubernatore nostro, præsenti & futuro, emanantes, atque omnes causas superioritatis & ressorti, tam civiles quam criminales, pendentes & futuras in dicto loco Rupellæ, quousque de resorto communi aliter & alibi per nos fuerit ordinatum, audiat, & fine debito terminet & decidat, formâ & modo quibus præsidentes in parliamento Regis Franciæ easdem causas solebant terminare;

Dantes etiam eidem potestatem & speciale mandatum, concedendi omnibus subditis nostris, præsentibus & futuris, villæ & senescalciæ prædictarum, litteras justitiæ super appellationibus à senescallo seu gubernatore, præsenti & futuro, factis & faciendis; rejiciendi appellationes frivolas, & puniendi frivolè & malè appellantes, modo & formâ quibus præsidentes in parliamento Regis Franciæ solebant punire, & aliter, prout ei visum fuerit expedire.

Necnon concedendi salvas gardias in formâ communi, & gratias comparendi per procuratores & de debitis solvendis, & litteras alias justitiæ, juxta qualitates factorum ibidem emergentium; quas litteras dictis subditis nostris dictarum villæ & senescalciæ, cujuscumque conditionis existant, concedimus, nostro nomine, per dictum nostrum consiliarium.

Jubemus ac etiam ordinamus, & easdem litteras sigillo nostro magno, pro dictis superioritate & resorto, pro nobis ibidem constituto, per eundem volumus sigillari, pro emolumentis dicti sigilli recipiendo, eaque per avisamentum & ordinationem concilii nostri ibidem existentis rationabiliter fuerit ordinatum.

Insuper dicto nostro consiliario, tenore præsentium, committimus quod monetam nostram, in dictâ villâ faciendam, visitet, & reformanda reformet, tam super facto dictæ monetæ quam super officiariis in dictâ monetâ existentibus seu creandis, quam etiam super aliis officiariis in dictis villâ & senescalciâ existentibus;

Eidemque consiliario nostro concedimus, quod quatuor tabelliones sufficientes, pro bono communi & jure nostro servando, possit creare; quodque unum servientem sine vadiis facere possit, qui serviens omnia per ipsum ordinata in villâ & senescalciâ prædictis, exequi valeat; necnon unum clericum in causis civilibus, & alium in criminalibus, pro faciendis & scribendis actis, coram eo conficiendis, possit eligere, & ipsos in dictis officiis ponere & ordinare;

Necnon omnia alia facere, quæ ad præcedentem & generalem reformatorem possunt quomodolibet spectare:

Mandantes omnibus justiciariis, subditis, & capitaneis nostris, tam præsentibus quam futuris, pro dicto nostro præsidenti in præmissis & de pendentibus ex eisdem, pareant eficaciter & intendant.

Datum Calesii, sub nostro magno sigillo, xxx. die Octobris.

De capitaneo & gubernatore in villâ Rupellæ, constituto.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 2. in Turr. Lond.

LE Roi, à touz ceulx qui ces presentes lettres verront ou ouront, salut.

Savoir faisons, que nous confians a plain du sens, loiaulte, & diligence, de nostre tres cher & bien aime chivaler & conseiller, Bertram seigneur de Monferran, ycelluy avons ordene & establi, ordonnons & establissons, par la teneur de ces presentes, gouverneur & capitain souverain du chastel & ville de la Rochelle, appurtenantes & dependantes d'iceulx, & en toute la seneschaussie de Xanctonge, par nous tanque il nous plaira.

Et lui avons donne & donnons plain povoir & mandement especial, de prendre de nostre ame chivaler, Guischart Dangle, jadis garde du chastel de la Rochelle, la possession du dit chastel, & de celluy chastel tenir & garder par nom de nous, & en oustre des maires, bourgois, & habitans, de la dite ville, la possession d'icelle pur nous & en nom de nous, realment, & de fait, & de les tenir & garder pur nom de nous, de prendre les serements de feautes du manere de la dite ville, & des autres vassaus & hommes qui devoient tenir de nous, de prendre des ditz maire, bourgois, & habitans, tieux & semblables sereniens, que les envoiez par les maire, bourgois, & habitans de la dite ville nous ont fait, les quels nous lui avons baille, par escript, de prendre & rescevoir des ditz maire, bourgois, & habitans, informacions, & souffisans enseignemens, par lettres ou tesmoignance duement de leurs privileges, libertez, & franchises, coustumes, explois, dons, graces, & autres droiz, & selonc ce qu'il trouvera, leur laisse joir, user, & exploiter, tout en commune come en singuler.

Et de leur en donner ses lettres, selonc le contenu de nous lettres a eux ottroies sur ce de mettre & ouster maistres de nous monnoyes de la dite ville, d'or, d'argent, & noire.

Et de faire monnoiers & ouvriers, en cas qu'l n'y auroit souffisant nombre pur ouvrer ou monnoier, de leur donner privileges tieux come il ont acoustume, de mettre & ouster autres officeres necessaires en la dite monnoye, de muer & changier pie des dites monnoyes, toutesfois que mestre serra, d'establer changeurs, ou de les ouster quant mestres sera, de mettre & ouster tous officeres, sergens, & autres reaux en la dite ville, en la dite senescallie de Xantonge, se il n'avoient lettres de par nous, pourveu que en la prevost de la Rochelle, ne ait que wit sergens ainsi que anchiement est acoustume de faire & excerser, par lui & par ses deputes, tout fait de justice, tant en cas civil come en cas de crimi, de absoldre, & condempner toutes manere de gens, selonc leurs demerites; de faire & assembler gens d'armes & de pie, tant par terre come par mer, pur la garde, tuition, & defense de la dite ville, & du paiis demouron, de prendre & accepter, en nom de nous, les possessions, forteresces, & lieux qui nous doivent estre baillez, au dit paiis, selonc le contenu de la pais, & les seremens, & les gaautes, des gens qui

...... seigneurie doivent venir & de faire exter & gouverner toutes autres chouses, que bon & loial gouverneur & capitaine puet, & doit faire, non obstant qu requeissent especiaulx mandement;

Pourveu toutesfois, que es chouses qui touchent dons d'officere en muemens d'iceulx, & fait de monoye, d'or, d'argent, & noire, & institution d'officere en ycellz monu & muances de pre d'icelles, & mise ou ordeinie changeurs, il appelle nostre conseil roial, establi en la Rochelle, affin que par l'avis & voloir d'icellui sur les choses dessus dites, soit plus seurement pourveu & ordeinie, si mandons a touz noz subgiz, & submis du dit pais, requerous touz autres que au dit Bertram, & a ses deputes, en faisant les chouses dessus dites, dependances & circonstances d'icelles obeissent dilligentement & entendent.

Don' a Calais le xxx. jour d'Octobr'.

De custodiâ monetarum in villâ de Rupella.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 5. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos, de idoneitate Johannis Gemel & Petri de Sarlac, burgensium villæ de Rupella, confidentes, præfatos Johannem & Petrum, & eorum quemlibet, custodes monetarum nostrarum villæ de Rupella, aureæ, argenteæ, & nigræ, fecimus, ordinavimus, ac etiam per præsentes ordinamus, ad excercendum & gubernandum officium custodum dictarum monetarum per eorum quemlibet, ad vadia consueta, quamdiu nostræ placuerit voluntati.

Mandantes gubernatori nostro villæ Rupellæ, seu senescallo Xanctonen', aut ejus locum tenenti, & magistro monetarum prædictarum, qui pro tempore fuerit, & eorum cuilibet, prout ad eum pertinuerit, ut præfatos Johannem & Petrum, & eorum quemlibet, in possessione dicti officii ponat, instituat, & defendat; amoto quocumque alio detentore.

Et vadia consueta ipsis & eorum cuilibet solvere faciat; & ipsis, ut custodibus dictarum monetarum, omnes monetarios & operarios parere faciat, & permittat: recepto ab ipsis primitùs sacramento in talibus fieri consueto.

Datum Calesii, die penultimâ Octobris.

De pondere monetarum in villâ de Rupella.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos, de personâ Colini Gaillard habitantis in villâ Rupellæ informati, ipsum Colinum in officium ponderis stateræ, seu balancæm onetarum nostram villæ de Rupella, aureæ, argenteæ, & nigræ, instituimus, & etiam per præsentes ordinamus, ad excercendum & gubernandum officium prædictum, ad emolumenta consueta, quamdiu nostræ placuerit voluntati:

Mandantes gubernatori nostro villæ Rupellæ, seu senescallo Xanctonen' aut ejus locum tenenti, & magistro monetarum prædictarum, qui pro tempore fuerit, & eorum cuilibet, prout ad eum pertinuerit, ut præfatum Colinum in possessione dicti officii ponat, instituat, & defendat, amoto quocumque alio detentore: & ipsi, ut custodi ponderis stateræ vel balancæ prædictæ monetarum prædictarum, omnes monetarios & operarios parere faciat, & permittat, recepto ab ipso primitùs sacramento in talibus fieri consueto.

Dat' Calesii, sub magno sigillo nostro, penultimâ die Octobris.

Pro duce Burgundiæ, de duodecim milibus multonum, propter damna, contra treugas illata, pardonatis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Cales. 34 Edw. III. p. 2. m. 1. in Turr. Lond

LE Roi, a touz ceux, qui ces lettres verront, salutz. De par nobles & puissant prince nostre trescher cousin le duc de Burgoigne, pour lui & pour son paiis, nous a este monstre que pour noz trieues, que nous lui donnasmes n'adgaires, aucunes gentz de nostre obeissance, & autres tenantz nostre partie, ont porte mult grantz damages a lui & a les habitanz du dit pays, & de la baillage d'Isles;

Et nous ad a grande instance, fait requerre que nous lui vouriens benignement faire desdommager sur les devantdites choses, & aucune grace lui faire de pardoun des sommes, que nostre dit cousin nous doit par cause des trieues devantdites; sur quoi, eu avec nostre conseil deliberation & avis, de nostre grace especiale, & en recompensacion des ditz dommages, avons pardone & quite, pardons & quitons, au dit duc, & a touz les autres obligez en celle partie, dousze milles motons de la grande somme, que le dit duc & les autres, obligez, nous sont tenuz a paier, par manere que compris est es lettres obligatoires sur ceo faites, & promettons, en parole de Roi, que jammais ne demanderons du dit duc, ne des autres, obligez, les dousze milles moutons dessusditz;

Toutes les autres choses comprises es dites lettres obligatoires, demorantes en lour effect & vertu.

En tesmoign de quele chose nous avons fait faire cestes noz lettres patentes.

Don' a nostre ville de Calais, le darrein jour d'Octobre.

Pro dicto duce, de multonibus respectuatis, & solutionibus appunctuandis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Rot. Cales. 34 E. III. p. 2. m. 1. in Turr. Lond.

LE Roi a, noz chers & foialx, Guillames de Grantzon, & Nichol de Tamworth, chivalers, salut.

Noble prince, noster trescher cousin, le duc de Burgoigne nous a fait monstrer, par ses solempneles messages, envoies a nous, tout plein des causons & raisons, par quoi il ne poet bonement faire satisfaction a nous, as termes accordez, des grosses sommes d'or, les queux il nous doit paier par certeines couvenances faites entre nous & lui, suppliantz affectueusement qu'il nous pleust sur ceo purveoir de remede;

Nous, confiens entierment en voz sens, loialtez, & discrecion, les queles nous coignoissons bien par effect de bonnes oeveres, vous avons donne & commis, donnons & commetons a chascun de vous, par ces presentes, auctorite, pleiu poair, & mandement de prendre & rescevoire du dit duc, & de touz les autres, tant prelatz, barons, nobles, & bourgeois, que nous sont obligez, par cause des sommes, toutes maneres des promesses, caucions, seurtes & obligacions par foi, & par serementz, & par manere & forme q'ils estoient n'adgaires obligez a nous, dont nous vous avons, pur plus grande informacion, fait bailler transescript, que le dit duc & les autres obligez paieront, & ferront paier, a nous, ou a noz deputez, a nostre ville de Calais, les sommes d'or as termes dessouz escriptz; cest assavoir;

A la feste de Noel, prochein venant, xx. M[l]. CC. & quatrevintz deniers d'or au mouton, dont les deux M[l]. CC. & quatrevintz pour termes ja passez;

Et a la feste de Pasque delors prochein venant, xl. mill' moutons, tielx come dit est;

Et a la feste de Seint Michel, delors prochein venant, xl. mill' moutons, tielx come dit est;

Et a la feste de Pasqes, delors prochein ensuant, xl. mill' moutons, tielx come dit est, de prendre & recevoir, en noun de nous, les fois & serementz necesseres en tieu cas;

Et, apres toutes cestes choses faites, de quiter le dit duc, & les autres, obligez, de fois & serementz, q'ils ont bailiez n'adgaires, a nostre personne, de certaine sommes d'or, q'ils nous estoient tenuz, come dit est, & de casser & adnuller les lettres sur ceo faites, & de promettre & jurer, si mester est, que les originales lettres leur serront restabliez, & de faire toutes autres choses, que serront necesseres en tieu cas, promettantz avoir ferme & agreable tout ce que se ferra par noz ditz chivalers, & chascun d'eulx, es choses devantdites, sanz jammais venir, ou faire venir, a l'encontre.

Don' par tesmoign de nostre seal a nostre ville de Calais, le darrein jour d'Octobre.

Pro Laurentio Poussart, consiliario retento.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III. Cales. 34 Edw. III. p. 1. m. 6. in Turr. Lond.

REX, universis presentes litteras inspecturis, salutem. Notum facimus quod nos de industriâ, fidelitate, scientiâ ac probitate, dilecti nostri magistri Laurencii Poussard, burgensis Rupellæ, plenius confidentes, ipsum retinuimus & per præsentes retinemus in consiliarium nostrum in senescalciâ Xanctonen'.

Dantes, tenore præsentium, in mandatis gubernatori seu senescallo nostro Xanctonen', ac receptori & procuratori, & aliis officiariis nostris dictæ senescalciæ, ut, recepto ab ipso primitùs sacramento in talibus fieri consueto, ipsum magistrum Laurencium in nostris causis & negotiis advocent, & cum ipso ea consulant, totiens quotiens opus erit.

Dat' ut supra, Cales', die xxxi. Octobris.

Pro Laurencio Poussart de nobilitatione, et libertatibus concessis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Cales. 34 Edw. III. m. 7. in Turr. Lond.

NOS, Edwardus, Dei gratiâ, Rex Angliæ, dominus Hiberniæ & Aquitaniæ.

Inspeximus litteras Johannis consanguinei nostri, nuper pro Rege Franciæ se gerentis, tenorem qui sequitur continentes.

Johannes, Dei gratiâ, Francorum Rex, notum facimus universis tam præsentibus quam futuris, nos infrascriptas vidisse litteras, formam quæ sequitur continentes.

Johan eisne filz & lieutenant du Roi de France, duc de Normandie, & de Guienne, conte de Poitou, d'Avion, & du Maine, a touz ceux qui ces lettres verront, salut.

Nous avons veu les lettres de nostre ame & foial conseiller l'evesque de Beaumes, contenentes la fourme qui s'ensuyt:

Johan, par la grace de Dieu, evesque de Beaunes, lieutenant du Roi nostre seigneur, es parties de la Languedoc & de Xanctonge, & de tres excellent prince, monsieur Johan, son eisne filz, duc de Normandiæ, conte de Poitou, d'Avion, & du Maine, & seigneur des terres de novel conquis, es dites parties, a touz ceux qi ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons nous avoir veu les lettres de noble homme, messeurs Itier, seigneur de Maignac, chivaler, contenant la fourme qui s'ensuyt:

A touz ceux qi ces presentes lettres verront, Itier, seigneur de Maignac, chivaler du Roi nostre seigneur, capitain soverain depar lui depute en Xanctonge, Poitou, Lymosin, & les lieux voisins, & seneschal de Xanctonge, salut.

Nous avons receu les lettres du Roi nostre seigneur, contenant la fourme qui sensuit:

PH', par la grace de Dieu, Roi de France, a touz ceuz qi ces lettres verront, salut.

Comme autefoiz par noz lettres aiens commis & donne pouoir a nostre ame & feal chivaler, Itier, seigneur de Maignac, nostre capitain soverain es parties de Poitou, Xantonge, Limosin, & es lieux voisins, affaire certains explois, sicome pluis a plain puet apparoir, par noz dites lettres.

Et nous aiens entendu, que aucun se sount efforciez & efforcient de venir, encontre les choses a lui commises, & de noun obeir a ce tant que pur faute de ceux le dit capitain, n'a peu ne puet avoir deniers pur destourbier as gentz d'armes qu'il li covient a tenir a la defense du paiis.

Savoir faisons que a cellui avons donne & donnons plein pouoir, autorite, & mandement especial, de faire entreiner, & accomplir, toutes les choses & chescune d'ycelles contenues & divisees en noz dites lettres.

Et en oultre lui donnons pouoir, en ennobler personnes non nobles, en prenant, ou faisant prendre, pur nous tieles composicions ou finances, come il verra a faire pur le nuelz, & en donner ses lettres ouvertes, les queles nous confermerons en laz de soye, & en cire vert, toutes foiz que mestiers serra.

Et volons que des acques generaument faiz, par personnes nonnobles des personnes nobles, il puisse prendre finance ou composicion, purveu q'il se ne s'entremettent ou cognoissent des choses qui touchent les cynquantiesmes, ou rereban pur le fait ou causes de noz presentes guerres, non obstant lettres impetrees au contraire; mandons au touz que au dit capitain en ce faisant obeissent & entendent, diligentement.

Et en tesmoignance de ce nous avons fait mettre nostre seal nouvel a ces lettres, en absence du grant.

Don' a Paris, le viii. jour d'Aust, l'an de Grace mille troiscentz quarante.

PAR la vertu & autorite des queles lettres, savoir faisons a touz presentz & avenir, que, pur les bons & agreeables services que mestre Laurence Poussart, clerc sage en droit, bourgoys de la Rochelle, affait au Roi nostre seigneur, en office de lieutenant, taut de noz predecessours, senescaus, que de nous par longue, sanz en avoir aucun prôfit, d'ount sumes plenier enformez, le Roi nostre seigneur, pur sa bone diligence, avoir en pluseurs profitz, considerantz la bone affection & volente q'il ad a dit seigneur, de lui servir, & sert continuelment, & que il a grandement preste du seon en ceste guerre, & a l'aide & busoigne du seigneur.

Nous, veullantz ycelx services compenser, & retribuer au dit maistre Laurence, en celle manere que ce soit a l'onur & profit de lui, & de toute sa posterite, le quel combien qu'il ne soit d'aucune couste estrait de noble lignee, toutes foiz pur les scenz, honnestes, & bonnes oevres de lui, est dignes de tout honneur, sicome nous sumes certifie par dignes de foy:

Pour consideracion des queles choses, de nostre pouoir, autorite commise, & de certaine science y'cellui maistre Laurence, & touz ses enfantz, nez & a naistre, & leur posterite toute, a noblissons, pronuncions, decernons, & faisons nobles, & pur nobles les tenons & volons, & comandons estre tenuz desorendroit a touz joursmais; & volons & ottroions a lui, de nostre pouoir, autorite, & certaine science, que toutesfoiz q'il lui plerra, & a ses ditz enfantz, nez ou a naistre, ou a l'un d'eulx, ou de leur posterite, il puisse demander, recevoir & obtenir, de quelconque personne noble ordre de chivalrie, & de touz les privileges, immunitez, libertes, & franchises, dont li autre noble usent & joissent, le dit maistre Laurence, ses diz enfanz, & toute leur posterite, usent aussi & joissent desorenant paisiblement, & a touz jours, envers touz, & contre touz, & en touz cas.

Et tienent leur fiez, rentes, terres, possessions, & autres choses acquises, & acquerir de nobles en foy, & en hommage, ou seigneurie, franchement, & noblement, sanz ce que eux, ou aucun de eux, soient ne puissent, ou doient estre contrainz, ne tenuz a les mettre en tout, ou en partie, hors de leur mains, ne affaire, ne a paier pur ce aucune finance, ou relevance quelconque au Roi nostre seigneur, ne a ses successeurs, Rois de France, ne a autre pur noun de eux.

Et toute finance & autre relevance, que purroit estre deue au Roi nostre seigneur, ou autrement appertenir lui purroit, ou a ses successeurs, pur raison des choses acquises, ou aquerer, par le dit mestre Laurence, ou aucun de ses ditz enfantz, ou de leur posterite, ensemble ou par parties, leur remettons, & quitons du tout.

Si mandons & commandons, a touz les subgiz, justiceres, & soumis du Roi nostre seigneur, de quelconque pouoir & auctorite qu'il usent, qui a present sont, & qui pur le temps avenir serront, chescun d'eulx, que contre le tenour de noz presentes lettres, ne attemptent, procurent ou facent aucune chose, mais les exquitent & gardent de point en point chascun en droit soy, sanz enfraindre;

Et que ce soit ferme & estable, ou temps avenir perpetuelment, nous avons fait mettre a ces presentes lettres, le seal de la dite senescalie de Xanctonge: retenue en toute la volunte du Roi nostre seigneur, a confermer ces presentes, a son bon plaisir.

Don' a Ponz le viii. jour de Septembre l'an de Grace mille troiscentz quarante.

NOUS a decertes les lettres dessus transcriptes, & toutes les choses tenues en ycelles, & chascune d'ycelles par soy, aiantz agreables, les dites lettres, & toutes les choses contenues en ycelles, voulons, greons, approvons, & de l'autorite roial, & de nostre dit seigneur, monseigneur le duc, a nous donne, de grace especiale confermons par ces presentes lettres; les quelles nous volons avoir a tant de force & vertu, come se elles estoient passees & delivrees plainement en la chambre des comptes du Roi nostre seigneur, & de monsieur le duc, son filz, a Paris.

Et pur ce que ce soit ferme chose & estable, nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes lettres; sauf en autres choses, le droit du Roy nostre seigneur, & l'autrui en toutes.

Don' a l'ospital de lez Bourc Neuf, l'an mille CCC. quarante & quartre, en moys de Novembre.

NOUS a decertes aiantz toutes les choses contenues es lettres dessus transcriptes, fermes & agreables, toutes ycelles choses, & chascune d'ycelle par soi, de l'autorite & pouoir roiaul a nous donnez, volons, loons, ratifions, approvons, & de certaine science & grace especiale, par ces presentes confermons; sauf en autres choses, le droit de nostre dit seigneur, & nous & en toutes l'autrui.

Et pur ce que ce soit ferme chose & estable a touz jours, nous avons fait mettre nostre seal a ces presentes.

Donne a Angolesme, l'an de Grace mille CCC. quarante & cynk, en moys de Novembre.

NOS autem nobilitationem prædictam, & omnia alia contenta in suprascriptis litteris, rata habentes & grata, ea volumus, laudamus, approbamus, &, tenore præsentium, de speciali gratiâ & auctoritate regiâ confirmamus; nostro in aliis & alieno in omnibus jure, salvo.

Quod ut firmum & stabile perpetuò præservet, nostrum præsentibus litteris fecimus apponi sigillum.

Dat' Paris, anno Domini millesimo CCC. quinquagesimo, mense Marcii.

NOS autem nobilitationem prædictam, ac alia omnia contenta in suprascriptis litteris, rata habentes & grata, ea volumus, laudamus, approbamus, &, tenore præsentium, de speciali gratiâ confirmamus, supplentes omnem defectum, si quis forsan in præmissis intervenerit, de regiæ plenitudine potestatis, nostro, in aliis & alieno, in omnibus jure salvo.

Per præmissa, non intendimus titulum, quem dictus consanguineus noster, ad titulum & coronam Regis Franciæ vendicat se habere, aliqualiter approbare, nec juri nobis in hac parte competenti quomodolibet derogare.

Dat' sub magno sigillo nostro in villâ nostrâ Cales', primo die Novembris, anno Domini millesimo CCC^{mo} sexagesimo.

Pro prædicto Laurencio Poussart, burgense de Rupellâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Cales. 34 Edw. III. m. 8. in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem.

Inspeximus litteras tenorem qui sequitur continentes:

Charles eisne filz du Roi de France, Regent le roialme, duc de Normandie, & Dalphin de Vienn' savoir fesons a touz presentz & avenir, nous avoir veue unes lettres patentes, seallees du seal de nostre ame & foial chivaler, & conseiller de monsieur & nostre, messeurs Arnoul sire Dodeneham mareschal de France, par lui ottroiees a nostre ame maistre Lorens Poussart, burgeys de la Rochelle, come lieutenant de nostre dit seigneur & nostre, contenant la forme qui s'ensuit:

Arnoul sire Dodenehan, mareschal de France, lieutenant du Roi, monseigneur & de monseigneur le Regent le roialme de France, au seneschal de Xantonge, au provost de la Rochelle, & a touz capitains & a leur lieutenantz, & a touz autres officeres du dit seigneur, & a chescun de euz, saluz.

Maistre Laurence Poussart, burgeys de la Rochelle, nous ad monstre, en compleignant que come il eit fa't une tour, appellee la Tour de Fax, a sa

propre coux & fraiz, a la conservacion de sa persone & des ses biens tantseulement, & si pres des murs de la Rochelle, q' un engin poet getter en la dite tour, & puis q'elle fuist faite, la fait garder, guiter & defendre, & uncore fait a ses despenses, par tiele manere q' a la ville ne au paiis d'environ ne'st aucun nene poet avenir aucun damage.

Neantmains porce q' en temps avenir l'en purront dire q'il avoit fait la dite tour sanz congie & licence de souverain, & porce l'en voudroit l'en traire a amende & faire abaire la dite tour, que seroit en grant grief, prejudice, & damage du dit maistre Laurence; & porce nous eit supplie & requis que nous vitissons la dite tour, a fin de savoir la verite des choses dessus dites, & en outre inquisissons si la dite tour poet porter profit ou damage a la dite ville, & au paiis d'environ, & que declaracion sur les choses dessus dites l'en feust fait par nous:

Savoir fesons que nous enclinantz a sa jouste requeste, avons veue & regarde eu nostre propre persone la dite lour, & lassiete d'icelle, & sur les choses dessusdites & chescune d'icelles, appellee ovesque nous le procurour du Roi mon dit seigneur ex Xantonge, avons examine plusurs nobles du paiis, come le visconte Daunay, messieurs Mengon Maubert le sire de Pauleon, le sire de Jarrie, chivalers, le maire de la Rochelle, & plusurs autres persones. nobles & notables, de la ville de la Rochelle & du paiis d'environ, parmy la disposicions des queux nous est duement apparu la dite tour avoir este faite & bien gardee as coustages & despenses du dit maistre Lawrence, & estre profitable pur la dite ville, attendu que entre la dite tour & la dite ville seurement l'en ne se poet loger, & est fortificacion de la dite ville.

Et porce en la presence du dit procurour, & des plusurs autres persones notables, avons declaire & declairons le dit maistre Laurence avoir fait bien & duement la dite tour, & estre pur les causes dessus dites & autres qi a ce nous esmennent profitable pur la garde, tuicion, & defence de la dite ville & du paiis d'environ, & attendu la petitesse de la dite tour, & ce que les engins de la ville peuent getter en ycelle, la declaracions a la dite ville & au paiis non estre misables, einz la declaracions profitable come dit est, si mandons au seneschal de Xantonge, au provost de la Rochelle, & a leur lieutenantz, & a touz autres officeres & serjeantz du dit seigneur, qi a present sont & qi pur le temps avenir serront, que le dit maistre Laurence, ses heirs, & qi cause averont de lui, pur cause de la dite tour faite, ne molestent pur cause d'amende ne autrement, ne la dite tour ne facent demolir, n'abattre, ne la baillent a aucun contre la volente du dit maistre Laurence, & des seons soit en temps de guerre, de trieu, ou de pees, ne visitent la garde & establie d'ycelle par queconque cause ou occasion que ce soit, en imposant a eux & a chescun de eux sur ce perpetuele silence, ains si aucun s'afforcent de faire le contraire, nous ne volons que le dit maistre Laurence ne les soens obeissent en aucune manere; la quele chose nous avons ottroie au dit maistre Laurence, attendu les choses susdites, & que la garde & profit lui appertient plus q' a nul autre, & autres choses q' a ce nous esmennent du poair & auctorite a nous donnees, de certeine science & grace especiale.

Et supplions au Roi mon dit seigneur que lui pleise confermer les choses dessus dites & chescune d'ycelles, au dit maistre Laurence, & doner ses lettres suffisantes sur ce seallees de son seal, a confirmacion des choses dessusdites.

En tesmoignauce des queles choses nous avons done au dit maistre Laurence cestes lettres, seallees du seal de la marchucie ensemblement & & de nostre signet.

Don' a la Rochelle, le quint d'Augst, l'an mil' CCC lx[te].

Apres les queles ainsi par nous veues & diligeaument regardees, nous ad este humblement supplie par le dit maistre Laurence, que sur l'approbacion & confirmacion d'ycelles veullions proceder & lui faire grace, pur qoi nous, considerantz plusurs bones & aggreables services que le dit maistre Laurence ad fait a nostre dit seigneur & nous en temps passe, tant en fait des guerres come autrement, sicome par le dit mareschal de France nous ad plus a plein este dit, relate, & tesmoigne, & esperons qil face au temps avenir, & aussint pur contemplacion de lui, qi sur ce nous ad humblement supplie & requis:

Les dites lettres que dessus transcriptes & toutes les choses dedans contenues, eiantz aggreeables, ycelles loons, ratifions, & approbons, & de nostre pleine puissance & auctorite roiale, dont nous usons, de certeine science & grace especiale confermons, si donnons en mandement, par la tenour de cestes presentes au seneschal de Xantonge, au provost de la Rochelle, & a touz justiciers, commissaires, serjeantz quelconqes, de monseigneur & de nostres, presentz & avenir, ou a leur lieutenantz, & a chescun de eux sicome a lui appertendra, que le dit maistre Laurence, ses heirs, & autres quelconqes, qui par la succession de lui ou autrement averont cause de tenir & possider la dite tour, nempeschent en ycelle en aucune manere desoreenavant, ou temps avenir, mes dycelle les lessent joier & possider peisiblement, par la manere q' es dites lettres du dit mareschal plus au plein est dessus dit & devise.

Et por ce que ce soit ferme chose & estable a touz jours, nous avons fait mettre a cestes lettres le seal de nostre secret, en l'absence du grant, sauf en autre chose le droit de monseigneur & nostre & l'autrui en toutes.

Don' a Boulougne sur la Meer, l'an de Grace, Mil' CCC. & soixante, en mois de Septembre.

NOS autem litteram prædictam, ac omnia alia contenta in suprascriptis, rata habentes & grata, ea volumus, laudamus, approbamus, &, tenore præsentium, de speciali gratiâ confirmamus, suplentes omnem defectum, si quis forsan in præmissis intervenerit, de regiæ plenitudine potestatis: nostro & alieno in omnibus jure salvo:

Per præmissa non intendimus titulum, quem dictus nepos noster ad titulum Normanniæ vendicat se habere, aliqualiter approbare, nec juri nobis in hac parte competenti quomodolibet derogare.

Dat' sub magno sigillo nostro in villâ nostrâ Cales', primo die Novembris, anno Domini millesimo CCC. sexagesimo.

De nobilitate, per primogenitum Regis Franciæ concessâ, per Regem Angliæ approbatâ.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Rot. Cales.
34 Edw. III. p. 1.
m. 10.
in Turr. Lond.

REX, universis præsentes litteras inspecturis, salutem. Inspeximus literas, tenorem qui sequitur continentes;

KAROLUS, Regis Franciæ primogenitus, regnum regens, dux Normanniæ, ac Dalphinus Viennæ, regalis & principalis providentiæ, dignè pensans merita fidelium subditorum, illos libenter extollit honoribus, & prosequitur favoribus gratiosis, ut ipsi beneplacitis regiis debeant inhærere ferventiùs, & alii, eorum exemplo, similibus se conforment.

Notum itaque facimus universis, tàm præsentibus, quàm futuris, quod nos, consideratis & attentis gratuitis ac laudabilibus servitiis, quæ Guillielmus Boulart, burgensis de Rupella, dicto domino genitori nostro, nobis, ac prædecessoribus nostris, temporibus retroactis, impendit, & adhuc de die in diem impendere studet, volentes ipsum propter hoc specialis prosequi prærogativâ favoris, quæ sibi posteritatique suæ perpetuò cedere valeat ad honorem;

Ipsum Guillielmum, Johannam ejus uxorem, & omnem eorum vel alterius eorumdem posteritatem & prolem, in & de legitimo matrimonio procreatam & procreandam, utriusque sexûs, licet ipsi nobiles non existant, nec à nobilibus originem traxerint, de gratiâ speciali, ex certâ scientiâ, & de plenitudine regiæ potestatis, quâ fungimur, nobilitamus, nobilesque facimus, & habiles reddimus ad universa, omnia, & singula, quibus cæteri regni nostri nobiles utuntur, ac etiam uti possint; ita quod idem Guillielmus, ac sua posteritas masculina, tàm procreata, quam etiam procreanda, de matrimonio legitimo, quandocunque & à quocumque milite valeant militiæ cingulo decorari.

Concedendo insuper eisdem conjugibus, & eorum universæ posteritati & proli, procreatis & procreandis, ut ipsi, & quilibet ipsorum, in universis & singulis actibus, rebus, personis, aut aliis quibuscumque, nobilitate & nobilitatis prærogativâ, privilegiis, franchesiis, libertatibus, & immunitatibus, sicut cæteri regni nostri nobiles, plenariè, liberè, & quietè lætentur pariter & utantur, & pro nobilibus & ut nobiles, in judiciis & extra, ab omnibus reputentur, ac si ex nobilibus, ex utroque latere, originaliter processissent.

Concedendo etiam ut ipsi, hæredesque, & successores sui, ac posteri feoda vel retrofeoda quæcumque possint acquirere, & jam habita vel per eas acquisita tenere valeant, & imperpetuum possidere sine impedimento quocumque, & absque financiâ pro prædictis, ac etiam pro feodis vel retrofeodis, acquisitis & acquirendis per ipsos, aut eorum posteritatem, dicto domino nostro, nobis, ac successoribus nostris quomodolibet faciendâ vel solvendâ; non obstantibus juribus, conditionibus, vel statutis quibuscumque contrariis ad præmissa.

Dantes in mandatis omnibus justiciariis, officiariis, commissariis, & subditis regiis ac nostris, præsentibus & futuris, ac eorum loca tenentibus, & eorum singulis, prout ad ipsos spectabit, quod dictos, Guillielmum, Johannam ejus uxorem, eorumque universam posteritatem & prolem, de legitimo matrimonio procreatam & procreandam, nostrâ præsenti gratiâ & concessione uti & gaudere faciant & permittant pacificè & quietè, nec eosdem, contra præsentis nostræ gratiæ tenorem, ullatenus impediant, aut impediri faciant, nunc vel aliàs quomodolibet in futuris.

Quod ut firmum & stabile imperpetuò perseveret, sigillum nostrum secretum, in absentiâ magni, præsentibus literis fecimus apponi;

Genitoris nostri, ac nostro, in aliis & in omnibus, quolibet alieno *jure salvo*.

Dat' apud Boloniam supra Mare, anno Domini millesimo, trescentesimo, sexagesimo, mense Septembris.

NOS autem, nobilitatem prædictam, ac omnia alia contenta in suprascriptis, rata habentes & grata, ea volumus, laudamus, approbamus, &, tenore præsentium, de gratiâ nostrâ confirmamus; supplentes omnem defectum, si quis forsan in præmissis intervenerit, de regiæ plenitudine potestatis; nostro & alieno in omnibus jure salvo.

Per præmissa non intendimus titulum, quem dictus nepos noster ad titulum Normanniæ vendicat se habere, aliqualiter approbare, nec juri, nobis in hac parte competenti, quomodolibet derogare.

Dat' apud Calesium, sub magno sigillo nostro, primo die Novembris, anno Domini millesimo, trescentesimo, sexagesimo.

Pro Petro Buffet de Rupella, de salvâ gardiâ.

D. 1360.
34 Edw. III.

Rot. Cales.
Edw. III. p. 1.
m. 7.
a Turr. Lond.

REX, gubernatori seu senescallo nostro Xancton' de Pierregort, & de Quersin, vel ejus locum tenenti, cæterisque justiciariis nostris, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

Notum facimus quod nos, de gratiâ speciali, Petrum Buffet & ejus liberos & hæredes de Rupella, unà cum famulis, rebus, juribus, jurisdictionibus & bonis suis iiversis quibuscumque, in nostrâ salvâ protectione, & gardiâ speciali suspimus per præsentes; mandantes vobis & cuilibet vestrûm, ut ad eum peruerit, quatinus ipsum Petrum & ejus liberos & hæredes, necnon eorum nulos, res & bona ipsorum, in suis justis possessionibus, juribus, jurisdicnibus, libertatibus, franchesiis, & sarsinis, in quibus ipsos & eorum quemlet esse, suosque prædecessores fuisse, pacificè inveneritis ab antiquo, sub nu, protectione & nostrâ gardiâ speciali prædictis, manuteneatis & convetis, ipsosque defendatis & faciatis defendi ab omnibus injuriis, violentiis, vaminibus, oppressionibus, vi armorum, potentiâ laicorum, inquietatibus novitatibus indebitis quibuscumque;

Non permittentes eisdem in præmissis, vel aliquo præmissorum, aliquas ri vel inferri violentias, impressuras, seu quascumque indebitas novitates, as, si factas vel illatas esse, vel fuisse, in dictæ nostræ gardiæ specialis & pradictorum præjudicium inveneritis, ad statum pristinum & debitum ducatis, seu reduci; & nobis, ac dicto Petro & ejus liberis & hæredibus, nendam propter hoc condignam eisdem, quæ de personis, de quibus voluerint exigere assecuramentum, juxta patriæ consuetudinem legitimam præsta faciatis indilatè.

Si verò aliqui in contrarium se opponant, in casu novitatis prædicta debato ad manum nostram, tanquam superiorem posito, factaque recredenti per eandem si & ubi fuerit facienda super debato hujusmodi exhibeati partibus submarinis & de plano tam celeris & maturæ jutitiæ complementun quod ad nos decætero non redeant conquæsturi:

Et nichilominus hanc præsentem salvam gardiam specialem, in locis ir quibus expedierit, publicari, & penuncellos nostros in signum hujusmod dicta salvæ gardiæ nostræ specialis, in & super bonis, domibus, & aliis possessionibu prædictorum Petri ejusque liberorum & hæredum, si requisiti fueritis, apponi faciatis; inhibendo, seu inhiberi faciendo, omnibus, de quibus dicti Petru ejusque liberi & hæredes vobis nomina dicent, sub certâ pœnâ nobis applicandâ, ne contra ipsos seu eorum quemlibet, aut eorum famulos, sive bona aliqualiter forisfacere præsumant.

Et ad præmissa diligentius exequenda, unum servientem nostrum, ve plures, si super hoc fueritis requisiti, eisdem ad suos sumptus deputetis, qu tamen de hiis, quæ causæ cognitionem exigunt, se nullatenus intromittant.

Quod ut firmum & stabile permaneat infuturum, nostris præsentibu litteris fecimus apponi sigillum.

Dat' apud villam Cales', primo die Novembris, anno Domini millesim CCC^mo^. sexagesimo.

legis Franciæ, quod per Regem Angliæ à Calesio decedere, & in potestatem & regnum sua prodire permissu est, testificatio.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Ex Orig.
in Thesaur. Cur.
Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roys de France, a touz ceuls, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons qui nous cognossons & confessons que, nostre treschier frere, le Roy d'Angleterre nous a laisse partir de Calais paisiblement, & venir a nostre pouoir & a nostre reaume, par la maniere que accorde le nous avoit a faire.

En tesmoign de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces lettres.

Donne a Saint Omer, *le primer jour de Novembre, l'an de Grace mill,* CCC. soixante.

Par le Roy.

Sub magno sigillo, cera viridi, cordulis sericis, viridis croceique colorum.

Testificationis prædictæ per Dalphinum confirmatio.

A. D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Ex Orig.
in Thesaur. Cur.
Recept. Scac.

CHARLES, ainsne filz du Roy de France, duc de Normendie, & Dauphin de Vienne, a touz ceux, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons, que nous avons veu, & diligement avise les lettres du Roy, nostre trescher seigneur & pere, contenants la fourme qui s'ensuit.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceux, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que nous cognoissons & confessons que, nostre trescher frere, le Roy d'Angleterre nous a laissie partir de Calais paisiblement, & venir a nostre pouoir & a nostre royaume, par la maniere que accorde le nous avoit.

En tesmoing de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a St. Omer, *le primier jour de Novembre, l'an de Grace mill'* CCC. sexante.

Et nous, Charles dessusdit, a greigneur confirmation des lettres de nostre dit seigneur & pere, avons fait faire ces presentes lettres, & seeller de nostre seel.

Donne a St. Omer, le ii. jour de Novembre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Par mons. le duc.

Ndeverres.

De obsidibus mittendis & terris liberandis.

A.D. 1360.
An. 34 Edw. III.

Ex Orig.
in Thesaur. Cur.
Recept. Scacc.

JEHAN, par la grace de Dieu, Roy de France, a touz ceuls, qui ces presentes lettres verront, salut.

Savoir faisons que, pour ce que le nombre des ostages, que, nostre treschere frere, le Roy d'Engleterre requeroit avoir de nostre partie, & estre livrez a lui a Caleis, n'estoient mie present, mais estoient absens aucuns d'euls, qui n'estoient pas venuz a nostre mandement, quant nostre dit frere nous donna congie de nous partir de Caleis;

Nous li avons promis, & promettons en bonne foy, senz mal engin, & jurons, sur Sains Euvangiles, que, dedenz Noel prochein venant, ou plus tost, se bonnement le pouons faire, nous envoierons, a Caleis, pour estre ostages devers nostre dit frere pour nous;

Le conte de Vaudemont, ou ceuls qui furent nomez pour lui,
Le conte de Grantpre,
Le chastellain de Lille,
Le sire de Preaux,
Le sire d'Estouteville,
Le vidame de Chartres, &
Le sire de Hangest,

se il ne sont morz, ou empesches de juste empeschement, ou autres, aussi souffisanz, jusques au dit nombre.

Item, jurons, en la maniere dessus dite, que nous baillerons & delivrerons, ou ferons bailler & delivre a nostre dit frere, le Roy d'Engleterre toutes les terres, que nous li devons bailler & delivrer par l'accord, & selon l'accord, que nous avons fait avec lui, dedenz du jour de huy, en un an, par la maniere que faire li devions, ou dedenz la Sainte Michiel prochein venant; & toutes autres choses que faire li devions dedenz la Saint Michiel dessus dite, nous li ferons & acomplirons, de tout nostre povoir, dedenz du jour de huy, en un an.

Item, nous jurons, comme dit est, que, de tout nostre pouoir, nous feirons bailler & delivrer a nostre dit frere, dedenz du jour de huy, en un moys, la ville, le chastel, & toutes les forteresces de la Rochelle, en la maniere que promis li avons a faire dedenz un moys apres nostre departement de Caleis.

En tesmoign de la quele chose nous avons fait metre nostre seel a ces presentes lettres.

Donne a St. Omer, le premier jour de Novembre, l'an de Grace mill' CCC. sexante.

Par le Roy.

Confirmatio per Delphinum dat' St. Omer, ii. Novembris.

De proclamatione quod nullus traducat blada extra regnum.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Claus. 34 Edw. III. m. 9. d. in Turr. Lond.

REX, vicecomitibus London', salutem. Quia magna caristia bladorum, tam propter eductionem eorundem extra regnum nostrum, quam propter intemperiem & tenuem crescentiam, quæ exindè anno præterito iminebant in eodem regno, indies plus solito invalescit;

Volentes igitur populi nostri ipsius regni commodis prospicere & quieti, vobis præcipimus quod statim, visis præsentibus, in civitate prædictâ, & in suburbiis ejusdem, in locis ubi melius expedire videritis, publicè proclamari, & ex parte nostrâ firmiter inhiberi faciatis, ne quis mercator, indigena vel alienigena, aut quivis alius, cujuscumque statûs seu conditionis fuerit, blada vel braseum, sub foris-facturâ eorundem, extra regnum nostrum Angliæ ad partes exteras traducat, aut traducere præsumat, clam vel palam, sine mandato nostro speciali.

Et omnia blada, sive braseum, quæ, post proclamationem & inhibitionem hujusmodi factas, invenire poteritis, in navibus, batellis, aut aliis vasis, pro transitu maris aptis, carcata, sine dilatione, tanquam nobis forisfacta, arestari, & nobis indè responderi faciatis;

Nos, tam de nominibus illorum, quorum blada illa, sive braseum, & quæ & cujusmodi generis & quanti valoris fuerint, quam de navibus in quibus carcata existant, de tempore in tempus reddatis in cancellariam nostram, sub sigillis vestris distinctè & apertè certiores.

Teste Rege, apud Westm', xiv. die Novembris.

Per ipsum Regem & concilium.

Consimilia brevia diriguntur subscriptis sub eâdem datâ; videlicet,

Vicecomiti Northumbr'.
Vicecomiti Eborum.
Vicecomiti Lincoln'.
Vicecomiti Norff' & Suff'.
Vicecomiti Essex'.
Vicecomiti Kanc'.
Vicecomiti Surr' & Sussex'.
Vicecomiti Sutht'.
Vicecomiti Somers' & Dors'.
Vicecomiti Devon'.
Vicecomiti Cornub'.
Majori & ballivis villæ Novi Castri super Tynam.
Ballivis de Hertilpole.
Ballivis villæ de Scardeburgh.
Majori & ballivis de Kyngeston super Hull.
Ballivis de Ravenser.
Majori & ballivis de Grymesby.
Ballivis villæ de Sancti Botulpho.
Majori & ballivis de Lenn Episcopi.
Ballivis villæ magnæ Jernemuth.
Ballivis villæ parvæ Jernemuth.
Ballivis villæ de Donewico.
Ballivis villæ de Blakeneye.
Ballivis villæ de Kirkele.
Ballivis villæ de Gippewico.
Ballivis villæ de Herewick.
Ballivis villæ de Colcestre.
Ballivis villæ de Maldon.
Majori & ballivis de Sandewico.
Constabulario castri Dovorr' & custodi Quinque Portuum vel ejus locum tenenti.
Majori & ballivis de Wynchelse.
Majori & ballivis de la Rye.
Ballivis de Hastyngs.
Ballivis villæ de Heth'.
Ballivis villæ de Shorham.
Ballivis de Pevenseye.
Ballivis villæ de Portesmouth.
Ballivis villæ de Hamelhok.
Majori & ballivis villæ Sutht'.
Ballivis villæ Sanctæ Elenæ in Insula Vecta.
Ballivis villæ de Melcombe.
Ballivis villæ de Weymuth.
Ballivis villæ de Toppesham.
Majori & ballivis villæ Exon'.
Majori & ballivis villæ de Plummuth.
Ballivis villæ de Dertemuth.
Majori & ballivis Bristoll'.
Ballivis villæ de Briggewater.
Majori & ballivis Cicestr'.
Ballivis villæ de Waynflete.
Ballivis villæ de Baudeseye.
Ballivis villæ de Berton.
Ballivis villæ de Saltflethaven.

De præbendâ infra ecclesiam Glasguensem in Scotia, datâ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, omnibus ad quos, &c. salutem. Sciatis quod dedimus & concessimus dilecto nostro, Rogero de Bromleye, præbendam de Aldrokesburgh, in ecclesiâ cathedrali Glasguensi in Scotia vacantem, & ad nostram donationem spectantem, habendam cum suis juribus & pertinentiis quibuscumque.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xxvi. die Novembris.

Per breve de privato sigillo.

Et mandatum est episcopo Glasguensi, quod ipsum Rogerum ad præbendam prædictam admittat, & ei stallum in choro, & locum in capitulo, ratione præbendæ illius, prout moris est, assignari faciat.

Teste ut supra.

Per breve, &c.

Et mandatum est decano, & capitulo ecclesiæ cathedralis Glasguensis, quod eidem Rogero stallum in choro, & locum in capitulo, ratione præbendæ illius, prout moris est, assignent.

Teste ut supra.

Per breve, &c.

De intendendo W. de Latymer, locum tenenti ducis Britanniæ.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis fidelibus suis in ducatu Britanniæ, ad quos, &c. salutem.

Cum illustris Johannes dux Britanniæ & comes de Monte Forti, consanguineus noster carissimus, constituerit & deputaverit, dilectum & fidelem nostrum, Willielmum dominum de Latymer militem, capitaneum & locum tenentem ejusdem ducis in ducatu prædicto & partibus adjacentibus, eidem ducatui pertinentibus, prout in literis patentibus ipsius ducis, eidem Willielmo nuper factis, pleniùs continetur;

Nos, desiderantes statum & honorem prædicti ducis exaltari, & ducatum prædictum ad suum commodum feliciter gubernari, vobis in fide & ligeantiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ omnium quæ nobis forisfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod præfato Willielmo, tanquam capitaneo & locum tenenti præfati ducis in ducatu prædicto, in hiis, quæ ad bonum regimen dicti ducatûs, & aliis, quæ ad officium capitanei & locum tenentis ibidem concernunt, vel concernere poterunt, tanquam nobismet ipsis, si in partibus illis essemus, cum omni diligentiâ & solicitudine, quibus aliquo modo poteritis, intendentes sitis, obedientes, consulentes, & auxiliantes, quotiens & quando per ipsum Willielmum, super hoc, ex parte nostrâ, vel ipsius ducis, præmuniti fueritis, seu aliqualiter requisiti.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', viii. die Decembris.

Per ipsum Regem.

Post concessas pardonationem & respectuationem multonum, promissoria littera ducis Burgundiæ de residuis solvendis.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

PHELIP, duc de Burgoigne, conte d'Artois de Bourgoigne, palatins de Bouloigne d'Avergne, sire de Salms, & touz ceulx, qui ces lettres verront, salut.

Savoir faisons que, come nous feussions & aions este obligiez envers, tresnoble & puissant prince le Roy d'Angleterre, a certain choses, pour les causes & en la forme & maniere, contenues en noz lettres sur se faites, seelees de notre seel, des quelles la teneur s'ensuit; videlicet,

Phelip duc de Burgoigne, conte d'Artois de Bourgoine, palatin & sire de Salms, *&c. prout supra de dat' x. Martii, tunc sic.*

Et depuis ait este paie au dit Roy, en acquit des dites sommes, la somme de quarante sept mill sept cenz vint moutons d'or, au terme de la Saint Jehan Baptistre darrein passee, &, sur le residu du dit debt, ait pleu a icelli Roy, pour certaine causes, faire rebat d'icelui, de la somme de donze mille moutons d'or, & a terminer & proroguer le seurplus, en la maniere & les termes qui s'ensuit; c'est ascavoir,

A la feste de Noel, prochein venant, vint mille deux cenz & quatre vins deniers d'or, au mouton; dont les deux mille deux cenz quatrevins sont deux du terme ja passe;

Et a la feste de Pasques, de lors prouchein venant quarante mille moutons, telz comme dit est;

Et a la feste de Saint Michel, de lors prouchein avenant, quarante mille moutons, telz comme dit est.

Et a la feste de Pasques, de lors prouchein ensuivant quarante mille moutons, telz comme dit est dessus;

Nous, desirans du tout le dit Roy & ses heirs estres assurez bien & souffisamment de la debte avantdite, & satisfacion estre faite aus diz termes, promettons & creancons, en bonne foy, de donner & paier au dit Roy, ou a ses heirs, ou a leurs certains deputez en ceste partie, ou aisns cause & pooir de eulz, en la ville de Calais, se elle seit adonques en la obeissance & possession du dit Roy, ou de ses heirs, & autrement, en la cite de Londres, en Angleterre, les sommes dessusdites, aus termes, &c. *prout supra de præfata data usque ad hæc verba; videlicet,*

En tesmoignance de veritee nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes lettres.

Faites & donne a Dijon, le dizieme jour de Decembre, l'an de Grace mil' troiscentz soixante.

De conductu pro P. de Rosiers.

A. D. 1360. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

LE Roi, as touz viscontes, admirals, & lour lieux tenantz, mairs, baillifs, ministres, & autres noz foialx, & de nostre amistez & bienvoillance esteantz, qi cestes lettres verront, saluz.

Sachez que come lui nobles hommes le ducs de Borboun nostre cousin, envoiet Piers de Rosiers son esquier & familier, & un autre esquier en sa compaigne, ove ses chivalx as parties de France, pur ascunes busoignes touchantes le dit ducs: nous veuliantz ordiner pur la seurte des ditz esquiers, les avons pris en nostre protection especiale & sauf conduit, en alant as dites parties, y demorant, & dilloeques retournant en Engleterre.

Et pur ceo vous mandons & chargeons si estroitement come nous poens, que as dites esquiers, alantz ove ses chivalx as dites parties, y demorantz & passantz par voz estroites, ou dilloeques retournantz en Engleterre, en terre ne en meer, ne facez damage, male, ne molest en persone ne en biens, einz lour facez avoir sauf conduit, a lour coustes & frais, quant vous enserrez requis par les esquiers devantditz.

Et si rien lour soit fait ou attempte a contraire, lors le facez refourmer & redrescer en due manere.

En tesmoignance de quele chose, nous avons fait faire cestes presentes lettres de conduit a durer tanque a primer jour de May.

Don' a Wodestok', le xxvi. jour de Decembre.

Bulla Innocentii VI. Papæ, de Regis petitionibus, super promotione Androyni abbatis in cardinalem, non admittendis.

A. D. 1361. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

INNOCENTIUS episcopus, servus servorum DEI, carissimo in CHRISTO filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Nuper, quanto desiderares affectu, dilectum filium, Androynum, abbatem monasterii Cluniacensis, ad cardinalatûs dignitatem per sedem apostolicam promoveri, diligenter nobis exposuit, dilectus filius, nobilis vir, Guillielmus de Barton miles, nuncius tuus, qui, ad nostram præsentiam, pro parte tuæ serenitatis accedens unà cum dilecto filio, nobili viro Roberto de Loriaco milite, quem ad nos, cum devotæ supplicationis instantiâ, carissimus in CHRISTO filius noster Johannes Rex Francorum illustris, pro hujusmodi negotio, specialiter destinavit, negotium ipsum multâ fuit diligentiâ ac prudentiâ prosecutus.

Verùm, carissime fili, licet in hoc, & aliis, tibi placitis, tuis annuere votis & complacere desideriis, quantum cum DEO possumus, cupiamus, ad præsens tamen tuis, in hac parte, supplicationibus annuendum fore non vidimus; certis nos moventibus rationabilibus causis, quas excellentiæ regiæ præfatus nuncius, lator præsentium, per nos super eisdem pleniùs informatus, vivæ vocis oraculo poterit apertiùs reserare.

Rogamus itaque magnitudinem tuam, & hortamur attentè, quatinùs, præmissis causis debitâ consideratione pensatis, molestè non feras si petitiones tuas, super promotione hujusmodi, de præsenti non duximus admittendas.

Cæterum, super nonnullis aliis, pro parte tuâ, per nuncium ipsum nobis expositis, de intentione nostrâ, informationem similiter ab eodem recipere valebit præfata tua serenitas pleniorem.

Dat' Avinion', vi. kal' Januarii, pontificatûs nostri anno octavo.

Sigillo avulso.

Jo. de Florentia.

De conductu pro episcopo Sancti Andreæ & aliis.

A. D. 1361. An. 34 Edw. III.

Ex Orig. in Thesaur. Cur. Recept. Scacc.

REX, &c. salutem. Sciatis quod, cum venerabilis pater, Willielmus episcopus Sancti Andreæ, de partibus Scotiæ, in regnum nostrum Angliæ, pro quibusdam negotiis, David de Bruys, prisonarium nostrum, concernentibus, de licentiâ nostrâ sit venturus;

Nos, volentes securitati ipsius episcopi in hac parte providere, suscepimus ipsum, & triginta equites de comitivâ suâ, cujuscunque statûs seu conditionis fuerint, necnon eorum equos, hernesia, bona, & res quæcumque, veniendo in dictum regnum nostrum usque civitatem nostram London', vel alibi, ubi viderint expedire, in dicto regno nostro, morando, & exindè in propria redeundo, in salvum & securum conductum nostrum, ac in protectionem & defensionem nostram specialem;

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem episcopo, aut hominibus de comitivâ suâ, *&c. ut in similibus de conductu litteris.*

Dat' apud Westm', xii. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Consimiles litteras Regis de conductu habent subscripti, per idem tempus duraturas, sub eâdem datâ; viz.

Patricius, episcopus de Breghyn, pro se, & triginta equitibus de comitiva sua.

Patricius, comes Marchiæ, de partibus Scotiæ, pro se, & triginta equitibus de comitiva sua.

Willielmus comes de Douglas, de partibus Scotiæ, pro se, & triginta equitibus de comitiva sua.

Walterus de Wardelan, archidiaconus de Lonnes, de partibus Scotiæ, pro se, & octo equitibus de comitiva sua.

Robertus de Erskyn milites, de partibus Scotiæ, pro se, & duodecim equitibus de comitiva sua.

Johannes de Preston chivaler, de partibus Scotiæ, pro se, & octo equitibus de comitiva sua.

Litteras de conductu habent similiter familiares ducis de Borboun cum sex equis.

De navibus arestandis pro passagio Johannis Chaundos.

A. D. 1361. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ministris, dominis, magistris, & marinariis navium, & aliis fidelibus suis, tam infra libertates quam extra, ad quos, &c. *salutem.*

Sciatis quod assignavimus dilectum nobis Thomam Dautre servientem nostrum ad arma, ad arestandum sexdecim naves, aptas pro passagio dilecti & fidelis nostri Johannis Chaundos, capitanei & locum nostrum tenentis in partibus Franciæ & Normanniæ & hominum & equorum suorum, in obsequium nostrum versus partes prædictas profecturorum, quarum quælibet sit portagii inter quadraginta & quatuorviginti dolia, in singulis portibus, & locis inter portus ad Shoreham & Melcombe, & in eisdem portubus, & ad naves prædictas usque portum Suthampton, cum omni celeritate duci faciendum, & de omnes & singulos quos in hac parte contrarios invenerit seu rebelles, capiendos, & eos prisonis nostris mancipandos, in eisdem moraturos quousque de eis aliter duxerimus ordinandum.

Et ideò vobis mandamus, firmiter injungentes, quod eidem Thomæ, in præmissis faciendis & explendis intendentes sitis, consulentes, & auxiliantes, quotiens, & prout per ipsum Thomam super hoc ex parte nostrâ fueritis præmuniti.

Nolentes tamen quod aliquæ naves, præter naves de portubus & locis prædictis existentes prætextu præsentis commissionis nostræ, aliqualiter arestentur seu capiantur.

In cujus, &c.

Teste Rege, apud Westm', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De Johanne Chaundos milite, capitaneo in partibus Franciæ constituto.

A.D. 1361. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 2. in Turr. Lond.

REX, universis & singulis archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, vicecomitibus, capitaneis, castellanis, militibus, scutiferis, constabulariis, custodibus castrorum, civitatum, villarum, & aliorum locorum ballivis, præpositis, officiariis, ministris, & omnibus aliis, ad fidem, ligeantiam, & obedientiam nostras in ducatu Normanniæ, & toto regno Franciæ, ac singulis ejusdem regni partibus, existentibus, salutem.

Sciatis quod nos, de fidelitate, probitate, & circumspectione, dilecti & fidelis nostri, Johannis Chaundos militis, baronis Sancti Salvatoris in Normanniâ, pleniùs confidentes, ipsum militem locum nostrum tenentem, & capitaneum generalem, ac pacis & treugarum, inter nos & carissimum fratrem nostrum Franciæ ultimò factarum & initarum, conservatorem specialem in regno & partibus supradictis facimus & constituimus per præsentes;

Dantes ei plenam potestatem & mandatum speciale, pro nobis & nomine nostro, civitates, villas, castra, fortalitia, & loca quæcumque, per gentes nostras aut aliàs nostro nomine occupata & detenta, in regno partibusque prædictis, & quæ, per tractatum pacis hujusmodi, dicto fratri nostro Regi Franciæ, aut gentibus suis, restitui debeant, & etiam liberari, amotis exindè quibuslibet pro parte nostrâ detentoribus, vacuandi, illaque, vacua & expedita, dicto fratri nostro Franciæ, vel aliis ejus nomine ad hoc mandatum habentibus, liberandi realiter & de facto, &, de liberatis villis, castris, & fortalitiis, ut præmittitur, sufficientem quitationem recipiendi;

Et insuper de villis, castris, & fortalitiis hujusmodi, in regno ac locis prædictis, quascumque gentes, de nostris subjectione, benivolentiâ, seu obedientiâ existentes, vel se esse reclamantes, executioni pacis & treugarum prædictarum contrarios vel rebelles, armatâ potentiâ, & quibuscumque modis aliis, expellendi, ac, occasione præmissâ, merum & mixtum imperium, ac altam & bassam justitiam & jurisdictionem, quæ requiritur, excercendi, excercitum congregandi & ducendi, & attemptata contra treugas & pacem prædictas per gentes nostras, quorum reparatio ad nos pertinet, quovis modo debitè reformandi & reparandi:

Et consimilem reformationem & reparationem attemptatorum, per gentes dicti fratris nostri Franciæ, & contra gentes nostras, petendi & recipiendi, contrarios & rebelles persequendi, arestandi, & incarcerandi, &, si opus fuerit, juxta ipsorum demerita, ultimo supplicio condempnandi, & aliàs, prout justum fuerit, puniendi, & bona ipsorum quælibet publicandi, & fisco nostro & aliorum, quorum interest, realiter applicandi; insuper, civitates, comitatus, castra, villas, fortalitia, terras, & possessiones quæcumque, quæ ex vigore pacis & concordiæ prædictarum nobis liberari, pro parte, carissimi fratris nostri, Regis Franciæ, debeant, vice nostris & nomine recipiendi, tenendi, & gubernandi, & de receptis quitationem faciendi;

Et omnia alia, quæ ad officium locum nostrum tenentis & capitanei, in regno & ducatu prædictis, pertinere noscuntur, & necessaria fuerint vel oportuna, faciendi & excercendi, etiam si mandatum exigant speciale;

Promittentes nos ratum & gratum habituros quicquid per dictum Johannem actum vel gestum fuerit in præmissis, vel aliquo præmissorum:

Et ideò vobis, & cuilibet vestrûm, in fide, ligeantiâ, & obedientiâ, quibus nobis tenemini, & sub forisfacturâ vitæ & membrorum, & omnium aliorum quæ nobis forisfacere poteritis, injungimus & mandamus quod præfato militi, tanquam capitaneo & locum nostrum tenenti, ac conservatori pacis & treugarum hujusmodi, in regno & partibus supradictis, in præmissis faciendis & exequendis, intendentes sitis, respondentes, consulentes, & auxiliantes totis viribus, quotiens & prout idem miles vobis, vel alicui vestrûm, scire fecerit, ex parte nostrâ, & duxerit injungendum.

In cujus, &c.

Dat' apud Westm', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

De scutis auri, pro redemptione Regis Franciæ, recipiendis.

A.D. 1361. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 1. in Turr. Lond.

LE Roi, a ses chers & bien amez, Johan Walewayn, governour de noz marchantz en Flandres, & Richard Eccleshale clerk, saluz.

Confianz de voz sens, loialte, & discretion, vous faisons & establissons noz especiaux deputez, donnantz & commettantz a vous deux ensemble, & a l'autre de vous separement, autorite, plein poair, & mandement especial de prendre, counter, & receivoir, en noun de nous, de nostre trescher frere, le Roi de France, ou de ses deputez en celle partie, cent mill escutz d'or, dont les deux vaillent un noble de la monoie d'Engleterre;

Les queux nostre dit frere nous est tenuz & obligez de paier a la ville de Bruges, ou a nostre ville de Calays, a cest prochein fest de la Chandeleure, a cause de la deliverance de sa persone, aussi come il est plus largement compris en ses lettres obligatoires sur ceo faites, & de rendre & restablir, de fait, a nostre dit frere, ou a ses deputez devantditz, ycelles lettres obligatoires, & de quiter & delivrer de toute ostage les persones, qi a cause de paiement de l'avantdite some dovient entrer & demurer ostages devers nous; & de faire & bailler aussi, desouz voz sealx, &, par instrumentz publicz, de ce qui avera este resceu par vous de la dite somme entiere, ou de partie de ycell, a nostre frere, ou a ses deputèz devantditz, lettres d'aquitance, deliverance, & absolucion, & tantes & tieles qui leur devera suffire, & dont il en soient contentz; & de leur faire covenance expresse, & paction valable, de jamais demander a nostre dit frere, ne a ses heirs, ce qui avera este paie par manere que est dit, & de la somme devantdite, & de faire & expedier toutes autres choses necessaires en celle partie, combien qui plus especial mandement en serroit requis;

Et promettons avoir ferme & agreable quantque avera este fait en celle partie par vous deux ensemble, ou l'un de vous, souz caucion & obligacion de touz noz biens, presentz & a venir.

Don' par tesmoignance de nostre grant seal a nostre palays a Wymonster, le xx. jour de Januer.

Pro habitantibus in patriâ de Arde, infra comitatum de Guynes.

A. D. 1361. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

OMNIBUS, ad quos, &c. salutem. Volentes, dilectos & fideles nostros, pares castellariæ & patriæ de Arde, infra comitatum nostrum de Guynes, & habitantes ibidem, ut ipsi in nostrâ obedientiâ & fidelitate firmiter persistant, favore prosequi gratioso;

Eis omnia libertates, privilegia, & bonas consuetudines, quibus ipsi, & eorum prædecessores, seu antecessores, ante guerram inter nos & Gallicos inchoatum, ritè & legitimè usi fuerunt, pro nobis & hæredibus nostris concedimus & confirmamus;

Volentes & concedentes quod præfati pares & habitantes, & eorum hæredes & successores, libertates, privilegia, & consuetudines prædicta, & eorum singula, in formâ prædictâ habeant & possideant, & eis & eorum quolibet plenè gaudeant & utantur, prout ea habere debent, ipsique, & eorum prædecessores seu antecessores, in castellaniâ & patriâ prædictis habitantes, libertatibus, privilegiis, & consuetudinibus illis, ante dictam guerram inceptam, uti & gaudere consueverunt;

Omnibus & singulis custodibus, castellanis, constabulariis, ballivis, cæterisque officiariis nostris, in partibus illis, districtè & firmiter dantes in mandatis, nè quis eorum præfatos pares & habitantes, contra dicta libertates, privilegia, & consuetudines sua, quatenùs rationabilia fuerit, impediat, aut præsumat aliqualiter impedire.

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

Pro habitantibus in villâ de Daudrinc.

A.D. 1361. An. 34 Edw. III.

Rot. Franc. 34 Edw. III. m. 3. in Turr. Lond.

OMNIBUS, ad quos, &c. salutem. Ex parte, dilectorum & fidelium nostrorum, habitantium villæ nostræ Daudrinc, infra comitatum nostrum de Gynes, nobis est cum instantiâ supplicatum, ut ipsis libertates, privilegia, & consuetudines, quibus hactenus usi sunt, & in possessione fuerunt, concedere dignemur, & confirmare;

Nos dictos homines habitantes, ut in nostrâ obedientiâ & fidelitate firmiùs persistant, favorabiliter prosequentes, eisdem habitantibus omnia libertates, privilegia, & bonas consuetudines, &c. *prout supra in littera pro patria de Arde.*

In cujus, &c.

Dat' in palatio nostro Westm', xx. die Januarii.

Per ipsum Regem.

INDEX LOCORUM.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

X

Y

Z

INDEX NOMINUM.

B

C

D

E

F

G

H

L

M

Q

R

S

7 L